

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2008

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Αρ. Φακ. 05.14.01 (08)
Αρ. Τηλ. 22-401300

4 Δεκεμβρίου 2009

Εξοχότατε,

Κατ'εφαρμογή της παραγράφου 4 του Άρθρου 116 του Συντάγματος, έχω την τιμή να υποβάλω την Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, αναφορικά με τα θέματα που προέκυψαν κατά την άσκηση των καθηκόντων και υπηρεσιών μου.

Με πολλή εκτίμηση,

(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)
Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας

Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Δημήτρη Χριστόφια
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

		Σελίδα
ΜΕΡΟΣ	1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΜΕΡΟΣ	2 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	3
	2.1 Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	3
	2.2 Υπουργεία και Τμήματα	3
	2.3 Αρχές Τοπικής Διοίκησης	24
	2.4 Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου	28
ΜΕΡΟΣ	3 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	41
ΜΕΡΟΣ	4 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ	47
	4.1 Γενικές Παρατηρήσεις	47
	4.2 Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	52
	4.3 Δικαστική Υπηρεσία	52
	4.4 Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	58
	4.5 Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	60
	4.6 Γενικό Λογιστήριο	64
	4.7 Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	68
	4.8 Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	69
	4.9 Υπουργεία και Τμήματα	70
	4.10 Υπουργείο Άμυνας	70
	4.11 Εθνική Φρουρά	70
	4.12 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	75
	4.13 Υπηρεσία Περιβάλλοντος	79
	4.14 Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	88
	4.15 Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	110
	4.16 Τμήμα Δασών	113
	4.17 Τμήμα Γεωργίας	127
	4.18 Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	139
	4.19 Τμήμα Αναδασμού	152
	4.20 Υπηρεσία Μεταλλείων	153
	4.21 Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	154
	4.22 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	159
	4.23 Κρατικό Αρχείο	160
	4.24 Αστυνομία	162
	4.25 Πυροσβεστική Υπηρεσία	177
	4.26 Φυλακές	183
	4.27 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	186
	4.28 Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	200
	4.29 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	203
	4.30 Τμήμα Εργασίας	203
	4.31 Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	205
	4.32 Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	208
	4.33 Κεντρικό Ταμείο Αδειών	219
	4.34 Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό	220

4.35	Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη	220
4.36	Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	221
4.37	Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	222
4.38	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	222
4.39	Κέντρο Παραγωγικότητας	226
4.40	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	226
4.41	Υπουργείο Εσωτερικών	226
4.42	Επαρχιακές Διοικήσεις	232
4.43	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	234
4.44	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	255
4.45	Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	256
4.46	Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	268
4.47	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	268
4.48	Πολιτική Άμυνα	270
4.49	Υπηρεσία Ασύλου	271
4.50	Υπουργείο Εξωτερικών	272
4.51	Υπουργείο Οικονομικών	287
4.52	Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	293
4.53	Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	295
4.54	Τμήμα Τελωνείων	313
4.55	Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	319
4.56	Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	320
4.57	Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους	328
4.58	Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων	328
4.59	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	328
4.60	Ταμείο “Α”	342
4.61	Σχολικές Εφορείες	343
4.62	Λευκωσίας	346
4.63	Λάρνακας	348
4.64	Πόλης Χρυσοχούς	348
4.65	Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου	349
4.66	Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων	352
4.67	Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	352
4.68	Τμήμα Αρχαιοτήτων	353
4.69	Τμήμα Δημοσίων Έργων	355
4.70	Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	373
4.71	Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	374
4.72	Τμήμα Οδικών Μεταφορών	381
4.73	Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	385
4.74	Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	389
4.75	Υπουργείο Υγείας	390
4.76	Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	407
4.77	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	435

	4.78	Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	435
	4.79	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	436
ΜΕΡΟΣ	5	ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	441
	5.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις	441
	5.2	Δήμος Λευκωσίας	449
	5.3	Δήμος Λεμεσού	456
	5.4	Δήμος Αμμοχώστου	461
	5.5	Δήμος Λάρνακας	463
	5.6	Δήμος Πάφου	471
	5.7	Δήμος Στροβόλου	472
	5.8	Δήμος Αγίου Δομετίου	475
	5.9	Δήμος Αθηνών	478
	5.10	Δήμος Αραδίππου	480
	5.11	Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	486
	5.12	Δήμος Παραλιμνίου	486
	5.13	Δήμος Αγίας Νάπας	490
	5.14	Δήμος Δερύνειας	493
	5.15	Δήμος Λευκάρων	494
	5.16	Δήμος Γεροσκήπου	497
	5.17	Δήμος Πέγειας	498
	5.18	Δήμος Μέσα Γειτονιάς	502
	5.19	Δήμος Γερμασόγειας	502
	5.20	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	505
	5.21	Δήμος Αγίου Αθανασίου	506
	5.22	Δήμος Αγλαντζιάς	508
	5.23	Δήμος Έγκωμης	510
	5.24	Δήμος Λατσιών	512
	5.25	Δήμος Ιδαλίου	512
	5.26	Δήμος Λακατάμιας	515
	5.27	Δήμος Λαπήθου	518
	5.28	Κοινοτικά Συμβούλια – Γενικές Παρατηρήσεις	519
	5.29	Πρώην Χωρικές Αρχές	524
	5.30	Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως	531
	5.31	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων	534
ΜΕΡΟΣ	6	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	537
	6.1	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	537
	6.2	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	542
	6.3	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	578
	6.4	Αρχή Λιμένων Κύπρου	581
	6.5	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	587
	6.6	Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	605
	6.7	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	609
	6.8	Οργανισμός Νεολαίας	613

6.9	Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	616
6.10	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	619
6.11	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	649
6.12	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	651
6.13	Οργανισμός Γεωργικής Ασφαλίσεως	665
6.14	Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	667
6.15	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	682
6.16	Πανεπιστήμιο Κύπρου	683
6.17	Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	691
6.18	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	714
6.19	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	715
6.20	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	722
6.21	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου	725
6.22	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	726
6.23	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	729
6.24	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλινίου	731
6.25	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας	734
6.26	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πέρα Χωρίου Νήσου	736
6.27	Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων	737
6.28	Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	737
6.29	Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	741
6.30	Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	755
6.31	Συμβούλια Υδατοπρομήθειας - Γενικά	761
6.32	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	764
6.33	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	767
6.34	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	771
6.35	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	772
6.36	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	774
6.37	Ταμείο Δημόσιων Δανείων	774
6.38	Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου	779
6.39	Ταμείο Θήρας	780
6.40	Ταμείο Λαχείου Προνοίας	781
6.41	Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων	782
6.42	Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	783
6.43	Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	784
6.44	Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	786
6.45	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	787
6.46	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	791
6.47	Ίδρυμα Τεχνολογίας	792
6.48	Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	793
6.49	Καραϊσκάκειο Ίδρυμα	794
6.50	Εφοριακό Συμβούλιο	795
6.51	Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	797
6.52	Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	801

6.53	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	802
6.54	Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων	805
6.55	Ταμείο για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας	806
6.56	Αντιναρκωτικό Συμβούλιο	806
6.57	Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	808
6.58	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	811
6.59	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	827
6.60	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	831
6.61	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	835
6.62	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς	840
6.63	Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων	844
6.64	Ειδικό Ταμείο Διατήρησης	845
6.65	Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	846
6.66	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	851
6.67	Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	851
ΜΕΡΟΣ 7	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	855
ΜΕΡΟΣ 8	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	877
8.1	Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2008	877
8.2	Πάγιο Ταμείο	877
8.3	Αποτελέσματα έτους	877
8.4	Εισπράξεις	877
8.5	Πληρωμές	881
8.6	Γενικά	881
8.7	Τελικός Απολογισμός	882
8.8	Ενεργητικό	883
8.9	Παθητικό	885
ΜΕΡΟΣ 9	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	895
ΜΕΡΟΣ 10	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	899
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I Αποτελέσματα Προϋπολογισμού	899
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2008	905
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού	907
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV Αποτελέσματα Έτους Δήμων	910
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Δάνεια Δήμων	912
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Προσωπικό Δήμων	913
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII Πίνακας Αποτελεσμάτων Πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως που ελέγχθηκαν το 2008	915

ΜΕΡΟΣ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος.

1.2 Ο Γενικός Ελεγκτής είναι ο προϊστάμενος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία, σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο.

1.3 Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από το Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει, εν ονόματι της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμή ή είσπραξη και κάθε λογαριασμό χρηματικών διαθεσίμων ή λοιπού ενεργητικού, ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τη Δημοκρατία ή για λογαριασμό της, του οποίου η διαχείριση γίνεται από τη Δημοκρατία ή εν ονόματι αυτής, θεωρώντας και ελέγχοντας συνάμα κάθε τέτοιο λογαριασμό.

1.4 Εκτός από τον έλεγχο των Κρατικών Λογαριασμών, ο Γενικός Ελεγκτής έχει την ευθύνη, σύμφωνα με τις πρόνοιες ειδικών νόμων ή διοικητικές διευθετήσεις, για τον έλεγχο των λογαριασμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης.

1.5 Οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Γενικού Ελεγκτή ασκούνται είτε από τον ίδιο προσωπικά είτε από υπαλλήλους που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες του.

1.6 Με βάση συνταγματικές και νομικές διατάξεις, ο Γενικός Ελεγκτής οφείλει να εξετάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να ικανοποιείται ότι:

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της είσπραξης του δημόσιου χρήματος και ότι όλα τα έσοδα εισπράττονται σύμφωνα με τους Νόμους, Κανονισμούς ή άλλες οδηγίες.
- Τα έξοδα διενεργούνται κατά τον πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Όλα τα ποσά δαπανώνται για τις υπηρεσίες και σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκαν και ότι η δαπάνη είναι σύμφωνη με τη σχετική εξουσιοδότηση, και
- όλα τα περιουσιακά στοιχεία φυλάγονται κατάλληλα, καταμετρούνται και επαληθεύεται η ύπαρξή τους.

1.7 Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης της Έκθεσης, τα θέματα που αφορούν το υπό επισκόπηση έτος αναφέρονται στο Μέρος Α κάθε Υπηρεσίας, ενώ τα θέματα που περιλήφθηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί, αναφέρονται στο Μέρος Β.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

2.1 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(α) Δικαστική Υπηρεσία - Επαρχιακά Δικαστήρια

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε €23.990.694, σε σύγκριση με €20.065.897 (£11.744.048) του προηγούμενου έτους. Επισημάνει ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων τετραπλασιάστηκε κατά τα τελευταία έντεκα χρόνια.

Άμεση είσπραξη χρηματικής ποινής. Εισηγήθηκαν όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αύξησης του ποσού της χρηματικής ποινής που καθίσταται πληρωτέα άμεσα, από €170 σε €350, με τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Νόμου, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ενταλμάτων που εκδίδεται από τα Δικαστήρια, γεγονός που θα συντείνει στη μείωση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων καθώς και στη μείωση του κόστους έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων.

2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.2.1 Υπουργείο Άμυνας – Εθνική Φρουρά

Καταβολή αποζημιώσεων. Το Υπουργείο Άμυνας συνεχίζει να καταβάλλει μεγάλες αποζημιώσεις σε ιδιώτες για ζημιές ή καταστροφές που προξενούνται από την Εθνική Φρουρά.

Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών διαπιστώθηκαν παρατυπίες ενώ, κατόπιν ελέγχου από το Υπουργείο, διαπιστώθηκαν υπερτιμολογήσεις, για την περίοδο Ιανουαρίου 2006 – Οκτωβρίου 2007, σε συγκεκριμένη διαδρομή. Το Υπουργείο προέβη στην αποκοπή του ενός τρίτου του συνόλου των τιμολογήσεων της εν λόγω περιόδου. Οι επηρεαζόμενες εταιρείες λεωφορειούχων καταχώρισαν αγωγές κατά της πιο πάνω ενέργειας του Υπουργείου.

Τέλη ύδατος. Εισηγήθηκαν όπως διερευνηθεί η πιθανότητα επέκτασης της λειτουργίας των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού, το οποίο εφαρμόζεται σε ορισμένα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς, σε περισσότερα στρατόπεδα, με στόχο την εξοικονόμηση νερού και της σχετικής δαπάνης.

2.2.2 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

(α) Υπουργείο

Ολοκλήρωση των Αποχετευτικών Έργων του Προγράμματος Εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για τα Αστικά Λύματα. Μέσα στα πλαίσια υλοποίησης της δέσμευσης της Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων σε όλες τις Κοινότητες που έχουν πληθυσμό πέραν των 2000 περίπου κατοίκων μέχρι και το 2012, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ετοίμασε μελέτες από το 2004, με την καταβολή σε συμβούλους ποσού €978.000 για το σχεδιασμό, τη συλλογή και επεξεργασία λυμάτων σε 28 Κοινότητες.

Επειδή υπήρξαν αντιδράσεις από Κοινότητες για τη χωροθέτηση των σταθμών επεξεργασιών λυμάτων, προτάθηκαν διάφορες υπαλλακτικές λύσεις και σενάρια χωρίς, μετά από πάροδο 4,5 χρόνων περίπου, να εξευρεθούν αποδεκτές διευθετήσεις.

(β) Υπηρεσία Περιβάλλοντος

Επίτευξη στόχων ανάκτησης και ανακύκλωσης. Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι στόχοι που θέτει η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία αναφορικά με το ποσοστό ανάκτησης και ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας δεν επιτεύχθηκαν κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007.

Σύσταση Δικτύου «Φύση 2000». Κατά την αξιολόγηση του προτεινόμενου καταλόγου Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ελλείψεις ως προς την επάρκειά του. Οι κυριότερες αδυναμίες προέκυψαν από τη μη ένταξη, στο Δίκτυο, των περιοχών

της Χερσονήσου Ακάμα, της λίμνης Παραλιμνίου, της λίμνης Ορόκλινης και του Φάρου Κάτω Πάφου. Ο Υπουργός ΓΦΠΠ, με γνωστοποιήσεις του που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας κατά το 2009, κατάρτισε τις πιο πάνω περιοχές ή μέρος τους ως ΤΚΣ. Τα όρια των υπό αναφορά περιοχών αναμένεται να οριστικοποιηθούν σύντομα και θα προταθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ένταξή τους στο Δίκτυο.

(γ) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Υδατική κατάσταση. Λόγω της μη εφαρμογής των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου για εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού για σκοπούς άρδευσης και ύδρευσης κατά το 2007 και καθυστέρησης εφαρμογής της αντίστοιχης απόφασης για το 2008, καθώς και της μη έγκαιρης προώθησης της κατασκευής της τρίτης μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό, η υδατική κατάσταση στις αρχές του 2008 κατέστησε επιβεβλημένη την εφαρμογή αυστηρών περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού.

Ανόρυξη ιδιωτικών γεωτρήσεων. Λόγω του ανεπαρκούς ελέγχου που ασκείται σήμερα σε ιδιωτικές γεωτρήσεις όσον αφορά στη συμμόρφωση με τους όρους αδειοδότησής τους και κυρίως σε σχέση με τις ποσότητες νερού που αντλούνται από αυτές, και της ανόρυξης, ετησίως, μεγάλου αριθμού παράνομων γεωτρήσεων, το Τμήμα προέβη στην προκήρυξη διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών για διενέργεια επιτόπου ελέγχων με σκοπό την καταγραφή και χαρτογράφηση των γεωτρήσεων και εντοπισμό των παράνομων γεωτρήσεων.

Δημιουργία Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δ.Ε.Δ.Υ.). Με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο οι αρμοδιότητες που αφορούν ή σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κύπρου ασκούνται από διάφορους φορείς και ρυθμίζονται από πέραν των 14 διαφορετικών Νόμων, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση και έλεγχο των υδάτινων πόρων. Το θέμα απασχόλησε το Υπουργικό Συμβούλιο για πρώτη φορά πριν από 12 περίπου χρόνια, όμως, μέχρι σήμερα δεν έχει ψηφιστεί νομοθετικό πλαίσιο για ρύθμιση του θέματος.

Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στο Χα-ποτάμι. Το Υπουργικό Συμβούλιο απέρριψε σχετική αίτηση εταιρείας, για παραχώρηση άδειας χρήσης τμήματος της κοίτης ποταμού στο οποίο η εταιρεία κατασκεύασε παράνομα φράγμα και ο Έπαρχος κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει και απομακρύνει τις κατασκευές που έχουν ήδη υλοποιηθεί, παρέχοντας της προθεσμία μέχρι 31.5.2009. Μέχρι σήμερα το παράνομο φράγμα δεν έχει κατεδαφιστεί διότι, σύμφωνα με την άποψη του Τμήματος, για την κατεδάφιση των υφιστάμενων κατασκευών απαιτείται η διεξαγωγή σχετικής μελέτης από την εταιρεία.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές οι οποίες αφορούν σε κατασκευαστικές καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας. Εισηγήθηκα όπως, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, γίνουν ενέργειες για εφαρμογή της σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου η οποία προβλέπει όπως η ιδιοκτησία των μονάδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων περιέλθει στην ιδιοκτησία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων και το Τμήμα αγοράζει το νερό σε συμφωνημένη τιμή.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2008 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ήταν €160,4 εκ. σε σύγκριση με €142,6 εκ. το 2007. Το 79,9% (€128,1 εκ.) του ποσού αυτού αφορά σε οφειλές, προς το Τμήμα, των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού.

(δ) Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως

Παραγωγικότητα γεωτρυπάνων. Εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική αδράνεια (47,9%) των υφιστάμενων γεωτρυπάνων του Τμήματος.

(ε) Τμήμα Δασών

Αίτηση εταιρείας για ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με ισάξια κρατική δασική γη, μέρος του κύριου κρατικού δάσους Αλέξιγρος. Από μελέτη της έκθεσης εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαπιστώθηκε ότι, κατά τον υπολογισμό της αγοραίας αξίας της υπό ανταλλαγής κρατικής δασικής γης, η οποία θα χρησιμοποιηθεί για κατασκευή γηπέδου γκολφ και συναφών αναπτύξεων, δεν φαίνεται να λήφθηκαν υπόψη τα σημαντικά αναπτυξιακά δικαιώματα που η προσφερόμενη κρατική γη θα αποκτήσει με την ανταλλαγή.

Ανταλλαγή ιδιωτικής γης στη «Φοντάνα Αμορόζα» με κρατική δασική γη. Εξέφρασα την άποψη ότι, σε περίπτωση που θα υλοποιηθεί η πιο πάνω ανταλλαγή ιδιωτικού τεμαχίου με κρατική δασική γη, στην οποία θα παραχωρηθεί και συντελεστής δόμησης, τότε στην εκτίμηση της αξίας της κρατικής δασικής γης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συναφή αναπτυξιακά δικαιώματα, ώστε το κράτος να εισπράξει την πραγματική της αξία.

Καθορισμός μισθώματος που καταβάλλεται από ιδιωτική εταιρεία για μίσθωση δασικής γης στην περιοχή Αγίας Νάπας. Κατά τον έλεγχο του υπολογισμού του μισθώματος που καταβάλλει, βάσει συμφωνίας, ξενοδοχειακή μονάδα στο Τμήμα διαπιστώθηκε ασάφεια σε σχέση με το ποσοστό που θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί. Ζήτησα γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα για το θέμα, και παρόλο που την κοινοποίησα στο Τμήμα, αυτό δεν τροχοδρόμησε ενέργειες για εφαρμογή της, ενώ ζήτησε εκ νέου από το Γενικό Εισαγγελέα να γνωματεύσει για το θέμα, παραλείποντας να αναφέρει ότι είχε ήδη δοθεί σχετική γνωμάτευση επί αυτού. Λόγω αμφισβήτησης, από την εταιρεία, του ποσού της οφειλής, το Τμήμα, ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως προχωρήσει στην καταχώριση αγωγής για είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων.

Καθορισμός μισθώματος που καταβάλλεται από ιδιωτική εταιρεία για κρατική δασική γη στην περιοχή Λευκωσίας. Εταιρεία, στην οποία το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης κρατικής, δασικής γης στη Λευκωσία εξακολουθεί να μην καταβάλλει το αναθεωρημένο ετήσιο μίσθωμα λόγω διαφωνίας σε σχέση με το ύψος του, με αποτέλεσμα οι οφειλές της προς το Τμήμα να ανέρχονται στις 31.12.2008 σε €741.858 πλέον τόκους ύψους €194.253. Το Τμήμα ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως καταχωριστεί αγωγή εναντίον της εταιρείας.

(στ) Τμήμα Γεωργίας

Αξιολόγηση του Προγραμματικού Εγγράφου του ΣΑΑ 2004-2006. Από τη μελέτη της έκθεσης που υπέβαλε η Κύπρος στη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΣΑΑ 2004-2006, διαπίστωσα ότι δεν επιτεύχθηκαν πλήρως οι στόχοι ορισμένων μέτρων του ΣΑΑ 2004-2006, και ότι υπήρξαν προβλήματα και καθυστερήσεις κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων της πρώτης προκήρυξης.

Κλάδος Εργαστηριακών Αναλύσεων - Τομέας Ελέγχου Ζωοτροφών. Επισήμανα ότι η διαδικασία ελέγχου ζωοτροφών που εισάγονται από τρίτες χώρες δεν διασφαλίζει τη μη διοχέτευση στην αγορά, ζωοτροφών που δεν πληρούν τις ποιοτικές προϋποθέσεις για εισαγωγή στην Κοινότητα, με αντίστοιχες συνέπειες στη δημόσια υγεία, αφού σε αρκετές περιπτώσεις, φορτία σιτηρών που προορίζονται για ζωοτροφές πωλούνται απευθείας από το πλοίο στους καταναλωτές, πριν την ολοκλήρωση των εργαστηριακών αναλύσεων επί των δειγμάτων του φορτίου.

Κτηνοτροφικές περιοχές. Παρόλο που το κράτος δαπάνησε σημαντικά ποσά για έργα υποδομής στις κτηνοτροφικές περιοχές, μεγάλος αριθμός κτηνοτροφικών οικοπέδων παραμένει αναξιοποίητος. Μέχρι σήμερα έχουν δημιουργηθεί 60 κτηνοτροφικές περιοχές και παρόλο που σύμφωνα με το σχετικό Νόμο (Ν157(Ι)/1994), απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής είναι η σύσταση Κτηνοτροφικού Συνδέσμου, εντούτοις δεν έχουν συσταθεί Κτηνοτροφικοί Σύνδεσμοι, λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από μέρους των κτηνοτρόφων.

Σχέδιο Ρυθμίσεως Αγροτικών Χρεών. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε δαπάνη ύψους €39,33 εκ. (£23 εκ.) για την εφαρμογή του Σχεδίου. Μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής αίτησης, υποβλήθηκαν 1.445 αιτήσεις, η εξέταση των οποίων ολοκληρώθηκε. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 5.8.2009 να εγκρίνει την κατ' αρχή ρύθμιση δανείων συνολικού ύψους περίπου €63 εκ., αφού διενεργηθεί δειγματοληπτικός έλεγχος των τρεχούμενων λογαριασμών από τη Γενικό Ελεγκτή. Όπως διαπίστωσα, οι λογαριασμοί αυτοί δεν συνοδεύονταν στη συντριπτική τους πλειοψηφία από αποδεικτικά στοιχεία που να καταδεικνύουν με βεβαιότητα ότι τα υπόλοιπα τους προήλθαν από τη διενέργεια επιλέξιμων, βάσει των κριτηρίων του Σχεδίου, δαπανών, συνεπώς εξέφρασα την άποψη ότι η απόφαση για ρύθμισή τους καθίσταται πλέον καθαρά πολιτική απόφαση, έξω από τους όρους και τα κριτήρια του Σχεδίου.

(ζ) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Απογραφή ζωικού πληθυσμού και αξιοπιστία βάσης δεδομένων αιγοπροβάτων. Κατά την απογραφή του ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων μολυσμένων με τρομώδη νόσο, εντοπίστηκαν πολύ σημαντικές διαφορές όσον αφορά στον αριθμό των αιγοπροβάτων που βρέθηκαν στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις σε σχέση με τον αριθμό των ζώων που ήταν καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων. Επισήμανα ότι το αποτέλεσμα της απογραφής θέτει υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία της βάσης δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, γεγονός που καθιστά επιτακτική τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων. Επίσης, διαπίστωσα ορισμένες περιπτώσεις όπου ζώα τα οποία ανευρέθηκαν ζωντανά κατά την απογραφή, αποτέλεσαν αντικείμενο αποζημίωσης λόγω κατάσχεσης και θανάτωσης για τρομώδη νόσο. Θεώρησα το θέμα αυτό ως πολύ σοβαρό και εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει, να τύχει άμεσης και ενδεδειγμένη εξέτασης.

Πρόγραμμα επιτήρησης και εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών για το 2004 και 2005. Η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έθεσε υπό αμφισβήτηση το κατά πόσον η αποζημίωση που καταβλήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος αντανάκλα την αγοραία τιμή των ζώων και προτείνει όπως, από το ποσό των €3.608.235 που καταβλήθηκε από την Επιτροπή κατά τα έτη 2004 και 2005, ανακτηθεί ποσό ύψους €890.425 της καταβληθείσας χρηματοδότησης.

(η) Τμήμα Αναδασμού

Καθυστερημένες Δόσεις Δανείων. Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης στις 31.12.2008 ήταν €976.098 και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα τακτοποίησης των καθυστερήσεων που παρατηρούνται.

(θ) Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών, ενώ όπως αναφέρεται και σε σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν διενεργείται συστηματική αντιπαραβολή στοιχείων του Συστήματος με άλλα δεδομένα.

Δημιουργία Ιχθυόσκαλας. Παρόλο που έχουν παρέλθει οκτώ χρόνια από τη λήψη της αρχικής απόφασης για δημιουργία της ιχθυόσκαλας, αυτή δεν έχει ακόμη κατασκευαστεί με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Το κράτος δαπάνησε €5,9 εκ. (£3,5 εκ.) για την επέκταση του λιμανιού στο Λατσί το οποίο ανήκει στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, η οποία καρπύεται τα οφέλη που προέκυψαν από την επένδυση αυτή. Επίσης, η μη κήρυξη του λιμανιού στο Λατσί ως αλιευτικού καταφυγίου, έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να εφαρμοστούν από το Τμήμα οι διατάξεις των περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμων του 1990 και 2003 και των σχετικών Κανονισμών αναφορικά με την ορθολογιστική διαχείριση του χώρου.

2.2.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

(α) Κρατικό Αρχείο

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 16 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη των εργασιών εκτέλεσης του έργου, ο ιδιώτης πρώην ιδιοκτήτης τεμαχίου γης που απαλλοτριώθηκε για το σκοπό ανέγερσης του Κρατικού Αρχείου προσέφυγε στο δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή του τεμαχίου του. Για διευθέτηση του θέματος το κράτος προέβη στην αγορά του τεμαχίου καταβάλλοντας, πέραν της αποζημίωσης που δόθηκε για την απαλλοτρίωση της γης, ύψους € 856.009 (£501.000), επιπλέον ποσό ύψους €598.011 (£350.000).

Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού. Η φύλαξη του αρχειακού υλικού γίνεται σε υπόγειους ή ημιυπόγειους χώρους οι οποίοι έχουν μετατραπεί σε αρχειοφυλάκια με τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές, γεγονός που ενδεχομένως να προκαλέσει την καταστροφή του.

(β) Αστυνομία

Προαφυπηρετική άδεια. Λόγω συσσώρευσης άδειας, μέλη της Αστυνομίας αποχωρούν από την Υπηρεσία ένα μέχρι και δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους της Αστυνομίας, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί σε αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό. Κατά το 2008, η δαπάνη για αποζημίωση μελών που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια ανήλθε στα €3,79 εκ.

Ανέγερση κτιρίου για τη Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων (Μ.Α.ΕΠ.) στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Η σημαντική καθυστέρηση στην έναρξη υλοποίησης του πιο πάνω έργου είχε ως αποτέλεσμα, πέραν της σημαντικής αύξησης στην εκτιμημένη δαπάνη του έργου, την έκθεση των πτητικών μέσων στην αλμύρα και την υγρασία της θάλασσας με αποτέλεσμα να παρουσιάσουν σοβαρά προβλήματα οξείδωσης σε βαθμό που για ένα από αυτό κρίθηκε αντιοικονομική η επιδιόρθωσή του και εγκρίθηκε η εκποίησή του.

Μηχανογράφηση Αποθηκών. Παρόλο που το σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων τέθηκε σε εφαρμογή στις 30.4.2007, για ορισμένες αποθήκες δεν έχει ολοκληρωθεί καν η καταχώριση του αρχικού αποθέματος στο σύστημα, ενώ παρατηρήθηκαν αδυναμίες σε σχέση με την εφαρμογή και λειτουργία του.

Απαλλοτριώσεις. Παρατήρησα ότι οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, δεν άρχισε ακόμα ή άρχισε με μεγάλη καθυστέρηση, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα οι πρώην ιδιοκτήτες των τεμαχίων να αξιώνουν την καταβολή επιπρόσθετων αποζημιώσεων από το κράτος.

Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα κατά τις 31.12.2008 ήταν 150.650, σε σύγκριση με 135.475 το 2007. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 17.282 επιστράφηκαν κατά το 2008 στους Πρωτοκολλητές λόγω μη εντοπισμού των εξ αποφάσεως οφειλετών, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά ψηλός.

Σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας, η συνολική αξία των ανεκτέλεστων ενταλμάτων ανέρχεται στα περίπου €93 εκ., από τα οποία τα περίπου €53 εκ. αποτελούν έσοδα του Δημοσίου.

Εξώδικες καταγγελίες Τροχαίας που δεν εισπράχθηκαν. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας, στην 31.12.2008 υπήρχαν συνολικά 120.140 καταγγελίες για τις οποίες δεν εισπράχθηκε το αντίστοιχο ποσό για τροχαίες παραβάσεις, συνολικού ύψους €6.115.136.

Φυλακιστήρια εντάλματα διατροφής. Η εκτέλεση των φυλακιστηρίων ενταλμάτων διατροφής διενεργείται με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με το στόχο των 20 ημερών. Η μεγαλύτερη καθυστέρηση

στην όλη διαδικασία παρουσιάζεται στην περίοδο από την παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία μέχρι την εκτέλεσή τους.

(γ) Πυροσβεστική Υπηρεσία

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Παρατήρησα ότι δεν έχουν αρχίσει ακόμα οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης.

(δ) Φυλακές

Πληρωμές επιδομάτων φιλοπονίας από Ταμείο Πάγιας Προκαταβολής. Διαπίστωσα παραποιήσεις στις καταστάσεις των ημερομισθίων καταδίκων κατά την απόλυση, με αποτέλεσμα να προκύπτει το ενδεχόμενο υπεξάιρεσης ποσού ύψους τουλάχιστον €8.602. Δεσμοφύλακας, ο οποίος υπηρετούσε στο λογιστήριο των Φυλακών και έχει τεθεί σε διαθεσιμότητα σε σχέση με το πιο πάνω θέμα, παρέδωσε στο Διευθυντή ποσό ύψους €13.000 το οποίο παραδόθηκε στην Αστυνομία, η οποία διεξήγαγε σχετική έρευνα, βάσει της οποίας η υπόθεση διαβιβάστηκε στον Γενικό Εισαγγελέα για άσκηση ποινικής δίωξης.

Υπερωρίες. Η αύξηση της δαπάνης για το έτος υπερδιπλασιάστηκε λόγω, κυρίως, της σημαντικής αύξησης στις άδειες ασθένειας των δεσμοφυλάκων και των συνοδίων/φύλαξη κρατούμενων σε νοσοκομεία ή κλινικές.

2.2.4 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

(α) Υπουργείο

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ανέρχονταν σε €1.404.213.

Χορηγίες – Βαθμός υλοποίησης. Τα Σχέδια χορηγιών που προγραμματίζονται (€14,8 εκ. για το 2008) δεν φαίνεται να υλοποιούνται όλα στον αναμενόμενο βαθμό (δαπάνες 2008: €9,2 εκ.).

Σχέδια Δανειοδότησης με κυβερνητική εγγύηση. Στις 31.12.2008 το σύνολο των υπολοίπων των δανείων, για τα οποία υπήρχε κυβερνητική εγγύηση ύψους €3,3 εκ., ήταν €3,9 εκ.. Οι καθυστερημένες δόσεις ήταν €3,4 εκ..

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών. Η αναγκαία υποδομή της Υπηρεσίας εξακολουθεί να είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος του έργου της. Η ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας δεν άρχισε, ενώ εξοπλισμός που παραλήφθηκε κόστους περίπου €1 εκ. παραμένει αναξιοποίητος. Ως εκ τούτου, υπάρχει ο κίνδυνος επιστροφής του ποσού της συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και επιβολής οικονομικών κυρώσεων λόγω μη εφαρμογής της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Αξιοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών. Από έρευνα που έχει διεξαχθεί διαπιστώθηκε ότι, από τις 522 βιομηχανικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές, οι 121 ή ποσοστό 23% παρανομούν ή παραβιάζουν τις συμβάσεις μίσθωσης.

Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων. Για την κατασκευή και διαχείριση των μαρίνων, τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν μόνο τρεις προσφορές, ανά μία για τις μαρίνες Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας. Τον Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν επειδή κρίθηκαν ασύμφορες λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε ήταν αρνητικό. Μέσα στο 2005, μετά από νομική συμβουλή, άρχισαν διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας με τους μοναδικούς προσφοροδότες, ενώ για τις μαρίνες Λάρνακας και Πάφου προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Τον Ιανουάριο 2008 υπογράφηκε η σύμβαση για τη μαρίνα Λεμεσού ενώ οι διαπραγματεύσεις για τη μαρίνα Αγίας Νάπας συνεχίζονται.

Δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας. Δεν υπήρξαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την λειτουργία του εν

λόγω προγράμματος. Με βάση την έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος η οποία κατέδειξε προβλήματα και αδυναμίες, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.7.2008 τη συνέχιση του θεσμού και τη μεταβίβαση οποιουδήποτε νέου προγράμματος στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας.

(β) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες. Μεγάλος αριθμός εταιρειών καθυστέρησαν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους, με αποτέλεσμα να μην έχουν εισπραχθεί τα τέλη από εκθέσεις που δεν είχαν υποβληθεί μέχρι 31.12.2008, τα οποία υπολογίζονται σε περίπου €7,7 εκ..

Λειτουργικά προβλήματα. Η καθυστερημένη εργασία που υπάρχει στους διάφορους κλάδους του Τμήματος δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του Τμήματος, εξυπηρέτηση του κοινού και έγκαιρη είσπραξη των εσόδων.

Μηχανογράφηση. Εκκρεμεί η μηχανογράφηση σημαντικών κλάδων του Τμήματος.

2.2.5 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(α) Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Με τον τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού που θα καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί πρόνοια για κάλυψη των δαπανών για τα έτη 2003 – 2007.

Δωρεάν διακίνηση ηλικιωμένων κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών. Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ικανοποίησε μερικώς τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί από τους λεωφορειούχους και ενέκρινε αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού από 1.10.2006, καθώς και νέα αύξηση από 1.10.2008, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Τμήμα Οδικών Μεταφορών να είχε εγκαταστήσει στα λεωφορεία ακυρωτικές μηχανές για υπολογισμό του πραγματικού κόστους των λεωφορειούχων.

(β) Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €41,7 εκ. (€39,8 εκ. (£23,3 εκ.) στις 31.12.2007) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου. Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €18,9 εκ. (€18,9 εκ. (£11 εκ.) στις 31.12.2007) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων.

Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Στις 31.12.2008 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €7,1 εκ. (€13,9 εκ. (£8,1 εκ.) στις 31.12.2007), χωρίς να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή από ειδική εισφορά, όπως προνοείται στο Νόμο.

Επενδυτική πολιτική. Τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €6,2 δις, είναι επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά χρεόγραφα μεγαλύτερης διάρκειας, στα οποία θα μπορούσε να επενδυθούν τα πλεονάσματα, με αποτέλεσμα το Κράτος να δανείζεται τα χρήματα με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου. Η πρόσφατη απόφαση της Κυβέρνησης για δημιουργία “πραγματικού” αποθεματικού ύψους €200 εκ. για το 2009 (σε σύνολο €1 δις μέσα σε 5 έτη), δεν τηρήθηκε μέχρι σήμερα, αφού τα €200 εκ. που καταβλήθηκαν στο Ταμείο μέσα στο 2009 επενδύθηκαν και πάλι σε Γραμμάτιο του Δημοσίου, με επιτόκιο όμως 3,5% (το οποίο αυξήθηκε στο 3,75% στα μέσα του 2009), που είναι, βέβαια, ψηλότερο από το επιτόκιο των υπολοίπων Γραμματίων του Δημοσίου, εν αναμονή της ετοιμασίας πλαισίου νέας επενδυτικής πολιτικής.

Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα. Από 1.7.2002, όταν αυξήθηκε το ποσοστό της έκτακτης εισφοράς επί των τόκων από 3% σε 10%, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο δεν εξαιρέθηκε, όπως τα Ταμεία Προνοίας για τα οποία το ποσοστό παρέμεινε στο 3%, επιβαρύνετο με ποσό έκτακτης εισφοράς, το ύψος του

οποίου κατά το 2008 ανήλθε στα περίπου €29,9 εκ.. Μετά από πάροδο 6,5 χρόνων, τροποποιήθηκε ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος και το ποσοστό της έκτακτης εισφοράς για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων επανήλθε στο 3% από 1.1.2009.

Αναλογιστική Ανασκόπηση. Σύμφωνα με Αναλογιστική Ανασκόπηση που ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2008, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων παρουσίασε μικρή βελτίωση, ωστόσο τα τελευταία 3 χρόνια ο αριθμός των συνταξιούχων αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς, η δαπάνη για την πληρωμή του επιδόματος ανεργίας έχει φθάσει σε μη βιώσιμα επίπεδα και το ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων του Ταμείου έχει μειωθεί.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Σύμφωνα με το άρθρο 39 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι περισσότεροι άντρες αποκλείονται από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας, γεγονός που κρίθηκε ως διάκριση μεταξύ των δύο φύλων.

Ειδική Χορηγία. Με την τροποποίηση του Σχεδίου Ειδικής Χορηγίας σε Συνταξιούχους στις 20.12.2006, δημιουργείται δυσμενής διάκριση μεταξύ των συνταξιούχων, καθότι, ενώ οι συνταξιούχοι που ήταν και δικαιούχοι ειδικής χορηγίας από την 31.12.2005, συνεχίζουν να παίρνουν ειδική χορηγία, παρόλο που η σύνταξή τους σήμερα υπερβαίνει τα €854,30 (£500), όλοι οι νέοι συνταξιούχοι, των οποίων το συνολικό ύψος της σύνταξής τους μηνιαίως υπερβαίνει, έστω και κατ' ελάχιστον, τα €854,30 (£500), δεν αποκτούν δικαίωμα για ειδική χορηγία.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μου το Δεκέμβριο 2008, διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού).

(γ) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Δημόσια βοηθήματα. Ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν στο παρελθόν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων. Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες και ότι το κόστος αυτό είναι υπερβολικά ψηλό.

Κληροδότημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου. Η αξιοποίηση του κληροδοτήματος, για ανέγερση μικρών οικιστικών μονάδων για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων, εκκρεμεί από το 1996.

(δ) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, το διδακτικό προσωπικό του ΑΤΙ δεν απασχολείτο πλήρως.

2.2.6 Υπουργείο Εσωτερικών

(α) Υπουργείο

Επιβολή όρων για αποχετευτικά δίκτυα σε διαχωρισμούς γης σύμφωνα με το άρθρο 9 του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου. Η τροποποίηση του πιο πάνω Νόμου, για επιβολή όρων για την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων σε διαχωρισμούς γης, έγινε το 2000. Δεν έχουν ετοιμαστεί/εγκριθεί μέχρι σήμερα οι σχετικοί Κανονισμοί, με αποτέλεσμα το κάθε Συμβούλιο Αποχετεύσεων να καθορίζει δική του πολιτική και να θέτει δικούς του όρους και υποχρεώσεις στους αιτητές ανάπτυξης γης με αποτέλεσμα να παρατηρείται διαφορετική μεταχείριση και διακρίσεις μεταξύ των αιτητών.

Ο περί Πετρελαιοειδών Νόμος και Ειδικοί Κανονισμοί Αποθήκευσης, μεταφοράς και χρήσης υγραερίου. Το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών έπαψε να χειρίζεται τις αιτήσεις για αποθήκευση

ή φύλαξη υγραερίου, που υποβάλλονται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με αποτέλεσμα να μην εκδίδονται τα ανάλογα πιστοποιητικά καταλληλότητας και άδειες αποθήκευσης υγραερίου.

Αναθεώρηση του Νόμου περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών. Δεν υπήρξε πρόοδος στην ετοιμασία του προσχεδίου του σχετικού νομοσχεδίου για τροποποίηση των περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων, με σκοπό την απόδοση αρμοδιότητας στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία και εποπτεία των πρατηρίων πετρελαιοειδών από εξειδικευμένους, αναφορικά με το θέμα, λειτουργούς.

(β) Επαρχιακές Διοικήσεις

Πιστοποιητικά έγκρισης. Για τις οικοδομές που έχουν αποπερατωθεί, δεν εξασκείται έλεγχος ως προς το κατά πόσο έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά έγκρισης με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος καθώς και άλλους Οργανισμούς και Αρχές.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Σε όλες τις Επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική Νομοθεσία.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Το Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει υποβάλει τις απόψεις του στο Υπουργείο Εσωτερικών επί του προσχεδίου νομοσχεδίου που υποβλήθηκε και ως εκ τούτου εκκρεμεί η προώθησή του στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

Άδειες οικοδομών/διαίρεσης γης. Δεν έχουν γίνει ουσιαστικές προσπάθειες προώθησης της εφαρμογής ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος παρακολούθησης των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης των αδειών, το οποίο θα συμβάλει στην επίσπευση της εξέτασης των αιτήσεων και στη μείωση των καθυστερήσεων.

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Σημαντικός αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης που προνοείται στη σχετική Νομοθεσία.

Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Διαμετακομιστικών Σταθμών Επαρχιών Λάρνακας – Αμμόχωστο στις θέσεις Ξυλοφάγου και Σκαρίνου. Η σύμβαση για τα πιο πάνω έργα άρχισε το Νοέμβριο 2006 και έπρεπε να συμπληρωθεί το Νοέμβριο 2008. Ωστόσο μετά από διαμαρτυρίες της κοινότητας Ξυλοφάγου, το Υπουργείο Εσωτερικών αποφάσισε τον Ιούλιο του 2007 τη μετακίνηση του Σταθμού Απορριμμάτων στη βιομηχανική περιοχή Παραλιμνίου. Ενώ έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έναρξη των εργασιών, το Σεπτέμβριο του 2008 ο Δήμος Παραλιμνίου υπαναχώρησε και το Υπουργείο Εσωτερικών μελετά τώρα τη χωροθέτηση του Σταθμού σε νέα θέση στη Κοινότητα Ορμήδειας. Επισήμανα ότι, έχουν δημιουργηθεί σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση της σύμβασης με σημαντικές οικονομικές και χρονικές επιπτώσεις για το δημόσιο και ότι, σύμφωνα με τον Τεχνικό Σύμβουλο του Έργου, κινδυνεύει και η χρηματοδότηση του έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση αν αυτό δεν συμπληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο του 2010, που είναι το χρονικό όριο για χρηματοδότηση του έργου.

(γ) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Εισπράξεις. Το σύνολο των εισπράξεων του 2008 ήταν €293,3 εκ. σε σύγκριση με €417,2 εκ. το 2007 (δηλ. σημειώθηκε μείωση €123,9 εκ. ή 29,7%), κυρίως λόγω του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας.

Καθυστερήση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Καθυστερεί η είσπραξη ετήσιων μισθωμάτων κρατικής γης, τα οποία στις 31.12.2008 ανέρχονταν στα €3.555.869.

Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Συνεχίζεται το πρόβλημα της συσσωρευμένης καθυστερημένης εργασίας, παρά το γεγονός ότι κατά το 2008 δαπανήθηκε ποσό ύψους €2.513.177 για υπερωρίες.

Απώλεια εσόδων.

- (i) **Από μη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Από υπολογισμούς του Τμήματος, η ετήσια απώλεια εσόδων από τη μη αναθεώρηση υπολογίζεται σε πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.
- (ii) **Από κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Μέχρι σήμερα δεν εισπράττονται τα αναθεωρημένα ενοίκια αλλά τα παλιά με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να ανέρχεται σε €304.130 ετησίως. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις δεν υπογράφηκαν συμβάσεις μίσθωσης.
- (iii) **Μη αναθεώρηση ενοικίων σε αγοραία αξία.** Σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται και από μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου.
- (iv) **Μη επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή, σε τιμές 1.1.1980, ολοκληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης νέων κτιρίων, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού η αγοραία αξία της 1.1.1980, λαμβάνεται ως βάση για υπολογισμό διαφόρων φόρων και τελών. Η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Επίσης λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, παρατηρείται σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού όπου τα ανάλογα έσοδα είναι της τάξης των €80.000 ετησίως.

Απαλλοτριώσεις.

- (i) **Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων.** Από αξιολόγηση του πιο πάνω συστήματος, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, καθώς επίσης στη καταβολή ψηλών ποσών τόκων (σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται σε εκατομμύρια ευρώ) λόγω χρονοβόρων διαδικασιών και στη μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών, με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις.
- (ii) **Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα απαλλοτρίωσης.** Λόγω της μη χρησιμοποίησης της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας για το σκοπό της απαλλοτρίωσης ή επειδή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός ή εγκαταλείφθηκε από τις Απαλλοτριούσες Αρχές, ορισμένοι ιδιοκτήτες προσφεύγουν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους. Ως αποτέλεσμα εξώδικου συμβιβασμού που ακολουθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή της ακίνητης ιδιοκτησίας και η επανααπαλλοτρίωση της με σημερινές τιμές, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης, διοικητικό και άλλο κόστος.
- (iii) **Υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση και εκκρεμούν για εγγραφή.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες και δεν έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα εκκρεμεί παγκύπρια η εγγραφή 11.533 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα.

Κρατική γη.

- (i) **Παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη.** Το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων παράνομων επεμβάσεων, με σκοπό τη λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων με αποτέλεσμα το πρόβλημα να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.
- (ii) **Συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης σε σχέση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.** Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί προνοούν ότι το μίσθωμα κρατικής γης καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη, σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους και Κανονισμούς, βάσει των οποίων το μίσθωμα πρέπει να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου.

Ορισμένες άδειες χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (ακόμα και πριν από το 1960) εξακολουθούν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο με ονομαστικό μίσθωμα, σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2004 / Οικοδομική Αμνηστία. Οι βασικοί σκοποί του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου (Ν.229(Ι)/2004) που ήταν, αφενός η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και αφετέρου η είσπραξη σημαντικών εσόδων που θα προέκυπταν από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας, δεν έχουν επιτευχθεί. Η Κυβέρνηση προωθεί 4 σχετικά νομοσχέδια με σκοπό την επίλυση του προβλήματος.

(δ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Επιβάρυνση κονδυλίων του προϋπολογισμού Αναπτύξεως λόγω μη έγκαιρης εξασφάλισης των αναγκαίων δανείων. Στις περιπτώσεις που παρουσιάζεται ανάγκη πληρωμής των εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά, οι πληρωμές γίνονται με χρέωση των κονδυλίων του Προϋπολογισμού, με την προϋπόθεση ότι, όταν η Τοπική Αρχή εμβάσει το αντίστοιχο ποσό, αυτό θα κατατεθεί στα Γενικά Έσοδα του Κράτους. Η τακτική αυτή είναι αντίθετη με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και περικλείει κινδύνους απώλειας εσόδων του κράτους.

Ανέγερση άλλων οικοδομικών έργων (άρθρο 08161) – Μεταφορά πιστώσεων. Για συνεχή χρόνια, μέρος των πιστώσεων που προϋπολογίζονται για το άρθρο αυτό, δεν δαπανώνται για το σκοπό που εγκρίνονται αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρονται κάθε χρόνο σημαντικά ποσά ως εξοικονομήσεις για να καλύψουν δαπάνες από άλλα Κονδύλια.

Διαδικασία παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης πολεοδομικών αδειών. Παρά την προσπάθεια που καταβλήθηκε για διεκπεραίωση των εκκρεμών πολεοδομικών αιτήσεων και τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση αρκετών με σοβαρές συνέπειες στην οικονομία του τόπου, στέρηση των αιτητών του δικαιώματος ανάπτυξης της ιδιοκτησίας τους στην περίοδο που επέλεξαν, επιβάρυνσή τους με επιπρόσθετο οικοδομικό κόστος εξαιτίας της συνεχούς αύξησής του, ενώ δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο εξωγενών παρεμβάσεων για προώθηση συγκεκριμένων αιτήσεων. Πολλές αιτήσεις εκκρεμούν για λήψη απόφασης στο Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων. Σημαντική καθυστέρηση παρατηρείται και στην ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ιεραρχικών προσφυγών κατά των πολεοδομικών αποφάσεων.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των κατασκευαστικών συμβολαίων. Σε διάφορα έργα των οποίων η μελέτη ετοιμάζεται από το Τμήμα, όπως οι πεζογέφυρες και ο πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια, η επιδιόρθωση κτιρίων του Κυβερνητικού Οικισμού Άγιοι Ανάργυροι Ι - Φάση Β' - Συγκρότημα Σ2 στη Λάρνακα, η αναδόμηση του Κυβερνητικού Οικισμού Άγιοι Ανάργυροι Ι - Φάση Α' - Συγκροτήματα Σ1 και Σ2 στη Λάρνακα, η αναδόμηση του Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό - Φάση Α' - Συγκροτήματα Σ2 και Σ3, η πεζοδρομοποίηση της Οδού Αγίας Μαύρης στην Αγία Νάπα - Φάση Β', η διαμόρφωση του χώρου της εκκλησίας Αγίου Δομετίου στον Άγιο Δομέτιο και η ανάπλαση/διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόδος, παρατηρήθηκαν αδυναμίες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη

δημιουργία καθυστερήσεων. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε επίσης σημαντική καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

(ε) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως.

Έκδοση διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων με βιομετρικά στοιχεία. Η Κύπρος δεν συμμορφώθηκε ακόμα με τις διατάξεις σχετικού Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων με βιομετρικά στοιχεία, με ενδεχόμενο την επιβολή κυρώσεων από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την καθυστέρηση που σημειώνεται.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(Ι)/2007. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση και επιβολή των προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των διατάξεων των Νόμων του 2000 και 2005, οι οποίοι ίσχυαν μέχρι τις 2.11.2007, με κίνδυνο την απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους.

(στ) Υπηρεσία Ασύλου

Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το ποσοστό ανάθεσης για τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την προγραμματική περίοδο 2007, ανήλθε στο 33% του συνολικού Προϋπολογισμού για την Κύπρο, ύψους €1.500.569. Παρόλο που προκηρύχθηκαν όλες οι δράσεις, δεν κατέστη δυνατό να υποβληθούν έγκυρες προτάσεις για να καλύψουν ολόκληρο το ποσό του Προϋπολογισμού για την Κύπρο.

2.2.7 Υπουργείο Εξωτερικών

Έλεγχος λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών που διεξάγεται στο Κέντρο (ΥΠΕΞ) παρατηρήθηκε ότι, για ασθενείς του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό δεν υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στην παρακολούθηση των ασθενών, μετά την έγκριση για αποστολή τους στο εξωτερικό. Επίσης δεν έχουν συναφθεί σε όλες τις περιπτώσεις, συμβάσεις για την απασχόληση του επιτόπιου προσωπικού και δεν υπάρχει καταγραμμένη η προβλεπόμενη διαδικασία που προκύπτει από τις τοπικές νομοθεσίες, αναφορικά με την επιστροφή/ανάκτηση του ΦΠΑ. Στη Πρεσβεία της Μόσχας παρατηρήθηκε πλεόνασμα και στην Πρεσβεία του Βερολίνου έλλειμμα, τα οποία δεν έχουν ακόμη διερευνηθεί.

Χορηγία στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο. Για την αποκατάσταση της εύρυθμης και νομότυπης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κύπρου, αφού αυτό από το 2003 λειτουργούσε παράτυπα, κυρίως λόγω της σύνθεσης του Συμβουλίου Κυβερνητών και της Διαχειριστικής Επιτροπής και της μη σύγκλισης του Συμβουλίου Κυβερνητών (ως ανώτατη αρχή), το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.2.2009, διόρισε επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου Καταστατικού του Ινστιτούτου. Σημειώνεται ότι δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί ο τρόπος ελέγχου των δαπανών του Ινστιτούτου από το ΥΠΕΞ και η διαδικασία καταβολής της κυβερνητικής χορηγίας και δεν φαίνεται να έχει υποβληθεί εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο, ως η σχετική απόφαση του, για το μέλλον του Ιδρύματος λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό στον οποίο αυτό αξιοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους που το Κράτος δαπανά για τη λειτουργία του. Εκκρεμεί επίσης η κατάρτιση Οικονομικών Κανονισμών σύμφωνα με την παράγραφο 17 του Καταστατικού.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού. Οποιοσδήποτε πιστώσεις πέραν του ποσού των £100.000 παραχωρούνται ως χορηγίες ή συνεισφορές σε οργανώσεις και άλλους φορείς, δίδονται υπό τον όρο ότι θα κοινοποιούνται στη Βουλή των Αντιπροσώπων από τους λήπτες των χορηγιών αυτών, έκθεση δράσης και εξελεγμένοι λογαριασμοί του προηγούμενου έτους. Παρατήρησα ότι το κόστος λειτουργίας του Γραφείου Πρεσβείας στο Βατικανό συγκριτικά με άλλες Διπλωματικές Αποστολές παρουσιάζεται ιδιαίτερα ψηλό και με αυξητικές τάσεις. Επισήμανα ότι εφόσον η Πρεσβεία στην Αγία Έδρα, δεν λειτουργούσε σύμφωνα με τα

ισχύοντα στο Δημόσιο και τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές στο Εξωτερικό, η Υπηρεσία μου δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει την ορθότητα της οικονομικής διαχείρισής της.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2005, εγκρίθηκε η δημιουργία του Γεωπολιτικού Ινστιτούτου Κύπρου, με βάση την εισήγηση Γάλλου καθηγητή. Παρά το γεγονός ότι στις προτάσεις προς το Υπουργικό κατά την ίδρυση του Ινστιτούτου αναφέρονται και άλλες πηγές χρηματοδότησης του, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρώ-Μεσογειακό Ίδρυμα, καθώς και η προοπτική ότι το Ινστιτούτο θα καταστεί, μετά την πρώτη τριετία, αυτοχρηματοδοτούμενο, από εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις των ετών 2006 και 2007 που ετοιμάστηκαν από ιδιώτες ελεγκτές, παρατηρείται ότι μοναδική πηγή εσόδου του αποτελεί η κρατική χορηγία, που μέχρι και τον Ιούλιο του 2009 ανήλθε σε €534.325, και ως εκ τούτου η βιωσιμότητα του εξαρτάται αποκλειστικά από αυτήν. Επίσης δεν έγινε επανεξέταση του θέματος όσον αφορά στη συνέχιση της οικονομικής ενίσχυσης του Ινστιτούτου σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ούτε και φαίνεται, να έχουν τεθεί σε εφαρμογή μηχανισμοί ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Ινστιτούτου.

Πρεσβεία Στοκχόλμης. Μετά από έλεγχο που διενήργησε το λογιστήριο του Υπουργείου Εξωτερικών το Μάρτιο του 2006, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο λογιστήριο της Πρεσβείας για τις οποίες υπεύθυνος ήταν υπάλληλος (επιτόπιο προσωπικό). Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με πρόσφατους υπολογισμούς ανέρχεται σε £161.564. Σημειώνεται ότι ο εμπλεκόμενος υπάλληλος εκδόθηκε στην Κύπρο και παρουσιάστηκε ενώπιον του δικαστηρίου όπου του απαγγέλλθηκαν κατηγορίες. Ο οικονομικός διακανονισμός του ποσού της κατάχρησης παραμένει σε εκκρεμότητα.

2.2.8 Υπουργείο Οικονομικών

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α). Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του Σ.Σ.Α. θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, συνδέονται άμεσα με το Σ.Σ.Α. και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις.

Δημόσιο Χρέος. Σημαντικές υποχρεώσεις του Κράτους δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του Δημοσίου Χρέους, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να μην λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους.

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 9.7.2008 αποφάσισε, κατόπιν Πρότασης που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με το άρθρο 51(γ) των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 έως 2007, τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών με ημερομηνία υλοποίησης της Απόφασης την 1.8.2010. Αναμένεται ότι λαμβάνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για δημιουργία της αναγκαίας υποδομής ώστε, δεδομένης της σημασίας της αποτελεσματικής διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους, αυτή να γίνεται σύμφωνα με την καλύτερη σύγχρονη διεθνή πρακτική.

Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην Κύπρο. Η Κυβέρνηση κατάρτισε δημοσιονομικό πρόγραμμα και ετοίμασε Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης που περιλαμβάνει μέτρα που προωθούνται στα πλαίσια υλοποίησης του Προϋπολογισμού 2009, όσο και νέα μέτρα που ενισχύουν την ανάπτυξη της οικονομίας, με στόχο την αντιμετώπιση της διεθνούς οικονομικής κρίσης και των επιπτώσεών της στην κυπριακή οικονομία.

Η πλήρης, έγκαιρη και αποδοτική υλοποίησή του Στρατηγικού Σχεδίου, σε σχέση με το πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος, θα διαφανεί μέσα από την τελική αξιολόγηση της υλοποίησης του πιο πάνω Προϋπολογισμού.

Όπως πληροφορήθηκα από το Υπουργείο Οικονομικών, μετά από γενική αξιολόγηση του δημοσιονομικού ισοζυγίου, καταβάλλονται προσπάθειες για περικοπή των μη παραγωγικών δαπανών.

(α) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Εισπράξεις φόρου εισοδήματος. Το σύνολο των εισπράξεων του 2008 ήταν €1.348,76 εκ., σε σύγκριση με €1.237,86 εκ. του 2007.

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2008 υπήρχαν 19.746 φορολογίες, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση για συνολικό ποσό φόρου €152,51 εκ.

Ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν 11.841 ενστάσεις με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €123,70 εκ.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2008 ήταν €579,58 εκ., σε σύγκριση με €596,29 εκ. που ήταν στις 31.12.2007 (μείωση 2,8%).

Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών εκκλησιαστικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το συνολικό ποσό των οφειλών φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ανερχόταν κατά τις 31.12.2008 σε €169.022.025. Διαβουλευσεις για επίλυση του θέματος κατά το 2005, κατέληξαν σε προκαταρκτική συμφωνία για την οποία έλαβα γνώση μόλις τον Ιούλιο του 2008 και ύστερα από εξέταση της, διατύπωσα την άποψη ότι οι πρόνοιες της είναι ετεροβαρείς για το Κράτος. Συγκεκριμένα, διαγράφονται παλαιές οφειλές ύψους δεκάδων εκατομμυρίων λιρών, εισάγονται πρόνοιες για προνομιακή μεταχείριση της Εκκλησίας έναντι άλλων φορολογούμενων, γίνονται πρόνοιες διαγραφής μελλοντικών οφειλών και επαναφέρονται προνόμια τα οποία έχουν καταργηθεί, ενώ το μόνο που εξασφαλίζεται είναι η δέσμευση της Εκκλησίας για μελλοντική συμμόρφωση της με ορισμένες διατάξεις της νομοθεσίας τις οποίες ωστόσο κατ' ανάγκη ήδη εφαρμόζει. Σε συνάντηση εκπροσώπων των δύο μερών αποφασίστηκε η σύσταση τετραμελούς επιτροπής για εξέταση όλων των φορολογικών εκκρεμοτήτων της εκκλησίας.

Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησίας ακινήτων οι συμβαλλόμενοι δηλώνουν χαμηλότερες τιμές πώλησης των ακινήτων από τις πραγματικές, με σκοπό την αποφυγή καταβολής του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, και ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με βάση τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας, μπορεί να αμφισβητήσει τα ποσά που δηλώνονται, μόνο σε περίπτωση που αποδεδειγμένα η δήλωση ήταν ψευδής. Για την περίοδο 2000-2008 η απώλεια, όπως υπολογίζεται από το Τμήμα, ανέρχεται, περίπου, στα €232,18 εκ. ή περίπου €25,80 εκ. το χρόνο.

Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Παρόλο που στον εν ισχύ Νόμο αρ. 117(I)/02 αναφέρεται ότι κάθε πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει έκτακτη εισφορά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, εντούτοις από το 2004 όλες οι εισπράξεις που πηγάζουν από την πιο πάνω νομοθεσία πιστώνονται στο κονδύλι εσόδων «άμεσες φορολογίες» του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σημειώνεται ότι από το 2004 οι δαπάνες για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας μειώνονται συνεχώς, ενώ αντίθετα τα έσοδα που προκύπτουν από το Νόμο που θεσπίστηκε με σκοπό την επιβολή εισφοράς για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας αυξάνονται σημαντικά και υπερτερούν κατά πολύ των σχετικών δαπανών. Ενώ οι πολίτες έχουν την εντύπωση ότι καταβάλλουν εισφορά που προορίζεται αποκλειστικά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας και το συνολικό ύψος της οποίας κατά την περίοδο 1984 – 2008 ανερχόταν στα €4.809 εκ., το ποσό που διατέθηκε για σκοπούς ενίσχυσης της άμυνας ανήλθε στα €3.957 εκ. Κατά συνέπεια ποσό συνολικού ύψους €852 εκ. αποτελεί ποσό που εισπράχθηκε και δεν διατέθηκε για το πιο πάνω σκοπό αλλά διατέθηκε, μετά την κατάργηση του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης το 2000 και για άλλους σκοπούς.

Κρατική αρωγή του Εφημεριακού Κλήρου της υπαίθρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του το 1971 ενέκρινε την επιχορήγηση της μισθοδοσίας του Εφημεριακού Κλήρου της υπαίθρου. Ως αντιστάθμισμα, η Ιερά Αρχιεπισκοπή παραχώρησε στην Κυβέρνηση 15.564 στρέμματα γης (από τα οποία μόνο το 27% βρίσκεται στις ελεύθερες περιοχές), τα οποία ωστόσο δεν περιήλθαν στην κυριότητα της Δημοκρατίας παρά την αρχική πρόθεση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η εν λόγω γη ενοικιάζεται σε ιδιώτες με προσφορές που προκηρύσσονται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η δαπάνη που

επωμίζεται το Κράτος ανήλθε σε €5,2 εκ. για το 2008. Τα έσοδα από την ενοικίαση της περιουσίας για το 2008 ανήλθαν σε €27.986.

Ενδεχόμενο φοροδιαφυγής φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας σε χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, πώλησαν την περιουσία τους σε συγκεκριμένες εταιρείες του ίδιου ομίλου χωρίς να παρουσιάσουν τα πωλητήρια έγγραφα στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατά τη μεταβίβαση. Συνεπώς, η επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών έγινε με βάση το προϊόν διάθεσης που δηλώθηκε από τους συμβαλλόμενους και όχι το ποσό διάθεσης που αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο, το οποίο είναι κατά πολύ μεγαλύτερο. Ως αποτέλεσμα, το Δημόσιο ενδεχομένως να απώλεσε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών της τάξης των €854.000, προς όφελος των πωλητών της ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι, ενδέχεται να έχουν διαπράξει φοροδιαφυγή.

Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ανέφερε ότι η φορολογική διερεύνηση ατόμων και η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο του Τμήματος του, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αξιοποίηση δεδομένων για τον εντοπισμό αγνώστων φορολογούμενων.

Σύμφωνα με πρακτικά συνάντησης ημερ. 9.3.2006 μεταξύ της Επιτρόπου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και εκπροσώπων του ΤΕΠ, η ερμηνεία που δίδει στον περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμο η Επίτροπος, δεν επιτρέπει τη χρήση στοιχείων που τηρούνται σε άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες για τη διερεύνηση των προσώπων που είναι τελείως άγνωστα στο ΤΕΠ.

Με πρωτοβουλία του Υπουργού Οικονομικών πραγματοποιήθηκε στις 10.4.2009 συνάντηση στο γραφείο του για συζήτηση των θεμάτων, κατά την οποία ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε ότι στις 6.4.2009 παρέπεμψε την επιστολή που απηύθυνε στον Υπουργό Οικονομικών στις 9.2.2009, στο Γενικό Εισαγγελέα για σχετική γνωμοδότηση. Έχω τη γνώμη ότι το Τμήμα θα έπρεπε να είναι πιο διεκδικητικό στην προβολή των θέσεων/απόψεων του και αν αποτύγχανε να πείσει τότε έπρεπε να εισηγηθεί τροποποίηση του Νόμου.

Άτομα χωρίς φορολογικό φάκελο ή με χαμηλά εισοδήματα που αγοράζουν ακίνητα σε δημοπρασίες. Από έλεγχο που έγινε τόσο στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, όσο και στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαπιστώθηκε ότι άτομα τα οποία αγόρασαν σε δημοπρασία ακινήτων, περιουσία σημαντικής αξίας, είτε δεν έχουν φάκελο στο Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε έχουν φάκελο φόρου εισοδήματος αλλά δεν υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος, είτε ενώ έχουν φάκελο και υποβάλλουν δηλώσεις, εντούτοις τα εισοδήματα που δηλώνουν είναι σχετικά χαμηλά σε σύγκριση με την αξία του ακινήτου που αγόρασαν.

Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών. Το μεγαλύτερο ποσό καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες και οι καθυστερήσεις αυτές χρόνο με χρόνο αυξάνονται, χωρίς το Τμήμα να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Για επίλυση του προβλήματος ψηφίστηκε ο Νόμος Ν214(Ι)/04, βάσει του οποίου ποινικοποιείται αφενός η μη καταβολή των φόρων γεγονός που επισύρει χρηματική ποινή, και αφετέρου η παράλειψη των Διευθυντών για καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρείας συνιστά ποινικό αδίκημα με προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών. Το Τμήμα ωστόσο συνεχίζει να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου αφού η απόδειξη δόλου δύσκολα τεκμηριώνεται.

(β) Τμήμα Τελωνείων

Υπερωριακή απασχόληση. Η υπερωριακή αποζημίωση κατά το 2008 ανήλθε σε €4,7 εκ., σε σύγκριση με €4,4 εκ. (£2,5 εκ.) το 2007.

Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης. Κατά το 2008 δεν έγινε επιτόπιος έλεγχος σε όλες τις Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης όπως είναι ο στόχος του Τμήματος.

Κατασχέσεις. Κατά το 2008 συμφωνήθηκε όπως καταβληθεί αποζημίωση ύψους €76.887 πλέον έξοδα στον ιδιοκτήτη σκάφους το οποίο κλάπηκε πριν χρόνια ενώ τελούσε υπό κατάσχεση από το Τμήμα.

Μίσθωση υπηρεσιών. Το Τμήμα προέβηκε στη μίσθωση υπηρεσιών εμπειρογνώμονα σε θέματα ενεργειακών προϊόντων χωρίς να ακολουθηθούν οι σωστές διαδικασίες σύμφωνα με τον περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών Νόμο.

Οφειλές από εταιρεία. Κατά την περίοδο 2.6.2004-14.6.2004 εταιρεία που λειτουργούσε ως τελωνειακός πράκτορας κατέθεσε επιταγές συνολικού ύψους €967.258 (£566.111) για τελωνισμό εμπορευμάτων οι οποίες ήταν ακάλυπτες και δεν εξαργυρώθηκαν. Από ενέργειες του Τμήματος έχει εισπραχθεί μέρος της οφειλής ενώ παραμένει ανείσπρακτο το υπόλοιπο ποσό ύψους €260.444 για την είσπραξη του οποίου έχουν ληφθεί νομικά μέτρα.

(γ) Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2008 ήταν €186,8 εκ. σε σύγκριση με €158,9 εκ. (£93 εκ.) το 2007.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του το 1998 ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους και οι οφειλές τους παγοποιήθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του το 2007 ενέκρινε «Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος» με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Τον Ιούλιο του 2008 παραχωρήθηκε βάσει του Σχεδίου χορηγία ύψους €1.044.354 η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά και πάλι δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Οι οφειλές των σωματείων στις 10.5.2009 ανέρχονταν σε €6,47 εκ.

(δ) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του τον Μάιο 2001 ανέθεσε σε ιδιωτικό οίκο το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του Συστήματος Αξιολόγησης Προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία. Η κατακύρωση της προσφοράς έγινε στις 15.11.2001 και το έργο θα ολοκληρωνόταν στις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει ολοκληρωθεί. Πληροφορήθηκα ότι ύστερα από επιφυλάξεις που εξέφρασε η ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ για το νέο σύστημα αξιολόγησης βρισκόταν σε εξέλιξη διάλογος της επίσημης πλευράς με την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. Για το σκοπό αυτό είχε συσταθεί μικτό κλιμάκιο, το οποίο συμφώνησε αρχικά, σε συγκεκριμένες αρχές και στόχους του συστήματος, ώστε μέχρι το τέλος του 2008 να υπήρξε κατάληξη σε ένα συμφωνημένο σχέδιο αξιολόγησης προσωπικού και να δρομολογούνταν οι απαραίτητες διαδικασίες για υλοποίησή του. Μέχρι σήμερα, ο στόχος αυτός δεν έχει επιτευχθεί.

Ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι, σε πρόσφατη συνάντηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ, συμφωνήθηκε όπως προωθηθούν αμέσως οι διεργασίες για αξιολόγηση/ αναθεώρηση του συστήματος αξιολόγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

(ε) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής

Μηχανογράφηση Κρατικών Υπηρεσιών. Από ελέγχους σε έργα μηχανογράφησης κρατικών υπηρεσιών παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των διαγωνισμών και συμβάσεων και αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων με επακόλουθο την αύξηση του κόστους και προβλήματα στην λειτουργία των συστημάτων μηχανογράφησης. Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας αφορούν τα ακόλουθα: Αξιολόγηση Διαγωνισμού 2008/027/Α/ΣΠ -Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού για το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος

Οδικών Μεταφορών (TOM)-, Αξιολόγηση Διαγωνισμού 2008/048/Δ/ΣΠ-Εγκατάσταση, εφαρμογή και προσαρμογή του συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου eOAS για τις ανάγκες του TOM-, Σύμβαση για την προμήθεια πακέτου/έτοιμου λογισμικού διαχείρισης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, ονομασιών προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων και τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών του Κλάδου Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Συμβόλαιο για την Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στην Α΄ Ομάδα Επέκτασης, Εφαρμογή του ΣΑΓ στο TOM, Συμβόλαιο για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης για τη μηχανογράφηση του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας, Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για Νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας - Προμήθεια του λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού, Σύστημα Νομικής Πληροφόρησης, Σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων.

2.2.9 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

(α) Υπουργείο

Προϋπολογισμός για έργα. Αρκετός αριθμός έργων και η πλειοψηφία των μελετών που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή έργα υποδομής σε σχολεία για το σχολικό αθλητισμό, παρόλο που συμπεριλήφθηκαν στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2008, δεν εκτελέστηκαν το 2008.

Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του ημερ.10.1.2007 και 28.2.2007, ενέκρινε σχετική μελέτη για αναδόμηση του Υπουργείου, ωστόσο φαίνεται ότι θα υπάρξει καθυστέρηση. Το θέμα έχει συνδεθεί με τη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία, βρίσκεται σε εξέλιξη.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς. Για το σκοπό αυτό έγινε στρατηγικός σχεδιασμός και ετοιμάστηκε πίνακας της προτεραιότητας των θεμάτων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, ωστόσο μόνο για κάποια από τα θέματα αυτά έχουν ετοιμαστεί χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, με κίνδυνο, λόγω της πολυπλοκότητας του όλου εγχειρήματος της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, να υπάρξουν καθυστερήσεις και προβλήματα στην υλοποίησή της.

Εσωτερικός Έλεγχος.

(α) Συνεχίζουν να μην υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών, καθώς και στην εποπτεία και παρακολούθηση των εργασιών του Υπουργείου.

(β) **Έλεγχος των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας.** Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς και τις διαδικασίες και δεν βοηθά στην ομαλή, αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνικών Υπηρεσιών. Σε παρόμοια συμπεράσματα και ανάλογες αναφορές προέβαινε για σειρά ετών και η Υπηρεσία μου όπως προκύπτει από τις ετήσιες Εκθέσεις μου των τελευταίων 15 ετών.

Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Αριθμός καθηγητών, ύστερα από διευθετήσεις, μερικές από τις οποίες δεν στηρίζονται σε γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου, απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, το κόστος του οποίου υπολογίστηκε το 2004 σε £10,6 εκ. ετήσια.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες όσον αφορά στην τήρηση των σχετικών οδηγιών και εισηγήθηκα όπως το Υπουργείο διεξάγει κατά τακτά χρονικά διαστήματα σχετικούς ελέγχους.

Απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις τα οποία, παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμοδίων Τμημάτων, καθώς και της Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων. Σε διάφορα έργα που μελετούνται από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου και ανατίθενται σε ιδιώτες Μελετητές, όπως η ανέγερση του Β' Δημοτικού Σχολείου Ακρόπολης και του Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο, παρατηρήθηκαν αδυναμίες στις μελέτες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη δημιουργία καθυστερήσεων, καθώς επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε επίσης καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

(β) Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες. Δεν έχει υποβληθεί στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για έγκριση πρόγραμμα χορηγήσεων. Επίσης δεν διενεργείται εκ των υστέρων έλεγχος στις χορηγήσεις που παραχωρούνται.

Κρατική Πινακοθήκη.

- (i) **Αποθήκη Πινακοθήκης.** Η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης εκκρεμεί και, ενόσω παραμένει άλυτο το θέμα του κλιματισμού και της υγρασίας, τα έργα τέχνης κινδυνεύουν να υποστούν ζημιές.
- (ii) **Διαδικασία δανεισμού.** Σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 14.3.2007, η πολιτική δανεισμού έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης Κυπριακής τέχνης αναθεωρήθηκε και, βάσει της νέας πολιτικής, καθορίζονται συγκεκριμένοι δικαιούχοι για παραχώρηση έργων τέχνης επί δανείω, ωστόσο, εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.
- (iii) **Αγορά έργων τέχνης.** Λόγω της μη αξιοποίησης των περισσότερων έργων και των ακατάλληλων συνθηκών αποθήκευσής τους εισηγήθηκα όπως αναθεωρηθεί η πολιτική αγοράς μέχρι να διαμορφωθούν κατάλληλες συνθήκες φύλαξης.
- (iv) **Συντήρηση έργων τέχνης** Η καταγραφή των αναγκών συντήρησης των έργων που βρίσκονται επί δανείω εκκρεμεί.

(γ) Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών.

Στέγαση και σύστημα ασφάλειας της βιβλιοθήκης. Μετά και τη μεταστέγαση του Κέντρου σε νέο κτίριο το 2006, διαπίστωσα ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει σύστημα ασφάλειας των βιβλίων και του άλλου ερευνητικού υλικού στη βιβλιοθήκη.

Ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων σε εξωτερικούς ερευνητές.

Η ανάθεση των ερευνητικών προγραμμάτων γίνεται από το Κέντρο μετά από αίτηση του ίδιου του ερευνητή, χωρίς προκήρυξη, όπως προνοείται στους Εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας του Κέντρου, δεν υπάρχουν τυποποιημένα συμβόλαια που να διασφαλίζουν ελάχιστους κοινούς όρους, οι αμοιβές δεν βασίζονται πάνω σε κριτήρια και δεν καταβάλλονται ανάλογα με την πρόοδο της έρευνας.

(δ) Σχολικές Εφορείες

Κανονισμοί για θέματα προσωπικού. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για έγκριση των Κανονισμών που να ρυθμίζουν θέματα προσωπικού, όπως σχέδια υπηρεσίας, μισθοδοτικές κλίμακες, προσλήψεις, προαγωγές, αφυπηρετήσεις, λειτουργία των Ταμείων Προνοίας κ.λπ..

Αδυναμίες και ελλείψεις στη διαχείριση των Σχολικών Εφορειών. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στην τήρηση των κατάλληλων βιβλίων και μητρώων, στην ορθολογιστική ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και στην πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, των σχετικών κανονισμών και των διοικητικών οδηγιών.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Σε αρκετές Εφορείες διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης και κατακύρωσης προσφορών καθώς και στη διαχείριση των συμβολαίων.

Λειτουργία κεντρικών θερμάνσεων. Σε αρκετές Σχολικές Εφορείες εξακολουθεί να μην τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για την παρακολούθηση των ωρών λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων των σχολείων και των καυσίμων που καταναλώνονται.

Ακίνητη περιουσία. Εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια ο εντοπισμός της ακίνητης περιουσίας που ανήκει στις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό την εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου τους, σύμφωνα με το Άρθρο 10 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997.

Έλεγχος Σχολικών Κυλικίων και συμφωνίες άδειας παραχώρησης και εκμετάλλευσης. Από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικίων διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμφωνιών τους, κυρίως σε ότι αφορά στην υγιεινή των εγκαταστάσεων.

(ε) Σχολική Εφορείας Λευκωσίας

Ακίνητα Χατζησάββα. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η εγγραφή του εν λόγω ακινήτου στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας.

Διαχείριση κληροδοτημάτων. Οι σκοποί πολλών κληροδοτημάτων έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα.

2.2.10 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

(α) Υπουργείο

Ανάπτυξη Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. – Τέλος ασφάλειας (security). Μετά από διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια του 2004 και 2005 οριστικοποιήθηκε η συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και της Κοινοπραξίας Hermes Airports για την ανάπτυξη και διαχείριση από αυτήν των δύο αερολιμένων για 25 χρόνια. Στην προσφορά της Κοινοπραξίας, περιλαμβανόταν τέλος ασφάλειας €2 ανά αναχωρούντα επιβάτη το οποίο κάλυπτε τον αναγκαίο εξοπλισμό και προσωπικό για την ασφάλεια των αερολιμένων. Στο στάδιο των διαπραγματεύσεων με την Κοινοπραξία, αποφασίστηκε όπως η ασφάλεια των αερολιμένων αναληφθεί από το Κράτος και συμφωνήθηκε νέο τέλος ίσο με €1,17 ανά επιβάτη το οποίο πρότεινε η Κοινοπραξία.

Το Φεβρουάριο 2007 δηλαδή μετά την ανάθεση του έργου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως η ασφάλεια επανέλθει και πάλι στην Κοινοπραξία και όπως συμφωνηθεί με αυτήν, το πρόσθετο ετήσιο οικονομικό κόστος. Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι, επειδή το τέλος ασφάλειας (€1,17) που συμφωνήθηκε πριν την σύναψη της σύμβασης, είναι κατά την άποψή της αδικαιολόγητα ψηλό, ενώ το κόστος εξοπλισμού και στελέχωσης είναι ατεκμηρίωτο, δεν υπάρχουν η βάση και τα εχέγγυα για μια δίκαιη για την κυβερνητική πλευρά νέα οικονομική συμφωνία σχετικά με την επαναφορά της ευθύνης για την ασφάλεια των αερολιμένων στον Επενδυτή.

(β) Τμήμα Δημοσίων Έργων

Αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων. Διαπιστώνονται σημαντικές αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις και αυξήσεις δαπανών, όπως στην μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλεως Χρυσοχούς, το νέο Κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων, τον Περιμετρικό Αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας, την επέκταση/αναβάθμιση σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας –

Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα, την μεταστέγαση του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης σε χώρους του παλαιού Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, και το νέο Κυβερνητικό Τυπογραφείο.

Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης έργων διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις σε μελέτες, τα οποία προκάλεσαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών και τροποποιήσεις των σχεδίων, με ανάλογες οικονομικές επιπτώσεις όπως στο συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης με Σφραγιστικό Ασφαλτοπολτό στον Αυτοκινητόδρομο Α3, τη Βελτίωση της Λεωφόρου Αμμοχώστου στη Δερύνεια, την κατασκευή του παραλιακού δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας φάση Α, και την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Άσπιδων Σουιτών στο Νοσοκομείο Μακάριος Γ' στη Λευκωσία.

Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων. Σε διάφορα έργα έχουν παρατηρηθεί αδυναμίες στη διαχείριση των συμβολαίων από τους Επιβλέποντες Μηχανικούς, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Οι σημαντικότερες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν στη κατασκευή των κόμβων Καληδονίων και Πενταδρόμου στις Πλάτρες, στη κατασκευή του οδικού δικτύου Μαζωτός – Περβόλια – Μενεού, στον υπόγειο χώρο στάθμευσης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, στην ανέγερση Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στην Κοφίνου, και στο συμβόλαιο για τη βελτίωση/διαπλάτυνση της οδού Αρσινόης στο Στρόβολο.

(γ) Τμήμα Οδικών Μεταφορών

Πινακίδες Δοκιμής μηχανοκίνητων οχημάτων. Παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται οι διατάξεις του περί Εμπόρων Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμου σχετικά με τη χρήση και τον έλεγχο των πινακίδων δοκιμής και διαπιστώθηκε ότι γίνεται συστηματικά και διαδεδομένα παράνομη χρήση πινακίδων δοκιμής από τους εμπόρους οχημάτων με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Ακυρωτικές μηχανές εισιτηρίων λεωφορείων. Το Τμήμα με σκοπό την αποζημίωση των λεωφορειούχων για τη δωρεάν μεταφορά δικαιούχων προσώπων έχει αγοράσει 875 ακυρωτικές μηχανές εισιτηρίων συνολικής αξίας €2,2 εκ.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εγκατασταθεί οι μηχανές σε όλα τα λεωφορεία και δεν έχουν ετοιμαστεί και δοθεί σε περίπου 120.000 δικαιούχους οι μαγνητικές κάρτες για να τεθεί το σύστημα σε λειτουργία.

(δ) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στις 31.12.2008 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ανερχόταν σε €22.160.126.

Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO). Το έργο παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν διάφορα τεχνικά προβλήματα με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η παράδοση του εξοπλισμού. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν προβλήματα και στον προκαταρκτικό έλεγχο αποδοχής τον Οκτώβριο 2008 με αποτέλεσμα ο έλεγχος να διακοπεί και να μην ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.

Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006. Παρατηρούνται αδυναμίες στην παρακολούθηση της συμφωνίας και κατά το 2008 δεν έγινε κανένας έλεγχος για να επιβεβαιωθούν τα ποσά που καταβάλλονται στην Κυβέρνηση. Οι οφειλές της Κοινοπραξίας η οποία ανέλαβε την ανάπτυξη των αερολιμένων ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε £6,6 εκ.

Συμφωνία με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση του Τμήματος. Υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση της συμφωνίας η οποία αφορά τη διεξαγωγή μελέτης στους τομείς ασφάλειας πτήσεων, ασφάλειας πολιτικής αεροπορίας και ρύθμισης της λειτουργίας των αεροδρομίων.

(ε) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

Διαλογή/Διανομή αλληλογραφίας. Η υπηρεσία εσωτερικού ταχυδρομείου δεν έχει φθάσει ακόμη στα επιθυμητά επίπεδα όσον αφορά στο χρόνο παράδοσης της αλληλογραφίας.

(στ) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών

Επιτήρηση Αγοράς – Ασφάλεια Ηλεκτρικών Συσκευών. Για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας όσον αφορά την καταλληλότητα των ηλεκτρικών συσκευών που διατίθενται στην αγορά, οι έλεγχοι που διενεργούνται είναι περιορισμένοι.

2.2.11 Υπουργείο Υγείας**(α) Υπουργείο**

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα, καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του.

Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας. Το θέμα εκκρεμεί για αρκετά χρόνια. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφαση του ημερ. 27.6.2007, ενέκρινε την αναδιοργάνωση του Υπουργείου.

Καθυστερημένα έσοδα. Η παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς παρουσιάζει αδυναμίες.

Μηχανογράφηση Υπουργείου Υγείας. Λόγω της καθυστέρησης στην προώθηση των έργων που αφορούν στη μηχανογράφηση των νοσοκομείων, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση και στην υλοποίηση των υπόλοιπων έργων που περιλαμβάνονται στη στρατηγική μελέτη για τη μηχανογράφηση του Υπουργείου.

Γενικό Σχέδιο Υγείας. Τον Φεβρουάριο 2008 υπογράφηκε σύμβαση για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων για την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Ωστόσο, διαπιστώνονται ελλείψεις και αδυναμίες στην υλοποίηση του έργου.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς. Το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς, σύμφωνα με μελέτη που έγινε το 1997, παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες. Το Υπουργικό Συμβούλιο τον Φεβρουάριο 2008 ενέκρινε σειρά μέτρων για τη βελτίωσή του.

Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο εξωτερικό. Ο τρόπος παρακολούθησης, τόσο της παραμονής των ασθενών στο εξωτερικό όσο και των εξόδων θεραπείας δεν είναι ικανοποιητικός ώστε να διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Εκκρεμεί η σύναψη συμφωνιών με αρκετά νοσοκομεία στο εξωτερικό, ενώ σε ορισμένα άλλα νοσοκομεία εξακολουθεί να αποστέλλονται ασθενείς μέσω αντιπροσώπων με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το δημόσιο με αχρείαστες προμήθειες.

Δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συνεχίζεται η δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Δημοκρατίας, χωρίς να εφαρμόζονται τα εισοδηματικά κριτήρια, που καθορίζονται για όλους τους πολίτες στους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς Κανονισμούς του 2000.

(β) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Προμήθεια αναλωσίμων. Λόγω έλλειψης επαρκών αποθηκευτικών χώρων συνεχίζεται η απευθείας παράδοση και αποθήκευση αναλωσίμων ειδών στους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς να ακολουθούνται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που προνοούνται στους Κανονισμούς. Επίσης, λόγω απουσίας μηχανογραφημένων συστημάτων δυσχεραίνεται η άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού και παρατηρούνται αδυναμίες διαχείρισης αποθεμάτων και συμβάσεων.

Νοσήλια εσωτερικών ασθενών. Ασθενείς τυγχάνουν θεραπειών και απολύονται χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να συνεχίζεται. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα από νοσήλια ανέρχονταν σε €10.147.030 (μη συμπεριλαμβανομένων των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας).

Ιατρικός εξοπλισμός. Λόγω καθυστερήσεων στην προκήρυξη προσφορών αγοράς Ιατρικού Εξοπλισμού

δεν ικανοποιούνται έγκαιρα οι ανάγκες των Κρατικών Νοσηλευτηρίων.

Αδρανής εξοπλισμός. Αδρανής εξοπλισμός εντοπίζεται στα νοσοκομεία κυρίως στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Εξακολουθούν να μην είναι κατάλληλα ενημερωμένα, παρόλο που το κόστος της κινητής περιουσίας είναι σημαντικό.

(γ) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

Προμήθεια φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες. Έχει διεξαχθεί η αστυνομική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων για αγορές φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες που έγιναν το 2004 και το θέμα έχει παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Εκδόσεις από Κρατικά Φαρμακεία. Εξακολουθεί να μην παρακολουθείται η έκδοση φαρμάκων και το απόθεμά τους.

2.3 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.3.1 Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις

Οικονομική κατάσταση. Όλοι σχεδόν οι Δήμοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι Δήμοι Γεροσκήπου, Πέγειας, Αθένου, Λατσιών και Αγίας Νάπας δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του 2008, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Λεμεσού, Πόλης Χρυσού, Κάτω Πολεμιδιών, Ιδαίου, Λευκάρων, Παραλιμνίου, Αγλαντζιάς και Αραδίππου τις υπέβαλαν καθυστερημένα.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, στους περισσότερους Δήμους εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητες των Δήμων, ιδιαίτερα των οικονομικών υπηρεσιών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Σε ορισμένους Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Διαπιστώθηκε ότι αρκετοί Δήμοι δεν λαμβάνουν τα επιβαλλόμενα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Μετά από υπόδειξή μου, σε 18 Δήμους διενεργήθηκε κατά την περίοδο 2002-2007 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι Δήμοι αυτοί όφειλαν στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, στις 31.12.2007, συνολικό ποσό ύψους £73,7 εκ.. Στους υπόλοιπους 6 Δήμους, παρά τις υποδείξεις μου, δεν διενεργήθηκε μέχρι σήμερα αναλογιστική μελέτη.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 20 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 857 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 699 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 185 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 141 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, γεγονός που θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα των Δήμων.

Πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, που ενεργούν ως Πολεοδομικές Αρχές, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην έκδοση πολεοδομικών αδειών. Επίσης, στους περισσότερους Δήμους, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των αιτήσεων για έκδοση άδειας οικοδομής.

(α) Δήμος Λευκωσίας

Υπόγειοι χώροι στάθμευσης νέου Δημοτικού Μεγάρου. Συγκεκριμένη εταιρεία, στην οποία ανατέθηκε η ανέγερση υπόγειου χώρου στάθμευσης στο νέο Δημοτικό Μέγαρο, έναντι ποσού ύψους £2,1 εκ., πλέον ΦΠΑ, κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, αξιώνοντας αποζημιώσεις πέραν του £1,7 εκ., όταν ο Δήμος ζήτησε τη λύση της μεταξύ τους συμφωνίας, λόγω της ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο κατασκευής του έργου.

(β) Δήμος Λεμεσού

Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης. Το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.6.2009 την πρόωρη αφυπηρέτηση συνολικά 12 υπαλλήλων, με βάση Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης, το οποίο όμως δεν υποβλήθηκε στα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών για έγκριση και χωρίς την έγκριση και δημοσίευση σχετικών Κανονισμών. Στο εν λόγω Σχέδιο προβλέπεται η καταβολή, πέραν των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, επιπρόσθετου φιλοδομήματος, το ύψος του οποίου φθάνει μέχρι τα €85.430 (£50.000).

(γ) Δήμος Λάρνακας

- (i) Προσφορές για την προμήθεια πλακών πεζοδρομίων και κρασπεδόλιθων (λίνιων πεζοδρομίων).** Παρόλο που τα συμβόλαια για τις πιο πάνω προσφορές είχαν λήξει από καιρού, ο Δήμος συνέχισε να προμηθεύεται υλικά από την εταιρεία στην οποία κατακυρώθηκαν οι προσφορές, σε ποσότητες και τιμές πολύ μεγαλύτερες από τις κατακυρωθείσες προσφορές.
- (ii) Καθορισμός ενοικίου για τη δημιουργία εστιατορίου στο κτίριο που στεγάζονται τα γραφεία του Δήμου.** Μετά από αυθαίρετες ενέργειες από συγκεκριμένη εταιρεία και μετατροπή, αντικανονικά, ολόκληρου του μεσοπατώματος του πιο πάνω κτιρίου σε εστιατόριο για δική της εκμετάλλευση, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 31.7.2007 την επιβολή και είσπραξη ενοικίου για το εν λόγω εστιατόριο συνολικού ύψους £15.000 για την περίοδο 1.1.2007 – 31.10.2013. Με βάση σχετική έκθεση του Λογιστή του Δήμου, το ελάχιστο αποδεκτό ποσό ενοικίου που ο Δήμος έπρεπε να εισπράξει ήταν £82.000.
- (iii) Εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων.** Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράχθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία ποσό ύψους £130.000 για εξαγορά ανοικτού δημόσιου χώρου, αντί £320.000 που ήταν η αγοραία αξία του χώρου πρασίνου, σύμφωνα με εκτίμηση που διενήργησε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό του Δήμου.

(δ) Δήμος Αραδίππου

- (i) Προσφυγές εναντίον του Δήμου.** Στις 19.4.2006 και 16.5.2007 κατατέθηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο προσφυγές εναντίον του Δήμου από έξι δημότες, οι οποίοι αιτούνται την επιστροφή σ' αυτούς των τεμαχίων γης που απαλλοτριώθηκαν από το Δήμο το 1991 για ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου, επειδή η απαλλοτριούσα Αρχή δεν τα χρησιμοποίησε για το σκοπό που απαλλοτριώθηκαν.

Το Ανώτατο Δικαστήριο έκανε αποδεκτή τη μια εκ των προσφυγών, η εκδίκαση της οποίας ολοκληρώθηκε στις 15.9.2008 και ο Δήμος καταχώρισε στις 27.4.2009 έφεση.

- (ii) **Αποζημιώσεις για αγορά γης.** Λόγω της επιμονής του ιδιοκτήτη να ακυρώσει την υπογραφείσα το 2001 συμφωνία, για την αγορά τεμαχίου γης, έναντι ποσού ύψους £20.000, με σκοπό την ανέγερση Πολυδύναμου Κέντρου Νεολαίας και της άρνησής του να μεταβιβάσει το ακίνητο στο όνομα του Δήμου, ο Δήμος για διευθέτηση του όλου θέματος πλήρωσε στον εν λόγω ιδιοκτήτη επιπλέον ποσό ύψους €102.512 (£60.000).
- (iii) **Βιοτεχνική περιοχή.** Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής σε κρατική γη, χωρίς τη συγκατάθεση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

(ε) Δήμος Αγλαντζιάς

Διαγραφή καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 1987-1991. Χωρίς την έγκριση του Επάρχου Λευκωσίας, ο Δήμος διέγραψε καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1987-1991, ύψους £112.279.

(στ) Δήμος Αγίου Δομετίου

Διαγραφή οφειλής προς το Δήμο. Χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.1.2006 τη διαγραφή ποσού ύψους £6.850, που οφειλόταν από πρώην Δήμαρχο, για οικονομικούς και ανθρωπιστικούς λόγους.

(ζ) Δήμος Αγίας Νάπας

- (i) **Συμβόλαιο για την προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος σε δρόμους του Δήμου.** Με προφορικές οδηγίες της τέως Δημάρχου και μετέπειτα επιβεβαίωση των οδηγιών αυτών από το Δημοτικό Μηχανικό, διεξήχθη μεγάλος αριθμός ασφαλτοστρώσεων σε ιδιωτικές διαβάσεις, ιδιωτικούς δρόμους και ιδιωτικές αυλές, που στοίχισε στο Δήμο £120.000.
- (ii) **Συμβόλαιο για την τοποθέτηση/αντικατάσταση κρασπεδόλιθων και πλακών πεζοδρομίου.** Παρόλο ότι το εν λόγω συμβόλαιο έληξε στις 31.12.2007, η εταιρεία στην οποία κατακυρώθηκε η προσφορά συνέχισε να παρέχει τις υπηρεσίες της μέχρι τέλος Ιουλίου 2009, με αποτέλεσμα ο Δήμος να καταβάλει για το 2008 και 2009 επιπρόσθετο ποσό ύψους €186.098 (£108.918), που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 109% του ποσού της αρχικής δαπάνης.

(η) Δήμος Γεροσκήπου

Έκθεση ελέγχου. Λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του 2004, δεν υπέβαλα την έκθεση ελέγχου και ζήτησα την ετοιμασία νέων οικονομικών καταστάσεων. Παρόλο ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα, ο Δήμος δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα νέες διορθωμένες οικονομικές καταστάσεις. Ως αποτέλεσμα, δεν έχουν επίσης υποβληθεί οι οικονομικές καταστάσεις του 2005, 2006, 2007 και 2008.

(θ) Δήμος Πέγειας

- (i) **Παράνομη παραχώρηση πρόσθετου φιλοδωρήματος στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας.** Το Δημοτικό Συμβούλιο, χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, αποφάσισε στις 18.3.2008 την καταβολή στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας, ο οποίος αφυπηρέτησε το 1994 (14 δηλαδή χρόνια πριν) σε ηλικία 60 ετών, ποσού ύψους €94.328 (£55.208), ως επιπρόσθετου φιλοδωρήματος, πέραν των ποσών που του καταβλήθηκαν τότε.
- (ii) **Πρόωρη αφυπηρέτηση εργάτη.** Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 24.4.2007 την πρόωρη αφυπηρέτηση τακτικού εργάτη, με την καταβολή σ' αυτόν αποζημίωσης ύψους £25.028, η οποία κρίνεται αντικανονική, καθότι δεν καλύπτεται από την υφιστάμενη νομοθεσία και Κανονισμούς.

2.3.2 Κοινοτικά Συμβούλια

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του

ελέγχου. Επίσης, αρκετά Συμβούλια καθυστερούν την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Προϋπολογισμοί. Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, δηλαδή πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο. Επίσης, ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με το σχετικό Νόμο, ενώ κάποια Συμβούλια δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμούς για το έτος 2008.

Πρακτικά συνεδριάσεων. Ορισμένα Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου.

Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε εταιρείες ανάπτυξης, παρόλο που η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του Νόμου.

Κυβερνητικές επιχορηγήσεις. Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που αποστέλλονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου οι εν λόγω κυβερνητικές επιταγές είτε εξαργυρώνονται από τους Κοινοτάρχες, είτε κατατίθενται σε προσωπικούς τους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα.

Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό και άρα να μπορεί να ελεγχθεί ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και των μετρητών.

Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου. Παρόλο που το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές, εντούτοις σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια γίνονται καταχωρίσεις εισπράξεων και πληρωμών σε λανθασμένο ημερολογιακό έτος.

Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Σε αντίθεση με τις διατάξεις της νομοθεσίας, μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με το Νόμο πρέπει να προσυπογράφονται και από δεύτερο μέλος του Συμβουλίου.

Διαπίστωση χρηματικών ελλειμμάτων. Σε μερικά Συμβούλια διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα, για το οποίο κλήθηκαν οι αρμόδιοι να δώσουν εξηγήσεις και να προβούν στις δέουσες διευθετήσεις.

Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις πλεονασμάτων στα ταμεία ορισμένων Συμβουλίων, για τα οποία ζητήθηκε σχετική αιτιολόγηση.

Μη επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων.

Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σε πολλά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Προσφορές. Σε ορισμένα Συμβούλια δεν ακολουθείται πάντα η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών.

Περιουσιακά στοιχεία. Τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, των πλείστων Κοινοτικών Συμβουλίων δεν καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα.

Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης λογαριασμών. Τα μηχανογραφημένα συστήματα που εφαρμόζουν ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

Ακίνητη περιουσία των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους.

Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται υπάλληλοι σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές απ' ότι θα έπρεπε ή να τους παραχωρούνται επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις αντικανονικά.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια είναι υπερβολικά ψηλό και υπερβαίνει κατά πολύ το λογικά επιτρεπτό όριο, ενώ σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούνται στοιχεία σχετικά με το ποσοστό ατιμολόγητου νερού.

Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως έχουν εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 74 του Νόμου.

Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Στους περί Κοινοτήτων Νόμους του 1999 μέχρι 2009, δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Ως αποτέλεσμα τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια δημοσίων εσόδων καθώς οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε.

Εισηγήθηκαν σχετική τροποποίηση των περί Κοινοτήτων Νόμων, διαδικασία που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

2.4 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

(α) Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατά το έτος 2008 διενεργήθηκαν 257 αιφνιδιαστικές επισκέψεις από λειτουργούς της Αρχής, για έλεγχο της εφαρμογής 256 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό μόνο 4,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 10 χρόνια, στο ποσό των €9,7 εκ., το οποίο αποτελεί ποσοστό 23% του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στα Ιδρύματα Κατάρτισης.

(β) Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση III).

- (i) **Ανάθεση Σύμβασης.** Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός Διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και να υποστεί πρόσθετα έξοδα (πληρωμές Συμβούλων και έξοδα διοίκησης). Σχετικά με το νέο διαγωνισμό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε στις 26.6.2008 αιτιολογημένη γνώμη η οποία είναι καταδικαστική για τη διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή στην ανάθεση της Σύμβασης. Το όλο θέμα χειρίζεται η Διεύθυνση Προμηθειών σε συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής και τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.
- (ii) **Εκτέλεση Σύμβασης.** Λόγω της καθυστέρησης στη σύναψη της σύμβασης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την επίσπευση του χρόνου παράδοσης της Μονάδας από 24 σε 22 μήνες έναντι ποσού €3,5 εκ. Τον Αύγουστο 2006 ανατέθηκαν επιπλέον εργασίες στον εργολάβο έναντι ποσού €2,73 εκ. Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους αποφασίστηκε επίσης η εγκατάσταση ατμοστροβίλου και γεννήτριας

διαφορετικού κατασκευαστή από αυτόν που προβλεπόταν στη σύμβαση, λόγω κυρίως αυξημένης δυναμικότητας, έναντι επιπλέον δαπάνης €0,9 εκ.

- (iii) **Πρόοδος Εργασιών.** Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε μεταξύ της Αρχής και του εργολάβου για επίσπευση της παράδοσης και λειτουργίας της μέχρι την 1 Μαΐου 2008. Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών που αφορούν στην λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου.

Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση II). Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών στα επιμέρους τμήματα οι οποίες όμως δεν επηρέασαν την τελική ολοκλήρωση του έργου με βάση το χρονοδιάγραμμα του έργου ενώ, ο εργολάβος, υπέβαλε το Σεπτέμβριο 2004 απαιτήσεις για παράταση χρόνου 60 εβδομάδων με συνεπαγόμενη αποζημίωση £1,23 εκ. Το Φεβρουάριο 2009 εκπρόσωποι της Αρχής και του Εργολάβου συμφώνησαν τα κύρια θέματα για μια τελική διευθέτηση των εκκρεμοτήτων και κλείσιμο του συμβολαίου.

Προβλήματα στη διαδικασία προσφορών. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με την προκήρυξη, αξιολόγηση, κατακύρωση ή/και ακύρωση των προσφορών, τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών, και την ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών.

Στρατηγική για Αντιμετώπιση του Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με το Δεκαετές Σχέδιο Ανάπτυξης 2008 – 2017, σε μονοπωλιακό καθεστώς καταδεικνύεται ότι, σε περίπτωση που η Αρχή δεν εξασφαλίσει τις υπολογισθείσες διατιμήσεις, όχι μόνο θα είναι αναγκαίο όπως γίνουν εξοικονομήσεις για αναπλήρωση των εσόδων που θα απωλεστούν, που ενδέχεται να ανέλθουν σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ, αλλά μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο ακόμη και η βιωσιμότητα της Αρχής. Επίσης σύμφωνα με το Δεκαετές Σχέδιο Ανάπτυξης με σενάρια ανταγωνισμού η Αρχή θα πρέπει να αναπληρώσει οποιεσδήποτε απώλειες τυχόν προκύψουν με έσοδα από άλλα έργα ή και με σημαντική μείωση ταυτόχρονα των λειτουργικών της δαπανών ώστε να εξασφαλίζεται η μακροχρόνια βιωσιμότητα της.

Προκύπτει επομένως επιτακτική η ανάγκη για αποδοτικότερη διαχείριση των πόρων της Αρχής.

Απώλεια εσόδων.

- (i) **Υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος.** Η αξία της μη καταγραφείσας κατανάλωσης σε παλαιότερες υποθέσεις υποκλοπής υπολογίστηκε σε €4,95 εκ. (£2,9 εκ.) από το οποίο μέχρι σήμερα εισπράχθηκε ποσό €1,87 εκ. περίπου.

Από έλεγχο που έγινε το 2008 εντοπίστηκαν ακόμη 243 περιπτώσεις υποκλοπής ρεύματος.

- (ii) **Αλλαγή παλαιών μετρητών.** Υπάρχουν περίπου 56.000 μετρητές ηλικίας πέραν των 30 ετών με πιθανότητα να μην καταγράφεται σωστά η σχετική κατανάλωση. Την 1.12.2006 άρχισε η αντικατάστασή τους και μέχρι τις 31.12.2007 αντικαταστάθηκαν συνολικά 34.011 μετρητές έναντι συνολικού κόστους €370.003 (£216.553). Κατά τη διάρκεια του 2008 αναστάληκαν οι εργασίες αντικατάστασης των μετρητών ρεύματος ενόψει της εξέτασης της εφαρμογής συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ΑΔΜ).

Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996. Ο πιο πάνω Κανονισμός ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, αρχικά για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει να εφαρμόζεται μέσω της ψήφισης σχετικής πρόνοιας στους ετήσιους Προϋπολογισμούς της ΑΗΚ, έχει καταστεί πλέον μόνιμος θεσμός και ως εκ τούτου συνιστά στην ουσία πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα.

Από την έναρξη του σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2008 (για 12 συνεχή χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 295 υπάλληλοι και το συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε ανέρχεται στα £9,8 εκ., ενώ βασικό κριτήριο για τον αριθμό των αιτητών που εγκρίνονται για πρόωρη αφυπηρέτηση φαίνεται να είναι η ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.

Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων (ΕΣΚΔ) εκπομπή θερμοκηπιακών αερίων, για το 2008 – 2012. Για την πενταετία 2008-2012 η εγκριθείσα από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων ήταν κατά 23% χαμηλότερη από εκείνη που πρότεινε η Κύπρος και το σύνολο των δικαιωμάτων που αναλογούν στην ΑΗΚ μειώθηκε επίσης κατά 23%.

Σημειώνεται ότι, ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε για το 2008 έλλειμμα 861.000 δικαιώματα που υπολογίζεται σε €9,6 εκ. περίπου, όλες (εκτός από μια) οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 175.000 και υπολογίζονται σε €1,9 εκ.

Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), με σχετική επιστολή ημερ. 15.5.2009, πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο η ΡΑΕΚ θεωρεί ότι αποτελεί μέρος των λειτουργικών δαπανών της Αρχής, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της από 1.6.2009, στη βάση ότι μη ανάκτηση του, θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της ΑΗΚ. Παρατήρησα ότι η ΡΑΕΚ δεν έθεσε τέτοιο θέμα στο παρελθόν, παρόλο που επί σειρά ετών και μέχρι το 2007 η ΑΗΚ εκταμίευσε υπό μορφή μερισμάτων πέραν των €128 εκ.

Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών.

(i) **Μετρήσεις ποιότητας αέρα γύρω από τους Η/Σ.** Για τα έτη 2006 και 2007 η Αρχή δεν απέστειλε προς το αρμόδιο Υπουργείο τις αναλυτικές εκθέσεις αξιολόγησης των μετρήσεων ποιότητας αέρα γύρω από τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς, καθότι δεν λήφθηκε ο αναγκαίος αριθμός έγκυρων μετρήσεων που απαιτείτο από τις σχετικές άδειες. Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση για το 2008, διαπιστώνονται σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των ρύπων όπως έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (Κ.Δ.Π. 574/2002) με ιδιαίτερο πρόβλημα το σταθμό Μονής.

(ii) **Υπερβάσεις εκπομπών ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.** Στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006, 2007 και 2008, καταδεικνύουν ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, κυρίως στους σταθμούς Βασιλικού και Δεκέλειας, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων (κυρίως οξειδίων του αζώτου και σκόνης), πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες. Ως αποτέλεσμα, το 2008 επιβλήθηκε στην ΑΗΚ από το Δικαστήριο πρόστιμο ύψους €2.500.

Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Βιομηχανικές Εκπομπές και επιπτώσεις στην ΑΗΚ. Με βάση πρόταση Οδηγίας, που αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το 2016, η ΑΗΚ δεν θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις όσον αφορά τα όρια εκπομπής ρύπων με κίνδυνο να της επιβληθούν σημαντικά χρηματικά πρόστιμα, να τεθεί σε κίνδυνο η επάρκεια παραγωγής από πιθανό κλείσιμο κάποιων μονάδων και να είναι αναγκασμένη να προβεί σε εγκατάσταση δαπανηρών τεχνολογιών, με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις.

Εγκατάσταση Μηχανών Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ) για αύξηση της παραγωγής με σκοπό την επάρκεια του ηλεκτρικού ρεύματος. Με σκοπό τη κάλυψη της απαιτούμενης εφεδρείας ηλεκτρικού ρεύματος και σε συνεννόηση τόσο με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όσο και τη ΡΑΕΚ, η ΑΗΚ προχώρησε σε προκήρυξη διαγωνισμών κατά το 2007 και 2008 για εγκατάσταση μηχανών εσωτερικής καύσης, ΜΕΚ 1 και ΜΕΚ 2, αντίστοιχα. Η ΜΕΚ 1 κόστισε €70 εκ. περίπου, ενώ η ΜΕΚ 2, που αναμένεται να λειτουργήσει την 1.6.2010 θα κοστίσει γύρω στα €53 εκ.

Η προκήρυξη των διαγωνισμών με εξαιρετικά στενά χρονοδιαγράμματα υποβολής προσφορών, κατακύρωσης και παράδοσης των μηχανών, δυνατόν να απέκλεισε πιθανούς προσφοροδότες. Η Αρχή κατακύρωσε και στις δύο περιπτώσεις στο μοναδικό προσφοροδότη που τυγχάνει να είναι η ίδια εταιρεία, με αποτέλεσμα η τιμή να μην είναι προϊόν ανταγωνισμού.

Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής ή/και τα προβλήματα στην διαδικασία των προσφορών συνέβαλαν σημαντικά στους λόγους που οδήγησαν την Αρχή σε άμεση ανάγκη

εγκατάστασης των μονάδων MEK 1 και MEK 2, λόγω μη λήψης έγκαιρα, των απαραίτητων εναλλακτικών μέτρων.

Υπάρχει επίσης κίνδυνος μέρος της επικείμενης εγκατεστημένης ισχύος της ΑΗΚ που αφορά στις μονάδες MEK να μην αξιοποιηθεί στον επιθυμητό βαθμό, λόγω των περιοριστικών ορίων εκπομπής ρύπων που τίθενται στη σχετική νομοθεσία.

(γ) Αρχή Κρατικών Εκθέσεων

Δάνεια. Λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν έγινε οποιαδήποτε αποπληρωμή για το δάνειο ύψους €575.155 ή £336.623, της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας κατά τα πέντε τελευταία έτη (2003-2007) ενώ, έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο από 31.12.2005. Από το Μάρτιο 2008 η Αρχή ξεκίνησε την αποπληρωμή του πιο πάνω δανείου. Σε εκκρεμότητα παραμένει και το προσωρινό δάνειο της Κυπριακής Δημοκρατίας (υπόλοιπο 31.12.2007 €174.701 ή £102.248).

Ταμειακή ρευστότητα. Σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών, για τους μήνες Σεπτέμβριο μέχρι Δεκέμβριο του 2009, που ετοίμασε η Αρχή, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε να ανέλθει στο τέλος του 2009 σε €818.068, χωρίς την καταβολή των οφειλών για την συνεισφορά της προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περιθαλψής και το Φόρο Εισοδήματος, και χωρίς επίσης την καταβολή των αποχετευτικών τελών και φόρου θεάματος προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων και Δήμο Έγκωμης αντίστοιχα. Σημειώνεται επίσης η καθυστέρηση που παρατηρείται στην αποπληρωμή των δανείων της, όπως αναφέρεται πιο πάνω, και των πιστωτών, που μέχρι τις 21.10.2009, το ποσόν που υπερβαίνει τις 120 μέρες πίστωση, ανέρχεται σε €309.181. Τα πιο πάνω καταδεικνύουν ότι η Αρχή αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας.

Στρατηγικός Σχεδιασμός. Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία το Φεβρουάριο 2006, δεν προχώρησε. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο 2009, αποφάσισε να εγκρίνει μεταξύ άλλων την ακύρωση της σύμβασης μίσθωσης για την χρήση της γης συνολικής έκτασης 264 000 τ.μ., την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της έκτασης 48.000 τ.μ. και την εκμίσθωση προς την Αρχή άλλου τμήματος της έκτασης 60.000 τ.μ. έναντι ετήσιου αγοραίου ενοικίου. Έχοντας υπόψη τη δεινή οικονομική κατάσταση της Αρχής, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων από τα εμπλεκόμενα μέρη, αναφορικά με το κατά πόσον τα πιο πάνω θα γίνουν αποδεκτά, καθώς και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος οικονομικής κατάρρευσης της Αρχής.

(δ) Αρχή Λιμένων Κύπρου

Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε €2,88 εκ. σε σύγκριση με €2,39 εκ. (£1,4 εκ.) το 2007. Το σύστημα βάρδιας που εφαρμόστηκε το 2002 με πρωταρχικό στόχο τη μείωση των υπερωριών δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002 όσον αφορά τον ελάχιστο χρόνο ανάπαυσης ανά 24ωρο και ανά εβδομάδα και το μέγιστο χρόνο εργασίας ανά εβδομάδα.

Γενικά λιμενικά τέλη για εισαγόμενα οχήματα. Από επιτόπιο έλεγχο στο λιμάνι Λεμεσού παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν κενά και αδυναμίες στις διαδικασίες για την επιβολή τελών για εισαγόμενα οχήματα, τα οποία καθορίζονται με βάση το απόβαρο των οχημάτων, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Οι αδυναμίες διαπιστώθηκαν από το 2006 από έρευνα του Κλάδου Εσωτερικού Ελέγχου και παρά τα διορθωτικά μέτρα που λήφθηκαν συνεχίζουν να γίνονται λανθασμένες χρεώσεις μέχρι σήμερα.

Κατασκευή νέας αίθουσας επιβατών. Εξακολουθεί να υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου, το οποίο σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι

το τέλος του 2007. Τα αρχιτεκτονικά σχέδια δεν έχουν οριστικοποιηθεί και το αναθεωρημένο πρόγραμμα με ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου το Δεκέμβριο 2011 τίθεται εν αμφιβόλω.

Ανάπλαση παλιού λιμανιού Λεμεσού. Η μελέτη βιωσιμότητας για το έργο έγινε το 2003 με υπολογιζόμενο κόστος €9,2 εκ. Στην συνέχεια προέκυψαν μεγάλες καθυστερήσεις και το έργο μέχρι σήμερα δεν έχει αρχίσει. Το σημερινό κόστος, σύμφωνα με τους μελετητές του έργου, υπολογίζεται σε €22,8 εκ. γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά για τη βιωσιμότητα του.

Επέκταση λιμανιού Λεμεσού. Με βάση τη μελέτη σκοπιμότητας που έγινε από εξωτερικούς συμβούλους η βιωσιμότητα του έργου, το οποίο θα στοιχίσει €66 εκ., είναι αμφίβολη και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πραγματοποίηση διαφόρων υποθέσεων, όπως σημαντική αύξηση στο διαμετακομιστικό εμπόριο.

(ε) Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου

Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα. Στις 31.12.2008 υπήρχαν μετρητά €323,2 εκ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες. Σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, που εκδόθηκαν τον Απρίλιο 1992 δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου του 1991, τα ταμειακά διαθέσιμα θα έπρεπε σταδιακά εντός 10 ετών να επενδυθούν σε κυβερνητικά χρεώγραφα.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσωπικού μπορεί να δοθεί ως αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει. Επίσης δεν υπάρχουν οποιαδήποτε κριτήρια με βάση τα οποία να εγκρίνονται ή να απορρίπτονται οι αιτήσεις υπαλλήλων για πρόωρη αφυπηρέτηση. Με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του 2002 εφαρμόζονται κάποιοι περιορισμοί στον υπολογισμό της αποζημίωσης των υπαλλήλων που αφυπηρετούν πρόωρα, όμως ο πιο πάνω Κανονισμός παραμένει σε ισχύ.

Έργο σύγκλισης σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε το 2005 όπως προχωρήσει στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών από συγκεκριμένο οίκο, με συνοπτικές διαδικασίες, για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη σύγκλιση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση και τα προϊόντα δεν προωθήθηκαν στην αγορά όπως αναμενόταν. Στους Συμβούλους καταβλήθηκε το ποσό των €8,7 εκ. (£5,07 εκ.) ως αμοιβή.

Θυγατρικές εταιρείες.

(i) CYTA Ελλάς ΑΕ. Η εταιρεία άρχισε την εμπορική της δραστηριότητα στην Ελλάδα τον Οκτώβριο 2008. Η επένδυση της Αρχής στην εταιρεία μέχρι τις 31.12.2008 ήταν €29,1 εκ..

(ii) Actel Telecommunication. Η εταιρεία δραστηριοποιήθηκε στην Ουγγαρία το 2005. Το επιχειρησιακό σχέδιο της εταιρείας δεν επιτεύχθηκε και είναι αμφίβολο αν θα ανακτηθεί η επένδυση της Αρχής που είναι της τάξης των €5,29 εκ.

Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για τα έτη 2005 μέχρι 2007, η Επιτροπή υπέβαλε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο, πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις και ως εκ τούτου οι εκθέσεις ελέγχου προς την Επιτροπή δεν έχουν ακόμη εκδοθεί. Για το έτος 2008, η Επιτροπή υπέβαλε τις προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις της στην Υπηρεσία μου στις 5.8.2009, με αποτέλεσμα να μην έχει διεξαχθεί ο οικονομικός έλεγχος μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

(στ) Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου

Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός. Ποσοστό περίπου 50% του συμπληρωματικού Προϋπολογισμού ύψους €5,5 εκ. που εγκρίθηκε σε σχέση με την ανέγερση του θεάτρου και των γραφείων του Οργανισμού, παρέμεινε αδαπάνητο την 31.12.2008, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά τόσο σε σχέση με την ανάγκη καταβολής του συνόλου των πιο πάνω συμπληρωματικών πιστώσεων, όσο και για την καταβολή της δεύτερης δόσης, ύψους €3,3 εκ., η οποία δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 23.12.2008.

Κτίριο θεάτρου ΘΟΚ στη Λευκωσία. Διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στο διορισμό των υπεργολάβων Μηχανολογικών και Ηλεκτρολογικών εργασιών με ενδεχόμενες χρονικές και οικονομικές επιπτώσεις στο έργο. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ο Οργανισμός δεν ακολουθούσε τις σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών (Κ.Δ.Π. 492/2004). Το ποσό του συμβολαίου της υπεργολαβίας Ηλεκτρολογικών εργασιών ήταν κατά 33,7% ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης, ενώ εξαιτίας των πολύ μεγάλων αποκλίσεων των τιμών των προσφορών που υποβλήθηκαν για το διαγωνισμό της υπεργολαβίας Μηχανολογικών εργασιών, η Υπηρεσία μου εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις για το κατά πόσο είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός καθώς και για τη λογικότητα της τιμής κατακύρωσης του διαγωνισμού.

(ζ) Οργανισμός Νεολαίας

Μονιμοποίηση προσωπικού. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε την τοποθέτηση 12 ατόμων που υπηρετούσαν στον Οργανισμό, είτε με αγορά υπηρεσιών, είτε με συμβόλαιο, σε μόνιμες θέσεις από την 1.1.2008, χωρίς να προβεί στη δημοσίευσή τους και χωρίς να διεξάγει οποιασδήποτε μορφής διαγωνισμό για πλήρωσή τους.

Η ενέργεια αυτή αποτελεί παραβίαση των βασικών αρχών της ίσης μεταχείρισης των πολιτών και της διαφάνειας αφού στέρησε το δικαίωμα διεκδίκηση θέσης σε ένα δημόσιο Οργανισμό, από κάθε άλλο ενδιαφερόμενο, αλλά στέρησε και τον ίδιο τον Οργανισμό από την επιλογή των καταλληλότερων ατόμων, αφού δεν προηγήθηκε οποιασδήποτε μορφής διαγωνισμός για πλήρωσή τους.

(η) Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Πρόβλημα ρευστότητας. Ο Οργανισμός συνεχίζει να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα, πέραν της αδυναμίας να αποπληρώσει τα δάνειά του, να αδυνατεί να τακτοποιήσει όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €34,2 εκ. (2007: €25,8 εκ.).

Στρατηγικός σχεδιασμός. Δεν υπάρχει μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός όσον αφορά στον αγωνιστικό και κοινωνικό αθλητισμό και τη δημιουργία αθλητικών χώρων.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρά τα μέτρα βελτίωσης που τροχοδρομήθηκαν το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2008 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €13,9 εκ., σε σύγκριση με €11,4 εκ., για το 2007. Ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές υπολογίζονται ορθά και αξιοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, συνεχίζει να μην είναι ικανοποιητικός.

Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για όλους τους αθλητικούς χώρους.

Έλεγχος και καταλληλότητα σταδίων. Ύστερα από επιθεώρηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, μόνο πέντε από τα εννέα στάδια του πρωταθλήματος Α΄ Κατηγορίας κρίθηκαν κατάλληλα, ενώ σε άλλα δύο τα έργα πυρασφάλειας είναι υπό εξέλιξη.

Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής. Διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη δημιουργία της υποδομής για την εφαρμογή των περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμών του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) που προνοούν και ρυθμίζουν θέματα λειτουργίας σχολών γυμναστικής/γυμναστηρίων με αποτέλεσμα να λειτουργούν συνολικά 246 γυμναστήρια από τα οποία τα πλείστα δεν έχουν ελεγχθεί και μόνο τα 39 έχουν εγκριθεί για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας.

Μετά που εγέρθηκε το θέμα από την Υπηρεσία μου, άρχισε σταδιακά η αντιμετώπισή του, ωστόσο λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά, συσσωρεύτηκαν πολλές αδυναμίες σε ό,τι αφορά στις ιδιωτικές σχολές γυμναστικής. Επίσης εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον εκείνων που δεν συμμορφώθηκαν με τις διατάξεις του Νόμου.

Αδυναμίες στις διαδικασίες προσφορών. Εντοπίστηκαν λάθη, αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των προνοιών του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών Προσφορών, κυρίως στην ετοιμασία των όρων/προδιαγραφών των διαγωνισμών καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης.

Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ. Υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις στην αποπεράτωση του έργου, το κόστος αναμένεται να υπερβεί σημαντικά το προϋπολογισθέν και το συμφωνηθέν ποσό και υπάρχουν σημαντικές απαιτήσεις για αποζημιώσεις εκ μέρους του εργολάβου. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει, χωρίς επιπλέον κόστος για το Δημόσιο, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου στην παρούσα του κατάσταση στο ΓΣΠ. Αποφάσισε, επίσης, την καταβολή ποσού £356.418 για τη συμπλήρωση του έργου από τον Προϋπολογισμό του ΚΟΑ για το 2008. Για το θέμα των απαιτήσεων για αποζημιώσεις από τον εργολάβο, δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε σχετικό στον Οργανισμό από τους συμβούλους μελετητές. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε από τον Οργανισμό πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το πιο πάνω θέμα, το οποίο ανατέθηκε από τον Οργανισμό στο Νομικό του Σύμβουλο. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό. Λόγω σοβαρής υπέρβασης στον προϋπολογισμό του έργου και αδυναμίας του Οργανισμού να πληρώσει έγκαιρα στον εργολάβο τα ποσά των πιστοποιητικών πληρωμής, προκλήθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, για την οποία ο εργολάβος υπέβαλε οικονομικές απαιτήσεις. Ύστερα από έγκριση της συμφωνίας που έγινε με τον εργολάβο από το Υπουργικό Συμβούλιο, καταβλήθηκε στον εργολάβο αποζημίωση ύψους £1,5 εκ.. Ο τελικός λογαριασμός του έργου εξετάζεται από τους Ιδιώτες Μελετητές οι οποίοι υπέβαλαν και δικές τους απαιτήσεις, τις οποίες δεν αποδέχτηκε ο Οργανισμός, και το θέμα παραπέμφθηκε σε διαιτησία.

(θ) Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Προσφορά για παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρων/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση 8 διαφημιστικών εκστρατειών του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού κατά το 2009. Η προσφορά προκηρύχθηκε τον Αύγουστο 2008 με εκτιμώμενο κόστος €15.300.000 + ΦΠΑ, και αφορούσε στην υλοποίηση διαφημιστικών εκστρατειών σε πέντε Ευρωπαϊκές χώρες, τη Ρωσία/Ουκρανία και τις Αραβικές Χώρες, κυρίως μέσω διαφήμισης στον τύπο και στην τηλεόραση. Μεταξύ άλλων παρατηρήθηκε ότι στην προκήρυξη της προσφοράς καθορίζεται, εκ των προτέρων, το ανώτατο διαθέσιμο ποσό κατά διαφημιστική εκστρατεία για κάθε χώρα με αποτέλεσμα, όλοι οι προσφοροδότες να ετοιμάζουν και υποβάλλουν τις προτάσεις τους με βάση το ανώτατο αυτό ποσό, το οποίο όπως τελικά προκύπτει δεν είναι προϊόν ανταγωνισμού. Επίσης δεν καθορίζεται από τον Οργανισμό το ελάχιστο επιθυμητό επίπεδο αποδοτικότητας της διαφήμισης, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος υποβολής πρότασης εκστρατείας χαμηλής αποτελεσματικότητας, με προκαθορισμένο ωστόσο κόστος για τον Οργανισμό.

Προσφορά για την πρόσληψη διαφημιστικού οίκου για την περίοδο 2009 – 2012. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιούλιο 2008 με την κλειστή διαδικασία και εκτίμηση δαπάνης €8,5 εκ. + ΦΠΑ. Η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε το Νοέμβριο 2008 την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή όλοι οι προσφοροδότες που είχαν υποβάλει αίτηση συμμετοχής δεν πληρούσαν τα απαιτούμενα κριτήρια. Νέα προσφορά προκηρύχθηκε το Δεκέμβριο 2008 με εκτίμηση δαπάνης €8,75 εκ. + ΦΠΑ, ωστόσο η διαδικασία δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι τον Οκτώβριο του 2009. Ενόψει της πιο πάνω καθυστέρησης, το υφιστάμενο συμβόλαιο που έγινε το Φεβρουάριο 2008, ανανεώθηκε μέχρι τον Αύγουστο 2009. Παρατήρησα ότι ο Οργανισμός απέτυχε, λόγω μη έγκαιρου προγραμματισμού και σχεδιασμού, στην υλοποίηση του έργου για πρόσληψη διαφημιστικού οίκου, ένα τόσο νευραλγικό για αυτόν θέμα, γύρω από το οποίο, όπως αντιλαμβάνομαι, περιστρέφεται και βασίζεται το όλο πνεύμα της τουριστικής διαφημιστικής εκστρατείας για την προσέλκυση των κατά περίπτωση στοχευμένων αγορών.

Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Από τα 3.236 κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών, τα 745 φαίνεται να λειτουργούν χωρίς άδεια λειτουργίας, ενώ 647 από αυτά δεν έχουν εξασφαλίσει ούτε άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας αρχής, με βάση το οποίο εξακριβώνεται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων.

Συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών για διεξαγωγή διαφημιστικών ενεργειών. Δεν ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται στον περί συμβάσεων Νόμο για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων σχετικά με τις συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών.

Χορηγίες/συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων. Δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας των σχετικών ποσών που οφείλονται προς τους οργανωτές ταξιδιών. Επιπρόσθετα τα στοιχεία που υποστηρίζουν τις σχετικές πληρωμές που διενεργήθηκαν δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των συγκεκριμένων διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

(ι) Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης.

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Τα αποθέματα του Οργανισμού παρουσίασαν μείωση ύψους €7,0 εκ. κατά το 2008 λόγω των αυξημένων αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν, στα πλαίσια της ανομβρίας που έπληξε την Κύπρο τον τελευταίο χρόνο.

(ια) Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας

Παραχώρηση ενισχύσεων στους τομείς της χοιροτροφίας, που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων για αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παραχώρηση διαφόρων ενισχύσεων στους τομείς που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων, τα οποία περιλάμβαναν και την παραχώρηση ποσού μέχρι περίπου €6,3 εκ. (£3,7 εκ.) στον Οργανισμό, για εφαρμογή Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων. Από τον έλεγχο του Σχεδίου, παρατηρήθηκαν διάφορες αδυναμίες, παραλείψεις και προβλήματα, τα οποία αφορούσαν στη σφαγή ζώων με βάρος μικρότερο του επιτρεπόμενου, στη σφαγή χοίρων που βρίσκονταν εντός της ζώνης επιτήρησης, στην καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του Σχεδίου, στις εντολές του Οργανισμού για σφαγή χοίρων, στα ζυγιστικά και στα δελτία εισαγωγής, στην πληρωμή σε χοιροτρόφους και στην αρχή της αναλογικότητας που δεν τηρήθηκε για τον αριθμό των χοίρων που θα παρέδιδε για σφαγή κάθε χοιροτροφική μονάδα.

Σφαγή 2.910 υπέρβαρων χοίρων που έγινε στο σφαγείο συγκεκριμένης εταιρείας. Κατά την περίοδο 4.12.2007-16.12.2007 σφάχτηκαν και αποστεώθηκαν από συγκεκριμένη εταιρεία, με την ευθύνη των ίδιων των χοιροτρόφων, 2.910 χοίροι που ήταν εκτός του Σχεδίου που ανατέθηκε στον Οργανισμό, εκ των οποίων οι 996 χοίροι προέρχονταν από μονάδες της ζώνης επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, τα σφάγια των οποίων δεν μπορούσαν να εξαχθούν.

Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις). Κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2008, σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) ύψους €1,6 εκ..

(ιβ) Πανεπιστήμιο Κύπρου

Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού παρουσιάζει αδυναμίες.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει ελλείψεις και αδυναμίες τόσο στην οικονομική διαχείριση όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων, των Κανονισμών και των Κανόνων.

Θέματα προσφορών. Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες το Πανεπιστήμιο προέβη σε απευθείας αγορές, χωρίς να ακολουθηθούν οι διατάξεις των εκάστοτε ισχυόντων Νόμων περί της Σύναψης Συμβάσεων.-

Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Το Πανεπιστήμιο, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, τα Ακαδημαϊκά Τμήματα και το Ακαδημαϊκό Προσωπικό παρέχουν και άλλες υπηρεσίες σε τρίτους, πέραν των αυστηρά εκπαιδευτικών υπηρεσιών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν φαίνεται να καλύπτονται νομοθετικά. Επιπλέον, η παροχή ορισμένων υπηρεσιών από το ίδιο το Πανεπιστήμιο ή τη Βιβλιοθήκη δεν συνάδει με τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου

Νόμο. Διαπιστώθηκε επίσης διενέργεια πληρωμών χωρίς τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και εξουσιοδοτήσεις καθώς και ασάφειες σε μερικά συμβόλαια ως προς τα συμβαλλόμενα μέρη ή ανυπαρξία συμβολαίων.

Ερευνητικά προγράμματα. Η διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες που οφείλονται στη μη τήρηση απαραίτητων στοιχείων και μητρώων, στη μη ικανοποιητική πληροφόρηση της Επιτροπής Έρευνας, στη διενέργεια πληρωμών χωρίς τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και εξουσιοδοτήσεις, στη μη άσκηση κατάλληλης εποπτείας σε ότι αφορά στη διαχείριση τους και στη μη κατάλληλη δραστηριοποίηση της Υπηρεσίας Έρευνας και Διεθνών Σχέσεων.

Έργα Πανεπιστημιούπολης. Λόγω διαφοροποίησης του αναπτυξιακού προγράμματος του Πανεπιστημίου, της αναθεώρησης των κτιριολογικών δεδομένων και των αυξήσεων των τιμών, ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων αυξήθηκε σε περίπου €410 εκ., σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995.

(ιγ) Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

Έλλειμμα στο Κεφάλαιο κίνησης. Η χρόνια πληγή του Ιδρύματος εξακολουθεί να παραμένει το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας. Στις 31.12.2008 οι Τρέχουσες Υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €15,9 εκ., σε σύγκριση με €13,1 εκ. το 2007, ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €14,2 εκ. (€9,2 εκ. το 2007), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €1,7 εκ., σε σύγκριση με €3,9 εκ. το 2007.

Ταμείο Συντάξεων. Η μη καταβολή των ελλειμματικών εισφορών επί σειρά ετών, καθιστά άμεση την ανάγκη υιοθέτησης σταθερής και εφικτής μεθόδου χρηματοδότησης του Ταμείου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στη διαδικασία ζήτησης προσφορών, όπως και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων.

(ιδ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας. Το Συμβούλιο συνέχισε την τακτική της πλήρους ασφαλτόστρωσης των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, χωρίς τούτο να καλύπτεται από τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Επίσης, κατά το 2008, το Συμβούλιο προέβη στην ασφαλτόστρωση δρόμων ολικής έκτασης περίπου 63.000 τ.μ., στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας, όπου δε φέρει οποιαδήποτε νομική ευθύνη για τη μετέπειτα συντήρησή τους.

Έργα που εκτελέστηκαν και δεν τέθηκαν σε λειτουργία. Έργα αποχετευτικών συστημάτων αξίας περίπου €38 εκ. τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί, δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, κυρίως λόγω τόσο της μη ολοκλήρωσης της κατασκευής του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Βαθιά Γωνιά, και των προβλημάτων δυσοσμίας που προκαλούνται από τη λειτουργία του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων Μιας Μηλιάς.

(ιε) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου.

Επιστροφές αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Συμβούλιο δεν έχει επανακαθορίσει και επανεπιβάλει τα τέλη επί των εκτιμημένων αξιών της γενικής εκτίμησης της 1.1.1980 της ακίνητης ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων για τα έτη 1999 μέχρι 2003, οι φορολογίες των οποίων ακυρώθηκαν μετά από σχετική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου κατά το 2004 και δεν έχει επιστρέψει στις ξενοδοχειακές μονάδες που αφορούν, τα τέλη που έχουν καταβληθεί. Τον Απρίλιο του 2008, εννέα ξενοδοχειακές μονάδες κατέθεσαν αγωγές εναντίον του Συμβουλίου, ζητώντας την επιστροφή των οφειλόμενων ποσών, πλέον τόκους και νομικά και άλλα έξοδα.

(ιστ) Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων.

Τερματισμός της λειτουργίας του ΣΕΠ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομικά βιώσιμη βάση, ενέκρινε, με την απόφασή του αρ. 65.110 ημερομηνίας 28.2.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του, το συντομότερο δυνατό. Σε συσκέψεις που

πραγματοποιήθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, το Συμβούλιο και οι ομάδες ελαιοπαραγωγών εξέφρασαν την επιθυμία για συνέχιση της λειτουργίας του ΣΕΠ, και το Υπουργείο ζήτησε την υποβολή μελέτης βιωσιμότητας, στην οποία, να αναφέρονται με στοιχεία οι πηγές χρηματοδότησης για κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του ΣΕΠ χωρίς κρατική χορηγία.

(ιζ) Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου

Προβλήματα ρευστότητας. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €16,8 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν €1,8 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €15 εκ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 5.11.2008, ενέκρινε την ετοιμασία και υποβολή, στην αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου.

Καθυστέρηση στην πληρωμή των εισφορών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Φόρου Εισοδήματος. Στις 31.12.2008 το Συμβούλιο χρωστούσε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ποσά ύψους €4.205.956 και €1.900.517, αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνουν και επιβαρύνσεις μέχρι 31.12.2008, ύψους €509.528 και €1.029.043, αντίστοιχα.

Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να μην καταβάλλει τις οφειλόμενες δόσεις και τους τόκους του πιο πάνω δανείου, οι οποίες, για την περίοδο 2002-2008 ανέρχονται σε €5,7 εκ. (£3,3 εκ.).

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων υπέδειξε ότι η ανοχή των Δανειστικών Επιτρόπων ως προς τη μη καταβολή καμίας δόσης έναντι των δανειακών οφειλών τους συνιστά κρατική ενίσχυση.

(ιθ) Συμβούλια Υδατοπρομήθειας- Γενικές Παρατηρήσεις

Προϋπολογισμός. Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά μόνο με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Κατόπιν εισήγησής μου για νομοθετική ρύθμιση του θέματος, ετοιμάστηκε από τη Νομική Υπηρεσία νομοσχέδιο το οποίο, υποβλήθηκε στις 6.2.2008, στο Υπουργείο Εσωτερικών. Το Υπουργείο Εσωτερικών έκρινε ότι οι Προϋπολογισμοί θα πρέπει να εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, όμως τα Συμβούλια, στις 12.2.2008, υπέβαλαν αίτημα όπως οι Προϋπολογισμοί τους εγκρίνονται μόνο από τα ίδια και έκτοτε το νομοσχέδιο βρίσκεται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Εξοικονόμηση νερού και εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού. Λόγω των μέτρων που λήφθηκαν από την κυβέρνηση για αντιμετώπιση της λειψυδρίας, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας εφάρμοσαν πρόγραμμα περικοπών στην παροχή νερού, και επιτεύχθηκε εξοικονόμηση 6.271.343 κ.μ. νερού, σε σχέση με την κατανάλωση της προηγούμενης περιόδου (Απρίλιος- Δεκέμβριος).

Παροχή συμβουλευτικών Υπηρεσιών για ενοποίηση των συμβουλίων ύδρευσης/ αποχέτευσης στις πόλεις της Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας. Τα αποτελέσματα της πιο πάνω μελέτης παρουσιάστηκαν στα Διοικητικά Συμβούλια των εμπλεκόμενων φορέων τον Ιούλιο του 2008. Το Υπουργείο Εσωτερικών, στις 17.7.2009, ενημέρωσε τα Συμβούλια ότι το θέμα της ενοποίησης θα εξεταστεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα και τις εισηγήσεις της μελέτης για την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί στα τέλη του 2009.

(κ) Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία

Συλλογική σύμβαση. Δεν ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στην πλήρη ή μερική απασχόληση του ανώτερου επιστημονικού προσωπικού, σε σχέση με την ιδιωτική τους απασχόληση.

(κα) Εφοριακό Συμβούλιο

Για περίοδο 14 μηνών (Μάρτιος 2006-Μάιος 2007) το Εφοριακό Συμβούλιο περιήλθε σε απραξία ύστερα από την παραίτηση του Προέδρου του, λόγω καθυστέρησης τόσο στην τροποποίηση της πρόνοιας των

βασικών Κανονισμών ώστε να προβλέπεται ο διορισμός Προεδρεύοντος μέλους στην περίπτωση της παραίτησης του Προέδρου, όσο και στη διαδικασία επαναδιορισμού των μελών κατά την λήξη της θητείας του Συμβουλίου στις 31.12.2007. Το συνολικό κόστος του Συμβουλίου από το έτος ίδρυσης του (2000) μέχρι το Δεκέμβριο του 2008 ανήλθε περίπου στο ποσό των €6 εκ., ενώ για την περίοδο Μαρτίου 2006 – Μαΐου 2007 και κατά το 2008 όπου υπήρξε πλήρης απραξία, ο φορολογούμενος πολίτης, στην προστασία του οποίου στόχευε η δημιουργία του θεσμού, επωμίστηκε συνολικό κόστος που ανέρχεται περίπου σε €880.000.

(κβ) Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας

Οργανωτικές, διοικητικές δομές, ρυθμίσεις και μηχανισμοί για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του, ενέκρινε μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του καταστατικού του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ), τη δημιουργία νέας δομής των μηχανισμών Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας.

Το πιο πάνω Εθνικό Συμβούλιο δεν έχει δραστηριοποιηθεί, εκκρεμεί επίσης ο διορισμός του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, στην σύνθεση του οποίου θα περιλαμβάνεται και ο εκάστοτε Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος. Η Υπηρεσία μου, εισηγήθηκε την επίσπευση του διορισμού του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, ώστε να μην τίθεται θέμα εγκυρότητας των αποφάσεων που λαμβάνονται. Εξέφρασε επίσης τις επιφυλάξεις της όσον αφορά στην συμπερίληψη του Γενικού Διευθυντή, ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου για θέματα Ενέργειας Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων (ΕΚΕΠΥΠ).

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Ιουνίου 2006 αποφάσισε τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ υπό το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚ), την ανάπτυξη του οποίου θα υποστηρίξει το Εργαστήριο Ενέργειας και Περιβάλλοντος του “Massachusetts Institute of Technology” (MIT) των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Για τη δημιουργία του Κέντρου έχουν υπομοιολογηθεί δύο συμφωνίες στις οποίες εμπλέκεται το ΙΠΕ. Λόγω των σοβαρών οικονομικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως, το ΙΠΕ αναπτύξει τους αναγκαίους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου ως προς τη χρηστή διαχείριση των πόρων που θα παραχωρεί μέσα στα πλαίσια των συμφωνιών, παρακολουθεί τη σταδιακή επίτευξη των στόχων που τίθενται και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για επιβεβαίωση ότι οι πόροι που παραχωρούνται διατίθενται για το σκοπό που παραχωρούνται.

Αρμοδιότητες Προέδρου του Ιδρύματος. Η συμφωνία μεταξύ ΙΠΕ-ΕΕΙΚ/ΙΚ-MIT, έχει υπογραφεί από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, που είναι ωστόσο ταυτόχρονα και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚ (το οποίο βάσει των πιο πάνω θα χρηματοδοτείται από το ΙΠΕ). Η Υπηρεσία μου, λαμβάνοντας υπόψη τις Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου, εισηγήθηκε όπως, προτού υπογραφεί και η δεύτερη συμφωνία που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, το θέμα επανεξεταστεί. Επίσης, σύμφωνα με τη νέα δομή των μηχανισμών, Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, φαίνεται ότι, θα ανατεθούν στον Πρόεδρο του ΙΠΕ και άλλοι ρόλοι/ αρμοδιότητες, σε σχέση με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας όσο και με το Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο. Επειδή το ΙΚ είναι χρήστης των επιχορηγήσεων που θα παραχωρούνται μέσω του ΙΠΕ, η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι η θέση του Προέδρου του ΙΠΕ και ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚ θα πρέπει να επανεξεταστεί.

(κγ) Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών

Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων. Πέραν της εξαίρεσης, από κοινοτική χρηματοδότηση, ποσού ύψους €792.000, σε σχέση με το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης για το 2004, λόγω ελλειπών συμμόρφωσης του Οργανισμού με τις κοινοτικές διατάξεις, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης ενημέρωσε τις Κυπριακές Αρχές ότι ενδέχεται να προτείνει, για τον ίδιο λόγο, την εξαίρεση μέρους των δαπανών που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του καθεστώτος αυτού από κοινοτική χρηματοδότηση και για τα έτη 2005, 2006 και 2007.

Εκταμίευση Κοινοτικών Κονδυλίων σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων. Συνολικό ποσό ύψους €4,6 εκ. από τα διαθέσιμα Κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα έτη 2004-2008, σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων, δεν εκταμιεύθηκε.

Λανθασμένες πληρωμές σε δικαιούχους. Λόγω μη διενέργειας εξαντλητικών δοκιμών ελέγχου του μηχανογραφικού συστήματος, προέκυψαν, κατά τον Δεκέμβριο του 2008, υπερπληρωμές, συνολικού ύψους €1.226.596 σε αιτητές του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013. Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου εκ μέρους του ανάδοχου, παρά την προκήρυξη μεγάλου αριθμού Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013, έχει ως αποτέλεσμα μεγάλη καθυστέρηση στην επεξεργασία αιτήσεων που ήδη υποβλήθηκαν, λόγω έλλειψης λογισμικού.

Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου διαπιστώθηκαν περιπτώσεις διαφορετικών εκμεταλλεύσεων οι οποίες βρίσκονταν στην ίδια κτηνοτροφική μονάδα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η καταμέτρηση των ζώων και ο ακριβής υπολογισμός του ποσού της επιδότησης, προς όφελος των κτηνοτρόφων. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις καταβολής επιδότησης σε μη δικαιούχους και μη επιβολής ποινών σε αδικαιολόγητες περιπτώσεις αποκλίσεων.

(κδ) Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας

Τον Φεβρουάριο 2008 κατακυρώθηκε η προσφορά για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας και την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων στην Κύπρο. Παρατήρησα ότι ενώ η εκτίμηση της δαπάνης για την προσφορά ήταν της τάξεως των €8,54 εκ., η τιμή της μοναδικής έγκυρης προσφοράς ήταν €12.230.000.

(κε) Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

Μετά από σχετική αίτηση της ΑΗΚ την 1.7.2008 και παρά την αυθημερόν καταρχήν έγκριση, μετά από περαιτέρω διαβουλεύσεις, στις 15.5.2009 η ΡΑΕΚ πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της. Ανέφερε επίσης ότι το ποσοστό το οποίο έχει εγκριθεί ανέρχεται στο 3% επί της συνολικής τιμής ηλεκτρικής ενέργειας, με εφαρμογή από την 1.6.2009, και το οποίο σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της ΑΗΚ στις 31.12.2008, λογιστικά ανέρχεται στα €12,4 εκ. Ως λόγο για έγκριση της ανάκτησης, η ΡΑΕΚ πρόβαλε τον κίνδυνο για τη μελλοντική βιωσιμότητα της ΑΗΚ, σε περίπτωση μη ανάκτησης του κόστους του ελλείμματος. Παρατήρησα ότι η ΡΑΕΚ δεν έθεσε τέτοιο θέμα στο παρελθόν, παρόλο που επί σειρά ετών και μέχρι το 2007 η ΑΗΚ εκταμίευσε υπό μορφή μερισμάτων στο Κράτος, πέραν των €128εκ.

(κστ) Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς

Μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ υπάρχει διαφωνία ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Όπως είχα επισημάνει και στο παρελθόν το θέμα αυτό θα μπορούσε να εκλείψει αν ο Νόμος ρητά και σαφώς καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες. Δυστυχώς, νομοσχέδιο που είχε κατατεθεί το Μάρτιο του 2007 στη Βουλή των Αντιπροσώπων με σκοπό την άρση της ασάφειας, αποσύρθηκε τελικά με προτροπή και της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής που το εξέταζε, και το θέμα/διαφορά παραμένει.

(κζ) Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών

Απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών. Εξακολουθούν να οφείλονται σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών.

Ομοιόμορφη πολιτική καταρτισμού συμφωνιών μίσθωσης, αναθεώρησης και καθορισμού ενοικίων. Τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια χαμηλά επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια όπως ορίζει ο Νόμος. Επίσης ορισμένοι όροι των συμφωνιών μίσθωσης τ/κ περιουσιών δεν είναι ομοιόμορφοι με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθησή τους και η επιβολή αυξήσεων.

Παράνομη κατοχή και χρήση τ/κ περιουσιών. Χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα, μη δικαιούχοι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν παράνομα τ/κ περιουσίες ή προβαίνουν σε παράνομες μετατροπές και προσθήκες, χωρίς η Υπηρεσία να λαμβάνει έγκαιρα και αποτελεσματικά μέτρα για ανάκτησή τους.

Παραχώρηση τ/κ κατοικιών σε μη δικαιούχους. Με έγκριση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και του Κηδεμόνα, τ/κ κατοικίες παραχωρούνται σε μη εκτοπισθέντες, οι οποίοι δεν είναι δικαιούχοι ενώ υπάρχει πληθώρα αιτήσεων από δικαιούχους πρόσφυγες, που παραμένουν ανικανοποίητες για πολλά χρόνια.

Καταγραφή τ/κ περιουσιών. Το θέμα της καταγραφής των τ/κ περιουσιών σε ενιαία παγκύπρια βάση και σύγκρισής τους τόσο με τα μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όσο και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, παραμένει σε εκκρεμότητα.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

Παρά το γεγονός ότι η Κύπρος, λόγω μεγέθους, δεν συγκαταλέγεται ανάμεσα στα κράτη με σημαντική παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου, εντούτοις είναι ένα από τα κράτη τα οποία, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, επηρεάζονται ιδιαίτερα έντονα από τις δυσμενείς επιπτώσεις των κλιματολογικών αλλαγών, με σημαντική αύξηση της θερμοκρασίας τα τελευταία 100 χρόνια και ταυτόχρονη μείωση της βροχόπτωσης. Τα φαινόμενα αυτά είχαν αρνητικό αντίκτυπο, μεταξύ άλλων, στη γεωργία, τα αποθέματα νερού και την κατάσταση των δασών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μου, η οποία είναι μέλος της Ομάδας Εργασίας Περιβαλλοντικού Ελέγχου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (EUROSAI WGEA), αποδέχτηκε την πρόσκληση του πιο πάνω Οργανισμού για συμμετοχή στη διεξαγωγή ευρωπαϊκού ελέγχου με θέμα τις κλιματολογικές αλλαγές. Σκοπός του ελέγχου ήταν να εξεταστούν τα μέτρα που λαμβάνονται σε διάφορες χώρες της Ευρώπης για αντιμετώπιση του προβλήματος των κλιματολογικών αλλαγών και να αξιολογηθεί η υλοποίηση, ο έλεγχος και η αποτελεσματικότητά τους.

Από τον έλεγχο προέκυψαν τα ακόλουθα:

(α) Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Κύπρο και πολιτικές και μέτρα για περιορισμό τους. Η Κύπρος έχει επικυρώσει τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματολογικές αλλαγές, καθώς και το Πρωτόκολλο του Κιότο και έχει, συνεπώς, δεσμευτεί, μεταξύ άλλων, να συντάξει και να εφαρμόσει πρόγραμμα μέτρων για μετριασμό των κλιματολογικών αλλαγών. Λόγω του ότι η Κύπρος δεν είναι ενταγμένη στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης ούτε στο Παράρτημα Β του Πρωτοκόλλου, δεν έχει ποσοτικές δεσμεύσεις όσον αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Βάσει των πιο πάνω, καθώς και λόγω επανειλημμένου αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ετοιμάστηκε από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Στρατηγικό Σχέδιο για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.9.2003. Το Σχέδιο προνοεί τη λήψη σειράς συναφών μέτρων στους τομείς της ηλεκτροπαραγωγής, βιομηχανίας, μεταφορών, απορριμμάτων και στον οικιακό/ τριτογενή τομέα.

Σύμφωνα με την υπό αναφορά απόφαση, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εξουσιοδοτήθηκε να συντονίζει τη σταδιακή υλοποίηση του Σχεδίου, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αφού προηγουμένως το Σχέδιο διαφοροποιηθεί ώστε να ληφθούν υπόψη οι απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων. Το Σχέδιο δεν έτυχε αναθεώρησης/ διαφοροποίησης, και το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού δεν το αποδέχεται, αφού θεωρεί ότι η προσέγγισή του όσον αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη που διατυπώνεται στο Σχέδιο. Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού διατύπωσε την άποψη ότι το Υπουργείο του έχει έκτοτε εφαρμόσει ενεργειακή πολιτική, εκπονήσει σχέδια δράσης και εφαρμόσει προγράμματα και μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις υποχρεώσεις της Κύπρου για έλεγχο των κλιματικών αλλαγών.

Βάσει της Απόφασης 280/2004/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σε σχέση με την παρακολούθηση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου στην Κοινότητα και εφαρμογής του πρωτοκόλλου του Κιότο, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος ετοιμάζει και υποβάλλει ανά διετία, έκθεση Πολιτικών και Μέτρων, την οποία η Υπηρεσία θεωρεί ως αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου. Η έκθεση συντάσσεται βάσει των μέτρων που περιλαμβάνονται στις στρατηγικές των διαφόρων Υπουργείων, οι οποίες εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, εντούτοις, η έκθεση δεν υποβάλλεται αυτούσια προς έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ δεν έχει ληφθεί επίσημη πολιτική απόφαση για αντικατάσταση του αρχικού Σχεδίου.

Η έκθεση περιλαμβάνει προβλέψεις για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κάτω από τρία σενάρια, δηλαδή προβλέψεις «χωρίς μέτρα» (εξαιρουμένων όλων των πολιτικών και μέτρων που έχουν εφαρμοστεί, θεσπιστεί ή σχεδιάζονται), προβλέψεις «με μέτρα» (περιλαμβανομένων πολιτικών και μέτρων που έχουν εφαρμοστεί και θεσπιστεί) και προβλέψεις «με συμπληρωματικά μέτρα» (περιλαμβανομένων πολιτικών και μέτρων που έχουν σχεδιαστεί).

Οι προβλεπόμενες συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για το 2020 «χωρίς μέτρα» ανέρχονται σε 16.907.000 τόνους ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα, ποσότητα η οποία αντιπροσωπεύει αύξηση 69,4% σε σχέση με μετρήσεις του 2007, και 210,3% σε σύγκριση με τις εκπομπές του 1990. Η υλοποίηση του σεναρίου «με μέτρα» υπολογίζεται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών κατά 40% μέχρι το 2020 σε σχέση με το σενάριο «χωρίς μέτρα», ενώ αν εφαρμοστεί το σενάριο «με συμπληρωματικά μέτρα», η αντίστοιχη μείωση θα ανέλθει στο 58%. Οι αναμενόμενες μειώσεις θα εξαρτηθούν από την πλήρη εφαρμογή των συναφών πολιτικών και μέτρων.

Όπως προκύπτει, παρά την ετοιμασία και έγκριση περιεκτικού σχεδίου για το μετριασμό των επιπτώσεων των κλιματολογικών αλλαγών, και το σχεδιασμό και την κοινοποίηση Πολιτικών και Μέτρων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν έχει θεσπιστεί αποτελεσματικός μηχανισμός ελέγχου εφαρμογής τους, αφού δεν έχει οριστεί εποπτική αρχή που να έχει την αρμοδιότητα/εξουσία παρακολούθησης υλοποίησης των διάφορων μέτρων στο σύνολό τους. Επιπρόσθετα, η απουσία ποσοτικών δεσμεύσεων για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έχει, κατά την άποψή μου, ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση μιας πιο χαλαρής προσέγγισης ως προς την αντιμετώπιση του προβλήματος. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι οι πραγματικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην Κύπρο μεταξύ των ετών 2003 και 2007 παρουσιάζουν συνολική αύξηση σε ποσοστό 8,25%, με συνεχή ανοδική τάση ανά έτος. Με βάση τα συγκριτικά αποτελέσματα που προέκυψαν από τον ευρωπαϊκό έλεγχο στον οποίο συμμετείχαμε, η Κύπρος είναι η μόνη χώρα που, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες που συμμετείχαν στον έλεγχο, παρουσιάζει αύξηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίων σε σχέση με το έτος αναφοράς (1990), και μάλιστα της τάξης του 85%.

Επισημάνω ότι μέσα από το νέο νομοθετικό πακέτο «κλίμα και ενέργεια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2013-2020, η Κύπρος έχει αναλάβει ποσοτική δέσμευση για μείωση ύψους 21% στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τις εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών (ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί, τσιμεντοποιεία, κεραμοποιεία) και μείωση 5% από τομείς εκτός Συστήματος (γεωργία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, κ.λπ.). Εξέφρασα την άποψη ότι η δέσμευση για επίτευξη των στόχων αυτών θα καταστήσει απαραίτητη τη θέσπιση μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής του εθνικού Σχεδίου, μέσω της σχετικής εναρμονιστικής εθνικής νομοθεσίας. Επίσης, επισημάνω ότι θα πρέπει να τροχοδρομηθούν τάχιστα όλες οι απαραίτητες ενέργειες για επίτευξη των ποσοτικών στόχων που τέθηκαν για την περίοδο 2013 – 2020 αφού η κοινοτική νομοθεσία προνοεί την ετήσια μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά γραμμικό συντελεστή, τόσο στην περίπτωση των εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στο Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών, όσο και στους υπόλοιπους τομείς.

Όσον αφορά στην άποψη που εξέφρασε ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ότι μέρος των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας μπορεί να καλυφθεί με την εμπορία εκπομπών πολύ φθηνότερα, σημειώνω ότι το θέμα επίτευξης των ποσοτικών στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου δεν είναι μόνο οικονομικό θέμα και θεωρώ ότι πρέπει να προσεγγιστεί στα πλαίσια της γενικής προσπάθειας που καταβάλλεται από όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αντιμετώπιση του φαινομένου των κλιματικών αλλαγών.

Δύο από τους σημαντικότερους τρόπους μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου είναι η χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) καθώς και η χρήση φυσικού αερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το θέμα της έλευσης του φυσικού αερίου στην Κύπρο αποτέλεσε αντικείμενο ξεχωριστού ελέγχου από την Υπηρεσία μου, τα αποτελέσματα του οποίου περιλαμβάνονται σε σχετική παράγραφο της παρούσας Έκθεσής μου. Το θέμα των ΑΠΕ αναπτύσσεται πιο κάτω:

(β) Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Η Οδηγία 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά στην προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που

παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, θέτει ως ενδεικτικό στόχο για την Κύπρο τη συνεισφορά της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία παράγεται από ΑΠΕ, στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, μέχρι το 2010, σε ποσοστό 6%. Επιπρόσθετα, βάσει πρότασης που περιέχεται στη Λευκή Βίβλο για κοινοτική στρατηγική και σχέδιο δράσης με τίτλο «Ενέργεια για το μέλλον: ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» η συνεισφορά των ΑΠΕ στην τελική ενεργειακή κατανάλωση της Κύπρου θα πρέπει να διπλασιαστεί, από 1,9% το 1997 σε 3,8% μέχρι το 2010. Οι στόχοι αυτοί περιλήφθηκαν στο Σχέδιο Δράσης 2002-2010 για ενίσχυση των ΑΠΕ, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2002. Με βάση το Σχέδιο Δράσης, για την επίτευξη του στόχου του 6% μέχρι το 2010 θα έπρεπε να καταστεί δυνατή η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας 109 MW από αιολικά πάρκα, 9,51 MW από βιομάζα και 4,21 MW από φωτοβολταϊκά συστήματα.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με πληροφόρησε ότι υπάρχουν εγκατεστημένα 4,4 MW συστημάτων αξιοποίησης βιομάζας και 3 MW φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Αναφορικά με τα αιολικά πάρκα, τα οποία είναι ο σημαντικότερος εισφορέας στην παραγωγή ΑΠΕ, παρατήρησα ότι, παρά το γεγονός ότι έχουν εγκριθεί, σε πρώτη φάση, εγκαταστάσεις συνολικής δυναμικότητας 138 MW, οι πλείστες εκ των οποίων έχουν πλήρως αδειοδοτηθεί, εντούτοις δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι στιγμής κανένα έργο. Σύμφωνα με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η καθυστέρηση της υλοποίησης των επενδύσεων οφείλεται κυρίως στις χρονοβόρες διαδικασίες εξασφάλισης των απαιτούμενων αδειών από κυβερνητικά τμήματα/αρχές, τις αντιδράσεις ορισμένων κοινοτήτων για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων στα χωροταξικά τους όρια, και λανθασμένες αρχικές εκτιμήσεις αιολικού δυναμικού. Το μοναδικό αιολικό πάρκο το οποίο βρίσκεται υπό κατασκευή αφορά σε μία εικοσαετή σύμβαση επιδότησης για εγκαταστάσεις δυναμικότητας 82 MW. Οι εργασίες κατασκευής του έργου ξεκίνησαν τον Αύγουστο του 2009 και αναμένεται να ολοκληρωθούν στα μέσα του 2010.

Βάσει των διατάξεων του Νόμου 33(I)/2003, συστάθηκε ειδικό Ταμείο ενίσχυσης των ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου, τα οποία προέρχονται από επιβολή τέλους ανά καταναλισκόμενη κιλοβατώρα σε κάθε λογαριασμό ηλεκτρικής ενέργειας, διατίθενται για τη χρηματοδότηση σχεδίων παροχής χορηγιών για την προώθηση της χρήσης των ΑΠΕ και την εξοικονόμηση ενέργειας. Από το 2004, έτος κατά το οποίο τέθηκε σε λειτουργία το Ταμείο, μέχρι τον Αύγουστο του 2009, υποβλήθηκαν πέραν των 43.500 αιτήσεων για επιδότηση, ενώ παραχωρήθηκαν χορηγίες συνολικού ύψους €39,85 εκ. σε δικαιούχους.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η συνεισφορά των ΑΠΕ στην τελική ενεργειακή κατανάλωση κατά το έτος 2008 ήταν 4,5%, δηλαδή ο ενδεικτικός στόχος του 3,8% έχει επιτευχθεί. Ωστόσο, το ποσοστό των ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ηλεκτρισμού κατά το 2008 ανήλθε σε μόλις 0,5%, το οποίο απέχει πολύ από τον ενδεικτικό στόχο του 6%. Η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επιστολή της ημερ. 3.6.2009, ενημέρωσε την Κυπριακή Δημοκρατία ότι εξετάζει το ενδεχόμενο να κινήσει νομικές διαδικασίες κατά των κρατών μελών, περιλαμβανομένης και της Κύπρου, τα οποία δεν κατέβαλαν επαρκείς προσπάθειες για να επιτύχουν τους στόχους τους για το 2010, σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ. Η Επιτροπή σημειώνει ότι κατά την περίοδο 2004-2006 η Κύπρος δεν πέτυχε αύξηση της συνεισφοράς των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή, ενώ δεν σημείωσε σημαντική πρόοδο σε σχέση με τις προσπάθειες επίτευξης του στόχου για το 2010. Στην απάντησή της, η Κυπριακή Δημοκρατία παράθεσε τα μέτρα τα οποία λήφθηκαν από την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την επίτευξη των στόχων, και εξέφρασε την άποψη ότι δεν υφίσταται πλέον θέμα παραβίασης της Οδηγίας.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με πληροφόρησε ότι η τρέχουσα πρόβλεψη για το 2010 ανέρχεται στο 5,21%.

(γ) Εθνικό σχέδιο κατανομής δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Με βάση την Οδηγία 2003/87/ΕΚ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε, στις 18.7.2007, απόφαση σχετικά με το εθνικό σχέδιο κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κύπρου για την περίοδο 2008-2012. Η Επιτροπή αποδέχθηκε το εθνικό σχέδιο της Κύπρου αλλά η εγκριθείσα ετήσια ποσότητα

δικαιωμάτων προς κατανομή ήταν κατά 23% μικρότερη από εκείνη που πρότεινε η Κύπρος. Σύμφωνα με υπολογισμούς της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, η μείωση αυτή, μεταφραζόμενη σε απόλυτα οικονομικά μεγέθη, με βάση τα δεδομένα που ίσχυαν το 2007, αντιστοιχεί σε αξία που υπερβαίνει τα €170 εκ.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, το εθνικό σχέδιο κατανομής αναθεωρήθηκε και το τελικό τροποποιημένο προσχέδιο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 16.2.2009.

(δ) Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων του Θερμοκηπίου. Βάσει του Νόμου 132(I)/2004, ο οποίος ψηφίστηκε για σκοπούς εναρμόνισης του εθνικού δικαίου με την Οδηγία 2003/87/EK, την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου φέρει η Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Το σύστημα προβλέπει την εκχώρηση δικαιωμάτων στις ενεργοβόρες βιομηχανίες (ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί, τσιμεντοποιεία, κεραμοποιεία), για εκπομπές συγκεκριμένων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα, βάσει του Εθνικού Σχεδίου Κατανομής και προνοεί τη δημιουργία συστήματος εμπορίας (αγοράς και πώλησης) των δικαιωμάτων αυτών.

Καθώς η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει δεσμευτεί, κάτω από το Πρωτόκολλο του Κιότο, να ενταχθεί στο παγκόσμιο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου για την περίοδο 2008-2012, δεν δύναται να εμπορεύεται Καταλογισμένες Ποσοτικές Μονάδες (AAUs) βάσει του Πρωτοκόλλου. Το άρθρο 63(α) του Κανονισμού (ΕΚ) 2216/2004 καθορίζει ότι τα κράτη μέλη που δεν είναι σε θέση να εγγράφουν μονάδες AAU καταρτίζουν, διαχειρίζονται και τηρούν τα εθνικά τους μητρώα κατά τρόπο ενοποιημένο με το κοινοτικό μητρώο.

Βάσει των πιο πάνω διευθετήθηκε όπως η συγκρότηση και λειτουργία του εθνικού μητρώου εκπομπών της Κύπρου αναληφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από την 1.1.2008. Σύμφωνα με πληροφόρηση που λήφθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι διευθετήσεις για εγκατάσταση νέου λογισμικού συστήματος για το κοινοτικό μητρώο το οποίο θα επιτρέπει ενοποίηση του εθνικού μητρώου με το κοινοτικό, παρουσιάζουν καθυστέρηση. Ως εκ τούτου το μητρώο δεν βρίσκεται ακόμη σε λειτουργική κατάσταση και η Υπηρεσία Περιβάλλοντος τηρεί προσωρινά, χειρόγραφο μητρώο και διεκπεραιώνει τις απαιτούμενες διεργασίες σε έντυπη μορφή.

(ε) Αναφορές και υποβολή στοιχείων σε σχέση με τις κλιματολογικές αλλαγές. Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και το σχετικό Πρωτόκολλο του Κιότο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της οφείλουν να υποβάλλουν, σε τακτά χρονικά διαστήματα, εκθέσεις για τις εκπομπές αερίων που επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου καθώς και για τις πολιτικές και μέτρα που λαμβάνονται για τη μείωσή τους. Η απόφαση αρ. 280/2004/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερ. 11.2.2004, για καθιέρωση μηχανισμού παρακολούθησης των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου στην Κοινότητα και εφαρμογής του πρωτοκόλλου του Κιότο, διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων των κρατών σε σχέση με τις κλιματολογικές αλλαγές. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος έχει την ευθύνη για τη συλλογή στοιχείων (σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Υπουργεία / Τμήματα) και την ετοιμασία των εκθέσεων αυτών.

Κατά τα έτη 2006, 2007 και 2008, αποστάληκαν από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προειδοποιητικές επιστολές σχετικά με τη μη έγκαιρη υποβολή των πιο πάνω αναφορών από την Κυπριακή Δημοκρατία. Στις απαντητικές επιστολές εκφράζεται η άποψη ότι, λόγω του ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι ενταγμένη στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών ούτε στο Παράρτημα Β του Πρωτοκόλλου του Κιότο, δεν έχει οποιαδήποτε υποχρέωση για αποστολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αλλά επειδή επιθυμεί να συμβάλει στην προσπάθεια που καταβάλλει η Κοινότητα για την καταπολέμηση των κλιματολογικών αλλαγών, συνεχίζει να υποβάλλει εθελοντικά τις σχετικές πληροφορίες προς την Επιτροπή.

Παρόλο που στο παρελθόν είχα εισηγηθεί όπως, ενόψει της διχογνωμίας που παρατηρείται μεταξύ της Επιτροπής και της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναφορικά με την υποχρέωση υποβολής των πιο πάνω στοιχείων, γίνουν ενέργειες για διευκρίνιση του όλου θέματος, εισηγήθη με την οποία η Υπηρεσία συμφώνησε, το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος με διαβεβαίωσε ότι οι προτάσεις και εισηγήσεις μου που αφορούν σε αρμοδιότητες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος θα υλοποιηθούν εντός του 2010 και ότι μεγάλο μέρος τους αναμένεται να ρυθμιστεί στα πλαίσια της μεταφοράς, στην εθνική νομοθεσία, του νέου νομοθετικού πακέτου «κλίμακα ενέργεια» της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά στη διχογνωμία που παρατηρείται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την υποχρέωση υποβολής στοιχείων για τις κλιματολογικές αλλαγές, με πληροφόρησε ότι το θέμα αναμένεται να ξεκαθαρίσει σύντομα στα πλαίσια διμερούς συζήτησης που βρίσκεται σε εξέλιξη, αναφορικά με την εξέταση αναθεώρησης του καθεστώτος της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με το Πρωτόκολλο του Κιότο και ένταξή της στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών.

ΜΕΡΟΣ 4 - ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εσωτερικός έλεγχος. Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, στόχος των οποίων είναι η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών, με την πιστή εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και Οδηγιών της Διεύθυνσης, η διαφύλαξη και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η πρόληψη και εντοπισμός λαθών και παρατυπιών, η ορθότητα της τήρησης των λογιστικών βιβλίων και η έγκαιρη έκδοση αξιόπιστων οικονομικών εκθέσεων και άλλης πληροφόρησης αναγκαίας για τη λήψη αποφάσεων. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς Νόμους, Κανονισμούς και Οδηγίες, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών, καθυστερημένων εσόδων, προσφορών και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού.

Την ευθύνη για την ύπαρξη ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει η Διεύθυνση κάθε Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, η οποία πρέπει να βεβαιώνεται για την καταλληλότητα και επάρκεια τους πάνω σε συνεχή βάση. Συνεπώς οι Διευθύνσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ως ένα αναπόσπαστο μέρος του όλου συστήματος που οφείλει να εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, προκειμένου να ελέγχει και να καθοδηγεί τη λειτουργία της Υπηρεσίας της οποίας προΐσταται και να έχει λογική διαβεβαίωση ότι οι στόχοι της επιτυγχάνονται. Έχω την άποψη ότι απαιτείται προσωπική δέσμευση κάθε Διεύθυνσης ως προς την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του αντίστοιχου Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας.

Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των προγραμματισμένων στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας και, κατ' επέκταση, αύξηση της δαπάνης, με ανάλογο αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, στην έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία και υποστήριξη των συστημάτων και στην αξιολόγηση της λειτουργίας των έργων.

Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, οι Κυβερνητικές Υπηρεσίες πρέπει να τηρούν μητρώα για όλα τα στοιχεία κινητής περιουσίας που κατέχουν και να υποβάλλουν προς το Γενικό Λογιστή και το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησής τους κατά το τέλος του έτους. Μερικές Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

Αποθήκες. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 60, ο Γενικός Λογιστής έχει την ευθύνη για την επαλήθευση όλων των αποθεμάτων των κύριων αποθηκών και 10% των δευτερευουσών αποθηκών. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι κατά το 2008 ελέγχθηκαν 13 κύριες αποθήκες, από το σύνολο των 135, δηλαδή το 9,63%. Οι υπόλοιπες 122 κύριες αποθήκες, καθώς και οι 194 δευτερεύουσες αποθήκες δεν έχουν ελεχθεί. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών.

Ο Γενικός Λογιστής αποδίδει την αδυναμία ελέγχου των αποθηκών κυρίως στην έλλειψη προσωπικού και στο μέγεθός τους.

Οι διάφορες Υπηρεσίες πρέπει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Παρατηρήθηκε ότι μερικές Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Εκτός των πιο πάνω επιθεωρήσεων, διενεργούνται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μου αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις αποθηκών και άλλοι έλεγχοι για να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρούνται οι Κανονισμοί Αποθηκών. Σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώνονται αδυναμίες στη χρήση των κατάλληλων εντύπων που αφορούν στη διακίνηση των αποθεμάτων, στην καταχώρισή τους στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευσή τους σε μη κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

Έλλειψη προσωπικού. Σημαντικές ελλείψεις/αδυναμίες/παρατυπίες που εγείρονται από την Υπηρεσία μου αποδίδονται από τους ελεγχόμενους πολλές φορές στην έλλειψη προσωπικού. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν φαίνεται ότι το θέμα αυτό μελετάται μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, για σκοπούς επίλυσής του ή εξεύρεσης υπαλλακτικών λύσεων.

Έκτακτο προσωπικό. Πολλές κυβερνητικές εργασίες εκτελούνται από προσωπικό που προσλαμβάνεται πάνω σε δεκαπενθήμερη ή έκτακτη βάση, η συχνή αλλαγή του οποίου δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών.

Μίσθωση υπηρεσιών. Η διαδικασία μίσθωσης υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006, ενώ τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών επεξηγούνται στην Εγκύκλιο αρ. 1192, ημερ. 12.6.2000, του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία πρόβλεπε ότι η εξασφάλιση υπηρεσιών με μίσθωση γίνεται μέσω της προκήρυξης δημόσιου διαγωνισμού ή κατ' εξαίρεση, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, με διαπραγμάτευση.

Παρατήρησα ότι ορισμένοι Οργανισμοί και Υπηρεσίες προβαίνουν στη μίσθωση υπηρεσιών ατόμων χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών ούτε των διατάξεων του Νόμου 12(Ι)/2006, με βάση τις οποίες οι συμβάσεις για προμήθειες, έργα και υπηρεσίες γίνονται με την προκήρυξη διαγωνισμού για συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και όχι για μόνιμες ανάγκες. Με επιστολή μου στο Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών, τον Ιανουάριο 2007, εισηγήθηκα την επανεξέταση και ρύθμιση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων μίσθωσης υπηρεσιών και την αναθεώρηση των προνοιών της Εγκυκλίου αρ. 1192, ώστε να διευκρινίζονται πλήρως οι προϋποθέσεις μίσθωσης υπηρεσιών.

Το Σεπτέμβριο 2008 το Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε την Εγκύκλιο αρ. 1372, σε αντικατάσταση της προηγούμενης Εγκυκλίου αρ. 1192, στην οποία επεξηγούνται οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών σύμφωνα με το Νόμο 12(Ι)/2006. Στη νέα εγκύκλιο επεξηγούνται περαιτέρω τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια σύμβαση για να θεωρείται μίσθωση υπηρεσιών και επανατονίζεται η υποχρέωση τήρησης των διατάξεων του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν. 12(Ι)/2006). Με βάση τόσο το Νόμο, όσο και την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, επαναβεβαιώνεται ουσιαστικά ότι δεν επιτρέπεται η μίσθωση υπηρεσιών στο Δημόσιο εάν μεταξύ άλλων:

- Η φύση και όροι της εργασίας του φυσικού προσώπου έχουν σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση στη δημόσια υπηρεσία.
- Το πρόσωπο έχει ωφελήματα (π.χ. άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας, 13^{ος} μισθός) και καθήκοντα υπαλλήλου/δημοσίου υπαλλήλου
- Το πρόσωπο υπάγεται σε οποιουσδήποτε όρους υπηρεσίας δημόσιων υπαλλήλων και
- Οι υποχρεώσεις του προσώπου δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα.

Αδαπάνητα ποσά Αναπτυξιακών Δαπανών. Σε ορισμένα Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητική υλοποίηση του Προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2008 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από

δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Μέχρι την έκδοση της Έκθεσης αυτής δεν είχαν εγκριθεί υπερβάσεις ύψους €5,64 εκ., που αφορούν σε 18 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του έτους 2002. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμο του 2002, καμιά πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από Ελέγχοντες Λειτουργούς, εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπόμενων Κονδυλίων του οικείου Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση. Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη του, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών, κατά παράβαση της πρόνοιας αυτής, διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος, για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός, διώκεται ανάλογα. Το Υπουργείο Οικονομικών με ενημέρωσε ότι στις 20.5.2009 εγκρίθηκε πρόταση από το Υπουργικό Συμβούλιο για κάλυψη των υπερβάσεων που αναφέρονται πιο πάνω και στις 6.11.2009 κατατέθηκε στη Βουλή σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο.

Μεταφορά ποσών από ορισμένα Άρθρα σε άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου. Σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2008 και με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την εκχώρηση της σχετικής εξουσίας, ο Υπουργός Οικονομικών εγκρίνει τη μεταφορά ποσών από Άρθρα στα οποία υπάρχει περίσσειμα σε άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου.

Σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, τέτοιες μεταφορές δύναται να εγκριθούν όταν το περίσσειμα προκύπτει «είτε από εξοικονόμηση δαπανών πάνω στο εν λόγω άρθρο, είτε γιατί το ποσό που ψηφίστηκε για το εν λόγω άρθρο υπερβαίνει το ποσό που απαιτήθηκε και δαπανήθηκε». Στη συνέχεια στον ίδιο Νόμο αναφέρεται ότι «οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θα θεωρείται ως εξοικονόμηση».

Παρατηρήθηκαν ορισμένες περιπτώσεις μεταφορών από Άρθρα του Προϋπολογισμού, όπου η μεγάλη διαφορά μεταξύ προϋπολογισθέντος και δαπανηθέντος ποσού ήταν τέτοια που δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως εξοικονόμηση ώστε να επιτραπεί η μεταφορά σε άλλο Άρθρο.

Εκκρεμείς οφειλές. Μέχρι 28.2.2009 αναγνωρίστηκαν εκκρεμείς οφειλές για το έτος 2008 συνολικού ποσού €14,5 εκ.. Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες προνοούν ότι οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και κατάλογοι εκκρεμών υποχρεώσεων κατά την 31^η Δεκεμβρίου να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή μέχρι την 31^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31 Δεκεμβρίου 2008, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν €1.022,0 εκ., σε σύγκριση με €987,1 εκ. κατά το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, €579,6 εκ., €186,8 εκ. και €160,4 εκ. αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις φόρου εισοδήματος και άλλων φόρων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, φόρου προστιθέμενης αξίας και τελών επί των πωλήσεων νερού και άρδευση/ύδρευση, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €596,1 εκ., €158,9 εκ. και €142,5 εκ. το 2007.

Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζει σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες αδυναμίες, με αποτέλεσμα τα μέτρα που λαμβάνονται για την είσπραξή τους να μην είναι αποτελεσματικά και τα καθυστερημένα έσοδα να μην εισπράττονται για χρόνια, με συνέπεια να καθίστανται για το λόγο αυτό ανεπίδεκτα είσπραξης και να διαγράφονται.

Ο περί Παραγραφής Νόμος (Κεφ. 15). Για αποφυγή απώλειας εσόδων, ενημέρωσα στις 15.9.2008, όλους τους ελεγχόμενους της Υπηρεσίας μου σε σχέση με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες δίδεται συγκεκριμένη περίοδος αναστολής του χρόνου παραγραφής ορισμένων χρεών και οφειλών και εισηγήθηκα όπως δώσουν οδηγίες, όπου κρίνουν αναγκαίο, για καταχώριση αγωγών, το συντομότερο, σε σχέση με τα οφειλόμενα ποσά, τα οποία δεν έχουν διεκδικηθεί δικαστικώς, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, οπότε η είσπραξή τους θα επαφίεται απλώς στην καλή διάθεση των οφειλετών.

Εισηγήθηκα επίσης όπως δοθούν οδηγίες για τακτική επισκόπηση των καθυστερημένων εσόδων στο μέλλον, ώστε αυτές να προωθούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν την ημερομηνία παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ή στους νομικούς τους συμβούλους, για λήψη νομικών μέτρων είσπραξής τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με μεταγενέστερη τροποποίηση του Νόμου, δόθηκε αναστολή της εφαρμογής των διατάξεών του μέχρι 31.3.2010.

Αναθεώρηση του ύψους τελών και δικαιωμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι το ύψος των τελών και δικαιωμάτων που εισπράττονται δεν αναθεωρούνται έγκαιρα και σε ύψος που να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα, με αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων, που σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σημαντική.

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις. Το Φεβρουάριο 2006 ψηφίστηκαν οι Νόμοι 11(I)/2006 και 12(I)/2006 περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα, οι οποίοι αντικατέστησαν τους Νόμους 100(I) του 2003 και 101(I) του 2003, αντίστοιχα. Ο Νόμος 11(I)/2006 αφορά στους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου που ασχολούνται με τους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ενώ ο Νόμος 12(I)/2006 αφορά στον Κρατικό Τομέα, στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στους υπόλοιπους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου. Οι δύο Νόμοι εναρμονίζουν τις αρχές και το πλαίσιο διαγωνισμών και συμβάσεων του Δημοσίου με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκδόθηκαν το 2004 και εισάγουν νέες διαδικασίες στους διαγωνισμούς για τη σύναψη συμβάσεων, όπως ο ανταγωνιστικός διάλογος, οι συμφωνίες-πλαίσιο, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός και το δυναμικό σύστημα αγορών. Το Μάιο 2007 ψηφίστηκαν οι νέοι Κανονισμοί, που δυνάμει της νέας νομοθεσίας, ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, τις διαδικασίες σύστασης και λειτουργίας των οργάνων χειρισμού διαγωνισμών, τις διαδικασίες προκήρυξης, υποβολής και αξιολόγησης προσφορών και την ανάθεση των συμβάσεων στις κρατικές υπηρεσίες.

Καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις στην εκτέλεση έργων. Λόγω σημαντικών αλλαγών στις μελέτες που αποφασίζονται μετά την ανάθεση αρκετών έργων, δημιουργούνται καθυστερήσεις και απαιτήσεις των εργολάβων για αποζημιώσεις και χρονικές παρατάσεις. Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι οι μελέτες που εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να ελέγχονται από ανεξάρτητο έμπειρο λειτουργό πριν την έγκρισή τους, ενώ στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται λάθη στις μελέτες ιδιωτών θα πρέπει να λαμβάνονται εναντίον τους τα νενομισμένα μέτρα. Η Υπηρεσία μου παρατήρησε επίσης ότι ορισμένες αλλαγές στις μελέτες οφείλονται σε διαφοροποίηση των απαιτήσεων της Διοίκησης, οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό στο στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού.

Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο.

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλευόμενος προς τούτο τη θέση του ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτήν συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντά του.

Επίσης, το άρθρο αυτό προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεώνεται να υποβάλλει, το Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί το Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή το Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

Όπως πληροφορήθηκα από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το 1994 και το 2004 είχαν κατατεθεί τροποποιητικά νομοσχέδια με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος και την ενεργοποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου, χωρίς να υπάρξει κατάληξη.

Το 2006 κατατέθηκε νομοσχέδιο για κατάργηση του εδαφίου 2 του άρθρου 66, όμως η Βουλή κατέληξε ότι η διάταξη έπρεπε να παραμείνει έστω και ανενεργή.

Τον Οκτώβριο 2008, κατά τη συζήτηση σχετικής Πρότασης Νόμου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αποφασίστηκε όπως η Νομική Υπηρεσία μελετήσει τη συνταγματική ορθότητα του θέματος, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει ξανά το θέμα και να εξασφαλίσει την πολιτική θέση της Κυβέρνησης.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο, με το οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διεξαγωγή έρευνας, σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την προέλευση των οικονομικών του πόρων.

Όπως πληροφορήθηκα από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τον Οκτώβριο 2008 κατά τη συζήτηση του θέματος ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, προέκυψε ξανά συζήτηση του γενικότερου θέματος της δήλωσης των περιουσιακών στοιχείων των δημόσιων υπαλλήλων και έκτοτε το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιον της Επιτροπής.

Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μερικές Υπηρεσίες καθυστέρησαν και πάλι να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις μου. Αν δεν ληφθεί απάντηση μέσα σε έξι μήνες από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

Χώρος εργασίας ελεγκτών. Σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργοί της Υπηρεσίας μου αντιμετωπίζουν πρόβλημα εξασφάλισης χώρου στα γραφεία των ελεγχόμενων, για σκοπούς διεξαγωγής του ελέγχου. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, σε μερικές περιπτώσεις ο χώρος που διατίθεται από τους ελεγχόμενους δεν είναι κατάλληλος, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου.

Υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για υποβοήθηση του ελέγχου. Μετά την ψήφιση του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 (Ν. 138(I)/2001), παρουσιάστηκαν πολύ περιορισμένες περιπτώσεις Υπηρεσιών, οι οποίες επικαλούμενες τις διατάξεις της πιο πάνω Νομοθεσίας, αρνούνταν ή παρουσιάζονταν διστακτικές στην υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για σκοπούς ελέγχου.

Το θέμα ξεκαθάρισε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευσή του όπου ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η διάθεση στη Γενικό Ελεγκτή των πληροφοριών και στοιχείων που κατά την κρίση του απαιτούνται για σκοπούς άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του, είναι νόμιμη σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 5 του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου 113(I)/2002 και του άρθρου 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου 138(I)/2001.

Ο περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος 113(I)/2002 προβλέπει ότι Υπουργός, δημόσιος υπάλληλος, Πρόεδρος, μέλη Δ.Σ. και υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ., δήμαρχοι, κοινοτάρχες, μέλη Συμβουλίων και υπάλληλοι τους και γενικά κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει στοιχεία, επεξηγήσεις ή πληροφορίες και το οποίο αποκρύπτει ή αμελεί, παραλείπει ή αρνείται την προσκόμιση πληροφοριών ή στοιχείων στο Γενικό Ελεγκτή το ταχύτερο δυνατό, είναι ένοχο αδικήματος.

4.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

4.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ανώτατο Δικαστήριο

Μέρος Α

Εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρόλο που έχει σημειωθεί βελτίωση, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (για το Μέρος 4 (προσφυγές) η καθυστέρηση χρονολογείται από το 2002), με αποτέλεσμα, όταν υπάρχει ανάγκη μελέτης απόφασης προηγούμενων ετών, ο ενδιαφερόμενος να ανατρέχει στις άδετες αποφάσεις που βρίσκονται στο τμήμα εκδόσεων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην εκτύπωση του Μέρους 4 των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για τα έτη 2002 μέχρι 2006, οφείλεται στη μη ολοκλήρωση των διορθώσεων και των ευρετηρίων από το Τμήμα Νομικών Εκδόσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, λόγω μείωσης του προσωπικού του εν λόγω Τμήματος.

Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων. Μετά τη μετακίνηση του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε νέα κτίρια, το Ανώτατο Δικαστήριο, στις 19.9.2005, ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για τη δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων κατόπιν φυσικής καταμέτρησης, η οποία δόθηκε στις 26.9.2005. Με επιστολή της Αρχιπρωτοκολλητού του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 27.8.2008, η οποία μου κοινοποιήθηκε, υποβλήθηκε πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων στο Γενικό Λογιστή, στην οποία αναφέρεται ότι η φυσική καταμέτρηση και η δημιουργία των νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων έχει ολοκληρωθεί. Ωστόσο, από τον έλεγχο των Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων, ο οποίος διενεργήθηκε κατά το Μάρτιο του 2009, διαπιστώθηκε ότι δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί η καταχώριση των περιουσιακών στοιχείων στο σχετικό μητρώο.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία είχαν καταχωριστεί στο συγκεντρωτικό μητρώο (Γεν.55) και ότι η καταχώριση των περιουσιακών στοιχείων στο αναλυτικό μητρώο περιουσιακών στοιχείων (Γεν. 56) ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2009.

Μηχανογράφηση των Δικαστηρίων. Παρόλο που αναμένεται να προκύψουν σημαντικά οφέλη από τη μηχανογράφηση των Δικαστηρίων όπως, μεταξύ άλλων, η μείωση του χρόνου εξέτασης υποθέσεων λόγω αυτοματοποίησης των διαδικασιών, η μείωση των μη παραγωγικών διαδικασιών και των δαπανών που προκύπτουν από τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις αποθήκευσης των αρχείων, η άμεση πληροφόρηση σχετικά με εκκρεμούσες υποθέσεις καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης στις υποθέσεις από οποιοδήποτε σημείο και οποιαδήποτε μέρα και ώρα, εντούτοις παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίησή της. Η καθυστέρηση οφείλεται κυρίως σε ενέργειες που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής και του Εκτελεστικού Συμβουλίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας και αφορούν στην περίοδο 2001-2008.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 68.371, ημερ. 5.2.2009, σχετικά με το θέμα της μηχανογράφησης των Δικαστηρίων, εγκρίθηκαν, μεταξύ άλλων η εγκατάσταση του συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου, η ανάπτυξη του συστήματος διοίκησης Δικαστηρίων που να περιλαμβάνει λογισμικό σύστημα διαχείρισης υποθέσεων, το οποίο θα αναπτυχθεί πάνω στην πλατφόρμα του πρώτου συστήματος, η αγορά του απαιτούμενου εξοπλισμού για τη λειτουργία των δύο συστημάτων και η σταδιακή δημιουργία 23 θέσεων εργασίας τόσο για τα Δικαστήρια όσο και για το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Βιβλιοθήκη.

(α) Μητρώο συνδρομών. Στη βιβλιοθήκη του Ανωτάτου Δικαστηρίου τηρείται μητρώο συνδρομών στο οποίο καταχωρίζονται τα τεύχη των περιοδικών που παραλαμβάνονται και των οποίων οι συνδρομές προπληρώνονται. Στη συνέχεια, μόλις παραληφθούν όλα τα τεύχη του κάθε περιοδικού ανά έτος, τα

περιοδικά αυτά βιβλιοδετούνται και καταχωρίζονται στο μητρώο βιβλιοθήκης. Διαπίστωσα ότι εκκρεμούσε η παραλαβή τευχών για ορισμένα περιοδικά που αφορούσαν σε πολύ παλιά έτη, μέχρι και το 1999, για τα οποία η συνδρομή έχει προπληρωθεί, με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η βιβλιοδέτησή τους. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με επιστολή του ημερ. 30.8.2007, ζήτησε από τον προμηθευτή τη συμπλήρωση των πιο πάνω εκκρεμοτήτων το συντομότερο δυνατό. Εισηγήθηκα όπως διενεργείται συστηματικός έλεγχος στο μητρώο συνδρομών ώστε τυχόν εκκρεμότητες στην παραλαβή περιοδικών να εντοπίζονται έγκαιρα.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι στην αρχή κάθε έτους διενεργείται έλεγχος στο μητρώο συνδρομών με σκοπό των εντοπισμών των τευχών που δεν παραλήφθηκαν κατά το προηγούμενο έτος και ζητείται από τον προμηθευτή να καλύψει τυχόν ελλείψεις. Με πληροφόρησε επίσης ότι τα τεύχη που δεν παραλήφθηκαν και αφορούν στα έτη 1999 και 2000, έχουν εξαντληθεί και αναμένεται η αποστολή σχετικών αντιγράφων των τευχών αυτών, από τον προμηθευτή, αφού πρώτα εξασφαλιστεί η έγκριση του εκδότη.

(β) Ασφάλεια της βιβλιοθήκης. Η βιβλιοθήκη παραμένει αφύλακτη καθ' όλη τη διάρκεια των ωρών λειτουργίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος κλοπής ή απώλειας βιβλίων και ανέφερα ότι, σε δειγματοληπτική καταμέτρηση της Υπηρεσίας μου, ορισμένα βιβλία δεν ανευρέθηκαν. Αντιλαμβάνομαι ότι στον Προϋπολογισμό για το 2009 έχει περιληφθεί πρόνοια για εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης στα κτίρια των Δικαστηρίων Λευκωσίας, συμπεριλαμβανομένης και της βιβλιοθήκης του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι αναμένεται σύντομα η ενίσχυση του προσωπικού της βιβλιοθήκης με βοηθητικό προσωπικό, ούτως ώστε κατά την απουσία της βιβλιοθηκονόμου να μην παραμένει ο χώρος αφύλακτος.

Μέρος Β

Επιδόματα Δικαστικών Επιδοτών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στους Δικαστικούς Επιδότες παρέχεται από το 1992 κατ' αποκοπή επίδομα για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας και κατ' αποκοπή επίδομα οδοιπορικών. Σε περίπτωση υιοθέτησης του θεσμού της επίδοσης δικαστικών εγγράφων από ιδιώτες, υπήρχε πρόθεση όπως το ύψος των πιο πάνω επιδομάτων τύχει επανεξέτασης. Ο θεσμός της επίδοσης δικαστικών εγγράφων από ιδιώτες άρχισε να εφαρμόζεται από 1.5.1996, χωρίς, στο μεταξύ, να επανεξεταστεί το ύψος των εν λόγω επιδομάτων.

Όπως πληροφορήθηκα, υποβλήθηκε αίτημα από τους Δικαστικούς Επιδότες των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας - Αμμοχώστου και Πάφου για αύξηση του κατ' αποκοπή επιδόματος οδοιπορικών, το οποίο διαβιβάστηκε στο Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού, ο οποίος ζήτησε αντιπροσωπευτικά στοιχεία για όλες τις Επαρχίες για επανακαθορισμό του.

Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ημερ. 23.7.2008, προς το Ανώτατο Δικαστήριο, το μηνιαίο επίδομα των Δικαστικών Επιδοτών του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας αναπροσαρμόστηκε από την 1.8.2008 ώστε να συνάδει με εκείνο που καταβάλλεται στα Δικαστήρια Λευκωσίας και Λεμεσού, ενώ αυτό των Δικαστικών Επιδοτών του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου παρέμεινε ως είχε. Επίσης σύμφωνα με την υπό αναφορά επιστολή, το επίδομα που καταβάλλεται στους Δικαστικούς Επιδότες του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού δεν δικαιολογείται και αποφασίστηκε όπως αυτό επανεξεταστεί, ενώ θα μελετηθεί επίσης το ύψος του επιδόματος των Δικαστικών Επιδοτών του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, το κατ' αποκοπή επίδομα που καταβάλλεται στους Επιδότες του Ανωτάτου Δικαστηρίου αναθεωρήθηκε από €152,36 σε €120 μηνιαίως με ισχύ από 1.8.2009, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ημερ. 2.7.2009. Με πληροφόρησε επίσης ότι ο Πρωτοκολλητής του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, με επιστολή του ημερ. 24.4.2009, προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ζήτησε αναθεώρηση του επιδόματος οδοιπορικών των Δικαστικών Επιδοτών της Πάφου.

Χαρτοσήμανση δικαστικών αιτήσεων, βιβλίων και άλλων εγγράφων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η διαδικασία χαρτοσήμανσης των διαφόρων δικαστικών αιτήσεων και εγγράφων, καθώς και των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, είναι δαπανηρή, λόγω του χρόνου που αφιερώνεται από το δικαστικό προσωπικό για παρακολούθηση της εφαρμογής της. Επιπρόσθετα, με βάση την ακολουθούμενη διαδικασία, δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος αφαίρεσης και οικειοποίησης επικολλημένων χαρτοσήμων, όπως έχει ήδη συμβεί στο παρελθόν.

Εισηγήθηκα την εξέταση του ενδεχομένου κατάργησης της υφιστάμενης διαδικασίας και την υιοθέτηση της τακτικής είσπραξης ενός συνολικού ποσού κατά την πρώτη καταχώριση της αίτησης, με την κατάλληλη τροποποίηση των Διαδικαστικών και άλλων σχετικών Κανονισμών. Το 2006 ετοιμάστηκε σχετική μελέτη στην οποία υποβάλλονται εισηγήσεις προς το Ανώτατο Δικαστήριο για κατάργηση του εντύπου τελών (Γ.Λ.168) και επικόλληση του ανάλογου χαρτοσήμου κατά την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι προωθείται ο εκσυγχρονισμός των Διαδικαστικών Κανονισμών, στα πλαίσια του οποίου αναμένεται να επιλυθεί και το θέμα της χαρτοσήμανσης.

Επαρχιακά Δικαστήρια

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων, τα οποία αφορούν σε πρόστιμα που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια και σε έσοδα από επιδικασθέντα έξοδα, για τα οποία εκδόθηκαν εντάλματα ποινικών υποθέσεων, τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, ανέρχονταν σε €23.990.694, σε σύγκριση με €20.065.897 (£11.744.048) του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €3.924.797 ή ποσοστό 19.56%. Επισημάνω ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων αυξήθηκε τα τελευταία 11 χρόνια από €4,8 (£2,8) εκ. σε €24 εκ., δηλαδή κατά €19,2 εκ. ή ποσοστό 400% και εισηγήθηκα όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Όπως με πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η αύξηση των καθυστερημένων εσόδων οφείλεται σε μεγάλο μέρος στη μη έγκαιρη εκτέλεση των ενταλμάτων από την Αστυνομία καθώς και στα αυξημένα πρόστιμα που επιβάλλονται.

Παρατήρησα επίσης και πάλι λάθη και παραλείψεις στην ετοιμασία των καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η επιβεβαίωση του ακριβούς ποσού των καθυστερημένων εσόδων.

Μη κατάλληλη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων. Συνεχίστηκε η μη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων των Επαρχιακών Δικαστηρίων, τα οποία έχουν μεταφραστεί πρόσφατα από την αγγλική στην ελληνική γλώσσα (Δ. 104), με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί κατά πόσο έχουν εκδοθεί τα σχετικά ποινικά εντάλματα για όλες τις αποφάσεις του Δικαστηρίου, παρόλο που στα μεταφρασμένα μητρώα προβλέπεται πλέον η καταχώριση του αριθμού εντάλματος.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε εκδικασθείσες υποθέσεις του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας διαπιστώθηκε ότι σε μια, τουλάχιστον, περίπτωση, η οποία αφορούσε σε δύο κατηγορούμενους και δύο κατηγορίες για τον κάθε ένα, επιβλήθηκε, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου, ποινή ύψους €800 για κάθε κατηγορία στον κάθε ένα από τους κατηγορούμενους, δηλαδή συνολική ποινή €1.600 για κάθε κατηγορούμενο, ενώ εκδόθηκαν εντάλματα για €800 για κάθε κατηγορούμενο.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες σε όλα τα Επαρχιακά Δικαστήρια για ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου και ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας ενημερώνει ήδη τα μητρώα υποθέσεων με τον σχετικό αριθμό του εντάλματος.

Ανεκτέλεστα εντάλματα σύλληψης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αριθμό ενταλμάτων σύλληψης, τα οποία παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα στα μητρώα ενταλμάτων σύλληψης των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, διαπίστωσα και πάλι ότι πολλά από αυτά είχαν εκτελεστεί ενώ άλλα είχαν επιστραφεί ως ανεκτέλεστα, είτε λόγω του ότι οι υποθέσεις που αφορούσαν αποσύρθηκαν ή αναστάληκαν, είτε λόγω ελλিপών στοιχείων και εισηγήθηκα όπως οριστεί λειτουργός, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση του μητρώου ενταλμάτων σύλληψης με όλα τα εντάλματα που παραλαμβάνονται από την Αστυνομία, εκτελεσμένα και μη, ώστε αυτό να παρουσιάζει τον πραγματικό αριθμό των ενταλμάτων που εκκρεμούν.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, όσο αφορά στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, ορίστηκε ήδη λειτουργός για την ενημέρωση του μητρώου ενταλμάτων σύλληψης, ωστόσο αντιμετωπίζονται προβλήματα συντονισμού με την Αστυνομία. Επίσης με πληροφόρησε ότι στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας-Αμμοχώστου δημιουργήθηκε από 7.9.2009, γραφείο ενταλμάτων το οποίο στελεχώνεται από λειτουργούς του Δικαστηρίου με αποκλειστικό σκοπό την προώθηση, εκτέλεση, είσπραξη και παρακολούθηση των ενταλμάτων.

Άμεση είσπραξη χρηματικής ποινής. Σύμφωνα με το άρθρο 118(2) του Μέρους IV του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ.155, όπως τροποποιήθηκε στις 19.12.2003, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, χρηματική ποινή μέχρι ποσού €170 (£100) καθίσταται πληρωτέα αμέσως.

Από έλεγχο που διενεργήθηκε σε 1.240 ποινικές υποθέσεις των Επαρχιακών Δικαστηρίων, εκ των οποίων οι 924 εκδικάστηκαν εντός του 2008, διαπιστώθηκε ότι από τις 542 περιπτώσεις στις οποίες επιβλήθηκαν χρηματικές ποινές, οι 382 αφορούσαν σε ποσά μικρότερα των €350 (£205), ποσοστό δηλαδή ύψους 70%.

Βάσει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αύξησης του ποσού της χρηματικής ποινής που καθίσταται πληρωτέα άμεσα, από €170 σε €350, με τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Νόμου, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ενταλμάτων που εκδίδεται από τα Δικαστήρια, γεγονός που θα συντείνει στη μείωση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων καθώς και στη μείωση του κόστους έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων.

Επίδοση/εκτέλεση ενταλμάτων J58, J59, J71 και ενταλμάτων κυβερνητικών υποθέσεων. Με τον περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Διαδικαστικό Κανονισμό του 1996, που εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 8.2.1996, θεσμοθετήθηκε η ιδιωτική επιδότηση δικαστικών εγγράφων.

Από τις διατάξεις του Διαδικαστικού Κανονισμού εξαιρείται η επίδοση δικαστικών εγγράφων που προέρχονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα/ Υπηρεσίες, η επίδοση των οποίων εξακολουθεί να διενεργείται από τους δικαστικούς επιδότες που υπηρετούν στα Δικαστήρια. Οι δικαστικοί επιδότες των Δικαστηρίων έχουν επίσης την ευθύνη για την εκτέλεση ενταλμάτων κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (J71), ενταλμάτων παράδοσης (J59) και ενταλμάτων ανάκτησης κατοχής (J58).

Σύμφωνα με στοιχεία των Επαρχιακών Δικαστηρίων τα εντάλματα που εκτελέστηκαν από τους δικαστικούς επιδότες είχαν ως ακολούθως:

	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Σύνολο
Αριθμός ενταλμάτων που εκτελέστηκαν	6.961	3.262	3.352	3.538	17.113
Αριθμός επιδοτών	19	10	10	6	45
Αριθμός Ενταλμάτων που εκτελέστηκαν ανά επιδότη	366	326	335	590	380
Ημερήσιος μέσος όρος εκτέλεσης ενταλμάτων ανά επιδότη στη βάση 260 εργάσιμων ημερών.	1,4	1,3	1,3	2,3	1,5

Από τους 45 επιδότες, οι τρεις είναι Ανώτεροι Πρώτοι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α10(i), οι επτά είναι Ανώτεροι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α8-Α9(i) και οι 35 είναι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α2-Α5-Α7(ii).

Ανέφερα ως παράδειγμα το σύστημα επίδοσης στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αναθεωρήθηκε πρόσφατα και άρχισε η ανάθεση της επίδοσης σε ιδιωτικές εταιρείες, και εισηγήθηκα όπως, για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης και εκτέλεσης των υπό αναφορά ενταλμάτων με τον πιο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο, εξεταστεί το ενδεχόμενο προώθησης ανάλογων ρυθμίσεων και στην Κύπρο.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα μελετάται σε σχέση με τον προωθούμενο εκσυγχρονισμό των θεσμών.

Μητρώο τεκμηρίων ποινικών υποθέσεων Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Διαπίστωσα ότι το μητρώο τεκμηρίων δεν ενημερώνεται σε όλες τις περιπτώσεις με την ημερομηνία επιστροφής των τεκμηρίων στην Αστυνομία, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί από το μητρώο η ορθότητα του αποθέματος των τεκμηρίων που βρίσκονται στην αποθήκη. Εισηγήθηκα όπως, για την ορθή ενημέρωση του μητρώου, γίνει απογραφή των τεκμηρίων που βρίσκονται στην αποθήκη και έλεγχος με τους φακέλους των σχετικών υποθέσεων και όπως, στη συνέχεια, το μητρώο ενημερώνεται έγκαιρα ώστε να παρουσιάζει ανά πάσα στιγμή τη σωστή εικόνα. Επίσης, εισηγήθηκα όπως, για διευκόλυνση εντοπισμού τους, τα τεκμήρια καταχωρίζονται στο μητρώο και φυλάσσονται στην αποθήκη κατά αύξοντα αριθμό.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου έχει ήδη εφαρμοστεί και το μητρώο τεκμηρίων ενημερώνεται σε όλες τις περιπτώσεις με την ημερομηνία επιστροφής και την υπογραφή του παραλήπτη των τεκμηρίων.

Κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λευκωσίας και Λάρνακας συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης ΚVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης) και εισηγήθηκα όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για εξοικονόμηση ηλεκτρικού ρεύματος και καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των εγκαταστάσεων του Δικαστηρίου, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση να περιοριστούν στο ελάχιστο.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, για εξοικονόμηση ηλεκτρικού ρεύματος και καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των εγκαταστάσεων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, διαβιβάστηκε επιστολή προς το Διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών στις 23.6.2009, με την οποία ζητείται η υποβολή εισηγήσεων για τον τρόπο καλύτερης διαχείρισης του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των εγκαταστάσεων του Δικαστηρίου. Το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ζήτησε τον Ιούλιο 2009 από την Α.Η.Κ. τα σχετικά στοιχεία με σκοπό να εξεταστούν τρόποι μείωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας, στις 14.10.2004, με τη λειτουργία του δεύτερου ορόφου του Δικαστηρίου, υποβλήθηκε σχετική αίτηση στην Α.Η.Κ. για αύξηση του ηλεκτρικού φορτίου, η οποία ακόμα εκκρεμεί.

Μέρος Β

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας και Αμμοχώστου. Μετά από σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, ημερομηνίας 6.7.2000, έχουν δημιουργηθεί στις 21.5.2001, κατόπιν φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων, νέα μητρώα, τα οποία όμως εξακολουθούν να μην ενημερώνονται με τις παραλαβές περιουσιακών στοιχείων που έγιναν μετά την πιο πάνω ημερομηνία. Επίσης η εισήγησή μου για δημιουργία φύλλων περιουσιακών στοιχείων για κάθε δωμάτιο, όπως προβλέπεται στη σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή, ακόμη εκκρεμεί. Όπως με πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δόθηκε έγκριση για δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων στις 14.7.2009.

Επίσης με πληροφόρησε ότι το συγκεντρωτικό μητρώο περιουσιακών στοιχείων έχει ενημερωθεί, ενώ θα καταβληθούν προσπάθειες για ενημέρωση του αναλυτικού μητρώου καθώς και δημιουργία φύλλων περιουσιακών στοιχείων.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα μητρώα αυτά δεν έχουν ενημερωθεί με τις παραλαβές και εκδόσεις εξοπλισμού που έγιναν από το 1990. Εισηγήθηκα όπως καταχωριστούν όλες οι εκκρεμείς εγγραφές και, σε περίπτωση που αυτό κρίνεται αδύνατον, να ζητηθεί έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για δημιουργία νέων μητρώων, κατόπιν διενέργειας φυσικής καταμέτρησης. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στις 12.1.2004 ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για δημιουργία νέων μητρώων, κατόπιν φυσικής καταμέτρησης, η οποία κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας βρισκόταν σε εκκρεμότητα.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, κατόπιν φυσικής καταμέτρησης, η δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων έχει ολοκληρωθεί.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου. Τα αναλυτικά μητρώα περιουσιακών στοιχείων καθώς και τα φύλλα περιουσιακών στοιχείων για κάθε γραφείο ή δωμάτιο δεν ενημερώθηκαν με τις σχετικές παραλαβές και εκδόσεις για τα έτη 2007 και 2008.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι εκκρεμεί μόνο η καταχώριση ορισμένων πρόσφατων παραλαβών και εκδόσεων και ότι το γενικό μητρώο του Δικαστηρίου Πάφου είναι πλήρως ενημερωμένο.

Στρατιωτικό Δικαστήριο

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα του Στρατιωτικού Δικαστηρίου ανέρχονταν στις €295.290 και αφορούσαν στα έτη 1987-2008. Εισηγήθηκα όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν αυτά που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, το Φεβρουάριο 2009, διαβιβάστηκαν στην Αστυνομία όλα τα ανεκτέλεστα εντάλματα.

Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών

Μέρος Α

Εκδόσεις αποφάσεων του Δικαστηρίου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συντακτική επιμέλεια των αποφάσεων του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για τα έτη 1995-2005 ανατέθηκε στις 19.11.1998 σε Πρωτοκολλητή, έναντι αμοιβής €1.025 (£600) ανά τεύχος. Διαπιστώθηκε ότι, ενώ η συντακτική επιμέλεια για τα έτη 2001-2004 έχει ολοκληρωθεί, έχουν παραδοθεί τα τελικά δακτυλογραφημένα κείμενα μόνο για τα έτη 2001-2002. Η προκήρυξη προσφορών για εκτύπωση και βιβλιοδέτηση των αποφάσεων του Δικαστηρίου για τα έτη 2001-2003, αναμένεται να γίνει αφού ολοκληρωθεί η δακτυλογράφηση του έτους 2003, λόγω του σχετικά μικρού μεγέθους των τευχών, ενώ οι αποφάσεις του έτους 2004 δεν έχουν σταλεί ακόμη για δακτυλογράφηση. Επίσης, εκκρεμεί η συντακτική επιμέλεια για τις αποφάσεις του Δικαστηρίου που αφορά στο έτος 2005.

Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων Λευκωσίας

Μέρος Α

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Από το 1998, δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μου, πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών. Επίσης, ενόψει της μεταστέγασης του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων Λευκωσίας, το Υπουργείο Οικονομικών στις 26.9.2005, ενέκρινε τη δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων και βιβλιοθήκης, τα οποία δεν έχουν ακόμα δημιουργηθεί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων, αυτό θα υποβάλλεται, σύμφωνα με το σχετικό Κανονισμό Αποθηκών από το νέο έτος, και ότι η ολοκλήρωση των φύλλων περιουσιακών στοιχείων έγινε τον Απρίλιο του 2009.

4.4 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) λειτουργεί ως ανεξάρτητη Επιτροπή από το 1990, σύμφωνα με τους περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμους του 1989 μέχρι (Αρ.2) του 2000 και από 18.4.2008, σύμφωνα με τον περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμο του 2008 ο οποίος αντικατέστησε τους προηγούμενους Νόμους. Για τη διεκπεραίωση των εργασιών της η Επιτροπή βοηθείται από την Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού.

Περιπτώσεις επιχειρήσεων που εξετάστηκαν. Ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται από το Νόμο, η Επιτροπή προέβη στη διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων και ελέγχων που αφορούσαν σε καταγγελίες, για σκοπούς διερεύνησης ισχυρισμών για αθέμιτες συμπτύξεις ή καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης. Μέχρι τις 31.12.2008 εξετάστηκαν 416 περιπτώσεις πιθανών παραβάσεων της σχετικής νομοθεσίας, από τις οποίες διαπιστώθηκε ότι σε 44 περιπτώσεις οι επιχειρήσεις υπό διερεύνηση ενεργούσαν παράτυπα και τους επιβλήθηκε πρόστιμο συνολικού ύψους €51.139.653, όπως φαίνεται πιο κάτω.

Έτος	Εκδοθείσες αποφάσεις*	Καταδικαστικές αποφάσεις	Επιβληθέντα πρόστιμα
			€
Μέχρι το 2001	89	8	38.358
2002	13	6	34.778.241
2003	19	4	47.738
2004	12	2	8.577.179
2005	14	4	1.933.067
2006	62	16	5.676.401
2007	59	2	13.669
2008	148	2	75.000
Σύνολο	416	44	51.139.653

*Συμπεριλαμβάνονται και οι περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή αποφάσισε ότι δεν έχει αρμοδιότητα εξέτασής τους.

Πρόσφατα η Επιτροπή, μετά από αυτεπάγγελτη έρευνά της, αποφάσισε την επιβολή προστίμου συνολικού ύψους €42,9εκ. σε τέσσερεις εταιρείες πετρελαιοειδών για προσυνεννόηση στις τιμές των καυσίμων κατά την περίοδο Οκτώβριος 2004 – Δεκέμβριος 2006.

- (i) Κατά την περίοδο 2001-2008 κατατέθηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο 51 προσφυγές εναντίον αποφάσεων της Επιτροπής, σε σχέση με τις οποίες εκδόθηκε απόφαση για τις 30 εκ των οποίων, στις 12 επικυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής και στις 18 ακυρώθηκε, ενώ 6 προσφυγές αποσύρθηκαν. Για τις ακυρωθείσες αποφάσεις όπου είχε επιβληθεί πρόστιμο από την Επιτροπή, διατάχθηκε η επιστροφή του προστίμου. Σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής, τα πρόστιμα ανέρχονται σε €39.203.860 από τα οποία €999.532 που αφορούσαν σε τέσσερεις εταιρείες έχουν ήδη επιστραφεί (στην μια εταιρεία, μαζί με το πρόστιμο ύψους €85.430, καταβλήθηκε και τόκος ύψους €29.332, ενώ στις άλλες τρεις εταιρείες επιστράφηκε μόνο το πρόστιμο συνολικού ύψους €914.102 χωρίς να τους καταβληθεί οποιοσδήποτε τόκος), ενώ το υπόλοιπο ποσό €38.204.328 που οφείλεται στην Α.Τ.Η.Κ., δεν έχει επιστραφεί ακόμη. Επισημαίνεται ότι για το μεγαλύτερο μέρος του οφειλόμενου προς την Α.Τ.Η.Κ. ποσού (€34.172.029), το οποίο αφορά σε μια από τις τρεις υποθέσεις στις οποίες καταδικάστηκε αρχικά η Α.Τ.Η.Κ., η Επιτροπή ζήτησε από τις

9.5.2006 από το Υπουργείο Οικονομικών την επιστροφή του. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το Νόμο, η Επιτροπή επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα τα οποία κατατίθενται στο Πάγιο Ταμείο.

Πέραν των περιπτώσεων που αναφέρονται πιο πάνω, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε, μέσα στο 2009 (μέχρι τον Σεπτέμβριο), ακόμη έξι αποφάσεις της Επιτροπής. Οι τέσσερις αφορούσαν περιπτώσεις για τις οποίες το πρόστιμο συνολικού ύψους €504.037, το οποίο επέβαλε η Επιτροπή, εισπράχθηκε και πρέπει να επιστραφεί, ενώ για τις άλλες δύο το πρόστιμο ύψους €13.669 δεν είχε εισπραχθεί.

- (ii) Το Δεκέμβριο 2007, το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε παράνομη τη συγκρότηση της Επιτροπής λόγω της συμμετοχής σε αυτή ενός μέλους το οποίο κατά το χρόνο της θητείας του ήταν μέλος Δημοτικού Συμβουλίου/Δήμαρχος. Όπως πληροφορούμαι, οι υποθέσεις οι οποίες εξετάστηκαν από την Επιτροπή κατά τη σχετική περίοδο θα επανεξεταστούν για να αποφασιστεί εάν χρήζουν επαναδιερεύνησης.
- (iii) Κατά το Σεπτέμβριο 2009, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Επιτροπή, εκκρεμούσαν για διερεύνηση ή/και έκδοση τελικής απόφασης 77 υποθέσεις, ορισμένες από τις οποίες χρονολογούνται από το 2005, 2006 και 2007.

Σε σχέση με την πιο πάνω αναφορά ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι πολλές από τις υποθέσεις αυτές ανάγονταν στο παρελθόν με ποικίλα νομικά και πραγματικά προβλήματα κάτι που καθιστούσε ιδιαίτερα επίπονο και δύσκολο το έργο της Επιτροπής και ότι οι πλείστες των παλαιών αυτών υποθέσεων έχουν διεκπεραιωθεί.

Μίσθωση υπηρεσιών. Πέραν του μόνιμου προσωπικού, η Επιτροπή συνεχίζει να μισθώνει υπηρεσίες ατόμων για διεκπεραίωση καθημερινής και συνήθους εργασίας της Επιτροπής.

(α) Σε ότι αφορά στις ενέργειες της Επιτροπής για τη μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων, μετά τη λήξη των ισχύοντων συμβολαίων στις 31.7.2008, εξασφαλίστηκε έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο για μίσθωση υπηρεσιών δύο συμβούλων οικονομολόγων, για περίοδο δύο ετών (αρ. Απόφασης 67.583, ημερ. 30.7.2008), χωρίς ωστόσο και πάλι να υπάρξει συμμόρφωση με το Νόμο 12(Ι)/2006 (περί δημόσιων συμβάσεων) και τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών παρόλο που και πάλι τέθηκαν ως προϋπόθεση από το Υπουργικό Συμβούλιο. Παρατηρώ ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με τις προϋποθέσεις που τέθηκαν, δεν συνάδει με την Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών. Συγκεκριμένα, ούτε ο Νόμος αρ. 12(Ι)/2006 ούτε η εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών θα μπορούσε να εφαρμοστεί εφόσον στην Πρόταση αναφέρεται ρητά ότι η μίσθωση αφορά συγκεκριμένα άτομα που ήδη απασχολούνται στην ΕΠΑ. Η Επιτροπή προχώρησε σε σύναψη νέας συμφωνίας με τους δύο οικονομολόγους που ήδη απασχολούνταν στην Επιτροπή για την περίοδο 1.8.2008 – 31.7.2010, βάσει της οποίας ο κάθε σύμβουλος αμείβεται πάνω σε ωριαία βάση.

Η εργασία τους έχει σχέση με συγκεκριμένες θέσεις στον Προϋπολογισμό της Επιτροπής, έχουν τα ίδια προσόντα με λειτουργούς της Επιτροπής, ενώ οι υποχρεώσεις τους δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και υπάγονται στον Πρόεδρο της Επιτροπής.

Τα πιο πάνω, είναι χαρακτηριστικά της ύπαρξης σχέσης εργοδότη – εργοδοτούμενου και επομένως η απασχόλησή τους δεν μπορεί να θεωρείται ως μίσθωση υπηρεσιών.

Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως η Επιτροπή σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών επανεξετάσει το θέμα της μίσθωσης υπηρεσιών και επιδιώξει την ικανοποίηση των αναγκών της σε προσωπικό μέσω της κανονικής διαδικασίας πρόσληψης μόνιμων ή έκτακτων υπαλλήλων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μου ανέφερε ότι μόνιμες οργανικές θέσεις εξακολουθεί να παραμένουν κενές χωρίς την υπαιτιότητα της Επιτροπής.

(β) Ο μη καθορισμός παραδοτέων με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα στα συμβόλαια, σε συνδυασμό με την ευχέρεια που δίνεται στους συμβούλους να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και από ιδιωτικό χώρο, καθιστά αδύνατη την επιβεβαίωση των ωρών εργασίας βάσει των οποίων διενεργούνται οι πληρωμές αφού στο λογιστήριο δεν υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία τα οποία να υποστηρίζουν τις πληρωμές.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι η εργασία που έχει διεκπεραιωθεί από τους δύο αυτούς συμβούλους, αφορούσε ειδική έρευνα και ετοιμασία μελετών για εξειδικευμένα και απόλυτα εμπιστευτικά θέματα, και οι σύμβουλοι τελούσαν κάτω από το συνεχή και αδιάλειπτο έλεγχο του, γι' αυτό και είναι σε θέση να βεβαιώσει ότι η συνολική εργασία που παρέδωσαν υπερβαίνει σε αξία και σπουδαιότητα τα ποσά που καταβλήθηκαν ως αποζημίωση για τη μίσθωση των υπηρεσιών τους.

4.5 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Με βάση το άρθρο 60(1)(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007, το οποίο προνοεί ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δύναται να ασκεί οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο των δραστηριοτήτων της Τράπεζας που δεν σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών καθήκοντα και αρμοδιότητες της υπό την προϋπόθεση ότι οι εκθέσεις και οι ελεγκτικές του δραστηριότητες δεν θίγουν την ανεξαρτησία της Τράπεζας, η Υπηρεσία μου διεξήγαγε έλεγχο για το 2008 σε θέματα που αφορούν στον ετήσιο Προϋπολογισμό της Τράπεζας (σύστημα, διαδικασίες ετοιμασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης και αποτελεσματικότητας) και στο σύστημα καταγραφής, απογραφής και συντήρησης του Πάγιου Ενεργητικού της.

Από τον έλεγχο που έγινε προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

Παρακολούθηση του Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού περιορίζεται στην παρακολούθηση των πραγματικών δαπανών σε σχέση με τις προϋπολογισθείσες και τη δικαιολόγηση των αποκλίσεων.

Με τη μεθοδολογία που ακολουθείται για την κατάρτιση και παρακολούθηση του Προϋπολογισμού, δίδεται έμφαση στην παρακολούθηση των δαπανών και στον εντοπισμό τυχόν υπερβάσεων από τις προϋπολογισθείσες, πράγμα που δεν εξυπηρετεί στο στρατηγικό προγραμματισμό και στην παρακολούθηση της εφαρμογής των προγραμμάτων/στόχων των διαφόρων Τμημάτων της Τράπεζας. Πρόσθετα, έχουν παρατηρηθεί σημαντικές και συστηματικές αποκλίσεις σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα ποσά. Το στοιχείο αυτό τείνει να καταδείξει ότι ο Προϋπολογισμός δεν καταρτίζεται, σε όλες τις περιπτώσεις, πάνω σε ορθολογιστική βάση αξιολογώντας, δηλαδή, τις ανάγκες και τη δυνατότητα υλοποίησής του. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το έτος 2008, ο Προϋπολογισμός της Τράπεζας για διοικητικές δαπάνες ανήλθε συνολικά στα €6,387 εκ. (2007: €4,200 εκ.), ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €4,798 εκ. (2007: €3,308 εκ.), δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό ύψους €1,589 εκ. (2007: €0,892 εκ.) ή ποσοστό 24,88% (2007: 21,24%) του προϋπολογισθέντος ποσού.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με πληροφόρησε ότι ο Προϋπολογισμός της Τράπεζας για το 2008 έχει ετοιμασθεί με βάση τις ίδιες αρχές που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για τον καταρτισμό του δικού της Προϋπολογισμού. Ο εν λόγω Προϋπολογισμός αφορούσε το πρώτο έτος της ένταξης της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ και, ως εκ τούτου, αρκετά από τα προϋπολογιζόμενα έξοδα, κυρίως για διοικητικές δαπάνες, αφορούσαν έργα του Ευρωσυστήματος για τα οποία δεν υπήρχε κατά το χρόνο ετοιμασίας του Προϋπολογισμού, επαρκής πληροφόρηση για επακριβή πρόβλεψή τους. Η πρόοδος και ο χρόνος ολοκλήρωσης των έργων αυτών, όπως ανέφερε, δεν βρίσκεται υπό τον έλεγχο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Αναδιάρθρωση Προϋπολογισμού.

Εισήγηση για αναδιάρθρωση του Προϋπολογισμού. Έχοντας υπόψη τις σύγχρονες τάσεις καταρτισμού των Προϋπολογισμών, με βάση προγράμματα και δραστηριότητες, τα οποία να συνδέονται με συγκεκριμένα αποτελέσματα και παραδοτέα σε κάθε περίπτωση και με μεσοπρόθεσμη προοπτική, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάλογης διαφοροποίησης του τρόπου καταρτισμού του Προϋπολογισμού της Τράπεζας. Με την υιοθέτηση της νέας τακτικής καταρτισμού του Προϋπολογισμού, μετατοπίζεται η έμφαση από τις εισροές και δαπάνες, στα αποτελέσματα και στην επίτευξη προκαθορισμένων στόχων. Επιπρόσθετα, με την πληροφόρηση που θα παρέχεται, θα καθίσταται

αποτελεσματικότερη η αξιολόγηση των εργασιών και επίτευξης των στόχων των διαφόρων Τμημάτων της Τράπεζας.

Εισηγήθηκα επίσης όπως, στα πλαίσια του μεσοπρόθεσμου στρατηγικού και δημοσιονομικού σχεδιασμού της Τράπεζας, εξεταστεί το θέμα του χρονικού ορίζοντα του Προϋπολογισμού, δηλαδή της ετοιμασίας πέραν του ετήσιου Προϋπολογισμού και Προϋπολογισμών για μια περίοδο 3 έως 5 ετών. Εξέφρασα την άποψη ότι, η ετοιμασία Προϋπολογισμού με μεσοπρόθεσμη προοπτική θα εξυπηρετεί καλύτερα τον στρατηγικό προγραμματισμό και κατανομή των δαπανών της Τράπεζας, με βάση τις προτεραιότητες και πολιτικές που επιθυμεί να εφαρμόσει.

Επειδή διαπιστώθηκε ότι για το 2008 δεν προϋπολογίστηκαν τα έσοδα της Τράπεζας, όπως συνέβαινε σε προηγούμενα έτη, η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι είναι χρήσιμο να γίνεται και προϋπολογισμός των εσόδων, ο οποίος να παρακολουθείται ώστε, μέσα στα πλαίσια/περιορισμούς που η Τράπεζα λειτουργεί, δεδομένης της συμμετοχής της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ, να της παρέχεται η δυνατότητα να αναπροσαρμόζει τον Προϋπολογισμό ή/και τη χρηματοδότηση των διαφόρων δαπανών της έγκαιρα.

Η εφαρμογή τέτοιων αλλαγών στη διαδικασία καταρτισμού και στη δομή του Προϋπολογισμού θα δημιουργήσει και άλλα παρεμφερή οφέλη στην Τράπεζα όπως είναι:

- (i) Η ετοιμασία στρατηγικού σχεδιασμού των δραστηριοτήτων των διαφόρων Τμημάτων της. Τα προγράμματα και τα σχετικά με αυτά Κονδύλια θα πρέπει να βασίζονται σε στρατηγικό σχεδιασμό των δραστηριοτήτων των Τμημάτων, η δε εκπόνηση τέτοιου σχεδίου θα έχει ως αποτέλεσμα τον καλύτερο μεσοπρόθεσμο/μακροπρόθεσμο σχεδιασμό των εργασιών της Τράπεζας.

Σχετικά αναφέρεται ότι η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού, και η ανάγκη αλλαγών έχει επισημανθεί και από το Τμήμα Εσωτερικής Επιθεώρησης της Τράπεζας, σε έκθεση του ημερομηνίας 20.12.2007.

- (ii) Η βελτιωμένη πληροφόρηση σχετικά με την υλοποίηση του Προϋπολογισμού η οποία θα μπορεί, μέσω της ετοιμασίας εκθέσεων προόδου (progress reports) για τις δραστηριότητες των διαφόρων Τμημάτων σε σχέση με το σχετικό με αυτές κόστος, πλέον, να αξιοποιείται αποδοτικότερα αφού θα υπάρχει διασύνδεση των πόρων με την επίτευξη προγραμμάτων/στόχων και θα διαφαίνεται διαχρονικά ποια προγράμματα είναι τα πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου για αναδιάρθρωση του Προϋπολογισμού της Τράπεζας δεν μπορούν να εφαρμοστούν σε μια Κεντρική Τράπεζα μέλος του Ευρωσυστήματος όπου το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών είτε είναι ανελαστικές είτε είναι άμεσα συνυφασμένες με τις λειτουργίες του Ευρωσυστήματος. Συνεπώς, ανέφερε οποιαδήποτε σύγκριση του Προϋπολογισμού της Τράπεζας με τη μορφή και δομή του Προϋπολογισμού του Κράτους, δεν είναι, κατά την άποψή του, βοηθητική καθότι θεωρεί ότι επιχειρείται σύγκριση ανόμοιων καταστάσεων.

Για τους πιο πάνω λόγους, ανέφερε, η τοποθέτηση στόχων για τα διάφορα Τμήματα και η ανάπτυξη δεικτών αποτελεσματικότητας μέσα από τον Προϋπολογισμό, εκτός του ότι δεν είναι εφικτή, δεν νομίζει να προσθέτει οτιδήποτε το ουσιαστικό.

Σχετικά με τη διαπίστωση της Υπηρεσίας μου ότι για το 2008 δεν προϋπολογίστηκαν τα έσοδα της Τράπεζας, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με πληροφόρησε ότι κάτι τέτοιο δεν θα ήταν χρήσιμο αφού ένα μεγάλο μέρος των εσόδων εξαρτάται άμεσα από τις λειτουργίες του Ευρωσυστήματος ή από αποφάσεις που λαμβάνονται στο επίπεδο του Ευρωσυστήματος. Ανέφερε συναφώς, ότι και η ΕΚΤ, καθώς και άλλες Κεντρικές Τράπεζες της ζώνης του ευρώ, δεν προϋπολογίζουν τα έσοδά τους από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για τον ίδιο λόγο.

Πάγιο Ενεργητικό. Η καθαρή αξία του πάγιου ενεργητικού της Τράπεζας στις 31.12.2008, ανερχόταν σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του 2008, σε €14,545 εκ..

Από τη μελέτη των διαδικασιών που ακολουθούνται, όσον αφορά στην αγορά, καταχώριση σε μητρώα, ασφάλεια και συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας έχουν προκύψει τα ακόλουθα:

Καταγραφή διαδικασιών. Οι διαδικασίες τήρησης του μητρώου πάγιου ενεργητικού δεν είναι καταγραμμένες σε εγχειρίδιο, γεγονός που εμπερικλείει κινδύνους μη αποτελεσματικής και ασφαλούς διαχείρισης του πάγιου ενεργητικού της Τράπεζας. Εισηγήθηκα όπως γίνει καταγραφή των διαδικασιών που ακολουθούνται για την τήρηση του μητρώου και αξιολογηθεί κατά πόσο αυτές είναι επαρκείς και μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με πληροφόρησε ότι οι διαδικασίες τήρησης του μητρώου πάγιου ενεργητικού βρίσκονται καταγραμμένες στις Οδηγίες της Τράπεζας για την αγορά και τη διάθεση στοιχείων πάγιου ενεργητικού, ωστόσο παρατηρώ ότι οι οδηγίες αυτές αφορούν μόνο στο διαχωρισμό του παγίου σε κατηγορίες και δεν αναφέρονται στη διαδικασία τήρησης του μητρώου και στα διάφορα στοιχεία που θεωρείται αναγκαίο να τηρούνται τόσο στο μητρώο όσο και στα διάφορα επιμέρους μητρώα των διαφόρων Τμημάτων της Τράπεζας για σκοπούς εσωτερικού ελέγχου και συμφιλίωσης με το Γενικό Καθολικό.

Αδυναμίες μητρώου πάγιου ενεργητικού. Η μη ύπαρξη εξειδικευμένου λογισμικού για το πάγιο ενεργητικό και η τήρηση του μητρώου παγίου μέσω του Γενικού Καθολικού της Τράπεζας, έχει το μειονέκτημα ότι δεν παρέχει τη δυνατότητα συμπερίληψης σ' αυτό αρκετών λεπτομερειών με αποτέλεσμα να χρειάζεται να τηρούνται και πρόσθετα σχετικά μητρώα. Επίσης δεν παρέχεται η δυνατότητα υπολογισμού της απόσβεσης, η οποία υπολογίζεται με τη βοήθεια φύλλου του λογισμικού excel και στοιχείων παγίου που εξάγονται από το Γενικό Καθολικό. Εξέφρασα την άποψη όπως, μέσα στα πλαίσια καταγραφής και έγκρισης των διαδικασιών για την τήρηση μητρώου παγίου, αξιολογηθεί και η επάρκεια του όλου συστήματος και εξεταστεί το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης εξειδικευμένου λογισμικού.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με πληροφόρησε ότι η χρήση εξειδικευμένου λογισμικού για την τήρηση του μητρώου του πάγιου ενεργητικού θεωρεί ότι θα επιφέρει σημαντικό διοικητικό κόστος για μια δραστηριότητα που δεν εμπεριέχει σοβαρούς κινδύνους για την Τράπεζα οι οποίοι να καθιστούν άμεσα αναγκαία τη διάθεση των πολύ περιορισμένων πόρων της για την ετοιμασία και τήρηση τέτοιου μητρώου. Ανέφερε ωστόσο ότι η εισήγηση μου θα αξιολογηθεί σε εύθετο χρόνο.

Φυσική απογραφή πάγιου ενεργητικού. Όπως διαπίστωσα και από ελέγχους που διενήργησα τα προηγούμενα χρόνια, δεν έγινε φυσική απογραφή και συμφιλίωση με τους λογαριασμούς του πάγιου ενεργητικού της Τράπεζας από το 1999. Η μη πραγματοποίηση φυσικής απογραφής εγκυμονεί κινδύνους απώλειας στοιχείων πάγιου ενεργητικού, χωρίς αυτό να γίνει αντιληπτό. Εισηγήθηκα όπως καταβληθεί προσπάθεια διενέργειας τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, δειγματοληπτικού ελέγχου και επαλήθευσης των στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με πληροφόρησε ότι πρόθεση της Τράπεζας είναι όπως προχωρήσει στο άμεσο μέλλον στην καταγραφή, σε ξεχωριστά μητρώα κατά Τμήμα/Ανεξάρτητη Υπηρεσία, όλων των στοιχείων αυτών. Επιπλέον, ανέφερε, έχει προγραμματισθεί να γίνει εντός του τρέχοντος έτους φυσική απογραφή και συμφιλίωση όλων των μηχανημάτων ως επίσης και του εξοπλισμού ασφάλειας και γραφείων που δεν έχουν αποσβεστεί πλήρως. Επίσης με πληροφόρησε ότι ο εξοπλισμός πληροφορικής και τα λογισμικά, λόγω της φύσης τους θεωρούνται αναλώσιμα, αφού η διάρκεια χρήσιμης ζωής τους λόγω της συνεχούς αναβάθμισης της τεχνολογίας είναι πολύ περιορισμένη και η φυσική απογραφή τους δεν θα εξυπηρετούσε κατά την άποψή του, οποιονδήποτε σκοπό. Σε ότι αφορά στα έργα τέχνης, ανέφερε ότι έγινε φυσική απογραφή τους τον Ιούνιο του 2008.

Μέρος Β

Ανταλλαγή Κυπριακής Λίρας σε Ευρώ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, βάσει της εμπειρίας άλλων χωρών μελών της Ευρωζώνης, σημαντικό μέρος του νομίσματος σε κυκλοφορία σε Κυπριακές Λίρες ενδέχεται να μην επιστραφεί εντός της προβλεπόμενης από το σχετικό Νόμο προθεσμίας (10 έτη για τραπεζογραμμάτιο και 2 έτη για κέρματα). Όπως πληροφορούμαι, βάσει της μέχρι σήμερα εμπειρίας από την εισαγωγή του Ευρώ στην Κύπρο, σημαντικά κέρδη θα προκύψουν από τη μη επιστροφή τραπεζογραμμάτων και κερμάτων και στη χώρα μας. Ενόψει τούτου εισηγήθηκα και πάλι όπως η Τράπεζα εξετάσει το χειρισμό του κέρδους που αναμένεται να προκύψει, αφού μελετήσει το χειρισμό που έγινε από άλλες εθνικές Κεντρικές Τράπεζες άλλων χωρών μελών της Ευρωζώνης.

Η Κεντρική Τράπεζα μου είχε αναφέρει ότι εξετάζει το συγκεκριμένο θέμα στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας και θα αποφασίσει για το χειρισμό του κέρδους που ενδέχεται να προκύψει από μη επιστροφή τραπεζογραμματίων και κερμάτων, στον κατάλληλο χρόνο.

Ειδικός λογαριασμός για την ανατίμηση του χρυσού και των ξένων νομισμάτων και πρόβλεψη έναντι κινδύνων αγοράς. Στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για το έτος 2007, η Τράπεζα μετέφερε από τον πιο πάνω ειδικό λογαριασμό, απευθείας σε λογαριασμό πρόβλεψης έναντι κινδύνων αγοράς, το κέρδος που προέκυψε λόγω μετάβασης από την Κυπριακή Λίρα στο Ευρώ, μετά από αφαίρεση των συσσωρευμένων συναλλαγματικών ζημιών άλλων ξένων νομισμάτων, δηλαδή £13,3 εκ. (€22,7 εκ.), χωρίς να αναγνωριστεί το ποσό αυτό στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 57(2) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, «η Τράπεζα καθορίζει το καθαρό κέρδος ή την καθαρή ζημιά της για κάθε οικονομικό έτος, σύμφωνα με εγκεκριμένες λογιστικές αρχές, οι οποίες καθορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο για το σκοπό αυτό λαμβάνει υπόψη και εφαρμόζει, στο βαθμό που είναι δυνατόν να εφαρμοστούν, τις αρχές που υιοθετεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα».

Η Κατευθυντήρια Γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Κεφάλαιο III, άρθρο 11) της 10^{ης} Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το νομικό πλαίσιο για τη λογιστική παρακολούθηση και την υποβολή χρηματοοικονομικών εκθέσεων στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΚΤ/2006/16), αναφέρει ότι τα πραγματοποιηθέντα κέρδη μεταφέρονται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως, ως επίσης και οι ζημιές που δεν πραγματοποιήθηκαν και υπερβαίνουν προηγούμενα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη.

Με βάση τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 21.1.2008, η Τράπεζα αναγνώρισε ως πραγματοποιηθέν κέρδος το πιο πάνω αναφερόμενο ποσό των £13,3 εκ. (€22,7 εκ.).

Με βάση τα πιο πάνω καθώς και το γεγονός ότι η Κεντρική Τράπεζα, ενώ ήταν δυνατόν να εφαρμόσει τη σχετική πρόνοια, στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2007 δεν την εφάρμοσε, έχω τη γνώμη ότι ο εν λόγω χειρισμός στις οικονομικές καταστάσεις του έτους δεν είναι σύμφωνος με την υποχρέωση όπως προβλέπεται στο άρθρο 57(2).

Σημειώνεται ότι επιπρόσθετο ποσό ύψους £10,4 εκ. (€17,8 εκ.) μεταφέρθηκε από το Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως στο λογαριασμό πρόβλεψης έναντι κινδύνων αγοράς, ανεβάζοντας έτσι τη συνολική πρόνοια που δημιουργήθηκε το 2007 σε £23,7 εκ. (€40,5 εκ.).

Σε απάντηση του ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας είχε αναφέρει ότι το καθαρό πλεόνασμα ύψους £13,3 εκ. (€22,7 εκ.) του ειδικού λογαριασμού για την ανατίμηση του σε ξένα νομίσματα καθαρού ενεργητικού/παθητικού της Τράπεζας, ήταν αποτέλεσμα ανατιμήσεων ύψους £47,9 εκ. (€81,8 εκ.) και διολισθήσεων ύψους £34,6 εκ. (€59,1 εκ.), που είχαν συσσωρευθεί από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 και αφορούσε διάφορα νομίσματα, για αρκετά από τα οποία η Τράπεζα έπαυσε να τηρεί θέση εδώ και πολλά χρόνια. Επειδή τα πιο πάνω ποσά δεν αφορούσαν πράξεις που διενεργήθηκαν εντός του 2007, το πλεόνασμα αυτό, το οποίο λογίσθηκε ως πραγματοποιηθέν λόγω της ένταξης στην ONE, μεταφέρθηκε απευθείας στο λογαριασμό πρόβλεψης έναντι κινδύνων αγοράς, αντί μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως, αποφεύγοντας έτσι την παρουσίαση μιας άκρως παραπλανητικής εικόνας. Ο Διοικητής μου είχε αναφέρει περαιτέρω ότι ο συγκεκριμένος χειρισμός του καθαρού συναλλαγματικού πλεονάσματος των £13,3 εκ. (€22,7 εκ.) εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο έκρινε ότι, υπό τις περιστάσεις, αυτός ήταν ο πλέον ενδεδειγμένος χειρισμός και ότι δεν συγκρούεται με τις πρόνοιες του άρθρου 57(2) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, ως ίσχυαν κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Είχε σημειώσει επίσης, ότι ο συγκεκριμένος χειρισμός παρουσιάζεται αναλυτικά και με πλήρη διαφάνεια στις σημειώσεις επί των λογαριασμών της Τράπεζας και ότι καθόλου δεν επηρεάζονται τα τελικά οικονομικά αποτελέσματα της Τράπεζας.

Δεν συμφωνώ με τη θέση της Τράπεζας όπως εκτίθεται πιο πάνω και εξακολουθώ να πιστεύω ότι οι εν λόγω οικονομικές καταστάσεις, ανεξάρτητα αν επηρεάζονται ή όχι τα τελικά οικονομικά αποτελέσματα, κάθε

άλλο παρά θα παρουσίαζαν παραπλανητική εικόνα αν η Τράπεζα, ως όφειλε, εφάρμοζε τη σχετική Κατευθυντήρια Γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όπως ορίζει ο Νόμος. Σε τέτοια περίπτωση, όλα τα πραγματοποιηθέντα κέρδη θα παρουσιάζονταν στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως, ώστε το σύνολο των εσόδων και το σύνολο των προβλέψεων για το 2007 να αναγνωρίζονται στον εν λόγω λογαριασμό. Πέραν του ότι αυτό αποτελεί νομική υποχρέωση, θα απεικόνιζε με τρόπο ευνόητο, ομοιόμορφα όλα τα έσοδα και προβλέψεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου για το έτος 2007, σύμφωνα με τη σχετική Κατευθυντήρια Γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Όπως εισηγήθηκα στο παρελθόν, οι εκθέσεις του εσωτερικού ελέγχου όπως και ο προγραμματισμός των εργασιών του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, θα πρέπει να υποβάλλονται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε Επιτροπή αποτελούμενη από μέλη του Συμβουλίου. Επίσης εξέφρασα την άποψη ότι η ενημέρωση του Διοικητή και του Διοικητικού Συμβουλίου, σχετικά με τις εκθέσεις του εσωτερικού ελέγχου, θα πρέπει να γίνεται σε πιο τακτά χρονικά διαστήματα, με σκοπό την όσο το δυνατόν πιο έγκαιρη τροχοδρόμηση και παρακολούθηση της εφαρμογής των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας με είχε πληροφορήσει ότι η Τράπεζα έχει λάβει επί του θέματος νομική συμβουλή στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο εσωτερικός έλεγχος της Τράπεζας γίνεται από υπαλλήλους της Τράπεζας οι οποίοι υπάγονται στο Διοικητή σύμφωνα με το άρθρο 119(3) του Συντάγματος.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας ανέφερε ότι τα θέματα του Μέρους Β αφορούν σε αρμοδιότητες που κατά την άποψή του σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών καθήκοντα και από την ημερομηνία ένταξης της Κύπρου στην ONE δεν μπορούν να τυγχάνουν του ελέγχου του Γενικού Ελεγκτή. Τα θέματα αυτά ανέφερε ελέγχονται από 1.1.2008 από ιδιώτες ελεγκτές και εξέφρασε θέση ότι ο Γενικός Ελεγκτής δεν πρέπει να γνωρίζει για τυχόν εξελίξεις επ' αυτών. Επίσης ανέφερε ότι δεν τον βρίσκει σύμφωνο η συμπερίληψη των θεμάτων αυτών στην Ετήσια Έκθεση μου για το έτος 2008.

Δεν συμφερίζομαι την άποψη αυτή επειδή αφενός τα θέματα του Μέρους Β δεν αφορούν σε αρμοδιότητες που σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών και αφετέρου κρίνω χρήσιμη τη συμπερίληψη των πιο πάνω θεμάτων για σκοπούς ενημέρωσης σχετικά με τα συγκριτικά για το 2007 στοιχεία τα οποία παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για το έτος 2008.

4.6 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μέρος Α

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων για το έτος 2008, ήταν €1,4 εκ., παρέμεινε δηλαδή το ίδιο με το προηγούμενο έτος.

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Μέσα στο 2008 κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας το ποσό των €8,6 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2007.

Κρατικό Λαχείο. Οι καθαρές ταμειακές ροές του Κρατικού Λαχείου για το 2008 ανήλθαν σε €37,5 εκ., σε σύγκριση με €35,6 εκ. το 2007. Η αύξηση κατά €1,9 εκ. οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων αυτόματων λαχείων κατά €2,7 εκ., αφαιρουμένης της αύξησης των λειτουργικών δαπανών κατά €0,7 εκ.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Νόμους, στους κρατικούς υπαλλήλους παραχωρούνται, από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους, συνταξιοδοτικά ωφελήματα (σύνταξη και εφάπαξ ποσό ή φιλοδώρημα). Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που δικαιούνται ο κάθε υπάλληλος υπολογίζονται από το Τμήμα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου και η ορθότητα τους ελέγχεται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μου, πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, ώστε τυχόν λάθη και παραλείψεις να διορθώνονται έγκαιρα.

Το 2008 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των €346,87 εκ., σε σύγκριση με €357,13 εκ. κατά το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €10,26 εκ. ή 2,87%, που οφείλεται στην επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης.

Κατά το 2008 έγιναν υπολογισμοί για 780 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων κρατικών υπαλλήλων και για 251 περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης σε χήρες/χήρους και τέκνα.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο των πιο πάνω (περίπου 80 περιπτώσεων), προέκυψε ότι σε 17 περιπτώσεις οι υπολογισμοί χρειάζονταν διορθώσεις από τις οποίες μερικές οφείλονταν σε θέματα ερμηνείας της Νομοθεσίας. Από τις περιπτώσεις αυτές, σε 4 περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα έπρεπε να αυξηθούν συνολικά κατά €14.425 (ετήσια σύνταξη) και κατά €6.952 (εφάπαξ ποσό ή φιλοδωρήματα). Στις υπόλοιπες 13 περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα έπρεπε να μειωθούν συνολικά κατά €408.161 (ετήσια σύνταξη) και €28.584 (εφάπαξ ποσό ή φιλοδωρήματα).

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, το ποσό των €408.161 αφορά κυρίως σε συντάξεις που, κατά τον υπολογισμό τους, θα έπρεπε να είχαν σημειωθεί ως ανασταλείσες, μέχρι που οι δικαιούχοι να συμπληρώσουν το εξηκοστό έτος της ηλικίας τους. Το προαναφερόμενο ποσό περιλαμβάνει σωρευτικά τα ποσά της σύνταξης των δικαιούχων από την ημερομηνία υπολογισμού τους μέχρι την ημερομηνία συμπλήρωσης του εξηκοστού έτους της ηλικίας τους, οπότε και θα άρχιζε κανονικά η καταβολή της σύνταξής τους.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

Λειτουργία του συστήματος.

(α) Πάγιο ενεργητικό και διαχείριση ειδών αποθήκης. Δεν έχουν εφαρμοστεί τα υποσυστήματα πάγιου ενεργητικού και διαχείρισης ειδών αποθήκης, παρόλο που η ανάπτυξη τους πραγματοποιήθηκε κατά την πρώτη φάση του έργου.

Η Υπηρεσία μου επισήμανε και πάλι ότι η μη εφαρμογή των δύο πιο πάνω ουσιαστικών υποσυστημάτων επηρεάζει την όλη διαδικασία καταχώρισης των σχετικών δαπανών, την παρακολούθηση των ειδών αποθήκης και των στοιχείων πάγιου ενεργητικού, καθώς επίσης και την ενημέρωση του Μητρώου Πάγιου Ενεργητικού, του Καθολικού Αποθήκης και του Γενικού Καθολικού.

Η ανάγκη για βελτίωση των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με το πάγιο ενεργητικό και τα είδη αποθήκης αναφέρεται και σε έκθεση της Διεύθυνσης Λογιστικών & Δημοσιονομικών Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ετοιμάστηκε σε σχέση με την πρόοδο του συστήματος Δημόσιου Εσωτερικού Χρηματοοικονομικού Ελέγχου. Τις διαπιστώσεις της πιο πάνω Διεύθυνσης συμπεριλαμβάνει μέσα από έκθεσή του και ο Οργανισμός SIGMA (Support for Improvement in Government and Management) ο οποίος κατά το 2006 αξιολόγησε το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, στα πλαίσια βοήθειας “Peer Assistance” κατόπιν αιτήματος του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, το προσχέδιο αρχών (policy paper) που διέπει τη λογιστική διαχείριση του πάγιου ενεργητικού το οποίο αναμενόταν να σταλεί πριν το τέλος του 2008, θα σταλεί σύντομα στο Υπουργείο Οικονομικών και στην Υπηρεσία μου.

(β) Εφαρμογή των υποσυστημάτων της δεύτερης φάσης του έργου. Από τα υποσυστήματα της δεύτερης φάσης του έργου, είχε εφαρμοστεί μέχρι το τέλος 2008 μόνο το υποσύστημα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (fund management), παρόλο που η αποδοχή του έργου για τη φάση αυτή έγινε τον Απρίλιο 2005. Από τις 3.1.2008 τέθηκαν σε εφαρμογή τα υποσυστήματα Κοστολόγησης και Συμβολαίων ενώ τα υποσυστήματα Διαχείριση Έργων, Διαχείριση Δανείων, εκκρεμούν λόγω νέων απαιτήσεων του Γενικού Λογιστηρίου, που με βάση το χρονοδιάγραμμα της κατακυρωθείσας προσφοράς, θα έπρεπε να ολοκληρωθούν το Νοέμβριο 2007.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, αναμένεται να τεθεί σύντομα σε εφαρμογή το υποσύστημα Διαχείριση Δανείων καθώς ολοκληρώνεται η καταχώριση των στοιχείων.

(γ) Ετοιμασία Δημοσιονομικής Έκθεσης. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το έτος 2007 ο αρχικός σχεδιασμός της Δημοσιονομικής Έκθεσης, η οποία θα ετοιμάζεται και εκτυπώνεται απευθείας από το FIMAS, διαπιστώθηκε ότι χρήζει αναθεώρησης. Ως αποτέλεσμα, για το έτος 2008, η Δημοσιονομική Έκθεση ετοιμάστηκε εκτός συστήματος (FIMAS), όπως και τα προηγούμενα χρόνια.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, η Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2009 θα ετοιμαστεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό μέσω του συστήματος FIMAS εκτός κάποιων πινάκων οι οποίοι για να ετοιμαστούν, αντλούνται στοιχεία από πηγές εκτός του συστήματος.

(δ) Διαχείριση Αγορών. Παρατηρήθηκε ότι τα λογιστήρια διαφόρων Τμημάτων/ Υπηρεσιών δεν χρησιμοποιούν τη λειτουργία Διαχείριση Αγορών του Λογιστικού Συστήματος FIMAS, για παραγγελίες που εκτελούνται ή που θα εκτελεστούν κατά τη διάρκεια του έτους, παρά τις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Λογιστηρίου. Αντ' αυτού χρησιμοποιούν τις λειτουργίες της Γενικής Λογιστικής με αποτέλεσμα, να μην παρέχεται έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση από το σύστημα για την παρακολούθηση των κονδυλίων, αλλά και να μην καταγράφονται χρήσιμες πληροφορίες που αφορούν στην παραγγελία, όπως αριθμός και ημερομηνία τιμολογίου που συνιστούν και ασφαλιστική δικλίδα αποφυγής διπλοπληρωμής του ίδιου τιμολογίου.

Στις 30.1.2008 το Γενικό Λογιστήριο απέστειλε εγκύκλιο με την οποία καλεί και πάλιν τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες να χρησιμοποιούν τη Διαχείριση Αγορών τόσο στο στάδιο της παραγγελίας (όπου απαιτείται) όσο και στο στάδιο της πληρωμής τιμολογίων.

(ε) Καταχώριση εγγραφών και υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεσή μου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές, αλλά και με βάση τις γενικές αρχές λειτουργίας του Λογιστικού Συστήματος FIMAS, το σύστημα θα έπρεπε να μην επιτρέπει τη διενέργεια υπερβάσεων Κονδυλίων του Προϋπολογισμού, κάτι που, όπως διαπιστώθηκε και κατά το 2008, γίνεται στις περιπτώσεις διενέργειας δαπανών από περιφερειακά μηχανογραφημένα συστήματα (π.χ. σύστημα μισθοδοσίας) και από συναλλαγές μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων (π.χ. αγορές από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών). Αναφέρεται ότι και κατά το έτος 2008 υπήρξαν υπερβάσεις κονδυλίων που καλύφθηκαν με την έκδοση Ειδικών Ενταλμάτων Πληρωμής.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι, όπως είναι αναπτυγμένο το σύστημα FIMAS, η συμπερίληψη των πληρωμών που γίνονται από περιφερειακά συστήματα δεν είναι δυνατό να γίνεται διαφορετικά παρά μόνο με την καταχώριση διορθωτικών εγγραφών με πιθανότητα να προκύπτουν υπερβάσεις στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Με πληροφόρησε επίσης ότι οι υφιστάμενες δημοσιονομικές διατάξεις και οδηγίες προς όλο το λογιστικό προσωπικό προνοούν για τον έλεγχο και επιβεβαίωση της ύπαρξης διαθέσιμων πιστώσεων πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης, έλεγχος ο οποίος θα πρέπει να γίνεται και στην περίπτωση των πληρωμών από περιφερειακά συστήματα.

(στ) Πρόσθετη λειτουργία συστήματος. Το SIGMA σημειώνει σε Έκθεσή του για το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, ότι υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης στο FIMAS που να παρέχει τη βάση για πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, η οποία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους. Η δυνατότητα αυτή, αναφέρεται ότι θα πρέπει να συνδυαστεί και με τις λειτουργίες των υποσυστημάτων Διαχείριση Δανείων και Χρηματοοικονομική Διαχείριση, καθώς και με άλλες πιο διαδικαστικές αλλαγές, όπως την καταγραφή στο FIMAS των δεσμεύσεων για δαπάνες τις οποίες τα διάφορα Τμήματα αναμένουν να έχουν κατά τη διάρκεια του έτους.

Το Γενικό Λογιστήριο ανέφερε ότι, επιπλέον των όσων αναφέρονται πιο πάνω, για να καταστεί δυνατή μια αξιόπιστη πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή, μέσω του συστήματος,

μια διαδικασία καταχώρισης σε ξεχωριστό καθολικό όλων των προβλεπόμενων εσόδων και δαπανών (εκτός αυτών οι οποίες έχουν ήδη δεσμευθεί μέσω παραγγελιών).

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, η διαδικασία πρόβλεψης της ρευστότητας του Κράτους τέθηκε σε εφαρμογή σε ημερήσια βάση, αλλά εκτός του συστήματος, καθώς ορισμένα από τα στοιχεία που απαιτούνται δεν μπορούν να εξαχθούν από το σύστημα.

(ζ) Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου (Enterprise Resource Planning, (ERP)). Μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Μάιο 2006 για την εισαγωγή του θεσμού του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΜΔΠ), κρίθηκε από το Γενικό Λογιστήριο και το Υπουργείο Οικονομικών ότι τα υφιστάμενα μηχανογραφικά συστήματα του Γενικού Λογιστηρίου, μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν εξυπηρετούν επαρκώς και αποτελεσματικά την υλοποίηση του θεσμού αυτού. Συγκεκριμένα, ανάμεσα σ' άλλα, αναφέρθηκε ότι τα εν λόγω συστήματα μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν την άμεση απαίτηση του ΜΔΠ για ταξινόμηση του προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα. Για το λόγο αυτό το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008 ενέκρινε την κατ' αρχήν προώθηση της προτεινόμενης λύσης για την ανάπτυξη του ERP με επαναφορά του θέματος στο Συμβούλιο για λήψη οριστικής απόφασης, μετά την ολοκλήρωση του έργου των εμπειρογνομόνων, και την αγορά υπηρεσιών εμπειρογνομόνων για την ετοιμασία προδιαγραφών του σχετικού διαγωνισμού για την εφαρμογή του ERP. Το ERP εκτιμάται ότι θα κοστίσει συνολικά γύρω στα €14,4 εκ..

Ο διαγωνισμός για την εξασφάλιση υπηρεσιών εμπειρογνομόνων κατακυρώθηκε τελικά τον Ιούνιο 2009 αντί το Δεκέμβριο 2008 όπως αρχικά αναμενόταν και η σχετική σύμβαση διάρκειας έξι μηνών υπογράφηκε τον Αύγουστο 2009.

(η) Διαχείριση/παρακολούθηση του συστήματος. Κατά το σχετικό έλεγχο της Υπηρεσίας μου προέκυψαν τα ακόλουθα:

- (i) Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης.** Δεν έχει καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο καταρτισμός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή είναι απαραίτητος και πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες για συνέχιση και ανάκαμψη από καταστροφή. Η απουσία του Σχεδίου αυτού εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους διακοπής των εργασιών ολόκληρου του Συστήματος σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Στο σχεδιασμό του ERP έχει γίνει πρόνοια για συμπερίληψη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης.
- (ii) Καθορισμός ευθυνών στο σύστημα.** Στην Έκθεσή μου για το 2007 ανέφερα ότι στο Γενικό Λογιστήριο υπάρχει ομάδα διαχείρισης του συστήματος που είναι υπεύνη για τα δεδομένα του συστήματος ενώ ο εξοπλισμός, η ασφάλεια και η λειτουργικότητα του συστήματος είναι ευθύνη ομάδας λειτουργών του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) και ότι παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν καθοριστεί γραπτώς ο υπεύθυνος ασφαλείας του συστήματος από πλευράς ΤΥΠ καθώς επίσης και ο υπεύθυνος λειτουργός για τη διαχείριση των κωδικών πρόσβασης από το Γενικό Λογιστήριο.

Το Νοέμβριο 2008 καθορίστηκαν με σχετική επιστολή τα καθήκοντα του υπεύθυνου λειτουργού του Γενικού Λογιστηρίου ενώ τα καθήκοντα των λειτουργών του ΤΥΠ θα καθοριστούν από το ΤΥΠ στα πλαίσια της πολιτικής για ασφάλεια συστημάτων, η οποία αναμένεται να ετοιμαστεί με τη βοήθεια εξωτερικού συμβούλου.

(θ) Έλεγχος ασφάλειας του δικτύου. Το Γενικό Λογιστήριο, στην Έκθεσή του «Εσωτερικός Χρηματοοικονομικός Έλεγχος του Κράτους» για το έτος 2004 αναφέρει ότι, κατά το 2005 θα ετοιμάζονταν από το ΤΥΠ έγγραφα προσφοράς για την ανάθεση σε εξωτερικό οργανισμό του ελέγχου της ασφαλείας του δικτύου του FIMAS.

Όπως έχω πληροφορηθεί, την αξιολόγηση των δικλίδων ασφαλείας του περιβάλλοντος FIMAS (Penetration Test), διεκπεραίωσε τελικά η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) τον Απρίλιο 2008 με αρκετά ευρήματα αναφορικά με αδυναμίες ασφάλειας του συστήματος.

Ορισμένες από τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν είναι οι ακόλουθες:

- Απουσία πολιτικών ασφαλείας συστημάτων.

- Απουσία συστημάτων ασφαλείας όπως: Σύστημα φιλτραρίσματος ανεπιθύμητων πακέτων (Firewall), Σύστημα εντοπισμού/παρεμπόδισης εισβολών σε επίπεδο δικτύου (Network Intrusion Detection/Prevention System), Εικονικά Τοπικά Δίκτυα (Virtual Local Area).

- Μη ενημερωμένα Λειτουργικά Συστήματα και Βάση Δεδομένων.

- Ελλιπής θωράκιση (hardening) της Βάσης Δεδομένων και των εφαρμογών του συστήματος.

Τον Ιούνιο 2009 έγινε συνάντηση με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατά την οποία αποφασίστηκαν περαιτέρω ενέργειες.

Τον Ιούλιο 2009 εξασφαλίστηκε εξοπλισμός φιλτραρίσματος ανεπιθύμητων πακέτων (Firewall). Επίσης ζητήθηκε από τον προμηθευτή του συστήματος να υποβάλει πρόταση για αναβάθμιση της ασφάλειας του συστήματος.

Αποπληρωμή προκαταβολών - Αποκοπή κρατικής χορηγίας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Κανονισμών του 1985, η χρονική διάρκεια αποπληρωμής κάθε προκαταβολής δεν θα υπερβαίνει τα δυο χρόνια από την έκδοσή της. Στις 31.12.2008, το σύνολο των προκαταβολών ήταν €40.148.697. Επειδή υπάρχουν προκαταβολές, οι οποίες παραμένουν για πολλά χρόνια ανείσπρακτες, ενώ το συνολικό ύψος τους αυξάνεται κάθε χρόνο, εισηγήθηκα και έγινε αποδεκτό όπως, στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και ταυτόχρονα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές (2 χρόνια μετά την έκδοσή τους), αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της προκαταβολής. Μέχρι σήμερα δεν εφαρμόστηκε το μέτρο αυτό.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, οι προκαταβολές προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων (€33,8 εκατ.) θα εξοφληθούν μέχρι το τέλος του έτους μέσω δανείων που έχουν ήδη συναφθεί με τράπεζα του εξωτερικού.

Πληρωμές λόγω εγγυήσεων. Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεσή μου για τα προηγούμενα έτη, το Κράτος πλήρωσε διάφορα ποσά λόγω εγγυήσεων για δάνεια που σύναψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Το Γενικό Λογιστήριο, αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων, έχει προβεί σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου, το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών. Μέσα στο 2008, το Γενικό Λογιστήριο έστειλε εκ νέου επιστολές στα αρμόδια Υπουργεία, με τις οποίες ζητά ενημέρωση για τυχόν εξελίξεις γύρω από το θέμα αυτό.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, μέσα στο 2009 απεστάλησαν υπενθυμητικές επιστολές στα αρμόδια Υπουργεία χωρίς να έχει ληφθεί μέχρι στιγμής απάντηση.

4.7 ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Μέρος Α

Ιεραρχικές Προσφυγές. Παρατήρησα ότι σε πολλές περιπτώσεις η διαδικασία εξέτασης των ιεραρχικών προσφυγών παρουσιάζει καθυστέρηση και οι αποφάσεις της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών δεν εκδίδονται εντός της προθεσμίας των τριάντα ημερών από την άσκηση της προσφυγής όπως προβλέπεται στο άρθρο 56(12) του Νόμου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε πρωτόδικα ότι παρόλο που δεν καθορίζεται ρητά στο Νόμο ότι η προθεσμία των τριάντα ημερών είναι ανατρεπτική, εξάγεται εύλογα το συμπέρασμα ότι η έκδοση της απόφασης εντός της προθεσμίας αυτής είναι επιτακτική και η μη τήρηση της προθεσμίας επιφέρει επίπτωση στη νομιμότητα της εκ των υστέρων εκδοθείσας απόφασης. Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, η Αρχή έχει εφesiβάλει την πιο πάνω απόφαση. Με πληροφόρησε επίσης ότι σε πρόσφατη απόφαση της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το Δικαστήριο εξετάζοντας διάφορα ζητήματα στα πλαίσια εξεταζόμενης έφεσης και αντέφεσης και απαντώντας σε ισχυρισμό της αιτήτριας στην αντέφεση, θεώρησε ότι η έκδοση απόφασης από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών πέραν των 30 ημερών από την καταχώριση της ιεραρχικής προσφυγής δεν συνιστούσε έκδηλη παρανομία, «παρά το πολύ συζητήσιμο θέμα που μόνο στα πλαίσια της ακρόασης της ίδιας της προσφυγής μπορεί να αποφασισθεί».

4.8 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Παραχώρηση στο προσωπικό του Τμήματος ελεύθερου χρόνου που προκύπτει από υπερωριακή απασχόληση. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι, παρά τις επανειλημμένες εσωτερικές εγκύκλιες επιστολές που κατά καιρούς εκδόθηκαν προς τους λειτουργούς από την Υπηρεσία εξακολουθεί να μη γίνονται οι ανάλογες διευθετήσεις για χρήση του ελεύθερου τους χρόνου που προκύπτει από υπερωριακή απασχόληση για την παρουσία τους στις γενικές συνελεύσεις των Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες συνήθως διεξάγονται σε μη εργάσιμες ώρες. Σύμφωνα με αυτές, η αποζημίωση για το 50% της υπερωριακής απασχόλησης θα καταβάλλεται νοουμένου ότι ο λειτουργός θα έχει κάνει χρήση του ελεύθερου του χρόνου που αφορά στο άλλο 50%. Επίσης, οι λειτουργοί, ταυτόχρονα με την υποβολή της αίτησής τους για την υπερωριακή τους αποζημίωση, θα πρέπει να υποβάλλουν και αίτηση για παραχώρηση ελεύθερου χρόνου, με συγκεκριμένες ημερομηνίες. Ωστόσο, οι εν λόγω διαδικασίες εξακολουθεί να μην τυγχάνουν εφαρμογής, ενώ η υπερωριακή αποζημίωση εξουσιοδοτείται και καταβάλλεται σε αντίθεση και με τη σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 20.4.1995 που διαλαμβάνει την καταβολή της υπερωριακής αποζημίωσης στη βάση των πιο πάνω διαδικασιών.

Ως αποτέλεσμα, οι συσσωρευμένες ώρες ελεύθερου χρόνου από υπερωριακή απασχόληση συνεχίζουν να αυξάνονται και το πρόβλημα με την πάροδο του χρόνου παρουσιάζεται οξύτερο. Σχετικά αναφέρεται ότι το σύνολο των συσσωρευθεισών ωρών ελεύθερου χρόνου στις 31.12.2008 ανέρχεται σε 10.275 ώρες.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως η Υπηρεσία αφενός προβεί αμέσως σε ενέργειες προς εξάλειψη των συσσωρευθεισών ωρών ελεύθερου χρόνου και αφετέρου επανεξετάσει το όλο θέμα σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

Μισθοί. Ανέφερα ότι αλληλογραφία και άλλα έγγραφα που αφορούν σε αλλαγές στη μισθοδοσία των υπαλλήλων, σε προαγωγές, σε αναβαθμίσεις των θέσεων κ.λπ., θα πρέπει να καταχωρίζονται στους προσωπικούς φακέλους τους, τόσο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των μισθών όσο και για τους μελλοντικούς υπολογισμούς των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Τήρηση/ενημέρωση επίσημων φακέλων του Ιδρύματος. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην τήρηση και αρχειοθέτηση της επίσημης αλληλογραφίας και εγγράφων της Υπηρεσίας, καθώς και στην κοινοποίηση των εγγράφων αυτών στους αρμόδιους λειτουργούς για χειρισμό, με αποτέλεσμα έγγραφα να μην καταχωρίζονται στους ορθούς φακέλους ή να μην κοινοποιούνται στους αρμόδιους λειτουργούς.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Έχει σταματήσει οποιαδήποτε ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων, και ως εκ τούτου και η διενέργεια της φυσικής καταμέτρησης και η υποβολή του πιστοποιητικού που προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς στο Γενικό Λογιστή και στην Υπηρεσία μου.

4.9 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

4.11 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Μέρος Α

Διαγραφές κοστολογίων. Κατά το 2008 εκδόθηκαν κοστολόγια ύψους €243.240 (2007: €234.861 ή £137.458) και στις 31.12.2008 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους €52.858 (2007: €23.488 ή £13.747) από τα οποία οι €52.703 αφορούσαν στο έτος 2008. Κατά τη διάρκεια του έτους τακτοποιήθηκαν κοστολόγια ύψους €213.870 (2007: €354.714 ή £207.605) με οικονομικό ή άλλο διακανονισμό. Ποσό ύψους €80.527 εισπράχθηκε σε σχέση με τα κοστολόγια αυτά.

Επισημάνει την ανάγκη για μηχανογράφηση του μητρώου κοστολογίων και εισηγήθηκε και πάλι την ανάγκη μελέτης των αιτίων που δημιουργούν τις πιο πάνω ζημιές, με σκοπό τη λήψη πρόσθετων μέτρων για περιορισμό τους στο ελάχιστο δυνατόν.

Όπλα και πυρομαχικά. Τα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών που υπήρχαν στις 31.12.2008 δεν καταμετρήθηκαν από την Υπηρεσία μου, ούτε από τον Κλάδο Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου. Το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε στην Υπηρεσία μου πιστοποιητικό, στο οποίο αναφέρεται ότι έγινε από την Εθνική Φρουρά η καταμέτρησή τους και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα λογιστικά υπόλοιπα των καρτελών αποθήκης.

Καταβολή αποζημιώσεων από τη Δημοκρατία για διάφορους λόγους. Οι εν λόγω αποζημιώσεις καταβάλλονται κατόπιν εξώδικου συμβιβασμού, αποφάσεων του Δικαστηρίου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατά το 2008 καταβλήθηκε ποσό €976.921, σε σύγκριση με €2.259.514 (£1.322.435) το 2007, για αγωγές €505.418, για αποζημιώσεις σε ιδιώτες λόγω ζημιών που προκλήθηκαν από την Εθνική Φρουρά €46.733, για αποζημιώσεις για τραυματισμούς μελών της Εθνικής Φρουράς €347.372 και για πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων €77.398.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατήρησα ορισμένες αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, που αφορούν κυρίως στην παρακολούθηση εγγυητικών πιστής εκτέλεσης συμβολαίων και στην τήρηση των μητρώων προσφορών και συμβολαίων και εισηγήθηκε όπως, για καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο των προσφορών, καθώς και της υλοποίησης των συμβολαίων, δημιουργηθούν κατάλληλα διαρρυθμισμένα μητρώα.

Μισθοδοσία κληρωτών αξιωματικών και οπλιτών.

(α) Λογαριασμός καταθέσεων της Εθνικής Φρουράς. Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων της Εθνικής Φρουράς για τη μισθοδοσία των κληρωτών αξιωματικών και οπλιτών ήταν €76.786 (31.12.2007: €84.268 ή £49.320) και αφορούσε σε χορηγήματα (απολαβές), πλείστα από τα οποία δεν έγινε κατορθωτό να καταβληθούν στους δικαιούχους, λόγω μη έγκαιρης ενημέρωσης του Λογιστηρίου του Υπουργείου από τη Μονάδα και το αρμόδιο Γραφείο του ΓΕΕΦ, σε περιπτώσεις αναστολής της θητείας ή απόλυσής τους.

(β) Νέο σύστημα μισθοδοσίας εθνοφρουρών. Ενόψει του ότι το προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα μισθοδοσίας των εθνοφρουρών έχρηζε βελτίωσης, αναπτύχθηκε από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, νέο σύστημα, το οποίο τέθηκε σε πλήρη λειτουργία την 1.1.2008.

Από τον έλεγχο του πιο πάνω συστήματος διαπίστωσα ότι δεν έχει ετοιμαστεί από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, η οποία ανέπτυξε το σύστημα, εγχειρίδιο χρήστη, στο οποίο να περιγράφονται οι λειτουργίες του συστήματος.

Επίσης, σύμφωνα με την Πάγια Διαταγή 1-20/2002 «Περί Ασφαλείας Πληροφοριών Πληροφορικής Εθνικής Φρουράς», θα πρέπει να τηρούνται αντίγραφα ασφαλείας (εφεδρικά αντίγραφα) σε ασφαλές μέρος ώστε σε περίπτωση απώλειας δεδομένων να μπορούν να επαναλειτουργήσουν, χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στον αριθμό και στη συχνότητα των αντιγράφων αυτών. Παρατήρησα ότι δεν τηρούνται εφεδρικά

αντίγραφα αδιάλειπτα για κάθε μέρα και εισηγήθηκα όπως τα εν λόγω αντίγραφα λαμβάνονται με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση όλων των πληροφοριών του συστήματος. Επιπρόσθετα, παρατήρησα ότι η φύλαξη των αντιγράφων γίνεται μόνο στο χώρο της εν λόγω Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ και επισήμανα ότι θα πρέπει να γίνεται και σε άλλο χώρο, ώστε να διασφαλίζεται η ανάκτηση των πληροφοριών του συστήματος σε περίπτωση καταστροφής των εγκαταστάσεων της Διεύθυνσης αυτής. Εισηγήθηκα επίσης όπως, για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, τηρείται μητρώο εφεδρικών αντιγράφων στο οποίο να καταχωρίζονται οι σχετικές λεπτομέρειες.

Διαπίστωσα επίσης ότι οι χρήστες του συστήματος έχουν πρόσβαση σε λειτουργίες του συστήματος που αφορούν στην καταχώριση αλλαγών σε βασικές πληροφορίες της βάσης δεδομένων όπως η αλλαγή χορηγημάτων και εισηγήθηκα όπως, για καλύτερο έλεγχο, οι αλλαγές στα δεδομένα αυτά γίνονται από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο, άτομο (διαχειριστή του συστήματος).

Συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Ο περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2006 και οι σχετικοί Κανονισμοί καθορίζουν τις περιπτώσεις συμβάσεων που συνομολογούνται με συνοπτικές διαδικασίες προσφορών, ανάλογα με την εκτιμημένη αξία τους. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 84(γ) του πιο πάνω Νόμου, για ποσά από €8.545 μέχρι €85.430 μπορεί να γίνει ανάθεση της σύμβασης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει τα αναγκαία έγγραφα του διαγωνισμού, τα οποία αποστέλλει, όπου είναι εφικτό, σε τουλάχιστον τέσσερις οικονομικούς φορείς, ενώ η αποστολή σε λιγότερους από τέσσερις πρέπει να δικαιολογείται επαρκώς. Παρατήρησα ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν ακολουθήθηκε η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών, σε σχέση με το υπό αναφορά άρθρο του Νόμου.

Υγειονομικοί Ελέγχοι στα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς.

(α) Σύμφωνα με εκθέσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν τον Ιούνιο και Ιούλιο 2009, στα υποστατικά όπου στεγάζονται τα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς της Επαρχίας Λευκωσίας, διαπιστώθηκαν αρκετές αδυναμίες όπως, μεταξύ άλλων, η φύλαξη πρώτων υλών σε δοχεία που δεν είναι κατάλληλα για τρόφιμα, η μη ύπαρξη θερμομέτρων στα ψυγεία για καταγραφή των θερμοκρασιών, η κατασκευή της εξωτερικής επιφάνειας της οροφής των εστιατορίων από τσίγκους αμιάντου, η μη ικανοποιητική εφαρμογή των καλυμμάτων των λάκκων και των παραδεξαμένων, η αποθήκευση προϊόντων καθαρισμού και απολύμανσης σε χώρους όπου γίνεται χειρισμός τροφίμων και η ύπαρξη δυσάρεστης οσμής που προέρχεται από τα κανάλια αποχετεύσεων εντός των μαγειρείων.

Σημειώνεται ότι, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες ανέφεραν ότι θα διενεργήσουν επαναληπτικούς ελέγχους συμμόρφωσης σχετικά με την αποκατάσταση των πιο πάνω παρατηρήσεών τους κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2009.

(β) Εκτός από τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, τα μαγειρεία επιθεωρούνται επίσης από τη Διεύθυνση Υγειονομικού, τη Διεύθυνση Εφοδιασμού του ΓΕΕΦ, καθώς και από τον κτηνίατρο της Διεύθυνσης Υγειονομικού του ΓΕΕΦ, οι οποίοι ετοιμάζουν εκθέσεις με τα αποτελέσματα των ελέγχων τους και παρακολουθούν την αποκατάσταση των παρατηρήσεών τους. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στις εκθέσεις επιθεωρήσεων που ετοιμάστηκαν για το 2008 διαπιστώθηκαν παρατηρήσεις παρόμοιες με αυτές που αναφέρονται πιο πάνω. Στις πλείστες περιπτώσεις και όπου αυτό είναι εφικτό, η αποκατάσταση των προβλημάτων, από τις μονάδες της Εθνικής Φρουράς είναι άμεση.

Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών.

(α) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών λειτουργεί από το 1991 με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας των προσφορών, στα πλαίσια απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, έχοντας ως πρωταρχικό στόχο την ευημερία των εθνοφρουρών. Στις 19.12.2001, το τότε Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, αποφάσισε τη συνέχιση της λειτουργίας του υφιστάμενου σχεδίου διακίνησης για ειδικά προκαθορισμένα δρομολόγια και με σταθερό ποσό, το οποίο καθορίζεται από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Κατόπιν ανταλλαγής απόψεων με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Υπουργείο Άμυνας προχώρησε στις 4.4.2005 στην προκήρυξη προσφοράς για τη μίσθωση λεωφορείων για διακίνηση των εθνοφρουρών. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας αποφάσισε, στις 13.7.2005, την ακύρωση της προσφοράς, γιατί οι τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν ήταν κατά πολύ ψηλότερες από αυτές που είχαν εκτιμηθεί, με αποτέλεσμα οι χρεώσεις να συνεχίζουν να γίνονται με βάση τα καθορισμένα από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών κόμιστρα.

(β) Από τον έλεγχο του σχεδίου διακίνησης εθνοφρουρών παρατήρησα τα ακόλουθα:

(i) Η συνολική δαπάνη για το 2008 ανήλθε σε €2.902.093, σε σύγκριση με €3.118.955 (£1.825.443) το 2007, και περιλαμβάνει ποσό ύψους €127.958, το οποίο αποτελεί πρόσθετη χρέωση ποσοστού 5%, πλέον Φ.Π.Α., πάνω στο συνολικό ποσό των τιμολογίων, ποσοστό που χρεώνεται από τις αυτοκινητιστικές οργανώσεις, για κάλυψη του κόστους των διαδρομών που γίνονται κατά τις Κυριακές και αργίες. Στη δαπάνη για τα έτη 2007 και 2008 δεν περιλαμβάνονται τα τιμολόγια για τις διαδρομές Πάφος - Πόλις Χρυσοχούς - Πύργος για την περίοδο Ιουνίου-Δεκεμβρίου 2007 και Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2008, αντίστοιχα, στα οποία, κατόπιν ελέγχου από το Υπουργείο, διαπιστώθηκαν υπερτιμολογήσεις. Το ΓΕΕΦ διεξήγαγε έρευνα σε σχέση με το πιο πάνω θέμα, ωστόσο δεν προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις τέλεσης αξιόποινων πράξεων από τα εμπλεκόμενα στελέχη της Εθνικής Φρουράς, ενώ προέκυψε θέμα ενδεχόμενων πειθαρχικών ευθυνών σε βάρος συγκεκριμένων στελεχών αναφορικά με την εφαρμογή των σχετικών διαταγών.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Άμυνας στις 28.11.2008, εξετάστηκε το θέμα των υπερτιμολογήσεων για την περίοδο Ιανουαρίου 2006 – Οκτωβρίου 2007 και το Υπουργείο αποφάσισε και προέβη στην αποκοπή του ενός τρίτου του συνόλου των τιμολογήσεων της εν λόγω περιόδου για τις συγκεκριμένες διαδρομές. Όπως πληροφορήθηκα οι εταιρείες λεωφορειούχων έχουν καταχωρίσει αγωγές κατά της πιο πάνω ενέργειας του Υπουργείου.

Επίσης, με έγγραφό του ημερ. 11.3.2009, το ΓΕΕΦ καθόρισε το τρόπο ελέγχου του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένου της τήρησης των σχετικών καταστάσεων και υποβολής τους στο Λογιστήριο του Υπουργείου.

(ii) Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών τα οποία υποβάλλονται συγκεντρωτικά από τη συντονιστική επιτροπή των εταιρειών λεωφορειούχων, στο τέλος κάθε μήνα, μαζί με συγκεντρωτικό τιμολόγιο για όλες τις διακινήσεις που διενεργήθηκαν παγκύπρια κατά τον μήνα, παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις τα δελτία διακίνησης φέρουν την υπογραφή του ίδιου αξιωματικού για όλες τις ημερομηνίες κατά τις οποίες υπήρξε διακίνηση εθνοφρουρών αντί την υπογραφή του εκάστοτε αξιωματικού υπηρεσίας. Υπέδειξα ότι το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι τα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών ενδεχομένως να υπογράφονται συγκεντρωτικά στο τέλος του μήνα και πιθανόν χωρίς έλεγχο, ενώ σε μια περίπτωση τα δελτία δεν έφεραν υπογραφή του Διοικητή της Μονάδας, αλλά μόνο τη σφραγίδα της Μονάδας και του Διοικητή. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις τα δελτία φέρουν τις υπογραφές των αξιωματικών υπηρεσίας, χωρίς σφραγίδα ή άλλη ένδειξη για το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα των υπογραφέων.

(iii) Το μηχανογραφημένο σύστημα για το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών δεν παρέχει τη δυνατότητα τήρησης στατιστικών στοιχείων επειδή κάθε φορά που γίνεται αλλαγή στοιχείων στο σύστημα, όπως π.χ. αναθεώρηση των κομίστρων ή αύξηση στο ποσοστό του ΦΠΑ, λανθασμένα αναθεωρούνται και όλα τα σχετικά στοιχεία που ήταν ήδη καταχωρισμένα στο σύστημα πριν από την ημερομηνία της αλλαγής. Διαπίστωσα ότι από τον Ιανουάριο 2008 μέχρι σήμερα δεν καταχωρίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία στο μηχανογραφημένο σύστημα για το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών από το Λογιστήριο του Υπουργείου. Όπως πληροφορήθηκα το θέμα του μηχανογραφημένου συστήματος εκκρεμεί στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Κατανάλωση καυσίμων από Μονάδες της Εθνικής Φρουράς.

(α) Έλεγχος καυσίμων. Από την 1.8.2004, η επίβλεψη και ο έλεγχος της διαχείρισης καυσίμων στην Εθνική Φρουρά ανατέθηκε στη Διεύθυνση Εφοδιασμού Μεταφορών (ΔΕΜ) του ΓΕΕΦ, η οποία διενήργησε 93 επιτόπιους ελέγχους κατά τη διάρκεια του 2008 (97 το 2007).

Από τους πιο πάνω ελέγχους προέκυψε, μεταξύ άλλων, ότι ορισμένες Μονάδες δεν είχαν διενεργήσει την ενδεδειγμένη περιστροφή των καυσίμων που τηρούνται ως βασικοί φόρτοι, δεν τηρούσαν ορθά το Μητρώο Οχημάτων και την Κατάσταση Καταναλωθέντων Καυσίμων ενώ, στα πλαίσια καταμετρήσεων που διενεργήθηκαν στα καύσιμα και στα ελαιολιπαντικά που τηρούνται στις πιο πάνω διαχειρίσεις, προέκυψαν πλεονάσματα ή ελλείμματα τα οποία τακτοποιήθηκαν από τη ΔΕΜ. Επίσης σε ορισμένες Μονάδες απαιτείται, για λόγους ασφάλειας, η περιφράξη των δεξαμενών πετρελαίου θέρμανσης των λουτρών και η τοποθέτηση των ανάλογων πινακίδων ασφαλείας.

(β) Υπερκατανάλωση καυσίμων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε σημειώματα επεξεργασίας καυσίμων της Διεύθυνσης Εφοδιασμού Μεταφορών της Εθνικής Φρουράς διαπίστωσα και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις προκύπτει υπερκατανάλωση καυσίμων, σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων και λιπαντικών και εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τα αίτια και διερευνηθεί κατά πόσο οι κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων, οι οποίες αναγράφονται στις σχετικές Πάγιες Διαταγές, χρήζουν αναθεώρησης ώστε να λαμβάνεται υπόψη η ηλικία των οχημάτων και αρμάτων της Εθνικής Φρουράς.

Υδατοπρομήθεια στρατοπέδου στην Επαρχία Λάρνακας. Σύμφωνα με επιστολή των Υγειονομικών Υπηρεσιών Λάρνακας, ημερ. 17.10.2006, κατόπιν διεξαγωγής εργαστηριακών αναλύσεων σε δείγματα πόσιμου νερού που λήφθηκαν από διάφορα σημεία συγκεκριμένου στρατοπέδου στις 25.9.2006 και 3.10.2006, διαπιστώθηκε ότι το νερό ήταν μολυσμένο. Για την επίλυση του σοβαρού αυτού υγειονομικού προβλήματος οι Υγειονομικές Υπηρεσίες εισηγήθηκαν την αντικατάσταση των ντεπόζιτων νερού του στρατοπέδου, εισήγηση η οποία δεν υλοποιήθηκε.

Τα αποτελέσματα νέας δειγματοληψίας που διενεργήθηκε από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες στις 8.5.2007 κατέδειξαν επιδείνωση του προβλήματος με αποτέλεσμα το νερό να παραμένει ακατάλληλο για πόση.

Το ΓΕΕΦ, με επιστολή του ημερ. 12.4.2007 προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ζήτησε την υποβολή εκτίμησης δαπάνης για την κατασκευή νέας υδατοδεξαμενής και αντλιοστασίου καθώς και για την αντικατάσταση των μεταλλικών ντεπόζιτων και του πεπαλαιωμένου υδρευτικού δικτύου του στρατοπέδου, η οποία υποβλήθηκε στις 20.11.2007. Λόγω του ότι η εκτίμηση θεωρήθηκε πολύ υψηλή, ζητήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων να υποβάλει εκτίμηση δαπάνης για τη διενέργεια μόνο των πιο απαραίτητων εργασιών, η οποία υπολογίστηκε στις €70.000, χωρίς να περιλαμβάνεται σε αυτές η αντικατάσταση του υδρευτικού δικτύου.

Οι εν λόγω εργασίες άρχισαν το Σεπτέμβριο του 2008 και, όπως πληροφορήθηκα, ολοκληρώθηκαν τον Απρίλιο του 2009 δηλαδή μετά τη πάροδο πέραν των 2,5 χρόνων από την ημερομηνία αρχικής γνωστοποίησης του προβλήματος.

Συλλογή Σκυβάλων. Η δαπάνη για τη συλλογή σκυβάλων από τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς για το έτος 2008 ανήλθε στα €404.497, σε σύγκριση με €561.665 (£328.728) που καταβλήθηκε το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €157.168 ή ποσοστό 28%. Σημειώνεται ότι στη δαπάνη του έτους 2007 περιλαμβάνεται μεγάλο ποσό καταβολής για τέλη σκύβαλων που αφορούν σε προηγούμενα χρόνια.

Ενόψει του γεγονότος ότι το Υπουργείο Άμυνας, σε ορισμένες περιπτώσεις όπου οι χρεώσεις ορισμένων Κοινοτικών Συμβουλίων θεωρήθηκαν υπερβολικές, υπέβαλε ενστάσεις στις αρμόδιες Επαρχιακές Διοικήσεις και πέτυχε τη μείωση των εν λόγω χρεώσεων, εισηγήθηκα όπως το θέμα διερευνηθεί περαιτέρω ώστε να διεκδικηθούν μειώσεις όπου αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Κατόπιν εισήγησής μου, η Επιτροπή Περιβάλλοντος του Υπουργείου Άμυνας, σε συνεργασία με τους Δήμους και εταιρεία συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών έχουν τοποθετήσει σε περίπου επτά στρατόπεδα της επαρχίας Λευκωσίας, ειδικούς κάδους ανακύκλωσης. Με την ένταξη των στρατοπέδων της Εθνικής Φρουράς στο συλλογικό σύστημα συλλογής αποβλήτων για ανακύκλωση αναμένεται, πέραν της προστασίας

του περιβάλλοντος, να μειωθεί και ο όγκος των σκυβάλων με αντίστοιχη μείωση και στο κόστος απομάκρυνσής τους. Εισηγήθηκα όπως αξιολογηθούν τα αποτελέσματα που είχε η τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης στα επτά στρατόπεδα και αν κριθούν θετικά, να διερευνηθεί η πιθανότητα τοποθέτησης ειδικών κάδων ανακύκλωσης σε περισσότερα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς και σε άλλες επαρχίες.

Τέλη ύδατος. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, από δειγματοληπτικό έλεγχο του πιο πάνω λογαριασμού διαπιστώθηκε περίπτωση όπου η τιμή χρέωσης του νερού ανά κυβικό μέτρο σε Μονάδα της Εθνικής Φρουράς από Κοινοτικό Συμβούλιο της Επαρχίας Αμμοχώστου, ήταν κατά πολύ ψηλότερη από την τιμή χρέωσής του στα υπόλοιπα υποστατικά της Κοινότητας, ενώ υπερέβαινε το κόστος αγοράς νερού έως και έξι φορές. Επισήμανα και πάλι ότι βάσει των σχετικών Κανονισμών του εν λόγω Κοινοτικού Συμβουλίου, τα τέλη ύδατος που επιβάλλονται σε στρατόπεδα και φυλάκια της Εθνικής Φρουράς δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα τέλη που επιβάλλονται στους υπόλοιπους καταναλωτές της Κοινότητας και εισηγήθηκα όπως γίνουν διευθετήσεις με το πιο πάνω Κοινοτικό Συμβούλιο για ρύθμιση του θέματος. Παράλληλα, υπέδειξα την ανάγκη διερεύνησης του ενδεχόμενου υπερχρέωσης και από άλλα Κοινοτικά Συμβούλια.

Παρατήρησα επίσης ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις όπου παρέχεται η δυνατότητα, δεν έχει γίνει η επιλογή της πιο οικονομικά συμφέρουσας διατίμησης και εισηγήθηκα και πάλι όπως το Υπουργείο προβεί σε εξέταση όλων των εγκαταστάσεων της Εθνικής Φρουράς με υψηλή κατανάλωση νερού και, όπου κριθεί οικονομικά συμφέρον, προβεί σε ανάλογες ενέργειες για αλλαγή της διατίμησης.

Τέλος, επανέλαβα την εισήγησή μου όπως διερευνηθεί η πιθανότητα επέκτασης της λειτουργίας των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού, το οποίο εφαρμόζεται σε ορισμένα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς, σε περισσότερα στρατόπεδα, με στόχο την εξοικονόμηση νερού και μείωση της σχετικής δαπάνης.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, είχα εισηγηθεί τη λήψη μέτρων για εξοικονόμηση ηλεκτρικού ρεύματος και καλύτερης διαχείρισης του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος της κάθε Μονάδας, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση να περιοριστούν στο ελάχιστο.

Με βάση τις εισηγήσεις μου, το Υπουργείο έδωσε οδηγίες στην αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ για τη λήψη μέτρων εξοικονόμησης ηλεκτρικού ρεύματος και περιορισμού της μέγιστης ζήτησης στο ελάχιστο. Στα πλαίσια αυτά, μεταξύ άλλων, τοποθετήθηκαν, σε αρκετές περιπτώσεις, φωτιστικά τύπου υψηλής πίεσης νατρίου και λαμπτήρες οικονομικού τύπου, ενώ άρχισε πειραματικά η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών συστημάτων και, όπως μου αναφέρθηκε, εντός του 2009 αναμένεται να αρχίσει η υλοποίηση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων σε ακόμη τέσσερα στρατόπεδα, καθώς επίσης και η τοποθέτηση συσκευών διόρθωσης συντελεστή ισχύος, για μείωση της αέργου ηλεκτρικής ενέργειας, σε στρατόπεδα με υψηλή κατανάλωση.

Επίσης η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, κατά το 2008, απέστειλε προς το Υπουργείο Άμυνας, επιστολές οι οποίες αναφέρονται σε υπερβάσεις της μέγιστης ζήτησης ηλεκτρικού φορτίου σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς και τονίζεται ότι το Υπουργείο Άμυνας θα θεωρηθεί υπεύθυνο για οποιεσδήποτε ζημιές τυχόν προκληθούν στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις. Το Υπουργείο Άμυνας διαβίβασε τις επιστολές στο ΓΕΕΦ, για ανάλογη ενέργεια, το οποίο, όπως πληροφορήθηκα, τροχοδρομεί ενέργειες με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου για αύξηση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος, όπου αυτό ήταν αναγκαίο.

Φύλαξη διαβαθμισμένων εγγράφων/φακέλων στο εμπιστευτικό αρχείο του Υπουργείου Άμυνας.

Παρατήρησα ότι, λόγω έλλειψης επαρκών χώρων αποθήκευσης των φακέλων του εμπιστευτικού αρχείου, οι οποίοι περιέχουν διαβαθμισμένα έγγραφα, δεν τηρούνται οι σχετικές πρόνοιες του Κεφαλαίου ΙΙΙ των Γενικών Διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες τα διαβαθμισμένα έγγραφα πρέπει να φυλάσσονται σε φοριαμούς που κλειδώνονται και να τοποθετούνται σε κατάλληλους χώρους που επίσης κλειδώνονται. Επισήμανα ότι επιβάλλεται όπως μελετηθούν, το συντομότερο δυνατό, τρόποι για την κατάλληλη και ασφαλή αποθήκευση των εν λόγω φακέλων, σύμφωνα με τις υπό αναφορά Διατάξεις.

Διάθεση κερδών Κέντρων Ψυχαγωγίας Μονάδων (ΚΨΜ). Σύμφωνα με τους περί Συγκροτήσεως, Λειτουργίας και Διαχειρίσεως των Κέντρων Ψυχαγωγίας Μονάδων (ΚΨΜ) Κανονισμούς της Εθνικής

Φρουράς του 1991 έως 2002, τα αγοραζόμενα είδη των ΚΨΜ πωλούνται με κέρδος, το οποίο καθορίζεται με διαταγή του Αρχηγού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 15, το 40% του κέρδους αποδίδεται στο ΓΕΕΦ για κάλυψη έκτακτων αναγκών του ΓΕΕΦ ή των Μονάδων της Εθνικής Φρουράς, κατά την κρίση του Αρχηγού, και το υπόλοιπο 60% κεφαλαιοποιείται για τη δημιουργία ικανού κεφαλαίου για τις ανάγκες λειτουργίας του ΚΨΜ και τη διενέργεια μικροδαπανών για τις ανάγκες των Μονάδων.

Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Οικονομικού του ΓΕΕΦ, κατά το 2008 το κέρδος από το σύνολο των Διαχειρίσεων ΚΨΜ και Λεσχών, ανήλθε στο €1.065.392. Από το 40% του ποσού αυτού (€426.157), το οποίο αποδόθηκε στη Διαχείριση Πόρων της αρμόδιας Μονάδας του ΓΕΕΦ, ποσό ύψους €406.284, διατέθηκε σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, κατόπιν εγκρίσεων του ΓΕΕΦ, για κάλυψη αναγκών τους. Παρατήρησα ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η φύση των δαπανών δεν φαίνεται να εμπίπτει στις κατηγορίες των εκτάκτων αναγκών που αναφέρονται στους Κανονισμούς, και ούτε αποτελούν κατά την άποψή μου, έκτακτες ανάγκες. Επισήμανα επίσης ότι οι περισσότερες από τις δαπάνες αυτές θα μπορούσαν να καλυφθούν από σχετικά Κονδύλια του Προϋπολογισμού της Εθνικής Φρουράς.

Μονάδες Εθνικής Φρουράς. Κατά τον έλεγχο των Μονάδων Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

(α) Αποθήκη Βάσεως Εφοδιασμού. Με αφορμή τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μου, αναφορικά με την ανάγκη βελτίωσης των αποθηκευτικών χώρων τροφίμων της Μονάδας, κλιμάκιο της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Άμυνας επισκέφθηκε τις εν λόγω αποθήκες και εισηγήθηκε όπως κατασκευαστούν δύο νέες αποθήκες σε παρακείμενο χώρο. Το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολή του ημερ. 11.10.2007, ενέκρινε την προσφοροδότηση του πιο πάνω έργου, και οι εργασίες για την ανέγερση των αποθηκών ξεκίνησαν στις 15.8.2008.

(β) Αποθήκη Βάσεως Πυρομαχικών. Παρατήρησα ότι, λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων, τα εξεταστήρια πυρομαχικών γειτνιάζουν με αποθήκη (υπόστεγο) πυρομαχικών, γεγονός που ενδεχομένως να ελλοχεύει κινδύνους. Όπως με πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, για λόγους ασφαλείας, τα εξεταστήρια πυρομαχικών θα ήταν καλύτερα αν βρίσκονταν σε μεγαλύτερη απόσταση από τις αποθήκες πυρομαχικών, ωστόσο, εφόσον λαμβάνονται από το προσωπικό όλα τα προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας, δεν ελλοχεύει κίνδυνος.

(γ) Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Παρατήρησα ότι, τόσο τα μητρώα της Αποθήκης Φαρμακευτικού Υλικού, όσο και το λογιστικό σύστημα των δοσοληψιών του Φαρμακείου με τις υπηρεσίες του νοσοκομείου και τα Τάγματα Υγειονομικού της Εθνικής Φρουράς των Επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου τηρούνται χειρόγραφα. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο εφαρμογής ενός μηχανογραφημένου προγράμματος για τις πιο πάνω εργασίες.

4.12 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Συμμετοχή της Κύπρου στην έκθεση Expo Zaragoza 2008. Το Υπουργείο Εξωτερικών υπέβαλε στις 8.3.2007 πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην πιο πάνω έκθεση, η οποία θα διεξαγόταν στην πόλη Σαραγόσα της Ισπανίας, από τις 14.6.2008 – 14.9.2008, με θέμα το νερό και την αιεφόρο ανάπτυξη.

Σε ενημερωτικό σημείωμα του Υπουργείου Εξωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο ημερ. 25.4.2007, καταγράφεται η αρνητική τοποθέτηση όλων των εμπλεκόμενων Υπουργείων και του Κ.Ο.Τ λόγω, κυρίως, της έλλειψης υποδομής και τεχνογνωσίας για συμμετοχή σε μία τόσο μεγάλης διάρκειας έκθεση και του τεράστιου κόστους συμμετοχής, το οποίο προκαταρκτικά υπολογίστηκε στις €750.000 (£438.955) και που αναμενόταν να υπερβεί κατά πολύ το όποιο οικονομικό όφελος θα προέκυπτε από τη συμμετοχή, αφού η έκθεση δεν ήταν εμπορική. Στις 22.5.2007 το Υπουργείο Εξωτερικών υπέβαλε εκ νέου πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της συμμετοχής της Κύπρου στην υπό αναφορά έκθεση, στην οποία αναφέρονταν μεταξύ άλλων, ότι το κόστος συμμετοχής θα ανερχόταν σε €468.000 (£273.908) και ότι η Ισπανική Κυβέρνηση ανέλαβε να βοηθήσει οικονομικά την Κυπριακή συμμετοχή με κάλυψη του 50% των εξόδων, δηλαδή το πραγματικό κόστος συμμετοχής θα ανερχόταν σε €234.000 (£136.954).

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 31.5.2007 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως:

- (α) εγκρίνει την πρόταση του Υπουργείου Εξωτερικών για συμμετοχή της Κύπρου στην έκθεση,
- (β) ορίσει Υπουργική Επιτροπή με πρόεδρο τον Υπουργό Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, και συμμετέχοντες τους Υπουργούς Οικονομικών, Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, και Συγκοινωνιών και Έργων, για συντονισμό της διοργάνωσης, και
- (γ) εγκρίνει τον προκαταρκτικό προϋπολογισμό του κόστους συμμετοχής, ύψους €234.000 (£136.954).

Στις 5.7.2007 υπογράφηκε το συμβόλαιο συμμετοχής στην έκθεση μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της διοργανώτριας εταιρείας.

Η Υπουργική Επιτροπή, σε συνεδρία της στις 20.9.2007, εξέφρασε επιφυλάξεις για το ύψος της απαιτούμενης δαπάνης του έργου και ζήτησε όπως ετοιμαστεί λεπτομερές κοστολόγιο του έργου και σε περίπτωση που αυτό υπερβαίνει τον προκαταρκτικό προϋπολογισμό που ήδη εγκρίθηκε, να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης. Η δαπάνη υπολογίστηκε, κατόπιν ανάθεσης, από κοινοπραξία εταιρειών, στις €843.861 (£493.890), ποσό δηλαδή περίπου διπλάσιο από τις €468.000 (£273.908) που υπολογίστηκαν αρχικά.

Στη συνέχεια, βάσει πρότασης που υποβλήθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 24.10.2007, ενέκρινε τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό συμμετοχής ύψους €843.861 (£493.890) και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να διαθέσει τις αναγκαίες πιστώσεις, ανάλογα με την ανταπόκριση των Ισπανών στην κάλυψη του πρόσθετου κόστους.

Τελικά το ολικό κόστος της Κυπριακής συμμετοχής στην έκθεση, ανήλθε στις €758.007 (£443.642). Σημειώνεται ότι, πέραν του ποσού αυτού, ένας Λειτουργός (κλ. Α8) του Τμήματος Γεωργίας εκτελούσε χρέη Διευθυντή περιπτέρου και βρισκόταν στην έκθεση για όλη τη διάρκειά της, δηλαδή τρεις μήνες, ενώ ένας Ανώτερος Λειτουργός (κλ. Α13) του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων είχε οριστεί ως Βοηθός Επίτροπος του έργου και βρισκόταν στην έκθεση για μεγάλο μέρος της.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ για το αποτέλεσμα των προσπαθειών για την επανάκτηση μέρους του κόστους της Κυπριακής συμμετοχής από τις Ισπανικές αρχές και την αποτίμηση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση του οφέλους της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη συμμετοχή της στην πιο πάνω έκθεση, σε συνάρτηση με το κόστος συμμετοχής.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, η Ισπανία κάλυψε το κόστος της δεξίωσης που διοργανώθηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την ημέρα της Κύπρου, ύψους €12.945 (£7.576), το κόστος του διαμερίσματος που διέμενε ο Βοηθός Επίτροπος, καθώς και το κόστος κατασκευής των κοινόχρηστων χώρων για το κοινό περίπτερο της Κύπρου και της Μάλτας, όμως δεν υπάρχει δυνατότητα διεκδίκησης οποιουδήποτε άλλου ποσού.

Με πληροφόρησε επίσης ότι η συμμετοχή στην έκθεση έγινε με βάση πολιτικά κριτήρια διότι θεωρήθηκε σημαντική η παρουσία της Κύπρου στην έκθεση.

Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας σε Κοινότητες/Δήμους και οργανωμένα σύνολα. Στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου περιλαμβάνεται Άρθρο με τίτλο «Άλλα αναπτυξιακά έργα και προγράμματα» του οποίου η πρόνοια, για το 2008, ανερχόταν σε €341.720 και αυξήθηκε με την παραχώρηση πρόσθετων πιστώσεων, στις €511.720. Σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού, η πρόνοια προορίζεται να καλύψει την αντιμετώπιση προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά καιρούς σε διάφορες Κοινότητες/Δήμους ή σε άλλα οργανωμένα σύνολα οι οποίες θα καλούνται, όπου είναι δυνατό, να συνεισφέρουν ανάλογα με τη δυνατότητά τους. Αναφέρεται επίσης ότι, για δαπάνες μέχρι €8.543, αποφασίζει το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ για μεγαλύτερα ποσά χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε κατά το 2008 ανήλθε στις €426.720. Οι €361.720 παραχωρήθηκαν σε 79 Κοινότητες/Δήμους, και οι €65.000 σε 18 σωματεία. Όλες οι χορηγίες κυμάνθηκαν από €1.000 έως €8.500. Από τον έλεγχο διαπίστωσα τα πιο κάτω:

(α) Όλες οι πληρωμές καταβάλλονται σύμφωνα με κατάσταση που ετοιμάζεται από το Γραφείο του Υπουργού, όπου αναφέρεται απλά ο λήπτης της χορηγίας και το ποσό, η οποία, όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός, ετοιμάζεται στη βάση αιτημάτων των Κοινοτήτων/Σωματείων και μετά από έγκριση του Γενικού Διευθυντή.

(β) Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε πληροφορίες ή στοιχεία αναφορικά με τα έργα τα οποία χρηματοδοτήθηκαν, ούτε υποβάλλεται οποιοδήποτε δικαιολογητικό για την εκτέλεσή τους ή για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η χορηγία.

(γ) Δεν φαίνεται να ζητήθηκε σε καμία περίπτωση η οικονομική συνδρομή των ληπτών της χορηγίας, όπως αναφέρεται στο επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού.

(δ) Διαπίστωσα περιπτώσεις όπου καταβλήθηκε δύο φορές, κατά το ίδιο έτος, οικονομική βοήθεια σε Κοινότητες, που στο σύνολο ξεπερνούσε το ποσό των €8.543, για τις οποίες δεν ζητήθηκε η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί διαδικασία βάσει της οποίας τα αιτήματα Δήμων/Κοινοτήτων ή άλλων οργανωμένων συνόλων, για επιδότηση, θα αφορούν την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων/δράσεων που έχουν σχέση με τη γεωργία ή/και την αγροτική ανάπτυξη, καθώς και αποδεικτικά στοιχεία για τη διάθεση της χορηγίας για τον σκοπό για τον οποίο καταβλήθηκε. Επισημάνω ότι, σε περίπτωση άλλων Υπουργείων τα οποία καταβάλλουν παρόμοιες χορηγίες (Συγκοινωνιών και Έργων, Εσωτερικών) απαιτείται βάσει του επεξηγηματικού μνημονίου του Προϋπολογισμού τους, η κατάθεση σχετικής τριμηνιαίας αναφοράς στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου εξέφρασε την άποψη ότι, το σύστημα ελέγχου σε σχέση με το υπό αναφορά κονδύλι είναι το ίδιο που ισχύει και για άλλα ποσά που λαμβάνουν οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την Κυβέρνηση, αλλά ενόψει των επισημάνσεών μου, στο μέλλον θα ζητείται από τους λήπτες των χορηγιών η τήρηση στοιχείων μέσα από τα οποία να μπορεί να τεκμηριωθεί ότι οι χορηγίες που έλαβαν χρησιμοποιήθηκαν για την εκτέλεση έργων/δράσεων που έχουν σχέση με τη γεωργία ή/και την αγροτική ανάπτυξη. Επίσης, με πληροφόρησε ότι από φέτος (2009) για την καταβολή των χορηγιών, απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση της Βουλής.

Ολοκλήρωση των Αποχετευτικών Έργων του Προγράμματος Εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για τα Αστικά Λύματα. Κατά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κυπριακή Κυβέρνηση δεσμεύτηκε με την κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων σε όλες τις Κοινότητες που έχουν πληθυσμό πέραν των 2000 περίπου κατοίκων μέχρι και το 2012. Μέσα στα πλαίσια υλοποίησης αυτής της δέσμευσης το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ανέθεσε το 2003, μετά από ανοικτό διαγωνισμό, σε οίκο Συμβούλων, την ετοιμασία μελέτης για το σχεδιασμό της συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων σε 28 Κοινότητες, έναντι του ποσού των €978.000. Οι μελέτες αυτές ολοκληρώθηκαν προς το τέλος του 2004.

Έκτοτε ακολούθησαν διαβουλεύσεις μεταξύ της κυβερνητικής πλευράς και των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων, κυρίως για τη χωροθέτηση των βιολογικών σταθμών επεξεργασίας λυμάτων. Επειδή υπήρξαν αντιδράσεις από Κοινότητες, προτάθηκαν διάφορες υπαλλακτικές λύσεις και σενάρια χωρίς, δυστυχώς, μετά από πάροδο 4,5 χρόνων περίπου, να εξευρεθούν κοινά αποδεκτές διευθετήσεις. Συγκεκριμένα τα σοβαρότερα προβλήματα και εκκρεμότητες παρουσιάζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις.

(α) **Αποχετευτικό Σύστημα των 10 Κοινοτήτων της Επαρχίας Λάρνακας και της Ελεύθερης Περιοχής Αμμοχώστου.** Μετά από έντονες διαμαρτυρίες της Κοινότητας Αυγόρου για τη χωροθέτηση του κοινού σταθμού στην Άχνα, προέκυψε το σενάριο συμπλεγματοποίησης των Κοινοτήτων Ορμήδειας, Ξυλοτύπου, Ξυλοφάγου, Άχνας και Αυγόρου με κοινό σταθμό επεξεργασίας λυμάτων στην κτηνοτροφική περιοχή Β' Ορμήδειας. Το σενάριο προέβλεπε επίσης συμπλεγματοποίηση των Δήμων Παραλιμνίου, Αγίας

Νάπας με το Δήμο Δερύνειας και τις Κοινότητες Λιοπετρίου, Φρενάρους, Σωτήρας και Αχερίτου με εξυπηρέτηση από τον υφιστάμενο σταθμό επεξεργασίας λυμάτων της Κοινοπραξίας των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλμινίου – Αγίας Νάπας. Η διευθέτηση αυτή εγκρίθηκε από τη Υπουργική Επιτροπή κατά τη συνεδρία της στις 15 Μαΐου 2008. Παρά ταύτα στις 5 Φεβρουαρίου 2009 τα Κοινοτικά Συμβούλια Αυγόρου και Άχνας, με τη στήριξη και άλλων Κοινοτήτων, ζήτησαν την επαναφορά του σεναρίου με κοινό σταθμό και για τις 10 Κοινότητες στην Άχνα. Σύμφωνα με την επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ημερ. 24.2.2009 η λύση αυτή, αν υιοθετηθεί θα προσφέρει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως η επίσπευση εκτέλεσης του έργου και οικονομικό όφελος λόγω του ότι το όλο έργο θα μπορεί να προταθεί για συγχρηματοδότηση από τα Διαθρωπικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπρόσθετα δεν θα χρειαστεί η αναθεώρηση των υφισταμένων μελετών για τις οποίες χρειάζεται επιπρόσθετος χρόνος καθώς και επιπρόσθετο ποσό γύρω στις €700.000.

(β) Σύμπλεγμα Επισκοπής (Επισκοπή, Ύψωνας, Τραχώνι, Κολόσσι, Ερήμη). Για τις 5 Κοινότητες έγιναν προσπάθειες για ένταξή τους στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού (ΣΑΛΑ). Για τον σκοπό αυτό έγιναν διαβουλεύσεις και διάλογος μεταξύ των αρμοδίων Κυβερνητικών Τμημάτων, των 5 Κοινοτήτων και του ΣΑΛΑ.

Το ΣΑΛΑ προχώρησε με την εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αποχέτευσης και δεύτερου σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στη δυτική περιοχή Λεμεσού. Σύμφωνα με προκαταρτικό χρονοδιάγραμμα εργασιών που υποβλήθηκε από το ΣΑΛΑ στις 26.11.2008 το έργο θα στοιχίσει γύρω στα €80εκ. και η ολοκλήρωση του, με τις καλύτερες συνθήκες, δεν μπορεί να επιτευχθεί πριν τα μέσα του 2013. Παρά την τελική θέση της Κοινότητας Επισκοπής - κατά την Υπουργική σύσκεψη στις 1.12.2008 - ότι δέχονται τη συμπλεγματοποίηση των 5 Κοινοτήτων και την ένταξή τους στο ΣΑΛΑ με κατασκευή του κοινού σταθμού στην Επισκοπή, η εν λόγω Κοινότητα επανήλθε στην αρχική της θέση, δηλαδή τη μη ένταξη της στο ΣΑΛΑ και την ίδρυση του ενιαίου Συμβουλίου Αποχετεύσεων Δυτικής Λεμεσού με τις άλλες τέσσερις Κοινότητες.

(γ) Αποχετευτικό Δήμου Αραδίππου. Οι μακροχρόνιες προσπάθειες να πεισθεί ο Δήμος Αραδίππου να ενταχθεί στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας δεν απέδωσαν με αποτέλεσμα να συνεχίζεται μέχρι σήμερα η στασιμότητα στην υλοποίηση του έργου.

(δ) Δεδομένου ότι ο στόχος για συμπλήρωση των έργων μέχρι το 2012 καθίσταται πλέον πολύ δύσκολο να υλοποιηθεί και η Κυπριακή Δημοκρατία κινδυνεύει να υποστεί την επιβολή σημαντικών οικονομικών κυρώσεων, ζήτησα από τον Γενικό Διευθυντή να πληροφορηθώ:

- (i)** πώς αντιμετωπίζεται το θέμα της καθυστέρησης και πότε προγραμματίζεται η ολοκλήρωση των αποχετευτικών αυτών έργων.
- (ii)** γιατί γίνεται ανεκτή η συμπεριφορά Κοινοτήτων οι οποίες δεσμεύτηκαν γραπτώς με την αποδοχή συγκεκριμένης λύσης, να υπαναχωρούν εκ των υστέρων, προκαλώντας σοβαρές χρονικές και οικονομικές επιπτώσεις στην υλοποίηση των έργων και αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις στο Δημόσιο.

Ο Γενικός Διευθυντής τον Ιούλιο 2009 με πληροφόρησε ότι, καταβάλλεται εκ μέρους του Υπουργείου κάθε δυνατή προσπάθεια για επίσπευση των αποχετευτικών έργων, η κατασκευή των οποίων θα πρέπει σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ για τα Αστικά Λύματα, να ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι το 2012.

Σε ότι αφορά τη συμπεριφορά Κοινοτήτων που δεσμεύονται με την αποδοχή συγκεκριμένης λύσης και μετά υπαναχωρούν, ανέφερε ότι οι περιπτώσεις υπαναχώρησης, αφορούν προφορικές δεσμεύσεις από τις ίδιες τις Κοινοτικές Αρχές και την αδυναμία τους να εξασφαλίσουν την αναγκαία συναίνεση των τοπικών Συμβουλίων. Συνεπώς καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια, για την εξασφάλιση και επίσπευση της συναίνεσης των Κοινοτικών Αρχών δεδομένου ότι τα χρονικά πλαίσια για συμμόρφωση με την Κοινοτική Οδηγία είναι περιορισμένα και διαφαίνεται σοβαρός κίνδυνος οικονομικών κυρώσεων. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι, διερευνάται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας συμμόρφωσης της Κύπρου με την σχετική οδηγία ώστε να παρασχεθεί ο απαιτούμενος χρόνος για ομαλή ωρίμανση των έργων που προωθούνται.

4.13 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας.

(α) Επίτευξη στόχων ανάκτησης και ανακύκλωσης. Η Οδηγία 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποσκοπεί στην εναρμόνιση των εθνικών μέτρων που αφορούν στη διαχείριση των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασίας προκειμένου, αφενός, να προληφθούν και να μειωθούν οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και αφετέρου να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να αποφευχθούν εμπόδια στο εμπόριο καθώς και στρεβλώσεις και περιορισμοί στον ανταγωνισμό. Οι συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι ανάκτησης/ανακύκλωσης και το προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους που τίθενται στο άρθρο 6 της Οδηγίας, συμπεριλήφθηκαν και στο άρθρο 6 των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006. Με βάση το πιο πάνω άρθρο του Νόμου, μέχρι τις 31.12.2005 θα έπρεπε να ανακτάται το 50%, τουλάχιστο, του βάρους των αποβλήτων συσκευασίας. Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις που ετοιμάστηκαν από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος αναφορικά με την ανάκτηση αποβλήτων συσκευασίας στην Κύπρο για το 2005 και 2006, το συνολικό ποσοστό πραγματικής ανάκτησης και ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας ανήλθε σε μόλις 11,1% και 25,2% αντίστοιχα, ενώ σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Υπηρεσίας, οι στόχοι που επιτεύχθηκαν μέσα στο 2007 παρέμειναν και πάλι σε πολύ χαμηλά επίπεδα αφού το συνολικό ποσοστό πραγματικής ανάκτησης και ανακύκλωσης ανήλθε σε μόλις 25,9%.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν μπορούσε να επιτύχει τους ποσοτικούς στόχους που ορίζει η Οδηγία για το 2005, λόγω μη ύπαρξης ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας. Για το 2006, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, εφάρμοσε κρατικό πρόγραμμα ανακύκλωσης και αδειοδότησε μη κερδοσκοπική εταιρεία συλλογικής διαχώρισης συσκευασιών, η οποία λειτούργησε το Φεβρουάριο του 2007. Τα ποσοστά ανακύκλωσης για το 2006 και 2007 αυξήθηκαν σημαντικά σε σχέση με το 2005 και οι ποσοτικοί στόχοι για χαρτί, μέταλλο και ξύλο έχουν επιτευχθεί το 2007, αλλά η χαμηλή ανάκτηση του πλαστικού και του γυαλιού μειώνουν το συνολικό στόχο ανάκτησης. Στόχος της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος είναι η στενή συνεργασία με εταιρείες που πραγματοποιούν ανάκτηση υλικών και η καταγραφή και η επιβολή κυρώσεων σε παραγωγούς που δεν συμμορφώνονται με τη νομοθεσία για οργάνωση ατομικών συστημάτων ή εφαρμογή συλλογικών συστημάτων.

(β) Μεταφορά των προνοιών της Οδηγίας 2004/12/EK και των αποφάσεων 2005/20/EK και 2005/270/EK στο Εθνικό Δίκαιο για τροποποίηση των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων 2002 έως 2006. Παρατήρησα ότι, η προβλεπόμενη από το άρθρο 16(1) της Οδηγίας 94/62 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), διαδικασία τεχνικής πληροφόρησης δεν ακολουθήθηκε σε σχέση με τον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2006 (Ν. 48(I)/2006), ο οποίος ψηφίστηκε για σκοπούς εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία και τις Αποφάσεις της ΕΕ που αναφέρονται πιο πάνω. Η Τεχνική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της ΕΕ, σε συνεδρία της στις 29.11.2006 επισήμανε ότι οκτώ κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου, από τα 22 τα οποία εναρμόνισαν τη νομοθεσία τους με την Οδηγία 2004/12/EK, δεν είχαν ακολουθήσει τη διαδικασία τεχνικής πληροφόρησης, γεγονός το οποίο δυνατό να οδηγήσει στη διαδικασία επιβολής προστίμου για την κάθε χώρα.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος ετοίμασε νέο προσχέδιο νομοθεσίας για αντικατάσταση του πιο πάνω Νόμου, ο νομοτεχνικός έλεγχος του οποίου ολοκληρώθηκε στις 15.2.2008. Ωστόσο η διαβίβαση του νομοσχεδίου στην Επιτροπή, σύμφωνα με την Οδηγία 94/62, η οποία πρέπει να γίνει από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας, ως το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με το σχετικό Νόμο, για τη διαχείριση του εθνικού συστήματος τεχνικής πληροφόρησης, ακόμα εκκρεμεί, παρά την πάροδο πέραν του ενός έτους από την ετοιμασία του. Συνεπώς, η υποχρέωση της Δημοκρατίας να μεταφέρει τις διατάξεις της προαναφερθείσας κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο ακόμα εκκρεμεί.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, παρόλο που η Υπηρεσία Περιβάλλοντος στόχευε στην ολοκλήρωση της εκκρεμότητας μέχρι τέλους του χρόνου, ωστόσο λόγω νέων δεδομένων που προέκυψαν κατά το νομοτεχνικό έλεγχο του προσχεδίου νομοθεσίας, διαπιστώθηκε ότι θα

πρέπει να ετοιμαστεί νέο νομοσχέδιο, το οποίο θα αποσταλεί και πάλι στον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας για διαβίβαση στην Επιτροπή.

(γ) Πρόγραμμα συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων. Το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, μαζί με αριθμό υπόχρεων διαχειριστών αποβλήτων συσκευασίας, ίδρυσε, το 2003, μη κερδοσκοπική εταιρεία συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών, στο πλαίσιο των ευθυνών τους για ανάκτηση και ανακύκλωση των συσκευασιών τους, βάσει του Νόμου 32(I)/2002.

Με βάση τις διατάξεις των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006, και των σχετικών Κανονισμών, ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ενέκρινε στις 21.7.2006 το σύστημα συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών και αποβλήτων συσκευασιών της εν λόγω εταιρείας μέχρι την 31.7.2012. Το σύστημα αυτό είναι το μόνο συλλογικό σύστημα που λειτουργεί στην Κύπρο και καλύπτει όλες τις επαρχίες της Κύπρου εκτός της Λάρνακας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 26.11.2008 ενέκρινε, μεταξύ άλλων, την παραχώρηση οικονομικής ενίσχυσης για κάλυψη των δαπανών της ενημερωτικής εκστρατείας της εταιρείας, ύψους €1.537.741 (£900.000), αφού βάσει σχετικής γνωμάτευσης του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ημερ. 1.2.2008, η χρηματοδότηση αυτή δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Το εν λόγω ποσό θα τυγχάνει διαχείρισης από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος, και θα παραχωρηθεί υπό συγκεκριμένους όρους, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης, από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας (ΣΕΔΑΣ), του ενημερωτικού προγράμματος της εταιρείας. Η ΣΕΔΑΣ ενέκρινε το υπό αναφορά πρόγραμμα σε συνεδρία της στις 10.2.2009.

Όσον αφορά στο αίτημα της εταιρείας για κάλυψη και των λειτουργικών δαπανών της από το κράτος, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε σχετική επιστολή προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, ημερ. 1.2.2008, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το ζήτημα της κάλυψης των λειτουργικών δαπανών της εταιρείας θα μπορέσει να αξιολογηθεί εφόσον αποσαφηνιστεί με την ΕΕ κατά πόσο η Οδηγία 94/62 υποχρεώνει τους οικονομικούς παράγοντες να επωμιστούν το σύνολο του κόστους διαχείρισης του συστήματος ή δίδει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα κάλυψης ενός μέρους του κόστους αυτού. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος ζήτησε, στις 31.1.2008, τις απόψεις της Προέδρου της Τεχνικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της ΕΕ οι οποίες, αντιλαμβάνομαι, δεν έχουν ακόμη δοθεί επίσημα, με αποτέλεσμα το θέμα αξιολόγησης του ζητήματος από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων να εκκρεμεί.

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, με βάση το άρθρο 6 του Νόμου, μέχρι τις 31.12.2005 θα έπρεπε να ανακτάται το 50%, τουλάχιστο, του βάρους των αποβλήτων συσκευασίας. Η επίτευξη των πιο πάνω ποσοτικών στόχων, τουλάχιστο κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του συστήματος, δηλαδή για την περίοδο 1.8.2006 – 31.7.2007, έχει συμπεριληφθεί στους όρους έγκρισης του συστήματος της εταιρείας σύμφωνα με τους οποίους η μη επίτευξή τους μπορεί να αποτελέσει λόγο ανάκλησης της έγκρισης. Παρατήρησα ότι, σύμφωνα με σχετική έκθεση που ετοιμάστηκε από την εταιρεία αναφορικά με την ανάκτηση αποβλήτων συσκευασίας για την περίοδο 1.8.2006-31.7.2007, το συνολικό ποσοστό πραγματικής ανάκτησης και ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας ανήλθε σε μόλις 7%. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τα έτη 2007 και 2008 ανήλθαν σε 13% και 15,15% αντίστοιχα, ποσοστά πολύ χαμηλότερα των ποσοτικών στόχων που τέθηκαν, γεγονός που σημειώθηκε από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος κατά την προβλεπόμενη από τους όρους της άδειας επιθεώρηση που διενεργήθηκε δύο χρόνια μετά την έναρξη λειτουργίας του συστήματος, στις 7.11.2008.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι κατά τη λειτουργία του προγράμματος ανακύκλωσης της υπό αναφορά εταιρείας παρατηρήθηκαν προβλήματα εφαρμογής του, λόγω του ότι η επιτυχία του εξαρτάται αποκλειστικά από την συμμετοχή του κοινού, και ότι η αναθεώρηση των όρων της άδειας της εταιρείας θα συζητηθεί σε συνεδρία της ΣΕΔΑΣ. Ανέφερε επίσης ότι, πρωταρχικός στόχος της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος δεν είναι να τιμωρήσει αυτούς που ήδη συμμορφώνονται με τη νομοθεσία αλλά αυτούς που ουδέποτε ανταποκρίθηκαν και γι' αυτό θα εφαρμοστεί αυστηρότερος έλεγχος. Στην περίπτωση όπου τα ποσοστά συνεχίζουν να διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα τότε υπάρχει ενδεχόμενο να επιβληθούν κυρώσεις και στην εταιρεία.

(δ) Ποινικές διώξεις με βάση των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων 2002 έως 2006. Σύμφωνα με το άρθρο 9 των πιο πάνω Νόμων, οι παραγωγοί υποχρεούνται να διαχειρίζονται τις συσκευασίες και να αναλαμβάνουν το κόστος διαχείρισης των συσκευασιών μετά τη χρησιμοποίησή τους. Σύμφωνα με την ΚΔΠ 747/2003 οι διαχειριστές θα έπρεπε, μέχρι τις 3.4.2004 να οργανώσουν ατομικά συστήματα διαχείρισης συσκευασιών ή να συμμετέχουν σε συλλογικά συστήματα διαχείρισης συσκευασιών μετά από έγκρισή τους από την αρμόδια αρχή. Επίσης, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 των ίδιων Νόμων, οι παραγωγοί υποχρεούνται να παρέχουν αξιόπιστα δεδομένα που αφορούν στον τομέα της δραστηριότητάς τους και η τελευταία προθεσμία για ανταπόκριση ήταν η 10.5.2005. Παρά το ότι η Υπηρεσία απέστειλε επιστολές σε όλες τις εμπλεκόμενες εταιρείες, μεγάλος αριθμός εταιρειών δεν συμμορφώθηκε. Η Υπηρεσία απέστειλε στις 27.6.2005 στο Γενικό Εισαγγελέα κατάλογο 434 εταιρειών οι οποίες δεν συμμορφώθηκαν με τις πιο πάνω διατάξεις του Νόμου, αδίκημα το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Νόμου, υπόκειται σε ποινή προστίμου μέχρι €85.430 (£50.000). Η Νομική Υπηρεσία σε απάντησή της στις 9.2.2006, ζήτησε να αποσταλεί ξεχωριστά η κάθε υπόθεση, μαζί με συγκεκριμένα απαραίτητα στοιχεία.

Σύμφωνα με επιστολή της Υπηρεσίας προς τον Γενικό Εισαγγελέα ημερ. 11.4.2008, το πιο πάνω αίτημα δεν ικανοποιήθηκε λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας που απαιτείτο για την ετοιμασία ξεχωριστού φακέλου για κάθε υπόθεση. Με την ίδια επιστολή ζητήθηκε η εξέταση του ενδεχομένου χρήσης εξώδικων προστίμων προς τις εταιρείες αυτές, με ενσωμάτωση σχετικής διάταξης στο τροποποιητικό νομοσχέδιο, που ήδη προωθείται. Αντιλαμβάνομαι ότι η Υπηρεσία βρίσκεται στο στάδιο διερεύνησης όλων των εμπλεκόμενων εταιρειών με στόχο τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών που ζητήθηκαν από τη Νομική Υπηρεσία.

Εξέφρασα την άποψη ότι επιβάλλεται όπως η Υπηρεσία Περιβάλλοντος εντατικοποιήσει τις ενέργειές της για συλλογή των απαραίτητων στοιχείων, με στόχο την άμεση προώθηση όλων των υποθέσεων ενώπιον της δικαιοσύνης, ανεξαρτήτως της ενδεχόμενης δυνατότητας έκδοσης εξώδικων προστίμων.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η Υπηρεσία Περιβάλλοντος έχει ετοιμάσει βάση δεδομένων με όλα τα στοιχεία που αφορούν τις εταιρείες που έχουν υποχρέωση, σύμφωνα με τη νομοθεσία, για διαχείριση συσκευασιών. Οι φάκελοι των εταιρειών για τις Επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου ολοκληρώθηκαν και πρόσφατες επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν από την Υπηρεσία είχαν ως αποτέλεσμα τη συμμόρφωση των εταιρειών ως προς την υποβολή στοιχείων και εγγραφή τους σε σύστημα διαχείρισης συσκευασιών. Η Υπηρεσία θα εντατικοποιήσει τους ελέγχους, επιβάλλοντας και τις ανάλογες κυρώσεις, με την δημιουργία ομάδας ελέγχου των συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων.

Επικίνδυνα Απόβλητα. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2006/12 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί των στερεών αποβλήτων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα επικίνδυνα απόβλητα, όπως καθορίζονται στην Οδηγία 91/689, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να δημιουργηθεί ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων και να συνταχθεί σχέδιο διαχείρισής τους. Για συμμόρφωση με τις εν λόγω πρόνοιες, ετοιμάστηκε το 2004, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.215(Ι)/2002, η Στρατηγική Διαχείρισης Αποβλήτων και συνεχίζεται η αδειοδότηση ιδιωτικών εγκαταστάσεων οι οποίες διαχειρίζονται συγκεκριμένους τύπους επικίνδυνων αποβλήτων.

Για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων που δεν καλύπτονται από ιδιωτικές εγκαταστάσεις, οι καταγεγραμμένες ποσότητες των οποίων είναι μικρές για να ελκύσουν επενδυτικό ενδιαφέρον από τον ιδιωτικό τομέα, ετοιμάστηκε μελέτη για το σχεδιασμό ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων στην Κύπρο, η οποία ολοκληρώθηκε στις 7.12.2007. Όπως πληροφορήθηκα, η αρμόδια Τεχνική Επιτροπή ολοκλήρωσε και υπέβαλε δύο προτάσεις για την προώθηση της κατασκευής και λειτουργίας Κέντρου Διαχείρισης Ειδικών Αποβλήτων. Προγραμματίζονται επίσης επισκέψεις αντιπροσωπειών των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων σε παρόμοιου τύπου εγκαταστάσεις στο εξωτερικό ενώ αναμένεται η ετοιμασία και υποβολή σχετικής πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για λήψη τελικής απόφασης.

Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού. Σύμφωνα με την Οδηγία 2002/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και

ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων και για την επίτευξη υψηλού επιπέδου χωριστής συλλογής των ΑΗΗΕ. Συγκεκριμένα, το άρθρο 5.5 της υπό αναφορά Οδηγίας καθορίζει ότι, το αργότερο έως τις 31.12.2008, θα πρέπει να έχει επιτευχθεί χωριστή συλλογή τουλάχιστον τεσσάρων χιλιογράμμων ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης κατά μέσο όρο, ανά κάτοικο και ανά έτος. Παράλληλα, το άρθρο 7 της Οδηγίας καθορίζει ποσοτικούς στόχους σε σχέση με την αξιοποίηση των ΑΗΗΕ που συλλέγονται ξεχωριστά.

Οι περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2004 (ΚΔΠ 668/2004) ψηφίστηκαν με σκοπό την εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με την πιο πάνω Οδηγία. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 5(2)(α) οι παραγωγοί υποχρεούνται, μέχρι τις 13.8.2005, να μεριμνήσουν ατομικά ή συλλογικά ώστε να δημιουργηθούν συστήματα ανάκτησης των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού οικιακής προέλευσης.

Το πρώτο συλλογικό σύστημα διαχείρισης ΑΗΗΕ αδειοδοτήθηκε τον Ιούνιο του 2008, με μεγάλη, δηλαδή, καθυστέρηση, το οποίο, ωστόσο δεν έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία. Παράλληλα, έχουν αδειοδοτηθεί δύο εγκαταστάσεις για ανακύκλωση συγκεκριμένων τύπων ΑΗΗΕ, ενώ εξετάζονται άλλες τέσσερις αιτήσεις.

Βάσει του Κανονισμού 15 οι ποινές που επιβάλλονται για παραβάσεις των διατάξεων των εν λόγω Κανονισμών καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 41 του περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμου του 2002 (Ν.215(Ι)/2002). Το άρθρο αυτό καθορίζει χρηματικές ποινές και ποινές φυλάκισης στην περίπτωση παραβάσεων των διατάξεων του Νόμου και, κατ'επέκταση, των Κανονισμών, με την προσαγωγή των ενόχων στο δικαστήριο, ωστόσο η Υπηρεσία δεν προέβη στη λήψη μέτρων κατά των παραγωγών οι οποίοι παρέλειψαν να ενταχθούν στο συλλογικό σύστημα διαχείρισης ΑΗΗΕ καθώς και να δημιουργήσουν ατομικό σύστημα. Σημειώνεται ότι, βάσει των διατάξεων του τροποποιητικού Νόμου (Ν.63(Ι)/2009), που τέθηκε σε ισχύ στις 3.7.2009, η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα της εξώδικης ρύθμισης αδικημάτων από παραγωγούς ΑΗΗΕ που παραλείπουν να συμμορφώνονται με τις προαναφερόμενες διατάξεις.

Κανονισμός 2037/2000 σχετικά με τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος – Χρήση αλογόνων σε πλοία του Κυπριακού νηολογίου. Σύμφωνα με το άρθρο 4.4(v) του Κανονισμού 2037/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος, τα συστήματα πυροπροστασίας και οι πυροσβεστήρες που περιέχουν αλογόνο θα έπρεπε να παροπλιστούν και οι ουσίες αυτές να ανακτώνται σύμφωνα με καθορισμένη διαδικασία. Με βάση τα πιο πάνω, οι πυροσβεστήρες αλογόνου θα έπρεπε να είχαν αφαιρεθεί από τα πλοία που είναι εγγεγραμμένα στο Κυπριακό νηολόγιο, από την 1.5.2004.

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος υπέδειξε με επιστολές της προς το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων την ανάγκη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες του πιο πάνω Κανονισμού και η ΕΕ, στις 3.4.2008, απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στον Υπουργό Εξωτερικών, στην οποία εκφράζει την άποψη πως η Κύπρος δεν έχει ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4.4(v) του εν λόγω Κανονισμού. Στην απαντητική επιστολή που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών σε συνεργασία με το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας αναφέρεται ότι οι Κυπριακές αρμόδιες αρχές έχουν ήδη λάβει μέτρα με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας βάσει του υπό αναφορά Κανονισμού ενώ το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας ενημέρωσε την Υπηρεσία Περιβάλλοντος στις 28.4.2009, ότι, με βάση στοιχεία που συλλέχθηκαν από το Τμήμα, δεν υπάρχει πλέον σε κανένα κυπριακό πλοίο εγκατεστημένη ποσότητα αλογόνου.

Δίκτυο «Φύση 2000»

(α) Σύσταση Δικτύου.

- (i) Με βάση το άρθρο 3 της Οδηγίας 92/43 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συστάθηκε ένα συνεκτικό Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Ειδικών Ζωνών, επονομαζόμενο «Φύση 2000» («Natura 2000»). Σύμφωνα με την Οδηγία αυτή, κάθε κράτος μέλος συμβάλλει στη σύσταση του δικτύου και για το σκοπό αυτό ορίζει τόπους ως ειδικές ζώνες διατήρησης και, βασιζόμενο σε καθορισμένα από την Οδηγία κριτήρια, προτείνει κατάλογο Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και Ζωνών Ειδικής

Προστασίας (ΖΕΠ) στο έδαφός του. Στα πλαίσια αυτά, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος απέστειλε, περί τα τέλη του 2006, στην ΕΕ, κατάλογο με 38 προτεινόμενες περιοχές οι οποίες εγκρίθηκαν για ένταξη στο «Φύση 2000» το Μάρτιο του 2008.

Κατά την αξιολόγηση του υπό αναφορά καταλόγου, η ΕΕ διαπίστωσε ελλείψεις ως προς την επάρκειά του για διασφάλιση της επαρκούς αντιπροσώπευσης των σχετικών τύπων οικοτόπων και ειδών, οι οποίες καθιστούσαν αναγκαία την τροποποίηση και επέκταση των ορίων των προτεινόμενων περιοχών, καθώς και την προσθήκη νέων περιοχών, και ζήτησε όπως ενημερωθεί για το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του κυπριακού καταλόγου των προτεινόμενων ΤΚΣ και ΖΕΠ. Οι κυριότερες αδυναμίες προέκυψαν από τη μη ένταξη, στο Δίκτυο, των περιοχών της χερσονήσου του Ακάμα, της λίμνης Παραλιμνίου, της λίμνης Ορόκληνης και του Φάρου Κάτω Πάφου. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, με επιστολή της ημερ. 28.1.2009, ενημέρωσε την ΕΕ σχετικά με τις εξελίξεις όσον αφορά στην ένταξη των περιοχών αυτών στο Δίκτυο.

Στη συνέχεια, ο Υπουργός ΓΦΠΠ, με γνωστοποιήσεις του που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.3.2009 και 30.4.2009, κατάρτισε τις περιοχές του «Φάρου Κάτω Πάφου» και της «Λίμνης της Ορόκληνης», αντίστοιχα, ως ΤΚΣ. Τα όρια των υπό αναφορά περιοχών οριστικοποιήθηκαν από την αρμόδια επιστημονική επιτροπή και θα σταλούν στην ΕΕ για ένταξή τους στο Δίκτυο.

- (ii) **Προστασία κυπριακού νερόφιδου και ένταξη της Λίμνης Παραλιμνίου στο Δίκτυο.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, κατόπιν καταγγελίας κατά της Δημοκρατίας, η ΕΕ απέστειλε στις 21.3.2007 προειδοποιητική επιστολή για μη συμμόρφωση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας σε ότι αφορά στη διατήρηση και προστασία του ενδημικού κυπριακού νερόφιδου (*Natrix natrix cypriaca*). Σύμφωνα με την υπό αναφορά επιστολή, οι Κυπριακές Αρχές δεν είχαν περιλάβει στον εθνικό κατάλογο των προτεινόμενων ΤΚΣ την περιοχή της λίμνης Παραλιμνίου και ανέχονται δραστηριότητες οι οποίες βλάπτουν το είδος και καταστρέφουν τον οικοτόπο του στην περιοχή αυτή καθώς και στο φράγμα Ξυλιάτου. Σε απαντητική επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ότι προγραμματιζόταν, μέχρι το τέλος του 2007, να ολοκληρωθούν όλες οι αναγκαίες διεργασίες ώστε να προταθεί η ένταξη της περιοχής της λίμνης Παραλιμνίου που θεωρείται ο σημαντικότερος οικότοπος του νερόφιδου, στο Δίκτυο «Φύση 2000». Στη συνέχεια, η ΕΕ αφού έλαβε υπόψη την απάντηση της Κύπρου στην υπό αναφορά προειδοποιητική επιστολή, διατύπωσε, στις 5.6.2008, αιτιολογημένη γνώμη, δυνάμει του άρθρου 296 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, λόγω παραβίασης της Οδηγίας 92/43 για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω και κάλεσε την Κυπριακή Δημοκρατία να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για συμμόρφωση εντός δύο μηνών. Η Κυπριακή Δημοκρατία ζήτησε από την Επιτροπή, στις 8.8.2008, παράταση της πιο πάνω προθεσμίας μέχρι τις 9.11.2008, με στόχο την ολοκλήρωση των αναγκαίων διαδικασιών και τη συμμόρφωση με την αιτιολογημένη γνώμη. Στην επιστολή απάντησης στην αιτιολογημένη γνώμη, η οποία στάλθηκε στην Επιτροπή περί τα τέλη Νοεμβρίου 2008, αναφέρθηκαν μεταξύ άλλων, τα μέτρα που είχαν ληφθεί σχετικά με τη διαδικασία συμπερίληψης της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στους προτεινόμενους ΤΚΣ και την πρόοδο που σημειώθηκε σχετικά με το θέμα. Επίσης αναφέρθηκε ότι, για τη βελτίωση των συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, με απώτερο στόχο την προστασία των ειδών και οικοτόπων, η αρμόδια αρχή ενημέρωσε ανάλογα και τις άλλες αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας για την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων.

Στις 16.1.2009, με γνωστοποίησή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ο Υπουργός ΓΦΠΠ κατάρτισε το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής της λίμνης Παραλιμνίου ως προτεινόμενο ΤΚΣ. Ζήτησα όπως ενημερωθώ σχετικά με την αναμενόμενη ημερομηνία ένταξης της περιοχής στο Δίκτυο καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες η Υπηρεσία έχει προβεί για να διαπιστώσει ότι λήφθηκαν τα αναγκαία μέτρα για βελτίωση των συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή σε σχέση με την προστασία και διαφύλαξη του εναπομείναντος πληθυσμού του κυπριακού νερόφιδου.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η πρόταση για ένταξη της περιοχής στο Δίκτυο δεν έχει αποσταλεί στην Ε.Ε. για τελική έγκριση, αναμένεται όμως να

σταλεί μέχρι το τέλος του χρόνου.

Επισημάνει επίσης ότι για μέρος της λίμνης, το οποίο δεν περιλήφθηκε στην περιοχή που καταρτίστηκε ως ΤΚΣ, υποβλήθηκε αίτηση από εταιρεία, στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, για διαχωρισμό 304 οικοπέδων. Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, γνωμάτευσε θετικά για το προτεινόμενο έργο, αφού τα λιμνία διαβίωσης του νερόφιδου βρίσκονται αρκετά μακριά από την υπό αναφορά περιοχή, με ελάχιστη απόσταση τα 550 μέτρα. Βάσει των πιο πάνω ζητήσα από την Υπηρεσία όπως βεβαιώσει ότι το μέρος της λίμνης που έχει ενταχθεί στο Δίκτυο είναι επαρκές για την ικανοποιητική προστασία του κυπριακού νερόφιδου και ότι με την ένταξη της περιοχής στο Δίκτυο «Φύση 2000» θα ικανοποιηθούν οι σχετικές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας προς την ΕΕ.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με διαβεβαίωσε ότι το μέρος της Λίμνης που έχει ενταχθεί είναι επαρκές και θα ικανοποιηθούν οι υποχρεώσεις μας προς την Ε.Ε.

- (iii) **Ένταξη χερσονήσου Ακάμα στο Δίκτυο.** Η περιοχή της χερσονήσου του Ακάμα παρουσιάζει ιδιαίτερο οικολογικό ενδιαφέρον και η ανάγκη ένταξής της στο Δίκτυο επισημάνθηκε τόσο σε προειδοποιητική επιστολή της ΕΕ, σε σχέση με κενά που εντοπίστηκαν στον κατάλογο προτεινόμενων ΖΕΠ, όσο και σε επιστολές της Διαρκούς Επιτροπής (Standing Committee) της Συνθήκης της Βέρνης, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη υποχρεώνονται να προστατεύουν τους πληθυσμούς της άγριας χλωρίδας και πανίδας και να δίνουν ιδιαίτερο βάρος στα ευάλωτα είδη και σε όσα είδη κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 21.12.2005, τις πρόνοιες του Διαχειριστικού Σχεδίου της χερσονήσου του Ακάμα, το οποίο έχει ως στόχο την προστασία και διαχείριση της περιοχής και με απόφασή του ημερ. 4.10.2007 ενέκρινε τη σύσταση Διαχειριστικής Επιτροπής η οποία έχει ως βασικό ρόλο την επιτήρηση της πορείας του Διαχειριστικού Σχεδίου και των επιμέρους έργων. Ωστόσο, οι πιο πάνω ενέργειες δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθούν εφόσον ο τελικός καθορισμός των ορίων της περιοχής προσέκρουσε σε αντιδράσεις των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, ημερ. 9.3.2009, η Επιστημονική Επιτροπή που συστάθηκε από τον περί της Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμο του 2003, σε συνεδρία της ημερ. 24.2.2009 κατέληξε στην οριοθέτηση της περιοχής του Ακάμα που θα ενταχθεί στο Δίκτυο ενώ η ανάπτυξη στην περιοχή παραμένει αυστηρά ελεγχόμενη και καμία ανάπτυξη δεν επιτρέπεται στις ακτές των περιοχών όπου συναντώνται τα ενδημικά είδη και οι πολεοδομικές ζώνες αναμένονται να τροποποιηθούν σύντομα, ώστε να παρέχεται αποτελεσματικότερη διαχείριση στα ευαίσθητα ενδημικά είδη. Η απόφαση της Επιστημονικής Επιτροπής στις 24.2.2009, για καθορισμό των ορίων της περιοχής Ακάμα που θα ενταχθούν στο Δίκτυο, τέθηκε ενώπιον της Υπουργικής Επιτροπής για το θέμα του Ακάμα, στις 26.3.2009, και ακολούθησε σχετική ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 28.4.2009. Στις 17.7.2009, με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο Υπουργός ΓΦΠΠ, γνωστοποίησε την κατάρτιση τμήματος της περιοχής της χερσονήσου του Ακάμα ως προτεινόμενο ΤΚΣ και μετά την εξέταση τυχόν ενστάσεων η περιοχή θα προταθεί στην ΕΕ για συμπερίληψη στο Δίκτυο.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι οι ενστάσεις για την ένταξη της περιοχής εξετάζονται ήδη και η διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας των ενστάσεων η Επιστημονική Επιτροπή θα καταλήξει στα τελικά όρια της περιοχής, τα οποία θα αποσταλούν στην ΕΕ για τελική έγκριση.

- (β) **Διαχείριση Δικτύου.** Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των ΤΚΣ ενώ όσον αφορά τις ΖΕΠ, την ευθύνη έχει το Ταμείο Θήρας. Για την εφαρμογή των προνοιών των σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών σε σχέση με τους ΤΚΣ και τις ΖΕΠ, έχει ολοκληρωθεί η ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για δώδεκα περιοχές του Δικτύου, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για άλλες 13 περιοχές.

Το Γραφείο Προγραμματισμού, με επιστολή του ημερ. 26.5.2008 επισημαίνει αναφορά της ΕΕ, ότι χρειάζεται λεπτομερής σχεδιασμός για την εφαρμογή των διαφόρων διαχειριστικών σχεδίων που ετοιμάστηκαν για περιοχές του Δικτύου και ότι ζητήθηκε από αυτό να παρακολουθεί τα έργα, ώστε να

διασφαλιστεί ότι τα διαχειριστικά σχέδια θα υλοποιηθούν σωστά. Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τα μέτρα που η Υπηρεσία προτίθεται να λάβει για διασφάλιση της βιωσιμότητας και εφαρμογής των υπό αναφορά σχεδίων.

(γ) Χρηματοδότηση Δικτύου. Η Κύπρος έχει εξασφαλίσει έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για χρηματοδότηση ύψους €900.000, από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2004, για την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων οκτώ περιοχών του Δικτύου και €600.000 για την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για άλλες 13 περιοχές από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2006. Επίσης, η ΕΕ ενέκρινε, στις 30.7.2004, τη συγχρηματοδότηση με ποσό ύψους €2.615.470 (£1.530.766), που αντιπροσωπεύει περίπου το 60% της συνολικής δαπάνης ύψους περίπου €4,5 εκ. (£2,6 εκ.), μέσω του Ευρωπαϊκού προγράμματος LIFE, για την εκπόνηση πιλοτικών διαχειριστικών πρακτικών σε πέντε περιοχές του Δικτύου.

Τα διαχειριστικά σχέδια που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης του 2004, έχουν ολοκληρωθεί και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €568.538 από τις οποίες €498.061 εκταμιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για τις άλλες 13 περιοχές του Δικτύου εξασφαλίστηκε έγκριση χρηματοδότησης από τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2006, ύψους €600.000. Η τελευταία ημερομηνία σύναψης των σχετικών συμβολαίων είναι η 15.12.2008 και η τελευταία ημερομηνία εκτέλεσής τους η 15.12.2009. Οι πραγματικές συνολικές δαπάνες που διενεργήθηκαν μέχρι τις 31.12.2008 ανήλθαν σε μόνο €82.337 συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., ενώ μέσα στο 2009 συνεχίζεται η διενέργεια των υπόλοιπων πληρωμών και η διαδικασία των σχετικών εκταμιεύσεων. Επισήμανα ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην προκήρυξη και κατακύρωση των υπό αναφορά προσφορών περιορίζει τα χρονικά περιθώρια εκτέλεσης των έργων και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα έτσι ώστε αυτά να αποπερατωθούν έγκαιρα, ώστε να καταστεί δυνατή η εκταμίευση των σχετικών κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για την εκτέλεση των πιλοτικών διαχειριστικών πρακτικών που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE υπογράφηκαν συμφωνίες μεταξύ της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Δασών, και του Ταμείου Θήρας, ως εταίρων, καθώς και τεσσάρων ιδιωτικών οργανισμών που ανέλαβαν την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για διάφορες δράσεις, και μεταξύ άλλων, τον έλεγχο του έργου, τη συγκέντρωση των απαιτούμενων πληροφοριών και την ετοιμασία των οικονομικών εκθέσεων για υποβολή στην ΕΕ. Η Υπηρεσία ζήτησε από την ΕΕ, παράταση του προγράμματος για περίοδο εννέα μηνών, δηλαδή μέχρι την 31.10.2008, καθώς και μερική ανακατανομή του συνολικού ποσού στις επιμέρους δράσεις του προγράμματος, αιτήματα τα οποία εγκρίθηκαν στις 25.4.2008.

(δ) Αιτήσεις για ανάπτυξη γηπέδων γκολφ. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, μετά από προκαταρκτική εξέταση των Μελετών Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον που αφορούν αιτήσεις για παραχώρηση άδειας ανάπτυξης γηπέδων γκολφ, διαπίστωσε τρεις περιπτώσεις όπου μέρος των προτεινόμενων αναπτύξεων ήταν εντός καθορισμένης περιοχής προστασίας του Δικτύου «Φύση 2000» και εφόσον αυτό απαγορεύεται ρητά από την εξαγγελθείσα πολιτική για ανάπτυξη γηπέδων γκολφ, ζητήθηκε από τους αιτητές να αφαιρέσουν τις εν λόγω περιοχές από τις αιτήσεις τους. Ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο οι επηρεαζόμενοι αιτητές ανταποκρίθηκαν στο αίτημα της Υπηρεσίας.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, με επιστολή της ημερ. 19.6.2009 προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ζήτησε απόψεις ως προς το κατά πόσον η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.614 ημερ. 16.2.2005 μπορεί νόμιμα να εφαρμοστεί, εφόσον δεν απαγορεύονται οι αναπτύξεις στις περιοχές του Δικτύου «Φύση 2000» και κατά πόσον οι τροποποιήσεις ή επεκτάσεις του Δικτύου «Φύση 2000» που έγιναν μετά την εν λόγω απόφαση εντάσσονται στην απαγορευτική πρόνοια.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, σε απαντητική επιστολή της ημερ. 1.7.2009, αναφέρει ότι το Υπουργικό Συμβούλιο έχει δικαίωμα να περιορίσει, με απόφασή του, αναπτύξεις σε συγκεκριμένου τύπου περιοχές για πολεοδομικούς σκοπούς και ότι στην απαγορευτική πρόνοια συμπεριλαμβάνονται όλες οι περιοχές που εκάστοτε καθορίζονται.

(ε) Καταγγελία για απόρριψη αποβλήτων στις αλυκές Λάρνακας από χημικό καθαρισμό των σωληνώσεων του συστήματος κλιματισμού του νέου αεροδρομίου. Οι αλυκές Λάρνακας

συμπεριλαμβάνονται στο Δίκτυο «Φύση 2000» και το οικοσύστημά τους αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους βιότοπους της Κύπρου. Κατά τον Απρίλιο του 2009 υποβλήθηκε γραπτή καταγγελία στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος ότι η εταιρεία η οποία ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού του νέου αεροδρομίου Λάρνακας, προέβη στην απόρριψη αποβλήτου που προήλθε από το χημικό καθαρισμό των σωληνώσεων του υπό αναφορά συστήματος, στο χώρο των αλυκών, μέσω των αγωγών των ομβρίων υδάτων. Λειτουργοί της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών επιθεώρησαν το χώρο του νέου αεροδρομίου Λάρνακας και διερεύνησαν το γεγονός, συναντήθηκαν με αρμόδιους της εταιρείας και έλαβαν δείγματα από διάφορα σημεία της διαδρομής των αποβλήτων.

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με ευθύνη της πιο πάνω εταιρείας έγινε απόρριψη αποβλήτων που προέκυψαν από τον καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού, κατά παράβαση του άρθρου 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2008, επισημαίνοντας τη σημαντικότητα του βιότοπου των αλυκών και τη συμπερίληψή τους στο Δίκτυο. Επιπλέον τα αποτελέσματα των επτά από τα οκτώ δείγματα που λήφθηκαν παρουσίασαν τοξικότητα, και βάσει των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμων το περιεχόμενό τους θεωρείται ως επικίνδυνο απόβλητο.

Στη συνέχεια, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, με επιστολή της ημερ. 17.6.2009 προς το Γενικό Εισαγγελέα τον πληροφόρησε αναφορικά με τα πιο πάνω γεγονότα, καθώς και για τα πιο πάνω συμπεράσματα και διαπιστώσεις της, και εισηγήθηκε όπως, εάν συμφωνεί με αυτά, δοθούν οδηγίες για λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του φορέα εκμετάλλευσης του νέου αεροδρομίου Λάρνακας. Ανέφερε επίσης ότι, θα πρέπει να ληφθούν νομικά μέτρα εναντίον της εταιρείας που έχει τη γενική ευθύνη για την κατασκευή του νέου αεροδρομίου Λάρνακας, καθώς και εναντίον της εταιρείας που ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού. Ζήτησα όπως ενημερωθώ με τις οποιεσδήποτε εξελίξεις αναφορικά με το θέμα.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος ενημερώθηκε πρόσφατα από τη Νομική Υπηρεσία ότι η υπόθεση ανατέθηκε σε ιδιώτη δικηγόρο.

Σχέδιο Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων (ΠΔΣ) επιδιώκει όπως, κατά την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, οι Αναθέτουσες Αρχές του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα λαμβάνουν υπόψη και τις περιβαλλοντικές διαστάσεις. Οι πράσινες συμβάσεις είναι λιγότερο επιβλαβείς στη δημόσια υγεία, τους φυσικούς πόρους και το περιβάλλον, αφού αφορούν ενεργειακά πιο αποδοτικά και λιγότερο ή καθόλου ρυπογόνα προϊόντα. Η ΕΕ, με Ανακοίνωσή της (COM(2003) 302), κάλεσε τα Κράτη Μέλη να καταρτίσουν μέχρι το τέλος του 2006 Σχέδια Δράσης για ΠΔΣ διάρκειας τριών χρόνων, και τα οποία θα αναθεωρούνται ανά τριετία.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 21.3.2007 Σχέδιο Δράσης για τις ΠΔΣ, το κόστος εφαρμογής του οποίου για τα έτη 2007-2009, υπολογίστηκε σε €2,22 (£1,3 εκ.). Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση, οι κρατικές υπηρεσίες καλούνται να εφαρμόσουν τα μέτρα που παρατίθενται αναλυτικά στο Σχέδιο Δράσης και να παράσχουν έγκαιρα στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες η οποία το αργότερο μέχρι την 31.1.2008, θα υπέβαλλε στο Υπουργικό Συμβούλιο κριτική έκθεση για την επιτυχία του Σχεδίου με εισηγήσεις για τη βελτίωσή του.

Όσον αφορά στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, κρίθηκε ότι δεν μπορούν να καλυφθούν από το Σχέδιο, και έτσι με βάση την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου κλήθηκαν να ετοιμάσουν και να εφαρμόσουν, εντός του 2007, δικό τους Σχέδιο Δράσης για την περίοδο 2008 – 2009, το οποίο να αποστέλλουν στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος.

Όπως διαπιστώθηκε, τα χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν τόσο από την πιο πάνω απόφαση, όσο και από το ίδιο το Σχέδιο Δράσης, δεν τηρήθηκαν, ενώ μέχρι τις αρχές Ιουνίου 2009, εκκρεμούσε ακόμα η συλλογή πληροφοριών από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/Τμήματα για τη σύνταξη της κριτικής έκθεσης προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Όσον αφορά στην υποβολή Σχεδίων Δράσης, η ανταπόκριση ήταν περιορισμένη αφού, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του

ελέγχου μόνο πέντε από τις 26 Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και 22 από τους 59 Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου συμμορφώθηκαν. Η καθυστέρηση που παρουσιάζεται θεωρείται σημαντική ενόψει της επικείμενης λήξης της τριετούς διάρκειας του Σχεδίου Δράσης 2007 – 2009 και της ανάγκης προγραμματισμού του Σχεδίου Δράσης της επόμενης τριετίας.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η συλλογή των πληροφοριών ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2009 και ετοιμάστηκε πλήρης έκθεση προόδου, η οποία παρουσιάζει θετικά, κυρίως, αποτελέσματα. Αναθεωρημένη έκδοση του Σχεδίου Δράσης, η οποία θα περιλαμβάνει εισηγήσεις για βελτίωση των μέτρων καθώς και προσθήκη νέων, θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, μαζί με την προαναφερθείσα έκθεση προόδου.

Ο περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμος του 2002 (Ν.106(Ι)/2002).

(α) Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Νόμου 106(Ι)/2002, η αρμόδια αρχή και οι Επιθεωρητές που διορίζονται από αυτή, πραγματοποιούν τους απαραίτητους τακτικούς και έκτακτους ελέγχους και επιθεωρήσεις με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας.

Κατόπιν εισήγησής μου, ο Τομέας Ρύπανσης, άρχισε, από το Μάρτιο του 2008, να τηρεί κεντρικό χειρόγραφο μητρώο επιθεωρήσεων, με σκοπό την άσκηση ελέγχου και τη διασφάλιση της διενέργειας ικανοποιητικού αριθμού επιθεωρήσεων, καθώς και την παρακολούθηση επαναληπτικών επιθεωρήσεων στις περιπτώσεις όπου δίνεται προθεσμία για διόρθωση της παράβασης. Το μητρώο άρχισε να τηρείται και ηλεκτρονικά από τις αρχές του 2008.

Όπως διαπίστωσα, ο Κλάδος Ρύπανσης βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας εγγράφων διαγωνισμού με συνοπτική διαδικασία αγοράς υπηρεσιών για δημιουργία βάσης δεδομένων συνδεδεμένης με Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών, στις δυνατότητες του οποίου θα περιλαμβάνεται και καταχώριση στοιχείων σχετικά με τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται.

Σύμφωνα με στοιχεία του χειρόγραφου μητρώου επιθεωρήσεων, κατά την περίοδο Μαρτίου – Δεκεμβρίου 2008 διενεργήθηκαν 181 επιθεωρήσεις, κυρίως για εξέταση παραπόνων και ελέγχου τήρησης όρων άδειας απόρριψης αποβλήτων.

Στην προσπάθειά του για κάλυψη ικανοποιητικού αριθμού επιθεωρήσεων, ο Κλάδος ετοιμάζει τετραμηνιαία και μηνιαία προγράμματα επιθεωρήσεων, τα οποία, ωστόσο δεν φαίνεται να υλοποιούνται σε ικανοποιητικό βαθμό.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, η αδυναμία κάλυψης όλων των προγραμματιζόμενων επιθεωρήσεων προκύπτει κυρίως από την ανεπαρκή στελέχωση της Υπηρεσίας καθώς και από τη διερεύνηση εκτάκτων περιστατικών τα οποία απορροφούν χρόνο, παρεμποδίζοντας την πλήρη και προγραμματισμένη εφαρμογή του προγράμματος επιθεωρήσεων.

(β) Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων. Σύμφωνα με το μητρώο εξώδικων προστίμων που τηρείται στον Τομέα Ρύπανσης, εκδόθηκαν κατά το 2008 στα πλαίσια του άρθρου 31 του πιο πάνω Νόμου, ειδοποιήσεις σε 38 περιπτώσεις, για συνολικό ποσό ύψους €11.960. Από το 2004 μέχρι το 2008 εκδόθηκαν συνολικά ειδοποιήσεις σε 146 περιπτώσεις για ποσό €34.513. Για 10 από τους πιο πάνω φορείς εκμετάλλευσης, οι οποίοι δεν κατέβαλαν το ποσό που καθόριζε η ειδοποίηση εξώδικης ρύθμισης εντός 30 ημερών, στάληκαν επιστολές στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων.

(γ) Απόρριψη οικιακών λυμάτων. Με βάση τις διατάξεις του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμου του 2002, τα οικιακά λύματα που προέρχονται από νοικοκυριά ή επιχειρήσεις των Επαρχιών Λευκωσίας και Λάρνακας, οι οποίες δεν καλύπτονται από αποχετευτικό σύστημα, πρέπει να απορρίπτονται στο σταθμό της Βαθιάς Γωνιάς, ο οποίος αποτελεί το μόνο σταθμό επεξεργασίας οικιακών λυμάτων, πέραν του αποχετευτικού συστήματος στις Επαρχίες αυτές.

Με την επιστολή μου ημερ. 15.7.2008 ζήτησα από την Υπηρεσία όπως διεξαγάγει έρευνα διότι από στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, στις Επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας υπήρχαν σε ισχύ 84 άδειες κατηγορίας «Α» που αφορούν σε βοθροφόρα οχήματα, ενώ, σύμφωνα με στοιχεία του σταθμού Βαθιάς Γωνιάς, μόνο 58 από αυτά ήταν καταχωρισμένα στο σύστημα του σταθμού για απόρριψη λυμάτων. Όπως

προκύπτει, οι ιδιοκτήτες των υπόλοιπων 26 βοθοφόρων οχημάτων ενδεχομένως να απόρριπταν παράνομα τα απόβλητά τους σε άλλους χώρους, γεγονός που θα έπρεπε να διερευνηθεί.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο η έρευνα έχει διεξαχθεί και ποια τα αποτελέσματα της.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι στις 7.7.2009, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη για συζήτηση του θέματος, στην οποία επισημάνθηκε το κενό που υπάρχει στη νομοθεσία σχετικά με τον έλεγχο των απορρίψεων από βυτιοφόρα καθώς και η έλλειψη υποδομής από το κράτος ώστε να είναι δυνατή η παραλαβή οικιακών λυμάτων σε όλες τις επαρχίες.

Επεμβάσεις στη θαλάσσια περιοχή Λεμεσού. Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της ΕΕ πληροφόρησε με επιστολή της ημερ. 27.8.2007, τον Μόνιμο Αντιπρόσωπο της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι η ΕΕ καταχώρισε καταγγελία σχετικά με την πιθανή παραβίαση της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην περιοχή της Λεμεσού, στην οποία αναφερόταν, μεταξύ άλλων, η εγκατάλειψη στην είσοδο του λιμανιού, ναυαγίου πλοίου το οποίο περιέχει φορτίο αμιάντου και συνεπώς, οποιαδήποτε εργασία τελικής διάθεσής του πρέπει να διενεργηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση της περιοχής.

Η Αρχή Λιμένων Κύπρου, ως Αρμόδια Αρχή, ανέθεσε στις 23.4.2009, σε ιδιωτική εταιρεία συμβούλων την ετοιμασία τεχνικών προδιαγραφών για πρόσληψη εργολάβου, μέσω διαγωνισμού, ο οποίος θα αναλάβει την ανέλκυση και νόμιμη διάθεση του αμιάντου. Αντιλαμβάνομαι ότι η υπό αναφορά εταιρεία συμβούλων αναμένει ορισμένες επιπρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία από βρετανικό συμβουλευτικό όικο, ο οποίος συνεργάζεται για το θέμα με την Αρχή Λιμένων Κύπρου, για να ολοκληρώσει την ετοιμασία των τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού για το έργο.

Προειδοποιητικές επιστολές/επιστολές με αιτιολογημένη γνώμη από ΕΕ. Πέραν των περιπτώσεων που αναφέρονται εκτενέστερα πιο πάνω, η ΕΕ έχει αποστείλει αριθμό προειδοποιητικών επιστολών για παραβάσεις καθώς και αριθμό επιστολών με αιτιολογημένη γνώμη που αφορούν σε θέματα περιβάλλοντος όπως στην απαγόρευση της πώλησης βιοκαυσίμων που έχουν παραχθεί από γενετικά τροποποιημένα φυτά, στη μείωση των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων που προορίζονται για χώρους υγειονομικής ταφής και στη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας. Ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τα μέτρα που λήφθηκαν για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της ΕΕ.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι σχετικά με την προειδοποιητική επιστολή/παραβίαση, που αφορά στη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, το εθνικό δίκαιο έχει εναρμονιστεί με την σχετική Κοινοτική Οδηγία τον Ιούλιο του 2009.

4.14 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Μέρος Α

Διαχείριση Υδάτινων Πόρων.

(α) Υδατική κατάσταση. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, λόγω της μη εφαρμογής των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου για εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού για σκοπούς άρδευσης και ύδρευσης κατά το 2007 και καθυστέρησης εφαρμογής της αντίστοιχης απόφασης για το 2008, καθώς και της μη έγκαιρης προώθησης της κατασκευής της τρίτης μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό, η υδατική κατάσταση στην Κύπρο στις αρχές του 2008 ήταν ιδιαίτερα άσχημη. Ενδεικτικά αναφέρω ότι κατά την 1.1.2008 τα αποθέματα νερού στα φράγματα ανέρχονταν σε μόλις 25,2 εκ. κ.μ., σε σύγκριση με 61 εκ. κ.μ. το 2007 και 128,2 εκ. κ.μ. το 2006. Η κατάσταση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την εφαρμογή αυστηρών περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού τα οποία ταλαιπωρούν τους καταναλωτές και τη λήψη δαπανηρών μέτρων για εξασφάλιση της απόλυτα αναγκαίας ποσότητας πόσιμου νερού, όπως η μεταφορά νερού από την Ελλάδα με δεξαμενόπλοια.

(β) Διάθεση νερού για σκοπούς ύδρευσης. Οι ετήσιες ανάγκες ύδρευσης της Κύπρου ανέρχονται σε περίπου 86 εκ. κ.μ. νερού. Κατά το 2008 επιβλήθηκαν, κατόπιν σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, περικοπές ύψους 30%. Σχετικά παραχωρήθηκαν, για σκοπούς ύδρευσης, 62,5 εκ. κ.μ. νερού, από τα οποία τα περίπου 32,5 εκ. κ.μ. (περίπου 52%) προήλθαν από τις μονάδες αφαλάτωσης, 11,7 εκ. κ.μ. από άντληση νερού από Κυβερνητικές γεωτρήσεις, (περίπου 19%), 14,8 εκ. κ.μ. από τα αποθέματα νερού σε

φράγματα (περίπου 24%) και 3,5 εκ. κ.μ. από τη μεταφορά νερού με δεξαμενόπλοια από την Ελλάδα (περίπου 5,5%).

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ποσότητα 1,5 εκ. κ.μ. νερού από τα δεξαμενόπλοια, που περιλαμβάνεται στις πιο πάνω ποσότητες, χρησιμοποιήθηκε για εμπλουτισμό των γεωτρήσεων Γερμασόγειας ή διοχετεύτηκε στο Νότιο Αγώγ.

(γ) Διάθεση νερού για σκοπούς άρδευσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε τη συνέχιση κατά το 2008, των αυστηρών περιορισμών στην παροχή νερού για σκοπούς άρδευσης που ίσχυαν κατά το 2007, δηλαδή τη μη παραχώρηση οποιασδήποτε ποσότητας νερού από φράγματα για σκοπούς άρδευσης, ενώ όσον αφορά στην κτηνοτροφία, θα καλύπτονταν μόνο οι ανάγκες των ζώων σε πόσιμο νερό. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, κατά το 2008, παραχωρήθηκε για σκοπούς άρδευσης, ποσότητα νερού 20,8 εκ. κ.μ. από την οποία τα 8 εκ. κ.μ. προερχόταν από φράγματα, τα 8,1 εκ. κ.μ. από γεωτρήσεις και τα 4,7 εκ. κ.μ. από ανακυκλωμένο νερό. Η ποσότητα των 8 εκ. κ.μ. νερού παραχωρήθηκε κυρίως από το φράγμα Ευρέτου (3,7 εκ. κ.μ.) ενώ μικρότερες ποσότητες παραχωρήθηκαν από άλλα φράγματα από τα οποία, όπως μου αναφέρθηκε, δεν υπάρχει δυνατότητα μεταφοράς και χρήσης του για σκοπούς ύδρευσης.

Επισημάνει ότι ποσότητα 1,04 εκ. κ.μ. παραχωρήθηκε από τα φράγματα Ασπρόκρεμμου, Κούρρη και Καλαβασού, τα αποθέματα των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για σκοπούς ύδρευσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι από το φράγμα Κούρη παραχωρήθηκε ποσότητα 576.000 κ.μ. νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς, από το φράγμα Καλαβασού παραχωρήθηκε ποσότητα 114.000 κ.μ. νερού για αρδευτικούς σκοπούς διότι το φράγμα είχε αδειάσει και η ποσότητα δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για υδρευτικούς σκοπούς, ενώ από το φράγμα Ασπρόκρεμμου παραχωρήθηκε ποσότητα 350.000 κ.μ. νερού σε καλλιέργειες ψηλών περιοχών που δεν υπήρχε δυνατότητα άρδευσης από ανακυκλωμένο νερό.

(δ) Άρδευση υφιστάμενων γηπέδων γκολφ. Η ποσότητα που εγκρίθηκε για παραχώρηση στα δύο γήπεδα γκολφ της περιοχής Πάφου ήταν 166.000 κ.μ. και 53.000 κ.μ., αντίστοιχα. Διαπίστωσα ότι μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη, στο ένα από αυτά παραχωρήθηκε πρόσθετη ποσότητα 49.500 κ.μ. νερού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η επιπρόσθετη ποσότητα νερού παραχωρήθηκε μετά από αξιολόγηση των διαθέσιμων ποσοτήτων ανακυκλωμένου νερού και κατόπιν συνεννόησης με το Υπουργείο.

(ε) Ανορύξεις ιδιωτικών γεωτρήσεων. Σύμφωνα με τον περί Φρεάτων Νόμο (Κεφ. 351), η ανορύξη γεωτρήσεων υπόκειται στην έγκριση του αρμόδιου Επάρχου. Με βάση το άρθρο 4 του Νόμου, όταν το Υπουργικό Συμβούλιο ικανοποιείται ότι είναι αναγκαία η λήψη ειδικών μέτρων για τη συντήρηση ύδατος σε οποιαδήποτε περιοχή για το δημόσιο συμφέρον, τότε δεν θα εκδίδεται οποιαδήποτε άδεια στην περιοχή αυτή από τον Έπαρχο, χωρίς τη συγκατάθεση του Διευθυντή του ΤΑΥ.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(5) του Νόμου, κατά τη χορήγηση ή άρνηση χορήγησης της συγκατάθεσής του, το ΤΑΥ λαμβάνει υπόψη την επίπτωση που θα έχει η ανορύξη της προτεινόμενης γεώτρησης στη γενική υδατική κατάσταση της περιοχής και στις ανάγκες των προηγούμενων χρηστών νερού της περιοχής. Σε σχέση με τις περιπτώσεις αυτές, στις άδειες που εκδίδονται από τον Έπαρχο ενσωματώνονται οι οποιοδήποτε όροι/προϋποθέσεις θεωρήσει το ΤΑΥ ότι πρέπει να τηρηθούν για να δώσει την απαιτούμενη συγκατάθεσή του. Ορισμένες προϋποθέσεις που ενσωματώνονται στις υπό αναφορά άδειες είναι, μεταξύ άλλων, η εγκατάσταση υδρομετρητή για έλεγχο της ποσότητας νερού που αντλείται, ο καθορισμός της ανώτατης ποσότητας νερού που μπορεί να αντληθεί κατά έτος και ο σκοπός για τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί το αντλούμενο νερό. Ο Νόμος παρέχει επίσης στον Έπαρχο την εξουσία για διενέργεια οποιασδήποτε έρευνας ή καταμέτρησης αναφορικά με την άντληση νερού από τις υπό αναφορά γεωτρήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν από τους Επάρχους, κατόπιν συγκατάθεσης του ΤΑΥ, 1.016 άδειες που αφορούσαν ανορύξη γεωτρήσεων για σκοπούς άρδευσης (906 το 2007) και 2.174 άδειες που αφορούσαν στην ανορύξη γεωτρήσεων για οικιακούς σκοπούς (2.190 το 2007). Όπως μου αναφέρθηκε, το Τμήμα υπολογίζει ότι βρίσκονται σε λειτουργία περίπου 40.000 – 50.000 γεωτρήσεις για τις οποίες έχουν χορηγηθεί σχετικές άδειες, ενώ ανορύσσεται ετησίως και μεγάλος αριθμός παράνομων γεωτρήσεων.

Λόγω του ότι η εποπτεία που ασκείται από τους Επάρχους είναι πολύ περιορισμένη, το Τμήμα, σε συνεργασία με τους Επάρχους, προέβη στη διεξαγωγή ελέγχων, τόσο αναφορικά με την ανόρυξη παράνομων γεωτρήσεων, όσο και με τις αντλούμενες ποσότητες νερού από τις εγκεκριμένες γεωτρήσεις. Όπως μου αναφέρθηκε, κατά τους ελέγχους εντοπίστηκαν παράνομες ανορύξεις γεωτρήσεων, για τις οποίες ειδοποιήθηκαν οι Έπαρχοι για λήψη νομικών μέτρων, ενώ έγινε και καταγραφή των γεωτρήσεων για σκοπούς δημιουργίας μητρώου. Αντιλαμβάνομαι ότι το Τμήμα προτίθεται να προβεί στην προκήρυξη διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών για διενέργεια επιτόπου ελέγχων με σκοπό την καταγραφή και χαρτογράφηση των γεωτρήσεων και εντοπισμό των παράνομων γεωτρήσεων.

(στ) Μέτρα εξοικονόμησης νερού. Στα πλαίσια της καλύτερης διαχείρισης των υδάτινων πόρων της Κύπρου εισηγήθηκα τα πιο κάτω:

- (i) Σε ορισμένες περιπτώσεις παρέχεται πόσιμο νερό από Συμβούλια Υδατοπρομήθειας ή Δήμους/Κοινότητες για άρδευση του χορτοτάπητα γηπέδων ποδοσφαίρου και χώρων πρασίνου. Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης της πολιτικής παροχής πόσιμου νερού σε γήπεδα και χώρους πρασίνου ώστε να αρδεύονται κυρίως από ανακυκλωμένο νερό.
Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, όπου υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης, παραχωρείται ανακυκλωμένο νερό.
- (ii) Παρόλο που σε αρκετές περιπτώσεις ενσωματώνεται στους όρους χορήγησης πολεοδομικής άδειας απαγόρευση για το γέμισμα ιδιωτικών κολυμβητικών δεξαμενών με νερό της δημόσιας υδατοπρομήθειας, δεν φαίνεται να ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος ώστε να διαπιστωθεί αν αυτό τηρείται. Ως αποτέλεσμα, ιδιαίτερα ενόψει της μεγάλης αύξησης των εξοχικών, κυρίως, κατοικιών που διαθέτουν κολυμβητικές δεξαμενές, ενδεχομένως να χρησιμοποιούνται μεγάλες ποσότητες πόσιμου νερού και να μη λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για αποτροπή του φαινομένου. Επανάλαβα την εισηγήσή μου όπως εξεταστεί η θεσμοθέτηση του υπό αναφορά όρου της πολεοδομικής άδειας και όπως το ΤΑΥ, σε συνεργασία με τις αρμόδιες πολεοδομικές αρχές, προβεί στη λήψη αποτρεπτικών μέτρων με σκοπό τη συμμόρφωση των καταναλωτών.
Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, παρόλο που οι όροι της πολεοδομικής άδειας απαγορεύουν την πλήρωση και συμπλήρωση των κολυμβητικών δεξαμενών με νερό από τη δημόσια υδατοπρομήθεια, ο έλεγχος της εφαρμογής των όρων και η λήψη μέτρων είναι πέραν των αρμοδιοτήτων του Τμήματος και η υφιστάμενη νομοθεσία και κατανομή εξουσιών στη διαχείριση του νερού δεν επιτρέπουν στο Τμήμα να λάβει οποιαδήποτε νόμιμα αποτρεπτικά μέτρα.
- (iii) Εισηγήθηκα όπως ενθαρρυνθεί η χρήση νερού το οποίο να προέρχεται από την ανακύκλωση ημικάθαρτου νερού σχολείων και άλλων δημόσιων κτιρίων για άρδευση των κήπων τους.
Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι μέχρι το τέλος του 2008 εγκαταστάθηκαν συστήματα ανακύκλωσης σε 36 σχολεία και παρόλο που η εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται δεν είναι μεγάλη, το πρόγραμμα συνεχίζεται για σκοπούς καλλιέργειας υδατικής συνείδησης στα παιδιά.
- (iv) Εισηγήθηκα όπως προωθηθεί η χρήση ανακυκλωμένου νερού σε δημόσια αποχωρητήρια και αποχωρητήρια σχολείων/δημόσιων κτιρίων/στρατοπέδων.
Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, δεν προωθήθηκε η χρήση ανακυκλωμένου νερού σε δημόσια αποχωρητήρια και αποχωρητήρια σχολείων/δημόσιων κτιρίων/στρατοπέδων για λόγους προφύλαξης της δημόσιας υγείας, εφόσον η Υπηρεσία Περιβάλλοντος είχε εκφράσει επιφύλαξη σχετικά με το θέμα.
- (v) Διαπίστωνα ότι παρέχεται πόσιμο νερό από Συμβούλια Υδατοπρομήθειας ή Δήμους/Κοινότητες σε πλυντήρια αυτοκινήτων. Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο κάλυψης των αναγκών τους από νερό γεωτρήσεων.
Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, η κάλυψη των αναγκών τους από νερό γεωτρήσεων δεν είναι πάντοτε εφικτή λόγω της ακατάλληλης ποιότητας του νερού και εξέφρασε την άποψη όπως, κατά τη χορήγηση της πολεοδομικής άδειας, θα πρέπει να τίθεται όρος για εφαρμογή συστήματος ανακύκλωσης του νερού των πλυντηρίων.

(ζ) Αξιοποίηση όμβριων υδάτων. Στα πλαίσια της διερεύνησης τρόπων αξιοποίησης των όμβριων υδάτων, με στόχο τη μείωση της ζήτησης για πόσιμο και αρδεύσιμο νερό από τα Κυβερνητικά υδατικά έργα, και την ενίσχυση του υδατικού ισοζυγίου, το ΤΑΥ ανάθεσε, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, σε συμβούλους, την εκπόνηση σχετικής μελέτης η οποία θα επικεντρωθεί στα πιο κάτω:

(i) στην πιθανή εκμετάλλευση των όμβριων υδάτων των κυριότερων ευρύτερων αστικών περιοχών της Κύπρου με εκτίμηση της δυνατότητας αξιοποίησης του νερού με τη μεταφορά του σε νέο ή υφιστάμενο φράγμα, ή σε υδροφορέα.

Η μελέτη θα περιλαμβάνει εκτιμήσεις κόστους, πιθανής μέσης ετήσιας εκμετάλλευσης νερού και περιβαλλοντικών επιπτώσεων και θα περιλαμβάνει ανασκόπηση πρακτικών που εφαρμόζονται στο εξωτερικό.

(ii) στην εκμετάλλευση του νερού σε επίπεδο οικίας/κτιρίου και θα περιλαμβάνει ανασκόπηση της πρακτικής σε χώρες που εφαρμόζουν παρόμοια συστήματα είτε για σκοπούς εξοικονόμησης νερού είτε για σκοπούς μείωσης των πλημμυρικών εντάσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι οι σύμβουλοι που έχουν αναλάβει την εκπόνηση της μελέτης θα υποβάλουν την τελική έκθεσή τους μέχρι το τέλος του 2009.

Δημιουργία Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δ.Ε.Δ.Υ.). Με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, οι αρμοδιότητες που αφορούν ή σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κύπρου ασκούνται από διάφορους φορείς όπως το ΤΑΥ, τους Επάρχους και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και ρυθμίζονται από πέραν των 14 διαφορετικών Νόμων. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο των υδάτινων πόρων.

Το θέμα αυτό απασχόλησε το Υπουργικό πριν από 12 περίπου χρόνια, το οποίο, για ρύθμιση του θέματος είχε αποφασίσει, στις 10.9.1997, την ίδρυση και λειτουργία του Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Υδάτων. Για το σκοπό αυτό, είχε ετοιμαστεί σχετικό νομοσχέδιο με τίτλο «ο Περί Ενιαίου Φορέα Υδάτων Νόμος του 2001», το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 4.7.2001 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 12.7.2001, όπου εκκρεμούσε για ψήφιση μέχρι το Μάρτιο του 2003, όταν ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ζήτησε τη μη προώθησή του, αφού η επικείμενη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση επέβαλλε την ουσιαστική τροποποίησή του.

Στη συνέχεια ετοιμάστηκε νέο νομοσχέδιο, με τίτλο «Ο Περί των Αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος του 2008», το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008, αλλά δεν κατατέθηκε ακόμα στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση ενόψει της ετοιμασίας, από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, σχετικής μελέτης αναφορικά με τις ανάγκες σε προσωπικό που θα προκύψουν από τη δημιουργία της Δ.Ε.Δ.Υ.

Το νομοσχέδιο ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, νομοθετικά, τις αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα από το ΤΑΥ, συγκεντρώνει στη Δ.Ε.Δ.Υ. όλες τις αρμοδιότητες που αφορούν ή σχετίζονται με τη διαχείριση του νερού, καλύπτει το κενό που υπάρχει σήμερα στα θέματα ασφάλειας των φραγμάτων, καθιστά δυνατό τον ολοκληρωμένο έλεγχο στη λήψη επιφανειακού και υπόγειου νερού και καθιστά δυνατή την επιβολή ανάλογων τελών και δικαιωμάτων σε σχέση με την προμήθεια νερού ώστε να επιτυγχάνεται η ανάκτηση του κόστους υπηρεσιών και η εξοικονόμηση και παραγωγική χρήση του.

Λόγω αντιδράσεων από τις αγροτικές οργανώσεις και άλλους φορείς, οι οποίοι ευνοούσαν τη δημιουργία ανεξάρτητου φορέα υδάτων, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με επιστολή του ημερ. 12.6.2008, ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως γνωματεύσει κατά πόσο η θεσμοθέτηση ανεξάρτητου οργανισμού για τη διαχείριση των υδάτων προσκρούει σε συνταγματικό κώλυμα. Ο Γενικός Εισαγγελέας, με επιστολή του ημερ. 24.6.2008, επισήμανε ότι η θεσμοθέτηση ανεξάρτητου οργανισμού για τη διαχείριση των υδάτων προσκρούει σε συνταγματικό κώλυμα, εφόσον το Άρθρο 23(1) του Συντάγματος διαφυλάσσει το δικαίωμα της Δημοκρατίας στα υπόγεια ύδατα και το Άρθρο 54 του Συντάγματος παρέχει στο Υπουργικό Συμβούλιο τη γενική διεύθυνση και τον έλεγχο της διακυβέρνησης της Δημοκρατίας, σύμφωνα δε με παλαιότερη γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα, οι εξουσίες που το Σύνταγμα αναθέτει στην εκτελεστική εξουσία και συγκεκριμένα στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεν μπορούν να δοθούν, έστω και με νομοθεσία, σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ανεξάρτητο Οργανισμό. Επισήμανε επίσης ότι η

απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6.2.2008, αναφέρεται στην ανάθεση της ανάπτυξης και διαχείρισης των υδάτινων πόρων σ' ένα ενιαίο φορέα, που είναι Κυβερνητικό Τμήμα (δηλαδή το ΤΑΥ) και συνεπώς μια τέτοια νομοθετική ρύθμιση δεν προσκρούει στο Σύνταγμα. Ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με επιστολή του ημερ. 18.8.2008, πληροφόρησε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, ότι σύντομα θα ληφθούν τελικές αποφάσεις σε σχέση με την προώθηση του πιο πάνω νομοσχεδίου, αλλά μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη.

Μονάδες αφαλάτωσης.

(α) Γενικά. Κατά τη διάρκεια του έτους οι μονάδες αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακος αναβαθμίστηκαν, με αποτέλεσμα η ονομαστική ημερήσια δυναμικότητα τους να αυξηθεί από 40.000 κ.μ. και 52.000 κ.μ. νερού σε 50.000 κ.μ. και 62.000 κ.μ. νερού, αντίστοιχα. Στις 15.4.2009, συμπληρώθηκε η β' φάση αναβάθμισης της μονάδας αφαλάτωσης Δεκέλειας, με αποτέλεσμα η ονομαστική ημερήσια δυναμικότητά της να ανέλθει στα 60.000 κ.μ. νερού. Επίσης από το Δεκέμβριο του 2008 τέθηκε σε λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης στη Μονή, με δυναμικότητα παραγωγής 20.000 κ.μ. νερού ημερησίως, ενώ τον Ιανουάριο του 2009 τέθηκε σε λειτουργία η Μονάδα Επεξεργασίας των γεωτρήσεων του Γαρύλλη, δυναμικότητας 10.000 κ.μ. νερού ημερησίως. Επιπρόσθετα, τον Απρίλιο του 2010 αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία και η κινητή μονάδα αφαλάτωσης της Πάφου, δυναμικότητας 30.000 κ.μ. νερού ημερησίως.

Το κόστος για την αγορά νερού το 2008 από τις μονάδες αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανήλθε σε €36,3 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 33,2 εκ. κ.μ. νερού, σε σύγκριση με €26,7 εκ. για 23 εκ. κ.μ. το 2007.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε την πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για δημιουργία κινητής μονάδας αφαλάτωσης στην Πάφο, με τη μέθοδο B.O.R (Built-Operate-Remove), δυναμικότητας 20.000 κ.μ. νερού την ημέρα. Στις 26.2.2009, δύο μήνες μετά την υπογραφή του συμβολαίου με βάση την προηγούμενη απόφαση του, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε νέα πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, για αύξηση της δυναμικότητας της μονάδας από 20.000 σε 30.000 κ.μ. νερού την ημέρα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την σχετική πρόταση, η υδατική κατάσταση για το 2009 κρίθηκε ότι εξακολουθούσε να είναι άσχημη αφού, με τα μέχρι τότε δεδομένα, η βροχόπτωση συνέχιζε για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, να είναι χαμηλότερη της κανονικής.

Λαμβάνοντας υπόψη την μετέπειτα ικανοποιητική βροχόπτωση, καθώς και τα αποθέματα νερού στα φράγματα Ασπρόκρεμμου και Κανναβιούς, ζήτησα τον Ιούλιο του 2009 όπως ενημερωθώ από το Διευθυντή του Τμήματος κατά πόσο εξακολουθούσε να υφίσταται-κατά την άποψή του-η αναγκαιότητα αύξησης της δυναμικότητας της κινητής μονάδας αφαλάτωσης στην Πάφο, λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική διάρκεια του συμβολαίου (τρία χρόνια) και το ψηλότερο κόστος που συνεπάγεται η αγορά νερού από την κινητή μονάδα αφαλάτωσης σε σχέση με το κόστος προμήθειάς του από τα φράγματα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι σύμφωνα με το πρόγραμμα των αφαλατώσεων που εκπονήθηκε σε εφαρμογή της πολιτικής απόφασης για απεξάρτηση των υδατοπρομηθειών από τις καιρικές συνθήκες, πριν το τέλος της πιο πάνω συμφωνίας, θα τεθεί σε λειτουργία η μόνιμη μονάδα αφαλάτωσης Πάφου δυναμικότητας 40.000 κ.μ./ημέρα για να καλύψει τις ανάγκες της ευρύτερης περιοχής Πάφου.

Οι παρατηρήσεις μου για τις μονάδες αφαλάτωσης Λεμεσού, Πάφου και κινητής μονάδας για τις ανάγκες της επαρχίας Λεμεσού, αναφέρονται εκτεταμένα πιο κάτω:

(β) Διαγωνισμός αρ. Τ.Α.Υ.95/2007 για το σχεδιασμό, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση του έργου αφαλάτωσης Λεμεσού και προμήθεια του νερού στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για την περίοδο της συμφωνίας. Το Νοέμβριο 2007 το Τμήμα προκήρυξε διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία για το σχεδιασμό, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση του έργου αφαλάτωσης Λεμεσού. Το Μάιο 2008, και

μετά από 3-μήνη παράταση που δόθηκε από το Τμήμα λόγω ουσιαστικών αλλαγών που είχαν γίνει στα έγγραφα του διαγωνισμού, υποβλήθηκαν 9 προσφορές, και τον Ιούνιο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κατακύρωσε την προσφορά στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, η οποία ομόφωνα έκρινε ότι η χαμηλότερη προσφορά δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού. Μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων, τέσσερεις προσφοροδότες εξέφρασαν πρόθεση να προσφύγουν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της πιο πάνω απόφασης. Το Τμήμα, αφού έκρινε ότι κάποιες από τις αιτιάσεις που υπεβλήθησαν ήσαν βάσιμες, ανακάλεσε την ανάθεση του διαγωνισμού, και υπέβαλε νέα έκθεση αξιολόγησης στο Συμβούλιο Προσφορών. Λαμβάνοντας υπόψη τα νέα στοιχεία που υποβλήθηκαν, το Συμβούλιο Προσφορών, κατά την επανεξέταση του θέματος, αποφάσισε τον Ιούνιο 2008 το διορισμό τριμελούς ad-hoc επιτροπής για μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης και των προσφορών που είχαν υποβληθεί.

Τον Ιούλιο 2008, ο προσφοροδότης στον οποίο είχε γίνει αρχικά η κατακύρωση του διαγωνισμού, προσέφυγε στην ΑΑΠ εναντίον της απόφασης του Τμήματος να ανακαλέσει την ανάθεση του διαγωνισμού και να ακυρώσει την επιστολή που αφορούσε τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων. Η πιο πάνω προσφυγή έγινε αποδεκτή και η ΑΑΠ αποφάσισε το Σεπτέμβριο 2008 την ακύρωση της πιο πάνω απόφασης του Τμήματος, επειδή έκρινε ότι το Τμήμα ήταν αναρμόδιο να ανακαλέσει απόφαση η οποία είχε ληφθεί από το Συμβούλιο Προσφορών. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε να ανακαλέσει όλες τις μέχρι τότε ενέργειες και αποφάσεις του, να αναστείλει τη διαδικασία ανάθεσης και υπογραφής της σύμβασης και να διορίσει εκ νέου τριμελή ad-hoc επιτροπή η οποία, αφού ερευνήσει τις αιτιάσεις των προσφοροδοτών, να υποβάλει στο Συμβούλιο σχετική έκθεση. Το Δεκέμβριο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την ομόφωνη εισήγησή της ad-hoc επιτροπής, αποφάσισε να ακυρώσει την προηγούμενη απόφαση ανάθεσης του διαγωνισμού και να κατακυρώσει την προσφορά στο χαμηλότερο προσφοροδότη, του οποίου η προσφορά κρίθηκε – κατόπιν των διευκρινίσεων που ζητήθηκαν – ως εντός προδιαγραφών.

Τον Ιανουάριο 2009 καταχωρίστηκαν τρεις προσφυγές εναντίον της πιο πάνω απόφασης από το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο χαμηλότερο προσφοροδότη, στην ΑΑΠ, η οποία αποφάσισε την αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης και υπογραφής της σύμβασης μέχρι τη λήψη της τελικής της απόφασης.

Τον Ιούνιο 2009 η ΑΑΠ αποφάσισε για τις τρεις πιο πάνω προσφυγές, τα ακόλουθα:

(α) Να απορρίψει την προσφυγή του δεύτερου χαμηλότερου προσφοροδότη, αφού δεν ικανοποιούσε τους όρους του διαγωνισμού και επομένως δεν νομιμοποιείτο να στραφεί κατά της εγκυρότητας της ανάθεσης της σύμβασης.

(β) Να κάνει αποδεκτές τις δύο άλλες προσφυγές, κρίνοντας ότι η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη, στον οποίο είχε ανατεθεί η σύμβαση, δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του διαγωνισμού, εφ' όσον η ενέργεια της ad-hoc επιτροπής να ζητήσει διευκρινίσεις, είχε γίνει καθ' υπέρβαση εξουσίας, επιτρέποντας έτσι στον προσφοροδότη να τροποποιήσει εκ των υστέρων την προσφορά του. Με την απόφαση αυτή, η οποία λήφθηκε κατά πλειοψηφία των μελών της ΑΑΠ, ακυρώθηκε η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών.

Ενόψει των πιο πάνω, και αφού το θέμα τέθηκε εκ νέου ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών, αυτό αποφάσισε τον Ιούνιο 2009 την ανάθεση της σύμβασης στον τρίτο χαμηλότερο προσφοροδότη.

Τον Ιούλιο 2009 ο χαμηλότερος προσφοροδότης προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης της ΑΑΠ να ακυρώσει την ανάθεση σε αυτόν της σύμβασης, ενώ άλλοι δύο προσφοροδότες (ο τέταρτος και ο πέμπτος χαμηλότερος), προσέφυγαν στην ΑΑΠ εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών.

Τον Αύγουστο 2009, και αφού απορρίφθηκαν τα αιτήματα για έκδοση προσωρινών διαταγμάτων για αναστολή της υπογραφής της σύμβασης τόσο από την ΑΑΠ όσο και από το Ανώτατο Δικαστήριο, το Τμήμα προχώρησε στην υπογραφή του συμβολαίου με τον τρίτο χαμηλότερο προσφοροδότη, το συνολικό κόστος

του οποίου αναμένεται να ανέλθει στα €229.293.000 για περίοδο 20 χρόνων, λαμβάνοντας υπόψη την τιμή προμήθειας του αφαλατωμένου νερού η οποία ανέρχεται σε €0,8725 ανά κυβικό μέτρο. Η τιμή του χαμηλότερου προσφοροδότη, του οποίου η προσφορά κρίθηκε από την ΑΑΠ ως εκτός προδιαγραφών, ήταν €0,775 ανά κυβικό μέτρο, δηλ. κατά περίπου €28.850.000 φθηνότερη στο συνολικό ποσό του συμβολαίου. Σημειώνεται ότι σε σύσκεψη που είχε συγκαλέσει ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος τον Ιούλιο 2009 (πριν την υπογραφή του συμβολαίου) για εξέταση του όλου θέματος που προέκυψε, ο Γενικός Εισαγγελέας εξέφρασε την άποψη ότι θα ήταν φρονιμότερο να μην προχωρήσει το Τμήμα στην υπογραφή της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη διαφορά τιμής μεταξύ του χαμηλότερου και του επιτυχόντα προσφοροδότη, το γεγονός ότι ο Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή του χαμηλότερου προσφοροδότη είχε αποδεκτεί την εισήγηση των δύο πλευρών όπως μη εκδοθεί προσωρινό διάταγμα, ενόψει της ανάληψης υποχρέωσης για σύντομη έκδοση απόφασης, καθώς και το ενδεχόμενο καταβολής από το Κράτος μεγάλου ποσού αποζημιώσεων σε περίπτωση επιτυχίας της προσφυγής. Κατά την πιο πάνω σύσκεψη, συμφώνησα με την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα επισημαίνοντας ωστόσο ότι, εάν το Τμήμα έκρινε ότι η μη υπογραφή της σύμβασης θα οδηγούσε σε καταστροφικά αποτελέσματα (δηλ. παραμονή του πληθυσμού χωρίς νερό για περίοδο 4-5 μηνών, που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα αναμονής για έκδοση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου), ήταν δικό του θέμα να αποφασίσει την υπογραφή ή μη της σύμβασης σταθμίζοντας όλα τα γεγονότα, εφόσον νομικά είχε το δικαίωμα να υπογράψει. Είχα επίσης εκφράσει την άποψη ότι, σε περίπτωση που μετά την παρέλευση των 4-5 μηνών διαπιστώνονταν άλλα προβλήματα, τα οποία να εμποδίζουν την υπογραφή της σύμβασης, θα μπορούσε το Τμήμα-εάν τα γεγονότα κατά το χρόνο εκείνο νόμιμα το επέτρεπαν να προχωρήσει σε ακύρωση του διαγωνισμού και να εφαρμόσει τη διαδικασία διαπραγμάτευσης για ανάθεση της σύμβασης. Ο Διευθυντής του Τμήματος διαβεβαίωσε τους συμμετέχοντες στη σύσκεψη ότι η ενδεχόμενη πεντάμηνη καθυστέρηση στην υπογραφή της σύμβασης δεν ήταν κρίσιμη. Ενόψει της διαβεβαίωσης αυτής, η εισήγηση να μην προχωρήσει το Τμήμα στην υπογραφή της σύμβασης έγινε αποδεκτή από όλους. Ωστόσο, 2 περίπου εβδομάδες αργότερα, το Τμήμα-όπως αναφέρεται πιο πάνω-προχώρησε κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 5.8.2009, στην υπογραφή του συμβολαίου.

(γ) Σύμβαση αρ.Τ.Α.Υ.56/2008 για τη σχεδίαση, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση προκατασκευασμένης μονάδας αφαλάτωσης και προμήθεια του αφαλατωμένου νερού στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για τις ανάγκες της Επαρχίας Πάφου. Η σύμβαση, η οποία υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2008, προνοεί την προμήθεια από κινητή μονάδα αφαλάτωσης, 20.000 κυβικών μέτρων αφαλατωμένου νερού ημερησίως, για περίοδο τριών χρόνων, για τις ανάγκες της Επαρχίας Πάφου. Με βάση την τιμή μονάδος των €1,165 για την προμήθεια ενός κυβικού μέτρου αφαλατωμένου νερού, το συνολικό ποσό του συμβολαίου ανέρχεται σε €22.962.150. Η ημερομηνία έναρξης της παράδοσης του νερού – όπως καθορίζεται στο συμβόλαιο – είναι η 5.8.2009 (7 μήνες από την ημερομηνία έναρξης κατασκευής της μονάδας).

Το Φεβρουάριο 2009, δηλαδή 2 περίπου μήνες αργότερα, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την αύξηση της δυναμικότητας της πιο πάνω μονάδας από 20.000 σε 30.000 κυβικά μέτρα νερού την ημέρα, σύμφωνα με την Πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης. Σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση, το Τμήμα ζήτησε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, όπως εγκρίνει τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο της υφιστάμενης σύμβασης, για ανάθεση των εργασιών αύξησης της δυναμικότητας της μονάδας αφαλάτωσης, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης. Κατά τη συζήτηση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος του Τμήματος ανέφερε ότι το αντικείμενο της διαπραγμάτευσης θα είναι η τιμή του αφαλατωμένου νερού, η οποία αναμένεται να κυμαίνεται γύρω στα €1,165 ανά κυβικό μέτρο (που είναι η τιμή της υφιστάμενης σύμβασης αρ.Τ.Α.Υ.56/2008), ο χρόνος ολοκλήρωσης των εργασιών της επέκτασης, καθώς και η τεχνική πρόταση του ανάδοχου. Τελικά, και αφού το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε το Μάρτιο 2009 το πιο πάνω αίτημα του Τμήματος, το Τμήμα ζήτησε προσφορά (αρ.Τ.Α.Υ.30/2009) από τον ανάδοχο της υφιστάμενης σύμβασης, για επέκταση της δυναμικότητας της μονάδας κατά 10.000 κυβικά μέτρα την ημέρα.

Τον Απρίλιο 2009, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση και λήψη απόφασης, η έκθεση αξιολόγησης της προσφοράς που λήφθηκε – κατόπιν διαπραγμάτευσης – από τον ανάδοχο της σύμβασης. Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, διαπιστώθηκε ότι στους όρους της διαπραγμάτευσης περιλήφθηκαν και ουσιώδεις αλλαγές της σύμβασης, όπως η επέκταση του χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης σε 11 μήνες (αντί σε 7 μήνες), η κατασκευή μόνιμου υποσταθμού της ΑΗΚ και η διαφοροποίηση της κατασκευής του αντλιοστασίου. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι αρμόδιο όργανο για την έγκριση αλλαγών της υφιστάμενης σύμβασης είναι η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ).

Τελικά κατόπιν διεξοδικής συζήτησης όλων των πτυχών του θέματος με τη συμμετοχή της Προέδρου της ΚΕΑΑ, έγινε αποδεκτό ότι τα δύο θέματα, δηλαδή αυτό της σύναψης συμφωνίας για την επέκταση της μονάδας και αυτό των συνεπαγομένων αλλαγών στο υφιστάμενο συμβόλαιο, είναι αλληλένδετα, επειδή η διαπραγμάτευση για την επέκταση του έργου επηρεάζει και την αρχική συμφωνία, προκαλώντας τις απαραίτητες και αναπόφευκτες τροποποιήσεις σε αυτήν. Ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι η έγκριση για το όλο θέμα θα πρέπει να ληφθεί από ένα και μόνο διοικητικό όργανο και ως αρμοδιότερο κρίθηκε το Συμβούλιο Προσφορών. Ενόψει των πιο πάνω, το θέμα τέθηκε εκ νέου ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών το οποίο αποφάσισε το Μάιο 2009 την ανάθεση της σύμβασης στον ανάδοχο για την προμήθεια αφαλατωμένου νερού για ολόκληρη την ποσότητα των 30.000 κυβικών μέτρων νερού την ημέρα, στην τιμή των €1,219 ανά κυβικό μέτρο, στην οποία περιλαμβάνεται το κόστος κατασκευής μόνιμου υποσταθμού της ΑΗΚ, η κατασκευή μόνιμης δεξαμενής υποδοχής του θαλάσσιου νερού, καθώς και το κόστος για το μεγαλύτερο υψόμετρο άντλησης του αφαλατωμένου νερού. Ως ημερομηνία έναρξης της προμήθειας αφαλατωμένου νερού καθορίστηκε η 20.4.2010 (11 μήνες από την υπογραφή της νέας συμφωνίας και 8½ περίπου μήνες μετά την αρχικά καθορισθείσα ημερομηνία έναρξης της παραγωγής αφαλατωμένου νερού).

(δ) Σύμβαση αρ.Τ.Α.Υ.74/2007 για την προμήθεια νερού, για περίοδο τριών χρόνων, από κινητή μονάδα αφαλάτωσης για τις ανάγκες της Επαρχίας Λεμεσού. Όπως ανέφερα στην έκθεση μου για το 2007, η σύμβαση η οποία υπογράφηκε το Φεβρουάριο 2008, προνοεί την προμήθεια 20.000 κυβικών μέτρων νερού ημερησίως για περίοδο τριών χρόνων, από κινητή μονάδα αφαλάτωσης, για την κάλυψη των αναγκών της Επαρχίας Λεμεσού. Με βάση την τιμή μονάδος των €1,387 για την αγορά ενός κυβικού μέτρου αφαλατωμένου νερού, το συνολικό ποσό του συμβολαίου ανέρχεται σε €27.337.770. Ως ημερομηνία έναρξης της παράδοσης του νερού, καθοριζόταν στο συμβόλαιο η 14.10.2008.

Το Μάρτιο 2008, δηλαδή ένα περίπου μήνα μετά την υπογραφή της σύμβασης, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε – λόγω κατεπείγουσας ανάγκης – την αύξηση της δυναμικότητας της πιο πάνω μονάδας από 20.000 σε 40.000 κυβικά μέτρα νερού την ημέρα, σύμφωνα με Πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο της σύμβασης. Επειδή κατά τη διερεύνηση των απαιτήσεων του ανάδοχου, διαπιστώθηκε ότι η τιμή μονάδος για την επιπλέον ποσότητα των 20.000 κυβικών μέτρων αφαλατωμένου νερού, ανερχόταν σε €2,25 (παρόλο ότι πριν την υπογραφή του συμβολαίου, ο ίδιος είχε προτείνει το διπλασιασμό της ημερήσιας ποσότητας με την τιμή μονάδος της προσφοράς του, αλλά τότε η πρόταση του απορρίφθηκε από το Υπουργείο), και λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση του Τμήματος (€1,7 – €1,8 ανά κυβικό μέτρο νερού, εφ' όσον ο εξοπλισμός της επέκτασης περιήρχετο μετά το τέλος της σύμβασης στην κυριότητα του Τμήματος, και €1,387 στην περίπτωση που η κυριότητα της επέκτασης παρέμενε στον ανάδοχο), το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, υιοθετώντας την εισήγηση της Υπηρεσίας μου, αποφάσισε το Μάιο 2008, να εγκρίνει το αίτημα του Τμήματος, όπως σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας με τον ανάδοχο στα πλαίσια της εκτίμησης και νοουμένου ότι εξακολουθούσαν να υφίστανται οι ανάγκες για την πρόσθετη ποσότητα νερού, τότε να ζητηθούν προσφορές από τρεις τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, αφού παράλληλα απολυμανθεί ο διαθέσιμος χώρος, ώστε να είναι έτοιμος για την εγκατάσταση του εξοπλισμού της επέκτασης. Ο ανάδοχος δεν αποδέχθηκε τελικά τη μείωση των απαιτήσεων του και επέμενε σε σημαντικά ψηλότερη τιμή από αυτήν του συμβολαίου, ωστόσο, το Τμήμα, ενόψει της αναμενόμενης συμφωνίας με την ΑΗΚ για κατασκευή μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό, δεν προχώρησε στην προκήρυξη διαγωνισμού για την αύξηση της δυναμικότητας της κινητής μονάδας.

Τον Ιούνιο 2008, ο συντονιστής της σύμβασης ενημέρωσε την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) ότι λόγω της ύπαρξης αμιάντου στο χώρο που επιλέγηκε για εγκατάσταση της μονάδας, η οποία διαπιστώθηκε, κατόπιν έρευνας που διεξήχθη από τον ανάδοχο, είχε δώσει τον Απρίλιο 2008 – για αποφυγή καθυστερήσεων – εντολή για μετακίνηση της μονάδας σε παρακείμενο χώρο, ο οποίος επιλέγηκε αφού κρίθηκε ως ο καταλληλότερος. Ζήτησε επίσης όπως εγκριθεί η πληρωμή έναντι των απαιτήσεων του ανάδοχου – που ανήρχοντο σε €411.805 για τη μετακίνηση και €248.215 για την αποκατάσταση του νέου χώρου εγκατάστασης (απολύμανση του λόγω της ύπαρξης και εδώ αμιάντου, σε μικρότερη ωστόσο έκταση από την αρχική θέση) – μέρους του επιπλέον κόστους, μέχρις ότου γίνει ο ακριβής υπολογισμός του. Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου στην ΤΕΑΑ, παρατήρησε κατά τη συζήτηση του θέματος ότι η εντολή για μετακίνηση της μονάδας είχε δοθεί χωρίς την προηγούμενη έγκριση του αρμοδίου οργάνου και χωρίς να σταθμιστούν οι οικονομικές όσο και οι χρονικές επιπτώσεις από τη μετακίνηση. Η ΤΕΑΑ αποφάσισε όπως το θέμα επανέλθει, αφού ετοιμαστεί από το συντονιστή η προκαταρκτική εκτίμηση κόστους καθώς και οι χρονικές επιπτώσεις της μετακίνησης. Σύμφωνα με την έκθεση του συντονιστή που ετοιμάστηκε και τέθηκε ενώπιον της ΤΕΑΑ, η ομάδα διαχείρισης της σύμβασης εκτιμούσε ότι το κόστος μετακίνησης της μονάδας και το κόστος αποκατάστασης του νέου χώρου ήταν πολύ πιο χαμηλά από την απαίτηση του αναδόχου (περίπου €266.000 και €50.270 αντίστοιχα), ενώ οι χρονικές επιπτώσεις – καθυστέρηση στην ημερομηνία έναρξης παράδοσης του νερού – ήταν με βάση το αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασίας που υπέβαλε ο ανάδοχος, της τάξης των 40 ημερών. Η ΤΕΑΑ ενέκρινε όπως καταβληθεί ποσό €130.000 στον ανάδοχο, ως μέρος της αποζημίωσης, έναντι των εξόδων του για τη μετακίνηση της μονάδας και την αποκατάσταση του χώρου, και το υπόλοιπο ποσό όταν υπολογιστεί και συμφωνηθεί το τελικό κόστος. Ζήτησε επίσης από το συντονιστή, όπως τηρείται ημερολόγιο εργοταξίου στο οποίο να καταγράφονται τα στοιχεία που αφορούν το προσωπικό και τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται από τον ανάδοχο, ώστε να είναι δυνατή η κοστολόγηση των επιπλέον εργασιών.

Τελικά, μέχρι τον Ιούνιο 2009, είχε εγκριθεί από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, το επιπλέον ποσό των €606.709, έναντι των επιπλέον εξόδων του αναδόχου για τη μετακίνηση της μονάδας σε διαφορετικό χώρο, την αποκατάσταση του νέου χώρου, τις καθυστερήσεις και τις εργασίες που εγκαταλείφθηκαν στον αρχικό χώρο. Εγκρίθηκε επίσης δικαιολογημένη παράταση 64 ημερολογιακών ημερών στο χρόνο αποπεράτωσης της μονάδας και έναρξης της παραγωγής νερού, καθώς και η αποκοπή €12.000 – ως ποινικής ρήτρας – έναντι των 4 ημερών αδικαιολόγητης καθυστέρησης του αναδόχου. Σημειώνεται ότι οι αρχικές απαιτήσεις του αναδόχου έναντι των πιο πάνω εγκρίσεων, ανέρχονταν σε €1.229.308.

Σταθμός Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς.

(α) Επιβολή τελών απόρριψης λυμάτων από τους χρήστες. Για τη δημιουργία του σταθμού επεξεργασίας οικιακών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων δαπανήθηκε από το Τμήμα ποσό της τάξης των £9,4 εκ. Το έργο συμπληρώθηκε και άρχισε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 1998 και οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης για το 2008 ανήλθαν σε €1.128.263, σε σύγκριση με €1.008.792 το 2007. Επιπρόσθετα, το Τμήμα κατέβαλε, κατά το 2008, στην ΑΗΚ, για κάλυψη του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας του σταθμού, το ποσό των €367.317 (2007 - €295.653) και στο ωρομίσθιο προσωπικό του που απασχολείται στο σταθμό το ποσό των €113.141 (2007 - €109.132). Με βάση τα πιο πάνω, το συνολικό κόστος λειτουργίας του σταθμού κατά το 2008 ανήλθε σε €1.608.721 (2007 - €1.413.577), ενώ τα αντίστοιχα έσοδα από είσπραξη τελών ανήλθαν σε €363.615 (2007 - €585.348).

Σύμφωνα με απόφαση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13.12.2002, η μη επιβολή και είσπραξη τελών απόρριψης αντίκειται στους περί Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους και Κανονισμούς και ως εκ τούτου η Αρμόδια Αρχή, δηλαδή το ΤΑΥ, οφείλει να επιβάλλει τέλη απόρριψης προς τις επιχειρήσεις που απορρίπτουν οικιακά λύματα και προς τις βιομηχανίες που απορρίπτουν βιομηχανικά απόβλητα στο σταθμό Βαθιάς Γωνιάς, ούτως ώστε να καλύπτεται το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων. Στην ίδια απόφαση διευκρινίζεται ότι η μη επιβολή τελών σε οικιακά λύματα που προέρχονται από νοικοκυριά δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και είναι επιτρεπτή. Με βάση τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών που εγκρίθηκαν από τη Βουλή των

Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στις 29.7.2005 (Κ.Δ.Π. 355/2005), παραχωρήθηκε ενίσχυση de minimis στις δικαιούχες επιχειρήσεις, ώστε να καλυφθεί το κόστος απόρριψης κατά 100% για την περίοδο 1.6.2005 – 31.12.2005, 50% από 1.1.2006 – 31.12.2006 και 25% από 1.1.2007 – 31.12.2007.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Τα τέλη απόρριψης που εισπράχθηκαν από το σταθμό καλύπτουν μόλις το 22,6 % (2007 – 41%) του συνολικού κόστους λειτουργίας του. Η σημαντική μείωση στο ποσοστό είσπραξης σε σχέση με το 2007 οφείλεται, αφενός στη μείωση των εσόδων του Σταθμού λόγω κατάργησης της επιβολής τελών για τα οικιακά λύματα, όπως εξηγείται στην επόμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, και αφετέρου στην αύξηση του κόστους λειτουργίας του. Επίσης, το Τμήμα δεν επιμερίζει το κόστος λειτουργίας του σταθμού, σε έξοδα επεξεργασίας βιομηχανικών αποβλήτων και οικιακών λυμάτων και συνεπώς δεν είναι δυνατό να εκφράσω άποψη κατά πόσο τα τέλη που επιβάλλονται συνάδουν με την απόφαση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για κάλυψη του αντίστοιχου κόστους επεξεργασίας των βιομηχανικών αποβλήτων. Ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο το κόστος μπορεί να διαχωριστεί και κατά πόσο τα τέλη που επιβάλλονται καλύπτουν το κόστος αυτό. Σε αντίθετη περίπτωση, εισηγήθηκα όπως το θέμα τεθεί ενώπιον του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με την συντηρήτρια εταιρεία, η αναλογία κόστους λειτουργίας και συντήρησης οικιακών και βιομηχανικών αποβλήτων υπολογίζεται σε 75% με 25%, αντίστοιχα, και θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι τα τέλη που εισπράττονται από την απόρριψη των βιομηχανικών αποβλήτων καλύπτουν οριακά το κόστος επεξεργασίας τους.

- (ii) Όπως επισήμανα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Τμήμα προχώρησε στον καθορισμό διαδικασίας είσπραξης των τελών απόρριψης, μέσω των τιμολογίων που εκδίδονται από την εταιρεία διαχείρισης του έργου, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Γενικού Λογιστή. Το Γενικό Λογιστήριο, με επιστολή του ημερομηνίας 6.10.2008, ενέκρινε την ακολουθούμενη διαδικασία, νοουμένου ότι το Τμήμα θα προχωρήσει στην υλοποίηση συγκεκριμένων εισηγήσεών του, όπως, μεταξύ άλλων, την ανάθεση της ενημέρωσης του λογισμικού συστήματος με τις εισπράξεις από τα τέλη απόρριψης σε διαφορετικό Λειτουργό από τον υπεύθυνο εισπράκτορα και τον έλεγχο της πληρότητας και ορθότητας των μηνιαίων τιμολογίων χρέωσης που εκδίδει η κατασκευάστρια εταιρεία πριν την αποστολή τους. Ζήτησα όπως ενημερωθώ σε σχέση με την υλοποίηση των πιο πάνω όρων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, επιπρόσθετα με τις ενέργειες που έχουν γίνει για υλοποίηση των όρων που έθεσε το Γενικό Λογιστήριο σε σχέση με την είσπραξη των τελών απόρριψης, γίνονται προσπάθειες ώστε η διαδικασία είσπραξης των εν λόγω τελών ενταχθεί στο ήδη εγκεκριμένο σύστημα τιμολόγησης νερού που εφαρμόζει το Τμήμα.

- (β) **Απόρριψη οικιακών λυμάτων.** Με βάση τις διατάξεις του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμου του 2002, τα οικιακά λύματα που προέρχονται από νοικοκυριά ή επιχειρήσεις των Επαρχιών Λευκωσίας και Λάρνακας, οι οποίες δεν καλύπτονται από αποχετευτικό σύστημα, πρέπει να απορρίπτονται στο σταθμό της Βαθιάς Γωνιάς, ο οποίος αποτελεί το μόνο σταθμό επεξεργασίας οικιακών λυμάτων, πέραν του αποχετευτικού συστήματος, στις Επαρχίες αυτές.

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς που ίσχυαν μέχρι τις 31.12.2007, το ΤΑΥ επέβαλλε τέλη για την απόρριψη τόσο των οικιακών λυμάτων που προέρχονται από νοικοκυριά όσο και εκείνων που προέρχονται από επιχειρήσεις.

Από την ημερομηνία επιβολής των τελών υπήρξαν έντονες αντιδράσεις από τους βοθοκαθαριστές, πολλοί από τους οποίους, από τον Ιανουάριο του 2007, αρνούνταν να παραλάβουν τα σχετικά τιμολόγια επιβολής τελών για απόρριψη στον σταθμό της Βαθιάς Γωνιάς, επικαλούμενοι ότι η επιβολή τελών οδήγησε σε αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ τους αφού αρκετοί συνάδελφοί τους, αντί να μεταφέρουν τα λύματα στη Βαθιά Γωνιά και να πληρώσουν το απαιτούμενο τέλος, τα απορρίπτουν παράνομα σε χωράφια ή αγωγούς των Συμβουλίων Αποχετεύσεων.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, ψήφισε στις 30.5.2008 τροποποίηση των Κανονισμών του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Βαθιάς Γωνιάς (Κ.Δ.Π 199/2008), που προνοεί κατάργηση των τελών απόρριψης των οικιακών λυμάτων και της λάσπης που προέρχεται από βιολογικούς σταθμούς κοινοτήτων και κυβερνητικών έργων που απορρίπτονται στο Σταθμό Βαθιάς Γωνιάς από 1.1.2007 και 1.1.2008, αντίστοιχα. Το Τμήμα προχώρησε στη διαγραφή των οφειλόμενων τελών για οικιακά λύματα τα οποία επιβλήθηκαν από την 1.1.2007 και μετέπειτα, και στις περιπτώσεις των καταναλωτών που είχαν ήδη καταβάλει τις οφειλές τους για την υπό αναφορά περίοδο, προχώρησε στην επιστροφή των σχετικών ποσών. Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΥ, κατά το 2008 παραλήφθηκαν στο σταθμό Βαθιάς Γωνιάς για επεξεργασία, 287.082 κ.μ. οικιακών λυμάτων, σε σύγκριση με 272.126 κ.μ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 14.956 κ.μ. ή 5,5%.

(γ) Καθυστερημένα έσοδα σταθμού. Παρατήρησα ότι δεν τηρήθηκαν κατάλληλα στοιχεία για τα οφειλόμενα τέλη, που αφορούσαν σε οικιακά λύματα, που επιβλήθηκαν από την 1.1.2007 και μετέπειτα τα οποία, όπως αναφέρω πιο πάνω, διαγράφηκαν. Ως αποτέλεσμα, το ποσό που παρουσιάζεται ως υπόλοιπο καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2008, ύψους €408.878 δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι κατόπιν επανεξέτασης όλων των δεδομένων τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2008 ήταν €423.393 και ότι γίνονται ενέργειες για ένταξη των τελών του Σταθμού στο σύστημα τιμολόγησης νερού που εφαρμόζεται, οπότε θα λυθεί και το πρόβλημα υπολογισμού των καθυστερημένων εσόδων.

(δ) Παραγωγή ανακυκλωμένου νερού. Κατά τη διάρκεια του έτους παράχθηκαν από το σταθμό 310.874 κ.μ. (335.237 το 2007) ανακυκλωμένου νερού από το οποίο 148.250 κ.μ. (2007 – 128.000 κ.μ.) διατέθηκαν για σκοπούς άρδευσης 160 δεκαρίων. Οι πιο πάνω ποσότητες νερού τιμολογήθηκαν στην προβλεπόμενη από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τιμή των €0,07/κ.μ., ενώ το ποσό που εισπράχθηκε από τους καταναλωτές κατά το 2008 ανήλθε σε μόνο €9.727, με αποτέλεσμα το σύνολο των οφειλόμενων εσόδων από πώληση του ανακυκλωμένου νερού στις 31.12.2008 να ανέλθει στις €102.661. Κατά τους πρώτους μήνες του 2009 ο υπεύθυνος του έργου, άσκησε το δικαίωμα που του παρέχει ο Νόμος αρ. 57(Ι)/99 για διακοπή της παροχής νερού σε καταναλωτές που δεν τακτοποιούν τις οφειλές τους έγκαιρα, με αποτέλεσμα να εισπραχθεί, μέχρι τις 8.3.2009, ποσό ύψους €86.571.

Επισημάνω επίσης ότι, με βάση τις σχετικές εκθέσεις που ετοιμάστηκαν από το Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας, το ποσοστό διαρροών ανήλθε στο 39% κατά το 2008 (25% το 2007), ενώ το ποσοστό εξάτμισης υπολογίστηκε στα 25% (21% για το 2007). Το Τμήμα, επειδή το ποσοστό διαρροών ήταν πολύ ψηλό, κατά το 2009 έλαβε μέτρα για εντοπισμό των αιτίων που το προκάλεσαν με στόχο τον περιορισμό του στο ελάχιστο. Συγκεκριμένα, αντικαταστάθηκαν οι ελαττωματικοί μετρητές (κεντρικοί και ιδιωτικοί) και αντλίες, και δόθηκαν οδηγίες για καθημερινό έλεγχο των υδρομετρητών για αποφυγή υποκλοπής του νερού.

Σημειώνεται ότι το ανακυκλωμένο νερό που παράγεται από τον Σταθμό δεν περιλαμβάνεται στο υδατικό ισοζύγιο και εισηγήθηκα όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για συμπερίληψή του.

Άρδευση Γηπέδων Γκολφ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ, στα πλαίσια του στόχου να καταστεί η Κύπρος τουριστικός προορισμός υψηλής ποιότητας. Η απόφαση αφορά στη δημιουργία μέχρι 14 συνολικά γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων των υφισταμένων και καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων που θα υποβληθούν. Σύμφωνα με την απόφαση, η επένδυση για τη δημιουργία γηπέδων γκολφ δεν είναι οικονομικά βιώσιμη από μόνη της, γι' αυτό και μπορεί να συνοδεύεται από οικιστική και τουριστική ανάπτυξη, βάσει καθορισμένων κριτηρίων.

Σε σχέση με την άρδευση των προτεινόμενων αναπτύξεων, η απόφαση αναφέρει ρητά ότι δεν θα εγκρίνονται αιτήσεις για άρδευση των γηπέδων γκολφ με νερό από γεωτρήσεις ή κυβερνητικά φράγματα, και καθορίζει, κατά σειρά προτεραιότητας, τους τρόπους με τους οποίους πρέπει να καλύπτονται οι ανάγκες της ανάπτυξης σε νερό (ανακυκλωμένο νερό, νερό από αφαλάτωση, κ.λπ.). Σημειώνεται ότι, όσον αφορά στις προϋπάρχουσες αναπτύξεις γκολφ στην Επαρχία Πάφου, με βάση τις σχετικές συμφωνίες που συνομολογήθηκαν, η Κυβέρνηση θα παρείχε στις δύο από αυτές συνολικές ποσότητες μέχρι 1.384.000 κ.μ. και 260.000 κ.μ. νερού, αντίστοιχα, από το φράγμα Ασπρόκρεμμου, ενώ για την τρίτη ανάπτυξη είχε δοθεί

το δικαίωμα κάλυψης των υδατικών αναγκών της από τις γεωτρήσεις της. Σημειώνεται ότι τέταρτη εταιρεία η οποία έχει τύχει, στις 5.11.1992, της καταρχήν έγκρισης διυπουργικής Επιτροπής, έχει δικαίωμα με βάση την πολεοδομική της άδεια, να αντλεί νερό από τον υδροφόρα Έξουσα, ο οποίος εμπλουτίζεται με ανακυκλωμένο νερό.

Στα πλαίσια της διασφάλισης της συνεχούς και ικανοποιητικής λειτουργίας των γηπέδων γκολφ, η πιο πάνω απόφαση καθορίζει ότι θα υπογράφεται συμφωνία μεταξύ του ιδιοκτήτη/αιτητή και της Πολεοδομικής Αρχής, σύμφωνα με την οποία ο χώρος του γηπέδου γκολφ, μαζί με όλες τις απαραίτητες για τη λειτουργία του εγκαταστάσεις, θα επιβαρυνθούν με δικαίωμα επικαρπίας προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας για περίοδο 66 χρόνων, το οποίο θα ενεργοποιείται όταν ο ιδιοκτήτης/επενδυτής αδυνατεί ή/και αρνείται ή/και παραλείπει να λειτουργεί, αξιοποιεί, εκμεταλλεύεται και συντηρεί σε ικανοποιητικό βαθμό το γήπεδο γκολφ. Αναφέρεται επίσης ότι σε τέτοια περίπτωση, η Κυπριακή Δημοκρατία διατηρεί το δικαίωμα να αξιώσει αποζημιώσεις από τον ιδιοκτήτη/επενδυτή λόγω των ζημιών που ενδεχομένως να υποστεί από τις ενέργειες στις οποίες θα προβεί για επαναλειτουργία και αξιοποίηση του γηπέδου γκολφ.

Στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος επισήμανα τα ακόλουθα σε σχέση με το πιο πάνω θέμα:

- (i) Παρόλο που, όπως αναφέρεται στη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η δημιουργία γηπέδων γκολφ δεν είναι από μόνη της βιώσιμη, εντούτοις με τη συμφωνία που θα υπογραφεί με τους αιτητές/επενδυτές αναφορικά με την επιβάρυνση των γηπέδων με δικαίωμα επικαρπίας, μετατοπίζεται, ουσιαστικά, στο Κράτος η ευθύνη για συντήρηση της (μη βιώσιμης) ανάπτυξης του γηπέδου, περιλαμβανομένης και της άρδευσής του, αν ο αιτητής/επενδυτής αποφασίσει, για οποιοδήποτε λόγο, να μην το συντηρεί, ενώ, όπως αναφέρεται πιο πάνω, από τον ιδιώτη, ο οποίος θα καρπωθεί το σημαντικό κέρδος από την οικιστική και τουριστική ανάπτυξη, ενδεχομένως να ζητηθεί απλώς η καταβολή αποζημίωσης.
- (ii) Ενόψει της αδυναμίας για μακροπρόθεσμη κάλυψη των υδατικών αναγκών της Κύπρου από τα αποθέματα νερού στα φράγματα, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης των συμβάσεων με τους δύο επενδυτές οι οποίοι έχουν δικαίωμα αγοράς νερού από το φράγμα του Ασπρόκρεμμου ώστε να αναλάβουν και εκείνοι την άρδευση των γηπέδων τους με τους όρους και προϋποθέσεις που θα εφαρμόζονται στους νέους επενδυτές.
- (iii) Σύμφωνα με τους όρους των συμφωνιών που υπογράφηκαν με τις εταιρείες που διαθέτουν τα υφιστάμενα γήπεδα γκολφ, τα οποία, όπως αναφέρεται, αρδεύονται και από Κυβερνητικά Υδατικά Έργα, θα έπρεπε να κατασκευαστούν στις υπό αναφορά αναπτύξεις σταθμοί βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων, ώστε μέρος των αρδευτικών αναγκών τους να καλύπτεται από την παραγωγή ανακυκλωμένου νερού και να μειωθεί η ποσότητα νερού που τους παραχωρείται από το φράγμα. Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως το Τμήμα ζητήσει να τύχει ενημέρωσης, από την Πολεοδομική Αρχή, αναφορικά με τη συμμόρφωση των επενδυτών σε σχέση με την κατασκευή των υπό αναφορά σταθμών επεξεργασίας, την ποσότητα του νερού που παράγουν, καθώς και τη χρήση του, ώστε να αναπροσαρμόσει τις ποσότητες που διατίθενται στα πιο πάνω γήπεδα ανάλογα.

Σε σχέση με τα πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του, ημερ. 5.2.2009, ενέκρινε τα ακόλουθα:

- (i) Να μην παραχωρείται καμία ποσότητα νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα/αποχετευτικά συστήματα κ.λπ. για αναπτύξεις γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων και των υφισταμένων/αδειοδοτημένων γηπέδων γκολφ. Νοείται ότι η κάθε ανάπτυξη μπορεί να χρησιμοποιεί τις ποσότητες νερού που απαιτούνται από την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων της ίδιας ανάπτυξης.
- (ii) Η άρδευση του γηπέδου γκολφ, θα γίνεται από νερό που θα παράγεται από μονάδα αφαλάτωσης, η οποία θα λειτουργεί με ηλεκτρική ενέργεια που θα παράγεται με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν είναι δυνατή η άμεση τροφοδοσία του γηπέδου από μονάδα αφαλάτωσης, ο επενδυτής οφείλει να παράγει την ανάλογη ποσότητα νερού, την οποία να διοχετεύει σε κεντρικά συστήματα υδατοπρομήθειας/ άρδευσεως, που θα γειτνιάζουν με τις μονάδες αφαλάτωσης.

- (iii) Κάθε επενδυτής πρέπει να καταθέτει εταιρική εγγύηση ότι θα συνεχίσει, τη λειτουργία και διαχείριση του γηπέδου γκολφ, το ύψος της οποίας θα καθορίζεται από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή. Πρόσθετα, ο επενδυτής θα πρέπει να περιλάβει στο συμβόλαιο πώλησης των οικιστικών αναπτύξεων πρόνοια ότι αναλαμβάνει δέσμευση ότι θα συνεχίσει να συντηρεί το γήπεδο γκολφ και ότι σε περίπτωση που αυτός το εγκαταλείψει, οι αγοραστές θα αναλάβουν αυτή τη δέσμευση, η οποία θα πρέπει να εγγράφεται και στους τίτλους ιδιοκτησίας που θα εκδίδονται για τις οικιστικές αναπτύξεις των γηπέδων γκολφ.
- (iv) Ο κάθε επενδυτής πρέπει να καταθέτει αμετάκλητη τραπεζική εγγύηση ότι θα λειτουργεί και θα συντηρεί τη μονάδα αφαλάτωσης που θα δημιουργήσει για σκοπούς άρδευσης του γηπέδου γκολφ, το ύψος της οποίας θα καθορίζεται από την Υπουργική Επιτροπή.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ αν, βάσει της πιο πάνω απόφασης:

(α) Έχει τερματιστεί η παραχώρηση νερού από το φράγμα Ασπρόκρεμμου στις δύο υφιστάμενες αναπτύξεις της Επαρχίας Πάφου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η παραχώρηση νερού για τις δύο υφιστάμενες αναπτύξεις δεν έχει τερματιστεί.

(β) Οι υφιστάμενες αναπτύξεις έχουν προχωρήσει σε κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης με χρήση ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, οι δύο μονάδες προχώρησαν στην κατασκευή κινητών μονάδων αφαλάτωσης ημερήσιας δυναμικότητας 500 κ.μ. νερού, οι οποίες βρίσκονται στο τελικό στάδιο κατασκευής τους.

(γ) Το Τμήμα έχει ενημερωθεί από την Πολεοδομική Αρχή, σχετικά με τους σταθμούς τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων που λειτουργούν στις υφιστάμενες αναπτύξεις γκολφ, τις παραγόμενες ποσότητες νερού και τον τρόπο διάθεσής του.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δεν έτυχε ενημέρωσης από τη Πολεοδομική Αρχή, αλλά από πληροφόρηση που είχε από τους δύο Διευθυντές, των αναπτύξεων, διαπίστωσε ότι λειτουργούν βιολογικοί σταθμοί οι οποίοι κατά το 2008 παρήγαγαν περίπου 37.000 κ.μ. ανακυκλωμένου νερού.

Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στο Χα-ποτάμι. Γύρω στο 1973, ανεγέρθηκε παράνομα, κοντά στην εκβολή του πιο πάνω ποταμού, μικρό εκτροπικό φράγμα. Μετά τη δημιουργία, κατά το 1995, γηπέδου γκολφ στην παρακείμενη περιοχή, η ιδιωτική εταιρεία, στην οποία ανήκει το υπό αναφορά γήπεδο γκολφ, προέβη, κατά την περίοδο 2002-2003, στην επέκταση και ανύψωση των αναχωμάτων με σκοπό την εξασφάλιση μεγαλύτερων ποσοτήτων νερού για άρδευση του γηπέδου γκολφ, με αποτέλεσμα τη δημιουργία χωμάτινου φράγματος επί της κοίτης του ποταμού συνολικής χωρητικότητας 500.000 κ.μ. νερού. Έκτοτε η εταιρεία, χρησιμοποιεί το νερό από το υπό αναφορά φράγμα για την άρδευση του γηπέδου γκολφ.

Για αποκατάσταση της νομιμότητας και για να επιτευχθούν συνθήκες ασφάλειας κατά τη φύλαξη του νερού στο φράγμα, η εταιρεία κλήθηκε να υποβάλει στην αρμόδια Πολεοδομική Αρχή πλήρη τεχνική μελέτη και σχέδια σύμφωνα με όλες τις σχετικές παραμέτρους ασφάλειας, υδρολογική μελέτη και μελέτη επιπτώσεων στο περιβάλλον. Η τεχνική μελέτη υποβλήθηκε από την εταιρεία μαζί με αίτησή της με την οποία ζήτησε τη χορήγηση άδειας για βελτίωση και επέκταση του υφιστάμενου φράγματος, με σκοπό την αύξηση της χωρητικότητάς του στο 1 εκ. κ.μ. νερού, ενώ παράλληλα συνέδεσε το θέμα της επέκτασης του υφιστάμενου φράγματος με την υποβολή αιτήματος για τη δημιουργία δεύτερου γηπέδου γκολφ στην περιοχή της κοιλάδας Χα-ποτάμι.

Σε συνεδρία που έγινε στις 4.9.2006, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, για χορήγηση πολεοδομικής άδειας για τη δημιουργία υδατοφράκτη από την εταιρεία, αποφασίστηκε όπως παραχωρηθεί πολεοδομική άδεια στον αιτητή υπό ορισμένους όρους και προϋποθέσεις.

Στις 29.12.2006, εκδόθηκε πολεοδομική άδεια στον αιτητή, στην οποία ενσωματώθηκαν διάφοροι όροι, μεταξύ των οποίων και όρος για εξασφάλιση, από τον αιτητή, άδειας από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επέμβαση σε κυβερνητική γη.

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου υπέβαλε στις 18.9.2007 παράπονο στην Επίτροπο Διοικήσεως κατά του Τμήματος Πολεοδομίας και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος σε σχέση με το πιο πάνω θέμα. Στην έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως ημερ. 10.9.2008, επισημαίνεται μεταξύ άλλων, ότι η χορηγηθείσα άδεια εκφεύγει των πλαισίων νομιμότητας εφόσον νομιμοποιεί εκ των υστέρων μια παράνομη κατασκευή, ενώ τονίζει ότι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως όφειλε να αρνηθεί την έκδοση καλυπτικής άδειας για το παράνομο κατασκευασθέν φράγμα, ιδίως ενόψει της έλλειψης γνωμάτευσης εκ μέρους της Περιβαλλοντικής Αρχής. Επίσης, τονίζεται ότι ο θεσμός της εκ των υστέρων νομιμοποίησης πολεοδομικών υπερβάσεων και παρατυπιών δια της έκδοσης πολεοδομικής άδειας, δεν μπορεί να ανάγεται μέχρι του σημείου της κάλυψης κραυγαλέων παρανομιών όπως η κατασκευή του υπό αναφορά φράγματος, και εισηγείται στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως την ανάκληση της πολεοδομικής άδειας.

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, με επιστολή του ημερ. 24.9.2008, πληροφόρησε την αιτήτρια εταιρεία ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 21.5.2008, απέρριψε τη σχετική αίτησή της για παραχώρηση άδειας χρήσης του επηρεαζόμενου από την ανάπτυξη τμήματος της κοίτης του ποταμού, με αποτέλεσμα ο σχετικός όρος της πολεοδομικής άδειας να μην μπορεί να ικανοποιηθεί και η πολεοδομική άδεια να θεωρείται ως μη χορηγηθείσα. Επίσης, η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, με επιστολή της ημερ. 21.10.2008, κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει και απομακρύνει αμέσως τις κατασκευές που έχουν ήδη υλοποιηθεί και επαναφέρει την κοίτη του ποταμού και την περιβάλλουσα περιοχή κατά το δυνατό στην αρχική της κατάσταση, κατόπιν συνεννόησης και με τον Επαρχιακό Μηχανικό του ΤΑΥ, διαφορετικά θα ληφθούν εναντίον της όλα τα υπό του Νόμου ενδεικνύόμενα μέτρα. Η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, με νέα επιστολή της ημερ. 30.1.2009, πληροφόρησε την εταιρεία ότι της παρέχεται προθεσμία μέχρι τις 31.5.2009 για συμμόρφωση με τα πιο πάνω ωστόσο, όπως αντιλαμβάνομαι, παρόλο που η προθεσμία έχει παρέλθει, το θέμα παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι την απόφαση για κατεδάφιση των κατασκευών έλαβε η αρμόδια αρχή, που είναι ο Έπαρχος Πάφου, χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με το Τμήμα. Κατά την άποψη του Τμήματος, για την κατεδάφιση των υφιστάμενων κατασκευών απαιτείται η διεξαγωγή σχετικής μελέτης από την εταιρεία, στην οποία να αναφέρεται η διαδικασία κατεδάφισης καθώς και οι τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων που θα προκύψουν, όπως θέματα ασφάλειας και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω της μετακίνησης τεράστιων όγκων υλικών επέμβασης σε κοίτη ποταμού.

Παραγωγή και διαχείριση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων.

(α) Τιμολόγηση ανακυκλωμένου νερού αποχετευτικού συστήματος Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Το 1991, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, σύναψαν δάνεια με τη Διεθνή Τράπεζα, με Κυβερνητική εγγύηση, τα οποία έληξαν το Νοέμβριο του 2006. Σύμφωνα με τους όρους των εγγυητικών συμφωνιών, τα Συμβούλια είχαν υποχρέωση, μεταξύ άλλων, να διαθέτουν το νερό της τριτοβάθμιας επεξεργασίας, να το τιμολογούν, να εισπράττουν τα σχετικά τέλη και στη συνέχεια, αφού κατακρατούν μέρος του ποσού για διοικητικά έξοδα, να εμβάζουν το υπόλοιπο στο κράτος (ΤΑΥ). Μετά τη λήξη των υπό αναφορά συμφωνιών, η τιμολόγηση και είσπραξη του ανακυκλωμένου νερού θα αναλαμβανόταν από το ΤΑΥ.

Το εργοστάσιο επεξεργασίας λυμάτων άρχισε τη λειτουργία του τον Αύγουστο του 2002 και το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 8.5.2003, ζήτησε από τα Συμβούλια όπως εκπληρώσουν τις πιο πάνω συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, με επιστολή ημερ. 16.7.2003, εξέφρασαν την αδυναμία τους ως προς την τιμολόγηση του νερού και είσπραξη των σχετικών τελών, ενώ παράλληλα διαπιστώθηκε ασυμφωνία μεταξύ των Συμβουλίων και του ΤΑΥ ως προς το ύψος των διοικητικών εξόδων που θα κατακρατούνταν από τα Συμβούλια. Οι διαβουλεύσεις που ακολούθησαν μεταξύ των δύο μερών δεν είχαν αποτέλεσμα, και το ΤΑΥ

καταχώρισε αγωγή (αρ. 1249/2008) εναντίον των Συμβουλίων Αποχετεύσεων σύμφωνα με την οποία απαιτεί την καταβολή ποσού ύψους €810.135 πλέον 5% Φ.Π.Α. ως καθυστερημένα έσοδα για την περίοδο Αυγούστου 2002 – Νοεμβρίου 2006.

Σε συσκέψεις μεταξύ των δύο μερών, στις 10.6.2008 και 5.12.2008, συμφωνήθηκε όπως τα Συμβούλια ετοιμάσουν την καταμέτρηση των ποσοτήτων που είχαν καταναλωθεί από τους διάφορους χρήστες και όπως το ΤΑΥ αναλάβει την ετοιμασία, αποστολή και είσπραξη των σχετικών τιμολογίων. Το ΤΑΥ διευκρίνισε ότι, σε περίπτωση που αποτύχει να εισπράξει τα τέλη των καθυστερημένων χρεώσεων, λόγω άρνησης των καταναλωτών να ανταποκριθούν, θα απαιτήσει τα αντίστοιχα ποσά από τα Συμβούλια τα οποία όφειλαν βάσει των συμβατικών τους υποχρεώσεων, να χρεώνουν και να εισπράττουν τα τέλη του νερού, για λογαριασμό του κράτους, από τον Αύγουστο του 2002 μέχρι το Νοέμβριο του 2006. Επίσης, αποφάσισε όπως από την 1.1.2009 αναλάβει τη διαχείριση, λειτουργία και συντήρηση των δικτύων άρδευσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι στην Αγία Νάπα έχουν ήδη αποσταλεί 216 τιμολόγια, έχουν υπογραφεί 256 συμβόλαια με καταναλωτές και έχουν εισπραχθεί €57.630 από τη συνολική αξία των τιμολογίων ύψους €657.102. Στο Παραλίμνι έχουν αποσταλεί 106 τιμολόγια, έχουν υπογραφεί 520 συμβόλαια με καταναλωτές και έχουν εισπραχθεί €12.504 από τη συνολική αξία των τιμολογίων ύψους €99.962, ενώ η διαδικασία σύναψης συμβολαίων με καταναλωτές και αποστολής σ' αυτούς τιμολογίων συνεχίζεται.

(β) Οικονομικές Εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Παρατηρήθηκε ότι παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων οι οποίες αφορούν σε κατασκευαστικές καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος οι εκκρεμότητες έχουν ως ακολούθως:

(i) Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Τα Συμβούλια διεκδικούν από το ΤΑΥ την καταβολή του κόστους εγκατάστασης των δικτύων διανομής ανακυκλωμένου νερού και των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος άρδευσης. Κατόπιν διαβουλεύσεων το Τμήμα συμφώνησε στην καταβολή ποσού ύψους €2.122.830 προς τα Συμβούλια και για το σκοπό αυτό έχει ετοιμαστεί έκθεση/συμφωνία, η οποία θα υποβληθεί στη Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή για έγκριση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η έκθεση/συμφωνία έχει υπογραφεί από το Τμήμα και βρίσκεται ενώπιον των Συμβουλίων, αφού δε υπογραφεί θα υποβληθεί στη Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή για έγκριση πριν το τέλος του 2009.

(ii) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας. Κατόπιν διαβουλεύσεων συμφωνήθηκε η καταβολή ποσού ύψους €5.822.791 από το ΤΑΥ στο Συμβούλιο, έναντι του κόστους κατασκευής της υποδομής για την τριτοβάθμια επεξεργασία του νερού.

Το πιο πάνω ποσό εγκρίθηκε από τη Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή και θα παρουσιαστεί στη Διυπουργική Επιτροπή για έγκριση. Σημειώνεται ότι δεν έχει ακόμη συζητηθεί η εκκρεμότητα που αφορά στο κόστος λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι μέχρι σήμερα έχει καταβληθεί στο Συμβούλιο το ποσό των €4.917.203, ενώ επιπλέον ποσό ύψους €1.760.000 έχει περιληφθεί για το σκοπό αυτό στον Προϋπολογισμό του 2010.

(iii) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας. Το Συμβούλιο απαιτεί την καταβολή από το ΤΑΥ, του ποσού των €2.060.261 για έξοδα λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού, για την περίοδο 1.1.2007 – 31.12.2008, καθώς και έξοδα απόπλυσης των φίλτρων της τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού για την περίοδο 2000 - 31.12.2008.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ο έλεγχος των πληρωμών έχει αναληφθεί από το Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2009.

(iv) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου (ΣΑΠΑ). Το Τμήμα έχει συμφωνήσει με το Συμβούλιο τα θέματα αρχής υπολογισμού του κεφαλαιουχικού κόστους της υποδομής για την τριτοβάθμια επεξεργασία (α' φάση) και του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού. Αναμένεται ότι σύντομα θα καθοριστούν τα ποσά που θα πρέπει να πληρωθούν στο ΣΑΠΑ.

Εισηγήθηκα όπως, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ως προς τις δαπάνες παραγωγής του νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας, οι οποίες διενεργούνται από τα Συμβούλια αλλά βαρύνουν το Τμήμα, γίνουν ενέργειες για εφαρμογή της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.9.2004, η οποία προβλέπει όπως η ιδιοκτησία των μονάδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων περιέλθει στην ιδιοκτησία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, τα οποία να είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία και συντήρηση των σταθμών από κάθε άποψη σε όλα τα στάδια επεξεργασίας του νερού και το νερό να αγοράζεται από το ΤΑΥ σε συγκεκριμένη/συμφωνημένη τιμή, νοουμένου ότι είναι σύμφωνο με προδιαγραφές που θα καθορίζονται.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) Γενικά. Τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ανήλθαν στις 31.12.2008 σε €160,4 εκ. σε σύγκριση με €142,56 εκ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €17,85 εκ. ή ποσοστό 12,52%. Ποσό €152.402.716 (2007 €133.125.353) αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης (€128.119.119 από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας και €24.283.597 από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια), ενώ ποσό €8.003.780 (2007 €9.426.180) αφορά σε οφειλές από καταναλωτές στους οποίους παραχωρήθηκε νερό για σκοπούς άρδευσης.

Παρατηρήθηκε ότι, το υπόλοιπο των καθυστερημένων εσόδων ημερ. 1.1.2008 παρουσιάζεται αυξημένο κατά €7 εκ. σε σχέση με το υπόλοιπο στις 31.12.2007. Η διαφορά οφείλεται κυρίως στο ότι στην κατάσταση στις 31.12.2007 δεν περιλήφθηκε η οφειλή από την παροχή νερού στους τουρκοκύπριους κατοίκους της πόλης της Αμμοχώστου, ύψους €6.973.465.

(β) Μηχανογραφημένο σύστημα τιμολόγησης νερού. Επισήμανα και πάλιν ότι το μηχανογραφημένο σύστημα τιμολόγησης νερού εξακολουθεί να μην παρουσιάζει τις οφειλές του προηγούμενου έτους στις περιπτώσεις όπου αυτές τακτοποιούνται τον επόμενο χρόνο με αποτέλεσμα το υπόλοιπο που εμφανίζεται ως οφειλή στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων κατά την 31^η Δεκεμβρίου να μη συνάδει με το υπόλοιπο που παρουσιάζεται ως αρχικό υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Το Τμήμα θα πρέπει να λάβει κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων να παρουσιάζονται όλες οι οφειλές καταναλωτών, ενώ θα πρέπει να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες του μηχανογραφημένου συστήματος έτσι ώστε το τελικό υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου να συνάδει με το αρχικό υπόλοιπο του επόμενου έτους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα προβεί σε ενέργειες με στόχο να συμπληρωθεί κατάλληλα η αναφορά που υπάρχει στο σύστημα ή να δημιουργηθεί καινούργια, η οποία θα προβάλλει τις πληροφορίες που απαιτούνται.

(γ) Μέτρα για είσπραξη οφειλών. Το Τμήμα είχε αποστείλει, μέχρι τον Ιανουάριο του 2009, στη Νομική Υπηρεσία, 1.281 υποθέσεις που αφορούσαν σε οφειλές από καταναλωτές άρδευσης, συνολικού ύψους €5.866.000, για λήψη δικαστικών μέτρων. Ο Γενικός Εισαγγελέας προώθησε στο Δικαστήριο αρκετές περιπτώσεις, ενώ για αριθμό περιπτώσεων απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, πέραν των πιο πάνω περιπτώσεων, παρουσιάστηκαν ακόμη 1.106 περιπτώσεις οφειλών συνολικού ύψους €2.454.000, οι οποίες πλησιάζουν τα τρία χρόνια από την τιμολόγηση. Η ανταπόκριση των καταναλωτών για εξόφληση των οφειλών τους δεν ήταν κατά την άποψή μου, ικανοποιητική, αφού το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος όχι μόνο δεν μειώθηκε, αλλά αυξήθηκε κατά €17,85 εκ. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα, παράλληλα με τα νομικά μέτρα που λαμβάνει, ασκήσει το δικαίωμα που του παρέχει ο Νόμος αρ. 57(Ι)/99, για διακοπή της παροχής νερού σε όσους καταναλωτές δεν τακτοποιούν τις οφειλές τους έγκαιρα, όπως έπραξε με επιτυχία στην περίπτωση των καταναλωτών που αρδεύονται από το ανακυκλωμένο νερό του Σταθμού Βαθιάς Γωνιάς.

Επίσης, λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον 45 αρχών υδατοπρομήθειας (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια) για συνολικά ποσά ύψους €111.092.080. Όσον αφορά στους Δήμους και τα Κοινοτικά Συμβούλια, τα οποία έχουν τιμολογήσει και εισπράξει το μεγαλύτερο μέρος της αξίας του νερού που παρέχουν στους καταναλωτές τους για σκοπούς ύδρευσης, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα, παράλληλα με τη λήψη νομικών μέτρων, μελετήσει και άλλους τρόπους είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, αφού, όπως διαπιστώνεται, τα νομικά μέτρα δεν φέρουν πάντοτε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και τη Νομική Υπηρεσία, μελετήσει κατά πόσο είναι εφικτό και νομικά επιτρεπτό, να αποκόπτεται μέρος της χορηγίας που παραχωρείται στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια έναντι των οφειλών τους προς το Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι πολλοί οφειλέτες συμμορφώνονται είτε λόγω δικαστικής απόφασης είτε λόγω προειδοποιητικών επιστολών που στάληκαν από το Γενικό Εισαγγελέα και μέχρι σήμερα εισπράχθηκε ποσό ύψους €1.055.733. Όσον αφορά στο θέμα της εφαρμογής του δικαιώματος που του παρέχει ο Νόμος για διακοπή της παροχής νερού, μου ανέφερε ότι αυτό μπορεί να γίνει αφού προηγουμένως ληφθούν υπόψη οι απόψεις και οι ειδικές συνθήκες του καταναλωτή.

(δ) Οφειλές Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας. Επισήμανα ότι, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας δεν αποδέχονται το μέρος της οφειλής τους προς το ΤΑΥ, το οποίο προέκυψε λόγω της αύξησης, στην τιμή αγοράς νερού από το Τμήμα, που επιβλήθηκε βάσει απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου από 1.1.2004, αφού δεν εγκρίθηκαν παράλληλα, από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, και οι δικές τους αυξημένες τιμές πώλησης νερού στους καταναλωτές τους. Ως αποτέλεσμα, το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας δεν αναγνωρίζει στις οικονομικές του καταστάσεις την πρόσθετη υποχρέωση που προκύπτει από την πιο πάνω αύξηση στη τιμή αγοράς νερού, ενώ τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και Λάρνακας, παρόλο που αναγνωρίζουν την πιο πάνω υποχρέωση στις οικονομικές τους καταστάσεις, εξακολουθούν να μην καταβάλλουν τις οφειλές τους προς το Τμήμα.

Επιπρόσθετα, δεν έχουν διευθετηθεί ακόμη οι οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και του Τμήματος σε σχέση με την αγορά νερού από το Διυλιστήριο Λεμεσού και τα δικαιώματα άντλησης νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας. Για το θέμα, η Υπουργική Επιτροπή, που συστάθηκε με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.608 ημερ. 24.9.2003, σε συνεδρία της στις 12.2.2009 αποφάσισε όπως:

- (i) Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, συνεχίσει να παίρνει τις δωρεάν ποσότητες νερού που του παραχωρήθηκαν για τα επόμενα τρία χρόνια και όπως από 1.1.2012, χρεώνεται με τέλη για όλες τις ποσότητες νερού που του παραχωρούνται από το ΤΑΥ.
- (ii) Το Συμβούλιο προβεί άμεσα στην καταβολή ποσού ύψους €8,54 εκ. έναντι των οφειλών του προς το ΤΑΥ.
- (iii) Οι υπόλοιπες οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ, διαγραφούν έναντι απώλειας του δικαιώματος του Συμβουλίου για δωρεάν παραχώρηση νερού από 1.1.2012 – 31.12.2028 με την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας.
- (iv) Με την ίδια συμφωνία να διαγραφούν οι οφειλές του Δήμου Κάτω Πολεμιδιών ύψους £472.356 (χωρίς τόκους μέχρι 31.12.2003), και του Κοινοτικού Συμβουλίου Πάνω Πολεμιδιών ύψους £214.610 (χωρίς τόκους μέχρι 31.12.2008) προς το ΤΑΥ καθώς και η οφειλή του Δήμου Αγίου Αθανασίου προς το Συμβούλιο, ύψους £335.589 (μέχρι 1.9.2003).

Η πιο πάνω συμφωνία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.6.2009 και όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Τμήματος, το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού κατέβαλε στο Τμήμα το ποσό των €8.540.000 στις 27.8.2009.

(ε) Υδατικό Έργο Πάφου. Από έλεγχο του επικαιροποιημένου καταλόγου οφειλετών για το πιο πάνω έργο, παρατηρήθηκε ότι οι προειδοποιητικές επιστολές που στάληκαν από το Γενικό Εισαγγελέα, δεν έφεραν το αναμενόμενο αποτέλεσμα, αφού από το σύνολο των 442 οφειλετών, διευθέτησαν τις οφειλές τους μόνο 45 ενώ διαφάνηκε ότι άλλοι 45 έχουν αποβιώσει και τέσσερεις έχουν πτωχεύσει. Επίσης παρατήρησα

ότι, ενώ το συνολικό οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2007 ήταν €1.574.825, στις 31.12.2008 ανήλθε σε €2.426.655, σημειώνοντας αύξηση κατά €851.830 ή 54%. Κατά την άποψη μου, το Τμήμα, για να περιορίσει την αύξηση των οφειλόμενων ποσών, θα πρέπει πέραν των νομικών μέτρων, να εφαρμόσει και τις διατάξεις του Νόμου 57(Ι)/99 για διακοπή της παροχής νερού, όταν η εξόφληση του οφειλόμενου ποσού παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση.

Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση πλαισίου Κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.

(α) Πολιτικές τιμολόγησης νερού. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, οι οποίες ενσωματώθηκαν στον περί Προστασίας και Διαχείρισης Νερών Νόμο του 2004, τα κράτη-μέλη θα πρέπει, μέχρι το 2010, να διασφαλίσουν ότι οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες, για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια, θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, ενώ οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα είναι τέτοιες ώστε να ανακτάται το κόστος των υπηρεσιών ύδατος.

Το Τμήμα ανέθεσε με τη διαδικασία προσφορών, σε κοινοπραξία εταιρειών συμβούλων, την “ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση μηχανογραφημένου συστήματος που θα χρησιμοποιηθεί για την οικονομική ανάλυση της χρήσης ύδατος και την εφαρμογή των πολιτικών τιμολόγησης ύδατος” και την “ανάπτυξη πολιτικών τιμολόγησης ύδατος”. Η σχετική προσφορά κατακυρώθηκε στις 15.1.2008, για το ποσό των €326.950 συν Φ.Π.Α. και με πρόνοια αποπεράτωσής της σε 18 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής του συμβολαίου, δηλαδή μέχρι τις 5.9.2009. Η εγκατάσταση του μηχανογραφημένου συστήματος για την πιλοτική λειτουργία, η οποία θα γινόταν στις αρχές Μαρτίου 2009, υλοποιήθηκε με καθυστέρηση, κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαΐου 2009, ενώ η μελέτη για την κοστολόγηση του νερού, η οποία θα έπρεπε να υποβληθεί μέχρι τις 30.4.2009, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα. Με τη συμπλήρωση της μελέτης και την υποβολή προτάσεων για την τιμολογιακή πολιτική, αναμένεται η λήψη αποφάσεων από το Υπουργικό Συμβούλιο για επανακαθορισμό της τιμής του νερού για εφαρμογή του άρθρου 9 της Οδηγίας Πλαισίου. Βάσει του άρθρου 9 της Οδηγίας Πλαισίου, η τιμολογιακή πολιτική θα πρέπει να εφαρμοστεί μέχρι το 2010. Μέχρι το Μάρτιο του 2010 θα πρέπει να υποβληθεί αναφορά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μαζί με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού, τα οποία όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε ξεχωριστή παράγραφο της Έκθεσής μου, δεν έχουν ακόμα ετοιμαστεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η προκαταρκτική έκθεση για την κοστολόγηση του νερού παραδόθηκε στις 25.6.2009 και πως ο ανάδοχος έχει υποβάλει αίτημα για παράταση του χρόνου υλοποίησης της σύμβασης μέχρι την 31.10.2009, το οποίο έχει γίνει αποδεκτό από την Αναθέτουσα Αρχή και την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων.

(β) Ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος παρακολούθησης υδάτων και σχετικών βάσεων δεδομένων (Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ) - Υλοποίηση του Σχεδίου Μεταβατικής Διευκόλυνσης (Transition Facility) 2004 της ΕΕ. Σκοπός του πιο πάνω Σχεδίου είναι, κυρίως, η εφαρμογή του άρθρου 8 της πιο πάνω Οδηγίας – Πλαίσιο, που προνοεί το σχεδιασμό και τη δημιουργία υποδομής που να επιτρέπει τη διαχρονική λειτουργία και εφαρμογή προγραμμάτων και δικτύων παρακολούθησης όλων των νερών κάθε κράτους μέλους. Με βάση την Οδηγία κάθε κράτος μέλος πρέπει να αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκθέσεις στις οποίες να παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης καθώς και χάρτες σε συγκεκριμένη ηλεκτρονική μορφή.

Ζήτησα όπως πληροφορηθώ κατά πόσο έχει επιτευχθεί συμμόρφωση με τη σχετική Οδηγία όσον αφορά στη δυνατότητα συγκέντρωσης και καταχώρισης, στη βάση δεδομένων του Τμήματος, όλων των απαραίτητων στοιχείων και παραμέτρων, ώστε η βάση να μπορεί να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά και διαχρονικά για την εισαγωγή/εξαγωγή όλων των απαραίτητων, σύμφωνα με την Οδηγία, πληροφοριών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ο στόχος έχει επιτευχθεί και η βάση δεδομένων που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του Σχεδίου μπορεί να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά και διαχρονικά για την εισαγωγή/εξαγωγή όλων των πληροφοριών/αποτελεσμάτων των προγραμμάτων παρακολούθησης των υδάτων όπως αυτά καθορίζονται από την Οδηγία.

(γ) Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για την εφαρμογή των άρθρων 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο περί υδάτων 2000/60/ΕΚ. Για υλοποίηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τα άρθρα 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο το Τμήμα προκήρυξε, στις 9.11.2007, διαγωνισμό για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών οι οποίες θα διαλάμβαναν (α) αναθεώρηση υδατικής πολιτικής, (β) ετοιμασία προγράμματος μέτρων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, (γ) ετοιμασία σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και (δ) ετοιμασία σχεδίου διαχείρισης της ξηρασίας. Η προσφορά κατακυρώθηκε στις 12.5.2008 στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €614.220 συν ΦΠΑ, αλλά η υπογραφή της σχετικής σύμβασης αναστάληκε λόγω καταχώρισης, στις 4.6.2008, ιεραρχικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου, σε συνεδρία του ημερ. 3.7.2008 αποφάσισε όπως ανακαλέσει την απόφασή του ημερ. 12.5.2008 για ανάθεση της σύμβασης. Ο προσφοροδότης στον οποίο είχε αρχικά κατακυρωθεί η προσφορά καταχώρισε προσφυγή κατά της πιο πάνω απόφασης, η οποία εκδικάστηκε στις 8.12.2008 υπέρ του ενάγοντος.

Βάσει της πιο πάνω απόφασης, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου αποφάσισε ότι αναβιώνει η αρχική του απόφαση για κατακύρωση της προσφοράς και η σχετική σύμβαση υπογράφηκε την ίδια ημερομηνία.

Επισημάνει ότι σύμφωνα με το άρθρο 13(6) της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ, τα Σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, δημοσιεύονται το αργότερο εννέα έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Οδηγίας, δηλαδή μέχρι τις 22.12.2009. Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι η συμμόρφωση με το χρονοδιάγραμμα που τίθεται στην Οδηγία, δεν φαίνεται να είναι εφικτή, αφού όπως αντιλαμβάνομαι, λόγω της καθυστέρησης στην υπογραφή της σχετικής σύμβασης, η ετοιμασία των σχεδίων είναι ακόμη στα αρχικά στάδια.

Οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση. Η πιο πάνω νέα Οδηγία καθορίζει ειδικά μέτρα με σκοπό την πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης των υπογείων υδάτων.

Παρόλο που σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας, η ενσωμάτωσή της στο εθνικό δίκαιο θα έπρεπε να είχε γίνει το αργότερο μέχρι τις 16.1.2009, και να ενημερωθεί αμέσως σχετικά η Επιτροπή, αυτό δεν έχει μέχρι σήμερα επιτευχθεί εφόσον η ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου ακόμα εκκρεμεί. Λόγω της πιο πάνω παράλειψης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε, στις 31.3.2009, προειδοποιητική επιστολή προς την Κυπριακή Δημοκρατία.

Επισημάνει ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 13.2.2006, αναφορικά με τη διαδικασία συνεχούς εναρμόνισης με το κοινοτικό δίκαιο, η παραγνώριση της προθεσμίας μέχρι την οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να έχουν ενσωματώσει τις διατάξεις κάθε κοινοτικής οδηγίας στη νομοθεσία τους, έχει ως άμεσο αποτέλεσμα την έναρξη διαδικασίας κατά της Δημοκρατίας για παράβαση του κοινοτικού δικαίου, στα πλαίσια της οποίας, όταν η παράβαση συνίσταται στη μη θέσπιση της απαραίτητης εναρμονιστικής νομοθεσίας, η Δημοκρατία στερείται κάθε επιχειρήματος. Γι' αυτό τόνισε εμφαντικά ότι το κάθε Υπουργείο πρέπει να μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία προσχεδίου εναρμονιστικού νομοθετήματος, προωθώντας το στη Νομική Υπηρεσία τουλάχιστον τέσσερις μήνες πριν τη λήξη της προθεσμίας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την πιο πάνω Οδηγία με τη θέσπιση σχετικών νομοθετημάτων στις 10.7.2009, τα οποία κοινοποιήθηκαν επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Έργα κοινής συνεισφοράς. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2008, το Τμήμα προγραμματίσει την εκτέλεση 68 συνολικά νέων έργων βελτίωσης υδατοπρομήθειας χωριών και αρδευτικών έργων, έναντι προϋπολογιζόμενης δαπάνης ύψους €7,8 εκ. η οποία στη συνέχεια αυξήθηκε με συμπληρωματικές πιστώσεις σε €9,06 εκ. Η πραγματοποιηθείσα δαπάνη (31.12.2008) ανήλθε τελικά στα €7,3 εκ. Στο ποσό των €7,8 εκ., συμπεριλήφθηκαν πιστώσεις ύψους €1,1 εκ., για τη συνέχιση και συμπλήρωση εκκρεμοτήτων στα έργα που παρέμειναν ημιτελή/ανεκτέλεστα στο τέλος του 2007. Επίσης κατά τη διάρκεια του έτους, το Τμήμα ανέλαβε την εκτέλεση συνολικά 66 έργων, είτε με αποκλειστικές καταθέσεις Κοινοτήτων, είτε για

λογαριασμό διαφόρων Κυβερνητικών Τμημάτων, με παραχώρηση τμηματικών πιστώσεων, από τα οποία τα 33 συμπληρώθηκαν, 28 έργα έμειναν ημιτελή, ενώ δεν άρχισε η εκτέλεση πέντε έργων.

Κατά τη διάρκεια του έτους άρχισε ή συνεχίστηκε η εκτέλεση 150 έργων κοινής συνεισφοράς και μέχρι τις 31.12.2008 συμπληρώθηκαν τα 106 από αυτά, έναντι δαπάνης ύψους €7,3 εκ. Η εκτέλεση των υπόλοιπων έργων συνεχίζεται μέσα στο 2009, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών. Το ποσοστό υλοποίησης των ετήσιων Προϋπολογισμών στον τομέα της εκτέλεσης έργων κοινής συνεισφοράς παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα με εκείνα του προηγούμενου χρόνου, με το ποσοστό των ημιτελών και ανεκτέλεστων έργων στο τέλος του έτους να είναι περίπου 33%.

Αντιλαμβάνομαι ότι η μη υλοποίηση ενός σημαντικού μέρους του Προϋπολογισμού (€1,76 εκ. ή 19%) και η μη εκτέλεση ενός σημαντικού αριθμού έργων, οφείλεται, αφενός στο γεγονός ότι μεγάλο μέρος των διαθέσιμων πιστώσεων για το έτος δαπανώνται για τη συνέχιση των ημιτελών έργων του προηγούμενου έτους και αφετέρου, στην καθυστέρηση έναρξης εκτέλεσης μεγάλου αριθμού έργων, λόγω αστάθμητων παραγόντων, όπως η μη έγκαιρη έγκριση δανείων διαφόρων Κοινοτήτων, η ανάληψη επειγουσών εργασιών για λογαριασμό διαφόρων Κυβερνητικών Τμημάτων, καθώς και η εκτέλεση έργων για κάλυψη έκτακτων υδρευτικών αναγκών σε διάφορες Κοινότητες. Το γεγονός αυτό δημιουργεί προβλήματα και προκαλεί δυσχέρειες στον προγραμματισμό και τη σωστή διαχείριση των έργων, θα πρέπει όμως να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες, όπως να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα από το Τμήμα και να τροχοδρομούνται οι αναγκαίες διαδικασίες, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται έγκαιρα τα απαιτούμενα δάνεια και εγκρίσεις, με στόχο την όσον το δυνατό καλύτερη εκτέλεση του Προϋπολογισμού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι, λόγω των διαδικασιών που απαιτούνται είναι σχεδόν αδύνατη η έναρξη κατασκευαστικών εργασιών κατά τους πρώτους μήνες του έτους για έργα του τρέχοντος Προϋπολογισμού. Ανέφερε επίσης ότι προκύπτουν έκτακτες ανάγκες για εκτέλεση επειγόντων υδατικών έργων (π.χ. κατασκευή χερσαίου αγωγού για μεταφορά νερού από δεξαμενόπλοια) ενώ η εκτέλεση έκτακτων έργων για λογαριασμό άλλων κρατικών υπηρεσιών (π.χ. Υπουργείο Άμυνας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού) είναι αδύνατο να προγραμματιστεί εκ των προτέρων. Επισήμανε επίσης ότι για σκοπούς υπολογισμού υλοποίησης, ένα έργο με ποσοστό υλοποίησης 90% μετρά το ίδιο με ένα έργο που υλοποιήθηκε μόνο κατά 30%, καθώς επίσης ότι το ποσοστό υλοποίησης των πραγματικών δαπανών του Προϋπολογισμού ήταν 85,4% για τη βελτίωση υδατοπρομηθειών χωριών και 91,16% για δευτερεύοντα αρδευτικά έργα.

Επιτόπια επιθεώρηση έργων Επαρχιακού Γραφείου Λεμεσού. Από επιτόπια επιθεώρηση έργων που έγινε το Μάρτιο 2009 σε έργα που εκτελούνται με αυτεπιστασία από συνεργεία του Επαρχιακού Γραφείου Λεμεσού, παρατηρήθηκε ότι οι εκτιμήσεις που ετοιμάζονται από τον Κλάδο Μελετών για διάφορα έργα, σε αρκετές περιπτώσεις ετοιμάζονται μέχρι και 6 χρόνια πριν την έναρξη εκτέλεσης των έργων, χωρίς αργότερα να αναθεωρούνται, με αποτέλεσμα να προκύπτουν σοβαρές διαφορές στο κόστος κατά την εκτέλεση. Υπέδειξα ως παράδειγμα της ανάγκης αναθεώρησης των εκτιμήσεων, το αποχετευτικό της κοινότητας Συκόπετρας όπου η εκτίμηση που ετοιμάστηκε το 2002 ήταν €283.860 ενώ το αναθεωρημένο ποσό εκτίμησης που ετοιμάστηκε σε συνεργασία με τον κλάδο κατασκευών πριν την εκτέλεση του έργου, ανήλθε στα €388.400.

Υπέδειξα επίσης την περίπτωση της κατασκευής της υδατοδεξαμενής στο Πελένδρι, χωρητικότητας 500 κμ., όπου η εκτιμηθείσα δαπάνη ήταν €71.761 ενώ η πραγματική δαπάνη κατασκευής αυξήθηκε στο ποσό των €111.047 δηλαδή υπήρξε αύξηση κατά 55%.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το 2008 όντως κατασκευάστηκαν έργα τα οποία είχαν προταθεί στον προϋπολογισμό χωρίς να γίνουν αναθεωρήσεις των κοστολογίων τους. Ανέφερε επίσης ότι τα κοστολόγια των έργων που προτάθηκαν για το 2009 είναι όλα αναθεωρημένα.

Έλεγχος έργων που εκτελούνται από τον Επαρχιακό Μηχανικό Λάρνακας. Στο έργο που αφορά την αντικατάσταση σιδερένιων αγωγών του υδρευτικού δικτύου φάση Β στο Ψευδά, διαπιστώθηκε ότι δύο προσφορές, η μία για εκσκαφή 1.290 τρ.μ. αυλακιών και η άλλη για ενοικίαση εκσκαφέα (digger)

κατακυρώθηκαν στον ίδιο προσφοροδότη. Σημειώνεται ότι, για την πρώτη προσφορά προβλέπεται πληρωμή με το τρέχον μέτρο ενώ για τη δεύτερη η πληρωμή γίνεται ανά ώρα εκτελεσθείσας εργασίας.

Παρατήρησα ότι ο επιστάτης του Έργου, επέτρεψε στον προσφοροδότη να χρησιμοποιεί το ίδιο μηχάνημα ταυτόχρονα και για τις δύο προσφορές, με αποτέλεσμα τη μειωμένη παραγωγικότητα του συνεργείου που τοποθετούσε τους αγωγούς. Πέραν των πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι από 29.4.2009 μέχρι 8.5.2009 ενώ ο Εργολάβος πληρώθηκε την εκσκαφή 450 τρ.μ. αυλακιού (ποσότητα που σύμφωνα με τη μέση παραγωγή του εκσκαφέα απαιτεί 50 εργάσιμες ώρες περίπου), κατά την ίδια περίοδο ο εργολάβος πληρώθηκε το ενοίκιο του εκσκαφέα με την ώρα (για όλη την εργάσιμη περίοδο εκτός από 7,5 ώρες).

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έγινε αποκοπή των επιπλέον ωρών που χρεώθηκαν, από τις πληρωμές του Εργολάβου. Επίσης ότι έχουν δοθεί αυστηρές οδηγίες να μη γίνεται αποδεκτή η χρήση του ιδίου μηχανήματος για την εξυπηρέτηση δύο προσφορών.

Παράνομη εκτροπή νερού από τον ποταμό Καρκώτη από κατοίκους της Κακοπετριάς. Πριν αρκετά χρόνια, κάτοικοι της κοινότητας Κακοπετριάς τοποθέτησαν λάστιχα στον ποταμό Καρκώτη, με τα οποία μεταφέρουν νερό παράνομα για άρδευση των καλλιεργειών τους, στερώντας το από τους άλλους δικαιούχους, που είναι μέλη των Αρδευτικών Τμημάτων των κοινοτήτων κατάντι του ποταμού Καρκώτη. Σε σχετική σύσκεψη που έγινε κατά το 2004 μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, διαφάνηκε ότι δεν ήταν πρακτικά δυνατή η άμεση μετακίνηση όλων των παράνομων λαστίχων από τον ποταμό, επειδή αυτό θα προκαλούσε σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις σε 100 περίπου γεωργούς και δόθηκαν οδηγίες στο Τμήμα για ετοιμασία μελέτης για αξιοποίηση δύο γεωτρήσεων στην περιοχή Κακοπετριάς, ώστε να υπάρχει εναλλακτική πηγή νερού για τους γεωργούς που παράνομα μετέφεραν το νερό από τον ποταμό. Πρόθεση του Υπουργείου ήταν η άμεση απομάκρυνση των παράνομων λαστίχων, μετά την ολοκλήρωση του έργου αξιοποίησης των δύο γεωτρήσεων. Το Τμήμα ολοκλήρωσε τη μελέτη τον Μάρτιο του 2006, επειδή όμως, κατέστη αναγκαία η υλοποίηση άλλων, πιο επείγοντων έργων για αντιμετώπιση της κατάστασης της ανομβρίας των ετών 2006-2008, το έργο δεν υλοποιήθηκε.

Ο συντονιστής των αρδευτικών τμημάτων Κάτω Σολέας υπέβαλε, στις 7.11.2007 παράπονο στην Επίτροπο Διοικήσεως κατά του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αναφορικά με την παράλειψη του Υπουργείου και του ΤΑΥ, να προβούν στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των κατοίκων που εκμεταλλεύονται παράνομα το νερό από τον ποταμό Καρκώτη, καθώς και για τη μακροχρόνια καθυστέρηση υλοποίησης υδατικού έργου στην περιοχή, το οποίο θα εξυπηρετεί τους γεωργούς της Κακοπετριάς, ώστε να τερματιστεί η παρανομία. Μετά από διερεύνηση του παραπόνου, η Επίτροπος Διοικήσεως εισηγήθηκε, στην έκθεσή της προς το Υπουργικό Συμβούλιο για το μήνα Ιούλιο 2008, την άμεση αφαίρεση των παράνομων λαστίχων και μηχανημάτων που υποβοηθούν στην εκτροπή του νερού του ποταμού καθώς και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των παρανομούντων.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 6.10.2008 έλαβε υπόψη τα πιο πάνω και αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να μεριμνήσει έτσι ώστε να υλοποιηθεί η εισήγηση της Επιτροπής Διοικήσεως.

Αντιλαμβάνομαι ότι η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δεν έχει υλοποιηθεί ακόμα.

Σημειώνεται ότι, για ενίσχυση των γεωργών της περιοχής το Τμήμα έχει προγραμματίσει την κατασκευή του Αρδευτικού Έργου Σολέας (φράγμα και αρδευτικά δίκτυα), το οποίο στοχεύει στην αξιοποίηση των νερών του ποταμού Καρκώτη, για άρδευση περίπου 6.000 σκαλών, προς όφελος των Κοινοτήτων της περιοχής όμως, λόγω μη έγκρισης, από το Υπουργείο Οικονομικών, περίληψης πρόνοιας για κατασκευή του φράγματος της Σολέας στον Προϋπολογισμό του 2009, η εκτέλεση του έργου δεν είναι δυνατή.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το έργο αξιοποίησης των δύο γεωτρήσεων που εκτελείται από το Τμήμα βρίσκεται στο τελικό στάδιο και με την ολοκλήρωση των δοκιμών το έργο θα παραδοθεί στους αρδευτές, οι οποίοι δεσμεύτηκαν να αφαιρέσουν τα λάστιχα και μηχανήματα που χρησιμοποιούνται για την εκτροπή νερού από τον ποταμό Καρκώτη.

Ωρομίσθιο προσωπικό. Στις 31.12.2008 το Τμήμα εργοδοτούσε 738 άτομα (746 το 2007) και οι δαπάνες

απασχόλησης τους ανήλθαν σε €22.924.536, ποσό που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε εργάτη περίπου €31.063.

Σε περίπου 320 άτομα παραχωρήθηκε επαρχιακό και σε 55 άτομα παγκύπριο επίδομα περιοδείας, συνολικού ύψους €913.572 και €263.750, αντίστοιχα. Ενδεικτικά ανέφερα ότι στο Επαρχιακό Γραφείο Λεμεσού οι 133 από τους 141 (94%) εργάτες λάμβαναν επίδομα περιοδείας. Το ποσό αυτό αναλογεί με μέσο ετήσιο επίδομα περίπου €2.855 κατά ωρομίσθιο εργάτη, ενώ το μέσο ετήσιο παγκύπριο επίδομα που αναλογεί σε κάθε εργάτη ανέρχεται σε €4.795, ποσό αρκετά ψηλό κατά την άποψή μου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, αντιλαμβάνομαι ότι η καταβολή επιδόματος περιοδείας στην πλειοψηφία του τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού, που ασχολείται στον τομέα αυτό προβληματίζει το Τμήμα και παρόλο που το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τοποθετήθηκε θετικά στο αίτημα του Τμήματος για την ανάγκη επανεξέτασης και διευκρίνισης ορισμένων προνοιών του Κανονισμού 51, ο οποίος διέπει την καταβολή του πιο πάνω επιδόματος, η καθυστέρηση λήψης οριστικής απόφασης αναφορικά με το θέμα παρατείνει το πρόβλημα ενώ συνεχώς υποβάλλονται νέα αιτήματα για παραχώρηση του εν λόγω επιδόματος. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα όπως το Τμήμα μελετήσει το ενδεχόμενο ανάθεσης μέρους των δραστηριοτήτων του στον ιδιωτικό τομέα και της σταδιακής μείωσης του ωρομίσθιου προσωπικού, με την κατάργηση θέσεων ατόμων που αφυπηρετούν και το Τμήμα με πληροφόρησε ότι μελετούσε σοβαρά την εισήγησή μου. Παρόλο που το Τμήμα δεν έχει ακόμη καταργήσει εγκεκριμένες θέσεις του ωρομίσθιου προσωπικού που έχει αφυπηρετήσει, δεν προχωρεί αυτόματα στην πλήρωση των θέσεων αυτών, αλλά μόνο όταν υπάρχει αδήριτη ανάγκη, και ειδική επιτροπή του Τμήματος, που ορίστηκε μέσα στα πλαίσια αξιοποίησης του εργατικού προσωπικού, εξετάζει τις ανάγκες και τις δυνατότητες κάλυψης αυτών με άλλους τρόπους, όπως με προσωρινές μετακινήσεις εργατοτεχνιτών, εργοδότηση εποχιακού ωρομίσθιου προσωπικού κ.ά. Αντιλαμβάνομαι ότι το όλο θέμα του ωρομίσθιου εργατικού δυναμικού εξετάζεται στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης της δομής του Τμήματος, σε σχέση με την οποία γίνονται συσκέψεις με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, οι οποίες ακόμα δεν έχουν ολοκληρωθεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση λήψης οριστικής απόφασης για επανεξέταση του Κανονισμού 51, που διέπει την καταβολή του επιδόματος περιοδείας, οφείλεται στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Επίσης με πληροφόρησε ότι η αναδιοργάνωση του Τμήματος έχει εγκριθεί με τον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο (αρ.4) 2009 και το Τμήμα έχει αναλάβει δέσμευση να προχωρήσει σταδιακά στη μείωση του εργατικού προσωπικού.

Λογαριασμοί καταθέσεων. Διαπίστωσα ότι ορισμένοι λογαριασμοί παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα και εισηγήθηκα όπως αυτοί διερευνηθούν και καταβληθούν προσπάθειες για τακτοποίησή τους. Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι για την εκτέλεση έργων κοινής συνεισφοράς απαραίτητη προϋπόθεση θα πρέπει πάντοτε να είναι η κατάθεση της συνεισφοράς της κάθε Κοινότητας πριν τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε πληρωμών από το Τμήμα ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία χρεωστικών υπολοίπων. Για το σκοπό αυτό εισηγήθηκα τη στενότερη παρακολούθηση των πληρωμών για κάθε έργο ώστε αυτές να μην υπερβαίνουν το ποσό κατάθεσης της ενδιαφερόμενης Κοινότητας.

Επίσης παρατήρησα ότι σε πολλές περιπτώσεις παραμένουν σε πίστη των Κοινοτήτων αδαπάνητα ποσά για μεγάλο χρονικό διάστημα, και εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στη διερεύνηση των λογαριασμών αυτών και όπου τα έργα έχουν αποπερατωθεί είτε οι καταθέσεις δεν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν στο σύντομο μέλλον, επιστραφούν τα ποσά στις Κοινότητες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχουν διερευνηθεί οι περιπτώσεις που παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα και διαπιστώθηκε ότι τα χρεωστικά υπόλοιπα που παρουσιάζονται οφείλονται σε παραλήψεις ή λάθη και γι' αυτό ζητήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών η διαγραφή τους, ενώ όσον αφορά στα πιστωτικά υπόλοιπα, δόθηκαν οδηγίες στους Επαρχιακούς Μηχανικούς για διευθέτησή τους.

Αποθήκες Υλικών. Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 23.2.2009, διαβίβασε στο Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση 32 δελτία ελλειμμάτων ειδών αποθήκης της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας του Τμήματος τα οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν, κλάπηκαν, απωλέσθηκαν ή καταστράφηκαν κατά την περίοδο 1989 – 2008. Όπως διαπίστωσα, δεν έτυχαν εφαρμογής οι προβλεπόμενες από τους Κανονισμούς Αποθηκών διαδικασίες σε σχέση με τα υπό αναφορά είδη.

Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών 76, τα δελτία ελλειμμάτων (Γεν. 35) πρέπει να ετοιμάζονται το συντομότερο δυνατό αμέσως μετά τη διαπίστωση της απώλειας. Όπως διαπίστωσα, στη συγκεκριμένη περίπτωση τα σχετικά δελτία ελλειμμάτων ετοιμάστηκαν στις 19.2.2009, με πολύ μεγάλη, καθυστέρηση, γεγονός που καθιστά την οποιαδήποτε περαιτέρω διερεύνησή τους άνευ ουσίας.

Όπως μου αναφέρθηκε ο υπεύθυνος αποθηκάριος του Τμήματος δεν ασκούσε κανένα έλεγχο στα υλικά που αφορούσαν στην Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία του Τμήματος, αφού τα υλικά που παραλάμβανε η υπό αναφορά Υπηρεσία, καταχωρίζονταν σε πρόχειρα μητρώα και τα παρακολουθούσε η ίδια η Υπηρεσία μέσω των φακέλων των έργων. Αντιλαμβάνομαι ότι ήδη δόθηκαν οδηγίες στον αποθηκάριο για την παρακολούθηση όλων των αποθεμάτων του Τμήματος και την εφαρμογή των Κανονισμών Αποθηκών όπου απαιτείται.

Επίσης, από επιτόπιο έλεγχο που έγινε στην αποθήκη υλικών στην Ορμήδεια διαπίστωσα ότι στον ανοικτό χώρο των εν λόγω αποθηκών τηρείται σημαντικός αριθμός αμιαντοσωλήνων και εξαρτημάτων τους, οι οποίες αγοράστηκαν κατά την περίοδο κατασκευής του Νοτίου Αγωγού. Αντιλαμβάνομαι ότι τα πιο πάνω αποθέματα δεν παρουσίασαν καμιά κίνηση κατά τα τελευταία τρία, τουλάχιστον, χρόνια και ζητήσα όπως ενημερωθώ κατά πόσο αυτά είναι αξιοποιήσιμα.

Για καλύτερη παρακολούθηση και αξιοποίηση του μεγάλου όγκου αποθεμάτων που τηρεί το Τμήμα στις αποθήκες του, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο μηχανογράφησης τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί αυστηρές οδηγίες στον αποθηκάριο του Τμήματος για πιστή τήρηση των Κανονισμών Αποθηκών, ενώ όσον αφορά στα αποθέματα αμιαντοσωλήνων, έχει γίνει εκτίμηση του κόστους μεταφοράς τους στο μεταλλείο αμιάντου. Έχει επίσης αρχίσει η εξέταση των υλικών παλαιών αποθεμάτων και σύντομα θα ληφθεί απόφαση κατά πόσο θα προχωρήσουν οι διαδικασίες διαγραφής τους.

Χρηματική απαίτηση του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού από ΤΑΥ. Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού απαιτεί από το ΤΑΥ την καταβολή ποσού ύψους €375.230, το οποίο αφορά σε υπηρεσίες και υλικά τα οποία παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο στο Τμήμα κατά την εκφόρτωση του νερού που μεταφέρθηκε από την Ελλάδα με δεξαμενόπλοια. Αντιλαμβάνομαι ότι ποσό ύψους €493.370 έχει ήδη αποκοπεί από τις πληρωμές προς την ανάδοχο εταιρεία στην οποία είχε ανατεθεί η μεταφορά του νερού, στο οποίο περιλαμβάνονται και τα έξοδα που διενεργήθηκαν από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού λόγω αδυναμίας του αναδόχου να ανταποκριθεί πλήρως στις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το θέμα αναμένεται να διευθετηθεί σύντομα, αφού πρώτα ελεγχθεί ότι οι χρεώσεις του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού αντιπροσωπεύουν μόνο το κόστος άντλησης.

Μέρος Β

Λογαριασμός προκαταβολών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο λογαριασμός προκαταβολών για εισπραχθείσες αξεκαθάριστες επιταγές στις 31.12.2008 παρουσίαζε υπόλοιπο €14.236, που αντιπροσωπεύει την αξία τριών επιταγών, οι οποίες εισπράχθηκαν από το Επαρχιακό Γραφείο Πάφου κατά την περίοδο 1993-1998 για πώληση νερού και οι οποίες επιστράφηκαν από τις οικείες τράπεζες ως ακάλυπτες και η τακτοποίηση τους εξακολουθεί να εκκρεμεί. Οι πιο πάνω υποθέσεις παραπέμφθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος τις παρέπεμψε σε δύο ιδιώτες δικηγόρους με σκοπό την καταχώριση αγωγών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχει ζητηθεί από το Γενικό Εισαγγελέα σχετική ενημέρωση για το θέμα.

4.15 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ

Ανόρυξη γεωτρήσεων. Κατά τη διάρκεια του 2008 ανορύχθηκαν 59 γεωτρήσεις (33 από το Τμήμα και 26 από ιδιώτη διατηρητή) συνολικού κόστους €2.099.316. Για τον υπολογισμό του κόστους λήφθηκαν υπόψη τα εργατικά και οι υπερωρίες του ωρομίσθιου και του μόνιμου προσωπικού το οποίο ασχολείται αποκλειστικά

με την ανόρυξη γεωτρήσεων, η αξία υλικών και εξαρτημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό, καθώς επίσης και το ποσό των €537.018, το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του συμβολαίου που καταβλήθηκε στον ιδιώτη διατηρητή.

Παραγωγικότητα γεωτρυπάνων του Τμήματος. Με βάση τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα επτά εν ενεργεία γεωτρυπάνια του Τμήματος (τέσσερα περιστροφικά και τρία κρουστικά) είχαν, κατά την διάρκεια του 2008, παραγωγικό χρόνο 50%, ενώ το υπόλοιπο 50 % αντιπροσωπεύει αδράνεια που οφείλεται σε επισκευές λόγω της μεγάλης ηλικίας των γεωτρυπάνων (34%), στις άδειες προσωπικού και τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες (3%), και στις μετακομίσεις, αναμονή υλικών και έκδοση οδηγιών στους επιστάτες, λόγω του ότι το Τμήμα διαθέτει μόνο ένα φορτηγό (13%). Σημειώνεται ότι δύο από τα περιστροφικά γεωτρυπάνια του Τμήματος, έχουν προωθηθεί στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών για αδρανοποίησή τους, και χρησιμοποιούνται πλέον μόνο ως εξαρτήματα για επιδιόρθωση των υπόλοιπων γεωτρυπάνων, ενώ ένα κρουστικό γεωτρυπάνο βρίσκεται στην αποθήκη του Τμήματος για τον ίδιο σκοπό.

Κατά το 2008, από το σύνολο των 6.909 παραγωγικών ωρών εργασίας, οι 3.602 ώρες αφορούσαν στην εργασία ανόρυξης συνολικά 10.510,8 μέτρων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, η απόδοση των περιστροφικών γεωτρυπάνων που απασχολούνται με την ανόρυξη υδρογεωτρήσεων κυμάνθηκε από 3,96-6,10 μέτρα ανά ώρα με μέσο όρο τα 5,03 μέτρα ανά ώρα (5,35 μέτρα ανά ώρα το 2007), τα περιστροφικά γεωτρυπάνια που απασχολούνται με την γεωτεχνική έρευνα (ανόρυξη και διεξαγωγή επί τόπου δοκιμών) είχαν μέσο όρο απόδοσης 1,7 μέτρα ανά ώρα, ενώ ο μέσος όρος απόδοσης των κρουστικών γεωτρυπάνων ήταν 0,45 μέτρα ανά ώρα (0,76 μέτρα ανά ώρα το 2007). Σημειώνεται ότι τα κρουστικά γεωτρυπάνια, πέραν της ανόρυξης γεωτρήσεων, ασχολούνται με εργασίες όπως η τοποθέτηση, η αποσύνδεση και απομάκρυνση σωλήνων θωράκισης. Συγκριτικά αναφέρεται ότι τα ιδιωτικά περιστροφικά γεωτρυπάνια, που εργάστηκαν για 1.452,5 ώρες, ανόρυξαν γεωτρήσεις συνολικά 10.410 μέτρων, με μέσο όρο απόδοσης 7,17 μέτρα ανά ώρα (7,52 μέτρα ανά ώρα το 2007).

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 26.3.2008, αποφάσισε όπως, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας που αντιμετωπίζει η Κύπρος, εγκρίνει την υλοποίηση σειράς μέτρων που είχαν προταθεί από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, στα οποία περιλαμβάνονταν και η προμήθεια δύο γεωτρυπάνων μεγάλης δυναμικότητας, στο Τμήμα, αντί του ενός για το οποίο υπήρχε πρόνοια στο Προϋπολογισμό του Τμήματος για το 2008. Το 2009 προκηρύχθηκε προσφορά για την αγορά των δύο γεωτρυπάνων, αλλά η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε ακυρώθηκε, με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, διότι κρίθηκε ότι ήταν εκτός προδιαγραφών.

Γεωτρήσεις του Τμήματος που παραμένουν σε εκκρεμότητα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμεί η τελική τακτοποίηση (είσπραξη του κόστους από την Κοινότητα, ενοικίαση της γεώτρησης στην Κοινότητα ή σφράγιση της γεώτρησης) 25 γεωτρήσεων, οι οποίες ανορύχθηκαν σε διάφορες Κοινότητες κατά την περίοδο 1980-2001, με συνολικό κόστος ανόρυξης €442.026 (£258.495).

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι για το θέμα δεν υπήρξε περαιτέρω πρόοδος, επειδή οι γεωτρήσεις που παραμένουν σε εκκρεμότητα παρουσιάζουν περιπλοκότητα, γεγονός που απαιτεί λεπτομερή υπαίθρια διερεύνηση, η οποία γίνεται σταδιακά αλλά δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, λόγω απασχόλησης του προσωπικού του Κλάδου Υδρογεωλογίας στην επίλυση έκτακτων υδρευτικών προβλημάτων.

Ανόρυξη Γεωτρήσεων (αρ.πρ.1/2008 και 9/2008). Στα πλαίσια του διαγωνισμού 2008/01 για την ανόρυξη γεωτρήσεων, δεν υποβλήθηκαν προσφορές και ο διαγωνισμός ακυρώθηκε, παρόλο ότι τρεις εταιρείες έλαβαν έγγραφα του διαγωνισμού. Οι ενδιαφερόμενοι προσφοροδότες ενημέρωσαν τον αρμόδιο Λειτουργό, ότι η μη συμμετοχή τους στην προσφορά οφειλόταν στο ότι δεν κατάφεραν να δημιουργήσουν κοινοπραξίες, ώστε να ικανοποιούνται όλοι οι όροι της προσφοράς. Μετά την πιο πάνω εξέλιξη, και με σκοπό την προσέλκυση προσφοροδοτών, το Τμήμα διαφοροποίησε τους όρους της προσφοράς και την

επαναπροκήρυξε στις 29.2.2008 (2008/09). Η προσφορά κατακυρώθηκε για το ποσό των €425.000 συν ΦΠΑ, στον μοναδικό προσφοροδότη. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση του Τμήματος αφορούσε ποσό ύψους €350.000. Η υπέρβαση της τιμής κατακύρωσης σε σχέση με τη τιμή εκτίμησης οφείλεται, σύμφωνα με το Τμήμα, αφενός στην αύξηση της τιμής των καυσίμων και αφετέρου στο ότι η ανόρυξη γεωτρήσεων αποτελεί μονοπώλιο.

Εισηγήθηκαν όπως, για επίτευξη πιο ανταγωνιστικών προσφορών το Τμήμα εξετάσει το ενδεχόμενο προκήρυξης διαγωνισμών κατά Επαρχία, ανάλογα με την γεωμορφολογία του εδάφους ή άλλες παραμέτρους.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου για προκήρυξη προσφορών κατά Επαρχία παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες καθότι η κατανομή του αριθμού γεωτρήσεων κατά Επαρχία δεν είναι γνωστή εκ των προτέρων, η διαχείριση περισσότερων από μιας σύμβασης προϋποθέτει περισσότερο διοικητικό χρόνο και προσωπικό και με την παραλαβή του νέου διατηρητικού εξοπλισμού το 2010, οι διαγωνισμοί ανόρυξης γεωτρήσεων θα τερματιστούν.

Διαγωνισμός με Αρ. 2008/05 για την προμήθεια, δοκιμαστική λειτουργία, εκπαίδευση στη χρήση και συντήρηση δύο (2) μεγάλης δυναμικότητας σφυρογεωτρυπάνων, ενός (1) βοηθητικού αεροσυμπιεστή, ενός (1) ενισχυτικού αεροσυμπιεστή, μιας (1) πηλαντλίας και διατηρητικών εργαλείων. Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε το Νοέμβριο 2008 από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, με εκτίμηση δαπάνης €3.500.000 + Φ.Π.Α.

Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού και των σχολίων/εισηγήσεων που είχαν υποβάλει ενδιαφερόμενοι προσφοροδότες, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν σε πρόσκληση του Τμήματος για υποβολή απόψεων πάνω στα προκαταρκτικά έγγραφα που είχαν ετοιμαστεί από το Τμήμα, η Υπηρεσία μου υπέβαλε στο Διευθυντή του Τμήματος συγκεκριμένες εισηγήσεις για τροποποίηση των προδιαγραφών, με σκοπό να διασφαλιστεί η ευρύτητα συμμετοχής, η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και η υποβολή χαμηλότερων τιμών.

Οι πλέον καθοριστικές για διασφάλιση της ευρύτητας συμμετοχής εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, ενώ είχαν υποβληθεί έγκαιρα (πριν την υποβολή των προσφορών), εντούτοις δεν λήφθηκαν υπόψη, παρά το γεγονός ότι – όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη επιστολή του Τμήματος (Απρίλιος 2008) προς το Γενικό Λογιστή – ενδεχομένως ένας κατασκευαστής μπορούσε να ικανοποιήσει τους όρους.

Στο στάδιο της ετοιμασίας των προσφορών, δύο οικονομικοί φορείς που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του διαγωνισμού, υπέβαλαν γραπτώς παράπονα/διαμαρτυρίες στο Τμήμα για την τελική διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών, επισημαίνοντας ότι αυτές είχαν ετοιμαστεί με βάση τον εξοπλισμό συγκεκριμένου κατασκευαστή, χωρίς να ληφθούν υπόψη δικές τους προηγούμενες εισηγήσεις, και ως εκ τούτου αδυνατούσαν να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, υποβάλλοντας έγκυρη προσφορά.

Ως αποτέλεσμα της επιμονής του Τμήματος στη μη τροποποίηση των προδιαγραφών, η συμμετοχή στο διαγωνισμό ήταν περιορισμένη. Ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί πέντε οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλε τελικά μόνο ο ένας.

Ενόψει των πιο πάνω, πληροφόρησα το Μάρτιο 2009 το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ότι η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι κατά την ετοιμασία των τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού, δεν έχουν τηρηθεί από το Τμήμα οι σχετικές πρόνοιες του Νόμου που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα, σύμφωνα με τις οποίες οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων φραγμών στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

Το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε στις 26.3.2008 την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε δεν πληρούσε τους όρους/προδιαγραφές του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι η επιτροπή αξιολόγησης του Τμήματος είχε εισηγήσει την κατακύρωση του διαγωνισμού, χωρίς να

υποδείξει/καταγράψει στην έκθεση της τις ουσιώδεις αποκλίσεις της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε. Τις πιο πάνω αποκλίσεις εντόπισε η Υπηρεσία μου κατά τον έλεγχο που προηγήθηκε και τις ανέφερε στο Συμβούλιο Προσφορών, κατά τη συνεδρία που έγινε για εξέταση του θέματος και λήψη απόφασης ως προς την τύχη του διαγωνισμού.

Όπως με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η εκτίμηση ότι δεν είχαν ληφθεί υπόψη τα σχόλια δύο οικονομικών φορέων δεν ευσταθεί. Σημειώνεται ωστόσο ότι-όπως αναφέρεται και πιο πάνω-είναι οι ίδιοι οι οικονομικοί φορείς που είχαν δηλώσει γραπτώς ότι αδυνατούσαν να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές και επίσης το ότι δεν είχαν ληφθεί υπόψη τα σχόλια τους είναι γεγονός που μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί από τη μελέτη συνολικά της αλληλογραφίας που ανταλλάγηκε, και δεν αποτελεί εκτίμηση. Εξάλλου, η υποβολή μόνο μιας προσφοράς από τους πέντε οικονομικούς φορείς που προμηθεύτηκαν τα έγγραφα του διαγωνισμού, ενισχύει την πιο πάνω διαπίστωση.

4.16 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Μέρος Α

Έκταση κρατικής δασικής γης. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί το Τμήμα, η συνολική έκταση της κρατικής δασικής γης ανέρχεται στα 163.817,2 εκτάρια. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα αποταθεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) και ζητήσει ενημέρωση σε σχέση με τη συνολική έκταση της δασικής γης σε παγκύπρια κλίμακα, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο όνομα της Δημοκρατίας, με στόχο τον εντοπισμό και διόρθωση τυχόν διαφορών που θα προκύψουν.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι σε όλες τις περιπτώσεις πράξεων που συνεπάγονται διαφοροποιήσεις στην έκταση των δασών, ενημερώνεται το ΤΚΧ και ζητείται η εγγραφή της επηρεαζόμενης γης ως κρατικό δάσος. Διαπιστώνεται όμως ότι το ΤΚΧ, προφανώς λόγω φόρτου εργασίας, δεν ανταποκρίνεται πάντοτε στα αιτήματα του Τμήματος. Το ζήτημα θα τεθεί συνολικά, με στόχο να καταγραφούν στο μητρώο οι ακριβείς εκτάσεις όπως προκύπτουν από τους κτηματολογικούς χάρτες, διαδικασία που σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος θα είναι χρονοβόρα.

Ερμηνεία των περί Δασών (Διάθεση κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006. Παρατήρησα ότι ορισμένες πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών, οι οποίες αφορούν σε ανταλλαγή δασικής γης με ιδιωτική, τυγχάνουν διαφορετικής ερμηνείας από το Τμήμα σε διαφορετικές περιπτώσεις και εισηγήθηκα όπως διευκρινιστούν με τη Νομική Υπηρεσία.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η διατύπωση του Κανονισμού 3, που ρυθμίζει την ανταλλαγή δασικής γης, είναι δυνατόν να οδηγήσει σε διαφορετικές ερμηνείες και για αντιμετώπιση του προβλήματος, θα μελετηθεί βελτίωση του λεκτικού της πρόνοιας του Κανονισμού, στα πλαίσια της αναθεώρησης της Δασικής Νομοθεσίας που αναμένεται να σταλεί από το Τμήμα για νομοτεχνική επεξεργασία, πριν το τέλος του 2009.

Ανταλλαγές δασικής γης με ιδιωτική.

(α) Μητρώο αιτήσεων. Για καλύτερη παρακολούθηση των αιτήσεων που υποβάλλονται, εισηγήθηκα την τήρηση κατάλληλου μητρώου στο οποίο να καταγράφονται όλα τα σχετικά στοιχεία που αφορούν στην πορεία της αίτησης, από την υποβολή της μέχρι και τη διεκπεραίωση της εξέτασής της.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι ήδη άρχισε η δημιουργία του μητρώου, με στόχο αυτό να είναι λειτουργικό πριν το τέλος του τρέχοντος έτους.

(β) Τίτλοι ιδιοκτησίας. Παρατήρησα ότι το Τμήμα δεν εφαρμόζει επαρκείς μηχανισμούς παρακολούθησης όσον αφορά στην έκδοση των τίτλων της ιδιωτικής γης που αποκτάται κατόπιν ανταλλαγής επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζητά πάντοτε από το ΤΚΧ την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας για τα νέα κρατικά δάση, αλλά δεν υπάρχει ανταπόκριση σ'

όλες τις περιπτώσεις. Το θέμα θα επανατεθεί στα πλαίσια επιδίωξης στενής συνεργασίας με το ΤΚΧ, ώστε να επιλυθεί.

(γ) Αίτηση για ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με ισάξια δασική γη για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ. Το Υπουργικό Συμβούλιο (Υ.Σ.), ύστερα από πρόταση του τέως Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αποφάσισε στις 18.4.2007 την ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με ισάξια κρατική δασική γη για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ στην περιοχή Κάβο Γκρέκο της Επαρχίας Αμμοχώστου, υπό προϋποθέσεις.

Ο νυν Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, υπέβαλε στις 14.5.2008 νέα πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για απόρριψη της αίτησης λόγω μη ικανοποίησης των προϋποθέσεων που τέθηκαν και στις 21.5.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την αναβολή της συζήτησης του θέματος.

Στο μεταξύ, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ως το κατ' εξοχή αρμόδιο Τμήμα για τη διενέργεια εκτιμήσεων γης, εκτίμησε την εν λόγω δασική γη, λαμβάνοντας υπόψη τα αναπτυξιακά δικαιώματα που θα αποκτούσε με την ανταλλαγή και τη χρήση της για ανάπτυξη γηπέδων γκολφ, σε €73,7 εκ. Η αγοραία αξία της ιδιωτικής γης που προτάθηκε προς ανταλλαγή εκτιμήθηκε από το ίδιο Τμήμα σε €2.833.562, με αποτέλεσμα να προκύπτει διαφορά στην αγοραία αξία των υπό ανταλλαγή τεμαχίων πέραν των €70 εκ., προς όφελος των ιδιωτών. Συνεπώς, η προτεινόμενη ανταλλαγή δεν ικανοποιούσε ούτε εκ του μακρόθεν το κριτήριο της ισάξιας ανταλλαγής, που προνοείται στους περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2006 και επίσης συνιστούσε μία από τις προϋποθέσεις που έθεσε το Υ.Σ. τον Απρίλιο του 2007. Εξέφρασα την άποψη ότι η επιθυμία/πρόθεση της κυβέρνησης για την όσο το δυνατό πιο ισομερή κατανομή των γηπέδων γκολφ σε όλες τις περιοχές της Κύπρου, προς εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, περιλαμβανομένης και της Επαρχίας Αμμοχώστου, μιας ιδιαίτερα σημαντικής τουριστικά περιοχής, σε συνδυασμό με τα ενδεχόμενα προβλήματα για εξεύρεση κατάλληλου τεμαχίου γης στην Επαρχία αυτή που θα πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις, σε έκταση, της εξαγγελθείσας πολιτικής, είναι απολύτως κατανοητή και σεβαστή. Παράλληλα όμως επισήμανα ότι, αν κριθεί από την κυβέρνηση ότι η υπό εξέταση αιτούμενη ανταλλαγή πρέπει να ικανοποιηθεί, θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα σοβαρά υπόψη το πολύ σημαντικό, κατά την άποψή μου, θέμα του καθορισμού της αγοραίας αξίας της αιτούμενης κρατικής δασικής γης. Ανέφερα ότι, η προς ανταλλαγή κρατική δασική γη (στο Κάβο Γκρέκο) που τώρα είναι ζώνη προστασίας, είναι δεδομένο ότι θα καταστεί στα χέρια των επενδυτών, με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 18.4.2007, ζώνη με σημαντικά αναπτυξιακά δικαιώματα και, επομένως, η αγοραία αξία της υπό ανταλλαγή κρατικής δασικής γης θα πρέπει να συμπεριλάβει και τα αναπτυξιακά αυτά δικαιώματα. Επισήμανα περαιτέρω ότι σε περίπτωση που τελικά η κυβέρνηση κρίνει ότι η αιτούμενη ανταλλαγή θα υλοποιηθεί, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα ώστε να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον:

- (i) Τα υπό ανταλλαγή τεμάχια γης θα πρέπει να είναι ίσης αξίας. Σε περίπτωση, ως η παρούσα, που η προτεινόμενη για ανταλλαγή ιδιωτική γη είναι σημαντικά χαμηλότερης αξίας, θα πρέπει να ζητηθούν οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να καλυφθεί η διαφορά στην αξία, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα νομοθεσία και Κανονισμούς.
- (ii) Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η δασική γη που θα δοθεί θα χρησιμοποιηθεί για το σκοπό για τον οποίο θα εγκριθεί η ανταλλαγή (δηλ. δημιουργία γκολφ) και ότι σε αντίθετη περίπτωση, αυτή θα περιέλθει ξανά στην κατοχή του κράτους.
- (iii) Εισηγήθηκα όπως, με βάση τις αρχές της ίσης μεταχείρισης των πολιτών/ επενδυτών και της διαφάνειας, εξεταστεί το ενδεχόμενο ζήτησης προσφορών με δημοπρασία για αξιοποίηση της υπό αναφορά κρατικής δασικής γης ως γηπέδου γκολφ, με ελάχιστο ποσό αποδεκτών προσφορών την αγοραία αξία της όπως καθορίζεται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Με τον τρόπο αυτό, από τη μια, θα ικανοποιηθεί η επιθυμία του κράτους για δημιουργία γηπέδου γκολφ στην Επαρχία Αμμοχώστου και, από την άλλη, το κράτος δεν θα ευνοήσει συγκεκριμένους ιδιώτες, αφού θα δοθεί η ευκαιρία σε όλους τους ενδιαφερόμενους για συμμετοχή στο διαγωνισμό και το κράτος θα εξασφαλίσει την πλέον συμφέρουσα τιμή.

- (iv) Οι όποιες ενέργειες θα πρέπει να συνάδουν με τις διατάξεις όλων των σχετικών Νόμων και Κανονισμών (όπως τον περί Δασών Νόμο και τους περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2006).
- (v) Θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες αξιολογήσεις που προβλέπονται από το άρθρο 6(3) της Οδηγίας 92/43 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αναπτύξεις σε περιοχές, που εμπίπτουν σε περιοχές του δικτύου «Φύση 2000».
- (vi) Η εξέταση αιτήσεων που δεν πληρούσαν τα προκαθορισμένα από την εξαγγελθείσα πολιτική κριτήρια κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων (για παράδειγμα το κριτήριο βάσει του οποίου η ανάπτυξη γηπέδων γκολφ σε περιοχές του δικτύου «Φύση 2000» δεν επιτρέπεται) δεν συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της ίσης μεταχείρισης και προστασίας του ανταγωνισμού.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, μετά από πρότασή του, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, σε συνεδρία του ημερ. 29.7.2009, να απορρίψει το αίτημα της εταιρείας για ανταλλαγή των υπό αναφορά γαιών και έτσι το θέμα θεωρείται λήξαν.

(δ) Αίτηση εταιρείας για ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με ισάξια δασική γη, μέρος του κύριου κρατικού δάσους Αλέξιγρος. Ιδιωτική εταιρεία υπέβαλε στις 22.11.2005, αίτηση για ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας εμβαδού 451.234 τ.μ., για την οποία κατείχε σχετικά αγοραπωλητήρια έγγραφα, με ισάξια δασική και κρατική γη, έκτασης 165.732 τ.μ. και 4.780 τ.μ., αντίστοιχα, στο δάσος Αλέξιγρος στην Τερσεφάνου, για σκοπούς ανάπτυξης γηπέδου γκολφ.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 28.3.2006, ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προβεί στην εκτίμηση των υπό ανταλλαγή γαιών, ώστε να καταστεί δυνατή η περαιτέρω προώθηση του εν λόγω αιτήματος. Σύμφωνα με την εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ημερ. 8.5.2006, η αγοραία αξία της αιτούμενης δασικής και κρατικής γης ανέρχεται στα €4.370.602 (£2.558.000) και η αγοραία αξία της προσφερόμενης ιδιωτικής γης σε €4.365.477 (£2.555.000).

Σε σχετική σύσκεψη μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, που πραγματοποιήθηκε στις 3.7.2006, ο Διευθυντής του Τμήματος τόνισε ότι η δασική γη που θα παραχωρηθεί είναι σχεδόν χωρίς οποιαδήποτε βλάστηση και πολύ μικρότερης έκτασης από την ιδιωτική, η οποία είναι δασωμένη και θα ενσωματωθεί στο παρακείμενο δάσος, γεγονός που θα συντείνει στην ευθυγράμμιση της οροθετικής γραμμής του και στην καλύτερη διαχείριση και προστασία του.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του, ημερ. 13.7.2006, ενέκρινε την υπό αναφορά ανταλλαγή και εξουσιοδότησε το Διευθυντή του Τμήματος Δασών και το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την εγγραφή των υπό ανταλλαγή εκτάσεων στο όνομα των δικαιούχων, νοουμένου ότι η αιτήτρια εταιρεία θα εξασφαλίσει τις αναγκαίες, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, άδειες για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ. Επίσης, αποφάσισε όπως οι αρμόδιες υπηρεσίες, θεωρήσουν ότι η ανταλλαγή έχει ήδη πραγματοποιηθεί για σκοπούς εξέτασης αιτήσεων για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ.

Η πιο πάνω ανταλλαγή δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, αφού η αιτήτρια εταιρεία δεν έχει εξασφαλίσει ακόμα όλες τις απαιτούμενες άδειες.

Από την εξέταση της αίτησης παρατήρησα τα πιο κάτω:

- (i) Όπως διαπιστώθηκε από μελέτη της έκθεσης εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, κατά τον υπολογισμό της αγοραίας αξίας της δασικής γης δεν φαίνεται να λήφθηκαν υπόψη τα σημαντικά αναπτυξιακά δικαιώματα που συνοδεύουν την ανταλλαγή, αφού η γη που θα αποκτηθεί θα χρησιμοποιηθεί πέραν πάσης αμφιβολίας για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ, όπως άλλωστε προκύπτει και από το γεγονός ότι απαραίτητη προϋπόθεση για υλοποίησή της είναι η εξασφάλιση όλων των απαιτούμενων αδειών για κατασκευή γηπέδου γκολφ και συναφών αναπτύξεων.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η εκτίμηση της αγοραίας αξίας των υπό ανταλλαγή γαιών είναι αρμοδιότητα του ΤΚΧ, όμως το Τμήμα θα ζητήσει να ενημερωθεί από το ΤΚΧ κατά πόσο στην εκτίμησή του λήφθηκαν υπόψη και τα αναπτυξιακά δικαιώματα που θα αποκτηθούν από την ανταλλαγή.

- (ii) Τα περισσότερα από τα προσφερόμενα ιδιωτικά τεμάχια δεν είναι εγγεγραμμένα στο όνομα της αιτήτριας εταιρείας, η οποία κατέχει απλώς σχετικά πωλητήρια έγγραφα. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας επισήμανε ότι τα ακίνητα για τα οποία η εταιρεία κατέχει πωλητήρια έγγραφα πρέπει να μεταβιβαστούν από τους εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες τους στην αιτήτρια εταιρεία πριν τη συμπλήρωση της διαδικασίας ανταλλαγής, ελεύθερα από οποιαδήποτε εμπράγματα βάρη. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι για ορισμένα από τα ακίνητα κατατέθηκαν και πωλητήρια έγγραφα με αγοραστή τραπεζικό ίδρυμα και υπέδειξε ότι αυτά θα πρέπει να αποσυρθούν πριν τη συμπλήρωση της διαδικασίας της ανταλλαγής.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι οι αιτητές έχουν ενημερωθεί ότι πρέπει να μεταβιβαστούν σε αυτούς όλα τα προσφερόμενα προς ανταλλαγή κτήματα για να είναι εφικτή η υλοποίηση της ανταλλαγής, αλλά δεν έχουν ολοκληρώσει ακόμη την διαδικασία.

- (iii) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως οι αρμόδιες υπηρεσίες, για σκοπούς εξέτασης αιτήσεων για τις άδειες που προβλέπονται από τη νομοθεσία για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ, θεωρούν ότι η συγκεκριμένη ανταλλαγή έχει ήδη πραγματοποιηθεί παρέχει, κατά την άποψή μου, πλεονέκτημα στην εταιρεία, κατά το στάδιο έγκρισης της αίτησής της, σε σχέση με τις αιτήσεις άλλων εταιρειών, οι οποίες θα πρέπει να συνοδεύονται με τίτλους ιδιοκτησίας ή συμφωνίες μακροχρόνιας ενοικίασης όπως προβλέπεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 16.2.2005.

- (iv) Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, με επιστολή της ημερ. 4.1.2006 προς το Τμήμα Δασών, επισήμανε ότι για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ απαιτείται μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, η οποία υποβάλλεται στο στάδιο της αίτησης για εξασφάλιση της Πολεοδομικής Άδειας. Η Υπηρεσία εξέφρασε επίσης επιφύλαξη σε σχέση με την ανταλλαγή αφού, όπως ανέφερε, ουσιαστικά μεταφέρεται δασική γη από τα πεδινά στα ορεινά όπου ήδη υπάρχουν μεγάλες εκτάσεις δάσους.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η επιφύλαξη της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος για συρρίκνωση δασικών γαιών στα πεδινά που είναι ήδη φτωχά σε πράσινο, είναι σε κάποιο βαθμό ορθή, όμως θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Δημοκρατία με την ανταλλαγή, αποκτά τριπλάσια έκταση δασικής γης, με καλύτερης ποιότητας βλάστηση και επιτυγχάνει καλύτερη ευθυγράμμιση των ορίων ενός σημαντικού κρατικού δάσους στην περιοχή Τροόδους.

- (ε) **Ανταλλαγή ιδιωτικής γης στη «Φοντάνα Αμορόζα» με δασική.** Τεμάχιο συνολικής έκτασης 975 σκαλών στην περιοχή «Φοντάνα Αμορόζα» της χερσονήσου του Ακάμα, ανήκει σε ιδιωτική εταιρεία. Το υπό αναφορά παραθαλάσσιο τεμάχιο είναι περικλειστο από το κρατικό δάσος του Ακάμα και σύμφωνα με την υφιστάμενη πολιτική, δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε ανάπτυξη στην υπό αναφορά περιοχή.

Η ιδιοκτήτρια εταιρεία υπέβαλε, στις 18.7.2005, δήλωση ενδιαφέροντος για ανάπτυξη γηπέδου γκολφ στην πιο πάνω περιοχή, στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής δημιουργίας γηπέδων γκολφ, η οποία απορρίφθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης δηλώσεων ενδιαφέροντος αφού, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση, η προτεινόμενη έκταση γης εμπίπτει σε περιοχή προστασίας της φύσης. Η εταιρεία, με επιστολή της ημερ. 8.8.2005 προς την εξ' Υπουργών Επιτροπή για το Διαχειριστικό Σχέδιο Ακάμα αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι θα ήταν πρόθυμη να συζητήσει το ενδεχόμενο ανταλλαγής του μεγαλύτερου μέρους της γης της με αντίστοιχη κρατική ή δασική με όσο το δυνατό παραπλήσια χαρακτηριστικά και τον αναγκαίο συντελεστή δόμησης, για προώθηση του αναπτυξιακού έργου που είχε σχεδιαστεί για να υλοποιηθεί στην περιοχή «Φοντάνα Αμορόζα». Αναφέρει επίσης ότι, για το σκοπό αυτό, έχει ήδη εντοπίσει και επιλέξει

περιοχή που ανήκει στο κράτος και ότι θα διατηρήσει στην περιοχή «Φοντάνα Αμορόζα» έκταση 60-70 σκαλών, για ανέγερση έξι κατοικιών.

Στα πλαίσια της διαχείρισης της χερσονήσου του Ακάμα, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 2.5.2007, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει τη διαδικασία ανταλλαγής της πιο πάνω ιδιοκτησίας με κρατική γη. Όσον αφορά στο αίτημα της εταιρείας για διατήρηση μέρους του τεμαχίου για την ανέγερση έξι κατοικιών, αποφάσισε όπως προωθηθεί η απαλλοτρίωση/ανταλλαγή ολόκληρης της γης που ανήκει στην εν λόγω εταιρεία και εξουσιοδοτήσει την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή να διαβουλευτεί με την εταιρεία για το εν λόγω αίτημά της.

Η εταιρεία με επιστολή της ημερ. 9.5.2007, κατέθεσε τοπογραφικό χάρτη τεμαχίου στην παραθαλάσσια περιοχή «Κάβο Γκρέκο» της Αγίας Νάπας, που αποτελεί μέρος της δασικής γης που έχει ενταχθεί στο δίκτυο «Φύση 2000», με το οποίο επιθυμεί να ανταλλάξει το τεμάχιο της στη «Φοντάνα Αμορόζα». Για το ίδιο θέμα επανήλθε, με επιστολή της ημερ. 7.12.2007 προς το Τμήμα Δασών, ζητώντας τη διατήρηση 30 σκαλών στη «Φοντάνα Αμορόζα», αντί 60-70 που είχε ζητήσει αρχικά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, στις 15.1.2008, έδωσε οδηγίες στις αρμόδιες υπηρεσίες του Τμήματός του για εκτίμηση της αγοραίας αξίας των κρατικών και δασικών ακινήτων στην Αγία Νάπα τα οποία προτείνονται για ανταλλαγή με τα ιδιωτικά ακίνητα στη «Φοντάνα Αμορόζα», με τα σημερινά τους φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά και στη συνέχεια όπως γίνει εκτίμηση με συγκεκριμένα νομικά χαρακτηριστικά. Ζήτησε επίσης όπως γίνει εκτίμηση της αγοραίας αξίας των ιδιωτικών ακινήτων με συντελεστή δόμησης 0,06:1, που όπως αναφέρεται, είναι σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Αντιλαμβάνομαι ότι η διαδικασία εκτίμησης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα, ως διαχειριστής της δασικής γης, οφείλει να διασφαλίσει ότι, σε περίπτωση που θα ικανοποιηθεί το αίτημα της εταιρείας και της παραχωρηθεί ο αναγκαίος συντελεστής δόμησης για να προχωρήσει σε ανάπτυξη στη δασική γη που θα αποκτήσει μέσω της ανταλλαγής, τότε στην εκτίμηση του κρατικού δασικού τεμαχίου, θα ληφθούν υπόψη τα αναπτυξιακά αυτά δικαιώματα, ώστε το κράτος να εισπράξει την πραγματική αξία της γης που θα προσφέρει για την ανταλλαγή.

Επίσης, σε περίπτωση που η κρατική γη προσφερθεί χωρίς αναπτυξιακά δικαιώματα, εισηγήθηκα όπως διερευνηθεί με τη Νομική Υπηρεσία το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης στη συμφωνία ανταλλαγής που θα υπογραφεί, ρήτρας που να προνοεί ότι αν η υπό αναφορά γη αποκτήσει στο μέλλον (5-10 χρόνια) οποιαδήποτε αναπτυξιακά δικαιώματα, τότε η εταιρεία θα καταβάλει την αξία τους στη Δημοκρατία.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ιδιωτική γη στη «Φοντάνα Αμορόζα» δεν συνοδεύεται από αναπτυξιακά δικαιώματα, και συνεπώς η αγοραία αξία της αναμένεται να είναι σχετικά χαμηλή, εισηγήθηκα επίσης όπως διερευνηθεί με τη Νομική Υπηρεσία και τα άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπηρεσίες το ενδεχόμενο απόκτησής της με διαδικασία απαλλοτρίωσης.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι εάν πραγματοποιηθεί η ανταλλαγή της ιδιωτικής δασικής γης με κρατική δασική γη σε άλλη περιοχή, και στη γη αυτή παραχωρηθεί συντελεστής δόμησης, το Τμήμα θα υποδείξει στο ΤΚΧ ότι θα πρέπει, κατά την εκτίμηση της αξίας της γης που θα αποκτηθεί από την εταιρεία, να λάβει υπόψη του το όφελος που προκύπτει για την εταιρεία. Επίσης, σε περίπτωση που η ανταλλαγή γης γίνει χωρίς την παραχώρηση συντελεστή δόμησης, θα τεθεί το θέμα ενσωμάτωσης ρήτρας, για καθορισμένο χρονικό διάστημα, που να διασφαλίζει ότι η εταιρεία θα καταβάλει τη διαφορά της αξίας που θα προστεθεί στη δασική γη που αποκτήθηκε από μελλοντική διαφοροποίηση του συντελεστή δόμησης. Το θέμα της απόκτησης από το κράτος ιδιωτικών ιδιοκτησιών στον Ακάμα μελετάται από εξ Υπουργών Επιτροπή και θα γίνει ομοιόμορφος χειρισμός όλων των περιπτώσεων. Το Τμήμα θα θέσει ενώπιον της Επιτροπής και την εισήγησή μου που αφορά στο ενδεχόμενο απόκτησης της ιδιωτικής δασικής γης με τη διαδικασία της απαλλοτρίωσης.

(στ) Ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με δασική γη για σκοπούς ανέγερσης σφαγείου. Ο Παγκύπριος Οργανισμός Αγελαδοτρόφων (ΠΟΑ) Δημόσια Λτδ, υπέβαλε αίτηση για ανταλλαγή ιδιόκτητου

κτήματός του στο χωριό Κόσιη, έκτασης 83.700 τ.μ., το οποίο δεσμεύτηκε για σκοπούς ανέγερσης του ΧΥΤΥ, με δασική και κρατική γη, στην ίδια περιοχή, για σκοπούς ανέγερσης σφαγείου. Για το σκοπό αυτό, και χωρίς να προηγηθεί εκτίμηση της αξίας των επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, υποβλήθηκε από τον τέως Υπουργό Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για παραχώρηση στον ΠΟΑ 37.300 τ.μ. δασικής γης, ενώ, όπως αναφέρεται στην ίδια πρόταση, θα του παραχωρούνταν επίσης και 35.800 τ.μ. κρατικής γης. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 6.2.2008, την παραχώρηση δασικής έκτασης 51.450 τ.μ., χωρίς να επεξηγείται στην υπό αναφορά απόφαση η παραχώρηση στον ΠΟΑ της πρόσθετης έκτασης 14.150 τ.μ. δασικής γης. Η απόφαση δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28.3.2008.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, επισήμανε ότι, για να διασφαλίζεται ότι η ανταλλαγή ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με δασική ή κρατική γη δεν εμπεριέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα πρέπει η ιδιωτική γη να είναι τουλάχιστον ίσης αξίας με την κρατική ή δασική γη. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να προηγείται εκτίμηση τόσο της ιδιωτικής όσο και της κρατικής ή δασικής γης, από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, που θεωρείται ως ανεξάρτητος εκτιμητής. Επίσης, ο Έφορος ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση που δεν έχει προηγηθεί η εκτίμηση της αγοραίας αξίας των τεμαχίων γης που αναφέρονται πιο πάνω, η ανταλλαγή καθίσταται, σύμφωνα με σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως παράνομη, και επισημαίνει ότι, σε τέτοια περίπτωση, ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν θα πρέπει να προχωρήσει με την εγγραφή των εκτάσεων στο όνομα των δικαιούχων.

Βάσει των πιο πάνω, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προέβη στην εκτίμηση της αγοραίας αξίας των υπό ανταλλαγή τεμαχίων και με επιστολή του ημερ. 19.9.2008 πληροφόρησε το Τμήμα ότι η αγοραία αξία της ιδιωτικής γης, έκτασης 83.700 τ.μ., ανερχόταν σε €210.000, ενώ η αξία της δασικής και κρατικής γης, έκτασης 51.450 τ.μ. και 35.804 τ.μ., ανερχόταν σε €193.000 και €197.000, αντίστοιχα. Ως αποτέλεσμα προέκυψε διαφορά στις αξίες των τεμαχίων ύψους €180.000, προς όφελος του ΠΟΑ, η οποία, όπως αναφέρεται στην επιστολή, θα πρέπει, σε περίπτωση προώθησης του αιτήματος για ανταλλαγή, να καταβληθεί στη Δημοκρατία. Στην ίδια επιστολή επισημαίνεται επίσης, ότι σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6.2.2008, δόθηκε έγκριση μόνο για την παραχώρηση της δασικής γης και για να ικανοποιηθεί το αίτημα του ΠΟΑ για παραχώρηση και της κρατικής γης, έκτασης 35.804 τ.μ., θα πρέπει να υποβληθεί σχετική αίτηση, από τον ΠΟΑ και να καταβληθούν τα νενομισμένα τέλη στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 20.1.2009, ενημέρωσε τον Γενικό Διευθυντή του ΠΟΑ σχετικά με την πιο πάνω εκτίμηση, καθώς και ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δασών Νόμου και των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2006, δεν μπορεί να παραχωρηθεί δασική γη έναντι χρηματικής αποζημίωσης και επειδή με βάση τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί για σκοπούς ανταλλαγής ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας με κρατική δασική γη, απαιτείται όπως οι υπό ανταλλαγή εκτάσεις είναι ισάξιες, η έκταση της δασικής γης που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο για να παραχωρηθεί στον ΠΟΑ, θα πρέπει να μειωθεί κατά 47.985 τ.μ., σε 3.465 τ.μ. μόνο. Επιπρόσθετα υποδείχθηκε στον ΠΟΑ ότι για την ανταλλαγή της κρατικής γης θα έπρεπε να υποβληθεί σχετική αίτηση στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Το Τμήμα ζήτησε από τον ΠΟΑ να αναφέρει αν με τα πιο πάνω δεδομένα εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για περαιτέρω προώθηση της ανταλλαγής. Ο ΠΟΑ δεν έχει ανταποκριθεί ακόμα.

Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης.

(α) Έσοδα. Σύμφωνα με τους περί Δασών Νόμους, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσία να παραχωρεί, να εκμισθώνει και γενικά να διαθέτει κρατική γη εντός κρατικών δασών. Από τις μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, έκτασης περίπου 630 εκταρίων, το Τμήμα εισέπραξε κατά το 2008 ποσό €1.334.910 σε σύγκριση με €2.513.575 (£1.471.103) το 2007, για έκταση γης 561 εκταρίων, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €1.178.665 που οφείλεται κυρίως στην είσπραξη, κατά το 2007, καθυστερημένων ενοικίων από ξενοδοχειακή μονάδα στην περιοχή Αγίας Νάπας για τα έτη 2004, 2005 και 2006.

(β) Νομιμότητα συμβάσεων που συνάφθηκαν πριν την έκδοση των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006. Κατά τη νομοτεχνική επεξεργασία προσχεδίου μακροχρόνιας σύμβασης ενοικίασης δασικής γης, η Νομική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 31.1.2006 επισήμανε ότι:

- (i) Σύμφωνα με τους περί Δασών Κανονισμούς του 1967 μέχρι 1995, παρέχεται η εξουσία στο Διευθυντή του Τμήματος Δασών να εκμισθώσει, προς το δημόσιο συμφέρον, οποιοδήποτε μέρος μόνιμης δασικής περιοχής, μεταξύ άλλων, υπό την προϋπόθεση ότι «η τοιαύτη μίσθωση ουδόλως αντίκειται εις την πολιτική της Κυβερνήσεως προς επαύξησιν της παραγωγής δασικών προϊόντων». Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι ακόμα και αυτός ο Κανονισμός δυνατό να είναι εκτός της εξουσιοδότησης του εξουσιοδοτικού Νόμου (*ultra vires*).
- (ii) Οι πιο πάνω Κανονισμοί αντικαταστάθηκαν στις 16.12.2005 από την Κ.Δ.Π. 569/2005. Ωστόσο, σύμφωνα με τις διατάξεις των υπό αναφορά Κανονισμών δεν προβλεπόταν η εκμίσθωση δασικής γης σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.
- (iii) Με τον τρόπο που είναι διατυπωμένο το άρθρο 7 του περί Δασών Νόμου, ελλείπει Κανονισμών, δεν παρέχεται η δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο να ασκήσει εξουσία δυνάμει του εν λόγω άρθρου, εφόσον είναι άγνωστες οι προϋποθέσεις με βάση τις οποίες δύναται να ασκήσει την εξουσία του αυτή.
- (iv) Περαιτέρω, εκφράστηκε η άποψη ότι το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορεί να ασκήσει εξουσία κατευθείαν δυνάμει του Άρθρου 54(ε) του Συντάγματος, διότι η εν λόγω εξουσία υπόκειται σε ρύθμιση από το νόμο, και εφόσον έχει ρυθμιστεί από τον περί Δασών Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο δεσμεύεται από το Νόμο αυτό.

Οι πιο πάνω θέσεις επιβεβαιώθηκαν και σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 13.4.2007, όπου αναφέρεται, περαιτέρω, ότι βάσει των πιο πάνω η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου είναι εξ' υπαρχής άκυρη, και κατά συνέπεια ανυπόστατη και μη παράγουσα έννομα αποτελέσματα. Καταληκτικά, η πιο πάνω επιστολή αναφέρει ότι, οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για εκμίσθωση κρατικής γης, που εκδόθηκε πριν την έναρξη ισχύος της Κ.Δ.Π. 170/2006, εκδόθηκε πριν ολοκληρωθεί η νόμιμη εξουσιοδότηση προς το Υπουργικό Συμβούλιο και ως εκ τούτου σε χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορούσε να ασκήσει εξουσία σε σχέση με τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα.

Ενόψει των πιο πάνω σοβαρών θεμάτων που εγείρονται, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα εξετάσει, με τη Νομική Υπηρεσία, τις επιπτώσεις των πιο πάνω σε σχέση με μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης δασικής γης, που συνήφθησαν με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου πριν την έναρξη ισχύος της Κ.Δ.Π. 170/2006.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, το πρόβλημα που δημιουργείται σε σχέση με τις μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης δασικής γης που συνάφθηκαν με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου πριν την έναρξη ισχύος της ΚΔΠ 170/2006, θα εξεταστεί σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία.

(γ) Εκμίσθωση δασικής γης στην Αγία Νάπα για σκοπούς δημιουργίας γηπέδου γκολφ χωρίς αναπτύξεις οικιστικών ή τουριστικών εγκαταστάσεων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 13.6.2007 ενέκρινε την πιο πάνω εκμίσθωση, δεδομένου ότι θα υποβληθεί και εγκριθεί περιβαλλοντική μελέτη του έργου και θα εξασφαλιστεί η συγκατάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αφού η εκχωρηθείσα γη βρίσκεται σε περιοχή που εντάχθηκε στο δίκτυο «Φύση 2000» και εξουσιοδότησε το Διευθυντή του Τμήματος να υπογράψει τη σχετική σύμβαση.

Σύμφωνα με τη σύμβαση μίσθωσης, η οποία υπογράφηκε στις 2.1.2008, η σύμβαση θα ενεργοποιηθεί με την έγκριση της πολεοδομικής άδειας ή με την πάροδο τεσσάρων χρόνων από την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, οποιαδήποτε από τα δύο προηγηθεί. Σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 13.3.2007, προς το Υπουργικό Συμβούλιο, σχετικά με το θέμα της ενεργοποίησης της σύμβασης, αναφέρεται ότι θα ήταν χρήσιμο να ερωτηθεί ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων κατά πόσο η μη ενεργοποίηση της

σύμβασης από την ημέρα υπογραφής της, αποτελεί έμμεσο τρόπο δημόσιας ενίσχυσης, εφόσον ο μισθωτής δεν θα υποχρεούται να καταβάλει άμεσα ενοίκιο για την εκμίσθωση.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ, κατά πόσο το Τμήμα έχει ενεργήσει βάσει της πιο πάνω άποψης καθώς και για τη θέση του Εφόρου σχετικά με το θέμα.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυτικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η σύμβαση στάλθηκε στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και εφόσον δεν επανήλθε με παρατηρήσεις, θεωρήθηκε ότι η σχετική πρόνοια δεν έρχεται σε αντίθεση με το Νόμο για τις κρατικές ενισχύσεις.

Επίσης, επισήμανα ότι, παρόλο που δεν έχει διενεργηθεί η προνοούμενη από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τη σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία που διέπει τη διαχείριση του δικτύου «Φύση 2000» μελέτη, το Τμήμα προέβη στις 2.1.2008 στην υπογραφή της σύμβασης μίσθωσης, στην οποία προνοείται, ως υποχρέωση του μισθωτή, μεταξύ άλλων και η εξασφάλιση, πριν την έναρξη των εργασιών, όλων των προβλεπόμενων από το Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς αδειών. Όπως αναφέρεται στη σύμβαση, πριν από την έγκριση των σχετικών αδειών, ο μισθωτής θα εξασφαλίσει μεταξύ άλλων, σχετική έγκριση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής.

(δ) Καθορισμός μισθώματος που καταβάλλεται από ιδιωτική εταιρεία για μίσθωση δασικής γης στην περιοχή Αγίας Νάπας.

Στις 11.2.1970 συνάφθηκε σύμβαση μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και ιδιωτικής εταιρείας για τη μίσθωση κρατικής δασικής γης σε παράλια περιοχή της Αγίας Νάπας, όπου η εταιρεία ανέγειρε ξενοδοχειακή μονάδα. Σύμφωνα με την παράγραφο 13(1) της συμφωνίας μίσθωσης, το μίσθωμα ορίστηκε ως ποσοστό επί των ακαθάριστων εισπράξεων της εταιρείας, ύψους 3% για περίοδο δεκατριών ετών από την έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων της εταιρείας, δηλαδή από 11.3.1972 μέχρι 10.3.1985, 6% για τα επόμενα 12 χρόνια, δηλαδή από 11.3.1985 μέχρι 10.3.1997 και 12% από 11.3.1997 μέχρι τη λήξη της μίσθωσης, δηλαδή 10.2.2069.

Κατόπιν αιτήματος του μισθωτή, το Υπουργικό Συμβούλιο, με αποφάσεις του ημερ. 20.8.1997 και 25.8.1999, ενέκρινε τη διαφοροποίηση της ρήτρας του συμβολαίου που αφορά στον καθορισμό του μισθώματος, ώστε το μίσθωμα για την περίοδο 1997-2003 να ορίζεται στο 6% επί των ακαθάριστων εισπράξεων, αντί του αρχικού ποσοστού του 12%, χωρίς όμως να διευκρινίζεται αν με την αναφορά στο έτος 2003 εννοείται η περίοδος που λήγει στις 10.3.2003 ή η περίοδος μέχρι 31.12.2003.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, από την Υπηρεσία μου, του υπολογισμού του μισθώματος για τα έτη 2003 - 2006, διαπιστώθηκε ότι, για το έτος 2003, το μίσθωμα υπολογίστηκε στο ποσοστό του 6% για ολόκληρο το έτος. Ενόψει της ασάφειας της τροποποιητικής παραγράφου της σύμβασης που αναφέρεται πιο πάνω, ζήτησα γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα για την ερμηνεία της, αφού σε περίπτωση που το ποσοστό του 6% ισχύει μόνο για την περίοδο μέχρι 10.3.2003, τότε το μίσθωμα που θα έπρεπε να καταβληθεί στο Τμήμα για την περίοδο 11.3 - 31.12.2003 θα διαφοροποιηθεί σημαντικά.

Η Νομική Υπηρεσία, σε απάντησή της, η οποία κοινοποιήθηκε στο Τμήμα, εξέφρασε την άποψη ότι η τροποποίηση αφορά στο έτος όπως αυτό καθορίζεται στη σύμβαση και όχι στο ημερολογιακό έτος. Παρατήρησα ότι αντί να τροχοδρομηθούν αμέσως ενέργειες από το Τμήμα για διεκδίκηση του επιπρόσθετου ποσού του μισθώματος που αντιστοιχεί στην εν λόγω περίοδο βάσει της πιο πάνω γνωμάτευσης, το Τμήμα αποτάθηκε εκ νέου με επιστολή του ημερ. 22.9.2008 προς το Γενικό Εισαγγελέα, ζητώντας του να γνωματεύσει επί του ίδιου θέματος, παραλείποντας να αναφέρει ότι είχε ήδη δοθεί σχετική γνωμάτευση στην Υπηρεσία μου, η οποία κοινοποιήθηκε στο Τμήμα. Ο Γενικός Εισαγγελέας, σε επιστολή του ημερ. 29.10.2008 προς το Τμήμα, εξέφρασε την έκπληξή του αφού, όπως ανέφερε, για το θέμα είχε ήδη δοθεί γνωμάτευση προς το Γενικό Ελεγκτή.

Το Τμήμα, μετά τα πιο πάνω, αποτάθηκε τελικά προς την εταιρεία στις 23.2.2009, απαιτώντας το ποσό των €233.438, το οποίο αποτελεί τη διαφορά του μισθώματος υπολογιζόμενο με ποσοστό 12% αντί με 6%, όπως υπολογίστηκε για την περίοδο 11.3.2003 - 31.12.2003. Η εταιρεία αμφισβήτησε, μέσω του δικηγόρου της,

την πιο πάνω ερμηνεία των όρων της σύμβασης και το Τμήμα αποτάθηκε εκ νέου στο Γενικό Εισαγγελέα με επιστολή του ημερ. 15.7.2009, στην οποία φαίνεται να ασπάζεται τις απόψεις του δικηγόρου της εταιρείας. Ο Γενικός Εισαγγελέας, με επιστολή του ημερ. 5.8.2009 πληροφόρησε το Διευθυντή του Τμήματος ότι για το θέμα δόθηκε ήδη γνωμάτευση από την Υπηρεσία του με βάση την οποία η απαίτηση του Τμήματος για καταβολή, από την εταιρεία του ποσού των €233.438 δεν πρέπει να αποσυρθεί. Επισημαίνει επίσης ότι, εφόσον η εταιρεία αμφισβητεί την υποχρέωσή της, η μόνη εναπομείνασα λύση είναι η καταχώριση αγωγής.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δασών απέστειλε ήδη, στις 13.8.2009, επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα μαζί με όλα τα στοιχεία της υπόθεσης, για καταχώριση δικαστικής αγωγής για είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων.

(ε) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης στην Αγία Νάπα. Το 1982 υπογράφηκε σύμβαση εκμίσθωσης κρατικής δασικής έκτασης 10.981 τ.μ. σε εταιρεία, η οποία ανήγειρε σε αυτή ξενοδοχειακή μονάδα. Στα πλαίσια αναβάθμισης των υπηρεσιών της, η εταιρεία εγκατέστησε ηλεκτρογεννήτρια σε παρακείμενη κρατική δασική γη εκτός της εκμισθωμένης δασικής γης και προέβη σε ανακαινίσεις και μετατροπές στο ξενοδοχείο, υπερβαίνοντας τους ισχύοντες στην περιοχή συντελεστές δόμησης και κάλυψης. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως απέστειλε, στις 7.6.2007, στην εταιρεία ειδοποίηση με την οποία την κάλεσε όπως τερματίσει κάθε εργασία αμέσως, καταδαφίσει όλες τις παράνομες οικοδομές και επαναφέρει το επηρεαζόμενο τεμάχιο στη φυσική του κατάσταση. Επίσης στην ειδοποίηση αναφέρεται ότι άρχισαν εργασίες για προσθήκες και μετατροπές στο υφιστάμενο ξενοδοχείο και επεμβάσεις στην παρακείμενη δασική γη, η οποία εμπίπτει σε ζώνη προστασίας, καθώς και ότι αποψιλώθηκε λωρίδα πυκνής και αξιόλογης βλάστησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008, ενέκρινε, σύμφωνα με τον Κανονισμό 8 των περί Δασών Κανονισμών του 2006, την εκμίσθωση στην πιο πάνω εταιρεία, δασικής γης έκτασης 1.910 τ.μ., στην οποία είχαν γίνει ήδη οι παράνομες επεμβάσεις, για εγκατάσταση ηλεκτρογεννήτριας και χρήση της ως χώρου πρασίνου και εξουσιοδότησε το Τμήμα Δασών να υπογράψει τη σχετική σύμβαση. Παρατήρησα ότι:

- (i)** Η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου νομιμοποιεί, ουσιαστικά εκ των υστέρων, παράνομες ενέργειες της εταιρείας.
- (ii)** Ο Κανονισμός 8 αφορά στη διάθεση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και επομένως δεν καλύπτει περιπτώσεις μίσθωσης σε πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία εμπίπτει η υπό αναφορά εταιρεία.
- (iii)** Βάσει εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ημερ. 23.9.2008, η αξία της πιο πάνω έκτασης ανέρχεται στα €765.000 και το ετήσιο μίσθωμα στα €45.900. Η εταιρεία ζήτησε όπως το ύψος του ενοικίου επανεξεταστεί, και δεν υπέγραψε τη σχετική συμφωνία.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η απόφαση για διάθεση δασικής γης με βάση τον Κανονισμό 8 για τουριστικούς σκοπούς είναι μάλλον τυπογραφικό λάθος και θα έπρεπε να είχε γίνει με βάση τον Κανονισμό 10 των περί Δασών Κανονισμών του 2006. Επομένως η απόφαση μάλλον δεν είναι νομότυπη και το θέμα θα πρέπει να επαναφερθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για διορθωτική απόφαση. Ενόψει του πιο πάνω αλλά και του γεγονότος ότι η εταιρεία δεν αποδέχθηκε την εκτίμηση του ΤΚΧ, το Τμήμα θα υποβάλει εκ νέου πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να ληφθεί απόφαση με βάση τον Κανονισμό 10, ενώ επίσης, αφού ενημερωθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για τις δικές του ενέργειες, θα αναφέρει και τις παρατηρήσεις μου σχετικά με την εκ των υστέρων νομιμοποίηση των παράνομων ενεργειών της εταιρείας.

(στ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης στο Τρόδος. Η πιο πάνω σύμβαση συνήφθηκε στις 27.1.1960 για περίοδο 50 χρόνων, από 1.9.1958 μέχρι 31.8.2008. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 14.11.1987 ενέκρινε την παράταση της σύμβασης για περίοδο 52 χρόνων πέραν της 31.8.2008, καθορίζοντας συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις που θα έπρεπε να εκπληρωθούν μέχρι 31.7.2008 διαφορετικά, η δοθείσα παράταση της μίσθωσης αυτόματα θα θεωρείται άκυρη.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση υπογράφηκε, στις 13.2.1998, συμπληρωματική συμφωνία, στην οποία ενσωματώθηκαν οι όροι που τέθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την οποία η περίοδος μίσθωσης παρατάθηκε μέχρι τις 31.8.2060.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα να ενημερωθώ κατά πόσο η εκμισθώτρια εταιρεία συμμορφώθηκε με τους όρους που αναφέρονται τόσο στη συμπληρωματική συμφωνία όσο και στη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αφού δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία στους σχετικούς φακέλους του Τμήματος, που να καταδεικνύουν ότι οι πιο πάνω όροι της συμφωνίας τηρήθηκαν.

Επίσης, παρατήρησα ότι η συνολική διάρκεια της σύμβασης, από την ημερομηνία σύναψής της, υπερβαίνει τα 99 χρόνια και εισηγήθηκα όπως διερευνηθεί με τη Νομική Υπηρεσία αν αυτό συνεπάγεται την απόκτηση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων των μισθωτών επί δασικής γης μετά την εκπνοή των 99 χρόνων.

Στις 31.12.2008, η πιο πάνω εταιρεία όφειλε στο Τμήμα €38.956 (£22.800), ποσό που αντιπροσωπεύει τη διαφορά που προέκυψε από την αναθεώρηση του μισθώματος από 1.9.2007, η οποία δεν έγινε αποδεκτή από την εταιρεία.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι οι όροι της συμπληρωματικής συμφωνίας τηρήθηκαν από το μισθωτή και το Τμήμα θα ζητήσει γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία κατά πόσον η διάρκεια εκμίσθωσης, που υπερβαίνει τα 99 έτη, θα δημιουργήσει οποιαδήποτε δικαιώματα στο μισθωτή πάνω στη δασική γη με τη λήξη της μίσθωσης. Όσον αφορά στο θέμα των καθυστερημένων εσόδων, αυτό παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα.

(ζ) Καθορισμός μισθώματος που καταβάλλεται από ιδιωτική εταιρεία για δασική γη στην περιοχή Λευκωσίας. Το 1978 το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης δασικής γης στη Λευκωσία, σε εταιρεία η οποία είχε ανεγείρει στην παρακείμενη γη ξενοδοχειακή μονάδα, για δημιουργία χώρου πρασίνου και μίνι γκολφ. Η εταιρεία, μη συμμορφούμενη με τους όρους χορήγησης της άδειας αυτής, κατασκεύασε στην υπό αναφορά γη δύο γήπεδα τένις και κλειστό γήπεδο σκουός. Για να εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής και πολεοδομική άδεια για τις πιο πάνω κατασκευές, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 11.6.1997, καθόρισε το ετήσιο ποσό που θα κατέβαλλε η εταιρεία ως ενοίκιο στις €8.543 (£5.000), και στις 28.4.1998 υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας και του Τμήματος η σχετική σύμβαση μίσθωσης, με αναδρομική ισχύ από 1.1.1995, για περίοδο 33 ετών. Σύμφωνα με τη σύμβαση, το μίσθωμα θα αναθεωρείται στο τέλος κάθε επταετίας με βάση το Δείκτη Τιμών Λιανικής Πώλησης που εκδίδεται από τη Στατιστική Υπηρεσία. Με βάση την πρόνοια αυτή, το ετήσιο μίσθωμα αναθεωρήθηκε, από 1.1.2002, σε €10.329 (£6.045).

Ενόψει της έναρξης ισχύος του περί Ελέγχου Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμου κατά το 2001, το Τμήμα κοινοποίησε, στις 13.6.2002, την πιο πάνω μακροχρόνια σύμβαση στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ο οποίος, στην απόφασή του ημερ. 25.11.2002, ανέφερε ότι η διαφορά του καταβαλλόμενου από την εταιρεία ενοικίου με το εκάστοτε αγοραίο ενοίκιο αποτελεί κρατική ενίσχυση. Ο Έφορος, στην απόφασή του, ανέφερε επίσης ότι το μέρος της ενίσχυσης, που δεν υπερβαίνει το ποσό των €97.390 (£57.000) ανά τριετία, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ενίσχυση de minimis αλλά το υπόλοιπο μέρος της ενίσχυσης θα πρέπει να καταργηθεί το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003. Επιπλέον, επισήμανε ότι η εκμισθωμένη γη θα πρέπει να επανεκτιμάται από ανεξάρτητο εκτιμητή ανά πενταετία και το καταβαλλόμενο ενοίκιο θα πρέπει να επανακαθορίζεται ανάλογα με το αποτέλεσμα της επανεκτίμησης. Επίσης, ο Γενικός Εισαγγελέας, με επιστολή του ημερ. 4.3.2003, επισήμανε την ανάγκη τροποποίησης των όρων της σύμβασης μίσθωσης για αναπροσαρμογή του μισθώματος ώστε αυτό να συνάδει με το κοινοτικό κεκτημένο.

Κατόπιν εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το ετήσιο μίσθωμα υπολογίστηκε στις €139.422 (£81.600), το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από την εταιρεία, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η υπογραφή της σχετικής συμπληρωματικής σύμβασης μίσθωσης. Το θέμα αναφέρθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα στις 19.10.2005, ο οποίος ζήτησε την υποβολή, από το Τμήμα, οριστικής εκτίμησης του ύψους του αγοραίου ενοικίου. Η εταιρεία ανέθεσε σε δικό της ιδιώτη εκτιμητή τον καθορισμό του αγοραίου ενοικίου για την υπό αναφορά δασική γη και το αποτέλεσμα της εκτίμησής του, για ετήσιο μίσθωμα ύψους €42.715 (£25.000), υποβλήθηκε, από την εταιρεία στο Τμήμα, στις 18.1.2008. Το Τμήμα, με επιστολή του

ημερ. 10.7.2008, ενημέρωσε το Γενικό Εισαγγελέα ότι η εκτίμηση του ιδιώτη εκτιμητή δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή και ότι το ύψος του αγοραίου ετήσιου μισθώματος παραμένει στις €139.422 (£81.600). Ακολούθως το Τμήμα, στις 13.10.2008, ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προβεί σε επανεκτίμηση της αγοραίας αξίας της εκμισθωμένης γης και στον υπολογισμό του αγοραίου ενοικίου για την περίοδο 1.5.2008 – 30.4.2013, η οποία δεν φαίνεται μέχρι σήμερα να έχει ολοκληρωθεί.

Επισημάνει ότι, ενόψει της πιο πάνω εκκρεμότητας, οι οφειλές της πιο πάνω εταιρείας προς το Τμήμα μέχρι τις 31.12.2008, όπως υπολογίστηκαν βάσει του ετήσιου μισθώματος των €139.422 (£81.600), ανήλθαν σε €741.858 (£434.190), πλέον τόκους ύψους €194.253 (£113.691). Σημειώνεται ότι το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 20.10.2008 πληροφόρησε το Γενικό Εισαγγελέα ότι, ενόψει του κινδύνου παραγραφής καθυστερημένων οφειλών, με βάση τον περί Παραγραφής Νόμο, θα πρέπει να καταχωριστεί αγωγή εναντίον της εταιρείας.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το θέμα βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία από την οποία το Τμήμα έχει ήδη ζητήσει να καταχωριστεί δικαστική αγωγή, και ότι θα σταλεί σχετική υπενθύμιση.

(ι) Εκμίσθωση δασικής γης μέρους του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ριζοελιάς στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ) για δημιουργία γηπέδου. Η σχετική σύμβαση με τον ΚΟΑ συνομολογήθηκε την 1.10.1990, με δικαίωμα υπεκμίσθωσης της υπό αναφορά δασικής γης, η οποία είναι έκτασης 65.200 δεκαρίων, στο Δήμο Αραδίππου, για δημιουργία κοινοτικού γηπέδου. Παρατήρησα ότι ενώ η συμφωνία ήταν σε ισχύ μέχρι πρόσφατα και τα ενοίκια εισπράττονταν κανονικά, ο σκοπός για τον οποίο έγινε η εκμίσθωση δεν εκπληρώθηκε, αφού ο Δήμος Αραδίππου παραχώρησε άδεια χρήσης μέρους της υπό αναφορά γης στον Όμιλο Αντισφαίρισης Αραδίππου, ενώ σε άλλο μέρος της εκμισθωμένης γης ανεγέρθηκε και λειτουργεί Λύκειο. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 30.12.2008 ενέκρινε τον τερματισμό της σύμβασης που συνομολογήθηκε με τον ΚΟΑ την 1.10.1990 και την παραχώρηση της έκτασης 32.750 δεκαρίων, όπου είχε ανεγερθεί το Λύκειο, στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και την εκμίσθωση, στον ΚΟΑ, δασικής γης 26.250 δεκαρίων με δικαίωμα υπεκμίσθωσής της στο Δήμο Αραδίππου, για σκοπούς ανέγερσης βοηθητικών γηπέδων ποδοσφαίρου και γηπέδων αντισφαίρισης.

Εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να θέσει σε εφαρμογή διαδικασίες ελέγχου για να διαπιστώνει κατά πόσο η εκμισθούμενη γη χρησιμοποιείται για το σκοπό για τον οποίο εκμισθώθηκε και σε περίπτωση που εντοπίζει ότι αυτή χρησιμοποιείται για άλλους σκοπούς, θα πρέπει να λαμβάνει έγκαιρα τα δέοντα μέτρα.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα εντείνει τους ελέγχους για να διαπιστώνει κατά πόσο δασική γη που εκμισθώνεται χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της εκμίσθωσης και σύμφωνα με τους σχετικούς όρους.

Άδειες χρήσης δασικής γης.

(α) Τέλη χρήσης. Σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 32 των περί Δασών Κανονισμών του 1967 μέχρι 1993, ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών δύναται να εκμισθώνει δασική γη και να καθορίζει τα τέλη για οποιαδήποτε άδεια χρήσης που εκδίδεται με βάση τους αναφερόμενους Κανονισμούς, αφού λάβει υπόψη τις τιμές που ισχύουν στην αγορά.

Στις 14.4.2006 τέθηκαν σε εφαρμογή με τη δημοσίευση τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 170/2006), οι οποίοι εκδόθηκαν με βάση το άρθρο 14 του περί Δασών Νόμου. Οι Κανονισμοί αυτοί καθορίζουν τα κριτήρια, βάσει των οποίων η δασική γη θα ενοικιάζεται πάνω σε μακροχρόνια βάση, ρυθμίζουν τα τέλη άδειας χρήσης δασικής γης και καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των ενοικίων για τη δασική γη που χρησιμοποιείται για γεωργοκτηνοτροφικούς σκοπούς. Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, το Τμήμα προέβη, κατά το 2006, σε αναθεώρηση των τελών χρήσης δασικής γης ώστε αυτά να συνάδουν με τα τέλη χρήσης κρατικής γης, τα οποία υπολογίζονται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με βάση το αγοραίο ενοίκιο. Οι αναθεωρήσεις αυτές προκάλεσαν την αντίδραση των αγροτικών οργανώσεων, οι οποίες ζήτησαν τη μείωσή

τους. Σε σχετική σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 29.3.2007, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ανέφερε ότι με βάση τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα τέλη χρήσης δασικής και κρατικής γης πρέπει να συνάδουν με το αγοραίο ενοίκιο και να αναθεωρούνται κάθε πέντε χρόνια. Επειδή το Τμήμα προέβη στην αναθεώρηση των εν λόγω τελών το 2006, δηλαδή πριν την πάροδο πέντε ετών από την τελευταία αναθεώρηση, η οποία έγινε το 2004, θα εξέταζε, το ενδεχόμενο επαναφοράς των τελών χρήσης δασικής γης στα επίπεδα που ίσχυαν το 2004, με πρόθεση για αναθεώρησή τους το 2009. Το Τμήμα, με επιστολή ημερ. 29.7.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, εισηγήθηκε όπως συνεχιστεί η είσπραξη με βάση τα αναθεωρημένα τέλη του 2006, ενώ στη συνέχεια, υιοθετώντας τη θέση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, ζήτησε, με επιστολή ημερ. 17.2.2009 από τις Δασικές Περιφέρειες, όπως προβούν στην είσπραξη των τελών μέχρι και το 2008 με βάση τα τέλη που ίσχυαν το 2004.

Λόγω του ότι τα τέλη που ίσχυαν το 2004 δεν συνάδουν με το αγοραίο ενοίκιο και είναι χαμηλότερα και από τα τέλη που ισχύουν για μίσθωση κρατικής γης, ζήτησα από το Τμήμα όπως ενημερωθώ κατά πόσο η πιο πάνω απόφασή του κοινοποιήθηκε στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και έτυχε της έγκρισής του.

Από τις άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, έκτασης 868 εκταρίων, το Τμήμα εισέπραξε ποσό €359.557 (£210.439) σε σύγκριση με €247.499 (£144.855) για έκταση 889 εκταρίων το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €112.058 (£65.584).

(β) Καθυστερημένα τέλη. Τα καθυστερημένα τέλη από τη χρήση δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, δεν περιλήφθηκαν στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων 31.12.2008, διότι δεν ετοιμάστηκε κατάσταση με το ακριβές ποσό των ενοικίων που ήταν σε εκκρεμότητα στις 31.12.2008.

(γ) Παράνομες υπεκμίσθωσεις δασικής γης που χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς. Το θέμα της παράνομης υπεκμίσθωσης δασικής γης, σε ψηλότερο ενοίκιο, σε άλλα πρόσωπα, από γεωργούς των ελεύθερων περιοχών της Επαρχίας Αμμοχώστου, οι οποίοι έχουν συνάψει με το Τμήμα συμβάσεις εκμίσθωσης δασικής γης για χρήση της για γεωργικούς σκοπούς, απασχόλησε τόσο το Τμήμα όσο και το Υπουργείο Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος σε συνεδρία που έγινε στις 11.6.2009. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβαίνει σε περιοδικούς ελέγχους των σχετικών συμβάσεων εκμίσθωσης, ώστε να διαπιστώνει ότι αυτή καλλιεργείται από το μισθωτή της γης και στις περιπτώσεις όπου θα εντοπιστεί ότι δασική γη καλλιεργείται από διαφορετικά πρόσωπα, να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε το φαινόμενο υπεκμίσθωσης δασικής γης να εκλείψει.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα της παράνομης υπεκμίσθωσης δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς είναι υπαρκτό, πλην όμως δύσκολο να αποδειχθεί, και ότι το Τμήμα θα εξετάσει τρόπους αντιμετώπισής του.

Χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου. Πληροφορήθηκα ότι η χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου έχει συμπληρωθεί για τα δάση Σωτήρας, Ξυλοφάγου, Αγίας Νάπας, Λιοπετρίου και Ορμήδειας. Η χαρτογράφηση των δασών Ξυλοτύπου και Άχνας βρίσκεται σε εξέλιξη ενώ η όλη εργασία προβλέπεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2010, οπότε τα σύνορα και η έκταση κάθε ενοικιαζόμενης δασικής γης θα καθορίζονται με ακρίβεια και σαφήνεια.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η εργασία συνεχίζεται κανονικά και υπολογίζεται να ολοκληρωθεί στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.527.104 (£893.774), σε σύγκριση με €639.478 (£374.270) το 2007. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη συμπερίληψη, στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2008, του οφειλόμενου χρέους ύψους €741.858 (£434.190) από ξενοδοχειακή μονάδα στη Λευκωσία, το αντίστοιχο του οποίου, ύψους €602.436 (£352.590), δεν περιλήφθηκε στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2007. Επίσης οι συσσωρευθείσες οφειλές από δύο ξενοδοχειακές μονάδες στην περιοχή Αγίας Νάπας αυξήθηκαν κατά €165.762 (£97.016) σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με αποτέλεσμα οι οφειλές τους, στις 31.12.2008, να ανέλθουν στις €688.564 (£402.998). Το ποσό της οφειλής αντιπροσωπεύει τη διαφορά που προέκυψε από την αναθεώρηση των

σχετικών μισθωμάτων. Η μία ξενοδοχειακή μονάδα δεν αποδέχτηκε την αναθεώρηση και το Τμήμα καταχώρισε αγωγή για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού, ενώ η δεύτερη ξενοδοχειακή μονάδα υπέβαλε πρόταση για σύναψη συμφωνίας αποπληρωμής των οφειλών της σε 24 μηνιαίες δόσεις. Επίσης, ποσό ύψους €38.956 (£22.800), οφείλεται από ξενοδοχειακή μονάδα για μίσθωση δασικής γης στο Τρόδος και αντιπροσωπεύει τη διαφορά που προέκυψε από την αναθεώρηση του ενοικίου από 1.9.2007, η οποία δεν έγινε αποδεκτή από την εταιρεία.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι για τις πιο πάνω περιπτώσεις έχουν ληφθεί ή προωθούνται νομικά μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Διερεύνηση πιθανής διασύνδεσης της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Καρβουνά – Τριμίκλινης με την πυρκαγιά της 29^{ης} Ιουνίου 2007 στις περιοχές Σαϊττά – Αμιάντου – Πελενδρίου. Στις 29.6.2007 προκλήθηκε μεγάλη πυρκαγιά στις περιοχές Σαϊττά, Αμιάντου και Πελενδρίου, η οποία κατέκαψε μεγάλη έκταση κρατικού και ιδιωτικού δάσους καθώς και ιδιωτικές περιουσίες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Τμήματος, η άμεση ζημιά υπολογίστηκε στα €29.163.701 (£17.068.756), εκ των οποίων τα €22.331.918 (£13.070.291) αφορούν σε κρατική δασική γη, ενώ οι δαπάνες για άμεσα διορθωτικά μέτρα υπολογίστηκαν σε €1.663.879 (£973.825).

Λόγω των σχετικών μαρτυριών και της εικαζόμενης διασύνδεσης της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Καρβουνά – Τριμίκλινης της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου με την πυρκαγιά, ο Αστυνομικός Διευθυντής Λεμεσού, με επιστολή του ημερ. 2.7.2007, ζήτησε από τον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών στη Λεμεσό τη διερεύνηση των αιτιών της πυρκαγιάς. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών όρισε για το σκοπό αυτό τετραμελή ομάδα διερεύνησης, ενώ εξασφαλίστηκαν και οι υπηρεσίες δύο καθηγητών των πανεπιστημίων Αριζόνας και Κύπρου.

Στη σχετική έκθεση, η οποία υποβλήθηκε τον Ιανουάριο 2008, επισημαίνεται μεταξύ άλλων, ότι η υπό αναφορά γραμμή, η οποία ήταν απενεργοποιημένη κατά την περίοδο 26.3-28.6.2007, ενεργοποιήθηκε στις 10:47 της 29^{ης} Ιουνίου 2007, ενώ στις 12:54 της ίδιας μέρας, ώρα που περιγράφεται ως ο χρόνος εκδήλωσης της πυρκαγιάς, καταγράφηκε βλάβη στη γραμμή. Σύμφωνα με την έκθεση, η ομάδα διερεύνησης, αφού έλαβε υπόψη όλα τα υπάρχοντα στοιχεία, συμπεραίνει με ψηλό βαθμό βεβαιότητας ότι η πυρκαγιά φαίνεται να έχει προκληθεί από τη διαπήδηση σπινθήρων μεταξύ των αγωγών της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και συστάδας ευκαλύπτων που βρισκόταν κάτω από τη γραμμή. Όπως αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα λειτουργού της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 19.3.2008, από τη μελέτη του μαρτυρικού υλικού δεν στοιχειοθετείται το αδίκημα του Άρθρου 236 (γ) του Κεφ. 154 (Αμελείς πράξεις) καθότι δεν αποδεικνύεται ο απαιτούμενος βαθμός αμέλειας αναγκαίος προς δημιουργία ποινικής ευθύνης.

Κατόπιν εισήγησής μου, το Τμήμα ζήτησε στις 19.12.2008 από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπως διερευνήσει την πιθανότητα στοιχειοθέτησης αστικών ευθυνών εκ μέρους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και τη διεκδίκηση σχετικών αποζημιώσεων, χωρίς ωστόσο να αποστέλλει τη σχετική έκθεση της ομάδας διερεύνησης της πυρκαγιάς, με αποτέλεσμα ο Γενικός Εισαγγελέας να μην μπορέσει να τοποθετηθεί ακόμα επί του θέματος.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δασών, όταν πληροφορήθηκε από το Γενικό Εισαγγελέα ότι δεν μπορούσε να τοποθετηθεί πάνω στο ερώτημα πιθανής ύπαρξης αστικών ευθυνών λόγω έλλειψης στοιχείων, αποτάθηκε στον Αρχηγό Αστυνομίας, στις 30.6.2009, και εξασφάλισε αντίγραφο της σχετικής έρευνας, η οποία στάλθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα στις 9.10.2009.

Εποχιακό ωρομίσθιο προσωπικό. Κατά το 2008, το Τμήμα εξασφάλισε έγκριση, από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, για την εργοδότηση συνολικά 738 ατόμων ως εποχιακό ωρομίσθιο προσωπικό, σε σύγκριση με 588 το 2007. Η αύξηση οφείλεται στην ανάγκη για την επιπλέον πρόσληψη δασοφυροσβεστών για πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών καθώς και δασικών εργατών για συντήρηση συνεχιζόμενων έργων καθώς και για ανάληψη νέων έργων κατά το 2008. Ο αριθμός εποχιακού προσωπικού που εργοδοτήθηκε το 2008, έφτασε τελικά τους 662, ένεκα, κυρίως, της παρατεταμένης ανομβρίας που

σημειώθηκε το 2008, λόγω της οποίας δεν ήταν δυνατή η εκτέλεση εργασιών αναδάσωσης και καθαρισμού ζιζανίων.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που είχε διενεργηθεί από την Υπηρεσία μου για το 2007, διαπιστώθηκε ότι, τα περισσότερα άτομα εργοδοτούνται στο Τμήμα ως εποχιακό ωρομίσθιο προσωπικό για σειρά ετών και κατά το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ των περιόδων εργοδότησής τους από το Τμήμα, λαμβάνουν ανεργιακό επίδομα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα αξιολογήσει κατά πόσο θα ήταν οικονομικά συμφέρουσα για το κράτος η πρόσληψη μικρότερου αριθμού ωρομίσθιου προσωπικού για ολόκληρο το χρόνο. Η προκαταρκτική θέση του Τμήματος ήταν ότι είναι προς το συμφέρον του κράτους αριθμός εργατών να εργοδοτείται πάνω σε μόνιμη βάση, αφού όταν οι εργοδοτούμενοι αυτοί απολυθούν λαμβάνουν 60% των αποδοχών τους από το ανεργιακό ταμείο χωρίς να προσφέρουν υπηρεσίες, ενώ ταυτόχρονα το Τμήμα, για να εκτελέσει κάποιες εργασίες, αναγκάζεται να εργοδοτήσει άλλους.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, στις 2.10.2008, ζήτησε από το Τμήμα, όπως υποβάλει σχετικές πληροφορίες για την απασχόληση εποχιακού προσωπικού για τα τελευταία πέντε χρόνια. Οι σχετικές πληροφορίες υποβλήθηκαν στις 15.10.2008 χωρίς να υπάρχει μέχρι σήμερα οποιαδήποτε εξέλιξη επί του θέματος.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με πληροφόρησε ότι οι ανάγκες του Τμήματος Δασών σε έκτακτο ωρομίσθιο προσωπικό, συζητήθηκαν περί το τέλος του 2008 με το Υπουργείο Οικονομικών. Συμφωνήθηκε ότι το πρόβλημα θα μπορούσε να επιλυθεί με την παραχώρηση 487 μόνιμων θέσεων ωρομίσθιου προσωπικού έναντι 662 έκτακτων θέσεων που εγκρίθηκαν το 2008, ωστόσο η απόφαση δεν υλοποιήθηκε λόγω της οικονομικής κρίσης και των μέτρων που αποφασίστηκαν.

Προσφορά αρ.ΤΔ72/2008 για το σχεδιασμό, προμήθεια, εγκατάσταση, ετοιμασία για λειτουργία και συντήρηση για περίοδο 5 χρόνων ενός συστήματος αυτόματης ανίχνευσης πυρκαγιών στο Δάσος Ακάμα. Τον Αύγουστο 2008 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό με το σύστημα των δύο φακέλων, για το σχεδιασμό, την προμήθεια/εγκατάσταση, την ετοιμασία για λειτουργία και την 5-ετή συντήρηση ενός συστήματος αυτόματης ανίχνευσης πυρκαγιών στο Δάσος Ακάμα, με εκτίμηση δαπάνης €650.000+ΦΠΑ, χωρίς να περιλαμβάνεται το κόστος της 5-ετούς συντήρησης. Τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί 22 προσφοροδότες, ωστόσο προσφορά υπέβαλαν τελικά οι 5. Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης του τεχνικού φακέλου, η οποία υποβλήθηκε τον Ιανουάριο 2009 στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για εξέταση, οι τέσσερις προσφορές δεν πληρούσαν ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού και ως εκ τούτου η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου μίας μόνο προσφοράς. Κατά τη συζήτηση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Ο μοναδικός προσφοροδότης για τον οποίο γινόταν εισήγηση να ανοιχθεί ο οικονομικός φάκελος, δεν είχε υποβάλει τα απαιτούμενα από τα έγγραφα του διαγωνισμού πιστοποιητικά, που να τεκμηριώνουν τον επιτυχή σχεδιασμό δύο παρόμοιων έργων τα τελευταία πέντε χρόνια. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω απαίτηση αποτελούσε ένα από τα ουσιώδη κριτήρια συμμετοχής στο διαγωνισμό.
- (ii) Το σύστημα που προτεινόταν από τον εν λόγω προσφοροδότη, κάλυπτε έκταση 30 τετραγωνικών χιλιομέτρων από το σύνολο των 72 τετραγωνικών χιλιομέτρων δάσους, και ως εκ τούτου ήταν, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μου, μη ικανοποιητικό.
- (iii) Από τα έγγραφα που υπέβαλε, υπήρχαν αντιφάσεις, κυρίως ως προς το χρόνο που μεσολαβούσε από την εμφάνιση καπνού, μέχρι τον εντοπισμό του.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών, αφού συζήτησε διεξοδικά το θέμα, αποφάσισε όπως εγκρίνει την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης για το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της πιο πάνω προσφοράς.

Στη συνέχεια, και κατόπιν αξιολόγησης του οικονομικού φακέλου του πιο πάνω προσφοροδότη, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς έναντι του συνολικού ποσού των

€467.500+ΦΠΑ (συμπεριλαμβανομένου του ποσού των €125.000+ΦΠΑ για την 5-ετή συντήρηση του συστήματος).

Η επιτροπή αξιολόγησης στην έκθεσή της, δικαιολόγησε τη σημαντική διαφορά μεταξύ του ποσού κατακύρωσης της προσφοράς για το σχεδιασμό/προμήθεια/εγκατάσταση του συστήματος και του ποσού της εκτίμησης δαπάνης (47,3% περίπου), αναφέροντας ότι η εκτίμηση δαπάνης είχε ετοιμαστεί λαμβάνοντας υπόψη το κόστος όλων των τύπων συστημάτων ανίχνευσης πυρκαγιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που λειτουργούν με ανίχνευση της θερμικής ακτινοβολίας ή/και του καπνού, το κόστος των οποίων είναι σημαντικά ψηλότερο από το κόστος του συστήματος που προτεινόταν στη μοναδική έγκυρη προσφορά (σύστημα επεξεργασίας εικόνας).

Όπως με πληροφόρησε το Νοέμβριο ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, στον οποίο είχα υποβάλει τις παρατηρήσεις μου, τα εν λόγω πιστοποιητικά που είχαν υποβληθεί με την προσφορά, ήταν μη επικυρωμένα αντίγραφα, γι' αυτό είχαν ζητηθεί εκ των υστέρων επικυρωμένα πιστοποιητικά. Σημειώνεται ωστόσο ότι, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των όρων του διαγωνισμού, όλα τα έγγραφα που θα υποβάλλονταν με την προσφορά θα έπρεπε να ήταν πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα. Επίσης με πληροφόρησε ότι το σύστημα καλύπτει ολόκληρη την περιοχή του Ακάμα, αλλά μόνο τα 30 τετραγωνικά χιλιόμετρα με απ' ευθείας οπτική επαφή με τους αισθητήρες του συστήματος, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα καλύπτει την υπόλοιπη δασική έκταση των 42 τετραγωνικών χιλιομέτρων (72 τετραγωνικά χιλιόμετρα είναι η δασική έκταση της περιοχής του Ακάμα, που έπρεπε να καλύπτεται).

Τέλος, για τις αντιφάσεις στο χρόνο εντοπισμού του καπνού, με πληροφόρησε ότι αυτή αφορά μόνο σε ένα σημείο του τεχνικού φυλλαδίου που υποβλήθηκε.

4.17 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΑΑ) 2004-2006. Το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης για την περίοδο 2004 – 2006, το οποίο εγκρίθηκε με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ημερ. 6.7.2004, αφορά σε συνολικές δαπάνες υλοποίησης, περιλαμβανομένων και των εγκεκριμένων κρατικών ενισχύσεων, ύψους €158,3 εκ., με ανώτατο όριο επιχορήγησης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – Τμήμα Εγγυήσεων, τα €74,8 εκ. Σύμφωνα με την υπό αναφορά απόφαση, η τελευταία ημερομηνία ανάληψης πληρωμών από το ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων ήταν η 31.12.2008. Το Τμήμα έχει οριστεί ως η Διαχειριστική Αρχή του Σχεδίου, ενώ παράλληλα ενεργεί ως ανάδοχος του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) για 15 μέτρα του Σχεδίου. Στα πλαίσια αυτά, διεκπεραιώνει τις αιτήσεις για τα μέτρα που του έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλει όλα τα σχετικά στοιχεία στον ΟΑΠ, ο οποίος, βάσει των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διενεργεί όλες τις πληρωμές προς τους δικαιούχους. Σημειώνεται ότι, βάσει των προνοιών του Σχεδίου, το Τμήμα είναι επίσης ο μόνος δικαιούχος για πέντε μέτρα του Σχεδίου.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, μέχρι την 31.12.2008 διενεργήθηκαν, στα πλαίσια του Σχεδίου, πληρωμές σε δικαιούχους, συνολικού ύψους €143.879.796 εκ των οποίων τα €74.792.807 αφορούσαν συνεισφορά του ΕΓΤΠΕ – Τμήματος Εγγυήσεων και εκ των οποίων ποσό ύψους €71.060.000 έχει ήδη εκταμιευθεί. Όπως προκύπτει, το ποσοστό εκταμίευσης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθε, μέχρι τις 31.12.2008, περίπου στο 95%. Η πληρωμή του τελικού υπολοίπου αναμένεται να εκταμιευθεί κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΟΑΠ για το οικονομικό έτος 2009, στα πλαίσια του άρθρου 32(4) του Κανονισμού Ε.Κ. αρ. 1260/1999.

Επισημάνει ότι, με βάση τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό του Τμήματος, διαπιστώθηκε, κατά το 2007, ότι για την υλοποίηση και ικανοποίηση των δεσμεύσεων του Σχεδίου απαιτούνταν επιπρόσθετες πιστώσεις ύψους €77,6 εκ. (£45,42 εκ.), και βάσει σχετικής πρότασης που υποβλήθηκε, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 19.6.2007, την αύξηση του συνόλου των πιστώσεων του Σχεδίου κατά €22,31 εκ. (£13,06 εκ.). Παράλληλα, ενέκρινε τη μεταφορά, υπό τη μορφή ανειλημμένων πιστώσεων, από το

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 στο ΣΑΑ 2004-2006, ποσού ύψους €55,29 εκ. (£32,36 εκ.) και την ενίσχυση του ΠΑΑ 2007-2013 με ισόποσους εθνικούς πόρους. Επιπρόσθετα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 4.10.2007, ενέκρινε τη μεταφορά επιπλέον ποσού ύψους €17,09 εκ. (£10 εκ.), υπό τη μορφή ανειλημμένων δεσμεύσεων, από το ΠΑΑ 2007-2013 στο ΣΑΑ 2004 -2006, το οποίο όμως δεν θα αντισταθμιστεί με ισόποσους εθνικούς πόρους. Ως αποτέλεσμα, το ποσό αυτό θα επιβαρύνει αποκλειστικά το Πρόγραμμα 2007-2013 και θα μειώσει τις διαθέσιμες συγχρηματοδοτούμενες πιστώσεις κατά €17,09 εκ. (£10 εκ.).

Αξιολόγηση του Προγραμματικού Εγγράφου του ΣΑΑ 2004-2006. Με βάση το άρθρο 65(2) του Κανονισμού (Ε.Κ.) αρ. 817/2004, η Κύπρος υπέβαλε στις 16.1.2009 στη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης έκθεση αναφορικά με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΣΑΑ 2004-2006. Από τη μελέτη της έκθεσης διαπίστωσα τα ακόλουθα:

- (i) **Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.** Με βάση τα στοιχεία των Σχεδίων Βελτίωσης, που συνόδευαν τις αιτήσεις του Καθεστώτος, οι επενδύσεις προέβλεπαν αυξήσεις των γεωργικών εισοδημάτων κατά 17 - 40%, οι οποίες όπως διαφάνηκε, δεν επιτεύχθηκαν.
- (ii) **Κατάρτιση γεωργών.** Παρά τη σημαντική έλλειψη σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το 95% των συμμετεχόντων στα προγράμματα κατάρτισης αφορούσε σε νέους γεωργούς πρώτης εγκατάστασης. Η αναγκαιότητα συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης όλων των γεωργών και η επιβεβαίωση συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης μέσω της προσκόμισης αποδεικτικού στοιχείου θα πρέπει, σύμφωνα με την έκθεση, να λαμβάνεται υπόψη στα πλαίσια μοριοδότησης για συμμετοχή των αγροτών στα μέτρα των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι είναι φυσικό το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευομένων να είναι νέοι γεωργοί πρώτης εγκατάστασης γιατί η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και είναι αυτοί που χρειάζονται περισσότερο την εκπαίδευση. Η επαγγελματική κατάρτιση αγροτών είναι συνεχής και πραγματοποιείται όχι μόνο μέσω του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης αλλά και μέσα από το ετήσιο Πρόγραμμα Γεωργικών Εφαρμογών. Όσον αφορά στη συμπερίληψη, στα κριτήρια μοριοδότησης, της προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων συμμετοχής των γεωργών σε προγράμματα κατάρτισης, κρίνεται ότι αυτό δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής, λαμβανομένου υπόψη ότι υπάρχουν γεωργοί οι οποίοι κατέχουν την αναγκαία επαγγελματική γνώση οπότε, στην περίπτωση που μοριοδοτείται η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, οι γεωργοί αυτοί να βρεθούν σε δυσμενέστερη θέση.

- (iii) **Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών.** Σύμφωνα με στοιχεία του 2003, το 48% των συνολικών εκμεταλλεύσεων ανήκαν σε αγρότες ηλικίας πέραν των 55 ετών. Η συμμετοχή στο Μέτρο πρόωρης συνταξιοδότησης (120 γεωργοί ή ποσοστό 2,3%) δεν κρίνεται ικανοποιητική για να επιλύσει το πρόβλημα του γερασμένου αγροτικού κόσμου και θα πρέπει, σύμφωνα με την έκθεση, να αναζητηθούν οι παράγοντες που συνέβαλαν στην περιορισμένη αποτελεσματικότητα του Μέτρου.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Μέτρο είναι ένα από τα πλέον ελκυστικά του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006 και παρέχει στους δικαιούχους οικονομική ενίσχυση ύψους €850/μήνα, αλλά η συμμετοχή των αγροτών διέπεται από όρους τους οποίους πρέπει να τηρούν για να δικαιούνται να συμμετέχουν στο υπό αναφορά Μέτρο. Βασικός όρος είναι η συμμετοχή μόνο των επαγγελματιών γεωργών, οι οποίοι, ταυτόχρονα, θα πρέπει να διασφαλίσουν τη συνέχιση της λειτουργίας της γεωργικής τους εκμετάλλευσης, με την εξεύρεση νεότερου αντικαταστάτη, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ο κύριος στόχος του Μέτρου, που είναι η ανανέωση του αγροτικού πληθυσμού. Το 48% των συνολικών εκμεταλλεύσεων ανήκει σε αγρότες ηλικίας πέραν των 55 ετών, δεν είναι όμως όλοι επαγγελματίες γεωργοί. Με βάση τα πιο πάνω εκτιμάται ότι το Μέτρο διαδραματίζει το δικό του ρόλο, αλλά δεν αναμένεται ότι από μόνο του θα επιλύσει το πρόβλημα της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού.

- (iv) **Μειονεκτικές περιοχές και περιοχές που υπόκεινται σε περιβαλλοντικούς περιορισμούς.** Στο Μέτρο εντάχθηκε το 52% των περιοχών με μεγάλο υψόμετρο και μεγάλες κλίσεις εδάφους και το 96% των πεδινών περιοχών. Συνεπώς, η ενίσχυση κατευθύνθηκε κατά κύριο λόγο στις πεδινές

περιοχές, οι οποίες παρουσιάζουν λιγότερα προβλήματα από τις ορεινές, όσον αφορά στα φυσικά χαρακτηριστικά των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Επίσης, η συμμετοχή, στο Μέτρο, των γεωργικών εκμεταλλεύσεων των ορεινών περιοχών ήταν σχετικά χαμηλή, γεγονός που πρέπει να προβληματίσει, γιατί αναδεικνύει ένα ιδιαίτερα χαμηλό ενδιαφέρον για την ενασχόληση με τη γεωργία.

- (v) **Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.** Δεν κατέστη δυνατό να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά στο βαθμό στον οποίο οι επενδύσεις συνέβαλαν στην καλύτερη χρήση των συντελεστών παραγωγής και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων, ενώ εκτιμάται ότι το Μέτρο δεν συνέβαλε σημαντικά στη βελτίωση της κατάστασης στον τομέα της βασικής γεωργικής παραγωγής, τουλάχιστο σε όρους αύξησης των τιμών που απολαμβάνουν οι παραγωγοί.

Επισημαίνονται τα σημαντικά προβλήματα και οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν αρχικά κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων της πρώτης προκήρυξης (για τα Μέτρα 1.1, 1.2 και 2.2 μεσολάβησε διάστημα πέραν του ενός έτους από την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων).

Επισημαίνεται επίσης, ως αδυναμία, η μη δημιουργία αυτοτελούς μονάδας Διαχειριστικής Αρχής, αλλά η διάχυση των αρμοδιοτήτων της στο εσωτερικό του Κλάδου Αγροτικής Οικονομίας του Τμήματος Γεωργίας και η αποκλειστική ενασχόληση με το θέμα μόνο τριών στελεχών, γεγονός που δημιούργησε προβλήματα στην παρακολούθησή του.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τον τρόπο αξιοποίησης των πιο πάνω επισημάνσεων που αναφέρονται στην έκθεση, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013, με σκοπό την καλύτερη επίτευξη των στόχων που τέθηκαν.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η Διαχειριστική Αρχή είναι ιδιαίτερα υποστελεχωμένη σε σχέση με τις σημαντικές αρμοδιότητες που κατέχει με βάση τους κοινοτικούς κανονισμούς και αναμένει να ληφθούν μέτρα για ενίσχυση και περαιτέρω αυτονομισή της. Επισημαίνει επίσης ότι η Διαχειριστική Αρχή, κατά την ετοιμασία του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, προσπάθησε να αξιοποιήσει την εμπειρία που αποκτήθηκε και τις επισημάνσεις από την αξιολόγηση του ΣΑΑ 2004-2006 ώστε να μειωθούν, όσο είναι δυνατό, οι τυχόν αδυναμίες που παρουσιάστηκαν κατά το παρελθόν.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 – 2013. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της ημερ. 23.11.2007, ενέκρινε το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για την περίοδο από 1.1.2007 έως 31.12.2013, με σύνολο δαπανών εφαρμογής του, περιλαμβανομένων των εγκεκριμένων κρατικών ενισχύσεων, ύψους €380,3 εκ. Η μέγιστη συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης καθορίζεται στα €162,5 εκ., και η τελευταία ημερομηνία καταβολής πληρωμών ορίζεται η 31.12.2015. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, ποσό ύψους €17,09 εκ. (£10 εκ.) αναμενόταν να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη ειλημμένων υποχρεώσεων του ΣΑΑ 2004-2006.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τις ενδείξεις από την πορεία υλοποίησης της 2^{ης} προκήρυξης του Καθεστώτος 1.1.1. του ΣΑΑ 2004-2006, το ποσό αυτό ενδεχομένως να μη δαπανηθεί.

Μέχρι τον Απρίλιο του 2009 προκηρύχθηκαν όλα τα Μέτρα/Καθεστώτα του Προγράμματος, εξαιρουμένων των Μέτρων 1.4 και 2.2 και των Καθεστώτων 1.8.2 και 2.3.8. Κατά τη διάρκεια του 2008 διενεργήθηκαν συνολικές πληρωμές ύψους €25.814.687, από τις οποίες ποσό €19.036.858 αφορούσε πληρωμές υπό μορφή ανειλημμένων πιστώσεων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 -2006, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €6.777.829 αφορούσε σε πληρωμές αιτήσεων του Μέτρου 2.1.

Τομέας Εξουσιοδότησης Πληρωμών. Ο Τομέας Εξουσιοδότησης Πληρωμών του Τμήματος έχει συσταθεί στα πλαίσια οργάνωσης των εργασιών διαχείρισης μέτρων του ΣΑΑ 2004-2006, του ΠΑΑ 2007-2013 καθώς και μέτρα των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς, για τα οποία, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, το Τμήμα έχει οριστεί ως ανάδοχος του ΟΑΠ. Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν από τον Τομέα σε σχέση με μέτρα του Σχεδίου παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (α) **Καθυστερήσεις στην εξέταση αιτήσεων.** Κατά τον έλεγχο των μηχανογραφημένων στοιχείων για το Καθεστώς 1.1.1 (Γενικές επενδύσεις για εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων) και τα Μέτρα 1.6 (Πρόωρη συνταξιοδότηση αγροτών), 1.7 (Ενίσχυση πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών) και

2.7 (Ενθάρρυνση της συμμετοχής αγροτών σε κοινοτικά ή εθνικά προγράμματα ενίσχυσης της ποιότητας), διαπίστωσα σημαντικές καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση της εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων των εν λόγω μέτρων.

Οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις παρατηρήθηκαν στο χειρισμό αιτήσεων της δεύτερης προκήρυξης του Καθεστώτος 1.1.1 και του Μέτρου 1.7, αφού απαιτήθηκαν 1.066 και 1.081 μέρες, αντίστοιχα, από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης μέχρι την ετοιμασία του αιτήματος πληρωμής του δικαιούχου, ενώ σε όλα τα Μέτρα που εξετάστηκαν, η χρονική αυτή περίοδος ξεπερνά τους 15 μήνες. Το πιο χρονοβόρο στάδιο εξέτασης των αιτήσεων εντοπίστηκε στη διενέργεια διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων (γεγονός το οποίο ενδεχομένως να οφείλεται και σε καθυστερήσεις στην υλοποίηση των επενδύσεων από πλευράς των αιτητών), ενώ σημαντικός χρόνος φαίνεται να αναλώνεται και κατά την καταχώριση των αιτήσεων στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων οφείλονταν, μεταξύ άλλων, στις χρονοβόρες διαδικασίες αξιολόγησης που απαιτούνταν, στην καθυστέρηση στην ανάπτυξη ή και τροποποίηση των σχετικών λογισμικών, και στην καθυστερημένη προσκόμιση όλων των δικαιολογητικών που απαιτούνταν.

(β) Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για την διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007 – 2013. Μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 9.3.2007, ο ΟΑΠ κατακύρωσε, στις 16.11.2007, σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007 – 2013, σε κοινοπραξία εταιρειών. Η ανάδοχη κοινοπραξία όφειλε να ολοκληρώσει σταδιακά το έργο σε 18 μήνες με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης στις 15.5.2009.

Σε σχετική επιστολή του προς την ανάδοχο κοινοπραξία, ημερ. 23.10.2008, ο ΟΑΠ επισήμανε την αδυναμία εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων εντός των καθορισμένων χρονικών πλαισίων και ζήτησε τη λήψη άμεσων μέτρων για αποκατάσταση των προβλημάτων.

Το Τμήμα, ως Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος, σε σχετική επιστολή ημερ. 2.2.2009 προς τον ΟΑΠ, εξέφρασε τις ανησυχίες του ενόψει των σημαντικών καθυστερήσεων που παρατηρήθηκαν στην παράδοση των αναμενόμενων λογισμικών, δεδομένης της προκήρυξης μεγάλου αριθμού Μέτρων του ΠΑΑ 2007 – 2013 και της αδράνειας, όσον αφορά στην επεξεργασία των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, λόγω έλλειψης λογισμικού.

Κατόπιν συσκέψεων, με στόχο την επίλυση του προβλήματος, συμφωνήθηκε με την ανάδοχο κοινοπραξία αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα, με προβλεπόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου την 27.10.2009. Ωστόσο, εξακολουθούν να παρατηρούνται καθυστερήσεις στην παράδοση των μηχανογραφικών υποσυστημάτων σύμφωνα με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί η Διαχειριστική Αρχή, για διασφάλιση της έγκαιρης και ομαλής εξέτασης των αιτήσεων του ΠΑΑ 2007 – 2013.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην παράδοση των μηχανογραφικών συστημάτων εξακολουθεί να παρατηρείται και αναμένεται να επιφέρει κάποιες καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων. Επισήμανε επίσης ότι η διεύθυνση του Τμήματος έχει προβεί σε ευρεία ανακατανομή των καθηκόντων του προσωπικού με σκοπό να δοθεί προτεραιότητα στην επεξεργασία των αιτήσεων του Καθεστώτος 1.5.1. λόγω του μεγάλου αριθμού αιτήσεων που παραλήφθηκαν και της πολυπλοκότητας στην εξέτασή τους.

(γ) Μηχανογράφηση αιτήσεων μέτρων Κοινών Οργανώσεων Αγοράς. Όπως πληροφορήθηκα, έχει ολοκληρωθεί η ανάπτυξη ανεξάρτητου λογισμικού προγράμματος για το Μέτρο ΚΟΑ3, ενώ το λογισμικό πρόγραμμα για το Μέτρο ΚΟΑ4 αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη η ανάπτυξη λογισμικού για την αυτοματοποιημένη διεξαγωγή διασταυρούμενων ελέγχων με άλλες βάσεις δεδομένων (μητρώο αναγνωρισμένων Ομάδων Παραγωγών, μητρώο εγκεκριμένων παραγωγών, κριτήρια αναγνώρισης Ομάδων Παραγωγών).

Κλάδος Εργαστηριακών Αναλύσεων - Τομέας Ελέγχου Ζωοτροφών.

(α) Διαπίστευση Εργαστηρίου Ελέγχου Ποιότητας Ζωοτροφών. Σύμφωνα με το άρθρο 12(2) του Κανονισμού 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη

διενέργεια επίσημων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων, τα εργαστήρια τα οποία ορίζει η Αρμόδια Αρχή για την ανάλυση των δειγμάτων που λαμβάνονται κατά τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων πρέπει να λειτουργούν, αξιολογούνται και διαπιστεύονται βάσει καθορισμένων ευρωπαϊκών προτύπων. Παρατήρησα ότι το Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Ζωοτροφών του Τμήματος δεν έχει εξασφαλίσει ακόμα την κατάλληλη διαπίστευση, ενώ βάσει του Κανονισμού 2076/2005, η προθεσμία για διαπίστευση του εργαστηρίου σύμφωνα με τα καθορισμένα πρότυπα, λήγει στις 31.12.2009. Σύμφωνα με επιστολή του Κλάδου προς το Διευθυντή του Τμήματος, η ετοιμότητα του εργαστηρίου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του Προτύπου CYS EN ISO/IEC 17025:2005 και συνεπώς να επιτύχει τη διαπίστευση θα εξαρτηθεί από την πυκνότητα ροής δειγμάτων για ανάλυση καθώς και από τον αριθμό του διαθέσιμου προσωπικού. Στο μεταξύ, ιδιωτικά εργαστήρια που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό έχουν ήδη διαπιστευτεί και ζήτησα να ενημερωθώ για τους λόγους που η διαπίστευση του κρατικού εργαστηρίου καθυστερεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, παρόλο που καταβάλλονται σοβαρές προσπάθειες ώστε η διαπίστευση του Εργαστηρίου να επιτευχθεί εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, εντούτοις η έλλειψη προσωπικού σε συνδυασμό με το φόρτο εργασίας δυσχεραίνουν τις προσπάθειες που καταβάλλονται.

(β) Εντοπισμός αφλατοξίνης M1 σε ποσότητες γάλακτος. Μετά από εντοπισμό, από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, αφλατοξίνης M1 σε γάλα πέραν των επιτρεπτών ορίων τον Μάιο του 2008, ο Υπουργός Γεωργίας διόρισε ερευνώντα λειτουργό για τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας με σκοπό να διερευνηθεί κατά πόσο ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενοι έλεγχοι και διαδικασίες για την εισαγωγή ζωοτροφών. Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση, εντοπίζονται ευθύνες ορισμένων λειτουργών του Τμήματος για μη ορθή εφαρμογή των προνοιών του Νόμου, οι οποίοι όμως, όπως αναφέρεται, ενήργησαν με καλή πίστη. Ευθύνες εντοπίστηκαν επίσης στους εισαγωγείς και μύλους επεξεργασίας ζωοτροφών ως προς τη μη εφαρμογή του Νόμου, ενώ διαπιστώθηκαν κενά και υποβλήθηκαν εισηγήσεις για λήψη μέτρων βελτίωσης του όλου συστήματος.

Η έκθεση στάλθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος ανέφερε ότι τα πειθαρχικά παραπτώματα που προκύπτουν εκ πρώτης όψεως από τη διοικητική έρευνα μπορούν να εκδικαστούν συνοπτικά βάσει των διατάξεων του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, αν όμως κρίνεται ότι αυτά είναι σοβαρά, τότε θα πρέπει να οριστεί ερευνών λειτουργός. Βάσει των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε στις 17.10.2008, το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ως ερευνώντα λειτουργό ενώ όσον αφορά στις τυχόν ευθύνες των εισαγωγέων ζωοτροφών, ο Γενικός Εισαγγελέας έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διενέργεια των αναγκαίων ανακρίσεων για διαπίστωση του ενδεχόμενου διάπραξης ποινικών αδικημάτων. Η Νομική Υπηρεσία ενημέρωσε τον Υπουργό, με επιστολή της ημερ. 18.9.2008, ότι βάσει των ευρημάτων της έρευνας της Αστυνομίας διατάχθηκε ποινική δίωξη κατά των εισαγωγέων ζωοτροφών.

Πέραν των πιο πάνω, η διοικητική έρευνα επισημαίνει αδυναμίες του συστήματος και, με στόχο τη βελτίωσή του, καταλήγει σε σειρά εισηγήσεων, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το συχνότερο έλεγχο του γάλακτος για αφλατοξίνη M1, τη βελτίωση του συστήματος ιχνηλασιμότητας των ζωοτροφών, την επιθεώρηση και δειγματοληψία από επιθεωρητή στο λιμάνι πριν την έναρξη της εκφόρτωσης του υλικού, τη μη διάθεση υλικών που προέρχονται από τρίτες χώρες στην αγορά πριν την έκδοση των αποτελεσμάτων των χημικών αναλύσεων και τη συχνότερη δειγματοληψία από αποθήκες ζωοτροφών.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τις ενέργειες του Τμήματος για βελτίωση του συστήματος ελέγχου ζωοτροφών με βάση τις πιο πάνω εισηγήσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, μετά τον εντοπισμό αφλατοξινών στο γάλα, εφαρμόστηκαν νέες διαδικασίες κατά την εισαγωγή /εκφόρτωση των πρώτων υλών για ζωοτροφές, με την απαίτηση προσκόμισης πιστοποιητικού ανάλυσης για μυκοτοξίνες (τουλάχιστο για αφλατοξίνη B1) από διαπιστευμένο εργαστήριο πριν τη χορήγηση έγκρισης υλικών, ενώ στα λιμάνια εκφόρτωσης παρעυρίσκεται πάντα επιθεωρητής ζωοτροφών και διενεργείται έλεγχος δείγματος για παρουσία αφλατοξίνης B1 με την ταχεία μέθοδο ανίχνευσης και μόνο εάν δεν ανιχνευθεί επιτρέπεται η μεταφορά ζωοτροφών στις αποθήκες

των εισαγωγών, όπου συνεχίζουν να παραμένουν δεσμευμένες μέχρι να ολοκληρωθούν οι χημικές αναλύσεις του δείγματος από το εργαστήριο του Τμήματος.

(γ) Διενέργεια Ελέγχων. Σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία, κατά την άφιξη φορτίων ζωοτροφών από τρίτες χώρες, λειτουργοί του Τμήματος Γεωργίας λαμβάνουν δείγμα από το φορτίο, το οποίο υποβάλλεται σε αναλύσεις για να διαπιστωθεί αν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του φορτίου πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές για είσοδο στη Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, η έκδοση θετικών αποτελεσμάτων δεν αποτελεί προϋπόθεση για να επιτραπεί ο εκτελωνισμός του φορτίου καθώς αυτός διενεργείται βάσει της άδειας εισαγωγής που εκδίδεται από το Τμήμα μετά από έλεγχο των εγγράφων εισαγωγής που υποβάλλονται από τον εισαγωγέα πριν από την άφιξη του φορτίου. Σε προηγούμενη Έκθεσή μου εξέφρασα την άποψη ότι η διαδικασία αυτή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο διοχέτευσης στην αγορά, ζωοτροφών που δεν πληρούν τις ποιοτικές προϋποθέσεις για εισαγωγή στην Κοινότητα, με αντίστοιχες συνέπειες στη δημόσια υγεία, αφού σε αρκετές περιπτώσεις, φορτία σιτηρών που προορίζονται για ζωοτροφές πωλούνται απευθείας από το πλοίο στους καταναλωτές, πριν την ολοκλήρωση των εργαστηριακών αναλύσεων επί των δειγμάτων του φορτίου. Για επίλυση του προβλήματος εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο δέσμευσης των φορτίων που εισάγονται από τρίτες χώρες, στις αποθήκες του εισαγωγέα, μέχρι την έκδοση των αποτελεσμάτων των σχετικών εργαστηριακών αναλύσεων, χωρίς να επιτρέπεται η διοχέτευσή τους στην αγορά, ώστε να διασφαλίζεται ότι το φορτίο θα αποδεσμευτεί μόνο εφόσον, βάσει των αποτελεσμάτων εργαστηριακών αναλύσεων, η ποιότητά του ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας. Σημειώνεται ότι παρόμοια εισηγήση διατυπώνεται και στην έκθεση της διοικητικής έρευνας σε σχέση με τη διοχέτευση, στην αγορά, ζωοτροφών με επίπεδα αφλατοξίνης M1 πέραν των επιτρεπτών ορίων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η υιοθέτηση αυτής της εισήγησης συνεπάγεται μεγάλη αύξηση στις τιμές των ζωοτροφών και θα έχει μεγάλο αντίκτυπο στην κτηνοτροφία και για το λόγο αυτό το Τμήμα εισηγήθηκε όπως δεσμεύονται μόνο ζωοτροφές «ψηλού κινδύνου» ή όταν λαμβάνονται πληροφορίες μέσω του Συστήματος Ταχείας Προειδοποίησης, αφού σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού 882/2004 τα μέτρα που λαμβάνονται για οργάνωση των επίσημων ελέγχων πρέπει να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η περιττή διακοπή του εμπορίου.

Με βάση τα πιο πάνω ζήτησα όπως ενημερωθώ για τα μέτρα που λαμβάνονται ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ζωοτροφές που διοχετεύονται στην αγορά είναι κατάλληλες και δεν εμπερικλείουν κινδύνους για τη δημόσια υγεία και επισήμανα ότι, σύμφωνα με επιστολές των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών προς το Τμήμα Γεωργίας, τον Ιανουάριο του 2009 ανιχνεύθηκε και πάλι αφλατοξίνη M1 πέραν των επιτρεπτών ορίων σε δείγματα νωπού αγελαδινού και αιγοπρόβειου γάλακτος τα οποία λήφθηκαν από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας. Ζήτησα όπως ενημερωθώ αν το περιστατικό οφείλεται και πάλι στη διοχέτευση ακατάλληλων ζωοτροφών στην αγορά και σε τέτοια περίπτωση, για τα μέτρα τα οποία λήφθηκαν για εντοπισμό και απόσυρσή τους από την αγορά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις ζωοτροφές μη υψηλού κινδύνου, εάν στο πρώτο δείγμα δεν ανιχνευθεί αφλατοξίνη B1, οι ζωοτροφές αποδεσμεύονται προς πώληση, ενώ ανέφερε ότι δεν μπορούν να γίνουν επαρκείς έλεγχοι στις αποθήκες των εισαγωγέων και στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις λόγω έλλειψης προσωπικού. Σχετικά με τον εντοπισμό, από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, αφλατοξίνης M1 πέραν του επιτρεπτού ορίου στο γάλα, με πληροφόρησε ότι έγιναν δειγματοληψίες στις ζωοτροφές και δεν ανιχνεύθηκε αφλατοξίνη B1, ενώ στις αναλύσεις που διενεργήθηκαν στη συνέχεια από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, το επίπεδο της αφλατοξίνης M1 στο γάλα ήταν εντός των επιτρεπτών ορίων.

Κατεδάφιση/μετεγκατάσταση οχληρών υποστατικών. Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κανονισμού 1857/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφορικά με τις επιτρεπόμενες κρατικές ενισχύσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής γεωργικών προϊόντων χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με απόφασή του ημερ. 18.1.2007, ενέκρινε το Σχέδιο για την κατεδάφιση, με σκοπό τη μετεγκατάσταση, οχληρών κτηνοτροφικών υποστατικών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του

ημερ. 19.6.2007, ενέκρινε την εφαρμογή του Σχεδίου, το οποίο θα ισχύει για τα επόμενα έξι χρόνια (2008-2013) και θα χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων κοινοποίησε το Σχέδιο στις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του καθορίστηκε η 21.1.2008.

Η αποζημίωση που παρέχεται βάσει του Σχεδίου ανέρχεται στο 50% της αξίας αντικατάστασης για τα αδειούχα υποστατικά και 30% για τα υπόλοιπα. Παρέχεται επίσης επιπλέον 5% επί του ποσού αποζημίωσης, για κάλυψη των εξόδων κατεδάφισης και απομάκρυνσης των ακρήστων υλικών.

Κατά την επιτόπου επίσκεψη λειτουργιών του Τμήματος στα υποστατικά πτηνοτροφείου το οποίο αποζημιώθηκε κατά το 2008 για την μετακίνηση των υποστατικών του, διαπιστώθηκε ότι το πτηνοτροφείο μετέφερε και απόρριψε όλα τα άχρηστα υλικά που προέκυψαν από την κατεδάφιση των υποστατικών του σε μη νόμιμο χώρο απόρριψης σκυβάλων εντός του Δήμου Αγίου Δομετίου. Το Δημοτικό Συμβούλιο Αγίου Δομετίου, σε σχετική επιστολή του προς την εταιρεία, ημερ. 17.10.2008, την ενημέρωσε για πρόθεση λήψης νομικών μέτρων εναντίον της εάν δεν προβεί σε καθαριότητα του χώρου. Ενόψει του νέου Σχεδίου που προωθείται από το Τμήμα, εισηγήθηκαν όπως συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια για την απόρριψη ακρήστων υλικών μόνο σε νόμιμους χώρους σκυβάλων, για αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, η υπό αναφορά εταιρεία με ενυπόγραφο δήλωσή της προς το Δήμαρχο Αγίου Δομετίου δεσμεύεται να απομακρύνει τα άχρηστα υλικά που παράνομα μετέφερε εντός των ορίων του Δήμου, ενώ το Τμήμα θα διερευνήσει τη δυνατότητα για συμπερίληψη στο Σχέδιο σχετικής πρόνοιας για απόρριψη των άχρηστων υλικών μόνο σε νόμιμους χώρους.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Γεωργίας έχει συμπεριλάβει στο νέο Σχέδιο που αφορά στην κατεδάφιση οχληρών κτηνοτροφικών υποστατικών για υγειονομικούς και περιβαλλοντικούς λόγους σχετική πρόνοια, για απόρριψη άχρηστων υλικών σε νόμιμους χώρους.

Μεταστέγαση κτηνοτροφικής περιοχής Κάτω Πολεμιδίων. Λόγω της σοβαρής οχληρίας που προκαλείται από τη κτηνοτροφική περιοχή Κάτω Πολεμιδίων, η οποία γειτνιάζει με το νέο Νοσοκομείο Λεμεσού, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 5.9.2007, ενέκρινε τη μετακίνησή της. Το ολικό αναμενόμενο κόστος της μεταστέγασης αναμένεται να ανέλθει, βάσει εκτιμήσεων του Τμήματος, σε €3.370.088.

Λόγω της μη ύπαρξης Σχεδίου για παραχώρηση αποζημίωσης για κατεδάφιση χωρίς μετεγκατάσταση, το Τμήμα Γεωργίας υπέβαλε νέο Σχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009. Το Σχέδιο στάλθηκε από το Υπουργείο στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων στις 10.4.2009 για κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το Σχέδιο εγκρίθηκε από την Επιτροπή και τέθηκε ήδη σε εφαρμογή.

Επιπρόσθετα, βάσει εκτιμήσεων του Τμήματος, υπολογίστηκε ότι αναμένεται να καταβληθεί ποσό ύψους €4.899.415 στους κτηνοτρόφους που δήλωσαν ενδιαφέρον για μετεγκατάσταση μέσω του Μέτρου 1.5.1 του ΠΑΑ 2007-2013.

Βάσει της πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 3 ετών (2008-2010). Ωστόσο, μέχρι τις 31.12.2008, δαπανήθηκε μόνο ποσό ύψους €32.575, αφού φαίνεται να παρουσιάζεται καθυστέρηση στη διαδικασία απαλλοτρίωσης της απαιτούμενης έκτασης γης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, λόγω της καθυστέρησης στην απαλλοτρίωση της απαιτούμενης έκτασης γης μεγάλο μέρος των διαθέσιμων πιστώσεων δεν έχει αξιοποιηθεί με αποτέλεσμα τη χρονομετάθεση στον όλο προγραμματισμό υλοποίησης του έργου.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με πληροφόρησε ότι εξέδωσε γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 29.5.2009 και οι ιδιοκτήτες των επηρεαζόμενων τεμαχίων υπέβαλαν συνολικά πέντε ενστάσεις οι οποίες εξετάζονται.

Εγκαθίδρυση και λειτουργία του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου (ΕΑΔ). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τον Κανονισμό 1698/2005, προχώρησε στην ίδρυση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης, οι στόχοι του οποίου περιλαμβάνουν τη συλλογή, ανάλυση και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα κοινοτικά μέτρα για την αγροτική ανάπτυξη, την οργάνωση συναντήσεων και σεμιναρίων σε κοινοτικό επίπεδο, τη σύσταση και λειτουργία δικτύων εμπειρογνομόνων και την υποστήριξη των εθνικών δικτύων και των πρωτοβουλιών διεθνικής συνεργασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Κανονισμού, κάθε κράτος μέλος δημιουργεί ένα

εθνικό αγροτικό δίκτυο στο οποίο συμμετέχουν οι οργανισμοί και οι διοικητικές υπηρεσίες που εμπλέκονται στην αγροτική ανάπτυξη. Σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού 1974/2006, τα εθνικά αγροτικά δίκτυα θα έπρεπε να εγκαθιδρυθούν και να λειτουργήσουν το αργότερο μέχρι τις 31.12.2008. Βάσει των πιο πάνω το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, με απόφασή του ημερ. 5.11.2008, τον Κανονισμό Διαχείρισης και Λειτουργίας του ΕΑΔ.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της πρώτης σύσκεψης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΕΑΔ που έγινε στις 11.12.2008, μέχρι τότε εκκρεμούσαν σημαντικές ενέργειες όπως η πρόσληψη συνεργατών και η ετοιμασία Σχεδίου Δράσης του ΕΑΔ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι κατά το 2009 υπέγραψαν συμβόλαια τέσσερις συνεργάτες οι οποίοι, μετά την ενημέρωση και κατάρτιση που έτυχαν, εργάζονται για επίτευξη των στόχων του ΕΑΔ, αλλά η συμπλήρωση της Ομάδας του ΕΑΔ θα ολοκληρωθεί με την πρόσληψη ακόμη τριών ατόμων, των οποίων δεν έγινε κατορθωτή η πρόσληψη μέσα από τη διαδικασία προσφορών. Επίσης με πληροφόρησε ότι έχει ετοιμαστεί Σχέδιο Δράσης μέχρι το τέλος του 2009 και αρκετές δράσεις έχουν υλοποιηθεί, ενώ για τις δράσεις του 2010 θα κληθούν να καταθέσουν προτάσεις οι εταίροι του ΕΑΔ, οι οποίοι έχουν χωριστεί σε τέσσερις Δικτυακές Ομάδες, μια για κάθε άξονα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

Κτηνοτροφικές Περιοχές.

(α) Επειδή το ενοίκιο των κτηνοτροφικών οικοπέδων καθοριζόταν διαχρονικά με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου σε επίπεδο που προφανώς περιείχε το στοιχείο κρατικής ενίσχυσης, κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως υφιστάμενη, προενταξιακά, κρατική ενίσχυση και για αυτό συνεχίστηκε μέχρι τις 30.4.2007. Μετά την ημερομηνία αυτή, θα έπρεπε να καθοριστεί, για όλες τις νέες συμβάσεις, καθώς και για όσες ανανεώνονται, νέο σύνθετο (πάγιο+πρόσθετο) ενοίκιο, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς (ΚΔΠ 171/2006), κατά τρόπο που να μην εμπεριέχει το στοιχείο της κρατικής ενίσχυσης. Λόγω μη ρύθμισης του θέματος, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στις 11.8.2008, εξέδωσε εμπειριστατωμένη γνώμη, η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 22.8.2008, και στην οποία αναφέρεται ότι οι Αρμόδιες Αρχές, δηλαδή το Τμήμα Γεωργίας και το Υπουργείο Εσωτερικών, χορηγούν κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή επιδοτημένου ενοικίου, για την οποία δεν έχουν λάβει έγκριση από τον Έφορο σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου, και τονίζεται ότι το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών, θα πρέπει να αναθεωρηθεί το ύψος του ενοικίου για τις συμβάσεις μίσθωσης που υπογράφηκαν μετά τις 30.4.2007.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 30.7.2008, καθόρισε το νέο ύψος του ενοικίου το οποίο βασίζεται στο αγοραίο ετήσιο ενοίκιο και δεν εμπεριέχει κρατική ενίσχυση. Όσον αφορά τους εκτοπισθέντες κτηνοτρόφους, σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.9.2008 αποφασίστηκε όπως, λαμβανομένου υπόψη των υπολογισμών του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ετοιμαστεί πρότυπη σύμβαση με ενοίκιο €1 / €2, για την περίοδο 2.5.2007-31.12.2008, και η διαφορά που προκύπτει να καλυφθεί από τις σχετικές ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis). Το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή του ημερ. 12.1.2009, πληροφόρησε τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ότι προβαίνει σε λεπτομερή καταγραφή των συμβάσεων μίσθωσης για κτηνοτροφικές περιοχές, με σκοπό την ετοιμασία μίας ενιαίας πρότασης για διερεύνηση της δυνατότητας παραχώρησης έκπτωσης στο ύψος του αγοραίου ενοικίου που πρέπει να καταβάλλουν οι κτηνοτρόφοι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας «de minimis».

Ζήτησα όπως ενημερωθώ με τις τυχόν εξελίξεις για το θέμα καθώς και με τις τυχόν επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από τις συμβάσεις των εκτοπισθέντων κτηνοτρόφων που δεν έχουν συναφθεί στη βάση αγοραίου ενοικίου και η διαφορά δεν μπορεί να καλυφθεί από το διαθέσιμο ποσό των ενισχύσεων «de minimis».

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι αναμένει από το Υπουργείο Εσωτερικών την υποβολή διαφόρων στοιχείων για την ετοιμασία ενιαίας πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο και σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η έκπτωση μέσω των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, τότε οι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να καταβάλλουν το αγοραίο ενοίκιο.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με πληροφόρησε ότι τα ανείσπρακτα ενοίκια ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €14.136, ποσό αρκετά ψηλό αν ληφθεί υπόψη ότι το ετήσιο ενοίκιο αρκετών κτηνοτροφικών οικοπέδων κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Το Τμήμα Γεωργίας έχει κινηθεί διαδικασία για άμεση είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων και τη λήψη διαφόρων μέτρων, για την όσο το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση/διάθεση όλων των κτηνοτροφικών οικοπέδων, ενώ για όσους δεν έχουν συμμορφωθεί τροχοδρομήθηκε η διαδικασία λήψης δικαστικών ή άλλων μέτρων για είσπραξη των οφειλών.

(β) Σύμφωνα με τον περί της Ίδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμο (Ν.57(Ι) του 1994), προϋπόθεση για την εγκατάσταση κτηνοτροφικών περιοχών είναι η προηγούμενη σύσταση κτηνοτροφικού συνδέσμου στον οποίο συμμετέχει, ως πρόεδρος, ο Διευθυντής του Τμήματος ή εκπρόσωπός του και οι λογαριασμοί του ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Παρατήρησα ότι, παρόλο που έχουν δημιουργηθεί 60 κτηνοτροφικές περιοχές, οι οποίες συνεχίζουν να λειτουργούν, δεν έχουν συσταθεί κτηνοτροφικοί σύνδεσμοι από την ημερομηνία ψήφισης του υπό αναφορά Νόμου, λόγω της έλλειψης ενδιαφέροντος από μέρους των κτηνοτρόφων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, παρόλες τις προσπάθειες του Τμήματος για ίδρυση κτηνοτροφικών συνδέσμων, δεν υπήρξε ενδιαφέρον από μέρους των κτηνοτρόφων, και γι' αυτό το Τμήμα διαχειρίζεται τις κτηνοτροφικές περιοχές σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών Κανονισμών, σύμφωνα με τις οποίες, όταν δεν λειτουργεί κτηνοτροφικός σύνδεσμος, οι αιτήσεις υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους στο Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας.

Επιδότηση αγροτικού ρεύματος. Η εφαρμογή του Σχεδίου Ηλεκτροδότησης Εγκαταστάσεων με βάση την Αγροτική Πολιτική της ΑΗΚ εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.7.2008, μετά από την έγκριση του Σχεδίου από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 7.9.2007. Παράλληλα με το νέο Σχέδιο, ετοιμάστηκαν οι περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2008 (Κ.Δ.Π. 286/2008), οι οποίοι παρέχουν το κατάλληλο νομικό υπόβαθρο για την εφαρμογή του Σχεδίου, και τέθηκαν σε ισχύ με τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.7.2008.

Μέχρι τις 31.12.2008 υποβλήθηκαν συνολικά 349 αιτήσεις για έκδοση βεβαίωσης δικαιούχου για συμμετοχή στο Σχέδιο, από τις οποίες επτά απορρίφθηκαν και για τις υπόλοιπες 342 εκδόθηκαν οι σχετικές βεβαιώσεις. Από τον έλεγχο της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων διαπίστωσα τα πιο κάτω:

(α) Από το δείγμα αιτήσεων που εξέτασα, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούσαν σε κτηνοτροφικές δραστηριότητες, οι οποίες εγκρίθηκαν χωρίς να προσκομιστεί άδεια απόρριψης λυμάτων, παρόλο που αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία όπως αποτείνονται στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος, που είναι η αρμόδια αρχή, για τον έλεγχο έκδοσης της σχετικής άδειας.

(β) Παρατήρησα ότι δεν εφαρμόζεται συστηματική και ομοιόμορφη τήρηση μητρώου σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, στο οποίο να καταγράφονται οι αιτήσεις που υποβάλλονται, οι εκδόσεις βεβαιώσεων, οι απορρίψεις και οι ενστάσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι στα πλαίσια της ορθής διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος έκδοσης βεβαιώσεων δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία για τήρηση ηλεκτρονικού μητρώου το οποίο θα αποστέλλεται ανά εξαμηνία στις Κεντρικές Υπηρεσίες για έλεγχο.

(γ) Παρατήρησα ότι δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία έτσι ώστε να εξακριβώνεται η τήρηση του κριτηρίου του μέγιστου ετήσιου κύκλου εργασιών εταιρείας που ανήκει σε όμιλο ή έχει θυγατρικές εταιρείες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία για λεπτομερή έλεγχο και εξασφάλιση από τους αιτητές όλων των στοιχείων και ελεγμένων λογαριασμών τόσο για τη μητρική όσο και για θυγατρικές εταιρείες.

(δ) Από την εξέταση δείγματος αιτήσεων, οι οποίες εγκρίθηκαν για έκδοση βεβαίωσης, παρατήρησα περιπτώσεις αιτήσεων στις οποίες τα επισυναπτόμενα έγγραφα δεν ήταν σύμφωνα με τις διαδικασίες εφαρμογής του Σχεδίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, στα πλαίσια της ορθής εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος έκδοσης βεβαιώσεων και για ομοιόμορφη τήρηση των αναγκαίων και απαραίτητων αρχείων, προγραμματίζεται ενημερωτική σύσκεψη όλων των εμπλεκομένων.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με πληροφόρησε ότι επιπρόσθετα με τα πιο πάνω μέτρα, δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία, όπως στη σχετική ειδοποίηση απόρριψης αναγράφεται προθεσμία 30 ημερών για δικαίωμα ένστασης. Επίσης, για να διασφαλίζεται ότι οι εγκαταστάσεις των δικαιούχων που θα ηλεκτροδοτηθούν, θα συνεχίσουν να αξιοποιούνται για πρωτογενή ή/και δευτερογενή παραγωγή γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων, τουλάχιστον πέντε χρόνια μετά την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος από την ΑΗΚ, δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία να γίνονται δειγματοληπτικοί επιτόπιοι έλεγχοι, για διακρίβωση εάν τα ηλεκτροδοτηθέντα υποστατικά συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με τους όρους ηλεκτροδότησης. Για το σκοπό αυτό έχει εξασφαλιστεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού κατάλογος των γεωργοκτηνοτρόφων που συμμετέχουν στο Σχέδιο.

Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 21.10.2005, ενέκρινε κατ' αρχή το Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών, το οποίο αποσκοπεί στη ρύθμιση χρεών που είχαν συναφθεί κατά τη μεταπολεμική περίοδο του 1974 μέχρι τις 31.12.1998 και δημιουργήθηκαν από την άσκηση του γεωργοκτηνοτροφικού επαγγέλματος, και εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να το υποβάλουν στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διερεύνηση της συμβατότητάς του με το Κοινοτικό Κεκτημένο. Βάσει του Σχεδίου, τα ποσά τα οποία υπόκεινται σε ρύθμιση, είναι τα χρεωστικά υπόλοιπα των δικαιούχων αγροτικών χρεών στις 13.12.2005.

Στις 21.11.2005, η Κυπριακή Δημοκρατία υπέβαλε αίτηση στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο, στις 23.1.2006, εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με την οποία θεωρείται συμβατή με την κοινή αγορά η κρατική ενίσχυση, ύψους €39,33 εκ. (£23 εκ.), που θα καταβάλει η Κυπριακή Δημοκρατία μέσω του Σχεδίου.

Κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου στις 3.5.2006, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εξήγγειλε το Σχέδιο στις 15.5.2006 και δημιουργήθηκε στο Τμήμα Γεωργίας, η Μονάδα εφαρμογής του Σχεδίου Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Μέχρι τις 31.1.2007, ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, είχαν υποβληθεί 1.445 αιτήσεις και το συνολικό ύψος των αιτούμενων δανείων ανήλθε στα €100.322.300 (υπόλοιπα κατά τις 31.12.2005).

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος υπέβαλε δύο προτάσεις εντός του 2008 για τη ρύθμιση των δανείων 96 αιτητών, των οποίων οι αιτήσεις είχαν εξεταστεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Εξέτασης Αιτήσεων και το Υπουργικό Συμβούλιο, με αποφάσεις του ημερ. 3.1.2008 και 6.2.2008 ενέκρινε τη ρύθμιση των υπό αναφορά αιτήσεων, με συνολικό ποσό προς διαγραφή ύψους €755.567 (£442.214). Ωστόσο, η ρύθμιση των δανείων δεν προχώρησε αφού το Υπουργείο έκρινε ότι το ποσοστό ρύθμισης θα έπρεπε να καθοριστεί μετά το πέρας της εξέτασης όλων των αιτήσεων από την Επιτροπή Εξέτασης Αιτήσεων.

Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα ολοκλήρωσε τον Ιούλιο του 2009 την εξέταση όλων των αιτήσεων και ετοιμάστηκε πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση την οποία ζητείται έγκριση για τη ρύθμιση δανείων συνολικού ύψους €62,99 εκ., με τη διαγραφή ποσού ύψους €33,71 εκ. Όπως με πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με επιστολή της ημερ. 22.9.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 5.8.2009, να εγκρίνει την κατ' αρχή ρύθμιση των υπό αναφορά δανείων, με διαγραφή ποσού ύψους €8 εκ. το Δεκέμβριο του 2009 και άλλων €8 εκ. τον Ιανουάριο του 2010, αφού διενεργηθεί δειγματοληπτικός έλεγχος των τρεχούμενων λογαριασμών από τη Γενική Ελεγκτή, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο τα ποσά στα οποία αφορούν χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά για αγροτικούς σκοπούς, σύμφωνα με το Σχέδιο.

Η Υπηρεσία μου ανέλαβε να εξετάσει μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2009, δειγματοληπτικά, τρεχούμενους λογαριασμούς και να ενημερώσει σχετικά τους Υπουργούς Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, και Οικονομικών. Αναγνωρίζοντας το επείγον του θέματος και ανταποκρινόμενοι στην επιθυμία της Κυβέρνησης για όσο το δυνατό πιο σύντομη διευθέτησή του, η Υπηρεσία μου ολοκλήρωσε στις αρχές Νοεμβρίου 2009 το δειγματοληπτικό της έλεγχο και όπως διαπιστώθηκε, οι τρεχούμενοι λογαριασμοί που δηλώθηκαν ως αγροτικά χρέη δεν συνοδεύονται, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, από οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία που να καταδεικνύουν με βεβαιότητα ότι τα υπόλοιπα τους προήλθαν από τη διενέργεια επιλέξιμων, βάσει των κριτηρίων του Σχεδίου, δαπανών.

Συνεπώς εξέφρασα την άποψη ότι, ενόψει των ανυπέρβλητων πρακτικών δυσκολιών για επιβεβαίωση της χρήσης των τρεχούμενων λογαριασμών αποκλειστικά και μόνο για αγροτικούς σκοπούς, η απόφαση για ρύθμισή τους καθίστανται πλέον καθαρά πολιτική απόφαση έξω από τους όρους και τα κριτήρια του Σχεδίου Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Επισημάνω επίσης ότι οι σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής αξιολόγησης αιτήσεων του Σχεδίου, για έγκριση ρύθμισης των πιο πάνω λογαριασμών, έχουν ήδη κοινοποιηθεί στους αιτητές, οι οποίοι και τις αποδέχθηκαν γραπτώς, προτού ληφθεί η σχετική τελική απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, έχοντας υπόψη τη διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου από την Υπηρεσία μου, δεν καθόρισε το ύψος των εγκεκριμένων αγροτικών χρεών που θα διαγραφεί, σύμφωνα με τους όρους και τα κριτήρια του Σχεδίου. Με πληροφόρησε επίσης ότι λόγω της οικονομικής κρίσης, θα προωθηθεί νέο σενάριο στο Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση το οποίο, το ποσό διαγραφής από το κράτος θα ανέρχεται σε €32,18 εκ. το οποίο θα χορηγηθεί σταδιακά (€8 εκ. το Δεκέμβριο του 2009, €8 εκ. τον Ιανουάριο του 2010 και το υπόλοιπο σε δύο ισόποσες δόσεις το Δεκέμβριο του 2011 και το Δεκέμβριο του 2012) ενώ το συνολικό ποσό των τόκων που θα επιδοτήσει το κράτος θα ανέρχεται σε €7,15 εκ.

Κατοχύρωση Προϊόντων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ). Βάσει του άρθρου 4 των περί Ονομασιών Προέλευσης και Γεωγραφικών Ενδείξεων Γεωργικών Προϊόντων Νόμων του 2002 μέχρι 2004 (Ν.7(Ι)(2002), οι οποίοι βρίσκονταν σε ισχύ μέχρι την αντικατάστασή τους από τον περί της Προστασίας των Ονομασιών Προέλευσης και των Γεωγραφικών Ενδείξεων Γεωργικών Προϊόντων ή Τροφίμων Νόμο του 2006 (Ν.139(Ι)/2006), ο Σύνδεσμος Τυροκόμων Κύπρου υπέβαλε, στις 11.5.2004, αίτηση για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλούμι».

Η Αρμόδια Αρχή, στις 2.2.2007 δημοσιοποίησε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας την αίτηση και εντός της καθορισμένης από το Νόμο προθεσμίας του ενός μηνός, υποβλήθηκαν πέντε ενστάσεις. Μετά την εξέταση των ενστάσεων, η Συμβουλευτική Επιτροπή που καθιδρύθηκε βάσει του άρθρου 5 του Νόμου 139(Ι)/2006 υπέβαλε πόρισμα στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με επιστολή της ημερ. 20.12.2007, με το οποίο εισηγήθηκε την απόρριψη των πέντε ενστάσεων και την αποδοχή εισήγησης του Συνδέσμου Τυροκόμων Κύπρου για συγκεκριμένες τροποποιήσεις στην αίτησή του, με στόχο τη σαφέστερη ερμηνεία του κειμένου της αίτησης. Παρά το γεγονός ότι στην κοινοτική και εθνική νομοθεσία δεν προνοείται διαδικασία τροποποίησης αίτησης μετά την υποβολή ενστάσεων, πληροφορήθηκα ότι μετά από προφορική συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, η Συμβουλευτική Επιτροπή κατέληξε στην έγκριση της πρότασης του Συνδέσμου Τυροκόμων Κύπρου για τροποποίηση της αίτησης.

Στις 22.2.2008 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας η ευνοϊκή απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για προώθηση της αίτησης του Συνδέσμου Τυροκόμων Κύπρου στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και οι προδιαγραφές στις οποίες βασίζεται η εν λόγω απόφαση. Μετά τη δημοσίευση της ευνοϊκής απόφασης υποβλήθηκαν, από τις 22.2.2008 μέχρι τις 7.5.2008, τέσσερεις προσφυγές κατά της εν λόγω απόφασης, οι οποίες εξακολουθούν να βρίσκονται στη διαδικασία εκδίκασης. Παράλληλα ύστερα από αίτηση συγκεκριμένης εταιρείας εκδόθηκε προσωρινό διάταγμα του Δικαστηρίου για αναστολή της ισχύος της απόφασης της Αρμόδιας Αρχής για προώθηση της αίτησης στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το οποίο έχει μονιμοποιηθεί.

Βάσει των πιο πάνω εξελίξεων, η αίτηση για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι» δεν μπορεί να προωθηθεί στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ως αποτέλεσμα, παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των πέντε ετών από την αρχική υποβολή της σχετικής αίτησης, η κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι» ως ΠΟΠ, ακόμα εκκρεμεί, με αποτέλεσμα τον κίνδυνο κατάθεσης αντίστοιχης αίτησης από οποιαδήποτε άλλη χώρα. Σημειώνεται ότι Γερμανική εταιρεία υπέβαλε στο γραφείο εγγραφής εμπορικών σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αίτηση για εγγραφή του συλλογικού εμπορικού σήματος «Hellim», που είναι ουσιαστικά η μετάφραση της λέξης «Χαλλούμι» στην Τούρκικη. Ο Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, ο οποίος έχει ήδη εγγράψει το «Χαλλούμι» ως συλλογικό εμπορικό σήμα, υπέβαλε ένσταση κατά της πιο πάνω ενέργειας της Γερμανικής εταιρείας η εξέταση της οποίας ακόμα εκκρεμεί.

Πέραν της αίτησης για την κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», έχουν υποβληθεί, από το 2003, άλλες 20 αιτήσεις για ισάριθμες ονομασίες προϊόντων. Από αυτές, μόνο μία, η οποία αφορά στην ονομασία «Λουκούμι Γεροσκήπου», έχει κατοχυρωθεί μέχρι στιγμής ως Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη σε κοινοτικό επίπεδο, πέντε έχουν απορριφθεί κατά την εξέτάσή τους από την Αρμόδια Αρχή, ενώ οι υπόλοιπες 14 εκκρεμούν σε διάφορα στάδια της εθνικής διαδικασίας.

Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας στους εγκλωβισμένους γεωργοκτηνοτρόφους λόγω ειδικών δυσκολιών κατά την άσκηση της γεωργικής τους απασχόλησης. Στις 9.3.2009, η Υπουργική Επιτροπή καθόρισε λεπτεμερή διαδικασία καταρτισμού τελικού καταλόγου καταβολής της χορηγίας στους εγκλωβισμένους γεωργοκτηνοτρόφους, ώστε η βοήθεια να παραχωρείται στους πραγματικούς δικαιούχους.

Γεωργικά Φάρμακα.

(α) Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχου. Διαπίστωσα ότι, παρά την ανίχνευση, κατά το 2007, ουσιών σε επίπεδα ψηλότερα των καθορισμένων Ανώτατων Ορίων Καταλοίπων (ΑΟΚ) σε σταφύλια, σε ποσοστό 19% των δειγμάτων που εξετάστηκαν, τα δείγματα του συγκεκριμένου προϊόντος αντί να αυξηθούν μειώθηκαν από 42 το 2007 σε 30 το 2008. Για σκοπούς βελτίωσης της διαδικασίας, εισηγήθηκα όπως τα αποτελέσματα του ετήσιου προγράμματος αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη κατά την ετοιμασία του προγράμματος για τον επόμενο χρόνο. Στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου θα πρέπει επίσης να γίνει πρόνοια για επαναληπτικούς ελέγχους σε παραγωγούς ή/και συσκευαστήρια στα οποία έχει αποσταλεί «τελευταία προειδοποίηση» λόγω της ανίχνευσης υπολειμμάτων σε επίπεδα ψηλότερα των ΑΟΚ κατά το προηγούμενο έτος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις μου θα ληφθούν υπόψη κατά την ετοιμασία του ετήσιου προγράμματος.

(β) Υπερβάσεις Ανώτατων Ορίων Καταλοίπων. Σύμφωνα με το άρθρο 21(1)(στ) του περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμου (Ν.1(Ι)/93), κάθε πρόσωπο το οποίο παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τη σχετική νομοθεσία είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι και €854 ή/και φυλάκιση μέχρι και έξι μηνών. Διαπίστωσα ότι, παρά τον εντοπισμό παραβάσεων κατά τις αναλύσεις δειγμάτων, μέχρι σήμερα δεν έχουν εφαρμοστεί οι διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας, και δεν έχουν γίνει καταγγελίες παραγωγών ή συσκευαστών από το Τμήμα Γεωργίας, διότι σύμφωνα με τον αρμόδιο λειτουργό οι παραβάσεις γίνονται λόγω άγνοιας και όχι σκόπιμα. Σε πρόσφατη αποστολή του στην Κύπρο, το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξέφρασε την άποψη ότι η αρμόδια αρχή θα πρέπει να τροποποιήσει τη νομοθεσία ώστε να περιληφθούν διατάξεις για δυνατότητα επιβολής διοικητικών προστίμων.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Τμήμα, έχει ήδη ξεκινήσει τη διαδικασία για τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

(γ) Ποντικοκτόνο-Δόλωμα για την Καταπολέμηση της Ποντίκας. Στα πλαίσια εφαρμογής του Σχεδίου Καταπολέμησης της Ποντίκας από τον Κλάδο Προστασίας Φυτών, συνεχίζεται από το 1994 η παραγωγή ποντικοδολώματος, το οποίο χρησιμοποιείται κατά τις ομαδικές εκστρατείες καταπολέμησης της ποντίκας που διεξάγονται με συνεργασία του Τμήματος με Δήμους, Κοινότητες και άλλες Υπηρεσίες. Σε

επιστολή του προς το Διευθυντή του Τμήματος, ως προέδρου του Συμβουλίου Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων, ημερ. 8.4.2008, ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος του Κλάδου Προστασίας Φυτών ζήτησε να πληροφορηθεί για το κατά πόσο το ποντικοκτόνο που παρασκευάζεται από τον Κλάδο υπόκειται στις διατάξεις του περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμου σε σχέση με την αναγκαιότητα εγγραφής και σήμανσής του βάσει των προνοιών της νομοθεσίας. Ο Κλάδος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου και Ελέγχου Ποιότητας, σε απάντησή του ημερ. 13.5.2008, αναφέρει ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία, το εν λόγω σκεύασμα θα έπρεπε να ήταν εγκεκριμένο και να διαθέτει κατάλληλη ετικέτα. Παρατήρησα ότι το θέμα παραμένει έκτοτε σε εκκρεμότητα. Επισήμανα ότι το άρθρο 4(1) του περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμου απαγορεύει τη χρήση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε γεωργικού φαρμάκου ο ορισμός του οποίου περιλαμβάνει τρωκτικοκτόνα «ανεξάρτητα αν αυτά μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς γεωργικούς, οικιακούς ή για την προστασία του περιβάλλοντος», εκτός αν αυτό έχει εγγραφεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου. Επιπρόσθετα, το άρθρο 3 της Οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθορίζει ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα μπορούν να διατίθενται στην αγορά και να χρησιμοποιούνται στην επικράτεια των κρατών μελών μόνον εάν έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας. Ενόψει των πιο πάνω, υπέδειξα την ανάγκη διασφάλισης της τήρησης των διατάξεων της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σε σχέση με το ποντικοκτόνο που παρασκευάζεται από το Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, με σκοπό την εφαρμογή των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας και την καθ' όλα νόμιμη διάθεση στην αγορά του ποντικοδολώματος, οι αρμόδιοι Κλάδοι του Τμήματος, προτίθενται, να διερευνήσουν τόσο το ενδεχόμενο εγγραφής του παρασκευάσματος σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, όσο και την εξεύρεση άλλων εναλλακτικών τρόπων που θα συνάδουν με τις πρόνοιες της εν λόγω νομοθεσίας.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2008, ανέρχονταν σε €538.778, σε σύγκριση με €2.430.673 στις 31.12.2007. Σε αυτά περιλαμβάνεται η αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς μέσω της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, η οποία εισπράττεται, με τόκο, στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, με βάση σχετική συμφωνία, με επιτόκιο κατά 2% χαμηλότερο από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο της τράπεζας που ισχύει από 1^η Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου, όταν θα γίνει η πληρωμή. Για το 2008 η εν λόγω αξία ανερχόταν σε €439.938.

Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €76.168 το οποίο οφείλεται από το 1995 από δυο προσφοροδότες, σχετικά με πώληση γεωργικών προϊόντων. Όπως πληροφορήθηκα, η μία περίπτωση εκδικάστηκε και η Νομική Υπηρεσία μελέτα τρόπους για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού, ενώ η άλλη, που αφορά σε ποσό €16.623 πλέον τόκους, έχει διαγραφεί από το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 17.2.2009.

4.18 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αιγοπροβάτων.

(α) **Γενικά.** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 21/2004 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος δημιουργεί σύστημα για την αναγνώριση και την καταγραφή των αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του υπό αναφορά Κανονισμού, το σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων πρέπει να περιλαμβάνει μέσα αναγνώρισης για κάθε ζώο, ενημερωμένα μητρώα που να τηρούνται σε κάθε εκμετάλλευση, έγγραφα κυκλοφορίας και κεντρικό μητρώο ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 8.2 του Κανονισμού, κάθε κάτοχος ζώων παρέχει στην αρμόδια αρχή, η οποία τηρεί το κεντρικό μητρώο/ηλεκτρονική βάση δεδομένων, εντός προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες (θάνατους, σφαγές, μεταφορές ζώων μεταξύ εκμεταλλεύσεων κ.λπ.), που απαιτούνται για τη δημιουργία και επικαιροποίηση της βάσης δεδομένων. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, με υπεύθυνες δηλώσεις που καθορίζονται στα Παραρτήματα της ΚΔΠ 507/2004.

(β) Σήμανση αιγοπροβάτων. Η αναγνώριση των αιγοπροβάτων επιτυγχάνεται με την τοποθέτηση ενωτίων, τα οποία είναι αριθμημένα και αποτελούν, ουσιαστικά, την ταυτότητα του ζώου και διασφαλίζουν την αποτελεσματική ιχνηλασιμότητά τους. Σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται, τα ενώτια εκδίδονται, ονομαστικά, σε προσωπικό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, το οποίο, στη συνέχεια, προβαίνει στη σήμανση των ζώων. Κατά την επιστροφή των συνεργείων σήμανσης τα στοιχεία των ζώων που σημάνθηκαν καταχωρίζονται στο κεντρικό μητρώο/ ηλεκτρονική βάση της Υπηρεσίας. Σύμφωνα με τους περί της εφαρμογής του Κανονισμού 21/2004, Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 507/2004), ημερ.30.4.2004, τα ενώτια πρέπει να τοποθετούνται σε νεογέννητα ζώα το αργότερο 30 ημέρες μετά την ημερομηνία γέννησης κάθε ζώου και οπωσδήποτε πριν την μετακίνηση του ζώου σε άλλη εκμετάλλευση. Παρατήρησα ότι, βάσει στοιχείων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, η πλειοψηφία των αιγοπροβάτων σημαίνεται μετά την ηλικία των τριών μηνών, λόγω, όπως μου αναφέρθηκε, του μεγάλου όγκου εργασίας. Για επίλυση του προβλήματος αυτού προωθείται τροποποίηση του Κανονισμού (Κ.Δ.Π. 507/2004) με στόχο την αύξηση της προθεσμίας από 30 σε 90 μέρες. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό 21/2004, η προθεσμία για αναγνώριση των ζώων καθορίζεται από το κράτος μέλος και δεν πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες.

(γ) Απογραφή ζωικού πληθυσμού. Κατά τα τέλη του 2008 και αρχές του 2009, διενεργήθηκε απογραφή του ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων μολυσμένων με τρομώδη νόσο, κατά την οποία εντοπίστηκαν πολύ σημαντικές διαφορές όσον αφορά στον αριθμό των αιγοπροβάτων που βρέθηκαν στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (73.477 ζώα) σε σχέση με τον αριθμό των ζώων που ήταν καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων (116.932 ζώα).

Παρατήρησα ότι, παρά τη σημαντικότητα των πιο πάνω διαφορών, δεν φαίνεται να δόθηκαν οδηγίες στα επαρχιακά κτηνιατρικά γραφεία/κτηνιατρικούς σταθμούς για διερεύνηση των λόγων στους οποίους οφείλονταν οι διαφορές αυτές, αλλά απλώς διορθώθηκαν τα στοιχεία της βάσης δεδομένων με τη διαγραφή των ζώων που δεν εντοπίστηκαν κατά την απογραφή, αφού, σύμφωνα με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, το κύριο ζητούμενο ήταν να παρουσιάζεται ο πραγματικός αριθμός ζώων στις μολυσμένες με τρομώδη νόσο εκμεταλλεύσεις, κυρίως για σκοπούς εκτίμησης του ύψους των αποζημιώσεων. Εξέφρασα την άποψη ότι, οι μεγάλες διαφορές που εντοπίστηκαν, θα πρέπει να διερευνηθούν και να ληφθούν κατάλληλα μέτρα όπου αυτό απαιτείται. Επισημάνω επίσης ότι το αποτέλεσμα της απογραφής θέτει υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία της βάσης δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, γεγονός που καθιστά τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων ακόμα πιο επιτακτική.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής, εντοπίστηκαν σε εκμεταλλεύσεις ζωντανά ζώα των οποίων ο θάνατος είχε δηλωθεί, σύμφωνα με στοιχεία της βάσης δεδομένων, κατά ημερομηνίες προγενέστερες της απογραφής. Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκαν ορισμένες περιπτώσεις όπου ζώα τα οποία ανευρέθηκαν ζωντανά κατά την απογραφή, αποτέλεσαν αντικείμενο αποζημίωσης λόγω κατάσχεσης και θανάτωσης για τρομώδη νόσο. Θεώρησα το θέμα αυτό, το οποίο καταδεικνύει το ενδεχόμενο υποβολής ψευδών στοιχείων με στόχο την λήψη κρατικής χορηγίας, ως πολύ σοβαρό και εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει, να τύχει άμεσης και ενδεδειγμένη εξέτασης από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, να ζητηθούν εξηγήσεις από τους λειτουργούς που υπέγραψαν τα πιστοποιητικά καταστροφής των ζώων και να διερευνηθούν εσωτερικά και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις.

Κατά την απογραφή εντοπίστηκαν επίσης ζώα που, σύμφωνα με τη βάση δεδομένων, ανήκαν σε διαφορετική εκμετάλλευση από εκείνη στην οποία εντοπίστηκαν. Εξέφρασα την άποψη ότι οι περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να διερευνηθούν και σε περίπτωση που οφείλονται στη μη συμμόρφωση των κτηνοτρόφων με τις απαιτήσεις του Νόμου για έγκαιρη ενημέρωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών σε σχέση με τις μεταβολές του ζωικού πληθυσμού των μονάδων τους, θα πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα τα οποία να διασφαλίζουν στο μέγιστο την ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων αυτών στο μέλλον.

Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις εντύπων υπεύθυνης δήλωσης για μεταφορά ζώων από μια εκμετάλλευση σε άλλη τα οποία, σύμφωνα με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, συμπληρώθηκαν εικονικά από λειτουργούς των κτηνιατρικών σταθμών, με σκοπό την σωστή ενημέρωση της βάσης δεδομένων, χωρίς να προηγηθεί η απαραίτητη διερεύνηση.

Στα πλαίσια της απογραφής εντοπίστηκαν επίσης σε αρκετές εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων ενήλικα ζώα χωρίς ενώτια, ζώα με ενδοστομαχικούς βόλους αλλά χωρίς το ταυτόσημο ενώτιο, ζώα που μετακινήθηκαν από μονάδες μολυσμένες με τρομώδη νόσο σε ζωεμπορικές αντί να οδηγηθούν απευθείας στο σφαγείο για σφαγή, καθώς και μετακινήσεις ζώων σε μονάδες αναπαραγωγής χωρίς να γίνουν εξετάσεις για τη βρουκέλωση και την εκ των προτέρων εξασφάλιση σχετικής άδειας για τη μετακίνησή τους.

Με βάση το άρθρο 12.2 του υπό αναφορά Κανονισμού, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης του Κανονισμού και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την επιβολή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες προς τη σοβαρότητα της παράβασης και αποτρεπτικές. Ωστόσο παρατήρησα ότι παραπέμπεται στο Δικαστήριο, για επιβολή κυρώσεων, ένας πολύ μικρός αριθμός αιγοπροβατοτρόφων που δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του αναφορικά με την ενημέρωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών σε σχέση με τις μεταβολές του αριθμού των ζώων της εκμετάλλευσής του. Αντιλαμβάνομαι ότι, για βελτίωση της κατάστασης, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες προωθούν τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού.

Ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι στάληκαν επιστολές στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου με οδηγίες να προχωρήσουν σε καταγγελίες στις περιπτώσεις εκμεταλλεύσεων που εντοπίστηκαν σημαντικές διαφορές. Ωστόσο, οι πιο πάνω οδηγίες δεν εφαρμόστηκαν πιστά και θα πρέπει να γίνει επαναξιολόγηση της πολιτικής επιβολής αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων. Προς αυτή την κατεύθυνση αναμένεται να βοηθήσει και η ψήφιση των Κανονισμών για την αναγνώριση και καταγραφή των αιγοπροβάτων που θα αντικαταστήσουν τους υπάρχοντες και οι οποίοι θα δίνουν τη δυνατότητα για επιβολή αποτελεσματικών και αποτρεπτικών μέτρων. Επίσης με πληροφόρησε ότι, οι περιπτώσεις ζώων που ανευρέθηκαν κατά τις απογραφές αλλά που σύμφωνα με τη βάση δεδομένων είχαν αποτελέσει αντικείμενο αποζημίωσης λόγω κατάσχεσης και θανάτωσης για την τρομώδη νόσο, ήταν μεμονωμένες ωστόσο στάληκαν στα Επαρχιακά Γραφεία για διερεύνηση, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένονται.

(δ) Εκκρεμότητες ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων. Στα πλαίσια ελέγχου που διενεργήθηκε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες κατά το 2008, διαπιστώθηκε ότι ένας σημαντικός αριθμός ζώων (2.866) σε εννέα εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων, παρουσιαζόταν σε εκκρεμότητα στη βάση δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής ζώων, αφού τα ζώα αυτά δεν εντοπίστηκαν στην απογραφή χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει επιβεβαίωση της σφαγής τους. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ζήτησαν από τα Επαρχιακά Γραφεία τη διερεύνηση και τακτοποίηση των πιο πάνω εκκρεμοτήτων και την άμεση λήψη νομικών μέτρων εναντίον των ιδιοκτητών των εκμεταλλεύσεων για τις οποίες δεν μπορούν να δικαιολογηθούν οι εκκρεμότητες. Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τα αποτελέσματα της πιο πάνω διερεύνησης και τις ενέργειες που έγιναν, θεωρώντας το θέμα σημαντικό, τόσο για τα προβλήματα που δημιουργούνται αναφορικά με την μη αποτελεσματική ιχνηλασιμότητα των ζώων με απρόβλεπτες συνέπειες για την υγεία του ζωικού πληθυσμού και τη δημόσια υγεία, όσο και από πιθανή προσπάθεια πώλησής τους ως ντόπιων ζώων λόγω της μεγάλης διαφοράς στην τιμή μεταξύ των ντόπιων και εισαγόμενων ζώων.

Καταπολέμηση ζωικών ασθενειών

(α) Συγχρηματοδότηση για την καταπολέμηση ζωικών ασθενειών στην Κύπρο. Κατόπιν αιτήματος των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με απόφασή της ημερ. 30.11.2007, ενέκρινε συνολικό ποσό μέγιστης Κοινοτικής χρηματοδότησης, αναφορικά με δαπάνες που θα διενεργούνταν το 2008, για την καταπολέμηση και πρόληψη έξι ζωικών ασθενειών, ύψους €1.736.000. Σύμφωνα με το άρθρο 12 της υπό αναφορά απόφασης, ποσό ύψους €1.100.000, αφορούσε στη χρηματοδότηση του προγράμματος εκρίζωσης της τρομώδους νόσου των αιγοπροβάτων. Το ποσοστό της Κοινοτικής χρηματοδότησης για το συγκεκριμένο πρόγραμμα καθορίστηκε στο 50% της δαπάνης. Το εγκεκριμένο ποσό για την Κύπρο αυξήθηκε, με μεταγενέστερη απόφαση της Επιτροπής, σε €1.200.000.

Το συνολικό ποσό, για το οποίο υποβλήθηκε αίτημα χρηματοδότησης, σε σχέση με το πρόγραμμα εκρίζωσης της τρομώδους νόσου, για κατασχέσεις ζώων που έγιναν μέσα στο 2008, καθώς και για αναλύσεις που πληρώθηκαν μέσα στο 2008, ανήλθε σε €1.168.141.

(β) Κοινοποιήσεις στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Έξι προγράμματα ελέγχου, επιτήρησης και καταπολέμησης ζωικών ασθενειών τα οποία εφαρμόζονταν κατά το 2008 δεν είχαν κοινοποιηθεί στον Έφορο καθώς δεν θεωρήθηκαν ως κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, τα ίδια προγράμματα κοινοποιήθηκαν και αξιολογήθηκαν από τον Έφορο κατά το 2009, ο οποίος αποφάσισε ότι αυτά συνιστούν κρατική ενίσχυση και είναι συμβατά ή μερικώς συμβατά με το σχετικό Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επιπρόσθετα, το πρόγραμμα ελέγχου της τρομάδους νόσου κοινοποιήθηκε στον Έφορο με μεγάλη καθυστέρηση, στις 11.8.2009, παρόλο που εφαρμόζεται τα τελευταία χρόνια. Η έκδοση απόφασης από τον Έφορο, κατά πόσο οι αποζημιώσεις που δίνονται στους κτηνοτρόφους, στα πλαίσια του προγράμματος αυτού συνιστούν κρατική ενίσχυση και είναι συμβατές με το σχετικό Κανονισμό της Επιτροπής εκκρεμεί.

Ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι, κατόπιν συνεννόησης με τον Έφορο, κρίθηκε ότι τα πιο πάνω προγράμματα είναι ορθότερο να υποβάλλονται για έγκριση, πράγμα το οποίο άρχισε να γίνεται σε σχέση με τα προγράμματα του 2009. Επίσης με πληροφόρησε ότι ο λόγος για τον οποίο καθυστέρησε η υποβολή στον Έφορο του προγράμματος της τρομάδους νόσου του 2009, ήταν η αλλαγή στο νομικό πλαίσιο με τον Κανονισμό (ΕΚ) 103/2009, ο οποίος ανάγκασε τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες να προχωρήσουν στην ετοιμασία σχεδίου δράσης για θανάτωση όλων των αιγών και των ευπαθών προβάτων. Αργότερα όμως, με τη συγκατάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο σχεδιασμός των μαζικών θανατώσεων εγκαταλείφθηκε και αντικαταστάθηκε από πρόγραμμα γονοτυπικών αναλύσεων και θανάτωση μόνο των ευαίσθητων ζώων και αιγών. Η επανειλημμένη αναθεώρηση του Σχεδίου είχε ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην υποβολή του στον Έφορο.

(γ) Πρόγραμμα πρόληψης, επιτήρησης και εκρίζωσης της Τρομάδους Νόσου και ορισμένων Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών στα αιγοπρόβατα.

(i) Έλεγχος δαπανών του προγράμματος επιτήρησης και εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών για το 2004 και 2005, που διεξήχθη από τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στις 22 – 24.5.2007. Η Γενική Διεύθυνση Υγείας, με επιστολή της ημερ. 3.10.2008, σε σχέση με τον πιο πάνω έλεγχο επισήμανε, μεταξύ άλλων, την ανάγκη δημιουργίας ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου σε κεντρικό επίπεδο, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η ακρίβεια όλων των πληροφοριών και των στοιχείων που διαβιβάζονται στην Επιτροπή. Επίσης, έθεσε υπό αμφισβήτηση το κατά πόσον η αποζημίωση που καταβλήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος αντανάκλα την αγοραία τιμή των ζώων και κάλεσε τις Κυπριακές αρχές να υποβάλουν τεκμηριωμένα στοιχεία που να υποστηρίζουν την τιμή αυτή. Βάσει, κυρίως, της διαφοράς στην αγοραία αξία των ζώων (€596.783) και στη διενέργεια καθυστερημένων πληρωμών (€195.363), προτείνεται όπως από το ποσό των €3.608.235 που καταβλήθηκε από την Επιτροπή κατά τα έτη 2004 και 2005, ανακτηθεί ποσό ύψους €890.425 ή ποσοστό 25% της καταβληθείσας χρηματοδότησης. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες υπέβαλαν πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις σε σχέση με τις αμφισβητούμενες επιλέξιμες δαπάνες.

Ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι σε διμερή συνάντηση με την Επιτροπή για το θέμα, συμφωνήθηκε όπως η Κύπρος ετοιμάσει και υποβάλει μέχρι τις 31.10.2009, αγροοικονομική μελέτη που να τεκμηριώνει το ύψος των αποζημιώσεων. Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε από τον Κλάδο Αγροτικής Οικονομικής του Τμήματος Γεωργίας και θα υποβληθεί στην Επιτροπή πριν το τέλος του χρόνου.

(ii) Τελική έκθεση ελέγχου Ευρωπαϊκής Επιτροπής που διεξήχθη μεταξύ 25 και 29.6.2007 για την αξιολόγηση των μέτρων που λαμβάνονται κατά των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών των αιγοπροβάτων. Όπως επισημαίνεται στην πιο πάνω έκθεση ημερ. 8.4.2008, παρόλο που έγινε πρόοδος σε διάφορους τομείς, και ειδικά σε ό,τι αφορά στην απομάκρυνση και καταστροφή υλικών ειδικού κινδύνου και την εφαρμογή προγραμμάτων εκτροφής που σκοπεύουν στην αύξηση της ανθεκτικότητας του πληθυσμού των προβάτων προς τις Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες,

εντούτοις υπήρξε περιορισμένη βελτίωση σε μερικούς τομείς, και το σύστημα ελέγχου δεν είναι απόλυτα σύμφωνο με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- (iii) **Τροποποιήσεις του Κανονισμού 999/2001 για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών - Αποφάσεις του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για αναστολή των προνοιών των Τροποποιητικών Κανονισμών 727/2007 και 746/2008 και έγκριση του τροποποιητικού Κανονισμού 103/2009.** Η Επιτροπή, στα πλαίσια του Οδικού Χάρτη για τις Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες, θεωρώντας ότι τα μέτρα που επιβάλλονται σε περίπτωση κρούσματος τρομώδους νόσου είναι υπερβολικά, προχώρησε στη θέσπιση του Κανονισμού 727/2007, ο οποίος παρείχε στα Κράτη Μέλη τη δυνατότητα εφαρμογής εναλλακτικών μέτρων ελέγχου της νόσου, χωρίς τη θανάτωση των ζώων. Επιπλέον, παρείχε τη δυνατότητα, τα ζώα αντί να θανατώνονται, να σφάζονται για ανθρώπινη κατανάλωση. Η Γαλλία προσέφυγε στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά της Επιτροπής, ζητώντας αναστολή των επίμαχων άρθρων μέχρι να εκδικαστεί η υπόθεση, και το Πρωτοδικείο εξέδωσε σχετικό διάταγμα στις 28.9.2007. Η Επιτροπή, αφού πλέον λόγω του διατάγματος δεν επιτρεπόταν η εφαρμογή εναλλακτικών μέτρων εξάλειψης, προχώρησε στη θέσπιση του Κανονισμού 1428/2007 που επιτρέπει την παράταση της θανάτωσης μολυσμένων κοπαδιών για πέντε αναπαραγωγικές περιόδους.

Η Επιτροπή προχώρησε στην υποβολή του Κανονισμού 746/2008 ο οποίος επέτρεπε, όπως και ο Κανονισμός 727/2007, τη σφαγή ζώων από μολυσμένα κοπάδια για ανθρώπινη κατανάλωση, και η Γαλλία προσέφυγε για δεύτερη φορά στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξασφαλίζοντας, μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης, αναστολή της δυνατότητας σφαγής ζώων από μολυσμένα κοπάδια για ανθρώπινη κατανάλωση, ωστόσο σε περίπτωση εντοπισμού άτυπης μορφής τρομώδους νόσου, τα ζώα μπορούν να διατίθενται για ανθρώπινη κατανάλωση.

Ακολούθως, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, στις 3.2.2009, προχώρησαν στη θέσπιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 103/2009. Ο Τροποποιητικός αυτός Κανονισμός, θεσπίστηκε για σκοπούς προστασίας της υγείας των ζώων και ορίζει ότι, για να μην τεθούν οποιαδήποτε περιοριστικά μέτρα στη διάθεση του γάλακτος από ένα μολυσμένο με τρομώδη νόσο κοπάδι, θα πρέπει μέσα σε 18 μήνες από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού, ή από την ημέρα του πρώτου κρούσματος, να θανατωθούν όλα τα ευαίσθητα ζώα.

Για αποφυγή μαζικής θανάτωσης ζώων μολυσμένων με τρομώδη νόσο οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες εκπόνησαν διετές ερευνητικό πρόγραμμα το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή, με σκοπό τον εντοπισμό ανθεκτικού γονότυπου στις αίγες.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος διαβιβάστηκαν στην Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων η οποία, σε σχετική γνωμάτευσή της, ανέφερε ότι οι έρευνες παρέχουν ενθαρρυντική πληροφόρηση η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέρος γενετικής στρατηγικής για έλεγχο και εξάλειψη των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών στις αίγες. Ωστόσο, επισημαίνει ότι δεν αποτελούν ικανοποιητική βάση για να αξιολογηθούν με ακρίβεια και αξιοπιστία η αποτελεσματικότητα και οι παρενέργειες που τυχόν να προκύψουν και προτείνονται νέες εξειδικευμένες έρευνες.

Λόγω του ότι, βάσει των πιο πάνω, ο σχεδιασμός για γονοτυπική ανάλυση των αιγών για ανεύρεση ανθεκτικών/ημιανθεκτικών ζώων στα μολυσμένα κοπάδια, ώστε αυτά να μη θανατωθούν, δεν μπορεί πλέον να εφαρμοσθεί αμέσως, το Υπουργείο, σε συνεργασία με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, ετοίμασε διετές σχέδιο δράσης (2009-2010) για καταπολέμηση της τρομώδους νόσου, το οποίο υπεβλήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.3.2009. Ο συνολικός προϋπολογισμός υλοποίησης του Σχεδίου ανέρχεται σε €44.227.012. Οι δαπάνες που προβλέπονται για θανατώσεις ζώων, ανέρχονται σε €13.697.000 και €15.856.500, για τα έτη 2009 και 2010, αντίστοιχα. Βάσει σχετικής απόφασης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την χρηματοδότηση του πιο πάνω Σχεδίου με ποσό ύψους €5,4 εκ. για το 2009, αναφέροντας ότι το ποσό που θα διατεθεί για το 2010 θα αποφασιστεί λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα εφαρμογής του προγράμματος κατά το 2009.

Ενόψει των πιο πάνω, αντιλαμβάνομαι ότι η μη τήρηση του Κανονισμού 999/2001, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 103/2009, μέχρι το τέλος του Αυγούστου 2010, ενδεχομένως να έχει ως αποτέλεσμα περιορισμούς ή και την απαγόρευση χρήσης των γαλακτοκομικών προϊόντων της χώρας μας στην κοινότητα και σε τρίτες χώρες.

- (iv) **Έλεγχος πληρωμών αποζημιώσεων στους κτηνοτρόφους για το 2008.** Παρατήρησα ότι δεν υπήρχαν ενδείξεις για διενέργεια ελέγχου στα έντυπα υπολογισμού των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν στους κτηνοτρόφους για κατασχέσεις και θανατώσεις ζώων κατά το 2008, όσο αφορά στην ορθότητα των ποσών αποζημίωσης, σύμφωνα με την κατηγορία και ηλικία του κάθε ζώου που κατάσχεται και θανατώνεται. Παρατήρησα επίσης ότι σε μεγάλο αριθμό των αντιγράφων των εντύπων παραλαβής ζώων, δεν υπήρχε σφραγίδα πιστοποίησης καταστροφής των κατασχεθέντων ζώων από την αρμόδια Επιτροπή.

Προσφορά αρ. 20/2004 για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση των ζωικών αποβλήτων. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007, ο ανάδοχος, με τους δύο αποτεφρωτήρες που είχε εγκαταστήσει, είχε τη δυνατότητα να αποτεφρώνει στην πράξη 13-14 τόνους ζωικών αποβλήτων, αντί 17,6 τόνους περίπου, όπως ο ίδιος είχε δηλώσει στην προσφορά του. Εξ αιτίας της πιο πάνω αδυναμίας των αποτεφρωτήρων, ο ανάδοχος διοχέτευε στην αρχή την περίσσεια ή/και ολόκληρη την ποσότητα των ζωικών αποβλήτων σε άλλη εταιρεία η οποία χρησιμοποιούσε εντελώς διαφορετική – από την αποτέφρωση – μέθοδο επεξεργασίας (τεμαχισμό/αποστείρωση). Αργότερα, και αφού στο μεταξύ είχε αγοράσει μια μεταποιητική μονάδα, τα διοχέτευε εκεί για επεξεργασία τους με τη μέθοδο του τεμαχισμού/αποστείρωσης και στη συνέχεια τα μετέφερε για συναποτέφρωση στο Βασιλικό.

Τον Ιανουάριο και το Μάιο 2008, το αίτημα του αναδόχου για διοχέτευση της περισσειας των ζωικών αποβλήτων (που δεν ήταν σε θέση να αποτεφρώσει) στην ιδιόκτητη μεταποιητική μονάδα, για επεξεργασία τους με τη μέθοδο του τεμαχισμού/ αποστείρωσης, απορρίφθηκε από το αρμόδιο όργανο, την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), η οποία υπέδειξε στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ότι θα έπρεπε να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου.

Ωστόσο, τον Ιούνιο 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν πρότασης του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αποφάσισε όπως εγκρίνει, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τη συνέχιση εκτέλεσης των εργασιών του συμβολαίου από τον ανάδοχο, χωρίς καταγγελία του και με δυνατότητα επεξεργασίας της περισσειας των ζωικών αποβλήτων με τη μέθοδο της μεταποίησης/συναποτέφρωσης. Αποφάσισε επίσης όπως ο Γενικός Λογιστής και η Υπηρεσία μου, προβούν σε περαιτέρω αξιολόγηση των στοιχείων κόστους της δεύτερης μεθόδου, για καθορισμό του ύψους της αμοιβής για την επεξεργασία της ποσότητας των ζωικών αποβλήτων που γίνεται με τη μέθοδο αυτή, και σε περίπτωση που το κόστος της δεύτερης μεθόδου είναι χαμηλότερο από το κόστος της μεθόδου της αποτέφρωσης, τότε το ποσό της αμοιβής του αναδόχου να αναπροσαρμοστεί προς τα κάτω.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα τον Αύγουστο 2008 από το Γενικό Λογιστή, όπως αποστείλει στην Υπηρεσία μου για έλεγχο/απόψεις, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων της, την έκθεση αξιολόγησης της δεύτερης μεθόδου, μαζί με όλα τα στοιχεία που θα λάβει υπόψη για την ετοιμασία της.

Το Μάιο 2009 ο Γενικός Λογιστής απέστειλε στην Υπηρεσία μου Προσχέδιο Ενημερωτικού Σημειώματος προς το Υπουργικό Συμβούλιο, στο οποίο επισυνάφθηκε ως Παράρτημα σημείωμα με τα ευρήματα του ελέγχου που διεξήχθη από εκπρόσωπο του, με τη βοήθεια λειτουργών των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, από την 1.9.2008 – 4.9.2008, σύμφωνα με το οποίο το κόστος της δεύτερης (προτεινόμενης) μεθόδου συναποτέφρωσης, ήταν ψηλότερο από το κόστος αποτέφρωσης και επομένως, δεν χρειαζόταν να γίνει οποιαδήποτε αναπροσαρμογή προς τα κάτω, της αμοιβής του αναδόχου. Ζήτησα από το Γενικό Λογιστή όπως – για σκοπούς ελέγχου/υποβολής απόψεων όσον αφορά την αξιολόγηση του κόστους της δεύτερης μεθόδου – αποστείλει στην Υπηρεσία μου τα στοιχεία που είχε ζητήσει τον Ιανουάριο 2009 (κατόπιν συνεννόησης με την Υπηρεσία μου), από τον ανάδοχο (τιμολόγια, αποδείξεις πληρωμής, καταστάσεις προσωπικού) και παράλληλα του ζήτησα όπως με πληροφορήσει κατά πόσο είχε διαπιστώσει – κατά τον έλεγχό του – την ύπαρξη αξιόπιστου συστήματος καταμέτρησης/ελέγχου των ποσοτήτων που δηλώνει ο

ανάδοχος ότι καταστρέφονται στα πλαίσια της εν λόγω σύμβασης του με την Κυπριακή Δημοκρατία, καθώς και των ποσοτήτων που δηλώνει ότι καταστρέφονται στη μονάδα συναποτέφρωσης, στα πλαίσια των συμβάσεων που έχει συνάψει με τον ιδιωτικό τομέα.

Τα πιο πάνω στοιχεία δεν στάληκαν τελικά στην Υπηρεσία μου, επειδή ο ανάδοχος είχε θέσει ορισμένους όρους για να απαντήσει στη σχετική επιστολή που του απέστειλε ο Γενικός Λογιστής, ζητώντας του τα εν λόγω στοιχεία. Όσον αφορά την ύπαρξη αξιόπιστου συστήματος καταμέτρησης των ποσοτήτων, ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι οι ποσότητες που παρουσιάζονται στις εσωτερικές καταστάσεις του αναδόχου, ετοιμάζονται από τον ανάδοχο, με βάση τα ζυγιστικά δελτία που εκδίδονται κατά την παραλαβή των ζωικών αποβλήτων από το προσωπικό του. Οι καταστάσεις αυτές διαβιβάζονται στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες χωρίς να τυγχάνουν από αυτές περαιτέρω ελέγχου.

Σημειώνεται ότι – όπως πληροφόρησαν την Υπηρεσία μου οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, επιβεβαιώνοντας τα πιο πάνω – στο συμβόλαιο που υπεγράφη με τον ανάδοχο, σκόπιμα προβλέφθηκε ένα ετήσιο κατ' αποκοπήν ποσό ως αποζημίωση/αμοιβή του για τις υπηρεσίες που προσφέρει, χωρίς αυτό να εξαρτάται από τις ποσότητες, επειδή ο υπολογισμός των ποσοτήτων είναι συνάρτηση πολλών αστάθμητων παραγόντων. Επίσης, ο αριθμός των σημείων περισυλλογής των νεκρών ζώων και ζωικών αποβλήτων είναι τεράστιος (άνω των 4.000), γεγονός που δεν επιτρέπει τον επιτόπου έλεγχο/ζύγιση από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες των ποσοτήτων που συλλέγονται καθημερινά από κάθε σημείο.

Ενόψει των πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι ο οποιοσδήποτε αντικειμενικός υπολογισμός/έλεγχος του κόστους των δύο μεθόδων και η σύγκριση μεταξύ τους είναι αδύνατο να γίνει, εφ' όσον ο κυριότερος παράγοντας κοστολόγησης, οι ποσότητες δηλαδή που συλλέγει και επεξεργάζεται ο ανάδοχος, δεν μπορούν να επιβεβαιωθούν/ελεγχθούν. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μου διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις όσον αφορά την ορθότητα των συμπερασμάτων του ελέγχου που διεξήχθη το Σεπτέμβριο 2008 από το Γενικό Λογιστή για το διάστημα Ιανουαρίου – Ιουνίου 2008, εφ' όσον η κοστολόγηση των δύο μεθόδων βασίζεται εξ ολοκλήρου στα στοιχεία που ο ανάδοχος του παρουσίασε, και στα οποία οι ποσότητες (που αναγράφονται στα ζυγιστικά δελτία και στις καταστάσεις που κοινοποιεί στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες) είχαν υπολογιστεί από τον ίδιο, χωρίς να τύχουν οποιουδήποτε ελέγχου από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μου παρέθεσε σε επιστολή της προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος τα πιο κάτω σχόλια/διαπιστώσεις της από την μελέτη/παρακολούθηση του όλου θέματος, για να τεθούν υπόψη του Υπουργικού Συμβουλίου κατά την ενημέρωση του για τα αποτελέσματα του ελέγχου/αξιολόγησης των στοιχείων κόστους της δεύτερης μεθόδου και σύγκρισης τους με το κόστος της πρώτης μεθόδου που προνοούσε το συμβόλαιο:

(α) Η τιμή που είχε δώσει ο ανάδοχος στην προσφορά του, η οποία ήταν προϊόν ανταγωνισμού και βασιζόταν στο κόστος της αρχικής μεθόδου που ο ίδιος επέλεξε (αποτέφρωση), ανερχόταν σε €2.212.639 (£1.295.000) + ΦΠΑ το χρόνο. Το ποσό αυτό θα αναπροσαρμοζόταν ανάλογα με την εκάστοτε τιμή του πετρελαίου, σε σχέση με τη μέση τιμή που ίσχυε 30 μέρες πριν την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς, που ήταν στις 9.8.2004. Το κόστος καυσίμου – με βάση τους όρους του συμβολαίου – καθορίστηκε στο 30% του συνολικού κόστους. Στο πιο πάνω ετήσιο ποσό της σύμβασης, προστίθεται κάθε χρόνο ένα ποσό που υπολογίζεται με την ακόλουθη φόρμουλα:

$$\text{Ετήσιο Ποσό Σύμβασης} \times 30\% \left[\frac{\text{Μέσος όρος τιμής καυσίμου}}{\text{Αρχική τιμή καυσίμου}} - 1 \right]$$

Το ετήσιο αυτό ποσό είναι ανεξάρτητο από τις ποσότητες (κατ' αποκοπήν ποσό) και είναι η αμοιβή του αναδόχου για τη συλλογή και επεξεργασία όλων των ζωικών αποβλήτων Κατηγορίας 1 και 2. Οι δύο αποτεφρωτήρες που επέλεξε και εγκατέστησε, είχαν δυνατότητα αποτέφρωσης συνολικά 17,6 τόνων την ημέρα, σύμφωνα με τις τεχνικές πληροφορίες που υπέβαλε με την προσφορά του (0,4 τόνους/ώρα x 2 x 22 ώρες/ημέρα). Για εργασία 345 ημερών το χρόνο που υπολόγισε, σημαίνει ετήσια δυνατότητα 6.072 τόνων.

Εάν ληφθεί υπόψη η μέγιστη αυτή δυνατότητα αποτέφρωσης, που ο ίδιος ο ανάδοχος υπολόγισε (όπως απαιτούσαν οι όροι του διαγωνισμού), με βάση ενδεικτικά στοιχεία που είχαν δοθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στο στάδιο ετοιμασίας της προσφοράς (6.320 τόνοι ετησίως), τότε το κόστος ανά τόνο για τη συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία των ζωικών αποβλήτων, περιλαμβανομένου του κέρδους του, ανέρχεται σε $\text{€}2.212.639 \div 6.072 \text{τόνους} = \text{€}364,4/\text{τόνο} + \text{ΦΠΑ}$, με τη μέθοδο αποτέφρωσης.

(β) Η εκ των υστέρων κοστολόγηση των δύο μεθόδων, με βάση τα στοιχεία για τις ποσότητες που τηρεί ο ανάδοχος, τα οποία ωστόσο δεν μπορούν να επιβεβαιωθούν από ανεξάρτητη πηγή με αξιόπιστη και αντικειμενική μέθοδο, εμπεριέχει σοβαρό κίνδυνο να οδηγήσει στην εξαγωγή λανθασμένων αποτελεσμάτων. Σημειώνεται επίσης ότι στο κόστος υπεισέρχονται και άλλοι παράγοντες (π.χ. αποδοτικότητα των υπαλλήλων, αποδοτικότητα του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται, ποσοστό κέρδους), οι οποίοι είναι πολύ δύσκολο να αξιολογηθούν σωστά.

(γ) Τη δεύτερη μέθοδο (συναποτέφρωσης) είχε προτείνει ο ανάδοχος τον Ιούλιο 2007 (δηλ. 7 περίπου μήνες μετά την έναρξη των εργασιών). Συγκεκριμένα, ζήτησε όπως του επιτραπεί να επεξεργάζεται μέχρι και ολόκληρη την ποσότητα των ζωικών αποβλήτων με τη δεύτερη μέθοδο της συναποτέφρωσης, γεγονός, κατά την άποψη μας, που οδηγεί λογικά στο συμπέρασμα ότι η μέθοδος αυτή ήταν συμφέρουσα για τον ίδιο. Σημειώνεται ότι ο ανάδοχος είχε ως εναλλακτική επιλογή να αυξήσει τον αριθμό των αποτεφρωτήρων, ώστε να συνεχίσει με την αρχική μέθοδο της αποτέφρωσης.

(δ) Στο διάστημα που ο ανάδοχος είχε αναθέσει εξ ολοκλήρου την επεξεργασία των ζωικών αποβλήτων σε άλλη εταιρεία (περίοδος Αυγούστου – Οκτωβρίου 2007), η οποία χρησιμοποιούσε τη δεύτερη μέθοδο της συναποτέφρωσης, το κόστος ανά τόνο που πλήρωνε, σύμφωνα με τα στοιχεία που ο ίδιος έδωσε, κυμαινόταν από $\text{€}68,41 - \text{€}75,06$. Εάν στο κόστος αυτό προστεθεί και το κόστος συλλογής/μεταφοράς και τελικής διάθεσης των ζωικών αποβλήτων, το οποίο εκτιμάται από την Υπηρεσία μας σε περίπου $\text{€}100/\text{τόνο}$, για τα 10 αυτοκίνητα/οδηγούς που χρησιμοποιεί ο ανάδοχος σε καθημερινή βάση, τότε το συνολικό κόστος του για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση των ζωικών αποβλήτων με τη δεύτερη μέθοδο της συναποτέφρωσης, ανέρχεται σε $\text{€}175/\text{τόνο}$ περίπου. Εάν υποτεθεί ότι το κόστος αποτέφρωσης είναι χαμηλότερο (όπως ισχυρίζεται ο ανάδοχος), τότε το ποσό της προσφοράς που υπέβαλε για τη μέθοδο της αποτέφρωσης ($\text{€}364,4/\text{τόνο}$), συνεπάγεται ένα ποσοστό κέρδους μεγαλύτερο του 108%, το οποίο, κατά την άποψη μου, δεν μπορεί λογικά να συμπεριέλαβε ένας προσφοροδότης, που συμμετείχε σε ανοικτό διαγωνισμό, όπως στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία αναπτύχθηκε ικανοποιητικός ανταγωνισμός. Σημειώνεται ότι στον εν λόγω διαγωνισμό είχαν λάβει μέρος 6 προσφοροδότες, και η προσφορά κατακυρώθηκε στον ανάδοχο του οποίου η προσφορά είχε αξιολογηθεί ως η πλέον οικονομικά συμφέρουσα, με βάση τα κριτήρια/βαρύτητες του διαγωνισμού. Η προσφορά άλλου προσφοροδότη, η οποία ήταν χαμηλότερη ($\text{£}1.125.000$ το χρόνο), με τη μέθοδο της συναποτέφρωσης, είχε αξιολογηθεί συνολικά ως μη οικονομικά συμφέρουσα.

(ε) Σε προηγούμενο ανοικτό διαγωνισμό (αρ. 27/2006), ο οποίος προκηρύχθηκε τον Ιούνιο 2006 και στη συνέχεια ακυρώθηκε, επειδή λόγω καθυστέρησης, η ολοκλήρωση του συνέπεσε με την ανάθεση της παρούσας σύμβασης, η χαμηλότερη προσφορά που είχε υποβληθεί από άλλη εταιρεία και αφορούσε τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση υλικών κινδύνου και νεκρών ζώων για πολύ μικρότερη χρονική περίοδο (3+1 μηνών), ανήρχετο σε $\text{£}98/\text{τόνο}$ ($\text{€}167,4/\text{τόνο}$). Σημειώνεται ότι ο υφιστάμενος ανάδοχος της σύμβασης έχει στο μεταξύ αγοράσει και χρησιμοποιεί την πιο πάνω μονάδα για την επεξεργασία των ζωικών αποβλήτων με τη μέθοδο της συναποτέφρωσης, για τους σκοπούς της σύμβασης.

(στ) Στην Πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος, με βάση την οποία λήφθηκε η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν είχε υποδειχθεί ότι το αρμόδιο όργανο για να αποφασίζει την έγκριση/απόρριψη αλλαγών/ τροποποιήσεων σε συμβάσεις, που προτείνονται από την ενδιαφερόμενη υπηρεσία, όπως στην προκειμένη περίπτωση, είναι – σύμφωνα με τη νομοθεσία – η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), η οποία και είχε απορρίψει προηγουμένως την εισήγηση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, για έγκριση της δεύτερης μεθόδου.

Ενόψει των πιο πάνω και των σοβαρών επιφυλάξεων που διατηρούσε η Υπηρεσία μου, για το κατά πόσον ήταν δυνατό να εξαχθούν ασφαλή και ορθά συμπεράσματα με την εκ των υστέρων κοστολόγηση των δύο μεθόδων, εξέφρασα την άποψη ότι, για σκοπούς δίκαιης αντιμετώπισης του αναδόχου (και αποφυγής του ενδεχομένου να επωφελείται ένα σημαντικό ποσό εφαρμόζοντας τη μέθοδο της συναποτέφρωσης), ο ορθότερος τρόπος αντιμετώπισης του θέματος, θα ήταν η υπόδειξη προς τον ανάδοχο όπως προσθέσει – εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος – ένα επιπλέον αποτεφρωτήρα, ώστε να έχει τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται στην επεξεργασία της συνολικής ποσότητας των ζωικών αποβλήτων, με την αρχική μέθοδο της αποτέφρωσης, όπως προτάθηκε στην προσφορά του και του κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός (η οποία μέθοδος, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, είναι οικονομικότερη).

Αποζημιώσεις/ενίσχυση κτηνοτρόφων λόγω αφθώδους πυρετού. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, στα πλαίσια συστηματικών ελέγχων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών για πρόληψη και καταπολέμηση ζωικών ασθενειών, εντοπίστηκαν τον Οκτώβριο του 2007 ύποπτα κρούσματα αφθώδους πυρετού στην περιοχή της Λάρνακας.

Μετά από τα θετικά αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς και την επιτόπια εξέταση του θέματος από εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, η θανάτωση 2.135 αιγοπροβάτων σε έξι εκμεταλλεύσεις και 140 χοίρων σε 21 εκμεταλλεύσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 7.11.2007 την Απόφαση 2007/718/EK, ημερ. 6.11.2007, για τη λήψη μέτρων προστασίας από τον αφθώδη πυρετό στην Κύπρο και επέβαλε απαγορεύσεις και περιορισμούς στις μετακινήσεις ζώων και προϊόντων στον τομέα του ενδοκοινοτικού εμπορίου, τα οποία ίσχυσαν μέχρι την 31.1.2008. Στις 21.2.2008 το Διεθνές Γραφείο Επιζωοτίων αναγνώρισε την Κύπρο ως χώρα επίσημα απαλλαγμένη από αφθώδη πυρετό.

Βάσει αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 7.11.2007 και 20.11.2007 καταβλήθηκαν κατά την περίοδο 2007 – 2008 αποζημιώσεις στους επηρεαζόμενους κτηνοτρόφους συνολικού ύψους €860.619. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται αποζημιώσεις συνολικού ύψους €663.675 για θανάτωση ζώων οι οποίες καταβλήθηκαν από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες υπέβαλαν τις πληροφορίες που προηγούνται της χορήγησης χρηματοδοτικής συνδρομής της Κοινότητας, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της ημερ. 26.5.2008, ενέκρινε τη χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας σε ποσοστό 60% των επιλέξιμων δαπανών, και την καταβολή ποσού €185.000 ως πρώτης δόσης, το οποίο εκταμιεύθηκε στις 15.7.2008. Η αίτηση για ανάκτηση του υπόλοιπου ποσού της χρηματοδοτικής συμμετοχής επί συνολικών επιλέξιμων δαπανών ύψους €1.223.856, από την Επιτροπή, υποβλήθηκε στις 21.7.2008.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη σε επιτόπιο έλεγχο το Σεπτέμβριο του 2009, για να διαπιστώσει την υλοποίηση των προβλεπόμενων ενεργειών, τα αποτελέσματα του οποίου δεν έχουν ακόμη κοινοποιηθεί στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Επίσημοι έλεγχοι στα αλιευτικά προϊόντα. Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Καν. 852/2004, 853/2004 και 854/2004) τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα. Στους επίσημους ελέγχους της παραγωγής και της διάθεσης αλιευτικών προϊόντων στην αγορά περιλαμβάνονται τακτικοί έλεγχοι στις συνθήκες υγιεινής της εκφόρτωσης και της πρώτης πώλησης, επιθεωρήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα των σκαφών και των κατά ξηράν εγκαταστάσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται οι ιχθυόσκαλες και οι αγορές χονδρικής πώλησης, και έλεγχος της αποθήκευσης και μεταφοράς αλιευμάτων.

Η μη ύπαρξη ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση αλιευμάτων, δυσχεραίνει το έργο των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών για την διενέργεια των πιο πάνω ελέγχων. Παρά τις προσπάθειες για οργάνωση προγράμματος των ελέγχων που πραγματοποιούνται από τα επαρχιακά γραφεία, αυτοί εξακολουθούν να είναι περιστασιακοί και ανεπαρκείς, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος για διοχέτευση στην αγορά αλιευτικών προϊόντων υποβαθμισμένης ποιότητας ή ακόμα και ακατάλληλων για ανθρώπινη κατανάλωση.

Σε σχέση με τους ελέγχους αλιευτικών προϊόντων διαπίστωσα τα ακόλουθα:

(α) Εκφόρτωση ψαριών ιχθυοτροφείων στην περιοχή Βασιλικού. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007, μετά από επιτόπιες επισκέψεις λειτουργιών των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών στην περιοχή του λιμανιού του Βασιλικού, διαπιστώθηκε ότι ο χώρος των σημείων εκφόρτωσης αλιευμάτων από ιχθυοτροφεία της περιοχής είναι ακατάλληλος λόγω, κυρίως, της ρύπανσης που προκαλείται τόσο από τα τσιμεντοποιεία Βασιλικού, όσο και κατά τη φόρτωση πλοίων με τσιμέντο και κάρβουνο, καθώς και από την απελευθέρωση ρύπων από τις εξατμίσεις των βαρέων οχημάτων που διακινούνται στην περιοχή. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 21.3.2008, ενημέρωσαν το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών σχετικά με το πιο πάνω θέμα, το οποίο συμφώνησε για την ανάγκη δημιουργίας κατάλληλης υποδομής στην περιοχή, και σε σχετική σύσκεψη ημερ. 4.5.2009, αποφασίστηκε όπως διαβιβαστεί αίτημα προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής Λιμένων Κύπρου, όπως εντάξει στο σχέδιο που ετοιμάζεται για την περιοχή Βασιλικού, τη χωροθέτηση της ιχθυόσκαλας και την υποδομή για εξυπηρέτηση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας της περιοχής.

Επίσης, αποφασίστηκε όπως το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών αναθέσει σε οίκο την ετοιμασία προκαταρκτικής έκθεσης επιπτώσεων στο περιβάλλον για το θέμα της σκόνης και για το κατά πόσο συνάδει η δημιουργία ιχθυόσκαλας με το συγκεκριμένο χώρο. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες με επιστολή ημερ. 9.6.2009, προς τον οίκο ο οποίος ανέλαβε την ετοιμασία της εν λόγω έκθεσης, αναφέρονται στην ανάγκη της διασφάλισης της υγιεινής των αλιευμάτων από αέριους ρύπους και άλλες εκπομπές προερχόμενες από τις παρακείμενες εγκαταστάσεις (υφιστάμενες και μελλοντικές). Επιπρόσθετα, εκφράζονται ανησυχίες αναφορικά με τις επιπτώσεις που τυχόν έχει στην υγεία και υγιεινή των ψαριών των μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και του παράκτιου οικοσυστήματος της περιοχής η αυξημένη εμπορική κίνηση και οι συναφείς δραστηριότητες.

Ενόψει των πιο πάνω ζητησα να ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις αφού, δεδομένης της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή Βασιλικού, επιβάλλεται, κατά την άποψή μου, η λήψη ενισχυμένων μέτρων για την ασφαλή εκφόρτωση ψαριών από τα ιχθυοτροφεία της περιοχής.

Ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι αναμένονται οι ενέργειες του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, που είναι το αρμόδιο Τμήμα, για τη διαμόρφωση του χώρου. Επίσης με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στον κτηνιατρικό σταθμό της περιοχής όπως ελέγχονται περιστασιακά οι διαδικασίες εκφόρτωσης και ότι θα ετοιμαστούν και αποσταλούν οδηγίες προς τους ιχθυοκαλλιεργητές που δραστηριοποιούνται στην περιοχή ώστε να λαμβάνονται μέτρα για προστασία των αλιευμάτων κατά την εκφόρτωσή τους.

(β) Παράνομη εξαλίευση από ιχθυοτροφείο ψαριών με κατάλοιπα οργανοχλωριομένων ουσιών (PCBs). Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007, σύμφωνα με την αξιολόγηση του Γενικού Χημείου του Κράτους επί των αποτελεσμάτων εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργήθηκαν σε δείγμα ψαριών που λήφθηκε στις 24.10.2007 από εγκαταστάσεις ιχθυοτροφείου, εντοπίστηκαν σε δείγμα κατάλοιπα PCBs που υπερέβαιναν κατά 1.000 φορές τα επιτρεπτά επίπεδα με αποτέλεσμα το δείγμα να είναι ακατάλληλο για βρώση. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με σχετική επιστολή ημερ. 27.2.2008 προς το υπό αναφορά ιχθυοτροφείο, απαγόρευσαν γραπτώς την εξαλίευση και διάθεση ψαριών, μέχρι τη συμπλήρωση των εργαστηριακών εξετάσεων σε νέο δείγμα που λήφθηκε από το ιχθυοτροφείο. Στις 24.3.2008, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ενημέρωσαν το ιχθυοτροφείο ότι, ενόψει των θετικών αποτελεσμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων της 21.3.2008 που διενεργήθηκαν σε δείγματα ψαριών που λήφθηκαν, η απαγόρευση εξαλίευσης και διάθεσης ψαριών συνεχίζεται μέχρι νεωτέρας. Κατά παράβαση της απαγόρευσης, η εξαλίευση από το συγκεκριμένο ιχθυοτροφείο συνεχίστηκε, με αποτέλεσμα να διατεθεί στην αγορά ποσότητα 4.450 κιλών ψάρια για κατανάλωση. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 26.3.2008, προς τον Αστυνομικό Διευθυντή Λάρνακας, ζήτησαν τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον της εταιρείας στην οποία ανήκει το ιχθυοτροφείο. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσα από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες όπως ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις σχετικά με το θέμα.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η υπόθεση βρίσκεται ενώπιον του Δικαστηρίου και αναμένεται η εκδίκασή της.

(γ) Ψυκτικοί Θάλαμοι στα αεροδρόμια για διατήρηση φρέσκων ψαριών για εξαγωγή. Σε σχετική επιστολή του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών ημερ. 28.11.2006, προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, η οποία κοινοποιήθηκε στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, αναφέρεται η έλλειψη ψυκτικών εγκαταστάσεων στα αεροδρόμια για προσωρινή αποθήκευση νωπών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας τα οποία προορίζονται για εξαγωγή. Όπως αναφέρεται, η έλλειψη κατάλληλης υποδομής, σε συνδυασμό με τις ψηλές θερμοκρασίες και τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται στις πτήσεις, έχει ως αποτέλεσμα να διακόπτεται η αλυσίδα διασφάλισης της ποιότητας των προϊόντων. Όπως αναφέρεται σε σχετική απαντητική επιστολή της εταιρείας η οποία διαχειρίζεται τα αεροδρόμια, ημερ. 10.9.2007, η δημιουργία ψυκτικών θαλάμων αποτελεί ευθύνη των εταιρειών διαχείρισης εδάφους και των εταιρειών αποστολής/παραλαβής εμπορευματοκιβωτίων. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες με επιστολή ημερ. 20.9.2007 κάλεσαν τους ενδιαφερόμενους εξαγωγείς νωπών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες προς τις εταιρείες διαχείρισης εδάφους και αποστολής/παραλαβής εμπορευματοκιβωτίων, για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η διατήρηση της ψυκτικής αλυσίδας καθ' όλη τη διάρκεια της μεταφοράς των νωπών ψαριών αποτελεί νομική υποχρέωση του επιχειρηματία και ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, οι οποίες ελέγχουν την εφαρμογή της νομοθεσίας, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, εφαρμόζουν τις πρόνοιες της Κοινοτικής Νομοθεσίας για την υγιεινή των τροφίμων.

(δ) Παρουσία υδραργύρου πέραν των επιτρεπόμενων ορίων σε νωπά ψάρια. Τα εργαστηριακά αποτελέσματα αναλύσεων ημερ. 19.1.2009 που διεξήχθησαν σε δείγμα νωπών ψαριών που εισήχθησαν στις 19.12.2008 από την Αίγυπτο κατέδειξαν την παρουσία υδραργύρου πέραν του επιτρεπόμενου ορίου. Μέρος της ποσότητας των ψαριών ήδη καταναλώθηκε, ενώ μέρος της καταστράφηκε από τον εισαγωγέα. Εισηγήθηκα όπως, για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων κατανάλωσης νωπών αλιευτικών προϊόντων που θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, η Υπηρεσία εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης της υπάρχουσας διαδικασίας, όπου είναι εφικτό, ώστε να μη διοχετεύονται στην αγορά ψάρια πριν την ολοκλήρωση των εργαστηριακών αναλύσεων.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η πιο πάνω δειγματοληψία διενεργήθηκε στα πλαίσια προγραμματισμένων ελέγχων ρουτίνας στα Συνοριακά Κέντρα Κτηνιατρικών Ελέγχων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 136/2004, στην περίπτωση ελέγχων ρουτίνας, το προϊόν δίδεται στον εισαγωγέα για διάθεσή του στην αγορά, και εάν οι εξετάσεις υποδείξουν την ύπαρξη προβλήματος, το προϊόν που κυκλοφορεί στην αγορά καθώς και αυτό που κατακρατείται, ανακαλείται και καταστρέφεται ή επανεξάγεται, ενώ σε περίπτωση που οι δειγματοληψίες βασίζονται σε υπόνοια ύπαρξης προβλήματος σε συγκεκριμένο φορτίο, το εν λόγω φορτίο δεσμεύεται μέχρι τη λήψη του αποτελέσματος των εργαστηριακών εξετάσεων.

Κλίβανος αποτέφρωσης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αποφάσισαν, το 2003, την αντικατάσταση του κλιβάνου αποτέφρωσης που λειτουργούσε στο χώρο των εργαστηρίων τους, ο οποίος κρίθηκε ότι δεν πληρούσε τις απαιτούμενες προδιαγραφές αναφορικά με τη ρύπανση του περιβάλλοντος, με νέο σύγχρονο κλίβανο. Για το σκοπό αυτό εξασφάλισαν στις 10.6.2003 και 19.8.2003 από τον Δήμο Αγλαντζιάς και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, αντίστοιχα, άδειες ισχύος 18 μηνών για προσωρινή εγκατάσταση του κλιβάνου στο χώρο των εργαστηρίων τους, νοουμένου ότι δεν θα υπήρχε πρόβλημα για τη δημόσια υγεία και ότι θα ξεκινούσαν αμέσως τις διαδικασίες για εξεύρεση άλλου κατάλληλου χώρου για μόνιμη εγκατάσταση του κλιβάνου και των συναφών εγκαταστάσεων. Κατόπιν αιτήματος των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ο Δήμος Αγλαντζιάς έδωσε παράταση της ισχύος της άδειας εγκατάστασης του κλιβάνου μέχρι τις 6.10.2006 ώστε να καταστεί δυνατή η εξεύρεση νέου χώρου μετακίνησής του ο οποίος θα ήταν αποδεκτός από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Το

συνολικό ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά και εγκατάσταση του κλιβάνου ανήλθε στις €458.440 (£268.313) και η λειτουργία του ξεκίνησε στις αρχές του 2006.

Όπως πληροφορήθηκα, ο κλιβανός λειτούργησε κατά τους μήνες Ιανουάριο του 2006 με Απρίλιο του 2007 και λόγω αντιδράσεων από διάφορους επηρεαζόμενους φορείς, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αποφάσισαν, στις 13.4.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του και αποστολή των υλικών για αποτέφρωση στις εγκαταστάσεις εταιρείας, η οποία έχει σχετική άδεια για επεξεργασία ζωικών αποβλήτων.

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 24.4.2007, ζήτησαν από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών έγκριση για πώληση του υπό αναφορά κλιβάνου, η οποία δόθηκε στις 10.10.2007, υπό τον όρο ότι θα διερευνηθεί πρώτα το ενδεχόμενο χρήσης του από άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 22.10.2007 ενημέρωσαν σχετικά τα διάφορα Υπουργεία, αλλά δεν υπήρξε καμία ανταπόκριση με αποτέλεσμα να προχωρήσουν, στις 19.12.2008 με προκήρυξη προσφοράς με ανοικτή διαδικασία. Παρόλο που η προσφορά κατακυρώθηκε στις 2.3.2009, εντούτοις ο προσφοροδότης δεν προσήλθε για υπογραφή της συμφωνίας μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, λόγω αδιευκρίνιστων θεμάτων προδιαγραφών, λειτουργίας και αδειοδότησης του κλιβάνου και ως αποτέλεσμα στις 7.7.2009 κηρύχθηκε έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτή.

Παρατήρησα ότι, όπως προκύπτει, ο κλιβανός λειτουργούσε στο χώρο των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών για περίοδο 16 μηνών χωρίς να έχει εξασφαλιστεί η απαιτούμενη άδεια εκπομπής αερίων αποβλήτων με βάση τις διατάξεις των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμων του 2002 μέχρι 2008. Επίσης, επισήμανα ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες παρέμειναν εκτεθειμένες μετά την άρνηση του επιτυχόντος προσφοροδότη να υπογράψει τη σύμβαση, αφού, ενεργώντας στα πλαίσια που τους παρέχει η νομοθεσία, έκριναν ότι δεν ήταν απαραίτητη η υποβολή εγγύησης συμμετοχής. Τέλος, εξέφρασα την άποψη ότι η διαδικασία εκποίησης του αποτεφρωτήρα επιβάλλεται να επιταχυνθεί, δεδομένης της άποψης της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας ότι η αξία του μειώνεται κατά 10% για κάθε χρόνο από την ημερομηνία της προμήθειας του.

Ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι ορίστηκε επιτροπή με σκοπό την προκήρυξη νέας προσφοράς για πώληση του αποτεφρωτήρα, στην οποία θα ληφθεί πρόνοια για υποβολή εγγύησης συμμετοχής.

Κανονισμός 1774/2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

(α) Υποπροϊόντα ζωικής προέλευσης από πλοία. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1)(ε) του Κανονισμού 1774/2002, τα υπολείμματα τροφίμων από μεταφορικά μέσα που εκτελούν διεθνείς μεταφορές περιλαμβάνονται στα ζωικά υποπροϊόντα κατηγορίας 1. Το άρθρο 4(2) του εν λόγω Κανονισμού καθορίζει ότι τα συγκεκριμένα απόβλητα συλλέγονται, μεταφέρονται και καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 7, και διατίθενται προς αποτέφρωση, μεταποίηση ή ταφή σε χώρο υγειονομικής ταφής εγκεκριμένο βάσει της οδηγίας 1999/31/ΕΚ.

Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της κοινοτικής νομοθεσίας, και μετά από υποδείξεις των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, η Αρχή Λιμένων Κύπρου, με επιστολή της ημερ. 29.10.2008, ανέθεσε σε ιδιωτική εταιρεία τη μεταφορά, διαχείριση και τελική διάθεση των υπολειμμάτων τροφίμων ζωικής προέλευσης που συλλέγονται από τις κουζίνες των πλοίων που φθάνουν στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας από τρίτες χώρες.

Επισήμανα ότι, στην έκθεση σχετικού ελέγχου που έγινε στην Κύπρο το Μάιο του 2009, από τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τίθενται ερωτηματικά ως προς την αποτελεσματικότητά του συστήματος ελέγχου που εφαρμόζεται και γίνονται διάφορες συστάσεις για ενίσχυση του συστήματος οι οποίες όπως πληροφορήθηκα, έχουν υιοθετηθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

(β) Υποπροϊόντα ζωικής προέλευσης από κρεοπωλεία. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1774/2002, τα ζωικά υποπροϊόντα των κρεοπωλείων ανήκουν στα υλικά κατηγορίας 3, τα οποία πρέπει να συλλέγονται, μεταφέρονται και καθίστανται αναγνωρίσιμα σύμφωνα με το άρθρο 7, και να διατίθενται προς αποτέφρωση, μεταποίηση ή άλλες μεθόδους επεξεργασίας όπως καθορίζει ο Κανονισμός.

Με επιστολή του ημερ. 3.9.2008 προς τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Κρεοπωλών, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, παραχώρησε παράταση για την εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού 1774/2002 μέχρι το τέλος του 2008, με την προϋπόθεση ότι μέχρι τις 10.9.2008 θα υπογραφόταν συμφωνία με εταιρεία διαχείρισης αποβλήτων. Καθώς διαφάνηκε ότι η προτεινόμενη, από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Κρεοπωλών, εταιρεία δεν ήταν σε θέση να αναλάβει το εν λόγω έργο, και ενόψει νέων διαβουλεύσεων του Συνδέσμου με άλλες μονάδες διαχείρισης κρεαταποβλήτων, δόθηκε νέα παράταση μέχρι τις 19.1.2009.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες έχουν ήδη προχωρήσει και εφαρμόσει όλες τις διαδικασίες που απαιτούνται έτσι ώστε να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του Κανονισμού σχετικά με τα υποπροϊόντα ζωικής προέλευσης.

Εισαγωγές μη γηγενών ειδών. Σύμφωνα με δημοσίευση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, η εισαγωγή μη γηγενών ειδών, και οι εμπλεκόμενοι κίνδυνοι από την ανεξέλεγκτη αναπαραγωγή και απελευθέρωσή τους, αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες απειλές στη βιοποικιλότητα ενός κράτους. Σύμφωνα με Διάταγμα που εκδόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΚΔΠ 250/90) δυνάμει του περί Μεταδοτικών Νόσων των Ζώων Νόμου (Ν.319(I)/1987), απαγορεύεται η εισαγωγή οποιουδήποτε αριθμού ζώων χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του Διευθυντή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες εκδίδουν τη σχετική άδεια, αφού πρώτα η Υπηρεσία Περιβάλλοντος βεβαιώσει ότι το είδος προς εισαγωγή δεν επηρεάζει την τοπική βιοποικιλότητα, και αφού προσκομιστεί συμπληρωμένο το πρότυπο πιστοποιητικό υγείας του ζώου. Παράλληλα, στα πλαίσια εφαρμογής του Κανονισμού 338/97 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται η έκδοση, από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος, ειδικού πιστοποιητικού στις περιπτώσεις εισαγωγής ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση.

Όπως πληροφορήθηκα από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος, δεν έχει θεσπιστεί μέχρι σήμερα, σε Κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, νομοθετικό πλαίσιο που να διέπει τον έλεγχο εισαγωγής μη γηγενών ειδών που επηρεάζουν την τοπική βιοποικιλότητα, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη ο καταρτισμός καταλόγου με αλλόχθονα επεκτατικά είδη, για τα οποία θα προταθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες προς το Υπουργικό Συμβούλιο η απαγόρευση εισαγωγής στην Κύπρο. Παρατήρησα ότι δεν τηρείται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες μητρώο των μη γηγενών ειδών που βρίσκονται στην Κύπρο που να ενημερώνεται κατάλληλα, και το οποίο θα καθιστά δυνατό τον έλεγχο και την παρακολούθησή τους.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι η τήρηση του μητρώου δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών διότι αυτό δεν προβλέπεται στη νομοθεσία, και ότι οι αρμοδιότητές τους καλύπτουν μόνο θέματα άδειας κατοχής των ειδών αυτών. Για κάλυψη του κενού αυτού η Υπηρεσία Περιβάλλοντος ανέλαβε να ετοιμάσει σχετική τράπεζα πληροφοριών και ταυτόχρονα ανέλαβε να επεξεργαστεί σχετικό νομοσχέδιο.

Ζωολογικός κήπος Λεμεσού. Παρατήρησα ότι ο ζωολογικός Κήπος Λεμεσού εξακολουθεί να λειτουργεί χωρίς να έχει υποβληθεί από το Δήμο Λεμεσού αίτηση για παροχή σχετικής άδειας, αφού οι προϋποθέσεις για παραχώρησή της δεν ικανοποιούνται. Η Οδηγία 1999/22/ΕΚ καθώς και η Κ.Δ.Π. 81/2002, καθορίζουν ότι σε περίπτωση που ζωολογικός κήπος δεν διαθέτει άδεια σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις παροχής άδειας, τότε αυτός παύει να λειτουργεί για το κοινό κατόπιν εντολής της Αρμόδιας Αρχής, και/ή συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για παροχή άδειας, όπως επιβάλλονται από την Αρμόδια Αρχή. Στις 13.10.2008 λήφθηκε αίτημα από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ενημέρωση σχετικά με το θέμα του ζωολογικού κήπου Λεμεσού η οποία, σε επιστολή ημερ. 26.2.2009, σημειώνει ότι η κατάσταση του κήπου δεν φαίνεται να έχει μεταβληθεί σημαντικά από το 2004 και καλεί τις αρμόδιες αρχές να λάβουν επείγοντως μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη συμμόρφωση με την Οδηγία 1999/22/ΕΚ.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ανέρχονταν στις 31.12.2008 στις €703.833, σε σύγκριση με €979.026 (£572.998) στις 31.12.2007. Ποσό ύψους €355.968 οφείλεται από το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και αφορά σε τέλη σφαγής, τα οποία εισπράττει το Σφαγείο για λογαριασμό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και τα οποία, από το 2008, κατακρατεί, ενώ ποσό ύψους €107.603 οφειλόταν από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοβιομηχανίας, το οποίο εισπράχθηκε μέσα στο 2009. Μικρότερο ποσό, ύψους €69.113, οφείλεται από ιδιώτη, και παρόλο που η περίοδος αναστολής εκτέλεσης της απόφασης του Δικαστηρίου για καταβολή του οφειλόμενου ποσού παρήλθε στις 24.2.2006, δεν καταβλήθηκε ακόμα κανένα ποσό. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ενημέρωσαν σχετικά το Γενικό Εισαγγελέα στις 11.4.2007 και έκτοτε δεν φαίνεται να υπήρξε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέλιξη.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τα καθυστερημένα έσοδα από το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, ζητήθηκε η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα βάσει της οποίας αποφασίστηκε να μη ζητηθούν τα τέλη μέχρι να εφαρμοστεί το σχέδιο διάσωσης του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, το οποίο αναμένεται να εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4.19 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

Σχέδια Αναδασμού. Μέχρι τις 31.12.2008 συμπληρώθηκαν 61 αρδευόμενα σχέδια, οκτώ σχέδια ξηρικής καλλιέργειας και τρία μικτά σχέδια, συνολικής έκτασης 17.487 εκταρίων. Παράλληλα βρίσκονται σε εξέλιξη 14 σχέδια αναδασμού συνολικής έκτασης 2.985 εκταρίων και υπό μελέτη άλλα 37, συνολικής υπολογιζόμενης έκτασης 6.383 εκταρίων. Κατά τη διάρκεια του έτους δεν άρχισε η εκτέλεση οποιουδήποτε νέου σχεδίου αναδασμού, ενώ πέντε σχέδια συμπληρώθηκαν μέσα στο έτος.

Εφαρμογή Σχεδίων Αναδασμού. Από τις συνολικές πιστώσεις ύψους €3.246.343, κάτω από το Άρθρο 08591 «Κατασκευή Δρόμων Αναδασμού» του Κεφ. 12.09 «Τμήμα Αναδασμού», δαπανήθηκε κατά το 2008 ποσό €3.231.091 ή ποσοστό 99.53%.

Χρηματοδότηση Σχεδίων Αναδασμού. Η χρηματοδότηση του Σχεδίου Δανειοδότησης Επιτροπών Αναδασμού μέχρι την 31.12.2006 γινόταν από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων, το οποίο διοικείται από το Συμβούλιο Δανειστικών Επιτροπών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 13.7.2006, επικύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου Δανειστικών Επιτροπών για μη περαιτέρω χρησιμοποίηση του Ταμείου Δημόσιων Δανείων για έκδοση νέων δανείων από την 1.1.2007. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, από την 1.1.2007 το ποσό της συνεισφοράς των Επιτροπών Αναδασμού (ιδιοκτητών), καταβάλλεται αρχικά από κρατικούς πόρους μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού και στη συνέχεια ανακτάται από τους ιδιοκτήτες, με την ολοκλήρωση της εφαρμογής των μέτρων ενοποίησης και αναδιανομής.

Όπως πληροφορήθηκα, η ανάκτηση της συνεισφοράς των Επιτροπών Αναδασμού, περιλαμβανομένων και των τόκων, από τους ιδιοκτήτες, διασφαλίζεται πλήρως με την εφαρμογή των προνοιών του περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμου (Ν.22(1)/1997). Σύμφωνα με το άρθρο 34(1) του Νόμου, με την ολοκλήρωση της εφαρμογής των μέτρων ενοποίησης και αναδιανομής ετοιμάζεται πίνακας με το ακριβές ποσό του κόστους του έργου (περιλαμβανομένων και των τόκων για το ποσό που δαπανήθηκε), το οποίο επιμερίζεται στους ιδιοκτήτες. Σύμφωνα με το άρθρο 34(10) του Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος, με γραπτή κοινοποίηση του τελικού καταλόγου δαπανών προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, επιβαρύνει προς όφελος του Τμήματος Αναδασμού, τα τεμάχια των ιδιοκτητών, τα οποία αποδεσμεύονται μετά την πλήρη εξόφληση των υποχρεώσεων των ιδιοκτητών προς το Τμήμα.

Αστικός Αναδασμός. Κατά τη διάρκεια του έτους συνεχίστηκαν οι διεργασίες για την τελική επεξεργασία του νομοσχεδίου για τον αστικό αναδασμό, ο οποίος αποτελεί, σύμφωνα με το Τμήμα, ένα βασικό εργαλείο για την επίτευξη της ορθής διαχείρισης και αξιοποίησης της γης σε περιοχές ανάπτυξης. Το προσχέδιο του νομοσχεδίου ετοιμάστηκε από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και αντιλαμβάνομαι ότι μελετάται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, οι οποίες έχουν υποβάλει τις προκαταρκτικές τους απόψεις.

Επιχορήγηση τόκων. Η καθυστέρηση που παρατηρείται στην τακτοποίηση όλων των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δαπάνες των διαφόρων έργων αναδασμού, λόγω ενστάσεων ή απουσιών των γαιοκτημόνων (άγνωστη διεύθυνση, διαμονή στο εξωτερικό), είχε ως αποτέλεσμα η επιπλέον διαφορά μεταξύ των τόκων που εισπράχθηκαν και αυτών που καταβλήθηκαν να ανέλθει, μέχρι 31.12.2008, σε €1.291.889 (μέχρι 2007 €1.533.395).

Η μείωση της διαφοράς που παρατηρείται οφείλεται στο μειωμένο ποσό τόκων που καταβλήθηκε στους Δανειστικούς Επιτρόπους κατά το 2008, λόγω της μείωσης των υπολοίπων των δανείων, σε σχέση με το ποσό των τόκων που εισπράχθηκε από τους ιδιοκτήτες της γης. Σημειώνεται επίσης ότι, από την 1.1.2007, με την καταβολή της συνεισφοράς της Επιτροπής Αναδασμού από κρατικούς πόρους και της μεθόδου που ακολουθείται για την ανάκτηση τόσο του κόστους όσο και των τόκων, δεν υφίσταται πλέον θέμα διαφοράς τόκων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι γίνεται προσπάθεια για την όσο το δυνατό πιο έγκαιρη τακτοποίηση των υποχρεώσεων των ιδιοκτητών που έχουν σχέση με τις δαπάνες των διαφόρων έργων αναδασμού, με σκοπό τη σταδιακή μείωση της διαφοράς που παρατηρείται μεταξύ των τόκων που εισπράχθηκαν και αυτών που καταβλήθηκαν.

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης, ανερχόταν στις 31.12.2008 σε €976.098 (€983.179 το 2007), και αντιπροσωπεύουν κεφάλαιο €671.017 και τόκους €305.081. Επανάλλαβα την εισήγησή μου για λήψη κατάλληλων μέτρων για την τακτοποίηση όλων των καθυστερήσεων και έγκαιρη εξόφληση των υποχρεώσεων των γαιοκτημόνων έναντι του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχουν εντατικοποιηθεί οι προσπάθειες για είσπραξη των καθυστερημένων δόσεων των δανείων, με στόχο την τακτοποίηση όλων των καθυστερημένων οφειλών.

4.20 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €105.084, σε σύγκριση με €150.705 το 2007, και αντιπροσωπεύουν κυρίως οφειλές δικαιωμάτων και προστίμων από εταιρείες, για τις οποίες έχουν κινηθεί διαδικασίες ποινικών δώξεων και πολιτικών αγωγών. Τα τέλη και μισθώματα από λατομικά προνόμια που δεν έχουν ανανεωθεί, δεν περιλαμβάνονται στα καθυστερημένα έσοδα της Υπηρεσίας.

Δικαιώματα για την εξόρυξη λατομικών υλικών. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία, από 1.8.1990 μέχρι 31.12.2008 εισπράχθηκε συνολικό ποσό €50.706.971, από το οποίο €38.030.239, που αποτελεί το 75% των εισπράξεων, καταβλήθηκαν στις Κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, ως αποζημίωση για την οχληρία που προκαλείται από τη λειτουργία των λατομείων. Το υπόλοιπο ποσό των €12.676.712, κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέχρι 31.12.2008 διατέθηκαν, από διάφορα Τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, συνολικά €11.209.934 για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Λατομικά προνόμια. Σύμφωνα με το άρθρο 9Α (1) του περί Ρύθμισης Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου «καμία αίτηση για παραχώρηση μεταλλευτικής μίσθωσης ή λατομικού προνομίου σε οποιαδήποτε περιοχή δεν γίνεται δεκτή για εξέταση, εκτός αν ο αιτητής έχει προηγουμένως εξασφαλίσει και προσκομίσει μαζί με την αίτησή του ισχύουσα πολεοδομική άδεια αναφορικά με την αιτούμενη μεταλλευτική μίσθωση ή το λατομικό προνόμιο εκδοθείσα δυνάμει των διατάξεων του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου». Λόγω της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση και ανανέωση των πολεοδομικών αδειών των υφιστάμενων λατομείων από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, η Υπηρεσία Μεταλλείων δεν είναι σε θέση να ανανεώνει έγκαιρα τα λατομικά προνόμια και συνεπώς παρατηρείται καθυστέρηση στην είσπραξη των σχετικών τελών και μισθωμάτων με κίνδυνο, σε περίπτωση εγκατάλειψης του λατομείου πριν την ανανέωση της σχετικής πολεοδομικής άδειας, αυτά να μην εισπραχθούν.

Επισήμανα ότι, στις 31.12.2008 λειτουργούσαν 127 λατομεία από τα οποία 64 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει εκ των προτέρων την ανανέωση των λατομικών τους προνομίων και να έχουν καταβάλει τα σχετικά τέλη και μισθώματα.

Μετά από διαβουλεύσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, το Υπουργείο Εσωτερικών εξέδωσε εγκύκλιο ημερ. 8.4.2009, η οποία αναμένεται να επιλύσει το πρόβλημα και η οποία προνοεί τα εξής:

(α) Εντός λατομικής ζώνης χορηγείται πολεοδομική άδεια που έχει διάρκεια ισχύος έξι ετών και η εκάστοτε ανανέωσή της θα έχει διάρκεια ισχύος τριών ετών.

(β) Εκτός λατομικής ζώνης χορηγείται πολεοδομική άδεια διάρκειας ισχύος τεσσάρων ετών και η εκάστοτε ανανέωσή της θα έχει διάρκεια ισχύος δύο ετών.

(γ) Όταν υποβάλλεται αίτηση για ανανέωση άδειας λατομικής ανάπτυξης έξι μήνες πριν από τη λήξη της πολεοδομικής άδειας, θα χορηγείται προσωρινή πολεοδομική άδεια μέχρι την εξέταση και χορήγηση της πολεοδομικής άδειας.

Παράνομη λατόμευση. Κατά τη διάρκεια του 2008, η Υπηρεσία προέβηκε σε 41 καταγγελίες σε σχέση με παράνομες λατομεύσεις. Οι ποινές οι οποίες προβλέπονται σήμερα από τη νομοθεσία δεν θεωρούνται αποτρεπτικές, ενώ τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα, που αφορούν στην κατάσχεση μηχανημάτων, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμα. Για το λόγο αυτό, η Υπηρεσία Μεταλλείων συνέταξε, σε συνεννόηση με τον Αρχηγό Αστυνομίας, σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο και τροποποιητικούς Κανονισμούς, οι οποίοι, αφού έτυχαν της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, υποβλήθηκαν στις 9.9.2008 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, η οποία ακόμα εκκρεμεί. Το Νομοσχέδιο προνοεί, μεταξύ άλλων, την αύξηση των μέγιστων ποινών για παράνομη λατόμευση από €1.708 σε €20.000 και φυλάκιση από ένα σε δύο χρόνια και περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες προνοούν την επιβολή διοικητικού προστίμου ύψους €1.000. Επίσης αναδιαμορφώνεται ο Κανονισμός ο οποίος προνοεί στην κατάσχεση μηχανημάτων, έτσι ώστε να περιλαμβάνει και τη σφράγιση μηχανημάτων, η οποία θεωρείται πρακτικά πιο εφαρμόσιμη τακτική.

Επίσης, στον Προϋπολογισμό της Υπηρεσίας, περιλαμβάνεται σχετικό κονδύλι για την καταβολή υπερωριακών αποζημιώσεων, ώστε να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος των παράνομων λατομεύσεων πέραν των εργάσιμων ωρών.

4.21 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κυπριακή Δημοκρατία.

(α) **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ.) 2007- 2013.** Στα πλαίσια της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013, το Τμήμα έχει ετοιμάσει το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αλιείας, στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι γενικοί στόχοι της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, καθώς και η στρατηγική επίτευξής τους. Για την υλοποίηση του Σχεδίου έχει ετοιμαστεί, με τη βοήθεια των αρμόδιων φορέων, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ.), το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 19.12.2007 και συγχρηματοδοτείται με ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης (κοινοτική και εθνική συμμετοχή) του Ε.Π.ΑΛ. ανέρχεται σε περίπου €39,5 εκ. Μέχρι τις 31.12.2008 είχε δαπανηθεί από το Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 ποσό ύψους €2.894.707.

(β) **Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για την Αλιεία (Ε.Ε.Π.ΑΛ.) 2004 – 2006.** Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση εγκρίθηκε το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για την Αλιεία (Ε.Ε.Π.ΑΛ.) 2004 – 2006, για συνολικές δαπάνες ύψους €7.743.478 (£4.491.219), το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ποσοστό 50% ή 37,5%, ανάλογα με το Μέτρο. Κατά το 2008 διενεργήθηκαν πληρωμές συνολικού ύψους €3.173.388 για τα διάφορα Μέτρα του Ε.Ε.Π.ΑΛ.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008, το σύνολο των δαπανών που διενεργήθηκαν συνολικά στα πλαίσια του Ε.Ε.Π.ΑΛ. ανήλθε στα €7,84 εκ., έχει επιτευχθεί

δηλαδή πλήρης απορρόφηση των σχετικών Κονδυλίων, και μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία έχουν πιστοποιηθεί δαπάνες ύψους €5,85 εκ.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Βάσει του Αρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2847/93, επιβάλλεται στα Κράτη Μέλη η υποχρέωση δημιουργίας ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων και η θέσπιση συστήματος επικύρωσης, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα αντιπαραβολής και εξακρίβωσης των δεδομένων που παρέχονται από το Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών, το Μητρώο Αλιευτικών Σκαφών και των δεδομένων που παρέχονται από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Καταχώρισης και Αναφοράς Αλιευτικών Δραστηριοτήτων.

Για την εφαρμογή των πιο πάνω, και με σκοπό την παρακολούθηση όλων των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών, το Τμήμα προέβη στη σύσταση και λειτουργία Κέντρου Παρακολούθησης Αλιευτικών δραστηριοτήτων και στην αγορά 549 συσκευών δορυφορικού εντοπισμού, 49 από τις οποίες τοποθετήθηκαν σε κυπριακά αλιευτικά σκάφη μεγαλύτερα των 15 μέτρων και 500 σε μικρότερα σκάφη. Η συνολική δαπάνη για την αγορά, εγκατάσταση και τεχνική υποστήριξη των συσκευών δορυφορικού εντοπισμού, η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανήλθε σε €1.857.570 πλέον ΦΠΑ, από την οποία, ποσό ύψους €636.850 έχει ήδη εκταμιευθεί, ενώ αναμένεται η εκταμίευση πρόσθετου ποσού ύψους €372.750.

Το νέο σύστημα παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης των σκαφών, τόσο από τα Κεντρικά Γραφεία, όσο και από τα Επαρχιακά Γραφεία. Η Γενική Διεύθυνση Αλιείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επιστολή της ημερ. 24.1.2008, επισημαίνει αδυναμίες στη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών, οι οποίες αφορούν στη σωστή αντιπαραβολή των στοιχείων και στον έλεγχο, και οι οποίες θα έπρεπε να επιλυθούν εντός του 2008. Αναφέρει επίσης ότι τα Κέντρα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών θα πρέπει να στελεχωθούν επί 24ώρου βάσεως πριν το τέλος του 2008. Όπως αναφέρεται σε σημείωμα του υπεύθυνου λειτουργού προς το Διευθυντή, σε σχέση με τις επισημάνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για αξιοποίηση των δεδομένων του πιο πάνω συστήματος αφού όσον αφορά στα Κεντρικά Γραφεία, τα δύο άτομα που το χειρίζονται απασχολούνται και με άλλα θέματα του Τμήματος, ενώ σε περίπτωση απουσίας τους δεν υπάρχει αντικαταστάτης. Επίσης, όσον αφορά στα έξι Επαρχιακά Γραφεία, οι χειριστές συστήματος είναι επιφορτισμένοι και με άλλα καθήκοντα, με αποτέλεσμα να μην ασκείται επαρκής παρακολούθηση του συστήματος. Σε σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ημερ. 10.3.2009, επισημαίνεται ότι λόγω των προβλημάτων αυτών δεν διενεργείται συστηματική αντιπαραβολή στοιχείων του Συστήματος Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών με άλλα δεδομένα. Ενόψει των πιο πάνω, καθώς και του σημαντικού ποσού που δαπανήθηκε για το πιο πάνω σύστημα, ζήτησα όπως ενημερωθώ για τα μέτρα που προτίθεται το Τμήμα να λάβει για την καλύτερη αξιοποίησή του και για πλήρη συμμόρφωση με τις κοινοτικές Οδηγίες και Κανονισμούς.

Προσφορά Αρ. 18/2008 για την αγορά σύνθετου συστήματος καταχώρισης, αναφοράς, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διαβίβασης δεδομένων σχετικά με τις αλιευτικές δραστηριότητες (αλιεύματα, εκφορτώσεις, πωλήσεις και μεταφορτώσεις) σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς. Το Σεπτέμβριο 2008 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό με το σύστημα των δύο φακέλων, για την αγορά σύνθετου συστήματος καταχώρισης, αναφοράς, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διαβίβασης δεδομένων σχετικά με τις αλιευτικές δραστηριότητες (αλιεύματα, εκφορτώσεις, πωλήσεις και μεταφορτώσεις), καθώς και για την παροχή των απαιτούμενων δορυφορικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς, με εκτίμηση δαπάνης €250.000 + ΦΠΑ. Ενώ έγγραφα προσφοράς είχαν προμηθευτεί 19 προσφοροδότες, προσφορά υπέβαλαν τελικά μόνο 2. Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε στην έκθεση της προς το Συμβούλιο Προσφορών, όπως ο ένας εκ των δύο προσφοροδοτών αποκλειστεί επειδή δεν είχε υποβάλει κατάλληλη εγγύηση συμμετοχής, ενώ για τον δεύτερο, παρά τις επιφυλάξεις της ως προς την καταλληλότητα του ηλεκτρονικού εξοπλισμού που προσέφερε, καθώς και της ασάφειας ως προς το κόστος χρέωσης των δορυφορικών υπηρεσιών, εισηγήθηκε – κατόπιν των διευκρινίσεων που ζητήθηκαν και δόθηκαν – όπως του κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στο ποσό των €299.608 + ΦΠΑ. Τον Ιανουάριο 2009 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αφού έκρινε ότι καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού, αποφάσισε την ακύρωσή του. Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του θέματος στο Συμβούλιο

Προσφορών, διαπιστώθηκε ότι, ενώ ο διαγωνισμός είχε προκηρυχθεί με το σύστημα των δύο φακέλων, κατά το άνοιγμα των προσφορών είχαν ανοιχθεί εκ παραδρομής και οι δύο φάκελοι (τεχνικός και οικονομικός).

Το Φεβρουάριο 2009, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, ο προσφοροδότης, του οποίου η προσφορά συστηνόταν από την επιτροπή αξιολόγησης για κατακύρωση, καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της απόφασης ακύρωσης του διαγωνισμού. Η ΑΑΠ αποφάσισε τον Ιούλιο 2009 την ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, επειδή έκρινε ότι υπήρξε ουσιαστική παρατυπία κατά παράβαση των όρων του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα η όλη διαδικασία αξιολόγησης που ακολουθήθηκε να είναι παράτυπη και παράνομη. Επίσης, έκρινε επιπρόσθετα ότι η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών ήταν ανατιολόγητη, χωρίς ειδική αιτιολογία για την απόκλιση από την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης.

Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τον Αύγουστο 2009, το διορισμό ad-hoc επιτροπής για αξιολόγηση της μοναδικής έγκυρης προσφοράς.

Τελικά, κατά τη συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών, που έγινε τον Οκτώβριο 2009, διαπιστώθηκε ότι η ισχύς των προσφορών είχε λήξει το Μάρτιο 2009, ως εκ τούτου η όλη διαδικασία θεωρήθηκε ως λήξασα.

Δημιουργία Ιχθυόσκαλας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Καν. 852/2004, 853/2004 και 854/2004) τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα, και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων. Η μη ύπαρξη κατάλληλης ιχθυόσκαλας στην Κύπρο επισημαίνεται και σε σχετική έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών ημερ. 31.10.2000 η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εισάγει πλέον άγρια θαλάσσια ψάρια που προέρχονται από Κυπριακά αλιευτικά σκάφη.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 1.8.2001, ενέκρινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας σε χώρο εκτός του περιφραγμένου χώρου του νέου λιμανιού Λεμεσού, ο οποίος δημιουργήθηκε μετά από επιχωμάτωση του θαλάσσιου χώρου που εφάπτεται στο έδαφος των Βρετανικών Βάσεων Ακρωτηρίου στα δυτικά και στο Λιμενοβραχίονα του Νέου Λιμανιού Λεμεσού στα βόρεια.

Τον Οκτώβριο του 2003, το κόστος κατασκευής του έργου, το οποίο επανεκτιμήθηκε στα £6 - £6,5 εκ., κρίθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού, ως υπερβολικά ψηλό και προτάθηκε όπως διερευνηθούν εναλλακτικοί χώροι ανέγερσης του έργου, με επικρατέστερο το λιμάνι Λάρνακας. Έπειτα από αλληπάλληλες συσκέψεις, στις οποίες η Αρχή Λιμένων αρνήθηκε να παραχωρήσει μέρος του λιμανιού της Λάρνακας για την ανέγερση της ιχθυόσκαλας και οι άλλες εναλλακτικές προτάσεις απορρίφθηκαν, αφού κρίθηκαν ακατάλληλες, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 10.3.2005, ενέκρινε εκ νέου την ανέγερση της ιχθυόσκαλας στο λιμάνι Λεμεσού σε τρεις φάσεις έναντι συνολικής δαπάνης £6,7 εκ. Ωστόσο, λόγω αξιώσεων των Αρχών των Βρετανικών Βάσεων, για την κυριότητα του χώρου ανέγερσης του έργου, η διαδικασία εκτέλεσής του στην υπό αναφορά περιοχή αναστάληκε.

Το Τμήμα ανέθεσε σε σύμβουλο/μελετητή τη μελέτη εναλλακτικών λύσεων για την κατασκευή της ιχθυόσκαλας στο νέο λιμάνι Λεμεσού καθώς και την εκτίμηση του κόστους κατασκευής κάθε λύσης και αφού αξιολογήθηκαν όλες οι εναλλακτικές θέσεις χωροθέτησης που προτείνονταν στη μελέτη, η Τεχνική Επιτροπή Αξιολόγησης κατέληξε ότι η καλύτερη πρόταση είναι ανατολικά του λιμανιού, με υπολογιζόμενο κόστος €38 εκ.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 11.12.2008, το κόστος του έργου θεωρήθηκε πολύ ψηλό και μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή, το Τμήμα ανέθεσε στον σύμβουλο/μελετητή τη μελέτη κοστολόγησης εναλλακτικών λύσεων για ανέγερση της ιχθυόσκαλας στην περιοχή Βασιλικού. Ο μελετητής πρότεινε τρεις εναλλακτικές λύσεις με εκτιμημένο κόστος €8,4 εκ., 18,3 εκ. και €18,6 εκ., αντίστοιχα. Στις 4.5.2009, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αποφασίστηκε όπως,

(α) διαβιβαστεί σχετική επιστολή προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής Λιμένων Κύπρου ώστε η Αρχή Λιμένων Κύπρου να εντάξει στο σχέδιο που ετοιμάζει για την περιοχή Βασιλικού, τη χωροθέτηση της ιχθυόσκαλας και την υποδομή για εξυπηρέτηση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας της περιοχής, και

(β) το Τμήμα αναθέσει σε οίκο την ετοιμασία Προκαταρκτικής Έκθεσης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για το θέμα της σκόνης και για το κατά πόσο συνάδει η δημιουργία ιχθυόσκαλας με το συγκεκριμένο χώρο.

Στις 12.8.2009, η Αρχή Λιμένων ζήτησε τις απόψεις της Αν. Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ως προς τις προτάσεις των συμβούλων του έργου για διάφορα θέματα, μεταξύ των οποίων το σχεδιασμό και χωροθέτηση της ιχθυόσκαλας, ώστε αυτές να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό των λιμενικών έργων.

Όπως προκύπτει, μετά από πάροδο οκτώ χρόνων από τη λήψη της αρχικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Στις 21.12.1987 η Αρχή Λιμένων Κύπρου παραχώρησε άδεια χρήσης διάφορων λιμενικών χώρων, έναντι ενοικίου, στο Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών, στους οποίους περιλαμβάνεται και το λιμάνι στο Λατσί. Η υπό αναφορά άδεια χρήσης ανανεώνεται ετησίως και αναφέρει ρητώς ότι δεν δημιουργεί οποιαδήποτε συμβατική υποχρέωση της Αρχής Λιμένων έναντι του Τμήματος ενώ της δίνει το δικαίωμα να διακόψει, ακυρώσει, ανακαλέσει ή τροποποιήσει την άδεια ύστερα από προειδοποίηση τριών μηνών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 30.8.1995, ανάθεσε σε Διυπουργική Επιτροπή τη διεξαγωγή μελέτης για ανάκτηση, από τη Δημοκρατία, της κυριότητας λιμενικών χώρων που δεν χρησιμοποιούνται ως εμπορικά λιμάνια από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, στους οποίους περιλαμβάνονταν και το λιμάνι στο Λατσί. Η Διυπουργική Επιτροπή εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων, την ανάκτηση του λιμανιού στο Λατσί αφού προηγηθεί διαπραγμάτευση με την Αρχή Λιμένων αναφορικά με το ύψος της αποζημίωσης που θα καταβαλλόταν, και το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 16.12.1998, ενέκρινε την εισήγηση αυτή. Στη συνέχεια, με απόφασή του ημερ. 24.11.1999, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως αποδεχθεί την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής Λιμένων για παραχώρηση της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί στη Δημοκρατία για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας έναντι χρηματικής αποζημίωσης η οποία θα καθοριζόταν από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Το θέμα της ανάκτησης της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί δεν εξετάστηκε περαιτέρω γιατί κρίθηκε ότι θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα στην ανάκτηση του χώρου για κατασκευή του αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι, για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας.

Έτσι, αντί για την ανάκτηση του λιμανιού στο Λατσί, η Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε την επέκτασή του για εξυπηρέτηση των αναγκών της περιοχής, και παρόλο που η Αρχή Λιμένων Κύπρου θα διατηρούσε την ιδιοκτησία του, τη διαχείρισή του, για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας, θα είχε το Τμήμα. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη για την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ήταν £3,2 εκ. Η δαπάνη για την επέκταση του λιμανιού ανήλθε σε £3.478.775 πλέον Φ.Π.Α., ενώ ετοιμάστηκε προσχέδιο συμφωνίας για παραχώρηση, ως αντισταθμίσιματος, της λιμενολεκάνης «Α» για χρήση από αλιευτικά σκάφη, η οποία θα κηρυσσόταν ως αλιευτικό καταφύγιο, το οποίο, ωστόσο, δεν οριστικοποιήθηκε.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 20.11.2007, αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως προωθηθεί διάταγμα κήρυξης της λιμενολεκάνης «Α» και του αντίστοιχου χερσαίου χώρου στο λιμάνι Λατσιού ως αλιευτικού καταφυγίου δυνάμει του άρθρου 3(1) των περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμων του 1990 και 2003, το οποίο ακόμα εκκρεμεί.

Όπως προκύπτει, το κράτος δαπάνησε ένα πολύ σημαντικό κονδύλι για την επέκταση του λιμανιού στο Λατσί, ενώ τα οφέλη που προέκυψαν από την επένδυση αυτή τα καρπώνεται η Αρχή

ή Λιμένων, η οποία όχι μόνο διαχειρίζεται και εισπράττει τέλη για τη λιμενολεκάνη «Β», αλλά εισπράττει ενοίκια και από το Τμήμα για τη χρήση της λιμενολεκάνης «Α». Επισημάναν επίσης ότι η μη κήρυξη του λιμανιού στο Λατσί ως αλιευτικού καταφυγίου, έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να εφαρμοστούν από το Τμήμα οι διατάξεις των περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμων του 1990 και 2003 και των σχετικών Κανονισμών αναφορικά με την ορθολογιστική διαχείριση του χώρου (πχ επιβολή τελών ελλιμενισμού, συντονισμός ελλιμενισμού, καταγγελία παραβάσεων κλπ). Εξέφρασα την άποψη ότι, εάν τελικά δεν παραχωρηθούν οποιαδήποτε αντισταθμιστικά οφέλη στο Τμήμα από την Αρχή Λιμένων για τη δαπάνη που διενεργήθηκε για επέκταση και αναβάθμιση του λιμανιού στο Λατσί, τότε θα πρέπει να εξεταστεί με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων αν αυτό αποτελεί κρατική ενίσχυση προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου και αν αυτή είναι συμβατή με το κοινοτικό κεκτημένο.

Για το θέμα, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, στις 9.7.2008, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Όπως διαπιστώθηκε, η Αρχή Λιμένων Κύπρου εμμένει στη θέση ότι, βάσει νομικής συμβουλής που εξασφάλισε, τίθεται σε αμφισβήτηση η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για αποχαρκτηρισμό του λιμανιού του Λατσιού, από λιμάνι σε μαρίνα και αλιευτικό καταφύγιο και εμμένει στη διατήρηση της κυριότητας του χώρου. Συνεπώς, συμφωνήθηκε ότι θα πρέπει να ληφθεί πολιτική απόφαση για οριστική διευθέτηση του θέματος η οποία, όπως αντιλαμβάνομαι, θα λαμβάνει υπόψη και τη δαπάνη που διενεργήθηκε από το Τμήμα.

Σχέδιο Ασφάλισης Αλιευτικών Σκαφών. Η ανάγκη δημιουργίας προϋποθέσεων φερεγγυότητας των επαγγελματιών ψαράδων και η επιβαλλόμενη ασφαλιστική κάλυψη έναντι των θαλάσσιων κινδύνων επέβαλαν την εισαγωγή του πιο πάνω Σχεδίου, το οποίο λειτουργεί από τον Απρίλιο του 1976, υπό την ευθύνη του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών. Το Σχέδιο καλύπτει τους επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι επιλέγουν εθελοντικά να ασφαλίσουν τα σκάφη τους. Όσοι όμως από τους επαγγελματίες ψαράδες έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους με εγγύηση των δανείων την υποθήκευση των σκαφών τους, υποχρεούνται, με βάση τους όρους του συμβολαίου του δανείου, να ασφαλίζουν το σκάφος τους στο πιο πάνω Σχέδιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, η υποχρέωση ασφάλισης του σκάφους, η οποία απορρέει από το συμβόλαιο του δανείου, δεν παρακολουθείται από το Τμήμα και ότι, κατόπιν ανακίνησης του θέματος από τους Δανειστικούς Επιτρόπους, ανατέθηκε στο Τμήμα η επιθεώρηση και εκτίμηση των υποθηκευμένων σκαφών σε όλες τις επαρχίες.

Το Ταμείο του Σχεδίου διαχειρίζονται από κοινού ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και ο Υπουργός Οικονομικών. Τα έσοδα του Ταμείου κατατίθενται σε τμηματικό λογαριασμό καταθέσεων της Κυβέρνησης, και τους τόκους επωφελείται το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

(α) Οικονομική Κατάσταση. Οι εισπράξεις ασφαλιστρών κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε €8.631 (€9.908 το 2007) και οι πληρωμές για αποζημιώσεις σε €1.448 (€2.959 το 2007) με αποτέλεσμα το αποθεματικό του Σχεδίου στις 31.12.2008 να ανέλθει στις €111.070 (€103.888 το 2007), ποσό που θεωρείται ανεπαρκές για την κάλυψη απαιτήσεων που ενδεχομένως να προκύψουν από τους ασφαλιζόμενους κινδύνους, με αποτέλεσμα η βιωσιμότητα του Σχεδίου να τίθεται υπό αμφισβήτηση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, παρόλο που η αμφισβήτηση της βιωσιμότητας του Σχεδίου είναι δεδομένη, το Σχέδιο λειτουργεί για 33 χρόνια και στηρίζει τους ασφαλιζόμενους χωρίς σοβαρά κωλύματα και ότι, λόγω μείωσης των ατυχημάτων κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια, χωρίς ανάλογη μείωση του αριθμού ασφαλιζόμενων, προστίθεται θετικό ετήσιο υπόλοιπο στο ταμείο του Σχεδίου.

(β) Μειωμένη Ανταπόκριση Ψαράδων. Παρά το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν περίπου 500 επαγγελματικές άδειες αλιείας (527 το 2007), μόνο 57 ψαράδες (59 το 2007) ή ποσοστό περίπου 11,4% κατέβαλαν ασφαλιστρα για συμμετοχή στο Σχέδιο. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, αρκετοί επαγγελματίες ψαράδες, οι οποίοι έχουν συνάψει δάνεια από τους

Δανειστικούς Επιτρόπους και είναι συνεπώς υποχρεωμένοι, σύμφωνα με τους όρους των δανείων, να ασφαλίσουν τα σκάφη τους, δεν το έχουν πράξει.

4.22 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών. Ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας συστάθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 1994 με σκοπό την προώθηση της ισότητας και των δικαιωμάτων της γυναίκας και υπάγεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Η Κυπριακή Δημοκρατία/Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, συνήψε τρεις ξεχωριστές συμβάσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τη διεκπεραίωση τριών προγραμμάτων σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων, με αριθμούς αναφοράς VS/2004/0280, VS/2005/0333 και VS/2006/0323.

Το πρώτο πρόγραμμα, που αφορούσε στη σύμβαση VS/2004/0280, ολοκληρώθηκε στις 31.12.2005. Μετά από έλεγχο που διενήργησαν τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 21-25 Μαΐου 2007, διαπιστώθηκαν διάφορες αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση και τεκμηρίωση αριθμού δαπανών, λόγω της σοβαρότητας των οποίων, εισηγήθηκαν την ανάκτηση/επιστροφή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή του ποσού των €218.786 από το σύνολο των €291.212 που είχαν εμβαστεί στο Υπουργείο στα πλαίσια του προγράμματος. Η εισήγηση υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία παρέπεμψε το θέμα στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για διεξαγωγή έρευνας. Στο μεταξύ, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ενόψει πληροφοριών που καταδείκνυαν το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων, παρέπεμψε το θέμα στον Αρχηγό Αστυνομίας για διεξαγωγή ανάκρισης, βάσει της οποίας ο Γενικός Εισαγγελέας άσκησε ποινική δίωξη, η εκδίκαση της οποίας ακόμα εκκρεμεί. Επιπρόσθετα, η συντονίστρια των πιο πάνω προγραμμάτων η οποία διαχειριζόταν τη χρηματοδότηση και συντόνιζε/οργάνωνε τις δράσεις στα πλαίσια των υπό αναφορά προγραμμάτων καταχώρισε, στις 27.10.2008, αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον του τέως Υπουργού, του Γενικού Διευθυντή και ενός λειτουργού του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Γενικού Εισαγγελέα, με την οποία αιτείται χρηματικής αποζημίωσης συνολικού ύψους €161.020 πλέον έξοδα, η εκδίκαση της οποίας επίσης εκκρεμεί.

Λόγω των σοβαρών αδυναμιών που προέκυψαν σε σχέση με την οικονομική διαχείριση του πρώτου προγράμματος, και κατόπιν παράκλησης του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, η Υπηρεσία μου εξέτασε τα άλλα δύο προγράμματα τα οποία το Υπουργείο ανέλαβε να διεκπεραιώσει σε σχέση με τις συμβάσεις με αρ. αναφοράς VS/2005/0333 και VS/2006/0323. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο αναφέρονται λεπτομερώς στην προηγούμενη Έκθεσή μου, ενώ λόγω των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, αντίγραφο της σχετικής έκθεσής μου υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Επίσης, κατά τη συμμετοχή εκπροσώπου της Υπηρεσίας μου στο AFCOS Roundtable meeting που διεξήχθη στη Μάλτα στις 13 και 14 Νοεμβρίου 2008 είχαμε την ευκαιρία να συζητήσουμε περαιτέρω το θέμα της πιο πάνω υπόθεσης με άτομα της OLAF, αφού η υπόθεση αυτή χρησιμοποιήθηκε στις παρουσιάσεις τους ως παράδειγμα καλής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και OLAF. Όπως προέκυψε από τη συζήτηση, το Υπουργείο θα μπορούσε ενδεχομένως να διεκδικήσει τη συγχρηματοδότηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν για υλοποίηση των πιο πάνω συμβάσεων και οι οποίες μπορούν να τεκμηριωθούν. Συνεπώς, εισηγήθηκα προς το Υπουργείο όπως προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες το συντομότερο δυνατό, ώστε να καταστεί δυνατός ο εντοπισμός των δαπανών αυτών, οι οποίες θα πρέπει στη συνέχεια να κοινοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με αίτημα τη μη εξαίρεσή τους από τη συγχρηματοδότηση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, προχώρησε στην καταγραφή των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν για υλοποίηση των συμβάσεων VS/2005/0333 και VS/2006/0323 σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου. Στη συνέχεια, αφού διευκρινιστούν κάποια ζητήματα σε

συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως θα κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις επιλέξιμες δαπάνες για διεκδίκηση της συγχρηματοδότησής τους.

Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

(α) Η Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας δημιουργήθηκε με τον περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμο του 2006 (Ν.9(Ι)/2006), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.2.2006. Σύμφωνα με το Νόμο, η Αρχή είναι ανεξάρτητη και υπάγεται απευθείας στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο διορίζει τα πέντε μέλη της.

Ο Προϋπολογισμός της Αρχής περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ως ξεχωριστό Κονδύλι. Συνεπώς, για τη διενέργεια των δαπανών της Αρχής απαιτείται η συγκατάθεση του Υπουργείου. Το σύνολο των δαπανών της Αρχής για το 2008 ανήλθε στις €309.736. Σημειώνεται, ότι κατά το υπό αναφορά έτος εξετάστηκαν από την Αρχή 14 υποθέσεις που εκκρεμούσαν από το 2007, καθώς και 42 υποθέσεις που υποβλήθηκαν εντός του έτους.

(β) Από τον έλεγχο των εξόδων της Αρχής παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(α) του Ν.9(Ι)/2006, η Αρχή δύναται να αναθέτει τη διεξαγωγή ανακρίσεων σε πρόσωπα που διορίζονται από την Αρχή ως ανακριτές. Η πραγματική δαπάνη για το Άρθρο 03594 «Νομικά Έξοδα Κρατικών Αγωγών και Υποθέσεων» του Κεφαλαίου 13.01.12 «Ανεξάρτητη Αρχή Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας» για το έτος 2008 ανήλθε στις €168.564 και αφορά στην αποζημίωση ανακριτών για τη διεξαγωγή ανακρίσεων για την Αρχή και σε οδοιπορικά.

Παρόλο που δαπανήθηκε σημαντικό ποσό κατά το έτος για τη διεξαγωγή ανακρίσεων από τους ανακριτές, διαπίστωσα ότι δεν ασκήθηκε ικανοποιητικός έλεγχος από το λογιστήριο του Υπουργείου για βεβαίωση της ορθότητας των καταστάσεων που υποβλήθηκαν από την Αρχή για την πληρωμή των ανακριτών, αφού κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου εντοπίστηκαν λανθασμένες πληρωμές, οι οποίες, όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, έχουν στο μεταξύ διευθετηθεί.

- (ii) Κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου της Υπηρεσίας μου, το Μάρτιο 2009, εκκρεμούσε ακόμα η πληρωμή, από το λογιστήριο του Υπουργείου, συνολικού ποσού ύψους €7.657 περίπου σε οκτώ ανακριτές για οδοιπορικά (συνολικά 29.147 χιλιόμετρων) που αφορούν στην περίοδο 15.5-9.12.2008 η οποία, όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, έχει στο μεταξύ καταβληθεί στους δικαιούχους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, σε επιστολή του ημερ. 27.11.2008, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, υπέδειξε ότι η σχέση του, ως προϊστάμενος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, στο οποίο υπάγεται διοικητικά η Αστυνομία, από τη μία, και ως ελέγχοντος λειτουργού για το Κονδύλι που αφορά στις δαπάνες της Αρχής, από την άλλη, δημιουργεί αντικειμενικά αδυναμία ή τουλάχιστον, σοβαρή δυσχέρεια στην άσκηση διοικητικού ή/και οικονομικού ελέγχου στην Αρχή. Ανέφερε επίσης ότι, στα πλαίσια ενδεχόμενης προσπάθειάς του να περιορίσει τις σχετικές δαπάνες της Αρχής και να ασκήσει ουσιαστικό έλεγχο, θα ερμηνευτεί μετά βεβαιότητας ως προσπάθειά του να εμποδίσει το έργο της Αρχής. Αναγνωρίζοντας ότι η παρούσα διευθέτηση ενδεχομένως να δημιουργεί δυσχέρειες, εισηγήθηκα και εγώ όπως το θέμα επανεξεταστεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

4.23 ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 29.9.1993, αποφάσισε την εξεύρεση κρατικής γης για την ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και για το σκοπό αυτό αποφάσισε την εκχώρηση τριών συνεχόμενων κρατικών τεμαχίων στη Λευκωσία καθώς και τη διαπραγμάτευση για αγορά τέταρτου τεμαχίου στην ίδια περιοχή. Στη συνέχεια, και αφού εξαντλήθηκαν τα περιθώρια διαπραγμάτευσης με τον ιδιοκτήτη του τέταρτου τεμαχίου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 15.10.1996, την απαλλοτρίωση του υπό

αναφορά τεμαχίου. Η σχετική γνωστοποίηση και το διάταγμα απαλλοτρίωσης της ιδιωτικής γης δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.10.1996 και 15.11.1996, αντίστοιχα και η αποζημίωση του ιδιώτη ιδιοκτήτη για την αξία της γης, περιλαμβανομένων και των εξόδων του εκτιμητή, συνολικού ύψους €856.009 (£501.000) καταβλήθηκαν τον Απρίλιο του 1997.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 19.3.1999 προκήρυξε γενικό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό μελέτης για το κτίριο του Κρατικού Αρχείου στη Λευκωσία, και την 1.11.2001 υπογράφηκε το συμβόλαιο για την ετοιμασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, η οποία εκδόθηκε την ίδια ημέρα, το κόστος του κτιρίου υπολογίστηκε σε €9,2 εκ. (£5,4 εκ.), οι κατασκευαστικές εργασίες αναμενόταν να αρχίσουν το Νοέμβριο του 2003 και το έργο να είχε ολοκληρωθεί το Νοέμβριο του 2005, ενώ σύμφωνα με τις προτάσεις που υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για τους Προϋπολογισμούς των ετών 2008-2010, οι συνολικές πιστώσεις που απαιτούνται για ολοκλήρωση του έργου ανέρχονται σε €16,2 εκ. (£9,5 εκ.). Παρατήρησα ότι τα αρχιτεκτονικά και στατικά σχέδια, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές των εγγράφων προσφορών, τα οποία είναι απαραίτητα για την προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού για εκτέλεση του έργου, ετοιμάστηκαν από τους συμβούλους αρχιτέκτονες και υποβλήθηκαν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων και στην Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία για απόψεις, με μεγάλη καθυστέρηση, τον Αύγουστο του 2006.

Επισημάνω ότι, στον Προϋπολογισμό για το 2003, είχε περιληφθεί πρόνοια ύψους £500.000 η οποία όμως δεν κατέστη δυνατό να αξιοποιηθεί αφού τα απαραίτητα σχέδια δεν ήταν έτοιμα από τους μελετητές. Επίσης, παρόλο που το Υπουργείο είχε περιλάβει στις προτάσεις του για τους Προϋπολογισμούς των ετών 2005, 2006 και 2007 ποσά ύψους £830.000, £900.000 και £900.000, αντίστοιχα για προώθηση του έργου, οι πρόνοιες που τελικά περιλήφθηκαν στους εγκεκριμένους Προϋπολογισμούς ανήλθαν σε μόνο £100.000, £10 και £10, αντίστοιχα. Στον Προϋπολογισμό για το έτος 2008 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €1,7 εκ. για την ανέγερση του κτιρίου, ωστόσο δεν έγινε καμία δαπάνη για το έργο.

Στις 6.12.2006 ο πρώην ιδιώτης ιδιοκτήτης της γης, η οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, απαλλοτριώθηκε το 1996 ζήτησε από την Κυπριακή Δημοκρατία την επιστροφή της εξαιτίας του ότι δεν πραγματοποιήθηκε ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Μετά την άρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα γη, ο ιδιοκτήτης κατέθεσε στις 7.3.2007 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία ζητούσε την ακύρωση της σχετικής απόφασης της Κυπριακής Δημοκρατίας για μη επιστροφή της υπό αναφορά ακίνητης ιδιοκτησίας. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, με επιστολή του ημερ. 22.10.2007, προς το δικηγόρο του εν λόγω ιδιοκτήτη, εισηγήθηκε τη διευθέτηση της αγοράς του τεμαχίου από τη Δημοκρατία με ιδιωτική συμφωνία, αφού πρώτα ανακληθεί η απαλλοτρίωση, πρόταση η οποία έγινε αποδεκτή από τον ιδιοκτήτη. Η υπό αναφορά πρόταση προβλέπει όπως η τιμή πώλησης του ακινήτου καθοριστεί στις €598.011 (£350.000) επιπλέον του ήδη καταβληθέντος ποσού των €856.009 (£501.000) για την απαλλοτρίωση, καθώς επίσης και καταβολή, προς όφελος του ιδιοκτήτη, όλων των φόρων, τελών και δικαιωμάτων που θα προκύψουν λόγω της πώλησης. Με βάση τα πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 17.1.2008, ακύρωσε την απόφασή του ημερ. 15.10.1996, που αφορούσε στην απαλλοτρίωση του ιδιωτικού τεμαχίου και ενέκρινε την προαναφερθείσα συμφωνία αγοράς του ακινήτου.

Παρατήρησα ότι, παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 16 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου και το δημόσιο κατέβαλε κατά τα έτη 1997-2008 ποσό συνολικού ύψους €1.497.092 (£876.209), για την απόκτηση της γης (€856.009, £501.000), αμοιβή για την διενέργεια του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού (€183.042, £107.130), αμοιβή για την ετοιμασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων (€423.868, £248.079) και αμοιβή για την εκπόνηση μελετών από τους Συμβούλους Μελετητές (€34.172, £20.000), εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Επισημάνω ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην εκτέλεση του έργου είχε ως αποτέλεσμα, πέραν της σημαντικής αύξησης της υπολογιζόμενης δαπάνης του έργου από €9,2 εκ. (£5,4 εκ.) σε €16,2 εκ. (£9,5 εκ.), να προκύψει ανάγκη για την καταβολή του επιπρόσθετου ποσού των €598.011 (£350.000) στον πρώην ιδιοκτήτη της ιδιωτικής γης ενώ τα συνολικά ενοίκια που καταβλήθηκαν για την κάλυψη των αναγκών του Κρατικού Αρχείου κατά τα τελευταία πέντε έτη ανήλθαν σε €570.494. Πέραν των πιο πάνω

ποσών, θα πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη και το σημαντικό διοικητικό κόστος απασχόλησης αριθμού λειτουργών της Δημόσιας Υπηρεσίας, κατά τα έτη 1996 – 2008, σε σχέση με το υπό αναφορά έργο.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, έχει ολοκληρωθεί η μεταβίβαση του υπό αναφορά ακινήτου από την πρώην ιδιοκτήτριά του στην Κυπριακή Δημοκρατία ενώ η ανέγερση του Κρατικού Αρχείου συμπεριλήφθηκε στις προτάσεις του Προϋπολογισμού για το μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό πλαίσιο 2010 – 2012.

Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού. Όπως πληροφορήθηκα, η διασπορά του αρχειακού υλικού σε έξι αποθηκευτικούς χώρους σε διαφορετικά σημεία της Λευκωσίας, δυσχεραίνει την όλη διεκπεραίωση της εργασίας του Κρατικού Αρχείου ενώ οι υπό αναφορά αποθηκευτικοί χώροι δεν έχουν κτιστεί με κατάλληλες προδιαγραφές για φύλαξη ευαίσθητων εγγράφων. Τα κτίρια στα οποία βρίσκονται τα έξι αρχειοφυλάκια είναι ιδιωτικοί υπόγειοι ή ημιυπόγειοι χώροι και έχουν μετατραπεί σε αρχειοφυλάκια με τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές. Τα αρχειοφυλάκια δεν έχουν εγκατεστημένα συστήματα ασφάλειας ενώ, παρόλο που έχουν εγκατεστημένο σύστημα πυρανίχνευσης, δεν διαθέτουν σύστημα πυρόσβεσης. Επίσης, μόνο ένας από τους έξι χώρους διαθέτει σύστημα ελεγχόμενου κλιματισμού για εναλλαγή του αέρα, ενώ δεν υπάρχει σε κανένα κτίριο ειδικός χώρος για φύλαξη απορρήτων εγγράφων με κατάλληλες προδιαγραφές. Από επιτόπια επίσκεψη στο αρχειοφυλάκιο που στεγάζεται στον υπόγειο χώρο του κτιρίου των κεντρικών γραφείων του Κρατικού Αρχείου, διαπιστώθηκαν εμφανή σημεία διάβρωσης από υγρασία, και όπως μου αναφέρθηκε, κατά τις βροχερές μέρες το ταβάνι και οι τοίχοι μάζουν νερό. Από φωτογραφίες που μου δόθηκαν από την Έφορο Κρατικού Αρχείου, φαίνεται επίσης η καταστροφή αρχειακού υλικού από εισδοχή νερού σε δεύτερο αρχειοφυλάκιο, η οποία χαρακτηρίζεται ως μη αναστρέψιμη, καθώς και η εμφάνιση μούχλας στα ειδικά κιβώτια αποθήκευσης άλλου αρχειοφυλακίου, τα οποία, όπως ενημερώθηκα, καθαρίστηκαν μεν προσωρινά, αλλά, λόγω υγρασίας, υπάρχει πιθανότητα να παρουσιάσουν ξανά το ίδιο πρόβλημα.

Ενοικίαση πρόσθετου αποθηκευτικού χώρου στην οδό Λαοδικείας. Παρόλο που, όπως ενημερώθηκα, ο πιο πάνω χώρος/αρχειοφυλάκιο ενοικιάστηκε την 1.11.2007, με ετήσιο ενοίκιο €30.755, η προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος ραφιών για την αρχειοθέτηση των φακέλων έγινε το Δεκέμβριο του 2008, με αποτέλεσμα, όπως αντιλαμβάνομαι, ο χώρος να μην αξιοποιείτο με το πλέον ενδεδειγμένο τρόπο για ένα χρόνο, αφού μέχρι τότε το αρχειακό υλικό δεν αρχειοθετείτο κατάλληλα. Επίσης, παρόλο που στον Προϋπολογισμό του 2008 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €44.424 για να καλύψει, μεταξύ άλλων, εργασίες για την αναβάθμιση της ασφάλειας του πιο πάνω αρχειοφυλακίου, η πραγματική δαπάνη ανήλθε σε μόνο €45. Σημειώνεται ότι για τις εργασίες αυτές συμπεριλήφθηκε σχετική πρόνοια και στον Προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους, χωρίς ωστόσο να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε δαπάνη.

4.24 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Μέρος Α

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Κατά τα έτη 2004 – 2008 καταβλήθηκαν στα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης για υπερωριακή απασχόληση τα πιο κάτω ποσά.

	2004	2005	2006	2007	2008
£εκ.	2,27	2,98	2,39	3,61	-
€εκ.	3,88	5,09	4,08	6,17	6,82

Η υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται κυρίως υπό τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης, η οποία υπολογίζεται με βάση την κλίμακα στην οποία υπηρετεί το μέλος κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της υπερωρίας, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις παραχωρείται στα μέλη ελεύθερος χρόνος σε διάστημα μέχρι έξι μηνών από την ημερομηνία διενέργειας της υπερωρίας.

Το 2008 καταβλήθηκε σε μέλη της Αστυνομίας για υπερωριακή απασχόληση ποσό ύψους €6.818.276, σε σύγκριση με €6.163.211 το 2007 (αύξηση 10,6%). Κατά το 2008 εργάστηκαν υπερωριακά συνολικά 37.873 μέλη, σε σύγκριση με 33.875 μέλη το 2007 και ποσό υπερωριακής αμοιβής ύψους €810.669, ή ποσοστό 11,9% του συνολικού ποσού, καταβλήθηκε σε μόλις 58 μέλη της Αστυνομίας, τα οποία έλαβαν ποσά που κυμαίνονταν από €10.000 μέχρι €24.400 έκαστος.

(β) Σύμφωνα με καταστάσεις που έχουν ετοιμαστεί από την Αστυνομία, το σύνολο των συσσωρευμένων υπερωριών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, εγκεκριμένων και μη, για την περίοδο 1.6.1993-31.12.2002 ανέρχεται σε £5,3 εκ. Κατόπιν διαπραγμάτευσης με το Σύνδεσμο Αστυνομίας Κύπρου,—επήλθε συμφωνία για διακανονισμό των συσσωρευμένων υπερωριών η οποία ακολούθως εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.3.2006 και προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η Κυβέρνηση θα καταβάλει το 75% των συσσωρευμένων υπερωριών σε τρεις ισόποσες δόσεις. Κατά το 2006 καταβλήθηκε η πρώτη δόση ύψους £887.802 σε 3.085 μέλη τα οποία αποδέχτηκαν τη σχετική συμφωνία, ενώ, κατά το 2007 καταβλήθηκε συνολικά ποσό ύψους £885.596 σε 3.086 μέλη που αφορούσε στη δεύτερη δόση της συμφωνίας. Το Μάρτιο του 2008 καταβλήθηκε η τρίτη και τελευταία δόση ύψους €1.483.310 σε 3.187 μέλη.

Ύστερα από προσφυγή μέλους της Αστυνομίας κατά της απόφασης του Αρχηγού για απόρριψη του αιτήματός του για καταβολή της αξίας των συσσωρευμένων υπερωριών υπηρεσίας του, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε, στις 21.3.2006, υπέρ του ενάγοντος, θεωρώντας ότι η μόνη επιλογή και υποχρέωση της Αστυνομίας ήταν η καταβολή πληρωμής για τις υπό αναφορά υπερωρίες. Με βάση την πιο πάνω απόφαση του Δικαστηρίου, άλλα 59 μέλη της Αστυνομίας προσέφυγαν στη δικαιοσύνη. Από αυτά, 34 μέλη κίνησαν αγωγή, και για τα 22 επήλθε εξώδικη ρύθμιση μεταξύ της Νομικής Υπηρεσίας και των δικηγόρων των εναγόντων, την οποία επικύρωσε το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, και η οποία προβλέπει όπως τους καταβληθεί τόσο το οφειλόμενο ποσό όσο και νόμιμος τόκος 8%, καθώς επίσης και τα έξοδα αγωγής συν 15% Φ.Π.Α., από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης. Για τα υπόλοιπα 12 μέλη που δεν αποδέχτηκαν την εξώδικη ρύθμιση επήλθε στη συνέχεια συμφωνία με την Αστυνομία για καταβολή ολόκληρου του ποσού συν τους οφειλόμενους τόκους. Τέλος, στα 25 μέλη τα οποία υπέβαλαν προσφυγή αλλά δεν προχώρησαν στην καταχώριση αγωγής, η Αστυνομία κατέβαλε ολόκληρο το ποσό των οφειλόμενων υπερωριών. Κατά τη διάρκεια του 2008 καταβλήθηκε στα προαναφερόμενα μέλη της Δύναμης, συνολικό ποσό ύψους €583.964, ενώ ποσό ύψους €38.843 καταβλήθηκε σε άλλα δύο μέλη εντός του 2009.

(γ) Με εγκύκλια επιστολή του Αρχηγού Αστυνομίας με αρ. Φακ. 159/16/IV(α) και ημερ. 4.7.2003, δημιουργήθηκαν νέα δελτία υπερωριών, όπου καταχωρίζονται μόνο οι υπερωρίες που τυγχάνουν της έγκρισης του Αρχηγού. Όπως διαπίστωσα από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από Αστυνομικές Διευθύνσεις και Τμήματα της Αστυνομίας, για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2008, υπήρχαν υπόλοιπα υπερωριών για σύνολο 1.170,5 ωρών, ενώ παρατήρησα ότι κάποια από τα Τμήματα δεν ενημέρωσαν το Αρχηγείο σχετικά με το υπόλοιπο των υπερωριών που εκκρεμούσαν για την πιο πάνω περίοδο. Εισηγήθηκα τη λήψη μέτρων για σταδιακή παραχώρηση ελεύθερου χρόνου στα πιο πάνω μέλη της Δύναμης ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο της εκ νέου συσσώρευσης μεγάλου αριθμού ωρών υπερωριών που να καθιστούν την παραχώρησή τους σε ελεύθερο χρόνο ανέφικτη.

Προαφυπηρετική άδεια μελών Αστυνομίας. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, λόγω συσσώρευσης της άδειας, παρατηρείται το φαινόμενο μέλη της Αστυνομίας να αποχωρούν από την υπηρεσία ένα μέχρι δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Επισήμανα επίσης ότι η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Κατά τα έτη 2004-2008, η ετήσια δαπάνη για αποζημίωση των μελών που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια ήταν ως ακολούθως:

	2004	2005	2006	2007	2008
£εκ.	2,48	2,38	2,12	2,25	-
€εκ.	4,24	4,07	3,62	3,85	3,79

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 14.10.1998, αποφάσισε όπως παραχωρηθούν σταδιακά, με βάση σχετικό χρονοδιάγραμμα, οι άδειες απουσίας που βρίσκονται σε πίστη μελών της Αστυνομίας, με καθορισμό όμως, παράλληλα, ανώτατου ορίου συσσώρευσης τέτοιας άδειας.

Το ανώτατο όριο συσσώρευσης αδειών από τα μέλη της Δύναμης καθορίστηκε από τους περί Αστυνομίας (Γενικούς) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 213/2004) σε 100 και 83 ημέρες, σε περίπτωση εξαήμερης και πενήμερης εβδομάδας εργασίας, αντίστοιχα, ωστόσο η υπό αναφορά απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για παραχώρηση της συσσωρευμένης άδειας δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθεί.

Κατ' αποκοπή επιδόματα σε υπαλλήλους για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας τους. Ο Κανονισμός 17(3)(β) των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών του 1989 έως 2006 αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι σε μέλος της Αστυνομίας που εκτελεί σταθερά υπερωρίες καταβάλλεται κατ' αποκοπή επίδομα, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Οικονομικών. Παρατήρησα ότι στους πιο πάνω Κανονισμούς δεν καθορίζονται με σαφήνεια οι προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιούνται για να καθίσταται ένα μέλος της Αστυνομίας δικαιούχος του επιδόματος αυτού, παρόλο που αυτές καθορίζονται σε επιστολή του Αρχηγού της Αστυνομίας, ημερ. 8.3.2005.

Κατόπιν εισήγησής μου, το θέμα συμπεριλήφθηκε στις τροποποιήσεις του περί Αστυνομίας Νόμου και Κανονισμών, οι οποίοι όπως πληροφορούμαι, πρόκειται να προωθηθούν σύντομα για νομοθετική επεξεργασία και στη συνέχεια για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ανέγερση κτιρίου για τη Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων (Μ.Α.ΕΠ.) στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας, η ανάγκη για στέγαση της Μ.Α.ΕΠ. στο αεροδρόμιο Λάρνακας παρουσιάστηκε πριν σχεδόν 20 χρόνια, ωστόσο η υλοποίηση ακόμα εκκρεμεί.

Η αρχική μελέτη του έργου για τη στέγαση της Μ.Α.ΕΠ., περιλάμβανε υπόστεγο για δύο ελικόπτερα και ένα αεροπλάνο και για την υλοποίησή του είχαν περιληφθεί, στον Προϋπολογισμό για το έτος 1997, συνολικές πιστώσεις ύψους €854.300 (£500.000). Τα σχετικά κατασκευαστικά σχέδια, τα οποία περιλάμβαναν εκτός από το υπόστεγο, γραφειακούς και αποθηκευτικούς χώρους, ετοιμάστηκαν κατά το 2002 και η προκαταρκτική εκτίμηση της δαπάνης ήταν €2.892.660 (£1.693.000) συν Φ.Π.Α. Ωστόσο, η τελική απόφαση για την υλοποίηση του έργου πάρθηκε με μεγάλη καθυστέρηση με αποτέλεσμα η οριστικοποίηση των σχετικών μελετών να γίνει κατά το 2004 και η εκτίμηση της συνολικής δαπάνης, η οποία αφορούσε σε νέα σχέδια με μεγαλύτερο εμβαδόν και εγκαταστάσεις, από εκείνα του 2002, να αυξηθεί κατά €2.498.488 (£1.462.300) συν Φ.Π.Α. Ακολούθως, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Δημοσίων Έργων ημερ. 29.5.2008 προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η αναθεωρημένη εκτίμηση δαπάνης του εν λόγω έργου ανήλθε στα €10 εκ. συν Φ.Π.Α, και αφορά στα ίδια κτίρια με εκείνα του 2004, αλλά σε άλλο οικόπεδο με νέο χώρο στάθμευσης των αεροσκαφών, δεκαετή συντήρηση, τελική μελέτη από τον κατασκευαστή και αυξήσεις τιμών 20% για τέσσερα χρόνια. Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δαπανήθηκε ποσό ύψους €563.838 για την διεξαγωγή των αναγκαίων μελετών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως σε επιστολή του ημερ. 11.6.2008, προς τον Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, έδωσε την έγκρισή του για υλοποίηση της πρώτης φάσης του υπό αναφορά έργου με ενιαία σύμβαση τύπου μελέτη-κατασκευή, νοουμένου ότι θα αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες αρχιτεκτονικές μελέτες, και η χωροθέτηση του έργου θα γίνει στο τεμάχιο που έχει συμφωνηθεί με το στρατηγικό επενδυτή.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων στις 17.7.2008 καθορίστηκε το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, σύμφωνα με το οποίο η έναρξη των εργασιών τοποθετήθηκε το Μάιο του 2009, η ολοκλήρωση των εργασιών για το υπόστεγο το Σεπτέμβριο του 2010 και των γραφείων με τους αποθηκευτικούς χώρους τον Ιανουάριο του 2011.

Κατά το στάδιο της προεπιλογής, βάσει ποιοτικών κριτηρίων, του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι μόνο μία αίτηση συμμετοχής πληρούσε τα κριτήρια και πρόνοιες του διαγωνισμού και το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωσή του λόγω μη επιτυχίας ικανοποιητικού αριθμού οικονομικών φορέων για εξασφάλιση δικαιώματος συμμετοχής στο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού.

Η διαδικασία της προεπιλογής επαναπροκηρύχθηκε στις 6.5.2009, έγινε κατακύρωση στις 27.7.2009 για το ποσό των €7,9 εκ. και η έναρξη των εργασιών αναμένεται πριν το τέλος του 2009. Η αποπεράτωση του υπόστεγου τοποθετείται τον Ιανουάριο του 2011 και η αποπεράτωση των γραφείων με τους αποθηκευτικούς χώρους το Μάιο του 2011.

Όπως παρατήρησα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η μη ολοκλήρωση του έργου προκάλεσε σοβαρά προβλήματα στα πτητικά μέσα τα οποία βρίσκονται εκτεθειμένα στην αλμύρα και την υγρασία της θάλασσας. Ενδεικτικά, αναφέρεται η οξείδωση που προκλήθηκε στο αεροπλάνο «ΕΡΜΗΣ» λόγω έλλειψης κατάλληλου υπόστεγου, με αποτέλεσμα την εκποίηση του αεροπλάνου και του αποθέματος ανταλλακτικών του.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, οι προσφορές για υλοποίηση του έργου έχουν κατακυρωθεί και έχουν υπογραφεί τα σχετικά συμβόλαια για την υλοποίησή του με την μέθοδο Μελέτη/Κατασκευή. Οι οικοδομικές εργασίες αναμένονται να αρχίσουν πριν το τέλος του 2009 και να αποπερατωθούν το Μάιο του 2011.

Λειτουργία Συστήματος Διαχείρισης Αποθεμάτων. Σύμφωνα με επιστολή ημερ. 26.4.2007 του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, το σύστημα Διαχείρισης Αποθεμάτων τέθηκε σε εφαρμογή στις 30.4.2007 και στο παρόν στάδιο θα χρησιμοποιείται παράλληλα με τις υπάρχουσες διαδικασίες των αποθηκών, δηλαδή των Καθολικών Αποθήκης και των Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων. Το ίδιο Τμήμα με επιστολή του ημερ. 24.9.2008, επισημαίνει ότι έχει τεθεί σε εφαρμογή η νέα έκδοση του συστήματος, η οποία υποστηρίζει σειριακή αρίθμηση και όλοι οι εμπλεκόμενοι πρέπει να προχωρήσουν στην ενημέρωση των αποθεμάτων τους με τα είδη που φέρουν σειριακό αριθμό.

Από στατιστικά στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης προκύπτει ότι, ενώ κάποιες από τις αποθήκες έχουν ακολουθήσει τις οδηγίες και έχουν θέσει σε πλήρη εφαρμογή το σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων, άλλες δεν έχουν ολοκληρώσει καν την καταχώριση του αρχικού αποθέματος στο σύστημα, ενώ από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μου παρατηρήθηκαν αδυναμίες σε σχέση με την εφαρμογή και λειτουργία του συστήματος. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεσή μου, ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως γίνει καταμέτρηση και καταχώριση στο νέο σύστημα του ορθού αποθέματος που βρίσκεται στις αποθήκες της Αστυνομίας, γίνεται συνεχής παρακολούθηση των χρηστών ως προς την τήρηση όλων των οδηγιών που δόθηκαν καθώς και για την πρόοδό τους ως προς τη χρήση του συστήματος και ζητηθεί η έγκριση του συστήματος από τον Γενικό Λογιστή, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών αρ. 13, 14 και 15, προτού καταργηθούν οι υπάρχουσες διαδικασίες.

Οπλαποθήκες Αρχηγείου Αστυνομίας

(α) Ανέγερση Οπλαποθηκών. Η προσφορά για την ανέγερση των οπλαποθηκών κατακυρώθηκε για το ποσό των €3.222.859, το οποίο παρουσιάζει αύξηση €520.359 ή ποσοστό 19,3% από την αρχική εκτίμηση της προσφοράς δαπάνης, η οποία ανερχόταν στα €2.702.500.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η ανέγερση των οπλαποθηκών έχει αρχίσει τον Δεκέμβριο του 2008. Παρόλο που σύμφωνα με το συμβόλαιο το έργο θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2009, λόγω καθυστερήσεων που παρουσιάστηκαν, δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2009, και ήδη έχει αρχίσει η αποκοπή της αποζημίωσης που πρέπει να καταβάλλεται για κάθε μέρα καθυστέρησης, όπως προνοείται στο συμβόλαιο.

(β) Αποθέματα στις Οπλαποθήκες. Κατόπιν οδηγιών του Αρχηγού Αστυνομίας διενεργήθηκε μεταξύ 25.1.2008 και 11.2.2008 φυσικός έλεγχος του οπλισμού των Κεντρικών Αποθηκών από ανεξάρτητη επιτροπή. Σε επιστολή του Αρχηγού Αστυνομίας, με ημερ. 12.11.2008, αναφέρεται ότι ο έλεγχος των όπλων

που φυλάσσονται για τις ανάγκες του μουσείου της Αστυνομίας έχει ολοκληρωθεί, ενώ έχει ξεκινήσει διαδικασία συντήρησης του οπλισμού που έχει οξειδωθεί και προώθηση προς καταστροφή του οπλισμού που βρίσκεται σε αχρηστία, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί, λόγω του μεγάλου όγκου οπλισμού που υπάρχει σε όλη την Αστυνομία παγκύπρια. Επίσης, σύμφωνα με την ίδια επιστολή, για την ασφαλή φύλαξη του οπλισμού έχουν τοποθετηθεί μεταλλικές πόρτες με κλειδαριές ασφαλείας και ο χειρισμός του οπλισμού γίνεται σύμφωνα με τις Αστυνομικές Διατάξεις 1/62 και 5/26, ενώ, όπως διαπιστώθηκε από επιτόπιο έλεγχο, η καταχώριση του οπλισμού στα μητρώα και το μηχανογραφικό σύστημα έχει σχεδόν ολοκληρωθεί.

Αποθήκη οπλισμού και πυρομαχικών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η αποθήκη οπλισμού και πυρομαχικών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας σχεδόν εφάπτεται των αντλίων και δεξαμενών των καυσίμων, πράγμα που, κατά την άποψή μου, εγκυμονεί αυξημένους κινδύνους πρόκλησης ατυχήματος. Επίσης, λόγω έλλειψης επαρκούς αποθηκευτικού χώρου, ο οπλισμός και τα πυρομαχικά δεν είναι κατάλληλα τακτοποιημένα, ούτε και υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε αυτά, όπως προνοείται στον Κανονισμό Αποθηκών αρ.10. Όπως πληροφορήθηκα, από τον Αστυνομικό Διευθυντή Λάρνακας, δεν προγραμματίζεται να γίνουν άλλες παραλαβές καυσίμων στις υπό αναφορά δεξαμενές και, εφόσον το υπάρχον απόθεμα διατεθεί, η χρήση των αντλίων που βρίσκονται στο χώρο της Αστυνομικής Διεύθυνσης θα σταματήσει.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, οι δεξαμενές καυσίμων έχουν αδειάσει και τον επόμενο χρόνο θα γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για την απομάκρυνσή τους.

Επίσης, όσον αφορά στο πρόβλημα έλλειψης επαρκούς αποθηκευτικού χώρου του οπλισμού και των πυρομαχικών, αυτό αναμένεται να ρυθμιστεί με την ανέγερση νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας.

Αποθήκη Τηλεπικοινωνιών Αρχηγείου Αστυνομίας. Παρατήρησα ότι το μέλος της Αστυνομίας που ήταν υπεύθυνο για την πιο πάνω αποθήκη αποχώρησε με προαφηρητική άδεια από τις 23.5.2007, με αποτέλεσμα η διαχείριση της αποθήκης να ανατεθεί σε άλλο μέλος της Αστυνομίας, χωρίς να διενεργηθεί η προνοούμενη από τους Κανονισμούς Αποθηκών φυσική απογραφή των αποθεμάτων και τακτοποίηση τυχόν ελλειμμάτων και πλεονασμάτων ούτε η ετοιμασία του σχετικού πιστοποιητικού παράδοσης και παραλαβής της αποθήκης. Σε επιστολή με ημερ. 12.11.2008 αναφέρεται ότι για τη διενέργεια της απογραφής χρειάζονται τουλάχιστον 30 μέρες, και ότι λόγω της φύσης των εργασιών της αποθήκης, των πολλαπλών προβλημάτων στο νέο σύστημα μηχανογράφησης και της αύξησης του όγκου εργασίας με την προμήθεια/αντικατάσταση εξοπλισμού σε παγκύπρια βάση, ο φυσικός έλεγχος καθίσταται αδύνατος. Ωστόσο, έχω την άποψη ότι η διενέργεια φυσικής απογραφής και τακτοποίηση τυχόν ελλειμμάτων και πλεονασμάτων, σύμφωνα με τους προαναφερόμενους Κανονισμούς, επιβάλλεται ώστε το απόθεμα της αποθήκης που θα καταχωριστεί στο νέο μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης να αντιπροσωπεύει το πραγματικό.

Νέο σύστημα προμήθειας καυσίμων με τη χρήση ηλεκτρονικών καρτών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με τις εγκυκλίους του Γενικού Λογιστή αρ. 1610 και αρ. 1619, ημερ. 14.11.2006 και 8.5.2007, αντίστοιχα, το Γενικό Λογιστήριο εφάρμοσε από την 1.6.2007 νέο σύστημα αγοράς καυσίμων με τη χρήση ηλεκτρονικής κάρτας καυσίμων της εταιρείας με την οποία το κράτος έχει συμβληθεί για την αγορά καυσίμων από όλες τις κρατικές υπηρεσίες.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, με σχετική επιστολή του ημερ 8.1.2007 προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ζήτησε την εξαίρεση της Αστυνομίας από το εν λόγω σύστημα, αναφέροντας ότι, παρά το γεγονός ότι θα προκύψουν αρκετά πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του συστήματος, η Αστυνομία διαθέτει ιδιόκτητους σταθμούς καυσίμων σε όλες σχεδόν τις Επαρχίες και το υφιστάμενο σύστημα καυσοδοσίας κρίνεται ως απόλυτα ικανοποιητικό.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μου για επανεξέταση της πιο πάνω θέσης, το νέο σύστημα προμήθειας καυσίμων τέθηκε σε πιλοτική εφαρμογή για το Τμήμα Β΄ του Αρχηγείου Αστυνομίας (Τροχαία) και την Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών από την 1.10.2007, εφαρμόστηκε για τα οχήματα όλων των

υπόλοιπων Τμημάτων/Μονάδων/Υπηρεσιών του Αρχηγείου Αστυνομίας από την 1.2.2008 και τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή για όλη την Αστυνομία από την 1.4.2008.

Λαμβάνοντας υπόψη την επιτυχή εφαρμογή του πιο πάνω συστήματος, καθώς και το πολύ μικρό ποσοστό χρήσης του πρατηρίου του εφοδιασμού καυσίμου του Αρχηγείου Αστυνομίας, η Αστυνομία μελετά το ενδεχόμενο τερματισμού της λειτουργίας του υπό αναφορά πρατηρίου και στις 24.4.2008 συστάθηκε στο Αρχηγείο Αστυνομίας επιτροπή για διεξαγωγή μελέτης με σκοπό την εξεύρεση κατάλληλου χώρου αποθήκευσης των στρατηγικών αποθεμάτων καυσίμων της Αστυνομίας. Σε συνεργασία με την προμηθεύτρια εταιρεία πετρελαιοειδών, οριστικοποιήθηκαν τα επιλεγμένα πρατήρια, οι αναγκαίες ποσότητες καυσίμων καθώς και οι αναγκαίοι όροι για τήρηση των στρατηγικών αποθεμάτων καυσίμων της Αστυνομίας, και αφού το θέμα τέθηκε ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, ενσωματώθηκαν στο υφιστάμενο συμβόλαιο της κυβέρνησης με την προμηθεύτρια εταιρεία.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως το θέμα της τήρησης των στρατηγικών αποθεμάτων της Αστυνομίας τέθηκε σε εφαρμογή αφού εξασφαλίστηκε και η συγκατάθεση του Διευθυντή Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών.

Απαλλοτριώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή είναι υποχρεωμένη να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε.

Παρατήρησα ότι οι εργασίες κατασκευής των πιο κάτω έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης είτε δεν έχουν αρχίσει ακόμα, είτε άρχισαν με μεγάλη καθυστέρηση.

(α) Ακύρωση απαλλοτρίωσης γης στη Λάρνακα. Με το διάταγμα απαλλοτρίωσης αρ. 613 που δημοσιεύτηκε στις 20.6.1957 απαλλοτριώθηκε τεμάχιο γης, για σκοπούς ανέγερσης αστυνομικών κατοικιών. Το 1963, μέρος της απαλλοτριωθείσας περιουσίας επιστράφηκε στους πρώην ιδιοκτήτες, ενώ η υπόλοιπη παρέμεινε εγγεγραμμένη ως ιδιοκτησία της Δημοκρατίας, όπου και ανεγέρθηκαν κατοικίες για τα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης. Μέρος του τεμαχίου παρέμεινε ανεκμετάλλευτο. Σε κατοπινό στάδιο, η πρώην ιδιοκτήτρια διεκδίκησε δικαστικώς την επιστροφή του τεμαχίου που παρέμεινε ανεκμετάλλευτο καθώς και μέρος το οποίο, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, δεν χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης, αφού σε αυτό κτίστηκε ευθύς εξ' αρχής αστυνομικός σταθμός. Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου στη σχετική Αναθεωρητική Έφεση, η παράλειψη της Δημοκρατίας να επιστρέψει το αξιούμενο από την εφεσείουσα μέρος της απαλλοτριωθείσας περιουσίας κηρύχθηκε ως άκυρη. Βάσει γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 14.10.2005, επιστράφηκε στην εφεσείουσα το μέρος του τεμαχίου που παρέμενε ανεκμετάλλευτο.

Στις 14.4.2006 η πρώην ιδιοκτήτρια κατέθεσε νέα προσφυγή, με την οποία ζητούσε την επιστροφή και του υπόλοιπου μέρους του τεμαχίου που δεν χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης, στο οποίο βρίσκεται οικοδομημένο το κτίριο όπου στεγάζονται σήμερα το Τμήμα Τηλεπικοινωνιών Λάρνακας-Αμμοχώστου, το κλιμάκιο της Υ.ΚΑ.Ν. και αστυνομικά κρατητήρια. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του ημερ. 15.4.2008, απέρριψε την υπό αναφορά προσφυγή λόγω δεδικασμένου, εφόσον η αξίωση της αιτήτριας έχει ήδη ικανοποιηθεί με την απόφαση σε σχέση με την Αναθεωρητική Έφεση, αναφέροντας ότι «αν η διοίκηση παραλείπει να συμμορφωθεί με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου η καταχώριση νέας προσφυγής δεν είναι ο κατάλληλος τρόπος αντίδρασης». Η Αστυνομία, με επιστολές της προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με αρ. φακ. 75/9 και ημερ. 12.5.2006 και 13.4.2007, επισήμανε ότι τυχόν επιστροφή του υπόλοιπου μέρους του τεμαχίου στην πρώην ιδιοκτήτρια θα επιφέρει σοβαρά λειτουργικά προβλήματα στην Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας και στις ζωτικής σημασίας υπηρεσίες που στεγάζονται στο κτίριο που βρίσκεται εντός του τεμαχίου. Βάσει τούτου, ζητήθηκε επανειλημμένα η επίσχεση ή επαναπόκτηση του τεμαχίου στη βάση της σημερινής του χρήσης και το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 66.002 και ημερ. 29.8.2007, ενέκρινε την έκδοση σχετικού διατάγματος επίσχεσης. Το διάταγμα δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις

31.8.2007. Μετά την έκδοση του διατάγματος επίσχεσης η πρώην ιδιοκτήτρια κατέθεσε άλλες τρεις προσφυγές με τις οποίες αξιώνει ότι το διάταγμα επίσχεσης είναι άκυρο και παράνομο και στερούμενο έννομου αποτελέσματος, ενώ παράλληλα διεκδικεί αποζημιώσεις σε σχέση με τα ακίνητά της, η εκδίκαση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

(β) Ανέγερση νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Στις 29.10.1993 εκδόθηκε διάταγμα απαλλοτρίωσης ιδιωτικής γης με σκοπό την ανέγερση νέων Κυβερνητικών επαρχιακών γραφείων της Λάρνακας. Ένας εκ των ιδιοκτητών των επηρεαζόμενων τεμαχίων ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 21.5.1998, την επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Το αίτημα του ιδιώτη υποβλήθηκε επανειλημμένα, και κατόπιν επιστολής του ημερ. 16.7.2004, το Υπουργείο Εσωτερικών, ως απαλλοτριούσα Αρχή, με επιστολή του ημερ. 26.8.2004, αρνήθηκε την επιστροφή των εν λόγω τεμαχίων στον ιδιώτη. Προηγουμένως, σε σύσκεψη στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ημερ. 4.7.2002 αποφασίστηκε όπως, αντί των κτιρίων που είχαν αρχικά σχεδιαστεί, η απαλλοτριωθείσα περιουσία χρησιμοποιηθεί για την ανέγερση, μεταξύ άλλων, της νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας.

Ο ιδιώτης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο, με απόφασή του ημερ. 7.9.2006 ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας Αρχής για μη επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού, αφενός, ο αρχικός σκοπός της απαλλοτρίωσης είχε εγκαταλειφθεί και αφετέρου, παρήλθε η περίοδος των τριών ετών από την ημερομηνία απαλλοτρίωσης χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της. Μετά την πιο πάνω απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, άλλοι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες τεμαχίων που αφορούσαν στο ίδιο διάταγμα απαλλοτρίωσης, αξίωσαν την επιστροφή, σε αυτούς, της περιουσίας τους, αίτημα που και πάλι δεν έγινε αποδεκτό από την απαλλοτριούσα Αρχή, με αποτέλεσμα ορισμένοι από αυτούς να εκφράσουν, μέσω των δικηγόρων τους, την πρόθεσή τους για προσφυγή στη δικαιοσύνη.

Ενόψει των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 29.8.2007, όπως εκχωρήσει την εξουσία, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, να προχωρήσει στην έκδοση διατάγματος επίσχεσης για τα τεμάχια στα οποία θα ανεγερθεί, μεταξύ άλλων, η νέα Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας. Το εν λόγω διάταγμα επίσχεσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.4.2008, εναντίον του οποίου έχουν κατατεθεί τρεις προσφυγές από πρώην ιδιοκτήτες των τεμαχίων, η εκδίκαση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

Παράλληλα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εντόπισε νέο τεμάχιο στην Επαρχία Λάρνακας, το οποίο κρίθηκε κατάλληλο για την ανέγερση, μεταξύ άλλων, και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, και με επιστολές του, ημερ. 20.2.2009, προς τους Διευθυντές του Τμήματος Δημοσίων Έργων και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικίσεως, ζήτησε την υποβολή απόψεων για την καταλληλότητα του χώρου ως προς τις προτεινόμενες αναπτύξεις για την ικανοποίηση υφιστάμενων και μελλοντικών αναγκών των ενδιαφερόμενων Τμημάτων.

(γ) Ανέγερση Αστυνομικού Σταθμού Πόλης Χρυσοχούς. Στις 24.5.2002 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας διάταγμα απαλλοτρίωσης και διάταγμα επίταξης επτά συνολικά τεμαχίων με σκοπό την ανέγερση Αστυνομικού και Πυροσβεστικού Σταθμού στην Πόλη Χρυσοχούς, καθώς και υποσταθμού της ΑΗΚ για τους σκοπούς λειτουργίας του έργου. Λόγω προβλημάτων στην επίτευξη συμφωνίας με τους αρχικούς ιδιοκτήτες για το ύψος της αποζημίωσης, η μεταβίβαση των τεμαχίων στην Κυπριακή Δημοκρατία έχει καθυστερήσει σημαντικά με αποτέλεσμα να βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα η μεταβίβαση τριών από τα επτά τεμάχια, ενώ η εκτέλεση του έργου έχει ήδη αρχίσει από τον Απρίλιο του 2008. Σύμφωνα με τα πρακτικά σχετικής σύσκεψης ημερ. 15.5.2009 το θέμα των δύο τεμαχίων των οποίων η μεταβίβαση εκκρεμεί, θα προωθηθεί αμέσως και δεν φαίνεται να υπάρχουν οποιαδήποτε νομικά κωλύματα. Αναφορικά με το τρίτο τεμάχιο, για το οποίο η ιδιοκτήτρια δεν έχει αποδεχτεί την αποζημίωση που της προσφέρθηκε, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ζήτησε όπως το θέμα του καθορισμού του ύψους της αποζημίωσης παραπεμφθεί στο Δικαστήριο αμέσως. Ζήτησε επίσης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να επιβεβαιώσει με τη Νομική Υπηρεσία ότι η επέμβαση στο υπό αναφορά τεμάχιο είναι νόμιμη, εφόσον έχει παρέλθει η ισχύς του διατάγματος επίταξης, και να εξετάσει αν υπάρχει δυνατότητα

έκδοσης, από την ιδιοκτήτρια, διατάγματος απαγόρευσης εισόδου ή αν χρειάζεται να της καταβληθεί οποιαδήποτε αποζημίωση.

Συναφώς αναφέρεται ότι, οποιαδήποτε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας καταβολής των αποζημιώσεων για τα τρία τεμάχια, ενδεχομένως να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ολοκλήρωση του έργου, η οποία, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υπολογίζεται το Φεβρουάριο του 2010.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η αποζημίωση για τα δύο τεμάχια, των οποίων η μεταβίβαση εκκρεμούσε, έχει διευθετηθεί και έχει προωθηθεί η διαδικασία εγγραφής τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αναφορικά με το τρίτο τεμάχιο γίνεται προσπάθεια για εξώδικη διευθέτηση της αποζημίωσης που θα καταβληθεί και επίτευξη της διαδικασίας μεταβίβασής του.

Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων στο χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας. Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 17.7.2008 για εκπόνηση, από το Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ολοκληρωμένου Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου για τη δημιουργία Κρατικού Διοικητικού Κέντρου στην Αγλαντζιά, στο χώρο που σήμερα στεγάζεται το Αρχηγείο Αστυνομίας και οι αστυνομικές κατοικίες, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως απέστειλε, στις 18.6.2009 επιστολή προς όλους τους Διευθυντές των εμπλεκόμενων Υπουργείων, μαζί με το προτεινόμενο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο, για απόψεις, σχόλια και παρατηρήσεις. Σύμφωνα με τους υπεύθυνους του Τμήματος Οικήσεως του Αρχηγείου Αστυνομίας, το σχέδιο παρουσιάζει βασικά λάθη και παραλείψεις με αποτέλεσμα να χρήζει αρκετών τροποποιήσεων προτού καταλήξει στην τελική του μορφή.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν μεταξύ του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Αρχηγείου Αστυνομίας, έχουν περιληφθεί στο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο οι περισσότερες στεγαστικές ανάγκες της Αστυνομίας, ωστόσο σε αυτό δεν περιλαμβάνεται χώρος για τον Κλάδο Αστυνομικών Σκύλων, τον Κλάδο Πυροτεχνουργών, το Μηχανουργείο Αστυνομίας, τον στίβο μάχης της Μ.Μ.Α.Δ., καθώς και υπαίθριος χώρος φύλαξης των οχημάτων που προορίζονται για εκποίηση. Οι υπηρεσίες αυτές, σύμφωνα με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, πρέπει να μετακινηθούν εκτός της κατοικημένης περιοχής λόγω της οχληρίας που προκαλούν, αλλά και της υψηλής αξίας της γης στην περιοχή.

Επιπρόσθετα έχει διαπιστωθεί ότι σε κάποιες από τις Υπηρεσίες, ο χώρος που παραχωρείται είναι κατά πολύ μικρότερος από αυτόν που έχει ζητηθεί.

Σύστημα Διαχείρισης Ενταλμάτων. Η καταχώριση των ενταλμάτων στο μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης ενταλμάτων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λευκωσίας έγινε βάσει των ενταλμάτων που βρίσκονταν στην κατοχή των αστυνομικών του Ουλαμού Εκτέλεσης Ενταλμάτων και όχι βάσει του Μητρώου Ενταλμάτων (Αστ.124), το οποίο ετηρείτο μέχρι την έναρξη λειτουργίας του μηχανογραφημένου συστήματος. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, έγινε αντιπαραβολή του εν λόγω Μητρώου με τα εντάλματα που βρίσκονται καταχωρισμένα στο σύστημα και διαπιστώθηκε ότι 603 εντάλματα συνολικού ποσού €478.962, τα οποία βρίσκονταν καταχωρισμένα στο Μητρώο Ενταλμάτων, δεν ανευρέθηκαν στην κατοχή των αστυνομικών του Ουλαμού και συνεπώς δεν καταχωρίστηκαν στο σύστημα. Κατόπιν περαιτέρω διερεύνησης του θέματος από την Αστυνομία, ανευρέθηκαν τα 172 από τα υπό αναφορά εντάλματα, συνολικού ποσού €212.260, ενώ οι προσπάθειες για ανεύρεση των υπόλοιπων ενταλμάτων συνεχίζονται.

Μεταστέγαση του Αρχηγείου της Υπηρεσίας Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΥΚΑΝ). Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, λόγω κατάρρευσης, στις 27.4.2006, μέρους της οροφής του κτιρίου όπου στεγάζονται τα γραφεία του Αρχηγείου της ΥΚΑΝ, προέκυψε άμεση ανάγκη μεταστέγασης της Υπηρεσίας και για το σκοπό αυτό εξευρέθηκε προς ενοικίαση διώροφο κτίριο στην περιοχή του Αρχηγείου.

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, με επιστολή του στις 26.6.2006 προς τον ιδιοκτήτη, υπέδειξε ότι ο δεύτερος όροφος των γραφείων του κτιρίου δεν καλύπτεται με πολεοδομική άδεια και θα έπρεπε να υποβληθεί σχετική αίτηση για εξασφάλισή της, κατά παρέκκλιση των προνοιών του τοπικού σχεδίου

Λευκωσίας, σύμφωνα με τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμούς του 1999 (Κ.Δ.Π.309/99), εντός ενός έτους.

Κατόπιν αίτησης του ιδιοκτήτη του κτιρίου, το Συμβούλιο Παρεκκλίσεων εξουσιοδότησε το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως να χορηγήσει την αιτούμενη άδεια, με όρο την εξαγορά των 86 τ.μ. που είναι η υπέρβαση του συντελεστή δόμησης, με μεταφορά του συντελεστή από διατηρητέα οικοδομή στη Λευκωσία. Ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως πληροφόρησε με επιστολή στις 12.12.2008 τον ιδιοκτήτη του κτιρίου, ότι θα διεξάγει σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας θα του κοινοποιηθούν.

Προμήθεια μηχανογραφικών και λογισμικών συστημάτων και σχετικού εξοπλισμού. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεσή μου, διαπίστωσα ότι η ανάθεση για τη αγορά των υπό αναφορά συστημάτων γίνεται διαχρονικά με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση, με συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία προμήθευσε στο παρελθόν την Αστυνομία με το σύστημα μηχανογράφησης της, και χωρίς να στοιχειοθετούνται πάντοτε επαρκώς οι λόγοι για τους οποίους ακολουθείται η διαδικασία αυτή. Κατά το 2008, ακολουθήθηκε η διαδικασία με διαπραγμάτευση με την εν λόγω εταιρεία για επτά προσφορές συνολικής αξίας €769.688.

Αντιλαμβάνομαι ότι οι σχετικές εφαρμογές/λογισμικά πρέπει να συνάδουν με την υφιστάμενη τεχνολογία και προγράμματα τα οποία έχουν εγκατασταθεί στο Κεντρικό Μηχανογραφημένο Σύστημα της Αστυνομίας από την υπό αναφορά εταιρεία, κατόπιν προσφοράς του 2003, ωστόσο, εισηγήθηκα όπως, εφόσον η Αστυνομία κατέχει τους κωδικούς (source codes) και τα έγγραφα σχεδιασμού (system documentation design) των υφιστάμενων προγραμμάτων, εξεταστεί το ενδεχόμενο ζήτησης προσφορών και από άλλους οικονομικούς φορείς, όπου αυτό είναι τεχνολογικά δυνατό, με σκοπό την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων. Επισήμανα ότι, σύμφωνα με στοιχεία του FIMAS, από το 2004 μέχρι σήμερα η Αστυνομία κατέλαβε στην υπό αναφορά εταιρεία, το συνολικό ποσό των €3,7 εκ.

Αντιλαμβάνομαι ότι βάσει των πιο πάνω, η Αστυνομία αποτάθηκε στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία, σε επιστολή της ημερ. 22.7.2009, αναφέρει τις ειδικές περιπτώσεις στις οποίες δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, υποδεικνύοντας ότι οι περιπτώσεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται στενά, ενώ το βάρος απόδειξης ότι συντρέχουν οι προνοούμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις φέρει η Αναθέτουσα Αρχή. Καταλήγοντας, αναφέρει ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορεί να προσφεύγει στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, παρά μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες πρέπει να εξετάζονται και να τεκμηριώνονται επακριβώς για κάθε διαγωνισμό ξεχωριστά. Σημειώνεται ότι, κατόπιν των επιστημονικών μου, η Αστυνομία ζητά πλέον γραπτώς τις απόψεις του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής σε σχέση με τους διαγωνισμούς που αφορούν σε θέματα μηχανογράφησης.

Διενέργεια πληρωμών και διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων στην Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου. Παρατήρησα ότι δεν ακολουθούνται σε όλες τις περιπτώσεις οι διαδικασίες σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων σύμφωνα με το Νόμο 12(Ι)/2006. Επίσης, από τον έλεγχο των σχετικών τιμολογίων των προμηθευτών, διαπίστωσα αρκετές υπερπληρωμές οι οποίες προέκυψαν από τη λανθασμένη μετατροπή των τιμολογίων που υποβλήθηκαν από τον προμηθευτή σε ευρώ αλλά εκλήφθηκαν από την Αστυνομική Διεύθυνση ως λίρες, καθώς και διπλοπληρωμένα τιμολόγια.

Με βάση τα πιο πάνω επισήμανα την ανάγκη για ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με τη διενέργεια πληρωμών καθώς και των διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων σύμφωνα με τον Νόμο 12(Ι)/2006.

Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, με σκοπό τη μείωση των δικαστικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, των δικαστικών ενταλμάτων, εισηγήθηκα προ πολλών ετών την εξώδικη ρύθμιση μεγάλου αριθμού τροχαίων αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 47(Ι)/97, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.1997. Λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με την εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, καθώς και το σημαντικό αριθμό κατηγορητηρίων που ετοιμάζονταν από την Αστυνομία, η εξώδικη ρύθμιση, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μου, επεκτάθηκε, με την έκδοση Διαταγμάτων από το Υπουργικό Συμβούλιο, και σε άλλες παραβάσεις. Με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου κατά το 2008 εκδόθηκαν από την Αστυνομία

211.321 εξώδικα εντάλματα, σε σύγκριση με 232.530 το 2007 και επιβλήθηκε συνολικό ποσό προστίμων ύψους περίπου €12,37εκ. Η μείωση κατά 21.209 (ποσοστό 9,12%) στα εκδοθέντα εντάλματα οφείλεται κυρίως στον τερματισμό της λειτουργίας του συστήματος φωτοεπισήμανσης κατά το 2008. Το συνολικό ποσό των προστίμων που επιβλήθηκε αυξήθηκε κατά €994.539, ή ποσοστό 8,4%.

Από τα εντάλματα αυτά, κατά το 2008 τακτοποιήθηκαν 182.284 και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό των €10.671.212. Τα υπόλοιπα εντάλματα διαβιβάστηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα για άσκηση ποινικής δίωξης.

Διαχείριση Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας. Η εξώδικη ρύθμιση τροχαίων καθώς και άλλων αδικημάτων διέπεται από τον περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμο 47(Ι)/97, τους περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων (Εξώδικο Πρόστιμο και Διαδικασία) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π.164/2000, καθώς και τις διατάξεις του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου 86/1972. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η εξώδικη καταγγελία όλων των αδικημάτων διενεργείται με Έγγραφο Ειδοποίηση Καταγγελίας, έντυπο Γ.Λ. 276.

(α) Μηχανογράφηση Ενταλμάτων. Από τις 22.1.2004 εγκαταστάθηκε στην Αστυνομία το αυτόματο Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας το οποίο τέθηκε σε δοκιμαστική λειτουργία στις 22.3.2004 και σε πλήρη λειτουργία από τις 14.4.2004. Το σύστημα αυτό παρέχει τη δυνατότητα διενέργειας εξώδικης καταγγελίας μέσω ατομικών φορητών μικροϋπολογιστών και, σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη 2/28, ημερ. 7.11.2005, το έντυπο Γ.Λ. 276 μπορεί να εκδίδεται με τη χρήση διπλοτύπου ή ηλεκτρονικά.

Παρατήρησα ότι η πιο πάνω Αστυνομική Διάταξη προβλέπει την επίδοση ηλεκτρονικού εντύπου καταγγελίας μέσω μικροϋπολογιστή μόνο για τροχαίες παραβάσεις και εισηγήθηκα όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο επέκτασης της ηλεκτρονικής έκδοσης καταγγελιών και για άλλες παραβάσεις οι οποίες ρυθμίζονται εξώδικα. Όπως ενημερώθηκα, το θέμα της έκδοσης από το σύστημα καταγγελιών για ποινικά αδικήματα που τυγχάνουν εξώδικης ρύθμισης βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

(β) Εξώδικες καταγγελίες που δεν εισπράχθηκαν. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας, στην 31.12.2008 υπήρχαν 120.140 ανείσπρακτες καταγγελίες για τροχαίες παραβάσεις, συνολικού ποσού ύψους €6.115.136.

Ποινικά Εντάλματα

(α) Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Τα εντάλματα που παραλήφθηκαν και εκτελέστηκαν από την Αστυνομία κατά τα τελευταία τρία έτη φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2008	2007	2006
Υπόλοιπο 1.1	127.885	118.124	114.444
Παραληφθέντα εντός του έτους	80.227	81.590	80.624
	208.112	199.714	195.068
Εκτελεσθέντα εντός του έτους	57.462	64.239	53.603
Ανεκτέλεστα	150.650	135.475	141.465
Επιστραφέντα στα Πρωτοκολλητέα	17.282	16.703	23.341
Υπόλοιπο 31.12	133.368	118.772	118.124

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2008 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 57.462 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 64.239 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά 6.777 εντάλματα ή 10,6%. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα ήταν 150.650, σε σύγκριση με 135.475 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 15.175 εντάλματα ή 11,2%. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 17.282 επιστράφηκαν το 2008 ανεκτέλεστα στους Πρωτοκολλητές των δικαστηρίων, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά ψηλός, ενώ τα υπόλοιπα 133.368 παρέμειναν στην Αστυνομία για εκτέλεση εντός του 2009.

(β) Σε σχετική αναφορά του Αστυνομικού Διευθυντή Λευκωσίας προς τον Αρχηγό Αστυνομίας, ημερ. 20.5.2008, αναφέρεται ότι, μετά την ολοκλήρωση της μηχανογράφησης των ενταλμάτων από τον Ουλαμό Εκτέλεσης Ενταλμάτων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λευκωσίας την 1.4.2008 διαπιστώθηκε ότι

εκκρεμούσαν 9.113 ανεκτέλεστα εντάλματα επιπλέον αυτών που είχαν αναφερθεί ότι εκκρεμούσαν κατά την 31.12.2007.

(γ) Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης ενταλμάτων στις 30.6.2009, εκκρεμούσαν για εκτέλεση στην Αστυνομία, συνολικά, εντάλματα αξίας €93.490.838, από τα οποία ποσό ύψους €52.855.953 ή ποσοστό 56,54% αφορούν σε εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαφόρων ποινικών υποθέσεων και τροχαίων παραβάσεων και αποτελούν, στην ουσία, έσοδα του Δημοσίου. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, 7.268 από τα ανεκτέλεστα εντάλματα που εκκρεμούσαν στις 12.6.2009, ύψους €6.678.361, εκδόθηκαν κατά τα έτη 1980 – 1999, και η Αστυνομία αναμένεται να τα επιστρέψει στα Πρωτοκολλητήρια των Δικαστηρίων για διαγραφή με βάση τη νεομισμένη διαδικασία.

(δ) Στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδιασμού, εκπονήθηκε μελέτη από τριμελή επιτροπή της Αστυνομίας σε σχέση με τη μη εκτέλεση μεγάλου αριθμού ενταλμάτων και των αιτιών που προκαλούν αυτό το φαινόμενο. Ο Υπαρχηγός της Αστυνομίας, σε επιστολή του με ημερ. 12.2.2009 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, εισηγήθηκε την εξεύρεση τρόπων έτσι ώστε οι οφειλότες να παύσουν να εκμεταλλεύονται το υπάρχον σύστημα, και συγκεκριμένα, εισηγήθηκε όπως ο κάθε οφειλέτης έχει νομική υποχρέωση για πληρωμή του εντάλματος σε τραπεζικό ή άλλο ίδρυμα εντός τακτής προθεσμίας. Σε περίπτωση μη πληρωμής του εντάλματος εντός της προθεσμίας το ποσό να αυξάνεται, ενώ εάν το ένταλμα δεν πληρωθεί σε ένα χρόνο, να ενημερώνεται η Αστυνομία η οποία να προχωρεί στην σύλληψη του οφειλέτη. Παράλληλα, έγινε εισήγηση να δοθεί στους οφειλότες η δυνατότητα πληρωμής των ενταλμάτων μέσω διαδικτύου.

Για το ίδιο θέμα πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 13.3.2009, όπου συμφωνήθηκαν, μεταξύ άλλων, η υποχρεωτική αναγραφή του αριθμού δελτίου ταυτότητας στο έντυπο καταχώρισης αιτήσεων για ποινικές και αστικές υποθέσεις, η προώθηση τροποποίησης του άρθρου 118 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, έτσι ώστε το ποσό που προβλέπεται για άμεση επί τόπου καταβολή από τον κατηγορούμενο σε περίπτωση καταδίκης του αυξηθεί από €170 σε €350 και η αποστολή επιστολών από τα Δικαστήρια στους οφειλότες για προσέλευση στο Δικαστήριο και πληρωμή του εντάλματος προτού αρχίσει η διαδικασία της επίδοσης.

(ε) **Ανάθεση Ενταλμάτων σε Αστυνομικούς.** Ενόψει των περιπτώσεων οικειοποίησης εισπράξεων από την εκτέλεση ενταλμάτων, από μέλη της Αστυνομίας, που παρατηρήθηκαν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, εισηγήθηκαν όπως, σε τακτά χρονικά διαστήματα, γίνεται ανακατανομή των ενταλμάτων που ανατίθενται στα μέλη των Ουλαμών Εκτέλεσης Ενταλμάτων, έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού τυχόν ενταλμάτων που έχουν εκτελεστεί και εισπραχθεί και παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα.

(στ) **Φυλακιστήρια εντάλματα διατροφής.** Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 13.6.2005 στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, με συμμετοχή εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, εξετάστηκε το θέμα εκτέλεσης των φυλακιστηρίων ενταλμάτων διατροφής και καθορίστηκαν διάφορες διαδικασίες, οι οποίες, όπως υπολογίστηκε, θα επέφεραν μείωση στο χρόνο καταβολής του επιδόματος διατροφής στους δικαιούχους, από δύο μέχρι τρεις μήνες, σε περίπου 20 μέρες.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο αναφορικά με το χρόνο εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφής κατά το 2008, διαπίστωσα ότι ο μέσος όρος ημερών που απαιτείτο, από την ημερομηνία των ένορκων δηλώσεων των συζύγων στα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου μέχρι την ημερομηνία πληρωμής του επιδόματος διατροφής από το λογιστήριο των αντίστοιχων Επαρχιακών Δικαστηρίων στους δικαιούχους, ανερχόταν σε περίπου 69, 57, 53, 53 και 67 ημέρες, αντίστοιχα. Η μεγαλύτερη καθυστέρηση στην όλη διαδικασία παρουσιάζεται στην περίοδο από την παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία μέχρι την εκτέλεσή τους, η οποία ήταν κατά μέσο όρο 36, 33, 21, 37 και 51 ημέρες, αντίστοιχα.

Εντάλματα κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων νομικών προσώπων (J23).

(α) Η Αστυνομία έχει τερματίσει από το 2001 την εκτέλεση των ενταλμάτων, που για την εκτέλεση τους απαιτείται η κατάσχεση και πώληση κινητής περιουσίας, πλείστα από τα οποία αφορούσαν σε οφειλές κοινωνικών ασφαλίσεων, φόρου εισοδήματος και πρόστιμα Δικαστηρίων, αφού αντιμετώπιζε σοβαρές δυσκολίες στην εκτέλεσή τους, με αποτέλεσμα αυτά να συνεχίζουν να συσσωρεύονται.

Όπως πληροφορήθηκα, τα εντάλματα εκτελούνται από την Αστυνομία μόνο με είσπραξη και όχι με κατάσχεση περιουσίας, αφού η Αστυνομία αδυνατεί να προβεί σε κατασχέσεις λόγω έλλειψης μηχανισμού/υποδομής και έτσι, στις περιπτώσεις όπου ο οφειλέτης αρνείται να καταβάλει το σχετικό ποσό, το ένταλμα επιστρέφεται στο Δικαστήριο ως ανεκτέλεστο.

Σημειώνεται ότι ο Πρωτοκολλητής του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας δεν αποδέχεται πλέον τα ανεκτέλεστα εντάλματα J23 που επιστρέφονται από την Αστυνομία.

(β) **Μηχανογράφηση Ενταλμάτων.** Από εξέταση αναφοράς του μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης ενταλμάτων για τα εκκρεμή εντάλματα που αφορούν σε νομικά πρόσωπα (J23), ανά κατηγορία εντάλματος, προκύπτει ότι 537 εκκρεμή εντάλματα J23 από σύνολο 8.360 έχουν καταχωριστεί κάτω από τις κατηγορίες «Διατροφές» και «Στρατιωτικό Δικαστήριο», γεγονός που δεν συνάδει με τον τύπο των ενταλμάτων, αφού οι παραπάνω κατηγορίες αναφέρονται αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα. Ως αποτέλεσμα, δεν είναι δυνατή η εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων σε σχέση με τον αριθμό και την αξία των ανεκτέλεστων ενταλμάτων J23. Επισήμανα την ανάγκη για επανεξέταση των ενταλμάτων που καταχωρίστηκαν κάτω από την κατηγορία αυτή ώστε και να γίνουν όλες οι απαραίτητες διορθώσεις και το σύστημα να παρέχει ορθή και αξιόπιστη πληροφόρηση.

Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό. Παρά το ότι έχουν ήδη παρέλθει 21 χρόνια από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 30.309, ημερ. 16.6.1988, με την οποία το Συμβούλιο ενέκρινε την αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας, μέχρι σήμερα δεν έχει σημειωθεί οποιαδήποτε ουσιαστική εξέλιξη.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με νέα μελέτη της Αστυνομίας η οποία ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2007, 795 μέλη της Αστυνομίας και 16 άτομα που ανήκουν στο πολιτικό προσωπικό απασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

Ενόψει της μεγάλης χρονικής περιόδου που παρήλθε από την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, των νέων στοιχείων που προέκυψαν από τη μελέτη που αναφέρεται πιο πάνω, και μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου για επανεξέταση του εν λόγω θέματος με βάση τα σημερινά δεδομένα και ανάγκες της Αστυνομίας, ο Αρχηγός της Αστυνομίας έδωσε οδηγίες, στις 10.4.2008, για πραγματοποίηση νέας μελέτης οργάνωσης και στελέχωσης της Αστυνομίας, ούτως ώστε να δοθούν ενημερωμένα στοιχεία στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για να προχωρήσει με την επισκόπηση. Όπως αντιλαμβάνομαι η μελέτη παραδόθηκε στο εν λόγω Τμήμα το Μάιο του 2008.

Έκτοτε έγιναν συσκέψεις στις οποίες συμμετείχαν εκπρόσωποι της Αστυνομίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και καθορίστηκαν οι όροι εντολής για τη διεξαγωγή μελέτης οργάνωσης και στελέχωσης στην Αστυνομία από δύο κλιμάκια του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Η μελέτη αναμένεται να αρχίσει σύντομα.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Παρατήρησα ότι, παρόλο που σύμφωνα με το πιστοποιητικό επιθεώρησης περιουσιακών στοιχείων για το 2005, το οποίο υποβλήθηκε στις 24.7.2006 στο Γενικό Λογιστή, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μου, έγινε φυσικός έλεγχος και τα αποθέματα που παρουσιάζονται στα σχετικά μητρώα βρέθηκαν ορθά, διαπιστώθηκε ότι κατά το 2006 ζητήθηκαν εγκρίσεις από τον Αρχηγό Αστυνομίας για διαγραφή εξοπλισμού, ο οποίος φαίνεται ότι ελλείπει από το 2003.

Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων και Τηλεπικοινωνιακού Εξοπλισμού της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού. Όπως μου αναφέρθηκε, διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση βάσει οδηγιών που δόθηκαν με εσωτερική εγκύκλιο της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού, ημερ. 13.5.2008, και εντοπίστηκαν διαφορές, οι οποίες οφείλονται κυρίως σε μετακινήσεις εξοπλισμού χωρίς την κατάλληλη ενημέρωση των μητρώων. Οι σχετικές καταστάσεις απογραφής δεν κατέστη δυνατό να προσκομιστούν για έλεγχο. Αντιλαμβάνομαι ότι αναμένεται η υποβολή, από τα διάφορα Τμήματα και Σταθμούς, αναλυτικών καταστάσεων των περιουσιακών στοιχείων για την προώθηση της μηχανογράφησης τους. Επίσης, βρίσκεται σε εξέλιξη έλεγχος του τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε παγκύπρια κλίμακα, από το Τμήμα Δ' του Αρχηγείου Αστυνομίας, για εντοπισμό και τακτοποίηση των διαφορών.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Παρατήρησα ότι κατά το 2008 καταβλήθηκαν για την ηλεκτροδότηση των εγκαταστάσεων των Αστυνομικών Διευθύνσεων και των Αστυνομικών Σταθμών Λεμεσού και Πάφου ποσά ύψους €295.709 και €106.198, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €243.412 και €82.129, αντίστοιχα, που καταβλήθηκαν το 2007, δηλαδή σημειώθηκαν αυξήσεις ύψους €52.297 και €24.069 ή ποσοστά 21,5% και 29,3%, αντίστοιχα. Οι πιο πάνω αυξήσεις οφείλονται κυρίως στις αυξήσεις των χρεώσεων που επιβλήθηκαν από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), ως αποτέλεσμα της αύξησης της τιμής των καυσίμων, στη λειτουργία νέων γραφείων στους χώρους της παλαιάς Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου και τη μερική λειτουργία της νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου.

Παρατήρησα επίσης ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ για τα κεντρικά κτίρια της Αστυνομικής Διεύθυνσης και της Τροχαίας Λεμεσού και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου, συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης KVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης), η οποία κατά μέσο όρο κυμαίνεται στο 24,7% και 21,6%, αντίστοιχα, της συνολικής χρέωσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των Αστυνομικών Διευθύνσεων, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση να περιοριστούν στο ελάχιστο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από την ΑΗΚ να μελετηθεί το ενδεχόμενο αύξησης του φορτίου του ηλεκτρικού ρεύματος στο κτίριο της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού. Παράλληλα, δόθηκαν οδηγίες ούτως ώστε να γίνεται όσο το δυνατό καλύτερη διαχείριση και εξοικονόμηση ηλεκτρικού ρεύματος. Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου, αρκετά από τα Γραφεία της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου πρόκειται να μετακινηθούν σε καινούργια κτίρια οπότε αναμένεται ότι η ζήτηση ηλεκτρικού ρεύματος θα μειωθεί σημαντικά και ως εκ τούτου οποιεσδήποτε αλλαγές ή μεταρρυθμίσεις δεν θεωρούνται απαραίτητες.

Μέτρα ασφαλείας στο Τμήμα Τροχαίας της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού. Παρατήρησα ότι στο Τμήμα Τροχαίας της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού και ειδικά στα γραφεία είσπραξης εξωδίκων δεν έχουν εγκατασταθεί μέτρα ασφαλείας όπως π.χ. σύστημα συναγερμού ή/και κλειστό σύστημα παρακολούθησης με κάμερες. Σημειώνεται ότι κατά το 2008 εισπράχθηκε στο υπό αναφορά Τμήμα, από εξώδικα πρόστιμα, το συνολικό ποσό των €1.264.645 που αντιστοιχεί σε περίπου €5.160 ανά εργάσιμη ημέρα.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, υποβλήθηκε αίτημα στην Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία για εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης στο Τμήμα Τροχαίας της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού και αναμένεται η εξασφάλιση των αναγκαίων πιστώσεων για την εκτέλεση της εργασίας.

Προσφορά Δ'80/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση συνεργείου εξωτερικής μετάδοσης μέσω δορυφορικής σύνδεσης. Τον Οκτώβριο 2008, η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση συνεργείου εξωτερικής μετάδοσης, μέσω δορυφορικής σύνδεσης, με εκτίμηση δαπάνης €700.000+ΦΠΑ. Ενώ έγγραφα προσφοράς είχαν προμηθευτεί 10 οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν τελικά μόνο 2. Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε στην έκθεση της προς το Συμβούλιο Προσφορών την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή το ποσόν της εγγυητικής συμμετοχής της χαμηλότερης

προσφοράς (€918.000+ΦΠΑ), ήταν μικρότερο του απαιτούμενου, ενώ η τιμή της δεύτερης προσφοράς – που ήταν €1.400.000 + ΦΠΑ – κρίθηκε ως εξωπραγματική. Η επιτροπή αξιολόγησης σημείωνε στην έκθεση της ότι ενόψει των πιο πάνω, δεν είχε προχωρήσει σε περαιτέρω αξιολόγηση των 2 προσφορών.

Εκπρόσωπος του χαμηλότερου προσφοροδότη, ο οποίος προφανώς είχε πληροφορηθεί την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, προέβηκε σε προσωπικές παραστάσεις προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών, ισχυριζόμενος ότι η διατύπωση των όρων/απαιτήσεων που αφορούσαν την εγγυητική συμμετοχής ήταν ασαφείς, γι' αυτό και οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι ζητείτο μικρότερο ποσό ως εγγύηση. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε όπως ζητηθεί νομική συμβουλή από τη Νομική Υπηρεσία και, στην περίπτωση που κριθεί νομικά αποδεκτή η εν λόγω προσφορά, τότε η επιτροπή αξιολόγησης να προχωρήσει σε λεπτομερή τεχνική αξιολόγηση της προσφοράς. Επίσης αποφασίστηκε όπως η επιτροπή αξιολόγησης προβεί σε λεπτομερή τεχνική αξιολόγηση και της ακριβότερης προσφοράς.

Τον Απρίλιο 2009, με συμπληρωματική έκθεση της, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε αφού, με βάση τη νομική συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας αξιολόγησε και την προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη, την κατακύρωση του διαγωνισμού στο χαμηλότερο προσφοροδότη, στην τιμή των €918.000 + ΦΠΑ. Η επιτροπή αξιολόγησης σημείωσε στην έκθεση της ότι η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη πληρούσε τις τεχνικές προδιαγραφές, εκτός από ένα σημείο, το οποίο έκρινε ως μη ουσιώδες, ενώ η προσφορά του ακριβότερου προσφοροδότη παρουσίαζε αρκετές αποκλίσεις. Κατά τη συζήτηση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μου εξέφρασε τις ακόλουθες απόψεις:

(α) Η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση ήταν κατά 31% ψηλότερη της δημοσιευθείσας εκτίμησης δαπάνης. Το γεγονός της δημοσίευσης ενός σημαντικά χαμηλότερου ποσού ως εκτίμησης, ενδεχομένως να επηρέασε τη συμμετοχή στο διαγωνισμό.

(β) Με τις τιμές των δύο προσφορών που υποβλήθηκαν να αποκλίνουν σημαντικά, τόσο μεταξύ τους όσο και με την εκτίμηση δαπάνης, ήταν αδύνατο να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά το ύψος του ποσού που θα δικαιολογείτο να δαπανηθεί για την αγορά του εξοπλισμού και των υπηρεσιών, όπως αυτά καθορίζονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

(γ) Το γεγονός της κατοχής πληροφοριών από το χαμηλότερο προσφοροδότη – χωρίς νομική εξουσία – για τις αρχικές εισηγήσεις της επιτροπής αξιολόγησης, θα έπρεπε να ερευνηθεί με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη τη διατύπωση του σχετικού όρου, έκρινε ως ουσιώδη την απόκλιση του χαμηλότερου προσφοροδότη στο σημείο των τεχνικών προδιαγραφών που εντόπισε η επιτροπή αξιολόγησης, και ως εκ τούτου αποφάσισε ομόφωνα την ακύρωση του διαγωνισμού.

Προσφορά Δ'81/2008 για την προμήθεια κλειστών κυκλωμάτων Βίντεο-Παρακολούθησης. Τον Μάιο 2008, η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια κλειστών κυκλωμάτων βίντεο-παρακολούθησης, με εκτίμηση κόστους €215.000+ΦΠΑ. Από τους 15 οικονομικούς φορείς που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του διαγωνισμού, προσφορά υπέβαλαν οι 6, και κατά την αξιολόγηση των προσφορών, η αρμόδια επιτροπή έκρινε ότι μόνο μία προσφορά ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Από τη μελέτη του εντύπου της δήλωσης συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές, που υπέβαλε με την προσφορά του ο μοναδικός εντός προδιαγραφών προσφοροδότης, διαπιστώθηκε ότι σε τρία σημεία των προνοιών/απαιτήσεων των τεχνικών προδιαγραφών, είχε δηλώσει μη συμμόρφωση, παραθέτοντας στη διπλανή στήλη τα τεχνικά χαρακτηριστικά του εξοπλισμού που προσέφερε, τα οποία δεν πληρούσαν επακριβώς αυτά που καθορίζονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Ωστόσο, η επιτροπή αξιολόγησης ανέφερε στην έκθεση της προς το Συμβούλιο Προσφορών, ότι ο εν λόγω προσφοροδότης πληροί όλους τους όρους των τεχνικών προδιαγραφών, εκτός μιας μικρής απόκλισης που αφορά στην προσκόμιση κάποιων πιστοποιητικών. Παράλληλα, η επιτροπή ετοίμασε και σχετικό συγκεντρωτικό πίνακα, στον οποίο επιβεβαιωνόταν η συμμόρφωση του με όλα τα σημεία των τεχνικών

προδιαγραφών. Ενόψει των πιο πάνω, η επιτροπή εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στον εν λόγω προσφοροδότη, με τον όρο να προσκομίσει τα πιστοποιητικά κατά την παραλαβή του εξοπλισμού. Το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε τελικά τον Απρίλιο 2009 την προσφορά, σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, έναντι του ποσού των €189.630 + ΦΠΑ.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα τον Απρίλιο 2009 από τον Αρχηγό Αστυνομίας όπως διερευνήσει τους λόγους για τους οποίους οι πιο πάνω αποκλίσεις – παρ' όλων ότι δηλώθηκαν από τον ίδιο τον προσφοροδότη στην προσφορά του – δεν αναφέρθηκαν/σχολιάστηκαν στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Το Μάιο 2009, ο Αρχηγός Αστυνομίας με πληροφόρησε ότι οι πιο πάνω τρεις αποκλίσεις είχαν απασχολήσει το Συμβούλιο Προσφορών κατά τη συνεδρία του που είχε γίνει τον Απρίλιο 2009, και ότι λεπτομερής αναφορά γίνεται στα πρακτικά της εν λόγω συνεδρίας.

Από το περιεχόμενο των πρακτικών της εν λόγω συνεδρίας του Συμβουλίου Προσφορών, καθώς και των εκθέσεων της επιτροπής αξιολόγησης της προσφοράς, διαπιστώνεται ότι οι αποκλίσεις της προσφοράς του προσφοροδότη στον οποίο κατακυρώθηκε τελικά ο διαγωνισμός, δεν είχαν καταγραφεί στις εκθέσεις αξιολόγησης, αλλά είχαν εντοπιστεί και υποδειχθεί από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών. Ο συντονιστής της επιτροπής αξιολόγησης, απαντώντας στις υποδείξεις του Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών, είχε διαβεβαιώσει το Συμβούλιο ότι οι αναφορές του προσφοροδότη σε μη συμμόρφωση του, οφείλονταν σε «φραστικά λάθη», ωστόσο η προσφορά του – πέραν μιας μικρής/επουσιώδους απόκλισης – κάλυπτε πλήρως τους όρους του διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, πληροφόρησα τον Αρχηγό Αστυνομίας, ότι η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι κατά τη συζήτηση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, δεν είχε δοθεί η πλήρης και πραγματική εικόνα για την προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη.

Τον Ιούνιο 2009 ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον Αρχηγό Αστυνομίας ότι συμφωνεί με τις απόψεις της Υπηρεσίας μου και ζήτησε όπως έχει τα σχόλια του, σχετικά με τα πιο πάνω, το συντομότερο δυνατό, καθώς και ενημέρωση ως προς την έκβαση του διαγωνισμού.

Τον Ιούλιο 2009 ο Αρχηγός Αστυνομίας με πληροφόρησε ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, η επιτροπή αξιολόγησης δεν είχε αμφισβητήσει σε καμία περίπτωση το λάθος του μη σχολιασμού των πιο πάνω αποκλίσεων, τις οποίες ωστόσο θεώρησε αμελητέες, και - ενεργώντας καλόπιστα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας - εκ παραδρομής παρέλειψε να τις αναφέρει στην έκθεσή της.

Προσφορά Δ'29/2008 για την προμήθεια εξαρτημάτων για τους ασυρμάτους της Αστυνομίας. Τον Μάιο 2008 η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια εξαρτημάτων για τους ασυρμάτους της, για τον οποίο υπέβαλαν προσφορά - τον Ιούνιο 2008 - τρεις προσφοροδότες. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης διαπιστώθηκε ότι ενώ η εκτίμηση κόστους του διαγωνισμού ήταν €38.000, το συνολικό ποσό της προσφοράς στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός από το αρμόδιο όργανο (επιτροπή αξιολόγησης), ανερχόταν σε €56.879,17, δηλαδή ήταν κατά περίπου 50% ψηλότερο της εκτίμησης, χωρίς αυτό να σχολιάζεται στην έκθεση αξιολόγησης.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας στον οποίο είχα υποβάλει την παρατήρηση μου, με πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2009 ότι η εκτίμηση κόστους είχε γίνει με βάση τις τιμές που είχαν προσφερθεί σε προηγούμενους διαγωνισμούς. Πέραν όμως της αύξησης των τιμών, που διαφάνηκε μετά την υποβολή των προσφορών, είχαν αυξηθεί και οι ποσότητες ή/και τα είδη των εξαρτημάτων που ζητήθηκαν, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους. Η επιτροπή αξιολόγησης, αφού έλαβε υπόψη της τις τιμές που υποβλήθηκαν από τους τρεις προσφοροδότες οι οποίοι είχαν λάβει μέρος στο διαγωνισμό, την πιθανή αύξηση των τιμών, ότι τα εξαρτήματα αφορούν ασυρμάτους παλιάς τεχνολογίας και ως εκ τούτου είναι δυσεύρετα, ότι κατασκευάζονται μόνο από μία εταιρεία, καθώς επίσης και τη μικρή σχετικά ποσότητα που είχε ζητηθεί, έκρινε ότι η τιμή κυμαινόταν σε λογικά πλαίσια και προχώρησε στην κατακύρωση της

προσφοράς, χωρίς να προβεί σε οποιαδήποτε σχόλια για τη σημαντική διαφορά σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης.

4.25 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μέρος Α

Κλήσεις. Στον πιο κάτω πίνακα παρατίθενται, για τα τελευταία τρία χρόνια, ο αριθμός των κλήσεων για κατάσβεση πυρκαγιών και για ειδικές εξυπηρετήσεις από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ο αριθμός ατόμων που υπηρετούν στη Δύναμη, ο αριθμός οχημάτων που χρησιμοποιεί, καθώς και το ύψος των ζημιών που έχουν προκληθεί από τις πυρκαγιές.

	2008	2007	2006
Πυροσβεστική Δύναμη-Πραγματικές			
Θέσεις	651	650	650
Κλήσεις για κατάσβεση πυρκαγιών	6.505	5.458	5.135
Κλήσεις για ειδικές εξυπηρετήσεις	5.374	4.941	4.967
Ψευδείς κλήσεις	561	535	503
Οχήματα	220	211	219
Ζημιές	€7.944.842	€8.782.187	€11.710.686
	£4.649.914	£5.139.990	£6.853.966

Ο Διευθυντής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με πληροφόρησε ότι ο αριθμός οχημάτων αυξήθηκε προσωρινά με την παραλαβή καινούργιων οχημάτων και ότι θα μειωθεί με την απόσυρση δώδεκα παλιών.

Μίσθωση ελικοπτέρων πυρόσβεσης. Το έργο της Υπηρεσίας για κατάσβεση πυρκαγιών ενισχύθηκε, με την ενοικίαση, από το Υπουργείο Εσωτερικών, τριών ελικοπτέρων πυρόσβεσης. Τα ελικόπτερα πυρόσβεσης ανταποκρίθηκαν, σύμφωνα με την Υπηρεσία, σε 123 περιπτώσεις μεγάλων πυρκαγιών στην ύπαιθρο και στα δάση, εκτελώντας 2.052 βολές.

Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Παρατήρησα ότι τα πιο κάτω Άρθρα του Κεφαλαίου 13.04 «Πυροσβεστική Υπηρεσία» του Προϋπολογισμού του 2008 παρουσίασαν χαμηλό ποσοστό υλοποίησης.

Κατηγορία/ Άρθρο	Λεπτομέρειες	Εγκεκριμένη δαπάνη €	Πραγματική δαπάνη €	Αδαπάνητο ποσό €	Ποσοστό υλοποίησης %
0704/200555	+ Αγορά Πυροσβεστικών Οχημάτων	2.250.613	1.574.920	675.693	69,98
0804/300111	Ανέγερση Κτιρίων Πυροσβεστικής	1.708.601	945.110	763.491	55,31
0804/300113	Βελτιώσεις Κτιρίων Πυροσβεστικής	854.301	255.286	599.015	29,88

Έχοντας υπόψη τη γενική αρχή ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατό, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, ζήτησα να ενημερωθώ για τους λόγους που οδήγησαν στο χαμηλό ποσοστό υλοποίησης των πιο πάνω Κονδυλίων.

Ο Διευθυντής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στην αγορά πυροσβεστικών οχημάτων, τρία οχήματα παραλήφθηκαν κατά το τέλος του Δεκεμβρίου 2008 και ένα εντός του 2009 με αποτέλεσμα η πληρωμή τους να διενεργηθεί εντός του 2009. Το αδαπάνητο μέρος του Κονδυλίου για την ανέγερση κτιρίων πυροσβεστικής αφορούσε στο κόστος μελετών για διάφορα κτίρια, οι οποίες δεν κατέστη

δυνατό να προωθηθούν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Όσον αφορά στις βελτιώσεις κτιρίων πυροσβεστικής, μου ανέφερε ότι το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης οφείλεται στη μη διενέργεια δαπάνης έναντι της πρόνοιας ύψους €512.581 για την επέκταση του αμαξοστασίου του πυροσβεστικού σταθμού στην Ορόκλινη αφού λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση της διαδικασίας προσφορών, εκ μέρους του Τμήματος Δημοσίων Έργων, το έργο άρχισε εντός του 2009.

Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας “INTERREG III”. Το Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III έχει στόχο την προώθηση της διασυνοριακής (Δέσμη Α'), της διακρατικής (Δέσμη Β') και της διαπεριφερειακής (Δέσμη Γ') συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την χρηματοδοτική περίοδο 2000-2006 και συγχρηματοδοτείται με ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Μέσα στα πλαίσια της Δέσμης Α' του πιο πάνω προγράμματος, η Υπηρεσία υπέβαλε κοινή πρόταση με το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδας για την αγορά ενός τηλεσκοπικού βραχιονοφόρου πυροσβεστικού οχήματος με προϋπολογιζόμενο κόστος €597.133 και 10 αερομεταφερόμενων οχημάτων ταχείας επέμβασης με αυτόνομο σύστημα πυρόσβεσης με προϋπολογιζόμενο κόστος €302.867.

Το Πρόγραμμα έχει ολοκληρωθεί, και το ποσό της Κοινοτικής συνεισφοράς, σε σχέση με την αγορά του τηλεσκοπικού βραχιονοφόρου πυροσβεστικού οχήματος, έχει ήδη ανακτηθεί, ενώ εκκρεμεί ακόμα η ανάκτηση της κοινοτικής συνεισφοράς έναντι του κόστους αγοράς των 10 αερομεταφερόμενων οχημάτων, η οποία ανέρχεται στις £59.750 (€102.089) πλέον Φ.Π.Α.

Επιπρόσθετα, στις 8.10.2008 η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε νέα πρόταση για διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των Πυροσβεστικών σωμάτων Ελλάδος και Κύπρου, που αφορά στην αγορά τεσσάρων αντλιοφόρων πυροσβεστικών οχημάτων 4X2 για μεταφορά 4.000 λίτρων νερού συνολικής αξίας ύψους €674.906. Η αίτηση για καταβολή της κοινοτικής συνεισφοράς έναντι του κόστους αγοράς των τεσσάρων αντλιοφόρων πυροσβεστικών οχημάτων, η οποία ανέρχεται σε €337.453, θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας. Σημειώνεται ότι η πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης, η οποία έχει ήδη διενεργηθεί, έγινε από ιδιώτες εξωτερικούς ελεγκτές και τα αποτελέσματα του ελέγχου αποστάληκαν στο Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος Ελλάδας στις 18.12.2008.

Στα πλαίσια του ίδιου Προγράμματος για την περίοδο 2007-2013, η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε, στις 17.6.2008, πρόταση για διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των Πυροσβεστικών σωμάτων Ελλάδος και Κύπρου, που αφορά στην αγορά εξοπλισμού συνολικής αξίας πέραν των €7,1 εκ. η οποία, αν εγκριθεί, θα συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ποσοστό 80%.

Συμφωνία παραχώρησης για την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Μετά την υπογραφή της πιο πάνω συμφωνίας, η διαχείριση των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου ανατέθηκε, από τις 12.5.2006, σε Στρατηγικό Επενδυτή. Σύμφωνα με την παρ. 2 του Παραρτήματος 21 της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια σύμφωνα με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), υπό τον όρο ότι ο Στρατηγικός Επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό, σύμφωνα με την παρ. 10 του Παραρτήματος 3 της συμφωνίας. Η παράγραφος αυτή αναφέρει ότι ο Στρατηγικός Επενδυτής θα αναλάβει την παροχή καινούργιων οχημάτων έκτακτης ανάγκης και τη συντήρηση όλων των οχημάτων (παλιών και καινούργιων), σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα του ICAO.

Στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου στελεχώνονται και λειτουργούν δύο πυροσβεστικοί σταθμοί υπό την ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας η οποία είναι η κατά νόμο σωστική Υπηρεσία του Κράτους στο χώρο των αεροδρομίων. Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, με επιστολές του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), ανέφερε επανειλημμένα διάφορα προβλήματα τα οποία προέκυψαν μετά τη σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας, τα κυριότερα από τα οποία αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Μετά την ανάληψη της διαχείρισης των αεροδρομίων από το Στρατηγικό Επενδυτή, διαπιστώθηκε ότι τα δύο εφεδρικά οχήματα αφρού του πυροσβεστικού σταθμού αεροδρομίου Πάφου παρουσίασαν διάφορα

μηχανικά προβλήματα και κατόπιν σχετικής επιθεώρησης, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών εξέδωσε στις 26.6.2006 πιστοποιητικά ακαταλληλότητας την εν λόγω οχημάτων.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 4.9.2006, από το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, όπως ενημερώσει το Στρατηγικό Επενδυτή να προβεί, το συντομότερο, στην ανακατασκευή ή αντικατάσταση των δύο οχημάτων ώστε να είναι σε θέση η Πυροσβεστική Υπηρεσία να προσφέρει την απαιτούμενη από τα πρότυπα του ICAO πυροσβεστική κάλυψη. Ο Στρατηγικός Επενδυτής, με επιστολή του ημερ. 13.10.2006, ανέφερε ότι, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα αεροπορική κίνηση στο αεροδρόμιο Πάφου, τα δύο οχήματα δεν χρειάζεται να αντικατασταθούν, άποψη με την οποία ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας διαφώνησε. Σε επιστολή του ημερ. 13.11.2006 προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ παρέθεσε τους λόγους της διαφωνίας του και ανέφερε ότι η ύπαρξη εφεδρικών οχημάτων στον υπό αναφορά πυροσβεστικό σταθμό είναι επιτακτική. Για επίλυση του προβλήματος πραγματοποιήθηκε, στις 27.11.2006, συνάντηση μεταξύ της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Στρατηγικού Επενδυτή όπου συμφωνήθηκε όπως τα πυροσβεστικά οχήματα των δύο αεροδρομίων τύχουν επιθεώρησης από εξειδικευμένο άτομο του Στρατηγικού Επενδυτή και ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα με βάση την έκθεσή του. Παρόλο που η υπό αναφορά επιθεώρηση συμπληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2007, το σχετικό πόρισμα δεν γνωστοποιήθηκε στην Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Μετά από σχετική σύσκεψη που έγινε στις 28.9.2007, ο Στρατηγικός Επενδυτής υπέβαλε, στις 8.11.2007, πρόταση για αντικατάσταση ενός μικρού αριθμού πυροσβεστικών οχημάτων, τα οποία θα παρέχουν το ελάχιστο ποσοστό κάλυψης στα δύο αεροδρόμια. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία διαφώνησε με την πρόταση αυτή, αναφέροντας ότι θα πρέπει να αντικατασταθεί μεγαλύτερος αριθμός πυροσβεστικών οχημάτων, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ICAO, αναμένεται η αναβάθμιση της κατηγορίας, και συνεπώς της απαιτούμενης πυροσβεστικής κάλυψης, και των δύο αεροδρομίων.

Επίσης, ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε επιστολή του προς τον Στρατηγικό Επενδυτή στις 23.10.2008, ζήτησε την άμεση αντικατάσταση των πυροσβεστικών οχημάτων του αεροδρομίου Πάφου και την προμήθεια εφεδρικών οχημάτων, λόγω του ότι τα υφιστάμενα οχήματα έχουν καταστεί αναξιόπιστα, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος, σε περίπτωση σοβαρού επεισοδίου, να μην είναι εφικτή η εκτέλεση της αποστολής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Όπως πληροφορήθηκα, ο Στρατηγικός Επενδυτής έχει προβεί στην αγορά δύο πυροσβεστικών οχημάτων για το αεροδρόμιο Λάρνακας ενώ μέχρι το τέλος του χρόνου αναμένεται και η αγορά τρίτου οχήματος για το αεροδρόμιο Πάφου.

Ο υπεύθυνος του πυροσβεστικού σταθμού του αεροδρομίου Λάρνακας ενημέρωσε, με επιστολή του ημερ. 4.5.2009, το Διευθυντή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ότι τα δύο νέα πυροσβεστικά οχήματα, που αγοράστηκαν από το Στρατηγικό Επενδυτή για αντικατάσταση δύο παλαιών, παραλήφθηκαν, έχουν εξοπλιστεί πλήρως σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ICAO και μετά από εντατική εκπαίδευση του προσωπικού, στελεχώνονται κανονικά και, όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, δύο οχήματα μετακινήθηκαν από το Αεροδρόμιο Λάρνακας στο Αεροδρόμιο Πάφου για κάλυψη των αναγκών του.

(β) Ο Στρατηγικός Επενδυτής διατύπωσε την άποψη ότι η ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των δύο αεροδρομίων βαρύνει τους πλησιέστερους πυροσβεστικούς σταθμούς και ως εκ τούτου η παροχή του απαιτούμενου για το σκοπό αυτό εξοπλισμού δεν αποτελεί υποχρέωσή του με βάση τη συμφωνία διαχείρισης των αεροδρομίων, αλλά θα πρέπει να εξασφαλιστεί από το κράτος.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, σε επιστολή της ημερ. 18.3.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, αναφέρει ότι, για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των αεροδρομίων, την ευθύνη φέρει ο πυροσβεστικός σταθμός των αεροδρομίων, μέχρι να αφιχθεί βοήθεια από τον πλησιέστερο τοπικό πυροσβεστικό σταθμό. Η πολιτική αυτή, η οποία ίσχυε και πριν την ανάληψη της διαχείρισης των αεροδρομίων από το Στρατηγικό Επενδυτή, δεν επιδέχεται, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, αλλαγή.

Επίσης, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, για παροχή υπηρεσιών διάσωσης, σε περίπτωση ατυχήματος στις περιοχές των αλυκών που βρίσκονται πέριξ του αεροδρομίου Λάρνακας, απαιτείται ειδικός εξοπλισμός. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία θεωρεί ότι ο Στρατηγικός Επενδυτής έχει την υποχρέωση, βάσει της συμφωνίας διαχείρισης του αεροδρομίου, να παρέχει ο ίδιος τον εξοπλισμό αυτό, αφού, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης του αεροδρομίου, η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει την ευθύνη για παροχή υπηρεσιών διάσωσης σε ακτίνα 10 χιλιομέτρων. Ο Στρατηγικός Επενδυτής δεν αποδέχεται τη θέση αυτή, με αποτέλεσμα η Πυροσβεστική Υπηρεσία να μη διαθέτει σήμερα τον απαιτούμενο εξοπλισμό για αντιμετώπιση ενός τέτοιου ενδεχομένου. Επισημάνει ότι, σύμφωνα με τα πρότυπα του ICAO, σε αεροδρόμια που περικλείονται από θάλασσα, βάλτους ή περιοχές στις οποίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα συνηθισμένα πυροσβεστικά οχήματα, οι αρχές του αεροδρομίου θα πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη ειδικών διαδικασιών και εξοπλισμού αντιμετώπισης ατυχημάτων στις περιοχές αυτές.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε επιστολές του ημερ. 5.3.2009 προς το Στρατηγικό Επενδυτή και προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, ζήτησε όπως η εταιρεία αναθεωρήσει τη θέση της και όπως το θέμα τεθεί ξανά και από το ΥΣΕ.

Ο Διευθυντής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με επιστολή του ημερ. 21.7.2009, συμφώνησε με τις θέσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ενώ ζήτησε απόψεις από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας και σύντομα θα συγκληθεί σύσκεψη για συζήτηση του θέματος.

Τέλος, η Πυροσβεστική Υπηρεσία ζήτησε από τον Στρατηγικό Επενδυτή την αναβάθμιση των πεδίων ασκήσεων του προσωπικού της στο χώρο του αεροδρομίου, την οποία θεωρεί απαραίτητη. Ο Στρατηγικός Επενδυτής ανέφερε ότι δεν υποστηρίζει τη συνέχιση της τακτικής των ασκήσεων με πραγματική φωτιά (live burns) και θεωρεί ότι η Υπηρεσία θα πρέπει να διασφαλίσει εναλλακτικούς τρόπους εκπαίδευσης του προσωπικού της, όπως τη μετάβαση σε εξειδικευμένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού, θέση που δεν αποδέχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια επίσκεψης επιθεωρητών του ICAO στο Αεροδρόμιο Λάρνακας, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κατάλληλο πεδίο ασκήσεων ώστε να προσφέρεται αποτελεσματική εκπαίδευση σε επεισόδια στα οποία πιθανόν να εμπλακούν εύφλεκτα υγρά υπό πίεση.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε επιστολή του ημερ. 5.3.2009 προς την εταιρεία, ζήτησε και πάλι την κατασκευή κατάλληλων πεδίων ασκήσεων στα δύο Αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου.

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Παρατήρησα ότι δεν έχουν αρχίσει ακόμα οι εργασίες κατασκευής των πιο κάτω έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης.

Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε. Επισημάνει ότι, η πιο πάνω χρονική προθεσμία των τριών ετών έχει παρέλθει σε ορισμένες περιπτώσεις, παραδείγματα των οποίων παρατίθενται πιο κάτω, χωρίς να τηρηθεί η υπό αναφορά πρόνοια του Συντάγματος.

(α) Ανέγερση εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) και Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στην Κοφίνου. Στις 16.1.1998 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης και στις 3.4.1998 δημοσιεύτηκε το σχετικό διάταγμα απαλλοτρίωσης τεμαχίων στο χωριό Κοφίνου, με σκοπό την ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού. Στις 15.6.2001 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας γνωστοποίηση νέου διατάγματος απαλλοτρίωσης για παραπλήσια τεμάχια στο χωριό Κοφίνου, με δημοσίευση του σχετικού διατάγματος απαλλοτρίωσης στις 4.1.2002 με σκοπό την ανέγερση Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και Εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών. Όπως μου αναφέρθηκε από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, η ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην περιοχή δεν θα υλοποιηθεί αφού οι ανάγκες πυρόσβεσης και διάσωσης της περιοχής θα καλύπτονται από την ΕΜΑΚ, και τα τεμάχια που

απαλλοτριώθηκαν το 1998 για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιηθούν, μαζί με τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 2001, για την ανέγερση των εγκαταστάσεων της ΕΜΑΚ και της Σχολής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Επισήμανα ότι, σύμφωνα με το Σύνταγμα ακίνητη ιδιοκτησία η οποία απαλλοτριώνεται για συγκεκριμένο σκοπό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για τον οποίο έχει απαλλοτριωθεί.

Τα πιο πάνω έργα περιλήφθηκαν χωρίς πρόνοια στους Προϋπολογισμούς για τα έτη 2005-2007, ενώ πρόνοια ύψους €427.150 (£250.000) και €100.000 (£58.527) περιλήφθηκε στους Προϋπολογισμούς του 2008 και 2009, αντίστοιχα, για έναρξη εργασιών εκτέλεσής τους.

Η εκτιμημένη δαπάνη του, από €5,5εκ (£3,2 εκ.), πλέον ΦΠΑ το 2004, αναθεωρήθηκε σε €12,5εκ (£7,3 εκ) πλέον ΦΠΑ το 2008.

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με επιστολή ημερ. 3.11.2008, προς την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ζήτησε όπως διασφαλιστεί η γραπτή έγκριση για εκτέλεση έργου ώστε να μπορέσει το Τμήμα να προχωρήσει στην ετοιμασία χρονοδιαγράμματος μελέτης και εκτέλεσής του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, σε επιστολή του προς το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, ημερ. 23.3.2009, ζήτησε όπως το υπό αναφορά έργο προωθηθεί με την ανάθεση των κατασκευαστικών σχεδίων στον ιδιωτικό τομέα και την ετοιμασία προκαταρκτικής εκτίμησης δαπάνης και χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ώστε το έργο να ενταχθεί στον Προϋπολογισμό του 2010, πληροφώντας τον επίσης για την ύπαρξη των αναγκαίων πιστώσεων.

Ο Διευθυντής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με επιστολή του ημερ. 29.6.2009, του ανέφερε ότι οι μελέτες και η εκτέλεση για τα πιο πάνω έργα δεν είναι δυνατόν να προχωρήσουν λόγω εκκρεμοτήτων, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζει το είδος των εκκρεμοτήτων.

(β) Ανέγερση νέου πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας. Στις 29.10.1993 εκδόθηκε διάταγμα απαλλοτρίωσης ιδιωτικής γης με σκοπό την ανέγερση νέων Κυβερνητικών επαρχιακών γραφείων της Λάρνακας. Ιδιώτης πρώην ιδιοκτήτης επηρεαζόμενου τουρκοκυπριακού τεμαχίου ζήτησε, από το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 21.5.1998, την επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης.

Το Υπουργείο Εσωτερικών αρνήθηκε την επιστροφή των εν λόγω τεμαχίων και ο ιδιώτης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο, με απόφασή του ημερ. 7.9.2006 ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας αρχής για μη επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού, αφενός, ο αρχικός σκοπός της απαλλοτρίωσης είχε εγκαταλειφθεί και αφετέρου, παρήλθε η περίοδος των τριών ετών από την ημερομηνία απαλλοτρίωσης χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της.

Μετά την πιο πάνω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, άλλοι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες τεμαχίων που αφορούσαν στο ίδιο διάταγμα απαλλοτρίωσης, αξίωσαν την επιστροφή, σε αυτούς, της περιουσίας τους, αίτημα που και πάλι δεν έγινε αποδεκτό από την απαλλοτριούσα αρχή, με αποτέλεσμα ορισμένοι από αυτούς να εκφράσουν, μέσω των δικηγόρων τους, την πρόθεσή τους για προσφυγή στη δικαιοσύνη.

Ενόψει των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 29.8.2007, όπως εκχωρήσει την εξουσία, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, να προχωρήσει στην έκδοση διατάγματος επίσχεσης για τα τεμάχια στα οποία θα ανεγερθεί, μεταξύ άλλων, ο πυροσβεστικός σταθμός Λάρνακας. Το εν λόγω διάταγμα επίσχεσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.4.2008.

Το έργο περιλήφθηκε χωρίς πρόνοια στους Προϋπολογισμούς για τα έτη 2005, 2006 και 2007 ενώ στους Προϋπολογισμούς του 2008 και 2009, περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €170.860 (£100.000) και €200.000 (£117.055), αντίστοιχα.

Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Τμήματος Δημοσίων Έργων προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 7.1.2009, η αναθεωρημένη εκτίμηση του έργου ανέρχεται στο ποσό των €6,7 εκ. πλέον ΦΠΑ.

Όπως μου αναφέρθηκε, λόγω της εκκρεμότητας εκδίκασης των προσφυγών που εκκρεμούν για ακύρωση των διαταγμάτων απαλλοτρίωσης και επίσχεσης, καταβλήθηκαν προσπάθειες για ανεύρεση νέου χώρου για ανέγερση του πυροσβεστικού σταθμού. Μετά από διερεύνηση, υποδείχθηκε από το Τμήμα Δασών κρατικό τεμάχιο στη Λάρνακα, στο οποίο στεγάζεται το συσκευαστήριο του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών το οποίο αναμένεται να μεταστεγαστεί και το οποίο κρίθηκε ως κατάλληλο για το σκοπό ανέγερσης του πυροσβεστικού σταθμού. Εκκρεμεί η απάντηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως σε επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ημερ. 29.6.2009, με την οποία ζητούσε τις απόψεις του κατά πόσον ο υπό αναφορά χώρος θεωρείται ικανοποιητικός για την ανέγερση της νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας και του νέου πυροσβεστικού σταθμού, για ικανοποίηση των υφιστάμενων και μελλοντικών τους αναγκών.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ζητήθηκε γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας αναφορικά με το θέμα που προέκυψε για το τουρκοκυπριακό τεμάχιο που απαλλοτριώθηκε και μελετάται ο τρόπος χειρισμού του θέματος. Επίσης ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, λόγω δημοσιονομικής στενότητας μόνο ένα έργο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας είναι εφικτό να προωθηθεί στα πλαίσια του Προϋπολογισμού για το 2010. Ως εκ τούτου, κατόπιν ιεράρχησης των προτεραιοτήτων των προγραμματισμένων έργων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας αποφασίστηκε, σε συνεννόηση με το Διευθυντή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, όπως τεθεί ως πρώτη προτεραιότητα η ανέγερση νέου Πυροσβεστικού σταθμού στη Λεμεσό, για τον οποίο δεν υπάρχει οποιοδήποτε κώλυμα σχετικά με το τεμάχιο όπου έχει χωροθετηθεί.

(γ) Ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην ενορία Μούτταλος της πόλης Πάφου. Στις 25.10.1996 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης και στις 17.1.1997 δημοσιεύτηκε το σχετικό διάταγμα απαλλοτρίωσης τεμαχίου τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας στην ενορία Μούτταλος της Πάφου, με σκοπό την ανέγερση νέου πυροσβεστικού σταθμού. Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών περιουσιών, έχει αποδεχθεί το ύψος της αποζημίωσης, η οποία καθορίστηκε σε £187.000 πλέον νόμιμους τόκους για την περίοδο 26.10.1996-31.12.1998, ύψους £36.740. Η μεταβίβαση του τεμαχίου προς την Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί αφού εκκρεμεί ακόμα η πληρωμή, από τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών περιουσιών, των σχετικών φόρων. Σε επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ημερ. 16.6.2009, προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ζητήθηκε η προώθηση της πληρωμής της αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών περιουσιών μετά την αφαίρεση των οφειλόμενων φόρων, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η μεταβίβαση του απαλλοτριωθέντος τεμαχίου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Στον Προϋπολογισμό του 2004 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους £10.000 για τη διεξαγωγή μελέτης του έργου, ενώ στον Προϋπολογισμό για το 2005 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους £50.000. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 10.1.2005, ζήτησε την έγκριση του Γραφείου Προγραμματισμού για την απαιτούμενη δαπάνη εκπόνησης των αναγκαίων μελετών από το Τμήμα Δημοσίων Έργων χωρίς, ωστόσο, να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση.

Παρόλο που η ανέγερση του πιο πάνω πυροσβεστικού σταθμού κρίθηκε, από την Υπηρεσία, ως απολύτως αναγκαία, αφού η διαθέσιμη πυροσβεστική κάλυψη θεωρείται ως ανεπαρκής λόγω, κυρίως, της ραγδαίας τουριστικής ανάπτυξης, της αύξησης του πληθυσμού και της επέκτασης της πόλης, δεν έχουν ακόμα ξεκινήσει εργασίες για την κατασκευή του, ενώ το έργο περιλήφθηκε στους Προϋπολογισμούς για τα έτη 2006-2008 χωρίς πρόνοια.

Ο Διευθυντής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με πληροφόρησε ότι παρόλο που η ανέγερση του πιο πάνω Σταθμού κρίνεται αναγκαία, εντούτοις δεν είναι στις προτεραιότητες των αναπτυξιακών έργων της Υπηρεσίας.

(δ) Αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας αρ. 2 (Ορόκλινη). Στις 12.9.2003 εκδόθηκε διάταγμα απαλλοτρίωσης ιδιωτικής γης με σκοπό την αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού και την εξυπηρέτηση των αναγκών του αστυνομικού σταθμού Ορόκλινης. Ο καθορισμός του ύψους της

αποζημίωσης των απαλλοτριωθέντων τεμαχίων που αφορούν στην αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού εκκρεμεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας.

Ο πρώην ιδιοκτήτης των τεμαχίων, με επιστολή του ημερ. 23.5.2006 προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ζήτησε την ανάκληση της υπό αναφορά γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, σε απαντητική του επιστολή ημερ. 7.8.2006, ανέφερε ότι έχουν προωθηθεί διαδικασίες για την επιχωμάτωση, καθαριότητα και περίφραξη των υπό αναφορά χώρων.

Οι εργασίες για την περίφραξη, κατασκευή πεζοδρομίου και ασφαλοστρώσης των τεμαχίων ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο του 2006 και εντός του 2008 άρχισαν οι διαδικασίες για επέκταση του αμαξοστασίου του πυροσβεστικού σταθμού Ορόκλινης. Οι κατασκευαστικές εργασίες για την ανέγερση του αμαξοστασίου άρχισαν τον περασμένο Μάρτιο και βάσει του σχετικού συμβολαίου, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Μάρτιο του 2010.

Στις 11.2.2009 ο πρώην ιδιοκτήτης των απαλλοτριωθέντων τεμαχίων καταχώρισε προσφυγή εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία αξιώνει την ακύρωση του διατάγματος απαλλοτρίωσης και την επιστροφή των υπό αναφορά τεμαχίων.

4.26 ΦΥΛΑΚΕΣ

Μέρος Α

Κατάδικοι-Υπόδικοι. Την 1.1.2008 υπήρχαν στις Φυλακές 544 κατάδικοι και υπόδικοι, σε σύγκριση με 569 την 1.1.2007. Κατά το 2008 εισήλθαν στις Φυλακές 1.764 και απολύθηκαν 1.664, με αποτέλεσμα στις 31.12.2008 να υπάρχουν εντός των Φυλακών 644 κατάδικοι και υπόδικοι.

Οι κρατούμενοι εντός των Φυλακών ασχολούνται με την εκτέλεση διαφόρων κατασκευαστικών έργων, τα οποία αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και διαβίωσης των κρατουμένων. Με την καθοδήγηση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Τμήματος Φυλακών και των εκπαιδευτών τους, οι κρατούμενοι ανέλαβαν, κατά το 2008, την εκτέλεση έργων συνολικής δαπάνης €540.000. Ασχολούνται επίσης με διάφορες άλλες εργασίες, όπως στην κουζίνα, στο καφεενείο, σε εργασίες καθαριότητας των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων των Φυλακών κ.λπ.

Επιπρόσθετα, 157 κατάδικοι, ανάλογα με τις ειδικότητες και τα ενδιαφέροντά τους, απασχολούνται στα διάφορα εργαστήρια που λειτουργούν εντός των Φυλακών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης. Κατά το 2008 διοργανώθηκαν μαθήματα για 13 διαφορετικά θέματα, τα οποία παρακολούθησαν συνολικά 148 κατάδικοι.

Κόστος διατροφής. Το συνολικό κόστος αγοράς των τροφίμων για τους κατάδικους, καθώς και για τους κρατούμενους της Αστυνομίας, οι οποίοι κρατούνται σε χώρους των Φυλακών που έχουν παραχωρηθεί στην Αστυνομία, ανήλθε στο ποσό των €809.157, σε σύγκριση με €739.243 (£432.660) κατά το 2007.

Ο ημερήσιος μέσος όρος καταδίκων και κρατουμένων της Αστυνομίας που σιτίζονταν ήταν 652, με ημερήσιο κατά κεφαλή κόστος €3,40, σε σύγκριση με 666 και €3,04 (£1,78), αντίστοιχα, το 2007.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για το έτος 2008 ανήλθε στις €752.160, σε σύγκριση με €329.316 (£192.740) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €422.844 ή 128%. Η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ωρών που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί υπερωριακά για αναπλήρωση δεσμοφυλάκων που βρίσκονταν με άδεια ασθενοίας, από 18.972 ώρες το 2007 σε 35.184 ώρες το 2008 και στην αύξηση του αριθμού των ωρών που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί δεύτερη βάρδια υπερωριακά για τη συνοδεία κρατουμένων, είτε για επισκέψεις ή νοσηλεία στο Γενικό Νοσοκομείο και ιδιωτικές κλινικές είτε για άλλους λόγους, από 3.309 ώρες το 2007 σε 34.643 ώρες το 2008. Εισηγήθηκα και πάλι όπως, όπου είναι εφικτό και χωρίς να επηρεαστεί η ασφάλεια και φρουρηση των καταδίκων ή κρατουμένων, ληφθούν μέτρα με σκοπό τον περιορισμό της δαπάνης για υπερωριακή απασχόληση. Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι, η συνεχής αύξηση των ωρών ασθενοίας των δεσμοφυλάκων πρέπει να προβληματίσει τη Διεύθυνση και εισηγήθηκα τη λήψη μέτρων για αποφυγή τυχόν κατάχρησης του δικαιώματος άδειας ασθενοίας.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών με πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί δραστικά μέτρα για αποφυγή τυχόν κατάχρησης του δικαιώματος άδειας ασθενείας και περιορισμό της υπερωριακής δαπάνης. Μου ανέφερε επίσης ότι υπολογίζεται μείωση των αδειών ασθενείας σε σύγκριση με το 2008 και απώτερος στόχος είναι η ελαχιστοποίησή τους μελλοντικά.

Πληρωμές επιδομάτων φιλοπονίας από Ταμείο Πάγιας Προκαταβολής. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 98 των περί Φυλακών (Γενικών) Κανονισμών του 1997 έως 2002, καταβάλλεται στους κρατούμενους, οι οποίοι έχουν εκτίσει τουλάχιστο ένα μήνα της ποινής φυλάκισής τους ή έχουν παραμείνει στη φυλακή ως υπόδικοι για περίοδο μεγαλύτερη από το μήνα, και οι οποίοι κατατάσσονται, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών αυτών, σε συγκεκριμένη εργασία, επίδομα φιλοπονίας, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Τα υπό αναφορά επιδόματα κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες (βαθμίδες) και το ύψος τους κυμαίνεται από €1,79 - €3,84 ημερησίως.

Κατόπιν προφορικής ενημέρωσης, στις 5.8.2008, από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ότι υπήρχαν υπόνοιες για υπεξαίρεση χρημάτων, σε σχέση με την καταβολή του επιδόματος φιλοπονίας στους καταδίκους, η Υπηρεσία μου διεξήγαγε έλεγχο στις σχετικές πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.1.2008 μέχρι 31.7.2008 και εξέτασε δειγματοληπτικά πληρωμές του τελευταίου τριμήνου του 2007. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν παραποιήσεις στις καταστάσεις των ημερομισθίων καταδίκων κατά την απόλυση, με αποτέλεσμα, να προκύπτει το ενδεχόμενο υπεξαίρεσης ποσού ύψους τουλάχιστον €8.602, κατά την πιο πάνω περίοδο.

Αντιλαμβάνομαι ότι, δεσμοφύλακας ο οποίος υπηρετούσε στο λογιστήριο των Φυλακών και έχει τεθεί σε διαθεσιμότητα σε σχέση με το πιο πάνω θέμα, παρέδωσε στο Διευθυντή των Φυλακών ποσό ύψους €13.000 το οποίο παραδόθηκε στην Αστυνομία, η οποία διεξήγαγε σχετική έρευνα, βάσει της οποίας η υπόθεση διαβιβάστηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για άσκηση ποινικής δίωξης.

Ταμείο Περιουσίας Καταδίκων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 17 της ΚΔΠ 121/97, για κάθε κρατούμενο ανοίγεται ατομικός λογαριασμός στον οποίο κατατίθενται τα χρήματα που φέρει μαζί του κατά την εισαγωγή του στις Φυλακές, οποιαδήποτε εμβάσματα συγγενών του, καθώς και οποιοδήποτε άλλο προϊόν της εργασίας του κατά τη διάρκεια της φυλάκισής του, εκτός από το επίδομα φιλοπονίας για το οποίο τηρείται ξεχωριστός λογαριασμός. Τα χρήματα αυτά κατατίθενται, τουλάχιστο μια φορά την εβδομάδα, σε ειδικό λογαριασμό στην Κεντρική Τράπεζα και ενημερώνονται ανάλογα οι προσωπικοί λογαριασμοί των κρατουμένων. Όλες οι εισπράξεις διενεργούνται με την έκδοση εντύπου Φ41Α και Φ41Β τα οποία παραδίδονται ημερησίως, μαζί με τις εισπράξεις, στο διαχειριστή των λογαριασμών.

Οι εισπράξεις και τα έντυπα Φ41Α και Φ41Β διαχωρίζονται σε εκείνα που αφορούν σε καταδίκους και εκείνα που αφορούν σε υπόδικους. Για το σύνολο των ημερήσιων εισπράξεων που αφορούν σε λογαριασμούς καταδίκων εκδίδεται απόδειξη είσπραξης Γ.Λ. 18, η οποία καταχωρίζεται στο βιβλίο ταμείου, Γ.Λ. 14, ενώ το χρηματικό ποσό που εισπράττεται κατατίθεται σε τακτά χρονικά διαστήματα στον Κυβερνητικό λογαριασμό «Ατομικοί Λογαριασμοί Κρατουμένων» που τηρείται στην Κεντρική Τράπεζα. Για τις εισπράξεις που αφορούν σε υπόδικους, δεν εκδίδεται Γ.Λ. 18, ούτε κατατίθενται στον Κυβερνητικό λογαριασμό στην Κεντρική Τράπεζα, για πρακτικούς, όπως μου αναφέρθηκε, λόγους, αφού ο υπόδικος μπορεί να απολυθεί ανά πάσα στιγμή και να χρειαστεί να καταβληθεί σε αυτό το υπόλοιπο του λογαριασμού του. Τα χρήματα αυτά τηρούνται σε χρηματοκιβώτιο, στο γραφείο παραλαβών, στο οποίο φυλάσσεται, μέχρι την κατάθεσή του, και το χρηματικό υπόλοιπο των εισπράξεων που αφορούν σε λογαριασμούς καταδίκων.

Σε σχέση με την τήρηση των πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

(α) Το σύνολο των ατομικών λογαριασμών των καταδίκων, σύμφωνα με τις αναλυτικές μερίδες, παρουσίαζε υπόλοιπο στις 31.12.2008 ύψους €162.684 ενώ το υπόλοιπο του λογαριασμού «Ατομικοί Λογαριασμοί Κρατουμένων» σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής διαχείρισης του Γενικού Λογιστηρίου FIMAS, ήταν €161.381. Η διαφορά, ύψους €1.303, η οποία όπως μου αναφέρθηκε οφειλόταν σε αθροιστικά λάθη κατά τη πρόσθεση των Φ41Α και Φ41Β, εισπράχθηκε με Γ.Λ. 18 από το διαχειριστή των λογαριασμών και κατατέθηκε τον Ιανουάριο του 2009.

Από έλεγχο στα Γ.Λ.18, στα οποία είχαν εντοπιστεί, από το Λογιστήριο των Φυλακών, τα λάθη, διαπίστωσα ότι το συνολικό ποσό της διαφοράς ανέρχεται στα €1.661,50, δηλαδή προέκυψε επιπρόσθετη διαφορά ύψους €358,14 από εκείνη που εντοπίστηκε αρχικά. Επίσης, από επιπρόσθετο δειγματοληπτικό έλεγχο σε άλλα Γ.Λ.18 και στα επισυναπτόμενα Φ41Α και Φ41Β, η Υπηρεσία μου εντόπισε ακόμα μια περίπτωση όπου εκδόθηκε Γ.Λ.18 για ποσό μεγαλύτερο κατά €100 από το άθροισμα των επισυναπτόμενων Φ41Α και Φ41Β.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως διενεργηθεί έλεγχος και επαλήθευση όλων των υπολοίπων των ατομικών λογαριασμών κρατούμενων για εντοπισμό τυχόν λαθών.

(β) Η μη έκδοση Γ.Λ.18 και μη κατάθεση των χρηματικών υπολοίπων σε σχέση με τις εισπράξεις που αφορούν σε υπόδικους δεν συνάδει με τις πρόνοιες του Κανονισμού 17 της ΚΔΠ 121/97 που αναφέρεται πιο πάνω, οι οποίες πρέπει να τύχουν εφαρμογής το συντομότερο.

(γ) Λόγω της πρακτικής που ακολουθείται σήμερα, για μη κατάθεση των εισπράξεων που αφορούν σε υπόδικους, η τήρηση των χρηματικών διαθεσίμων υπόδικων και καταδίκων στο ίδιο χρηματοκιβώτιο, δυσχεραίνει τον έλεγχο και παρακολούθηση της ορθότητας των υπολοίπων.

(δ) Εισηγήθηκα τη διενέργεια περιοδικών ελέγχων στα υπόλοιπα των πιο πάνω λογαριασμών από αρμόδιο λειτουργό.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών, με επιστολή του ημερ. 19.8.2009 με πληροφόρησε ότι έγινε ο σχετικός έλεγχος και η επαλήθευση όλων των υπολοίπων των ατομικών λογαριασμών των κρατούμενων και ότι το ποσό των €258,14 θα κατατεθεί στο Ταμείο για συμφιλίωση του ολικού ποσού που υπάρχει εις πίστη των καταδίκων.

Επίσης με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για διενέργεια περιοδικού ελέγχου στα υπόλοιπα του πιο πάνω λογαριασμού και ότι η έκδοση απόδειξης ΓΛ18 και η κατάθεση των χρηματικών υπολοίπων που αφορούν τους υπόδικους θα εφαρμοστεί νοουμένου ότι θα υπερπηδηθούν ορισμένες πρακτικές δυσκολίες όπως η εξασφάλιση, από το Γενικό Λογιστήριο, αύξησης του ποσού του Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής, λόγω των συχνών και μεγάλων πληρωμών που θα προκύψουν.

Αποθέματα στην αποθήκη των Φυλακών. Στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος παρατήρησα ότι ο υπεύθυνος της αποθήκης είχε αναλάβει τη διαχείριση χωρίς να διενεργηθεί φυσική απογραφή των αποθεμάτων και τακτοποίηση τυχόν ελλειμμάτων και πλεονασμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών αρ. 76 και 81, και χωρίς να ετοιμαστεί πιστοποιητικό “Παράδοσης Παραλαβής” σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών αρ. 104 με 107.

Κατόπιν εισήγησής μου, διενεργήθηκε φυσική απογραφή και το υφιστάμενο απόθεμα καταμετρήθηκε και καταγράφηκε σε πρόχειρες καταστάσεις, αλλά κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου από την Υπηρεσία μου εκκρεμούσαν ακόμη οι σχετικές τακτοποιήσεις των ελλειμμάτων/πλεονασμάτων που προέκυψαν από την απογραφή και η καταχώριση των σχετικών διορθώσεων στα Καθολικά Αποθήκης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με πληροφόρησε ότι έχουν τακτοποιηθεί τα ελλείμματα/πλεονάσματα που προέκυψαν από την απογραφή και έχει γίνει η καταχώριση των σχετικών διορθώσεων στα Καθολικά Αποθηκών.

Αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών. Διαπίστωσα ότι, τα αποθέματα της αποθήκης Οπλισμού και Πυρομαχικών του Τμήματος Φυλακών, δεν ήταν κατάλληλα τακτοποιημένα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η ανεύρεση και η καταμέτρησή τους. Επίσης, παρατήρησα ότι η εν λόγω αποθήκη βρίσκεται εντός του χώρου των Φυλακών γεγονός που ενδεχομένως να ελλοχεύει κινδύνους και εισηγήθηκα όπως το θέμα μελετηθεί και αξιολογηθεί από το Τμήμα.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών με πληροφόρησε ότι περιλήφθηκε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Τμήματος για το 2010 για μελέτη και σχεδιασμό ανέγερσης νέας αποθήκης οπλισμού και πυρομαχικών εκτός των τειχών των φυλακών.

Δημιουργία Κυβερνητικής Πύλης Διαδικτύου. Με βάση την απόφαση αρ. 62.241, ημερ. 22.6.2005 του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίθηκε η δημιουργία κυβερνητικής πύλης διαδικτύου από τα Υπουργεία/Τμήματα, το Τμήμα Φυλακών ζήτησε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Τ.Υ.Π.) την ανάπτυξη ιστοσελίδας, η οποία σύμφωνα με επιστολή του Τ.Υ.Π. προς το Διευθυντή Φυλακών, ημερ. 8.12.2005, έχει ολοκληρωθεί. Στην ίδια επιστολή, το Τ.Υ.Π. ζήτησε από το Τμήμα Φυλακών ενημέρωση, έτσι ώστε η ιστοσελίδα να δημοσιευθεί στο διαδίκτυο το συντομότερο δυνατό. Το Τ.Υ.Π. σε νέα επιστολή του προς το Διευθυντή Φυλακών, ημερ. 19.5.2008, αναφέρει ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος ανάγκης επανασχεδιασμού του, προτού καν δημοσιοποιηθεί. Επισημαίνει επίσης ότι για την ανάπτυξη του διαδικτυακού τόπου των Φυλακών δεσμεύτηκαν πόροι του δημοσίου και η μη αξιοποίησή τους μπορεί να θεωρηθεί διασπάθιση του δημοσίου χρήματος. Όπως ενημερώθηκα από το συντονιστή του έργου στις Φυλακές, ο λόγος για τη μη ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου είναι η έλλειψη κατάλληλης γραμμής διαδικτύου.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών με πληροφόρησε ότι εντός του 2009 θα διευθετηθεί η ανάπτυξη ιστοσελίδας και δημοσίευσή της στο Διαδίκτυο.

Αδαπάνητα ποσά Προϋπολογισμού. Τα πιο κάτω Άρθρα του Κεφαλαίου 13.02 «Φυλακές» του Προϋπολογισμού για το 2008 παρουσίασαν χαμηλά ποσοστά υλοποίησης, και ζήτησα να ενημερωθώ για τους λόγους:

Άρθρο	Λεπτομέρειες δαπάνης	Εγκεκριμένη δαπάνη	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό	Ποσοστό υλοποίησης
		€	€	€	%
08124	+Αποκατάσταση και συντήρηση Κτιρίων Φυλακών	512.580	339.308	173.272	66,2
08121	+Ανέγερση Κτιρίων Φυλακών	1.787.520	732.811	1.054.709	41,0

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο άρθρο 08121, το Τμήμα Φυλακών παραχώρησε, με ενδομημηματικές παραγγελίες, κατά τη διάρκεια του 2008 στα Τμήματα Δημοσίων Έργων και Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, συνολικό ποσό ύψους €1.247.228. Ωστόσο, δαπανήθηκαν μόνο €733.000, που δεν ήταν το αναμενόμενο σύμφωνα με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα των έργων, τα οποία θα έπρεπε να είχαν ολοκληρωθεί εντός του έτους.

Με πληροφόρησε επίσης ότι το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης του άρθρου 08124 οφείλεται στη μη κατασκευή ή ολοκλήρωση ορισμένων έργων από τα Τμήματα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και Δημοσίων Έργων σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του έτους 2008.

4.27 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών. Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις, ύψους €49,7 εκ., δαπανήθηκε ποσό €22,1 εκ., δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό €27,6 εκ. ή 55,5% (€49,2 εκ., €33,7 εκ., €15,5 εκ. και 31,6% αντίστοιχα, για το έτος 2007).

Οι σημαντικότερες αδαπάνητες πιστώσεις αφορούσαν στα δικαιώματα εμπειρογνομόνων για ετοιμασία μελετών (€6,3 εκ.) και στην ανάπτυξη του τεχνολογικού πάρκου (€6,8 εκ.).

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2008 υπήρχαν καθυστερημένα έσοδα, κυρίως από ενοίκια βιομηχανικών περιοχών (€1.297.064 σε σύγκριση με €2.284.541 στις 31.12.2007), ύψους €1.404.213 σε

σύγκριση με €2.620.283 στις 31.12.2007. Από το ποσό των καθυστερήσεων, ποσό ύψους €855.984 ή 61% αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ενώ ποσό € 548.229 ή ποσοστό 39% σε καθυστερήσεις του έτους. Αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεων αφορούν σε μισθωτές οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων για περίοδο πέραν των πέντε ετών και παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων προς τερματισμό των συμβάσεων τους. Σύμφωνα με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) ορισμένες από τις περιπτώσεις αυτές, εξακολουθούν να εκκρεμούν στη Νομική Υπηρεσία.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο, αποφάσισε στις 14.5.2003 ότι, σε περίπτωση έγκρισης χορηγιών προς βιομηχανίες που οφείλουν στην Κυβέρνηση ενοίκια, αποχετευτικά τέλη και άλλα, θα απαιτείται, πριν από την παραχώρηση της χορηγίας, η εξόφληση της οφειλής τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, θα τους αποκόπτεται το σχετικό ποσό, η οποία και εφαρμόζεται.

Η Υπηρεσία μου διαπίστωσε βελτίωση στην είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων αλλά εξέφρασε ταυτόχρονα και ανησυχία ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην είσπραξη των οφειλόμενων, οι κίνδυνοι απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του Δημοσίου είναι υπαρκτοί.

Σχέδια Χορηγιών και Επιδότησεων.

(α) Βαθμός υλοποίησης. Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις ύψους €18,8 εκ., δαπανήθηκε ποσό €10,3 εκ. ή ποσοστό 54,8% σε σύγκριση με €21,0 εκ., €13,3 εκ. και 63,1% αντίστοιχα το 2007. Το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού για το 2008 μειώθηκε στο χαμηλότερο ποσοστό των τελευταίων πέντε χρόνων όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Ποσοστό υλοποίησης
	€	€	%
2004	12,3 εκ.	10,2 εκ.	83,9
2005	13,8 εκ.	9,2 εκ.	67,1
2006	19,6 εκ.	16,0 εκ.	81,8
2007	21,0 εκ.	13,3 εκ.	63,1
2008	18,8 εκ.	10,3 εκ.	54,8

(β) Με την ευκαιρία εντοπισμού περιπτώσεων προσπάθειας εκμετάλλευσης των σχεδίων χορηγιών από αιτητές, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι τη μελέτη εισαγωγής αποτρεπτικών κυρώσεων για προστασία των σχεδίων.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΕΒΤ) ανέφερε ότι μετά από συνεννόηση με το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα άρχισε να περιλαμβάνει σχετική πρόνοια στα διάφορα σχέδια χορηγιών.

Υπηρεσία Ασφαλίσεως Εξαγωγών.

(α) Χρέη Λιβύης. Μετά από σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2004 μεταξύ της Τεχνικής Επιτροπής Κύπρου - Λιβύης και αντιπροσωπείας από τη Λιβύη, το 2005 ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών νέες καταστάσεις χρεών της Λιβύης προς την Κύπρο, με όλα τα στοιχεία που ζήτησε η αντιπροσωπεία της Λιβύης. Έκτοτε δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε εξελίξεις.

(β) Χρέη Ιράκ και Κουβέιτ. Οι Υπουργοί Οικονομικών της Κύπρου και του Ιράκ αποφάσισαν και υπέγραψαν σχετική συμφωνία στις 20.9.2006 με την οποία συμψηφίζονται τα χρέη των δύο μερών και διαγράφονται οποιαδήποτε υπόλοιπα.

Σημειώνεται ότι στη συμφωνία για συμψηφισμό συμπεριλήφθηκαν και οφειλές των Κυπριακών εταιρειών πετρελαιοειδών προς το Ιράκ οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν στην Κυβέρνηση από τις εταιρείες καθώς

και οφειλές του Ιράκ προς Κύπριους επιχειρηματίες, οι οποίοι, όπως πληροφορούμαι, άρχισαν να υποβάλλουν απαιτήσεις για ανάκτηση των χρημάτων τους από την Κυβέρνηση.

Αναφέρεται ότι δύο εταιρείες πετρελαιοειδών στις 16.2.2009 κατέβαλαν το ποσό των USD10.892.269 (συμπεριλαμβανομένων των τόκων) στο γενικό κυβερνητικό λογαριασμό, ενώ τρίτη εταιρεία που όφειλε κατά την 16.2.2009 το ποσό των USD4.335.853 (συμπεριλαμβανομένων των τόκων) αρνείται να το καταβάλει και σύμφωνα με σχετικά πρακτικά συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.3.2009, ο Γενικός Εισαγγελέας θα διεκδικήσει μέσω της δικαστικής διαδικασίας την είσπραξη του.

Σχέδια Παροχής Δανείων με Κυβερνητική Εγγύηση. Σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου, το σύνολο των δανείων που παραχωρήθηκαν με Κυβερνητική εγγύηση ανήλθε σε €12.259.637 και αφορά σε 154 εταιρείες. Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο των δανείων ήταν €3.898.815 για τα οποία η υποχρέωση της Κυβέρνησης, ως εγγυήτριας ήταν €3.343.763. Οι καθυστερημένες δόσεις των δανείων στις 31.12.2008 ήταν €3.401.685 (31.12.2007: €2.345.879). Η Κυβέρνηση, μέχρι τις 31.12.2008, πλήρωσε, ως εγγυήτρια, ποσό ύψους €721.696, το οποίο αφορά σε 23 εταιρείες.

Ο Υπουργός ΕΒΤ ανέφερε ότι καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και όπου είναι δυνατό με τις εμπορικές τράπεζες, για πλήρη διακανονισμό των περιπτώσεων που εκκρεμούν.

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών.

(α) Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η δημιουργία και η στελέχωση της αναγκαίας μετρολογικής υποδομής της Υπηρεσίας εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις. Παρόλο ότι, σύμφωνα με τους περί Μέτρων και Σταθμών Νόμους του 1974 μέχρι 2002, Άρθρα **17-18**, η Υπηρεσία πρέπει να διαθέτει εθνικά πρωτότυπα και πρότυπα προς εξασφάλιση της ακρίβειας των μετρήσεων που διεξάγονται, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι η Υπηρεσία δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της, λόγω έλλειψης κατάλληλης υποδομής.

Ο Υπουργός ΕΒΤ με πληροφόρησε ότι η Υπηρεσία έχει στελεχωθεί με έκτακτο προσωπικό, το οποίο εκπαιδεύεται κατάλληλα πάνω σε συνεχή βάση για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του.

Σημειώνεται ότι, για τα περισσότερα πρότυπα εφαρμογής που χρησιμοποιούνται για τους ελέγχους, από την ημερομηνία αγοράς τους μέχρι σήμερα, δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για διαπίστωση της ακρίβειας τους με βάση τα εθνικά πρωτότυπα/πρότυπα ή διεθνή πρότυπα. Λόγω της πιο πάνω παράλειψης, υπάρχει ο κίνδυνος έλεγχοι, καθώς και διάφορες πιστοποιήσεις που κάνει η Υπηρεσία, να θεωρηθούν ότι στερούνται νομικής εγκυρότητας.

Αρχές του 2005 έγινε ο έλεγχος και πιστοποίηση των προτύπων αναφοράς σταθμών της μάζας, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες φύλαξης τους.

Η Υπηρεσία μου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργία της Υπηρεσίας αυτής έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, εισηγήθηκε πάλι όπως ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

(β) Ενίσχυση της υποδομής στον τομέα της Μετρολογίας.

(i) Η τεχνική βοήθεια που παραχωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα πλαίσια εναρμόνισης της Κύπρου με το Κοινοτικό Κεκτημένο στον τομέα της μετρολογίας (μέτρων και σταθμών), μέσω του Προγράμματος Διδυμοποίησης (Twinning Programme) ολοκληρώθηκε. Επιπλέον, στα πλαίσια της μεταβατικής βοήθειας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μπήκε σε εφαρμογή το Σχέδιο «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο», το οποίο είχε διάρκεια από 1.9.2005 μέχρι 30.9.2007 και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κυπριακή Δημοκρατία σε ποσοστό 75% και 25%, αντίστοιχα. Το Σχέδιο αποτελείτο από δύο μέρη, (α) την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη δομή της Υπηρεσίας και (β) την προμήθεια μετρολογικού εξοπλισμού.

Η ανέγερση νέου εργαστηρίου Μετρολογίας αποτελούσε αναγκαιότητα για επίτευξη των στόχων του Σχεδίου.

Επειδή η ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας δεν ολοκληρώθηκε και το εργαστήριο δεν στελεχώθηκε πριν τη λήξη του Σχεδίου «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» (30.9.2007), υπάρχει η πιθανότητα οικονομικών κυρώσεων, λόγω καθυστέρησης στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για μέτρα και σταθμά ενώ υπάρχει ο κίνδυνος επιστροφής μέρους της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία ανέρχεται σε €1.066.760. Σύμφωνα με το υφιστάμενο χρονοδιάγραμμα, που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων κατά το 2007, ενώ αναμενόταν ότι θα είχε προκηρυχθεί προσφορά για την ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας με τη διαδικασία “Design and Build” το Μάιο 2008 και ότι η ανέγερση θα ολοκληρωθεί πριν τις 30.6.2011, αυτή δεν είχε προκηρυχθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

Ο Υπουργός ΕΒΤ ανέφερε ότι η προκήρυξη του διαγωνισμού για την ανέγερση του εργαστηρίου αναμενόταν να γίνει στις 17.11.2009.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σε περίπτωση μη συμπλήρωσης του έργου έγκαιρα, η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει να προχωρήσει από μόνη της στην ενδυνάμωση της μετρολογικής υποδομής της χώρας.

- (ii) Εξοπλισμός που παραλήφθηκε, κόστους περίπου €1 εκ. αποθηκεύτηκε προσωρινά στο παλιό εργαστήριο Μετρολογίας, στο οποίο όμως δεν υπήρχαν οι κατάλληλες κλιματιστικές συνθήκες που απαιτούνται για την κατάλληλη αποθήκευσή τους.

Μετά την επισήμανση μου ότι η Υπηρεσία θα πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε να βελτιωθούν οι κλιματιστικές συνθήκες που απαιτούνται για την ορθολογιστική φύλαξη του εξοπλισμού, το Υπουργείο εγκατέστησε σύστημα κλιματισμού που βελτίωσε την κατάσταση ως ένα βαθμό και προχώρησε και κατακύρωσε προσφορά για προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση μιας ειδικής συσκευής κλιματισμού για έλεγχο της θερμοκρασίας και υγρασίας στο παλαιό εργαστήριο Μετρολογίας με συνολικό κόστος €55.175.

- (γ) **Ασφάλεια παλαιού εργαστηρίου Μετρολογίας.** Λόγω των συχνών βανδαλισμών που παρατηρούνται στο χώρο του κτιρίου της Κυπριακής Χειροτεχνίας, όπου στεγάζεται το υφιστάμενο εργαστήριο, η Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών ζήτησε από την Αστυνομία την επιθεώρηση του κτιρίου και την υποβολή εισηγήσεων για τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την ασφάλεια του.

Η Αστυνομία στις 11.2.2009 υπέβαλε τις εισηγήσεις της, οι οποίες διαβιβάστηκαν στον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών για να γίνει η σχετική εκτίμηση του κόστους. Το θέμα εκκρεμεί.

- (δ) **Αξιοποίηση κινητών μονάδων.** Οι κινητές μονάδες ελέγχου ροομετρητών και γεφυροπλάστιγγων οι οποίες έχουν κοστίσει €451.980 παραμένουν σταθμευμένες στον χώρο του υφιστάμενου εργαστηρίου χωρίς να αξιοποιούνται λόγω του ότι δεν υπάρχει, όπως πληροφορούμαι, διαθέσιμος οδηγός.

Ως εκ τούτου, υπάρχει κίνδυνος:

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση να προβεί σε διαδικασίες ανάκτησης του ποσού της συγχρηματοδότησης που αφορά στο κόστος αγοράς των δύο μονάδων και το οποίο ανέρχεται σε €338.985.
- Να υποστούν φθορές τόσο ο εξοπλισμός όσο και τα οχήματα λόγω της ακινητοποίησης.
- Να βρεθεί το Υπουργείο εκτεθειμένο, αφού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας, οι γεφυροπλάστιγγες θα πρέπει να ελέγχονται μια φορά τον χρόνο.

Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.

(α) **Παρανομίες ή παραβιάσεις συμβάσεων μίσθωσης στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.** Από έρευνα που διενεργήθηκε το 2007, διαπιστώθηκε ότι από τις 522 βιομηχανικές μονάδες που είναι

εγκατεστημένες στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές, οι 121 βιομηχανικές μονάδες, ή ποσοστό 23%, παρανομούν ή παραβιάζουν τις συμβάσεις μίσθωσης.

Στις 24.10.2007, το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική Απόφαση του ενέκρινε τη λήψη δικαστικών μέτρων, αφού προηγουμένως ληφθούν και οι απόψεις του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, οι οποίες υποβλήθηκαν στο Υπουργείο στις 18.3.2008.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε σχέση με την παράνομη χρήση και επέκταση των υποστατικών στις βιομηχανικές περιοχές αποφασίστηκε:

- (i) Σε ότι αφορά την αυθαίρετη αλλαγή χρήσης, να ληφθούν δικαστικά μέτρα.
- (ii) Στις περιπτώσεις όπου οι μισθωτές υποχρεώθηκαν, λόγω της φιλελευθεροποίησης του εμπορίου και των νέων οικονομικών δεδομένων, να διεξάγουν μικτές χρήσεις για επιβίωση των επιχειρήσεών τους, να επιδειχθεί κατανόηση.
- (iii) Σε ότι αφορά στις πολεοδομικές υπερβάσεις, το Υπουργείο να αναμένει τη λήψη απόφασης από το Υπουργείο Εσωτερικών επί των εισηγήσεων που υπέβαλε το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για τροποποίηση του πολεοδομικού καθεστώτος που διέπει τις Βιομηχανικές Περιοχές. Για τους πιο πάνω σκοπούς εκδόθηκε ειδικό διάταγμα από τον Υπουργό Εσωτερικών για ευχέρεια χορήγησης αύξησης του συντελεστή κάλυψης μέχρι 70% και των ορόφων κατά ένα.

Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι το θέμα, κατά πόσο δηλαδή η λειτουργία των Βιομηχανικών Περιοχών υπό αυτές τις συνθήκες είναι νόμιμη (ή σύννομη), θα πρέπει να παραπεμφθεί στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για λήψη σχετικής απόφασης.

Ο Υπουργός ΕΒΤ ανέφερε ότι, κατά την άποψή του, το εν λόγω θέμα δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Εφόρου.

(β) Αποχετευτικά τέλη των Βιομηχανικών Περιοχών Λεμεσού και Αγίου Αθανασίου. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, επειδή οι μισθωτές των βιομηχανικών οικοπέδων των πιο πάνω βιομηχανικών περιοχών αρνούνται να καταβάλλουν τα ετήσια αποχετευτικά τέλη στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας, όπως έχουν υποχρέωση σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις μίσθωσης, το ΥΕΒΤ, ύστερα από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 12.2.1996, καταβάλλει τα πιο πάνω τέλη στο Συμβούλιο, μαζί με τις σχετικές επιβαρύνσεις, από το 1996 και μεταγενέστερα τα οποία στη συνέχεια καθίστανται οφειλόμενα από τους μισθωτές.

Τα ποσά που καταβάλλονται από το Υπουργείο για εξόφληση των αποχετευτικών τελών χρεώνονται σε λογαριασμό προκαταβολών, το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2008 ήταν €384.051 (31.12.2007: €683.367). Οι αναλυτικοί λογαριασμοί που τηρούνται για την κάθε περίπτωση με τα ποσά που οφείλει ο κάθε μισθωτής ξεχωριστά εξακολουθούν να μη συμφιλιώνονται με τον λογαριασμό προκαταβολών με αποτέλεσμα να μη μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα του ποσού του λογαριασμού προκαταβολών.

(γ) Επιθεώρηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών. Όπως φαίνεται από τις σχετικές εκθέσεις που υποβάλλονται από τους υπεύθυνους λειτουργούς, ο αριθμός των επισκέψεων που πραγματοποιούνται στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές για να εντοπίζονται έγκαιρα τα διάφορα προβλήματα, όπως είναι η αυθαίρετη επέμβαση σε κυβερνητική γη, η υπενοικίαση μέρους των υποστατικών χωρίς την έγκριση του Υπουργείου και άλλα, τα οποία δεν συνάδουν με τους όρους των συμβάσεων μίσθωσης, το 2008 κυμάνθηκε στους ίδιους περίπου αριθμούς επισκέψεων παρόλο ότι η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου έχει ενισχυθεί με επιπλέον προσωπικό το 2008.

Η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω αύξηση ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα τα προβλήματα που δημιουργούνται.

(δ) Εισπρακτέα ενοίκια. Εξακολουθεί να μην εφαρμόζεται ομοιόμορφη τακτική αναφορικά με την αποστολή υπενθυμίσεων ή παραπομπή στον Γενικό Εισαγγελέα, βιομηχανιών που οφείλουν σημαντικά ποσά ενοικίων.

Αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το σχετικό άρθρο της σύμβασης (7β), εάν δεν καταβληθεί το ενοίκιο εντός 21 ημερών, το Υπουργείο έχει το δικαίωμα λύσης της σύμβασης.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ.11 της Κ.Δ.Π. 164/90, για την καταβολή των μισθωμάτων, μπορεί να δίνεται παράταση στην καταβολή του μισθώματος μέχρι 6 μήνες μόνο.

(ε) Υπενοικίαση των εργοστασιακών χώρων σε άλλες επιχειρήσεις. Διαπιστώθηκε ότι αρκετές βιομηχανίες υπενοίκιασαν βιομηχανικά οικοπέδα, χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη έγκριση από το Υπουργείο, σύμφωνα με τη σύμβαση μίσθωσης, την οποία σε ορισμένες περιπτώσεις ζήτησαν και πήραν καλυπτικά εκ των υστέρων.

Ως παράδειγμα αναφέρεται εταιρεία η οποία, χωρίς έγκριση από το Υπουργείο, υπενοίκιασε τον εργοστασιακό της χώρο σε άλλη εταιρεία, από το 2000, γεγονός για το οποίο το Υπουργείο ενημερώθηκε με επιστολές από τον Έπαρχο Λευκωσίας ημερ. 11.5.2000 και από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 7.3.2005. Το Υπουργείο δεν προέβηκε σε καμιά ενέργεια αναφορικά με την υπενοικίαση, ενώ για τα καθυστερημένα ενοίκια ύψους €55.940 έχει προβεί σε λήψη δικαστικών μέτρων.

(στ) Αίτημα για απαλλαγή των μισθωτών των βιομηχανικών περιοχών από την καταβολή ενοικίου. Μετά από αίτημα των μισθωτών βιομηχανικών περιοχών για απαλλαγή τους από την καταβολή των ενοικίων για τα επόμενα 2 χρόνια, επικαλούμενοι την οικονομική κρίση, το Υπουργείο ζήτησε τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών. Το Υπουργείο Οικονομικών απάντησε στις 22.10.2009 ότι δεν συμφωνεί με την εν λόγω απαλλαγή.

Δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων/Δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας μέσω των Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων. Με στόχο την παροχή κινήτρων υπό μορφή επιχορήγησης σε ιδιωτικές εταιρείες/οργανισμούς για τη δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων προς στέγαση νέων επιχειρήσεων, οι οποίες «προτείνουν την ανάπτυξη ιδεών που εκ πρώτης όψεως παρουσιάζουν καλές προοπτικές για την παραγωγή νέων προϊόντων υψηλής τεχνολογίας», το Υπουργείο υπέγραψε συμβόλαια διάρκειας τεσσάρων ετών τα οποία έληξαν το Φεβρουάριο 2007 με τέσσερις ιδιωτικές εταιρείες/οργανισμούς για τη δημιουργία και λειτουργία τεσσάρων Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων, τρία εκ των οποίων θα πρέπει να είναι σε θέση να φιλοξενούν 8 μέχρι 15 και ένα 10 μέχρι 15 Νέες Επιχειρήσεις Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας (Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.).

(α) Το Υπουργείο σταμάτησε στις 31 Οκτωβρίου 2007 να δέχεται αιτήσεις για ένταξη σχεδίων στα Εκκολαπτήρια Επιχειρήσεων. Μέχρι την ημερομηνία αυτή 51 Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. είχαν υποβάλει αιτήσεις μέσω των υφιστάμενων τεσσάρων Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων. Από τα σχέδια αυτά έχουν εγκριθεί τα 35, έχουν απορριφθεί τα 14, και δύο έχουν αποσυρθεί. Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρώσει την έρευνά τους 11 επιχειρήσεις.

(β) Η διάρκεια των τεσσάρων ετών των συμβολαίων εξέπνευσε χωρίς να καταστεί δυνατό να υλοποιηθούν οι στόχοι του προγράμματος στον αναμενόμενο βαθμό.

(γ) Μέχρι τις 31.12.2008 σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου, έχουν παραχωρηθεί επιχορηγήσεις ύψους €712.055 στα τέσσερα Εκκολαπτήρια και €5.428.062 στις 35 Ν.Ε.Υ.Τ.Κ..

(δ) Καθυστέρηση στην υποβολή των ετήσιων εκθέσεων από τις υπό εκκόλαψη επιχειρήσεις. Παρόλο ότι σύμφωνα με τα συμβόλαια που υπογράφονται μεταξύ του Υπουργείου και των Εκκολαπτηρίων, τα οποία προσυπογράφουν και οι Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., οι Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. θα πρέπει εντός του πρώτου μηνός που ακολουθεί το τέλος του πρώτου έτους δραστηριοποίησης να υποβάλουν στο Υπουργείο κατάσταση των πραγματικών τους εξόδων για το πρώτο έτος καθώς και τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό για το δεύτερο έτος, για σκοπούς υπολογισμού του ποσού της χορηγίας που θα πρέπει να καταβληθεί για το δεύτερο έτος, εντούτοις παρατηρείται ότι αρκετές Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. δεν συμμορφώνονται με την πιο πάνω υποχρέωση.

Επιπλέον, στα συμβόλαια μεταξύ του Υπουργείου και των Εκκολαπτηρίων υπάρχει σχετική πρόνοια σύμφωνα με την οποία «το Εκκολαπτήριο οφείλει να υποβάλει στο Υπουργείο ετήσιους λογαριασμούς ελεγχμένους τόσο για την εταιρεία Εκκολαπτηρίου όσο και για τις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. εντός τριών μηνών από τη

λήξη του οικονομικού έτους της κάθε εταιρείας». Διαπιστώθηκε ότι, ούτε και γι' αυτή την πρόνοια υπήρξε συμμόρφωση από ορισμένες Ν.Ε.Υ.Τ.Κ..

Έγκαιρα ανέφερα ότι δεν φαίνεται να εξασκείται η κατάλληλη εποπτεία από το ΥΕΒΤ σε ότι αφορά στη συμμόρφωση των Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. με τα συμβόλαια τους. Το Υπουργείο δεν έχει λάβει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα με αποτέλεσμα να προκύψουν σήμερα προβλήματα και ζήτησε να καταχωρισθούν αγωγές εναντίον Διευθυντή Εκκολαπτηρίου Επιχειρήσεων, για την διεκδίκηση ποσού ύψους €546.415 από τις χορηγίες που παραχωρήθηκαν σε τέσσερις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. και οι οποίες ανέρχονται συνολικά σε €728.571.

(ε) Αξιολόγηση του προγράμματος δημιουργίας και λειτουργίας Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και δημιουργίας Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.. Με βάση την πιο πάνω αξιολόγηση, στις 10.1.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.7.2008 τη συνέχιση του θεσμού και τη μεταβίβαση οποιουδήποτε νέου προγράμματος στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας.

Συμφωνία μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Harvard School of Public Health.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 60.342, ημερ.27.5.2004, ενέκρινε την σύναψη συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Harvard School of Public Health (HSPH). Η συμφωνία υπογράφηκε στις 2.6.2004 και περιλαμβάνει τη δημιουργία του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία (CII) και τη λειτουργία του Κυπριακού Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία στο HSPH (HCP), για τη χρηματοδότηση του οποίου προβλέπεται η δημιουργία του Cyprus Endowment for the Environment and Public Health στο HSPH (Endowment Fund).

(β) Σε ότι αφορά στο CII, στις 30.12.2004 εγγράφηκε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση με το όνομα "Cyprus International Institute for the Environment and Public Health in Association with the Harvard School of Public Health", μοναδικό μέλος της οποίας είναι η Κυπριακή Κυβέρνηση.

(γ) Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής συμφωνίας,

- (i)** σκοπός του CII είναι η διεξαγωγή ερευνών, η εκπαίδευση, η δημιουργία νέων τεχνολογιών για χρήση από βιομηχανίες, η επαφή με αναγνωρισμένους εκπαιδευτικούς και ερευνητές και η παροχή ακαδημαϊκών προγραμμάτων, και
- (ii)** σκοπός του HCP είναι η παροχή πτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε Κύπριους φοιτητές, η προσφορά καθοδήγησης και πραγματογνωμοσύνης, η συνεργασία όσον αφορά στα εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα του CII και η ενίσχυση του ρόλου του CII.

(δ) Υλοποίηση της συμφωνίας.

- (i)** Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα καταβάλει, κατά την διάρκεια ισχύος της συμφωνίας που είναι δέκα χρόνια, στο HSPH και CII συνολικά USD34.096.717, εκ των οποίων τα USD9εκ. για το Endowment Fund. Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε USD19.898.413 εκπληρώνοντας τις οικονομικές υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη συμφωνία μέχρι το Δεκέμβριο 2008. Από τα ποσά αυτά USD9 εκ. αφορούν στο Endowment Fund.
- (ii)** Διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει στο Υπουργείο σύστημα παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των HCP και CII σε ότι αφορά στην υλοποίηση της υπογραφείσας συμφωνίας.
- (iii)** Λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των σχετικών ποσών και δεδομένου ότι έχουν παρέλθει πέντε χρόνια από τη σύναψη της σχετικής συμφωνίας, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την υιοθέτηση μηχανισμού περιοδικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της σχετικής συμφωνίας.

(ε) Αξιολόγηση της συμφωνίας και της λειτουργίας του CII. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του ημερ. 2.4.2008 εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Παιδείας και Πολιτισμού να μελετήσουν το ενδεχόμενο ένταξης του CII στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και να υποβάλουν σχετική Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Με σχετική επιστολή τους προς το Υπουργικό Συμβούλιο, ημερ. 8.5.2008, οι δύο Υπουργοί:

- (i) Διαπίστωσαν ότι η συμφωνία περιλάμβανε πρόνοιες οι οποίες καθιστούσαν τη συμφωνία ετεροβαρή εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Τα σημεία της συμφωνίας που δικαιολογούν την πιο πάνω θέση, σύμφωνα με τους πιο πάνω Υπουργούς, είναι:

- Το ποσό της χρηματοδότησης είναι πολύ μεγάλο και στη πραγματικότητα δωρήθηκε στο Πανεπιστήμιο Harvard για την παροχή εκ μέρους του τεχνογνωσίας και του ονόματος του.
- Το ποσό που δαπανάται για τις δραστηριότητες του CII τυγχάνει διαχείρισης από το Πανεπιστήμιο Harvard με ελάχιστη εμπλοκή της δικής μας πλευράς.
- Η επιλογή και ο διορισμός του Διευθυντή του CII, που είναι υποχρεωτική για την πλευρά μας, έγινε κατά τρόπο που αποκλίνει πολύ από τις συνήθεις διεθνείς ακαδημαϊκές πρακτικές για παρόμοιες περιπτώσεις, αφού είναι ασύνηθες ο διορισμός του Εκτελεστικού Διευθυντή να αποτελεί ουσιαστικό μέρος της συμφωνίας ίδρυσης ενός Ινστιτούτου, αντί η θέση να προκηρυχτεί διεθνώς και η επιλογή να γίνει με τις πάγιες, διεθνώς αποδεκτές, διαφανείς ακαδημαϊκές διαδικασίες.
- Υπάρχουν προφορικές και έγγραφες καταγγελίες για τις πρακτικές διοίκησης του CII που, κατά τους καταγγέλλοντες, υπονομεύουν την αποτελεσματική λειτουργία του και ενδεχομένως την ίδια την ύπαρξη του, οι οποίες χρήζουν εξέτασης.

(ii) Πρότειναν στο Υπουργικό Συμβούλιο:

- Να αξιολογηθεί η μέχρι τώρα πορεία του CII από διεθνή επιτροπή ειδικών.
- Να διοριστεί Διϋπουργική Επιτροπή που θα είναι υπεύθυνη για την εποπτεία της διαδικασίας αξιολόγησης.
- Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης να ληφθούν αποφάσεις ως προς τη μελλοντική πορεία του CII, με ανοικτή την επιλογή της επαναδιαπραγμάτευσης της συμφωνίας.
- Να διοριστούν νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δεδομένου ότι η διαδικασία της αξιολόγησης αναμένεται να διαρκέσει αρκετό χρόνο.

Εν τω μεταξύ υποβλήθηκε Πρόταση από τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η οποία, όπως πληροφορήθηκα, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.9.2009, και προβλέπει, μεταξύ άλλων:

(α) την έγκριση συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και του HSPH, η οποία θα έχει ισχύ από την 1 Σεπτεμβρίου 2009 μέχρι τις 31 Αυγούστου 2014 και σύμφωνα με την οποία η συνεργασία με το HSPH θα μεταφέρεται από το CII στο ΤΕΠΑΚ, με βελτιωμένους όρους για την Κυπριακή Δημοκρατία.

(β) τον τερματισμό της λειτουργίας του CII από την ημερομηνία υπογραφής της πιο πάνω συμφωνίας, καθώς και τη διάλυση/εκκαθάρισή του.

(γ) την ανάληψη ευθύνης αποπληρωμής των οικονομικών υποχρεώσεων του CII από την Κυβέρνηση, ως ο μοναδικός μέτοχός του, περιλαμβανομένης της διευθέτησης των απαιτήσεων που ενδεχομένως να προκύψουν από την τελική έκβαση των αγωγών που έχουν καταχωριστεί εναντίον του.

(δ) την έγκριση για την μεταφορά του αποθεματικού του CII στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τη νέα συμφωνία, το YEBS θα συνεχίσει να εκπληρώνει τις οικονομικές του υποχρεώσεις που απορρέουν από την προηγούμενη συμφωνία μέχρι 31.12.2009 (θα καταβάλει συνολικά το ποσό των USD22.367.292), ενώ από τον Ιανουάριο 2010 η χρηματοδότηση της νέας συμφωνίας (USD12.567.434) θα γίνεται από το Κράτος, μέσω του Προϋπολογισμού του ΤΕΠΑΚ, ως χορηγία προς το ΤΕΠΑΚ. Τα συνολικά ποσά θα ανέλθουν σε USD34.934.726, δηλαδή USD838.006 περισσότερα απ' ό τι προέβλεπε η προηγούμενη συμφωνία (USD 34.096.717).

Επίσης στη νέα συμφωνία προβλέπεται ότι, κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας, υπάρχει η δυνατότητα επέκτασής της για άλλα 4 χρόνια.

Σημειώνεται ότι το αποθεματικό του CII που θα κατατεθεί στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ανέρχεται περίπου σε €1.500.000.

Αναφέρεται σχετικά ότι οι Υπουργοί Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού έδωσαν τη συγκατάθεσή τους για την σύναψη της νέας συμφωνίας, αλλά παράλληλα εξέφρασαν τις απόψεις ότι αυτή εξακολουθεί να παραμένει ετεροβαρής σε βάρος της Κυβέρνησης (Υπουργός Οικονομικών) και ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει ικανοποιητική εμπλοκή στη διαχείριση των χορηγιών (Υπουργός ΕΒΤ).

(στ) Μεταστέγαση του CII. Η σχετική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του HSPH προβλέπει την παροχή κατάλληλων κτιριακών εγκαταστάσεων στο CII σε τρία χρόνια από την ίδρυση του.

Επειδή η περίοδος των τριών χρόνων είχε παρέλθει χωρίς να καταστεί δυνατό να παρασχεθούν οι εν λόγω κτιριακές εγκαταστάσεις, το CII είχε ζητήσει τη μεταστέγαση του σε νέους μεγαλύτερους χώρους για να μπορεί να αναπτύξει τις δραστηριότητές του.

Όπως πληροφορήθηκα, καταχωρίστηκε αγωγή από τον ιδιοκτήτη του κτιρίου που το CII προτίθετο να ενοικιάσει εναντίον του CII για ποσό ύψους €1.654.460 για αποζημιώσεις.

Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για την ανάπτυξη της έρευνας και της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας, με την Απόφαση του ημερ. 29.4.2004, ενέκρινε τη δημιουργία Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου στην Κύπρο, το οποίο θα τεθεί υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο θα έχει έκταση περίπου 1.500 σκάλες και αναμένεται να στεγάσει ερευνητικούς οργανισμούς, ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης και επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας. Πρόθεση της Κυβέρνησης ήταν, προτού ληφθούν οι πιο πάνω αποφάσεις, να στεγαστεί και το CII στο χώρο αυτό.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.4.2005, εγκρίθηκε η διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας του Πάρκου, και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση για τη δημιουργία του με ανοιχτή διαδικασία προσφορών.

Σύμφωνα με τη μελέτη βιωσιμότητας, η οποία ολοκληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση και έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο στις 14.4.2009, το κόστος για τη δημιουργία του Πάρκου εκτιμάται στα €82 εκ.

Ωστόσο, ο Υπουργός ΕΒΤ με πληροφόρησε ότι, λόγω της πολυπλοκότητας του έργου και των αποφάσεων που αφορούσαν στη διαμόρφωση και δημιουργία του Πάρκου, υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της μελέτης. Επίσης με πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 5.8.2009 τη μείωση του χώρου του Πάρκου από 1500 σε 750 σκάλες και του κτιριολογικού προγράμματος, με αποτέλεσμα το εκτιμώμενο κόστος να περιοριστεί στα €10,5 εκ.

Έκτακτο προσωπικό. Στο Υπουργείο εργάζονταν 114 έκτακτοι Λειτουργοί εκ των οποίων 37 έναντι 79 κενών μόνιμων θέσεων και 77 για κάλυψη πρόσθετων αναγκών από τους οποίους οι 64 είναι τοποθετημένοι στην Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις μου το προσωπικό αυτό που τυγχάνει εκπαίδευσης και αποκτά εμπειρίες, σε κατοπινό στάδιο, αποχωρεί, λόγω εξασφάλισης μόνιμης θέσης στο δημόσιο τομέα ή εργοδότησης στον ιδιωτικό τομέα με καλύτερους όρους εργασίας, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στους διάφορους τομείς του Υπουργείου και επιπρόσθετα να απαιτούνται επιπλέον δαπάνες για εκπαίδευση αυτών που τους αντικαθιστούν.

Φορέας Προώθησης Ξένων Επενδύσεων (Cyprus Investment Promotion Agency). Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 62.593 και ημερ. 5.9.2005, ενέκρινε την σύσταση εταιρείας

περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση, η οποία θα λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός με μόνο μέλος την Κυπριακή Δημοκρατία, για την προσέλκυση και εξυπηρέτηση ξένων επενδυτών.

Οι κυριότεροι σκοποί της εταιρείας είναι η προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου, η υποστήριξη στους ξένους επενδυτές, η επικοινωνία με επενδυτές, η προώθηση και διευκόλυνση εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών, η συλλογή πληροφοριών και η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών σε θέματα ξένων επενδύσεων και επενδυτικών ευκαιριών και νομοθεσίας, τις οποίες να καθιστά διαθέσιμα προς τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Η πιο πάνω εταιρεία θα πρέπει να συνεργάζεται με το Κέντρο Εξυπηρέτησης Ξένων Επενδυτών το οποίο λειτουργεί από το 2000 στο Υπουργείο για την προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου.

Τα έξοδα της εταιρείας καλύπτονται από κρατική χορηγία, η οποία για το 2008 ανήλθε σε €836.000, σε σύγκριση με €382.727 το 2007.

Διαπιστώνεται ότι στο Υπουργείο δεν υπάρχει κανένα σύστημα παρακολούθησης των δραστηριοτήτων της εταιρείας σε ότι αφορά στην υλοποίηση των σκοπών και στόχων της.

Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι το YEBT, ως το αρμόδιο Υπουργείο για την εποπτεία της εταιρείας, οφείλει να παρακολουθεί και να ελέγχει τις δραστηριότητες της και σε ορισμένα ζητήματα, όπως τον καθορισμό του ύψους των μισθών πρόσληψης του προσωπικού, τον καθορισμό αριθμού θέσεων κ.λπ., θα πρέπει να ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών αφού οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τους μελλοντικούς Προϋπολογισμούς.

Αποσυναρμολόγηση/κατεδάφιση των χημικών βιομηχανιών και σχεδιασμός Ενεργειακού Κέντρου.

(α) Αποσυναρμολόγηση/κατεδάφιση των χημικών βιομηχανιών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 57.137 και ημερ. 21.1.2003, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβεί σε ενέργειες για απαλλοτρίωση του χώρου στον οποίο βρίσκονταν οι εγκαταστάσεις της εταιρείας Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ, με σκοπό τη δημιουργία Ενεργειακού Κέντρου, το οποίο θα περιλαμβάνει εγκαταστάσεις αποθήκευσης λειτουργικών αποθεμάτων και αποθεμάτων ασφάλειας πετρελαιοειδών καθώς και εγκαταστάσεων υποδοχής και αποθήκευσης φυσικού αερίου.

Το Υπουργείο προχώρησε στη σύναψη αριθμού σχετικών συμβολαίων, για τα οποία δαπανήθηκαν ποσά ύψους €8.100.993 και η κατεδάφιση των χημικών βιομηχανιών έχει ολοκληρωθεί.

Αναφέρεται ότι στις 6.6.2008, ολοκληρώθηκε η διαδικασία απαλλοτρίωσης όλης της ακίνητης ιδιοκτησίας που σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση του έργου του Ενεργειακού Κέντρου και εκκρεμεί η καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων στους δικαιούχους.

(β) Ενεργειακό Κέντρο.

(i) Χερσαίος τερματικός σταθμός φυσικού αερίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του Αρ. 68.622 και ημερ. 31.3.2009 εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, να αναθέσει στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) την ευθύνη για την δημιουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού παραλαβής, αποθήκευσης και απουγροποίησης του υγροποιημένου φυσικού αερίου στην περιοχή του Ενεργειακού Κέντρου στο Βασιλικό.

Στα πλαίσια της ανάθεσης αυτής, ο Υπουργός ΕΒΤ, κάλεσε την ίδια μέρα το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ όπως προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για εξεύρεση, επιλογή και διορισμό έμπειρου και οικονομικά εύρωστου στρατηγικού συνεργάτη, ο οποίος θα διαθέτει την αναγκαία πείρα στην ανάπτυξη και λειτουργία τερματικών φυσικού αερίου, ή και άλλων επενδυτών, με σκοπό τη σύσταση κοινοπραξίας μαζί με την ΑΗΚ.

Η κοινοπραξία θα έχει την ευθύνη για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση, λειτουργία και διοίκηση του χερσαίου τερματικού σταθμού παραλαβής, αποθήκευσης και απουγροποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου.

Ενόψει των πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ, ενέκρινε στις 31.3.2009 το Σχέδιο Δράσης που είχε ετοιμαστεί για υλοποίηση του έργου του τερματικού σταθμού φυσικού αερίου. Το εν λόγω Σχέδιο Δράσης χωρίζεται σε τέσσερις φάσεις:

Φάση Α: Επιλογή στρατηγικών συνεργατών, σύσταση κοινοπραξίας και προκαταρκτικές συμφωνίες.

Φάση Β: Ολοκλήρωση σημαντικών συμφωνιών και λήψη τελικής επενδυτικής απόφασης από την κοινοπραξία.

Φάση Γ: Σχεδιασμός και κατασκευή τερματικού.

Φάση Δ: Λειτουργία και συντήρηση τερματικού.

Η ΑΗΚ έχει ήδη προβεί (τον Απρίλιο 2009) σε πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για προεπιλογή στρατηγικού συνεργάτη για συμμετοχή στην εν λόγω κοινοπραξία.

Σύμφωνα με τον πιο πάνω σχεδιασμό της ΑΗΚ, η λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού φυσικού αερίου, αναμένεται να ξεκινήσει το Μάρτιο 2014.

- (ii) **Τερματικός σταθμός πετρελαιοειδών.** Όπως αναφέρεται στο σημείωμα του Υπουργείου προς την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας της Βουλής, ημερ. 29.6.2009, σχετικά με τις εξελίξεις για τη δημιουργία του πιο πάνω τερματικού, στο τερματικό σταθμό πετρελαιοειδών θα γίνεται κοινή αποθήκευση των στρατηγικών και λειτουργικών αποθεμάτων πετρελαιοειδών των εταιρειών και θα εφαρμόζεται ένα σύστημα κοινής εισαγωγής πετρελαιοειδών και χρήσης κοινών εγκαταστάσεων από όλες τις εταιρείες πετρελαιοειδών, χωρίς την αναγραφή ονόματος ή λογότυπου ενώ η κάθε εταιρεία θα διαθέτει τα δικά της γραφεία και αποθηκευτικούς χώρους για τα πρόσθετα και πρόσμικτα που θα συμπληρώνει στα δικά της προϊόντα.

Σύμφωνα επίσης με το πιο πάνω σημείωμα, ο Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (Κ.Ο.Δ.Α.Π.), παρόλο ότι όταν κλήθηκε να δώσει τα σχόλια και τις απόψεις του για το βασικό σχεδιασμό του τερματικού, απάντησε ότι δεν ενδιαφέρεται για τις τεχνικές λεπτομέρειες του έργου οι οποίες δεν εμπίπτουν στον τομέα της δικαιοδοσίας του, εντούτοις στην συνέχεια υπέβαλε, μαζί με τις εταιρείες πετρελαιοειδών, Εναλλακτικό Πλαίσιο Λειτουργίας στο οποίο προνοείται η δημιουργία ενός τερματικού για την αποθήκευση των στρατηγικών αποθεμάτων και μικρών ξεχωριστών τερματικών περιφερειακά για κάθε εταιρεία. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι στο Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Ο.Δ.Α.Π. εκπροσωπούνται και οι εταιρείες πετρελαιοειδών.

Ο Υπουργός ΕΒΤ ενημέρωσε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.3.2009 ότι άρχισε διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την ανάθεση της ευθύνης της κατασκευής του τερματικού και ότι θα επανέλθει με υποβολή νέας πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Στο πιο πάνω σημείωμα τονίζεται η σημασία κατασκευής του τερματικού με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπει τη συμμετοχή νέων εταιρειών ώστε να δημιουργούνται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

Ο Υπουργός ΕΒΤ με πληροφόρησε ότι προωθείται η δημιουργία ανάλογου σχήματος που θα αναλάβει στην ευθύνη της κατασκευής του τερματικού πετρελαιοειδών και αναμένεται η λήψη της σχετικής απόφασης.

- (iii) **Το έργο έλευσης Φυσικού Αερίου στην Κύπρο.** Στα πλαίσια της εξέτασης από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησας Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν για την έλευση του Φυσικού Αερίου (ΦΑ) στην Κύπρο, ζητήθηκε από την Υπηρεσία μου όπως ερευνήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική έκθεση προς την Επιτροπή. Η Υπηρεσία μου ερεύνησε το θέμα, καλύπτοντας, την περίοδο από το 1998 μέχρι τον Οκτώβριο 2007, και υπέβαλε την έκθεση της το τέλος Νοεμβρίου 2007. Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση μου για το 2007 κάτω από το Μέρος 3 – Διαχειριστικοί Έλεγχοι/Ειδικές Έρευνες, σελ. 39-43. Πιο κάτω παρατίθενται τα γεγονότα και οι παρατηρήσεις μου για την περίοδο που ακολούθησε:

Στις 18 Ιουνίου 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό ΕΒΤ να προκηρύξει άμεσα διαγωνισμό για την πρόσληψη συμβουλευτικού Οίκου για να διαδραματίσει το ρόλο του Διευθυντή Έργου.
- Το διαχωρισμό του έργου του Ενεργειακού Κέντρου, σε τερματικό ΦΑ και τερματικό Πετρελαιοειδών.
- Τη δημιουργία ενός χερσαίου τερματικού ως του αποκλειστικού σταθμού ΦΑ στην Κύπρο (παραλαβής, αποθήκευσης, αεριοποίησης).
- Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό ΕΒΤ όπως σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ, προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για εξεύρεση στρατηγικών επενδύτων και δημιουργία κοινοπραξίας που θα αναλάβει την ανέγερση/λειτουργία του χερσαίου τερματικού.
- Την εμπλοκή της ΑΗΚ στη ΔΕΦΑ με ποσοστό 44%.

Τον Αύγουστο 2008 προκηρύχθηκε από το ΥΕΒΤ ο διαγωνισμός για την πρόσληψη του συμβουλευτικού Οίκου για να διαδραματίσει το ρόλο του Διευθυντή Έργου. Το Φεβρουάριο του 2009 ο διαγωνισμός ακυρώθηκε επειδή υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά η οποία δεν ανταποκρίνετο στους όρους του διαγωνισμού. Από το αποτέλεσμα του διαγωνισμού εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι όροι του ήταν αποτρεπτικοί για τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, επειδή ενδεχομένως η ετοιμασία τους να μην ήταν αποτέλεσμα έρευνας της αγοράς ώστε οι όροι να διασφαλίζουν ευρύτητα συμμετοχής. Παρατήρησα ότι ως αποτέλεσμα του ακυρωθέντος διαγωνισμού σημειώθηκε περαιτέρω καθυστέρηση στο έργο της έλευσης του ΦΑ.

Προτού στελεχωθεί και λειτουργήσει η ΔΕΦΑ, το ΥΕΒΤ, στα πλαίσια της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της 18^{ης} Ιουνίου 2008, ξεκίνησε σειρά επαφών με κρατικές εταιρείες για διερεύνηση της δυνατότητας προμήθειας ΦΑ στην Κύπρο, τα αποτελέσματα των οποίων θα αξιοποιηθούν στη συνέχεια από τη ΔΕΦΑ. Με επιστολή μου προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το Φεβρουάριο του 2009, εξέφρασα την άποψη ότι θα έπρεπε το ταχύτερο δυνατό να στελεχωθεί και λειτουργήσει η ΔΕΦΑ και ακολούθως η Επιχείρηση να αναθέσει σε συμβούλους/εμπειρογνώμονες τη διεξαγωγή μελέτης ως προς την ορθότερη διαδικασία για την αγορά/προμήθεια ΦΑ στην Κύπρο.

Το Μάρτιο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, για σκοπούς επίσπευσης της έλευσης του ΦΑ στην Κύπρο, ενέκρινε Πρόταση που υπέβαλε ο Υπουργός ΕΒΤ, ως Πρόεδρος της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, η οποία μεταξύ άλλων προβλέπει:

- Την ανάθεση στην ΑΗΚ της ευθύνης για τη δημιουργία του χερσαίου τερματικού ΦΑ.
- Την εξεύρεση και διορισμό από την ΑΗΚ έμπειρου και εύρωστου στρατηγικού συνεργάτη με σκοπό τη σύσταση κοινοπραξίας με την ΑΗΚ για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού ΦΑ.
- Τον πλήρη διαχωρισμό των δύο έργων του χερσαίου τερματικού ΦΑ και του τερματικού παραλαβής/αποθήκευσης πετρελαιοειδών.
- Την εποπτεία των έργων των δύο τερματικών από το ΥΕΒΤ.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός ΕΒΤ, το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε στις 2 Νοεμβρίου 2009 τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΦΑ. Πρόσθεσε επίσης ότι η καθυστέρηση στο διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ουδόλως επηρέασε την προώθηση των απαιτούμενων ενεργειών/διαδικασιών για την έλευση του ΦΑ, αφού η προαπαιτούμενη εργασία προωθείτο από ομάδα επαφών στην οποία συμμετείχε και η ΑΗΚ.

Η ολική καθυστέρηση στο έργο της έλευσης του ΦΑ από την πρώτη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Φεβράρη 2003 μέχρι την Απόφαση του Μαρτίου 2009, εκτιμάται από την Υπηρεσία μου ότι ανέρχεται σε περίπου 60 μήνες.

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας (Κ.Ο.Π.Π.).

(α) Αρμοδιότητες του Οργανισμού: Περιλαμβάνουν τεχνική πληροφόρηση που αφορά στους τεχνικούς κανόνες ποιότητας, διαπίστευση, ορθή εργαστηριακή πρακτική, και προώθηση της ποιότητας.

(β) Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την Διαπίστευση (765/2008). Κατά το στάδιο της προ-αξιολόγησης του ΚΟΠΠ που έγινε το Μάρτιο 2009 από ομάδα αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για την Διαπίστευση για προσχώρηση στην πολυμερή συμφωνία (Multilateral Agreement), εντοπίστηκαν κενά και αδυναμίες, σε θέματα νομοθεσίας, προσωπικού, ασφάλειας και άλλων, τα οποία χρήζουν τον άμεσο χειρισμό ώστε η Κύπρος να συμμορφωθεί πλήρως με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Διαπίστευσης. Η τελική αξιολόγηση αναμένεται να γίνει πριν το τέλος του 2009 λαμβανομένου υπόψη ότι ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για τη Διαπίστευση θα τεθεί σε εφαρμογή την 1.1.2010.

Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών. Η Υπηρεσία είναι επιφορτισμένη με τη διεξαγωγή εξειδικευμένων ελέγχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Γενικής Ασφάλειας των Προϊόντων Νόμου (Ν41(I)/2004), των περί Γενικής Ασφάλειας Απομίμησης Τροφίμων Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 308/1998), των περί Βασικών Απαιτήσεων για Παιγνίδια Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 384/2002) και των περί Υφαντουργικών Προϊόντων (Προσδιορισμός Ινικής Σύνθεσης) Κανονισμών του 2001-2007.

Στα πλαίσια των εν λόγω ελέγχων η Υπηρεσία διεξάγει δειγματοληψίες προϊόντων από καταστήματα λιανικού εμπορίου οι οποίες υποβάλλονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους για τους σχετικούς ελέγχους, δοκιμασίες και αναλύσεις. Τα αποτελέσματα των σχετικών αναλύσεων λαμβάνονται στο Υπουργείο, με μεγάλη καθυστέρηση, μέχρι και 8 μήνες, γεγονός που εμποδίζει τη λήψη άμεσων διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένου και της απόσυρσης τυχόν επικίνδυνων ή ακατάλληλων προϊόντων.

Νέα Πολιτική για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του αρ. 61.614, ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ, με στόχο να καταστεί η Κύπρος τουριστικός προορισμός υψηλής ποιότητας. Η απόφαση αφορούσε στη δημιουργία μέχρι 14 συνολικά γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων των υφισταμένων και καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων που θα υποβάλλονταν.

Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 26.3.2008 με θέμα την υδατική κατάσταση της Κύπρου για το έτος 2008, αποφάσισε μεταξύ άλλων, όπως οριστεί Υπουργική Επιτροπή από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, τον Υπουργό Εσωτερικών, τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, για επαναπροσδιορισμό της πολιτικής που αφορά στα γήπεδα γκολφ και υποβολή σχετικής πρότασης προς το Υπουργικό.

Σε σχετική έκθεση των Γενικών Διευθυντών των εμπλεκόμενων Υπουργείων προς την Υπουργική Επιτροπή αναφέρεται ότι δεν υπάρχει σχετική μελέτη κόστους/οφέλους, αλλά ούτε μελέτη για τον καθορισμό του αριθμού γηπέδων γκολφ, η οποία να επεξηγεί τους λόγους για τους οποίους καθορίστηκε ότι ο επιθυμητός αριθμός γηπέδων γκολφ πρέπει να είναι 14 όπως αναφέρεται στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 16.2.2005. Επομένως, κρίθηκε ότι επιβάλλεται η ετοιμασία στοιχειοθετημένης μελέτης κόστους/οφέλους, στη βάση της οποίας θα προσδιοριστεί ο επιθυμητός για τα δεδομένα της Κύπρου αριθμός των γηπέδων γκολφ. Στον καθορισμό του αριθμού αυτού θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ότι τα πορίσματα της στρατηγικής περιβαλλοντικής μελέτης, που επιβάλλεται να ετοιμαστεί σύμφωνα με τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ή Προγράμματα Νόμο του 2005, η εκπόνηση στρατηγικής μελέτης για τις συσσωρευμένες επιπτώσεις στο περιβάλλον από τα προτεινόμενα γήπεδα γκολφ, αποτελεί νομική υποχρέωση του κράτους.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει διεξαχθεί μελέτη που να δικαιολογεί την αναγκαιότητα δημιουργίας των 14 γηπέδων γκολφ.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός ΕΒΤ, η πιο πάνω Υπουργική Επιτροπή κατέληξε στην απόφαση να προχωρήσει στον επαναπροσδιορισμό της πολιτικής χωρίς την εκπόνηση μελέτης, αφού έλαβε υπόψη:

- τις χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή μελέτης κόστους/οφέλους και μελέτης για τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων γκολφ, συμπεριλαμβανομένης και στρατηγικής περιβαλλοντικής μελέτης,
- το γεγονός ότι η πολιτική για τα γήπεδα γκολφ υιοθετήθηκε για να εμπλουτιστεί το τουριστικό προϊόν της Κύπρου,
- ότι η τουριστική κίνηση προς την Κύπρο έχει συνεχή φθίνουσα πορεία,
- ότι ήταν επιβεβλημένη η άμεση προώθηση μεγάλων έργων για αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης,
- ότι με βάση την απόφαση πολιτικής του 2005 είχαν ήδη υποβληθεί και αξιολογηθεί οι δηλώσεις ενδιαφέροντος και είχαν υποβληθεί στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως αιτήσεις από τους επενδυτές.

Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων. Το Μάρτιο 1994 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορους παράλιους χώρους. Μέσα στο 1996 ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά λόγω προβλημάτων που ανεφύησαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε, τον Αύγουστο 2000, το YEBT ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Μετά από περαιτέρω καθυστερήσεις, ζητήθηκαν προσφορές για την κατασκευή των μαρίνων τον Ιούλιο 2002. Επίσης, τον Αύγουστο 2002, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ζητήθηκαν προσφορές και διορίστηκε Επόπτης για τις μαρίνες, ο οποίος θα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και ελέγχου των συμβολαίων των έργων.

Τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, για τις μαρίνες ανά μία για Λεμεσό, Λάρνακα και Αγία Νάπα. Το Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν, επειδή κρίθηκαν ασύμφορες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε από αυτές ήταν αρνητικό.

Ακολούθως, για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας, μετά από νομική συμβουλή, άρχισαν διαβουλεύσεις με τους μοναδικούς προσφοροδότες, για τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με στόχο την εξασφάλιση μη αρνητικού μισθώματος.

Κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων για τη μαρίνα Λεμεσού διαφάνηκε ότι οι επιτρεπόμενες χρήσεις του έργου και η περίοδος σύμβασης παραχώρησης της μαρίνας για περίοδο 53 χρόνια περιορίζουν τη βιωσιμότητα και δυνατότητα χρηματοδότησης του έργου. Ως εκ τούτου το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως παραχωρηθεί στον Διαχειριστή το δικαίωμα οικιστικής ανάπτυξης η οποία να επεκταθεί για επιπλέον περίοδο 37 χρόνων. Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν και τον Ιανουάριο 2008 υπογράφηκε η σύμβαση μίσθωσης της μαρίνας Λεμεσού. Λόγω δυσκολιών που προέκυψαν στην χρηματοδότηση του έργου, - οι οποίες σύμφωνα με τον Διαχειριστή οφείλοντο στην παγκόσμια οικονομική κρίση - παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην έναρξη των εργασιών. Το θέμα μελετάται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες για επίλυση και εκτιμάται ότι η έναρξη του έργου θα καταστεί εφικτή μέχρι τα τέλη του 2009.

Αναφορικά με τη μαρίνα Αγίας Νάπας οι διαπραγματεύσεις με τον μοναδικό προσφοροδότη καθυστέρησαν ενόψει της αναμονής έγκρισης και δημοσίευσης του Τοπικού Σχεδίου η οποία έγινε τον Απρίλιο 2008. Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22.1.2009 επαναβεβαίωσε προηγούμενη απόφαση του για προώθηση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με τον μοναδικό προσφοροδότη.

Για τη μαρίνα της Λάρνακας προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός, στον οποίο προωθείται η ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας μέσα από μία σύμβαση τύπου Β.Ο.Τ.(Built, Operate, Transfer). Η διαδικασία σύναψης της σύμβασης καθυστέρησε σημαντικά λόγω διαδοχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και στο Ανώτατο Δικαστήριο που υπέβαλε ο δεύτερος στη σειρά προσφοροδότης.

Για τη μαρίνα της Πάφου ετοιμάστηκαν νέα έγγραφα προσφορών με διαφοροποίηση των παρεχόμενων κινήτρων στον επενδυτή και προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Τον Ιούλιο 2007 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και τον Ιούνιο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το έργο στη μια κοινοπραξία. Η διαδικασία σύναψης της σύμβασης καθυστέρησε σημαντικά λόγω προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών που υπέβαλε ο δεύτερος κατά σειρά προσφοροδότης και ακολούθως λόγω διαδοχικών προσφυγών στο Ανώτατο Δικαστήριο που υπέβαλαν ο επιτυχόν και ο δεύτερος στη σειρά προσφοροδότης.

4.28 ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

Μέρος Α

Εγγραφές, πτωχεύσεις, εκούσιες εκκαθαρίσεις και διαγραφές. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι εγγραφές, οι πτωχεύσεις και εκκαθαρίσεις, οι εκούσιες εκκαθαρίσεις εταιρειών και οι διαγραφές, ήταν, κατά τα τελευταία τρία έτη, οι ακόλουθες:

	2008	2007	2006
<u>Εγγραφές:</u>			
Εταιρείες Κυπριακής Συμμετοχής,			
Εταιρείες Διεθνών Επιχειρήσεων και			
Ναυτιλιακές Εταιρείες	24453	29016	20280
Συνεταιρισμοί και Εμπορικές Επωνυμίες	1637	1695	1824
Αλλοδαπές Εταιρείες	95	117	127
Σύνολο	26185	30828	22231
<u>Πτωχεύσεις και εκκαθαρίσεις:</u>			
Άτομα	1083	839	640
Εταιρείες	135	141	140
Σύνολο	1218	980	780
<u>Εκούσιες εκκαθαρίσεις:</u>			
Εταιρείες	272	200	255
<u>Διαγραφές:</u>			
Εταιρείες Κυπριακής Συμμετοχής			
Εταιρείες Διεθνών Επιχειρήσεων και			
Ναυτιλιακές Εταιρείες	964	993	2025
Συνεταιρισμοί	39	67	71
Εμπορικές Επωνυμίες	232	258	279
Αλλοδαπές Εταιρείες	52	30	56
Σύνολο	1287	1348	2431

Έσοδα. Τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε €37,4 εκ. το 2008, σε σύγκριση με €45,3 εκ. το 2007, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €7,9 εκ. ή ποσοστό 17,4% (74% αύξηση το 2007). Η μείωση οφείλεται εν μέρει στην μείωση του αριθμού εγγραφής νέων εταιρειών.

Λειτουργικά προβλήματα. Στα πλαίσια των μέτρων για απάμβλυνση των προβλημάτων που παρουσιάζονται, λόγω κυρίως του συνεχώς αυξανόμενου όγκου εργασιών σε όλους τους κλάδους εργασιών του το Τμήμα προώθησε στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο για απλούστευση των διαδικασιών και για ρύθμιση αρκετών θεμάτων που αφορούν στον περί Εταιρειών Νόμο, το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.99(Ι)/2009) στις 24.7.2009, ενώ από το Νοέμβριο του 2006 είχε ζητήσει τη διεξαγωγή από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

και Προσωπικού μελέτης για την οργάνωση, τη στελέχωση και τις διαδικασίες του Τμήματος, η οποία εκκρεμεί.

Καθυστερημένη εργασία. Εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλος όγκος καθυστερημένης εργασίας στους Κλάδους Εταιρειών, Εμπορικών Σημάτων, Εκκαθαρίσεων/Πτωχεύσεων και Επιβαρύνσεων και Υποθηκών. Όπως υπέδειξα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος καθυστερημένης εργασίας δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του Τμήματος, ούτε στη γρήγορη εξυπηρέτηση του κοινού και την έγκαιρη είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Παρόλο ότι στις 31.12.2008 απασχολούνταν στο Τμήμα 20 έκτακτοι εξεταστές και βοηθοί εξεταστές καθώς και 39 έκτακτοι βοηθοί γραφείου οι οποίοι προσελήφθηκαν με διάφορες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, εντούτοις παρατηρείται ότι για αντιμετώπιση του προβλήματος, Λειτουργοί του Τμήματος εργάζονται υπερωριακά για διεκπεραίωση της καθυστερημένης εργασίας, σύμφωνα με σχετικές εγκρίσεις για υπερωριακή απασχόληση.

Οι δαπάνες για υπερωρίες το 2008 ανήλθαν σε €190.948, σε σύγκριση με €285.020 το 2007.

Σημειώνεται ότι στις 30.7.2008 το Υπουργικό συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 67.585 ενέκρινε την τοποθέτηση ακόμη 15 πρόσθετων βοηθών Γραμματειακών Λειτουργών, εντούτοις μόνο 2 έκτακτοι υπάλληλοι για γραφειακά καθήκοντα και μια Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός έχουν τοποθετηθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

Αναφέρεται ότι επιπρόσθετα από τους 13 πρόσθετους βοηθούς Γραμματειακούς Λειτουργούς που δεν έχουν τοποθετηθεί ακόμη, εξακολουθούν να παραμένουν κενές 6 θέσεις Εξεταστών, η διαδικασία πλήρωσης των οποίων είχε αρχίσει από το 2004.

Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες.

(α) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, πολλές εταιρείες καθυστερούν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους για πολλά χρόνια. Από τις 122.064 εγγεγραμμένες εταιρείες που είχαν υποχρέωση να υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις μέχρι 31.12.2008, υποβλήθηκαν 37.513 ετήσιες εκθέσεις και εισπράχθηκε το ποσό των €641.097 κατά το 2008.

Η απώλεια εσόδων από τη μη υποβολή ετήσιων εκθέσεων μέχρι 31.12.2008 υπολογίζεται σε €7,7 εκ (λαμβάνεται υπόψη ότι κάθε εταιρεία καθυστερεί κατά μέσο όρο 4 ετήσιες εκθέσεις). Ωστόσο δεν λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για την υποβολή των εκθέσεων, λόγω, όπως με πληροφόρησε ο Έφορος Εταιρειών, της μη επαρκούς στελέχωσης του Τμήματος εξαιτίας της οποίας δεν θα μπορεί το Τμήμα να αντεπεξέλθει σε ενδεχόμενη υποβολή μεγάλου αριθμού ετήσιων εκθέσεων.

(β) **Αλλοδαπές εταιρείες.** Πολλές αλλοδαπές εταιρείες εξακολουθούν να καθυστερούν την υποβολή των ετήσιων ελεγχμένων οικονομικών καταστάσεων τους για τα έτη 1988-2008, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωση τους, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη σημαντικών ποσών και να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

(γ) **Επιπτώσεις καθυστέρησης αναφορικά με εταιρείες.** Πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, η Υπηρεσία μας επί σειράν ετών επισημαίνει το γεγονός ότι η συνεχιζόμενη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των εργασιών σχετικά με τις ετήσιες εκθέσεις, ενδεχομένως να δημιουργεί προβλήματα σ'αυτούς που συναλλάσσονται με εταιρείες.

Επιβαρύνσεις-Υποθήκες. Παρατηρήθηκε ότι εξακολουθεί να μη λαμβάνονται νομικά μέτρα εναντίον αυτών που δεν ανταποκρίνονται στην υποχρέωση τους για εγγραφή της υποθήκης ακινήτου, με αποτέλεσμα την ελλιπή πληροφόρηση του κοινού και την απώλεια εσόδων από τη μη εγγραφή.

Ο Υπουργός ΕΒΤ ανέφερε ότι η μη λήψη νομικών μέτρων οφείλεται στην έλλειψη προσωπικού.

Μηχανογράφηση εργασιών.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στο παρελθόν, αρκετές εργασίες, όπως οι εργασίες στους Κλάδους Ευρεσιτεχνίας, Εμπορικών Σημάτων και Πτωχεύσεων/Εκκαθαρίσεων, γίνονται χειρόγραφα. Η μηχανογράφηση ορισμένων από

αυτές ολοκληρώθηκε πρόσφατα, ωστόσο διάφορες πτυχές της μηχανογράφησης καθυστερούν κυρίως λόγω της μη ικανοποιητικής στελέχωσης και διαθεσιμότητας της ομάδας έργου του Τμήματος.

(β) Παρόλο ότι το λογισμικό διαχείρισης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών σημάτων έχει παραδοθεί από τον Απρίλιο 2008, εντούτοις η καταχώριση εξακολουθεί να γίνεται χειρόγραφα. Επιπρόσθετα μέχρι σήμερα δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί ο απαραίτητος έλεγχος αναφορικά με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας γιατί θα πρέπει πρώτα να εκδοθούν περίπου 1900 πιστοποιητικά καταχώρισης μετάφρασης Ευρωπαϊκών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και να δημοσιευθούν 4500 διπλώματα ευρεσιτεχνίας που έχουν υποβληθεί και καταχωριστεί χειρόγραφα πριν την παραλαβή του λογισμικού.

(γ) Δεν έχει μηχανογραφηθεί ακόμα ο Κλάδος Πτωχεύσεων.

(δ) Σε ότι αφορά στην προσφορά καλύτερων υπηρεσιών σε σχέση με τον Κλάδο Εταιρειών, το Φεβρουάριο 2008 υπογράφηκε συμβόλαιο για την εξασφάλιση και προσαρμογή συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου διάρκειας 14 μηνών με έναρξη τον Απρίλιο 2008 και λήξη τον Ιούνιο 2009 και συνολικό κόστος €1.060.505, πλέον ΦΠΑ.

Με βάση το εν λόγω σύστημα θα παρέχονται υπηρεσίες για την ψηφιοποίηση φακέλου εταιρειών, τη δημοσίευση στο διαδίκτυο πληροφοριών των οργανισμών που είναι καταχωρισμένες στο υφιστάμενο μηχανογραφημένο σύστημα, την καταχώριση από το κοινό μέσω του διαδικτύου των εντύπων/εγγράφων, την αποστολή πιστοποιητικών στο κοινό και τη δημοσίευση στο διαδίκτυο πληροφοριών για σκοπούς διεξαγωγής έρευνας από το κοινό.

Ωστόσο, κατά την ετοιμασία του προέκυψαν προβλήματα και η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων κατά την συνεδρία της στις 20.5.2009 ενέκρινε την παράταση της σύμβασης κατά 8 μήνες, με νέα ημερομηνία λήξης τις 5.2.2010, ωστόσο το Συμβούλιο του Έργου εκτιμά ότι το έργο δεν θα ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Για το σκοπό αυτό έχει υποβληθεί πρόταση για συμπερίληψη πρόνοιας στον Προϋπολογισμό του 2010 ύψους €1.500.000.

Διορισμός ιδιώτη Παραλήπτη/Διαχειριστή. Σύμφωνα με το άρθρο 340 του περί Εταιρειών Νόμου, στις περιπτώσεις όπου διορίζεται παραλήπτης/διαχειριστής, αυτός έχει υποχρέωση να ενημερώσει την εταιρεία για τον διορισμό του, η οποία οφείλει εντός 14 ημερών ή τέτοιας μεγαλύτερης περιόδου που δύναται να επιτραπεί από το Δικαστήριο ή τον παραλήπτη, να ετοιμάσει και υποβάλει στον παραλήπτη έκθεση με τον καθορισμένο τύπο της περιουσιακής κατάστασης της. Ο παραλήπτης οφείλει εντός τακτής προθεσμίας 2 μηνών να υποβάλει αντίγραφο της Έκθεσης μαζί με τα σχόλιά του στον Έφορο Εταιρειών και στο Δικαστήριο.

Διαπιστώθηκε ότι στις πλείστες των περιπτώσεων η κατάσταση περιουσιακών στοιχείων υποβάλλεται με μεγάλη καθυστέρηση, με αποτέλεσμα υποθέσεις να παραμένουν σε εκκρεμότητα επί σειρά ετών, χωρίς ωστόσο να εφαρμόζονται οι διατάξεις που διαλαμβάνεται η σχετική νομοθεσία για έγερση αγωγής ώστε να παραδοθεί η έκθεση περιουσιακών στοιχείων.

Νόμος που ρυθμίζει θέματα συναφή με την υιοθέτηση του Ευρώ. Σύμφωνα με τον περί της Υιοθέτησης του Ευρώ Νόμο αρ. Ν.33(Ι)/2007, όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο Ν. 78(Ι)/2008 το μετοχικό κεφάλαιο εταιρείας περιορισμένης ευθύνης είτε με εγγύηση είτε με μετοχές, που είναι εκφρασμένη σε λίρες, μετατρέπεται σε ευρώ και στρογγυλοποιείται από την ημερομηνία υιοθέτησης του Ευρώ.

Για το σκοπό αυτό, όλες οι δημόσιες εταιρείες είχαν υποχρέωση να τροποποιήσουν τους σχετικούς όρους του ιδρυτικού τους εγγράφου και καταστατικού με ψήφισμα γενικής συνέλευσης και να το καταχωρίσουν στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη μέχρι την 31.12.2008. Στην υποχρέωσή τους αυτή ανταποκρίθηκαν μόνο οι 245 από τις 487 εταιρείες που είχαν υποχρέωση να το πράξουν.

Αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 23(1) του πιο πάνω Νόμου, όσες δημόσιες εταιρείες δεν ανταποκριθούν υπόκεινται σε διοικητικό πρόστιμο, ωστόσο δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για επιβολή του μέχρι σήμερα.

Στέγαση. Το Τμήμα στεγάζεται σε ένα επταώροφο κτίριο. Αποθήκες του Τμήματος υπάρχουν στους υπόγειους χώρους στάθμευσης του ιδίου κτιρίου, καθώς και στα Λατσία όπου φυλάσσονται, εκτός άλλων, σημαντικά έγγραφα όπως φάκελοι εταιρειών που εγγράφηκαν από το Μάιο 2007 μέχρι σήμερα. Λόγω ανεπάρκειας των χώρων ο κλάδος Πτωχεύσεων μετακινήθηκε σε κτίριο σε απόσταση ενός περίπου χιλιομέτρου. Τα πιο πάνω προβλήματα ανεπάρκειας και λειτουργικότητας των στεγαστικών χώρων παρεμποδίζουν την εύρυθμη και ομαλή λειτουργία και εκτέλεση των εργασιών του Τμήματος, την εξυπηρέτηση του κοινού που συναλλάσσεται με το Τμήμα, αλλά και του ιδίου του προσωπικού στην εκτέλεση των καθηκόντων του.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι για το 2008 καταβλήθηκαν ενοίκια συνολικού ύψους €447.599.

4.29 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

4.30 ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών - Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το Γενικό Λογιστήριο στο Τμήμα Εργασίας, το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων για το πιο πάνω Σχέδιο ανερχόταν στις 31.12.2008 σε €1.108.129, σε σύγκριση με €1.102.576 (£645.309) στις 31.12.2007.

Αιτήσεις για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε αναπήρους και δεινοπαθούντες από το Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας. Σύμφωνα με τους περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμούς, την ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε αναπήρους και δεινοπαθούντες έχει η Υπηρεσία Μέριμνας Αναπήρων του Τμήματος Εργασίας, η οποία, αφού λάβει τις απόψεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής, που ιδρύθηκε με βάση τον περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμο, υποβάλλει σχετική έκθεση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για έγκριση.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται συγκεντρωτικά στοιχεία, σχετικά με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό, ανά πάσα στιγμή, ποιες και πόσες αιτήσεις υποβλήθηκαν, εξετάστηκαν και εκκρεμούν.

Παρατηρήθηκαν επίσης τα πιο κάτω:

- Δεν διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα από την Υπηρεσία Μέριμνας Αναπήρων για να διαπιστωθεί κατά πόσο η οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο αξιοποιείται για τους σκοπούς για τους οποίους δόθηκε.
- Στις πλείστες περιπτώσεις δεν υπάρχουν τα απαραίτητα ιατρικά πιστοποιητικά για την ανάγκη χρήσης συγκεκριμένων μέσων και οργάνων και αποδεικτικά στοιχεία για την παραλαβή και την πληρωμή τους με τη βοήθεια που παραχωρείται.
- Στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται οικονομική βοήθεια από το Ταμείο για εξόφληση χρεών σε τραπεζικούς οργανισμούς, η επιταγή δεν αποστέλλεται απευθείας στον τραπεζικό οργανισμό για λογαριασμό του αιτητή αλλά αποστέλλεται στον ίδιο τον αιτητή.
- Υπήρχε μεγάλη καθυστέρηση μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης και της ημερομηνίας εξέτασής της από τη Συμβουλευτική Επιτροπή, που σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπέρασε τα δύο χρόνια.

Επίδομα βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας-Πιστοποιητικά αναπηρίας. Η αποστολή πιστοποιητικών αναπηρίας, στα οποία δηλώνεται κατά πόσο η κατάσταση της αναπηρίας του λήπτη του πιο πάνω επιδόματος εξακολουθεί να είναι η ίδια, όπως ήταν κατά την ημέρα υποβολής της αίτησής του ή κατά πόσο παρουσιάζει βελτίωση ή επιδείνωση, τερματίστηκε από το 2008, λόγω αντιδράσεων από τις διάφορες Οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες. Εξέφρασα τη γνώμη όπως εξευρεθούν τρόποι επανελέγχου της

κατάστασης της υγείας τους, κατά διαστήματα, όπου κρίνεται αναγκαίο, λαμβανομένου υπόψη της σημαντικότητας του ποσού που διατίθεται κάθε χρόνο για το εν λόγω επίδομα (€8,3 εκ. το 2008).

Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, από έρευνα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων, παρατήρησα ότι ο βαθμός αποκατάστασης στην αγορά εργασίας των εκπαιδευομένων στο Κέντρο μειώθηκε δραματικά. Συγκεκριμένα, από το 1969 μέχρι το 1984 αποκαταστάθηκαν 430 άτομα και από το 1985 μέχρι σήμερα μόνο 31.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομα που εκπαιδεύτηκαν στο Κέντρο συνεχίζουν να απασχολούνται στο Κέντρο για πολλά χρόνια, είτε διαμένοντας στο οικοτροφείο, είτε πηγαινοερχόμενα καθημερινά από και προς το σπίτι τους, επωφελούμενα όλων των δικαιωμάτων των εκπαιδευομένων. Εξέφρασα τη γνώμη ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το Κέντρο δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Για την αναβάθμιση του Κέντρου, μετά από την προκήρυξη προσφορών, διενεργήθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία σχετική μελέτη, η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2006, οι κυριότερες εισηγήσεις της οποίας ήταν η δημιουργία πολυθεματικής ομάδας για εκτίμηση των ικανοτήτων των ατόμων με αναπηρίες που ενδιαφέρονται να τύχουν επαγγελματικής κατάρτισης, η παροχή κοινωνικο-ψυχολογικής στήριξης σε όσους θα έχουν επαγγελματική αποκατάσταση, οι ειδικότητες που θα προσφέρει το Κέντρο στις εγκαταστάσεις του να είναι κυρίως εκείνες για τις οποίες υπάρχει ήδη ο κατάλληλος εξοπλισμός και εκπαιδευτής και τα εξατομικευμένα προγράμματα στο Κέντρο να είναι διάρκειας μέχρι 2 ετών, ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος ιδρυματοποίησης των ατόμων με αναπηρία.

Με επιστολή του, ημερ. 5.11.2007, το Τμήμα Εργασίας υπέβαλε στον τότε Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προτάσεις πολιτικής για το μέλλον του Κέντρου.

Με την απόφασή του αρ. 66.763, ημερ. 6.2.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία νέου Τμήματος στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την ονομασία Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες και την άμεση στελέχωση και λειτουργία του, με αποσπάσεις και μετακινήσεις υφιστάμενου προσωπικού των Τμημάτων και Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την απόφαση, το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων θα βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του νέου Τμήματος.

Με νέα του απόφαση με αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στη σφαίρα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευτεί, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την πρακτική μετάβαση από το υφιστάμενο στο νέο θεσμικό πλαίσιο και να προωθήσει την ετοιμασία νομοσχεδίου για τη σύσταση και λειτουργία, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους. Τα έργα «Προγράμματα Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες» και «Κίνητρα για την Εργοδότηση Ατόμων με Αναπηρίες» αφορούσαν στην προγραμματική περίοδο 2004 – 2006 και συγχρηματοδοτήθηκαν κατά 50% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 50% από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

(α) Προγράμματα Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες. Στόχος του έργου ήταν η ενίσχυση των δεξιοτήτων ανέργων ατόμων με αναπηρίες, προκειμένου να διευκολυνθεί βραχυπρόθεσμα η κοινωνική ενσωμάτωση και ένταξη ή επανένταξη των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν στις £375.000 (€640.726), θα καταρτίζονταν 200 άτομα και αναμενόταν ότι 140 από αυτά (ποσοστό 70%) θα εντάσσονταν στην αγορά εργασίας.

Παρατηρήθηκε ότι καταρτίστηκαν τελικά 186 άτομα, ενώ στην αγορά εργασίας εντάχθηκαν μόνο 22 άτομα και δαπανήθηκε, μετά από έγκριση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, συνολικά ποσό ύψους €922.985 (£540.099).

(β) Κίνητρα για την Εργοδότηση Ατόμων με Αναπηρίες. Σκοπός του έργου ήταν η διευκόλυνση της επαγγελματικής αποκατάστασης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων που απειλούνταν με κοινωνικό αποκλεισμό. Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν στις £900.000 (€1.537.741), 750 άτομα με αναπηρία θα τοποθετούνταν σε επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας και αναμενόταν ότι 525 από αυτά (ποσοστό 70%) θα εντάσσονταν στην αγορά εργασίας.

Παρατηρήθηκε ότι τελικά μόνο 77 άτομα τοποθετήθηκαν σε επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας, εκ των οποίων 53 εντάχθηκαν στην αγορά εργασίας και δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €493.287 (£288.708).

4.31 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

Αγορά υπηρεσιών για τη λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, ανέφερα ότι για τον πιο πάνω σκοπό το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων, για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δαπάνη £60.000 (€102.516) για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό πέραν των £250.000 (€427.150) (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε σε συγκεκριμένη εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο. Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου και η εκπαίδευσή τους θα παρέχόταν από την πιο πάνω εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά τις 13.4.2005, ημερομηνία κατά την οποία έληγε το συμβόλαιο, εντούτοις το συμβόλαιο έληξε, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι η λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξακολουθεί μέχρι σήμερα να παρέχεται από τη συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία και ανέλαβε, με νέα συμφωνία, τη συντήρηση του λογισμικού για το μηχανογραφημένο σύστημα. Μέχρι 31.12.2008 καταβλήθηκε στην εν λόγω εταιρεία συνολικό ποσό ύψους €4.305.315.

Η διαδικασία προσφορών για μίσθωση υπηρεσιών συνεργατών για την παροχή λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος ακυρώθηκε μετά από απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών στη συνεδρία του ημερ. 28.9.2005, λόγω της μεγάλης απόκλισης που παρουσίαζαν τα ποσά των προσφορών, σε σχέση με την προϋπολογιζόμενη δαπάνη.

Ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τον τρόπο χειρισμού του θέματος, μετά την ακύρωση των προσφορών, έχοντας υπόψη ότι την ευθύνη για την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου την έχει το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, με επιστολή του ημερ. 2.6.2006, πληροφόρησε το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με ομάδα λειτουργικής υποστήριξης που θα απαρτίζεται από 8 λειτουργούς, αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής είχε τοποθετήσει στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ένα Λειτουργό Πληροφορικής Α΄, πέντε Λειτουργούς Πληροφορικής, εκ των οποίων οι τρεις είναι έκτακτοι και τρεις Βοηθούς Λειτουργούς Διεκπεραίωσης. Ενόψει του γεγονότος ότι φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί η στελέχωση της ομάδας λειτουργικής υποστήριξης του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, ζήτησα να πληροφορηθώ πότε αναμένεται η πλήρης ανάληψη από την ομάδα

αυτή της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Το ποσό που μεταφέρθηκε το 2008 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης και αφορά στο συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης, ανήλθε σε €17.582.239, σε σύγκριση με €10.941.385 (£6.403.708) το 2007 και αποτελεί ποσοστό 3,4% (2,3% το 2007) πάνω στο ποσό που πληρώθηκε το 2008 για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χηρείας και ανικανότητας.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, το ποσό που καταβάλλεται θα ισούται με ποσοστό επί της ετήσιας δαπάνης για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χηρείας και ανικανότητας, το οποίο θα καθορίζεται από τον αναλογιστή του Ταμείου ανά τριετία, με βάση την τελευταία αναλογιστική ανασκόπηση του Ταμείου.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η ανάγκη για τροποποίηση του Νόμου προέκυψε μετά από μελέτη που έγινε για λήψη μέτρων για τη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την αναδόμηση των συντάξεων, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό που απαιτείτο να καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων έπρεπε να αυξηθεί, λόγω του ότι η πραγματική δαπάνη που καταβαλλόταν ως συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ήταν πολύ μεγαλύτερη από το ποσό που μεταφερόταν από το Πάγιο Ταμείο. Σε συνάντηση που είχαν αρμόδιοι λειτουργοί των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών στις 21.11.2006, έγιναν εισηγήσεις από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίες αναφέρονται σε επιστολή της τέως Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 1.2.2007, προς το Υπουργείο Οικονομικών, για τροποποίηση του Νόμου 10(Ι)/2005, ώστε το ποσό που καταβαλλόταν από το Πάγιο Ταμείο στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να μην υπολογίζεται ως σταθερό ποσοστό 2,3% αλλά να υπολογίζεται ως μεταβαλλόμενο ποσοστό, το ύψος του οποίου θα αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα μετά από εισήγηση του αναλογιστή και για είσπραξη από το Πάγιο Ταμείο, αναδρομικά για τα έτη 2003 – 2006, επιπρόσθετων ποσών μέχρι το ύψος των πραγματικών δαπανών για το κάθε έτος.

Στη μελέτη του για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2010, ο αναλογιστής του Ταμείου καθόρισε ως ποσοστό το 4,3% από 3,4% που υπολόγισε ότι ήταν το κανονικό ποσοστό για τα έτη 2008, 2009 και 2010, για να καλύψει και τα επιπρόσθετα ποσά μέχρι το ύψος των πραγματικών δαπανών της προηγούμενης τριετίας (2005-2007), που, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, ανερχόταν στα €15,5 εκ.. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 4.9.2008, προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συμφώνησε με το ποσοστό του 3,4%, διαφώνησε ωστόσο με την κατανομή των €15,5 εκ. της τριετίας 2005-2007, καθότι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, ο Τροποποιητικός Νόμος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008.

Εξέφρασα την άποψη ότι το γεγονός ότι ο Τροποποιητικός Νόμος 164(Ι)/2007 ψηφίστηκε χωρίς αναδρομική ισχύ, δεν σημαίνει ότι το έλλειμμα που προέκυψε λόγω της ανεπάρκειας του ποσοστού του 2,3% να καλύψει την πραγματική δαπάνη για τα έτη 2003 -2007 θα πρέπει να παραγραφεί. Το έλλειμμα των €15,5 εκ., καθώς επίσης και το έλλειμμα των ετών 2003 και 2004, που προέκυψαν μετά από την απόφαση της Κυβέρνησης για αύξηση του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, με βάση τους Τροποποιητικούς Νόμους 55(Ι)/1999 και 99(Ι)/2000, αποτελεί υποχρέωση του Κράτους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα πρέπει να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, χωρίς άλλη καθυστέρηση.

Δωρεάν διακίνηση ηλικιωμένων κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δωρεάν διακίνηση στους κατόχους κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών, έναντι δαπάνης ύψους £750.000 (€1.281.451), για περίοδο ενός χρόνου, από

1.10.2001, ποσό το οποίο θα αναπροσαρμοζόταν ανάλογα με το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων, που θα υπολογιζόταν από 1.10.2002, μετά την εγκατάσταση και λειτουργία ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, για έλεγχο των διακινουμένων. Το ποσό αυτό χορηγείται στις Οργανώσεις των λεωφορειούχων ανά τρίμηνο, οι οποίοι, με τη σειρά τους, αναλαμβάνουν την κατανομή του στους λεωφορειούχους. Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων ενέκρινε από 1.3.2003 αύξηση κατά 50% του ποσού που καταβάλλεται στους λεωφορειούχους, χωρίς όμως να έχει γίνει οποιαδήποτε πληρωμή με βάση την αύξηση αυτή. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων ήταν αδύνατο να υπολογιστεί, καθότι δεν είχαν μέχρι τότε εγκατασταθεί στα λεωφορεία οι ακυρωτικές μηχανές.

Ενόψει των πιο πάνω, είχα εκφράσει την άποψη ότι δεν θα έπρεπε να εγκριθεί οποιαδήποτε αύξηση στο ποσό που παραχωρείται, χωρίς τον εκ των προτέρων πλήρη έλεγχο και επιβεβαίωση της ορθής κατανομής των ποσών που παραχωρήθηκαν και χωρίς τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους των λεωφορειούχων.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από συνεννόηση με τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, ικανοποίησε από 1.10.2006 μερικώς τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί από τους λεωφορειούχους, με κυριότερο την αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού, με την προϋπόθεση ότι εντός 6 μηνών από την 1.10.2006 το Τμήμα Οδικών Μεταφορών θα λειτουργούσε τις ακυρωτικές μηχανές και συμφωνήθηκε, για την περίοδο από 1.10.2006 μέχρι 31.3.2007, η άμεση καταβολή ποσού ίσου με την πρόσθετη δαπάνη που επωμίστηκαν οι λεωφορειούχοι για καταβολή ΦΠΑ την περίοδο από το Μάιο του 2004 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2006, ύψους £90.625 (€154.842) και αύξηση του ποσού που καταβάλλεται στους λεωφορειούχους ως κόμιστρο σε £1.100.000 (€1.879.462) το χρόνο, περιλαμβανομένου και του ΦΠΑ.

Παρόλο ότι η περίοδος ισχύος της συμφωνίας παρήλθε, η καταβολή του αναθεωρημένου κομίστρου συνεχίστηκε μέχρι τις 30.9.2008, χωρίς να είχε γίνει η εγκατάσταση και λειτουργία των ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών. Κατόπιν νέου αιτήματος των λεωφορειούχων, αποφασίστηκε νέα αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού κατά €273.376 (£160.000) ετησίως, με ισχύ από 1.10.2008 μέχρι 31.12.2009, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 3.12.2008, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν εγκατασταθεί οι ακυρωτικές μηχανές.

Καταβολή κοινωνικής σύνταξης σε πρόσωπα που είναι δικαιούχα άλλης σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με το άρθρο 4(2) του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου 25(Ι)/1995, στην περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο δικαιούται από οποιαδήποτε πηγή σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή, το μηνιαίο ύψος της οποίας είναι κατώτερο του ύψους της κοινωνικής σύνταξης, τότε το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι τόσο, ώστε προστιθέμενο στο μηνιαίο ύψος της σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής να μην υπερβαίνει το καθοριζόμενο μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(3) του ιδίου Νόμου, για σκοπούς καθορισμού του μηνιαίου ποσού της κοινωνικής σύνταξης στις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνεται υπόψη το μηνιαίο ύψος της σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής, το οποίο καταβλήθηκε στο δικαιούχο το Νοέμβριο του προηγούμενου χρόνου.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι τα πιο πάνω προαναφερθέντα άρθρα του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου δεν φαίνεται να συνάδουν, καθότι στην περίπτωση παραχώρησης αύξησης στη σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή αμέσως μετά το Νοέμβριο, τότε το συνολικό μηνιαίο ποσό που θα εισπράξει ο δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής σύνταξης, θα υπερβεί το καθοριζόμενο μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης.

Κατόπιν διευκρινίσεων που δόθηκαν από την Υπηρεσία μου, σε ότι αφορά στην πιο πάνω άποψή μου, εισηγήθηκα και πάλι όπως το θέμα εξεταστεί και ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

4.32 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**Μέρος Α**

Αποτελέσματα έτους. Κατά τα έτη 2008 και 2007 το Ταμείο παρουσίασε τα πιο κάτω αποτελέσματα:

	2008		2007	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.
Υπόλοιπο 1^{ης} Ιανουαρίου				
Γενικές Παροχές		915,9		832,5
Συμπληρωματικές Παροχές		4.818,4		4.492,0
Ανεργίας		(13,9)		(13,3)
		5.720,4		5.311,2
Εισπράξεις				
Γενικές Παροχές	736,2		635,9	
Συμπληρωματικές Παροχές	628,7		536,0	
Ανεργίας	63,4	1.428,3	56,3	1.228,2
		7.148,7		6.539,4
Πληρωμές				
Γενικές Παροχές	610,1		552,5	
Συμπληρωματικές Παροχές	245,2		209,6	
Ανεργίας	56,6	911,9	56,9	819,0
Υπόλοιπο 31^{ης} Δεκεμβρίου		6.236,8		5.720,4

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσε η εισπραξη ποσού €41.659.926 (€39.821.890 (£23.306.717) στις 31.12.2007) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η εισπραξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων, τη φροντίδα της παρακολούθησης των οποίων έχει το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ασχολείται και με τις οφειλές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

	2008	2007
	€	€
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	7.194.190	6.991.759
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	2.564.978	2.489.846
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.263.956	1.204.827
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	4.932.188	5.508.664
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	2.980.070	2.675.694
	18.935.382	18.870.790

Μέσα στο 2008 εκδικάστηκαν 5.858 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 6.202 το 2007, για ολικό ποσό περίπου €14 εκ. (€15,2 εκ. (£8,9 εκ.) το 2007) και εισπράχθηκε ποσό περίπου €9,0 εκ. (€7,2 εκ. (£4,2 εκ.) το 2007). Επίσης διαγράφηκαν ποσά ύψους €3,1 εκ. (€4,8 εκ. (£2,8 εκ.) το 2007), λόγω διάλυσης εταιρειών και πτώχευσης οφειλετών.

Σημειώνεται ότι, με την επιδίκαση των σχετικών ποσών, το Ταμείο πιστώνει αμέσως τους εργοδοτούμενους με τις ανάλογες εισφορές και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή εισφορών βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη. Τα ποσά που διαγράφονται περιλαμβάνουν και τις εισφορές των εργοδοτούμενων, τις οποίες οι εργοδότες ήδη έχουν κατακρατήσει.

Για επίλυση του θέματος της είσπραξης των ποσών που οφείλονται στα πιο πάνω Ταμεία από επιδικασθείσες υποθέσεις, προσλήφθηκαν από την Αστυνομία στις 16.10.2007 οκτώ Ειδικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση ενταλμάτων που αφορούν σε οφειλόμενες εισφορές προς τα διάφορα Ταμεία.

Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Κατά τις 31.12.2008 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €7,1 εκ., σε σύγκριση με €13,9 εκ. (£8,1εκ.) κατά τις 31.12.2007. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το ποσό των πληρωμών που έγιναν ξεπερνούσε το σύνολο των εισπράξεων.

Στο άρθρο 69(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου προνοείται όπως, σε περίπτωση που το αποθεματικό και τα έσοδα του Λογαριασμού δεν επαρκούν για κάλυψη των υποχρεώσεών του, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που καθορίζεται με Κανονισμούς.

Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 28.9.2005, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο στις 9.12.2005, βάσει του οποίου ποσό ύψους €43,1 εκ. (£25,2 εκ.) μεταφέρθηκε το Δεκέμβριο του 2005 από το Λογαριασμό Συμπληρωματικών Παροχών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας, για κάλυψη του ελλείμματος και των σχετικών τόκων μέχρι 31.12.2004.

Σε προηγούμενές μου Εκθέσεις έγινε εισήγηση για αναζήτηση οριστικής λύσης για την ισοσκέλιση των δαπανών και εσόδων του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, επειδή εξακολουθεί να παρατηρείται ανισοσκέλεια μεταξύ των εισπράξεων και πληρωμών, με αποτέλεσμα τη συνεχή δημιουργία ελλείμματος.

Σύμφωνα με την Αναλογιστική Ανασκόπηση που διεξήχθη το 2008, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2006, ο Αναλογιστής του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων εισηγείται αύξηση του ποσού που διατίθεται στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας κατά 15%. Σημειώνεται ότι για μείωση των δαπανών, ψηφίστηκε ο Τροποποιητικός Νόμος 22(Ι)/2009, βάσει του οποίου από 1.1.2010 καταργείται το δικαίωμα για επίδομα ανεργίας για όσους αφυπηρετούν ή αφυπηρετούν πρόωρα και δικαιούνται συνταξιοδοτικά ωφελήματα αφυπηρέτησης από επαγγελματικά σχέδια σύνταξης, για τα οποία δεν έχουν καταβάλει οι ίδιοι οποιαδήποτε εισφορά.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες παροχές.

Επιπρόσθετα θέματα, που αφορούν σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αναφέρονται στις παραγράφους για το μηχανογραφημένο σύστημα παροχών, τα πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων και τον έλεγχο των μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών.

Επιτόκια καταθέσεων. Σύμφωνα με υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών, το επιτόκιο που έπρεπε να προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα στα Ταμεία από τις 31.12.2004, θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον ίσο με το βασικό επιτόκιο, το οποίο, σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας, ημερ. 1.9.2006, είναι το επιτόκιο προσφοράς για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης.

Στην προηγούμενη Έκθεσή μου παρατήρησα ότι ορισμένοι τραπεζικοί οργανισμοί πρόσφεραν για τις καταθέσεις του Ταμείου χαμηλότερο επιτόκιο από το βασικό και για το λόγο αυτό οι καταθέσεις αποσύρθηκαν και μεταφέρθηκαν στην Κεντρική Τράπεζα, ενώ ζητήθηκαν οδηγίες από το Υπουργείο Οικονομικών για χειρισμό του θέματος των οφειλόμενων τόκων.

Στις 17.7.2008 το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωσε το Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι προχώρησε σε επαναδιαπραγμάτευση των όρων των καταθέσεων προειδοποίησης που διατηρεί το Ταμείο σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι το νέο επιτόκιο έχει συμφωνηθεί στο 6% με άμεση ισχύ. Η ίδια πολιτική ακολουθήθηκε και για τα Συνεργατικά Ιδρύματα.

Επενδυτική πολιτική.

(α) Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.1970, η Κεντρική Τράπεζα θα επενδύει τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε οποιαδήποτε από τα ακόλουθα αξιόγραφα:

- Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως.
- Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση.
- Γραμμάτια του Δημοσίου.

Η ίδια «Διευθέτηση» ίσχυσε μεταγενέστερα και για τα υπόλοιπα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη).

Η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, επενδύει τα πλεονάσματα των Ταμείων, τα οποία κατατίθενται στην Κεντρική Τράπεζα, μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία είναι μικρής διάρκειας και φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά αξιόγραφα. Ως αποτέλεσμα, τα Ταμεία εισπράττουν για δεκαετίες (με εξαίρεση μια μικρή σχετικά περίοδο που δεν διαφοροποιεί το συνολικό αποτέλεσμα) χαμηλότερο επιτόκιο απ' ό,τι θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν, αν τα πλεονάσματά τους επενδύονταν σε εξίσου ασφαλή, κρατικά επίσης χρεόγραφα, μεγαλύτερης όμως διάρκειας.

Με την πολιτική αυτή, το Κράτος δανείζεται για σειρά ετών με διοικητικές διευθετήσεις τα πλεονάσματα των Ταμείων με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων.

Σημειώνεται ότι τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €6,2 δις (€5,6 δις (£ 3,3 δις) στις 31.12.2007).

Εξέφρασα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μου Έκθεση, συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Υπουργείο Οικονομικών, η οποία συνεχίζει να ισχύει, προβλέπει ότι η απόδοση του αποθεματικού του Ταμείου θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, το οποίο το 2008 κυμάνθηκε από 5% μέχρι 3%, δηλαδή η απόδοση του Ταμείου ήταν από 4,75% μέχρι 2,75%. Μετά από περαιτέρω μειώσεις που έγιναν κατά το 2009, η απόδοση του Ταμείου από τις 13.5.2009 ανέρχεται μόλις στο 1,5%.

Με επιστολή του, ημερ. 17.1.2008, το Υπουργείο Οικονομικών είχε ενημερώσει το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας για την πιο πάνω διευθέτηση και ζήτησε όπως γίνουν οι δέουσες ενέργειες για αναδρομική ισχύ της απόφασης αυτής από 1.6.2007. Παρόλο ότι πρόσθετοι τόκοι που προέκυψαν για το Ταμείο αποδόθηκαν στις 2.7.2008, εντούτοις δεν αποδόθηκαν οι τόκοι που αφορούσαν στο αποθεματικό του λογαριασμού για το ανεργιακό επίδομα, το οποίο αποτελεί μέρος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για τους οποίους θα πρέπει να γίνουν οι δέουσες ενέργειες για τον υπολογισμό και είσπραξή τους.

Σημειώνεται ότι η συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Υπουργείο Οικονομικών για την απόδοση του αποθεματικού ίσχυσε μόνο για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και όχι και για τα υπόλοιπα Ταμεία.

(β) Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, εκπονήθηκε μελέτη για τη νέα επενδυτική πολιτική του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων από τη Διεθνή Τράπεζα και για την επεξεργασία της μελέτης, συστάθηκε Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονταν στη μελέτη, αναφορικά με τις επενδύσεις του αποθεματικού του Ταμείου, αφορούσαν:

- (i) Στη σταδιακή δημιουργία ενός Εθνικού Ταμείου με «πραγματικό» αποθεματικό, το οποίο θα επενδύεται σε τύπους επενδύσεων με ψηλότερες αποδόσεις από τις σημερινές, στα πλαίσια όμως χαμηλού επενδυτικού κινδύνου.
- (ii) Στη σύσταση ενός ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Εθνικού Ταμείου.

Σε συνάντηση που είχαν οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών με τους κοινωνικούς εταίρους, που πραγματοποιήθηκε στις 13.1.2009, ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος ανέφερε ότι το πραγματικό αποθεματικό του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι μόνο €80 εκ., τα οποία είναι επενδυμένα σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι ποσό ύψους €6 δις οφείλεται από την Κυβέρνηση, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει στο Ταμείο €1 δις, σε 5 ίσες ετήσιες δόσεις των €200 εκ. .

Στην πιο πάνω συνάντηση, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανακοίνωσε ότι αρχίζει άμεσα η ετοιμασία νομοσχεδίου για τη δημιουργία του νέου Οργανισμού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τη μελέτη της Διεθνούς Τράπεζας, το προϋπολογιζόμενο πάγιο κόστος του ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού θα ανέρχεται σε περίπου €2,5 εκ. ετησίως, πλέον το κυμαινόμενο κόστος, το οποίο θα υπολογίζεται με βάση το ύψος των υπό διαχείριση αποθεματικών και το οποίο, σε περίπτωση που ο Οργανισμός αυτός θα διαχειριστεί αποθεματικά ύψους €5 δις, θα ανέλθει σε επιπρόσθετα €2,5 εκ..

Με την απόφαση αρ. 68.643, ημερ. 14.4.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διάθεση €200 εκ. για τη δημιουργία πραγματικού αποθεματικού στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για τη δημιουργία του πιο πάνω πραγματικού αποθεματικού, οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησαν στις 8.5.2009 από την Κεντρική Τράπεζα όπως ποσό ύψους €200.000.000, που αφορούσε σε 5 Γραμμάτια του Δημοσίου συνολικού ύψους €215.296.083, που θα έληγαν από 19.5.2009 μέχρι 23.5.2009, μην επανεπενδυθεί. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε διαβούλευση με τους Κοινωνικούς Εταίρους (Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων), άρχισε την ετοιμασία ενός πλαισίου επενδυτικής πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του πραγματικού αποθεματικού.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την αρχή του χρόνου μέχρι τη δημιουργία του πραγματικού αποθεματικού και την οριστικοποίηση του εν λόγω πλαισίου επενδυτικής πολιτικής, η Κυβέρνηση είχε προχωρήσει με τις αναγκαίες εκδόσεις χρεογράφων για κάλυψη των χρηματοδοτικών της αναγκών, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, άλλες διαθέσιμες επενδυτικές ευκαιρίες σε χρεόγραφα της Κυπριακής Δημοκρατίας εντός του 2009. Για το λόγο αυτό, το διαθέσιμο ποσό του πραγματικού αποθεματικού που αποδεσμεύθηκε από τα προαναφερόμενα 5 Γραμμάτια του Δημοσίου, επανεπενδύθηκε στις 29.5.2009 και πάλι σε νέο Γραμμάτιο του Δημοσίου διάρκειας 4 εβδομάδων, με ετήσιο επιτόκιο 3,5%.

Ωστόσο, θα μπορούσε, κατά τη γνώμη μου, να αξιολογηθούν άλλες επενδυτικές ευκαιρίες που προβλέπονται στο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής, όπως, για παράδειγμα, καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα μέχρι ενός ποσοστού και σε κρατικά χρεόγραφα κρατών-μελών της ευρωζώνης.

Από τη μη επανεπένδυση του ποσού των 5 Γραμματίων του Δημοσίου, υπολογίζεται ότι το Ταμείο απώλεσε το Μάιο 2009 τόκους €200.000 περίπου, λαμβάνοντας υπόψη και τους τόκους που κερδήθηκαν από την επένδυση των €200 εκ. από 29.5.2009 – 31.5.2009. Σημειώνεται ότι οι τόκοι υπολογίζονται πάνω στο εκάστοτε χαμηλότερο υπόλοιπο του μήνα.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το ποσό των €200 εκ. του πιο πάνω Γραμματίου, για το οποίο ο τόκος υπολογίζεται και κεφαλαιοποιείται ξεχωριστά από τις άλλες επενδύσεις, παρουσιάζεται και στον τοκοφόρο

λογαριασμό που τηρεί το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την Κεντρική Τράπεζα, με αποτέλεσμα εκτός από τους τόκους (3,5%) που λαμβάνονται με βάση τη σχετική συμφωνία, να υπολογίζονται και να λαμβάνονται και τόκοι (1,5%) πάνω στο ποσό αυτό.

Σημειώνεται ότι κατά την ανανέωση του Γραμματίου των €200 εκ. στις 26.6.2009, το επιτόκιο αυξήθηκε στο 3,75% και η τελευταία ανανέωση έγινε στις 18.9.2009 για 19 εβδομάδες.

(γ) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταθέτει διάφορα ποσά σε τραπεζικούς οργανισμούς, ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι. Εισηγήθηκα όπως η πιο πάνω διαδικασία αναθεωρηθεί και ακολουθείται η διαδικασία προσφορών, έτσι που να παρέχεται στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων η δυνατότητα εξασφάλισης ψηλότερων επιτοκίων, σε συνδυασμό βέβαια πάντα με το κριτήριο της ασφάλειας και της διασποράς, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των κεφαλαίων που διατίθενται για το σκοπό αυτό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 14.2.2008, προς το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναφέρει ότι η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών είναι πως η διαδικασία πρέπει να τυποποιηθεί και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να ζητά, μέσω μιας συγκεκριμένης διαδικασίας, προσφορές από τα διάφορα χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα οποία ενδιαφέρονται να προσελκύσουν καταθέσεις από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με βάση συγκεκριμένους όρους που θα υποβάλλει το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, η διευθέτηση αυτή θα αποτελεί μια μεταβατική διευθέτηση μέχρι την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα ισχύσει για το ποσό που είναι ήδη κατατεθειμένο στο τραπεζικό σύστημα.

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών, ημερ. 2.7.2008, συστάθηκε ειδική επιτροπή από Λειτουργούς των δύο Υπουργείων, για μελέτη του όλου θέματος και υποβολή εισηγήσεων για την εφαρμογή νέας, ορθολογιστικής διαδικασίας επένδυσης του αποθεματικού του Ταμείου στο τραπεζικό σύστημα, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πιο προσοδοφόρα διαδικασία θα ήταν αυτή της προκήρυξης διαγωνισμού.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του, ημερ. 9.4.2009, προς το Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εισηγήθηκε τη διενέργεια δημοπρασίας για την επιλογή των πιστωτικών ιδρυμάτων στο οποίο θα κατατίθεντο οι καταθέσεις που θα έληγαν, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να είχε γίνει κάτι τέτοιο.

Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα. Στις προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα όπως γίνουν ενέργειες για τροποποίηση του περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, ώστε, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης με τα Ταμεία Προνοίας, το ποσοστό του 10% επί των τόκων, που καθορίστηκε και επιβάλλετο από 1.7.2002, να επανέλθει στο 3% και στην περίπτωση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς επίσης και στην περίπτωση του Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών και του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, λαμβάνοντας υπόψη ότι στην περίπτωση των Ταμείων Προνοίας το ποσοστό δεν αυξήθηκε στο 10% αλλά παρέμεινε στο 3%. Σημειώνεται ότι κατά το 2008 το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατέβαλε €29,9 εκ. ως έκτακτη εισφορά, σε σύγκριση με €21,9 (£12,8 εκ.) το 2007, ενώ, αν το ποσοστό παρέμενε στο 3%, όπως για τα Ταμεία Προνοίας, τότε το ποσό θα ήταν €9 εκ. μόνο.

Μετά από διαβουλεύσεις και ύστερα από την πάροδο 6,5 χρόνων, τροποποιήθηκε ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος και το ποσοστό της έκτακτης εισφοράς για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων επανήλθε στο 3% από 1.1.2009 (Ν.23(Ι)/2009), χωρίς ωστόσο η τροποποίηση να καλύπτει και τα άλλα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη).

Για την περίοδο 1.1.2009 – 30.6.2009, η Κεντρική Τράπεζα συνέχισε, λανθασμένα, να αποκόπτει ποσοστό 10% ως έκτακτη εισφορά επί των τόκων του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και με επιστολή του, ημερ. 3.8.2009, ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησε από το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας όπως επιστραφεί το επιπλέον ποσό που αποκόπηκε. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Οκτώβριο 2009) δεν είχε επιστραφεί κανένα ποσό.

Αναλογιστική Ανασκόπηση. Σύμφωνα με τη νέα Αναλογιστική Ανασκόπηση που ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2008, με χρόνο αναφοράς τις 31.12.2006, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου παρουσίασε μικρή βελτίωση, σε σύγκριση με την Αναλογιστική Ανασκόπηση που διεξήχθη το 2004, με χρόνο αναφοράς τις 31.12.2003, λόγω κυρίως της αύξησης του αριθμού μεταναστών που εργάζονται στην Κύπρο.

Ωστόσο, σύμφωνα με την τελευταία Αναλογιστική Ανασκόπηση, τα τελευταία 3 χρόνια ο αριθμός των συνταξιούχων αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς και η δαπάνη για την πληρωμή του επιδόματος ανεργίας έχει φθάσει σε μη βιώσιμα επίπεδα, με βάση το σημερινό ποσοστό εισφοράς που διατίθεται για το επίδομα αυτό και, επιπλέον, το ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων του Ταμείου έχει μειωθεί, ως αποτέλεσμα της γενικής μείωσης των επιτοκίων στην Κύπρο.

Στην Αναλογιστική Ανασκόπηση περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα εξής μέτρα, στα πλαίσια ενός συνολικού πακέτου αναμόρφωσης του Ταμείου, τα οποία θα συμβάλουν στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου:

- Σταδιακή αύξηση των εισφορών.
- Σταδιακή αύξηση της κανονικής ηλικίας αφυπηρέτησης από το 63^ο έτος στο 65^ο.
- Αύξηση του αριθμού ετών εισφορών που απαιτούνται τόσο για να καθίσταται κάποιος δικαιούχος σύνταξης, όσο και για την καταβολή εφάπαξ ποσών.
- Αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς για το ανεργιακό επίδομα από 1% σε 1,15% επί των ασφαλιστέων αποδοχών των μισθωτών.

Σύμφωνα με τον Αναλογιστή, εάν εφαρμοστούν οι εισηγήσεις αυτές, τότε θα επεκταθεί το αναλογιστικό ισοζύγιο των Γενικών Παροχών από το 2014 στο 2048 και των Συμπληρωματικών Παροχών από το 2023 στο 2060, διασφαλίζοντας έτσι τη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τουλάχιστον μέχρι το 2048.

Επειδή δεν υιοθετήθηκαν όλες οι εισηγήσεις του Αναλογιστή, ζήτησα να πληροφορηθώ για τις επιπρόσθετες ενέργειες στις οποίες προτίθενται να προβούν οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την περαιτέρω βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου, με σκοπό την αντιμετώπιση των μελλοντικών του υποχρεώσεων.

Μηχανογραφημένο σύστημα “Παροχών”.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από τον Ιανουάριο του 2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα διάφορα προγράμματα. Παρατηρήθηκε ότι αρκετά από τα λάθη έχουν διορθωθεί αλλά λόγω του ότι κατά καιρούς παρουσιάζονται νέα, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διόρθωση περίπου 154 λαθών (incident reports) και περίπου 115 αλλαγών (change control notes), γεγονός που δυσχεραίνει την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος.

(β) Η λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος συνεχίζει να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής που είναι τοποθετημένοι στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων να γνωρίζουν το σύστημα, ώστε να είναι σε θέση να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν. Εξέφρασα και πάλι τη γνώμη ότι το γεγονός αυτό πρέπει να προβληματίσει σοβαρά τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να εξευρεθούν τρόποι παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος από τις ίδιες τις Υπηρεσίες.

Οι λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, που ασχολούνται με το σύστημα, οι οποίοι αυξήθηκαν πρόσφατα από έξι σε εννιά, έχουν παραλάβει μόνο ένα πολύ μικρό μέρος του συστήματος.

Πληρωμές προς το Υπουργείο Υγείας για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δικαιούχων σύνταξης ανικανότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 56 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, με την καταβολή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς το Υπουργείο Υγείας ετήσιου τέλους. Για το 2008 καταβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας

ποσό ύψους €6.097.805 για 6.798 δικαιούχους, σε σύγκριση με €5.509.044 (£3.224.300) για 6.788 δικαιούχους το 2007.

Όπως ανέφερα και στις προηγούμενές μου Εκθέσεις, στον αριθμό των δικαιούχων που λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς πληρωμής, περιλαμβάνονται και οι πιο κάτω κατηγορίες συνταξιούχων, για τις οποίες εξέφρασα την άποψη ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν ήδη το δικαίωμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα.
- Οι Κυβερνητικοί εργάτες, οι οποίοι καλύπτονται για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, καθώς επίσης και το γεγονός ότι η δαπάνη έχει αυξηθεί σημαντικά, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί και επανεξεταστεί σε βάθος η όλη διαδικασία που ακολουθείται για τον υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων και την καταβολή των τελών, κατά τρόπο που αφενός θα διασφαλίζει το δικαίωμα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους πραγματικά δικαιούχους και αφετέρου δεν θα επιβαρύνει το Ταμείο με δαπάνες που δεν του αναλογούν.

Όπως πληροφορήθηκα, γίνονται ενέργειες, σε συνεργασία με τον Κλάδο Μηχανογράφησης, ώστε να απομονωθούν οι πιο πάνω ομάδες (δημόσιοι υπάλληλοι και Κυβερνητικοί εργάτες), καθώς και άλλες ομάδες δικαιούχων δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και να αφαιρεθούν από την πληρωμή. Ζήτησα να πληροφορηθώ για τις ενέργειες που γίνονται σε σχέση με τα πιο πάνω.

Πληρωμή σύνταξης χηρείας σε μη δικαιούχους. Στην προηγούμενή μου Έκθεση ανέφερα ότι εντοπίστηκαν περιπτώσεις καταβολής σύνταξης χηρείας σε μη δικαιούχα πρόσωπα και αναστάληκε η πληρωμή.

Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα είναι σοβαρό και ότι θα έπρεπε να διερευνηθεί κατά πόσο υπάρχουν και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, καθώς επίσης και κατά πόσο υπάρχουν τέτοιες ασφαλιστικές δικλίδες στο μηχανογραφημένο σύστημα, που να μην επιτρέπουν την καταβολή σύνταξης σε μη δικαιούχα πρόσωπα. Παρόλο ότι το Μάρτιο 2008 διορθώθηκε το μηχανογραφημένο σύστημα, υιοθετώντας ασφαλιστικές δικλίδες, εντούτοις δεν φαίνεται να διερευνηθήκε κατά πόσο υπάρχουν άλλες παρόμοιες περιπτώσεις.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μου Έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 39 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, δικαιούχοι στην παροχή σύνταξης χηρείας είναι οι χήρες ασφαλισμένων ανδρών, οι οποίες συζούσαν με το σύζυγό τους πριν αυτός πεθάνει ή συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν και χήροι ασφαλισμένων γυναικών, νοούμενου ότι αυτοί είναι μόνιμα ανίκανοι και συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από τις συζύγους τους πριν αυτές πεθάνουν.

Η εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου στην πράξη έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του μεγαλύτερου αριθμού ανδρών (αυτών που συζούσαν με τη σύζυγό τους πριν αυτή πεθάνει, κατ' αναλογία του τι ισχύει για τις χήρες) από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας.

Το πιο πάνω θέμα εξέτασε η Επίτροπος Διοικήσεως, η οποία, υπό το φως της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των δύο φύλων, καθώς επίσης και των αποφάσεων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με την πιο πάνω ρύθμιση εισάγεται αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ των δύο φύλων και εισηγήθηκε όπως το δικαίωμα στην παροχή σύνταξης χηρείας επεκταθεί και στους χήρους άνδρες.

Ενόψει των πιο πάνω, καθώς επίσης και της μελέτης λήψης μέτρων για τη βιωσιμότητα του Ταμείου, ζήτησα να πληροφορηθώ για τις ενέργειες που γίνονται σχετικά με το θέμα.

Πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενή μου Έκθεση, ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής που παραλαμβάνονται από τους συνταξιούχους και η καταχώρισή τους στο

μηχανογραφημένο σύστημα γίνεται με πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η υποβολή πιστοποιητικών ζωής δεν ζητείται κάθε χρόνο από όλους τους δικαιούχους σύνταξης.

Με στόχο τη μείωση των υπερπληρωμών και την έγκαιρη λήψη μέτρων για την ανάκτησή τους, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί σοβαρά τόσο το θέμα της ζήτησης των πιστοποιητικών ζωής, όσο και το θέμα του ελέγχου και της έγκαιρης καταχώρισής τους στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους της καθυστέρησης αλλά και της μη ζήτησης πιστοποιητικών ζωής κάθε χρόνο από όλους τους δικαιούχους σύνταξης.

Πιθανή εκμετάλλευση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στην προηγούμενή μου Έκθεση ανέφερα ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις εργατών, οι οποίοι εργάζονται εποχιακά, για αρκετά χρόνια, στον ίδιο εργοδότη, η περίοδος απασχόλησης των οποίων κυμαίνεται συνήθως γύρω στους 5-7 μήνες ετησίως και οι οποίοι για τους υπόλοιπους μήνες λαμβάνουν επίδομα ανεργίας. Η τακτική αυτή, η οποία ακολουθείται από χρόνια, αποτελεί, κατά τη γνώμη μου, εκμετάλλευση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο υποχρεούται στην καταβολή μεγάλων ποσών σε εργοδοτούμενους εταιρειών ή ιδιωτών, οι οποίοι διατηρούν το ίδιο εποχιακό προσωπικό για χρόνια, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να πληρώνουν γι' αυτό εισφορές στα διάφορα Ταμεία για την περίοδο που δεν απασχολείται.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί σε βάθος, ώστε να εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισής του.

Πληρωμές επιδόματος ασθενείας σε αφυπηρετησάντες. Στην προηγούμενή μου Έκθεση ανέφερα ότι άτομα τα οποία αφυπηρετούν είτε από το δημόσιο, είτε από ημικρατικό ή τραπεζικό οργανισμό ή και από άλλο οργανισμό, υποβάλλουν αμέσως μετά την αφυπηρέτησή τους αίτηση για επίδομα ασθενείας, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με μεγάλα ποσά, ενώ αυτοί λαμβάνουν ταυτόχρονα σύνταξη ή έχουν λάβει το Ταμείο Προνοίας ή το φιλοδώρημά τους.

Εισηγήθηκα όπως το θέμα μελετηθεί και ληφθούν μέτρα.

Όπως πληροφορήθηκα από το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την παράταση του ορίου αφυπηρέτησης στο 63^ο έτος ηλικίας, θα περιοριστεί ο αριθμός των αιτητών από αυτές τις κατηγορίες, αφού μετά το 63^ο έτος δεν δικαιούνται σε παροχή επιδόματος ασθενείας και ότι στις περιπτώσεις πρόωγων αφυπηρετήσεων, ορισμένες από αυτές μπορεί να γίνονται για λόγους υγείας και θα ήταν άδικο να εξαιρούνται από το δικαίωμα παροχής επιδόματος ασθενείας. Μου ανέφερε επίσης ότι εξαίρεση αποτελούν μόνο μεμονωμένες κατηγορίες, όπως είναι οι εκπαιδευτικοί που αφυπηρετούν στα 60 χρόνια και οι αστυνομικοί που αφυπηρετούν στα 55.

Σχολιάζοντας την πιο πάνω θέση, σημείωσα ότι αφενός το όριο αφυπηρέτησης δεν έχει παραταθεί στο 63^ο έτος ηλικίας σε όλες τις πιο πάνω κατηγορίες, όπως, για παράδειγμα, στους τραπεζικούς, οι οποίοι αφυπηρετούν στο 60^ο έτος και αφετέρου οι εκπαιδευτικοί και οι αστυνομικοί αποτελούν δύο μεγάλες κατηγορίες εργαζομένων του δημοσίου.

Εκθέσεις Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Τίτλος «Αξιολόγηση της Διαδικασίας Υποβολής Αίτησης, Εξέτασης και Παρακολούθησης Δικαιούχων Σύνταξης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον Απρίλιο 2009 και αφορούσε στον έλεγχο που διενεργήθηκε το β' εξάμηνο 2008, διαπιστώθηκαν διάφορες ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούσαν:

- (i) Στην ασφάλεια δεδομένων και παρακολούθηση αλλαγών στο μηχανογραφημένο σύστημα.
- (ii) Στο μηχανισμό καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης των εργασιών των διαφόρων λειτουργιών.
- (iii) Στην εσωτερική οργάνωση του Κλάδου Σύνταξης Γήρατος και άλλων Κλάδων.

Στην έκθεση αναφέρονται τα ευρήματα και οι επιπτώσεις και γίνονται συγκεκριμένες συστάσεις για βελτίωση της κατάστασης. Η σημαντικότερη αδυναμία αφορούσε στην καταχώριση των στοιχείων των

δικαιούχων στο μηχανογραφημένο σύστημα. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που υπάρχουν αρκετοί έλεγχοι κατά την αρχική καταχώριση των στοιχείων των δικαιούχων, εντούτοις δεν υπάρχουν ικανοποιητικοί έλεγχοι για την ορθότητα αλλά και τη νομιμότητα οποιωνδήποτε μεταγενέστερων αλλαγών στα στοιχεία των δικαιούχων που καταχωρίζονται. Επίσης, τα έντυπα που συμπληρώνονται από τους δικαιούχους για οποιεσδήποτε αλλαγές στα στοιχεία τους δεν πιστοποιούνται από τις αρμόδιες Αρχές.

Αυτό, όπως αναφέρεται στην έκθεση, συνεπάγεται ότι τυχόν λάθη είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν και ο κίνδυνος κακόβουλης αλλαγής των στοιχείων των δικαιούχων είναι σημαντικά αυξημένος.

Στις 2.7.2009 στάλθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, η τελική έκθεση για τον έλεγχο που διενεργήθηκε, που συμπεριλάμβανε το συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συστάσεων.

Ενόψει της σοβαρότητας των ευρημάτων, ζήτησα όπως ενημερωθώ για τις ενέργειες που γίνονται για υλοποίηση των συστάσεων.

(β) Τίτλος «Αξιολόγηση των Δικλίδων Ασφαλείας της Εφαρμογής Ιστού του Συστήματος Πληρωμής Εισφορών». Από έλεγχο που διενεργήθηκε το Δεκέμβριο 2008 στο σύστημα πληρωμής εισφορών, μέσω διαδικτύου, από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι οι δικλίδες ασφαλείας της εφαρμογής ιστού του συστήματος πληρωμής εισφορών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες, αναφορικά με τον έλεγχο της πρόσβασης μέσω του διαδικτύου (web access), με αποτέλεσμα το σύστημα να είναι ευάλωτο σε επιθέσεις εισβολέων (hackers), με οποιοδήποτε κίνδυνο αυτό συνεπάγεται. Η έκθεση που ετοιμάστηκε, υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον Ιανουάριο 2009, μαζί με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου μέχρι τις 31.12.2009. Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου περιλαμβάνουν ευρήματα που αφορούν τόσο στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όσο και στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ σχετικά με τις ενέργειες που γίνονται για υλοποίηση των συστάσεων.

Έλεγχος μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών (financial changes report). Εκτός από μερικές περιπτώσεις, παρατηρήθηκε ότι δεν πραγματοποιείται έλεγχος, από τους Κλάδους των διαφόρων παροχών, στις μηνιαίες καταστάσεις οικονομικών αλλαγών και δεν γίνεται συμφιλίωση των ποσών που καταβάλλονται και του αριθμού των δικαιούχων που παρουσιάζονται στις μηνιαίες καταστάσεις πληρωμών με αυτές του προηγούμενου μήνα.

Ειδική χορηγία. Στους συνταξιούχους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στους συνταξιούχους κοινωνικής σύνταξης και στους συνταξιούχους των άλλων επαγγελματικών σχεδίων συντάξεων καταβάλλεται ειδική χορηγία, με βάση κριτήρια που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ειδικής Χορηγίας σε Συνταξιούχους, το οποίο εγκρίθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 56.029, ημερ. 3.7.2002, στα πλαίσια της παραχώρησης αντισταθμιστικών μέτρων, λόγω της φορολογικής μεταρρύθμισης. Το Σχέδιο, το οποίο τροποποιήθηκε με διάφορες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, προνοεί για την καταβολή ειδικής χορηγίας σε δικαιούχους που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο, των οποίων το ποσό της σύνταξής τους ή το συνολικό ποσό των συντάξεών τους δεν υπερβαίνει τα €854,30 (£500) μηνιαίως.

Σύμφωνα με τροποποίηση του Σχεδίου που έγινε στις 20.12.2006, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.784, οι συνταξιούχοι που ήταν δικαιούχοι ειδικής χορηγίας κατά την 31.12.2005 και μετά, και των οποίων η σύνταξη κατά την 1.1.2007 δεν υπερέβαινε τα €854,30 (£500) μηνιαίως, θα συνεχίσουν να είναι δικαιούχοι της ειδικής χορηγίας και όταν η σύνταξή τους υπερβεί τα €854,30 (£500) μηνιαίως, λόγω των διαδοχικών αυξήσεων που παραχωρούνται κατά διαστήματα.

Όπως προκύπτει, η πιο πάνω τροποποίηση αδικεί όλους τους νέους συνταξιούχους, οι οποίοι δεν αποκτούν δικαίωμα για ειδική χορηγία, επειδή το συνολικό ύψος της σύνταξής τους μηνιαίως υπερβαίνει, έστω και κατά το ελάχιστο, τα €854,30 (£500), ενώ οι συνταξιούχοι που έπαιρναν σύνταξη από την 31.12.2005 και ήταν δικαιούχοι ειδικής χορηγίας, συνεχίζουν να παίρνουν ειδική χορηγία, παρόλο που η σύνταξή τους σήμερα υπερβαίνει τα €854,30 (£500). Αυτό δημιουργεί δυσμενή διάκριση μεταξύ των συνταξιούχων, η οποία με την πάροδο του χρόνου θα μεγαλώνει. Ενδεικτικά, ανέφερα ότι ένας συνταξιούχος, ο οποίος στις

31.12.2005 λάμβανε μηνιαία σύνταξη ύψους €854,30 (£500), με τις διαδοχικές αυξήσεις που παραχωρήθηκαν λαμβάνει την 1.1.2009 σύνταξη ύψους €974,24 (£570,20) και συνεχίζει να λαμβάνει ειδική χορηγία.

Πληροφοριακά αναφέρω ότι, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τον Κλάδο Μηχανογράφησης, στις 31.12.2008 υπήρχαν 1.375 συνταξιούχοι, οι οποίοι λάμβαναν ποσό σύνταξης μεγαλύτερο από €854,30 αλλά συνέχιζαν να λαμβάνουν και Ειδική Χορηγία.

Ζήτησα όπως εξεταστεί το πιο πάνω θέμα και πληροφορηθώ σχετικά.

Τρεχούμενοι Λογαριασμοί - Πληρωμές με τραπεζικές επιταγές. Κατόπιν απόφασης των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από 1.1.2008 όλες οι πληρωμές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων, γίνονται με την έκδοση τραπεζικών επιταγών, αντί ταχυδρομικών επιταγών, όπως ήταν η πρακτική μέχρι 31.12.2007. Για το λόγο αυτό οι πληρωμές από 1.1.2008 γίνονται μέσω τρεχούμενων λογαριασμών, οι οποίοι τηρούνται στην Κεντρική Τράπεζα.

Παρατηρήθηκε ότι στους λογαριασμούς αυτούς, επιπρόσθετα από τις απαραίτητες εγγραφές για την πίστωση των χρημάτων που κατατίθενται για τη διενέργεια των πληρωμών και τις χρεώσεις για τις εξαργυρωθείσες επιταγές, η Κεντρική Τράπεζα καταχωρίζει και τα πιο κάτω, τα οποία, κατά τη γνώμη μου, θα έπρεπε να φαίνονται σε ξεχωριστό λογαριασμό:

(α) Τις λογιστικές εγγραφές που η ίδια διενεργεί κατά τη λήξη και κατά την ανανέωση των Γραμματίων του Δημοσίου για την επένδυση των πλεονασμάτων των διαφόρων Ταμείων που είναι κατατεθειμένα σε λογαριασμούς καταθέσεων σε Γραμμάτια του Δημοσίου στην Κεντρική Τράπεζα.

(β) Τα ποσά εκείνα για τα οποία δόθηκε εξουσιοδότηση από το Γενικό Λογιστή και το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να μεταφερθούν από το Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό στο λογαριασμό καταθέσεων των διαφόρων Ταμείων, τα οποία μεταφέρονται στο λογαριασμό καταθέσεων αργότερα και μάλιστα με διαφορετικό ποσό από αυτό της εξουσιοδότησης (μικρότερο ή μεγαλύτερο).

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω ενεργειών, παρατήρησα ότι προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Στην περίπτωση που μεταφέρονται από τον τρεχούμενο λογαριασμό στο λογαριασμό καταθέσεων (Γραμμάτια του Δημοσίου) μεγαλύτερα ποσά απ'ότι η εξουσιοδότηση, τότε υπάρχει ο κίνδυνος ποσά που προορίζονται για την κάλυψη των πληρωμών των συντάξεων, επιδομάτων κ.λπ. να μην αρκούν.
- Στην περίπτωση που μεταφέρονται από τον τρεχούμενο λογαριασμό στο λογαριασμό καταθέσεων (Γραμμάτια του Δημοσίου) μικρότερα ποσά απ'ότι η εξουσιοδότηση, τότε έχουμε απώλεια τόκων, καθώς η διαφορά παραμένει στον τρεχούμενο λογαριασμό, ο οποίος δεν αποφέρει τόκους.
- Δυσχεραίνεται σε μεγάλο βαθμό η συμφιλίωση του τρεχούμενου λογαριασμού με το Βιβλίο Ταμείου.
- Δημιουργείται επιπρόσθετο και αχρείαστο διοικητικό κόστος για την παρακολούθηση των Γραμματίων του Δημοσίου μέσα από τον τρεχούμενο λογαριασμό.
- Δυσχεραίνεται σε μεγάλο βαθμό ο υπολογισμός και ο έλεγχος της ορθότητας των τόκων, οι οποίοι, ως σημειωθεί, δεν πιστώνονται απευθείας στον επενδυτικό λογαριασμό του Ταμείου αλλά πρώτα στον τρεχούμενο και στη συνέχεια μεταφέρονται στον επενδυτικό λογαριασμό.

Εισηγήθηκα όπως το θέμα εξεταστεί με τους αρμόδιους λειτουργούς της Κεντρικής Τράπεζας, ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μου το Δεκέμβριο 2008 στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ), σχετικά με τα άτομα που λάμβαναν σύνταξη ανικανότητας, καθώς και στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ), σχετικά με τα άτομα που κατείχαν επαγγελματική άδεια οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού), διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι υπάρχουν περιπτώσεις συνταξιούχων με ποσοστό ανικανότητας 100% που κατείχαν και τις τέσσερις κατηγορίες επαγγελματικής άδειας οδήγησης.

Το θέμα τέθηκε προφορικά στο Διευθυντή των ΥΚΑ και στο Διευθυντή του ΤΟΜ, οι οποίοι, σε συνάντηση που είχαν με λειτουργούς της Υπηρεσίας μου για συζήτηση των ευρημάτων μας, ανέφεραν ότι είναι «δέσμιου» της υφιστάμενης νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών, οι διατάξεις των οποίων δεν είναι επαρκείς για αποτροπή των πιο πάνω φαινομένων.

Συγκεκριμένα, ο Διευθυντής των ΥΚΑ ανέφερε ότι εφόσον ο ασφαλισμένος πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 38 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου και αποδείξει, μετά από εξέτασή του από ιατροσυμβούλιο, απαρτιζόμενο από κυβερνητικούς ή/και ιδιώτες ιατρούς (με ειδικότητες ανάλογα με την ασθένεια/πάθηση του αιτητή), ότι είναι ανίκανος για εργασία, τότε του καταβάλλεται σύνταξη ανικανότητας ανάλογα με το ποσοστό ανικανότητάς του (60% - 100%).

Ο δε Διευθυντής του ΤΟΜ ανέφερε ότι, αν μαζί με την αίτησή του ο αιτητής προσκομίσει όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά και στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 6 του περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμου και στον Κανονισμό 5 των περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Κανονισμών, στα οποία περιλαμβάνεται και ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που χορηγείται από ιατρό (κυβερνητικό ή ιδιώτη) ή από κυβερνητικό ιατρικό συμβούλιο σε περίπτωση αιτητή που συμπλήρωσε το 60^ο έτος της ηλικίας του, τότε η Αρχή Αδειών δεν μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει ή να ανανεώσει την επαγγελματική άδεια οδήγησης.

Είναι φανερό όμως ότι δεν είναι δυνατό να ισχύουν και τα δύο ταυτόχρονα. Στην περίπτωση που η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ είναι ορθή, τότε προφανώς δεν μπορεί να είναι επίσης ορθό το πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που χορηγεί ο ιατρός και επισυνάπτεται, μεταξύ άλλων, στην αίτηση για χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης που υποβάλλεται στην Αρχή Αδειών, οπότε σε τέτοια περίπτωση ο κάτοχος της χορηγούμενης επαγγελματικής άδειας οδήγησης αποτελεί κίνδυνο για την οδική ασφάλεια. Στην αντίθετη περίπτωση που το πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που υποβάλλεται για σκοπούς εξασφάλισης επαγγελματικής άδειας οδήγησης είναι ορθό, τότε προφανώς η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, με βάση την απόφαση, καθίσταται δικαιούχος για σύνταξη ανικανότητας πρόσωπο/ασφαλισμένος χωρίς στην πραγματικότητα να είναι δικαιούχος, με αποτέλεσμα να διενεργείται πληρωμή στη βάση εσφαλμένων στοιχείων.

Το πρόβλημα εκτιμάται ότι πιθανόν να είναι ευρύτερο, καθότι δεν φαίνεται να περιορίζεται μόνο στους κατόχους επαγγελματικής άδειας οδήγησης αλλά επεκτείνεται και στους κατόχους κανονικής άδειας οδηγού. Με κάθε επιφύλαξη, εφόσον δεν έχει διενεργηθεί έλεγχος για το συγκεκριμένο θέμα, διατυπώνεται ο φόβος να υπάρχουν και άτομα που εγκρίνονται για σύνταξη ανικανότητας λόγω οφθαλμολογικών, καρδιολογικών και ψυχιατρικών προβλημάτων υγείας, τα οποία συνεχίζουν να κατέχουν κανονική άδεια οδηγού, αποτελώντας κίνδυνο για την οδική ασφάλεια.

Πληροφοριακά αναφέρω ότι ο Διευθυντής των ΥΚΑ, με επιστολή του, ημερ. 11.8.2006, προς το Γενικό Εισαγγελέα, έθεσε το ερώτημα κατά πόσο για λόγους δημόσιας ασφάλειας έχει οποιαδήποτε ευθύνη να ενημερώνει το ΤΟΜ, στην αρμοδιότητα του οποίου εμπίπτει το θέμα της έκδοσης ή της στέρησης της άδειας οδήγησης, για τα άτομα που λαμβάνουν σύνταξη ανικανότητας και κατά πόσο η γνωστοποίηση των προσωπικών στοιχείων των ατόμων αυτών συνιστά παραβίαση των προσωπικών τους δεδομένων.

Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 20.2.2007, προς το Διευθυντή των ΥΚΑ, ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι όχι μόνο δεν έχει οποιαδήποτε νομική ευθύνη αλλά ούτε και είναι νομικά επιτρεπτό να γνωστοποιούνται από τις ΥΚΑ ιατρικά προσωπικά δεδομένα σε άλλες Υπηρεσίες, καθότι αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων, η συλλογή και επεξεργασία των οποίων απαγορεύεται. Εισηγείται, ωστόσο, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο εισαγωγής νομοθετικής πρόνοιας, βάσει της οποίας να γνωστοποιούνται στο ΤΟΜ τα άτομα που λαμβάνουν σύνταξη ανικανότητας, χωρίς όμως να αναφέρονται οι ιατρικοί λόγοι, νοουμένου ότι κάτι τέτοιο θα ελεγχθεί και συζητηθεί πρώτα με την Επιτροπή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Όπως προκύπτει από σχετική επιστολή του Διευθυντή των ΥΚΑ, ημερ. 4.12.2008, προς το Διευθυντή του ΤΟΜ, ύστερα από συζήτηση της πιο πάνω εισήγησης μεταξύ λειτουργών των δύο Τμημάτων, λειτουργοί του ΤΟΜ διατύπωσαν τη θέση ότι η εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα δεν θα εξυπηρετούσε το Τμήμα τους, αφού η γνωστοποίηση δεν θα αναφέρεται στο συγκεκριμένο ιατρικό πρόβλημα. Στην ίδια επιστολή ο Διευθυντής των ΥΚΑ εισηγείται όπως στο έντυπο του ΤΟΜ, για έκδοση ή ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, συμπεριληφθεί δήλωση κατά πόσο ο αιτητής είναι συνταξιούχος ανικανότητας, καθώς επίσης και πρόνοια που να υποχρεώνει τον αιτητή να ενημερώνει το Τμήμα εάν καταστεί συνταξιούχος ανικανότητας στο μέλλον.

Έκρινα ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό, εφόσον άπτεται της ασφάλειας του ευρύτερου κοινού ή/και της πιθανότητας εξασφάλισης χρημάτων από το δημόσιο με ψευδείς παραστάσεις και για το λόγο αυτό το έθεσα στις 27.2.2009 στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, ως πολιτικών προϊσταμένων των δύο εμπλεκόμενων Τμημάτων (ΥΚΑ και ΤΟΜ), για προβληματισμό και για συντονισμό των ενεργειών τους, ώστε, σε συνεργασία ενδεχομένως και με το Γενικό Εισαγγελέα και την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, να βρεθεί λύση στο πρόβλημα.

Εκτοτε δεν υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη.

4.33 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΔΕΙΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €14,7 εκ., σε σύγκριση με €10,5 εκ. (£6,2 εκ.) το 2007.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2008 ήταν €102.148.174, σε σύγκριση με €89.405.147 (£52.326.508) για το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €12.743.027 ή ποσοστό 14,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (£13.019.414), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση των προσόδων από τόκους (£271.139).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2008 ήταν €87.417.963, σε σύγκριση με €78.872.456 (£46.161.998) για το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €8.545.507 ή ποσοστό 10,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για καταβληθείσες άδειες (£9.332.469), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στην επιχορήγηση για ανέγερση κατασκηνώσεων των Συντεχνιών (£768.871).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €102,6 εκ., σε σύγκριση με €87,8 εκ. (£51,4 εκ.) στις 31.12.2007.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €7.194.190 (£6.991.759 (£4.092.095) στις 31.12.2007) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επενδυτική πολιτική. Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €88,6 εκ. (£73,2 εκ. (£42,8 εκ.) το 2007) και ήταν κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων. Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι εργοδοτούμενοι, οι οποίοι πληρούν ορισμένους όρους, δικαιούνται, μαζί με τους εξαρτώμενούς τους, επιχορήγηση για άδεια επτά ημερών σε ξενοδοχεία. Το ποσό που δαπανήθηκε για το σκοπό αυτό κατά το 2008 ήταν €1.919.768, σε σύγκριση με €2.250.462 (£1.317.137) κατά το προηγούμενο έτος.

Σχέδιο Επιχορήγησης Λειτουργίας και Σχέδιο Επιχορήγησης Ανέγερσης Κατασκηνώσεων. Το 2008 καταβλήθηκε επιχορήγηση €1.034.387 για τη λειτουργία κατασκηνώσεων Συντεχνιών, καθώς επίσης και ποσό €469.865 για ανέγερση κατασκηνώσεων των Συντεχνιών, σε σύγκριση με €1.034.387 (£605.400) και €1.238.736 (£725.000), αντίστοιχα, κατά το προηγούμενο έτος.

4.34 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €50,2 εκ., σε σύγκριση με €33,4 εκ. (£19,6 εκ.) το 2007.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2008 ήταν €83.043.712, σε σύγκριση με €73.734.638 (£43.154.967) για το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €9.309.074 ή ποσοστό 12,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (€8.520.512) και τόκους (€783.318). Από το σύνολο των εισπράξεων, ποσό €12,6 εκ. μεταφέρθηκε το 2008 στο Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε σύγκριση με €11,1 εκ. (£6,5 εκ.) κατά το προηγούμενο έτος.

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2008 ήταν €20.215.667, σε σύγκριση με €29.183.545 (£17.080.370) το 2007, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €8.967.878 ή ποσοστό 30,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των πληρωμών για αποζημιώσεις λόγω πλεονασμού (€9.102.071), ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση στα διαχειριστικά και διοικητικά έξοδα (€62.559) και στους τόκους (€50.817).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €252,4 εκ., σε σύγκριση με €202,2 εκ. (£118,3 εκ.) στις 31.12.2007.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €2.564.978 (€2.489.846 (£1.457.242) στις 31.12.2007) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Αιτήσεις και πληρωμές. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων για το 2008 για πληρωμή λόγω πλεονασμού ήταν 4.084 (2.577 νέες αιτήσεις και 1.507 εκκρεμείς αιτήσεις την 1.1.2008), από τις οποίες εξετάστηκαν 2.669, εγκρίθηκαν 2.120 (ποσοστό 79%) και απορρίφθηκαν 549 (ποσοστό 21%). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε το 2008 για πληρωμές λόγω πλεονασμού ανήλθε σε περίπου €17,8 εκ., σε σύγκριση με €26,9 εκ. (£15,7 εκ.) το 2007.

Στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν 1.415 αιτήσεις για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων από το Ταμείο, από τις οποίες αναμένεται να εγκριθούν γύρω στις 1.118 (ποσοστό 79%), για ποσό ύψους περίπου €10 εκ.

Από το 2003 παρατηρήθηκε αυξητική τάση στον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται, ενώ το 2007 και 2008 σημειώθηκε σημαντική μείωση. Ως αποτέλεσμα, το 2008 σημειώθηκε μείωση 34% στη δαπάνη λόγω πλεονασμού, σε σύγκριση με το 2007.

Επενδυτική πολιτική. Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €246,8 εκ. (£189,6 εκ. (£111 εκ.) το 2007) και ήταν κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

4.35 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €14,9 εκ., σε σύγκριση με €13,3 εκ. (£7,8 εκ.) το 2007. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2008 ήταν €14.925.436, σε σύγκριση με €13.329.154 (£7.801.207) για το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €1.596.282 ή ποσοστό 12%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (€1.462.586) και τόκους (€133.375). Οι πληρωμές για το 2008 ήταν €37.908 (συμπεριλαμβανομένων για πρώτη φορά διαχειριστικών και διοικητικών εξόδων €34.998), σε σύγκριση με €8.657 (£5.067) το 2007.

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €84,1 εκ., σε σύγκριση με €69,2 εκ. (£40,5 εκ.) στις 31.12.2007.

Επενδυτική πολιτική. Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €80,6 εκ. (€64,8 εκ. (£37,9 εκ.) το 2007) και ήταν κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

4.36 ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μέρος Α

Παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 23.2.2006 την εγγραφή φοιτητών στο ΑΤΙ για τελευταία φορά το Σεπτέμβριο 2006 και τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ το 2010. Με την απόφασή του αρ. 63.924, ημερ. 22.6.2006, ενέκρινε επίσης την άμεση παραχώρηση στο Ινστιτούτο Κύπρου (εταιρεία με μοναδικό μέτοχο την Κυβέρνηση) μέρους των εγκαταστάσεων του ΑΤΙ και σταδιακά, με την ένταξη του ΑΤΙ στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και τη μεταφορά του στη Λεμεσό, των υπολοίπων εγκαταστάσεών του.

Παρόλο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου, το ΑΤΙ αποτελεί δημόσια σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της οποίας την ευθύνη διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης έχει η Δημοκρατία, εντούτοις για την πιο πάνω απόφαση θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μου, να εξασφαλιστούν εκ των προτέρων οι απόψεις/έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΤΙ, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Νόμου, αποτελεί το ανώτατο διοικητικό όργανο το ΑΤΙ και έχει, μεταξύ άλλων, την ευθύνη της διαχείρισης και του ελέγχου των διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων και της περιουσίας και των πόρων που διατίθενται για τους σκοπούς του ΑΤΙ.

Πληρωμή άδειας απουσίας και παραχώρηση ελεύθερου χρόνου (time off) στο διδακτικό προσωπικό. Με βάση σχετική διάταξη του Νόμου 198(Ι)/2003, ο οποίος προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία του ΤΕΠΑΚ, 42 άτομα του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΑΤΙ διαφόρων βαθμίδων, εντάχθηκαν από 1.1.2008 στο ΤΕΠΑΚ, ως διδακτικό ερευνητικό προσωπικό, ενώ 34 άτομα παρέμειναν στο ΑΤΙ.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων αδειών ανάπαυσης τόσο του διδακτικού προσωπικού που παρέμεινε στο ΑΤΙ, όσο και αυτού που εντάχθηκε στο ΤΕΠΑΚ, παρατηρήθηκε ότι υπήρχε συσσωρευμένη άδεια σημαντικού αριθμού ημερών, παρά τις εκάστοτε εγκυκλίους του Διευθυντή για παραχώρηση του συνόλου της ετήσιας άδειας ανάπαυσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, περίοδο κατά την οποία δεν υπήρχαν φοιτητές, με αποτέλεσμα για 37 μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού, που εντάχθηκαν στο ΤΕΠΑΚ την 1.1.2008, να καταβληθεί από το ΑΤΙ ποσό ύψους €295.765 (£173.104) για συσσωρευμένη άδεια που είχαν σε πίστη τους κατά την 31.12.2007. Παρατηρήθηκε επίσης ότι για τις περιόδους των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα δεν αφαιρείται καμιά άδεια απουσίας από το ακαδημαϊκό προσωπικό, καθώς επίσης και ότι στο διδακτικό προσωπικό παραχωρείται ελεύθερος χρόνος (time off), χωρίς ωστόσο να τηρούνται οποιαδήποτε ικανοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία, για να μπορεί να ελεγχθεί η ορθότητά του.

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού.

(α) Από έλεγχο που έγινε αναφορικά με τις διδακτικές περιόδους και τα επιπρόσθετα καθήκοντα που ανατέθηκαν στο διδακτικό προσωπικό που παρέμεινε στο ΑΤΙ, παρατηρήθηκε ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, το διδακτικό προσωπικό δεν φαίνεται να απασχολείται πλήρως. Σύμφωνα με το «μέγιστο φορτίο» (διδακτικές περίοδοι κάθε σχεδίου υπηρεσίας), το σύνολο του διδακτικού προσωπικού θα έπρεπε να απασχολείται 355 διδακτικές περιόδους την εβδομάδα, ενώ απασχολείτο μόνο 142 ή ποσοστό 40%. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΑΤΙ, στο διδακτικό προσωπικό ανατέθηκαν επίσης επιπρόσθετα καθήκοντα συνολικής διάρκειας 120 περιόδων.

(β) Ενόψει του γεγονότος ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 φοιτούν ελάχιστοι φοιτητές και η λειτουργία του ΑΤΙ θα τερματιστεί, ζητήσα να πληροφορηθώ πόσο και ποιο διδακτικό προσωπικό θα απασχοληθεί με την εκπαίδευση των φοιτητών, πού θα απασχοληθεί το υπόλοιπο προσωπικό και τι θα απογίνει το σύνολο του προσωπικού μετά τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ.

4.37 ΑΝΩΤΕΡΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

Μελλοντική λειτουργία του Ινστιτούτου. Για τη νομοθετική ρύθμιση της λειτουργίας του Ινστιτούτου, το 2001 ετοιμάστηκε νομοσχέδιο, το οποίο ωστόσο, ενόψει των εξελίξεων που σημειώθηκαν σε ό,τι αφορά στην ίδρυση του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, το οποίο θα κάλυπτε και το σπουδαστικό αντικείμενο του Ινστιτούτου, δεν προωθήθηκε τελικά για ψήφιση. Με βάση τις ρυθμίσεις που έγιναν μετά την έναρξη λειτουργίας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, το Ινστιτούτο συνεχίζει τη λειτουργία του με συγκεκριμένα προγράμματα. Ενόψει των νέων εξελίξεων, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου, σε συνεδρία του στις 24.1.2008 αποφάσισε τη συγκρότηση Τεχνικής Επιτροπής η οποία θα ετοιμάσει Στρατηγική Πρόταση για το μελλοντικό ρόλο και αποστολή του Ινστιτούτου, η σύσταση της οποίας ωστόσο, εκκρεμεί.

Κονδύλι «Ανέγερση άλλων οικοδομικών έργων» 15.07.0008161. Πιστώσεις οι οποίες εγκρίθηκαν κάτω από το Κονδύλι «Ανέγερση άλλων οικοδομικών έργων» 15.07.0008161, οι οποίες προορίζονταν για κάλυψη δαπανών για την ανακαίνιση των εργαστηρίων μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής του Ινστιτούτου, όπως διαπιστώνεται από τον ακόλουθο πίνακα, παρέμειναν αναξιοποίητες σε μεγάλο βαθμό. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία, η ανάγκη για ανακαίνιση των εργαστηρίων προέκυψε από τις απαιτήσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για εφαρμογή των περί Υγιεινής και Επίσημου Ελέγχου των Τροφίμων Κανονισμών καθώς επίσης από τα αποτελέσματα αξιολόγησης που έγινε στα πλαίσια της εισαγωγής συστήματος ποιοτικού ελέγχου «Tel Qual».

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητο	
	€	€	€	%
2008	545.932	51.534	518.529	95
2007	512.598	1.600	510.998	99,7

4.38 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Μέρος Α

Δημόσια βοηθήματα. Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν από τις Υπηρεσίες κατά το 2008 ανήλθε σε €174,7 εκ., σε σύγκριση με €134,0 (£78,4 εκ.) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €40,7 εκ. ή ποσοστό 30,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στο ύψος των δημόσιων βοηθημάτων, στα επιπλέον ποσά που καταβάλλονται από 1.4.2008 στα ανάπηρα άτομα και σε μονογονεϊκές οικογένειες λήπτες δημόσιου βοηθήματος στα πλαίσια των μέτρων κοινωνικής συνοχής και στην αύξηση του αριθμού των ληπτών. Ο αριθμός των ατόμων και των εξαρτωμένων τους που έπαιρναν δημόσιο βοήθημα στο τέλος του 2008 ήταν 33.430, σε σύγκριση με 30.466 το 2007. Επιπρόσθετα, το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν σε εγκλωβισμένους κατά το 2008 ανήλθε σε €1.766.889, σε σύγκριση με €1.438.589 (£841.969) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €328.300 ή ποσοστό 22,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση, από 1.7.2008, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 9.7.2008, πλήρους επιδόματος σε όλους τους εγκλωβισμένους, ανεξαρτήτως εισοδημάτων, σε σύγκριση με το 50% του επιδόματος που καταβαλλόταν στους εγκλωβισμένους που είχαν εισόδημα από σύνταξη ή εργασία.

Για τα δημόσια βοηθήματα διεξήχθη μέσα στο 1997 διαχειριστικός έλεγχος. Για συμμόρφωση με τις εισηγήσεις μου, στάλθηκαν σχετικές εγκύκλιοι στους Επαρχιακούς Λειτουργούς Ευημερίας και λήφθηκαν αρκετά διορθωτικά μέτρα. Ωστόσο, από τον έλεγχο των δημόσιων βοηθημάτων κατά το 2008, διαπιστώθηκε ότι ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά το διαχειριστικό έλεγχο, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της

διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι υπάρχουν λειτουργοί, οι οποίοι εξακολουθούν να μην αξιοποιούν πλήρως το μηχανογραφημένο σύστημα για την καλύτερη παρακολούθηση των υποθέσεων που χειρίζονται και την ορθή διεκπεραίωση της εργασίας τους.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Με βάση τους περί Προσφύγων Νόμους και Κανονισμούς και τον περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στην Επικράτεια της Δημοκρατίας Νόμο, οι αλλοδαποί, για σκοπούς δημόσιου βοηθήματος, διαχωρίζονται στις δύο πιο κάτω γενικές κατηγορίες:

(α) Πρόσφυγες, αιτητές ασύλου και άτομα με καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας.

(β) Πολίτες χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και από τρίτες χώρες.

Για την πρώτη κατηγορία, η άδεια παραμονής παραχωρείται από την Υπηρεσία Ασύλου, ενώ για τη δεύτερη κατηγορία παραχωρείται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, η άδεια παραμονής αποτελεί πρόκριμα.

Οι αιτητές ασύλου, αμέσως μετά την άφιξη ή τον εντοπισμό τους, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής Κοφίνου ή μελετάται αίτηση για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το οποίο καλύπτει μόνο στέγη, τροφή και ρουχισμό. Σύμφωνα με απόφαση διυπουργικής επιτροπής, όλοι οι αιτητές ασύλου δεν έχουν πρόσβαση σε εργασία κατά τους πρώτους 6 μήνες.

Στις περιπτώσεις των αναγνωρισμένων προσφύγων, των αλλοδαπών που τυγχάνουν διεθνούς προστασίας και των αλλοδαπών των οποίων η άδεια παραμονής παραχωρείται για ανθρωπιστικούς λόγους, παρέχεται κανονικά δημόσιο βοήθημα, για κάλυψη των βασικών και ειδικών αναγκών τους.

Όσον αφορά στους αλλοδαπούς πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και στους αλλοδαπούς από τρίτες χώρες, τίθενται όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση προς αυτούς άδειας παραμονής στη Δημοκρατία πέραν των τριών μηνών. Θα πρέπει να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί εργαζόμενοι ή αυτοτελώς εργοδοτούμενοι ή φοιτητές ή διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συντήρηση των ιδίων και των μελών των οικογενειών τους, καθώς και ασφάλιση υγείας. Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, παρέχεται δημόσιο βοήθημα μόνο κάτω από κάποιες προϋποθέσεις, όπου ο αλλοδαπός παρέμεινε χωρίς εργασία για λόγους υπεράνω της δικής του θέλησης και εφόσον δεν εξελίσσεται σε υπέρμετρο βάρος για τα ταμεία πρόνοιας της Δημοκρατίας.

Στην προηγούμενή μου Έκθεση έγινε αναφορά στο μέσο όρο αλλοδαπών που λάμβαναν δημόσιο βοήθημα και στο συνολικό ποσό που τους καταβλήθηκε το 2007, με βάση στοιχεία που δόθηκαν από τις Υπηρεσίες. Παρόλο ότι παρόμοια στοιχεία ζητήθηκαν επανειλημμένα από τις Υπηρεσίες και για το 2008, εντούτοις τα στοιχεία που μας δόθηκαν δεν θεωρήθηκαν ακριβή και αξιόπιστα και δεν αναφέρονται.

Δημόσιο βοήθημα εξακολουθεί να παρέχεται και σε αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων ως τόπος άφιξής τους στην Κύπρο, σύμφωνα με την επιστολή που προσκομίζουν από την Αστυνομία (Confirmation of Submission of Application for Refugee Status), αναφέρονται είτε τα κατεχόμενα, είτε τόπος άγνωστος. Συμπεραίνεται, δηλαδή, ότι δεν αφίχθησαν μέσω των νόμιμων λιμένων ή αερολιμένων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(7) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, για να παραχωρηθεί δημόσιο βοήθημα σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος κατέχει το νομικό καθεστώς του αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου, τίθεται ως προϋπόθεση μόνο η παραμονή του στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, χωρίς ωστόσο να προϋποθέτει και τη νόμιμη είσοδό του στις περιοχές αυτές, μέσω των ελεγχόμενων από τη Δημοκρατία αερολιμένων και λιμανιών.

Το θέμα αυτό, όπως ανέφερα με επιστολή μου, ημερ. 18.12.2007, στον Υπουργό Εσωτερικών, έχει ως αποτέλεσμα να καθίστανται δικαιούχοι δημόσιου βοηθήματος πρόσωπα που εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και τα οποία, στη συνέχεια, καταστρέφουν ή εξαφανίζουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα, για να μη μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του περί Προσφύγων Νόμου, αιτητής, ο οποίος εισέρχεται ή εισήλθε στη Δημοκρατία παράνομα, δεν υπόκειται σε τιμωρία λόγω μόνο της παράνομης εισόδου ή διαμονής του, νοουμένου ότι παρουσιάζεται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στις Αρχές και εκθέτει τους λόγους της παράνομης εισόδου ή διαμονής του.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με απαντητική επιστολή του, ημερ. 30.7.2008, διατύπωσε την άποψη ότι ο αποκλεισμός των αιτητών ασύλου από πρόσβαση σε δημόσιο βοήθημα έρχεται σε αντίθεση με το γράμμα και πνεύμα του εν λόγω άρθρου διότι είναι ένα είδος τιμωρίας.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη μου, το πρόβλημα δεν είναι μόνο η παράνομη είσοδός τους, αλλά το γεγονός ότι καταστρέφουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα ή/και δεν παρουσιάζονται αμέσως και οικειοθελώς στις Αρχές της Δημοκρατίας, όπως προϋποθέτει ο Νόμος.

Στον Υπουργό Εσωτερικών τέθηκε επίσης και το θέμα της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων για αναγνώριση ή μη αναγνώριση ενός αιτητή ως πρόσφυγα. Πληροφορικά αναφέρω ότι σύμφωνα με τα άρθρα 13, 14(3) και 18 του περί Προσφύγων Νόμου, η διαδικασία εξέτασης και λήψης απόφασης θα πρέπει να ολοκληρώνεται σε περίπου έξι μήνες.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο παρουσίασε ανοδική τάση κατά τα έτη 2003 και 2004 και πτωτική τάση τα επόμενα χρόνια, ότι οι αριθμοί εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ψηλοί για τα δεδομένα της Κύπρου και ότι ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο, οφείλεται στο ότι η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών και των αιτητών ασύλου, χρησιμοποιούν το έδαφος της Τουρκίας και, στη συνέχεια, το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου για να εισέλθουν στις ελεύθερες περιοχές.

Σε σχέση με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην εξέταση αιτημάτων ασύλου, το Υπουργείο Εσωτερικών θεωρεί πως μέσα στη γενική επιδίωξη για αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η μεγάλη πίεση που δέχεται το σύστημα ασύλου στην Κύπρο και την παροχή στους αιτητές ασύλου των κατάλληλων υλικοτεχνικών συνθηκών υποδοχής, επιβάλλεται η περαιτέρω στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου ή η υπερωριακή απασχόληση του υφιστάμενου προσωπικού.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε Τουρκοκυπρίους. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ο μέσος όρος Τουρκοκυπρίων ληπτών δημόσιου βοηθήματος ανήλθε το 2008 στους 113, σε σύγκριση με 105 το 2007. Το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε στους Τουρκοκύπριους το 2008 ανήλθε στα €1.087.456, σε σύγκριση με €748.162 (£437.880) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 45,4%, σε σύγκριση με αύξηση μόνο 7,6% στο μέσο όρο ληπτών. Ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους της μεγάλης αυτής διαφοράς.

Στέγη «Νέα Ελεούσα». Διαπιστώθηκε και πάλι ότι στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού της Στέγης γίνονται, μετά την ετοιμασία τους, πολλές τροποποιήσεις, λόγω αυξημένων αδειών ασθενείας και απουσίας που υποβάλλονται εκ των υστέρων ή λόγω επιθυμίας ορισμένων λειτουργών να εργάζονται μόνο σε πρωινή ή μόνο σε απογευματινή βάρδια.

Κατά το 2008 παρατηρήθηκε ότι οι άδειες απουσίας και ασθενείας του προσωπικού έχουν αυξηθεί στις 5.072 μέρες για 94 λειτουργούς, σε σύγκριση με 4.592 μέρες για 98 λειτουργούς το 2007, που αναλογούν σε 54 μέρες για κάθε λειτουργό (47 μέρες το 2007).

Ζήτησα όπως διερευνηθούν οι περιπτώσεις ορισμένων λειτουργών που έκαναν υπερβολική χρήση άδειας ανάπαυσης/ασθενείας (πέραν των 70 ημερών) κατά τη διάρκεια του 2008.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων και αναγκαιότητα ή μη συνέχισης της λειτουργίας τους. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή

κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες, όπως, παιδικές στέγες, στέγες ηλικιωμένων κ.α. και το μηνιαίο κόστος λειτουργίας ορισμένων από αυτά είναι υπερβολικά ψηλό.

Εισηγήθηκα όπως διερευνηθούν οι λόγοι του ψηλού μηνιαίου κόστους λειτουργίας των Ιδρυμάτων και της τόσο μεγάλης διακύμανσης στο κατά κεφαλή κόστος και γίνουν προσπάθειες μείωσής του.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας με πληροφόρησαν στις 20.5.2009 ότι οι διακυμάνσεις στο ύψος του μηνιαίου κατά κεφαλή κόστους ίδιου τύπου Ιδρυμάτων, καθώς και το ψηλό μηνιαίο κόστος λειτουργίας κάποιων από αυτά, αποδίδονται σε ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως οι εξειδικευμένες ανάγκες κάποιων ενοίκων, τα διαφορετικού τύπου ή παλαιά κτίρια με διαφορετικό λειτουργικό κόστος και η εξατομικευμένη κάλυψη αναγκών των ενοίκων. Όσον αφορά στη συνέχιση της λειτουργίας των Ιδρυμάτων, οι Υπηρεσίες μου ανέφεραν ότι στο πλαίσιο των επιδιώξεων ανάπτυξης στενότερης συνεργασίας με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς, που δρουν σε τοπικό επίπεδο στον τομέα αυτό, εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένεται να αξιοποιηθούν την επόμενη πενταετία.

Κληροδότημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου. Η Νεφέλη Ταλιώτου από την Πάφο, η οποία απεβίωσε το 1982, κληροδότησε μέρος της περιουσίας της, ύψους €152.939 (£89.511), στην Κρατική Στέγη Ηλικιωμένων και Αναπήρων που βρίσκεται στο Χλώρακα, ποσό το οποίο και κατατέθηκε το Δεκέμβριο 1986 σε λογαριασμό καταθέσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Μέρος του ποσού αυτού επενδύθηκε σε κυβερνητικά χρεόγραφα και το υπόλοιπο παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό καταθέσεων. Το συνολικό ύψος του κληροδοτήματος στις 31.12.2008 ανερχόταν στις €767.715, σε σύγκριση με €742.476 (£434.552) στις 31.12.2007.

Για αξιοποίηση του κληροδοτήματος προγραμματιζόταν εδώ και αρκετά χρόνια η ανέγερση συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, πάνω σε κρατική γη που παραχωρήθηκε με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1996, για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων που μπορούν, σε κάποιο βαθμό, να αυτοεξυπηρετούνται.

Για διάφορους λόγους, η εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης δεν προχώρησε και το Φεβρουάριο 2006 οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αποφάσισαν την αναστολή της.

Παρόλο ότι σε απαντητική επιστολή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας προς την Υπηρεσία μου τον Οκτώβριο 2007, αναφέρεται ότι αποφασίστηκε όπως το κληροδότημα χρησιμοποιηθεί για το σκοπό που δόθηκε, δηλαδή για ανέγερση νέας Στέγης, η οποία όμως θα περιλαμβάνει και χώρους για ικανοποίηση άλλων αναγκών (π.χ. ημερήσια και κατ' οίκον φροντίδα) και ότι δόθηκαν οδηγίες στην Επαρχιακή Λειτουργό Ευημερίας Πάφου για να γίνουν οι προκαταρκτικές ενέργειες, εντούτοις, όπως πληροφορήθηκα, αποφασίστηκε εκ νέου η αναστολή της προώθησης του έργου και η αξιοποίηση του κληροδοτήματος εξασκοιουθεί να εκκρεμεί.

Σε νέα απαντητική επιστολή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας προς την Υπηρεσία μου το Μάιο 2009, αναφέρεται ότι ζητήθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων η προώθηση αρχιτεκτονικών σχεδίων για ανέγερση Στέγης, σύμφωνα με το σκοπό του κληροδοτήματος.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους.

Έργο «Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση Ληπτών Δημόσιου Βοηθήματος στην Απασχόληση». Στόχος του έργου ήταν να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας των ληπτών δημόσιου βοηθήματος, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν σε £1.043.000 (€1.799.175), θα καταρτιζόνταν 400 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων 260 (ποσοστό 65%) θα εντάσσονταν στο εργατικό δυναμικό. Παρατηρήθηκε ότι ο Προϋπολογισμός του έργου μειώθηκε στα €1.008.767 (£590.405), ενώ δαπανήθηκε τελικά συνολικό ποσό ύψους €1.014.207. Όσον αφορά στους συμμετέχοντες στο έργο, παρατηρήθηκε ότι τελικά καταρτίστηκαν 387 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων μόνο οι 55 τοποθετήθηκαν σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας, χωρίς ωστόσο να μου δοθούν στοιχεία αναφορικά με τον

αριθμό των ληπτών που εντάχθηκαν στην αγορά εργασίας σε μόνιμη βάση και τον αριθμό των ληπτών για τους οποίους διακόπηκε ή μειώθηκε το δημόσιο βοήθημα.

4.39 ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μέρος Α

Προγράμματα δραστηριοτήτων. Κατά το έτος 2008 προγραμματίστηκε να γίνουν 67 προγράμματα δραστηριοτήτων διάρκειας 6.319 ωρών, από τα οποία τα 20, διάρκειας 1.915 ωρών (ποσοστό 30%), ακυρώθηκαν, κυρίως, σύμφωνα με το ΚΕΠΑ, λόγω μη ικανοποιητικής ανταπόκρισης από τους εργοδοτούμενους και τις επιχειρήσεις για συμμετοχή στα προγράμματα, καθώς επίσης και λόγω πραγματοποίησης άλλων προγραμμάτων, τα οποία, μετά από αξιολόγηση νέων αναγκών που προέκυψαν, θεωρήθηκαν πιο σημαντικά. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 4 ταχύρρυθμα προγράμματα και 1 πρόγραμμα κατάρτισης, συνολικής διάρκειας 1.650 ωρών, τα οποία δεν ήταν προγραμματισμένα να γίνουν.

4.40 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Συνεχίζουν να μη διεξάγονται στον απαιτούμενο βαθμό επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σύμφωνα με τη συχνότητα που καθορίζεται στα άρθρα 33-35 και 40-42 του πιο πάνω Νόμου (π.χ. αεροθαλάμων, γερανών, ανυψωτικών μηχανισμών, υδραυλικών ανυψωτήρων, κινητών αναβατορίων, ηλεκτρικών ανελκυστήρων κ.λπ.).

Συγκεκριμένα, κατά το 2008 έγιναν 1.221 επιθεωρήσεις μηχανημάτων (1.236 το 2007), σε σύγκριση με 12.885 (12.589 το 2007) που έπρεπε να γίνουν.

4.41 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Κονδύλια.

(α) Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων Λάρνακας-Αμμοχώστου. Το Υπουργείο Εσωτερικών ορίστηκε ως Φορέας Υλοποίησης για το νέο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων Λάρνακας – Αμμοχώστου το οποίο περιλαμβάνει δύο έργα, (α) το Νέο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Στερεών Απορριμμάτων και (β) τους Διαμετακομιστικούς Σταθμούς Στερεών Απορριμμάτων. Οι απαιτούμενοι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι ανέρχονται στα €43,52 εκ. από τα οποία €28,72 εκ. αποτελούν κονδύλια που θα εισρεύσουν στην Κύπρο από το Ταμείο Συνοχής, ενώ το υπόλοιπο ποσό των €14,8 εκ. θα προέλθει από εθνικούς πόρους.

Σχετικά με το εν λόγω έργο, μέχρι τις 31.12.2008 είχαν διενεργηθεί πραγματικές δαπάνες ύψους €28,4 εκ. ενώ είχε εισπραχθεί από το Ταμείο Συνοχής ποσό ύψους €11,5 εκ. ή ποσοστό 40% της συνολικής προϋπολογιζόμενης κοινοτικής συνεισφοράς, συμπεριλαμβανομένης της προκαταβολής.

Επισημάνει ότι το έργο αναφορικά με την Υγειονομική Ταφή χρειάζεται να ολοκληρωθεί και οι σχετικές επιλέξιμες δαπάνες να διενεργηθούν έγκαιρα μέχρι την 31.12.2009, ώστε να σταλεί η σχετική τελική αίτηση για τη συγχρηματοδότηση του έργου από το Ταμείο Συνοχής για την εξασφάλιση της καταβολής του σχετικού ποσού.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι μέχρι τις 30.9.2009 έχουν διενεργηθεί δαπάνες ύψους €32,3 εκ. (80% του συνολικού ποσού του Συμβολαίου) ενώ για αποφυγή οποιουδήποτε προβλήματος στη χρηματοδότηση του έργου από το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποβλήθηκε αίτημα τροποποίησης της Απόφασης με την οποία ζητείται παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης του έργου μέχρι 31.12.2010 (αντί μέχρι 31.12.2009).

(β) Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Διαμετακομιστικών Σταθμών Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου στις θέσεις Ξυλοφάγου και Σκαρίνου. Με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή του

Υπουργείου το Δεκέμβριο 2008, αναφέρθηκα στην απόφαση μετακίνησης του Διαμετακομιστικού Σταθμού Ξυλοφάγου στην περιοχή Παραλιμνίου λόγω αντιδράσεων της κοινότητας και εξέφρασα τις ανησυχίες της Υπηρεσίας μου τόσο για τις σοβαρές χρονικά καθυστερήσεις που προκλήθηκαν, όσο και για τις συνεπαγόμενες σημαντικές οικονομικές επιβαρύνσεις. Σχετικά με το θέμα αυτό, τον Ιούλιο του 2007 έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο και από όλες τις επηρεαζόμενες Τοπικές Αρχές πρόταση του Δήμου Παραλιμνίου για χωροθέτηση του Σταθμού σε νέα θέση η οποία βρίσκεται στη Βιομηχανική Ζώνη Παραλιμνίου. Στο χρονικό διάστημα μεταξύ Ιουλίου 2007 και Σεπτεμβρίου 2008 έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να μπορέσει να αρχίσει η εκτέλεση του έργου στη νέα του θέση.

Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών, σε σύσκεψη που έγινε στις 10.9.2008 στο εργοτάξιο, συμφωνήθηκε με τον Ανάδοχο του έργου να του καταβληθεί το ποσό του €0,5 εκ. ως αποζημίωση για την αναστολή των εργασιών καθώς επίσης να συμπληρώσει το Σταθμό στη νέα του θέση εντός 12 μηνών με ημερ. έναρξης την 12.9.2008. Παρά ταύτα, κατόπιν εντολής από το Υπουργείο στις 3.11.2008, ειδοποιήθηκε ο Ανάδοχος ότι η εκτέλεση του έργου αναστέλλεται λόγω έντονων αντιδράσεων από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες και από το Δημοτικό Συμβούλιο Παραλιμνίου. Ανέφερα ότι, ο Δήμος Παραλιμνίου 12 μήνες μετά την συμφωνία για τη νέα θέση του Σταθμού υπαναχώρησε και υπέδειξε νέα θέση για το Σταθμό με την οποία όμως δεν συμφωνεί το Δημοτικό Συμβούλιο Αγίας Νάπας. Επισήμανα ότι, έχουν δημιουργηθεί σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση του συμβολαίου με σημαντικές οικονομικές και χρονικές επιπτώσεις για το δημόσιο και ότι, σύμφωνα με τον Τεχνικό Σύμβουλο του Έργου, κινδυνεύει και η χρηματοδότηση του έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση αν αυτό δεν συμπληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο του 2010, που είναι το χρονικό όριο για χρηματοδότηση του έργου.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι λόγω των προβλημάτων που υπάρχουν στη χωροθέτηση του έργου, αποφασίστηκε όπως στο αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για τροποποίηση της Απόφασης με την οποία ζητείται παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης του έργου μέχρι 31.12.2010, οι κατασκευαστικές εργασίες που αφορούν το Διαμετακομιστικό Σταθμό Ξυλοφάγου, που πιθανόν να ολοκληρωθούν μετά τον Δεκέμβριο του 2010, αφαιρεθούν από τον προϋπολογισμό του Έργου και τροποποιηθεί ανάλογα η Απόφαση Χορήγησης Συνδρομής από το Ταμείο Συνοχής ώστε το ποσό που αφορά την κατασκευή του Διαμετακομιστικού Σταθμού να διατεθεί για άλλες επιλέξιμες εργασίες.

Με πληροφόρησε επίσης ότι έχει ήδη εκδοθεί θετική Περιβαλλοντική Γνωμάτευση για την κατασκευή του Διαμετακομιστικού Σταθμού Ξυλοφάγου σε νέα θέση στην Κοινότητα Ορμήδειας και αναμένεται η άδεια από τις αρχές των Βρετανικών Βάσεων για να μπορούν να αρχίσουν οι εργασίες κατασκευής.

Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή στους Διοικητικούς Λειτουργούς. Με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 27.837, ημερ. 13.11.1986 και αρ. 32.976, ημερ. 25.1.1990, στους Διοικητικούς Λειτουργούς οι οποίοι υπηρετούν στις Επαρχιακές Διοικήσεις καταβάλλεται μηνιαία κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή, σε όσους από αυτούς αποδεδειγμένα εργάζονται υπερωριακά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Σημειώνεται ότι, μετά την εφαρμογή του περί Κοινοτήτων Νόμου 86(1)99 τερματίστηκε η εμπλοκή των Επαρχιακών Διοικήσεων στην ετοιμασία των Προϋπολογισμών και του ελέγχου των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων. Επίσης, η υπερωριακή απασχόληση των εν λόγω λειτουργών για διεκπεραίωση άλλων εργασιών όπως για έκδοση αδειών οικοδομής, έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας σε συννοικισμούς αυτοστέγασης και εργασία σε σχέση με τις εκλογές, αποζημιώνεται επιπρόσθετα. Παρόλο ότι και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μου που αφορούσαν στις Επαρχιακές Διοικήσεις, εισηγήθηκα όπως, ενόψει της σημαντικής δαπάνης που καταβάλλεται (€205.326 το 2008, σε σύγκριση με €182.742 το 2007), το όλο θέμα επανεξεταστεί από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών με σκοπό, σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να προσδιοριστούν οι πραγματικές ανάγκες και να επανακαθοριστούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την καταβολή της, δεν έχω υπόψη μου να έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι όλοι οι Έπαρχοι εξέφρασαν την έντονη άποψη ότι ο θεσμός αυτός θα πρέπει να συνεχιστεί και υπέβαλαν σχετικά στοιχεία, τα οποία διαβιβάστηκαν προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με αφορμή την υποβολή παρόμοιου αιτήματος από το Τεχνικό

Προσωπικό που υπηρετεί στις Επαρχιακές Διοικήσεις, το οποίο συζητήθηκε στο επίπεδο της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού. Το θέμα εκκρεμεί για συζήτηση στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος του 1972. Στις 31.12.2008 υπήρχαν εγγεγραμμένα 3.947 Σωματεία, 365 Ιδρύματα και 88 Φιλανθρωπικά Ιδρύματα. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του πιο πάνω Νόμου, όλα τα Ιδρύματα πρέπει να τηρούν λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζουν ετήσιους λογαριασμούς οι οποίοι, αφού ελεγχθούν από εγκεκριμένο Ελεγκτή, να υποβάλλονται στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων. Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται στοιχεία για τα Ιδρύματα που δεν υποβάλλουν ετήσιους λογαριασμούς και ότι τα Μητρώα δεν ενημερώνονται με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Κανονισμούς του 1973, (ΚΔΠ 118/73). Έχω εισηγηθεί την τήρηση μηχανογραφημένων μητρώων έτσι ώστε ο έλεγχος της εφαρμογής της πιο πάνω νομοθεσίας να είναι πιο αποτελεσματικός.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι η μηχανογράφηση ολόκληρου του αρχείου Σωματείων και Ιδρυμάτων βρίσκεται σε τελικό στάδιο και σύντομα θα τεθεί σε εφαρμογή.

Καθυστερημένα Έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν σε αποχετευτικά τέλη, τα οποία επιβάλλονται από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων επί της ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στη Δημοκρατία και οφείλονται στην Κυβέρνηση από τους μισθωτές των κρατικών τεμαχίων καθώς και σε τόκους επί των αποχετευτικών τελών, που επιβάλλονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, το σύνολο των οποίων στις 31.12.2008, ανερχόταν σε €1.411.238, σε σύγκριση με €1.776.423 στις 31.12.2007. Ποσό €1.316.250 αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων χρόνων και θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξή τους σε όσες περιπτώσεις δεν έχουν ήδη ληφθεί.

Από το σύνολο των καθυστερήσεων στις 31.12.2008, ποσό €1.039.798 αφορά σε τόκους επί αποχετευτικών τελών, οι οποίοι οφείλονται από την Αρχή Λιμένων Κύπρου. Λόγω της μη καταβολής τους από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, το θέμα έχει παραπεμφθεί στη Νομική Υπηρεσία για τη λήψη νομικών μέτρων.

Ο περί Πετρελαιοειδών Νόμος και Ειδικοί Κανονισμοί Αποθήκευσης, μεταφοράς και χρήσης υγραερίου. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του περί Πετρελαιοειδών Νόμου του 1975 μέχρι 2004, ο Έπαρχος, ο οποίος καθορίζεται με το άρθρο 3 ως η «Αρχή Αδειών», εκδίδει άδεια αποθήκευσης ή φύλαξης πετρελαιοειδών νοουμένου ότι ο αιτητής θα προσαγάγει πιστοποιητικό από το Διευθυντή Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι ο χώρος ή τα υποστατικά όπου θα αποθηκευτούν ή φυλαχθούν τα πετρελαιοειδή είναι κατάλληλα και ασφαλή για το σκοπό αυτό.

Καθ' όσον αφορά στο υγραέριο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 100Α των Ειδικών Κανονισμών για το Υγραέριο του Κεφ.272, ο Διευθυντής του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών καθορίζεται ως η «Αρχή» και σύμφωνα με τον Κανονισμό 100Β, οι διατάξεις που αναφέρονται στην αποθήκευση, μεταφορά και χειρισμό πετρελαιοειδούς κατηγορίας Α', θα εφαρμόζονται στο υγραέριο.

Ο Διευθυντής Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, ενημέρωσε τους Επάρχους ότι σε συνάντηση που έγινε στις 24.2.2009, μεταξύ της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, συμφωνήθηκε όπως το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας αναλάβει εξολοκλήρου την αρμοδιότητα για τα θέματα που σχετίζονται με το υγραέριο. Για το σκοπό αυτό, το Τμήμα του ετοιμάζει τροποποίηση της περί Πετρελαιοειδών νομοθεσίας έτσι ώστε οι εξουσίες που προβλέπονται στη νομοθεσία ως προς την αποθήκευση, μεταφορά και χρήση υγραερίου να μεταφερθούν στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κάλεσε τους Επάρχους όπως αποτείνονται στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας για την έκδοση άδειας αποθήκευσης και φύλαξης υγραερίου.

Ενόψει της πιο πάνω οδηγίας, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών έπαυσε να χειρίζεται υποθέσεις που αφορούν στο υγραέριο. Με οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, οι Έπαρχοι συνεχίζουν την τήρηση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας και ζητούν από το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, το πιστοποιητικό καταλληλότητας, όπως προνοείται στη νομοθεσία. Ωστόσο, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, συνεχίζει να μη χειρίζεται τις αιτήσεις για αποθήκευση ή φύλαξη υγραερίου, που υποβάλλονται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με αποτέλεσμα να μην εκδίδονται πιστοποιητικά καταλληλότητας και άδειες αποθήκευσης υγραερίου.

Υπέδειξα ότι η ανεξέλεγκτη αποθήκευση υγραερίου εμπεριέχει σοβαρότατους κινδύνους για την ασφάλεια του κοινού και θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η επιθεώρηση των χώρων αποθήκευσης και η έκδοση των σχετικών αδειών, γίνονται όπως και πριν, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Τόσο τα αναλυτικά όσο και τα συγκεντρωτικά μητρώα περιουσιακών στοιχείων δεν έχουν ενημερωθεί και δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή με αντίγραφο στην Υπηρεσία μου, το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι η τήρηση του μητρώου περιουσιακών στοιχείων είναι στις προτεραιότητες του Υπουργείου για προώθηση.

Μέρος Β

Μίσθωση υπηρεσιών για τη θέση του Προϊσταμένου της Ομάδας Ανοικοδόμησης και Επανεγκατάστασης. Όπως ανέφερα στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 2007 το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 59.634, ημερ. 10.3.2004, αφενός όρισε συγκεκριμένο άτομο για την πιο πάνω θέση και αφετέρου ενέκρινε τη μίσθωση των υπηρεσιών του σύμφωνα με τους περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμους και Κανονισμούς. Ωστόσο σε αντίθεση με τις πρόνοιες της εν λόγω νομοθεσίας και της σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών η οποία επεξηγεί τις αρχές που πρέπει να διέπουν τις συμβάσεις υπηρεσιών, παρατήρησα ότι, ο διορισμός έγινε χωρίς την υπογραφή συμφωνίας ή συμβολαίου μεταξύ των μερών και χωρίς να καθοριστούν τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του ατόμου, η διάρκεια της μίσθωσης καθώς και οι άλλοι όροι που διέπουν τις συμβάσεις υπηρεσιών, ενώ παραχωρήθηκαν τέτοια ωφελήματα τα οποία δημιουργούν δημοσιοϋπαλληλική σχέση. Υπέδειξα ότι η ανάθεση της εργασίας έπρεπε να γίνει με βάση σύμβαση υπηρεσιών στην οποία να καθορίζονται οι υπηρεσίες έναντι συγκεκριμένης ολικής αποζημίωσης.

Παρόλο ότι, σε απαντητική επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Υπηρεσία μου για το θέμα το Μάρτιο του 2007, αναφέρεται ότι δόθηκαν οδηγίες όπως ετοιμαστεί σύμβαση, η οποία να συνάδει με τις πρόνοιες της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ενόψει της νέας εγκυκλίου αρ.1372, ημερ. 17.9.2008, του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία επεξηγούνται αναλυτικότερα οι γενικές αρχές των συμβάσεων υπηρεσιών, του ψηλού κόστους εργοδότησης ατόμου από τον ιδιωτικό τομέα (σημειώνεται ότι για την περίοδο 1.7.2004-31.12.2008 το σύνολο των απολαβών και ωφελημάτων του εν λόγω ατόμου ανήλθε σε €300.403) και των ενστάσεων και απόψεων που εκφράστηκαν από δύο πρώην Υπουργούς Οικονομικών για τη δομή και λειτουργία του Συμβουλίου Ανοικοδόμησης και Επανεγκατάστασης, είχα εισηγηθεί την επαναξιολόγηση του όλου θέματος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 13.5.2009, ενημερώθηκε σχετικά με την αποστολή, το έργο και τις προοπτικές του Συμβουλίου Ανοικοδόμησης και Επανεγκατάστασης.

Όσον αφορά στην ετοιμασία νέας σύμβασης απασχόλησης του Προϊσταμένου της Ομάδας Ανοικοδόμησης και Επανεγκατάστασης, ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι αυτή ετοιμάστηκε και σύντομα θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Αναθεώρηση του Νόμου περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών. Στα πλαίσια του τέταρτου Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου Κύπρου – Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Υπουργείο Εσωτερικών μετακάλεσε εμπειρογνώμονα το Σεπτέμβριο του 2001 για τη διεξαγωγή μελέτης με θέμα “Legal Framework for the Petroleum Products”, με κύριο στόχο την εισαγωγή νέας νομοθεσίας που να καλύπτει θέματα που αφορούν στο σχεδιασμό, κατασκευή και επιθεώρηση των εγκαταστάσεων των πετρελαιοειδών. Η μελέτη ετοιμάστηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2001. Για επεξεργασία και προώθηση του σχετικού νομοσχεδίου συστάθηκε Τεχνική Επιτροπή το 2002 αποτελούμενη από τον Έπαρχο Λευκωσίας και Λειτουργούς του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας) και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, οι εργασίες της οποίας δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί.

Σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 18.9.2008 αποφασίστηκε όπως το Υπουργείο Εσωτερικών αναλάβει να ετοιμάσει προσχέδιο νομοσχεδίου με εισηγήσεις ως προς τον τρόπο που μπορεί να τροποποιηθούν οι περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμοι, με σκοπό την απόδοση αρμοδιότητας στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία και εποπτεία των πρατηρίων πετρελαιοειδών από εξειδικευμένους αναφορικά με το θέμα λειτουργούς. Όπως πληροφορήθηκα δεν υπήρξε πρόοδος στην ετοιμασία του προσχεδίου του σχετικού Νομοσχεδίου από το Υπουργείο Εσωτερικών και το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Λόγω της λειτουργίας πολλών πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς να έχει εκδοθεί γι' αυτά άδεια λειτουργίας, έχω επισημάνει ότι η αναθεώρηση της πιο πάνω νομοθεσίας πρέπει να επισπευθεί.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι επιδιώκεται απεμπλοκή των Επαρχιακών Διοικήσεων από αρμοδιότητες και ευθύνες που δεν είναι σε θέση να διαχειριστούν επαρκώς, λόγω έλλειψης εξειδίκευσης των λειτουργών που υπηρετούν σε αυτές. Μέχρι να καταστεί εφικτή η επεξεργασία της γενικότερης τροποποίησης του Νόμου, σε περίπτωση που το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κρίνει ότι απαιτούνται επείγουσες τροποποιήσεις για αποτελεσματικότερη λειτουργία και εποπτεία των πρατηρίων πετρελαιοειδών από εξειδικευμένους αναφορικά με το θέμα λειτουργούς, τότε προτίθεται να ετοιμάσει προσχέδιο σχετικού νομοσχεδίου και να το αποστείλει στο Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε αυτό να υιοθετηθεί και διεκπεραιωθεί το ταχύτερο.

Αναθεώρηση της περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νομοθεσίας – Ασφάλεια Χρήσης των Δομικών Έργων. Το Υπουργείο Εσωτερικών, ως Αρμόδια Αρχή για την πυροπροστασία των κτιρίων, ανέθεσε το Σεπτέμβριο του 2009 στο Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), τις υπηρεσίες αναθεώρησης/τροποποίησης των προνοιών του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου, αναφορικά με την πυρασφάλεια και την ασφάλεια χρήσης των δομικών έργων από ανάπηρα άτομα. Η συμπλήρωση της ετοιμασίας της πιο πάνω αναθεώρησης/τροποποίησης, που προβλέπεται να γίνει σε 14 μήνες από την ημερομηνία ανάθεσης, έναντι €154.625, είναι αναγκαία για να μπορέσει να προχωρήσει η εξέταση και νομοτεχνική επεξεργασία του Νομοσχεδίου περί Πυροπροστασίας (Επιθεωρήσεις Κτιρίων), προσχέδιο του οποίου υποβλήθηκε τον Ιούλιο του 2007 στον Γενικό Εισαγγελέα από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο συμπερίληψης αλληλοσυγκρουόμενων προνοιών/διατάξεων στους δύο πιο πάνω Νόμους.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα στο Υπουργείο Εσωτερικών όπως επισπεύσει την ολοκλήρωση της αναθεώρησης/τροποποίησης του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου, ώστε να καταστεί δυνατή η προώθηση του Νομοσχεδίου περί Πυροπροστασίας (Επιθεωρήσεις Κτιρίων).

Επιβολή όρων για αποχετευτικά δίκτυα σε διαχωρισμούς γης σύμφωνα με το άρθρο 9 του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου. Με την τροποποίηση του άρθρου 9 του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου, δόθηκε η εξουσία στην Αρμόδια Αρχή-στις περιπτώσεις έκδοσης αδειών για διαίρεση γης-να εξετάζει και να επιβάλλει όρους ως προς την εκτέλεση των αναγκαίων εργασιών για την εγκατάσταση αγωγών αποχετευτικού συστήματος λυμάτων, όπως προβλέπεται από τους περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμους και Κανονισμούς. Παρόλο ότι η πιο πάνω τροποποίηση του Νόμου έγινε το 2000, δεν έχουν ετοιμαστεί/εγκριθεί μέχρι σήμερα οι σχετικοί Κανονισμοί και το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα, με αποτέλεσμα το κάθε Συμβούλιο Αποχετεύσεων να καθορίζει τη δική του πολιτική και να θέτει δικούς του όρους και υποχρεώσεις στους αιτητές ανάπτυξης γης με αποτέλεσμα να παρατηρείται άνιση μεταχείριση και διακρίσεις όπως φαίνεται από τα παραδείγματα πιο κάτω.

(α) Στις περιπτώσεις που η Αρμόδια Αρχή επιβάλλει όρους για κατασκευή αποχετευτικού δικτύου, η πολιτική που ακολουθεί το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας, είναι να προμηθεύει-με δικά του έξοδα-τον αιτητή του διαχωρισμού, όλα τα υλικά (σωλήνες και εξαρτήματα) για την εγκατάσταση του αποχετευτικού συστήματος, σε αντίθεση με την πολιτική που ακολουθούν τα υπόλοιπα Συμβούλια Αποχετεύσεων, σύμφωνα με την οποία, τη δαπάνη για την εγκατάσταση του αποχετευτικού δικτύου, αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου ο αιτητής του διαχωρισμού.

Στην περίπτωση ωστόσο που η διάμετρος του αγωγού αποχέτευσης είναι μεγαλύτερη των 400 χιλ., τότε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας αναλαμβάνει την επιπρόσθετη δαπάνη για τον εν λόγω αγωγό.

(β) Σε περίπτωση διαχωρισμού γης που εφάπτεται άλλης ιδιοκτησίας, η πολιτική που ακολουθείται διαφέρει από Συμβούλιο σε Συμβούλιο. Στη Λεμεσό, η δαπάνη για τη τοποθέτηση του κοινού αγωγού αποχέτευσης, επιμερίζεται μεταξύ των ιδιοκτητών των εφάπτομένων τεμαχίων γης, ενώ στα υπόλοιπα Συμβούλια ο αιτητής του διαχωρισμού αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη.

(γ) Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα Συμβούλια, η πολιτική του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας στις περιπτώσεις διαχωρισμού γης είναι να εκδίδει την άδεια για εγκατάσταση του αποχετευτικού συστήματος και να επιβάλλει τέλη.

Λόγω της αύξησης των αναπτύξεων γης που εκτελούνται και της επέκτασης των περιοχών στις οποίες εγκαθίστανται αποχετευτικά συστήματα, τα προβλήματα που παρουσιάζονται αναμένεται ότι θα αυξάνονται. Ενόψει της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, καθώς και της διάταξης στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο, για εγκατάσταση-μέχρι το έτος 2012-αποχετευτικών συστημάτων στις κοινότητες που έχουν πέραν των 2000 κατοίκων, καθώς επίσης και στις κοινότητες οι περιοχές των οποίων εμπίπτουν σε ζώνες που έχουν κηρυχθεί ως ευαίσθητες με βάση τις διατάξεις του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου, ανεξάρτητα από τον αριθμό των κατοίκων τους εισηγήθηκα όπως προχωρήσει η ετοιμασία και προώθηση έγκρισης των απαιτούμενων Κανονισμών, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

Τέλη πώλησης νερού. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, τα δικαιώματα και οι επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, σε σχέση με την παροχή ή χρήση ύδατος καθορίζονται βάσει Κανονισμών που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 40 (1) (στ) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικών και Άλλων Περιοχών) Νόμου και τα δικαιώματα σε σχέση με την παροχή ή χρήση ύδατος σε περιοχές που υδρεύονται από Δήμους ή Κοινοτικά Συμβούλια καθορίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται βάσει του άρθρου 87 του περί Δήμων Νόμου και του άρθρου 116 του περί Κοινοτήτων Νόμου, αντίστοιχα. Όλοι οι πιο πάνω φορείς τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών.

Από τη μελέτη και σύγκριση των Κανονισμών που έχουν εκδοθεί από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, καθώς και από δειγματοληπτική επισκόπηση Κανονισμών που εκδόθηκαν από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, σε σχέση με τα δικαιώματα και επιβαρύνσεις για την παροχή και χρήση ύδατος, διαπίστωσα ότι δεν υπάρχει ομοιομορφία ούτε όσον αφορά στα είδη υπηρεσιών που τιμολογούνται, ούτε στον τρόπο υπολογισμού των χρεώσεων.

Ενδεικτικά επισημάνω ότι όσον αφορά στα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, παρατηρείται ανομοιομορφία τόσο στην πολιτική όσο και στο ύψος των τελών που επιβάλλονται για οικιακή κατανάλωση, παρόλο που όλα τα Συμβούλια χρεώνονται με τις ίδιες τιμές για το νερό που προμηθεύονται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού επιβάλλει τα χαμηλότερα τέλη για κατανάλωση μέχρι και 90 τόνους ανά τριμηνία, ενώ επιβάλλει τα ψηλότερα τέλη για καταναλώσεις πέραν της κατανάλωσης αυτής, θεωρώντας, όπως μου αναφέρθηκε, ότι με τον τρόπο αυτό αποθαρρύνει την υπερκατανάλωση νερού.

Από τη σύγκριση των οικιακών διατιμήσεων των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας προκύπτει, ενδεικτικά, ότι, για κατανάλωση 45 κ.μ ανά τριμηνία, που αποτελεί την υπολογιζόμενη ποσότητα κατανάλωσης ενός μέσου νοικοκυριού, οι καταναλωτές που υδρεύονται από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας χρεώνονται, με βάση τα σημερινά δεδομένα, με ποσό ύψους €42,17 (συμπεριλαμβανομένου και του πάγιου ποσού χρέωσης), πλέον ΦΠΑ. Για την αντίστοιχη ποσότητα, οι καταναλωτές που υδρεύονται από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και Λεμεσού χρεώνονται με €31,54 και €16,41 πλέον ΦΠΑ, αντίστοιχα, δηλαδή με το 75% και 39%, αντίστοιχα, του ποσού που καλούνται να καταβάλουν οι καταναλωτές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας.

Ένας από τους λόγους για τους οποίους οι χρεώσεις του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού είναι πολύ χαμηλότερες από εκείνες των άλλων Συμβουλίων, είναι η παραχώρηση σε αυτό, βάσει συμφωνιών που επιτεύχθηκαν με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στα πλαίσια της κατασκευής του φράγματος του Κούρρη, δωρεάν ποσοτήτων νερού.

Επισημάνω ότι σε παρόμοιους τομείς δημόσιων αγαθών όπως η παροχή υπηρεσιών ενέργειας που θεωρούνται πρώτης ανάγκης, οι χρεώσεις προς τους καταναλωτές είναι ομοιόμορφες παγκυπρώς. Αν η Κυβέρνηση υιοθετεί την άποψη ότι οι υδάτινοι πόροι αποτελούν εθνικό πλούτο και, ως δημόσιο αγαθό, ανήκουν στο σύνολό τους στο Κράτος, δηλαδή τους πολίτες, κατά τρόπο ισότιμο ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται γεωγραφικά οι διάφορες πηγές/φράγματα/γεωτρήσεις, τότε η μεγάλη ανομοιομορφία που παρατηρείται στις χρεώσεις του νερού προς τους καταναλωτές αποτελεί άνιση μεταχείριση των πολιτών της Δημοκρατίας αφού οι καταναλωτές, οι οποίοι διαμένουν σε περιοχές που είναι φτωχότερες σε υδάτινους πόρους από άλλες, καταβάλλουν πολύ ψηλότερα ποσά για την ύδρευσή τους.

Τέλος, επισημάνω ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο για το Νερό, οι οποίες ενσωματώθηκαν στον περί Προστασίας και Διαχείρισης Νερών Νόμο του 2004, τα κράτη μέλη θα πρέπει, μέχρι το 2010, να διασφαλίσουν ότι οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες, για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, ενώ οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα είναι τέτοιες ώστε να ανακτάται το κόστος των υπηρεσιών ύδατος. Οι σημερινές τιμές χρέωσης του νερού προς τους καταναλωτές είναι τέτοιες που όχι μόνο δεν ανακτάται το κόστος των υπηρεσιών ύδατος, αλλά σε πολλές περιπτώσεις δεν ανακτάται ούτε καν το κόστος προμήθειας του νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ζήτησα να ενημερωθώ αναφορικά με τα μέτρα που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο για την όσον το δυνατό πιο ομαλή μετάβαση, από τις σημερινές χαμηλές τιμές χρέωσης, στις σαφώς ψηλότερες τιμές που θα πρέπει να επιβάλλονται, για συμμόρφωση με την υπό αναφορά Οδηγία, από το 2010. Ο Υπουργός Εσωτερικών με ενημέρωσε ότι θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς για τη ρύθμιση του θέματος. Λαμβάνοντας υπόψη την πάροδο ενός περίπου έτους από τότε, καθώς και τα ελάχιστα χρονικά περιθώρια που απομένουν για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Οδηγίας, ζήτησα να ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις επί του θέματος.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι, με βάση τη σχετική νομοθεσία, η τιμή πώλησης νερού και άλλων δικαιωμάτων καθορίζεται από τα καθ' ύλην Συμβούλια (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμοι – Κοινότητες), όμως, μετά από συντονισμένες προσπάθειες του Υπουργείου Εσωτερικών, υιοθετούνται Κανονισμοί που σε διάστημα δύο χρόνων θα εξισώνουν τα τέλη νερού σε όλα τα Συμβούλια.

4.42 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Διοικήσεων, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συνοικισμούς αυτοστεγάσεων και έξοδα κατεδαφίσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €758.290, σε σύγκριση με €745.101 στις 31.12.2007.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με ενημέρωσε ότι τα καθυστερημένα έσοδα της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου αφορούν σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων και έχουν μειωθεί κατά το 2008.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2008 ανέρχεται σε €15.977.483. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Υπέδειξα ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με ενημέρωσε ότι οι λογαριασμοί καταθέσεων της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου έχουν μειωθεί κατά το 2008 και έχουν γίνει επιστροφές σε Κοινοτικά Συμβούλια ύψους €500.000.

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμου, με αποτέλεσμα το Κράτος αφενός να στερείται από τα ανάλογα έσοδα και αφετέρου να επιβαρύνεται με διοικητικά και άλλα έξοδα για εντοπισμό των παρανομούντων.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης αδειών, εισηγήθηκα όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της έκδοσης των πιο πάνω αδειών στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Υπέδειξα ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η μη εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας αποτελεί ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999.

Άδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης - Καθυστερημένες αιτήσεις. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσε στις Επαρχιακές Διοικήσεις η εξέταση χιλιάδων αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης. Προς απάμβλυνση των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που παρατηρούνται κατά την εξέταση των αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης, εισηγήθηκα στην περσινή Έκθεσή μου, τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος, δεν φαίνεται όμως να έχουν γίνει ουσιαστικές προσπάθειες προώθησης του θέματος.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με ενημέρωσε ότι στην Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου έχει αρχίσει η μηχανογράφηση και οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά το 2008 έχουν μηχανογραφηθεί. Ζητήθηκε έγκριση για υπερωριακή απασχόληση, για μηχανογράφηση των αιτήσεων προηγούμενων ετών.

Πιστοποιητικά έγκρισης. Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο, άρθρο 10(1) και 10(2), κανένα πρόσωπο δεν επιτρέπεται να κατέχει ή να χρησιμοποιεί οποιαδήποτε οικοδομή εκτός αν εκδοθεί πιστοποιητικό έγκρισης για το οποίο ο κάτοχος της άδειας οικοδομής θα πρέπει εντός 21 ημερών από την αποπεράτωση της οικοδομής να αποταθεί στην αρμόδια αρχή για έκδοσή του.

Σύμφωνα με το άρθρο 20(1) οποιοδήποτε πρόσωπο παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 10, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες, ή χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €1708,6 ή και τις δυο αυτές ποινές.

Παρατηρήθηκε ότι δεν εξασκείται έλεγχος ως προς το κατά πόσο έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά έγκρισης για όλες τις οικοδομές που έχουν αποπερατωθεί, με αποτέλεσμα να μην εισπράττονται τα τέλη που προβλέπονται στην Κ.Δ.Π. αρ. 587/2003. Τονίζεται ότι η μη έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης έχει ως επακόλουθο την απώλεια σημαντικών άλλων εσόδων που προβλέπονται σε άλλες νομοθεσίες, όπως στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο, τον περί Δήμων Νόμο και τον περί Κοινοτήτων Νόμο.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Στις επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, και πιθανό να μην έχουν προβεί στην εγγραφή όλων των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(I)/96. Εισηγήθηκα το συντονισμό μεταξύ των Επαρχιακών Διοικήσεων και των Αστυνομικών Διευθύνσεων, για εντοπισμό και καταγγελία όλων των κατόχων μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, για τις οποίες δεν εκδόθηκε πιστοποιητικό εγγραφής, καθώς και όλων των ιδιοκτητών ή κατόχων υποστατικών στα οποία λειτουργούν μηχανές παιγνιδιού ή ψυχαγωγίας χωρίς τη σχετική άδεια λειτουργίας.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης των αδειών και της είσπραξης των τελών εγγραφής εισηγήθηκα όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της διαδικασίας που αφορά στις μηχανές παιχνιδιού και ψυχαγωγίας στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αναφέρεται σχετικά ότι στις 8 Ιανουαρίου 2009, η Ένωση Δήμων μαζί με την Ένωση Κοινοτήτων έχουν συμβληθεί με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), το οποίο είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου της Ελλάδας εποπτευόμενο από τον Έλληνα Υπουργό Εσωτερικών, για την εκπόνηση μελέτης για την αποτελεσματική αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μεταξύ άλλων θεμάτων θα εξεταστεί και το ενδεχόμενο κατά πόσο κάποιες αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης είναι σκόπιμο να μεταφερθούν στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Στα πλαίσια αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, η Υπηρεσία μου υπέβαλε εισηγήσεις και υπέδειξε μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για περιορισμό των ανεξέλεγκτων εράνων και έλεγχου του τρόπου διάθεσης του προϊόντος από τους εράνους. Μεταξύ άλλων, έγινε εισηγήση όπως μελετηθεί το πλαίσιο λειτουργίας των εράνων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και όπως περιληφθούν πρόνοιες για τήρηση λογαριασμών και υποβολή τους στην «Αρχή Αδειών» για έλεγχο. Ετοιμάστηκε προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο στάλθηκε στα εμπλεκόμενα μέρη για απόψεις. Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Εσωτερικών, μέχρι σήμερα το Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει υποβάλει τις απόψεις του επί του προσχεδίου του νομοσχεδίου, και ως εκ τούτου το Υπουργείο Εσωτερικών δεν το προώθησε για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων στους συνοικισμούς αυτοστέγασης. Σε ότι αφορά στις επαρχίες με συνοικισμούς αυτοστέγασης, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες ενώ έχει λήξει η σύμβαση μίσθωσης, οι διαχειριστές των υποστατικών εξακολουθούν να τα διαχειρίζονται. Επίσης διαπιστώθηκαν περιπτώσεις για τις οποίες, ενώ λήφθηκαν νομικά μέτρα και εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, οι διαχειριστές δεν συμμορφώνονται, με αποτέλεσμα να χρειάζεται η εκ νέου λήψη νομικών μέτρων και να αυξάνονται τα καθυστερημένα ποσά. Η μη έγκαιρη λήψη των αναγκαίων μέτρων στο στάδιο που παρουσιάζονται οι καθυστερήσεις, δημιουργεί σε πολλές περιπτώσεις προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων.

Εκτέλεση έργων. Ο προϋπολογισμός κάθε χρόνου εξακολουθεί να προβλέπει την εκτέλεση μεγάλου αριθμού πολύ μικρών έργων σε όλες σχεδόν τις Κοινότητες. Ως αποτέλεσμα, προκύπτουν σημαντικά έξοδα για μετακινήσεις των συνεργείων και δυσχεραίνεται ο ορθολογιστικός προγραμματισμός, η αποτελεσματική επίβλεψη και έλεγχος των δαπανών τόσο πολλών μικρών έργων. Επίσης όπως διαπιστώθηκε λόγω μειωμένων πιστώσεων, τα έργα αναγκαστικά εκτελούνται τμηματικά, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να παραμένουν ημιτελή για πολλά χρόνια.

Εισηγήθηκα όπως το όλο θέμα μελετηθεί ώστε να μειωθεί ο πολυτεμαχισμός των έργων.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Τόσο τα αναλυτικά όσο και τα συγκεντρωτικά μητρώα περιουσιακών στοιχείων δεν έχουν ενημερωθεί και δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή με αντίγραφο στην Υπηρεσία μου, το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών.

4.43 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2008 προνοούσε έσοδα €347,3 εκ. (€244,3 εκ. το 2007) και δαπάνες €119,8 εκ. (€123 εκ. το 2007). Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα €293,3 εκ. σε σύγκριση με €417,2 εκ. το 2007 (δηλ. σημειώθηκε μείωση €123,9 εκ. ή 29,7%) και οι δαπάνες στα €114,4 εκ. σε σύγκριση με €116,2 εκ. το 2007. Η μείωση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2008, οφείλεται στα μειωμένα έσοδα από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε €285,2 εκ. σε σύγκριση με €404,4 εκ. το 2007, λόγω κυρίως του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς και των υποθηκεύσεων.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης και στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για πολεοδομικά έργα, ανήλθαν στις 31.12.2008 σε €7.563.344 σε σύγκριση με €6.108.426 το 2007.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τα καθυστερημένα μισθώματα, το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για είσπραξη τους και στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των μισθωτών αυτές παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Σ' ότι αφορά τα καθυστερημένα έσοδα των Κλάδων Αιτήσεων, Επιτόπιων Ερευνών και Δηλώσεων τίθεται σημείωση στις σχετικές εγγραφές, ώστε να μην επιτρέπεται καμιά δικαιοπραξία προτού καταβληθούν τα σχετικά δικαιώματα. Επίσης το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου με το οποίο θα ρυθμίζονται η επιβολή τόκου υπερημερίας στα οφειλόμενα δικαιώματα ή τέλη, σύμφωνα με τον περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμο αρ. 167(Ι)/2006 και ο τρόπος είσπραξης του ποσού με την πώληση του ακινήτου σε δημόσιο πλειστηριασμό. Το εν λόγω προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.4.2008 και όπως πληροφορήθηκα έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία και αναμένεται να προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Απώλεια εσόδων. Όπως προκύπτει από διάφορες περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται σε επόμενες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, η ετήσια απώλεια εσόδων του Τμήματος ανέρχεται σε σημαντικά ποσά. Συγκεκριμένα, από τη μη αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το ύψος των οποίων καθορίστηκε το 1979, η υπολογιζόμενη απώλεια ανέρχεται σε πέραν των €6,8 εκ. το χρόνο. Από τα κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο η απώλεια υπολογίζεται γύρω στις €304.000 ετήσια. Πολύ σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται επίσης και από τη μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου, όπως προνοείται στους περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Επιπρόσθετα, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, προκύπτει σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού, όπου τα ανάλογα έσοδα ανέρχονται γύρω στα €68.000 – €85.000 ετησίως.

Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Σε αρκετές περιπτώσεις η είσπραξη των ετήσιων μισθωμάτων καθυστερεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να κινείται η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων ή ακύρωσης των μισθώσεων, ενώ αρκετές περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα και εκκρεμούν. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν καθυστερημένα μισθώματα ύψους €3.555.869, για περίοδο μέχρι και 10 ετών. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα:

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία στην Πάφο οφείλει καθυστερημένα ενοίκια από εκμίσθωση κρατικής γης, ύψους €240.204, για την περίοδο 1993-2008. Σημειώνεται ότι η εταιρεία προβαίνει σε παράνομη χρήση άλλης κρατικής γης. Ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα για άρση της παράνομης επέμβασης και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων. Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος έχει κινηθεί διαδικασία επιδιαιτησίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Μίσθωσης.

(β) Σε συγκεκριμένη εταιρεία εκμισθώθηκε στις 5.2.1987 κρατική γη στο Παραλίμνι συνολικής έκτασης 20.736 τ.μ, για την ανέγερση ξενοδοχείου δυναμικότητας 300 κλινών, με ετήσιο μίσθωμα €15.377 (£9.000) και αναπροσαρμογή του κάθε 5 χρόνια μετά την πάροδο της πρώτης δεκαετίας. Η μισθώτρια εταιρεία με την δικαιολογία ότι παρουσιάζεται κρίση στην τουριστική βιομηχανία δεν έχει καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €134.522 πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2003-2008 ενώ έχει καταστεί πληρωτέο, στις 5.2.2009, το ενοίκιο για το 2009 ύψους €54.322. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία τον Απρίλιο του 2005 και όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής εκκρεμεί.

(γ) Σε συγκεκριμένη εταιρεία στη Λεμεσό εκμισθώθηκε το Φεβρουάριο 1993 κρατική γη έκτασης 3.880 τ.μ, για τουριστικούς σκοπούς με ετήσιο μίσθωμα €7.962 (£4.660) και αναθεώρησή του κάθε πέντε χρόνια. Η μισθώτρια εταιρεία αρνείται να καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €102.516 πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2005-2008, ενώ στις 19.2.2009, έχει καταστεί πληρωτέο το ενοίκιο για το 2009 ύψους €25.629. Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία στις 2.12.2008 για λήψη δικαστικών μέτρων. Με πληροφόρησε επίσης ότι στην είσπραξη των

καθυστερημένων ενοικίων θα συμβάλει η μηχανογράφηση του αρχείου συμβάσεων μίσθωσης/αδειών χρήσης της κρατικής γης, που ήδη, έχει αρχίσει. Όσοι μισθωτές δεν καταβάλλουν έγκαιρα τα σχετικά μισθώματα, παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη μέτρων.

Καθυστέρηση στην είσπραξη της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων για Πολεοδομικά έργα. Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης, που αφορούν στα πολεοδομικά έργα περιλαμβανομένης της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων που τους αναλογεί, χωρίς την εκ των προτέρων είσπραξη από αυτούς του ανάλογου ποσού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο Δήμος Λεμεσού οφείλει στο Τμήμα, ως συνεισφορά του για απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα, ποσό ύψους €614.306 για την περίοδο 2005-2008, ενώ ο Δήμος Στροβόλου οφείλει για τον ίδιο σκοπό το ποσό των €422.558 για την περίοδο 2004-2008.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το θέμα της συνεισφοράς, αφορά αποκλειστικά στις απαλλοτριούσες αρχές, οι οποίες πρέπει να φροντίζουν να εισπράττουν έγκαιρα τη συνεισφορά των Δήμων/Κοινοτήτων και να τη διαβιβάζουν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για να προβαίνει στην πληρωμή των αποζημιώσεων. Επιπρόσθετα ο Διευθυντής εισηγείται και συμφωνώ με την εισήγησή του, όπως τα ποσά που χρωστούν οι Δήμοι/Κοινότητες αφαιρούνται από την ετήσια χορηγία που τους παραχωρείται για κάθε επόμενο έτος.

Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα με βάση το Νόμο δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος για την παροχή των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μισθών, επιδομάτων και άλλων σχετικών δαπανών. Η τελευταία αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων έγινε με το Νόμο 66/79, ενώ το Τμήμα, με σχετικές επιστολές ημερ. 23.11.1998 και 10.5.2001, απέστειλε προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προσχέδιο νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων. Τελικά το νομοσχέδιο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, κατατέθηκε στη Βουλή και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.6.2005, αλλά ακολούθως αποσύρθηκε από την Κυβέρνηση, αφού, όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, κατά τη συζήτηση του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, έγιναν τέτοιες επεμβάσεις στα τέλη, που, αν το νομοσχέδιο προχωρούσε για ψήφιση, θα υπήρχε όχι αύξηση αλλά σημαντική μείωση των εσόδων του Κράτους. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος από την προτεινόμενη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων υπολογιζόταν να είναι πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.

Το Τμήμα επεξεργάζεται νέο προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο, όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος αναμένεται να συμπληρωθεί στις αρχές του 2010.

Αναφέρεται σχετικά ότι μετά από συνάντηση που έγινε στις 10.5.2006 στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, αποφασίστηκε να ετοιμαστεί κατάσταση στην οποία να φαίνεται το ύψος της απώλειας των εσόδων του Κράτους, να γίνει έλεγχος από το Υπουργείο Οικονομικών και μετά να προωθηθεί το νομοσχέδιο.

Παρατήρησα ότι μέχρι σήμερα δεν υπολογίστηκε εκ νέου το ύψος της απώλειας των εσόδων του Κράτους, ως η πιο πάνω απόφαση, για σκοπούς προώθησης του νομοσχεδίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η ακριβής απώλεια εσόδων από το Κράτος, λόγω της μη αναθεώρησης των τελών και δικαιωμάτων, δεν είναι δυνατόν να υπολογισθεί προτού οριστικοποιηθεί το ύψος των νέων τελών και δικαιωμάτων.

Συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα - Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Παρόλο που η διεκπεραίωση εργασίας εκτός του κανονικού ωραρίου, έναντι αμοιβής με το τεμάχιο και υπερωριακά, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2008, εξακολουθεί να παρατηρείται αύξηση της συσσωρευμένης εργασίας στο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν συνολικά 45.999 υποθέσεις στους Κλάδους Επιτόπιων Ερευνών, Χωρομετρίας, Χαρτογραφίας και Ελεγκτών του Τμήματος, σε σύγκριση με 40.878 το 2007, 34.738 το 2006, 29.310 το 2005 και 25.695 το 2004, δηλαδή κατά τα τελευταία πέντε έτη σημειώθηκε αύξηση 57% περίπου της συσσωρευμένης εργασίας, ενώ κατά την ίδια περίοδο δαπανήθηκε συνολικό ποσό €16.672.144 για υπερωρίες. Συγκεκριμένα, το σύνολο των επιδομάτων για υπηρεσία πέραν από τις συνήθειες

ώρες εργασίας ανήλθε κατά το 2008 σε €2.513.177, σε σύγκριση με €3.436.165 το 2007, €3.437.563 το 2006, €3.674.457 το 2005 και €3.610.782 το 2004.

Συναφώς αναφέρεται ότι η αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.9.1994 προνοούσε τη διεκπεραίωση της συσσωρευμένης εργασίας σε διάστημα 15-18 μηνών και τη διάθεση ποσού ύψους €6 εκ. Από 1.4.1995, όταν άρχισε η υπερωριακή εργασία, και μεταγενέστερα η συσσωρευμένη εργασία αυξάνεται χρόνο με το χρόνο.

Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα των υπερωριών στο Τμήμα θα πρέπει να επανεξεταστεί, καθότι η συσσωρευμένη εργασία στους διάφορους Κλάδους όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά, αντίθετα, αυξάνεται, με συνεπακόλουθο το Δημόσιο να επιβαρύνεται με εκατομμύρια λίρες για υπερωρίες, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του όγκου εργασίας, χωρίς στην πράξη να διαφαίνονται προοπτικές επίλυσης του προβλήματος.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, εισηγήθηκα, μεταξύ άλλων, όπως ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες περιλαμβανομένης της απλοποίησης των διαδικασιών εκεί όπου δικαιολογείται και όπως, μεταξύ άλλων, προωθηθεί περαιτέρω η ανάθεση χωρομετρικών εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, στα πλαίσια του περί Χωρομετρίας Νόμου του 2005, Ν.67(Ι)/2005, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2006. Εισηγήθηκα επίσης όπως γίνει σχετική ενημέρωση του κοινού, για τη δυνατότητα εκτέλεσης χωρομετρικών εργασιών και από ιδιώτες χωρομέτρες. Επιπρόσθετα, και δεδομένου ότι οι πλείστες από τις εκκρεμούσες υποθέσεις αφορούν στον Κλάδο Χωρομετρίας, εισηγήθηκα όπως προωθηθεί με ταχύτερους ρυθμούς το έργο της επαναχωρομέτρησης το οποίο θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας των χωρομετρικών συνεργείων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι λόγοι για τους οποίους υπάρχει συσσωρευμένη και κατ' επέκταση υπερωριακή εργασία, είναι η συνεχής αύξηση της εισερχόμενης εργασίας, η απασχόληση μεγάλου αριθμού μόνιμου προσωπικού για τη μηχανογράφηση των αρχείων του Τμήματος και το έργο της επαναχωρομέτρησης, η συνεχής ανάθεση εργασιών προτεραιότητας από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, η μη πλήρωση μεγάλου αριθμού κενών θέσεων και η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών και συνοικισμών αυτοστέγασης, σε δικαιούχους εκτοπισθέντες.

Καταγγελίες για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη. Παρά το ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, Επαρχιακές Διοικήσεις πληροφόρησαν τα αρμόδια Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατόπιν επιτόπιας εξέτασης από λειτουργούς τους ή/και από καταγγελίες που έγιναν προς τον Έπαρχο από ιδιώτες, ωστόσο το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων αυτών, ώστε να ληφθούν μέτρα για άρση των επεμβάσεων αυτών, με αποτέλεσμα το πρόβλημα των παράνομων επεμβάσεων να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.

Επίσης σε περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, για τις οποίες υπάρχει σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα καθυστερεί να εξακριβώσει κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση ή όχι με τις σχετικές αποφάσεις ή/και τη λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων.

Επισήμανα ότι η ανοχή έναντι οποιωνδήποτε παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, εκτός του ότι συντελεί στην παγίωση τους, δυνατόν να εκληφθεί και ως αδυναμία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους και ενθαρρύνει, αντί να αποτρέπει, την επανάληψή τους.

Υπέδειξα ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν το συντομότερο μηχανισμοί για προστασία της κρατικής γης και να ληφθούν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα εναντίον αυτών που παρανομούν. Για το σκοπό αυτό εισηγήθηκα όπως, συσταθεί ομάδα από λειτουργούς του Τμήματος οι οποίοι να μελετήσουν το όλο θέμα και παράλληλα σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, ορισθεί συγκεκριμένος λειτουργός ο οποίος να χειρίζεται, κατά προτεραιότητα, θέματα επεμβάσεων σε κρατική γη.

Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω ορισμένα παραδείγματα:

(α) Ύστερα από σχετική καταγγελία και επιτόπια έρευνα από την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας, η Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας ζήτησε το Μάιο 2003 από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας,

σχετική έκθεση με τοπογραφικό σχέδιο για παράνομη επέμβαση σε συγκεκριμένο τμήμα κρατικής γης, νότια του αεροδρομίου Λάρνακας.

Παρά το γεγονός ότι η περίπτωση κρίθηκε εκ μέρους του Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ως πολύ επείγουσα, εντούτοις το Τμήμα καθυστέρησε σημαντικά (6 χρόνια) τη διερεύνηση της υπόθεσης και σχετική έκθεση προς τον Αστυνομικό Διευθυντή Λάρνακας στάληκε στις 17.3.2009, για σκοπούς τεκμηρίωσης της υπόθεσης από την Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας.

(β) Πρόσωπο επενέβη από το 1988 σε κρατική γη στην Αραδίππου και ανέγειρε δύο κτηνοτροφικά υπόστεγα. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερ. 10.1.2001 απέρριψε σχετικό αίτημά του για εκμίσθωση του μέρους της κρατικής γης στο οποίο ήδη παρενέβη, δεδομένου ότι η ζητούμενη κρατική γη βρίσκεται σε περιοχή όπου δεν επιτρέπεται η ανέγερση κτηνοτροφικών υποστατικών. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προέβηκε στην αναγκαία χωρομετρική εργασία το Μάρτιο του 2009 (είκοσι και πλέον έτη από την επέμβαση και οκτώ και πλέον έτη από τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου), με την οποία εξακριβώθηκε ότι ο αιτητής/επεμβασίας δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Εκκρεμεί η λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, όπως προέβλεπε η εν λόγω απόφαση.

(γ) Οικογένεια επενέβη παράνομα σε τεμάχιο κρατικής γης στο χωριό Πάνω Κυβίδες Λεμεσού χρησιμοποιώντας το για κτηνοτροφικούς σκοπούς, από το 1976. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 15.9.2004, απέρριψε σχετική αίτηση μέλους της πιο πάνω οικογένειας για εκμίσθωση κρατικής γης, περιλαμβανομένου του συγκεκριμένου τεμαχίου γης.

Παρά το γεγονός ότι εξακριβώθηκε από το Τμήμα η πιο πάνω επέμβαση η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα, δεν λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον του, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με σκοπό την άρση της επέμβασης. Σημειώνεται ότι υποβλήθηκε σχετική αίτηση το 2006 για ανταλλαγή της κρατικής γης στην οποία επεμβαίνει, με άλλο ιδιόκτητο τεμάχιο γης στην ίδια περιοχή, η οποία εκκρεμεί.

(δ) Ο Έπαρχος Λάρνακας πληροφόρησε το Μάρτιο του 2002 τον Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Λάρνακας για παράνομη επέμβαση σε κρατική γη που χρησιμοποιήθηκε για εκτροφείο λαγών για εκπαίδευση σκύλων. Μέχρι σήμερα δεν έγινε από το Τμήμα οποιαδήποτε επιτόπια εξέταση, με σκοπό τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για διερεύνηση των περιπτώσεων επεμβάσεων, ούτως ώστε να παραπέμπονται έγκαιρα στο Γενικό Εισαγγελέα, για λήψη μέτρων.

Παράνομη επέμβαση ιδιώτη πάνω σε κρατική παραλιακή γη στη Λάρνακα. Ιδιώτης στη Λάρνακα, του οποίου η σύμβαση έληξε από το 1987 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε, εξακολουθεί να κάνει χρήση/επέμβαση σε κρατική γη, ενώ πρόσφατα έχει προβεί και σε άλλες παράνομες επεμβάσεις, χωρίς να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικές αποφάσεις του ημερ. 18.2.1993 και 24.1.1999, απέρριψε αίτημά του για ανανέωση της σύμβασης και, παράλληλα, αποφάσισε όπως αυτός καταβάλει δικαιώματα για τον κατασκευαστικό χώρο (παράνομη κατοχή και χρήση παραλιακής γης) από το 1986 μέχρι την άρση της επέμβασης, καθώς και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, τόσο από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για την παράνομη επέμβαση σε κρατική γη, όσο και από τον Έπαρχο Λάρνακας, για ανέγερση οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή.

Το θέμα παραπέμφθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας το Σεπτέμβριο του 2002, για να καταχωρίσει αγωγή στο δικαστήριο, για είσπραξη των ενδιάμεσων οφελών και για άρση της επέμβασης. Συναφώς αναφέρεται ότι ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει, εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του 1993, στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση αρ. 529/93), το οποίο με απόφασή του ημερ. 14.4.1994 (αναθεωρητική δικαιοδοσία) απέρριψε την πιο πάνω προσφυγή. Επίσης, σχετικό αίτημα του ιδιώτη όπως η συγκεκριμένη κρατική γη, στην οποία βρίσκεται η μόνιμη κατοικία του, εγγραφεί στο όνομα του και στα τρία παιδιά του, με βάση σχετικούς Κανονισμούς για παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας σε εκτοπισθέντες (ΚΔΠ 163/06), απορρίφθηκε. Εναντίον

της εν λόγω απόφασης, ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο με απόφασή του ημερ. 22.10.2008 (αναθεωρητική δικαιοδοσία) απέρριψε την προσφυγή του επειδή δεν κρίθηκε δικαιούχος εγγραφής της συγκεκριμένης κρατικής γης.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το θέμα της είσπραξης των ενδιάμεσων οφελών και άρσης της επέμβασης εκκρεμεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Μισθώσεις κρατικών γαιών. Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις μισθώσεων κρατικής γης που εξακολουθούν να παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως καθυστέρηση στην πληρωμή των ενοικίων, μη συμμόρφωση των μισθωτών με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, μη υπογραφή συμβάσεων, κ.ά. Ζήτησα όπως υπάρξει στενότερη παρακολούθηση των μισθώσεων και ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, περιλαμβανομένης της μηχανογράφησης του αρχείου των μισθώσεων, για διευθέτηση των πιο πάνω προβλημάτων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι προχωρεί η ένταξη των πληροφοριών αυτών στο υφιστάμενο Σύστημα Πληροφοριών Γης και αναμένεται ότι, η όλη εργασία θα ολοκληρωθεί περί το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2010. Επιπρόσθετα, έχει οριστεί υπεύθυνος Λειτουργός για τις συμβάσεις μίσθωσης/άδειες χρήσης κρατικής γης, σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο.

Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων. Από αξιολόγηση που έγινε από την Υπηρεσία μου στο πιο πάνω σύστημα, ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία στάλθηκε στις 7.2.2006 στο Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπου διαπιστώνονται αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, οι οποίες αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω. Για το θέμα έγιναν δύο συσκέψεις, στις 23.3.2006 και στις 15.5.2006, στο Γραφείο του τότε Υπουργού Εσωτερικών παρουσία του τότε Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, της Γενικού Ελεγκτή, Βοηθού Γενικού Ελεγκτή, Διευθυντών και Υπηρεσιακών Λειτουργών από διάφορα Τμήματα, και εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα, με σκοπό τη βελτίωση του συστήματος. Στα πλαίσια αυτών των συναντήσεων, έχουν ετοιμαστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τροποποιήσεις του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, αρ. Ν15/62 με σκοπό την προώθησή τους για ψήφιση και οι οποίες αναμένεται να επιλύσουν αρκετά από τα προβλήματα που εντόπισε η Υπηρεσία μου και που αναφέρονται πιο κάτω.

Στα πλαίσια του ελέγχου η Υπηρεσία μου, έχει ζητήσει σχετικές εξηγήσεις/απόψεις από το Τμήμα για συγκεκριμένες ενδεικτικές περιπτώσεις απαλλοτριώσεων που παρουσίασαν προβλήματα και των σχετικών αποζημιώσεων και παράλληλα έχει επισημάνει επιπρόσθετα προβλήματα/αδυναμίες που παρατηρήθηκαν. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταβολή σημαντικών ποσών αποζημιώσεων υπό μορφή τόκων λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών, το γεγονός ότι αρκετές απαλλοτριώσεις ατονούν και απαιτείται η εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης, θέμα βεβαίως που αφορά κυρίως στις απαλλοτριούσες Αρχές, μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών που προβλέπεται από το Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία (που επίσης αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές), με αποτέλεσμα είτε να απαιτείται νέα απαλλοτρίωση με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις, είτε να γίνεται εξώδικος συμβιβασμός παρουσία του Γενικού Εισαγγελέα ή εκπροσώπου του, με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές ή ακόμη να εκδίδεται Διάταγμα Επίσχεσης προκειμένου να χρησιμοποιηθεί η απαλλοτριωθείσα γη για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίον έγινε η απαλλοτρίωση, με αβέβαιο όμως το αποτέλεσμα για το Κράτος, αφού σε μερικές περιπτώσεις το Διάταγμα Επίσχεσης ακυρώνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Εξέφρασα την άποψη ότι λόγω του σημαντικού ύψους της ετήσιας δαπάνης για απαλλοτριώσεις η οποία ανέρχεται στα €34,2 εκ. κατά μέσο όρο για τα έτη 2001-2006, ενώ ανήλθε στα €71,2 εκ. το 2008 (€76,6 εκ. το 2007), σε συσχετισμό με τα κενά και τις αδυναμίες που υπάρχουν στη νομοθεσία, τη μη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, τις αδυναμίες που εξακολουθούν να υπάρχουν στο σύστημα των απαλλοτριώσεων, αλλά και των νέων προβλημάτων που προκύπτουν ένεκα των χειρισμών των εκάστοτε απαλλοτριουσών Αρχών, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Τμήμα με επιπλέον εργασία, αλλά και το Κράτος με πρόσθετο διοικητικό

και άλλο κόστος, το θέμα των απαλλοτριώσεων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σφαιρικά και θα πρέπει να επισπευσθεί η λήψη των απαραίτητων μέτρων προς άρση των αδυναμιών.

(α) Διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και καθορισμός της αποζημίωσης. Το Τμήμα καθυστερεί την έναρξη της διαδικασίας εκτίμησης και διαπραγμάτευσης για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις οι διαπραγματεύσεις αρχίζουν μετά τη δημοσίευση του διατάγματος απαλλοτρίωσης και συνεχίζονται, σε αντίθεση με τις διατάξεις της νομοθεσίας, και μετά την παρέλευση των 14 μηνών από τη γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης.

Εξέφρασα την άποψη ότι η διαδικασία πρέπει να αρχίζει πριν από την έκδοση του διατάγματος απαλλοτρίωσης, γεγονός που δεν απαγορεύεται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Η θέση του Τμήματος, την οποία και υιοθετώ, είναι όπως ο χρόνος των 14 μηνών κατανέμεται μεταξύ της απαλλοτριούσας Αρχής και του Τμήματος Κτηματολογίου, με τρόπο που το Τμήμα να έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεση του από την ημέρα δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης, το οποίο θα μπορούσε να δημοσιεύεται π.χ. σε 7 μήνες από την ημέρα γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης (αντί σε 12 μήνες, όπως προβλέπει σήμερα η νομοθεσία), για το λόγο ότι το Τμήμα συνήθως αρχίζει την προεργασία σχετικά με την εκτίμηση για την καταβλητέα αποζημίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης. Παράλληλα θα μπορούσε ο χρόνος κοινοποίησης της προσφερόμενης τιμής απαλλοτρίωσης να παραταθεί από 14 σε 15 ή 16 μήνες με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να υπάρχει περισσότερος χρόνος για διαπραγματεύσεις.

(β) Αναθεωρημένη εκτίμηση. Σε πολλές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει, κατόπιν εκτίμησης, στον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης (προσφερόμενη αποζημίωση) και ακολούθως, ανάλογα με τις διαπραγματεύσεις που γίνονται με τους ενδιαφερόμενους (περιπτώσεις μη αποδοχής της προσφοράς), προβαίνει σε αναθεωρημένη εκτίμηση, με ποσό αποζημίωσης πολύ ψηλότερο από την αρχική προσφερόμενη αποζημίωση, η οποία δυνατόν να μη βασίζεται πάντοτε σε αντικειμενικά/επιστημονικά κριτήρια ή/και δεν αιτιολογείται η απόκλιση από την αρχική προσφορά.

Για αποφυγή των κινδύνων που υπάρχουν σήμερα με την ισχύουσα διαδικασία, η οποία είναι χρονοβόρα, και τον περιορισμό των υποθέσεων που καταλήγουν στο δικαστήριο, εισηγήθηκα όπως:

(i) Μελετηθεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης, με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, αναθεωρητικής αρχής /επιτροπής (απαρτιζόμενης από υπηρεσιακούς, προς αποφυγή πρόσθετου κόστους, κατά το πρότυπο της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων), η οποία θα εξετάζει τις περιπτώσεις μη επίτευξης συμφωνίας ως προς την αποζημίωση, εντός του καθορισμένου χρόνου (14 μήνες).

Η άποψη του Διευθυντή με την οποία συμφωνώ, είναι ότι το θέμα θα πρέπει να συζητηθεί πολύ σοβαρά μεταξύ του Γενικού Εισαγγελέα, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος και της Υπηρεσίας μου, προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση.

(ii) Οι εκτιμήσεις του Τμήματος να είναι κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικές και αξιόπιστες και να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο, αν χρειαστεί.

(iii) Αναθεωρημένες εκτιμήσεις να γίνονται όταν και εφόσον δικαιολογούνται και τεκμηριώνονται με βάση στοιχεία πραγματικά/ επιστημονικά, τα οποία δεν είχαν, για οποιοδήποτε λόγο, ληφθεί υπόψη στην αρχική εκτίμηση.

Σε απάντησή του ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι εκτιμητές του Τμήματος καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, που να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο και ότι επιμορφώνονται σε τακτικά διαστήματα και ενημερώνονται με όλες τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα τους.

(γ) Εκδίκαση υποθέσεων απαλλοτριώσεων για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Λόγω της συσσώρευσης πολλών υποθέσεων στα Επαρχιακά Δικαστήρια, για σκοπούς καθορισμού δίκαιης και εύλογης αποζημίωσης στις περιπτώσεις απαλλοτρίωσης, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο καθίδρυσης Δικαστηρίου, στο πρότυπο του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων που προβλέπεται στον περί

Ενοικιοστασίου Νόμο, η σύσταση του οποίου δεν συγκρούεται, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 3.6.1999, με οποιαδήποτε συνταγματική διάταξη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την εισήγησή μου και όπως με πληροφόρησε το 1999 απέστειλε επιστολή με σχετική εισήγηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως ο οποίος παρέπεμψε τότε το θέμα στο Ανώτατο Δικαστήριο για απόψεις. Στη συνέχεια το 2001 το Τμήμα έδωσε περαιτέρω πληροφόρηση/στοιχεία προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως και έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

(δ) Παραπομπές στο δικαστήριο. Σχεδόν για όλες τις παραπομπές στο δικαστήριο για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης, εκδίδεται εκ συμφώνου απόφαση του δικαστηρίου, με ποσά αποζημίωσης πάντοτε μεγαλύτερα από τα προσφερόμενα από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ενώ αυτές για τις οποίες εκδίδεται απόφαση δικαστηρίου είναι ελάχιστες, από τις οποίες μόνο περίπου το 1/3 είναι υπέρ του Τμήματος. Νοούμενου ότι θα γίνονται αντικειμενικές εκτιμήσεις, οι οποίες θα μπορούν να τεκμηριωθούν στο δικαστήριο από τους εμπειρογνώμονες-εκτιμητές του Τμήματος, με παράθεση επιστημονικών κριτηρίων, εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επιδιώκει την εκδίκαση των υποθέσεων και μόνο σε περιπτώσεις, όπου οι συνθήκες το απαιτούν, να γίνεται συμβιβασμός, όπως π.χ. σε περιπτώσεις όπου η διαφορά στην εκτίμηση δεν είναι σημαντική και ο χρόνος που θα αναλωθεί είναι δυσανάλογος, σύμφωνα και με τη διαδικασία που αναφέρεται στις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 2.5.2000 και 6.6.2005. Αυτό θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη του κοινού προς τις εκτιμήσεις του Τμήματος.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια, σε συνεργασία πάντα με το Γενικό Εισαγγελέα, να εκδικαστούν οι υποθέσεις, ειδικά στις περιπτώσεις όπου αυτές είναι εμπεριστατωμένες και επιπρόσθετα ανέφερε ότι η ισχυροποίηση της θέσης του Τμήματος με πλέον αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, μπορεί να επιτευχθεί με την πρόσληψη ικανοποιητικού αριθμού πτυχιούχων εκτιμητών.

(ε) Κανονισμοί. Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, εισηγήθηκα τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, όπως προνοείται στο άρθρο 21 του βασικού Νόμου.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η σύνταξη των Κανονισμών θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της υπό μελέτη τροποποίησης του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου του 1962 (Ν15/62).

Απαλλοτριώσεις για τις οποίες οι αρχικές εκτιμήσεις των αποζημιώσεων του Τμήματος είναι ιδιαίτερα χαμηλές και δεν στοιχειοθετούνται επαρκώς. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι αρχικές εκτιμήσεις του Τμήματος είναι ιδιαίτερα χαμηλές, καθότι δεν λαμβάνονται υπόψη ή δεν αξιολογούνται ορθά βασικά στοιχεία τα οποία είναι σε γνώση του Τμήματος κατά την ετοιμασία της αρχικής εκτίμησης. Ως αποτέλεσμα, οι ιδιοκτήτες διεκδικούν ψηλότερα ποσά αποζημιώσεων και αναγκάζονται πολλές φορές να προσφύγουν στη δικαιοσύνη (καταχώριση σχετικών παραπομπών), με όλα τα επακόλουθα όπως καθυστέρηση στη καταβολή των αποζημιώσεων, καταβολή ψηλών ποσών τόκων, αμφισβήτηση από τους πολίτες της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων του Τμήματος και ειδικά των αρχικών εκτιμήσεων, ενώ τίθεται και θέμα χρηστής διοίκησης.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της απαλλοτριώσεως για την βελτίωση του τουριστικού παραλιακού δρόμου στη Λεμεσό – Ξενοδοχείο Holiday Inn (πρώην Τσιέρτσιλ). Από την εν λόγω απαλλοτρίωση επηρεάστηκαν 36 τεμάχια, για τα οποία η αρχική εκτίμηση του Τμήματος ανερχόταν σε €2.927.842, ενώ μέχρι τον Ιούνιο 2009 είχε γίνει αποδοχή κατόπιν διαπραγματεύσεων (με ή χωρίς καταχώριση παραπομπής) για συνολικό ποσό €4.500.665, καταβλήθηκε ποσό €4.500.514 και επιπρόσθετα τόκοι ύψους €1.603.776 ή ποσοστό 35,6% επί του ποσού της αποζημίωσης.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση ένα μέρος αρκετών από τα επηρεαζόμενα κτήματα ανήκε σε εμπορική ζώνη και το υπόλοιπο σε οικιστική, αλλά κατά την ετοιμασία της αρχικής εκτίμησης σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα δεν έλαβε υπόψη το Τοπικό Σχέδιο, σύμφωνα με το οποίο υπάρχει η δυνατότητα διείσδυσης της εμπορικής ζώνης εντός της οικιστικής. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις, ενώ ολόκληρο το μέρος που απαλλοτριωνόταν ανήκε σε εμπορική ζώνη η αξία της οποίας κυμαινόταν σε €1.365-€1.700/τμ, το Τμήμα

έκρινε σκόπιμο όπως υιοθετήσει ως αγοραία αξία, για σκοπούς εκτίμησης, το μέσο όρο της αξίας της εμπορικής και της οικιστικής ζώνης, περίπου €683/τμ. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, τα ποσά της αρχικής εκτίμησης ήταν ιδιαίτερα χαμηλά, απαιτήθηκαν να γίνουν χρονοβόρες διαπραγματεύσεις ή/και καταχώριση παραπομπών για τις οποίες ο συμβιβασμός ή/και η έκδοση απόφασης έγινε σε ορισμένες περιπτώσεις μετά πάροδο 5 και πλέον ετών από την ημέρα της Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης, ενώ το Κράτος επιβαρύνθηκε, μεταξύ άλλων, με ψηλά ποσά τόκων.

Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα Απαλλοτρίωσης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας που απαλλοτριώθηκε, οι οποίοι προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας να τους επιστραφεί η περιουσία τους, καθότι εντός της προθεσμίας των τριών ετών από της απαλλοτρίωσης που προνοεί το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρο 23) και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος δεν χρησιμοποιήθηκε η απαλλοτριωθείσα ακίνητη ιδιοκτησία για το σκοπό της απαλλοτρίωσης και/ή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός και /ή εγκαταλείφθηκε. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αιτητές διεκδικούν την επιστροφή των απαλλοτριωθέντων τμημάτων γης, έναντι της τιμής κτήσης τους όπως προβλέπει το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου. Προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή και η επαναπαλλοτρίωση της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας με σημερινές τιμές, το Κράτος, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Επισημάνει το γεγονός ότι ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης προς τους ιδιοκτήτες, με διοικητικό και άλλο κόστος και τα πιο πάνω θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό των κυβερνητικών έργων, του χρόνου δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του σχετικού Διατάγματος ή/και την έγκαιρη εκτέλεση των έργων αυτών από τις απαλλοτριούσες Αρχές. Επιπρόσθετα ανέφερα το γεγονός ότι το θέμα της μη επίτευξης του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και ο περί Απαλλοτριώσεων Νόμος, δημιουργεί πολύπλοκα προβλήματα και επισημάνει ότι θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες και να ληφθούν σχετικές αποφάσεις, σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα και όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το σημαντικό αυτό θέμα αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον όλο συντονισμό και διεκπεραίωση του έργου που αναλαμβάνουν να επιτελέσουν. Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, λόγω των παραλείψεων οργάνωσης εκ μέρους των απαλλοτριουσών Αρχών, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας επιβαρύνεται με επιπρόσθετη εργασία, είτε όταν ακολουθείται το Άρθρο 15 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, είτε όταν πρέπει να αγοραστεί η γη «αναγκαστικά» επειδή το έργο ήδη εκτελέστηκε.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων. Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε την 1.9.2006 (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 3.8.2007) και επηρεάστηκαν συνολικά 1.347 τεμάχια γης. Το συνολικό ποσό της εκτίμησης, όπως εγκρίθηκε από το Διευθυντή, ανήλθε στο ποσό των €85.365.580 περίπου, από το οποίο μέχρι τις 7.7.2009 καταβλήθηκε ποσό ύψους €8.339.040 μόνο ή ποσοστό 9,77% και επί πλέον τόκοι ύψους €1.782.025 (ποσοστό 21,4% επί του ποσού της αποζημίωσης). Επισημάνει ότι λόγω του ψηλού ποσού της καταβλητέας αποζημίωσης για το συγκεκριμένο έργο, η καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους θα έχει ως αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί το Κράτος με υπέρογκα ποσά υπό μορφή τόκων. Όπως ανέφερα, μέχρι τις 7.7.2009 το ολικό οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν, υπολογίζεται σε €20 εκ. περίπου.

- (ii) Για την κατασκευή και λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, δημοσιεύτηκε στις 3.11.2006 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την πρώτη φάση, (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 19.10.2007) και επηρεάστηκαν 23 ακίνητα. Το συνολικό ποσό της εκτίμησης ανήλθε για τις περιπτώσεις αυτές σε €21.528.036 για τους ιδιοκτήτες και σε €2.207.260 για τους ενοικιαστές. Στις 4.5.2007 δημοσιεύτηκε Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 19.10.2007) για ένα επιπρόσθετο ακίνητο, η εκτίμηση του οποίου ανήλθε στο ποσό των €1.625.000. Τον Ιούνιο 2009 ήταν σε εξέλιξη η διαδικασία εκτίμησης για τη τρίτη φάση με την οποία επηρεάστηκαν άλλα 31 ακίνητα, για την οποία η σχετική Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε στις 22.5.2009. Μέχρι τον Ιούνιο 2009 έγινε μόνο μία πληρωμή σε δύο ιδιοκτήτες συγκεκριμένου τεμαχίου, για συνολικό ποσό αποζημίωσης €3.152.645 περιλαμβανομένων τόκων €290.738.

Επισημάνω ότι η χρονοβόρα διαδικασία καθορισμού του τελικού ποσού της αποζημίωσης (κανένας ιδιοκτήτης ή επηρεαζόμενος ενοικιαστής έχει αποδεχθεί την προσφερόμενη αποζημίωση), έχει ως αποτέλεσμα να εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους οι οποίες αναμένεται να ανέλθουν σημαντικά μέχρι την διευθέτησή τους, αφού το Κράτος θα επιβαρυνθεί, μεταξύ άλλων, με εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή τόκων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην καταβολή των αποζημιώσεων οφείλεται κυρίως στην αδυναμία του Γραφείου Προγραμματισμού να παραχωρεί έγκαιρα τα απαιτούμενα κονδύλια αλλά και στις διαδικασίες που προβλέπει ο σχετικός Νόμος των απαλλοτριώσεων.

Τόκοι πάνω στα ποσά των αποζημιώσεων για σκοπούς απαλλοτρίωσης. Με αφορμή την καταβολή υψηλών ποσών τόκων πάνω στα ποσά των απαλλοτριώσεων, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε, στους ενδιαφερόμενους που προσφεύγουν στο δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, να καταβάλλεται ή να κατατίθεται σε πίστη τους, ευθύς μετά την καταχώριση της αίτησης στο Δικαστήριο, το ποσό της προσφερόμενης αποζημίωσης συν τόκους από την ημερομηνία Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης, και ακολούθως να καταβάλλεται τόκος μόνο στο ποσό της διαφοράς μεταξύ της αρχικής προσφοράς και του τελικού ποσού αποζημίωσης που συμφωνείται/καθορίζεται στο δικαστήριο. Επίσης σε περιπτώσεις που ο επηρεαζόμενος δεν ανταποκρίνεται στην προσφορά του Τμήματος για σκοπούς αποζημίωσης και καθυστερεί να καταχωρίσει παραπομπή στο Δικαστήριο, το Τμήμα να προχωρεί το ίδιο σε καταχώριση σχετικής παραπομπής στο Δικαστήριο.

Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο θα περιοριστεί το ποσό που καταβάλλει το Κράτος για τόκους, αλλά θα περιοριστεί και το ύψος του ποσού που καταβάλλεται κυρίως για δικηγορικά έξοδα, αφού αυτά θα υπολογίζονται πλέον με βάση το επί πλέον ποσό που κερδήθηκε και όχι το συνολικό ποσό της αποζημίωσης.

Εισηγήθηκα επίσης να μελετηθεί το ενδεχόμενο εισαγωγής στον σχετικό Νόμο περιοριστικής πρόνοιας για το χρόνο εντός του οποίου η απαλλοτριούσα Αρχή ή κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, μπορεί με αίτηση να ζητήσει από το Δικαστήριο να προβεί στον καθορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι τα θέματα αυτά μελετούνται και θα περιληφθούν στις αναθεωρήσεις του Νόμου.

Μητρώο Αποζημιώσεων για τουρκοκυπριακές περιουσίες που απαλλοτριώθηκαν. Εισηγήθηκα όπως δημιουργηθεί ειδικό Μητρώο Αποζημιώσεων στο οποίο να καταχωριθούν όλα τα στοιχεία για αποζημιώσεις που αφορούν σε απαλλοτριώσεις Τουρκοκυπριακών περιουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων που ήδη καταβλήθηκαν προς όφελος των ιδιοκτητών καθώς και τα οφειλόμενα ποσά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι το Τμήμα μελετά το ενδεχόμενο δημιουργίας ηλεκτρονικής κατάστασης, η οποία θα εκτυπώνεται από το υφιστάμενο Σύστημα Πληροφοριών Γης.

Απαλλοτριώσεις γης οι οποίες ατόνησαν. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις Γνωστοποίησης Απαλλοτριώσεων για τις οποίες δεν εκδόθηκε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των δώδεκα μηνών που

προβλέπει ο Νόμος και ως εκ τούτου οι απαλλοτριώσεις ατόνησαν. Ως αποτέλεσμα, απαιτείται εκ νέου δημοσίευση της απαλλοτρίωσης, ενώ το Κράτος θα επιβαρυνθεί με πρόσθετα διοικητικά και άλλα έξοδα, μεταξύ των οποίων και αυξημένες αποζημιώσεις, λόγω αυξήσεων στην αξία της γης. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για την κατασκευή νέου δρόμου σε αντικατάσταση δρόμου που αποκόπηκε από την κατασκευή του Φράγματος Διπόταμου, η οποία ατόνησε για δεύτερη φορά (η πρώτη Γνωστοποίηση έγινε στις 23.1.2004, και η δεύτερη στις 20.4.2006), ενώ άρχισε το Μάιο του 2007 νέα διαδικασία απαλλοτρίωσης. Η νέα Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε τελικά στις 10.10.2008 ενώ μέχρι τον Ιούνιο 2009 εκκρεμούσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης για σκοπούς προώθησης του έργου.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας συνεργάζεται στενά με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα, τα οποία και ενεργούν ως αρμόδια Αρχή, ώστε τόσο η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης όσο και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης να δημοσιεύονται έγκαιρα, για αποφυγή πρόσθετων επιβαρύνσεων για το Κράτος.

Σε απάντηση του ο Διευθυντής ανέφερε ότι οι απαλλοτριούσες Αρχές είναι καθ' όλα υπεύθυνες τόσο για τη διεκπεραίωση των έργων, όσο και για την έγκαιρη δημοσίευση των Διαταγμάτων Απαλλοτρίωσης και πρόσθεσε ότι ένεκα των παραλείψεων των απαλλοτριουσών Αρχών το Τμήμα επιβαρύνεται με πρόσθετη εργασία.

Απαλλοτρίωση για ανέγερση νέων Κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα. Για την ανέγερση νέων κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα, δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 20.8.1993 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 29.10.1993. Ένας από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες ζήτησε, με αλληπάλληλες επιστολές του, την περίοδο 21.5.1998 μέχρι 16.7.2004, την επιστροφή της περιουσίας του, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών, χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Μετά την άρνηση της απαλλοτριούσας Αρχής (Υπουργείο Εσωτερικών) με επιστολή ημερ. 26.8.2004 να επιστρέψει/προσφέρει το απαλλοτριωθέν τμήμα, ο συγκεκριμένος ιδιώτης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, επικαλούμενος τις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου. Στο μεταξύ, σε σύσκεψη στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 4.7.2002, αποφασίστηκε ότι στην απαλλοτριωθείσα έκταση δεν θα ανεγείρονταν επαρχιακά κυβερνητικά γραφεία αλλά ότι θα χρησιμοποιείτο για ανέγερση κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κεντρικού Ταχυδρομείου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο με απόφασή του ημερ. 7.9.2006, στην προσφυγή του πιο πάνω ιδιοκτήτη, ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας Αρχής να αρνηθεί συμμόρφωση με τις πρόνοιες του άρθρου 23(5) του Συντάγματος και του άρθρου 15 του σχετικού Νόμου, με αποτέλεσμα να του επιστραφεί η περιουσία του. Το Υπουργείο Εσωτερικών αρνήθηκε την επιστροφή της γης σε άλλους 4 ιδιοκτήτες καθότι, όπως αναφέρθηκε, η προσφυγή που επικαλέστηκαν και συναφώς η σχετική απόφαση του Ανωτάτου, δεν αφορά ή/και επηρεάζει και τη δική τους ιδιοκτησία.

Εξέφρασα την άποψη, μεταξύ άλλων, ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση η απαλλοτριωθείσα γη έπρεπε να επιστραφεί στους πρώην ιδιοκτήτες της, όπως προνοείται στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία. Τελικά, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης προχώρησε στις 11.4.2008 στην έκδοση Διατάγματος Επίσχεσης για μέρος της συγκεκριμένης έκτασης και παράλληλα ο Διευθυντής Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, προχώρησε στην έκδοση Διατάγματος Επίσχεσης στις 30.4.2008, για το υπόλοιπο μέρος των απαλλοτριωθέντων κτημάτων, με σκοπό την ανέγερση κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κεντρικού Ταχυδρομείου.

Επισημαίνεται ότι μετά την έκδοση του Διατάγματος Επίσχεσης ημερ. 3.4.2008 και ενώ εκκρεμούσαν ήδη δύο προσφυγές (αρ. 2358/2006 και αρ. 453/2007) στο Ανώτατο για επιστροφή της περιουσίας συγκεκριμένων πρώην ιδιοκτητών, κατατέθηκαν άλλες τρεις προσφυγές από επηρεαζόμενους πρώην ιδιοκτήτες με τις οποίες αξιώνουν ακύρωση του Διατάγματος Επίσχεσης (προσφυγές αρ. 705/2008 και αρ. 835/2008) και επιστροφή της περιουσίας τους (προσφυγή αρ. 759/2008).

Λόγω των πιο πάνω προσφυγών, για ακύρωση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης και επιστροφή της ιδιοκτησίας στους πρώην ιδιοκτήτες καθώς και για ακύρωση του Διατάγματος Επίσχεσης, οι οποίες

εκκρεμούν για εκδίκαση, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης μελετά εναλλακτικές λύσεις συμπεριλαμβανομένης της εξεύρεσης νέου χώρου για την ανέγερση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 13.10.1999, ενέκρινε την υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου και την αντικατάσταση όλων των υφιστάμενων γραφικών κτηματικών σχεδίων με νέα ψηφιακά, υψηλής ακρίβειας και πιστότητας. Η επαναχωρομέτρηση υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου €47 εκ.

Για την περίοδο 2000-2003 η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε περιορίστηκε στο ποσό των €2.008.190. Η δαπάνη για την περίοδο 2004-2008 σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανήλθε σε περίπου €6.535.527. Επισήμανα ότι δεν έχει επιτευχθεί η υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης μέσα στο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους για τους οποίους εξακολουθεί να καθυστερεί η υλοποίηση του σημαντικού αυτού έργου και τα μέτρα που προτίθεται να πάρει το Τμήμα για προώθησή του. Συναφώς αναφέρεται ότι τα δεδομένα της επαναχωρομέτρησης εντάσσονται και καταχωρούνται στο Σύστημα Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ), στη χωρομετρική βάση δεδομένων. Παρατήρησα ότι μέχρι τις 31.12.2008 έχουν εισαχθεί στο ΣΠΓ από σύνολο περίπου 1.100.000 μόνο 118.845 τεμάχια γης ή ποσοστό 11% (9,1% μέχρι τις 31.12.2007).

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι οι πρόνοιες του προηγούμενου στρατηγικού σχεδίου όπως έγκαιρη εξασφάλιση του αναγκαίου εξοπλισμού και κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού, ανάθεση εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, δεν έχουν υλοποιηθεί. Ως αποτέλεσμα οι εργασίες που έχουν συμπληρωθεί μέχρι σήμερα καλύπτουν ένα μικρό ποσοστό του όλου έργου. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι το έργο της επαναχωρομέτρησης και της υιοθέτησης νέων αξιόπιστων σχεδίων συνεχίζεται και ότι πρόκειται για έργο πολύμοχθο, επίπονο και μακροπρόθεσμο. Ο Διευθυντής μου ανέφερε επίσης ότι στις περιοχές που έχει ολοκληρωθεί η επαναχωρομέτρηση, μειώθηκε ουσιαστικά ο χρόνος διεκπεραίωσης των υποθέσεων και αναβαθμίστηκε η αξιοπιστία του κτηματικού σχεδίου. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι το Τμήμα, έχει ετοιμάσει νέο αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο το οποίο θα προωθηθεί σύντομα προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

Αιτήσεις που εκκρεμούν στο Τμήμα για οριζόντιο/κάθετο διαχωρισμό. Παρατηρήθηκε ότι στα διάφορα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία εκκρεμούσαν στις 31.12.2008 συνολικά 114 υποθέσεις για έκδοση 1.773 τίτλων ιδιοκτησίας για διαμερίσματα, συγκροτήματα κατοικιών και οικοπέδα, μετά από αιτήσεις για κάθετο ή οριζόντιο διαχωρισμό, που υποβλήθηκαν στο Τμήμα μέχρι το Νοέμβριο του 2005. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν αιτήσεις για διαχωρισμό 4 και άνω διαμερισμάτων ή κατοικιών ή οικοπέδων για τις οποίες κρίθηκε αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα. Επιπρόσθετα εκκρεμούσαν 1.294 υποθέσεις για έκδοση 15.747 τίτλων ιδιοκτησίας, μετά από αίτηση για κάθετο ή οριζόντιο διαχωρισμό που υποβλήθηκε στο Τμήμα μέσα στην περίοδο 2006-2008. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν σε αιτήσεις για διαχωρισμό 5 και άνω διαμερισμάτων ή κατοικιών ή οικοπέδων για τις οποίες επίσης κρίθηκε αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα.

Επειδή η προώθηση των πιο πάνω υποθέσεων, με τη διεξαγωγή των αναγκαίων χωρομετρικών και άλλων εργασιών από το Τμήμα, θα έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση των σχετικών τίτλων στους δικαιούχους και, κατ' επέκταση, την είσπραξη μεταβιβαστικών τελών από το Κράτος, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα ενεργήσει με ταχύτερο ρυθμό προς την κατεύθυνση αυτή.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η μη έγκαιρη προώθηση των υποθέσεων αυτών δεν οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Τμήμα, αλλά στη μη προσκόμιση από τους ενδιαφερόμενους των απαραίτητων εγγράφων.

Μη εφαρμογή των όρων αδειών χρήσης. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αδειών χρήσης στις οποίες οι όροι του συμβολαίου δεν έχουν τηρηθεί και ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο το Τμήμα έχει καθορίσει μηχανισμούς ελέγχου των όρων των συμβολαίων αναφορικά με τις μισθώσεις/άδειες χρήσης κρατικής γης και αν αυτοί εφαρμόζονται.

Σε απάντησή του ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το Τμήμα μελετά διάφορους μηχανισμούς ελέγχου της εφαρμογής των όρων των συμβολαίων.

Καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης. Η εξέταση των

αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης καθυστερεί σημαντικά από το Τμήμα (μέχρι και 10 χρόνια σε μερικές περιπτώσεις), με αποτέλεσμα οι αιτητές σε ορισμένες περιπτώσεις να παύουν να ενδιαφέρονται, ενώ το Τμήμα συνεχίζει την διαδικασία εξέτασης της αίτησης δαπανώντας πολύτιμο χρόνο. Εισηγήθηκα όπως προτού ετοιμαστεί η σχετική έκθεση του Τμήματος προς την Υπουργική Επιτροπή, ειδικά στις περιπτώσεις που είχε καθυστερήσει η εξέταση της αίτησης, το Τμήμα να επιβεβαιώνει κατά πόσο ο αιτητής εξακολουθεί να ενδιαφέρεται ώστε να αποφεύγεται αχρείαστη εργασία. Επίσης το Τμήμα να επιβεβαιώνει κατά πόσο κατά την περίοδο εξέτασης των αιτήσεων, οι ενδιαφερόμενοι κάνουν ήδη χρήση της κρατικής γης ώστε να υπολογίζονται και απαιτούνται ενδιάμεσα οφέλη.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις μου εφαρμόζονται, ήδη, από το Τμήμα.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή άρχισε το 1982 και συμπληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων κτιρίων, προσθηκών, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Με σχετικές επιστολές μου προς το Διευθυντή του Τμήματος ανέφερα ότι, λόγω της παράλειψης αυτής, υπάρχει απώλεια σημαντικών εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτιώσεως και των αποχετευτικών τελών λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία κατά την 1.1.1980.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, στις περιπτώσεις ανάπτυξης ακινήτων, αυτά επανεκτιμώνται μόνο όταν το ζητούν οι αρμόδιες Δημοτικές Αρχές.

Επισημάνω το γεγονός ότι σε πρόσφατες επιστολές του Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου προς τον Υπουργό Εσωτερικών και προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, εγέρθηκε έντονα το θέμα των επανεκτιμήσεων των ακινήτων στα όρια του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου. Συγκεκριμένα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου σε επιστολή του ημερ. 3.12.2008, ανέφερε ότι λόγω της μη επανεκτίμησης των νέων αναπτύξεων στην περιοχή του Συμβουλίου, δημιουργείται τεράστιο οικονομικό πρόβλημα αφού όπως εκτιμάται η απώλεια των εσόδων ξεπερνά τα 6 εκατομμύρια ευρώ. Αναφέρεται επίσης ότι οι περιπτώσεις επανεκτιμήσεων που ζητήθηκαν από το Συμβούλιο και διεκπεραιώθηκαν από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στην πλειοψηφία τους αφορούν στην οικιστική περιοχή όπου οι αναπτύξεις δεν είναι τόσο μεγάλες, ενώ η τουριστική περιοχή Παραλιμνίου παραμένει με τις εκτιμημένες αξίες που είχε όταν τα κτήματα ήταν χωράφια και φορολογούνται μέχρι σήμερα ως τέτοια παρά το γεγονός ότι έχει συντελεστεί σ' αυτά μεγάλη ανάπτυξη. Συναφώς αναφέρεται ότι από τις 1.138 περιπτώσεις επανεκτιμήσεων που ζητήθηκαν από το Συμβούλιο, διεκπεραιώθηκαν μόνο 236 για τις οποίες η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από €4,6 εκ. σε €38,3 εκ., με αποτέλεσμα την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά €148.485 ετησίως.

Επιπρόσθετα επισημάνω το γεγονός ότι, η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Ενδεικτικά ανέφερα ότι πολλοί, ενώ είναι ιδιοκτήτες επαύλεων ή/και κτιρίων σημαντικής αξίας, καλούνται να καταβάλουν φόρους με βάση τη γενική εκτίμηση 1.1.1980, όταν στη θέση των επαύλεων/κτιρίων υπήρχαν χωράφια/οικόπεδα και φορολογούνται ως τέτοια, ενώ την ίδια στιγμή κάποιοι άλλοι ιδιοκτήτες μικρών οικιών, καλούνται να πληρώσουν ψηλότερα ποσά φόρων επειδή είχαν ήδη κτισμένα τα σπίτια τους κατά την 1.1.1980 και φορολογούνται επί της αξίας της γης και των κτιρίων, σύμφωνα με την τελευταία γενική εκτίμηση.

Ενόψει των πιο πάνω και δεδομένου ότι η ακίνητη ιδιοκτησία σε τιμές 1.1.1980, αποτελεί βάση για διάφορες φορολογίες, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι κάποιες από τις σχετικές νομοθεσίες δυνατό να χρήζουν σχετικής τροποποίησης, αλλά και για λόγους ενημέρωσης και εκσυγχρονισμού των κτηματολογικών μητρώων του Τμήματος, υπέδειξα ότι η επανεκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας σε τιμές 1.1.1980, από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, είναι επιβεβλημένη.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για προώθηση της επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας, δίδοντας προτεραιότητα στις περιοχές όπου παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη δηλ. στους Δήμους και στις παράλιες/τουριστικές περιοχές, για τις οποίες η απώλεια εσόδων τόσο για την

Κυβέρνηση, όσο και για τις τοπικές Αρχές είναι σημαντική. Επίσης εισηγήθηκα όπως το Τμήμα συνεργαστεί στενά με άλλα αρμόδια Τμήματα και Αρχές, ώστε να του κοινοποιούνται έγκαιρα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη γης, ενώ θα πρέπει, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, να θεσμοθετηθεί διαδικασία επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, το Τμήμα βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο για την ολοκλήρωση τριών μελετών που αφορούν στον υπολογισμό του αναγκαίου προσωπικού που χρειάζεται για την διευθέτηση των σχετικών εκκρεμοτήτων που υπάρχουν από το 1990 μέχρι σήμερα, στη συντήρηση των αιτήσεων αδειών οικοδομής που υπολογίζονται στα 20.000 ακίνητα το χρόνο, καθώς επίσης σε θέματα που αφορούν σε ενδεχόμενη διενέργεια νέας Γενικής Εκτίμησης (δημιουργία νέου ξεχωριστού Κλάδου Γενικής Εκτίμησης και Φορολογίας). Επίσης ανέφερε ότι, το Τμήμα προχωρεί σε επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας δίνοντας προτεραιότητες σε περιοχές που παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη.

Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2004/Μέτρα για απόμβλυνση του προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας (Οικοδομική Αμνηστία). Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος 229(Ι)/2004, προνοούσε προσωρινές διατάξεις για την εγκαθίδρυση μηχανισμού εξασφάλισης ειδικού πιστοποιητικού έγκρισης για ορισμένες υφιστάμενες οικοδομές και οικόπεδα που δεν είχαν εξασφαλίσει πιστοποιητικό έγκρισης. Ο Νόμος δημοσιεύτηκε στις 30.7.2004 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και έθετε χρονικό όριο για υποβολή των σχετικών αιτήσεων μέχρι την 31.12.2006, ενώ η αρμόδια Αρχή όφειλε να εκδώσει τις αποφάσεις της μέχρι την 31.12.2008.

Βασικοί σκοποί του Νόμου φαίνεται να ήταν, αφενός η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και αφετέρου η είσπραξη σημαντικών εσόδων που θα προέκυπταν από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Μετά την λήξη της περιόδου υποβολής αιτήσεων για έκδοση του ειδικού πιστοποιητικού, φάνηκε ότι η ανταπόκριση του κοινού ήταν πολύ περιορισμένη, αφού ο αριθμός των σχετικών αιτήσεων που υποβλήθηκαν κυμαίνεται παγκύπρια στις 309. Αναφέρεται ότι εγκρίθηκαν ή/και εκδόθηκαν 156 ειδικά πιστοποιητικά, ενώ 153 αιτήσεις έχουν απορριφθεί. Ως εκ τούτου φαίνεται ότι οι σκοποί του πιο πάνω Νόμου δεν έχουν επιτευχθεί.

Δεδομένου ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει την αρμοδιότητα για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας και λόγω της περιορισμένης ανταπόκρισης του κοινού το Τμήμα στερήθηκε σημαντικά ποσά εσόδων με την μορφή μεταβιβαστικών τελών, εισηγήθηκα όπως μελετηθούν οι λόγοι που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των στόχων και επιδιώξεων του Νόμου, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήμα και φορείς.

Όπως πληροφορήθηκα, μετά από συσκέψεις που έγιναν τόσο στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όσο και στο Γραφείο του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, παρουσία υπηρεσιακών λειτουργών εμπλεκόμενων Τμημάτων, περιλαμβανομένου του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ετοιμάστηκαν 4 σχετικά νομοσχέδια, τα οποία διαβιβάστηκαν ήδη (μέχρι τις 2.7.2009) στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και προώθησή τους στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Σκοπός των νομοσχεδίων είναι η διευκόλυνση έκδοσης πιστοποιητικού έγκρισης για οικιστικές μονάδες και διαμερίσματα και στη συνέχεια έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν παρανομίες, παρατυπίες ή/και υπερβάσεις όρων της χορηγηθείσας άδειας. Σημειώνεται επίσης ότι με την προωθούμενη νομοθεσία οι αγοραστές μονάδων σε μεγάλες αναπτύξεις θα μπορούν να πάρουν τίτλους ιδιοκτησίας ανεξάρτητα από τυχόν επιμέρους παρατυπίες σε μέρος των μονάδων ή των κοινόχρηστων χώρων.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τον Μάιο του 2009 υπήρχαν κατατιθεμένα στο Τμήμα 120.000 πωλητήρια έγγραφα από τα οποία για 23.000 μόνο έχει ζητηθεί η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας. Επισημάνω ότι, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των περιπτώσεων για τις οποίες, για διάφορους λόγους, εκκρεμεί η έκδοση τίτλων, είναι φανερό ότι αν τελικά διευθετηθούν τα έσοδα του δημοσίου θα ανέλθουν σε εκατομμύρια ευρώ από μεταβιβαστικά τέλη. Χωρίς να σχολιάζω το

θέμα ότι με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις δυνατό να δημιουργείται θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών που συμμορφώνονται πλήρως με τις νομικές τους υποχρεώσεις και όσων όχι, έστω και χωρίς δική τους ευθύνη αλλά με υπαιτιότητα τρίτων, αφ' ης στιγμής πρόκειται για κυβερνητική πολιτική, επισημάνοντας ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος, θα συμβάλει στην επίλυση του χρόνιου προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας και ταυτόχρονα και στην ενίσχυση των δημοσίων εσόδων του Κράτους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τους λόγους που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των στόχων του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου του 2004, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, ότι τα ειδικά πιστοποιητικά είναι ελλιπή και ότι ο Νόμος άφησε εκτός πεδίου εφαρμογής ένα μεγάλο αριθμό οικοδομών. Επίσης ανέφερε ότι όλες αυτές οι αδυναμίες θα διευθετηθούν με τη ψήφιση των πιο πάνω 4 νομοσχεδίων.

Μέρος Β

Αντίθεση των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Κανονισμών με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Κανονισμούς. Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί (ΚΔΠ 173/89) και οι τροποποιητικοί Κανονισμοί (ΚΔΠ 165/90 και ΚΔΠ 14/99), που εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, βάσει των οποίων εξετάζονται και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο οι συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, περιέχουν διατάξεις/όρους που βρίσκονται σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Πωλήσεις Γης και Κτιρίων από τις Δημόσιες Αρχές) Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 92/2002), οι οποίοι εφαρμόζονταν κατ' αναλογία και στην ενοικίαση γης και κτιρίων, αλλά καταργήθηκαν από 1.5.2004 με βάση τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Τροποποιητικό) Νόμο αρ. 144(Ι)/2004, το περιεχόμενο τους όμως βρίσκεται σε ισχύ με βάση Κοινοτικούς Κανόνες. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής γης για βιομηχανικούς σκοπούς, όπου η κρατική γη βρίσκεται μέσα σε βιομηχανική ζώνη, το μίσθωμα καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και η αναθεώρηση του γίνεται, μετά τα πρώτα επτά χρόνια και στη συνέχεια κάθε πενταετία, με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη. Αντίθετα, βάσει των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων και Κανονισμών, το μίσθωμα έπρεπε να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου (αγοραίο ενοίκιο) και η εκμισθωμένη γη να επανεκτιμάται με βάση τη νέα εκτίμηση της αγοραίας αξίας ανά πενταετία. Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα έχει ετοιμάσει προσχέδιο αναθεωρημένων Κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007, το οποίο το Νοέμβριο 2005 προωθήθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος εκκρεμεί. Ο Διευθυντής μου ανέφερε επίσης ότι, το Τμήμα αναθεωρεί τα μισθώματα κάθε πέντε χρόνια, έτσι ώστε να εισπράττεται το αγοραίο ενοίκιο σύμφωνα με τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο.

Υποθέσεις απαλλοτριώσεων όπου καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση, ενώ η εγγραφή τους εκκρεμεί ακόμη. Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες, χωρίς να έχουν εγγραφεί στο όνομα της Δημοκρατίας. Για τις περιπτώσεις όπου οι απαλλοτριώσεις αφορούν στη δημιουργία ή/και διαπλάτυνση δρόμων, οι οποίοι δεν τιτλοποιούνται στο όνομα της Δημοκρατίας, δεν εκδόθηκαν αναθεωρημένοι τίτλοι στους ιδιοκτήτες. Συγκεκριμένα εκκρεμεί η εγγραφή 11.533 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, παγκύπρια, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα οφείλεται κυρίως στην σοβαρή έλλειψη προσωπικού που υπάρχει στο Τμήμα και σε άλλες πειστικές προτεραιότητες και ότι έχει δημιουργηθεί υποτομέας εγγραφής σε κάποια επαρχιακά γραφεία και αναμένεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα εκλείψει.

Μίσθωση κρατικής παραλιακής γης στο Νέο Χωρίο Πάφου. Για τη μίσθωση κρατικής παραλιακής γης, έκτασης 670 τ.μ., υπογράφηκε συμβόλαιο με ιδιώτη για την περίοδο 15.3.1978 μέχρι 14.3.2011, έναντι μισθώματος €38,44 (£22,50) ετησίως. Το εκμισθωθέν τεμάχιο, σύμφωνα με το συμβόλαιο, θα χρησιμοποιούταν ως «πλαζ» και ως χώρος προσπέλασης προς τη θάλασσα, για εξυπηρέτηση των πελατών

τουριστικών καταλυμάτων που θα ανεγείρονταν σε γειτονικό τεμάχιο, ιδιοκτησίας του μισθωτή. Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος ανέφερα ότι δεν έγινε αναθεώρηση του μισθώματος στις 15.3.1988, σύμφωνα με την πρόνοια του συμβολαίου, και, μεταγενέστερα, κάθε πέντε χρόνια, αλλά ούτε και έγινε οποιαδήποτε πληρωμή μισθώματος μέχρι σήμερα. Ενόψει των πιο πάνω και επειδή, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, βασική υποχρέωση του μισθωτή ήταν η ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων εντός 5 ετών, η οποία δεν εκπληρώθηκε, υπέδειξα στο Διευθυντή του Τμήματος ότι έπρεπε να εφαρμοστούν οι όροι του συμβολαίου, οι οποίοι προνοούν άμεση ανάκτηση του τεμαχίου και αυτόματη λύση της σύμβασης.

Όπως πληροφορήθηκα, οι μισθωτές απέκτησαν εμπράγματο δικαίωμα στην εκμισθωθείσα κρατική γη, η ακύρωση του οποίου προϋποθέτει την έκδοση δικαστικού διατάγματος. Το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα από τον Ιούλιο του 2000, για λήψη των απαραίτητων δικαστικών μέτρων προς ανάκτηση της κατοχής της κρατικής γης από την Κυβέρνηση, και σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος δεν υπάρχει πληροφόρηση κατά πόσο έχουν καταχωρισθεί οι σχετικές αγωγές.

Εκτίμηση των μισθώσεων των κρατικών κτημάτων. Επειδή ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατά την ενάσκηση των εξουσιών του για επιβολή του Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των μισθώσεων κρατικών κτημάτων (βιομηχανικές ζώνες, μισθώσεις γης για ανέγερση ξενοδοχείων κ.λπ.), ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προχωρήσει στις πιο πάνω εκτιμήσεις για όλες τις Επαρχίες, πλην της Λεμεσού, όπου οι εκτιμήσεις έχουν γίνει πριν από αρκετά χρόνια και τα έσοδα από φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας ανέρχονται στα €68.345 - €85.430 το χρόνο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, παρά την ύπαρξη μεγάλου όγκου εργασίας και λόγω της εργασίας που πρέπει να γίνει για σκοπούς του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, θα δοθεί προτεραιότητα στις εκτιμήσεις βιομηχανικών περιοχών και ξενοδοχείων.

Μέχρι σήμερα οι εκτιμήσεις δεν έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η απώλεια σημαντικών δημόσιων εσόδων από όλες τις Επαρχίες, πλην της Λεμεσού.

Επεμβάσεις σε κρατική γη στην οικιστική περιοχή της Αγίας Νάπας. Από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος το 1989 στην Αγία Νάπα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν 92 περιπτώσεις επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφαση του, έδωσε οδηγίες όπως, στις περισσότερες περιπτώσεις, πωληθεί η γη σ' αυτούς που προέβησαν στην επέμβαση, οι οποίοι έχουν διευθετήσει τα ενδιάμεσα οφέλη που προέκυψαν από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις να ληφθούν μέτρα για άρση της επέμβασης.

Το ολικό εισπρακτέο ποσό από την πώληση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ήταν €1.847.852 (£1.081.500), το οποίο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών το Φεβρουάριο του 1997, αποφασίστηκε να εισπραχθεί σε 4 ίσες άτοκες ετήσιες δόσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα απόφαση του αρ. 61.451 και ημερομ. 12.1.2005, έδωσε μια τελευταία ευκαιρία στους πιο πάνω να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία κοινοποίησης προς αυτούς της απόφασης και σε περίπτωση που και πάλι δεν συμμορφωθούν, τότε να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Αναφέρεται ότι, το Τμήμα τον Ιανουάριο του 2009, παρέπεμψε 25 περιπτώσεις επεμβάσεων σε κρατική γη για τις οποίες οι ιδιώτες/επεμβασίες δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, στο Γενικό Εισαγγελέα, με σκοπό την προώθηση της διαδικασίας καταχώρισης αγωγών για άρση της επέμβασης και είσπραξη ενδιάμεσων οφελών από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης από το 1996. Το θέμα εκκρεμεί.

Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο. Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν κυβερνητικά αγροκτήματα σε πέντε περιοχές, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε αρχικά στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ από το 1993, με βάση το άρθρο 18(1) του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, αρμόδιος για τη διαχείριση είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και, κατ' επέκταση, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Από σχετικό έλεγχο η Υπηρεσία μου διαπίστωσε τα πιο κάτω προβλήματα, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης.

(α) Τα συμβόλαια για την ενοικίαση των κλήρων των κυβερνητικών αγροκτημάτων στην Πάφο υπογράφηκαν το 1980, με τον όρο όπως αναθεωρούνται τα ενοίκια κάθε 8 χρόνια, δηλαδή η πρώτη αναθεώρηση έπρεπε να γίνει το 1988 και η επόμενη το 1996. Δεν έγινε αναθεώρηση των ενοικίων ούτε το 1988 ούτε το 1996, ούτε και έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον εκείνων που παραβαίνουν ουσιώδεις όρους των συμβολαίων, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να είχε απώλεια εσόδων της τάξης των €341.720 ετησίως μέχρι και το 2004.

Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, επειδή τα ενοικιαστήρια έγγραφα προνοούν ρητά για αναθεώρηση του ύψους του ενοικίου κάθε οκτώ χρόνια, κατά συγκεκριμένες ημερομηνίες, δηλαδή το 1988, 1996 και 2004, και η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της αυτό το 1988 και 1996, η επόμενη αναθεώρηση θα μπορούσε να γίνει το 2004. Το Τμήμα, παρά το γεγονός ότι έχει προβεί σε αναθεώρηση των ενοικίων για το 2004 (εισπρακτέα από 2.1.2005), εντούτοις, με σχετικές οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, αναστάλθηκε προσωρινά η είσπραξη των αναθεωρημένων ενοικίων για τα έτη 2004 και 2005.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Τμήμα εξακολουθεί να εισπράττει τα παλιά ενοίκια ενώ η συνολική διαφορά μεταξύ των αναθεωρημένων και των υφιστάμενων ενοικίων ανέρχεται σε περίπου €304.130 ετησίως και αφορά 411 κλήρους.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το θέμα της είσπραξης ή μη όλων των αναθεωρημένων ενοικίων τέθηκε ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών από το Μάρτιο 2005, όπου και εκκρεμεί για να δοθούν στο Τμήμα οδηγίες ως προς τον παραπέρα χειρισμό του θέματος.

Επιπρόσθετα, σε αρκετές περιπτώσεις, όπου ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι οι συμβάσεις δεν είναι σε ισχύ και έγινε αναθεώρηση των σχετικών μισθωμάτων, οι μισθωτές δεν καταβάλλουν το αναθεωρημένο μίσθωμα, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων, η οποία για την περίοδο 1999-2004 ανέρχεται σε περίπου €734.700. Η ετήσια απώλεια εσόδων για τις περιπτώσεις αυτές, μετά το 2004, περιλαμβάνεται στο ποσό των €304.130 που αναφέρεται πιο πάνω.

(β) Οι συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ της Δημοκρατίας και τεσσάρων Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες με τη σειρά τους μίσθωναν τη γη σε γεωργούς, ακυρώθηκαν από τις 31.12.1997 και έκτοτε οι υπομισθωτές καταβάλλουν απευθείας στο Τμήμα Κτηματολογίου τα μισθώματα, χωρίς να υπάρχει μέχρι σήμερα σύμβαση μεταξύ του Τμήματος και των δικαιούχων γεωργών.

Με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 26.11.2002, για όλους τους επηρεαζόμενους κλήρους θα έπρεπε να ακολουθηθεί εξαρχής η διαδικασία που προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς, καθότι η σύμβαση υπομίσθωσης μεταξύ Συνεργατικής Εταιρείας και καλλιεργητή δεν ισχύει πλέον, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, για επανεξέταση των πιο πάνω περιπτώσεων, απαιτείται, πέρα από την ενίσχυση σε ανθρώπινο δυναμικό του Κλάδου Διαχείρισης στο Επαρχιακό Γραφείο Πάφου, όπως διευκρινιστούν ορισμένες πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών που εκκρεμούν στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνικό έλεγχο.

Επιπρόσθετα, όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, από τις 60 περιπτώσεις κλήρων που παραχωρήθηκαν χωρίς απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με βάση την ίδια γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, έχει ολοκληρωθεί για 57 περιπτώσεις η διαδικασία εξέτασης νέων αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους και προωθείται σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό την υπογραφή συμβάσεων.

(γ) Σε μερικές περιπτώσεις, όπου κάτοχοι κλήρων είχαν αποβιώσει, οι κλήροι περιήλθαν στην κατοχή των κληρονόμων, χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο ικανοποιούνταν οι όροι των σχετικών συμβολαίων.

Συμβάσεις Μίσθωσης κρατικής γης που συνιστούν κρατική ενίσχυση. Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης κρατικής γης, οι οποίες συνολογλήθηκαν μετά τις 10.12.1994, χωρίς να προβλέπεται σ'αυτές ο καθορισμός του μισθώματος σύμφωνα με το ύψος του αγοραίου ενοικίου ή/και αναθεώρησή του ανά πενταετία, με βάση την αγοραία αξία του μισθίου, και ως εκ τούτου αποτελούν

κρατική ενίσχυση και πρέπει να τροποποιηθούν στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007.

Συνολικά 91 συμβάσεις κρίθηκαν ήδη από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι αποτελούν κρατική ενίσχυση, αντίκεινται προς το Κοινοτικό Κεκτημένο και πρέπει να τροποποιηθούν, έτσι ώστε είτε να καταβάλλεται το αγοραίο ενοίκιο (με αναθεώρηση ανά πενταετία με βάση την αγοραία αξία) είτε να μετατραπούν σε ενισχύσεις *de minimis*. Όσες από αυτές δεν εμπίπτουν στον κανόνα *de minimis* θα πρέπει να κοινοποιηθούν αμέσως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (μέσω του Εφόρου) για αξιολόγηση.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 64.518, ημερ. 26.10.2006, ενέκρινε όπως οι μισθωτές κρατικής γης στις περιπτώσεις όπου οι Συμβάσεις Μίσθωσης ενέχουν οικονομική ή εμπορική δραστηριότητα, καταβάλλουν το εκάστοτε συμβατικό ενοίκιο και το υπόλοιπο, δηλαδή η διαφορά με το αγοραίο ενοίκιο, να τους παραχωρείται ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας “*de minimis*”. Οποιαδήποτε επιπλέον διαφορά ενοικίου παραμένει κατόπιν και της καταβολής της ενίσχυσης “*de minimis*”, να καταβάλλεται κανονικά από το μισθωτή.

Παρατήρησα ότι μέχρι σήμερα το Τμήμα δεν έχει προβεί σε μετατροπή των πιο πάνω περιπτώσεων σε ενισχύσεις *de minimis* ως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, για εφαρμογή της οποίας επισήμανα το γεγονός ότι απαιτείται να γίνει σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, το Τμήμα συμφώνησε με πρόταση του Εφόρου, στο παρόν στάδιο, να μην προχωρήσει σε αναθεώρηση ή διαφοροποίηση παλαιών μακροπρόθεσμων συμβάσεων (που υπογράφηκαν πριν από την 1.5.2004), ανεξαρτήτως του οικονομικού κλάδου των μισθωτών, μέχρι να επανέλθει ο Έφορος επί του θέματος, με νεότερες οδηγίες.

Συμβάσεις μίσθωσης/άδειες χρήσης που συνομολογήθηκαν μεταξύ Κυβέρνησης και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Αρκετές από τις μισθώσεις/άδειες χρήσης κρατικής γης, οι οποίες κρίθηκαν από τον Έφορο ότι συνιστούν κρατική ενίσχυση, έχουν συνομολογηθεί, μετά τις 10.12.1994, μεταξύ της Κυβέρνησης και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΑΗΚ, ΑΤΗΚ και ΡΙΚ).

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 23.9.2005, και στην οποία συμμετείχε ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων συμφωνήθηκε όπως κοινοποιηθούν αμέσως στους Οργανισμούς αυτούς όλες οι σχετικές συμβάσεις/άδειες για πλήρη συμμόρφωση, ώστε να αποφευχθεί η παραπομπή των υποθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μέχρι σήμερα παραμένουν σε εκκρεμότητα όλες οι πιο πάνω συμβάσεις/άδειες, οι οποίες και εξακολουθούν να βρίσκονται σε αντίθεση με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

Ζήτησα όπως γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες, ώστε όλες οι μισθώσεις/άδειες χρήσης να τροποποιηθούν ή/και τερματιστούν και υπογραφούν νέες, έτσι που να συνάδουν με το Νόμο των Κρατικών Ενισχύσεων και το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, ενόψει μάλιστα και της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 26.10.2006, για υιοθέτηση του κανόνα *de minimis* στις συμβάσεις μίσθωσης που ενέχουν οικονομική ή εμπορική δραστηριότητα.

Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΣΜ αρ. 464). Μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού υπογράφηκε στις 31.8.1988 σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης στην περιοχή Αγλαντζιάς, έκτασης 4.014 τ.μ., με ετήσιο μίσθωμα €7.688. Η σύμβαση έχει ισχύ 33 χρόνια, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλες 2 περιόδους (33 χρόνια η καθεμιά), με τους ίδιους όρους, και περιλαμβάνει δικαίωμα αναθεώρησης του ετήσιου μισθώματος κάθε 5 χρόνια.

Παρατηρήθηκε ότι η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της για αναθεώρηση του ενοικίου το 1993. Η μοναδική αναθεώρηση που έγινε ήταν το 1998 όπου το ετήσιο ενοίκιο καθορίστηκε στα €27.377. Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού δεν καταβάλλει, μέχρι σήμερα, το αναθεωρημένο ενοίκιο, ενώ για τα έτη

2005, 2006, 2007 δεν κατέβαλε κανένα ενοίκιο, με αποτέλεσμα στις 31.12.2008 να οφείλει ποσό €246.892 πλέον τόκους.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 39.012 ημερ. 14.4.2004, κατόπιν αίτησης του Οργανισμού, ενέκρινε την παραχώρηση του πιο πάνω τεμαχίου γης με την καταβολή ποσού €2.306.611 (£1.350.000) εντός 60 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης. Ο Οργανισμός παρέλειψε να καταβάλει το πιο πάνω ποσό και η απόφαση ακυρώθηκε με τη νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.451, ημερ. 12.1.2005. Ακολούθησε νέα αίτηση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στις 31.10.2005 για παραχώρηση κρατικής γης για την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 14.11.2007, ανέβαλε την απόφασή του προκειμένου να διερευνηθεί κατά πόσο ο Οργανισμός είναι διατεθειμένος να καταβάλει, μεταξύ άλλων, την αγοραία αξία της αιτούμενης κρατικής γης. Μέχρι τον Ιούνιο 2009 ο Οργανισμός δεν ανταποκρίθηκε. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών.

Όπως πληροφορήθηκα, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα το Φεβρουάριο 2009, για λήψη δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλομένων ενοικίων.

Συμβάσεις μίσθωσης στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει συνομολογήσει αριθμό συμβάσεων μίσθωσης στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας οι οποίες βρίσκονταν σε ισχύ πριν από την προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίες δεν κοινοποιήθηκαν εντός της προκαθορισμένης περιόδου (30.8.2004), για να αποφασιστεί ο τρόπος χειρισμού τους. Παρατήρησα ότι κατάλογος των εν λόγω συμβάσεων θα πρέπει να αποσταλεί στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων περιλαμβανομένου μεταξύ άλλων του ύψους του καταβαλλόμενου ενοικίου, καθώς επίσης και νέας εκτίμησης του αγοραίου ενοικίου.

Όπως πληροφορήθηκα το Τμήμα απέστειλε το Νοέμβριο 2007 στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων το σχετικό κατάλογο. Το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, το Τμήμα συμφώνησε με πρόταση του Εφόρου, όπως στο παρόν στάδιο, μην προχωρήσει σε αναθεώρηση ή διαφοροποίηση παλαιών μακροπρόθεσμων συμβάσεων (που υπογράφηκαν πριν από την 1.5.2004), ανεξαρτήτως του οικονομικού κλάδου των μισθωτών, μέχρι ο Έφορος να επανέλθει με νεότερες οδηγίες.

Άδειες χρήσης κρατικής γης που ανανεώνονται από χρόνο σε χρόνο. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (μερικές χρονολογούνται πριν από το 1960), οι οποίες αφορούν σε οικονομική/εμπορική χρήση και συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο και μετά την έναρξη ισχύος του περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου, χωρίς να γίνει επανεξέτασή τους, ειδικά στις περιπτώσεις όπου το μίσθωμα είναι ονομαστικό (σε αρκετές περιπτώσεις ανέρχεται στα 5 σεντ το χρόνο). Ως παράδειγμα αναφέρεται η άδεια χρήσης κρατικής γης Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, ο οποίος καταβάλλει από το 1957 μέχρι σήμερα ετήσιο ενοίκιο ύψους €0,43 (£0,25), ενώ το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο, σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος στις 31.12.2000, υπολογίζεται σε περίπου €20.503 (£12.000).

Εισηγήθηκα όπως όλες οι πιο πάνω περιπτώσεις επανεξεταστούν το συντομότερο δυνατόν, μέσα στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007.

Συνολικά εξακολουθούν να υπάρχουν 37 άδειες χρήσης οι οποίες κρίθηκαν από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι αποτελούν κρατική ενίσχυση, αντίκεινται προς το Κοινοτικό Κεκτημένο και πρέπει να τερματιστούν και να υπογραφούν νέες, με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο που να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια με βάση την αγοραία αξία της κρατικής γης, νοουμένου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ.

Επειδή η διαδικασία τροποποίησης/τερματισμού των συμβάσεων μίσθωσης και αδειών χρήσης είναι χρονοβόρα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του αρ. 59.775, ημερ. 7.4.2004, εξουσιοδότησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως, σε συνεννόηση με το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, προβαίνουν σε τροποποίηση ή/και τερματισμό των συμβάσεων μίσθωσης

και των αδειών χρήσης κρατικής γης που συνιστούν κρατική ενίσχυση και στη συνομολόγηση νέων συμβάσεων μίσθωσης και στη χορήγηση νέων αδειών χρήσης, χωρίς την παραπομπή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες προς όλους τους Επαρχιακούς Κτηματολογικούς Λειτουργούς, για άμεση υλοποίηση των εισηγήσεων μου και ήδη τα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία έχουν προωθήσει τη διαδικασία και αναμένεται σύντομα να υπογραφούν αρκετές νέες συμβάσεις με αναθεωρημένο τέλος χρήσης (αγοραίο ενοίκιο).

Άδειες Χρήσης κρατικής γης για τις οποίες δεν καταβάλλεται το νέο αγοραίο ενοίκιο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης οι οποίες συνιστούν δημόσια ενίσχυση και συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο. Παρά το γεγονός ότι υπολογίστηκε από το Τμήμα το νέο αγοραίο ετήσιο τέλος χρήσης, και το Τμήμα ειδοποίησε τους αδειούχους για τερματισμό της συμφωνίας, σύμφωνα με το σχετικό όρο της άδειας χρήσης και για υπογραφή νέας με ετήσιο αγοραίο τέλος χρήσης το οποίο θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, νοουμένου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ, δεν υπήρξε ανταπόκριση από τους αδειούχους, οι οποίοι συνεχίζουν να καταβάλλουν το παλαιό ενοίκιο. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προχωρήσει, το συντομότερο δυνατό, στην λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για τερματισμό των αδειών χρήσης και την υπογραφή νέων, με βάση τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007. Στις περιπτώσεις που δεν επέρχεται συμφωνία μεταξύ των δύο μερών, εισηγήθηκα όπως τερματιστεί η άδεια χρήσης με βάση την προειδοποίηση που προνοεί η άδεια χρήσης και να ληφθούν μέτρα τόσο για είσπραξη τυχόν οφειλόμενων ποσών, όσο και για επανάκτηση της κρατικής γης.

Ως παραδείγματα αναφέρονται οι πιο κάτω άδειες χρήσης:

(α) Η άδεια χρήσης αφορά σε εκμίσθωση κρατικής γης προς το Δήμο Λεμεσού, υπογράφηκε στις 31.8.1996 και είχε ισχύ για ένα χρόνο, με αυτόματη ανανέωση από χρόνο σε χρόνο, μέχρι να τερματιστεί από τον ένα ή τον άλλο συμβαλλόμενο μετά από εξάμηνη προειδοποίηση. Το ετήσιο τέλος χρήσης ύψους €905 (£530) αναθεωρήθηκε από 31.8.2004 σε €4.527 (£2.650), ενώ ο Δήμος Λεμεσού συνεχίζει να καταβάλλει μέχρι σήμερα το προηγούμενο ενοίκιο. Ο Δήμος Λεμεσού δεν αποδέχθηκε το αναθεωρημένο ενοίκιο, καθότι αμφισβητεί ότι η υφιστάμενη σύμβαση συνιστά δημόσια ενίσχυση.

(β) Το ετήσιο τέλος χρήσης κρατικής γης στη Λεμεσό ύψους €2.260 (£1.323) αναθεωρήθηκε από 25.10.2003 σε €28.294 (£16.560), ενώ η αδειούχος εταιρεία καταβάλλει μέχρι σήμερα το προηγούμενο ενοίκιο. Το τέλος χρήσης για το τελευταίο έτος εκκρεμεί. Η εταιρεία, δεν αποδέχθηκε το αναθεωρημένο ενοίκιο και ζήτησε με επιστολή της ημερ. 25.8.2005 αναθεώρηση της εκτίμησης και του αγοραίου ενοικίου. Το Τμήμα δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια μέχρι σήμερα.

(γ) Το ετήσιο τέλος χρήσης κρατικής γης στη Λεμεσό ύψους €1.486 (£870) αναθεωρήθηκε από 26.05.2005 σε €25.116 (£14.700), ενώ η αδειούχος εταιρεία συνεχίζει να καταβάλλει μέχρι σήμερα το προηγούμενο ενοίκιο. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια από το Τμήμα.

Ο Διευθυντής μου ανέφερε ότι το Τμήμα έχει ήδη προβεί στις αναθεωρήσεις ενοικίων. Στις περιπτώσεις που καταβάλλεται ακόμη το μη αναθεωρημένο ενοίκιο, το Τμήμα είτε βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τους αδειούχους είτε έχει προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για τερματισμό της άδειας χρήσης.

Ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη. Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από το Τμήμα αναφορικά με αιτήσεις ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτική και συγκεκριμένα παρατήρησα ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις αίτησης για ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη, ο χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος, όσον αφορά στη σύσταση του προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ήταν διαφορετική.

Εισηγήθηκα όπως, για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης της κρατικής γης, μελετηθεί η τροποποίηση του Κανονισμού 11, των Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμών, του 1989-99, ο οποίος προβλέπει ότι «ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία μπορεί να γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εκτός εάν γίνεται για σκοπούς ευθυγράμμισης και

αναπροσαρμογής συνόρων ενός ή περισσότερων όμορων τεμαχίων γης ή για βελτίωση του οδικού δικτύου», ώστε να καθοριστούν σαφή κριτήρια που να εξειδικεύουν τις «εξαιρετικές περιπτώσεις» αναφορικά με την ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη, κατά τρόπο ανάλογο όπως έγινε με τη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας κατά παρέκκλιση.

Όπως πληροφορήθηκα το Τμήμα, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας νέων Κανονισμών που αφορούν στην διάθεση κρατικής γης, εισηγήθηκε την τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού.

Έργο Συλλογής Επεξεργασίας και Ταξινόμησης Δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Γης. Η καταχώριση των στοιχείων στο Σύστημα άρχισε το 2000 που τέθηκε σε λειτουργία το ΣΠΓ και έκτοτε συνεχίζεται η συλλογή, επεξεργασία και καταχώριση των στοιχείων η οποία όμως φαίνεται να παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση ιδιαίτερα στις Επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου. Αναφέρεται ότι, όπως υπολογίστηκε αρχικά, το κτηματολογικό και το γεωγραφικό μέρος του ΣΠΓ θα ολοκληρώνονταν μέχρι το 2003 και το εκτιμητικό μέρος μέχρι το 2005. Μέχρι τις 31.12.2008, έχουν καταχωριστεί στην κτηματολογική βάση δεδομένων 1.072.435 εγγραφές που αφορούν σε περιοχές (Δήμοι/Κοινότητες) της ελεύθερης Κύπρου από τις συνολικά 1.340.000 εγγραφές/ιδιοκτησίες περίπου που υπολογίζονται ότι θα καταχωριστούν (ποσοστό 80%) και επιπρόσθετα 52.700 ιδιοκτησίες κατεχομένων περιοχών (επαρχίας Λευκωσίας). Αναφορικά με το εκτιμητικό μέρος του Συστήματος Πληροφοριών Γης του Τμήματος το οποίο διεξάγεται για σκοπούς επανεκτίμησης, έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό μόνο 12,5% ενώ για το γεωγραφικό μέρος έχει ολοκληρωθεί η όλη εργασία, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι λόγοι για την καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου της συλλογής δεδομένων, είναι κυρίως το ψηλό ποσοστό λαθών ή παραλείψεων που προκύπτουν κατά τη διαδικασία της συλλογής κτηματολογικών και γεωγραφικών δεδομένων, το καθεστώς απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τα γνωστά προβλήματα που παρουσιάζει, η μειωμένη ανταπόκριση του προσωπικού για υπερωριακή εργασία κατά τα έτη 2001-2008 και η καθυστέρηση στην παραλαβή του απαιτούμενου εξοπλισμού. Ανέφερε επίσης ότι η συλλογή των δεδομένων και των τριών βάσεων (Κτηματολογική, Εκτιμητική και Γεωγραφική) συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς και υπολογίζεται ότι η Κτηματολογική βάση δεδομένων, η οποία επηρεάζει άμεσα τη διεξαγωγή των περισσότερων κτηματικών συναλλαγών, θα ολοκληρωθεί το 2012.

Καθυστερήσεις στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας, τα οποία εκδίδονται από τα Επαρχιακά Δικαστήρια κατόπιν αίτησης του Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων. Ένας από τους παράγοντες που το Τμήμα λαμβάνει υπόψη προτού προβεί στην προώθηση των ενταλμάτων καταναγκαστικής πώλησης, είναι η ύπαρξη εμπράγματων βαρών στα ακίνητα, όπως υποθήκες από Εμπορικές Τράπεζες, που προηγούνται των απαιτήσεων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σε τέτοια περίπτωση το προϊόν της εκποίησης θα κατέληγε ολόκληρο ή μέρος του στις Τράπεζες και όχι στο Δημόσιο.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι περιπτώσεις εκείνες, όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με εμπράγματα δικαιώματα, θα πρέπει να τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα, ενώ θα πρέπει να αξιολογούνται όλες οι υπόλοιπες περιπτώσεις και να προωθούνται ανάλογα, προκειμένου να εισπράττει η Κυβέρνηση το λαβείν της.

Μεταβιβάσεις κτημάτων χωρίς τη σύναψη/παρουσίαση συμφωνητικών εγγράφων. Κατά τη μεταβίβαση κτημάτων στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, κυρίως από μία εταιρεία σε άλλη, σε αρκετές περιπτώσεις δεν παρουσιάζονται έγγραφες συμφωνίες πώλησης, αλλά μόνο αποσπάσματα των πρακτικών συνεδρίας των μετόχων που αναφέρονται στις συμφωνίες πώλησης. Επειδή όμως, με τον τρόπο αυτό, πιθανόν να γίνονται έγγραφες συμφωνίες και να μην παρουσιάζονται, με επακόλουθο να μη χαρτοσημαίνονται, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας, έτσι που σε περιπτώσεις μεταβίβασης κτημάτων πέραν συγκεκριμένης αξίας (π.χ. £100.000) να απαιτείται η σύναψη και παρουσίαση έγγραφης συμφωνίας κατά τη μεταβίβαση. Τούτο θα αποτελούσε δίκαιη μεταχείριση για

όλους, επειδή οι νομοταγείς εταιρείες ή πολίτες παρουσιάζουν και χαρτοσημαίνουν τις έγγραφες συμφωνίες τους.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα προχώρησε σε ετοιμασία νομοσχεδίων για τροποποίηση του περί Μεταβίβασης και Υποθηκεύσεως Νόμου, του περί Συμβάσεων Νόμου και του περί Πώλησης Γης Νόμου, κατά τρόπο που να καθίσταται υποχρεωτική η παρουσίαση συμφωνητικού εγγράφου αγοραπωλησίας στο αρμόδιο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, προτού γίνει αποδεκτή δήλωση μεταβίβασης δυνάμει πώλησης. Επίσης όλες οι συμβάσεις πώλησης να κατατίθενται στο Κτηματολόγιο για σκοπούς ειδικής εκτέλεσης.

Όπως πληροφορήθηκα, εκκρεμεί ο νομοτεχνικός έλεγχος για το νομοσχέδιο που τροποποιεί τον περί Πώλησης Γης Νόμο και σύντομα αναμένεται η προώθηση και των τριών νομοσχεδίων για ψήφιση τους στη Βουλή.

4.44 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως προϋπολογίστηκε ποσό €58.347.902 (€58.376.964 κατά το 2007) που αφορά κυρίως σε Πολεοδομικά Σχέδια Ανάπτυξης. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν €46.903.145 ή ποσοστό 80% (€46.929.421 κατά το 2007 ή ποσοστό 80%). Σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό απόκλισης των πραγματικών δαπανών και αυτών που προϋπολογίστηκαν ήταν σημαντικό, ενώ σε άλλες δεν διενεργήθηκαν καθόλου δαπάνες.

(α) Επιβάρυνση κονδυλίων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως λόγω μη έγκαιρης εξασφάλισης των αναγκαίων δανείων. Τα έργα που υλοποιούνται με χρηματοδότηση από δάνεια που συνάπτουν οι ενδιαφερόμενες Τοπικές Αρχές για τα οποία η Κυβέρνηση καταβάλλει μέρος της δαπάνης, περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του Κράτους με συμβολική πρόνοια €17. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσιάζεται η ανάγκη πληρωμής των εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά ή όταν οι καταθέσεις που έγιναν έχουν ήδη εξαντληθεί. Όπως ανέφερα και στις εκθέσεις μου για τα έτη 2006 και 2007, στις περιπτώσεις αυτές, το Τμήμα ζητά την παραχώρηση συμπληρωματικών πιστώσεων στα αντίστοιχα κονδύλια των έργων και προβαίνει στις πληρωμές με χρέωση των κονδυλίων αυτών, με την προϋπόθεση ότι, όταν η Τοπική Αρχή εμβάσει το αντίστοιχο ποσό, αυτό να κατατεθεί στα Γενικά Έσοδα του Κράτους.

Όπως υπέδειξα και κατά τα έτη 2006 και 2007, η τακτική αυτή είναι αντίθετη με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και περικλείει κινδύνους, αφού οι πληρωμές που γίνονται δεν καταχωρίζονται σε μητρώο για να μπορεί να παρακολουθείται η είσπραξη τους από το λογιστήριο του Τμήματος. Προηγούμενη εισήγησή μου όπως, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστή, προωθηθεί σχετική ρύθμιση για είσπραξή τους μέσω των δανείων των Τοπικών Αρχών, δεν έχει υιοθετηθεί από το Τμήμα. Επισήμανα ότι οι εκκρεμείς συνεισφορές θα πρέπει να καταχωρίζονται στα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος.

(β) Ανέγερση άλλων οικοδομικών έργων (άρθρο 08161) – Μεταφορά πιστώσεων. Η πρόνοια στους ετήσιους Προϋπολογισμούς για το άρθρο αυτό, προορίζεται να καλύψει την προώθηση διαφόρων κυβερνητικών στεγαστικών σχεδίων των εκτοπισθέντων. Διαπιστώθηκε ότι για συνεχόμενα χρόνια, μέρος των πιστώσεων που προϋπολογίζονται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς, δεν δαπανώνται για το σκοπό που εγκρίνονται αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρονται κάθε χρόνο σημαντικά ποσά ως εξοικονομήσεις για να καλύψουν άλλες δαπάνες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι από την πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για το άρθρο 08161, η οποία ανέρχεται σε €23.920.470 (2007: €22.638.969), ποσό €2.000.000 μεταφέρθηκε σε πίστη του άρθρου 08801 για Έργα Υποδομής σε Σχέδια Αυτοστέγασης, ποσό €100.000 (κατά το 2007 ήταν €1.708.601) μεταφέρθηκε σε πίστη του άρθρου 04552 για το Ειδικό Ταμείο Διατήρησης (το οποίο, Ταμείο, σύμφωνα με το Νόμο ίδρυσής του έχει δικό του Προϋπολογισμό) για να παραχωρηθεί ως χορηγία σε ιδιώτες για τη συντήρηση/αποκατάσταση διατηρητέων οικοδομών και ποσό €3.521.163 (2007: €1.345.131) μεταφέρθηκε σε πίστη άλλων άρθρων για κάλυψη των δαπανών πληρωμής

των εργολάβων για έργα τα οποία περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό με συμβολική πρόνοια €17, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η μεταφορά γίνεται πάντοτε μετά από εισήγηση και έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και ότι επισημαίνει το πρόβλημα κάθε χρόνο, κατά τη συζήτηση του Προϋπολογισμού.

Ανέφερα ότι, παρά το γεγονός ότι οι πιο πάνω **μεταφορές** έγιναν μετά από έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, η συστηματική μεταφορά πιστώσεων από το συγκεκριμένο άρθρο θα πρέπει να αποφεύγεται με την κατάρτιση του Προϋπολογισμού πάνω σε πιο ορθολογιστική βάση και σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες.

(γ) Σχέδιο Αναζωογόνησης της Παλιάς Λευκωσίας. Το Σχέδιο, αφορά στην αναζωογόνηση περιοχών της Πράσινης Γραμμής Λευκωσίας, στους Δήμους Λευκωσίας και Αγίου Δομετίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του Αρ. 67.987, ημερ. 26.11.2008 και Αρ. 68.359, ημερ. 05.02.2009, ενέκρινε τη συνέχιση του Σχεδίου για τα έτη 2009 – 2012, με προβλεπόμενη κρατική χορηγία συνολικού ύψους €24,5 εκ. Για παρακολούθηση των χορηγιών που εγκρίνονται από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, τηρούνται στο Τμήμα πρόχειρες καταστάσεις στις οποίες καταχωρίζονται οι δικαιούχοι και οι αντίστοιχες χορηγίες. Όπως υπέδειξα στις ετήσιες Εκθέσεις μου για το 2006 και 2007, λόγω της σημαντικής δαπάνης που απαιτείται καθώς και της μακράς διάρκειας υλοποίησης του Σχεδίου, θα πρέπει να τηρείται στο Τμήμα επίσημο ειδικό μητρώο, στο οποίο να καταχωρίζονται οι δικαιούχοι και οι λεπτομέρειες των εγκρίσεων, καθώς και οι λεπτομέρειες των πληρωμών στους δικαιούχους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι έχει ήδη αρχίσει η ετοιμασία επίσημου μητρώου, το οποίο θα είναι έτοιμο μέχρι το τέλος του 2009.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο του Γενικού Λογαριασμού Καταθέσεων στις 31.12.2008, ανέρχεται σε €4.848.352 (€5.537.642 κατά το 2007) και το σύνολο του λογαριασμού Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων σε €19.886.197 (€12.446.343 κατά το 2007). Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Δήμων ή Συμβουλίων Βελτιώσεως για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων, που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Όπως υπέδειξα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Ο λογαριασμός Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων περιλαμβάνει ποσό ύψους €4.092.363 (€4.453.760 κατά το 2007), το οποίο αφορά λογαριασμούς με χρεωστικά υπόλοιπα, τα περισσότερα από τα οποία εκκρεμούν πριν από το 1998, χωρίς να φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν μέχρι τώρα ενώ δεν φαίνεται να γίνονται αποτελεσματικές προσπάθειες είσπραξής τους. Για ορισμένες περιπτώσεις τα χρεωστικά υπόλοιπα αφορούν στην πληρωμή εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά. Όπως υπέδειξα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες, ώστε τα οφειλόμενα ποσά να κατατεθούν στο Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το θέμα των οφειλόμενων ποσών από διάφορες Τοπικές Αρχές, θα τεθεί ενώπιον των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών για λήψη σχετικών αποφάσεων.

Υπερωρίες. Οι δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για το έτος 2008 ανήλθαν σε €467.137, σε σύγκριση με €582.832 το 2007. Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία εξασφάλισης των αναγκαίων πιστώσεων και κατ' επέκταση η πληρωμή των υπερωριών ενώ η υπερωριακή εργασία να εκτελείται χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια για έγκαιρη αποστολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών.

Διαδικασία παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης πολεοδομικών αδειών.

(α) Γενικά. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση της εξέτασης των αιτήσεων, σε αντίθεση με τις διατάξεις του Κανονισμού 5(2) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών του 1990 της Κ.Δ.Π. αρ.55/ 90 που προνοεί ότι, η Πολεοδομική Αρχή πρέπει να δίδει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή για την απόφαση της σε 3 μήνες, διαφορετικά να ζητείται η γραπτή συναίνεση του αιτητή. Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα σε πάρα πολλές περιπτώσεις παραλείπει να ζητήσει τη συναίνεση που προνοείται στη νομοθεσία.

(β) Εκκρεμείς πολεοδομικές αιτήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία της Ετήσιας Έκθεσης του Τμήματος στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν συνολικά 6.207 αιτήσεις, από τις οποίες οι 3.338 αφορούσαν στο έτος 2008, οι 1.518 στο έτος 2007, οι 541 στο έτος 2006, οι 783 στα έτη 2000-2005 και οι 27 στα έτη 1992-1999.

Όπως αναφέρεται σε σχετική πρόταση του Τμήματος για έγκριση υπερωριακής απασχόλησης, το σύνολο των καθυστερήσεων που προκύπτουν στις διαδικασίες αδειοδότησης δημιουργεί σοβαρές συνέπειες στην οικονομία του τόπου και στερεί το δημόσιο από πόρους και εισπράξεις σημαντικού μεγέθους, που σύμφωνα με το σημείωμα του Διευθυντή του Τμήματος με αρ. 220/05 προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αντιστοιχούσε το 2005 σε απώλεια εσόδων ύψους £93 εκ. (€158,9 εκ.) και συνακόλουθα επιφέρει μείωση των εσόδων και άλλων Οργανισμών Δημόσιου Δικαίου σχετικά με φορολογίες, όπως φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας και τέλη αποχετεύσεως.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων στερεί από τους αιτητές το δικαίωμα ανάπτυξης της ιδιοκτησίας τους στην περίοδο που επέλεξαν, τους επιβαρύνει με επιπρόσθετο οικοδομικό κόστος εξαιτίας της συνεχούς αύξησής του, ενώ δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο εξωγενών παρεμβάσεων για προώθηση συγκεκριμένων αιτήσεων.

Το πρόβλημα της ύπαρξης πολλών εκκρεμών πολεοδομικών αδειών υπήρχε από παλιά, ωστόσο το 2004 έγινε εντονότερο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, προς απάμβλυνση του προβλήματος των καθυστερήσεων ενέκρινε, τον Ιούλιο 2005, διάφορα μέτρα όπως το θεσμό της υπερωριακής απασχόλησης, ο οποίος συνεχίζεται μέχρι σήμερα, και την πρόσληψη επιπρόσθετου τεχνικού προσωπικού, με στόχο τη μείωση των εκκρεμών αιτήσεων πολεοδομικών αδειών στις 4.500 – 5.000 μέχρι την 31.12.2008.

Κατά τα έτη 2003 έως 2008 δαπανήθηκαν τα ακόλουθα ποσά για υπερωριακή απασχόληση για εξέταση πολεοδομικών αιτήσεων:

Έτος	Ποσό
	€
2003	79.202
2004	92.264
2005	133.749
	305.215
2006	242.789
2007	422.192
2008	400.558
Σύνολο ετών 2006-2008	1.065.539

Σε ότι αφορά στο τεχνικό προσωπικό, το 2006 προσλήφθηκαν, για σκοπούς επίσπευσης της έκδοσης πολεοδομικών αδειών, 20 επιπρόσθετοι τεχνικοί, οι πλείστοι από τους οποίους συνεχίζουν να

απασχολούνται μέχρι σήμερα. Κατά τα έτη 2006-2008 απασχολήθηκαν σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Τμήματος, επιπρόσθετοι κατά μέσο όρο ετησίως, περίπου 30 τεχνικοί (2003-2005 : 84, 2006-2008 : 114).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά, από στοιχεία των Ετήσιων Εκθέσεων του Τμήματος, η κατάσταση σε ότι αφορά στις αιτήσεις πολεοδομικών αδειών και στη διεκπεραίωσή τους για τα έτη 2003 – 2008.

Έτος	Αριθμός αιτήσεων που υποβλήθηκαν	Αριθμός αιτήσεων που διεκπεραιώθηκαν	Εκκρεμείς αιτήσεις
2003	11.667	10.075	5.064
2004	12.800	10.100	8.100
2005	11.785	10.900	9.150
2006	11.918	11.434	10.634
2007	12.725	14.386	8.289
2008	9.748	11.740	6.207

Όπως πληροφορήθηκα, η μη συμφιλίωση των αριθμών στον πιο πάνω πίνακα οφείλεται στο γεγονός ότι παρουσιάζονται κάποιες αδυναμίες στο λογισμικό σύστημα κατά τον υπολογισμό των αιτήσεων που διεκπεραιώνονται. Οι διαφορές ωστόσο δεν θεωρούνται τόσο σημαντικές για εξαγωγή συμπερασμάτων από τον πίνακα.

Σχετικά με τον πιο πάνω πίνακα, αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Το σύνολο των αιτήσεων που διεκπεραιώθηκαν για την τριετία 2003-2005 ήταν 31.075, ενώ για τα επόμενα τρία έτη 2006-2008 ήταν 37.560, δηλαδή 6.485 περισσότερες.
- (ii) Λόγω της αύξησης του αριθμού του απασχολούμενου τεχνικού προσωπικού τα έτη 2006-2008 και θεωρώντας ότι ο βαθμός δυσκολίας των αιτήσεων κατανέμεται ομοιόμορφα μεταξύ των 2 τριετιών, θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα (χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι εργάστηκαν υπερωριακά) ότι οι διεκπεραιωθείσες αιτήσεις θα έπρεπε, με βάση την παραγωγικότητα των ετών 2003-2005, να ανέρχονταν περίπου στις 42.000, δηλαδή θα έπρεπε να διεκπεραιώνονταν περίπου γύρω στις 4.500 επιπρόσθετες αιτήσεις, πέραν των όσων έχουν διεκπεραιωθεί.

Ακόμη και εάν ληφθεί υπόψη ότι απαιτήθηκε κάποιος χρόνος για την εκπαίδευση και εποπτεία του νέου προσωπικού και ότι η πρόσληψη τους έγινε σταδιακά εντός του πρώτου εξαμήνου του 2006, αυτό φαίνεται από τα δεδομένα του 2006, κατά το οποίο οι αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν δεν αυξήθηκαν σημαντικά, παρά την απασχόληση 20 επιπρόσθετων τεχνικών – θα εξακολουθούσε να έπρεπε να διεκπεραιώνονταν αρκετά περισσότερες πολεοδομικές άδειες. Πόσο μάλλον εάν ληφθεί υπόψη ότι τόσο το επιπρόσθετο προσωπικό όσο και το υφιστάμενο που απασχολήθηκαν με την έκδοση πολεοδομικών αδειών, εργάστηκαν και υπερωριακά, με κόστος για τα τρία έτη περίπου €1 εκ, σε σύγκριση με κόστος περίπου €305.000 την τριετία 2003-2005.

- (iii) Ο αριθμός των πολεοδομικών αιτήσεων κατά τα έτη 2006-2008 έχει μειωθεί κατά 1.861, σε σύγκριση με τον αριθμό των αιτήσεων των προηγούμενων τριών ετών 2003-2005 (2006-2008: 34.391, 2003-2005: 36.252).

Συμπερασματικά αναφέρθηκε ότι, λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά το 2005 απασχολήθηκε επιπρόσθετο προσωπικό, ότι το προσωπικό εργάστηκε και υπερωριακά και ότι οι υποβληθείσες αιτήσεις τα έτη 2006-2008 ήταν λιγότερες κατά 1.861, σε σύγκριση με τον αριθμό των αιτήσεων των προηγούμενων τριών ετών 2003-2005, ο αναμενόμενος στόχος μείωσης των εκκρεμών αιτήσεων στις 4.500-5.000 μέχρι το τέλος του 2008, όχι μόνο θα έπρεπε να είχε επιτευχθεί αλλά θα έπρεπε να ήταν σε χαμηλότερο επίπεδο.

Ο στόχος αυτός αναμένεται, σύμφωνα με το Τμήμα, να επιτευχθεί μέχρι το τέλος του 2009.

Με βάση τα πιο πάνω, ανέφερα ότι ενδείκνυται να μελετηθεί εκ νέου η αποδοτικότητα του θεσμού της υπερωριακής απασχόλησης και, σε περίπτωση που αποφασιστεί η συνέχισή της, να ληφθούν μέτρα τα οποία να διασφαλίζουν την παραγωγικότητα του προσωπικού τόσο κατά τις εργάσιμες ώρες, όσο και υπερωριακά.

(γ) Εκκρεμείς αιτήσεις στο Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήχθη στα Επαρχιακά Γραφεία Λευκωσίας και Λεμεσού, διαφάνηκε ότι πολλές αιτήσεις εκκρεμούν για λήψη απόφασης στο Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων. Υπάρχουν αιτήσεις για παρέκκλιση που υποβλήθηκαν πριν αρκετά χρόνια, για τις οποίες θα πρέπει να ζητηθεί η επίσπευση λήψης απόφασης.

Εισηγήθηκα όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί κατά πόσο ενδείκνυται να προωθηθεί σχετική ρύθμιση για καθορισμό συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων για την εξέταση των αιτήσεων για παρέκκλιση.

(δ) Ιεραρχικές προσφυγές. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, υπάρχει δυνατότητα υποβολής ιεραρχικής προσφυγής κατά των πολεοδομικών αποφάσεων, μέσα σε περίοδο 30 ημερών (Κ.Δ.Π. 55/90, άρθρο 7), ώστε να διασφαλίζεται το δικαίωμα του πολίτη για επανεξέταση της αίτησής του ή της ειδοποίησης επιβολής που του επιδόθηκε, από όργανο διαφορετικό από εκείνο που πήρε την αρχική απόφαση.

Σημειώνεται ότι στις 31.12.2008, εκκρεμούσε η ετοιμασία έκθεσης για 292 ιεραρχικές προσφυγές προς διαβίβαση στην εξ Υπουργών Επιτροπή για λήψη απόφασης. Σε αρκετές περιπτώσεις η διεκπεραίωση των εκθέσεων αυτών από το Τμήμα, γίνεται με σημαντική καθυστέρηση.

Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί κατά πόσο ενδείκνυται νομοθετική ρύθμιση για καθορισμό της επιτρεπόμενης χρονικής περιόδου για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης κάθε ιεραρχικής προσφυγής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το Τμήμα εν μέσω πολλών δυσκολιών και απρόβλεπτων νέων δεδομένων κατάφερε στην τριετία 2006-2009, να επιτύχει ουσιαστικά την εξάλειψη περίπου 7.000 εκκρεμουσών αιτήσεων και ότι το Τμήμα θεωρεί ότι οι υπερωρίες δεν είναι επιθυμητή διαδικασία και θα πρέπει να μειωθούν ή απαλειφθούν παρόλο που σε ορισμένες έκτακτες περιπτώσεις είναι αναπόφευκτη διαδικασία. Κατόπιν εισήγησης του Τμήματος άρχισε η εφαρμογή του θεσμού της διεκπεραίωσης υπερωριακής απασχόλησης με το «κομμάτι», για τον καλύτερο έλεγχό της.

(ε) Δέσμευση τεμαχίων γης για σκοπούς κοινής ωφελείας. Παρατηρήθηκε ότι, παρά τις αποφάσεις του Δικαστηρίου, με τις οποίες έχει αποσαφηνιστεί το δικαίωμα των ιδιοκτητών τεμαχίων στην ανάπτυξη τους, έστω και αν έχουν δεσμευτεί στα Τοπικά Σχέδια για αξιοποίηση στο μέλλον από την Κυβέρνηση για έργα κοινής ωφελείας, επειδή οι συνταγματικές διατάξεις υπερισχύουν ασφαλώς των διοικητικών πράξεων, όπως τα Τοπικά Σχέδια, και ότι πρέπει να αποφεύγονται συνταγματικές παραβιάσεις του δικαιώματος στην ιδιοκτησία, παρατηρείται απροθυμία των Πολεοδομικών Αρχών να αντιμετωπίσουν νομότυπα σχετικές αιτήσεις και εξαρτούν τη λήψη των αποφάσεων τους από τις απόψεις/θέσεις εμπλεκόμενων Υπουργείων και της Ad Hoc Επιτροπής, η οποία συστάθηκε για να επιλαμβάνεται τέτοιων περιπτώσεων.

Ως αποτέλεσμα, αιτήσεις παραμένουν σε εκκρεμότητα για μεγάλο χρονικό διάστημα και οι αιτητές στερούνται του δικαιώματος ανάπτυξης της ιδιοκτησίας τους, δικαίωμα που κατοχυρώνεται από το άρθρο 23 του Συντάγματος, καθώς και έγκαιρης απόφασης, το οποίο κατοχυρώνεται στους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 55/90.

Παρατήρησα ότι, παρόλο που πραγματοποιούνται διάφορες συσκέψεις των εμπλεκόμενων Τμημάτων και εντοπίζονται τα διάφορα προβλήματα αναφορικά με την έκδοση των πολεοδομικών αδειών, όταν αφορούν δεσμευμένα τεμάχια, δεν λαμβάνονται αποφάσεις έτσι ώστε ο χειρισμός όλων των υποθέσεων να γίνεται νομότυπα και με τον πλέον οικονομικά συμφέροντα για το Κράτος τρόπο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με πληροφόρησε ότι έχουν ήδη γίνει διάφορες ενέργειες σε θέματα σχολικών χώρων, ώστε να υπάρχει δυνατότητα άμεσης αποδέσμευσης της ιδιοκτησίας από σχετική πρόνοια του Σχεδίου Ανάπτυξης, σε

περίπτωση που ο σχολικός χώρος αποφασιστεί ότι δεν χρειάζεται και υπέδειξε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού την άμεση ενεργοποίηση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης σε περίπτωση απόφασης για οριστική δέσμευση σχολικού χώρου.

Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.

(α) Διαχείριση Συμβάσεων Πολεοδομικών Έργων. Λόγω των συνεχιζόμενων προβλημάτων που παρατηρήθηκαν στη διαχείριση συμβάσεων από το Τμήμα, τον Αύγουστο 2008 υπέβαλα γραπτώς τις θέσεις της Υπηρεσίας μου αναφορικά με τις υποχρεώσεις των μερών που εμπλέκονται στη διαχείριση συμβάσεων Πολεοδομικών Έργων. Υπέδειξα ότι ο Εργοδότης αναθέτει και υπογράφει τις συμβάσεις και διορίζει Συντονιστή Έργου (Σ.Ε.), Διαχειριστική Επιτροπή Έργου (Δ.Ε.Ε.) και Επιθεωρητή Εργοταξίου (Ε.Ε.) και τόνισα ότι εκεί που το Τμήμα εξετάζει την ανάθεση της διαχείρισης των συμβάσεων με τους συμβούλους και τους κατασκευαστές σε Τοπική Αρχή (ως Αναθέτουσα Αρχή), θα πρέπει να εξετάζει κατάλληλα και να ικανοποιείται πλήρως ότι αυτή έχει την πιο πάνω δυνατότητα, και αφού λάβει γραπτές δεσμεύσεις να παραχωρεί την ευθύνη της διαχείρισης του Έργου σε αυτή.

Σε σχέση με την ορθότητα των πιστοποιητικών πληρωμής παρατήρησα ότι η ευθύνη βαρύνει τους συμβούλους ενώ ο Σ.Ε. έχει ευθύνη άσκησης γενικού ελέγχου των πιστοποιητικών αναφορικά με το είδος των εργασιών και τις τιμές με τις οποίες πληρώνονται οι εργασίες. Παρατήρησα επίσης ότι σε περίπτωση που τέτοιες εργασίες δεν έχουν εγκριθεί, δεν πρέπει να καθυστερεί την έγκριση του πιστοποιητικού, αφού ο Εργολάβος συμβατικά δικαιούται να πληρωθεί τις εργασίες που εκτέλεσε με οδηγίες του Αρχιτέκτονα, εάν όμως το Τμήμα διαπιστώνει παράβαση νενομισμένων διαδικασιών ή συμβατικών υποχρεώσεων από τα μέρη που διαχειρίζονται τη σύμβαση, θα πρέπει να απαιτεί τη λήψη μέτρων εναντίον του παραβάτη και ενημερώνει το Υπουργείο Οικονομικών.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι ήδη το Τμήμα έλαβε σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή.

(β) Πεζογέφυρες (2) και πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούνιο 2004 έναντι ποσού £318.697. Το Νοέμβριο 2005 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών έγιναν πολλές αλλαγές και επιπρόσθετες εργασίες, με αποτέλεσμα την υποβολή από τον Εργολάβο αίτησης για αποζημίωση ύψους περίπου £132.000. Ένα μεγάλο μέρος των απαιτήσεων πηγάζει από τις αλλαγές που αποφασίστηκαν για τη θεμελίωση των δύο πεζογεφυρών, επειδή η εδαφολογική μελέτη έγινε, σε αντίθεση με την ενδεδειγμένη πρακτική, μετά την έναρξη των εργασιών από τον Εργολάβο. Τόνισα ότι παρουσιάζονται συχνά προβλήματα διαχείρισης σε πολεοδομικά έργα του Τμήματος, χωρίς να λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα, και εισηγήθηκα τη διερεύνηση του θέματος, με σκοπό τη συμμόρφωση με τις νενομισμένες και ορθές διαδικασίες διαχείρισης των κατασκευαστικών συμβολαίων.

Με βάση τον προκαταρκτικό τελικό λογαριασμό που υπέβαλε ο Εργολάβος το Μάιο 2006, διαπιστώνεται ότι απαιτεί ένα ποσό περίπου της τάξης των £200.000 για τις αλλαγές και ποσό περίπου £120.000 για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στο έργο και για άλλες απαιτήσεις του. Οι απαιτήσεις του Εργολάβου εξετάστηκαν από το Τμήμα και στάληκαν το Δεκέμβριο 2006 στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.). Η Επιτροπή αποφάσισε όπως αναβάλει τη συζήτηση του θέματος ώστε να ετοιμαστεί ολοκληρωμένη έκθεση από το Τμήμα με όλα τα εκκρεμή θέματα του έργου. Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή διαφάνηκαν ευθύνες του Σύμβουλου Μελετητή για ελλιπή μελέτη και του Δήμου Λακατάμιας ο οποίος όρισε τον Μελετητή και σε συνεργασία μαζί του έγινε αποδεκτή η έναρξη εργασιών χωρίς τη διεξαγωγή εδαφολογικής μελέτης, η οποία έγινε εκ των υστέρων.

Το Τμήμα καθυστέρησε να συμμορφωθεί με την πιο πάνω απόφαση της Κ.Ε.Α.Α., θεωρώντας ότι αυτή οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη αξιολόγηση από τον Σύμβουλο Επιμετρητή των επιπρόσθετων εργασιών του τελικού λογαριασμού, ο οποίος τελικά τον υπέβαλε στο Τμήμα το Σεπτέμβριο 2007.

Το Μάρτιο 2009 η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων απέστειλε στην Κ.Ε.Α.Α. σημείωμα για έγκριση επιπλέον εργασιών ύψους €212.669, πέραν του ποσού €54.207 που ενέκρινε η ίδια. Η Κ.Ε.Α.Α.

αποφάσισε τον Απρίλιο 2009 όπως εγκρίνει την πληρωμή ποσοστού 90% του πιο πάνω ποσού και την καταβολή του υπόλοιπου 10% μετά τον έλεγχο του τελικού λογαριασμού του έργου από την Υπηρεσία μου.

(γ) Ανάπλαση πλατειών και δρόμων στο κέντρο της Μέσα Γειτονιάς. Το Νοέμβριο 2005 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε αρκετή καθυστέρηση λόγω αλλαγών και επιπρόσθετων εργασιών που προέκυψαν κατά την εκτέλεση του έργου, απρόβλεπτων δυσκολιών στις εκσκαφές λόγω ανεύρεσης υπόγειων υπηρεσιών, και σε εργασίες των δικτύων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας που έγιναν εκτός των ορίων του εργοταξίου. Ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε έγκαιρα πολλές από τις απαιτήσεις του, η αξιολόγηση της καθυστέρησης έγινε από τους Σύμβουλους Μελετητές καθυστερημένα. Το Τμήμα δεν μερίμνησε για την έγκαιρη έγκριση της, σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος επικάλυψης της καθυστέρησης του Εργολάβου από άλλες καθυστερήσεις, για τις οποίες ευθύνεται η κυβερνητική πλευρά, και η συνεπακόλουθη πιθανότητα καταβολής σ' αυτόν αποζημιώσεων. Ο Εργολάβος υπέβαλε αίτηση για αποζημίωση ύψους περίπου £84.000, λόγω των καθυστερήσεων στο έργο, ενώ η Συντονίστρια του έργου εισηγήθηκε προς την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.), την πληρωμή ποσού £46.829 για τις καθυστερήσεις αυτές.

Επιπρόσθετα, παρατήρησα ότι το Τμήμα ενημέρωσε καθυστερημένα το Δήμο Μέσα Γειτονιάς για την αναγκαιότητα σύναψης συμπληρωματικού δανείου για το έργο, ύψους £550.000, λόγω εξάντλησης του αρχικού δανείου των £890.000, και πιθανόν να κληθεί το Δημόσιο να καταβάλει τόκους στον Εργολάβο για την καθυστέρηση στην εξόφληση υποβληθέντων τιμολογίων του, συνολικού ποσού £254.000 περίπου.

Τον Απρίλιο 2006 ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι για το θέμα της καθυστέρησης που παρουσιάστηκε στο έργο και τις συνεπακόλουθες χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις του Εργολάβου, ετοιμάστηκε έκθεση για εξέταση, σύμφωνα με τη νομοθεσία. Για το θέμα της μη ενημέρωσης του Δήμου Μέσα Γειτονιάς για την αναγκαιότητα σύναψης συμπληρωματικού δανείου, ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη πως ο Δήμος Μέσα Γειτονιάς τηρείτο ενήμερος για το υπόλοιπο του δανείου του μέσω επιστολών από το Γενικό Λογιστή και το Τμήμα.

Η τελική παραλαβή του έργου έγινε στις 3.8.2006 και η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε τον Οκτώβριο 2006 την έγκριση παράτασης χρόνου 93 εργάσιμων ημερών με αποζημίωση £46.829.

(δ) Επιδιόρθωση κτιρίων Κυβερνητικού Οικισμού Άγιοι Ανάργυροι Ι, Φάση Β', Συγκρότημα Σ2, στη Λάρνακα. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιανουάριο 2006 έναντι ποσού £1.044.247, με λήξη τον Ιούλιο 2007. Το Μάρτιο 2007 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 3 μηνών, η οποία οφειλόταν κυρίως στη μη έγκαιρη παραχώρηση των οικιών από το Τμήμα στον Εργολάβο, λόγω της άρνησης ορισμένων ενοίκων να τις εγκαταλείψουν προσωρινά για να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες επιδιόρθωσης. Διαπιστώθηκε ότι το πρόβλημα αυτό προέκυψε παρόλο που ο Επιβλέπων Μηχανικός του Τμήματος ενημέρωσε έγκαιρα τον αρμόδιο προϊστάμενο του Τμήματος για τις ημερομηνίες εκτέλεσης των εργασιών των έξι ομάδων κατοικιών του συμβολαίου, ζητώντας όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τη μετακίνηση των αδειούχων ενοίκων των οικιών. Λόγω του προβλήματος αυτού, ο Εργολάβος υπέβαλε χρονική και οικονομική απαίτηση ύψους £66.690 για τις τρεις πρώτες ομάδες κατοικιών, ενώ αναμενόταν να πράξει το ίδιο και για τις άλλες τρεις ομάδες αν προέκυπτε το ίδιο θέμα. Στην πιο πάνω επιστολή μου, παρατήρησα ότι, παρόλο που ο Επιβλέπων Μηχανικός του Τμήματος απέστειλε αμέσως επιστολή στον Εργολάβο ενημερώνοντάς τον ότι τα αιτήματά του εξετάζονται από το Τμήμα, μέχρι τον Ιούνιο 2008 δεν έγινε οποιαδήποτε αξιολόγηση της καθυστέρησης από τον Αρχιτέκτονα του έργου. Τέλος τόνισα ότι η Υπηρεσία μου επανειλημμένα έχει διαπιστώσει τη μη έγκαιρη αξιολόγηση και έγκριση δικαιολογημένης καθυστέρησης στους Εργολάβους, γεγονός που δημιουργεί κίνδυνο καταβολής αυξημένων αποζημιώσεων σε αυτούς, ως επακόλουθο της επικάλυψης της καθυστέρησης που οφείλεται σε υπαιτιότητα των Εργολάβων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ότι η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε στις 31.7.2009, 40 ημέρες παράταση χρόνου με αποζημίωση ύψους €10.198 και στις 23.10.2009, ενέκρινε επιπλέον εργασίες ύψους €23.129.

(ε) Αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Άγιοι Ανάργυροι Ι, Φάση Α΄, Συγκροτήματα Σ1 και Σ2.

Με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 12.11.2008, παρατήρησα ότι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 3 μηνών, που οφείλεται στον Εργοδότη, στον Εργολάβο και στο βροχερό καιρό. Η καθυστέρηση που οφείλεται στον Εργοδότη, δηλαδή το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, προέκυψε από αύξηση του βάθους της θεμελίωσης των κτιρίων λόγω του υπεδάφους πράγμα που θα έπρεπε να εντοπιστεί και προβλεφθεί στο στάδιο της μελέτης. Παρατήρησα ότι, ενώ η αλλαγή αυτή έγινε από την αρχή του έργου, η αξιολόγηση της απαίτησης του Εργολάβου για παράταση και αποζημίωση, έγινε από τη Συντονίστρια της σύμβασης καθυστερημένα με τη συμβατική λήξη του έργου κατά παράβαση των νενομισμένων διαδικασιών. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε στις 22.12.2008 ότι, το αίτημα του Εργολάβου για παράταση χρόνου εξετάστηκε από το Τμήμα με καθυστέρηση και σύμφωνα με την απόφαση της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων ο Εργολάβος ενημερώθηκε ότι εγκρίνεται παράταση χρόνου 44 εργάσιμων ημερών με αποζημίωση £15.364 και 19 εργάσιμων ημερών χωρίς αποζημίωση.

(στ) Αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό, Φάση Α΄, Συγκροτήματα Σ2 και Σ3.

Η κατασκευή του έργου άρχισε το Δεκέμβριο 2005 έναντι ποσού £1.015.287, με λήξη τον Ιούνιο 2007. Τον Απρίλιο 2007 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 4 μηνών, η οποία οφειλόταν στον Εργολάβο και τον Εργοδότη. Η καθυστέρηση από τον Εργοδότη προέκυψε από τροποποίηση της θεμελίωσης λόγω ακατάλληλου υπεδάφους, με αποτέλεσμα την αύξηση του όγκου εργασίας της γενικής εκσκαφής, γενικής επιχωμάτωσης και τοίχων αντιστήριξης, ενώ επιπρόσθετα έγινε αλλαγή του υλικού επιχωμάτωσης.

Παρατήρησα ότι παρόλο που οι εργασίες αυτές εκτελέστηκαν από τον Εργολάβο στα αρχικά στάδια του συμβολαίου, ακόμη δεν προωθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία για έγκρισή τους ούτε και τηρήθηκαν οι διαδικασίες, όπως καθορίζονται στη σχετική Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή, και την σχετική Εγκύκλιο του Διευθυντή του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι σε σχέση με τα πιο πάνω θέματα και το φόρτο εργασίας που επωμίστηκε το Τμήμα, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων που παρουσιάζονται στα συμβόλαια του Τμήματος, καθώς επίσης και για την έγκαιρη λήψη εγκρίσεων σε περιπτώσεις αλλαγών και τροποποιήσεων.

Το Φεβρουάριο 2008 – μετά τη συμπλήρωση του έργου – η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, ενέκρινε παράταση χρόνου 73 εργάσιμων ημερών και 12 ημερολογιακών για το Συγκρότημα Σ3, και 30 εργάσιμων ημερών και 12 ημερολογιακών για το Συγκρότημα Σ2. Η συνολική αποζημίωση για μέρος της παράτασης αυτής, ανήλθε στα €19.549. Επιπλέον, το Μάρτιο 2008 υποβλήθηκε έκθεση από το Τμήμα στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), όπου γίνεται εισήγηση για έγκριση ποσού €108.802 για επιπλέον εργασίες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου. Το Φεβρουάριο 2009 η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε τα πιο πάνω.

(ζ) Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό. Με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 19.12.2008, παρατήρησα ότι το έργο παρουσιάζει πολύ μεγάλη καθυστέρηση, που ανέρχεται στους 9,5 μήνες και οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο. Το Τμήμα προχώρησε με την αποκοπή ποινικής ρήτρας, η οποία μέχρι τις 30.9.2008 ανήλθε στα €160.892.

Παρατήρησα επίσης ότι το Τμήμα θα πρέπει να ενημερώσει την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) για τον τρόπο χειρισμού της πιο πάνω αδικαιολόγητης καθυστέρησης, αφού ο Εργολάβος γνωστοποίησε γραπτώς στον Αρχιτέκτονα ότι επιφυλάσσει το δικαίωμά του για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις τόσο για την καθυστέρηση όσο και για τις αλλαγές/επιπλέον εργασίες. Μέχρι τις 13.11.2008, για τις εργασίες αυτές εγκρίθηκε συνολικό ποσό €47.712, όπως επίσης και η αφαίρεση τμήματος του νέου κυκλικού κόμβου του έργου, ύψους €17.359. Αυτό κατέστη αναγκαίο λόγω λανθασμένου αρχικού σχεδιασμού με αποτέλεσμα να επιβάλλεται επανασχεδιασμός, ο οποίος θα επιβαρύνει οικονομικά το έργο και το Δημόσιο.

Πέραν των πιο πάνω, εκκρεμεί η έγκριση πληθώρας άλλων επιπλέον εργασιών ύψους €543.420, για εργασίες που ήδη εκτελέστηκαν κατά ένα μεγάλο μέρος, ποσό το οποίο αναμένεται να αυξηθεί. Οι πιο πάνω επιπλέον εργασίες αποφασίστηκαν λόγω ασυμφωνίας σχεδίων – δελτίου ποσοτήτων – προδιαγραφών του συμβολαίου, ελλείψεων της μελέτης που έγινε από Σύμβουλους Μελετητές, αλλαγών που αποφασίστηκαν από το Δήμο Αγίου Αθανασίου για θέματα ασφάλειας (που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη στη μελέτη) και παραλείψεων από τον Σύμβουλο Επιμετρητή Ποσοτήτων.

Τέλος διαπιστώθηκε πρόβλημα στην επαγγελματική σχέση μεταξύ των Συμβούλων Μελετητών και του Εργοδότη τους (Δήμος Αγίου Αθανασίου), δημιουργώντας έτσι προβλήματα στην όλη διαχείριση του έργου. Παρατήρησα ότι οι αδυναμίες αυτές οφείλονται κυρίως στο ότι Εργοδότης στη σύμβαση με τους Μελετητές είναι ο Δήμος Αγίου Αθανασίου, ενώ Εργοδότης στη σύμβαση με τον Εργολάβο είναι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική ο Εργοδότης ενδείκνυται να είναι ο ίδιος και στις δύο συμβάσεις ώστε να καθίσταται αποτελεσματική η διαχείριση της σύμβασης με τον Εργολάβο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τον Απρίλιο 2009 ότι η μεγάλη καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο, ο οποίος προειδοποιήθηκε επανειλημμένα από την ομάδα επίβλεψης ακόμα και με κατάσχεση του έργου. Λόγω του χρόνου που απαιτείται για τη νέα διαδικασία προσφορών και ανάθεσης σε νέο Εργολάβο, το Τμήμα αποφάσισε τη μη κατάσχεσή του. Για το θέμα της καθυστέρησης σε σχέση με αλλαγές/επιπλέον εργασίες, εξετάζεται από τους Μελετητές η απαίτηση του Εργολάβου για παράταση χρόνου και μόλις ολοκληρωθεί το Τμήμα θα το προωθήσει στις αρμόδιες Επιτροπές. Όσον αφορά τον κυκλικό κόμβο, με ενημέρωσε ότι η εφαρμογή της αρχικής μελέτης προκαλούσε έντονες κλίσεις του οδοστρώματος με κίνδυνο στη διακίνηση των οχημάτων, και ότι με τον επανασχεδιασμό του το Τμήμα θα αποδεσμεύσει τον Εργολάβο από τη συμβατική υποχρέωσή του για ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής του κόμβου. Πέραν των πιο πάνω με πληροφόρησε ότι λόγω προβλημάτων που αντιμετωπίζει το Τμήμα με την μη έγκαιρη υποβολή στοιχείων από τον Εργολάβο για τις επιπλέον εργασίες και την έλλειψη σωστής συνεργασίας εκ μέρους των Μελετητών και του Επιμετρητή Ποσοτήτων του έργου, το θέμα των επιπλέον εργασιών ανατέθηκε από το Τμήμα στην επιθεωρήτρια του εργοταξίου. Όσον αφορά τα λάθη της μελέτης, το Τμήμα θα εξετάσει τις όποιες ζημιές τυχόν υπέστη, μετά την αποπεράτωση του έργου. Τέλος με πληροφόρησε ότι σε νέα έργα το Τμήμα προτίθεται να είναι Εργοδότης τόσο του Εργολάβου όσο και των Συμβούλων Μελετητών.

(η) Κατασκευή κεντρικού αποχετευτικού συστήματος και σύνδεση των κατοικιών στον Οικισμό Μακάριος ΙΙΙ στη Λεμεσό. Το έργο εκτελέστηκε έναντι ποσού συμβολαίου £221.742 με ημερομηνίες έναρξης και λήξης 13.10.2003 και 13.4.2004 αντίστοιχα. Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 12.1.2009, παρατήρησα ότι, μετά από προφορική καταγγελία και επιτόπιο έλεγχο από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι λόγω κακοτεχνιών, σε αρκετές περιπτώσεις οι αγωγοί και τα φρεάτια του αποχετευτικού συστήματος που κατασκευάστηκαν στον εν λόγω Οικισμό, δεν λειτουργούν σωστά για την απορροή των λυμάτων. Συγκεκριμένα επισημάνθηκε ότι σε ορισμένα φρεάτια δεν φαίνεται να έγινε σωστή διαμόρφωση του πυθμένα με τον αγωγό εξόδου τοποθετημένο ψηλότερα από τον πυθμένα. Επιπλέον, λόγω μη ικανοποιητικής κλίσης ορισμένων αγωγών σύνδεσης με το αποχετευτικό σύστημα ή/και κακή διαμόρφωση του πυθμένα δεν υπάρχει ικανοποιητική ροή των υδρολυμάτων με αποτέλεσμα να προκαλούνται συχνές αποφράξεις του συστήματος και ανάλογες επισκέψεις του ιδιόκτητου οχήματος του Τμήματος για καθαρισμό. Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε ορισμένες περιπτώσεις κατοικιών ο Εργολάβος είτε δεν εκτέλεσε καθόλου κάποιες εργασίες είτε δεν τις εκτέλεσε ορθά σύμφωνα με την υποχρέωσή του, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ανθυγιεινών συνθηκών στην περιοχή. Με βάση όλα τα πιο πάνω παρατήρησα ότι το Δημόσιο πλήρωσε για ένα σύστημα αποχέτευσης που παρουσιάζει προβλήματα και δεν λειτουργεί ικανοποιητικά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε στις 21.4.2009 ότι σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσιάζονται προβλήματα στη σωστή λειτουργία του αποχετευτικού συστήματος του Οικισμού, που οφείλονται τόσο στη μη σωστή συντήρησή του όσο και στους κατοίκους με την απόρριψη αντικειμένων σε αυτό. Επιπλέον, σε ορισμένους δρόμους, όπου παλαιότερα κατασκευάστηκε ένα μικρό αποχετευτικό σύστημα το οποίο δεν αντικαταστάθηκε με το πιο πάνω συμβόλαιο, επιβάλλεται ο συχνός καθαρισμός του συγκεκριμένου δικτύου

μέχρι τη μελλοντική αντικατάστασή του. Επίσης εκεί όπου δεν εκτελέστηκαν κάποιες εργασίες από τον Εργολάβο ενώ θα έπρεπε, αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι οι ιδιοκτήτες των κατοικιών δεν το επέτρεψαν. Πέραν των πιο πάνω με πληροφόρησε ότι για τις προβληματικές περιπτώσεις δόθηκαν ήδη οδηγίες σε τεχνικούς του Τμήματος για διόρθωσή τους πριν γίνει παραλαβή του έργου και τακτοποίηση του τελικού λογαριασμού. Σύμφωνα με την άποψή του, με τις πιο πάνω επιδιορθώσεις που θα γίνουν και την εφαρμογή του προγράμματος συντήρησης και καθαρισμού που καταρτίστηκε από το Τμήμα, θα αποφευχθούν στο μέλλον προβλήματα κλεισίματος αγωγών και υπερχειλίσεις φρεατίων.

(θ) Πεζοδρομοποίηση Οδού Αγίας Μαύρης στην Αγία Νάπα - Β' Φάση - Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικούς ελέγχους που έγιναν το Μάρτιο 2005 στο έργο, διαπιστώθηκε συνολική καθυστέρηση 72 ημερολογιακών ημερών στη συμπλήρωση του, για την οποία, παρόλο που το έργο παραλήφθηκε προσωρινά από το Τμήμα στις 17.4.2003, δεν στάλθηκε σημείωμα στα αρμόδια όργανα για εξέταση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι εκδόθηκαν αρκετές αρχιτεκτονικές οδηγίες εργοταξίου προς τον Εργολάβο για επιπλέον εργασίες/αλλαγές, αυξάνοντας κατά 17,4% το καθαρό ποσό του συμβολαίου, χωρίς και πάλι να σταλούν για έγκριση. Επιπλέον, ο Εργολάβος το Μάρτιο 2004 υπέβαλε οικονομική απαίτηση ύψους £11.715 για την καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, την οποία ο Σύμβουλος Επιμετρητής υπέβαλε στο Τμήμα τον ίδιο μήνα, χωρίς όμως και πάλι να προωθηθεί για εξέταση και τυχόν έγκριση σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Το Νοέμβριο 2006 ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι οι πιο πάνω εκκρεμότητες οφείλονται κυρίως στο ότι τόσο ο Συντονιστής όσο και η Επιβλέπων Πολιτικός Μηχανικός του έργου αποχώρησαν από το Τμήμα αμέσως μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου. Μου ανέφερε επίσης ότι πέραν αυτού, το θέμα έμεινε σε στασιμότητα λόγω φόρτου εργασίας του Τομέα Πολεοδομικών Έργων του Τμήματος, και ότι καταβάλλεται προσπάθεια για διευθέτηση των πιο πάνω το συντομότερο.

Το Νοέμβριο 2007 το Υπουργείο Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι ετοιμάζονται σχετικές εισηγητικές εκθέσεις προς τις Επιτροπές Αλλαγών και Απαιτήσεων για λήψη εγκρίσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι οι πιο πάνω εκθέσεις ετοιμάζονται και αναμένεται να υποβληθούν στις αρμόδιες Επιτροπές μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου 2008 για έγκριση.

Μέχρι το Νοέμβριο 2009 το θέμα αυτό βρισκόταν ακόμα σε εκκρεμότητα.

(ι) Διαμόρφωση χώρου εκκλησίας Αγίου Δομετίου στον Άγιο Δομέτιο. Τον Ιανουάριο 2008 παρατήρησα ότι παρόλο που το πιο πάνω έργο συμπληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2001 και ο τελικός λογαριασμός υποβλήθηκε από τον Εργολάβο το Φεβρουάριο του 2002, αυτός δεν διευθετήθηκε ακόμα και ένα ποσό €75.493 παραμένει απλήρωτο. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού καθορίζεται έξι μήνες μετά την τελική παραλαβή του έργου, δηλαδή στην παρούσα περίπτωση έπρεπε να διευθετηθεί μέχρι το Μάρτιο του 2003. Στο μεταξύ, ο Εργολάβος επεφύλαξε τα δικαιώματά του για αποζημιώσεις λόγω της παρατηρούμενης καθυστέρησης στη διευθέτηση του λογαριασμού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι το Σεπτέμβριο 2008 εξασφαλίστηκαν όλες οι αναγκαίες εγκρίσεις, τόσο για τις επιπλέον εργασίες όσο και για την παράταση χρόνου. Με πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα προέβη σε έναντι πληρωμή οφειλόμενων ποσών προς τον Εργολάβο και ότι εντός του μήνα θα αποστείλει τον τελικό λογαριασμό στην Υπηρεσία μου. Τελικά διευθετήθηκε ο λογαριασμός, ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επιπλέον εργασίες ύψους €70.078 και τόκους €24.949.

(ια) Ανάπλαση/Διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόδο. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρατηρήθηκε και πάλι ότι οι επιβλέποντες δεν εφάρμοσαν τις νενομισμένες διαδικασίες διαχείρισης του συμβολαίου, σχετικά με την έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων και την έγκριση τυχόν δικαιολογημένης χρονικής παράτασης, προτού λήξει η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου. Σε επιτόπιο έλεγχο στο έργο το Μάρτιο 2005, διαπιστώθηκε ότι ο Αρχιτέκτονας του έργου δεν ακολούθησε τις προηγούμενες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου και δεν αξιολόγησε την παρατηρούμενη καθυστέρηση στο έργο, με αποτέλεσμα αυτό να καταστεί απροσδιόριστος συμπλήρωσης, με όλες τις αρνητικές χρονικές και

οικονομικές επιπτώσεις για το Δημόσιο, ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε διογκωμένη απαίτηση για παράταση χρόνου 360 ημερών. Διαπιστώθηκε επίσης ότι στο έργο εκτελέστηκαν επιπρόσθετες εργασίες, οι οποίες αναμενόταν να ανεβάσουν το σύνολο των επιπρόσθετων εργασιών/αλλαγών στο ποσό των £129.000 περίπου. Για τις εργασίες αυτές και πάλι δεν λήφθηκε οποιαδήποτε έγκριση, ενώ η Υπηρεσία μου διαφώνησε με τον υπολογισμό της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου (αποζημιώσιμης και μη) που εισηγήθηκε το Τμήμα, όπως επίσης και με τον τρόπο και το ποσό που υπολογίστηκε. Σε απαντητική επιστολή του, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι τα σχόλια της Υπηρεσίας μου μελετούνται και θα αποσταλεί σχετική απαντητική επιστολή.

Εν τω μεταξύ το έργο παραλήφθηκε προσωρινά στις 28.7.2006 ενώ το Τμήμα, χωρίς να απαντήσει στην επιστολή της Υπηρεσίας μου, επανέφερε τα θέματα των καθυστερήσεων και της παράτασης χρόνου στην Κ.Ε.Α.Α.. Το Φεβρουάριο 2007 η Επιτροπή επανεξέτασε το θέμα, και λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια του Τμήματος προς την Υπηρεσία μου, αποφάσισε να αναβάλει τη συζήτησή του για να υποβληθεί στην Επιτροπή ολοκληρωμένη έκθεση αφού αξιολογηθούν συνολικά οι καθυστερήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις. Παρόλο που η Κ.Ε.Α.Α. ζήτησε όπως το θέμα επανυποβληθεί για έγκριση μέχρι τέλος Μαρτίου 2007, μέχρι το Νοέμβριο του 2008 δεν υπήρξε οποιαδήποτε ανταπόκριση από το Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι η εξέταση του τελικού λογαριασμού από το Τμήμα έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, ενώ παράλληλα εξετάζεται το θέμα της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου. Με πληροφόρησε επίσης ότι τα πιο πάνω θέματα αναμένεται να σταλούν στις αρμόδιες Επιτροπές για έγκριση μέχρι το τέλος του 2008.

Το Μάιο 2009 η Κ.Ε.Α.Α. πληροφόρησε το Διευθυντή του Τμήματος ότι τα πιο πάνω θέματα εκκρεμούν ενώπιον της και ζήτησε όπως ενημερωθεί για το πού βρίσκονται και πότε θα υποβληθούν στην Επιτροπή. Μέχρι τον Ιούνιο 2009 τα θέματα αυτά βρίσκονται ακόμα σε εκκρεμότητα, κάτι που σίγουρα δεν είναι προς το συμφέρον του Δημοσίου.

(ιβ) Τελικοί Λογαριασμοί συμβολαίων για οικοδομικά και τεχνικά έργα - Καθυστέρηση στην ετοιμασία τους. Όπως παρατήρησα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου σε συμβόλαια έργων του Τμήματος, εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, σε σχέση με τις προθεσμίες των σχετικών συμβολαίων. Ζήτησα όπως το Τμήμα προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχός τους από την Υπηρεσία μου. Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που κατά τα τελευταία έτη υπήρξε βελτίωση από μέρους του Τμήματος, εντούτοις το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.

Η Κ.Ε.Α.Α., με αφορμή την εξέταση τον Μάρτιο 2007 συγκεκριμένου θέματος του Τμήματος στην Επιτροπή για το έργο “συντήρησης, επιδιόρθωσης σκυροδέματος και άλλων συναφών εργασιών στον Κυβερνητικό Οικισμό Μακάριος ΙΙΙ Λεμεσού, Προσφορά Α1”, επισήμανε την υπέρμετρη καθυστέρηση στην υποβολή του αιτήματος ενώπιον της Επιτροπής. Επίσης ζήτησε και στάληκε επιστολή τον Απρίλιο 2007 στο Διευθυντή του Τμήματος για να υποβάλει ενώπιον της κατάλογο με τα έργα για τα οποία εκκρεμεί η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού. Παράλληλα η Επιτροπή, με αφορμή την εξέταση το Μάιο 2007 άλλου θέματος του Τμήματος για το έργο “αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό, Φάση Α΄, Συγκροτήματα Σ2 και Σ3”, ζήτησε από το Τμήμα όπως επισπεύσει την υποβολή καταλόγου με τα θέματα που εκκρεμούν οι τελικοί λογαριασμοί και να πληροφορηθεί τους τρόπους με τους οποίους το Τμήμα προτίθεται να χειριστεί το θέμα επίσπευσης εξέτασης των τελικών λογαριασμών.

Τον Ιούνιο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος μου απέστειλε αναλυτικό και λεπτομερή κατάλογο με όλες τις συμβάσεις που χειρίζεται το Τμήμα και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, δίνοντας προτεραιότητα στην υποβολή αυτών που είναι εκπρόθεσμες. Στην επιστολή, η οποία κοινοποιήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., αναφέρεται ότι οι κύριοι λόγοι στους οποίους οφείλεται η συσσώρευση των τελικών λογαριασμών είναι η υποβολή αυξημένων ή/και παράλογων απαιτήσεων εκ μέρους των Εργολάβων, οι χρονοβόρες διαδικασίες των δικαστηρίων/διαιτησιών που εκκρεμούν για αριθμό συμβάσεων, η

καθυστέρηση στην εξασφάλιση εγκρίσεων για αλλαγές που γίνονται ή παρατάσεις που ζητούνται, και η μεγάλη αύξηση του αριθμού των πολεοδομικών έργων και ο φόρτος εργασίας χωρίς αύξηση στο υφιστάμενο προσωπικό του Τμήματος. Με πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα λαμβάνει διάφορα μέτρα, όπως η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού και η πλήρης μηχανογράφηση του κλάδου, ώστε να επισπευσθεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών.

Παράλληλα ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι το Τμήμα καταβάλλει προσπάθεια για επίσπευση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών ώστε να μειωθεί αισθητά το πρόβλημα εντός του 2009. Με πληροφόρησε επίσης ότι εντός του 2009 θα ολοκληρωθεί η στελέχωση του Τμήματος του και πιστεύεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα επιλυθεί.

Μέχρι τον Ιούνιο 2009, από τον έλεγχο του καταλόγου - προγράμματος διαπιστώνεται ότι, παρόλη τη βελτίωση εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην ετοιμασία αρκετών τελικών λογαριασμών, πέραν των χρονοδιαγραμμάτων που καθορίζονται στον κατάλογο.

(ιγ) Προσφορά αρ. 36/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση διακοσμητικών κολώνων φωτισμού για το έργο «Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Δήμου Αγίου Αθανασίου» και αρ. 48/2008 για την προμήθεια και τοποθέτηση διακοσμητικών συνόλων κολώνων και φωτιστικών για την Ανάπλαση του Ιστορικού Πυρήνα της Κοινότητας Ερήμης. Τον Αύγουστο 2008 το Τμήμα προκήρυξε δύο ανοικτούς διαγωνισμούς για την προμήθεια και εγκατάσταση διακοσμητικών κολώνων φωτισμού, για τα έργα Ανάπλασης της Κεντρικής Πλατείας του Δήμου Αγίου Αθανασίου (αρ.36/2008) και Ανάπλασης του Ιστορικού Πυρήνα της Κοινότητας Ερήμης (αρ.48/2008), εκτιμημένης δαπάνης €180.000+ΦΠΑ και €230.000+ΦΠΑ αντίστοιχα, οι προσφορές για τους οποίους θα έπρεπε να υποβληθούν στις 19.9.2008.

Με επιστολές που στάληκαν προς το Τμήμα το Σεπτέμβριο 2008 – πριν την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών – δύο ενδιαφερόμενοι προσφοροδότες ζήτησαν παράταση στην ημερομηνία υποβολής των προσφορών, λόγω του ότι η προκήρυξη τους είχε γίνει τον Αύγουστο, κατά τον οποίο πολλές εταιρείες, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρώπη, είναι κλειστές.

Ενόψει των πιο πάνω, και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) Η ολοκλήρωση των οικοδομικών εργασιών για την πλατεία στο Δήμο Αγίου Αθανασίου – Α΄ Φάση, αναμενόταν να γίνει πριν το τέλος του 2008, οι δε οικοδομικές εργασίες στον ιστορικό πυρήνα της Κοινότητας της Ερήμης είχαν ήδη ολοκληρωθεί, και επομένως η ενδεχόμενη παράταση μερικών ημερών στην ημερομηνία υποβολής των προσφορών, ουσιαστικά δεν επηρέαζε την πρόοδό τους.

(β) Οι δύο πιο πάνω προσφοροδότες είναι από τους κυριότερους προμηθευτές διακοσμητικών κολώνων και φωτιστικών,

ζήτησα το Σεπτέμβριο 2008 από το Διευθυντή του Τμήματος να με πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(i) Τους λόγους για τους οποίους καθυστέρησε η προκήρυξη των πιο πάνω διαγωνισμών (λαμβάνοντας υπόψη το στάδιο στο οποίο βρίσκονταν οι οικοδομικές εργασίες), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ικανοποιηθεί το αίτημα των προσφοροδοτών για παράταση της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών.

(ii) Τυχόν ευθύνες για την πιο πάνω καθυστέρηση

(iii) Τον αριθμό των προσφοροδοτών που προμηθεύτηκαν έγγραφα και τον αριθμό των προσφορών που υποβλήθηκαν (για τον κάθε διαγωνισμό).

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τον Ιούνιο 2009 τα ακόλουθα:

(i) Η καθυστέρηση στην προκήρυξη των προσφορών οφειλόταν στην καθυστέρηση για την αναθεώρηση/τροποποίηση των εγγράφων των διαγωνισμών, ώστε να εναρμονιστούν με τα νέα πρότυπα έγγραφα των κατασκευαστικών συμβολαίων, καθώς και λόγω καθυστέρησης στην οριστικοποίηση των αισθητικών κριτηρίων που θα χρησιμοποιούνταν.

(ii) Δεν φαίνεται να προκύπτουν ευθύνες για την καθυστέρηση, δεδομένου ότι καταβλήθηκε προσπάθεια από όλα τα μέρη για το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα.

(iii) Για την προσφορά αρ.36/2008 έγγραφα προσφοράς προμηθεύτηκαν έξι προσφοροδότες και προσφορά υπέβαλε τελικά μόνο ένας, ενώ για την προσφορά αρ.48/2008 έγγραφα προσφοράς προμηθεύτηκαν εννέα προσφοροδότες και προσφορά υπέβαλαν τελικά μόνο δύο.

Από τη μελέτη των εκθέσεων αξιολόγησης των πιο πάνω προσφορών, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στην Υπηρεσία μου στα πλαίσια της εξέτασης τους από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η συμμετοχή στους πιο πάνω δύο διαγωνισμούς ήταν κατά την άποψη μου περιορισμένη, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το μέγεθος τους. Σημειώνεται επίσης ότι στην προσφορά αρ.48/2008, η μία εκ των δύο προσφορών που υποβλήθηκαν κρίθηκε ως εκτός προδιαγραφών, επομένως και στους δύο διαγωνισμούς είχε υποβληθεί μόνο μία έγκυρη προσφορά.

(β) Ενώ το Τμήμα απέρριψε το Σεπτέμβριο 2008 το αίτημα των δύο πιο πάνω προσφοροδοτών για παράταση της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών κατά 1-3 εβδομάδες, εντούτοις η αξιολόγηση των τεχνικών φακέλων των προσφορών και η υποβολή τους στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση/λήψη απόφασης, έγινε για μεν την προσφορά αρ.36/2008 τρεις μήνες μετά την υποβολή της, για δε την προσφορά αρ.48/2008, πέντε μήνες μετά την υποβολή της.

Τελικά, ο διαγωνισμός αρ.36/2008 ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών τον Ιανουάριο 2009, αφού έκρινε ότι η μοναδική προσφορά που είχε υποβληθεί – και της οποίας η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο άνοιγμα του οικονομικού φακέλου – δεν ικανοποιούσε τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Για την πιο πάνω απόφαση έχει ασκηθεί ιεραρχική προσφυγή η οποία εκκρεμεί ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.

Όσον αφορά στο διαγωνισμό αρ.48/2008, αυτός κατακυρώθηκε το Μάρτιο 2009 στο μοναδικό προσφοροδότη του οποίου η προσφορά ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού, έναντι του ποσού των €140.550+ΦΠΑ, και το συμβόλαιο υπογράφηκε τον Απρίλιο 2009 με διάρκεια εκτέλεσης 18 εβδομάδες από την υπογραφή του.

4.45 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μέρος Α

Υπερωρίες. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι σε αριθμό υπαλλήλων του Γραφείου οφείλεται, έναντι των υπερωριών που εργάστηκαν, μεγάλος αριθμός ωρών ελεύθερου χρόνου, που συσσωρεύτηκαν ένεκα της εφαρμοζόμενης τακτικής της πληρωμής του 50% των υπερωριών και της παραχώρησης ελεύθερου χρόνου για το υπόλοιπο 50%. Σημειώνεται ότι στις 31.12.2008 το σύνολο των οφειλόμενων ωρών ήταν 9.695 (9.453 στις 31.12.2007), με τρεις υπαλλήλους να έχουν συσσωρεύσει 2.780, 1.176 και 864 ώρες αντίστοιχα, ενώ άλλοι 11 υπάλληλοι είχαν συσσωρεύσει μεταξύ 150 και 550 ωρών.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως ενταθούν οι προσπάθειες τόσο για περιορισμό των υπερωριών, όσο και για τη διευθέτηση του μεγάλου αριθμού των οφειλόμενων ωρών ελεύθερου χρόνου, με ορθολογιστική κατανομή των εργασιών μεταξύ των υπαλλήλων που εργάζονται με το σύστημα βάρδιας.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα κατά τις 31.12.2008 ανήλθαν σε €12.113, σε σύγκριση με €12.348 το 2007, δηλαδή παρουσίασαν μείωση κατά €235 ή 1,9%.

Μεταφράσεις. Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2008 ανήλθαν σε €653.895 (2007 €521.123), ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2008 ανήλθαν σε €968.607 (2007 €815.444).

Μέρος Β

Αρχείο Τύπου. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2007, εκκρεμεί η πλήρης καταγραφή των δεμένων τόμων των εφημερίδων, η φύλαξη των μικροφίλμ σε ξεχωριστό χώρο από τις εφημερίδες για λόγους ασφαλείας και η εξασφάλιση της άποψης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, κατά πόσο υφίσταται αυξημένος κίνδυνος πυρκαγιάς ένεκα της λειτουργίας του λεβητοστασίου σε διπλανό χώρο.

4.46 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Μέρος Β

Αρχείο – Μηχανογράφηση καρτών. Όλα τα αναγκαία στοιχεία και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για σκοπούς παραχώρησης της σχετικής χορηγίας, καταχωρίζονται σε κάρτες οι οποίες αποτελούν το μοναδικό αρχείο από το οποίο δύναται να γίνει οποιαδήποτε αναφορά. Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στις κάρτες δεν υπάρχουν σε φακέλους, δεν είναι μηχανογραφημένα, ούτε και υπάρχουν αντίγραφα για σκοπούς ασφάλειας.

Με επανειλημμένες αναφορές μου, τόσο σε επιστολές όσο και σε Ετήσιες Εκθέσεις μου από το 1999, εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των καρτών το συντομότερο δυνατόν χωρίς ωστόσο να έχει ολοκληρωθεί ακόμα.

Όπως πληροφορήθηκα η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του συστήματος μηχανογράφησης των καρτών οφείλεται κυρίως στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής σε σχέση με τις δεσμεύσεις/προτεραιότητες που έχει με άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες λόγω των οποίων πιθανόν να καθυστερήσει περαιτέρω η ολοκλήρωσή του, παρόλο ότι έχει δοθεί προτεραιότητα.

Επειδή το θέμα εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι θα πρέπει να μελετηθεί σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής το ενδεχόμενο αγοράς σχετικών υπηρεσιών.

4.47 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Μέρος Α

Έκδοση διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων με βιομετρικά στοιχεία. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού Ε.Κ. αρ. 2252/2004 του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθιερώθηκαν πρότυπα για εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη, όσο αφορά τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία που πρέπει να περιέχουν τα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των οποίων η διάρκεια ισχύος είναι άνω των 12 μηνών. Σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (C(2005)409), οι σχετικές διατάξεις του Κανονισμού όσον αφορά στην εικόνα του προσώπου, έπρεπε να τεθούν σε εφαρμογή το αργότερο μέχρι τις 28 Αυγούστου 2006. Επίσης, δυνάμει της ίδιας απόφασης της Επιτροπής, τα κράτη μέλη οφείλουν να διαθέτουν στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη υποδείγματα των διαβατηρίων τους από τη στιγμή που αρχίσει η έκδοσή τους.

Η Κύπρος δεν συμμορφώθηκε με τις διατάξεις του Κανονισμού εμπρόθεσμα και η Επιτροπή, με επιστολή της ημερ.17.10.2007, κάλεσε την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με τα πιο πάνω, ενημερώνοντας ταυτόχρονα ότι αφού εξετάσει τις παρατηρήσεις δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να εκδώσει αιτιολογημένη γνώμη.

Όπως διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μου, καθυστερήσεις σημειώθηκαν τόσο κατά τη διαδικασία της πρώτης προσφοράς (αρ. 1/06), για την προμήθεια των νέων διαβατηρίων, η οποία προκηρύχθηκε στις 17.3.2006 και τελικά ακυρώθηκε το Μάιο 2007 κατόπιν σχετικής απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, όσο και στην προκήρυξη της νέας προσφοράς (αρ.1/08), που έγινε στις 14.2.2008. Στη συνέχεια, μεγάλη καθυστέρηση σημειώθηκε και στην αξιολόγηση/κατακύρωση της νέας προσφοράς. Συγκεκριμένα, οι προσφορές υποβλήθηκαν στις 2.5.2008 και η κατακύρωση έγινε στις 19.3.2009 από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών και η επιστολή προκαταρκτικής ενημέρωσης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού στάλθηκε στον επιτυχόντα προσφοροδότη στις 24.4.2009. Στις 14.5.2009 κατατέθηκε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, κατά της απόφασης κατακύρωσης του διαγωνισμού, για την οποία δεν έχει ακόμη εκδοθεί απόφαση. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, η πρώτη ομάδα διαβατηρίων προβλέπεται να παραδοθεί σε διάστημα 6 μηνών από την ημερομηνία έναρξης του έργου.

Όπως πληροφορήθηκα, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από την Επιτροπή, προς την Κυπριακή Δημοκρατία, για την καθυστέρηση που σημειώνεται στη συμμόρφωση με το σχετικό κανονισμό.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(I)/2007. Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 (Ν.36(I)/2000 και Ν.38(I)/2005), οι οποίοι ίσχυαν μέχρι τις 2.11.2007, οι μεταφορείς όφειλαν να λάμβαναν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διαπίστωναν ότι υπήκοος τρίτης χώρας που επρόκειτο να μεταφερθεί ή να διέλθει από την Κυπριακή Δημοκρατία, ήταν κάτοχος των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών εγγράφων και θεωρήσεων που απαιτούνται δυνάμει του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105), όταν επιβιβάζεται στο πλοίο ή στο αεροσκάφος για το ταξίδι ή την πτήση προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Στις περιπτώσεις που εντοπιζόταν παράβαση των προνοιών των υπό αναφορά Νόμων, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας ενημέρωνε το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως και υπέβαλλε εισηγήσεις για την επιβολή διοικητικού προστίμου στους μεταφορείς. Την ευθύνη για την επιβολή και είσπραξη του προστίμου, την είχε η Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως.

Με τη ψήφιση του Νόμου 146(I)/2007 στις 2.11.2007, καταργήθηκαν οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμοι του 2000 και 2005. Η ευθύνη των μεταφορέων καθορίζεται στο άρθρο 4 του Νόμου και ουσιαστικά παραμένει η ίδια ως και προηγουμένως. Βάσει όμως του άρθρου 5 του νέου Νόμου, η ευθύνη επιβολής του διοικητικού προστίμου στους μεταφορείς ανήκει πλέον στο λειτουργό μετανάστευσης στα σημεία εισόδου.

Με βάση τους Νόμους του 2000 και 2005, από το Μάιο του 2004 μέχρι τις 2 Νοεμβρίου του 2007, υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας, προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως 2.533 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων, συνολικού ύψους €4.678.920 που αφορούν 90 αεροπορικές εταιρείες. Μέχρι τις 31.12.2007, είχαν εξεταστεί και εγκριθεί 376 περιπτώσεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους €571.741 (12,2%) από τα οποία εισπράχθηκαν μόνο €14.737 (2,6%). Κατά τη διάρκεια του 2008, δεν επιβλήθηκε ούτε εισπράχθηκε κανένα πρόστιμο, με κίνδυνο την απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους. Για τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις Κυπριακές Αερογραμμές για 280 παραβάσεις κατά την περίοδο 28 Μαΐου 2004 μέχρι 9 Σεπτεμβρίου 2005, συνολικού ύψους €390.287, στάληκε στις 8.12.2005 επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα για τη λήψη νομικών μέτρων.

Πέραν των πιο πάνω, κατά την 31.12.2008 εκκρεμούσε προς είσπραξη ποσό €1.785.882 που αφορά πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε 70 αεροπορικές εταιρείες από το λειτουργό μετανάστευσης στα σημεία εισόδου, με βάση τις διατάξεις του Νόμου 146(I)/2007. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, το Τμήμα υπέβαλε προς το Γενικό Εισαγγελέα, 435 περιπτώσεις επιβολής διοικητικών προστίμων συνολικού ύψους €1.281.945 και ζήτησε τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών, σύμφωνα με το άρθρο 8 του εν λόγω Νόμου.

Μηχανογράφηση Εργασιών. Το σύστημα του Αρχείου Πληθυσμού τέθηκε σε εφαρμογή το 2000 με σκοπό τη μηχανογράφηση των εργασιών του Τμήματος και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την έκδοση Πιστοποιητικών Γέννησης, Θανάτου, Διαβατηρίων, Ταυτοτήτων, Προσφυγικών Ταυτοτήτων και Εκλογικών Βιβλιαρίων. Επιπρόσθετα, μέσω του συστήματος πραγματοποιείται η διαχείριση εκλογών.

(α) Ασφάλεια Μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Από τον έλεγχο της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος, ο οποίος διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν καθοριστεί γραπτώς οι διαδικασίες αναφορικά με τα πιο κάτω:

- Πολιτική ασφάλειας του συστήματος.
- Πολιτική αλλαγών στο λογισμικό.
- Καταγραφή και επίλυση προβλημάτων στη λειτουργία του συστήματος τα οποία εντοπίζονται από τους χρήστες.
- Δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων.
- Ενημέρωση προγραμμάτων κατά των ιών.

- Πολιτική παραχώρησης δικαιωμάτων και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης.

Η Διευθύντρια του Αρχείου Πληθυσμού, σε απάντησή της την οποία μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, αναφέρεται στα μέτρα τα οποία λαμβάνονται αναφορικά με τα πιο πάνω θέματα, ωστόσο, έχω την άποψη ότι χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση.

(β) Καταχώριση αποδείξεων είσπραξης. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός της απόδειξης είσπραξης καταχωρίζεται στο σύστημα από το χρήστη. Ο αριθμός αυτός πρέπει να είναι ο ίδιος με τον προτυπωμένο αριθμό απόδειξης είσπραξης.

Δεδομένων των πιο πάνω είναι δυνατή η καταχώριση λανθασμένου αριθμού απόδειξης καθώς επίσης και η έκδοση αποδείξεων είσπραξης χωρίς αριθμητική σειρά, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος αναφορικά με την πληρότητα της καταχώρισης των αποδείξεων.

Μέρος Β

Κλάδος Ασύλου. Ο κάθε αλλοδαπός που αιτείται πολιτικού ασύλου, απευθύνεται στην Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών όπου ανοίγεται σχετικός φάκελος. Ταυτόχρονα ανοίγεται φάκελος και στον Κλάδο Ασύλου του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου για την περίοδο 2002-2008 υποβλήθηκαν 36.230 αιτήσεις ενώ στον Κλάδο Ασύλου έχουν δημιουργηθεί μόνο 24.153 φάκελοι που αφορούν αιτήσεις για τα έτη 2002-2008. Παρόλο που σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στην καταχώριση των φακέλων στο σύστημα του Κλάδου Ασύλου, θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για καταχώριση όλων των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών τόσο στους φακέλους όσο και στο σύστημα, τα οποία όπως παρατηρήθηκε παραμένουν σε ράφια με αποτέλεσμα να μην ενημερώνεται έγκαιρα η Αστυνομία ποιοι είναι παράνομοι και ποιοι όχι. Σημειώνεται ότι η Αστυνομία είναι συνδεδεμένη με το σύστημα του Κλάδου και θα μπορούσε να είχε άμεση πληροφόρηση για όλες τις περιπτώσεις εάν αυτές καταχωρούνταν έγκαιρα.

4.48 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Μέρος Α

Δεν προγραμματίστηκε ο έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2008. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στα αποτελέσματα του ελέγχου του έτους 2007 τα οποία εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών. Για αποκατάσταση των ζημιών σε κατοικίες και υποστατικά από τους σεισμούς των ετών 1995, 1996 και 1999, υποβλήθηκαν συνολικά 24.000 αιτήσεις. Το έργο της αποκατάστασης των ζημιών έχει ολοκληρωθεί και η συνολική δαπάνη για αποκατάσταση των ζημιών ανήλθε μέχρι τις 31.12.2008 σε €18.575.586.

Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών έχει επίσης αναλάβει την ετοιμασία και συντήρηση καταφυγίων για σκοπούς πολιτικής άμυνας, καθώς και την καταγραφή, εκτίμηση και παροχή οικονομικής βοήθειας σε περιπτώσεις θεομηνιών. Για το σκοπό αυτό κατά το 2008, καταβλήθηκε ποσό €242.029.

Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1999 ξεκίνησε η δημιουργία/βελτίωση 3.000 καταφυγίων με αναμενόμενο κόστος €5,13 εκ. (£3 εκ.). Μέχρι την 31.12.2008 ολοκληρώθηκαν τα 2.276 με συνολικό κόστος €3,9 εκ.. Η διαδικασία εξεύρεσης νέων υπόγειων χώρων συνεχίζεται αναμένοντας ότι μέχρι το 2012 θα συμπληρωθούν 3.750 καταφύγια, τα οποία θα καλύπτουν τις αστικές και ευαίσθητες αγροτικές περιοχές. Ενόψει του γεγονότος ότι σύμφωνα με αναφορές στις σχετικές προτάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο, η βελτίωση χώρων για δημιουργία καταφυγίων είχε ως σκοπό την προστασία του άμαχου πληθυσμού από εχθρικές ενέργειες, διατύπωσε την εισήγηση για επαναξιολόγηση της συνέχισης του σχεδίου των καταφυγίων υπό τις σημερινές συνθήκες.

Η θέση του Διοικητή Πολιτικής Άμυνας, όπως μου διαβιβάστηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών, είναι ότι θα πρέπει να προχωρήσει το πρόγραμμα όπως έχει αποφασιστεί και αν και εφόσον οι συνθήκες μελλοντικά το επιτρέψουν, τότε να συζητηθεί το όλο θέμα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών τον Ιούλιο του 2009 ζήτησε από την Πολιτική Άμυνα την ετοιμασία και υποβολή έκθεσης στην οποία να παρουσιάζει νέο τροποποιημένο χρονοδιάγραμμα για το πρόγραμμα δημιουργίας καταφυγίων. Επιπρόσθετα, ζητήθηκε όπως η έκθεση συμπεριλάβει και μηχανισμό ελέγχου των εργασιών από την Πολιτική Άμυνα, με στόχο την εξασφάλιση κάλυψης του 70% του πληθυσμού σε καταφύγια.

Μέρος Β

Σταθμοί Πολιτικής Άμυνας. Η Πολιτική Άμυνα, σε επαρχιακό επίπεδο, είναι οργανωμένη με τη λειτουργία Σταθμών Πολιτικής Άμυνας, για τους οποίους καταβάλλονται σημαντικά λειτουργικά έξοδα, όπως ενοίκια, έξοδα καθαριότητας, και ηλεκτρισμού, καθώς και έξοδα οδοιπορικών στους εκπαιδευτές. Λόγω του ότι υπήρξε προβληματισμός ως προς τον αριθμό, την αποτελεσματικότητα και τον τρόπο λειτουργίας τους, διεξήχθη από το Τμήμα σχετική μελέτη, με στόχο τη μείωση του αριθμού των σταθμών, ώστε να καταστούν λιγότερο δαπανηροί και περισσότερο αποδοτικοί, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κάλυψη των επιδιωκόμενων σκοπών.

Πληροφορήθηκα ότι η μελέτη έχει ολοκληρωθεί και αναμένεται να ληφθεί απόφαση και κατάλληλες ενέργειες μέχρι το τέλος του 2009.

4.49 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

Μέρος Α

Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου. Βάσει των στατιστικών στοιχείων που τηρούνται στην Υπηρεσία, οι αιτητές ασύλου υπολογίζεται ότι ξεπερνούν τους 3.400, οι οποίοι στην πλειονότητα τους διαμένουν στα αστικά κέντρα.

Στο Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου που λειτουργεί από το 2004 φιλοξενούνται αιτητές ασύλου, οι οποίοι κατά την υποβολή της αίτησης τους για πολιτικό άσυλο δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν κατάλληλη στέγη άμεσα και έτσι βάσει των σχετικών Κανονισμών, τους παραχωρείται διαμονή μέχρι να καταστεί δυνατή η απεξάρτησή τους από το Κέντρο Υποδοχής.

Για τη λειτουργία του Κέντρου, το σύνολο των εξόδων ανήλθε σε €381.476, και η πληρότητα του κυμαινόταν μεταξύ 14 και 46 ατόμων ή κατά μέσο όρο 32 άτομα. Το κατά κεφαλή κόστος υπολογίστηκε να ξεπερνά τα € 893 το μήνα, ποσό το οποίο κρίνεται αρκετά ψηλό. Για σκοπούς σύγκρισης υπολογίστηκε ότι το κόστος για οικογένεια 4 ατόμων ανέρχεται σε €3.572, ενώ εάν η οικογένεια αυτή λάμβανε δημόσιο βοήθημα, βάσει των προνοιών του περί Δημόσιων Βοηθημάτων Νόμου, με επιπρόσθετο βοήθημα για ενοίκιο, το ποσό θα ανέρχεται σε €1.343 μόνο.

Σημειώνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις η παραμονή των ατόμων στο Κέντρο είναι πολύμηνη ή ακόμα και πολύχρονη.

Εισηγήθηκα όπως μελετηθούν εναλλακτικές λύσεις για τη λειτουργία του Κέντρου, πάντα βέβαια στα πλαίσια της νομοθεσίας και των σκοπών του κέντρου.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας, στην απάντησή του που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με πληροφόρησε ότι από το τέλος του 2008, έχει γίνει διευθέτηση με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ώστε, εάν μετά την πάροδο 6 μηνών διαμονής των αιτητών στο Κέντρο Υποδοχής οι αιτήσεις τους εξακολουθούν να εκκρεμούν, τότε οι αιτητές να ενθαρρύνονται να υποβάλλουν αίτηση για παραχώρηση δημόσιου βοηθήματος και για εξεύρεση άλλης στέγης. Με πληροφόρησε επίσης, ότι σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, μελετώνται τρόποι για αύξηση του αριθμού των αιτητών ασύλου που παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής.

Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(α) Γενικά. Η Υπηρεσία Ασύλου για την προγραμματική περίοδο 2007 ανέθεσε την εκτέλεση προγραμμάτων ύψους €650.383, για τα οποία η συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων (ΕΤΠ) ανέρχεται σε €487.790 ποσό το οποίο αντιπροσωπεύει μόνο το 33% του συνολικού προϋπολογισμού για την

Κύπρο ύψους €1.500.569. Σημειώνεται ότι παρόλο που προκηρύχθηκαν όλες οι δράσεις, δεν κατέστη δυνατό να υποβληθούν έγκυρες προτάσεις για να καλύψουν ολόκληρο το ποσό του προϋπολογισμού για την Κύπρο.

(β) Πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε πρόσφυγες και άτομα με επικουρική προστασία (Αρ. Προγράμματος ΥΑ/ΕΤΠ/2007/09). Το πιο πάνω πρόγραμμα ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία με συνολικό προϋπολογισμό υλοποίησης €84.669 και με υπολογιζόμενο αριθμό συμμετοχών στο πρόγραμμα 150 άτομα ή προϋπολογιζόμενο κόστος ανά συμμετοχή €564. Ο αρχικός αριθμός των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα για όλες τις ομάδες ανήλθε συνολικά σε 86 μόνο από τους 150 που προγραμματίστηκε και από αυτούς μόνο οι 27 ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα. Τελικά το συνολικό κόστος ανά άτομο ανήλθε σε €2.964 δηλαδή σχεδόν εξαπλασιάστηκε.

Σημειώνεται ότι, πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε αιτητές άσυλου αντί σε πρόσφυγες και άτομα με επικουρική προστασία ανατέθηκε και στα Επιμορφωτικά Κέντρα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για 400 άτομα, με προϋπολογιζόμενο κόστος ανά συμμετοχή €200, δηλαδή σχεδόν 3 φορές πιο φθηνά από το αρχικά προϋπολογιζόμενο κόστος της ιδιωτικής εταιρείας.

Εξέφρασα την άποψη ότι, παρόλο που τα δυο προγράμματα αφορούν δυο ξεχωριστές δράσεις, θα μπορούσαν να ενοποιηθούν σε ένα πρόγραμμα αφού και στις δυο περιπτώσεις ο σκοπός είναι η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε αρχάριους.

Επιπρόσθετα υπέδειξα ότι οι προβλέψεις αναφορικά με τα προγράμματα, ενόψει και των δεδομένων μέχρι σήμερα εμπειριών, χρειάζεται να βελτιωθούν σημαντικά ώστε να είναι ρεαλιστικές και πιο κοντά στα πραγματικά δεδομένα με απώτερο σκοπό το τελικό κόστος ανά άτομο να είναι λογικό.

(γ) Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στην Κύπρο για θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες καθώς και άτομα με καθεστώς επικουρικής προστασίας (Αρ. Προγράμματος ΥΑ/ΕΤΠ/2007/06). Παρόλο που το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε έναντι €115.206 από τις €127.481 που προϋπολογίστηκε, η ολοκλήρωση του προγράμματος έγινε με αρκετές διαφοροποιήσεις, όπως η μη πραγματοποίηση των τηλεοπτικών συζητήσεων σε τηλεοπτικούς σταθμούς παγκύπριας εμβέλειας όπως αναφερόταν στην πρόταση, αλλά σε άλλο σταθμό με πολύ χαμηλότερη τηλεθέαση και στις κατηγορίες και είδος δαπανών.

4.50 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Ο έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών διεξάγεται στο Κέντρο και συμπληρώνεται με επιτόπιες επιθεωρήσεις ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις και το διαθέσιμο χρόνο. Μέσα στο 2008 διενεργήθηκε, στο Κέντρο, έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών του Βερολίνου, της Γενεύης, της Κοπεγχάγης, της Ουάσιγκτον, της Σόφιας, της Πράγας, του Τελ-Αβίβ και του Τορόντο. Επίσης διενεργήθηκε επιτόπια επιθεώρηση στην Διπλωματική Αποστολή της Ναϊρόμπης. Από τον έλεγχο των πιο πάνω Αποστολών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Εισφορές στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κύπρου. Παρόλο που τα Λογιστήρια των Διπλωματικών Αποστολών προβαίνουν σε σχετικές αποκοπές από τον μηνιαίο μισθό των υπαλλήλων, παρατηρήθηκε σε μερικές περιπτώσεις ότι, το Υπουργείο, δεν καταβάλλει έγκαιρα στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τόσο τις υπαλληλικές εισφορές που ήδη είχαν αποκοπεί και κατακρατηθεί από το προσωπικό, όσο και τις εργοδοτικές εισφορές. Συγκεκριμένα σε μια περίπτωση οι υπαλληλικές εισφορές που ήδη είχαν αποκοπεί και κατακρατηθεί χρονολογούνταν από το 2003. Πρόσθετα παρατηρήθηκαν περιπτώσεις επιτόπιου προσωπικού που από την ημερομηνία διορισμού τους (σε μια περίπτωση από το έτος 2000), δεν γίνονταν αποκοπές από τον μισθό τους για το ποσοστό εισφοράς τους, ύψους 6,3%, στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κύπρου. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, για τα μέλη του επιτόπιου προσωπικού που προέρχονται από την Κύπρο, η καταβολή εισφορών στο Ταμείο

Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κύπρου είναι υποχρεωτική. Υπέδειξα ότι θα πρέπει να εντοπιστούν όλες οι πιο πάνω περιπτώσεις, να υπολογισθούν οι εισφορές και να καταβληθούν στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Επισημάνω ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται δεν συνάδει με τις πρόνοιες των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων και το Υπουργείο πιθανόν να κληθεί να καταβάλει πρόστιμο. Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος δημιουργίας προβλημάτων σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη καταβολής από μέρους των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προς τους ασφαλισμένους, τυχόν βοηθημάτων/επιδομάτων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι για τις πλείστες Διπλωματικές Αποστολές, οι εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων των μελών του επιτόπιου προσωπικού, έχουν ήδη καταβληθεί και ότι μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους αναμένεται να ολοκληρωθεί η καταβολή όλων των εισφορών που εκκρεμούν. Επίσης τον Φεβρουάριο του 2009 δόθηκαν γραπτές οδηγίες στο προσωπικό του Λογιστηρίου, όπως οι καταστάσεις που αφορούν στην καταβολή εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το επιτόπιο προσωπικό, υποβάλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(ii) Ύψος ταμείων πάγιας προκαταβολής. Παρατήρησα και πάλι ότι σε μερικές Διπλωματικές Αποστολές το σύνολο των τραπεζικών και ταμειακών διαθεσίμων διακυμάνθηκαν σε υψηλά επίπεδα, πολύ πέραν του προβλεπόμενου ύψους του ταμείου πάγιας προκαταβολής, όπως αυτό καθορίζεται από τον Γενικό Λογιστή για κάθε Διπλωματική Αποστολή. Επισημάνω ότι το ύψος του συνόλου των τραπεζικών και ταμειακών διαθεσίμων των Διπλωματικών Αποστολών θα πρέπει να τηρείται στο καθορισμένο ύψος, εφόσον δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι που να δικαιολογούν την προσωρινή αύξησή του και ότι το ύψος των αναπληρώσεων θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τα πραγματικά έξοδα που διενεργούνται.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, υπάρχουν περιπτώσεις όπου στο διαθέσιμο υπόλοιπο περιλαμβάνονται ποσά για κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων της Διπλωματικής Αποστολής ή για την κάλυψη εκκρεμών τιμολογίων για επιδοτούμενους ασθενείς του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό. Γίνεται επισκόπηση του ύψους των ποσών των ταμείων πάγιας προκαταβολής και εκεί όπου κρίνεται αναγκαίο θα ακολουθείται η νενομισμένη διαδικασία για αύξηση ή και μείωση ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών.

(iii) Πιστοποιητικά τραπεζικών υπολοίπων. Κατά την λήξη του οικονομικού έτους δεν υποβλήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις πιστοποιητικά τραπεζικών υπολοίπων για τους τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούν οι Διπλωματικές Αποστολές.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι μετά την επισήμανση της παράλειψης αυτής υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά.

(iv) Διενέργεια πληρωμών για λογαριασμό άλλων Υπουργείων. Σύμφωνα με την τακτική που ακολουθείται η παρακολούθηση των πληρωμών που γίνονται για λογαριασμό άλλων Υπουργείων και Τμημάτων, πραγματοποιείται από τα λογιστήρια των οικείων Υπουργείων/Τμημάτων, μετά την αποστολή των Ενταλμάτων Πληρωμής και των σχετικών υποστηρικτικών τους από τις Πρεσβείες μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών. Παρατήρησα ωστόσο ότι κατά το στάδιο της διενέργειας των πληρωμών από τα λογιστήρια των Πρεσβειών, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα τους και να εξασφαλίζονται οι, κατά περίπτωση, αναγκαίες εγκρίσεις πληρωμών (π.χ. διενέργεια πληρωμών για το Σχέδιο Θεραπείας Κυπρίων στο Εξωτερικό, πληρωμές που αφορούν στις Υπηρεσίες Εμπορίου κ.λπ.).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Εξωτερικών με εγκύκλιο του, προς όλους τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών, θα επισημάνει ότι δεν θα πρέπει να πραγματοποιείται οποιαδήποτε πληρωμή, εάν δεν έχουν σταλεί εκ των προτέρων από τα αρμόδια Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις.

(v) Πληρωμές για θεραπεία ασθενών που αποστέλλονται από την Κύπρο. Παρακολούθηση ασθενών. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στην παρακολούθηση των ασθενών, μετά την έγκριση για αποστολή τους στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική παρακολούθηση της περίπτωσης του κάθε ασθενούς και

συνεπακόλουθο τη δημιουργία τετελεσμένων όσον αφορά στην υποχρέωση της Δημοκρατίας για καταβολή αυξημένων δαπανών. Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί και εφαρμοστεί αμέσως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Υγείας, ολοκληρωμένη διαδικασία ελέγχου που να καλύπτει όλα τα στάδια παροχής, τιμολόγησης, πληρωμής και παρακολούθησης της σχετικής θεραπείας. Όπως με έχει πληροφορήσει το Υπουργείο Υγείας γίνονται προσπάθειες για σύναψη συμφωνιών με νοσοκομεία σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)2006) και ότι όταν τα νοσοκομεία ή οι Πρεσβείες χρειάζονται ιατρικής φύσεως συμβουλές/αποφάσεις, τα αιτήματα διαβιβάζονται στο Υπουργείο Υγείας για εξέταση.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, ενόψει της εμπλοκής του Υπουργείου Εξωτερικών στη διεκπεραίωση των πληρωμών θα αποσταλεί εγκύκλιος στις Διπλωματικές Αποστολές με οδηγίες να πληρώνονται μόνο τιμολόγια τα οποία σχετίζονται με την έγκριση που παραχωρεί το Υπουργείο Υγείας. Επίσης δρομολογείται από το Υπουργείο Υγείας πρόσληψη επιτόπιου προσωπικού στις Διπλωματικές Αποστολές με σχετικά καθήκοντα για την οριστική διευθέτηση του θέματος.

(vi) Φιλοξενία. Από τον έλεγχο των δαπανών για σκοπούς φιλοξενίας παρατηρήθηκε ότι, δεν εφαρμόζονται πιστά οι οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών προς τους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών, κατά την κατανομή του επιδόματος φιλοξενίας, σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να αποφεύγεται η παροχή φιλοξενίας σε ένα μόνο άτομο, εκτός σε πολύ εξαιρετικές και σπάνιες περιπτώσεις, όπου υπάρχουν ειδικοί λόγοι, αφού με βάση τις καταστάσεις φιλοξενούμενων που επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής, προκύπτει ότι, στις πλείστες περιπτώσεις έχει παρασχεθεί φιλοξενία σε ένα μόνο άτομο και δεν υποβάλλονται σε όλες τις περιπτώσεις πιστοποιητικά τιμής όπου να αναφέρεται το όνομα και η ιδιότητα των φιλοξενηθέντων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι προωθείται εκσυγχρονισμός των οδηγιών, με στόχο να διασφαλίζεται ο καλύτερος έλεγχος των δαπανών και να παρέχεται η δυνατότητα φιλοξενίας ενός συγκεκριμένου ατόμου εάν διαπιστώνεται από τον Αρχηγό της Διπλωματικής Αποστολής και δικαιολογείται επαρκώς ότι επιβάλλεται η παροχή φιλοξενίας, πέραν της μίας φορές.

(vii) Επιτόπιο προσωπικό – συμβάσεις. Παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν συναφθεί σε όλες τις περιπτώσεις συμβάσεις για την απασχόληση του επιτόπιου προσωπικού, ενώ κάποιες έχουν λήξει και δεν έχουν ανανεωθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι στάληκαν οδηγίες για συμμόρφωση. Ειδικότερα σε σχέση με τις Διπλωματικές Αποστολές για τις οποίες έγινε ο έλεγχος σημειώνεται ότι έχουν όλες συμμορφωθεί συνάπτοντας συμβόλαια με όλα τα μέλη του επιτόπιου προσωπικού.

(viii) Επιστροφή ΦΠΑ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου δεν υπάρχει καταγραμμένη η προβλεπόμενη διαδικασία που προκύπτει από τις τοπικές νομοθεσίες, αναφορικά με την επιστροφή/ανάκτηση ή και μη καταβολή των ποσών που αφορούν στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας στις Διπλωματικές Αποστολές, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να ασκηθεί ουσιαστικός και αποτελεσματικός έλεγχος στο Κέντρο, σ' ότι αφορά στην επιστροφή/ανάκτησή του.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής μετά την αποστολή εγκυκλίου προς τις Διπλωματικές Αποστολές τον Μάρτιο 2009, λήφθηκαν σχετικές πληροφορίες όσον αφορά στην ισχύουσα νομοθεσία στην κάθε χώρα, οι οποίες θα τύχουν σχετικής μελέτης.

(ix) Ετοιμασία εκθέσεων μετά τη διενέργεια ελέγχων από το Λογιστήριο του Υπουργείου. Όπως και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, επισημαίνεται και πάλι ότι σε περιπτώσεις που προκύπτουν οικονομικά, κυρίως, θέματα και λειτουργοί του Υπουργείου μεταβαίνουν σε Διπλωματικές Αποστολές για διερεύνηση τους, κατά την επιστροφή τους παραλείπουν να ετοιμάσουν κατάλληλες εκθέσεις για σκοπούς ενημέρωσης και τακτοποίησης των οικονομικών διαφορών καθώς και για τη λήψη ενδεικνυόμενων μέτρων για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον.

(x) **Πρεσβεία Μόσχας.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεση μου, από το 2004 παρουσιαζόταν πλεόνασμα στα ταμειακά διαθέσιμα του ταμείου της Πρεσβείας. Συναφώς αναφέρεται ότι ενώ το υπόλοιπο του ταμείου της Πρεσβείας στις 31.07.2006, σύμφωνα με την αναλυτική μηνιαία κατάσταση του Ιουλίου που υποβάλλεται από την Πρεσβεία, ανερχόταν στις \$18.802,76, στη σχετική μηνιαία κατάσταση του μηνός Αυγούστου, το αρχικό υπόλοιπο του πιο πάνω ταμείου παρουσιάστηκε ως \$14.371,11 (σύμφωνα με το λογιστικό υπόλοιπο του Κέντρου στις 31.7.2006) χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι οποιεσδήποτε λογιστικές διορθωτικές εγγραφές με τα δικαιολογητικά τους, με αποτέλεσμα η διαφορά/πλεόνασμα ύψους \$4.431,65 που παρουσιαζόταν στις 31.7.2006 να διαγραφεί. Όπως πληροφορήθηκα η «τακτοποίηση» της πιο πάνω διαφοράς/πλεονάσματος έγινε από τον τότε προϊστάμενο του Λογιστηρίου του Υπουργείου που μετέβηκε στη Μόσχα τον Αύγουστο και τον Οκτώβριο του 2006 για υπηρεσιακούς λόγους. Είχα εισηγηθεί όπως διερευνηθεί και δικαιολογηθεί η πιο πάνω διόρθωση/τακτοποίηση της διαφοράς και παρά τις σχετικές οδηγίες του Γενικού Διευθυντή, διαπιστώθηκε ότι το όλο θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο τότε προϊστάμενος του Λογιστηρίου που είχε διενεργήσει το 2006 τον επιτόπιο έλεγχο στην Πρεσβεία της Μόσχας, έχει αφυπηρετήσει από τη Δημόσια Υπηρεσία το Δεκέμβριο του 2006, και δεν είναι δυνατή η περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

Επισημάνω ότι το Υπουργείο δεν απαλλάσσεται από τις ευθύνες του, αφού όπως φαίνεται δεν έγιναν οποιεσδήποτε προσπάθειες για διερεύνηση του θέματος από άλλο λειτουργό.

(xi) **Ταχυδρομικά τέλη της Πρεσβείας του Βερολίνου.** Όπως έχω ήδη παρατηρήσει στην προηγούμενη Έκθεσή μου, κατά το 2007 ποσό ύψους €10.619,08 (£6.215,07) που αφορούσε σε χρηματική διαφορά (έλλειμμα) στα ταχυδρομικά τέλη της Πρεσβείας του Βερολίνου χρεώθηκε στον λογαριασμό προκαταβολών του Υπουργείου μετά από υπόδειξη του Γενικού Λογιστή, ο οποίος στην σχετική επί του θέματος επιστολή του επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία 122, αν υπάρχει υπόνοια για διάπραξη κλοπής/υπεξαίρεσης χρημάτων, απάτης ή παρόμοιας ατασθαλίας θα πρέπει να καταγγεληθεί στην Αστυνομία για έρευνα. Θα πρέπει επίσης να πληροφορηθεί κατάλληλα με εμπειρισταωμένη έκθεση το Υπουργείο Οικονομικών, ο Γενικός Ελεγκτής και ο Γενικός Λογιστής. Τον Απρίλιο του 2007 μετέβησαν στη Βερολίνο η προϊσταμένη και μια λειτουργός του Λογιστηρίου του Υπουργείου, για διερεύνηση του θέματος. Παρά τις σχετικές οδηγίες του Γενικού Διευθυντή, διαπιστώθηκε και πάλι ότι μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να έχει ετοιμαστεί οποιαδήποτε έκθεση αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και ως εκ τούτου δεν έχει ληφθεί απόφαση για την τακτοποίηση της χρηματικής διαφοράς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια να διερευνηθεί το θέμα εντός του τρέχοντος έτους.

(xii) **Πρεσβεία Στοκχόλμης.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου μετά από έλεγχο που διενήργησε το λογιστήριο του Υπουργείου Εξωτερικών το Μάρτιο του 2006, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο λογιστήριο της Πρεσβείας. Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, ανερχόταν περίπου σε €382.224 (£223.706) ή SEK 3.593.340, ενώ σύμφωνα με τις μηνιαίες καταστάσεις αναθεώρησης μετρητών που ετοιμάζονται από το Λογιστήριο του Υπουργείου, το ύψος της κατάχρησης, ανέρχεται περίπου σε €276.048 (£161.564) ή SEK2.595.160 και αφορά, σε ποσά που έχουν αναληφθεί από τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Πρεσβείας.

Η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γραφείο Διερεύνησης Οικονομικού Εγκλήματος του Αρχηγείου Αστυνομίας και όπως πληροφορήθηκα, στις 22.10.2006 μετέβη στη Στοκχόλμη κλιμάκιο του πιο πάνω Γραφείου Αστυνομίας μαζί με τον τότε προϊστάμενο του Λογιστηρίου του Υπουργείου, για συμπλήρωση της έρευνας. Παρατήρησα ότι από τους φακέλους αλληλογραφίας του Υπουργείου δεν φαίνεται να έχει ετοιμαστεί οποιαδήποτε έκθεση αναφορικά με το πιο πάνω θέμα. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως με επιστολή του ημερομηνίας 13.6.2008 ενημέρωσε το Υπουργείο Εξωτερικών ότι, το αίτημα δικαστικής συνδρομής προς τις αρχές της Σουηδίας έχει ικανοποιηθεί. Όπως πληροφορούμαι ο εμπλεκόμενος υπάλληλος (επιτόπιο προσωπικό) εκδόθηκε στην Κύπρο και παρουσιάστηκε ενώπιον του δικαστηρίου όπου του απαγγέθηκαν κατηγορίες. Την υπόθεση πλέον χειρίζεται το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της

Δημοκρατίας. Παραμένει ωστόσο σε εκκρεμότητα ο οικονομικός διακανονισμός του ποσού της κατάχρησης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών με πληροφόρησε ότι, έχει ανασταλεί από το Γενικό Εισαγγελέα η ποινική δίωξη, μετά την κατάθεση στις 8.9.2009 από τον κατηγορούμενο, εγγύησης υπέρ της Κυπριακής Δημοκρατίας για ποσό €180.000, με ισχύ ενός έτους μέχρι τις 10.9.2010.

(xiii) Καταβολή αποζημιώσεων σε αγωγές εντόπιου γραφειακού προσωπικού της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΜΑΕΕ). Τον Μάρτιο του 2007 καταχωρίστηκαν στο Εργατικό Δικαστήριο Βρυξελλών αγωγές από 5 μέλη του επιτόπιου προσωπικού της ΜΑΕΕ, επειδή η Αντιπροσωπεία τον Σεπτέμβριο του 2006 σε τρεις περιπτώσεις και τον Ιανουάριο του 2007 σε άλλη, τερμάτισε, με άμεση ισχύ, το συμβόλαιο εργασίας των ενδιαφερομένων ενώ στην πέμπτη περίπτωση η ενάγουσα είχε παραιτηθεί τον Οκτώβριο του 2006. Μέσω των αγωγών αξιωνόταν κυρίως η καταβολή αποζημιώσεων για παράλειψη προειδοποίησης καθώς και για επιδόματα διακοπών και διόρθωση ηθικής ζημιάς που προκλήθηκε από την λανθασμένη χρήση του δικαιώματος απόλυσης. Βάσει προκαταρκτικής απόφασης του Εργατικού Δικαστηρίου του Βελγίου που εκδόθηκε στις 8.4.2008, καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους €52.992, αφαιρουμένων αποκοπών, αφού σύμφωνα και με τη δικηγόρο της ΜΑΕΕ, οι δυνατότητες επιτυχίας μιας έφεσης είναι μηδαμινές. Όπως πληροφορήθηκα, αναμένεται απόφαση του Δικαστηρίου αναφορικά με υποχρέωση της ΜΑΕΕ για καταβολή πρόσθετων ποσών για Κοινωνικές Ασφαλίσεις και επαγγελματικό φόρο.

(xiv) Σύστημα θεώρησης διαβατηρίων. Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις της Υπηρεσίας μου αναφορικά με την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το νέο λογισμικό σύστημα για την αυτόματη έκδοση θεωρήσεων εισόδου (Visa Information System), που τέθηκε σε εφαρμογή από τον Ιούλιο του 2006, σε πρώτη φάση στο Κέντρο (Υπουργείο Εξωτερικών), και σε κατοπινό στάδιο σε 12 Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όσον αφορά στην ετοιμασία των κατάλληλων οικονομικών καταστάσεων, τόσο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου όσο και για στατιστικούς σκοπούς σύμφωνα και με τις υποδείξεις του Γενικού Λογιστή, δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση. Συναφώς αναφέρεται ότι με σκοπό την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ο Γενικός Λογιστής και το Υπουργείο Εξωτερικών, υπέδειξαν καταστάσεις που παράγονται από το σύστημα τόσο για οικονομική όσο και για διοικητική πληροφόρηση, και καθορίστηκαν συγκεκριμένοι Κανονισμοί και Λογιστικές Διαδικασίες για εφαρμογή από τα λογιστήρια των Διπλωματικών Αποστολών. Σημειώνεται ότι σχετική επιστολή επί του θέματος ημερ. 12.9.2008, στάλθηκε από το Λογιστήριο του Υπουργείου στις 12 Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας που τηρούν το σύστημα, καλώντας τις να υποβάλουν τυχόν εισηγήσεις για την καλύτερη λειτουργία του συστήματος ή και να αναφέρουν τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζουν, χωρίς ωστόσο να φαίνεται να έχουν ανταποκριθεί. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε παρατηρήθηκε ότι αριθμός Διπλωματικών Αποστολών υποβάλλει κάποιες από τις προβλεπόμενες καταστάσεις, και κυρίως την κατάσταση “visa stickers”, χωρίς όμως όλες οι Αποστολές να υποβάλλουν όλες τις καταστάσεις που προβλέπονται.

(xv) Τηλέφωνα.

(α) Η αρχική πρόνοια των δαπανών για τα τηλέφωνα των Διπλωματικών Αποστολών ήταν €619.452 η οποία αναθεωρήθηκε στις €618.565, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €479.704 (€525.530 το 2007). Διαπιστώθηκε ότι σε συγκεκριμένες Διπλωματικές Αποστολές σημειώνονται τα τρία τελευταία έτη σημαντικές αποκλίσεις των πραγματικών δαπανών από τις εγκεκριμένες πιστώσεις (αύξηση μέχρι και 70% σε τέσσερεις περιπτώσεις).

(β) Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου διαχρονικά στην Υπάτη Αρμοστεία της Ναϊρόμπης, σε πέντε λογαριασμούς τηλεφώνων συγκεκριμένης εταιρείας τηλεπικοινωνιών δημιουργήθηκαν διαφορές συνολικού ύψους €14.769 (£8.644) ή KSH1.374.326, μεταξύ των εκάστοτε οφειλόμενων υπολοίπων που παρουσιάζονται στις μηνιαίες καταστάσεις της εταιρείας σε σχέση με τις αντίστοιχες μηνιαίες πληρωμές που διενεργούνται. Όπως πληροφορήθηκα η διαφορά που έχει προκύψει, οφείλεται στο γεγονός ότι η Υπάτη Αρμοστεία στη Ναϊρόμπι είχε, κατά το 2005, αμφισβητήσει κάποιες υπέρογκες χρεώσεις στους

τηλεφωνικούς λογαριασμούς (προφανώς λόγω υποκλοπών) και αρνήθηκε να τους πληρώσει. Παρά τις προσπάθειες που γίνονται από τον Ύπατο Αρμοστή για διευθέτηση του θέματος, η υπόθεση ακόμη εκκρεμεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι έχει αποσταλεί εγκύκλιος στις 18.9.2009, προς όλους τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών, υποδεικνύοντας, μεταξύ άλλων, την ανάγκη για περιορισμό των τηλεφωνικών κλήσεων στις απολύτως απαραίτητες. Για την εκκρεμότητα στην Υπάτη Αρμοστεία στη Ναϊρόμπη γίνονται προσπάθειες από τον Ύπατο Αρμοστή για διευθέτηση του θέματος.

Χορηγία στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο. Για την αποκατάσταση της εύρυθμης και νομότυπης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κύπρου, αφού αυτό από το 2003 λειτουργούσε παράτυπα, κυρίως λόγω της σύνθεσης του Συμβουλίου Κυβερνητών και της Διαχειριστικής Επιτροπής και της μη σύγκλισης του Συμβουλίου Κυβερνητών (ως ανώτατη αρχή), όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Έκθεση μου για το έτος 2007, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 11.6.2008 αποφάσισε όπως ο Υπουργός Εξωτερικών σε συνεργασία με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, μεριμνήσει όπως καταχωρισθεί αίτηση στο δικαστήριο για διορισμό προσωρινής διοίκησης του Ινστιτούτου. Αποφάσισε επίσης όπως ο Υπουργός Εξωτερικών σε συνεργασία με τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, ετοιμάσουν νέα εισήγηση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για το μέλλον του Ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη το έννομο συμφέρον του Κράτους ως ιδρυτή του Ινστιτούτου και το βαθμό στον οποίο αυτό αξιοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους που το Κράτος δαπανά για τη λειτουργία του. Στις 6.10.2008 εκδόθηκε σχετικό Δικαστικό Διάταγμα με το οποίο διορίστηκε, ως προσωρινή διοίκηση του Ινστιτούτου, Επιτροπή αποτελούμενη από τον Υπουργό Εξωτερικών, τον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω και το Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού, για να προβούν στις οποιεσδήποτε ενέργειες είναι αναγκαίες περιλαμβανομένων τροποποιήσεων του Καταστατικού, έτσι ώστε το Ινστιτούτο να μπορεί να λειτουργεί νομότυπα. Το νέο Καταστατικό εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.255 ημερ. 15.1.2009 και στη συνέχεια από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στις 6.2.2009. Οι τροποποιήσεις αφορούσαν, κυρίως, στην σύσταση Διοικητικού Συμβουλίου ως ανώτατης αρχής, αντί του προηγούμενου Συμβουλίου Κυβερνητών, την κατάργηση της Διαχειριστικής Επιτροπής και τη μη εμπλοκή πλέον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συναφώς αναφέρεται ότι, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.440 ημερ. 18.2.2009, διορίστηκε επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9(2) του Καταστατικού του Ινστιτούτου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνήλθε για πρώτη φορά στις 6.3.2009 και τροχοδρόμησε τη διαδικασία πλήρωσης της θέσης του Διευθυντή του Ινστιτούτου καθώς και τον διορισμό Ελεγκτή. Παρατήρησα ωστόσο ότι, παρά το γεγονός ότι η Έκθεση μου για το έτος 2007, όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου, αποτέλεσε θέμα που απασχόλησε ιδιαίτερα το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τις συνεδριάσεις του, ερωτήματα που εγείρονται σ' αυτή, δηλαδή, ως προς τη νομιμότητα των αποφάσεων, ενεργειών και δράσεων του Ινστιτούτου, σε σχέση με την έγκριση του ετήσιου Προϋπολογισμού, την έγκριση των λογαριασμών, το διορισμό ελεγκτών, τους διορισμούς/προαγωγές προσωπικού, που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 6.6.2003, καθώς επίσης και τα δεσμευμένα ποσά (Ειδικά Ταμεία) τα οποία δεν εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και ούτε φαίνεται να εμπίπτουν στους σκοπούς του Ινστιτούτου, δεν έχουν ακόμη διερευνηθεί και διευκρινιστεί.

Αναφέρεται επίσης ότι δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί ο τρόπος ελέγχου των δαπανών του Ινστιτούτου από το ΥΠΕΞ και η διαδικασία καταβολής της κυβερνητικής χορηγίας. Σημειώνεται ότι η πρόβλεψη για χορηγία στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2009 ύψους €500.000 είναι δεσμευμένη και μέχρι τον Ιούνιο του 2009 είχε καταβληθεί ποσό ύψους €261.323.

Σημειώνεται επίσης ότι δυνάμει της παραγράφου 11(ι) του Καταστατικού η λειτουργία του Συμβουλίου θα διέπεται από Κανονισμούς που, όπως φαίνεται, δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί. Εκκρεμεί επίσης η κατάρτιση Οικονομικών Κανονισμών σύμφωνα με την παράγραφο 17 του Καταστατικού. Επισημαίνεται επίσης ότι τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να αριθμούνται και να γίνεται επικύρωση τους σε επόμενες συνεδρίες.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.333 ημερ. 11.6.2008, δεν φαίνεται να έχει υποβληθεί εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για το μέλλον του Ιδρύματος λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό στον οποίο αυτό αξιοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους που το Κράτος δαπανά για τη λειτουργία του. Σημειώνεται επίσης ότι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κύπρου και η διεκδίκηση κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτέλεσε θέμα συζήτησης στα πλαίσια συνεδριάσεων της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου διόρισε Διευθυντή ο οποίος και ανέλαβε καθήκοντα στις 5.10.2009. Αποφάσισε επίσης να διορίσει άλλο Ελεγκτικό Οίκο καθώς και Νομικό Οίκο με στόχο τη διενέργεια ανεξάρτητων ελέγχων σε σχέση με τις δαπάνες και τη νομιμότητα των αποφάσεων του Ιδρύματος. Το θέμα της διεκδίκησης κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση μελετάται μέσα στα πλαίσια της ευρύτερης μελέτης την οποία διεξάγει ο Διευθυντής του Ινστιτούτου για την αναδιοργάνωση με στόχο τη μεγιστοποίηση της λειτουργικότητας του.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού και Μόνιμης Αντιπροσωπείας στους Διεθνείς Οργανισμούς για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (FAO). Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.090 ημερ. 16.1.2003, εγκρίθηκε η διαπίστευση του κ. Γεωργίου Φώτη Πουλίδη, μόνιμου αντιπροσώπου της Κύπρου στον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, που εδρεύει στη Ρώμη, ως Πρέσβη της Δημοκρατίας στην Αγία Έδρα. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του τότε Υπουργού Εξωτερικών ο κ. Πουλίδης προσφέρθηκε να εργασθεί αμισθί και χωρίς επιβάρυνση της Δημοκρατίας για τα έξοδα της Πρεσβείας. Έκτοτε η Πρεσβεία αυτή λειτουργεί κατά ένα τρόπο αυτόνομο (όχι όπως τις υπόλοιπες Πρεσβείες της Δημοκρατίας) και, σε αντίθεση με τα πιο πάνω, λαμβάνει ετήσια χορηγία, που όπως φαίνεται καθορίστηκε από τα Υπουργεία Εξωτερικών και Οικονομικών, ως αποζημίωση για τις υπηρεσίες που προσφέρει και γενικότερα για τα έξοδα λειτουργίας της. Για τα έτη 2005, 2006, 2007, 2008 και 2009 η χορηγία που καταβλήθηκε ανήλθε στις €341.720, €307.548, €341.720, €391.720 (€50.000 αφορούσαν κάλυψη επιπλέον εξόδων για την περίοδο 2003 - 2007) και €785.000 (€445.000 αφορούσαν την διευθέτηση για κάλυψη επιπλέον εξόδων για την περίοδο 2003 - 2007) αντίστοιχα.

Κατ' επανάληψη η Υπηρεσία μου σε Ετήσιες Εκθέσεις προηγούμενων ετών, επισήμανε την επιτακτική ανάγκη ετοιμασίας προϋπολογισμού εξόδων για την Πρεσβεία στην Αγία Έδρα (Βατικανού), καθώς επίσης και την υποβολή μηνιαίου οικονομικού απολογισμού, για σκοπούς ελέγχου και αναπλήρωσης του ταμείου της, όπως άλλωστε γίνεται για όλες τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι αρχικά σε σχέση με την διεκδίκηση εξόδων για τα έτη 2003 - 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 65.776, ημερ. 27.6.2007 αποφάσισε να μην εγκρίνει την καταβολή οποιουδήποτε ποσού για την πιο πάνω περίοδο. Ο Πρέσβης με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ημερ. 1.8.2008 (πέντε έτη μετά την ανάληψη καθηκόντων), ζήτησε την καταβολή επιπρόσθετου ποσού ύψους €576.000, ως οφειλόμενου υπολοίπου για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας της Πρεσβείας από το 2003.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με επόμενη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.799 ημερ. 17.10.2008, εξουσιοδοτήθηκαν οι Υπουργοί Οικονομικών και Εξωτερικών όπως αποφασίσουν για την καταβολή ή μη του ποσού των €576.000, για την περίοδο 2003-2007 (€488.652 αφορούν τα έτη 2003-2004), άνευ επαναφοράς του θέματος στο Υπουργικό Συμβούλιο, εκτός εάν υπάρξει διαφωνία μεταξύ τους.

Στην πιο πάνω συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.10.2008, αποφασίστηκε επίσης η κάλυψη των δαπανών που αφορούν στην Πρεσβεία στο Βατικανό και όπως δημιουργηθεί ξεχωριστή υποδιαίρεση στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών για το 2009, όπως γίνεται με τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές, με απώτερο σκοπό η οικονομική διαχείριση και έλεγχος της Πρεσβείας να διενεργείται κατά τον ίδιο τρόπο που γίνεται και στις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές. Πρόσθετα αποφασίστηκε όπως υποβληθούν στο Υπουργείο Εξωτερικών όλα τα στοιχεία που αφορούν σε συμβατικές υποχρεώσεις για σχετικό έλεγχο και ανάλογες εγκρίσεις.

Στις 12.11.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφασή του αρ.67.946, και κατόπιν αιτήματος του Πρέσβη, ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους €50.000, έναντι του ποσού που θα αποφαιζόταν τελικά να

του καταβληθεί για την περίοδο 2003 -2007. Τον Μάρτιο του 2009, με την σύμφωνο γνώμη των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών, καταβλήθηκε ποσό ύψους €445.000 για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας της Πρεσβείας για την περίοδο 2003 -2007.

Λαμβάνοντας υπόψη και τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Ενώ η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στόχευε στο να ρυθμίσει το θέμα που αφορά στην κάλυψη των δαπανών που αφορούν στην Πρεσβεία στην Αγία Έδρα, με ενσωμάτωση στον Προϋπολογισμό ξεχωριστής υποδιαίρεσης (ξεκινώντας από το 2009), όπως γίνεται για τις άλλες Διπλωματικές Αποστολές, και όπως ήταν οι εισηγήσεις μου στα πλαίσια προηγούμενων ελέγχων και συγκεκριμένα από το 2006, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί.
- Στο άρθρο 28 του Περί Προϋπολογισμού Νόμου σημειώνεται ότι, οποιεσδήποτε πιστώσεις πέραν του ποσού των €170.860 (£100.000) παραχωρούνται ως χορηγίες ή συνεισφορές σε οργανώσεις και άλλους φορείς, δίδονται υπό τον όρο ότι θα κοινοποιούνται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, από τους λήπτες των χορηγιών αυτών, έκθεση δράσης και εξελεγμένοι λογαριασμοί του προηγούμενου έτους. Κατόπιν επανειλημμένων επισημάνσεων από την Υπηρεσία μου για παράλειψη υποβολής λογαριασμών, υποβλήθηκαν από την Πρεσβεία πιστοποιημένες καταστάσεις όπου παρουσιάζονται τα πραγματικά έξοδα των ετών 2003 έως 2008 (για σκοπούς κάλυψης των πραγματικών εξόδων της Πρεσβείας), όχι όμως έκθεση δράσης.
- Η συνολική πρόνοια για την χορηγία του έτους 2009 ύψους €340.000, καταβλήθηκε εξ'ολοκλήρου από τον Απρίλιο του 2009, χωρίς να φαίνεται να συνέτρεχαν ειδικοί λόγοι.
- Το κόστος λειτουργίας του Γραφείου Πρεσβείας στο Βατικανό, συγκριτικά με άλλες Διπλωματικές Αποστολές παρουσιάζεται ιδιαίτερα ψηλό και με αυξητικές τάσεις. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι για την περίοδο 2005 – 2008 (διαθέσιμα στοιχεία για την περίοδο αυτή), η χορηγία της υπό αναφορά Πρεσβείας ανήλθε σε €1.332.708 σε σύγκριση με €1.975.772 για την Πρεσβεία της Ρώμης.
- Δεν φαίνεται να έχει ανοιχθεί ακόμη τραπεζικός λογαριασμός της Πρεσβείας στην Αγία Έδρα στο όνομα του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς. Μέχρι σήμερα όλες οι πληρωμές διενεργούνται με επιταγή στο όνομα του Πρέσβη, μέσω του Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής της Πρεσβείας της Ρώμης, ενώ από το 2006 δεν έχουν υποβληθεί τραπεζικές καταστάσεις όπου να παρουσιάζονται τα εμβάσματα καθώς και τυχόν άλλες οικονομικές δραστηριότητες που διαχρονικά έχουν διενεργηθεί για λογαριασμό της Πρεσβείας.
- Έχει ήδη εξασφαλισθεί, ενόψει τετελεσμένων πράξεων και γεγονότων, η εκ των υστέρων έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για το ενοίκιο της Πρεσβείας, καθώς και της Πρεσβευτικής κατοικίας στη βάση σύγκρισης του ύψους τους, με αυτών των αντίστοιχων της Ρώμης και δεδομένου ότι τα συμβόλαια είναι σε ισχύ.
- Όσον αφορά το επιτόπιο προσωπικό στην Πρεσβεία (4 άτομα), παρουσιάζεται υψηλά αμειβόμενο σε σχέση με το αντίστοιχο της Πρεσβείας της Ρώμης και με συμβόλαια αρκετών ετών (σε μια περίπτωση χρονολογείται από το 1986). Για σκοπούς παροχής εργοδοτικών ωφελημάτων στο μέλλον, θα πρέπει να διευκρινιστεί από πότε η Δημοκρατία εργοδοτεί το προσωπικό αυτό αφού, όπως αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία, μέρος του προσωπικού μεταφέρθηκε από την Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στους Οργανισμούς των Η.Ε. για τα Τρόφιμα και τη Γεωργία, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται το καθεστώς αρχικής εργοδότησής τους και από ποιόν. Επίσης θα πρέπει να καθοριστούν οι πραγματικές ανάγκες σε επιτόπιο προσωπικό και να εξασφαλιστεί τόσο η έγκριση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, όσο και η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου όπως είναι η πάγια τακτική που εφαρμόζεται. Σημειώνεται ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, σε αίτημα του Υπουργείου για έγκριση της μισθοδοσίας των τεσσάρων ατόμων του επιτόπιου προσωπικού, απάντησε ότι η μισθοδοσία τους θα πρέπει να καθοριστεί με βάση την Ιταλική νομοθεσία όπως καθορίστηκε και για το επιτόπιο προσωπικό της Πρεσβείας της Ρώμης.

Εν κατακλείδι θα ήθελα να επισημάνω ότι εφόσον η Πρεσβεία στην Αγία Έδρα, δεν λειτουργούσε σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Δημόσιο και τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές στο Εξωτερικό, η Υπηρεσία μου δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει την ορθότητα της οικονομικής διαχείρισης της. Οι εκ των υστέρων εγκρίσεις που δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών για ανειλημμένες δεσμεύσεις του Πρέσβη, κατά την άποψή μου, ήταν καθαρά τυπικές και θα έπρεπε να εξεταστούν πιο ενδελεχώς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου για το έτος 2010, έχει ενσωματωθεί ξεχωριστή υποδιαίρεση όσον αφορά στη Διπλωματική Αποστολή στην Αγία Έδρα όπως η εισήγησή μου. Όσον αφορά στη διαδικασία για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, με πληροφόρησε ότι αυτή θα τροχοδρομηθεί περί τα τέλη του τρέχοντος έτους οπότεν θα τεθεί σε εφαρμογή η διευθέτηση των σχετικών πληρωμών της Πρεσβείας με ανάλογες μηνιαίες αναπληρώσεις του Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής που θα καθοριστεί από το Γενικό Λογιστή.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.300 ημερ. 6.7.2005 εγκρίθηκε κατ' αρχάς η προώθηση της δημιουργίας στην Κύπρο Ινστιτούτου Γεωπολιτικής και εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όπως προβεί, κατόπιν συνεννόησης με τον Υπουργό Οικονομικών και τον κ. Michel Korinman, Γάλλο καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης στο Παρίσι, στη συγκεκριμενοποίηση της πρότασης που υποβλήθηκε, με έμφαση στους τομείς στους οποίους θα δραστηριοποιηθεί το πιο πάνω Ινστιτούτο και να διαμορφώσει λεπτομερή Προϋπολογισμό για σχετική χορηγία, η οποία δεν θα ξεπερνά τις €290.462 (£170.000). Με νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.753 ημερ. 21.10.2005 εγκρίθηκε η δημιουργία του Γεωπολιτικού Ινστιτούτου Κύπρου, με βάση την εισήγηση του Γάλλου καθηγητή, σύμφωνα με την οποία θεμελιώδης αποστολή του θα είναι η προώθηση της μελέτης, της εκπαίδευσης και της πληροφόρησης αναφορικά με γεωπολιτικά ζητήματα που σχετίζονται με τον άνθρωπο, τα έθνη και τα κράτη. Στα πλαίσια της πιο πάνω απόφασης εγκρίθηκε επιπλέον δαπάνη (των €290.462) από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ύψους €57.870 (£33.870) και αποφασίστηκε περαιτέρω όπως το θέμα της συνέχισης της οικονομικής ενίσχυσης του Ινστιτούτου επανεξεταστεί εντός τριών χρόνων, αξιολογώντας τη πρόοδο στην υλοποίηση του προγράμματος και των δραστηριοτήτων του και τη δυνατότητα του να καταστεί, στο τέλος των τριών χρόνων λειτουργίας του, αυτοχρηματοδοτούμενο. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.050 ημερ. 21.12.2005, εγκρίθηκε η διάθεση ποσού ύψους €348.332 (£203.870) από εξοικονομήσεις του άρθρου 04.236 «Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας – Υπηρεσίες Βιομηχανίας – Νέα Βιομηχανική Πολιτική» του Κεφ. 14 «Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού». Με την ίδια απόφαση διορίστηκε επίσης Προσωρινή Τριμελής Διαχειριστική Επιτροπή, με μόνη αρμοδιότητα την καταβολή του ποσού των €348.332 (£203.870) στο Ινστιτούτο, αμέσως μετά την εγγραφή του. Το Γεωπολιτικό Ινστιτούτο συστάθηκε με βάση τον περί Εταιρειών Νόμο Κεφ. 113, ως Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης στις 5.5.2006, ωστόσο το Καταστατικό του δεν εντοπίστηκε κατά τον έλεγχο. Στις 22.6.2006 καταβλήθηκε κρατική χορηγία ύψους €348.332 (£203.870) στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο, από Κονδύλι του Υπουργείου Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του αρ. 64.881 ημερ. 17.1.2007, ενέκρινε τη μεταφορά της αρμοδιότητας για την εποπτεία του Ινστιτούτου από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στο Υπουργείο Εξωτερικών, αφού κρίθηκε ότι η λειτουργία του Ινστιτούτου αφορά στην ανάπτυξη της έρευνας γύρω από θέματα που σχετίζονται άμεσα με θέματα εξωτερικής πολιτικής, διεθνών σχέσεων και διπλωματίας. Επίσης εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Οικονομικών να μεταφέρει το σχετικό κονδύλι από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών. Συναφώς αναφέρεται ότι σε σχετική επί του θέματος επιστολή του Υπουργού Εξωτερικών ημερ. 20.12.2008 προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μεταξύ άλλων σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εξωτερικών θα διασφαλίσει μηχανισμούς ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Ινστιτούτου. Σημειώνεται δε ότι στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου συμμετέχει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών, έχοντας την αρμοδιότητα για την εποπτεία του.

Σε επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 8.6.2007 προς το Υπουργείο Εξωτερικών, αναφορικά με τη μεταφορά των πιστώσεων, αναφέρεται ότι αυτή δεν είναι δυνατή, χωρίς την κατάθεση Συμπληρωματικού

Προϋπολογισμού κατά το 2007, και ως εκ τούτου εισηγήθηκε όπως η μεταφορά πραγματοποιηθεί στον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2008. Το 2008 καταβλήθηκε κρατική χορηγία ύψους €185.993, από το άρθρο 04.109 «Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου» Κεφ. 17 Υπουργείο Εξωτερικών – Διοίκηση, ενώ μέχρι και τον Ιούλιο του 2009 δεν είχε καταβληθεί οποιοδήποτε άλλο ποσό ως χορηγία για το τρέχον έτος. Σημειώνεται ότι για την καταβολή του πιο πάνω ποσού υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών στο Υπουργείο Οικονομικών Προϋπολογισμός για το 2008, ελεγμένοι λογαριασμοί για τα έτη 2006 και 2007, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το όνομα του Γενικού Διευθυντή, καθώς και οι δραστηριότητες που αναλήφθηκαν κατά την διετία 2006/2007, σύμφωνα με τις πιο πάνω αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, παρατήρησα ότι παρά το γεγονός ότι στις προτάσεις προς το Υπουργικό κατά την ίδρυση του Ινστιτούτου αναφέρονται και άλλες πηγές χρηματοδότησης του, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρώ-Μεσογειακό Ίδρυμα, καθώς και η προοπτική ότι το Ινστιτούτο θα καταστεί, μετά την πρώτη τριετία, αυτοχρηματοδοτούμενο, από εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις των ετών 2006 και 2007 που ετοιμάστηκαν από ιδιώτες ελεγκτές παρατηρείται ότι μοναδική πηγή εσόδου του αποτελεί η κρατική χορηγία και ως εκ τούτου η βιωσιμότητα του εξαρτάται αποκλειστικά από αυτήν. Επίσης δεν έγινε επανεξέταση του θέματος όσον αφορά στη συνέχιση της οικονομικής ενίσχυσης του Ινστιτούτου σύμφωνα με την σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2005, ούτε και φαίνεται, σύμφωνα με αλληλογραφία του Υπουργείου, να έχουν τεθεί σε εφαρμογή μηχανισμοί ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Ινστιτούτου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 5.8.2009 αποφάσισε να διορίσει Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο με σκοπό τη μελέτη του θέματος και υποβολή εισήγησης προς το Υπουργικό.

Επίτιμα Προξενία.

(α) Λογαριασμοί Εσόδων. Επειδή μέχρι και την διεξαγωγή του ελέγχου τον Ιούνιο του 2009 εκκρεμούσε η επεξεργασία των καταστάσεων εσόδων που είχαν υποβληθεί από μεγάλο αριθμό Επίτιμων Προξενίων τόσο για το έτος 2008 όσο και για το 2007, (εκτός του Αμμάν και του Μίνσκ), καθώς και η ενσωμάτωση των εσόδων αυτών στους λογαριασμούς του Κράτους, δεν ήταν δυνατός ο προσδιορισμός των Προξενίων που παρέλειψαν να υποβάλουν καταστάσεις εσόδων. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.426 ημερ 29.12.2004, ο Υπουργός Εξωτερικών έχει την εξουσία να ανακαλεί διορισμό Επίτιμων Προξένων που, κατ' επανάληψη, δεν συμμορφώνονται με τις Δημοσιονομικές Οδηγίες του Κράτους και παραλείπουν επί σειρά ετών να υποβάλουν λογαριασμούς εσόδων χωρίς επαρκή δικαιολογία. Σημειώνεται ότι εκκρεμούσε και η συμφιλίωση των εμβασμάτων που πραγματοποιήθηκαν από Επίτιμα Προξενία στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό, καθώς και η λογιστική τακτοποίηση των συναλλαγματικών διαφορών που προκύπτουν. Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων που τηρείται στο Γενικό Λογιστήριο ανήλθε στις €132.537. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η τελευταία συμφιλίωση του λογαριασμού αυτού με το συγκεντρωτικό μητρώο εσόδων των Επίτιμων Προξενίων που τηρείται στο Λογιστήριο του Υπουργείου ήταν στις 31.12.2005.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η συμφιλίωση του λογαριασμού καταθέσεων με το υφιστάμενο συγκεντρωτικό μητρώο εσόδων δεν είναι δυνατό να γίνει στο παρόν στάδιο ενόψει της ανεπαρκούς στελέχωσης του Λογιστηρίου.

(β) Αντιμισθία Επίτιμων Προξένων. Εξακολουθούν να παρατηρούνται, όπως και σε προηγούμενα έτη, ανομοιομορφίες τόσο όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού, όσο και στο ύψος της αντιμισθίας των Επίτιμων Προξένων. Σημειώνεται ότι η αντιμισθία των Επίτιμων Προξένων καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 42.421, ημερ. 19.4.1995, σε ποσοστό 50% των εισπραττόμενων τελών μέχρι του ποσού των £500 (€854) το χρόνο, και, με εξουσιοδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών, η κάλυψη των λογικών και απαραίτητων εξόδων τους. Κατά το 2008 καταβλήθηκε στο Επίτιμο Προξενείο του Αμμάν

αντιμισθία ύψους €14.293 και €11.833 στο Μίνσκ αναφορικά με εισπράξεις τελών του 2007, οι οποίες υπολογίστηκαν σε ποσοστό ύψους 33% επί των εισπραχθέντων τελών, υπερβαίνοντας κατά πολύ το ανώτατο όριο των £500 ή €854 το χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο καθόρισε. Λαμβάνοντας υπόψη την παρέλευση 14 και πλέον ετών από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μας εισηγείται και πάλι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησής της.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, όσον αφορά το Επίτιμο Προξενείο του Αμμάν, το θέμα θα παύσει να υπάρχει εφόσον ήδη εκεί έχει λειτουργήσει Πρεσβεία. Σημείωσε επίσης ότι η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου μελετά το θέμα ενδεχόμενης αναθεώρησης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ως και η εισήγησή μου.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι.

(α) Μετά την επισήμανση της Υπηρεσίας μου ότι δεν διενεργούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στα μετρητά, από τους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών ή εκπρόσωπό τους, όπως προβλέπεται στη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 38, αποστάλθηκε σχετική επιστολή από το Υπουργείο προς τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών, με οδηγίες για διενέργεια τέτοιων ελέγχων και οι οποίοι θα πρέπει να πραγματοποιούνται τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, τα αποτελέσματα των οποίων κοινοποιούνται στο Γενικό Λογιστή και στην Υπηρεσία μου. Παρατήρησα ότι μόνο σε μεμονωμένο αριθμό Διπλωματικών Αποστολών υπήρξε συμμόρφωση.

(β) Παρά το γεγονός ότι ο Γενικός Διευθυντής σε σημείωμα του ημερ. 7.3.2007, προς τον Προϊστάμενο του Λογιστηρίου αναφέρει ότι θα πρέπει να διενεργούνται από το Λογιστήριο, κατόπιν συνεννόησης μαζί του, αιφνίδιες επισκέψεις στις Διπλωματικές Αποστολές με σκοπό, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των Δημοσιονομικών και Λογιστικών Οδηγιών καθώς και την παροχή βοήθειας, παρατηρήθηκε ότι οι τελευταίες επιτόπου επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν τον Ιούλιο του 2007 στην Πρεσβεία της Βουδαπέστης και Βιέννης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι θα γίνει εκ νέου υπενθύμιση στους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών, όπως διενεργούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι και ότι θα γίνει προσπάθεια να προγραμματιστούν από το Λογιστήριο σε Διπλωματικές Αποστολές αιφνίδιες επισκέψεις.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν παραλείψεις που οφείλονται σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, όπως η μη έγκαιρη κατάθεση και ενσωμάτωση των εισπράξεων στους λογαριασμούς εσόδων και η μη τήρηση του προβλεπόμενου μητρώου διπλοτύπων για τα ελεγχόμενα έντυπα θεωρήσεων που αποστέλλονται στις Διπλωματικές Αποστολές. Επίσης δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 46 έτσι ώστε να σημειώνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες από την προκήρυξη μέχρι και την επιτυχή υλοποίηση μιας σύμβασης. Δεν γίνεται επίσης αρχειοθέτηση όλων των δελτίων πληρωμής καθώς και των διορθωτικών δελτίων κατά κονδύλι ούτε και συμφιλίωση τους με τις προβλεπόμενες μηνιαίες καταστάσεις που παράγονται από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, τόσο κατά το 2008 καθώς και μέχρι τον Ιούνιο του 2009.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι γίνονται προσπάθειες για βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου αλλά ουσιαστική ενδυνάμωση μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την αναγκαία στελέχωση του Λογιστηρίου.

Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου.

(α) Παρατηρήθηκε ότι δυο χρόνια μετά την εφαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) που τέθηκε σε λειτουργία στις 2.10.2007, εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα όπως, παράλειψη ενημέρωσης για εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα, μη καταχώριση οδηγιών και σημειώσεων στα ειδικά πεδία του παρέχει το σύστημα, καθυστέρηση στην διαβίβαση εγγράφων στους αρμόδιους λειτουργούς, καθώς επίσης και πολλαπλή καταχώριση ίδιων εγγράφων στους ηλεκτρονικούς φακέλους που τυγχάνουν

χειρισμού από διαφορετικούς λειτουργούς και μη ικανοποιητική σύνδεση σχετικών μεταξύ τους εγγράφων. Παρά το γεγονός ότι σχετικές οδηγίες δόθηκαν από τον Γενικό Διευθυντή δεν φαίνεται να υπήρξε συμμόρφωση. Επίσης αριθμός φακέλων αλληλογραφίας, κυρίως του Λογιστηρίου με θέματα οικονομικά, δεν έχουν ακόμη αυτοματοποιηθεί.

Επισημαίνεται και πάλι ότι η κατάλληλη καταχώριση και σύνδεση των σχετικών εγγράφων στο ηλεκτρονικό σύστημα, είναι η βάση για την αποτελεσματική λειτουργία και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, την εξασφάλιση σωστής πληροφόρησης και γενικά την ομαλή λειτουργία του Υπουργείου.

(β) Εξακολουθούν επίσης να παρουσιάζονται λειτουργικά προβλήματα στο σύστημα όπως, ενημέρωση για οδηγίες, αποδιαβάθμισης διαβαθμισμένου εγγράφου και αλλαγή του τύπου του εγγράφου. Τα προβλήματα αυτά συζητήθηκαν σε σειρά συναντήσεων με την προμηθευτρια εταιρεία και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, χωρίς όμως, μέχρι σήμερα, να έχουν επιλυθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι τα λειτουργικά προβλήματα που παρουσιάζονται σχετίζονται περισσότερο με τη γνώση και την εξοικείωση των λειτουργών με το σύστημα και αναμένεται ότι η εκπαίδευση τους θα βελτιώσει και την αποδοτικότητα του συστήματος. Οι συζητήσεις με την προμηθευτρια εταιρεία και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής αφορούν και άλλες τεχνικές ατέλειες του συστήματος με στόχο τη μεγιστοποίηση της λειτουργικότητας του.

Προμήθεια αυτοκόλλητων θεωρήσεων (visa stickers). Με βάση το Κεκτημένο Σιένγκεν, η εξασφάλιση των πιο πάνω θεωρήσεων γίνεται με την αγορά κινησιογραμμάτων (στοιχείο ασφαλείας), μέσω διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και στη συνέχεια εξαγγελία Ευρωπαϊκών προσφορών για την αγορά/εκτύπωση θεωρήσεων. Από το 2006 οπότε και η Κυπριακή Δημοκρατία υιοθέτησε την ομοιόμορφη αυτοκόλλητη θεώρηση όπως προβλέπει το Κεκτημένο, παρήγγειλε δύο φορές αυτοκόλλητες θεωρήσεις, με απευθείας διαπραγμάτευση, από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμμάτων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδας. Με βάση υπολογισμούς που έγιναν από το Λογιστήριο του Υπουργείου περί το Δεκέμβριο του 2008, προέκυψε ότι η διαθέσιμη ποσότητα για το 2009 ήταν 200.000 και δεν θα ήταν επαρκής για να καλύψει τις ανάγκες που εκτιμηθήκαν στις 400.000 θεωρήσεις.

Όπως φαίνεται, από αλληλογραφία καταχωρισμένη στο σύστημα αυτοματοποίησης γραφείου, επειδή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βρισκόταν σε τελικό στάδιο τροποποίησης των στοιχείων ασφαλείας των θεωρήσεων και λαμβάνοντας υπόψη ότι η προκήρυξη Ευρωπαϊκών προσφορών θα ήταν χρονοβόρα, άλλα και λόγω του ότι οι ανάγκες του Υπουργείου Εξωτερικών είναι συνεχώς αυξανόμενες λόγω δημιουργίας νέων Διπλωματικών Αποστολών, ο Γενικός Διευθυντής στις 16.1.2009 ενέκρινε για τελευταία φορά, όπως ο ίδιος ανέφερε, την κατ' εξαίρεση απευθείας διαπραγμάτευση με τον αρχικό προμηθευτή για την εκτύπωση μέχρι 300.000 αυτοκόλλητων θεωρήσεων αξίας περίπου €190.000 (όση δηλ. και η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009) και με παράδοση περί τον Απρίλιο του 2009. Η πιο πάνω έγκριση δόθηκε με επίκληση του άρθρου 33(β)(ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), που αφορά σε συμπληρωματική παράδοση υλικών νοουμένου ότι η χρονική περίοδος δεν υπερβαίνει τα τρία έτη από την αρχική προσφορά. Στις 5.2.2009 δόθηκαν σχετικές οδηγίες στο Πρέσβη Αθηνών όσον αφορά την διαπραγμάτευση με το Ίδρυμα καθώς και ότι μπορεί να προχωρήσει στη συνομολόγηση συμφωνίας, κατόπιν τελικών οδηγιών του Κέντρου. Σημειώνεται ότι είχε προηγηθεί προφορική συνεννόηση του Υπουργείου μέσω της Πρεσβείας με την Τράπεζα της Ελλάδας από τον Δεκέμβριο του 2008.

Σε μεταγενέστερη επιστολή του Υπουργείου Εξωτερικών ημερ. 9.4.2009 προς το Γενικό Λογιστήριο ως Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η Αρχή εξέφρασε αντίθετη άποψη όσον αφορά την διαδικασία που ακολουθήθηκε, και το Υπουργείο στη συνέχεια επιχειρηματολόγησε ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση ήταν η μοναδική διέξοδος, ενόψει αυξημένων αναγκών. Το Μάιο του 2009 το Υπουργείο Εξωτερικών υπέβαλε εισήγηση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, όπως, δυνάμει των εξουσιών που του παρέχονται από το άρθρο 11 του υπό αναφορά Νόμου (προστασία των ουσιαστών συμφερόντων της Δημοκρατίας), εξαιρέσει την προτεινόμενη σύμβαση από την εφαρμογή του. Όπως πληροφορήθηκε η πρόταση έχει εγκριθεί.

Εξέφρασα την άποψη ότι η πιο πάνω περίπτωση δεν φαίνεται να εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 11 του πιο πάνω Νόμου, αφού η ανάγκη για την προμήθεια αυτοκόλλητων θεωρήσεων δεν αποτελεί, λόγω της φύσης του αντικειμένου, περίπτωση προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων της Δημοκρατίας. Η επίκληση του άρθρου 11, προέκυψε μάλλον εκ των υστέρων, αφού η διαδικασία προμήθειας των θεωρήσεων είχε ήδη τροχοδρομηθεί, ως λύση ανάγκης και τυπική πλέον διευθέτηση για λόγους νομιμοποίησης της διαδικασίας. Επισημαίνεται επίσης ότι, η διαπίστωση ανεπάρκειας αποθέματος την ύστατη στιγμή, οφείλεται στον μη έγκαιρο προγραμματισμό για την προμήθεια των αυτοκόλλητων θεωρήσεων, εφόσον οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες είναι δεδομένες πλέον, αφού στα πλαίσια της πολιτικής του Υπουργείου Εξωτερικών για ανάπτυξη των διμερών πολιτικών σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας με άλλα κράτη είναι και η ίδρυση νέων Αποστολών, κύρια αιτία των αυξανόμενων αναγκών.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, η απευθείας ανάθεση ήταν, στο στάδιο που προέκυψε η ανάγκη για εξασφάλιση πρόσθετου αποθέματος, η μοναδική διέξοδος, ενόψει της απόφασης της Κυβέρνησης του Δεκεμβρίου του 2008 να προχωρήσει με άνοιγμα νέων Προξενείων, γεγονός που διαφοροποίησε σημαντικά τον αρχικό προγραμματισμό του Υπουργείου, προκειμένου να μην μείνει εκτεθειμένη η Δημοκρατία.

Λογαριασμοί Προκαταβολών και Καταθέσεων. Το θέμα τακτοποίησης των λογαριασμών προκαταβολών και καταθέσεων επισημαίνεται στις Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου επί σειρά ετών, χωρίς να έχει παρατηρηθεί τακτοποίηση τους (υπάρχουν και ποσά που χρονολογούνται από το 1976). Επισημαίνεται ότι η μη έγκαιρη τακτοποίηση των εκκρεμών προκαταβολών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτησή τους.

(i) **Προκαταβολές - Διάφορα.** Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €1.086.055 (€976.095 το 2007) και περιλαμβάνει κυρίως προκαταβολές ενοικίων και άλλων εξόδων για τα Γραφεία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στο εξωτερικό καθώς και διάφορες προκαταβολές σε Διπλωματικές Αποστολές και σε λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών.

(ii) **Προκαταβολές ταξιδιών.** Το υπόλοιπο του λογαριασμού στις 31.12.2008, ανερχόταν σε €74.685 (€70.432 το 2007) και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προκαταβολές παλαιότερων ετών, που δεν παρουσίασαν καμία μεταβολή όσον αφορά στην τακτοποίηση τους από το 2004, ενώ όπως πληροφορήθηκα δεν υπάρχουν ούτε σχετικά διαθέσιμα στοιχεία στο Λογιστήριο του Υπουργείου. Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με τη Λογιστική και Δημοσιονομική Οδηγία 154, προκαταβολές σε λειτουργούς για υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό, πρέπει να τακτοποιούνται μέσα σε 30 μέρες από την επιστροφή τους.

(iii) **Προκαταβολές εγγυήσεων πρεσβευτικών κατοικιών και πρεσβειών στο εξωτερικό.** Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών εγγυήσεων ανερχόταν σε €380.438 (€344.760 το 2007).

Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2008 τόσο τα συγκεντρωτικά όσο και τα αναλυτικά καθολικά, για όλους τους πιο πάνω λογαριασμούς προκαταβολών, δεν είχαν ενημερωθεί και ως εκ τούτου η επιβεβαίωση της ορθότητας των υπολοίπων τους δεν ήταν δυνατή. Δεν είχαν επίσης υποβληθεί οι προβλεπόμενες συνοπτικές και αναλυτικές καταστάσεις και εξηγήσεις, στο Γενικό Λογιστή και το Γενικό Ελεγκτή σύμφωνα με την Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία 153.

(iv) **Λογαριασμός Καταθέσεων.** Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων ανερχόταν σε €926.693 (€1.021.782 το 2007) και περιλαμβάνει κυρίως ποσά που αφορούν σε έσοδα από επιστροφή ΦΠΑ για Πρεσβείες και Μόνιμες Αντιπροσωπείες καθώς και για λειτουργούς που υπηρετούν στο εξωτερικό. Η μείωση που παρατηρείται οφείλεται κυρίως σε επιστροφή κράτησης ύψους €74.768 που αφορά σε πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά το 2007, για την ανακαίνιση του κτιρίου της Υπάτης Αρμοστείας στο Λονδίνο.

Συναφώς αναφέρεται ότι από το συνολικό ποσό των καταθέσεων, ποσό ύψους €581.653 ή ποσοστό 62,77%, (μεταξύ των οποίων Τελ Αβιβ €248.769, Βιέννη €164.477, Πραιτώρια €58.276), αφορούσε σε εκκρεμότητες προηγούμενων ετών, και καμία ενέργεια δεν πραγματοποιήθηκε για την τακτοποίησή τους κατά το 2008.

Επισημάνω ότι σκοπός της τήρησης τόσο του συγκεντρωτικού όσο και του αναλυτικού καθολικού καταθέσεων δεν είναι απλώς η καταγραφή των συναλλαγών που πραγματοποιούνται αλλά κυρίως η παρακολούθηση και έγκαιρη διευθέτησή τους.

Επανάλαβα και πάλι την εισήγηση μου όπως, αφού διερευνηθεί κάθε περίπτωση ξεχωριστά, τα υπόλοιπα τόσο των προκαταβολών όσο και των καταθέσεων τακτοποιηθούν λογιστικά και διευθετηθούν αναλόγως.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι όσον αφορά στις προκαταβολές θα ετοιμαστούν καταστάσεις των περιπτώσεων που χρονολογούνται για υποβολή τους στο Υπουργείο Οικονομικών για διακανονισμό. Σημείωσε επίσης ότι μέχρι τέλος Οκτωβρίου 2009, εισπράχθηκε ποσό ύψους €453.432, από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, από οφειλή συνολικού ύψους €650.393.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων και πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων του Υπουργείου και των Διπλωματικών Αποστολών.

(α) Από τις 16.1.2008 που ζητήθηκε η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για την διενέργεια φυσικής καταγραφής των περιουσιακών στοιχείων του Υπουργείου και δημιουργία νέων μητρώων, η οποία και δόθηκε την επόμενη μέρα, η φυσική καταμέτρηση διενεργήθηκε κατά την περίοδο Φεβρουαρίου – Ιουνίου 2009. Με βάση τα ευρήματα της φυσικής καταγραφής, δημιουργήθηκε αναλυτικό μητρώο περιουσιακών στοιχείων, καθώς και φύλλα περιουσιακών στοιχείων κατά δωμάτιο, ενώ εκκρεμεί η ενημέρωση του συγκεντρωτικού μητρώου.

Επειδή όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου επί σειρά ετών δεν είχε διενεργηθεί φυσική καταμέτρηση, ως αποτέλεσμα δεν υποβλήθηκε το σχετικό πιστοποιητικό που προβλέπεται στους Κανονισμούς Αποθηκών τόσο στην Υπηρεσία μου όσο και στο Γενικό Λογιστή. Επισημάνω και πάλι ότι η συστηματική ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων καθώς και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης κατά την λήξη του έτους συμβάλλει στη διαφύλαξη της περιουσίας του Κράτους.

(β) Οι πλείστες των Διπλωματικών Αποστολών έχουν αποστείλει το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών τους στοιχείων για το έτος 2008, όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς Αποθηκών. Ωστόσο, παρά τις οδηγίες του Υπουργείου όπως στα πιστοποιητικά που υποβάλλονται αναφέρεται κατά πόσο αυτά αφορούν στα περιουσιακά στοιχεία των Γραφείων των Αποστολών ή της πρεσβευτικής κατοικίας ή στα μητρώα βιβλιοθήκης, δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση.

Δυο Διπλωματικές Αποστολές και συγκεκριμένα αυτή της Βαρσοβίας και της Καμπέρας δεν υπέβαλαν πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών τους στοιχείων για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά. Επίσης όσον αφορά την Διπλωματική Αποστολή της Μόσχας όπως άλλωστε δηλώνει και ο Πρέσβης, η Αποστολή ουσιαστικά δεν διαθέτει μητρώα περιουσιακών στοιχείων για τα γραφεία και την κατοικία ούτε και μητρώο βιβλιοθήκης. Συναφώς αναφέρεται ότι κατά τον έλεγχο της Πρεσβείας της Μόσχας που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου στο Κέντρο, παρατήρησα ότι το 2004 λειτουργοί του Υπουργείου Εξωτερικών μετέβηκαν στην Μόσχα για την φυσική καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων της Πρεσβείας και τη δημιουργία νέων μητρώων, ενόψει μετακόμισης σε νέες κτιριακές εγκαταστάσεις. Με την ολοκλήρωση των εργασιών, τον Νοέμβριο του 2005 αποστάληκαν από το Κέντρο τα σχετικά μητρώα, ενώ έκτοτε η Πρεσβεία δεν φαίνεται να προέβηκε σε ενημέρωση τους με σχετική πληροφόρηση του Κέντρου.

Αρχαιότητες και έργα τέχνης που κατέχονται επί δανείω από το Υπουργείο Εξωτερικών και από τις Πρεσβείες της Δημοκρατίας.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Αρχαιοτήτων φαίνεται ότι όλες οι Διπλωματικές Αποστολές είχαν υποβάλει την καθιερωμένη ετήσια υπεύθυνη δήλωση επιβεβαίωσης κατοχής των αρχαιοτήτων και έργων τέχνης που τους παραχωρήθηκε επί δανείω, καθώς και δήλωση επιβεβαίωσης της καλής κατάστασής τους. Υπήρξαν όμως περιπτώσεις όπου τα στοιχεία που επιβεβαιώνονται από τις Διπλωματικές Αποστολές δεν συμφωνούν με αυτά του ηλεκτρονικού αρχείου αρχαιοτήτων και έργων τέχνης του Υπουργείου. Εισηγήθηκα επίσης όπως βεβαιώνεται η συμπερίληψη των αρχαιοτήτων και έργων τέχνης κατά την ασφάλιση τόσο της Πρεσβείας όσο και της κατοικίας.

(β) Με τη δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου όπου και καταχωρίστηκαν οι αρχαιότητες καθώς και έργα τέχνης που παραχωρήθηκαν επί δανείω από το Τμήμα Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αντίστοιχα, εισηγήθηκαν, όπως, για σκοπούς ολοκληρωμένου ελέγχου και επιβεβαίωσης των στοιχείων που καταγράφηκαν, αντιπαραβληθούν με αυτά των πιο πάνω Τμημάτων. Σε σχετική επιστολή που στάλθηκε στα πιο πάνω Τμήματα στις 16.10.2007, ανταποκρίθηκε μόνο το Τμήμα Αρχαιοτήτων στις 18.6.2008, χωρίς ωστόσο να φαίνεται ότι έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες για αντιπαραβολή των στοιχείων και επιβεβαίωση της ορθότητας του ηλεκτρονικού αρχείου. Στα πλαίσια του ελέγχου παρατηρήθηκε επίσης ότι το πιο πάνω ηλεκτρονικό αρχείο δεν ήταν πλήρως ενημερωμένο με όλες τις Διπλωματικές Αποστολές που έχουν στην κατοχή τους αρχαιότητες ή έργα τέχνης.

Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση της ιδιόκτητης πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα. Έχουν παρέλθει επτά και πλέον χρόνια από τότε που τέθηκε υπόψη του Υπουργείου Εξωτερικών η κακή κατάσταση της πρεσβευτικής κατοικίας και οι εργασίες αποκατάστασής της άρχισαν μόλις τον Ιούνιο του 2007. Σημειώνεται ότι ο Πρέσβης και η οικογένειά του, έχουν μετακινηθεί σε ενοικιαζόμενο οίκημα από 1.1.2004, για το οποίο καταβάλλεται μηνιαίο ενοίκιο €6.000 (£3.480) (πλέον €216 μηνιαίως για χαρτόσημα).

Από διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν για την αντιμετώπιση του όλου προβλήματος, παρατηρήθηκε γενικά μη έγκαιρη και επαρκής διαχείριση του θέματος από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Μετά την ακύρωση του διαγωνισμού για την πρόσληψη μελετητή/αρχιτέκτονα με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για την ετοιμασία όρων και σχεδίων ανακαίνισης της πρεσβευτικής κατοικίας, λόγω έλλειψης συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, το Φεβρουάριο του 2005 προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός για την ανάθεση υπηρεσιών συμβούλου/μελετητή για την ανακαίνιση/αναδιαρρύθμιση της πρεσβευτικής κατοικίας, με εκτίμηση (αμοιβής του συμβούλου/μελετητή) €200.000 και προβλεπόμενη περίοδο μελέτης και κατασκευής του έργου αρχικά 28 μηνών και αργότερα, με συμπληρωματικό διορθωτικό έγγραφο, 19 μηνών. Στη συνέχεια το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων κατακύρωσε την προσφορά σε συγκεκριμένο σύμβουλο/μελετητή στις 27.6.2005. Ο επιτυχών προσφοροδότης, ενημερώθηκε από την αναθέτουσα αρχή (Τμήμα Δημοσίων Έργων) για την κατακύρωση με μεγάλη καθυστέρηση, στις 19.10.2005, ημερομηνία κατά την οποία είχε ήδη εκπνεύσει η περίοδος ισχύος των προσφορών, όπως αυτή καθοριζόταν στα έγγραφα της προσφοράς (7.10.2005). Τελικά υπογράφηκε συμφωνία στις 29.12.2005, με συνολική αμοιβή του συμβούλου/μελετητή 11,5% επί του κόστους του έργου, του οποίου το ολικό καθαρό προκαταρτικό πρόγραμμα δαπανών ανέρχεται σε €2.529.000 (£1.466.820).

Αναφορικά με την κατασκευή του έργου της ανακαίνισης/αναδιαρρύθμισης της πρεσβευτικής κατοικίας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 4 του περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου, αποφάσισε στις 30.3.2005 να εξαιρέσει τη σύμβαση για την κατασκευή του έργου από την εφαρμογή των προνοούμενων από τον πιο πάνω Νόμο διαδικασιών και να ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με μικρό αριθμό προσφοροδοτών, για την ανάθεση του έργου σε έναν από αυτούς, ενώ σε μεταγενέστερη συνεδρία του, ημερομηνίας 12.12.2006, αποφάσισε όπως, για να υπάρχουν καλύτερες συνθήκες ανταγωνισμού, ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με μεγαλύτερο αριθμό προσφοροδοτών. Στη συνέχεια το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερομηνίας 7.2.2007, καθόρισε το χρονοδιάγραμμα προώθησης του έργου σε 10 εβδομάδες για τη διαδικασία προσφοροδότησης και υπογραφής οικοδομικού συμβολαίου και 38 εβδομάδες για κατασκευή του. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου κατακύρωσε το έργο στο χαμηλότερο προσφοροδότη στην τιμή των €2.401.846 (£1.405.738) στις 5.9.2007 (30 εβδομάδες μετά την προαναφερθείσα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου).

Από το πιο πάνω προκύπτει ότι δεν υπήρξε ικανοποιητική διαχείριση του όλου θέματος της πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που είχε ως αποτέλεσμα να σημειωθεί μεγάλη καθυστέρηση στο έργο της ανακαίνισης της, το οποίο, μετά την παρέλευση επτά και πλέον ετών, θα έπρεπε μέχρι σήμερα να είχε ολοκληρωθεί. Επισημαίνεται ότι από τον Ιανουάριο του 2004 και μέχρι τον Ιούνιο του

2009 το Δημόσιο κατέβαλε ενοίκια για την ενοικιαζόμενη πρεσβευτική κατοικία ύψους περίπου €396.000 (£229.680), πλέον €20.256 για χαρτόσημα και μεσιτικά.

Όπως προαναφέρθηκε, οι εργασίες για ανακαίνιση/αναδιαρρύθμιση της πρεσβευτικής κατοικίας άρχισαν τον Ιούνιο 2007. Μετά την αφαίρεση των επιχρισμάτων και της στέγης διαπιστώθηκε η ανάγκη σύνταξης μελετών για την ενίσχυση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και για αντικατάσταση του σκελετού της στέγης και ως εκ τούτου, από το Δεκέμβριο 2007, διακόπηκαν οι εργασίες. Στις 2 Απριλίου 2008, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε την αναθεώρηση της στατικής μελέτης και των εργασιών ενίσχυσης του φέροντος οργανισμού, έναντι προκαταρκτικής εκτίμησης συνολικής δαπάνης ύψους €665.000 (£389.207), ενώ οι εργασίες επανάρχισαν στις 2 Ιουνίου 2008.

Συναφώς αναφέρεται ότι λειτουργοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων πραγματοποίησαν τον Οκτώβριο του 2008 και τον Μάρτιο του 2009 επισκέψεις στην Αθήνα με σκοπό την παρακολούθηση και εκτίμηση της προόδου των εργασιών, όπου και επαναβεβαιώθηκε ότι οι εργασίες προχωρούν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και αναμενόταν ότι θα αποπερατωθούν μέχρι τις 19 Ιουνίου 2009. Ωστόσο, όπως παρατηρήθηκε, οι εργασίες δεν έχουν ακόμη συμπληρωθεί και επιπλέον όπως αναφέρεται σε επιστολή του Πρέσβη της Αθήνας ημερ. 22.5.2009 προς τον σύμβουλο μελετητή του έργου, η υπό ενοικίαση πρεσβευτική κατοικία έχει πωληθεί σε άλλο ιδιοκτήτη και έχει αναληφθεί δέσμευση να παραδοθεί μέχρι 30 Ιουλίου, με δεδομένη την συμφωνία παράδοσης της ιδιόκτητης κατοικίας, το αργότερο στα τέλη Ιουνίου όπως ήταν και οι σχετικές διαβεβαιώσεις. Σε σχετικές επόμενες επιστολές του ημερ. 16 και 26 Ιουνίου 2009 ο Πρέσβης εκφράζει την ανησυχία του όσον αφορά στην έναρξη διαδικασίας έξωσης από την ενοικιαζόμενη πρεσβευτική κατοικία καθώς και την ενδεχόμενη ανάγκη ενοικίασης χώρου φύλαξης των επίπλων και παραμονή του σε ξενοδοχείο.

Επισημαίνεται ότι η ισχύς της εγγυητικής επιστολής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης του συμβούλου μελετητή ύψους £10.000 έληξε στις 30.6.2009, και ζητήθηκε η ανανέωση της μέχρι και την 30^η ημέρα μετά την πραγματική ημερομηνία συμπλήρωσης των υπηρεσιών του, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα μελετών και κατασκευή του έργου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι οι εργασίες ανακαίνισης της κατοικίας έχουν ολοκληρωθεί και ήδη ο Πρέσβης και η οικογένεια του έχουν στεγασθεί στην κατοικία.

4.51 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μέρος Α

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α.) 2007-2013 στο οποίο περιγράφεται το όραμα της αναπτυξιακής πολιτικής της Κυβέρνησης, καθώς και οι στρατηγικοί στόχοι και άξονες ανάπτυξης μέσω των οποίων αναμένεται να επιτευχθεί το όραμα αυτό, βασίστηκε σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.9.2005.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του Σ.Σ.Α. θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, συνδέονται άμεσα με το Σ.Σ.Α. και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Σ.Σ.Α., γεγονός το οποίο έχει επισημανθεί και από ομάδα συμβούλων που εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού με πληροφόρησε ότι η υλοποίηση του Σ.Σ.Α. θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (Μ.Δ.Π.). Επειδή όμως η πλήρης εφαρμογή του Μ.Δ.Π. δεν προβλέπεται να ολοκληρωθεί πριν από το 2009, η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. θα γίνεται στην ενδιάμεση φάση μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα.

Δημόσιο Χρέος.

(α) Ύψος Δημόσιου Χρέους. Το Δημόσιο Χρέος, σύμφωνα με τις καταστάσεις του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας στις 31.12.2008, συμπεριλαμβανομένου και του ενδοκυβερνητικού δανεισμού ύψους €6.602 εκ., αλλά εξαιρουμένων των εκκρεμών εγγυήσεων ύψους €1.112 εκ. και άλλων σημαντικών ποσών, όπως αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, ανήλθε σε €14.616,8 εκ., σε σύγκριση με €15.218,0 εκ. το 2007, παρουσίασε δηλαδή μείωση ύψους €601,2 εκ. ή ποσοστό 3,95%. Τα σχετικά στοιχεία στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού της Δημοσιονομικής Έκθεσης, συνάδουν με τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, και έχουν αναλυτικά ως ακολούθως:

	31.12.2008	31.12.2007
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	6.602.455.350	6.016.783.226
Δάνεια Εσωτερικού	5.660.160.674	7.068.909.994
	12.262.616.024	13.085.693.220
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	1.526.431.936	1.400.000.000
Δάνεια Εξωτερικού	827.739.291	732.329.605
	2.354.171.227	2.132.329.605
ΣΥΝΟΛΟ	14.616.787.251	15.218.022.825

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, στις 31.12.2008, ο εσωτερικός δανεισμός, ανερχόταν σε €12.262,6 εκ., σε σύγκριση με €13.085,7 εκ. το 2007, παρουσίασε δηλαδή μείωση €823,1 εκ. ή ποσοστό 6,29%.

Ο εξωτερικός δανεισμός ανερχόταν στις 31.12.2008 σε €2.354,2 εκ., σε σύγκριση με €2.132,3 εκ. το 2007, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €221,9 εκ. ή ποσοστό 10,41%. Τα Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεόγραφα ύψους €1.526,4 εκ. με ποσοστό 64,84% επί του συνόλου του εξωτερικού δανεισμού στις 31.12.2008, ήταν η κυριότερη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης, ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσό €534,7 εκ. και ποσοστό 22,71% και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσό €290,3 εκ. και ποσοστό 12,33% και €2,8 εκ. από άλλους με ποσοστό 0,12%. Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει και από τη Δημοσιονομική Έκθεση, το ευρώ είναι το κύριο νόμισμα του εξωτερικού δανεισμού.

Ωστόσο, όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, υπάρχουν σημαντικές υποχρεώσεις του Κράτους που δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του Δημόσιου Χρέους, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται ότι στη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους λαμβάνονται υπόψη και τα στοιχεία αυτά, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

	31.12.2008	31.12.2007
	€ εκ.	€ εκ.
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια του Δημοσίου (Promissory Notes)	105,3	123,6
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	353,9	336,1
Εκκρεμείς Εγγυήσεις	1.112,0	1.007,3
ΣΥΝΟΛΟ	1.571,2	1.467

Όπως με πληροφόρησε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας το θέμα αυτό το είχε εντοπίσει και επισημάνει η Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο και την πληροφόρησε ότι ο χειρισμός, εκ μέρους του, των

εν λόγω υποχρεώσεων γίνεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA95).

(β) Διαχείριση Δημόσιου Χρέους. Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 9.7.2008 αποφάσισε, κατόπιν Πρότασης που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα με το άρθρο 51(γ) των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 έως 2007, τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών με ημερομηνία υλοποίησης της Απόφασης (Αρ. 67.443) την 1.8.2010. Οι λόγοι για τη λήψη της απόφασης αυτής αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεση μου του 2007.

Σχετική ειδοποίηση για τη μεταφορά των εν λόγω αρμοδιοτήτων δόθηκε στις 4.8.2008 από τον Υπουργό Οικονομικών προς την Κεντρική Τράπεζα, σύμφωνα με την απόφαση.

Στο μεταξύ, όπως με πληροφόρησαν ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, Τράπεζα και Υπουργείο, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα για σαφέστερο καθορισμό της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, ετοίμασαν ένα κοινό Πλαίσιο Γενικών Διευθετήσεων για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους (δυνάμει του άρθρου 51 των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων). Στο πλαίσιο αυτό καθορίζονται ο σκοπός του Πλαισίου Γενικών Διευθετήσεων, το Νομικό Πλαίσιο, οι κύριοι στόχοι της διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους, η επιτροπή διαμόρφωσης στρατηγικής, ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών, ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Τράπεζας καθώς επίσης και οι ρυθμίσεις για την υλοποίηση του έργου της αναδιοργάνωσης της αγοράς κυβερνητικών χρεογράφων και γραμματίων.

Ο τέως Υπουργός Οικονομικών συμφώνησε τόσο με το Πλαίσιο Γενικών Διευθετήσεων για τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους όσο και με τις ρυθμίσεις για υλοποίηση του έργου της αναδιοργάνωσης της αγοράς κυβερνητικών αξιογράφων.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, για την όσο το δυνατό πιο αποτελεσματική διαχείριση του Δημοσίου Χρέους απαιτείται να παρακολουθείται και επιβεβαιώνεται ότι το όλο πλαίσιο και η σχετική υποδομή, γίνεται και εφαρμόζεται, σύμφωνα με την καλύτερη σύγχρονη διεθνή πρακτική. Όπως πληροφορήθηκα από το Υπουργείο Οικονομικών, καταβάλλονται προσπάθειες ώστε να ακολουθείται η πρακτική αυτή με κυριότερο στόχο τη μείωση του κόστους χωρίς την ανάληψη υπερβολικού κινδύνου.

Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην Κύπρο. Η Κυβέρνηση, στην προσπάθεια της να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση, κατάρτισε δημοσιονομικό πρόγραμμα, λαμβάνοντας μέτρα που στοχεύουν στη διατήρηση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας και υψηλού επιπέδου απασχόλησης και αφορούν κυρίως τον κατασκευαστικό τομέα και τον τομέα του τουρισμού. Συγκεκριμένα, στις 19 Δεκεμβρίου 2008, σε έκτακτη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου αποφασίστηκε η επίσπευση υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με την παραχώρηση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €40 εκ. Όσον αφορά στον τουρισμό, ο Προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ενισχύθηκε με το ποσό των €12 εκ., για ενδυνάμωση της διαφημιστικής εκστρατείας του Οργανισμού και για μια σειρά από άλλα μέτρα που στοχεύουν στη διευκόλυνση προσέλευσης τουριστών από μη παραδοσιακούς προορισμούς, όπως είναι η δημιουργία επιπρόσθετων προξενείων, η έκδοση θεώρησης εισόδου τριετούς διάρκειας κλ.π.

Για το σκοπό αυτό συστάθηκαν ειδικές τεχνικές επιτροπές με επικεφαλής Γενικούς Διευθυντές για παρακολούθηση με συστηματικό τρόπο της στρατηγικής προσέγγισης της Κυβέρνησης, όταν κρίνεται αναγκαίο.

Σε νέα συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου στις 30 Ιανουαρίου 2009, αξιολογήθηκε η πορεία της κυπριακής οικονομίας και αποφασίστηκε η λήψη περαιτέρω μέτρων, λόγω της πρωτοφανούς έντασης της παγκόσμιας κρίσης και της συνεχιζόμενης επιδείνωσης του διεθνούς περιβάλλοντος. Το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης που περιλαμβάνει μέτρα που προωθούνται στα πλαίσια υλοποίησης του Προϋπολογισμού 2009, όσο και νέα μέτρα που ενισχύουν την ανάπτυξη της οικονομίας και αφορούν:

- Την προώθηση επίσπευσης διαδικασίας υλοποίησης συγκεκριμένων έργων. Τα έργα αφορούν κυρίως στην ανέγερση σχολικών κτιρίων και επέκταση υφιστάμενων, στην ανέγερση κυβερνητικών κτιρίων, στην επέκταση του οδικού δικτύου, στην προώθηση έργων κοινωνικής ωφέλειας και στην προώθηση άλλων έργων υποδομής. Πέραν των πρόσθετων πιστώσεων ύψους €40 εκ., που παραχωρήθηκαν κατόπιν απόφασης που λήφθηκε κατά τη συνεδρία της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2008, το πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος για το 2009 υπολογίζεται να φθάσει τα €50 εκ.
- Την αντικατάσταση από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων των υδρευτικών συστημάτων σε 63 κοινότητες της υπαίθρου.
- Την προώθηση από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως της αναδόμησης δύο κυβερνητικών οικισμών (Τσακιλερό και Άγιος Μάμας).
- Την επέκταση των προσπαθειών επίσπευσης των έργων ανάπτυξης, με την κάλυψη και των ημικρατικών οργανισμών όπως την Αρχή Τηλεπικοινωνιών, την Αρχή Ηλεκτρισμού και την Αρχή Λιμένων.
- Την προώθηση της επίσπευσης της έναρξης των εργασιών υλοποίησης έργων σύμπραξης του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα, όπως είναι η Μαρίνα Λεμεσού, ο αυτοκινητόδρομος Πάφου-Πόλης και η δημιουργία γηπέδων γκολφ από ιδιωτικές επενδύσεις.
- Την προώθηση υπογραφής συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων από τον Υπουργό Οικονομικών για την παραχώρηση δανείων με ευνοϊκούς όρους, συνολικού ποσού ύψους €300 εκ. για τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και μεγάλων αναπτυξιακών έργων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, μέσα στα πλαίσια αξιοποίησης:

(α) Από τις Κυπριακές Τράπεζες του μηχανισμού που έχει δημιουργήσει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, κατόπιν σχετικού αιτήματος των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τη διάθεση 30 δις. Ευρώ μέχρι το 2011 για χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και

(β) Των δυνατοτήτων που παρέχει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για χρηματοδότηση έργων υποδομής, ενόψει της επιδιωκόμενης επιτάχυνσης τους για τόνωση της συνολικής ζήτησης, δεδομένων και των πολύ ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, σε συνδυασμό με τις αυξημένες δυσκολίες που παρουσιάζονται για κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του δημόσιου τομέα από άλλες πηγές.

Λόγω της διαφαινόμενης περαιτέρω επιδείνωσης της παγκόσμιας οικονομίας αποφασίστηκε η λήψη πρόσθετων νέων μέτρων τόνωσης της οικονομίας. Τα νέα αυτά μέτρα έχουν προσωρινή διάρκεια και καλύπτουν τον τομέα του τουρισμού, των κατασκευών, της απασχόλησης και τον χρηματοοικονομικό τομέα.

Για τον τομέα του τουρισμού εγκρίθηκαν πρόσθετα μέτρα συνολικού δημοσιονομικού κόστους για το 2009 της τάξης των €51 εκ. Για τον τομέα των κατασκευών εγκρίθηκε νέο μέτρο που αφορά την απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας από οικογένειες με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα συνολικού κόστους για την περίοδο 2009-2013 της τάξης των €200 εκ. Όσον αφορά στην απασχόληση, προωθήθηκε σειρά μέτρων για διατήρηση της ανεργίας σε χαμηλά επίπεδα.

Τέλος όσον αφορά στον χρηματοοικονομικό τομέα, αποφασίστηκε η ενίσχυση της διατήρησης της ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος με καταθέσεις ρευστών διαθεσίμων του Δημοσίου και με έκδοση Γραμματίων του Δημοσίου προς το τραπεζικό σύστημα, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν βραχυπρόθεσμα ως ενέχυρο για εξασφάλιση φθηνού δανεισμού από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Παράλληλα, με σκοπό τη διατήρηση της εμπιστοσύνης και της ανταγωνιστικότητας του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου με τροποποίηση των Κανονισμών του Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων (ΚΔΠ 291/2009), το ανώτατο ποσό αποζημίωσης για κάθε κατάθεση αυξάνεται από €20.000 σε €100.000.

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, τα εξαγγελθέντα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης προωθούνται στα πλαίσια υλοποίησης του Προϋπολογισμού 2009. Γι' αυτό το λόγο, παρόλο ότι έχω πληροφορηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών ότι έχουν γίνει όλες οι ενδεδειγμένες ενέργειες από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και Υπηρεσίες, έχουν ετοιμαστεί τα σχετικά νομοσχέδια όπου χρειάζεται αλλαγή στην νομοθεσία και έχουν κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση, η πλήρης, έγκαιρη και αποδοτική υλοποίησή τους, σε σχέση με το πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος, θα διαφανεί μέσα από την τελική αξιολόγηση της υλοποίησης του πιο πάνω Προϋπολογισμού.

Όπως πληροφορήθηκα από το Υπουργείο Οικονομικών, μετά από γενική αξιολόγηση του δημοσιονομικού ισοζυγίου, καταβάλλονται προσπάθειες για περικοπή των μη παραγωγικών δαπανών.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2008 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Μέχρι την έκδοση της Έκθεσης αυτής δεν είχαν εγκριθεί υπερβάσεις ύψους €5,64 εκ. (£3,3 εκ.), που αφορούν σε 18 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του έτους 2002. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμο του 2002, καμιά πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από Ελέγχοντες Λειτουργούς, εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπόμενων Κονδυλίων του οικείου Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση. Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη του, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών, κατά παράβαση της πρόνοιας αυτής, διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός διώκεται ανάλογα. Το Υπουργείο Οικονομικών με ενημέρωσε ότι στις 20.5.2009 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο κατατέθηκε για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων για κάλυψη των υπερβάσεων που αναφέρονται πιο πάνω.

Διαδικασία για το διαγωνισμό με αρ. Υ.Ο. 2008/05/Δ για την προμήθεια και συντήρηση διαφόρων οχημάτων για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών της Δημοκρατίας. Τον Αύγουστο 2008, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, ενέκρινε την εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, με τρεις συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, για την προμήθεια και συντήρηση πέντε οχημάτων, χωρίς δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού, με εκτίμηση δαπάνης €250.000. Το ένα όχημα προοριζόταν για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το υφιστάμενο όχημα του οποίου παρουσίαζε προβλήματα, καθιστώντας επείγουσα την αντικατάστασή του, ενώ τα υπόλοιπα τέσσερα (από δύο διαφορετικούς τύπους οχημάτων), προοριζόνταν για τη συνοδεία της Προεδρικής Φρουράς. Παράλληλα εγκρίθηκε και η εισήγηση της Αναθέτουσας Αρχής όπως όλα (και τα πέντε) οχήματα προέρχονται από τον ίδιο κατασκευαστή, για λόγους ασφαλείας. Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου εξέφρασε την άποψη ότι οι λόγοι ασφαλείας που είχε επικαλεστεί ο αρμόδιος λειτουργός στο σημείωμα του για να υποστηρίξει την αγορά των τεσσάρων οχημάτων της Προεδρικής Φρουράς από τον ίδιο κατασκευαστή, που θα αγοράζονταν το αυτοκίνητο του Προέδρου δεν ήταν τεκμηριωμένοι και ότι ως εκ τούτου η ζήτηση μιας ενιαίας προσφοράς, χωρίς να επιτρέπεται ο επιμέρους διαχωρισμός της σε τρία μέρη (ένα για κάθε τύπο οχήματος), δεν ήταν δικαιολογημένος. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκε όπως η αξιολόγηση/κατακύρωση της προσφοράς γίνει ξεχωριστά - στο φθηνότερο προσφοροδότη - για τον κάθε τύπο οχήματος.

Από τις τρεις προσφορές που υποβλήθηκαν, η μία απορρίφθηκε επειδή το ένα από τα οχήματα ήταν εκτός προδιαγραφών και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε-κατόπιν διαπραγμάτευσης-στο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι €30.000.

Η πιο πάνω απόφαση ακυρώθηκε τον Απρίλιο 2009 από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, στην οποία είχε προσφύγει ο αποτυχών προσφοροδότης, λόγω κακής σύνθεσης του Συμβουλίου και λόγω του ασυμβίβαστου που δημιούργησε ο διορισμός δύο μελών του στην επιτροπή διαπραγμάτευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών ανεκάλεσε την απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού και ζήτησε από την επιτροπή αξιολόγησης να υποβάλει συμπληρωματική έκθεση, αφού προηγουμένως διευκρινίσει κάποια θέματα με τους δύο προσφοροδότες. Κατά την υποβολή των διευκρινίσεων, ο ακριβότερος προσφοροδότης δήλωσε ότι προσφέρει όλα τα οχήματα δωρεάν. Ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών δεν έκανε αποδεκτή την πρόταση του, και αποφάσισε να ζητήσει από τους δύο προσφοροδότες όπως:

(α) Υποβάλουν σε κλειστό φάκελο αναθεωρημένη προσφορά

(β) Πληροφορήσουν το Συμβούλιο κατά πόσο φέρουν οποιαδήποτε ένσταση, σε περίπτωση που υποβληθούν προσφορές με το ίδιο ποσό αξιολόγησης, η ανάθεση της σύμβασης να γίνει σε περισσότερους από έναν οικονομικό φορέα (δηλ. να μην τηρηθεί ο όρος του διαγωνισμού για προμήθεια όλων των οχημάτων από τον ίδιο κατασκευαστή).

(γ) Πληροφορήσουν το Συμβούλιο κατά πόσο αποδέχονται όπως, έναντι της ασκήσεως του δικαιώματος προαίρεσης που προέβλεπε την αγορά δύο επιπλέον οχημάτων (ένα από κάθε τύπο οχήματος συνοδείας), προμηθεύσουν, σε περίπτωση που τους ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δύο άλλα οχήματα, διαφορετικών προδιαγραφών από τις προδιαγραφές του διαγωνισμού για τα οχήματα συνοδείας.

Η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών, παρουσιάζει αντίφαση κατά την άποψη μου, σε σχέση με τους λόγους ασφάλειας και ομοιομορφίας, οι οποίοι λήφθηκαν υπόψη αρχικά για να εγκριθεί από το Συμβούλιο η προμήθεια και των τριών τύπων οχημάτων από τον ίδιο κατασκευαστή (όρος ο οποίος οδήγησε στην απόρριψη της μίας από τις τρεις προσφορές).

Τελικά, τον Αύγουστο 2009, ένα χρόνο δηλαδή μετά τη λήψη της απόφασης για την προμήθεια των εν λόγω οχημάτων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, λόγω της κατεπείγουσας ανάγκης που είχε προκύψει για το Προεδρικό όχημα, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, αφού έκρινε ότι οι αναθεωρημένες προσφορές που είχαν υποβληθεί στο μεταξύ-κατόπιν αιτήματος του-από τους δύο προσφοροδότες ήταν προϊόν προσυνεννόησης μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να καταστρατηγείται η έννοια του υγιούς ανταγωνισμού, εφ' όσον οι τιμές που είχαν υποβάλει για κάθε τύπο οχήματος ξεχωριστά καθώς και για το σύνολο των οχημάτων ήταν ακριβώς οι ίδιες (€270.000).

Με βάση τα πιο πάνω, προκύπτει ότι 14 μήνες μετά την έναρξη της διαδικασίας για την προμήθεια οχημάτων για τις ανάγκες του Προέδρου και της Φρουράς του δεν κατέστη εφικτή η σύναψη της σύμβασης, αφενός λόγω των ακατάλληλων όρων του διαγωνισμού και αφετέρου λόγω της λανθασμένης διαδικασίας που ακολούθησε το Συμβούλιο Προσφορών, ενώ εάν είχε υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Προσφορών η εισήγηση μου, για διαχωρισμό των τριών τύπων οχημάτων, ενδεχομένως να είχε υλοποιηθεί τουλάχιστον η αντικατάσταση του οχήματος του Προέδρου που ήταν και η πιο επείγουσα.

Σχέδιο δανειοδότησης εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών. Μετά από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.817 ημερ. 3.1.2007, με την οποία εγκρίθηκε η ρύθμιση των δανείων που εμπίπτουν στο πιο πάνω Σχέδιο, κατόπιν Πρότασης που κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, αφού παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ για είσπραξη των καθυστερήσεων που περιλάμβαναν δικαστικές αποφάσεις, εξακολουθούσαν να παρουσιάζονται εκκρεμότητες, τα υπόλοιπα των εν λόγω δανείων έχουν αναπροσαρμοστεί έτσι ώστε στις 31.12.2008 να συμποσούνται στις €788.113.

Αναφορικά με την αμοιβή της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως Λτδ, όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου από το έτος 1993 μέχρι και το 2005 καταβάλλετο στην Τράπεζα το ποσό των €44.424 (£26.000) ετησίως, ενώ παρατηρείτο ότι οι συνολικές εισπράξεις των οφειλών κατά τα τελευταία έτη ήταν ελαφρώς ψηλότερες από την αμοιβή της. Η αμοιβή της Τράπεζας για το 2006 και 2007 καθορίστηκε στις €25.629 (£15.000) και €34.172 (£20.000), αντίστοιχα ενώ για το 2008 θα καθοριστεί από το Υπουργείο

Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού και το Γενικό Λογιστή, αφού προηγουμένως εξεταστεί ο όγκος εργασίας που απαιτήθηκε από την Τράπεζα το 2008 για την παρακολούθηση των υπολοίπων των δανείων, καθώς επίσης τα έσοδα που εισέπραξε η Τράπεζα από τα δάνεια που εξακολουθούν να οφείλονται για το υπό αναφορά Σχέδιο.

4.52 ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Μέρος Α

Αποθέματα υλικών. Στις 31.12.2008 η ολική αξία των αποθεμάτων που βρίσκονταν στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Τ.Κ.Α.Π.) ήταν €5,9 εκ., σε σύγκριση με €7,6 εκ. το 2007.

Λογαριασμός προκαταβολών. Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ήταν €5,9 εκ. Κατά τα τελευταία τρία χρόνια ο λογαριασμός προκαταβολών παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση.

Έτος	Αγορές	Εκδόσεις	Αποθέματα	Αποθέματα	Αποθέματα	Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων
				επί αγορών	επί εκδόσεων	
	€000	€000	€000	%	%	
2006	15.982	15.646	8.437	53	54	1,89
2007	14.605	15.417	7.648	52	52	1,91
2008	11.011	12.778	5.881	53	46	1,87

Βραδυκίνητα αποθέματα. Εξακολουθούν να υπάρχουν βραδυκίνητα αποθέματα κυρίως του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ηλεκτροτουρπίνες, εκκινητές και εξαρτήματα τους), του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (εξαρτήματα οχημάτων/μηχανημάτων) και του Τμήματος Δημοσίων Έργων (αποθέματα για μονάδες φωτών τροχαίας και διαβάσεων).

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα σε συνεργασία με τα Τμήματα/Υπηρεσίες και το Υπουργείο Οικονομικών εντοπίσει ποια από αυτά είναι άχρηστα λόγω παλαιότητας και προωθήσει την εκποίηση τους. Με την ενέργεια αυτή το δημόσιο θα εξοικονομήσει τουλάχιστον το κόστος αποθήκευσης.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, η παραμονή στις κεντρικές αποθήκες σημαντικών ποσοτήτων αποθεμάτων οφείλεται στην αδυναμία των ενδιαφερόμενων τμημάτων για λογαριασμό των οποίων γίνονται από το Τ.Κ.Α.Π. οι σχετικές αγορές, να ζητήσουν την έκδοσή τους, επειδή δεν διαθέτουν λογαριασμό προκαταβολών και/ή τους απαραίτητους αποθηκευτικούς χώρους, όπως επίσης στην ματαίωση της εκτέλεσης συγκεκριμένων έργων ή στην ανάγκη διατήρησης ικανοποιητικών αποθεμάτων ασφαλείας για συντήρηση έργων ή για επιδιορθώσεις.

Έλεγχος των βραδυκίνητων με βάση το λογισμικό σύστημα. Κατά τον έλεγχο για το έτος 2008 διαπιστώθηκε ότι το λογισμικό σύστημα δεν έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει κατάσταση με ιστορική κίνηση αποθεμάτων (ageing analysis) στην οποία να φαίνεται καθαρά πότε το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών προμηθεύτηκε κάθε προϊόν/υλικό και έτσι να μπορεί να διαπιστωθεί εύκολα ποια από αυτά είναι βραδυκίνητα. Εισηγήθηκα όπως τέτοια η δυνατότητα ενσωματωθεί στο νέο μηχανογραφημένο σύστημα που ετοιμάζεται και αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία κατά το νέο έτος.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, το νέο λογισμικό που αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία από 1.1.2010 θα έχει τη δυνατότητα δημιουργίας ιστορικού αγορών/πωλήσεων με κάθε δυνατή αναλυτική διευκρίνιση.

Καθυστερήση στην εκτέλεση παραγγελιών. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι προμηθευτές ειδών που προορίζονται για την Εθνική Φρουρά καθυστερούν να εκτελέσουν τις παραγγελίες

για μεγάλο χρονικό διάστημα, είτε για όλη την ποσότητα, είτε για μέρος αυτής, γεγονός που πιθανόν να δημιουργεί προβλήματα στην Εθνική Φρουρά.

Το Τ.Κ.Α.Π., εφαρμόζοντας τους σχετικούς όρους των προσφορών, επέβαλε το 2008 πρόστιμα σε 23 περιπτώσεις, ύψους περίπου €21.500.

Μέρος Β

Επαναξιολόγηση του ρόλου. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μου για το έτος 2007, το θέμα της διασαφήνισης του ρόλου του Τμήματος, θα πρέπει να συζητηθεί μεταξύ του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών και του Υπουργείου Οικονομικών, για λήψη αποφάσεων, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν αποτελεσματικότερα οι δυνατότητες του Τμήματος, στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για τον αποδοτικότερο χειρισμό των προσφορών στο δημόσιο τομέα και την εξασφάλιση καλύτερων τιμών αγοράς για τα διάφορα είδη.

Πρόσθετα, ο στρατηγικός προγραμματισμός του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών επηρεάζει άμεσα και το θέμα των κτιριακών εγκαταστάσεων του Τμήματος, το οποίο εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια.

Όπως πληροφορήθηκα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο διάλογος μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών (Υπουργείο Οικονομικών, Γενικό Λογιστήριο, ΤΚΑΠ), με σκοπό τον καθορισμό του ρόλου και της αποστολής του Τμήματος στα πλαίσια της οργάνωσης του νέου συστήματος των κρατικών προμηθειών συνεχίζεται και θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια να υπάρξει κατάληξη το συντομότερο δυνατό.

Κτιριακά προβλήματα. Όπως ανέφερα και την Έκθεσή μου για το 2007, επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά την επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων πριν από μερικά χρόνια, διαπίστωσαν ότι αυτές παρουσιάζουν σοβαρά κατασκευαστικά προβλήματα. Διαπίστωσαν επίσης παραβάσεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου και των σχετικών Κανονισμών (περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφαλείας και Υγείας στην Εργασία και περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφαλείας και Υγείας στου Χώρους Εργασίας). Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ζήτησε όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού.

Τα γραφεία εκκενώθηκαν και κατεδαφίστηκαν, εντούτοις στις αποθήκες εξακολουθούν να εργάζονται περίπου 55 άτομα, παρά τα προβλήματα που παρουσιάζουν.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών με ημερ. 16.7.2008 έδωσε κατ' αρχή έγκριση για ενοικίαση κατάλληλων αποθηκών μέχρι να ληφθούν οριστικές αποφάσεις για το ρόλο του Τμήματος, κάτι που δεν έγινε κατορθωτό μέχρι στιγμής λόγω του ότι μετά από διεξοδική έρευνα διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει εντός της Λευκωσίας ενιαίος χώρος κατάλληλου μεγέθους και προδιαγραφών που να εξυπηρετεί τις ανάγκες του Τμήματος.

Το Τμήμα με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερ. 14.10.2008, συγκρίνοντας το κόστος ενοικίασης κατάλληλων υποστατικών με το κόστος κατασκευής νέων αποθηκών, καθώς και το κόστος ενοικίασης των Κεντρικών Γραφείων με το κόστος κατασκευής νέων ιδιόκτητων Κεντρικών Γραφείων, εισηγήθηκε την οικοδόμηση νέων Κεντρικών Αποθηκών και Κεντρικών Γραφείων στη Λευκωσία.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεννόηση με το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, επιληφθούν το συντομότερο του θέματος της μεταστέγασης των αποθηκών για προστασία τόσο των εργαζομένων όσο και των επισκεπτών.

Σημείωσα ότι έλεγχος των κτιριακών εγκαταστάσεων των Κεντρικών Αποθηκών διενεργήθηκε και το 1996 από λειτουργούς του Τμήματος Δημοσίων Έργων και, αφού τα κτίρια κρίθηκαν ακατάλληλα, έγινε σύσταση όπως αυτά κατεδαφιστούν και αντικατασταθούν, σύσταση η οποία όπως αναφέρθηκε πιο πάνω δεν έχει ακολουθηθεί μέχρι σήμερα.

Ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι, σε περίπτωση που, για οποιοδήποτε λόγο, δεν καταστεί δυνατή η μεταστέγαση των αποθηκών μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, θα εξεταστεί σοβαρά το ενδεχόμενο να τερματιστεί η λειτουργία αριθμού αποθηκών.

Προσφορά 2007Τ1010 για την προμήθεια αρβύλων στρατιωτικού τύπου. Η προσφορά προκηρύχθηκε με ανοιχτή διαδικασία, με κριτήριο επιλογής τη χαμηλότερη τιμή, και αφορούσε στην προμήθεια 41.970 ζευγών αρβύλων στρατιωτικού τύπου, με προϋπολογιζόμενο κόστος €1.537.741(£900.000).

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, στις 13.3.2008, κατακύρωσε την προσφορά στον δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, κρίνοντας ότι ο χαμηλότερος προσφοροδότης δεν πληροί τα απαραίτητα εχέγγυα για την ικανοποιητική εκτέλεση της σύμβασης. Μετά την γνωστοποίηση της κατακύρωσης, ο χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρισε Προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, η οποία απορρίφθηκε στις 14.7.2009.

Στις 19.1.2009, 17.2.2009 και 20.5.2009 έγιναν τρεις τμηματικές παραδόσεις αρβύλων στις αποθήκες του Τ.Κ.Α.Π. και στις Αποθήκες της Εθνικής Φρουράς, οι οποίες απορρίφθηκαν από την Επιτροπή Παραλαβής λόγω εργαστηριακών αποκλίσεων από τις τεχνικές προδιαγραφές. Ο προμηθευτής, με επιστολή του ημερ. 13.8.2009, ζήτησε όπως του δοθεί άδεια για αντικατάσταση του εργοστασίου παραγωγής των αρβύλων. Το θέμα παραπέμφθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων στις 19.8.2009 για λήψη της τελικής απόφασης, η οποία όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, ενέκρινε τελικά το εν λόγω αίτημα.

4.53 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατά το 2008 ήταν €2.180,4 εκ., σε σύγκριση με €2.170,4 εκ. το 2007 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €10 εκ. ή 0,46%. Το ποσό της αύξησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και των άμεσων φορολογιών κατά €182.260.645. Σημειώθηκε ταυτόχρονα μείωση των φόρων κεφαλαιουχικών κερδών, κληρονομιών και των τελών χαρτοσήμων κατά €171.879.213. Αναλυτικά οι εισπράξεις του Τμήματος, κατά κατηγορία φόρου, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2008	Ποσοστό	2007	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	€εκ.	%	€εκ.	€εκ.	%
Φόρος Εισοδήματος	1.348,76	61,86	1.237,86	110,9	8,96
Φόρος Κληρονομιών	1,14	0,05	3,42	(2,28)	(66,67)
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	11,76	0,54	12,53	(0,77)	(6,15)
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	305,13	14,00	469,59	(164,46)	35,02
Τέλη Χαρτοσήμων	68,13	3,12	73,27	(5,14)	(7,02)
Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	50,21	2,30	49,84	0,37	0,74
Άμεσες Φορολογίες*	395,30	18,13	323,94	71,36	22,03
Σύνολο	2.180,43	100,00	2.170,45	9,98	0,46

*Το ποσό των €395,30 εκ. (€323,94 εκ. για το 2007) που φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αποτελεί τις εισπράξεις του Τμήματος για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα.

Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.348,76 εκ., κατά κατηγορία φορολογουμένων, έχει ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

	2008		2007	
	€εκ.	%	€εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	176,19	13,06	160,49	12,96
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	279,04	20,69	253,33	20,47
Αποκοπές για τόκους εξωτερικού	4,28	0,32	2,64	0,22
Φόρος επί μερισμάτων	0,05	-	0,28	0,02
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	823,00	61,02	757,84	61,22
Αυτοεργοδοτούμενοι	63,26	4,69	61,02	4,93
Φορολογία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, μισθώματα ταινιών και κέρδη καλλιτεχνών.	2,93	0,22	2,26	0,18
	1.348,75	100,00	1.237,86	100,00

Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €24,68 εκ., σε σύγκριση με €28,89 εκ. το 2007.

Φορολογίες υπό ένσταση.

(α) Στις 31.12.2008 υπήρχαν 19.746 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €152,51 εκ. (£89,26 εκ.).

Οι ενστάσεις του φόρου εισοδήματος μειώθηκαν από 14.208 σε 11.841 ή ποσοστό 16,66%, και το αντίστοιχο ποσό του αμφισβητούμενου φόρου μειώθηκε από €208.125.754 (£121.810.592) σε €123.695.558 (£72.395.794) ή ποσοστό 40,57%. Σύμφωνα με το Διευθυντή του Τμήματος, η παράμετρος του φόρου υπό ένσταση δεν αποτελεί πάντοτε αξιόπιστο μέτρο ή διοικητικό δείκτη απόδοσης του Τμήματος, καθότι πολλές φορολογίες που είναι υπό ένσταση έγιναν καθ' υπολογισμό με πολύ μεγαλύτερα ποσά, έτσι ώστε να προκαλέσουν ένσταση, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί εξέταση.

Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις, που αφορούν στα φορολογικά έτη μέχρι το 1991, μειώθηκαν από 2.403 σε 1.762 ή 26,67% και σε αξία από €16.127.523 (£9.439.020) σε €6.359.809 (£3.722.230) ή 60,57%.

(β) **Ενστάσεις φόρου εισοδήματος.** Ο Νόμος 80(Ι)/1999, ο οποίος τροποποίησε τους περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμους, έθεσε χρονικούς περιορισμούς, τόσο αναφορικά με την περίοδο μέσα στην οποία ο Διευθυντής μπορεί να ζητήσει επιπρόσθετα στοιχεία από το φορολογούμενο, τα οποία κρίνει αναγκαία για εξακρίβωση του ποσού του φόρου (δώδεκα μήνες από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης), όσο και αναφορικά με την περίοδο μέσα στην οποία ο Διευθυντής πρέπει να εκδώσει την απόφασή του (το αργότερο μέσα σε περίοδο τριών χρόνων από την ημερομηνία κατά την οποία το ενιστάμενο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο προσκόμισε στο Διευθυντή οποιαδήποτε στοιχεία και πληροφορίες που ο τελευταίος είχε απαιτήσει). Σε περίπτωση που η περίοδος των τριών ετών λήξει χωρίς ο Διευθυντής να εκδώσει την απόφασή του, ο τελευταίος έχει υποχρέωση να τροποποιήσει την επιβληθείσα φορολογία, αποδεχόμενος τη δήλωση του ενιστάμενου προσώπου.

Επειδή δεν υπάρχει συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής των πιο πάνω χρονικών περιθωρίων που προνοούνται από το Νόμο, ενώ εκκρεμεί μεγάλος αριθμός ενστάσεων (11.841 στις 31.12.2008, με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €123.695.558) (£72.395.794), εισηγήθηκαν όπως τηρούνται μηχανογραφικά στοιχεία, με σκοπό την πιστή εφαρμογή της νομοθεσίας.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, προβαίνει σε όσο το δυνατόν καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής των χρονικών ορίων των ενστάσεων που απορρέουν από το Νόμο και ότι προς τούτο εξετάζονται σχετικές μηνιαίες καταστάσεις. Επίσης ανέφερε ότι η διαδικασία τήρησης των στοιχείων μηχανογραφικά προσκρούει στο γεγονός ότι τα χρονικά περιθώρια που θέτει η Νομοθεσία αρχίζουν από την ημερομηνία πλήρους συμμόρφωσης του φορολογουμένου στις απαιτήσεις του ΤΕΠ, γεγονός που μπορεί να καθοριστεί μόνο από τον φοροθέτη που εξετάζει την υπόθεση. Εξακολουθώ να μην αντιλαμβάνομαι γιατί τα στοιχεία δεν μπορούν να τηρούνται μηχανογραφικά.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.12.2008 εκκρεμούσαν 6.159 τέτοιες ενστάσεις (2.941 από αυτοεργοδοτούμενους και 3.218 από διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών) ή ποσοστό 52,01% του συνόλου, ενώ το ποσό του αμφισβητούμενου φόρου ήταν €36.788.789 (£21.531.522) ή 29,74% του συνόλου. Οι ιδιωτικές εταιρείες υπέβαλαν 2.173 ενστάσεις ή 18,35% του συνόλου, που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €35.946.629 (£21.038.627) ή 29,06% του συνολικού ποσού.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η όλη διαδικασία για εγκατάσταση του συστήματος φορολογικού ελέγχου ESKORT, το οποίο αναμενόταν να λύσει το πρόβλημα αυτό, αναστάλθηκε και ότι για μερική αντιμετώπιση του προβλήματος, το Τμήμα σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, έχει προβεί στην αγορά ειδικού λογισμικού προγράμματος. Επίσης προωθείται και η συμμετοχή σε σχετικά προγράμματα «Twinning» και επισκέψεις σε χώρες με παρόμοια φορολογικά συστήματα. Σύμφωνα με το Διευθυντή το Τμήμα δεν αναμένεται να τροποποιήσει τις υφιστάμενες διαδικασίες που αφορούν τον κλάδο των εντάσεων. Με πληροφόρησε επίσης ότι το πρόγραμμα «Twinning» που έχει διεξαχθεί με το Inland Revenue του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, όπως έχουν δηλωθεί από το Τμήμα, ήταν €579,58 εκ. (£339,21 εκ.), σε σύγκριση με €596,29 εκ. (£348,99 εκ.) του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €16,71 εκ. (£9,78 εκ.) ή 2,80%.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου, χωρίς τους τόκους, έχουν ως εξής:

	2008	Ποσοστό	2007	Αύξηση/ (Μείωση)
	€εκ.	%	€εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	340,93	58,83	375,21	(9,14)
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (P.A.Y.E.)	28,55	4,93	28,76	(0,73)
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	79,87	13,78	76,94	3,81
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	65,40	11,28	62,06	5,38
Φόρος κληρονομιάς	6,07	1,05	4,89	24,13
Άλλοι φόροι	3,39	0,58	3,43	(1,17)
Έκτακτη εισφορά	6,74	1,16	6,83	(1,32)
Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα	48,63	8,39	38,17	27,40
	579,58	100,0	596,29	(2,80)

(α) Από τα €340,93 εκ. (£199,54 εκ.) καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος, ποσό ύψους €243,00 εκ. (£142,22 εκ.) ή ποσοστό 71,28% οφείλεται από εταιρείες. Σημειώνεται ότι από τα €340,93 εκ. (£199,54 εκ.), ποσό ύψους €125,49 εκ. (£73,45 εκ.) ή 36,81% αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί κατά το 2008. Κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους το Τμήμα επέβαλε, ανεξαρτήτως φορολογικού έτους, 234.093 φορολογίες φόρου εισοδήματος, για συνολικό ποσό φόρου ύψους €459.198.254 (£268.756.799), σε σύγκριση με 264.964 φορολογίες που επιβλήθηκαν το 2007, για συνολικό ποσό φόρου €977.422.262 (£572.059.837).

(β) Στο συνολικό ποσό των €369,48 εκ. (£216,25 εκ.) που οφειλόταν κατά τις 31.12.2008 για φόρο εισοδήματος και για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα από τους εργοδότες (P.A.Y.E.), περιλαμβάνεται ποσό €96,31 εκ. (£56,37 εκ.) ή 26,07%, το οποίο αντιπροσωπεύει οφειλόμενα ποσά για τα οποία λήφθηκαν δικαστικά μέτρα.

(γ) Στις καθυστερήσεις φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας συμπεριλαμβάνεται ποσό €71,07εκ. (£41,60 εκ.), το οποίο αφορά σε φορολογίες που επιβλήθηκαν μέχρι και το υπό εξέταση έτος 2008 σε διάφορα εκκλησιαστικά ιδρύματα.

(δ) Στο ποσό των €65,4 εκ. (£38,28 εκ.) που οφειλόταν κατά τις 31.12.2008 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών συμπεριλαμβάνεται ποσό €12,10 εκ. (£7,08 εκ.) ή 18,5% που οφείλεται από εκκλησίες και μοναστήρια.

(ε) Στο ποσό των €6,07 εκ. (£3,55 εκ.) που οφειλόταν κατά τις 31.12.2008 για φόρο κληρονομιών περιλαμβάνεται ποσό ύψους €0,42 εκ. (£0,25 εκ.), το οποίο αφορά σε φορολογίες πριν από το 1974 για περιουσίες που βρίσκονται στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου, καθώς και υποθέσεις Τουρκοκυπρίων.

Ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε σε σχέση με πρόσωπα που απεβίωσαν κατά ή μετά την 1.1.2000. Οποιοδήποτε προς είσπραξη ποσό αφορά σε φορολογίες αποθανόντων πριν από την 1.1.2000.

(στ) Στους «Άλλους Φόρους» περιλαμβάνεται ποσό €948.769 (£555.290) που οφείλεται από Τουρκοκύπριους.

(ζ) Στο ποσό των €6,74 εκ. (£3,94 εκ.) που οφειλόταν για έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους €4,16 εκ. (£2,43 εκ.) ή 61,72 % που οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, αγνώστους κ.λπ. και είναι ανεπίδεκτο είσπραξης.

(η) Στις πιο πάνω καθυστερήσεις δεν περιλαμβάνονται οι νενομισμένοι τόκοι. Το ποσό των καθυστερημένων τόκων στις 31.12.2008 ήταν €340,45 εκ. (£199,26 εκ.), από το οποίο €166,62εκ. (£97,52εκ.) ή 48,94 % αφορούν σε φορολογίες φόρου εισοδήματος. Στο ποσό των €340,45 εκ. (£199,26 εκ.) περιλαμβάνονται €67,39 εκ. (39,44 εκ.) που αφορούν σε τόκους καθυστερημένων φόρων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων.

Φόρος Κληρονομιών.

(α) **Εκκρεμείς υποθέσεις.** Κατά το 2008 εξετάστηκαν 1.290 υποθέσεις και επιβλήθηκε συνολικό ποσό φόρου ύψους €1.642.395. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 2.508 υποθέσεων, οι οποίες αφορούν σε θανάτους που επήλθαν πριν από την 1.1.2000, ημερομηνία κατά την οποία ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε με τον περί Φορολογίας Κληρονομιών (Τροποποιητικό) Νόμο αρ.74(I) του 2000.

(β) **Ενστάσεις.** Κατά τις 31.12.2008 εκκρεμούσαν για διευθέτηση 28 ενστάσεις και 2 προσφυγές, για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €2.265.240 από τις οποίες οι 16 υποβλήθηκαν πριν από τις 2.1.2000. Από αυτές, οι 8 ενστάσεις αφορούν σε υποθέσεις Τουρκοκυπρίων και υποβλήθηκαν στο Τμήμα πριν από το 1974.

Κλάδος Τελών Χαρτοσήμων.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2008 ήταν €68,13 εκ. σε σύγκριση με €73,29 εκ. το 2007 και €51,26 εκ. το 2006. Με σκοπό την αύξηση των εσόδων από τα πιο πάνω τέλη, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τη συνεργασία με άλλα κυβερνητικά τμήματα, όσον αφορά στην πιθανότητα επιτόπιας χαρτοσήμανσης και τη μηχανογράφηση του κλάδου χαρτοσήμων.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγηση μου και έχει ήδη προβεί σε σχετικές ενέργειες.

Ενδεχόμενο φοροδιαφυγής φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Από διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μου διαφάνηκε ότι μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας σε χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, πώλησαν την περιουσία τους σε συγκεκριμένες εταιρείες του ίδιου ομίλου. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησιών φαίνεται να υπογράφηκαν μεταξύ των δύο ενδιαφερομένων μερών συμφωνητικά (αγοραπωλητήρια) έγγραφα, τα οποία όμως δεν φαίνεται να παρουσιάστηκαν ούτε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ούτε και στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατά τη μεταβίβαση. Συνεπώς, η επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών έγινε με βάση το προϊόν διάθεσης που δηλώθηκε

από τους συμβαλλόμενους κατά την ετοιμασία/συμπλήρωση των εντύπων «Μεταβιβάσεις/ Μεταβολές Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και «Δήλωση Διάθεσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και όχι το ποσό διάθεσης που αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο, το οποίο είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, με συνέπεια να καταβληθεί στο Κράτος σημαντικά μικρότερο ποσό φόρου.

Από διερεύνηση αριθμού υποθέσεων, που αποτελεί μόνο μέρος αυτών που καταγγέλθηκαν στην Υπηρεσία μου, προκύπτει ότι ενώ το ποσό διάθεσης σύμφωνα με τα αντίγραφα των πωλητηρίων εγγράφων ανέρχεται σε €12.794.862 (£7.488.500), το ποσό που δηλώθηκε και φορολογήθηκε ανέρχεται σε μόλις €8.520.049 (£4.986.563) είναι δηλαδή υποτιμημένο κατά €4.274.813 (£2.501.937) (33,41%). Ως αποτέλεσμα, το Δημόσιο φαίνεται να απώλεσε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €854.577 (£500.162), προς όφελος των πωλητών της ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι, ενδέχεται να έχουν διαπράξει φοροδιαφυγή.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα διερευνήσει αμέσως και ενδελεχώς την υπόθεση η οποία κρίνεται πολύ σοβαρή και ενημερώσει την Υπηρεσία μου για τα αποτελέσματα της διερεύνησης. Αν τα πιο πάνω επιβεβαιωθούν, εισηγήθηκα όπως η υπόθεση παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα. Σύμφωνα με τον Διευθυντή το ΤΕΠ συναντήθηκε με το ΤΑΕ Αρχηγείου Αστυνομίας και την Υπηρεσία καταπολέμησης Οικονομικού Εγκλήματος για διερεύνηση του ενδεχομένου να αναλάβει η Αστυνομία τη διερεύνηση των καταγγελιών και κατόπιν της αρνητικής απάντησης τους, το ΤΕΠ ζήτησε γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα σχετικά με σοβαρά νομικά σημεία που εγείρονται όσο αφορά τον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης.

Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Από διάφορα θέματα που διερευνήθηκαν από την Υπηρεσία μου σε συνεργασία με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα προέκυψε ότι μεγάλος αριθμός προσώπων προβαίνουν σε φοροδιαφυγή, είτε δηλώνοντας χαμηλά εισοδήματα, είτε μη υποβάλλοντας δηλώσεις με αποτέλεσμα να παραμένουν τελείως άγνωστοι στο ΤΕΠ. Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε το γεγονός ότι η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η φορολογική διερεύνηση, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αξιοποίηση δεδομένων για τον εντοπισμό αγνώστων φορολογούμενων.

Εξέφρασα την άποψη ότι η αναγκαιότητα επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από το ΤΕΠ προκύπτει από την υποχρέωση του Τμήματος για εφαρμογή των διατάξεων των φορολογικών νομοθεσιών για την εξακρίβωση των πραγματικών εισοδημάτων των ατόμων, για επιβολή της ανάλογης φορολογίας. Το άρθρο 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου N138(I)/2001, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, προνοεί ότι η επεξεργασία δεδομένων επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από Νόμο. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 5(2)(δ) του πιο πάνω Νόμου, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται χωρίς την συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων όπου αυτή είναι αναγκαία για εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και έχει ανατεθεί είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα.

Με επιστολή μου προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 9.2.2009, εξέφρασα την άποψη ότι η νομοθετική υποχρέωση του ΤΕΠ να εντοπίζει και να επιβάλλει τον ανάλογο φόρο σε κάθε άτομο που υπόκειται σε φορολογία προσκρούει στην ερμηνεία που δίδει στον περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμο η Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η χρήση στοιχείων που τηρούνται σε άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες για τη διερεύνηση των προσώπων που είναι τελείως άγνωστα στο ΤΕΠ. Εξέφρασα την άποψη ότι αυτό συνεπάγεται άνιση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών αφού, παρέχεται στο ΤΕΠ το δικαίωμα διερεύνησης όλων των ατόμων που έχουν φορολογικό φάκελο ενώ όσοι δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις της νομοθεσίας και παραμένουν άγνωστοι στο Τμήμα, ουσιαστικά επιβραβεύονται.

Με πρωτοβουλία του Υπουργού Οικονομικών πραγματοποιήθηκε στις 10.4.2009 συνάντηση στο γραφείο του με τη συμμετοχή του ιδίου, της Γενικής Ελεγκτού, του Διευθυντή του ΤΕΠ και εκπροσώπου της Επιτροπής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Κατά τη συνάντηση, ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε ότι

παρέπεμψε στις 6.4.2009 την προαναφερθείσα επιστολή που απέστειλα στον Υπουργό Οικονομικών στις 9.2.2009, στο Γενικό Εισαγγελέα για σχετική γνωμοδότηση. Έχω τη γνώμη ότι το Τμήμα θα έπρεπε να είναι πιο διεκδικητικό στην προβολή των θέσεων/απόψεων του και αν αποτύγχανε να πείσει, τότε έπρεπε να εισηγηθεί τροποποίηση του Νόμου.

Αποκοπές Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα. Σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, τόκοι που αποκτά Ταμείο Προνοίας υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό ύψους 3%. Οποιοδήποτε άλλοι τόκοι συμπεριλαμβανομένων τόκων που αποκτά Ταμείο Συντάξεως, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό 10%.

Για να θεωρείται ένα Ταμείο ως εγκεκριμένο για σκοπούς επιβολής των διατάξεων των νομοθεσιών του ΤΕΠ μέχρι και το φορολογικό έτος 2002, έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 19(1)(ε) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου Ν. 58/61 όπως τροποποιήθηκε, να εγκριθεί από το Έφορο Φόρου Εισοδήματος, βάσει προϋποθέσεων που ο ίδιος θέτει. Από το φορολογικό έτος 2003 που τέθηκε σε ισχύ ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος Ν118(Ι)/02, όπως τροποποιήθηκε, το άρθρο 14(3) προνοεί απλώς ότι το Ταμείο πρέπει να είναι εγκεκριμένο, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζεται ποιος εγκρίνει το Ταμείο, αν δηλαδή την έγκριση την παραχωρεί ο Έφορος Ταμείων Προνοίας ή ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος.

Σε σχετική γνωμάτευση του, ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι η ερμηνεία του όρου «εγκεκριμένο» όπως διατυπώνεται στον Νόμο 118(Ι)/2002 είναι ασαφής και εισηγείται την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Από έρευνα που έγινε, διαφάνηκε ότι δεν διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος από το Τμήμα αναφορικά με την ορθότητα του ποσού που παρακρατήθηκε και εμβάστηκε ως έκτακτη εισφορά για την άμυνα, με αποτέλεσμα ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα οποία τα Ταμεία διατηρούν λογαριασμούς καταθέσεων, να προβαίνουν σε λανθασμένη παρακράτηση ποσοστού έκτακτης εισφοράς για την άμυνα επί του ποσού των τόκων που καταβλήθηκε στα Ταμεία.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα:

(α) Προχωρήσει τάχιστα στη προώθηση των απαραίτητων ενεργειών για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας ώστε να απαλειφθεί η ασάφεια ως προς το ποια ταμεία είναι εγκεκριμένα και ποια όχι.

(β) Προχωρήσει σε έλεγχο των Ταμείων, όπου προκύπτουν τόκοι από καταθέσεις και αποκοπή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα, με σκοπό την εξακρίβωση κατά πόσο γίνεται η ορθή αποκοπή και έμβασμα στο Τμήμα.

(γ) Προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για ανάκτηση του οφειλόμενου προς το Κράτος ποσού.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Σεπτέμβριο του 2008, απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών με εισήγηση για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας. Επίσης ανέφερε ότι ο προγραμματισμένος επιτόπιος έλεγχος των τραπεζών περιλαμβάνει και το έλεγχο της άμυνας που παρακρατείται στην πηγή, τα αποτελέσματα του οποίου θα αξιολογηθούν.

Έκδοση τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης – ταμειακές μηχανές.

(α) **Χρησιμοποίηση ταμειακών μηχανών χωρίς τη σχετική έγκριση.** Σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΚΔΠ 29/1997 – Κανονισμός 7(6)) οι ταμειακές μηχανές που πρέπει να χρησιμοποιούνται για έκδοση αποδείξεων πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται στις γνωστοποιήσεις του Διευθυντή του ΤΕΠ που δημοσιεύτηκαν η πρώτη στις 20.6.1997 (ΚΔΠ 179/1997) και η δεύτερη στις 4.3.2005 (ΚΔΠ 108/2005). Σε σχετικό έλεγχο του Τμήματος τον Οκτώβριο του 2003, μεταξύ άλλων παρατηρήθηκε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των μηχανών που χρησιμοποιούσαν επιχειρήσεις δεν είχαν σχετική άδεια λειτουργίας από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΤΗΜΥ) όπως προνοούσαν οι Κανονισμοί. Σε σχετική ανακοίνωση, το Τμήμα υποδείκνυε ότι σχεδόν καμία επιχείρηση κατείχε τη σχετική έγκριση του ΤΗΜΥ και καλούνταν οι επιχειρήσεις όπως μέχρι 30.6.2004 εξασφαλίσουν τη σχετική έγκριση.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας λήφθηκαν μέτρα στις περιπτώσεις όπου εντοπίστηκε μη συμμόρφωση. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο προώθησης τροποποίησης της νομοθεσίας που να προβλέπει την επιβολή αποτρεπτικών εξώδικων προστίμων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι μετά τους Κανονισμούς του 2005 διαφάνηκε ότι μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων χρησιμοποιεί ηλεκτρονικούς υπολογιστές με συγκεκριμένα λογισμικά προγράμματα, μη εγκεκριμένα από το ΤΗΜΥ που δεν καλύπτονται ικανοποιητικά από τις προδιαγραφές του 2005. Ανέφερε επίσης ότι οι νέες προδιαγραφές αναμένεται να εγκριθούν/δημοσιευθούν μετά από την έγκριση της αρμόδιας Τεχνικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συμφώνησε επίσης με τις εισηγήσεις μου όπως συμπεριληφθούν στη νομοθεσία τόσο ο αιφνιδιαστικός έλεγχος, όσο και η επιβολή εξώδικου προστίμου όπου εντοπίζονται παρανομίες.

(β) Πρόσωπα που αγόρασαν ταμειακές μηχανές και δεν έχουν φορολογικό φάκελο. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι άτομα που αγόρασαν ταμειακές μηχανές δεν έχουν φορολογικό φάκελο και είναι άγνωστα στο μηχανογραφικό σύστημα του ΤΕΠ. Σε άλλες περιπτώσεις παρουσιάζονται να έχουν φάκελο ακίνητης ιδιοκτησίας αλλά όχι φορολογικό φάκελο. Μια άλλη κατηγορία φορολογουμένων που αγόρασαν ταμειακές μηχανές παρουσιάζονται στο σύστημα ως μισθωτοί με ενδεχόμενο να έχουν πρόσθετα αδήλωτα εισοδήματα. Ζήτησα όπως γίνει σχετική φορολογική διερεύνηση για τα πιο πάνω πρόσωπα.

Ο Διευθυντής του ΤΕΠ με πληροφόρησε ότι όλες οι περιπτώσεις έχουν διερευνηθεί και έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες. Όπως έχω αναφέρει και σε άλλες περιπτώσεις αναμένεται από το Τμήμα η διεξαγωγή ευρύτερης έρευνας για μια σφαιρική αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών και όχι διερεύνηση των μεμονωμένων περιπτώσεων μόνο.

Διατάξεις των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων κατά τον υπολογισμό του κέρδους αφαιρείται από το προϊόν διάθεσης η αξία της ιδιοκτησίας κατά την 1^η Ιανουαρίου 1980, όπως έχει καθοριστεί με τη γενική εκτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου, καθώς επίσης η μετέπειτα αύξηση της αξίας της ιδιοκτησίας λόγω πληθωρισμού.

Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 27 Μαρτίου 1998 (υπόθεση αρ. 926/96), η πιο πάνω διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει γενική εκτίμηση για τα ακίνητα που πωλούνται ή η ιδιοκτησία καλύφθηκε μεν από τη γενική εκτίμηση, όχι όμως στη μορφή που διατίθεται και επομένως δεν υπάρχει το υπόβαθρο για τον υπολογισμό του κέρδους που πραγματοποιήθηκε.

Μετά την έκδοση της πιο πάνω απόφασης από το Δικαστήριο, διάφοροι φορολογούμενοι την επικαλούνται με αποτέλεσμα να διαγράφονται φορολογίες κεφαλαιουχικών κερδών που τους επιβλήθηκαν ή να μην τους επιβάλλεται καθόλου φορολογία.

Παρόλο που έγιναν κάποιες προσπάθειες για τροποποίηση του εν λόγω άρθρου σε συνδυασμό με άλλες αλλαγές στο Νόμο, μέχρι σήμερα εκκρεμεί η σχετική τροποποίηση, με αποτέλεσμα την απώλεια δημοσίων εσόδων και την επί σειρά ετών άνιση μεταχείριση των φορολογουμένων.

Με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών επισήμανα τη σοβαρότητα του θέματος και εισηγήθηκα όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου, ώστε, για σκοπούς υπολογισμού του κέρδους για επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών, να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία μετά την τελευταία γενική εκτίμηση, σύμφωνα και με το άρθρο 66 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου και όχι μόνο με βάση το άρθρο 69 όπως προνοείται στο άρθρο 6(α) του περί Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το θέμα μελετάται από το Τμήμα και όταν γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες θα κοινοποιηθούν στην Υπηρεσία μου.

Άτομα χωρίς φορολογικό φάκελο ή με χαμηλά εισοδήματα που αγοράζουν ακίνητα σε δημοπρασίες. Από έλεγχο που έγινε τόσο στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, όσο και στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαπιστώθηκε ότι άτομα τα οποία αγόρασαν σε δημοπρασία ακινήτων, περιουσία σημαντικής αξίας, είτε δεν έχουν φάκελο στο Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε έχουν φάκελο φόρου εισοδήματος αλλά δεν υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος, είτε ενώ έχουν φάκελο και υποβάλλουν δηλώσεις, εντούτοις τα εισοδήματα που δηλώνουν είναι σχετικά χαμηλά σε σύγκριση με την αξία του ακινήτου που αγόρασαν. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Σε δημοπρασία που διεξήχθη στις 19.1.2003 ακίνητο αγοράστηκε έναντι του ποσού των €768.874 (£450.002) πλέον €54.675 (£32.000) ως μεταβιβαστικά τέλη, δηλαδή ο αγοραστής κατέβαλε το συνολικό ποσό των €823.549 (£482.002).

Σύμφωνα με τις φορολογίες που έχουν επιβληθεί στον αγοραστή, ο οποίος είναι αυτοεργοδοτούμενος, τα εισοδήματα του ήταν €5.886 (£3.445) για το έτος 2000, μηδέν για το έτος 2001, €5.886 (£3.445) για το 2002, €15.593 (£9.126) για το 2003, €19.458 (£11.388) για το 2004 και €38.842 (£22.733) για το 2005.

(β) Συγκεκριμένο άτομο αγόρασε, σε δημοπρασία που έγινε στις 2.10.2005, ακίνητο το οποίο δημοπρατήθηκε στην τιμή των €598.010 (£350.000) και ο αγοραστής κατέβαλε εκτός του πιο πάνω ποσού και ποσό ύψους €41.006 (£24.000) ως μεταβιβαστικά τέλη, δηλαδή συνολικά €639.016 (£374.000).

Σύμφωνα με τις φορολογίες που έχουν επιβληθεί τόσο στο φορολογούμενο όσο και στη σύζυγο του, τα εισοδήματα τους ανέρχονταν σε €15.719 (£9.200) για το 2003, €24.433 (£14.300) για το 2004 και €17.769 (£10.400) για το 2005, ενώ σύμφωνα με τη δήλωση εισοδήματος που υπέβαλαν για το 2006, το συνολικό τους εισόδημα ανερχόταν στις €13.669 (£8.000).

(γ) Σε δημοπρασία που διεξήχθη στις 25.5.2006, δύο ακίνητα αγοράστηκαν από συγκεκριμένη φορολογούμενη. Τόσο για την απόκτηση των δύο ακινήτων όσο και για την εγγραφή τους επ'ονόματι της αγοράστριας καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €374.508 (£219.190).

Επισημάνει ότι παρόλο που ο φάκελος της αγοράστριας ενεργοποιήθηκε το 1999, εντούτοις δεν έχουν υποβληθεί δηλώσεις εισοδήματος για οποιοδήποτε φορολογικό έτος.

Υπέδειξε ότι όλες οι σχετικές πληροφορίες αναφορικά με πωλήσεις ακινήτων σε δημοπρασίες υπάρχουν στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών του Τμήματος και εισηγήθηκαν όπως το Τμήμα υιοθετήσει κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου για τον εντοπισμό και την φορολογική εξέταση τέτοιων περιπτώσεων. Καθ' όσον αφορά τις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προανέφερα εισηγήθηκαν όπως ζητηθεί η υποβολή κεφαλαιουχικών καταστάσεων από τους φορολογούμενους, ενώ στην περίπτωση όπου έχουν υποβληθεί κεφαλαιουχικές καταστάσεις, το Τμήμα να προβεί στην επανεξέταση όλων όσων εμπίπτουν στο χρονικό περιθώριο στο οποίο μπορεί να επιβληθεί φορολογία.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι στα πλαίσια της διαχρονικής προσπάθειας του Τμήματος για πάταξη της φοροδιαφυγής, το ΤΕΠ προβαίνει συνεχώς σε ενέργειες για την υιοθέτηση κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου για τον εντοπισμό και φορολογική εξέταση τέτοιων υποθέσεων. Σημείωσε επίσης ότι για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις που αναφέρονται, έχει ζητηθεί η υποβολή κεφαλαιουχικών καταστάσεων και δηλώσεων.

Αγοραστές Ακίνητης Περιουσίας χωρίς φορολογικό φάκελο ή με χαμηλά εισοδήματα. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος στη Λευκωσία και Πάφο αναφορικά με τα εισοδήματα των αγοραστών ακίνητης περιουσίας, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Άτομα τα οποία αγόρασαν ακίνητη περιουσία σημαντικής αξίας είναι άγνωστα στο Τμήμα, δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται φόρος εισοδήματος.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα του μεγέθους της φοροδιαφυγής στην οποία προβαίνουν οι φορολογούμενοι της πιο πάνω κατηγορίας είναι η περίπτωση ατόμων της Επαρχίας Πάφου τα οποία αγόρασαν και κατά το 2005 μεταβίβασαν επ'ονόματι τους οικία στη Χλώρακα αξίας €485.243 (£284.000) ενώ τα άτομα αυτά είναι άγνωστα στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και ούτε έχουν φορολογικό φάκελο. Άλλη

χαρακτηριστική περίπτωση είναι άτομα της Επαρχίας Λεμεσού, τα οποία αγόρασαν και κατά το 2005 μεταβίβασαν επ'ονόματι τους οικόπεδο με κτίρια συνολικής αξίας €264.833 (£155.000), χωρίς ωστόσο να έχουν φάκελο φόρου εισοδήματος.

- (ii) Άτομα τα οποία είχαν προβεί στην αγορά και μεταβίβαση επ'ονόματι τους ακίνητης περιουσίας σημαντικής αξίας, δήλωναν σχετικά χαμηλά εισοδήματα κατά την περίοδο της αγοράς.

Ως παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση συζύγων στην Επαρχία Πάφου οι οποίοι αγόρασαν και κατά το 2005 μεταβίβασαν επ'ονόματι τους οικία αξίας €563.838 (£330.000). Κατά τα έτη 2005 και 2004 το συνολικό εισόδημα και των δύο όπως αυτό δηλώθηκε στο Τμήμα ανερχόταν σε €39.298 (£23.000) κάθε έτος. Σε άλλη περίπτωση ζεύγος από την Επαρχία Λευκωσίας, αγόρασε και κατά το 2004 μεταβίβασε επ'ονόματι του 2 χωράφια συνολικής αξίας €423.733 (£248.000). Σύμφωνα με την δήλωση εισοδήματος που υπέβαλε ο σύζυγος στο Τμήμα το συνολικό εισόδημα του για τα έτη 2004 και 2003 ανερχόταν σε €22.940 (£13.426) και €21.064 (£12.328) αντίστοιχα, ενώ η σύζυγος του είναι άγνωστη ως φορολογούμενη στο Τμήμα. Επίσης αναφέρεται η περίπτωση φορολογουμένων της Επαρχίας Λευκωσίας οι οποίοι το 2004 ενέγραψαν επ'ονόματι τους κατάστημα αξίας €222.118 (£130.000). Σύμφωνα με τις δηλώσεις εισοδήματος που υπέβαλε η φορολογούμενη για τα έτη 2004 και 2003, το εισόδημα της ανερχόταν σε €20.720 (£12.127) και €21.103 (£12.351) αντίστοιχα, ενώ ο φορολογούμενος δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2003 – 2007.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προχωρήσει στη εξέταση των περιπτώσεων που αγοράζουν ακίνητη περιουσία σημαντικής αξίας και δεν έχουν φορολογικό φάκελο καθώς και στην επανεξέταση όσων περιπτώσεων φορολογούμενων αγόρασαν ακίνητη περιουσία και έχουν υποβάλει δηλώσεις με χαμηλά εισοδήματα.

Όπως ανέφερε ο Διευθυντής σε απαντητική επιστολή του σε επιστολή μου με το ίδιο θέμα για άλλες επαρχίες, η αξιοποίηση των πληροφοριών που παρέχονται από το Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών θα γίνει με την προγραμματιζόμενη αναβάθμιση του μηχανογραφικού υποσυστήματος του εν λόγω Κλάδου. Σημείωσε ότι για προσωρινή επίλυση του προβλήματος ετοιμάστηκαν καταστάσεις με τις σοβαρότερες υποθέσεις αγοράς ακινήτων για τα έτη 2002 – 2007, οι οποίες δόθηκαν στον αρμόδιο κλάδο για αξιοποίηση. Επίσης ανέφερε ότι τροχοδομείται αλλαγή των διαδικασιών ούτως ώστε να ανοίγονται άμεσα φάκελοι και για τους αγοραστές ακινήτων σημαντικής αξίας οι οποίοι δεν έχουν φορολογικό φάκελο.

Κρατική αρωγή του Εφημεριακού Κλήρου της υπαίθρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 10.270 ημερ. 11.2.1971 ενέκρινε την επιχορήγηση της μισθοδοσίας του Εφημεριακού Κλήρου της υπαίθρου με ποσό ίσο με το μισό των εκάστοτε απολαβών των πρωτοδιοριζόμενων δασκάλων, ενώ με την απόφαση του αρ. 38.543 και ημερ. 16.12.1992 καθόρισε την επιχορήγηση αυτή ίση με το 50% της αρχικής βαθμίδας της μισθολογικής κλίμακας Α5.

Ο όρος «εφημεριακός κλήρος της υπαίθρου» περιλάμβανε όλους τους ιερείς των ναών εκτός των δημοτικών ορίων των πόλεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Αμμοχώστου, Λάρνακας, Πάφου και Κερύνειας. Παρά το γεγονός ότι σήμερα αρκετές περιοχές αποτελούν μεγάλους και αυτόνομους Δήμους (π.χ. Στρόβολος, Λακατάμεια, Γερμασόγεια κ.λπ.), οι ιερείς των περιοχών αυτών εξακολουθούν να επιχορηγούνται.

Ως αντιστάθμισμα, η Ιερά Αρχιεπισκοπή παραχώρησε στην Κυβέρνηση 15.564 στρέμματα γης σε διάφορα μέρη της Κύπρου, από τα οποία τα 11.278 (73%) βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές και μόνο 4.286 (27%) στις ελεύθερες περιοχές. Η εν λόγω γη ενοικιάζεται σε ιδιώτες με προσφορές που προκηρύσσονται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Σημειώνεται ότι στην πρόταση αρ. 82/71 του Υπουργείου Οικονομικών επί της οποίας λήφθηκε η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 10.270 ημερ. 11.2.1971, η αρχική πρόθεση ήταν όπως η ιδιοκτησία περιέλθει στην πλήρη κυριότητα της Δημοκρατίας. Η περιουσία αυτή δεν έχει μεταβιβαστεί στο Κράτος, ούτε έχει υπογραφεί οποιαδήποτε συμφωνία που να καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε πλευράς.

Η δαπάνη που επωμίσθηκε το Κράτος ανήλθε το 2008 σε €5,2 εκ., ενώ κατά την ίδια περίοδο τα έσοδα από την ενοικίαση της περιουσίας ήταν μόλις €27.986. Επειδή τα δεδομένα που λήφθηκαν υπόψη για την πιο

πάνω απόφαση έχουν διαφοροποιηθεί αισθητά από τότε (π.χ. διαφοροποίηση των αγροτικών σε αστικές περιοχές, απώλεια διαθέσιμης γής λόγω εισβολής, αύξηση των εσόδων της Εκκλησίας κ.λπ.), εισηγήθηκα όπως, λαμβάνοντας υπόψη και τα σημερινά οικονομικά δεδομένα της Εκκλησίας, το θέμα επανεξεταστεί και επαναξιολογηθεί.

Ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι το θέμα αντιμετωπίζεται μέσα στα πλαίσια των συζητήσεων των οικονομικών σχέσεων Κράτους και Εκκλησίας.

Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο αρ. 13/84, κάθε πρόσωπο το οποίο είχε εισόδημα κατέβαλλε ως έκτακτη εισφορά ποσοστό επί των εισοδημάτων του, για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το Νόμο αυτό όλα τα ποσά καταθέτονταν στο Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας.

Στις 25.1.1985 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 5/85 στον οποίο, όπως και στο Νόμο αρ. 13/84, γίνεται ρητή αναφορά τόσο για την ίδρυση, όσο και για τη λειτουργία του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης. Επίσης με βάση τους δύο πιο πάνω αναφερόμενους Νόμους οποιοδήποτε ποσό εισπράττεται κατατίθεται στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ταμείο ή λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 9(I)/2000 η λέξη «Ταμείο» που αναφερόταν στους Νόμους 13/84 και 5/85 και ερμηνευόταν ως «το Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας» διαγράφηκε, ενώ τα άρθρα του βασικού Νόμου που περιείχαν την λέξη «ταμείο» αντικαταστάθηκαν με τις λέξεις «Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας». Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω τροποποίησης, από το 2000, όλα τα χρήματα που εισπράττονταν ως έκτακτη εισφορά καταθέτονταν στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας και πιστώνονταν στο κονδύλι εσόδων 11.04.00.1701 με την περιγραφή «Εσοδα Αμυντικής Θωράκισης» του Υπουργείου Άμυνας.

Στις 15.7.2002 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 117(I)/02, ο οποίος από 1.1.2003 κατάργησε το Νόμο αρ. 5/85 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα (Νόμοι του 1985 μέχρι 2002). Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία επιβάλλεται εισφορά με συντελεστές που καθορίζονται για εισοδήματα από μερίσματα (15%), τόκους (10%), ενοίκια (3%), και στο φορολογητέο εισόδημα Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου (3%), ενώ αρμόδιο Τμήμα για την είσπραξη της εισφοράς είναι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Παρόλο που όπως αναφέρεται στον εν ισχύ Νόμο αρ. 117(I)/02 κάθε πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει έκτακτη εισφορά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, εντούτοις από το 2004 όλες οι εισπράξεις που προκύπτουν από την εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πιστώνονται στο κονδύλι εσόδων «Άμεσες Φορολογίες» (18.04.01.082) του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Σημειώνεται ότι από το έτος 2004, που τα έσοδα από την έκτακτη εισφορά πιστώνονται σε κονδύλι εσόδων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι δαπάνες για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας μειώνονται συνεχώς (και αυτό είναι βεβαίως θέμα πολιτικής για το οποίο ο Γενικός Ελεγκτής δεν διατυπώνει άποψη), ενώ αντίθετα τα έσοδα που προκύπτουν από το Νόμο που θεσπίστηκε με σκοπό την επιβολή εισφοράς για ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης αυξάνονται σημαντικά και υπερτερούν κατά πολύ των σχετικών δαπανών. Συνεπώς, ενώ οι πολίτες έχουν την εντύπωση ότι καταβάλλουν εισφορά που προορίζεται αποκλειστικά για ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης, και που κατά την περίοδο 2001-2007 ανήλθε σε €1.673,06 εκ. (£979,20 εκ.) τα 2/3 μόνο του ποσού διατέθηκαν για σκοπούς ενίσχυσης της άμυνας ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €565,44 εκ. (£330,94 εκ.) αποτελούσε στην ουσία φορολογία που κατέληξε στα δημόσια ταμεία για σκοπούς άλλους εκτός της ενίσχυσης της άμυνας. Καθ' όσον αφορά στην περίοδο 2004-2007 κατά την οποία τα έσοδα πιστώνονταν στο κονδύλι εσόδων «Άμεσες Φορολογίες» του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων το ποσό που εισπράχθηκε ως έκτακτη εισφορά για την άμυνα ανήλθε σε €922,05 εκ. (£539,65 εκ.). Το ποσό που δαπανήθηκε για ενίσχυση της άμυνας κατά την ίδια περίοδο ήταν €353,53 εκ. (£206,91 εκ.) ή ποσοστό 38,34% επί του ποσού που εισπράχθηκε. Κατά το 2008 εισπράχθηκε ποσό έκτακτης εισφοράς για την άμυνα ύψους €395,30 εκ., που πιστώθηκε στο πιο πάνω κονδύλι εσόδων του

Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο. Για σκοπούς ενίσχυσης της άμυνας διατέθηκε κατά την ίδια περίοδο ποσό ύψους €71,69 εκ. ή ποσοστό 18,14% επί του ποσού που εισπράχθηκε. Σημειώνεται ότι κατά την κατάργηση του Ταμείου στις 31.12.1999, το συσσωρευμένο έλλειμμα του Ταμείου ανερχόταν στο ποσό των €236,66 εκ. (£138,51 εκ.) και με λογιστική τακτοποίησή του που εγκρίθηκε από το Γενικό Λογιστή τον Ιούλιο του 2001 επιβαρύνθηκε το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας με το πιο πάνω ποσό. Για σκοπούς πληρέστερης πληροφόρησης αναφέρεται ότι από το 1984 (έτος ψήφισης του Νόμου) μέχρι 31.12.2008, το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε ανέρχεται στα €4.809 εκ. (£2.814 εκ.) ενώ οι δαπάνες για σκοπούς ενίσχυσης της άμυνας ανήλθαν στα €3.957 εκ. (£2.316 εκ.). Δηλαδή η διαφορά των €852 εκ. (£498 εκ.) αποτελεί ποσό που εισπράχθηκε αλλά δεν διατέθηκε για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, μετά την κατάργηση του Ταμείου το 2000.

Εξέφρασα την άποψη ότι, εφόσον ο Νόμος (Ν.117(Ι)/2002) αναφέρεται στην καταβολή έκτακτης εισφοράς για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, θα έπρεπε οι εισφορές να διατίθενται αποκλειστικά για τον εν λόγω σκοπό, όπως γινόταν μέχρι το έτος 2000 πριν την κατάργηση του Ταμείου και οποιοδήποτε αδαπάνητο ποσό να παραμένει για μελλοντική χρήση για σκοπούς άμυνας.

Ο Υπουργός Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι, για να εξαχθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα όσον αφορά στις αμυντικές δαπάνες, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το σύνολο των δαπανών της άμυνας, περιλαμβανομένων και των δαπανών απασχόλησης της Εθνικής Φρουράς, του Κυπριακού Στρατού και τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των απόστρατων, οι οποίες, για την περίοδο 1984-2007, ανήλθαν σε €6.278,96 εκ. (£3.674,91 εκ.), οπότε σε τέτοια περίπτωση θα παρουσιαζόταν έλλειμμα ύψους €1.864,23 εκ. (£1.0910,09 εκ.).

Δεν μπορώ να συμφωνήσω με τη σύγκριση που επιχειρεί ο Υπουργός, επειδή αντιπαραβάλλει δύο μη συγκρίσιμα ποσά. Συγκρίνει τις συνολικές δαπάνες για την άμυνα με τα έσοδα από την έκτακτη εισφορά ως εάν η έκτακτη εισφορά εγκρίθηκε και επιβλήθηκε με το σχετικό Νόμο για χρηματοδότηση των συνολικών δαπανών για την άμυνα. Αυτό δεν αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα γιατί, όπως είναι γνωστό, η έκτακτη εισφορά προοριζόταν, όπως άλλωστε ρητά αναφέρει ο Νόμος, για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας και όχι για χρηματοδότηση των συνολικών δαπανών για την άμυνα. Αν όλα τα έσοδα χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας τότε στις 31.12.2008 θα υπήρχε αδαπάνητο ποσό συνολικού ύψους €852 εκ. (£498 εκ.).

Τελικά εξέφρασα την άποψη ότι ισχύουσας της παρούσας νομοθεσίας, οι εισφορές θα έπρεπε να διατίθενται αποκλειστικά για ενίσχυση της άμυνας και όχι απλώς διατήρηση/συντήρηση της, ενώ σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να τροποποιηθεί η νομοθεσία έτσι που να φαίνεται καθαρά και οι πολίτες να γνωρίζουν ότι πρόκειται περί φορολογίας τα έσοδα από την οποία, μέσω του Πάγιου Ταμείου ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας.

Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών εκκλησιαστικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το συνολικό ποσό των οφειλών φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ανερχόταν κατά τις 31.12.2008 σε €169.022.025 (£98.924.196). Αναλυτικά οφείλονταν €138.456.792 (£81.035.160) για φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας και €30.565.233 (£17.889.036) για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.

(α) Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι εκκλησίες δεν καταβάλλουν τους φόρους που επιβάλλονται στο σύνολο της περιουσίας τους, αλλά, στην περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου, αναγκάζονται να πληρώσουν μόνο το φόρο που αναλογεί στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, προκειμένου να γίνει η μεταβίβαση.

(β) Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών. Η Εκκλησία, μέχρι το Μάιο του 1999, δεν κατέβαλλε το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών που της επιβαλλόταν (ενώ υπείχε φορολογική υποχρέωση) και παρά ταύτα η μεταβίβαση προχωρούσε, αφού ο περί Φορολογίας των Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος δεν έθετε ως προϋπόθεση την καταβολή του φόρου πριν από τη μεταβίβαση. Με τον τροποποιητικό Νόμο 48(Ι)/1999, οι διατάξεις του οποίου τέθηκαν σε ισχύ στις 28.5.1999, η πληρωμή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών

κατέστη επιτακτική. Ωστόσο με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου κρίθηκε ότι η καταβολή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη μεταβίβαση κτήματος, αφού ο Νόμος για τα κεφαλαιουχικά κέρδη δεν είχε καμιά συνάφεια με θέματα μεταβίβασης ακινήτων ούτε χορηγούσε εξουσία στο Διευθυντή του Κτηματολογίου να αρνηθεί την εγγραφή κτήματος. Τον Οκτώβριο του 2002 ψηφίστηκε ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμος (Τροποποιητικός αρ. 181(I)/2002) ο οποίος προνοεί πλέον ρητά την καταβολή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών πριν την μεταβίβαση και έκτοτε προκειμένου να διενεργηθεί μεταβίβαση, πρέπει να προηγηθεί η καταβολή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών.

Με την απόφαση του αρ. 51.823, ημερ. 24.5.2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εισήγηση του Υπουργείου Οικονομικών όπως, για τις διαθέσεις ακινήτων της Ιεράς Μονής Κύκκου που έγιναν πριν από τις 31.12.1999, εξοφληθεί το ποσό του οφειλόμενου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών και τόκου, με την παραχώρηση ισόποσης χορηγίας. Με την ίδια απόφαση του, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε όπως, για τις διαθέσεις που πραγματοποιούνται μετά την 1.1.2000, υποβάλλονται οι δηλώσεις διάθεσης ακίνητης ιδιοκτησίας και καταβάλλεται ο οφειλόμενος φόρος κεφαλαιουχικών κερδών. Έκτοτε, η Ιερά Μονή Κύκκου υποβάλλει δηλώσεις διάθεσης ακίνητης ιδιοκτησίας και καταβάλλει τον οφειλόμενο φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.

Επίσης με την απόφαση του αρ. 56.828, ημερ. 27.11.2002, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εξόφληση των οφειλόμενων φόρων κεφαλαιουχικών κερδών και τόκων της Ιεράς Μητρόπολης Πάφου και των εκκλησιών της, με την παραχώρηση ισόποσης χορηγίας, με την προϋπόθεση ότι η Ιερά Μητρόπολη Πάφου και οι υπαγόμενες σ' αυτή εκκλησίες θα υπέβαλλαν μέχρι τις 31.12.2002 στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων τις δηλώσεις όλων των ακινήτων που είχαν διατεθεί μέχρι 31.12.1999 και για τις διαθέσεις που θα γίνονταν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αυτής θα κατέβαλλαν χωρίς επιφύλαξη τον οφειλόμενο φόρο κεφαλαιουχικών κερδών και τυχόν τόκους. Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί στοιχεία για τις διαθέσεις περιουσιών μέχρι 31.12.1999.

Σε επιστολή μου ημερ. 21.3.2006 προς τον Υπουργό Οικονομικών υπέδειξα ότι οι οφειλές έχουν ανέλθει σε ένα αρκετά σημαντικό ποσό, χρόνο με το χρόνο αυξάνονται και, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική διάταξη (άρθρο 23 παρ.9 του Συντάγματος) δυνάμει της οποίας δεν μπορεί να εκποιηθεί περιουσία της Εκκλησίας χωρίς τη συναίνεση της ίδιας της Εκκλησίας, εισηγήθηκα την εξεύρεση άλλων τρόπων για είσπραξη του λαβείν του Κράτους στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Ο τέως Υπουργός Οικονομικών μου ανέφερε τον Απρίλιο του 2006 ότι είχε γίνει μεγάλη πρόοδος στις διαβουλεύσεις που διεξάγονταν από το 2005 και είχε εντοπισθεί κοινό έδαφος για ολόκληρο το φάσμα της φορολόγησης της εκκλησίας ενώ στόχος της Κυβέρνησης ήταν να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ούτως ώστε να επιλυθεί θετικά το θέμα.

Τον Ιούλιο του 2008 πληροφορήθηκα από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας στη βάση δηλώσεων του Αρχιεπισκόπου Κύπρου ότι οι διαβουλεύσεις κατέληξαν σε προκαταρκτική συμφωνία η οποία φέρεται να συνομολογήθηκε από το Δεκέμβριο του 2005 και για την οποία καμία αναφορά δεν γινόταν στην προς εμέ προαναφερθείσα επιστολή του Υπουργού Οικονομικών. Ζήτησα από το Υπουργείο Οικονομικών, το προσχέδιο συμφωνίας στο οποίο είχαν καταλήξει οι προκαταρκτικές συνομιλίες μεταξύ του εκπροσώπου της Ιεράς Συνόδου Μητροπολίτη Κιτίου και του τέως Υπουργού Οικονομικών, το οποίο μου απέστειλε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου στις 20 Ιουνίου 2008, σημειώνοντας ότι το υπό αναφορά προσχέδιο δεν υποβλήθηκε για έγκριση ούτε συζητήθηκε ποτέ στο Υπουργικό Συμβούλιο. Με ενημέρωσε επίσης ότι σε συνάντηση του Υπουργού Οικονομικών με τον Αρχιεπίσκοπο τον Ιούνιο του 2008, αποφασίστηκε η σύσταση τετραμελούς Επιτροπής η οποία θα εξετάσει όλα τα φορολογικά θέματα που εκκρεμούν με την Εκκλησία.

Σε σχετική επιστολή μου ημερ. 31.7.2008 προς τον Υπουργό Οικονομικών υπέδειξα, μεταξύ άλλων, ότι το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν απαλλάσσει την Εκκλησία της Κύπρου από την καταβολή οποιασδήποτε φορολογίας. Αναφορικά με το κείμενο της προκαταρκτικής συμφωνίας, εξέφρασα την άποψη ότι είναι ετεροβαρής για το Κράτος. Συγκεκριμένα, διαγράφονται παλαιές οφειλές ύψους δεκάδων εκατομμυρίων λιρών, εισάγονται πρόνοιες για προνομιακή μεταχείριση της Εκκλησίας έναντι άλλων

φορολογουμένων, γίνονται πρόνοιες διαγραφής μελλοντικών οφειλών και επαναφέρονται προνόμια τα οποία έχουν καταργηθεί. Έναντι των παραχωρήσεων αυτών το δημόσιο δεν εξασφαλίζει οποιοδήποτε όφελος αφού όσα η Εκκλησία αναλαμβάνει να καταβάλλει ως φόρους στο Κράτος, τα καταβάλλει εν πάση περιπτώσει δυνάμει των εν ισχύι Νόμων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται.

Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων.

(α) Φυσικά και Νομικά πρόσωπα με σημαντικές οφειλές. Από έλεγχο των Επαρχιακών Γραφείων Είσπραξης Φόρων διαπιστώθηκε ότι εναντίον φορολογούμενων φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία όφειλαν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια, δεν φαίνεται να λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για εξασφάλιση των δημόσιων εσόδων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση εταιρείας της Επαρχίας Λεμεσού η οποία όφειλε 2 φορολογίες για τα έτη 1999 και 2000, που επιβλήθηκαν το 2005 και 2003 αντίστοιχα, ύψους €541.055 (£316.665) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων. Άλλη εταιρεία της Επαρχίας Λευκωσίας όφειλε 2 φορολογίες για τα φορολογικά έτη 2004 και 2007 ύψους €113.975 (£66.707) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων.

Σχετικά με το πρώτο παράδειγμα ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι πρόκειται για εταιρεία διεθνών δραστηριοτήτων, ότι δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός των κατά νόμο υπευθύνων και ότι δεν διαθέτει η εταιρεία ακίνητη ιδιοκτησία και το Τμήμα ενδεχόμενα να προχωρήσει στη διαγραφή τους. Αναφορικά με το δεύτερο παράδειγμα, το Τμήμα προχώρησε σε διευθέτηση πληρωμής των οφειλόμενων φόρων της εταιρείας με δόσεις.

Όπως εισηγήθηκα και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων πρέπει να αρχίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, αφού η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος δυσχεραίνει τις προσπάθειες του Τμήματος, λόγω πιθανής αλλαγής της οικονομικής κατάστασης του φορολογούμενου.

Ο Διευθυντής μου ανέφερε ότι σε πολλές περιπτώσεις οι προσπάθειες του Τμήματος για εντοπισμό κάποιων φορολογουμένων προσκρούουν στη νομοθεσία περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Σημείωσε ότι το Τμήμα, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου στον Υπουργό Οικονομικών, παρέπεμψε την σχετική επιστολή μου ημερ. 9.2.2009 στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για σχετική γνωμοδότηση επί θεμάτων που προκύπτουν όσον αφορά στη νομοθεσία περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σε σχέση με τις νομοθεσίες του Τμήματος. Έχω τη γνώμη ότι οι ενέργειες του Τμήματος δεν θα έπρεπε να περιορίζονται σε απλή διαβίβαση της δικής μου επιστολής στο Γενικό Εισαγγελέα.

(β) Οφειλές φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οφείλεται φόρος κεφαλαιουχικών κερδών χωρίς να έχουν ληφθεί μέτρα για την είσπραξή του παρόλο που η νομοθεσία προνοεί ότι ο φόρος καταβάλλεται ανεξαρτήτως ένστασης ή προσφυγής, εκτός εάν ο Διευθυντής διατάξει την αναστολή της πληρωμής του. Ως παράδειγμα αναφέρεται συγκεκριμένη φορολογούμενη της Επαρχίας Λευκωσίας η οποία όφειλε φορολογία για το έτος 1997 ύψους €125.788 (£73.620) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων. Σε άλλη περίπτωση φορολογούμενος της Επαρχίας Πάφου όφειλε φορολογία για το έτος 2006 ύψους €34.529 (£20.208) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων. Επίσης συγκεκριμένη εταιρεία της Επαρχίας Λευκωσίας όφειλε φορολογία για το έτος 1985 ύψους €82.744 (£48.428) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο η μη λήψη μέτρων οφείλεται σε αναστολή της πληρωμής που παραχωρήθηκε από το Διευθυντή. Σε αντίθετη περίπτωση, ζήτησα να μου γνωστοποιηθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη των οφειλών προς το Κράτος.

Αναφορικά με το πρώτο παράδειγμα ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η εταιρεία υπέβαλε ένσταση η οποία εξετάστηκε και επιβεβαιώθηκε φορολογία ύψους €20.601. Το Τμήμα προωθεί διαδικασία για καταναγκαστική είσπραξη. Σχετικά με το δεύτερο παράδειγμα ο Διευθυντής ανέφερε ότι ειδοποιήθηκε ο φορολογούμενος για διευθέτηση των οφειλών του. Σημείωσε ότι μέχρι στιγμής δεν έγινε μεταβίβαση του

ακινήτου. Για το τρίτο παράδειγμα ο Διευθυντής ανέφερε ότι η φορολογία επιβλήθηκε πριν την τροποποίηση του άρθρου 17(2), το οποίο τώρα υποχρεώνει τον φορολογούμενο να πληρώνει αμέσως το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών για να του δοθεί δικαίωμα μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας.

(γ) Οφειλές φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκε από απολαβές (PAYE). Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες όφειλαν μεγάλα ποσά που αφορούν σε φόρο εισοδήματος που παρακρατήθηκε από απολαβές, χωρίς το Τμήμα να εφαρμόζει σχετικό Κανονισμό για αναγκαστική είσπραξη για κάθε περίπτωση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση συγκεκριμένης εταιρείας της Επαρχίας Πάφου η οποία όφειλε 10 φορολογίες για την περίοδο 2002 – 2007, συνολικού ύψους €136.386 (£79.823) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων. Άλλη εταιρεία της Επαρχίας Λεμεσού όφειλε 4 φορολογίες για την περίοδο 2001 – 2004 ύψους €70.369 (£41.185) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων.

Σχετικά με το πρώτο παράδειγμα, ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Τμήμα προχώρησε σε μέτρα καταναγκαστικής είσπραξης. Αναφορικά με το δεύτερο παράδειγμα σημείωσε ότι γίνεται προσπάθεια για εντοπισμό των αρμοδίων προσώπων υπεύθυνων κατά νόμο, αφού διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία στερείται ακίνητης περιουσίας.

(δ) Οφειλές από εταιρείες που έχουν διαγραφεί. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες ενώ έχουν διαγραφεί από το μητρώο του Εφόρου Εταιρειών, το Τμήμα εξακολουθεί να τις δείχνει ως χρεώστες του, τη στιγμή που είναι αδύνατο να απαιτήσει είσπραξη των οφειλών αυτών. Ως παράδειγμα αναφέρεται εταιρεία της Επαρχίας Πάφου, η οποία όφειλε 3 φορολογίες προσωρινού φόρου για το έτος 2001 ύψους €38.520 (£22.545), ενώ η εταιρεία έχει διαγραφεί από τον Ιανουάριο του 2002.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι πρόκειται για εταιρεία διεθνών δραστηριοτήτων, ότι δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός των κατά νόμο υπευθύνων της και ότι η εταιρεία δεν κατέχει ακίνητη ιδιοκτησία και το Τμήμα ενδεχόμενα να προχωρήσει στη διαγραφή των σχετικών φορολογιών.

Ζήτησα να πληροφορηθώ εάν έχει γίνει διερεύνηση κατά πόσο οι συγκεκριμένες περιπτώσεις εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 51^A των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων, αν δηλαδή υπάρχει ποινική ευθύνη εκ μέρους των Διευθυντών τους και κατά πόσο έχουν προωθηθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για λήψη έγκριση διαγραφής των οφειλών τους.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι τόσο το Τμήμα όσο και το Υπουργείο Οικονομικών υιοθετούν εισηγήση μου για τροποποίηση του άρθρου 51^A του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου αρ. 4/78, σε σχέση με την ποινική ευθύνη αναφορικά με την παράλειψη καταβολής του φόρου από τους υπεύθυνους κατά Νόμο. Ως προς τούτο θα καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες προς τη Βουλή για τις δέουσες τροποποιήσεις.

(ε) Οφειλές από αδρανείς εταιρείες. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις αδρανών εταιρειών οι οποίες οφείλουν σημαντικά ποσά φόρου. Ως παράδειγμα αναφέρεται εταιρεία της Επαρχίας Πάφου η οποία οφείλει 15 φορολογίες που αφορούν σε προσωρινό φόρο, εταιρικό φόρο και έκτακτη εισφορά για την άμυνα συνολικού ύψους €30.203 (£17.677).

Εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα πρέπει να λαμβάνει έγκαιρα μέτρα προς είσπραξη των φόρων που εκκρεμούν, καθότι σε περίπτωση σημαντικής καθυστέρησης, οι πιθανότητες είσπραξης των οφειλών τους προς το Κράτος μειώνονται σημαντικά.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα έχει προβεί σε ενέργειες για είσπραξη, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Σημείωσε ότι η υπό αναφορά εταιρεία θα συμπεριληφθεί στον κατάλογο των αδρανών εταιρειών που στερούνται ακίνητης περιουσίας.

Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών. Παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσό καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες και οι καθυστερήσεις αυτές χρόνο με χρόνο αυξάνονται χωρίς το Τμήμα να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Η σοβαρότητα και η έκταση του προβλήματος εντοπίστηκε και από το Τμήμα το οποίο ετοίμασε Τροποποιητικό Νομοσχέδιο το οποίο

ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν214(Ι)/04), με ισχύ από 1.1.2005. Βάσει του πιο πάνω Νόμου ποινικοποιείται αφενός η μη καταβολή των φόρων γεγονός που επισύρει χρηματική ποινή, και αφετέρου η παράλειψη των Διευθυντών για καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρείας συνιστά ποινικό αδίκημα με προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην απόδειξη δόλου εκ μέρους των αξιωματούχων των εταιρειών, αναφορικά με οποιαδήποτε καθυστέρηση ή άρνηση ή παράλειψη στην καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρειών, εξέφρασα την άποψη ότι η συγκεκριμένη αναφορά του Νόμου έχει μόνο θεωρητική αξία χωρίς να έχει αποτέλεσμα αφού η απόδειξη δόλου πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται. Εισηγήθηκα όπως το όλο θέμα μελετηθεί και καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες προς τη Βουλή, υποδεικνύοντας τις πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής της νομοθεσίας, ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις, έτσι που να διευκολύνεται το Τμήμα στην είσπραξη των καθυστερημένων φόρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι η εισήγηση μου βρίσκει σύμφωνους τόσο το Υπουργείο του, όσο και το ΤΕΠ και για το σκοπό αυτό θα καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες προς τη Βουλή ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα πιθανής δόλιας παράλειψης καταβολής των οφειλόμενων φόρων αποτελεί συγκεκριμένη εταιρεία στην Επαρχία Λευκωσίας, η οποία στις 29.3.2006 πλήρωσε με ακάλυπτη επιταγή φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €208.092 (£121.791) που της επιβλήθηκε, λόγω πώλησης των τριών τελευταίων ακινήτων που κατείχε.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 18.12.2008, προέτρεψε το Τμήμα όπως του κοινοποιεί τέτοιες πιθανές περιπτώσεις, εξέφρασα την άποψη όπως η πιο πάνω υπόθεση αποσταλεί στη Νομική Υπηρεσία, για γνωμοδότηση κατά πόσο εμπίπτει στις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας ή και λήψη των αναγκαίων νομικών μέτρων.

Έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης περιουσίας – Ν313.

Προϊόν διάθεσης ιδιοκτησίας. Στο έντυπο Ν313 φαίνεται εκτός από το τίμημα πώλησης που δηλώθηκε στο Τμήμα από τους συμβαλλόμενους, για σκοπούς φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών, και η υπολογισθείσα αγοραία αξία του ακινήτου, η οποία καθορίστηκε από το Κτηματολόγιο κατά την μεταβίβαση.

Από έλεγχο που διενεργήθηκε στον Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών του Επαρχιακού Γραφείου Φόρου Εισοδήματος Λάρνακας αναφορικά με τα έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης περιουσίας Ν313, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι τιμές πώλησης δηλώνονται μειωμένες από τους συμβαλλόμενους, προφανώς για αποφυγή καταβολής αυξημένων φόρων (κεφαλαιουχικών κερδών ή εισοδήματος) ή και μεταβιβαστικών τελών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση αγοράς χωραφιού στο Μαζωτό το 2006 το οποίο δηλώθηκε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, για σκοπούς φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, €435.693 (£255.000) ενώ εκτιμήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για σκοπούς μεταβιβαστικών τελών, €717.613 (£420.000).

Εισηγήθηκα όπως σε περιπτώσεις πώλησης ακινήτου με σημαντική αξία και όπου η εκτίμηση του Κτηματολογίου είναι κατά πολύ ψηλότερη από τη δηλωθείσα αξία, το Τμήμα να προβαίνει σε έρευνα κατά πόσο αιτιολογείται η διαφορά καθώς και σε φορολογική διερεύνηση των συμβαλλομένων.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το θέμα έχει επανειλημμένα απασχολήσει το Τμήμα και για την αντιμετώπιση του προωθεί νομοθετική ρύθμιση. Μέχρι σήμερα, η νομοθετική ρύθμιση εκκρεμεί αφού σχετικό Νομοσχέδιο το οποίο είχε ετοιμασθεί αποσύρθηκε ούτως ώστε να γίνει με νέα νομοθετική επεξεργασία από το Τμήμα.

Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών. Σύμφωνα με το άρθρο 9(1) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, για να αμφισβητήσει τα ποσά πώλησης που δηλώνονται για σκοπούς προσδιορισμού των κεφαλαιουχικών κερδών, πρέπει να αποδείξει ότι η δήλωση του φορολογούμενου ήταν ψευδής, πράγμα που πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται. Ως αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, για σκοπούς φορολόγησης των κεφαλαιουχικών κερδών δηλώνονται

ποσά χαμηλότερα από τις πραγματικές τιμές πώλησης, προκειμένου να αποφεύγεται η καταβολή αυξημένου φόρου.

Εάν οι εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου για την αξία των ακινήτων που πωλούνται, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως βάση για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, υιοθετούνταν για σκοπούς υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τότε για την περίοδο 1995-2008 η φορολογία θα απέφερε σημαντικά επιπλέον έσοδα. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, η υπολογιζόμενη απώλεια επί των πραγματικών εισπράξεων για την πιο πάνω περίοδο ανέρχεται στα €359,05 εκ. (£210,14 εκ.). Αν, αντί μόνο των πραγματικών εισπράξεων, ληφθεί υπόψη το σύνολο των επιβληθεισών φορολογιών, τότε το ποσό της απώλειας αυξάνεται περαιτέρω. Σημειώνεται μάλιστα ότι από το 2000 (μετά τον τροποποιητικό Νόμο 48(Ι)/99, σύμφωνα με τον οποίο φόρος πρέπει να καταβάλλεται πριν από τη μεταβίβαση), και συγκεκριμένα για τα έτη 2000-2008, η απώλεια ανέρχεται, σύμφωνα πάντοτε με το Τμήμα, σε €232,18 εκ. (£135,89 εκ.) ή περίπου €25,80 εκ. (£15,10 εκ.) το χρόνο, γεγονός ενδεικτικό και για τις μελλοντικές απώλειες.

Εισηγήθηκα όπως γίνει τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, όπως εξάλλου ήταν και η εισήγησή μου σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, έτσι που να παρέχεται η δυνατότητα στο Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να χρησιμοποιεί την εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου, εκεί που η δηλωθείσα αξία της ιδιοκτησίας είναι χαμηλότερη, ώστε οι φορολογούμενοι να μην έχουν τη δυνατότητα αποφυγής καταβολής φόρου, δηλώνοντας ποσά χαμηλότερα από εκείνα που εκτιμά το Τμήμα Κτηματολογίου.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι με βάση τη σπουδαιότητα των θεμάτων που θίγοντο σε σχετικό Νομοσχέδιο το οποίο έχει ετοιμασθεί ως επίσης και την ανάγκη νομοθετικής αντιμετώπισης και άλλων σχετικών σοβαρών θεμάτων αποφασίστηκε όπως το Νομοσχέδιο αποσυρθεί ούτως ώστε να γίνει μια νέα νομοθετική επεξεργασία από το Τμήμα, σε συνεργασία πάντα με το Υπουργείο Οικονομικών και τη Γενική Εισαγγελία.

Μέρος Β

Απόσυρση εντάλματος δέσμευσης ακίνητης περιουσίας. Από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Επαρχιακό Γραφείο Φόρου Εισοδήματος Λάρνακας διαπιστώθηκε ότι συγκεκριμένη εταιρεία όφειλε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων φορολογίες φόρου εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για τα έτη 1992 και 1993 που κατά την 28.11.2007 ανέρχονταν στο ποσό των €172.550 (£100.989) συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων. Η φορολογούμενη εταιρεία δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση του δικαστηρίου ημερ. 17.12.2001 για εξόφληση των οφειλόμενων φόρων, με αποτέλεσμα στις 22.4.2002 να εκδοθεί Δικαστικό Διάταγμα πώλησης ακινήτου που κατέχει η εταιρεία στο Παραλίμνι.

Από διερεύνηση που διενήργησε η Υπηρεσία μας προέκυψαν τα ακόλουθα:

- (i) Το ακίνητο ήταν υποθηκευμένο σε εμπορική τράπεζα για οφειλές ύψους €61.510 (£36.000) περίπου και κατόπιν αίτησης της πιο πάνω αναφερόμενης τράπεζας εκδόθηκε το 2001 ένταλμα πώλησης ακίνητης περιουσίας.
- (ii) Κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή ημερ. 23.11.2007 το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων επρόκειτο να αποσύρει το ένταλμα πώλησης του ακινήτου, ούτως ώστε αυτό να μεταβιβαστεί στον αγοραστή (επρόκειτο να πωληθεί σε άλλη εταιρεία στις 23.11.2007 έναντι δηλωθέντος ποσού €136.688 (£80.000)) και σε αντάλλαγμα η εταιρεία θα κατέβαλλε στο Τμήμα το ποσό των €68.344 (£40.000) για τελική διευθέτηση των οφειλών της. Το υπόλοιπο ποσό των €104.206 (£60.989) θα διαγραφόταν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 54^Α των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων και της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης (ΚΔΠ) αρ. 361/05, που εκδόθηκε με βάση το πιο πάνω άρθρο.
- (iii) Από έκθεση εκτίμησης ημερ. 6.12.2007 που διενήργησε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας διαφάνηκε ότι η αξία ανερχόταν στις €328.051 (£192.000) ποσό το οποίο, σε περίπτωση εκποίησης του ακινήτου σε δημοπρασία, θα ήταν αρκετό τόσο για εξόφληση της υποθήκης της τράπεζας όσο και για διευθέτηση των ολικών οφειλών της εταιρείας προς το Γραφείο Φόρου Εισοδήματος.

Σημειώνεται ότι, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μου στις 3.12.2007, ακυρώθηκε τόσο η απόσυρση του εντάλματος πώλησης όσο και η μεταβίβαση του ακινήτου. Στις 23.4.2008 η ιδιοκτήτρια εταιρεία μεταβίβασε το εν λόγω ακίνητο έναντι του συνολικού ποσού των €375.892 (£220.000), αφού προηγουμένως κατέβαλε ολόκληρο το ποσό των οφειλόμενων φόρων που ανήλθε στις €235.793 (£138.003), και ταυτόχρονα το Τμήμα απέσυρε το ένταλμα καταναγκαστικής πώλησης του ακινήτου.

Το Τμήμα φαίνεται να αποδέχθηκε την διευθέτηση για απόσυρση του εντάλματος πώλησης του ακινήτου με αντάλλαγμα την είσπραξη του ποσού των €68.344 (£40.000) μόνο και επρόκειτο να εισηγηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο τη διαγραφή των υπολοίπων €104.206 (£60.989) περίπου (που τελικά θα ανέρχονταν στις €167.000 (£98.000) περίπου), χωρίς να προβεί σε διερεύνηση στο Κτηματολόγιο για την εξακρίβωση της τρέχουσας αγοραίας αξίας του κτήματος, το οποίο τελικά πωλήθηκε €375.892 (£220.000) (και όχι €136.688 (£80.000) όπως αρχικά δηλώθηκε και έγινε αποδεκτό), ποσό που υπερκάλυπτε τόσο την οφειλή προς το Τμήμα, όσο και προς την Εμπορική Τράπεζα. Επίσης το Τμήμα προτίθετο να προχωρήσει σε εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη διαγραφή σημαντικού ποσού οφειλόμενου φόρου, με επίκληση των διατάξεων του άρθρου 54^A των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων και της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης αρ. 361/05 χωρίς ωστόσο η φορολογούμενη εταιρεία να αντιμετωπίζει πραγματική αντικειμενική δυσκολία στην εξόφληση του οφειλόμενου φόρου. Εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να προβαίνει σε δέουσα έρευνα ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που ο χειρισμός συνεπάγεται την απώλεια εσόδων του Κράτους.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Τμήμα δεν θα μπορούσε να εισηγηθεί την αποδοχή αιτήματος διαγραφής των οφειλόμενων φορολογιών προτού ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέτασης της σχετικής αίτησης. Ωστόσο τα στοιχεία που υπάρχουν στο σχετικό φάκελο δεν τεκμηριώνουν την πιο πάνω θέση.

Βεβαιώσεις διευθέτησης φόρων για σκοπούς υποβολής προσφορών στο Δημόσιο. Σύμφωνα με το άρθρο 51(2)(στ) του Νόμου που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Ν.12(Ι)/2006), «κάθε οικονομικός φορέας δύναται να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομοθετικές διατάξεις της Δημοκρατίας». Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα εξέδωσε τη σχετική βεβαίωση, παρόλο που κατά την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ο προσφοροδότης δεν είχε διευθετήσει τις φορολογικές του υποχρεώσεις.

Εισηγήθηκα όπως οι διατάξεις του σχετικού Νόμου εφαρμόζονται πιστά, ούτως ώστε να αποκλείεται η συμμετοχή σε προσφορές του Δημοσίου ατόμων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Τμήμα ενεργεί σύμφωνα με την επιστολή του Γενικού Λογιστή προς το ΤΕΠ και το Τμήμα Τελωνείων, ημερ. 26.6.2007 στην οποία αναφέρεται ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν διευθετημένες τις πληρωμές των φόρων και τελών κατά την ημερομηνία τελευταίας προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

Κλάδος Εργοδοτών (IR7).

(α) Εργοδότες που δεν υποβάλλουν δηλώσεις. Παρατηρήθηκε ότι αρκετοί εργοδότες δεν υποβάλλουν δήλωση εργοδότη στην οποία επιβάλλεται να δηλώσουν μεταξύ άλλων, όλα τα άτομα που απασχόλησαν κατά την διάρκεια του προηγούμενου φορολογικού έτους, τις απολαβές και συνεισφορές τους, τον φόρο που παρακρατήθηκε από τις απολαβές τους και τα εμβάσματα του φόρου που παρακρατήθηκε.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα κατά την διάρκεια των ετών 2003 έως 2006, δεν υποβλήθηκαν παγκύπρια συνολικά 68.483 δηλώσεις από 29.451 εργοδότες.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μου όσον αφορά στους εργοδότες στις Επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας προέκυψε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις:

- Εργοδότες δεν υποβάλλουν δηλώσεις για σειρά ετών χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο έχουν υποχρέωση ή πρέπει να απενεργοποιηθούν από τον κατάλογο των εργοδοτών.
- Εργοδότες παρουσιάζονται ότι δεν υπέβαλαν δηλώσεις, ενώ ήταν ανενεργοί ως εργοδότες για τα συγκεκριμένα έτη.
- Παρουσιάζεται να εκκρεμεί η υποβολή δηλώσεων φυσικών προσώπων που απεβίωσαν, για έτη μεταγενέστερα του θανάτου τους.
- Παρουσιάζεται να εκκρεμεί η υποβολή δηλώσεων εργοδότη (Ε.Πρ.7) φυσικών προσώπων που είναι ενεργά ως φορολογούμενοι, αλλά ανενεργά ως εργοδότες.

Εισηγήθηκα όπως, μετά από σχετική έρευνα, όσα πρόσωπα, τόσο φυσικά όσο και νομικά, δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δηλώσεων εργοδότη, απενεργοποιηθούν από το σύστημα και μην εμφανίζονται στις καταστάσεις των ενεργών εργοδοτών, έτσι ώστε τόσο ο αριθμός των εργοδοτών, όσο και ο αριθμός των δηλώσεων που δεν υποβλήθηκαν να αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι ο εντοπισμός και απενεργοποίηση από το σύστημα όλων των ανενεργών εργοδοτών γίνεται σταδιακά και επιλεκτικά.

(β) Αυτόματη αντιπαραβολή των στοιχείων της δήλωσης εισοδήματος των υπαλλήλων με τα στοιχεία των δηλώσεων των εργοδοτών (Ε.Πρ.7). Παρόλο που στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος υπάρχουν τα σχετικά στοιχεία, τόσο για τις δηλώσεις εργοδότη (Ε.Πρ.7), όσο και για τα πιστοποιητικά αποδοχών/μισθών υπαλλήλων, εντούτοις δεν γίνεται μηχανογραφικά έλεγχος κατά πόσο οι μισθοί που δηλώνουν οι εργοδότες ότι πληρώνουν στους υπαλλήλους τους, συμφωνούν με εκείνους που δηλώνουν οι υπάλληλοι, ή κατά πόσο ο εργοδότης που δηλώνεται από τον υπάλληλο είναι πράγματι εγγεγραμμένος στον Κλάδο Εργοδοτών ως εργοδότης.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το σύστημα διαχείρισης φόρων έχει τη δυνατότητα αυτόματης αντιπαραβολής των στοιχείων της δήλωσης εισοδήματος των υπαλλήλων με τα στοιχεία των δηλώσεων των εργοδοτών. Η εν λόγω πρόνοια απενεργοποιήθηκε λόγω τροφοδότησης του συστήματος με λανθασμένα στοιχεία αλλά θα επαναφερθεί.

Εξυπηρέτηση του πολίτη. Κατά το 2004 το Τμήμα έθεσε σε λειτουργία το λογισμικό σύστημα TAXISnet που παρέχει τη δυνατότητα στον πολίτη να υποβάλλει τη δήλωση εισοδήματος μέσω του Διαδικτύου. Μέσω του συστήματος TAXISnet, ο φορολογούμενος πολίτης έχει τη δυνατότητα να παίρνει πληροφορίες για όλα τα στάδια εκκαθάρισης της δήλωσης μέχρι και το τελικό αποτέλεσμα που είναι η επιβεβαίωση φορολογίας για το τελευταίο φορολογικό έτος.

Κατά το 2005 η υπηρεσία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης εισοδήματος επεκτάθηκε και στα νομικά πρόσωπα, παρέχοντας τη δυνατότητα μαζικής ηλεκτρονικής υποβολής των δηλώσεων εισοδήματος εταιρειών.

Επίσης κατά το 2005 τέθηκε σε λειτουργία η ιστοσελίδα του Τμήματος μέσω της οποίας ο πολίτης μπορεί να παίρνει χρήσιμες πληροφορίες για φορολογικά θέματα και ταυτόχρονα έχει τη δυνατότητα εκτύπωσης των διαφόρων φορολογικών εντύπων. Μέχρι τις 7.7.2009 υποβλήθηκαν μέσω του συστήματος TAXISnet 6.209 δηλώσεις εισοδήματος φυσικών προσώπων για το φορολογικό έτος 2008.

Σε προηγούμενη επιστολή μου παρατήρησα ότι η χρήση της εν λόγω υπηρεσίας από το κοινό δεν ήταν ικανοποιητική και ζήτησα όπως διερευνηθούν οι λόγοι.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι το Τμήμα αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου μελετά συγκεκριμένους τρόπους αποτελεσματικότερης αξιοποίησης της υπηρεσίας TAXISnet.

4.54 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης ανήλθε κατά το 2008 σε €4.696.773, σε σύγκριση με €4.365.731 (£2.555.149) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €331.042 ή ποσοστό 7,6%. Το σύνολο των ωρών υπερωριακής απασχόλησης ήταν 275.931, από τις οποίες οι 109.799 ώρες ήταν χρεώσιμες, σε σύγκριση με 226.123 και 103.188 ώρες αντίστοιχα το 2007. Τα έσοδα από τις χρεώσιμες ώρες ήταν €2.598.685 και το αντίστοιχο κόστος €2.155.072. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων. Το κόστος των μη χρεώσιμων ωρών το 2008 ήταν €2.541.701 σε σύγκριση με €2.187.918 το 2007.

Ο Υπουργός Οικονομικών μου διαβίβασε απάντηση της Διευθύντριας του Τμήματος σύμφωνα με την οποία η υπερωριακή απασχόληση βρίσκεται υπό στενή και συνεχή παρακολούθηση σε παγκύπρια βάση στα πλαίσια υλοποίησης του Συμφωνημένου Σχεδίου Δράσης για έλεγχο των υπερωριών.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται πέραν των 48 ωρών την εβδομάδα, περιλαμβανομένων των υπερωριών, που είναι το ανώτατο όριο εργάσιμων ωρών που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

Το Τμήμα ζήτησε από τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξαίρεση από τις πρόνοιες του Νόμου, και η Επιτροπή συμφώνησε όπως δοθεί εξαίρεση για το προσωπικό το οποίο ασχολείται με θέματα διερεύνησης, πρόληψης και καταστολής τελωνειακών αδικημάτων. Το Τμήμα ετοίμασε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο απέστειλε στην Νομική Υπηρεσία για επεξεργασία στις 28.04.2004. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Εργασίας, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού) και με την συνδικαλιστική πλευρά για προώθηση του νομοσχεδίου και τελική διευθέτηση του θέματος.

Στην απάντηση της Διευθύντριας του Τμήματος που μου απέστειλε ο Υπουργός Οικονομικών, με πληροφορεί ότι το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Εργασίας και Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού) με τη συνδικαλιστική πλευρά και αναμένεται η τελική διευθέτηση του.

Επιτόπιοι έλεγχοι στις Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης. Κατά το 2008 πραγματοποιήθηκαν από το Τμήμα 202 επιτόπιοι έλεγχοι σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης των Επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού σε σύγκριση με 346 το 2007. Στόχος του Τμήματος είναι η διενέργεια επιλεκτικών ελέγχων σε όλες τις Αποθήκες τουλάχιστον μια φορά ετησίως και όπου υπάρχει ανάγκη ή ψηλό δασμοφορολογικό ενδιαφέρον να διεξάγονται περισσότεροι ή και πλήρεις έλεγχοι. Ωστόσο ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε εφόσον στις πιο πάνω τρεις Επαρχίες λειτουργούν 291 Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης.

Όπως με πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών, η μη επίτευξη του πιο πάνω στόχου οφείλεται κυρίως στην επιτακτική ανάγκη για έλεγχο και κλείσιμο μεγάλου αριθμού φακέλων αποθεμάτων αποθηκών των οποίων η άδεια ανακλήθηκε ή τερματίστηκε η λειτουργία τους.

Κατασχέσεις. Λόγω της λήξης της προσωρινής απαλλαγής τελωνισμού σκάφους, το Τμήμα προέβηκε στην κατάσχεση και δήμευση του στις 25.5.1998. Στις 26.11.1998 το σκάφος κλάπηκε ενώ τελούσε υπό κατάσχεση. Ο ιδιοκτήτης καταχώρισε αγωγή εναντίον του Τμήματος και ζητούσε ακύρωση της κατάσχεσης και δήμευσης του σκάφους, επειδή το Τμήμα δεν επέδωσε δηλοποίηση της κατάσχεσης στον ίδιο παρά μόνο

στον καπετάνιο του σκάφους, το πληρεξούσιο του οποίου είχε αποσυρθεί. Στις 28.9.2005 το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε την κατάσχεση του σκάφους και έκτοτε άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για εξώδικη ρύθμιση των αποζημιώσεων προς τον ιδιοκτήτη λόγω κλοπής του σκάφους. Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε στις 17.10.2008 την εξώδικη ρύθμιση που συμφωνήθηκε, δηλαδή καταβολή €76.887 στον ιδιοκτήτη για το σκάφος και €15.337 δικηγορικά έξοδα, πλέον τόκο 8% από 26.11.1998.

Μίσθωση Υπηρεσιών. Μετά από διαγωνισμό το Τμήμα υπέγραψε την 1.6.2007 συμφωνία μίσθωσης υπηρεσιών με εμπειρογνώμονα σε θέματα ενεργειακών προϊόντων για το ποσό των £18.000 (€30.755) πλέον Φ.Π.Α., για περίοδο έξι μηνών (1.6.2007-30.11.2007), με δικαίωμα ανανέωσης για άλλους έξι μήνες. Παρατηρήθηκε ότι η συμφωνία ανανεώθηκε για το επόμενο εξάμηνο δηλαδή μέχρι 31.5.2008 σύμφωνα με το συμβόλαιο και ακολούθως, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, για περίοδο ενός έτους (2.6.2008-31.5.2009) και για δεύτερη περίοδο δύο ετών (1.6.2009-31.5.2011) με τους ίδιους όρους. Παρατήρησα ότι η πιο πάνω επέκταση της σύμβασης, είναι αντίθετη με τις πρόνοιες του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), και για την περίοδο 1.6.2008-31.5.2011 θα έπρεπε να ακολουθηθούν οι διατάξεις της νομοθεσίας για τη σύναψη νέας σύμβασης. Παρατήρησα επίσης ότι με ορθό προγραμματισμό στους όρους του αρχικού διαγωνισμού θα έπρεπε να περιληφθεί περίοδος σύμβασης σύμφωνα με τις ανάγκες του Τμήματος, οι οποίες φαίνεται ότι ήταν πολλαπλάσιες της συμβατικής περιόδου.

Η Διευθύντρια του Τμήματος με πληροφόρησε στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών ότι τα πιο πάνω έγιναν επειδή κρίθηκε επιβεβλημένη η συνεισφορά του εμπειρογνώμονα λόγω των εξειδικευμένων τεχνικών του γνώσεων στα θέματα ενεργειακών προϊόντων και ότι οι πρόσθετες ανάγκες του Τμήματος προέκυψαν στην πορεία και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν από τα αρχικά στάδια του διαγωνισμού.

Αποθήκη Δημοσίου. Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη διαδικασία για την καταστροφή διαφόρων εμπορευμάτων που έχουν κατασχεθεί και σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσιάζονται αρκετά κενά και αδυναμίες με αποτέλεσμα να υπάρχουν πιθανότητες να γίνουν σημαντικά λάθη ή ακόμα και πιθανές καταχρήσεις.

Συγκεκριμένα σε κάποιους σταθμούς η όλη διαδικασία καταστροφής, επίβλεψης, και ετοιμασίας του πιστοποιητικού καταστροφής προϊόντων υψηλής δασμοφορολογικής αξίας, γίνεται από λειτουργούς της Αποθήκης οι οποίοι είναι και οι άμεσα επιφορτισμένοι με την φύλαξη, διαγραφή τους από το σύστημα και κλείσιμο των σχετικών φακέλων.

Για βελτίωση της κατάστασης εισηγήθηκα όπως εκδοθούν συγκεκριμένες και σαφείς οδηγίες προς όλους τους Σταθμούς τόσο για σκοπούς ομοιόμορφης τακτικής όσο και εξάλειψης των κενών/αδυναμιών που υπάρχουν στην όλη διαδικασία καταστροφής των πιο πάνω προϊόντων, και ενδυνάμωση του εσωτερικού ελέγχου.

Σύμφωνα με τη Διευθύντρια του Τμήματος στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών, η καταστροφή εμπορευμάτων διενεργείται σύμφωνα με τις κατά περίπτωση καθορισθείσες διαδικασίες και τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας και κατά κανόνα συμμετέχει και λειτουργός που ορίζεται από το Επαρχιακό Τελωνείο πέραν των λειτουργών που υπηρετούν στην αποθήκη.

Εμπορευματοκιβώτια υπό διαμετακόμιση. Παρατηρήθηκε ότι δεν διενεργείται έγκαιρα ο έλεγχος των υπό διαμετακόμιση φορτίων από τον κλάδο εξαγωγών. Σύμφωνα με το σχετικό μητρώο του Τμήματος, μέχρι τον Ιούνιο του 2009, δεν είχαν ακόμα ελεγχθεί αρκετά υπό διαμετακόμιση φορτία που είχαν εξαχθεί κατά το χρονικό διάστημα Δεκέμβριος 2008 – Μάρτιος 2009.

Επισημάνω ότι ο έλεγχος μετά την αναχώρηση των πλοίων, δεν εξυπηρετεί κανένα ουσιαστικό σκοπό.

Η Διευθύντρια του Τμήματος με πληροφόρησε στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών ότι ο κλάδος εξαγωγών προβαίνει σε έλεγχο των εγγράφων πριν δοθεί η έγκριση για τη φόρτωση και σε

φυσικό έλεγχο, αν κριθεί σκόπιμο, με βάση τη διαχείριση κινδύνου. Μετά τον απόπλου γίνεται επιβεβαίωση της φόρτωσης από τα στοιχεία της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Μέρος Β

Οφειλές από εταιρεία. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεση μου, εταιρεία που λειτουργούσε ως τελωνειακός πράκτορας κατέθεσε επιταγές συνολικού ποσού €967.258 (£566.111) για τελωνισμό εμπορευμάτων το 2004, οι οποίες ήταν ακάλυπτες. Οι επιταγές έγιναν δεκτές παρόλο που η εταιρεία είχε ειδοποιήσει το Τμήμα προηγουμένως ότι η τράπεζα είχε τερματίσει την ισχύ του εγγυητηρίου της.

Από τις ενέργειες του Τμήματος έχει εισπραχθεί μέρος της οφειλής, ενώ παραμένει ανείσπρακτο το υπόλοιπο ποσό ύψους €251.535, για την είσπραξη του οποίου έχουν ληφθεί νομικά μέτρα.

Παρατηρήθηκε ότι από τον έλεγχο των φακέλων αποθεμάτων διαπιστώθηκαν ελλείμματα στα αποθέματα που είχε η εν λόγω εταιρεία, και εκδόθηκαν βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής. Επίσης αριθμός φακέλων δεν εντοπίστηκαν και αναδημιουργήθηκαν από στοιχεία από τους εισαγωγείς των αποθεμάτων.

Έλεγχος φακέλων αποθεμάτων. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από τον έλεγχο των χειρόγραφων μητρώων φακέλων αποθεμάτων στο Τελωνείο Λευκωσίας και Τελωνείο Λεμεσού διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός χειρόγραφων φακέλων παρουσιάζει εκκρεμότητες ενώ ένας μεγάλος αριθμός φακέλων δεν έχουν εντοπιστεί. Εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για ανεύρεση ή αναδημιουργία των φακέλων και για ολοκλήρωση του ελέγχου των κλειστών φακέλων αποθεμάτων, με προτεραιότητα στους φακέλους που αφορούν προϊόντα υψηλής δασμολογικής αξίας.

Σύμφωνα με τη Διευθύντρια του Τμήματος στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών οι προσπάθειες για τη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων συνεχίζονται.

Μηχανογραφημένο σύστημα Αποθηκών. Το μηχανογραφημένο σύστημα Αποθηκών εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζει σωστά τα υπόλοιπα των αποταμιευμένων αποθεμάτων. Επίσης ο έλεγχος που διενεργείται από το Τμήμα στους φακέλους αποθεμάτων που τηρούνται στις Αποθήκες είναι περιορισμένος. Το Τμήμα θα πρέπει να λάβει μέτρα για διόρθωση των λαθών και για τη σωστή τήρηση των στοιχείων στο σύστημα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι έγιναν ενέργειες για να ξεπεραστούν οι αδυναμίες, όπως επανέκδοση οδηγιών και εκπαίδευση των λειτουργών και των εξωτερικών χρηστών σχετικά με τις καταχωρίσεις στο σύστημα και μετατροπές στο σύστημα ώστε να δέχεται μονάδες μέτρησης σε δεκαδική μορφή.

Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2008 ανήλθαν σε €1.943,7 εκ., σε σύγκριση με €1.744,8 εκ. (£1.021,2 εκ.) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €198,9 εκ. ή 11,4%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εγγεγραμμένων προσώπων στο μητρώο Φ.Π.Α. κατά 6,8%, καθώς και στην αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) κατά 3,7%.

Καθυστερημένοι φόροι. Στις 31.12.2008 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €186,8 εκ., σε σύγκριση με €158,9 εκ. (£93 εκ.) το 2007, δηλαδή σημείωσαν αύξηση €27,9 εκ. ή 17,6%. Το ποσό αυτό αποτελεί ποσοστό 1,4% των συνολικών εισπράξεων Φ.Π.Α. από την έναρξη εφαρμογής του μέχρι τις 31.12.2008, που ανέρχονται σε €13.094 εκ. Καθυστερημένες οφειλές παρουσιάζουν 15.029 Υποκείμενα στο Φόρο Πρόσωπα (Υ.Φ.Π.). Ποσό €35,7 εκ. οφείλεται από πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής/ εκκαθάρισης, €76,8 εκ. από πρόσωπα των οποίων η εγγραφή στο μητρώο έχει ακυρωθεί και €8,5 εκ. από πρόσωπα που έχουν προσφύγει στο δικαστήριο. Ποσό €103,7 εκ. (55,5% των οφειλών) αποτελεί επιβαρύνσεις και τόκους ενώ 7.382 Υ.Φ.Π. οφείλουν μόνο επιβαρύνσεις και τόκους. Επίσης ποσό €39,6 εκ. αφορά φόρο που δηλώθηκε και δεν

καταβλήθηκε και ποσό €43,5 εκ. αφορά φόρο που βεβαιώθηκε και δεν καταβλήθηκε, παρόλο που αυτό σύμφωνα με το Νόμο είναι ποινικό αδίκημα.

Ο Υπουργός Οικονομικών μου διαβίβασε απάντηση της Εφόρου ΦΠΑ σύμφωνα με την οποία οι προσπάθειες επικεντρώνονται στην είσπραξη ποσών που είναι άμεσα απαιτητά δηλαδή οφείλονται από πρόσωπα που δεν τελούν υπό εκκαθάριση, δεν έχουν διαγραφεί από το Μητρώο Φ.Π.Α. και δεν έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο εναντίον αποφάσεων της Εφόρου ΦΠΑ και τα οποία ανέρχονται σε €65,8 εκ. Για το σκοπό αυτό συνεχίστηκε το 2008 και εντατικοποιήθηκε η εκστρατεία κατασχέσεων. Επίσης συνεχίστηκε η αγορά υπηρεσιών δικηγόρων για την προώθηση των πολιτικών αγωγών και για ενίσχυση της Μονάδας Λήψης Δικαστικών Μέτρων για την προώθηση των ποινικών διώξεων.

Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και κατ' εκτίμηση φορολογίες. Στις περιπτώσεις όπου Υ.Φ.Π. δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, η Υπηρεσία προχωρεί στην επιβολή κατ' εκτίμηση φορολογίας με βάση τα στοιχεία που έχει από προηγούμενες φορολογικές περιόδους. Οι κατ' εκτίμηση φορολογίες διαγράφονται όταν υποβληθούν οι φορολογικές δηλώσεις. Στις 31.12.2008 7.142 Υ.Φ.Π. παρουσίαζαν οφειλές από κατ' εκτίμηση φορολογίες. Παρατηρήθηκε ότι πολλά από τα πρόσωπα αυτά είναι ενεργά και οι κατ' εκτίμηση φορολογίες αφορούν ορισμένες μόνο φορολογικές δηλώσεις που δεν υπέβαλαν. Οι περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να διερευνηθούν και να ληφθούν μέτρα για τακτοποίηση των οφειλών. Για τον εντοπισμό των οφειλετών μπορούν να ζητηθούν, βάσει του Νόμου, πληροφορίες και στοιχεία από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα.

Ποσό €5,3 εκ. το οποίο συνιστά πραγματική οφειλή αφού προέκυψε από επιτόπιες επισκέψεις λειτουργών της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. περιλαμβάνεται στις κατ' εκτίμηση φορολογίες επειδή τα Υ.Φ.Π. δεν υπέβαλαν τις φορολογικές τους δηλώσεις. Επίσης περιλαμβάνεται ποσό €38,1 εκ. το οποίο αφορά πρόστιμα για μη υποβολή δήλωσης το οποίο επίσης συνιστά πραγματική οφειλή.

Η Έφορος ΦΠΑ στην απάντηση της που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών αναφέρει ότι γίνονται συνεχείς προσπάθειες από όλα τα Επαρχιακά Γραφεία για τον εντοπισμό των αφανών επιτηδευματιών.

Επιστροφές φόρου. Οι επιστροφές φόρου το 2008 ανήλθαν σε €138,9 εκ., σε σύγκριση με €145,2 εκ. (€85 εκ.) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €6,3 εκ. ή 4,3%. Κατά το 2008 υποβλήθηκαν 22.015 αιτήσεις από 8.124 Υ.Φ.Π. για επιστροφή φόρου. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 649 Υ.Φ.Π. (ποσοστό 8%) και σε 350 Υ.Φ.Π. βεβαιώθηκε φόρος ύψους €3,2 εκ. Το συνολικό ποσό που παραμένει σε πίστη των Υ.Φ.Π. στις 31.12.2008 ήταν €229,4 εκ. σε σύγκριση με €141,3 εκ. (€82,7 εκ.) το 2007.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι επισκέψεις ελέγχου για σκοπούς επιστροφής φόρου θα πρέπει να αυξηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Σύμφωνα με πρόσφατες οδηγίες της Εφόρου Φ.Π.Α. δεν θα εγκρίνεται επιστροφή σε Υ.Φ.Π. στα οποία έχουν γίνει επιστροφές φόρου πέραν των €50.000 από την ημερομηνία εγγραφής τους στο Μητρώο, χωρίς να διεξαχθεί επιτόπιος έλεγχος.

Όπως με πληροφόρησε η Έφορος ΦΠΑ στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου για σκοπούς επιστροφής φόρου λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό κινδύνου που εμπεριέχει η κάθε υπόθεση έτσι ώστε να επιτυγχάνεται αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων της Υπηρεσίας σε ανθρώπινο δυναμικό.

Εισπρακτικά μέτρα.

(α) Κατάσχεση αγαθών. Κατά το 2008 τέθηκαν υπό απειλή κατάσχεσης από την Υπηρεσία 1.409 Υ.Φ.Π. (2007 2.033 Υ.Φ.Π.) και ως αποτέλεσμα, εισπράχθηκε ποσό €14,4 εκ. σε σύγκριση με €13,7 εκ. (€8 εκ.) το 2007.

Σύμφωνα με την απάντηση της Εφόρου ΦΠΑ που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών, για σκοπούς αύξησης της αποτελεσματικότητας είσπραξης των οφειλομένων φόρων, συνεχίζεται η εφαρμογή του νέου

σχετικού μηχανογραφημένου συστήματος το οποίο αποσκοπεί στην όσο το δυνατό μεγαλύτερη όχληση Υ.Φ.Π. που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους.

(β) Ποινικές διώξεις. Κατά το 2008 ασκήθηκαν 426 ποινικές διώξεις και διεκπεραιώθηκαν 446 υποθέσεις από τις οποίες εισπράχθηκε ποσό €4.355.545. Στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν 392 υποθέσεις ενώπιον του δικαστηρίου.

Ο αριθμός των ποινικών διώξεων είναι πολύ περιορισμένος σε σχέση με το μεγάλο αριθμό των Υ.Φ.Π. που παρουσιάζουν οφειλές. Οι καθυστερήσεις στις 31.12.2008 περιλαμβάνουν ποσό €143 εκ. το οποίο οφείλεται από 13.635 Υ.Φ.Π. τα οποία δεν είχαν καταχωρίσει προσφυγή και δεν ήταν υπό εκκαθάριση. Εναντίον των προσώπων αυτών θα μπορούσαν να ασκηθούν ποινικές διώξεις. Η Μονάδα Λήψης Δικαστικών Μέτρων ενισχύθηκε από την 1.11.2006 με τη μίσθωση υπηρεσιών από τρεις δικηγόρους τα καθήκοντα των οποίων είναι ο χειρισμός ποινικών υποθέσεων και αιτήσεων για διάλυση εταιρειών. Εν τούτοις οι ποινικές διώξεις εξακολουθούν να είναι περιορισμένες.

Η Έφορος ΦΠΑ με πληροφόρησε στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών ότι μέσα στο έτος 2009 δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στο πιο πάνω μέτρο και κατά τους πρώτους έντεκα μήνες του έτους ασκήθηκαν 689 ποινικές διώξεις.

(γ) Πολιτικές αγωγές. Κατά τη διάρκεια του 2008 δεν διεκπεραιώθηκε καμιά υπόθεση πολιτικής αγωγής εναντίον οφειλετών. Στις 31.12.2008 βρίσκονταν σε εξέλιξη 130 υποθέσεις (17 υποθέσεις καταχωρίστηκαν το 2008 και 113 εκκρεμούν από προηγούμενα χρόνια). Η Έφορος ΦΠΑ με πληροφόρησε στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών ότι οι πολιτικές αγωγές είναι μια χρονοβόρα διαδικασία και απαιτεί διαρκή επαφή με τους δικηγόρους για θέματα χειρισμού των υποθέσεων.

Επισκέψεις ελέγχου.

(α) Η Υπηρεσία κατά το 2008 πραγματοποίησε 450 επισκέψεις ελέγχου σε Υ.Φ.Π. (0,6% του συνόλου των εγγεγραμμένων προσώπων), κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ύψους €11,6 εκ., σε σύγκριση με 381 επισκέψεις και βεβαίωση φόρου ύψους €13,7 εκ. (£8 εκ.) κατά το 2007. Οι επισκέψεις ελέγχου εξακολουθούν να είναι πολύ περιορισμένες σε σχέση με το σύνολο των εγγεγραμμένων Υ.Φ.Π. Σύμφωνα με την Έφορο ΦΠΑ με την πλήρωση 46 νέων θέσεων το 2008 και την αναμενόμενη πλήρωση ακόμα 44 θέσεων θα αυξηθούν οι επισκέψεις ελέγχου. Το σύνολο των επισκέψεων ελέγχου από την 1.7.1992 μέχρι 31.12.2008 ανήλθε σε 8.820 (7,2% του συνόλου των εγγεγραμμένων στο μητρώο Φ.Π.Α. προσώπων), με συνολικές βεβαιώσεις φόρου ύψους €133,3 εκ. Παρατηρήθηκε ότι στο 86,3% των επισκέψεων ελέγχου προέκυψε βεβαίωση φόρου. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Νόμο δεν μπορεί να εκδοθεί βεβαίωση φόρου μετά την πάροδο έξι ετών από το τέλος της καθορισμένης φορολογικής περιόδου στην οποία αφορά.

Σύμφωνα με την Έφορο ΦΠΑ στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών γίνεται συνεχής προσπάθεια για αύξηση του αριθμού και της ποιότητας των ελέγχων μέσω της συνεχούς επιμόρφωσης των λειτουργών, της βελτίωσης των μεθόδων και της συνεργασίας με τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια έχουν αυξηθεί σημαντικά οι επισκέψεις ελέγχου σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις το 2009.

(β) Εταιρείες ανάπτυξης γης. Όπως ανέφερα στην Έκθεση μου για το 2007 θα πρέπει να γίνουν επισκέψεις ελέγχου σε εταιρείες ανάπτυξης γης οι οποίες υπέβαλαν αιτήσεις για έκδοση πολεοδομικής άδειας λίγο πριν την ημερομηνία εφαρμογής του περί Φ.Π.Α. Νόμου 2000-2004 (1.5.2004) εφόσον υπάρχουν εύλογες υποψίες ότι οι αιτήσεις δεν ήταν δεόντως συμπληρωμένες και επομένως οι αναπτύξεις που έγιναν ή θα γίνουν υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 15%. Κατά τη διάρκεια του 2008 έγιναν επισκέψεις ελέγχου σε δεκαοκτώ εταιρείες ανάπτυξης γης και βεβαιώθηκε φόρος ύψους €2.326.983. Επίσης έγινε έλεγχος σε οκτώ εταιρείες για τις οποίες δόθηκαν οδηγίες από το Γενικό Εισαγγελέα για διερεύνηση για ενδεχόμενο παράτυπο χειρισμό αιτήσεων για πολεοδομική άδεια πριν την 1.5.2004 και βεβαιώθηκε φόρος ύψους €2.430.439.

(γ) Αλλαγές στα δεδομένα των Υ.Φ.Π.. Όπως ανέφερα στην Έκθεση μου για το 2007 σύμφωνα με τους περί Φόρων Προστιθέμενης Αξίας (Γενικούς) Κανονισμούς του 2001 τα Υ.Φ.Π. έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν την Έφορο μέσα σε 30 ημέρες για αλλαγές σε ουσιαστικά στοιχεία της επιχείρησής τους (π.χ.

επέκταση των εργασιών, προσθήκη νέων κλάδων επιχείρησης, κ.λπ.) Η διάταξη αυτή σε μεγάλο βαθμό δεν τηρείται με αποτέλεσμα το μητρώο να μην παρουσιάζει τα πραγματικά δεδομένα για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του κάθε Υ.Φ.Π. Είναι σημαντικό, για σκοπούς επιλογής των Υ.Φ.Π. για διενέργεια επίσκεψης ελέγχου, όπως τα στοιχεία που τηρούνται από την Υπηρεσία είναι ορθά και αξιόπιστα και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για συμμόρφωση των Υ.Φ.Π. με την πιο πάνω υποχρέωση.

Όπως πληροφορούμαι έχει ετοιμαστεί ειδικό έντυπο το οποίο θα σταλεί σε όλα τα ενεργά Υ.Φ.Π. προτρέποντας τα να ενημερώνουν έγκαιρα την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για τυχόν αλλαγές στα δεδομένα τους με στόχο την επικαιροποίηση του μητρώου Φ.Π.Α.

Οφειλές ποδοσφαιρικών Σωματείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 48.920 ημερ. 30.12.1998 ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι τις 31.12.1998, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους και οι οφειλές τους μέχρι την ημερομηνία αυτή, οι οποίες ανέρχονται σε €2,44 εκ., παγοποιήθηκαν.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του αρ. 65.946 ημερ. 29.8.2007 ενέκρινε «Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος», το οποίο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό (i) την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη βάση του συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και (ii) τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Οι υποχρεώσεις προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για την περίοδο 1.1.1999-21.12.2004 υπολογίστηκαν σε €3,79 εκ. (£2,22 εκ.) ενώ οι οφειλές για το 2005, 2006 και 2007 θα υπολογίζονταν αργότερα με τη συνεργασία των σωματείων. Βασική προϋπόθεση για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας σύμφωνα με το Σχέδιο είναι η πλήρης και άμεση ανταπόκριση των σωματείων στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, δηλαδή η έγκαιρη υποβολή των αναγκαίων εντύπων και η καταβολή των οφειλών στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες.

Το Υπουργείο Οικονομικών παραχώρησε τον Ιούλιο του 2008 για σκοπούς Φ.Π.Α. χορηγία ύψους €1.044.354 η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων, παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά δεν ανταποκρίθηκαν πλήρως στις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το Σχέδιο.

Αναφέρεται ότι οι οφειλές των σωματείων στις 10.5.2009 ανέρχονταν σε €6,47 εκ. (€2,44 εκ. για την περίοδο 1.7.1992-31.12.1998, €3,61 εκ. για την περίοδο 1.1.1999-31.5.2007 και €0,42 εκ. για την περίοδο 1.6.2007-10.5.2009). Επίσης την ίδια ημερομηνία οφείλονταν από εταιρείες ποδοσφαιρικών σωματείων €0,57 εκ. και από άλλα μη ποδοσφαιρικά αθλητικά σωματεία €0,85 εκ.

Εναρμόνιση με το Κοινό Σύστημα Φ.Π.Α. Όπως ανέφερα στις προηγούμενες Εκθέσεις μου δεν έχουν γίνει ενέργειες για πλήρη εναρμόνιση της νομοθεσίας και εφαρμογή των προνοιών της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας. Σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία η Κύπρος είχε το δικαίωμα να απαλλάσσει τις παραδόσεις γηπέδων προς οικοδόμηση από την επιβολή Φ.Π.Α. μέχρι τις 31.12.2007. Η τακτική αυτή συνεχίζεται μέχρι σήμερα χωρίς να έχει εξασφαλιστεί γραπτή συγκατάθεση για παράταση της παρέκκλισης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Φοροδιαφυγή.

(α) Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου η Υπηρεσία θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό προσώπων που δεν έχουν εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α. Σύμφωνα με τη νομοθεσία η εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. είναι υποχρεωτική όταν ο κύκλος εργασιών υπερβαίνει τις €15.600.

Σύμφωνα με την Έφορο ΦΠΑ στην απάντηση που μου διαβίβασε ο Υπουργός Οικονομικών καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες εγγραφής Υ.Φ.Π. στο μητρώο Φ.Π.Α. και συμμόρφωσης με το Νόμο.

(β) Νομική ευθύνη καταναλωτή. Όπως ανέφερα στις προηγούμενες Εκθέσεις μου για καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που προκύπτει από τη μη έκδοση φορολογικού τιμολογίου, η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη και τις εμπειρίες άλλων χωρών, ετοίμασε Κανονισμούς σύμφωνα με τους οποίους οι καταναλωτές θα έχουν την ευθύνη εξασφάλισης φορολογικού τιμολογίου κατά τις συναλλαγές τους. Με βάση τους Κανονισμούς, τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα υποχρεούνται να εκδίδουν νόμιμες αποδείξεις για τις λιανικές πωλήσεις και ο καταναλωτής υποχρεούται να απαιτεί νόμιμη απόδειξη. Οι Κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων αφού εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά τον Οκτώβριο 2007 αποσύρθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών πριν συζητηθούν στην αρμόδια Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Όπως πληροφορούμαι, το Υπουργείο μελετά την επαναφορά των Κανονισμών και την ποινικοποίηση της μη έκδοσης απόδειξης από ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις στα πλαίσια των μέτρων που προωθούνται για πάταξη της φοροδιαφυγής.

(γ) Υπολογισμός φοροδιαφυγής. Σύμφωνα με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 98/527/EC ημερομηνίας 24.7.1998, τα κράτη μέλη πρέπει να υπολογίζουν το ποσό της διαφυγής της πληρωμής Φ.Π.Α. χωρίς τη συνενοχή των αγοραστών.

Η Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέθεσε σε συμβουλευτικό οίκο τη διεξαγωγή σε βάθος μελέτης με σκοπό να αναλυθεί και προσδιοριστεί το μέγεθος της φοροδιαφυγής σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Οι σύμβουλοι παρέδωσαν τη μελέτη στην Επιτροπή στις 2.12.2008. Η Κύπρος δεν περιλήφθηκε στην μελέτη επειδή, όπως αναφέρεται στην έκθεση των συμβούλων, δεν υπήρχαν τα απαιτούμενα στοιχεία στους πίνακες χρήσης των εθνικών λογαριασμών της υπηρεσίας Eurostat για τα έτη 2000 μέχρι 2006 και το Υπουργείο Οικονομικών τους πληροφόρησε ότι τα στοιχεία αυτά δεν είναι δημοσίως διαθέσιμα. Η Έφορος Φ.Π.Α. σε επιστολή της προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερομηνίας 12.1.2009 αναφέρει ότι η εξέλιξη αυτή επανάφερε την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.548 ημερομηνίας 21.3.2006 σύμφωνα με την οποία το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για τη διεξαγωγή μελέτης η οποία θα συμβάλει στον κατάλληλο προγραμματισμό και συντονισμό των προσπάθειών για πάταξη της φοροδιαφυγής.

Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τη μελέτη των συμβούλων της Ε.Ε. το ύψος της διαφοράς Φ.Π.Α. (VAT gap), στα κράτη μέλη δηλαδή της διαφοράς μεταξύ του ποσού που έπρεπε να είχε εισπραχθεί βάσει των μακροοικονομικών δεδομένων και των στοιχείων που αφορούν την κατανάλωση στο κάθε κράτος και του ποσού που εισπράχθηκε, ανέρχεται περίπου στο 14%.

4.55 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 53669 ημερ. 16 Μαΐου 2001 αποφάσισε την ανάθεση υπηρεσιών για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του Συστήματος Αξιολόγησης Προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η κατακύρωση της σχετικής προσφοράς έγινε στις 15.11.2001. Σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, το Σύστημα θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003. Το όλο έργο περιελάμβανε τρεις φάσεις από τις οποίες μόνο η πρώτη ολοκληρώθηκε η οποία αφορούσε στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και υποβολή συγκεκριμένου νέου συστήματος αξιολόγησης. Στην Έκθεσή μου για το 2007, ζήτησα όπως πληροφορηθώ τους λόγους της μεγάλης καθυστέρησης και σημείωσα ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Κύπρου 2007-2013, περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το αρχικό προσχέδιο του νέου συστήματος αξιολόγησης, έτυχε επεξεργασίας από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και

βάσει των συστάσεων που έγιναν προς τον ιδιωτικό οίκο, ετοιμάστηκε νέο προσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. απόφασης 60.520) στις 7.7.2004.

Αναφορικά με το διάλογο με την ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ., είχε συσταθεί μικτό κλιμάκιο, το οποίο συμφώνησε αρχικά σε συγκεκριμένες βασικές αρχές και στόχους του συστήματος ώστε μέχρι το τέλος του 2008 να υπάρξει κατάληξη σε ένα συμφωνημένο σχέδιο αξιολόγησης προσωπικού και να δρομολογηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες για υλοποίησή του. Στα πλαίσια των εν λόγω διαδικασιών εντάσσεται και η καταγραφή των προνοιών του συστήματος σε μορφή κανονισμών, οι οποίοι θα υποβληθούν για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Έχει στο μεταξύ παρέλθει αρκετό διάστημα, από το τέλος του 2008 που τέθηκε ως στόχος κατάληξης σε συμφωνημένο σχέδιο, χωρίς αυτός να επιτευχθεί.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, σε πρόσφατη συνάντηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ., συμφωνήθηκε όπως προωθηθούν αμέσως οι διεργασίες για αξιολόγηση/ αναθεώρηση του συστήματος αξιολόγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

4.56 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Μέρος Α

Μηχανογράφηση Κρατικών Υπηρεσιών. Από ελέγχους σε έργα μηχανογράφησης κρατικών υπηρεσιών παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των διαγωνισμών και συμβάσεων και αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων με επακόλουθο την επέκταση του κόστους και προβλήματα στην λειτουργία των συστημάτων μηχανογράφησης. Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας αφορούν τα ακόλουθα.

(α) Διαδικασία Παραλαβής των Έργων. Από τον έλεγχο των συμβάσεων έργων μηχανογράφησης διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες αναφορικά με το σύστημα παραλαβής Έργου:

- (i)** Η διαδικασία διορισμού και η σύσταση της Ομάδας Παραλαβής Έργου διαφέρει από Έργο σε Έργο. Λόγω της κρίσιμης σημασίας που έχει το επίπεδο και η κατάρτιση των ατόμων της Ομάδας στην παραλαβή ενός Έργου και ιδιαίτερα στην επινόηση, κατάρτιση και εφαρμογή καταλλήλων σεναρίων ελέγχου της λειτουργίας και αποδοχής μηχανογραφημένου συστήματος, έχουμε την άποψη ότι η σύσταση της Ομάδας πρέπει να εγκρίνεται από το Συμβούλιο Έργου.
- (ii)** Η καταγραφή των σεναρίων ελέγχου της αποδοχής Έργου, σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται πρόχειρα και συνοπτικά χωρίς αναλυτική περιγραφή των διεργασιών/διαδικασιών/ στόχων του Έργου. Η πρακτική αυτή εκτός του ότι προκαλεί προβλήματα και καθυστερήσεις στην αποδοχή του Έργου δεν συμβάλλει στην παραλαβή του επιθυμητού συστήματος, με δυσμενείς επιπτώσεις στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του.
- (iii)** Η διαδικασία Παραλαβής Έργου δεν είναι διασφαλισμένη στους Όρους Συμβολαίου. Εισηγήθηκα όπως ετοιμαστεί Έντυπο Παραλαβής Έργου το οποίο να συμπληρώνεται και υπογράφεται από την Ομάδα και όπως η διαδικασία τελικής παραλαβής του Έργου ενσωματωθεί στους Όρους Συμβολαίου και στις διαδικασίες του Τμήματος και τελική παραλαβή του Έργου να γίνεται μόνο αν έχουν επιλυθεί τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί κατά την προσωρινή παραλαβή ή και άλλα που έχουν προκύψει κατά την περίοδο εγγύησης.
- (iv)** Δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία για τη φύλαξη των αποτελεσμάτων των δοκιμών ελέγχου αποδοχής των Έργων. Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί ο τρόπος και η διάρκεια φύλαξης των στοιχείων που αφορούν τα σενάρια και αποτελέσματα των δοκιμών ελέγχου.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε το Μάιο 2008, μεταξύ άλλων, ότι για αντιμετώπιση των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μου έδωσε οδηγίες όπως:

- (i)** Ο διορισμός/σύσταση της Ομάδας Παραλαβής Έργου τεκμηριώνεται με πρακτικά Συμβουλίου Έργου.

- (ii) Ετοιμάζεται προϊόν «Σενάρια Ελέγχου», το οποίο θα τυγχάνει ελέγχου ποιότητας και θα προωθείται στο Συμβούλιο Έργου σύμφωνα με τη μεθοδολογία PRINCE που ακολουθείται από το Τμήμα του.
- (iii) Συμπληρώνεται έντυπο Παραλαβής Έργου σύμφωνα με πρότυπο έγγραφο που ετοίμασε το Τμήμα.
- (iv) Τα τελικά αποτελέσματα των δοκιμών ελέγχου, να παραδίδονται στην ομάδα συντήρησης του συστήματος, για να χρησιμοποιούνται ως αναφορά σε μετέπειτα ελέγχους.

(β) **Καθυστερήσεις στην Αξιολόγηση Διαγωνισμών.** Παρόλο που η αξιολόγηση των διαγωνισμών θεωρείται ως υψίστης προτεραιότητας εργασία και πρέπει να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μου, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα παραδείγματα σημαντικών καθυστερήσεων:

- (i) **Αξιολόγηση Διαγωνισμού 2008/027/Α/ΣΠ. Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού για το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος Οδικών Μεταφορών.** Η Επιτροπή Αξιολόγησης συνήλθε για πρώτη φορά στις 11.9.2008 δηλαδή 2 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών στις 18.7.2008. Έγιναν μόνο 2 συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης, σε διάστημα 8 περίπου μηνών αξιολόγησης. Η αξιολόγηση ολοκληρώθηκε στις 12.3.2009, δηλαδή 8 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών.
- (ii) **Αξιολόγηση Διαγωνισμού 2008/048/Δ/ΣΠ. Εγκατάσταση, εφαρμογή και προσαρμογή του συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου eOAS για τις ανάγκες του Τμήματος Οδικών Μεταφορών.** Η αξιολόγηση των προσφορών ολοκληρώθηκε στις 29.4.2009, δηλαδή 5 1/2 περίπου μήνες μετά την υποβολή τους που ήταν στις 14.11.2008.

(γ) **Σύμβαση για την προμήθεια πακέτου/έτοιμου λογισμικού διαχείρισης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, ονομασιών προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων και τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών του Κλάδου Πνευματικής Ιδιοκτησίας.** Το συμβόλαιο για το Έργο προέβλεπε ημερομηνία έναρξης τις 18.9.2006 και διάρκεια αποπεράτωσης 12 μήνες για το ποσό των £155.830.

Το Σεπτέμβριο 2007 ο Υπεύθυνος Συντονιστής (ΥΣ) της σύμβασης υπέβαλε πρόταση προς την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Τμήματος (TEAA) ζητώντας επέκταση της διάρκειας της σύμβασης κατά 5 μήνες. Η πρόταση εγκρίθηκε από την TEAA και ακολούθως από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Παρά το γεγονός ότι στην πρόταση καταλογίζεται ένα μερίδιο ευθύνης για την καθυστέρηση στον Προμηθευτή, εντούτοις δεν έχει γίνει εφαρμογή των όρων της σύμβασης για τυχόν αποζημιώσεις και τελικά εμφανίζεται ότι για την καθυστέρηση δεν έχει οποιαδήποτε ευθύνη ο Προμηθευτής.

Σύμφωνα και με τη διαδικασία που η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε προς το Τμήμα το Δεκέμβριο 2004, την οποία το Τμήμα υιοθέτησε, ο ΥΣ θα πρέπει να καταγράφει κάθε μήνα στην έκθεση προόδου που ετοιμάζει:

- Την ανάλυση των αιτίων και το υπαίτιο μέρος για τις καθυστερήσεις,
- Τυχόν εισηγήσεις για αντιμετώπιση προβλημάτων ή καθυστερήσεων.

Επίσης ο ΥΣ πρέπει να προβαίνει σε γνωστοποίηση των καθυστερήσεων στον Προμηθευτή και επιφύλαξη του δικαιώματος της Δημοκρατίας για εφαρμογή της ποινικής ρήτρας με βάση το σχετικό όρο του συμβολαίου για καθυστέρηση για την οποία ευθύνεται αυτός.

Παρατήρησα ότι ο ΥΣ δεν ακολούθησε την πιο πάνω διαδικασία καθώς δεν ετοίμασε οποιαδήποτε έκθεση προόδου. Σε περίπτωση που ο ΥΣ εφαρμόζε τη διαδικασία, ενδεχομένως ο Προμηθευτής να συμμορφωνόταν έγκαιρα για κάλυψη της καθυστέρησης για την οποία θα του καταλογίζετο ευθύνη και θα υπήρχε τεκμηρίωση για το μέρος της καθυστέρησης το οποίο του αναλογεί χωρίς αυτό να επικαλυφθεί - όπως τελικά συνέβη- από το μέρος της καθυστέρησης για το οποίο ευθύνεται η κυβερνητική πλευρά.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι:

- (i) Μετά από υπολογισμούς των αποζημιώσεων από τον ΥΣ προέκυπτε ότι το ποσό που θα χρεωνόταν η κυβερνητική πλευρά ήταν μεγαλύτερο από το ποσό που θα αποκόπτετο από τον Προμηθευτή.
- (ii) Ο ΥΣ δεν ετοίμαζε μηνιαίες έκθεσεις προόδου επειδή είχε εκληφθεί ότι δεν ήταν αναγκαία η ετοιμασία τους λόγω του ότι θεώρησε το Έργο ως μικρής αξίας.

Επίσης το Νοέμβριο 2009 ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι έδωσε οδηγίες όπως ετοιμάζονται μηνιαίες εκθέσεις προόδου για όλα τα έργα και ότι έχει ετοιμαστεί συνοπτική έκδοση προτύπου μηνιαίων εκθέσεων το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται για μικρού μεγέθους έργα.

(δ) Συμβόλαιο για την Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στην Α΄ Ομάδα Επέκτασης. Η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το ΤΥΠ, ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες Υπηρεσίες. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο ενέκρινε το Νοέμβριο 2002 την επέκταση του ΣΑΓ σε 5 πρόσθετες Υπηρεσίες και η σύμβαση που υπογράφηκε το Μάρτιο 2004 προνοούσε τη συμπλήρωση του έργου το Μάιο 2005. Από τον έλεγχο του συμβολαίου παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σε ορισμένες Υπηρεσίες παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις και αδυναμίες στο Σύστημα και στην εφαρμογή του λόγω κυρίως της αρνητικής νοοτροπίας των χρηστών σχετικά με την αναγκαιότητα του Συστήματος.
- (ii) Η εισαγωγή των φακέλων στην Προεδρία και στο Υπουργείο Εξωτερικών ολοκληρώθηκε τελικά περί τα τέλη Ιουνίου 2007. Η Προεδρία αποφάσισε την αναστολή της λειτουργίας του συστήματος στην Προεδρία. Για το λόγο αυτό, το ΤΥΠ αποφάσισε τη χρήση του εξοπλισμού της Προεδρίας από το ίδιο το ΤΥΠ.
- (iii) Η λειτουργία του συστήματος στο Υπουργείο Εξωτερικών προγραμματίστηκε να αρχίσει, με καθυστέρηση, τον Οκτώβριο 2007. Με την έναρξη της λειτουργίας διεφάνηκαν προβλήματα (αρνητική διάθεση/αντιμετώπιση χρηστών, έλλειψη συντονιστή, ανεπαρκής προετοιμασία εκ μέρους του Υπουργείου Εξωτερικών, κτλ.) τα οποία επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία του Συστήματος. Με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν, το ΤΥΠ σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού είχαν πολλές επαφές με υπηρεσιακούς παράγοντες στο Υπουργείο Εξωτερικών, με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης χωρίς όμως σημαντικά αποτελέσματα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τις αδυναμίες στην εφαρμογή του ΣΑΓ, το Τμήμα θα προωθήσει εισήγηση προς το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης για λήψη μέτρων για την επιτυχή εφαρμογή του Συστήματος στις επόμενες φάσεις επέκτασής του και ότι θα μελετήσει την τροποποίηση των προτύπων του ώστε να συνάδουν με τις νενομισμένες διαδικασίες για την έγκριση των αλλαγών στις συμβάσεις και τον έλεγχο των χρονοδιαγραμμάτων, πράγμα που δεν έπραξε ακόμα.

Το Τμήμα υπέβαλε το Μάιο 2008 πρόταση/μελέτη προς το Εκτελεστικό Συμβούλιο για την ομαδοποίηση των κυβερνητικών οργανισμών (ανά Υπουργείο), για επέκταση του συστήματος σε όλη τη Δημόσια Υπηρεσία, λύση που θεωρείται ως τεχνοοικονομικά η πιο συμφέρουσα. Η πρόταση εγκρίθηκε από το Εκτελεστικό Συμβούλιο στις 24.9.2008 και αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί ενημερωτικό σημείωμα προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Παρά την έγκριση του Εκτελεστικού Συμβουλίου, μέχρι τον Ιούνιο 2009 δεν είχαν τεθεί οποιαδήποτε χρονοδιαγράμματα για την επέκταση στα υπόλοιπα τμήματα εν αναμονή της προώθησης του ενημερωτικού σημειώματος προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Το γεγονός αυτό επηρεάζει τον προγραμματισμό των υπηρεσιών που αφορά η επέκταση καθώς είναι άγνωστο πότε θα πρέπει αυτές να προγραμματίσουν και προετοιμαστούν για την εφαρμογή του ΣΑΓ.

(ε) Εφαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ). Το Σεπτέμβριο 2008 το Τμήμα υπέβαλε πρόταση προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) για εφαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ). Κατά τη συνεδρία του ΣΠΥΟ, αναφέρθηκε ότι λόγω του μεγάλου όγκου φακέλων και της ανάγκης φυσικής διακίνησης τους δημιουργείται πρόβλημα καθυστερήσεων στη

διεκπεραίωση των εργασιών του ΤΟΜ με αποτέλεσμα να υπάρχει επείγουσα ανάγκη εφαρμογής του ΣΑΓ. Επίσης αναφέρθηκε από εκπρόσωπο του ΤΥΠ ότι το θεματικό σύστημα αρχειοθέτησης στο ΤΟΜ προωθείται παράλληλα με την εγκατάσταση του ΣΑΓ.

Παρατήρησα ότι η εφαρμογή του ΣΑΓ στο ΤΟΜ δεν έχει ενταχθεί και εγκριθεί στο πρόγραμμα επεκτάσεων του ΣΑΓ και η εισήγηση για προώθηση του Συστήματος εκτάκτως στο ΤΟΜ υποδηλώνει ανεπαρκή προγραμματισμό με αποτέλεσμα να προωθείται η εφαρμογή του ΣΑΓ με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης ενώ δεν έχει ετοιμαστεί και εγκριθεί το θεματικό σύστημα το οποίο αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση του ΣΑΓ.

Τελικά το ΣΠΥΟ ενέκρινε την προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την εισήγηση του ΤΥΠ. Ωστόσο, παρά την επείγουσα φύση του θέματος, η αξιολόγηση του σχετικού διαγωνισμού ολοκληρώθηκε 5 1/2 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών.

(στ) Συμβόλαιο για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης για τη μηχανογράφηση του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας. Από τον έλεγχο του Έργου Μηχανογράφησης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (ΤΕΝ) για το οποίο την ευθύνη είχε το ΤΥΠ προέκυψαν τα ακόλουθα:

Το σύστημα, το οποίο έγινε επίσημα αποδεκτό από το ΤΥΠ το Νοέμβριο 2005, στο αρχικό στάδιο δεν λειτουργούσε σε πραγματικό περιβάλλον για αρκετές εργασίες με αποτέλεσμα το όλο Έργο να μη εξυπηρετεί το σκοπό του και να μη υπάρχουν τα αναμενόμενα οφέλη στην αποδοτικότητα του Τμήματος και την εξυπηρέτηση των πελατών του. Το ΤΥΠ αποδίδει τη μη ικανοποιητική λειτουργία του συστήματος στην αρνητική διάθεση του προσωπικού του ΤΕΝ και σε λάθη στο προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα, ενώ το ΤΕΝ θεωρεί ότι το σύστημα παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες λόγω του ότι ο προμηθευτής δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση.

Το ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι κλήθηκε η εταιρεία και όλες οι εκκρεμότητες έχουν διευθετηθεί. Με πληροφόρησε επίσης ότι το σύστημα αξιοποιείται σε μεγάλο βαθμό με εξαίρεση κάποιες συγκεκριμένες πολύπλοκες πράξεις του νηολογίου οι οποίες δεν μπορούν να γίνουν σε πραγματικό περιβάλλον μέσω του συστήματος. Οι πράξεις αυτές καταχωρίζονται μετά την ολοκλήρωσή τους.

(ζ) Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για Νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας - Προμήθεια του λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού.

Αρχική Σύμβαση. Οι προσφορές για την προμήθεια του λογισμικού και την εξασφάλιση μηχανογραφικού εξοπλισμού υποβλήθηκαν το Δεκέμβριο 2004 και μετά από σοβαρή καθυστέρηση στην αξιολόγηση και κατακύρωση της προσφοράς υπογράφηκε συμβόλαιο με τον Ανάδοχο με έναρξη τις 3.1.2007, διάρκεια υλοποίησης 12 μήνες και κόστος £11.324.930 περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και ετήσιας συντήρησης για 4 έτη.

Παρατήρησα ότι η διαδικασία λήψης των αναγκαίων αποφάσεων και ανάθεσης του έργου διήρκεσε πέραν των 5 ετών, περίοδος που κρίνεται εξαιρετικά μεγάλη, ενώ η λειτουργία των πρώτων υπηρεσιών των Νέων Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου τελικά άρχισε το Φεβρουάριο 2006 χωρίς τη χρησιμοποίηση σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι οι λόγοι της καθυστέρησης οφείλονται κυρίως στις χρονοβόρες διαδικασίες που επιβάλλονται από την νομοθεσία και τις ιδιάζουσες συνθήκες του θέματος αυτού.

Συμπληρωματική σύμβαση. Το ΤΥΠ, το Δεκέμβριο 2007, με προτάσεις τόσο προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) όσο και προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) ζήτησε έγκριση για διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον Ανάδοχο της σύμβασης για σύναψη συμπληρωματικής συμφωνίας η οποία να περιλαμβάνει, κυρίως, τα ακόλουθα:

(i) Πρόσθετες Υπηρεσίες:

- Δημιουργία Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών το οποίο να στελεχωθεί με συμβούλους υποστήριξης από τον προμηθευτή.

- Υποστήριξη χρηστών εκτός των κανονικών ωρών εργασίας.
- Προχωρημένη υποστήριξη λειτουργίας και μικροαλλαγών του συστήματος.
- Σύνδεση των κέντρων υγείας Λευκωσίας και Αμμοχώστου στο σύστημα.
- Διαχείριση παραπομπής εργαστηριακών εξετάσεων, διαδικτυακές υπηρεσίες προς το κοινό.
- Πλήρης αυτοματοποίηση της διαχείρισης των ιατρικών αναλωσίμων.

Ως λόγους για τις πρόσθετες υπηρεσίες το ΤΥΠ μεταξύ άλλων επικαλείται:

- Την αδυναμία υποστήριξης των χρηστών από το ΤΥΠ.
 - Τη μη συμπερίληψη στη σύμβαση ενεργού εξοπλισμού και καλωδίων δικτύου για τη σύνδεση των κέντρων υγείας με τα αντίστοιχα νοσοκομεία.
 - Την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό μέσω διαδικτυακής πύλης.
- (ii) Επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (στην υφιστάμενη σύμβαση προβλέπεται υλοποίηση του συστήματος σε 12 μήνες). Ως λόγους για την επέκταση της σύμβασης το ΤΥΠ μεταξύ άλλων επικαλείται:
- Οργανωτικές παρεμβάσεις και προσαρμογές σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και των Νοσοκομείων για να αποκτήσουν τη δυναμική που θα τους επιτρέπει να συνεργάζονται αποδοτικά.
 - Αδυναμίες στην ανάπτυξη και εφαρμογή της λύσης που αποφασίστηκε πριν από την έναρξη της λειτουργίας των Νοσοκομείων.
 - Αδυναμία άμεσης αποδοχής από τους χρήστες του συστήματος των οργανωτικών αλλαγών που απαιτούνται από την εισαγωγή του συστήματος.
 - Έλλειψη προσωπικού – απουσία ειδικοτήτων για τη λειτουργία των επιμέρους τμημάτων του συστήματος, και
 - Τις καθημερινές επαγγελματικές υποχρεώσεις του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

(iii) Επιπλέον δαπάνη για τις πρόσθετες υπηρεσίες που αναφέρονται στο (i) πιο πάνω, με κόστος αγοράς €2.720.199 και κόστος συντήρησης για 4 έτη €795.896.

Η ΚΕΑΑ ενέκρινε την επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (μέχρι τις 21.1.2009) και το ΣΠΥΟ τις πρόσθετες υπηρεσίες και την επιπλέον δαπάνη όπως περιγράφονται πιο πάνω.

Το Δεκέμβριο 2008 η ΚΕΑΑ ενέκρινε περαιτέρω παράταση της εκτέλεσης του Έργου κατά ακόμη 6 μήνες (μέχρι τον Ιούλιο 2009) με επιπλέον δαπάνη ύψους €738.085 για υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ως συνεπακόλουθο της παράτασης υλοποίησης του Έργου προέκυψε και ανάγκη ανανέωσης των συμβουλευτικών υπηρεσιών Διεύθυνσης του Έργου για 6 μήνες με κόστος €90.000.

Νέα Σύμβαση. Τον Ιούλιο 2009, το ΤΥΠ, με νέα πρόταση του προς το ΣΠΥΟ ζήτησε την απευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο με νέα σύμβαση των ακόλουθων πρόσθετων υπηρεσιών/προμηθειών:

- Υπηρεσίες Διαχείρισης/Στελέχωσης Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών (2 έτη).
- Υπηρεσίες αναβάθμισης/τροποποίησης υφιστάμενων εφαρμογών του συστήματος.
- Υλισμικό και λογισμικά πακέτα.

Το εκτιμώμενο κόστος των πιο πάνω είναι €7,6 εκ. (στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό €4,03 εκ. για προαιρετικές υπηρεσίες/αγαθά, το οποίο θα δαπανηθεί ανάλογα με τις εγκεκριμένες πιστώσεις).

Το ΣΠΥΟ ενέκρινε την πρόταση του ΤΥΠ με την αιτιολογία ότι, η μη εξοικείωση του προσωπικού των δύο νοσοκομείων καθιστά απαραίτητες τις πρόσθετες υπηρεσίες ενώ το ΤΥΠ λόγω υποστελέχωσης δεν είναι σε θέση να τις παράσχει.

Κατά την εξέταση του θέματος στο ΣΠΥΟ, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι οι προτεινόμενες υπηρεσίες/προμήθειες μπορούσαν και έπρεπε να προβλεφθούν στον αρχικό διαγωνισμό και ότι η προμήθεια τέτοιου μεγέθους υπηρεσιών/προμηθειών με απ' ευθείας ανάθεση, παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και δεν διασφαλίζει την εξασφάλιση συμφέροντων τιμών μέσω υγιούς ανταγωνισμού.

Το ΤΥΠ με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ότι άρχισε τη στελέχωση της ομάδας υποστήριξης χρηστών από τον Αύγουστο 2009 με προοπτική να απεξαρτηθεί από τις υπηρεσίες που προσφέρει η ανάδοχος εταιρεία μέσα στα επόμενα τρία χρόνια.

(η) Σύστημα Νομικής Πληροφόρησης. Το Έργο άρχισε στις 14.2.2006 με διάρκεια 24 μήνες και κόστος \$1.993.178. Η Φάση 1 (Ανάλυση και Σχεδιασμός) δεν υλοποιήθηκε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Συγκεκριμένα, ενώ έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2006, ολοκληρώθηκε με καθυστέρηση τον Ιανουάριο 2007 λόγω κυρίως της μη ικανοποιητικής ποιότητας των παραδοτέων προϊόντων του προμηθευτή τα οποία χρειάζονταν αναθεώρηση. Παρατήρησα επίσης ότι η διαδικασία συλλογής στοιχείων από τον προμηθευτή προχωρεί με αργούς ρυθμούς και ότι μέχρι τον Ιούνιο 2007 δεν συμπληρώθηκε η καταχώριση του 50% των δεδομένων, εργασία που, σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, θα έπρεπε να γίνει μέχρι το Φεβρουάριο 2007. Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιούνιο 2007 εξέφρασα επιφυλάξεις κατά πόσο θα επιτευχθεί η υλοποίηση του Συστήματος εντός του χρονοδιαγράμματος και με την απαιτούμενη ποιότητα και λειτουργικότητα. Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στο έργο οφείλονται εξολοκλήρου στην εταιρεία και ότι σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα τότε θα ζητηθούν αποζημιώσεις από την εταιρεία σύμφωνα με το συμβόλαιο.

Τελικά, το 25% της συλλογής δεδομένων συμπληρώθηκε μόλις τον Απρίλιο 2008 και θεωρείται βέβαιο ότι η εταιρεία δε θα μπορέσει να φέρει σε πέρας την εργασία της συλλογής δεδομένων με βάση τις συμβατικές της υποχρεώσεις.

Πέραν της καθυστέρησης που παρατηρείται στη σύμβαση, διαπιστώθηκαν και άλλα προβλήματα, το σημαντικότερο των οποίων αφορά την ανάπτυξη του λογισμικού του συστήματος το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από το Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου.

Τον Ιούλιο 2008 το ΤΥΠ ζήτησε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία για:

- (i) Το ενδεχόμενο διακοπής της σύμβασης πριν τη λήξη της (13.8.2008) λόγω των πιο πάνω σοβαρών παραβάσεων του προμηθευτή.
- (ii) Την αποκοπή πληρωμών από τον προμηθευτή λόγω των καθυστερήσεων για τις οποίες ευθύνεται αυτός.

Η Νομική Υπηρεσία απάντησε ότι το ΤΥΠ δεν ακολούθησε την ενδεδειγμένη διαδικασία για έγκαιρη προειδοποίηση του προμηθευτή αναφορικά με τις παραβάσεις του και την πρόθεση διακοπής της σύμβασης. Σχετικά με τις αποκοπές αναφέρει ότι με βάση τη σύμβαση μπορεί να αποκοπεί λόγω καθυστερήσεων μέχρι 10% της αξίας της σύμβασης.

Με νέα επιστολή μου προς το Τμήμα τον Ιανουάριο 2009 επισήμανα τα πιο κάτω:

- (i) Στις 13.8.2008 έληξε η διάρκεια της σύμβασης με δεδομένη τη μη εγκατάσταση του συστήματος σε πραγματική λειτουργία καθώς και τη μη καταχώριση του υπολοίπου 75% των δεδομένων.

Μετά την αποδοχή υπό όρους του λογισμικού εφαρμογής του Συστήματος από το Συμβούλιο Επισκόπησης Ποιότητας στις 13.8.2008, δεν συγκλήθηκε αμέσως το Συμβούλιο Έργου (ΣΕ) για να αποφασίσει για την πορεία του Έργου εφόσον είχε παρέλθει η διάρκεια της σύμβασης.

Παρόλο που στους όρους αποδοχής της ανάπτυξης της εφαρμογής ήταν η διόρθωση των αδυναμιών του λογισμικού εφαρμογής εντός δύο μηνών, αυτό δεν έχει επιτευχθεί μέχρι το Δεκέμβριο 2008 δηλαδή 4 μήνες μετά την αποδοχή.

- (ii) Έχει προκύψει θέμα με αλλαγή στον όγκο των δεδομένων (351.000 αντί 600.000 σελίδες) που επισύρει αλλαγή στα οικονομικά δεδομένα της σύμβασης χωρίς να έχει ληφθεί απόφαση από το ΣΕ για το θέμα, επειδή αυτό είχε υποβληθεί στη Νομική Υπηρεσία για γνωμάτευση. Παρά την απάντηση της Νομικής Υπηρεσίας με ημερ. 6.8.2008 δεν συζητήθηκε το θέμα στο ΣΕ για λήψη σχετικής απόφασης.
- (iii) Όπως είχα επισημάνει και σε προηγούμενη μου επιστολή για το ίδιο θέμα, δεν ετοιμάζονταν σε τακτική βάση οι μηνιαίες εκθέσεις προόδου από τον Υπεύθυνο Συντονιστή (ΥΣ). Για παράδειγμα, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2008, η τελευταία έκθεση προόδου του ΥΣ ήταν για το μήνα Ιούνιο 2008.

Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη παράγραφο της παρούσας Έκθεσης, σύμφωνα και με τη διαδικασία που η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε προς το ΤΥΠ το Δεκέμβριο 2004, την οποία το Τμήμα υιοθέτησε, ο ΥΣ θα πρέπει να καταγράφει κάθε μήνα στην έκθεση προόδου που ετοιμάζει:

- Την ανάλυση των αιτιών και το υπαίτιο μέρος για τις καθυστερήσεις,
- Τυχόν εισηγήσεις για αντιμετώπιση προβλημάτων ή καθυστερήσεων.

Επίσης ο ΥΣ πρέπει να προβαίνει σε γνωστοποίηση των καθυστερήσεων στον Προμηθευτή και επιφύλαξη του δικαιώματος της Δημοκρατίας για εφαρμογή της ποινικής ρήτρας με βάση το σχετικό όρο του συμβολαίου για την καθυστέρηση για την οποία ευθύνεται αυτός.

- (iv) Σχετικά με την αποτυχία του Προμηθευτή να ικανοποιήσει τους όρους που του τέθηκαν στις 13.8.2008, θα έπρεπε, για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους του Προμηθευτή να εφαρμοστεί ο όρος για αποκοπή αποζημιώσεων.
- (v) Υπήρξε καθυστέρηση από μέρους της κυβερνητικής πλευράς στην εξασφάλιση της απαιτούμενης υποδομής η οποία όμως δεν επηρέασε την πρόοδο του Έργου.
- (θ) **Σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων.** Το Έργο αποτελείται από τα υποέργα Διοίκησης Δικαστηρίων, Στενοτύπησης Πρακτικών και το σύστημα Νομικής Πληροφόρησης.

Με επιστολή που απέστειλε το ΤΥΠ προς το Υπουργείο Οικονομικών τον Ιούλιο 2001 εισηγήθηκε την επιλογή λύσης που να βασίζεται στο Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ). Το Υπουργείο, τον Ιούνιο 2002 αποφάσισε όπως το θέμα εξεταστεί από το Συντονιστικό Συμβούλιο για την επέκταση του ΣΑΓ. Η σχετική μελέτη από τον Προμηθευτή του ΣΑΓ έγινε αποδεκτή τον Ιανουάριο 2004. Το Μάιο 2005 το ΤΥΠ υπέβαλε πρόταση προς το ΕΣΜ όπως εγκατασταθεί το ΣΑΓ στα Δικαστήρια και οι επιπλέον ανάγκες ικανοποιηθούν μέσω ανοικτών προσφορών. Το ΕΣΜ αποφάσισε τον Οκτώβριο 2005 όπως υποβληθεί πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, όμως το Μάιο 2006 το ΕΣΜ αποφάσισε όπως τα υποέργα Διοίκησης Δικαστηρίων και Στενοτύπησης Πρακτικών εξεταστούν ξεχωριστά. Για το σκοπό αυτό το ΤΥΠ ετοίμασε πρόταση μόνο για το σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων την οποία υπόβαλε στο ΕΣΜ. Το ΕΣΜ το Νοέμβριο 2006 ζήτησε όπως ετοιμαστεί νέα πρόταση.

Τελικά η σχετική πρόταση υποβλήθηκε το Σεπτέμβριο 2008 και το Υπουργικό Συμβούλιο, το Φεβρουάριο 2009, ενέκρινε την πρόταση για την υλοποίηση του έργου.

Το ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι στις 21.7.2009 απέστειλε επιστολή προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΔΤ), αναφέροντας ότι η προεδρία του Συμβουλίου Έργου (ΣΕ) πρέπει να αναληφθεί από το ΥΔΔΤ. Το ΥΔΔΤ απάντησε στις 28.8.2009 ότι η εισήγηση για να αναλάβει το ΥΔΔΤ την προεδρία του ΣΕ δεν συνάδει με την πάγια τακτική που ακολουθείται, ούτε εξυπηρετεί τους λόγους για τον καθορισμό της προεδρίας του ΣΕ. Ακολούθως, το ΤΥΠ απέστειλε επιστολή στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών πληροφορώντας τον ότι δεν προτίθεται να συνεχίσει με την υλοποίηση του έργου και εισηγήθηκε την αφαίρεση του από τους προϋπολογισμούς 2009-2013.

(ι) Λειτουργική υποστήριξη έργων μηχανογράφησης.

- (i) Γενικά.** Από το Διαχειριστικό Έλεγχο της Υπηρεσίας μου, για τη Μηχανογράφηση της Δημόσιας Υπηρεσίας ο οποίος πραγματοποιήθηκε το 2002 επισημάνθηκε η ανάγκη για απεξάρτηση από τις αναδόχους εταιρείες όσον αφορά τη λειτουργική υποστήριξη. Σύμφωνα με την εισήγησή μου το ΕΣΜ το Μάιο 2006 ζήτησε από το ΤΥΠ να ετοιμάσει προσχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο στο οποίο να δίνονται συγκριτικά στοιχεία για τις δύο πιο κάτω επιλογές:

- παροχή λειτουργικής υποστήριξης από το ΤΥΠ.
- παροχή λειτουργικής υποστήριξης από τον ιδιωτικό τομέα.

Κατόπιν αυτού το ΤΥΠ εισηγήθηκε όπως η παροχή υπηρεσιών λειτουργικής υποστήριξης στα έργα πληροφορικής γίνεται από μόνιμο προσωπικό του Τμήματος, ωστόσο λόγω έλλειψης προσωπικού, εξακολουθεί η αγορά υπηρεσιών από τις αναδόχους εταιρείες με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατόπιν έγκρισής από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο.

- (i) Συντήρηση και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συντήρηση και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) από το 1998 μέχρι σήμερα εξαρτάται αποκλειστικά από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί του ΤΥΠ να γνωρίζουν το σύστημα, ώστε να είναι σε θέση να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν. Για τη λειτουργική υποστήριξη καταβλήθηκε στην εταιρεία αυτή, μέχρι το Δεκέμβριο 2008, ποσό ύψους €4.305.315.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών, μετά από σύσταση του ΤΥΠ, για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων από τον ιδιωτικό τομέα για περίοδο τεσσάρων χρόνων, οι οποίοι θα εκπαιδεύονταν από την πιο πάνω εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ μετά τις 13.4.2005, ημερομηνία κατά την οποία έληγε το συμβόλαιο με την εταιρεία αυτή.

Η προϋπολογιζόμενη δαπάνη για την πιο πάνω μίσθωση θα ανερχόταν σε €102.516 (£60.000) για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό πέραν των €427.150 (£250.000) (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε στην εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο.

Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου, εντούτοις, παρά τις κάποιες προσπάθειες που έγιναν από το ΤΥΠ, μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι η προσφορά που προκηρύχθηκε για τη συγκεκριμένη μίσθωση ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, καθότι οι τιμές κρίθηκαν ψηλές σε σχέση με την προϋπολογιζόμενη δαπάνη.

Στις 17.6.2005 υπογράφηκε συμβόλαιο συντήρησης του μηχανογραφημένου συστήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την ίδια πιο πάνω εταιρεία, η οποία ανέλαβε και την αναβάθμιση του συστήματος που ολοκληρώθηκε μέσα στον Ιούλιο του 2005. Η ισχύς της συμφωνίας, βάσει της οποίας η εταιρεία δεσμεύεται και για την ομαλή λειτουργία του συστήματος, καθώς επίσης και να διατηρεί στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ομάδα υπαλλήλων μέχρι πέντε άτομα για πιο άμεση και καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών, ήταν για δώδεκα (12) μήνες, με κόστος Stg £255.757 και €31.915 (ΛΚ £18.679), με δικαίωμα, από πλευράς της Κυβέρνησης, για ετήσια ανανέωσή της για περαιτέρω τρία (3) χρόνια, με αύξηση 5% κατ' έτος και με τους ίδιους υπόλοιπους όρους, η οποία και ανανεώθηκε για ακόμη τρία χρόνια μέχρι τις 16.6.2009. Η εταιρεία συνέχισε να παρέχει τις υπηρεσίες της, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, με μειωμένο προσωπικό, χωρίς να έχει υπογραφεί νέο συμβόλαιο.

Με επιστολή του, ημερ. 2.6.2006, ο Διευθυντής του ΤΥΠ πληροφόρησε το Διευθυντή των ΥΚΑ ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος με ομάδα οκτώ (8) λειτουργών αμέσως μετά την υλοποίηση της

στελέχωσης του Τμήματός του. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, το ΤΥΠ είχε τοποθετήσει στις ΥΚΑ ένα Λειτουργό Πληροφορικής Α', πέντε Λειτουργούς Πληροφορικής εκ των οποίων οι τρεις είναι έκτακτοι και τρεις Βοηθούς Λειτουργούς Διεκπεραίωσης. Ενόψει του γεγονότος ότι φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί η στελέχωση της ομάδας λειτουργικής υποστήριξης του ΤΥΠ ζήτησα να πληροφορηθώ πότε αναμένεται η πλήρης ανάληψη από την ομάδα αυτή της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενή μου Έκθεση, σημειώθηκαν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες ενέργειες, όσον αφορά στο θέμα της συντήρησης και λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ, με αποτέλεσμα να συνεχίζει να επιβαρύνεται το Δημόσιο με υπέρογκα ποσά, χωρίς να δοθεί οριστική λύση στο πρόβλημα.

4.57 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Κατά το 2008 ανήλθαν σε €213.575 (€210.158 το 2007) και οι πληρωμές σε €220.790, σε σύγκριση με €206.968 το 2007. Στις 31.12.2008 το πιο πάνω Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €4.287 (€11.502 το 2007).

4.58 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τον περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμο (Ν114/88) σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή ωφελημάτων στους αναπήρους και στους εξαρτωμένους πεσόντων των ετών 1955, 1963 και 1974, καθώς και στους αναπήρους ή τους εξαρτωμένους φονευθέντων/αποβιωσάντων/εξαφανισθέντων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Φρουρά.

Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ενώ το ύψος των παρεχόμενων ωφελημάτων καθορίζεται με Κανονισμούς. Το Ταμείο διαχειρίζεται πενταμελής επιτροπή, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν €16.658.864 και οι πληρωμές €18.536.490, σε σύγκριση με €16.231.714 και €15.409.050 το 2007, αντίστοιχα. Στις 31.12.2008 το Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €1.681.231 (€3.558.565 στις 31.12.2007).

Αποθεματικό. Για σκοπούς εξάλειψης του φαινομένου συσσώρευσης αποθεματικού που στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €1.681.231 (€3.558.565 στις 31.12.2007), εισηγήθηκα όπως το Γενικό Λογιστήριο, το οποίο από τον Οκτώβριο του 2006 εκδίδει όλες τις επιταγές που αφορούν σε πληρωμές του Ταμείου μέσω του ολοκληρωμένου Συστήματος Οικονομικής και Διοικητικής Πληροφόρησης (FIMAS), χρησιμοποιήσει το συσσωρευθέν αποθεματικό για κάλυψη των πληρωμών του Ταμείου και ακολούθως να μεταφέρει από το κονδύλι της κρατικής χορηγίας στα έσοδα του Ταμείου, ποσό που να αντιστοιχεί στις πραγματικές πληρωμές του μήνα.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής του Ταμείου με πληροφόρησε ότι σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο θα γίνουν οι σχετικές ενέργειες για εξάλειψη του φαινομένου συσσώρευσης αποθεματικού.

4.59 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

(α) Αναπτυξιακός Προϋπολογισμός. Ο Αναπτυξιακός Προϋπολογισμός του Υπουργείου ήταν €261 εκ. και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €226 εκ.. Επιπλέον, κατά το 2008 δαπανήθηκε ποσό ύψους €21,2 εκ., σε σύγκριση με €85,6 εκ. κατά το 2007, για ανέγερση, βελτίωση και επίπλωση σχολικών κτιρίων από δάνειο που σύναψε η Κυβέρνηση κατά το 2007.

(β) Προϋπολογισμός για έργα. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, αρκετός αριθμός έργων και η πλειοψηφία των μελετών που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή έργα υποδομής σε σχολεία για το σχολικό αθλητισμό, παρόλο που συμπεριλήφθηκαν στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2008, δεν εκτελέστηκαν το 2008. Αυτό οφείλεται, σε διάφορους λόγους όπως, (α) στο γεγονός ότι στον Προϋπολογισμό του 2008 περιλήφθηκαν πολλές μελέτες για έργα οι οποίες τελικά δεν έγιναν, αφού κατά την εξέταση του Προϋπολογισμού για το έτος 2009 και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού πλαισίου 2009-2011, η υλοποίηση των εν λόγω έργων δεν εγκρίθηκε στους Προϋπολογισμούς του 2009 αλλά αναβλήθηκε για να συμπεριληφθούν στους Προϋπολογισμούς μετά το 2009, (β) στο γεγονός ότι προϋπολογίστηκαν περισσότερα έργα από όσα υπήρχε δυνατότητα να εκτελεστούν από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου (σημειώνεται ότι το καλοκαίρι του 2008 προσλήφθηκε πρόσθετο προσωπικό), (γ) στις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν, λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών απαλλοτρίωσης/εξασφάλισης της γης, και (δ) στη διαφοροποίηση αποφάσεων, που αφορούν στα έργα.

Επιπλέον, εκτελέστηκαν μερικά έργα, για τα οποία δεν υπήρχε σχετική πρόνοια στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2008.

Επανάλλα προηγούμενη εισήγηση μου για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους.

Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

(α) Στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, είχε τεθεί ως στόχος, μεταξύ άλλων, η αντιμετώπιση των οργανωτικών, διοικητικών και λειτουργικών αδυναμιών και γενικά η βελτίωση της δομής και της διαδικασίας συντονισμού στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Κατόπιν, το θέμα συνδέθηκε με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Για προώθηση της διοικητικής αναδόμησης, το Υπουργείο ετοίμασε μελέτη η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις αρ. 64.858 και 65.120, ημερ.10.1.2007 και 28.2.2007, αντίστοιχα.

(β) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Όπως διαπιστώθηκε από εξέταση του βαθμού υλοποίησης των συγκεκριμένων ενεργειών, οι οποίες περιγράφονται στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης που περιλαμβάνεται στην πιο πάνω μελέτη, κάποιες ενέργειες έγιναν έγκαιρα, ενώ κάποιες άλλες υλοποιήθηκαν με καθυστέρηση. Όσον αφορά στην επεξεργασία των σχεδίων υπηρεσίας των νέων θέσεων, έχω πληροφορηθεί ότι, ενώ η διαδικασία ολοκληρώθηκε και ετοιμάστηκε σχετική πρόταση για να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση των σχεδίων υπηρεσίας, με σκοπό την προώθησή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή τους, υποβλήθηκαν ενστάσεις από τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις των Εκπαιδευτικών με αποτέλεσμα η διαδικασία έγκρισης των σχεδίων υπηρεσίας αν και τελικά επήλθε συμφωνία με τις Οργανώσεις, να εξακολουθεί να είναι σε εξέλιξη. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, οι νέες θέσεις θα έπρεπε να είχαν προκηρυχθεί μέχρι τον Απρίλιο του 2008.

(γ) Συγχρηματοδότηση έργων διοικητικής αναδόμησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Αρκετά από τα μέτρα της διοικητικής αναδόμησης περιλήφθηκαν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ. Συναφώς αναφέρεται ότι τα τεχνικά δελτία υποβλήθηκαν στη Μονάδα ΕΚΤ του Υπουργείου το Φεβρουάριο του 2009 και, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, αυτά βρίσκονταν στο στάδιο της αξιολόγησης από τη Μονάδα. Ζήτησα να ενημερωθώ πότε αναμένεται να οριστικοποιηθούν τα τεχνικά δελτία και πότε θα αρχίσει η υλοποίηση και χρηματοδότηση των έργων από το ΕΚΤ.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

(α) Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, η Κυβέρνηση δρομολόγησε την έναρξη του διαλόγου για τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 61.602, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε (31.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

Για σκοπούς παρακολούθησης και συντονισμού του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση συστάθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, το Συμβούλιο Παιδείας στο οποίο συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής των Αντιπροσώπων και εκπρόσωποι των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων με κύριο στόχο την αξιολόγηση των εκθέσεων/προτάσεων που θα τους υποβάλλονται από διάφορες Θεματικές Επιτροπές και την υποβολή τελικών εισηγήσεων προς την Κυβέρνηση.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έκρινε ότι πολλά από τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης είναι αλληλένδετα και ο χειρισμός και η προώθησή τους θα πρέπει να γίνονται παράλληλα. Επιπλέον, το Υπουργείο θεώρησε σκόπιμο όπως τα επόμενα βήματα για τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος ενταχθούν σε ένα ενιαίο στρατηγικό σχεδιασμό. Για το σκοπό αυτό έγινε στρατηγικός σχεδιασμός ο οποίος, σύμφωνα με το Υπουργείο, αποτελεί «τον οδικό χάρτη για την υλοποίηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και των στόχων της, όπως αποτυπώθηκαν στην έκθεση της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης». Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση μου για το 2007, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση προχωρούσε, χωρίς να είχε καταρτιστεί σχέδιο δράσης για την υλοποίησή της για την περίοδο 2008 – 2013. Το Μάιο του 2009 ετοιμάστηκε πίνακας της προτεραιότητας των θεμάτων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, ωστόσο μόνο για κάποια από τα θέματα αυτά έχουν ετοιμαστεί χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, με κίνδυνο, λόγω της πολυπλοκότητας του όλου εγχειρήματος της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, να υπάρξουν καθυστερήσεις και προβλήματα στην υλοποίησή της.

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 ανέρχεται σε €9.044.288, σε σύγκριση με €2.221.182 το 2007. Δαπανήθηκε ποσό ύψους €7.586.231 ή 84% του προϋπολογισθέντος, σε σύγκριση με €1.913.702 ή 86% το 2007, το οποίο αφορά κυρίως στην εφαρμογή του θεσμού του ενιαίου ολοήμερου σχολείου στη Δημοτική Εκπαίδευση, του θεσμού του ανοικτού σχολείου, του θεσμού του αθλητικού και του μουσικού σχολείου στη Μέση Εκπαίδευση, στις δικτυώσεις των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, στην εξασφάλιση αδειών χρήσης λογισμικών για τα Λύκεια και τις Τεχνικές Σχολές στα πλαίσια της εφαρμογής του Διαδικτυακού Σχολείου, στην προμήθεια λογισμικών προγραμμάτων για τη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, στην αναβάθμιση του εξοπλισμού των παιχνιδότοπων δημόσιων νηπιαγωγείων, στην επιχορήγηση των πρωτοετών προπτυχιακών Κύπριων φοιτητών των δημόσιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου για αγορά/αναβάθμιση ηλεκτρονικού υπολογιστή καθώς και στην επιχορήγηση των μαθητών της Β΄ Γυμνασίου των δημόσιων σχολείων για απόκτηση φορητού υπολογιστή.

Ο θεσμός του ενιαίου ολοήμερου, του ανοικτού, του αθλητικού και του μουσικού σχολείου, λειτουργούν πιλοτικά.

Εσωτερικός Έλεγχος.

(α) Συνεχίζουν να μην υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών, καθώς και στην εποπτεία και παρακολούθηση των εργασιών του Υπουργείου.

Η συνεχής στελέχωση του Υπουργείου με έκτακτο προσωπικό και αποσπασμένους εκπαιδευτικούς δεν επιτρέπει σημαντική βελτίωση, λόγω της προσωρινότητας της απασχόλησής τους. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, αναμένεται ότι με τη διοικητική αναδόμηση θα επέλθει βελτίωση, ωστόσο, διαπιστώνονται καθυστερήσεις στην υλοποίησή της.

(β) Έλεγχος των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας. Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου με τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς, εγκυκλίους και εσωτερικές διαδικασίες καθώς και ο εντοπισμός αδυναμιών και η διατύπωση εισηγήσεων για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Από τον έλεγχο, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς καθώς και τις

διαδικασίες και δεν βοηθά στην ομαλή, αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνικών Υπηρεσιών. Επιπλέον προέβη σε αριθμό εισηγήσεων για κάθε τομέα εργασίας των Τεχνικών Υπηρεσιών, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, και τόνισε τη σημασία λήψης άμεσων μέτρων για αντιμετώπιση των κινδύνων που υπάρχουν. Προς το σκοπό αυτό καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης για υλοποίηση των συγκεκριμένων εισηγήσεων, το οποίο παρακολουθείται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας, διαπιστώθηκε ότι μέχρι τις 31.12.2008 καμία ενέργεια δεν έγινε από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου για υλοποίηση των συστάσεων της, μεταξύ άλλων και στα εξής θέματα: επιπρόσθετες εργασίες, τεχνικός και ποιοτικός έλεγχος μελετών και έργων, οδηγίες προς εργολάβους/μελετητές, πιστοποιητικά/διατακτικά πληρωμής, αλλαγές και απαιτήσεις, τεκμηρίωση με έγγραφα σε φακέλους διαδικασίας προσφορών.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας που έγινε από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μου που έγιναν τα τελευταία χρόνια για τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου.

Επισημαίνεται επίσης ότι η επιστολή του Υπουργού Οικονομικών, ως Προέδρου του Συμβουλίου Εσωτερικού Ελέγχου, ημερ. 5.3.2009, η οποία στάλθηκε στο Υπουργείο και στην οποία θίγεται το γεγονός ότι σημαντικό μέρος του Συμφωνημένου Σχεδίου Δράσης παραμένει σε εκκρεμότητα, δεν είχε απαντηθεί μέχρι πρόσφατα.

(γ) Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (Μ.Ε.Ε.). Ενώ η Μ.Ε.Ε. συστάθηκε στο τέλος του 2001 για τη διεξαγωγή ελέγχων των τεχνικών έργων, μέχρι σήμερα δεν υπάρχει οργανωτική διάρθρωση, αρμοδιότητες, οργανικές θέσεις και σχέδια υπηρεσίας. Ως αποτέλεσμα τα άτομα που εντάχθηκαν στην Μ.Ε.Ε. με απόσπαση, εργάζονται χωρίς προγραμματισμό και κυρίως εξετάζουν θέματα που ανατίθενται σε αυτούς από το Υπουργείο.

Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι η Μ.Ε.Ε. θα πρέπει να προγραμματίζει ανεξάρτητα την εργασία που διεξάγει και να ασκεί έλεγχο βασισμένο σε προγράμματα ελέγχου.

Αναμένεται ότι με τη διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στην οποία περιλαμβάνεται και η αναδόμηση της Μ.Ε.Ε., θα διευρυνθεί το φάσμα εργασιών της Μ.Ε.Ε. με σκοπό να ασκεί έλεγχο σε όλες τις δραστηριότητες του Υπουργείου.

Θέματα προσωπικού.

(α) Αποσπάσεις/παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 56.221 και ημερ. 31.7.2002, έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, πράγμα που το Υπουργείο άρχισε να υιοθετεί σταδιακά. Μεταγενέστερα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 58.879 και ημερ. 5.11.2003, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών να μελετήσουν τρόπους, με στόχο μέχρι την 1.9.2004 να τερματιστούν όλες οι αποσπάσεις εκπαιδευτικών που υπηρετούν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ο στόχος που τέθηκε δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί πλήρως, τα τελευταία χρόνια όμως, ο αριθμός των αποσπάσεων έχει μειωθεί. Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, οι αποσπάσεις έχουν περιοριστεί σε ανάγκες που σχετίζονται με διδακτικό/ εκπαιδευτικό έργο. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 28.7.2006, κάλεσε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού να μελετήσει τρόπους υλοποίησης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Το θέμα των αποσπάσεων αναμένεται να διευθετηθεί οριστικά με την υλοποίηση της μελέτης για τη διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

Συναφώς αναφέρεται ότι, για το σχολικό έτος 2007/08 απασχολήθηκαν με απόσπαση αριθμός εκπαιδευτικών που αντιστοιχούσαν με 160,2 εκπαιδευτικούς σε πλήρη απασχόληση. Παραχωρήθηκαν επιπλέον 52,2 εκπαιδευτικοί σε πλήρη απασχόληση σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Ιδρύματα, καθώς και σε Εκκλησιαστικά Ιδρύματα (Μητροπόλεις).

(β) Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από σχετική μελέτη που διεξήγαγε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με

στόχο την επανεξέταση των διευθετήσεων που εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου, υπεύθυνοι βιβλιοθήκης ή διαφόρων μαθητικών ομίλων κ.λπ., διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις αυτές δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι εν λόγω απαλλαγές κατά το σχολικό έτος 2003/04 ισοδυναμούσαν με ώρες υπηρεσίας 554 εκπαιδευτικών, που αντιστοιχούσαν σε ετήσια δαπάνη ύψους περίπου €10,9 εκ. και, λαμβάνοντας υπόψη το έμμεσο κόστος εργοδότησης, η πραγματική ετήσια δαπάνη ανερχόταν σε περίπου €18,2 εκ.. Το πόρισμα της έρευνας μελετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών και, αφού έγινε ανταλλαγή απόψεων, ο Υπουργός Οικονομικών στις 2.9.2004 εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μελέτης, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συνέχιση των απαλλαγών ή όχι. Η ομάδα εργασίας που έχει συσταθεί ξεκίνησε τη μελέτη το 2006, και όπως πληροφορήθηκα, την έχει ολοκληρώσει. Το θέμα θα προχωρήσει αφού διαμορφωθούν οι τελικές εισηγήσεις για τις αλλαγές που θα γίνουν στα πλαίσια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, αναφορικά με την αναμόρφωση της δομής και τον εκσυγχρονισμό του περιεχομένου του σχολικού προγράμματος.

Σημειώνεται ότι το θέμα αυτό υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια, χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει προσδιοριστεί το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου αναμένεται να ολοκληρωθεί.

Δάνεια από Ευρωπαϊκές Τράπεζες για τη Βελτίωση και Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων και Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση. Το Υπουργείο Οικονομικών σύναψε κατά το 2003 δύο δάνεια ύψους €200 εκ. το καθένα, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, για τη χρηματοδότηση 90% του έργου «Βελτίωση και Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων και Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», το οποίο θα καλύψει όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Η υλοποίηση του άρχισε το 2002 και έπρεπε να ολοκληρωθεί, με βάση τις συμφωνίες των δανείων, μέχρι το 2007. Λόγω αδυναμίας του Υπουργείου να υλοποιήσει το έργο εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, συμφωνήθηκε με τις Τράπεζες όπως η προθεσμία για την προκήρυξη προσφορών για το έργο μετατεθεί μέχρι το τέλος του 2008. Η εκτέλεση των συμβολαίων αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2010.

Από το συνολικό ποσό των €400 εκ., ποσό περίπου €300 εκ. αφορούσε στο έργο «Βελτίωση και Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων» και ποσό περίπου €100 εκ. αφορούσε στο έργο «Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση». Όπως έχω πληροφορηθεί, μετά από συνεννόηση με τις Τράπεζες δανειοδότησης, έγινε ανακατανομή των ποσών των δανείων και εγκρίθηκε η μεταφορά των αδιάθετων ποσών των δανείων για την εφαρμογή των Τεχνολογιών στην υλοποίηση των έργων κτιριακής υποδομής.

Ο συνολικός βαθμός υλοποίησης των εργασιών που αφορούν τόσο στη βελτίωση και ανέγερση σχολικών κτιρίων, όσο και στην εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην εκπαίδευση μέχρι 31.12.2008 ανήλθε στο 88,62%.

Στο συνολικό ποσό που εγκρίθηκε να διατεθεί για το έργο «Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση» (περίπου €111 εκ.), περιλήφθηκε ποσό περίπου €27 εκ. για το διαδικτυακό σχολείο (ΔΙΑ.Σ), το οποίο υπολογίστηκε, χωρίς να προηγηθεί πλήρους μελέτης του κόστους. Μετά από πλήρη και ακριβή μελέτη του κόστους, που έγινε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αυτό ανήλθε σε περίπου €163 εκ. (συμπεριλαμβανομένου του ποσού των €50 εκ. για παραγωγή υλικού), χωρίς ωστόσο να έχει καθοριστεί ο τρόπος χρηματοδότησής του.

Στη συνέχεια, όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μου από τον Υπεύθυνο του πιο πάνω έργου, ανατέθηκε στο Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πατρών να

πραγματοποιήσει νέα μελέτη και σχεδιασμό, για λήψη οριστικών αποφάσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών για την υλοποίηση του ΔΙΑ.Σ.

Έργα ενταγμένα στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3, 2004-2006.

(α) Στο πιο πάνω έγγραφο είναι ενταγμένα, μεταξύ άλλων, τα Έργα «Αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στα πλαίσια της Δια Βίου Μάθησης» (2.1) και «Ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη Μαθησιακή Διαδικασία» (2.2.1). Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε επέκταση της καταληκτικής ημερομηνίας επιλεξιμότητας των δαπανών των πιο πάνω Έργων μέχρι τις 30.6.2009.

Το Έργο 2.1, στόχο έχει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών σε νέες τεχνολογίες και το Έργο 2.2.1 αφορά στην ένταξη των τεχνολογιών και επικοινωνιών στα μαθήματα γενικής μόρφωσης των Λυκείων και Τεχνικών Σχολών και στα τεχνολογικά μαθήματα των Τεχνικών Σχολών.

Μέχρι τις 30.6.2009 οι δαπάνες και των δύο Έργων έχουν υλοποιηθεί πλήρως (ποσοστό 100%), ωστόσο εκκρεμεί ο έλεγχος της επιλεξιμότητας όλων των δαπανών από τον Ενδιάμεσο Φορέα (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων), πριν την υποβολή των δαπανών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(β) Έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) (Ιούνιος 2009). Τα τελικά συμπεράσματα, όπως αυτά αναφέρονται σε έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, ήταν ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του Τελικού Δικαιούχου για τα ελεγχθέντα υποέργα του Έργου 2.2.1 δεν λειτούργησε αποτελεσματικά κυρίως όσον αφορά στα θέματα δημόσιων συμβάσεων και τη λήψη μέτρων σε σχέση με την παραλαβή και χρησιμοποίηση του φυσικού αντικείμενου, ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα των δαπανών που δηλώθηκαν στην Επιτροπή και ως εκ τούτου, η ΥΕΕ θα διενεργήσει, όπως ανέφερε, πρόσθετους ελέγχους σε όλα τα έργα που υλοποιεί ο Τελικός Δικαιούχος.

Αποθήκη βιβλίων. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε από τη μεταστέγαση της αποθήκης σε νέα κτίρια, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές ελλείψεις και αδυναμίες. Πολλά από τα προβλήματα στη λειτουργία της Αποθήκης απορρέουν από το σύστημα μηχανογράφησης, το οποίο, είναι απηρχαιωμένο και ανεπαρκές, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα επιβεβαίωσης των πραγματικών αποθεμάτων στο τέλος του έτους. Όπως έχω πληροφορηθεί πρόσφατα έχει αγοραστεί και εγκατασταθεί νέο μηχανογραφημένο σύστημα και άρχισε η εκπαίδευση του προσωπικού και η εφαρμογή του με σκοπό την επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων.

Επίσης, όπως αναφέρεται εδώ και χρόνια, επιβάλλεται ριζική αλλαγή στη λειτουργία της Αποθήκης, με ταυτόχρονο ανασχεδιασμό των διαδικασιών, με στόχο όπως η λειτουργία της γίνεται πιο ορθολογιστικά. Όπως έχω πληροφορηθεί ολοκληρώθηκε η διεξαγωγή μελέτης, για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία της Αποθήκης, από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Ενώ παρατηρήθηκε βελτίωση στην τήρηση τόσο των μητρώων συμβολαίων όσο και των μητρώων κατακύρωσης προσφορών, ειδικά μετά την ενημέρωση των αρμόδιων λειτουργών με τις σχετικές εσωτερικές εγκυκλίους ημερ. 27.11.2007 και 28.11.2007, εντούτοις εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες όσον αφορά στην τήρηση των σχετικών οδηγιών και εισηγήθηκαν όπως το Υπουργείο διεξάγει κατά τακτά χρονιά διαστήματα σχετικού ελέγχους.

Απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων. Με βάση τις μελλοντικές ανάγκες σε σχολικά κτίρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθορίζονται σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως συγκεκριμένα τεμάχια γης στα Τοπικά Σχέδια και η όλη διαδικασία, αποβλέπει στον προγραμματισμό των έργων και την ορθολογιστική χωροθέτησή τους.

Όπως διαπιστώθηκε, πολλά από τα τεμάχια γης τα οποία καθορίστηκαν ως πιο πάνω για ανέγερση σχολείων, παραμένουν για σειρά ετών αναξιοποίητα από το Κράτος για τους σκοπούς που δεσμεύτηκαν, επειδή οι ανάγκες του είναι μακροπρόθεσμες, ενώ όταν οι ιδιοκτήτες αιτηθούν στις αρμόδιες αρχές για έκδοση των απαραίτητων αδειών για εκμετάλλευσή τους δυσκολεύονται να τις εξασφαλίσουν και κατ' επέκταση να προβούν σε ανάπτυξη της γης τους, δικαίωμα που κατοχυρώνεται από το άρθρο 23 του Συντάγματος.

Επιπρόσθετα ανέφερα ότι, δεδομένης της προθεσμίας των 3 ετών που προβλέπει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου για επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης, το Κράτος επιλέγει είτε να καθυστερεί να προβεί σε απαλλοτρίωση είτε σε άλλες περιπτώσεις όπου έχει γίνει απαλλοτρίωση αλλά ο σκοπός δεν επιτεύχθηκε εντός της πιο πάνω προθεσμίας, αναγκάζεται να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα γη πίσω στον ιδιοκτήτη και αν κριθεί αναγκαίο την απαλλοτριώνει εκ νέου, πράγμα που συνεπάγεται επιπρόσθετες οικονομικές αποζημιώσεις.

Η Πολεοδομική Αρχή αναγκάζεται πολλές φορές, λόγω των απαιτήσεων της νομοθεσίας για ικανοποίηση της αίτησης του ιδιοκτήτη, να χορηγήσει πολεοδομική άδεια για τεμάχια γης που είναι δεσμευμένα στο Τοπικό Σχέδιο καθιστώντας έτσι δύσκολη, αν όχι αδύνατη, την αξιοποίηση των συγκεκριμένων τεμαχίων από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για σχολεία.

Συναφώς αναφέρεται ότι, ακόμα και όταν εκδοθεί η Πολεοδομική Άδεια, εξακολουθεί η δέσμευση της γης στο Τοπικό Σχέδιο, με αποτέλεσμα ο ιδιοκτήτης να δυσκολεύεται να αξιοποιήσει τη γη του.

Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι το όλο θέμα απασχολεί για χρόνια τόσο το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, όσο και άλλα εμπλεκόμενα Κυβερνητικά Τμήματα χωρίς να έχουν δοθεί οριστικές λύσεις.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι, μετά από σειρά συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν με όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα, έχουν εντοπιστεί τα διάφορα προβλήματα αναφορικά με τη διαδικασία των απαλλοτριώσεων, και θα ετοιμαστεί σημείωμα, προς την αρμόδια για το θέμα Υπουργική Επιτροπή, με σκοπό την εξεύρεση λύσεων και επιτάχυνση των διαδικασιών.

Τον Απρίλιο 2009 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της Υπουργικής Επιτροπής χωρίς να ληφθούν τελικές αποφάσεις.

Εκπαιδευτική Πύλη «Αυλή του Ευαγόρα». Το Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και η ΑΤΗΚ υπέγραψαν συμβόλαιο για τη δημιουργία της πιο πάνω Εκπαιδευτικής Πύλης, με στόχο την παροχή ψηφιακής πληροφόρησης στο διαδίκτυο, ώστε να αποτελέσει ένα εργαλείο αναφοράς και μάθησης, κατά κύριο λόγο για την εκπαιδευτική κοινότητα της Κύπρου.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανήλθε στις £160.000, από τις οποίες οι £60.000 καταβλήθηκαν από την ΑΤΗΚ και οι £100.000 από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, μέσω του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου.

Σχετικά με το πιο πάνω έργο, κατά το Σεπτέμβριο 2007, ανατέθηκε σε Επιθεωρητές των μαθημάτων της Ιστορίας και της Πληροφορικής να μελετήσουν και να αξιολογήσουν το έργο. Εξέφρασα την άποψη ότι αυτό θα έπρεπε να γινόταν ενωρίτερα και να αποτελούσε κριτήριο για την πληρωμή. Όπως ενημερώθηκα οι αξιολογήσεις ολοκληρώθηκαν τον Αύγουστο 2008 και υποβλήθηκαν στην Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου.

Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση που ετοιμάστηκε, υπάρχει μια αδιευκρίνηστη κατάσταση όσον αφορά στα παραδοτέα του έργου που θα έπρεπε να ετοιμαστούν, καθώς και υποδεικνύεται επίσης ότι δεν υπογράφηκε συμβόλαιο για την υλοποίηση της Β΄ Φάσης και οποιεσδήποτε επιπρόσθετες εργασίες έγιναν χωρίς έγκριση της Αρμόδιας Αρχής. Όσον αφορά στην τεχνολογική πτυχή της Πύλης, η έκθεση διαπιστώνει ότι θα μπορούσε να αξιοποιηθεί η τεχνολογία και να προσφέρει στους χρήστες πολύ περισσότερα εργαλεία.

Αθλητικές Εστίες Γ.Σ.Π. Η ανέγερση των Αθλητικών Εστίων Γ.Σ.Π. αποφασίστηκε, χωρίς προηγουμένως να γίνει μελέτη σκοπιμότητας.

Η ανέγερση τους, που άρχισε τον Ιανουάριο του 2003 και έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 15.4.2004, παρουσίασε σοβαρή καθυστέρηση πέραν των 30 μηνών.

Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ του εργολάβου και του Γ.Σ.Π., με βάση ποσά προνοίας, το έργο θα κόστιζε £1.475.000 και θα το επιχορηγούσε εξ ολοκλήρου ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού. Λόγω, όμως σημαντικής αύξησης στο κόστος ανέγερσης, αποφασίστηκε όπως γίνουν

περικοπές και μη ολοκληρωθεί ο δεύτερος όροφος. Παρά τις περικοπές, ο προϋπολογισμός υπερέβη τα £2 εκ, πλέον Φ.Π.Α., ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις πέραν των £600.000.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο στις 18.10.2006, κατά την οποία αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως η Κυβέρνηση εξετάσει εάν εγείρεται θέμα πειθαρχικών ευθυνών, και αν ναι, εναντίον ποιών.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με την επιστολή του με αρ. Φακ. 1.3.06.1/2 και ημερ. 15.10.2007, ζήτησε από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, όπως πληροφορήσει το Υπουργείο για τυχόν ευθύνες που μπορούν να καταλογιστούν αναφορικά με το πιο πάνω θέμα. Σχετικά διορίστηκε ερευνών λειτουργός στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού και το πόρισμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Α. Αδυναμίες σε μελέτες και διαγωνισμούς για την ανέγερση σχολικών κτιρίων.

(α) Ανέγερση Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο. Λόγω της μη συμπερίληψης των Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (Α.Η.Κ., Α.Τ.Η.Κ., Σ.Υ.Λ., Σ.Α.Λ.) στα σχέδια της προσφοράς για την κατασκευή του οδικού δικτύου του έργου, προέκυψαν επιπλέον εργασίες αξίας £41.000 και απαίτηση από τον Εργολάβο για παράταση χρόνου 4 μηνών, για τα οποία ακόμη εκκρεμεί η οριστική έγκριση, παρόλο που το έργο έχει ήδη παραληφθεί από το Υπουργείο. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε το Νοέμβριο του 2007 ότι, παρόλο ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου δεν είχαν έγκαιρα μελέτη από την Α.Η.Κ. και το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, προχώρησαν στη ζήτηση προσφορών λόγω της ανάγκης λειτουργίας του σχολείου το 2007. Επίσης με ενημέρωσε ότι το Υπουργείο συμφωνεί με τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου όσον αφορά στην ανάγκη για επίλυση των εκκρεμοτήτων κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, και ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση. Μέχρι τον Ιούνιο 2009 το θέμα εκκρεμούσε.

(β) Ανέγερση Λυκείου Αραδίππου. Με επιστολή μου τον Οκτώβριο 2008 παρατήρησα ότι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 5 μηνών για τη Φάση Γ' (συμβατική λήξη 7.7.2008), ενώ οι Φάσεις Α' και Β' παραδόθηκαν έγκαιρα από τον Εργολάβο. Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων παραχώρησε παράταση χρόνου στον Εργολάβο μέχρι τις 30.11.2008, με αποζημίωση ένα κατ' αποκοπή ποσό €102.600 (£60.000), για μερική αναστολή εργασιών που δόθηκε κατά την εκτέλεση του έργου λόγω του ότι τμήμα του οδικού δικτύου που θα κατασκευαζόταν βρισκόταν εντός της περιβαλλοντικά προστατευόμενης ζώνης Φύση 2000. Παρατήρησα ότι το θέμα αυτό θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη στην αρχική μελέτη από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα.

Σύμφωνα με τη θέση της Συντονίστριας του έργου, το Τμήμα Δασών που λάμβανε μέρος στις συσκέψεις που γίνονταν για το οδικό δίκτυο, δεν ανέφερε κάτι σχετικό για το πιο πάνω πρόβλημα, παρά μόνο 1,5 μήνα μετά τη συμβατική έναρξη του έργου. Παρατήρησα όμως ότι, εφόσον το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος γνωστοποίησε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού από το Νοέμβριο του 2004 ότι ολόκληρη η έκταση του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ριζοελιάς εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Φύση 2000, θα έπρεπε το γεγονός αυτό να ληφθεί υπόψη και στο σχεδιασμό του οδικού δικτύου.

Πέραν των πιο πάνω, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν μερίμνησε ώστε να προχωρήσει έγκαιρα με την απαλλοτρίωση όσων ιδιωτικών τεμαχίων επηρεάζονταν από τη χάραξη του οδικού δικτύου, με αποτέλεσμα συγκεκριμένο τεμάχιο να επηρεάζει τη συμπλήρωσή του. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένα τεμάχια γης που βρίσκονται μέσα στα όρια του χώρου του σχολείου απαλλοτριώθηκαν παλαιότερα από το Δήμο Αραδίππου με σκοπό την κατασκευή δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων/γηπέδων. Αργότερα, ο Δήμος Αραδίππου συγκατατέθηκε για χρήση της γης από το Υπουργείο Παιδείας, παρόλο που δεν είχε τέτοιο δικαίωμα, αφού θέματα παραχώρησης, ανταλλαγής, κ.τ.λ. κρατικής γης χειρίζεται αποκλειστικά και μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο. Τον Οκτώβριο 2009, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η απόφαση χωροθέτησης στο συγκεκριμένο χώρο πάρθηκε μετά από απαίτηση των Τοπικών Αρχών και το οδικό δίκτυο αρχικά συμφωνήθηκε στην Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας Μαθητών. Επίσης με ενημέρωσε ότι αποφασίστηκε η άμεση προώθηση του Έργου και παράλληλα προωθείται η διαδικασία επιστροφής των τεμαχίων που είχαν απαλλοτριωθεί από το Δήμο Αραδίππου και η εκ νέου απαλλοτρίωση τους.

(γ) Αγορά Υπηρεσιών Συμβούλου Μελετητή για αναδιαμόρφωση του κτιρίου ΣΠΕΛ. Σε συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, που έγινε στις 27.2.2008, εξετάστηκε εισήγηση των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου για απευθείας ανάθεση της Μελέτης του έργου σε συγκεκριμένο Αρχιτέκτονα, έναντι ποσού €171.000. Στην εν λόγω συνεδρία, η Υπηρεσία μου διαφώνησε με την εισήγηση αυτή καθώς και με το αιτιολογικό των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου ότι δεν υπάρχουν άλλοι οικονομικοί φορείς στην Κύπρο ή τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο που να μπορούν να διεκπεραιώσουν το συγκεκριμένο έργο. Αναφέρθηκε ότι η διαδικασία που ακολουθείτο για απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο άτομο, παραβίαζε τις βασικές αρχές της νομοθεσίας Περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Ν12(Ι)/2006, οι οποίες προβλέπουν όπως οι Αναθέτουσες Αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα, χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια. Ενόψει των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μου, δόθηκαν οδηγίες από το Συμβούλιο Προσφορών στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες όπως μελετηθεί το θέμα περαιτέρω και επανέλθουν τεκμηριωμένα για λήψη απόφασης.

Τον Απρίλιο 2009 το Υπουργείο με ενημέρωσε ότι λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου, οι Πολιτιστικές και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του επεξεργάζονται το έγγραφο με τους όρους προσφορών, ώστε εντός του Φεβρουαρίου 2009 να προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός. Μέχρι τον Οκτώβριο 2009 το θέμα δεν είχε ακόμα διευθετηθεί.

(δ) Προσφορά για Νέα Τεχνική Σχολή Λάρνακας – Κλειστή Αίθουσα Αθλοπαιδιών. Από έλεγχο που έγινε στα έγγραφα της πιο πάνω προσφοράς τον Απρίλιο του 2007, διαπιστώθηκε ότι η προσφορά πρόβλεπε ένα κατ' αποκοπή συμβόλαιο χωρίς δελτίο ποσοτήτων, και με τιμολόγηση καταλόγου τιμών μονάδας, πρακτική που δεν ενδείκνυται για το μέγεθος του έργου (τάξης Β' και εκτίμησης £880.000) καθώς ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα τόσο στους προσφοροδότες όσο και στο κράτος. Ζήτησα όπως επανεξεταστεί από το Υπουργείο η συμπερίληψη δελτίου ποσοτήτων στα έγγραφα της προσφοράς, πρακτική που προσφέρει σοβαρά πλεονεκτήματα, όπως μείωση κινδύνου λαθών από τους προσφοροδότες, σύγκριση των τιμών προσφορών σε ομοιόμορφη βάση, ετοιμασία αντικειμενικής εκτίμησης για έλεγχο της λογικότητας όλων των τιμών προσφορών και τιμολόγηση αλλαγών με βάση λογικές τιμές μονάδας του δελτίου ποσοτήτων.

Πέραν των πιο πάνω, παρατηρήθηκε ότι η εκτίμηση που ετοιμάστηκε για την προσφορά δεν ήταν αναλυτική, αφού έγινε με βάση τα εμβαδά χώρων εργασιών και τιμές ανά τετραγωνικό μέτρο, και ως εκ τούτου κρίνεται εμπειρική και μη ακριβής για σκοπούς αξιολόγησης των τιμών προσφορών.

Τον Απρίλιο 2009 το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι κατόπιν εξέτασης του θέματος με την Υπηρεσία μου, συμφωνήθηκε ότι για έργα όπως το πιο πάνω θα χρησιμοποιείται δελτίο ποσοτήτων.

B. Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.

(α) Ανέγερση Β' Δημοτικού Σχολείου Ακρόπολης – τελικός λογαριασμός. Το Φεβρουάριο του 2008, παρατήρησα ότι με βάση το ποσό του τελικού λογαριασμού του έργου και των ενδιάμεσων πληρωμών που ήδη πιστοποιήθηκαν, διαπιστώνεται υπερπληρωμή ύψους £43.450,97. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται πληρωμή ποσού £33.000 έναντι οικονομικής απαίτησης του Εργολάβου σε σχέση με παράταση χρόνου – αίτημα το οποίο τελικά απορρίφθηκε από την Κ.Ε.Α.Α. το Νοέμβριο 2008. Με βάση την τελευταία ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του έργου διαπιστώθηκε επίσης ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου απέστειλαν στην Κ.Ε.Α.Α. σχετικό σημείωμα για την πιο πάνω αιτούμενη παράταση χρόνου, 3 χρόνια και 8 μήνες μετά την ολοκλήρωσή του. Για το ίδιο θέμα οι σύμβουλοι μελετητές του έργου χορήγησαν χωρίς έγκριση στον Εργολάβο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, παράταση χρόνου 296 ημερών, και μετά τη λήξη του συμβολαίου πρόσθετη παράταση 102 ημερών. Περαιτέρω ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση ύψους £513.155,94, ενώ οι μελετητές ενέκριναν ποσό £175.515 και αποκοπή ποινικής ρήτρας £3.896 για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Η Τ.Ε.Α.Α. και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου διαφώνησαν με τα πιο πάνω και παρατήρησαν ότι ο συνολικός χρόνος παράτασης που δόθηκε από τους συμβούλους ήταν αδικαιολόγητα μεγάλος ενώ εισηγήθηκαν στην Κ.Ε.Α.Α. την έγκριση αποζημίωσης ύψους £103.885,46 και αποκοπής £23.248,75 ως ποινική ρήτρα για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Ενόψει των πιο πάνω παρατήρησα ότι οι σύμβουλοι ενέκριναν στον Εργολάβο αδικαιολόγητα μεγάλο χρόνο παράτασης χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες με εκ των προτέρων έγκριση των αρμοδίων οργάνων (Τ.Ε.Α.Α/Κ.Ε.Α.Α.), ενώ ο συντονισμός από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου δεν ήταν ο ενδεδειγμένος και συνέτεινε στο να αφεθούν ο Εργολάβος και οι σύμβουλοι να παρακάμπτουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας για την ορθή διαχείριση του έργου. Λόγω των πιο πάνω αδυναμιών αναμένεται ότι τελικά το Δημόσιο θα κληθεί να καταβάλει στον Εργολάβο ποσό πολύ μεγαλύτερο από αυτό που εισηγείται η Τ.Ε.Α.Α. (£103.885,46). Σημειώνεται ότι ο Εργολάβος δεν συμφώνησε με αυτό, αλλά ούτε και με την αποκοπή της ποινικής ρήτρας (£23.248,75), και σύμφωνα με τις ενδείξεις αναμένεται ότι θα προσφύγει στη δικαιοσύνη. Ζήτησα όπως ερευνηθούν σε βάθος τα πιο πάνω θέματα και ενημερωθεί η Υπηρεσία μου για το αν έχουν ληφθεί μέτρα για τις παραβιάσεις των υποχρεώσεων των συμβούλων και τη ζημιά που θα υποστεί το Δημόσιο από τους χειρισμούς τους.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, τον Ιούνιο του 2008 με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο συμφωνεί με τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου και τις υποδείξεις όσον αφορά την ορθή διαχείριση των έργων, σε σχέση με θέματα αλλαγών και παράτασης χρόνου, τα οποία πρέπει να αξιολογούνται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων και όχι στον τελικό λογαριασμό. Επίσης το Υπουργείο αντιλαμβάνεται την ανάγκη για σωστό συντονισμό και βελτίωση της λειτουργίας των Τεχνικών του Υπηρεσιών.

Το Νοέμβριο 2008, η Κ.Ε.Α.Α. απέρριψε το αίτημα του Εργολάβου για έγκριση αποζημίωσης λόγω δικαιολογημένης παράτασης χρόνου και ζήτησε όπως εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου. Ζήτησα να πληροφορηθώ τις εξελίξεις.

(β) Τελικοί Λογαριασμοί Συμβολαίων Σχολικών Κτιρίων. Από έλεγχο που διενεργήθηκε το 2005 σε συμβόλαια έργων των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου που ολοκληρώθηκαν και παραλήφθηκαν, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Το Σεπτέμβριο 2005, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μου ανέφερε ότι λόγω των αποσπασμένων εκπαιδευτικών που αποχώρησαν από την Υπηρεσία και στους οποίους είχαν ανατεθεί τα έργα αυτά, και της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην υποβολή τους από τους εργολάβους και την εξέτασή τους από τους συμβούλους επιμετρητές ποσοτήτων, δεν κατέστη δυνατό να ετοιμαστούν οι τελικοί λογαριασμοί έγκαιρα και ότι αυτοί θα υποβάλλονταν για εξέταση μέχρι το τέλος του 2005.

Μέχρι τον Ιούνιο 2008, παρόλο που υποβλήθηκαν για έλεγχο αρκετοί τελικοί λογαριασμοί, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διεύθετηση αρκετών άλλων, μερικοί από τους οποίους για έργα που συμπληρώθηκαν αρκετά χρόνια προηγουμένως (π.χ. ανέγερση Γυμνασίου Δερύνειας, ανέγερση Δ' Δημοτικού Σχολείου Λατσιών, Νέο Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου στη Λεμεσό, Ζ' Δημοτικό Σχολείο Λακατάμιας, ανέγερση Νέου Δημοτικού Σχολείου Γεροσκήπου, επέκταση και αντισεισμική αναβάθμιση στο Λύκειο και στην Τεχνική Σχολή Πόλης Χρυσοχούς, ανέγερση Νέας Τεχνικής Σχολής Λάρνακας).

Τον Απρίλιο 2009, το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι τελικά υποβλήθηκαν όλοι οι καθυστερημένοι τελικοί λογαριασμοί και προωθούνται οι ανάλογες ενέργειες στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) για έγκριση, περιλαμβανομένων και των πιο πάνω έργων. Παρά ταύτα μέχρι τον Ιούνιο 2009, ορισμένοι από τους πιο πάνω αναφερθέντες τελικούς λογαριασμούς (ανέγερση Νέου Δημοτικού Σχολείου Γεροσκήπου και Νέας Τεχνικής Σχολής Λάρνακας) δεν είχαν διευθετηθεί, ούτε εξοφληθεί.

Έλεγχος των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας. Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου με τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς, εγκυκλίους και εσωτερικές διαδικασίες καθώς και ο εντοπισμός αδυναμιών και η διατύπωση εισηγήσεων για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Από τον έλεγχο, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς καθώς και τις διαδικασίες και δεν βοηθά στην ομαλή, αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνικών Υπηρεσιών. Επιπλέον προέβη σε αριθμό εισηγήσεων για κάθε τομέα εργασίας των Τεχνικών Υπηρεσιών, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, και τόνισε τη σημασία

λήψης άμεσων μέτρων για αντιμετώπιση των κινδύνων που υπάρχουν. Προς το σκοπό αυτό καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης για υλοποίηση των συγκεκριμένων εισηγήσεων, το οποίο παρακολουθείται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας, διαπιστώθηκε ότι μέχρι τις 31.12.2008 καμία ενέργεια δεν έγινε από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου για υλοποίηση των συστάσεων της, μεταξύ άλλων και στα εξής θέματα: επιπρόσθετες εργασίες, τεχνικός και ποιοτικός έλεγχος μελετών και έργων, οδηγίες προς εργολάβους/μελετητές, πιστοποιητικά/διατακτικά πληρωμής, αλλαγές και απαιτήσεις, τεκμηρίωση με έγγραφα σε φακέλους διαδικασίας προσφορών.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας που έγινε από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μου που έγιναν τα τελευταία χρόνια για τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου.

Δημιουργία Φορέα Σχολικών Κτιρίων. Σε σχέση με το θέμα αυτό και για την αντιμετώπιση των σοβαρών χρόνιων αδυναμιών που παρατηρούνται στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε σε συνεδρία του στις 27.2.2008 τα ακόλουθα:

- (i) Να εγκρίνει την ενίσχυση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου με την άμεση δημιουργία αριθμού μόνιμων θέσεων, σε ειδικότητες και επίπεδα που θα χρειαστούν ούτως ή άλλως, είτε αυτές παραμείνουν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είτε ενταχθούν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων.
- (ii) Να εγκρίνει την άμεση ενίσχυση των Τεχνικών Υπηρεσιών με πρόσθετο έκτακτο προσωπικό.
- (iii) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να δώσει οδηγίες στο Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού να εκπονήσει, εντός έξι μηνών, μελέτη σε συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, με την οποία να καταγράφονται όλες οι νομοθετικές και θεσμικές αλλαγές και άλλες ενέργειες που απαιτούνται για μεταφορά μεσοπρόθεσμα του προσωπικού των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων. Στη συνέχεια η μελέτη να εξεταστεί από την αρμόδια υπουργική επιτροπή που συστάθηκε για το θέμα αυτό και μετά ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικών αποφάσεων.
- (iv) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει και διαθέσει τις απαιτούμενες πιστώσεις για τα (i) και (ii) πιο πάνω.

Από έλεγχο που έγινε τον Ιούνιο 2009 διαπιστώθηκε ότι το θέμα δημιουργίας αριθμού μόνιμων θέσεων ήδη τροχοδρομήθηκε, αφού προκηρύχθηκαν οι θέσεις που ζητήθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και υποβλήθηκαν οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας. Όσον αφορά στο πρόσθετο έκτακτο προσωπικό, το θέμα έχει ήδη διευθετηθεί. Το θέμα της μεταφοράς του προσωπικού των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου ακόμα εκκρεμεί.

Μέρος Β

Έκτακτη επιθεώρηση μετρητών σε Κρατικό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΚΙΕ). Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου κατά την έκτακτη επιθεώρηση μετρητών σε συγκεκριμένο ΚΙΕ από Λειτουργό της Υπηρεσίας μου στις 16.3.2007, διαπιστώθηκε έλλειμμα ταμείου (£2.487,50) καθώς και καθυστερήσεις στην ενημέρωση των βιβλίων και στις καταθέσεις των εισπράξεων. Παρά τις διαπιστώσεις, η υπεύθυνη έκτακτη υπάλληλος, επαναπροσλήφθηκε, και συνέχισε να εκτελεί τα ίδια καθήκοντα στο ίδιο ΚΙΕ και μεταγενέστερα σε άλλο. Στις 23.10.2007 ορίστηκε λειτουργός του λογιστηρίου του Υπουργείου για να παρακολουθεί τις εργασίες της επιμελήτριας. Η Υπηρεσία μου δεν συμφώνησε με την απασχόληση της έκτακτης υπαλλήλου που κατακράτησε σημαντικά ποσά από τις εισπράξεις της, χωρίς τη διεξαγωγή σχετικής έρευνας για να διαπιστωθεί εάν είναι κατάλληλη για τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί.

Επίσης, όπως έχω πληροφορηθεί, η αστυνομική έρευνα, την οποία ζήτησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, έχει ολοκληρωθεί και ο σχετικός φάκελος διαβιβάστηκε για οδηγίες ως προς τον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης στην Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας στις 6.4.2009.

Εν τω μεταξύ από την διενέργεια έκτακτης επιθεώρησης μετρητών από το Λογιστήριο του Υπουργείου στις 25.9.2008 διαπιστώθηκε και πάλι ότι η εν λόγω έκτακτη υπάλληλος κατακράτησε εισπράξεις και καθυστέρησε να τις καταθέσει έγκαιρα, καθώς επίσης ότι το ταμείο που τηρούσε παρουσίαζε έλλειμμα ύψους €3.688. Για το θέμα αυτό, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού διόρισε Ερευνούσα Λειτουργό για να διεξαγάγει έρευνα αναφορικά με πιθανή διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος εκ μέρους της πιο πάνω έκτακτης υπάλληλου, η οποία έχει ολοκληρωθεί και το πόρισμα της έκθεσης στάλθηκε με επιπρόσθετη επιστολή του Υπουργείου, ημερ. 3.4.2009 στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για να συμβουλευθεί το Υπουργείο για τον περαιτέρω χειρισμό σε σχέση με την έρευνα και την επανειλημμένη παραβίαση από μέρους της των προνοιών των Λογιστικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών.

Η Υπηρεσία μου, από επισκόπηση των σχετικών φακέλων, διαπίστωσε ότι έχει αναλωθεί αρκετός διοικητικός χρόνος για την παρακολούθηση και έρευνα για τις παραλείψεις της εν λόγω έκτακτης υπαλλήλου και το πρόβλημα συνεχίζει χωρίς ακόμα να ληφθεί τελική απόφαση.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

Προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €23,8 εκ. και δαπανήθηκε ποσό ύψους €20,2 εκ., δηλαδή ποσοστό 85%, σε σύγκριση με €20,7 εκ., €19,1 εκ. και 93% αντίστοιχα το 2007.

Η κυριότερη δαπάνη το 2008 αφορά στις χορηγήσεις σε πολιτιστικούς φορείς και άτομα για πολιτιστικές δραστηριότητες η οποία ανήλθε σε €5,6 εκ. ή 28% των συνολικών δαπανών σε σύγκριση με €4,4 εκ. ή 23% το 2007.

(β) Στρατηγικός Σχεδιασμός για τον Πολιτισμό 2008 – 2011. Ο εν λόγω Σχεδιασμός αποτελεί νέα πολιτική και στηρίζεται σε έξι βασικούς στόχους, οι οποίοι θα υλοποιηθούν μέσω προγραμμάτων, με συγκεκριμένες στοχευμένες δράσεις και με μετρήσιμο αποτέλεσμα, οι οποίες πρέπει να παρακολουθούνται και να συνδέονται με τον Προϋπολογισμό.

(γ) Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες.

(i) Πρόγραμμα επιχορηγήσεων οργανωμένων φορέων και ατόμων για ανάπτυξη του πολιτισμού της Κύπρου. Η περίοδος εφαρμογής του υπό αναφορά προγράμματος, που είχε εγκριθεί από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, έληξε στις 31.12.2007.

Παρόλο που οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες είχαν ενημερώσει τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων ότι εντός του 2008 θα κοινοποιείτο το νέο πρόγραμμα στον Έφορο για να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντούτοις αυτό δεν υποβλήθηκε.

(ii) Εκ των υστέρων έλεγχος. Μετά από σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες από το 2008 έθεσαν ως προϋπόθεση για καταβολή χορηγίας την προσκόμιση από τους αιτητές εξελεγμένου οικονομικού απολογισμού κάθε δραστηριότητας και κατάσταση με τα ποσά που εισπράχθηκαν από άλλους χορηγούς και από εισιτήρια. Όπως διαπιστώθηκε, στις πλείστες περιπτώσεις, οι οικονομικοί απολογισμοί που προσκομίζονται μετά το τέλος της διοργάνωσης δεν ελέγχονται και ως εκ τούτου, δεν εξυπηρετείται ο σκοπός για τον οποίο υποβάλλονται που είναι ο έλεγχος της ορθής αξιοποίησης της επιχορήγησης.

(iii) Έντυπο επιχορηγήσεων πολιτιστικών εκδηλώσεων/ προγραμμάτων για το 2008 (Έντυπο ΠΕ2). Το πιο πάνω έντυπο δημιουργήθηκε και χρησιμοποιήθηκε για τις επιχορηγήσεις του 2008. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ημερ. 14.12.2007, όλα τα έντυπα αιτήσεων θα έπρεπε να υποβάλλονται πλήρως συμπληρωμένα το αργότερο μέχρι την 29^η Φεβρουαρίου 2008.

Όπως διαπιστώθηκε, δεν εφαρμόστηκε πιστά η πιο πάνω διαδικασία αφού μετά την 29^η Φεβρουαρίου 2008, συνεχίστηκε να γίνονται αποδεκτά κι άλλα αιτήματα για επιχορηγήσεις, είτε με το ίδιο έντυπο, είτε με επιστολές, από τα οποία, ορισμένα εξετάστηκαν και ορισμένα δεν εξετάστηκαν χωρίς να έχει δοθεί εξήγηση για τη διαφορετική μεταχείριση.

(iv) **Δικαιολογητικά στοιχεία για τις χορηγήσεις.** Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις χορηγήσεων για τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι υπέβαλαν προϋπολογισμό εξόδων, όχι όμως και των αναμενόμενων εισπράξεων από εισιτήρια και από άλλους χορηγούς. Με την πιο πάνω τακτική, το σύνολο των χορηγιών δυνατόν να υπερβαίνει το κόστος της εκδήλωσης και εισηγήθηκα ότι θα πρέπει πάντοτε να ελέγχεται ο οικονομικός απολογισμός και να επαναπροσδιορίζεται το ποσό της επιχορήγησης μετά τον έλεγχο των στοιχείων που θα υποβληθούν, βάσει των πραγματικών δεδομένων.

(δ) Κρατική Πινακοθήκη.

(i) **Αποθήκη Πινακοθήκης.** Η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης εκκρεμεί από το 2001, και, ενόσω παραμένει άλυτο το θέμα του κλιματισμού και της υγρασίας, τα έργα τέχνης κινδυνεύουν να υποστούν ζημιές.

Όπως ενημερώθηκε η Υπηρεσία μου, δεν έχουν ακόμη ετοιμαστεί τα έγγραφα προσφορών από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου για διαμόρφωση του χώρου.

(ii) **Διαδικασία δανεισμού έργων.** Σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 14.3.2007, η πολιτική δανεισμού έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης Κυπριακής τέχνης αναθεωρήθηκε και, βάσει της νέας πολιτικής, (α) καθορίζονται συγκεκριμένοι δικαιούχοι για παραχώρηση έργων τέχνης επί δανείω και (β) θα ζητηθεί η επιστροφή των έργων που βρίσκονται επί δανείω σε μη δικαιούχους. Διαπιστώθηκε ωστόσο ότι εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους και συγκεκριμένα στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Η επιστροφή έργων από μη δικαιούχους θα εφαρμοστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, λόγω, όπως πληροφορούμαι, έλλειψης χώρου στέγασης των έργων, πρόβλημα το οποίο αναμένεται να εκλείψει με την μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ.

(iii) **Αγορά έργων τέχνης.** Κατά τη διάρκεια του 2008 αγοράστηκαν, σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού εξήντα έργα τέχνης, αξίας περίπου €330.000.

Λόγω της μη αξιοποίησης των περισσότερων έργων και των ακατάλληλων συνθηκών αποθήκευσής τους εισηγήθηκα όπως αναθεωρηθεί η πολιτική αγοράς μέχρι να διαμορφωθούν κατάλληλες συνθήκες φύλαξης.

(iv) **Συντήρηση έργων τέχνης.** Η συντήρηση των έργων, άρχισε το 2007, και έληξε το Δεκέμβριο 2008, μετά από την κατακύρωση σχετικής προσφοράς. Η καταγραφή των αναγκών συντήρησης των έργων που βρίσκονται επί δανείω εκκρεμεί ακόμη.

Εισηγήθηκα την επιθεώρηση των έργων σε καθορισμένα τακτά διαστήματα, ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα έργα τα οποία χρήζουν άμεσης συντήρησης.

(v) **Φυσική καταμέτρηση.** Ολοκληρώθηκε η διαδικασία φυσικής καταμέτρησης των έργων τέχνης που εκτίθενται μόνιμα στην Κρατική Πινακοθήκη, καθώς και των έργων που βρίσκονται αποθηκευμένα στο κτίριο ΣΠΕΛ και οι Υπηρεσίες αποφάσισαν όπως η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται κάθε Ιανουάριο και τα αποτελέσματα της συμπεριλαμβάνονται σε σχετική έκθεση. Υπέδειξα επίσης ότι η φυσική καταμέτρηση πρέπει να συμπεριλαμβάνει και τα έργα επί δανείω (που βρίσκονται στην Κύπρο), και τόνισα ότι, μετά τη φυσική καταμέτρηση, πρέπει να διερευνώνται έγκαιρα όλες οι περιπτώσεις απώλειας έργων και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να προαποφασιστούν και προκαθοριστούν.

Διεθνές Φεστιβάλ Κύπρια. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης για την ανάληψη της διοργάνωσης του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια μεταξύ του αναδόχου (διοργανωτή) και της αναθέτουσας αρχής (Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού), καθοριζόταν ότι ο ανάδοχος, δύνατο να προβαίνει στην ζήτηση προσφορών για ορισμένες εργασίες της διοργάνωσης για τις οποίες θα αποζημιωνόταν πέραν της συμφωνηθείσας αμοιβής, από την αναθέτουσα αρχή, χωρίς όμως να καθορίζεται εκ των προτέρων το σχετικό ποσό.

Ως αποτέλεσμα δεν υπάρχει η δυνατότητα άσκησης οποιουδήποτε ελέγχου στο ύψος του ποσού το οποίο διεκδικούσε και τελικά λάμβανε ο ανάδοχος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, το συνολικό ποσό το οποίο δύναται να παραχωρηθεί στον ανάδοχο, υπολογίζεται εκ των προτέρων και περιλαμβάνεται στην προσφορά.

Πρόγραμμα Πολιτιστικής Αποκέντρωσης «ΑΘΗΝΑ» 2008. Τα Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπέβαλαν όλα τα απαραίτητα στοιχεία, όπως αυτά αναγράφονται στη σχετική αίτηση για το εν λόγω πρόγραμμα, εντούτοις οι Υπηρεσίες προχώρησαν στην καταβολή της αιτηθείσας χορηγίας. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παραδείγματα των Κοινοτικών Συμβουλίων Μενεού (όπως πληροφορηθήκαμε η προγραμματιζόμενη εκδήλωση τελικά δεν πραγματοποιήθηκε), Αγρού και Αχερίτου.

Κυπριακή Βιβλιοθήκη.

(α) Κανονισμοί. Ο Νόμος που προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία Κυπριακής Βιβλιοθήκης ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στις 3.4.1987 (Νόμος 51/87). Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο Κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και για τη ρύθμιση της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ίδιου Νόμου.

Η προηγούμενη Συμβουλευτική Επιτροπή της Κυπριακής Βιβλιοθήκης ετοίμασε το Νοέμβριο 2000 προσχέδιο Κανονισμών, το οποίο είχε τύχει νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία τον Αύγουστο 2006 και αναμενόταν να κατατεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Η νέα Συμβουλευτική Επιτροπή που διορίστηκε τον Απρίλιο 2006 το επανεξέτασε από την αρχή και ετοίμασε νέους Κανονισμούς, οι οποίοι αφού έτυχαν νομοτεχνικού ελέγχου υποβλήθηκαν στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού στις 13.7.2009 για να προωθηθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

(β) Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης. Η μηχανογράφηση, η οποία άρχισε το 1996, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί στο εγγύς μέλλον. Λόγω της συνεχιζόμενης μηχανογράφησης, εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης.

Η ενίσχυση της Βιβλιοθήκης σε προσωπικό έχει συμβάλει στην αύξηση του υλικού που έχει μηχανογραφηθεί, αλλά, για να μπορέσει η Βιβλιοθήκη να αναβαθμίσει τις υπηρεσίες της, είναι απαραίτητη η επίσπευση της όλης εργασίας. Όπως πληροφορούμαι, η Κυπριακή Βιβλιοθήκη στις προτάσεις της για τον Προϋπολογισμό του 2010 έχει συμπεριλάβει πρόνοια €100.000 για αγορά υπηρεσιών για την καταγραφή περίπου 10.000 βιβλίων από τα 70.000 που δεν έχουν μηχανογραφηθεί και για ψηφιοποίηση υλικού της Βιβλιοθήκης (παλαιά βιβλία και περιοδικά).

(γ) Μεταστέγαση. Μέχρι τη μεταστέγαση της Βιβλιοθήκης σε νέο κτίριο έχει ενοικιαστεί αποθηκευτικός χώρος στη βιομηχανική περιοχή Στροβόλου για περίοδο επτά χρόνων από 1.11.2006, όπου μεταφέρθηκαν όλα τα βιβλία από το κτίριο της ΣΠΕΛ καθώς και από τα πρώην γραφεία του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59. Στον ίδιο χώρο έχει δημιουργηθεί και εργαστήριο για συντήρηση βιβλίων και περιοδικών. Επίσης, έχει υπογραφεί ενοικιαστήριο έγγραφο μεταξύ του Υπουργείου και της Επιτροπής του Ιερού Ναού Παναγίας Φανερωμένης για την ενοικίαση του κτιρίου της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης για περίοδο 15 χρόνων από 1.5.2006, με σκοπό την άμβλυνση του προβλήματος της στέγασης, χώρος ο οποίος άρχισε να χρησιμοποιείται ως αναγνωστήριο από τον Απρίλη του 2009. Επιπλέον, όπως έχω πληροφορηθεί, το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε κατ'αρχάς την ενοικίαση επιπρόσθετων χώρων για τις ανάγκες της Κυπριακής Βιβλιοθήκης.

Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών.

(α) Βιβλιοθήκη.

(i) Μητρώα βιβλιοθήκης. Στις προηγούμενες μου Εκθέσεις ανέφερα ότι, λόγω αδυναμιών που υπήρχαν στην τήρηση του μητρώου βιβλιοθήκης και στο σύστημα δανεισμού πριν από το 1996, πολλά βιβλία πιθανόν να μην καταχωρίστηκαν ή να δανείστηκαν και να μην επιστράφηκαν. Μερικά βιβλία ενδεχομένως να είναι ανεκτίμητης ιστορικής αξίας.

Κατά το 2001 άρχισε συστηματική φυσική καταμέτρηση, η οποία σταμάτησε τον Ιούνιο του 2003 χωρίς να ολοκληρωθεί, κατά την οποία δεν εντοπίστηκε αριθμός βιβλίων, ενώ διαπιστώθηκαν διπλές καταχωρίσεις,

λανθασμένες καταχωρίσεις περιοδικών ως βιβλίων, καθώς και μη καταχώριση των βιβλίων/περιοδικών που δωρήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου το 1989.

Όπως πληροφορήθηκα από λειτουργούς του Κέντρου, ασφαλή συμπεράσματα για τα βιβλία που δεν εντοπίστηκαν θα εξαχθούν μετά την πλήρη μηχανογράφηση-ταξινόμηση-ταξιθέτηση της βιβλιοθήκης με βάση το νέο αναβαθμισμένο βιβλιοθηκονομικό σύστημα, η οποία συμπληρώθηκε περίπου κατά το 75% μέχρι τις 30.4.2009.

(ii) Στέγαση και σύστημα ασφάλειας της βιβλιοθήκης. Μετά και τη μεταστέγαση του Κέντρου σε νέο κτίριο το 2006, διαπίστωσα ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει σύστημα ασφάλειας των βιβλίων και του άλλου ερευνητικού υλικού στη βιβλιοθήκη. Σύμφωνα με απαντητική επιστολή του Κέντρου προς την Υπηρεσία μου ημερ. 16.1.2004 το πρόβλημα της ασφάλειας θα βελτιωνόταν με την προμήθεια συστήματος μαγνητισμού και απομαγνητισμού μαγνητικών ταινιών που θα τοποθετούνταν στα βιβλία. Εντούτοις, μέχρι σήμερα η βιβλιοθήκη δεν έχει προμηθευτεί το εν λόγω σύστημα. Η Διευθύντρια του Κέντρου με πληροφόρησε ότι το Κέντρο ζήτησε να περιληφθεί στον Προϋπολογισμό του 2010 το κόστος εγκατάστασης τέτοιου συστήματος.

(β) Ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων σε εξωτερικούς ερευνητές. Σύμφωνα με τους Εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών όσα ερευνητικά προγράμματα δεν μπορούν να αναληφθούν από το μόνιμο προσωπικό ανατίθενται, κατόπιν προκήρυξης, σε εξωτερικούς συνεργάτες, νοουμένου ότι υπάρχει σχετική πίστωση στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως. Διαπιστώθηκε ότι η ανάθεση των προγραμμάτων αυτών γίνεται από το Κέντρο μετά από αίτηση του ιδίου του ερευνητή, χωρίς προκήρυξη.

Επίσης από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αριθμό συμβολαίων που υπογράφηκαν μεταξύ του εξωτερικού ερευνητή και του Διευθυντή του Κέντρου διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν τυποποιημένα συμβόλαια που να διασφαλίζουν ελάχιστους κοινούς όρους και οι αμοιβές των εξωτερικών ερευνητών δεν βασίζονται πάνω σε κριτήρια. Επίσης, παρατήρησα ότι οι αμοιβές δεν καταβάλλονται ανάλογα με την πρόοδο της έρευνας, αλλά ανάλογα με τις ημερομηνίες που προκαθορίζονται στα συμβόλαια, οι οποίες πολλές φορές δεν συνάδουν με την αντίστοιχη πρόοδο της έρευνας.

Η Διευθύντρια του Κέντρου με πληροφόρησε ότι το Κέντρο προτίθεται να ακολουθήσει στο μέλλον νέες διαδικασίες με τις οποίες θα προσπαθήσει να υπογράψει μνημόνια ερευνητικής συνεργασίας με άλλα ερευνητικά κέντρα ή/και πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού και θα προχωρήσει στη σύναψη συμφωνίας για συγκεκριμένα ερευνητικά προγράμματα έτσι που το κόστος κάθε ερευνητικού προγράμματος να καλύπτεται εξ ημισείας, το Κέντρο δεν θα χρειάζεται να καταβάλλει αμοιβές και οι εξωτερικοί ερευνητές θα είναι υπόλογοι και στην υπηρεσία στην οποία ανήκουν μόνιμα και ότι μ' αυτό τον τρόπο θα περιοριστούν στο ελάχιστο και οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην ολοκλήρωσή τους. Επίσης με πληροφόρησε ότι όπου αυτή η διαδικασία δεν είναι δυνατή τότε θα ακολουθούνται οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και ότι τα συμβόλαια θα καταρτίζονται με μεγαλύτερη προσοχή και λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές ανάγκες του κάθε προγράμματος.

4.60 ΤΑΜΕΙΟ "Α"

Λειτουργία του Ταμείου. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 26.9.2008, εισηγήθηκε όπως το Ταμείο Α' καταστεί ανενεργό και ισχύσει ο ίδιος τρόπος τήρησης στοιχείων και πληρωμών όπως των άλλων βαθμίδων της εκπαίδευσης από Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος για την ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων και τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών του Ταμείου. Το Υπουργείο Οικονομικών με την απαντητική επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 22.12.2008, συμφώνησε με την εισήγηση με την προϋπόθεση ότι, πριν τις οποιοσδήποτε ενέργειες για κατάργηση του Ταμείου Α', διευθετηθεί σύσκεψη μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Έκτοτε το όλο θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Ενοικίαση κτιρίου Δημοτικού Σχολείου Ποταμού Γερμασόγειας. Παρόλο που η σύμβαση ενοικίασης έληξε στις 30.9.1988, οι ενοικιαστές συνεχίζουν να κατέχουν το κτίριο, χωρίς να υπογράψουν νέα σύμβαση και χωρίς μέχρι σήμερα να γίνει αναθεώρηση του ενοικίου.

Στις 12.1.2000 ο τότε Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, ζητώντας να του υποδειχθούν περαιτέρω ενέργειες και νομικά μέτρα που θα μπορούσε να ληφθούν για συμμόρφωση των ενοικιαστών. Στις 28.7.2004 η Νομική Υπηρεσία πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία δικαστικά μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και την έξωση των ενοικιαστών.

Τον Ιούλιο του 2006 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κάλεσε τη Σχολική Εφορεία Ποταμού Γερμασόγειας να εξαντλήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεση της για εξωδικαστική διευθέτηση διαφορετικά να προχωρήσει σε έξωση των ενοικιαστών σύμφωνα με τον Περί Ενοικιοστασίου Νόμο.

Το 2008 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι προωθούνται ενέργειες από τη Σχολική Εφορεία Γερμασόγειας για εγγραφή της εν λόγω περιουσίας στη Σχολική Εφορεία, η οποία είναι εγγεγραμμένη στον Κοινοτάρχη, ώστε να είναι σε θέση να προχωρήσει σε δικαστική διαδικασία ως ενδιαφερόμενο μέρος.

4.61 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ

Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση των Σχολικών Εφορειών εξαρτάται κυρίως από τις χορηγίες που τους παραχωρούνται από την Κυβέρνηση. Η εκτέλεση μεγάλων έργων, όπως είναι η ανέγερση σχολικών κτιρίων, η προσθήκη αιθουσών και η προμήθεια και εγκατάσταση ηλεκτρονικών υπολογιστών χρηματοδοτείται από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Κανονισμοί.

(α) Κανονισμοί για τις διαδικασίες συντήρησης και βελτίωσης Σχολικών Κτιρίων. Για πολλά χρόνια υπεδείκνυα στις Εκθέσεις μου ότι δεν είχαν θεσπιστεί Κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου όπως προβλέπεται στα άρθρα 8(2)(στ) και 17(1)(γ) των περί Σχολικών Εφορειών Νόμων του 1997 μέχρι 2008. Τελικά φέτος ψηφίστηκαν από τη Βουλή σχετικοί Κανονισμοί που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 5.6.2009 (Κ.Δ.Π. 229/2009).

(β) Κανονισμοί για θέματα προσωπικού. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για έγκριση των Κανονισμών που να προνοούν και να ρυθμίζουν θέματα προσωπικού, όπως σχέδια υπηρεσίας, μισθοδοτικές κλίμακες, προσλήψεις, προαγωγές, αφυπηρετήσεις, λειτουργία των Ταμείων Προνοίας κ.λπ. Σχετικό προσχέδιο Κανονισμών τυγχάνει μελέτης και επεξεργασίας σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού πριν να αποτελέσει θέμα συζήτησης με τις Συντεχνίες. Ωστόσο, όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού δεν μπορεί να προχωρήσει περαιτέρω τη μελέτη των Κανονισμών αφού στο παρόν στάδιο βρίσκεται σε εξέλιξη η κωδικοποίηση των Όρων Απασχόλησης του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού, με αποτέλεσμα οι διαδικασίες για έγκριση τους να συνεχίζει να καθυστερεί.

Αδυναμίες και ελλείψεις στη διαχείριση των Σχολικών Εφορειών. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στην τήρηση των κατάλληλων βιβλίων και μητρώων, στην ορθολογιστική ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και στην πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, των σχετικών Κανονισμών και των Διοικητικών Οδηγιών. Εξέφρασα την άποψη ότι οι αδυναμίες οφείλονται κατά κύριο λόγο στην ανάθεση καθηκόντων οικονομικής διαχείρισης των Εφορειών σε προσωπικό το οποίο δεν είναι πάντα εξειδικευμένο και κατάλληλα καταρτισμένο και στην ανεπαρκή ενημέρωσή του για τη νομοθεσία, τις οδηγίες και τις διαδικασίες. Όπως διαπιστώθηκε, ορισμένες Σχολικές Εφορείες στελεχώθηκαν με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό πράγμα που θα πρέπει να γίνει για όλες τις Εφορείες.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι έχει τοποθετηθεί και συνεχίζεται η ενίσχυση εξειδικευμένου και κατάλληλα καταρτισμένου μόνιμου προσωπικού στις Σχολικές Εφορείες, γίνεται συνεχής επιμόρφωση τους με ειδικά σεμινάρια και επιπλέον περιλήφθηκε στην ιστοσελίδα της Μονάδας Διοίκησης Επιμελητών εγχειρίδιο, το οποίο μπορεί να βοηθήσει και να επιλύσει προβλήματα που τυχόν παρουσιάζονται.

Μηχανογράφηση και μηχανογραφικός εξοπλισμός.

(α) Μηχανογράφηση. Λόγω της εισαγωγής της μηχανογράφησης από τις Σχολικές Εφορείες, εισηγήθηκα όπως αυτή τυγχάνει συντονισμού από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, έτσι που τα συστήματα και προγράμματα που θα υιοθετούνται να είναι ολοκληρωμένα και ομοιόμορφα, για σκοπούς διευκόλυνσης των χρηστών, λόγω και των συνεχών μετακινήσεων του προσωπικού.

Το Υπουργείο, εφαρμόζοντας την εισήγηση μου, έχει κατακυρώσει σχετική προσφορά για την αγορά και εγκατάσταση λογιστικού μηχανογραφικού συστήματος. Σε πρώτη φάση, το σύστημα σχεδιάζεται να εγκατασταθεί σε 16 Σχολικές Εφορείες.

(β) Μητρώα μηχανογραφικού εξοπλισμού. Λόγω της εγκατάστασης συνεχούς αυξανόμενου αριθμού ηλεκτρονικών υπολογιστών στα Σχολεία και στα Γραφεία των Εφορειών, εισηγήθηκα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όπως δημιουργηθούν σχετικά μητρώα, κατάλληλα διαρρυθμισμένα, όπου να καταχωρίζονται όλα τα στοιχεία του εξοπλισμού, για σκοπούς παρακολούθησης και εύκολου εντοπισμού τους. Επίσης, είναι αναγκαίο όπως υιοθετηθεί σύστημα παρακολούθησης της συντήρησής τους, με βάση τα συμβόλαια που υπογράφονται. Μετά από επανειλημμένες εισηγήσεις μας το Υπουργείο εξέδωσε γραπτές οδηγίες προς τις Σχολικές Εφορείες σχετικά με το θέμα και αναμένεται βελτίωση.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Σε αρκετές Εφορείες διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης και κατακύρωσης προσφορών καθώς και στη διαχείριση των συμβολαίων. Ανέφερα την ανάγκη συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο).

Λειτουργία κεντρικών θερμάνσεων. Σε αρκετές Σχολικές Εφορείες εξακολουθεί να μην τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για την παρακολούθηση των ωρών λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων των σχολείων, των καυσίμων που καταναλώνονται, καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσης, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εξαγωγή του κόστους ανά ώρα λειτουργίας για σκοπούς συγκριτικής μελέτης, εντοπισμού τυχόν ελαττωματικής λειτουργίας και άσκησης του απαραίτητου εσωτερικού ελέγχου. Έχει αποσταλεί νέα σχετική εγκύκλιος προς στους Προέδρους των Σχολικών Εφορειών καθώς και στους Διευθυντές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης στις 12.5.2009 τονίζοντας την αναγκαιότητα της τήρησης των απαραίτητων στοιχείων.

Ακίνητη περιουσία.

Αρκετές Σχολικές Εφορείες εξακολουθούν να μην τηρούν το ενδεδειγμένο μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας. Όπως πληροφορήθηκα το Υπουργείο έχει αποστείλει σχετική εγκύκλια επιστολή για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου.

Επίσης, όσον αφορά στον εντοπισμό της ακίνητης περιουσίας που ανήκει στις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό την εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου τους, σύμφωνα με το Άρθρο 10 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, όπως πληροφορήθηκα, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και στη συνέχεια στάληκαν σχετικές οδηγίες και το κατάλληλο έντυπο στις Σχολικές Εφορείες.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρέπει να παρακολουθεί το βαθμό ανταπόκρισης των Σχολικών Εφορειών και να επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει άλλη καθυστέρηση στη διευθέτηση του θέματος αυτού το οποίο εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια.

Μητρώα κινητής περιουσίας και βιβλιοθήκης. Εξακολουθούν να παρουσιάζονται ελλείψεις και αδυναμίες όσον αφορά στην ορθολογιστική τήρηση των μητρώων αυτών με αποτέλεσμα να καθίσταται

δύσκολη ή αδύνατη, η παρακολούθηση και ο εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων κατά τη διεξαγωγή της νεοομισμένης φυσικής καταμέτρησης. Σημειώνεται ότι στις 25.1.2008 στάληκε επιστολή στους Προέδρους των Σχολικών Εφορειών ενώ για το ίδιο θέμα έγινε εκτενέστερη αναφορά σε εγκύκλια επιστολή που στάληκε στους Προέδρους των Σχολικών Εφορειών και στους Διευθυντές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης στις 12.5.2009.

Συλλογικές συμβάσεις – Ταμείο Προνοίας των Σχολικών Βοηθών. Από τις επισκέψεις μας στις Σχολικές Εφορείες που έχουν ελεγχθεί, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Οι συμβάσεις που υπογράφηκαν μεταξύ των Εφορειών και των Συντεχνιών διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τους όρους των Ταμείων Προνοίας των Σχολικών Βοηθών.
- Οι Σχολικές Εφορείες δεν χειρίστηκαν ομοιόμορφα το Ταμείο Προνοίας των Σχολικών Βοηθών οι οποίες εντάχθηκαν στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών και το μετέφεραν μαζί τους. Συγκεκριμένα, κάποιες Εφορείες παρέλαβαν τα χρήματα, ενώ κάποιες άλλες αρνήθηκαν να τα παραλάβουν και καταβλήθηκαν στους δικαιούχους.
- Κάποιες Σχολικές Εφορείες που παρέλαβαν τα χρήματα, δεν τήρησαν ξεχωριστούς λογαριασμούς γι' αυτά με αποτέλεσμα να γίνουν λανθασμένοι υπολογισμοί της κατοχύρωσης της αγοραστικής αξίας των χρημάτων του Ταμείου Προνοίας.

Μετά που η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψή ότι τα προβλήματα που προέκυψαν με το χειρισμό του Ταμείου Προνοίας των Σχολικών Βοηθών οι οποίες εντάχθηκαν στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών οφείλεται στην ελλιπή καθοδήγηση των Σχολικών Εφορειών κατά την ένταξη της Προδημοτικής Εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση, στάληκε σχετική εγκύκλιος στις Σχολικές Εφορείες στις 16.12.2008, στην οποία όμως δεν διευκρινίζεται τι πρέπει να ακολουθήσουν οι Σχολικές Εφορείες αναφορικά με το δεύτερο και τρίτο σημείο πιο πάνω.

Επιδόματα ασθενείας. Από ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου σε Σχολικές Εφορείες, διαπιστώθηκε ότι για αριθμό υπαλλήλων των Σχολικών Εφορειών δεν είχε γίνει ανάκτηση του επιδόματος ασθενείας και ούτε διαπιστώθηκε το αποτέλεσμα της αίτησης επιδόματος ασθενείας. Εισηγήθηκα όπως ζητείται από τον αιτητή να παραδίνει στην Εφορεία την απάντηση που λαμβάνει από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και στις περιπτώσεις που ο αιτητής ισχυρίζεται ότι δεν πήρε απάντηση ούτε οποιοδήποτε επίδομα, να υπογράψει σχετική υπεύθυνη δήλωση.

Κυλικεία.

(α) Νομοθεσία. Ο περί Σχολικών Κυλικείων Νόμος (Ν.60(Ι)/2000) προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων (ΚΕΕΣΚ), καθώς και Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου, οι αρμοδιότητες των οποίων καθορίζονται στο Νόμο.

(β) Κανονισμοί. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι το άρθρο 22 του πιο πάνω Νόμου προνοεί την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο, για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του, η ετοιμασία των οποίων παρουσιάζει καθυστέρηση.

Όπως έχω πληροφορηθεί, έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση του θεσμού των σχολικών κυλικείων και θα προωθηθούν ανάλογες νομοθετικές ή/και άλλες ρυθμίσεις.

(γ) Έλεγχος Σχολικών Κυλικείων και συμφωνίες άδειας παραχώρησης και εκμετάλλευσης. Από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμφωνιών τους, κυρίως σε ότι αφορά στην υγιεινή των εγκαταστάσεων. Επίσης, από τον έλεγχο των προσφορών και της διαχείρισης των συμφωνιών παραχώρησης και εκμετάλλευσης των κυλικείων, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μη πλήρους εφαρμογής των όρων των προσφορών και των συμφωνιών όπως π.χ. η μη προσκόμιση διαφόρων πιστοποιητικών κατά την υποβολή της προσφοράς, καθώς και αντιφατικές πρόνοιες στους όρους των εγγράφων των προσφορών σχετικά με την περίοδο της εγγύησης πιστής εκτέλεσης.

Ένα από τα προβλήματα που συνήθως παρατηρείται κατά την επιθεώρηση των κυλικείων είναι η πώληση ειδών εκτός καταλόγου. Μετά τη συζήτηση θεμάτων των σχολικών κυλικείων στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού της Βουλής στις 25.9.2007, ο τότε Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε να διεξαχθεί έρευνα για τα προϊόντα των σχολικών κυλικείων η οποία ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στον Υπουργό στις 4.7.2008. Όπως έχω πληροφορηθεί, αξιοποιείται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και ζήτησα να ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις επί του θέματος.

4.62 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Οικονομικές καταστάσεις – Διορθώσεις. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα σχολικά έτη 2002/03 – 2005/06 δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί λόγω εκκρεμοτήτων σε ότι αφορά στην ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων για τα σχολικά έτη 2002/03-2004/05. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο Πρόεδρος της Εφορείας επικοινωνήσε με τους Οικονομικούς Συμβούλους της Εφορείας που ετοίμασαν τις οικονομικές καταστάσεις και έγιναν οι σχετικές διορθώσεις.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Οργανωτική διάρθρωση και στελέχωση. Για την αποτελεσματική λειτουργία των Υπηρεσιών της Σχολικής Εφορείας και την άσκηση αποτελεσματικού εσωτερικού ελέγχου, επανέλαβα την εισήγηση της Υπηρεσίας μου όπως ληφθεί απόφαση για την ετοιμασία σχετικού οργανογράμματος, στο οποίο να εμφανίζονται οι διάφοροι τομείς εργασίας και οι αρμόδιοι κατά τομέα λειτουργοί και εκδοθούν γραπτές οδηγίες προς το προσωπικό σχετικά με τις ευθύνες και τα καθήκοντα τους. Συναφώς αναφέρεται ότι, παρόλο που έγινε μια προσπάθεια, και ετοιμάστηκε οργανόγραμμα το 2004, εντούτοις η όλη εργασία δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η οργανωτική διάρθρωση βρίσκεται στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσης μετά τις αφυπηρετήσεις – μετακινήσεις του προσωπικού το Σεπτέμβριο 2009 και ότι εντός των προσεχών ημερών θα ολοκληρωθεί και θα υποβληθεί στη Σχολική Εφορεία για έγκριση.

(β) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Πέραν της πιο πάνω διαπίστωσης, οι αδυναμίες που παρουσιάζει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αφορούν κυρίως σε θέματα προσφορών, τήρησης στοιχείων σε φακέλους και ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η Εφορεία έχει καταβάλει αρκετές προσπάθειες με αποτέλεσμα τη σημαντική βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου.

Ακίνητη Ιδιοκτησία.

(α) Εγγραφή ακινήτων στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας. Στις 14 Δεκεμβρίου 2006 η Εφορεία ζήτησε με επιστολή της από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού όπως προβεί στις δέουσες ενέργειες προς το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό την εξασφάλιση της έγκρισης του για μεταβίβαση πέντε σχολείων καθώς και των μουσείων του Παγκυπρίου Γυμνασίου, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο όνομα του Προέδρου της Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997.

Οι σχετικές αιτήσεις εγγραφής ακινήτων στάλθηκαν στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο το Μάιο του 2008.

Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας στις 11.11.2008 τον ενημέρωσε ότι η αίτηση της Εφορείας διαβιβάστηκε στα γραφεία του Κλάδου Χωρομετρίας του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας για χωρομετρική εργασία και μετά θα γίνουν όλες οι ενέργειες και εγγραφή των ακινήτων στο όνομα της Εφορείας.

(β) Κατάσταση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας για τα εγγεγραμμένα ακίνητα της Εφορείας. Μετά από αίτημα της Εφορείας στις 24.11.2006, το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας υπέβαλε κατάσταση με όλα τα ακίνητα που είναι εγγεγραμμένα στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας. Όπως διαπιστώθηκε, σ' αυτήν δεν περιλαμβάνονται όλα τα

σχολεία τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο όνομα του Προέδρου της Εφορείας και επίσης είναι καταχωρισμένα στο μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας της Εφορείας.

Επίσης στην εν λόγω κατάσταση περιλαμβάνονταν ακίνητα στο όνομα «Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας, ως καταπιστευματοδόχος για τα τουρκικά δημοτικά σχολεία» για τα οποία η Εφορεία δεν κατέχει τίτλους ιδιοκτησίας, αλλά ούτε και βρίσκονται καταχωρισμένα στο μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας της Εφορείας.

Εισηγήθηκα όπως η Εφορεία ζητήσει διευκρινίσεις από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας, για τους λόγους τους οποίους τα συγκεκριμένα ακίνητα δεν περιλαμβάνονται στην κατάσταση που στάλθηκε στην Εφορεία και να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για εξασφάλιση τίτλων ιδιοκτησίας για όλα τα ακίνητα της και εγγραφή τους στο μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας της Εφορείας.

Όσον αφορά στα τεμάχια που δεν συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας ο Πρόεδρος της Εφορείας με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες εξασφάλισης τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφής ακινήτων στο μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας της Εφορείας.

(γ) Ακίνητα Χατζησάββα. Μετά από σχετικό αίτημα της Σχολικής Εφορείας, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας αποφάσισε στις 5.6.2008 όπως επιτραπεί η εγγραφή του εν λόγω ακινήτου στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας. Ακολούθως, η Σχολική Εφορεία αποτάθηκε στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας για εγγραφή του ακινήτου στο όνομα του Προέδρου της, το οποίο ζήτησε την προηγούμενη καταβολή του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση την εκτιμημένη αξία του 1980, η οποία υπολογίζεται ότι ανέρχεται περίπου σε €140.000 (περίπου £82.000), πλέον τόκοι, ποσό το οποίο η Σχολική Εφορεία δεν είναι διατεθειμένη να πληρώσει αφού θεωρεί ότι το εν λόγω ακίνητο απαλλάσσεται του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας.

Εισηγήθηκα όπως το θέμα διευθετηθεί το συντομότερο ώστε να δοθεί τέλος σε μια εκκρεμότητα η οποία απασχολεί τη Σχολική Εφορεία από το 1959.

Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι προωθούνται ενέργειες μέσω του Νομικού τους Συμβούλου για μεταβίβαση του ακινήτου στην Εφορεία.

Διαχείριση κληροδοτημάτων.

(α) Επειδή τα έσοδα από κληροδοτήματα είναι σημαντικά, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε στο παρελθόν όπως προωθηθεί τροποποίηση των όρων πολλών κληροδοτημάτων, των οποίων οι σκοποί έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα, ώστε να μπορεί να γίνει καλύτερη αξιοποίηση των εσόδων τους. Όπως διαπιστώθηκε μέχρι σήμερα έγινε τροποποίηση, μετά από νομική γνωμάτευση, ενός μόνο κληροδοτήματος και ένα άλλο βρίσκεται στη διαδικασία τροποποίησης.

Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι ολοκληρώθηκε η διαδικασία τροποποίησης των όρων τριών κληροδοτημάτων και προωθούνται για τροποποίηση άλλα δύο και ότι θα ενταθούν οι προσπάθειες προς το Νομικό τους Σύμβουλο για τροποποίηση των όρων των κληροδοτημάτων ώστε να ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα.

(β) Το 2006 η Σχολική Εφορεία ανέθεσε σε συμβούλους, μετά από προσφορά, την ετοιμασία ολοκληρωμένου συστήματος και διαδικασιών για την ορθολογιστική παρακολούθηση και διαχείριση των κληροδοτημάτων. Η εργασία έχει ολοκληρωθεί και παραδοθεί πρόσφατα στην Εφορεία, η οποία την μελετά.

Θέματα προσφορών. Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών εντοπίστηκαν αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην αρχειοθέτηση των σχετικών εγγράφων, στην ετοιμασία και στοιχειοθέτηση των αξιολογήσεων και εισηγήσεων, καθώς και στην τήρηση και ορθή και πλήρη ενημέρωση του μητρώου συμβολαίων και εισηγήθηκα όπως το προσωπικό της Εφορείας, ενημερωθεί για τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και για τις σχετικές εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο).

Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι οι αδυναμίες στην αρχειοθέτηση των σχετικών εγγράφων έχουν διευθετηθεί/εφαρμοστεί κατά το σχολικό έτος 2007/2008.

Άδειες εκμετάλλευσης κυλικείων. Επισήμανα την αναγκαιότητα για πιστή εφαρμογή των διατάξεων του περί Σχολικών Κυλικείων Νόμου και των όρων των συμβολαίων, καθώς και για πλήρη συμμόρφωση με τις σχετικές εγκύκλιες επιστολές του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ειδικά σε ότι αφορά στην υποβολή των απαιτούμενων πιστοποιητικών υγείας και στη διάθεση προς πώληση ειδών τα οποία δεν περιλαμβάνονται στους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους.

Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας με πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις μου θα εφαρμοστούν με την προκήρυξη των νέων προσφορών 2009-2012.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στην πώληση προϊόντων εκτός καταλόγου, η Τοπική Επιτροπή Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων υποβάλλει έκθεση στη κατά περίπτωση Σχολική Εφορεία για επιβολή κυρώσεων, κάτι το οποίο έχει ήδη γίνει σε μερικές περιπτώσεις.

Κυβερνητικά δάνεια και δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

- (i) **Κυβερνητικά δάνεια Δημοτικής Εκπαίδευσης.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι εκκρεμούσε η αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων ύψους £990.000, τα οποία παραχωρήθηκαν στη Σχολική Εφορεία Λευκωσίας από το 1986 για κάλυψη ελλειμματικών προϋπολογισμών. Οι καθυστερημένες δόσεις ήταν ίσες με το σύνολο των δανείων. Το θέμα παραπέμφθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για διευθέτηση και διαγραφή τους (Ιούλιος 2002) και αποφασίστηκε όπως παραμείνει σε εκκρεμότητα, μέχρις ότου γίνει τροποποίηση των όρων των κληροδοτημάτων, για αύξηση των εσόδων της Εφορείας, με σκοπό την εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών προς το Δημόσιο.
 - (ii) **Δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι κατά τα έτη 1990 και 1992, μετά από ενοποίηση των δανείων της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας, προέκυψαν συνολικά δάνεια ύψους €652.173 (£381.700) για τη Μέση Εκπαίδευση και €403.114 (£235.932) για τη Δημοτική Εκπαίδευση. Οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανήλθαν στις 31.12.2007 σε £387.263 (κεφάλαιο) και £262.463 (τόκοι και τόκοι υπερημερίας).
 - (iii) **Διαγραφή οφειλών.** Ύστερα από σχετική Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του ημερ. 24.9.2008, ενέκρινε την εφάπαξ διαγραφή των οφειλών των Σχολικών Εφορειών που αφορούν σε Κυβερνητικά δάνεια Δημοτικής Εκπαίδευσης και σε δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους.
- Όπως πληροφορήθηκα, όλες οι οφειλές των Σχολικών Εφορειών που αφορούν σε Κυβερνητικά δάνεια Δημοτικής Εκπαίδευσης και σε δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους διαγράφηκαν στις 30 Νοεμβρίου 2008.

4.63 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Β

Μετοχές τράπεζας. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι η Εφορεία είναι εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια μετοχών τράπεζας, ονομαστικής αξίας 50 σεντ η καθεμία που προέρχονται από αρχική δωρεά 45 μετοχών το 1948, οι οποίες, μαζί με τις δωρεάν εκδόσεις και νέες αγορές που ακολούθησαν κατά καιρούς, ανήλθαν σε 19 559. Επειδή ο σκοπός της αρχικής δωρεάς δεν είναι γνωστός, οι μετοχές αυτές δεν θεωρούνται ότι αποτελούν κληροδότημα για ειδικούς σκοπούς. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αποφασιστεί η περαιτέρω διαχείριση των μετοχών. Η Σχολική Εφορεία σε συνεδρία της στις 3.10.2007 αποφάσισε ότι η πώληση των μετοχών θα προωθηθεί μόλις οι τιμές των μετοχών κριθούν συμφέρουσες.

4.64 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Β

Μισθολογική αναβάθμιση προσωπικού. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, η Εφορεία, στη συνεδρία της ημερ. 14.1.1999, αποφάσισε τη μισθολογική αναβάθμιση από την Κλίμακα Α5(ii) στην Κλίμακα Α7(ii) και τοποθέτηση στις νέες μισθολογικές κλίμακες από 1.1.1999, δύο μελών του προσωπικού

(το ένα αποβίωσε στις 12.11.2006). Παρά την αντίθεση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στην πιο πάνω απόφαση της Εφορείας και τη μη έγκριση των πιο πάνω αναβαθμίσεων μέσω των Προϋπολογισμών, οι οποίοι έχουν περιοριστεί ώστε να μην είναι δυνατή η καταβολή των αναβαθμισμένων μισθών, η Εφορεία συνεχίζει να καταβάλλει μισθούς με βάση την αναβάθμιση, από εξοικονομήσεις του σχετικού Κονδυλίου για το 2006/07 και με υπέρβαση του Κονδυλίου για το 2007/08 (ενώ αναμένεται περαιτέρω υπέρβαση για το 2008/09).

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μετά από εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα, ζήτησε από τον Αρχηγό της Αστυνομίας, με επιστολή της στις 5.9.2008, τη διεξαγωγή ποινικής έρευνας εναντίον των Μελών της Σχολικής Εφορείας και μέλους του προσωπικού, με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο μπορεί να στοιχειοθετηθεί κατηγορητήριο για διάπραξη οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Εν τω μεταξύ, ύστερα από διαπραγματεύσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με την Συντονιστική Επιτροπή Σχολικών Εφορειών και τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.11.2008 Μνημόνιο ανανέωσης της συλλογικής σύμβασης προσωπικού Σχολικών Εφορειών για τα χρόνια 2007-2009, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει ότι οι υφιστάμενοι κάτοχοι των εν λόγω θέσεων Βοηθού Γραφείου Σχολικών Εφορειών ανελίσσονται μέχρι και την Κλίμακα Α7 σε προσωπική βάση, με ισχύ από 1.1.2008.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Εφορείας ημερ. 12.2.2009, ζήτησε την τοποθέτηση του εν ζωή μέλους του προσωπικού της Εφορείας στη σωστή βαθμίδα της εν λόγω Κλίμακας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του πιο πάνω Μνημονίου. Ο Πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας, με επιστολή του προς την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, την πληροφόρησε ότι η Εφορεία, σε συνεδρία της την 1.9.2009, αποφάσισε να επαναφέρει το εν λόγω μέλος του προσωπικού της στην Κλίμακα που υπέδειξε το Υπουργείο.

4.65 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από τον έλεγχο των Σχολικών Εφορειών (Υπαίθρου) διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

Διατάγματα Υπουργικού Συμβουλίου για τον ορισμό συμπλεγμάτων κοινοτήτων.

Η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας, αναφορικά με κοινότητα, καθορίζεται στο άρθρο 4(2)(β) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, και αποτελείται από τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, με πρόεδρο τον πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου, ενώ στις περιπτώσεις που το Υπουργικό Συμβούλιο ορίζει σύμπλεγμα κοινοτήτων, βάσει του άρθρου 3(α), η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας καθορίζεται στα άρθρα 4(2)(γ-ε).

Καθόσον αφορά στα διατάγματα ορισμού συμπλέγματος κοινοτήτων τα οποία εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- Στα διατάγματα δεν καθορίζεται η ημερομηνία έναρξης δημιουργίας των συμπλεγμάτων.
- Δεν διευκρινίζεται κατά πόσο με τη δημιουργία Σχολικών Εφορειών για τα συμπλέγματα καταργούνται οι υφιστάμενες Σχολικές Εφορείες που ενώθηκαν σε σύμπλεγμα, ούτε αν οι τραπεζικοί λογαριασμοί και η λοιπή κινητή περιουσία τους θα μεταφερθούν στις Σχολικές Εφορείες των συμπλεγμάτων που τις αφορούν και κατά πόσο, στις περιπτώσεις που οι υφιστάμενες Σχολικές Εφορείες διαθέτουν ακίνητη περιουσία, αυτή θα πρέπει να εγγραφεί στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας του συμπλέγματος που ανήκουν, όπως δηλαδή γίνεται για τις Σχολικές Εφορείες που δεν ανήκουν σε συμπλέγματα (άρθρο 10(2) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997).
- Όταν Σχολικές Εφορείες που απασχολούν προσωπικό ενώνονται σε σύμπλεγμα, δεν καθορίζεται το μέλλον του προσωπικού καθώς και του Ταμείου Προνοίας που λειτουργεί για το προσωπικό αυτό.
- Δεν γίνεται αναφορά στον τρόπο χειρισμού τυχόν κληροδοτημάτων που υπάρχουν στις επηρεαζόμενες Εφορείες.

- Δεν καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης των αδιάθετων ποσών στο Ταμείο Διευθυντή των Σχολικών Εφορειών που ενώνονται σε συμπλέγματα.

Διαπιστώθηκε ότι μετά την δημοσίευση των διαταγμάτων ορισμού συμπλεγμάτων κοινοτήτων δεν δόθηκε καθοδήγηση ή οδηγία από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προς τις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες.

Σύσταση Σχολικών Εφορειών μετά την ανακήρυξη νέων Κοινοτικών Συμβουλίων.

Η θητεία της Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, είναι πενταετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί την ημερομηνία εκλογής ή ορισμού της και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους από την έναρξη της θητείας της. Οι κοινοτικές εκλογές διεξάγονται στο μέσο σχεδόν της σχολικής χρονιάς. Με την ανακήρυξη των νέων Κοινοτικών Συμβουλίων που προέκυψαν από τις κοινοτικές εκλογές που έγιναν στις 17.12.2006, έχουν συσταθεί ταυτόχρονα και νέες Σχολικές Εφορείες.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες Σχολικές Εφορείες διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω θέματα:

- Υπήρξαν περιπτώσεις όπου η απερχόμενη Σχολική Εφορεία δεν παρέδωσε στη νέα Σχολική Εφορεία τα σχετικά βιβλία, έγγραφα και μητρώα και ούτε ετοίμασε λογαριασμούς για όλα τα σχολικά έτη της θητείας της, χωρίς ωστόσο να έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.
- Δεν έχουν υπογραφεί πιστοποιητικά παραλαβής και παράδοσης σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής Σχολικών Εφορειών, χωρίς να υπάρξει οποιαδήποτε εμπλοκή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για την ομαλή μεταβίβαση στις νέες Σχολικές Εφορείες των ταμειακών διαθεσίμων, λογιστικών βιβλίων, εγγράφων και λοιπής περιουσίας.

Συγκρότηση σε σώμα και λειτουργία Σχολικών Εφορειών. Οι Εφορείες με βάση το άρθρο 8(1) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, έχουν την ευθύνη της γενικής διαχείρισης των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων. Με βάση επίσης το άρθρο 6 του ίδιου Νόμου το αργότερο μέσα σε 10 ημέρες από την εκλογή των μελών τους οι Εφορείες θα πρέπει να καταρτιστούν σε σώμα και να γνωστοποιηθούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Εφορείες επιλαμβάνονται των διαφόρων θεμάτων, χωρίς προηγουμένως να καταρτισθούν σε σώμα.

Συνεδριάσεις Σχολικής Εφορείας – Τήρηση πρακτικών. Οι Σχολικές Εφορείες ως συλλογικά όργανα θα πρέπει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο και να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με το Νόμο 158(1) του 1999. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Σχολικές Εφορείες δεν συνεδριάζουν ή δεν τηρούν πρακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, ενώ σε ορισμένες κοινότητες οι αποφάσεις που αφορούν θέματα των σχολείων λαμβάνονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Ίδρυση Ταμείων Προνοίας από Σχολικές Εφορείες. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες στην προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών των συλλογικών συμβάσεων ή εφαρμογής οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση Ταμείων Προνοίας για το προσωπικό τους έχουν ανοίξει τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα της Εφορείας ή και του/της υπαλλήλου της Εφορείας στους οποίους κατατίθενται οι εισφορές υπό μορφή αποταμίευσης, χωρίς ωστόσο να εφαρμόσουν τις πρόνοιες του άρθρου 8-2(ιγ) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται η έγκριση σχετικών Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ταυτόχρονα πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής και οι πρόνοιες του περί Ταμείων Προνοίας Νόμου αρ. 44 του 1981.

Προϋπολογισμοί - Υποβολή και έγκριση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16(1) του Νόμου, οι Προϋπολογισμοί των Σχολικών Εφορειών πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση πριν την 1^η Μαΐου κάθε χρόνου, για το επόμενο σχολικό έτος. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ορισμένες Εφορείες δεν έχουν

υποβάλλει Προϋπολογισμούς για όλα τα σχολικά έτη, ενώ άλλες υπέβαλαν τους Προϋπολογισμούς με καθυστέρηση.

Τήρηση λογαριασμών. Αρκετές από τις Σχολικές Εφορείες δεν εκδίδουν επίσημες αποδείξεις για την είσπραξη των εσόδων τους ούτε και εκδίδουν εντάλματα πληρωμής πλήρως συμπληρωμένα για την διενέργεια των δαπανών τους. Δεν τηρούν επίσης κατάλληλους λογαριασμούς για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων, ούτε ετοιμάζουν συμφιλιωτικές καταστάσεις στο τέλος κάθε μήνα για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης της ορθότητας των τραπεζικών τους υπολοίπων.

Τελικοί λογαριασμοί. Αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν έχουν ετοιμάσει οικονομικές καταστάσεις για υποβολή στην Υπηρεσία μας για έλεγχο όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου.

Ορισμός μελών για εξουσιοδότηση πληρωμών και υπογραφής επιταγών. Στις περισσότερες Σχολικές Εφορείες δεν υπάρχουν αποφάσεις καταγεγραμμένες σε πρακτικά, για ορισμό μελών της Εφορείας τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τα εντάλματα πληρωμής, και να υπογράφουν τις επιταγές. Δεν υπάρχουν επίσης αποφάσεις για το άνοιγμα ή κλείσιμο τραπεζικών λογαριασμών.

Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη εκδοθεί οι Κανονισμοί όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 του Νόμου, για εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν εφαρμόζονται οι Δημοσιονομικές οδηγίες όπως προνοείται στο άρθρο 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι οι Κανονισμοί για το προσωπικό των Σχολικών Εφορειών, βρίσκονται στο στάδιο επεξεργασίας με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες προσφορών. Οι Εφορείες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας).

Μητρώο Κεντρικής Θέρμανσης. Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία, για την παρακολούθηση των ωρών λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων, των καυσίμων που καταναλώνονται, καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσής τους σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εξαγωγή του κόστους ανά ώρα λειτουργίας. Κατά συνέπεια, δεν τηρούνται ούτε τα ενδεδειγμένα μηνιαία κοστολόγια, για σκοπούς συγκριτικής μελέτης, εντοπισμού τυχόν ελαττωματικής λειτουργίας και άσκησης του απαιτούμενου εσωτερικού ελέγχου.

Ακίνητη Περιουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Σχολικών Εφορειών Νόμου η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε οποιοδήποτε σχολείο και οποιοδήποτε άλλο συναφές δικαίωμα ή συμφέρον περιέρχεται στην κατοχή και εξουσία της οικείας Σχολικής Εφορείας και εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της για λογαριασμό του σχολείου.

- Αρκετές Εφορείες δεν παρουσίασαν πιστοποιητικά εγγραφής ακίνητης ιδιοκτησίας για τα ακίνητα στα οποία βρίσκονται τα Δημοτικά σχολεία ή και άλλα υποστατικά που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες λειτουργίας των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων, ενώ στις περιπτώσεις που παρουσιάστηκαν πιστοποιητικά, αυτά ήταν εγγεγραμμένα σε διάφορους όπως, Χωρητική Επιτροπή της Κοινότητας, Πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας της Κοινότητας ως καταπιστευματοδόχου του Σχολείου, Κυπριακή Δημοκρατία ή άλλους.
- Δεν τηρούνται φάκελοι και μητρώο ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε προς τις Εφορείες όπως προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης τους ιδιοκτησίας, την εξασφάλιση εκσυγχρονισμένων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου όπως προνοεί ο Νόμος. Εισηγήθηκα επίσης όπως για καλύτερη παρακολούθηση της ακίνητης ιδιοκτησίας τηρούνται ξεχωριστοί φάκελοι για κάθε τεμάχιο ιδιοκτησίας στον οποίο να αρχειοθετούνται όλα τα στοιχεία που αφορούν τόσο το ακίνητο όσο και τα υποστατικά καθώς και για την τήρηση μητρώου ακίνητης ιδιοκτησίας.

Κινητή περιουσία – Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Δεν διεξάγεται η νενομισμένη φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας για εντοπισμό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων για διερεύνηση και λογιστική τακτοποίηση. Κατ' επέκταση δεν υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης, όπως προνοούν οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμοί Αποθηκών.

4.66 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Συμφωνία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών εμπειρογνώμονα σε θέματα Πολιτικής Αεροπορίας. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Υ.Σ.) ημερομηνίας 17.1.2007, εγκρίθηκε η απευθείας σύναψη σύμβασης με Εμπειρογνώμονα, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές, για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επί θεμάτων Πολιτικής Αεροπορίας, κατ' επίκληση της εξουσίας που παρέχεται στο Υ.Σ. βάσει του άρθρου 11 του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 για εξαίρεση σύμβασης από το πεδίο εφαρμογής του Νόμου όταν αφορά στην προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Δημοκρατίας. Η Συμφωνία υπογράφηκε για περίοδο 12 μηνών από τις 25.1.2007 μέχρι τις 24.1.2008, έναντι ποσού £39.000 πλέον Φ.Π.Α. και ανανεώθηκε για δεύτερη περίοδο 12 μηνών από τις 25.1.2008 μέχρι τις 24.1.2009 έναντι ποσού €51.258 πλέον Φ.Π.Α. βάσει νέας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 17.1.2008.

Παρατηρήθηκε ότι δεν ετοιμάστηκε Σχέδιο Δράσης από τον Εμπειρογνώμονα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του βάσει της Συμφωνίας ούτε οποιεσδήποτε εκθέσεις ή γραπτές εισηγήσεις σχετικά με τα θέματα για τα οποία παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν ορίστηκε συντονιστής του συμβολαίου σύμφωνα με τους περί της Εκτέλεσης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 115/2004).

Οι πληρωμές στον Εμπειρογνώμονα, οι οποίες ανήλθαν το 2007 σε £33.770 και το 2008 σε €51.784, εξουσιοδοτήθηκαν από τον Ανώτερο Λογιστή του Υπουργείου βάσει τιμολογίων τα οποία εγκρίθηκαν από τον Υπουργό.

Στις 26.1.2009 υπογράφηκε νέα Συμφωνία με τον Εμπειρογνώμονα για επιπρόσθετη περίοδο 12 μηνών για συνέχιση της παροχής των ίδιων υπηρεσιών.

Άλλα Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα. Στον Προϋπολογισμό του 2007 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους £2 εκ. για παραχώρηση χορηγιών από τον Υπουργό σε κοινότητες, για την κάλυψη έκτακτων δαπανών για μικρά οδικά και άλλα βελτιωτικά έργα. Μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Σεπτέμβριο 2007 ζητήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών έγκριση για μεταφορά ποσού £300.000 από άλλα άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου, λόγω του ότι το εγκριμένο κονδύλι είχε ήδη σχεδόν δαπανηθεί.

Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την μεταφορά ποσού £200.000 από δύο άλλα άρθρα του ίδιου κεφαλαίου. Παρατηρήθηκε ότι τα αδαπάνητα ποσά στα άρθρα αυτά δεν προέκυψαν από εξοικονόμηση αλλά από τη μη εκτέλεση των προγραμματισθέντων έργων. Οι δαπάνες στα εν λόγω άρθρα ήταν πολύ περιορισμένες σε σχέση με τον Προϋπολογισμό που σημαίνει ότι δεν εκτελέστηκε η προγραμματισθείσα εργασία. Ως εκ τούτου, κατά την άποψή μου, δεν θα έπρεπε να εγκριθεί η μεταφορά του ποσού των £200.000 εφόσον στον περί Προϋπολογισμού της Δημοκρατίας Νόμο αναφέρεται ότι οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιασδήποτε εργασίας ή σκοπού δεν θεωρείται εξοικονόμηση για σκοπούς μεταφοράς του περισσεύματος σε άλλο άρθρο του Προϋπολογισμού.

4.67 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Σύμβαση Αρ. 05/01/02/DEC για την προμήθεια Εθνικού Συστήματος Διαχείρισης και Εποπτείας του Φάσματος Ραδιοσυχνοτήτων (ΕΣΔΕΦ). Η σύμβαση αξίας €6.449.976+ΦΠΑ, υπεγράφη το Σεπτέμβριο 2006, με διάρκεια 18 μήνες, δηλαδή με ημερομηνία ολοκλήρωσης της στις 28.3.2008. Ωστόσο, κατόπιν αιτήματος του αναδόχου, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), ενέκρινε τον Απρίλιο 2008 παράταση του χρόνου αποπεράτωσης κατά 2,5 μήνες, δηλαδή μέχρι τις 13.6.2008, χωρίς οποιαδήποτε

οικονομική ή άλλη επιβάρυνση. Επειδή ο ανάδοχος δεν είχε καταφέρει να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες άδειες κυκλοφορίας για τα δύο οχήματα των Κινητών Σταθμών Εποπτείας (ΚΣΕ) του συστήματος από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ) μέχρι τη νέα ημερομηνία, εκδόθηκε από το Τμήμα πιστοποιητικό απόρριψης ολόκληρου του συστήματος, εφόσον στο συμβόλαιο δεν προβλεπόταν μερική παραλαβή ή παραλαβή τμήματος της προμήθειας. Σημειώνεται ότι ο λόγος απόρριψης οφειλόταν στα οχήματα των ΚΣΕ που αποτελούσαν περίπου το 7% του ποσού του συμβολαίου, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του υπόλοιπου εξοπλισμού (77% του συμβολαίου) που περιλάμβανε τις μόνιμες εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, λογισμικό και υπηρεσίες είχε τεθεί σε λειτουργία και αξιοποιείτο από το Τμήμα. Ο λόγος μη έκδοσης της σχετικής άδειας κυκλοφορίας των οχημάτων από το ΤΟΜ, ήταν το περισσό βάρος (λόγω του εξοπλισμού που έπρεπε να μεταφέρουν) των οχημάτων, το οποίο τα καθιστούσε μη ασφαλή/κατάλληλα για χρήση. Ταυτόχρονα το Τμήμα ενημέρωσε τον ανάδοχο ότι θα έπρεπε να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, έτσι ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα στα πλαίσια των προνοιών της σύμβασης. Τον Οκτώβριο 2008, και αφού ο ανάδοχος δεν είχε κατορθώσει να επιλύσει το πιο πάνω πρόβλημα με τα υφιστάμενα οχήματα, υπέβαλε στο Τμήμα εναλλακτικές προτάσεις για επίλυση του.

Το Νοέμβριο 2008, η πρόταση του αναδόχου, με εισήγηση του συντονιστή του συμβολαίου και της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγής και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) για έγκριση της, υποβλήθηκε στην ΚΕΑΑ για λήψη απόφασης.

Η ΚΕΑΑ, μετά από νομική γνωμάτευση που πήρε για το κατά πόσο μπορεί να ολοκληρωθεί το έργο χωρίς επηρεασμό των δικαιωμάτων του εργοδότη, αποφάσισε τον Ιανουάριο 2009 τα ακόλουθα:

- (α) Να επιβληθεί πρόστιμο ύψους 10% επί του 23% του ποσού της σύμβασης, λόγω της καθυστέρησης που σημειώθηκε εξ υπαιτιότητας του αναδόχου.
- (β) Να γίνει μερική παραλαβή του έργου που παραδόθηκε, με πληρωμή μόνο του 20% του ποσού του συμβολαίου.
- (γ) Να γίνει παράδοση των προτεινομένων νέων (άλλου τύπου/κατασκευής) οχημάτων - νοουμένου ότι θα γίνουν αποδεκτά από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών - μέχρι τις 31.8.2009, διαφορετικά θα επιβάλλεται ρήτρα καθυστέρησης επί του 23% του συνόλου της σύμβασης.
- (δ) Η περίοδος εγγύησης να ξεκινήσει από την ημερομηνία παραλαβής του συστήματος.

Η ΚΕΑΑ αποφάσισε όπως τα πιο πάνω περιληφθούν σε συμπληρωματική συμφωνία, προσχέδιο της οποίας να της υποβληθεί.

Το Μάρτιο 2009, το Τμήμα υπέβαλε στην ΚΕΑΑ το προσχέδιο της συμπληρωματικής συμφωνίας, αναφέροντας ότι ο ανάδοχος αποδέχεται όλα τα σημεία που περιλαμβάνονται σε αυτήν, εκτός του χρόνου παράδοσης των οχημάτων, για τον οποίο ζητά όπως παραταθεί μέχρι τις 30.10.2009. Επίσης, ζήτησε όπως μειωθεί το καθοριζόμενο πρόστιμο σε περίπτωση νέας καθυστέρησης. Η ΚΕΑΑ αποφάσισε το Απρίλιο 2009 όπως εγκρίνει – μετά και από εισήγηση του Τμήματος – την παράταση στο χρόνο παράδοσης των οχημάτων, αλλά απέρριψε το αίτημα για μείωση του προβλεπομένου προστίμου.

Όσον αφορά τους σταθερούς σταθμούς εποπτείας του συστήματος, οι οποίοι σύμφωνα με την πιο πάνω συμπληρωματική συμφωνία θα έπρεπε να παραδοθούν στις 15.5.2009, το Τμήμα βρίσκεται στη διαδικασία έκδοσης του σχετικού πιστοποιητικού παραλαβής, το οποίο ζητήθηκε από τον ανάδοχο στις 30.7.2009.

4.68 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Μέρος Α

Εκτέλεση Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Σε αρκετά Κονδύλια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως εξακολουθούν να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα. Συγκεκριμένα, από τα €5,09 εκ. του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως παρέμειναν αδαπάνητα €3,13 εκ., δηλαδή 62%. Υπέδειξα την ανάγκη καλύτερου προγραμματισμού των έργων, ώστε ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως να συμβαδίζει, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ασφάλεια και υγεία στην εργασία στους χώρους του Αρχαιολογικού Μουσείου. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας πραγματοποίησε στους πιο πάνω χώρους επιθεωρήσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων παρατηρήθηκαν παραβάσεις της σχετικής εργατικής νομοθεσίας.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από τις σημαντικότερες παραβάσεις που εντοπίστηκαν και εξακολουθούν κατά ένα μεγάλο μέρος να υφίστανται.

(α) Δεν υπάρχουν όλες οι κατάλληλοι έξοδοι κινδύνου από διάφορους χώρους του Αρχαιολογικού Μουσείου.

(β) Στα εργαστήρια αντιγράφων-εκμαγείων και συντήρησης ξυλογλύπτων και τοιχογραφιών οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε χημικές ουσίες.

Σημειώνεται ότι, ενώ δημιουργήθηκε πυράντοχη αποθήκη για φύλαξη των χημικών από τον Οκτώβριο του 2008 για προστασία των εργαζομένων εντούτοις η αποθήκη δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί για το σκοπό που έγινε.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος Αρχαιοτήτων με πληροφόρησε στις 26.10.2009 ότι στους χώρους του Αρχαιολογικού Μουσείου δημιουργήθηκαν κατάλληλοι έξοδοι κινδύνου και μόνο σε μία περίπτωση είναι αδύνατη η κατασκευή εξόδου λόγω της αρχιτεκτονικής του πεπαλαιωμένου κτιρίου του Κυπριακού Μουσείου και για λόγους ασφάλειας των αρχαιοτήτων και ότι το θέμα αυτό αντικρίζεται με κατανόηση από το Γραφείο Εργασίας και την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Μέρος Β

Τήρηση στοιχείων ανασκαφών. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, για μερικές από τις ανασκαφές που έχουν συμπληρωθεί από πρώην λειτουργούς του Τμήματος, τα σχετικά ημερολόγια, τα οποία περιγράφουν με λεπτομέρεια τα σημεία εργασιών σύμφωνα με σχετικά σχεδιαγράμματα, λεπτομέρειες ευρημάτων και αποκαλύψεων και περιλαμβάνουν φωτογραφίες και οτιδήποτε άλλο αξιολογείται ως χρήσιμο για ολοκληρωμένη και πλήρως στοιχειοθετημένη αρχαιολογική έρευνα, δεν βρίσκονται στην κατοχή του Τμήματος, όπως θα έπρεπε σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Αρχαιοτήτων Νόμου.

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, με επιστολές του προς τους ανασκαφείς οι οποίοι έχουν αφυπηρετήσει, ζήτησε όπως παραδοθούν στο Τμήμα τα πρωτότυπα των ημερολογίων που διατηρούσαν στην κατοχή τους. Συγκεκριμένος μάλιστα πρώην Διευθυντής του Τμήματος αμφισβήτησε τη νομική υποχρέωση επικαλούμενος ότι αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Το Τμήμα αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, η οποία σε σχετική γνωμάτευσή της, ημερ. 17.3.2008, ανέφερε ότι οτιδήποτε στοιχεία κρατούν λειτουργοί, κατά τη διεξαγωγή της εργασίας τους, αποτελούν κρατική περιουσία και θα πρέπει να παραδίδονται, για σκοπούς ελέγχου, στην Υπηρεσία οποτεδήποτε τους ζητηθεί από τον Διευθυντή και οπωσδήποτε κατά την αφυπηρέτησή τους. Το Τμήμα επανήλθε στους ανασκαφείς με νέες του επιστολές ημερ. 4.4.2008 και, όπως έχω πληροφορηθεί, υπήρξε ανταπόκριση εκ μέρους ενός από τους πρώην Διευθυντές, ο οποίος παρέδωσε τα στοιχεία των ανασκαφών του, ενώ έχουν γίνει συναντήσεις με τους υπόλοιπους για εξασφάλιση των απαραίτητων στοιχείων. Όπως προκύπτει από τα πρακτικά των συναντήσεων μεταξύ των αρμόδιων λειτουργών του Τμήματος και των εν λόγω ανασκαφών, υπήρξε άρνηση από μέρους τους για παράδοση των ημερολογίων, προβάλλοντας διάφορα επιχειρήματα όπως π.χ. ότι δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η δημοσίευση των έργων τους και ότι τα ημερολόγια αποτελούν πνευματική τους ιδιοκτησία. Ενόψει αυτών των δεδομένων, το Τμήμα με νέα επιστολή του προς την Νομική Υπηρεσία ημερ. 4.12.2008, ζήτησε, εκ νέου, γνωμάτευση για τον τρόπο χειρισμού του όλου θέματος. Η Νομική Υπηρεσία με την απαντητική επιστολή της, ημερ. 23.2.2009 πληροφόρησε το Τμήμα ότι, με βάση τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, έχει το δικαίωμα της διεκδίκησης και επανάκτησης των εν λόγω ημερολογίων, καθώς αυτά αποτελούν κρατική περιουσία και ότι για σκοπούς δημοσίευσης των έργων τους οι ανασκαφείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν αντίτυπα των πρωτότυπων ημερολογίων.

Μητρώα αρχαίων μνημείων και κινητών αρχαιοτήτων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των πιο πάνω μητρώων, για σκοπούς καλύτερου ελέγχου και παρακολούθησης. Η

καταχώριση στο μηχανογραφημένο μητρώο αρχαίων μνημείων έχει αρχίσει από το Σεπτέμβριο του 2001, όμως, λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας και του γεγονότος ότι ασχολήθηκε περιστασιακά μόνο ένας λειτουργός (μέχρι το 2005), έχει ολοκληρωθεί μόνο η καταχώριση για την Επαρχία Κερύνειας και μεγάλο μέρος για την Επαρχία Αμμοχώστου. Η καταχώριση στο μηχανογραφημένο μητρώο κινητών αρχαιοτήτων δεν έχει αρχίσει μέχρι σήμερα. Για το σκοπό αυτό το Τμήμα έχει λάβει έγκριση για χρηματοδότηση από το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου για την εφαρμογή συγκεκριμένου προγράμματος ψηφιοποίησης (Cyprus Archaeological Digitisation Programme) από 1.1.2009. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην ψηφιοποίηση του συνόλου των κηρυγμένων Αρχαίων Μνημείων και περίπου 5.000 κινητών ευρημάτων από την Επαρχία Πάφου. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 30.12.2008 την απασχόληση τεσσάρων έκτακτων αρχαιολόγων για περίοδο δύο ετών από 1.1.2009 για τις ανάγκες του εν λόγω προγράμματος. Επίσης για τον πιο πάνω σκοπό το Τμήμα προκήρυξε προσφορά «για την προμήθεια, εγκατάσταση, εφαρμογή, εκπαίδευση, λειτουργική υποστήριξη και συντήρηση εξοπλισμού και λογισμικού συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών (GIS) για τις ανάγκες του Cyprus Archaeological Digitisation Programme» (Προσφορά αρ. 18/2008). Ύστερα από ιεραρχική προσφυγή που άσκησαν δύο αποτυχόντες οικονομικοί φορείς εναντίον της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής για κατακύρωση του διαγωνισμού, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 7.10.2009 αποφάσισε να επικυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση [Launch Internet Explorer Browser.lnk](#) της Αναθέτουσας Αρχής. Η υλοποίηση του όλου έργου εκκρεμεί.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος με πληροφόρησε στις 26.10.2009 ότι το πρόγραμμα έχει αρχίσει, το Τμήμα προχώρησε στην υπογραφή του Συμβολαίου με τον επιτυχόντα προσφοροδότη και έχουν ήδη προσληφθεί οι 3 από τους 4 αρχαιολόγους ενώ ο τέταρτος θα αρχίσει εργασία στις αρχές Νοεμβρίου. Με πληροφόρησε επίσης ότι το πρόγραμμα υπολογίζεται να προχωρήσει κανονικά εντός του χρονοδιαγράμματός του.

Μητρώο ανασκαφών. Το Μητρώο ανασκαφών το οποίο θεωρείται αναγκαίο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των ανασκαφών δεν έχει ενημερωθεί από τις 26.7.2007.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχει καταρτιστεί νέο ψηφιοποιημένο μητρώο, το οποίο έχει ενημερωθεί πλήρως με όλα τα στοιχεία των ξένων αρχαιολογικών αποστολών που διεξάγουν ανασκαφές στην Κύπρο.

4.69 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν €14.880.807 (2007 €18,45 εκ). Σ' αυτό περιλαμβάνεται ποσό €13.637.215, το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται, καθώς και αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων από τρίτους, για εκτέλεση διαφόρων εργασιών. Εισηγήθηκα όπως τα υπόλοιπα που εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα, (πέραν των δύο ετών) διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €1.498.622, σε σύγκριση με €1.193.882 το προηγούμενο έτος. Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (€382.207) και την ΑΗΚ (€1.001.041).

Προσφορές. Στα γραφεία των Επαρχιακών Μηχανικών και ιδιαίτερα του Επαρχιακού Μηχανικού Λευκωσίας παρατηρήθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης και αξιολόγησης των προσφορών όπως:

- (i) Επαναλαμβανόμενες αγορές αγαθών ή υπηρεσιών με συνοπτικές διαδικασίες το οποίο ισοδυναμεί με κατάτμηση προσφορών, με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζονται οι καλύτερες δυνατές τιμές.
- (ii) Παράβαση των Κανονισμών που αφορούν τις διαδικασίες παραλαβής, ανοίγματος και αξιολόγησης των προσφορών

- (iii) Μη σωστή αρχειοθέτηση και τήρηση των εγγράφων των προσφορών και των πρακτικών των επιτροπών αξιολόγησης των προσφορών.

Διαχείριση των κυβερνητικών οχημάτων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις όσον αφορά στη διαχείριση των οχημάτων όπως:

- Στάθμευση/διανυκτέρευση οχημάτων στην οικία λειτουργών χωρίς τη γραπτή εξουσιοδότηση από το Διευθυντή του Τμήματος όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς.
- Χρήση ιδιωτικών οχημάτων και καταβολή οδοιπορικών παρόλο ότι υπάρχουν διαθέσιμα κυβερνητικά οχήματα.
- Μη σωστή τήρηση των βιβλίων κίνησης των οχημάτων.

Υπερωριακή απασχόληση. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης όπως:

- Διενέργεια υπερωριακής απασχόλησης χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση από την Ειδική Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου, όπως προβλέπεται στην σχετική Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ.950 και στις οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.
- Στα Μητρώα Καταγραφής Υπερωριών δεν γίνεται σωστή περιγραφή της εργασίας που εκτελέστηκε για σκοπούς ελέγχου.
- Στα Ημερολόγια Έργου δεν καταγράφονται οι επισκέψεις των Μηχανικών και των Τεχνικών στα εργοτάξια, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να επιβεβαιωθούν οι υπερωρίες τους.

A. Αδυναμίες στον Προγραμματισμό Μελέτης και Εκτέλεσης Έργων

(α) Μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς.

Βαθμός Απόδοσης του Έργου. Το 1998 διεξήχθη τεchnοοικονομική και περιβαλλοντική μελέτη με βάση την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σύστησε, αντί την κατασκευή νέου δρόμου, τη βελτίωση/αναβάθμιση του υφιστάμενου δρόμου. Ωστόσο, μετά από αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, αποφασίστηκε τον Ιούνιο 2000 η κατασκευή νέου αυτοκινητόδρομου με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας, υπηρεσιακούς δρόμους, ανισόπεδους κόμβους, σήραγγες, κοιλαδογέφυρες και λοιπές συναφείς εργασίες.

Ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα τεchnοοικονομικής μελέτης, η δαπάνη του έργου με τιμές 1999 θα ήταν περίπου £73 εκ., σύμφωνα με την προμελέτη του έργου που έγινε από Κύπριους συμβούλους, λόγω των πολλών δαπανηρών κατασκευών (κόμβοι, κοιλαδογέφυρες, σήραγγες) και την προσθήκη μετά από πολιτικές αποφάσεις πρόσθετων έργων, το κόστος κατασκευής αυξήθηκε και εκτιμήθηκε με τιμές 2005 σε £150 εκ.

Με επιστολή μου, τον Οκτώβριο 2005 προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων παρατήρησα ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει την προώθηση εκτέλεσης του πιο πάνω έργου, παρόλο που η τεchnοοικονομική μελέτη έδειξε ότι η εκτέλεση με τον τρόπο που σχεδιάστηκε δεν δικαιολογείται αφού ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης (IRR) είναι μικρότερος από 4%, ενώ η Διεθνής Τράπεζα απαιτούσε όπως τα οδικά έργα που χρηματοδοτούσε έχουν συντελεστή (IRR) μεγαλύτερο από 12%. Ενόψει αυτού εισηγήθηκα όπως, εξεταστεί η μείωση του κόστους σε λογικά επίπεδα, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διαφοροποίηση της φιλοσοφίας σχεδιασμού του έργου, με στόχο ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης να ανέλθει τουλάχιστον σε 10%.

Στο μεταξύ σε έκθεση αποστολής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία, το Μάρτιο 2006, μετά από πρόσκληση της Κυπριακής Κυβέρνησης, ερευνήσε τους δημοσιονομικούς κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση έργων με τη μέθοδο PPP, αναφέρεται ότι η απόφαση για την εκτέλεση του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης, έχει κυρίως ληφθεί “in an ad – hoc fashion” χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η απόδοση (value for money) του έργου. Η έκθεση παρατηρεί επίσης ότι η απουσία καθορισμού από κυβερνητικής πλευράς σαφών προδιαγραφών για το έργο, επέτρεψε στους συμβούλους να προδιαγράψουν ένα δαπανηρό (over – designed) έργο.

Διαδικασία Ανάθεσης του Έργου. Το Μάιο 2006, το Τμήμα Δημοσίων Έργων προκήρυξε εκδήλωση ενδιαφέροντος για προεπιλογή κοινοπραξιών για την κατασκευή του έργου, με τη μέθοδο μελέτη – κατασκευή – χρηματοδότηση – συντήρηση, η οποία τον Ιούλιο 2006 ακυρώθηκε επειδή ορισμένες πρόνοιες του διαγωνισμού δεν ήταν σύμφωνες με πρόνοιες σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας. Ύστερα από επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού και αξιολόγηση των προτάσεων το Σεπτέμβριο 2008 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία για ανάθεση της σύμβασης. Λόγω της προτασσύμενης από την κοινοπραξία αύξησης στο κόστος δανεισμού που επέφερε η διεθνής οικονομική κρίση, σημειώθηκε επιβράδυνση στη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Επειδή η κυβερνητική πλευρά επέμενε ότι η Κυβέρνηση δεν μπορεί να δώσει εγγυήσεις ή άλλου είδους οικονομική στήριξη για το έργο που θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του ετήσιου ποσού αποπληρωμής του έργου, η κοινοπραξία υπέβαλε προτάσεις για μείωση του κόστους του έργου με σκοπό να αντισταθμιστεί το αυξημένο κόστος δανεισμού. Η διαδικασία σύναψης της σύμβασης αναμένετο – σύμφωνα με το Τμήμα Δημοσίων Έργων – να ολοκληρωθεί μέχρι το Φθινόπωρο του 2009.

(β) Νέο Κτίριο Βουλής των Αντιπροσώπων.

(i) Υπηρεσίες Συμβούλου Αρχιτέκτονα. Το Μάιο 1995, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του ιδιώτη συμβούλου Αρχιτέκτονα που είχε κερδίσει τον διαγωνισμό που προηγήθηκε για τη μελέτη και επίβλεψη του νέου κτιρίου της Βουλής των Αντιπροσώπων. Τον Ιούλιο 1997, ολοκληρώθηκε η μελέτη του έργου, η προώθηση όμως της κατασκευής του κτιρίου αναστάληκε λόγω ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο που προβλεπόταν να γίνει η ανέγερσή του.

Τον Απρίλιο 2001, μετά την υποβολή από τον Αρχιτέκτονα οικονομικών απαιτήσεων λόγω των καθυστερήσεων στην προώθηση του έργου, της αναστολής των εργασιών και την τροποποίηση των σχεδίων το θέμα κατέληξε σε διαιτησία καθώς και σε αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Για διευθέτηση του θέματος ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγήθηκε και καταβλήθηκε στον Αρχιτέκτονα ποσό £315.000 για πλήρη και τελική διευθέτηση της πιο πάνω διαιτησίας και ποσό £66.000 για πλήρη διευθέτηση της αγωγής. Παρά τη διευθέτηση αυτή, το Φεβρουάριο 2006, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε νέα απαίτηση για ποσό £303.254 την οποία το Υπουργείο απέρριψε και ο Αρχιτέκτονας προσέφυγε στο Δικαστήριο. Το Νοέμβριο 2007 σε σύσκεψη που έγινε με αντικείμενο την επίσπευση της έναρξης και ανέγερσης του έργου, ο Αρχιτέκτονας επανέφερε την πιο πάνω απαίτηση του και ζήτησε όπως η αμοιβή του βασιστεί στην εκτίμηση κόστους του έργου £25,8 εκ. η οποία έγινε με βάση τα σχέδια που ετοίμασε αντί σε κόστος £19,8 εκ. που αποδέχτηκε η Κυβέρνηση. Ο εκπρόσωπός μου εξέφρασε την άποψη ότι ο Αρχιτέκτονας πληρώθηκε για τη μελέτη επί του εγκεκριμένου κόστους του έργου όπως προνοείται στο συμβόλαιο. Με τη θέση της Υπηρεσίας μου συμφώνησε και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Τον Ιανουάριο 2009 μετά από Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για έναρξη και επίσπευση της εκτέλεσης του έργου, ακολούθησε διαπραγμάτευση μεταξύ της κυβερνητικής πλευράς και του Αρχιτέκτονα για την ανάθεση σε αυτόν της επίβλεψης του έργου και παράλληλα της διευθέτησης των απαιτήσεών του. Ως αποτέλεσμα επιτεύχθηκε συμφωνία η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου στις 25.2.2009. Παρατήρησα ότι η συμφωνία περιλαμβάνει τις ακόλουθες παραχωρήσεις στον Αρχιτέκτονα.

- Ποσοστό 2,2% επί του ποσού του οικοδομικού συμβολαίου για την αμοιβή της επίβλεψης, αντί 1,768% που προνοούσε το αρχικό συμβόλαιο (η διαφορά +0,432% εφαρμοζόμενη επί εκτιμημένης αξίας εργασιών €80 εκ. ισοδυναμεί με αυξημένη αμοιβή επίβλεψης €345.000). Στο ποσοστό 2,2% θα περιλαμβάνονται και υπηρεσίες αναφορικά με τροποποιήσεις στη μελέτη που δυνατό να απαιτηθούν.
- Πληρωμή ποσού €50.000 στον Αρχιτέκτονα, ώστε να αποσυρθεί η απαίτηση του για ποσό €338.000 που εκκρεμεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, με δέσμευση της κυβερνητικής πλευράς το ποσό αυτό να αυξηθεί σε €100.000 αν οι υπόγειοι χώροι στάθμευσης δεν υλοποιηθούν.

(ii) Ανέγερση του Νέου Κτιρίου. Τον Οκτώβριο 2008 το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε αίτημα της Βουλής των Αντιπροσώπων για προώθηση της ανέγερσης του Νέου Κτιρίου στο οποίο θα εντάσσοντο και οι αρχαιότητες με την ανάδειξη τους μέσω ειδικών κατασκευών. Στη συνέχεια, το

Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Ιανουάριο 2009, σχετική Πρόταση του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για υλοποίηση του έργου με στόχο τη συμπλήρωση του μέχρι τέλους του 2011 ώστε το κτίριο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν με την ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Παρατήρησα ότι ο εν λόγω χρονικός στόχος προϋποθέτει όπως η ανέγερση του κτιρίου γίνει με επιταχυνόμενες διαδικασίες και υπέδειξα ότι η πρόνοια στους όρους του διαγωνισμού/σύμβασης για περιορισμένη περίοδο εκτέλεσης (2,5 χρόνια):

- Θα αυξήσει αδικαιολόγητα το κόστος του έργου λόγω του επιταχυνόμενου τρόπου εκτέλεσης (η δαπάνη του έργου προϋπολογίστηκε σε €100 εκ),
- Θα αυξήσει την πιθανότητα για προβλήματα/δυσκολίες στην διαχείριση/ επίβλεψη του έργου και την υποβολή απαιτήσεων για χρηματικές αποζημιώσεις από τον Εργολάβο του έργου.

Ενόψει των πιο πάνω και προς το σκοπό όπως μειωθεί το κόστος εκτέλεσης του έργου, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί σοβαρά η διαφοροποίηση της περιόδου της σύμβασης για τη μελέτη-κατασκευή του έργου και παράλληλα αποφασισθούν από τώρα υπαλλακτικές διευθετήσεις για την κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν με την ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος παρατήρησα ότι η ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, ήταν γνωστή από το Δεκέμβριο του 2005 και συνεπώς ο προγραμματισμός υλοποίησης του έργου μπορούσε να γίνει έγκαιρα.

Παρόλο που μέχρι τον Οκτώβριο 2009, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για υλοποίηση του έργου δεν άλλαξε, στον Προϋπολογισμό για το 2010 όπως εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο δεν περιλήφθηκε πρόνοια για το έργο ενώ παράλληλα αποφασίστηκε η προώθηση υπαλλακτικών διευθετήσεων για τις ανάγκες της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο.

(γ) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας. Τον Ιούνιο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε με απόφαση του τη διενέργεια περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης για την τότε προτεινόμενη όδευση του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας. Τον Ιούλιο 2002, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφασή του εγκατέλειψε την προτεινόμενη όδευση, λόγω ενστάσεων του Δήμου Λατσίων και των Κοινοτικών Συμβουλίων Τσερίου και Δευτεράς, και υιοθέτησε δεύτερη (νότια) όδευση. Ενέκρινε επίσης τη διενέργεια νέας περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης. Το Φεβρουάριο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να υιοθετήσει τρίτη (βόρεια) όδευση η οποία να μελετηθεί από περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής πλευράς, συγκριτικά με τη δεύτερη (νότια) όδευση.

Αφού ετοιμάστηκαν από ιδιώτες συμβούλους δύο περιβαλλοντικές και τεχνοοικονομικές μελέτες για τη βόρεια και νότια όδευση του δρόμου, καθώς και συγκριτική έκθεση μεταξύ τους, αυτές στάλθηκαν στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για μελέτη και αξιολόγηση. Τον Ιούνιο 2005, δόθηκε η θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής, σύμφωνα με την οποία, η βόρεια όδευση είχε συγκριτικά λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από την νότια όδευση και πρόσφερε πιο αξιόλογα οφέλη σε πολλούς κοινωνικοοικονομικούς τομείς.

Το Σεπτέμβριο 2005, το Υπουργικό Συμβούλιο ακύρωσε τη νότια όδευση και ενέκρινε την υιοθέτηση της βόρειας όδευσης ως καταλληλότερης. Περαιτέρω αποφάσισε όπως προκηρυχθούν προσφορές για την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου καθώς και της μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Η προκήρυξη των προσφορών έγινε από το Τμήμα τον Ιούνιο 2006.

Μέχρι τον Ιούνιο 2006 είχε δαπανηθεί από το Τμήμα ποσό περίπου £200.000 για τη διενέργεια των περιβαλλοντικών και τεχνοοικονομικών μελετών. Ο Διευθυντής του Τμήματος απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου αναφορικά με το μεγάλο ποσό που δαπανήθηκε για τις πιο πάνω μελέτες καθώς και τον χρόνο που μεσολάβησε, με πληροφόρησε ότι, λόγω της πολυπλοκότητας του αυτοκινητόδρομου, ο οποίος θα είναι τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας με μήκος περίπου 32 χλμ., με 15 ανισόπεδους κόμβους και με υπόγειο τμήμα μήκους περίπου 4 χλμ., ήταν απαραίτητη η διεξαγωγή λεπτομερών περιβαλλοντικών και

τεχνοοικονομικών μελετών με στόχο την εξεύρεση της καταλληλότερης λύσης, διαδικασία η οποία ήταν χρονοβόρα. Το συνολικό κόστος κατασκευής του αυτοκινητόδρομου υπολογίζεται προκαταρκτικά σε €300 εκ.

Τελικά το Μάιο 2007, υπογράφηκε το συμβόλαιο για την ανάθεση της μελέτης έναντι ποσού £1.150.000 και με χρόνο συμπλήρωσης το Μάιο 2009. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, η μελέτη θα προβλέπει την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου σε 5 φάσεις με την ετοιμασία από τους Συμβούλους Μηχανικούς εγγράφων για 5 ξεχωριστά κατασκευαστικά συμβόλαια. Μέχρι τον Ιούνιο 2009, είχαν υποβληθεί από τους Συμβούλους η Έκθεση Προσέγγισης και για τις 5 φάσεις, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του συμβολαίου, και η Ενδιάμεση Έκθεση για τις φάσεις Α και Β με καθυστέρηση 5 μηνών. Οι Ενδιάμεσες Εκθέσεις για τις φάσεις Γ, Δ και Ε δεν έχουν ακόμα υποβληθεί λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στον καθορισμό της τελικής χάραξης του αυτοκινητόδρομου και του δευτερεύοντος οδικού δικτύου μετά από ενστάσεις/αιτήματα επηρεαζόμενων Δήμων και Κοινοτήτων.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι αναμένεται σύντομα να καθοριστεί νέο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της μελέτης, η οποία μέχρι σήμερα παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 15 μηνών με βάση τις προβλεπόμενες από το συμβόλαιο ημερομηνίες για υποβολή των Εκθέσεων. Η έναρξη των εργασιών αναμένεται να γίνει εντός του 2012 νοουμένου ότι δεν θα παρατηρηθεί περαιτέρω καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της μελέτης του έργου και στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων.

(δ) Επέκταση/Αναβάθμιση σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα.

(i) Καθυστέρηση στην προώθηση του Έργου. Το 1993, ανατέθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε Οίκο Συμβούλων Μηχανικών, έναντι ποσού £118.900, η μελέτη και ο σχεδιασμός της κατασκευής δύο πρόσθετων λωρίδων κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας – Λεμεσού, από τον Κόμβο της Βιομηχανικής Περιοχής Στροβόλου μέχρι την Αλάμπρα. Η μελέτη του έργου καθυστέρησε σημαντικά και τελικά η εκτέλεση του έργου δεν προωθήθηκε.

Το 2003, ανατέθηκε από το Τμήμα σε Συμβούλους μελέτη για Εκτίμηση των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την μελλοντική αναβάθμιση του αυτοκινητόδρομου έναντι ποσού £17.700. Στη συνέχεια, το 2004 και 2005, το Τμήμα ανέθεσε σε άλλους Συμβούλους την εκπόνηση τεχνοοικονομικής και κυκλοφοριακής μελέτης για το έργο έναντι των ποσών των £23.000 και £44.600 αντίστοιχα.

Τελικά το 2009, 13 χρόνια μετά από την αρχική ανάθεση της σχεδιαστικής μελέτης, το Τμήμα προχώρησε με την προκήρυξη προσφορών με την μέθοδο Μελέτη - Κατασκευή της διαπλάτυνσης και αναβάθμισης του πιο πάνω αυτοκινητόδρομου σε 6 λωρίδες κυκλοφορίας.

(ii) Χρηματοδότηση του Έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τον Ιούνιο 2006, στα πλαίσια προσπάθειας της Κυβέρνησης για χρηματοδότηση του έργου, εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρόλο που δεν αμφισβήτησαν τη βιωσιμότητα και την αναγκαιότητα του έργου, (ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης είναι της τάξης του 30%) αποφάνθηκαν ότι η υλοποίηση του αντίκειται προς τη διακηρυγμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προώθηση της χρήσης εναλλακτικών τρόπων διακίνησης σε βάρος του ιδιωτικού οχήματος και ότι, χρηματοδότησης θα μπορούσαν να τύχουν μόνο ευφυή συστήματα για τη διαχείριση της κυκλοφορίας στο τμήμα του αυτοκινητοδρόμου αυτού.

Τον Ιούλιο 2009, στα πλαίσια του Έκτακτου Προγράμματος Οικονομικής Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ταμείο Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφοράς – εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η χρηματοδότηση του έργου σε ποσοστό 10% επί του κόστους κατασκευής του έργου με μέγιστο ποσό €3.984.000.

(iii) Απόψεις Περιβαλλοντικής Αρχής. Το Φεβρουάριο 2005, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος γνωμοδότησε ότι από τη λειτουργία του έργου αναμένεται να υπάρξουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις (αύξηση ατμοσφαιρικών ρύπων και του επιπέδου θορύβου) και εισηγήθηκε την εφαρμογή μέτρων μετριασμού για τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον (μη κατασκευή τρίτης λωρίδας εξόδου κυκλοφορίας από την Λευκωσία, εξασφάλιση της τρίτης λωρίδας εισόδου με την ελάττωση του πλάτους

του ερείσματος και της διαχωριστικής νησίδας, μείωση του θορύβου με την φύτευση νέων δένδρων στα πρηνή εκατέρωθεν του δρόμου και κατασκευή πορώδους οδοστρώματος μειωμένου θορύβου).

Τελικά τον Αύγουστο 2007, το Τμήμα με επιστολή του προς τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος τον πληροφόρησε ότι προωθείται η υλοποίηση του έργου χωρίς την υιοθέτηση ορισμένων από τις βασικές εισηγήσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής.

(ε) Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

(i) Καθυστέρηση και δαπάνη οικοδομικού συμβολαίου. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών έγιναν παρά πολλές αλλαγές, τροποποιήσεις και αναβαθμίσεις, οι οποίες επέφεραν σημαντική αύξηση του ποσού του συμβολαίου. Το 2002, ο Εργολάβος επικαλούμενος τις πιο πάνω αλλαγές, σε συνδυασμό με άλλες αιτίες, υπέβαλε αίτημα για παράταση χρόνου 288 εβδομάδων και χρηματικές απαιτήσεις συνολικού κόστους περίπου £11 εκ.. Μετά από διαπραγματεύσεις της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) και του Εργολάβου, υπογράφηκε συμφωνία, η οποία προνοούσε νέα ημερομηνία αποπεράτωσης των εργασιών την 30η Ιουλίου 2004 και την καταβολή από πλευράς Εργοδότη του κατ' αποκοπή ποσού των £5 εκ. για οριστικό και τελεσίδικο διακανονισμό.

Τελικά το έργο παραδόθηκε το Νοέμβριο 2004 με μεγάλη καθυστέρηση και σημαντική υπέρβαση του ποσού του συμβολαίου.

(ii) Έρευνα για την καθυστέρηση και την αύξηση της δαπάνης. Το Μάιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το διορισμό Ερευνητικής Επιτροπής για διερεύνηση των λόγων και αιτιών των καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση του έργου, της μεγάλης αύξησης του κόστους κατασκευής του και τυχόν αμέλειας ή/και ευθύνης οποιουδήποτε. Η Ερευνητική Επιτροπή υπέβαλε δύο εκθέσεις, μία από τον πρόεδρο και δύο μέλη της και άλλη από το τέταρτο μέλος της. Το Δεκέμβριο 2005, το Υπουργικό υιοθέτησε τα γενικά συμπεράσματα, τα οποία εξάγονται από τις δύο εκθέσεις και αποφάσισε τη διεξαγωγή ερευνών για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων από δημόσιους υπαλλήλους οι οποίοι αναφέρονται σε έκθεση επιμερισμού ευθυνών που ετοίμασε συμβουλευτική ομάδα του ΕΤΕΚ την οποία διόρισε ο Γενικός Εισαγγελέας. Το Νοέμβριο 2006 το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε δύο ερευνώντες λειτουργούς για να διεξάγουν έρευνα για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων από τους εμπλεκόμενους δημοσίους υπαλλήλους. Ο πρώτος ερευνών λειτουργός υπέβαλε το Νοέμβριο 2007 την Έκθεση του στο Υπουργικό Συμβούλιο με βάση την οποία δεν διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων. Ο δεύτερος ερευνών λειτουργός φαίνεται ότι μέχρι τον Οκτώβριο 2009 δεν ολοκλήρωσε την έρευνά του.

(iii) Ετοιμασία και έλεγχος του προσωρινού τελικού λογαριασμού του οικοδομικού συμβολαίου. Ο Εργολάβος στις 6.9.2005 κοινοποίησε στον Εργοδότη τον Προσωρινό Τελικό Λογαριασμό για το ποσό των £110.639.338 συν ΦΠΑ υπό μορφή συγκεντρωτικών πινάκων, στους οποίους φαίνεται μόνο το συνολικό κόστος των οδηγιών των επιπρόσθετων εργασιών, των απαιτήσεων, των αυξήσεων εργατικών και υλικών κ.λπ., χωρίς οποιεσδήποτε αναλύσεις/μετρήσεις και επεξηγήσεις. Παρατηρήθηκε δε ότι υπήρχαν αρκετά κατ' εκτίμηση ποσά και προσωρινές τιμολογήσεις.

Στις 13.9.2006 ο σύμβουλος Επιμετρητής Ποσοτήτων απέστειλε την εισήγησή του προς τους Αρχιτέκτονες, την οποία κοινοποίησε και στον Εργοδότη, για τον Προσωρινό Τελικό Λογαριασμό του Εργολάβου υπό μορφή (και πάλι) συνοπτικών πινάκων. Στην επιστολή του δήλωσε ότι ο Προσωρινός Τελικός Λογαριασμός του Εργολάβου υποβλήθηκε στις 6.9.2005 για το συνολικό ποσό των £118.603.610 συν ΦΠΑ δηλαδή διαφοροποιημένο ποσό από αυτό που είχε κοινοποιηθεί στον Εργοδότη. Η θέση του συμβούλου είναι η πληρωμή ποσού £63.631.000 συν ΦΠΑ, στο οποίο όπως αναφέρει δεν εξέτασε και δεν περιέλαβε τις απαιτήσεις του Εργολάβου για πρόσθετη πληρωμή πέραν των £30 εκ., ως επίσης και τυχόν αποκοπές για παραλείψεις και κακοτεχνίες του Εργολάβου.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 7.9.2006, διορίστηκε Ad-Hoc Επιτροπή για την εξέταση του Προσωρινού Λογαριασμού του Εργολάβου περιλαμβανομένης της λήψης των απαιτούμενων εγκρίσεων από την Κ.Ε.Α.Α. και εξέτασης των απαιτήσεων του Εργοδότη.

Ποιότητα εργασιών. Μετά την εκπνοή της περιόδου συντήρησης του έργου διαπιστώθηκαν πολλές βλάβες, ατέλειες και ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις του Εργολάβου. Για τούτο και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι με τη συμπληρωματική συμφωνία αποδεσμεύτηκε το ποσό το οποίο κατακρατείτο από τον Εργοδότη σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου από τις πληρωμές του Εργολάβου για να διευθετηθούν τυχόν υποχρεώσεις του, ζητήθηκε από τον Εργολάβο και αυτός ανανεώνει την τραπεζική εγγύηση για πιστή εκτέλεση του συμβολαίου, συνολικού ποσού £1.509.639, μέχρις ότου μελετηθούν και εξεταστούν εμπεριστατωμένα τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν και εναλλακτικές λύσεις για την επιδιόρθωσή τους. Ο Εργολάβος προχώρησε με την επιδιόρθωση ορισμένων εργασιών ενώ το Τμήμα Δημοσίων Έργων συνεχίζει την επιδιόρθωση εργασιών για τις οποίες ο Εργολάβος δεν ανταποκρίθηκε.

(στ) Ανέγερση Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας. Η έναρξη των εργασιών καθορίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου στις 3.8.2006 με ημερομηνία λήξης για το κτίριο (φάση Α) στις 3.2.2008 και για τις εξωτερικές εργασίες (φάση Β) στις 3.6.2008.

Τον Ιούνιο 2008, η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) μετά από εξέταση απαιτήσεων του Εργολάβου, οι οποίες αφορούσαν τροποποιήσεις/πρόσθετες εργασίες και καθυστέρηση στο διορισμό του υπεργολάβου για την προμήθεια εξαρτημάτων θυρών, εισηγήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α. την έγκριση περαιτέρω παράτασης χρόνου 102 ημερολογιακών ημερών με νέα ημερομηνία συμπλήρωσης του κτιρίου την 13.6.2008. Στις 2.7.2008, η Κ.Ε.Α.Α. αφού μελέτησε το θέμα αποφάσισε να εγκρίνει παράταση χρόνου 14 εργάσιμων ημερών.

Στην απόφαση της η Κ.Ε.Α.Α. επισήμανε ότι η διαχείριση του έργου πάσχει και αναμένει όπως η διεύθυνση του Τμήματος επιληφθεί του θέματος και λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε η διαχείριση του έργου να είναι προς το δημόσιο συμφέρον. Στις 9.7.2008, ο Διευθυντής του Τμήματος με σχετική επιστολή του προς τον Διευθυντή Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων που κοινοποιήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., επισήμανε ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στη συμπλήρωση του έργου οφείλετο στον Εργολάβο και ότι η διαχείριση του έργου έγινε σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου.

Τελικά, ολόκληρο το έργο (φάση Α και Β) συμπληρώθηκε στις 10.11.2008 με αδικαιολόγητη καθυστέρηση 228 ημερολογιακών ημερών. Για την καθυστέρηση αυτή το Τμήμα απέκοψε από τις πληρωμές του Εργολάβου το συνολικό ποσό των £387.600 ως ποινική ρήτρα.

Από τον Αύγουστο μέχρι τον Νοέμβριο 2008, ο Εργολάβος υπέβαλε σειρά απαιτήσεων για νέες παρατάσεις χρόνου. Τον Απρίλιο 2009, η συντονίστρια του έργου αξιολόγησε τις απαιτήσεις του Εργολάβου και με έκθεση της προς την Τ.Ε.Α.Α. εισηγήθηκε την παραχώρηση στον Εργολάβο επιπλέον παράτασης χρόνου 32 εργάσιμων ημερών με αποζημιώσεις και επέκταση του δικαιολογημένου χρόνου συμπλήρωσης μέχρι την 20.5.2008. Περαιτέρω εισηγήθηκε όπως για σκοπούς φιλικού διακανονισμού όλων των απαιτήσεων του Εργολάβου εγκριθεί παράταση χρόνου χωρίς αποζημιώσεις μέχρι τις 30.9.2008 με ταυτόχρονη μείωση της ποινικής ρήτρας στο ποσό των £68.000. Το θέμα εξετάζεται από την Τ.Ε.Α.Α..

(ζ) Μεταστέγαση του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης σε χώρους του παλαιού Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Εκτέλεση εργασιών με τη μέθοδο της Αυτεπιστασίας. Τον Νοέμβριο 2006, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την μεταστέγαση του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης στους χώρους της πρώην Νοσηλευτικής Σχολής και Ψυχιατρικής Πτέρυγας του παλαιού Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας αφού γίνουν πρώτα οι αναγκαίες ανακαινίσεις/επιδιορθώσεις στα πιο πάνω κτίρια. Οι εργασίες, η έναρξη των οποίων έγινε τον Φεβρουάριο 2007 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 30.10.2007, εκτελούνται από συνεργεία του Τμήματος Δημοσίων Έργων και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών με τη μέθοδο της αυτεπιστασίας έναντι προϋπολογιζόμενης δαπάνης €2,73 εκ.

Τον Οκτώβριο 2008, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο έργο, η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε μεγάλη καθυστέρηση με αποτέλεσμα ο αρχικός χρόνος συμπλήρωσης του έργου να αναθεωρηθεί δύο φορές, την πρώτη για τις 28.2.2008 και την δεύτερη για τις 30.7.2008. Με την επιστολή μου ζήτησα όπως ενημερωθώ για τον αναμενόμενο χρόνο συμπλήρωσης και το προβλεπόμενο τελικό κόστος του έργου.

Περαιτέρω παρατήρησα ότι δεν είχαν σταλεί στην Υπηρεσία μου τα σχετικά έγγραφα του έργου (σχέδια, προδιαγραφές, εκτίμηση κόστους, χρονοδιάγραμμα εργασιών). Ζήτησα όπως οι πρόνοιες της ενδοτμηματικής εγκυκλίου, με βάση την οποία ετοιμάζονται και αποστέλλονται στην Υπηρεσία μου τα έγγραφα που αφορούν την ανάληψη της εκτέλεσης τεχνικών έργων με αυτεπιστασία από το Τμήμα, τροποποιηθεί έτσι ώστε οι πρόνοιες της να καλύπτουν τόσο τα τεχνικά όσο και τα οικοδομικά έργα.

Τον Ιανουάριο 2009, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται στην αργοπορημένη μετακίνηση του υφιστάμενου εξοπλισμού από τα κτίρια και στην καθυστερημένη εξασφάλιση των αναγκαίων πιστώσεων για την εκτέλεση του έργου. Καθυστερήση προέκυψε επίσης λόγω της απόφασης που λήφθηκε για άμεση έναρξη των εργασιών, χωρίς να έχουν προηγουμένως ολοκληρωθεί τα κατασκευαστικά σχέδια. Το έργο αναμένεται να συμπληρωθεί τον Ιούλιο 2009. Όσον αφορά το κόστος του έργου, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι αυτό υπολογίστηκε αρχικά στα €2,73 εκ., ποσό το οποίο δεν περιλάμβανε το κόστος των εξωτερικών εργασιών το οποίο αναμένεται να ανέλθει σε περίπου €450.000.

Τέλος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα μελετά την τροποποίηση των προνοιών της πιο πάνω ενδοτμηματικής εγκυκλίου ώστε να καλύπτει τόσο τα τεχνικά όσο και τα οικοδομικά έργα. Τον Μάιο 2009, ο Διευθυντής του Τμήματος μου κοινοποίησε αναθεωρημένη εγκύκλιο που προβλέπει την διαδικασία που θα ακολουθείται από τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, όταν αναλαμβάνουν την εκτέλεση έργων με την μέθοδο της αυτεπιστασίας και καλύπτει τόσο τα τεχνικά όσον και τα οικοδομικά έργα.

(η) Συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης Δρόμων εντός Δημοτικών Ορίων Λάρνακας. Αρ. Προκήρυξης PS/C/573. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Οκτώβριο 2008, παρατήρησα ότι μετά την έναρξη των εργασιών στις λεωφόρους Γρίβα Διγενή και Γρηγόρη Αυξεντίου στην Λάρνακα, οι οποίες θα εκτελούντο σε 3 φάσεις - τμήμα Α, Β και Γ - το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας ενημέρωσε το Τμήμα ότι προγραμματίζει εντός του 2009 την εγκατάσταση κεντρικού αγωγού αποχετεύσεων ο οποίος θα διέρχεται από τα τμήματα Α και Β του έργου. Αφού εκτελέστηκαν οι εργασίες στο τμήμα Γ, ο Μηχανικός του έργου ενημέρωσε τον Εργολάβο ότι οι εργασίες στα άλλα δύο τμήματα αναστέλλονται μέχρι τη λήψη τελικής απόφασης σχετικά με το θέμα.

Με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι δεν έγινε από το Τμήμα ο ενδεδειγμένος προγραμματισμός όσον αφορά την έγκαιρη ενημέρωση των Αρχών Κοινής Ωφελείας αναφορικά με την διεξαγωγή του έργου και ζήτησα όπως με πληροφορήσει για τους λόγους της πιο πάνω παράλειψης, τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον και τις επιπτώσεις στο συμβόλαιο λόγω της αναστολής των εργασιών.

Το Δεκέμβριο 2008, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι τα συγκεκριμένα τμήματα δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικό πρόγραμμα περιοδικής συντήρησης για το έτος 2008 και ως εκ τούτου δεν είχε σταλεί ενημερωτική επιστολή στις Αρχές για προγραμματισμό/συντονισμό των εργασιών τους. Η απόφαση για εκτέλεση των εργασιών περιοδικής συντήρησης στον πιο πάνω δρόμο λήφθηκε μετά από γραπτό αίτημα του Δημάρχου Λάρνακας λόγω της μεγάλης σημασίας του δρόμου ως κεντρικής οδικής αρτηρίας της πόλης και της κακής κατάστασης της επιφάνειας του οδοστρώματος. Με πληροφόρησε επίσης ότι, το Τμήμα δεν προτίθεται να προσθέσει ξανά στα προγράμματα συντήρησης τμήματα δρόμων που δεν περιλαμβάνονται στον αρχικό σχεδιασμό, αν δεν έχει πρώτα πάρει γραπτές απαντήσεις από όλες τις Αρχές. Όσον αφορά το συμβατικό μέρος με πληροφόρησε ότι η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για αντικατάσταση των τμημάτων Α και Β του πιο πάνω δρόμου με ανάθεση στον Εργολάβο ίσου όγκου εργασίας στη λεωφόρο Αρτέμιδος.

(θ) Κατασκευή Δρόμου Πρωταρχικής Σημασίας στην Περιοχή της Πανεπιστημιούπολης. Αρ. Σύμβ. PS/C/356. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Μάρτιο 2009, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 8.10.2007 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 5.4.2009 και ποσό συμβολαίου €7.420.456, παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση.

Ο Εργολάβος κατά την διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών υπέβαλε 3 απαιτήσεις για συνολική παράταση χρόνου 123 εργάσιμων ημερών, προβάλλοντας ως κύριο λόγο την διατάραξη που προκάλεσε στην πρόοδο

του έργου η καθυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών του αποχετευτικού συστήματος λυμάτων. Οι εργασίες αυτές, που εκτελούνται από άλλο Εργολάβο με συμβόλαιο του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας (Σ.Α.Λ.), θα έπρεπε, σύμφωνα με το πρόγραμμα του έργου, να προηγηθούν των άλλων εργασιών.

Τον Απρίλιο 2009, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος ζήτησα να με πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Ποιος προγραμματισμός/συντονισμός έγινε από το Τμήμα ώστε οι εργασίες του αποχετευτικού συστήματος να μη επηρεάσουν την πρόοδο του συμβολαίου που διαχειρίζεται το Τμήμα.
- (ii) Πώς προτίθετο το Τμήμα να χειριστεί την παρατηρούμενη καθυστέρηση στην εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών καθώς και τις πιθανές οικονομικές απαιτήσεις του Εργολάβου δεδομένου ότι αυτή προκλήθηκε από άλλο συμβόλαιο που συνάφθηκε από το Σ.Α.Λ..
- (iii) Γιατί δεν είχαν ακόμα αξιολογηθεί οι ενδιάμεσες απαιτήσεις του Εργολάβου για παράταση χρόνου, η πρώτη των οποίων υποβλήθηκε τον Απρίλιο 2008.

Τον Απρίλιο 2009, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Πριν την έναρξη των εργασιών πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση στο Γραφείο του Επαρχιακού Μηχανικού Λευκωσίας για συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων στο έργο, συμπεριλαμβανομένου και του αντιπροσώπου του Σ.Α.Λ.. Κατά την διάρκεια όμως εκτέλεσης των εργασιών ο Εργολάβος του Σ.Α.Λ. δεν ακολούθησε το πρόγραμμα του Εργολάβου του έργου, δεν έδωσε δικό του πρόγραμμα, ούτε έδειξε πρόθεση για συνεργασία και συντονισμό.
- (ii) Η εμπλοκή δύο Εργολάβων στο ίδιο έργο με διαφορετικά συμβόλαια δυσκολεύει την εξέλιξη των εργασιών και θα πρέπει να αποφεύγεται. Σε περίπτωση που καθίσταται αναγκαία η συνύπαρξη δύο ή περισσότερων Εργολάβων στο ίδιο έργο, τούτο θα πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή με την ενσωμάτωση λεπτομερέστερων ειδικών όρων στο συμβόλαιο. Δόθηκαν οδηγίες σε αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος για κατάλληλες ενέργειες στα έγγραφα των διαγωνισμών.
- (iii) Πράγματι υπήρξε καθυστέρηση στην αξιολόγηση των ενδιάμεσων απαιτήσεων του Εργολάβου για παράταση χρόνου. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων και στο μεγάλο φόρτο εργασίας που αντιμετωπίζει η Επιβλέπουσα Μηχανικός του Έργου.

Τέλος ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι για το θέμα του ευρύτερου προγραμματισμού και συντονισμού των εργασιών των διαφόρων Αρχών Κοινής Ωφελείας (Α.ΤΗ.Κ., Α.Η.Κ., Σ.Α.Λ. κ.α.) που εμπλέκονται στα έργα που προωθεί το Τμήμα, έχουν γίνει πρόσφατα συσκέψεις και λήφθηκαν αποφάσεις για λήψη διαφόρων μέτρων που αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό και αποφυγή προβλημάτων στην εκτέλεση των έργων. Ήδη ετοιμάζεται Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και το ίδιο προγραμματίζεται να γίνει και με τις άλλες Υπηρεσίες και Συμβούλια.

Τον Μάιο 2009, η Κ.Ε.Α.Α. σε συνεδρία της αποφάσισε να εγκρίνει εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για παραχώρηση στον Εργολάβο συνολικής παράτασης χρόνου 85 εργάσιμων ημερών με αποζημιώσεις, εκ των οποίων οι 48 προέκυψαν λόγω των εργασιών του Σ.Α.Λ.. Το Τμήμα, με επιστολή του προς το Σ.Α.Λ., το πληροφόρησε ότι το ποσό της αποζημίωσης που αφορά τον συγκεκριμένο χρόνο θα απαιτηθεί να καταβληθεί από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων.

- (ι) **Βελτίωση της Λεωφόρου Λεμεσού στα Λατσιά – Αρ. Συμβ. PS/C/379.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Σεπτέμβριο 2003 έναντι ποσού συμβολαίου £4.398.144. Τον Ιανουάριο 2004, ο Δήμος Λατσιών, μετά από αίτημα ιδιοκτητών υποστατικών στην περιοχή του έργου, ζήτησε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων όπως εξετάσει το θέμα της πρόσβασης προς τα υποστατικά τους.

Το Μάιο 2004, αποφασίστηκε όπως για επίλυση του προβλήματος αντικατασταθούν τα φώτα τροχαίας στη συμβολή των λεωφόρων Λεμεσού και Μακαρίου με την κατασκευή κυκλικού κόμβου, έναντι δαπάνης περίπου £75.000, έτσι ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση προς τα υποστατικά της περιοχής. Λόγω της κατασκευής του πιο πάνω κόμβου, χρειάστηκε απαλλοτρίωση επιπρόσθετης λωρίδας γης.

Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, ζήτησα όπως με πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους δεν λήφθηκε υπόψη κατά το στάδιο μελέτης του έργου η ανάγκη για προσβάσεις προς τις ιδιωτικές αναπτύξεις και γιατί χρειάστηκαν 8 μήνες για την επίλυση του προβλήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το έργο είναι πολεοδομικό και η μελέτη βασίστηκε στο ρυθμιστικό σχέδιο που ετοίμασε το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Όσον αφορά στην καθυστέρηση στην επίλυση του προβλήματος, αυτή οφειλόταν στην ανάγκη για αναθεώρηση των σχεδίων και εξεύρεση της πιο κατάλληλης λύσης. Με πληροφόρησε επίσης ότι αποφασίστηκε και ακολουθείται ήδη από το Τμήμα, η τακτική ενδελεχούς ελέγχου των ρυθμιστικών σχεδίων που τους αποστέλλονται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και η διόρθωση/ τροποποίηση τους, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο, πριν από την προκήρυξη των προσφορών για την εκπόνηση των μελετών.

Τον Οκτώβριο 2006, ο Εργολάβος υπέβαλε τον προσωρινό τελικό λογαριασμό του έργου μαζί με τις οικονομικές απαιτήσεις του αναφορικά με την καθυστέρηση που προκλήθηκε λόγω της κατασκευής του κυκλοφοριακού κόμβου. Τον Αύγουστο 2008, η Κ.Ε.Α.Α. σε συνεδρία της αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για φιλικό διακανονισμό με τον Εργολάβο για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του έναντι ποσού £228.000.

(κ) Ανέγερση Νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου. Οι μελέτες για ανέγερση του νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου άρχισαν το 1992. Η μελέτη του έργου διαφοροποιήθηκε τρεις φορές σε σχέση με το μέγεθος/εμβαδόν, τόσο των κτιριακών εγκαταστάσεων όσον και του χώρου στο οποίο θα εκτελείτο το έργο λόγω προβλημάτων με τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια.

Μετά την ολοκλήρωση της τελευταίας μελέτης το Τμήμα Δημοσίων Έργων προχώρησε στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανέγερση των εγκαταστάσεων των γραφείων και μέρους των εξωτερικών χώρων του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.

Η προκήρυξη του υπό αναφορά διαγωνισμού έγινε στις 21 Δεκεμβρίου 2007 και οι προσφορές υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων στις 8 Φεβρουαρίου 2008.

Στις 4 Ιουλίου 2008, Ο Διευθυντής του Κυβερνητικού Τυπογραφείου πληροφόρησε το Τμήμα ότι το Ανώτατο Δικαστήριο, μετά από αίτηση των πρώην ιδιοκτητών του τεμαχίου 2595, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί το 1990 για σκοπούς ανέγερσης του Κυβερνητικού Τυπογραφείου, αποφάσισε την ανάκληση της απαλλοτρίωσης δεδομένου ότι το ακίνητο δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκε και ζήτησε όπως η Κυπριακή Δημοκρατία το επιστρέψει στους πρώην ιδιοκτήτες του.

Μετά την απόφαση αυτή άρχισαν διαπραγματεύσεις μεταξύ της Δημοκρατίας και των πρώην ιδιοκτητών του τεμαχίου με σκοπό την διευθέτηση του θέματος. Στις 17 Δεκεμβρίου 2008, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε τον Διευθυντή του Τμήματος ότι οι διαπραγματεύσεις με τους ιδιοκτήτες του πιο πάνω τεμαχίου απέτυχαν με αποτέλεσμα την οριστική απώλεια του τεμαχίου.

Στις 29 Δεκεμβρίου 2008, με βάση τα νέα δεδομένα, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών εισηγήθηκε όπως ακυρωθεί ο διαγωνισμός, που έληγε στις 8 Ιανουαρίου 2009, και όπως το έργο προωθηθεί με τη μέθοδο «Μελέτη-Κατασκευή-Συντήρηση».

Στις 14 Ιανουαρίου 2009, το Συμβούλιο Προσφορών, μετά από εκτενή συζήτηση, αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει την εισήγηση της Αναθέτουσας Αρχής για ακύρωση του διαγωνισμού, μετά και από την υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών, και τη διαπίστωση ότι το έργο δεν μπορεί να υλοποιηθεί όπως σχεδιάστηκε και προσφοροδοτήθηκε.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι παρά την παρέλευση 17 χρόνων από την έναρξη των μελετών, το Τμήμα δεν κατόρθωσε να υλοποιήσει το έργο λόγω αδυναμίας στο προγραμματισμό/συντονισμό, με αποτέλεσμα να ανακληθεί με απόφαση Δικαστηρίου η απαλλοτρίωση του τεμαχίου στο οποίο θα ανεγείρετο μέρος των εγκαταστάσεων του Τυπογραφείου.

Β. Λάθη και Παραλείψεις στις Μελέτες Έργων.

(α) Περιοδική Συντήρηση με Σφραγιστικό Ασφαλτοπολτό στον Αυτοκινητόδρομο Α3 Αρ. Προκήρυξης PS/C/571. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Δεκέμβριο 2008, παρατήρησα ότι στο Δελτίο Αρ. 2 του Δελτίου Ποσοτήτων του συμβολαίου περιλήφθηκε άρθρο για εκτέλεση εργασίας κλεισίματος ρωγμών με asphalt rubber sealant με ποσότητα 10.000 τρ.μ. και τιμή μονάδας €3,50 (συνολικό ποσό €35.000). Ωστόσο στον Τόμο Δ του συμβολαίου, σε σχετική παράγραφο, αναφέρετο ότι το κλείσιμο των ρωγμών με asphalt rubber sealant θα περιληφθεί στις τιμές μονάδας του σφραγιστικού ασφαλτοπολτού.

Τον Δεκέμβριο 2008, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι από τα πιο πάνω προέκυπτε διαφορά ως προς τις υποχρεώσεις του Εργολάβου για την συγκεκριμένη εργασία και ασάφεια ως προς το άρθρο του Δελτίου Ποσοτήτων με το οποίο θα πληρώνετο η εργασία αυτή. Σημείωσα επίσης ότι ο Μηχανικός του έργου με επιστολή του προς την Τ.Ε.Α.Α. ζήτησε και εγκρίθηκε όπως γίνει πληρωμή για επιπλέον ποσότητα 6.000 – 7.000 τρ. μ. που προέκυψε κατά την εκτέλεση του έργου.

Τέλος παρατηρήθηκε ότι για τις εργασίες του Δελτίου Αρ. 2 του Δελτίου Ποσοτήτων (Οδόστρωμα), δεν είχαν περιληφθεί στον Τόμο Γ του συμβολαίου σχετικές παράγραφοι που να περιγράφουν την μέθοδο επιμέτρησής τους.

Τον Μάρτιο 2009, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i)** Ο όρος που αναφέρει πως το κλείσιμο ρωγμών με asphalt rubber sealant θα περιληφθεί στις τιμές μονάδας του σφραγιστικού ασφαλτοπολτού, αποτελεί παλιό όρο που χρησιμοποιήθηκε σε προηγούμενες προσφορές, όταν οι ρωγμές που υπήρχαν στο οδόστρωμα ήταν πολύ λιγότερες και δεν κρίθηκε τότε σκόπιμο να δημιουργηθεί ειδικό άρθρο για την εργασία αυτή.
- (ii)** Στη παρούσα περίπτωση, λόγω του πολύ μεγαλύτερου μήκους ρωγμών, αποφασίστηκε η περίληψη ειδικού άρθρου στο δελτίο ποσοτήτων, χωρίς όμως εκ παραδρομής να αφαιρεθεί ο πιο πάνω όρος.
- (iii)** Η συγκεκριμένη εργασία εκτελέστηκε από τον Εργολάβο και από μετρήσεις που έγιναν διαπιστώθηκε ότι η ποσότητα που αφορά το κλείσιμο των ρωγμών αυξήθηκε από 10.000 τρ.μ. σε περίπου 17.000 τρ.μ.
- (iv)** Η εν λόγω εργασία τιμολογήθηκε από όλους τους προσφοροδότες οι οποίοι θεώρησαν ότι το κλείσιμο των ρωγμών δεν συμπεριλαμβανόταν στην τιμή μονάδας του σφραγιστικού ασφαλτοπολτού.
- (v)** Το όλο θέμα θα επανατεθεί στην Τ.Ε.Α.Α. για συζήτηση και λήψη απόφασης για τον τρόπο αντιμετώπισης.
- (vi)** Το Τμήμα θα τροποποιήσει ανάλογα τους όρους των συμβολαίων για τη συμπερίληψη σχετικών παραγράφων που να περιγράφουν τη μέθοδο επιμέτρησης και των εργασιών του Δελτίου Αρ. 2 του Δελτίου Ποσοτήτων (Οδόστρωμα) προς αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων μελλοντικά.

Τον ίδιο μήνα, το θέμα επανατέθηκε ενώπιον της Τ.Ε.Α.Α. η οποία έκρινε ότι με βάση τις τιμές μονάδας που περιλήφθηκαν στην εκτίμηση του Μηχανικού πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, καθώς και την επαναξιολόγηση των τιμών του Εργολάβου σε σύγκριση με τις τιμές των άλλων προσφοροδοτών, φαίνεται ότι δεν περιλήφθηκε στην τιμολόγηση του σφραγιστικού ασφαλτοπολτού η τιμή του asphalt rubber sealant και θεωρείται ότι δεν υπάρχει περίπτωση πληρωμής της ίδιας εργασίας δύο φορές.

(β) Βελτίωση της Λεωφόρου Αμμοχώστου στη Δερύνεια - Αρ. Σύμβ. PS/C/341. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Ιανουάριο 2009, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις

21.3.2008 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 15.5.2009 και ποσό συμβολαίου €2.557.733, παρουσίαζε μεγάλη καθυστέρηση.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, για σκοπούς κυκλοφοριακής διαχείρισης η κατασκευή του έργου χωρίστηκε σε τρία καθορισμένα τμήματα Α, Β και Γ. Οι εργασίες προβλέπετο να εκτελούνται διαδοχικά, σε καθορισμένα χρονικά πλαίσια, αρχίζοντας από το τμήμα Α.

Πριν την έναρξη των εργασιών, σε συντονιστική συνεδρία μεταξύ του Τμήματος και των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, αναφέρθηκε από τους αντιπροσώπους της Α.Η.Κ. ότι με βάση το υφιστάμενο δίκτυο της Αρχής στη περιοχή, το έργο δεν μπορεί να εκτελεστεί σύμφωνα με τον πιο πάνω καθορισμό των τμημάτων και ζήτησαν όπως επαναπροσδιοριστούν τα τρία τμήματα. Αποφασίστηκε τελικά όπως τροποποιηθεί η σειρά εκτέλεσης των εργασιών και διαφοροποιήθηκαν επίσης τα όρια των περιοχών εργασίας, και η χρονική διάρκεια εκτέλεσης για το κάθε τμήμα.

Τον Φεβρουάριο 2009, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι λόγω των πιο πάνω προβλημάτων που δημιουργήθηκαν κυρίως με το υφιστάμενο δίκτυο της Α.Η.Κ., το οποίο δεν λήφθηκε υπόψη κατά το στάδιο της μελέτης, καθώς και την εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών, προκλήθηκε σημαντική καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών για την οποία ο Εργολάβος έχει υποβάλει απαίτηση για παράταση χρόνου με οικονομικές αποζημιώσεις.

Παρατήρησα επίσης ότι κατά την ετοιμασία των εγγράφων προσφορών του έργου δεν έγινε ο κατάλληλος συντονισμός με την Α.Η.Κ., δεδομένου και του γεγονότος ότι η μελέτη είχε γίνει το 2001 και ζήτησα όπως ερευνήσει τα πιο πάνω θέματα και με ενημερώσει κατά πόσο εξετάστηκε ξανά η μελέτη για τις υπηρεσίες της Α.Η.Κ., λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε.

Τον Μάρτιο 2009, η Κ.Ε.Α.Α. σε συνεδρία της αποφάσισε να εγκρίνει εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 38 εργάσιμων ημερών με αποζημιώσεις και 11 εργάσιμων ημερών χωρίς αποζημιώσεις.

Τον Ιούνιο 2009, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, κατά την έναρξη των εργασιών, διαπιστώθηκε ότι εκ παραδρομής η Α.Η.Κ. δεν είχε υποβάλει για συμπερίληψη στα έγγραφα προσφορών τα σχετικά σχέδια και όρους που αφορούσαν τις υφιστάμενες υπηρεσίες. Λόγω της παράλειψης αυτής, κατέστη αναγκαίο όπως διαφοροποιηθεί τόσο η χρονική σειρά εκτέλεσης των εργασιών όσον και η χρονική διάρκεια του κάθε τμήματος. Τέλος με πληροφόρησε ότι πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, το Τμήμα με επιστολή του προς την Α.Η.Κ., ζήτησε από την Αρχή όπως ελέγξει ξανά τη σχετική μελέτη της και την αναθεωρήσει εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο. Η Α.Η.Κ. με επιστολή της προς το Τμήμα υπέβαλε αναθεωρημένους όρους, χωρίς όμως να περιλάβει οτιδήποτε που να αφορά τις υφιστάμενες υπηρεσίες.

(γ) Κατασκευή του Παραλιακού Δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας, Φάση Α. Αριθμός Προκήρυξης PS/C/501. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Μάιο 2009, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 19.5.2008 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 2.11.2009 και ποσό συμβολαίου €4.891.725, παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση (3-4 μήνες), μεγάλο μέρος της οποίας οφείλεται στην ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους – που κρίθηκε ακατάλληλο – με στρώση στέψης και λιθοριπής. Για το θέμα αυτό, στο συμβόλαιο προβλέπεται όπως σε περιπτώσεις όπου το υπέδαφος είναι άργιλος ή όταν ο υδροφόρος ορίζοντας ευρίσκεται κοντά στο επίπεδο εκσκαφής τοποθετείται, με οδηγίες του Μηχανικού, στρώση στέψης ή λιθοριπής πάχους 200 χιλ. Με την έναρξη των εργασιών εκσκαφής διαπιστώθηκε ότι η πρόνοια του συμβολαίου δεν ήταν επαρκής για σταθεροποίηση του υπεδάφους.

Στις 29.9.2008, ο Μηχανικός του έργου ενημέρωσε σχετικά την Τ.Ε.Α.Α. και τον Μελετητή για το πρόβλημα και στη συνέχεια με οδηγίες που εξέδωσε προς τον Εργολάβο, καθόρισε νέα πάχη στρώσης στέψης και λιθοριπής.

Στις 13.11.2008, η Τ.Ε.Α.Α. εξέτασε το θέμα και αποφάσισε όπως ο Μηχανικός αποστείλει αμέσως επιστολή στον Μελετητή με όλα τα σχετικά στοιχεία της ολοκληρωμένης μελέτης που έχει ετοιμάσει ο ίδιος, και ζητηθεί η θέση του επί του θέματος. Ακολούθως ο Μηχανικός να επανέλθει με συγκεκριμένη πρόταση για έγκριση με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες.

Στις 22.5.2009, παρόλο που δεν λήφθηκε η θέση του Μελετητή, ο Μηχανικός του έργου με επιστολή του προς την Τ.Ε.Α.Α. την πληροφόρησε ότι ως αποτέλεσμα του πιο πάνω θέματος προέκυψε αύξηση των ποσοτήτων που περιλήφθηκαν στο Δελτίο Ποσοτήτων του συμβολαίου ως ακολούθως:

- (i) Στρώση στέψης από 3840m³ σε περίπου 9000m³.
- (ii) Λιθοριπή από 1950m³ σε περίπου 18000m³.

Αντίστοιχα αυξήθηκαν και οι ποσότητες των εργασιών της γενικής εκσκαφής, της απομάκρυνσης εκσκαφέντος υλικού και της κατασκευής επιχωμάτων. Το ποσό που απαιτείται για την εκτέλεση των πιο πάνω επιπλέον εργασιών υπολογίζεται από τον Μηχανικό σε περίπου €444.000. Για το θέμα, ο Εργολάβος υπέβαλε γραπτώς την πρόθεσή του για απαίτηση παράτασης χρόνου και οικονομικών αποζημιώσεων.

Τον Ιούνιο 2009, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Οι σχετικές εργασίες εκτελούνται χωρίς ακόμα να έχει ληφθεί η επίσημη θέση του Μελετητή, καθώς και οι απαραίτητες εγκρίσεις με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες και σύμφωνα με την απόφαση της Τ.Ε.Α.Α. ημερομηνίας 13.11.2008.
- (ii) Δεν λήφθηκαν υπόψη από τον Μελετητή, αλλά ούτε και από το Τμήμα κατά το στάδιο ετοιμασίας της μελέτης, οι εμπειρίες από το προηγούμενο συμβόλαιο στον ίδιο δρόμο, Δρόμος Λάρνακας – Δεκέλειας Φάση Β, στον οποίο παρουσιάστηκε παρόμοιο πρόβλημα, δηλαδή ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους. Ζήτησα από τον Διευθυντή όπως ερευνήσει τα πιο πάνω θέματα και με πληροφορήσει σχετικά.

(δ) Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση Άσηπτων Σουιτών στο Νοσοκομείο Μακάριος Γ' στη Λευκωσία. Στις 8.11.2006 το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Τ.ΗΜ.Υ.) υπέγραψε συμβόλαιο με Εργολάβο για την εγκατάσταση Άσηπτων Σουιτών στο Νοσοκομείο Μακάριος Γ' στη Λευκωσία και στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού. Για το Νοσοκομείο Μακάριος Γ' το ποσό συμβολαίου ήταν £715.292 + Φ.Π.Α. και η περίοδος μελέτης – εγκατάστασης 26 εβδομάδες. Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας ο Εργολάβος θα έκανε τη μηχανολογική μελέτη και με βάση τη μελέτη του το Τμήμα Δημοσίων Έργων (Τ.Δ.Ε.) θα εκτελούσε τις αναγκαίες οικοδομικές εργασίες εντός 6 εβδομάδων (ανοίγματα σε τοίχους και πλάκα οροφής) και θα παρέδιδε το εργοτάξιο στον Εργολάβο για την ηλεκτρομηχανολογική εγκατάσταση (20 εβδομάδες).

Με βάση τη μηχανολογική μελέτη που ετοίμασε ο Εργολάβος, απαιτούντο μεγάλα ανοίγματα στην πλάκα οροφής τα οποία θα έπρεπε να ανοίξει το Τ.Δ.Ε. Το Τμήμα, λόγω του μεγέθους των ανοιγμάτων, αποφάσισε να ζητήσει προσφορές από ιδιώτες για ενίσχυση της πλάκας με ανθρακοϋφάσματα/ ανθρακοελάσματα. Φαίνεται ότι για την εξειδικευμένη αυτή μέθοδο δεν υπήρχαν παρόμοιες εμπειρίες με αποτέλεσμα αφού το Τμήμα ζήτησε τρεις φορές προσφορές, τελικά τον Αύγουστο 2008 ακύρωσε και τον τρίτο διαγωνισμό. Τελικά το Τ.Δ.Ε. αποφάσισε ότι η ενίσχυση της πλάκας ήταν δύσκολο να επιτευχθεί με ασφάλεια και έκρινε το χώρο που είχε επιλεγεί εντός του Νοσοκομείου για την εγκατάσταση της Σουίτας ως ακατάλληλο. Ενόψει αυτού το Τ.Δ.Ε. εισηγήθηκε τη «παγοποίηση» της σύμβασης και το Τ.ΗΜ.Υ. στις 11.11.2008 ανέστειλε την εκτέλεση των εργασιών της σύμβασης.

Ο Εργολάβος υπέβαλε ενδιάμεση απαίτηση για ζημιές/απώλειες λόγω της καθυστέρησης να του παραχωρηθεί το εργοτάξιο για ποσό €653.760 (μέχρι 8.11.2008) και €8.388 ανά επιπλέον εβδομάδα μέχρι την συμπλήρωση του έργου.

Το Νοέμβριο 2008, το Τ.Δ.Ε. έκρινε ότι η διαδικασία μελέτης, προσφορών και εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών στο νέο χώρο που επέλεξε το Τμήμα αναμένεται να διαρκέσει μέχρι τις 30.10.2009, δηλαδή περίπου ένα έτος.

Με επιστολή μου στα Τ.Δ.Ε. και Τ.ΗΜ.Υ. παρατήρησα ότι εφόσον το έργο αποτελείται από δύο αλληλοεξαρτώμενα μέρη δηλαδή τη μελέτη και εκτέλεση των αναγκαίων οικοδομικών εργασιών (πρώτο μέρος) και τη μελέτη και εκτέλεση των αναγκαίων ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών (δεύτερο μέρος), επιβάλλετο όπως το όλο έργο εκτελεστεί με τη μέθοδο «turn key» ώστε όλοι οι κίνδυνοι να τύχουν διαχείρισης από ένα ανάδοχο. Αντί αυτού το πρώτο μέρος αναλήφθηκε από το Τ.Δ.Ε. και το δεύτερο μέρος

από ιδιώτη Εργολάβο. Ως αποτέλεσμα υπήρξε ανεξέλεγκτη καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου και δημιουργία οικονομικών απαιτήσεων από τον Εργολάβο, δυσανάλογων σε μέγεθος με την αξία του έργου.

Οι Διευθυντές του Τ.Δ.Ε. και Τ.ΗΜ.Υ. με πληροφόρησαν ότι συμφωνούν με τις παρατηρήσεις μου και ότι στο μέλλον, έργα παρόμοιας πολυπλοκότητας θα εκτελούνται με τη μέθοδο «turn key» από ένα ανάδοχο.

Γ. Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβολαίων.

(α) Κατασκευή των Κόμβων Καληδονίων και Πενταδρόμου στις Πλάτρες. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Ιούνιο 2008, παρατήρησα ότι, ενώ ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών καθορίστηκε από τον Μηχανικό του έργου η 24.7.2007, σύμφωνα με το ημερολόγιο του έργου, οι κατασκευαστικές εργασίες άρχισαν στις 7.1.2008 με αδικαιολόγητη καθυστέρηση 5 μηνών. Στο πιο πάνω χρονικό διάστημα ο Μηχανικός απέστειλε στον Εργολάβο δύο επιστολές σχετικά με το θέμα, τη μια στις 10.9.2007 και την άλλη στις 18.12.2007, χωρίς να προβεί σε άλλες ενέργειες για άμεση έναρξη των εργασιών.

Τον Μάιο 2008, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, εάν ο Εργολάβος χωρίς εύλογη δικαιολογία παραλείπει να αρχίσει την εκτέλεση του έργου, τότε ο Εργοδότης έχει δικαίωμα, αφού δώσει στον Εργολάβο 14 ημέρες προειδοποίηση, να λύσει την εργοδότηση του.

Με την πιο πάνω επιστολή μου ζήτησα από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως ερευνήσει το θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για τους λόγους της μη εφαρμογής των πιο πάνω προνοιών του συμβολαίου.

Τον Οκτώβριο 2008, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ο Μηχανικός του έργου δεν προέβηκε σε ενέργειες για λύση της εργοδότησης του Εργολάβου επειδή θεώρησε ότι στην περίπτωση προκήρυξης νέων προσφορών ο χρόνος που θα απαιτείτο για εκτέλεση/συμπλήρωση του έργου θα ήταν μεγαλύτερος από τον χρόνο που θα χρειαζόταν ο Εργολάβος για ολοκλήρωση των εργασιών.

Τελικά ο Κόμβος Πενταδρόμου συμπληρώθηκε στις 28.7.2008 και ο Κόμβος Καληδονίων στις 3.11.2008, αφού προηγήθηκε αναστολή των εργασιών από τις 21.7.2008 μέχρι τις 31.8.2008, λόγω της τουριστικής περιόδου, με έγκριση της Τ.Ε.Α.Α.. Για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στο έργο έγινε συνολική χρηματική αποκοπή από τον Εργολάβο ποσού €29.473.

(β) Κατασκευή Οδικού Δικτύου Μαζωτός – Περβόλια – Μενεού. Υπεραστικός δρόμος Β. Σταθεροποίηση του εδάφους. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούνιο 2007, έναντι ποσού συμβολαίου £2.434.000. Αμέσως μετά την έναρξη των εργασιών ο Εργολάβος εισηγήθηκε στο Τμήμα όπως στον Υπεραστικό Δρόμο Β αντί της αφαίρεσης του υφιστάμενου εδάφους και της αντικατάστασης του με στρώση στέψης που προβλέπετο στο συμβόλαιο, εφαρμόσει άλλη μέθοδο κατασκευής με την ενίσχυση του υφιστάμενου εδάφους ως έχει με χημικά και μηχανικά μέσα.

Τον Δεκέμβριο 2007, ο Μηχανικός του έργου έθεσε το πιο πάνω θέμα για εξέταση στην Επιτροπή Προδιαγραφών του Τμήματος και τον Ιανουάριο 2008, η Επιτροπή αφού μελέτησε το θέμα εισηγήθηκε όπως δοκιμαστεί η νέα μέθοδος σταθεροποίησης του εδάφους, μόνο εφόσον ο Μηχανικός βεβαιωθεί για την αποτελεσματικότητα της με επιτόπου δοκιμές. Τον Απρίλιο 2008, η Τ.Ε.Α.Α. εξέτασε το θέμα και το παρέπεμψε στην Κ.Ε.Α.Α. με εισήγηση για αποδοχή της αλλαγής.

Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Μάιο 2008, παρατήρησα ότι ο Εργολάβος είχε ήδη αρχίσει από τις 19.2.2008 τις εργασίες σταθεροποίησης του εδάφους χρησιμοποιώντας την μέθοδο που πρότεινε και οι εργασίες ολοκληρώθηκαν στις 14.4.2008 χωρίς την έγκριση της Κ.Ε.Α.Α..

Το Σεπτέμβριο 2008, η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε να απορρίψει το αίτημα του Τμήματος για χρησιμοποίηση άλλης μεθόδου αντί αυτής που προβλέπετο στο συμβόλαιο επειδή θεώρησε ότι η αλλαγή δεν ήταν τεχνικά αναγκαία και παραβιάζετο η αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών. Αποφάσισε επίσης, όπως το θέμα των εργασιών που ήδη εκτελέστηκαν από τον Εργολάβο, τύχει χειρισμού από τον Διευθυντή του Τμήματος.

Τον Οκτώβριο 2008, η Τ.Ε.Α.Α. επανεξέτασε το θέμα και με βάση την πιο πάνω απόφαση της Κ.Ε.Α.Α. εισηγήθηκε προς τον Διευθυντή του Τμήματος όπως, στα πλαίσια των διαδικασιών που προβλέπονται στο Προσχέδιο των νέων Κανονισμών, οι οποίοι έχουν προκαταρκτικά εγκριθεί από την Κ.Ε.Α.Α. και έχουν σταλεί στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο, γίνει αποδεκτή η εισήγηση του Μηχανικού του έργου για πληρωμή της εργασίας με ταυτόχρονη μείωση της τιμής μονάδας καθώς και της διάρκειας εκτέλεσης του έργου κατά ένα μήνα.

(γ) Υπόγειος Χώρος Στάθμευσης Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Σεπτέμβριο 2007, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 12.9.2006 με χρόνο συμπλήρωσης την 12.12.2007, παρουσίαζε σοβαρή καθυστέρηση.

Τον Μάιο 2007, ο Εργολάβος υπέβαλε αίτημα για παράταση χρόνου 34 εργάσιμων ημερών λόγω απρόβλεπτων εδαφολογικών συνθηκών που παρουσιάστηκαν σε μέρος του εργοταξίου και προκάλεσαν καθυστέρηση στη διάτρηση του εδάφους για την κατασκευή των πασσαλώσεων. Στη συνέχεια ο Εργολάβος υπέβαλε νέο αίτημα για περαιτέρω παράταση χρόνου 80 εργάσιμων ημερών, λόγω αλλαγής της ποσότητας και του υλικού της επιχωμάτωσης των θεμελίων.

Το Σεπτέμβριο 2007, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος εισηγήθηκα όπως ενόψει της καθυστέρησης στο έργο, που μέρος της οφειλόταν στον Εργολάβο, το Τμήμα προχωρήσει αμέσως σε εξέταση του θέματος έτσι ώστε, εάν και εφόσον παραχωρηθεί στον Εργολάβο παράταση χρόνου, να γνωρίζει αυτός την νέα ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου. Σε διαφορετική περίπτωση, τόνισα τον κίνδυνο η ευθύνη για την καθυστέρηση στο τέλος να μετατοπιστεί από τον Εργολάβο στον Εργοδότη. Ζήτησα επίσης όπως με πληροφορήσει για τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για προώθηση και έγκαιρη συμπλήρωση του έργου.

Τον Νοέμβριο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το θέμα της παράτασης χρόνου βρίσκεται ενώπιον των αρμόδιων Επιτροπών για λήψη απόφασης. Όσον αφορά την καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, με πληροφόρησε ότι ο Εργολάβος μετά από επανειλημμένες υποδείξεις του Τμήματος έχει αυξήσει το ρυθμό εκτέλεσης της εργασίας με την τοποθέτηση στο εργοτάξιο πρόσθετου προσωπικού καθώς και τη χρήση νέου τύπου ξυλότυπων.

Τον Ιανουάριο 2008, η Τ.Ε.Α.Α. ενέκρινε παράταση του χρόνου του συμβολαίου μέχρι τις 22.5.2008. Τελικά το έργο ολοκληρώθηκε στις 15.5.2009 με αδικαιολόγητη καθυστέρηση 2 χρόνων για την οποία το Τμήμα απέκοψε, μέχρι τον Απρίλιο 2009, ως ποινική ρήτρα από τα πιστοποιητικά πληρωμής του Εργολάβου το ποσό των €190.765.

(δ) Ανέγερση Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στην Κοφίνου. Αριθμός Προκήρυξης 24/2006. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Αύγουστο 2008, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 3 μηνών. Ο Εργολάβος με επιστολές του προς τον ιδιώτη Αρχιτέκτονα, υπέβαλε αρχικά απαίτηση για παράταση χρόνου 23 εργάσιμων ημερών για διάφορους λόγους (χάραξη κτιρίου, βροχερός καιρός) και στην συνέχεια αναθεωρημένη απαίτηση για συνολική παράταση χρόνου 70 ημερών.

Το Σεπτέμβριο 2008, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι, ενώ ο συμβατικός χρόνος συμπλήρωσης των εργασιών έληγε στις 12.9.2008, το Τμήμα δεν είχε ακόμα εξετάσει σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες, τις χρονικές απαιτήσεις του Εργολάβου, με αποτέλεσμα ο χρόνος συμπλήρωσης των εργασιών να παραμένει απροσδιόριστος και ο Εργολάβος να μην είναι σε θέση να αναθεωρήσει το πρόγραμμα εργασιών του. Τόνισα ότι δεδομένων των πιο πάνω, το Τμήμα δεν θα μπορούσε να διεκδικήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις, που τυχόν οφείλονταν από τον Εργολάβο.

Τον Νοέμβριο 2008, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, μετά από συνεννόηση με τον Εργολάβο, αποφασίστηκε όπως το θέμα της παράτασης εξεταστεί στο σύνολο του. Τελικά η Τ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 63 εργάσιμων ημερών χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις.

(ε) Συμβόλαιο για τη βελτίωση/διαπλάτυνση της οδού Αρσινόης στο Στρόβολο. Αρ. Προκήρυξης PS/C/404. Πρόοδος Εργασιών. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 7.1.2008, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 7.1.2009 και ποσό συμβολαίου £1.462.022.

Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Οκτώβριο 2008, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σοβαρή καθυστέρηση για την οποία ο Εργολάβος υπέβαλε αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασιών με απαίτηση για παράταση χρόνου μέχρι τις 20.7.2009 λόγω, όπως ισχυρίστηκε, προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κυρίως με τις Υπηρεσίες (Σ.Υ.Λ., Α.ΤΗ.Κ., Α.Η.Κ.).

Τον ίδιο μήνα, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι 6 μήνες μετά την έναρξη των εργασιών (50% της χρονικής περιόδου), το ποσό της εκτελεσθείσας εργασίας ήταν μόνο £167.445 (δηλαδή ποσοστό 13% του καθαρού ποσού του συμβολαίου). Εισηγήθηκα όπως, ενόψει της καθυστέρησης στο έργο, που μέρος της φαίνεται να οφείλετο στον Εργολάβο, το Τμήμα προχωρήσει αμέσως σε εξέταση του θέματος έτσι ώστε, εάν και εφόσον ο Εργολάβος δικαιούται παράταση χρόνου, αυτή να του παραχωρηθεί έγκαιρα. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγετο να μετατοπιστεί το μέρος της ευθύνης του Εργολάβου για την καθυστέρηση, στον Εργοδότη.

Το Δεκέμβριο 2008, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το θέμα των καθυστερήσεων εξετάστηκε από την Τ.Ε.Α.Α. η οποία εισηγήθηκε την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 11 εβδομάδων χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις, λόγω προβλημάτων στην προσωρινή μετακίνηση του υφιστάμενου δικτύου του Σ.Υ.Λ.. Με πληροφόρησε επίσης ότι μετά από παραστάσεις του Μηχανικού του έργου ο Εργολάβος αύξησε το ρυθμό εκτέλεσης των εργασιών και το έργο αναμενόταν να συμπληρωθεί μέχρι τον Ιούνιο 2009. Τον Φεβρουάριο 2009, το Τμήμα εισηγήθηκε την επιτάχυνση των εργασιών και σύντμηση του χρόνου συμπλήρωσης τμήματος του έργου, έναντι ποσού €105.865, ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις στους επηρεαζόμενους πολίτες από την εκτέλεση του έργου στα πλαίσια της νέας πολιτικής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για μείωση του χρόνου εκτέλεσης των πολεοδομικών έργων. Η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την εισήγηση και ζήτησε από το Τμήμα όπως στη συμπληρωματική συμφωνία που θα ετοιμαστεί περιληφθούν πρόνοιες ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα επικαλυφθούν οι ευθύνες του Εργολάβου για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Τελικά οι εργασίες που αφορούσαν την πιο πάνω συμφωνία συμπληρώθηκαν έγκαιρα ενώ οι εργασίες για ολόκληρο το έργο συμπληρώθηκαν στις 12.6.2009 με καθυστέρηση η οποία εξετάζεται από το Τμήμα. Λόγω της καθυστέρησης, το Τμήμα απέκοψε από τις ενδιάμεσες πληρωμές του Εργολάβου, το ποσό των €65.000.

Δ. Αδυναμίες στα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

(α) Εκτίμηση δαπάνης κατασκευής οδικών έργων. Από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μου κατά τα τελευταία 15 χρόνια προέκυψαν σε ορισμένες περιπτώσεις προσφορών έργων, σοβαρές ενδείξεις για έλλειψη υγιούς ανταγωνισμού. Προέκυψε επίσης ότι σε αρκετές από τις πιο πάνω περιπτώσεις οι προσφορές κατακυρώθηκαν σε ψηλές τιμές επειδή οι εκτιμήσεις του αναμενόμενου ποσού προσφορών που ετοιμάζονται από το Τμήμα δεν ήταν αξιόπιστες ώστε με βάση αυτές να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά τη λογικότητα των τιμών των προσφορών. Για τούτο η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε, και το Τμήμα υιοθέτησε το 1997, μεθοδολογία ετοιμασίας των εκτιμήσεων, με βάση τράπεζα τιμών μονάδων των εργασιών οδικών έργων από προσφορές στις οποίες διαπιστώνεται ότι υπάρχει υγιής ανταγωνισμός. Με τις τιμές αυτές βοηθούνται οι μελετητές στη λογική κοστολόγηση νέων έργων και στην ετοιμασία αντικειμενικών εκτιμήσεων δαπάνης πριν από την προκήρυξη των προσφορών.

Παρατήρησα ότι ενώ η διαδικασία για την ετοιμασία των εκτιμήσεων βοήθησε στην αποτροπή περιπτώσεων προσυνεννοημένων προσφορών, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών από πλευράς των εργοληπτικών εταιρειών, από δειγματοληπτικό έλεγχο εκτιμήσεων δαπάνης οδικών έργων, που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω διαδικασία δεν ακολουθείτο πλήρως από το Τμήμα. Παρατήρησα επίσης ότι καταργήθηκε η τράπεζα τιμών και η χρήση των στοιχείων της για την ετοιμασία των εκτιμήσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι λόγω πρακτικών προβλημάτων για την τήρηση τράπεζας τιμών, το Τμήμα υιοθέτησε υπαλλακτική διαδικασία σύμφωνα με την οποία οι εκτιμήσεις δαπάνης

ετοιμάζονται με βάση τις τιμές προσφορών που περιλαμβάνονται σε επιλεγμένες εκθέσεις αξιολογήσεις οδικών έργων στις οποίες οι τιμές κρίθηκαν ανταγωνιστικές. Διατύπωσε επίσης την άποψη ότι η διαδικασία που ακολουθείται είναι μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας του Τμήματος με την Υπηρεσία μου.

Η Υπηρεσία μου έχει επιφυλάξεις αναφορικά με το κατά πόσο η διαφοροποιημένη διαδικασία ετοιμασίας των εκτιμήσεων που υιοθέτησε το Τμήμα, του επιτρέπει να εξάγει ασφαλή συμπεράσματα και να εντοπίζει περιπτώσεις που δεν λειτουργεί υγιής ανταγωνισμός όπως προκύπτει και από τις επόμενες παραγράφους της Έκθεσής μου.

(β) Διαγωνισμός για την Βελτίωση του Δρόμου Πλατρών – Προδρόμου - Φάση 3. Εκτίμηση Δαπάνης. Τον Μάιο 2009, μετά την υποβολή των προσφορών, παρατήρησα ότι το ποσό της χαμηλότερης προσφοράς (€3.383.000) ήταν χαμηλότερο από το ποσό της εκτίμησης δαπάνης (€4.691.054), που ετοίμασε ο Κλάδος Προσφορών και Συμβολαίων του Τμήματος κατά €1.308.054, δηλαδή παρουσίαζε απόκλιση ποσοστού 27,88%.

Στο Δελτίο Παραδοχών Εκτίμησης Δαπάνης του διαγωνισμού, αναφέρετο ότι η εκτίμηση έγινε σύμφωνα με την πρότυπη διαδικασία που υιοθετήθηκε από το Τμήμα, δηλαδή βασίστηκε στο μέσο όρο των τιμών μονάδας των τριών χαμηλότερων προσφορών που λήφθηκαν για δύο παρόμοια έργα, οι προσφορές των οποίων υποβλήθηκαν τον Απρίλιο 2007 και τον Ιούλιο 2008. Αναφέρετο επίσης ότι στην ετοιμασία της δαπάνης λήφθηκαν υπόψη και άλλοι παράγοντες όπως το μέγεθος/ποσότητα της εργασίας, η διαφορά χρόνου στην ημερομηνία υποβολής των προσφορών και άλλες ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου έργου.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης του Τμήματος αφού μελέτησε τις προσφορές ετοίμασε έκθεση με την οποία εισηγήθηκε προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη. Η Επιτροπή δικαιολόγησε το ψηλό ποσοστό διαφοράς μεταξύ της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς και της εκτίμησης (27,88%) στο γεγονός ότι αυτό πιθανόν να οφείλεται στην ύπαρξη μεγάλου ανταγωνισμού μεταξύ των προσφοροδοτών και στο γεγονός ότι η εκτίμηση βασίστηκε στις τιμές μονάδας των πιο πάνω έργων, οι οποίες σύμφωνα με την έκθεση ήταν ψηλές λόγω του μικρού μεγέθους των έργων.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο της εκτίμησης της δαπάνης, παρατήρησα ότι δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία που αναφέρεται στο Δελτίο Παραδοχών Εκτίμησης Δαπάνης καθώς και στην έκθεση της Επιτροπής, ότι δηλαδή η εκτίμηση βασίστηκε στο μέσο όρο των τιμών μονάδας των τριών χαμηλότερων προσφορών των δύο έργων που αναφέρονται στο Δελτίο Παραδοχών. Επίσης παρατήρησα ότι στον υπολογισμό του ποσού της εκτίμησης δεν υπήρχαν στοιχεία τα οποία να δεικνύουν ότι λήφθηκαν υπόψη οι τιμές των προσφορών των συγκεκριμένων έργων καθώς και σε ποιο βαθμό λήφθηκαν υπόψη οι άλλοι παράγοντες που αναφέρονται στο Δελτίο Παραδοχών.

Με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος υπέδειξα ότι, λόγω μη ορθής εφαρμογής της διαδικασίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων από τον αρμόδιο Κλάδο του Τμήματος, η εκτίμηση που ετοιμάστηκε για το υπό αναφορά έργο ήταν ψηλή και δεν αντιπροσώπευε την πραγματική προβλεπόμενη δαπάνη σε σημερινές τιμές. Για το λόγο αυτό δεν έγινε σωστή αξιολόγηση της λογικότητας της τιμής της προσφοράς.

Τέλος ανέφερα ότι παρόμοιες παρατηρήσεις είχαν εγερθεί από την Υπηρεσία μου και στο παρελθόν με τις επιστολές μου με ημερομηνίες 16.6.2006, 24.5.2007 και 16.11.2007, χωρίς όμως να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα από το Τμήμα για εξάλειψη των προβλημάτων που παρουσιάζονται όσον αφορά τις μεγάλες αποκλίσεις των εκτιμήσεων δαπάνης των έργων σε σύγκριση με τις τιμές των προσφορών.

(γ) Διαγωνισμός για τη Μελέτη και Κατασκευή του νέου Ογκολογικού Κέντρου στο υπόγειο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Εκτίμηση Δαπάνης. Τον Νοέμβριο 2008, το Τμήμα προκήρυξε διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία για την ανάθεση του έργου. Τον Ιανουάριο 2009 υποβλήθηκαν 3 προσφορές με ποσά που κυμαίνονταν από €1.022.000 μέχρι €1.102.800.

Τον Φεβρουάριο 2009, η Επιτροπή Αξιολόγησης του Τμήματος με έκθεσή της προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον διαγωνιζόμενο με το χαμηλότερο ποσό προσφοράς, έναντι ποσού €1.022.000, ο οποίος ήταν και ο μοναδικός που πληρούσε τις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Το ποσό αυτό σε σύγκριση με το ποσό της εκτίμησης (€800.000), ήταν κατά 28% ψηλότερο γεγονός που δεν σχολιάστηκε από την Επιτροπή στην έκθεσή της.

Τον Μάρτιο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του αποφάσισε όπως ζητήσει από το Τμήμα να υποβάλει νέα έκθεση με τεκμηριωμένα στοιχεία αναφορικά με τις τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν και την μεγάλη διαφορά που παρουσιάστηκε σε σύγκριση με την εκτίμηση δαπάνης. Τον ίδιο μήνα η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέβαλε νέα έκθεση με συμπληρωματικά στοιχεία και αναθεωρημένη εκτίμηση δαπάνης για ποσό €950.000.

Τον Απρίλιο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών σε νέα συνεδρία του εξέτασε την έκθεση και αποφάσισε ομόφωνα την ακύρωση του διαγωνισμού επειδή η εκτίμηση δαπάνης που περιλαμβάνετο στα έγγραφα του διαγωνισμού ήταν σημαντικά χαμηλή, με πιθανότητα την αποθάρρυνση των οικονομικών φορέων να υποβάλουν προσφορές. Το Συμβούλιο έκρινε επίσης ότι ακόμη και μετά την εκ των υστέρων αναθεώρηση της εκτίμησης, η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη παρέμεινε πολύ υψηλή, κάτι που σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν υπήρχαν άλλες έγκυρες προσφορές ώστε να διασφαλιστεί επαρκής ανταγωνισμός, κατέστησε αναπόφευκτη την ακύρωση του διαγωνισμού.

(δ) Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι των έργων από το Κεντρικό Εργαστήριο. Διαπίστευση Κεντρικού Εργαστηρίου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των φακέλων του Κεντρικού Εργαστηρίου του Τμήματος Δημοσίων Έργων για τα συμβόλαια οδικών έργων για την περίοδο 2000 – 2007, προέκυψε ότι οι έλεγχοι του Κεντρικού Εργαστηρίου δεν ήταν επαρκείς και συστηματικοί, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού του Εργαστηρίου. Ως αποτέλεσμα της υφιστάμενης κατάστασης, παρατήρησα ότι το σύστημα ελέγχου της ποιότητας των έργων είναι ανεπαρκές για να διασφαλίσει ότι τα έργα πληρούν τις προδιαγραφές, ενώ οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός του νέου Εργαστηρίου δεν αξιοποιούνται πλήρως. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη στελέχωση του Εργαστηρίου με προσοντούχο προσωπικό, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές του.

Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας μου εντός του 2008, διαπιστώθηκε ότι το Εργαστήριο έχει μερικώς στελεχωθεί με αριθμό υπαλλήλων για την επιτόπου διεξαγωγή εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων, με περιθώρια όμως περαιτέρω βελτίωσης. Παρατηρήθηκε επίσης ότι καθυστέρησε σημαντικά η διαπίστευση του Εργαστηρίου, η οποία θα διασφαλίσει την αξιοπιστία των δοκιμών και ερευνών του Εργαστηρίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, το Φεβρουάριο 2004, στα πλαίσια της προσπάθειας διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου με βάση τα Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανατέθηκε σε ξένους συμβούλους η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης του προσωπικού του Κεντρικού Εργαστηρίου. Η εκπαίδευση του προσωπικού συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2005, λόγω όμως της εφαρμογής των νέων Ευρωπαϊκών Προτύπων κρίθηκε αναγκαίο όπως η εκπαίδευση του προσωπικού του Εργαστηρίου συνεχιστεί και συμπληρωθεί πάνω στη βάση των νέων Ευρωπαϊκών Προτύπων. Με πληροφόρησε επίσης ότι, μετά την ενίσχυση του Τμήματος με την πρόσληψη 24 νέων Εκτελεστικών Μηχανικών το Εργαστήριο θα ενισχυθεί σημαντικά με λειτουργούς οι οποίοι θα ενταχθούν και θα παραμείνουν στη δύναμη του Εργαστηρίου ώστε να μπορέσει το Τμήμα να αξιοποιήσει την εξειδίκευση που στο μεταξύ θα έχουν αποκτήσει.

Τον Ιούνιο 2008, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε περαιτέρω ότι, τοποθετήθηκαν στο Εργαστήριο 2 νέοι Εκτελεστικοί Μηχανικοί οι οποίοι στάλθηκαν πρόσφατα στον Εθνικό Οργανισμό Διαπίστευσης του Ηνωμένου Βασιλείου (UKAS) για εκπαίδευση σε θέματα διαπίστευσης εργαστηρίων. Στόχος του Τμήματος είναι όπως ολοκληρωθούν οι διαδικασίες διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου μέχρι τις αρχές του 2010. Όσον αφορά το θέμα των επιτόπου εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων

μου ανέφερε ότι γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια να καλύπτονται όλα τα έργα που εκτελούνται από το Τμήμα.

Τον Ιούλιο 2009, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αποφάσισε όπως το Τμήμα ετοιμάσει και υποβάλει μέχρι το Σεπτέμβριο 2009, αναλυτική έκθεση γεγονότων σχετικά με τη διαπίστευση του Κεντρικού Εργαστηρίου, στην οποία να περιλαμβάνονται και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου.

4.70 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μέρος Α

Διαγωνισμός αρ. 1/2006 για την Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος Παρακολούθησης και Ενημέρωσης Κυκλοφορίας Πλοίων (VTMIS) Κύπρου. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2006, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων αποφάσισε ομόφωνα το Μάιο 2007 την κατακύρωση της προσφοράς, επιφέροντας ορισμένες διορθώσεις/αλλαγές στις τιμές της προσφοράς, που είχαν εντοπιστεί/υποδειχθεί από την Υπηρεσία μου. Το ποσό του συμβολαίου, το οποίο υπογράφηκε το Μάιο 2007 με περίοδο εκτέλεσης 54 εβδομάδες, ανέρχεται σε 2.473.672 ευρώ για την προμήθεια/εγκατάσταση του συστήματος και στα 388.032 ευρώ για την 5ετή συντήρηση του. Το σύστημα παραλήφθηκε τον Ιούνιο 2008.

Από έλεγχο του συμβολαίου που έγινε τον Ιανουάριο 2009 από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι το πιστοποιητικό συμμόρφωσης των πομποδεκτών των ραντάρ του συστήματος με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και τη σήμανση CE (CE marking), είχε εκδοθεί με την προϋπόθεση εγκατάστασης στους πομποδέκτες ενός συγκεκριμένου φίλτρου, το οποίο ωστόσο, δεν περιλαμβανόταν στον αναλυτικό κατάλογο του εξοπλισμού του πομποδέκτη που είχε παραληφθεί από το Τμήμα. Επίσης, από τη μελέτη της έκθεσης του ιδιώτη συμβούλου, στον οποίο το Τμήμα είχε αναθέσει τον έλεγχο/παρουσία στις δοκιμές του ραντάρ, διαπιστώθηκε ότι ο σύμβουλος επιβεβαίωσε και πιστοποιήσε δοκιμές για παραμέτρους των τεχνικών χαρακτηριστικών του εξοπλισμού, κατώτερες από τις αναγραφόμενες στα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή, παρ' όλον ότι ο έλεγχος αυτός είχε αποφασιστεί εξ αιτίας των επιφυλάξεων που είχαν εκφραστεί κατά την αξιολόγηση της προσφοράς του επιτυχόντα προσφοροδότη, στο κατά πόσον ο εξοπλισμός που είχε προσφέρει και θα αναλάμβανε να προμηθεύσει θα ήταν σύμφωνος με τα τεχνικά φυλλάδια που είχε παρουσιάσει. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι στην έκθεση του συμβούλου, αναφέρονταν διαφορετικοί κωδικοί για επιμέρους εξαρτήματα/εξοπλισμό, σε σχέση με τους κωδικούς του εξοπλισμού που παραλήφθηκε από το Τμήμα και εγκαταστάθηκαν στα πλαίσια του συμβολαίου. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος να με πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(α) Κατά πόσον τα ραντάρ που παραλήφθηκαν και εγκαταστάθηκαν φέρουν τη σήμανση CE και ικανοποιούν τις απαιτήσεις των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών για Ραδιοτηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό, όπως ήταν και οι απαιτήσεις του συμβολαίου.

(β) Τους λόγους για τους οποίους τα μοντέλα του επιμέρους εξοπλισμού – που συναποτελούν το ραντάρ – τα οποία παραλήφθηκαν και εγκαταστάθηκαν, διαφέρουν από τα μοντέλα του αντίστοιχου εξοπλισμού ο οποίος ελέγχθηκε/δοκιμάστηκε – στην παρουσία του ιδιώτη συμβούλου του Τμήματος – στις εγκαταστάσεις του κατασκευαστή.

Τον Απρίλιο 2009 οι Διευθυντές του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δεν μπορούσε να απαντήσει στο ερώτημα μου σχετικά με τη διαφοροποίηση επιμέρους εξαρτημάτων των ραντάρ, αφού το Τμήμα του δεν έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία για να τα ελέγξει. Επίσης, με πληροφόρησε ότι για το αναφερόμενο φίλτρο δεν υπήρχε οποιαδήποτε αναφορά στις προδιαγραφές του διαγωνισμού, ενώ όσον αφορά στα διαφορετικά μοντέλα που εγκαταστάθηκαν σε σχέση με αυτά που ελέγχθηκαν, για τον επιμέρους εξοπλισμό του ραντάρ, με πληροφόρησε ότι ο κατασκευαστής είχε προμηθεύσει το Τμήμα με το τελευταίο μοντέλο που απαιτείτο για τις συγκεκριμένες κεραίες. Τέλος, με πληροφόρησε ότι κατά την άποψη του Τμήματος, όλα τα ραντάρ που έχουν παραληφθεί ικανοποιούν πλήρως τις τεθείσες προδιαγραφές.

Τον ίδιο μήνα πληροφόρησα τον Διευθυντή του Τμήματος ότι η συμμόρφωση του εξοπλισμού με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και τη Νομοθεσία – πέραν της συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές του συμβολαίου – αποτελεί κατά την άποψη μου ουσιαστικό κριτήριο παραλαβής ή απόρριψης του εξοπλισμού, και αποτελεί ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής να βεβαιωθεί ότι πληρούνται οι πιο πάνω προϋποθέσεις πριν την παραλαβή του. Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι η έλλειψη τεχνογνωσίας δεν απαλλάσσει το Τμήμα από την υποχρέωση του να ελέγξει τα επιμέρους εξαρτήματα του ραντάρ, λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τα ζητήματα που δεν είχε την τεχνογνωσία, ο έλεγχος/διερεύνηση τους μπορούσε να ανατεθεί στον ιδιώτη σύμβουλο/εμπειρογνώμονα. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα και πάλι από το Διευθυντή του Τμήματος όπως – αφού διερευνήσει το θέμα και ζητήσει γραπτώς τις απόψεις/εξηγήσεις του κατασκευαστή και του ιδιώτη συμβούλου – με πληροφορήσει κατά πόσον τα ραντάρ που εγκαταστάθηκαν φέρουν τη σήμανση CE και είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών για Ραδιοηλεκτρονικό εξοπλισμό, όπως ήταν και οι απαιτήσεις του συμβολαίου.

Τον Ιούλιο 2009 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τον κατασκευαστή του συστήματος, η συχνότητα στην οποία εργάζεται ο πομποδέκτης του ραντάρ δεν απαιτεί την εγκατάσταση του εν λόγω φίλτρου. Όσον αφορά το θέμα συμμόρφωσης των ραντάρ με τις σχετικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες, επισύναψε εκ νέου το πιστοποιητικό συμμόρφωσης (με την προϋπόθεση που αναφέρθηκε πιο πάνω), καθώς και σχετική δήλωση από την κατασκευάστρια εταιρεία. Τέλος, με πληροφόρησε ότι όσον αφορά το θέμα της σήμανσης CE, οι σταθμοί ραντάρ φέρουν τις σχετικές επιγραφές σύμφωνα με το πιστοποιητικό συμμόρφωσης. Το ερώτημα μου ωστόσο, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους ο εξοπλισμός που ελέγχθηκε/δοκιμάστηκε – στην παρουσία του συμβούλου του Τμήματος – έφερε διαφορετικά επιμέρους εξαρτήματα από αυτά που τελικά εγκαταστάθηκαν, δεν απαντήθηκε. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις, κατά πόσον ο εξοπλισμός που εγκαταστάθηκε είναι σύμφωνος με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συνάδουν με αυτά που περιλαμβάνονται στα τεχνικά φυλλάδια που είχε υποβάλει με την προσφορά του ο ανάδοχος και αποτελούν μέρος του συμβολαίου.

4.71 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται ήταν €837.227 (2007 €973.410). Ορισμένα ποσά εκκρεμούν για πολλά χρόνια και θα πρέπει να διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Επιτήρηση Αγοράς-Ασφάλεια ηλεκτρικών συσκευών. Το Τμήμα έχει αρμοδιότητα για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας όσον αφορά την καταλληλότητα των ηλεκτρικών συσκευών που διατίθενται στην αγορά και τη διενέργεια ελέγχων για να διαπιστωθεί ότι πληρούν τις προδιαγραφές και δεν θέτουν σε κίνδυνο τους πολίτες.

Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα αναθέτει την πιο πάνω εργασία σε ιδιωτικά εργαστήρια και οι έλεγχοι που γίνονται είναι περιορισμένοι. Αναφέρεται ότι κατά το 2008 δαπανήθηκε για το σκοπό αυτό ποσό €65.443 ενώ η πρόνοια στο σχετικό κονδύλι ήταν €242.290.

Προβλήματα στη συντήρηση οχημάτων. Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα στη συντήρηση 72 οχημάτων παντός εδάφους συγκεκριμένης μάρκας, τα οποία αγοράστηκαν το 2002 και 2003. Τα οχήματα παρουσιάζουν συχνά βλάβες και βρίσκονται εκτός λειτουργίας για μήνες, λόγω αδυναμίας της προμηθευτικής εταιρείας να τα επιδιορθώσει. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενοικιάζονται οχήματα για την κάλυψη των αναγκών του Τμήματος.

Παρατηρήθηκε ότι ενώ το συμβόλαιο συντήρησης παρείχε τη δυνατότητα ανανέωσης της αρχικής περιόδου συντήρησης τεσσάρων χρόνων για ακόμα τέσσερα χρόνια αυτό δεν έγινε (ενώ τα προβλήματα ήταν γνωστά) με αποτέλεσμα να απαλλαγεί ο προμηθευτής από τις υποχρεώσεις του.

Α. Προσφορά αρ.72/08 για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, λειτουργική υποστήριξη και συντήρηση συστήματος φωτοεπισήμανσης για παραβίαση κόκκινου σηματοδότη και ορίου ταχύτητας. Τον Ιούνιο 2008 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, λειτουργική υποστήριξη και συντήρηση συστήματος φωτοεπισήμανσης για παραβίαση κόκκινου σηματοδότη και ορίου ταχύτητας, με εκτίμηση δαπάνης 24.509.200 ευρώ.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσό του προηγούμενου συμβολαίου για τέτοιο σύστημα, που είχε ακυρωθεί, ανερχόταν σε 6.527.140 ευρώ (περιλαμβανομένης και της συντήρησης), ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος να με πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους:

(α) Το προηγούμενο σύστημα, του οποίου τη μελέτη και τις προδιαγραφές είχε ετοιμάσει το Τμήμα – σε συνεργασία με την Αστυνομία – και το οποίο, όπως είχε διαπιστωθεί κατά τη δοκιμαστική περίοδο λειτουργίας του, εξυπηρετούσε το σκοπό για τον οποίο είχε εγκατασταθεί, επιβαλλόταν τώρα να αντικατασταθεί με ένα σύστημα αξίας 24.509.200 ευρώ, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι το προηγούμενο συμβόλαιο είχε διακοπεί για λόγους που οφειλόνταν σε αδυναμία του αναδόχου να προμηθεύσει και εγκαταστήσει το συμβατικό εξοπλισμό, και όχι σε ανεπάρκεια του ίδιου του συστήματος.

(β) Ο αριθμός των σταθερών συσκευών φωτοεπισήμανσης από 141 που περιλαμβανόταν στο προηγούμενο συμβόλαιο, είχε αυξηθεί σε 440, επισημαίνοντας ότι στο προηγούμενο συμβόλαιο περιλαμβάνονταν και 291 εικονικές μονάδες, γεγονός που εξυπηρετούσε τους σκοπούς εγκατάστασης του συστήματος, με πολύ πιο οικονομικό – συνολικά – τρόπο.

(γ) Απαιτείται η εγκατάσταση και συνεχής λειτουργία συστήματος καταγραφής γεγονότων, επί 24-ώρου βάσεως (ανεξάρτητα από το γεγονός ότι τελικά, κατεγγραμμένα θα παρέμεναν μόνο τα 24 δευτερόλεπτα του βίντεο της κάθε παράβασης).

(δ) Απαιτείται η εγκατάσταση συστήματος GPS με όλους τους χάρτες της ελεύθερης Κύπρου.

Τον Οκτώβριο 2008 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι οι κυριότεροι παράγοντες που συνέτειναν στην πιο πάνω αύξηση του κόστους, πέραν της αύξησης στις ποσότητες τόσο των σταθερών όσο και των κινητών μονάδων και την αντικατάσταση των εικονικών μονάδων του προηγούμενου συμβολαίου με πραγματικές, ήταν και ο αναβαθμισμένος εξοπλισμός που ζητείτο, η απαίτηση για 5-ετή λειτουργική υποστήριξη, οι οικοδομικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στην προηγούμενη σύμβαση καθώς και οι αυξημένες απαιτήσεις σχετικά με την εκπαίδευση. Με πληροφόρησε επίσης ότι η αύξηση του αριθμού των πραγματικών μονάδων και η μη συμπερίληψη στο νέο διαγωνισμό εικονικών μονάδων, καθώς και ο καθορισμός των λειτουργικών απαιτήσεων του συστήματος, είναι θέματα για τα οποία τον τελικό λόγο έχει η Αστυνομία, η οποία θα είναι ο χρήστης του συστήματος.

Τον Αύγουστο 2008, μετά από σχετική επιστολή που στάληκε από ενδιαφερόμενο προσφοροδότη, ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος να με πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους οι όροι του διαγωνισμού απέκλειαν την υποβολή συστημάτων που είχαν εγκατασταθεί και λειτουργούσαν ικανοποιητικά σε ανεπτυγμένες χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως για παράδειγμα Η.Π.Α. και Αυστραλία). Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2008, πως οι όροι του διαγωνισμού, σκοπό είχαν να διασφαλίσουν ότι εξοπλισμός παρόμοιου τύπου και πολυπλοκότητας με τον προσφερόμενο, λειτουργούσε επιτυχώς σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου εφαρμόζονται ψηλά επίπεδα ακρίβειας και αξιοπιστίας των μετρήσεων, ενώ η επιλεκτική καταγραφή και άλλων αποδεκτών χωρών, θα ήταν αντίθετη με την αρχή της αποφυγής διακρίσεων. Ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι ο μόνος “γεωγραφικός” περιορισμός που μπορούσε να περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, ήταν αυτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία ανήκει και η Κύπρος.

Τον Οκτώβριο 2008, και αφού το Τμήμα δεν έκανε αποδεκτό το αίτημα του εν λόγω προσφοροδότη για τροποποίηση του πιο πάνω όρου, ο τελευταίος καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), με την οποία ζητούσε τροποποίηση του όρου, ώστε να γίνονται αποδεκτά και συστήματα τα οποία είχαν εγκατασταθεί και λειτουργούσαν ικανοποιητικά και σε άλλες χώρες πέραν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, προσέβαλε και την απαίτηση των προδιαγραφών – η οποία είχε προστεθεί με

τροποποιητικό έγγραφο – σύμφωνα με την οποία, ο ανάδοχος είχε υποχρέωση να παραδώσει στο χρήστη, τους πηγαίους κώδικες (“source codes”) των λογισμικών του συστήματος.

Κατά την εξέταση της πιο πάνω προσφυγής από την ΑΑΠ, το Τμήμα – ως αναθέτουσα αρχή – συμφώνησε στην τροποποίηση του όρου που αφορούσε τις χώρες προηγούμενης εγκατάστασης και λειτουργίας των συστημάτων, αποδεχόμενο και άλλες χώρες πέραν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά τους όρους που αναφέρονταν στην παράδοση των πηγαίων κωδίκων (“source codes”) των λογισμικών του συστήματος, η ΑΑΠ – λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις της Αστυνομίας επί του θέματος, αλλά και τον οδηγό βέλτιστων πρακτικών για τη σύναψη και εκτέλεση των συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας – αποφάσισε την ακύρωση των σχετικών όρων, εκφράζοντας την άποψη ότι η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να διατυπώσει ανάλογα τους όρους, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα δεδομένα, με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζονται τόσο οι ανάγκες της όσο και οι ανάγκες του χρήστη του συστήματος, χωρίς να εμποδίζεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός και χωρίς αδικαιολόγητους φραγμούς, διασφαλίζοντας παράλληλα το δημόσιο συμφέρον αλλά και την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, όπως ορίζεται στη σχετική νομοθεσία.

Τον Απρίλιο 2009 ο Διευθυντής του Τμήματος – με βάση τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας – αποφάσισε να ακυρώσει το διαγωνισμό, αιτιολογώντας την απόφαση του ως ακολούθως:

(α) Μετά την πιο πάνω απόφαση της ΑΑΠ, τα έγγραφα του διαγωνισμού έχρηζαν ουσιαστικής τροποποίησης, ούτως ώστε, αφενός μεν να διασφαλιστεί η νομιμότητα των όρων των εγγράφων, αφετέρου δε, να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής.

(β) Μετά τις τροποποιήσεις που επιβαλλόταν να γίνουν στη βάση της πιο πάνω απόφασης της ΑΑΠ, ενδεχομένως να παρείχετο η δυνατότητα και σε άλλους οικονομικούς φορείς να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό, οι οποίοι με βάση τις πρόνοιες των αρχικών εγγράφων, να μην ήταν θέση να συμμετάσχουν.

(γ) Κατά τη διάρκεια του διαστήματος που μεσολάβησε από την προκήρυξη του διαγωνισμού μέχρι τότε, είχε γίνει μεγάλος αριθμός ουσιαστικών και άλλων τροποποιήσεων, που ήταν δυνατό να επηρεάσουν, αφενός την υποβολή ορθής προσφοράς από τους προσφοροδότες, και αφετέρου, να εμποδίσουν τη λήψη της ορθής απόφασης ανάθεσης.

Β. Συμβάσεις αρ.03/36/01/ΗΜΥ για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση δύο κλιβάνων αποτέφρωσης στους Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, και αρ.04/087/01/ΗΜΥ για τις κτιριακές εγκαταστάσεις. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Φεβρουάριο 2004 υπογράφηκε το συμβόλαιο προμήθειας και εγκατάστασης του εξοπλισμού ύψους €1.631.680 (£954.980), ενώ τον Ιούλιο 2004 ανατέθηκαν στον ίδιο εργολάβο οι οικοδομικές εργασίες έναντι €332.323 (£194.500). Η συμπλήρωση των εργασιών που περιλαμβάνονταν στα πιο πάνω συμβόλαια προβλέπετο να γίνει τον Οκτώβριο 2004.

Εξαιτίας της μη έγκαιρης εξασφάλισης από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (ΤΠΑ), το οποίο θα διαχειριζόταν τα συστήματα αποτέφρωσης, των αναγκαίων αδειών/εγκρίσεων από τις αρμόδιες Αρχές, το Τμήμα προχώρησε σε αναστολή των εργασιών, σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου.

Τον Ιούνιο 2005 η αρμόδια Αρχή (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως), με βάση τη γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής, αποφάσισε να εισηγηθεί όπως η αίτηση για τον αερολιμένα Πάφου προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, για εξασφάλιση έγκρισης – κατά παρέκκλιση των σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού και των προνοιών του Τοπικού Σχεδίου – για τη λειτουργία του αποτεφρωτήρα για διάστημα ενός χρόνου, υπό παρακολούθηση. Όσον αφορά τον αερολιμένα Λάρνακας, η Περιβαλλοντική Αρχή κατέληξε ότι δεν ενδείκνυται η εγκατάσταση του αποτεφρωτήρα και όπως τα σκύβαλα από τον αερολιμένα Λάρνακας μεταφέρονται και αποτεφρώνονται στον αερολιμένα Πάφου.

Το ΤΠΑ διαφώνησε με την πιο πάνω απόφαση, και ζήτησε μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων τη σύγκληση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, για έγκριση της εγκατάστασης/λειτουργίας και του αποτεφρωτήρα στον αερολιμένα Λάρνακας. Η Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα τον Οκτώβριο 2005, όπως προχωρήσει η εγκατάσταση και λειτουργία του

αποτεφρωτήρα στον αερολιμένα Λάρνακας, καθώς επίσης και η λειτουργία του αποτεφρωτήρα στον αερολιμένα Πάφου.

Τον Ιούλιο 2006 το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων αποφάσισε όπως προχωρήσουν αμέσως οι διαδικασίες για ολοκλήρωση των εργασιών και λειτουργία του αποτεφρωτήρα στην Πάφο και ακολούθως, αφού αποφασιστεί η θέση εγκατάστασής του, να προχωρήσουν οι εργασίες για την εγκατάσταση και λειτουργία του αποτεφρωτήρα στο αεροδρόμιο Λάρνακας.

Τον Οκτώβριο 2008 η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε κατόπιν εισήγησης του Τμήματος, την πληρωμή στον εργολάβο επιπλέον ποσού £131.201 για το κόστος συμπλήρωσης των εργασιών εγκατάστασης και λειτουργίας του αποτεφρωτήρα στο αεροδρόμιο Πάφου και των δεδουλευμένων του σε ότι αφορά τον αποτεφρωτήρα του αεροδρομίου Λάρνακας. Για μέρος των απαιτήσεων του εργολάβου (έξοδα απολύμανσης, παράταση εγγύησης του εξοπλισμού), η ΚΕΑΑ αποφάσισε όπως το ποσό που θα πληρωθεί, βασιστεί πάνω στα πραγματικά έξοδα του εργολάβου. Επίσης, αποφασίστηκε η πληρωμή τόκων (libor) πλέον 1% διοικητικά έξοδα.

Κατά τον έλεγχο που έγινε το Φεβρουάριο 2007 από τους τεχνικούς της κατασκευάστριας εταιρείας, πριν την έναρξη των εργασιών εγκατάστασης του αποτεφρωτήρα στο αεροδρόμιο Πάφου, για τον εντοπισμό/αξιολόγηση ενδεχόμενης φθοράς του εξοπλισμού εξ αιτίας της παρατεταμένης περιόδου αναστολής των εργασιών, διαπιστώθηκε ότι εξαρτήματα αξίας £11.168 (περιλαμβανομένου του ποσού των £4.550 για εργατικά) έπρεπε να αντικατασταθούν, ενώ ενδεχομένως να απαιτείτο αργότερα η αντικατάσταση άλλων εξαρτημάτων αξίας £6.783 (περιλαμβανομένου του ποσού των £2.450 για εργατικά) εάν τούτο κρίνεται αναγκαίο κατά τους ελέγχους εκκίνησης και λειτουργίας του αποτεφρωτήρα.

Το Σεπτέμβριο 2008, και ενώ ο αποτεφρωτήρας του αεροδρομίου Πάφου ήταν έτοιμος για λειτουργικό έλεγχο και παραλαβή, ο Διευθυντής του ΤΠΑ πληροφόρησε το Τμήμα ότι η διαχείριση των σκυβάλων των αεροδρομίων και ειδικότερα η λειτουργία των κλιβάνων αποτέφρωσης τους, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του ΤΠΑ, αλλά είναι ευθύνη του διαχειριστή των αεροδρομίων. Ο διαχειριστής των αεροδρομίων ωστόσο, πληροφόρησε το Τμήμα Δημοσίων Έργων ότι δεν χρειάζεται τους εν λόγω αποτεφρωτήρες, αφού χρησιμοποιεί άλλη μέθοδο/διαδικασία για τη διαχείριση των απορριμμάτων των αεροσκαφών. Συγκεκριμένα, τα απορρίμματα των αεροπορικών εταιρειών με βάση την Κύπρο, θα μεταφέρονται από τον αερολιμένα Πάφου μέσω του αερολιμένα Λάρνακας, στον ιδιωτικό αποτεφρωτήρα στην περιοχή Μενόγιας, ενώ τα απορρίμματα των διεθνών αεροπορικών εταιρειών θα επιστρέφονται στη χώρα προέλευσης τους.

Το Φεβρουάριο 2009 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ότι η αποτέφρωση αποβλήτων με τη χρήση πολλών και μικρών αποτεφρωτήρων, οι οποίοι δεν λειτουργούν σε συνεχή βάση, ως μέθοδος για διάθεση στερεών αποβλήτων, δεν αποτελεί βιώσιμη πρακτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για οικονομικούς, τεχνικούς και περιβαλλοντικούς λόγους. Ως εκ τούτου, και ενόψει του γεγονότος ότι στο υπό σχεδιασμό Κέντρο Διαχείρισης Ειδικών Αποβλήτων που αναμένεται να γίνει στη Βαθιά Γωνιά, περιλαμβάνεται και η κατασκευή κεντρικού αποτεφρωτήρα, εισηγήθηκε όπως αυτός σχεδιαστεί κατάλληλα για αποτέφρωση διαφόρων ειδών αποβλήτων, και οι αποτεφρωτήρες που αγοράστηκαν για τα αεροδρόμια διατεθούν για πώληση στο εξωτερικό.

Ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ζήτησε τον Απρίλιο 2009 από το Διευθυντή του Τμήματος όπως προωθήσει τις διαδικασίες για εκποίηση των αποτεφρωτήρων, αφού πρώτα έρθει σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών και την Υπηρεσία μου.

Σε σύσκεψη που έγινε το Σεπτέμβριο 2009 με τη συμμετοχή των πιο πάνω Υπηρεσιών καθώς και του ΤΠΑ, αποφασίστηκε όπως το τελευταίο, ως ο ιδιοκτήτης των αποτεφρωτήρων, προχωρήσει στην ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού για πώληση τους, μέσω ανοικτής διαδικασίας προσφορών.

Γ. Νέο κτίριο Ανωτάτου Δικαστηρίου στη Λευκωσία – Ανεπάρκεια συστημάτων κλιματισμού. Από την αρχή της χρήσης του κτιρίου, το Τμήμα – κατόπιν παραπόνων από τους χρήστες – διεξήγαγε συνεχείς μετρήσεις της θερμοκρασίας στους διάφορους χώρους του κτιρίου, από τα αποτελέσματα των

οποίων διαπιστώθηκε ότι οι θερμοκρασίες που επιτυγχάνονταν στους κοινόχρηστους χώρους, στις αίθουσες συνεδριάσεων και στα γραφεία δεν ήταν ικανοποιητικές, παρόλο ότι το σύστημα κλιματισμού λειτουργούσε επί 24ώρου βάσεως. Οι ιδιώτες σύμβουλοι μηχανικοί του έργου επέμεναν ότι το σύστημα λειτουργούσε ικανοποιητικά και ως εκ τούτου δεν ανταποκρίνονταν στις επιστολές του Τμήματος με τις οποίες τους καλούσε να εισηγηθούν τρόπους επίλυσης του προβλήματος. Ενόψει των πιο πάνω, ο Διευθυντής του Τμήματος ζήτησε τον Ιούνιο 2008 από το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ), το Τμήμα του οποίου ήταν η αναθέτουσα αρχή του έργου, όπως λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διεκδίκηση αποζημιώσεων από την ομάδα των συμβούλων μελετητών, δεδομένης της θέσης του Τμήματος ότι το σύστημα κλιματισμού ήταν ανεπαρκές και δεν είχε τη δυνατότητα να ικανοποιήσει τις ψυκτικές/θερμικές ανάγκες του κτιρίου.

Τον Αύγουστο 2008, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε στο Διευθυντή του ΤΔΕ, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο να ανατεθεί η αξιολόγηση της λειτουργίας/απόδοσης του συστήματος κλιματισμού και ο έλεγχος της επάρκειας της μελέτης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, σε ανεξάρτητο οίκο του εξωτερικού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ), διαφώνησε με την πιο πάνω εισήγηση της Υπηρεσίας μου, αναφέροντας ότι το Τμήμα, με βάση τα στοιχεία τα οποία διέθετε (άποψη των χρηστών, μετρήσεις από το ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου/διαχείρισης των συστημάτων του κτιρίου - BMS), εμμένει στη θέση του ότι το σύστημα κλιματισμού, για το συγκεκριμένο κτίριο, είναι από ανύπαρκτο μέχρι ανεπαρκές και αυτό πιστοποιείται πέραν πάσης αμφιβολίας από τις μετρήσεις που καταγράφονται από το BMS.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα το Σεπτέμβριο 2008 στο Διευθυντή του Τμήματος όπως ενημερώσει αυτούς που φέρουν την ευθύνη (εργολάβο ή/και τους συμβούλους μελετητές του έργου) για την ανεπάρκεια του συστήματος κλιματισμού, και προχωρήσει - με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου - στην απαίτηση/διεκδίκηση αποζημιώσεων, εφ' όσον - όπως είχε δηλώσει - το Τμήμα του διέθετε όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την τεκμηρίωση της θέσης του.

Τον Οκτώβριο 2008, ο Διευθυντής του ΤΔΕ, λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω εισήγηση μου, ενημέρωσε το Διευθυντή του Τμήματος ΗΜΥ ότι θα προχωρήσει στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για απαίτηση/διεκδίκηση αποζημιώσεων από την ομάδα των συμβούλων μελετητών του έργου, και για το σκοπό αυτό του ζήτησε όπως του αποστείλει συνοπτική περιγραφή της απαίτησης και του ύψους των αποζημιώσεων που πρέπει να διεκδικήσει, ώστε να μπορέσει να παραπέμψει - με πλήρη στοιχεία - το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τον περαιτέρω χειρισμό του. Προηγουμένως θα ενημέρωνε και θα προειδοποιούσε σχετικά τους συμβούλους μελετητές του έργου.

Το Φεβρουάριο 2009 ο Διευθυντής του Τμήματος ΗΜΥ πληροφόρησε το Διευθυντή του ΤΔΕ ότι, παρόλο που κατά την άποψη του το θέμα των αποζημιώσεων δεν ήταν τεχνικό και ως εκ τούτου δεν ενέπιπτε στις αρμοδιότητες του, εισηγείτο τα ακόλουθα:

(α) Σε πρώτο στάδιο να απαιτηθεί από τους συμβούλους μελετητές όπως, εντός τριών μηνών και με δικά τους έξοδα, επιδιορθώσουν και αναβαθμίσουν το σύστημα κλιματισμού σε ικανοποιητικά επίπεδα απόδοσης που να ικανοποιεί πλήρως τους χρήστες του κτιρίου.

(β) Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει κατορθωτό, τότε να ζητηθούν, πέραν των απαιτήσεων που απορρέουν από το μεταξύ τους συμβόλαιο, όλα τα ποσά που καταβλήθηκαν για τη μίσθωση των συμβούλων για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις, τα ποσά που θα απαιτηθούν για την επιδιόρθωση του συστήματος, το επιπλέον κόστος λειτουργίας του, λόγω της μη ικανοποιητικής απόδοσης του, καθώς και τους τόκους για τα πιο πάνω ποσά.

Επιπρόσθετα, ο Διευθυντής του Τμήματος ΗΜΥ, εισηγήθηκε την καταγγελία της συγκεκριμένης ομάδας συμβούλων και τον αποκλεισμό της από μελλοντικούς διαγωνισμούς του δημοσίου, και εξέφρασε την άποψη ότι η τελική απόφαση για διεκδίκηση αποζημιώσεων θα πρέπει να ληφθεί από το ΤΔΕ, το οποίο ήταν η αναθέτουσα αρχή και ο συντονιστής της εκτέλεσης του όλου έργου.

Το Σεπτέμβριο 2009, ο Διευθυντής του ΤΔΕ, απαντώντας σε επιστολή μου ημερ. 17.7.2009, με την οποία ζητούσα να πληροφορηθώ για τις μέχρι τότε ενέργειες του Τμήματος του, με πληροφόρησε ότι δεν είχε καταστεί δυνατή η προώθηση του θέματος, εξαιτίας της έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων τα οποία να τεκμηριώνουν την απαίτηση του εργοδότη.

Ενόψει των πιο πάνω, καθώς και του μεγάλου χρονικού διαστήματος που παρήλθε χωρίς το Τμήμα ΗΜΥ να προβεί σε οποιαδήποτε ουσιαστική ενέργεια για διεκδίκηση αποζημιώσεων ή/και επίλυση του προβλήματος, ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος ΗΜΥ να με πληροφορήσει για τους λόγους της σοβαρής καθυστέρησης που σημειώθηκε στην προώθηση του όλου θέματος.

Δ. Νέα Κυβερνητικά Γραφεία Λευκωσίας (Φάση Α) – Συμβόλαιο πενταετούς συντήρησης μηχανολογικών εγκαταστάσεων αρ.98.801.1.1. Το πενταετές συμβόλαιο συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων των Νέων Κυβερνητικών Γραφείων (Φάση Α) στη Λευκωσία έληξε στις 6.6.2008, χωρίς το Τμήμα να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη σύναψη νέας σύμβασης. Οι εργασίες συντήρησης ωστόσο – όπως βεβαιώνει ο Διευθυντής του Τμήματος – συνέχισαν να εκτελούνται από τον εργολάβο της σύμβασης που είχε λήξει, κατόπιν προφορικής διευθέτησης που έγινε από τον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος. Με βάση τη διευθέτηση αυτή, ο εργολάβος θα συνέχιζε τις εργασίες συντήρησης με τους ίδιους όρους του τελευταίου χρόνου του συμβολαίου που είχε λήξει, ώστε να δοθεί χρόνος στο Τμήμα για την προκήρυξη νέου διαγωνισμού και ανάθεση της σύμβασης συντήρησης. Τον Ιούλιο 2009, το Τμήμα – αφού εντόπισε την πιο πάνω παράτυπη ανάθεση – προχώρησε στη διακοπή των πιο πάνω υπηρεσιών και ανέλαβε το ίδιο τη συντήρηση των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του κτιρίου.

Τον Αύγουστο 2009 ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε γραπτώς το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας για τα πιο πάνω, αναφέροντας ότι η ευθύνη για την καθ' υπέρβαση ανάθεση των πιο πάνω εργασιών βαρύνει τον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος του, ο οποίος είχε στο μεταξύ αφυπηρετήσει και ως εκ τούτου δεν εγειρόταν θέμα απόδοσης πειθαρχικών ευθυνών σε βάρος του. Ενόψει των πιο πάνω, και λαμβάνοντας υπόψη τη διαβεβαίωση του Επαρχιακού Γραφείου του Τμήματος του ότι ο εργολάβος είχε ανταποκριθεί πλήρως προς τις απαιτούμενες εργασίες συντήρησης για το υπό αναφορά διάστημα, ο Διευθυντής του Τμήματος ζήτησε την καλυπτική έγκριση του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας για πληρωμή στον εργολάβο ποσού €118.653+ΦΠΑ για τις επιπρόσθετες εργασίες συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του κτιρίου, τις οποίες είχε εκτελέσει με οδηγίες ή/και την ανοχή του Τμήματος, αναφέροντας ταυτόχρονα ότι το Τμήμα μελετά τη λήψη και άλλων προληπτικών μέτρων για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), ενώπιον της οποίας είχε τεθεί το πιο πάνω θέμα, απέρριψε το αίτημα του Τμήματος για έγκριση εκ των υστέρων της πληρωμής, και ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος να λάβει τέτοια μέτρα ώστε να μην επαναληφθούν παρόμοια φαινόμενα. Όσον αφορά τις τυχόν συμβατικές υποχρεώσεις που είχαν δημιουργηθεί, η ΚΕΑΑ εισηγήθηκε όπως ο Διευθυντής του Τμήματος εξουσιοδοτήσει τις σχετικές πληρωμές, εφόσον οι εργασίες είχαν εκτελεστεί, και το ποσόν της πληρωμής να καθορίζεται από την αρμόδια επιτροπή του Τμήματος (Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων).

Ε. Σύμβαση αρ. 06.184.01.Μ για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ενός συγκροτήματος παραγωγής παγωμένου νερού στο Νέο Νοσοκομείο Λάρνακας. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007, το Τμήμα ανέθεσε τον Ιανουάριο 2007 τη σύμβαση για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ενός συγκροτήματος παραγωγής παγωμένου νερού (ψύκτη) για το κεντρικό σύστημα κλιματισμού του Νέου Νοσοκομείου Λάρνακας, με χρόνο παράδοσης το Μάρτιο 2007. Κατά τον έλεγχο από την αρμόδια επιτροπή, στα πλαίσια της παραλαβής των εργασιών, που διεξήχθη τον Ιούλιο 2007, λόγω της 3-μηνης καθυστέρησης στη συμπλήρωση των εργασιών εξ υπαιτιότητας του αναδόχου, διαπιστώθηκε ότι ο ψύκτης που είχε εγκατασταθεί και τεθεί σε λειτουργία ήταν διαφορετικού τύπου από αυτόν που προβλεπόταν στο συμβόλαιο.

Το Σεπτέμβριο 2007, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διερεύνησης που είχε γίνει από την Υπηρεσία μου, σύμφωνα με τα οποία ο τύπος του

ψύκτη που περιλαμβανόταν στο συμβόλαιο δεν είχε τεθεί εκτός παραγωγής από τον κατασκευαστή, όπως είχε ισχυριστεί ο ανάδοχος για να δικαιολογήσει την ενέργεια του να αλλάξει τον τύπο του ψύκτη χωρίς την έγκριση του Τμήματος, καθώς επίσης και τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μου ότι ο ψύκτης που εγκαταστάθηκε ήταν υποδεέστερος όσον αφορά το επίπεδο θορύβου (πιο θορυβώδης) και ενδεχομένως χαμηλότερης αξίας, σε σύγκριση με αυτόν που περιλαμβανόταν στο συμβόλαιο, αποφάσισε όπως απορρίψει την εισήγηση της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (TEAA) για αποδοχή του ψύκτη που είχε εγκατασταθεί. Επειδή ο ανάδοχος διαφώνησε με την πιο πάνω απόφαση, διορίστηκε – κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας – πραγματογνώμονας, μέσω του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου, για διερεύνηση και υποβολή συμβιβαστικής πρότασης/εισήγησης προς επίλυση της διαφοράς που είχε προκύψει, χωρίς ωστόσο να δεσμεύονται τα δύο μέρη για συμμόρφωση με τις εισηγήσεις του.

Τον Απρίλιο 2009 η TEAA, αφού έλαβε υπόψη της την έκθεση του πραγματογνώμονα, αποφάσισε κατά πλειοψηφία όπως προωθήσει το θέμα στην ΚΕΑΑ, με εισήγηση για αποδοχή και παραλαβή του ψύκτη που είχε εγκατασταθεί, με την προϋπόθεση ότι το 5-ετές συμβόλαιο συντήρησης του, θα ξεκινούσε από την ημέρα που ο ψύκτης θα γινόταν αποδεκτός από το Τμήμα. Κατά την πιο πάνω συνεδρία της TEAA, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου εξέφρασε την άποψη ότι το συμπέρασμα της έκθεσης του πραγματογνώμονα, σχετικά με το επίπεδο θορύβου του ψύκτη που είχε εγκατασταθεί, δεν ήταν επιστημονικά τεκμηριωμένο και επιπρόσθετα δεν είχε στηριχτεί σε πρωτότυπους επίσημους καταλόγους του κατασκευαστή. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι δεν μπορούσε να αποδειχθεί – πέραν πάσης αμφιβολίας – ότι ο ψύκτης ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή/και ότι ήταν ισοδύναμος με τον ψύκτη που προνοούσε το συμβόλαιο, και ως εκ τούτου, εξακολουθούσε να διατηρεί τις επιφυλάξεις της κατά πόσον το επίπεδο θορύβου του ψύκτη που είχε εγκατασταθεί, ήταν σύμφωνο με τις πρόνοιες του συμβολαίου.

Τελικά, το Μάιο 2009 η ΚΕΑΑ ενέκρινε την πιο πάνω εισήγηση της TEAA, επισημαίνοντας ωστόσο ότι δεν είχε γίνει η κατάλληλη διαχείριση του θέματος από πλευράς του Τμήματος, καθώς δεν έπρεπε να είχε επιτραπεί η εγκατάσταση διαφορετικού τύπου ψύκτη χωρίς την προηγούμενη έγκρισή του.

ΣΤ. Σύμβαση αρ.05.264.01.1 για τη λειτουργία και συντήρηση συστήματος παραγωγής Διοξειδίου του Χλωρίου στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Η ανάθεση της σύμβασης για την προμήθεια και εγκατάσταση του συστήματος είχε γίνει τον Ιανουάριο 2006 – με εφαρμογή από το Τμήμα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης – στον υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του νοσοκομείου. Στην επιστολή ανάθεσης αναφερόταν ότι το συμβόλαιο συντήρησης του εξοπλισμού, το οποίο θα άρχιζε αμέσως μετά τη συμπλήρωση της 12-μηνιαίας περιόδου εγγύησης του συστήματος, θα υπογραφόταν απευθείας με τον εισαγωγέα του συστήματος, ο οποίος ήταν διαφορετικός από τον υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων. Επειδή κατά την περίοδο της 12-μηνιαίας εγγύησης, το Τμήμα είχε διαπιστώσει ότι η ανταπόκριση του εισαγωγέα στους ελέγχους και στην προληπτική συντήρηση του συστήματος δεν ήταν η αναμενόμενη, και εφόσον δεν είχε μέχρι τότε υπογραφεί η σύμβαση συντήρησης, ο Διευθυντής του Τμήματος ενέκρινε την ανάθεση της στον υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων. Η σύμβαση υπογράφηκε το Μάρτιο 2007, με αναδρομική ισχύ από το Φεβρουάριο 2006. Το ποσό ωστόσο της εν λόγω σύμβασης, ήταν κατά 20% αυξημένο σε σχέση με τις τιμές που είχε υποβάλει αρχικά ο εισαγωγέας του συστήματος, εφόσον είχε περιληφθεί επιπρόσθετα στη σύμβαση πρόνοια, για τη λειτουργία και καθημερινή επιτήρηση του συστήματος. Επίσης, περιλήφθηκε στη σύμβαση και πρόνοια για αύξηση κατά 20% των αρχικών τιμών μονάδος των υλικών, τις οποίες είχε υποβάλει ο εισαγωγέας του συστήματος, για υλικά που ενδεχομένως να απαιτούνταν κατά τη διάρκεια της συντήρησης.

Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο που μεσολάβησε από την έναρξη λειτουργίας του συστήματος, μέχρι την υπογραφή της σύμβασης συντήρησης (Ιανουάριο 2006-Μάρτιο 2007), το νοσοκομείο προμηθευόταν αναλώσιμα υλικά (χημικά) από τον εισαγωγέα του συστήματος, κατόπιν σύστασης του Τμήματος, σε τιμές χαμηλότερες από αυτές που περιλαμβάνονταν στο συμβόλαιο συντήρησης που είχε υπογραφεί αργότερα (το Μάρτιο 2007). Οι πληρωμές γίνονταν απευθείας από τις Ιατρικές Υπηρεσίες προς τον εισαγωγέα, κατόπιν έγκρισης του Τμήματος. Ο ανάδοχος, μετά την υπογραφή της σύμβασης συντήρησης, απέστειλε τιμολόγιο στο νοσοκομείο, με το οποίο απαιτούσε όπως πληρωθεί το επιπλέον ποσό, που αναλογούσε στο 20% του

κόστους των αναλωσίμων. Το ποσό αυτό, το οποίο ανερχόταν σε €4.729+ΦΠΑ (£2.768+ΦΠΑ), αφορούσε – σύμφωνα με τον ανάδοχο – διοικητικά έξοδα και κέρδος για την παραλαβή και διαχείριση των χημικών, καθώς και τη ρύθμιση του εξοπλισμού. Ενόψει των πιο πάνω, ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Νοσοκομείου Λευκωσίας, ζήτησε το Μάρτιο 2008 γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κατά πόσο θα έπρεπε να καταβληθεί στην εν λόγω εταιρεία το πιο πάνω ποσό.

Το Μάρτιο 2009, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εξέφρασε την άποψη ότι, η ενέργεια του Τμήματος να δώσει αναδρομική ισχύ στη σύμβαση και να περιλάβει σ' αυτήν υλικά τα οποία είχε ήδη προμηθευτεί από άλλο προμηθευτή, ενδεχομένως να στερείται νομιμότητας.

Τον Απρίλιο 2009 ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως ενημερώσει την Υπηρεσία μου, τόσο για τις απόψεις/ενέργειες του Τμήματος σχετικά με την εν λόγω σύμβαση, όσο και για ακόμη μία σύμβαση, η οποία είχε στο μεταξύ υπογραφεί με αναδρομική ισχύ.

Τον Αύγουστο 2009 ο Διευθυντής του Τμήματος ενημέρωσε το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας για τα πιο πάνω, και ζήτησε την έγκριση του για πληρωμή του ποσού των €4.279+ΦΠΑ (ή £2.768+ΦΠΑ), το οποίο αφορούσε το κόστος λειτουργίας του συστήματος για την περίοδο κατά την οποία το νοσοκομείο προμηθευόταν τα χημικά απευθείας από τον εισαγωγέα του, εφόσον οι πιο πάνω εργασίες είχαν ήδη εκτελεστεί και πιστοποιηθεί από το Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), ενώπιον της οποίας είχε τεθεί το πιο πάνω θέμα, απέρριψε το αίτημα του Τμήματος για έγκριση εκ των υστέρων της πληρωμής, και ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος να λάβει τέτοια μέτρα ώστε να μην επαναληφθούν παρόμοια φαινόμενα. Όσον αφορά τις τυχόν συμβατικές υποχρεώσεις που είχαν δημιουργηθεί, η ΚΕΑΑ εισηγήθηκε όπως ο Διευθυντής του Τμήματος εξουσιοδοτήσει τις σχετικές πληρωμές, εφ' όσον οι εργασίες είχαν εκτελεστεί, και το ποσόν της πληρωμής να καθοριστεί από την αρμόδια επιτροπή του Τμήματος (Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων).

Ζ. Διαγωνισμός αρ.101.08.Π.ΗΜΥ για την επέκταση και συντήρηση της επέκτασης του συστήματος τηλεμετρίας κατασκευής PHILIPS στον καρδιολογικό θάλαμο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Τον Ιούλιο 2008 το Τμήμα ζήτησε προσφορά – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης – από έναν οικονομικό φορέα, για την επέκταση και συντήρηση της επέκτασης του συστήματος τηλεμετρίας συγκεκριμένου κατασκευαστή, το οποίο ήταν εγκατεστημένο στον καρδιολογικό θάλαμο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, με εκτίμηση δαπάνης €60.000. Η έγκριση για την πιο πάνω διαδικασία δόθηκε από το Διευθυντή του Τμήματος, ενώ σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών, αρμόδιος για να εγκρίνει την εν λόγω διαδικασία ήταν, με βάση το ύψος του ποσού της εκτίμησης, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Το Σεπτέμβριο 2008, και αφού είχε υποβληθεί η προσφορά και είχε γίνει διαπραγμάτευση με τον οικονομικό φορέα, το Τμήμα υπέβαλε γραπτό σημείωμα στο Συμβούλιο Προσφορών στο οποίο επισυναπτόταν η σχετική έκθεση αξιολόγησης, παραθέτοντας τα πιο πάνω γεγονότα και αναφέροντας ότι η πιο πάνω παρέκκλιση από τις σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών είχε γίνει εκ παραδρομής. Παράλληλα, το Τμήμα εισηγείτο στο Συμβούλιο, όπως κατακυρώσει τον εν λόγω διαγωνισμό.

Τον Οκτώβριο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη ότι το Τμήμα δεν είχε τηρήσει τη σωστή διαδικασία, αποφάσισε να μην υιοθετήσει την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης για ανάθεση της σύμβασης, και υπέδειξε στο Τμήμα όπως ζητήσει από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών έγκριση για εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, και ακολούθως να υποβάλει έκθεση με τα αποτελέσματα της διαπραγμάτευσης καθώς και τις εισηγήσεις του.

4.72 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Μέρος Α

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας μηχανοκίνητων οχημάτων. Κατά το 2008 εκδόθηκαν συνολικά 676.718 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη €88,9 εκ., σε σύγκριση με 561.646 άδειες και τέλη €83,2 εκ.

(€48,7 εκ.) το 2007. Ο αριθμός των μηχανοκίνητων οχημάτων για τα οποία δεν ανανεώθηκαν οι άδειες κυκλοφορίας ήταν 80.978 σε σύγκριση με 90.173 το 2007. Διαγράφηκαν από το μητρώο 38.092 οχήματα, σε σύγκριση με 26.967 το 2007. Η αύξηση στις διαγραφές οφείλεται κυρίως στην εφαρμογή του σχεδίου απόσυρσης και αντικατάστασης παλαιών οχημάτων. Τα οχήματα που διαγράφηκαν από το μητρώο λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη ανήλθαν σε 25.791.

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι δεν ανανεώθηκε η άδεια κυκλοφορίας για το 10,7% των εγγεγραμμένων οχημάτων. Αυτό ισοδυναμεί με έσοδα περίπου €11,3 εκ. τα οποία θα έπρεπε να είχαν εισπραχθεί αν τα πιο πάνω οχήματα βρίσκονταν όλα σε κυκλοφορία.

Έκδοση άδειας κυκλοφορίας δωρεάν. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η άδεια κυκλοφορίας των οχημάτων που ανήκουν σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες, Ημικρατικούς Οργανισμούς και σε άλλους δημόσιους οργανισμούς εκδίδεται δωρεάν. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται άδεια κυκλοφορίας με ημερομηνία λήξης το έτος 2049. Η πρακτική αυτή που ακολουθείται εμπεριέχει κινδύνους, εφόσον η άδεια κυκλοφορίας παραμένει σε ισχύ ακόμα και εάν τα οχήματα δεν εξασφαλίσουν το πιστοποιητικό καταλληλότητας ή/και όταν πωληθούν σε μη δικαιούχα άτομα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η άδεια δεν επιστρέφεται στο Τμήμα. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως η άδεια κυκλοφορίας για τα εν λόγω οχήματα εκδίδεται κάθε χρόνο, νοούμενου ότι αυτά διατηρούν σε ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας και η ιδιοκτησία τους δεν έχει μεταβιβαστεί σε μη δικαιούχους.

Ακινητοποίηση οχημάτων. Στις 31.12.2008 βρίσκονταν ακινητοποιημένα, κατόπιν δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 7.844 οχήματα. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν γίνεται έλεγχος από το Τμήμα για να διαπιστωθεί ότι πράγματι τα οχήματα αυτά είναι ακινητοποιημένα και δεν κυκλοφορούν παράνομα. Εισηγήθηκα όπως για σκοπούς ελέγχου, στην αίτηση για ακινητοποίηση οχήματος καταγράφεται ο αριθμός των χιλιομέτρων του οχήματος κατά την ημερομηνία της ακινητοποίησης του. Σημειώνεται ότι σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο περιλαμβάνει διάταξη για είσπραξη τέλους €17,1 για έκδοση πιστοποιητικού παραλαβής και βεβαίωσης ότι το όχημα είναι ακινητοποιημένο, καθώς και διάταξη για επιβολή προστίμου στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι οχήματα που έχουν δηλωθεί ως ακινητοποιημένα εξακολουθούν να κυκλοφορούν, δεν έχει προωθηθεί για ψήφιση του σε Νόμο.

Τεχνικός Έλεγχος Μηχανοκίνητων Οχημάτων. Σύμφωνα με τους περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμούς, όλα τα μηχανοκίνητα οχήματα υπόκεινται σε περιοδικό τεχνικό έλεγχο (ιδιωτικά οχήματα ηλικίας πέραν των τεσσάρων χρόνων κάθε δύο χρόνια, οχήματα που χρησιμοποιούνται στις επιβατικές μεταφορές και μεταφορά φορτίου και ταξί κάθε χρόνο). Στους Κανονισμούς αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που όχημα δεν έχει σε ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας, απαγορεύεται η οδική χρήση του και η άδεια του λογίζεται ανασταλείσα.

Διαπιστώθηκε και πάλι ότι σε πολλές περιπτώσεις το πιστοποιητικό καταλληλότητας των οχημάτων δεν ανανεώνεται έγκαιρα ενώ τα οχήματα συνεχίζουν να κυκλοφορούν. Το Τμήμα θα πρέπει να λάβει μέτρα έτσι ώστε να γίνεται ο τεχνικός έλεγχος των οχημάτων και τα πιστοποιητικά καταλληλότητας να ανανεώνονται έγκαιρα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις οχημάτων δημόσιας χρήσης.

Αλλαγή ιδιοκτήτη οχήματος. Στους περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμούς προβλέπεται ότι, σε περίπτωση αλλαγής του ιδιοκτήτη οχήματος, ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης έχει υποχρέωση όπως εντός 30 ημερών γνωστοποιήσει στον Έφορο το όνομα και τη διεύθυνση του νέου ιδιοκτήτη καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η αλλαγή ιδιοκτησίας. Διαπιστώθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις αυτό δεν γίνεται, με αποτέλεσμα τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο μητρώο οχημάτων να μην είναι ορθά. Το Τμήμα θα πρέπει να λάβει μέτρα για συμμόρφωση με τους Κανονισμούς.

Αναθεώρηση τελών. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος. Επίσης διάφορες υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν όπως η αντικατάσταση τίτλου ιδιοκτησίας οχήματος στις περιπτώσεις αλλαγής της κυριότητας οχημάτων από μερική σε απόλυτη (περίπου 10.000 περιπτώσεις το χρόνο) και η διεξαγωγή τεχνικού ελέγχου στα οχήματα δημόσιας χρήσης από τα Κέντρα Επιθεώρησης Μηχανοκίνητων Οχημάτων (περίπου 18.500 εγγεγραμμένα

οχήματα). Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα μελετήσει την αναθεώρηση των τελών έτσι ώστε αυτά να είναι ανάλογα με το διοικητικό κόστος για την κάθε περίπτωση.

Οχήματα εκμισθούμενα χωρίς οδηγό “ Ζ ”. Παρατηρήθηκε ότι οχήματα ηλικίας πέραν των έξι ή οκτώ ετών, ανάλογα με τον κυβισμό της μηχανής, που καθορίζει η νομοθεσία ως ανώτατη ηλικία για να μπορεί ένα όχημα να εκμισθώνεται χωρίς οδηγό συνεχίζουν να είναι εγγεγραμμένα ως οχήματα εκμισθούμενα χωρίς οδηγό και είναι πιθανό να εκμισθώνονται παράνομα. Εισηγήθηκα όπως το θέμα διερευνηθεί και ληφθούν μέτρα για συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

Δίκυκλα/τρίκυκλα μηχανοκίνητα οχήματα ενοικίασης. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, η ηλικία των δίκυκλων/τρίκυκλων οχημάτων ενοικίασης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 3 χρόνια. Μπορεί να επιτραπεί η ενοικίαση τους για πρόσθετη περίοδο 3 χρόνων, νοουμένου ότι θα υποβάλλεται στον Έφορο, κάθε 6 μήνες, πιστοποιητικό καταλληλότητας του οχήματος, αλλά σε καμιά περίπτωση δε θα ενοικιάζονται οχήματα πέραν των 6 ετών.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται η πιο πάνω διάταξη της νομοθεσίας και σημαντικός αριθμός τέτοιων οχημάτων ηλικίας πέραν των 3 ετών διατίθενται προς ενοικίαση χωρίς να έχουν πιστοποιητικό καταλληλότητας.

Παρατήρησα ότι θα πρέπει να ασκείται έλεγχος με σκοπό την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας και των Κανονισμών.

Πινακίδες Δοκιμής μηχανοκίνητων οχημάτων.

Από επιτόπιο έλεγχο σε αριθμό εμπόρων οχημάτων παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθούνται σωστές διαδικασίες και δεν τηρούνται οι διατάξεις του περί Εμπόρων Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμου σχετικά με τη χρήση και τον έλεγχο των πινακίδων δοκιμής και διαπιστώθηκε ότι γίνεται συστηματική και διαδεδομένη παράνομη χρήση πινακίδων δοκιμής, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Σε πολλές περιπτώσεις πινακίδες είναι μόνιμα τοποθετημένες σε οχήματα που χρησιμοποιούνται από τους ίδιους τους εμπόρους των οχημάτων και μέλη των οικογενειών τους ή από τους διευθυντές και υπαλλήλους των εταιρειών πώλησης οχημάτων.
- Πινακίδες δοκιμής παραχωρούνται σε αγοραστές οχημάτων για περίοδο πέραν των δεκαπέντε ημερών που είναι η μέγιστη χρονική περίοδος που προβλέπει ο Νόμος ή παραμένουν τοποθετημένες σε οχήματα μετά την πώληση και εγγραφή τους κατά παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου.
- Σε πολλές περιπτώσεις δεν τηρείται αναλυτική κατάσταση από τους εμπόρους των οχημάτων που κυκλοφορούν με πινακίδες δοκιμής όπως προβλέπεται στο άρθρο 10(1) του Νόμου ενώ σε άλλες περιπτώσεις όπου τηρείται η πιο πάνω κατάσταση υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις με αποτέλεσμα να μη παρουσιάζεται η σωστή εικόνα της χρήσης των πινακίδων.
- Πινακίδες που παραχωρήθηκαν από το Τμήμα σε εμπόρους οχημάτων δεν ήταν καταχωρισμένες στην αναλυτική κατάσταση που έπρεπε να τηρείται από τους εν λόγω εμπόρους και δεν εντοπίστηκαν στα υποστατικά των εμπόρων κατά τον έλεγχο.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, πινακίδες δηλώθηκαν ότι βρίσκονταν ταυτόχρονα σε διαφορετικά υποστατικά.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις πινακίδες που δηλώθηκαν από τους εμπόρους ως απολεσθείσες και ακυρώθηκαν από το Τμήμα, βρίσκονται σε χρήση.
- Σημειώθηκαν περιπτώσεις που οι δύο πινακίδες του ιδίου ζεύγους ήταν τοποθετημένες σε διαφορετικά αυτοκίνητα τα οποία κυκλοφορούσαν με μόνο μία πινακίδα κατά παράβαση του άρθρου 5(1) του Νόμου.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρήθηκαν πινακίδες από εμπόρους οχημάτων σε ιδιώτες οι οποίοι τις τοποθέτησαν σε οχήματα πολυτελείας που εισήγαγαν από μόνι τους, τα οποία κυκλοφορούσαν παράνομα για μήνες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι για βελτίωση του ελέγχου της τήρησης του Νόμου προωθείται η μηχανογράφηση των στοιχείων για τις άδειες επίδειξης και δοκιμής και τις πινακίδες που παραχωρεί το Τμήμα. Αυτό θα βοηθήσει και τον οδικό έλεγχο που γίνεται από την Αστυνομία.

Τελωνισθέντα οχήματα τα οποία παρουσιάζονται ως μη εγγραφέντα. Στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος στις 31.12.2008 παρουσιάζονται 19.143 έντυπα κοινοποίησης τελωνισμού μηχανοκινήτων οχημάτων (Τελ.72Α) να εκκρεμούν, το οποίο εκ πρώτης όψεως σημαίνει ότι τα οχήματα δεν εγγράφηκαν μετά τον τελωνισμό τους. Κάποια από τα έντυπα αφορούν σε οχήματα τα οποία έχουν εγγραφεί ή έχουν εξαχθεί αλλά παρέμειναν στο σύστημα ως εκκρεμή λόγω του ότι ο αριθμός πλαισίου στο έντυπο κοινοποίησης τελωνισμού διαφέρει από τον αριθμό πλαισίου που καταχωρίστηκε στο σύστημα κατά την εγγραφή του οχήματος.

Το Τμήμα θα πρέπει να προχωρήσει στη διερεύνηση των πιο πάνω περιπτώσεων για να διαπιστωθεί ότι τα οχήματα αυτά δεν κυκλοφορούν παράνομα.

Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων. Δεν τηρείται μητρώο κινητής περιουσίας σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών. Θα πρέπει να γίνουν ενέργειες για καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων του Τμήματος.

Μηχανογραφικό Σύστημα. Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου αναφορικά με τη λειτουργία του μηχανογραφικού συστήματος του Τμήματος κατόπιν της αναβάθμισής του το 2006 ώστε να προσφέρεται σε διαδικτυακή έκδοση επιτρέποντας και τη χρήση κάποιων υποσυστημάτων από το διαδίκτυο, προέκυψαν διάφορες αδυναμίες, οι σημαντικότερες των οποίων είναι:

- **Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Disaster Recovery Plan).** Δεν υπάρχει σχέδιο έκτακτης ανάγκης το οποίο είναι απαραίτητο για την επαναλειτουργία του συστήματος σε περίπτωση καταστροφής, ατυχήματος ή άλλων παρόμοιων προβλημάτων.
- **Πρόσβαση στην αίθουσα που βρίσκονται οι εξυπηρετητές δικτύου.** Υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση στην πιο πάνω αίθουσα από δευτερή είσοδο στην οποία δεν έχει εγκατασταθεί σύστημα καταγραφής εισόδου/εξόδου.
- **Αλλαγή κωδικών πρόσβασης στο σύστημα.** Δεν γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα αλλαγή των κωδικών πρόσβασης των λειτουργών του τμήματος και όταν οι κωδικοί αλλάζονται, αυτοί φαίνεται να αλλάζονται από τους διαχειριστές του συστήματος και όχι από τους ίδιους τους χρήστες.
- **Έλεγχος όλων των στοιχείων που καταχωρούνται στο σύστημα.** Δε γίνεται έλεγχος από αρμόδιο προσωπικό της ορθότητας όλων των στοιχείων που έχουν καταχωριστεί από τους χρήστες ως προς το κατά πόσο η καταχώριση έγινε ορθά. Συγκεκριμένα μόνο οι λογιστικές πράξεις ελέγχονται, ενώ τα υπόλοιπα πληροφοριακά δεδομένα δεν τυγχάνουν του απαραίτητου σχετικού ελέγχου.

Εισηγήθηκα όπως οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου εξεταστούν και ληφθούν το συντομότερο μέτρα προς αντιμετώπισή τους.

Συμβόλαιο αγοράς συστήματος προγραμματιζομένων ηλεκτρονικών μηχανών έκδοσης/ακύρωσης εισιτηρίων για λεωφορεία (TOM 1/2003) και διαγωνισμός για την έκδοση καρτών και διαχείριση/λειτουργία του συστήματος για ένα χρόνο (TOM 1/2007). Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007, το Φεβρουάριο του 2004 το Τμήμα ανέθεσε σε εταιρεία, κατόπιν διαγωνισμού, το συμβόλαιο αγοράς του συστήματος ακυρωτικών μηχανών, έναντι ποσού €2,36 εκ. (£1,38 εκ) + ΦΠΑ, με χρόνο παράδοσης 24 εβδομάδων. Η αγορά του πιο πάνω συστήματος αποφασίστηκε προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως μια αξιόπιστη μέθοδος καταμέτρησης του αριθμού των διακινουμένων κατόχων κοινωνικής κάρτας, με σκοπό την αντικειμενική αποζημίωση των λεωφορειούχων έναντι της δωρεάν μεταφοράς των δικαιούχων.

Για τη δωρεάν διακίνηση των κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών, το Κράτος επιχορηγούσε από την 1.10.2001 τους λεωφορειούχους – κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου – με το ποσό των €1.281.500 (£750.000) το χρόνο. Το ποσό αυτό θα αναπροσαρμοζόταν κάθε χρόνο, ανάλογα με το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων, που θα υπολογιζόταν από 1.10.2002, με την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος έκδοσης/ακύρωσης εισιτηρίων στα λεωφορεία, για έλεγχο των διακινουμένων. Τελικά το ποσό της επιχορήγησης αυξήθηκε από 1.10.2006 με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων – κατόπιν συνεννόησης με τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων – σε €1.879.500 (£1.100.000) το χρόνο, με την προϋπόθεση ότι το Τμήμα Οδικών Μεταφορών θα λειτουργούσε μέχρι την 1.4.2007 το σύστημα. Το ανάλογο ποσό της επιχορήγησης καταβαλλόταν κάθε τριμηνία στις οργανώσεις λεωφορειούχων, οι οποίες είχαν αναλάβει την κατανομή του στους λεωφορειούχους.

Ο εξοπλισμός παραδόθηκε το Δεκέμβριο 2004 και παραλήφθηκε επίσημα από το Τμήμα τον Απρίλιο 2005. Έκτοτε παραμένει σε αδράνεια, εφόσον το σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει εξαιτίας της μη έκδοσης των αναγκαίων μαγνητικών καρτών στους 120.000 περίπου δικαιούχους. Τον Ιούλιο 2005 άρχισε η εγκατάσταση των ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία. Από το σύνολο των 875 μηχανών έκδοσης/ακύρωσης εισιτηρίων και των 16 σταθμών συλλογής στοιχείων/δεδομένων, εγκαταστάθηκαν από τον ανάδοχο – σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν στους φακέλους του Τμήματος – οι 350 μηχανές και οι 16 σταθμοί. Από τις υπόλοιπες μηχανές, οι 125 φυλάγονται ως εφεδρικές στις αποθήκες του Τμήματος, ενώ οι 400 δόθηκαν στους λεωφορειούχους/εταιρείες για εγκατάσταση τους.

Κατά τη δοκιμαστική έκδοση των καρτών το Μάιο 2006, διαπιστώθηκε ότι η διαδικασία εισαγωγής των στοιχείων στο σύστημα και η έκδοση των καρτών ήταν χρονοβόρα και επειδή ούτε το Τμήμα ούτε οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (στις οποίες αποτάθηκε το Τμήμα) διέθεταν το απαιτούμενο προσωπικό, δόθηκε το Δεκέμβριο 2006 η έγκριση του Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), για εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση με τον προμηθευτή του συστήματος, για ανάθεση συγκεκριμένων υπηρεσιών.

Η εκτίμηση δαπάνης του Τμήματος για τις πιο πάνω υπηρεσίες, ανήρχετο σε €102.500 (£60.000), παρόλο ότι ο προμηθευτής είχε δώσει προηγουμένως τη δική του εκτίμηση που ανήρχετο σε €126.900 (£74.255).

Τον Ιούνιο 2007, το Συμβούλιο Προσφορών του ΥΣΕ ακύρωσε το διαγωνισμό, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης του Τμήματος, επειδή η τελική τιμή του προμηθευτή – κατόπιν διαπραγμάτευσης – ήταν €171.950 (£100.639), δηλ. 67,7% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

Έκτοτε δεν έχει σημειωθεί καμιά πρόοδος και το σύστημα παραμένει εκτός λειτουργίας. Σύμφωνα με το Διευθυντή του Τμήματος, η λειτουργία του συστήματος, με τα δεδομένα ως έχουν, είναι αδύνατη λόγω του ότι το Τμήμα δεν διαθέτει το απαιτούμενο προσωπικό το οποίο πρέπει να απασχολείται αποκλειστικά με τη λειτουργία και παρακολούθηση του συστήματος. Το Τμήμα ζήτησε επανειλημμένα έκτακτο προσωπικό (ένα λειτουργό πληροφορικής, τρεις γραφείς, δύο λογιστικούς λειτουργούς) το οποίο δεν του παραχωρήθηκε. Οι προσπάθειες τώρα στρέφονται προς την αγορά υπηρεσιών και βρίσκεται υπό ετοιμασία η σύνταξη των όρων και προδιαγραφών για την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού.

4.73 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Μέρος Α

Αλλαγή θεσμικού πλαισίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 20.12.2006 ενέκρινε την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Τμήματος και μετατροπή του σε ανεξάρτητη Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων για περαιτέρω μελέτη του θέματος και ετοιμασία σχετικού Νομοσχεδίου σε συνεργασία με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου επιδιώκεται ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, οικονομική ανεξαρτησία, μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, αναβάθμιση των υπηρεσιών και αναβάθμιση του επιπέδου ασφάλειας των πτήσεων. Η αυτονομία και απεξάρτηση του Τμήματος από το κράτος είναι το

πρότυπο που εισηγείται ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (EUROCONTROL).

Για το σκοπό αυτό έχει ετοιμαστεί προσχέδιο Νομοσχεδίου και βρίσκονται σε εξέλιξη στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων διαβουλεύσεις με το επηρεαζόμενο προσωπικό για την ολοκλήρωση του Νομοσχεδίου.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2008 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €22.160.126, σε σύγκριση με €21.041.493 το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €1.118.633 ή 5,32%. Σ' αυτά περιλαμβάνονται €5.054.240 για τέλη αεροδρομίου, €5.774.954 για ενοίκια, €3.548.457 για επιβατικά τέλη και €370.753 για τέλη υπερπτήσεων.

Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Τα τέλη αεροδρομίου και τα επιβατικά τέλη στην πλειοψηφία τους οφείλονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την εταιρεία Ajjet Aviation Ltd (€3,4 εκ. και €3,7 εκ. αντίστοιχα). Ποσό περίπου €1,5 εκ. οφείλεται από διάφορες αεροπορικές εταιρείες που τερμάτισαν τις πτήσεις προς την Κύπρο πριν από χρόνια, και σε πολλές περιπτώσεις αφορούν μόνο σε τόκους και πρόστιμα. Η εταιρεία Ajjet Aviation Ltd τερμάτισε τις εργασίες της την 1.11.2006. Η Κυπριακή Δημοκρατία καταχώρισε αγωγή εναντίον της για οφειλές ύψους €3.463.202 πλέον τόκους και έξοδα.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται ποσό €4.852.332, το οποίο οφείλεται από τις Κυπριακές Αερογραμμές από το οποίο ποσό €385.462 αφορά σε τόκους για διάφορα συμβόλαια για την περίοδο 1989-1999, το οποίο αμφισβητείται από την εταιρεία και εκκρεμεί για πολλά χρόνια. Επίσης η εταιρεία δεν αποδέχεται τις αυξήσεις που επιβλήθηκαν κατά την ανανέωση των συμβολαίων για τη διετία 2005-2006.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται επίσης ποσό €724.129, το οποίο οφείλεται από τη διαχειρίστρια των καταστημάτων δώρων στους αερολιμένες το 1994 και 1995, εναντίον της οποίας κινήθηκε αγωγή το 1995. Στις 20.3.2002 εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου υπέρ της Δημοκρατίας για ποσό €536.593, που αφορά σε τέλη άδειας χρήσης, ποσό €49.635 για τόκους μέχρι 23.10.1995, καθώς και τόκο προς 9% μέχρι την αποπληρωμή των ποσών αυτών. Μέχρι σήμερα δεν έχει εισπραχθεί οποιοδήποτε ποσό. Επίσης, περιλαμβάνεται ποσό €242.394 που οφείλεται από διαφημιστική εταιρεία από το 1998 και παραμένει ανείσπρακτο παρόλο που το θέμα έχει διευθετηθεί με διακανονισμό από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας από τον Απρίλιο του 2005 σύμφωνα με τον οποίο ο οφειλέτης υποχρεωνόταν να καταβάλει ολόκληρο το ποσό.

Οφειλές από την Κοινοπραξία Hermes. Στις 31.12.2008 οφειλόταν από την Κοινοπραξία Hermes, η οποία ανέλαβε την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων, ποσό €5.700.506 για τις υπηρεσίες του προσωπικού της Αερολιμενικής Υπηρεσίας και των Γραφείων Κινήσεων των αερολιμένων.

Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Με βάση τη Συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006, η Κυπριακή Δημοκρατία θα λαμβάνει από την Κοινοπραξία Hermes ως δικαιώματα, σταθερό ποσό €3,5 εκ. το χρόνο και 33% των ακαθάριστων εσόδων της. Οι πληρωμές προς το Κράτος γίνονται τριμηνιαία, 30 εργάσιμες ημέρες μετά το τέλος της τριμηνίας. Όπως ανέφερα στην προηγούμενη μου Έκθεση παρατηρούνται αδυναμίες στην παρακολούθηση της Συμφωνίας για διασφάλιση των κρατικών εσόδων.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερομηνίας 19.12.2007 ενέκρινε τη σύσταση Εκτελεστικού Συμβουλίου Έργου Παραχώρησης (ΕΣΕΠ) με όρους εντολής την εποπτεία και διαχείριση θεμάτων για την προώθηση, παρακολούθηση και διεκπεραίωση της Συμφωνίας Παραχώρησης. Επίσης ενέκρινε τη διαδικασία διορισμού και τους όρους εντολής του Διευθυντή Διαχείρισης Έργου Παραχώρησης και της Ομάδας Παραχώρησης Έργου.

Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2008 δεν έγινε κανένας χρηματοοικονομικός έλεγχος της Συμφωνίας σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, για να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των ποσών που καταβάλλονται από την Κοινοπραξία. Σε επιστολή του προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων ημερομηνίας 19.11.2008, ο Γενικός Λογιστής αναφέρει ότι δεν έχουν διαβιβαστεί

στον λογιστικό λειτουργό που ορίστηκε το Δεκέμβριο 2007 ως μέλος της Ομάδας Παραχώρησης Έργου, από τον Αντιπρόσωπο της Κυβέρνησης και Πρόεδρο του ΕΣΕΠ, τα αναγκαία στοιχεία, έγγραφα και πληροφορίες για να διεξαχθεί έλεγχος των εσόδων και των οφειλών της Κοινοπραξίας προς το κράτος.

Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα από τα αρμόδια Υπουργεία για να επιλυθούν τα όποια προβλήματα και να λειτουργήσουν οι επιτροπές που έχουν συσταθεί σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και να διεξαχθεί ο απαιτούμενος έλεγχος χωρίς άλλη καθυστέρηση.

Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας. Η δαπάνη για υπερωρίες για το 2008 ανήλθε σε €3.280.857, σε σύγκριση με €2.923.412 το 2007. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.537.741 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €1.743.116. Η δαπάνη για επιδόματα βάρδιας ανήλθε σε €1.138.154, σε σύγκριση με €1.042.530 το 2007. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.124.123 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €14.031. Οι υπερβάσεις καλύφθηκαν από εξοικονομήσεις του άρθρου «Κρατικοί Υπάλληλοι», ύστερα από σχετική καλυπτική έγκριση.

Οι υπερωρίες και τα επιδόματα που καταβλήθηκαν κυμαίνονται κατά άτομο από €6.442 μέχρι €91.651. Για το 2008 οι περισσότερες υπερωρίες και επιδόματα καταβλήθηκαν στους Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας του Κέντρου Ελέγχου Λευκωσίας. Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.418, ημερ. 23.2.2006 για την υιοθέτηση και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για μείωση της δαπάνης, ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος να υποβάλει τις απόψεις/εισηγήσεις του για τους τρόπους υλοποίησης της Απόφασης δεδομένου του σημαντικού ποσοστού των υπερωριών του Τμήματος στο σύνολο της υπερωριακής απασχόλησης ολόκληρου του Υπουργείου. Ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε τις απόψεις του για μείωση των υπερωριών και πληροφόρησε το Υπουργείο ότι η εισήγηση για αποζημίωση μέρους της υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού βάρδιας με ελεύθερο χρόνο δεν γίνεται αποδεκτή από τη συνδικαλιστική πλευρά και ότι το θέμα αυτό αποτελεί αντικείμενο συζήτησης/διαβούλευσης.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν έχουν κωδικοποιηθεί οι Κανονισμοί και οι συμφωνίες που αφορούν στους όρους υπηρεσίας και στις ρυθμίσεις των διαφόρων θεμάτων του προσωπικού που εργάζεται με το σύστημα βάρδιας, με αποτέλεσμα τα θέματα αυτά να τυγχάνουν διαφορετικού χειρισμού από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος.

Συμφωνία με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση του Τμήματος. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου υπογράφηκε στις 30.9.2005 συμβόλαιο, με απευθείας ανάθεση, με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων, για αξιολόγηση του Τμήματος και ετοιμασία διαγνωστικής έκθεσης για τις τυχόν ελλείψεις στην οργάνωση και στελέχωση της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων, έναντι του ποσού των \$125.000.

Με βάση την απόρρητη διαγνωστική έκθεση που υποβλήθηκε και βάσει νέας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ανατέθηκε απευθείας στον ίδιο οίκο η διεξαγωγή λεπτομερούς μελέτης για στήριξη του Τμήματος στους τομείς ασφάλειας πτήσεων, ασφάλειας πολιτικής αεροπορίας και ρύθμισης της λειτουργίας των αεροδρομίων, έναντι συνολικής αμοιβής \$567.800.

Η συμφωνία διαλάμβανε, μεταξύ άλλων, την ετοιμασία και υποβολή εγχειριδίων για τη Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων, σύμφωνα με τα απαιτούμενα πρότυπα και Κανονισμούς των διεθνών οργανισμών ICAO και EASA, την αναδιοργάνωση του Τομέα Αδειοδότησης για να συνάδει με τις απαιτήσεις της JAA, την αξιολόγηση της λειτουργικής δομής της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων Πολιτικής Αεροπορίας, τη βασική εκπαίδευση προσωπικού στους Τομείς Αεροπλοΐμότητας και Πτητικών Επιχειρήσεων και τη μελέτη και υποβολή εισηγήσεων για την ορθολογιστική δομή του Τμήματος.

Με βάση τα χρονοδιαγράμματα που προβλέπει η συμφωνία υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση της συμφωνίας. Οι σύμβουλοι στις εκθέσεις τους επεσήμαναν ότι υπάρχει καθυστέρηση από μέρους του Τμήματος στη διεκπεραίωση των εργασιών που περιλαμβάνονται στη διαγνωστική έκθεση του 2005, όπως πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού, εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας, αναδιοργάνωση του

Τμήματος, κ.λπ., με αποτέλεσμα να καθυστερεί το όλο έργο. Μέχρι το τέλος του 2008 καταβλήθηκε στους Συμβούλους ποσό \$297.740. Οι Σύμβουλοι διεκδικούν ολόκληρο το ποσό του συμβολαίου αφού θεωρούν ότι η μη διεκπεραίωση μέρους της εργασίας οφείλεται στην έλλειψη ανταπόκρισης από το Τμήμα.

Συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol). Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η υπογραφή συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του Eurocontrol για την παροχή τεχνικής βοήθειας στο Τμήμα, για την προώθηση της δημιουργίας Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού και τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας έτσι ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς το Eurocontrol, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον ICAO, έναντι του ποσού των €799.365. Το ποσό αυτό θα ανακτηθεί μέσω της χρέωσης τελών υπερπτήσεων.

Όσον αφορά στη στήριξη για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό, η συμφωνία προϋποθέτει το διαχωρισμό της παροχής από την εποπτεία των υπηρεσιών ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα/ευρήματα και υποδείξεις των εμπειρογνομόνων που αφορούν στην εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας, απαιτείται αμέσως η μόνιμη και κατάλληλη στελέχωση της Εθνικής Εποπτικής Αρχής και του Παροχέα Υπηρεσιών Αεροναυτιλίας, ώστε να μπορούν να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους και να επιτελέσουν το έργο τους. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.938, ημερομηνίας 31.1.2007, ενέκρινε κατ' αρχήν τη δημιουργία των προταθειςών μόνιμων θέσεων και παράλληλα, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας δημιουργίας και πλήρωσης των μόνιμων θέσεων, τη μίσθωση υπηρεσιών αριθμού ατόμων για την αντιμετώπιση των άμεσων και βασικών διεθνών υποχρεώσεων του Τμήματος, με προτεραιότητα τη συμπλήρωση του έργου της πιστοποίησης των φορέων παροχής υπηρεσιών αεροναυτιλίας και ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων. Κατά το 2008 προκηρύχθηκαν προσφορές και το Τμήμα προέβη στη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων.

Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO). Το συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του πιο πάνω εξοπλισμού υπογράφηκε στις 21.7.2003 και σύμφωνα με αυτό ο χώρος εγκατάστασης του εξοπλισμού θα έπρεπε να ήταν έτοιμος στις 30.6.2005 και ο εξοπλισμός να εγκατασταθεί στις 16.8.2005.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση. Με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα, η παράδοση του έργου αναμενόταν να γίνει τον Αύγουστο του 2006 και η τελική αποδοχή του τον Αύγουστο του 2007. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν διάφορα τεχνικά προβλήματα. Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής το Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα κύρια τεχνικά προβλήματα. Κατά τον προκαταρκτικό έλεγχο αποδοχής που άρχισε με καθυστέρηση τον Οκτώβριο του 2008, παρουσιάστηκαν σημαντικά προβλήματα με αποτέλεσμα να ζητηθεί η διακοπή του από τον Εργολάβο μέχρι να επιλυθούν τα προβλήματα. Μέχρι σήμερα δεν έχει επαναρχίσει ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής. Κατά τη διάρκεια του έτους ολοκληρώθηκε η προσωρινή εγκατάσταση του εξοπλισμού μαζί με το αναγκαίο λογισμικό, για το οποίο γίνονται δοκιμαστικοί έλεγχοι από τον εργολάβο. Μέχρι τις 31.12.2008 καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €12.205.037, το οποίο αντιπροσωπεύει την προκαταβολή και άλλες εργασίες, βάσει των προνοιών του συμβολαίου.

Αγορά νέου συστήματος Ραντάρ. Το Συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του νέου Συστήματος Ραντάρ στα Κιόνια υπογράφηκε στις 26.7.2005, έναντι του ποσού των €6.743.578 και €550.000 για πενταετή συντήρησή του.

Με βάση το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ο εργοστασιακός έλεγχος θα διενεργείτο στις 26.6.2006, η διαδικασία εγκατάστασης του εξοπλισμού θα άρχιζε την 1.9.2006 και ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής στις 25.1.2007. Κατά τον εργοστασιακό έλεγχο που έγινε με καθυστέρηση στις 26.9.2006 και 24.10.2006 προέκυψαν σημαντικά τεχνικά προβλήματα και σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, τα οποία ανέλαβε να επιλύσει ο προμηθευτής. Ο επαναληπτικός εργοστασιακός έλεγχος έγινε το Μάρτιο

2007 και η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής.

Η άφιξη του συστήματος για εγκατάσταση και λειτουργικό έλεγχο έγινε στις 30.4.2007 και κατά τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής που έγινε από τις 15.9.2008 μέχρι τις 10.10.2008 διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις με αποτέλεσμα το σύστημα να απορριφθεί. Με βάση τις πρόνοιες του Συμβολαίου ο Εργολάβος υποχρεούται να υποβάλει σχέδιο διόρθωσης όλων των αδυναμιών το οποίο να εκτελέσει εντός λογικού χρονοδιαγράμματος και ακολούθως να επαναλάβει όλους τους ελέγχους.

Μέχρι τις 31.12.2008 καταβλήθηκε ποσό €4.464.993 έναντι του ποσού του συμβολαίου.

Προσφορά Αρ. ΤΠΑ 2/2009 για την παροχή υπηρεσιών ασφάλειας/φρούρησης στους χώρους του Αεροδρομίου Λάρνακας Το Μάρτιο 2009, το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την παροχή υπηρεσιών ασφάλειας/φρούρησης στους χώρους του Αεροδρομίου Λάρνακας, με εκτίμηση κόστους €634.200. Παρά το γεγονός ότι το πιο πάνω ποσό υπερέβαινε τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στην εγκύκλιο αρ.ΓΛ/ΑΑΔΣ 38 της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ωστόσο δεν τηρήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του Νόμου 12(Ι)/2006, σχετικά με τη δημοσίευση και την προθεσμία υποβολής των προσφορών. Συγκεκριμένα, δεν είχε γίνει δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά μόνο στον εγχώριο τύπο, και η προθεσμία υποβολής των προσφορών που δόθηκε, ήταν 28 μέρες αντί 52 μέρες (τουλάχιστον).

Τις πιο πάνω αποκλίσεις από τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας είχε εντοπίσει και υποδείξει έγκαιρα (πριν την ημερομηνία υποβολής των προσφορών), με επιστολή του προς το Διευθυντή του Τμήματος, ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας. Ωστόσο, επειδή το Τμήμα καθυστέρησε να χειριστεί το θέμα και, στο μεταξύ, οι προσφορές είχαν υποβληθεί, υπέβαλε εισήγηση στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (που ήταν το αρμόδιο όργανο για το χειρισμό του διαγωνισμού, μετά την υποβολή των προσφορών), για ακύρωση του διαγωνισμού.

Το Συμβούλιο Προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη ότι το Τμήμα δεν είχε τηρήσει όλες τις νενομισμένες διαδικασίες, αποφάσισε το Μάιο 2009 την ακύρωση του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι οι προσφορές παρέμειναν κλειστές και μετά την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών επιστράφησαν στους προσφοροδότες.

4.74 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Νομοσχέδιο για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Το Νομοσχέδιο με τίτλο «Νόμος που προνοεί για την Ίδρυση και Λειτουργία Οργανισμού ο οποίος θα καλείται Κυπριακά Ταχυδρομεία και για τη Μεταβίβαση της Επιχείρησης και Περιουσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων» δεν έχει προωθηθεί στη Βουλή για ψήφιση, λόγω του ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι διαβουλευσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τα θέματα του προσωπικού.

Νέο λογιστικό σύστημα. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς που εκδόθηκαν από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 97/67/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Τμήμα είχε υποχρέωση να εφαρμόσει, μέχρι τον Ιούλιο 2005, νέο λογιστικό σύστημα Οικονομικής και Διοικητικής Πληροφόρησης και Κοστολόγησης των Προϊόντων και Υπηρεσιών του, το οποίο να είναι βασισμένο στα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Για την προμήθεια και εγκατάσταση του νέου λογιστικού συστήματος υπογράφηκε συμβόλαιο την 1.3.2006 και το σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή με καθυστέρηση 6 μηνών στις 2.1.2007. Ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς επέβαλε χρηματικές κυρώσεις ύψους €3.417 (£2.000) για την καθυστέρηση, λόγω μη τήρησης χωριστών λογαριασμών για κάθε υπηρεσία. Τον Οκτώβριο 2008 με άλλη απόφαση του επέβαλε χρηματικό πρόστιμο

ύψους €100.000 επειδή έκρινε ότι το Τμήμα παραβίασε την υποχρέωση να υποβάλει στον Επίτροπο τα ελεγμένα οικονομικά του αποτελέσματα για το έτος 2007, εξαγόμενα από την πλήρη καταναεμημένη κοστολόγηση, εντός πέντε μηνών μετά το κλείσιμο της οικονομικής περιόδου.

Παρατηρήθηκε ότι μέχρι σήμερα τηρείται παράλληλα το χειρόγραφο λογιστικό σύστημα λόγω του ότι δεν έχει ελεγχθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του νέου συστήματος και δεν έχει επιτευχθεί συμφιλίωση των αποτελεσμάτων σε όλους τους τομείς.

Διαλογή/διανομή αλληλογραφίας. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με την τεχνοοικονομική μελέτη για το αυτοματοποιημένο Κέντρο Διαλογής, με τη λειτουργία του θα έπρεπε να καταστεί δυνατή η παράδοση του 90% της αλληλογραφίας στην Κύπρο εντός 24 ωρών και του υπόλοιπου 10% εντός 48 ωρών, με παράλληλη μείωση του προσωπικού.

Από τις έρευνες που έγιναν από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση της ποιότητας της υπηρεσίας εσωτερικού ταχυδρομείου, φαίνεται ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην παράδοση της αλληλογραφίας, οι πιο πάνω στόχοι δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. Επίσης, το προσωπικό που ασχολείται με τη διαλογή δεν έχει μειωθεί, όπως προέβλεπε η τεχνοοικονομική μελέτη.

4.75 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών. Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις ύψους €8,8εκ., δαπανήθηκε ποσό €6,3εκ., δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό €2,5 εκ. ή 28,4%(39,4% για το έτος 2007).

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά λειτουργικά προβλήματα, τα οποία χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης, αφού επηρεάζουν την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένα κόστη.

Τα προβλήματα αυτά είναι κυρίως:

(α) Σοβαρές αδυναμίες της υφιστάμενης οργανωτικής δομής στο Υπουργείο, η οποία δεν διευκολύνει την αποδοτική και ευέλικτη λειτουργία του.

(β) Ανεπαρκής διάθεση ανθρώπινων και άλλων πόρων και απουσία χρονοδιαγράμματος για τους στόχους του στρατηγικού σχεδιασμού που είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία υλοποίησής τους. Τέτοιοι στόχοι αναφέρονταν στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, όπως η αναδιοργάνωση του Υπουργείου, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ, η αναβάθμιση της υποδομής των νοσοκομείων, η ενίσχυση της υποδομής εργαστηρίων, η εισαγωγή ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων στα νοσοκομεία και Αγροτικά Υγειονομικά Κέντρα. Λόγω της μη υλοποίησης των πιο πάνω στόχων αυτοί έχουν περιληφθεί και στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 παράλληλα με την προώθηση της Κύπρου ως κέντρου παροχής ιατρικών υπηρεσιών, την αναβάθμιση της νοσηλευτικής σχολής σε πανεπιστήμιο και την ίδρυση ιατρικής σχολής.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι, η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής του νέου στρατηγικού σχεδιασμού καθώς και της τήρησης του χρονοδιαγράμματος που έχει τεθεί, αυξάνει τους κινδύνους μη υλοποίησης του, γι' αυτό θα πρέπει να τροχοδρομηθούν κατάλληλες ενέργειες για τη δημιουργία τέτοιου μηχανισμού.

(γ) Απουσία ενός σύγχρονου και ολοκληρωμένου συστήματος διασφάλισης της ποιότητας στα Κρατικά Νοσηλευτήρια.

(δ) Αδυναμίες και προβλήματα στην οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου, τα οποία δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του Υπουργείου.

Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας και των Νοσοκομείων.

(α) **Υπουργείο Υγείας.** Παρά τις μελέτες που διεξήχθησαν στο παρελθόν από ξένους συμβούλους, όπου υποδεικνυόταν η ανάγκη αναμόρφωσης της οργανωτικής δομής του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του για

να καταστεί δυνατό να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις πράγμα για το οποίο η Υπηρεσία μου αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις της, εντούτοις το θέμα δεν έχει επιλυθεί μέχρι σήμερα.

Τον Ιούνιο 2007, το Υπουργείο κατέθεσε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για την αναδιοργάνωση του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε με την Απόφασή του αρ.65.758, ημερ. 27.6.2007.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέλαβε τον Ιούλιο 2008 τη διεξαγωγή μελέτης οργάνωσης και στελέχωσης του Υπουργείου Υγείας με τη συνεργασία λειτουργών του Υπουργείου σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Μέχρι την εκπόνηση της τελικής μελέτης, τον Ιούνιο 2009 το Τμήμα εισηγήθηκε την άμεση δημιουργία θέσεων Λειτουργού Υπηρεσιών Υγείας σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας, για ενίσχυση της διοίκησης του Υπουργείου, με την οποία (εισήγηση) συμφώνησε το Υπουργείο.

Στο μεταξύ, ιατρικό, νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό συνεχίζει να είναι αποσπασμένο στο Υπουργείο Υγείας και στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας για την εκτέλεση καθηκόντων που αφορούν σε θέματα προσωπικού, προσφορών και κυρίως διοικητικών καθηκόντων.

(β) Κρατικά Νοσοκομεία. Τον Ιούνιο 2007, μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργού Υγείας με τους εμπλεκόμενους φορείς, κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση για την υιοθέτηση πολιτικής για την αυτονόμηση των Κρατικών Νοσηλευτηρίων, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 11.7.2007. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, εγκρίθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη σύνταξη νομοσχεδίου, με βάση το οποίο θα αυτονομηθούν τα Κρατικά Νοσηλευτήρια, και θα ιδρυθεί ένας οργανισμός στον οποίο θα υπαχθούν.

Το Υπουργείο Υγείας συνέταξε προσχέδιο νομοσχεδίου που προνοεί για την ίδρυση Οργανισμού Δημόσιων Νοσηλευτηρίων στα πλαίσια της αυτονόμησής τους το οποίο τυγχάνει νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία και στη συνέχεια θα ακολουθήσει διάλογος με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σημειώνεται ωστόσο ότι, σε σχετική επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο ημερ.19.2.2009 εκφράζονται σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο, εάν το ζητούμενο είναι η δημιουργία ενός εύελκτου συστήματος λειτουργίας δημόσιων νοσηλευτηρίων στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έτσι ώστε τούτο να συνάδει με τις απαιτήσεις λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της σύστασης ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου το οποίο θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο με αποτέλεσμα να περιορίζεται εκ των πραγμάτων η ευελιξία του.

Σχετικά με την αναδιοργάνωση των νοσοκομείων στα πλαίσια εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Υγείας, το Υπουργείο Υγείας έχει προβεί σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων. Η σύμβαση υπογράφηκε στις 12.2.2008 με ημερ.έναρξης τη 15.1.2008. Οι παρατηρήσεις μου για την εν λόγω προσφορά εκτίθενται κάτω από την παράγραφο Γενικό Σχέδιο Υγείας.

Δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με βάση αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου συνεχίζεται η δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Δημοκρατίας, χωρίς να εφαρμόζονται οι περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικοί Κανονισμοί του 2000, σύμφωνα με τους οποίους οι ασθενείς καταβάλλουν τέλη για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που τους παρέχεται στα Κρατικά Νοσηλευτήρια, με βάση εισοδηματικά κριτήρια.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ.63.719 και ημερ. 3.5.2006, εκδίδεται Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Δημοκρατίας που διαμένουν στα κατεχόμενα και είναι κάτοχοι ταυτότητας νοσηλείας, χωρίς να εξετάζονται τα εισοδήματά τους.

Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό.

(α) Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα. Οι αποστολές ασθενών στο εξωτερικό εγκρίνονται με βάση το εν λόγω Σχέδιο το οποίο

δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της 15^{ης} Μαΐου 2009, καταργώντας το προηγούμενο Σχέδιο.

(β) Δαπάνες Σχεδίου. Οι δαπάνες για το σχέδιο αυτό κατά τα έτη 2006 – 2008 είχαν ως ακολούθως:

<u>Έτος</u>	<u>Αποστολές ασθενών</u>	<u>Ποσό που δαπανήθηκε</u>
		€
2008	1942	34.807.090
2007	1844	35.641.158
2006	1034	25.453.077

Αξίζει να σημειωθεί ότι, πέραν των πιο πάνω δαπανών κατά το 2008, στο Υπουργείο υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις στις 31.12.2008 ύψους περίπου €938.000 οι οποίες τακτοποιήθηκαν εντός του 2009, λόγω του ότι καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών για ιατρικές υπηρεσίες και προμήθειες σε αντιπροσώπους διαφόρων νοσοκομείων του εξωτερικού ενώ, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2009), εξακολουθούσε να εκκρεμεί η εξόφληση τιμολογίων ύψους περίπου €177.000. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, τόσο ο αριθμός των ασθενών που στάλθηκαν στο εξωτερικό όσο και η αντίστοιχη δαπάνη παρουσιάζουν σημαντική αύξηση τα τελευταία δύο χρόνια.

(γ) Παρακολούθηση ασθενών. Παρατήρησα ότι εξακολουθεί να μην υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στην παρακολούθηση της πορείας θεραπείας του ασθενούς, μετά την έγκριση για αποστολή στο εξωτερικό όπως π.χ. ο καθορισμός συγκεκριμένων ατόμων που θα αποφασίζουν για τα διοικητικά και ιατρικά θέματα καθώς και αυτών που θα ελέγχουν και εγκρίνουν τα τιμολόγια.

Παρατήρησα επίσης ότι η παρακολούθηση της θεραπείας και η έγκριση των τιμολογίων εξακολουθεί να γίνεται, ως επί το πλείστον, μόνο από Λειτουργούς Ευημερίας, αποσπασμένους στις διάφορες Πρεσβείες, ενώ δεν υπάρχουν καθορισμένοι Ιατρικοί Λειτουργοί στους οποίους τα νοσοκομεία/οι Πρεσβείες να μπορούν να απευθυνθούν για ιατρικής φύσεως συμβουλές/αποφάσεις.

Τα πιο πάνω σχετικά με την αποστολή ασθενών για θεραπεία στο εξωτερικό, καθώς και τα σοβαρά προβλήματα διαχείρισης των ασθενών, επιβεβαιώνονται και με την έκθεση Λειτουργού Ευημερίας της Κύπρου στο Εξωτερικό, ημερομηνίας 15.1.2007, σύμφωνα με την οποία, ο τρόπος παρακολούθησης, τόσο της παραμονής των ασθενών όσο και των εξόδων θεραπείας που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, δεν είναι ικανοποιητικός και δεν διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι σε ορισμένα τιμολόγια των διαφόρων νοσοκομείων είχαν επισημανθεί υπερχρεώσεις των υπηρεσιών τους, αυξήσεις τιμών πακέτων θεραπείας και παρατεταμένη νοσηλεία ασθενών σε νοσοκομεία, για τις οποίες ζητήθηκε και έγινε σχετική μείωση των χρεώσεων.

Δεδομένων των πιο πάνω σοβαρών αδυναμιών καθώς και των σημαντικών σχετικών δαπανών εισηγήθηκα και πάλι την άμεση εξέταση του θέματος και λήψη μέτρων από το Υπουργείο, σε συνεργασία με τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

(δ) Διευθετήσεις συνεργασίας με διάφορα Νοσοκομεία και εταιρείες του εξωτερικού. Σε προηγούμενες εκθέσεις μου αναφέρθηκε ότι, τόσο η Υπηρεσία μου όσο και ο Γενικός Λογιστής, υπέδειξαν την ανάγκη υιοθέτησης της διαδικασίας προσφορών με διαπραγμάτευση, με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών πλαίσιο με νοσοκομεία του εξωτερικού, σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο 12(Ι)/2006, στον οποίο γίνεται ξεχωριστή πρόνοια για συμβάσεις που αφορούν σε θέματα υπηρεσιών υγείας. Σχετική πρόνοια περιλήφθηκε στους Κανονισμούς του νέου Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, σύμφωνα με τους οποίους «η αγορά υπηρεσιών υγείας εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων γίνεται με τη σύναψη συμφωνιών του Υπουργείου Υγείας με τα Ιατρικά Κέντρα, σύμφωνα

με διαφανείς διαδικασίες που συνάδουν με το Νόμο περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα», και «μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποσταλεί ασθενής στο εξωτερικό σε Ιατρικό Κέντρο με το οποίο δεν έχει συναφθεί συμφωνία, νοουμένου ότι ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται από την πιο πάνω Νομοθεσία».

Λαμβάνοντας υπόψη το ανταγωνιστικό περιβάλλον στην προσφορά ιατρικών υπηρεσιών, εξέφρασα την άποψη ότι αναμένεται ότι η σύναψη συμφωνιών θα οδηγήσει σε εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών.

Ανέφερα ότι οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τις υποχρεώσεις των νοσοκομείων όσον αφορά στη συχνότητα των ενημερωτικών εκθέσεων και των τιμολογίων, θέματα τα οποία, εν τω μεταξύ, πρέπει να διευκρινίζονται εκ των προτέρων με τα νοσοκομεία για την αποστολή ασθενών.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι σχετικά με την σύναψη συμφωνιών, γίνονται προσπάθειες προς διασφάλιση του κόστους των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών από τα νοσοκομεία του εξωτερικού και προς εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών. Παράλληλα γίνονται προσπάθειες για την εξασφάλιση των απαραίτητων προδιαγραφών και προϋποθέσεων για την έναρξη των διαδικασιών προς σύναψη σχετικών συμφωνιών με νοσοκομεία του εξωτερικού. Επί του παρόντος υπάρχουν ενδεικτικές τιμές με νοσοκομεία του εξωτερικού με τα οποία έχουμε συχνή συνεργασία, ενώ συνηθίζεται να ζητείται προκαταρκτική εκτίμηση δαπάνης πριν από την αποστολή του ασθενούς, όπου το επιτρέπει ο χρόνος και χωρίς αυτό να προκαλέσει καθυστέρηση στην αποστολή ασθενούς στο εξωτερικό για την απαιτούμενη θεραπεία.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι το όλο θέμα χρήζει επίστευσης καθότι εκκρεμεί από παλιά.

(ε) Συμφωνίες μέσω αντιπροσώπων. Για δύο συγκεκριμένα νοσοκομεία του Ισραήλ, το Υπουργείο εξακολουθεί να προβαίνει σε διευθετήσεις αποστολής ασθενών όχι απευθείας, αλλά μέσω αντιπροσώπων, οι οποίοι εισπράττουν για τις υπηρεσίες τους προμήθεια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το έτος 2008, καταβλήθηκε σε μία εταιρεία - αντιπρόσωπο συνολικό ποσό ύψους €2.051.740, εκ των οποίων περίπου €319.000 αφορούν σε προμήθεια, ενώ σε δεύτερη εταιρεία - αντιπρόσωπο, στην οποία καταβλήθηκε συνολικά €1.558.545, το ύψος της προμήθειας δεν μπορεί να υπολογιστεί, αφού το ποσό της προμήθειας δεν αναγράφεται ξεχωριστά στα τιμολόγια της εταιρείας. Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου όπως το Υπουργείο επιδιώκει τη σύναψη συμφωνιών απευθείας με τα νοσοκομεία, χωρίς την εμπλοκή αντιπροσώπων, με σκοπό τη μείωση των σχετικών δαπανών, διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο εξακολουθεί να συνεργάζεται με τις συγκεκριμένες εταιρείες. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι, η πρώτη εταιρεία για την οποία γίνεται αναφορά πιο πάνω, προχώρησε από το 2009, μετά από εισήγηση λειτουργού του Υπουργείου, σε αλλαγή της μορφής των τιμολογίων της υιοθετώντας τη μορφή των τιμολογίων της δεύτερης εταιρείας με αποτέλεσμα να είναι αδύνατον να υπολογίζεται πλέον το ύψος της προμήθειας που θα λαμβάνει η εταιρεία.

Επειδή η Υπηρεσία μου δεν κατανοεί τη σκοπιμότητα της πιο πάνω εισήγησης, ζήτησα να ενημερωθώ κατά πόσο αυτή έγινε με εξουσιοδότηση του Υπουργού ή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου.

(στ) Εξουσιοδότηση δαπανών για το Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο εξωτερικό. Η δαπάνη ύψους €34,8 εκ. για το έτος 2008, σε σύγκριση με €35,6 εκ. για το έτος 2007, αφορά κυρίως σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό (€29,2 εκ. ή ποσοστό 84% της συνολικής δαπάνης για το 2008 σε σύγκριση με €29,9 εκ. ή ποσοστό 84% της συνολικής δαπάνης για το 2007).

Οι πληρωμές που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, χρεώνονται στο σχετικό κονδύλι του Υπουργείου Υγείας με διορθωτικό ένταλμα το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών, αφού αποσταλούν από τις Πρεσβείες τα διάφορα έγγραφα των πληρωμών. Ωστόσο, ενώ ο «Ελέγχων Λειτουργός» του κονδυλίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, οι πληρωμές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών.

(ζ) Οικονομική επιβάρυνση ασθενών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Σχεδίου Αποστολής στο Εξωτερικό για θεραπεία με φροντίδα της Κυβέρνησης, οι εν λόγω ασθενείς, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση αυτών ή των οικογενειών τους, μπορεί να επιβαρυνθούν με μέρος των εξόδων θεραπείας ή να απαλλαγθούν πλήρως. Για ασθενείς που στάληκαν για θεραπεία στο εξωτερικό την περίοδο από το 2001 μέχρι το Μάιο 2003, δεν έχει υπολογιστεί η οικονομική επιβάρυνση των ασθενών. Λόγω του μακρού

χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει, οποιαδήποτε σχετικά οφειλόμενα ποσά πιθανόν να μην καταστεί δυνατόν να εισπραχθούν.

(η) Μητρώο Επιδοτούμενων Ασθενών. Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έχει ετοιμαστεί, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, και τεθεί σε εφαρμογή από το 2007, μητρώο επιδοτούμενων ασθενών στο οποίο καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενή, όπως όνομα, νοσοκομείο, θεραπεία, ημερομηνία εισαγωγής, ημερομηνία εξιτηρίου, ημερομηνίες επισκέψεων στα νοσοκομεία, ποσό οικονομικής επιβάρυνσης, ημερομηνία και απόδειξη είσπραξης, ημερομηνία υποβολής και ποσό τιμολογίου και παρατηρήσεις.

Ωστόσο, η μη έγκαιρη ενημέρωσή του με τις δαπάνες και τις εισπράξεις που αφορούν στο Σχέδιο, η μη συμφιλίωση του με τους αντίστοιχους λογαριασμούς εσόδων και δαπανών, καθώς και η μη πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει το σύστημα, όπως η έκδοση καταστάσεων σε τακτή βάση για παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων, της οικονομικής επιβάρυνσης του ασθενή σε σχέση με τις δαπάνες του, των περιπτώσεων που τα τιμολόγια πλησιάζουν το ανώτατο ποσό εξόδων θεραπείας για κάθε ασθενή (€171.000) κ.λπ., έχει ως αποτέλεσμα τη μη άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου του Σχεδίου.

(θ) Αποστολή καρδιοχειρουργικών περιστατικών εκτός δημόσιων νοσηλευτηρίων. Αναφορικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, το οποίο ίσχυε από το Δεκέμβριο 2007 μέχρι την αναθεώρηση του τον Μαΐο 2009, καθώς και με τις σχετικές διαδικασίες που ακολουθούνταν, εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο για την εν λόγω περίοδο διάφορες αδυναμίες οι σημαντικότερες των οποίων αναφέρονται πιο κάτω:

- (i)** Οι συστάσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις της Επιτροπής Ειδικών Ιατρών δεν είναι πάντοτε δεόντως αιτιολογημένες ως προς το συγκεκριμένο ιατρικό κέντρο στο οποίο θα πρέπει να αποσταλεί ο ασθενής για διάγνωση ή θεραπεία.
- (ii)** Στις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή συστήνει την αποστολή του ασθενή στο εξωτερικό, δεν υπάρχουν πάντοτε τα απαραίτητα στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη σύσταση και να εξηγούν τη μη τήρηση του άρθρου 2 των Κανονισμών σύμφωνα με τις πρόνοιες του οποίου, ο ασθενής αποστέλλεται κατά προτεραιότητα στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο.
- (iii)** Από το Φεβρουάριο 2008 και μέχρι τον Ιανουάριο 2009, ορίστηκε και ασκούσε καθήκοντα μέλους της Επιτροπής Ειδικών Ιατρών Καρδιολογίας, Διευθυντής ιδιωτικής κλινικής με την οποία το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας είχε συνάψει συμφωνία για αγορά υπηρεσιών για την αντιμετώπιση καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών περιστατικών, κατάσταση που οδηγούσε σε σύγκρουση συμφερόντων.
- (ι) Επιτροπές Ειδικών Ιατρών.** Διαπιστώθηκε ότι ορισμένες Επιτροπές διορίστηκαν και παραμένουν διμελείς παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, οι Επιτροπές θα πρέπει να είναι τριμελείς, απαρτιζόμενες από δύο ιατρικούς λειτουργούς και από ένα ιδιώτη ιατρό.

Σχετικά, το Υπουργείο επισημαίνει ότι οι ιδιώτες ιατροί κάθε ειδικότητας που έχουν οριστεί ως μέλη κάθε Επιτροπής έχουν σε γνώση τους τον εν λόγω διορισμό τους (έχουν ενημερωθεί με επιστολή, αφού έχουν εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον στον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο), αλλά οι περισσότεροι από αυτούς δεν παρίστανται στις συνεδρίες των Επιτροπών Ειδικών Ιατρών κατόπιν δικής τους επιλογής, με αποτέλεσμα ορισμένες Επιτροπές να λαμβάνουν αποφάσεις με τη συμμετοχή δύο κυβερνητικών ιατρών μόνον. Επίσης, το Υπουργείο σημειώνει ότι ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος δεν έχει δώσει ονόματα ιδιωτών ιατρών για διορισμό τους σε κάποιες Επιτροπές Ειδικών Ιατρών.

Καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς.

(α) Τα καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς σύμφωνα με τις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του Υπουργείου στις 31.12.2008, ανέρχονταν σε €972.074, σε σύγκριση με €728.121, στις 31.12.2007.

Η ετοιμασία των πιο πάνω καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων βασίστηκε στο μητρώο επιδοτούμενων ασθενών το οποίο, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρουσιάζει αδυναμίες στην τήρηση και ενημέρωσή του, με αποτέλεσμα η κατάσταση που ετοιμάστηκε να μην παρέχει ολοκληρωμένη και έγκυρη πληροφόρηση αναφορικά με το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς στις 31.12.2008.

(β) Στις πιο πάνω καταστάσεις εξακολουθεί να μην περιλαμβάνονται οφειλές από ασθενείς που έτυχαν θεραπείας από τον Ιούνιο του 2001 μέχρι το Μάιο του 2003, για τους οποίους εκκρεμεί ο υπολογισμός της οικονομικής επιβάρυνσής τους.

(γ) Στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων περιλαμβάνονται περιπτώσεις καθυστερήσεων που αφορούν σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας τα έτη 1998-2001 και η οικονομική επιβάρυνσή τους έχει υπολογιστεί, αλλά εξακολουθεί να μην έχουν ακόμα ειδοποιηθεί για τις σχετικές οφειλές τους ούτε έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση όσον αφορά στο ενδεχόμενο διαγραφής τους.

(δ) Δεν φαίνεται ότι λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για την παρακολούθηση των καθυστερήσεων και την είσπραξή τους.

(ε) Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης της αλληλογραφίας αναφορικά με περιπτώσεις ασθενών που παραπέμπονται στη Νομική Υπηρεσία για λήψη νομικών μέτρων με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός και η παρακολούθησή τους.

(στ) Δεν φαίνεται να ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική αναφορικά με την προώθηση στη Νομική Υπηρεσία για λήψη δικαστικών μέτρων των περιπτώσεων για τις οποίες εξαντλήθηκαν οι προσπάθειες του Υπουργείου για την είσπραξή τους.

(ζ) Δεν έχει καθοριστεί πολιτική για τη διαγραφή καθυστερημένων οφειλών.

Εξέφρασα και πάλι την ανησυχία μου ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην ειδοποίηση των ασθενών για τις οφειλές τους, μεγάλο μέρος των οφειλόμενων ποσών δεν θα καταστεί δυνατό να εισπραχθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι, αν δεν κατατεθούν έγκαιρα σχετικές αγωγές, τότε τα ποσά αυτά δεν θα μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15) όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο Ν.16(Ι)/2009, βάσει του οποίου η εφαρμογή των διατάξεων του αναστέλλεται μέχρι την 31^η Μαρτίου 2010.

Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓΕΣΥ).

(α) Με το Νόμο 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, την αρμοδιότητα της εφαρμογής του ΓΕΣΥ έχει ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, ο οποίος λειτουργεί με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό.

Στις 10.2.2009, το Υπουργείο Υγείας υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ και του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, την οποία ετοίμασε από κοινού με το Υπουργείο Οικονομικών. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ έχει προγραμματιστεί για το 2^ο εξάμηνο του 2011, αρχικά με την παροχή των υπηρεσιών υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς, ενώ η έναρξη της παροχής ενδονοσοκομειακής περίθαλψης προγραμματίζεται να γίνει 6-12 μήνες μετά.

Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων κυρίως σε ότι αφορά στην αύξηση του κόστους, και έγινε εισήγηση όπως δημιουργηθεί Ομάδα Διαχείρισης του Έργου, σκοπός της οποίας θα είναι να αντιμετωπίζει έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πιθανούς κινδύνους έτσι ώστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους στόχους και χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε σχετικά με την πιο πάνω έκθεση, σε συνεδρία του στις 26.2.2009.

Στα πλαίσια εφαρμογής του ΓΕΣΥ, τα πιο σημαντικά έργα που θα πρέπει να υλοποιηθούν από πλευράς του Υπουργείου Υγείας θεωρούνται η αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων, καθώς επίσης η εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών.

(β) Όσον αφορά στην αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων, το Υπουργείο έχει προβεί σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων. Η σύμβαση υπογράφηκε στις 12.2.2008 και το έργο έχει ξεκινήσει, με ημερομηνία έναρξης τη 15.1.2008.

Σχετικά με την πιο πάνω προσφορά ανέφερα τα ακόλουθα πιο σημαντικά σημεία:

(i) **Διαδικασία κατακύρωσης.** Η εκτιμημένη αξία της προσφοράς και για τα δύο έργα, η οποία δημοσιεύτηκε στην προκήρυξη της προσφοράς ήταν £2,75 εκ. έως £3,75 εκ. (€4,70 εκ. - €6,41 εκ.) ενώ το ποσό της μοναδικής έγκυρης προσφοράς ήταν €12,23 εκ..

Μετά από αφαίρεση ορισμένων παραδοτέων, από το μέρος που αφορά στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας το συνολικό ποσό των δύο συμβολαίων που υπογράφηκαν ανέρχεται σε €10,4 εκ..

Σημειώνεται ωστόσο ότι, ενώ σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 66.673 και ημερ. 3.1.2008, το Υπουργείο Υγείας θα έπρεπε επίσης να μειώσει τα παραδοτέα ώστε το συνολικό ύψος της αμοιβής του Συμβούλου να μειωθεί στα €9,5 εκ., ωστόσο δεν έχει μέχρι σήμερα προβεί σε οποιαδήποτε σχετική ενέργεια, παρά το γεγονός ότι στις 3.7.2008, με βάση τα αποτελέσματα της διαγνωστικής φάσης που διενήργησαν οι Σύμβουλοι από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο του 2008, προέβη σε διαφοροποίηση των παραδοτέων, σύμφωνα με σχετικό όρο που διαλαμβάνεται στο Παράρτημα II της σύμβασης.

Εξετάζοντας τη λογικότητα της τιμής της προσφοράς, ζήτησα με την επιστολή μου ημερ. 15.2.2008, όπως υποβληθούν στοιχεία σχετικά με την αναλυτική εκτίμηση της αξίας της προσφοράς που αφορά στην αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων την οποία το Υπουργείο ετοίμασε πριν την προκήρυξη της προσφοράς, καθώς επίσης σχετικά με τη μέθοδο με την οποία το Υπουργείο εξέτασε και σύγκρινε τη λογικότητα της τιμής της μοναδικής προσφοράς. Το Υπουργείο με επιστολή του ημερ. 9.10.2008, ανέφερε ότι η εκτίμηση της δαπάνης για το όλο έργο, έγινε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, ο οποίος ως αναθέτουσα αρχή, είχε και την ευθύνη υπολογισμού της εκτίμησης δαπάνης. Σύμφωνα ωστόσο με επιστολή του Οργανισμού με ημερομηνία 31.7.2009, την ευθύνη για τη διεξαγωγή εκτίμησης και ανάλυσης του κόστους για τη διάσταση II του έργου που αφορά στην αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων είχε το Υπουργείο Υγείας, ως η αρμόδια αρχή η οποία θα υπέγραφε τη σύμβαση με τον επιτυχόντα προσφέροντα για τη παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών και επειδή το Υπουργείο δεν ήταν σε θέση να ετοιμάσει λεπτομερή ανάλυση της εκτιμώμενης δαπάνης, υιοθετήθηκε η γενική εκτίμηση του Οργανισμού ότι το έργο που αφορά στο Υπουργείο Υγείας απαιτούσε το 1/3 των ανθρωποημερών που υπολογίστηκαν για τη διάσταση I του έργου που αφορά στην εφαρμογή του ΓΕΣΥ. Ωστόσο, δεν τεκμηριώνεται με οποιαδήποτε στοιχεία η πιο πάνω πρακτική που ακολουθήθηκε, για την εκτίμηση των ανθρωποημερών που απαιτούνταν για τη διάσταση II του έργου που αφορά στο Υπουργείο Υγείας.

(ii) **Αρμόδιος Λειτουργός ή Υπεύθυνος Συντονιστής.** Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας ο Γενικός Διευθυντής του ενδιαφερόμενου Υπουργείου διορίζει κατάλληλο λειτουργό ως Αρμόδιο Λειτουργό ή Υπεύθυνο Συντονιστή, με ευθύνη την παρακολούθηση και το χειρισμό της σύμβασης στα πλαίσια των προνοιών της. Ο διορισμός τριμελούς ομάδας Συντονιστών της σύμβασης, υπό το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, έγινε με μεγάλη καθυστέρηση στις 25.9.2008.

(iii) **Διάρκεια συμβολαίου.** Η διάρκεια του συμβολαίου, καθώς και η ημερομηνία λήξης του, δεν διευκρινίζονταν σαφώς στο συμβόλαιο. Ωστόσο, σύμφωνα με την προαναφερόμενη επιστολή των Συμβούλων με ημερ. 3.7.2008, η οποία έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο, λήφθηκε υπόψη το συνολικό ποσό του συμβολαίου και η καθορισμένη αμοιβή των Συμβούλων ανά ανθρωπομήνα και υπολογίστηκε ότι η απασχόληση τους αφορά σε 52,6 ανθρωπομήνες. Λαμβάνοντας υπόψη τους

ανθρωπομήνες που αναλώθηκαν μέχρι τον Ιούνιο 2008, καθώς επίσης την μετέπειτα απασχόληση τριών Συμβούλων, υπολογίστηκε ότι το έργο θα αποπερατώνετο τον Ιούνιο 2009, μετά από ανάλωση 47,9 ανθρωπομηνών, αφήνοντας το υπόλοιπο 4,7 μηνών για υποστήριξη των ομάδων όταν ζητηθεί. Σύμφωνα με τα τιμολόγια που έχουν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2009), το ποσοστό υλοποίησης του συμβολαίου ανερχόταν σε 87,9%.

- (iv) **Σύσταση ομάδων εργασίας.** Οι Σύμβουλοι διενήργησαν, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, διαγνωστική εργασία, η οποία διήρκεσε από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο του 2008. Με βάση τα αποτελέσματα της διαγνωστικής φάσης, τα οποία κατέδειξαν τις ανάγκες των δημόσιων νοσηλευτηρίων καθορίστηκαν οι ομάδες εργασίας που θα έπρεπε να δημιουργηθούν, ορισμένες από τις οποίες θα υποστηρίζονταν από τους Συμβούλους σε ολική βάση, άλλες σε μερική βάση ενώ σε κάποιες δεν θα παρεχόταν υποστήριξη από τους Συμβούλους, εκτός και αν τους ζητείτο. Ορισμένες από τις ομάδες εργασίας θα δραστηριοποιούντο το 2^ο εξάμηνο του 2008 και οι υπόλοιπες το 1^ο εξάμηνο του 2009.

Η σύσταση των ομάδων εργασίας που θα δραστηριοποιούνταν το 2^ο εξάμηνο του 2008 έγινε, με καθυστέρηση, τον Ιούνιο 2008, 2 μήνες μετά την αποπεράτωση της διαγνωστικής φάσης. Αναφέρεται σχετικά ότι η ομάδα Οικονομικής Διαχείρισης, όπως αναφέρεται στα πρακτικά συνεδρίασης που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Υγείας στις 11.3.2009 για την πρόοδο των ομάδων εργασίας, δεν είχε μέχρι τότε στελεχωθεί με το αναγκαίο προσωπικό, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του έργου που καλείτο να επιτελέσει. Όπως επίσης αναφέρεται στα πρακτικά με ημερ. 6.5.2009 η μία από τις δύο υποομάδες της ομάδας Οικονομικής Διαχείρισης και συγκεκριμένα η υποομάδα Κοστολόγησης δεν είχε ακόμα συσταθεί. Σημειώνεται ότι, στα πλαίσια των προσπαθειών του Υπουργείου για εξασφάλιση του αναγκαίου προσωπικού για σύσταση και υποστήριξη των ομάδων εργασίας, είχε ετοιμαστεί προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο υποβλήθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) για σχόλια στις 7.7.2008. Το ΤΔΔΠ διαφώνησε με το μέρος που αφορούσε στις αποσπάσεις λειτουργών στο Υπουργείο Υγείας, ενώ παράλληλα ζήτησε την τεκμηρίωση του αιτήματος για τη μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων σε συγκεκριμένα θέματα. Ακολούθησαν διαβουλεύσεις με το ΤΔΔΠ οι οποίες κατέληξαν στην ετοιμασία και υποβολή Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για μίσθωση υπηρεσιών με καθυστέρηση στις 20.10.2008. Η σχετική έγκριση λήφθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.609 και ημερ. 5.11.2008. Σημειώνεται ότι, ενώ στην Πρόταση που είχε υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, επισημαίνεται πόσο άμεση και επιτακτική ήταν η ανάγκη για έγκαιρη εξασφάλιση των συμβούλων, έτσι ώστε το Υπουργείο να εκμεταλλευτεί την παρουσία τους, ωστόσο μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2009) το Υπουργείο προέβη στη μίσθωση υπηρεσιών ενός μόνο ατόμου με γνώσεις στη Διοίκηση Νοσοκομείων από το Φεβρουάριο 2009.

- (v) **Πληρωμές στους Συμβούλους.** Ο τρόπος επιμέτρησης των παραδοτέων και η συσχέτιση τους με την αμοιβή των Συμβούλων δεν διασαφηνίζονται ρητά στο συμβόλαιο, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολο να διασφαλιστεί ότι οι πληρωμές στους Συμβούλους ανταποκρίνονται στις υπηρεσίες που έχουν προσφέρει με βάση την προσφορά τους. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 18.5.2009 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €3.540.226 για την περίοδο 15.1.2008 – 28.2.2009. Επιπρόσθετα έχουν υποβληθεί τιμολόγια για την περίοδο Μαρτίου – Μαΐου 2009 ύψους €951.660, για τα οποία μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Ιούνιος 2009) εκκρεμούσε η έγκριση και εξουσιοδότηση της πληρωμής τους.
- (vi) **Παρακολούθηση/συντονισμός του έργου.** Στις σχετικές επιστολές που υποβάλλουν στο Γενικό Διευθυντή, οι επικεφαλής των ομάδων εργασίας επιβεβαιώνουν την εκτέλεση των εργασιών που αναφέρονται στις εκθέσεις των Συμβούλων, αναφέρουν όμως σχετικά ότι δεν μπορούν να επιβεβαιώσουν με ακρίβεια το χρόνο που αναφέρουν οι Σύμβουλοι ότι αναλώθηκε για την υλοποίηση κάθε εργασίας. Οι επικεφαλής των ομάδων εργασίας θα έπρεπε να ετοιμάζουν λεπτομερείς εκθέσεις προόδου των εργασιών της κάθε ομάδας στις οποίες να καταγράφεται και να αξιολογείται η πρόοδος όλων των δραστηριοτήτων και να αναφέρονται τυχόν προβλήματα που εντοπίζονται. Ωστόσο, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ως συντονιστής της σύμβασης, ζήτησε με μεγάλη καθυστέρηση

στις 12.2.2009 από τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας την υποβολή λεπτομερών εκθέσεων προόδου. Επίσης, όπως έχει παρατηρηθεί, μέχρι το Μάρτιο, μόνο η ομάδα Υπηρεσιών Φαρμακευτικής είχε ανταποκριθεί.

(vii) Εκθέσεις προόδου. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, το έργο θα έπρεπε να αξιολογείται από τα συμβαλλόμενα μέρη κάθε τρεις μήνες, το οποίο δεν γίνεται. Για το σκοπό αυτό, οι Σύμβουλοι θα έπρεπε να ετοιμάζουν μηνιαίες εκθέσεις προόδου στις οποίες να αξιολογείται η πρόοδος του έργου καθώς και τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζονται. Αναφέρεται σχετικά ότι οι Σύμβουλοι, σε συνεργασία με τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας, ετοιμάζουν εκθέσεις προόδου του έργου οι οποίες παρουσιάζονται σε συναντήσεις αξιολόγησης του έργου κάθε τρεις εβδομάδες οι οποίες ωστόσο δεν έχουν τη μορφή γραπτού κειμένου αλλά τη μορφή παρουσιάσεων. Το Υπουργείο, αφού εξασφάλισε την άποψη της Αρμοδίας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων αναφορικά με τη μορφή των εκθέσεων προόδου του έργου, ζήτησε πρόσφατα από τους Συμβούλους την υποβολή των εκθέσεων υπό μορφή κειμένου. Όπως έχω πληροφορηθεί, έκθεση υπό μορφή κειμένου υποβλήθηκε με το τιμολόγιο του Μαΐου 2009.

(viii) Παρουσιολόγιο Συμβούλων. Η υιοθέτηση συστήματος παρακολούθησης της φυσικής παρουσίας των Συμβούλων έγινε με καθυστέρηση τον Νοέμβριο 2008.

(ix) Απασχόληση Συμβούλων. Σύμφωνα με σχετικό όρο του συμβολαίου, οι Σύμβουλοι θα πρέπει να προσφέρουν υπηρεσίες μέσω των ατόμων τα οποία αναφέρονται στα έγγραφα της προσφοράς και δεν δικαιούνται να αλλάζουν τα άτομα αυτά χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του Υπουργείου. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε μία περίπτωση αντικαταστάθηκε Σύμβουλος χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου.

(x) Εφαρμογή όρου της σύμβασης σχετικά με εκπαίδευση λειτουργών του Υπουργείου Υγείας. Σύμφωνα με την προσφορά που είχαν υποβάλει οι Σύμβουλοι, στην προσφερθείσα τιμή, διαλαμβανόταν εκπαίδευση 6 λειτουργών του Υπουργείου Υγείας σε θέματα ηγεσίας στον τομέα της υγείας. Σημειώνεται ότι, ενώ όπως αναφερόταν σε έγγραφα παρουσίασης, που πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο 2007, η εκπαίδευση επρόκειτο να παρασχεθεί με βάση συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο 2008, μέχρι σήμερα δεν έχει προσφερθεί.

Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι, όπως προκύπτει από τα πιο πάνω θέματα, υπήρχαν περιθώρια για καλύτερο σχεδιασμό και προγραμματισμό του όλου έργου.

(γ) Όσον αφορά στην εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών, τον Ιούλιο 2007 προκηρύχθηκε διαγωνισμός ο οποίος, με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, ακυρώθηκε το Νοέμβριο 2007 επειδή, μεταξύ άλλων, ενώ η εκτίμηση δαπάνης ανερχόταν σε €4,0 εκ., στα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού αναφερόταν το ποσό των £4,0 εκ..

Το Νοέμβριο 2008 επαναπροκηρύχθηκε ο διαγωνισμός, ο οποίος επίσης ακυρώθηκε με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, λόγω απόρριψης και των τριών προσφορών που είχαν υποβληθεί, επειδή δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Παρατηρείται καθυστέρηση σχεδόν δύο ετών στην εκτέλεση του έργου, αφού ο νέος διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Απρίλιο 2009 και η προθεσμία υποβολής των προσφορών έληξε στις 16.6.2009.

(δ) Τροποποίηση νομοθεσίας. Τον Ιούλιο 2006, το Υπουργείο ζήτησε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας τη διεξαγωγή συζητήσεων για τις προτεινόμενες αλλαγές της νομοθεσίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ο οποίος υπέβαλε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, στο Υπουργείο στις 26.4.2007, για προώθηση στη Βουλή. Το νομοσχέδιο υποβλήθηκε στη Βουλή στις 28.11.2007 και δεν είχε ψηφιστεί μέχρι την ημερομηνία ελέγχου.

Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία.

(α) Κρατική επιχορήγηση. Η συνολική κρατική επιχορήγηση προς το Ίδρυμα κατά το έτος 2008 ανήλθε σε €5.936.460, σε σύγκριση με €4.424.883 το 2007 και αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2008	2007
	€	€
Χορηγία έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς	4.100.641	3.126.741
Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής	1.708.602	1.196.021
Χορηγία για ερευνητικά προγράμματα του Ιδρύματος	127.217	102.121
Σύνολο	5.936.460	4.424.883

Επιπρόσθετα, παραχωρήθηκαν από το Κράτος στο Ίδρυμα φάρμακα και αναλώσιμα υλικά, η αξία των οποίων ανήλθε σε €3.051.289 το 2008, σε σύγκριση με €3.768.927 το 2007.

(β) Συμφωνία συνεργασίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, στη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, η οποία υπογράφηκε στις 26.10.1999, προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής επιχορήγησης, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που παραπέμπονται από Κυβερνητικούς Λειτουργούς, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των πιο πάνω ποσών.

(γ) Έκταση υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα. Ο μη καθορισμός κριτηρίων από το Υπουργείο για τα περιστατικά που πρέπει να παραπέμπονται στο Ίδρυμα από τον κυβερνητικό τομέα, κυρίως όσον αφορά στις εργαστηριακές αναλύσεις, καθώς και η μη διεξαγωγή ελέγχου στον αριθμό των περιστατικών που παραπέμπονται, έχουν ως αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην μπορεί να ελέγξει την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει το Ίδρυμα προς την Κυβέρνηση, έναντι της σχετικής επιχορήγησης.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως η πιο πάνω συνεργασία ρυθμιστεί με σχετική συμφωνία στα πλαίσια του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006.

Μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργείου με το Ίδρυμα, ετοιμάστηκε προσχέδιο νέας συμφωνίας το οποίο τέθηκε στις 16.7.2009 ενώπιον του Υπουργείου Οικονομικών για τα σχόλια και τις απόψεις του.

(δ) Εφαρμογή από το Ίδρυμα νέων κλιμάκων μισθοδοσίας. Τον Οκτώβριο 2007, το Ίδρυμα προχώρησε σε εφαρμογή νέων κλιμάκων μισθοδοσίας που είχε ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση θέσεων, αναδρομικά από την 1.10.2006. Αναφέρεται ωστόσο ότι, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, δεν συμφώνησε με την αναθεώρηση των μισθολογικών κλιμάκων και ενώ το Υπουργείο Υγείας θα έπρεπε κατά τη γνώμη μου να εξετάσει το θέμα και να καθορίσει τη θέση του, ωστόσο, δεν το έχει πράξει.

Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

(α) Κρατική επιχορήγηση. Η Κυβέρνηση, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Κέντρου στο διηνεκές. Η χορηγία που καταβλήθηκε στο Κέντρο κατά το 2008 με βάση τα προϋπολογισθέντα λειτουργικά έξοδα, ανήλθε σε €10.172.006 σε σύγκριση με €9.316.824 κατά το 2007.

Επιπρόσθετα, παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στο Κέντρο φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €10.902.366 κατά το 2008 σε σύγκριση με €9.960.353 κατά το 2007. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιδρυμάτων Κανονισμούς, όλοι οι καρκινοπαθείς δικαιούνται δωρεάν όλα τα φάρμακα για τη θεραπεία του καρκίνου.

(β) Συμφωνία συνεργασίας. Στα πλαίσια της συζήτησης τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, τροχοδρομήθηκαν από το 2003 ενέργειες για συνομολόγηση σύμβασης στη βάση της αγοράς υπηρεσιών και, μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναμενόταν η

τροποποίηση του σχετικού Καταπιστεύματος, έτσι που να επιτρέπει τη διαφοροποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας ώστε να δίνεται η ευχέρεια στο Κέντρο και στο Υπουργείο να συνάψουν συμφωνία αγοράς υπηρεσιών, καθώς και η ετοιμασία του τελικού προσχεδίου σύμβασης. Ωστόσο, το Κέντρο, κατόπιν δεύτερων σκέψεων, αποφάσισε τη διατήρηση της υφιστάμενης συμφωνίας. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στις 28.11.2005, το Υπουργείο αποφάσισε όπως αξιολογήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον περαιτέρω χειρισμό του. Τον Ιούνιο 2007, το Υπουργείο ετοίμασε και κατέθεσε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία εγκρίθηκε, σχετικά με την επέκταση του Κέντρου και τις συνεπαγόμενες κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες, χωρίς όμως να γίνεται αναφορά στη συμφωνία συνεργασίας.

(γ) Διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων του Κέντρου. Οι δαπάνες του Κέντρου για αγορά των εν λόγω υπηρεσιών από ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο κατά τα έτη 2004-2007 (κατά τον χρόνο του ελέγχου δεν υπήρχαν στοιχεία για το 2008) είχαν ως ακολούθως:

2004	2005	2006	2007
€	€	€	€
614.707	766.436	959.860	1.086.153

Επειδή οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας, βαρύνουν την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Υγείας μελετούσε το ενδεχόμενο παροχής των υπηρεσιών αυτών από το Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ' ή το νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Ωστόσο, λόγω μη λήψης απόφασης από το Υπουργείο, το Κέντρο, συνεχίζει την αγορά τέτοιων υπηρεσιών από ιδιώτες.

Ανέφερα για ακόμη μία φορά ότι το Υπουργείο πρέπει να ολοκληρώσει την εξέταση του θέματος το συντομότερο δυνατόν και να ενημερώσει σχετικά το Κέντρο, έτσι ώστε το τελευταίο να έχει αρκετό χρόνο για να δρομολογήσει τις αναγκαίες ενέργειες για την κάλυψη του με υπηρεσίες κλινικού εργαστηρίου.

Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου. Η οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου παρουσιάζει αδυναμίες και προβλήματα, τα οποία παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του Υπουργείου, δυσχεραίνουν τη συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών για τη διεξαγωγή του ελέγχου και δεν διασφαλίζουν την πληρότητά τους για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.

(α) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες μου εκθέσεις, σύμφωνα με μελέτη που έγινε το 1997 για το πιο πάνω θέμα από εμπειρογνώμονα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit) παρουσίαζε σοβαρές αδυναμίες, οι οποίες δεν επιτρέπουν την ομοιόμορφη και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Επειδή, όπως αναφέρθηκε, η εφαρμογή τέτοιου συστήματος, όπως αποδείχθηκε σε άλλες χώρες όπου εφαρμόστηκε, εκτός από την αναβάθμιση των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών αναμένεται να επιφέρει και σημαντική εξοικονόμηση στις δαπάνες (φάρμακα, χρήση κρεβατιών στα νοσοκομεία, χειρουργικές επεμβάσεις κ.λπ.), έγινε εισήγηση και πάλι όπως το Υπουργείο τροχοδρομήσει την έναρξη εφαρμογής τέτοιου συστήματος, τουλάχιστον πάνω σε μερική βάση. Αναφέρεται σχετικά ότι η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(β) Το Υπουργείο, με στόχο τη σταδιακή εφαρμογή συστήματος ποιοτικής διασφάλισης (quality assurance), είχε διορίσει από το 2003, Κεντρική Επιτροπή Διασφάλισης της Ποιότητας και Διαχείρισης Κινδύνου, στο επίπεδο του Υπουργείου, καθώς επίσης επιτροπές ποιοτικής διασφάλισης σε όλα τα νοσοκομεία, για την οργάνωση της εισαγωγής του συστήματος, με καθοδήγηση από την Κεντρική Επιτροπή, οι οποίες ωστόσο, έχουν αδρανοποιηθεί.

Επίσης έχει δημιουργηθεί στο επίπεδο του Υπουργείου ομάδα εργασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών στα πλαίσια του έργου της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

Η εισαγωγή του πιο πάνω συστήματος σε όλα τα Κρατικά Νοσηλευτήρια και η διαπίστευσή τους σε ένα από τα διεθνώς αναγνωρισμένα Σώματα, το οποίο, όπως προανέφερα, είναι απαραίτητο συστατικό του Γενικού Συστήματος Υγείας, είναι ένας από τους στρατηγικούς στόχους του Υπουργείου Υγείας, ωστόσο σημείωσα ότι η προώθηση του θέματος έχει καθυστερήσει σημαντικά.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 66.816 και ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε:

- (i) Την προώθηση της διαπίστευσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των Κέντρων Πρωτοβάθμιας Ιατρικής Φροντίδας.
- (ii) Την ετοιμασία σχεδίου διαπίστευσης των ιδιωτικών κλινικών/ νοσοκομείων, με την προσφορά σημαντικών οικονομικών κινήτρων προς όσους θελήσουν να συμμετάσχουν στο έργο.
- (iii) Την πρόσληψη συμβούλων, μέσα από τις ισχύουσες διαδικασίες, για να ηγηθούν του έργου.
- (iv) Την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπου ελέγχου στον τομέα της Υγείας (medical audit).

Σημειώνεται ότι το ύψος της δαπάνης υπολογίζεται να ανέλθει στα €5,1 εκ. για την περίοδο μέχρι και το 2011.

Η λήψη ενεργειών αναφορικά με την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπου ελέγχου στον τομέα της Υγείας (medical audit) εκκρεμεί, ενώ μόλις πρόσφατα έχουν ετοιμαστεί τα έγγραφα προσφοράς για την πρόσληψη συμβούλων.

Προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών/χρόνος αναμονής για θεραπεία.

(α) Με στόχο την νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ασθενών, όπως της καλής ποιότητας φροντίδας υγείας, της αλλαγής ιατρού, της αξιοπρεπούς μεταχείρισης, της εμπιστευτικότητας και της πληροφόρησης, ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί της Κατοχύρωσης της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμος του 2004 ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από τις 7.4.2005.

(β) Στα πλαίσια της υιοθέτησης μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου των δικαιωμάτων των ασθενών, ορίστηκαν Λειτουργοί Δικαιωμάτων των Ασθενών στα πέντε μεγάλα νοσοκομεία. Ωστόσο, η θέση του Λειτουργού στο Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ', κενώθηκε από τον Απρίλιο 2006 και παρά τις επανειλημμένες επιστολές του Υπουργείου προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, η αντικατάσταση έγινε με καθυστέρηση τον Ιούλιο 2008. Συστάθηκαν επίσης Επιτροπές Εξέτασης Παραπόνων σε κάθε Επαρχία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εκτός από την Επαρχία Αμμοχώστου, οι οποίες θα εξετάζουν παράπονα που αφορούν στα κρατικά νοσοκομεία καθώς και στον ιδιωτικό τομέα. Όπως με πληροφόρησε το Υπουργείο, τα παράπονα για την Επαρχία Αμμοχώστου εξετάζονται από την Επιτροπή Εξέτασης Παραπόνων Λάρνακας.

(γ) Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι την έκδοση Κανονισμών σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 26 του Νόμου.

(δ) Στα πλαίσια των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στους Λειτουργούς Δικαιωμάτων Ασθενών, ετοιμάζονται και υποβάλλονται στο Υπουργείο Υγείας αναλυτικές μηνιαίες καταστάσεις παραπόνων, οι οποίες διαβιβάζονται στο Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας για ενημέρωση και λήψη κατάλληλων ενεργειών, αφού τα περισσότερα παράπονα, αφορούν στα νοσοκομεία. Ο μεγάλος χρόνος αναμονής που απαιτείται για να υποβληθούν οι ασθενείς σε συγκεκριμένες εξετάσεις φαίνεται να είναι ένα συχνό παράπονο. Τα μέτρα που έλαβε το Υπουργείο, για μείωση του χρόνου αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις, αναφέρονται πιο κάτω στα Γενικά θέματα των νοσοκομείων.

Εφαρμογή Εσωτερικών Κανονισμών 1408/71, 574/72 και 859/03 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(α) Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, τα έξοδα νοσηλείας υπηκόων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης, οι οποίοι νοσηλεύονται στα κρατικά νοσηλευτήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι δικαιούχοι δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη χώρα τους, θα ανακτώνται από τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι ασθενείς. Η εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών άρχισε από την 1.5.2004.

- (i) Η Υπηρεσία μου παρατηρεί ότι, μέχρι στιγμής, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν αποσταλεί τιμολόγια στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν προσωρινά στην Κύπρο για τη περίοδο μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2007 συνολικού ύψους €3.292.099 που αφορούν σε 4.642 τουρίστες.
- (ii) Όσον αφορά στο μέσο κόστος περίθαλψης κατά κεφαλή, με βάση το οποίο θα γίνεται η χρέωση για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο, ο υπολογισμός του έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα έτη 2004 και 2005 ενώ εκκρεμεί η εκπόνηση μελέτης για τον υπολογισμό του για τα έτη 2006, 2007 και 2008.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Υγείας, τα εισπρακτέα νοσήλια από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο μέχρι τις 31.12.2006 ανέρχονταν σε περίπου €10,3 εκ. (με την έγκριση του μέσου κόστους για το έτος 2006 το εν λόγω ποσό θα αναθεωρηθεί).

- (iii) Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2009) οι συνολικές εισπράξεις για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν τόσο προσωρινά όσο και μόνιμα στην Κύπρο ανήλθαν, σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS) του Γενικού Λογιστηρίου, σε €22.276.003. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται προκαταβολή ύψους €9,6 εκ. η οποία καταβλήθηκε από την Αρμόδια Αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε συνταξιούχους πολίτες του κατά τα έτη 2007 και 2008.

(iv) Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

- Τα στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τις εισπράξεις από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν είτε προσωρινά είτε μόνιμα στην Κύπρο, δεν συμφιλώνονται με το λογιστικό σύστημα FIMAS με αποτέλεσμα να παρατηρείται διαφορά ύψους περίπου €148.000.
- Στο FIMAS τηρείται μόνο ένα κονδύλι εσόδων στο οποίο πιστώνονται οι εισπράξεις για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν τόσο προσωρινά όσο και μόνιμα στην Κύπρο.

Για σκοπούς καλύτερου ελέγχου και για βελτίωση της παρακολούθησης των εισπράξεων, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την δημιουργία δύο ξεχωριστών κονδυλίων εσόδων, τα οποία θα αποτελούν τη βάση για την τήρηση των σχετικών στοιχείων από τη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(β) Καθόσον αφορά στις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Κύπριους πολίτες από άλλα κράτη - μέλη, επισημαίνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει διενεργηθεί καμία πληρωμή. Το Υπουργείο Υγείας, σε σημείωμα του προς το Υπουργικό Συμβούλιο ημερ.12.3.2009, αναφέρει ότι αυτό οφείλεται στην ανεπαρκή στελέχωση της Μονάδας Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Υπουργείο Υγείας, η οποία έχει την αρμοδιότητα εφαρμογής των πιο πάνω Κανονισμών.

(γ) Η Υπηρεσία μου, έχοντας υπόψη την επικείμενη εφαρμογή του Κανονισμού 883/04 και των χρονοδιαγραμμάτων που καθορίζονται, τόνισε την ανάγκη για επίσπευση τόσο της κοστολόγησης των υπηρεσιών υγείας, αφού τυχόν καθυστέρησή της πιθανόν να έχει ως αποτέλεσμα τη μη είσπραξη

σημαντικών ποσών από την Κυπριακή Δημοκρατία, όσο και της έγκαιρης καταβολής των οφειλών προς τα κράτη – μέλη προς αποφυγή οποιωνδήποτε τόκων.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι ξεκίνησε η διαδικασία απόδοσης δαπανών στα κράτη-μέλη για παρασχεθείσες ιατρικές υπηρεσίες σε Κύπριους πολίτες.

Επιχορήγηση Συνδέσμων/Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων/Οργανώσεων. Το Υπουργείο Υγείας παραχωρεί κάθε χρόνο σημαντικά ποσά μέσω του Προϋπολογισμού του σε διάφορους Συνδέσμους/Φιλανθρωπικά Ιδρύματα/Οργανώσεις, υπό μορφή επιχορηγήσεων.

Οι δαπάνες για τις επιχορηγήσεις κατά τα έτη 2006-2008 είχαν ως ακολούθως:

2006	2007	2008
€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.
1,4	2,3	2,5

Με στόχο τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό έλεγχο των επιχορηγήσεων, η Υπηρεσία μου, καθώς επίσης και το ίδιο το Υπουργείο, επισήμαναν την ανάγκη για καθορισμό κριτηρίων, βάσει των οποίων θα καθορίζεται το ύψος των επιχορηγήσεων.

Επιπρόσθετα, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με επιστολή της ημερ. 1.11.2007, θέτει ως απαραίτητη προϋπόθεση για την συνέχιση της παροχής τέτοιων επιχορηγήσεων, τον καθορισμό ξεκάθαρων και διάφανων κριτηρίων με τα οποία να καθορίζεται και να αιτιολογείται το ύψος της κάθε επιχορήγησης. Παρά το γεγονός ότι έχει ετοιμαστεί αναθεωρημένο σχέδιο χορηγιών, εκκρεμεί ακόμη η συζήτησή του στο Υπουργείο και η υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Διεξαγωγή ιατρικών ερευνών.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 4.10.2006, υιοθέτησε Πρωτόκολλο διαχείρισης περιστατικών συγκεντρώσεων καρκίνου και ταυτόχρονα ενέκρινε τη σύσταση Επιτροπής για διερεύνηση αιτημάτων για διεξαγωγή έρευνας, η οποία συστάθηκε στις 29.3.2007, χωρίς ωστόσο, όπως πληροφορούμαι, την πλήρη δραστηριοποίησή της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, από την ημερομηνία σύστασής της, η Επιτροπή συνεδρίασε συνολικά 7 φορές και μόνο μια φορά (4.9.2008) μετά τον Αύγουστο 2007.

(β) Στο Πρωτόκολλο καθορίζονται τέσσερα στάδια διερεύνησης των αιτημάτων (προκαταρκτικό στάδιο, στατιστική ανάλυση, αιτιολογικός συσχετισμός και επιδημιολογική έρευνα). Με την ολοκλήρωση του κάθε σταδίου, θα εκδίδεται σχετικό πόρισμα για το οποίο η ενδιαφερόμενη κοινότητα θα πρέπει να ενημερώνεται ανάλογα από κατάλληλα εκπαιδευμένο επικοινωνιολόγο, (ο οποίος, όπως πληροφορούμαι, δεν έχει ακόμα οριστεί από το Υπουργείο), και με βάση το οποίο θα αποφασίζεται εάν θα προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο. Η πιο πάνω διαδικασία θα ακολουθηθεί για τη διερεύνηση όλων των αιτημάτων τα οποία έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο από το 1998, ανεξάρτητα αν για κάποια από αυτά υπήρχε ήδη εισήγηση για διεξαγωγή πλήρους ιατρικής έκθεσης.

(γ) Εκκρεμεί η διεξαγωγή της προκαταρκτικής διερεύνησης, και έκδοσης του σχετικού πορίσματος για 19 αιτήματα που υποβλήθηκαν τα έτη 1998-2008 στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας από Δήμους, Κοινότητες, συνδέσμους, ομάδες ατόμων και άτομα για τη διεξαγωγή ερευνών.

Για επιπλέον 17 αιτήματα, για διερεύνηση για πιθανές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων από ηλεκτρομαγνητικά πεδία (σταθμοί/κεραίες κινητής τηλεφωνίας), η Επιτροπή αποφάσισε να μην προχωρήσει σε προκαταρκτική διερεύνηση υποστηρίζοντας ότι δεν είναι δυνατόν να διεξαχθούν ικανοποιητικές

επιδημιολογικές μελέτες στην Κύπρο που να μπορούν να αποτελέσουν βάση για διαμόρφωση πολιτικής, χωρίς ωστόσο να ενημερωθούν σχετικά οι Δήμοι/Κοινότητες/ομάδες ατόμων που υπέβαλαν τα αιτήματα.

Σημειώνεται ότι για 17 επιπλέον αιτήματα έχουν διεξαχθεί πλήρεις ιατρικές έρευνες ευρείας και μέτριας έκτασης.

Επίσης για 4 αιτήματα έχει αποφασιστεί ότι, σύμφωνα με τα ευρήματα του δεύτερου σταδίου, δεν ενδείκνυται να προχωρήσουν σε περαιτέρω έρευνα.

(δ) Σημειώνεται ότι, κατά το 2008 προϋπολογίστηκαν €256.290 στο κονδύλι «δικαιώματα εμπειρογνομόνων για ετοιμασία μελετών», για κάλυψη δαπανών για διάφορες ιατρικές έρευνες, ωστόσο, δεν υπήρξε καμία δαπάνη στα πλαίσια διεξαγωγής έρευνας από την Επιτροπή.

Τερματισμός Ενοικίασης Υποστατικών.

(α) Το Υπουργείο κατείχε τα πιο κάτω υποστατικά μέχρι τη μεταστέγασή του στα νέα υποστατικά στο «Γιώρκειο» στις 29.2.2008:

- Πολυκατοικία στην οδό Μάρκου Δράκου 10 στην Παλουριώτισσα.
- 1^{ος}, 2^{ος} και 3^{ος} όροφος στην πολυκατοικία Juki στη Λεωφόρο Τζ. Κέννεντυ στην Παλουριώτισσα.
- Γραφείο στον 1^ο όροφο στο κτίριο Γαρδένια στην οδό Μάρκου Δράκου 20 στην Παλουριώτισσα.

Το Υπουργείο παρέλειψε να παραδώσει έγκαιρα τα πιο πάνω υποστατικά, τα κλειδιά των οποίων δόθηκαν στους ιδιοκτήτες στις 7 και 5 Μαΐου 2008 και στις 5 Ιουνίου 2008, αντίστοιχα.

(β) Αρχικά, τα ενοίκια για τα κτίρια στην οδό Μάρκου Δράκου 10 και τον 1^ο, 2^ο και 3^ο όροφο στην πολυκατοικία Juki είχαν πληρωθεί μέχρι το Φεβρουάριο του 2008 ενώ για το γραφείο στο κτίριο Γαρδένια μέχρι τον Ιούνιο 2008, που έληγε η περίοδος ενοικίασης.

(γ) Οι ιδιοκτήτες των υποστατικών στην οδό Μάρκου Δράκου 10 και πολυκατοικία Juki αξίωσαν καταβολή επιπρόσθετων ενοικίων. Το Υπουργείο συμφώνησε τελικά με τους ιδιοκτήτες των πολυκατοικιών και προχώρησε στην καταβολή επιπρόσθετου ποσού €48.925, το οποίο αφορά σε ενοίκια από το Φεβρουάριο 2008 μέχρι τις πιο πάνω ημερομηνίες παράδοσης των υποστατικών στην οδό Μάρκου Δράκου 10 και στην πολυκατοικία Juki. Επίσης, καταβλήθηκε ποσό ύψους €15.910 για ζημιές που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της παραμονής του Υπουργείου στα εν λόγω υποστατικά.

(δ) **Διεξαγωγή έρευνας.** Η Νομική Υπηρεσία με επιστολές της ημερ. 15 και 31 Ιουλίου 2008, εισηγήθηκε τη διεξαγωγή έρευνας για να διαπιστωθούν οι λόγοι της όλης καθυστέρησης και κατά πόσο έχουν διαπραχθεί οποιαδήποτε πειθαρχικά αδικήματα από λειτουργούς του Υπουργείου. Με επιστολή της αρμόδιας αρχής του Υπουργείου ημερ. 19.9.2008, διορίστηκε ερευνών λειτουργός για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας και ετοιμασία και υποβολή έκθεσης το αργότερο μέχρι τις 20.11.2008. Η διοικητική έρευνα η οποία άρχισε το Νοέμβριο 2008, μήνα κατά τον οποίο παραδόθηκαν οι σχετικοί φάκελοι στον ερευνώντα λειτουργό, δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2009).

Μεταστέγαση Υπουργείου Υγείας.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 64.952 και ημερ. 31.1.2007, ενέκρινε, υπό τις προϋποθέσεις που παρατίθενται στην Πρόταση, την προώθηση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ενοικίαση/ενοικιαγορά/αγορά του κτιριακού συγκροτήματος «Γιώρκειο» για τη στέγαση του Υπουργείου Υγείας και των Υπηρεσιών του. Στις 12.4.2007 το Υπουργείο Υγείας προχώρησε σε σύναψη προσυμφωνίας (ανάληψη υποχρέωσης) με τους ιδιοκτήτες του κτιρίου οι οποίοι δεσμεύτηκαν ότι θα προχωρήσουν στη διαμόρφωση και ετοιμασία του κτιρίου μέχρι τις 31.12.2007.

Σε σχετική συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στις 7.1.2008 υπό την προεδρία του Υπουργού Υγείας, συζητήθηκε η πρόοδος των εργασιών προετοιμασίας του κτιρίου, τα χρονοδιαγράμματα συμπλήρωσης τους και οι εκκρεμότητες που έπρεπε να εκλείψουν πριν τη μεταστέγαση όπως η επιδιόρθωση των τεσσάρων

ανελκυστήρων, του αλεξικέραυνου, των παραθύρων, του συστήματος θέρμανσης, και της παροχής πόσιμου νερού στην καντίνα.

(β) Η συμφωνία ενοικίασης υπογράφηκε στις 6.2.2008 σύμφωνα με την οποία ο ιδιοκτήτης έπρεπε να παραδώσει τα υποστατικά σε καλή και στερεή κατάσταση και να συμπληρώσει τις προβλεπόμενες εργασίες.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, το ετήσιο ενοίκιο ανέρχεται σε €652.617 για περίοδο τουλάχιστο 5 χρόνων.

(γ) Ωστόσο, σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία, ο ιδιοκτήτης παρέλειψε να εκπληρώσει ορισμένες υποχρεώσεις του και εξακολουθεί να μην συμμορφώνεται με όλους τους όρους της σύμβασης. Επίσης, υπάρχουν αρκετά προβλήματα τα οποία εξακολουθεί να παρουσιάζονται, ορισμένα από τα οποία αφορούν και στην ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων, ενώ προβλήματα εντοπίστηκαν επίσης από επιθεώρηση του κτιρίου που διενεργήθηκε από την Πυροσβεστική Υπηρεσία και από την Εθνική Αρχή Ασφάλειας στις 28.1.2009 και 27.1.2009, αντίστοιχα.

Δεδομένων των πιο πάνω και ενόψει του γεγονότος ότι έχει παρέλθει αρκετός χρόνος από τη μεταστέγαση του Υπουργείου ανέφερα και πάλι ότι πρέπει αμέσως να ληφθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για επίλυση των σχετικών θεμάτων και διεκδίκηση των ανάλογων απαιτήσεων.

Μισθοί.

(α) Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στην ενημέρωση του Λογιστηρίου του Υπουργείου από τα κρατικά νοσηλευτήρια, για θέματα τα οποία επηρεάζουν το μισθολόγιο των υπαλλήλων, π.χ. για τερματισμό υπηρεσιών και άδεια άνευ απολαβών, κυρίως όσον αφορά στη διασφάλιση ότι λαμβάνεται ολοκληρωμένη πληροφόρηση από τα νοσηλευτήρια. Επιπλέον, οι έλεγχοι που διενεργούνται, διενεργούνται με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται έγκαιρα.

(β) Μη έγκαιρη υποβολή εντύπων αλλαγών. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις τερματισμού υπηρεσιών, καθώς και απουσίας έκτακτων υπαλλήλων για λόγους ασθένειας πέραν των 28 ημερών, που δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών μισθοδοσίας στο Γενικό Λογιστήριο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων είναι δύσκολη, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των έκτακτων υπαλλήλων. Η μη έγκαιρη υποβολή των εντύπων αλλαγών από το Υπουργείο, οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη γνωστοποίηση από τα κρατικά νοσηλευτήρια των καταστάσεων απασχόλησης των εκτάκτων και των επιστολών για τις περιπτώσεις που θα πρέπει να υπάρξει τροποποίηση μισθοδοσίας τους. Σημειώνεται ότι οι υπερπληρωμές που δημιουργούνται, εντοπίζονται μόνο στις περιπτώσεις που υποβάλλονται τα σχετικά έντυπα αλλαγών από τα κρατικά νοσηλευτήρια. Ως εκ τούτου, το ενδεχόμενο ύπαρξης υπερπληρωμών οι οποίες να μην έγιναν αντιληπτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Όλες οι υπερπληρωμές χρεώνονται από το Γενικό Λογιστήριο σε λογαριασμό προκαταβολών του Υπουργείου. Εξακολουθεί να μην τηρούνται αναλυτικοί λογαριασμοί στους οποίους να παρουσιάζεται το υπόλοιπο για τη κάθε περίπτωση, ούτε και φαίνεται να λαμβάνονται οποιαδήποτε ικανοποιητικά μέτρα για ανάκτησή τους.

(γ) Προσωπικοί φακέλοι έκτακτου προσωπικού. Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στους προσωπικούς φακέλους έκτακτων υπαλλήλων που τηρούνται στο Αρχείο, δεν αριθμούνται και δεν ετοιμάζονται σημειώματα στα οποία να υπάρχει ένδειξη για τη λήψη των αναγκαίων για την κάθε περίπτωση ενεργειών, λόγω, όπως μας έχει αναφερθεί, έλλειψης προσωπικού για διεκπεραίωση της σχετικής εργασίας. Επειδή αρκετά έγγραφα έχουν άμεση σχέση με τη δαπάνη μισθοδοσίας η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι θα πρέπει να ληφθούν ενέργειες για διευθέτηση του θέματος.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων.

Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούν στην αρίθμηση των προσφορών, στην τήρηση ξεχωριστών φακέλων για κάθε προσφορά, καθώς επίσης στην τήρηση μητρώων προσφορών και συμβολαίων.

Προμήθεια και Εγκατάσταση Νέου Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας - Προμήθεια του λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού.

(α) Αρχική Σύμβαση. Οι προσφορές για την προμήθεια του λογισμικού και την εξασφάλιση μηχανογραφικού εξοπλισμού υποβλήθηκαν το Δεκέμβριο 2004 και μετά από σοβαρή καθυστέρηση στην αξιολόγηση και κατακύρωση της προσφοράς υπογράφηκε συμβόλαιο με τον Ανάδοχο με έναρξη τις 3.1.2007, διάρκεια υλοποίησης 12 μήνες και κόστος £11.324.930 περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και ετήσιας συντήρησης για 4 έτη.

Παρατήρησα ότι η διαδικασία λήψης των αναγκαίων αποφάσεων και ανάθεσης του έργου διήρκεσε πέραν των 5 ετών, περίοδος που κρίνεται εξαιρετικά μεγάλη, ενώ η λειτουργία των πρώτων υπηρεσιών των Νέων Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου τελικά άρχισε το Φεβρουάριο 2006, χωρίς τη χρησιμοποίηση σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος.

Το Υπουργείο Υγείας συμφωνεί ότι η διάρκεια κατακύρωσης και υπογραφής της σύμβασης ήταν εξαιρετικά μεγάλη, κάτι που είχε σαν αποτέλεσμα η λειτουργία των νοσοκομείων να αρχίσει χωρίς ολοκληρωμένο σύστημα μηχανογράφησης, όπως είχε αρχικά προδιαγραφεί.

(β) Συμπληρωματική σύμβαση. Το Δεκέμβριο 2007, με προτάσεις τόσο προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) όσο και προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) ζητήθηκε έγκριση για διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον Ανάδοχο της σύμβασης για σύναψη συμπληρωματικής συμφωνίας η οποία να περιλαμβάνει κυρίως τα ακόλουθα:

(i) Πρόσθετες Υπηρεσίες:

- Δημιουργία Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών το οποίο θα στελεχωθεί με συμβούλους υποστήριξης από τον Προμηθευτή.
- Υποστήριξη χρηστών εκτός των κανονικών ωρών εργασίας,
- Προχωρημένη υποστήριξη λειτουργίας και μικροαλλαγών του συστήματος,
- Σύνδεση των κέντρων υγείας Λευκωσίας και Αμμοχώστου στο σύστημα,
- Διαχείριση παραπομπής εργαστηριακών εξετάσεων, διαδικτυακές υπηρεσίες προς το κοινό,
- Πλήρης αυτοματοποίηση της διαχείρισης των ιατρικών αναλωσίμων.

Ως λόγους για τις πρόσθετες υπηρεσίες το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) μεταξύ άλλων επικαλείται:

- Την αδυναμία υποστήριξης των χρηστών από το ΤΥΠ.
- Τη μη συμπερίληψη στη σύμβαση ενεργού εξοπλισμού και καλωδίων δικτύου για τη σύνδεση των κέντρων υγείας με τα αντίστοιχα νοσοκομεία.
- Την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό μέσω διαδικτυακής πύλης.

(ii) Επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (στην υφιστάμενη σύμβαση προβλέπεται υλοποίηση του συστήματος σε 12 μήνες). Οι λόγοι που δόθηκαν για την επέκταση της σύμβασης είναι:

- Οργανωτικές παρεμβάσεις και προσαρμογές σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και των Νοσοκομείων για να αποκτήσουν τη δυναμική που θα τους επιτρέπει να συνεργάζονται αποδοτικά.
- Αδυναμίες στην ανάπτυξη και εφαρμογή της λύσης που αποφασίστηκε πριν από την έναρξη της λειτουργίας των Νοσοκομείων.
- Αδυναμία άμεσης αποδοχής από τους χρήστες του συστήματος των οργανωτικών αλλαγών που απαιτούνται από την εισαγωγή του συστήματος,

- Έλλειψη προσωπικού – απουσία ειδικοτήτων για τη λειτουργία των επιμέρους τμημάτων του συστήματος, και
- Καθημερινές επαγγελματικές υποχρεώσεις του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

(iii) Επιπλέον δαπάνη για αγορά και συντήρηση του συστήματος για 4 έτη για το ποσό των €3.515.497.

Η ΚΕΑΑ ενέκρινε στις 21.11.2007 την επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (μέχρι τις 21.1.2009) και το ΣΠΥΟ στις 27.3.2008 τις πρόσθετες υπηρεσίες και την επιπλέον δαπάνη όπως περιγράφονται πιο πάνω.

Από τον έλεγχο της επιπλέον δαπάνης η Υπηρεσία μου παρατήρησε το Φεβρουάριο 2008 ότι υπήρχαν αυξημένες ημερήσιες χρεώσεις σε σχέση με την αρχική σύμβαση και ζήτησε όπως κατά τη διαπραγμάτευση της συμπληρωματικής συμφωνίας γίνει προσπάθεια όπως οι ημερήσιες χρεώσεις συμφωνηθούν στα πλαίσια της υφιστάμενης σύμβασης C2006/58 η οποία ισχύει μέχρι το τέλος 2008. Η εισήγηση της Υπηρεσίας μου έγινε αποδεκτή. Τελικά μετά από διαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο συμφωνήθηκε συνολική μείωση της τιμής της προσφοράς κατά περίπου €408.730.

Το Δεκέμβριο 2008 η ΚΕΑΑ ενέκρινε περαιτέρω παράταση της εκτέλεσης του Έργου κατά ακόμη 6 μήνες (μέχρι τον Ιούλιο 2009) με επιπλέον δαπάνη ύψους €738.085 για υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ως συνεπακόλουθο της παράτασης υλοποίησης του Έργου προέκυψε και ανάγκη ανανέωσης των συμβουλευτικών υπηρεσιών Διεύθυνσης του Έργου για 6 μήνες με κόστος €90.000.

(γ) **Νέα Σύμβαση.** Τον Ιούλιο 2009, με νέα πρόταση προς το ΣΠΥΟ ζητήθηκε η απευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο με νέα σύμβαση των ακόλουθων πρόσθετων υπηρεσιών/προμηθειών:

- Υπηρεσίες Διαχείρισης/Στελέχωσης Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών (2 έτη).
- Υπηρεσίες αναβάθμισης/τροποποίησης υφιστάμενων εφαρμογών του συστήματος.
- Υλισμικό και λογισμικά πακέτα.

Το εκτιμώμενο κόστος των πιο πάνω είναι €5,6 εκ. ενώ το κόστος για προαιρετικές Υπηρεσίες/Αγαθά περίπου €2,1 εκ.

Το ΣΠΥΟ ενέκρινε την πρόταση με την αιτιολογία ότι, η μη εξοικείωση του προσωπικού των δύο νοσοκομείων καθιστά απαραίτητες τις πρόσθετες υπηρεσίες ενώ το ΤΥΠ λόγω υποστελέχωσης δεν είναι σε θέση να τις παράσχει.

Κατά την εξέταση του θέματος στο ΣΠΥΟ, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι οι προτεινόμενες υπηρεσίες/προμήθειες μπορούσαν και έπρεπε να προβλεφθούν στον αρχικό διαγωνισμό και ότι η προμήθεια τέτοιου μεγέθους υπηρεσιών/προμηθειών με απ' ευθείας ανάθεση, παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και δε διασφαλίζει την εξασφάλιση συμφέροντων τιμών μέσω υγιούς ανταγωνισμού.

Το Υπουργείο Υγείας υποστηρίζει ότι ένα πληροφοριακό σύστημα, και ειδικά τέτοιου μεγέθους, είναι πάντα εξαιρετικά πολύπλοκο και ζωντανό, πράγμα που σημαίνει ότι έχει συνεχώς ανάγκη αλλαγών και βελτιώσεων για την ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών. Επιπρόσθετα κατά την διάρκεια της ανάπτυξης και εγκατάστασης του πιλοτικού Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας (ΟΠΣΥ) διαπιστώθηκε πλήθος αδυναμιών τόσο σε βασικές υποδομές όσο και στην οργανωτική διοικητική υποδομή των Νοσοκομείων, κάτι που καθιστούσε επιτακτική την παροχή βοήθειας προς τους χρήστες.

4.76 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Λειτουργικά προβλήματα. Ο όγκος εργασιών που καλούνται οι Ιατρικές Υπηρεσίες να διεκπεραιώσουν σε συσχετισμό με την απουσία μηχανογράφησης, οι αδυναμίες του Τομέα Έργων, Ανάπτυξης Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, η μη τήρηση των κατάλληλων στοιχείων για πληροφόρηση της διεύθυνσης ώστε να λαμβάνονται οι απαραίτητες αποφάσεις, καθώς επίσης και η συνέχιση της απόσπασης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, για εργασίες που θα έπρεπε να εκτελούνται από διοικητικό ή/και άλλο εναλλάξιμο προσωπικό, εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των Ιατρικών Υπηρεσιών. Τα προβλήματα

αυτά, έχουν ως αποτέλεσμα αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Ιατρικών Υπηρεσιών, με επακόλουθο τη δημιουργία λαθών, καθώς επίσης και καθυστερήσεων όσον αφορά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, και γενικά τη διεκπεραίωση των εργασιών τους.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, με στόχο την αξιολόγηση και τη βελτίωση των διαδικασιών και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των Ιατρικών Υπηρεσιών, διενήργησε κατά το 2007 έλεγχο στις διαδικασίες αγοράς αναλωσίμων και εξοπλισμού, στις διαδικασίες αγοράς ιατρικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης στις διαδικασίες του μισθολογίου. Για όλα τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο, έγιναν συγκεκριμένες συστάσεις, για την υλοποίηση των οποίων οι Ιατρικές Υπηρεσίες υπέβαλαν στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συμφωνημένο σχέδιο δράσης. Σύμφωνα ωστόσο με επιστολή του Προέδρου του Συμβουλίου Εσωτερικού Ελέγχου (Υπουργός Οικονομικών) με ημερ. 5.3.2009, σημαντικό μέρος του, το οποίο αφορά κυρίως στα αναλώσιμα, παραμένει σε εκκρεμότητα.

Απαντώντας η Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας ανέφερε το Νοέμβριο 2009 ότι ο όγκος εργασιών που καλούνται οι Ιατρικές Υπηρεσίες να διεκπεραιώσουν είναι τεράστιος και τα λειτουργικά προβλήματα επιδεινώνονται από την οξεία έλλειψη προσωπικού και την απουσία μηχανογράφησης. Ανέφερε επίσης ότι στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης, θα έπρεπε να ληφθεί πρόνοια για δημιουργία δομής του Τομέα Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, στελεχωμένου από κατάλληλο προσωπικό. Με πληροφόρησε περαιτέρω ότι μέχρι σήμερα ουδεμία πρόοδος έχει σημειωθεί στην αναδιοργάνωση του Τομέα, αφού οι ανάγκες ικανοποιούνται με περιστασιακές αποσπάσεις χωρίς προγραμματισμό, με αποτέλεσμα σοβαρές επιπτώσεις στην λειτουργικότητα του Τομέα. Οι οποιεσδήποτε αδυναμίες που παρατηρούνται στις διαδικασίες αγοράς αναλωσίμων, εξοπλισμού και υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, οφείλονται στην μη προώθηση της αναδιοργάνωσης και ενδυνάμωσης του εν λόγω Τομέα.

Αποσπάσεις προσωπικού από τα Νοσοκομεία για εκτέλεση άλλων διοικητικών καθηκόντων. Ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό συνεχίζει να είναι αποσπασμένο στη Διοίκηση των Ιατρικών Υπηρεσιών για την εκτέλεση καθηκόντων που αφορούν σε θέματα προσωπικού, προσφορών και άλλα, κυρίως διοικητικά καθήκοντα.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του το Φεβρουάριο 2004, ενέκρινε τη διεξαγωγή μελέτης από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η επαρκής, ποιοτικά και ποσοτικά, στελέχωση των Κεντρικών Γραφείων του Υπουργείου και των Ιατρικών Υπηρεσιών. Ωστόσο, η μελέτη δεν ολοκληρώθηκε και το θέμα εξετάζεται εκ νέου στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης του Υπουργείου Υγείας και των Τμημάτων του, (σύμφωνα με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 27.6.2007). Το Υπουργείο ανέφερε ότι η μελέτη ολοκληρώθηκε και αναμένει να του υποβληθεί για εξέταση των ευρημάτων της.

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες των Ιατρικών Υπηρεσιών κατά τα έτη 2006-2008 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	%
2008	18,8	7,2	11,6	61,7
2007	17,1	13,7	3,4	19,9
2006	48,4	42,2	6,2	12,8

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, το έτος 2008 παρατηρήθηκε σημαντική μείωση στην αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων των αναπτυξιακών δαπανών, σε σύγκριση με τα έτη 2007 και 2006, κυρίως σε ότι αφορούσε στις βελτιώσεις και επεκτάσεις νοσοκομείων και ιατρικών κέντρων, στην ανέγερση του νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, καθώς επίσης στην αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων.

(α) Τομέας Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού. Ο Τομέας έχει την ευθύνη της ετοιμασίας των όρων/προδιαγραφών για την αγορά εξοπλισμού, υπηρεσιών και αναλωσίμων, της ετοιμασίας των εγγράφων προσφοράς για την εκτέλεση έργων, της αξιολόγησης των προσφορών, της παρακολούθησης των συμβολαίων και της πιστοποίησης των πληρωμών προς τους προμηθευτές και εργολάβους.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν σοβαρά λάθη, παραλείψεις και αδυναμίες κατά τη διαδικασία προσφορών και παρακολούθησης των συμβολαίων, τα κυριότερα των οποίων ήταν τα ακόλουθα:

- (i) Καθυστέρηση στην προκήρυξη προσφορών, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ελλείψεις σε αναλώσιμα και τρόφιμα.
- (ii) Απουσία συστήματος παρακολούθησης του αποθέματος αναλωσίμων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ελλείψεις ή/και αχρήστευση όσων δεν χρησιμοποιήθηκαν μέχρι την ημερομηνία που καθορίζεται από τον κατασκευαστή τους.
- (iii) Μη αποτελεσματικός προγραμματισμός και έλλειψη συντονισμού με άλλες Υπηρεσίες για ετοιμασία της απαιτούμενης υποδομής για την εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η αξιοποίηση του.
- (iv) Ακύρωση διαγωνισμών λόγω αδυναμιών στα έγγραφα/όρους τους.
- (v) Μη ικανοποιητική παρακολούθηση των συμβάσεων, με αποτέλεσμα αρκετές να λήγουν πριν την κατακύρωση των νέων και να γίνεται συχνά προσφυγή σε συνοπτικές διαδικασίες για κάλυψη άμεσων αναγκών, ή/και να παρατείνονται οι υφιστάμενες συμβάσεις, με όλες τις δυσμενείς-για το δημόσιο-συνέπειες.
- (vi) Μη ικανοποιητικός έλεγχος και πιστοποίηση των πληρωμών για τα είδη που παραλαμβάνονται, ώστε να εξακριβώνεται ότι οι προδιαγραφές, οι ποσότητες και οι τιμές μονάδος τους είναι σύμφωνες με το συμβόλαιο, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος ο έλεγχος της ορθότητας των πληρωμών.
- (vii) Καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων, με αποτέλεσμα να καταχωριστούν αγωγές και να διεκδικούνται αποζημιώσεις από τους προμηθευτές για τόκους και έξοδα.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ότι έχει παρατηρηθεί πως δεν υποβάλλονται προσχέδια προδιαγραφών από τους λειτουργούς των Νοσοκομείων, ως χρήστες, που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση της διαδικασίας των προσφορών, ενώ διαπιστώθηκε φωτογράφιση προδιαγραφών συγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή έντονη διαφωνία μεταξύ των λειτουργών των Νοσοκομείων για τις προδιαγραφές εξοπλισμού και αναλωσίμων, γεγονός που οδήγησε στην αναστολή της διαδικασίας ή στην ακύρωση των διαγωνισμών. Επίσης, το σύστημα παρακολούθησης του αποθέματος αναλωσίμων εξαρτάται άμεσα από τη διατήρηση στοιχείων στα Νοσοκομεία (αποθήκες και θαλάμους), όπου διαπιστώθηκαν σοβαρές ελλείψεις στην έγκυρη ενημέρωση του Τομέα, όσον αφορά τις αναμενόμενες ελλείψεις και την ημερομηνία λήξης των αναλωσίμων. Με πληροφόρησε περαιτέρω ότι, όσον αφορά την καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων, που όντως παρατηρήθηκε για το 2008 και παρατηρείτο μέχρι το τέλος Αυγούστου 2009, έχει οριστικά τερματιστεί, αφού όλα εξοφλούνται μέσα στα προκαθορισμένα πλαίσια των συμβολαίων. Η προσπάθεια για έγκαιρη εξόφληση των τιμολογίων συνεχίζεται, με στόχο τα τιμολόγια να στέλλονται για εξόφληση από τους αποθηκάρχους και τους λειτουργούς παραλαβής εντός των χρονικών πλαισίων των συμβολαίων.

(β) Μητρώα συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων ειδών. Για τον ιατρικό εξοπλισμό δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων, ενώ για τα αναλώσιμα, το χειρόγραφο μητρώο συμβολαίων που τηρείτο μέχρι το Φεβρουάριο 2009, ήταν σε τέτοιο βαθμό ελλειπές, ώστε η παρακολούθηση της πιστής εκτέλεσης των όρων κάθε συμβολαίου και της ορθότητας των πληρωμών να είναι αδύνατη.

Από το Μάρτιο 2009, άρχισε να τηρείται μηχανογραφημένο μητρώο παραλαβών αναλωσίμων, χωρίς ωστόσο να γίνει κατορθωτή η παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης, εξαιτίας της μεθόδου που ακολουθείται από το Τμήμα για ενημέρωση του. Συγκεκριμένα, η ενημέρωση του εν λόγω μητρώου γίνεται με βάση τα στοιχεία των τιμολογίων που υποβάλλονται στον Τομέα από τους προμηθευτές κατά την παράδοση τους, αντί να γίνεται αμέσως με την ανάθεση κάθε σύμβασης ώστε το μητρώο να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την παρακολούθηση και διαχείριση των συμβάσεων στα πλαίσια των σχετικών όρων τους και να αποφεύγονται προβλήματα, όπως υποβολή από τους αναδόχους απαιτήσεων για καθυστερήσεις, διεκδίκηση αποζημιώσεων, καθυστερήσεις στη σύναψη νέων συμβάσεων, ελλείψεις, λανθασμένες πληρωμές, αχρήστευση αναλωσίμων.

Η Υπηρεσία μου επανέλαβε την εισήγηση όπως για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των συμβολαίων, αξιοποιηθεί το Υποσύστημα Διαχείρισης Συμβολαίων του FIMAS, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου με αρ. 1632 και ημερ. 30.1.2008.

(γ) Αρχείο προσφορών. Οι φάκελοι για προσφορές που είναι σε εξέλιξη βρίσκονται αρχειοθετημένοι στο αρχείο προσφορών του Τομέα, ενώ οι κλειστοί φάκελοι βρίσκονται σε αποθήκη σε άλλο όροφο, χωρίς να είναι ταξινομημένοι κατ' αύξοντα αριθμό για εύκολο εντοπισμό, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα κατά τη διεκπεραίωση των εργασιών. Σημειώνεται σχετικά ότι, λόγω των λειτουργικών προβλημάτων του αρχείου, δεν είχαν ανευρεθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2009), όλοι οι φάκελοι προσφορών καθώς και τα συγκεκριμένα έγγραφα τα οποία είχαν ζητηθεί εννέα περίπου μήνες προηγουμένως από τον Προϊστάμενο του Τομέα, για σκοπούς ετοιμασίας και υποβολής στη Νομική Υπηρεσία, της έκθεσης γεγονότων, σε σχέση με τις αγωγές που είχε καταχωρίσει προμηθευτής για καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων του, για τις οποίες γίνεται εκτενέστερη αναφορά στην παράγραφο πιο κάτω.

(δ) Καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων για προμήθειες αναλώσιμων ειδών και εξοπλισμού, η οποία σε μερικές περιπτώσεις ξεπερνούσε τους 11 μήνες από την προβλεπόμενη στο συμβόλαιο ημερομηνία πληρωμής. Η πιο πάνω καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη υποβολή όλων των απαιτούμενων για την πληρωμή εγγράφων/στοιχείων στο Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών από τα διάφορα νοσοκομεία/Τμήματα. Ωστόσο, το μέγεθος και τα αίτια των επιμέρους καθυστερήσεων δεν μπορούν να εξακριβωθούν, εφόσον δεν καταγράφεται η ημερομηνία αποστολής ή παραλαβής των εγγράφων/στοιχείων στα κεντρικά γραφεία των Ιατρικών Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι το πρόβλημα της καθυστέρησης στην διεκπεραίωση των πληρωμών για τις αγορές αναλωσίμων είχε επιδεινωθεί, λόγω καθυστέρησης (δύο περίπου μηνών) που σημειώθηκε στην αντικατάσταση του υπεύθυνου λειτουργού. Η Υπηρεσία μου επισήμανε και πάλι ότι, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες (αρ.79), οι Προϊστάμενοι Τμημάτων πρέπει να φροντίζουν για την έγκαιρη διευθέτηση της πληρωμής όλων των υποχρεώσεων λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών, για αποφυγή διεκδίκησης τόκων, σύμφωνα με τα Άρθρα 5 και 6 του Νόμου αρ. Ν.73(Ι)/2003. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι συγκεκριμένη εταιρεία έχει καταχωρίσει 35 αγωγές στο Δικαστήριο και διεκδικεί από τις Ιατρικές Υπηρεσίες ποσό πέραν του €0,5 εκ. λόγω της καθυστέρησης που σημειώθηκε στην εξόφληση των τιμολογίων.

Σημειώνεται ότι, όπως έχει αναφερθεί πιο πάνω, δεν είχαν ανευρεθεί μέχρι τον Αύγουστο 2009 όλοι οι σχετικοί με τις αγωγές φάκελοι, ώστε να καταστεί δυνατή η ετοιμασία και υποβολή της έκθεσης γεγονότων στη Νομική Υπηρεσία.

(ε) Διεκδίκηση αποζημιώσεων από οικονομικό φορέα για απώλεια κέρδους. Αποζημιώσεις ύψους €1,2εκ. διεκδικεί με αγωγή, συγκεκριμένος οικονομικός φορέας, μετά την απόφαση του Ανωτάτου

Δικαστηρίου, με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας για ανάθεση της σύμβασης (μέρος των πακέτων του διαγωνισμού για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ακτινολογικού εξοπλισμού για τα νέα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου), σε άλλο οικονομικό φορέα. Η Νομική Υπηρεσία, ως αρμόδια για το χειρισμό του θέματος, ζήτησε από το Υπουργείο Υγείας, με επιστολή της ημερ. 31.3.2009, όπως υποβάλει το ταχύτερο δυνατό έκθεση με πλήρη και λεπτομερή παράθεση των γεγονότων, η οποία ωστόσο, μέχρι τον Αύγουστο 2009, δεν είχε υποβληθεί.

Αγορά ιατρικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα.

(α) Ύψος δαπάνης. Οι δαπάνες για αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για θεραπείες που δεν προσφέρονται από τα κρατικά νοσηλευτήρια κατά τα έτη 2006-2008 είχαν ως ακολούθως:

	€
2008	13.848.455
2007	12.518.521
2006	9.898.036

Η δαπάνη για το 2008 αφορά κυρίως σε:

- (i) καρδιολογικές και καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, ύψους €3.988.547,
- (ii) παραπομπή επειγόντων περιστατικών στον ιδιωτικό τομέα λόγω έλλειψης κλινών στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας ύψους €1.612.594,
- (iii) επιδοτήσεις σε νεφροπαθείς για μεταμόσχευση νεφρών από το Παρασκευαΐδειο Χειρουργικό και Μεταμοσχευτικό Κέντρο, ύψους €1.498.065,
- (iv) μικροχειρουργικές επεμβάσεις ύψους €1.210.126,
- (v) εκ των υστέρων κάλυψη των εξόδων θεραπείας ασθενών που έχουν τύχει θεραπείας στον ιδιωτικό τομέα, ύψους €1.690.166.

Πέραν των πιο πάνω πληρωμών που διενεργήθηκαν κατά το 2008, ένα ποσό ύψους περίπου €1,1 εκ. τακτοποιήθηκε εντός του 2009. Το ποσό αυτό αφορούσε υποχρεώσεις των Ιατρικών Υπηρεσιών που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους, για υπηρεσίες που αγόρασε από τον ιδιωτικό τομέα, για τις οποίες είτε καθυστέρησε η αποστολή των τιμολογίων στο λογιστήριο, είτε καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2008 εκκρεμούσε για εξόφληση αριθμός τιμολογίων, των οποίων τα οφειλόμενα ποσά δεν μπορούσαν να υπολογιστούν επακριβώς, λόγω της απουσίας κατάλληλου συστήματος καταχώρισης και παρακολούθησης της εξόφλησής τους.

(β) Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός. Ως αποτέλεσμα των αυξημένων αναγκών που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του 2008 για ιατρική περίθαλψη στην Κύπρο από τον ιδιωτικό τομέα, δημιουργήθηκαν υποχρεώσεις οι οποίες καλύφθηκαν με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό ύψους €6.054.000 που δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 16.12.2008.

(γ) Παραπομπή ασθενών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται παραπομπή ασθενών από τα Νοσοκομεία σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια για θεραπεία, χωρίς:

- (i) Να χρησιμοποιείται σε όλες τις περιπτώσεις ενιαίο παραπεμπτικό, υπογραμμένο από τον παραπέμποντα ιατρικό λειτουργό, συμπληρωμένο με όλα τα απαραίτητα στοιχεία του ασθενούς, όπως αριθμός πολιτικής ταυτότητας, κατά πόσο είναι δικαιούχος δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, διεύθυνση και τηλέφωνο,
- (ii) να τηρούνται σχετικά μητρώα στα οποία να καταγράφονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία αναφορικά με τους ασθενείς που παραπέμπονται σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της εξέλιξης της νοσηλείας τους, καθώς και να παρέχεται η δυνατότητα επαναφοράς τους στα κρατικά

νοσηλευτήρια όταν υπάρχει διαθεσιμότητα κλινών (στην περίπτωση που είχαν παραπεμφθεί λόγω έλλειψης κλινών).

(δ) Συμβάσεις με τον ιδιωτικό τομέα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών. Η Υπηρεσία μου επανέλαβε την εισήγηση της για δημιουργία μητρώου στο οποίο να καταχωρίζονται τα ουσιαστικά στοιχεία των συμβάσεων που συνάπτονται με τον ιδιωτικό τομέα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών, με σκοπό-μεταξύ άλλων-την αποτελεσματική παρακολούθηση των εν λόγω συμβάσεων και την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης νέου διαγωνισμού έγκαιρα, ώστε η υπογραφή της νέας σύμβασης να επιτυγχάνεται προτού λήξει η προηγούμενη, όπως είχε συμβεί σε ορισμένες περιπτώσεις, που ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω:

(i) Από τις 10.8.2008, όταν έληξε η ισχύς των συμβάσεων με ιδιώτες ορθοπεδικούς ιατρούς για διενέργεια μικροχειρουργικών ορθοπεδικών επεμβάσεων, μέχρι τις 6.4.2009, ημερομηνία υπογραφής των νέων συμβάσεων, οι Ιατρικές Υπηρεσίες εξακολουθούσαν να παραπέμπουν ασθενείς στους εν λόγω ιδιώτες ιατρούς (χωρίς να υπάρχει σύμβαση σε ισχύ), και η πληρωμή διενεργείτο με βάση τις τιμές που προβλέπονταν στα προηγούμενα συμβόλαια.

(ii) Η σύμβαση για αγορά υπηρεσιών διενέργειας καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων είχε λήξει στις 31.3.2007, οι ασθενείς ωστόσο εξακολουθούσαν να παραπέμπονται στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς να έχει υπογραφεί-μέχρι τον Ιούλιο 2009-νέα σύμβαση, ενώ οι πληρωμές διενεργούνταν κανονικά με βάση τις τιμές που προβλέπονταν στο προηγούμενο συμβόλαιο.

(iii) Το 2008 πληρώθηκε ποσό ύψους €1.612.595 για παραπομπή επειγόντων περιστατικών στον ιδιωτικό τομέα, λόγω έλλειψης κλινών στα κρατικά νοσηλευτήρια, χωρίς να υπάρχουν σε ισχύ οποιεσδήποτε συμφωνίες με τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

(ε) Αδυναμίες στην παρακολούθηση και έλεγχο των δαπανών. Η μη τήρηση μητρώου συμβολαίων για παρακολούθηση-μεταξύ άλλων-των πληρωμών, έχει ως αποτέλεσμα τη μη έγκαιρη ετοιμασία καταστάσεων για εκκρεμείς υποχρεώσεις καθώς και την αδυναμία ικανοποιητικής παρακολούθησης των τιμολογίων για τα οποία εκκρεμεί η πληρωμή, δυσχεραίνοντας την παρακολούθηση και τον έλεγχο των δαπανών.

Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως υιοθετηθεί σύστημα παρακολούθησης των περιστατικών που παραπέμπονται στα ιδιωτικά νοσηλευτήρια, για σκοπούς έγκαιρης ενημέρωσης του λογιστηρίου σχετικά με το κόστος που θα απαιτηθεί, έτσι ώστε αφ' ενός μεν να επιβεβαιώνεται εκ των προτέρων η ύπαρξη των διαθέσιμων πιστώσεων, αφετέρου δε να τροχοδρομούνται έγκαιρα-εάν χρειαστεί-οι απαιτούμενες ενέργειες για τη ζήτηση πρόσθετων πιστώσεων.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ότι η μη τήρηση μητρώου συμβολαίων, ελάχιστα επηρεάζει την παρακολούθηση των πληρωμών, καθότι αυτές διενεργούνται με την υποβολή τιμολογίων, ελέγχονται απ' απευθείας από το συμβόλαιο και καταχωρίζονται στο λογιστικό σύστημα FIMAS.

Επίσης, η ετοιμασία καταστάσεων για εκκρεμείς υποχρεώσεις, ελάχιστα πάλι επηρεάζεται απ' αυτό, γιατί τα τιμολόγια στέλνονται στο λογιστήριο με μεγάλη καθυστέρηση και όχι πάντοτε απευθείας.

(στ) Οικονομική επιβάρυνση. Το Μάιο 2009 εγκρίθηκαν νέοι Κανονισμοί ("Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα"), στους οποίους καθορίζονται οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται και ρυθμίζεται η οικονομική πτυχή του θέματος, όπως ο τρόπος υπολογισμού της οικονομικής επιβάρυνσης των ασθενών, στις περιπτώσεις παραπομπής τους στον ιδιωτικό τομέα.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η παρακολούθηση/έλεγχος του υπολογισμού της οικονομικής επιβάρυνσης του ασθενούς καθώς και της ανάκτησης των σχετικών ποσών, διενεργείται μέσα από τους προσωπικούς φακέλους των ασθενών. Για σκοπούς ενδυνάμωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τη δημιουργία μητρώου επιδοτούμενων ασθενών, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενή, το ποσό της οικονομικής του επιβάρυνσης,

η ημερομηνία και ο αριθμός απόδειξης είσπραξης, η ημερομηνία υποβολής και το ποσό του τιμολογίου καθώς και ενδεχόμενες παρατηρήσεις. Το εν λόγω μητρώο, θα μπορεί να χρησιμοποιείται και ως βάση για την ετοιμασία της κατάστασης καθυστερημένων εσόδων. Η εισήγηση της Υπηρεσίας μου δεν εφαρμόστηκε. Σημειώνεται ότι στο Υπουργείο Υγείας τηρείται παρόμοιο μητρώο, για τους ασθενείς που αποστέλλονται στο εξωτερικό.

Ιατρικός εξοπλισμός.

(α) Δαπάνες. Οι δαπάνες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού κατά τα έτη 2005-2008 σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στον αντίστοιχο Προϋπολογισμό, είχαν ως ακολούθως:

	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	Αδαπάνητο	
			Ποσό	Ποσοστό
	€	€	€	%
2008	5.125.804	3.246.703	1.879.101	36,7
2007	8.713.867	8.374.631	339.236	3,9
2006	35.427.834	31.596.375	3.831.459	10,8
2005	39.297.833	11.914.596	27.383.237	69,7

Οι διαθέσιμες πιστώσεις για τα έτη 2005-2008 περιλάμβαναν ποσά για αγορά εξοπλισμού κυρίως για τα νέα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου.

(β) Αξιολόγηση και προγραμματισμός αναγκών. Η αγορά του κατάλληλου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για τα Νοσοκομεία αποτελεί ουσιώδη παράγοντα, τόσο για τον εκσυγχρονισμό και την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών τους, όσο και για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες. Η αξιολόγηση και ο εντοπισμός των αναγκών των κρατικών νοσηλευτηρίων σε ιατρικό εξοπλισμό και η ιεράρχησή τους αποτελούν βασική προϋπόθεση για την ορθολογιστική αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων.

Με στόχο την ορθολογιστική αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων για αγορά ιατρικού εξοπλισμού για το έτος 2009, οι Ιατρικές Υπηρεσίες απευθύνθηκαν στους Διευθυντές των νοσοκομείων ζητώντας τους να υποβάλουν τις ανάγκες τους σε ιατρικό εξοπλισμό, ιεραρχώντας τις κατά προτεραιότητα. Με βάση τις υποβληθείσες ανάγκες, ετοιμάστηκε κατάλογος ο οποίος δόθηκε στον Τομέα Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, για τροχοδρόμηση των διαδικασιών για την εξασφάλιση του. Ωστόσο, σημειώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην προκήρυξη προσφορών για εξασφάλιση του εν λόγω εξοπλισμού, με αποτέλεσμα, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2009), να έχουν ετοιμαστεί τα έγγραφα προσφορών μόνο για δύο είδη εξοπλισμού (κλίνες και οφθαλμολογικός εξοπλισμός). Σημειώνεται ότι, η απόφαση για την αντικατάσταση 158 κλινών απλής νοσηλείας και 11 κλινών εντατικής θεραπείας του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας, είχε ληφθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.5.2008, και σύμφωνα με αυτήν, η διαδικασία των προσφορών θα έπρεπε να αρχίσει αμέσως, με στόχο την αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του 2008. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τελικά τον Οκτώβριο 2009, δηλαδή με καθυστέρηση 16 περίπου μηνών.

(γ) Σύστημα διαχείρισης και συντήρησης παγίων. Ο ανάδοχος της σύμβασης για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο πληροφοριακό σύστημα υγείας, ενημέρωσε με επιστολή του το Μάρτιο 2009 τις Ιατρικές Υπηρεσίες, ότι το σύστημα διαχείρισης και συντήρησης παγίων είναι έτοιμο και είναι σε θέση να τεθεί σε λειτουργία από τους χρήστες μόλις καταστεί δυνατή η δικτυακή σύνδεση όλων των

νοσοκομείων. Ωστόσο, ενώ στην εν λόγω επιστολή γίνεται εισήγηση όπως το Υπουργείο Υγείας ετοιμάσει ενημερωτική εγκύκλιο προς όλα τα νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα σχετικά με τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται όσον αφορά στον εξοπλισμό που θα αποστέλλεται στα νοσοκομεία, τις μεταφορές παγίων μεταξύ νοσοκομείων, την διαγραφή τους, καθώς και την συντήρηση του ιατρικού εξοπλισμού, δεν υπάρχει ένδειξη για καταγραφή των σχετικών διαδικασιών και την ετοιμασία και αποστολή της σχετικής εγκυκλίου στα κρατικά νοσηλευτήρια.

(δ) Αδρανής εξοπλισμός. Οι Ιατρικές Υπηρεσίες ζήτησαν με επιστολή τους από τους Διευθυντές όλων των νοσοκομείων, όπως υποβάλουν καταστάσεις για τον αδρανή εξοπλισμό, ο οποίος θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε άλλα νοσηλευτήρια. Παρόλο που έχουν παρέλθει σχεδόν 2 χρόνια από τότε που τα νοσοκομεία ανταποκρίθηκαν, δεν ολοκληρώθηκε η μελέτη και αξιολόγηση των καταστάσεων αυτών, με αποτέλεσμα να μην έχει προωθηθεί η αξιοποίηση του αδρανούς εξοπλισμού.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η σχετική δαπάνη κατά τα έτη 2005-2008, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στον αντίστοιχο Προϋπολογισμό, ήταν ως ακολούθως:

	<u>Προϋπολογισμός</u>	<u>Δαπάνες</u>	<u>Ποσοστό εκτέλεσης</u>
	€	€	%
2008	29.203.416	16.976.241	58,1
2007	26.488.961	25.447.585	96,1
2006	29.352.717	28.431.916	96,9
2005	14.864.833	14.857.433	99,9

Πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης κατά το 2008, και παρόλο ότι υπήρχαν οι διαθέσιμες πιστώσεις, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2008, υποχρεώσεις ύψους €4.727.014 οι οποίες πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2009 λόγω καθυστερήσεων στην υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων στο λογιστήριο των Υπηρεσιών.

(β) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθούν να υφίστανται λειτουργικά προβλήματα αναφορικά με τη διαχείριση αναλωσίμων, τα οποία δημιουργήθηκαν από την 1.1.2003, όταν αποφασίστηκε η μεταφορά των Κονδυλίων αναλωσίμων από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στις Ιατρικές Υπηρεσίες, χωρίς να προηγηθεί η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής. Τα προβλήματα αυτά, τα οποία έχουν κατ' επανάληψη αναφερθεί στις επιστολές μου, αναφέρονται συνοπτικά στην παρούσα Έκθεση κάτω από τα Γενικά Θέματα των νοσοκομείων.

Ωστόσο, η απουσία ενός μηχανογραφημένου συστήματος παρακολούθησης των αποθεμάτων, δεν παρέχει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης και αξιόπιστης εικόνας-ανά πάσα στιγμή-για το ύψος των αποθεμάτων στην κεντρική αποθήκη των Ιατρικών Υπηρεσιών καθώς και στις αποθήκες των νοσοκομείων, το ρυθμό κατανάλωσής τους, καθώς και πληροφορίες για τις συμβάσεις που βρίσκονται σε ισχύ, δυσχεραίνοντας την άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού για την έγκαιρη προκήρυξη των προσφορών, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ελλείψεις σε αναλώσιμα και να επηρεάζεται ο προγραμματισμός των εγχειρήσεων καθώς και άλλων εξετάσεων, ταλαιπωρώντας τους ασθενείς.

Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι συμβάσεις προμήθειας αναλωσίμων είχαν λήξει, προτού προκηρυχθούν οι νέοι διαγωνισμοί, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι νέοι διαγωνισμοί προκηρύχθηκαν με αρκετή καθυστέρηση, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ελλείψεις αναλωσίμων. Προβλήματα ελλείψεων στα κρατικά νοσηλευτήρια παρουσιάστηκαν επίσης σε τρόφιμα, και συγκεκριμένα σε είδη υπεραγοράς. Οι ελλείψεις ήταν τέτοιες που κατά διαστήματα οι ανάγκες ικανοποιούνταν με διευθετήσεις εξασφάλισης πιστώσεων για ημερήσιες αγορές. Εισηγήθηκα όπως καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια από

τις Ιατρικές Υπηρεσίες, ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη διαθεσιμότητα όλων των απαραίτητων για τη λειτουργία των νοσηλευτηρίων ειδών.

Σημειώνεται ότι αρκετές από τις πιο πάνω αδυναμίες περιλαμβάνονται και στην έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία υποβλήθηκε στις Ιατρικές Υπηρεσίες στις 31.1.2008, κατόπιν ελέγχου της διαδικασίας ανάθεσης και διαχείρισης των συμβάσεων για αγορά ιατρικών αναλωσίμων και εξοπλισμού και των διαδικασιών παραλαβής, αποθήκευσης, και διαχείρισης ιατρικών αναλωσίμων και διαδικασιών παραλαβής και εγκατάστασης ιατρικού εξοπλισμού. Για όλα τα θέματα που προέκυψαν από τον εν λόγω έλεγχο, έγιναν συγκεκριμένες συστάσεις, για την υλοποίηση των οποίων οι Ιατρικές Υπηρεσίες υπέβαλαν στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου στις 9.6.2008 συμφωνημένο σχέδιο δράσης. Σύμφωνα ωστόσο, με επιστολή της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου με ημερ. 19.2.2009, σημαντικό μέρος του σχεδίου δράσης που θα έπρεπε να είχε υλοποιηθεί μέχρι τις 31.12.2008, παραμένει σε εκκρεμότητα.

Μισθοί.

(α) Έλεγχος μισθών. Το σύστημα ελέγχου μισθών είναι ανεπαρκές, και ειδικά όσον αφορά στην επιβεβαίωση της ετοιμασίας, λήψης, επεξεργασίας και προώθησης όλων των δελτίων αλλαγών. Επιπλέον, οι έλεγχοι που διενεργούνται, γίνονται συνήθως με μεγάλη καθυστέρηση, ενάμιση περίπου έτους, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται έγκαιρα. Αναφέρεται σχετικά ότι, κατά την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2009), εκκρεμούσε η συμφιλίωση των μηνιαίων καταστάσεων πληρωμής μισθών που αποστάληκαν από το Γενικό Λογιστήριο από τον Ιανουάριο 2008.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την επανεξέτασή του συστήματος ελέγχου των μισθών, σε όλα τα στάδια υπολογισμού της μισθοδοσίας, στα νοσοκομεία και στις Ιατρικές Υπηρεσίες, με στόχο την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και ορθολογιστικού συστήματος που να διασφαλίζει ικανοποιητικά ότι οι πληρωμές των μισθών είναι ορθές και ότι δεν διενεργούνται υπερπληρωμές.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι από το Σεπτέμβριο 2009 εφάρμοσε νέο σύστημα ελέγχου μισθών με αποτέλεσμα να μειωθούν/εξαλειφθούν οι υπερπληρωμές και έθεσε στόχο να ολοκληρωθεί η συμφιλίωση των εκκρεμών καταστάσεων του 2008 και 2009 μέχρι 31.1.2010.

(β) Μη έγκαιρη υποβολή εντύπων αλλαγών που αφορούν στο κρατικό μισθολόγιο, με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπερπληρωμών. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, που αφορούν κυρίως σε τερματισμό υπηρεσιών, δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών μισθοδοσίας στο Γενικό Λογιστήριο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων είναι δύσκολη, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των έκτακτων υπαλλήλων και των ασκούμενων/ειδικευόμενων ιατρών. Η μη έγκαιρη υποβολή των δελτίων αλλαγών από τις Ιατρικές Υπηρεσίες στο Γενικό Λογιστήριο, οφείλεται κυρίως στις αδυναμίες που εντοπίζονται στο μηχανισμό ενημέρωσης του λογιστηρίου των Ιατρικών Υπηρεσιών για θέματα τα οποία επηρεάζουν το μισθολόγιο των υπαλλήλων και ειδικά στη μη έγκαιρη και άμεση γνωστοποίηση από τα κρατικά νοσηλευτήρια των περιπτώσεων εργοδοτούμενων που τερματίζουν τις υπηρεσίες τους. Αναφέρεται σχετικά ότι κατά τον έλεγχο εντοπίστηκε περίπτωση ειδικευόμενης ιατρού, η οποία, ενώ απουσίαζε με άδεια απουσίας άνευ απολαβών, εξακολουθούσε να αμείβεται, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί υπερπληρωμή, η οποία ωστόσο δεν είχε γίνει αντιληπτή από τις Ιατρικές Υπηρεσίες.

Όλες οι υπερπληρωμές χρεώνονται από το Γενικό Λογιστήριο σε λογαριασμό προκαταβολών των Ιατρικών Υπηρεσιών. Ωστόσο, όπως έχει διαπιστωθεί, εξακολουθεί η μη τήρηση αναλυτικών λογαριασμών στους οποίους να παρουσιάζεται το υπόλοιπο για την κάθε περίπτωση, ενώ καθυστερεί η λήψη μέτρων για ανάκτηση των υπερπληρωμών που διενεργήθηκαν πριν το 2007.

Η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι, μέχρι την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου, το λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών θα πρέπει να αντιπαραβάλλει τα συμβόλαια απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τις επιβεβαιώσεις απασχόλησης που στέλλονται από τα κρατικά νοσηλευτήρια, ως προσωρινό μέσο ελέγχου, με στόχο τον εντοπισμό των περιπτώσεων τερματισμού απασχόλησης.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι σημειώθηκε σημαντική βελτίωση η οποία θα είναι εμφανής σε ότι αφορά στο έτος 2009.

Αγορά υπηρεσιών.

(α) Ύψος δαπάνης. Η δαπάνη για αγορά υπηρεσιών, κυρίως ιατρικού προσωπικού στις ειδικότητες όπου υπάρχουν ελλείψεις, ανήλθε σε €2.935.503 κατά το 2008, σε σύγκριση με €1.565.824 κατά το 2007, σημειώνοντας αύξηση ύψους €1.369.679 ή 87,5%.

(β) Αμοιβή ιατρών. Σύμφωνα με όρο των σχετικών συμβάσεων, το συνολικό ποσό της αμοιβής των ιατρών θα πληρώνεται σε ίσες δόσεις, εκάστη στο τέλος κάθε μήνα, μετά από βεβαίωση του Διευθυντή του νοσοκομείου ότι ο ιατρός διεκπεραίωσε τα καθήκοντα που διαλαμβάνονται στη σύμβαση. Όπως έχει διαπιστωθεί, η αμοιβή των ιατρών καταβάλλεται κάθε μήνα χωρίς να υποβάλλεται η εν λόγω βεβαίωση.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι από τον Οκτώβριο 2009 η αμοιβή των ιατρών αυτής της κατηγορίας καταβάλλεται κάθε μήνα μετά την υποβολή βεβαίωσης του Διευθυντή του Νοσοκομείου ότι ο ιατρός διεκπεραίωσε τα καθήκοντα όπως διαλαμβάνεται στην σύμβαση που υπέγραψε με την Κυβέρνηση.

(γ) Έγκριση Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Παρατήρησα ότι δεν υπήρχε ένδειξη για εκ των προτέρων ενημέρωση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού και εξασφάλιση της έγκρισης της, πριν τη διενέργεια των δαπανών για αγορά υπηρεσιών κατά το 2009, όπως καθορίζεται στη Σημείωση 30 του Προϋπολογισμού για το έτος 2009.

Ετοιμασία Σχεδίου Δράσης για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Με στόχο την έγκαιρη αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που ενδεχομένως να προκύψουν στις Ιατρικές Υπηρεσίες, όπως απεργία ιατρικού και άλλου προσωπικού των νοσοκομείων, σεισμοί, απότομη και μεγάλη αύξηση αναγκών για κλίνες, κ.λπ., η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι όπως ληφθούν κατάλληλες ενέργειες και μέτρα για την ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης, το οποίο, θα πρέπει να κοινοποιηθεί σε όλα τα κρατικά νοσοκομεία, για την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Παρόλο ότι δεν έχει ετοιμαστεί ακόμη ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, οι Ιατρικές Υπηρεσίες είχαν αποφασίσει, ως μέρος της εφαρμογής ενός σχεδίου δράσης έκτακτων αναγκών, την ετοιμασία μιας συμφωνίας πλαίσιο για παροχή ιατρικών υπηρεσιών από ιδιωτικά ιατρικά κέντρα.

Ενώ η σχετική προκήρυξη προσφορών έγινε εντός του 2007, εντούτοις ο διαγωνισμός-κατόπιν αξιολόγησης των τιμών που προσφέρθηκαν-ακυρώθηκε. Όπως διαπιστώθηκε, δεν σημειώθηκαν οποιεσδήποτε εξελίξεις από τότε.

Οι περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) Νόμοι του 2001 μέχρι 2008.

Έκδοση Κανονισμών. Για την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι όπως εκδοθούν Κανονισμοί σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 28.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Η ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων των Ιατρικών Υπηρεσιών είχε τερματιστεί από τη μεταστέγάσή τους στα γραφεία στην Παλουριώτισσα.

Αργότερα, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, ετοιμάστηκαν νέα μητρώα με βάση φυσική καταμέτρηση που διενεργήθηκε το 2004, χωρίς ωστόσο τη μετέπειτα ενημέρωσή τους, με αποτέλεσμα εξοπλισμός και άλλη κινητή περιουσία που παραλαμβάνετο κατά την εν λόγω περίοδο να μην καταγράφεται. Κατά τη μεταστέγαση τους στο νέο κτιριακό συγκρότημα “Γιώρκειο” το Φεβρουάριο του 2008, ζητήθηκε και πάλι η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για δημιουργία νέων μητρώων με βάση φυσική καταμέτρηση η οποία διεξήχθη τον Απρίλιο 2008. Το Υπουργείο προχωρεί στη δημιουργία νέων μητρώων. Παρά το γεγονός ότι δημιουργήθηκαν τα μητρώα και ενημερώθηκαν με τα αποτελέσματα της φυσικής καταμέτρησης, διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να μη γίνεται ορθή ενημέρωσή τους σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς.

Γενικά θέματα νοσοκομείων.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να παρουσιάζονται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των νοσοκομείων, κυρίως όσον αφορά στην

είσπραξη νοσηλίων και τελών, στη λειτουργία των αποθηκών, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης, στην τήρηση των κατάλληλων μητρώων και στη διαχείριση αναλωσίμων.

Καθυστερημένα έσοδα νοσοκομείων. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €10.147.030 χωρίς σε αυτά να συμπεριλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας τα οποία δεν είναι διαθέσιμα, σε σύγκριση με €9.869.569 στις 31.12.2007. Το σύστημα παρακολούθησης των εσόδων παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

Γενικά, η είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων είναι προβληματική γιατί αυτά οφείλονται κυρίως είτε από αλλοδαπούς που έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, χωρίς να καταβάλουν τα δικαιώματα νοσηλείας, είτε από αλλοδαπούς που εργοδοτούνται στην Κύπρο και αδυνατούν να πληρώσουν.

Σημειώνεται ότι αρκετοί ασθενείς που δεν παρουσιάζουν κάρτα νοσηλείας παίρνουν εξιτήριο εκτός ωρών λειτουργίας των γραφείων, ιδιαίτερα κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, χωρίς να καταβάλλουν τα σχετικά δικαιώματα και όπως είχα εισηγηθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι επίλυσης του προβλήματος αυτού. Επίσης, αρκετοί ασθενείς, ιδίως αλλοδαποί, επιδιώκουν να τυγχάνουν δωρεάν θεραπείας με την εισαγωγή τους στο νοσοκομείο μέσω των Πρώτων Βοηθειών, οι οποίοι στη συνέχεια απολύονται, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

Με σκοπό την ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τις οφειλές προς την Κυβέρνηση που αναφέρονται στις Ετήσιες Εκθέσεις μου, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες ημερ. 11.6.2008 ζήτησε όπως υποβληθούν συγκεκριμένα στοιχεία για τα ποσά που οφείλονται και τους λόγους για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν, με εισηγήσεις για τους τρόπους είσπραξης των εν λόγω οφειλών με σχετικό χρονοδιάγραμμα. Ωστόσο τα στοιχεία δεν έχουν ακόμα υποβληθεί.

Προμήθεια αναλωσίμων ειδών. Η έλλειψη επαρκών αποθηκευτικών χώρων έχει ως αποτέλεσμα τη παραλαβή και αποθήκευση αναλωσίμων ειδών απευθείας στα τμήματα και τους θαλάμους του νοσοκομείου, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρίζονται σε μητρώα, με επακόλουθο να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για προγραμματισμό των αναγκών τους. Ως εκ τούτου, η απρόσκοπτη διαθεσιμότητα αναλωσίμων ειδών δεν είναι διασφαλισμένη. Σημειώνεται ότι οι γιατροί, σε ορισμένες περιπτώσεις, επικαλούμενοι έλλειψη αναλωσίμων, προέβηκαν σε ακυρώσεις προγραμματισμένων χειρουργικών επεμβάσεων. Σημειώνεται επίσης ότι οι Ιατρικές Υπηρεσίες δεν ήταν σε θέση να γνωρίζουν το ύψος των αποθεμάτων κάθε είδους αναλωσίμου, λόγω έλλειψης των κατάλληλων συστημάτων παρακολούθησης τους, αδυναμία που αναφέρθηκε επανειλημμένα σε Εκθέσεις μου προηγούμενων ετών.

Η Υπηρεσία μου με αφορμή συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας που πραγματοποιήθηκε στις 22.5.2008, αναφορικά με το θέμα της διαχείρισης και διαθεσιμότητας των αναλωσίμων ώστε να μην εμποδίζεται η απρόσκοπτη και άμεση προσφορά ιατρικής περίθαλψης και φροντίδας στους ασθενείς, με επιστολή της προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες τόνισε την ανάγκη έκδοσης οδηγιών, σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς Αποθηκών, για το χειρισμό τόσο του υπάρχοντος αποθέματος στους θαλάμους των νοσοκομείων όσο και των νέων παραλαβών εξειδικευμένων αναλωσίμων. Οι Ιατρικές Υπηρεσίες καθόρισαν διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται τόσο όσον αφορά στα εξειδικευμένα αναλώσιμα είδη όσο και στα είδη κοινής χρήσης, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στα κρατικά νοσηλευτήρια το Φεβρουάριο, 2009, ωστόσο, δεν υπάρχει ένδειξη για παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

Έξοδα νοσηλείας προσώπων στα νοσοκομεία ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα. Με βάση τις διατάξεις του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμου, απαιτούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες από τις οποίες έγιναν πληρωμές σχετικά με σωματική βλάβη, ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα, τα σχετικά νοσήλια για τα άτομα που τυγχάνουν θεραπείας στα νοσοκομεία. Παρουσιάζονται ωστόσο σοβαρά προβλήματα, ακόμα και μετά την εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών που καθορίστηκαν και γνωστοποιήθηκαν σε όλα τα νοσοκομεία από τον Ιανουάριο 2002. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από τους λειτουργούς εισαγωγής ασθενών, εντούτοις φαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πρακτικά προβλήματα, τόσο στη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν δεκάδες φάκελοι υποθέσεων που, λόγω έλλειψης

ικανοποιητικών στοιχείων, δεν είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθούν, ώστε να κινηθεί η διαδικασία για διεκδίκηση από τις ασφαλιστικές εταιρείες των εξόδων νοσηλείας, όσο και στην ανταπόκριση των ασφαλιστικών εταιρειών. Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα επανειλημμένα όπως επανεξεταστεί το όλο θέμα, ώστε να εξευρεθούν τρόποι για εφαρμογή των διατάξεων του σχετικού Νόμου.

Αποθήκες και αποθηκευτικοί χώροι.

(α) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μη έγκαιρης ενημέρωσης των μητρώων.

(β) Πεπαλαιωμένα είδη και εξοπλισμός εξακολουθούν να παραμένουν σε χώρους της αποθήκης, χωρίς να είναι καταχωρισμένα σε σχετικό μητρώο.

(γ) Λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων στις Ιατρικές Υπηρεσίες και στα νοσοκομεία, πολλές φορές η παράδοση και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών διενεργείται, όπως προαναφέρθηκε, απευθείας στους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται σε σχετικά μητρώα, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η παρακολούθησή τους. Επίσης διάφορα αναλώσιμα είδη βρίσκονται τοποθετημένα σε διαδρόμους, λόγω ανεπαρκών αποθηκευτικών χώρων, εκτεθειμένα σε όλους τους κινδύνους.

(δ) Δεν έχει ετοιμαστεί κατάλογος αποθεμάτων που δεν παρουσίασαν κίνηση κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, όπως προνοούν οι Κανονισμοί Αποθηκών.

(ε) Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των αποθηκών από εκπρόσωπο της Διευθύντριας των Ιατρικών Υπηρεσιών, επί σειρά ετών.

Μειώσεις του χρόνου αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις. Το Υπουργείο με στόχο τη μείωση του χρόνου αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες εξετάσεις, κατέθεσε Προτάσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο για πιλοτική εφαρμογή προγράμματος υπερωριακής απασχόλησης προσωπικού των Δημόσιων Νοσηλευτηρίων, αρχικά για τρεις μήνες, από το Νοέμβριο 2007 και κατόπιν για επιπλέον επτά μήνες, από τον Ιούνιο 2008 μέχρι τις 31.1.2009, οι οποίες εγκρίθηκαν. Σημειώνεται ότι, ενώ το Υπουργικό Συμβούλιο με τις Αποφάσεις του εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας όπως υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο για την αξιολόγηση του προγράμματος με τη λήξη του με στόχο να μελετηθεί σε βάθος ο θεσμός αυτός και να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για τη χρησιμότητά του, καθώς και ορθολογιστικές λύσεις για ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος του μεγάλου χρόνου αναμονής για την παροχή υπηρεσιών υγείας, ωστόσο, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εκκρεμούσε η ετοιμασία της Έκθεσης και η υποβολή της στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι προχώρησε στην αξιολόγηση του προγράμματος και κατέληξε σε συμπεράσματα τα οποία αναλύθηκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο με νέα απόφασή του εντός Νοεμβρίου 2009 θα αρχίσει νέο πιλοτικό πρόγραμμα διάρκειας έξι μηνών.

Όπως επίσης έχω πληροφορηθεί, προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος αναμονής για χειρουργικές επεμβάσεις, τέθηκε σε εφαρμογή πιλοτικά από τις 3.11.2008 πακέτο μέτρων στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας το οποίο συμπεριλαμβάνει την εισαγωγή του «συντονιστή χειρουργείων» και του «συντονιστή κλινών» καθώς και τον προγραμματισμό του προσωπικού ώστε ο αριθμός των νοσηλευτών να συνάδει με τον αριθμό των ιατρών. Η Υπηρεσία μου ζήτησε να πληροφορηθεί κατά πόσον παρακολουθούνται τα αποτελέσματα των μέτρων αυτών.

Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε ότι αφορά στην ορθότητα της υπερωριακής απασχόλησης.

(α) Δεν υπάρχει πάντοτε το όνομα και η υπογραφή του καλούντος ιατρού, σύμφωνα με οδηγίες που εκδόθηκαν κατά καιρούς από το Υπουργείο Υγείας, σχετικά με την ετοιμασία και υποβολή των δελτίων κλήσεων, με στόχο τη διακρίβωση της ορθότητας της υπερωριακής αποζημίωσης.

(β) Ο έλεγχος της ορθότητας των καταχωρίσεων στα δελτία κλήσεων, ο οποίος ασκείται από το Λογιστήριο του Νοσοκομείου με βάση τα μητρώα που τηρούνται στα διάφορα Τμήματα, όπως τα μητρώα εγχειρήσεων, είναι μηδαμινός και περιορίζεται σχεδόν μόνο σε αριθμητικό έλεγχο.

(γ) Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου ιατροί υποβάλλουν αίτημα (Med 4) για υπερωριακή αποζημίωση για μεγάλο αριθμό ωρών, που σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει μέχρι και τις 11 ώρες πραγματικής εργασίας.

Προσφορές αρ.Σ.Υ.49/08 για την προμήθεια εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής ισχίου με τσιμέντο ή χωρίς τσιμέντο και αρ.Σ.Υ.47/08 για την προμήθεια εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής γόνατος σταθερής πλατφόρμας για τις ανάγκες των Ορθοπεδικών Τμημάτων. Όπως ανέφερα στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2006 και 2007, δύο προηγούμενες προσφορές για την προμήθεια εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής ισχίου ακυρώθηκαν, η μεν πρώτη (Σ.Υ.29/06) από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας το Μάιο 2007, επειδή η τιμή της μοναδικής προσφοράς που είχε υποβληθεί ήταν εξωπραγματική σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης (40% ψηλότερη), η δε δεύτερη (Σ.Υ.33/07) από τη Διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας λόγω διαφοροποίησης των αναγκών του Τμήματος. Από τη διερεύνηση του θέματος η Υπηρεσία μου διαπίστωσε τα ακόλουθα:

- (i) Η μέθοδος αγοράς των εμφυτευμάτων, όπως καθοριζόταν στα έγγραφα των εν λόγω διαγωνισμών, ήταν σύμφωνη με τη μέχρι τότε ακολουθούμενη από το Τμήμα πρακτική, δηλαδή να προκηρύσσεται διαγωνισμός για την αγορά συγκεκριμένου αριθμού τεμαχίων για κάθε είδος/μέγεθος εμφυτεύματος και να υπογράφεται σύμβαση διάρκειας συνήθως 2-3 χρόνων, κατά την οποία ο συμβασιούχος αναλάμβανε να προμηθεύει τμηματικά τις συγκεκριμένες ποσότητες. Με τη μέθοδο αυτή ωστόσο, παρέμενε σε κάθε νοσοκομείο αναξιοποίητος, ένας μεγάλος αριθμός τεμαχίων από το κάθε είδος, ο οποίος δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ή/και να προγραμματιστεί μια επέμβαση, εφόσον τα τεμάχια αυτά δεν αποτελούσαν συμπληρωμένη σειρά. Ως αποτέλεσμα, σημαντικό μέρος των εμφυτευμάτων αχρηστευόταν, λόγω συμπλήρωσης του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο επιτρεπόταν η χρήση τους.
- (ii) Οι προδιαγραφές των πιο πάνω διαγωνισμών ήταν περιοριστικές και παρουσίαζαν σοβαρές αδυναμίες/παραλείψεις.
- (iii) Τα κυριότερα σχόλια/εισηγήσεις ενδιαφερομένων προσφοροδοτών, που είχαν υποβληθεί στα πλαίσια της πρόσκλησης/δημοσίευσης του Τμήματος – τον Ιούνιο 2007- για υποβολή των απόψεων/εισηγήσεων τους πάνω στις πρόνοιες των προκαταρκτικών εγγράφων, δεν είχαν ληφθεί υπόψη. Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιανουάριο 2008, εισηγήθηκα στη Διευθύντρια του Τμήματος όπως τροποποιηθούν οι όροι του διαγωνισμού ώστε να διασφαλίζεται η ευρύτητα συμμετοχής και η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού για να εξασφαλιστούν καλύτερες τιμές.

Για κάλυψη των άμεσων αναγκών των νοσοκομείων σε εμφυτεύματα αρθροπλαστικής ισχίου, το Τμήμα προκήρυξε το Μάιο 2008 διαγωνισμό (Γ.Τ.40/08) για αγορά μιας περιορισμένης ποσότητας, συνολικής αξίας 130.000 Ευρώ, με τροποποιημένους όρους/προδιαγραφές, υιοθετώντας την εισήγηση της Υπηρεσίας μου. Στους εν λόγω όρους/προδιαγραφές καθοριζόταν ο αριθμός επεμβάσεων και ζητείτο όπως υποβληθεί τιμή μονάδος για κάθε επέμβαση, ανεξάρτητα από το είδος/μέγεθος των εμφυτευμάτων που θα χρησιμοποιούνταν. Σύμφωνα με τους τροποποιημένους όρους του διαγωνισμού, τα αναλώσιμα θα διατηρούνταν σε απόθεμα υπό την ευθύνη του προμηθευτή, ο οποίος θα προχωρούσε εντός καθορισμένου - σύντομου- χρονικού διαστήματος σε παράδοση μιας πλήρους σειράς για κάθε επέμβαση, στις ορθοπεδικές κλινικές των νοσοκομείων παγκύπρια, ανάλογα με τον προγραμματισμό των επεμβάσεων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγετο η ανάγκη δημιουργίας αποθέματος – για καθένα από τον τεράστιο αριθμό των διαφορετικών τεμαχίων μιας πλήρους σειράς – σε κάθε νοσοκομείο. Η εκτίμηση δαπάνης των 130.000 Ευρώ, βασίστηκε στις τιμές του προηγούμενου συμβολαίου. Στο διαγωνισμό έλαβαν μέρος 6 προσφοροδότες οι οποίοι υπέβαλαν 7 προσφορές. Τελικά οι δύο κατηγορίες του διαγωνισμού κατακυρώθηκαν τον Ιούνιο 2008 σε δύο διαφορετικούς προσφοροδότες (ένας εκ των οποίων ήταν ο προηγούμενος προμηθευτής), σε τιμές κατά περίπου 55% χαμηλότερες της εκτίμησης δαπάνης, παρά το γεγονός ότι άνκαι οι ποσότητες ήταν περιορισμένες, στις υποχρεώσεις των προμηθευτών εξακολουθούσε να περιλαμβάνεται και η παραχώρηση των απαιτούμενων για τις επεμβάσεις σειρών εργαλείων, σε κάθε νοσοκομείο. Σημειώνεται επίσης ότι τρεις προσφορές για την πρώτη κατηγορία εμφυτευμάτων και τέσσερις

για τη δεύτερη, διαπιστώθηκε ότι πληρούσαν τις προδιαγραφές, ενώ τα εμφυτεύματα που προσφέρθηκαν, αξιολογήθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης ως ικανοποιητικής ποιότητας.

Το Τμήμα προκήρυξε το Δεκέμβριο 2008 νέο ανοικτό διαγωνισμό (Σ.Υ.49/08), με τους πιο πάνω τροποποιημένους όρους/προδιαγραφές, για την προμήθεια εμφυτευμάτων και για τις δύο κατηγορίες, για συνολικό αριθμό 350 επεμβάσεων, εντός ενός χρονικού διαστήματος δύο ετών. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στα 1.000.000-1.140.000 Ευρώ. Η προσφορά κατακυρώθηκε το Μάρτιο 2009 στους χαμηλότερους προσφοροδότες που ικανοποιούσαν τους όρους/προδιαγραφές του διαγωνισμού, στη συνολική τιμή των 664.068,91 Ευρώ, δηλαδή περίπου 34% χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης, η οποία είχε βασιστεί στις ήδη μειωμένες τιμές που είχαν εξασφαλιστεί με την προσφορά αρ.Γ.Τ.40/08.

Η ίδια μέθοδος/διαδικασία ακολουθήθηκε και για το διαγωνισμό με αρ.Σ.Υ.47/08 για την προμήθεια εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής γόνατος σταθερής πλατφόρμας, εκτιμημένης αξίας 900.000-1.000.000 Ευρώ. Ο εν λόγω διαγωνισμός κατακυρώθηκε το Μάρτιο 2009 στη συνολική τιμή των 398.000 Ευρώ, δηλαδή περίπου 56% χαμηλότερη από την εκτίμηση δαπάνης, η οποία ήταν βασισμένη στις προηγούμενες τιμές αγοράς των πιο πάνω εμφυτευμάτων.

Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Όπως ανέφερα στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2006 και 2007, από έρευνα της Υπηρεσίας μου που διεξήχθη στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, είχαν διαπιστωθεί σοβαρές αδυναμίες / παραλείψεις στις πρόνοιες του συμβολαίου που ετοιμάστηκε από το Τμήμα καθώς και ουσιώδεις παρεκκλίσεις από τους όρους του συμβολαίου – κατά την εκτέλεση του – από τον ανάδοχο.

Κατά τη συζήτηση της Έκθεσης μου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας τον Ιούνιο 2007, ο Υπουργός Υγείας συμφώνησε με τις διαπιστώσεις μου και δεσμεύτηκε για καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας από το Τμήμα, ώστε ο ανάδοχος να αποδεχθεί την τροποποίηση των όρων της σύμβασης, με σκοπό να διορθωθούν οι αδυναμίες/παραλείψεις στις πρόνοιες της.

Ενόψει των πιο πάνω, και κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο, διορθώθηκαν - με συμπληρωματική συμφωνία - οι αδυναμίες/παραλείψεις του αρχικού συμβολαίου (υποχρέωση για διεκπεραίωση ελάχιστου αριθμού 21 περιστατικών την ημέρα, λειτουργία του Κέντρου 12 ώρες ημερησίως σε 2 βάρδιες και διεκπεραίωση όλων των περιστατικών του καταλόγου αναμονής σε διάστημα 3 μηνών).

Τον Ιανουάριο 2009 ο Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ζήτησε από τη Διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ) όπως υποβάλει έκθεση αξιολόγησης του συμβασιούχου. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, που υποβλήθηκε το Μάρτιο 2009 από τη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ, διαπιστώθηκε ότι σε αυτήν δεν γινόταν οποιαδήποτε αναφορά/αξιολόγηση όσον αφορά τη σημαντική υποχρέωση του συμβασιούχου για εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών και ακτινογράφων του δημοσίου. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα το Μάιο 2009 από τη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ όπως με πληροφορήσει για την πορεία και το στάδιο στο οποίο βρισκόταν το θέμα της εκπαίδευσης, και επίσης, κατά πόσον είχε διασφαλιστεί ότι – μετά το πέρας της – θα απονέμονταν στους ακτινολόγους ιατρούς και ακτινογράφους, από Πανεπιστημιακό Κέντρο του εξωτερικού, τα απαιτούμενα πιστοποιητικά εκπαίδευσης στη Μαγνητική Τομογραφία, όπως ρητά καθοριζόταν στο συμβόλαιο. Επίσης, ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύμβαση ήταν 3-ετής και θα λήξει το Νοέμβριο 2009, ζήτησα όπως πληροφορηθώ για το πώς προτίθεται το Τμήμα να λειτουργήσει το Κέντρο Μαγνητικής Τομογραφίας μετά τη λήξη της εν λόγω σύμβασης.

Τον Ιούνιο 2009 η Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ πληροφόρησε τον συμβασιούχο ότι η σύμβαση θα τερματιστεί με τη λήξη της, χωρίς οποιαδήποτε ανανέωση της, και ζήτησε όπως διευθετηθούν από μέρους του οποιεσδήποτε εκκρεμότητες υπάρχουν, σύμφωνα με τις πρόνοιες του μεταξύ τους συμβολαίου.

Προσφορά αρ. Σ.Υ. 32/08 για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Εντατικολόγου πολυδύναμης Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού. Όπως ανέφερα στη Έκθεση μου για το 2007, τον Ιούλιο 2008 οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας είχαν προκηρύξει

τον πιο πάνω διαγωνισμό – του οποίου η εκτίμηση δαπάνης ήταν 222.120 Ευρώ – χωρίς να δημοσιεύσουν την προκήρυξη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χωρίς να κοινοποιήσουν τα έγγραφα του διαγωνισμού στην Υπηρεσία μου, ως όφειλαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Νομοθεσίας περί προσφορών. Από τη μετέπειτα μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, και αφού στο μεταξύ η περίοδος υποβολής των προσφορών είχε λήξει και είχε υποβληθεί μόνο μια προσφορά (από το σύμβουλο εντατικολόγο που είχε κερδίσει το διαγωνισμό για τη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας), η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν περιληφθεί πολύ περιοριστικοί όροι όσον αφορά τα απαιτούμενα προσόντα του συμβούλου. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η εκτίμηση δαπάνης που δόθηκε από το Τμήμα για τον εν λόγω διαγωνισμό, ήταν κατά 73,3% ψηλότερη του ποσού του συμβολαίου για την παροχή υπηρεσιών συμβούλου εντατικολόγου στη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, παρ' όλων ότι οι υπηρεσίες που απαιτούνταν με βάση τα έγγραφα του παρόντος διαγωνισμού, ήταν σημαντικά μειωμένες σε σχέση με αυτές που προβλέπονταν στη σύμβαση για το Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα τον Αύγουστο 2008 από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου τα ακόλουθα:

- (i) Τους λόγους για τους οποίους δεν ακολουθήθηκαν στην προκειμένη περίπτωση οι πρόνοιες της Νομοθεσίας για τις προσφορές.
- (ii) Τους λόγους για τους οποίους περιλήφθηκαν στα έγγραφα του διαγωνισμού νέοι επιπρόσθετοι περιοριστικοί όροι.
- (iii) Την αιτιολόγηση του ύψους του ποσού της εκτίμησης δαπάνης.
- (iv) Κατά πόσον έχει συμπληρωθεί η εκπαίδευση των Κυπρίων ιατρών που εργάζονται στις ΜΕΘ των νοσοκομείων μας και τους έχει χορηγηθεί ο τίτλος ειδικότητας στην εντατικολογία, στα πλαίσια των προνοιών του συμβολαίου για το σύμβουλο εντατικολόγο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Τον Ιανουάριο 2009 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, αποφάσισε το Σεπτέμβριο 2008 την ακύρωση του διαγωνισμού, και ως εκ τούτου εκτιμούσε ότι οι οποιοσδήποτε παραλείψεις πιθανόν να έγιναν κατά τη διαδικασία προκήρυξης της προσφοράς έπαισαν να υφίστανται.

Επειδή με την πιο πάνω απάντηση δεν διευκρινίζονταν τα θέματα που ηγέρθησαν, ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή όπως – ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ο διαγωνισμός είχε ακυρωθεί - πληροφορήσει την Υπηρεσία μου τα ακόλουθα:

- (α) Τυχόν ευθύνες που προκύπτουν για το χειρισμό του εν λόγω διαγωνισμού, που είχε αποτέλεσμα την ακύρωση του.
- (β) Κατά πόσο – με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου του συμβούλου εντατικολόγου της ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας – έχει συμπληρωθεί η προβλεπόμενη εκπαίδευση διάρκειας 2 χρόνων των Κυπρίων ιατρών που εργάζονται στις ΜΕΘ των νοσοκομείων καθώς και κατά πόσο έχει εγκριθεί το αίτημα για δικαίωμα χορήγησης από την ΜΕΘ του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, τίτλου ειδικότητας στην εντατικολογία, προς τους ιατρούς που έχουν συμπληρώσει την πιο πάνω 2-ετή εκπαίδευση, όπως ρητά καθοριζόταν στους όρους του συμβολαίου.
- (γ) Τα μέτρα τα οποία λήφθηκαν για κάλυψη των αναγκών παροχής υπηρεσιών συμβούλου εντατικολόγου για την Πολυδύναμη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, μετά την ακύρωση του υπό αναφορά διαγωνισμού.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 τα ακόλουθα:

- (i) Ο συγκεκριμένος διαγωνισμός κρίθηκε από τις Ιατρικές Υπηρεσίες ότι αφορά υπηρεσίες του Μέρους Β του Παραρτήματος II του Ν. 12(Ι)/2006 και ακολουθήθηκαν όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται στη σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου ΓΛ/ΑΑΔΣ 24ΣΤ ημερομηνίας 8

Μαρτίου 2006, και επομένως η δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αποτελούσε υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής.

- (ii) Οι όροι/απαιτήσεις των εγγράφων της προσφοράς δεν είναι κατά την άποψη της περιοριστικοί, και η συμπερίληψη επιπρόσθετων απαιτήσεων σε σχέση με τον προηγούμενο διαγωνισμό (ΜΕΘ Λευκωσίας), έγινε επειδή στο διαγωνισμό της ΜΕΘ Λεμεσού προστέθηκε όρος ο οποίος προβλέπει ότι ο σύμβουλος θα είναι υπεύθυνος για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα εξειδίκευσης στην εντατικολογία στη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.
- (iii) Με βάση το προηγούμενο συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών (Γ.Τ.105/06) έχει συμπληρωθεί με επιτυχία η εκπαίδευση διάρκειας 2 χρόνων των Κυπρίων ιατρών που εργάζονται στις ΜΕΘ των νοσοκομείων μας και αναμένεται η έγκριση του αιτήματος για δικαίωμα χορήγησης από τη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, τίτλου εξειδίκευσης στην εντατικολογία από το ΚΕΣΥ Ελλάδος. Οι ιατροί εντατικολόγοι της ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, οι οποίοι έτυχαν και της ανάλογης εκπαίδευσης από τον σύμβουλο εντατικολόγο, θα έχουν υπό την ευθύνη τους το όλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και θα διδάσκουν και θα εποπτεύουν τους ιατρούς που ακολουθούν την εξειδίκευση της εντατικολογίας.
- (iv) Οι ανάγκες παροχής υπηρεσιών συμβούλου εντατικολόγου για την πολυδύναμη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, μετά την ακύρωση του υπό αναφορά διαγωνισμού, καλύφθηκαν με την αγορά υπηρεσιών από ένα εντατικολόγο με συμβόλαιο.
- (v) Ενόψει των πιο πάνω, θεωρεί ότι δεν προκύπτουν οποιεσδήποτε ευθύνες για το χειρισμό του εν λόγω διαγωνισμού.

Σχετικά με την απάντηση της Αναπληρώτριας Διευθύντριας του Υπουργείου Υγείας, η Υπηρεσία μου παρατηρεί τα ακόλουθα:

Η σχετική εγκύκλιος της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων καθορίζει ότι η εξασφάλιση των υπηρεσιών του Μέρους Β του Παραρτήματος II του Νόμου θα πρέπει να γίνεται, όπου τούτο είναι εφικτό, με την κατ' αναλογία εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου, επομένως-λόγω και της φύσης των υπηρεσιών που απαιτούνταν και δεν προσφέρονταν από Κύπριους συμβούλους-η δημοσίευση της προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν κατά την άποψη μου επιβεβλημένη.

Επίσης, δεν διευκρινίζονται οι λόγοι για τους οποίους είχε περιληφθεί στους όρους του διαγωνισμού για τις υπηρεσίες συμβούλου εντατικολόγου της ΜΕΘ του Νοσοκομείου Λεμεσού, η πρόνοια για εκπαίδευση των εντατικολόγων ιατρών της ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, εφ' όσον η πιο πάνω πρόνοια είχε περιληφθεί και στο προηγούμενο συμβόλαιο (αγοράς υπηρεσιών συμβούλου εντατικολόγου για τη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας) και είχε συμπληρωθεί.

Όσον αφορά την κάλυψη των αναγκών παροχής υπηρεσιών συμβούλου εντατικολόγου για τη ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, δεν διευκρινίζεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε, οι όροι και το ποσό της σύμβασης, καθώς και η χρονική διάρκεια της.

Μέρος Β

Προσφορά αρ. Κ 46/03 για την προμήθεια αναλωσίμων υλικών για εμβολισμό ανευρύσματος εγκεφάλου για τις ανάγκες της Νευροχειρουργικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Από έλεγχο του συμβολαίου που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε το Νοέμβριο 2003 με την διαδικασία διαπραγμάτευσης και η διάρκεια του συμβολαίου καθορίστηκε στα 4 χρόνια (20.11.2003-20.11.2007), αντί στα 2 χρόνια που προβλεπόταν στους όρους της προσφοράς.
- (ii) Στους όρους του διαγωνισμού καθορίζονταν οι συνολικές ποσότητες που απαιτούνταν για την καθεμιά από τις 10 κατηγορίες αναλωσίμων, για το διάστημα των 2 χρόνων. Ωστόσο, κατά τη διαπραγμάτευση που προηγήθηκε της κατακύρωσης του διαγωνισμού, συμφωνήθηκε όπως η

προμήθεια των αναλωσίμων γίνεται με την αναπλήρωση ενός ελαχίστου αποθέματος το οποίο θα πρέπει να διατηρείται και το οποίο είναι γνωστό στο Διευθυντή της Νευροχειρουργικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας καθώς και στον προμηθευτή. Ο προμηθευτής είχε υποχρέωση να αναπληρώνει έγκαιρα το απόθεμα κατόπιν ειδοποίησης του, μετά το τέλος μιας εγχείρησης. Συμφωνήθηκε επίσης ότι σε περίπτωση που κάποιο είδος από το απόθεμα δε χρησιμοποιηθεί, τότε 6 μήνες πριν την ημερομηνία λήξης του, θα αντικαθίσταται από τον προμηθευτή με άλλο, μεγαλύτερης διάρκειας ζωής.

- (iii) Στην επιστολή ανάθεσης του διαγωνισμού που στάλθηκε από της Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ) στις 8.12.2003, ζητήθηκε από τον προμηθευτή η παράδοση – εντός ενός μηνός – συγκεκριμένων ποσοτήτων για το καθένα από τα 52 συνολικά είδη που ανήκουν στις 10 κατηγορίες αναλωσίμων του διαγωνισμού, συνολικής αξίας 115.311 Αμερικανικών δολαρίων.
- (iv) Από τα στοιχεία που υπήρχαν στους Φακέλους των ΙΥΥΔΥ, φαίνεται ότι στη συνέχεια, η προμήθεια των αναλωσίμων γινόταν με την αναπλήρωση του αποθέματος, κατόπιν γραπτού αιτήματος του Διευθυντή της Νευροχειρουργικής Κλινικής προς το Διευθυντή ΙΥΥΔΥ, στο οποίο επισυναπτόταν ο κατάλογος αναλωσίμων, με σημειωμένες τις ποσότητες και τα είδη που είχαν χρησιμοποιηθεί πρόσφατα.
- (v) Τον Οκτώβριο και Νοέμβριο 2007 (δηλ. λίγες ημέρες προτού λήξει το συμβόλαιο), παραδόθηκαν στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας – με 5 τμηματικές παραδόσεις – μεγάλες ποσότητες διαφόρων ειδών αναλωσίμων, συνολικής αξίας 480.841 Αμερικανικών δολαρίων.
- (vi) Για την αναγκαιότητα των πιο πάνω αναλωσίμων, δεν εντοπίστηκε στους Φακέλους των ΙΥΥΔΥ οποιαδήποτε γραπτό αίτημα του Διευθυντή της Νευροχειρουργικής Κλινικής για αναπλήρωση του αποθέματος με είδη που είχαν χρησιμοποιηθεί σε πρόσφατες επεμβάσεις, ούτε και επίσημη γραπτή παραγγελία των ΙΥΥΔΥ. Ο Διευθυντής της Νευροχειρουργικής Κλινικής επιβεβαίωσε ότι ο ίδιος δεν είχε δώσει τέτοια παραγγελία, προσθέτοντας ότι γνώριζε καλά τη σχετική πρόνοια της συμφωνίας για αναπλήρωση του αποθέματος μόνο, με είδη που είχαν χρησιμοποιηθεί. Ωστόσο, τα αναλώσιμα παραλήφθηκαν από 3-μελείς επιτροπές των ΙΥΥΔΥ, και στις 20.12.2007 καταβλήθηκε το αντίστοιχο ποσό στον προμηθευτή, παρά το γεγονός ότι τα τιμολόγια του δεν είχαν πιστοποιηθεί από τον αρμόδιο συντονιστή του συμβολαίου και δεν συνοδεύονταν από τον ανάλογη γραπτή παραγγελία.
- (vii) Στις 11.12.2007, ο Διευθυντής της Νευροχειρουργικής Κλινικής ζήτησε από τη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ την ανανέωση του συμβολαίου, ώστε να μην παρουσιαστούν ελλείψεις στα εν λόγω αναλώσιμα, αναφέροντας ότι το υφιστάμενο σύστημα προμήθειας των αναλωσίμων (“Running Contract”) λειτούργησε πολύ καλά και εισηγείτο την υιοθέτηση του πιο πάνω συστήματος και στο νέο συμβόλαιο. Σημειώνεται ότι με τις τελευταίες παραδόσεις, οι ποσότητες αρκετών ειδών αναλωσίμων κατέστησαν πολλαπλάσιες των προβλεπόμενων ποσοτήτων του αποθέματος που συμφωνήθηκε να τηρείται.
- (viii) Το συμβόλαιο προέβλεπε ότι η διάρκεια ζωής των αναλωσίμων θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον 24 μήνες από την ημερομηνία παραλαβής τους. Ωστόσο, από έλεγχο που έγινε στην αποθήκη του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις είχαν παραληφθεί ποσότητες αναλωσίμων με μικρότερη διάρκεια ζωής. Συγκεκριμένα, είχαν παραληφθεί εντός του 2007, 145 είδη συνολικής αξίας £27.000 περίπου, με διάρκεια ζωής από 12-23 μήνες (σε 13 διαφορετικές παραδόσεις).

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα το Μάιο 2008 από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για τα ακόλουθα:

- (i) Από ποιόν είχε υποβληθεί το αίτημα και ποιός είχε εξουσιοδοτήσει την παραγγελία των αναλωσίμων αξίας 480.841 Αμερικανικών δολαρίων, που παραδόθηκαν λίγες μέρες πριν τη λήξη του συμβολαίου, εφ’ όσον ο Διευθυντής της Νευροχειρουργικής Κλινικής – ο οποίος είχε την αρμοδιότητα καθορισμού

των αναγκών ως ο μόνος χρήστης των εν λόγω αναλωσίμων – επιβεβαίωσε ότι δεν είχε ζητήσει τις πιο πάνω ποσότητες.

- (ii) Ποιος ευθύνεται για την πληρωμή του ποσού των 480.841 Αμερικανικών δολαρίων προς εξόφληση των τιμολογίων του προμηθευτή, χωρίς αυτά να έχουν προηγουμένως πιστοποιηθεί από το συντονιστή του συμβολαίου και χωρίς να συνοδεύονται από επίσημη παραγγελία των ΙΥΥΔΥ.
- (iii) Τους λόγους για τους οποίους παραλαμβάνονταν αναλώσιμα με μικρότερη διάρκεια ζωής από την προβλεπόμενη στο συμβόλαιο.
- (iv) Τα μέτρα που προτίθεται να πάρει ώστε να αξιοποιηθεί πριν την ημερομηνία λήξης των αναλωσίμων το μεγάλο απόθεμα που δημιουργήθηκε.

Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση.

Προσφορά αρ. Σ.Υ.07/07 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ακτινολογικών μηχανημάτων. Όπως ανέφερα στην Έκθεση μου για το 2007, το Τμήμα είχε προκηρύξει το Μάρτιο 2007 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ακτινολογικών μηχανημάτων, ο οποίος έληγε τον Ιούλιο 2007. Από έλεγχο που διεξήγαγε το Μάρτιο 2008 η Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν ακολουθηθεί οι πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών σχετικά με τη διαδικασία παράτασης της ισχύος της προσφοράς, ενώ είχε επίσης διαπιστωθεί ότι μέχρι την ημέρα του ελέγχου (8 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών), δεν είχε ετοιμαστεί και υποβληθεί η έκθεση αξιολόγησης των προσφορών, για εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών.

Σημειώνεται ότι παρόμοιου χειρισμού έτυχε και ο διαγωνισμός με αρ.Σ.Υ.02/07 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση αναισθησιολογικών μηχανημάτων.

Τελικά, η διάρκεια ισχύος των δύο πιο πάνω προσφορών έληξε και ως εκ τούτου οι διαγωνισμοί ακυρώθηκαν.

Ενόψει των πιο πάνω, το Μάρτιο 2008 ζήτησα εξηγήσεις από τη Διευθύντρια του Τμήματος για τα θέματα που εγείρονταν. Ζήτησα επίσης να πληροφορηθώ για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις από την καθυστέρηση που προέκυψε στην αγορά του εξοπλισμού, εξ αιτίας των χειρισμών που έγιναν. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση.

Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Λειτουργία του Νοσοκομείου. Η έναρξη της πλήρους λειτουργίας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας έγινε τον Οκτώβριο 2006. Υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην έναρξη της λειτουργίας του λόγω των καθυστερήσεων στην αποπεράτωση κατασκευαστικών εργασιών και στην προμήθεια και εγκατάσταση του ιατρικού εξοπλισμού. Καθυστέρηση παρατηρείται και στο έργο της μηχανογράφησης, ενώ προβλήματα και αδυναμίες που παρεμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία του Νοσοκομείου συνεχίζουν να παρουσιάζονται. Αναλυτικότερη αναφορά αυτών γίνεται σε επόμενες παραγράφους.

Προμήθεια, εγκατάσταση και εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος.

(α) Η συμφωνία για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένου λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας υπογράφηκε στις 24.11.2006, με ημερομηνία έναρξης του έργου τις 3.1.2007, διάρκεια υλοποίησης 12 μήνες και κόστος €19.349.784. Κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών το Μάιο 2007, υπογράφηκε με την ανάδοχο εταιρεία συμπληρωματική συμφωνία με κόστος €175.430 για προμήθεια 925 οθόνων τύπου TFT για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές των δύο Νοσοκομείων, οι οποίες δεν είχαν συμπεριληφθεί στην αρχική συμφωνία. Επίσης, κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, μετά από διαπραγμάτευση, τον Απρίλιο 2008 υπογράφηκε συμπληρωματική συμφωνία με κόστος €3.515.497, που αφορά σε επιπρόσθετες ανάγκες (κέντρο υποστήριξης χρηστών, καταγραφή και συντήρηση εξοπλισμού, σχεδιασμός δικτύου και διασύνδεση των Κέντρων Υγείας Λευκωσίας και Αμμοχώστου με τα αντίστοιχα Νοσοκομεία, διαχείριση παραπομπής εργαστηριακών εξετάσεων στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό

σύστημα υγείας, διαδικτυακή εφαρμογή – διαδικτυακές υπηρεσίες προς το κοινό και πλήρης αυτοματοποίηση της διαχείρισης ιατρικών αναλωσίμων στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, Νοσοκομείο Αμμοχώστου και Κεντρική Αποθήκη των Ιατρικών Υπηρεσιών) που δεν είχαν συμπεριληφθεί στην αρχική σύμβαση αλλά κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, κρίθηκαν αναγκαίες. Λόγω διαφόρων προβλημάτων και καθυστερήσεων που υπήρξαν, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων είχε εγκρίνει αρχικά την παράταση της συμφωνίας μέχρι τις 2.1.2009 και στη συνέχεια μέχρι τις 2.7.2009. Η έγκριση για την πρώτη παράταση συνεπαγόταν επιπρόσθετες υπηρεσίες εκπαίδευσης, με επιπρόσθετο κόστος €160.027, ενώ η δεύτερη παράταση συνεπαγόταν υποστηρικτικές υπηρεσίες, με επιπρόσθετο κόστος €738.085, με αποτέλεσμα το συνολικό κόστος του συμβολαίου να ανέλθει σε €23.938.823.

Τα κυριότερα προβλήματα, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση προόδου του Συμβουλίου του Έργου και τα οποία επηρεάζουν τα χρονοδιαγράμματα ολοκλήρωσης του έργου προκαλώντας καθυστερήσεις στην έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας των διαφόρων υποσυστημάτων του έργου, εντοπίζονται στα πιο κάτω:

- (i) Μη κατάλληλη ηλεκτρολογική υποδομή για την εγκατάσταση του μηχανογραφικού και δικτυακού εξοπλισμού για τη λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας στα Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου καθώς και στα Κέντρα Υγείας Λευκωσίας και Αμμοχώστου.
- (ii) Οργανωτικά προβλήματα όσον αφορά στα εξής:
 - Αντίδραση ιατρικού και άλλου προσωπικού στην εφαρμογή του συστήματος.
 - Έλλειψη καταγραμμένων διαδικασιών.
 - Αδυναμία συμμετοχής των χρηστών στις εργασίες λόγω του υφιστάμενου φόρτου εργασίας.
 - Μη αποδοχή από το σύστημα των κωδικοποιήσεων που αναγράφονται από τις κατασκευάστριες εταιρείες στη συσκευασία των υγειονομικών και φαρμακευτικών υλικών.
 - Αδυναμία τιμολόγησης ασθενών, οι οποίοι είναι δικαιούχοι μόνο για ορισμένες ασθένειες, στις περιπτώσεις νοσηλείας για άλλες ασθένειες. Μη καταχώριση τιμών για νέες εξετάσεις/θεραπείες.
- (iii) Έλλειψη προσωπικού στα εργαστήρια, στις αποθήκες και στα φαρμακεία των δύο νοσοκομείων.
- (iv) Προβλήματα διαχείρισης της αποθήκης και στην αυτοματοποίηση της διαχείρισης ιατρικών αναλωσίμων.
- (v) Ανάγκη για εκπαίδευση του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, του προσωπικού των Κέντρων Υγείας και του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι η εφαρμογή του προαναφερθέντος συστήματος παρουσιάζει αρκετά προβλήματα λόγω της ανεπαρκούς στελέχωσης του Νοσοκομείου και των λειτουργικών προβλημάτων του συστήματος. Ανέφερε επίσης ότι ορισμένα υποσυστήματα του νέου ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος πληροφοριών υγείας δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη με τη σημερινή τους δομή, αφού οποιαδήποτε προσπάθεια για εφαρμογή τους ως έχουν, θα θέσει σε κίνδυνο, τόσο την υγεία των ασθενών όσο και την αξιοπιστία του προσωπικού που καταγράφει τις εντολές και του προσωπικού που θα τις εκτελέσει.

(β) Λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην κατακύρωση και εφαρμογή του ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος στο νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, η ομάδα διεύθυνσης του Νοσοκομείου προχώρησε στην εφαρμογή εναλλακτικού σχεδίου δράσης για κάλυψη των βασικών αναγκών του Νοσοκομείου. Το σχέδιο αποτελείται από τέσσερα υποσυστήματα, τα οποία άρχισαν να λειτουργούν.

Αναξιοποίητος ιατρικός εξοπλισμός.

(α) Στο Νευροφυσιολογικό Τμήμα παραμένουν αναξιοποίητοι 1 ηλεκτροεγκεφαλογράφος, 1 κινητός ηλεκτροεγκεφαλογράφος, 1 ηλεκτροεγκεφαλογράφος ασθενοφόρου και 1 ηλεκτρομυογράφος, ενώ τα συμβόλαια συντήρησης συντρέχουν.

(β) Αναξιοποίητο παραμένει μέχρι σήμερα το ρομποτικό σύστημα το οποίο έχει εγκατασταθεί από τον Ιανουάριο του 2006 στο φαρμακείο του Νοσοκομείου, το κόστος αγοράς του οποίου ανήλθε σε περίπου €222.118. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, για να είναι δυνατή η λειτουργία του απαιτείται επέκταση και αναβάθμιση του συστήματος με επιπλέον κόστος περίπου €128.145, καθώς επίσης και σύνδεση του λογισμικού του ρομποτικού συστήματος με το λογισμικό σύστημα τήρησης αποθήκης (για την οποία δεν έγινε εκτίμηση κόστους).

(γ) Αναξιοποίητος εξοπλισμός εξακολουθεί να εντοπίζεται στην αποθήκη του Νοσοκομείου.

(δ) Οι Ιατρικές Υπηρεσίες ζήτησαν από τους Διευθυντές όλων των νοσοκομείων όπως υποβάλουν καταστάσεις για τον αδρανή εξοπλισμό που υπάρχει σε κάθε νοσοκομείο και που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε άλλα νοσηλευτήρια και νοσοκομεία.

Σύμφωνα με τις σχετικές καταστάσεις που ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν, αρκετός εξοπλισμός παραμένει αδρανής στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας όπως:

- (i) 32 channel desktop EEG, 32 channel portable EEG και 24 channel ambulatory EEG στο Νευροφυσιολογικό Τμήμα που δεν αξιοποιούνται λόγω έλλειψης προσωπικού.
- (ii) 2 οδοντιατρικά ακτινογραφικά μηχανήματα στο Οδοντιατρικό Τμήμα λόγω αγορών πέραν των αναγκών και
- (iii) αναλυτές αερίων αίματος που προορίζονταν για την εντατική εγκαυμάτων και τον πνευμονολογικό θάλαμο λόγω της μη λειτουργίας συγκεκριμένων εξειδικευμένων θαλάμων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στην Πνευμονολογική Κλινική υπάρχει ένα ψηφιακό μηχάνημα ακτίνων Χ (Argo stat Screening) το οποίο, όπως μου αναφέρθηκε, δεν είναι χρήσιμο για τη λειτουργία της Κλινικής. Επίσης, στην αποθήκη υπήρχαν 4 συμπίεστες αέρα οδοντιατρικών μονάδων, η αγορά των οποίων ήταν αχρείαστη εφόσον στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας λειτουργεί κεντρικό σύστημα παροχής πεπιεσμένου αέρα και οι οποίοι τελικά, για σκοπούς αξιοποίησης, μεταφέρθηκαν σε Κέντρα Υγείας.

Διαπιστώνεται ότι σημαντικός εξοπλισμός, ο οποίος παραλήφθηκε από το 2006, κυρίως με τα πακέτα εξοπλισμού των Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου, συνεχίζει να παραμένει σε αδράνεια, όπως αναφέρεται, λόγω έλλειψης προσωπικού, ή είναι αχρείαστος ή δεν συνάδει με τα δεδομένα των εγκαταστάσεων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Η Υπηρεσία μου έχει κατ' επανάληψη αναφερθεί, με σχετικές επιστολές της, στο γεγονός ότι σημαντικές επενδύσεις σε εξοπλισμούς, για τους οποίους οι συμβατικές περίοδοι συντήρησης συντρέχουν, παραμένουν σε αδράνεια, ενώ υπάρχει ο κίνδυνος με την πάροδο του χρόνου να περιέλθουν σε αχρηστία με όλες τις συνεπαγόμενες οικονομικές επιπτώσεις σε βάρος του δημοσίου.

Συντήρηση ιατρικού και άλλου εξοπλισμού.

(α) **Συντήρηση εξοπλισμού κουζίνας.** Το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, με επιστολή του ημερ. 14.8.2007 πληροφόρησε τον ανάδοχο του σχετικού έργου ότι οι διάφορες βλάβες του εξοπλισμού της κουζίνας δεν επιδιορθώθηκαν αποτελεσματικά και συνεχίζουν να υφίστανται, με αποτέλεσμα να προκαλούν ταλαιπωρία στο προσωπικό της κουζίνας, να θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλειά του και γενικά να προκαλούν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία της κουζίνας.

Παρόλο ότι το θέμα εκκρεμεί από τις 14.8.2007, φαίνεται ότι το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών δεν προώθησε την αντιμετώπιση του προβλήματος και τη λήψη μέτρων σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης. Από επιτόπια επίσκεψη στην κουζίνα ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Η λειτουργία του πλυντηρίου πιάτων είναι προβληματική από την εγκατάστασή του.
- Οι φούρνοι, όταν παρουσιάσουν βλάβη, παραμένουν σε αδράνεια για μεγάλα χρονικά διαστήματα μέχρι την επιδιόρθωσή τους.

(β) Οδοντιατρικός εξοπλισμός. Η σύμβαση για την συντήρηση του εν λόγω εξοπλισμού διάρκειας 8 ετών (7.6.2006 – 6.6.2014) υπογράφηκε από το Διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών στις 12.3.2007 με τον ανάδοχο για το ποσό των €43.600 πλέον Φ.Π.Α. (€32.940 για το Νοσοκομείο Λευκωσίας και €10.660 για το Νοσοκομείο Αμμοχώστου). Ο ανάδοχος το Φεβρουάριο 2008 πληροφόρησε το Διευθυντή Οδοντιατρικών Υπηρεσιών με επιστολή του ότι τα κοπτικά εργαλεία και οι κεφαλές (Bien Air) που είναι εγκατεστημένα στα οδοντιατρεία των Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου θεωρούνται αναλώσιμα και δεν καλύπτονται από τη σύμβαση συντήρησης.

Μετά από ανταλλαγή αλληλογραφίας μεταξύ του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και του ανάδοχου, και αφού ο ανάδοχος παρέμεινε στις αρχικές του θέσεις, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, ενεργοποιώντας τον όρο 3.10 της σύμβασης, ανέθεσε την επιδιόρθωση σε άλλη εταιρεία, με σκοπό το κόστος των επιδιορθώσεων να χρεωθεί στον ανάδοχο. Παρόλο ότι, λόγω του πιο πάνω προβλήματος, ο οδοντιατρικός εξοπλισμός δεν μπορούσε να αξιοποιηθεί πλήρως από τις αρχές του 2008, εντούτοις δεν απαιτήθηκαν από τον ανάδοχο, σύμφωνα με τον όρο 3.11 της σύμβασης, οι αποζημιώσεις για αδικαιολόγητη καθυστέρηση (liquidated damages for delay) οι οποίες ανέρχονται σε €34,17 ανά μονάδα ανά εργάσιμη ώρα.

(γ) Καθυστέρηση στην επιδιόρθωση του ιατρικού εξοπλισμού. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι ανάδοχοι σε συμβάσεις συντήρησης ιατρικού εξοπλισμού οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι σύμφωνα με τις συμβάσεις να ανταποκριθούν και να επιδιορθώσουν τον ιατρικό εξοπλισμό εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων (π.χ. 24ώρες για τους αναπνευστήρες της μονάδας εντατικής θεραπείας, 3 ημέρες για τις οθόνες παρακολούθησης στην Ορθοπεδική Κλινική), καθυστερούν για χρονικό διάστημα πέραν των δύο μηνών χωρίς να τους επιβάλλεται οποιοδήποτε πρόστιμο, παρόλο ότι υπάρχουν σχετικές ρήτρες στις συμβάσεις.

(δ) Μεταφορά ιατρικού εξοπλισμού από το Νοσοκομείο Λευκωσίας σε άλλα νοσοκομεία. Παρατηρήθηκε ότι ιατρικός εξοπλισμός μεταφέρεται από το Νοσοκομείο Λευκωσίας σε άλλα νοσοκομεία χωρίς να ακολουθείται η σχετική διαδικασία ενημέρωσης τόσο του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ), ως αρμόδιου Τμήματος για τη συντήρηση και παρακολούθηση του εξοπλισμού, και στη συνέχεια του προμηθευτή, με κίνδυνο να μην γίνεται η ενδεδειγμένη συντήρηση στον εξοπλισμό, όσο και της Αποθήκης και του Λογιστηρίου του νοσοκομείου για την ανάλογη ενημέρωση των βιβλίων και ρύθμιση της πληρωμής για τη συντήρηση.

Διαχείριση ραντεβού και χρόνος αναμονής για χειρουργικές επεμβάσεις και ιατρικές εξετάσεις.

(α) Εξακολουθεί να εντοπίζονται προβλήματα στη διαχείριση των ραντεβού για εξετάσεις και να διαπιστώνονται σοβαρές καθυστερήσεις στην παροχή ιατρικών εξετάσεων από ορισμένα Τμήματα του Νοσοκομείου, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγάλες λίστες αναμονής.

Το Υπουργείο υποστηρίζει ότι αυτό οφείλεται στην έλλειψη ιατρικού προσωπικού, ειδικά σε ορισμένες ειδικότητες και στον μεγάλο αριθμό ασθενών που επισκέπτονται καθημερινά το Νοσοκομείο.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Νοσοκομείο, ο χρόνος αναμονής ασθενών για πολλούς τύπους χειρουργικών επεμβάσεων και ιατρικών εξετάσεων είναι ιδιαίτερα μεγάλος. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- (i)** Στο Τμήμα Ορθοπεδικής, ο χρόνος αναμονής για χειρουργικές επεμβάσεις αρθροπλαστικής γόνατος και ισχίου ανέρχεται σε περισσότερο από δύο χρόνια και για τις υπόλοιπες επεμβάσεις σε ενάμισι χρόνο, ενώ για εξέταση στα εξωτερικά ιατρεία απαιτείται χρόνος 7 μηνών.
- (ii)** Για τη διενέργεια υπερηχογραφήμάτων στο Ακτινολογικό Τμήμα απαιτείται χρόνος 7 μηνών.

- (iii) Για υπερηχογραφήματα και για αγγειογραφήματα στο Τμήμα Καρδιολογίας ο χρόνος αναμονής ανέρχεται σε ένα χρόνο.

Σχετική είναι η αναφορά για το πιλοτικό πρόγραμμα υπερωριακής απασχόλησης στην παράγραφο πιο πάνω στα γενικά θέματα νοσοκομείων.

(β) Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν τηρούνται μητρώα στα οποία να καταχωρίζονται τα παραπεμπτικά ασθενών κατά χρονολογική σειρά της παραλαβής τους στα Τμήματα, έτσι ώστε αφενός να είναι εφικτή η παρακολούθηση της τήρησης σειράς προτεραιότητας, και στις περιπτώσεις που αυτή δεν τηρείται η διαπίστωση κατά πόσο δικαιολογείται.

Εισηγήθηκα και πάλι τη δημιουργία σχετικού μητρώου αναφέροντας τις συγκεκριμένες πληροφορίες που θα πρέπει να τηρούνται σ' αυτό.

Με στόχο την υιοθέτηση ενός δίκαιου και διαφανούς συστήματος, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι όπως σε όλα τα Τμήματα παροχής ιατρικών εξετάσεων του Νοσοκομείου καθοριστούν διαδικασίες επιλογής των περιστατικών και κριτήρια για τις προτεραιότητες και όπως τηρούνται κατάλληλα στοιχεία, έτσι ώστε να υπάρχει ένδειξη τόσο της σειράς προτεραιότητας των ασθενών όσο και της τυχόν παράκαμψης της όπου δικαιολογείται.

Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Δημοσίας Διοίκησης και Προσωπικού, αρ. Φακ. 13.12.32.11, ημερ. 6.2.2007, έχει εγκριθεί η εφαρμογή συστήματος ενεργού εφημερίας με κατ' αποκοπή αποζημίωση στο ιατρικό προσωπικό της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (Εντατικολόγους), για επίβλεψη των ασθενών επί 24ωρης βάσης. Υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται παράλληλα και στο ιατρικό προσωπικό άλλων ειδικοτήτων για παρακολούθηση των ασθενών στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, που με βάση το υφιστάμενο σύστημα υπερωριακής αποζημίωσης αμείβονται πραγματικές ώρες υπερωριακής αποζημίωσης.

Το Υπουργείο επισημαίνει την αναγκαιότητα επαναξιολόγησης των υφιστάμενων συστημάτων υπερωριακής αποζημίωσης του ιατρικού προσωπικού ώστε να ανταποκρίνεται στις νέες συνθήκες και μεθόδους εργασίας που χρησιμοποιούνται στα κρατικά νοσηλευτήρια.

Ιατρικό Αρχείο.

(α) **Πρόσβαση στο Αρχείο κατά τις μη εργάσιμες ώρες.** Επιβάλλεται να γίνουν οι κατάλληλες διευθετήσεις εκ μέρους του Νοσοκομείου, οι οποίες πρέπει να κοινοποιηθούν σε όλους τους επηρεαζόμενους, ώστε το προσωπικό των Πρώτων Βοηθειών να μπορεί να εξασφαλίσει τους ιατρικούς φακέλους ασθενών από το Αρχείο, όταν υπάρχει επείγουσα ανάγκη κατά τις μη εργάσιμες ώρες.

Σημειώνεται ότι παρόμοιες διευθετήσεις υπάρχουν σε όλα τα άλλα νοσοκομεία.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι το θέμα μελετάται.

(β) **Αποθηκευτικοί χώροι.** Παρόλο ότι έχουν δημιουργηθεί επιπρόσθετοι αποθηκευτικοί χώροι, και τοποθετήθηκαν επιπρόσθετα ράφια που αύξησαν την προγραμματισμένη χωρητικότητα από 100.000 ιατρικούς φακέλους σε 230.000 ιατρικούς φακέλους, αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του 2009 θα υπερκαλυφθεί η χωρητικότητα (σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα, σήμερα υπάρχουν περίπου 219.000 φάκελοι).

(γ) **Αρχείο παλαιού Νοσοκομείου.** Το Αρχείο το οποίο μεταφέρθηκε από το παλαιό Νοσοκομείο και αφορά σε συγκεκριμένες κλινικές, είναι τοποθετημένο σε αποθήκη στο υπόγειο του νέου Νοσοκομείου, αλλά δεν είναι απόλυτα τακτοποιημένο και ταξινομημένο σε ράφια για εύκολη πρόσβαση και εντοπισμό. Το υπόλοιπο και μεγαλύτερο μέρος του Αρχείου εξακολουθεί να παραμένει μέσα σε χάρτινα κιβώτια, όπως είχε μεταφερθεί από το παλαιό Νοσοκομείο, σε αποθήκη στον υπόγειο χώρο στάθμευσης του νοσοκομείου και σε τρία εμπορευματοκιβώτια που αγοράστηκαν για το σκοπό αυτό και τα οποία είναι τοποθετημένα στο γύρο χώρο του νέου Νοσοκομείου.

Σημειώνεται ότι, για να εξεταστούν ή για να χειρουργηθούν ασθενείς με συγκεκριμένα ιατρικά προβλήματα υγείας, απαιτούνται οι καρδιολογικοί φάκελοι, τα φιλμς, οι κασέτες, οι παλιοί ιατρικοί φάκελοι (admissions) κ.λπ.. Η καθυστέρηση στην ανεύρεσή τους ή ο μη εντοπισμός τους, δυσχεραίνει την ομαλή και έγκαιρη προσφορά υπηρεσιών στους ασθενείς.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι το εν λόγω Αρχείο, έντυπα και ιατρικοί φάκελοι ταξινομήθηκαν και η πρόσβαση και ο εντοπισμός τους είναι εύκολος και εφικτός.

(δ) Σύστημα πυρανίχνευσης. Το σύστημα πυρανίχνευσης που υπάρχει τοποθετημένο στο Αρχείο, όπως πληροφορήθηκα, δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί με κίνδυνο την καταστροφή των φακέλων με τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για ενεργοποίηση του συστήματος.

Αποθήκες.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου που διενεργήθηκε στις αποθήκες του Νοσοκομείου, εντοπίστηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες:

(α) Διαπιστώθηκε δυσκολία και καθυστερήσεις στην καταχώριση των παραλαβών στο σύστημα, η οποία οφείλεται στην ανομοιομορφία της περιγραφής των υλικών που αναγράφεται από το προσωπικό στα έντυπα παραγγελίας και έκδοσης υλικών, λόγω της απουσίας κωδικοποιημένου συστήματος.

(β) Διάφορα αναλώσιμα, όπως καθετήρες και υγρά αιμοδιάλυσης, ευρίσκονται τοποθετημένα στους διαδρόμους κοντά στην αποθήκη, εκτεθειμένα σε όλους τους κινδύνους.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι όλα τα αναλώσιμα που βρίσκονταν στους διαδρόμους λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων, έχουν τακτοποιηθεί.

Επιτροπές παραλαβής αναλωσίμων. Σύμφωνα με τις εξουσίες που της παρέχονται από το άρθρο 22(1) του περί της Εκτέλεσης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 115/2004), η Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημοσίας Υγείας διόρισε στις 27.9.2007 Επιτροπές Παραλαβής αναλωσίμων στα διάφορα Τμήματα του Νοσοκομείου που προμηθεύονται αναλώσιμα απευθείας από τους προμηθευτές, σύμφωνα με τον κατάλογο που πρότεινε η Διεύθυνση του Νοσοκομείου.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η παραλαβή αναλωσίμων δεν διενεργήθηκε από τις καθορισμένες Επιτροπές Παραλαβής.

Μητρώα περιουσίας. Από τον Απρίλιο του 2008, αναμενόμενη ημερομηνία πλήρους μηχανογράφησης του Νοσοκομείου, έχει τερματιστεί η καταγραφή οποιουδήποτε εξοπλισμού στα μητρώα περιουσιακών στοιχείων.

Εξοπλισμός παλαιού Νοσοκομείου. Ο εξοπλισμός ο οποίος κρίθηκε κατάλληλος και είχε μεταφερθεί από το παλαιό Νοσοκομείο ακόμα δεν έχει καταχωρισθεί σε μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να διευκρινιστεί η τύχη του εξοπλισμού και άλλης περιουσίας που δεν διατέθηκε/παραχωρήθηκε σε άλλα νοσοκομεία και νοσηλευτήρια, η αξιοποίηση/διάθεση/ φύλαξη/καταστροφή τους, όπως π.χ. τα ακτινολογικά και ακτινοθεραπευτικά μηχανήματα, ο αγγειογράφος και η πλυντική μηχανή στο πλυντήριο, καθώς και αποθέματα ανταλλακτικών στις αποθήκες, πετρελαίου και μαζούτ στις δεξαμενές.

Αποτεφρωτήρας Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007, Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα τον Ιούλιο 2004 τη μεταφορά του αποτεφρωτήρα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (ΓΝΛ), σε χώρο ο οποίος θα επιλεγόταν αργότερα από το Υπουργικό Συμβούλιο, στον οποίο θα δημιουργείτο Κεντρικός Σταθμός Διαχείρισης Αποβλήτων. Το συνολικό κόστος του εξοπλισμού που είχε αγοραστεί και εγκατασταθεί, καθώς και των εργασιών που είχαν μέχρι τότε εκτελεστεί για την προμήθεια και εγκατάσταση του συστήματος αποτέφρωσης στο ΓΝΛ ανήλθε σε €1.238.736 (£725.000), και περιλαμβάνει τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τον αποτεφρωτήρα, το σύστημα

παρακολούθησης/καταγραφής των εκπομπών καυσαερίων, το σύστημα τροφοδοσίας και τον εναλλάκτη θερμότητας για εκμετάλλευση της θερμικής ενέργειας από την αποτέφρωση.

Τον Απρίλιο 2003 η διαχείριση των κλινικών αποβλήτων των Κρατικών Νοσηλευτηρίων ανατέθηκε απ' ευθείας σε ιδιωτική εταιρεία, έναντι €213.575 (£125.000) για ένα χρόνο. Η σύμβαση ανατέθηκε στη συνέχεια κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού – στην ίδια εταιρεία – για δύο χρόνια, έναντι €363.932 (£213.000) το χρόνο. Ακολούθως υπογράφηκε νέα σύμβαση με την ίδια εταιρεία για τη διαχείριση των κλινικών αποβλήτων για άλλα 2 χρόνια, έναντι €845.758 (£495.000) το χρόνο. Η σύμβαση αυτή έληξε στις 30.6.2008 και κατόπιν διαπραγμάτευσης με την πιο πάνω εταιρεία, υπογράφηκε νέα σύμβαση έναντι του ιδίου ποσού, για το χρονικό διάστημα 1.7.2008 – 30.6.2009. Τον Ιούλιο 2009, και μέχρι να κατακυρωθεί ο ανοικτός διαγωνισμός που είχε προκηρυχθεί, το Τμήμα ανέθεσε στην πιο πάνω εταιρεία, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, τη διαχείριση των κλινικών αποβλήτων για το διάστημα 14.7.2009 – 1.10.2009 έναντι €225.600. Τον Αύγουστο 2009 κατακυρώθηκε ο ανοικτός διαγωνισμός για τη διαχείριση των κλινικών αποβλήτων για 2 χρόνια στην ίδια εταιρεία, έναντι €1.400.000 το χρόνο. Δηλαδή, το ετήσιο κόστος διαχείρισης των κλινικών αποβλήτων είναι σήμερα 6,56 φορές μεγαλύτερο από το κόστος της πρώτης ανάθεσης της διαχείρισης τους σε ιδιωτική εταιρεία, που είχε γίνει 6 χρόνια προηγουμένως.

Σημειώνεται ότι το θέμα της λειτουργίας του αποτεφρωτήρα είχε απασχολήσει την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών σε τρεις συνεδρίες της που έγιναν τον Ιούνιο 2005, το Φεβρουάριο 2006 και τον Απρίλιο 2007. Όπως αναφέρθηκε από τα αρμόδια Τμήματα/Υπηρεσίες κατά τις πιο πάνω συνεδρίες, το θέμα της λειτουργίας του αποτεφρωτήρα είχε επανεξεταστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο το Σεπτέμβριο 2006, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Υγείας, και αποφασίστηκε όπως ανατεθεί στον Υπουργό, με τη συνεργασία Υπουργικής Επιτροπής, να επανεξετάσει το θέμα. Η εν λόγω Υπουργική Επιτροπή έκρινε ότι χρειαζόταν μελέτη και σύγκριση της οικονομικής πτυχής των δύο επιλογών (λειτουργία του αποτεφρωτήρα στο ΓΝΛ ή μετακίνηση και λειτουργία του σε άλλο χώρο), καθώς και σύγκριση με τη δαπάνη που συνεπάγεται η ανάθεση της διαχείρισης στην ιδιωτική εταιρεία. Την ετοιμασία της εν λόγω μελέτης ανέλαβε η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, η οποία στη συνέχεια ανέθεσε την εκπόνηση της σε ιδιώτες συμβούλους.

Οι σύμβουλοι στους οποίους ανατέθηκε η εκπόνηση της πιο πάνω μελέτης, εισηγήθηκαν στην έκθεσή τους το Σεπτέμβριο 2007, όπως ο αποτεφρωτήρας λειτουργήσει στην υφιστάμενη θέση στο ΓΝΛ. Η εισήγηση τους αυτή τεκμηριώνεται με την τεχνική αξιολόγηση και την οικονομική ανάλυση των στοιχείων των επιλογών που εξετάστηκαν, και ισχύει υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (i) Να διερευνηθεί προηγουμένως το καθεστώς/διαδικασία αδειοδότησης της λειτουργίας του αποτεφρωτήρα (η αρχική του άδεια έληξε τον Αύγουστο 2007),
- (ii) Να ζητηθεί από τον κατασκευαστή του αποτεφρωτήρα όπως επιβεβαιώσει το κόστος αποκατάστασης του ώστε να τεθεί σε λειτουργίσιμη κατάσταση, και
- (iii) Να υπολογιστεί στην πράξη το λειτουργικό κόστος αποτέφρωσης, με την αποτέφρωση δείγματος κλινικών αποβλήτων στους αποτεφρωτήρες ζωικών αποβλήτων της Μενόγειας. Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι ο χώρος που βρίσκεται σήμερα ο αποτεφρωτήρας στο ΓΝΛ, είναι η καλύτερη επιλογή περιβαλλοντικά, για τη διαχείριση των κλινικών αποβλήτων ολόκληρης της Κύπρου.

Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία που παρατίθενται στην εν λόγω έκθεση, το κόστος διαχείρισης των κλινικών αποβλήτων ολόκληρης της Κύπρου (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) με τη λειτουργία του αποτεφρωτήρα στο ΓΝΛ, υπολογίζεται σε €0,93/kg, ενώ με τη μεταφορά και λειτουργία του σε άλλο μέρος, το κόστος διαχείρισης υπολογίζεται ότι θα ανέλθει σε €1,13/kg, σε σύγκριση με τα €1,47/kg που στοιχίζει η υφιστάμενη διαδικασία (ανάθεση σε ιδιωτική εταιρεία). Όπως επισημαίνεται στην έκθεση, ο αποτεφρωτήρας του ΓΝΛ έχει τη δυνατότητα να διαχειριστεί όλα τα κλινικά απόβλητα της Κύπρου μέχρι το 2028 (1.863 τόνοι/χρόνο), λειτουργώντας σε 3 βάρδιες. Για τις σημερινές ποσότητες (1.150 τόνοι/χρόνο) αρκεί η λειτουργία του σε 2 βάρδιες. Το κόστος για τις απαιτούμενες εργασίες, ώστε ο αποτεφρωτήρας να είναι

έτοιμος να λειτουργήσει στο χώρο που είναι εγκατεστημένος σήμερα, υπολογίστηκε στις €905.559, ενώ το κόστος για τη μεταφορά/επανεγκατάσταση του στα €3.152.370.

Ο χρόνος που απαιτείται για την εκτέλεση των αναγκαίων εργασιών, ώστε ο αποτεφρωτήρας να είναι έτοιμος να λειτουργήσει στο χώρο που είναι εγκατεστημένος σήμερα, υπολογίστηκε σε 4-6 μήνες, ενώ ο αντίστοιχος χρόνος σε περίπτωση που αποφασιστεί η μεταφορά/επανεγκατάσταση του, υπολογίστηκε σε 2-3 χρόνια. Τα έξοδα λειτουργίας του αποτεφρωτήρα, για τη διαχείριση όλων των κλινικών αποβλήτων της Κύπρου, υπολογίστηκαν σε €644.143 το χρόνο.

Σημειώνεται ότι η σύγκριση με το κόστος της υφιστάμενης διαδικασίας έγινε λαμβάνοντας υπόψη το ποσό του συμβολαίου που ίσχυε το 2006-2008, δηλ. τις €845.758 (£495.000), ενώ σήμερα, με το ποσό αυτό να ανέρχεται σε €1.400.000 (£819.384), η σύγκριση είναι ακόμα ευνοϊκότερη υπέρ της λειτουργίας του αποτεφρωτήρα στο ΓΝΛ.

Η εν λόγω έκθεση των συμβούλων είχε ετοιμαστεί το Νοέμβριο 2007, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η ανάθεση της διαχείρισης των κλινικών αποβλήτων σε ιδιωτική εταιρεία, έναντι σημαντικά ψηλότερου κόστους, σε σύγκριση με αυτό που υπολογίστηκε στην περίπτωση λειτουργίας του αποτεφρωτήρα στο χώρο του ΓΝΛ.

Όπως με πληροφόρησε η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας το Νοέμβριο 2009, το θέμα επανεξετάζεται από διυπουργική επιτροπή.

Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ'.

Ιατρικός εξοπλισμός.

(α) Ικανοποίηση των αναγκών του Νοσοκομείου σε ιατρικό εξοπλισμό. Αιτήματα τα οποία υποβλήθηκαν από το Νοσοκομείο προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού, ο οποίος, όπως αναφέρεται στις σχετικές επιστολές του, είναι απαραίτητος, είτε για αντικατάσταση εξοπλισμού ο οποίος έχει φθαρεί λόγω της μακρόχρονης χρήσης του, είτε για την περαιτέρω αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται, δεν ικανοποιούνται, με αποτέλεσμα, όπως ισχυρίζεται, να επηρεάζεται άμεσα η εύρυθμη λειτουργία των κλινικών. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως τα αιτήματα τα οποία κρίνονται δικαιολογημένα και για τα οποία υπάρχουν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι, ικανοποιηθούν το συντομότερο δυνατόν. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αιτημάτων που δεν ικανοποιήθηκαν μέχρι σήμερα αναφέρονται πιο κάτω:

(i) Οφθαλμολογική Κλινική.

- Αιτήματα για αντικατάσταση του μικροσκοπίου και του μηχανήματος για οπτικά πεδία, τα οποία είναι πέραν των 18 ετών και όπως ισχυρίζεται το προσωπικό πολύ συχνά δημιουργούν προβλήματα κατά τη διάρκεια των επεμβάσεων, καθώς επίσης του μηχανήματος φακοθρηψίας το οποίο αγοράστηκε πριν από αρκετά χρόνια και κατά καιρούς παρουσιάζει προβλήματα.
- Αιτήματα για εξασφάλιση του Μηχανήματος OCT (Optical Coherence Tomography), και του μηχανήματος Υαλοειδεκτομής, τα οποία είναι απαραίτητα για τη διενέργεια επεμβάσεων υαλοειδεκτομών, για τις οποίες το Υπουργείο αγοράζει υπηρεσίες από τον ιδιωτικό τομέα.

(ii) Παιδοχειρουργική κλινική.

- Αιτήματα για αντικατάσταση των χειρουργικών εργαλείων αρκετά από τα οποία, λόγω της μακρόχρονης χρήσης τους, όπως ισχυρίζεται το προσωπικό, είναι μη λειτουργικά.
- Αιτήματα για προμήθεια δύο ιατρικών μηχανημάτων τύπου λέιζερ απαραίτητα για ορισμένες χειρουργικές επεμβάσεις για τις οποίες ασθενείς αποστέλλονται στο εξωτερικό.
- Αιτήματα για προμήθεια παιδιατρικού γαστροσκοπίου, κολονοσκοπίου και κυστεοσκοπίου, εξοπλισμός που θεωρείται απαραίτητος για τη διεξαγωγή ενδοσκοπικών εξετάσεων για διαγνωστικούς και θεραπευτικούς σκοπούς (χρονολογούνται από το 2005).

(iii) **Χειρουργείο.** Αιτήματα για αντικατάσταση χειρουργικών λυχνιών οι οποίες έχουν κριθεί ακατάλληλες από την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία από το 2005.

Το Υπουργείο μου ανέφερε ότι ορισμένες λυχνίες έχουν αντικατασταθεί.

(iv) **Τμήμα Αποστείρωσης.** Αιτήματα για αντικατάσταση των πλυντηρίων εργαλείων τα οποία όπως ισχυρίζεται το προσωπικό, παρουσιάζουν συχνά προβλήματα (χρονολογούνται από το 2002).

Το Υπουργείο ανέφερε ότι ένα πλυντήριο αντικαταστάθηκε.

(β) **Αναξιοποίητος εξοπλισμός.** Εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητος επωαστήρας ο οποίος, είχε παραληφθεί πριν από περίπου τέσσερα χρόνια χωρίς να είχε ζητηθεί.

Αποθήκη.

(α) Είκοσι τρία κιβώτια, στο καθένα από τα οποία περιλαμβάνονται δέκα πλήρη αναπνευστικά συστήματα, τα οποία στάλθηκαν από το Νοσοκομείο Λεμεσού πριν από περίπου τρία χρόνια, εξακολουθούν να παραμένουν αχρησιμοποίητα και, όπως πληροφορήθηκα, δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν εφόσον δεν συμπεριλαμβάνονται στα είδη εκείνα τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν από το Νοσοκομείο.

(β) Διάφορα αναλώσιμα είδη βρίσκονται τοποθετημένα σε διαδρόμους, λόγω ανεπαρκών αποθηκευτικών χώρων.

Το Υπουργείο μου ανέφερε ότι ετοιμάστηκε νέος αποθηκευτικός χώρος.

Νοσοκομείο Λεμεσού.

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες και λειτουργικά προβλήματα παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται για επίλυσή τους. Ενδεικτικά αναφέρονται αδυναμίες στην παρακολούθηση της είσπραξης νοσηλίων και τελών, στις κοστολογήσεις και υπολογισμούς πληρωτέων τελών, στη διεκπεραίωση καθυστερημένων εργασιών και στη διαχείριση αναλωσίμων.

Έλλειψη ιατρείων. Διαπιστώθηκε έλλειψη αριθμού ιατρείων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα, δύο ή περισσότεροι ιατροί να εξετάζουν ασθενείς μέσα στον ίδιο χώρο ταυτόχρονα. Ως παράδειγμα αναφέρονται τα ιατρεία των αιματολόγων, ουρολόγων, οφθαλμιάτρων, ωτορινολαρυγγολόγων και ογκολόγων.

Η διαπιστωθείσα κατάσταση δεν είναι η ενδεδειγμένη τόσο όσον αφορά στα δικαιώματα των ασθενών όσο και στην εργασία των ιατρών, και εξέφρασα την άποψη ότι είναι επιτακτική η ανάγκη για εξεύρεση άμεσης λύσης.

Αξιοποίηση χειρουργείων. Στο Νοσοκομείο υπάρχουν πέντε χειρουργεία. Όπως έχει διαπιστωθεί, ορισμένα χειρουργεία, δεν αξιοποιούνται πλήρως. Δεδομένου ότι υπάρχουν λίστες αναμονής για χειρουργικές επεμβάσεις, η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί τους λόγους για τους οποίους τα εν λόγω χειρουργεία δεν αξιοποιούνται πλήρως, καθώς επίσης τυχόν διορθωτικά μέτρα που προγραμματίζεται να ληφθούν.

Ιατρικός και άλλος εξοπλισμός. Το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ετοιμάζει τακτικές καταστάσεις εξοπλισμού που βρίσκεται σε αδράνεια ή δυσλειτουργία.

Σύμφωνα με τις εν λόγω καταστάσεις, αλλά και άλλες σχετικές επιστολές του Τμήματος, υπάρχει εξοπλισμός ο οποίος έχει φθάσει στο ανώτατο όριο της ωφέλιμης ζωής του ή είναι παλαιάς τεχνολογίας και δεν υπάρχουν τα απαραίτητα ανταλλακτικά με αποτέλεσμα να παρουσιάζει προβλήματα.

Σημειώνεται ότι αντίγραφο των εν λόγω καταστάσεων, καθώς και άλλες σχετικές επιστολές, υποβάλλονται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας για ενημέρωση. Ωστόσο, δεν υπάρχει ένδειξη για χειρισμό ή ανταπόκριση, όπως διαπιστώθηκε από διερεύνηση των σχετικών φακέλων στις Ιατρικές Υπηρεσίες.

Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα εξοπλισμού που περιλαμβάνονται στις πιο πάνω καταστάσεις αναφέρονται:

(α) Κεντρικό σύστημα παρακολούθησης ασθενών. Το εν λόγω σύστημα στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, σύμφωνα με τις σχετικές επιστολές του Διευθυντή Χειρουργικής Κλινικής προς τη Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, ημερ. 17.1.2008, και του Επαρχιακού Μηχανικού του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών προς τον Πρώτο Ιατρικό Λειτουργό του Νοσοκομείου, ημερ. 11.2.2009, υπολειτουργεί.

(β) Υπερηχογράφος ALOCA 5500 Ακτινολογικού Τμήματος. Παρόλο ότι έχουν επιδιορθωθεί ο ηχοβολέας, ο εκτυπωτής και το πληκτρολόγιο με εξαρτήματα από μεταχειρισμένο μηχάνημα που στάλθηκε από το παλαιό Νοσοκομείο Λευκωσίας, εντούτοις το εν λόγω κυρίως μηχάνημα συνεχίζει να παρουσιάζει προβλήματα.

(γ) Εμφανιστήρια ακτινογραφιών KONICA Ακτινολογικού Τμήματος. Ένα επιδιορθώθηκε με εξαρτήματα από χαλασμένο εμφανιστήριο, ενώ δεν υπάρχουν ανταλλακτικά για επιδιόρθωση των υπόλοιπων εμφανιστηρίων.

(δ) Αιματολογικός αναλυτής Coulter. Ο εν λόγω αναλυτής στο Εργαστήριο Θαλασσαιμίας, ο οποίος κατασκευάστηκε το 1988, παρουσιάζει προβλήματα στη λειτουργία του λόγω φθοράς συγκεκριμένων εξαρτημάτων, χωρίς να υπάρχουν ανταλλακτικά για την επιδιόρθωση του.

Η αντικατάσταση του έχει ζητηθεί από το 2002.

(ε) Ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού κτιρίου. Σύμφωνα με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, το εν λόγω σύστημα είναι παλαιού τύπου και, υπήρχε ο κίνδυνος ανά πάσα στιγμή να τεθεί εκτός λειτουργίας, εξαιτίας της αδυναμίας για επιδιόρθωση του λόγω έλλειψης ανταλλακτικών, με όλες τις πιθανές επιπτώσεις. Παρόλο ότι είχε ζητηθεί η αντικατάσταση του από το 2002, εντούτοις σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό συμπεριλήφθηκε μόλις το 2007, χωρίς ωστόσο-μέχρι τον Ιούνιο 2009-να προωθηθεί η σχετική διαδικασία. Η αρμοδιότητα για την ετοιμασία σχετικής μελέτης και προώθηση της διαδικασίας προκήρυξης προσφορών για αντικατάσταση του συστήματος, ανήκει στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών.

Σύστημα Πυρανίχνευσης. Η διαδικασία προκήρυξης προσφορών για αντικατάσταση του Συστήματος Πυρανίχνευσης του Νοσοκομείου, το οποίο ευρίσκεται εκτός λειτουργίας από τις 10.12.2004, άρχισε με μεγάλη καθυστέρηση, στις 7.3.2008. Σημειώνεται ότι το κόστος αντικατάστασης του συστήματος το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2009 υπολογίζεται να ανέλθει σε €194.205, πλέον ΦΠΑ.

Αναξιοποίητος εξοπλισμός. Ηλεκτροεγκεφαλογράφος εξακολουθεί να παραμένει από τις αρχές του 2006, σε αδράνεια λόγω μη κατάλληλης διαμόρφωσης του χώρου στον οποίο θα εγκατασταθεί, ενώ το συμβόλαιο συντήρησης του συντρέχει από το 2006.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

(α) Συνεχίζεται η παραλαβή και η αποθήκευση αναλώσιμων ειδών απευθείας στα Τμήματα και τους θαλάμους του Νοσοκομείου, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρίζονται σε μητρώα, με επακόλουθο να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για προγραμματισμό των αναγκών τους. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει σύστημα που να διασφαλίζει ότι δεν θα παρουσιάζονται ελλείψεις αναλώσιμων ειδών.

(β) Καθόσον αφορά στα αναλώσιμα του αγγειογράφου και άλλα αναλώσιμα μεγάλης αξίας, όπως βηματοδότες, ορθοπεδικά εμφυτεύματα κ.λπ., αυτά καταχωρίζονται σε μητρώα. Ωστόσο, τα μητρώα τα οποία χρησιμοποιούνται παρουσιάζουν αδυναμίες στην εξαγωγή ανά πάσα στιγμή των απαιτούμενων στοιχείων/πληροφοριών ή/και των υπολοίπων.

Πρόσβαση στο Ιατρικό Αρχείο. Στο Ιατρικό Αρχείο λειτουργεί ηλεκτρονικό σύστημα αρχειοθέτησης φακέλων, πέραν από το συνηθισμένο τρόπο αρχειοθέτησης, στο οποίο είναι καταχωρισμένοι περίπου 40.000 φάκελοι. Ωστόσο, μετά την αποχώρηση των χειριστών του συστήματος, δεν λειτουργεί, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει έγκαιρη και εύκολη πρόσβαση στο Ιατρικό Αρχείο όταν και εφόσον χρειαστεί, εκτός ωρών εργασίας.

Ωρομίσθιο προσωπικό. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, κατά τις απογευματινές ώρες, τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, δεν υπάρχει ορισθείς υπεύθυνος για την εποπτεία του ωρομίσθιου προσωπικού, με αποτέλεσμα να μην ελέγχεται η παρουσία τους και να μην μπορεί να πιστοποιηθεί η ορθότητα των ωρών που υποβάλλονται για πληρωμή.

Νοσοκομείο Πάφου

Αναξιοποίητος εξοπλισμός

(α) Θάλαμος θεραπείας υπερβαρικού οξυγόνου. Ο θάλαμος υπερβαρικού οξυγόνου, αξίας €373.750, αφότου παραδόθηκε στο Νοσοκομείο στις 27.7.2007, παρέμενε τοποθετημένος σε υπαίθριο χώρο και αναξιοποίητος εφόσον, τέσσερα και πλέον χρόνια μετά την προκήρυξη της προσφοράς, δεν είχαν εκτελεστεί οι αναγκαίες οικοδομικές εργασίες για διαρρύθμιση του χώρου στον οποίο θα εγκαθίστατο. Όπως με πληροφόρησε αρμόδιος λειτουργός του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας τον Ιούλιο 2009 έγινε τελικά η εγκατάστασή του, ωστόσο η λειτουργία του αναμένεται να γίνει μετά την εκπαίδευση του προσωπικού.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι έχει γίνει η εγκατάσταση του θαλάμου, ο τεχνικός έλεγχος, στελεχώθηκε με ιατρό και νοσηλεύτη και σύντομα θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία.

(β) Σύστημα Diagnost 94. Το ακτινολογικό σύστημα Diagnost 94 έχει μεταφερθεί από το παλιό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Για να λειτουργήσει το σύστημα, χρειάστηκε να αντικατασταθεί το εμφανιστήριο με ένα καινούργιο, αξίας περίπου €20.000, το οποίο, όπως διαπιστώθηκε εκ των υστέρων, δεν ήταν συμβατό με το σύστημα Diagnost 94, γεγονός που, κατά την άποψη μου, θα έπρεπε να είχε εντοπιστεί πριν το στάδιο της αγοράς του. Για να καταστεί δυνατό να αξιοποιηθεί το εν λόγω εμφανιστήριο χρειάζεται να αγοραστεί επιπρόσθετος εξοπλισμός (κόστους €8.116). Σημειώνεται ότι το εμφανιστήριο εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητο.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι αγοράστηκε ο επιπρόσθετος εξοπλισμός αλλά το πρόβλημα με το εμφανιστήριο υφίσταται.

(γ) Επωαστήρας. Ο επωαστήρας (incubator), ο οποίος παραλήφθηκε στις 17.12.2004, εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητος. Σύμφωνα με σχετικές επιστολές του Νοσοκομείου προς τη Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών, ο εν λόγω εξοπλισμός είναι ακατάλληλος ενώ αναφέρεται ότι, σε επωαστήρα του ίδιου τύπου (στο Νοσοκομείο Λεμεσού) στον οποίο εφαρμόστηκαν οι τροποποιήσεις που υποδείχθηκαν από την κατασκευάστρια εταιρεία, τα αποτελέσματα δεν ήταν ικανοποιητικά.

Σημειώνεται ότι αναξιοποίητοι παραμένουν επωαστήρες του ίδιου τύπου και σε άλλα Νοσοκομεία.

(δ) Σύστημα πυρανίχνευσης. Σε σχετική έκθεση του ημερ. 16.6.2005, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Τ.Η.Μ.Υ.) έθετε ως θέμα προτεραιότητας την αντικατάσταση του συστήματος πυρανίχνευσης του Νοσοκομείου, το οποίο είναι παλαιού τύπου και, λόγω έλλειψης ανταλλακτικών, υπήρχε ο κίνδυνος να τεθεί εκτός λειτουργίας. Ο διαγωνισμός για την αντικατάσταση του συστήματος προκηρύχθηκε τελικά από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών το Μάρτιο 2008 και κατακυρώθηκε το Σεπτέμβριο 2008. Για την πιο πάνω απόφαση, καταχωρίστηκε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ). Το Τμήμα ανακάλεσε την πιο πάνω απόφαση του (πριν την εξέταση της προσφυγής) και κατόπιν επανεξέτασης των προσφορών, αποφάσισε το Δεκέμβριο 2008 την κατακύρωση του διαγωνισμού στον προσφοροδότη που είχε καταχωρίσει την προσφυγή. Εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Τμήματος καταχωρίστηκε νέα προσφυγή στην ΑΑΠ, από τον προσφοροδότη στον οποίο είχε γίνει η αρχική κατακύρωση του διαγωνισμού. Το Μάρτιο 2009, η ΑΑΠ αποφάσισε την ακύρωση της πιο πάνω απόφασης του Τμήματος, και τον Απρίλιο 2009 το Τμήμα, κατόπιν επανεξέτασης του θέματος, αποφάσισε όπως κατακυρώσει το διαγωνισμό στον ίδιο προσφοροδότη, στον οποίο είχε γίνει η τελευταία κατακύρωση. Τον Μάιο 2009 ανατέθηκε η εκτέλεση του

Έργου στον επιτυχόντα προσφοροδότη έναντι ποσού €154.862 (περιλαμβανομένης της 7 ετούς συντήρησης), η αποπεράτωση του οποίου, με βάση το συμβόλαιο, προβλέπεται να γίνει το Νοέμβριο 2009.

Πλυντήριο. Ενόψει τερματισμού της λειτουργίας του πλυντηρίου κατά το 2007 θα πρέπει να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες αξιοποίησης ή/και διάθεσης του εξοπλισμού ο οποίος ευρίσκεται σε λειτουργήσιμη κατάσταση.

4.77 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Κανονισμοί. Μετά την ψήφιση του Νόμου 77(Ι)/1997, δεν έχουν μέχρι σήμερα θεσπιστεί οι Κανονισμοί που προνοούνται στο άρθρο 39 του πιο πάνω Νόμου, αναφορικά με τη διαχείριση των Ψυχιατρικών Κέντρων, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να ρυθμίζουν τη νοσηλεία των ψυχικά ασθενών προσώπων, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των προσώπων αυτών, τον καθορισμό των καθηκόντων και ευθυνών των συγγενών και τον καταρτισμό κανόνων δεοντολογίας.

Προσχέδιο Κανονισμών ετοιμάστηκε και βρίσκεται στο Υπουργείο Υγείας από το Φεβρουάριο 2008.

Κονδύλι «Ανέγερση Νοσοκομείων και Ιατρικών Κέντρων». Πιστώσεις οι οποίες εγκρίθηκαν στο κονδύλι «Ανέγερση Νοσοκομείων και Ιατρικών Κέντρων» - 22.03.08.021, οι οποίες προορίζονταν για κάλυψη δαπανών για την ανέγερση Κέντρου Ψυχικής Υγείας και Κέντρου Σωματικής Αποτοξίνωσης και Ψυχολογικής Απεξάρτησης στην Αθαλάσσα, όπως παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, παρέμειναν αναξιοποίητες επί σειρά ετών.

Το Υπουργείο ανέφερε ότι δεν θα προωθηθεί η ανέγερση του εν λόγω Κέντρου ούτε μέσα στο 2010 καθότι δεν έχουν περιληφθεί σχετικές πιστώσεις στον Προϋπολογισμό του 2010.

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός
	€
2008	785.957
2007	589.468
2006	256.290

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.

Η τήρηση και ενημέρωση του συγκεντρωτικού μητρώου περιουσιακών στοιχείων, που προνοείται στους Κανονισμούς Αποθηκών αρ. 108 μέχρι 110, έχει τερματιστεί από το 2004 ενώ εκκρεμεί η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων και βιβλίων κατά τα τελευταία έτη και η υποβολή του σχετικού πιστοποιητικού στο Γενικό Λογιστή, με αντίγραφο στην Υπηρεσία μου, όπως προνοείται στον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 110. Σε σχέση με το μηχανογραφικό εξοπλισμό εισηγήθηκα τη δημιουργία σχετικού μητρώου κατάλληλα διαγραμμισμένου, στο οποίο ο εν λόγω εξοπλισμός να καταχωρίζεται με πλήρη περιγραφή.

Εξοπλισμοί οι οποίοι, σύμφωνα με σχετικές επιβεβαιώσεις, παραλήφθηκαν από το παλαιό Νοσοκομείο Λευκωσίας, δεν φαίνεται να έχουν καταχωριστεί σε μητρώα περιουσίας.

4.78 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Περίθαλψη κρατικών υπαλλήλων στο εξωτερικό. Η δαπάνη για την οδοντιατρική περίθαλψη υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι σε πρεσβείες/διπλωματικές αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό ανήλθε το 2008 σε €73.083, σε σύγκριση με €116.617 το 2007, και αφορά σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από

τις πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό. Οι πληρωμές διενεργούνται από τις πρεσβείες με χρέωση του κονδυλίου των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών.

Ωστόσο, ενώ ο Ελέγχων Λειτουργός του κονδυλίου είναι ο Διευθυντής Οδοντιατρικών Υπηρεσιών, οι πληρωμές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών, και ο έλεγχος από το Διευθυντή Οδοντιατρικών Υπηρεσιών διενεργείται εκ των υστέρων. Σε περίπτωση απόρριψης δαπάνης, τότε τροχοδρομούνται διαδικασίες ανάκτησης από τις πρεσβείες/διπλωματικές αποστολές, διαδικασίες χρονοβόρες και προβληματικές.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο, το Υπουργείο Εξωτερικών να προβαίνει στις κατάλληλες διευθετήσεις έτσι που οι εν λόγω δαπάνες, τουλάχιστον στις περιπτώσεις που είναι σημαντικές, να τυγχάνουν της εκ των προτέρων έγκρισης του Διευθυντή των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι, όπως πληροφορούμαστε, τα μέλη των πρεσβειών/διπλωματικών αποστολών δεν κάνουν χρήση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (E106). Ζήτησα όπως πληροφορηθώ τους λόγους για τους οποίους δεν γίνεται σχετική χρήση.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Κατά τα τελευταία έτη, δεν ακολουθούνταν πάντοτε οι ενδεδειγμένες διαδικασίες τήρησης και παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων τόσο στα Κεντρικά Γραφεία των Υπηρεσιών όσο και σε Κέντρα της Επαρχίας Λευκωσίας, με αποτέλεσμα, να παρουσιάζονται δυσκολίες στον εντοπισμό των περιουσιακών στοιχείων και στην αντιπαραβολή τους με τα μητρώα κινητής περιουσίας. Επιπρόσθετα, στα υφιστάμενα μητρώα υπάρχει καταχωρισμένος πεπαλαιωμένος εξοπλισμός.

4.79 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Μέρος Α

Δαπάνες για αγορά φαρμάκων. Οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων για τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
	€εκ.	€εκ.	€εκ.
Δαπάνες	98,3	84,6	75,2

Οι δαπάνες σημείωσαν αύξηση ύψους €13,7 εκ. ή 16,2% σε σύγκριση με το 2007, ενώ το 2007 σημείωσαν αύξηση ύψους €9,4 εκ. ή 12,5% σε σύγκριση με το 2006.

Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα των Κεντρικών Αποθηκών, η συνολική αξία των φαρμάκων που παραλήφθηκαν κατά το 2008 στις Κεντρικές Αποθήκες, ανήλθε σε €98,4εκ. (1417 φάρμακα) σε σύγκριση με €84,1εκ. (1433 φάρμακα) το 2007, σημειώνοντας αύξηση ύψους €14,3 εκ. ή 17%.

(α) Λήψη μέτρων για αναχαίτιση της αύξησης στις δαπάνες για αγορά φαρμάκων. Με στόχο τη λήψη διάφορων βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων μέτρων για συγκράτηση των δαπανών για φάρμακα, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με τις Ιατρικές και τις Ψυχιατρικές Υπηρεσίες, ετοίμασαν μελέτη με βάση την οποία υποβλήθηκε σχετική Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του το Φεβρουάριο 2007, αποφάσισε να εγκρίνει την πρακτική να ανταγωνίζονται σε προσφορές μεταξύ τους θεραπευτικά ισοδύναμα φάρμακα, τη δυνατότητα πρόσβασης δικαιούχων ασθενών σε φαρμακευτικά σκευάματα του ιδιωτικού τομέα, μέσω του προτεινόμενου Σχεδίου Επιδότησης – Συμπληρωμής (co-payment) καθώς επίσης τη νέα σύσταση, τους όρους εντολής και τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Φαρμάκων, κύρια αρμοδιότητα της οποίας είναι η αναθεώρηση του συνταγολογίου και εξέταση αιτημάτων εισαγωγής νέων φαρμάκων. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες έχουν προχωρήσει σε

εφαρμογή των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, ωστόσο όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων το 2008 σημείωσαν σημαντική αύξηση.

Ποσό ύψους €9,2 εκ. ή ποσοστό 64,3% της συνολικής αύξησης των δαπανών, αφορά σε 30 φάρμακα, τα περισσότερα από τα οποία, όπως έχει παρατηρηθεί, εξασφαλίζονται υπό μονοπωλιακό καθεστώς και ανήκουν στις κατηγορίες των αντικαρκινικών φαρμάκων, του νευρικού συστήματος, αντιδιαβητικών, φαρμάκων για τη θalasσαιμία, τη ρευματοειδή αρθρίτιδα, αντιβακτηριακών, ανοσοσφαιρινών, και εμβολίων. Η απουσία ανταγωνισμού η οποία παρατηρείται σε συγκεκριμένα δαπανηρά φάρμακα, όπως αναφέρεται στην προαναφερόμενη Πρόταση που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, οδηγεί σε αυξημένο κόστος θεραπείας λόγω μονοπωλίων, με αποτέλεσμα να επιφέρει σημαντικότερες επιβαρύνσεις στις δαπάνες.

(β) Επιτροπή Ελέγχου και Ενημέρωσης. Η σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης υπό την αιγίδα του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η οποία είχε εγκριθεί με την προαναφερόμενη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, βασικός ρόλος της οποίας θα ήταν ο έλεγχος κατά πόσον η συνταγογράφηση συνάδει με τους περιορισμούς και τα πρωτόκολλα θεραπείας που καθορίζονται στο συνταγολόγιο των κρατικών νοσηλευτηρίων και τις εκάστοτε αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων, εκκρεμεί ακόμα. Ενόψει του γεγονότος ότι, όπως έχει παρατηρηθεί, στις αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων για εισαγωγή νέων φαρμάκων, τίθενται αρκετοί περιορισμοί για τη χορήγηση τους, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι, η ανάγκη για σύσταση και λειτουργία της εν λόγω Επιτροπής κρίνεται επιτακτική.

(γ) Κρατικό συνταγολόγιο. Το τελευταίο συνταγολόγιο, ο κατάλογος δηλαδή των φαρμακευτικών σκευασμάτων που χορηγούνται από τα κρατικά νοσηλευτήρια, εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2003. Ενόψει του χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει από το 2003 μέχρι σήμερα, κατά το οποίο έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Φαρμάκων η εισαγωγή στα κρατικά νοσηλευτήρια αρκετών φαρμακευτικών σκευασμάτων, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθεί από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες η αναθεώρηση του.

(δ) Ανάπτυξη ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός που αναπτύσσεται γενικότερα στα πλαίσια των διαγωνισμών που προκηρύσσονται από τις Υπηρεσίες για προμήθεια των φαρμάκων, όπως προκύπτει από τα πιο κάτω στοιχεία, είναι πολύ περιορισμένος. Τα περισσότερα φάρμακα εξασφαλίζονται κάτω από συνθήκες μονοπωλίου και τα υπόλοιπα ολιγοπωλίου. Αναφέρεται σχετικά ότι, καθόσον αφορά στους 136 ανοικτούς διαγωνισμούς που προκηρύχθηκαν κατά το 2008 για την προμήθεια 714 ειδών σε φαρμακευτικά σκεύασματα:

- Για 438 είδη (61,3%), μόνο μία προσφορά πληρούσε τους ειδικούς όρους των τεχνικών προδιαγραφών καθόσον αφορά στην άδεια κυκλοφορίας του φαρμάκου.
- Για 157 είδη (22%), μόνο δύο προσφορές πληρούσαν τους ειδικούς όρους των τεχνικών προδιαγραφών.
- Για 79 είδη (11,1%), τους ειδικούς όρους των τεχνικών προδιαγραφών πληρούσαν τρεις μέχρι έξι προσφορές.
- Για 40 είδη (5,6%) δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά.

Σημειώνεται ότι για τα φάρμακα για τα οποία στην προκήρυξη τέθηκε ισοδυναμία 2-4 φαρμάκων (34 είδη ή 4,8%) υποβλήθηκαν 3-6 προσφορές.

Σύμφωνα με τους ειδικούς όρους των τεχνικών προδιαγραφών, προσφορές για φαρμακευτικά προϊόντα λαμβάνονται υπόψη όταν αυτά είναι αδειοδοτημένα σύμφωνα με τις διατάξεις του Περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου αρ.70(Ι)/2001. Στην περίπτωση που για συγκεκριμένο είδος δεν μπορεί να εξασφαλιστεί αδειοδοτημένο φαρμακευτικό προϊόν, λαμβάνονται υπόψη φαρμακευτικά προϊόντα που κυκλοφορούν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στον Ευρωπαϊκό

Οικονομικό Χώρο νοουμένου ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας θα υποβάλει με την προσφορά του σχετικό Πιστοποιητικό Φαρμακευτικού Προϊόντος ή αντίγραφο της ισχύουσας άδειας κυκλοφορίας.

Όπως έχει παρατηρηθεί, στις περιπτώσεις διαγωνισμών για προμήθεια πρωτότυπων φαρμάκων οι οποίοι προκηρύχθηκαν με ισοδυναμία θεραπευτικά ισοδύναμων ουσιών, υπήρξε ευρύτητα συμμετοχής, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν καλύτερες συνθήκες ανταγωνισμού και να εξασφαλιστούν καλύτερες τιμές. Με στόχο την αντιμετώπιση των συνθηκών μονοπωλίου, ανέφερα ότι η πρακτική αυτή, θα πρέπει να επεκταθεί για περισσότερα φάρμακα όπου είναι εφικτό.

(ε) Φάρμακα με ψηλό κόστος αγοράς. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα των Κεντρικών Αποθηκών, ποσό ύψους €40,7εκ. ή 41,4% της συνολικής δαπάνης, αφορά σε 35 από τα περίπου 1400 φάρμακα ή 2,5% του συνολικού αριθμού φαρμάκων. Από εξέταση προσφορών που προκηρύχθηκαν κατά τα έτη 2007 και 2008 για προμήθεια των εν λόγω φαρμάκων, παρατηρήθηκε ότι για 26 από αυτά, είχε υποβληθεί μόνο μία προσφορά, για 3 φάρμακα υποβλήθηκαν 3 προσφορές, ενώ για 6 φάρμακα, λόγω προκήρυξης των προσφορών με ισοδυναμία φαρμάκων υπέβαλαν προσφορά περισσότεροι από τρεις οικονομικοί φορείς, με αποτέλεσμα να υπάρχει ευρύτητα συμμετοχής. Αρκετά από τα φάρμακα τα οποία εξασφαλίστηκαν κάτω από συνθήκες μονοπωλίου, αφορούν βασικά σε πρωτότυπα φάρμακα τα περισσότερα από τα οποία κατέχουν άδεια κεντρικής διαδικασίας από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Αξιολόγησης φαρμάκων, για τα οποία όπως έχω πληροφορηθεί, δεν έχουν ακόμα εισαχθεί στην αγορά γενόσημα (generic) φάρμακα. Σημειώνεται ότι, τα πρωτότυπα φάρμακα προστατεύονται από δεκαετή περίοδο αποκλειστικότητας δεδομένων η οποία δυνατόν να παραταθεί από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσοδος γενόσημων φαρμάκων, και ως εκ τούτου να δημιουργούνται αναπόφευκτα συνθήκες μονοπωλίου.

Το θέμα της απουσίας ανταγωνισμού καθόσον αφορά στα πρωτότυπα κυρίως φάρμακα, απασχολεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία τον Ιανουάριο 2008, επειδή, σύμφωνα με στοιχεία που αφορούσαν στα καινοτόμα και τα γενόσημα σκευάσματα, συνάγετο ότι ενδέχεται να υπάρχει περιορισμός ή στρέβλωση του ανταγωνισμού, λόγω της καθυστέρησης εισόδου γενόσημων φαρμάκων στην αγορά, άρχισε έρευνα στις αγορές των φαρμάκων στις χώρες-μέλη βάσει των κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία εκδόθηκε τον Ιούλιο 2009, επιβεβαιώνεται η καθυστέρηση στην είσοδο γενόσημων φαρμάκων στην αγορά, επισημαίνονται οι λόγοι για τους οποίους σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας παρατηρείται η καθυστέρηση, και αναφέρονται μέτρα που προτίθεται να λάβει η Επιτροπή για αντιμετώπιση του προβλήματος, έτσι ώστε οι ασθενείς να τυγχάνουν πρόσβασης σε καινοτόμα φάρμακα, σε προσιτές τιμές και χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Όπως αναφέρεται σχετικά στην έκθεση, ο ανταγωνισμός, ειδικά ο προερχόμενος από γενόσημα φάρμακα, θεωρείται ουσιαστικής σημασίας για να διατηρηθούν υπό έλεγχο οι δημόσιοι προϋπολογισμοί και να υπάρχει ευρεία πρόσβαση στα φάρμακα, προς όφελος των καταναλωτών/ασθενών.

(στ) Καθορισμός τιμής φαρμακευτικών προϊόντων. Σε ορισμένες από τις πιο πάνω αναφερόμενες περιπτώσεις φαρμάκων τα οποία εξασφαλίστηκαν κάτω από συνθήκες μονοπωλίου, παρατηρήθηκε ότι σε αντίθεση με τις διατάξεις των περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Ελεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμων του 2001-2007, δεν είχε υποβληθεί αίτηση για καθορισμό μέγιστης δυνατής χονδρικής ή λιανικής τιμής. Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 86(1)(α) του πιο πάνω Νόμου, τα φαρμακευτικά προϊόντα θεωρούνται ελεγχόμενες προμήθειες όσον αφορά την τιμή πώλησης τους, ανεξάρτητα αν αυτά διατίθενται στον ιδιωτικό τομέα ή μέσω εθνικού συστήματος υγείας ή άλλου κρατικού σχεδίου παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 86(2)(α), απαγορεύεται η πώληση ή η προσφορά προς πώληση φαρμακευτικού προϊόντος για το οποίο δεν έχει υποβληθεί αίτηση για καθορισμό μέγιστης δυνατής χονδρικής ή λιανικής τιμής. Ο μη καθορισμός μέγιστης δυνατής χονδρικής τιμής, είχε ως αποτέλεσμα, να μην ήταν δυνατή στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, η σύγκριση με την προσφερθείσα από τον οικονομικό φορέα τιμή, η οποία λόγω των μεγάλων ποσοτήτων που προμηθεύεται το Δημόσιο θα ήταν ενδεχομένως σαφώς χαμηλότερη. Η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι, ενόψει της πιο πάνω διάταξης στη νομοθεσία, θα πρέπει να μελετηθεί το ενδεχόμενο όπως στα έγγραφα προσφορών

περιληφθεί σχετικός όρος όσον αφορά στην υποχρέωση των προσφοροδοτών για υποβολή αίτησης για καθορισμό ανώτατης χονδρικής τιμής, η ικανοποίηση του οποίου θα πρέπει να αποτελεί προϋπόθεση για την εγκυρότητα των προσφορών. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, κάλεσαν ήδη με επιστολή τους στις 25.9.2009, όλους τους κατόχους αδειών κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων, όπως εξασφαλίσουν το συντομότερο δυνατό, τιμή για όλα τα φαρμακευτικά προϊόντα τα οποία προτίθενται να διαθέσουν μέσω του ιδιωτικού τομέα ή/και του δημόσιου κατόπιν συμμετοχής σε διαδικασίες προσφορών.

Προμήθειες φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες. Από έλεγχο που διεξήχθη το 2005 όσον αφορά στη διαχείριση των πιο πάνω προμηθειών για την περίοδο 1.4.2004 – 31.12.2004 διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι υπήρξαν περιπτώσεις κατάπτωσης των αναγκαίων ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να μειώνεται η αξία των συμβάσεων και να αγοράζονται φάρμακα με συνοπτικές διαδικασίες, κατά προτίμηση από δύο συγκεκριμένες εταιρείες, οι οποίες προμήθευσαν το 45,7% του συνολικού ποσού αγορών με συνοπτικές διαδικασίες ύψους £1,8 εκ..

Όπως πληροφορήθηκα έχει διεξαχθεί αστυνομική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων και το θέμα έχει παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα. Ζήτησα να πληροφορηθώ για τις εξελίξεις.

Μηχανογραφικό σύστημα. Η Υπηρεσία μου είχε εκφράσει κατ' επανάληψη τις επιφυλάξεις της αναφορικά με την ασφάλεια και αξιοπιστία του μηχανογραφημένου συστήματος και των δεδομένων της Κεντρικής Αποθήκης και είχε τονίσει την ανάγκη εφαρμογής νέου ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης φαρμάκων, το οποίο να διαλαμβάνει επίσης και τις αποθήκες των κρατικών φαρμακείων έτσι ώστε να είναι εφικτή η παρακολούθηση των εκδόσεων φαρμάκων με βάση τις συνταγές και γενικά, η παρακολούθηση των αποθεμάτων τους.

Μετά την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 14.12.2004, για ακύρωση σχετικού διαγωνισμού, τον Οκτώβριο 2007 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός, για μηχανογράφηση των συστημάτων τήρησης Αποθήκης, Διαχείρισης Προσφορών και Φαρμακορρύθμισης και Συνταγογράφησης και Παραγγελιών των Κρατικών Φαρμακείων, ο οποίος, κατακυρώθηκε σε δύο εταιρείες τον Ιούνιο και Ιούλιο 2008. Όπως έχω πληροφορηθεί, το νέο σύστημα έχει ήδη εγκατασταθεί στην Κεντρική Αποθήκη τον Ιούλιο 2009 και το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι την 31.12.2009.

Κεντρική αποθήκη.

(α) Λόγω του ενιαίου χώρου φύλαξης αποθεμάτων στην κεντρική αποθήκη ορισμένες κατηγορίες φαρμάκων δεν μπορούν να χρεωθούν στις ομάδες Φαρμακοποιών ώστε να είναι υπεύθυνοι σε περιπτώσεις απώλειας ή κλοπής.

(β) **Ετήσιο πιστοποιητικό επιθεώρησης.** Παρά τη σημαντική αξία των αποθεμάτων κατά τα τελευταία χρόνια δεν διεξάγεται φυσική καταμέτρηση τους και ως εκ τούτου δεν ετοιμάζεται ετήσιο πιστοποιητικό επιθεώρησης το οποίο θα πρέπει να υποβάλλεται στο Γενικό Λογιστή με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας το αργότερο μέχρι τις 31 Μαρτίου κάθε χρόνου.

(γ) **Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.** Το Υπουργείο Οικονομικών, το Δεκέμβριο 2004, ενέκρινε τη δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων στις Φαρμακευτικές Αποθήκες. Τα νέα μητρώα δημιουργήθηκαν με καθυστέρηση το Δεκέμβριο του 2006 αλλά έκτοτε δεν ενημερώθηκαν με τις νέες παραλαβές περιουσιακών στοιχείων.

ΜΕΡΟΣ 5 - ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

5.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Σήμερα λειτουργούν 33 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Το προσωπικό των εκτοπισμένων Δήμων είναι αποσπασμένο προσωρινά σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ημικρατικούς Οργανισμούς και τα έσοδά τους προέρχονται κυρίως από μισθούς που καταβάλλονται από τις διάφορες Υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι δημοτικοί υπάλληλοι, καθώς επίσης και από κρατική χορηγία. Οι Δήμοι αυτοί συνεχίζουν να καταβάλλουν στους υπαλλήλους όλες τις απολαβές τους από τα έσοδα αυτά.

Εκτός από τα θέματα γενικής φύσεως που εκτίθενται πιο κάτω, που αφορούν μόνο στους Δήμους που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, σημειώνεται ότι όσον αφορά σε στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση εκάστου Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), αυτά παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, ώστε να παρέχεται μια ολοκληρωμένη εικόνα όλων των Δήμων και να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους.

Οι Δήμοι Γεροσκήπου, Πέγειας, Αθηνού, Λατσιών και Αγίας Νάπας δεν είχαν υποβάλει μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2008, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Λεμεσού, Πόλης Χρυσοχούς, Κάτω Πολεμιδιών, Ιδαίου, Λευκάρων, Παραλιμνίου, Αγλαντζιάς και Αραδίππου τις υπέβαλαν καθυστερημένα.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, οι Δήμοι Πόλης Χρυσοχούς, Αθηνού, Πέγειας και Αγίας Νάπας συνεχίζουν να ετοιμάζουν τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Οικονομική κατάσταση. Οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο θα ήταν οξύτερο εάν η κρατική χορηγία δεν έφθανε πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, επανέλαβα την εισήγησή μου όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Ανέφερα επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Σημειώνεται ότι το πρόβλημα ρευστότητας επιδεινώνεται περαιτέρω με την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων, για τις οποίες, ως σημειωθεί, δεν λαμβάνεται η εκ των προτέρων έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων, όπως προβλέπεται στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 40.835, ημερ. 6.9.1994 και αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, και οι οποίες προνοούν την αναβάθμιση κλιμάκων, την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων και παρεμφερών ωφελημάτων στους υπαλλήλους.

Αποτελέσματα έτους. Στο Παράρτημα IV παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έτους, τα έσοδα και έξοδα, καθώς επίσης οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των Δήμων, για τα έτη για τα οποία έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων.

Αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων 23 Δήμων. Λόγω της αδυναμίας των Δήμων να αποπληρώσουν τις τοκοχρεωλυτικές τους δόσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο με τις αποφάσεις του αρ. 62.597, ημερ. 5.9.2005 και αρ. 63.749, ημερ. 10.5.2006, ενέκρινε τη σύναψη νέων δανείων, συνολικού ύψους £205 εκ, από 23 Δήμους, με σκοπό τη χρησιμοποίηση των προσόδων των δανείων αποκλειστικά και μόνο για την αποπληρωμή των υφιστάμενων δανείων τους, τα οποία φέρουν κυβερνητική εγγύηση. Με τις ίδιες αποφάσεις εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Οικονομικών όπως αναθέσει τη διαχείριση των δανείων στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ και όπως υπογράψει, εκ μέρους της Κυβέρνησης, τις σχετικές Συμφωνίες Εγγύησης.

Η αναχρηματοδότηση των υφιστάμενων δανείων των 23 Δήμων, έγινε με την ψήφιση στις 26.1.2007, των περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικών) Νόμων 1(III)/2007, 2(III)/2007 και 3(III)/2007, για σύναψη δανείων ύψους £48.238.000, £126.515.000 και £80.230.000, από την Τράπεζα Κύπρου Λτδ, τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ και την Kommunalkredit International Bank Ltd, αντίστοιχα. Το Παράρτημα V είναι σχετικό.

Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ο Τακτικός Προϋπολογισμός ήταν, σε όλους τους Δήμους, ελλειμματικός.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007				
A/A	Δήμος	Προϋπολογισθέντα έσοδα	Προϋπολογισθέντα έξοδα	Έλλειμμα
		£	£	£
1	Λευκωσίας	11.097.793	18.190.903	7.093.110
2	Λεμεσού	13.149.500	21.517.050	8.367.550
3	Λάρνακας	6.201.800	11.208.287	5.006.487
4	Πάφου	8.740.050	11.037.848	2.297.798
5	Πόλης Χρυσοχούς	1.129.012	1.530.405	401.393
6	Λευκάρων	171.390	518.090	346.700
7	Αθηνών	619.750	1.477.796	858.046
8	Αραδίππου	2.785.200	3.713.900	928.700
9	Παραλινίου	7.546.500	8.363.400	816.900
10	Μέσα Γειτονιάς	1.274.850	2.442.625	1.167.775
11	Αγίου Αθανασίου	1.218.440	2.313.906	1.095.466
12	Λατσιών	1.972.250	2.654.768	682.518
13	Λακατάμιας	3.868.150	5.706.345	1.838.195
14	Έγκωμης	1.778.000	3.660.293	1.882.293
15	Αγλαντζιάς	1.567.700	3.603.006	2.035.306
16	Αγίου Δομετίου	1.327.300	2.782.600	1.455.300
17	Στροβόλου	4.964.500	10.798.166	5.833.666
18	Κάτω Πολεμιδιών	2.107.268	3.710.710	1.603.442
19	Γερμασόγειας	2.800.330	3.784.847	984.517
20	Δερύνειας	687.950	993.509	305.559
21	Αγίας Νάπας	5.338.400	5.709.373	370.973
22	Γεροσκήπου	2.504.600	3.307.950	803.350
23	Πέγειας	2.479.750	2.913.400	433.650
24	Ιδαλίου	1.633.400	1.714.100	80.700

Σημ.: Στα προϋπολογισθέντα έσοδα δεν περιλαμβάνονται εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων.

Σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Σημειώνεται ότι η μεταβατική περίοδος για ισοσκέλιση του Προϋπολογισμού, που παραχωρήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών το 1996, ανανεώνεται συνεχώς, με αποτέλεσμα να μην ασκεί, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, το δικαίωμα της μη αποδέσμευσης του ποσού της γενικής χορηγίας που αναλογεί σε κάθε Δήμο, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών.

Με επιστολή μου στις 5.6.2007, προς τον Υπουργό Εσωτερικών, τον πληροφόρησα ότι ο όρος για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού που τίθεται κατά την έγκριση των Προϋπολογισμών των Δήμων και για τον οποίο η Υπηρεσία μου κάθε χρόνο κάνει αναφορά, θεωρείται από τους Δήμους πρακτικά ανεφάρμοστος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη μη συμπερίληψη της κρατικής χορηγίας στα έσοδα των Δήμων, για σκοπούς ισοσκέλισης του Τακτικού Προϋπολογισμού, θέση με την οποία τείνω να συμφωνήσω, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία φθάνει πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων. Εισηγήθηκα στον Υπουργό Εσωτερικών όπως υποδείξει στους Δήμους τον τρόπο με τον οποίο πιστεύει ότι ο όρος που θέτει περί ισοσκέλισης του Προϋπολογισμού θα μπορούσε να καταστεί πρακτικά εφαρμόσιμος.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, στους περισσότερους Δήμους ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό απόκλισης των προϋπολογισθεισών δαπανών από τις πραγματικές να είναι πολύ ψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007					
A/A	Δήμος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό απόκλισης
		£	£	£	%
1	Λευκωσίας	13.462.975	3.335.808	10.127.167	75
2	Λεμεσού	11.845.110	1.960.527	9.884.583	83
3	Λάρνακας	9.120.000	5.066.001	4.053.999	44
4	Πάφου	28.540.419	2.705.326	25.835.093	91
5	Πόλης Χρυσοχούς*	4.306.000	0	4.306.000	100
6	Λευκάρων	655.000	19.732	635.268	97
7	Αθηνών	3.370.000	623.715	2.746.285	81
8	Αραδίππου	2.785.000	694.799	2.090.201	75
9	Παραλιμνίου	14.700.000	1.441.463	13.258.537	90
10	Μέσα Γειτονιάς	3.027.000	140.320	2.886.680	95
11	Αγίου Αθανασίου	6.291.000	1.928.199	4.362.801	69
12	Λατσιών*	4.506.000	1.479.224	3.026.776	67
13	Λακατάμιας	2.409.000	809.850	1.599.150	66
14	Έγκωμης	16.433.100	857.586	15.575.514	95
15	Αγλαντζιάς	1.252.250	615.843	636.407	51
16	Αγίου Δομετίου	4.527.042	1.018.195	3.508.847	78
17	Στροβόλου	3.581.000	1.372.918	2.208.082	62
18	Κάτω Πολεμιδιών	1.790.600	141.335	1.649.265	92
19	Γερμασόγειας	6.373.000	942.527	5.430.473	85
20	Δερύνειας	4.825.000	412.943	4.412.057	91
21	Αγίας Νάπας	4.120.000	1.354.560	2.765.440	67
22	Γεροσκήπου*	7.058.230	2.236.195	4.822.035	68
23	Πέγειας	6.400.000	2.279.444	4.120.556	64
24	Ιδαλίου	1.405.000	774.997	630.003	45

*Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των Δήμων Πόλης Χρυσοχούς, Λατσιών και Γεροσκήπου για το έτος 2007 δεν διενεργήθηκε και τα στοιχεία που παρουσιάζονται δόθηκαν από τους τρεις Δήμους.

Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη ορθή οργανωτική δομή, τη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, στα προβλήματα που παρουσιάζουν λογισμικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών σε κάθε Δήμο και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Εισηγήθηκα όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

(β) Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (i) Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών.
- (ii) Μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (iii) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων.
- (iv) Μη συμφιλίωση και ανεπαρκής έλεγχος των μισθών.
- (v) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (vi) Μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Προσωπικό

(α) **Αποδοχές προσωπικού.** Σε αρκετούς Δήμους, το ποσοστό αποδοχών προς έξοδα του μόνιμου και εργατικού προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών στα διάφορα Ταμεία, είναι πολύ ψηλό.

Στο Παράρτημα VI παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι Δήμοι, μαζί με το ανάλογο κόστος.

(β) **Έγκριση σχεδίων υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων.** Στις 5.11.2004 τροποποιήθηκε το σχετικό άρθρο του περί Δήμων Νόμου και οι Δήμοι καταρτίζουν και εφαρμόζουν πλέον οι ίδιοι τα σχέδια υπηρεσίας τους, με την επιφύλαξη ότι το δικαίωμα καταρτισμού ασκείται λαμβάνοντας υπόψη τα καθήκοντα και τις ευθύνες και τα προσόντα που απαιτούνται στα σχέδια υπηρεσίας για παρόμοιες θέσεις στο δημόσιο τομέα και με αντίστοιχες μισθοδοτικές κλίμακες.

Για τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η μελέτη της δομής των Δήμων από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, το Υπουργείο Εσωτερικών, με σχετικές επιστολές του, ζήτησε κατά τη διάρκεια των ετών 2003 και 2004, σχεδόν από όλους τους Δήμους, όπως του υποβάλουν πλήρη στοιχεία με τις εγκεκριμένες και μη εγκεκριμένες θέσεις, τους κατόχους των θέσεων και τις

μισθολογικές τους κλίμακες, τις δημιουργηθείσες νέες θέσεις, τις μετονομασίες ή/και αναβαθμίσεις θέσεων κ.λπ..

Όπως έχω διαπιστώσει, οι περισσότεροι Δήμοι ανταποκρίθηκαν και τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών μελέτησαν και ενέκριναν τη δομή αρκετών Δήμων (θέσεις και μισθολογικές κλίμακες), ενώ για ορισμένους Δήμους το θέμα της δομής βρίσκεται υπό μελέτη στα δύο Υπουργεία.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε αρκετούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε μερικούς υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε ορισμένους Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών προηγούμενων ετών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενές μου Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Υπέδειξα επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Σε αρκετούς Δήμους δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των €256 (£150), χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, για την ίδρυση των πιο πάνω Ταμείων μεταφέρεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο ποσοστό, το οποίο καθορίζεται από τους Κανονισμούς, επί του μισθού κάθε υπαλλήλου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Το ποσό που προκύπτει κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και χρεώνεται στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρατήρησα ότι, παρά τις υποδείξεις μου, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης οι Δήμοι Λάρνακας, Μέσα Γειτονιάς, Παραλιμνίου, Πέγειας, Δερύνειας και Λευκάρων δεν προχώρησαν στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις τους προς το πιο πάνω Ταμείο.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά από ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξή μου, σε 18 Δήμους διενεργήθηκε κατά τα έτη 2002 μέχρι 2007 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, όλοι οι Δήμοι οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, στους 18 Δήμους που έγινε αναλογιστική μελέτη, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχονταν σε £84,1 εκ. (€143,7 εκ.), ενώ οι οφειλές τους για τις συγκεκριμένες ελλειμματικές υποχρεώσεις στα Ταμεία αυτά στις 31.12.2007, ανέρχονταν σε £73,7 εκ. (€126 εκ.), όπως φαίνεται στην πιο κάτω κατάσταση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ				
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική μελέτη		Οφειλή Δήμου στις 31.12.2007
		Ημερομηνία αναφοράς	Ελλειμματικές υποχρεώσεις	
			£	£
1	Λευκωσίας	31.12.2002	18.000.000	15.303.337
2	Αγλαντζιάς	31.12.2002	812.509	496.830
3	Λακατάμειας	31.12.2002	1.529.769	1.467.000
4	Στροβόλου	31.12.2002	2.368.000	1.838.000
5	Γερμασόγειας	31.12.2003	987.000	699.000
6	Κάτω Πολεμιδιών	31.12.2003	979.000	694.000
7	Πάφου	1.2.2004	7.500.000	3.774.500
8	Ιδαλίου	31.12.2004	422.000	236.000
9	Πόλης Χρυσοχούς	31.12.2004	365.000	345.000
10	Αθηνένου	31.12.2004	168.000	168.000
11	Αγίου Δομετίου	31.12.2004	893.000	182.700
12	Αραδίππου	31.12.2005	971.000	971.000
13	Λεμεσού	31.12.2006	42.983.647	42.983.647
14	Αγίου Αθανασίου	31.12.2006	1.335.000	1.280.852
15	Γεροσκήπου	31.12.2006	522.000	424.000
16	Αγίας Νάπας	31.12.2006	1.571.000	1.571.000
17	Έγκωμης	31.12.2007	1.478.000	307.452
18	Λατσιών	31.12.2007	1.227.000	1.003.000
	Σύνολο		84.111.925	73.745.318

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Δήμων Νόμου, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει ετήσιο φόρο πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Στο σχετικό Νόμο δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Ως αποτέλεσμα, οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως οι Δήμοι προβούν σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά τους, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβούν σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά τους από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρούν οι Δήμοι, φαίνεται ότι στα όρια 20 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 857 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 699 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ					
A/A	Δήμος	Συνολικός αριθμός δεξαμενών	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Δεξαμενές χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	14	0	0	14
2	Λεμεσού	16	3	0	13
3	Λάρνακας	23	1	0	22
4	Πάφου	267	54	0	213
5	Πόλης Χρυσοχούς	25	9	0	16
6	Λευκάρων	1	0	0	1
7	Αθηνών	1	1	0	0
8	Παραλιμνίου	133	3	0	130
9	Μέσα Γειτονιάς	5	0	0	5
10	Αγίου Αθανασίου	12	1	0	11
11	Λατσιών*	5	0	3	2
12	Έγκωμης	4	0	0	4
13	Στροβόλου	4	1	0	3
14	Κάτω Πολεμιδιών	2	0	0	2
15	Γερμασόγειας	90	11	0	79
16	Δερύνειας	1	0	0	1
17	Αγίας Νάπας*	176	0	37	139
18	Γεροσκήπου	27	25	0	2
19	Πέγειας	49	7	0	42
20	Ιδαλίου*	2	0	2	0
	Σύνολο	857	116	42	699

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν αντικανονικά, καθότι οι δεξαμενές δεν πληρούσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, ζήτησα τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υποδεικνύοντας ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγελλθούν στην Αστυνομία.

Σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μου, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι, μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν πέραν των 700 δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγεληθούν.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 185 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 141 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία.

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	36	0	0	36
2	Λεμεσού	34	0	0	34
3	Λάρνακας*	21	0	21	0
4	Πάφου	9	6	0	3
5	Πόλης Χρυσοχούς	4	4	0	0
6	Λευκάρων*	1	0	1	0
7	Αθηνών	2	2	0	0
8	Αραδίππου	6	0	0	6
9	Παραλιμνίου	6	0	0	6
10	Μέσα Γειτονιάς	2	1	0	1
11	Αγίου Αθανασίου	4	0	0	4
12	Λατσιών	5	0	0	5
13	Λακατάμιας	1	0	0	1
14	Έγκωμης	3	0	0	3
15	Αγλαντζιάς	6	0	0	6
16	Αγίου Δομετίου	4	1	0	3
17	Στροβόλου	26	3	0	23
18	Κάτω Πολεμιδιών	4	0	0	4
19	Γερμασόγειας	1	0	0	1
20	Δερύνειας	2	0	0	2
21	Αγίας Νάπας*	2	0	1	1
22	Γεροσκήπου	3	3	0	0
23	Πέγειας	2	0	0	2
24	Ιδαλίου*	1	0	1	0
	Σύνολο	185	20	24	141

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν, χωρίς τα πρατήρια να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται πάντοτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως αυτά καταγγεληθούν στην Αστυνομία.

Σε νέα επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μου, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν πέραν των 100 πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγεληθούν.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν.

Όπως πληροφορήθηκα, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88 (1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, οι πιο πάνω Δήμοι εφαρμόζουν τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

5.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2007, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £9.192.679, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £7.244.805, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους £11.214.258 (£500.707 το 2006), αντί £3.969.453, όπως θα έπρεπε.

Η σημαντική αύξηση στο κεφάλαιο κίνησης το 2007, σε σύγκριση με το 2006, οφείλεται στην αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων που προέκυψε από νέο δανεισμό, καθώς και στη μείωση των δόσεων δανείων που ήταν πληρωτέες εντός 12 μηνών, λόγω της παραχώρησης περιόδου χάριτος στην έναρξη αποπληρωμής των νέων δανείων, μετά την ενοποίηση των δανείων.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £4.838.906 και επιβάλλοντας δικαιώματα για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε σημαντικά και η λήψη μέτρων για εξάλειψη ή τουλάχιστον περαιτέρω μείωση του σημαντικού ελλείμματος από την υπηρεσία σκυβάλων (£680.519 το 2007) και μείωση του κόστους λειτουργίας του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου (£288.530 το 2007).

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι ο Δήμος καταβάλλει τεράστια προσπάθεια για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών. Αναφορικά με το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο, θεωρεί ότι το κόστος λειτουργίας του είναι το ελάχιστο που θα μπορούσε να συνεισφέρει ο Δήμος, προβάλλοντας την πολιτιστική σημασία του μουσείου στην πόλη. Ωστόσο, κατά τη γνώμη μου, υπάρχουν περιθώρια σημαντικής μείωσης του κόστους λειτουργίας του εν λόγω μουσείου, τουλάχιστον στο κόστος φρούρησής του, το οποίο το 2007 ανήλθε σε περίπου £128.000 και αφορούσε στους μισθούς 6 ειδικών αστυφυλάκων και σε αγορά υπηρεσιών.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη έλεγχος των ημερολογιακών εγγραφών, μη αιτιολόγησή τους με σαφείς επεξηγήσεις και μη επισύναψη σ' αυτές όλων των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων.
- Μη συμπλήρωση των μηχανογραφημένων ενταλμάτων πληρωμής με την ορθή περιγραφή των αγαθών που αγοράζονται και με τις ορθές ποσότητες.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, όπως μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων, μητρώο εκδηλώσεων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο αγωγών, μητρώο πολεοδομικών αδειών και μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.
- Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου.
- Μη καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και μη επιβεβαίωση της ορθότητας των δικαιωμάτων που εισπράττονται.
- Μη ενημέρωση του μητρώου εξωδίκων με τις εισπράξεις μέσω δικαστηρίου και μη συμφιλίωσή του με τον αντίστοιχο λογαριασμό χρεωστών του Γενικού Καθολικού.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι ο έλεγχος των ημερολογιακών εγγραφών, καθώς και η συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής γίνονται πλέον σύμφωνα με τις υποδείξεις μου. Όσον αφορά στην τήρηση ή ορθή τήρηση των διαφόρων μητρώων, με πληροφόρησε ότι ορισμένα μητρώα έχουν τεθεί σε λειτουργία από 1.1.2009, ενώ τα υπόλοιπα βρίσκονται στο στάδιο σχεδιασμού και υλοποίησής τους.

Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες, όπως, για παράδειγμα, η δυνατότητα πρόσβασης ορισμένων λειτουργιών του Δήμου σε λειτουργίες του συστήματος, οι οποίες είναι πέραν αυτών που χρειάζονται για διεκπεραίωση των καθηκόντων τους, η μη λειτουργία του προγράμματος συμφιλίωσης τραπεζικών λογαριασμών, η οποία διακόπηκε λόγω προβλημάτων που παρουσίαζε το πρόγραμμα, καθώς και η αδυναμία του μηχανογραφημένου μητρώου αποθήκης να εκδίδει καταστάσεις με την πραγματική αξία των αποθεμάτων. Παρατηρήθηκε επίσης ότι εκκρεμεί η εφαρμογή επιμέρους προγραμμάτων, όπως, για παράδειγμα, τα μητρώα πάγιου ενεργητικού, διαφημιστικών πινακίδων, υπαλλήλων και εργατών και υπέδειξα την αναγκαιότητα λήψης διορθωτικών μέτρων.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το θέμα ασφάλειας του συστήματος προκύπτει, κυρίως, από την έλλειψη προσωπικού στο λογιστήριο και στο τμήμα φόρων, ότι το πρόβλημα στο μηχανογραφημένο μητρώο αποθήκης εντοπίστηκε και λήφθηκαν μέτρα, ενώ συνεχίζεται η προσπάθεια καταρτισμού ορθού μητρώου πάγιου ενεργητικού. Όσον αφορά στο μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μου ανέφερε ότι αυτό έχει μεταφερθεί από 1.1.2009 σε άλλο μηχανογραφημένο σύστημα, ενώ το μητρώο υπαλλήλων και εργατών άρχισε να ετοιμάζεται.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2002 σε £18.000.000, για τις οποίες το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 19.2.2004 την άμεση αναγνώριση και συμπερίληψή τους στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2003. Η αποπληρωμή του πιο πάνω ποσού, σύμφωνα με εισήγηση των αναλογιστών, θα πρέπει να γίνει με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £4.055.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £2.321.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £1.760.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Ο Δήμος δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των πιο πάνω υποχρεώσεων του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και κατά τα έτη 2003, 2004, 2005, 2006 και 2007 κατέβαλε, έναντι της οφειλής του, £350.768, £600.361, £423.609, £541.037 και £779.836, αντίστοιχα, ποσά κατά πολύ χαμηλότερα από την ελάχιστη ετήσια εισφορά ύψους £1.760.000, που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

(β) Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, πρέπει να γίνεται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια). Ενόψει του γεγονότος ότι η αναλογιστική μελέτη έγινε το 2003, εισηγήθηκαν όπως ο Δήμος προχωρήσει στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος προχώρησε σε νέα αναλογιστική μελέτη, η οποία ολοκληρώθηκε το Μάρτιο 2009, σύμφωνα με την οποία το έλλειμμα αυξήθηκε σε €35,3 εκ. από €30,8 εκ. (£18 εκ.). Μου ανέφερε επίσης ότι λόγω της αδυναμίας του Δήμου να χρηματοδοτήσει ολόκληρο το έλλειμμα, θα καταβάλλεται στο Ταμείο ποσό ύψους €600.000 ετησίως, ενώ θα καλύπτονται οι ετήσιες δαπάνες για συντάξεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Δήμου.

Υπόγειοι χώροι στάθμευσης νέου Δημοτικού Μεγάρου. Τον Οκτώβριο 2001, ο Δήμος προκήρυξε προσφορές για την ανέγερση υπόγειου χώρου στάθμευσης 403 θέσεων στο νέο Δημοτικό Μέγαρο, με τη μέθοδο Build Operate Transfer (B.O.T.), η οποία κατακυρώθηκε στις 19.2.2002 σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους £2.139.000, πλέον ΦΠΑ και στις 10.6.2002 υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο μεταξύ του Δήμου και της εν λόγω εταιρείας.

Λόγω της ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο ανέγερσης των υπόγειων χώρων στάθμευσης, ο Δήμος με επιστολή του, ημερ. 17.12.2003, ζήτησε από την πιο πάνω εταιρεία όπως η μεταξύ τους συμφωνία λυθεί, επεξηγώντας και τους λόγους.

Μετά την πιο πάνω εξέλιξη, το 2004 η εταιρεία κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, η εκδίκαση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, αξιώνοντας:

(α) £1.711.889 για ζημιές και/ή απώλειες και/ή έξοδα με το νόμιμο τόκο.

(β) Αποζημιώσεις ίσες προς τόκο 8% ετησίως επί ποσού ύψους £40.835 από τον Ιούνιο 2002.

(γ) Έξοδα και ΦΠΑ.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι οι αξιώσεις της ενάγουσας εταιρείας είναι υπερβολικά ψηλές, καθότι ο εργολάβος μόλις είχε προλάβει να προβεί σε κάποιες εργασίες, αξίας περίπου £30.000 - £50.000 και ότι η υπερβολική απαίτηση των εναγόντων για απώλεια κερδών θα πρέπει να στοιχειοθετηθεί. Μου ανέφερε επίσης ότι ο Δήμος υποχρεώθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων να σταματήσει τις εργασίες, μόλις αυτές άρχισαν, λόγω ανωτέρας βίας (by major force).

Προσφορά για τη διαμόρφωση και φύτευση του Πάρκου Περνέρα. Για την εν λόγω προσφορά, η οποία προκηρύχθηκε στις 22.12.2005, με εκτίμηση έργου ύψους £275.000, υπήρχε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2005 ποσού ύψους £160.000. Ενδιαφέρον επέδειξαν δύο οικονομικοί φορείς, οι οποίοι υπέβαλαν προσφορά για ποσό £263.988 ο ένας και £279.000 ο άλλος.

Ενόψει του γεγονότος ότι το προϋπολογισθέν ποσό δαπάνης ήταν κατά πολύ μικρότερο από τα ποσά των υποβληθεισών προσφορών, μετά από απόφαση της Επιτροπής Προσφορών έγινε διαπραγμάτευση με τους δύο οικονομικούς φορείς, οι οποίοι αποδέχθηκαν όπως η εκτέλεση του έργου γίνει σε δύο φάσεις. Η εκτέλεση της Α' φάσης ανατέθηκε στις 13.4.2006 στον πιο χαμηλό προσφοροδότη, για ποσό ύψους £162.509, πλέον ΦΠΑ και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο στις 8.5.2006, σύμφωνα με το οποίο ο χρόνος αποπεράτωσής της ήταν 33 ημερολογιακές εβδομάδες (περίπου 8 μήνες).

Στην ίδια εταιρεία ανατέθηκε και η εκτέλεση της Β' φάσης του έργου, χωρίς απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών, απόφαση η οποία λήφθηκε εκ των υστέρων στις 19.2.2009, δηλαδή 9 μήνες περίπου μετά την αποπεράτωση ολόκληρου του έργου και χωρίς να υπογραφεί συμβόλαιο. Για την εκτέλεση της Β' φάσης, έγινε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για ποσό ύψους €307.548 (£180.000).

Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε για την εκτέλεση του έργου, οι εργασίες του οποίου διήρκεσαν τελικά 24 μήνες (8.5.2006 – 14.5.2008), ανήλθε σε €458.700 (£268.465), πλέον ΦΠΑ.

Αναφορικά με την πιο πάνω προσφορά παρατήρησα τα ακόλουθα:

- Η προσφορά της εταιρείας στην οποία ανατέθηκε η εκτέλεση του έργου θα έπρεπε να θεωρηθεί άκυρη, καθότι δεν υποβλήθηκε υπεύθυνη δήλωση, σχετικά με τις οικονομικές και άλλες υποχρεώσεις της, καθώς και το ποινικό της μητρώο, συμπληρωμένη και υπογραμμένη, όπως προνοείται στους όρους του διαγωνισμού. Σύμφωνα δε με τον όρο 26 του διαγωνισμού, όλοι οι όροι είναι ουσιώδεις και η μη συμμόρφωση με οποιοδήποτε όρο καθιστά την προσφορά άκυρη.
- Με τη μη υπογραφή συμβολαίου για την εκτέλεση της Β' φάσης, ο Δήμος έμεινε νομικά ακάλυπτος για τις εργασίες που έγιναν πέραν του ποσού που προέβλεπε το συμβόλαιο για την Α' φάση. Επίσης δεν τέθηκε χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της Β' φάσης, ουσιώδης όρος στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς θα πρέπει να καθορίζεται σαφής ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου.
- Η εγγυητική ύψους £16.251 για πιστή εκτέλεση των όρων του συμβολαίου που υπογράφηκε για την Α' φάση έληξε στις 15.3.2007 και δεν ανανεώθηκε, παρόλο που η τελική παραλαβή του έργου έγινε την 1.12.2008. Σημειώνεται επίσης ότι για τη Β' φάση δεν κατατέθηκε εγγυητική από την εταιρεία.

Η Δήμαρχος συμφώνησε με τις πιο πάνω παρατηρήσεις μου. Μου ανέφερε ωστόσο ότι, χωρίς αυτό να το θεωρεί ως δικαιολογία για τη μη τήρηση των διαδικασιών, το τελικό κόστος του έργου ήταν το ποσό που είχε αρχικά υπολογιστεί το 2005 και ότι η όλη διευθέτηση δεν απέβη τελικά σε βάρος των συμφερόντων του Δήμου.

Καθυστερήση στην έκδοση πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής.

(α) Από μελέτη που διενήργησε το ΕΤΕΚ για λογαριασμό του Δήμου, αναφορικά με τις μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην έκδοση πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2007, διαφάνηκε ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, το οποίο εστιάζεται κυρίως στο στάδιο ελέγχου των αιτήσεων από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου και γίνεται εισήγηση όπως, όλες οι καθυστερημένες αιτήσεις, για έκδοση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής πέραν των τριών μηνών,

διεκπεραιωθούν με μίσθωση υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα.

Ο Δήμος αποδέχθηκε τελικά όπως μόνο οι καθυστερημένες αιτήσεις για άδεια οικοδομής, πέραν των τριών μηνών, εξετάζονται με μίσθωση υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι αιτήσεις για πολεοδομικές άδειες εξακολουθούν να εξετάζονται από Δημοτικούς υπαλλήλους.

Από τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην έκδοση των πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής, όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Πολεοδομικές άδειες. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 443, 465, 468 και 421 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση πολεοδομικής άδειας, από τις οποίες οι 2, 34, 89 και 249, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 30.1.2009.

Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 55/90, η Πολεοδομική Αρχή οφείλει να δίνει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή της πολεοδομικής άδειας, για την απόφασή της, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία λήψης της αίτησης.

Ο πιο κάτω πίνακας είναι ενδεικτικός της καθυστέρησης στην έγκριση και έκδοση των πολεοδομικών αδειών.

Έτος	Πολεοδομικές άδειες				Χρόνος διεκπεραίωσης		
	Υποβληθείσες αιτήσεις	Εκδοθείσες άδειες	Εκκρεμείς αιτήσεις στις 30.1.2009	Απορριφθείσες αιτήσεις	Κάτω των 3 μηνών	Πέραν των 3 μηνών	Μέσος όρος διεκπεραίωσης (Μέρες)
2005	443	426	2	15	132	294	156
2006	450	416	34	0	9	407	285
2007	469	344	89	36	15	329	350
2008	343	44	249	50	17	27	137

(γ) Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 781, 706 και 538 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 31, 170 και 342, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 30.1.2009.

Ο πιο κάτω πίνακας είναι ενδεικτικός της καθυστέρησης στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής.

Έτος	Άδειες οικοδομής				Χρόνος διεκπεραίωσης		
	Υποβληθείσες αιτήσεις	Εκδοθείσες άδειες	Εκκρεμείς αιτήσεις στις 30.1.2009	Απορριφθείσες αιτήσεις	Κάτω των 3 μηνών	Πέραν των 3 μηνών	Μέσος όρος διεκπεραίωσης (Μέρες)
2006	781	737	31	13	65	672	282
2007	706	534	170	2	81	453	365
2008	538	196	342	0	73	123	129

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μου και ότι το συγκεκριμένο θέμα απασχόλησε επανειλημμένα το Δημοτικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε σειρά μέτρων, τα οποία άρχισαν να αποδίδουν.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που

παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος έχει προσλάβει εδώ και ένα χρόνο έκτακτη υπάλληλο με τεχνική κατάρτιση, η οποία απασχολείται αποκλειστικά στην ενημέρωση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το οποίο, μέχρι σήμερα, προέβη σε επανεκτίμηση εκατόν περίπου σημαντικών αναπτύξεων.

Συναυλία Έλληνα καλλιτέχνη. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, το Δημοτικό Συμβούλιο στις 26.5.2005 ενέκρινε, ομόφωνα, εισήγηση της Προέδρου της Πολιτιστικής Επιτροπής, όπως εισπραχθεί το τέλος θεάματος για την πιο πάνω συναυλία ύψους περίπου £10.650 και ακολούθως διατεθεί για αγορά ιδιόκτητου οικήματος, το οποίο θα μετατραπεί σε Παιδική Λέσχη Παλλουριώτισσας.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας της Πολιτιστικής Επιτροπής, ημερ. 20.5.2005, ο καλλιτέχνης θα δώριζε την αμοιβή του (περίπου €40.000) στο Δήμο Λευκωσίας, ο οποίος στη συνέχεια θα τη διέθετε για τον ίδιο σκοπό.

Σε απαντητική επιστολή της, ημερ. 20.10.2005, σχετικά με την αμοιβή του καλλιτέχνη και το τέλος θεάματος, η εταιρεία που διοργάνωσε τη συναυλία πληροφόρησε το Δήμο ότι η αμοιβή του καλλιτέχνη, ύψους €40.000, βρίσκεται κατατεθειμένη σε συγκεκριμένη τράπεζα, σε λογαριασμό ο οποίος όμως δεν είναι επ' ονόματι του Δήμου, ενώ καμιά αναφορά δεν γίνεται για το οφειλόμενο τέλος θεάματος. Έκτοτε και παρά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος, καμιά ενέργεια δεν έγινε από το Δήμο για την είσπραξη του οφειλόμενου τέλους θεάματος (£10.650) και της αμοιβής του καλλιτέχνη (€40.000).

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος συνεχίζει να προβαίνει σε ενέργειες για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού και ότι σε αντίθετη περίπτωση θα προχωρήσει στη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Διαγραφή καθυστερήσεων. Για τη διαγραφή καθυστερήσεων εσόδων πέραν των £150 (€256) δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος εφαρμόζει πλέον τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, επισημαίνοντας όμως ταυτόχρονα ότι θέση της είναι ότι το συγκεκριμένο άρθρο του περί Δήμων Νόμου χρήζει τροποποίησης.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 1998-2006 καταχωρίστηκαν και εκδικάστηκαν συνολικά 8.900 υποθέσεις, εκ των οποίων τα εντάλματα για 2.292 από αυτές ή ποσοστό 26% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Παρατήρησα ότι πέραν του ότι τα οφειλόμενα ποσά δεν εισπράχθηκαν, για την προώθηση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων στο δικαστήριο και τη λήψη νέας απόφασης, ο Δήμος επιβαρύνθηκε με επιπρόσθετα δικηγορικά έξοδα συνολικού ύψους £45.885.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για επίλυση του προβλήματος έχουν προσληφθεί από 1.10.2009 από την Αστυνομία, τρεις ειδικοί αστυνομικοί, οι οποίοι, μαζί με τον ένα που ήδη απασχολεί ο Δήμος, θα

ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση των ενταλμάτων δικαστηρίου.

Πώληση συντελεστή δόμησης από διατηρητέα οικοδομή. Κατά το 2007 και 2008 εισπράχθηκε ποσό ύψους £205.884 (€351.774) και €524.962 (£307.247), αντίστοιχα, από την πώληση συντελεστή δόμησης διατηρητέας οικοδομής στη Δημοτική Αγορά Αγίου Αντωνίου, τα οποία κατατέθηκαν στο Ταμείο Δανείων του Δήμου, αντί σε Ειδικό Ταμείο, όπως προνοείται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.651, ημερ. 28.9.2005, το οποίο να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη συντήρηση και αποκατάσταση διατηρητέων οικοδομών. Εισηγήθηκα όπως τα πιο πάνω εισπραχθέντα ποσά μεταφερθούν σε Ειδικό Ταμείο.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι τα πιο πάνω ποσά έχουν καταχωριστεί σε ξεχωριστό λογιστικό λογαριασμό και ότι, βάσει απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, θα χρησιμοποιηθούν για την κτιριακή αναβάθμιση της Αγοράς.

Ειδικό Ταμείο Εξαγοράς Χώρων Στάθμευσης. Το υπόλοιπο του εν λόγω Ταμείου στις 31.12.2007 ανερχόταν σε £2.421.794 (€4.424.088 (£2.589.309) στις 31.12.2008) και αφορά σε εισπράξεις από το 1997 που διενεργούνται σύμφωνα με την Εντολή 1/1996 του Υπουργού Εσωτερικών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν αξιοποίησε τους πόρους του πιο πάνω Ταμείου, με βάση τις διατάξεις των παρ. 4.1 και 6.3 της Εντολής, σύμφωνα με τις οποίες οι πόροι του Ειδικού Ταμείου δεν θα κατακρατούνται σε ανενεργή κατάσταση αλλά θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας χώρων στάθμευσης οχημάτων, με αποτέλεσμα η αγοραστική δυνατότητα του Ειδικού Ταμείου για απόκτηση γης να περιοριστεί σημαντικά, λόγω της αύξησης στην αξία της γης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.

Δεδομένου και του σοβαρού προβλήματος στάθμευσης που υπάρχει στην περιοχή του Δήμου, εισηγήθηκα και πάλι όπως, βάσει χρονοδιαγράμματος, ο Δήμος εκπονήσει το συντομότερο μελέτη για αξιοποίηση του Ειδικού Ταμείου και εκπλήρωση του στόχου του.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο ανέθεσε σε Ad Hoc Επιτροπή την εξεύρεση κατάλληλων χώρων για τη δημιουργία χώρων στάθμευσης οχημάτων από τους πόρους του Ταμείου.

Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας αποκομιδής σκουβάλων. Από τη λειτουργία της εν λόγω υπηρεσίας κατά το έτος 2007, προέκυψε έλλειμμα ύψους £680.519, σε σύγκριση με £653.253 το 2006. Εισηγήθηκα και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο συνεχίσει τις προσπάθειές του για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος, το οποίο για την περίοδο 2003-2007 ανήλθε στα £3.122.106.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι στο κόστος λειτουργίας της υπηρεσίας αποκομιδής σκουβάλων συμπεριλαμβάνεται και ένα σημαντικό ποσό, το οποίο αφορά στις δαπάνες για τον οδοκαθαρισμό, το οποίο θα ήταν άδικο να επιβαρύνει τους δημότες.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 2.4.1998 αποφάσισε την αναστολή της εφαρμογής των περί Τροχαίας Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Λευκωσίας του 1997, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, προέβλεπαν ότι δεν επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία χώρων στάθμευσης, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και η είσπραξη δικαιωμάτων στους χώρους στάθμευσης, χωρίς αυτά να έχουν εκ των προτέρων καθοριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Λόγω νομικού κωλύματος στον καθορισμό των δικαιωμάτων από το Δημοτικό Συμβούλιο, η αναστολή της εφαρμογής των Κανονισμών συνεχίζεται.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, στα δημοτικά όρια Λευκωσίας λειτουργούν 14 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Ωστόσο, από τη μελέτη «Στάθμευση αστικού κέντρου Λευκωσίας», που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Δήμου από ιδιωτική εταιρεία, διαφάνηκε ότι στην περιοχή του Δήμου Λευκωσίας λειτουργούν 102 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων οι 97 επί πληρωμή (4.354 θέσεις), χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλλουν στο Δήμο τα τέλη που προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

(γ) Όπως πληροφορήθηκα, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της

Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι η ψήφιση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών θα αποφέρει στο Δήμο έσοδα ύψους περίπου €68.500. Όσον αφορά στην εισήγησή μου για εφαρμογή των υφιστάμενων Κανονισμών, εκτός από τον επίμαχο, η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα θα απασχολήσει το Δημοτικό Συμβούλιο.

5.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 13.10.2009 τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και κατά συνέπεια ο έλεγχος δεν μπορούσε να διενεργηθεί μέχρι την έναρξη της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Κεφάλαιο κίνησης και ρευστότητα. Το κεφάλαιο κίνησης το 2007 ανήλθε σε £1.540.732, σε σύγκριση με έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £21.969.903 το 2006. Η σημαντική αυτή αύξηση οφείλεται στο γεγονός ότι ο Δήμος προχώρησε το 2007 στην ενοποίηση των δανείων με τη σύναψη νέων δανείων, για τα οποία παραχωρήθηκε περίοδος χάριτος πέντε ετών στην έναρξη αποπληρωμής τους, με αποτέλεσμα τη μείωση των δόσεων δανείων και καθυστερημένων δόσεων που ήταν πληρωτέες εντός 12 μηνών, από £25.675.349 στις 31.12.2006 σε £3.640.926 στις 31.12.2007.

Παρά τη βελτίωση της ταμειακής ρευστότητας, η οικονομική κατάσταση του Δήμου εξακολουθεί να μην βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, αφού ο Δήμος συνεχίζει να αδυνατεί να τακτοποιήσει τρέχουσες υποχρεώσεις ύψους £3.640.926, που αφορούν σε καθυστερήσεις δόσεων δανείων, τα οποία δεν ενοποιήθηκαν, καθώς επίσης και την τρέχουσα υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £4.872.038. Συνολικά οι υποχρεώσεις του Δήμου, μη περιλαμβανομένων των δανείων των οποίων η αποπληρωμή βαρύνει εξ ολοκλήρου την Κυπριακή Δημοκρατία, ανήλθαν σε £43.893.581 στις 31.12.2007, σε σύγκριση με £46.072.211 το 2006. Σημειώσα ότι η ταμειακή ρευστότητα θα επιδεινωθεί και πάλι μετά τη λήξη της περιόδου χάριτος των νέων δανείων, όταν ο Δήμος θα αρχίσει να καταβάλλει τις τοκοχρεωλυτικές του δόσεις ύψους £2.677.175 ετησίως.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £7.651.858 (£7.551.624 το 2006).

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε επίσης η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από όλες τις διαφημιστικές πινακίδες, η ορθότερη επένδυση των ταμειακών διαθεσίμων του, καθώς επίσης και αν δεν επιστρεφόταν το 11% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση των δαπανών για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς επίσης και για εξάλειψη ή τουλάχιστον περαιτέρω μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου (£290.078 το 2007 και €519.128 (£303.832) το 2008) και από τη γιορτή του κρασιού (£73.075 το 2007 και €175.480 (£102.704) το 2008).

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι, μετά τη λήψη νομικών μέτρων, η είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών έχει αυξηθεί σημαντικά. Όσον αφορά στο θέμα της μείωσης των υπερωριών και των ελλειμμάτων από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου και από τη γιορτή του κρασιού, μου ανέφερε ότι αυτό έχει απασχολήσει επανειλημμένα τις αρμόδιες επιτροπές του Δήμου και ότι γίνονται μειώσεις των κόστων εκεί που υπάρχει δυνατότητα, σημειώνοντας, ταυτόχρονα, ότι οι πιο πάνω υπηρεσίες/εκδηλώσεις έχουν το χαρακτήρα της κοινωνικής προσφοράς. Ωστόσο, έχω να παρατηρήσω ότι τόσο το ύψος των υπερωριών, όσο και των πιο πάνω ελλειμμάτων αυξάνονται από έτος σε έτος.

Αποπληρωμή δανείων. Λόγω της οικονομικής του κατάστασης, ο Δήμος συνεχίζει να μην καταβάλλει τις δόσεις των δανείων, τα οποία δεν περιλήφθηκαν στην ενοποίηση, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων στις 31.12.2007 ανήλθε σε £3.640.926 (£23.882.444 το 2006).

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο η διαδικασία ενοποίησης των δανείων που δεν καλύπτονται με κυβερνητική εγγύηση.

Επένδυση ταμειακών διαθεσίμων. Από τον έλεγχο του Γενικού Λογαριασμού, διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος επιβαρύνθηκε με χρεωστικούς τόκους συνολικού ύψους £318.667 και πιστώθηκε με ποσό ύψους £31.316. Παρατήρησα ότι το ύψος των χρεωστικών τόκων που επιβαρύνθηκε ο Δήμος, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προέκυψε από το παρατραβήγμα ύψους £3.433.706 που παρουσίαζε συγκεκριμένος τραπεζικός λογαριασμός, θα ήταν πολύ χαμηλότερο, εάν το υπόλοιπο του τρεχούμενου λογαριασμού του Δήμου, που κατά τη διάρκεια του 2007 κυμαινόταν μεταξύ £1.554.680 και £2.776.290, κατατίθετο στο λογαριασμό παρατραβήγματος, καθώς το επιτόκιο του παρατραβήγματος ήταν 6,5%, ενώ αυτό του τρεχούμενου λογαριασμού ήταν μόνο 2%.

Εισηγήθηκα όπως γίνεται πιο σωστή επένδυση των ταμειακών διαθεσίμων, για αποφυγή καταβολής επιπρόσθετων τόκων και επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο πωλήσεων/μεταφοράς συντελεστή δόμησης, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων και μητρώο πολεοδομικών αδειών.
- Μη επιβεβαίωση της ορθότητας των ποσών που πληρώνονται στην εταιρεία για συλλογή και διαλογή των αποβλήτων συσκευασίας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες, ώστε να καλυφθούν τα κενά που εντοπίζονται.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Στο μηχανογραφημένο σύστημα φορολογιών αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Ανέφερα ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους, καθότι πολλές φορές αλλάζουν διεύθυνση και καθιστά αδύνατη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Παρατηρήθηκαν επίσης ορισμένες περιπτώσεις φορολογουμένων δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας που δεν τακτοποίησαν τις παλαιές οφειλές τους, οι οποίοι παρουσιάζονται με δύο διαφορετικούς κωδικούς αριθμούς, ένα για τις καθυστερήσεις και ένα για τη φορολογία του τρέχοντος έτους, με αποτέλεσμα στις ειδοποιήσεις που αποστέλλονται στους φορολογουμένους για τη φορολογία του έτους να μην παρουσιάζονται και τα ποσά των καθυστερήσεων, με κίνδυνο οι φορολογούμενοι να μεταβιβάζουν την ακίνητη ιδιοκτησία τους εξοφλώντας μόνο τη φορολογία του έτους, καθότι στην οθόνη δεν παρουσιάζονται και οι καθυστερήσεις.

Ζήτησα όπως ληφθούν διορθωτικά μέτρα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος βρίσκεται σε συνεχή διαδικασία ενημέρωσης του μηχανογραφημένου συστήματος με τον αριθμό ταυτότητας ή αριθμό εγγραφής εταιρείας και ότι, μετά τις υποδείξεις μου, όλες οι περιπτώσεις φορολογουμένων δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, που παρουσιάζονται με δύο διαφορετικούς κωδικούς αριθμούς, διορθώνονται μόλις εντοπιστούν.

Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης. Το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.6.2009 την πρόωρη αφυπηρέτηση συνολικά 12 υπαλλήλων (8 από 1.7.2009 και 4 από 1.1.2010), με βάση Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης που εγκρίθηκε σε προηγούμενες συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, το οποίο όμως δεν υποβλήθηκε στα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών για έγκριση και χωρίς την έγκριση και δημοσίευση σχετικών Κανονισμών.

Στο Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης προβλέπεται η καταβολή, πέραν των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, επιπρόσθετου φιλοδωρήματος το ύψος του οποίου φθάνει μέχρι τα €85.430 (£50.000).

Για εφαρμογή του πιο πάνω Σχεδίου, συμπεριλήφθηκε από το Δήμο στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 2009 πρόνοια συνολικού ύψους €886.000. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Δήμαρχο Λεμεσού, ημερ. 26.3.2009, ο Προϋπολογισμός του 2009 εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών, πλην των θεμάτων προσωπικού, για τα οποία θα ακολουθούσε ξεχωριστή επιστολή, κάτι όμως που δεν είχε γίνει μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Με επιστολή μου στις 9.10.2009, έθεσα υπόψη των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών το πιο πάνω θέμα για λήψη από μέρους τους των ενδεδειγμένων ενεργειών, επισημαίνοντας ταυτόχρονα τις σοβαρές επιφυλάξεις που είχαν εκφραστεί στο παρελθόν για παρόμοια Σχέδια Πρόωρης Αφυπηρέτησης που εφαρμόστηκαν με την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών σε άλλους Δήμους ως προς την επίτευξη των στόχων και των σκοπών τέτοιων Σχεδίων, που είναι κυρίως η εξοικονόμηση οικονομικών πόρων.

Στην απάντησή του ο Δήμαρχος ανέφερε ότι η πρόωρη αφυπηρέτηση προσωπικού εξυπηρετεί απόλυτα τους σκοπούς του Δήμου, καθότι μειώνεται ο αριθμός των υπαλλήλων, χωρίς την υποχρέωση νέων προσλήψεων και επιτυγχάνεται η αύξηση της αποδοτικότητας του εναπομείναντος προσωπικού. Ανέφερε επίσης ότι είχε εγκριθεί η σχετική πρόνοια ύψους €886.000 στον Προϋπολογισμό του 2009. Όπως όμως προανέφερα, η έγκριση εξαιρούσε τα θέματα προσωπικού. Θα ήθελα επιπρόσθετα να επισημάνω ότι με τον Προϋπολογισμό οποιουδήποτε Δήμου ή άλλου Οργανισμού εγκρίνονται μεν ποσά για συγκεκριμένο σκοπό αλλά η διενέργεια δαπάνης προϋποθέτει πάντα ότι γίνεται με βάση Νόμο, Κανονισμό ή άλλη νόμιμη βάση. Ο Δήμαρχος υποστηρίζει επίσης ότι δεν ισχύει για το Δήμο Λεμεσού η επιφύλαξη που εξέφρασα ως προς την επίτευξη των στόχων και σκοπών παρόμοιων Σχεδίων που εφαρμόστηκαν στο παρελθόν, χωρίς όμως να τεκμηριώνεται η άποψη αυτή με μελέτη κόστους-οφέλους.

Με βάση τα πιο πάνω εξακολουθώ να θεωρώ ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν είχε εξουσία να εφαρμόσει Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και κυρίως χωρίς την έγκριση και δημοσίευση σχετικών Κανονισμών.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2006 σε £42.983.647, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 43,8% των συντάξιμων απολαβών ή με την καταβολή πρόσθετων συνεισφορών με ισόποσες δόσεις για διάρκεια 5, 10 ή 15 ετών, με ποσό που θα συμφωνηθεί μετά από συζήτηση με το Δήμο.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», στην περίπτωση διενέργειας αναλογιστικής μελέτης για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών αναγνωρίζεται στο σύνολό του στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων.

Παρατήρησα ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν αποφάσισε τον τρόπο αποπληρωμής και το χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στα πλαίσια του πιο πάνω Προτύπου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι με την υποβολή της τελικής έκθεσης των αναλογιστών, η μελέτη θα τεθεί ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για λήψη τελικών αποφάσεων.

Ελλείμματα από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου και από τη γιορτή του κρασιού. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, όπως το Δημοτικό Συμβούλιο λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου και τη διοργάνωση της γιορτής του κρασιού, εντούτοις κατά το 2008 τα ελλείμματα αυξήθηκαν, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Υπηρεσία/εκδήλωση	Έλλειμμα				
	2008		2007	2006	2005
	€	£	£	£	£
Ζωολογικός κήπος	519.128	303.832	290.078	291.934	269.618
Γιορτή του κρασιού	175.480	102.704	73.075	85.954	75.750
Συνολικό έλλειμμα	694.608	406.536	363.153	377.888	345.368

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι θα ληφθούν τέτοια μέτρα, ώστε τα πιο πάνω ελλείμματα να μειωθούν.

Πολεοδομικές άδειες. Σύμφωνα με το μητρώο πολεοδομικών αδειών του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν στο Δήμο συνολικά 753, 918, 1.027 και 677 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση πολεοδομικής άδειας, από τις οποίες οι 26, 48, 75 και 259, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 31.5.2009.

Από τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μου, σε δείγμα 100 από τις 719 εκδοθείσες πολεοδομικές άδειες, που αφορούσαν στις πρώτες 100 αιτήσεις του 2007, προέκυψε ότι ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 254 μέρες. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης 94 από τις πιο πάνω 100 άδειες ήταν πέραν των τριών μηνών, ενώ μόνο οι 6 εκδόθηκαν σε χρόνο λιγότερο από τρεις μήνες.

Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 55/90, η Πολεοδομική Αρχή οφείλει να δίνει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή της πολεοδομικής άδειας, για την απόφασή της, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία λήψης της αίτησης.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται κυρίως σε ελλείψεις στις μελέτες που υποβάλλονται από τους αιτητές για τις αναπτύξεις και στην καθυστέρηση που παρατηρείται στις διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες από τις οποίες ζητούνται απόψεις.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με το μητρώο αδειών οικοδομής του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν στο Δήμο συνολικά 688, 832, 800 και 892 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 34, 62, 39 και 203, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι 31.5.2009. Λόγω του ότι το μητρώο αδειών οικοδομής ήταν χειρόγραφο, δεν ήταν δυνατό να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα, όσον αφορά στο χρόνο διεκπεραίωσης των αδειών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ανάλογα προβλήματα με τις πολεοδομικές άδειες αντιμετωπίζονται και στις περιπτώσεις των αδειών οικοδομής, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση της διαδικασίας έκδοσής τους.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος συνεχίσει την καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, η οποία έχει αρχίσει, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Σημειώνεται ότι το Σεπτέμβριο 2007 και τον Ιανουάριο 2008, ο Δήμος απέστειλε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καταλόγους με τις άδειες οικοδομής, που εκδόθηκαν κατά τα έτη 2003–2007.

Τέλος θεάματος. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 8.11.1999, από το ποσοστό 24% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται, αντικανονικά, το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Συγκεκριμένα, κατά το 2007 εισπράχθηκε τέλος θεάματος από κινηματογραφικές παραστάσεις ύψους £73.913 και επιστράφηκαν οι £33.877, σε σύγκριση με £53.289 και £24.424 το 2006, αντίστοιχα. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ι)(iv) του περί Δήμων Νόμου, επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση του αθλητισμού.

Ο Δήμαρχος ανέφερε ότι η επιστροφή του τέλους θεάματος γίνεται με βάση τις ισχύουσες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, εν αναμονή της τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας που εκκρεμεί εδώ και πολλά χρόνια. Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι, στην προκειμένη περίπτωση, το Δημοτικό Συμβούλιο ενεργεί αντίθετα με τους Κανονισμούς που το ίδιο ενέκρινε. Θα ήθελα επιπρόσθετα να τονίσω ότι σε σχετικό νομοσχέδιο, που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων, για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, το ποσοστό τέλους θεάματος καθορίζεται στο 20% και καταργείται το δικαίωμα επιστροφής τέλους θεάματος για οποιοδήποτε λόγο.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών στις 31.12.2007 ανήλθαν σε £4.441.234, σε σύγκριση με £4.377.679 το 2006.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1995-2001, ύψους £1.399.769, το ποσοστό είσπραξης των οποίων το 2007 ήταν χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 2%-6%.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι όλες οι καθυστερήσεις φορολογιών των ετών μέχρι το 1999, οι οποίες είναι αδύνατον να εισπραχθούν, θα παραπεμφθούν πριν το τέλος του έτους στο Δημοτικό Συμβούλιο για διαγραφή τους.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες και ανείσπρακτα εξώδικα, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Συγκεκριμένα, για τις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2000-2006 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 11.629 υποθέσεις, από τις οποίες οι 2.309 ή ποσοστό 20% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Λόγω του ότι ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις, εισηγήθηκα όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγήθηκα επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων τόσο μεγάλου αριθμού οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Μάιο 2009, 39 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και χωρίς να καταβληθούν στο Δήμο οποιαδήποτε δικαιώματα.

Μετά τη θέσπιση, στις 19.5.2006, των περί Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικών) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 220/2006), ο Δήμος απέστειλε ειδοποιήσεις στους ιδιοκτήτες/κατόχους των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας και των Κανονισμών, οι οποίοι όμως, μέχρι την ημέρα ολοκλήρωσης του ελέγχου, δεν ανταποκρίθηκαν, χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Όπως πληροφορήθηκα, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, μετά από την υπόδειξή μου, στάλθηκαν νέες ειδοποιήσεις σε όλους τους ιδιοκτήτες/ενοικιαστές/κατόχους ιδιωτικών χώρων στάθμευσης και ότι θα αξιολογηθούν οι απαντήσεις αυτών που ανταποκρίθηκαν και θα ληφθούν τα δέοντα μέτρα γι' αυτούς που δεν ανταποκρίθηκαν.

5.4 ΔΗΜΟΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Αμμοχώστου είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Τα έσοδά του προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία και από τους μισθούς που καταβάλλονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα για τις υπηρεσίες που τους προσφέρουν οι υπάλληλοι του Δήμου που είναι αποσπασμένοι σ' αυτά. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2006 και 2007.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, η κυβερνητική χορηγία, το πλεόνασμα ή το έλλειμμα και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2005 μέχρι 2007.

	2007	2006	2005
	£	£	£
<u>Εισπράξεις</u>			
Κυβερνητική χορηγία	899.253	835.854	592.337
Από προσφερόμενες υπηρεσίες	38.298	52.779	75.986
Άλλες εισπράξεις	25.903	7.904	8.302
	963.454	896.537	676.625
<u>Πληρωμές</u>			
Μισθοί	214.467	235.040	256.905
Συντάξεις	579.131	523.894	321.670
Άλλες πληρωμές	160.559	135.743	131.936
	954.157	894.677	710.511
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)	9.297	1.860	(33.886)
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού	227.640	218.343	216.483

Πέραν του Γενικού Λογαριασμού, ο Δήμος τηρεί και άλλους ειδικούς λογαριασμούς, οι οποίοι, κατά τα έτη 2005 μέχρι 2007, παρουσίαζαν την πιο κάτω κίνηση:

	2007	2006	2005
	£	£	£
<u>Εισπράξεις</u>			
Ειδικό Ταμείο Διαφώτισης	188.844	3.852	8.143
Δημοτική Βιβλιοθήκη	2.940	3.125	3.107
Δημοτική Χορωδία	7.208	8.630	28.072
Δωρεές	324	309	342
Κοινωνικές, Πολιτιστικές και Άλλες Εκδηλώσεις	14.686	11.806	16.480
	214.002	27.722	56.144
<u>Πληρωμές</u>			
Ειδικό Ταμείο Διαφώτισης	131.952	4.074	10.712
Δημοτική Βιβλιοθήκη	3.069	2.213	1.783
Δημοτική Χορωδία	8.551	8.391	23.997
Δωρεές	300	340	370
Χορηγίες για Κοινωνικές, Πολιτιστικές και Άλλες Εκδηλώσεις	22.784	17.873	26.560
	166.656	32.891	63.422
Υπόλοιπο Ταμείων στις 31 Δεκεμβρίου			
Ειδικό Ταμείο Διαφώτισης	156.093	99.201	99.423
Δημοτική Βιβλιοθήκη	4.535	4.664	3.752
Δημοτική Χορωδία	7.619	8.962	8.723
Δωρεές	9.148	9.124	9.155
Χορηγίες για Κοινωνικές, Πολιτιστικές και Άλλες Εκδηλώσεις	35.508	43.606	49.673
	212.903	165.557	170.726

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2005 μέχρι 2007, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2007	2006	2005
Υπαλληλικό προσωπικό:			
Μόνιμοι:			
Απασχολούμενοι στο Δήμο	2	2	2
Απασχολούμενοι σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες ή άλλους δημόσιους οργανισμούς	4	5	6
	6	7	8
Έκτακτοι	3	3	3
	9	10	11
Εργατικό προσωπικό	1	1	1
Σύνολο	10	11	12
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	£214.467	£235.040	£256.905

(β) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι συνταξιούχοι του Δήμου κατά τα έτη 2005 μέχρι 2007, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2007	2006	2005
Συνταξιούχοι/χήρες	81	79	79
Ολικό Συντάξεων και Φιλοδορημάτων	£588.693	£539.108	£521.667

5.5 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2008 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου και ο έλεγχος αναμένεται να γίνει τέλος του 2009, ενώ αυτές του 2007 υποβλήθηκαν στις 23.9.2008, αντί μέχρι 30.4.2008, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και τη μη διενέργεια πρόσφατης αναλογιστικής μελέτης, ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τις ελλειμματικές υποχρεώσεις του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, οι οποίες υπολογίζεται να είναι πολύ σημαντικές, γι' αυτό και η Έκθεση Γνώμης δίνεται με επιφύλαξη.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Το κεφάλαιο κίνησης στις 31.12.2007 ανήλθε σε £26.425.061, σε σύγκριση με έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης στις 31.12.2006 ύψους £2.275.115. Η σημαντική αύξηση στο κεφάλαιο κίνησης το 2007 οφείλεται στην αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων που προέκυψε από νέο δανεισμό, καθώς και στη μείωση των δόσεων δανείων που ήταν πληρωτέες εντός 12 μηνών, λόγω της παραχώρησης περιόδου χάριτος στην έναρξη αποπληρωμής των νέων δανείων, μετά την ενοποίηση των δανείων.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £3.917.481. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα συνέβαλλε και η επιβολή δικαιωμάτων για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση του ελλείμματος που προκύπτει από το Φεστιβάλ Λάρνακας (€2.135.027 (£1.249.576) τα έτη 1996-2008) και από τη λειτουργία του Μελάθρου Ευγηρίας (£582.373 τα έτη 2001-2007) και για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία το 2007 αυξήθηκαν κατά £819.488 ή ποσοστό 8,8%, σε σύγκριση με το 2006.

Μονιμοποίηση έκτακτων υπαλλήλων. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 27.9.2005 την ένταξη στο μόνιμο προσωπικό του Δήμου δύο έκτακτων υπαλλήλων, οι οποίοι απασχολούνταν στο Πολιτιστικό Τμήμα στη θέση Γραφέα Β', αφού εξασφαλίσει την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

Απαντώντας ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 9.3.2006, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, υπέδειξε ότι η μη προκήρυξη των θέσεων και η μονιμοποίηση έκτακτων υπαλλήλων, είναι πράξεις παράνομες και αντισυνταγματικές, γεγονός που επιβεβαιώνεται και με αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καθώς επίσης και ότι ο Δήμος έχει υποχρέωση να ακολουθήσει τη διαδικασία πλήρωσης των θέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Αξιολόγησης Υποψηφίων Νόμων. Παρά την αντίθεση του Υπουργείου Εσωτερικών, το Δημοτικό Συμβούλιο προχώρησε, με απόφασή του στις 28.12.2006, στην ένταξη στο μόνιμο προσωπικό του Δήμου των δύο έκτακτων υπαλλήλων από 1.10.2005.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Για τους τακτικούς εργάτες καταβάλλεται από το πιο πάνω Ταμείο, τα έσοδα του οποίου αφορούν σε εισφορές για τους μόνιμους υπαλλήλους, φιλοδώρημα κατά την αφυπηρέτηση ή αποχώρησή τους από την υπηρεσία ή σε περίπτωση θανάτου τους, χωρίς ο Δήμος να καταβάλλει σχετικές εισφορές στο Ταμείο, επειδή δεν υπάρχει ανάλογη πρόνοια στους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως προωθηθεί η αναγκαία τροποποίηση των Κανονισμών.

(β) Η Επιτροπή Προσφορών ανέθεσε στις 7.1.2009, μετά από προσφορές, την ετοιμασία αναλογιστικής μελέτης σε συμβούλους/αναλογιστές, για να εξακριβωθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η οποία, μέχρι το τέλος του ελέγχου, δεν είχε ολοκληρωθεί.

Σύμφωνα με την προηγούμενη αναλογιστική μελέτη, η οποία έγινε πριν 21 χρόνια, το 1987, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.1985 σε £1.033.000. Παρατήρησα ότι ο Δήμος δεν έχει καταβάλει κανένα ποσό έναντι της οφειλής του στο πιο πάνω Ταμείο για ελλειμματικές εισφορές αλλά ούτε και στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια για τις οφειλές αυτές, οι οποίες αναφέρονται μόνο στις σημειώσεις.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως κάθε 3 χρόνια.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Στο φορολογικό σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με βάση κωδικοποίηση της διεύθυνσης του φορολογητέου υποστατικού, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Ανέφερα ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους, καθότι πολλές φορές αλλάζουν διεύθυνση και καθιστά αδύνατη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Παρατήρησα επίσης ότι επιτρέπει τη δημιουργία περισσότερων του ενός λογαριασμού για φορολογούμενους που κατέχουν πέραν του ενός υποστατικού εντός των δημοτικών ορίων, με αποτέλεσμα

να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα, όπως, για παράδειγμα, να μην παρουσιάζονται ταυτόχρονα στην οθόνη όλες οι φορολογίες του κάθε φορολογούμενου.

Προσφορές.

(α) Προμήθεια πλακών πεζοδρομίων και κρασπεδόλιθων (λίνιων πεζοδρομίων). Μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, η προσφορά για την προμήθεια πλακών πεζοδρομίων κατακυρώθηκε, για περίοδο 2 χρόνων, σε συγκεκριμένη εταιρεία και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο με ημερομηνία λήξης στις 28.1.2007, με τιμές £3,10/m² και £2,27/ m² για πλάκες πεζοδρομίων 40×40×5 εκ. και 40×40×3,5 εκ., αντίστοιχα.

Στην ίδια εταιρεία κατακυρώθηκε για περίοδο 2 χρόνων και η προσφορά για την προμήθεια κρασπεδόλιθων 50×30×15 εκ., έναντι £1,87 ανά μέτρο και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο με ημερομηνία λήξης στις 13.7.2006.

Παρόλο που τα πιο πάνω συμβόλαια είχαν λήξει από καιρού, ο Δήμος συνέχισε μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου (Απρίλιο 2009) να προμηθεύεται από την ίδια εταιρεία πλάκες πεζοδρομίων και κρασπεδόλιθους και μάλιστα σε τιμές πολύ ψηλότερες από τις κατακυρωθείσες προσφορές, τις οποίες ενέκρινε το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου στις 8.9.2008, αναδρομικά από 26.4.2008, ως ακολούθως:

Υλικά	Τιμές συμβολαίου	Νέες τιμές
Πλάκες πεζοδρομίων 40×40×5εκ.	£3,10 (€5,30)	£4,68 (€8)
Πλάκες πεζοδρομίων 40×40×3,5εκ.	£2,27 (€3,88)	£3,51 (€6)
Κρασπεδόλιθοι 50×30×15εκ.	£1,87 (€3,20)	£3,51 (€6)

Σύμφωνα με το άρθρο 33(δ)(i) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (N12(I)/2006), για συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονται στην αρχική συμφωνία και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών, η ανάθεση γίνεται στον επιτυχόντα προσφοροδότη, νοουμένου ότι το κόστος για συμπληρωματικά έργα δεν υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια ισχύος των συμβολαίων καταβλήθηκε στην πιο πάνω εταιρεία για την αγορά υλικών ποσό ύψους £14.569 (€24.893), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ενώ από τη λήξη των συμβολαίων μέχρι τον Απρίλιο 2009, καταβλήθηκε ποσό ύψους £81.603 (€139.427), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 560% του ποσού της αρχικής δαπάνης.

Αναφορικά με τις πιο πάνω προσφορές, η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων σε επιστολή της, ημερ. 16.2.2009, προς το Δήμαρχο, επισημαίνει ότι σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η παράταση της προμήθειας υλικών από εταιρεία που κέρδισε το διαγωνισμό για συγκεκριμένη περίοδο, μετά τη λήξη του συμβολαίου, εάν δεν προνοείται στο έγγραφο του διαγωνισμού και πόσο μάλλον η αύξηση της τιμής των υλικών αυτών. Θεωρεί δε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ανεπίτρεπτη και παράνομη.

(β) Προμήθεια προανάμεικτου ασφαλτικού σκυροδέματος (πρέμιξ). Η εν λόγω προσφορά κατακυρώθηκε για περίοδο 2 χρόνων σε συγκεκριμένη εταιρεία και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο με ημερομηνία λήξης στις 16.7.2006, με τις ακόλουθες τιμές:

- Base course/t £12,80
- Wearing course(πρέμιξ)/t £13,36
- Tack coat/βαρέλι £18,00

Μετά τη λήξη του συμβολαίου, ο Δήμος ζήτησε προφορικές προσφορές για την προμήθεια wearing course (πρέμιξ) από δύο άλλες εταιρείες και προχώρησε σε συνεργασία με την εταιρεία που πρόσφερε την πιο

χαμηλή τιμή (21,00/τόνο), χωρίς να υπογραφεί συμβόλαιο και χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή για πιστή εκτέλεση της εργασίας.

Στη συνεδρία του ημερ. 8.9.2008, το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε αύξηση στην τιμή του πρέμιζ σε €39,00 (£22,83)/τόνο για την περίοδο 15.12.2007-31.5.2008 και σε €43,23 (£25,30)/τόνο για την περίοδο 1.6.2008-31.12.2008 και αποφάσισε όπως δοθούν οδηγίες για επίσπευση της ετοιμασίας όρων για ζήτηση προσφορών, ώστε να καταστεί δυνατή η υπογραφή συμβολαίου με το νέο προσφοροδότη από 1.1.2009.

Συνολικά πληρώθηκε στην εν λόγω εταιρεία για την προμήθεια πρέμιζ κατά την περίοδο 17.7.2006 μέχρι τον Απρίλιο 2009 ποσό ύψους €338.705 (£198.235), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

(γ) Επεκτάσεις συνεργασιών του Δήμου. Το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε στις 27.4.2009 την επέκταση και αναδιαμόρφωση των κεντρικών γραφείων του Δήμου και την απευθείας ανάθεση στον ίδιο ιδιωτικό οίκο Συμβούλων Μηχανικών της υφιστάμενης οικοδομής, για την παροχή ηλεκτρομηχανολογικών υπηρεσιών, καθώς και στον ίδιο Επιμετρητή Ποσοτήτων, με ποσοστό αμοιβής 6,5% και 1%, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο (12(I) του 2006), θα έπρεπε να ζητηθούν προσφορές και όχι να γίνει απευθείας ανάθεση και μάλιστα με ψηλό ποσοστό στην περίπτωση της παροχής ηλεκτρομηχανολογικών υπηρεσιών, που, σύμφωνα με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ως αποδεκτό ποσοστό για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών αναφέρεται το 4,8%.

(δ) Προσφορά για την αγορά σαρώθρου. Η προσφορά για την αγορά καινούργιου σαρώθρου με χωρητικότητα δεξαμενής απορριμμάτων 6-7 κ.μ., κατακυρώθηκε στις 16.1.2008 σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού €133.961 (£78.404), πλέον ΦΠΑ. Κατά την παραλαβή, ο υπεύθυνος του Δημοτικού Γκαράζ παρατήρησε ότι η ωφέλιμη χωρητικότητα του παραληφθέντος σαρώθρου ήταν 5 κ.μ., γεγονός που επιβεβαιώθηκε αργότερα, μετά από έλεγχο που διεξήχθη από ανεξάρτητο εργαστήριο. Ο Σύμβουλος Μηχανικός του Δήμου εξέφρασε την άποψη ότι το σάρωθρο, το οποίο είχε ήδη παραληφθεί, δεν μπορούσε να επιστραφεί, καθότι οι όροι του διαγωνισμού ήταν ασαφείς ως προς τον ορισμό της χωρητικότητας του σαρώθρου, δηλαδή κατά πόσο τα 6-7 κ.μ. ήταν ο συνολικός ή ο ωφέλιμος όγκος της δεξαμενής απορριμμάτων. Η Υπηρεσία μου διατηρεί επιφυλάξεις για το χειρισμό της σύμβασης από το Δήμο και ιδιαίτερα για την παραλαβή του σαρώθρου.

Καθορισμός ενοικίου για τη δημιουργία εστιατορίου στο κτίριο που στεγάζονται τα γραφεία του Δήμου. Για τη στέγαση υπηρεσιών του Δήμου, συγκεκριμένη εταιρεία ανέπτυξε, με το σύστημα Β.Ο.Τ. (Build Operate Transfer), τεμάχιο γης του Δήμου, ανεγείροντας ισόγειο, μεσοπάτωμα και πρώτο όροφο. Μεταξύ Δήμου και της πιο πάνω εταιρείας υπογράφηκε στις 16.10.1998 συμφωνία, η οποία, μεταξύ άλλων, παρείχε στην εν λόγω εταιρεία το δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης του ισογείου και του μεσοπατώματος για περίοδο 13½ χρόνων, ενώ στον πρώτο όροφο θα στεγάζονταν οι τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου.

Με δική της πρωτοβουλία, η εν λόγω εταιρεία προέβη σε προσθήκες/μετατροπές στο ισόγειο και στο μεσοπάτωμα, επεκτείνοντας την αποθήκη στο μεσοπάτωμα από 123 τ.μ. σε 224 τ.μ., χωρίς αυτό να προβλέπεται στην υπογραφείσα συμφωνία και ακολούθως μετέτρεψε ολόκληρο το μεσοπάτωμα σε εστιατόριο. Ενόψει αυτού, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 31.7.2007, μετά από εκτίμηση του Δημοτικού Γραμματέα, την επιβολή και είσπραξη ενοικίου ύψους £15.000 (€25.629) για την υπολειπόμενη περίοδο εκμετάλλευσης του χώρου από την εταιρεία (1.1.2007 – 31.10.2013), ποσό το οποίο εισπράχθηκε αμέσως.

Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Λογιστή του Δήμου προς το Δήμαρχο, ημερ. 6.9.2007, το ενοίκιο που θα έπρεπε να απαιτηθεί είτε με βάση τις τιμές του 1998-2000, είτε με βάση εκτίμηση του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λάρνακας με τιμές του 2007, είτε με βάση το ποσό ενοικίου που πληρώνει ο Δήμος για ενοίκια παραπλήσια οικοδομής, ήταν £38.000 (€64.927), £131.200 (€224.169) ή £82.000 (€140.105), αντίστοιχα.

Με βάση όλα τα πιο πάνω, παρατήρησα τα ακόλουθα:

(α) Το ελάχιστο αποδεκτό ποσό ενοικίου που ο Δήμος έπρεπε να εισπράξει ήταν £82.000 (με βάση αυτό της παραπλήσιας οικοδομής).

(β) Σε σχέση με το συντελεστή δόμησης και το συνολικό εμβαδόν της οικοδομής, σε μελλοντική ανάπτυξη ο Δήμος δεν θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα 224 τ.μ., τα οποία προηγουμένως δεν λήφθηκαν υπόψη στο συντελεστή δόμησης, αφού είχαν καθοριστεί ως αποθήκη.

(γ) Λόγω της μετατροπής των αποθηκευτικών χώρων σε χώρο εστιατορίου (αλλαγή χρήσης), απαιτούνται 11 επιπρόσθετοι χώροι στάθμευσης ($224 \text{ τ.μ.} \div 20 \text{ τ.μ. για εστιατόρια}$), γεγονός το οποίο δεν λήφθηκε υπόψη.

Επέκταση υφιστάμενης υπεραγοράς. Κατά τις αρχές του 2007 άρχισαν οι οικοδομικές εργασίες για επέκταση υφιστάμενης υπεραγοράς, χωρίς οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν προηγουμένως πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής. Η αίτηση στο Δήμο για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας υποβλήθηκε στις 18.4.2007, μετά την έναρξη των εργασιών.

Ο Δήμος, ενεργώντας στα πλαίσια του άρθρου 46 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, επέδωσε στις 12.7.2007 στους ιδιοκτήτες και κατόχους της υπεραγοράς ειδοποίηση, με την οποία τους καλούσε να επαναφέρουν το τεμάχιο στην προηγούμενη νόμιμη κατάσταση εντός 15 ημερών.

Λόγω μη συμμόρφωσης, ο Δήμος καταχώρισε στις 27.7.2007 και 18.10.2007 ποινικές αγωγές εναντίον των ιδιοκτητών και κατόχων της υπεραγοράς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα προσωρινό διάταγμα αναστολής των εργασιών, τις οποίες όμως μετά απέσυρε, με αποτέλεσμα να συμπληρωθούν οι παράνομες οικοδομικές εργασίες και η υπεραγορά να λειτουργεί μέχρι σήμερα με τις προσθήκες και επεκτάσεις που έγιναν, χωρίς την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του, ημερ. 26.5.2008, πληροφόρησε το Δημοτικό Συμβούλιο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το εδάφιο (2) του άρθρου 22 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, εξέδωσε στις 2.5.2008 διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει εντός 30 ημερών να λάβει μέτρα εναντίον των κατόχων της υπεραγοράς και να αποφασίσει το συντομότερο για την εκκρεμούσα αίτηση για πολεοδομική άδεια.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.6.2008 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, υποστηρίζοντας ότι αυτή λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση ή/και λανθασμένη άσκηση εξουσίας ή/και αναρμοδιότητα. Η προσφυγή δεν είχε εκδικασθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Αναφορικά με την εκκρεμούσα αίτηση για την παραχώρηση πολεοδομικής άδειας, το Δημοτικό Συμβούλιο ζήτησε γνωμάτευση από το νομικό του σύμβουλο, ο οποίος στις 27.11.2008 αποφάνθηκε ότι η παραχώρηση τέτοιας άδειας δεν είναι νομικά ορθή.

Παραχώρηση δημόσιων χώρων πρασίνου σε ιδιώτες. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(στ) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να σχεδιάζει, συντηρεί και διατηρεί δημόσιους χώρους πρασίνου (πάρκα, κήπους κ.λπ.) για δημόσια χρήση. Σύμφωνα και με σχετική έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως, ημερ. 25.8.2008, οι χώροι αυτοί ανήκουν στο Κράτος και προορίζονται, όπως και οι δημόσιοι πεζόδρομοι, για χρήση από το κοινό.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με αρ. Γ.Ε. 11(Α)/1944/8, ημερ. 11.11.1992, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιοι χώροι πρασίνου, που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων κατά το διαχωρισμό οικοπέδων, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, στις οποίες μάλιστα ιδιοκτήτης είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, ο Δήμος παραχώρησε δημόσιους χώρους πρασίνου σε ιδιώτες για ανέγερση περιπτέρων, εκδίδοντας μάλιστα, για ορισμένες από αυτές, πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, τις οποίες αιτήθηκε ο ίδιος ο Δήμος.

Εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 30.5.2003, εισπράχθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία ποσό ύψους £130.000 για εξαγορά ανοικτού δημόσιου χώρου, αντί £320.000 που ήταν η αγοραία αξία του χώρου πρασίνου, σύμφωνα με εκτίμηση που διενήργησε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό του Δήμου, χωρίς στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου να αναφέρονται οι λόγοι για είσπραξη μικρότερου ποσού κατά £190.000.

Σημειώνεται ότι η εκτίμηση του ιδιώτη εκτιμητή δεν στάληκε για έλεγχο στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπως προνοείται στην παράγραφο 5.1 της Εντολής του Υπουργού Εσωτερικών 1/97.

Πολεοδομικές άδειες. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν (χωρίς επίσπευση) συνολικά 333, 384, 424 και 263 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση πολεοδομικής άδειας, από τις οποίες οι 40, 59, 89 και 147, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 30.4.2009.

Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 55/90, η Πολεοδομική Αρχή οφείλει να δίνει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή της πολεοδομικής άδειας, για την απόφασή της, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία λήξης της αίτησης.

Ο πιο κάτω πίνακας είναι ενδεικτικός για τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην έγκριση και έκδοση των πολεοδομικών αδειών.

Έτος	Πολεοδομικές άδειες				Χρόνος διεκπεραίωσης		
	Υποβληθείσες αιτήσεις	Εκδοθείσες άδειες	Εκκρεμείς αιτήσεις στις 30.4.2009	Απορριφθείσες αιτήσεις	Κάτω των 3 μηνών	Πέραν των 3 μηνών	Μέσος όρος διεκπεραίωσης (Μέρες)
2005	333	281	40	12	39	242	229
2006	384	320	59	5	51	269	214
2007	424	333	89	2	38	295	200
2008	263	116	147	0	57	59	116

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν (χωρίς επίσπευση) 436, 436, 375 και 370 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 30, 32, 68 και 197, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 30.4.2009.

Ο πιο κάτω πίνακας είναι ενδεικτικός και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής.

Έτος	Άδειες οικοδομής				Χρόνος διεκπεραίωσης		
	Υποβληθείσες αιτήσεις	Εκδοθείσες άδειες	Εκκρεμείς αιτήσεις στις 30.4.2009	Απορριφθείσες αιτήσεις	Κάτω των 3 μηνών	Πέραν των 3 μηνών	Μέσος όρος διεκπεραίωσης (Μέρες)
2005	436	402	30	4	190	212	146
2006	436	402	32	2	191	211	144
2007	375	307	68	0	73	234	210
2008	370	173	197	0	63	110	149

Εισπράξεις από ιδιώτες για χαλαρώσεις πολεοδομικών αδειών. Το Δημοτικό Συμβούλιο, ενεργώντας ως Πολεοδομική Αρχή και ασκώντας την ειδική διακριτική ευχέρεια που του παρέχει το Τοπικό Σχέδιο

Λάρνακας, εγκρίνει χαλαρώσεις για ανέγερση ενός και δύο επιπλέον ορόφων σε οικοδομές, εισπράττοντας δικαιώματα ύψους £2.000 και £5.000, αντίστοιχα, χωρίς αυτά να καλύπτονται από τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο ή τους σχετικούς Κανονισμούς.

Συγκεκριμένα, για την περίοδο 1.1.2007 - 31.12.2007 εισπράχθηκε ποσό ύψους £152.000 για παραχωρηθείσες χαλαρώσεις. Για νομιμοποίηση των εισπράξεων αυτών και για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των δημοτών, εισηγήθηκα τη θέσπιση Κανονισμών, στους οποίους να καθορίζονται τα δικαιώματα που θα εισπράττονται, καθώς και κριτήρια, όπως μέγεθος της οικοδομής (εμβαδόν ή και αριθμό διαμερισμάτων), το είδος των χαλαρώσεων πέραν των επιπλέον ορόφων (απόσταση από τα σύνορα, ύψος της οικοδομής) κ.λπ..

Παρατήρησα επίσης ότι από τις πιο πάνω εισπράξεις, ποσό ύψους £125.000 πιστώθηκε σε Κονδύλια εξόδων για πολιτιστικές εκδηλώσεις για να αποφευχθούν υπερβάσεις, αντί να πιστωθεί, όπως θα έπρεπε, σε Κονδύλια εσόδων.

Επίσπευση εξέτασης αιτήσεων πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών. Με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 7.12.1995 και 11.11.2002, υιοθετήθηκε από το Δήμο η πολιτική είσπραξης δικαιωμάτων επίσπευσης εξέτασης αιτήσεων για πολεοδομικές και οικοδομικές άδειες, οι οποίες μελετώνται εκτός κανονικού ωραρίου εργασίας με την καταβολή υπερωριών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η σειρά των κανονικών αιτήσεων.

Σε επιστολή, ημερ. 19.3.2007, προς το Δήμαρχο Λάρνακας, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών επισήμανε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις και η πρακτική που ακολουθείται βρίσκονται εκτός των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας και Κανονισμών και ότι εφαρμόζονται καθ' υπέρβαση εξουσίας, προσθέτοντας επίσης ότι δημιουργεί κινδύνους κακής χρήσης της απόφασης και ζητά την ανάκλησή της. Εισηγείται ωστόσο όπως, σε περίπτωση που η εν λόγω ρύθμιση παρέχει πλεονεκτήματα και συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων, ο Δήμος υποβάλει σχετική έκθεση, ώστε να μελετηθεί από το Υπουργείο του το ενδεχόμενο υποβολής πρότασης για τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών, εισηγήσει την οποία ο Δήμος δεν είχε υιοθετήσει μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, παρόλο ότι συνεχίζει την είσπραξη δικαιωμάτων επίσπευσης εξέτασης αιτήσεων.

Τέλος θεάματος.

(α) Σύμφωνα με τα άρθρα 85(2)(ι)(ii) και (iii) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι, για κάθε πρόσωπο που πληρώνει για να παρακολουθήσει δημόσιο θέαμα, το εισιτήριο εισόδου είναι χαρτοσημασμένο ή σημειωμένο κατά τρόπο που να φαίνεται ότι το τέλος πληρώθηκε και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το τέλος εισπράττεται και πληρώνεται.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι για τις παραστάσεις συγκεκριμένου κινηματογράφου δεν ακολουθείται η διαδικασία υποβολής των εισιτηρίων στο Δήμο πριν από τις παραστάσεις και το τέλος θεάματος υπολογίζεται και καταβάλλεται στο Δήμο, βάσει μηχανογραφημένων καταστάσεων πώλησης εισιτηρίων που ετοιμάζει ο ιδιοκτήτης του κινηματογράφου, την ορθότητα των οποίων, λόγω έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων, ο Δήμος αδυνατεί να επιβεβαιώσει. Από τον Αύγουστο 2001, όταν άρχισε η λειτουργία του εν λόγω κινηματογράφου, μέχρι τις 31.12.2008, καταβλήθηκε στο Δήμο τέλος θεάματος ύψους £107.678 (€183.979). Σύμφωνα με τα στοιχεία του κινηματογράφου, το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 184.642 εισιτήρια αξίας £741.744 (€1.267.345). Με βάση τον αριθμό των πιο πάνω εισιτηρίων και λαμβανομένων υπόψη των αιθουσών προβολής (6) του εν λόγω κινηματογράφου και των ημερήσιων προβολών (3 ανά αίθουσα), προκύπτει ότι ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά αίθουσα ανέρχεται στα περίπου 11 εισιτήρια την ημέρα και ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά προβολή στα περίπου 4 εισιτήρια, αριθμός ο οποίος, κατά τη γνώμη μου, είναι υπερβολικά μικρός και δημιουργεί εύλογη υποψία ως προς την ορθότητά του.

(β) Μείωση τέλους θεάματος. Το Δημοτικό Συμβούλιο με κατά καιρούς αποφάσεις του επέβαλλε και εισέπραττε μικρότερο ποσοστό τέλους θεάματος από το 20% επί της τιμής κάθε εισιτηρίου που καθορίζεται στους σχετικούς Κανονισμούς, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Συγκεκριμένα, για 4 καλλιτεχνικές παραστάσεις που διοργανώθηκαν κατά το 2008, ο Δήμος απώλεσε €26.418.

Στις 26.2.2009 το Δημοτικό Συμβούλιο καθόρισε το ποσοστό τέλους θεάματος που θα εισπράττεται επί των εισπράξεων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων σε 5% επί της τιμής κάθε εισιτηρίου.

Παρατήρησα ότι με τις πιο πάνω αποφάσεις του το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί τους δικούς του Κανονισμούς.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος αδυνατεί να εκδώσει άδεια λειτουργίας σε πολλά επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου, όπως, για παράδειγμα, αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης, προσθήκες/μετατροπές, υγειονομικός έλεγχος. Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα για όλα τα επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν παράνομα. Υπέδειξα ότι η λειτουργία υποστατικών άνευ αδείας εμπερικλείει κινδύνους, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, για τα οποία όμως ο Δήμος εξέδωσε άδεια λειτουργίας με όρους και ανέφερα ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε £4.447.950, σε σύγκριση με £6.057.818 στις 31.12.2006, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £1.609.868 ή ποσοστό 26,7%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-2002, οι οποίες αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ύψους £643.737, το ποσοστό είσπραξης των οποίων κατά το 2007, κυμάνθηκε μεταξύ 2,21%-6,26%, εκτός από τις καθυστερήσεις της περιόδου 1982 – 1991, ύψους £100.097, για τις οποίες δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό το 2007.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Λάρνακας του 2001, κανένα πρόσωπο δεν δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Όπως πληροφορήθηκα από το Δήμο, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι 31.12.2008, 17 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, από τους οποίους μόνο για τρεις έχει εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής, ενώ και οι 17 χώροι λειτουργούν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται ότι στους πιο πάνω χώρους δεν συμπεριλαμβάνεται ο χώρος στάθμευσης του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας, τη διαχείριση του οποίου ανέλαβε ιδιώτης και λειτουργεί χωρίς να εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια.

Όπως πληροφορήθηκα, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση της παραγράφου (β) του εδαφίου 1 του άρθρου 88 του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς είναι αδύνατο να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε από τις 7.12.1999 και συνεχίζει να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, κατά το 2007 και 2008 εκδόθηκαν άδειες λειτουργίας σε 16 και

21 πρατήρια πετρελαιοειδών, αντίστοιχα, που βρίσκονται στην περιοχή του Δήμου και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για τα πρατήρια αυτά να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Επισήμανα ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Ελλείμματα από δραστηριότητες του Δήμου. Από τη διοργάνωση του Φεστιβάλ Λάρνακας προέκυψε κατά την περίοδο 1996-2008 έλλειμμα ύψους €2.135.027 (£1.249.576) (£152.305 (€260.229) το 2007 και €435.278 (£254.757) το 2008), χωρίς να ληφθούν υπόψη οι μισθοί των υπαλλήλων που απασχολήθηκαν στο Φεστιβάλ, ενώ από τη λειτουργία του Μεγάλου Ευγηρίας κατά την περίοδο 2001-2007 προέκυψε έλλειμμα συνολικού ύψους £582.373 (£120.548 το 2007), μη λαμβανομένων υπόψη των αποσβέσεων του κτιρίου και των διοικητικών εξόδων.

Σημαντικά ελλείμματα προέκυψαν επίσης από τη διοργάνωση παράστασης μιούζικαλ (€158.829 (£92.958)) και φεστιβάλ κλασικής μουσικής (€40.851 (£23.909)) κατά το 2008 και από τη διοργάνωση του Κατακλυσμού, ύψους £90.292 (€154.273) το 2007 και €187.419 (£109.691) το 2008.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων.

5.6 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009.

Ανάπλαση – Διαμόρφωση Παραλιακού Μετώπου Πάφου. Το συμβόλαιο ανατέθηκε έναντι ποσού £4.369.800, με έναρξη του έργου τον Ιανουάριο 2007 και συμπλήρωσή του στις 31.5.2009. Η χρηματοδότηση του πολεοδομικού αυτού έργου, γίνεται σε αναλογία 80% από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και 20% από το Δήμο Πάφου, ο οποίος είναι και η Αναθέτουσα Αρχή του συμβολαίου.

Τον Απρίλιο 2008, μετά από έλεγχο, παρατήρησα τα ακόλουθα, σχετικά με τη διαχείριση του συμβολαίου από την Αναθέτουσα Αρχή:

(α) Για την υλοποίηση μεγάλων και πολύπλοκων έργων, όπως το παρόν έργο, διορίζεται Συντονιστής του έργου (Διευθυντής του έργου) με πλήρη απασχόληση και συστήνεται Διαχειριστική Επιτροπή (ή άλλως Καθοδηγητική Επιτροπή), η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων που διαχειρίζονται και χρηματοδοτούν το έργο, με αρμοδιότητα να εξετάζει θέματα και προβλήματα που εγείρονται και να λαμβάνει γρήγορες και δεσμευτικές αποφάσεις.

Παρατήρησα ότι στην προκειμένη περίπτωση ορίστηκε ως Συντονιστής ο Δημοτικός Μηχανικός, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με πολλά άλλα καθήκοντα και δεν διαθέτει τον αναγκαίο χρόνο για την ετοιμασία εκθέσεων προόδου και μελετών για θέματα που αφορούν στο έργο, την τήρηση στοιχείων για την πρόοδο του έργου και την παρακολούθηση της πιστής εφαρμογής των συμβολαίων μεταξύ Εργοδότη και Εργολήπτη και μεταξύ Εργοδότη και Συμβούλων. Ως αποτέλεσμα, ο συντονισμός και η διαχείριση των συμβολαίων είναι ανεπαρκής και δημιουργούνται προβλήματα, όπως καθυστέρηση στις πληρωμές του Εργολήπτη και στην προώθηση των αναγκαίων διαδικασιών για την εύρυθμη πρόοδο του έργου, όπως για παράδειγμα, την κατακύρωση του συμβολαίου προμήθειας των φωτιστικών.

(β) Στην υφιστάμενη Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου συμμετέχουν ο Συντονιστής του έργου ως Πρόεδρος και εκπρόσωποι των Τμημάτων Πολεοδομίας και Οικίσεως και Δημοσίων Έργων, χωρίς να εκπροσωπείται το Δημοτικό Συμβούλιο που είναι ένας εκ των χρηματοδοτών του έργου. Αποτέλεσμα της παράλειψης αυτής είναι η Επιτροπή να μην μπορεί να πάρει τις αναγκαίες αποφάσεις για την εύρυθμη

πρόοδο του έργου. Ως εκ τούτου, εισηγήθηκα όπως η υφιστάμενη Επιτροπή Παρακολούθησης ενεργεί μόνο ως Τεχνική Επιτροπή και όπως συσταθεί Καθοδηγητική Επιτροπή του Έργου, στην οποία να συμμετέχουν 4 Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως που είναι οι διαχειριστές και χρηματοδότες του Έργου.

(γ) Στην Έκθεση Προόδου για το μήνα Φεβρουάριο 2008, που ετοιμάστηκε από τον Επιθεωρητή Εργοταξίου, αναφέρεται ότι έχουν γίνει πολλές αλλαγές και εκτελέστηκαν επιπλέον εργασίες αξίας περίπου €158.900 (£93.000). Παρατήρησα ότι οι αλλαγές αυτές έγιναν χωρίς τις νενομισμένες εγκρίσεις και ότι, υπό τις περιστάσεις, όλες οι αλλαγές θα πρέπει να υποβληθούν προς έγκριση στα αρμόδια όργανα και να συνοδεύονται από έκθεση, στην οποία να καταγράφονται οι λόγοι και η εκτιμημένη δαπάνη για κάθε αλλαγή.

(δ) Σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου ανάθεσης παροχής υπηρεσιών Πολιτικού Μηχανικού (Επιθεωρητής Εργοταξίου) που υπέγραψε ο Δήμος, την ευθύνη της συνεχούς επίβλεψης των εργασιών έχει ο Επιθεωρητής Εργοταξίου, ο οποίος διοικητικά είναι υπόλογος στο Συντονιστή του Έργου. Διαπιστώθηκε ότι ο έλεγχος της ποιότητας των εργασιών γίνεται κυρίως με τη λήψη και αποστολή δειγμάτων από τον Εργολήπτη σε ιδιωτικό εργαστήριο, το οποίο πληρώνει ο Εργολήπτης. Παρατήρησα ότι η ορθή διαδικασία και πρακτική είναι, η δειγματοληψία και η πληρωμή για τις δοκιμές να γίνονται μέσω του εκπροσώπου του Δήμου (Επιθεωρητή Εργοταξίου) και η δαπάνη να αφαιρείται από τα ποσά που οφείλονται στον Εργολήπτη στα πιστοποιητικά πληρωμής. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλίζεται η αξιοπιστία των ποιοτικών ελέγχων των εργασιών.

Σε απάντηση του, ο Δήμαρχος Πάφου με πληροφόρησε ότι σε κοινή σύσκεψη στην παρουσία του ίδιου, του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, λειτουργών του Γραφείου Προγραμματισμού και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, αποφασίστηκε η δημιουργία Καθοδηγητικής Τεχνικής Επιτροπής του Έργου. Για τα υπόλοιπα θέματα που εγείρονται στην επιστολή μου, ο Δήμαρχος συμφώνησε με τις παρατηρήσεις μου και ανέφερε ότι δόθηκαν σχετικές οδηγίες στους αρμόδιους υπηρεσιακούς και τον Επιθεωρητή Εργοταξίου για συμμόρφωση.

Το Νοέμβριο 2008, με νέα επιστολή μου στο Δήμαρχο Πάφου αναφέρθηκα σε επιστολές του Εργολήπτη σύμφωνα με τις οποίες οφείλεται σε αυτόν ποσό €3,3 εκ. περιλαμβανομένου και ποσού €1,5 εκ. το οποίο είναι πιστοποιημένο από τον Επιβλέποντα Μηχανικό. Σύμφωνα δε με επιστολή του Νομικού του Συμβούλου, ο Εργολήπτης προτίθεται να υποβάλει οικονομικές απαιτήσεις για τη μη τήρηση, από μέρους του Δήμου, βασικών όρων του συμβολαίου που αφορούν πληρωμές προς αυτόν.

Σε σχετική απάντηση του ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβλήθηκαν στον Εργολήπτη τα ποσά που αφορούν εργασίες που περιλαμβάνονται στο συμβόλαιο, ενώ οι επιπλέον εργασίες δεν έχουν πληρωθεί μέχρις ότου αυτές υποβληθούν και εγκριθούν από την Καθοδηγητική Τεχνική Επιτροπή.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2006 και 2007 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2007.

5.7 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια

πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 595, 598, 499 και 417 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 71, 65, 69 και 133, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 31.7.2009.

Από έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μου σε δείγμα 85 εκδοθεισών αδειών οικοδομής για κατοικίες, που αφορούσαν σε αιτήσεις του 2007 και 2008, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 244 μέρες. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης 63 από τις πιο πάνω άδειες ήταν πέραν των τριών μηνών, ενώ μόνο οι 22 εκδόθηκαν σε χρόνο λιγότερο από τρεις μήνες.

Από άλλο έλεγχο που έγινε σε δείγμα 62 εκδοθεισών αδειών οικοδομής για μικρές πολυκατοικίες μέχρι 10 διαμερισμάτων, που αφορούσαν σε αιτήσεις του 2007 και 2008, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 313 μέρες. Για 56 από τις πιο πάνω άδειες χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 6 εκδόθηκαν σε χρόνο κάτω από τρεις μήνες.

Στην απάντησή του ο Δήμαρχος διατύπωσε την άποψη ότι ως Υπηρεσία θα έπρεπε να αναδείξουμε την εν πολλοίς κατάρρευση του σημερινού συστήματος αδειοδότησης, για να συμβάλουμε στην εκ βάθρων αναδόμησή του και όχι να περιοριζόμαστε στην «κλινική» εξέτασή του με την παράθεση στατιστικών στοιχείων, που μόνο ως ένδειξη μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Συμμερίζομαι την άποψη ότι το σύστημα αδειοδότησης πάσχει και παρόλο που θεωρώ ότι πρωταρχική ευθύνη για κάθε προβληματικό σύστημα έχει η εκάστοτε εκτελεστική εξουσία (περιλαμβανομένων στην παρούσα περίπτωση των Δήμων), στο μέτρο των δυνατοτήτων μας θα το εξετάσουμε για να υποβάλουμε συγκεκριμένες εισηγήσεις.

Πολυκινηματογράφος. Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία διαχειριζόταν 2 πολυκινηματογράφους που άρχισαν τη λειτουργία τους ο ένας στις 21.4.2002 και ο άλλος στις 27.9.2007, παρέλειπε να καταβάλλει οποιοδήποτε ποσό τέλους θεάματος για τα εισιτήρια εισόδου των κινηματογραφικών παραστάσεων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον της, αξιώνοντας την καταβολή τέλους θεάματος ύψους £714.611, που αφορούσε στην περίοδο 21.4.2002 - 31.12.2006.

Σημειώνεται ότι τη διαχείριση των εν λόγω πολυκινηματογράφων ανέλαβε από 1.3.2007 άλλη εταιρεία, η οποία μέχρι 31.7.2009 κατέβαλε στο Δήμο τέλος θεάματος συνολικού ύψους €340.832 (£199.480), που αφορούσε στα έτη 2007, 2008 και 2009.

Ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο ΓΣΠ. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, μέχρι τις 30.9.2002 ο Δήμος επέβαλλε και εισέπραττε τέλος θεάματος επί του 30% της τιμής του εισιτηρίου εισόδου των ποδοσφαιρικών αγώνων που διεξάγονταν στο ΓΣΠ, ενώ για το υπόλοιπο 70%, που αποτελούσε αθλητόσημο, δεν υπολογιζόταν ούτε και εισπραττόταν τέλος θεάματος.

Με τη σύμφωνη γνώμη του νομικού του συμβούλου, ο Δήμος αποφάσισε, από 1.10.2002, την επιβολή τέλους θεάματος επί της συνολικής τιμής του εισιτηρίου, αποστέλλοντας χρεωστικό δελτίο στον ΚΟΑ για την καταβολή του τέλους θεάματος που αναλογούσε και στο υπόλοιπο 70% του εισιτηρίου.

Ο ΚΟΑ, αφού εξασφάλισε δική του νομική συμβουλή, αρνείται να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό προς το Δήμο, με αποτέλεσμα το οφειλόμενο ποσό τέλους θεάματος από το επιπρόσθετο ποσοστό του 70%, να ανέλθει στις 31.12.2008 σε €2.688.499 (£1.573.509), το οποίο παρουσιάζεται στο λογαριασμό «Χρεωστών» του Δήμου.

Το Μάιο του 2007 ο Δήμος καταχώρισε πολιτική αγωγή εναντίον του ΚΟΑ, για ανάκτηση δικαιωμάτων συνολικού ύψους £1.097.881, για την περίοδο 1.10.2002 - 31.5.2007, πλέον επιβάρυνση 10% και τόκο 8%, η οποία, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε εκδικαστεί.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως

χωράφια ή οικόπεδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι κατά την περίοδο Ιουλίου 2005 - Δεκεμβρίου 2007 καταγράφηκε η ακίνητη ιδιοκτησία στην περιοχή του Δήμου, στην οποία έγιναν αλλαγές/αναπτύξεις, με σκοπό την υποβολή τους στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επανεκτίμηση και ότι εντός του 2010 αναμένεται να επαναρχίσει η καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2008, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν σε €11.096.848, σε σύγκριση με €10.906.021 (£6.383.011) στις 31.12.2007. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €2.956.777 το 2008, σε σύγκριση με €2.698.291 (£1.579.240) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €258.486 ή ποσοστό 9,6%.

(β) Μέχρι το Δεκέμβριο 2008, δεν είχαν κινηθεί αγωγές για τους χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ύψους £755.715 (€1.291.215), που αφορούν στα έτη 1990-2004.

Επισημάνω ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων και Τροχονομίας, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες και ανείσπρακτα εξώδικα, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλειπών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Συγκεκριμένα, για τις καθυστερημένες φορολογίες και τις τροχαίες παραβάσεις των ετών 1990-2006 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 7.260 υποθέσεις, από τις οποίες οι 1.177 ή ποσοστό 16,2% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Λόγω του ότι ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά (€12 - €15 ανά κλήση) και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις, εισηγήθηκα όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγήθηκα επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων τόσο μεγάλου αριθμού οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές, που αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες και ανείσπρακτα εξώδικα, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως μη εντοπισμού των οφειλετών. Συγκεκριμένα, για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 1991-2007 εκδικάστηκαν συνολικά 7.260 αγωγές, εκ των οποίων τα εντάλματα για 2.680 από αυτές ή ποσοστό 37% παρέμειναν ανεκτέλεστα. Παρατήρησα ότι πέραν του ότι τα οφειλόμενα ποσά δεν εισπράχθηκαν, για την προώθηση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων στο δικαστήριο και τη λήψη νέας απόφασης, ο Δήμος καταβάλλει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά (€75 μέχρι €200 για κάθε ανεκτέλεστο ένταλμα).

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι πρόσφατα έχει αποφασιστεί όπως η Αστυνομία προσλάβει ειδικούς αστυφύλακες, οι απολαβές των οποίων θα καταβάλλονται από τους Δήμους, οι οποίοι θα απασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση δικαστικών ενταλμάτων των Δήμων.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 8.2(α)(β) και 18(1) των περί Τροχαίας Δημοτικών Κανονισμών Στροβόλου (Κ.Δ.Π. 28/1999), κανένα πρόσωπο δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, αντίστοιχα, από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στα δημοτικά του όρια λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο 2009, τέσσερεις ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων μόνο για τον ένα είχε εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής και αναμενόταν η έκδοση άδειας λειτουργίας, ενώ για τους άλλους έχει προωθηθεί η λήψη δικαστικών μέτρων.

Όπως πληροφορήθηκα, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

5.8 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Εσωτερικός έλεγχος. Ο Δήμος ανέθεσε, από τον Απρίλιο του 2004, την παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου σε ιδιωτικό ελεγκτικό γραφείο. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση του μητρώου καθαρισμού οικοπέδων.
- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων για έγκαιρη είσπραξή τους.
- Αδυναμίες στο σύστημα μηχανογράφησης.

- Ανεπαρκής έλεγχος στις μειώσεις/διαγραφές φορολογιών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το μητρώο καθαρισμού οικοπέδων καταρτίστηκε και παρακολουθείται και ότι έχουν προχωρήσει σε διαδικασίες για είσπραξη των καθυστερήσεων μέσω δικηγόρων. Όσον αφορά στο θέμα του ελέγχου των μειώσεων/διαγραφών φορολογιών, μου ανέφερε ότι αυτό έχει ρυθμιστεί με την εφαρμογή συνοπτικής διαδικασίας.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Πολιτική ασφάλειας. Δεν έχουν καθοριστεί ευθύνες και δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα και οι χρήστες έχουν απεριόριστη πρόσβαση σ' αυτό, ενώ κάθε χρήστης θα έπρεπε να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το θέμα έχει ρυθμιστεί και ότι πρόσβαση στα διάφορα προγράμματα έχει μόνο ο χρήστης και συγκεκριμένος αντικαταστάτης του.

(β) Περιβαλλοντικοί έλεγχοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο όχι μόνο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (ανιχνευτές υγρασίας, πόρτα πυρασφάλειας κ.ά.), αλλά επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, καθότι χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος διαφόρων φακέλων.

Επισημάνω ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο χώρος στον οποίο βρίσκεται ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) έχει πρόσφατα διαμορφωθεί, έτσι ώστε να είναι απομονωμένος και ότι έχει αγοραστεί εξοπλισμός για κάλυψη και προστασία του.

Παραχώρηση πρόσθετων προσauξήσεων. Χωρίς την ετοιμασία και έγκριση σχετικών Κανονισμών, στους οποίους θα καθορίζονταν τα πρόσθετα προσόντα που θα έπρεπε να κατέχουν/αποκτηθούν από δημοτικούς υπαλλήλους σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και οι προσauξήσεις που θα τους παραχωρούνταν, όπως προνοείτο στη συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε από τους Δήμους Μείζονος Λευκωσίας στις 17.2.2006, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 10.6.2008 την παραχώρηση μιας πρόσθετης προσauξησης σε 4 υπαλλήλους που κατείχαν/απέκτησαν πρόσθετα προσόντα.

Επισημαίνεται ότι ο Δήμος προχώρησε στην υπογραφή της συλλογικής σύμβασης, χωρίς την εξασφάλιση της έγκρισης του Υπουργείου Εσωτερικών και της σύμφωνης γνώμης του Υπουργείου Οικονομικών, όπως προνοείται στις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 40.835, ημερ. 6.9.1994 και αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000.

Διαγραφή οφειλής προς το Δήμο. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.1.2006 τη διαγραφή ποσού ύψους £6.850, που οφειλόταν από πρώην Δήμαρχο, για οικονομικούς και ανθρωπιστικούς λόγους και για λόγους υγείας. Το πιο πάνω ποσό αποτελεί υπόλοιπο ποσού ύψους £10.104, που δαπανήθηκε αντικανονικά κατά τα έτη 1995 και 1996 από τον πρώην Δήμαρχο, κατά παράβαση του άρθρου 69 του περί Δήμων Νόμου, για την αποπληρωμή του οποίου υπογράφηκε συμφωνία, η οποία προνοούσε την καταβολή δόσεων ύψους £300 το μήνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στον πρώην Δήμαρχο καταβάλλεται από το Δήμο μηνιαία σύνταξη, ενώ, όπως πληροφορήθηκα, απασχολείται από 13.8.2007 σε συγκεκριμένο Νοσοκομείο. Για τη διαγραφή του πιο πάνω ποσού ζητήθηκε η εκ των υστέρων έγκριση του Επάρχου Λευκωσίας, ο οποίος ζήτησε αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν τη διαγραφή του οφειλόμενου ποσού, τα οποία, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου από την Υπηρεσία μου, δεν είχαν δοθεί.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα όπως το αντικανονικά διαγραφέν οφειλόμενο ποσό επαναφερθεί στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου και το Δημοτικό Συμβούλιο εφαρμόσει την υπογραφείσα συμφωνία με τον πρώην Δήμαρχο για την αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού.

Αγορά τεμαχίου γης. Για την αγορά μέρους τεμαχίου γης, για ανάπτυξη του πυρήνα Αγίου Δομετίου, ο Δήμος εξασφάλισε εκτιμήσεις από τρεις ιδιώτες εκτιμητές, οι οποίες κυμάνθηκαν μεταξύ £30.000 - £61.000.

Στις 26.9.2006 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως για την πιο πάνω αγορά καταβληθεί το ποσό των £70.000, υπογράφοντας στις 18.1.2007 και σχετική συμφωνία με τον ιδιοκτήτη, ενώ στις 6.2.2007 ενέκρινε την καταβολή επιπλέον ποσού ύψους £2.000, πληρώνοντας συνολικά στον ιδιοκτήτη ποσό ύψους £72.000, ποσό πολύ μεγαλύτερο από τις εκτιμήσεις.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο έκρινε ως μεγάλη αναγκαιότητα την αγορά του ιδιωτικού τεμαχίου γης, λόγω της σημαντικής τοποθεσίας που βρίσκεται και στάθμισε ότι το όφελος που θα προκύψει για το Δήμο θα είναι μεγαλύτερο από το επιπλέον ποσό των £11.000 που καταβλήθηκε.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Διαφημιστικές πινακίδες. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του βρίσκονταν αναρτημένες 186 διαφημιστικές πινακίδες, από τις οποίες μόνο για έξι εξασφαλίστηκε άδεια και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος αποστέλλει επιστολές στους ιδιοκτήτες των διαφημιστικών πινακίδων, με τις οποίες να τους καλεί να υποβάλουν αίτηση για έκδοση άδειας. Για όσες από αυτές πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις να εκδοθούν άδειες και να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, ενώ για τις υπόλοιπες να ληφθούν μέτρα για την απομάκρυνσή τους.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο έδωσε οδηγίες για καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτές μπορούν να εγκριθούν ή να αφαιρεθούν.

Καθυστερήσεις εσόδων. Οι καθυστερήσεις εσόδων στις 31.12.2007 ανήλθαν σε £1.437.747, σε σύγκριση με £1.243.593 το 2006.

Επισήμανα και πάλι ότι ποσά συνολικού ύψους £113.893, που αφορούν σε χρεώστες τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1990-1999 για ποσά ύψους £66.419 και £29.085, αντίστοιχα, και χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας της περιόδου 1985-2000 για ποσό ύψους £18.389, δεν περιλαμβάνονται στους χρεώστες, λόγω ελλিপών στοιχείων των οφειλετών, όπως, πλήρες όνομα, διεύθυνση και αριθμό ταυτότητας. Εισηγήθηκα όπως τα οφειλόμενα ποσά συμπεριληφθούν στις οικονομικές καταστάσεις στους χρεώστες και για όλες τις πιο πάνω καθυστερήσεις γίνει περαιτέρω διερεύνηση, ώστε να βρεθούν όλα τα στοιχεία των φορολογουμένων.

Παρατήρησα επίσης ότι ο Δήμος δεν έχει λάβει δικαστικά μέτρα για καθυστερήσεις τελών σκυβάλων (£51.053) και επαγγελματικής άδειας (£7.759) για τα έτη 2005 και 2006 και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών (£2.183) της περιόδου 2000-2006.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι με τις καθυστερήσεις των φορολογιών των ετών 1985-2000 ασχολείται σε συνεχείς συνεδριάσεις η Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου, για να εξακριβωθεί κατά πόσο μπορούν να εντοπιστούν οι οφειλέτες ή να διαγραφούν, βάσει των διατάξεων του περί Δήμων Νόμου.

Μου ανέφερε επίσης ότι μετά τη λήψη δικαστικών μέτρων για τις καθυστερημένες φορολογίες του έτους 2008, μέσω ποινικών υποθέσεων, θα ακολουθήσει η λήψη δικαστικών μέτρων και για τις καθυστερήσεις των ετών 2005-2007.

5.9 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2009, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2007 υποβλήθηκαν στις 17.7.2008, αντί μέχρι 30.4.2008, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος ετοίμασε τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών για το 2007, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Ενοποίηση δανείων. Με βάση τον περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικό) Νόμο 1(III)/2007, ο Δήμος προχώρησε στη σύναψη δανείου ύψους £56.700 από την Τράπεζα Κύπρου, για εξόφληση υφιστάμενου δανείου που είχε χορηγηθεί με κυβερνητική εγγύηση. Παρατήρησα ότι το πιο πάνω ποσό δεν παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, ούτε στις εισπράξεις, ούτε στις πληρωμές.

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το 2007 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Έλλειψη ελέγχου στην Αποθήκη.
- Μη τήρηση του μητρώου μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού.
- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης των καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.

Προσωπικό.

(α) Πρόσληψη και μονιμοποίηση έκτακτου υπαλλήλου. Χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία προκήρυξης της θέσης, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου προσλήφθηκε έκτακτος υπάλληλος από 16.2.2004, για περίοδο έξι μηνών, στη θέση μόνιμου υπαλλήλου που απουσίαζε, ο οποίος όμως συνέχισε να απασχολείται στο Δήμο και μετά την επιστροφή του μόνιμου υπαλλήλου, χωρίς να ληφθεί η έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως θα έπρεπε, αφού δεν υπήρχε εγκεκριμένη κενή θέση.

Στις 19.10.2006 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως ο εν λόγω υπάλληλος θεωρηθεί ως έκτακτος υπάλληλος αορίστου χρόνου, και στη συνέχεια, μετά την έγκριση από το Υπουργείο Εσωτερικών μιας πρόσθετης θέσης, αποφάσισε στις 3.7.2008, αντικανονικά, το μόνιμο διορισμό του στη θέση, χωρίς να ακολουθηθεί την ενδεδειγμένη διαδικασία πρόσληψης υπαλλήλων (προκήρυξη θέσης, υποβολή και εξέταση αιτήσεων, αξιολόγηση υποψηφίων κ.λπ.).

(β) Πλήρωση δύο θέσεων χωρίς έγκριση για δημιουργία τους.

- (i)** Χωρίς την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών για τη δημιουργία δύο πρόσθετων θέσεων, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.10.2008, αντικανονικά, την προκήρυξη των θέσεων, τις οποίες πλήρωσε στις 5.2.2009.
- (ii)** Στις 14.5.2009 ο Δήμος αποφάσισε όπως προσληφθεί, πάνω σε έκτακτη βάση (με διετές συμβόλαιο), ακόμη ένας υπάλληλος και όπως στη θέση αυτή τοποθετηθεί ο δεύτερος επιτυχών στις εξετάσεις που διενεργήθηκαν προηγούμενα, για την πλήρωση άλλης παρόμοιας θέσης.

Με επιστολή του, ημερ. 9.6.2009, ο Δήμος ζήτησε γνωμάτευση από το νομικό του σύμβουλο σχετικά με τις πιο πάνω αποφάσεις του, ο οποίος στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 12.6.2009, αναφέρει ότι η ύπαρξη έκτακτης ανάγκης δεν δίνει το δικαίωμα στο Δήμο να προχωρήσει σε προκήρυξη και πλήρωση θέσεων, προτού αυτές εγκριθούν μέσω του Προϋπολογισμού του, σημειώνοντας επίσης ότι ο Δήμος προχώρησε σε προσλήψεις, ενώ γνώριζε ότι ήταν εκτός της νόμιμης διαδικασίας.

(γ) Πλήρωση θέσης Εφόρου Δημοτικού Μουσείου. Χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένη από τα αρμόδια Υπουργεία (Εσωτερικών και Οικονομικών) θέση και χωρίς να ετοιμαστούν και εγκριθούν σχέδια υπηρεσίας, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την προκήρυξη θέσης Εφόρου Δημοτικού Μουσείου, με σχετική δημοσίευση στις 19.5.2009 σε τρεις εφημερίδες πολύ μικρής κυκλοφορίας και στις 24.5.2009 σε άλλη εφημερίδα και με τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων την 1.6.2009, χρονική περίοδος η οποία, κατά τη γνώμη μου, δεν μπορεί να κριθεί επαρκής. Σημειώνεται ότι η περίοδος για υποβολή αιτήσεων για κυβερνητικές θέσεις είναι 25 μέρες.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2005, στην οποία αναφέρονται δύο εναλλακτικά σενάρια, με ηλικία αφυπηρέτησης το 60^ο και 63^ο έτος, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2004, σε £186.000 και £168.000, αντίστοιχα, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, είτε με πρόσθετες συνεισφορές για τα επόμενα 20 χρόνια, είτε με ένα συνολικό (τροποποιημένο) ποσοστό εισφοράς, συμπεριλαμβανομένης και της τρέχουσας υποχρέωσης, ίσο με 43,4% και 36,7%, αντίστοιχα, πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13^{ου} μισθού, από την 1.1.2005. Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο υπολογίστηκε σε ποσοστό 25,1% και 22,6%, σε περίπτωση αφυπηρέτησης στο 60^ο και 63^ο έτος, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 11.12.2006 την αύξηση του ποσοστού της τρέχουσας εισφοράς από 21% σε 30%, με ισχύ από 1.1.2007, χωρίς ωστόσο να ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με την αντιμετώπιση της ελλειμματικής εισφοράς.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αποπληρωμής των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου, έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(β) Μετοχές Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι 25.500 μετοχές συγκεκριμένης επενδυτικής εταιρείας, που αποκτήθηκαν με πόρους του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, εξακολουθούν να είναι στο όνομα του πρώην Δημοτικού Γραμματέα και ζητήσα όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για τη μεταφορά τους στο όνομα του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου.

Μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Μετά από προκήρυξη προσφορών και αξιολόγησή τους από ιδιωτική εταιρεία, ο Δήμος κατακύρωσε στις 25.6.2007 την προσφορά για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος (υλισμικού και λογισμικού), σε συγκεκριμένη εταιρεία, για ποσό ύψους £44.504, πλέον ΦΠΑ.

Δύο εταιρείες που είχαν υποβάλει προσφορά καταχώρισαν στις 20.7.2007 ιεραρχικές προσφυγές εναντίον της απόφασης του Δήμου, η μια εκ των οποίων έγινε αποδεκτή από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 6.3.2008, καθότι κρίθηκε ότι η αναθέτουσα αρχή, δηλαδή ο Δήμος, προέβη σε αλλαγή ουσιώδους όρου μετά το άνοιγμα των προσφορών, κάτι που είναι νομικά ανεπίτρεπτο, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η βαθμολογία του επιτυχόντα προσφοροδότη και να μειωθεί η βαθμολογία των αιτητών.

(β) Στις 8.5.2008, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως προχωρήσουν οι διαδικασίες μηχανογράφησης των υπηρεσιών του Δήμου με την εταιρεία που κέρδισε την προσφυγή, αφού, σύμφωνα με επιστολή της Σ.Π.Ε. Αθηνών, ημερ. 18.4.2008, προς το Δήμο, το κόστος της αγοράς και της εγκατάστασης του εν λόγω συστήματος θα καταβληθεί από αυτή και το σύστημα θα παραχωρηθεί στο Δήμο δωρεάν.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 8.5.2008, ο Δήμος δεν θα έχει οποιαδήποτε συμβατική σχέση με την εν λόγω εταιρεία, θα τηρηθούν οι όροι και οι προδιαγραφές της προσφοράς που προκήρυξε ο Δήμος και στο συμβόλαιο που θα υπογραφεί μεταξύ Σ.Π.Ε. Αθηνών και της εν λόγω εταιρείας, θα προστεθεί πρόνοια για παροχή υπηρεσιών από την εταιρεία στο Δήμο Αθηνών, μέχρι ικανοποίησης των απαιτήσεων του Δήμου.

Αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, στη συνεδρία ημερ. 11.2.2008, ο Δήμος αγόρασε παραδοσιακή οικία έναντι ποσού €76.887 (£45.000), χωρίς να ζητηθεί προηγουμένως εκτίμηση της αξίας του εν λόγω ακινήτου, όπως ορθά, κατά τη γνώμη μου, εισηγήθηκε και η Δημοτικός Γραμματέας στην πιο πάνω συνεδρία.

Δικαιώματα διαφημίσεων. Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου εντόπισαν διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν στην περιοχή του Δήμου, ωστόσο αυτές δεν καταγράφηκαν, ούτε και στάλθηκε επιστολή στους ιδιοκτήτες τους για να υποβάλουν αίτηση για έκδοση άδειας, όπως προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς.

Εισηγήθηκα όπως γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων, έκδοση της σχετικής άδειας, γι' αυτές που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

Κανονισμοί. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, θα πρέπει να υιοθετηθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών που έχουν ετοιμαστεί από ειδική Επιτροπή.

5.10 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 25.8.2009 τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2008 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη γίνει. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2007 υποβλήθηκαν στις 24.7.2008, αντί μέχρι 30.4.2008, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως παρατήρησα και τα προηγούμενα χρόνια, ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, που στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £790.107.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε και η είσπραξη δικαιωμάτων εκμίσθωσης από αυτούς στους οποίους παραχωρήθηκαν οικοπέδα στη βιοτεχνική περιοχή και η καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και η είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων, καθώς επίσης και η εξάλειψη ή μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υδατοπρομήθεια (£126.513) και την αποκομιδή σκυβάλων (£143.463).

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη συμφιλίωση του μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και του μητρώου παλινорθώσεων οδών και πεζοδρομίων με τους αντίστοιχους λογαριασμούς εσόδων του Γενικού Καθολικού.
- Μη παρακολούθηση των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Μη διενέργεια ελέγχου στην αποθήκη και βιβλιοθήκη.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο αγωγών και μητρώο διαφημιστικών πινακίδων.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.

Αποθήκη.

(α) Τα διάφορα είδη αποθήκης που αγοράζονται, όπως εργαλεία, εξαρτήματα υδατοπρομήθειας και άλλα είδη σημαντικής αξίας, δεν καταχωρίζονται όλα σε μητρώο και σε καρτέλες αποθήκης, με αποτέλεσμα να μην ασκείται ικανοποιητικός έλεγχος στη διάθεση και χρήση τους.

(β) Τα διάφορα είδη αποθήκης, καινούργια, χρησιμοποιημένα ή/και άχρηστα, είναι ατάκτως τοποθετημένα, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η φυσική καταμέτρησή τους και με εμφανή τον κίνδυνο καταστροφής ή/και κλοπής τους.

(γ) Δεν υπάρχουν επαρκή μέτρα ασφάλειας, όσον αφορά στην πρόσβαση στις αποθήκες, καθότι κλειδιά των αποθηκών κατέχουν διάφοροι εργατοϋπάλληλοι του Δήμου.

Επισημάνω ότι η όλη κατάσταση, η οποία παρατηρείται εδώ και αρκετά χρόνια, εγκυμονεί κινδύνους και ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να μελετήσει το όλο θέμα και να αναθέσει σε λειτουργό του Δήμου την ευθύνη της αποθήκης. Εισηγήθηκα επίσης όπως τα διάφορα είδη αποθήκης καταμετρηθούν και καταχωριστούν σε Καθολικά Αποθήκης και εφαρμοστούν οι Κανονισμοί Αποθηκών και η αξία των αποθεμάτων παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

Μονιμοποίηση υπαλλήλων. Με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου μονιμοποιήθηκαν από 1.1.2009 ένας Έκτακτος Τεχνικός Βοηθός στη θέση Τεχνικού και ένας Έκτακτος Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός στη θέση Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού, χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες εγκεκριμένες κενές θέσεις και χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης υπαλλήλων (δημοσίευση, υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερομένους κ.λπ.). Να σημειωθεί ότι τόσο ο Έκτακτος Τεχνικός Βοηθός, όσο και ο Έκτακτος Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός απασχολούνταν αντικανονικά στο Δήμο από 11.10.2004 και 22.5.2006, αντίστοιχα, αφού δεν υπήρχαν εγκεκριμένες θέσεις.

Παρατήρησα ότι ο Δήμος στις συγκεκριμένες περιπτώσεις ενήργησε παράτυπα, παραβιάζοντας τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των πολιτών, με αποτέλεσμα να στερήσει από άλλους ενδιαφερομένους το δικαίωμα διεκδίκησης των πιο πάνω θέσεων.

Έγκριση θέσεων – Σχέδια υπηρεσίας. Ο Υπουργός Εσωτερικών, στα πλαίσια έγκρισης του Προϋπολογισμού του 2008, με επιστολή του ημερ. 6.3.2008, πληροφόρησε το Δήμο ότι για να εξεταστούν τα αιτήματά του για δημιουργία νέων θέσεων, θα πρέπει πρώτα να διεξαχθεί μελέτη, ώστε να εγκριθεί η υφιστάμενη δομή των θέσεων του Δήμου και προς τούτο ζήτησε από το Δήμο όπως υποβάλει το συντομότερο, στοιχεία για όλες τις κατειλημμένες θέσεις που παρουσιάζονται στον Προϋπολογισμό.

Ο Δήμος υπέβαλε στον Υπουργό Εσωτερικών όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, αναφορικά με το υφιστάμενο προσωπικό και τα εν ισχύ σχέδια υπηρεσίας, στις 16.3.2009 και μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης το θέμα εκκρεμούσε.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές υποχρεώσεις προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανερχόταν μέχρι 31.12.2005 σε £971.000, με ηλικία αφυπηρέτησης το 60ο έτος και σε £1.554.000, με ηλικία αφυπηρέτησης το 63ο έτος. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι ελλειμματικές υποχρεώσεις αναγνωριστούν στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων σε περίοδο πέντε ετών, αρχής γενομένης το 2006, χωρίς ωστόσο να έχει ακόμη αποφασιστεί ο τρόπος αποπληρωμής τους, με βάση τις εισηγήσεις του αναλογιστή.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Ο Δήμος προκήρυξε στις 3.5.2007 δύο ξεχωριστές προσφορές για τη δημιουργία/προμήθεια νέου φορολογικού συστήματος και για τη δημιουργία/προμήθεια νέου λογιστικού συστήματος, αντί μια προσφορά για ένα ολοκληρωμένο μηχανογραφικό σύστημα, με ενδεχόμενο η κατακύρωση των προσφορών να γίνει σε δύο διαφορετικούς οικονομικούς φορείς και η επικοινωνία των δύο συστημάτων να μην είναι διασφαλισμένη.

Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών που ακολουθήθηκε, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Δεν είχε ετοιμαστεί αναλυτική εκτίμηση δαπάνης για τις υπηρεσίες που ζητούνταν, ώστε, αφενός μεν να διαπιστωθεί κατά πόσο υπήρχαν διαθέσιμες οι αναγκαίες πιστώσεις και αφετέρου να είναι δυνατή η αξιολόγηση της λογικότητας των τιμών που θα υποβληθούν.

(β) Δεν είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού όρος για κατάθεση από τον ανάδοχο εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης, καθώς και άλλοι ουσιώδεις όροι για κατοχύρωση των συμφερόντων του Δήμου.

(γ) Δεν ακολουθήθηκαν οι διατάξεις των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Δημοτικών Κανονισμών) του 2004, που αφορούν στην τήρηση πρακτικών για τις συνεδρίες του Συμβουλίου Προσφορών και της Επιτροπής Προσφορών κατά τις οποίες κατακυρώθηκαν οι πιο πάνω προσφορές.

(δ) Δεν στάληκαν επιστολές για ενημέρωση των μη επιλεγέντων οικονομικών φορέων.

Ο Δήμος αποφάσισε στις 19.9.2007 την κατακύρωση της προσφοράς για το λογιστικό σύστημα, σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους £4.920, πλέον ΦΠΑ και της προσφοράς για το φορολογικό σύστημα σε άλλη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους £13.500, πλέον ΦΠΑ.

Μέχρι την ημέρα ολοκλήρωσης του ελέγχου, το πρόγραμμα για το λογιστικό σύστημα δεν είχε εγκατασταθεί. Όσον αφορά στο πρόγραμμα για το φορολογικό σύστημα, διαπιστώθηκε ότι παρόλο ότι είχε εγκατασταθεί, εντούτοις δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή, με αποτέλεσμα οι φορολογίες και τα διάφορα τέλη και άδειες, να συνεχίζουν να εκδίδονται από το παλαιό φορολογικό σύστημα. Ωστόσο, μέχρι τις 27.4.2009, στην εταιρεία που είχε προμηθεύσει το πρόγραμμα για το φορολογικό σύστημα, καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους €16.146 (£9.450), πλέον ΦΠΑ, χωρίς προηγουμένως να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του Δήμου σε περίπτωση αποτυχίας του αναδόχου να θέσει σε εφαρμογή το σύστημα.

Προσφυγές εναντίον του Δήμου. Στις 19.4.2006 και 16.5.2007 κατατέθηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο προσφυγές εναντίον του Δήμου, από έξι δημότες, των οποίων τεμάχια γης απαλλοτριώθηκαν από το Δήμο το 1991, με σκοπό την ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου. Με την προσφυγή τους, οι δημότες αιτούνται την ανάκληση της απαλλοτρίωσης και την επιστροφή των τεμαχίων γης, καθότι, παρόλο ότι πέρασαν 15 χρόνια από την απαλλοτρίωση, η απαλλοτριούσα Αρχή δεν τα χρησιμοποίησε για το σκοπό που απαλλοτριώθηκαν. Σημειώνεται ότι ο Δήμος έχει ανεγείρει το Δημοτικό Μέγαρο σε άλλο χώρο.

Όπως πληροφορήθηκε, η μία εκ των προσφυγών, η εκδίκαση της οποίας ολοκληρώθηκε στις 15.9.2008, έγινε αποδεκτή από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Στο μεταξύ, ο νομικός σύμβουλος του Δήμου με επιστολή του γνωστοποιεί στο Δήμο ότι υπάρχει πρακτικό κώλυμα στην εκτέλεση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καθότι τα τεμάχια γης που είχαν απαλλοτριωθεί έχουν ενοποιηθεί και θέτει το ερώτημα κατά πόσο το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας θα μπορεί να ακυρώσει την ενοποίηση, ώστε να καταστεί δυνατή η εκτέλεση της πιο πάνω απόφασης. Εισηγείται επίσης, όπως ο Δήμος είτε διαπραγματευτεί με τους ιδιοκτήτες για την καταβολή αποζημιώσεων ή εφεσιβάλλει την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 27.4.2009 έφεση, η οποία δεν είχε εκδικαστεί μέχρι την ημέρα ολοκλήρωσης του ελέγχου.

Αγωγή εναντίον του Δήμου από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(α) Στις 19.10.2007 το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καταχώρισε για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας ποσό ύψους £2.118.122, ως υπόλοιπο λογαριασμού για ποσότητες ύδατος που πωλήθηκαν στο Δήμο κατά τον ουσιώδη για την αγωγή χρόνο, πλέον τόκο 9% ετησίως πάνω σε κάθε οφειλόμενο υπόλοιπο και/ή αποζημιώσεις για παράβαση συμφωνίας, καθώς και έξοδα αγωγής.

Ο Δήμος με επιστολή του ημερ. 23.4.2009 ζήτησε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων όπως αποδεχθεί εισήγησή του για εξώδικη διευθέτηση της οφειλής, με άμεση αποπληρωμή €1.000.000 και ποσό €671.946 σε δύο ίσες δόσεις για πλήρη εξόφληση της οφειλής, με την προϋπόθεση ότι οποιοδήποτε ποσό τόκων θα διαγραφεί, ενώ με επιστολή του ημερ. 30.4.2009 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ο Δήμος ζήτησε όπως εξετάσει την πιο πάνω εισήγησή του για πλήρη διευθέτηση της αγωγής.

(β) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι οφειλές προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για την αγορά πόσιμου νερού ανέρχονταν στις 31.12.2007 και 31.12.2008 σε €2.545.510 (£1.489.821) και €3.607.440, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.755.499 το 2006.

Αποζημιώσεις για αγορά γης. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενή μου Έκθεση, ο Δήμος κατά τα έτη 2001 και 2002 πλήρωσε ποσά ύψους £20.000 και £24.000, αντίστοιχα, σε δύο ιδιοκτήτες τεμαχίων γης, τα οποία αγοράστηκαν για την ανέγερση Πολυδύναμου Κέντρου Νεολαίας και για την κατασκευή δρόμου και παρατήρησα ότι τα πωλητήρια έγγραφα που υπογράφηκαν τότε δεν κατατέθηκαν στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας και, παρά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος, τα τεμάχια γης δεν εγγράφηκαν στο όνομα του Δήμου.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το τεμάχιο γης που αγοράστηκε για την κατασκευή δρόμου δεν είχε μεταβιβαστεί στο Δήμο. Όσον αφορά στο τεμάχιο γης που αγοράστηκε για την ανέγερση Πολυδύναμου Κέντρου Νεολαίας, λόγω της επιμονής του ιδιοκτήτη του τεμαχίου για ακύρωση της

συμφωνίας και της άρνησής του να το μεταβιβάσει στο όνομα του Δήμου, το Δημοτικό Συμβούλιο, αφού εξασφάλισε νομική συμβουλή, σύμφωνα με την οποία δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί διάταγμα από το δικαστήριο για μεταβίβαση του τεμαχίου στο όνομα του Δήμου, προχώρησε στις 16.2.2009 σε νέα εκτίμηση, σύμφωνα με την οποία η αξία του τεμαχίου ανερχόταν σε €200.000 (£117.055). Ακολούθως, μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, πληρώθηκε στις 5.6.2009 στον ιδιοκτήτη του τεμαχίου γης, ποσό ύψους €136.688 (£80.000), αφού προηγουμένως ο εν λόγω ιδιοκτήτης επέστρεψε στο Δήμο το αρχικά εισπραχθέν ποσό ύψους €34.172 (£20.000), πλέον τόκους €19.977 (£11.692) και το τεμάχιο γης μεταβιβάστηκε στο όνομά του.

Παρατήρησα ότι με τους όλους χειρισμούς που έγιναν ο Δήμος επιβαρύνθηκε με επιπλέον ποσό ύψους €102.516 (£60.000).

Βιοτεχνική περιοχή.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 5.12.2005 την παραχώρηση στο Δήμο Αραδίππου μέρους της κρατικής γης που ζήτησε για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, με την καταβολή στην Κυπριακή Δημοκρατία του ποσού των £530.000, ως αγοραία αξία, σε δέκα άτοκες ετήσιες δόσεις. Πριν από την παραχώρηση του κρατικού τεμαχίου γης, το Δημοτικό Συμβούλιο από το 1995 είχε παραχωρήσει οικοπέδα σε 43 βιοτέχνες ή είχε επιτρέψει σε βιοτέχνες να κατέχουν τα πιο πάνω οικοπέδα, χωρίς να είχε υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία εκμίσθωσης ή αγοράς τους και χωρίς να καθορίσει δικαιώματα εκμίσθωσης και προτού ακόμα καθορίσει τον τρόπο κατανομής των οικοπέδων. Επίσης, στο χώρο της βιοτεχνικής περιοχής επιτράπηκε η ανέγερση υποστατικών, χωρίς την υποβολή σχεδίων για έγκριση και έκδοση άδειας οικοδομής.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 28.2.2008 την κατανομή του ποσού των €906.000 (£530.000), πλέον τους τόκους των δόσεων που καταβλήθηκαν από το Δήμο, στους βιοτέχνες που κατέχουν και αξιοποιούν τα τεμάχια της βιοτεχνικής περιοχής, απόφαση η οποία όμως δεν είχε υλοποιηθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, με αποτέλεσμα οι βιοτέχνες να συνεχίζουν να μην καταβάλλουν οποιοδήποτε ποσό ως ενοίκιο.

(β) Μεταξύ του Δήμου και δέκα βιοτεχνών υπογράφηκε κατ' αρχήν συμφωνία, με την οποία ο μεν Δήμος δεσμεύεται να παραχωρήσει συγκεκριμένο οικόπεδο για χρονική περίοδο 33 ετών, ο δε βιοτέχνης να καταβάλει στο Δήμο το ποσό που θα του χρεωθεί από το Δήμο.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 16.4.2008 την επιχορήγηση των 2/3 της δαπάνης για τη δημιουργία της βιοτεχνικής περιοχής Δήμου Αραδίππου, που ανέρχεται σε €2.882.394 (£1.687.000), ενώ το Υπουργείο Εσωτερικών ενέκρινε στις 15.9.2009 τη σύναψη από το Δήμο δανείου ύψους €960.768, το οποίο θα διατεθεί για την εκτέλεση έργων υποδομής στην εν λόγω βιοτεχνική περιοχή.

(δ) Εκτός από το πιο πάνω κρατικό τεμάχιο, το Δημοτικό Συμβούλιο στις 29.8.2002 είχε αποφασίσει την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής (Β' φάση) σε άλλα τεμάχια κρατικής γης, χωρίς να ζητήσει την εκμίσθωση ή αγορά τους από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και χωρίς να είχε τη συγκατάθεση του εν λόγω Τμήματος.

Ο Δήμος υπέβαλε στις 11.9.2007 αίτημα προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για διάθεση της πιο πάνω κρατικής γης, χωρίς ωστόσο να είχε τύχει οποιασδήποτε απάντησης μέχρι την ημέρα ολοκλήρωσης του ελέγχου.

Όπως πληροφορήθηκα, από τα 28 οικοπέδα της Β' φάσης, τα δύο χρησιμοποιήθηκαν από το Δήμο για ανέγερση αποθηκών και σε άλλα τρία ανεγέρθηκαν υποστατικά από βιοτέχνες, ενώ ένα οικόπεδο παραχωρήθηκε σε βιοτέχνη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 7.6.2006. Για τα υπόλοιπα 22 οικοπέδα, ο Δήμος ετοίμασε κατάσταση βιοτεχνών που ζήτησαν την παραχώρηση κρατικής γης, η οποία διαφοροποιείται από χρόνο σε χρόνο, όσον αφορά στους βιοτέχνες που θα τους παραχωρηθεί βιοτεχνικό οικόπεδο.

Υπέδειξα εκ νέου ότι η διάθεση κρατικής γης διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 και από τους περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1989-1999, σύμφωνα με τους οποίους μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να διαθέσει, δηλαδή να εγκρίνει την παραχώρηση, εκμίσθωση, ανταλλαγή ή αποξένωση οποιασδήποτε ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας ή ακίνητης ιδιοκτησίας περιελθούσας στη Δημοκρατία σε δικαιούχα άτομα, οργανισμούς ή αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης μετά από αίτησή τους σε ειδικό έντυπο.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.

(α) Επιβάλλονται και εισπράττονται μεγαλύτερα δικαιώματα για άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 103 (7ος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου.

(β) Εκδίδονται άδειες λειτουργίας για υποστατικά, τα οποία δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103(2) του περί Δήμων Νόμου, όπως, για παράδειγμα, αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης, προσθήκες/μετατροπές. Υπέδειξα ότι με την έκδοση άδειας ο Δήμος καλύπτει τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Άδειες διαφημιστικών πινακίδων.

(α) Ο Δήμος εισπράττει δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων, χωρίς την έγκριση και δημοσίευση των Κανονισμών που ετοίμασε το Δημοτικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 87 του περί Δήμων Νόμου και του άρθρου 7 του περί Εκθέσεως Διαφημίσεων Νόμου.

(β) Η τελευταία καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου έγινε το 2003. Λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από τότε, εισηγήθηκα όπως γίνει νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων και γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έκδοση της σχετικής άδειας, για όσες πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

Δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράττονται δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων από £100 - £500, χωρίς αυτά να καλύπτονται από σχετικούς Κανονισμούς.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε £181.736, σε σύγκριση με £172.361 στις 31.12.2006.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1992-2000, ύψους £27.597, από τις οποίες το 2007 εισπράχθηκαν μόνο £981 (3,6%). Ζήτησα όπως τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα

είσπραξης διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και για τα υπόλοιπα ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών πριν από το 1992. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, λόγω της μη ορθής τήρησης των ενδεδειγμένων μητρώων, ο Δήμος δεν γνωρίζει τις εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών πριν από το 1992 και κατ' επέκταση, τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι πρέπει να δώσει οδηγίες στην Οικονομική Υπηρεσία και στην Υπηρεσία Εισπράξεως Φόρων όπως προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για εξακρίβωση των οφειλόμενων ποσών και την είσπραξή τους.

Υδατοπρομήθεια. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες υδατοπρομήθειας ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε £326.954, σε σύγκριση με £338.795 το 2006. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται περιπτώσεις καταναλωτών που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς ο Δήμος να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξή τους, μη εξαιρουμένης και της διακοπής της παροχής νερού, όπως προνοείται στον Κανονισμό 117(3) των περί Χωρίων (Διοίκησης και Βελτίωσης) Κανονισμών του Συμβουλίου Βελτιώσεως Αραδίππου, οι οποίοι συνεχίζουν να εφαρμόζονται.

Δικαιώματα από πολιτικούς γάμους. Σύμφωνα με το μηχανογραφημένο μητρώο πολιτικών γάμων, μέχρι 30.6.2009 καθυστέρησε η είσπραξη δικαιωμάτων από πολιτικούς γάμους που τελέστηκαν την περίοδο 1.1.2005 μέχρι 30.6.2009, ύψους €334.331 (£195.675), χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των οφειλετών. Διαπιστώθηκε ότι από τις πιο πάνω καθυστερήσεις οι €271.760 (£159.054) οφείλονται από τουριστικούς πράκτορες. Για την αποφυγή απώλειας δικαιωμάτων από την τέλεση πολιτικών γάμων, εισηγήθηκα όπως τα δικαιώματα προεισπράττονται, τακτική που ακολουθείται σε αρκετούς Δήμους με πολύ καλά αποτελέσματα.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των £150 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Ελλείμματα από την υδατοπρομήθεια και από την υπηρεσία σκυβάλων. Από την υδατοπρομήθεια και από την υπηρεσία σκυβάλων προέκυψαν το 2007 ελλείμματα ύψους £126.513 και £143.463, αντίστοιχα. Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων.

5.11 ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 3.11.2008 και την 1.9.2009, αντίστοιχα, αντί μέχρι 30.4.2008 και 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005 και 2006 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2007.

5.12 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο στις 12.6.2009, αντί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Επένδυση ταμειακών διαθεσίμων. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού, τα οποία κατά τη διάρκεια του 2008 κυμαίνονταν μεταξύ €2.468.315 και €6.852.422, ήταν κατατεθειμένα σε τρεχούμενους τραπεζικούς λογαριασμούς, που έφεραν επιτόκιο ίσο με το εκάστοτε βασικό επιτόκιο του πιστωτικού ιδρύματος που ήταν κατατεθειμένα.

Εισηγήθηκα όπως μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Δήμου, που δεν απαιτείται για την αντιμετώπιση άμεσων δαπανών, κατατεθεί σε λογαριασμό προθεσμίας που θα φέρει ψηλότερο επιτόκιο.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως μητρώο εμβασμάτων, μητρώο δημοτικού γηπέδου, μητρώο αγωγών, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και μητρώο σχισμάτων και παλινρθώσεων δρόμων.
- Μη πραγματοποίηση αιφνιδιαστικών ελέγχων, για σκοπούς ελέγχου των εισπράξεων από την ενοικίαση κρεβατιών και ομπρελών.
- Μη διενέργεια ελέγχου στην Αποθήκη.
- Μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου, όσον αφορά στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.

Αποθήκες Δήμου. Μεγάλες ποσότητες ειδών σημαντικής αξίας, όπως πάσσαλοι πολυτελείας για ηλεκτροδότηση, λάμπες, σωλήνες αμιάντου, εξαρτήματα υδατοπρομήθειας, κρεβατάκια και ομπρέλες θάλασσας, εξακολουθούν να βρίσκονται σε περιφραγμένο χώρο, χωρίς να είναι καταχωρισμένα σε Καθολικά Αποθήκης.

Επειδή η όλη κατάσταση που παρατηρείται εγκυμονεί κινδύνους, εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το όλο θέμα και αναθέσει σε λειτουργό του Δήμου την ευθύνη της Αποθήκης. Εισηγήθηκα επίσης όπως όλα τα πιο πάνω υλικά καταμετρηθούν και καταχωριστούν σε Καθολικά Αποθήκης και εφαρμοστούν οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών των Δήμων.

Υπερωρίες. Οι δαπάνες για υπερωρίες τα έτη 2006, 2007 και 2008 ανήλθαν σε €183.848 (£107.601), €212.722 (£124.500) και €316.204 (£185.066), αντίστοιχα, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 16% το 2007, σε σύγκριση με το 2006 και 49% το 2008, σε σύγκριση με το 2007. Οι δαπάνες για υπερωρίες θα ήταν ακόμη μεγαλύτερες αν ο Δήμος δεν εφάρμοζε και το σύστημα της παραχώρησης ελεύθερου χρόνου.

Ενόψει της σημαντικής αύξησης των δαπανών για υπερωρίες, που παρατηρείται από χρόνο σε χρόνο, εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα των υπερωριών και λάβει αποτελεσματικά μέτρα για μείωσή τους.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2009, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2008 σε €2.639.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 41,4% των συντάξιμων απολαβών ή με την καταβολή πρόσθετων συνεισφορών ύψους €588.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή €355.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή €253.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», στην περίπτωση διενέργειας αναλογιστικής μελέτης για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών

αναγνωρίζεται στο σύνολό του στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στα πλαίσια του πιο πάνω Προτύπου, καθώς και τον τρόπο αποπληρωμής τους.

Προσφορές.

(α) Σε δύο διαδοχικές προσφορές προμήθειας σκυροδέματος (αρ. 23/2004 και 51/2007) διαπιστώθηκε ότι, ενώ οι προσφορές έληξαν, συνεχίστηκε μετά τη λήξη τους η προμήθεια σκυροδέματος για μεγάλο χρονικό διάστημα, καταβάλλοντας για το σκοπό αυτό για μεν την πρώτη £29.193, που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 300% της αρχικής δαπάνης, για δε τη δεύτερη ποσό ύψους €27.577 (£14.970), που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 58% της αρχικής δαπάνης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν είχαν υπογραφεί συμβόλαια και δεν κατατέθηκαν τραπεζικές εγγυήσεις για πιστή εκτέλεση των όρων των προσφορών.

Σημείωσα ότι σύμφωνα με το άρθρο 33(δ)(i) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12 (Ι)/2006), για συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονται στην αρχική συμφωνία και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών, η ανάθεση γίνεται στον επιτυχόντα προσφοροδότη, νοουμένου ότι το κόστος για τα συμπληρωματικά έργα δεν υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Όπως υπέδειξε η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο), σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η παράταση της προμήθειας υλικών από εταιρεία που κέρδισε το διαγωνισμό για συγκεκριμένη περίοδο, μετά τη λήξη του συμβολαίου, εάν δεν προνοείται στο έγγραφο του διαγωνισμού.

(β) **Προσφορά αρ. 11/2008 για την προμήθεια κολώνων φωτισμού και φωτιστικών για τη διαμόρφωση του παραλιακού πεζόδρομου στον Πρωταρά.** Η ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου οικοδομικών εργασιών, για τη διαμόρφωση του παραλιακού πεζόδρομου, ήταν η 5.5.2008 και σύμφωνα με τις πρόνοιές του, οι εργασίες έπρεπε να συμπληρωθούν σε διάστημα 8 μηνών. Ωστόσο, ο διαγωνισμός για την ανάθεση της προμήθειας των κολώνων φωτισμού και των φωτιστικών προκηρύχθηκε με αρκετή καθυστέρηση, το Σεπτέμβριο 2008. Όπως με πληροφόρησε ο Δήμος Παραλιμνίου, τα έγγραφα του εν λόγω διαγωνισμού είχαν ετοιμαστεί από ιδιώτες συμβούλους τον Ιούλιο 2008, αλλά επειδή χρειαζόνταν διορθώσεις, συμπληρώθηκαν από την υπηρεσία του Δήμου τον Αύγουστο 2008. Επειδή είχα παρατηρήσει ότι για αρκετά χρόνια (από το 1988), ο Δήμος Παραλιμνίου χρησιμοποιούσε συνεχώς τις υπηρεσίες συγκεκριμένου γραφείου συμβούλων ηλεκτρολόγων, με απευθείας αναθέσεις, ζήτησα το Σεπτέμβριο 2008 να πληροφορηθώ τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την ανάθεση των υπηρεσιών μελέτης/επίβλεψης για τις πιο πάνω εργασίες, τους όρους ανάθεσης και το ύψος της αμοιβής του συμβούλου. Ζήτησα επίσης να πληροφορηθώ για τις εξελίξεις σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής Προσφορών του Δήμου που αναφέρεται στα πρακτικά ημερ. 19.1.2004, όπως εισηγηθεί στο Δημοτικό Συμβούλιο την προκήρυξη προσφορών για την ανάθεση των υπηρεσιών συμβούλου ηλεκτρολόγου και μηχανολόγου μηχανικού για την περίοδο μέχρι 31.12.2006. Όπως με πληροφόρησε ο Δήμος Παραλιμνίου τον Οκτώβριο 2008, η ανάθεση των εν λόγω υπηρεσιών είχε γίνει πολύ πριν αναλάβει το παρόν Δημοτικό Συμβούλιο.

Το Μάιο 2009, ο Δήμος Παραλιμνίου με πληροφόρησε μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, προς τον οποίο είχα υποβάλει τις παρατηρήσεις μου που δεν είχαν απαντηθεί ικανοποιητικά, ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, με μετέπειτα απόφασή του, ημερ. 13.12.2004, είχε ακυρώσει την προηγούμενη απόφαση για προκήρυξη προσφορών για ανάθεση των εν λόγω υπηρεσιών και αποφάσισε όπως η επιλογή συμβούλου γίνεται ανάλογα με τις απαιτήσεις κάθε περίπτωσης.

Όσον αφορά στον εν λόγω διαγωνισμό (προμήθειας κολώνων φωτισμού και φωτιστικών), λόγω της καθυστέρησης στην προκήρυξη/κατακύρωσή του, ο χρόνος παράδοσης του εξοπλισμού καθορίστηκε στον ένα μήνα, ενώ οι απαραίτητες πρόνοιες για την εγκατάστασή του ανατέθηκαν στον κυρίως εργολάβο. Ως

αποτέλεσμα, ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί επτά οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν μόνο τρεις εκ των οποίων ο ένας ήταν εκτός προδιαγραφών. Τελικά η σύμβαση ανατέθηκε στις 4.12.2008, έναντι €147.982, πλέον ΦΠΑ.

(γ) Διαμόρφωση Παραλιακού Πεζόδρομου στον Πρωταρά – Φάση Α'. Το ποσό του συμβολαίου για την εκτέλεση του πιο πάνω έργου ήταν €1.899.964,80 και η περίοδος εκτέλεσής του 5.5.2008 – 4.1.2009. Κατά την επιτόπια επιθεώρηση του έργου που έγινε στις 18.9.2008, παρατηρήθηκε ότι ο Μελετητής του έργου, μετά από οδηγίες του Δήμου, υπέβαλε τροποποιημένα σχέδια για δύο τμήματα του πεζόδρομου, ΧΘ110 έως ΧΘ120 και ΧΘ190 έως ΧΘ200. Μετά από μελέτη των προτεινόμενων τροποποιήσεων εξέφρασα την άποψη ότι η τροποποίηση στο τμήμα ΧΘ110 έως ΧΘ120 παρουσίαζε σοβαρά μειονεκτήματα, σε σχέση με την αρχική όδευση. Συγκεκριμένα, η μετακίνηση του πεζόδρομου σε ελάχιστη απόσταση από την γραμμή της θάλασσας τον αφήνει εκτεθειμένο σε μεγαλύτερες φυσικές φθορές και ζημιές και πιθανή καταστροφή από θαλασσοταραχές. Επίσης, πέραν της αύξησης του κόστους της κατασκευής λόγω αλλαγής σε κατασκευαστικές λεπτομέρειες (μεγαλύτεροι τοίχοι αντιστήριξης, επιχωματώσεις, κατασκευή κιγκλιδώματος, νέος βραχότοπος, κ.λπ.), αναμένεται να υπάρξει και αύξηση του κόστους λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη εργασιών από τον Ανάδοχο, καθώς και αναστάτωσης του προγράμματος εργασιών του.

Ανέφερα ότι η ορθή πρακτική για τέτοιες φύσεως έργα είναι να οριστικοποιείται η χωροθέτηση των έργων πριν την προκήρυξη των προσφορών, περιλαμβανομένης και της συγκατάθεσης των επηρεαζόμενων ιδιοκτητών, ώστε να αποφεύγονται τροποποιήσεις κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και τα προβλήματα των χρονικών και οικονομικών απαιτήσεων από τον Ανάδοχο.

Επιδιόρθωση της περίφραξης του δημοτικού σταδίου. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου στις 22.10.2004 εξέδωσε απόφαση προς όφελος του Δήμου για καταβολή ποσού £54.000, πλέον τόκο προς 9% ετησίως από 1.8.1997, πλέον έξοδα, που αφορά σε υπερπληρωμή στον εργολάβο στον οποίο ανατέθηκε η επιδιόρθωση/βελτίωση της περίφραξης του δημοτικού σταδίου.

Υπό το φως πληροφοριών ότι η εταιρεία του εν λόγω εργολάβου δεν είχε διαλυθεί, ούτε βρισκόταν σε διαδικασία εκκαθάρισης, το Δημοτικό Συμβούλιο καταχώρισε στις 5.6.2009, μέσω του νομικού του συμβούλου, δέσμευση κινητής περιουσίας εναντίον της πιο πάνω εταιρείας, για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου, ημερ. 22.10.2004.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και υποβλήθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Τέλη διανυκτερεύσεων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι ορισμένα τουριστικά καταλύματα παραλείπουν να υποβάλουν στο Δήμο καταστάσεις διανυκτερεύσεων και να καταβάλουν τα αντίστοιχα τέλη, όπως

προνοείται στο άρθρο 85(2)(ια)(ι) (Πέμπτος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου, χωρίς ο Δήμος να λαμβάνει δικαστικά ή άλλα μέτρα εναντίον τους, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Χρεώστες υδατοπρομήθειας. Οι χρεώστες υδατοπρομήθειας στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €589.019, σε σύγκριση με €351.629 (£205.799) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €237.390 ή ποσοστό 67,5%. Μεταξύ των χρεωστών υπάρχουν καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά.

Εισηγήθηκα τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, μη αποκλειομένης και της διακοπής της παροχής νερού, σύμφωνα με τον Κανονισμό 19(2)(7) (Κ.Δ.Π. 556/2005).

Καταθέσεις για ζημιές στους δρόμους και πεζοδρόμια. Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, συνεχίζεται η μη είσπραξη ποσών από τους δημότες για τυχόν ζημιές στους δρόμους και πεζοδρόμια κατά τη διάρκεια εργασιών, τα οποία πρέπει να εισπράττονται με την έκδοση της άδειας οικοδομής και τα οποία πρέπει να κατατίθενται σε ξεχωριστό λογαριασμό καταθέσεων και να κατακρατούνται ή να επιστρέφονται, ανάλογα με το αν έχουν προξηνηθεί ζημιές ή όχι. Ανέφερα επίσης ότι ο Δήμος Παραλιμνίου είναι ο μοναδικός Δήμος που δεν εισπράττει τα πιο πάνω ποσά.

Δικαιώματα διαφημίσεων. Όπως παρατηρήθηκε και τα προηγούμενα χρόνια, στην περιοχή του Δήμου υπάρχουν διαφημιστικές πινακίδες, για τις οποίες δεν εκδόθηκε σχετική άδεια από το Δήμο. Εισηγήθηκα και πάλι όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και έκδοση της σχετικής άδειας, γι' αυτές που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

Διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος δεν έχει λάβει οποιαδήποτε μέτρα, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 178, 213, 191 και 222 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 12, 23, 18 και 53, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 7.10.2009 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 166, 185, 164 και 127 εκδοθείσες άδειες οικοδομής των ετών 2005, 2006, 2007 και 2008, αντίστοιχα, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 267, 331, 277 και 237 μέρες, αντίστοιχα, από τις οποίες οι 146, 173, 148 και 122 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 20, 12, 16 και 5 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Χρεώστες φορολογιών. Οι καθυστερήσεις φορολογιών (τέλη σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας) ανήλθαν στις 31.12.2008 σε €958.880, σε σύγκριση με €735.162 (£430.271) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €223.718 ή ποσοστό 30,4%.

Για τις καθυστερήσεις των ετών 1986-1999 και 2001, ύψους €123.286 και €12.782, αντίστοιχα, δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό κατά το 2008, ενώ για τις καθυστερήσεις των ετών 2000 και 2002, ύψους €58.025, το ποσοστό είσπραξης κυμάνθηκε μεταξύ 0,37%-0,67%.

Εισηγήθηκα όπως ενταθούν τα μέτρα για είσπραξή τους. Επισήμανα επίσης ότι είναι απαραίτητο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, θα αυξάνεται σημαντικά.

5.13 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2009, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2007 υποβλήθηκαν την 1.9.2008, αντί μέχρι 30.4.2008, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος για το 2007 ετοίμασε τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Όπως πληροφορήθηκα, οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 θα ετοιμαστούν με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων.

Ταμειακά διαθέσιμα. Στα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2007, περιλαμβάνονται ποσά ύψους £168.209 και £32.368, τα οποία αφορούν σε καταθέσεις για εξαγορά χώρων στάθμευσης και σε καταθέσεις για εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων, αντίστοιχα, τα οποία θα έπρεπε να κατατεθούν σε χωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς. Δηλαδή, το πραγματικό υπόλοιπο του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2007 θα έπρεπε να ήταν £557.360 και όχι £757.937, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη ορθή τήρηση του μητρώου προσφορών και του μητρώου διαφημιστικών πινακίδων.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Παρατήρησα ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν αποφάσισε τον τρόπο αποπληρωμής των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2007, ανέρχονταν μέχρι την 31.12.2006 σε £1.571.000. Σύμφωνα με τους αναλογιστές, οι υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων θα πρέπει να αποπληρωθούν με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £346.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £194.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £144.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Συμβόλαιο για την προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος σε δρόμους του Δήμου. Όπως ανέφερα στις Εκθέσεις μου για το 2006 και 2007, το Νοέμβριο του 2006, με προφορικές οδηγίες της τέως Δημάρχου και μετέπειτα επιβεβαίωση των οδηγιών αυτών από το Δημοτικό Μηχανικό, διεξήχθη μεγάλος αριθμός ασφαλτοστρώσεων σε ιδιωτικές διαβάσεις, ιδιωτικούς δρόμους και ιδιωτικές αυλές. Η αξία των εργασιών αυτών ανέρχεται περίπου στις £120.000. Το Δεκέμβριο του 2006 πληροφορήσα τη Δήμαρχο ότι η εκτέλεση και πληρωμή εργασιών ασφαλτόστρωσης σε ιδιωτικές περιουσίες αποτελεί ευθύνη των ιδιωτών και όχι του Δήμου και ως εκ τούτου η εν λόγω δαπάνη έγινε παράνομα και καθ' υπέρβαση εξουσίας. Επισημαίνεται επίσης ότι οι πιο πάνω εργασίες έγιναν χωρίς την τοποθέτηση κατάλληλου υποστρώματος και, σε αντίθεση με την ορθή πρακτική, η ασφαλική στρώση τοποθετήθηκε απευθείας πάνω στο υφιστάμενο έδαφος. Επιπρόσθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις και χωρίς την έγκριση του Τμήματος Δασών, έγινε ασφαλτόστρωση σε τμήματα δασικών δρόμων, αξίας περίπου £10.000, η οποία τελικά αφαιρέθηκε από το Τμήμα Δασών.

Παρόλο ότι ζήτησα να πληροφορηθώ για τις απόψεις του Δημοτικού Συμβουλίου και τις σχετικές του ενέργειες για διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου, εντούτοις, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν φαίνεται να είχε ασχοληθεί με το πιο πάνω σοβαρό θέμα.

Συμβόλαιο για την τοποθέτηση/αντικατάσταση κρασπεδόλιθων και πλακών πεζοδρομίου. Μετά από δημόσιο διαγωνισμό, το Δημοτικό Συμβούλιο ανέθεσε στις 27.3.2006 σε συγκεκριμένη εταιρεία την τοποθέτηση/αντικατάσταση κρασπεδόλιθων και πλακών πεζοδρομίου σε διάφορους δρόμους του Δήμου, για την περίοδο από 1.4.2006 μέχρι 31.12.2007, στην τιμή των £80.000 ± 25%.

Για εργασίες που έγιναν μέχρι το τέλος του 2007, ο Δήμος πλήρωσε στην πιο πάνω εταιρεία ποσό ύψους £94.961 (€162.251), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι οι εργασίες συνεχίζονταν μέχρι τέλος Ιουλίου 2009, χωρίς αυτό να προνοείται στην υπογραφείσα συμφωνία και στους όρους της προσφοράς και για τις συμπληρωματικές εργασίες που έγιναν μέσα στο 2008 και 2009, μετά τη λήξη της συμφωνίας, ο Δήμος πλήρωσε στην εν λόγω εταιρεία €186.098 (£108.918).

Σημείωσα ότι σύμφωνα με το άρθρο 33(δ)(i) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(I)/2006), για συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονται στην αρχική συμφωνία και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών, η ανάθεση γίνεται στον επιτυχόντα προσφοροδότη, νοουμένου ότι το κόστος για τα συμπληρωματικά έργα δεν υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Στην προκειμένη περίπτωση όχι μόνο το ποσό που πληρώθηκε για συμπληρωματικά έργα ξεπέρασε το 50%, αφού αντιστοιχούσε σε ποσοστό 109% του ποσού της αρχικής σύμβασης αλλά ούτε και τα συμπληρωματικά έργα φαίνεται να μην ήταν προβλέψιμα.

Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(α) Παρά το γεγονός ότι ο Δήμος κατέβαλε στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων μέρος του οφειλόμενου ποσού για την αγορά νερού (£948.476 το 2007), εντούτοις το οφειλόμενο υπόλοιπο αυξήθηκε σε £3.249.322 στις 31.12.2007, σε σύγκριση με £2.878.436 το 2006, ενώ σύμφωνα με την τελευταία κατάσταση λογαριασμού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το ποσό που οφειλόταν από το Δήμο στις 31.12.2008 ανήλθε σε €6.302.548 (£3.688.717). Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών ο Δήμος επιβαρύνεται με τόκους.

(β) Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καταχώρισε στις 2.11.2007 αγωγή κατά του Δήμου Αγίας Νάπας για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας, απαιτώντας από το Δήμο ποσό ύψους £3.843.073, που ήταν το υπόλοιπο λογαριασμού για πώληση ύδατος στο Δήμο κατά τον ουσιώδη χρόνο της αγωγής, πλέον τόκο 9% ετησίως στο εκάστοτε οφειλόμενο υπόλοιπο και/ή αποζημιώσεις για παράβαση συμφωνίας, καθώς και έξοδα αγωγής. Στις 25.5.2008 προτάθηκε από το Δήμο να πληρώνει €500.000 μέχρι €600.000 ετησίως σε 4 ίσες δόσεις και να εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης έκπτωσης και έκδοσης απόφασης χωρίς τόκους, πρόταση η οποία απορρίφθηκε στις 26.6.2008.

Ελλείμματα από τη λειτουργία υπηρεσιών του Δήμου. Κατά το 2007 από τη λειτουργία της υπηρεσίας περισυλλογής σκυβάλων, του Δημοτικού παιδοκομικού σταθμού και του αθλητικού κέντρου, προέκυψαν ελλείμματα ύψους £104.783 (£21.388 το 2006), £94.669 (£76.569 το 2006) και £111.198 (£92.244 το 2006), αντίστοιχα. Ζήτησα και πάλι από το Δημοτικό Συμβούλιο όπως μελετήσει και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των πιο πάνω ελλειμμάτων.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργείο Εσωτερικών υιοθετώντας σχετική εισήγησή μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης

ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και υποβλήθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, η οποία έχει αρχίσει, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 23.5.2007, ο Δήμος έστειλε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατάλογο με τις άδειες οικοδομής, που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1992-2006.

Καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας προηγούμενων ετών. Κατά τη διάρκεια του 2007 το ποσοστό είσπραξης των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών των ετών 1997-2001, ύψους £193.649, ήταν χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,15% - 6,15%.

Καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £140.191, σε σύγκριση με £198.277 το 2006, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £58.086 ή ποσοστό 29,3%. Παρά τη μείωση που σημειώθηκε το 2007, παρατήρησα ότι μεταξύ των οφειλετών εξακολουθούν να περιλαμβάνονται καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς να λαμβάνονται όμως μέτρα εναντίον τους, παρά την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 31.7.2006, για διακοπή της παροχής νερού στους καταναλωτές που οφείλουν ποσά πέραν των £50 (€85,4).

5.14 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Ενοποίηση δανείων. Με βάση τους περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικούς) Νόμους 1(III)/2007, 2(III)/2007 και 3(III)/2007, ο Δήμος προχώρησε το 2007 στη σύναψη δανείων ύψους £17.752 από την Τράπεζα Κύπρου, £3.976.800 από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και £716.066 από την Kommunalcredit International Bank Ltd, αντίστοιχα, για εξόφληση, μεταξύ άλλων, υφιστάμενων δανείων ύψους £643.885 που είχε συνάψει με κυβερνητική εγγύηση. Το συνολικό ποσό των νέων δανείων ανήλθε σε £4.710.618 και η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι αυτών σε £3.790.096.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, όπως:

- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη τήρηση του μηχανογραφημένου μητρώου περιουσιακών στοιχείων.
- Μη φυσική καταμέτρηση των βιβλίων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου και συνεχίζεται η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνειας.

Υπέδειξα την αναγκαιότητα έγκρισης νέων Κανονισμών, καθότι οι υφιστάμενοι δεν καλύπτουν τις γυναίκες υπαλλήλους, σε ό,τι αφορά στη μεταβίβαση της σύνταξης, οι οποίες όμως εξακολουθούν να εισφέρουν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για το σκοπό αυτό.

(β) Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Ταμείο Προνοίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από το Δήμο Κανονισμοί Ταμείου Προνοίας, με αποτέλεσμα να συνεχίζει η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνειας του 1977, στους οποίους δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σχετικά με το ποιος έχει την ευθύνη ελέγχου των λογαριασμών του Ταμείου Προνοίας.

Κανονισμοί. Εκκρεμεί η ετοιμασία, έγκριση και δημοσίευση Δημοτικών Κανονισμών, με βάση τις πρόνοιες των άρθρων 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και λειτουργίας του Δήμου.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος εξετάσει τη δυνατότητα χρήσης του μηχανογραφημένου μητρώου πάγιου ενεργητικού, το οποίο δεν έχει αξιοποιηθεί μέχρι σήμερα.

(β) Το σύστημα δεν ειδοποιεί έγκαιρα το χρήστη σε περίπτωση που το ύψος της δαπάνης κάποιου Κονδυλίου θα ξεπεράσει το εγκριμένο ποσό του Προϋπολογισμού, με ενδεχόμενο να σημειωθούν υπερβάσεις.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και υποβλήθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε πλήρη καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

5.15 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Ο Δήμος υπέβαλε στις 2.9.2009 τις οικονομικές καταστάσεις του 2007 και 2008 για έλεγχο, αντί μέχρι 30.4.2008 και 30.4.2009, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

(β) **Λογιστικό σύστημα.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για τα έτη 2007 και 2008 ετοιμάστηκαν για πρώτη φορά με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου, ενώ τα προηγούμενα έτη ο Δήμος ετοίμαζε οικονομικές καταστάσεις εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίες απεικόνιζαν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Ενοποίηση δανείων. Με βάση τους περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικούς) Νόμους 1(III)/2007 και 2(III)/2007, ο Δήμος προχώρησε στις 30.3.2007 στη σύναψη δανείων ύψους £183.290 από την Τράπεζα Κύπρου και £366.303 από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, αντίστοιχα, για εξόφληση, μεταξύ άλλων, υφιστάμενων δανείων ύψους £408.667 που είχε συνάψει με κυβερνητική εγγύηση. Το συνολικό ποσό των νέων δανείων ανήλθε σε £549.593 και η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων αυτών ανέρχεται σε £194.141.

Αδυναμίες συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

(α) **Εισπράξεις και πληρωμές.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις εισπράξεις και πληρωμές παρουσιάζει αδυναμίες, επειδή εξακολουθεί να πραγματοποιούνται όλες οι εισπράξεις και πληρωμές, να εκδίδονται αποδείξεις και εντάλματα πληρωμής, καθώς επίσης και ταμειακές αποδείξεις και να τηρείται το Βιβλίο Ταμείου από το ίδιο άτομο. Επιπρόσθετα, το άτομο αυτό έχει την ευθύνη φύλαξης των αχρησιμοποίητων διπλοτύπων, χωρίς να ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος από άλλο λειτουργό του Δήμου.

(β) Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, τα οποία καλύπτουν άλλες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- (i) Μη τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως το μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο ακίνητης περιουσίας, μητρώο εμβασμάτων, μητρώο δανείων, μητρώο βιβλιοθήκης, μητρώο πινάκων ζωγραφικής και μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων.
- (ii) Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών προηγούμενων ετών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- (iii) Μη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.
- (iv) Αδυναμία του μηχανογραφημένου συστήματος να εκτυπώνει όλες τις απαραίτητες καταστάσεις (reports).
- (v) Μη έλεγχος στα διάφορα είδη αποθήκης.
- (vi) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (vii) Ανυπαρξία ελέγχου στα δικαιώματα που εισπράττονται από τρίτους για τη χρήση του δημοτικού γηπέδου.

Στελέχωση υπηρεσιών του Δήμου. Για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία των διαφόρων Τμημάτων του Δήμου, επιβάλλεται η κατάλληλη στελέχωσή τους. Επισημαίνεται ότι για τις βασικές οργανικές θέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 54(1)(α) του Νόμου, του Δημοτικού Μηχανικού και Δημοτικού Ταμεία, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο σχέδια υπηρεσίας, ούτε και έχουν πληρωθεί οι θέσεις αυτές, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζεται σοβαρό πρόβλημα λειτουργικότητας στις Τεχνικές και

Οικονομικές Υπηρεσίες του Δήμου, για τη λειτουργική υποστήριξη των οποίων ο Δήμος αγόρασε σχετικές υπηρεσίες.

Σχέδια υπηρεσίας. Εκκρεμεί η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Δημοτικού Γραμματέα και Τροχονόμου/Κλητήρα, οι οποίες εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Οικονομικών στις 3.6.2009. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 53 του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο πλέον καταρτίζει, εφαρμόζει και δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σχέδια υπηρεσίας, με την επιφύλαξη ότι το δικαίωμα καταρτισμού ασκείται λαμβάνοντας υπόψη τα καθήκοντα και τις ευθύνες και τα προσόντα που απαιτούνται στα σχέδια υπηρεσίας για παρόμοιες θέσεις στο δημόσιο τομέα και με αντίστοιχες μισθοδοτικές κλίμακες.

Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 16.7.2009 αποφάσισε την παραχώρηση, αναδρομικά από 1.1.2009, σε όλους τους υπαλλήλους και εργάτες του Δήμου μιας πρόσθετης προσαύξεσης. Παρατήρησα ότι η πιο πάνω απόφαση έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 53(1) του περί Δήμων Νόμου και τη σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 10.5.1993, η οποία αναφέρει ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει εξουσία να παραχωρεί επιπρόσθετες προσαυξήσεις, αλλά οφείλει να ενεργεί μέσα στα πλαίσια των Νόμων και των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργειά του, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου.

(β) Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά οφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των οφελημάτων, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια). Ο Δήμος δεν έχει μέχρι σήμερα προχωρήσει στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης.

Κανονισμοί.

(α) Ο Δήμος δεν έχει ακόμη θεσπίσει τους Κανονισμούς που προνοούνται στα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και οικονομικής διαχείρισης και λειτουργίας του Δήμου. Εισηγήθηκα τη θέσπιση των πιο πάνω Κανονισμών, καθώς επίσης και την υιοθέτηση από το Δημοτικό Συμβούλιο των Δημοσιονομικών Οδηγιών, πρότυπο των οποίων ο Δήμος μπορεί να προμηθευτεί από την Ένωση Δήμων.

(β) **Ταμείο Προνοίας.** Εκκρεμεί η θέσπιση Κανονισμών που να διέπουν τη λειτουργία του Ταμείου Προνοίας. Οι εισφορές του Δήμου και των υπαλλήλων εξακολουθούν να κατατίθενται στο Ταμείο Προνοίας της ΔΕΟΚ.

Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Εδώ και αρκετά χρόνια ο Δήμος παραλείπει να καταβάλει στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων τα οφειλόμενα ποσά για την αγορά νερού, με αποτέλεσμα στις 31.12.2008 οι εκκρεμείς υποχρεώσεις προς το Τμήμα αυτό να ανέρχονται σε €658.587, σε σύγκριση με €658.146 (£385.196) το 2007.

Σύμφωνα με κατάσταση λογαριασμού του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, ημερ. 26.1.2009, από το οφειλόμενο στις 31.12.2008 ποσό ύψους €658.587, ποσό €264.857 αφορά στην περίοδο μέχρι 4.6.1999, ποσό €379.884 σε περίοδο πέραν των 150 ημερών και €13.846 σε περίοδο μέχρι 90 ημέρες. Σημειώνεται ότι για καθυστερημένες οφειλές πέραν των 90 ημερών ο Δήμος επιβαρύνεται με τόκο.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που

παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε πλήρη καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Για τα 72 επαγγελματικά υποστατικά, που, σύμφωνα με το Δήμο, λειτουργούν στην περιοχή του, δεν έχει ποτέ εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν καταβληθεί οποιαδήποτε δικαιώματα, όπως προνοείται στο άρθρο 103(1) του περί Δήμων Νόμου, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών τους.

Πρόσθετη επιβάρυνση. Δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση 10% επί των τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, στα τέλη υδατοπρομήθειας και στις φορολογίες που δεν εξοφλούνται μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία πληρωμής τους, όπως προνοείται στον περί Δήμων Νόμο.

Δικαιώματα ύδρευσης οικοδομών. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 12.9.2007, όπως, πέραν των τελών που εισπράττονται, σύμφωνα με τον περί Οδών και Οικοδομών Νόμο για την έκδοση άδειας οικοδομής, καταβάλλεται από τους αιτητές επιπρόσθετο ποσό ύψους £100 για κάθε οικοδομή, ως δικαίωμα ύδρευσης, χωρίς όμως προηγουμένως να έχουν θεσπιστεί σχετικοί Κανονισμοί.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, για το μοναδικό πρατήριο που λειτουργούσε στην περιοχή του κατά τα έτη 2008 και 2009 εκδόθηκε άδεια λειτουργίας και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς ωστόσο να έχει εξασφαλιστεί γι' αυτό πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανένας δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Ανέφερα ότι με την έκδοση της άδειας, βασικά ο Δήμος κάλυψε το πρατήριο αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

5.16 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Μέρος Α

Έκθεση ελέγχου. Όπως ανέφερα στις Εκθέσεις μου για το 2005 και μετέπειτα, λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις κατά τον έλεγχο του 2004, καθώς επίσης και λόγω της μη εφαρμογής, για αρκετά θέματα, των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, τα οποία επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις, δεν υπέβαλα την έκθεση ελέγχου και ζήτησα την ετοιμασία αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2004. Παρόλο ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα και παρά τις υπενθυμίσεις που στάλθηκαν από την Υπηρεσία μου, ο Δήμος δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου νέες διορθωμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2004 και το θέμα συνεχίζει να εκκρεμεί.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Λόγω της πιο πάνω εκκρεμότητας, ο Δήμος δεν μπόρεσε να ετοιμάσει ούτε και τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008, οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, έπρεπε να είχαν υποβληθεί για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου 2006, 2007, 2008 και 2009, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μου να μη διενεργήσει το νενομισμένο έλεγχο.

Σε σχετική επιστολή μου επισήμανα στο Δήμαρχο ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό, η εκκρεμότητα αυτή δεν υποβοηθεί την ομαλή λειτουργία του Δήμου και ταυτόχρονα μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα αξιοποίησης από το Δημοτικό Συμβούλιο των οικονομικών καταστάσεων και των όποιων παρατηρήσεων/εισηγήσεων της Υπηρεσίας μου για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους. Επιπρόσθετα αποστερεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τους δημότες το δικαίωμα έγκαιρης και αντικειμενικής ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Δήμου.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005.

5.17 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την έναρξη της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2006 και 2007 υποβλήθηκαν στις 13.7.2009, αντί μέχρι 30.4.2007 και 30.4.2008, αντίστοιχα.

Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του περί Δήμων Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος για το 2006 και 2007 ετοίμασε τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, που απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Όπως πληροφορήθηκα, οι τελικοί λογαριασμοί για το 2008 θα ετοιμαστούν με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων.

Παρατράβηγμα Γενικού Λογαριασμού. Σε αντίθεση με το άρθρο 85(2)(α) του Νόμου, το ύψος του παρατραβήγματος, το οποίο στις 31.12.2007 ανερχόταν σε £1.002.889, ξεπερνούσε κατά πολύ το καθορισμένο ποσοστό του 20% των εσόδων του Προϋπολογισμού για την τρέχουσα περίοδο, αφού έφτασε στο 32,3%.

Υπερβάσεις εσόδων. Κατά τα έτη 2006 και 2007 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.

- Μη παρακολούθηση και έλεγχος απωλειών νερού.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων, μητρώο αγωγών, μητρώο αδειών οικοδομής, μητρώο πάγιου ενεργητικού και μητρώο διαχείρισης/επίλυσης προβλημάτων μηχανογραφικού εξοπλισμού/λογισμικού/λειτουργικού συστήματος.
- Απουσία ελέγχου στην αποθήκη.
- Μη διενέργεια ελέγχου στις εγκρίσεις μειώσεων και διαγραφών.
- Μη συμφιλίωση των εισπράξεων τελών, φόρων και δικαιωμάτων με τα μητρώα καθυστερήσεων.

Αποθήκη. Τα διάφορα είδη αποθήκης που αγοράζονται, όπως εργαλεία, εξαρτήματα υδατοπρομήθειας και άλλα είδη σημαντικής αξίας, δεν καταχωρίζονται σε μητρώο και σε καρτέλες αποθήκης, με αποτέλεσμα να μην ασκείται κανένας έλεγχος στη διάθεση και χρήση τους.

Επίσης, τα διάφορα είδη αποθήκης, καινούργια, χρησιμοποιημένα ή/και άχρηστα, είναι ατάκτως τοποθετημένα, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η φυσική καταμέτρησή τους.

Επισημάνει ότι η πιο πάνω κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους και εισηγήθηκε όπως δοθούν οδηγίες για τακτοποίηση των αποθηκευτικών χώρων και κατάλληλη ταξινόμηση και τοποθέτηση όλων των υλικών, ώστε να είναι δυνατή η καταμέτρησή τους. Εισηγήθηκε επίσης όπως γίνει φυσική καταμέτρηση και, με βάση το αποτέλεσμα, ετοιμαστεί μητρώο αποθήκης.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Πολιτική ασφάλειας. Δεν έχουν καθοριστεί ευθύνες και δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα και οι χρήστες έχουν απεριόριστη πρόσβαση σ' αυτό, ενώ κάθε χρήστης θα έπρεπε να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

(β) Περιβαλλοντικοί έλεγχοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο όχι μόνο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (ανιχνευτές υγρασίας, πόρτα πυρασφάλειας κ.ά.), αλλά επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, καθότι χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος διαφόρων φακέλων.

Επισημάνει ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

(γ) Λόγω της μη αυτόματης διασύνδεσης (interface) του μηχανογραφημένου μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, με τους αναλυτικούς λογαριασμούς των αιτητών άδειας οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, αντίστοιχα, απαιτείται πρόσθετη γραφειακή εργασία για ενημέρωσή τους. Παρατηρήθηκε επίσης ότι το εν λόγω μητρώο δεν είναι ορθά δομημένο για να παρουσιάζει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Εισηγήθηκε όπως το πρόγραμμα αναβαθμιστεί και διαμορφωθεί κατάλληλα.

Προσωπικό.

(α) Αναβάθμιση θέσης Λογιστικού Λειτουργού. Το Δημοτικό Συμβούλιο, με απόφασή του, ημερ. 10.9.2008, προχώρησε στην αναβάθμιση και μετονομασία, από 1.9.2008, της θέσης Λογιστικού Λειτουργού, κλίμακα Α4-Α7, σε Επιθεωρητή Λογαριασμών, κλίμακα Α10, χωρίς να υπάρχει εγκριμένη θέση και χωρίς την ετοιμασία σχεδίων υπηρεσίας. Σημειώνεται ότι η απόφαση αυτή λήφθηκε, παρά το σαφή όρο που συνοδεύει την έγκριση του Προϋπολογισμού του Δήμου για το έτος 2008, ότι τέτοια έγκριση δεν εξυπακούει και έγκριση για τη δημιουργία νέων θέσεων ή αναβαθμίσεις μισθοδοτικών κλιμάκων των θέσεων, εκτός εάν εξεταστούν και εγκριθούν από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών. Ο

επηρεαζόμενος υπάλληλος τοποθετήθηκε την 1.9.2008, από την κλίμακα Α7, με βασικό μισθό €19.700 (£11.530), στην αρχική βαθμίδα της Α10, με βασικό μισθό €25.112 (£14.697).

Σημειώνεται ότι με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 3.11.2005, παραχωρήθηκαν στον πιο πάνω υπάλληλο, αντικανονικά, τρεις πρόσθετες προσαυξήσεις.

(β) Αναβάθμιση κλίμακας ανωτάτων θέσεων του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 18.3.2008 την αναβάθμιση, αναδρομικά από 1.1.2008, της μισθολογικής κλίμακας τεσσάρων ανωτάτων θέσεων, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και χωρίς την ετοιμασία και έγκριση νέων σχεδίων υπηρεσίας.

(γ) Πρόωρη αφυπηρέτηση εργάτη. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 24.4.2007, με αιτιολογία τη γενική αναδιάρθρωση του εργατικού προσωπικού του Δήμου, την πρόωρη αφυπηρέτηση τακτικού εργάτη, που αντιμετώπιζε πρόβλημα υγείας, με την καταβολή σ' αυτόν αποζημίωσης ύψους £25.028, πέραν του ποσού που δικαιούτο και του καταβλήθηκε από το Ταμείο Προνοίας (£36.104).

Η πιο πάνω πληρωμή δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία, ούτε και από οποιοδήποτε Κανονισμό και, ενόψει και του γεγονότος ότι η πρόνοια για την πληρωμή της αποζημίωσης στον εν λόγω εργάτη, που περιλήφθηκε στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό του 2007, δεν εγκρίθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών, κρίνεται από την Υπηρεσία μου ως αντικανονική.

(δ) Έγκριση θέσεων – Σχέδια υπηρεσίας. Ο Δήμος υπέβαλε στις 12.2.2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με το υφιστάμενο προσωπικό, καθώς και τα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων και να μελετηθεί η δομή του Δήμου από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μην προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια, σχετικά με θέματα που αφορούν στο προσωπικό, όπως δημιουργία νέων θέσεων ή αναβάθμιση κλιμάκων θέσεων, μέχρι να μελετηθεί και εγκριθεί η δομή του Δήμου από τα αρμόδια Υπουργεία.

Παράνομη παραχώρηση πρόσθετου φιλοδωρήματος στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, καθ' υπέρβαση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από τον περί Δήμων Νόμο και τους Δημοτικούς Κανονισμούς, που αφορούν σε συντάξεις και φιλοδωρήματα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 18.3.2008 την καταβολή στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας ποσού ύψους €94.328 (£55.208), ως επιπρόσθετο φιλοδώρημα, με το αιτιολογικό ότι αφυπηρέτησε σε ηλικία 60 ετών, αντί στην ηλικία των 65 ετών, όπως προνοείτο στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο. Σημειώνεται ότι ο πρώην Επιθεωρητής αφυπηρέτησε στις 28.8.1994 (14 δηλαδή χρόνια πριν τη λήψη της εν λόγω απόφασης) σε ηλικία 60 ετών, όπως προνοούσε τότε ο περί Δήμων Νόμος, από τη θέση του εκτελούντα χρέη Δημοτικού Γραμματέα, θέση στην οποία τοποθετήθηκε μετά την ανακήρυξη στις 7.1.1994 της περιοχής του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας σε Δήμο, καταβάλλοντας σ' αυτόν το ποσό που δικαιούτο τότε από το Ταμείο Προνοίας και επιπλέον φιλοδώρημα ύψους £19.000. Σημειώνεται επίσης ότι για το επιπρόσθετο φιλοδώρημα ύψους €94.328 δεν υπήρχε πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό για το έτος 2008.

Σε απαντητική επιστολή, ημερ. 10.11.2008, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ο Δήμαρχος επικαλείται διάφορους λόγους για την καταβολή του πιο πάνω φιλοδωρήματος, οι οποίοι ουδόλως νομιμοποιούν την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Λόγω της σοβαρότητάς του, το θέμα αυτό τέθηκε από την Υπηρεσία μου υπόψη και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελε κρίνει ενδεδειγμένων.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά οφέλη των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να κατατίθεται στο

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρά τις υποδείξεις μου, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης ο Δήμος δεν είχε προχωρήσει στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Προσφορά για την αγορά φορτωτήρα/εκσκαφέα (ντίγκερ). Ο Δήμος προκήρυξε στις 9.12.2005 δημόσιες προσφορές για την αγορά του εν λόγω μηχανήματος και υποβλήθηκαν πέντε προσφορές, από τέσσερεις οικονομικούς φορείς. Παρατηρήθηκε ότι το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε στις 18.3.2006 την πιο πάνω προσφορά στον πιο ψηλό προσφοροδότη, έναντι ποσού £28.500, πλέον ΦΠΑ, χωρίς να αιτιολογεί τους λόγους και χωρίς να ετοιμαστεί πρακτικό αξιολόγησης των προσφορών, όπως προνοείται στο άρθρο 49(1) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (12(1)/2006). Σημειώνεται ότι οι τιμές των άλλων τεσσάρων προσφοροδοτών κυμαίνονταν μεταξύ £25.500 - £27.500, πλέον ΦΠΑ.

Έλλειμμα από την υπηρεσία περισυλλογής σκουβάλων. Από τη λειτουργία της υπηρεσίας αυτής κατά τα έτη 2006 και 2007, προέκυψε έλλειμμα ύψους £56.996 και £114.190, αντίστοιχα. Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο προχωρήσει στη λήψη μέτρων για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγησή μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων. Οι εισπράξεις δικαιωμάτων από διαφημίσεις κατά τα έτη 2006 και 2007, ανήλθαν σε £680 και £6.960, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £4.658 το 2005 και προέρχονται αποκλειστικά από ενοικιάσεις διαφημιστικών πινακίδων του Δήμου. Σε ότι αφορά στις άλλες διαφημιστικές πινακίδες, που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου, δεν εκδίδεται άδεια, ούτε και εισπράττονται τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Εισηγήθηκα την καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και την είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις που μπορούν να εκδοθούν άδειες και τη λήψη δικαστικών μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 338, 262, 275 και 268 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 8, 2, 3 και 20 δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 31.7.2009. Από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μου σε δείγμα 251 εκδοθεισών αδειών οικοδομής, που αφορούσαν σε αιτήσεις του 2007, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης ήταν 135 μέρες. Ο χρόνος διεκπεραίωσης 143 από τις πιο πάνω αιτήσεις ήταν πέραν των τριών μηνών, ενώ οι υπόλοιπες 108 εκδόθηκαν σε χρονικό διάστημα λιγότερο των τριών μηνών.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2006 και 31.12.2007 σε £307.042 και £337.248, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £259.551 το 2005.

Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, δεν έχουν μέχρι σήμερα κινηθεί αγωγές για καθυστερημένες φορολογίες, με αποτέλεσμα διάφοροι οφειλέτες που οφείλουν σημαντικά ποσά στο Δήμο να μην καταβάλλουν τα σχετικά δικαιώματα, όπως για παράδειγμα, συγκεκριμένη εταιρεία ξενοδοχείων, οι οφειλές της οποίας για τα έτη 2002-2007 ανέρχονται σε £25.448.

Τέλη διανυκτερεύσεων. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο Δήμος συνεχίζει να μην εισπράττει τέλη διανυκτερεύσεων από 51 τουριστικές επαύλεις, οι οποίες αναφέρονται στον ξενοδοχειακό οδηγό του ΚΟΤ, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ια) του Νόμου.

Διαγραφές/μειώσεις καθυστερήσεων. Ο Δήμος δεν ζήτησε την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία που παραχωρήθηκε στον Έπαρχο, για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των €256 (£150).

Κανονισμοί. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εκκρεμεί η έγκριση των Κανονισμών που προνοούνται στα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και λειτουργίας του Δήμου, καθώς επίσης η έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο Δημοσιονομικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών.

5.18 ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2006 και 2007 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2007.

5.19 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική

νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £1.258.296.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε σημαντικά και η λήψη μέτρων για μείωση της απώλειας νερού και του ελλείμματος που προκύπτει από την υδατοπρομήθεια (£303.005), καθώς επίσης και η είσπραξη δικαιωμάτων από όλες τις διαφημιστικές πινακίδες.

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το έτος 2007 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου:

- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων για έγκαιρη είσπραξή τους.
- Μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο συμβολαίων και το μητρώο σχισμάτων και παλινρθώσεων δρόμων.
- Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των διαφόρων υπηρεσιών του Δήμου, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των οικονομικών και άλλων υπηρεσιών του.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Στο φορολογικό σύστημα καταχωρίζονται αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, με προσωρινούς κωδικούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα ο εντοπισμός των οφειλετών να είναι δύσκολος, στις περιπτώσεις που αυτοί αλλάζουν διευθύνσεις.

Επιπρόσθετα, το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα έκδοσης καταστάσεων κίνησης λογαριασμού χρεωστών φορολογιών (αρχικά υπόλοιπα, εισπράξεις, μειώσεις και τελικά υπόλοιπα) για το τρέχον και το προηγούμενο φορολογικό έτος αλλά μόνο καταστάσεις με τα υπόλοιπα χρεωστών που παρουσιάζονται κατά την ημερομηνία έκδοσης των καταστάσεων.

Επίσης δεν ειδοποιεί το χρήστη σε περίπτωση που το ύψος της δαπάνης κάποιου Κονδυλίου θα ξεπεράσει το εγκεκριμένο ποσό του Προϋπολογισμού, ώστε να αποφεύγονται οι υπερβάσεις.

(β) Για την καταχώριση των στοιχείων πάγιου ενεργητικού, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προμηθευτεί σχετικό λογισμικό, το οποίο να επικοινωνεί αυτόματα (interface) με το λογισμικό του Γενικού Καθολικού, για άμεση ενημέρωση των σχετικών λογαριασμών, έτσι ώστε να μην απαιτείται διπλή καταχώριση αγορών στοιχείων πάγιου ενεργητικού τόσο στο χειρόγραφο μητρώο πάγιου ενεργητικού που τηρείται, όσο και στο Γενικό Καθολικό.

Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού. Ο Δήμος παραλείπει από 1.2.1986 να καταβάλει τα οφειλόμενα τέλη αγοράς νερού στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, τα οποία, σύμφωνα με καταστάσεις του Τμήματος αυτού, ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε £2.584.378, επικαλούμενος διάφορους λόγους.

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, στις 31.10.2007 κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας ποσό ύψους £2.599.427, που αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που πωλήθηκε στο Δήμο μέχρι 31.10.2007, πλέον τόκο προς 9% ετησίως.

Έλλειμμα από την υδατοπρομήθεια. Σύμφωνα με υπολογισμούς της Υπηρεσίας μου, από την υπηρεσία υδατοπρομήθειας προέκυψε κατά τα έτη 2006 και 2007, έλλειμμα ύψους £284.468 και £303.005, αντίστοιχα.

Απώλεια νερού. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, κατά το 2007 σημειώθηκε σημαντική απώλεια νερού, η οποία παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα, μαζί με το σχετικό κόστος.

	2007	2006	2005
Αγορά (κ.μ.)	2.073.681	2.310.620	2.236.360
Πώληση/κατανάλωση(κ.μ.)	1.292.832	1.261.982	1.336.396
Απώλεια (κ.μ.)	780.849	1.048.638	899.964
Ποσοστό απώλειας	38%	45%	40%
Κόστος απώλειας £0,33/κ.μ. (£0,45/κ.μ. το 2007)	£351.382	£346.051	£296.988

Παρά το γεγονός ότι το ποσοστό απώλειας μειώθηκε το 2007, σε σύγκριση με το 2006, εντούτοις παραμένει εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού και εισηγήθηκα όπως συνεχιστούν οι προσπάθειες για περαιτέρω μείωση, ενόψει και του σοβαρού υδατικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η Κύπρος.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργείο Εσωτερικών υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και υποβλήθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος συνεχίσει την καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, η οποία έχει αρχίσει, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Σημειώνεται ότι τον Ιανουάριο του 2008, ο Δήμος έστειλε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατάλογο με 627 άδειες οικοδομής, που εκδόθηκαν κατά τα έτη 2002-2006.

Άδειες διαφημιστικών πινακίδων.

- (i) Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, μέχρι τον Απρίλιο 2009, 326 ιδιοκτήτες διαφημιστικών πινακίδων δεν αιτήθηκαν την έκδοση άδειας, ενώ άλλοι 117 ιδιοκτήτες, των οποίων η αίτηση για άδεια εγκρίθηκε, παρέλειψαν να καταβάλουν τα δικαιώματα ύψους £8.704, για έκδοση της σχετικής άδειας. Παρατήρησα ότι ο Δήμος δεν πήρε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών των διαφημιστικών πινακίδων που αναρτήθηκαν παράνομα.
- (ii) Τα δικαιώματα διαφημίσεων που εισπράττονται σύμφωνα με τους περί Εκθέσεως Διαφημίσεων Κανονισμούς, ισχύουν από το 1999 (Κ.Δ.Π.235/1999), και εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο προβεί σε αναθεώρησή τους, ώστε να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

Χρεώστες φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες φορολογιών (τέλη σκυβάλων, επαγγελματική άδεια και άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε £737.920, σε σύγκριση με £592.123 το 2006, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £145.797 ή ποσοστό 24,6%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1991-1993, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών συνολικού ύψους £19.131, οι οποίες κατά το 2007 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Επιπλέον, για

τις καθυστερήσεις της περιόδου 1994-2002 ύψους £248.476, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό των εισπράξεων κατά το 2007 ήταν αρκετά χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,13%-1,48%.

Επιβολή προσεπιβάρυνσης. Στις καθυστερήσεις τελών υδατοπρομήθειας, άδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών και καθαρισμού οικοπέδων δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση ίση με 10%, όπως προβλέπεται στο άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου.

5.20 ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 για έλεγχο στις 17.7.2009, αντί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Ρευστότητα.

(α) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας. Στις 31.12.2008 το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν €3.841.684, ενώ οι τρέχουσες υποχρεώσεις ήταν €6.605.235, δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης, ύψους €2.763.551, σε σύγκριση με €2.282.731 (£1.336.023) το 2007. Υπέδειξα ότι ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, εισπράττοντας τις καθυστερημένες φορολογίες, τέλη και δικαιώματα, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.109.949, σε σύγκριση με €991.339 (£580.205) το 2007.

(β) Παρατράβηγμα τραπεζικού λογαριασμού. Το ύψος του παρατραβήγματος του Γενικού Λογαριασμού, το οποίο στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €4.778.998, αντιστοιχεί στο 79% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου και ξεπερνά κατά πολύ το εγκριθέν από το Υπουργείο Εσωτερικών ποσοστό του 40%.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά το γεγονός ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη επισύναψη πάντοτε στα εντάλματα πληρωμής δικηγορικών εξόδων, τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης.
- Μη τήρηση του μητρώου αγωγών και μη ορθή τήρηση του μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά το 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 153 αιτήσεις για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 21 δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 26.10.2009, ενώ για τις υπόλοιπες 132 αιτήσεις ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης ήταν 254 ημέρες. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης για τις 106 αιτήσεις ήταν πέραν των τριών μηνών, ενώ μόνο 26 αιτήσεις εκδόθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί στην καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Χρεώστες. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2008, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες και τις οφειλές από την Κυπριακή Δημοκρατία, ανέρχονταν σε €761.779, σε σύγκριση με €679.242 (£397.543) το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €82.537 ή ποσοστό 12,2%.

Οι καθυστερήσεις φορολογιών (τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) ανήλθαν στις 31.12.2008 σε €398.309, σε σύγκριση με €357.504 (£209.238) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €40.805 ή ποσοστό 11,4%.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2000-2007 καταχωρίστηκαν και εκδικάστηκαν συνολικά 1.449 υποθέσεις, εκ των οποίων τα εντάλματα για 549 από αυτές ή ποσοστό 38% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Παρατήρησα ότι πέραν του ότι τα οφειλόμενα ποσά δεν εισπράχθηκαν, ο Δήμος επιβαρύνεται με επιπρόσθετα δικηγορικά έξοδα (€55 για κάθε ένταλμα), για την προώθηση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων στο δικαστήριο και τη λήψη νέας απόφασης.

5.21 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2007, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £3.505.072, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £2.749.826, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους £2.103.573, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £646.253. Σημειώνεται ότι ο Γενικός Λογαριασμός στις 31.12.2007 παρουσίαζε παρατράβηγμα ύψους £415.960, σε σύγκριση με £358.750 στις 31.12.2006. Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας.

Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υπηρεσία καθαριότητας και επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, όπως η επιβολή αυξήσεων στις φορολογίες (14% το 2008 και 5% το 2010), η επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των εσόδων του, καθώς επίσης και η έγκαιρη λήψη μέτρων για είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών.

Ενοποίηση δανείων. Με βάση τους περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικούς) Νόμους 1(III)/2007, 2(III)/2007 και 3(III)/2007, ο Δήμος προχώρησε στη σύναψη δανείων ύψους £127.221 από την Τράπεζα Κύπρου, £1.768.505 από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και £5.920.675 από την Kommunalcredit International Bank Ltd, αντίστοιχα, για εξόφληση, μεταξύ άλλων, υφιστάμενων δανείων ύψους £6.090.705, που είχαν χορηγηθεί με κυβερνητική εγγύηση. Το συνολικό ποσό των νέων δανείων ανέρχεται σε £7.816.401 και η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι αυτών ανέρχεται σε £5.946.814.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος συνεχίσει την καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, η οποία έχει αρχίσει, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συνεχίζεται η επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όρια του Δήμου, σε συνεργασία με το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας και το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λεμεσού.

Διαφημιστικές πινακίδες. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2006, στις αρχές του 2004 οι υπηρεσίες του Δήμου προέβησαν σε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και από τις καταστάσεις που ετοιμάστηκαν φαίνεται ότι 300 διαφημιστικές πινακίδες είχαν αναρτηθεί χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από το Δήμο.

Μετά από σχετική επιστολή του Δήμου, ημερ. 22.3.2004, 150 ιδιοκτήτες διαφημιστικών πινακίδων απευθύνθηκαν στο Δήμο ζητώντας να τους εκδοθεί άδεια για τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων ή για να πληροφορήσουν το Δήμο ότι αφαίρεσαν τις διαφημιστικές πινακίδες, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Δημοτικό Συμβούλιο να είχε αποφασίσει ποιες πινακίδες πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών Κανονισμών για έκδοση άδειας και είσπραξη των δικαιωμάτων και ποιες δεν τις πληρούν για απομάκρυνσή τους. Για τις άλλες 150 διαφημιστικές πινακίδες, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν ζητήσει άδεια, ο Δήμος δεν έλαβε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Εισηγήθηκα όπως, λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την προηγούμενη καταγραφή, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου προβούν σε νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται στην περιοχή του.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα μελετήσει το πιο πάνω θέμα μετά τη δημοσίευση των νέων περί Αναρτήσεως Διαφημιστικών Πινακίδων Κανονισμών.

Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας καθαριότητας. Παρά την αύξηση που επιβλήθηκε στα τέλη σκυβάλων το 2007, από τη λειτουργία της πιο πάνω υπηρεσίας προέκυψε έλλειμμα ύψους £237.832, σε σύγκριση με £199.238 το 2006, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £38.594.

Επισημάνω ότι το συνολικό έλλειμμα για τα έτη 2003-2007 ανήλθε στις £847.715 και ότι το ποσοστό κάλυψης των εξόδων από τα έσοδα φορολογιών για την πιο πάνω περίοδο ήταν πολύ χαμηλό, αφού κυμάνθηκε από 55%-61%, με αποτέλεσμα το έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας καθαριότητας να καλύπτεται από άλλες πηγές εσόδων του Δήμου.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα αυτό και προχωρήσει στη λήψη μέτρων για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για μείωση του ελλείμματος από την υπηρεσία καθαριότητας και ότι εξασφάλισε κυβερνητική χορηγία συνολικού ύψους €70.500 για τα έτη 2007, 2008 και 2009, για τους επτά χιλιάδες εκτοπισμένους που διαμένουν στην περιοχή του. Μου ανέφερε επίσης ότι το Δημοτικό Συμβούλιο βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας σχεδίου για μείωση από τρεις σε δύο φορές τη βδομάδα της περισυλλογής σκυβάλων, που θα επιφέρει οικονομικά οφέλη.

5.22 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή Οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, ο οποίος υποβλήθηκε στις 11.6.2009, αντί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά οφέλη των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα

πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Ενόψει του γεγονότος ότι το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης αυξήθηκε από το 60ο έτος στο 63ο, από το 2006, καθώς επίσης και ότι η τελευταία αναλογιστική μελέτη έγινε το 2003, όταν το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης ήταν το 60ο έτος, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προχωρήσει στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης.

Διαγραφή φορολογιών της περιόδου 1987-1991. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρόλο που ο Έπαρχος Λευκωσίας, σύμφωνα με εξουσία που του παρέχει ο Νόμος, δεν ενέκρινε το αίτημα του Δήμου για διαγραφή των καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 1987-1991, ύψους £112.279, καθότι ο Δήμος δεν προσκόμισε οποιαδήποτε στοιχεία/δικαιολογητικά για κάθε περίπτωση, ο Δήμος προχώρησε το 2005 στη διαγραφή των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών.

Ανέφερα ότι αντικανονικά ο Δήμος διέγραψε τις καθυστερημένες φορολογίες και εισηγήθηκα όπως ο Δήμος συλλέξει περισσότερα στοιχεία και δικαιολογητικά για τους οφειλότες των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών και εξασφαλίσει την έγκριση του Επαρχου για τη διαγραφή τους, με την υποβολή νέου αιτήματος, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες, καθότι, όπως με πληροφόρησε, δεν κατέστη δυνατόν να εξευρεθούν οι φορολογικοί κατάλογοι της περιόδου 1987-1991.

Βιοτεχνική περιοχή. Μετά την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 31.5.2007, για παραχώρηση έκπτωσης ύψους 10% σε όσους βιοτέχνες θα εξοφλούσαν μέχρι 31.12.2007 τις καθυστερημένες φορολογίες και τους τόκους υπερημερίας με τους οποίους επιβαρύνθηκαν, οι καθυστερήσεις μειώθηκαν από £447.187 κατά την 31.12.2006, στις £289.233 κατά την 31.12.2007.

Με επιστολή του, ημερ. 30.10.2007, προς τον Έπαρχο Λευκωσίας, ο Δήμος ζήτησε έγκριση για την παραχώρηση της πιο πάνω έκπτωσης, η οποία δόθηκε τελικά στις 18.9.2009, καλύπτοντας αναδρομικά την απόφαση του Δήμου.

Ο Δήμος, με επιστολή του, ημερ. 28.7.2008, ζήτησε από τους νομικούς του συμβούλους να προχωρήσουν στη διαδικασία έξωσης εναντίον 4 βιοτεχνών, οι οποίοι όφειλαν συνολικά ποσό ύψους €255.477 (£149.524).

Δημοτικό Κολυμβητήριο. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για το 2006 και 2007, το Δημοτικό Κολυμβητήριο δεν έχει εξασφαλίσει έγκριση από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις), ούτε από την Πυροσβεστική και το Υγειονομείο και, ως εκ τούτου, λειτουργεί χωρίς να έχει εξασφαλίσει πιστοποιητικό καταλληλότητας, γι' αυτό και έγινε εισήγηση όπως το Δημοτικό Συμβούλιο φροντίσει για την εξασφάλιση των πιο πάνω εγκρίσεων.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

5.23 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Μη επισύναψη, σε αρκετές περιπτώσεις, όλων των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων στα διορθωτικά εντάλματα και μη έλεγχος των διορθωτικών ενταλμάτων από εξουσιοδοτημένο λειτουργό.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως μητρώο συμβολαίων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων και μητρώο αγωγών Τεχνικών Υπηρεσιών.
- Δυνατότητα διαγραφής εισπράξεων από ανοικτές δέσμες εισπρακτόρων και αδυναμία του συστήματος να τις εντοπίζει.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι τα διορθωτικά εντάλματα ελέγχονται και υπογράφονται πλέον από τον Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών και ότι το μηχανογραφημένο πρόγραμμα διορθώθηκε και σ' αυτό καταχωρίστηκαν όλες οι διαφημιστικές πινακίδες. Όσον αφορά στη δυνατότητα διαγραφής εισπράξεων, μου ανέφερε ότι το πρόβλημα διορθώθηκε αμέσως μόλις εντοπίστηκε.

Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες, όπως, για παράδειγμα, η δυνατότητα των εισπρακτόρων να διαγράφουν εισπράξεις από την ανοικτή δέσμη εισπράξεων της ημέρας, χωρίς αυτό να μπορεί να εντοπιστεί, ενώ στο μηχανογραφημένο σύστημα φορολογιών αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα ο εντοπισμός τους και η λήψη μέτρων εναντίον όσων δεν εξοφλούν τις οφειλές τους να είναι δύσκολος. Παρατηρήθηκε επίσης ότι εκκρεμεί η εφαρμογή επιμέρους προγραμμάτων, όπως, για παράδειγμα, αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης, διαφημιστικών πινακίδων και καταγραφής και παρακολούθησης παραπόνων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για τους φορολογούμενους με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για συλλογή όλων των απαραίτητων στοιχείων, ώστε αυτοί να παρουσιάζονται σύμφωνα με τις υποδείξεις μου. Όσον αφορά στη μη αξιοποίηση κάποιων προγραμμάτων, μου ανέφερε ότι μέσα στο 2009 άρχισε η αξιοποίηση των προγραμμάτων για τις διαφημιστικές πινακίδες και για την καταγραφή και παρακολούθηση παραπόνων, ενώ η εφαρμογή του προγράμματος αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης πρόκειται να διευθετηθεί σύντομα.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2007 σε £1.478.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 44,5% των

συντάξιμων απολαβών ή με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £327.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £184.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £138.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο υπολογίστηκε σε 26,9% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13^{ου} μισθού, από την 1.1.2007.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, το ποσό των £1.478.000 θα αναγνωριστεί σε περίοδο 5 χρόνων, αρχής γενομένης από το 2008.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίσει και ως προς τον τρόπο αποπληρωμής των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου, έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, με βάση τις εισηγήσεις των αναλογιστών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου θα τεθεί υπόψη του Δημοτικού Συμβουλίου, για συζήτηση και λήψη σχετικής απόφασης.

Παρέμβαση δημοτών σε δημόσιους χώρους πρασίνου. Σύμφωνα με υπηρεσιακή έκθεση των Τεχνικών Υπηρεσιών, ημερ. 27.8.2008, στα όρια του Δήμου υπάρχουν 165 δημόσιοι χώροι πρασίνου, σε 49 από τους οποίους έγινε παρέμβαση, εδώ και αρκετά χρόνια, από δημότες με διάφορους τρόπους είτε για ιδιωτική χρήση ή ακόμη και για οικονομική εκμετάλλευση, χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(στ) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος έχει εξουσία να δημιουργεί και συντηρεί δημόσιους χώρους πρασίνου, για χρήση όμως από όλο το κοινό.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 11.11.1992, η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι οι χώροι πρασίνου που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων κατά το διαχωρισμό οικοπέδων, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Τέλος θεάματος. Με βάση τον Κανονισμό 163(β)(iii) των Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Έγκωμης (Κ.Δ.Π. 175/96), το ποσοστό του τέλους θεάματος για διάφορες εκδηλώσεις, όπου το εισιτήριο υπερβαίνει τη £1, ανέρχεται σε 20%. Παρατηρήθηκε ότι σε μια περίπτωση το Δημοτικό Συμβούλιο δεν εφάρμοσε τους Κανονισμούς που το ίδιο έχει θεσπίσει και αποφάσισε την επιβολή χαμηλότερου ποσοστού τέλους θεάματος, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων ύψους £13.293.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι σε πρόσφατη συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου αποφασίστηκε να εισπράττεται το νενομισμένο τέλος θεάματος.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι ο Δήμος προέβη στο παρελθόν στην καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του και υπέβαλε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σχετικές καταστάσεις που

αφορούσαν στα έτη μέχρι το 2005 και ότι από το 2009 άρχισε η καταγραφή όλων των αλλαγών που έγιναν από το 2006 μέχρι σήμερα, με σκοπό την υποβολή όλων των στοιχείων στο Κτηματολόγιο.

Καθυστερήσεις φορολογιών.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε £668.320, σε σύγκριση με £637.948 στις 31.12.2006, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £30.372 ή ποσοστό 4,8%.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας ύψους £128.953 της περιόδου 1986-1994, οι οποίες κατά το 2007 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Επιπλέον, για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1995-1999, ύψους £122.251, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό των εισπράξεων κατά το 2007 ήταν αρκετά χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,45%-1,96%, εκτός για το 1996 για το οποίο δεν υπήρξαν καθόλου εισπράξεις.

(β) Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων ύψους £44.946 και επαγγελματικής άδειας £29.529, της περιόδου 1986-1992, για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, ο Δήμος δεν γνωρίζει κατά πόσο τα οφειλόμενα ποσά έχουν εισπραχθεί, λόγω του ότι το δικαστήριο έμβαζε τα ποσά στο Δήμο χωρίς αναλυτική κατάσταση των υποθέσεων στις οποίες αφορούσε το κάθε ποσό. Ως εκ τούτου, οι εισπράξεις από το δικαστήριο για τις εκδικασθείσες υποθέσεις πιστώνονταν από το Δήμο στα έσοδα, αντί στους χρεώστες.

Αναφορικά με τις καθυστερήσεις της περιόδου 1986-1996, ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι θα καταβληθούν προσπάθειες για εντοπισμό των χρεωστών και εξόφληση των οφειλόμενων ποσών, ενώ για τους χρεώστες που δεν θα καταστεί δυνατόν να εξευρεθούν θα γίνει εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο για διαγραφή των οφειλών τους.

Όσον αφορά στα ποσά που εισπράχθηκαν από το δικαστήριο, ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, σε πρόσφατη συνεδρία του, ζήτησε την υποβολή καταστάσεων για να αποφασίσει σχετικά.

5.24 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2007 και 2008 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2008 και 30.4.2009, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005 και 2006 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2006.

5.25 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2007 και 2008 για έλεγχο στις 9.9.2008 και 31.8.2009, αντίστοιχα, αντί μέχρι 30.4.2008 και 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

(β) Οι οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για τα έτη 2007 και 2008 ετοιμάστηκαν για πρώτη φορά με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου, ενώ τα προηγούμενα έτη ο Δήμος ετοιμάζε οικονομικές καταστάσεις εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίες απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Κανονισμοί.

(α) **Γενικοί Κανονισμοί.** Ο Δήμος εξακολουθεί να εφαρμόζει τους Γενικούς Κανονισμούς που θεσπίστηκαν από το πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως, οι οποίοι επιβάλλεται να αναθεωρηθούν και εκσυγχρονιστούν, ώστε να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

(β) **Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμοί Αποθηκών.** Ο Δήμος δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τις Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμούς Αποθηκών που ετοιμάστηκαν από ειδική επιτροπή, η οποία συστάθηκε από εκπροσώπους των Δήμων.

Ενοποίηση δανείων. Με βάση τους περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικούς) Νόμους 1(III)/2007, 2(III)/2007 και 3(III)/2007, ο Δήμος προχώρησε το 2007 στη σύναψη δανείων ύψους £94.063 από την Τράπεζα Κύπρου, £1.168.714 από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και £2.534.490 από την Kommunalcredit International Bank Ltd, για εξόφληση, μεταξύ άλλων, υφιστάμενων δανείων ύψους £1.675.733 που είχαν συναφθεί με κυβερνητική εγγύηση. Το συνολικό ποσό των νέων δανείων ανέρχεται σε £3.797.267 και η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων αυτών ανέρχεται σε £3.354.717.

Εσωτερικός έλεγχος. Συνεχίζει να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Μη ικανοποιητική παρακολούθηση της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση του μητρώου συμβολαίων, του μητρώου σχισμάτων και παλινωρθώσεων δρόμων και του μητρώου διαφημιστικών πινακίδων.
- Μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου, όσον αφορά στην αγορά καυσίμων και στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.
- Μη αναφορά σαφών και πλήρων επεξηγήσεων στα εντάλματα πληρωμής, όπως η έγκριση της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και ο αριθμός προσφοράς, όπου υπάρχει.
- Μη συμφιλίωση των υπολοίπων του μητρώου πολιτικών γάμων, αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, με τα υπόλοιπα των λογαριασμών στο Γενικό Καθολικό.

Μηχανογραφημένο μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων. Παρόλο ότι ο Δήμος προμηθεύτηκε το εν λόγω πρόγραμμα, εντούτοις δεν το εφαρμόζει και τηρεί χειρόγραφο μητρώο, στο οποίο όμως δεν καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες.

Αγωγή εναντίον του Δήμου από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Στις 30.5.2007 το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καταχώρισε αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας ποσό ύψους £135.568, που αφορά στην αξία νερού που πωλήθηκε στο Δήμο την περίοδο 19.8.1999-31.12.2002, πλέον τόκο προς 9% ετησίως μέχρι εξόφλησεως, αποζημιώσεις και έξοδα αγωγής. Σημειώνεται ότι ο Δήμος με επιστολή του ημερ. 25.2.2002 προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ζήτησε τη διαγραφή της πιο πάνω οφειλής, ως αντισταθμιστικό μέτρο λόγω της υπεράντλησης νερού από τα υδατικά αποθέματα του Δήμου, για τις ανάγκες της Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και άλλων Κοινοτήτων, αίτημα το οποίο όμως απορρίφθηκε στις 23.4.2002.

Με σχετική ειδοποίηση, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας ζήτησε στις 5.6.2008 από το Δήμο την καταχώριση έκθεσης υπεράσπισης εντός 14 ημερών, την οποία όμως ο Δήμος δεν είχε υποβάλει μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2009).

Όπως πληροφορήθηκα, η εκδίκαση της πιο πάνω αγωγής εκκρεμεί.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 1999 – 2006 εκδόθηκαν συνολικά 888 άδειες οικοδομής, από τις οποίες οι 708 αφορούν σε οικιστικά υποστατικά, ενώ τα έτη 2007 και 2008 εκδόθηκαν 154 και 159 άδειες οικοδομής, αντίστοιχα.

Επιπλέον, κατά το 2005 αναθεωρήθηκαν οι πολεοδομικές ζώνες στα όρια του Δήμου, με αποτέλεσμα κάποια τεμάχια να παρουσιάζονται με εκτιμημένη αξία με βάση την προηγούμενη πολεοδομική ζώνη στην οποία βρίσκονταν, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις είναι υποτιμημένη.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά το 2007 υποβλήθηκαν 159 αιτήσεις για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες εγκρίθηκαν οι 130, ενώ οι 29 δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Για τις 130 εκδοθείσες άδειες, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 257 μέρες, ενώ μόνο οι 6 εκδόθηκαν σε χρόνο κάτω από τρεις μήνες. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην έκδοση των αδειών οικοδομής.

Άδειες λειτουργίας/παράνομα υποστατικά. Σύμφωνα με στοιχεία των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, οι ιδιοκτήτες υποστατικών συνεχίζουν να προβαίνουν σε αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης και προσθήκες/μετατροπές, χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια οικοδομής. Παρατηρήθηκε ότι για τα υποστατικά αυτά εκδίδονται άδειες λειτουργίας, χωρίς ωστόσο να πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που έχει καθορίσει το Δημοτικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 103(2) του περί Δήμων Νόμου.

Παρατήρησα ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος καλύπτει τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Διαφημιστικές πινακίδες.

(α) Στην περιοχή του Δήμου εξακολουθούν να υπάρχουν αναρτημένες αρκετές διαφημιστικές πινακίδες, ενώ στο σχετικό μητρώο που τηρείται για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των διαφημιστικών πινακίδων είναι καταχωρισμένες μόνο τρεις, για τις οποίες μόνο για δύο έχει εξασφαλιστεί άδεια για τα έτη 2007 και 2008 και έχουν πληρωθεί τα σχετικά δικαιώματα. Εισηγήθηκα και πάλι την καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και την είσπραξη των σχετικών

δικαιωμάτων στις περιπτώσεις όπου μπορούν να εκδοθούν άδειες και τη λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

(β) Τα δικαιώματα διαφημίσεων, τα οποία ισχύουν από το 1996 (Κ.Δ.Π. 269/96), είναι αρκετά χαμηλά και εισηγήθηκαν όπως το Δημοτικό Συμβούλιο τροποποιήσει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, ώστε να προβλέπονται δικαιώματα τα οποία να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο και αφορούν σε εκδικασθείσες αγωγές καθυστερημένων φορολογιών, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως μη εντοπισμού των οφειλετών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, από τις 410 εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, των ετών 2000-2007, τα εντάλματα για 152 ή ποσοστό 37% από αυτές παρέμειναν ανεκτέλεστα. Παρατήρησα ότι πέραν του ότι ο Δήμος δεν εισπράττει τα οφειλόμενα ποσά, επιβαρύνεται και με επιπρόσθετα δικηγορικά έξοδα για την προώθηση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων στο δικαστήριο και τη λήψη νέας απόφασης (€127 για κάθε ανεκτέλεστο ένταλμα).

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργεί ένα πρατήριο πετρελαιοειδών. Κατά το 2008 εκδόθηκε άδεια λειτουργίας και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για το πρατήριο αυτό να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε το πιο πάνω πρατήριο αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Σημειώνεται ότι κατά το 2009 το πιο πάνω πρατήριο λειτουργούσε χωρίς άδεια λειτουργίας, χωρίς ωστόσο να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών του.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Σεπτέμβριο 2009, δύο δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, για τις οποίες εκδόθηκε άδεια λειτουργίας, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

5.26 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2009. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Ρευστότητα. Στο παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2007, περιλαμβάνεται ποσό €275.918, που μεταφέρθηκε από τον τραπεζικό λογαριασμό καταθέσεων δημοτών για ζημιές σε δρόμους και

πεζοδρόμια, για αντιμετώπιση τρεχουσών υποχρεώσεων, δηλαδή το πραγματικό παρατράβηγμα ήταν £276.452 και όχι £534, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2007.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £915.778 (£949.818 το 2006).

Κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £1.078.240, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £429.804, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους £1.129.247, αντί £699.443.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρόλο ότι σημειώθηκε κάποια βελτίωση στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να παρουσιάζονται ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων.
- Αδυναμία παρακολούθησης της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.
- Μη αναφορά πάντοτε στα εντάλματα πληρωμής της έγκρισης της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και του αριθμού προσφοράς, όπου υπάρχει.
- Αδυναμίες σε θέματα μηχανογράφησης, όπως αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Η ετοιμασία των διαφόρων προγραμμάτων του Δήμου (εκτός του λογιστικού), την οποία ανέλαβε λειτουργός του Δήμου, δεν έχει ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται αδυναμίες και προβλήματα στη διεκπεραίωση βασικών σημαντικών διαδικασιών. Διαπιστώθηκε επίσης ότι αρκετοί χρήστες έχουν πρόσβαση στη βάση δεδομένων, με τα ίδια δικαιώματα που έχει ο υπεύθυνος του μηχανογραφημένου συστήματος, γεγονός που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους, καθότι μπορούν να γίνουν οποιεσδήποτε τροποποιήσεις, χωρίς να είναι δυνατό να εντοπιστούν.

Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα σε όλους τους χρήστες να εξοφλούν λογαριασμούς φορολογουμένων, χωρίς την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και χωρίς αυτό να γίνεται αντιληπτό και επιτρέπει σε διάφορους χρήστες να διαγράφουν ή να τροποποιούν οποιεσδήποτε εγγραφές, χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία (αντιλογισμός εγγραφής) και χωρίς να υπάρχει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της εγγραφής που καταχωρίστηκε και η οποία στη συνέχεια διαγράφηκε ή τροποποιήθηκε.

(β) Λόγω της μη αυτόματης διασύνδεσης του φορολογικού και του λογιστικού συστήματος και της μη ανάπτυξης προγράμματος για αποκωδικοποίηση του "bar code" στις ειδοποιήσεις φορολογιών, απαιτείται πρόσθετη γραφειακή εργασία για ενημέρωση του Γενικού Καθολικού και καταχώριση των εισπράξεων με βάση τον κωδικό αριθμό του φορολογουμένου, με κίνδυνο να δημιουργούνται λάθη.

(γ) Στο φορολογικό σύστημα δεν καταχωρίζονται πάντοτε οι φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, με βάση τον αριθμό ταυτότητάς τους ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις οφειλές τους, να καθίσταται δύσκολος ο εντοπισμός τους. Επίσης, επιτρέπει την ύπαρξη πέραν του ενός λογαριασμού για ορισμένους φορολογουμένους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα (π.χ. δεν παρουσιάζονται στην οθόνη όλες οι φορολογίες).

Προσφορές.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 84(1) (γ) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), για συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός ΦΠΑ, δεν υπερβαίνει τις £50.000 (€85.430), η Αναθέτουσα Αρχή, αφού καταρτίσει τα αναγκαία έγγραφα του διαγωνισμού, δύναται να ζητά την υποβολή γραπτών προσφορών από τουλάχιστον τέσσερις οικονομικούς φορείς της αιτιολογημένης επιλογής της, για

εξασφάλιση της πιο συμφέρουσας προσφοράς. Χωρίς να ακολουθήσει την ενδεδειγμένη διαδικασία, ο Δήμος προχώρησε στις 2.4.2007, με απευθείας ανάθεση, στη σύναψη συμφωνίας με συγκεκριμένη εταιρεία, για συνεργασία στον τομέα της στρατηγικής και επικοινωνιακής υποστήριξης των δραστηριοτήτων του Δήμου, διάρκειας ενός έτους, έναντι μηνιαίας αμοιβής ύψους £600, πλέον ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι στις 13.2.2008, το Δημοτικό Συμβούλιο ανανέωσε τη συμφωνία με την πιο πάνω εταιρεία για ακόμη ένα χρόνο.

(β) Προσφορά για προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος με τιμές μονάδος. Για την εν λόγω προσφορά, η οποία κατακυρώθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, υπογράφηκε στις 16.7.2007 συμφωνία μεταξύ Δήμου και εταιρείας με ισχύ μέχρι 31.12.2007 και για εργασίες που έγιναν μέχρι το τέλος του 2007, ο Δήμος πλήρωσε ποσό ύψους £20.791(€35.523), πλέον ΦΠΑ.

Στις 28.2.2008 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως παρατείνει τη συμφωνία μέχρι 31.12.2008, χωρίς αυτό να προνοείται στην υπογραφείσα συμφωνία και στους όρους της προσφοράς και χωρίς να ζητηθεί ανανέωση της εγγυητικής επιστολής, η οποία έληξε στις 28.2.2008. Για συμπληρωματικές εργασίες που έγιναν μέσα στο 2008, πληρώθηκαν στην εν λόγω εταιρεία €24.096 (£14.103).

Σύμφωνα με το άρθρο 33 (δ) (i) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12 (I)/2006), για συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονται στην αρχική συμφωνία και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών, η ανάθεση γίνεται στον επιτυχόντα προσφοροδότη, νοούμενου ότι το κόστος για τα συμπληρωματικά έργα δεν υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Σημείωσα ότι στην προκειμένη περίπτωση το ποσό που πληρώθηκε για συμπληρωματικά έργα ξεπέρασε το 50% (αντιστοιχούσε σε ποσοστό 68% του ποσού της αρχικής δαπάνης) και τα συμπληρωματικά έργα δεν φαίνεται να μην ήταν προβλέψιμα.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι Δήμοι έχουν σημαντική απώλεια εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, καθότι, ενώ οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, αυτά εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικοπέδα, παρόλο ότι έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και υποβλήθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβεί σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £931.173, σε σύγκριση με £1.072.675 το 2006. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1980-2001, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες επαγγελματικών υποστατικών ύψους £162.260, οι οποίες κατά το 2007 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Όσον αφορά στις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2002 και 2004 ύψους £17.459, το ποσοστό είσπραξης ήταν αρκετά χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 1,6%-4,7%.

Εισηγήθηκα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους και για όσα

διαπιστωθεί ότι είναι ανεπίδεκτα εισπραξης να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, για διαγραφή.

(β) Εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, κατά την περίοδο 1995-2005 εισπράχθηκαν, μέσω δικαστηρίου, ποσά ύψους £114.656 που αφορούσαν σε εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών. Παρατηρήθηκε ότι τα εισπραχθέντα ποσά πιστώθηκαν σε λογαριασμό εσόδων, χωρίς να διενεργηθεί έρευνα για να διαπιστωθεί για ποιες υποθέσεις εμβάστηκαν τα ποσά και να πιστωθούν οι αντίστοιχοι αναλυτικοί λογαριασμοί των χρεωστών, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών και στο γενικό λογαριασμό «Χρεώστες» να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που έχουν εξοφληθεί.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως το πιο πάνω εισπραχθέν ποσό διερευνηθεί αμέσως και πιστωθούν οι αντίστοιχοι λογαριασμοί χρεωστών.

(γ) Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Για τις καθυστερημένες φορολογίες του 2007 (τέλη σκυβάλων, επαγγελματική άδεια και άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο κατά το 2008 συνολικά 400 υποθέσεις, από τις οποίες οι 150 ή ποσοστό 37,5% παρέμειναν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων.

Λόγω του ότι ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (£13,50 - £20 για κάθε υπόθεση), εισηγήθηκα όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγήθηκα επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για μη εξασφάλιση των στοιχείων τόσο μεγάλου αριθμού οφειλετών και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

5.27 ΔΗΜΟΣ ΛΑΠΗΘΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Λαπήθου είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Το προσωπικό του αποτελείται από ένα υπάλληλο, ο οποίος είναι αποσπασμένος σε Κυβερνητικό Τμήμα και δύο άτομα με μίσθωση υπηρεσιών σε πλήρη βάση για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δήμου. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία και από το Κυβερνητικό Τμήμα για τις υπηρεσίες που του προσφέρει ο υπάλληλος του Δήμου. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2004 μέχρι 2007.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2004 μέχρι 2007:

	2007	2006	2005	2004
	£	£	£	£
<u>Εισπράξεις</u>				
Μισθοί και ημερομίσθια	25.992	18.192	17.787	16.948
Κυβερνητική χορηγία	102.275	107.812	95.524	85.950
Άλλες εισπράξεις	12.724	9.726	12.612	9.569
	140.991	135.730	125.923	112.467
<u>Πληρωμές</u>				
Αντιμισθία και έξοδα παραστάσεως Δημάρχου	6.580	5.700	5.700	5.700
Αποζημίωση Δημοτικών Συμβούλων	8.400	7.200	7.200	7.200
Μισθοί και ημερομίσθια	46.928	42.961	39.689	36.020

	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Συντάξεις	26.537	26.095	25.229	24.540
Πολιτιστικές εκδηλώσεις	29.264	23.620	24.993	20.263
Άλλες πληρωμές	24.105	20.795	24.218	24.109
	<u>141.814</u>	<u>126.371</u>	<u>127.029</u>	<u>117.832</u>
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	<u>(823)</u>	<u>9.359</u>	<u>(1.106)</u>	<u>(5.365)</u>
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου	<u>5.612</u>	<u>6.435</u>	<u>(2.924)</u>	<u>(1.818)</u>

5.28 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σύσταση Κοινοτικών Συμβουλίων. Με τη θέσπιση και εφαρμογή των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 μέχρι 2009, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως και Χωριτικές Αρχές).

Από τον έλεγχο των Κοινοτικών Συμβουλίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Οικονομικές καταστάσεις.

- (i) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωριτικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Για σκοπούς καλύτερης και πιο σφαιρικής πληροφόρησης εισηγήθηκα όπως στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται επιπρόσθετα στοιχεία όπως, τα υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες για την εκτέλεση έργων, τα υπόλοιπα των δανείων, τα ποσά των εκκρεμών υποχρεώσεων, καθυστερημένων εσόδων και περιουσιακών στοιχείων. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, ενώ οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.
- (ii) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως, που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, όπως ασυμφωνία των τελικών υπολοίπων ενός έτους με τα αρχικά του επόμενου, ακαταχώριστες εισπράξεις και πληρωμές, τραπεζικά υπόλοιπα και υπόλοιπα δανείων για τα οποία δεν ετοιμάζονται συμφιλιωτικές καταστάσεις, και μη συμπερίληψη δαπανών για την απόκτηση στοιχείων πάγιου ενεργητικού ή και εκτέλεση αναπτυξιακών έργων με τη σύναψη δανείων, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεξαγωγή και συμπλήρωση του ελέγχου.

(β) Προϋπολογισμοί.

- (i) **Ετοιμασία, έγκριση και παρουσίαση ετήσιου Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, κάθε Συμβούλιο οφείλει να ετοιμάζει ετήσιο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος εγκρίνεται από τον οικείο Έπαρχο. Ο Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και παρέκκλιση από την πρόνοια αυτή δεν επιτρέπεται, παρά μόνο ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε από τον τελευταίο στον Έπαρχο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επαρχου. Παρατηρήθηκε ότι ορισμένα Συμβούλια (πρώην Χωριτικές Αρχές) δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Σημειώνεται επίσης ότι, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Παρουσιάζεται επίσης ανομοιομορφία

στον τρόπο παρουσίασης των Προϋπολογισμών των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) ανά Επαρχία.

(ii) Υπερβάσεις Προϋπολογισμών. Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 64 των περί Κοινοτήτων Νόμων, κάθε Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% οποιουδήποτε Κονδυλίου, νοουμένου ότι υπάρχουν ανάλογες εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε άλλα Κονδύλια του ίδιου Προϋπολογισμού. Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών πέραν από το 20%, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό των περί Κοινοτήτων Νόμων προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο.

(iii) Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών. Για να παρουσιάζεται η σωστή εικόνα των οικονομικών δυνατοτήτων των Συμβουλίων και της ικανότητάς τους για την εκτέλεση των διαφόρων έργων, εισηγήθηκαν όπως οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθούν οι αποκλίσεις μεταξύ των προϋπολογισθεισών και των πραγματικών δαπανών.

(iv) Αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί. Σε αντίθεση με τις διατάξεις της Νομοθεσίας, συνεχίζεται η τακτική της συμπερίληψης αναθεωρημένων Προϋπολογισμών για το τρέχον έτος στους Προϋπολογισμούς για το επόμενο έτος, με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές κατά την ημέρα ετοιμασίας των Προϋπολογισμών του επόμενου έτους, οι οποίοι υποβάλλονται για έγκριση στον Έπαρχο, με αποτέλεσμα η έγκριση που δίνεται γι' αυτούς να θεωρείται και ως έγκριση για τους αναθεωρημένους.

(γ) Πρακτικά συνεδριών. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(δ) Δάνεια. Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας. Για σκοπούς παρακολούθησης και έγκαιρης πληρωμής των δόσεων, εισηγήθηκαν την τήρηση μητρώου δανείων.

(ε) Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο. Επισήμανα ότι η τακτική αυτή είναι αντίθετη με τις διατάξεις του άρθρου 16(2)(στ) των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(στ) Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Επισήμανα ότι η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(ζ) Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν στην Υπηρεσία μου βεβαίωση των περιουσιακών τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους, ενώ ορισμένα τις υποβάλλουν με σημαντική καθυστέρηση.

(η) Κυβερνητικές επιχορηγήσεις. Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που αποστέλλονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου οι εν λόγω κυβερνητικές επιταγές είτε εξαργυρώνονται από τους Κοινοτάρχες, είτε κατατίθενται σε προσωπικούς τους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα. Για την αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων εισηγήθηκαν όπως τα Κοινοτικά Συμβούλια εξουσιοδοτήσουν το Γενικό Λογιστή για ηλεκτρονικό έμβασμα των κυβερνητικών επιχορηγήσεων στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

(θ) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωριτικές Αρχές) συνεχίζουν να παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και το υπόλοιπο των μετρητών χωριστά. Παρόλο που έχω εισηγηθεί τη σωστή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου, εντούτοις μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν έχει εφαρμόσει τις εισηγήσεις μου, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και να παρουσιάζονται συχνά ταμειακές διαφορές.

(ι) Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου. Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωριτικές Αρχές), συνεχίζει να διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά. Παρατηρήθηκαν επίσης μεμονωμένες περιπτώσεις όπου, εκ παραδρομής, έγιναν διπλές καταχωρίσεις ορισμένων δαπανών στο Βιβλίο Ταμείου με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται πλεονάσματα, η εξακρίβωση των οποίων είναι προβληματική και χρονοβόρα.

(ια) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις σημαντικός αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωριτικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

(ιβ) Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωριτικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο μέλος του Συμβουλίου εξουσιοδοτημένο από το Συμβούλιο για το σκοπό αυτό.

(ιγ) Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών. Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με το άρθρο 68 των περί Κοινοτήτων Νόμων. Εισηγήθηκα όπως όλες οι εισπράξεις κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

(ιδ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται στους περί Κοινοτήτων Νόμους, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της διάταξης αυτής, οι αποδείξεις εισπράξης φέρουν ημερομηνία του έτους που έληξε, ενώ η εισπράξη γίνεται μέσα στο επόμενο έτος. Αποτέλεσμα της τακτικής αυτής είναι να παρουσιάζονται, εικονικά, σημαντικά ποσά μετρητών στο ταμείο κατά το τέλος του έτους.

(ιε) Εντάλματα πληρωμής. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Υπέδειξα όπως ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής σε όλες τις περιπτώσεις, τα οποία να φέρουν τις υπογραφές των εξουσιοδοτούντων μελών του Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις όπου ετοιμάζονταν εντάλματα πληρωμής, αυτά δεν έφεραν πάντοτε τις απαιτούμενες υπογραφές των εξουσιοδοτούντων μελών του Συμβουλίου. Εισηγήθηκα επίσης όπως, για αποφυγή διπλοπληρωμών, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις εισπράξης σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε». Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις τα εντάλματα πληρωμής δεν υποστηρίζονται από τιμολόγια/αποδείξεις που εκδίδουν οι δικαιούχοι, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των σχετικών πληρωμών.

(ιστ) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά που αφορούν στις πιο πάνω οφειλές παραμένουν ανείσπρακτα και υπέδειξα όπως τα Συμβούλια ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για τη διασφάλιση των εσόδων τους. Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου, εισηγήθηκα όπως τηρούνται κατάλογοι καθυστερήσεων.

(ιζ) Προσφορές. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθήσουν τη διαδικασία των προσφορών.

(ιη) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο.

(ιθ) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών. Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες, γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης με τα Συμβούλια και τους προγραμματιστές, με σκοπό τη βελτίωσή τους, ώστε να παρέχουν έγκαιρα και με ακρίβεια τις απαραίτητες πληροφορίες.

Για την επιβεβαίωση της ορθότητας και σωστής λειτουργίας των μηχανογραφικών συστημάτων, γίνεται εισήγηση όπως καθοριστούν οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για επαλήθευση της ορθότητας των καταχωρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις καταστάσεις που εκτυπώνονται από το σύστημα. Απαραίτητη επίσης είναι η εκπαίδευση του προσωπικού, καθώς και η διαφύλαξη και αποθήκευση των ηλεκτρονικών δεδομένων με τη δημιουργία επί καθημερινής βάσης αντιγράφου ασφαλείας.

(κ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων. Για τις δαπάνες που αφορούν στα αναπτυξιακά έργα, υπέδειξα όπως εξασφαλίζονται αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, ζήτησα όπως υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους. Εισηγήθηκα επίσης τη δημιουργία σχετικού μητρώου από τα Συμβούλια, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων. Τούτο είναι αναγκαίο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου από τα Συμβούλια και την Υπηρεσία μου της πραγματικής δαπάνης και επιστροφής τυχόν υπολοίπου, για το οποίο θα πρέπει να δίνεται αναφορά της απόδειξης είσπραξης στο σχετικό μητρώο.

(κα) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία και χωρίς να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα των Συμβουλίων.

(κβ) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους. Εισηγήθηκα στα Κοινοτικά Συμβούλια όπως υποβάλουν αίτηση στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο για εγγραφή της ακίνητης περιουσίας, σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(κγ) Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεών τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην υποχρέωση αυτή.

(κδ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών. Το Υπουργείο Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στους οικείους Επάρχους, ώστε τα Κοινοτικά Συμβούλια να ενεργούν μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

(κε) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

(κστ) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

(κζ) Απασχόληση έκτακτων υπαλλήλων. Αρκετά Συμβούλια συχνά απασχολούν εργάτες για διάφορες εργασίες, χωρίς να αποκόπτουν από τις απολαβές τους οποιαδήποτε ποσά, για σκοπούς εισφορών στα διάφορα Ταμεία.

(κη) Ανανέωση συλλογικών συμβάσεων. Έχει παρατηρηθεί ότι αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθούν τη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

(κθ) Αγορά υπηρεσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) προβαίνουν σε αγορά υπηρεσιών συνάπτοντας συμβόλαια που υποδηλώνουν σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, με όλες τις συνεπακόλουθες υποχρεώσεις των Συμβουλίων ως εργοδοτών.

(λ) Ατιμολόγητο νερό. Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγήθηκα την καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τη σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται για να εντοπίζονται οι λόγοι για το ατιμολόγητο νερό.

(λα) Οφειλές για αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(λβ) Επιβολή φορολογίας πιο χαμηλής από ό,τι προβλέπεται στους Κανονισμούς. Σε ορισμένα Συμβούλια παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογίες που επιβλήθηκαν ήταν πιο χαμηλές από εκείνες που προβλέπονται στους Κανονισμούς.

(λγ) Είσπραξη δικαιωμάτων χωρίς Κανονισμούς. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι ορισμένα Συμβούλια εισπράττουν διάφορα δικαιώματα, τα οποία δεν καλύπτονται από Κανονισμούς.

(λδ) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, εξουσία που έχουν σύμφωνα με το άρθρο 74 των περί Κοινοτήτων Νόμων, ή να καθορίζουν μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές που ίσχυαν πριν από πολλά χρόνια.

(λε) Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 75 των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 μέχρι 2009, επιβάλλονται τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας βάσει συντελεστή που δεν υπερβαίνει το 10% επί της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση το άρθρο 69 του περί Ακινήτου ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή, και Εκτίμηση) Νόμου. Στο σχετικό Νόμο, δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/ επανεκτιμηθεί από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 ή/και του άρθρου 67 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Ως αποτέλεσμα τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, ενώ παράλληλα τίθεται και θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών. Αυτό οφείλεται,

μεταξύ άλλων, στις τροποποιήσεις στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες, όσο και στην ανάπτυξη που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια, οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Εισηγήθηκα όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών μελετήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των περί Κοινοτήτων Νόμων, ώστε, για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία όπως αυτές εκτιμώνται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με βάση τα άρθρα 66 και 67 του Νόμου. Πληροφοριακά ανέφερα ότι σχετική τροποποίηση έγινε στους περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμους.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 22.9.2008 σχετικά με το πιο πάνω θέμα, με πληροφόρησε ότι προωθούνται τροποποιήσεις των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(λστ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(λζ) Κοιμητήριο. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τις εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν στο κοιμητήριο, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Επάρχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

(λη) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκε ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου στα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζει κενά και αδυναμίες.

(λθ) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μου. Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο, ο οποίος στη συνέχεια τις αποστέλλει στα Κοινοτικά Συμβούλια για να απαντήσουν. Σε αρκετές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμιά έκθεση της Υπηρεσίας μου, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

(μ) Θέσπιση Κανονισμών. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων.

Οι Γενικοί Κανονισμοί και οι Κανονισμοί Κοινοτικής Υπηρεσίας θεσπίστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.6.2002 και 7.6.2002, από τα Κοινοτικά Συμβούλια Κοκκινότριμιθας και Σωτήρας Αμμοχώστου, αντίστοιχα, και, όπως έχω πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί σχετικό κείμενο, με βάση το οποίο έχουν μέχρι σήμερα υιοθετήσει τους πιο πάνω Κανονισμούς σχεδόν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

5.29 ΠΡΩΗΝ ΧΩΡΙΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Από τον έλεγχο των πρώην Χωριτικών Αρχών διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Διαπιστώσεις χρηματικών ελλειμμάτων.

(i) Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007 σε έκτακτο έλεγχο που έγινε στις 22.10.2003, στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου προέκυψε ελλειμματική διαφορά ύψους £25.702 που προφανώς οφειλόταν:

- Σε σημαντικό αριθμό επιταγών που επιστράφηκαν χωρίς αντίκρισμα και το Συμβούλιο δεν πήρε τα ενδεδειγμένα μέτρα για την εξασφάλιση των αντίστοιχων ποσών. Συναφώς αναφέρεται ότι, παρόλο που συστηματικά οι επιταγές συγκεκριμένου κρεοπώλη, ο οποίος έκανε μεγάλη χρήση του Κοινοτικού Σφαγείου για τη σφαγή ζώων του, επιστρέφονταν ως ακάλυπτες, εντούτοις το Συμβούλιο συνέχισε να δέχεται επιταγές του, χωρίς οποιαδήποτε ενέργεια για διασφάλιση των

εσόδων του Συμβουλίου. Ο πιο πάνω κρεοπώλης οφείλει ποσό ύψους £34.136, το οποίο περιλαμβάνει καθυστερήσεις των ετών 2001, 2002 και 2003. Διαπιστώθηκε επίσης ότι σημαντικά ποσά οφείλονταν και από άλλους κρεοπώλες, χωρίς το Συμβούλιο να λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την είσπραξή τους.

- Σε επιταγές που δεν κατατέθηκαν έγκαιρα στους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου και παρέμειναν ληγμένες στην κατοχή υπαλλήλου του Συμβουλίου.
- Σε λόγους που δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστούν λόγω της σημαντικής καθυστέρησης στην ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου, και της μη συμφιλίωσης των τραπεζικών και ταμειακών υπολοίπων.

Για την ελλειμματική διαφορά, ο υπάλληλος του Συμβουλίου, κατέθεσε από προσωπικά χρήματα, στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου, ποσό ύψους £12.000 το Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2003 και ποσό ύψους £6.345 το Μάρτιο και Απρίλιο του 2004, ενώ τον Ιούνιο του 2004 υπέβαλε παραίτηση από το Συμβούλιο.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο ο υπάλληλος του Συμβουλίου ευθύνεται με οποιοδήποτε τρόπο για την ελλειμματική διαφορά που παρουσιάστηκε στο ταμείο του Συμβουλίου και αν για το λόγο αυτό προέβη στις πιο πάνω καταθέσεις, αλλά το Συμβούλιο απέφυγε να εκφράσει γνώμη πάνω στο θέμα αυτό.

Σε απαντητική επιστολή του το Μάρτιο του 2006, ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μου ανέφερε ότι έχουν ανακτηθεί τα χρήματα από κάποιες ακάλυπτες/ληγμένες επιταγές, ενώ για όσες ακάλυπτες/ληγμένες επιταγές δεν έχουν εξασφαλιστεί τα χρήματα, θα γίνει η αντίστοιχη εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου και παράλληλα θα ανοιχθούν λογαριασμοί χρεωστών και θα καταβληθούν προσπάθειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, περιλαμβανομένης και της λήψης νομικών μέτρων.

(ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μηλικουρίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 2.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε συνολική ελλειμματική διαφορά ύψους £7.830,47, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάληκαν από την Υπηρεσία μου, μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί ικανοποιητική απάντηση επί του θέματος.

(iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας.** Σχετικά με την ελλειμματική διαφορά ύψους £11.342,36 που εντοπίστηκε σε έκτακτο έλεγχο στις 19.2.2004 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, ανέφερα ότι ποσό ύψους £4.413,80 βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη από τις 2.1.2002, ποσό ύψους £1.744,89 αφορά σε επιταγές του 2002, που χρεώθηκαν στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου χωρίς αντίστοιχη καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου και για το υπόλοιπο ποσό των £5.183,67 ζήτησα να δοθούν εξηγήσεις και να τακτοποιηθεί το συντομότερο.

Το Μάρτιο του 2006 σε σχετική επιστολή του, το Συμβούλιο, ζήτησε από τον τέως Κοινοτάρχη όπως καταθέσει στο ταμείο του Συμβουλίου το ποσό των £4.413,80, χωρίς απ' ότι έχω πληροφορηθεί να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση. Για το ποσό των £1.744,89 που αφορούσε σε επιταγές του 2002, εκδόθηκε και καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου στους λογαριασμούς του 2004 ένταλμα πληρωμής χωρίς όμως να υποστηρίζεται από τα αντίστοιχα υποστηρικτικά στοιχεία. Υπέδειξα ότι, για να γίνουν αποδεκτές καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου σχετικά με τις εν λόγω επιταγές, θα πρέπει να παρουσιαστούν υποστηρικτικά στοιχεία. Το υπόλοιπο ποσό των £5.183,67 έχει κατατεθεί από τον Κοινοτάρχη στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2006 χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε η ελλειμματική διαφορά.

Σημειώνεται ότι παρά τις επανειλημμένες επιστολές που στάληκαν από την Υπηρεσία μου τόσο προς το Κοινοτικό Συμβούλιο όσο και προς τον Έπαρχο Λευκωσίας, μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί για έλεγχο οι τελικοί λογαριασμοί για τα έτη 2004-2008, κατά παράβαση του άρθρου 70(3) των περί

Κοινοτήτων Νόμων, που διαλαμβάνει ότι μετά τη λήξη του οικονομικού έτους και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται οι τελικοί λογαριασμοί από το Συμβούλιο.

- (iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Θεράποντος.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 25.1.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £5.905,91, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και καταβληθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σε απαντητική επιστολή του το Μάιο του 2007, ο νέος Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι εντοπίστηκαν μη καταχωρισθείσες πληρωμές στο Βιβλίο Ταμείου ύψους £4.094,70. Υπέδειξα ότι για να γίνουν αποδεκτές οι πληρωμές αυτές και να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου θα πρέπει να συνοδεύονται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία, τα οποία θα πρέπει πρώτα να αξιολογηθούν από το Κοινοτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια να αποσταλούν στον Έπαρχο Λεμεσού για εξέταση.

Σε επιστολή του τον Οκτώβριο του 2008, ο Έπαρχος Λεμεσού με ενημέρωσε ότι από έρευνα που έγινε από Λειτουργό του Γραφείου του εντοπίστηκαν μη καταχωρισθείσες πληρωμές στο Βιβλίο Ταμείου τις οποίες διενέργησε ο τέως Κοινοτάρχης κατά την περίοδο 1.1.1995-8.7.1999 (περίοδο κατά την οποία ο Έπαρχος είχε την ευθύνη του ελέγχου των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων) συνολικού ποσού £5.798,70, με αποτέλεσμα η ελλειμματική διαφορά να μειωθεί σε £107,21. Σε απαντητική επιστολή μου υπέδειξα ότι από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2000-2006 καθώς επίσης και από τις ετήσιες δηλώσεις μετρητών για τα αντίστοιχα έτη που υποβλήθηκαν από το Συμβούλιο προς την Υπηρεσία μου, το πιο πάνω έλλειμμα φαίνεται να προέκυψε κατά τα έτη 2000-2006 και όχι προγενέστερα. Συνεπώς το έλλειμμα ύψους £5.905,91 εξακολουθεί να βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη.

- (v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Μάμαντος.** Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 31.12.2007 υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους £2.309, το μεγαλύτερο μέρος της οποίας βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και καταβληθεί το συντομότερο στο Συμβούλιο και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε.
- (vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κουλιανίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001 διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £11.330,67, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη από 1.1.2002. Λόγω της σοβαρότητας της πιο πάνω υπόθεσης, το 2004 απέστειλα επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος σε απαντητική επιστολή του στις 3.5.2006 με πληροφόρησε ότι δεν μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον του τέως Κοινοτάρχη, αφού δεν μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη δόλου στις ενέργειες του. Επομένως το ποσό του ελλείμματος θα πρέπει να ανακτηθεί από το Κοινοτικό Συμβούλιο στα πλαίσια πολιτικής αγωγής που θα ασκηθεί εναντίον του τέως Κοινοτάρχη. Σε απαντητική επιστολή του τον Ιανουάριο του 2008, ο νυν Κοινοτάρχης του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο, μετά από συνεννόηση με το νομικό σύμβουλο του Συμβουλίου, αποφάσισε να μην προβεί σε δικαστικά μέτρα εναντίον του τέως Κοινοτάρχη. Ο Έπαρχος Λεμεσού απέστειλε επιστολή τον Ιανουάριο του 2009 στον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου υποδεικνύοντας του να λάβει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από τον τέως Κοινοτάρχη.
- (vii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, μετά από έκτακτο έλεγχο στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου στις 30.10.2003 διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £22.653,84, η οποία προφανώς σχετίζεται με πληρωμές που το Κοινοτικό Συμβούλιο διενεργούσε εδώ και μερικά χρόνια από τον τραπεζικό του λογαριασμό που αφορούσαν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων της Κοινότητας, χωρίς ωστόσο να τηρούνται τα αναγκαία στοιχεία για το σκοπό αυτό και χωρίς να καταχωρίζονται στο Βιβλίο Ταμείου. Ανέφερα επίσης ότι, ζητήθηκε από τον

οικείο Έπαρχο, υπό την ιδιότητά του ως Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγγλισίδων, να ετοιμάσει και υποβάλει στην Υπηρεσία μου ετήσιους λογαριασμούς για έλεγχο, για το συγκεκριμένο Συμβούλιο Αποχετεύσεων. Ζήτησα επίσης να προσδιοριστεί με ακρίβεια το οφειλόμενο ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο, το οποίο και να εμβαστεί το συντομότερο δυνατόν.

Μέσα στο 2005 είχαν υποβληθεί ταμειακές καταστάσεις που αφορούσαν στα έτη 1995 μέχρι 2003, χωρίς να έχουν ετοιμαστεί κατάλληλα λογιστικά βιβλία και χωρίς να υποστηρίζονται από εξουσιοδοτημένα εντάλματα πληρωμής και υποστηρικτικά στοιχεία. Δεν έχουν επίσης ετοιμαστεί και υποβληθεί για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί όπως προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία. Από τον έλεγχο των ταμειακών καταστάσεων διαπιστώθηκε ότι αυτές παρουσιάζουν ουσιώδη λάθη και παραλείψεις. Υπέδειξα όπως ετοιμαστούν κατάλληλα λογιστικά βιβλία και τελικοί λογαριασμοί, που να υποστηρίζονται από τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία, από την ημερομηνία εγκαθίδρυσης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων μέχρι σήμερα, και υποβληθούν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Ωστόσο δεν έχει μεταβιβαστεί μέχρι σήμερα οποιοδήποτε ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο.

(viii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αρμου.** Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 2.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους £2.362, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε.

(ix) **Κοινοτικό Συμβούλιο Γιόλου.** Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 31.12.2003 υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους £2.913, η οποία βαρύνει τον Κοινοτάρχη και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί το συντομότερο και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε.

(x) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ελεδιώ.** Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 8.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους £3.160, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.

(xi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Λετύμπου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2006, ζητήθηκε από τον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών να επιβεβαιώσει την ορθότητα των τραπεζικών υπολοίπων του Κοινοτικού Συμβουλίου που πιστοποιήθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη, υπό την ιδιότητά του ως Γραμματέα της Σ.Π.Ε. Λετύμπου. Με βάση την επιβεβαίωση του Εφόρου διαπιστώθηκε ότι ο τέως Κοινοτάρχης προέβη σε αναληθή πιστοποίηση των τραπεζικών υπολοίπων στις 31.12.2003, 31.12.2004 και 31.12.2005. Λόγω του πιο πάνω, η Υπηρεσία μου ζήτησε εκ νέου από τον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών να επιβεβαιώσει την ορθότητα των τραπεζικών υπολοίπων του Συμβουλίου που πιστοποιήθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη, υπό την ιδιότητά του ως Γραμματέα της Σ.Π.Ε. Λετύμπου, σε προγενέστερους ελέγχους που έγιναν από την Υπηρεσία μου. Με βάση την επιβεβαίωση του Εφόρου διαπιστώθηκε ότι ο τέως Κοινοτάρχης προέβη και στο παρελθόν (για τα έτη 1999 - 2002) σε αναληθή πιστοποίηση των τραπεζικών υπολοίπων.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, και της αναληθούς πιστοποίησης των τραπεζικών υπολοίπων από τον Κοινοτάρχη, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Σχετικά με την υπόθεση, Λειτουργοί της Υπηρεσίας μου έδωσαν κατάθεση στην Αστυνομία στις 8.7.2009. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.

(xii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μαραθούντας.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 13.3.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £17.062,56, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και

υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σχετικά με την υπόθεση Λειτουργοί της Υπηρεσίας μου έδωσαν κατάθεση στην Αστυνομία. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος. Τον Ιούνιο του 2007 ο τέως Κοινοτάρχης παρέδωσε στο νέο Συμβούλιο ποσό ύψους £8.000 για μερική εξόφληση της ελλειμματικής διαφοράς.

(β) Διαπιστώσεις χρηματικών πλεονασμάτων.

- (i) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη.** Στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, ανέφερα ότι μετά από έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 24.11.2003 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £6.214,57, για το οποίο ζήτησα να γίνει διερεύνηση και να αιτιολογηθεί, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, το πλεόνασμα αυτό θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης.

Το 2005 το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι το πλεόνασμα διερευνάται από ιδιώτη λογιστή. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος.

- (ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Κοτσιάτη.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 7.11.2006 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £7.348,72. Υπέδειξα όπως διερευνηθεί και αιτιολογηθεί, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, το πλεόνασμα θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος.

- (iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαϊνών.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2001 τα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου ξεπερνούσαν κατά £8.765,54 το υπόλοιπο, όπως παρουσιαζόταν στο Βιβλίο Ταμείου, και υπέδειξα όπως το ποσό αυτό, το οποίο θεωρείται πλεόνασμα, καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου, ώστε να εξισωθεί το ταμειακό υπόλοιπο με εκείνο των τραπεζικών λογαριασμών.

Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών για το έτος 2002 διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2002 τα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου ξεπερνούσαν τα ταμειακά υπόλοιπα μόνο κατά £3.439,36, σε σύγκριση με £8.765,54 κατά τις 31.12.2001. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις εισπράξεις που έγιναν εντός του 2002 και τις αντίστοιχες πληρωμές, διαπιστώνεται ότι τα τραπεζικά υπόλοιπα έπρεπε να παρουσιάζονται αυξημένα κατά £5.326,18, ποσό το οποίο θεωρείται ότι αποτελούσε μετρητά στο ταμείο κατά τις 31.12.2002.

Υπέδειξα και πάλι όπως καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου το πλεόνασμα ύψους £8.765,54 και τακτοποιηθεί οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των ταμειακών και τραπεζικών υπολοίπων του Συμβουλίου.

Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάληκαν από την Υπηρεσία μου, μέχρι σήμερα το πιο πάνω θέμα δεν έχει ακόμα τακτοποιηθεί.

Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των εισπράξεων και πληρωμών του Συμβουλίου.

Λόγω της σοβαρότητας των θεμάτων που αναφέρονται πιο πάνω, η Υπηρεσία μου δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών. Επιπρόσθετα το Μάρτιο του 2009 απέστειλα ξεχωριστή επιστολή στον Έπαρχο Λευκωσίας και ζήτησα όπως ενημερωθούν αμέσως τα λογιστικά βιβλία του Συμβουλίου για να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή έκτακτου ελέγχου στα

ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου. Παρά την υπενθύμιση που απέστειλα το Μάιο του 2009, δεν έχει ληφθεί απάντηση επί του θέματος.

- (iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, μετά από έκτακτο έλεγχο στις 2.2.2004 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £2.715,13.

Το Φεβρουάριο του 2005, το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι, με απόφασή του, το πλεόνασμα θα καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου βάσει σχετικής απόδειξης είσπραξης.

- (v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Σκαρίνου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου κατά τις 31.12.2000, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £17.647 και υπέδειξα όπως αυτό αιτιολογηθεί, διαφορετικά θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Λόγω του ότι το πιο πάνω πλεόνασμα θεωρήθηκε εσφαλμένα από τον Κοινοτάρχη ότι ανήκει σ' αυτόν, στις 31.5.2001 απέσυρε από τον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου μετρητά ύψους £15.000, τα οποία, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, του οφείλει το Συμβούλιο, χωρίς να αιτιολογήσει και τεκμηριώσει την πράξη του αυτή και χωρίς να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες εγκρίσεις του Συμβουλίου και του Επαρχου. Επειδή δεν υπήρξε οποιαδήποτε αιτιολόγηση και τεκμηρίωση του πλεονάσματος, με επιστολή μου τον Ιούλιο του 2004 εξέφρασα τη γνώμη ότι το ποσό των £15.000 θα πρέπει να επιστραφεί και καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου.

Ανέφερα επίσης ότι συγκεκριμένο τιμολόγιο ύψους £7.200, που εκδόθηκε από τον εργολάβο που ανέλαβε την κατασκευή και επιδιόρθωση πλακόστρωτου, καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο στους λογαριασμούς του 1999, όσο και του 2000. Υπέδειξα ότι στην περίπτωση που δεν παρουσιαστούν στοιχεία που να δικαιολογούν τις πιο πάνω καταχωρίσεις, το ποσό των £7.200, το οποίο προφανώς σχετίζεται και με το πλεόνασμα που παρουσιάστηκε κατά τις 31.12.2000, θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου ως ακυρωτική εγγραφή για τη διπλή καταχώριση.

Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι σχετικά με τη διπλή καταχώριση του τιμολογίου ύψους £7.200, έχει γίνει διορθωτική εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου εντός του 2005 και το αντίστοιχο ποσό έχει κατατεθεί από τον Κοινοτάρχη στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου.

Μετά τη διορθωτική εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου, το ποσό του πλεονάσματος κατά τις 31.12.2000 μειώνεται από £17.647 σε £10.447.

(γ) **Άλλες διαπιστώσεις.**

- (i) **Κοινοτικό Συμβούλιο Γερακιών.** Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις και υποδείξεις που έγιναν από την Υπηρεσία μου προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Γερακιών, τον Έπαρχο Λευκωσίας και το Υπουργείο Εσωτερικών, εντούτοις το εν λόγω Συμβούλιο δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου, για έλεγχο, τους τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008, παρόλο που οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Λόγω της συνεχιζόμενης παράλειψης του Συμβουλίου να συμμορφωθεί με τις σχετικές διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων, εισηγήθηκα όπως εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 45 της νομοθεσίας, σύμφωνα με τις οποίες ο Υπουργός Εσωτερικών έχει την εξουσία να ορίσει τον Έπαρχο αρμόδιο αναφορικά με την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.
- (ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρκί.** Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις και υποδείξεις που έγιναν από την Υπηρεσία μου προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρκί και το Υπουργείο Εσωτερικών, εντούτοις το εν λόγω Συμβούλιο δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου, για έλεγχο, τους τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2003, 2004, 2005 και 2006, παρόλο που οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Σημειώνεται επίσης ότι λόγω του ότι το Βιβλίο Ταμείου δεν είναι ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2003 μέχρι 31.12.2006, δεν

είναι γνωστό το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει στο νέο Κοινοτάρχη που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007.

- (iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αλεθρικού.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003 – 2007, διαπιστώθηκε ότι εντός του 2005 και 2006 έγιναν διαγραφές οφειλόμενων ποσών υδατοπρομήθειας στο μηχανογραφικό σύστημα, χωρίς απόφαση του Συμβουλίου και εξασφάλιση της απαιτούμενης από τη νομοθεσία έγκρισης του Επάρχου. Επίσης, στο μηχανογραφικό σύστημα παρατηρήθηκαν αλλαγές στις μετρήσεις νερού οι οποίες είχαν ήδη καταχωριστεί στο σύστημα μέσω της αυτόματης καταχώρισης με μηχανάκι. Ζήτησα από το Συμβούλιο όπως διερευνήσει τα πιο πάνω θέματα και να με ενημερώσει σχετικά. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης.
- (iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αρμίνου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, μετά την υποβολή παραίτησης από τον τέως Κοινοτάρχη το Μάρτιο του 2003, κατά την παράδοση και παραλαβή των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη στις 5.3.2003, το Βιβλίο Ταμείου που παραδόθηκε από τον τέως Κοινοτάρχη δεν ήταν ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003, και συνεπώς δεν ήταν γνωστό το πραγματικό ταμειακό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει. Ανέφερα επίσης ότι τα διπλότυπα εισπράξεων και τα εντάλματα πληρωμής που αφορούσαν στη συγκεκριμένη περίοδο, δεν είχαν παραδοθεί και, όπως ανέφερε ο τέως Κοινοτάρχης, αυτά είχαν πεταχτεί ως άχρηστα κατά τον καθαρισμό του Γραφείου του.

Ελλείπει των πιο πάνω στοιχείων, δεν κατέστη δυνατόν να διεξαχθεί ο έλεγχος των λογαριασμών του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003, ενώ για τους λογαριασμούς της περιόδου 6.3.2003-31.12.2003 και για τα έτη 2004-2006 η Υπηρεσία μου δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη ως προς το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών, λόγω του γεγονότος ότι η Υπηρεσία μου δεν μπόρεσε να ικανοποιηθεί για την ορθότητα των χρηματικών υπολοίπων στις 6.3.2003.

Επέσυρα την προσοχή των υπευθύνων στις διατάξεις των σχετικών άρθρων των περί Κοινοτήτων Νόμων, που προβλέπουν για την τήρηση ακριβούς λογαριασμού για όλα τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται και πληρώνονται από το ταμείο του Συμβουλίου, και όπως ζητηθεί από τον τέως Κοινοτάρχη να παρουσιάσει στοιχεία για τις εισπράξεις και πληρωμές της περιόδου 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003 και, σε περίπτωση που δεν υπάρξει ανταπόκριση, να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στη σχετική Νομοθεσία. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, το Δεκέμβριο του 2008 η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

- (v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ασπρογιάς.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2006 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μου δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2006, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Δρυινιάς.** Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις και υποδείξεις που έγιναν από την Υπηρεσία μου προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Δρυινιάς, τον Έπαρχο Πάφου και το Υπουργείο Εσωτερικών, εντούτοις το εν λόγω Συμβούλιο δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου, για έλεγχο, τους τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2007 και 2008, παρόλο που οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Λόγω της συνεχιζόμενης παράλειψης του Συμβουλίου να συμμορφωθεί με τις σχετικές διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων, εισηγήθηκα όπως εφαρμοστεί το άρθρο 45 της

νομοθεσίας, σύμφωνα με το οποίο ο Υπουργός Εσωτερικών έχει εξουσία να ορίσει τον Έπαρχο αρμόδιο αναφορικά με την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών. Σημειώνεται επίσης ότι λόγω του ότι το Βιβλίο Ταμείου δεν είναι ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου, δεν είναι γνωστό το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει στο νέο Κοινοτάρχη που ανέλαβε καθήκοντα από 6.4.2008. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, το Φεβρουάριο του 2009 η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Τον Ιούλιο του 2009 το Υπουργείο Εσωτερικών υιοθέτησε την εισήγησή μου και ενεργοποίησε το άρθρο 45 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

- (vii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μεσόγης.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003–2007, ο Κοινοτάρχης κατήγγειλε στην Υπηρεσία μου σοβαρές παρατυπίες που αφορούν στην είσπραξη των τελών υδατοπρομήθειας και φορολογιών. Συγκεκριμένα ο Κοινοτάρχης παρουσίασε στην Υπηρεσία μου αποδείξεις είσπραξης που προσκόμισαν στο Συμβούλιο διάφοροι φορολογούμενοι και καταναλωτές υδατοπρομήθειας, οι οποίες δεν φαίνεται να εκδόθηκαν ούτε από τα επίσημα χειρόγραφα διπλότυπα αποδείξεων είσπραξης του Συμβουλίου ούτε από το μηχανογραφικό σύστημα του Συμβουλίου. Μετά από έλεγχο των εν λόγω αποδείξεων διαπιστώθηκε ότι αυτές φαίνεται να εκδόθηκαν από τον τέως Γραμματέα του Συμβουλίου και δεν είχαν καταχωριστεί στους λογαριασμούς του Συμβουλίου. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σχετικά με την υπόθεση, Λειτουργοί της Υπηρεσίας μου έδωσαν κατάθεση στην Αστυνομία. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.
- (viii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, εξακολουθούν να μην τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Νέου Χωρίου (Πάφου), αλλά αυτοί είναι ανάμικτοι με εκείνους του Κοινοτικού Συμβουλίου, κατά παράβαση των περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Κανονισμών του 1990. Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Νέου Χωρίου θα πρέπει, σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς, να υποβληθούν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο.
- (ix) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ψάθι.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2005 και 2006 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μου δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2005 και 2006, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.

5.30 ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη.

Διαγωνισμός για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τα Κοινοτικά Συμβούλια Μαραθάσας, ενόψει της επικείμενης ετοιμασίας Τοπικού Σχεδίου Μαραθάσας από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Πληροφόρησα τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Καλοπαναγιώτη ότι σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 492/2004, έχουν υποχρέωση να κοινοποιούν στην Υπηρεσία μου τα έγγραφα προσφορών, συνοδευόμενα με αντικειμενική εκτίμηση κόστους, πράγμα που δεν έγινε.

Πέραν τούτου υπέδειξα ότι το περιεχόμενο της δημοσίευσης από μόνο του δεν μπορεί να αντικαταστήσει τα έγγραφα της ζήτησης προσφορών γιατί, μεταξύ άλλων, δεν περιέχει τα κριτήρια ανάθεσης, τη χρονική περίοδο των ζητούμενων υπηρεσιών, τον τρόπο πληρωμής και άλλα αναγκαία στοιχεία/πληροφορίες.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι ακύρωσε τις προσφορές και θα προχωρήσει για προσφοροδότηση σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου.

Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Πύργου.

Τελικοί Λογαριασμοί. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Πύργου δεν έχει μέχρι σήμερα ετοιμάσει και υποβάλει για έλεγχο τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2005 - 2008, παρά τις διατάξεις της σχετικής Νομοθεσίας, σύμφωνα με τις οποίες μετά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους ετοιμάζονται από το Συμβούλιο και υποβάλλονται για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί. Οι τελικοί λογαριασμοί θα πρέπει να ετοιμάζονται έγκαιρα, με σκοπό την ενημέρωση του Συμβουλίου και τον έγκαιρο έλεγχό τους. Τούτο συμβάλλει στον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν λαθών ή παραλείψεων με σκοπό τη λήψη διορθωτικών μέτρων, όσο το δυνατόν ενωρίτερα.

Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου.

Τελικοί λογαριασμοί. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου δεν έχει μέχρι σήμερα ετοιμάσει και υποβάλει για έλεγχο τελικούς λογαριασμούς για την περίοδο 1.1.2001 – 1.11.2001, ημερομηνία κατά την οποία το Σύμπλεγμα των Κοινοτήτων Παλαιχωρίου (Μ) και Παλαιχωρίου (Ορ.) καταργήθηκε με διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Κ.Δ.Π. 403/2001) στις 2.11.2001. Πρόσθετα, τα Κοινοτικά Συμβούλια, τα οποία προήλθαν μετά την κατάργηση του Συμπλέγματος, εξακολουθούν, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, να μη συμμορφώνονται με τις διατάξεις της σχετικής Νομοθεσίας, ως προς την ετοιμασία και υποβολή τελικών λογαριασμών για έλεγχο, μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους. Επιβάλλεται όπως, χωρίς άλλη καθυστέρηση, ετοιμαστούν και υποβληθούν για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί που να καλύπτουν την περίοδο 2.11.2001 – 31.12.2001 και τα έτη 2002 – 2008.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 20.5.2009, στην Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, τα δύο Κοινοτικά Συμβούλια δεσμεύτηκαν όπως ετοιμάσουν και υποβάλουν λογαριασμούς με όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν υποβλήθηκαν οι σχετικοί λογαριασμοί.

Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα.

Οικονομική κατάσταση. Οι ελεγμένοι λογαριασμοί για το έτος 2007 παρουσιάζουν τα ακόλουθα στοιχεία:

	2007	2006
	£000	£000
Εισπράξεις	2.921	2.393
Πληρωμές	3.245	2.261
(Ελλειμμα)/Πλεόνασμα	(324)	132
	£000	£000
Δάνεια	1.025	1.271
Τρέχουσες υποχρεώσεις		
Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Αμαθούντας	1.055	1.345
Άλλες υποχρεώσεις	537	536
Καταθέσεις	350	350

Καθυστερημένα έσοδα	1.015	1.089
---------------------	-------	-------

Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Συμβούλιο αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας και οι τρέχουσες υποχρεώσεις του παραμένουν σε ψηλά επίπεδα.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα μέτρα που λαμβάνονται από το Συμβούλιο για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων δεν είναι αποτελεσματικά, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται συνεχώς και το συνολικό ποσό στις 31.12.2007 να ανέλθει σε £1.014.997 (€1.734.225). Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι

οφειλότες βρίσκονται υπό εκκαθάριση και η απώλεια εσόδων από το Συμβούλιο είναι πολύ πιθανή. Επανελάβα την εισήγησή μου για άμεση λήψη μέτρων για είσπραξη των οφειλών και τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον όσων δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Προσωπικό.

(α) Η δαπάνη για το προσωπικό, περιλαμβανομένων των συνεισφορών στα διάφορα Ταμεία, ανήλθε το 2007 σε £1.042.044 (€1.780.438), σε σύγκριση με £1.024.870 το 2006. Παρατήρησα ότι ο μεγάλος αριθμός εργατικού προσωπικού (44 άτομα) και η συνεπακόλουθη ψηλή δαπάνη θα πρέπει να προβληματίσει το Συμβούλιο και θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι μείωσης της δαπάνης και καλύτερης αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού.

(β) Όπως ανέφερα στις προηγούμενες Εκθέσεις μου ο Υπουργός Εσωτερικών στις 9.6.2003 ανακάλεσε τους διορισμούς δύο ειδικευμένων εργατών, οι οποίοι προσλήφθηκαν αντικανονικά, και το Συμβούλιο τερμάτισε τις υπηρεσίες τους από τις 18.7.2003. Το Συμβούλιο χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την υπογραφή συμφωνίας μίσθωσης υπηρεσιών με τα άτομα αυτά από 2.9.2003 μέχρι την έκδοση της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου στις προσφυγές που είχαν καταχωρίσει εναντίον του Συμβουλίου. Οι προσφυγές απορρίφθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο αλλά το Συμβούλιο αποφάσισε τη συνέχιση της μίσθωσης των υπηρεσιών τους μέχρι και την εκδίκαση των εφέσεων που καταχώρισαν. Το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε την απόφαση του για τη μια έφεση στις 15.5.2007 με την οποία ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση πάνω σε τυπικό σημείο και συγκεκριμένα λόγω του ότι ο Υπουργός ήταν αναρμόδιος ως προς την ανάκληση των διορισμών. Αρμοδιότητα για τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων του Συμβουλίου έχει, σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, μόνο ο Έπαρχος. Το Δικαστήριο δεν προχώρησε στην εξέταση της ουσίας της υπόθεσης, κατά πόσο δηλαδή οι διορισμοί έγιναν νομότυπα και σύμφωνα με τους κανόνες χρηστής διοίκησης, υποδεικνύοντας όμως ότι «... κατά την επανεξέταση της υπόθεσης να ληφθεί απόφαση όπως ο νόμος ορίζει, για να αποκατασταθεί η νομιμότητα τόσο διαδικαστικά όσο και επί της ουσίας».

Μετά την εξέλιξη αυτή ο Υπουργός Εσωτερικών αποφάσισε να εγκρίνει τους διορισμούς των εν λόγω ατόμων αναδρομικά από το 1999, στηριζόμενος στον περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο του 1999, για να μην προκύψει, όπως ανέφερε, αδικία σε βάρος τους, ως αποτέλεσμα των παραλείψεων της διοίκησης. Σε επιστολή μου προς τον Υπουργό Εσωτερικών εξέφρασα την άποψη ότι τα εν λόγω άτομα δεν αδικήθηκαν από τις παραλείψεις του Συμβουλίου κατά την πρόσληψή τους το 1999, αλλά αντίθετα ευνοήθηκαν και ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο με τις παραλείψεις του καταπάτησε βασικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου (νομιμότητα, ισότητα, αμεροληψία). Επίσης η απόφαση για διορισμό τους αναδρομικά δεν συνάδει με το πνεύμα της Απόφασης του Δικαστηρίου, η οποία στηρίχθηκε στη διαδικασία και όχι στην ουσία της υπόθεσης.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας σε επιστολή του ημερομηνίας 5.11.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών συμφώνησε ανεπιφύλακτα με την πιο πάνω θέση μου σημειώνοντας ότι η έφεση πέτυχε πάνω σε τυπικό σημείο (ότι δηλαδή η ανάκληση έγινε από τον Υπουργό Εσωτερικών αντί από τον Έπαρχο) και ότι οι διορισμοί αυτοί καθ' εαυτοί δεν είχαν κανένα νομικό έρεισμα. Ανέφερε επίσης ότι ενώ οι επισημάνσεις έγιναν έγκαιρα τόσο από κρατικούς αξιωματούχους όσο και από το Δικαστήριο παρ' όλα αυτά αντί να εξαφανιστούν οι παρανομίες και να αποκατασταθεί η νομιμότητα, με την απόφαση του Υπουργού εδραιώθηκαν και προσδόθηκε σ' αυτές νομιμότητα. Υπέδειξε περαιτέρω ότι θα πρέπει να γίνει επανεξέταση και των δύο περιπτώσεων πλήρωσης θέσεων και η διαδικασία να ξεκινήσει από την αρχή και ότι παραλείφθηκε προηγουμένως να γίνει τώρα νόμιμα. Ο Γενικός Διευθυντής στην απάντησή του αναφέρει ότι ο Υπουργός αποφάσισε υπό τις περιστάσεις να εγκρίνει αναδρομικά τη δημιουργία των θέσεων, εφόσον αυτές θεωρήθηκαν κατειλημμένες τη δεδομένη στιγμή και ότι η πρακτική αυτή εφαρμόζεται σε όλους τους Δήμους και Κοινότητες όταν δεν υπάρχουν Κανονισμοί για την πλήρωση των θέσεων, όπως στην εν λόγω περίπτωση. Η οποιαδήποτε διαφορετική αντιμετώπιση της συγκεκριμένης περίπτωσης θα οδηγούσε σε αλυσιδωτές επιπτώσεις για ολόκληρη την τοπική αυτοδιοίκηση εφόσον υπάρχουν δεκάδες παρόμοιες περιπτώσεις.

Υδατοπρομήθεια.

(α) Ατιμολόγητο νερό. Το ατιμολόγητο νερό κατά το 2007 ήταν 307.351 κ.μ. δηλαδή 20% από το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Αμαθούντας και 31.865 κ.μ. δηλαδή 23,4% από το Κοινό Σχέδιο Μουταγιάκας. Παρόλο ότι υπάρχει μείωση στην απώλεια νερού σε σχέση με προηγούμενα χρόνια εντούτοις εξακολουθεί να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα.

(β) Μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Το σύνολο των καθυστερήσεων από τέλη ύδατος στις 31.12.2007 ήταν £262.585 (€448.653). Το Συμβούλιο δεν εφαρμόζει αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη των οφειλών και πολλοί καταναλωτές οφείλουν μεγάλα ποσά. Ένας ιδιοκτήτης συγκροτήματος διαμερισμάτων όφειλε στις 31.12.2007 ποσό £32.352 (€55.277). Εισηγήθηκαν όπως ληφθούν μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων το συντομότερο δυνατόν.

Κοινοτικό Συμβούλιο Δρομολαξιάς – Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού.

Εκκαθάριση υποθέσεων συμπλέγματος Μενεού και Δρομολαξιάς. Όπως έχει αναφερθεί και στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, αρκετά από τα θέματα που αφορούν στην εκκαθάριση των υποθέσεων του διαλυθέντος Συμπλέγματος Μενεού και Δρομολαξιάς, εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκρεμότητα.

Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας.

Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας για το 2005. Ο φορολογικός κατάλογος για το 2005 δεν εντοπίστηκε στο Συμβούλιο, ούτε και εισπράχθηκε οποιοδήποτε ποσό που αφορά στο 2005 από οποιοδήποτε φορολογούμενο. Το Συμβούλιο ζήτησε επανειλημμένα το συγκεκριμένο κατάλογο από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Πάφου, χωρίς ωστόσο να λάβει οποιαδήποτε απάντηση.

Κοινοτικό Συμβούλιο Κισσόνεργας.

Έλεγχος λογαριασμών για τα έτη 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008. Ο τελευταίος έλεγχος που διενεργήθηκε σε λογαριασμούς του Συμβουλίου ήταν για το έτος 2003. Ο έλεγχος των λογαριασμών για τα έτη 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008 δεν κατέστη δυνατός καθότι οι λογαριασμοί για τα έτη αυτά δεν έχουν ακόμα ετοιμαστεί. Σύμφωνα με το άρθρο 70(3) των περί Κοινοτήτων Νόμων, μετά τη λήξη του οικονομικού έτους και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται οι τελικοί λογαριασμοί από το Συμβούλιο. Με επιστολή μου ημερ. 7.1.2008, υπέδειξα στο Συμβούλιο ότι οι λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται έγκαιρα, με σκοπό την ενημέρωση του Συμβουλίου και τον έγκαιρο έλεγχό τους. Τούτο συμβάλλει στον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν λαθών ή παραλείψεων με σκοπό τη λήψη διορθωτικών μέτρων, όσο το δυνατόν ενωρίτερα.

Κοινοτικό Συμβούλιο Χλώρακας.

Διάφορες εισφορές και δωρεές. Για τα έτη 2006 και 2007, διαπιστώθηκε ότι το Συμβούλιο προέβη σε εισφορές ή δωρεές σε μη αγαθοεργά/φιλανθρωπικά ιδρύματα, χωρίς την έγκριση του Επάρχου. Σημειώνεται ότι το συγκεκριμένο κονδύλι περιλαμβάνει και πληρωμές για ταξίδια που οργάνωσε ή επιχορήγησε το Συμβούλιο για τους κατοίκους της Κοινότητας (€37.294 για το 2006 και €27.117 για το 2007).

Υδατοπρομήθεια. Κατά τη συμφιλίωση των ποσοτήτων νερού που αγοράζονται και πωλούνται παρατηρήθηκε κατά τα τελευταία έτη σημαντικό ποσοστό ελλείμματος νερού (22% για το 2006, 23% για το 2007). Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, γίνονται προσπάθειες για μείωση της απώλειας νερού. Ένα από τα μέτρα που προωθείται είναι η αλλαγή του πεπαλαιωμένου συστήματος υδατοπρομήθειας.

5.31 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Η Κεντρική Υπηρεσία λειτουργεί υπό την ευθύνη, εποπτεία και συντονισμό του Επάρχου. Σε κάθε Επαρχία λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων, σκοπός της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών στα Συμβούλια. Η λειτουργία της Υπηρεσίας από το 2002 ρυθμίζεται με Κανονισμούς και οι δαπάνες

λειτουργίας της επιχορηγούνται από το Κράτος κατά ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50%. Η Κεντρική Υπηρεσία κάθε Επαρχίας οφείλει να τηρεί λογαριασμούς και στο τέλος του χρόνου να τους υποβάλλει για έλεγχο στην Υπηρεσία μου.

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους. Η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί πιο ουσιαστικό έλεγχο για βελτίωση στον τομέα αυτό. Εισηγήθηκα την ενίσχυση των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων με προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο, για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών στα Κοινοτικά Συμβούλια, πάνω σε θέματα που αφορούν σε όλες τις δραστηριότητές τους όπως, καταρτισμός και εκτέλεση Προϋπολογισμών, επιβολή και είσπραξη φορολογιών, ετοιμασία ετήσιων εκθέσεων, μισθοδοσία προσωπικού, συνταξιοδοτικά ωφελήματα, διαδικασίες προσφορών και άλλα. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εποπτεία που ασκείται από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω του ελέγχου των πρακτικών των Συμβουλίων δεν είναι αποτελεσματική. Η σχετική νομοθεσία δεν προβλέπει μέτρα στις περιπτώσεις που λαμβάνονται αποφάσεις ή γίνονται πράξεις που δεν είναι νομότυπες και εισηγήθηκα την εισαγωγή σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων προς αντιμετώπιση της αδυναμίας αυτής.

ΜΕΡΟΣ 6 - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

6.1 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €4.686.300, σε σύγκριση με €2.732.421 κατά το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής από λειτουργικές δραστηριότητες και από χρηματοδοτικά έσοδα ανήλθαν το 2008 σε €27.254.478, σε σύγκριση με €23.834.896 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €3.419.582 ή ποσοστό 14,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από το τέλος ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (€2.863.643) και από τα Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€451.381).

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής κατά το 2008 ανήλθαν σε €22.568.178, σε σύγκριση με €21.102.475 το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €1.465.703 ή ποσοστό 6,9%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (€958.082) και στα έξοδα προσωπικού (€398.025).

(δ) **Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα.** Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής για το 2008 ανήλθαν στα €7.641.134, σε σύγκριση με €7.132.471 για το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €508.663 ή ποσοστό 7,13%.

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα αντιστοιχούν με το 28% των συνολικών εσόδων για το 2008, σε σύγκριση με 29,9% το 2007 και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες ανήλθαν κατά το 2008 σε €14.926.780, αντιστοιχούν με το 54,8% των εσόδων, σε σύγκριση με €13.968.698 ή ποσοστό 58,6% για το 2007.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι το ποσοστό των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων εξακολουθεί να είναι ψηλό και εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για περαιτέρω μείωσή του.

Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2008 και 2007, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2008	2007
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι	91	79
Έκτακτοι	2	13
	93	92
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	1	1
Σύνολο	94	93
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:		
Υπαλληλικό προσωπικό	€ 6.097.914	€ 5.699.889
Εργατικό προσωπικό	17.651	15.521
Σύνολο	6.115.565	5.715.410
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:		
Υπαλληλικό προσωπικό	65.569	61.955
Εργατικό προσωπικό	7.651	15.521

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2008 ήταν 96, από τις οποίες οι 5 ήταν κενές. Η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, 17 άτομα κατά διαστήματα και 2 άτομα καθ' όλη τη διάρκεια του 2008, με σύνολο δαπάνης €148.166.

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2008 τα ταμειακά διαθέσιμα της Αρχής ανέρχονταν σε €40,9 εκ., σε σύγκριση με €35,9 εκ. το 2007. Το ποσό αυτό αποτελείται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες ύψους €36,5 εκ. και από επενδύσεις ύψους €4,4 εκ. (Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως (€2,9 εκ.) και χρεώγραφα εμπορικής τράπεζας (€1,5 εκ.)).

Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, ανήλθαν σε €14.926.780, σε σύγκριση με €13.968.698 το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €958.082 ή ποσοστό 6,9% και αποτελούσαν το 66,1% των συνολικών εξόδων.

	2008	2007
	€	€
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	1.701.459	1.701.339
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	8.841.063	9.568.137
Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων	6.387	4.386
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών σε Επιχειρήσεις για Θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού	61.510	463.650
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	161.478	100.681
Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης	83.605	42.057
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	4.071.278	2.088.448
Σύνολο	14.926.780	13.968.698

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2008 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 19.6.2007, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.11.2007 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων.

Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (Νόμος 51(II)/2007).

Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης- Πολυεπιχειρησιακά – Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας στην Κύπρο.

Προγράμματα που αποσύρθηκαν ή ακυρώθηκαν από τα ίδια τα Ιδρύματα Για το πρώτο εξάμηνο του 2008, από τα 958 Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα - Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας στην Κύπρο, που εγκρίθηκαν από το Γενικό Διευθυντή, τα 383 ή ποσοστό 40% (39% για το πρώτο εξάμηνο 2007) ακυρώθηκαν από τα ίδια τα Ιδρύματα, ενώ 83 προγράμματα αποσύρθηκαν πριν από την τελική τους έγκριση.

Για το δεύτερο εξάμηνο του 2008, από τα 846 εγκριθέντα προγράμματα, τα 308 ή ποσοστό 36% (40% για το δεύτερο εξάμηνο 2007) ακυρώθηκαν από τα Ιδρύματα, ενώ 119 προγράμματα αποσύρθηκαν πριν από την τελική τους έγκριση.

Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου για περιορισμό του διοικητικού κόστους της Αρχής για την καταχώριση, αξιολόγηση και έγκριση των διαφόρων προγραμμάτων, τα οποία τελικά ακυρώνονται, η Αρχή με πληροφόρησε ότι θα μελετήσει διαδικασίες που, μεταξύ άλλων, θα συμβάλλουν στον περιορισμό του διοικητικού κόστους. Είχα επίσης εισηγηθεί όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της καταβολής σχετικού τέλους κατά την υποβολή αίτησης για έγκριση προγράμματος.

Παρατήρησα ότι το όλο θέμα εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι στα νέα/αναθεωρημένα Σχέδια που τέθηκαν σε εφαρμογή μέσα στο 2009, έχουν εισαχθεί τέτοιες διαδικασίες, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν ουσιαστικά στη μείωση του αριθμού των προγραμμάτων που αποσύρονται ή ακυρώνονται, καθώς και στον περιορισμό του διοικητικού κόστους για την αξιολόγηση και έγκρισή τους.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατά το έτος 2008 διενεργήθηκαν 257 αιφνιδιαστικές επισκέψεις από λειτουργούς της Αρχής, για έλεγχο της εφαρμογής 256 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 4,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων, σε σύγκριση με 111 αιφνιδιαστικές επισκέψεις το 2007 ή ποσοστό 1,8% των εγκριθέντων προγραμμάτων.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι στο σύνολο των 256 προγραμμάτων, 26 προγράμματα ή ποσοστό 10,2% δεν εφαρμόζονταν.

Παρά τη σημαντική αύξηση των αιφνιδιαστικών ελέγχων, το ποσοστό ελέγχων παραμένει χαμηλό. Αυτό, σε συνδυασμό με το υψηλό ποσοστό των προγραμμάτων που δεν εφαρμόζονται αλλά και το γεγονός ότι δεν λαμβάνονται συνήθως αυστηρά μέτρα εναντίον των επιχειρήσεων που παραβαίνουν τους όρους έγκρισης των προγραμμάτων, δημιουργεί αυξημένες ανησυχίες για την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι έλεγχοι αυτοί αποτελούν το κατ' εξοχήν εργαλείο που έχει η Αρχή για την επιβεβαίωση της υλοποίησης ενός προγράμματος, με βάση τους εγκριθέντες όρους, δεδομένου ιδιαίτερα ότι οι αιτήσεις για την καταβολή χορηγήματος υποβάλλονται μετά τη λήξη του προγράμματος. Επομένως η διενέργεια αυξημένων ελέγχων καθίσταται ουσιαστικής σημασίας για τη σωστή διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων της Αρχής.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι από το Σεπτέμβριο 2009 έχει προωθηθεί νέα διαδικασία, για διεξαγωγή των ελέγχων από ανεξάρτητους συνεργάτες της Αρχής, η οποία, μεταξύ άλλων, προνοεί και για σημαντική αύξηση του αριθμού τους.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 10 χρόνια, στο ποσό των €9.681.113 και, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,5% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις με ποσοστό περίπου 23% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Εξέφρασα και πάλι την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η δραστηριοποίηση των Οργανώσεων αυτών στους τομείς δραστηριοτήτων της Αρχής, οι οποίες λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής.

Ίδρυση Ειδικών Ταμείων από οργανωτές προγραμμάτων κατάρτισης για κάλυψη του μέρους του δικαιώματος συμμετοχής που πρέπει να καταβάλλεται από τις επιχειρήσεις για συμμετοχή εργοδοτουμένων τους σε προγράμματα κατάρτισης. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, ημερ. 17.4.2006, ενόψει της λειτουργίας από την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων, Ειδικού Ταμείου για ενθάρρυνση της συμμετοχής στελεχών των επιχειρήσεων-μελών της στα προγράμματα κατάρτισης που διοργανώνει και τα οποία εμπίπτουν στο Σχέδιο των Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης – Ζωτικής Σημασίας, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποδεχθεί τη διευθέτηση για κάλυψη του ποσού του δικαιώματος συμμετοχής που πρέπει να πληρώσουν οι επιχειρήσεις και το οποίο αποτελεί τη διαφορά μεταξύ της επιχορήγησης της Αρχής και του δικαιώματος συμμετοχής, από ειδικά Ταμεία Ιδρυμάτων/Οργανισμών, οι πόροι των οποίων προέρχονται από προκαταβολές ή συνδρομές των επιχειρήσεων-μελών των εν λόγω Ιδρυμάτων/Οργανισμών.

Ανέφερα στην Αρχή ότι η πιο πάνω απόφαση έχει ως αποτέλεσμα:

(α) Να καταβάλλεται μεγαλύτερη επιχορήγηση στο Ίδρυμα/Οργανισμό, αφού, για σκοπούς υπολογισμού του χορηγήματος, λαμβάνεται υπόψη ως επιλέξιμο κόστος ολόκληρο το ποσό του δικαιώματος συμμετοχής, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και ποσό το οποίο δεν καταβάλλεται από τις επιχειρήσεις.

(β) Να μη θεωρείται ως έκπτωση στο δικαίωμα συμμετοχής το ποσό που έπρεπε να πληρώσουν οι επιχειρήσεις για συμμετοχή των εργοδοτούμενων τους και το οποίο πληρώνουν οι οργανωτές των προγραμμάτων.

(γ) Να μην επιβαρύνεται η επιχείρηση με κανένα κόστος για τη συμμετοχή εργοδοτούμενων της σε προγράμματα που διοργανώνουν τα Ιδρύματα/Οργανισμοί.

Εξέφρασα και πάλι την άποψη ότι το ποσό που καλύπτεται από τα Ειδικά Ταμεία των οργανωτών δεν μπορεί να θεωρείται δαπάνη του εργοδότη για τον πιο πάνω σκοπό και έθεσα το ερώτημα κατά πόσο η συζήτηση και η λήψη τέτοιας απόφασης, με παρόντες εκπροσώπους των οργανωτών στους οποίους λειτουργούν τα πιο πάνω Ταμεία και οι οποίοι εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο, θα μπορούσε να θεωρηθεί δεοντολογικά ορθή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συνέχιση της πρακτικής αυτής, αφού, σύμφωνα με τη θέση τόσο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, όσο και της νομικού συμβούλου της Αρχής, δεν αντίκειται στη νομοθεσία.

Υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για καταβολή χορηγήματος, σε σχέση με μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στην Κύπρο. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 3.4.2006, αποφασίστηκε όπως, για τα πιο πάνω προγράμματα, όταν ελλείπουν στοιχεία από το παρουσιολόγιο ή ακόμα και όταν δεν έχει υποβληθεί το παρουσιολόγιο μαζί με την αίτηση για καταβολή χορηγήματος, παραχωρείται προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή νέου παρουσιολογίου, πλήρως συμπληρωμένου και υπογραμμένου από όλα τα μέρη, ανεξάρτητα από την τελευταία ημερομηνία υποβολής της αίτησης για καταβολή χορηγήματος.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι, με την πιο πάνω απόφαση ανατρέπεται η γνωστοποιημένη σε όλους πολιτική της Αρχής, όσον αφορά στις προϋποθέσεις για καταβολή χορηγήματος, σύμφωνα με τις οποίες για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβάλλονται, μαζί με την αίτηση, σωστά συμπληρωμένα όλα τα έντυπα/δικαιολογητικά μέσα στα προκαθορισθέντα χρονικά πλαίσια.

Έχοντας υπόψη ότι το παρουσιολόγιο αποτελεί πολύ σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για την καταβολή του χορηγήματος, το οποίο πρέπει να συμπληρώνεται κατά το χρόνο εφαρμογής του προγράμματος και όχι εκ των υστέρων, εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πολιτική της Αρχής, η οποία γνωστοποιείται σε όλες τις επιχειρήσεις και τα Ιδρύματα Κατάρτισης, πρέπει να είναι ομοιόμορφη για όλα τα σχέδια που εφαρμόζει η Αρχή.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το θέμα εξετάστηκε στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Σχεδίου, χωρίς ωστόσο να κριθεί σκόπιμη οποιαδήποτε διαφοροποίηση στον τρόπο χειρισμού των παρουσιολογίων στα προγράμματα αυτά.

Εξακολουθώ να πιστεύω ότι η απόφαση αυτή υπονομεύει τη διακηρυγμένη πολιτική χορηγιών της Αρχής και ότι όλα τα αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να υποβάλλονται μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Επίπεδο επιχορήγησης προγραμμάτων. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, σύμφωνα με την υφιστάμενη πολιτική χορηγιών, επιτρέπεται η έγκριση προγραμμάτων κατάρτισης σε τρία διαφορετικά επίπεδα. Το κάθε επίπεδο σχετίζεται με το δικό του μέγιστο ωριαίο ποσό επιχορήγησης. Ο καθορισμός του επιπέδου έγκρισης του προγράμματος, σύμφωνα με την προκαθορισμένη Διαδικασία Εξέτασης Προγραμμάτων, είναι συνάρτηση του περιεχομένου του προγράμματος και του επιπέδου ιεραρχίας των υποψηφίων για συμμετοχή. Σημειώνεται ότι σε περιπτώσεις που στο πρόγραμμα συμμετέχουν άτομα από διαφορετικά επίπεδα ιεραρχίας, τότε η επιλογή του επιπέδου έγκρισης είναι αυτή που συνάδει με το πιο χαμηλό επίπεδο των συμμετεχόντων. Στην περίπτωση που στο πρόγραμμα υπάρχουν θέματα ανάμικτου

επιπέδου, τότε το πρόγραμμα τοποθετείται στο πιο χαμηλό επίπεδο έγκρισης, ανάλογα με το επίπεδο των συμμετεχόντων.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι, η έγκριση προγραμμάτων σε τρία διαφορετικά επίπεδα περιπλέκει τόσο τη διαδικασία έγκρισης, όσο και τη διαδικασία εξέτασης για καταβολή χορηγήματος, αφού για να αξιολογηθεί το περιεχόμενο του προγράμματος και το επίπεδο ιεραρχίας των υποψηφίων για συμμετοχή, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάρα πολλοί παράγοντες, με αποτέλεσμα την αύξηση του διοικητικού κόστους. Επιπρόσθετα, υπεισέρχεται αναμφίβολα και ο υποκειμενικός παράγοντας, αφού ο καθορισμός του επιπέδου επιχορήγησης είναι συνάρτηση των προαναφερθέντων χαρακτηριστικών.

Έχοντας υπόψη το γεγονός ότι το ποσό με το οποίο θα επιχορηγηθεί το Ίδρυμα Κατάρτισης ή η επιχείρηση, αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το επίπεδο που θα καθοριστεί, καθώς επίσης και ότι εντοπίστηκαν αρκετά προβλήματα κατά τη διάρκεια του ελέγχου, εισηγήθηκα όπως, στο πλαίσιο της αναθεώρησης και του επανασχεδιασμού όλων των Σχεδίων, μελετηθεί το ενδεχόμενο κατάργησης του επιπέδου επιχορήγησης.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διατήρηση των τριών επιπέδων επιχορήγησης, δίνοντας παράλληλα οδηγίες για διατύπωση ξεκάθαρων κριτηρίων για καθορισμό του κάθε επιπέδου επιχορήγησης στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών για τα εν λόγω Σχέδια.

Προγράμματα κατάρτισης ιδιωτικών Ιδρυμάτων. Στην προηγούμενη Έκθεσή μου ανέφερα ότι:

(α) Από δειγματοληπτικό έλεγχο προγραμμάτων κατάρτισης συγκεκριμένου Ιδρύματος, στο οποίο καταβλήθηκαν κατά τα έτη 2006 και 2007 χορηγήματα συνολικού ύψους €296.277 (£173.403) για προγράμματα που εφάρμοσε, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- (i) **Καταλληλότητα συμμετεχόντων σε προγράμματα.** Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις για καταβολή χορηγήματος, για να καταστεί δυνατή η καταβολή χορηγήματος, θα πρέπει τα καθήκοντα και η θέση του συγκεκριμένου εργοδοτούμενου στην επιχείρηση να συνάδουν με την περιγραφή των ατόμων στα οποία απευθύνεται το πρόγραμμα.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι αρκετοί εργοδοτούμενοι που συμμετείχαν σε 9 προγράμματα, για τα οποία καταβλήθηκε συνολικό χορήγημα ύψους €37.892 (£22.177), δεν ικανοποιούσαν την πιο πάνω προϋπόθεση.

Επισημانا επίσης και το γεγονός ότι πολλοί από τους πιο πάνω εργοδοτούμενους, που συμμετείχαν στα προγράμματα αυτά, ήταν αλλοδαποί, οι οποίοι καταχωρίστηκαν στο μηχανογραφημένο σύστημα με τον αριθμό διαβατηρίου μόνο, χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε αριθμό κοινωνικών ασφαλίσεων ή αριθμό αλλοδαπού (ARC), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διασφαλιστεί ότι ήταν όντως εργοδοτούμενοι των συγκεκριμένων επιχειρήσεων. Το ποσοστό των αλλοδαπών στα πιο πάνω προγράμματα έφθασε περίπου στο 21% του συνόλου των συμμετεχόντων.

- (ii) **Έγκριση επιπέδου επιχορήγησης και καταβολή χορηγήματος.** Συγκεκριμένα προγράμματα εγκρίθηκαν σε ψηλότερο επίπεδο απ' αυτό που θα έπρεπε να εγκριθούν, με αποτέλεσμα να καταβληθούν ψηλότερα χορηγήματα. Σύμφωνα με τη Διαδικασία Εξέτασης Προγραμμάτων της Αρχής, σε περιπτώσεις που στο πρόγραμμα συμμετέχουν άτομα από διαφορετικά επίπεδα ιεραρχίας, τότε η επιλογή του επιπέδου έγκρισης για σκοπούς καταβολής χορηγήματος είναι αυτή που συνάδει με το πιο χαμηλό επίπεδο των συμμετεχόντων.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι απαιτείται η επαναξιολόγηση των προγραμμάτων του συγκεκριμένου Ιδρύματος, στα πλαίσια της νομοθεσίας και των διαδικασιών της Αρχής, πράγμα που δεν είχε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ολοκληρωθεί.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι προχώρησε σε διερεύνηση της όλης συνεργασίας του συγκεκριμένου Ιδρύματος κατάρτισης με την Αρχή από το 2006, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί περί το τέλος του έτους.

(β) Από δειγματοληπτικό έλεγχο στους φακέλους προγραμμάτων κατάρτισης άλλου Ιδρύματος, στο οποίο καταβλήθηκαν κατά τα έτη 2006 και 2007 χορηγήματα συνολικού ύψους €152.879 (£89.476) για 28

προγράμματα που εφάρμοσε και από στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων της Αρχής «ΣΥΠΡΟ», παρατηρήθηκε ότι οι συμμετέχοντες στα προγράμματα του πιο πάνω Ιδρύματος ήταν σχεδόν πάντοτε τα ίδια άτομα, ενώ αρκετοί από αυτούς παρακολούθησαν σε διάστημα 12 μηνών δύο προγράμματα, τα οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία των φακέλων, είχαν το ίδιο περιεχόμενο.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι από τα αποτελέσματα της όλης διερεύνησης δεν προκύπτει οτιδήποτε, το οποίο να έρχεται σε αντίφαση με τις πρόνοιες του Οδηγού Πολιτικής και Διαδικασιών του Σχεδίου «Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης - Συνήθη στην Κύπρο». Ωστόσο θεωρώ ότι το πρόβλημα εστιάζεται στο γεγονός ότι στα προγράμματα συμμετέχουν σχεδόν πάντοτε τα ίδια άτομα.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Το έργο «Προώθηση της Κατάρτισης και της Απασχολησιμότητας Νέων Αποφοίτων Σχολών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης», το οποίο αφορούσε στην προγραμματική περίοδο 2004 - 2006 και συγχρηματοδοτήθηκε κατά 50% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 50% από τον Προϋπολογισμό της Αρχής, σκοπό είχε την προσφορά ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης και οργανωμένης εργασιακής πείρας σε νέους αποφοίτους σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που δεν είχαν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους και δεν είχαν αποκτήσει πείρα πέραν των εννιά μηνών από την αποφοίτησή τους.

Στο έργο, στο οποίο θα συμμετείχαν 350 νέοι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και 200 σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής πείρας, συμμετείχαν τελικά μόνο 69 και 29, αντίστοιχα.

Ο Προϋπολογισμός του έργου, ο οποίος αρχικά είχε εγκριθεί για ποσό ύψους £580.000 (€1.000.500), μειώθηκε τελικά στα €258.370 (£151.217), ποσό το οποίο δαπανήθηκε μέχρι 30.6.2009, τελευταία ημερομηνία πληρωμών για το έργο.

Ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους της πολύ μεγάλης απόκλισης από τους στόχους του έργου.

Η Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η απόκλιση από τους στόχους που τέθηκαν στο έργο, οφείλεται στη μη ανταπόκριση των νέων αποφοίτων στις προσκλήσεις για συμμετοχή στα προγράμματα κατάρτισης και εργασιακής πείρας.

6.2 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2008 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση.** Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2008 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 9.7.2008 και, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 5.12.2007, ενώ, με βάση τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2007. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (αρ.76(ΙΙ)/2007) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €750,6 εκ.

(β) **Τροποποιητικός Προϋπολογισμός.** Στις 27.3.2009 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο τροποποιητικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 2008 (Ν24(ΙΙ)/2009), ο οποίος τροποποιεί τον περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμο του 2007 (Προϋπολογισμός 2008).

Ο τροποποιητικός Προϋπολογισμός προνοούσε για διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων για εγκατάσταση μονάδων εφεδρείας παραγωγής φάση 1 (€6.000.000 άρθρο 4-503) και φάση 2 (€300.000 άρθρο 4-506).

(γ) Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού. Η συμφιλιωτική κατάσταση Προϋπολογισμού δεν είχε ετοιμαστεί μέχρι το τέλος του ελέγχου (30.4.2009) και συνεπώς δεν μπορούσε να επιβεβαιωθεί κατά πόσο υπήρξαν οποιεσδήποτε υπερβάσεις του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι η συμφιλιωτική κατάσταση αποστάληκε στις 19 Μαΐου 2009 στην Υπηρεσία μου.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό πλεόνασμα για το 2008, πριν από τη φορολογία, ήταν €28,26 εκ. σε σύγκριση με €56,82 εκ. το προηγούμενο έτος.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2008 ανήλθαν σε €771,87 εκ., σε σύγκριση με €575,52 εκ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €196,35 εκ. ή 34%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα της Αρχής ήταν €743,61 εκ., σε σύγκριση με €518,70εκ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €224,91 εκ. ή 43%.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα, εργοδοτικές εισφορές και σχέδια συντάξεων. Στις 31.12.2008 η Αρχή εργοδοτούσε 2.346 πρόσωπα (2.263 για το 2007), από τα οποία τα 2.344 (2.261 για το 2007) υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις και 2 σε προσωρινές θέσεις. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές για το 2008 ανήλθαν σε €124,58 εκ., σε σύγκριση με €117,38 εκ. το 2007.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη μόνο την επιβάρυνση για τρέχουσα υπηρεσία στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν €47.455 σε σύγκριση με €44.439 το 2007.

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική επιβάρυνση για το Ταμείο Συντάξεων ύψους €31,41 εκ., το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο ανέρχεται στα €53.151 σε σχέση με €51.917 για το έτος 2007.

(α) Σχέδια συντάξεων.

(i) Ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων. Το προσχέδιο της αναλογιστικής μελέτης με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008 καταδεικνύει έλλειμμα €45.954.000.

Ο αναλογιστής προτείνει όπως η Αρχή κάνει πρόσθετες συνεισφορές για χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος των €45.954.000 και εισηγείται όπως η χρηματοδότηση γίνει είτε εντός 5 χρόνων προς €10.246.000 το χρόνο, είτε εντός 10 χρόνων προς €5.835.000 το χρόνο, είτε εντός 15 χρόνων προς €4.402.000 το χρόνο, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008 και προεξοφλητικό επιτόκιο 5,75%. Η σχετική απόφαση θα ληφθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Αρχής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) ενέκρινε στις 4.11.2008 την αναλογιστική μελέτη για το 2007. Υιοθέτησε την πρόταση των αναλογιστών για αύξηση του κανονικού ποσοστού εισφοράς για μελλοντική υπηρεσία από 27% σε 28,8% επί των μηνιαίων μισθών και αποφάσισε τη χρηματοδότηση του ελλείμματος €52,8 εκ. του Ταμείου σε πέντε ετήσιες δόσεις, με πρώτη δόση καταβλητέα στις 31.12.2008.

(ii) Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996. Μετά την ψήφιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών 1986-1996, η ΑΗΚ δύναται με απόφασή της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα. Στους πρόωρα αφυπηρετούντες υπαλλήλους προσφέρεται αποζημίωση, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Σχετικά με το πιο πάνω παρατήρησα τα παρακάτω:

1. Για το 2008, αφυπηρέτησαν, με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Κανονισμού, 19 άτομα από τα οποία τα 9 πήραν ως αποζημίωση το ψηλότερο ποσό που δικαιούνται σύμφωνα με το σχέδιο, δηλαδή €51.258 ο

καθένας. Επισημαίνεται ότι αυτές ήταν και οι μόνες αφυπηρετήσεις κατά το 2008 (δεν υπήρξαν κανονικές αφυπηρετήσεις πέραν των παραιτήσεων, αναγκαστικών αφυπηρετήσεων και αφυπηρετήσεων για λόγους υγείας).

2. Δύο άτομα από τα 19 που αφυπηρέτησαν πρόωρα, έλαβαν συνολική αποζημίωση ύψους €40.246, ενώ υπολείπονταν 10 ή λιγότεροι μήνες μέχρι την κανονική τους αφυπηρέτηση. Όπως ανέφερα στις Εκθέσεις μου σε προηγούμενα χρόνια, δεν δικαιολογείται η έγκριση πρόωρης αφυπηρέτησης υπαλλήλων που βρίσκονται στα πρόθυρα της κανονικής αφυπηρέτησης με καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης, αφού είναι προφανές ότι στις περιπτώσεις αυτές, κίνητρο και στόχος είναι η λήψη επιπρόσθετου φιλοδώρηματος και όχι η εξυπηρέτηση των σκοπών του Σχεδίου.

3. Αναφέρεται σχετικά ότι από την έναρξη του Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2008 (12 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 295 υπάλληλοι και το συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε ανέρχεται στα €9,8 εκ. Επισημαίνεται επίσης ότι βασικό κριτήριο για τον αριθμό των αιτητών που εγκρίνονται για πρόωρη αφυπηρέτηση φαίνεται να είναι η ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.

4. Ο πιο πάνω Κανονισμός, ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, αρχικά για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει μέσω της ψήφισης σχετικής πρόνοιας των ετήσιων Προϋπολογισμών της ΑΗΚ, έχει καταστεί μόνιμος θεσμός και συνιστά έμμεσα σημαντικό πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα.

Στις Εκθέσεις μου τα τελευταία χρόνια είχα εισηγηθεί όπως αξιολογηθεί κατά πόσο οι λόγοι για τους οποίους υιοθετήθηκε ο εν λόγω θεσμός εξακολουθούν να ισχύουν και κατά πόσο αυτός χρήζει επανεξέτασης. Εντούτοις, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε αξιολόγηση με στόχο την εξακρίβωση της επιτυχίας του Σχεδίου, τον καθορισμό λεπτομερών κριτηρίων και προϋποθέσεων και την προσαρμογή του Κανονισμού/Σχεδίου στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν με την επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η Αρχή δεν έχει κρίνει σκόπιμη τη διενέργεια οποιασδήποτε συγκεκριμένης μελέτης και ότι οι λόγοι για τους οποίους δημιουργήθηκε ο θεσμός της πρόωρης αφυπηρέτησης εξακολουθούν να ισχύουν. Ανέφερε επίσης ότι η επίστευση της ανανέωσης του προσωπικού και η αντικατάσταση μη παραγωγικών υπαλλήλων σε ένα τεχνικό οργανισμό, όπως είναι η ΑΗΚ, βοηθά στην αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας του.

(β) Ωφελήματα προσωπικού. Τα ωφελήματα προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχουν ως ακολούθως:

	2008	2007
	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	3.531.105	3.140.413
Ταμείο Ευημερίας	1.639.516	1.261.252
Ταμείο Βοηθείας	310.264	343.569
Σχέδιο Υποτροφιών	310.508	279.126
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	563.419	410.064
Επιχορήγηση Κυλικείων	361.744	343.800
Ομαδική Ασφάλεια Ζωής	653.384	477.010
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	174.877	166.296
	7.544.817	6.421.530

Πρόσθετα με τα πιο πάνω ωφελήματα, παραχωρούνται στους υπαλλήλους της Αρχής άτοκα δάνεια για αγορά αυτοκινήτου το σύνολο των οποίων για το έτος 2008 ανήλθε στο ποσό των €703.735

(γ) Εργατικά ατυχήματα. Κατά τη διάρκεια του 2008 σημειώθηκαν 29 εργατικά ατυχήματα και 5 οδικά (σε ώρες εργασίας) σε σύγκριση με 29 και 2, αντίστοιχα για το 2007. Η απώλεια σε εργασιομέρες ανερχόταν συνολικά σε 1.214 το 2008 και 1.108 το 2007.

(δ) Υπερωρίες. Το θέμα της υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού έχει τύχει σχολιασμού σε Εκθέσεις μου και για τον έλεγχο προηγούμενων ετών. Σε απάντηση της Αρχής στην Έκθεσή μου για το 2007, αναφέρθηκε ότι η πληρωμή υπερωριακής αποζημίωσης στο προσωπικό της Αρχής είναι αναπόφευκτη αφού κάποιες εργασίες της ΑΗΚ πρέπει να γίνονται κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου για να επηρεάζεται όσο το δυνατόν λιγότερο το κοινό. Αναφέρθηκε επίσης ότι η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω αφορά στην εκφόρτωση μαζούτ στους σταθμούς παραγωγής και σε επείγουσες περιπτώσεις βλαβών και γίνεται αφού προηγουμένως εξασφαλιστεί η έγκριση του Γενικού Διευθυντή. Επίσης, επισημάνθηκε ότι καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για περιορισμό της πληρωμής υπερωριακής αποζημίωσης.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατήρησα ότι κατά τη διάρκεια του έτους, πληρώθηκε υπερωριακή αποζημίωση στο προσωπικό της Αρχής συνολικού ύψους €5.523.601, σε σύγκριση με €4.523.010 το 2007 (αύξηση 22%) και €3.828.733 το 2006. Σε 344 υπαλλήλους καταβλήθηκε υπερωριακή αποζημίωση από €5.000 μέχρι €30.000 στον καθένα.

Επισημαίνεται ότι ποσό ύψους €401.709 καταβλήθηκε σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, σε σύγκριση με €400.645 το 2007 και €349.363 το 2006. Σημειώνεται επίσης ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου προσωπικό που πληρώθηκε για υπερωρίες και κατέχει μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, δεν εργάστηκε στους σταθμούς παραγωγής ή σε περιπτώσεις βλαβών.

Σε απάντησή του ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στον Οργανισμό υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο και εγκρίνεται σε περιπτώσεις που η υπερωριακή εργασία είναι αναπόφευκτη.

Συμβόλαια παροχής υπηρεσιών. Στις 31.12.2008 η Αρχή απασχολούσε 36 άτομα (35 το Μάρτιο του 2009) διαφόρων ειδικοτήτων με συμβόλαια αγοράς υπηρεσιών. Όπως διαπιστώθηκε, ενώ η Αρχή προκήρυσσε κατά διαστήματα διαγωνισμούς για παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών για συγκεκριμένη περίοδο, στις πλείστες περιπτώσεις για ένα έτος με δικαίωμα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, εντούτοις συνεχίζει μέχρι και σήμερα να ανανεώνει τα πλείστα από τα εν λόγω συμβόλαια κατά παράβαση των όρων των διαγωνισμών.

Επισημάνω ότι η Αρχή αντικανονικά προέβη σε συνεχείς παρατάσεις των υφιστάμενων συμβολαίων για συνολική περίοδο πέραν των 30 μηνών, οπότε και οι εν λόγω συμβάσεις τείνουν να μετατραπούν σε αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου του 2003, Ν. 98(Ι)/2003.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση, φαίνεται ότι η Αρχή ακολούθησε ουσιαστικά τη διαδικασία πρόσληψης ατόμων χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της μίσθωσης υπηρεσιών για περιορισμένο χρόνο, ενώ ο σκοπός και το πνεύμα της νομοθεσίας που διέπει τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (Ν.11(Ι)/2006) δεν είναι η έμμεση απασχόληση προσωπικού με τη μορφή μίσθωσης υπηρεσιών, αλλά η εξασφάλιση/αγορά υπηρεσιών στις περιπτώσεις που υπάρχουν συγκεκριμένα παραδοτέα τα οποία παραδίδονται εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και δεν δημιουργείται οποιαδήποτε υπαλληλική σχέση. Αναφορικά με τα προβλήματα που προέκυψαν, εισηγήθηκα όπως η Αρχή προβεί στις δέουσες ενέργειες για άμεση επίλυσή τους.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, κατά την τελευταία μεσολαβητική συνάντηση στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εξετάστηκε προσχέδιο συμφωνίας για συνομολόγηση σύμβασης για ρύθμιση των Όρων Υπηρεσίας του προσωπικού που εργάζεται με σύμβαση και ότι η Αρχή συνεχίζει το διάλογο με τις Συντεχνίες και αναμένεται ότι σύντομα θα επιλυθεί το θέμα.

Στρατηγικοί συνεργάτες της Αρχής. Μετά τη σύναψη συμφωνίας με τους δύο στρατηγικούς συνεργάτες, για την εκμετάλλευση του Δικτύου Οπτικών Ινών και άλλης Υποδομής της Αρχής για τηλεπικοινωνιακούς σκοπούς, εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μου σοβαρές αδυναμίες στις συμφωνίες που υπογράφηκαν, για τις οποίες εκτενής αναφορά έγινε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου. Κατά τον έλεγχο του 2008 διαπιστώθηκε ότι όχι μόνο κάποια από τα προβλήματα παραμένουν αλλά και νέα προκύπτουν, για τα οποία γίνεται αναφορά πιο κάτω:

(α) Στρατηγικός Συνεργάτης «Α». Σχετικά με την πιο πάνω συνεργασία αναφέρονται τα ακόλουθα:

(i) Με βάση τη συμφωνία, η Αρχή έχει δικαίωμα να εισπράττει το 50% επί του κέρδους των υπηρεσιών που πιθανόν να προσφέρονται σε αδειούχες εταιρείες τηλεφωνίας. Εντούτοις, η Αρχή δεν φαίνεται να έχει τη δυνατότητα επιβεβαίωσης κατά πόσο η εταιρεία παρείχε ή όχι τέτοιες υπηρεσίες.

(ii) Το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του ημερ 11.11.2008, αποφάσισε τη μη συμμετοχή της ΑΗΚ στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας.

(β) Στρατηγικός Συνεργάτης «Β».

(i) Διαδικασία Διαιτησίας. Το θέμα της καταβολής ποσού €343.856 (ενοίκια 11.7.2003 – 10.2.2004 αξίας £201.250 τα οποία έπρεπε να καταβάλει η εταιρεία στην Αρχή) που παραπέμφθηκε σε διαιτησία, μέχρι το Μάιο 2009 (ημερομηνία ελέγχου), εξακολουθούσε να εκκρεμεί. Επισημαίνεται ότι η θέση του Συνεργάτη είναι ότι η διαδικασία διαιτησίας βρίσκεται σε τέλμα εδώ και αρκετούς μήνες λόγω της παράλειψης της ΑΗΚ να καταθέσει τις γραπτές της θέσεις ενώπιον του διαιτητή, όπως αναφέρεται σε αρκετές επιστολές του Συνεργάτη. Σημειώνεται ωστόσο ότι η ΑΗΚ με επιστολές της ημερ. 3.9.2008 και 31.3.2009 κάλεσε τους Νομικούς της Συμβούλους να επισπεύσουν τη διαδικασία χωρίς όμως αποτέλεσμα, γεγονός που αφήνει εκτεθειμένη την Αρχή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η διαδικασία της διαιτησίας είναι σε εξέλιξη και ο Νομικός Σύμβουλος της ΑΗΚ ετοιμάζει τις θέσεις της Αρχής για να τις υποβάλει στο διαιτητή.

(ii) Δικαίωμα της Αρχής να εισπράττει το 50% επί του κέρδους των υπηρεσιών που προσφέρονται σε αδειούχες εταιρείες τηλεφωνίας. Στις 27.5.2008, οι ανεξάρτητοι λογιστές στους οποίους ανατέθηκε ο έλεγχος της ορθότητας των λογαριασμών του συνεργάτη ενημέρωσαν την Αρχή ότι το ποσό των εσόδων της εταιρείας για το 2006 (έτος που εξέτασαν) είναι μόλις €19.439.

(γ) Αναθεώρηση τιμών χρέωσης με βάση τις αρχικές συμφωνίες. Σύμφωνα με τον όρο 4.5 των αρχικών συμφωνιών, η ΑΗΚ έχει δικαίωμα αναθεώρησης των τιμών παραχώρησης υποδομής και υπηρεσιών, με τη συμπλήρωση 5 χρόνων από την υπογραφή των συμφωνιών. Σε επιστολή του ο Γενικός Διευθυντής με ημερ. 16.12.2008 προς τις δύο εταιρείες, κοινοποιεί αναθεωρημένες τιμές (αυξημένες κατά 20%), ενημερώνοντάς τις, ότι θα ισχύουν για ένα χρόνο, δηλαδή από 29.8.2008 μέχρι 29.8.2009 για το Στρατηγικό Συνεργάτη «Α» και από 11.7.2008 μέχρι 11.8.2009 για το Στρατηγικό Συνεργάτη «Β». Οι δύο συνεργάτες αμφισβήτησαν τις νέες τιμές και ζήτησαν συνάντηση για επανεξέτάσή τους, αλλά το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(δ) Οικονομικές οφειλές των δύο Στρατηγικών Συνεργατών. Παρατηρείται καθυστέρηση στην εξόφληση των οφειλών των δύο Στρατηγικών Συνεργατών οι οποίες κατά τις 24.3.2009 ανήλθαν σε €256.204 για το Συνεργάτη «Α» και σε €466.909 για το Συνεργάτη «Β», θέμα με το οποίο ασχολήθηκε εκτενώς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Κατόπι σχετικής γνωμάτευσης των Νομικών της Συμβούλων, η ΑΗΚ στις 30.10.2008 απέστειλε επιστολή προς το Συνεργάτη «Β», ο οποίος και παρουσίαζε τη μεγαλύτερη καθυστέρηση, προειδοποιώντας τον ότι σε περίπτωση μη εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού των €352.250 συν τόκους 8%, η συμφωνία θα θεωρηθεί αυτομάτως τερματισθείσα και θα κληθεί ο Συνεργάτης να αφαιρέσει τον εξοπλισμό του από την υποδομή της ΑΗΚ. Ο Συνεργάτης στις 5.11.2008 κατέβαλε ποσό €184.285 έναντι των οφειλών του.

Εξέφρασα την άποψη ότι τόσο η εκτέλεση των όρων των συμβολαίων με τους Στρατηγικούς Συνεργάτες, όσο και η έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων ποσών πρέπει να παρακολουθούνται στενά και να λαμβάνονται έγκαιρα και αποτελεσματικά μέτρα.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος η συμμόρφωση των συνεργατών με τους όρους της συμφωνίας παρακολουθείται στενά και ειδικότερα όσον αφορά στην είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Διαγραφή επισφαλών χρεών. Για το έτος 2008 υποβλήθηκε εισήγηση στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου που έγινε στις 14.4.2009 για έγκριση διαγραφής επισφαλών χρεών καταναλωτών με τελικούς οφειλόμενους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος άνω των €85 για συνολικό ποσό €1.008.961. Σ' αυτό

συμπεριλαμβάνονται €309.258 που αφορούν σε χρέη που δημιουργήθηκαν πριν το 2006 και έγινε εισήγηση διαγραφής τους σύμφωνα με εκθέσεις που υπέβαλαν οι περιφέρειες, ενώ το υπόλοιπο ποσό των €699.703 αφορά σε χρεωστικά υπόλοιπα μέχρι το 2003.

Από έλεγχο της αναλυτικής κατάστασης που αφορά το ποσό των €309.258 παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Για συγκεκριμένη περιφέρεια της ΑΗΚ η κατάσταση που υποβλήθηκε αφορά σε 69 περιπτώσεις με συνολικό ποσό €66.672,49. Σε αυτό το ποσό συμπεριλαμβάνονται και οι οφειλές 23 περιπτώσεων οι οποίες όμως δεν παρουσιάζονται στην αναλυτική κατάσταση.

(β) Ανάμεσα στα χρεωστικά υπόλοιπα που είναι προς διαγραφή συμπεριλαμβάνονται και τα υπόλοιπα συγκεκριμένης εταιρείας για συνολικό ποσό €11.045. Η συγκεκριμένη εταιρεία έχει δύο οφειλόμενους λογαριασμούς, σε δύο διαφορετικές περιφέρειες. Για την περιφέρεια «Α», που ο λογαριασμός αφορούσε το έτος 2002, αναγράφεται ως αιτιολογία διαγραφής «πτώχευση» ενώ για την περιφέρεια «Β», που ο λογαριασμός αφορούσε στο έτος 2005, αναγράφεται αιτιολογία «τερματισμός δραστηριοτήτων». Δημιουργείται το ερώτημα, εάν η εν λόγω εταιρεία είχε πτωχεύσει στην περιφέρεια «Α» το 2002, πώς δημιούργησε άλλο οφειλόμενο λογαριασμό στην περιφέρεια «Β» το 2005. Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν άλλες τρεις παρόμοιες περιπτώσεις με δύο τελικούς λογαριασμούς σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα.

(γ) Δεν υπάρχει οδηγία που να καθορίζει τη διαδικασία είσπραξης και κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα ζητείται/προωθείται η διαγραφή οφειλόμενων λογαριασμών.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι τα παραδείγματα επισφαλών χρεών που αναφέρονται θα διερευνηθούν με σκοπό τη λήψη διορθωτικών μέτρων και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 14 Απριλίου 2009 ανέθεσε στη Διεύθυνση Λογιστηρίου την "καταγραφή της όλης διαδικασίας αναφορικά με τα χρεωστικά υπόλοιπα, τους τελικούς λογαριασμούς και την υποβολή εισηγήσεων για απόσβεση του προβλήματος που παρατηρείται".

Στρατηγική για αντιμετώπιση του ανταγωνισμού. Στα πλαίσια της αντιμετώπισης του ανταγωνισμού, το Δ.Σ. της Αρχής στη συνεδρία του ημερ. 6.3.2007 αποφάσισε τη σύσταση υπηρεσιακών επιτροπών, (α) για την υποβολή εισηγήσεων αναφορικά με τη στρατηγική της Αρχής για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και (β) για την υποβολή ενώπιον του, προγράμματος μείωσης των εξόδων που να καλύπτει όλο το φάσμα των λειτουργιών της Αρχής.

Μετά την πιο πάνω απόφαση, η Αρχή προχώρησε στη μείωση τόσο των κεφαλαιουχικών όσο και των λειτουργικών δαπανών που συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του 2009. Σημειώνεται ότι σε σχετική συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 3.2.2009, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ζήτησε από τους Εκτελεστικούς Διευθυντές όπως μελετήσουν το θέμα της μείωσης του προσωπικού του Οργανισμού.

Τον Ιούλιο του 2008, η Αρχή προχώρησε στον καταρτισμό του Δεκαετούς Σχεδίου Ανάπτυξης 2008 – 2017, το οποίο ετοιμάστηκε με σκοπό τον υπολογισμό των ορθών διατιμήσεων σε μονοπωλιακό καθεστώς, και δεν έλαβε υπόψη την αναγκαιότητα να υπάρχουν και εξοικονομήσεις εσωτερικά στα λειτουργικά έξοδα του Οργανισμού. Το εν λόγω σχέδιο εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στη συνεδρία του ημερ. 15.7.2008, και καταδεικνύει σύμφωνα με την ΑΗΚ ότι, σε περίπτωση που η Αρχή δεν εξασφαλίσει τις υπολογισθείσες διατιμήσεις, όχι μόνο θα είναι αναγκαίο όπως γίνουν εξοικονομήσεις για αναπλήρωση των εσόδων που θα απωλεστούν, που ενδέχεται να ανέλθουν σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ, αλλά μπορεί να τεθεί υπό κίνδυνο ακόμη και η βιωσιμότητά της.

Στην ίδια συνεδρία του Δ.Σ. αποφασίστηκε ο καταρτισμός Δεκαετούς Σχεδίου Ανάπτυξης με σενάρια ανταγωνισμού, ούτως ώστε να φανούν οι επιπτώσεις στα οικονομικά της ΑΗΚ, από την απώλεια εσόδων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των σεναρίων η Αρχή θα πρέπει να αναπληρώσει οποιεσδήποτε απώλειες τυχόν προκύψουν με έσοδα από άλλα έργα ή και με σημαντική μείωση ταυτόχρονα των λειτουργικών της δαπανών, ώστε να εξασφαλίζεται η μακροχρόνια βιωσιμότητά της. Το δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης με σενάρια σε περιβάλλον ανταγωνισμού, το οποίο παρουσιάστηκε στη συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 3.2.2009, αξιολογείτο πριν την υποβολή του στο Δ.Σ. της Αρχής.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεσή μου, ενόψει του επικείμενου ανταγωνισμού, της οικονομικής κατάστασης της ΑΗΚ καθώς και του μεγαλεπήβολου αναπτυξιακού της προγράμματος, επιβάλλεται όπως η Αρχή επικεντρώσει την προσοχή της όχι μόνο στην αύξηση των εσόδων της αλλά και στη συγκράτηση της αύξησης των δαπανών της και μείωσης τους όπου είναι δυνατόν, μέσω αποδοτικότερης διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων της. Μέσα στα πλαίσια του στόχου τούτου, εισηγούμαι όπως ληφθούν σοβαρά υπόψη τόσο οι απόψεις της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής για μείωση του προσωπικού του Οργανισμού, όσο και άλλες μελέτες (π.χ. μελέτη ΑΣΠΡΟΦΩΣ) που αφορούν στην αποδοτικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

Απαιτούμενος χρόνος για την επιθεώρηση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 46(2) των περί Ηλεκτρισμού Κανονισμών του 1941 - 2004 για να μπορέσει μια ηλεκτρική εγκατάσταση να συνδεθεί με το δίκτυο της Αρχής πρέπει να προηγηθεί έλεγχος και επιθεώρησή της από την Αρχή. Παρατηρήθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των πελατών αναφορικά με την επιθεώρηση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Σημειώνεται ότι αριθμός τέτοιων υποθέσεων διεκπεριώνεται υπερωριακά (δηλαδή με επίσπευση), μετά από αίτημα του καταναλωτή και καταβολή του επιπλέον κόστους διεκπεραίωσης της εργασίας. Κατά το 2008 διεκπεραιώθηκαν παγκύπρια 30.631 επιθεωρήσεις ηλεκτρικών εγκαταστάσεων από τις οποίες οι 8.951 (δηλαδή ποσοστό 29,22%) διεκπεραιώθηκαν υπερωριακά και εισπράχθηκε από την Αρχή ως τέλη επίσπευσης το ποσό των €768.038. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι κατά το 2008 το χρονικό διάστημα που απαιτείτο για τον έλεγχο των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων είχε ως ακολούθως:

Επαρχία	Χωρίς επίσπευση	Με επίσπευση
Αμμόχωστος/Λάρνακα	20 μέρες	2 μέρες
Λευκωσίας	35 μέρες	6 μέρες
Λεμεσού	62 μέρες	3 μέρες
Πάφου	100 μέρες	10 μέρες

Από 1.7.2009 θα τεθούν σε πλήρη εφαρμογή οι νέοι Κανονισμοί της 16^{ης} Έκδοσης του Ινστιτούτου Μηχανικής και Τεχνολογίας του Ηνωμένου Βασιλείου, τους οποίους εφαρμόζει η ΑΗΚ κατόπιν απόφασης της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας του Κράτους, ως αρμόδιας Αρχής, και ως αποτέλεσμα ο χρόνος που θα απαιτείται για τον έλεγχο των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θα αυξηθεί κατά 150% σε σύγκριση με το χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεση της ίδιας εργασίας με βάση τους Κανονισμούς της 14^{ης} Έκδοσης που εφαρμόζεται κατά κύριο λόγο, μέχρι σήμερα. Επίσης, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Ασφάλειας της 16^{ης} Έκδοσης, όλες οι εργασίες ελέγχου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θα πραγματοποιούνται από δύο άτομα αυξάνοντας έτσι την καθυστέρηση του χρονικού διαστήματος εξυπηρέτησης των πελατών.

Σημειώνεται ότι ενώ κατ' αρχάς ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού απέρριψε αίτημα της Αρχής για έγκριση δημιουργίας νέων θέσεων για στελέχωση του Τμήματος Επιθεωρητών Εγκαταστάσεων, αφού κάτι τέτοιο θα επηρεάσει άμεσα τις ήδη ψηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, τελικά το εν λόγω αίτημα εγκρίθηκε και όπως αναφέρεται σε επόμενη παράγραφο στάληκε στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και τον επικείμενο ανταγωνισμό, εξέφρασα την άποψη ότι κρίνεται αναγκαίο, όπως η Αρχή μελετήσει, είτε εναλλακτικούς τρόπους στελέχωσης του πιο πάνω Κλάδου, είτε αποδοτικότερους τρόπους εκτέλεσης της εργασίας, αφού με την αναμενόμενη αύξηση του χρόνου που απαιτείται για τον έλεγχο μιας ηλεκτρικής εγκατάστασης, η Αρχή θα αντιμετωπίσει σοβαρές δυσκολίες και προβλήματα στην έγκαιρη εξυπηρέτηση των πελατών της, που πιθανόν να επηρεάσουν δυσμενώς το κύρος και την αξιοπιστία του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η Αρχή, πέραν του αιτήματος για αύξηση του προσωπικού ελέγχου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, έχει μελετήσει και εξαντλήσει όλους τους εναλλακτικούς τρόπους στελέχωσης

του Κλάδου Επιθεωρητών και επιπρόσθετα μελετώνται τρόποι αναθεώρησης των υφιστάμενων διαδικασιών, ώστε ο χρόνος διεκπεραίωσης των εργασιών ελέγχου να μειωθεί.

Προστασία του εισοδήματος της Αρχής - Έλεγχος μετρητών (καταγραφής ρεύματος) – παραβιάσεις – αντικατάσταση – περιορισμός επισφαλών χρεών καταναλωτών.

(i) Κατά τη διάρκεια του 2008 έγινε έλεγχος σε 3.177 μετρητές σε σύγκριση με 3.225 το 2007. Οι 2.373 (75%) βρέθηκαν παραβιασμένοι (1.249 για το 2007) χωρίς όμως να είναι δυνατή στοιχειοθέτηση υποκλοπής ρεύματος, ενώ σε άλλες 243 (7%) περιπτώσεις οι μετρητές βρέθηκαν παραβιασμένοι και από τη διερεύνηση που ακολούθησε στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ρεύματος (166 για το 2007). Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε κυρίως από την ομάδα κανονικού ελέγχου. Σημειώνεται ότι οι ομάδες αιφνίδιου ελέγχου που αποτελούνται από εξεταστές εγκαταστάσεων, και συστάθηκαν το 2002, αμέσως μετά την αποκάλυψη του κυκλώματος κλοπής ηλεκτρικού ρεύματος, λόγω φόρτου εργασίας, έχουν σχεδόν σταματήσει να πραγματοποιούν αιφνίδιους ελέγχους. Το 2008 διενήργησαν μόνο 3 ελέγχους.

Αναφορικά με τις παράνομες επεμβάσεις, κατά το 2008 χρεώθηκε και εισπράχθηκε συνολικό ποσό €1.630.588. Το μεγαλύτερο μέρος από αυτό το ποσό σχετίζεται με περιπτώσεις υπέρβασης εγκεκριμένης ισχύος - πώληση επιπρόσθετου φορτίου (€832.566).

Όπως επισημαίνεται σε σχετική έκθεση του Εκτελεστικού Διευθυντή Εξυπηρέτησης Πελατών προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, «ο έλεγχος των μετρητών για εντοπισμό παραβιάσεων και υποκλοπών ηλεκτρικής ενέργειας δεν γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό με ενδεχόμενο αποτέλεσμα η ΑΗΚ να υφίσταται σημαντικές απώλειες στα έσοδα της». Όπως αναφέρεται, για επαναφορά του θεσμού των αιφνιδιαστικών ελέγχων μετρητών, χρειάζεται η ενίσχυση του Κλάδου Επιθεωρητών Εγκαταστάσεων. Σχετική εισήγηση έχει ήδη εγκριθεί από το Δ.Σ. της Αρχής καθώς και από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου και το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού ετοίμασε σχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο στάληκε στις 15.4.2009 στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για απόψεις.

(ii) Κατά τη διάρκεια του 2008 συνέχισε η αναστολή των εργασιών αντικατάστασης των μετρητών ρεύματος ενόψει της εξέτασης της εφαρμογής συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ΑΔΜ). Το Δ.Σ. της Αρχής στις 17.2.2009, αποφάσισε να εγκρίνει την προκήρυξη διαγωνισμού για την πρόσληψη Συμβούλων, σε σχέση, μεταξύ άλλων, με τη στρατηγική του τρόπου εφαρμογής του συστήματος και την ετοιμασία χρονοδιαγράμματος ως προς το αρχικό σύστημα ΑΔΜ. Τα μέλη σημείωσαν επίσης ότι η στρατηγική του τρόπου εφαρμογής θα διαλαμβάνει και το κατά πόσο θα εφαρμοστεί πιλοτικό σύστημα ή κατευθείαν το ολοκληρωμένο σύστημα. Το συνολικό κόστος της προμήθειας του εξοπλισμού καθώς και της αγοράς των συμβουλευτικών υπηρεσιών για πιλοτικό σύστημα 3.000 μετρητών υπολογίστηκε σε περίπου €600.000, ενώ το συνολικό κόστος για ολοκλήρωση του έργου σε βάθος χρόνου (8-10 χρόνια περίπου) υπολογίζεται ότι θα είναι της τάξης των €50 εκατομμυρίων περίπου.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, εφόσον η ολοκληρωμένη εφαρμογή συστήματος ΑΔΜ αναμένεται να πάρει αρκετό χρόνο, ζήτησα να πληροφορηθώ πώς προτίθεται η Αρχή να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του αυξανόμενου αριθμού των μετρητών που πρέπει να αντικατασταθούν. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η αντικατάσταση κρίθηκε αναγκαία από την Αρχή είτε διότι οι μετρητές έχουν ξεπεράσει εδώ και αρκετά χρόνια την περίοδο χρήσιμης ζωής τους, είτε διότι είναι ηλεκτρομηχανικοί και δεν μπορούν να επαναπρογραμματιστούν. Ως αποτέλεσμα υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αρκετοί από αυτούς να μην καταγράφουν σωστά την καταναλωθείσα ποσότητα ρεύματος και έτσι να μην υπάρχει ικανοποιητική προστασία τόσο του εισοδήματος της Αρχής όσο και των καταναλωτών. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το 2007, ο αριθμός των μετρητών αυτών ανερχόταν γύρω στις 56.000, ενώ σύμφωνα με υπολογισμούς του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, 4-5 χιλιάδες μετρητές προστίθενται ετήσια στον κατάλογο των μετρητών που χρήζουν αντικατάστασης.

(iii) Η Διεύθυνση εξυπηρέτησης Πελατών εισήχθη την εισαγωγή μετρητών προπληρωμής για αντιμετώπιση της σημαντικής απώλειας εισοδημάτων από χρεωστικά υπόλοιπα τελικών λογαριασμών, τα

οποία το 2008 σύμφωνα με σχετική έκθεση του Εκτελεστικού Διευθυντή Οικονομικών, ήταν €4.248.444 και από τα οποία έγινε εισήγηση για διαγραφή συνολικού ποσού €1.008.961.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, με βάση την απόφαση του Δ.Σ. για εισαγωγή του Συστήματος Αυτόματης Διαχείρισης Μετρητών, το πρόγραμμα αντικατάστασης των μετρητών θα επαναρχίσει το Σεπτέμβριο του 2009 και αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2011, ενώ η Αρχή βρίσκεται ήδη στο στάδιο αξιολόγησης σχετικού διαγωνισμού για αγορά των απαιτούμενων ηλεκτρονικών μετρητών. Επίσης μου ανέφερε ότι η ολοκλήρωση της αντικατάστασης των ηλεκτρομηχανικών μετρητών αναμένεται να γίνει περί το τέλος του 2010 και ότι το Δ.Σ. έχει εγκρίνει την εισαγωγή μετρητών προπληρωμής και η χρήση τους αναμένεται να γίνει κατά τη διάρκεια του 2010.

Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών σε σχέση με τις Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων στους Σταθμούς.

(α) Μετρήσεις Ποιότητας Αέρα γύρω από τους Ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Η Αρχή οφείλει, σύμφωνα με τις σχετικές άδειες που εκδόθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να αποστέλλει κάθε χρόνο, και μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου χρόνου στο εν λόγω Υπουργείο, σχετική αναλυτική έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των μετρήσεων ποιότητας αέρα που διεξάγει σε κατάλληλα σημεία γύρω από τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς σε σύγκριση με τα αντίστοιχα όρια ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία και Κανονισμούς. Σκοπός είναι η ποιότητα του αέρα γύρω από τους σταθμούς να είναι μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας/Κανονισμών για προστασία, μεταξύ άλλων, των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με τους σταθμούς.

Για τα έτη 2006 και 2007 η Αρχή δεν έχει ετοιμάσει και αποστέλλει προς το αρμόδιο Υπουργείο τις εν λόγω ετήσιες εκθέσεις, καθότι δεν λήφθηκε ο αναγκαίος αριθμός έγκυρων μετρήσεων που απαιτείτο σύμφωνα με τους όρους των σχετικών αδειών.

Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση για το έτος 2008, έχουν διαπιστωθεί σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των ρύπων όπως έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (Κ.Δ.Π. 574/2002) και συγκεκριμένα των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς, με ιδιαίτερο πρόβλημα το σταθμό Μονής.

Ζήτησα να πληροφορηθώ τα μέτρα που προτίθεται να πάρει η Αρχή για βελτίωση της ποιότητας του αέρα γύρω από τους σταθμούς της και συμμόρφωση με τις σχετικές άδειες και τη νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι για τον Η/Σ Βασιλικού κατακυρώθηκε το 2008 σχετικός διαγωνισμός για τη βελτίωση του συστήματος καύσης των μονάδων 1&2 με κόστος €17,4 εκ. ενώ για τον Η/Σ Δεκέλειας οι δοκιμές με τα χημικά πρόσθετα θα συνεχιστούν με νέα προσέγγιση και αναλόγως των αποτελεσμάτων θα εξεταστεί και η περίπτωση της Μονής.

(β) Υπερβάσεις εκπομπών ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων. Στις σχετικές άδειες λειτουργίας των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών καθορίζονται οριακές τιμές εκπομπής ρυπαντικών ουσιών στα αέρια απόβλητα, όπως οξειδίων του αζώτου (NO/NO_x), σκόνης, μονοξειδίου του άνθρακα κ.ά. Όπως προκύπτει από τα ετήσια στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006, 2007 και 2008, υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, κυρίως στους σταθμούς Βασιλικού και Δεκέλειας, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων (κυρίως οξειδίων του αζώτου και σκόνης), πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες, με κίνδυνο επιβολής ποινών στην Αρχή ή και ανάκλησης των σχετικών αδειών, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμους του 2002 έως 2008. Αναφέρεται επίσης ότι, ύστερα από σχετική επιθεώρηση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στο σταθμό Βασιλικού στις 15.11.2007, διαπιστώθηκε ότι η συγκέντρωση σκόνης στα εκπεμπόμενα καυσαέρια από το φουγάρο της μονάδας ατμοπαραγωγής με αρ. 2, υπερέβαινε κατά πολύ την οριακή τιμή των 50mg/Nm³ αφού, έφθασε την συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι 155mg/Nm³. Ως αποτέλεσμα το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη μέτρων εναντίον της ΑΗΚ, στην οποία τελικά επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους €2.500 (Ποινική Υπόθεση αρ. 2066/08).

Σχετικά με τον Η/Σ Δεκέλειας, αναφέρεται ότι σχετικό συμβόλαιο ύψους €846.325 για την προμήθεια χημικών προσθέτων που υπογράφηκε στις 22.5.2008, με σκοπό να βελτιωθεί η εκπομπή σκόνης και άκαυστων στερεών στην ατμόσφαιρα από τη λειτουργία του Σταθμού, διακόπηκε με αίτημα της Αρχής με βάση τους όρους του Συμβολαίου. Επισημαίνεται ότι για τις υπερβάσεις οξειδίων του αζώτου στον Η/Σ Δεκέλειας δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε βελτιωτικά μέτρα.

Σύμφωνα με έκθεση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ημερ. 29.1.2009, η Κύπρος πρέπει να λάβει άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για μείωση των εκπομπών οξειδίων του αζώτου.

Το θέμα των εκπομπών ρύπων θεωρείται πολύ σοβαρό και ζήτησα να ενημερωθώ για τις ενέργειες της Αρχής, για συντονισμένη αντιμετώπιση των πιο πάνω και πλήρη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία, δεδομένου ότι οι εκπομπές ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων συνεχίζονται και δημιουργούν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά προβλήματα.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι λαμβάνονται μέτρα για βελτίωση της ποιότητας του αέρα που θα συμβάλουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων με σημαντικό κόστος για την ΑΗΚ.

Σχέδιο Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Θερμοκηπιακών Αερίων, έλλειμμα σχετικών δικαιωμάτων για την ΑΗΚ και συνεπαγόμενο κόστος.

(α) Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων για το 2008-2012. Με βάση την Οδηγία 2003/87/ΕΚ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ) με απόφασή της ημερ. 18.7.2007, αποδέχθηκε το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων Θερμοκηπίου της Κύπρου (ΕΣΚΔ) για την πενταετία 2008-2012, αλλά η εγκριθείσα ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων ήταν κατά 23% χαμηλότερη από εκείνη που πρότεινε η Κύπρος. Συγκεκριμένα, εγκρίθηκαν συνολικά για την πενταετία, 27,4 εκ. δικαιώματα αντί 35,6 εκ. που περιλήφθηκαν στο σχέδιο, με σημαντικό συνεπαγόμενο κόστος για την Κύπρο και ειδικότερα την ΑΗΚ.

Μετά την πιο πάνω απόφαση, το ΕΣΚΔ αναθεωρήθηκε κατόπι διαβουλεύσεων με τις επηρεαζόμενες εγκαταστάσεις της Κύπρου και στις 16.2.2009 εγκρίθηκε από την ΕΕ. Το σύνολο των δικαιωμάτων που αναλογούν στην ΑΗΚ για την πενταετία 2008-2012 ανέρχεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε 18,04 εκ. σε σύγκριση με 23,4 εκ. που προέβλεπε αρχικά το ΕΣΚΔ, μείωση 23% περίπου, όση και η μείωση των δικαιωμάτων που ενέκρινε η ΕΕ. Σημειώνεται ωστόσο ότι, θέση της ΑΗΚ από την οποία τελικά υποχώρησε κατά τις διαβουλεύσεις, ήταν όπως η κατανομή των δικαιωμάτων, γίνει με την ίδια μεθοδολογία που εφάρμοσε η ΕΕ (μοντέλο PRIMES), βάσει της οποίας η ΑΗΚ θα λάμβανε επιπρόσθετα 686.000 δικαιώματα για την πενταετία.

Με βάση την κατανομή, το αναμενόμενο έλλειμμα της ΑΗΚ για την πενταετία, υπολογίζεται σε 5,2 εκ. δικαιώματα (τόνους CO₂) περίπου, με πολύ σημαντικό κόστος για την ΑΗΚ, δεδομένου ότι η μέση τιμή αγοράς δικαιωμάτων για το 2008 από την ΑΗΚ ανερχόταν σε €11,1 ανά τόνο CO₂.

(β) Κατάσταση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου της ΑΗΚ για το 2008. Όσον αφορά στο έτος 2008, η κατάσταση των δικαιωμάτων έχει ως ακολούθως:

Εγκατάσταση	Επιβεβαιωμένες Εκπομπές CO ₂ σε τόνους	Κατανομή δικαιωμάτων (τόνοι CO ₂)
Η/Σ Βασιλικού	1.703.920	1.259.446
Η/Σ Μονής	492.824	533.473
Η/Σ Δεκέλειας	1.770.549	1.237.780
ΣΥΝΟΛΟ	3.967.293	3.030.699
Δικαιώματα από set asides για ΑΠΕ		75.501
Έλλειμμα		(861.093)*

*Δεν λήφθηκε υπόψη τυχόν κατανομή για νέες εγκαταστάσεις για τις οποίες εκκρεμεί σχετικό αίτημα της ΑΗΚ.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, το έλλειμμα της Αρχής για το 2008 ανέρχεται σε 861.093 δικαιώματα. Κατά την περίοδο 1.1.2009 – 30.4.2009, η ΑΗΚ, προέβη σε αγορά 846.000 δικαιωμάτων έναντι συνολικού ποσού €9.393.522 για κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους του πιο πάνω ελλείμματος και στις 30.4.2009 παρέδωσε στην Αρμόδια Αρχή 3.967.293 δικαιώματα.

Επισημαίνεται ότι ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε έλλειμμα 861.000 δικαιώματα που υπολογίζεται σε €9,6 εκ. περίπου, όλες (εκτός από μια) οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 175.000 και υπολογίζονται σε €1,9 εκ.

Εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο έχει γίνει ορθολογιστική κατανομή των δικαιωμάτων από την Αρμόδια Αρχή, στους διάφορους φορείς.

(γ) Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Η Αρχή με σχετική επιστολή της ημερ. 1.7.2008 προς τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕΚ), ζήτησε όπως το κόστος του ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου που αφορά στην ΑΗΚ, συμπεριλαμβάνεται στο κόστος καυσίμων και η ανάκτησή του γίνεται μέσω των τιμολογίων της Αρχής προς τους πελάτες της. Η ΡΑΕΚ έδωσε την κατ' αρχήν έγκρισή της για τον πιο πάνω σκοπό, αυθημερόν.

Αργότερα, η ΡΑΕΚ με επιστολή της ημερ. 2.2.2009 προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το ίδιο θέμα ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η ανάκτηση του κόστους ελλείμματος αερίων του θερμοκηπίου ισοδυναμεί με περίπου 3% επί της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας, ότι αν η ΑΗΚ δεν ανακτήσει το κόστος αυτό, η βιωσιμότητά της θα τεθεί σε κίνδυνο και ότι, ένεκα τούτου, προτίθετο να ικανοποιήσει το αίτημα της ΑΗΚ. Στην ίδια επιστολή σημείωνε προς τον Υπουργό, εν είδει επιχειρήματος προς υποστήριξη της θέσης για έγκριση της ανάκτησης από την ΑΗΚ του κόστους των ρύπων, ότι η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία τον τελευταίο καιρό παρουσιάζει συνεχώς μείωση, θα συνεχίσει να είναι μειωμένη ακόμη και με την μετακύλιση στον καταναλωτή του 3%. Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο της ΡΑΕΚ, έχω τη γνώμη ότι οι μειώσεις στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας που οφείλονται κυρίως στις μειώσεις της τιμής του πετρελαίου, ουδόλως σχετίζονται με την έγκριση ή μη της ανάκτησης του κόστους των ρύπων και κατά την άποψή μου δεν μπορούσε να αποτελεί βάση για έγκριση ή μη του μέτρου της ανάκτησης του σχετικού κόστους.

Η άποψη της ΡΑΕΚ καθ' όσον αφορά στον κίνδυνο ως προς τη βιωσιμότητα της ΑΗΚ σε περίπτωση μη ανάκτησης του κόστους των επιπλέον επιβαρύνσεων επαναλαμβάνεται σε πρακτικά της ημερ. 14.5.2009.

Η ΡΑΕΚ με σχετική επιστολή ημερ. 15.5.2009 πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο η ΡΑΕΚ θεωρεί ότι αποτελεί μέρος των λειτουργικών δαπανών της Αρχής, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της. Το ποσοστό το οποίο έχει εγκριθεί ανέρχεται στο 3% επί της συνολικής τιμής ηλεκτρικής ενέργειας, με εφαρμογή από την 1.6.2009.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

(i) Είναι φανερό από τη σχετική αλληλογραφία και τις επαφές όλων των εμπλεκόμενων μερών ότι η απόφαση για ανάκτηση από τους καταναλωτές του ποσού που καταβάλλει η ΑΗΚ με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, έστω και ως κατ' αρχήν απόφαση, λήφθηκε από την ΡΑΕΚ ουσιαστικά από την 1.7.2008 και οι μετέπειτα συζητήσεις και σχετική αλληλογραφία αφορούσαν μάλλον τον τρόπο αιτιολόγησης της απόφασης αυτής.

(ii) Ανεξάρτητα του κατά πόσο η απόφαση της ΡΑΕΚ ήταν νομικά επιτρεπτή, πράγμα το οποίο θεωρώ ότι θα έπρεπε να εξεταστεί ενδελεχώς νομικά προτού ληφθεί απόφαση, προκαλεί απορία η, από μέρους της ΡΑΕΚ, επίκληση της βιωσιμότητας της ΑΗΚ ως λόγου για την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος των δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, αφού επί σειρά ετών και συγκεκριμένα από το 2002 μέχρι και το 2007 (ακόμα και πριν τη ψήφιση του τροποποιητικού Νόμου Ν. 116(Ι)/2006, που νομιμοποιεί τελικά, υπό προϋποθέσεις, την καταβολή προς την Κυβέρνηση «μερισμάτων» από την Αρχή), η ΑΗΚ εκταμίευσε συνολικό ποσό πέραν των €128 εκ. υπό μορφή «μερισμάτων» προς το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας

(δηλαδή προς την εκάστοτε Κυβέρνηση. Το 2008 παραχωρήθηκε, αντί «μερίσματος», ποσό ύψους €10 εκ. σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού). Η ΠΑΕΚ, από την πληροφόρηση που τέθηκε υπόψη μου, ουδέποτε έθεσε στο παρελθόν (από το 2004 που ιδρύθηκε) θέμα σχετικά με τη βιωσιμότητα της Αρχής, παρά το γεγονός ότι στις αρμοδιότητές της εμπίπτουν και ορισμένες, τουλάχιστον, από τις ρητές προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύουν για την εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού, ότι δηλαδή δεν πρέπει (η εκταμίευση) να επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή, και ότι θα λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση ρευστότητας και η δυνατότητα καταβολής του ποσού, η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες.

(iii) Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, το ΕΣΚΔ έχει σκοπό τη μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους και οικονομικά αποτελεσματικό. Υπάρχει κίνδυνος η πλήρης ανάκτηση του κόστους να ενεργήσει ως αντικίνητρο για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου. Σημειώνεται επίσης ότι η ΑΗΚ αναμένεται να έχει σημαντικά ελλείμματα δικαιωμάτων μέχρι το 2012, με σημαντικό συνεπαγόμενο κόστος, ενώ αναμένεται ότι το κόστος των αερίων του θερμοκηπίου για την Αρχή, από το 2013 και μετά, θα είναι ακόμη πιο ψηλό με βάση τη νέα τροποποιημένη Ευρωπαϊκή Οδηγία, 2009/29/ΕΚ.

Όσον αφορά στην εφαρμογή μέτρων για μείωση των θερμοκηπιακών αερίων, ο Πρόεδρος της Αρχής με παρέπεμψε σε σχετική Έκθεση της Επιχειρησιακής Μονάδας Παραγωγής της ΑΗΚ στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων, ο ορθός προγραμματισμός της συντήρησης των μονάδων παραγωγής, ενώ στις μακροπρόθεσμες ενέργειες εμπίπτει ο προγραμματισμός ανάπτυξης της παραγωγής καθώς και η έλευση του φυσικού αερίου. Επίσης ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι έχουν γίνει όλες οι σχετικές αναγκαίες ενέργειες και το πρόσθετο κόστος που θα επωμίζεται ο καταναλωτής λόγω του κόστους αγοράς θερμοκηπιακών αερίων, θα παρουσιάζεται ξεχωριστά στο τιμολόγιο της ΑΗΚ και θα τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου.

Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Βιομηχανικές Εκπομπές και επιπτώσεις στην ΑΗΚ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) ετοίμασε πρόταση Οδηγίας με τίτλο «Βιομηχανικές Εκπομπές» η οποία τροποποιεί και ενοποιεί επτά Ευρωπαϊκές Οδηγίες, με σκοπό τη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων για εγκαταστάσεις καύσης. Η Οδηγία αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το 2016. Τα προτεινόμενα όρια εκπομπής ρύπων (σκόνη, οξείδια του αζώτου, διοξείδιο του θείου) για μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης είναι πολύ χαμηλά. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, εάν η Οδηγία εφαρμοστεί από το 2016 στην Κύπρο, η Αρχή δεν θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις της Οδηγίας με κίνδυνο να της επιβληθούν σημαντικά χρηματικά πρόστιμα και να τεθεί σε κίνδυνο η επάρκεια παραγωγής από πιθανό κλείσιμο κάποιων μονάδων. Επιπρόσθετα, για περιορισμό των εκπομπών ρύπων στα καθοριζόμενα από την εν λόγω Οδηγία όρια, η Αρχή θα είναι αναγκασμένη να προβεί σε εγκατάσταση δαπανηρών τεχνολογιών, με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στην Αρχή.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ως αρμόδια Αρχή, σε συνεργασία με την ΑΗΚ, κατέθεσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Μάρτιο 2009, τις θέσεις της Κύπρου αναφορικά με την πιο πάνω προτεινόμενη Οδηγία. Συγκεκριμένα ζητήθηκε από την ΕΕ, η μετατόπιση της ημερομηνίας εφαρμογής της νέας Οδηγίας το 2020 αντί το 2016 και παράλληλα να δοθεί παρέκκλιση ώστε ο Η/Σ Δεκέλειας να εξαιρεθεί της Οδηγίας, με την προϋπόθεση να μην λειτουργήσουν οι μονάδες του πέραν των 20.000 ωρών από την 1.1.2020 μέχρι το τέλος του 2024. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη σχετική έκθεση που υποβλήθηκε στην ΕΕ, το αναμενόμενο κόστος για την ΑΗΚ για την περίοδο 2016-2030, αν η προτεινόμενη Οδηγία εφαρμοστεί το 2016, ανέρχεται σε €200 εκ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας ληφθούν σοβαρά υπόψη κατά τους μελλοντικούς σχεδιασμούς της ΑΗΚ και κυρίως στο αναπτυξιακό της πρόγραμμα, ώστε η ΑΗΚ να μπορέσει να συμμορφωθεί με τις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου θα ληφθούν σοβαρά υπόψη.

Αξιοποίηση κτήματος της ΑΗΚ που βρίσκεται απέναντι από το Γραφείο Περιφέρειας Λευκωσίας – Κερύνειας – Μόρφου. Στη συνεδρία του Δ.Σ. ημερ. 25.11.2008 συζητήθηκε, το θέμα αξιοποίησης του

χώρου που βρίσκεται απέναντι από τα Περιφερειακά Γραφεία Λευκωσίας, προς όφελος του Ταμείου Συντάξεων της ΑΗΚ και αποφασίστηκε η ανάθεση ετοιμασίας σχετικής τεchnοοικονομικής μελέτης από ανεξάρτητους συμβούλους. Παρόμοιο θέμα τέθηκε και στο παρελθόν (2003) και τότε είχαν εκφραστεί διάφορες επιφυλάξεις ως προς την ορθότητα της απόφασης για πώληση του ακινήτου στο Ταμείο Συντάξεων καθώς και προβληματισμοί ως προς τη δυνατότητα της αξιοποίησης του ακινήτου από το προσωπικό που ασχολείται, μερικώς μάλιστα, με τη διαχείριση του Ταμείου. Με βάση τη μελέτη που υποβλήθηκε στην Αρχή στις 8.12.2008, η οποία έλαβε υπόψη όλες τις πιθανές χρήσεις του ακινήτου (π.χ πολυκατάστημα, εμπορικό κέντρο, καταστήματα, γραφεία κ.λπ.), το συνολικό κόστος της επένδυσης υπολογίζεται γύρω στα €80 εκ. ενώ τα καθαρά ετήσια εισοδήματα αναμένεται να είναι της τάξης των €4,8 εκ.

Στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 3.2.2009 ομόφωνα αποφασίστηκε όπως το πιο πάνω κτήμα προταθεί για αγορά από τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Συντάξεων, υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι το Ταμείο δεν θα προχωρήσει στην εκποίησή του, θα προχωρήσει στην αξιοποίηση του εντός πέντε ετών και θα προκηρυχθεί αρχιτεκτονικός διαγωνισμός.

Ζήτησα να πληροφορηθώ με ποιους τρόπους η Αρχή θα διασφαλίσει την τήρηση των πιο πάνω όρων, δεδομένου ότι μετά τη μεταβίβαση του ακινήτου στο Ταμείο Συντάξεων, το οποίο αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα, η Αρχή δεν θα έχει τη δυνατότητα να επιβάλει ή/και επιβλέψει την τήρηση των όρων που θα τεθούν. Επίσης ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έχουν μελετηθεί και υπαλλακτικοί τρόποι διάθεσης/αξιοποίησης του εν λόγω ακινήτου, που αποτελεί σημαντική δημόσια περιουσία, με σκοπό τη μεγιστοποίηση του οφέλους της ΑΗΚ και κατ' επέκταση και του Ταμείου Συντάξεων.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι έχει ήδη αποφασιστεί ότι στη συμφωνία διάθεσης του ακινήτου θα περιληφθούν ειδικές πρόνοιες για διασφάλιση όλων των όρων που έθεσε η Αρχή και επίσης ότι οι κύριοι υπαλλακτικοί τρόποι αξιοποίησης λήφθηκαν υπόψη στη σχετική τεchnοοικονομική μελέτη.

Ειδική διατίμηση για πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες και εφαρμογή Στοχευμένων Μέτρων. Στο προσχέδιο του Πενταετούς Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την εξοικονόμηση ενέργειας και των αντισταθμιστικών μέτρων που προτάθηκαν από το εν λόγω Υπουργείο για την ανακούφιση των οικονομικά ασθενέστερων τάξεων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού από το υψηλό ενεργειακό κόστος, εντάχθηκε και η εφαρμογή ειδικής διατίμησης για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες.

Το Δ.Σ. της Αρχής ενέκρινε στις 20.9.2005 την εφαρμογή ειδικής διατίμησης για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες θέτοντας συγκεκριμένα εισοδηματικά και άλλα κριτήρια. Επίσης αποφάσισε όπως τα μειωμένα κατά €3.417.203 έσοδα ετησίως, ανακτώνται από τους υπόλοιπους καταναλωτές υπό μορφή υποχρέωσης δημόσιας ωφέλειας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 27.8.2008 αποφάσισε όπως η Αρχή μη καταβάλει μέρος στο Κράτος για το 2007 ύψους €10 εκ., με την προϋπόθεση ότι η Αρχή θα μειώσει την τιμή κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού συνολικού κόστους €10 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Δ.Σ. στις 2.9.2008 αποφάσισε την επέκταση/αναθεώρηση των κριτηρίων για ένταξη στην ειδική διατίμηση και την εφαρμογή συγκεκριμένων στοχευμένων μέτρων τα οποία εγκρίθηκαν από την ΠΑΕΚ στις 26.9.2008 και τέθηκαν σε εφαρμογή την 1.10.2008.

Επειδή το κόστος των ωφελημάτων από την εφαρμογή των στοχευμένων μέτρων εκτιμήθηκε ότι θα ανέλθει σε €3,5 εκ., αποφασίστηκε όπως το υπόλοιπο ποσό μέχρι τα €10 εκ., δηλ. €6,5 εκ., παραχωρηθεί, για περίοδο ενός έτους, υπό μορφή μείωσης κατά 20% επί των τιμολογίων όλων των οικιακών πελατών με χαμηλή κατανάλωση ηλεκτρισμού μέχρι 500 kWh ανά διμηνία.

Διαπιστώθηκε ότι παρά το γεγονός ότι από την ημερομηνία που εφαρμόστηκε η ειδική διατίμηση (1.5.2006) μέχρι το Δεκέμβριο του 2008, τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ ανέρχονταν σε €4.096.530 και παρά την εφαρμογή των στοχευμένων μέτρων, που όπως αναφέρθηκε πιο πάνω το κόστος τους υπολογίζεται σε €3,5 εκ., εντούτοις η Αρχή δεν είναι σε θέση να προβαίνει σε έλεγχο των δικαιούχων αφού το πρόγραμμα ελέγχου των αιτητών με τα αρχεία των δικαιούχων που καλύπτονται από τα πιο πάνω σχέδια και τηρούνται από τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και τεθεί σε λειτουργία.

Ως αποτέλεσμα, οι αιτητές γίνονται αποδεκτοί για ένταξη στην αναθεωρημένη ειδική διατίμηση με βάση μόνο τις υπεύθυνες δηλώσεις που υπογράφουν χωρίς η Αρχή να είναι σε θέση να προβεί σε οποιονδήποτε έλεγχο. Εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή θα έπρεπε να προβαίνει σε έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων ζητώντας από τους ενδιαφερόμενους, όπως, προκειμένου να ενταχθούν στην ειδική διατίμηση, προσκομίζουν και πιστοποιητικό αποδοχών από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων το οποίο να επιβεβαιώνει το ύψος των εισοδημάτων τους.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος το θέμα του ελέγχου των αιτητών έχει εγερθεί και από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και σχετική έκθεση και εισηγήσεις είναι ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου της Αρχής για λήψη αποφάσεων.

Υποθέσεις που στάληκαν στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες για είσπραξη χρεών τελικών λογαριασμών. Σύμφωνα με σχετικές καταστάσεις που έχουν ετοιμαστεί από τις Περιφέρειες και περιλαμβάνουν υποθέσεις τελικών λογαριασμών που οφείλονται στην Αρχή από καταναλωτές, φαίνεται ότι μέχρι σήμερα έχουν σταλεί στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες της Αρχής 213 υποθέσεις ανεξόφλητων λογαριασμών για λήψη των απαραίτητων νομικών μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Κατά τον έλεγχο οι Νομικές Υπηρεσίες δεν παρουσίασαν οποιεσδήποτε καταστάσεις για τις υποθέσεις αυτές που να αποδεικνύουν ότι παρακολουθούνται σε συστηματική βάση και λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα απαραίτητα μέτρα είσπραξης.

Από την εξέταση των καταστάσεων αναφορικά με τις υποθέσεις που απέστειλε η Περιφέρεια Λευκωσίας, προέκυψαν τα ακόλουθα :

(α) Από τις 55 υποθέσεις που στάληκαν στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες τα τελευταία 6 χρόνια και αφορούν συνολικό οφειλόμενο ποσό ύψους €233.144, εισπράχθηκε μόνο το συνολικό ποσό των €17.954, δηλαδή ποσοστό 7,70%, που αφορούσε σε 11 περιπτώσεις.

(β) Για αριθμό υποθέσεων που έχουν σταλεί στους Νομικούς Συμβούλους της ΑΗΚ για λήψη δικαστικών μέτρων, η Αρχή δεν έχει λάβει οποιαδήποτε πληροφόρηση από τους Συμβούλους αναφορικά με την εξέλιξη της υπόθεσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση συγκεκριμένης εταιρείας, η οποία οφείλει στην ΑΗΚ ποσό €52.616 και παραπέμφθηκε στους Νομικούς Συμβούλους για λήψη δικαστικών μέτρων στις 30.11.2007. Παρά τις επιστολές που στάληκαν από την Αρχή στις 6.2.2008 και 27.5.2008 ζητώντας πληροφόρηση κατά πόσο καταχωρίστηκε αγωγή εναντίον της εν λόγω εταιρείας, οι Νομικοί Σύμβουλοι δεν έχουν ακόμα ενημερώσει σχετικά την Αρχή. Σημειώνεται ότι μετά από έρευνα που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση από την 1.2.2008.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η συγκεκριμένη εταιρεία είναι μέλος συγκροτήματος εταιρειών και η Αρχή έχει τη δυνατότητα να ανακτήσει τα ποσά από άλλες εταιρείες του συγκροτήματος.

Μετά από έρευνα που διενήργησε η Περιφέρεια Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι η ΑΤΗΚ, ανέθεσε το χειρισμό τέτοιων υποθέσεων σε ιδιωτική εταιρεία η οποία κατά τη διάρκεια του 2008 εισέπραξε εκ μέρους του Οργανισμού ποσό ύψους €1εκ. Σε σχετική επιστολή της ημερ. 21.1.2009 η Περιφέρεια εισηγείται την εφαρμογή παρόμοιας πρακτικής και από την ΑΗΚ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω φαίνεται ότι απαιτείται αποτελεσματικότερη διαχείριση από μέρους της Αρχής και εισηγήθηκα όπως, το Τμήμα Νομικών Υπηρεσιών προχωρήσει τάχιστα στον καταρτισμό πλήρως ενημερωμένων καταστάσεων αναφορικά με τις εκκρεμείς υποθέσεις, καθώς και στην αποστολή υπενθυμητικών επιστολών στους Νομικούς Συμβούλους της Αρχής σχετικά με τις υποθέσεις που εκκρεμούν κοντά τους. Επίσης εισηγήθηκα όπως η Αρχή εξετάσει την εισήγηση της Περιφέρειας για ανάθεση της είσπραξης των χρεών που οφείλονται από τελικούς λογαριασμούς σε εταιρεία που εξειδικεύεται στην παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

Σε απάντησή του ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η είσπραξη μέρους των υπό αναφορά χρεών ανατέθηκε ήδη σε εξειδικευμένη εταιρεία (στις 2.6.2009). Αναφορικά με τα υπόλοιπα ευρήματα, ο

Πρόεδρος ανέφερε ότι θα μελετηθούν, αναλυθούν και ληφθούν σοβαρά υπόψη στον καταρτισμό αποτελεσματικότερης διαδικασίας παρακολούθησης και είσπραξης χρεών.

Αναίσορρόπηση τελών. Στα πλαίσια της εισαγωγής Διατιμήσεων Οριακού Κόστους, η Βουλή ενέκρινε στις 15.11.2002 (ΚΔΠ 546/02) τις Διατιμήσεις που υποβλήθηκαν από την Αρχή. Στόχος των νέων διατιμήσεων είναι να γίνουν σωστές και ορθολογιστικές διατιμήσεις για να μπορεί ο κάθε καταναλωτής να χρεώνεται με το πραγματικό του κόστος και να καταργηθεί η αλληλοεπιδότηση μεταξύ των κατηγοριών. Η εφαρμογή των διατιμήσεων έπρεπε να γίνει σε τρεις φάσεις. Η Φάση Α άρχισε τη 1^η Μαρτίου 2003 και η Φάση Β τη 1^η Μαΐου 2005. Η εισαγωγή νέων διατιμήσεων θα γίνει μετά την έγκριση τους από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.

Σημειώνεται ότι η ΡΑΕΚ υπέδειξε ότι προτού αποφασίσει για το θέμα της αναθεώρησης των διατιμήσεων πρέπει να ικανοποιηθεί ότι (α) οι εργασίες της ΑΗΚ θα διεξάγονται μελλοντικά πάνω σε πιο αποδοτική και παραγωγική βάση και (β) ότι υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο που περιλαμβάνει ουσιαστική μείωση των δαπανών λειτουργίας του Οργανισμού σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων. Με την επιστολή της ημερ. 26.2.2009, η ΡΑΕΚ ζητά από την Αρχή όπως της αποστείλει το συντομότερο δυνατόν τα αποτελέσματα τυχόν μελετών που έγιναν αναφορικά με το θέμα της μείωσης των λειτουργικών της εξόδων και οποιεσδήποτε σχετικές απόψεις ή ενέργειές της.

Σημειώνεται ότι στην επιστολή της ημερ. 3.9.2008, η Αρχή ζήτησε από τη ΡΑΕΚ όπως μελετήσει την επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων (δηλαδή των διατιμήσεων που ίσχυαν με βάση την Κ.Δ.Π. 226/2000) για τους μηνιαίους καταναλωτές, αναγκαιότητα η οποία προέκυψε μετά τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν με τη ρύθμιση των λογαριασμών των μηνιαίων πελατών. Συγκεκριμένα με τον Τροποποιητικό Κανονισμό Κ.Δ.Π. 58/2004 από την 1^η Μαρτίου 2003 και για κάθε δωδεκάμηνη περίοδο που ακολουθεί μέχρι τέλους της Φάσης Β, αν τα συνολικά έσοδα της Αρχής από ένα πελάτη υπερβαίνουν τα συνολικά υπολογιζόμενα έσοδα από την παλιά διατίμησή του που ίσχυε με βάση τους περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2000, τότε τα επιπλέον έσοδα θα πιστώνονται σε αυτόν.

Παρόλο που στην επιστολή της ημερ. 5.1.2009, η κατ' αρχήν αντιμετώπιση της ΡΑΕΚ για επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων, είναι θετική, εντούτοις η τελική της απάντηση θα δινόταν μετά τη μελέτη της σχετικής και αναλυτικής πρότασης που θα υπέβαλλε η ΑΗΚ.

Αναφορικά με την επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων για τους μηνιαίους καταναλωτές, επισημαίνεται ότι στις 2.12.2005 η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) επέβαλε στην ΑΗΚ πρόστιμο ύψους £693.000, αφού έκρινε ότι η Αρχή παραβίασε τις πρόνοιες του άρθρου 6(ι) του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου αρ. 207/89, λόγω της κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης της μέσω της επιδότησης ή /και σταυροειδούς επιδότησης κατηγοριών καταναλωτών έναντι άλλων, που είχαν ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τη δημιουργία μη δίκαιων τιμών και διακριτικής μεταχείρισης κατηγοριών καταναλωτών κατά παράβαση του θεσμικού πλαισίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω εισηγήθηκα όπως η Αρχή ενεργήσει με τον ίδιο τρόπο που ενήργησε τον Απρίλιο του 2006, πριν την εφαρμογή της ειδικής διατίμησης για πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες, δηλαδή να ζητήσει από τη ΡΑΕΚ όπως έλθει σε συνεννόηση με την ΕΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (Ν122(Ι)/2003) για να έχουν τη σύμφωνη γνώμη της ΕΠΑ αναφορικά με την επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων για τους μηνιαίους καταναλωτές για αποφυγή οποιασδήποτε μελλοντικής δυσάρεστης κατάστασης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η ΡΑΕΚ σε επιστολή της ημερομηνίας 19 Μαΐου 2009 ενέκρινε τις εναλλακτικές διατιμήσεις που πρότεινε η ΑΗΚ οι οποίες δεν είναι απλή επαναφορά των προηγούμενων αλλά, έχει αλλάξει η αιχμική περίοδος, γεγονός που προσδίδει μεγαλύτερη κοστοστρέφια στις νέες διατιμήσεις.

Διακοπή Συμβολαίου προσφοράς υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού στο έργο ανέγερσης των Αποθηκών της ΑΗΚ στην Λεμεσό. Μετά την προκήρυξη του Διαγωνισμού αρ. 260/2001 αναφορικά με την παροχή Υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού και Ηλεκτρομηχανολόγων για την ανέγερση αποθηκών της ΑΗΚ σε χώρο ο οποίος απαλλοτριώθηκε το 2001 στη Λεμεσό, η Αρχή ανέθεσε, τον

Ιανουάριο του 2002, την εκτέλεση του πιο πάνω έργου στη Συνεργασία δύο συγκεκριμένων γραφείων με αμοιβή 2,84% επί της τελικής δαπάνης του έργου.

Κατά την εκτέλεση του συμβολαίου διαπιστώθηκε ότι η συνεργασία μεταξύ της Αρχής και των Συμβούλων δεν ήταν η αναμενόμενη. Όπως αναφέρεται σε έκθεση της Ομάδας Εργασίας για Ανέγερση Νέων Αποθηκών Λεμεσού ημερ. 8.2.2008 η στάση ενός από τους συμβούλους ήταν αρνητική προκαλώντας καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου με απώτερο σκοπό την αύξηση του κόστους ανέγερσης και συνεπώς την αύξηση της δικής του αμοιβής. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ενώ ο υπό αναφορά διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιανουάριο του 2002 με προϋπολογιζόμενο κόστος ανέγερσης των αποθηκών €2.050.300, η έναρξη των εργασιών του έργου έγινε το Μάρτιο του 2008, δηλαδή μετά την παρέλευση έξι χρόνων, με αναμενόμενο κόστος το ποσό των €10.154.750.

Το Δ.Σ. της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, ενόψει της διαπίστωσης ότι η προσφορά υπηρεσιών δεν ήταν ικανοποιητική, αποφάσισε τον τερματισμό του εν λόγω συμβολαίου, μετά την παρέλευση 6 περίπου χρόνων από την ανάθεση της εργασίας. Οποιοσδήποτε προσπάθειες μεταξύ των δύο μερών για συναινετική επίλυση της διαφοράς δεν καρποφόρησαν με αποτέλεσμα να συμφωνηθεί μεταξύ Αρχής και Συμβούλων η παραπομπή του θέματος σε διαιτησία, η οποία και εκκρεμεί.

Αναφορικά με το εν λόγω συμβόλαιο, παρατήρησα, μεταξύ άλλων, ότι μετά τον εντοπισμό των προβλημάτων συνεργασίας με ένα από τους δύο Συμβούλους, η Αρχή δεν έλαβε δραστικά μέτρα όπως π.χ τη διακοπή του εν λόγω συμβολαίου και ανάθεση της εργασίας στο δεύτερο επιτυχόντα προσφοροδότη του οποίου η προσφορά προέβλεπε αμοιβή 2,85% επί της τελικής δαπάνης του έργου, και ως αποτέλεσμα, ενώ η υπολογιζόμενη αμοιβή των Συμβούλων, κατά την ανάθεση της εργασίας ήταν €58.229 (£34.080), το συνολικό ποσό που τους καταβλήθηκε μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου ανήλθε σε €243.599 (£142.572). Επιπρόσθετα, παρόλο που ο χώρος στον οποίο τελικά άρχισε η ανέγερση των αποθηκών, απαλλοτριώθηκε το 2001 και ήταν σε γνώση της Αρχής η συνταγματική διάταξη για επιστροφή της γης που απαλλοτριώθηκε στους πρώην ιδιοκτήτες της, εάν δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης μετά την παρέλευση τριών χρόνων από την απαλλοτρίωση, εντούτοις φαίνεται ότι δεν προέβη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για επίτευξη του στόχου εντός του καθοριζόμενου χρονικού περιθωρίου.

Εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή επέδειξε μεγάλη ανεκτικότητα αναφορικά με την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα τη μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη του έργου και την καταβολή αυξημένου κόστους για την εκτέλεσή του, καθώς και την πιθανότητα καταβολής αποζημιώσεων στους πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν για την ανέγερση των αποθηκών.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου και η αύξηση στο κόστος ανέγερσης οφείλονται σε διάφορους λόγους (καθυστέρηση στην έκδοση άδειας οικοδομής και πολεοδομικής άδειας κ.λπ.) και εν μέρει στους Συμβούλους Αρχιτέκτονες Μηχανικούς. Όπως μου ανέφερε, κρίθηκε σκόπιμο η διακοπή της συνεργασίας αυτής να γίνει μετά την παράδοση των αρχιτεκτονικών σχεδίων και έκδοση του σχετικού διαγωνισμού γιατί διαφορετικά θα προκαλείτο πολύ σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Διαχείριση αποθεμάτων – Αναδιοργάνωση Εφοδιαστικής Αλυσίδας της ΑΗΚ.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το 2007, το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του ημερ. 6.8.2007, αποφάσισε τη δημιουργία νέας περιφερειακής αποθήκης στη Λεμεσό η λειτουργία της οποίας αναμένεται να αρχίσει μετά το τέλος του 2009. Επισημαίνεται, ότι οι αποφάσεις που λήφθηκαν κατά καιρούς για ανέγερση περιφερειακών αποθηκών, φαίνεται να έγιναν αποσπασματικά χωρίς αυτές να εντάσσονται σε ένα ευρύτερο στρατηγικό σχεδιασμό με στόχο τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των αποθεμάτων. Παρά τις διαπιστώσεις και ξεκάθαρες τοποθετήσεις των Συμβούλων της ΑΗΚ, το Μάιο του 2002, για δημιουργία κεντρικής αποθήκης, εντούτοις καμιά απόφαση δεν λήφθηκε.

(β) Το Δ.Σ. στις 28.8.2006 αποφάσισε τη διεξαγωγή μελέτης για ευρύτερο και μακροχρόνιο σχέδιο διαχείρισης των αποθεμάτων της Αρχής, η οποία κατέληξε ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη λειτουργία κεντρικής αποθήκης θα είναι πολύ περισσότερα από το ψηλό κεφαλαιουχικό κόστος το οποίο θα

πρέπει να αποσβεστεί σε περίοδο 30 χρόνων, ενώ παράλληλα θα αποφέρει και σημαντική εξοικονόμηση με τη μείωση των αποθεμάτων. Η έκθεση της Επιτροπής υποβλήθηκε στο Δ.Σ. στις 25.11.2008.

(γ) Η Αρχή ανέθεσε σε Συμβούλους (διαγωνισμός 183/2007), τη διενέργεια μελέτης με θέμα την αναδιοργάνωση της εφοδιαστικής αλυσίδας της ΑΗΚ, η οποία παρουσιάστηκε στο Δ.Σ. στις 14.4.2009.

Στην έρευνα των Συμβούλων καταγράφηκαν διάφορες αδυναμίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στις εσωτερικές προτάσεις ανατροφοδосίας που γίνονται εμπειρικά, στο απόθεμα που είναι διασπαρμένο παγκύπρια με δυσκολίες στη μετακίνηση των υλικών, στη παραπλανητική απεικόνιση αποθεμάτων, στη μη ενεργοποίηση εξειδικευμένου λογισμικού για τη διαχείριση αποθηκευτικών χώρων, στη διατήρηση απηρχαιωμένων υλικών στο απόθεμα κ.λπ.

Η πρόταση των Συμβούλων αφορά σε κεντροποίηση αργοκίνητων εμπορευμάτων στη Λεμεσό. Μέσα από αυτή την πρόταση, πηγάζουν εισηγήσεις που περιλαμβάνουν οργανόγραμμα της Κεντρικής Αποθήκης, αλλά και διάφορες διαδικασίες για ανασχεδιασμό της εφοδιαστικής αλυσίδας της ΑΗΚ και επίσης, προτείνεται η ενοποίηση των συστημάτων πληροφορικής και ανάπτυξη νέας αρχιτεκτονικής δομής του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος ή η εγκατάσταση άλλου εξειδικευμένου λογισμικού στη διαχείριση αποθεμάτων.

Κάποια από τα εκτιμώμενα οφέλη από τις εισηγήσεις που προτείνουν οι Σύμβουλοι είναι η μείωση του απαιτούμενου ανθρώπινου δυναμικού κατά 20%, η μείωση των αποθεμάτων κατά 30%, η καλύτερη διαχείριση ελλείψεων και πλεονασμάτων και η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πελατών. Όσον αφορά στους αποθηκευτικούς χώρους, σύμφωνα πάντα με τους Συμβούλους, θα επιτευχθεί σημαντική μείωση των απαιτούμενων εκτάσεων, τόσο στους αύλιους χώρους, όσο και στους στεγασμένους. Συγκεκριμένα, δεν θα χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις στην Πόλη Χρυσοχούς, για τις οποίες έχουν ήδη γίνει πληρωμές ύψους €3.886.995, ενώ το ποσό του τελικού λογαριασμού αναμένεται να ανέλθει σε €3.936.995. Οι Σύμβουλοι επισήμαναν ότι χρειάζεται να γίνουν επενδύσεις ύψους περίπου €600.000 για να βελτιωθεί η υφιστάμενη κατάσταση της Εφοδιαστικής Αλυσίδας της ΑΗΚ.

Σχετικά με τα πιο πάνω, παρατηρείται ότι υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που αφορούν στην εφοδιαστική αλυσίδα της Αρχής. Υπήρχαν εισηγήσεις από συγκεκριμένους Εξωτερικούς Συμβούλους (Μάιος 2002) και από Επιτροπή (Νοέμβριος 2007), για την ανάγκη κεντροποιημένης διαχείρισης αποθεμάτων, χωρίς να φαίνεται ότι λήφθηκαν υπόψη στο σχεδιασμό των νέων αποθηκών. Ζήτησα να ενημερωθώ κατά πόσο η Αρχή αξιολόγησε το κόστος που θα υποστεί για εφαρμογή των εισηγήσεων των πιο πάνω Συμβούλων και το εκτιμώμενο όφελος, σε οικονομικούς όρους.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι το κόστος που θα υποστεί η Αρχή για την εφαρμογή των εισηγήσεων των Συμβούλων υπολογίζεται ότι θα ανέλθει σε €590.000 ενώ το εκτιμώμενο όφελος υπολογίζεται σε περίπου €7.000.000 που αντιπροσωπεύει μια μείωση της αξίας των αποθεμάτων των υλικών Διανομής κατά περίπου 20%.

Προβλήματα όσον αφορά σε υλικά.

Υλικά χωρίς ουσιαστική κίνηση. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μου για το 2007, εντοπίστηκαν σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα του Διευθυντή Προμηθειών ημερομηνίας 12.10.2007, υλικά στις αποθήκες, χωρίς καμιά ουσιαστική κίνηση τα τελευταία χρόνια. Η αξία των υλικών αυτών ανερχόταν, σύμφωνα με το πιο πάνω σημείωμα, σε €1.953.854 (£1.143.540),.

Κατά τον έλεγχο για το 2008, παρατηρήθηκε ότι ορισμένα από τα πιο πάνω υλικά χρησιμοποιήθηκαν, ενώ κάποια άλλα αυξήθηκαν σε αριθμό. Η αξία τους, όπως υπολογίζεται από το λογισμικό σύστημα SAP, στις 15.4.2009 ανερχόταν σε €1.944.866.

(β) **Μη συμμόρφωση με οδηγίες της Διεύθυνσης.** Έχει παρατηρηθεί ότι δεν ακολουθούνται οι οδηγίες της Διεύθυνσης για χρήση παλαιών υλικών, κατά προτεραιότητα, τα οποία βρίσκονται σε χρησιμοποιήσιμη κατάσταση.

Σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα του Εκτελεστικού Διευθυντή Δικτύων ημερ. 16.12.2008, μόνο η Περιφέρεια Λευκωσίας-Κερύνειας-Μόρφου κατέβαλε προσπάθεια για χρησιμοποίηση των μεταχειρισμένων επίγειων μετασχηματιστών κατά προτεραιότητα αντί της χρήσης καινούργιων, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες που φαίνεται να αγνόησαν τις οδηγίες που τους δόθηκαν. Ο Γενικός Διευθυντής, με σημείωμα ημερ. 23.1.2009 κάλεσε τους Διευθυντές των Περιφερειών, όπως εφαρμόζουν τις οδηγίες του Εκτελεστικού Διευθυντή Δικτύων σε σχέση με τη χρήση των μεταχειρισμένων μετασχηματιστών.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, σημειώνεται ότι μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου (Μάιος 2009), δεν παρουσιάστηκε ουσιαστική χρήση σε παλαιούς εναέριους μετασχηματιστές διανομής, τη στιγμή που υπάρχουν οδηγίες για χρήση τους κατά προτεραιότητα.

Τα πιο πάνω είναι ενδεικτικά του ευρύτερου προβλήματος διαχείρισης των αποθεμάτων που αντιμετωπίζει η ΑΗΚ.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος το προσωπικό των Περιφερειών δυσανασχετεί στη χρήση παλαιών υλικών για διάφορους λόγους, ενώ όσον αφορά στη χρήση των παλαιότερων εναέριων μετασχηματιστών οι πρόσφατες ενέργειες της Επιχειρησιακής Μονάδας Δικτύων άρχισαν ήδη να αποδίδουν.

Έλεγχος Αποθηκών και Σταθμών Παραγωγής από Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2008.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε ελέγχους εντός του 2008, στους σταθμούς παραγωγής και σε περιφερειακές αποθήκες που διατηρεί η Αρχή (εκτός της περιφερειακής αποθήκης Λεμεσού για την οποία ο έλεγχος έγινε τον Απρίλιο του 2009), για τη φυσική απογραφή των υλικών/ανταλλακτικών αποθήκης, των οργάνων και εργαλείων, καθώς επίσης και των επίπλων και εξοπλισμού. Από σχετικές καταστάσεις που ετοιμάστηκαν, εντοπίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα που αφορούν σε αποθέματα υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση για συγκεκριμένες περιόδους.

(α) Έλεγχος αποθήκης Λευκωσίας. Η αξία των αποθεμάτων των υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση τα τελευταία 5 χρόνια, ανήλθε σε €1.978.805 ή 21.80% επί της ολικής αξίας των υλικών αποθήκης.

(β) Έλεγχος Η/Σ Μονής. Τα αποθέματα των υλικών που δεν είχαν οποιαδήποτε κίνηση από 28.2.1999 (χρόνος εισαγωγής και λειτουργίας SAP) ανέρχονταν σε €3.072.033 ή 67,22% επί της ολικής αξίας των υλικών/ανταλλακτικών της αποθήκης.

(γ) Έλεγχος αποθήκης Λάρνακας. Τα αποθέματα των υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση τα τελευταία 5 χρόνια (από 5.8.2003) ανέρχονταν σε €418.423 ή 10.40% επί της ολικής αξίας των υλικών αποθήκης.

(δ) Έλεγχος Η/Σ Δεκέλειας. Τα αποθέματα των υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση από τις 28.2.1999 (χρόνος εισαγωγής και λειτουργίας SAP) ανέρχονταν σε €4.797.314 (Δεκέμβριος 2005 €5.224,325) ή 54,23% επί της ολικής αξίας των υλικών/ανταλλακτικών της αποθήκης. Επειδή το κόστος των υλικών αυτών είναι αρκετά ψηλό ζητήθηκε από το Διευθυντή του Η/Σ με επιστολή ημερ. 25.11.2008, να εξετάσει την κατάσταση για εντοπισμό υλικών που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκποιηθούν. Σε σχετική επιστολή του ημερ. 15.1.2009, ο Διευθυντής Η/Σ Δεκέλειας αναφέρει ότι κατά κανόνα τα υλικά αυτά είναι είτε στρατηγικά αποθέματα είτε ανταλλακτικά που είχαν αγοραστεί με το συμβόλαιο αγοράς/εγκατάστασης των μηχανημάτων του Σταθμού και σίγουρα δεν τίθεται θέμα εκποίησης τους αλλά ούτε και χρήσης τους χωρίς να παρίσταται ανάγκη. Για όσα όμως έχουν αξία πέραν των €5.000 κατά είδος, έχει ανατεθεί στους Μηχανικούς/Προϊσταμένους των Τμημάτων Συντήρησης η διεξαγωγή σχετικής έρευνας. Μέχρι το Μάιο του 2009 δεν υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη.

Παρατήρησα ότι παρόλο που όλα τα πιο πάνω ανησυχητικά ευρήματα κοινοποιήθηκαν στους Εκτελεστικούς Διευθυντές της Αρχής, καθώς επίσης και στα Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, μέσω των τριμηνιαίων Εκθέσεων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, εντούτοις δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα εκ μέρους της Αρχής. Αναφέρεται επίσης ότι εκτός από το Διευθυντή του Η/Σ Δεκέλειας, οι υπόλοιποι Διευθυντές Περιφερειών και Η/Σ παρέλειψαν να απαντήσουν κατά πόσο εντόπισαν υλικά που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκποιηθούν.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι ο Εκτελεστικός Διευθυντής Υποστήριξης με επιστολή του ημερομηνίας 13 Απριλίου 2009, προς τις Περιφέρειες, τους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς και τη Διεύθυνση Μεταφοράς, ζήτησε πληροφορίες σχετικά με υλικά που δεν παρουσίασαν κίνηση τα τελευταία τρία χρόνια, για να είναι σε θέση να προβεί σε εκποίηση των υλικών που δεν χρειάζονται.

Προσφορές και συμβάσεις.

Α. Γενικά προβλήματα προσφορών. Από το σχετικό έλεγχο διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με την προκήρυξη/αξιολόγηση/κατακύρωση ή/και ακύρωση των προσφορών, τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών.

Β. Διαγωνισμοί που προκηρύχθηκαν και ακυρώθηκαν την περίοδο 2007 – 2008. Κατά τα έτη 2007 και 2008 προκηρύχθηκαν από την Αρχή και ακυρώθηκαν διάφοροι διαγωνισμοί, λόγω, μεταξύ άλλων, της υποβολής προσφορών που δεν πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού, των ελλείψεων/ασαφειών/λανθασμένων προδιαγραφών του διαγωνισμού ή των εξωπραγματικών τιμών των προσφορών.

Η ακύρωση και επαναπροκήρυξη διαγωνισμών επιβαρύνει την Αρχή με πρόσθετο διοικητικό και άλλο κόστος ενώ δυνατόν να προκαλούνται καθυστερήσεις σε έργα και γενικά να επηρεάζεται δυσμενώς η ομαλή διεξαγωγή των εργασιών της Αρχής. Ενώ η ακύρωση ενός διαγωνισμού φαίνεται να αποτελεί μερικές φορές μια «ασφαλή» λύση, ωστόσο εξέφρασα την άποψη ότι εφόσον πρωταρχικός στόχος είναι η εξασφάλιση των απαιτούμενων αγαθών και υπηρεσιών έγκαιρα ώστε να μην επηρεάζεται η αποτελεσματική λειτουργία του Οργανισμού, θα πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών ώστε η διαδικασία να οδηγεί σε κατακύρωση σε κατάλληλο προσφέροντα μετά από λειτουργία υγιούς ανταγωνισμού.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η Αρχή συμφωνεί ότι θα πρέπει να επιδιώκεται όπως πάντοτε οι όροι και οι προδιαγραφές των διαγωνισμών, ενθαρρύνουν την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή προσφοροδοτών και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση τους με διαφάνεια και αναλογικότητα.

Γ. Ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις κατακύρωσης διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν και στις οποίες δεν υπήρχε ευρύτητα συμμετοχής αφού ο αριθμός των προσφοροδοτών είτε ήταν περιορισμένος είτε υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το διαγωνισμό αρ. 89/2008 που αφορά στην προμήθεια μικροδιακοπών ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ εξασφάλισαν με αγορά τα έγγραφα του διαγωνισμού 12 υποψήφιοι προσφοροδοτές τελικά υποβλήθηκαν μόνο 2 προσφορές από συγκεκριμένες εταιρείες Α και Β και έγινε η σχετική κατακύρωση στην εταιρεία Α για το ποσό των €3.425.500. Συναφώς αναφέρεται ότι στον προηγούμενο αντίστοιχο διαγωνισμό με αρ.142/2005, ενώ εξασφάλισαν τα έγγραφα του διαγωνισμού 15 υποψήφιοι προσφοροδοτές, υποβλήθηκαν 4 προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδοτές από τις οποίες μόνο οι δύο ικανοποιούσαν τους όρους του διαγωνισμού. Οι προσφορές αυτές υποβλήθηκαν από τις ίδιες πιο πάνω εταιρείες Α και Β και η σχετική κατακύρωση έγινε στην εταιρεία Β για το ποσό των €2.484.000.

Από τον έλεγχο διαφάνηκε ότι πιθανόν οι προδιαγραφές να είναι πολύ αυστηρές ή οι όροι να είναι αποτρεπτικοί με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται περιορισμένο ενδιαφέρον. Εισηγήθηκα όπως η Αρχή διερευνήσει τους λόγους για τους οποίους δεν υπήρξε ικανοποιητικός αριθμός προσφορών σε ορισμένους διαγωνισμούς, επιπρόσθετα από τις πιο πάνω περιπτώσεις, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων διαγωνισμών ή/και διαγωνισμών για τους οποίους υποψήφιοι προσφοροδοτές ενδιαφέρθηκαν μεν για το διαγωνισμό και εξασφάλισαν τα σχετικά έγγραφα, αλλά τελικά δεν συμμετείχαν σε αυτόν.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η κατάσταση είναι καλύτερη από προηγουμένως και ότι υπάρχει συνεχής βελτίωση.

Δ. Διαγωνισμός αρ. 166/2007- Προμήθεια Επίγειων Μετασχηματιστών Διανομής. Η Αρχή προκήρυξε στις 13.11.2007 διαγωνισμό για προμήθεια επίγειων μετασχηματιστών. Ενώ στις 15.4.2008 το Δ.Σ. της Αρχής κατακύρωσε το διαγωνισμό σε συγκεκριμένη εταιρεία, για το ποσό των €7.664.475, μετά

την αντίδραση των ανεπιτυχόντων προσφοροδοτών διαπιστώθηκε ότι έγινε λανθασμένος υπολογισμός της επιβάρυνσης για απώλειες των μετασχηματιστών, που οδήγησε σε λανθασμένη σειρά κατάταξης των προσφοροδοτών.

Με βάση την αναθεωρημένη αξιολόγηση το Δ.Σ. αποφάσισε στις 6.5.2008 την ανάκληση της προηγούμενης απόφασης του και προχώρησε σε κατακύρωση σε άλλο προσφοροδότη με τη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά ύψους €7.328.400.

Εισηγήθηκα όπως δοθούν αυστηρές οδηγίες να γίνεται έλεγχος όλων των στοιχείων του συγκριτικού πίνακα τιμών όχι μόνο από την Επιτροπή Αξιολόγησης αλλά και από τη Διεύθυνση Προμηθειών και παράλληλα όπως δίνεται ιδιαίτερη έμφαση, πέραν του αριθμητικού ελέγχου, κατά πόσο οι τιμές που δίνονται ή/και εξάγονται είναι λογικές και όχι εξωπραγματικές ώστε να αποφεύγονται λάθη που οδηγούν σε λανθασμένα συμπεράσματα με συνεπαγόμενο κόστος για την Αρχή.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι ο Διευθυντής Προμηθειών στις 10 Οκτωβρίου 2008 απέστειλε επιστολή ζητώντας από όλα τα μέλη των διαφόρων Επιτροπών Αξιολόγησης Προσφορών να ελέγχουν λεπτομερώς όλα τα στοιχεία που τίθενται ενώπιον τους για την αξιολόγηση προσφορών συμπεριλαμβανομένου και του συγκριτικού πίνακα τιμών.

Ε. Διαγωνισμοί για εγκατάσταση Μηχανών Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ) για αύξηση της παραγωγής με σκοπό την επάρκεια του ηλεκτρικού ρεύματος.

(i) **Διαγωνισμοί αρ. 146/2007 & 159/2007- ΜΕΚ1.** Στα πλαίσια δέσμευσης της Αρχής προς τον Υπουργό Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, μετά το πρόβλημα αυξημένης ζήτησης που προέκυψε το καλοκαίρι του 2007, η ΑΗΚ προκήρυξε στις 20.8.2007 το διαγωνισμό αρ.146/2007 για εγκατάσταση στον Η/Σ Δεκέλειας μόνιμης μονάδας παραγωγής ισχύος 50MW. Στις 13.9.2007, η Αρχή ακύρωσε το διαγωνισμό επειδή καμιά από τις υποβληθείσες προσφορές δεν πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού. Στις 17.9.2007 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός αρ. 159/07 που περιλάμβανε την εγκατάσταση μέχρι 1.6.2009 μόνιμης μονάδας παραγωγής συνολικής ισχύος 50MW έως 60MW με μηχανές εσωτερικής καύσης (ΜΕΚ1) και εγκατάσταση προσωρινής μονάδας παραγωγής για την περίοδο 1.6 – 30.9.2008. Για το διαγωνισμό προεπiléγηκαν δύο οικονομικοί φορείς οι οποίοι κλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά μέχρι 2.11.2007. Την 1.11.2007 ο ένας εκ των δύο, ειδοποίησε την Αρχή ότι αδυνατεί να εγκαταστήσει τις μόνιμες μηχανές μέχρι 1.6.2009 και ως εκ τούτου δεν υπέβαλε προσφορά. Στις 13.11.2007 η Αρχή προχώρησε σε σχετική κατακύρωση στο μοναδικό προσφοροδότη, για το ποσό των €72.044.000, ποσό που υπερβαίνει κατά 60% το προϋπολογισθέν ποσό του συμβολαίου. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 17.11.2007 για περίπου €69,7 εκ., αφού αφαιρέθηκαν μερικές επιλογές. Στο ποσό δεν περιλαμβάνεται το κόστος μετατροπής των μηχανών για καύση Φυσικού Αερίου που ανέρχεται σε περίπου €4,5 εκ. Στις 6.5.2008 η Αρχή αποφάσισε, μετά την ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής μελέτης από τους Συμβούλους, τη μη εγκατάσταση του Επιλεκτικού Καταλύτη Μείωσης Εκπομπών Καυσαερίων (SCR) κόστους ύψους €6,9 εκ., διαφοροποιώντας σχετικά το συμβόλαιο.

Όπως μου ανέφερε ο Πρόεδρος λόγω των πιεστικών συνθηκών, και της μη δυνατότητας ολοκλήρωσης της περιβαλλοντικής μελέτης, δεν συμπεριλήφθηκαν στο ποσό του προϋπολογισμού ορισμένες επιλογές για τις οποίες θα λαμβανόταν τελική απόφαση πριν την υπογραφή του συμβολαίου, άποψη που δεν με βρίσκει σύμφωνη.

(ii) **Διαγωνισμός αρ. 142/2008- ΜΕΚ2.** Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 6.5.2008 προς τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ, ανέφερε ότι από τα στοιχεία της πρόβλεψης της μέγιστης ετήσιας ζήτησης φορτίου, το Περιθώριο Μακροχρόνιας Εφεδρείας για το 2010 υπό κανονικές καιρικές συνθήκες θα είναι στο επίπεδο του 11% και ζήτησε από τη ΡΑΕΚ να δηλώσει κατά πόσο προτίθεται να ζητήσει ενίσχυση της εγκατεστημένης ισχύος για το έτος αυτό. Ο Πρόεδρος της ΡΑΕΚ σε επιστολή του ημερ. 13.5.2008, πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ποσοστό προσεγγίζον στη τιμή του 20% θα μπορούσε να θεωρηθεί ικανοποιητικό για σκοπούς Μακροχρόνιας Εφεδρείας και ότι ποσοστό 11% δεν μπορεί να θεωρείται ικανοποιητικό.

Με βάση τα πιο πάνω, η ΑΗΚ προκήρυξε την 1.7.2008 το διαγωνισμό αρ.142/2008 για εγκατάσταση στον Η/Σ Δεκέλειας μόνιμης μονάδας παραγωγής ισχύος 50MW (ΜΕΚ2). Υποβλήθηκαν τρεις αιτήσεις

προεπιλογής οι οποίες κρίθηκαν ότι ικανοποιούσαν τους όρους του διαγωνισμού και κλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά μέχρι 17.11.2008. Τελικά υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, από συγκεκριμένη εταιρεία και στις 2.12.2008 η Αρχή προχώρησε σε σχετική κατακύρωση, για το ποσό των €52.752.800 για εκτέλεση του έργου και παράδοση την 1.6.2010. Αναφέρεται σχετικά ότι συγκεκριμένη εταιρεία που προεπιλέχθηκε και δεν υπέβαλε προσφορά, με επιστολή της ημερ. 18.11.2008, διαμαρτυρήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο χρόνος που παρασχέθηκε για υποβολή προσφορών κρινόταν εξαιρετικά περιορισμένος. Η τρίτη εταιρεία που δεν υπέβαλε προσφορά είναι η ίδια εταιρεία που προεπιλέχθηκε στο διαγωνισμό αρ.159/07 για τη MEK1 και η οποία αποσύρθηκε την προηγούμενη ημέρα πριν την τελευταία ημέρα υποβολής προσφορών.

Αναφορικά με τα πιο πάνω επίσημα τα ακόλουθα:

- Η προκήρυξη των διαγωνισμών με εξαιρετικά στενά χρονοδιαγράμματα υποβολής προσφορών, κατακύρωσης και παράδοσης των μηχανών, δυνατόν να απέκλεισε πιθανούς προσφοροδότες. Η Αρχή κατακύρωσε και στις δύο περιπτώσεις στο μοναδικό προσφοροδότη που τυγχάνει να είναι η ίδια εταιρεία, με αποτέλεσμα η τιμή να μην είναι προϊόν ανταγωνισμού, για έργα μάλιστα δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ.
- Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής ή/και τα προβλήματα στη διαδικασία των προσφορών συνέβαλαν σημαντικά στους λόγους που οδήγησαν την Αρχή σε άμεση ανάγκη εγκατάστασης των μονάδων MEK1 και MEK2. Συγκεκριμένα:
 - Η μονάδα 4 του Βασιλικού δυναμικότητας 220MW, προγραμματιζόταν να λειτουργήσει πριν το καλοκαίρι του 2006, γεγονός που υποδηλοί ότι η ίδια η ΑΗΚ έκρινε αναγκαία την ενίσχυση της εγκατεστημένης ισχύος της από το 2006 για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Παρόλο ότι η ΑΗΚ είχε σοβαρές ενδείξεις από τη διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού για τη μεγάλη καθυστέρηση που τελικά προέκυψε στη λειτουργία της μονάδας 4, εντούτοις δεν φαίνεται να προέβη έγκαιρα στα απαραίτητα εναλλακτικά μέτρα, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί θέμα επάρκειας ρεύματος για το 2007 και 2008 και η ανάγκη εγκατάστασης της μονάδας MEK1.
 - Τόσο το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αρχής που ετοιμάστηκε το 2001 και προέβλεπε λειτουργία της μονάδας 5 του Βασιλικού, δυναμικότητας 180MW, το καλοκαίρι του 2009 όσο, και το αναθεωρημένο της πρόγραμμα που προέβλεπε λειτουργία της εν λόγω μονάδας τον Ιούνιο 2010, εξασφάλιζαν την απαιτούμενη εφεδρεία για το 2010 (ποσοστό προσεγγίζον το 20%). Επισημαίνεται ότι πέραν από το γεγονός ότι ο στόχος που τέθηκε από την ΑΗΚ για λειτουργία της μονάδας 5 τον Ιούνιο 2010 συμπίπτει με την έναρξη της περιόδου αιχμικής ζήτησης, κατά τον προγραμματισμό της υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου, δεν φαίνεται να συνυπολόγισε η Αρχή τις αναμενόμενες καθυστερήσεις ή και τα προβλήματα που συνήθως προκύπτουν ειδικά σε τέτοιου μεγάλου μεγέθους έργα. Όταν τελικά, λόγω καθυστέρησης στη διαδικασία προσφορών, η αναμενόμενη λειτουργία της μονάδας μετατέθηκε κατά 4 μήνες, από τον Ιούνιο στον Οκτώβριο του 2010, η ΑΗΚ υποχρεώθηκε, λόγω της μικρής αυτής σχετικά καθυστέρησης, να προχωρήσει στην άμεση προκήρυξη διαγωνισμού για τη μονάδα MEK2.
- Για τη μονάδα MEK1 εκκρεμεί η χορήγηση Άδειας Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων Ν.187(Ι)/2002 από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ), για την έκδοση της οποίας φαίνεται να υπάρχουν σχετικά προβλήματα, λόγω περιορισμών που τίθενται στη νομοθεσία.
- Υπάρχει κίνδυνος μέρος της επικείμενης εγκατεστημένης ισχύος της ΑΗΚ που αφορά στις μονάδες MEK να υπολειτουργεί και η δαπάνη της Αρχής να μην αποζημιωθεί λόγω των περιορισμών που τίθενται από το Πρωτόκολλο του Γκέτεμποργκ το οποίο επικυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία (Νόμος Ν. 14(ΙΙΙ)/2007) και προνοεί οριακές τιμές εκπομπής οξειδίων του αζώτου (NO_x) για μηχανές MEK 600 mg/m³ (αντί 2300 mg/m³) ή αν οι μηχανές ξεπερνούν το όριο αυτό, η λειτουργία τους περιορίζεται σε 500 ώρες ετησίως γεγονός που καθιστά τη χρήση τους ασύμφορη.
- Το ΤΕΕ, με επιστολή ημερ. 19.9.2007, αμέσως μετά τη δημοσίευση του διαγωνισμού για τη μονάδα MEK1, σύστησε προς την ΑΗΚ να λάβει σοβαρά υπόψη τις υπάρχουσες νομοθεσίες και τα ανώτατα όρια εκπομπών για ορισμένους ατμοσφαιρικούς ρύπους, εντούτοις η Αρχή προχώρησε με την κατακύρωση του διαγωνισμού για τη μονάδα MEK1 και αργότερα τη MEK2.

- Η αφαίρεση από το συμβόλαιο για τη MEK1 της αντιρρυπαντικής τεχνολογίας για μείωση των εκπομπών NO_x, ενδέχεται να έχει συνέπειες για την ΑΗΚ και για το περιβάλλον γενικότερα. Σε σχετικές επιστολές του ΤΕΕ ημερ. 6.11.2008 και 26.3.2009 επισημαίνεται ότι, οι συνολικές εκπομπές NO_x από τους σταθμούς της ΑΗΚ ανέρχονταν σε 7.140 τόνους για το 2006 και 7.370 για το 2007, με υφιστάμενες μονάδες 1.120MW, ενώ η μονάδα MEK1 ισχύος 50MW υπολογίζεται να εκπέμπει 2.480 τόνους ετησίως. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση των Συμβούλων της ΑΗΚ, οι εκπομπές NO_x αυξάνονται διαχρονικά ανάλογα με τη χρήση των μηχανών. Το 2014 οι εκπομπές για τη MEK1 αναμένεται να φθάσουν σε 5.047 τόνους.
- Η Αρχή με τη διαφοροποίηση του συμβολαίου για τη MEK1 δηλ. τη μη εγκατάσταση του Καταλύτη Μείωσης Εκπομπών Καυσαερίων (SCR), μεταξύ άλλων, επιβαρύνθηκε με αποζημίωση προς τον εργολάβο για εκτελεσθείσα/επιπρόσθετη εργασία ύψους €417.000.

Εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή, ενόψει της καθυστέρησης στην υλοποίηση του αναπτυξιακού της έργου λόγω προβλημάτων στη λειτουργία της μονάδας 4 του Βασιλικού, θα έπρεπε να βρει πιο έγκαιρα εναλλακτικές λύσεις και επίσης θα έπρεπε να λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, τυχόν καθυστερήσεις στην αξιολόγηση των προσφορών της μονάδας 5, ώστε να αποφύγει να ενεργήσει σε στενά χρονικά περιθώρια. Επίσης, φαίνεται να είναι αμφίβολη η πλήρης αξιοποίηση της σημαντικής αυτής επένδυσης η οποία θα έχει επίσης σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Απαντώντας, ο Πρόεδρος της Αρχής σημείωσε, μεταξύ άλλων, ότι καθ' όσον αφορά στην κατακύρωση των Διαγωνισμών (MEK1 και MEK2) η Αρχή ακολούθησε τις νενομισμένες διαδικασίες, απόλυτα σύμφωνες με το Νόμο Ν11(Ι)/2006 για Δημόσιες Προσφορές και ότι η Αρχή ενήργησε αποτελεσματικά προς αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τη διαφοροποίηση των επισήμων προβλέψεων, λόγω καιρικών συνθηκών, εξασφαλίζοντας την επιπρόσθετη ισχύ έγκαιρα (MEK1), βάσει των οδηγιών που δόθηκαν. Επίσης στη βάση των νέων προβλέψεων (Μάιος 2008), η ΑΗΚ προχώρησε στην ενίσχυση του συστήματος της για το 2010 με τις MEK2.

Επιπρόσθετα ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Αρχή έλαβε και λαμβάνει πάντοτε υπόψη τις υπάρχουσες νομοθεσίες και το ανώτατο όριο εκπομπών για ατμοσφαιρικούς ρύπους και ότι εκπονήθηκαν δύο διαφορετικές μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων από εξειδικευμένο διεθνή οίκο Συμβούλων. Τα αποτελέσματα των μελετών καταδεικνύουν ότι η αναμενόμενη λειτουργία των MEK ικανοποιεί όλες τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κυπριακής νομοθεσίας. Το θέμα συζητείται με το αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας - ΤΕΕ) και όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος οι απόψεις των Συμβούλων της ΑΗΚ και του ΤΕΕ δίστανται και αναμένεται κατάληξη του θέματος σύντομα.

ΣΤ. Αδυναμίες στη διαχείριση διαγωνισμών.

(α) Διαγωνισμός για την Εκσκαφή Χανδάκων και Λάκκων και Στήσιμο Πασσάλων στην Περιφέρεια Λεμεσού. Αρ. Διαγ. 28/2008. Στους όρους του διαγωνισμού, αναφέρετο ότι οι προσφορές θα αξιολογηθούν σε δύο Ομάδες Περιοχών - Περιοχές Α και Β και Περιοχές Γ, Δ, Ε και Στ αντίστοιχα - και ότι ο διαγωνισμός θα κατακυρωθεί στο διαγωνιζόμενο με τη χαμηλότερη αξιολογημένη τιμή. Σύμφωνα με την προκήρυξη του διαγωνισμού, το υπολογιζόμενο ποσό συμβολαίου ήταν €752.000. Οι προσφορές υποβλήθηκαν στις 13.2.2008. Υποβλήθηκαν συνολικά 3 προσφορές εκ των οποίων η μία προσφορά αφορούσε μόνο την Ομάδα των Περιοχών Α και Β.

Στις 20.2.2008, η Επιτροπή Αξιολόγησης της Αρχής ετοίμασε και υπέβαλε στην Επιτροπή Προσφορών την Έκθεση Αξιολόγησης με την οποία εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού σε δύο διαγωνιζόμενους με τις χαμηλότερες τιμές για τα ακόλουθα ποσά: για την Ομάδα των Περιοχών Α και Β έναντι ποσού €682.485 και για την Ομάδα των Περιοχών Γ, Δ, Ε, και ΣΤ έναντι ποσού €455.070, δηλαδή έναντι συνολικού ποσού €1.137.555. Στις 7.3.2008, η Επιτροπή Προσφορών αφού μελέτησε την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγησή της. Στις 18.3.2008, το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του εξέτασε το θέμα και αποφάσισε να εγκρίνει την κατακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Απρίλιο 2009, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα ότι στους όρους του διαγωνισμού δεν διευκρινιζόταν κατά πόσο η κατακύρωση του διαγωνισμού θα γινόταν ξεχωριστά για κάθε

Ομάδα Περιοχών ή και για τις δύο Ομάδες συνολικά. Εισηγήθηκα όπως, στους όρους μελλοντικών διαγωνισμών παρόμοιας φύσης, περιληφθεί παράγραφος που να καθορίζει τη διαδικασία κατακύρωσης τους. Με την επιστολή μου παρατήρησα περαιτέρω τα ακόλουθα:

(i) Το ποσό κατακύρωσης ήταν κατά 51% ψηλότερο από το υπολογιζόμενο ποσό συμβολαίου. Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεσή της, δεν κατέγραφε ούτε σχολίαζε τους λόγους της πιο πάνω μεγάλης απόκλισης, μεταξύ των οποίων, την περίπτωση οι τιμές των προσφορών να μην είναι αποτέλεσμα υγιούς ανταγωνισμού.

(ii) Στην έκθεση αξιολόγησης δεν σχολιαζόταν η πενιχρή συμμετοχή στο διαγωνισμό που πιθανόν να είχε επηρεάσει τον ανταγωνισμό. Εξέφρασα την άποψη ότι το υπολογιζόμενο ποσό συμβολαίου που δημοσιεύτηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού – αν πράγματι ήταν εξωπραγματικά χαμηλό – ενδεχομένως να απέτρεψε οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά.

Τέλος στην επιστολή μου ανέφερα ότι οι παρατηρήσεις που διατύπωσα ίσχυαν και για τους διαγωνισμούς της Αρχής με αριθμούς 149/2007, 150/2007, 151/2007, 152/2007.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι:

(i) Συμφωνεί με την παρατήρησή μου όπως στους όρους του διαγωνισμού διευκρινίζεται κατά πόσο η κατακύρωση του διαγωνισμού θα γίνεται ξεχωριστά για κάθε ομάδα περιοχών ή και για τις δύο ή περισσότερες ομάδες συνολικά.

(ii) Σε μελλοντικούς διαγωνισμούς και σύμφωνα με την υπό έκδοση νέα εσωτερική Οδηγία της Αρχής, στην Έκθεση Αξιολόγησης θα γίνεται αναφορά στις εκτιμώμενες τιμές οι οποίες θα συγκρίνονται με τις τιμές των προσφορών.

(iii) Συμφωνεί με την εισήγησή μου για εξέταση τρόπων αύξησης της συμμετοχής, αφού είναι και δικός της στόχος η αύξηση κατά το δυνατόν του ανταγωνισμού.

(β) Προσφορά αρ. 26/2007 για την προμήθεια κολώνων οδικού φωτισμού. Αναφορικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό, η Υπηρεσία μου αφού μελέτησε τα έγγραφα του διαγωνισμού, τη σχετική αλληλογραφία μέχρι την κατακύρωση καθώς και τις εκθέσεις αξιολόγησης, διαπίστωσε τα ακόλουθα:

Η ημερομηνία υποβολής των προσφορών ήταν στις 8.6.2007 και η διάρκεια ισχύος τους μέχρι τις 5.12.2007. Η Επιτροπή Αξιολόγησης ετοίμασε την έκθεσή της στις 6.11.2007, δηλαδή χρειάστηκαν περίπου 5 μήνες για την αξιολόγηση των 6 χαμηλότερων από τις 8 συνολικά προσφορές που υποβλήθηκαν. Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης είχαν εισηγηθεί ομόφωνα στην έκθεσή τους την κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη ο οποίος πληρούσε τις προδιαγραφές και τους όρους του διαγωνισμού, έναντι του ποσού των €636.525. Ωστόσο, ο Διευθυντής Προμηθειών της Αρχής ζήτησε με επιστολή του ημερ. 19.11.2007 από τον πιο πάνω προσφοροδότη, όπως επιβεβαιώσει ορισμένα σημεία της προσφοράς του (ότι θα έδινε ξεχωριστή τραπεζική εγγυητική για την προκαταβολή και να επαναβεβαιώσει ότι οι κολώνες θα έφεραν τη σήμανση CE), σημεία τα οποία θα έπρεπε κατά την άποψή μου να είχαν διευκρινιστεί κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν την ετοιμασία της έκθεσης αξιολόγησης. Ο εν λόγω προσφοροδότης, αντί να επιβεβαιώσει τα πιο πάνω, απέστειλε στις 23.11.2007 επιστολή με την οποία έθετε ως όρο όπως η παράδοση όλων των υλικών γίνει εντός του 2008 (αντί εντός 26 μηνών που προνοούσαν οι όροι του διαγωνισμού) και ταυτόχρονα ζητούσε 24% αύξηση στις τιμές της προσφοράς του (λόγω όπως ανέφερε αυξήσεων στα υλικά κατασκευής). Με τους όρους αυτούς που έθεσε ο προσφοροδότης, διαφοροποιούσε σημαντικά την αρχική προσφορά του. Σημειώνεται ότι οι όροι του διαγωνισμού προνοούσαν στην προκειμένη περίπτωση κατάσχεση της εγγύησης συμμετοχής, που ανερχόταν στις £15.000 και ήταν ακόμα σε ισχύ (η ισχύς της έληγε στις 31.12.2007).

Η επιτροπή αξιολόγησης ετοίμασε στις 11.12.2007 συμπληρωματική έκθεση, με την οποία απέρριπτε ομόφωνα την εν λόγω προσφορά, και εισηγείτο κατακύρωση του διαγωνισμού στο δεύτερο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €896.220. Η Επιτροπή Προσφορών της Αρχής λόγω του ότι η τιμή της προσφοράς που συστήνετο για κατακύρωση ήταν κατά περίπου 60% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης (€557.969), εισηγήθηκε προς το Δ.Σ. της Αρχής – σύμφωνα με τους Κανονισμούς της

ΑΗΚ – την ακύρωση του διαγωνισμού. Στην εισήγησή της, η Επιτροπή Προσφορών ανέφερε επίσης, ότι με βάση τα στοιχεία που διέθετε, υπήρχε απόθεμα από τα είδη του διαγωνισμού, αρκετό για 18 τουλάχιστον μήνες.

Το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του τον Ιανουάριο 2008, απέρριψε την εισήγηση της Επιτροπής Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού, και αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης – με βάση την εισήγηση της συμπληρωματικής έκθεσης της επιτροπής αξιολόγησης – στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €896.220.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα τον Απρίλιο 2008 από το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για τα ακόλουθα:

- (i) Τους λόγους για τους οποίους παρατηρήθηκε η μεγάλη καθυστέρηση στην αξιολόγηση των προσφορών, με αποτέλεσμα να διαφοροποιηθεί/ αποσυρθεί στην ουσία η χαμηλότερη προσφορά.
- (ii) Γιατί η Αρχή δεν προχώρησε έγκαιρα στην κατάσχεση της εγγύησης συμμετοχής του χαμηλότερου προσφοροδότη, με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού.
- (iii) Γιατί δεν εξετάστηκε από την Αρχή – στη βάση και των απόψεων του νομικού της συμβούλου – το ενδεχόμενο μιας πιο λεπτομερούς αξιολόγησης/τεκμηρίωσης των εξωπραγματικών τιμών που υποβλήθηκαν, τη στιγμή μάλιστα που είχε τη διαβεβαίωση ότι ενδεχόμενη ακύρωση του διαγωνισμού, δεν θα δημιουργούσε προβλήματα στην Αρχή, εφόσον υπήρχε αρκετό απόθεμα όλων των υλικών.

Το Σεπτέμβριο 2008, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής με πληροφόρησε – με βάση τα ευρήματα της ερευνητικής επιτροπής, που διορίστηκε για να διερευνήσει τις ενέργειες που έγιναν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών – τα ακόλουθα:

- (i) Η καθυστέρηση στην αξιολόγηση των προσφορών οφειλόταν εν μέρει στην αδυναμία σύγκλησης συνεδρίας της επιτροπής αξιολόγησης λόγω απουσίας των μελών της για διακοπές ή υπηρεσιακά ταξίδια και στο φόρτο εργασίας. Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, η Αρχή έχει ήδη εκδώσει Τεχνική Οδηγία σύμφωνα με την οποία η ετοιμασία των εκθέσεων αξιολόγησης θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός 30 ημερών και σε εξαιρετικές περιπτώσεις εντός 60 ημερών.
- (ii) Η Διεύθυνση Προμηθειών της Αρχής, έκρινε ότι πιθανή πίεση στο χαμηλότερο προσφοροδότη, με την απειλή κατάσχεσης της εγγύησης συμμετοχής, θα είχε αρνητικό αντίκτυπο στην ποιότητα των υλικών, σε περίπτωση κατακύρωσης του διαγωνισμού σε αυτόν.
- (iii) Το Δ.Σ. της Αρχής μελέτησε προσεκτικά τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν του και αφού έλαβε υπόψη και τη γνωμάτευση των νομικών της συμβούλων, αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη.

(γ) Πολιτική της Αρχής αναφορικά με τις ανάγκες της σε οχήματα και Προσφορά αρ. 113/2008 για την προμήθεια οχημάτων. Το Μάιο 2008 η Αρχή προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια 70 οχημάτων δύο διαφορετικών κατηγοριών, με εκτίμηση κόστους €2.000.000, και ημερομηνία υποβολής των προσφορών τις 16.7.2008. Το Σεπτέμβριο 2008 η Επιτροπή Προσφορών, υιοθετώντας εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, εισηγήθηκε στο Δ.Σ. της Αρχής, που είναι το αρμόδιο όργανο για την κατακύρωση του διαγωνισμού, την ανάθεση της σύμβασης στο χαμηλότερο προσφοροδότη που ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές της προσφοράς – ο οποίος ήταν ο ίδιος και για τις δύο κατηγορίες οχημάτων που περιλαμβάνονταν στο διαγωνισμό – για το συνολικό ποσό των €1.245.190.

Κατά την εξέταση του θέματος τον Οκτώβριο 2008, το Δ.Σ. της Αρχής αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ακύρωση του διαγωνισμού, λόγω του ότι οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες προκηρύχθηκε είχαν διαφοροποιηθεί σε τέτοιο βαθμό, που η πλειοψηφία των μελών της Αρχής ήταν της άποψης ότι η αγορά των 70 οχημάτων δεν ήταν πλέον αναγκαία και κατά συνέπεια ερχόταν σε αντίθεση με το στόχο και την πολιτική της Αρχής για μείωση του στόλου των οχημάτων της. Ενόψει των πιο πάνω – όπως σημειώνεται στην απόφαση του Δ.Σ. – η εν λόγω αγορά κρίνεται ότι δεν συνάδει με το συμφέρον της Αρχής αλλά ούτε και με το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον.

Ο προσφοροδότης στον οποίο η Επιτροπή Προσφορών εισηγείτο ανάθεση της σύμβασης διαφώνησε με την απόφαση του Δ.Σ. της Αρχής και το Νοέμβριο 2008 καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Α.Α.Π.), με την οποία ζητούσε ακύρωση της εν λόγω απόφασης του Δ.Σ. της Αρχής. Η εξέταση της πιο πάνω ιεραρχικής προσφυγής εκκρεμεί ενώπιον της Α.Α.Π.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι πράγματι υπήρξε μια σχετική καθυστέρηση στην ανανέωση του στόλου οχημάτων της μέχρι να αποφασιστεί κατά πόσο η ανανέωση θα πραγματοποιηθεί με τη μέθοδο της αγοράς ή με τη μέθοδο της μακροχρόνιας ενοικίασης. Η υπόθεση του Διαγωνισμού αρ. 113/2008 για αγορά 70 οχημάτων βρίσκεται ακόμη ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και μόλις ληφθεί η σχετική απόφαση, η ΑΗΚ θα προχωρήσει αμέσως στην ανανέωση του στόλου οχημάτων της.

Η πολιτική της Αρχής σε σχέση με τη διαχείριση του στόλου οχημάτων της, είναι η κατά το δυνατόν μείωση του αριθμού τους. Για το σκοπό αυτό:

(i) Η Αρχή έχει δώσει εντολή όπως ο αριθμός των οχημάτων μην αυξηθεί παρά το γεγονός ότι οι εργασίες της Αρχής έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία δύο χρόνια.

(ii) Η Αρχή προγραμματίζει την εισαγωγή ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης και διαχείρισης των οχημάτων για πιο ορθολογιστική και παραγωγική χρήση.

(iii) Η Αρχή προτίθεται να προχωρήσει σε δοκιμαστική βάση με τη μακροχρόνια ενοικίαση αντί της αγοράς καινούργιων οχημάτων Saloon και 4w Drive. Οριστική απόφαση θα ληφθεί μετά την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην προσφυγή σε σχέση με το διαγωνισμό αρ. 113/2008.

(δ) **Διαγωνισμός αρ. 8/2008 για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις στα παλαιά κεντρικά γραφεία της ΑΗΚ στη Λευκωσία.** Τον Ιανουάριο 2008 η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις στα παλαιά κεντρικά γραφεία της στη Λευκωσία, με εκτίμηση δαπάνης £250.000 (ή €427.150). Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης είχαν υποβληθεί έξι προσφορές, εκ των οποίων οι πέντε απορρίφθηκαν, επειδή οι ψύκτες νερού του κεντρικού συστήματος κλιματισμού ήταν εκτός προδιαγραφών. Ως εκ τούτου, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την ανάθεση του διαγωνισμού στο μοναδικό προσφοροδότη που είχε κριθεί ότι ικανοποιούσε πλήρως τους όρους και απαιτήσεις του διαγωνισμού για το ποσό των €536.800, σημειώνοντας ωστόσο ότι πριν την κατακύρωση θα έπρεπε να γίνει συνάντηση με τον εργολάβο στην παρουσία των συμβούλων της Αρχής, για διευκρίνιση των τεχνικών χαρακτηριστικών της ψευδοροφής που θα προμήθευε στα πλαίσια του συμβολαίου (αξίας €48.000), και τα οποία δεν είχε υποβάλει με την προσφορά του. Η επιτροπή εισηγήθηκε επίσης όπως τα πρακτικά της πιο πάνω συνάντησης ενσωματωθούν στη συμφωνία της Αρχής με τον εργολάβο.

Η αρμόδια Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε το Μάιο 2008 να υιοθετήσει την πιο πάνω εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, και κατακύρωσε το διαγωνισμό έναντι του ποσού των €536.800.

Αναφορικά με τα πιο πάνω παρατήρησα ότι:

(i) Η επιτροπή αξιολόγησης και η Επιτροπή Προσφορών δεν σχολίασαν στις εκθέσεις τους το γεγονός ότι η τιμή της προσφοράς στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός ήταν κατά περίπου 25% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης και τους λόγους της σημαντικής αυτής διαφοράς.

(ii) Δεν περιλήφθηκε στη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ της Αρχής και του εργολάβου, η εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης – την οποία είχε υιοθετήσει και η Επιτροπή Προσφορών – σχετικά με την ψευδοροφή.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(i) Στις Εκθέσεις Αξιολόγησης σε πολλές περιπτώσεις όταν κρίνεται αναγκαίο γίνεται σύγκριση των εκτιμώμενων τιμών με τις τιμές των προσφορών και εξετάζονται οι λόγοι απόκλισης μεταξύ των δύο. Στην υπό διαμόρφωση νέα εσωτερική Οδηγία για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης Συμβάσεων, η Διεύθυνση Προμηθειών θα καλεί όλους τους εμπλεκόμενους λειτουργούς της Αρχής να προβαίνουν σε σύγκριση των τιμών.

(ii) Όσον αφορά στο θέμα της ψευδοροφής, αυτό συζητήθηκε μεταξύ των Συμβούλων Μηχανικών της ΑΗΚ, του Υπεύθυνου Έργου και του Εργολάβου προς πλήρη ικανοποίηση της Αρχής για καθορισμό υπερρολάβου και κατασκευαστή ψευδοροφής, χωρίς όμως αυτό να συμπεριληφθεί στο Συμβόλαιο.

(ε) **Διαγωνισμός για την ανέγερση του Υποσταθμού Μεταφοράς “Δεκέλεια 66 KV”. Αριθμός Διαγωνισμού 149/2006.** Τον Οκτώβριο 2007, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, αναφορικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό παρατήρησα τα ακόλουθα:

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 2.11.2006 με ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 10.1.2007 και περίοδο ισχύος μέχρι την 10.5.2007 χωρίς προηγουμένως να εξασφαλιστεί Άδεια Οικοδομής. Υποβλήθηκαν συνολικά τρεις προσφορές. Στις 17.4.2007, η Αρχή ζήτησε από τους διαγωνιζόμενους όπως παρατείνουν την ισχύ της προσφοράς τους μέχρι τις 11.6.2007. Την παράταση αποδέχθηκε μόνο ο χαμηλότερος διαγωνιζόμενος. Στις 10.7.2007, μετά από καθυστέρηση 6 μηνών στη διαδικασία αξιολόγησης του διαγωνισμού, το Δ.Σ. αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον εναπομείναντα διαγωνιζόμενο έναντι του ποσού των £628.071 (€1.073.123). Ταυτόχρονα, η Αρχή πληροφόρησε το διαγωνιζόμενο ότι αποδέχθηκε την προσφορά του με την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλιστεί η απαραίτητη άδεια οικοδομής για να καταστεί δυνατή η έναρξη των εργασιών.

Το Μάρτιο 2009, με νέα επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα ότι λόγω της παρατεταμένης καθυστέρησης στην έκδοση της άδειας οικοδομής, η οποία τελικά εκδόθηκε στις 15.4.2008, ο πιο πάνω διαγωνιζόμενος με επιστολή του ημερ. 11.2.2008, αρνήθηκε να ανανεώσει περαιτέρω την εγγύηση του διαγωνισμού. Τελικά, στις 15.7.2008, δηλαδή ένα χρόνο μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού, το Δ.Σ. αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και την προκήρυξη νέου.

Στις 11.11.2008, το Διοικητικό Συμβούλιο κατακύρωσε το νέο διαγωνισμό, με αρ. 159/2008, έναντι του ποσού των €1.383.876, δηλαδή με αύξηση €310.753 από το ποσό κατακύρωσης του προηγούμενου διαγωνισμού. Παρατήρησα ότι λόγω κακού προγραμματισμού η Αρχή έχει υποστεί οικονομική ζημιά καθώς και καθυστέρηση στο αναπτυξιακό της πρόγραμμα και ζήτησα όπως με πληροφορήσει για τα μέτρα που λαμβάνονται για αποφυγή στο μέλλον παρόμοιων περιπτώσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής απαντώντας στις παρατηρήσεις μου, εξέφρασε την άποψη ότι η καθυστέρηση που σημειώθηκε στην κατακύρωση του έργου οφείλεται στη μεγάλη καθυστέρηση έκδοσης πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής και με διαβεβαίωσε ότι γίνεται προσπάθεια για εξασφάλιση των εν λόγω αδειών πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών. Επίσης κατά την άποψή του, η Αρχή δεν υπέστη ζημιά, διότι η διαφορά μεταξύ των τιμών των δύο προσφορών - €310.753 - οφείλετο στην αύξηση της τιμής των υλικών και εργατικών, καθώς και στη συμπερίληψη στο Διαγωνισμό Αρ. 159/2008 αυξημένου ποσού προνοίας κατά περίπου €85.000 λόγω της ανάγκης σύνδεσης επιπρόσθετων γεννητριών του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Δεκέλειας.

Από περαιτέρω διερεύνηση των απόψεων της Αρχής η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι:

(i) Η καθυστέρηση που σημειώθηκε στην έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας και της Άδειας Οικοδομής οφείλεται κυρίως στο ότι μετά την έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας στις 18.12.2003, υποβλήθηκε από την Αρχή στις 11.2.2005 αίτηση για έγκριση τροποποιημένων σχεδίων, η έκδοση των οποίων έγινε στις 30.4.2007, με σημαντική καθυστέρηση.

(ii) Η αύξηση της τιμής των υλικών και εργατικών του έργου, καθώς και το αυξημένο ποσό προνοίας είναι αρκετά μικρότερα από το ποσό των €310.753 που είναι η διαφορά μεταξύ των τιμών των δύο προσφορών.

(στ) **Διαγωνισμός για την ανέγερση του Υποσταθμού Μεταφοράς “Τριμίκλινη 66/132KV”. Αρ. Διαγ. 132/2008.** Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε την 1.8.2008 με ημερομηνία υποβολής την 26.9.2008 και εκτιμημένη δαπάνη €800.000. Στις 23.9.2008, η Αρχή αποφάσισε, με την τροποποίηση αρ.1, να μεταθέσει την ημερομηνία υποβολής των προσφορών από τις 26.9.2008 στις 7.10.2008 καθώς και να αναθεωρήσει την εκτιμημένη δαπάνη από το ποσό των €800.000 στο ποσό των €1.300.000. Στις 22.1.2009, η Αρχή ζήτησε από τους 4 διαγωνιζόμενους που υπέβαλαν προσφορά να επεκτείνουν την ισχύ της προσφοράς τους μέχρι τις

7.4.2009 και την ισχύ της εγγύησης του διαγωνισμού μέχρι τις 7.5.2009. Ο ένας εκ των διαγωνιζόμενων αρνήθηκε να επεκτείνει την ισχύ της προσφοράς του με αποτέλεσμα οι ισχύουσες προσφορές να περιοριστούν σε τρεις.

Το Μάρτιο 2009, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής υπέδειξα ότι η εκτίμηση της δαπάνης ενός διαγωνισμού αποτελεί ουσιώδη πληροφορία η οποία περιλαμβάνεται στα στοιχεία προκήρυξης του διαγωνισμού και η αναθεώρησή της δεν επιτρέπεται να γίνεται μέσω τροποποιητικής οδηγίας προς τους διαγωνιζόμενους που παρέλαβαν τα έγγραφα του διαγωνισμού αλλά θα πρέπει να ανακοινώνεται με την ίδια διαδικασία που ακολουθήθηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Παρατήρησα επίσης ότι, 5 μήνες μετά την υποβολή των προσφορών, δεν είχε ακόμα συμπληρωθεί η αξιολόγηση τους από την επιτροπή αξιολόγησης και την Επιτροπή Προσφορών. Τόνισα επίσης ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Αρ. ΥΑ/3/2008 της Αρχής, η αξιολόγηση των προσφορών από τις εκάστοτε Επιτροπές Αξιολόγησης θα πρέπει να αρχίζει αμέσως μετά την υποβολή τους και να συμπληρώνεται εντός 30 ημερών με στόχο την ουσιαστική σύντμηση του χρόνου αξιολόγησης, την διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, την εξάλειψη του φαινομένου της παράτασης της ισχύος των προσφορών και των τραπεζικών εγγυήσεων συμμετοχής και γενικά τη βελτίωση της αξιοπιστίας της Αρχής.

Τέλος ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή όπως με πληροφορήσει (i) τους λόγους για τους οποίους δεν εφαρμόστηκαν στον υπό αναφορά διαγωνισμό οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας καθώς και τυχόν ευθύνες που προέκυπταν για την υπερβολική καθυστέρηση στη συμπλήρωση της αξιολόγησης και (ii) γιατί μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού αναθεωρήθηκε η εκτιμημένη δαπάνη κατά 62%.

Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην αξιολόγηση των προσφορών οφείλονταν κυρίως στην ανάγκη για ζήτηση διευκρινίσεων από τους διαγωνιζόμενους και στη σχετική αλληλογραφία μεταξύ των εμπλεκόμενων οργάνων της Αρχής. Ανέφερε επίσης ότι η αναθεώρηση της εκτιμημένης δαπάνης οφείλεται σε παράλειψη να περιληφθεί στον αρχικό προϋπολογισμό, το κόστος για τους τοίχους αντιστήριξης και περιφράξης.

(ζ) Προσφορά αρ. 150/2008 για την προμήθεια και παράδοση μαζούτ για το 2009. Τον Ιούνιο 2008 ο Εκτελεστικός Διευθυντής Παραγωγής της Αρχής υπέβαλε στο Γενικό Διευθυντή εισήγηση για προκήρυξη διαγωνισμού, για την προμήθεια μαζούτ για τις ανάγκες των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών Δεκέλειας, Μονής και Βασιλικού, για το έτος 2009. Οι απαιτούμενες ποσότητες για τους πιο πάνω σταθμούς ήταν $560.000 \pm 25\%$ τόνους για το Βασιλικό και $710.000 \pm 25\%$ τόνους για τη Δεκέλεια και Μονή. Το αναμενόμενο κόστος σύμφωνα με τις τιμές Platt's στις 11.6.2008 για τις πιο πάνω ποσότητες ήταν περίπου €708.250.000, ενώ αναφέρθηκε ότι το τελικό κόστος θα εξαρτηθεί από τις τιμές Platt's κατά την αγορά του μαζούτ και τη σταθερή επιβάρυνση που θα ζητήσει ο προμηθευτής.

Ωστόσο, η εκτίμηση δαπάνης που στάλθηκε τον Ιούλιο 2008 στην Υπηρεσία μου μαζί με τα έγγραφα του διαγωνισμού, ανερχόταν σε €265.988.800, και περιλάμβανε τις ίδιες ποσότητες με αυτές που τελικά κατακυρώθηκαν.

Ο διαγωνισμός τελικά κατακυρώθηκε το Νοέμβριο 2008 και η συνολική ενδεικτική δαπάνη – με βάση τις μειωμένες σε σύγκριση με τις τιμές της 11.6.2008 τιμές Platt's που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών (19.9.2008) – υπολογίστηκε ότι ήταν της τάξης των €550.765.000.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι η εκτίμηση της δαπάνης έγινε εκ παραδρομής – με βάση τη μέση μεταβλητή τιμή του προηγούμενου χρόνου.

Ωστόσο, στην περίπτωση του μαζούτ, επειδή οι αυξομειώσεις στις τιμές Platt's, πάνω στις οποίες βασίζεται η αγορά του κάθε φορτίου, είναι πολύ μεγάλες, η λογικότητα της τιμής αξιολογείται κατόπι σύγκρισης μεταξύ των σταθερών επιβαρύνσεων τις οποίες ζητά ο προμηθευτής – πέραν της τιμής Platt's – και αυτών του προηγούμενου χρόνου.

Λαμβάνονται μέτρα για καλύτερο έλεγχο και αποφυγή επανάληψης του λάθους.

(η) Προσφορά αρ. 60/2008 για την προμήθεια, αποθήκευση και παράδοση Gasoil στους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς Μονής και Βασιλικού. Προσφορά αρ. 74/2008 για την προμήθεια και παράδοση Eurodiesel στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας. Το Φεβρουάριο και Μάρτιο 2008 ο Εκτελεστικός Διευθυντής Παραγωγής και ο Διευθυντής Λειτουργίας & Συντήρησης Παραγωγής αντίστοιχα, ζήτησαν την έγκριση του Γενικού Διευθυντή της Αρχής για τη ζήτηση προσφοράς, με εφαρμογή της κλειστής διαδικασίας, με 5 εταιρείες, για την προμήθεια των πιο πάνω καυσίμων, εκτιμώμενης αξίας για το μεν Gasoil €10.235.000 για το δε Eurodiesel €3.600.000.

Παρατήρησα ότι επειδή οι πιο πάνω εκτιμήσεις υπερβαίνουν το όριο των £100.000 (€171.000) θα έπρεπε – σύμφωνα με την Εσωτερική Οδηγία ENG4/9/1985 (Αναθεώρηση 5.2.02) της Αρχής – το αίτημα να υποβληθεί από το Γενικό Διευθυντή στο Δ.Σ. της Αρχής για έγκριση.

Ωστόσο, από τον έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου, δεν εντοπίστηκε στους φακέλους των πιο πάνω διαγωνισμών η εν λόγω έγκριση.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι για τους πιο πάνω διαγωνισμούς ζητήθηκε από την Επιχειρησιακή Μονάδα Παραγωγής έγκριση του Γενικού Διευθυντή (και όχι του Δ.Σ.), προφανώς διότι οι πέντε τοπικές εταιρείες στις οποίες απευθύνθηκε η Αρχή είναι οι μόνες εταιρείες στην Κύπρο οι οποίες είχαν τη δυνατότητα να εκτελέσουν το συμβόλαιο σύμφωνα με τους όρους και προδιαγραφές των διαγωνισμών που απαιτούσαν χώρους αποθήκευσης στην Κύπρο. Δεδομένου του γεγονότος ότι ο Διαγωνισμός θα απευθυνόταν σε όλες τις εταιρείες θεωρήθηκε ότι δεν απαιτείτο η έγκριση και του Δ.Σ.

Z. Διαχείριση Συμβάσεων Έργων.

(α) Νέα Κεντρικά Γραφεία ΑΗΚ. Η κατασκευή του Έργου άρχισε στις 10.7.2000, έναντι ποσού συμβολαίου £10.450.000 και με ημερομηνία συμπλήρωσης τις 9.3.2003. Το Έργο συμπληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση στις 18.3.2005. Ο Εργολάβος υπέβαλε σε διάφορες περιόδους απαιτήσεις για χρονικές παρατάσεις και οικονομικές αποζημιώσεις για ποσό περίπου £2,7εκ.

Επειδή υπήρξε διαφωνία μεταξύ της Αρχής και του Αρχιτέκτονα από τη μια και του Εργολάβου από την άλλη αναφορικά με την παράταση χρόνου που δικαιούται ο Εργολάβος, το Μάιο 2006, η Αρχή διόρισε Ειδικό Σύμβουλο ο οποίος ετοίμασε και υπέβαλε Έκθεση Αξιολόγησης Κινδύνου σχετικά με τις απαιτήσεις του Εργολάβου. Παράλληλα η Αρχή διόρισε επταμελή Διαπραγματευτική Ομάδα με σκοπό τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τον Εργολάβο για φιλικό διακανονισμό του θέματος της παράτασης χρόνου. Η διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο άρχισε τον Απρίλιο 2007 και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2007 χωρίς να καταστεί δυνατή η επίτευξη συμφωνίας.

Το Νοέμβριο 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αφού μελέτησε την Έκθεση που υπέβαλε η Διαπραγματευτική Ομάδα σχετικά με τα αποτελέσματα της διαπραγμάτευσης, αποφάσισε και ζήτησε από τον Ειδικό Σύμβουλο την υποβολή πλαισίου με την πιθανή καλύτερη/χειρότερη κατάληξη του θέματος καθώς και Έκθεση για το συνολικό ποσό του τελικού διακανονισμού που εισηγείται να πληρωθεί στον Εργολάβο. Η Διαπραγματευτική Ομάδα δεν συμφώνησε πλήρως με την αξιολόγηση του Συμβούλου και τον Ιούνιο 2008, υπέβαλε πέντε διαφορετικά σενάρια για διευθέτηση του θέματος. Μεταξύ αυτών επιλέχθηκε το ένα με βάση το οποίο έγινε εισήγηση προς το Δ.Σ. όπως καταβληθεί στον Εργολάβο το ποσό των £874.324 για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του. Από το ποσό αυτό θα αφαιρείτο ποσό £171.675 έναντι χρηματοδοτικών εξόδων για διευκολύνσεις που παραχώρησε η Αρχή προς τον Εργολάβο. Στις 24.6.2008, το Δ.Σ. σε συνεδρία του αφού εξέτασε την εισήγηση της Διαπραγματευτικής Ομάδας αποφάσισε κατά πλειοψηφία όπως προταθεί στον Εργολάβο το ποσό των £1.266.314 το οποίο αποτελούσε το μέσο όρο μεταξύ των ποσών δύο από των πιο πάνω πέντε σεναρίων. Τελικά στις 22.7.2008, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τη συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ της Αρχής και του Εργολάβου για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του έναντι ποσού £1.167.631.

(β) Νέες Αποθήκες ΑΗΚ στη Λάρνακα. Από επιτόπιο έλεγχο στο Έργο, το Σεπτέμβριο 2005, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών, οι οποίες άρχισαν το Μάρτιο 2004, παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση που οφειλόταν βασικά στους ακόλουθους λόγους:

- Επαναχάραξη του χώρου εργοταξίου λόγω διαφορών στα όρια του οικοπέδου.
- Αλλαγή του τύπου της θεμελίωσης των κτιρίων λόγω υψηλής στάθμης των υπόγειων υδάτων και ακαταλληλότητας του υφιστάμενου εδάφους.
- Αύξηση των ποσοτήτων των χωματουργικών εργασιών και των εργασιών του σκυροδέματος της υποδομής λόγω της αλλαγής στη μελέτη της θεμελίωσης και των τελικών υψομέτρων των κτιρίων.
- Επιπλέον εργασία για την κατασκευή συστήματος αποχέτευσης των όμβριων υδάτων.

Το Σεπτέμβριο 2005, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, παρατήρησα ότι τα πιο πάνω προβλήματα αφορούσαν θέματα τα οποία θα έπρεπε να είχαν επιλυθεί πριν από την έναρξη των εργασιών κατά το στάδιο της μελέτης. Στην επιστολή μου ανέφερα επίσης ότι, ως επακόλουθο, προκλήθηκαν καθυστερήσεις στο Έργο που πιθανόν να επιφέρουν αχρείαστες δαπάνες για την Αρχή, όπως οικονομικές αποζημιώσεις προς τον Εργολάβο και αύξηση του κόστους διαχείρισης και επίβλεψης των εργασιών.

Το Δεκέμβριο 2005, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής με πληροφόρησε ότι πράγματι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση, οι λόγοι όμως που προκάλεσαν την καθυστέρηση δεν θα μπορούσαν, κατά την άποψη της Αρχής, να προβλεφθούν στο στάδιο της μελέτης. Συμφώνησε με την άποψη της Υπηρεσίας μου ότι οι πιο πάνω καθυστερήσεις δυνατόν να επιφέρουν οικονομικές δαπάνες στην Αρχή λόγω απαιτήσεων του Εργολάβου.

Το Μάρτιο 2008, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του πιο πάνω Έργου, με νέα επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα τα ακόλουθα:

(i) Καθυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν το Σεπτέμβριο 2006 με καθυστέρηση περίπου 13 μηνών. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 112 αρχιτεκτονικές οδηγίες για αλλαγές των σχεδίων καθώς και για εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού ανήλθε στο ποσό των £3.930.509 σε σύγκριση με το ποσό των £3.138.468 που ήταν το ποσό του συμβολαίου. Στο ποσό αυτό περιλήφθηκε και ποσό £168.000 που κατέβαλε η Αρχή στον Εργολάβο για διευθέτηση των απαιτήσεών του, περιλαμβανομένης και της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του Έργου, καθώς και ποσό £238.735 για αυξήσεις εργατικών και υλικών.

(ii) Τελικός λογαριασμός συμβολαίου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των αρχιτεκτονικών οδηγιών προέκυψε μεταξύ άλλων ότι, οι τελικές ποσότητες και τιμές μονάδας των εργασιών για την οδηγία αρ. 13, ήταν λανθασμένες. Μετά τη διόρθωση των ποσοτήτων και τιμών μονάδας το ποσό για την οδηγία αυτή μειώθηκε από £144.695,84 σε £101.514,71.

Ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή της Αρχής όπως ερευνήσει το θέμα του μεγάλου αριθμού των αλλαγών και των συνεπαγόμενων πιθανών ευθυνών οποιουδήποτε εμπλεκόμενου στην διαχείριση του Έργου.

Τον Ιανουάριο 2009, ο Γενικός Διευθυντής με επιστολή του κοινοποίησε στην Υπηρεσία μου Έκθεση τριμελούς Ερευνητικής Επιτροπής που διορίστηκε από την Αρχή για διερεύνηση του θέματος των αλλαγών που προέκυψαν στο Έργο καθώς και την εξέταση τυχόν ευθυνών οποιουδήποτε εμπλεκόμενου στη διαχείριση του Έργου. Όσον αφορά την εξέταση τυχόν ευθυνών των Συμβούλων Μελετητών η Αρχή ζήτησε και διορίστηκε από το ΕΤΕΚ Πραγματογνώμονας.

Στην Έκθεσή της η Ερευνητική Επιτροπή ανέφερε ότι ο Πραγματογνώμονας του ΕΤΕΚ απάλλαξε τους Σύμβουλους από σοβαρές ευθύνες στην άσκηση των καθηκόντων τους. Η Επιτροπή δεν συμφώνησε με τα συμπεράσματα του Πραγματογνώμονα και παρουσίασε τις δικές της παρατηρήσεις καταλογίζοντας ευθύνες στους Συμβούλους. Ενόψει όμως της θέσης του Πραγματογνώμονα η Αρχή θεώρησε ότι δεν υπάρχουν περιθώρια διεκδίκησης απαιτήσεων. Περαιτέρω η Επιτροπή στην Έκθεσή της διαπίστωσε ευθύνες τόσο στο Δήμο Αραδίππου που ήταν η Αρμόδια Τοπική Αρχή στην οποία υπάγεται η περιοχή του Έργου, όσο και στην εταιρεία γεωτεχνικών ερευνών που διεξήγαγε τις γεωλογικές μελέτες χωρίς όμως να είναι αρκετές για να τεκμηριωθεί υπόθεση εναντίον τους. Η Επιτροπή θεώρησε ότι κατά τον ουσιαστικό χρόνο οι όροι εντολής που δόθηκαν στους λειτουργούς της Αρχής δεν ήταν σαφείς και δεν υπήρχε σε ισχύ θεσμοθετημένη

διαδικασία έγκρισης αλλαγών σε έργα της Αρχής. Τέλος στην Έκθεση της η Επιτροπή κατέληξε σε εισηγήσεις για βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης των έργων.

Η εν λόγω Έκθεση υποβλήθηκε στο Δ.Σ. της Αρχής το οποίο και υιοθέτησε τα συμπεράσματα καθώς και τις εισηγήσεις της Ερευνητικής Επιτροπής.

Περαιτέρω, ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι διόρισε τριμελή Ομάδα Εργασίας για να εξετάσει τις εισηγήσεις της Ερευνητικής Επιτροπής και να επαναδιατυπώσει ανάλογα τους Όρους και τις Προδιαγραφές για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων. Με πληροφόρησε επίσης ότι έχει ήδη διαφοροποιηθεί η σχετική Τεχνική Οδηγία της Υπηρεσιακής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Ερευνητικής Επιτροπής.

(γ) Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ «Μελιζόνα» στο Παραλίμνι. Αριθμός Διαγωνισμού 438/2003. Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού, ο οποίος έγινε τον Οκτώβριο 2008, παρατήρησα τα ακόλουθα:

(i) Αύξηση ποσού συμβολαίου. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η έναρξη των εργασιών έγινε στις 18.11.2003 με χρόνο ολοκλήρωσης την 30.11.2004 και ποσό συμβολαίου £663.934. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν στις 11.2.2005 με καθυστέρηση περίπου 2,5 μηνών.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, η Αρχή εξέδωσε 56 οδηγίες εργοταξίου που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων, εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών και ρύθμιση των προνοητικών ποσοτήτων του συμβολαίου. Ο μεγάλος αριθμός των αλλαγών οφειλόταν κυρίως σε αδυναμίες της μελέτης η οποία έγινε από την Αρχή.

Αναφορικά με το μεγάλο αριθμό αλλαγών, η Αρχή με πληροφόρησε ότι αυτές οφείλονται κυρίως στους ακόλουθους παράγοντες:

- Τον επηρεασμό από τον τύπο/κατασκευαστή του εξοπλισμού που επιλέγεται στην κάθε περίπτωση και ο οποίος δεν είναι γνωστός κατά την προκήρυξη της προσφοράς για τις οικοδομικές εργασίες αφού εξασφαλίζεται με ξεχωριστό διαγωνισμό.
- Τις ανάγκες του τοπικού δικτύου οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με την ανάπτυξη της περιοχής και τις νέες αιτήσεις πελατών.
- Τις τοπικές συνθήκες του εργοταξίου.

Τα μέτρα που λαμβάνονται για επίλυση του προβλήματος είναι η τυποποίηση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των υποσταθμών, προσπάθεια βελτίωσης προβλέψεων για τις ανάγκες του δικτύου και η διεξαγωγή βελτιωμένων γεωτεχνικών και άλλων ερευνών.

Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού, όπως ετοιμάστηκε από το Σύμβουλο Επιμετρητή, ανήλθε στο ποσό των £735.103 δηλαδή αυξήθηκε κατά £121.169 (ποσοστό 20%) σε σύγκριση με το καθαρό ποσό συμβολαίου που είναι £613.934.

Σύμφωνα με τον Τελικό Λογαριασμό, η Αρχή ενέκρινε την πληρωμή ποσού £18.607 για διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του Εργολάβου που προέκυψαν από την καθυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών. Μέρος του ποσού αυτού (£5.699) αφορά τα έξοδα Κεντρικών Γραφείων και Κέρδος. Τον Οκτώβριο 2008, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, υπέδειξα ότι το πιο πάνω ποσό αποτελούσε υπερπληρωμή επειδή είχε ήδη ανακτηθεί από τον Εργολάβο μέσω της αξίας των επιπλέον εργασιών.

Για το θέμα αυτό η Αρχή με πληροφόρησε ότι αποδέχθηκε την απαίτηση του Εργολάβου, θεωρώντας τον τελικό διακανονισμό δίκαιο σε συνάρτηση με τις αρχικές απαιτήσεις του Εργολάβου και την πιθανότητα αυξημένου κόστους σε περίπτωση διαιτησίας.

(ii) Καθυστέρηση στη ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού. Παρατήρησα μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία του Τελικού Λογαριασμού. Σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, η τελική ρύθμιση του λογαριασμού θα έπρεπε να γίνει μέχρι τις 11.2.2006, ενώ έγινε στις 23.4.2008, δηλαδή με καθυστέρηση 26 μηνών.

Με την πιο πάνω επιστολή μου παρατήρησα ότι η έγκαιρη ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού είναι ουσιώδης επειδή ο έλεγχος των λογαριασμών θα πρέπει να γίνεται ενόσω τα γεγονότα και τα γραπτά στοιχεία είναι πρόσφατα και το υπεύθυνο προσωπικό δεν έχει εμπλακεί σε άλλα καθήκοντα.

Σημείωσα επίσης ότι παρόμοιες παρατηρήσεις όσον αφορά το μεγάλο αριθμό αλλαγών που γίνονται σε συμβόλαια ανέγερσης υποσταθμών της Αρχής καθώς και την καθυστέρηση στη ρύθμιση των Τελικών Λογαριασμών εντοπίστηκαν και στο παρελθόν κατά τους ελέγχους και εγέρθηκαν γραπτώς από την Υπηρεσία μου.

Για το θέμα αυτό η Αρχή με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στη διευθέτηση του Τελικού Λογαριασμού προέκυψε λόγω της καθυστέρησης υποβολής του από τον Εργολάβο, ο οποίος τον υπέβαλε στις 7.11.2006, αλλά και των γνωστών προβλημάτων που προέκυψαν σε σχέση με τον υπεύθυνο Πολιτικό Μηχανικό του Έργου, ο οποίος αντικαταστάθηκε από άλλο Μηχανικό όσον αφορά το χειρισμό και διευθέτηση του Τελικού Λογαριασμού.

(δ) Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ «Ομόνοια» στη Λεμεσό. Αριθμός Διαγωνισμού 194/2004. Σύμφωνα με το συμβόλαιο κατασκευής του Έργου η έναρξη των εργασιών έγινε στις 29.7.2005 με χρόνο ολοκλήρωσης τις 28.7.2006 και ποσό συμβολαίου £570.061.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του πιο πάνω συμβολαίου, το Νοέμβριο 2008, παρατήρησα ότι το ποσό του Τελικού Λογαριασμού ανήλθε σε £522.187 ενώ η προσωρινή παραλαβή του Έργου έγινε στις 8.1.2007 με καθυστέρηση περίπου 5 μηνών. Παρατήρησα επίσης ότι ο Αρχιτέκτονας και η Αρχή δεν είχαν αξιολογήσει τη συνολική καθυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών, ενώ σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου η προβλεπόμενη χρηματική αποζημίωση για καθυστερήσεις εκ μέρους του Εργολάβου είναι £500 ανά ημέρα. Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα αυτό θα έπρεπε να διευθετηθεί πριν τη ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού του Έργου.

(ε) Νέες Αποθήκες ΑΗΚ στη Πόλη Χρυσοχούς. Αριθμός Διαγωνισμού 193/04. Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του συμβολαίου κατασκευής του Έργου, το Φεβρουάριο 2009, παρατήρησα τα ακόλουθα:

(i) Αξιολόγηση καθυστέρησης. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η έναρξη των εργασιών έγινε στις 10.10.2005 με χρόνο ολοκλήρωσης την 9.4.2007 και ποσό συμβολαίου £2.313.100. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν στις 25.5.2007 με καθυστέρηση 45 ημερολογιακών ημερών χωρίς να αξιολογηθεί η καθυστέρηση. Επίσης με βάση τους όρους του συμβολαίου, ο Αρχιτέκτονας θα έπρεπε κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου να αξιολογήσει έγκαιρα τυχόν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών ενώ η προβλεπόμενη χρηματική αποζημίωση για καθυστερήσεις εκ μέρους του Εργολάβου ήταν £500 ανά ημέρα.

(ii) Τροποποίηση ποσών Τελικού Λογαριασμού. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 95 οδηγίες εργοταξίου που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων, εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών, ρύθμιση των προνοητικών ποσοτήτων του συμβολαίου και επαναμέτρηση εργασιών. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού όπως αρχικά ετοιμάστηκε από το Σύμβουλο Επιμετρητή, ανήλθε στο ποσό των £2.301.833. Κατά τον έλεγχο προέκυψαν ορισμένες τροποποιήσεις και ζήτησα όπως αφού γίνουν οι σχετικές διορθώσεις αποσταλεί στην Υπηρεσία μου ο διορθωμένος Τελικός Λογαριασμός.

Όσον αφορά στην τροποποίηση των ποσών του Τελικού Λογαριασμού η Αρχή με πληροφόρησε ότι αφού λήφθηκαν υπόψη οι παρατηρήσεις μου ετοιμάστηκε και συμφωνήθηκε ο Τελικός Λογαριασμός ο οποίος έχει ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή Προσφορών με σκοπό την προώθησή του στο Δ.Σ. για τελική έγκριση.

Η. Διαγωνισμοί/συμβάσεις Ηλεκτροπαραγωγικού Σταθμού Βασιλικού.

(α) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση II - Μονάδα Αριθμός 3.

(i) Γενικά. Το Έργο προνοεί την εγκατάσταση μιας πετρελαϊκής μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 130 MW στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού. Το κόστος των συμβολαίων που έχουν υπογραφεί ανέρχεται σε £79.586.562 και περιλαμβάνει τα συμβόλαια για τα έργα πολιτικού μηχανικού, του λέβητα, του ατμοστροβίλου, της μονάδας αποθείωσης, του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και

καλωδιώσεων και των μετασηματιστών ισχύος. Μέχρι το Μάρτιο 2008, πληρώθηκε στους Εργολάβους του Έργου ποσό £81,20 εκ. έναντι εκτελεσθείσας εργασίας και εξοπλισμού ενώ ο προϋπολογισμός για το Έργο είναι περίπου £89,05 εκ. Με βάση το αρχικό πρόγραμμα του Έργου, η εμπορική λειτουργία της Μονάδας ήταν Ιούνιος 2005. Η μονάδα λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2005 και προσφέρει στο σύστημα παραγωγής, παρόλο που η παραλαβή του λέβητα καθυστέρησε να γίνει μέχρι το Δεκέμβριο 2008. Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στην αποπεράτωση της Μονάδας οφείλονται κυρίως στον Εργολάβο του λέβητα και ότι για τις καθυστερήσεις αυτές θα εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου που προβλέπουν την επιβολή χρηματικών προστίμων.

(ii) Έργα Πολιτικού Μηχανικού. Το κόστος των εργασιών σύμφωνα με το συμβόλαιο ανέρχεται στα £8,92 εκ, ενώ το αναμενόμενο τελικό κόστος ανέρχεται στα £10,41 εκ. Η αύξηση στο κόστος οφείλεται σε αλλαγές των σχεδίων στην επαναμέτρηση των εργασιών και στις αυξήσεις στις τιμές των υλικών και εργατικών.

Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών στα επιμέρους τμήματα οι οποίες οφείλονταν τόσο στον Εργολάβο όσο και στη μη έγκαιρη έκδοση κατασκευαστικών σχεδίων για τις ανάγκες του Έργου από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Το Σεπτέμβριο 2004, ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για παράταση χρόνου 60 εβδομάδων, με συνεπαγόμενη αποζημίωση £1,23 εκ. Το Μάρτιο 2005, ο Μηχανικός του Έργου αφού αξιολόγησε τις απαιτήσεις του Εργολάβου, με έγκριση της Αρχής, παραχώρησε ενδιάμεσες παρατάσεις χρόνου για τα διάφορα τμήματα του Έργου. Ο Εργολάβος αμφισβήτησε τις παρατάσεις χρόνου που του παραχώρησε ο Μηχανικός του Έργου ενώ υπέβαλε και επιπλέον απαίτηση για ισχυριζόμενη επιτάχυνση στο Έργο για ποσό £230.859, μειώνοντας όμως το κόστος που διεκδικεί για την παράταση χρόνου από £1.230.000 σε £958.821 και το χρόνο από 60 εβδομάδες σε 47.

Τον Ιανουάριο 2006, η Αρχή ενέκρινε την καταβολή προς τον Εργολάβο των ποσών των £12.198 και £36.000 για την επιτάχυνση και την παράταση χρόνου, αντίστοιχα, τα οποία είχε εισηγηθεί ο Μηχανικός του Έργου. Ο Εργολάβος διαφώνησε με την Απόφαση του Μηχανικού σχετικά με τις απαιτήσεις του για παράταση χρόνου και επιτάχυνση και εξέφρασε την πρόθεση να προσφύγει σε διαιτησία για επίλυση του θέματος.

Στις 20 Φεβρουαρίου 2009 συναντήθηκαν οι εκπρόσωποι της Αρχής και του Εργολάβου και συμφώνησαν τα κύρια θέματα για μια τελική διευθέτηση των εκκρεμοτήτων και κλείσιμο του συμβολαίου.

(iii) Συμβόλαιο Λέβητα και Βοηθητικού Εξοπλισμού – Καθυστερήση στη λειτουργία. Στο πρόγραμμα ανέγερσης και αρχικής λειτουργίας του λέβητα παρατηρήθηκε καθυστέρηση περίπου 42 μηνών η οποία οφείλεται στον Εργολάβο.

Στις 13 Ιουνίου 2005, στάλθηκε επίσημη ειδοποίηση στον Εργολάβο του λέβητα πληροφορώντας τον για την αποτυχία του να συμπληρώσει το Έργο με βάση τη συμβατική του υποχρέωση και να παραδώσει τον λέβητα για εμπορική λειτουργία στις 8.6.2005 και ότι η Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο.

Ο Εργολάβος υπέβαλε τον Ιανουάριο 2007 απαίτηση για αποζημιώσεις ύψους €1.812.095 για ζημιές που όπως ισχυρίζεται προκλήθηκαν από καθυστερήσεις άλλων. Η Αρχή απέρριψε τις απαιτήσεις του Εργολάβου ως μη τεκμηριωμένες μετά από εισήγηση των Συμβούλων Μηχανικών και της Ομάδας Έργου.

Με επιστολή του ημερομηνίας 11 Ιανουαρίου 2008, ο Εργολάβος υπέβαλε επιπρόσθετα στοιχεία για αξιολόγηση από το Μηχανικό αναφορικά με απαίτηση για αποζημιώσεις λόγω παράτασης χρόνου αποπεράτωσης του Έργου από καθυστερήσεις που προκλήθηκαν από άλλους. Οι Σύμβουλοι Μηχανικού αξιολόγησαν τα επιπρόσθετα στοιχεία και εισηγήθηκαν αναθεώρηση της δικαιολογημένης και αδικαιολόγητης καθυστέρησης που υπήρξε στο συμβόλαιο. Ως αποτέλεσμα οι Σύμβουλοι Μηχανικοί και η Ομάδα Έργου της Αρχής εισηγήθηκαν την ακόλουθη διευθέτηση των εκατέρωθεν απαιτήσεων Αρχής και Εργολάβου.

- Επιβολή ποινής στον Εργολάβο για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, ύψους €2.127.146.

- Επιβολή ποινής στον Εργολάβο ύψους €661,23 για αυξημένη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας.
- Καταβολή αποζημίωσης στον Εργολάβο για δικαιολογημένες καθυστερήσεις, ύψους €1.426.128.

Το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε το Φεβρουάριο 2009 την πιο πάνω διευθέτηση με την οποία συμφώνησε και ο Εργολάβος.

(iv) Συμβόλαιο Λέβητα και Βοηθητικού Εξοπλισμού – Προβλήματα στη καύση και τις εκπομπές ρύπων. Παρά τη λειτουργία της μονάδος από τον Ιούλιο 2005 ο λέβητας δεν είχε παραληφθεί, λόγω σοβαρών προβλημάτων μεταξύ των οποίων ήταν η αποτυχία του κατασκευαστή να μειώσει τα όρια εκπομπών ρύπων (οξείδιο του αζώτου), κάτω από το όριο των 200mg/Nm³ που είναι συμβατό με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες.

Σχετικά με τα πιο πάνω, το Νοέμβριο 2007, το Δ.Σ. της Αρχής αποφάσισε μεταξύ άλλων όπως οι τεχνικές υπηρεσίες της Αρχής επιδιώξουν σε συνεργασία με τον Εργολάβο του λέβητα να μειωθούν οι ρύποι σε αποδεκτά επίπεδα, όπως οι εγγυητικές του Εργολάβου ανανεώνονται συνεχώς μέχρι να λυθεί το πρόβλημα, εξασφαλιστεί νομική γνωμάτευση για πιθανή λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του Εργολάβου λόγω αποτυχίας του να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις για τους ρύπους και όπως οι Σύμβουλοι Μηχανικοί απευθυνθούν σε ειδικούς, αν χρειάζεται, και τοποθετηθούν επί του θέματος.

Στις 25 Φεβρουαρίου 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής μετά από διαβούλευση με το Νομικό της Σύμβουλο, και έχοντας υπόψη σχετική έκθεση των Συμβούλων Μηχανικών και τις γραπτές δεσμεύσεις του Εργολάβου για τη συμπλήρωση του Έργου καθώς και την υποβολή πρότασης για την επίλυση του προβλήματος των ψηλών ρύπων NOx αποφάσισε να επιστραφούν οι εγγυητικές, πλην της Εγγυητικής Πιστής Εκτέλεσης.

Στις 26 Φεβρουαρίου 2008, ο Εργολάβος απέστειλε την τεχνική πρότασή του για την επίλυση του προβλήματος που αφορά στο θέμα των ρύπων NOx και κατά τη διάρκεια του 2008, ο Εργολάβος διεξήγαγε δοκιμές και ρυθμίσεις βελτιστοποίησης της καύσης οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών ρύπων και των υψηλών θερμοκρασιών καυσαερίων μέσα σε αποδεκτά όρια. Μετά την επίσημη παραλαβή του Λέβητα το Δεκέμβριο 2008, ο Εργολάβος προχώρησε και στις τελικές δοκιμές απόδοσης, οι οποίες κρίθηκαν ικανοποιητικές από την Αρχή.

(β) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση III – Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 4.

(i) Ανάθεση σύμβασης. Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός Διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και να υποστεί πρόσθετα έξοδα (επίσπευση των εργασιών του εργολάβου, πληρωμές Συμβούλων και έξοδα διοίκησης). Τελικά μετά από τρίτο διαγωνισμό, η σύμβαση ανατέθηκε σε Κοινοπραξία στις 30.6.2006. Σχετικά με τον τρίτο διαγωνισμό, μετά από καταγγελία αποτυχόντα προσφοροδότη προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Επιτροπή εξέδωσε στις 26.6.2008 αιτιολογημένη γνώμη η οποία είναι καταδικαστική για τη διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή στην ανάθεση της Σύμβασης. Η Κυπριακή Δημοκρατία απάντησε στην αιτιολογημένη γνώμη στις 8 Αυγούστου 2008. Το όλο θέμα χειρίζεται η Διεύθυνση Προμηθειών σε συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής και τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

(ii) Εκτέλεση σύμβασης. Λόγω της καθυστέρησης στη σύναψη της σύμβασης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την επίσπευση του χρόνου παράδοσης της Μονάδας από 24 σε 22 μήνες έναντι ποσού €3,5 εκ. Τον Αύγουστο 2006 ανατέθηκαν επιπλέον εργασίες στον εργολάβο έναντι ποσού €2,73 εκ. Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους αποφασίστηκε επίσης η εγκατάσταση ατμοστροβίλου και γεννήτριας διαφορετικού κατασκευαστή από αυτόν που προβλεπόταν στη σύμβαση, λόγω κυρίως αυξημένης δυναμικότητας, έναντι επιπλέον δαπάνης €0,9 εκ.

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού 2008, οπότε η Μονάδα λειτούργησε σε ανοικτό κύκλο, τα συστήματα λειτούργησαν ικανοποιητικά, με εξαίρεση τα διαφράγματα εξόδου καυσαερίων τα οποία παρουσίασαν σοβαρές ρωγμές. Ο Εργολάβος έχει ολοκληρώσει τροποποιήσεις στο εξοπλισμό αυτό, ο οποίος αναμένεται να δοκιμασθεί με τους αεροστροβίλους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009.

(iii) Πρόοδος εργασιών. Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε μεταξύ της Αρχής και του Εργολάβου για επίσπευση της παράδοσης και λειτουργίας της μέχρι την 1η Μαΐου 2008. Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών που αφορούν στη λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου.

Οι δύο αεριοστρόβιλοι συνολικής ισχύος 150MW τέθηκαν προσωρινά στη διάθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς στις 18 και 21 Αυγούστου 2008 αντίστοιχα και στις 15 Σεπτεμβρίου επιστράφηκαν στον Εργολάβο για ολοκλήρωση του Έργου και τελική παράδοση της Μονάδας σε συνδυασμένο κύκλο μέσα στο 2009.

Η παράδοση της Μονάδας σε Συνδυασμένο Κύκλο αναμένεται να γίνει μέσα στον Αύγουστο 2009, δηλαδή με καθυστέρηση περίπου 8 μήνες.

(γ) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση IV – Μονάδες Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 5 & 6. Η Φάση IV προνοεί την εγκατάσταση 2 Μονάδων (αρ. 5 & 6) Συνδυασμένου Κύκλου διπλής καύσης (φυσικό αέριο και ντίζελ) δυναμικότητας περίπου 180MW η καθεμιά. Μετά από πρόσφατη μελέτη στην οποία εντοπίστηκαν οι αναθεωρημένες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη Μονάδα αρ. 5 με στόχο αυτή να εγκατασταθεί το 2011. Οι όροι του διαγωνισμού παρέχουν το δικαίωμα στην Αρχή να αναθέσει τη μονάδα αρ. 6 στον Ανάδοχο της Μονάδας αρ. 5 με στόχο τη λειτουργία της σε χρόνο που θα αποφασιστεί μέσα στην επόμενη τριετία ανάλογα με τις εξελίξεις.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας προεπιλογής, προεπιλέχθηκαν όπως υποβάλουν προσφορά 3 εργολάβοι. Ένας από τους εργολάβους προσέφυγε τον Ιανουάριο 2008 στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της απόφασης της Αρχής να προεπιλέξει ένα από τους 3 εργολάβους. Αφού η ΑΑΠ εξέδωσε το Μάιο 2008 την απόφασή της με την οποία απέρριψε την προσφυγή, ζητήθηκε από τους 3 εργολάβους η υποβολή προσφορών οι οποίες υποβλήθηκαν στις 27.10.2008. Την ίδια μέρα κατατέθηκε εκ νέου ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ από ένα από τους προσφέροντες αναφορικά με τη μορφή δεσμεύσεων του οικονομικού φορέα όπως αυτή καθορίστηκε σε εγκύκλιο τροποποίηση των όρων του διαγωνισμού που εκδόθηκε από την Αρχή. Τελικά ο προσφέρων απέσυρε την προσφυγή του στις 9.12.2008, οπότε άρχισε η αξιολόγησή τους. Λόγω των προσφυγών προκλήθηκε καθυστέρηση στο πρόγραμμα υλοποίησης του έργου οι επιπτώσεις της οποίας θα εξεταστούν από την Αρχή μέσα στο 2009.

Μέρος Β

Αγροτική πολιτική. Με σκοπό την αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών και την παραμονή του πληθυσμού στην ύπαιθρο, από το 1990 η πολιτική χρέωσης για αγροτικές περιοχές επιχορηγείται από ειδικό κονδύλι που ψηφίζεται από τη Βουλή. Η επιχορήγηση της πολιτικής χρέωσης αποσκοπεί στη μείωση της συνεισφοράς του αιτητή για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στις αγροτικές περιοχές, με τέτοιο τρόπο, ώστε η ΑΗΚ να επωμίζεται το μεγαλύτερο μέρος της απαιτούμενης δαπάνης.

Στην Έκθεσή μου για το 2005 αναφέρθηκα στο γεγονός ότι με τη ραγδαία ανάπτυξη που παρατηρείται όχι μόνο στα αστικά κέντρα αλλά και στις κοινότητες που γειτνιάζουν με αυτά, δεν τίθεται πλέον θέμα ενθάρρυνσης των πολιτών για μόνιμη εγκατάσταση στις εν λόγω Κοινότητες (όπως π.χ. Γέρι, Τσέρι, Ορόκλινη, Λειβάδια, Ύψωνα κ.λ.π) αφού κάτι τέτοιο γίνεται ανεξαρτήτως της ύπαρξης του σχεδίου της αγροτικής πολιτικής και εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ώστε κοινότητες που γειτνιάζουν με αστικά κέντρα να εξαιρεθούν από την Αγροτική Πολιτική για οικιακούς σκοπούς.

Στους περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2008 (Κ.Δ.Π. 286/2008 που ψηφίστηκε στις 18.7.2008) δεν συμπεριλήφθηκε οποιαδήποτε σχετική πρόνοια.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι μετά που επιτεύχθηκε κοινή συναίνεση στο καθορισμό των αγροτικών περιοχών, κανένας δεν θέλησε να ανακινήσει το θέμα, γι' αυτό και δεν έγινε καμία αναφορά στο Νέο Σχέδιο, που ψηφίστηκε στις 18.7.2008.

Λιμενικά δικαιώματα. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τις συνεδρίες του ημερ. 31.3.1977 και 2.9.1977, ενέκρινε τους Κανονισμούς της Αρχής Λιμένων

Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα), οι οποίοι προνοούν την καταβολή λιμενικών δικαιωμάτων για τις εισαγωγές μαζούτ. Τα ποσά που καταβάλλονται ως λιμενικά δικαιώματα βαρύνουν το κόστος του μαζούτ και συνυπολογίζονται με όλα τα άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, αφού οι αγωγοί εκφόρτωσης βρίσκονται στη θάλασσα και τα πλοία δεν προσεγγίζουν τις αποβάθρες. Κατά το 2008 η Αρχή κατέβαλε στην Αρχή Λιμένων Κύπρου ως λιμενικά δικαιώματα συνολικά το ποσό των €1.783.814 (£1.044.020) σε σύγκριση με £948.629 (€1.620.828) που καταβλήθηκε το 2007.

Κατόπι γνωμάτευσης των Νομικών της Συμβούλων η Αρχή κατάγγειλε την Αρχή Λιμένων Κύπρου στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με την απόφαση της ΕΠΑ ημερ. 25.9.2007 η καταγγελία της Αρχής απορρίφθηκε αφού η δραστηριότητα της Αρχής Λιμένων δεν συνιστά επιχείρηση με αποτέλεσμα να μην εμπίπτει στις πρόνοιες της περί ανταγωνισμού νομοθεσίας.

Στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, το Δ.Σ. αποφάσισε όπως η Διεύθυνση της Αρχής παρακολουθεί τις συζητήσεις ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων που αφορούν στην Αρχή Λιμένων, ούτως ώστε να εκπροσωπηθεί κατά τη συζήτηση αναφορικά με την ανανέωση της κανονιστικής διοικητικής πράξης που αφορά τις εγκαταστάσεις της Αρχής Λιμένων.

Κρίνεται αναγκαίο όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων ούτως ώστε να επιτευχθεί μερική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι στις 9 Ιανουαρίου 2009 γνωστοποιήθηκε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου αύξηση στα καταβλητέα δικαιώματα κατά 4,7%, χωρίς ωστόσο να κληθεί η ΑΗΚ σε οποιαδήποτε συνεδρία της Βουλής για να εκφέρει τις απόψεις της για το θέμα.

Διαχείριση Στόλου Οχημάτων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου, και ειδικότερα κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του 2000, 2005 και του 2006 έγινε αναφορά σχετικά με τα προβλήματα διαχείρισης των οχημάτων της Αρχής ο αριθμός των οποίων κατά την ημερομηνία της μελέτης, δηλαδή τον Ιούνιο του 2007, ήταν 626. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν αρκετές αδυναμίες και ελλείψεις που αφορούν μεταξύ άλλων στην παρακολούθηση της κατανάλωσης καυσίμων, στη συντήρηση οχημάτων, απόσυρση οχημάτων, ετοιμασία συγκεντρωτικών καταστάσεων με το σύνολο των οχημάτων κατά κατηγορία κ.λπ.

Το 2006 το Δ.Σ. αναφέρθηκε στο πολύ μεγάλο αριθμό οχημάτων του στόλου της Αρχής και αποφάσισε τη διεξαγωγή μελέτης από ομάδα λειτουργών αναφορικά με τις πραγματικές ανάγκες και τον τρόπο λειτουργίας και διαχείρισης του στόλου.

Η μελέτη, υποβλήθηκε στο Δ.Σ. το Σεπτέμβριο του 2008, κατέδειξε την ανάγκη για ουσιώδη βελτίωση και εκσυγχρονισμό του τρόπου διαχείρισης του στόλου οχημάτων και την αναγκαιότητα άσκησης αυστηρότερου ελέγχου. Το Συμβούλιο ζήτησε από τη Διεύθυνση όπως τα συμπεράσματα της έκθεσης συγκεκριμενοποιηθούν και υποβληθούν ενώπιον του εισηγήσεις για έγκριση.

Στη συνεδρία του ημερ. 21.10.2008 το Δ.Σ. ενέκρινε την υλοποίηση όλων των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι έχουν δοθεί εντολές και έχουν τοποθετηθεί οι κατάλληλοι λειτουργοί στις Περιφέρειες με σκοπό την παρακολούθηση και διαχείριση του στόλου στις Περιφέρειες. Όσον αφορά στην εισαγωγή συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης οχημάτων (Tracking System) η ΑΗΚ ετοιμάζει τους σχετικούς όρους και προδιαγραφές για προμήθεια και εγκατάσταση του συγκεκριμένου συστήματος με ανοικτό διαγωνισμό.

Απαλλοτρίωση ακινήτων στη Λεμεσό - Συνεκδικαζόμενες Προσφυγές Αρ. 438/07 και 578/2008. Με τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. ΔΠ 1017 ημερ. 22.12.2000 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης ΔΠ 612 ημερ. 22.6.2001, η Αρχή απαλλοτρίωσε έναντι του ποσού των £483.000 το κτήμα με αριθμό εγγραφής αρ. 29391 στη Λεμεσό, για τη δημιουργία υπαίθριων αποθηκευτικών χώρων, χώρων στάθμευσης και την ανέγερση κτιρίων για την ικανοποίηση των αποθηκευτικών και άλλων αναγκών της Αρχής.

Στις 20.9.2001 το απαλλοτριωθέν κτήμα μεταβιβάστηκε επ' ονόματι της Αρχής. Ένεκα όμως του γεγονότος ότι το κτήμα δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε, οι πρώην ιδιοκτήτες του ακινήτου καταχώρισαν την προσφυγή αρ. 438/2007, με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο να διατάξει την επιστροφή σε αυτούς του κτήματος το οποίο απαλλοτριώθηκε εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση εντός του χρονικού περιθωρίου των τριών χρόνων, που καθορίζει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 15(ι) του περί Απαλλοτρίωσης Νόμου 15/1962.

Στις 3.11.2007 ένας εκ των δύο εναγόντων στην προσφυγή αρ. 438/2007 ζήτησε την άμεση επιστροφή του κτήματος, διαφορετικά προειδοποίησε ότι θα προχωρήσει με περαιτέρω αγωγή αξιώνοντας αποζημιώσεις για τη μη χρησιμοποίηση ή εκμετάλλευση του κτήματος για την περίοδο μετά την παρέλευση των τριών ετών που έπρεπε να τους επιστραφεί το κτήμα καθώς και γενικές αποζημιώσεις συνολικού ποσού πέραν των £2 εκ.

Για τον ίδιο σκοπό απαλλοτριώθηκε και το ακίνητο με αριθμό εγγραφής 24677 έναντι του ποσού των £655.000 πλέον τόκους. Η απαλλοτρίωση του εν λόγω κτήματος έγινε με τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. 1019 ημερ. 22.12.2000 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. 199 ημερ. 9.3.2001, ενώ η μεταβίβαση του ακινήτου στο όνομα της Αρχής έγινε στις 25.5.2001. Με επιστολή του ημερομηνίας 24.1.2008 ο ιδιοκτήτης ζήτησε την επιστροφή του ακινήτου στην τιμή που απαλλοτριώθηκε. Στις 11.4.2008 ο ιδιοκτήτης προχώρησε στη καταχώριση της προσφυγής αρ. 578/08 με την οποία ζητά την επιστροφή του κτήματος. Μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι δύο προσφυγές συνεκδικάζονται.

Από τα γεγονότα της υπόθεσης προκύπτει ότι παρόλο που ήταν σε γνώση της Αρχής ότι η χρησιμοποίηση του χώρου που απαλλοτριώθηκε έπρεπε να γίνει το αργότερο μέσα σε τρία χρόνια από την ημερομηνία που το ακίνητο περιήλθε στην απαλλοτριούσα αρχή (ΑΗΚ), εντούτοις η αίτηση για έκδοση πολεοδομικής άδειας υποβλήθηκε στις 13.3.2003, δηλαδή μετά παρέλευση ενάμισι χρόνου από την απαλλοτρίωση. Επίσης αναφέρεται ότι παρόλο που η πολεοδομική άδεια εκδόθηκε στις 17.4.2004, η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για την ανέγερση των αποθηκών στις 25.9.2007 (αρ. διαγωνισμού 136/2007), 3,5 σχεδόν χρόνια μετά την έκδοση της πολεοδομικής άδειας.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι υπήρξαν καθυστερήσεις στην έκδοση της σχετικής Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής (17 μήνες περίπου), στην ετοιμασία των αναγκαίων Σχεδίων για υποβολή αίτησης για Πολεοδομική Άδεια και Άδεια Οικοδομής και στην ετοιμασία των αναγκαίων δελτίων ποσοτήτων που οφείλονται κυρίως στη συστηματική κωλυσιεργία από μέρους του Αρχιτέκτονα του Έργου που απαιτούσε επιτακτικά και μονομερώς την αύξηση της τιμής του Συμβολαίου.

Κατασκευή/διέλευση εναέριων γραμμών μεταφοράς. Η Αρχή δεν ακολουθεί ομοιόμορφη πολιτική στις περιπτώσεις όπου η διέλευση εναέριων γραμμών υψηλής τάσης επηρεάζει τεμάχια γης. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η Αρχή προβαίνει στην αγορά των επηρεαζόμενων τεμαχίων, σε άλλες αποζημιώνει τους ιδιοκτήτες ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν καταβάλλεται οποιαδήποτε αποζημίωση με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες γης να καταφεύγουν στα Δικαστήρια διεκδικώντας αποζημιώσεις για την επιβλαβή επίδραση στην περιουσία τους.

Το θέμα αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου και σε απάντηση του ο Πρόεδρος ανέφερε ότι το θέμα των αποζημιώσεων θα πρέπει να ρυθμιστεί νομοθετικά με την ψήφιση του τροποποιητικού Νομοσχεδίου του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου Κεφ. 224 που εκκρεμεί στη Νομική Υπηρεσία από το 1996 για νομοτεχνικό έλεγχο.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, με σχετική επιστολή του ημερ. 25.6.2009, με πληροφόρησε ότι το εν λόγω Νομοσχέδιο, ύστερα από το νομοτεχνικό έλεγχο, στάληκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 19 Μαΐου 2006 για ετοιμασία προσχεδίου αιτιολογικής έκθεσης, χωρίς μέχρι σήμερα να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών, παρά και τις υπενθυμίσεις που στάληκαν από τη Νομική Υπηρεσία.

(στ) Έρευνα για διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Το Δεκέμβριο του 2006 η Αρχή εφάρμοσε νέα διαδικασία αναφορικά με την αξιολόγηση προσφορών, στα πλαίσια της οποίας απαιτείται η υπογραφή Υπεύθυνης Δήλωσης Ευσυνείδητης και Αμερόληπτης Εκτέλεσης Καθηκόντων Συντονιστή και Μελών

Επιτροπής Αξιολόγησης. Μετά την εφαρμογή της πιο πάνω διαδικασίας ο Βοηθός Διευθυντής (Δομικών Έργων) ενημέρωσε το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, ότι έχει έμμεσο οικονομικό συμφέρον σε συγκεκριμένη εταιρεία που προσφοροδότησε σε διαγωνισμούς και έχει διοριστεί συντονιστής για την αξιολόγησή τους.

Σύμφωνα με το πόρισμα των Ερευνώντων Λειτουργών, το οποίο προέκυψε από την πειθαρχική έρευνα που διεξήχθηκε, φαίνεται ότι έχουν παραβιαστεί οι πρόνοιες του Κανονισμού 8 της Κ.Δ.Π. 490/2004 και δυνατόν να έχουν παραβιαστεί και οι πρόνοιες του Κανονισμού 56 των περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986, ο οποίος προνοεί ότι σε κανένα υπάλληλο επιτρέπεται όπως άμεσα ή έμμεσα αποκτά ή κατέχει οποιαδήποτε μετοχή ή άλλο συμφέρον σε οποιαδήποτε επιχείρηση η οποία συγκρούεται με τα συμφέροντα της Αρχής. Επίσης φαίνεται να έχουν παραβιαστεί οι πρόνοιες του Κανονισμού 57 που ρητά αναφέρει ότι δεν επιτρέπεται σε υπάλληλο να ασχολείται άμεσα ή έμμεσα σε επιχείρηση άλλη από τη θέση του στην Αρχή, και συνεπώς ενδέχεται να στοιχειοθετείται πειθαρχική υπόθεση εναντίον του.

Σύμφωνα με γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων της Αρχής ημερ. 28.3.2008, το μαρτυρικό υλικό που υπάρχει είναι αρκετό για τη στοιχειοθέτηση πειθαρχικής υπόθεσης εναντίον του εν λόγω λειτουργού. Στη συνεδρία του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Αρχής ημερ. 16.4.2008 απαγγέλθηκαν οι κατηγορίες εναντίον του λειτουργού και άρχισε η ακροαματική διαδικασία η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί.

Σε απάντησή του ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι ορίστηκε νέα συνεδρία του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τις 26 Ιουνίου 2009.

Διερευνώμενες υποθέσεις κλοπής ηλεκτρικού ρεύματος και άλλες καταγγελίες. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες μου Εκθέσεις, μετά από προφορικές καταγγελίες συγκεκριμένου καταναλωτή και τη διερεύνηση τους από την Αρχή, εντοπίστηκε συγκεκριμένος ύποπτος για επεμβάσεις σε μετρητές καταναλωτών της Αρχής, με σκοπό την υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος.

Από μεγάλη εκστρατεία που άρχισε από 20.12.2001 σε παγκύπρια κλίμακα, για διερεύνηση τόσο των περιπτώσεων του συγκεκριμένου υπόπτου, όσο και άλλων πιθανών υποκλοπών, προέκυψαν τα πιο κάτω στοιχεία.

Ο συνολικός αριθμός χρεώσεων που στάλθηκαν σε καταναλωτές για μη καταγραφείσα κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ήταν 168. Από αυτές, οι 120 ήταν υποθέσεις που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ύποπτο και οι υπόλοιπες αφορούσαν άλλες περιπτώσεις. Από τις 168 περιπτώσεις διευθετήθηκαν ήδη οι 89, σε 21 περιπτώσεις κινήθηκε αγωγή εναντίον τους, 52 περιπτώσεις κίνησαν αγωγή εναντίον της ΑΗΚ, ενώ 6 περιπτώσεις αφορούν σε υπαλλήλους της ΑΗΚ που καταγγέλλθηκαν, αλλά αθώωθηκαν από το δικαστήριο.

Η αξία της μη καταγραφείσας κατανάλωσης υπολογίζεται σε £2,9 εκ. στην οποία, αν προστεθούν η συνεισφορά στο ΡΙΚ, ο ΦΠΑ, οι τόκοι μέχρι τις 17.12.2002 και τα έξοδα διερεύνησης, τότε το ποσό ανξάνεται σε £4,2 εκατομμύρια από τα οποία μέχρι σήμερα διευθετήθηκε η πληρωμή £1,1 εκατομμύρια.

Η Αρχή μετά από παρότρυνση και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Ανάπτυξης και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών (αποφ. Διοικητικού Συμβουλίου αρ. 10.457 25.1.2005 και 10.719 10.10.2005) προώθησε βελτίωση της νομοθεσίας ώστε να διευκολύνονται οι ποινικές καταδίκες. Ο σχετικός περί Ηλεκτρισμού Τροποποιητικός Νόμος δημοσιεύτηκε στις 21.12.2007 (Ν 169(Ι)/2007).

6.3 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2008 και ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παράθεση οικονομικών στοιχείων.

Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η θέση του Λογιστή ήταν κενή για την περίοδο 1.11.2008 – 4.10.2009. Ως εκ τούτου, η ετοιμασία των καταστάσεων ανατέθηκε σε ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο οι οποίες παραλήφθηκαν στις 10.11.2009.

(β) Ταμειακή ρευστότητα. Η Αρχή αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβάλει τις δόσεις των δανείων της κατά τα έτη 2003-2007. Από το Μάρτιο του 2008 η Αρχή ξεκίνησε την αποπληρωμή του δανείου που είχε συνάψει από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με την καταβολή μηνιαίων δόσεων (€9.000), ωστόσο παρατηρείται καθυστέρηση στην αποπληρωμή των πιστωτών, και σύμφωνα με κατάσταση που παράγεται από το λογιστικό πρόγραμμα, μέχρι τις 21.10.2009, το ποσόν που υπερβαίνει τις 120 μέρες πίστωση, ανέρχεται σε €309.181. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η Αρχή, από το Νοέμβριο 2008, σταμάτησε να καταβάλλει τις εισφορές της στο Σχέδιο Συντάξεως των υπαλλήλων της, ενώ εκκρεμεί και η αποπληρωμή οφειλών της για το Φόρο Εισοδήματος. Για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ενέκρινε το 2007, μετά από αίτημα της Αρχής, την εξασφάλιση μόνιμου ορίου παρατραβήγματος ύψους €128.145 (£75.000) και προσωρινού ορίου παρατραβήγματος ύψους €230.661 (£135.000) διάρκειας οκτώ μηνών (από το Νοέμβριο 2007 μέχρι και τον Ιούνιο 2008 συμπεριλαμβανομένων), ενώ στις 31.7.2008 ενέκρινε την χορήγηση, από τραπεζικό οργανισμό, ορίου εμπιστευτικής προεξόφλησης τιμολογίων ύψους €250.000 και ορίου ενοικιαγοράς ύψους €550.000.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών, για τους μήνες Σεπτέμβριο μέχρι Δεκέμβριο του 2009, που ετοίμασε η Αρχή τον Αύγουστο 2009, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε να ανέλθει στο τέλος του 2009 σε €818.068, χωρίς την καταβολή των οφειλών για την συνεισφορά της προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και το Φόρο Εισοδήματος, και χωρίς επίσης την καταβολή των αποχετευτικών τελών και φόρου θεάματος προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων και Δήμο Έγκωμης αντίστοιχα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η Αρχή, για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που παρουσιάστηκε με την καθυστερημένη αποπληρωμή των πιστωτών, αποφάσισε τη σύναψη δανείου ύψους €500.000 και αναμένει τη συγκατάθεση του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 4.10.2007 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 6.11.2007. Ενώ, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, ο Προϋπολογισμός της Αρχής έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30.9.2007, κατατέθηκε στις 21.11.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο στις 13.12.2007 (Νόμος 50(II)/2007).

Προσωπικό. Η Αρχή εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2008, 21 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (22 το 2007) και 8 εργάτες (8 το 2007). Εργοδότησε επίσης, κατά τη διάρκεια των διαφόρων εκθέσεων, 29 άτομα.

Σημειώνεται ότι στις 31.10.2008 αποχώρησε η κατέχουσα την θέση Λογιστή της Αρχής και στις 30.6.2009 αποχώρησε και η κατέχουσα την θέση Λογιστικού Λειτουργού 1^{ης} Τάξης, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεκπεραίωση των λογιστικών εργασιών και ως εκ τούτου και η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής, αφού μόνο ένα άτομο στελέχωνε πλέον το λογιστήριο. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, του οποίου η θητεία άρχισε από 1.8.2009, διόρισε νέο Λογιστή, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα από 5.10.2009.

Επίσης, από 15.9.2009, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής ευρίσκεται σε προαφηρητική άδεια και το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του, ημερ. 9.9.2009, διόρισε αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή από 15.9.2009 μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας για διορισμό νέου Γενικού Διευθυντή.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής η διαδικασία διορισμού νέου Γενικού Διευθυντή αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Δάνεια. Τα δάνεια της Αρχής αποτελούνται από το δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας (υπόλοιπο 31.12.2007 €575.155 ή £336.623) και το προσωρινό δάνειο της Κυπριακής Δημοκρατίας (υπόλοιπο 31.12.2007 €174.701 ή £102.248).

Διαπιστώθηκε ότι, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας, δεν έγινε οποιαδήποτε αποπληρωμή για το δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας κατά τα έτη 2003-2007, ενώ έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο από 31.12.2005. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, από το Μάρτιο 2008 η Αρχή ξεκίνησε την αποπληρωμή του πιο πάνω δανείου με μηνιαίες δόσεις ύψους €9.000 (£5.267).

Σημειώνεται ότι μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με το Υπουργείο Οικονομικών για διευθέτηση των πιο πάνω δανείων, συμφωνήθηκε όπως το προσωρινό δάνειο από την Κυπριακή Δημοκρατία αποπληρωθεί σε δύο ετήσιες ισόποσες δόσεις όπως η εισήγηση της Αρχής, εφόσον διευκρινιστούν με το Γενικό Λογιστήριο τα τελικά ποσά προς διακανονισμό. Τελικά, σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 4.11.2008, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η Αρχή πρέπει να εμβάσει στην Κυβέρνηση ποσό ύψους €129.932,24, αφού για τον υπολογισμό της καθαρής οφειλής έχουν υπολογιστεί οι επιχορηγούμενοι τόκοι που θα καταβάλλονταν από την Κυβέρνηση, εάν η Αρχή αποπλήρωνε κανονικά τις δόσεις της.

Σε ό,τι αφορά, όμως, στην εισήγηση της Αρχής για ευνοϊκότερους όρους αποπληρωμής του δανείου από τη Συνεργατική Τράπεζα, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ανέφερε σε σχετική επιστολή του ότι, η παράταση της κρατικής εγγύησης επί του δανείου συνιστά νέα ενίσχυση, η οποία επεκτείνει τις οικονομικές υποχρεώσεις του Κράτους διευκολύνοντας οικονομικά την Αρχή και επομένως, η υιοθέτηση της θα αποτελούσε νέα κρατική ενίσχυση, η οποία δεν είναι δυνατόν να εγκριθεί με βάση το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις.

Στρατηγικός Σχεδιασμός. Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία στις 8.2.2006, δεν προχώρησε αφού ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με επιστολή του πληροφόρησε την Αρχή ότι η πρώτη περίοδος της σύμβασης για τη γη, πάνω στην οποία θα υλοποιείτο ο εν λόγω Σχεδιασμός, λήγει στις 20.11.2019 και ότι οποιαδήποτε παράταση της σύμβασης πιθανόν να θεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως νέα ενίσχυση οπότε η Αρχή θα κληθεί να καταβάλει στο Κράτος το αγοραίο ενοίκιο για τη μίσθωση του συγκεκριμένου χώρου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 15.5.2008 αποφάσισε όπως, προκειμένου να μπορέσει να προχωρήσει με τις προγραμματισμένες αναπτύξεις χωρίς την παρέμβαση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, προτείνει στην Κυβέρνηση να ακυρώσει τη σύμβαση που έχει για την χρήση της γης έκτασης 264 000 τ.μ., με αντάλλαγμα να μεταβιβαστεί επ' ονόματι της Αρχής μέρος πιο πάνω έκτασης. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.1.2009 (Αρ. Αποφ. 68.299) αποφάσισε να εγκρίνει μεταξύ άλλων:

- Την ακύρωση της πιο πάνω Σύμβασης Μίσθωσης, μεταξύ της Κυβέρνησης και της Αρχής,
- την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της πιο πάνω κρατικής γης έκτασης 48.000 τ.μ. αγοραίας αξίας €19.200.000, που αποτελεί μέρος της αξίας του δικαιώματος της Αρχής για την υπόλοιπη περίοδο μέχρι την λήξη της πρώτης περιόδου της Σύμβασης Μίσθωσης,
- την εκμίσθωση προς την Αρχή τμήματος της πιο πάνω κρατικής γης έκτασης 60.000 τ.μ. έναντι ετήσιου συνολικού αγοραίου ενοικίου €840.000 που θα καταβάλλεται από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Διάθεσης Κρατικής Γης, που θα ισχύουν κατά την ημερομηνία της αναθεώρησης.

Έχοντας υπόψη τη δεινή οικονομική κατάσταση που βρίσκεται σήμερα η Αρχή, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων από τα εμπλεκόμενα μέρη, αναφορικά με το κατά πόσον θα γίνουν αποδεκτά, τα όσα αναφέρονται στην πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και ποιες αναπτύξεις πρέπει να γίνουν και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος οικονομικής κατάρρευσης της Αρχής.

Οφειλές στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων απέστειλε από το 2002 στην Αρχή ειδοποιήσεις για πληρωμή καθυστερημένων φόρων. Η τελευταία ειδοποίηση ημερ. 29.5.2008 με την επισήμανση «ακολουθεί αγωγή», παρουσιάζει υποχρέωση συνολικού ύψους €569.946 (£333.574).

Τον Ιούλιο 2006, οι φορολογικοί σύμβουλοι της Αρχής υπέβαλαν στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος τους τελικούς λογαριασμούς και τις φορολογικές δηλώσεις της Αρχής για τα έτη 1997 – 2004. Μετά την υποβολή τους πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων προς διακανονισμό και ξεκαθάρισμα όλων των φορολογικών εκκρεμοτήτων της Αρχής. Στις 16.3.2007 το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων έστειλε στην Αρχή 4 ειδοποιήσεις συμψηφισμού επιστροφής φόρου (Ε/Πρ. 165) για συνολικό επιστρεπτέο ποσό φόρου ύψους £85.447,85, συμπεριλαμβανομένου τόκων, που αφορούσε στα έτη 2000, 2002, 2003 και 2004 και το οποίο πιστώθηκε εξ ολοκλήρου, σύμφωνα με τις πιο πάνω ειδοποιήσεις, έναντι πληρωτέου φόρου που αφορούσε στα έτη 1991-1993.

Σημειώνεται ότι στις 3.9.2008 το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατέθεσε 4 κλήσεις εναντίον της Αρχής για εμφάνιση ενώπιον Δικαστηρίου στις 16.10.2008 και 20.11.2008 για συνολικό ποσό που αντιπροσωπεύει οφειλές φόρων ύψους €480.437,85 συν €83.539,91 για τόκους πρόστιμα και επιβαρύνσεις. Όπως πληροφορήθηκα η εμφάνιση ενώπιον του Δικαστηρίου έχει αναβληθεί για οδηγίες για τις 19.11.2009.

Θυγατρικές Εταιρείες Αρχής Κρατικών Εκθέσεων. Η Αρχή στα πλαίσια των προσπαθειών της για ενίσχυση των οικονομικών της και απάμβλυνση του προβλήματος ρευστότητας που αντιμετωπίζει, προχώρησε την 1.9.2007 στη σύσταση θυγατρικής εταιρείας με την επωνυμία “EXPO CYPRUS KIDS LIMITED” και στις 3.9.2007, στη σύσταση ακόμα 2 θυγατρικών εταιρειών με την επωνυμία “EXPO CYPRUS EVENTS LIMITED” και “EXPO CYPRUS PLAN LIMITED”, οι οποίες μέχρι σήμερα δεν είχαν οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή ή άλλη δραστηριότητα.

Μέρος Β

Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, και παρά τη διαβεβαίωση ότι έχουν δοθεί οδηγίες ώστε να τεθεί σε αποτελεσματική και ορθή λειτουργία το ηλεκτρονικό αρχείο της Αρχής, παρατηρούνται σημαντικές αδυναμίες στη διαχείριση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων.

Άδειες οικοδομής. Το θέμα της εξασφάλισης αδειών οικοδομής για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής συνεχίζει να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Περιουσιακά στοιχεία – Φυσική καταμέτρηση. Εκκρεμεί η συμφιλώση των αποτελεσμάτων της φυσικής καταμέτρησης που διενεργήθηκε το 2003, με τα μητρώα κινητής περιουσίας. Ενόψει του ότι η μηχανογράφηση του μητρώου περιουσιακών στοιχείων βρίσκεται στο τελικό της στάδιο, θα πρέπει με την αποπεράτωσή της να διεξαχθεί νέα φυσική καταμέτρηση, να συμφιλιωθεί με τα υπόλοιπα του μηχανογραφημένου μητρώου και σχετικό πιστοποιητικό να σταλεί στην Υπηρεσία μου.

Επισημάνω ότι φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

6.4 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το πλεόνασμα χρήσης ανήλθε σε €35.746.257 σε σύγκριση με €30.625.905 (£17.924.545) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €5.120.352 ή ποσοστό 16,7%. Μετά την πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά οφελήματα ύψους €8.534.464 και το συναλλαγματικό κέρδος ύψους €11.704.070 προέκυψε καθαρό πλεόνασμα πριν τη φορολογία ύψους €38.915.863 σε σύγκριση με €26.118.443 (£15.286.445) το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2008 ανήλθαν σε €73.026.584 σε σύγκριση με €65.181.337 (£38.148.941) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €7.845.247 ή ποσοστό 12%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα, περιλαμβανομένων των τόκων για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ανήλθαν σε €37.280.327 σε σύγκριση με €34.555.432 (£20.224.395) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.724.895 ή ποσοστό 7,9%.

(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2008 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε €41.657.280 περιλαμβανομένων €2.812.136 που οφείλονται στην Κυβέρνηση για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την ίδρυση της Αρχής το 1976. Για τις υπόλοιπες υποχρεώσεις της Αρχής, ύψους €38.845.144 υπάρχουν κυβερνητικές εγγυήσεις.

Οι υποχρεώσεις της Αρχής για συνταξιοδοτικά οφελήματα των υπαλλήλων στις 31.12.2008, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη, ανέρχονταν σε €76,8 εκ.

Προσωπικό.

(α) Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2008 ήταν 412 (390 το 2007), από τις οποίες οι 94 ήταν κενές. Για το 2008 οι δαπάνες για απολαβές του μόνιμου προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών της Αρχής στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε €19.748.009 σε σύγκριση με €18.299.615 (£10.710.288) το 2007. Στις 31.12.2008 υπηρετούσαν επίσης στην Αρχή 52 ωρομίσθιοι υπάλληλοι. Οι δαπάνες μισθοδοσίας τους ανήλθαν σε €1.362.028 σε σύγκριση με €1.128.184 (£660.300) το 2007.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία ο μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά εργοδοτούμενο ανήλθε για το μόνιμο προσωπικό σε €62.297 και για το ωρομίσθιο προσωπικό σε €26.193 ετησίως, σε σύγκριση με €55.792 (£32.650) και €21.696 (£12.700), αντίστοιχα για το 2007.

(β) Πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού. Για τη διεκπεραίωση διαφόρων εργασιών της Αρχής, προσλήφθηκαν, με συνοπτικές διαδικασίες, άτομα πάνω σε 17ωρη ή 23ωρη βάση εβδομαδιαίας εργασίας και στη συνέχεια, με απόφαση του Συμβουλίου, μετατράπηκαν σε μόνιμους ωρομίσθιους πάνω σε 38ωρη βάση, παρακάμπτοντας έτσι τη διαδικασία πρόσληψης μόνιμου ωρομίσθιου προσωπικού. Σημειώνεται ότι ορισμένα από τα άτομα αυτά εκτελούν γραφειακά καθήκοντα. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς που διέπουν τους όρους απασχόλησης του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, οι οποίοι ακολουθούνται από την Αρχή, οι προσλήψεις θα έπρεπε να γίνουν αφού εξασφαλιζόταν κατάλογος υποψηφίων από το Επαρχιακό Γραφείο Εργασίας, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης και για να προσληφθούν τα καταλληλότερα άτομα σύμφωνα με τις ανάγκες της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η διαδικασία αυτή αφορούσε περισσότερο το λιμάνι της Λάρνακας και ο λόγος για τη λήψη αυτών των αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν η αποφυγή πρόσληψης τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού ενόψει της αναμενόμενης ανάπτυξης του λιμανιού από στρατηγικό επενδυτή. Στη συνέχεια, λόγω της καθυστέρησης του έργου, το Διοικητικό Συμβούλιο σε κάποιες περιπτώσεις αποφάσισε την αύξηση των ωρών για κάλυψη των αναγκών.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε €2.858.790, σε σύγκριση με €2.386.296 (£1.396.637) το 2007 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 19,8%. Οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης το 2008 ήταν 128.886, σε σύγκριση με 116.105 το 2007, δηλαδή σημείωσαν αύξηση 11%. Τα έσοδα από τέλη για εξυπηρέτηση των πλοίων εκτός των κανονικών ωρών εργασίας ανήλθαν σε €2.614.025, σε σύγκριση με €2.483.447 (£1.453.497) το 2007. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα εφαρμόζεται σύστημα βάρδιας από το 2002 με πρωταρχικό στόχο τη μείωση των υπερωριών.

Όπως ανέφερα στην προηγούμενη μου Έκθεση από οικονομοτεχνική μελέτη και επαναξιολόγηση του θεσμού της βάρδιας που έγινε ενδοϋπηρεσιακά διαπιστώθηκε ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης (υπερωρίες και απογευματινή/βραδινή βάρδια) έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και με ρυθμούς δυσανάλογους με την αύξηση των εργασιών του λιμανιού (αριθμός πλοίων που εξυπηρετούνται, αριθμός εμπορευματοκιβωτίων, αριθμός επιβατών). Σε αυτό συνέτειναν διάφοροι λόγοι όπως η δημιουργία νέων υπηρεσιών στελέχωσης επί 24ώρου βάσης, η μη εφαρμογή της συμφωνίας για μείωση των επιπέδων

στελέχωσης και η στελέχωση της απογευματινής βάρδιας σε μεγαλύτερο όπως φαίνεται βαθμό από ότι δικαιολογείται με βάση τον όγκο εργασίας και η μετακίνηση της ημέρας άφιξης αριθμού πλοίων κατά τα Σαββατοκυριακά.

Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για μείωση της υπερωριακής απασχόλησης και βελτίωση του συστήματος βάρδιας με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και τη συγκράτηση των εξόδων της Αρχής. Επανέλαβα την εισήγησή μου όπως μελετηθούν τρόποι για βελτίωση της πρόνοιας της σύμβασης όπου οι υπάλληλοι έστω και για λίγα λεπτά προσφερόμενης εργασίας αποζημιώνονται για ολόκληρη την ώρα (1:1½ τις καθημερινές και 1:2 τις αργίες), μελετηθεί η εισαγωγή του θεσμού της αποζημίωσης με κατ' αποκοπή ποσό χωρίς οι υπάλληλοι να παρουσιάζονται στην εργασία τους (on call) και η επέκταση του θεσμού της βάρδιας καθ' όλο το εικοσιτετράωρο. Επίσης εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τα επίπεδα στελέχωσης της βάρδιας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα των υπερωριών απασχολεί ιδιαίτερα την Αρχή. Πρόσφατα έχει συσταθεί επιτροπή, η οποία θα ασχοληθεί αποκλειστικά με τη διαδικασία των υπερωριών με στόχο τη μείωσή τους, χωρίς να επηρεάζεται η εξυπηρέτηση και αποδοτικότητα των λιμανιών.

(β) Έκταση υπερωριακής απασχόλησης. Λειτουργοί της Αρχής εργάζονται υπερωριακά πάνω σε συστηματική βάση για πάρα πολλές ώρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002, όσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης 11 ωρών ανά 24ωρο και 24 ωρών ανά εβδομάδα και στο μέγιστο χρόνο εργασίας 48 ωρών ανά εβδομάδα, κατά μέσο όρο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έχει ενημερωθεί σχετικά το αρμόδιο Υπουργείο και η Τεχνική Επιτροπή που συστάθηκε από την Κυβέρνηση και αναμένονται οδηγίες.

Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου λιμενικοί λειτουργοί δεν παρουσιάζονται στην εργασία τους στην πρωινή βάρδια όταν την προηγούμενη ημέρα εργάζονται υπερωριακά μετά τα μεσάνυχτα, επικαλούμενοι πρόνοια της σύμβασης εργασίας τους για αναγκαστική ανάπαυση εννέα ωρών. Παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει τέτοια πρόνοια στη σύμβαση αλλά η πρακτική αυτή εφαρμόζεται στο λιμάνι Λεμεσού και έγινε αποδεκτή από τη Διεύθυνση. Η πρακτική αυτή ισοδυναμεί με καταβολή μισθού χωρίς είτε να προσφέρεται η αντίστοιχη εργασία είτε να γίνεται χρήση της άδειας ανάπαυσης. Σε πολλές περιπτώσεις οι λειτουργοί αναπληρώνονται από άλλους λειτουργούς της απογευματινής βάρδιας, οι οποίοι πληρώνονται υπερωριακά.

Γενικά λιμενικά τέλη για εισαγόμενα οχήματα. Με βάση τους περί της Αρχής Λιμένων (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμούς, για κάθε εισαγόμενο όχημα με απόβαρο κάτω των 2.000 χιλιογράμμων καταβάλλεται τέλος €49,84 και για κάθε όχημα με απόβαρο 2.000 χιλιογράμμων και άνω τέλος €153,09.

Από έλεγχο του Κλάδου Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής, που έγινε το Νοέμβριο του 2006, παρατηρήθηκαν σοβαρές αδυναμίες στη διαδικασία παραλαβής και ελέγχου των οχημάτων και χρέωσης των τελών, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων από την Αρχή. Τα στοιχεία στο δηλωτικό εισαγωγής και στο δελτίο παράδοσης των οχημάτων ήταν ελλιπή, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί το απόβαρο των οχημάτων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου για το ίδιο μοντέλο οχήματος δηλώθηκε διαφορετικό απόβαρο και καταβλήθηκαν διαφορετικά τέλη. Σε μια περίπτωση καταχωρίστηκε στο δηλωτικό εισαγωγής το συνολικό βάρος για 87 οχήματα και καταβλήθηκαν τέλη με βάση το μέσο όρο απόβαρου που ήταν 1.804 χιλιόγραμμα, ενώ πολλά από τα οχήματα, όπως αποδείχθηκε μετά από ζυγιστικό έλεγχο, είχαν απόβαρο πάνω από 2.000 χιλιόγραμμα. Στην έκθεση του Κλάδου Εσωτερικού Ελέγχου έγινε εισήγηση όπως απαιτηθεί από τους εισαγωγείς οχημάτων να δηλώνουν λεπτομερή στοιχεία για το μοντέλο και το απόβαρο του κάθε οχήματος και όπως δημιουργηθεί ηλεκτρονικό αρχείο με το απόβαρο του κάθε μοντέλου οχήματος, αφού ζυγιστούν τα οχήματα, για εύκολη αναφορά από τους λειτουργούς είσπραξης των τελών. Ο λειτουργός παράδοσης των οχημάτων θα πρέπει να ελέγχει κατά πόσο τα στοιχεία στο δηλωτικό εισαγωγής και τα άλλα έντυπα συνάδουν με τον τύπο και το μοντέλο οχήματος που θα παραδώσει. Επίσης έγινε εισήγηση όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης των Κανονισμών, ώστε τα τέλη να καθορίζονται βάσει του κυβισμού της μηχανής αντί του απόβαρου των οχημάτων.

Μετά από λεπτομερή εξέταση του θέματος σε υπηρεσιακές συσκέψεις, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής απέστειλε στις 23.1.2008 εγκύκλια επιστολή προς το Διευθυντή Επιχειρήσεων και τους Διευθυντές των Λιμανιών Λάρνακας και Λεμεσού, παραθέτοντας λεπτομερείς οδηγίες για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για την εξακρίβωση του πραγματικού βάρους των οχημάτων για σκοπούς ορθής τιμολόγησης και διασφάλισης των εσόδων της Αρχής. Στην επιστολή αναφέρεται ότι:

- Ο εισαγωγέας/παραλήπτης καινούργιου οχήματος θα υποβάλλει αναλυτικό κατάλογο όπου θα αναγράφεται το μοντέλο και το βάρος κάθε οχήματος χωριστά. Αν υπάρχει αμφιβολία για το βάρος που δηλώνεται θα αντιπαραβάλλονται τα στοιχεία του αρχείου που έχει ο ταμίας και τα στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και αν δεν υπάρχουν στοιχεία τότε το όχημα θα παραπέμπεται για ζύγισμα. Αν διαπιστωθεί λανθασμένη δήλωση θα επιβάλλεται επιβάρυνση 50% πάνω στο ποσό των δικαιωμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς.
- Ο εισαγωγέας/παραλήπτης μεταχειρισμένου οχήματος θα υποβάλλει τίτλο ιδιοκτησίας ή άλλα πειστικά αποδεικτικά στοιχεία για το απόβαρο του οχήματος και θα ακολουθείται η ίδια διαδικασία όπως και για τα καινούργια οχήματα.
- Στην όλη διαδικασία από την παραλαβή μέχρι την παράδοση ενός οχήματος εμπλέκονται τρεις λειτουργοί της Αρχής, ο παραλήπτης του φορτίου, ο ταμίας και αυτός που θα παραδώσει το όχημα, οι οποίοι έχουν την ευθύνη να εξακριβώσουν το πραγματικό βάρος του οχήματος από τα ενώπιόν τους στοιχεία και αν αυτό δεν γίνει κατορθωτό να παραπέμπεται το όχημα για ζύγισμα.

Σε πρόσφατο έλεγχο που έγινε στο λιμάνι Λεμεσού από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι δεν έχει δημιουργηθεί ηλεκτρονικό αρχείο για το απόβαρο των οχημάτων και εναπόκειται στο λειτουργό να κρίνει, στην κάθε περίπτωση, αν το απόβαρο που δηλώνεται είναι πραγματικό ή αν θα παραπεμφθεί το όχημα για ζυγιστικό έλεγχο. Επίσης παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί για βελτίωση της κατάστασης, εξακολουθούν μέχρι σήμερα να γίνονται λανθασμένες χρεώσεις τελών, γεγονός που, αφενός συνεπάγεται απώλεια εσόδων για την Αρχή και, αφετέρου δημιουργεί άνιση μεταχείριση μεταξύ των εισαγωγέων/παραληπτών οχημάτων. Επιπρόσθετα δεν εφαρμόζεται η οδηγία του Γενικού Διευθυντή για επιβολή επιβάρυνσης 50% των πληρωτέων τελών στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται λανθασμένη δήλωση.

Εξέφρασα την άποψη ότι για οριστική επίλυση του προβλήματος θα πρέπει να υιοθετηθεί νέα βάση για την επιβολή τελών, η οποία να είναι αντικειμενική και εύκολα ελεγχόμενη, όπως π.χ. ο κυβισμός της μηχανής. Επίσης, τα τέλη θα πρέπει να καθοριστούν κλιμακωτά, έτσι ώστε να μειωθούν οι πιθανότητες λανθασμένων χρεώσεων και οι συνεπακόλουθες επιπτώσεις στα έσοδα της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι αντιμετωπίστηκαν διάφορα προβλήματα στη δημιουργία του ηλεκτρονικού αρχείου από τα στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και ότι πρόσφατα συμπληρώθηκε η προσπάθεια διόρθωσης και βελτίωσης του αρχείου. Επιπρόσθετα, στις 18.9.2009 δόθηκαν νέες αυστηρές οδηγίες για επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης σε όλες τις περιπτώσεις ανακριβών δηλώσεων, καθώς επίσης και προειδοποίηση ότι θα επιβάλλεται χρηματική ποινή για εξώδικη ρύθμιση του αδικήματος (σύμφωνα με τους Κανονισμούς της Αρχής η υποβολή ψευδών στοιχείων είναι ποινικό αδίκημα). Επί τούτου έχουν ενημερωθεί γραπτώς ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου και ο Σύνδεσμος Διαμεταφορέων Κύπρου και Τελωνειακών Πρακτόρων.

Επένδυση σε αξιόγραφα ξένης τράπεζας. Κατά το 2008 έγινε επένδυση ποσού €8,4 εκ. σε αξιόγραφα ξένης εμπορικής τράπεζας, τα οποία διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο του εξωτερικού. Με βάση την τιμή διαπραγμάτευσης στις 31.12.2008 η αξία των αξιογράφων ήταν €5,15 εκ..

Εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή ως οργανισμός δημόσιου δικαίου θα πρέπει γενικά να αποφεύγει επενδύσεις ψηλού κινδύνου και να λαμβάνει πάντοτε επαγγελματική συμβουλή ανεξάρτητα τωνψηλών αποδόσεων που μπορεί να έχουν τέτοιες επενδύσεις (στην προκειμένη περίπτωση 6,99% ετησίως) και ότι για την όποια επένδυση πρέπει να λαμβάνονται πάντα υπόψη οι ανάγκες χρηματοδότησης του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής συμφώνησε απόλυτα με τις απόψεις μου, αλλά καθ' όσον αφορά στη συγκεκριμένη πράξη τη θεωρεί στην πραγματικότητα κατάθεση με τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση όσον αφορά στο επιτόκιο, χωρίς επηρεασμό του αρχικού κεφαλαίου κατάθεσης. Σημειώνω ωστόσο ότι το κεφάλαιο δεν είναι καθ' οιονδήποτε τρόπο εγγυημένο.

Καθυστερήσεις στην εκτέλεση αναπτυξιακών έργων.

(α) Νέα αίθουσα επιβατών. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στο πιο πάνω έργο το οποίο σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα θα ολοκληρωνόταν το 2007 με κόστος €21,2 εκ. Τα αρχιτεκτονικά σχέδια δεν έχουν ακόμα οριστικοποιηθεί και το (αναθεωρημένο) χρονοδιάγραμμα για ζήτηση των προσφορών πριν το τέλος του 2009, κατακύρωση μέχρι το Μάρτιο 2010 και ολοκλήρωση του έργου το 2011 τίθεται εν αμφιβόλω. Ως αποτέλεσμα υπάρχει η πιθανότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποσύρει τη μερική χρηματοδότηση του έργου (€1,6 εκ.) η οποία εγκρίθηκε με την προϋπόθεση της ολοκλήρωσής του, μετά από τριετή παράταση, μέχρι τις 31.3.2010.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι προσπάθεια της Αρχής είναι να προχωρήσει το έργο σύμφωνα με το πρόγραμμα, ωστόσο υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που δεν εξαρτώνται από την Αρχή (π.χ. έκδοση πολεοδομικής και οικοδομικής άδειας) που πιθανόν να επηρεάσουν αρνητικά την εξέλιξη του έργου. Όσον αφορά στη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το θέμα θα ξεκαθαρίσει περί το τέλος του χρόνου, οπότε θα γίνει επαναξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(β) Ανάπλαση παλιού Λιμανιού Λεμεσού. Σύμφωνα με τη μελέτη βιωσιμότητας που έγινε το 2003 από οίκο συμβούλων, το πιο πάνω έργο κρίθηκε βιώσιμο με υπολογιζόμενο κατασκευαστικό κόστος £5,4 εκ. (€9,2 εκ.). Μετά από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό υπογράφηκε συμβόλαιο τον Ιούλιο 2005 με τον αρχιτέκτονα για την ετοιμασία των σχεδίων.

Τα προκαταρκτικά σχέδια υποβλήθηκαν στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για την έκδοση πολεοδομικής άδειας το Μάιο 2006. Η πολεοδομική άδεια εκδόθηκε με καθυστέρηση στις 14.5.2008. Η καθυστέρηση αποδίδεται στην υποβολή από την Αρχή αναθεωρημένων σχεδίων λόγω διαφωνιών από μέρους διαφόρων οργανώσεων και τοπικών παραγόντων με την προτεινόμενη αξιοποίηση. Ακολούθως δόθηκαν οδηγίες στον αρχιτέκτονα για την ετοιμασία των λεπτομερών σχεδίων και εγγράφων για ζήτηση προσφορών. Η συμφωνία μεταξύ της Αρχής και του αρχιτέκτονα διαλάμβανε την επίτευξη της όλης εργασίας έτσι ώστε το Δεκέμβριο 2008 να αρχίσουν οι κατασκευαστικές εργασίες. Αυτό δεν επιτεύχθηκε και οι προσφορές βρίσκονται τώρα στο στάδιο της αξιολόγησης.

Σύμφωνα με εκτίμηση που έγινε τον Οκτώβριο 2008 από τους μελετητές του έργου, το κατασκευαστικό κόστος έχει αυξηθεί σε €22,8 εκ. συν ΦΠΑ, γεγονός το οποίο δημιουργεί ερωτηματικά για τη βιωσιμότητα του έργου.

Επέκταση λιμανιού Λεμεσού. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2007 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να προχωρήσει στην επέκταση του λιμανιού Λεμεσού με κόστος €66 εκ. (£38,6 εκ.) παρά το ότι η μελέτη σκοπιμότητας από οίκο συμβούλων κατέδειξε ότι το έργο δεν αναμένεται να έχει σημαντική θετική ταμειακή ροή πριν το έτος 2021 και νοουμένου ότι θα πραγματοποιηθούν οι υποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη στη μελέτη (όπως σημαντική αύξηση στο διαμετακομιστικό εμπόριο). Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, λαμβάνοντας υπόψη ένα μέτριο ρυθμό αύξησης του κυπριακού φορτίου οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις δεν θα είναι επαρκείς το 2017 με 2019 και με το διαμετακομιστικό εμπόριο και την τάση που επικρατούσε μέχρι το 2008 η υφιστάμενη δυναμικότητα του λιμανιού θα ξεπεραστεί το 2010. Επιπρόσθετα, το βύθισμα και το μήκος των κρηπιδωμάτων, καθώς και ο αριθμός και το μέγεθος των γερανογέφυρων δεν πληρούν τις αναγκαίες προδιαγραφές για εξυπηρέτηση των μεγάλων πλοίων νέας γενιάς. Επίσης, όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, το Διοικητικό Συμβούλιο πριν λάβει την απόφαση του είχε προβληματιστεί με όλες τις πτυχές και όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα του έργου και λήφθηκε υπόψη η ικανότητα της Αρχής να εξυπηρετεί το κυπριακό φορτίο όσο το δυνατόν πιο αποδοτικά και οικονομικά.

Στις 19.12.2007 υπογράφηκε το συμβόλαιο για την πρώτη φάση του έργου που είναι η εκβάθυνση του λιμανιού για ποσό €12,6 εκ. συν ΦΠΑ, με χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης 7 μήνες (μέχρι 28.8.2008). Το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση και μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί. Σύμφωνα με επιστολή της

Διεύθυνσης Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ημερομηνίας 16.12.2008, η παραχώρηση παράτασης χρόνου χωρίς να δικαιολογείται από τους όρους του συμβολαίου μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη συγχρηματοδότηση του έργου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (το έργο έχει εγκριθεί προκαταρκτικά για χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα” της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013).

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το έργο είχε ολοκληρωθεί κατά 90% πριν αρχίσουν οι μεγάλες καθυστερήσεις και ως εκ τούτου δεν δημιουργήθηκαν προβλήματα στη λειτουργία του λιμανιού. Για τις καθυστερήσεις που δεν δικαιολογούνται έγιναν αποκοπές από τις πληρωμές του εργολάβου, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του συμβολαίου.

Εξαγορά Συνδέσμου Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων (Σ.Α.Λ.Α.) από το Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (Σ.Ν.Πρ.Κ.). Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου μετά από διαπραγματεύσεις ο Σ.Ν.Πρ.Κ. προχώρησε, με την έγκριση της Αρχής, σε συμφωνία για εξαγορά του Σ.Α.Λ.Α.. Καθόσον αφορά την Αρχή η συμφωνία διαλαμβάνει πληρωμή δικαιωμάτων £900.000 (€1.537.750) το χρόνο με ετήσια αύξηση 3%, καθώς και αποπληρωμή των συσσωρευμένων οφειλών του Σ.Α.Λ.Α. από το Σ.Ν.Πρ.Κ. ύψους, όπως υπολογίστηκαν από την Αρχή, £3,5 εκ. (€6 εκ.). Εξέφρασα τις επιφυλάξεις μου για την πιο πάνω συμφωνία επειδή οι διαπραγματεύσεις για την εξαγορά του Σ.Α.Λ.Α. έγιναν απευθείας με το Σ.Ν.Πρ.Κ. και δεν ακολουθήθηκε διαδικασία προσφορών. Επίσης ο υπολογισμός των οφειλών του Σ.Α.Λ.Α. προς την Αρχή έγινε με βάση τις ελάχιστες τιμές χρέωσης διαμετακομιστικού εμπορίου του 1994 χωρίς να ληφθούν υπόψη οι αυξήσεις μέχρι σήμερα.

Μετά από υπόδειξη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών η Αρχή απέστειλε τη συμφωνία για εξέταση στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, η οποία στις 29.5.2009 απάντησε ότι η συμφωνία και τα σχετικά παραρτήματα δεν ήταν δεόντως συμπληρωμένα και υπογραμμένα από τα εμπλεκόμενα μέρη και ως εκ τούτου δεν έχει συνομολογηθεί νομικά έγκυρη συμφωνία για να απασχολήσει την Επιτροπή και ότι η εμπλοκή της στο στάδιο αυτό είναι νομικά αδόκιμη γιατί αφαιρεί ή/και εξουδετερώνει το δικαίωμα της Επιτροπής, αν και εφόσον προκύψει μια τέτοια ανάγκη, να ασκήσει τη δική της κατά Νόμο εξουσία.

Μετά την εξέλιξη αυτή δεν προχώρησε η διαδικασία για οριστικοποίηση της συμφωνίας. Ο Σ.Ν.Πρ.Κ. σε σχετική επιστολή του αναφέρει ότι συνεχίζει να ενδιαφέρεται για τη σύναψη συμφωνίας αλλά υπάρχει πρόβλημα ρευστότητας εφόσον οι εμπορικές τράπεζες απέσυραν το ενδιαφέρον τους για χρηματοδότηση του έργου.

Τιμολογιακή πολιτική. Όπως ανέφερα στην προηγούμενη μου Έκθεση στα πλαίσια μελέτης για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Αρχής που έγινε το 2007 έγινε αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής και του συστήματος χρεώσεων της Αρχής. Οι σύμβουλοι στην έκθεσή τους αναφέρουν ότι στην ισχύουσα τιμολογιακή δομή υπάρχουν αδυναμίες εφόσον δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του κόστους και της χρέωσης των χρηστών για τις υπηρεσίες της Αρχής. Αυτό δεν συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ορίζει σαφώς ότι η χρέωση για τις υπηρεσίες που προσφέρονται πρέπει να έχει σχέση με το κόστος και ότι οι υπηρεσίες πρέπει να είναι διαφανείς, σαφείς και εύχρηστες για τους χρήστες του λιμανιού. Οι σύμβουλοι εισηγούνται όπως η Αρχή αναθεωρήσει την τιμολογιακή της πολιτική ενόψει του ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί θεσμοθέτηση της πολιτικής για τα λιμάνια και την κρατική βοήθεια, η οποία θα εφαρμοστεί υποχρεωτικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η Αρχή βρίσκεται στη διαδικασία αναδιάρθρωσης της ταρίφας έτσι ώστε να συνάδει στο μέγιστο δυνατό βαθμό με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Από επίσκεψη ελέγχου από την Υπηρεσία ΦΠΑ για εξέταση των βιβλίων και αρχείων της Αρχής για την περίοδο 1.12.2002 – 31.11.2004, προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους £476.714 (€814.500). Δεν έχει γίνει πρόβλεψη στους λογαριασμούς και η Αρχή με την επιστολή της προς την Έφορο ΦΠΑ ημερ. 2.6.2006 υπέβαλε ένσταση για την βεβαίωση φόρου, προβάλλοντας ως επιχείρημα τη μέθοδο επιμερισμού του φόρου εισροών, η οποία απορρίφθηκε.

Η Αρχή στις 12.9.2006 καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης, η οποία μέχρι σήμερα εκκρεμεί.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με την Υπηρεσία ΦΠΑ για μια κοινά αποδεκτή βάση χειρισμού του θέματος και η προσφυγή στο Δικαστήριο θα αποσυρθεί.

6.5 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2008 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Νομοσχέδιο για την αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Δεν έχει σημειωθεί καμιά εξέλιξη μέσα στο 2008 όσον αφορά στην αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Λειτουργίας των Αυτόνομων Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 2007» κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση στις 14.6.2007 και έκτοτε εκκρεμεί.

Η Αρχή διαφωνεί με διάφορες διατάξεις του νομοσχεδίου οι οποίες, όπως υποστηρίζει, δεν της δίνουν την απαιτούμενη ευελιξία για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, την ταχύτητα στη λήψη και υλοποίηση των αποφάσεων και την προσφορά βέλτιστης εμπειρίας στον πελάτη.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 17.7.2007 και στάλθηκε έγκαιρα στο Υπουργείο Οικονομικών στις 26.7.2007. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε τα σχόλια του για τροποποιήσεις στην Αρχή με καθυστέρηση στις 30.11.2007. Ο τροποποιημένος Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε στις 5.12.2007. Κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 6.12.2007 και εγκρίθηκε στις 13.12.2007. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2007.

(β) Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους €3,03 εκ. Στις 24.11.2008 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός για το 2008 για «Διαφημίσεις και Έξοδα Προώθησης» συνολικού ποσού €3.030.000, ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.12.2008. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε τον Προϋπολογισμό στις 29.1.2009 με μείωση του ποσού σε €2.400.000 που ήταν οι πραγματικές δαπάνες μέχρι το τέλος του 2008.

(γ) Δαπάνες Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το 2008 ήταν €113,75 εκ. και οι πραγματικές ανήλθαν σε €75,83 εκ. Η κατάσταση που ακολουθεί παρουσιάζει την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό απόκλισης
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	%
2006	120,46	92,26	28,20	23
2007	125,58	83,55	42,03	34
2008	113,75	75,83	37,92	33

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται τα σημαντικότερα έργα του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως που παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό υλοποίησης.

Έργο	Προϋπολογισμός	Δαπάνη	Ποσοστό Απόκλισης
	€εκ.	€εκ.	%
Μεταγωγικό Δίκτυο	14,05	7,15	49
Κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης Δικτύων	10,25	-	-
Τεχνολογία Πληροφορικής	10,02	3,32	66,9
Ηλεκτρομηχανολογικός Εξοπλισμός	6,72	3,59	46,6
Κτίρια και Παγκύπριο Σύστημα Ασφάλειας Κτηρίων	10,2	4,81	52,8
Αυτοκίνητα	1,45	0,2	86,2

(δ) Υπερβάσεις. Κατά το 2008 σημειώθηκαν υπερβάσεις σε 4 Κονδύλια του Τακτικού Προϋπολογισμού, συνολικού ύψους €4.525.000, και σε 2 Κονδύλια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, ύψους €830.000. Σύμφωνα με την πρόνοια του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Νόμου του 2008, έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο η μεταφορά κονδυλίων από άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου για κάλυψη των υπερβάσεων και έχει κατατεθεί ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων από τον Υπουργό Οικονομικών έκθεση που παρουσιάζει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε η έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους Το πλεόνασμα για το 2008, πριν από τη φορολογία, ήταν €137.883 εκ., σε σύγκριση με €111.453 εκ. το προηγούμενο έτος.

	2008	2007
	€000	€000
Έσοδα από υπηρεσίες	484.329	453.600
Άλλα έσοδα	22.511	17.027
	506.840	470.627
Έξοδα λειτουργίας	(372.917)	(359.174)
Λειτουργικό Πλεόνασμα	133.923	111.453
Ακύρωση προστίμων	4.035	0
Επιβολή προστίμων	(75)	0
Πλεόνασμα πριν από τη φορολογία	137.883	111.453
Φορολογία	(34.919)	(30.208)
Καθαρό Πλεόνασμα	102.964	81.245

Η Αρχή, σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.559, ημερομηνίας 23.7.2008, που λήφθηκε δυνάμει του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου, άρθρο 17Α, κατέβαλε το 2008 μείρισμα από τα αποθεματικά στην Κυπριακή Δημοκρατία ύψους €76,9 εκ. Σύμφωνα με το Νόμο η Αρχή καταθέτει κατ' έτος στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας (α) ποσό που αποτελεί μέρος των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει, μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και (β) ποσό μέχρι δέκα τοις εκατόν (10%) των συσσωρευμένων πλεονασμάτων, μετά τη φορολογία, κατά το τέλος του οικονομικού έτους που προηγείται του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Το ποσό του μερίσματος και ο χρόνος καταβολής του καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από σχετική πρόταση του Υπουργού Οικονομικών που διαμορφώνεται μετά από σχετική διαβούλευση με το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αφού ληφθούν υπόψη:

- (i) Η κατάσταση ρευστότητας της Αρχής και η δυνατότητά της να καταβάλει το εν λόγω ποσό,
- (ii) η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες της Αρχής, και
- (iii) τα ποσά που οφείλει να καταβάλλει η Αρχή για αναπλήρωση του ελλείμματος των ταμείων συντάξεων

και επιβεβαιωθεί ότι η εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού δεν επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή.

Τα αποθεματικά της Αρχής στις 31.12.2008 ήταν €883,2 εκ. Το σύνολο των μερισμάτων προς τη Δημοκρατία από το 2002 ανήλθε σε €360 εκ.

Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα. Στις 31.12.2008 υπήρχαν μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα συνολικού ύψους €392,2 εκ., σε σύγκριση με €373,9 εκ. το 2007. Τα μετρητά ανέρχονταν σε €323,2 εκ., (€271 εκ. το 2007), και το μεγαλύτερο μέρος τους ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια. Τα κυβερνητικά χρεώγραφα ήταν €63,1 εκ. σε σύγκριση με €96 εκ. το 2007. Χρεώγραφα αξίας €19,01 εκ. έληξαν κατά το 2008 και δεν ανανεώθηκαν επειδή, όπως με πληροφόρησε η Αρχή, δεν υπήρξε νέα έκδοση χρεωγράφων.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, πέρα από τις ετήσιες ανάγκες της Αρχής, θα έπρεπε, σύμφωνα με οδηγία του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε, δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου αρ. 100 του 1991, να επενδύονται σε κυβερνητικά χρεώγραφα και όσα διαθέσιμα είχαν συσσωρευθεί μέχρι το 1990 να επενδυθούν και αυτά σταδιακά εντός 10 ετών επίσης σε κυβερνητικά χρεώγραφα. Δηλαδή θα έπρεπε, με βάση την πιο πάνω οδηγία, όλα τα διαθέσιμα της Αρχής να ήταν επενδυμένα προ πολλού (από το 2002), σε κυβερνητικά χρεώγραφα. Ύστερα από συνεχείς υποδείξεις της Υπηρεσίας μου ότι η Αρχή δεν τηρούσε την πιο πάνω οδηγία, ο Πρόεδρος της Αρχής, με επιστολή του το 2005 προς τον Υπουργό Οικονομικών αφού υποστήριξε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα επενδύονται, τηρώντας στο μεγαλύτερο δυνατόν βαθμό τις πρόνοιες της νομοθεσίας, χωρίς όμως να παραβλέπονται τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της αγοράς και αφού παρέθεσε τα στοιχεία της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων για τα έτη 2000 – 2005 ζήτησε την έγκριση του Υπουργού για συνέχιση της τήρησης περίπου της ίδιας αναλογίας επενδύσεων σε κυβερνητικά χρεώγραφα και σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ο Υπουργός Οικονομικών ζήτησε την υποβολή συγκεκριμένης πρότασης επένδυσης, η οποία υποβλήθηκε στις 10.8.2005 και επί της οποίας ουδέποτε λήφθηκε απάντηση.

Διαπιστώνεται μια αντίφαση/ασυνέπεια μεταξύ της προαναφερθείσας οδηγίας του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε δυνάμει του Νόμου αρ. 100 του 1991, η οποία εφόσον δεν έχει αναθεωρηθεί εξακολουθεί να ισχύει, για υποχρέωση επένδυσης όλων των πλεονασμάτων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και η Αρχή) σε χρεώγραφα και της σημαντικής μείωσης εντός του 2008 του ήδη μειωμένου ποσού των χρεωγράφων που είχε η Αρχή λόγω μη έκδοσης νέων χρεωγράφων, χωρίς να έχει ληφθεί οποιαδήποτε άλλη απόφαση/οδηγία του Υπουργού για τον τρόπο επένδυσης των διαθεσίμων της Αρχής.

Προσωπικό.

(α) Μόνιμο προσωπικό.

	2008	2007
Αριθμός	2393	2410
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	€135,47 εκ.	€132,22 εκ.
Μέσος όρος αποδοχών	€56.611	€54.865

Σημειώνεται ότι στο ποσό των €135,47 εκ. δεν περιλαμβάνεται η μισθολογική αύξηση κατά 2% για το έτος 2008 όπως προνοείται στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που υπογράφηκε στις 14.4.2009 για τα έτη 2007-2009.

Άλλα ωφελήματα μόνιμου προσωπικού. Κατά τα έτη 2008 και 2007 πληρώθηκαν τα πιο κάτω ποσά:

	2008	2007
	€	€
Βοηθήματα και χορηγίες προς το προσωπικό	926.394	1.037.917
Εορταστικές εκδηλώσεις	180.287	214.216
Επιχορήγηση Σωματίου Ταμείου Ευημερίας	1.620.000	1.934.350
Συνδρομές υπαλλήλων και συνταξιούχων στο ΘΟΚ	9.650	14.301
Ομαδική ασφάλεια υπαλλήλων και συνταξιούχων	555.219	596.652
Συνεισφορά στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για συνταξιούχους υπαλλήλους	1.306.867	1.157.936
	4.598.417	4.955.372

Η εισφορά στο Σωματείο Ταμείου Ευημερίας και η ομαδική ασφάλεια των υπαλλήλων και συνταξιούχων γίνονται βάσει της συλλογικής σύμβασης (3% επί του εκάστοτε ετήσιου μισθολογίου με βάση τους μισθούς της 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους). Για τη διαχείριση των οικονομικών του Σωματίου η Διαχειριστική Επιτροπή η οποία απαρτίζεται από εννέα υπαλλήλους της Αρχής (ο Πρόεδρος ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη από τις Συντεχνίες) λογοδοτεί στα μέλη του Σωματίου και όχι στο Διοικητικό Συμβούλιο. Σημειώνεται ότι το 2007 το Συμβούλιο της Αρχής ζήτησε γνωμάτευση από το Νομικό Σύμβουλο για την ευθύνη της Αρχής για πράξεις του Σωματίου ο οποίος ανέφερε ότι η Αρχή δεν έχει δικαίωμα να ζητά ενημέρωση από τον Πρόεδρο του Σωματίου για οτιδήποτε. Όμως παρέχεται η δυνατότητα όταν χορηγεί κάποιο ποσό να θέτει όρους ενημέρωσης ή τρόπους χρήσης του χορηγούμενου ποσού και ελέγχου συμμόρφωσης με τους όρους χορηγίας. Η εισφορά για το 2008 δόθηκε χωρίς να τεθούν οποιοδήποτε όροι.

(β) Ωρομίσθιο προσωπικό.

	2008	2007
Αριθμός	515	300
Δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές	€5,07 εκ.	€2,13 εκ.
Μέσος όρος αποδοχών	€9.846	€7.090

Στις 31.12.2008 εργοδοτούνταν 374 ωρομίσθιοι στα Κέντρα Τηλεξυπηρέτησης, 79 καθαρίστριες, 5 κηπουροί, 3 κλητήρες, 44 βοηθοί καταστημάτων, 6 φακελωτές, και 4 αναρριχητές.

(γ) Κίνητρα και αμοιβές. Το σχέδιο εφαρμόζεται σε πιλοτική βάση από το 2005. Όπως ανέφερα στην προηγούμενη μου Έκθεση παραχωρούνται κίνητρα και αμοιβές σε πολύ μεγάλο ποσοστό του προσωπικού (πέραν του 95%) γεγονός το οποίο αφήνει ερωτηματικά κατά πόσο εξυπηρετείται ο σκοπός της εφαρμογής σχεδίου κινήτρων που είναι η αύξηση της παραγωγικότητας και η συγκράτηση στελεχών της Αρχής. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα συγκριτικά στοιχεία για το 2008 και 2007.

	2008	2007	Άτομα
	€	€	
Υπηρεσίες Πελατών	854.400	653.500	827
Ανώτατα Στελέχη	102.520	195.000	32
Διαχείριση Υπηρεσιών Τηλεφ. Καταλόγων	92.200	119.600	24
Πωλητές Τηλεπ. εξοπλισμού	74.700	59.800	45
Υπόλοιπο προσωπικό	514.160	982.400	1.683
	1.637.980	2.040.300	

Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό για το 2008 περιλήφθηκε ποσό €2.563.000, αλλά το Υπουργείο Οικονομικών αποδέσμευσε μόνο €1.637.980 (μειώνοντας τα ζητηθέντα ποσά για τα ανώτατα στελέχη) λόγω της οικονομικής κρίσης.

Τα κίνητρα που αφορούν στο προσωπικό των Υπηρεσιών Πελατών, της Διαχείρισης Τηλεφωνικών Καταλόγων και Τηλεπικοινωνιακού Τερματισμού Εξοπλισμού βασίζονται σε συγκεκριμένους μετρήσιμους ατομικούς/ομαδικούς δείκτες, ενώ για τα Ανώτατα Στελέχη και το υπόλοιπο προσωπικό κατανέμονται με βάση τα εταιρικά και ατομικά αποτελέσματα. Διαπιστώθηκε ότι για το 2008 δεν έγινε καθορισμός των στοχοθετήσεων και ατομικών ικανοτήτων, ενώ η Αρχή ζήτησε αποδέσμευση του ποσού του οποίου η βαρύτητα για τους ατομικούς στόχους για το 2008 ήταν για τα Ανώτατα Στελέχη 40% και για το υπόλοιπο προσωπικό 60%.

(δ) Υπερωριακή Απασχόληση. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση σύμφωνα με τους λογαριασμούς ανήλθε σε €4,39 εκ. το 2008 σε σύγκριση με €4,15 εκ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 5,78%.

Τα μεγαλύτερα ποσά ως αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση καταβλήθηκαν στην Τεχνική Εξυπηρέτηση Πελατών – Λευκωσίας €364.420 (ποσοστό 9,13% της συνολικής δαπάνης μη συμπεριλαμβανομένου του επιδόματος βάρδιας), στο Ενσύρματο Δίκτυο Πρόσβασης – Λευκωσίας €339.344 (ποσοστό 8,50% της συνολικής δαπάνης μη συμπεριλαμβανομένου του επιδόματος βάρδιας) στο Κέντρο Διαχείρισης Δικτύων και Υπηρεσιών €322.714 (ποσοστό 8,08% της συνολικής δαπάνης μη συμπεριλαμβανομένου του επιδόματος βάρδιας).

Παρατηρήθηκε ότι σε μεμονωμένες περιπτώσεις, υπάλληλοι αποζημιώθηκαν για υπερωριακή εργασία κατά το 2008 με ποσό πέραν των €30.000.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι αυτές οι περιπτώσεις αναμένεται να εκλείψουν με την εφαρμογή νέων διευθετήσεων εντός του 2009.

Επίσης αρκετοί λειτουργοί της Αρχής εργάζονται υπερωριακά πάνω σε συστηματική βάση για πάρα πολλές ώρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002, όσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης 11 ωρών ανά 24ώρο και 24 ωρών ανά εβδομάδα, και στο μέγιστο χρόνο εργασίας 48 ωρών ανά εβδομάδα, κατά μέσο όρο.

Σχέδιο Συντάξεων. Η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων στις 31.12.2008, παρουσιάζει έλλειμμα €36,8 εκ. το οποίο αποδίδεται στη μειωμένη αξία των επενδύσεων σε μετοχές δημόσιων εταιρειών.

Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως το έλλειμμα διαγραφεί σε 20 χρόνια, που είναι η αναμενόμενη μέση εναπομένουσα εργασιακή ζωή των μελών του Σχεδίου, αντί σε 5 χρόνια που ήταν η πολιτική που ακολουθείτο τα προηγούμενα χρόνια. Αναφέρεται ότι, μέσα στα πλαίσια εξεύρεσης ρυθμίσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου και σύμφωνα με πρόνοια της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ημερομηνίας 30.3.2007, εξετάζεται η αλλαγή όρων εργοδότησης του νεοεισερχόμενου προσωπικού ώστε αντί να εντάσσεται στο υφιστάμενο Σχέδιο Σύνταξης, που είναι σχέδιο καθορισμένων ωφελημάτων, να εντάσσεται σε σχέδιο που θα στηρίζεται σε καθορισμένες εισφορές τόσο από τον εργοδότη όσο και από το προσωπικό.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σε 14 υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αφυπηρέτησαν πρόωρα το 2008 καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους €1,52 εκ, επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα. Από την εφαρμογή του θεσμού το 1988 έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα 731 υπάλληλοι της Αρχής, με συνολική αποζημίωση €35,33 εκ.

Το ποσό της αποζημίωσης για πρόωρη αφυπηρέτηση σύμφωνα με τον Κανονισμό 21(1)(στ) των περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Γενικών Κανονισμών του 1982-1990 υπολογίζεται ως ακολούθως:

Μηνιαίος μισθός (Βασικός και Τιμαριθμικό Επίδομα) x έτη υπηρεσίας με ανώτατο ποσό αποζημίωσης το ποσό της μισθοδοσίας την οποία θα λάμβανε ο ενδιαφερόμενος εάν συνέχιζε την υπηρεσία του μέχρι την ηλικία αφυπηρέτησης.

Δηλαδή ο Κανονισμός επιτρέπει να δοθεί ως «αποζημίωση» για πρόωρη αφυπηρέτηση το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει, προκαταβολικά και αφορολόγητα. Μια τέτοια «αποζημίωση» θα δικαιολογείτο μόνο εάν ο υπάλληλος που αφυπηρετεί με αυτούς τους όρους όχι απλώς δεν έχει καμιά θετική συνεισφορά αλλά η παρουσία του ως υπαλλήλου προκαλεί οικονομική ζημιά στον Οργανισμό. Επιπρόσθετα η Αρχή, επωμίζεται έμμεσα και τις συντάξεις του υπαλλήλου, εφόσον χρηματοδοτεί πλήρως το Σχέδιο Σύνταξης.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου πρόκειται για ένα Σχέδιο που συνιστά έμμεσα σημαντική αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Δεν έχω υπόψη μου οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου όπου εφαρμόζεται τέτοιο σχέδιο χωρίς να προβλέπονται οποιαδήποτε κριτήρια ως προς την ικανότητα των αιτητών για πρόωρη αφυπηρέτηση να συνεχίσουν να εκτελούν τα καθήκοντά τους (π.χ. υγεία, μόρφωση), τα οποία οι αιτητές πρέπει να πληρούν, και να μην είναι στοχευμένο. Επίσης σε άλλους Οργανισμούς όπου εφαρμόζεται σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης εφαρμόζεται ανώτατο ποσό αποζημίωσης και προεξοφλητικό επιτόκιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 350/2002 διαφοροποίησε την αποζημίωση για πρόωρη ευδόκιμη αφυπηρέτηση, η οποία καθορίζεται ως το μικρότερο ποσό των (i) και (ii) πιο κάτω:

- (i) Μηνιαίος μισθός (βασικός + τιμαριθμικό επίδομα) επί τα πραγματικά έτη υπηρεσίας. Ο μηνιαίος μισθός υπολογίζεται με βάση την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας των υπαλλήλων.
- (ii) Το 85% της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρναν μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησης τους, με βάση τη σημερινή μισθολογική τους κλίμακα, και της σύνταξης που θα εισπράξουν μέχρι τότε.

Η πρακτική που ακολουθείται από το 2002 είναι η αποζημίωση να υπολογίζεται βάσει της πιο πάνω απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (και όχι του Κανονισμού), η οποία κρίθηκε και στο Δικαστήριο νόμιμη, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπάλληλοι που αφυπηρέτησαν πρόωρα παίρνουν πέραν του μισθού που θα έπαιρναν αν αφυπηρετούσαν κανονικά, και σύνταξη, και δεν καταβάλλουν ούτε φόρο εισοδήματος. Ο πιο πάνω Κανονισμός όμως εξακολουθεί να ισχύει και δεν αποκλείεται η χρησιμοποίηση του όπως έγινε στην περίπτωση του πρώην Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή κατά το 2007.

Οι αποζημιώσεις του έτους κυμάνθηκαν από €19.530 μέχρι €173.469, με μέσο όρο ανά υπάλληλο €108.714.

Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2007, έχοντας υπόψη ότι προωθείται θεσμοθέτηση Εναλλακτικού Σχεδίου Αφυπηρέτησης για «Στοχευόμενη» Αποχώρηση του Προσωπικού, κατά τη άποψή μου, δεν δικαιολογείται η συνέχιση του Σχεδίου Ευδόκιμης Αφυπηρέτησης τουλάχιστον υπό την παρούσα του μορφή, χωρίς κριτήρια.

Ο Πρόεδρος της Αρχής επανέλαβε την άποψη που διατύπωσε και στην περσινή σχετική αναφορά μου ότι δηλαδή ο θεσμός της πρόωρης (ευδόκιμης) αφυπηρέτησης έχει αποδειχθεί διαχρονικά πολύ χρήσιμος για την Αρχή, αφού καθιστά δυνατή την έγκαιρη ανανέωση του προσωπικού με άτομα ικανά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των συνεχών τεχνολογικών, εμποροοικονομικών και άλλων εξελίξεων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τη συγκράτηση του μέσου όρου ηλικίας και η συνέχιση του θεσμού κρίνεται απαραίτητη. Όσον αφορά στο υπό συζήτηση Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης για Στοχευόμενη Αποχώρηση Προσωπικού, αυτό απευθύνεται σε άτομα διαφορετικής ηλικίας – στοχευόμενη αποχώρηση ατόμων 44-55 ετών, ενώ η πρόωρη αφυπηρέτηση αφορά σε άτομα κυρίως άνω των 55 ετών – και τα δυο αλληλοσυμπληρώνονται.

Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης για «Στοχευόμενη» Αποχώρηση του Προσωπικού. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου το Συμβούλιο της Αρχής στη συνεδρία αρ. 7/2008 ημερ. 18.3.2008 υιοθέτησε το προτεινόμενο Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης. Στόχος του Σχεδίου είναι η «στοχευόμενη» αποχώρηση περίπου 200 υπαλλήλων οι οποίοι παρουσιάζουν χαρακτηριστικά «γήρανσης».

Το προτεινόμενο Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης βασίζεται στην καταβολή στον υπάλληλο, της αποζημίωσης που θα λάμβανε, με βάση τους κανονισμούς του ισχύοντος σχεδίου ευδόκιμης αφυπηρέτησης, αλλά και μιας επιπρόσθετης αποζημίωσης η οποία υπολογίζεται με βάση την ηλικία του υπαλλήλου κατά

την αφυπηρέτηση και τους υπολειπόμενους μήνες υπηρεσίας που έχει να συμπληρώσει μέχρι την κανονική αφυπηρέτησή του.

Το Υπουργείο Οικονομικών δεν ενέκρινε τη σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009, ύψους €25 εκ, μέχρις ότου μελετηθεί το Σχέδιο από το Υπουργείο.

Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να γίνει κοινή μελέτη και αξιολόγηση και των δύο Σχεδίων Πρόωρης Αφυπηρέτησης.

Έργο σύγκλισης σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Διοικητικό Συμβούλιο στα πλαίσια της στρατηγικής για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη σύγκλιση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, αποφάσισε κατά το 2005 όπως προχωρήσει στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών από συγκεκριμένο οίκο συμβούλων, με απευθείας διαπραγμάτευση, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές κατ' επίκληση σχετικής πρόνοιας των Διαδικασιών Προσφορών της Αρχής, η οποία επιτρέπει τη διαδικασία αυτή στις περιπτώσεις επείγουσας αγοράς προϊόντων τεχνολογίας αιχμής.

Από την κατάσταση προόδου του έργου, φαίνεται ότι όσον αφορά στη Φάση Ι αυτό παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, ενώ στους συμβούλους έχει καταβληθεί ποσό £5,07 εκ. (93% του ποσού της συμφωνίας). Λόγω τεχνικών προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στην ενοποίηση των συστημάτων των προμηθευτών, και προβλημάτων που προέκυψαν κατά τους δοκιμαστικούς ελέγχους και την εκπαίδευση του προσωπικού των Υπηρεσιών Πελατών, η Φάση 1 ολοκληρώθηκε με καθυστέρηση τον Αύγουστο 2008, και η υπηρεσία Broadband Telephony δεν έχει προωθηθεί στην αγορά στο βαθμό που αναμενόταν.

Οι εργασίες για την εισαγωγή των υπηρεσιών της Φάσης 2 (Unified Personal Information Management, Unified Message Box και Integrated Instant Messaging) βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να εισαχθούν εμπορικά τους επόμενους μήνες.

Μετά από αξιολόγηση των νέων δεδομένων που διαμορφώνονται στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23.12.2008 (Συν. 36/2008) ενέκρινε αναθεώρηση της στρατηγικής και του οδικού χάρτη των υπηρεσιών σύγκλισης, με σκοπό τη βελτίωση κάποιων προϊόντων με νέες λειτουργικότητες, τη μη υλοποίηση αριθμού προϊόντων των οποίων η εμπορική επιτυχία κρίθηκε αμφίβολη, καθώς και την επίσπευση υλοποίησης υπηρεσιών που ήταν προγραμματισμένες για τις Φάσεις 3 και 4. Το προϊόν IPCentrex (μεταφέρθηκε από τη Φάση 3 και 4 στη Φάση 2 + 1) βρίσκεται σε εξέλιξη και η εμπορική εισαγωγή του εκτιμάται στο τέλος του 2009.

Διαγωνισμός ΑΤ31/2002 - Σύστημα Ίνας στο Διακλαδωτή. Όπως ανέφερα στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρόλο που το πιο πάνω έργο παρουσίασε πολλά τεχνικά προβλήματα και κατά τον εργοστασιακό έλεγχο και τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής του εξοπλισμού παρατηρήθηκαν πολλές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, εντούτοις, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε όπως προχωρήσει στην έκδοση Πιστοποιητικού Προκαταρκτικής Αποδοχής με όρους και ο εξοπλισμός που παραλήφθηκε αξίας €631.056, δεν έχει τεθεί σε εμπορική λειτουργία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε το 2007 την ακύρωση του συμβολαίου και κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης, ύψους €222.931 και ανέθεσε σε μέλος του Συμβουλίου τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, αναφορικά με τα πιο πάνω ζητήματα.

Στην έκθεση που υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο δεν καταλογίζονται ευθύνες για την άδοση κατάληξη του συμβολαίου και αναφέρεται ότι, υπό τις συνθήκες όπως διαμορφώθηκαν, το Κ.Σ.Π. δεν μπορούσε να ενεργήσει διαφορετικά, διότι ήταν πολύ πιθανόν ο Οργανισμός να παρέμενε εκτεθειμένος σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης. Όσον αφορά στη διαχείριση του συμβολαίου, η έκθεση αναφέρει ότι οι ρυθμίσεις που προβλέπουν οι Διαδικασίες Προσφορών είναι ελλιπείς καθότι δεν υπάρχουν σαφείς πρόνοιες για τις αρμοδιότητες και ευθύνες των διαφόρων οργάνων, καθώς και μηχανισμός για την επίλυση θεμάτων διαφωνίας μεταξύ του Κ.Σ.Π., των Ομάδων Εργασίας και της ιεραρχίας του Οργανισμού και εισηγείται όπως οι σχετικές με τη Διαχείριση Συμβολαίων πρόνοιες εμπλουτιστούν ώστε να καθορίζουν σαφέστερα τις αρμοδιότητες και ευθύνες των διαφόρων Οργάνων/Αξιωματούχων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι για το θέμα αυτό η Υπηρεσία ετοιμάζει σχετική εισήγηση.

Διαγωνισμός ΑΤ42/2001 – Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για το νέο Κέντρο Ελέγχου Αεροπορικών Πτήσεων Λευκωσίας (έργο LEFCO). Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η πιο πάνω προσφορά αρχικά προκηρύχθηκε το 1998 (ΑΤ 14/98), με υπολογιζόμενη δαπάνη £9 εκ. Λόγω αδυναμιών και προβλημάτων στο στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης και της καθυστέρησης που σημειώθηκε, η Αρχή αποφάσισε στις 24.4.2001 την ακύρωση και επαναπροκήρυξή της.

Στις 21.7.2003 υπογράφηκε το συμβόλαιο με τον επιτυχόντα προφοροδότη της νέας προσφοράς έναντι του ποσού των €17.036.880 για την προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού και €2.012.149 για εξαετή συντήρησή του.

Με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα η παράδοση του έργου αναμενόταν να γίνει τον Αύγουστο του 2006 και η τελική αποδοχή του τον Αύγουστο του 2007.

Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 προέκυψαν τεχνικά προβλήματα. Η Αρχή προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής το Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα σημαντικά τεχνικά προβλήματα. Κατά το 2007 υπογράφηκε τροποποίηση του συμβολαίου ώστε να περιληφθεί εναλλακτική πρόταση του Εργολάβου για συγκεκριμένο υποσύστημα που αδυνατούσε να παραδώσει και ολοκληρώθηκε η προσωρινή εγκατάσταση του εξοπλισμού μαζί με το αναγκαίο λογισμικό, για το οποίο έγιναν δοκιμαστικοί έλεγχοι από τον Εργολάβο.

Κατά τους ελέγχους αυτούς προέκυψαν αρκετά προβλήματα, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει ο Προκαταρκτικός Έλεγχος Αποδοχής ο οποίος άρχισε τον Οκτώβριο του 2008. Κατά τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής παρουσιάστηκαν σημαντικά προβλήματα με αποτέλεσμα να ζητηθεί η διακοπή του από τον Εργολάβο μέχρι να επιλυθούν τα προβλήματα. Μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχε επαναρχίσει ο Προκαταρκτικός Έλεγχος Αποδοχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η διαδικασία Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής του έργου άρχισε στις 27.4.2009 και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009.

Το Δεκέμβριο 2008 υπογράφηκε τροποποίηση του συμβολαίου, αυξάνοντας το ποσό του αρχικού συμβολαίου από €17.036.880 σε €19.490.513, η οποία περιλάμβανε, μεταξύ άλλων: νέες λειτουργικές ανάγκες του συστήματος, αναβάθμιση του υποσυστήματος FDP (Flight Data Processor) από λειτουργικό σύστημα UNIX σε LINUX, μετακίνηση του συστήματος από το κτίριο όπου στεγάστηκε προσωρινά στο νέο κτίριο στην Κοκκινοτριμιθιά, μετά την ολοκλήρωση του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής.

Μέχρι τις 31.12.2008 καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €14.395.500, βάσει των προνοιών του Συμβολαίου.

Διαγωνισμός ΑΤ56/2003 – Παγκύπριο Σύστημα Πυρασφάλειας. Ο πιο πάνω διαγωνισμός που αφορά στην προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος πυρανίχνευσης σε όλα τα κτίρια της Αρχής και την επιπρόσθετη εγκατάσταση των συστημάτων πυρόσβεσης σε χώρους όπου υπάρχει εξοπλισμός ή αρχεία, προκηρύχθηκε στις 30.3.2004, με το σύστημα των δύο φακέλων, με προϋπολογιζόμενη δαπάνη ύψους €9,4 εκ (£5,5 εκ) για την αγορά εξοπλισμού και €170.860 (£100.000) για συντήρηση του εξοπλισμού για 15 χρόνια. Η ετοιμασία των προδιαγραφών ανατέθηκε σε εξωτερικό σύμβουλο.

Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, λόγω προβλημάτων και διαφωνιών που προέκυψαν κατά την αξιολόγηση των προσφορών, μεταξύ της Επιτροπής Αξιολόγησης, της Εποπτεύουσας Επιτροπής και του εξωτερικού συμβούλου, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Ιούνιο 2005 να ακυρώσει το διαγωνισμό και να προχωρήσει στην επιλογή νέου συμβούλου για την ετοιμασία προδιαγραφών με σκοπό την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού.

Μετά την εξέλιξη αυτή, ο προσφοροδότης ο οποίος εξασφάλισε την πιο ψηλή βαθμολογία, καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο στις 14.9.2005 ζητώντας ακύρωση της απόφασης. Με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 3.9.2007 η προσφυγή απορρίφθηκε και καταχωρίστηκε αναθεωρητική έφεση με αρ. 160/2007 κατά της πρωτόδικης απόφασης.

Ο σύμβουλος καταχώρισε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού εναντίον της απόφασης για επιλογή νέου συμβούλου για ισχυριζόμενη παράβαση συμφωνίας και για εκτελεσθείσα εργασία, απαιτώντας το ποσό των €297.300 (£174.000). Η αγωγή εκδικάστηκε στις 27.11.2007 και το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού εκ συμφώνου αποφάσισε όπως η Αρχή πληρώσει στο σύμβουλο το συνολικό ποσό των €225.225 (αμοιβή και έξοδα της αγωγής), το οποίο καταβλήθηκε στις 21.2.2008.

Το έργο μέχρι σήμερα δεν προχώρησε και η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του 2005 που αναφέρεται πιο πάνω για επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού δεν υλοποιήθηκε. Σύμφωνα με την αρμόδια Υπηρεσία, οι λόγοι της καθυστέρησης είναι υπηρεσιακές διαφωνίες σε εξειδικευμένα τεχνικά θέματα του συστήματος και προβληματισμός που αφορά στην επιλογή διαδικασίας προσφοροδότησης του έργου.

Εξέφρασα την άποψη ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην προώθηση του έργου δημιουργεί πρόσθετο διοικητικό και άλλο κόστος και εισηγήθηκα τη λήψη μέτρων από το Διοικητικό Συμβούλιο για να υπερπηδηθούν οι δυσκολίες και να προχωρήσει το έργο το οποίο θεωρείται στρατηγικής σημασίας για την Αρχή. Επίσης, εισηγήθηκα όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους η όλη προσπάθεια κατέληξε σε αποτυχία και να ληφθούν μέτρα για αποτροπή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι ο νέος διαγωνισμός για υλοποίηση του έργου αναμένεται να προκηρυχθεί σύντομα και ότι το ποσό που καταβλήθηκε στο σύμβουλο ήταν τα δεδουλευμένα του, τα οποία η Αρχή του είχε προτείνει ως διευθέτηση πριν την έγερση της αγωγής.

Διαγωνισμός ΑΤ10/2004 – Αγορά Συστημάτων Αδιάλειπτης Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος. Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου αξιολόγησε τη διαδικασία κατακύρωσης του πιο πάνω διαγωνισμού και υπέβαλε έκθεση στις 8.12.2008. Στην έκθεση αναφέρονται διάφορες αδυναμίες και παραλείψεις στην όλη διαδικασία αξιολόγησης και κατακύρωσης του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα να αγοραστεί εξοπλισμός με λειτουργικά προβλήματα, ο οποίος δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες της Αρχής. Ως αποτέλεσμα 50% του εξοπλισμού παραμένει αχρησιμοποίητος στις αποθήκες, με κίνδυνο αχρήστευσής του.

Στην έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου γίνονται συγκεκριμένες εισηγήσεις για θεραπεία της κατάστασης και για βελτίωση στις διαδικασίες προσφορών για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

Διαγωνισμός ΑΤ71/95 – Ανέγερση νέου Κεντρικού Τηλεφωνικού Κέντρου Λεμεσού. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, λόγω των καθυστερήσεων από μέρους του εργολάβου, η Αρχή έχει υποστεί ζημιές ύψους €380.560 (£222.734). Ύστερα από εισηγήσεις μου, η Αρχή άσκησε το δικαίωμα της για επιβολή χρηματικών αποζημιώσεων, με την κατακράτηση/εξαργύρωση της εγγυητικής, καθώς και την οικειοποίηση ποσών κράτησης του συμβολαίου. Εξακολουθεί να παραμένει ποσό ύψους €128.870 (£75.424), το οποίο θα πρέπει να απαιτηθεί/εισπραχθεί από τον εργολάβο. Ακολούθως συμφωνήθηκε να παραπεμφθούν οι διαφορές των δύο μερών σε διαιτησία. Λόγω καθυστερήσεων που προέκυψαν με τη διαδικασία διαιτησίας, η Αρχή προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων με την αγωγή αρ. 12034/2004 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για απαίτηση του πιο πάνω ποσού.

Από την Αρχή καταχωρίστηκε λεπτομερής έκθεση απαιτήσεων, ενώ ο εργολάβος υπέβαλε ανταπαίτηση ύψους €3.034.280 (£1.775.886). Τον Οκτώβριο του 2008 ο εργολάβος ζήτησε να παραπεμφθούν οι διαφορές σε διαιτησία ή να συζητηθεί εξώδικος διακανονισμός. Η Αρχή απέρριψε το αίτημα του εργολάβου για παραπομπή της διαφοράς σε διαιτησία και μελετά τις παραμέτρους μιας πιθανής συμφωνίας.

Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου. Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διασφάλισης στη Διοίκηση και τη Διεύθυνση του Οργανισμού αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης των κινδύνων και των διαδικασιών και διακυβέρνησης του Οργανισμού.

Σύμφωνα με τη βέλτιστη πρακτική, οι εκθέσεις του Εσωτερικού Ελεγκτή θα πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου και στο Διοικητικό Συμβούλιο και όχι στην Εκτελεστική Διεύθυνση της Αρχής. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σχετική εισήγηση έγινε και στην έκθεση αξιολόγησης της ποιότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου που ετοιμάστηκε από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών

το 2005. Στην ίδια έκθεση έγιναν οι ακόλουθες εισηγήσεις για βελτίωση της λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, οι οποίες δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί.

- Ετοιμασία Εγγράφου σχετικά με την πολιτική στα θέματα Εσωτερικού Ελέγχου. Το Έγγραφο υποβλήθηκε για έγκριση στη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Ετοιμασία Καταστατικού Λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. Το Καταστατικό επίσης υποβλήθηκε για έγκριση.

Θυγατρική Εταιρεία Digimed Communications Ltd. Η εταιρεία Digimed Communications Ltd ιδρύθηκε με σκοπό την παροχή διαφόρων υπηρεσιών στο εξωτερικό, όπως συμβουλευτικών, εκπαιδευτικών κ.λπ. Η αποστολή της εταιρείας είναι η υποβολή των στρατηγικών στόχων της Αρχής και η αξιοποίηση των ευκαιριών ανάπτυξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Προς το σκοπό αυτό η εταιρεία ίδρυσε διάφορες εταιρείες για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και ολοκληρωμένων λύσεων στην εγχώρια αγορά και στο εξωτερικό. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η Αρχή κατέθεσε στο λογαριασμό της εταιρείας ποσό €51 εκ. (£30 εκ.), για επενδύσεις στο εξωτερικό, το οποίο κεφαλαιοποιήθηκε το 2004, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και έγκριση του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, και έχουν εκδοθεί τίτλοι μετοχών στο όνομα της Αρχής. Από το ποσό αυτό έχει επενδυθεί μέχρι σήμερα €36.680.711.

Θυγατρική Εταιρεία CYTA UK. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2000. Στις 31.12.2008 το μετοχικό της κεφάλαιο ήταν GBP1.050.000.

Ο πρωταρχικός στόχος της εταιρείας είναι να χρησιμοποιείται ως νομικό όχημα για τον τερματισμό χωρητικότητας που διαθέτει η Αρχή σε υποθαλάσσιο καλωδιακό σύστημα προς το Ηνωμένο Βασίλειο, για τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της Αρχής και για μεταπώληση σε εξωτερικούς πελάτες.

Από το 2005 η εταιρεία δραστηριοποιείται στη λιανική τηλεπικοινωνιακή αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου με ιδιαίτερο στόχο την πελατοψηφίδα της ελληνόφωνης παροικίας. Το αρχικό επιχειρησιακό σχέδιο προνοούσε ότι η παροχή των προϊόντων τηλεφωνίας θα εξελισσόταν κερδοφόρα μετά το 3^ο έτος λειτουργίας, νοούμενου ότι η εταιρεία θα εξασφάλιζε 55.000 πελάτες. Αυτό όμως δεν επιτεύχθηκε και παρά τις εναλλακτικές μεθόδους πωλήσεων που εφαρμόστηκαν και την αναθεώρηση των τιμών των προϊόντων, ώστε να καταστούν πιο ανταγωνιστικά, ο αριθμός των πελατών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο επιχειρησιακό σχέδιο με βάση τους σημερινούς ρυθμούς προσέλκυσης πελατών, τα έσοδα θα καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα στο τέλος του 2016.

Λόγω των προβλημάτων ρευστότητας της εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Digimed Communications Ltd ενέκρινε το Φεβρουάριο 2007 την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά GBP300.000, ενώ το Δεκέμβριο του 2007, όταν και πάλι η εταιρεία αντιμετώπιζε πρόβλημα ρευστότητας, ενέκρινε την καταβολή ποσού €800.000, ως αντιστάθμισμα για τις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της Αρχής που εξυπηρετούνται μέσω της εταιρείας όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι υπάρχει κίνδυνος συσσώρευσης ζημιών κατά τα επόμενα έτη και μη κάλυψης της επένδυσης για διείσδυση στη λιανική αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.

Αναφέρεται ότι, στα πλαίσια εσωτερικού ελέγχου που διεξήχθη το 2006 από εξωτερικούς συμβούλους, έγινε εισήγηση στην Digimed, όπως καλέσει τις θυγατρικές εταιρείες να παρουσιάζουν σε μηνιαία/τριμηνιαία βάση τα αποτελέσματα τους καθώς και έκθεση πεπραγμένων και αποκλίσεων από το επιχειρηματικό πλάνο. Παρόλο που το Διοικητικό Συμβούλιο της Digimed αποφάσισε τη θεσμοθέτηση και υποβολή τριμηνιαίας αναφοράς προόδου στην ιθύνουσα εταιρεία και παρουσίαση των αποτελεσμάτων ανά εξαμηνία, αρχής γενομένης τον Ιούνιο 2007, εντούτοις το Νοέμβριο 2008 η εταιρεία έκρινε ότι η υποβολή ετήσιων λογαριασμών και ενημερωτικού σημειώματος αποτελούν επαρκή ενημέρωση για την ιθύνουσα.

Στις 20.1.2004 το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε να αναθέσει απευθείας σε οίκο συμβούλων διάφορες υπηρεσίες αναφορικά με τη λειτουργία της εταιρείας. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον οίκο περιλαμβάνουν:

- Ελεγκτικές υπηρεσίες.
- Λογιστικές υπηρεσίες
- Τήρηση μισθοδοσίας και διαχείριση θεμάτων που αφορούν υπαλλήλους της εταιρείας.
- Φορολογικές υπηρεσίες.
- Γραμματειακές υπηρεσίες και παροχή εγγεγραμμένου γραφείου εταιρείας.
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες Ad-hoc (όπως παροχή βοήθειας στην ανεύρεση και διαχείριση συμβούλου για την ανάπτυξη πελατειακής βάσης δεδομένων).
- Υπηρεσίες συν-Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου.

Η συνολική αμοιβή του οίκου για την παροχή υπηρεσιών που αφορούσαν τα έτη 2004-2006 ανέρχονται σε GBP179.380. Όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών για το έτος 2007 και το 2008 έχει γίνει συμφωνία με τον οίκο όπως για το σύνολο των υπηρεσιών που θα προσφερθούν καταβληθεί πάγιο ποσό GBP36.000 ανά έτος.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η εμπλοκή του οίκου σε πολλαπλές υπηρεσίες της εταιρείας εμπερικλείει κίνδυνο υποβιβασμού της ανεξαρτησίας του.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta Ελλάς ΑΕ. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, στις 12.3.2007 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της θυγατρικής εταιρείας Cyta Ελλάς ΑΕ και της Ελληνικής εταιρείας με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ» για την ανάληψη και την εκτέλεση του έργου «Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης στη γεωγραφική ζώνη του Υποέργου 5 της Δράσης «Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης στις Περιφέρειες της Ελλάδας».

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας στις 31.12.2008 είναι €29,1 εκ. (2007: €15 εκ.), το οποίο ανήκει κατά 91,25% στην Digimed Communications Ltd και κατά 8,75% στην Αρχή.

Στο πλαίσιο του πιο πάνω έργου, η εταιρεία εργοδοτεί 205 υπαλλήλους και έχει προβεί σε πάγιες επενδύσεις ύψους €25 εκ. μέχρι την 31.12.2008, ενώ το όλο έργο αναμένεται να κοστίσει περίπου €50 εκ. (€29,1 εκ. από το αρχικό κεφάλαιο της εταιρείας, €16,6 εκ. από επιδότηση από την Κοινωνία της Πληροφορίας και το υπόλοιπο από έσοδα της εταιρείας).

Λόγω καθυστέρησης στην είσπραξη της επιδότησης από την Κοινωνία της Πληροφορίας, καθώς και του γεγονότος ότι η εταιρεία προέβη σε κατασκευή πρόσθετου ιδιόκτητου δικτύου το οποίο δεν προβλεπόταν στο αρχικό επιχειρησιακό σχέδιο, έχει προκύψει ανάγκη περαιτέρω χρηματοδότησης και στις 27.1.2009 η Digimed Communications αποφάσισε την προσωρινή χρηματοδότηση της εταιρείας με ποσό €5 εκ.

Αναφέρεται ότι η εταιρεία άρχισε την εμπορική της δραστηριοποίηση τον Οκτώβριο 2008 και τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα της όσον αφορά στην προσέλκυση πελατών κρίνονται ικανοποιητικά αφού ο αριθμός των πελατών ξεπέρασε τον αριθμό που προβλέπεται στο επιχειρησιακό σχέδιο. Λόγω της θετικής πορείας των πωλήσεων, η εταιρεία κάλυψε τη μέγιστη διαθέσιμη επιδότηση που αφορά στον Άξονα II (Τόνωση της ζήτησης ευρυζωνικών υπηρεσιών) και γι' αυτό διεκδικεί από την Κοινωνία της Πληροφορίας επιπρόσθετη επιδότηση ύψους €10 εκ.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, η Σύμβαση έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι τις 31.10.2008 αλλά η Κοινωνία της Πληροφορίας έχει δώσει παράταση σε όλες τις εταιρείες που ανέλαβαν έργα στην περιφέρεια της Ελλάδας μέχρι τις 30.4.2009.

Πέραν τούτου, η εταιρεία μελετά την πανελλαδική δραστηριοποίησή της, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται χρηματοδότηση της τάξης των €101 εκ. περιλαμβανομένου και του Υποέργου 5 που αναφέρεται πιο πάνω. Αναφέρεται ότι τα χρηματικά διαθέσιμα της Digimed Communications Ltd, δεν θα επαρκέσουν για μια τέτοια επένδυση. Για το σκοπό αυτό, έχει περιληφθεί πρόνοια ύψους €70 εκ. στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το 2009. Επιπρόσθετα, λόγω του ότι ο τομέας των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα είναι συνεχώς μεταβαλλόμενος, η εταιρεία ανέθεσε σε ιδιωτική εταιρεία της Ελλάδας την επικαιροποίηση του επιχειρηματικού της σχεδίου στο οποίο θα λαμβάνει υπόψη και την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Θυγατρική εταιρεία Actel Telecommunication Ltd. Η εταιρεία άρχισε τη λειτουργία της στην Ουγγαρία το 2005 με μέτοχους την Digimed Communications Ltd με ποσοστό 90% και την Ουγγρική εταιρεία Anotel με ποσοστό 10%.

Σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο, η εταιρεία θα αποκτούσε το 2007 τη δυνατότητα να λειτουργεί χωρίς πρόσθετη επένδυση. Εντούτοις αυτό δεν επιτεύχθηκε και η Digimed Communications Ltd κατέβαλε υπό μορφή δανεισμού προς την εταιρεία κατά το 2007 και 2008 ποσό ύψους €1.894.321 για κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων.

Λόγω της μη ικανοποιητικής πορείας της εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Digimed αποφάσισε τη διενέργεια μελέτης βιωσιμότητας από εξωτερικούς συμβούλους. Η μελέτη έδειξε ότι η Ουγγρική οικονομία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ιδανικό περιβάλλον για άμεση αλλοδαπή επένδυση και με τα ισχύοντα επιχειρηματικά δεδομένα η εταιρεία δεν θα γίνει κερδοφόρα. Επίσης ομάδα εργασίας της Αρχής που διεξήγαγε επί τόπου έρευνα διαπίστωσε την ύπαρξη σοβαρών προβλημάτων στον τρόπο λειτουργίας και διεύθυνσης της εταιρείας.

Μετά τις πιο πάνω έρευνες, το Διοικητικό Συμβούλιο της Digimed διαπίστωσε ότι δεν ερευνήθηκε ορθά η Ουγγρική τηλεπικοινωνιακή αγορά και η όλη επένδυση παρουσιάστηκε ως ένα μικρό από οικονομικής πλευράς και με πολλές προοπτικές έργο, αλλά η πραγματικότητα αποδείχθηκε πολύ διαφορετική. Επίσης, διαπιστώθηκαν μια σειρά προβλημάτων και αδυναμιών που προέκυψαν από τη λειτουργία της εταιρείας, τα κυριότερα από τα οποία ήταν:

- Η εταιρεία δεν αντέδρασε έγκαιρα στην επίλυση των προβλημάτων και όταν αντέδρασε φάνηκε ότι το κόστος απεμπλοκής της θα ήταν πολύ ψηλό.
- Η διεύθυνση της εταιρείας είχε εντελώς διαφορετικά συμφέροντα από τον ιδιοκτήτη της εταιρείας (Digimed), αφού ακόμα και η ζημιογόνα λειτουργία της εταιρείας πρόσφερε στη διεύθυνση ένα προσοδοφόρο επάγγελμα και μια κοινωνική αναγνώριση.
- Η επιλογή των στελεχών της εταιρείας και του νομικού συμβούλου έγιναν από τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας με αποτέλεσμα ο ίδιος να είναι το μοναδικό σημείο ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την εταιρεία.
- Απουσία πρόνοιας αντιμετώπισης της περίπτωσης που η επένδυση δεν θα πετύχαινε με αποτέλεσμα την συνολολόγηση μακροχρόνιων συμβολαίων χωρίς προοπτικές διακοπής.

Κατά το 2008 η Actel Telecommunication Ltd συγχωνεύτηκε με τοπική εταιρεία. Από την συγχώνευση, η Digimed απέκτησε 49.220 μετοχές (19,98%) του κεφαλαίου της εταιρείας αυτής με δικαίωμα αγοράς επιπλέον 0,25% του κεφαλαίου στην ονομαστική τους αξία και δικαίωμα πώλησης των μετοχών (put-option) διάρκειας 5 ετών προς €6,71/μετοχή, ενώ παράλληλα αναγνωρίστηκε δάνειο προς την Digimed ύψους €910.000.

Το αποτέλεσμα της επένδυσης στην Actel και της μετέπειτα συγχώνευσής της είναι η Digimed, και κατ' επέκταση η Αρχή, να υποστεί οικονομική απώλεια ύψους €4,76 εκ. Αν ληφθούν υπόψη και τα έξοδα που κατέβαλε η Digimed εκ μέρους της Actel τα οποία αφορούν ενοίκια, έξοδα ταξιδιών, αμοιβές Συμβούλων και αμοιβές των νομικών Συμβούλων στην Ουγγαρία, συνολικού ύψους €531.000, τότε η οικονομική απώλεια από την επένδυση στην Actel ανέρχεται σε €5,29 εκ.

Σημειώνεται ότι η νέα εταιρεία έχει σχεδιάσει πρόγραμμα επέκτασης στην Ουγγαρία μέσω εξαγορών. Δεδομένων των εμπειριών του παρελθόντος που αναφέρονται πιο πάνω και έχοντας υπόψη την παγκόσμια οικονομική κρίση, εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθούν σε βάθος οι προοπτικές των προτιθέμενων εξαγορών πριν την καταβολή επιπρόσθετων ποσών από την Digimed.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι όλες οι προτεινόμενες επενδύσεις τίθενται ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Digimed και το Συμβούλιο θα λάβει τις αποφάσεις του έχοντας υπόψη τόσο τις εμπειρίες στην Ουγγρική αγορά τηλεπικοινωνιών όσο και την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Δίκτυο Κινητής Τηλεφωνίας 3^{ης} Γενιάς. Η εισαγωγή δικτύου κινητής τηλεφωνίας 3^{ης} Γενιάς θεωρήθηκε στρατηγική ενέργεια για την Αρχή για την προσφορά υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας με ψηλές ταχύτητες.

Η πρώτη φάση του δικτύου η οποία περιλάμβανε 50 Σταθμούς Βάσης υλοποιήθηκε το 2004 με δαπάνη που αναλήφθηκε από τους δύο προμηθευτές που επιλέχθηκαν με κλειστό διαγωνισμό λόγω της ανάγκης για επίσπευση της εισαγωγής της τεχνολογίας. Για την υλοποίηση της δεύτερης φάσης του δικτύου η οποία ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2006 δαπανήθηκε, περίπου, ποσό €60 εκ. (£35 εκ.) για την προμήθεια 200 Σταθμών Βάσης και εξασφαλίστηκαν υπηρεσίες λειτουργίας και συντήρησης με δαπάνη €13 εκ. (£7,6 εκ.). Για την επέκταση/βελτίωση της κάλυψης του Δικτύου και την αναβάθμιση των τεχνικών δυνατοτήτων για προσφορά ψηλότερων ταχυτήτων συνάφθηκαν το 2008 τριετείς συμβάσεις (Συμβόλαιο MM 30/2008) με τους υφιστάμενους προμηθευτές ύψους μέχρι €20 εκ.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύρματου Δικτύου Πρόσβασης, το Δίκτυο 3^{ης} Γενιάς εξυπηρετεί το 19% περίπου της συνολικής τηλεφωνικής κίνησης και ο αριθμός των συνδεδεμένων συσκευών στο Δίκτυο υπολογίζεται στις 65.000. Το Δίκτυο καλύπτει γεωγραφικά περίπου το 50% της Κύπρου (αστικές, ημιαστικές, τουριστικές περιοχές). Η Υπηρεσία αναμένει ότι η κίνηση που μεταφέρεται από το Δίκτυο 3^{ης} Γενιάς θα αυξηθεί μεσοπρόθεσμα λόγω της αύξησης των κινητών συσκευών που υποστηρίζουν τεχνολογία 3^{ης} Γενιάς και της αύξησης της ζήτησης για υπηρεσίες δεδομένων.

Στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να γίνει αξιολόγηση της απόδοσης της επένδυσης στο Δίκτυο 3^{ης} Γενιάς, λόγω του ότι δεν γίνεται διαχωρισμός των εσόδων μεταξύ του Δικτύου 3^{ης} Γενιάς και του Δικτύου GSM. Οι ενδείξεις όμως είναι ότι το Δίκτυο 3^{ης} Γενιάς δεν είναι προσοδοφόρο λόγω του ότι το κόστος υποδομής είναι ψηλό, οι συσκευές που λειτουργούν με τεχνολογία 3^{ης} Γενιάς είναι ακριβές και η κάλυψη είναι περιορισμένη. Επίσης, τα τέλη για τις υπηρεσίες του Δικτύου 3^{ης} Γενιάς είναι ψηλά, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει μεγάλη ζήτηση για τις υπηρεσίες αυτές. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι, σύμφωνα με τους λογαριασμούς της Αρχής, τα έσοδα από την υπηρεσία video calls κατά το 2008 ήταν πολύ περιορισμένα (€75.638).

Όπως μου ανέφερε ο Πρόεδρος της Αρχής, η μη επένδυση σε δίκτυο κινητής τηλεφωνίας 3^{ης} Γενιάς δεν είναι επιλογή για οποιονδήποτε πάροχο κινητής τηλεφωνίας σε συνθήκες ανταγωνισμού, διότι θα οδηγούσε σε εικόνα τεχνολογικής υστέρησης έναντι των ανταγωνιστών που θα ισοδυναμούσε με εμπορική αυτοκτονία. Εξάλλου, το δίκτυο 3^{ης} Γενιάς αποτελεί τη βάση για κινητές ευρυζωνικές υπηρεσίες με τεράστιες προοπτικές.

Ευρυφασματικές Υπηρεσίες. Οι Ευρυφασματικές Υπηρεσίες περιλαμβάνουν την υπηρεσία DSL-Access (i-choice) και την υπηρεσία Cytavision (Mi-Vision). Η υπηρεσία DSL-Access προσφέρεται μέσω του δικτύου DSL και προσφέρει υπηρεσίες γρήγορου διαδικτύου, βίντεο και προγραμμάτων κατά ζήτηση και άλλων διαδραστικών υπηρεσιών με τη χρήση πολυμέσων. Με βάση τα προϋπολογιστικά στοιχεία του 2008 (δεν υπάρχουν τα πραγματικά στοιχεία για τα έξοδα της υπηρεσίας) η υπηρεσία DSL-Access παρουσιάζει πλεόνασμα €2,2 εκ.

Η υπηρεσία Cytavision προσφέρει ψηφιακή μετάδοση εικόνας και ήχου μέσω της τηλεφωνικής γραμμής. Η υπηρεσία αρχικά λειτούργησε πιλοτικά τον Οκτώβριο του 2002 και εισήχθη εμπορικά το Σεπτέμβριο του 2004 και για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού δαπανήθηκε ποσό €10,6 εκ. Ο αριθμός των συνδρομητών στις 31.12.2008 ήταν πολύ μικρότερος από τον αριθμό που προβλέφθηκε στη μελέτη βιωσιμότητας που ετοιμάστηκε το 2002. Η υπηρεσία παρουσιάζει έλλειμμα τα τελευταία τρία έτη.

Συναφώς αναφέρεται ότι στην Ανασκόπηση Κατάστασης και Προοπτικών της υπηρεσίας Cytavision, η οποία ετοιμάστηκε από την αρμόδια Υπηρεσία και υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο το Νοέμβριο 2008, επισημαίνονται αδυναμίες όσον αφορά στην παρουσίαση και προώθηση του περιεχομένου και εξάγονται/καταγράφονται συμπεράσματα που προκύπτουν σχετικά με τον αριθμό πελατών, το ψηλό κόστος της υπηρεσίας, τη στελέχωση, καθώς και τα περιορισμένα μέσα για ολοκληρωμένη τεχνική παρακολούθηση της υπηρεσίας.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής η αξιολόγηση των ευρυφασματικών υπηρεσιών δεν πρέπει να γίνεται μεμονωμένα, αλλά να εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο στρατηγικής της Αρχής για διαφύλαξη των

τεράστιων επενδύσεων της σε σταθερά δίκτυα, συγκράτηση του μοναδιαίου κόστους σταθερών γραμμών, συνεχή προσθήκη αξίας στους καταναλωτές και διευκόλυνση της ανάπτυξης νέων τομέων της οικονομίας και της κοινωνίας (π.χ. ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονικό εμπόριο, κοινωνική δικτύωση, κ.λπ.).

Προσδιορισμός Δεικτών Ποιότητας και Επιδόσεων για Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Σύμφωνα με το περί Καθορισμού της Ποιότητας παροχής των Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 74/2005) Οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας, υποχρεούνται να μετρούν και να ανταποκρίνονται στους δείκτες ποιότητας που καθορίζονται στο Διάταγμα. Οι Οργανισμοί υποχρεούνται να συλλέγουν και να διατηρούν ακριβείς, συγκρίσιμες και ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα την απόδοσή τους ως προς τους δείκτες ποιότητας παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι ενημερωμένες σε τριμηνιαία βάση και να μεταβιβάζονται στον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων.

Με βάση τα αποτελέσματα των μετρήσεων που διεξήχθησαν κατά το 2008 φαίνεται ότι οι εν λόγω δείκτες ανταποκρίνονται στους στόχους επίδοσης σύμφωνα με το σχετικό Διάταγμα του Επιτρόπου.

Ωστόσο όσον αφορά στις Υπηρεσίες Εξυπηρέτησης Πελατών μέσω σύντομου κωδικού 132 (δεν περιλαμβάνεται στους δείκτες που καθορίζονται στο Διάταγμα) από τα στοιχεία και πληροφορίες που τηρούνται από την αρμόδια Υπηρεσία, φαίνεται ότι υπάρχει καθυστέρηση στο χρόνο ανταπόκρισης κλήσεων.

Δίκτυο κινητής τηλεφωνίας.

(α) Εγκατάσταση Σταθμών Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας. Η Αρχή, με βάση τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο αρ. 112(Ι)/2004, πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας σε οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι όλα τα απαραίτητα δικαιώματα και άδειες έχουν εξασφαλιστεί από κάθε αρμόδια Δημόσια Αρχή.

Η Αρχή συνεχίζει να αντιμετωπίζει προβλήματα στην εξασφάλιση πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών από τις Αρμόδιες Αρχές, που απαιτούνται για την εγκατάσταση Σταθμών Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας, με αποτέλεσμα να επιβραδύνεται η ανάπτυξη του δικτύου κινητής τηλεφωνίας, με επιπτώσεις στην ποιότητα της προσφερόμενης υπηρεσίας. Αυτό οφείλεται στην μη ολοκλήρωση της χωροθετικής πολιτικής σταθμών ραδιοεπικοινωνίας, παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 14.12.2005 το πλαίσιο πολιτικής και διαδικασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών ραδιοεπικοινωνίας με δυνατότητα εκπομπής, στο οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες που θα διέπουν την αδειοδότηση των σταθμών και παρόλο που το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε σε κανονιστικές ρυθμίσεις.

Η Αρχή για να προχωρήσει στην ανάπτυξη του δικτύου κινητής τηλεφωνίας, προχωρεί σε εγκαταστάσεις σταθμών μετά την κατάθεση της απαιτούμενης αίτησης για πολεοδομική και/ή οικοδομική άδεια, ενώ έχει σκοπό να καταθέσει αιτήσεις για όλους τους σταθμούς του δικτύου της, ακόμα και για σταθμούς που έχουν εγκατασταθεί παλαιότερα με βάση τον περί Τηλεγράφων Νόμο. Από το 2004 για τους περίπου 480 σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι, υποβλήθηκαν 155 αιτήσεις για οικοδομική άδεια, από τις οποίες 35 εγκρίθηκαν και 6 απορρίφθηκαν, και 99 αιτήσεις για πολεοδομική άδεια, από τις οποίες 30 εγκρίθηκαν και 17 απορρίφθηκαν, ενώ οι υπόλοιπες εκκρεμούν.

Αναφέρεται ότι πληρώνονται ενοίκια €35.382 ετησίως σε ιδιοκτήτες γης/κτιρίων για εγκατάσταση Σταθμών Βάσης, χωρίς να υπάρχει αξιοποίηση των ενοικιασμένων χώρων από την Αρχή μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

(β) Μετρήσεις Σταθμών Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας. Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, η Αρχή υποχρεούται όπως διεξάγει μετρήσεις των επιπέδων ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που προκύπτουν από τις εκπομπές κάθε σταθμού κάθε 6 μήνες και να υποβάλλει τα αποτελέσματα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών & Έργων.

Η Αρχή έχει συμμορφωθεί με την πιο πάνω υποχρέωση και για το 2008 οι μετρήσεις έγιναν από προσωπικό της Αρχής και έχουν κοστίσει περίπου €150.000. Σε όλες τις μετρήσεις που έχουν διεξαχθεί τα επίπεδα των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων είναι πιο χαμηλά από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια που θέτει η Κυπριακή Νομοθεσία και η σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Αρχή υποβάλλει τις εκθέσεις αυτών των μετρήσεων στο Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και το 2008 ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ότι σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου θα αναρτήσει ιστοσελίδα στο διαδίκτυο με τα αποτελέσματα των μετρήσεων του κάθε Σταθμού Βάσης για καλύτερη ενημέρωση του κοινού. Αυτό αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των αντιδράσεων για την τοποθέτηση των κεραιών και των σταθμών βάσης οι οποίες εμμέσως επηρεάζουν δυσμενώς την ανάπτυξη του δικτύου.

Διαφημίσεις και έξοδα προώθησης. Οι δαπάνες για σκοπούς διαφήμισης και προβολής των υπηρεσιών της Αρχής το 2008 ανήλθαν σε €10,07εκ., σε σύγκριση με €7,9 εκ. το 2007 (αύξηση 27,83%). Οι αντίστοιχες δαπάνες για τα τελευταία τρία χρόνια φαίνονται πιο κάτω:

Έτος	Προϋπολογισθείσες δαπάνες	Πραγματικές δαπάνες
	€	€
2006	7.688.706	8.506.600
2007	7.688.706	7.880.651
2008	10.088.706	10.073.917

Η αρχική πρόνοια στον Προϋπολογισμό για το 2008 ήταν €7,7 εκ. και αυξήθηκε στα €10,08 εκ. με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Η ανάγκη για αύξηση της πρόνοιας προέκυψε από την εκστρατεία προώθησης και προβολής της ανανεωμένης εταιρικής ταυτότητας της Αρχής.

Από το ποσό των €10,08 εκ., ποσό €3,3 εκ. αφορά σε πληρωμές στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ποσό €6,2 εκ. αφορά άμεση διαφήμιση και ποσό €0,5 εκ. αφορά έμμεση διαφήμιση (τα αντίστοιχα ποσά το 2007 ήταν €2,7 εκ., €4,7 εκ. και €0,4 εκ.).

Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2009 έγινε προπληρωμή €563.250 από το κονδύλι της Διαφήμισης και άμεσης προώθησης προς συγκεκριμένο Συγκρότημα μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (αρ. συν. 4/2009) η οποία λήφθηκε έναντι πρόσθετων αντισταθμιστικών, κυρίως εκπτώσεων, και με βάση την κυβερνητική πολιτική για τόνωση της οικονομίας του τόπου σε μια περίοδο όπου η έλλειψη ρευστότητας είναι περιοριστικός παράγοντας για πολλές επιχειρήσεις. Η προπληρωμή έγινε έναντι ισόποσης τραπεζικής εγγύησης.

Αποθήκες.

(α) Αποθέματα λειτουργίας και συντήρησης. Τα αποθέματα υλικών λειτουργίας και συντήρησης στις 31.12.2008 ήταν αξίας €3,80 εκ. σε σύγκριση με €3,90 εκ. (£2,28εκ.) το 2007 (μείωση 2%).

Η μείωση των αποθεμάτων οφείλεται κυρίως στη διαγραφή διαφημιστικών εντύπων λόγω της αλλαγής του λογότυπου και στη διαγραφή πεπαλαιωμένων υλικών.

Κατά την 31.12.2008 και 31.12.2007 δεν έγινε πρόβλεψη για διαγραφή πεπαλαιωμένων υλικών λόγω του ότι δεν είχαν ετοιμαστεί οι απαραίτητες εκθέσεις από τους διαχειριστές των υλικών που να δικαιολογούν την κήρυξη των υλικών ως πεπαλαιωμένα.

Κατά το 2008 έγιναν διαγραφές υλικών ύψους €706.347 για τις οποίες δεν είχε γίνει πρόβλεψη κατά το 2007.

(β) Αποθέματα έργων υπό εκτέλεση. Τα αποθέματα υλικών για τα έργα υπό εκτέλεση τα οποία παρουσιάζονται στο πάγιο ενεργητικό, στις 31.12.2008 ήταν αξίας €15,51εκ. σε σύγκριση με €18,42εκ. (£10,78εκ.) το 2007 (μείωση 16%), όπως αναλύονται πιο κάτω:

	2008	2007
	€εκ.	€εκ.
Δίκτυο Μεταφοράς	0,94	0,80
Ασύρματο Δίκτυο Πρόσβασης	3,69	4,74
Δίκτυα Πυρήνα	0,01	0,01
Ηλεκτρομηχανολογικές Υπηρεσίες	0,42	0,46
Ενσύρματο Δίκτυο Πρόσβασης	10,44	12,42
	15,51	18,42

Εισηγήθηκα όπως αποθέματα έργων υπό εκτέλεση που παραμένουν αναξιοποίητα μεταφέρονται στις αποθήκες λειτουργίας και συντήρησης. Σημειώνεται ότι κατά την 31.12.2008 αποθέματα αξίας €1.395.686 βρίσκονταν στο εξωτερικό για επιδιόρθωση.

(γ) Αποθέματα Γραφείων Εξυπηρέτησης Πελατών. Στις 19.11.2007 εγκαταστάθηκε νέο λογισμικό σύστημα για τη διαχείριση πωλήσεων και αποθεμάτων τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού από τα Γραφεία Εξυπηρέτησης πελατών με την ονομασία "SEN" (Singular Enterprise). Το σύστημα είναι πλήρως ενοποιημένο με τις ταμειακές μηχανές.

Παρατήρησα ότι το νέο λογισμικό σύστημα λειτουργεί αυτόνομα και ανεξάρτητα από το λογισμικό πρόγραμμα των Οικονομικών Υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η συμφιλίωση και επαλήθευση της ορθότητας των καταχωρίσεων των δύο συστημάτων. Επίσης, ορισμένα υλικά είναι καταχωρισμένα στο λογισμικό SEN και στο λογισμικό σύστημα διαχείρισης ΔΑΚΑ. Στις 31.12.2008 προέκυψε διαφορά μεταξύ των δύο συστημάτων, ύψους €129.874. Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι η χρήση διαφορετικών και αυτόνομων συστημάτων παρουσιάζει δυσκολίες και προβλήματα στη συμφιλίωσή τους. Εισηγήθηκα όπως τα συστήματα ενημερώνονται αυτόματα και ηλεκτρονικά μεταξύ τους, χωρίς να χρειάζεται χωριστή καταχώριση σε κάθε σύστημα.

Επίσης παρατηρήθηκε ότι ορισμένα υλικά δεν είναι καταχωρισμένα ούτε στο SEN ούτε στο ΔΑΚΑ, αλλά τηρούνται καταστάσεις από τον υπεύθυνο λειτουργό σε μορφή Excel. Τα υλικά αυτά αφορούν σε συγκεκριμένο τύπο κινητού τηλεφώνου που πωλείται από τα Γραφεία Εξυπηρέτησης Πελατών, τα οποία βρίσκονται στις κεντρικές αποθήκες, καθώς και προϊόντα τα οποία αγοράστηκαν αλλά δεν παραλήφθηκαν από τα Γραφεία Εξυπηρέτησης Πελατών (φυλάγονται στα υποστατικά των προμηθευτών). Εισηγήθηκα όπως τα αποθέματα καταχωρίζονται στο λογισμικό σύστημα SEN το οποίο αγοράστηκε για τον σκοπό αυτό, έτσι ώστε να διαφυλάσσεται η σωστή διαχείρισή τους.

(δ) Πεπαλαιωμένα υλικά. Παρατηρήθηκε ότι στις αποθήκες της Αρχής υπάρχουν αρκετά υλικά τα οποία είναι πεπαλαιωμένα. Αναφέρονται παραδείγματα:

- Υλικά που αγοράστηκαν βάσει της προσφοράς AT31/2002, που αναφέρεται πιο πάνω, συνολικής αξίας €631.056.
- Αποδιαμορφωτές της υπηρεσίας i-choice συνολικής αξίας €446.087. Παρόλο που είναι σε χρησιμοποιήσιμη κατάσταση δεν χρησιμοποιούνται λόγω παραλαβής νέων αποδιαμορφωτών οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα ασύρματης σύνδεσης.
- Συστήματα UPS συνολικής αξίας €157.775 τα οποία είναι προβληματικά.

(ε) Αναδιοργάνωση αποθηκών. Τον Ιανουάριο 2008 μετά από διαγωνισμό εξασφαλίστηκαν υπηρεσίες συμβούλων οι οποίοι ανέλαβαν να μελετήσουν και να προτείνουν λύσεις για την αναδιοργάνωση των αποθηκών.

Εισήγηση των συμβούλων, η οποία έγινε αποδεκτή από την Αρχή, είναι η κεντροποίηση όλων των ανοικτών και στεγασμένων χώρων στο Δάλι και διατήρηση μιας κλειστής αποθήκης ανά Επαρχία. Ενόψει της πιο πάνω απόφασης, αποφασίστηκε η ακύρωση του διαγωνισμού σχετικά με την ανέγερση νέων αποθηκών και γραφείων της Αρχής στη βιομηχανική περιοχή Δαλίου και η αναδιοργάνωση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων.

(στ) Πυρασφάλεια κεντρικών αποθηκών. Από επιτόπιο έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα μέτρα πυρασφάλειας των αποθηκών δεν είναι ικανοποιητικά. Στους χώρους αποθηκών υπάρχουν μόνο πυροσβεστήρες διοξειδίου του άνθρακα χωρίς να υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης.

Καταγγελίες εναντίον της Αρχής. Μετά την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην ΑΕ 3902, ημερομηνίας 4.12.2007, με την οποία όλες οι αποφάσεις της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) εναντίον της Αρχής ακυρώθηκαν, λόγω του ότι κρίθηκε άκυρη η συγκρότηση της ΕΠΑ, αναμένεται ότι όλες οι καταγγελίες εναντίον της Αρχής θα επανεξεταστούν (15 καταγγελίες από ανταγωνιστές και 4 αυτεπάγγελτες έρευνες της ΕΠΑ).

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής, οι καταγγελίες είναι αβάσιμες, χωρίς όμως η τελική έκβασή τους να μπορεί να προβλεφθεί.

Παροχή καθολικής υπηρεσίας από την Αρχή. Η Αρχή, με απόφαση του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), έχει καθοριστεί από τις 12.4.2008 για ακόμα 3 χρόνια ως παροχέας καθολικής υπηρεσίας. Καθολική υπηρεσία σημαίνει ένα στοιχειώδες σύνολο υπηρεσιών με συγκεκριμένη ποιότητα, διαθέσιμο σε κάθε χρήστη, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική του θέση και σε προσιτή τιμή.

Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο ο παροχέας καθολικής υπηρεσίας, δύναται να υποβάλει γραπτό αίτημα στον ΕΡΗΕΤ για να λάβει χρηματοδότηση για το καθαρό κόστος το οποίο θα υποστεί προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Η διαδικασία καθορισμού του καθαρού κόστους της Καθολικής Υπηρεσίας ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2008 και σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Αρχής, αυτό ανέρχεται σε €7,1 εκ. ετησίως. Παρά το ότι το ποσό είναι σημαντικό, η Αρχή δεν προτίθεται να υποβάλει αίτημα στον ΕΡΗΕΤ για χρηματοδότηση του κόστους Καθολικής Υπηρεσίας αφού κρίνει ότι πιθανόν να μην θεωρηθεί ως αθέμιτη επιβάρυνση και επομένως να μην υπάρξει αποζημίωση. Σημειώνεται ότι ακόμα και στην περίπτωση χρηματοδότησης του κόστους από τον ΕΡΗΕΤ, η Αρχή ως ο μεγαλύτερος παροχέας τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών θα είναι και ο μεγαλύτερος εισφορέας στο ειδικό ταμείο που δύναται ο Επίτροπος να ιδρύσει για το σκοπό αυτό.

Αγωγή εναντίον της Αρχής. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στις 19.7.2004 υπογράφηκε μεταξύ της Αρχής και ξένης εταιρείας Μνημόνιο Συναντίληψης για δοκιμαστική περίοδο τριών μηνών και με σκοπό τη σύναψη τριετούς συμφωνίας για εξασφάλιση υπηρεσιών δορυφορικής εκπομπής και σύνδεσης με το διαδίκτυο από τις εγκαταστάσεις της Αρχής στο δορυφορικό σταθμό.

Στις 13.9.2004 η Αρχή διέκοψε τις υπηρεσίες που πρόσφερε στην εταιρεία, λόγω του ότι η τελευταία δεν προσκόμισε την απαιτούμενη τραπεζική εγγύηση και η συμφωνία δεν προχώρησε.

Η εταιρεία κίνησε αγωγή (αρ. 81/2005) στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον της Αρχής για ισχυριζόμενη παράβαση γραπτής συμφωνίας, απαιτώντας αποζημιώσεις \$14.292.007 για την υπολογιζόμενη απώλεια κερδών για την τριετή συμφωνία που θα υπογραφόταν, καθώς και ποσό \$118.807 ως ειδικές αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν.

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής η αγωγή είναι αβάσιμη. Υποβλήθηκε ανταπαίτηση για οφειλές της εταιρείας προς την Αρχή ύψους \$43.000 + ΦΠΑ για υπηρεσίες πριν τη διακοπή της συνεργασίας.

Αναβάθμιση Αντισεισμικής Προστασίας των Κεντρικών Γραφείων της Αρχής. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, προτού ληφθεί σχετική απόφαση για αναβάθμιση της αντισεισμικής προστασίας

των Γραφείων, θα πρέπει να δοθεί έκθεση/απόψεις από τον αρχικό μελετητή του κτιρίου για την αντισεισμική στατική επάρκεια του κτιρίου και, δεδομένης της μεγάλης δαπάνης που συνεπάγεται το έργο, εξέφρασα την άποψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει υπόψη του όλα τα δεδομένα και τις υπαλλακτικές λύσεις, προτού ληφθεί τελική απόφαση. Η έκθεση του μελετητή δόθηκε τον Απρίλιο του 2004 και αναφέρει ότι η σεισμική επάρκεια του κτιρίου είναι σύμφωνα με τους τότε ισχύοντες κανονισμούς, και συγκεκριμένα το συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης 0,08g. Σύμφωνα με το σημερινό κανονισμό, ο συντελεστής σεισμικής επιτάχυνσης είναι 0,10g. Η πρόθεση της Αρχής είναι η αναβάθμιση του κτιρίου με συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης 0,25g.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του αρ. 45/2004, ημερ. 7.12.2004, αποφάσισε όπως προχωρήσει στην αντισεισμική ενίσχυση του κτιρίου, καθώς και την ανακαίνιση διαφόρων χώρων (υφιστάμενο υπόγειο, χώρους υγιεινής, μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, αμφιθέατρο και είσοδο), με αρχικό προϋπολογισμό €7,2 εκ. (£4,2 εκ.). Αναφέρεται ότι ο Πρόεδρος δεσμεύτηκε στη Βουλή ότι το συνολικό ποσό δεν θα υπερβαίνει τα €10,3 εκ. (£6 εκ.). Σημειώνεται ότι έχουν ήδη εκτελεστεί εργασίες για κατασκευή υπόγειου μηχανοστασίου και χώρου στάθμευσης, με δαπάνες ύψους περίπου £984.000. Για την αναβάθμιση του αμφιθεάτρου έχει κατακυρωθεί η προσφορά AT15/2007 έναντι £1.273.339 και βρίσκεται υπό εξέλιξη.

Όπως πληροφορούμαι το έργο της αντισεισμικής ενίσχυσης των κτιρίων βρίσκεται στο στάδιο της ετοιμασίας όρων και προδιαγραφών για ζήτηση προσφορών. Η συνολική δαπάνη θα αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τις πραγματικές αυξήσεις των κόστων της οικοδομικής βιομηχανίας.

Απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας – Προσφυγή αρ. 1408/2008. Με τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. 1591, ημερ. 8.12.1995, και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. 339, ημερ. 29.3.1996, η Αρχή απαλλοτρίωσε έναντι ποσού £285.000 (€487.000) ακίνητη ιδιοκτησία στη Λάρνακα, για την ανέγερση κτιρίων με σκοπό την εγκατάσταση μηχανημάτων για την ανάπτυξη και επέκταση των τηλεπικοινωνιών. Στις 25.4.1996 η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία μεταβιβάστηκε επ' ονόματι της Αρχής.

Λόγω του ότι η ακίνητη ιδιοκτησία δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε, οι πρώην ιδιοκτήτες καταχώρισαν προσφυγή, με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο να διατάξει την επιστροφή σε αυτούς της ιδιοκτησίας η οποία απαλλοτριώθηκε, εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 15(1) του περί Απαλλοτρίωσης Νόμου αρ. 15/1962.

Μέρος Β

(α) Επενδύσεις στο Δορυφορικό πρόγραμμα EAST. Στους λογαριασμούς του έτους 2000 έγινε πρόβλεψη ύψους €2,2 εκ. (£1,3 εκ.) για ολόκληρο το ποσό της επένδυσης στο πιο πάνω δορυφορικό πρόγραμμα, η οποία έγινε μέσω της θυγατρικής εταιρείας Digimed Communications Ltd, λόγω του ότι το πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε.

Η Αρχή προχώρησε σε διαβουλεύσεις, μέσω της Digimed, με τους συνεταίρους της στο πρόγραμμα για διεκδίκηση των δικαιωμάτων της βάσει της σχετικής συμφωνίας, οι οποίες όμως δεν καρποφόρησαν. Η Αρχή ανέθεσε διαδοχικά σε δύο Δικηγορικά Γραφεία του εξωτερικού τη λήψη μέτρων εναντίον των συνεταίρων της. Το ύψος των δικηγορικών εξόδων ανήλθε σε €627.000 (£367.017).

Το Μάρτιο του 2004 η εταιρεία EAST Ltd τέθηκε σε αναγκαστική εκκαθάριση μετά από αίτηση του εταίρου της Αρχής. Μετά την πιο πάνω εξέλιξη αποφασίστηκε η προώθηση της απαίτησης στην Κύπρο και καταχωρίστηκε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας με την οποία απαιτείται το ποσό των \$13.626.000.

Η εταιρεία και άλλοι εναγόμενοι ζήτησαν τη διαγραφή της αγωγής της Αρχής, λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας. Το Επαρχιακό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν έχει δικαιοδοσία να εκδικάσει την αγωγή εναντίον αριθμού των εναγομένων. Η Digimed εφесίβαλε την απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου.

(β) Ακίνητη ιδιοκτησία που αγοράστηκε/απαλλοτριώθηκε, χωρίς να εκδοθούν τίτλοι ιδιοκτησίας.

- (i) Απαλλοτρίωση γης στην Τσάδα για την ανέγερση του Τηλεπικοινωνιακού Κέντρου Τσάδας, όπου η Αρχή κατέβαλε το συνολικό ποσό των €18.517 (£10.838).
- (ii) Απαλλοτρίωση γης στο Παραλίμνι για την ανέγερση των νέων διοικητικών γραφείων Αμμοχώστου, όπου καταβλήθηκε μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου το συνολικό ποσό των €300.855.
- (iii) Αγορά γης στην Κισσόνεργα για την ανέγερση του Τηλεπικοινωνιακού Κέντρου Κισσόνεργας, όπου η Αρχή κατέβαλε το ποσό των €45.278 (£26.500) και εκκρεμεί υπόλοιπο ύψους €1.708 (£1.000).

(γ) **Πειθαρχικοί Κανονισμοί.** Με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις προσφυγές με αρ. 502/87 και 584/87, η οποία εκδόθηκε στις 15.7.1988, οι Κανονισμοί που αφορούν στη συγκρότηση των πειθαρχικών οργάνων κηρύχθηκαν ως γενόμενοι καθ' υπέρβαση εξουσίας. Έκτοτε ατόνησαν και περιέπεσαν σε αχρηστία και οι πειθαρχικές υποθέσεις τυγχάνουν χειρισμού από το Συμβούλιο της Αρχής. Το προσχέδιο των νέων Κανονισμών που ετοιμάστηκαν έτυχε νομοτεχνικής επεξεργασίας το 2004 από το Γενικό Εισαγγελέα και στάληκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση πράγμα που μέχρι σήμερα δεν έγινε.

6.6 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για τα έτη 2005 μέχρι 2007 η Επιτροπή υπέβαλε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο, πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις και ως εκ τούτου οι εκθέσεις ελέγχου δεν έχουν ακόμη εκδοθεί.

Η υποβολή πρόχειρων και όχι τελικών οικονομικών καταστάσεων οφείλεται σε ορισμένες οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ της Επιτροπής και του Κράτους, οι οποίες προέκυψαν με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής λόγω της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1.5.2004 και τον τερματισμό της κυβερνητικής χορηγίας, για τις οποίες δεν έχει αποφασιστεί ο χειρισμός και η παρουσίασή τους στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής. Θέση της Επιτροπής είναι ότι ορισμένες εκκρεμότητες αποτελούν ευθύνη του Κράτους, το οποίο θα πρέπει να αναλάβει το οικονομικό κόστος που προέκυψε. Με επιστολή μου προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 26.9.2008 η οποία δεν έχει ακόμη απαντηθεί, υπέδειξα όπως τα θέματα αυτά συζητηθούν και ληφθούν αποφάσεις χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, για να μπορέσει η Επιτροπή να τακτοποιήσει τις οικονομικές της καταστάσεις για τα χρόνια που εκκρεμούν και να ολοκληρωθεί ο σχετικός έλεγχος από την Υπηρεσία μου.

Για το έτος 2008, η Επιτροπή υπέβαλε τις προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις της στην Υπηρεσία μου στις 5.8.2009, με αποτέλεσμα να μην έχει διεξαχθεί ο οικονομικός έλεγχος μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από έλεγχο των πρόχειρων μη υπογραμμένων οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2006 και 2007.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 6Α(2) του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(I)/2004, η Επιτροπή καταρτίζει και εγκρίνει πριν το τέλος κάθε οικονομικού έτους, Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για το επόμενο οικονομικό έτος και αποστέλλει αντίγραφο στον Υπουργό Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2007 υποβλήθηκε στο Συμβούλιο στις 19.12.2006, το οποίο εξουσιοδότησε τη διενέργεια δαπανών για το μήνα Ιανουάριο και ζήτησε την υποβολή αναθεωρημένου Προϋπολογισμού.

Ο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27.3.2007, και ως εκ τούτου οι δαπάνες που έγιναν από 1.2.2007 μέχρι 26.3.2007 δεν είχαν την απαιτούμενη έγκριση.

Σημειώνεται ότι στο Νόμο δεν υπάρχουν διατάξεις που να αφορούν στις εξοικονομήσεις Κονδυλίων και τη μεταφορά ποσών για κάλυψη υπερβάσεων και εισηγήθηκαν όπως τα θέματα αυτά ρυθμιστούν νομοθετικά.

Προβλήματα εσωτερικού ελέγχου και λογιστικού συστήματος.

(α) Με την παραίτηση του εσωτερικού ελεγκτή της Επιτροπής, από την 1^η Μαρτίου 2005, η θέση παραμένει κενή και δεν ασκείται επαρκώς ο απαραίτητος εσωτερικός έλεγχος. Το Διοικητικό Συμβούλιο, το Μάρτιο του 2005, ζήτησε από τη Διεύθυνση να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάθεσης καθηκόντων άσκησης εσωτερικού ελέγχου σε υπηρετούντα υπάλληλο της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι τον Οκτώβριο του 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο όρισε Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου (αποτελούμενη από 3 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και 3 υπηρεσιακούς) για την άσκηση εργασιών εσωτερικού ελέγχου στη βάση Εσωτερικών Κανονισμών που εγκρίθηκαν το Μάιο του 2009.

(β) Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που αφορούν στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου κυρίως σε ότι αφορά στη διαδικασία τιμολόγησης, στον έλεγχο των τιμών πωλήσεων, στον τρόπο καταχώρισης των πωλήσεων στο λογιστικό σύστημα και στην αδυναμία ελέγχου τους και στην αδυναμία στοιχειοθέτησης του ελέγχου που προηγείται των πληρωμών και ημερολογιακών εγγραφών.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2007 ανήλθε σε £5.288.950, σε σύγκριση με £3.587.733 στις 31.12.2006 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £1.701.217, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εμπορικών χρεωστών οι οποίοι στις 31.12.2007 ήταν £1.801.081, σε σύγκριση με £1.196.925 στις 31.12.2006 και στην πρόνοια, που έγινε στις οικονομικές καταστάσεις του 2007, για αναλογιστικό έλλειμμα ύψους £2.980.000, ως εισπρακτέο από την Κυβέρνηση, σε σύγκριση με £1.932.000 το 2006. Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, στους πελάτες παραχωρείται πίστωση ενός μηνός, έναντι εγγυητικής. Διαπιστώθηκε ότι η παρακολούθηση των εγγυητικών και η εξόφληση των υπολοίπων των λογαριασμών των πελατών δεν είναι ικανοποιητική, με αποτέλεσμα πολλοί πελάτες να οφείλουν μεγάλα ποσά, τα οποία ξεπερνούν το ύψος των εγγυητικών που έχουν υποβληθεί μέχρι και κατά £246.000. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρείται πίστωση χωρίς να ζητείται η υποβολή εγγυητικής, παρόλο ότι τα ποσά που οφείλονται είναι σημαντικά.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι η Διεύθυνση παρακολουθεί επί καθημερινής βάσης τους πελάτες που αγοράζουν επί πιστώσει και σε όσες περιπτώσεις παρατηρούνται υπερβάσεις, γίνονται αμέσως οι απαραίτητες συστάσεις για διόρθωση της κατάστασης.

Πωλήσεις. Οι πωλήσεις για το 2007 ανήλθαν σε £44.229.754, σε σύγκριση με £27.926.309, για το έτος 2006. Οι ποσότητες που παραδόθηκαν κατά το 2007, ανήλθαν σε 356.555 τόνους. Οι τιμές πώλησης κατά μέσο όρο ήταν £124/τόνο. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Παραδόσεις σιτηρών χωρίς να τιμολογηθούν. Το Νοέμβριο του 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο ασχολήθηκε με τη διαδικασία πώλησης και παράδοσης σιτηρών και αποφάσισε όπως για κάθε πελάτη εκδίδεται παραγγελία/τιμολόγιο και δελτίο παράδοσης ταυτόχρονα με την παράδοση του κάθε ενός φορτίου σιτηρών. Παρατηρήθηκε ότι η πιο πάνω απόφαση δεν εφαρμόζεται με αποτέλεσμα να υπάρχουν μη τιμολογημένες ποσότητες κατά το κλείσιμο των λογαριασμών.

Υπέδειξα ότι η τακτική αυτή θα πρέπει να τερματιστεί αφού, εκτός του κινδύνου απώλειας εσόδων για την Επιτροπή, δημιουργεί και διάφορα προβλήματα στη λειτουργία του μηχανογραφικού προγράμματος των πωλήσεων και των αποθεμάτων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για μείωση των μη τιμολογημένων ποσοτήτων.

(β) Ακυρώσεις τιμολογίων πωλήσεων. Κατά το 2006 και 2007 έγιναν ακυρώσεις τιμολογίων πωλήσεων ύψους £1.194.040 και £919.364 οι οποίες αποτελούν ποσοστό 3,2% των αντίστοιχων συνολικών πωλήσεων του κάθε έτους. Οι ακυρώσεις γίνονται στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία, από τους λειτουργούς που ασχολούνται με την τιμολόγηση των πωλήσεων. Ωστόσο, στο λογιστήριο δεν γίνεται κανένας έλεγχος ως προς την ορθότητα των ποσών που ακυρώνονται και κατά πόσο τούτο δικαιολογείται και ούτε τηρούνται τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Υπέδειξα ότι η διαδικασία που ακολουθείται για τις

διαγραφές, εμπερικλείει σοβαρούς κινδύνους απώλειας εσόδων για την Επιτροπή, αφού υπάρχει η δυνατότητα ακύρωσης του τιμολογίου, μετά την παράδοση των σιτηρών στους πελάτες.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι θα δοθούν οδηγίες για περιορισμό της ακύρωσης τιμολογίων και για διενέργεια ελέγχου επί των ακυρώσεων.

Διαδικασία προσφορών. Με βάση το άρθρο 10 του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(I)/2004, η Επιτροπή από 1.5.2004 (ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση), εξαιρέθηκε από την υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμων του 2003 και 2004 που ίσχυαν τότε. Ωστόσο, στο άρθρο 5(A) του οικείου Νόμου (N.143(I)/2004), προβλέπεται ότι η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών θα γίνεται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται με εσωτερικούς κανόνες, που ορίζει η Επιτροπή. Η Επιτροπή εξακολουθεί να προβαίνει σε σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν θεσπιστεί οι σχετικοί κανόνες.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί εσωτερικοί κανόνες, οι οποίοι βρίσκονται στο τελικό στάδιο υποβολής τους στο Διοικητικό Συμβούλιο για τα περαιτέρω.

(α) Μεταφορικά σιτηρών (προσφορά αρ. 2/2005). Η σύμβαση για τη μεταφορά σιτηρών είχε ανατεθεί σε ιδιωτική εταιρεία για 2 χρόνια (1.11.2005 - 31.10.2007), με δικαίωμα ανανέωσης του συμβολαίου, με τους ίδιους όρους, για πρόσθετη περίοδο 2 χρόνων. Ωστόσο, όταν η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει το πιο πάνω δικαίωμα, η εταιρεία δεν αποδέχθηκε την παράταση του συμβολαίου και η Επιτροπή, αντί να καταγγείλει τη σύμβαση και να προκηρύξει νέο ανοικτό διαγωνισμό, προχώρησε στην υπογραφή νέου συμβολαίου, με ισχύ για άλλα 2 χρόνια (μέχρι τις 31.10.2009) και με αύξηση των τιμών του προηγούμενου συμβολαίου.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι οι μεταφορείς σιτηρών είναι οργανωμένοι σε περιφερειακές εταιρείες, αλλά στις δημόσιες προσφορές που ζητά η Επιτροπή, συμμετέχουν ως μία ομάδα (ΕΦΑ), με αποτέλεσμα να υποβάλλεται μία μόνο προσφορά.

(β) Παροχή υπηρεσιών ασφάλειας στα Επαρχιακά Γραφεία Λευκωσίας, Λάρνακας, Πάφου και στις Αποθήκες Μενόγειας (προσφορά αρ. 6/2002).

- (i)** Ο πιο πάνω διαγωνισμός κατακυρώθηκε σε ιδιωτική εταιρεία και η περίοδος του συμβολαίου καθορίστηκε στα δύο χρόνια (από 1.9.2002 μέχρι 31.8.2004), με δικαίωμα παράτασης για ένα επιπλέον χρόνο. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι το συμβόλαιο εξακολουθεί να ανανεώνεται και μετά τη λήξη της περιόδου των τριών χρόνων, χωρίς να προηγείται η προκήρυξη/κατακύρωση νέου διαγωνισμού.
- (ii)** Τα τιμολόγια με τις μηνιαίες εκθέσεις των επιτόπου επισκέψεων υποβάλλονται από την πιο πάνω εταιρεία με αρκετή καθυστέρηση, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος ο έλεγχος και η επιβεβαίωση των επισκέψεων, καθώς και των εργασιών που εκτελέστηκαν.
- (iii)** Στις 26.3.2008 έγινε διάρρηξη στο Επαρχιακό Γραφείο Πάφου και από την έρευνα που διεξήχθη από την Επιτροπή, διαπιστώθηκε ότι μέρος των περιουσιακών στοιχείων είχε κλαπεί.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, στην έκθεση Μαρτίου που υποβλήθηκε τον Ιούνιο 2008 από την πιο πάνω εταιρεία προς την Επιτροπή, δεν είχε αναφερθεί η εν λόγω διάρρηξη/κλοπή, γεγονός που δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες για το κατά πόσο η φύλαξη των χώρων της Επιτροπής είναι ικανοποιητική.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι ο λόγος της ανανέωσης του συμβολαίου και μετά τη λήξη της περιόδου των τριών χρόνων, χωρίς να προηγηθεί προκήρυξη/ κατακύρωση νέου διαγωνισμού ήταν γιατί από διερεύνηση της αγοράς προέκυπτε ότι ενδεχόμενη προκήρυξη διαγωνισμού θα οδηγούσε σε αυξημένα δικαιώματα.

(γ) Αγορά κτηνοτροφικού σιταριού (προσφορά αρ. 05.38.01). Ο διαγωνισμός για την αγορά 3.500 MT κτηνοτροφικού σιταριού ακυρώθηκε στις 14.11.2005, όταν μετά το άνοιγμα των προσφορών, διαπιστώθηκε

ότι οι τιμές της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε ήταν ψηλές. Δεύτερη προσφορά, είχε ληφθεί εκπρόθεσμα (μετά το άνοιγμα της μοναδικής εμπρόθεσμης προσφοράς).

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αφού ενημερώθηκε κατά τη συνεδρία του που έγινε στις 18.11.2005, σχετικά με τις προσπάθειες που είχαν γίνει για εξασφάλιση τηλεφωνικών προσφορών, από τις 6 εκ των 8 εταιρειών που συνεργάστηκαν στο παρελθόν με την Επιτροπή, αποτέλεσμα των οποίων ήταν ότι μόνο 2 εταιρείες διέθεταν κτηνοτροφικό σιτάρι, αποφάσισε να προχωρήσει σε διαπραγμάτευση με την εταιρεία η οποία είχε υποβάλει την προηγούμενη εκπρόθεσμη προσφορά, και της οποίας οι τιμές που υπέβαλε κατά την πιο πάνω διερεύνηση ήταν χαμηλότερες, για την προμήθεια του κτηνοτροφικού σιταριού.

Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου, η διαδικασία ζήτησης τηλεφωνικών προσφορών δεν είχε καταχωριστεί σε έγγραφο στο οποίο να περιλαμβάνονταν όλα τα στοιχεία της διαδικασίας που ακολουθήθηκε (προσφοροδότες, ποσότητες, τιμές που προσφέρθηκαν, ώρα και ημερομηνία).

Διαπιστώθηκε επίσης ότι η προέλευση του εμπορεύματος που παραλήφθηκε ήταν από χώρα μη μέλος της ΕΕ, κατά παράβαση του όρου αρ. 2 της σύμβασης, που προέβλεπε ότι η προέλευσή του πρέπει να είναι από χώρα μέλος της ΕΕ. Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι Επιτροπή δεν κατέφερε - παρά τις προσπάθειές της - να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες άδειες εισαγωγής (Agrim Certificate), η παρουσίαση των οποίων είναι απαραίτητη, για να επιτραπεί η εκτελώνιση του εμπορεύματος με προέλευση χώρα εκτός Ε.Ε. με μειωμένους δασμούς (για κάθε MT εμπορεύματος το κόστος εκτελώνισης μειώνεται από €95 σε €12).

Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή εκτελώνισε μόνο 736,51 MT (για τους οποίους είχε δικαίωμα εκτελώνισης με μειωμένο κόστος), ενώ η υπόλοιπη ποσότητα των 2.506,89 MT παρέμεινε δεσμευμένη σε αποθήκη αποταμίευσης μέχρι τον Απρίλιο 2006 (παρόλο ότι η διαδικασία των τηλεφωνικών προσφορών είχε αποφασιστεί εξαιτίας του ότι τα αποθέματα σιταριού της Επιτροπής θα εξαντλούνταν μέχρι το Δεκέμβριο 2005). Ωστόσο, στις 27.2.2006 η Επιτροπή προχώρησε με την πληρωμή προς την εταιρεία του ποσού των €370.287, που αντιπροσώπευε το κόστος ολόκληρης της ποσότητας του σιταριού, χωρίς προηγουμένως να διασφαλιστεί η εξασφάλιση του εν λόγω πιστοποιητικού, με το οποίο θα επιτρεπόταν η εκτελώνιση του σιταριού με μειωμένο κόστος, και το οποίο ήταν υποχρέωση της εταιρείας να εξασφαλίσει. Η ενέργεια αυτή της Επιτροπής, να πληρώσει την εταιρεία προτού εξασφαλίσει το πιστοποιητικό, ήταν κατά την άποψή μου, παρακινδυνευμένη και θα μπορούσε να ζημιώσει την Επιτροπή με ένα ποσό της τάξης των €208.072 (2.506,89 MT X €83). Τελικά, το πιστοποιητικό εξασφαλίστηκε από την Επιτροπή στις 3.4.2006, οπότε και έγινε η εκτελώνιση/αποδέσμευση του σιταριού.

Μέρος Β

Αποθεματικό για την ανέγερση σιλό. Στις 31.12.2007, το υπόλοιπο του αποθεματικού για ανέγερση σιλό ανερχόταν σε £8.664.049. Υπέδειξα ότι με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004, και ενόψει του ότι όχι μόνο δεν θα χρειαστεί η ανέγερση νέων σιλό αλλά και αυτά που υπάρχουν δεν αξιοποιούνται πλήρως, θα πρέπει να αποφασιστεί η χρήση του αποθεματικού στο μέλλον, νοουμένου ότι θα εξασφαλιστούν οι απαραίτητες εγκρίσεις από το Υπουργείο Οικονομικών ή και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων στις 31.12.2007. Με βάση νέα αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Επιτροπής, το Σχέδιο είχε στις 31.12.2007 αναλογιστικό έλλειμμα ύψους £2.980.000. Όπως πληροφορούμαι, δεν έχει αποφασιστεί ποιος θα επιβαρυνθεί με το έλλειμμα, αφού η Επιτροπή υποστηρίζει ότι μέρος του θα πρέπει να αναληφθεί από το Κράτος, το οποίο θεωρεί ως τον εργοδότη μέχρι τις 30.4.2004 και επίσης ότι το Κράτος θα πρέπει να συνεχίσει να έχει ευθύνη και μετά την πιο πάνω ημερομηνία, για το έλλειμμα που αντιστοιχεί σε εκείνους τους υπαλλήλους που αποχώρησαν από την υπηρεσία με το Σχέδιο της Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης.

Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής. Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ελευθεροποίηση της αγοράς, η Επιτροπή έχει απολέσει σημαντικό μέρος της αγοράς, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική χρήση όλων των αποθηκευτικών χώρων και εγκαταστάσεών της. Όπως διαπιστώθηκε υπάρχουν χώροι που δεν τυγχάνουν οποιασδήποτε χρήσης και έχει μειωθεί η χρήση των άλλων χώρων.

Το θέμα της αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο. Εισηγήθηκαν όπως οι προσπάθειες εντατικοποιηθούν για αξιοποίηση όλων των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής με τον πιο προσοδοφόρο οικονομικά τρόπο.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή ήδη προέβη σε ενοικίαση ορισμένων χώρων και συνεχίζονται οι προσπάθειες πλήρους αξιοποίησης όλων των περιουσιακών στοιχείων της.

Απασχόληση λιμενεργατών κατά την εκφόρτωση σιτηρών. Από το Νοέμβριο του 2006, η Επιτροπή έχει αποδεχθεί την απασχόληση λιμενεργατών για την εκφόρτωση των σιτηρών της (εργασία την οποία προηγουμένως εκτελούσε αποκλειστικά προσωπικό της Επιτροπής Σιτηρών), αφού με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, οι εργαζόμενοι στην εκφόρτωση πλοίων πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι λιμενεργάτες.

Το κόστος για την απασχόληση λιμενεργατών για την εκφόρτωση πλοίων για το έτος 2007 ανήλθε στις £200.277. Όπως έχω ενημερωθεί, η Επιτροπή συνεχίζει να χρησιμοποιεί το δικό της προσωπικό για το χειρισμό των εξειδικευμένων μηχανημάτων της, στην εκφόρτωση των σιτηρών, με αποτέλεσμα οι λιμενεργάτες να πληρώνονται για εργασία που δεν εκτελούν και η Επιτροπή να επωμίζεται διπλό κόστος.

Ενόψει των πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι η Επιτροπή θα πρέπει, αφενός να μελετήσει τρόπους επίλυσης του προβλήματος με την ανάθεση της εκφόρτωσης των σιτηρών στους λιμενεργάτες, οι οποίοι ήδη από το 2004 αναλαμβάνουν την εκφόρτωση των σιτηρών που εισάγονται από ιδιώτες και, αφετέρου, να εξεύρει τρόπους απασχόλησης των εργατών της, ή άλλης λύσης προς αποφυγή του διπλού κόστους που επωμίζεται.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί το θέμα και θα λάβει τις ανάλογες αποφάσεις.

Φόρος εισοδήματος. Ο περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος αρ. 143(I)/2004, δεν εξαιρεί την Επιτροπή από την υποχρέωση υποβολής φορολογικών δηλώσεων και την καταβολή φόρου εισοδήματος.

Υπέδειξα ότι για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για τα επόμενα έτη, η Επιτροπή υποχρεούται όπως υποβάλει φορολογικές δηλώσεις στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και καταβάλει τυχόν οφειλόμενο φόρο εισοδήματος.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι ο υπολογισμός του φορολογητέου εισοδήματος θα γίνει μόλις συγκεκριμενοποιηθεί ο λογιστικός χειρισμός των οικονομικών εκκρεμοτήτων με το Κράτος και ολοκληρωθεί ο οικονομικός έλεγχος των λογαριασμών.

6.7 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Μέχρι την έναρξη ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο Οργανισμός δεν είχε υποβάλει ακόμα στην Υπηρεσία μου τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2008. Σύμφωνα με πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού, τα έσοδα και τα έξοδα για το 2008 ανήλθαν σε €9.660.707 και €6.840.002, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €6.528.034 (£3.820.688) και €6.524.727 (£3.818.752) κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα €2.820.705, σε σύγκριση με €3.307 (£1.936) το 2007. Στα έσοδα για το έτος 2008 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €9.007.453 (€5.835.035 ή £3.415.094 το 2007). Το πλεόνασμα του έτους οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στο γεγονός ότι μέρος της κρατικής χορηγίας, που αφορούσε στην ανέγερση του θεάτρου και των γραφείων του Οργανισμού, ύψους €3.324.400, καταβλήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στον Οργανισμό στις 23.12.2008 και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος της παρέμεινε αδαπάνητο στις 31.12.2008.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 21.6.2007, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.11.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 31.12.2007.

Στις 18.6.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε συμπληρωματικό Προϋπολογισμό ύψους €5.482.610 για την ανέγερση του θεάτρου και γραφείων του Οργανισμού, ο οποίος ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των

Αντιπροσώπων στις 25.7.2008. Όπως διαπίστωσα, περίπου 50% του συμπληρωματικού Προϋπολογισμού παρέμεινε αδαπάνητο, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά, τόσο σε σχέση με την ανάγκη χορήγησης όλων των πιο πάνω συμπληρωματικών πιστώσεων στον Οργανισμό, όσο και για την καταβολή της δεύτερης δόσης, ύψους €3,3 εκ., από το Υπουργείο Οικονομικών, η οποία, όπως αναφέρω πιο πάνω δόθηκε στις 23.12.2008 χωρίς, όπως διαφάνηκε από την υλοποίηση του Προϋπολογισμού, να υπήρχε πραγματική ανάγκη καταβολής ολόκληρου του ποσού.

Προσωπικό. Κατά το 2008 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 37 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 23 πάνω σε προσωρινή βάση, ένα με συμβόλαιο και έξι έκτακτους υπαλλήλους με σύνολο αποδοχών €3.386.172, σε σύγκριση με €3.038.671 (£1.778.455) το 2007. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό ύψους €623.149 το οποίο αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, ποσό €220.856 για συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Πλεονάζοντος Προσωπικού, ποσό €289.212 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ποσό €42.766 για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς και ποσό €87.117 για ασφάλιστρα και έμμεσα ωφελήματα προσωπικού.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, ανέρχεται σε €50.540, σε σύγκριση με €45.353 (£26.544) για το 2007.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 12 εργάτες, με σύνολο αποδοχών €220.578 (€192.949 ή £112.928 το 2007) και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, για τις ανάγκες παραγωγής και προβολής θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών €473.633 (€645.780 ή £377.958 το 2007).

Πωλήσεις εισιτηρίων. Οι πωλήσεις εισιτηρίων ανήλθαν σε 53.426, σε σύγκριση με 61.052 το 2007, σημειώνοντας μείωση ύψους 12,5%.

Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σε 17 Κονδύλια του Προϋπολογισμού για το 2008, προέκυψαν υπερβάσεις ύψους €470.029, οι οποίες καλύφθηκαν, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Κονδύλια και από το Κονδύλι «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό».

Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου. Στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Α.» και «ΣΚΑΛΑ» καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και κριτήρια. Για το 2008 το ύψος της επιχορήγησης των τεσσάρων θεάτρων ήταν €235.132, €236.266, €227.089 και €229.283 αντίστοιχα, σε σύγκριση με €241.964 (£141.615), €232.336 (£135.980), €236.488 (£138.410) και €236.117 (£138.193) το 2007, αντίστοιχα.

Θεατρικό Μουσείο Κύπρου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, στις 19.11.1991, αποφάσισε την ίδρυση Θεατρικού Μουσείου στη Λεμεσό, σε συνεργασία με το Δήμο Λεμεσού. Τα δύο μέρη διόρισαν Διαχειριστική Επιτροπή και καθόρισαν την οικονομική συμβολή των δύο φορέων σε 50% για τον καθένα, με τη λειτουργία ξεχωριστού Ταμείου. Η σχετική συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού υπογράφηκε στις 6.6.1995.

Με βάση σχετική μελέτη που διενεργήθηκε και τα αρχικά σχέδια που εκπονήθηκαν για τη διαμόρφωση του χώρου που δωρίστηκε στο Δήμο Λεμεσού για στέγαση του μουσείου και άλλων πολιτιστικών στεγών, υπολογίστηκε ότι το μερίδιο του Οργανισμού επί του συνόλου των σχετικών δαπανών θα ανέλθει στα €601.428 (£325.000). Για το σκοπό αυτό ο Οργανισμός εξασφάλισε από τραπεζικό ίδρυμα της Κύπρου την παραχώρηση δανείου για το πιο πάνω ποσό, το οποίο εκταμιεύθηκε και κατατέθηκε σε τραπεζικό λογαριασμό του Οργανισμού στις 13.11.2006.

Στις 15.9.2006 προκηρύχθηκε από το Δήμο Λεμεσού προσφορά η οποία κατακυρώθηκε στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το συνολικό ποσό των €2,7 εκ. (£1,6 εκ.), εκ των οποίων ποσό ύψους €1.860.667 (£1.089.000) αφορά στην πρώτη φάση του έργου, με την ολοκλήρωση της οποίας θα λειτουργήσει το θεατρικό μουσείο. Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνάντησης της Διαχειριστικής Επιτροπής στις 26.3.2009, το κτίριο αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2009.

Σημειώνεται ότι, ενώ η αρχική συμφωνία προνοούσε για οικονομική συνεισφορά του Οργανισμού ύψους 50% της δαπάνης, σε πρακτικά της Διαχειριστικής Επιτροπής, ημερ. 7.12.2006, διευκρινίζεται ότι ο

Οργανισμός δεν είναι σε θέση να συνεισφέρει πέραν του ποσού των €601.428 (£325.000), που έχει ήδη εγκριθεί για το σκοπό αυτό και του ποσού που περιλαμβάνεται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς του αναφορικά με τον εξοπλισμό και τα διαχειριστικά έξοδα του Μουσείου (€42.715 για το 2008). Σύμφωνα με επιστολή του Δήμου Λεμεσού, ημερ. 9.6.2009, η συνεισφορά του Οργανισμού επί των συνολικών δαπανών κατασκευής του θεατρικού μουσείου μέχρι τις 31.5.2009 ανήλθε στο ποσό των €294.084. Μέχρι σήμερα καταβλήθηκε το ποσό των €127.718 και συνεπώς υπολείπεται το ποσό των €166.366. Ο Οργανισμός σε επιστολή του ημερ. 11.6.2009, αναφέρει ότι αδυνατεί να καταβάλει οποιοδήποτε επιπλέον ποσό προς το Δήμο Λεμεσού, εάν δεν παραλάβει πρώτα συγκεκριμένα τιμολόγια από τον εργολάβο του θεατρικού μουσείου, εφόσον η ανάληψη χρημάτων από το εν λόγω δάνειο είναι υπό την αίρεση και έγκριση του Γενικού Λογιστηρίου.

Επισημάνει και πάλι ότι δεν έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί οι οικονομικές καταστάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής, σύμφωνα με τις πρόνοιες της συμφωνίας ημερομηνίας 6.6.1995, ενώ εκκρεμεί ακόμα η έγκριση του καταστατικού του Ιδρύματος, το οποίο θα πρέπει να συνάδει με τις διατάξεις του περί Μουσείων Νόμου.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005 σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €4.288.590 (£2.510.000) και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς καθορίστηκε στο 29% των μισθών. Ολόκληρο το ποσό της πιο πάνω υποχρέωσης αναγνωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 και αποφασίστηκε όπως η οφειλή προς το Σχέδιο καταβληθεί σε πέντε ισόποσες δόσεις, μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών του Οργανισμού για τα έτη 2009 μέχρι 2013.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2008, με βάση το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική εκτίμηση ύψους 29% των μισθών ήταν €275.221. Κατά το 2008 ο Οργανισμός κατέβαλε στο Σχέδιο επιπλέον ποσό ύψους €285.280 για κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος, το οποίο στις 31.12.2008 παρουσίαζε υπόλοιπο €2.714.611.

Διαπίστωσα ότι οι συνεισφορές του Οργανισμού στο Σχέδιο Συντάξεων δεν κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, όπως προνοείται στον Κανονισμό 42(2) των σχετικών Κανονισμών, και ως εκ τούτου, οι συντάξεις πληρώνονται από το ταμείο του Οργανισμού.

Ο Οργανισμός αποτάθηκε στην Εποπτική Αρχή Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων (Ε.Α.Ε.Σ.Τ) για να διευκρινίσει κατά πόσο το Σχέδιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του περί Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμου (146(I)/2006). Σύμφωνα με την Εποπτική Αρχή, το Σχέδιο δεν εμπίπτει στον ορισμό του Ταμείου Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών σύμφωνα με το Νόμο. Ωστόσο, η Ε.Α.Ε.Σ.Τ ζήτησε από τον Οργανισμό την υποβολή των οικονομικών καταστάσεων όπου διαφαίνεται η σύσταση αποθεματικού για το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 17.1.2009 και αναμένεται η τελική απάντηση της Εποπτικής Αρχής ως προς το πιο πάνω θέμα.

Κτίριο θεάτρου ΘΟΚ στη Λευκωσία. Από επιτόπια επιθεώρηση στο πιο πάνω έργο – το ποσό συμβολαίου του οποίου είναι €20.532.000 και η περίοδος εκτέλεσης από 22.9.2008 μέχρι 16.3.2011, διαπιστώθηκε ότι είχε σημειωθεί σοβαρή καθυστέρηση στο διορισμό από τον εργοδότη των υπεργολάβων για τις Μηχανολογικές, τις Ηλεκτρολογικές και ορισμένες άλλες εργασίες.

Συγκεκριμένα, ενώ στο συμβόλαιο που υπογράφηκε με τον κυρίως εργολάβο προβλέπεται ότι ο εργοδότης θα διορίσει εντός 17 εβδομάδων από την ημερομηνία έναρξης του έργου (22.9.2008) τους πιο πάνω υπεργολάβους, διαπιστώθηκε ότι μέχρι το Φεβρουάριο του 2009 δεν είχαν ακόμα προκηρυχθεί οι προσφορές για τις αντίστοιχες εργασίες. Παρατήρησα ότι η μη έγκαιρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργοδότη έναντι του κυρίως εργολάβου προκαλεί ετεροχρονισμό στην εκτέλεση των εργασιών του εργολάβου και ενδεχομένως να έχει χρονικές και οικονομικές επιπτώσεις στο έργο.

Το Μάρτιο του 2009, ο Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι επειδή η υλοποίηση του έργου καθυστέρησε περί τα 6 χρόνια, οι σύμβουλοι Μηχανολόγοι - Ηλεκτρολόγοι με τους οποίους συνεργαζόταν ο Αρχιτέκτονας του έργου, αποχώρησαν για τους δικούς τους λόγους και η εργασία ανατέθηκε σε νέους

συμβούλους, οι οποίοι άρχισαν εξ υπαρχής την ετοιμασία της μελέτης και των εγγράφων προσφοράς για τους διαγωνισμούς των Μηχανολογικών και Ηλεκτρολογικών εργασιών. Ο διαγωνισμός για τις Ηλεκτρολογικές εργασίες κατακυρώθηκε τον Ιούνιο 2009 και για τις Μηχανολογικές εργασίες τον Ιούλιο 2009, ενώ εκκρεμεί ακόμα η κατακύρωση των προσφορών για την προμήθεια των ανελκυστήρων και η προκήρυξη του διαγωνισμού για την προμήθεια του εξοπλισμού σκηνής. Ωστόσο, ο Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι οι Αρχιτέκτονες του έργου τον βεβαιώνουν ότι γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια αφενός να μην προκληθούν καθυστερήσεις στο Έργο κι αφετέρου να μην υπάρξουν οικονομικές επιπτώσεις.

Από τον έλεγχο του συμβολαίου και των διαδικασιών που ακολουθεί ο Οργανισμός για την προκήρυξη διαγωνισμών με σκοπό για την αγορά υπηρεσιών, εκτέλεση έργων και προμήθεια αγαθών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ο Οργανισμός ακολουθούσε μέχρι πρόσφατα τις πρόνοιες της Κ.Δ.Π. 201/2007 αντί της Κ.Δ.Π. 492/2004, παρόλο ότι από το Σεπτέμβριο 2008 είχε υποδειχθεί από την Υπηρεσία μου ότι οι Κανονισμοί Προσφορών που είχε υποχρέωση να ακολουθεί ο Οργανισμός ήταν αυτοί της Κ.Δ.Π. 492/2004. Ως αποτέλεσμα, η Διαχειριστική Επιτροπή του έργου - που είχε διοριστεί για το χειρισμό του συμβολαίου - λάμβανε αποφάσεις εκτός των αρμοδιοτήτων της (κατακυρώσεις διαγωνισμών).
- (ii) Δεν ακολουθούνταν οι σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών, σύμφωνα με τις οποίες ο Οργανισμός όφειλε να κοινοποιεί έγκαιρα στην Υπηρεσία μου και στο Γενικό Λογιστή (Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων), τα έγγραφα των διαγωνισμών, την εκτίμηση δαπάνης, την πρόσκληση για τις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τις οποίες εξετάζονταν/αποφασίζονταν θέματα προσφορών και τα σχετικά πρακτικά των εν λόγω συνεδριάσεων, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μου να μην έχει την ευκαιρία να διατυπώνει έγκαιρα τις απόψεις της.
- (iii) Το ποσό της προσφοράς που κατακυρώθηκε για την υπεργολαβία των Ηλεκτρολογικών εργασιών ανέρχεται σε €1.471.220 και είναι κατά 33,7% περίπου ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης.
- (iv) Οι τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν για το διαγωνισμό της υπεργολαβίας των Μηχανολογικών εργασιών παρουσιάζουν πολύ μεγάλες αποκλίσεις, τόσο μεταξύ τους, όσο και με τη δημοσιευθείσα εκτίμηση δαπάνης. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις για το κατά πόσο είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός και η τιμή της κατακύρωσης του διαγωνισμού (€1.730.773) ήταν λογική. Ως εκ τούτου, ζήτησε από τον Οργανισμό όλα τα στοιχεία/έγγραφα του διαγωνισμού για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

Όπως με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η Διαχειριστική Επιτροπή λάμβανε αποφάσεις με βάση την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αρ. 630, η οποία ήταν εντός των πλαισίων της Κ.Δ.Π. 2001/2007. Μετά την υπόδειξη της Υπηρεσίας μου, η εν λόγω Επιτροπή προσάρμοσε τους όρους εντολής της, ώστε να είναι σύμφωνοι με την Κ.Δ.Π. 492/2004.

Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι στο τέλος του έτους δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και του τεχνικού εξοπλισμού του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει γίνει μερική καταμέτρηση του εξοπλισμού για τα έτη 2003-2006 και ολοκληρώθηκε η καταμέτρηση για τα έτη 2007-2008, για τα οποία θα εκδοθεί πιστοποιητικό.

Μέρος Β

Υπερβάσεις. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρατηρήθηκαν υπερβάσεις ύψους £31.605 και £17.546 στο Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» των Προϋπολογισμών του 2000 και 2002, αντίστοιχα, καθώς και υπέρβαση ύψους £3.191 στο Κονδύλι «Αγορά Εξοπλισμού» του Προϋπολογισμού του 2003, για την κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός κατέθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του

ημερ. 1.8.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι επειδή ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που ετοιμάστηκε αφορά σε έτη που έχουν λήξει, απαιτείται η ψήφιση Τροποποιητικού Προϋπολογισμού και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

6.8 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μου δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26(1) του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου αρ. 33(Ι) του 1994, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το έτος 2007 υποβλήθηκαν καθυστερημένα, στις 29.4.2009. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Οργανισμού. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2007 που αφορούν στα αποτελέσματα του 2007.

Αποτελέσματα του έτους 2007.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού ήταν £3.539.219 για το 2007 σε σύγκριση με £3.045.367 για το 2006. Στα έσοδα του Οργανισμού περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £3.304.747 (£2.590.982 για το 2006). Το ποσό που παραχωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος «Νεολαία», ανήλθε στις €135.823 (£281.726 για το 2006). Ποσό ύψους £56.361 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για υλοποίηση πρότασης του Οργανισμού που εγκρίθηκε στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL. Επίσης, περιλαμβάνονται έσοδα ύψους £31.551 από την «Κάρτα Νέων» (£80.639 για το 2006).

(β) Έξοδα. Τα συνολικά έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £2.040.050 για το 2007 σε σύγκριση με £2.339.798 για το 2006. Στα έξοδα δεν περιλαμβάνονται οι απολαβές του ενός εκτάκτου και των τριών μόνιμων δημόσιων υπαλλήλων που αποσπάστηκαν στον Οργανισμό, οι τρεις από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, και ο τέταρτος από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας.

«Κάρτα Νέων». Τα έσοδα που προέκυψαν από τη διαχείριση της «Κάρτας Νέων» κατά το 2007 ανήλθαν σε £31.551 σε σύγκριση με £80.638 το 2006, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους £49.087, που οφείλεται στο ότι το 2007 τερματίστηκε η συνεργασία του Οργανισμού με την τράπεζα η οποία εξέδιδε τη χρεωστική κάρτα με την οποία ήταν συνδεδεμένη η Κάρτα Νέων, η οποία απέφερε εισπράξεις ύψους £24.457 κατά το 2006, καθώς και στο ότι στα έσοδα του 2006 συμπεριλήφθηκαν τα έσοδα από την πώληση φοιτητικών καρτών για το 2005, ύψους £24.814.

Τα σχετικά έξοδα του Οργανισμού για το 2007 ανήλθαν σε £12.998 σε σύγκριση με £18.851 για το 2006.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2007 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 27.9.2006, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 28.2.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.3.2007. Δεδομένου ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2007, οι δαπάνες του Οργανισμού για την περίοδο 1.3-30.3.2007 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Προσωπικό. Στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το έτος 2007 προβλέπονται 29 οργανικές θέσεις, σε σύγκριση με 19 οργανικές θέσεις στον Προϋπολογισμό του 2006, από τις οποίες οι οκτώ είχαν πληρωθεί με σύμβαση το 2007, με συνολικό κόστος £170.173.

Μονιμοποίηση προσωπικού. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 5.12.2007, την τοποθέτηση 12 ατόμων, τα οποία υπηρετούσαν μέχρι τότε στον Οργανισμό, είτε με συμβόλαιο, είτε με μίσθωση υπηρεσιών, σε μόνιμες θέσεις από την 1.1.2008, χωρίς να προβεί στη δημοσίευση των θέσεων. Η ενέργεια αυτή αποτελεί παραβίαση των βασικών αρχών της ίσης μεταχείρισης των πολιτών και της διαφάνειας, αφού

στέρησε το δικαίωμα διεκδίκησης θέσης από κάθε άλλο ενδιαφερόμενο σε ένα δημόσιο Οργανισμό, αλλά στέρησε και τον ίδιο τον Οργανισμό από την επιλογή των καταλληλότερων ατόμων, αφού δεν προηγήθηκε οποιασδήποτε μορφής διαγωνισμός για πλήρωσή τους.

Στα πρακτικά της σχετικής συνεδρίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού επικαλέστηκε ότι τα πιο πάνω άτομα υπηρετούσαν σε προσωρινές θέσεις, πράγμα που ουδόλως ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, εφόσον δεν υπήρχαν τέτοιες θέσεις εγκεκριμένες στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού, και αιτιολόγησε την απόφασή του επικαλούμενο τις διατάξεις του άρθρου 36 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, το οποίο επιτρέπει μεν το διορισμό υπαλλήλων, χωρίς δημοσίευση, σε κενή μόνιμη θέση στην περίπτωση όμως που αυτοί υπηρετούν σε μόνιμη θέση που πληρούται προσωρινά (δηλαδή θέση που προβλέπεται ως μόνιμη στον Προϋπολογισμό) και έχει τον ίδιο τίτλο. Εφόσον στην παρούσα περίπτωση, τα υπό αναφορά άτομα δεν υπηρετούσαν σε εγκεκριμένες μόνιμες θέσεις που να είχαν πληρωθεί είτε μόνιμα είτε προσωρινά, όπως ρητά διαλαμβάνει το άρθρο 36 του Νόμου, οι διατάξεις τις νομοθεσίας για μη δημοσίευση των θέσεων δεν μπορούσαν να τύχουν εφαρμογής.

Έχω την άποψη ότι για ένα τόσο σοβαρό θέμα το Διοικητικό Συμβούλιο θα έπρεπε να είχε ζητήσει τη γνώμη του νομικού του συμβούλου και να είχε λάβει γραπτώς τη γνώμά του, πράγμα που δεν εντόπισα να έπραξε.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, το έθεσα υπόψη του Γενικού Εισαγγελέα για λήψη οποιωνδήποτε ενεργειών ήθελε ο ίδιος κρίνει ενδεδειγμένα.

Δημιουργία Χώρου Φεστιβάλ Νέων στη Τάφρο της Πύλης Αμμοχώστου. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων έχει παραχωρήσει στο Δήμο Λευκωσίας το δικαίωμα χρήσης του χώρου της Τάφρου της Πύλης Αμμοχώστου ως πάρκο. Το 2003, ο Οργανισμός αποτάθηκε στο Τμήμα Αρχαιοτήτων και ζήτησε την παραχώρηση άδειας χρήσης του υπό αναφορά χώρου για δημιουργία Χώρου Φεστιβάλ Νέων.

Ο Οργανισμός Νεολαίας το 2004, μετά από έγκριση του Τμήματος Αρχαιοτήτων, άρχισε εργασίες στην Τάφρο της Πύλης Αμμοχώστου για τη δημιουργία Χώρου Φεστιβάλ Νέων, με σκοπό την προώθηση της πρωτοβουλίας των νέων ανθρώπων για διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Παρατήρησα ότι, παρόλο που για το σκοπό αυτό δαπανήθηκαν, κατά το 2004 και 2005, τα ποσά των £39.760 και £35.140, αντίστοιχα, καθώς επίσης και το γεγονός ότι οι εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου ολοκληρώθηκαν στο τέλος του 2005, εξακολουθεί να εκκρεμεί η ετοιμασία συμφωνίας, μεταξύ του Οργανισμού Νεολαίας και του Δήμου Λευκωσίας, ο οποίος έχει το δικαίωμα χρήσης του χώρου και ενδεχομένως του Τμήματος Αρχαιοτήτων, στο οποίο ανήκει ο χώρος, η οποία να διευκρινίζει επίσημα τους όρους παραχώρησης της χρήσης του υπό αναφορά χώρου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν ήδη γίνει συναντήσεις με το Δήμο Λευκωσίας για συζήτηση του θέματος και ετοιμασία σχετικής συμφωνίας.

Συμμετοχή Οργανισμού σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

(α) Ο Οργανισμός συμμετείχε στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Νεολαία για την Ευρώπη» και «Νεολαία» κατά τα έτη 1997-2006 και συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» για τα έτη 2007-2013 κατόπιν αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

(β) **Αδυναμίες του Οργανισμού σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.** Κατόπιν ελέγχου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισήμανε διάφορες αδυναμίες, σε σχέση με τη εφαρμογή των Κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία του Προγράμματος «Νεολαία», οι κυριότερες από τις οποίες αφορούσαν στο μη επαρκή διαχωρισμό καθηκόντων, στην παράλειψη συμφιλίωσης, από την Εθνική Υπηρεσία, των πληρωμών που γίνονται από το Γενικό Λογιστήριο με τις δαπάνες που σχετίζονται με κάθε συμφωνία του Προγράμματος, και στη μη εφαρμογή μηχανογραφημένου συστήματος για την καταχώριση και παρακολούθηση των δαπανών. Ανάλογες αδυναμίες επισήμανε επίσης η Επιτροπή για το πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση».

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν σε σχέση με την εφαρμογή των προαναφερθέντων Προγραμμάτων αντιμετωπίστηκαν (α) με τη στελέχωση της Εθνικής Υπηρεσίας με ένα υπεύθυνο του Προγράμματος, τρεις χειριστές Δράσεων και ένα Βοηθό Γραμματειακό Λειτουργό, (β) τον έλεγχο από το Λογιστήριο του Οργανισμού και ολοκλήρωση της συμφιλίωσης των λογαριασμών και (γ) την ανάπτυξη και εφαρμογή νέου λογισμικού συστήματος, το οποίο ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Προγράμματος.

(γ) Σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία, η οποία υπογράφηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό, στα πλαίσια του Προγράμματος «Νέα Γενιά σε Δράση» και αφορούσε στην περίοδο 1.1.2007-31.12.2007, το ανώτατο ποσό επιχορήγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέρχεται σε €1.391.863 για τις αποκεντρωμένες δράσεις και σε €66.669 για τα διαχειριστικά έξοδα.

Στα πλαίσια της υλοποίησης της πιο πάνω σύμβασης, εμβάστηκε κατά το 2007 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ποσό των €974.304 σε σχέση με τις αποκεντρωμένες δράσεις του Προγράμματος, το οποίο κατατέθηκε σε λογαριασμό που τηρείται στην Κεντρική Τράπεζα. Σύμφωνα με την έκθεση οικονομικών συναλλαγών του Προγράμματος για την υπό αναφορά περίοδο, η οποία ελέγχθηκε από εξωτερικούς ελεγκτές, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν ανήλθαν σε €621.802, δηλαδή ποσοστό 44,67% του συνολικού προϋπολογιζόμενου ποσού.

Όπως προκύπτει, καταβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επιπλέον ποσό πέραν εκείνου που χρησιμοποιήθηκε για το πρόγραμμα, ύψους €352.502, το οποίο θα πρέπει να επιστραφεί, ενώ το συνολικό ποσό που δεν κατέστη δυνατόν να εκταμιευθεί ανήλθε σε €770.061. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα να ενημερωθώ για τους λόγους που οδήγησαν στη χαμηλή υλοποίηση του προγράμματος και απώλεια της σχετικής κοινοτικής χρηματοδότησης.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού, η χαμηλή υλοποίηση του Προϋπολογισμού του Προγράμματος οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη όλες οι δράσεις, εφόσον η καθορισμένη περίοδος εφαρμογής του Προγράμματος λήγει στις 30.6.2010. Επιπλέον, κατά τον ίδιο, δεν υπάρχει το ανάλογο ενδιαφέρον από τους νέους της Κύπρου για τη Δράση 2 του Προγράμματος («Ευρωπαϊκή Εθελοντική Εργασία») ο Προϋπολογισμός του οποίου ανέρχεται στα €485.686, δηλαδή το 33% του ολικού Προϋπολογισμού, λόγω της μεγάλης διάρκειας των δραστηριοτήτων της εν λόγω δράσης και της έλλειψης επαρκούς διάδοσης του εθελοντισμού στην Κύπρο.

Επιχορηγήσεις Κέντρων Νεότητας. Από δειγματοληπτική εξέταση των επιχορηγήσεων που δόθηκαν σε Κέντρα Νεότητας κατά το 2007 διαπιστώθηκαν αδυναμίες και παραλείψεις, οι οποίες αναφέρονται πιο κάτω. Επισημαίνεται ότι από την 1.1.2008 η επιχορήγηση των Κέντρων Νεότητας δεν δίνεται από τον Οργανισμό, αλλά από τον Κυπριακό Οργανισμό Κέντρων Νεότητας.

(α) **Εξασφάλιση οικημάτων.** Διαπιστώθηκε περίπτωση όπου δόθηκε επιχορήγηση ύψους £9.800 για συντήρηση οικήματος, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν στο σχετικό φάκελο οποιαδήποτε υποστηρικτικά έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία ως προς τη διενέργεια της δαπάνης. Επίσης, διαπιστώθηκε περίπτωση επιχορήγησης ύψους £10.000 για κατασκευή ιδιόκτητου λυόμενου οικήματος, η οποία δόθηκε στις 14.12.2005 και μέχρι και τις 31.12.2007 δεν φαίνεται να είχαν αρχίσει οποιαδήποτε έργα για κατασκευή του πιο πάνω οικήματος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι για την έγκριση οποιασδήποτε επιχορήγησης προς κάποιο Κέντρο Νεότητας, απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η προσκόμιση των ανάλογων αποδεικτικών. Το ότι δεν βρέθηκαν στο φάκελο συγκεκριμένων Κέντρων τα αποδεικτικά στοιχεία, οφείλεται κατά πάσα πιθανότητα στο γεγονός ότι τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο με την αναδιάρθρωση της διαδικασίας αρχειοθέτησης και τη δημιουργία νέων φακέλων από το αρχείο του Οργανισμού, κάποια αποδεικτικά αρχειοθετήθηκαν στους παλιούς φακέλους ενώ θα έπρεπε να βρίσκονται μαζί με την αίτηση στους νέους.

(β) **Συντήρηση οικημάτων.** Σύμφωνα με τους Κανονισμούς και Κριτήρια βάσει των οποίων δίνονται οι χορηγίες σχετικά με τη συντήρηση οικημάτων, πρέπει να λαμβάνονται προσφορές από τρεις τουλάχιστον προσφοροδότες, για την εργασία για την οποία αιτείται επιχορήγηση και το τελικό ποσό της χορηγίας θα καθορίζεται μετά από έκθεση του αρχιτέκτονα του Οργανισμού ο οποίος θα διενεργεί επιτόπιες

επιθεωρήσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο πιο πάνω όρος δεν τηρήθηκε, αφού ζητήθηκε μόνο μια προσφορά, και δεν ετοιμάστηκε σε καμία περίπτωση έκθεση από τον αρχιτέκτονα.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ο όρος για προσκόμιση τριών προσφορών αντί μίας, όντως δεν τηρήθηκε διότι σε αρκετές περιπτώσεις (ιδιαίτερα Κέντρων Νεότητας που βρίσκονται σε απομακρυσμένες/ορεινές περιοχές) αυτό ήταν ανθρωπίνως αδύνατο, με δεδομένο ότι δεν ήταν δυνατή η εξεύρεση τριών προσφοροδοτών. Έτσι, επικράτησε η πρακτική να γίνεται δεκτή η προσκόμιση μόνο μίας προσφοράς. Όσον αφορά στην έκθεση από αρχιτέκτονα, παρότι ο Οργανισμός είχε προχωρήσει σε συμφωνία με συγκεκριμένο αρχιτεκτονικό γραφείο για επίβλεψη των εργασιών συντήρησης των Κέντρων Νεότητας, εντούτοις το συγκεκριμένο γραφείο δεν φάνηκε συνεπές με τις υποχρεώσεις του, με αποτέλεσμα να μην ολοκληρώσει τον απαιτούμενο έλεγχο και να μην υποβάλει στον Οργανισμό τη σχετική έκθεση.

(γ) Επιμόρφωση και καθοδήγηση. Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς και Κριτήρια, οι επιχορηγήσεις σχετικά με επιμόρφωση και καθοδήγηση, γίνονται μόνο μετά την προσκόμιση των πρωτότυπων (ή πιστών αντιγράφων) υπογραμμένων συμφωνητικών εγγράφων απασχόλησης των ειδικών εκπαιδευτών. Παρατήρησα ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις δόθηκε χορηγία χωρίς να έχουν προσκομιστεί τα σχετικά συμφωνητικά έγγραφα, ενώ σε μια περίπτωση παρουσιάστηκαν μη πιστοποιημένα αντίγραφα.

Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, όπως για παράδειγμα η μη σφράγιση και υπογραφή όλων των δελτίων πληρωμής και των αποδεικτικών στοιχείων και η μη τήρηση μητρώου στο οποίο να καταγράφονται και να παρακολουθούνται οι εγκεκριμένες από το Διοικητικό Συμβούλιο επιχορηγήσεις και άλλες χορηγίες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα τυγχάνει σοβαρής μελέτης και θα αποτελέσει σημαντικό στοιχείο στην αναμενόμενη υιοθέτηση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Λογιστηρίου του Οργανισμού, στα πλαίσια της όλης διαδικασίας αυτονομής του από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας.

Πρακτικά συνεδριάσεων. Ορισμένα από τα πρακτικά συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου για τα έτη 2006 και 2007 δεν κατέστη δυνατόν να προσκομιστούν για έλεγχο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί, κατά τη διάρκεια του ελέγχου, αν η διενέργεια ορισμένων δαπανών καλύπτετο από σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως μου ανέφερε ο Εκτελεστικός Γραμματέας του Οργανισμού, τα πρακτικά έχουν ετοιμαστεί και επικυρωθεί αλλά βρίσκονται στην κατοχή του πρώην Προέδρου του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι τα υπό αναφορά επικυρωμένα πρακτικά θα καταχωριστούν στο αρχείο του Οργανισμού αμέσως μετά την υπογραφή τους.

Μητρώο βιβλίων είσπραξης. Το μητρώο βιβλίων είσπραξης δεν έχει παρουσιαστεί για έλεγχο, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός ο έλεγχος του αποθέματος των διπλοτύπων είσπραξης.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού τα αποθέματα διπλοτύπων έχουν καταχωριστεί σε μητρώο βιβλίων είσπραξης.

6.9 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων Κύπρου δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2008. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του Πρακτορείου για το έτος 2008.

(β) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με το προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζεται έλλειμμα ύψους €563.758, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €330.365 (£193.354) το 2007.

(γ) Κρατική ενίσχυση. Κατά τη διάρκεια του έτους η κρατική ενίσχυση που παραχωρήθηκε στο Πρακτορείο ανήλθε στις €1.446.279, ενώ η αντίστοιχη για το 2007 ήταν €1.187.903 (£695.249), δηλαδή αυξήθηκε κατά €258.376. Η συνολική εγκεκριμένη πρόνοια για χορηγία προς το Πρακτορείο στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2008, ήταν €1.682.511, ενώ στον Προϋπολογισμό του Πρακτορείου η εγκεκριμένη πρόνοια για κρατική ενίσχυση ανερχόταν σε €2.199.952.

(δ) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €1.636.618, συμπεριλαμβανομένων εσόδων ύψους €3.655 από εμπορικές δραστηριότητες, σε σύγκριση με €1.415.910 (£828.695) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €220.707 ή ποσοστό 15,69%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής ενίσχυσης. Όπως προκύπτει, η ικανότητα του Πρακτορείου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 88,37% του συνόλου των εσόδων του.

(ε) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €2.200.376, συμπεριλαμβανομένων εξόδων ύψους €600 για εμπορικές δραστηριότητες, σε σύγκριση με €1.746.276 (£1.022.050) το 2007. Η αύξηση των εξόδων ύψους €454.100 ή 26%, οφείλεται κυρίως στις αυξημένες δαπάνες για τις αποδοχές προσωπικού και στη έναρξη καταβολής μισθώματος στην Κυβέρνηση για μίσθωση κρατικής γης, για ανέγερση κτιρίου του ΚΥΠΕ.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου στις 19.6.2007 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 25.6.2007. Στη συνέχεια, σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 12.11.2007 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 6.12.2007, ενώ σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30.9.2007, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 13.12.2007 και δημοσιεύτηκε στις 31.12.2007 (Νόμος 69(II)/2007).

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός για το 2008 προέβλεπε συνολικές δαπάνες ύψους €2.415.236, ενώ οι αντίστοιχες πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €1.760.868, δηλαδή ο Προϋπολογισμός υλοποιήθηκε σε ποσοστό 72,9% μόνο, κυρίως λόγω μη υλοποίησης των προνοιών σχετικών με τη νέα οργανωτική δομή και αναβάθμιση των θέσεων του Πρακτορείου και με την τεχνολογική αναβάθμιση.

Προσωπικό. Στις 31.12.2008 το Πρακτορείο εργοδοτούσε 24 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις έναντι 39 εγκεκριμένων οργανικών θέσεων, 9 έκτακτους συνεργάτες και 1 πάνω σε ωρομίσθια βάση (18 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 10 έκτακτους συνεργάτες και 2 ωρομίσθιους στις 31.12.2007), με σύνολο αποδοχών €1.179.875, σε σύγκριση με €891.267 (£521.635) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €288.608 ή 32,38%. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην πρόσληψη νέων υπαλλήλων καθώς επίσης στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στις ετήσιες προσαυξήσεις. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνονται δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας που κατά το 2008 ανήλθαν στις €43.800 (€30.834 ή £18.046 το 2007) και €38.291 (€24.695 ή £14.453 το 2007) αντίστοιχα.

Μηχανογράφηση και εσωτερικός έλεγχος. Το μηχανογραφημένο λογιστικό σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή την 1.1.2006 και όπως παρατηρήθηκε, δεν έχουν ακόμη καθοριστεί οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που θα πρέπει να ακολουθούνται για την επαλήθευση της ορθότητας των καταχωρίσεων. Απαραίτητη επίσης είναι και η φύλαξη/αποθήκευση των ηλεκτρονικών δεδομένων με τη δημιουργία αντιγράφου ασφαλείας (back up). Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες όσον αφορά στην ετοιμασία συμφύλιωτικών καταστάσεων των τραπεζικών υπολοίπων και του μισθολογίου, στην έγκαιρη ενημέρωση των λογαριασμών γενικού καθολικού, στην καταχώριση, αρχειοθέτηση των εγγράφων αλληλογραφίας και στη σύνδεσή τους ανάλογα με το περιεχόμενο.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου με πληροφόρησε ότι τα προβλήματα που παρουσιάζονται οφείλονται στο γεγονός ότι το Λογιστήριο είναι στελεχωμένο με ένα μόνο άτομο, το οποίο χειρίζεται μεγάλο όγκο λογιστικής και διοικητικής εργασίας.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού.

(α) Δημιουργία Ταμείου Συντάξεων. Οι σχετικοί Κανονισμοί για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2001 (Κ.Δ.Π. 456/2001), με ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου την 1.7.1989. Σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς το Σχέδιο θα λειτουργεί κατ' αναλογία, με βάση τις πρόνοιες των περί Συντάξεων Νόμων που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους, χωρίς δηλαδή την ίδρυση και διαχείριση Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Μετά από επανειλημμένα διαβήματα του Πρακτορείου προς τα Υπουργεία Οικονομικών και Εσωτερικών για την τροποποίηση των οικείων Κανονισμών με σκοπό τη δημιουργία Ταμείου, το Υπουργείο Εσωτερικών σε σχετικές επιστολές του ημερ. 2.9.2005 και 9.8.2006, αναφέρει ότι δεν είναι δυνατή η παρέκκλιση από την υφιστάμενη πολιτική για μη δημιουργία Ταμείων Συντάξεων και ότι θα πρέπει να συνεχιστεί η συμπερίληψη των απαραίτητων κονδυλίων, αναφορικά με την κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Πρακτορείου, στους ετήσιους Προϋπολογισμούς του. Στη συνέχεια, λόγω της μη έγκρισης για δημιουργία Ταμείου, το Πρακτορείο ζήτησε, κατ' επανάληψη, την έκδοση κυβερνητικής εγγύησης για σκοπούς διασφάλισης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των υπαλλήλων του.

(β) Επιστροφή/Ανάκτηση επιπλέον εισφορών για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Ταμείο Χηρών και Ορφανών. Παρόλο που οι πιο πάνω Κανονισμοί, για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων, εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων από το 2001, το Σχέδιο τέθηκε σε λειτουργία πολύ αργότερα και συγκεκριμένα με την έναρξη της αποκοπής από 1.1.2005 των προνοούμενων από το Σχέδιο εισφορών των υπαλλήλων. Αναφορικά με τον υπολογισμό και την καταβολή των αναδρομικών εισφορών των υπαλλήλων που αφορούν στην περίοδο 1.7.1989 μέχρι 31.12.2004 και την επιστροφή σ' αυτούς από τον εργοδότη των επιπλέον εισφορών (6,3% αντί 3,2%) στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αφαιρουμένης της συνεισφοράς των υπαλλήλων στο Ταμείο Χηρών και Ορφανών (ποσοστό ύψους 0,75%) για την ίδια περίοδο, το Πρακτορείο αποτάθηκε το Δεκέμβριο του 2007 σε αναλογιστικό οίκο, ο οποίος και προέβη σε εκτίμηση των πιο πάνω ποσών που ανέρχονταν περίπου σε €94.110 (£55.080) για το 3,1% και €23.158 (£13.554) για το 0,75%. Σημειώνεται ότι στο προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων, για το 2008, περιλαμβάνεται ποσό, για οφειλή προς τους υπαλλήλους, ύψους €85.905 και για ανάκτηση της εισφοράς των υπαλλήλων στο Ταμείο Χηρών και Ορφανών ποσό ύψους €21.153.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου με πληροφόρησε ότι έχει γίνει ο τελικός διακανονισμός και οι οφειλές έχουν επιστραφεί πρόσφατα στους δικαιούχους.

(γ) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2007, η υποχρέωση του Πρακτορείου για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανέρχεται σε €2.082.785 (£1.219.000), ενώ σύμφωνα με νέα αναλογιστική εκτίμηση ημερ. 31.12.2008, η πιο πάνω υποχρέωση του Πρακτορείου ανέρχεται σε €2.087.975.

Μέρος Β

Απασχόληση συνεργατών πάνω σε έκτακτη βάση. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις, το καθεστώς απασχόλησης εννέα συνεργατών παραμένει αδιευκρίνιστο. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί κατά πόσο η απασχόλησή τους εμπίπτει στις διατάξεις του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων Νόμου αρ. 169/85, σύμφωνα με τον οποίο θα έπρεπε να εξασφαλιστεί η σχετική έγκριση της Βουλής, καθότι τα συμβόλαια απασχόλησης τους περιλαμβάνουν όρους (προσαύξηση, 13^ο μισθό, άδεια κ.λπ.), που παραπέμπουν σε σχέση εργοδότη και εργοδοτούμενου.

Συναφώς αναφέρεται ότι δυνάμει των διατάξεων του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου του 2003, σε επτά έκτακτους συνεργάτες τον Ιανουάριο του 2006 και σε άλλους δυο τον Ιούνιο του 2007, αφού συμπλήρωσαν 30 μήνες υπηρεσίας, δόθηκαν συμβόλαια

αορίστου διαρκείας κατόπι συμβουλής του Νομικού Συμβούλου του Πρακτορείου και έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με τον Αναπληρωτή Διευθυντή του Πρακτορείου το καθεστώς των συνεργατών/ανταποκριτών και των έκτακτων συνεργατών απασχολεί το Συμβούλιο του Πρακτορείου, το οποίο βρίσκεται σε επαφή με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και την Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού σε μια προσπάθεια επίλυσης του θέματος. Αναφορικά με το θέμα των έκτακτων συνεργατών, το Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει την εξέλιξη των δύο νομοσχεδίων που κατατέθηκαν στη Βουλή και αφορούν τους έκτακτους και την παραμονή τους στις υπηρεσίες που απασχολούνται μέχρι την αφυπηρέτησή τους.

6.10 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ) ανήλθαν σε €40.221.406, σε σύγκριση με €35.377.839 (£20.705.730) το 2007, από τα οποία ποσό ύψους €37,8 εκ. (€33,0 εκ. (£19,3 εκ.) το 2007) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 94% των εσόδων του (93% το 2007).

(β) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε €40.129.831, σε σύγκριση με €37.357.981 (£21.864.655) το 2007 (αύξηση κατά €2.771.850 ή 7%).

(γ) **Αποτελέσματα χρήσης.** Ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα ύψους €91.575, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €1.980.142 (£1.158.925) το 2007, λόγω βασικά της αύξησης των εσόδων κατά 14% και της αύξησης των εξόδων κατά 7%.

(δ) Δάνεια.

- (i) **Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων.** Τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του και από δάνεια τα οποία παρουσιάζουν μια αυξητική τάση με συνεπακόλουθο να πρέπει να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό για την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυσίων, διαπιστώνεται ωστόσο ότι ο Οργανισμός αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του αναφορικά με την αποπληρωμή των δανείων που συνάπτει.

Ο συνεχώς αυξανόμενος δανεισμός για χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού συνεπάγεται ότι ολοένα μεγαλύτερα ποσά θα πρέπει να δεσμεύονται σε μελλοντικούς Προϋπολογισμούς για εξυπηρέτηση των δανείων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η τακτική του δανεισμού θα τερματιστεί και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού έχει αποφασίσει να μην προχωρεί στη σύναψη νέων δανείων.

(ii) Δάνεια με κυβερνητικές εγγυήσεις.

- **Έκδοση χρεωγράφων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στη συνεδρία του ημερ. 26.10.2000 να εγκρίνει με κυβερνητική εγγύηση την έκδοση χρεωγράφων από τον Οργανισμό, συνολικής ονομαστικής αξίας €17 εκ. (£10 εκ.) Από τη διάθεση των πιο πάνω χρεωγράφων κατά το έτος 2000 (κυρωτικός Νόμος αρ. 32(III)/2000), με δημοπρασία, εισπράχθηκε ποσό ύψους €16,4 εκ. (£9,6 εκ.).

Λόγω προβλημάτων ρευστότητας του Οργανισμού για τα έτη 2006, 2007 και 2008 δεν έχει εμβαστεί στο εξοφλητικό ταμείο των χρεωγράφων, σκοπός του οποίου είναι η αποπληρωμή των χρεωγράφων στη λήξη τους, συνολικό ποσό ύψους €6,1 εκ. που περιλαμβανόταν για το σκοπό αυτό στους Προϋπολογισμούς του 2007 και 2008.

Τα χρεώγραφα ήταν αποπληρωτέα στις 15.12.2008 αλλά αποφασίστηκε από το Δ.Σ., στις 2.12.2008, να μη γίνει αποπληρωμή και να σταλεί επιστολή στους κατόχους με πρόταση παράτασης της αποπληρωμής μέχρι και 24 μήνες. Οι πλείστοι των κατόχων αποδέχθηκαν την παράταση, εκτός από δύο περιπτώσεις στις οποίες έγινε αποπληρωμή ύψους €1.710.310.

Σημειώνεται ότι κάτοχος ονομαστικών χρεωγράφων ύψους €6,8 εκ. (£4 εκ.) έθεσε ως όρο, για την αποδοχή της πιο πάνω πρότασης, την αύξηση του επιτοκίου από 6,85% σε 7% και το αίτημά του εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 12.3.2009.

- **Δάνειο από Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.** Το δάνειο με κυβερνητική εγγύηση ύψους €10,25 εκ. (£6 εκ.) αναλήφθηκε σταδιακά κατά τη διάρκεια του 2005. Το υπόλοιπο στις 31.12.2008 ήταν €11,45 εκ. (€10,9 εκ. στις 31.12.2007).

Διαπιστώθηκε ότι δεν έχει καταβληθεί η ετήσια δόση του δανείου, ύψους €1.191.398, λόγω προβλημάτων ρευστότητας. Για τον ίδιο λόγο δεν καταβλήθηκαν επίσης τα ποσά που συμπεριλήφθηκαν στους Προϋπολογισμούς του 2006 και 2007 για την ετήσια δόση του δανείου ύψους €645.851 (£378.000) και €1.303.866 (£763.119), αντίστοιχα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το δάνειο αυτό προβλεπόταν να εξοφληθεί με τη σύναψη του νέου δανείου.

- **Νέο δάνειο ύψους €34 εκ. (£20 εκ.).** Ο Οργανισμός προγραμματίζει μέσα στο 2008 τη σύναψη ενός νέου δανείου, ύψους €34 εκ. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €3,3 εκ. θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη αναγκών του 2008 (πληρωμή των τόκων των χρεωγράφων και την κατάθεση στο εξοφλητικό ταμείο χρεωγράφων), ποσό ύψους €10,9 εκ. για την εξόφληση του δανείου της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, ποσό ύψους €15,9 εκ. για τη χρηματοδότηση έργων που εγκρίθηκαν να κατασκευαστούν με δανεισμό μέχρι το 2007 και δεν είχαν ακόμα εκτελεστεί, ενώ ποσό ύψους €3,9 εκ. θα χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή των καθυστερημένων δόσεων στο εξοφλητικό ταμείο των χρεωγράφων.

Μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν μεταξύ του Οργανισμού και της επιλεγείσας τράπεζας, οι οποίες επεκτάθηκαν και μετά την παρέλευση των 90 ημερών για τις οποίες ίσχυε η προσφορά της τράπεζας, δηλαδή στις 22.4.2008, ο Οργανισμός ενημερώθηκε από την τράπεζα στις 28.11.2008 ότι θα απέσυρε την προσφορά.

Σημειώνεται ότι δεν έγιναν ενέργειες για παράταση της ισχύος της προσφοράς και στις 9.10.2008 η τράπεζα πληροφόρησε τον Οργανισμό ότι ήταν διατεθειμένη να προχωρήσει σε συμφωνία αλλά με ψηλότερο επιτόκιο, δίνοντας 15 ημέρες προθεσμία. Ακολούθησε στις 28.11.2008 η απόσυρση της προσφοράς της.

Ευθύνη για τη μη σύναψη του δανείου φέρουν τόσο ο Οργανισμός, όσο και ο Νομικός Σύμβουλος του Οργανισμού, όπως φαίνεται και σε χρονοδιάγραμμα ενεργειών για τη σύναψη του δανείου, το οποίο ετοιμάστηκε για υπηρεσιακούς σκοπούς.

Μετά από απόφαση του Δ.Σ. στις 18.12.2008, ο Οργανισμός ζήτησε εκ νέου προσφορές από 14 τράπεζες, τον Ιανουάριο 2009, για δάνειο ύψους μέχρι €34 εκ.. Ο Οργανισμός έλαβε προσφορές, εκ των οποίων οι δύο πιο συμφέρουσες ήταν για δάνεια ύψους €24 εκ. και €5 εκ. και με επιτόκιο Euribor + 1,45% και Euribor + 1,60%, αντίστοιχα (σε σύγκριση με επιτόκιο Euribor + 0,035% το οποίο ήταν η προσφορά της επιλεγείσας τράπεζας κατά το 2008).

Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης και της απόσυρσης της προσφοράς από την Τράπεζα κατά το 2008, ο Οργανισμός, κατόπι διευθέτησης για παράταση της ισχύος των χρεωγράφων μέχρι και 2 έτη, πληρώνει ψηλότερο επιτόκιο (7%) για μεγάλο μέρος των χρεωγράφων, σε σύγκριση με 6,85% που ίσχυε προηγουμένως. Επιπρόσθετα, θα συνεχίσει να πληρώνει ψηλότερο επιτόκιο για την περίοδο παράτασης των χρεωγράφων και θα συνάψει δάνεια, τα επιτόκια των οποίων αναμένονται να είναι αρκετά ψηλότερα από το επιτόκιο που πρόσφερε η τράπεζα το 2008.

(ε) **Πρόβλημα ρευστότητας.** Λόγω της μη έγκαιρης σύναψης του προαναφερθέντος δανείου, ο Οργανισμός συνεχίζει να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα, πέραν της αδυναμίας να αποπληρώσει τα δανειά του, να αδυνατεί να τακτοποιήσει όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €34,2 εκ. (2007: €25,8 εκ.), ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €12,5 εκ. (2007: €13,9 εκ.), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €21,7 εκ. (2007: €11,9 εκ.).

Με τη σύναψη του δανείου που αναφέρεται πιο πάνω αναμένεται το πρόβλημα να απαμβλυνθεί.

(στ) Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

(i) Απαιτήσεις Εργοληπτών και Μελετητών. Επειδή υπήρξε καθυστέρηση στις πληρωμές για εκτελεσθέντα έργα κατά το 2003, λόγω ανεπάρκειας του Προϋπολογισμού, παρατηρήθηκε επιβράδυνση των εργασιών, με επακόλουθο την υποβολή σημαντικών απαιτήσεων από εργοληπτικές εταιρείες για αποζημιώσεις. Ως παράδειγμα αναφέρεται υποβληθείσα αγωγή από συγκεκριμένη εταιρεία για το ποσό των €2.744.500, από το οποίο ποσό ύψους €2.029.193 αφορά σε απαιτήσεις για καθυστέρηση στις πληρωμές. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαιτησία με συγκεκριμένους Μελετητές, οι οποίοι απαιτούν επιπλέον ποσό ύψους €926.537. Ο Οργανισμός δεν είναι σε θέση, στο παρόν στάδιο, να εκφέρει άποψη για το τελικό αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι για τους ίδιους λόγους κατά το 2006 καταβλήθηκε ποσό ύψους €2,56 εκ. (£1, 5 εκ.).

(ii) Δήμος Στροβόλου εναντίον του Οργανισμού. Ο Δήμος Στροβόλου είχε καταχωρίσει το Μάιο του 2007, αγωγή εναντίον του Οργανισμού και απαιτεί ποσό ύψους €1.875.841 (£1.097.881) για δικαιώματα φόρου θεάματος για ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο στάδιο ΓΣΠ για την περίοδο από 3.10.2002 μέχρι 31.5.2007. Σύμφωνα με τους Νομικούς Συμβούλους, ο Οργανισμός έχει «καλή υπόθεση». Η έκβαση της υπόθεσης αυτής εναντίον του Οργανισμού ή άλλου Σωματείου που το αφορά, πιθανόν να έχει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις στον Οργανισμό λόγω της τακτικής του να επιχορηγεί με το φόρο θεάματος τα Σωματεία.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το θέμα του φόρου θεάματος θα απασχολήσει το Διοικητικό Συμβούλιο σε προσεχή συνεδρία του.

(iii) Αγωγές από αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Αθλητές, οι οποίοι πήραν μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και του 2008 και σε Παραολυμπιακούς Παγκόσμιους Αγώνες το 2006 και 2007, απέρριψαν τα ποσά που τους πρόσφερε ο Οργανισμός για τις επιτυχίες τους στους εν λόγω αγώνες και ζητούν τα ποσά που ισχύουν για τους Ολυμπιακούς και τους Παγκόσμιους Αγώνες. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, οι παροχές ανέρχονται συνολικά σε €579.289 για τους αθλητές και €133.811 για τους προπονητές τους, ενώ τα διεκδικούμενα ποσά σε €2.228.012 για τους αθλητές και €618.788 για τους προπονητές.

Στις 21.8.2008 και 29.8.2008, οι εν λόγω αθλητές καταχώρισαν προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Οργανισμού, με τις οποίες ζητούν όπως η απόφαση του Οργανισμού με ημερ. 10.6.2008, σύμφωνα με την οποία καθορίστηκε η χαριστική παροχή σε αθλητές που θα λάμβαναν μέρος στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες του 2008, κηρυχθεί άκυρη και ζητούν όπως οι πιο πάνω προσφερθείσες παροχές προς τους αθλητές και τους προπονητές που διακρίθηκαν στους Παραολυμπιακούς αγώνες αυξηθούν στα επίπεδα των οικονομικών επιβραβεύσεων που ισχύουν για τις επιτυχίες των αθλητών και προπονητών των Ολυμπιακών και Παγκόσμιων αγώνων.

Ο Οργανισμός θεωρεί ότι δεν είναι δικαιολογημένο το αίτημα των αθλητών επειδή, μεταξύ άλλων, (α) οι παροχές που καθόρισε είναι χαριστικές, (β) διαφορετικοί Οργανισμοί διοργανώνουν τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες, (γ) οι εν λόγω αγώνες διαφέρουν κατά πολύ ως προς τη δυσκολία συμμετοχής, (δ) διαφέρουν κατά πολύ ως προς τη δυσκολία νίκης, και (ε) τα μετάλλια που απονέμονται στους Παραολυμπιακούς είναι πολλαπλάσια εκείνων που απονέμονται στους Ολυμπιακούς, σε σχέση με τον αριθμό των αγωνισθέντων αθλητών.

Σχετικά, ο Οργανισμός παρουσιάζει στις οικονομικές καταστάσεις για το 2008 σημείωση για ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τα ποσά που ο Οργανισμός πρόσφερε στους πιο πάνω αθλητές και τα απέρριψαν.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός για το 2008 έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2007. Ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο

Παιδείας και Πολιτισμού αρχικά στις 2.7.2007 και μετά από σχετικές διαβουλεύσεις με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, αναθεωρήθηκε και επανυποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 24.9.2007.

Στις 7.11.2007 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και υποβλήθηκε στη Βουλή, η οποία τον ενέκρινε στις 13.12.2007 και δημοσιεύτηκε σε Νόμο στις 31.12.2007.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού - Υπερβάσεις. Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό, γίνεται κυρίως από κρατική χορηγία. Έργα ωστόσο που θα εκτελούντο από δανεισμό δεν παρουσιάζονται στον Προϋπολογισμό και, μετά από υπόδειξή μου, αυτό γίνεται από το 2009. Ως αποτέλεσμα, έργα που είχαν προγραμματιστεί να γίνουν από δάνεια και εκτελέστηκαν έγιναν καθ' υπέρβαση του Προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες υπερβάσεις:

- (i) Στο άρθρο 03.01.003 - «Αξιοποίηση Παλαιού ΓΣΟ», έγινε πρόνοια στον Προϋπολογισμό ποσού ύψους μόνο €51.634 για αρχικά δικαιώματα, χωρίς να γίνει πρόνοια ούτε για το κόστος υλοποίησης του έργου, ούτε πρόνοια στο Κονδύλι εσόδων από δάνειο με το οποίο θα χρηματοδοτείτο η υλοποίηση του έργου. Ο Οργανισμός προχώρησε στην υλοποίηση του έργου δαπανώντας το ποσό των €1.125.421, με αποτέλεσμα να προκύψει υπέρβαση ποσού ύψους €1.073.787. Το 2007 έγινε υπέρβαση του ιδίου κονδυλίου κατά €2.194.271 και το 2006 €638.518.
- (ii) Ενώ στα άρθρα 03.03.006 - «Αίθουσα Πελενδρίου», 03.03.007 - «Αίθουσα Χαρ. Κουκουλαρίδης (Γαλάτα)» και 03.03.008 - «Αίθουσα Ακροπόλεως» η πρόνοια στον Προϋπολογισμό ήταν μηδενική, εντούτοις ο Οργανισμός προχώρησε στην υλοποίηση των έργων, δαπανώντας τα ποσά των €635.078, €732.260 και €368.206, αντίστοιχα (συνολικό ποσό €1.735.544), με αποτέλεσμα να προκύψει ισόποση υπέρβαση στα πιο πάνω άρθρα.
- (iii) Με αφορμή τις πιο πάνω περιπτώσεις, η Υπηρεσία μου επισημαίνει και πάλι ότι όλες οι δαπάνες του έτους, συμπεριλαμβανομένων και όλων των αναπτυξιακών δαπανών, πρέπει να περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό, άσχετα αν η χρηματοδότησή τους γίνεται με δανεισμό ή άλλως πως, ώστε να υπάρχει η σχετική έγκριση της Βουλής, πράγμα που υιοθετήθηκε στον Προϋπολογισμό του 2009. Παρά τις διαβεβαιώσεις του Οργανισμού ότι θα προχωρούσε σε ετοιμασία σχετικού πίνακα τόσο για το 2006 όσο και για το 2007 για κάλυψη των δαπανών, εντούτοις δεν έγινε καμιά ενέργεια. Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι θα πρέπει να εξασφαλιστεί έγκριση για τις δαπάνες τόσο για το 2006 και το 2007, όσο και για το 2008.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι στο συμπληρωματικό προϋπολογισμό που ετοιμάστηκε για το 2008 είχε περιληφθεί και πρόνοια για υλοποίηση της εισήγησης της Υπηρεσίας μας για το 2008, αλλά το Υπουργείο Οικονομικών ζήτησε όπως αυτή αφαιρεθεί. Ο Οργανισμός θα επαναφέρει το θέμα με το Υπουργείο Οικονομικών.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων. Στις 31.12.2008 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 32 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι των 39 οργανικών θέσεων), 1 μόνιμο υπεράριθμο υπάλληλο και 3 έκτακτους, έναντι κενών θέσεων, σε σύγκριση με 32 μόνιμους (έναντι 39 οργανικών θέσεων), 1 μόνιμο υπεράριθμο και 2 έκτακτους στις 31.12.2007. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €2.586.182, σε σύγκριση με €3.270.836 το 2007, όπως φαίνεται πιο κάτω.

Σημειώνεται ότι οι εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τα έτη 2008 και 2007 συμπεριλαμβάνουν ποσό ύψους €278.374 και €854.300, αντίστοιχα, που καταβλήθηκαν στο Ταμείο για κάλυψη του ελλείμματος ύψους €2.106.706, όπως αυτό υπολογίστηκε με αναλογιστική μελέτη στις 31.12.2005.

	2008	2007
	€	€
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα μόνιμων υπαλλήλων	1.345.009	1.373.484
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα έκτακτων υπαλλήλων	45.963	40.989
Υπερωρίες και άλλα επιδόματα	34.053	32.778
13ος μισθός	93.379	97.592
Επιπρόσθετα ωφελήματα	-	128.145
	1.518.404	1.672.988
Εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων	575.120	1.163.576
Εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα	492.658	434.272
	2.586.182	3.270.836
Μέσος όρος - Κόστος Προσωπικού*	67.628	61.445

* Μη συμπεριλαμβανομένου του ελλείμματος στο Ταμείο Συντάξεων, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

(β) Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατά το 2008 απασχόλησε ή ανέλαβε το κόστος συνολικά για 849 άτομα (51 μόνιμους εργάτες και καθαρίστριες, 151 συμβασιούχους γυμναστές και συνεργάτες και 647 προπονητές ΕΣΥΑΑ έναντι συνολικής δαπάνης €5.037.609 όπως φαίνεται πιο κάτω.

Κατηγορία	Αριθμός Ατόμων	Ιδιότητα	Κόστος €
<u>Απασχόληση από τον ΚΟΑ</u>			
Προσωπικό ιδιόκτητων Αθλητικών Χώρων	48	Μόνιμοι Εργάτες	1.088.330
Καθαρίστριες Γραφείων	3	Μόνιμες Καθαρίστριες	50.891
Γυμναστές ΑΓΟ	86	Συμβασιούχοι	1.345.154
Γυμναστές ΕΦ	25	Συμβασιούχοι	365.728
Συντονιστές ΕΣΥΑΑ	17	Συμβασιούχοι	155.782
Πρόσθετοι έκτακτοι	23	Συμβασιούχοι	531.687
	202		3.537.662
<u>Ανάληψη κόστους από τον ΚΟΑ</u>			
Προπονητές ΕΣΥΑΑ	647	Συμβασιούχοι	1.499.947
Σύνολο	849		5.037.609

Σε ό,τι αφορά στους προπονητές ΕΣΥΑΑ, τη μισθοδοσία των οποίων καταβάλλει απευθείας σ' αυτούς ο Οργανισμός, σημειώνεται ότι η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως από τα Σωματεία και σε μερικές περιπτώσεις από τις Ομοσπονδίες, τα οποία και τους απασχολούν για τους σχεδιασμούς του ΕΣΥΑΑ. Η μισθοδοσία αυτή βασικά αποτελεί χορηγία του Οργανισμού προς τα Σωματεία και Ομοσπονδίες.

(γ) **Μελέτη ανθρώπινου δυναμικού από ελεγκτικό οίκο.** Η συμφωνία με τον ελεγκτικό οίκο για τον εσωτερικό έλεγχο επεκτάθηκε το 2005, έτσι ώστε να καλυφθεί και το θέμα της πραγματοποίησης μελέτης

ανθρώπινου δυναμικού, με επιπλέον κόστος €26.483 (£15.500) συν ΦΠΑ.

Η έκθεση συμπληρώθηκε και παρουσιάστηκε στο Δ.Σ. για έγκριση για πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2005 και για δεύτερη φορά, με συγκεκριμένη πρόταση για νέα δομή του Οργανισμού, στις 30.5.2007, χωρίς μέχρι σήμερα να τύχει εφαρμογής οποιαδήποτε εισήγηση.

Στην πιο πάνω μελέτη καταγράφηκαν αρχικά διάφορες αδυναμίες και ελλείψεις σε ό,τι αφορά στην υφιστάμενη οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού καταλήγοντας σε πρόταση για νέα δομή του Οργανισμού.

Όπως έχω πληροφορηθεί η προτεινόμενη δομή στάλθηκε στις Συντεχνίες (ΣΥΚΟΑ) του προσωπικού για απόψεις. Οι Συντεχνίες απέστειλαν τις προτάσεις τους στον Οργανισμό, που μαζί με την πρόταση του ελεγκτικού οίκου κατατέθηκε στη Επιτροπή Προσωπικού η οποία και υιοθετήθηκε από το Δ.Σ. στις 3.6.2008, όμως η εφαρμογή της ακόμη εκκρεμεί, επειδή, όπως πληροφορήθηκα η μελέτη αυτή συνδέθηκε με άλλη μελέτη για τη διενέργεια της οποίας ο Οργανισμός συμβλήθηκε στις 23.12.2008 με συγκεκριμένο οίκο με θέμα «την τεκμηρίωση, εφαρμογή και πιστοποίηση συστήματος διασφάλισης ποιότητας των διοικητικών υπηρεσιών του Οργανισμού με ISO 9001». Η σχετική έκθεση παραδόθηκε στον Οργανισμό στις 9.4.2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι οι αλλαγές στη δομή του ανθρώπινου δυναμικού αναμένεται να ολοκληρωθούν μετά την εφαρμογή του ISO.

(δ) Δελτία υπηρεσίας γυμναστών ΑΓΟ. Κατά τον έλεγχο της μισθοδοσίας των γυμναστών που απασχολούνται στο ΑΓΟ (Αθλητισμός Για Όλους) παρατηρήθηκε ότι δεν ενημερώθηκαν τα δελτία υπηρεσίας τους. Επισημαίνεται ότι η τήρηση και η έγκαιρη ενημέρωση του δελτίου υπηρεσίας για κάθε εργαζόμενο κρίνεται απαραίτητη καθώς αυτό παρέχει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την εργοδότησή του, όπως είναι ο μισθός και η περίοδος απασχόλησής του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι θα γίνουν οι σχετικές διορθώσεις.

(ε) Άδειες μόνιμου προσωπικού. Από έλεγχο των αδειών προσωπικού διαπιστώθηκε ότι δεν καταχωρίζονται πάντοτε τα απαραίτητα έγγραφα που υποστηρίζουν τις άδειες στους φακέλους του προσωπικού και τα οποία είναι, μεταξύ άλλων, απαραίτητα για τον καθορισμό της μισθοδοσίας, για τον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων αλλά και την τεκμηρίωση ότι κάποιος υπάλληλος βρίσκεται με άδεια.

Ο Πρόεδρος με διαβεβαίωσε ότι θα ληφθεί υπόψη η παρατήρηση της Υπηρεσίας μου και θα γίνεται πιο σωστή καταχώριση εγγράφων που αφορούν στις άδειες.

Στρατηγικό Σχέδιο. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις, είναι απαραίτητο όπως ο Οργανισμός καταρτίσει στρατηγικό σχέδιο στο οποίο να εντάξει όλες του τις δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των αθλητικών σχεδιασμών, καθώς επίσης και αθλητικών κτιριακών έργων. Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2006, αναφέρεται ότι στις 7.5.2007 κατατέθηκε και εγκρίθηκε από το Δ.Σ. «τριετές στρατηγικό σχέδιο» (2007-2009), το οποίο υποβλήθηκε και στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεσή μου τόσο για το 2006 όσο και το 2007, η ετοιμασία τριετούς σχεδίου συνιστά ένα σημαντικό θετικό βήμα, ωστόσο το πιο πάνω σχέδιο δεν έχει τα χαρακτηριστικά ενός στρατηγικού σχεδίου όπως επεξηγείται πιο κάτω.

Αναφορικά με το τριετές σχέδιο θα ήθελα να παρατηρήσω τα ακόλουθα:

(α) Η συζήτηση του τριετούς σχεδίου είχε αρχίσει στις 2.5.2007, συνεχίστηκε στις 7.5.2007 και σύμφωνα με τα πρακτικά, δεν επανήλθε έκτοτε στο Δ.Σ. για έγκριση ή και για παρακολούθηση.

(β) Στο σχέδιο δεν καθορίζονται σαφώς οι συγκεκριμένοι τρόποι υλοποίησης των στόχων που τέθηκαν.

(γ) Δεν έχει καταρτιστεί χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, ώστε να υποβοηθηθεί η υλοποίηση των στόχων του σχεδίου και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους, (σχετικές εισηγήσεις υπέβαλα και στο παρελθόν).

(δ) Στόχοι που τέθηκαν στο στρατηγικό σχέδιο για νέο προσανατολισμό του Οργανισμού δεν φαίνεται να έχουν υλοποιηθεί.

Η ανάγκη ετοιμασίας ενός μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδίου θεωρείται ως επείγουσα και επιτακτική δεδομένου του κεντρικού ρόλου του Οργανισμού στον αθλητισμό και του μεγάλου προϋπολογισμού που ο Οργανισμός καλείται να διαχειριστεί.

Στο παρελθόν δόθηκαν διαβεβαιώσεις ότι η εισηγήσή μου για ετοιμασία ενός μακροχρόνιου σχεδίου ανάπτυξης, θα προωθείτο στο Δ.Σ., αυτό όμως δεν έγινε.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι δεν συμφωνεί με την άποψη ότι δεν έχει καθοριστεί χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Επίσης με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός αξιολογώντας τα επιτεύγματα των τελευταίων τριών χρόνων μπορεί να παραθέσει στοιχεία ότι ο τριετής σχεδιασμός πέτυχε το στόχο του.

Επιπρόσθετα, με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στην ετοιμασία ενός μακροχρόνιου σχεδίου ανάπτυξης, ο Οργανισμός βρίσκεται στη διαδικασία ετοιμασίας του το οποίο θα στηριχθεί στις πρόνοιες της Λευκής Βίβλου, η οποία καθορίζει την πολιτική ανάπτυξης του αθλητισμού στην Ευρώπη και η οποία υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 11.7.2007.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

(α) **Γενικά.** Παρά τα μέτρα βελτίωσης που τροχοδρομήθηκαν, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

Αρκετές από τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν από τον ελεγκτικό οίκο παλαιότερα, δεν έχουν εξεταστεί ακόμη από την Επιτροπή Ελέγχου του Οργανισμού, με αποτέλεσμα η εργασία των εσωτερικών ελεγκτών να παραμένει αναξιοποίητη.

Παρά τις διαβεβαιώσεις του Οργανισμού ότι θα εντατικοποιηθούν οι εργασίες της Επιτροπής για να αξιοποιηθεί η εργασία των εσωτερικών ελεγκτών, εντούτοις όπως διαπιστώθηκε δεν έγινε καμιά συνεδρία της Επιτροπής Ελέγχου κατά το 2008.

Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μου ο Οργανισμός προτίθεται να προκηρύξει νέα προσφορά για την παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου. Έχοντας υπόψη τη μη αξιοποίηση των προηγούμενων εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου εισηγήθηκα όπως ο Οργανισμός, προτού προκηρύξει την πιο πάνω προσφορά, ασχοληθεί και πεισθεί για τη χρησιμότητα και αναγκαιότητα των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, ώστε η όποια μελλοντική δαπάνη να αξιοποιηθεί.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θεωρεί ως ένα πολύ σημαντικό εργαλείο τον εσωτερικό έλεγχο και στόχο έχει να τον αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό και ότι η αδράνεια που παρουσιάστηκε το 2008 δεν είναι ενδεικτική των προθέσεων του Οργανισμού. Επίσης με πληροφόρησε ότι μέσα στο 2009 έχουν ήδη γίνει τρεις σχετικές συνεδρίες και είναι προγραμματισμένες και άλλες.

(β) **Μητρώα.** Η τήρησή τους εξακολουθεί να παρουσιάζει κενά και αδυναμίες, με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετείται ο σκοπός της δημιουργίας τους. Ως παράδειγμα αναφέρονται τα μητρώα παγίων, έργων, αγωγών και προσφορών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι σε ό,τι αφορά στο μητρώο παγίων έχουν ζητήσει από τον προγραμματιστή να επιλύσει το πρόβλημα.

(γ) **Χρεώσεις.** Εκκρεμεί η διερεύνηση διαφόρων ποσών, τα οποία είχαν αναφερθεί σε επιστολή μου για τις οικονομικές καταστάσεις του 2007 ότι εκκρεμούν.

(δ) Τράπεζες. Στη συμφυλιωτική κατάσταση των λογαριασμών της Λαϊκής Τράπεζας κατά την 31.12.2008 διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν τραπεζικές καταθέσεις που χρονολογούνται από το 2007 και δεν έχουν ακόμη καταχωριστεί στους λογαριασμούς, λόγω μη επιβεβαίωσης της προέλευσής τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει επανειλημμένα αποταθεί στην Τράπεζα για να εντοπίσει την προέλευσή τους και, αν δεν γίνει κατορθωτός ο εντοπισμός, θα προχωρήσει στην καταχώριση του εσόδου στους λογαριασμούς με ένδειξη «άγνωστη προέλευση».

(ε) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Στις 31.12.2008, με βάση τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν και έγιναν αποδεκτές από την Υπηρεσία ΦΠΑ, εκκρεμεί επιστρεπτέο ποσό €321.711,72, ενώ στους αναλυτικούς λογαριασμούς του Οργανισμού ο χρεώστης ΦΠΑ ανέρχεται μόνο σε €272.162,02, δηλαδή υπάρχει διαφορά ύψους €49.549,70 (31.12.2007: €64.658), η οποία φαίνεται να οφείλεται σε διαφορές προηγούμενων ετών. Η άμεση διερεύνηση και τακτοποίηση των διαφορών θεωρείται απαραίτητη.

(στ) Φόρος θεάματος. Ο Οργανισμός παραλαμβάνει από τα σωματεία, μέσω της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου, την αναλυτική κατάσταση του δημοτικού φόρου που καταβλήθηκε στην αρμόδια Δημοτική Αρχή μαζί με τα φύλλα εκκαθάρισης των αγώνων ανά σωματείο και προχωρεί στην επιστροφή του σχετικού φόρου στα σωματεία. Όπως διαπιστώθηκε, σε μερικές περιπτώσεις τα φύλλα εκκαθάρισης που υποβλήθηκαν στον Οργανισμό δεν ήταν υπογραμμένα από τον ταμία και το γηπεδούχο όπως προνοείται στο έντυπο ή ήταν υπογραμμένα μόνο από τον ταμία ή μόνο από το γηπεδούχο.

Για σκοπούς ενδυνάμωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Υπηρεσία μου στην επιστολή της για τους λογαριασμούς του 2007 εισηγήθηκε όπως μαζί με τα φύλλα εκκαθάρισης, αποστέλλονται στον Οργανισμό και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής του δημοτικού φόρου, ώστε να διαπιστώνεται η ορθότητα του ποσού που επιστρέφεται στα σωματεία. Ο Οργανισμός άρχισε να εφαρμόζει την εισήγησή μου με τους μεγαλύτερους Δήμους. Σημειώνεται ότι για το έτος 2008 το σχετικό ποσό ανήλθε σε €613.924.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2008 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €13,9 εκ., σε σύγκριση με €11,4 εκ., για το 2007. Ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές υπολογίζονται ορθά και αξιοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, συνεχίζει να μην είναι ικανοποιητικός.

(α) Ομοσπονδίες. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στις ομοσπονδίες επιχορήγηση ύψους €7,8 εκ., σε σύγκριση με €5,6 εκ., για το 2007.

(i) Από το Μάρτιο του 2005 ο Οργανισμός έχει εφαρμόσει ένα νέο πλαίσιο αποδέσμευσης επιχορηγήσεων προς τις ομοσπονδίες. Μετά από δύο χρόνια εφαρμογής του, έγιναν κάποιες μικρές διαφοροποιήσεις και αλλαγές, κυρίως στο έντυπο αγωνιστικού ελέγχου, με βάση το οποίο υποβάλλονται στοιχεία από τις ομοσπονδίες για την αγωνιστική τους αξιολόγηση, ωστόσο διαπιστώθηκε ότι δεν συμπληρώνεται με τις συγκεκριμένες χρονολογικές περιόδους στις οποίες αναφέρεται. Επιπρόσθετα, με το έντυπο αυτό δεν καλύπτονται όλοι οι σχεδιασμοί όπως αυτοί που αφορούν στα διαχειριστικά έξοδα και στο εγκεκριμένο προσωπικό. Όπως ενημερώθηκα, από το 2009 το έντυπο έχει τροποποιηθεί, έτσι ώστε να καλύπτει όλους τους σχεδιασμούς.

(ii) Εξακολουθεί να μη ζητούνται αποδεικτικά στοιχεία για τις πληρωμές που δηλώνουν οι ομοσπονδίες ότι γίνονται, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται επαρκής πληροφόρηση στον Οργανισμό από τις ομοσπονδίες για τις χορηγίες που τους καταβάλλονται.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο σχεδιασμός ελέγχου των επιχορηγήσεων που εφαρμόζει ο Οργανισμός προνοεί την υποβολή και ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων, εκτός από τις καταστάσεις εξόδων που υποβάλλουν, και ότι η προσκόμιση εκατοντάδων αποδεικτικών στοιχείων πληρωμών δεν θα προσφέρει καμιά πρόσθετη πληροφορία στον Οργανισμό θεωρώντας ότι η ενημέρωση που δίνεται από τις Ομοσπονδίες είναι επαρκής. Επίσης με πληροφόρησε ότι θεωρείται μη εφαρμόσιμη η τακτική να αποστέλλονται στον Οργανισμό οι διάφορες αποδείξεις των Ομοσπονδιών.

Η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να ζητά αποδεικτικά στοιχεία για τις πληρωμές που δηλώνουν οι ομοσπονδίες ότι γίνονται.

- (iii) Δύο ομοσπονδίες (η Ομοσπονδία Ξιφασκίας και η Αθλητιατρική Εταιρεία Κύπρου), ενώ δεν έχουν υποβάλει ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006, τους καταβλήθηκε επιχορήγηση για το 2008.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Αθλητιατρικής Εταιρείας Κύπρου εντοπίστηκαν στο φάκελο της Ομοσπονδίας (πιθανώς από λάθος του αρχείου). Επίσης με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στην Ομοσπονδία Ξιφασκίας πράγματι δεν απέστειλε οικονομικές καταστάσεις αλλά δεσμεύτηκε να υποβάλει τις πιο πάνω καταστάσεις εντός του 2009 και συγκεκριμένα πριν το τέλος Ιουνίου και σε περίπτωση που δεν υποβληθούν οι καταστάσεις τα ποσά θα αποκοπούν από τη χορηγία της Ομοσπονδίας του 2009.

- (iv) Οι οικονομικές καταστάσεις που υποβάλλονται από τις ομοσπονδίες μετά το τέλος του έτους δεν εξετάζονται από τον Οργανισμό για σκοπούς υποβοήθησης στη λήψη απόφασης για τον καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης.

(β) Σωματεία.

- (i) Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στα σωματεία χορηγία ύψους €3,5 εκ. σε σύγκριση με €3,2 εκ. το προηγούμενο έτος. Τα ποσά που εγκρίνονται και παραχωρούνται στα σωματεία, υπολογίζονται με βάση την αγωνιστική τους αξιολόγηση (κατάταξη) στα εθνικά πρωταθλήματα.
- (ii) Επιπλέον, κατά το 2008, καταβλήθηκε στην Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου ποσό ύψους €2,6 εκ. ως ειδική κρατική επιχορήγηση για τα σωματεία μέλη της (2007: €2,6 εκ.).

(γ) **Ολυμπιακό Μέγαρο.** Από το Σεπτέμβριο 2006 οι Ομοσπονδίες στεγάστηκαν στο Ολυμπιακό Μέγαρο και ο Οργανισμός καταβάλλει δικαιώματα χρήσης προς την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ), συνολικού ύψους €170.860 (£100.000) ετησίως. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν υπογραμμένα συμβόλαια με τους όρους χρήσης και το ύψος των δικαιωμάτων χρήσης με την ΚΟΕ.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα ζητήσει από την ΚΟΕ να προχωρήσει στην ετοιμασία σχετικών συμβολαίων.

Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων.

(α) **Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για το Κεφάλαιο «Δημιουργία και Βελτιώσεις Αθλητικών Χώρων» ήταν €8.787.143. Από το ποσό αυτό, ποσό €4.174.029 αφορά σε ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις, ποσό €4.002.887 αφορά σε επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και ποσό €610.227 αφορά σε αποπληρωμή τοκοχρεωλυσίων δανείων για εκτέλεση έργων. Δαπανήθηκε το ποσό των €6.784.798, δηλαδή περίπου το 77%, από το οποίο ποσό €3.260.021 ή 78% του προϋπολογισθέντος ποσού αφορά στις ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις, ποσό €2.915.144 ή 73% στις επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και ποσό €609.633 ή 99,9% στην αποπληρωμή τοκοχρεωλυσίων.

(β) **Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων.** Για τους πιο κάτω αθλητικούς χώρους εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής:

(i)

Ιδιόκτητοι χώροι.

- Βοηθητικά Μακαρίου Σταδίου

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι θα πρέπει να εξευρεθούν οι ελλείψεις να διορθωθούν και να υποβληθούν αιτήσεις για άδεια οικοδομής.

(ii)

Μη Ιδιόκτητοι χώροι.

- Τσίρειο Στάδιο (υποβλήθηκε αίτηση για άδεια οικοδομής στις 11.7.2007).

- Κολυμβητήριο Λευκωσίας
- Κολυμβητήριο Πάφου
- Αίθουσα Απόλλωνα
- Στάδιο Αντώνης Παπαδόπουλος
- Βοηθητικά γήπεδα Ομόνοιας

Σημειώνεται ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση των αδειών οικοδομής άλλων μικρότερων αθλητικών χώρων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το θέμα αφορά πρωτίστως τους ιδιοκτήτες των χώρων και ότι ο ΚΟΑ έχει ζητήσει από τους ιδιοκτήτες των χώρων να προβούν στις δέουσες ενέργειες για διευθέτηση του θέματος.

(γ) Έλεγχος και καταλληλότητα σταδίων.

- (i) Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με έκθεση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας αναφορικά με τα στάδια του πρωταθλήματος Α΄ κατηγορίας μόνο πέντε από τα εννέα στάδια κρίθηκαν κατάλληλα, ενώ σε άλλα δύο τα έργα πυρασφάλειας είναι υπό εξέλιξη. Μερικοί από τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση για τη μη καταλληλότητα είναι οι σοβαρές προσθήκες και μετατροπές, οι οποίες επηρεάζουν τα μέσα διαφυγής και την πυροπροστασία. Όπως διαπιστώθηκε, τα περισσότερα στάδια άρχισαν να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και προωθούν την εκτέλεση των έργων που εισηγήθηκε η Πυροσβεστική Υπηρεσία, ώστε να κριθούν κατάλληλα για τη διεξαγωγή αγώνων. Το κόστος των εργασιών καλύπτεται εξ ολοκλήρου από τον Οργανισμό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχουν ανταποκριθεί και τα άλλα στάδια.

- (ii) **Στάδια Β΄, Γ΄ και Δ΄ κατηγορίας.** Δεν έχουν γίνει ενέργειες για να ελεγχθεί η καταλληλότητά τους για διεξαγωγή αγώνων, ώστε να προωθηθούν οι τυχόν απαιτούμενες εργασίες για να καταστούν κατάλληλα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός δεν προτίθεται να προχωρήσει σε έρευνα για έλεγχο των Σταδίων Β΄, Γ΄ και Δ΄ κατηγορίας, όσον αφορά στην καταλληλότητα, ενόψει του γεγονότος ότι, δεν είναι ιδιοκτήτης σε κανένα από τα στάδια και θα ζητηθεί από τους ιδιοκτήτες να προχωρήσουν στην υπό αναφορά ενέργεια, δηλαδή έλεγχο καταλληλότητας.

- (δ) **Τήρηση κατάστασης ελέγχου (check list).** Η Υπηρεσία μου επανειλημμένα εισηγήθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της την τήρηση της πιο πάνω κατάστασης για κάθε επιχορηγούμενο έργο, την οποία θεωρεί απαραίτητη, ώστε να παρακολουθείται η εφαρμογή των κριτηρίων του Οργανισμού.

Παρά το ότι ο Οργανισμός συμφώνησε με την πιο πάνω εισήγηση, εντούτοις ακόμη δεν έχει εφαρμοστεί. Όπως πληροφορήθηκα, προγραμματίζεται να τεθεί σε εφαρμογή από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού σύστημα μέσω του οποίου θα παρακολουθούνται πλήρως τα έργα και η τήρηση των κριτηρίων και των διαδικασιών που τα διέπουν.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ήδη οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού έχουν προχωρήσει στην εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των έργων (χρονικός προγραμματισμός) και ότι οι συντονιστές των έργων παρακολουθούν την εξέλιξη των έργων μέσω ηλεκτρονικού προγράμματος.

Επίσης με πληροφόρησε ότι, μέσα στα στάδια υλοποίησης των έργων, ενσωματώνεται και ο έλεγχος των απαιτούμενων κριτηρίων του Οργανισμού για σκοπούς επιχορήγησης και ότι πέραν τούτου αναμένονται και οι εισηγήσεις των Συμβούλων για σκοπούς ISO.

(ε) Μαζικός αθλητισμός. Σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμους 1969 – 1996, Μέρος Τρίτο, Άρθρο 5(ε), το Δ.Σ. κέκτηται αρμοδιότητα όπως «οργανώνει και θέτει σε λειτουργία κέντρα αθλητικά και γυμναστικά προς χρήση από το κοινό».

Τα μέχρι σήμερα ποσά που διατίθενται για τη δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων, είτε είναι ιδιόκτητα είτε είναι επιχορηγημένα, αφορούσαν, κατά κύριο λόγο, σε έργα για το σωματειακό αθλητισμό ή τον υψηλό αθλητισμό που χρησιμοποιούνται από ομάδες, σωματεία ή/και αθλητές, δηλαδή για έργα αγωνιστικού αθλητισμού.

Το πρόγραμμα για Κοινωνικό Αθλητισμό, το οποίο στηρίζεται στην προθυμία και δυνατότητα των Δήμων για την εφαρμογή του, δεν φαίνεται να συμβάλλει σημαντικά προς τη λειτουργία κέντρων αθλητικών και γυμναστικών για χρήση από το κοινό. Κατά το 2008 δαπανήθηκε ποσό €197.033 (2007: €320.655), το οποίο είναι συγκριτικά μικρό σε σχέση με το προϋπολογισθέν €500.000. Σημειώνεται ότι ο μαζικός αθλητισμός αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους του Τριετούς Στρατηγικού Σχεδίου 2007 – 2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο μικρός βαθμός υλοποίησης του Προϋπολογισμού στον τομέα αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μη ανταπόκριση των Δήμων.

(στ) Δεσμεύσεις επιχορηγούμενων φορέων. Όπως αναφέρεται και στις Εκθέσεις μου για το 2006 και το 2007, η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι θα πρέπει να υπάρχει καθορισμένη και καταγραμμένη σχέση μεταξύ Οργανισμού και επιχορηγούμενου φορέα (με συμβόλαιο ή επιστολή του Οργανισμού στην οποία να υπογράφει ο επιχορηγούμενος φορέας ότι αποδέχεται τα όσα αναγράφονται), καθώς και καταγραφή των υποχρεώσεων του κάθε μέρους όσον αφορά στο επιχορηγούμενο έργο (για θέματα διαχείρισης, θέματα που αφορούν στις σχέσεις αθλητικών φορέων με μελετητές ή εργολάβους κ.λπ.).

Στις πιο πάνω υποχρεώσεις θα πρέπει απαραιτήτως να περιλαμβάνονται και οι σημαντικές δεσμεύσεις του επιχορηγούμενου φορέα, όπως είναι η μη αποξένωση της περιουσίας, η μη αλλαγή χρήσης και η χρήση της επιχορήγησης αποκλειστικά για το σκοπό που παραχωρείται, εκτός εάν ληφθεί η έγκριση του Οργανισμού. Η δέσμευση για μη αποξένωση της περιουσίας μπορεί να επιτευχθεί και με εξασφάλιση υποθήκης.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2007 αναφέρεται ότι ο Οργανισμός συμφωνεί, ωστόσο δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε εξελίξεις.

Σε σύσκεψη του Οργανισμού και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στις 23.2.2006, συμφωνήθηκε όπως γίνονται συμβόλαια για τις επιχορηγήσεις που παραχωρούνται για αθλητικές εγκαταστάσεις, ωστόσο αυτό δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί.

(ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις που ανεγέρθηκαν σε τουρκοκυπριακή γη. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε το Φεβρουάριο 2006 από τον Οργανισμό όπως υποβάλει κατάλογο των ιδιόκτητων ή επιχορηγούμενων αθλητικών εγκαταστάσεων που κτίστηκαν σε τουρκοκυπριακή (Τ/Κ) γη.

Όπως διαπιστώθηκε, στο Υπουργείο δόθηκε ενημέρωση από τον Οργανισμό, πολύ καθυστερημένα, και συγκεκριμένα τον Απρίλιο του 2009 για τρεις εγκαταστάσεις των οποίων την ανέγερση ανέλαβε ο Οργανισμός.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός στην απάντησή του προς το Υπουργείο ανέφερε ότι «πιθανόν σε κάποια σωματεία να έχει παραχωρηθεί Τ/Κ γη μέσω του Κηδεμόνα χωρίς να περάσουν μέσα από τις διαδικασίες του Οργανισμού. Ως εκ τούτου ο Οργανισμός δεν έχει οποιαδήποτε στοιχεία».

Σχετικά, επιθυμώ να παρατηρήσω ότι ο Οργανισμός, με βάση τα κριτήρια επιχορήγησης αθλητικών εγκαταστάσεων, θα έπρεπε να γνωρίζει το καθεστώς ιδιοκτησίας όλων των επιχορηγούμενων αθλητικών εγκαταστάσεων.

Διαχείριση ιδιόκτητων και μη ιδιόκτητων αθλητικών χώρων.

(α) Αποτελέσματα διαχείρισης. Από τη διαχείριση των πιο πάνω χώρων προέκυψε καθαρό έλλειμμα €2.626.518 το 2008 σε σύγκριση με €2.358.851 το 2007, δηλαδή παρουσιάστηκε αύξηση του ελλείμματος κατά €267.667 ή 11,35%. Όπως φαίνεται συνεχίζεται η αυξητική τάση του ελλείμματος για το οποίο η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι είναι δυνατόν να ληφθούν μέτρα για μείωσή του.

(β) Δικαιώματα χρήσης αθλητικών χώρων.

- (i) Δεν έχει γίνει ακόμα αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης αθλητικών χώρων, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται για κερδοσκοπικούς σκοπούς (π.χ. μουσικές συναυλίες).

Από το Μάιο του 2008, οπότε ολοκληρώθηκε το εισηγητικό σημείωμα για την αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης των αθλητικών χώρων και τέθηκε ενώπιον του Δ.Σ. για εξέταση και τον καθορισμό νέας τιμολογιακής πολιτικής, το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η νέα πολιτική θα συζητηθεί με το νέο αθλητικό έτος.

- (ii) Διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί η δωρεάν παραχώρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, με καταβολή μόνο των πραγματικών εξόδων, σε συγκεκριμένους φορείς, κατόπι σχετικής απόφασης του Δ.Σ., χωρίς την ύπαρξη κριτηρίων, με αποτέλεσμα αυτό να δημιουργεί προηγούμενο. Για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, και έχοντας υπόψη ότι καθορίζονται δικαιώματα για την παραχώρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, θα πρέπει να καθοριστούν κριτήρια για τη δωρεάν παραχώρησή τους.

- (iii) **Παλαιό ΓΣΖ.** Υπογράφηκε συμφωνία άδειας χρήσης του ανοιχτού χώρου άθλησης Παλαιού ΓΣΖ μεταξύ του Οργανισμού και εταιρείας για πενταετή περίοδο από 1.9.2004 μέχρι 31.8.2009. Ο υφιστάμενος αδειούχος ζήτησε την επέκταση του συμβολαίου του για άλλα 10 έτη. Οι Νομικοί Σύμβουλοι του Οργανισμού στις 28.5.2008, συμβούλευσαν τον Οργανισμό ότι η τροποποιητική συμφωνία για παράταση θα ήταν προς το συμφέρον του και ότι συνάδει με την αρχή της χρηστής διοίκησης. Στη συνέχεια, ο Οργανισμός στις 20.6.2008 ζήτησε τις απόψεις του Γενικού Λογιστή, της Υπηρεσίας μου και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Τόσο ο Γενικός Λογιστής, όσο και η Υπηρεσία μου στις απαντήσεις τους, ημερ. 29.7.2008 και 12.8.2008, αντίστοιχα, εξέφρασαν την άποψη ότι τυχόν παράταση του συμβολαίου θα παραβίαζε την αρχή της χρηστής διοίκησης. Επιπρόσθετα, το Γενικό Λογιστήριο διαχώρισε το θέμα του χορτοτάπητα, το οποίο χρήζει αντικατάστασης, από το θέμα της παράτασης του συμβολαίου γιατί το πρώτο, ως μειοδοτικός διαγωνισμός, εμπίπτει στο Νόμο για τις δημόσιες συμβάσεις, ενώ το δεύτερο, ως πλειοδοτικός διαγωνισμός δεν εμπίπτει στον εν λόγω Νόμο, αλλά στις Γενικές Αρχές Δημοσίου Δικαίου. Το Υπουργείο δεν απάντησε.

Το Δ.Σ. στις 2.9.2008 αποφάσισε να υιοθετήσει τις απόψεις του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας μου και να προχωρήσει στην προκήρυξη νέας προσφοράς. Για την απόφαση του, το Δ.Σ. ενημέρωσε τον υφιστάμενο διαχειριστή στις 15.10.2008. Οι Νομικοί Σύμβουλοι, με επιστολή τους ημερ. 15.9.2008, επανέλαβαν την αντίθετη άποψη τους με την απόφαση του Δ.Σ..

Με επιστολή των δικηγόρων του, ημερ. 27.10.2008, ο υφιστάμενος διαχειριστής διαμαρτυρόμενος για την απόφαση του Δ.Σ. ζήτησε συνάντηση. Ανέφερε, επίσης, ότι ο διαχειριστής είναι υποχρεωμένος να προβεί σε αντικατάσταση και/ή επιδιόρθωση της επιφάνειας των γηπεδικών χώρων και ότι αν δεν προβεί ο Οργανισμός στις ρηθείσες εργασίες ή έστω δεν συγκληθεί η αιτούμενη συνάντηση θα προχωρήσουν οι ίδιοι με τις ρηθείσες εργασίες. Ο Οργανισμός δεν απάντησε στην επιστολή αυτή, ούτε και όρισε συνάντηση, γι' αυτό ο δικηγόρος του διαχειριστή επανέλαβε το αίτημα του για συνάντηση στις 5.1.2009 και στις 11.2.2009.

Στις 25.2.2009, ο δικηγόρος του διαχειριστή ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι ο διαχειριστής είχε προκηρύξει προσφορά για αντικατάσταση του πλαστικού χορτοτάπητα σε 4 γήπεδα futsal και ότι θα προχωρούσε με την κατακύρωση της προσφοράς. Το υπολογιζόμενο κόστος, όπως ανέφερε, ανερχόταν σε €150.000.

Μετά την πιο πάνω επιστολή ο Οργανισμός απάντησε στο δικηγόρο του διαχειριστή με την επιστολή του, ημερ. 27.2.2009, πληροφορώντας τον, μεταξύ άλλων, ότι ο πελάτης του ενεργεί αντισυμβατικά, ότι τέτοιες ενέργειες είναι δυνατόν να επηρεάσουν τη δυνατότητα υποβολής νέας προσφοράς για την επόμενη περίοδο, και ότι ο Οργανισμός θεωρεί ότι η επιχείρηση του διαχειριστή λειτουργεί

απρόσκοπτα και ότι ενόψει του ότι η άδεια χρήσης εκπνέει σύντομα δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε επέμβαση στο στάδιο.

Ακολούθως στις 10.3.2009, το Δ.Σ. εξουσιοδότησε το Νομικό του Σύμβουλο να ετοιμάσει επιστολή/απάντηση προς την επιστολή των δικηγόρων του διαχειριστή ημερ. 25.2.2009 και αποφάσισε όπως ο Οργανισμός προωθήσει τη διαδικασία προκήρυξης προσφορών, ώστε αυτή να ολοκληρωθεί έγκαιρα.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται στην επιστολή μου για τις οικονομικές καταστάσεις του 2007, οι εγγυητικές επιστολές που υποβλήθηκαν από τον υφιστάμενο διαχειριστή λήγουν στις 16.8.2009, αντί στις 30.10.2009, όπως προνοεί το συμβόλαιο και ο Οργανισμός θα έπρεπε να είχε ζητήσει παράτασή τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι αναμένεται η επιστολή/απάντηση από το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού προς το Διαχειριστή του Παλαιού ΓΣΖ και ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες έλαβαν ήδη εντολή από το Δ.Σ. για προκήρυξη προσφορών για σκοπούς εκμετάλλευσης του Παλαιού ΓΣΖ, καθώς και ότι έχει ζητήσει παράταση των εγγυητικών.

(γ) **Έξοδα ιδιόκτητων χώρων.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν ασκείται ικανοποιητικός έλεγχος των δαπανών, ιδίως εκεί που παρουσιάζονται μεγάλες διακυμάνσεις σε διάφορους αθλητικούς χώρους.

- (i) **Χρεώσεις για νερό και ρεύμα.** Εξακολουθεί, για κάποιους χώρους, οι χρεώσεις για νερό και ρεύμα να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματική δαπάνη, γιατί έγιναν σύμφωνα με την εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό και όχι σύμφωνα με την πραγματική χρήση, αφού δεν διαθέτουν ξεχωριστούς μετρητές. Επίσης, η πιο πάνω τακτική έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται μεγάλες διακυμάνσεις στις χρεώσεις των χώρων για νερό και ρεύμα, οι οποίες, όπως και το έλλειμμα τους, δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα.

Εξέφρασα την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να κάνει τις κατάλληλες ενέργειες για εγκατάσταση ξεχωριστού μετρητή σε κάθε αθλητικό χώρο.

- (ii) **Μητρώο καυσίμων.** Εξακολουθεί στο μητρώο να αναφέρεται μόνο η ημερομηνία και η προμήθεια σε λίτρα, ενώ για την ορθή παρακολούθηση της κατανάλωσης θα έπρεπε να αναφέρονται και οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων, ώστε να εξάγεται ο μέσος όρος κατανάλωσης ανά ώρα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα προχωρήσει σε διαδικασίες προσφοροδότησης για τη μελέτη και ακολούθως στην υλοποίηση και διευθέτηση του θέματος αναφέροντας ότι η μη διευθέτηση του θέματος οφείλεται κυρίως στην υποστελέχωση (έλλειψη προσωπικού) του τομέα των Τεχνικών Υπηρεσιών.

(δ) **Ολυμπιακό Σκοπευτήριο Λάρνακας.** Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2006, αναφέρεται ότι «ο Οργανισμός ζήτησε έγκριση για απαλλοτρίωση της γης αλλά αυτό εμποδίζεται από την κυβερνητική πολιτική για τις τουρκοκυπριακές περιουσίες».

Όπως διαπιστώθηκε, με επιστολή του ημερ. 1.11.2007, το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι συμπληρώθηκε η χωρομετρική εργασία και ετοιμάστηκε σχέδιο, για την ορθότητα του οποίου ζήτησε επιβεβαίωση από τον Οργανισμό, για να προωθηθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης της επηρεαζόμενης τουρκοκυπριακής γης. Ο Οργανισμός επιβεβαίωσε την ορθότητα του σχεδίου στις 14.12.2007, όμως το θέμα ακόμη εκκρεμεί.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι συνεχίζονται οι διαδικασίες για την ανέγερση του σκοπευτηρίου χωρίς την αγορά/απαλλοτρίωση της τουρκοκυπριακής γης και χωρίς να ξεκαθαρίσει το θέμα της υπομίσθωσης της τουρκοκυπριακής γης στο Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε σχετικά τα ακόλουθα:

1. Η γη μέσα στην οποία θα ανεγερθεί το Σκοπευτήριο αποτελείται από Ελληνοκυπριακή (κρατική) γη και τουρκοκυπριακή. Για την απόκτηση της ο Οργανισμός έχει υπογράψει δύο συμβάσεις. Η μια αφορά την κρατική γη και η άλλη υπογράφηκε με τον Υπουργό Εσωτερικών ως Κηδεμόνα Διαχείρισης Τ/Κ

Περιουσιών. Σε ότι αφορά στην κρατική γη ο ΚΟΑ έχει υπογράψει σύμβαση υπομίσθωσης με το Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας (Σκ.Ο. Λάρνακας). Σε ότι αφορά στη Τ/Κ γη δεν υπογράφηκε η σύμβαση υπομίσθωσης, επειδή ο Σκ.Ο. Λάρνακας θεώρησε το ποσό για το ετήσιο μίσθωμα πολύ ψηλό, (£3.360) και αρνήθηκε να υπογράψει τη σύμβαση υπομίσθωσης μεταξύ ΚΟΑ – Σκ. Ο. Λάρνακας.

2. Η Σύμβαση Μίσθωσης της Τ/Κ γης υπογράφηκε στις 2.6.2002. Στην παράγραφο αρ. 2 της μίσθωσης αναφέρεται:

Η ισχύς της μίσθωσης είναι για περίοδο 3 χρόνων και αρχίζει την 1.6.2002 και λήγει την 31.5.2005. Νοείται ότι η μίσθωση μετά τη λήξη της θα ανανεώνεται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο, εκτός αν οποιοδήποτε από τα μέρη ήθελε ειδοποιήσει γραπτώς το άλλο 2 μήνες πριν τη λήξη οποιασδήποτε περιόδου, ότι δεν επιθυμεί την ανανέωση της μίσθωσης.

Επίσης ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι ο Οργανισμός υπέβαλε αίτηση για απαλλοτρίωση της γης, λόγω της άρνησης του Σκ.Ο. Λάρνακας να υπογράψει και επειδή η Τ/Κ γη είναι περικλειστή από την Κρατική γη και τα πεδία βολής. Η αίτηση για απαλλοτρίωση υποβλήθηκε τον Αύγουστο του 2005. Μέχρι το Νοέμβριο του 2007 επιβεβαιώθηκε από τον ΚΟΑ η χωρομετρική εργασία. Έκτοτε δεν είχαν οποιοδήποτε νέο από την αρμόδια Υπηρεσία, το Κτηματολόγιο Λάρνακας, παρά τις επανειλημμένες τους υπενθυμίσεις.

3. Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε περαιτέρω ότι ο Οργανισμός θεωρεί ότι κατέχει τη γη με τις μισθώσεις που είναι σε ισχύ και ως εκ τούτου προχωρεί στην ανέγερση του έργου.

(ε) Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό.

- (i) Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού και του Οργανισμού ημερομηνίας 23.2.2006 για αγορά της απαλλοτριωθείσας γης, στην οποία ανεγέρθηκε το Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης», ο Οργανισμός δεσμεύτηκε να καταβάλλει κάθε χρόνο τοκοχρεωλύσιο ύψους €93.973,08 (£55.000), για το σχετικό δάνειο που σύναψε το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού, ύψους €474.991,20 (£278.000). Η πιο πάνω συμφωνία προνοεί ότι η απαλλοτριωθείσα γη θα μεταβιβαστεί και θα εγγραφεί στο όνομα του Οργανισμού όχι αργότερα από τις 15.9.2006, χωρίς μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου να είχε μεταβιβαστεί.

Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού προς το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, ημερ. 4.3.2009, αναφέρεται ότι εκκρεμούν τρεις περιπτώσεις απαλλοτριώσεων που εκδικάστηκαν από το Δικαστήριο και αφορούν στο επιπλέον πληρωτέο ποσό των περίπου €210.000. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν εξετάστηκε το θέμα της διευθέτησης του εν λόγω ποσού.

Εισηγήθηκα όπως ο Οργανισμός προχωρήσει το συντομότερο σε διευθέτηση του θέματος δεδομένου ότι οι τόκοι βαρύνουν τον Οργανισμό (€216.625 μέχρι 31.12.2008).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι πρόθεση του Οργανισμού είναι με τη σύναψη του νέου δανείου να προχωρήσει στην εξόφλησή του.

- (ii) Ενώ έγιναν κάποιες προσπάθειες αξιοποίησης του χώρου, η πλήρης αξιοποίησή του εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι το Κέντρο χρησιμοποιείται από το ΑΓΟ και από το 2009, σε πιλοτική βάση, από το σχολείο του Αγρού. Τα έσοδα του Κέντρου ανήλθαν σε €9.856, σε σύγκριση με €8.779 το 2007 και τα έξοδα ανήλθαν σε €235.122, σε σύγκριση με €196.470 το 2007.

(στ) Αθλητικό Κέντρο Λεμεσού. Τα έσοδα του Κέντρου ανήλθαν σε €81.791, σε σύγκριση με €32.824 το 2007 και τα έξοδα σε €268.989, σε σύγκριση με €198.534 το 2007.

Παρόλο που έχει παρατηρηθεί βελτίωση το 2008 ως προς την αξιοποίηση του χώρου, εντούτοις τα έσοδα παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τα έξοδα και θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για περαιτέρω αξιοποίηση του χώρου.

Προγράμματα. Μέσα στα πλαίσια υλοποίησης των στόχων του, ο Οργανισμός έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει μια σειρά από εθνικά προγράμματα, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι το Σχέδιο Ταλέντων,

το Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης και το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ). Γενικά διαπιστώθηκε ότι τόσο στους σχεδιασμούς όσο και στην παρακολούθησή τους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

(α) Σχέδιο Ταλέντων.

(i) Κατά το 2008 δαπανήθηκε για το Σχέδιο ποσό ύψους €449.768, σε σύγκριση με €427.114 το 2007.

(ii) Το Σχέδιο αφορά στον εντοπισμό νέων ταλέντων και στην αξιοποίηση τους, με σκοπό τη διάκρισή τους σε μελλοντικές διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις. Όπως διαμορφώθηκε το Σχέδιο μετά την τελευταία αξιολόγηση που έγινε το Σεπτέμβριο του 2008 στις 31.12.2008, περιλάμβανε 54 αθλητές, οι οποίοι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β). Για την Α κατηγορία λήφθηκαν υπόψη τα κριτήρια του Οργανισμού, ενώ για την Β κατηγορία λήφθηκαν υπόψη οι εισηγήσεις των Ομοσπονδιών και οι αξιολογήσεις της Επιτροπής Ταλέντων.

Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν τα πιο κάτω:

Σε ότι αφορά στον οδηγό, ο οποίος, όπως αναφερόταν στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού ημερ. 11.6.2007, ήταν υπό έκδοση ως «Ειδικό Εγχειρίδιο» και σ' αυτό θα περιλαμβάνονται όλες οι επιμέρους αποφάσεις του Δ.Σ. οι οποίες καλύπτουν το Σχέδιο, αυτός εξακολουθεί να μην έχει προωθηθεί στο Δ.Σ. για έγκριση, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

- Εξακολουθεί να μην υπάρχει προγραμματισμένη συνεργασία με το ΚΑΕΚ για παρακολούθηση και καθοδήγηση των αθλητών ούτε και οι αθλητές είναι υποχρεωμένοι να υπόκεινται σε ένα αριθμό εργομετρικών ελέγχων του χρόνου, σύμφωνα με τον ετήσιο αγωνιστικό τους κύκλο. Επαναλαμβάνεται η εισήγηση της Υπηρεσίας μου ότι η Επιτροπή Ταλέντων θα έπρεπε να καθορίσει γραπτώς πολιτική, για προγραμματισμένες εξετάσεις από το ΚΑΕΚ για όλους τους αθλητές, για όλη τη διάρκεια παραμονής τους στο Σχέδιο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός συμφωνεί με την εισήγηση της Υπηρεσίας μου ότι οι συμμετέχοντες στο σχεδιασμό θα πρέπει να υπόκεινται σε εργομετρικές εξετάσεις και ότι το μέτρο παρά την πίεση που έχει εξασκήσει ο Οργανισμός δεν υλοποιήθηκε.

(β) Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης. Το υπό αναφορά Σχέδιο έχει ως σκοπό τη στήριξη των επίλεκτων αθλητών οι οποίοι προπονούνται για να λάβουν μέρος σε διεθνείς διοργανώσεις. Ανάλογα με κάθε επικείμενη διεθνή διοργάνωση αθλητισμού ετοιμάζεται, με βάση το Σχέδιο, σχετικός σχεδιασμός. Ενόψει της ολοκλήρωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2008, ο Οργανισμός ετοίμασε νέο τετραετές σχεδιασμό εντός του 2009 για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2012 καθώς και για επικείμενους Κοινοπολιτειακούς Αγώνες, ο οποίος εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 19.5.2009.

Κατά τους ελέγχους που είχαν διεξαχθεί από την Υπηρεσία μου για το σχεδιασμό των Ολυμπιακών Αγώνων του 2008 είχε διαπιστωθεί, συμπερασματικά, ότι δεν είχε επιτευχθεί η ουσιαστική παρακολούθηση του σχεδιασμού Ολυμπιακής Προετοιμασίας από τον Οργανισμό, για δε την παραολυμπιακή προετοιμασία δεν είχε προωθηθεί στήριξη των αθλητών και δεν φαινόταν να παρακολουθούνται αθλητικά από τον Οργανισμό. Γενικά ο τρόπος προώθησης της συμμετοχής της Κύπρου στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες 2008 έρχεζε βελτίωσης.

Όσον αφορά στον προτεινόμενο νέο σχεδιασμό, μια ουσιαστική διαφορά που θα υπάρξει σε σχέση με τον προηγούμενο σχεδιασμό, όπως μου αναφέρθηκε, είναι ότι οι επιχορηγήσεις πλέον δεν θα δίνονται μέσω της ΚΟΕ, αλλά απευθείας από τον Οργανισμό στις Ομοσπονδίες οπότε ο ρόλος του Οργανισμού στην παρακολούθηση του όλου σχεδιασμού αναμένεται να είναι πιο ενεργός και αποτελεσματικός. Η νέα αυτή πολιτική δεν αναφέρεται γραπτώς στα πρακτικά της σχετικής συνεδρίας της Τεχνικής Επιτροπής.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παραθέτει τα κριτήρια ένταξης αθλητών και συμπεριλαμβάνει διαδικασίες επαναξιολόγησης και απολογισμού καθώς και υποβολή τριμηνιαίων εκθέσεων για την αγωνιστική πορεία των αθλητών. Επίσης γίνεται αναφορά στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των μελών του σχεδιασμού.

Αποφασίζεται όπως τεθούν οι Ομοσπονδίες υπό την ευθύνη δύο Συμβούλων και η ετοιμασία «οδηγού» στον οποίο θα παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και οι πτυχές του αναλυτικά. Επιπλέον γίνεται εισήγηση για τους αθλητές που θα ενταχθούν στο σχεδιασμό οι οποίοι συμπεριλαμβάνουν και αθλητές παραολυμπιακών αγώνων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο σχεδιασμό. Τέλος, γίνεται αναφορά σε προπονητική στήριξη.

Με τις τροποποιήσεις του νέου σχεδιασμού που αναφέρθηκαν πιο πάνω αναμένεται η απλοποίησή του καθώς και ουσιαστικότερη παρακολούθησή του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο νέος σχεδιασμός λειτουργεί σε εντελώς νέα βάση με πρόγραμμα – στόχους αλλά και έλεγχο απευθείας από τον ΚΟΑ και ότι πιστεύει ότι με την πιο πάνω διευθέτηση δεν θα υπάρχουν τα προβλήματα του παρελθόντος.

(γ) Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ).

- (i) Σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο εγκρίθηκε Προϋπολογισμός για το 2008, ύψους €1.708.601 (2007: €1.588.999). Οι πραγματικές δαπάνες για το 2008 ανήλθαν σε €1.748.465, σε σύγκριση με €1.651.886 το 2007.
- (ii) **Προσωπικό ΕΣΥΑΑ.** Κατά το 2008 απασχολούνταν από τον Οργανισμό 17 άτομα ως συντονιστές για τους σκοπούς του Σχεδίου. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατέβαλε τη μισθοδοσία για 647 προπονητές που προσλήφθηκαν από τα σωματεία για το Σχέδιο.
- (iii) **Συμβόλαια εργοδότησης.** Τα συμβόλαια για τους υπεύθυνους αθλημάτων και τους περιφερειακούς επιθεωρητές συνεχίζουν να μην καθορίζουν ελάχιστες ώρες εργασίας και επισκέψεων. Ενώ δόθηκε διαβεβαίωση από τον Οργανισμό ότι θα γίνει προσπάθεια για καθορισμό ωρών εργασίας και ελάχιστου αριθμού επισκέψεων, εντούτοις ακόμη δεν έχει γίνει καμιά ενέργεια για αλλαγή στα συμβόλαια εργοδότησης.
- (iv) **Εργοδότηση δημόσιου υπάλληλου.** Στην Έκθεσή μου για το 2007 ανέφερα ότι διαπιστώθηκε ότι δημόσιος υπάλληλος εργοδοτήθηκε στη θέση «Υπεύθυνου Αθλήματος Ποδοσφαίρου», ενώ σύμφωνα με τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο του 1990, άρθρο 65, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να ασκεί οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα εκτός αν χορηγηθεί άδεια από τον Υπουργό Οικονομικών. Τέτοια άδεια δεν φαίνεται να έχει εξασφαλιστεί. Σε επιστολή του Οργανισμού μου αναφέρθηκε ότι ο Οργανισμός όταν τον προσέλαβε δεν γνώριζε τη δημοσιοϋπαλληλική ιδιότητα του ατόμου αυτού και ότι με τη λήξη του συμβολαίου του δεν θα του ανανεωθεί το συμβόλαιο εργοδότησης. Παρ' όλα αυτά, όπως διαπιστώθηκε, το Δ.Σ. του Οργανισμού με απόφασή του ημερ. 17.7.2008 ανανέωσε το συμβόλαιο εργοδότησης του ατόμου αυτού με τους ίδιους όρους για την περίοδο 1.9.2008 μέχρι 30.6.2009, παρόλο ότι εξακολουθούσε να μην είχε εξασφαλίσει άδεια από τον Υπουργό Οικονομικών.

Επίσης στην Έκθεσή μου για το 2007 αναφέρθηκε ότι το συγκεκριμένο άτομο, σύμφωνα με το παρουσιολόγιο που τηρείται στον Οργανισμό, παρουσιάζεται σχεδόν καθημερινά μεταξύ 10.30 π.μ. - 12.30 μ.μ. Σε αντίγραφο κατάθεσης που λήφθηκε από τον Προϊστάμενο του Προγράμματος ΕΣΥΑΑ, αναφέρεται ότι ο εν λόγω υπάλληλος «για να καλύψει τις ώρες που ήταν υποχρεωμένος να συμπληρώσει, υπέγραφε στο παρουσιολόγιο ότι ερχόταν και πρωινά κάτι όμως που δεν είναι πραγματικότητα» πράγμα που ισοδυναμεί με συγκάλυψη παράνομης καταβολής αμοιβής.

Σχετικά, αναφέρονται επίσης τα ακόλουθα:

- Από τα στοιχεία που έχουν γνωστοποιηθεί στον Οργανισμό μόλις πρόσφατα υπέβαλε αίτηση το συγκεκριμένο άτομο (3.4.2009) στον Υπουργό Οικονομικών για μερική ιδιωτική απασχόληση.
- Σύμφωνα με το συμβόλαιο εργοδότησης, το άτομο αυτό θα έπρεπε να πραγματοποιεί 18 ώρες εβδομαδιαίας εργασίας (ισοδυναμεί με 78,3 ώρες ανά μήνα). Με βάση τα παρουσιολόγια που φυλάγονται στον φάκελο του υπαλλήλου, για τις ώρες που εργάστηκε κατά την περίοδο 1.9.2007 - 30.6.2008 σε κανένα μήνα δεν εργάστηκε το σύνολο των ωρών που πληρώθηκε και κατά συνέπεια θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο υπερπληρωμής του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα έχει λήξει με την προσκόμιση σχετικής άδειας από τον Υπουργό Οικονομικών.

Η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να θεωρεί ότι θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο παράνομης καταβολής αμοιβής και υπερπληρωμής.

- (v) Τον Οκτώβριο 2005 ολοκληρώθηκε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από εταιρεία για επιστημονική αξιολόγηση του ΕΣΥΑΑ. Επειδή αρκετές από τις συστάσεις της έρευνας όπως διαπιστώθηκε δεν υλοποιήθηκαν, ζήτησα να ενημερωθώ κατά πόσο ο Οργανισμός τις έχει υιοθετήσει, με σκοπό να τις υλοποιήσει.

Συγκεκριμένα αναφέρονται οι ακόλουθες:

- Ενίσχυση της διοίκησης με εξειδικευμένο, και ακαδημαϊκά μορφωμένο προσωπικό στην αθλητική διοίκηση και επανασχεδιασμός του προγράμματος,
- συνεργασία με άλλα αντίστοιχα εθνικά προγράμματα άλλων χωρών σε θέματα διοργάνωσης εκπαιδευτικών σεμιναρίων, αγώνων και ανταλλαγής γνώσεων,
- αποδοχή εισφορών και χορηγιών από ιδιωτικούς χορηγούς για στήριξη των στόχων του προγράμματος,
- δημιουργία αθλητικού σχολείου επί καθημερινής βάσης, καθώς και αθλητικής βιβλιοθήκης.

Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής. Στην Έκθεσή μου για το 2004, αναφέρθηκε ότι διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη δημιουργία της υποδομής για την εφαρμογή των περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμών του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) που προνοούν και ρυθμίζουν θέματα λειτουργίας σχολών γυμναστικής/γυμναστηρίων όπως εγγραφή σε μητρώο, έκδοση άδειας λειτουργίας και τήρηση μητρώου Γυμναστών/Εκπαιδευτών που ενδιαφέρονται να εργοδοτηθούν σε σχολές γυμναστικής.

Λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά, συσσωρεύτηκαν πολλές αδυναμίες σε ό,τι αφορά στις ιδιωτικές σχολές γυμναστικής, με αποτέλεσμα ο έλεγχος της όλης κατάστασης να είναι χρονοβόρος και δύσκολος. Μετά που εγέρθηκε το θέμα από την Υπηρεσία μου, άρχισε σταδιακά η αντιμετώπισή του, ωστόσο, παρά την αποφασιστικότητα που επιδείχθηκε από τον Οργανισμό να επιληφθεί του όλου θέματος, η έλλειψη προσωπικού για τον τομέα αυτό δεν επέτρεψε στον Οργανισμό να προωθήσει γρήγορα διορθωτικά μέτρα. Η Υπηρεσία μου αντιλαμβάνεται ότι με την πρόσφατη απόσπαση προσωπικού στον τομέα αυτό, καθώς επίσης και με την επικείμενη πρόσληψη έκτακτου προσωπικού, θα υπάρξει σημαντική βελτίωση. Αξιοσημείωτο είναι ότι κατά το 2008 πραγματοποιήθηκαν 154 επισκέψεις σε σχολές γυμναστικής. Αναμένεται ότι με την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού, ο έλεγχος θα επεκταθεί και σε σχολές που έχουν πάρει άδεια λειτουργίας (25 μέχρι σήμερα), ώστε να βεβαιώνεται ότι συνεχίζουν να τηρούν τους σχετικούς όρους της άδειας λειτουργίας τους.

Παρατηρήθηκε σχετική πρόοδος σε ό,τι αφορά στον εντοπισμό και καταγραφή των σχολών που λειτουργούν, όμως εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον εκείνων που δεν συμμορφώθηκαν με τις διατάξεις του Νόμου.

Σημειώνεται ότι το Δ.Σ. του Οργανισμού, σε συνεδρία του στις 17.3.2009, αποφάσισε να προχωρήσει σε καταγγελίες στην Αστυνομία εναντίον όσων ιδιοκτητών ιδιωτικών γυμναστηρίων δεν υπέβαλαν ποτέ αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας των ιδιωτικών γυμναστηρίων τους, τα οποία ανέρχονται σε 80.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει αποστείλει στο Νομικό Σύμβουλό του με επιστολή ημερ. 2.6.2009 υποθέσεις 25 Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής για λήψη δικαστικών μέτρων σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ., ημερ. 17.3.2009 και ότι θα παραπεμφθούν πολύ σύντομα και άλλες Ιδιωτικές Σχολές στο Νομικό Σύμβουλο.

(α) **Καταγραφή και έλεγχος σχολών γυμναστικής.** Μέχρι τις 28.4.2009, είχαν καταγραφεί από τον Οργανισμό συνολικά 302 γυμναστήρια, που κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες:

Γυμναστήρια που διαθέτουν άδεια εν ισχύ	17
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ανταποκριθεί για επανέκδοση άδειας	12
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί και είναι υπό εξέταση για επανέκδοση άδειας	10
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί αλλά έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους	2
Γυμναστήρια που οι αιτήσεις τους είναι υπό εξέταση	28
Γυμναστήρια που υπέβαλαν αίτηση και απορρίφθηκαν	66
Γυμναστήρια που ο φάκελός τους στάληκε στο Νομικό Σύμβουλο για κατηγορητήριο	11
Γυμναστήρια που δεν λειτουργούν	54
Γυμναστήρια που είναι υπό μελέτη, εάν εμπίπτουν στα πλαίσια της νομοθεσίας	22
Γυμναστήρια που λειτουργούν και δεν έχουν υποβάλει αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας	80
	302

(β) Γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία. Σύμφωνα με γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) ισχύουν και για τα γυμναστήρια που βρίσκονται σε ξενοδοχεία. Τη θέση αυτή υιοθέτησε και το Δ.Σ. με απόφασή του ημερομηνίας 7.3.2006.

Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω κατάλογος συμπεριλαμβάνει 56 γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία από τα οποία μόνο 2 έχουν εξασφαλίσει άδεια (εκ των οποίων μόνο το ένα έχει αιτηθεί επανέκδοση).

(γ) Τέλη άδειας λειτουργίας. Όπως αναφέρεται και στην επιστολή της Υπηρεσίας μου για τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2007, από 13.12.2005 εκκρεμεί η λήψη γνωμάτευσης από τους Νομικούς Συμβούλους για τον καθορισμό της διαδικασίας της τροποποίησης των τελών και την ημερομηνία εφαρμογής τους, την οποία ζήτησε το Δ.Σ. σε συνεδρία του στις 23.11.2005.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού έγινε τροποποίηση των τελών με απόφαση του Δ.Σ., ημερ. 30.12.2008 και τέθηκαν σε ισχύ από 1.1.2009.

Η Υπηρεσία μου ωστόσο θεωρεί ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η λήψη γνωμάτευσης από τους Νομικούς Συμβούλους για τον καθορισμό της διαδικασίας της τροποποίησης των τελών.

(δ) Λήψη δικαστικών μέτρων. Από τις 19 υποθέσεις που είχαν σταλεί στο Νομικό Σύμβουλο, οι 12 έχουν εκδικασθεί, οι 5 είναι στη διαδικασία εκδίκασης, μία επιστράφηκε στον Οργανισμό για να γίνει νέα επίσκεψη, η οποία έγινε στις 9.12.2008, χωρίς ωστόσο να έχει ακόμη σταλεί στο Νομικό Σύμβουλο, ενώ για μια υπόθεση, δεν υπήρξε ενημέρωση του Οργανισμού από το Νομικό Σύμβουλο.

Σημειώνεται ότι πρόσωπο το οποίο λειτουργεί σχολή γυμναστικής χωρίς άδεια λειτουργίας είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε ποινές μέχρι 6 μήνες φυλακή ή και μέχρι €854 (£500) πρόστιμο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι οι δύο υποθέσεις που αναφέρω είναι ενώπιον του Νομικού Συμβούλου.

(ε) Μητρώο Γυμναστών/Εκπαιδευτών. Παράλληλα με την τήρηση μητρώου αδειών λειτουργίας, οι Κανονισμοί προνοούν την τήρηση μητρώου στο οποίο θα εγγράφονται, μετά από αίτησή τους προς τον Οργανισμό, οι Γυμναστές/Εκπαιδευτές που ενδιαφέρονται να εργοδοτηθούν σε σχολές γυμναστικής (Κανονισμός 3(6), Κ.Δ.Π. 38/95).

Μέχρι σήμερα την ολοκλήρωση του ελέγχου (Απρίλιος 2009) υπέβαλαν αίτηση για εγγραφή στο μητρώο 258 άτομα, από τα οποία τα 179 έχουν εγκριθεί, 15 αιτητές έχουν απορριφθεί ενώ 64 αιτητές εξακολουθούν να είναι υπό εξέταση.

(στ) Αποφάσεις Δ.Σ. για τροποποίηση των Κανονισμών. Επιπρόσθετα, εκκρεμούν τα ακόλουθα θέματα, τα οποία το Δ.Σ. του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 31.7.2008, αποφάσισε την προώθησή τους:

- Τροποποίηση του περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμού του 1995, όσο αφορά στην υποχρέωση εξασφάλισης υγειονομικού πιστοποιητικού για τη λειτουργία ιδιωτικών γυμναστηρίων.
 - Τροποποίηση των πιο πάνω Κανονισμών, ώστε κάθε σχολή να έχει τη δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών και κάθε γυμναστή/εκπαιδευτή να κατέχει δίπλωμα πρώτων βοηθειών αναγνωρισμένο από τον Οργανισμό.
 - Τροποποίηση των πιο πάνω Κανονισμών, ώστε να δίνεται σαφής ορισμός της σχολής γυμναστικής, μηχανήματα γυμναστικής και παρεχόμενων υπηρεσιών, επειδή, όπως διαπιστώθηκε, υπάρχει ασάφεια για αρκετές μονάδες, όπως π.χ. κέντρα αδυνατίσματος, στούντιο γιόγκα και στούντιο πιλάτες κ.α..
- Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει σταλεί στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού το τροποποιημένο έγγραφο για τους Κανονισμούς των Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστηρίων για τις οποίες αναμένεται να εκφράσει τις απόψεις του πριν την προώθησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Θέματα προσφορών και συμβολαίων.

(α) **Αδυναμίες στις διαδικασίες προσφορών.** Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών, εντοπίστηκαν λάθη, αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των προνοιών του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών Προσφορών, κατά την ετοιμασία των όρων/προδιαγραφών των διαγωνισμών καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης. Οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μου υποβάλλονταν στον Οργανισμό, ο οποίος προχωρούσε – εκεί όπου ήταν εφικτό – στη λήψη διορθωτικών μέτρων.

(i) **Προσφορά αρ.31Δ/2008 για τη μίσθωση υπηρεσιών τεχνικού στον Τομέα Πληροφορικής.** Τον Ιούλιο 2008 ο Οργανισμός προκήρυξε διαγωνισμό για τη μίσθωση υπηρεσιών τεχνικού στον Τομέα Πληροφορικής, με σύμβαση διάρκειας ενός έτους και με δικαίωμα στον Οργανισμό για ανανέωση της σύμβασης για ακόμα δύο περιόδους διάρκειας 12 μηνών η καθεμιά. Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι οι πρόνοιες τους αφορούσαν στην ουσία την έμμεση πρόσληψη/απασχόληση προσωπικού. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι για τις εν λόγω υπηρεσίες δεν θα έπρεπε να ακολουθηθούν οι πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, αλλά οι κανονικές διαδικασίες πρόσληψης υπαλλήλων, σύμφωνα και με την εγκύκλιο αρ.1372 (17.9.2008) του Υπουργείου Οικονομικών. Τελικά, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε τον Οκτώβριο 2008 την ακύρωση του διαγωνισμού.

(ii) **Προσφορά αρ.62Τ/2008 – Προμήθεια υλικών για ηλεκτρονικούς υπολογιστές.** Με έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού ζητήθηκαν το Δεκέμβριο 2008 τηλεφωνικές προσφορές για αγορά αναλωσίμων υλικών για ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε ότι η έκθεση όπως είχε ετοιμαστεί και υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού για εξέταση και λήψη απόφασης, δεν έδινε την πλήρη εικόνα της προσφοράς, αφού περιείχε μόνο τις τιμές μονάδος ανά είδος, χωρίς να αναφέρονται οι ποσότητες που αναμενόταν να αγοραστούν από τον Οργανισμό για το κάθε είδος στα πλαίσια της σύμβασης. Ενόψει των πιο πάνω, ήταν αδύνατο να διαπιστωθεί κατά πόσο το ποσό της σύμβασης θα παρέμενε εντός των ορίων που επιτρεπόταν η προσφυγή στη συνοπτική διαδικασία των τηλεφωνικών προσφορών (ανώτατο όριο €8.543) – με βάση τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας.

Οι παρατηρήσεις/απόψεις μου υποβλήθηκαν το Φεβρουάριο 2008 στο Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ωστόσο την ανάθεση της σύμβασης, χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα πρακτικά της απόφασης του για τα θέματα που εγέρθηκαν από την Υπηρεσία μου.

(iii) **Προσφορά αρ. 29Δ/2007 για τη φωταγώγηση της κύριας πίστας του Δία στον Όλυμπο της ΟΧΚ.** Όπως ανέφερα στην Έκθεση μου για το 2007, από τον έλεγχο των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν στον πιο πάνω διαγωνισμό, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε χωρίς να υπάρχουν διαθέσιμες οι αναγκαίες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό, όπως προνοείται στους Κανονισμούς Προσφορών (Κ.Δ.Π. 492/2004).
- Η τιμή του χαμηλότερου προσφοροδότη του οποίου η προσφορά συστηνόταν για κατακύρωση, ήταν ψηλότερη κατά περίπου 29% της εκτίμησης δαπάνης, χωρίς η σημαντική αυτή διαφορά να σχολιασθεί στις εκθέσεις αξιολόγησης των συμβούλων και της επιτροπής αξιολόγησης του Οργανισμού.
- Ενώ η έκθεση αξιολόγησης του Οργανισμού φαινόταν να είχε ετοιμαστεί από τριμελή επιτροπή, οι δύο από τις τρεις υπογραφές ανήκαν στο ίδιο άτομο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, στον οποίον στάληκαν τον Ιανουάριο 2008 οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μου, με πληροφόρησε τον Ιούνιο 2008 τα ακόλουθα:

- Όταν προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός (Σεπτέμβριο του 2007), υπήρχαν διαθέσιμες στον προϋπολογισμό οι αναγκαίες πιστώσεις. Ωστόσο, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού εξέτασε το θέμα το Φεβρουάριο 2008 και λόγω της πιο πάνω καθυστέρησης, η σχετική πρόνοια δεν είχε συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του 2008, αλλά συμπεριλήφθηκε αργότερα σε συμπληρωματικό προϋπολογισμό.
- Η διαφορά μεταξύ του ποσού της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση και του αρχικού προϋπολογισμού του έργου, οφειλόταν στο ότι, στο κόστος της προσφοράς περιλαμβανόταν το ποσό των £5.000 για απρόβλεπτα, το οποίο δεν είχε συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του έργου, και επίσης στις δυσκολίες εγκατάστασης του εξοπλισμού, λόγω της ιδιομορφίας του εδάφους, γεγονός που δεν είχε ληφθεί υπόψη στην αρχική εκτίμηση.
- Όσον αφορά στην επιτροπή αξιολόγησης, αυτή αποτελείτο από τρία άτομα. Ωστόσο, όταν ετοιμάστηκε η έκθεση αξιολόγησης - και πριν την υπογραφή της από τα μέλη της - το ένα μέλος αποχώρησε από τον Οργανισμό και για αυτό ο Προϊστάμενος του Τμήματος, ο οποίος τύγχανε να είναι και αυτός μέλος της επιτροπής αξιολόγησης, υπέγραψε στη θέση του.

Τελικά, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία καθώς και τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου, αποφάσισε τον Ιούλιο 2008 την ακύρωση του διαγωνισμού.

(iv) Ανακαίνιση Ιστιοπλοϊκού Κέντρου Λεμεσού. Από έλεγχο που έγινε το Μάρτιο του 2008 στο έργο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Το κτίριο του Ιστιοπλοϊκού Κέντρου Λεμεσού ανεγέρθηκε παλαιότερα εξ ολοκλήρου από τον Οργανισμό σε κρατική γη που παραχωρήθηκε στον Οργανισμό με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 2.2.1989. Από το 2004 εκκρεμεί αίτηση που υπέβαλε ο Οργανισμός στο Κτηματολόγιο για εκμίσθωση του χώρου, ώστε ιδιοκτησιακά να ανήκει ο χώρος στον Οργανισμό, με καταβολή σχετικού μισθώματος στο Κράτος. Λόγω της εκκρεμότητας αυτής, αλλά και για άλλους λόγους, η Πολεοδομική Αρχή απέρριψε αίτηση του Οργανισμού για παραχώρηση πολεοδομικής άδειας για την ανακαίνιση του κτιρίου. Έτσι το έργο εκτελείται χωρίς πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε την απευθείας ανάθεση της μελέτης του έργου σε ιδιώτη Μελετητή, τον οποίο υπέδειξε η Διαχειριστική Επιτροπή της Κυπριακής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας (ΚΙΟ), χωρίς να τηρηθεί η περί Συμβάσεων Νομοθεσία Ν.12(Ι)/2006 σχετικά με την προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης του έργου.
- Η διαδικασία προκήρυξης των προσφορών για την εκτέλεση του έργου έγινε από την ΚΙΟ. Ενόψει του ότι το κτίριο ανεγέρθηκε από τον Οργανισμό με δικά του έξοδα σε κρατική γη, η διαδικασία αυτή θα έπρεπε να γίνει από τον Οργανισμό και όχι από την ΚΙΟ.
- Για το έργο, με εκτιμημένη αξία δαπάνης £35.000, υποβλήθηκαν δύο προσφορές, εκ των οποίων η χαμηλότερη ανήλθε στις £85.641. Μετά από απαίτηση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού για αφαίρεση ή τροποποίηση κάποιων εργασιών από τη χαμηλότερη προσφορά για μείωση του κόστους, έγιναν αποκοπές ύψους £20.852, μειώνοντας το ποσό της προσφοράς στις £64.789. Στη συνέχεια, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς

στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό αυτό, το οποίο υπερβαίνει κατά 85% την εκτιμημένη δαπάνη.

- Ενώ στο Παράρτημα Όρων του Συμβολαίου καθορίζεται ο χρόνος διάρκειας του έργου σε 2 μήνες από την υπογραφή του συμβολαίου, στο υπογραμμένο συμβόλαιο ο χρόνος αυτός άλλαξε σε 3½ μήνες, αλλάζοντας με αυτό τον τρόπο ουσιώδη όρο των προσφορών.
- Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε τον Αύγουστο 2008 ότι η όλη διαδικασία προκήρυξης των προσφορών που ακολούθησε η ΚΙΟ έγινε σε συνεννόηση με τις Τεχνικές Υπηρεσίες του ΚΟΑ. Συγκεκριμένα, οι προσφορές κατατέθηκαν στο κιβώτιο προσφορών του Οργανισμού και η αξιολόγηση των προσφορών εκτός από τον ιδιώτη Μελετητή ελέγχθηκε και από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού και ακολούθως επικυρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Σε νέο έλεγχο που έγινε το Μάρτιο 2009 διαπιστώθηκε ότι το θέμα της εκμίσθωσης του χώρου όπου ανεγέρθηκε το κτίριο του Ιστιοπλοϊκού Κέντρου Λεμεσού ακόμη εκκρεμεί, αφού δεν λήφθηκε απάντηση από το Κτηματολόγιο για το θέμα.

(v) Αναβατόριο (ski lift) στο Χιονοδρομικό Κέντρο Τροόδους. Από έλεγχο που έγινε τον Απρίλιο του 2008 στο έργο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Σε επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ), ημερομηνίας 16.2.2007, προς τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας Χιονοδρομών Κύπρου (ΟΧΚ), ζητείται όπως διακοπεί άμεσα η λειτουργία του πιο πάνω εξοπλισμού, αφού δεν πληροί τις βασικές απαιτήσεις ασφαλείας των σχετικών Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 74/2004). Λόγω του προβλήματος αυτού, η ΟΧΚ αιτήθηκε επιχορήγησης για αντικατάσταση του υφιστάμενου αναβατορίου με νέο (μεταχειρισμένο) λόγω μικρότερου κόστους, τόσο από τον ΚΟΑ όσο και από τον ΚΟΤ. Οι δύο Οργανισμοί αποφάσισαν όπως επιχορηγήσουν την αντικατάσταση του αναβατορίου με £150.000 έκαστος (για τον ΚΟΑ, απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου 3.7.2007).
- Η ΟΧΚ απέστειλε γενικές προδιαγραφές του απαιτούμενου μεταχειρισμένου αναβατορίου σε κατασκευάστριες εταιρείες και σε ιδιωτικούς χιονοδρομικούς σταθμούς του εξωτερικού. Λήφθηκαν 5 προσφορές, και μετά από αξιολόγησή τους από την ΟΧΚ, υπογράφηκε στις 4.9.2007 συμφωνία με μια από τις ενδιαφερόμενες εταιρείες για το ποσό των €525.000, δηλαδή περίπου £307.269. Η τιμή αυτή περιλαμβάνει μόνο την προμήθεια και εγκατάσταση του αναβατορίου.
- Η προμήθεια και εγκατάσταση του αναβατορίου επιδοτείται κατά περίπου 97,6% από τους δύο Ημικρατικούς Οργανισμούς, για τους οποίους οι διαδικασίες ανάθεσης των Συμβάσεων διέπονται από την περί Συμβάσεων Νομοθεσία Ν.12(Ι)/2006. Κατόπιν της διαπίστωσης αυτής θα έπρεπε, ο Οργανισμός να απαιτήσει από την Αναθέτουσα Αρχή, δηλαδή την ΟΧΚ, να ακολουθήσει τις διαδικασίες που προβλέπονται στην πιο πάνω Νομοθεσία, δηλαδή να προχωρήσει με την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού και όχι να αναθέσει την εργασία με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης λόγω του επείγοντος. Επίσης, η επίκληση του επείγοντος δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή επειδή : (α) μέχρι τον Απρίλιο 2008 δεν είχε αρχίσει η εγκατάσταση του αναβατορίου. (β) Το επείγον δημιουργήθηκε από παράλειψη της ΟΧΚ, αφού γνώριζε έγκαιρα ότι για το θέμα απαιτήσεων ασφαλείας των Κανονισμών θα έπρεπε να συμμορφωθεί μέχρι την 1.5.2006.
- Δεν υποβλήθηκαν από την ΟΧΚ έγγραφα προσφορών για απόψεις στον ΚΟΑ (άρθρο 70, Εσωτερικών Οικονομικών Κανονισμών του ΚΟΑ) και δεν τηρήθηκαν τα Κριτήρια Επιχορήγησης Αθλητικών Εγκαταστάσεων του Οργανισμού (2003). Στα εν λόγω κριτήρια καθορίζονται λεπτομερώς όλες οι απαραίτητες εσωτερικές διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται ώστε ο Οργανισμός να εξετάζει αιτήματα επιχορηγήσεων και να τροχοδομείται η υλοποίησή τους εντός του εκάστοτε ετήσιου Προϋπολογισμού.
- Ενώ ο Οργανισμός κατέβαλε ήδη στην ΟΧΚ το επιχορηγούμενο ποσό των £150.000, μέχρι τις αρχές Απριλίου 2008 δεν έγινε η εγκατάσταση του αναβατορίου στην προβλεπόμενη θέση του.

Παρατήρησα ότι με βάση τα κριτήρια επιχορήγησης αθλητικών έργων, δεν επιτρέπεται η πλήρης καταβολή της επιχορήγησης πριν τη συμπλήρωση του έργου (δηλαδή την εγκατάσταση και παραλαβή του).

Σε επιστολή της Υπηρεσίας μου προς τον Οργανισμό τον Απρίλιο του 2008 ζήτησα όπως ερευνηθούν τα πιο πάνω θέματα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε τον Ιούλιο 2008 ότι γενικά συμφωνεί με τις διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μου, όμως λόγω του επείγοντος έπρεπε να ακολουθήσει τη συγκεκριμένη διαδικασία που τελικά ακολούθησε. Παρατήρησα ότι η θέση αυτή δεν βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μου για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ενισχυόμενοι από το γεγονός ότι η αποπεράτωση της εγκατάστασης του αναβατορίου έγινε τον Οκτώβριο 2008.

Σε νέο έλεγχο το Μάρτιο 2009 διαπιστώθηκε ότι η ΟΧΚ αιτήθηκε επιπλέον ποσό €35.000 (£20.500) για επιπρόσθετες εργασίες που έγιναν στο χώρο του έργου για την εγκατάσταση του αναβατορίου. Η απαίτηση εξετάζεται από τον Οργανισμό.

- (vi) **Αλλαγή επιφάνειας τεσσάρων ομοσπονδιακών γηπέδων αντισφαίρισης από χωμάτινη σε σκληρή.** Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο το Μάρτιο του 2008 παρατήρησα ότι δεν τηρήθηκε η περί Συμβάσεων Νομοθεσία, Ν.12(Ι)/2006 σχετικά με την προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης του έργου, αφού αυτή έγινε απευθείας στον Αρχιτέκτονα/Σύμβουλο της Ομοσπονδίας χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού.

Ο Οργανισμός με πληροφόρησε ότι συμφωνεί ότι η απευθείας ανάθεση της μελέτης στον Αρχιτέκτονα Σύμβουλο της Ομοσπονδίας αντιβαίνει στις πρόνοιες του Νόμου Ν. 12(Ι)/2006, όμως υπό τις περιστάσεις που επικρατούσαν τη δεδομένη στιγμή ότι θα έπρεπε να διεξαχθεί το κύπελλο Davis πάνω σε σκληρή επιφάνεια και προ του κινδύνου ο αγώνας αυτός να μεταφερθεί εκτός Κύπρου, παρακάμφθηκε η σχετική διαδικασία.

- (β) **Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ.** Οι Αθλητικές Εστίες ανεγείρονται σε γη που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι της Αρχιεπισκοπής, η οποία στον τίτλο ιδιοκτησίας αναφέρεται ως Επίτροπος Εμπιστεύματος του ΓΣΠ και της Ευγενίας Α. Θεοδότου. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ εργολάβου και ΓΣΠ, με βάση ποσά προνοίας, το έργο θα κόστιζε £1.475.000 και θα το επιχορηγούσε εξ ολοκλήρου ο Οργανισμός. Στο έργο, το οποίο έπρεπε να συμπληρωθεί τον Απρίλιο 2004, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση πέραν των 30 μηνών, ο προϋπολογισμός του υπερέβη τα £2 εκ. + ΦΠΑ, ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις πέραν των £600.000. Μέχρι το Δεκέμβριο 2007, ο ΚΟΑ επιχορήγησε το έργο με το ποσό των περίπου £1.778.000.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), αφού προχώρησε στη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης/αξιοποίησης του έργου από τον ιδιωτικό τομέα, χωρίς όμως να υπάρξει οποιοδήποτε ενδιαφέρον, υπέβαλε πρόταση και το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), σε συνεδρία του στις 4.7.2007, αποφάσισε να εγκρίνει, χωρίς οποιαδήποτε επιπρόσθετη οικονομική υποχρέωση της Κυβέρνησης, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου των Αθλητικών Εστιών ΓΣΠ, στην παρούσα του κατάσταση, στο ΓΣΠ. Ενέκρινε επίσης τη διάθεση ποσού ύψους £356.418, το οποίο αφορά στη συμπλήρωση του έργου χωρίς τους διαχωρισμούς του δεύτερου ορόφου, από τον προϋπολογισμό του ΚΟΑ. Το ποσό των £356.418 καταβλήθηκε στο ΓΣΠ το 2007.

Για το θέμα των απαιτήσεων για αποζημιώσεις από τον Εργολάβο (μέχρι 15.7.2005, £532.169), τον Υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 28.2.2005 £75.166) και τον Υπεργολάβο των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 15.10.2006 £272.076), παρατήρησα ότι θα πρέπει, με βάση την απόφαση του ΥΣ, να εξεταστούν από τους συμβούλους μελετητές ώστε στη συνέχεια να μελετηθεί το θέμα από το ΥΠΠ. Μέχρι το Μάρτιο 2009 δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε σχετικό στον Οργανισμό για το θέμα αυτό.

Η Υπηρεσία μου εκτιμά ότι μέρος των απαιτήσεων του Εργολάβου και Υπερβολάβων θα πληρωθεί τελικά σε αυτούς. Είναι όμως άγνωστο κατά πόσο οι αποζημιώσεις αυτές θα καταβληθούν από τον ΚΟΑ ή το ΓΣΠ.

Το ΥΠΠ με επιστολή του ημερομηνίας 15.10.2007 ζήτησε από τον Οργανισμό άμεση πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το θέμα των Αθλητικών Εστιών ΓΣΠ. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε στις 6.5.2008 όπως διεξαχθεί έρευνα για το θέμα από το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού. Μέχρι το Μάρτιο 2009 το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα αφού δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε σχετικό στον Οργανισμό από το Νομικό Σύμβουλο.

(γ) Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.

- (i) Απαιτήσεις Εργολάβου.** Με βάση το συμβόλαιο, το έργο έπρεπε να συμπληρωθεί το Μάρτιο 2004. Λόγω σοβαρής καθυστέρησης, η οποία οφειλόταν τόσο στον Εργολάβο, όσο και στον Εργοδότη (ΚΟΑ), το έργο συμπληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2005, οπότε και έγινε η προσωρινή παραλαβή του.

Ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για χρονική παράταση, η οποία καλύπτει ολόκληρη την καθυστέρηση του έργου, και για αποζημίωση ύψους περίπου £3,5 εκ. και υποστήριζε ότι για την καθυστέρηση ευθυνόταν ο Εργοδότης, ο οποίος, μεταξύ άλλων, καθυστέρησε την πληρωμή των πιστοποιητικών του Αρχιτέκτονα για περίπου 6 μήνες. Απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου, με πληροφορήσατε ότι υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην πληρωμή των διατακτικών του έργου, σε αναμονή της έγκρισης του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με επιστολή του πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2006 τον Οργανισμό ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε αποζημίωση ύψους £1,5 εκ. στον Εργολάβο για το σύνολο των απαιτήσεων του.

Εκκρεμεί η απάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού σε επιστολή του Υπουργείου, ημερομηνίας 14.11.2006, με την οποία αυτό ζητά να πληροφορηθεί κατά πόσο ο Οργανισμός θα προχωρήσει σε έρευνα για την πιθανή ύπαρξη ευθυνών για τα γεγονότα που οδήγησαν στην καταβολή της αποζημίωσης στον Εργολάβο. Τον Ιούνιο 2007 με πληροφορήσατε ότι το όλο θέμα παραπέμφθηκε στους Νομικούς Συμβούλους, η γνωμάτευση των οποίων όταν ετοιμαστεί θα απαντηθεί και η πιο πάνω επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Μέχρι το Μάρτιο 2009 το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα αφού δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε σχετικό στον Οργανισμό από τους Νομικούς Συμβούλους.

Ο τελικός λογαριασμός του συμβολαίου με τον Εργολάβο θα έπρεπε να ολοκληρωθεί και εκδοθεί μέχρι τις 23.10.2008, και εντός ενός μηνός να πληρωθεί στον Εργολάβο το ποσό που θα είχε πιστοποιηθεί. Παρατήρησα ότι μέχρι το Μάρτιο 2009 αυτός παραμένει σε εκκρεμότητα, αφού ακόμη να υποβληθεί από τους μελετητές στον Οργανισμό για εξέταση και έγκριση.

- (ii) Μηχανολογικές εγκαταστάσεις.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2006, από επιτόπιο έλεγχο των εργασιών και μελέτη των προνοιών του συμβολαίου που διεξήχθη το Νοέμβριο 2005, διαπιστώθηκε ότι τα κύρια τεχνικά χαρακτηριστικά των περισσότερων κεντρικών κλιματιστικών μονάδων (Air Handling Units) που είχαν εγκατασταθεί, και τα οποία καθορίζουν ουσιαστικά το μέγεθος και κατ' επέκταση την αξία τους, διέφεραν σημαντικά σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο συμβόλαιο. Επειδή οι χώροι τους οποίους εξυπηρετούν τα εν λόγω μηχανήματα είχαν παραμείνει οι ίδιοι με αυτούς που προνοούσε το συμβόλαιο, ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού όπως ενημερώσει την Υπηρεσία μου για τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκαν οι σημαντικές αλλαγές στο μέγεθος των περισσότερων κεντρικών μονάδων κλιματισμού.

Οι εξηγήσεις που έδωσαν τον Ιούλιο 2006 οι σύμβουλοι μελετητές για τις αλλαγές που έκαναν στις συγκεκριμένες μηχανολογικές εγκαταστάσεις δεν κρίθηκαν ικανοποιητικές από τον Οργανισμό, και τους ζητήθηκε όπως υποβάλουν τεκμηριωμένα τα απαιτούμενα στοιχεία.

Επειδή τα στοιχεία/επεξηγήσεις που υπέβαλαν εκ νέου το Σεπτέμβριο 2007 οι σύμβουλοι, δεν δικαιολογούσαν κατά την άποψή μου την αλλαγή στο μέγεθος των κλιματιστικών μονάδων που εγκαταστάθηκαν, ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, όπως εξετάσει το ενδεχόμενο καταλογισμού ευθυνών στους συμβούλους – στα πλαίσια των προνοιών του μεταξύ τους συμβολαίου

– για τις ουσιώδεις τροποποιήσεις που έγιναν εκ των υστέρων στη μελέτη, λαμβάνοντας υπόψη και το επιπρόσθετο κόστος που ενδεχομένως επέφεραν.

Το Νοέμβριο 2008 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει ενημερωθεί ο Νομικός Σύμβουλος του Οργανισμού, στον οποίο δόθηκαν όλα τα σχετικά στοιχεία που αναφέρονται στις επιστολές μου και ότι τα θέματα που εγέρθηκαν έχουν περιληφθεί ως μέρος του αντικειμένου της ανταπαίτησης που καταχωρίστηκε εναντίον των αρχιτεκτόνων και μελετητών του έργου, στη διαδικασία διαιτησίας που ξεκίνησε μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων.

- (iii) **Απαιτήσεις ιδιωτών μελετητών.** Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις και από τους ιδιώτες μελετητές για αναπροσαρμογή της πληρωμής τους επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους του έργου (£8 εκ. - £8,5 εκ.) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£4,5 εκ. \pm 20%), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων. Η Υπηρεσία μου συμφώνησε το Φεβρουάριο 2006 με τη θέση του Οργανισμού όπως η αμοιβή των συμβούλων υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης. Ο Οργανισμός δεν έχει αποδεχθεί τις απαιτήσεις των συμβούλων και το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο 2006 σε διαιτησία.

Τον Ιούνιο 2007 με πληροφόρησα ότι υπογράφηκε συμφωνία παραπομπής σε διαιτησία, η οποία αναμενόταν να αρχίσει σύντομα. Το Δ.Σ. αποφάσισε επίσης στις 21.11.2008 το διορισμό ad hoc Επιτροπής εντός του Οργανισμού για το χειρισμό του θέματος των οικονομικών απαιτήσεων των μελετητών, οι οποίες ανέρχονται στις £542.278 (€926.537). Μέχρι το Μάρτιο 2009 η διαιτησία βρισκόταν σε εξέλιξη.

- (δ) **Κατασκευή Πολυπροπονητηρίου στο χώρο του Μακάριου Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία - Προβλήματα και καθυστερήσεις στην πρόοδο του συμβολαίου.** Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, η μελέτη και επίβλεψη του οποίου έγινε από τον Οργανισμό, παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα που επηρέασαν σημαντικά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών. Μεταξύ άλλων, επειδή ο Οργανισμός δεν προέβη στην επιβαλλόμενη εδαφολογική μελέτη στο στάδιο της μελέτης, μετά την έναρξη των εργασιών διαπιστώθηκε η ύπαρξη γεωλογικού ρήγματος και κατέστη αναγκαίο να γίνει σημαντική αλλαγή στον τρόπο θεμελίωσης, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η συμπλήρωση του όλου έργου. Επίσης παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών από υπαιτιότητα του κυρίως εργολάβου. Το έργο τελικά παραλήφθηκε το Μάρτιο 2004 και το Δεκέμβριο 2005, ο Επιμετρητής του έργου υπέβαλε τον τελικό λογαριασμό στον Οργανισμό. Ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση περίπου £617.000 για το συνολικό χρόνο καθυστέρησης του έργου. Επειδή καθυστέρησε η εξέταση και έγκριση του τελικού λογαριασμού και της αποζημίωσης από τον Οργανισμό, ο Εργολάβος προχώρησε με καταχώριση αγωγής στο δικαστήριο, διεκδικώντας συνολικές αποζημιώσεις πέραν του £1 εκ..

Ο Οργανισμός, απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε ότι στο μέλλον την ετοιμασία μελετών θα την αναθέτει σε ιδιώτες συμβούλους, οι οποίοι θα ετοιμάζουν τις μελέτες και έρευνες, και οι οποίες θα προηγούνται των προκηρύξεων των διαγωνισμών για τα έργα.

Τον Ιούνιο 2006 με πληροφόρησα ότι ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαβουλεύσεις με τον Εργολάβο και θα γίνει προσπάθεια διακανονισμού του θέματος προτού προχωρήσει δικαστικώς η όλη υπόθεση. Παρατήρησα ότι προηγουμένως θα έπρεπε να αξιολογηθεί η καθυστέρηση και να αποφασισθεί από τον Οργανισμό το μέρος για το οποίο ευθύνεται ο Εργοδότης και το μέρος για το οποίο ευθύνεται ο Εργολάβος.

Τον Ιανουάριο 2008, υποβλήθηκε διαφοροποιημένος τελικός λογαριασμός στον Οργανισμό από τον ιδιώτη Επιμετρητή, ενώ ακόμα εκκρεμεί η απόδοση τυχόν ευθυνών για τη διαχείριση του συμβολαίου, από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού.

Επειδή τα πιο πάνω θέματα βρίσκονταν σε εκκρεμότητα, το Δ.Σ. του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 28.1.2008 αποφάσισε τον ορισμό ad-hoc Επιτροπής για σκοπούς διαπραγμάτευσης με τον Εργολάβο για τη μεταξύ τους διαφορά στο έργο, οι εργασίες της οποίας άρχισαν τον Απρίλιο 2008.

Το Νοέμβριο 2008 ο Οργανισμός ανέθεσε σε Σύμβουλο την αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου και την υποβολή έκθεσης για το θέμα. Η έκθεση του Συμβούλου υποβλήθηκε τον Ιανουάριο 2009, και ο

Οργανισμός με βάση αυτή ξεκίνησε νέα διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο για σκοπούς συμβιβασμού, τόσο για τον τελικό λογαριασμό όσο και για τις οικονομικές του απαιτήσεις. Στην έκθεση εντοπίζονται ευθύνες και παραλείψεις στη διαχείριση του έργου, στοιχεία που, σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, θα τεθούν ενώπιον του Δ.Σ. για ενημέρωση και λήψη απόφασης. Τον Απρίλιο 2009 επήλθε συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και του Εργολάβου για τελική διευθέτηση του τελικού λογαριασμού του συμβολαίου στο συνολικό ποσό των £2.607.030,57. Σημειώνεται ότι ενώ η αρχική απαίτηση του Εργολάβου για την εξόφληση του τελικού λογαριασμού ανερχόταν στις £418.650,10 πλέον ΦΠΑ, τελικά συμφωνήθηκε το ποσό των £122.448 πλέον ΦΠΑ, μη περιλαμβανομένων χρηματοδοτικών εξόδων. Η πιο πάνω διευθέτηση δεν περιλαμβάνει τις οικονομικές απαιτήσεις του Εργολάβου που σχετίζονται με την καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, ο διακανονισμός των οποίων εκκρεμεί. Ο Εργολάβος, με επιστολή του τον Απρίλιο 2009, απαίτησε όπως πληρωθεί ποσό £58.359,08 συν ΦΠΑ πέραν των συμφωνηθέντων £122.448, που σύμφωνα με τον ίδιο προκύπτει από διαφορά στις προηγούμενες ενδιάμεσες πληρωμές.

(ε) Κατασκευή Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου στη Λάρνακα. Μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου από τους Συμβούλους Μελετητές το Φεβρουάριο 2005, παρουσιάστηκαν σ' αυτό αστοχίες και κακοτεχνίες, καθιστώντας αδύνατη τη λειτουργία του, εκτός εάν εκτελούνταν αρκετές και σοβαρές εργασίες επιδιόρθωσης. Αυτές τελικά εκτελέστηκαν από τον Εργολάβο, από το Νοέμβριο 2005 μέχρι τον Ιανουάριο 2006, οπότε έγινε η τελική παραλαβή του έργου από τους Μελετητές χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Εργοδότη και χωρίς να γίνουν οι αναγκαίοι προβλεπόμενοι έλεγχοι σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, τόσο στις κολυμβητικές δεξαμενές όσο και στα μηχανήματα.

Ο Οργανισμός προχώρησε με τη διεξαγωγή έρευνας για το θέμα, διορίζοντας εξωυπηρεσιακό Ερευνητή, ο οποίος το Μάρτιο 2006 υπέβαλε την έκθεσή του στον Οργανισμό. Σύμφωνα με το πόρισμα, το συμβόλαιο μεταξύ ΚΟΑ και Συμβούλων παραβιάστηκε, ως αποτέλεσμα επαγγελματικής αμέλειας των Συμβούλων, από την οποία ο Οργανισμός υπέστη ζημιά. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, στη συνεδρία του ημερομηνίας 27.3.2006, αποφάσισε να παραπέμψει την πιο πάνω έκθεση στο Νομικό Σύμβουλο για τα περαιτέρω. Επίσης, σε νέα συνεδρία του, στις 18.4.2006, αποφάσισε όπως ο Νομικός Σύμβουλος και οι Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) του Οργανισμού συνεργαστούν για τη διεκδίκηση του ποσού της ζημιάς του Οργανισμού από τους Συμβούλους, ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του Οργανισμού. Ωστόσο, μέχρι τον Απρίλιο 2008 αναμενόταν ακόμα η γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού για το θέμα.

Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας μου τον Απρίλιο 2008, παρατήρησα ότι :

- (i) Η τελευταία φορά που οι ΤΥ του Οργανισμού ζήτησαν από το Νομικό Σύμβουλο όπως ενημερώσει τον Οργανισμό σχετικά με στοιχεία που τυχόν χρειάζεται για τις επιπτώσεις στον Οργανισμό από την επαγγελματική αμέλεια των Συμβούλων ήταν η 24.4.2007. Πέραν της ημερομηνίας αυτής, δεν στάλθηκε άλλη επιστολή στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού για το θέμα.
- (ii) Η καθυστέρηση στο χειρισμό του θέματος έβλαψε σοβαρά τα συμφέροντα του Οργανισμού και εισηγήθηκαν όπως ληφθούν άμεσα μέτρα για λήψη μέτρων κατά των Συμβούλων και ανάκτηση της ζημιάς που υπέστη ο Οργανισμός.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο ΚΟΑ απέστειλε τον Ιούνιο 2008 επιστολή στο Νομικό του Σύμβουλο σχετικά με τις οικονομικές συνέπειες που υπέστη λόγω της επαγγελματικής αμέλειας των Συμβούλων, και οι οποίες, σύμφωνα με την ανάλυση που ετοιμάστηκε από τις ΤΥ του Οργανισμού, ανήλθαν στο ποσό των περίπου €55.000.

Ο Οργανισμός απέστειλε υπενθύμιση της επιστολής του στο Νομικό Σύμβουλο τον Αύγουστο 2008 και τον Ιανουάριο 2009, χωρίς όμως να υπάρξει ανταπόκριση εκ μέρους του μέχρι το Μάρτιο 2009. Στο μεταξύ οι Σύμβουλοι απαίτησαν από τον Οργανισμό μέσω του δικηγόρου τους το Μάρτιο 2009 την πληρωμή απλήρωτων τιμολογίων συνολικού ποσού £11.536 πλέον τόκους από την ημερομηνία οφειλής τους, για αποφυγή λήψης δικαστικών μέτρων. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

(στ) Αλλαγή επιφάνειας τεσσάρων ομοσπονδιακών γηπέδων αντισφαίρισης από χωμάτινη σε σκληρή. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο το Μάρτιο του 2008 διαπιστώθηκε υπέρβαση 65,5% από την εκτιμημένη αξία δαπάνης, λόγω επιπλέον εργασιών αξίας περίπου £47.000. Ενώ οι επιπλέον εργασίες θα

έπρεπε, με βάση τις διαδικασίες του Οργανισμού, να εγκριθούν εκ των προτέρων από το Διοικητικό Συμβούλιο, πριν την εκτέλεσή τους, αυτές εκτελέστηκαν χωρίς έγκριση. Επιπλέον, ενώ ο ιδιώτης Μελετητής απέστειλε στις 11.2.2008 αναλυτικό σημείωμα του κόστους των εργασιών αυτών στον Οργανισμό για εξέταση και έγκριση, μέχρι το τέλος Μαρτίου 2008 αυτές ακόμη εξετάζονταν από τις Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) του Οργανισμού.

Παρατήρησα ότι ο Οργανισμός είναι δεσμευμένος με τις αποφάσεις που λήφθηκαν από το Μελετητή, αφού όλες οι επιπλέον εργασίες εκτελέστηκαν από τον Εργολάβο. Παρατήρησα επίσης ότι οι επιπλέον εργασίες προέκυψαν από το γεγονός ότι η πραγματική κατάσταση του υπεδάφους διέφερε από αυτή που λήφθηκε υπόψη στη μελέτη, η οποία και βασίστηκε στα αρχικά σχέδια κατασκευής των γηπέδων (1999), και ότι τα προβλήματα αυτά θα αντιμετωπίζονταν αν πριν την ανάθεση της μελέτης του έργου γινόταν η δέουσα γεωτεχνική έρευνα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με έκθεση του Μελετητή, οι εργασίες που εκτελέστηκαν το 1999 δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές της μελέτης.

Τον Απρίλιο του 2008 ζήτησα όπως ενημερωθώ από τον Οργανισμό για τα πιο πάνω θέματα, περιλαμβανομένων και ευθυνών που προκύπτουν από το γεγονός ότι η αρχική κατασκευή των γηπέδων (1999) δεν έγινε σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε τον Ιούλιο 2008 ότι γενικά συμφωνεί με τις διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μου. Παρατήρησα ότι το Δ.Σ. αποφάσισε με καθυστέρηση στις 26.8.2008 όπως αποταθεί στο Νομικό Σύμβουλό του για το θέμα. Τον Οκτώβριο 2008 ο Νομικός Σύμβουλος γνωμοδότησε ότι ο Οργανισμός έχει καλή υπόθεση για το θέμα τόσο για εξώδικο συμβιβασμό αρχικά όσο και δικαστικά, αν χρειαστεί, σε τελικό στάδιο. Τη θέση αυτή υιοθέτησε τον ίδιο μήνα και το Δ.Σ., όμως παρατήρησα ότι μέχρι το Μάρτιο 2009 δεν ενημερώθηκε ο Οργανισμός για οποιεσδήποτε ενέργειες του Νομικού Συμβούλου για το θέμα. Επιπλέον παρατήρησα ότι μέχρι το Μάρτιο 2009 ο τελικός λογαριασμός του έργου παραμένει σε εκκρεμότητα. Σ' αυτό περιλαμβάνονται επιπλέον εργασίες £57.455 και αφαιρέσεις £4.000, οι οποίες θα πρέπει να αξιολογηθούν και από τις ΤΥ του Οργανισμού. Ο Εργολάβος με επιστολή του στις 23.2.2009 αιτήθηκε την πληρωμή ποσού £48.185 για το πιστοποιητικό πληρωμής αρ. 5 και £11.820 για το πιστοποιητικό τελικού λογαριασμού, πλέον τόκους, λόγω της καθυστέρησης από τον Οργανισμό στην πληρωμή και εξόφληση εκτελεσθείσας εργασίας και των επιπλέον εργασιών. Παρατήρησα ότι το πιο πάνω θέμα εκκρεμεί, με αποτέλεσμα την υποβολή απαιτήσεων από τον Εργολάβο, οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

(ζ) Ανέγερση Αίθουσας Πολλαπλών Χρήσεων στη Γαλάτα – «Πολυδύναμο Αθλητικό Κέντρο Σολέας Χαράλαμπος Κουκουλαρίδης». Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £922.490 (€1.576.168) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 4.2.2008 και 31.8.2009 αντίστοιχα. Από έλεγχο που έγινε το Μάρτιο 2009 διαπιστώθηκε καθυστέρηση στο συμβόλαιο περίπου 3 εβδομάδων λόγω επιπλέον εργασιών. Η σημαντικότερη αφορούσε αλλαγή στη θεμελίωση της Αίθουσας μετά την έναρξη των εργασιών με επιπλέον κόστος €31.000. Παρατήρησα ότι τα προβλήματα αυτά θα αντιμετωπίζονταν αν στο στάδιο της μελέτης γινόταν η αναγκαία γεωτεχνική έρευνα. Επιπλέον παρατήρησα ότι παρόλο που το πρόβλημα προέκυψε στην αρχή του έργου και ο Εργολάβος έγκαιρα απαίτησε παράταση χρόνου 23 εργάσιμων ημερών, μέχρι το Μάρτιο 2009 δεν έγινε αξιολόγηση από τους Μελετητές ώστε να εξασφαλιστεί έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού. Στο έργο προέκυψαν και άλλες επιπλέον εργασίες ύψους €21.300. Οι συνολικές επιπλέον εργασίες στο έργο εκτελέστηκαν χωρίς έγκριση από το Δ.Σ. το οποίο μετέπειτα τις ενέκρινε χωρίς να έχει ενώπιον του εκτίμηση της δαπάνης. Παράλληλα ο Εργολάβος υπέβαλε πρόθεση για απαίτηση παράτασης χρόνου και αποζημίωσης για την καθυστέρηση πληρωμής τους. Εισηγήθηκα όπως το Δ.Σ. εγκρίνει άμεσα την προκαταρκτική δαπάνη που ετοίμασαν οι Μελετητές, για αποφυγή καταβολής αποζημιώσεων στον Εργολάβο. Επισήμανα ότι τα προβλήματα στη διαχείριση του έργου μπορούν να αντιμετωπίζονται κατάλληλα αν ο Εργοδότης τόσο με τον Εργολάβο όσο και με τους Μελετητές είναι ο ίδιος, δηλαδή ο Οργανισμός, πρακτική που δεν εφαρμόστηκε στο συμβόλαιο αυτό.

(η) Ανακαίνιση Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου Λεμεσού. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £860.000 (€1.469.397) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 3.12.2007 και 2.12.2008 αντίστοιχα. Η

προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 16.3.2009. Διαπιστώθηκε ότι στο έργο έγιναν σοβαρές αλλαγές (επιπλέον εργασίες περίπου €275.000 και αφαιρέτες €16.534), οι οποίες εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού. Παρατήρησα ότι ορισμένες από αυτές προέκυψαν είτε λόγω παραλείψεων της μελέτης είτε λόγω διαφοροποίησης των απαιτήσεων του Οργανισμού στο στάδιο εκτέλεσης του έργου, με πιθανό επακόλουθο χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις από τον Εργολάβο. Στο ποσό των €275.000 περιλαμβάνονται πολλές εργασίες που απαιτήθηκαν λόγω της απόφασης από το Δ.Σ. τον Οκτώβριο 2008 για διεξαγωγή των αγώνων ΑΜΚΕ στο εν λόγω έργο αντί στο Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λευκωσίας, όπως αρχικά ήταν προγραμματισμένο. Σύμφωνα με τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού υπήρξε αλλαγή στον προγραμματισμό λόγω πίεσης χρόνου και της ανάγκης που προέκυψε για αντισεισμική αναβάθμισή του, κατόπιν της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 18.6.2008, για άμεσο έλεγχο της καταλληλότητας των δημόσιων κτιρίων από όλους τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Παρατήρησα ότι το έργο επιβαρύνθηκε οικονομικά εξαιτίας του ανεπαρκούς προγραμματισμού που έγινε από τον Οργανισμό αναφορικά με την εκτέλεση εργασιών ανακαίνισης – βελτίωσης των δύο Ολυμπιακών Κολυμβητηρίων, Λευκωσίας και Λεμεσού, για τους αγώνες ΑΜΚΕ. Διαπιστώθηκε επίσης ότι στο έργο, με αναμενόμενο τελικό κόστος περίπου €1,65 εκ., λανθασμένα δεν περιλαμβάνονται πρόνοιες για εργασίες αντισεισμικής αναβάθμισης, λαμβάνοντας υπόψη και την ηλικία του (ανέγερση το 1983). Με δεδομένη την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αν ο έλεγχος καταλληλότητας που θα γίνει επιβάλλει την αντισεισμική αναβάθμισή του, θα επιβαρυνθεί και πάλι ο προϋπολογισμός του Οργανισμού με εργασίες που θα εκτελεστούν χωρίς προγραμματισμό.

(θ) Ανέγερση Αίθουσας Πολλαπλών Χρήσεων στο Γυμνάσιο Ακρόπολης στη Λευκωσία. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £813.500 (€1.389.947) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 19.6.2007 και 19.12.2007 (φάση Α') και 19.9.2008 (φάση Β') αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 3.4.2008 (φάση Α') και 11.3.2009 (φάση Β'). Για τη φάση Α' εγκρίθηκε παράταση χρόνου μέχρι τις 7.1.2008 και αποκόπηκε ποινική ρήτρα ύψους €2.351, ενώ μέχρι το Μάρτιο 2009 η αξιολόγηση της καθυστέρησης της φάσης Β' παραμένει σε εκκρεμότητα παρόλο που το έργο έχει ήδη παραληφθεί. Παρατήρησα πως ενώ η καθυστέρηση οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στον Εργολάβο, δημιουργήθηκε θέμα κάλυψης μέρους της δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης από την καθυστέρηση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Οργανισμού να εγκρίνει έγκαιρα την εκτέλεση μιας μικρής σε αξία επιπλέον εργασίας (υδροδότηση των αποχωρητηρίων της Αίθουσας από νερό διάτρησης, συνολικού ποσού €8.691). Ενώ οι Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) του Οργανισμού απέστειλαν σχετικό σημείωμα για το θέμα στο Δ.Σ. στις 25.7.2008, η απόφαση έγκρισης του Δ.Σ. εκδόθηκε στις 23.9.2008, με αποτέλεσμα την υποβολή αίτησης για παράταση χρόνου από τον Εργολάβο. Σημειώνεται ότι ο Εργολάβος το Φεβρουάριο 2009 υπέβαλε νέες απαιτήσεις για παράταση χρόνου λόγω επιπλέον εργασιών που δόθηκαν σε περίοδο καθυστερήσεων. Πέραν των πιο πάνω, ο Οργανισμός, παρόλο που διαφώνησε ο Αρχιτέκτονας, προχώρησε με την αποκοπή ποινικής ρήτρας για την καθυστέρηση, η οποία μέχρι τις 28.2.2009 ανήλθε στα €50.930. Παρατήρησα ότι τα προβλήματα στη διαχείριση του έργου θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά αν ο Εργοδότης τόσο με τον Εργολάβο όσο και με τον Αρχιτέκτονα ήταν ο ίδιος, δηλαδή ο Οργανισμός, πρακτική που δεν εφαρμόστηκε στο έργο αυτό.

(ι) Μακάριο Στάδιο Λευκωσίας – εργασίες αναβάθμισης, επιδιόρθωσης και ανακαίνισης. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £556.053 (€950.073) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 30.4.2007 και 10.3.2008 αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 7.7.2008. Η καθυστέρηση των 4 μηνών οφείλεται κυρίως στον Εργοδότη λόγω επιπλέον εργασιών/τροποποιήσεων, αλλά και στον Εργολάβο. Ο Εργολάβος αιήτησε παράταση χρόνου 112 ημερολογιακών ημερών με αποζημίωση περίπου €59.000 αλλά η αξιολόγηση της καθυστέρησης παραμένει σε εκκρεμότητα, αφού μέχρι το Μάρτιο 2009 δεν υποβλήθηκε από τους Συμβούλους συνολική αξιολόγηση. Παρατήρησα ότι το θέμα της καθυστέρησης θα έπρεπε να διευθετηθεί κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και όχι να αφεθεί στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, ώστε να αποφευχθούν οποιεσδήποτε απαιτήσεις αποζημιώσεων από τον Εργολάβο. Διαπιστώθηκε ότι εκτελέστηκαν αρκετές επιπλέον εργασίες στο έργο, που προκαταρκτικά εκτιμώνται σε €164.530. Παρατήρησα ότι οι εργασίες αυτές εκτελέστηκαν χωρίς την προηγούμενη έγκριση του

Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Οργανισμού, εκτός της εργασίας διαχωρισμού του αποχετευτικού συστήματος (υδραυλικής εγκατάστασης) για περισυλλογή και χρήση νερών. Το Δ.Σ. ενέκρινε τις εργασίες αυτές στις 27.1.2009, δηλαδή 6,5 μήνες μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου. Ο Εργολάβος υπέβαλε στις 21.1.2009 αίτηση για αποζημίωση ποσού €21.181 για τόκους υπερημερίας και χρηματοδοτικά έξοδα λόγω της καθυστέρησης στην πληρωμή των επιπλέον εργασιών. Παρατήρησα ότι η όλη διαχείριση που έγινε στο έργο, τόσο από τους Επιβλέποντες όσο και από το Δ.Σ., σε θέματα αξιολογήσεων και εγκρίσεων παράτασης χρόνου και επιπλέον εργασιών δεν ήταν η ενδεδειγμένη, με αποτέλεσμα την υποβολή οικονομικών απαιτήσεων από τον Εργολάβο, οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

(ια) Αθλητικό Πάρκο στο Παλαιό ΓΣΟ στη Λεμεσό.

- (i) **Οικοδομικές εργασίες.** Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £1.942.000 (€3.318.104) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 5.6.2006 και 30.11.2007 αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή των οικοδομικών εργασιών έγινε στις 17.6.2008, των ηλεκτρολογικών εργασιών στις 10.9.2008 και των μηχανολογικών εργασιών στις 7.10.2008. Από έλεγχο που έγινε το Μάρτιο 2009 διαπιστώθηκε καθυστέρηση 6,5 μηνών στη συμπλήρωση του έργου που οφείλεται τόσο στον Εργοδότη λόγω επιπλέον εργασιών/τροποποιήσεων αλλά και στον Εργολάβο. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού ενέκρινε στις 4.12.2007 παράταση χρόνου στον Εργολάβο μέχρι τις 10.1.2008, ο οποίος εξέφρασε την πρόθεσή του για διεκδίκηση περαιτέρω παράτασης χρόνου. Παρατήρησα ότι μέχρι το Μάρτιο 2009 η διευθέτηση του θέματος της καθυστέρησης παραμένει σε εκκρεμότητα και ότι το θέμα αυτό θα έπρεπε να διευθετηθεί κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και όχι στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, ώστε να αποφευχθούν αυξημένες απαιτήσεις αποζημιώσεων από τον Εργολάβο.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε επίσης ότι εκτελέστηκαν αρκετές επιπλέον εργασίες στο έργο – εκτιμώνται σε €174.860,85 – οι οποίες προέκυψαν είτε από οδηγίες του Αρχιτέκτονα, του Οργανισμού και άλλων Υπηρεσιών (π.χ. ΑΗΚ) είτε από αδυναμίες στα έγγραφα του διαγωνισμού. Παρατήρησα ότι μέχρι το Μάρτιο 2009, δηλαδή 9,5 μήνες μετά την προσωρινή παραλαβή, εκκρεμεί η έγκριση επιπλέον εργασιών αξίας €19.253,78. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι στο συνολικό ποσό των €174.860,85 δεν περιλαμβάνεται η αξία 9 πρόσθετων εργασιών, που θα ανεβάσουν ακόμα περισσότερο το ποσό του λογαριασμού και οι οποίες δεν έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ.. Παρατήρησα ότι πέραν του 50% των επιπλέον εργασιών δόθηκαν στον Εργολάβο με αρχιτεκτονικές οδηγίες σε πολύ καθυστερημένο στάδιο και ότι με την τακτική αυτή είναι πολύ πιθανό να προκύψουν απαιτήσεις από τον Εργολάβο και κάλυψη της δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου (17.6.2008), κατόπι συνεδρίας στις 18.7.2008, μεταξύ άλλων του Δημάρχου Λεμεσού, εσάς και του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού, αποφασίστηκε η εκτέλεση και άλλων επιπλέον εργασιών, τις οποίες ο Εργολάβος κοστολόγησε με το ποσό των €52.268. Σε συνεδρία του Δ.Σ., ημερομηνίας 17.3.2009, αποφασίστηκε όπως εγκριθεί η εκτέλεση των επιπρόσθετων αυτών εργασιών και ζητηθεί από το Δήμο Λεμεσού να αναλάβει την εκτέλεσή τους.

Παρατήρησα ότι η όλη διαχείριση που έγινε στο έργο, τόσο από τους Συμβούλους όσο και από το Δ.Σ., σε θέματα έγκαιρων αξιολογήσεων και εγκρίσεων καθυστέρησης και επιπλέον εργασιών, δεν ήταν η ενδεδειγμένη, με αποτέλεσμα την εκτέλεση πολλών επιπλέον εργασιών και την παροχή του δικαιώματος στον Εργολάβο για διεκδίκηση οικονομικών απαιτήσεων και την κάλυψη των δικών του ευθυνών στην καθυστέρηση.

- (ii) **Απαιτήσεις ιδιώτη Αρχιτέκτονα.** Υποβλήθηκαν απαιτήσεις από τον Αρχιτέκτονα του έργου για αναπροσαρμογή της πληρωμής του επί του ποσού συμβολαίου (£1.940.000) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£1.575.000), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ Οργανισμού και Αρχιτέκτονα. Επιπρόσθετα ο Αρχιτέκτονας απαιτεί αμοιβή για επιπλέον επίβλεψη λόγω παράτασης χρόνου 6 μηνών, για πρόσθετες υπηρεσίες, καθώς επίσης για την εξέταση των απαιτήσεων του Εργολάβου. Το συνολικό ποσό που απαίτησε στις 18.11.2008 ανέρχεται στα €82.760,38. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού μέχρι σήμερα ενέκρινε επιπρόσθετο ποσό αμοιβής €8.543, και αποφάσισε όπως επανεξετάσει την απαίτηση μετά την ολοκλήρωση του έργου. Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι η

αμοιβή του Αρχιτέκτονα πρέπει να υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της συμφωνίας. Μέχρι το Μάρτιο 2009 το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

- (iii) **Διαχείριση του έργου μετά την ολοκλήρωσή του.** Στις 17.10.2008 έγινε σύσκεψη στον Οργανισμό με το Δήμαρχο Λεμεσού, στην οποία συζητήθηκε το θέμα διαχείρισης του Αθλητικού Κέντρου στο Παλαιό ΓΣΟ της Λεμεσού. Ο Λογιστής του Οργανισμού διαφώνησε με τις κατ' αρχήν αποφάσεις που λήφθηκαν αφού κατά την άποψή του αυτή ήταν «... ακόμα μια ετεροβαρής συμφωνία ενάντια στα οικονομικά συμφέροντα του ΚΟΑ...». Σε νέα συνάντηση που έγινε στις 24.2.2009 μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού έγινε πρόταση από τον Οργανισμό όπως ο Δήμος αναλάβει εξ ολοκλήρου τη διαχείριση του χώρου. Επιπλέον καθορίστηκε ότι η αμοιβή του Δήμου προς τον Οργανισμό θα εξαρτηθεί από τις επαφές του Λογιστηρίου του Οργανισμού με την Υπηρεσία ΦΠΑ, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η επιστροφή του ΦΠΑ για την κατασκευή του έργου. Σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Οργανισμού, ημερομηνίας 17.3.2009, δεν λήφθηκε οποιαδήποτε απόφαση για το θέμα. Παρατήρησα ότι ενώ ουσιαστικά ο Οργανισμός πλήρωσε για τη μελέτη και κατασκευή του έργου, η όλη διαχείριση και τα έσοδα από αυτή αναμένεται να παραχωρηθούν στο Δήμο Λεμεσού. Η απόφαση αυτή θα είναι διαφορετική από αυτή που λήφθηκε από το Δ.Σ. για το έργο «ανάπλασης του Παλαιού ΓΣΖ στη Λάρνακα», όπου το όλο έργο διαχειρίζεται αντί ο Δήμος Λάρνακας, ιδιώτης, κατόπιν προκήρυξης προσφορών από τον Οργανισμό, με συμβόλαιο μεταξύ του και του Οργανισμού.

Κατά την άποψη του Οργανισμού δεν μπορεί να υπάρξει συσχετισμός μεταξύ των δύο αποφάσεων, για ΓΣΟ και ΓΣΖ.

- (iv) **Απαιτήσεις πρώην Τεχνικού Συμβούλου του Οργανισμού για το έργο.** Συγκεκριμένο μελετητικό γραφείο ασκούσε - με τη συγκατάθεση του Οργανισμού - ρόλο Τεχνικού Συμβούλου του Οργανισμού για μια δεκαετία περίπου, χωρίς να ακολουθείται οποιαδήποτε διαδικασία ανάθεσης υπηρεσιών σε αυτό, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης που πρέπει να διέπουν τις ενέργειες δημόσιων οργανισμών. Το 1993 ανατέθηκε στο γραφείο η ετοιμασία προκαταρκτικής μελέτης για την αξιοποίηση του χώρου του Παλαιού ΓΣΟ Αργότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού αποφάσισε όπως ζητήσει προσφορές μέσω του τύπου για την επιλογή μελετητικού γραφείου και η μελέτη του έργου ανατέθηκε σε άλλο μελετητικό γραφείο. Ο εν λόγω Τεχνικός Σύμβουλος απαίτησε αποζημίωση €27.508 με ΦΠΑ, πλέον τόκους €845 με ΦΠΑ, για την όλη εργασία που διεκπεραίωσε. Για το θέμα έγινε συμβιβασμός στο δικαστήριο, με βάση τον οποίο το Δ.Σ. ενέκρινε στις 21.10.2008 την πληρωμή στον Τεχνικό Σύμβουλο ποσού €12.500 και για δικηγορικά έξοδα ποσό €2.000, με ΦΠΑ και τόκο 8% από τις 15.10.2008.

- (ιβ) **Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό.**

- (i) **Απαιτήσεις Εργολάβου.** Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £3.275.000 (€5.595.670) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 4.1.2001 και 3.1.2003 αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε σταδιακά από τις 5.7.2004 μέχρι τις 2.3.2005. Από έλεγχο που έγινε τον Απρίλιο 2009 στο έργο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Το έργο κατακυρώθηκε στον Εργολάβο προτού εξασφαλιστούν οι απαραίτητες Άδειες (Πολεοδομική και Οικοδομής) και διεκπεραιωθεί το σύνολο των αναγκαίων απαλλοτριώσεων. Η Πολεοδομική Άδεια εκδόθηκε στις 5.4.2001, δηλαδή 3 μήνες μετά τη συμβατική έναρξη του έργου. Η Άδεια Οικοδομής ενώ εγκρίθηκε από την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού στις 24.7.2002, το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού ενέκρινε στις 17.10.2003 την καταβολή των δικαιωμάτων για έκδοση της Άδειας Οικοδομής, δηλαδή 9,5 μήνες μετά τη συμβατική λήξη του συμβολαίου. Το έργο κατασκευάστηκε σε χώρο όπου δεν διευθετήθηκε πλήρως το θέμα των απαλλοτριώσεων, με αποτέλεσμα τη μη μεταβίβασή του στον Οργανισμό. Μετά από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου, το Δ.Σ. αποφάσισε στις 18.12.2006 να καλύψει από τον προϋπολογισμό του Οργανισμού τα έξοδα για την ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης ώστε να μεταβιβαστεί ο χώρος από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού στον Οργανισμό.

- Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, η οποία λόγω των τμηματικών παραλαβών που έγιναν κυμαίνεται από 18 μέχρι 26 μήνες. Αυτή οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο, όπως επίσης στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες και στον Εργοδότη (επιπλέον εργασίες, καθυστέρηση στην πληρωμή εκδοθέντων πιστοποιητικών πληρωμής από τον Εργοδότη μεταξύ Δεκεμβρίου 2003 και Ιουλίου 2004). Παρατήρησα ότι το θέμα διευθέτησης του χρόνου καθυστέρησης αφέθηκε, για διάφορους λόγους, ουσιαστικά στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, με αποτέλεσμα την υποβολή υπέρογκης απαίτησης από τον Εργολάβο και προσπάθειας κάλυψης της πολύ μεγάλης δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Συγκεκριμένα υπέβαλε απαίτηση στις 26.6.2006 για διεκδίκηση αποζημιώσεων λόγω της καθυστέρησης, ύψους £797.949,38, μη περιλαμβανομένων χρηματοδοτικών εξόδων και τόκων υπερημερίας. Επιπλέον υποβλήθηκε απαίτηση ύψους £37.048,29 από το διορισμένο υπεργολάβο ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, όπως επίσης και από το διορισμένο υπεργολάβο μηχανολογικών εργασιών. Οι πιο πάνω απαιτήσεις αξιολογήθηκαν από τον ιδιώτη Επιμετρητή στις 26.11.2007, λαμβάνοντας υπόψη δικαιολογημένη παράταση χρόνου 2 μηνών λόγω των καιρικών συνθηκών και 3 μηνών λόγω επιπλέον εργασιών, όχι όμως την καθυστέρηση στην πληρωμή των ενδιάμεσων πιστοποιητικών πληρωμής. Σύμφωνα με την αξιολόγηση, ο Εργολάβος δικαιούται αποζημιώσεις ύψους £53.984, ενώ ο Εργοδότης μπορεί να αποκόψει ποινική ρήτρα ύψους £177.750.
 - Όσον αφορά στον τελικό λογαριασμό του έργου, αυτός υποβλήθηκε από τον Εργολάβο αρχικά στις 11.4.2006, ενώ στις 12.10.2006 υπέβαλε αναθεωρημένο τελικό λογαριασμό αιτούμενος συνολικό ποσό £4.205.910,35. Στη συνέχεια ο Επιμετρητής προχώρησε στην αξιολόγησή του στις 29.10.2007, λαμβάνοντας υπόψη ότι σ' αυτόν δεν περιλαμβάνονται οι απαιτήσεις/ανταπαιτήσεις λόγω της καθυστέρησης στη συμπλήρωση του έργου. Σύμφωνα με την αξιολόγησή του, κατέληξε στο τελικό ποσό των £4.122.980,66, με υπέρβαση £847.980 από το ποσό συμβολαίου του έργου. Περιλαμβάνει επιπλέον καθαρά ποσά £135.120 λόγω αρχιτεκτονικών οδηγιών, £586.714 λόγω μεγαλύτερων από την εκτίμηση ποσών διορισμένων υπεργολαβιών, £62.799 λόγω υπέρβασης προνοητικών ποσοτήτων, £32.707 από επαναμέτρηση εργασιών και £15.750 λόγω προφορικών οδηγιών. Σημειώνεται ότι το Δ.Σ. ενέκρινε στις 18.12.2001 όπως καλύπτονται οποιαδήποτε ποσά για εκτελεσθείσες εργασίες στο έργο όπου δικαιολογούνται, ανεξάρτητα του γεγονότος της πιθανής υπέρβασης του καθορισμένου ποσού του προϋπολογισμού του 2001. Το Δ.Σ. ενέκρινε επίσης στις 19.10.2004 και 15.2.2005 την υπέρβαση του ποσού συμβολαίου του έργου στο ποσό των £3.901.337 (πιστοποιητικό πληρωμής αρ. 31), που αφορούσε επιπλέον εργασίες, αυξήσεις στα ποσά αρχικού κόστους (διορισμένες υπεργολαβίες) και αυξομειώσεις εργατικών. Για τον τελικό λογαριασμό, και μετά από σχετική εισήγηση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού, αποφασίστηκε από το Δ.Σ. στις 19.3.2008 ο διορισμός ad-hoc Επιτροπής για διερεύνηση του θέματος, η οποία εκκρεμεί. Παρατήρησα ότι μέχρι τον Απρίλιο 2009 η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού του έργου και των απαιτήσεων/ανταπαιτήσεων για την καθυστέρηση εξακολουθεί να εκκρεμεί, 4 χρόνια μετά την τελευταία τμηματική παραλαβή του έργου, κάτι που σίγουρα δεν είναι προς το συμφέρον του Οργανισμού.
- (ii) **Απαιτήσεις ιδιώτη Αρχιτέκτονα.** Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις και από τον Αρχιτέκτονα για επιπρόσθετη αμοιβή επίβλεψης λόγω της επέκτασης του χρόνου συμπλήρωσης του έργου. Συγκεκριμένα, με επιστολή του προς τον Οργανισμό στις 4.2.2005 απαίτησε επιπλέον ποσό £66.562 και επειδή το θέμα δεν διευθετήθηκε κατέθεσε αγωγή στο δικαστήριο (4.3.2008) εναντίον του Οργανισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε στις 21.11.2008 όπως ορίσει ad-hoc Επιτροπή για το θέμα. Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι η αμοιβή θα πρέπει να υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης του Αρχιτέκτονα με τον Οργανισμό. Παρατήρησα ότι μέχρι τον Απρίλιο 2009 το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.
- (ιγ) **Προσφορές μικρότερων ποσών.** Από τον έλεγχο ορισμένων προσφορών που αφορούσαν σε μικρότερα ποσά διαπιστώθηκαν διάφορες ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούσαν στην ετοιμασία εγγράφων προσφοράς χωρίς τη δέουσα προσοχή, στη μη αποστολή σχετικής ειδοποίησης στους επιτυχόντες οικονομικούς φορείς και στη μη αναφορά των λόγων απόρριψης στους αποτυχόντες οικονομικούς φορείς.

Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ).

Η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ) ανέλαβε τη διοργάνωση των αγώνων αυτών την πρώτη εβδομάδα του Ιουνίου 2009. Μέρος των δαπανών ανέλαβε να καλύψει ο Οργανισμός υπό μορφή χορηγίας προς την ΚΟΕ. Στους Προϋπολογισμούς του Οργανισμού περιλήφθηκε πρόνοια για €478.408 και €700.000 για το 2008 και 2009, αντίστοιχα.

Κατά το 2008 καταβλήθηκε από τον Οργανισμό στην ΚΟΕ ποσό ύψους €411.094 με βάση συμφωνίες που υπόγραψε η ΚΟΕ ή/και τιμολόγια αντίγραφα των οποίων υποβλήθηκαν στον Οργανισμό.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε στον Οργανισμό όπως διοριστεί Υπεύθυνος Έργου (Project Manager), ο οποίος θα παρακολουθεί την πιστή εκτέλεση του συμβολαίου της τελετής έναρξης και λήξης των ΑΜΚΕ το οποίο αποτελεί το σημαντικότερο από θέμα δαπάνης συμβόλαιο (€560.000, πλέον ΦΠΑ). Όπως με έχει πληροφορήσει ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, το θέμα τέθηκε προφορικά στην ΚΟΕ, η οποία ωστόσο δεν αποδέχθηκε την εισήγησή μου αυτή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχουν υποβληθεί κατά καιρούς διάφορες αποδείξεις για τους ΑΜΚΕ, ο δε τελευταίος προϋπολογισμός κατατέθηκε προ ενός μηνός πλήρως αναθεωρημένος, δεν έχει όμως μελετηθεί ακόμα γιατί παρουσιάζει σημαντικές υπερβάσεις. Με πληροφόρησε επίσης ότι το θέμα θα απασχολήσει το Δ.Σ. σε προσεχή συνεδρία του και ότι ο Οργανισμός έχει ζητήσει γραπτώς τη διαδικασία εκταμίευσης του ποσού.

6.11 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ**Μέρος Α**

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού παρουσίασαν πλεόνασμα €3.464.258, πριν από τη φορολογία, σε σύγκριση με €2.521.687 (£1.475.878) το 2007.

Προσωπικό. Στις 31.12.2008 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 25 μόνιμους υπαλλήλους. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία και στο σχέδιο συντάξεων (χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο σχέδιο) ανήλθαν σε €1.327.128 (€1.167.329 (£683.207) το 2007). Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ήταν €53.085, σε σύγκριση με €46.693 (£27.328) το 2007. Με τον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του ΚΟΑΓ Νόμο (Ν.17(ΙΙ)/2008) εγκρίθηκαν 17 νέες θέσεις, η διαδικασία πλήρωσης των οποίων άρχισε το 2009.

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης μια ωρομίσθια υπάλληλο και 4 έκτακτους Γραφείς (μια παραιτήθηκε στις 30.6.2008), με σύνολο αποδοχών €74.326 και 6 άτομα με συμβόλαια μίσθωσης υπηρεσιών για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 26.7.2007 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.8.2007. Το Υπουργείο Οικονομικών, στο οποίο διαβιβάστηκε για απόψεις, ζήτησε τη διαφοροποίηση του Προϋπολογισμού στα θέματα προσωπικού που αφορούσαν στην αναβάθμιση δύο θέσεων. Υποβλήθηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 6.12.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007.

(β) Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός. Στις 16.1.2008 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός συνολικού ποσού €429.827 για κάλυψη της δαπάνης για τη δημιουργία νέων θέσεων. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 30.7.2008 και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.10.2008.

Επίσης στις 12.9.2008 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός συνολικού ποσού €28.000 για κάλυψη της δαπάνης για την παραχώρηση γενικής αύξησης 2% στους

μισθούς και συντάξεις και 0,3% στα παρεμφερή ωφελήματα. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.11.2008 και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2008.

(γ) Υπερβάσεις.

- (i) Κατά το 2008 σημειώθηκαν υπερβάσεις ύψους €720.659 στο Κεφ. 4-«Κεφαλαιουχικές Δαπάνες», €277.610 στο Κεφ.3-«Λοιπές Διοικητικές Δαπάνες» και €887.966 στο Κεφ.5- «Αποπληρωμές Δανείων και Επιστροφές Ποσών Σχεδίου Στέγασης Χαμηλά Αμειβομένων». Οι πιο πάνω υπερβάσεις έχουν καλυφθεί από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου, αλλά δεν έχει ζητηθεί και εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.
- (ii) Για τις υπερβάσεις που σημειώθηκαν το 2007 συνολικού ύψους €723.613 (£423.512) δεν έχει επίσης ζητηθεί και εξασφαλιστεί η απαιτούμενη έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών. Όπως ανέφερα στην προηγούμενή μου Έκθεση, το πιο πάνω ποσό περιλαμβάνει και υπέρβαση στις Αποδοχές Προσωπικού ύψους €23.539 (£13.777) η οποία δεν μπορεί να καλυφθεί από εξοικονομήσεις σε οποιοδήποτε Άρθρο άλλου Κεφαλαίου ενώ δεν καλύπτεται πλήρως από το Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό που εκκρεμεί για έγκριση στη Βουλή, ούτε και έχει κινηθεί διαδικασία κάλυψής της με Τροποποιητικό Προϋπολογισμό.

Οικιστικές μονάδες που διατέθηκαν από τον Οργανισμό. Από την ημερομηνία ίδρυσής του μέχρι τις 31.12.2008 ο Οργανισμός διέθεσε 4.045 οικιστικές μονάδες και οικοπέδα. Κατά το 2008 διατέθηκαν 73 μονάδες, σε σύγκριση με 94 το 2007.

Καθυστερημένες δόσεις. Στις 31.12.2008 το σύνολο των καθυστερημένων δόσεων που οφείλονταν από διάφορους αγοραστές ήταν €866.823 επί συνόλου €30.848.726, δηλαδή ποσοστό 2,8%, που σύμφωνα με πληροφόρηση που έτυχα από την Κεντρική Τράπεζα, συγκρίνεται ευνοϊκά με το αντίστοιχο ποσοστό καθυστερήσεων για δάνεια των τραπεζών. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξή τους.

Οφείλονταν επίσης καθυστερημένες δόσεις ύψους €178.454 από ενοικιαγοραστές κατοικιών του κυβερνητικού οικισμού «Ζήνων» στη Λάρνακα, η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Γη προς ανάπτυξη. Στις 31.12.2008 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε €11.877.619. Ποσό €1.153.191 αφορά σε διάφορα τεμάχια, τα οποία δεν μπορούν να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων.

Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Το κυβερνητικό Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα εισήχθη το 2001 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και η ευθύνη εφαρμογής του ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία θα διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το Σχέδιο, γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους €60.680.895 (€10.251.609 το 2008). Μέχρι τις 31.12.2008 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων ποσό €6.017.078. Παρατήρησα ότι το ποσό που ο Οργανισμός αιτήθηκε και χορηγήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών ορισμένων έργων είναι μεγαλύτερο από τις δαπάνες που τελικά πραγματοποιήθηκαν. Οι δαπάνες για τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν το 2008 ανήλθαν σε €7.397.421, δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό €2.854.188. Το συνολικό αδαπάνητο ποσό στις 31.12.2008 ήταν €12.257.037. Εισηγήθηκα όπως, σε συνεννόηση με τα αρμόδια Υπουργεία, επανεξεταστεί η όλη διαδικασία χρηματοδότησης του Σχεδίου, έτσι ώστε το ποσό που παραχωρείται από την Κυβέρνηση να είναι ανάλογο με το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους.

Μίσθωση υπηρεσιών. Ο Οργανισμός, για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα απασχολεί, τα τελευταία χρόνια, άτομα με σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών. Όπως

ανέφερα στην προηγούμενη μου Έκθεση, δόθηκε παράταση το Φεβρουάριο 2008 στα συμβόλαια με αύξηση στην αμοιβή των συμβασιούχων και χορήγηση ωφελημάτων (άδεια, υπερωρίες κ.λπ.), πρακτική η οποία είχε ως αποτέλεσμα την κατάθεση αιτήματος από τις συντεχνίες για διαφοροποίηση του καθεστώτος εργασίας των συμβασιούχων (6 άτομα) και μετατροπή της σύμβασής τους σε σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, με όρους απασχόλησης που θα καθορίζονται μέσα από τη συλλογική σύμβαση και με ισχύ των προνοιών του περί Τερματισμού Απασχόλησης Νόμου. Το όλο θέμα οδηγήθηκε, από τη συντεχνιακή πλευρά, στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για μεσολάβηση ως εργατική διαφορά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη νομική συμβουλή, και κρίνοντας ότι οι υπηρεσίες των συμβασιούχων είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της στεγαστικής του πολιτικής, προχώρησε σε διαπραγμάτευση με τη συντεχνιακή πλευρά και κατέληξε σε κατ' αρχήν συμφωνία και προσχέδιο συλλογικής σύμβασης τα οποία διαβιβάστηκαν στις 14.12.2007 για περαιτέρω ενέργειες στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, ύστερα από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ότι λόγω του ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από τον Οργανισμό για τη σύναψη των συμβάσεων μίσθωσης υπηρεσιών και τη μετέπειτα παράταση των συμβολαίων δεν είναι σύμφωνες με τις σχετικές νομοθεσίες για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων (Ν. 101(I)/2003 και Ν. 12(I)/2006) και επειδή τα καθήκοντα που περιγράφονται στην προτεινόμενη συλλογική σύμβαση αφορούν υπηρεσίες που προσφέρονται στα πλαίσια σχέσης εργοδότη-εργοδοτούμενου και όχι σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών, ως θέμα αρχής, δεν δύναται να δώσει έγκριση για την υπογραφή της νέας σύμβασης ούτε και να εκφέρει τις απόψεις του για το περιεχόμενό της. Για το θέμα της υπογραφής της σύμβασης ανέφερε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας υπέδειξε ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να συμβουλευτεί τους Νομικούς του Συμβούλους.

Ο Οργανισμός έθεσε σε εφαρμογή τις πρόνοιες της σύμβασης την 1.3.2008, ενώ η συλλογική σύμβαση υπογράφηκε στις 31.7.2008 (με αναδρομική ισχύ από 1.3.2008). Σύμφωνα με τη νομική συμβουλή που δόθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Οργανισμού στις 30.7.2008, το θέμα της υπογραφής της σύμβασης είναι καθαρά θέμα πολιτικής του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ανάπτυξη οικιστικών έργων για υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής. Για την υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη και έγκαιρη προσφορά οικιστικών μονάδων για ικανοποίηση των αιτήσεων που δέχεται, ο Οργανισμός προωθεί, όπου κρίνει αναγκαίο, την ανάπτυξη οικιστικών έργων με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης (σχεδιασμός, εκτέλεση, προσφορά γης) ή την ανάθεση του σχεδιασμού και της εκτέλεσης έργων σε γη που ανήκει στον Οργανισμό.

Εξέφρασα την άποψη ότι η εκτέλεση έργων με τον τρόπο αυτό προϋποθέτει σοβαρή μελέτη όλων των παραμέτρων και ιδιαιτεροτήτων που συνθέτουν τέτοιους διαγωνισμούς σε όλα τα στάδια (προκήρυξη, αξιολόγηση, εκτέλεση), έτσι ώστε οι διαγωνισμοί να συνάδουν με τις αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, να διασφαλίζουν τα συμφέροντα του Οργανισμού και να επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

6.12 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Υποβολή οικονομικών καταστάσεων.** Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2008. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού για το έτος 2008, και ως εκ τούτου ενδέχεται να διαφοροποιηθούν.

(β) **Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού το 2008 παρουσιάζεται πλεόνασμα πριν τη φορολογία ύψους €2.080.906, σε σύγκριση με €9.828.766 (£5.752.521) το 2007. Η διαφορά ύψους €7.747.860 προκύπτει από μείωση των εσόδων κατά €2.302.528 και από την αύξηση των εξόδων κατά €5.445.332, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

(γ) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού για το έτος 2008 ανήλθαν σε €71.363.174, σε σύγκριση με €73.665.702 (£43.114.620) το 2007. Σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €2.302.528 ή 3,1%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας από €68.344.058 σε €66.000.000.

(δ) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε €69.282.268, σε σύγκριση με €63.836.936 (£37.362.099) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €5.445.332 ή 8,5%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για «Προβολή και Δημοσιότητα» (€4.411.825), «Αποδοχές Προσωπικού» (€777.789), «Λοιπές Διοικητικές Δαπάνες» (€224.091) και «Αποσβέσεις και Διαγραφές» (€205.656).

(ε) Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους €66 εκ. σε σύγκριση με €68,3 εκ. (£40 εκ.) το 2007. Σημειώνεται ότι η κρατική χορηγία προς τον Οργανισμό για το 2008, σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό (Ν.81(Π)/2007) ανερχόταν σε €68,3 εκ. (£40 εκ.), ενώ στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού εγκρίθηκε κρατική χορηγία ύψους €73,9 εκ. (£43,25 εκ.).

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 30.7.2007 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 6.8.2007, κατόπιν όμως οδηγιών που δόθηκαν σε συνάντηση που έγινε στο πιο πάνω Υπουργείο στις 27.9.2007, ο Οργανισμός προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού. Ο τελικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007 (Αρ. Απόφασης 66.480) και ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.60(Π)/2007) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 31.12.2007 για δαπάνες ύψους £46.768.250 (€79.908.299).

Επιπρόσθετα, στις 27.8.2008 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (Αρ. Απόφασης 67.632) και ψηφίστηκε σε Νόμο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Ν.21(Π)/2008), ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 12.12.2008 για δαπάνες ύψους €4.469.900 για την υλοποίηση της πρότασης του Οργανισμού για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, όπως αναφέρεται και σε επόμενη παράγραφο.

(β) Υπερβάσεις. Λόγω της μη ετοιμασίας τελικών οικονομικών καταστάσεων μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, δεν ήταν δυνατόν να επιβεβαιωθεί κατά πόσο υπήρξαν ή όχι υπερβάσεις.

Προσωπικό. Ο Οργανισμός στις 31.12.2008 εργοδοτούσε 232 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (227 στις 31.12.2007). Το σύνολο των αποδοχών κατά το 2008 ήταν €11.620.698 σε σύγκριση με €10.842.909 ή £6.346.073 το 2007.

Όπως προκύπτει, σημειώθηκε αύξηση στο σύνολο αποδοχών προσωπικού ύψους €777.789 ή 7,2%, σε σύγκριση με το 2007, που οφείλεται κυρίως στις ετήσιες προσαυξήσεις, στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στην εφαρμογή των προνοιών της αναδιάρθρωσης και νέας δομής του Οργανισμού όπως αυτές εγκρίθηκαν στον Προϋπολογισμό του 2008.

Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό ύψους €1.920.459 (€1.791.506 ή £1.048.522 το 2007), που αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, και ποσό €992.173 (€926.591 ή £542.309 το 2007) για συνεισφορά του Οργανισμού στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Πλεονάζοντος Προσωπικού κ.λπ.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός έχει δαπανήσει ποσό ύψους €1.463.234 (€1.363.004 ή £797.731 το 2007), για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ασφάλιση και για έμμεσα ωφελήματα του προσωπικού.

Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων στους υπαλλήλους του ΚΟΤ και στους εξαρτωμένους τους, όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε στον Οργανισμό με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2007 με βάση το ήδη εφαρμοσθέν όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Σχέδιο Συντάξεων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) παρουσιάζει αναλογιστικό πλεόνασμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους £2.899.000 (€4.953.236). Εκκρεμεί απόφαση από τον Οργανισμό ως προς τη σχετική αναπροσαρμογή της χρηματοδότησης του ταμείου και λογιστική διευθέτηση του πλεονάσματος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι το θέμα τυγχάνει χειρισμού από την αρμόδια Υπηρεσία του Οργανισμού με σκοπό την προώθησή του για λήψη τελικής απόφασης.

Προσφορά αρ.31/2008: Παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση 8 διαφημιστικών εκστρατειών του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού κατά το 2009. Η προσφορά προκηρύχθηκε τον Αύγουστο 2008 με εκτιμώμενο κόστος €15.300.000 + ΦΠΑ, και αφορούσε στην υλοποίηση διαφημιστικών εκστρατειών στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τη Νορβηγία, τη Σουηδία, τη Δανία, τη Φιλανδία, τη Ρωσία/Ουκρανία και τις Αραβικές Χώρες, κυρίως μέσω διαφήμισης στον τύπο και στην τηλεόραση.

Αναφορικά με την πιο πάνω προσφορά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Στην προκήρυξη της προσφοράς καθορίζεται, εκ των προτέρων, το ανώτατο διαθέσιμο ποσό κατά διαφημιστική εκστρατεία για κάθε χώρα και στα έγγραφα του διαγωνισμού προβλέπεται ότι η κατακύρωση θα γίνει στον προσφοροδότη που θα πάρει την ψηλότερη βαθμολογία κατά την αξιολόγηση του τεχνικού μέρους και ότι η τιμή δεν θα ληφθεί υπόψη. Ως αποτέλεσμα, όλοι οι προσφοροδότες ετοιμάζουν και υποβάλλουν τις προτάσεις τους με βάση το ανώτατο αυτό ποσό, το οποίο όπως τελικά προκύπτει δεν είναι προϊόν ανταγωνισμού. Ανέφερε ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού θα έπρεπε να διασφαλίζουν την κατακύρωσή του στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα πρόταση (λαμβανομένης υπόψη και της οικονομικής πτυχής της προσφοράς).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο καθορισμός της αποδοτικότητας και η ζήτηση τιμών παρουσιάζει αντικειμενικές τεχνικές και οικονομικές δυσκολίες, και ότι η διαδικασία που εφαρμόζεται εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντα του Οργανισμού. Ανέφερε επίσης ότι από τον υφιστάμενο διαγωνισμό αξιολογείται η ικανότητα του media buyer να επιλέξει και να συνδυάσει τα έντυπα που θα προσφέρουν τις καλύτερες τιμές, αλλά και θα δώσουν την καλύτερη αποδοτικότητα.

- (ii) Παρατήρησα ότι κατά το 2008, από τις 7 διαφημιστικές εκστρατείες του εν λόγω διαγωνισμού, μη συμπεριλαμβανομένης αυτής της Γερμανίας που ακυρώθηκε, η ανάθεση των 5 διαφημιστικών εκστρατειών έγινε σε ένα προσφοροδότη, για το συνολικό ποσό των €5.254.985 περίπου, το οποίο αποτελεί ποσοστό ύψους 45,7% επί του συνολικού ποσού που κατακυρώθηκε. Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί από τον Οργανισμό το γεγονός της επικράτησης ενός προσφοροδότη για μεγάλο μερίδιο των διαφημιστικών εκστρατειών του 2008.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση για να εξευρεθούν τρόποι ώστε να συμμετέχουν στο διαγωνισμό ακόμη περισσότερες εταιρείες και να ενθαρρυνθούν και μικρότερα γραφεία media planning που εδρεύουν στις χώρες στις οποίες υλοποιούνται οι εκστρατείες να υποβάλλουν προσφορές.

- (iii) Επισήμανα ότι επιβάλλεται όπως ο Οργανισμός διερευνήσει, για τις μεγάλες τουλάχιστον αγορές στις οποίες επί σειρά ετών γίνεται διαφημιστική εκστρατεία, την απευθείας συνεργασία με τα μέσα προβολής, με όλα τα θετικά συνεπακόλουθα αποτελέσματα, τόσο οικονομικά όσο και ποιοτικά. Σημαντική πρέπει να είναι η εμπλοκή των λειτουργών των Γραφείων Εξωτερικού, που είναι οι πλέον καλοί γνώστες του αντικειμένου και των στοχευμένων κατά περίπτωση αγορών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός δεν έχει την τεχνογνωσία αλλά ούτε και τα τεχνικά μέσα για τον επαγγελματικό σχεδιασμό ενός media plan, αλλά ούτε και τα συστήματα παρακολούθησης της υλοποίησής του. Ανέφερε επίσης ότι ο media planner παρακολουθεί τη διαφημιστική εκστρατεία και λαμβάνει διορθωτικά μέτρα όπου χρειάζεται και επωμίζεται όλο το διοικητικό κόστος της υλοποίησης της εκστρατείας. Περαιτέρω διασφαλίζει την ομαλή διεξαγωγή της εκστρατείας ενημερώνοντας έγκαιρα τους διαφημιστικούς συνεργάτες του Οργανισμού για τα αναγκαία τεχνικά υλικά που απαιτούν τα διαφημιστικά μέσα.

- (iv) Όπως ανέφερε στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το γεγονός ότι στους όρους των προσφορών προνοείται ότι θα γίνονται προπληρωμές, εάν το ζητήσει ο ανάδοχος, αφού προηγουμένως καταθέσει ισόποση τραπεζική εγγύηση, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται το ύψος του ποσού της προπληρωμής, έχει

ως αποτέλεσμα όλες σχεδόν οι διαφημιστικές εκστρατείες του Οργανισμού να προπληρώνονται εξ ολοκλήρου. Εξέφρασα την άποψη ότι για τις προπληρωμές θα πρέπει να καθορίζεται στα έγγραφα του διαγωνισμού ένα λογικό ποσοστό επί του συνολικού ποσού της προσφοράς.

Παρατήρησα ωστόσο ότι στους ειδικούς όρους της υπό αναφορά σύμβασης που προκηρύχθηκε κατά το 2008, διαλαμβάνεται μεταξύ άλλων και όρος σύμφωνα με τον οποίο, ο ανάδοχος θα δικαιούται προκαταβολή ποσού που αντιστοιχεί στο 80% της συμβατικής αξίας, μετά την υπογραφή της σύμβασης και με την προϋπόθεση της προσκόμισης από τον ανάδοχο, ισόποσης εγγύησης προκαταβολής. Το πιο πάνω ποσοστό είναι κατά την άποψή μου υπερβολικά ψηλό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η μη συμπερίληψη ανάλογου ποσοστού προκαταβολής θα λειτουργήσει ανασταλτικά για τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις μικρές και μεσαίες, που συμμετέχουν στο διαγωνισμό, καθώς γενικά στην αγορά οι media buyers πληρώνουν τα μέσα εφόσον εισπράξουν από τον πελάτη τους το ποσό. Ανέφερε επίσης ότι το ποσοστό του 80% ως προπληρωμή καθορίστηκε από τον Οργανισμό λαμβάνοντας υπόψη τη συμπεριφορά της αγοράς και εμπειρίες του παρελθόντος.

- (v) Τα κριτήρια της αποδοτικότητας της διαφήμισης στον τύπο και στην τηλεόραση αξιολογούνται με βάση τη συχνότητα κυκλοφορίας εντύπου για τον τύπο και τηλεθέαση για την τηλεόραση, καθώς και του ποσοστού του στοχευόμενου κοινού που θα ενημερωθεί για συγκεκριμένο ελάχιστο αριθμό φορών με τη διαφήμιση. Ωστόσο δεν καθορίζεται από τον Οργανισμό το ελάχιστο επιθυμητό επίπεδο αποτελέσματος των πιο πάνω κριτηρίων, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος υποβολής πρότασης εκστρατείας χαμηλής αποτελεσματικότητας, με προκαθορισμένο ωστόσο κόστος για τον Οργανισμό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο λόγος που δεν αναφέρεται στα έγγραφα του διαγωνισμού η εκτίμηση της αποδοτικότητας που αναμένεται είναι επειδή στο συγκεκριμένο τομέα λόγω της φύσης του αντικείμενου μπορεί να παρατηρηθούν πολύ μεγάλες αποκλίσεις. Παρόλα αυτά ο Οργανισμός αντιλαμβάνεται την ανησυχία που εκφράζεται από την Υπηρεσία μου και θα εξετάσει περαιτέρω αν υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος τρόπος για να διασφαλιστεί περισσότερο το σημείο αυτό.

- (vi) Κατά τον έλεγχο παρατήρησα ότι ο χρόνος πραγματοποίησης της διαφημιστικής εκστρατείας, που είναι ένα από τα κριτήρια αξιολόγησης της προσφοράς, παρουσιάζει αδυναμίες όσον αφορά στον έλεγχο της ορθότητας/λογικότητας της βαθμολογίας που δόθηκε, εφόσον αυτή δεν τεκμηριώνεται. Το πιο πάνω κριτήριο φέρει βαρύτητα 10% στην επιτυχία της προσφοράς, που στις περιπτώσεις οριακών βαθμολογιών είναι αρκετό για να ανατρέψει το αποτέλεσμα. Εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τρόποι για διασφάλιση της διαφάνειας και αντικειμενικότητας της αξιολόγησης. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της διαφημιστικής εκστρατείας στη Γερμανία και Δανία όπου η επιτυχής προσφορά κρίθηκε από το κριτήριο αυτό.

Συναφώς αναφέρεται ότι μετά από καταχώριση ιεραρχικής προσφυγής, το Δεκέμβριο 2008, αναφορικά με τη διαφημιστική εκστρατεία στη Γερμανία, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, στην απόφασή της έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι το πιο πάνω κριτήριο δεν είναι αριθμητικά μετρήσιμο, θέση με την οποία είχε συνηγορήσει κατά την εξέταση της προσφυγής και ο Οργανισμός. Ενόψει των πιο πάνω η Αναθεωρητική Αρχή ακύρωσε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι λόγω της επιτυχίας της ιεραρχικής προσφυγής για την διαφημιστική εκστρατεία στη Γερμανία, η Επιτροπή προσφορών σε συνεδρία της τον Ιούλιο 2009 αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, εφόσον οι χρονικές περίοδοι που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης είχαν παρέλθει, με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιηθεί η διαφημιστική εκστρατεία στη Γερμανία.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός αφαίρεσε το εν λόγω κριτήριο από τα έγγραφα του διαγωνισμού για το 2009 και καθόρισε αντί αυτού με μεγαλύτερη ακρίβεια τις επιθυμητές περιόδους διαφήμισης.

- (vii) Παρατήρησα επίσης ότι τα ανώτατα διαθέσιμα ποσά για τις εκστρατείες στη Ρωσία και Νορβηγία, αυξήθηκαν σημαντικά για μεν την Ρωσία από US\$3.520.000 για το 2008 σε US\$6.240.000 για το 2009, για δε την Νορβηγία από NOK4.083.000 για το 2008 σε NOK6.312.000 για το 2009. Ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο ο Οργανισμός τόσο για τις πιο πάνω περιπτώσεις, όσο και για τις άλλες διαφημιστικές εκστρατείες, καθορίζει το διαθέσιμο ποσό, κατόπιν αξιολόγησης του βαθμού επιτυχίας προηγούμενων παρόμοιων διαφημιστικών εκστρατειών, καθώς και του βαθμού εκπλήρωσης των στόχων τους μετά την υλοποίησή τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η διάθεση μεγαλύτερου διαφημιστικού ποσού στις πιο πάνω αγορές αποφασίστηκε από τον Οργανισμό με στόχο να εντατικοποιηθεί περισσότερο η διαφημιστική εκστρατεία, για μεν τη Ρωσία λόγω της μεγάλης σημασίας που κρίνεται η αγορά στη χώρα αυτή και για τη Νορβηγία να ενισχυθεί η αυξητική τάση που παρατηρήθηκε στις αφίσες μεταξύ των ετών 2007 και 2008.

- (viii) Ενώ η σύμβαση της έρευνας αγοράς για κατανόηση των τουριστικών αγορών των Αραβικών Χωρών και των προοπτικών της Κύπρου να διεισδύσει στις αγορές αυτές δεν είχε ολοκληρωθεί, ο Οργανισμός προχώρησε στην ανάθεση του διαγωνισμού για τη διαφημιστική εκστρατεία στις χώρες αυτές ύψους US\$2.028.000, με αποτέλεσμα να μην αξιοποιηθούν τα πορίσματα της έρευνας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς και τυχόν πορίσματα θα ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό της νέας δημιουργικής ιδέας και του επόμενου διαγωνισμού.

- (ix) Επισήμανα ότι, εφόσον κρίνεται πως το αντικείμενο του διαγωνισμού των διαφημιστικών εκστρατειών του Οργανισμού είναι από τα πλέον σημαντικά εργαλεία για την προβολή του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου στο εξωτερικό, ο Οργανισμός θα πρέπει έγκαιρα να προκηρύσσει τους διαγωνισμούς. Επισημαίνεται ότι οι διαγωνισμοί για τις διαφημιστικές εκστρατείες του έτους 2008 και 2009 προκηρύχθηκαν τον Αύγουστο του 2007 και 2008 αντίστοιχα, με αποτέλεσμα ο χρόνος που παρέχεται για ολοκλήρωση της διαδικασίας να μην είναι ικανοποιητικός. Επίσης ο διαγωνισμός για τη διαφημιστική εκστρατεία του 2010, δεν είχε προκηρυχθεί μέχρι το Σεπτέμβριο του 2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι συμφωνεί ότι το αντικείμενο του διαγωνισμού των διαφημιστικών εκστρατειών του Οργανισμού είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο και επιβάλλεται όπως γίνεται σε όλα τα επίπεδα (Διοικητικό Συμβούλιο, Διεύθυνση και Υπηρεσία) έγκαιρος προγραμματισμός και έγκαιρη λήψη τελικών αποφάσεων.

Προσφορά αρ.14/2008: Παροχή υπηρεσιών για έρευνα αγοράς και συμβουλευτική μελέτη για την ανάπτυξη των Τουριστικών Αγορών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (Η.Α.Ε.), του Κουβέιτ και του Μπαχρέιν. Η προσφορά αυτή προκηρύχθηκε τον Ιούνιο 2008 με εκτιμώμενο κόστος €150.000 + ΦΠΑ, και διάρκεια εκτέλεσης 22 βδομάδες, από την ημερομηνία υπογραφή της σύμβασης.

Υποβλήθηκαν πέντε προσφορές και η Επιτροπή Προσφορών κατακύρωσε το Νοέμβριο 2008 την πιο πάνω προσφορά σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι συνολικού ποσού ύψους €129.898+ΦΠΑ.

Η ανάθεση της σύμβασης γνωστοποιήθηκε ταυτόχρονα τόσο στον επιτυχόντα προσφοροδότη όσο και στους απορριφθέντες στις 20.12.2008, με καθυστέρηση ενός μηνός από την ημερομηνία κατακύρωσης της προσφοράς.

Τον Ιανουάριο 2009, αποτυχόν προσφοροδότης καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία αποφάσισε τη λήψη προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης και στη συνέχεια, το Μάιο 2009, ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής Προσφορών, επειδή είχε ληφθεί από συλλογικό όργανο χωρίς αρμοδιότητα, λόγω κακής σύνθεσης. Η προσφορά τελικά κατακυρώθηκε το Μάιο 2009 στον ίδιο προσφοροδότη και το συμβόλαιο υπογράφηκε τον Ιούλιο 2009.

Λόγω της καθυστέρησης στην υπογραφή της σύμβασης και με στόχο την εξασφάλιση των επιθυμητών αποτελεσμάτων, κρίθηκε αναγκαία η μετάθεση της ημερομηνίας έναρξης της έρευνας κατά δύο μήνες (δηλ. το Σεπτέμβριο 2009), επειδή η περίοδος Ιουλίου-Αυγούστου (που προβλεπόταν να διεξαχθεί η έρευνα), δεν

προσφερόταν, εξαιτίας της απουσίας μεγάλου μέρους του πληθυσμού των χωρών που κάλυπτε η έρευνα και της στοχευόμενης πελατείας. Σημειώνεται ότι η εν λόγω τροποποίηση έγινε μια μόλις βδομάδα μετά την υπογραφή της σύμβασης.

Ενόψει των πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Είναι σημαντικό να τηρούνται οι νενομισμένες διαδικασίες προς αποφυγή καθυστερήσεων στην εξέλιξη και υλοποίηση μιας σύμβασης. Η νομότυπη σύγκληση και λειτουργία των αρμοδίων κατά περίπτωση οργάνων συμβάλει στην έγκαιρη και ομαλή διεξαγωγή της όλης διαδικασίας, και αξιοποίηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων που απορρέουν από το ζητούμενο αντικείμενο της σύμβασης.
- (ii) Ενώ σύμφωνα με τον προγραμματισμό που είχε γίνει, η σύμβαση προβλεπόταν να υπογραφεί στις 25.8.2008, αυτή υπογράφηκε τελικά δέκα μήνες μετά, στις 2.7.2009, με αποτέλεσμα να σημειωθεί επιπλέον καθυστέρηση δύο μηνών στην υλοποίηση της σύμβασης. Σημειώνεται ότι καθυστερήσεις, πέραν αυτής που σημειώθηκε εξαιτίας της καταχώρισης ιεραρχικής προσφυγής, διαπιστώθηκαν καθ' όλη τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, με αποτέλεσμα η αξιοποίηση της έρευνας για εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων να μετατεθεί συνολικά κατά ένα περίπου χρόνο, με όλες τις συνεπαγόμενες επιπτώσεις. Σημειώνεται επίσης ότι η σύμβαση για τη διαφημιστική εκστρατεία στις Αραβικές Χώρες ύψους US\$2.028.000, είχε κατακυρωθεί το Δεκέμβριο 2008, δηλαδή πριν την ολοκλήρωση της έρευνας αγοράς στα Η.Α.Ε., Κουβέιτ και Μπαχρέιν και έτσι δεν έγινε κατορθωτή η αξιοποίησή της.

Προσφορά αρ.19/2008 και 57/2008 για την πρόσληψη διαφημιστικού οίκου για την περίοδο 2009 – 2012. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιούλιο 2008 με την κλειστή διαδικασία και εκτίμηση δαπάνης €8,5 εκ. + ΦΠΑ. Η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε το Νοέμβριο 2008 την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή όλοι η προσφοροδότες που είχαν υποβάλει αίτηση συμμετοχής δεν πληρούσαν τα απαιτούμενα κριτήρια. Στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε κατά πλειοψηφία, την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με την κλειστή διαδικασία, αφού προηγουμένως διαφοροποιηθούν/ αναδιατυπωθούν οι όροι των προσφορών, έτσι ώστε να διασφαλίζεται τόσο το επίπεδο των προσφοροδοτών όσο και η υποβολή έγκυρων προσφορών. Η νέα προσφορά προκηρύχθηκε το Δεκέμβριο 2008 με εκτίμηση δαπάνης €8,75 εκ. + ΦΠΑ, ωστόσο η διαδικασία δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι τον Οκτώβριο του 2009.

Ενόψει της πιο πάνω καθυστέρησης, το υφιστάμενο συμβόλαιο που έγινε το Φεβρουάριο 2008, ανανεώθηκε αρχικά μέχρι το Φεβρουάριο 2009, στη συνέχεια παρατάθηκε μέχρι τον Αύγουστο 2009, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό των €1.728.120, για την παραγωγή τεχνικού υλικού και επιπρόσθετου δημιουργικού υλικού δεν θα ξεπεραστεί, και τελικά ανανεώθηκε χωρίς χρονικό περιορισμό, διατηρώντας το ίδιο ανώτατο συνολικό ποσό. Ωστόσο, οι πρόνοιες του συμβολαίου παρείχαν το δικαίωμα μόνο για την πρώτη ανανέωση, ως εκ τούτου, οι άλλες δύο που ακολούθησαν, δεν είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου Ν.12(Ι)/2006.

Παρατήρησα ότι ο Οργανισμός απέτυχε, λόγω μη έγκαιρου προγραμματισμού και σχεδιασμού, στην υλοποίηση του έργου για πρόσληψη διαφημιστικού οίκου, ένα τόσο νευραλγικό για αυτόν θέμα, γύρω από το οποίο, όπως αντιλαμβάνομαι, περιστρέφεται και βασίζεται το όλο πνεύμα της τουριστικής διαφημιστικής εκστρατείας για την προσέλκυση των κατά περίπτωση στοχευμένων αγορών.

Προσφορά αρ.4/2009: Ασφάλεια - Φύλαξη της μαρίνας Λάρνακας. Η προηγούμενη προσφορά για την παροχή υπηρεσιών ασφαλείας στη μαρίνα ανατέθηκε σε εταιρεία στις 11.1.2008 με κόστος €4,15 ανά ώρα υπηρεσίας ανά φύλακα για διάρκεια ενός έτους, και παρά τις αδυναμίες και κενά ασφαλείας που παρατηρήθηκαν διαχρονικά από τον Οργανισμό η σύμβαση ολοκληρώθηκε. Στη συνέχεια και μέχρι την προκήρυξη νέας προσφοράς, η φύλαξη της μαρίνας ανατέθηκε χωρίς προσφορές σε εταιρεία με κόστος ύψους €6,24 + ΦΠΑ ανά ώρα υπηρεσίας ανά φύλακα.

Στις 20.2.2009 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός με συνοπτικές διαδικασίες, με εκτιμώμενο κόστος €83.000 (€4,85 + ΦΠΑ ανά ώρα υπηρεσίας ανά φύλακα), και τα σχετικά έγγραφα στάλθηκαν σε τέσσερεις

οικονομικούς φορείς για να υποβάλουν προσφορά. Η σύμβαση ανατέθηκε το Μάιο 2009 στο χαμηλότερο έγκυρο προσφοροδότη, έναντι συνολικής τιμής €96.360 (€5,50 + ΦΠΑ ανά ώρα υπηρεσίας ανά φύλακα), ωστόσο στη συνέχεια η ανάθεση ανακλήθηκε λόγω αδυναμίας του προσφοροδότη να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε να αναθέσει τη σύμβαση στον επόμενο έγκυρο προσφοροδότη, έναντι συνολικής τιμής €110.002 (€6.28 + ΦΠΑ ανά ώρα υπηρεσίας ανά φύλακα) και η σύμβαση υπογράφηκε τον Ιούλιο 2009. Ένα μόλις μήνα μετά, ο ανάδοχος πληροφόρησε τον Οργανισμό ότι αδυνατούσε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του λόγω μη εξεύρεσης κατάλληλου και έμπειρου προσωπικού. Ενόψει των πιο πάνω και για άμεση κάλυψη των αναγκών ασφαλείας έγινε απευθείας ανάθεση σε άλλη εταιρεία με αμοιβή ύψους €6,00 + ΦΠΑ ανά ώρα υπηρεσίας ανά φύλακα.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός ζήτησε νομική συμβουλή κατά πόσο νομιμοποιείται να διεκδικήσει αποζημιώσεις από τον προσφοροδότη που διέκοψε την συνεργασία μόλις ένα μήνα μετά την υπογραφή της σύμβασης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Το συνολικό ποσό ανάθεσης της σύμβασης υπερβαίνει κατά πολύ το όριο το οποίο προβλέπεται από τη Νομοθεσία για εφαρμογή των συνοπτικών διαδικασιών (€85.430). Ως εκ τούτου, εάν είχε υπολογιστεί ορθά η εκτίμηση δαπάνης, τότε η διαδικασία που έπρεπε να ακολουθηθεί σύμφωνα με τη Νομοθεσία είναι διαφορετική (ανοικτή ή κλειστή).

Επισημάνω ότι είναι σημαντικό οι συνοπτικές διαδικασίες να εφαρμόζονται στα πλαίσια του Νόμου.

- (ii) Επί σειρά ετών ο Οργανισμός αποτύγχανε να συνάψει αποτελεσματικές συνεργασίες για την παροχή υπηρεσιών ασφαλείας στη μαρίνα. Το γεγονός αυτό θα έπρεπε, κατά την άποψή μου, να προβληματίσει τον Οργανισμό και να προχωρήσει σε επανεξέταση των κριτηρίων συμμετοχής στο διαγωνισμό.
- (iii) Επειδή παλαιότερα εξεταζόταν το ενδεχόμενο φύλαξης της μαρίνας από την Αστυνομία, εισηγήθηκαν όπως το ενδεχόμενο αυτό επανεξεταστεί/επαναξιολογηθεί, εφόσον το θέμα φύλαξης της μαρίνας είναι θέμα ύψιστης σημασίας αφού αποτελεί λιμένα εισόδου στη Δημοκρατία.
- (iv) Αναφορικά με την τελευταία απευθείας ανάθεση της ασφάλειας της μαρίνας δεν εντοπίστηκαν στο σχετικό διοικητικό φάκελο στοιχεία για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από τον Οργανισμό για την ανάθεση αυτή.

Ηλεκτρονικό σύστημα αρχείου. Παρά το γεγονός ότι το ηλεκτρονικό αρχείο του Οργανισμού έχει τεθεί σε εφαρμογή από το 2002, επτά χρόνια μετά, εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα όπως, παράλειψη ενημέρωσης και σύνδεσης για εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα, καθώς επίσης και πολλαπλή καταχώριση ιδίων εγγράφων στους ηλεκτρονικούς φακέλους. Προβλήματα εντοπίζονται επίσης στον τρόπο φύλαξης των εγγράφων των προσφορών, και ταξινόμησης εκάστης προσφοράς με συγκεκριμένο/χαρακτηριστικό αριθμό, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι όλα τα έγγραφα και η σχετική αλληλογραφία, από την προκήρυξη μιας προσφοράς μέχρι και την εκτέλεσή της, καταχωρίζεται στο σύστημα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι με την εφαρμογή του νέου ηλεκτρονικού συστήματος αναμένεται ότι θα εξαλειφθούν ή τουλάχιστον θα μειωθούν σημαντικά τα προβλήματα που εντοπίζονται.

Καταβολή ποσοστού 3% στον Οργανισμό.

Καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων και στην είσπραξη του ποσοστού 3%. Παρόλο που από την 1.1.2006 καταργήθηκε η υποχρέωση επιβολής τέλους 3% υπέρ του ΚΟΤ πάνω σε λογαριασμούς ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των κέντρων αναψυχής, εντούτοις, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σημαντικός αριθμός ξενοδοχείων, επιχειρήσεων, εστιατορίων και κέντρων αναψυχής δεν έχουν ακόμη υποβάλει δηλώσεις για περιόδους μέχρι 31.12.2005, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη του ποσοστού 3%. Σε συνέχεια και των επισημάνσεών μου σε σχέση με τις πρόνοιες των περί Παραγραφής Νόμων του 2002–2009, οι διατάξεις του οποίου έχουν ανασταλεί μέχρι τις 31.3.2010, κατά το 2008 στάληκαν 678 επιστολές κυρίως για μη υποβολή δηλώσεων ενώ καταχωρίστηκαν συνολικά 37 ποινικές

αγωγές εναντίον κέντρων αναψυχής και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν υπέβαλαν δηλώσεις κύκλου εργασιών ή/και δεν κατέβαλαν το ποσοστό 3%. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2009 καταχωρίστηκαν 128 επιπλέον αγωγές, ενώ αναμενόταν η ετοιμασία σημειωμάτων για τη λήψη δικαστικών μέτρων για 40 περιπτώσεις μέχρι 31.12.2009 και για άλλες περίπου 60 περιπτώσεις μέχρι τις 31.3.2010. Συναφώς αναφέρεται ότι για 262 περιπτώσεις που αφορούν σε μονάδες που οφείλουν ποσά κάτω των €100 (το συνολικό οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στις €10.994), αποφασίστηκε όπως μην προωθηθεί η λήψη δικαστικών μέτρων. Τα αναγνωρισθέντα έσοδα από τα τέλη του 3% για το 2008 ανήλθαν σε €65.606,34 και αφορούσαν σε τέλη προηγούμενων ετών, για τα οποία οι δηλώσεις του κύκλου εργασιών υποβλήθηκαν το 2008. Επίσης στα έσοδα του 2008 καταχωρίστηκε ποσό €244.960,70 που αφορούσε σε πρόστιμα για μη έγκαιρη υποβολή εντύπου, πρόσθετη επιβάρυνση 10% και τόκους. Εισηγούμαι και πάλι όπως στα πλαίσια της διασφάλισης των συμφερόντων του Οργανισμού, εντατικοποιηθούν οι ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνονται μέχρι την πλήρη τακτοποίηση των υποχρεώσεων των Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων και των Κέντρων Αναψυχής, αφού ο συντομότερος διακανονισμός των οφειλών μειώνει τις πιθανότητες απώλειας του τέλους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι λαμβάνονται όλα τα μέτρα έτσι ώστε οι υποχρεώσεις των ξενοδοχείων, των τουριστικών καταλυμάτων και των κέντρων αναψυχής να τακτοποιηθούν πλήρως.

Μη εγκεκριμένες επεκτάσεις και τροποποιήσεις σχεδίων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων.

(α) Πολιτική για αντιμετώπιση του προβλήματος. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Φεβρουάριο του 2006 ανατέθηκε σε ομάδα λειτουργών του ΚΟΤ η ετοιμασία πρότασης για αντιμετώπιση και επίλυση του πιο πάνω θέματος, η οποία πραγματοποίησε συναντήσεις με ομάδα λειτουργών του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Οι απόψεις συγκλίνουν στη θέση ότι το θέμα της νομιμοποίησης των αυθαίρετων προσθηκών σε αδειούχα καταλύματα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω μιας ολοκληρωμένης πολιτικής ρύθμισης, και όχι υπό τη μορφή αμνηστίας ή νομιμοποίησης όλων των αυθαίρετων εργασιών.

Όπως αναφέρεται στα πρακτικά σύσκεψης που έγινε στα γραφεία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ημερ. 11.9.2006, όταν κλήθηκαν από τον Οργανισμό οι ιδιοκτήτες 536 τουριστικών καταλυμάτων, να υποβάλουν τις αποκλίσεις των οικοδομών, ανταποκρίθηκαν μόνο 246 και αποφασίστηκε όπως τα σχέδια που υποβλήθηκαν αξιολογηθούν από κοινού από λειτουργούς του ΚΟΤ και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ώστε να μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για το ύψος των υπερβάσεων που έχουν γίνει όσον αφορά στην πολεοδομική νομοθεσία, να κατηγοριοποιηθούν τα είδη της απόκλισης και να εξευρεθούν άμεσοι τρόποι επίλυσης των προβλημάτων.

Σύμφωνα με το πλαίσιο ρύθμισης, σχετικά με τη μεθοδολογία για την αντιμετώπιση του θέματος, που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού κατά τη συνεδρία του ημερ. 12.2.2007, θα κληθούν εκ νέου όλες οι επιχειρήσεις να υποβάλουν σχέδια για τις μετατροπές στις οποίες έχουν προβεί, μαζί με την καταβολή τέλους εξέτασης της αίτησής τους. Η μελέτη όλων των υποθέσεων θα ανατεθεί σε ιδιώτες μελετητές, ενώ κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων που θα ληφθούν, θα καθοριστούν τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση αυθαιρεσίας και εκτροπής από τις πρόνοιες του Νόμου.

Η πρώτη φάση που αφορούσε στην πιλοτική μελέτη, από ιδιώτες μελετητές, 41 ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ως προς τις πολεοδομικές τους παρεκκλίσεις, ολοκληρώθηκε εντός του 2007 και η μελέτη αυτή μαζί με τη μελέτη για άλλες 9 περιπτώσεις που έγινε από την τεχνική υπηρεσία του Οργανισμού διαβιβάστηκαν στο Τμήμα Πολεοδομίας για συστηματική κωδικοποίηση των πολεοδομικών αποκλίσεων. Το Τμήμα Πολεοδομίας δεν φαίνεται να έχει προχωρήσει στη συστηματική κωδικοποίηση των πολεοδομικών αποκλίσεων για τις πιο πάνω 50 περιπτώσεις και κατ' επέκταση δεν έγινε προεργασία για την ετοιμασία συνολικής πρότασης για ρύθμιση του προβλήματος.

Επισημάνθηκε ότι το θέμα των παράνομων επεκτάσεων και προσθηκών θεωρείται πολύ σοβαρό, αφού τίθενται ερωτήματα σχετικά με τα επίπεδα λειτουργίας των μονάδων αυτών, που αφορούν κυρίως σε θέματα υγείας και ασφάλειας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι, πολεοδομικά κίνητρα τα οποία περιλαμβάνονται στα

μέτρα στήριξης της τουριστικής βιομηχανίας, που αποφάσισε το Υπουργικό Συμβούλιο το Νοέμβριο 2009, δεν θα μπορούν να παραχωρηθούν σε μονάδες ενόσω αντιμετωπίζουν πολεοδομικές εκκρεμότητες για αυθαίρετες προσθηκομετατροπές.

Αναφορικά με τα θέματα ασφάλειας και υγείας, ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι, παράλειψη συμμόρφωσης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων με τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών συνεπάγεται τη λήψη δικαστικών μέτρων.

(β) Ανανέωση κατάταξης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που έχουν προβεί σε παράνομες τροποποιήσεις/επεκτάσεις των υφιστάμενων αδειούχων εγκαταστάσεων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις η Επιτροπή Ξενοδοχείων του ΚΟΤ, αποφάσισε στις 11.12.2006, να εισηγηθεί όπως στην επιστολή ανανέωσης της κατάταξης και άδειας λειτουργίας της κάθε ξενοδοχειακής επιχείρησης, συμπεριληφθεί όρος ότι η ανανέωση της κατάταξης σε όσες επιχειρήσεις διαπιστώθηκαν παράνομες κτιριακές επεκτάσεις/τροποποιήσεις, θα γίνεται με τον όρο ότι δεν θα χρησιμοποιούνται οι παράνομες αυτές κτιριακές προσθηκομετατροπές, τακτική που ακολουθήθηκε και κατά τα τελευταία έτη.

Όπως πληροφορήθηκα, το ζήτημα αυτό αναμένεται να ρυθμιστεί μαζί με το θέμα των αυθαίρετων επεκτάσεων και τροποποιήσεων.

Άδειες λειτουργίας ξενοδοχείων, οργανωμένων διαμερισμάτων και τουριστικών καταλυμάτων, γραφείων τουρισμού και κέντρων αναψυχής.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα από άδειες λειτουργίας για το 2008 ανήλθαν σε €638.158 σε σύγκριση με €599.751 (£351.019) το 2007.

(β) Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2008 υπήρχαν 3.236 (3.231 το 2007) κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών για τα οποία εκδόθηκαν 2.491 (2.448 το 2007) άδειες λειτουργίας μόνο, δηλαδή για 745 (783 το 2007) κέντρα αναψυχής ή ποσοστό 23% (24,2% το 2007) δεν φαίνεται να έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας.

Επίσης, από τα πιο πάνω 3.236 κέντρα αναψυχής, μόνο 2.589 ή ποσοστό 80% έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής που να συνάδει με τη χρήση τους, ενώ τα υπόλοιπα 647 ή ποσοστό 20% φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής, που να συνάδει με τη χρήση, και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας Αρχής, με βάση το οποίο πρέπει να εξακριβώνεται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων πριν από την έκδοση άδειας λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 6(8) του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου 29/85.

Σημειώνεται ότι σε συνεδρία του την 1.6.2006 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να υιοθετήσει εισήγηση της Επιτροπής Κέντρων για «ανανέωση» των κατατάξεων και των αδειών λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής που εξασφάλισαν ή υπέβαλαν αίτηση για εξασφάλιση άδειας οικοδομής και αυτών που δεν εξασφάλισαν άδεια αλλά όχι από δική τους υπαιτιότητα. Στην τελευταία περίπτωση, αποφασίστηκε να μην ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Επίσης αποφασίστηκε να μην ανανεωθούν οι κατατάξεις και άδειες λειτουργίας των κέντρων αναψυχής που δεν εξασφάλισαν άδεια οικοδομής και δεν προέβησαν σε ενέργειες συμμόρφωσης για εξασφάλιση της. Στις 20.12.2008 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι πιο πάνω αποφάσεις υιοθετηθούν και για το 2008.

Το πρόβλημα της έκδοσης της άδειας λειτουργίας των Κέντρων αναμένεται να επιλυθεί με την αποσύνδεση της άδειας λειτουργίας από το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της οικοδομής και θα απαιτείται η υποβολή άδειας οικοδομής. Προσχέδιο νομοσχεδίου που εγκρίθηκε από τον Οργανισμό στις 22.2.2007 για να ρυθμίζει θέματα δημιουργίας και λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής, στάληκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων.

(α) Ενίσχυση χειμερινού τουρισμού 2008/2009. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 16.1.2008 στην οποία συμμετείχαν οι Υπουργοί Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, καθώς και εκπρόσωποι του Οργανισμού και των συνδέσμων ξενοδόχων αποφασίστηκε όπως ο ΚΟΤ παρουσιάσει

εισηγήσεις με συγκεκριμένες ενέργειες που θα μπορούσαν να αναληφθούν, ώστε να ανακοπεί η μείωση στις αφίξεις κατά τη χειμερινή περίοδο.

Για το σκοπό αυτό ο ΚΟΤ κατάρτισε τριετές σχέδιο για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, το οποίο περιλάμβανε τις ενέργειες που θα μπορούσε να αναλάβει ο ΚΟΤ, οι τουριστικές επιχειρήσεις, τα δημαρχία και οι περιφερειακοί φορείς καθώς και η Κυβέρνηση. Οι ενέργειες του Οργανισμού, σύμφωνα με την πρόταση που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 3.3.2008 και η οποία στάλθηκε στις 11.3.2008 στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για ενημέρωση και προώθηση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού περιλάμβαναν τη προώθηση διαφημιστικής εκστρατείας στα διαφημιστικά μέσα οργανωτών ταξιδιών, τη διαφήμιση σε χώρες όπου φαίνεται να υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για το χειμώνα, τη φιλοξενία δημοσιογράφων για να παρουσιάσουν τις δυνατότητες της Κύπρου ως χειμερινού προορισμού και διάφορες εκδηλώσεις. Το κόστος της πρότασης υπολογίστηκε από τον Οργανισμό στα £7 εκ. (€12 εκ.) ετήσια. Για την κάλυψη του κόστους αυτού για το 2008, ψηφίστηκε Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός του Οργανισμού (Ν.21(ΙΙ)/2008) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 12.12.2008 για δαπάνες ύψους €4.469.900.

Για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας αποφασίστηκε όπως συναφθούν ξεχωριστές συμβάσεις με τους οργανωτές ταξιδιών με βάση το άρθρο 33 (α) (ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύνταξης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμο 12(Ι)/2006, το οποίο, όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 3.4.2008, επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς την προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, εφόσον η συνεργασία γίνει με τους συγκεκριμένους, κατά περίπτωση, οργανωτές ταξιδιών.

Για τη διαφημιστική εκστρατεία της περιόδου Νοεμβρίου 2008 – Απριλίου 2009 υπογράφηκαν συμβάσεις με 17 οργανωτές ταξιδιών με συνολικό κόστος €4.758.600. Σύμφωνα με τις συμβάσεις που υπογράφηκαν, οι οργανωτές ταξιδιών θα αναλάμβαναν να εφαρμόσουν μια διαφημιστική εκστρατεία στα διαφημιστικά τους μέσα (κυρίως στην ιστοσελίδα τους) η οποία θα ήταν «αυξημένης αποδοτικότητας» δηλαδή θα οδηγούσε στην αύξηση των τουριστών προς την Κύπρο κατά την πιο πάνω περίοδο.

Από το συνολικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν, ποσό ύψους €2.429.332 αφορούσε στη διαφημιστική εκστρατεία μέχρι 31.12.2008 από το οποίο μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία πληρώθηκε σε οργανωτές ταξιδιών ποσό ύψους €241.333 και μέχρι 31.8.2009, καταβλήθηκε επιπλέον ποσό €1.691.043. Σημειώνεται ότι για την πληρωμή των πιο πάνω ποσών παρουσιάστηκαν τιμολόγια και αντίγραφο της ιστοσελίδας του οργανωτή ταξιδιών, βεβαίωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Έργου ότι πραγματοποιήθηκαν οι διαφημιστικές ενέργειες της πρώτης περιόδου σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης και σημείωμα του Τμήματος Προβολής για προώθηση της πληρωμής. Παρατήρησα ότι τα πιο πάνω δικαιολογητικά δεν επιβεβαιώνουν τη λογικότητα του κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας.

Σημειώνεται ότι δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη διενέργεια των διαφημιστικών δραστηριοτήτων για το υπόλοιπο ποσό των €496.956 [€2.429.332 - (€241.333+€1.691.043)], και για το λόγο αυτό δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του πιο πάνω ποσού που χρεώθηκε στο κονδύλι «Διαφήμιση και Τουριστική Προβολή – Χειμερινός Τουρισμός» και, κατά συνέπεια, της οφειλής του Οργανισμού προς τους οργανωτές ταξιδιών, μέχρι το στάδιο της πληρωμής.

Σχετικά με τις πιο πάνω συμβάσεις παρατηρήθηκαν επίσης τα ακόλουθα:

- Ορισμένες συμβάσεις προέβλεπαν ότι η διαφημιστική εκστρατεία του οργανωτή ταξιδιών θα άρχιζε με την καταχώριση διαφήμισης στην ιστοσελίδα του οργανωτή από συγκεκριμένη ημερομηνία η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις όμως ήταν προγενέστερη της ημερομηνίας υπογραφής των συμβάσεων, ενώ μία σύμβαση δε φέρει ημερομηνία υπογραφής και ισχύος.
- Η επιλογή των συγκεκριμένων οργανωτών ταξιδιών, ακολουθώντας τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, με επίκληση του άρθρου 33(α)(ΙΙ) του Νόμου 12(Ι), όπως αναφέρεται πιο πάνω, φαίνεται να μην είναι επαρκώς αιτιολογημένη και δεν συνάδει με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

- Στις πλείστες συμβάσεις που υπογράφηκαν αναφέρεται ότι η πληρωμή για τις διαφημιστικές ενέργειες θα γίνει σε τρεις δόσεις, με τις δύο πρώτες δόσεις να καταβάλλονται μετά την έκδοση τιμολογίου από τον οργανωτή, ενώ για την πληρωμή της τρίτης δόσης θα έπρεπε να γίνει τελική ποσοτική και ποιοτική επιβεβαίωση από λειτουργούς του Οργανισμού ότι οι ενέργειες ήταν σύμφωνα με τη σύμβαση. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω πρόνοιας των συμβάσεων, και μετά από τη σύμφωνη γνώμη του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού για την ερμηνεία της πρόνοιας αυτής, ο Οργανισμός κατέβαλε στους οργανωτές ταξιδιών τις δύο πρώτες δόσεις, ανεξάρτητα από τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή, ενώ η τελική επιβεβαίωση των ενεργειών από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου δόθηκε μόνο για την καταβολή της τελικής πληρωμής.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι, παρόλο που, σύμφωνα με το Τμήμα Προβολής η αξία των διαφημιστικών ενεργειών που πραγματοποιήσε ένας οργανωτής ήταν μικρότερη από την πρώτη δόση της σύμβασης, εντούτοις, αφού ζητήθηκε η άποψη του Νομικού Συμβούλου, του καταβλήθηκαν εξ ολοκλήρου η πρώτη και η δεύτερη δόση συνολικού ύψους €300.000, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος υπερπληρωμής ύψους €233.333, αφού δεν ήταν δυνατή στον εναπομένοντα χρόνο η υλοποίηση των σχετικών διαφημιστικών ενεργειών από τον οργανωτή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι δεν έχει ακόμη γίνει η τελική αξιολόγηση των διαφημιστικών ενεργειών του οργανωτή ταξιδιών από την Επιτροπή Παρακολούθησης, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπήρξε υπερπληρωμή. Σημείωσε επίσης ότι αν διαπιστωθεί ότι υπήρξε υπερπληρωμή, ο Οργανισμός θα διεκδικήσει από τον οργανωτή ταξιδιών την επιστροφή του ποσού της υπερπληρωμής.

Σημειώνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο σε σύσκεψη του στις 10.4.2009, αναφορικά με το θέμα της καταβολής των οφειλόμενων ποσών σε Ρώσους οργανωτές ταξιδιών, αποφάσισε ότι θα έπρεπε να εξευρεθεί τρόπος τροποποίησης των όρων των συμβολαίων που υπογράφονται, ώστε να διαφυλαχθούν τα συμφέροντα του Οργανισμού και να μην καταβάλλονται ποσά για ενέργειες που δεν έχουν πραγματοποιηθεί, αλλά παράλληλα να μην έρχεται σε προστριβές με τους οργανωτές ταξιδιών και να διατηρεί καλές σχέσεις μαζί τους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού το θέμα των διαφημιστικών εκστρατειών στα μέσα των Οργανωτών Ταξιδιών για ενίσχυση του χειμερινού τουρισμού 2008/2009, εκεί όπου εφαρμόστηκε, κατάφερε να ανακόψει και σε μερικές περιπτώσεις να αυξήσει τις αφίξεις κατά τη συγκεκριμένη περίοδο πετυχαίνοντας έτσι τους στρατηγικούς στόχους που τέθηκαν από τους αρμόδιους Κυβερνητικούς φορείς, τον Οργανισμό και το σύνολο των Κυπρίων Επαγγελματιών Τουρισμού.

(β) Χορηγίες 2003-2005. Κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005 παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις για ειδικές συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών με βάση προκαταρκτικές συμφωνίες που συνάφθηκαν μαζί τους. Παρατηρήθηκε ότι, μέχρι 31.8.2009 στους λογαριασμούς του Οργανισμού εξακολουθούσαν να παρουσιάζονται οφειλές επιχορηγήσεων σε αριθμό οργανωτών ταξιδιών για ειδικές συνεργασίες που έγιναν κατά τα έτη 2003 και 2004, ύψους €135.313 (£79.195) και €152.066 (£89.000) αντίστοιχα.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο υπολογισμός της χορηγίας η οποία περιλήφθηκε στους λογαριασμούς των πιο πάνω ετών φαίνεται να βασίστηκε σε προκαταρκτικές εκτιμήσεις των οργανωτών ταξιδιών και για το λόγο αυτό δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του ποσού που χρεώθηκε στο Κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική Προβολή» και, κατά συνέπεια, της οφειλής του Οργανισμού προς τους οργανωτές ταξιδιών για το ίδιο ποσό, μέχρι το στάδιο της πληρωμής.

Κατά το στάδιο της πληρωμής, ο υπολογισμός των ποσών βασίστηκε σε βεβαίωση των ίδιων των οργανωτών ταξιδιών, τα δε δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις πληρωμές είναι τιμολόγιο του οργανωτή καθώς και η βεβαίωσή του οργανωτή μαζί με βεβαίωση του Λειτουργού του Οργανισμού στην κατά περίπτωση χώρα ότι έχουν γίνει οι αναληφθείσες ενέργειες. Στις περιπτώσεις των χορηγιών με αντάλλαγμα

διαφήμιση ή καταχώριση σε έντυπα του οργανωτή ταξιδιών παρουσιάστηκαν τα σχετικά έντυπα και στις περιπτώσεις όπου έγινε εκστρατεία με επικόλληση αφισών υποβλήθηκε αντίγραφο της αφίσας, εκτός ορισμένων περιπτώσεων όπου αναφερόταν ότι δεν μπορεί να εξασφαλιστεί αντίγραφο της αφίσας ένεκα του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα πιο πάνω δικαιολογητικά δεν επιβεβαιώνουν τη λογικότητα του κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας.

Η μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε και συνεχίζεται στην καταβολή των χορηγιών οφείλεται σε διαφωνίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού, καθώς και σε καθυστερήσεις στην υποβολή των τιμολογίων και δικαιολογητικών που, κατά τη γνώμη μου, πηγάζουν από την ασάφεια των συναφθεισών συμφωνιών.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι κατά το 2008, ο Οργανισμός έχει διαγράψει ποσό €113.291 από τα οφειλόμενα για τις χορηγίες του 2003.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο λόγος των διαγραφών είναι κυρίως επειδή οι οργανωτές δεν έχουν υλοποιήσει τις διαφημιστικές ενέργειες.

(γ) Συνεργασίες 2006, 2007 και 2008. Στις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2008, στο κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασίες με τουριστικούς εταίρους εξωτερικού» περιλαμβάνονται συνολικές χρεώσεις ύψους €4.702.669 (€4.377.953 ή £2.562.302 το 2007). Οι πιο πάνω χρεώσεις αφορούν σε ποσό ύψους €1.975.193 (€1.662.290 ή £972.895 το 2007) για κοινές διαφημιστικές ενέργειες που αντιπροσωπεύει το 50% του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των οργανωτών ταξιδιών που κάλυψε ο Οργανισμός (σχέδιο που συνεχίζεται από το 1994), και ποσό ύψους €2.727.476 (€2.715.663 ή £1.589.407 το 2007) για συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών, με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας που αποφασίστηκε στις 29.9.2005 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 7.6.2006.

Σύμφωνα με την πιο πάνω Πολιτική Συνεργασίας, ο Οργανισμός αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη για διαφημιστικές ενέργειες για την Κύπρο στα μέσα προβολής των ίδιων των οργανωτών ταξιδιών ή τρίτων συνεργατών τους συνάπτοντας συμφωνίες μαζί τους και καθορίζοντας το ύψος της δαπάνης, αφού ληφθεί υπόψη η αποδοτικότητα της διαφήμισης που εκτιμάται από την αξιολόγηση των προτάσεων, που έχουν υποβληθεί από τους οργανωτές, με βάση καθορισθέντα ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια του Οργανισμού. Για τις πιο πάνω συνεργασίες έχουν επισημανθεί τα ακόλουθα:

(i) Διαδικασίες προώθησης συνεργασιών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου οι πιο πάνω συμβάσεις θεωρούνται από τον Οργανισμό ότι εμπίπτουν στο άρθρο 33 (α) (ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου 12(I)/2006 εφόσον ο Οργανισμός επιθυμεί να συμβληθεί με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου οι σχετικές συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Παρατήρησα ότι, παρόλο που στις 17.1.2008 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε Εσωτερικούς Κανονισμούς για τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων, εντούτοις και πάλι δεν ακολουθήθηκαν οι πιο κάτω προβλεπόμενες διαδικασίες.

- Ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού στα οποία να αναφέρονται οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι όροι της διαπραγμάτευσης και τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία.
- Υπογραφή δήλωσης ευσυνειδησίας και αμεροληψίας από όσους εμπλέκονται στη διαδικασία σύναψης και εκτέλεσης των συμβάσεων.
- Τήρηση πρακτικών για τη διαπραγμάτευση και τη διαδικασία που ακολουθήθηκε.
- Υπογραφή συμβολαίου για κάθε σύμβαση.

- Τήρηση/αρχειοθέτηση των πιο πάνω στοιχείων και κοινοποίησή τους στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

(ii) Ορθότητα υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις. Ο υπολογισμός του ποσού που χρεώθηκε στις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του 2008 για συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας, ύψους €2.727.476, φαίνεται να βασίστηκε μόνο στις εγκριθείσες προτάσεις, χωρίς επαρκή στοιχεία για τη διενέργεια των διαφημιστικών δραστηριοτήτων, και για το λόγο αυτό δεν καθίσταται δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του πιο πάνω ποσού που χρεώνεται στα έξοδα και της οφειλής του Οργανισμού προς τους οργανωτές ταξιδιών, μέχρι το στάδιο της πληρωμής. Για τον ίδιο λόγο, δεν καθίσταται δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας της οφειλής του Οργανισμού προς τους διοργανωτές ταξιδιών για τις απλήρωτες συνεργασίες του 2006 και 2007 που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του 2008. Σημειώνεται ότι οι πληρωμές για τις δεσμεύσεις/χρεώσεις του 2008 με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας ανήλθαν μέχρι 31.12.2008 σε €818.596. Αναφέρεται επίσης ότι κατά το 2008 το κονδύλι «Δεσμεύσεις που δεν δαπανήθηκαν» στο οποίο καταχωρίζονται κυρίως διαγραφές οφειλών ανήλθε σε €1.033.737, μεγάλο μέρος του οποίου αφορούσε συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών οι οποίες είτε δεν έγιναν είτε δεν ολοκληρώθηκαν είτε δεν αποστάληκαν στον Οργανισμό τα απαραίτητα στοιχεία για την πληρωμή τους.

Τόσο οι πιο πάνω πληρωμές όσο και οι πληρωμές για τις συνεργασίες των ετών 2006 και 2007 υποστηρίζονται με τιμολόγιο του οργανωτή, συνοδευόμενο με κατάλογο ή άλλο έντυπο, στο οποίο έγινε η καταχώριση της διαφήμισής του ή/και βεβαίωση του οργανωτή και του λειτουργού του Οργανισμού στο εξωτερικό για πραγματοποίηση της διαφημιστικής ενέργειας. Επίσης υποβάλλεται και έντυπο ελέγχου του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι διαφημιστικές ενέργειες έγιναν σύμφωνα με τις εγκριθείσες προτάσεις, εμπίπτουν στην πολιτική συνεργασίας όπως εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29.9.2005 και ότι παρουσιάστηκαν τα δικαιολογητικά που έχουν καθοριστεί. Επιπρόσθετα υπάρχουν οι καλυπτικές εγκρίσεις του Διοικητικού Συμβουλίου στις οποίες βεβαιώνεται ότι τα ποσά που έχουν εγκριθεί κρίνονται λογικά και τα σχετικά σημειώματα είναι επαρκώς τεκμηριωμένα, με αναφορά σε ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα στοιχεία δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των σχετικών διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

Φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Στο προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων του 2008 περιλήφθηκε πρόνοια για τις φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ύψους €35.000 (£20.485) σε σύγκριση με €204.854 (£119.896) το 2007 και €717.613 (£420.000) το 2006.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, μέχρι και το 2005 δεν είχε γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για καταβολή φόρου εισοδήματος επειδή, σύμφωνα με τον Οργανισμό, δεν ήταν γνωστή η φορολογική υποχρέωσή του.

Επισημαίνεται ότι, με εξαίρεση τις φορολογίες των ετών 1983–2000 οι οποίες συμφωνήθηκαν και καταβλήθηκαν, ύψους £319.896 (€546.576) περιλαμβανομένων των τόκων, δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ο γενικότερος τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος, και δεν έχουν ορισθεί οι δικαιούμενες εκπιπόμενες δαπάνες ώστε να μπορεί να γίνεται ακριβέστερος υπολογισμός των φορολογικών υποχρεώσεων του Οργανισμού για τα επόμενα έτη.

Υποχρέωση καταβολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για λήψη υπηρεσιών από το εξωτερικό. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου (Ν.95/2000), όταν υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο που βρίσκεται στην Κύπρο αγοράζει, για σκοπούς της επιχείρησης που ασκεί, από πρόσωπο που βρίσκεται εκτός Κύπρου, μεταξύ άλλων και υπηρεσίες διαφήμισης, υποχρεούται να χρεώνει Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, ως εάν ο ίδιος να παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες, και να τον καταβάλλει στον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Για το σκοπό αυτό, στους λογαριασμούς του 2008, ο Οργανισμός περιέλαβε

πρόνοια ύψους €2.855.972 (€2.381.643 το 2007), για την καταβολή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για λήψη υπηρεσιών διαφήμισης από το εξωτερικό. Καθώς ο Οργανισμός δεν μπορεί να διεκδικήσει επιστροφή του φόρου που καταβάλλεται για τις υπηρεσίες εκτός Κύπρου αφού τα εισοδήματά του δεν είναι υποκείμενα στο φόρο, με το πιο πάνω ποσό έχουν αυξηθεί και οι δαπάνες των υπηρεσιών για τις οποίες έχει υπολογιστεί ο φόρος.

Σημειώνεται ότι δεν έχει γίνει σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από 1.7.1992 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της περί ΦΠΑ νομοθεσίας (Ν.246/1990)) μέχρι 1.5.2004 επειδή μέχρι σήμερα ο Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας δεν ζήτησε από τον Οργανισμό να καταβάλει οποιαδήποτε ποσά για την εν λόγω περίοδο.

Μέρος Β

Γραφείο Βαρσοβίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Σεπτέμβριο του 2002, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο Γραφείο του Οργανισμού στη Βαρσοβία. Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία του Οργανισμού, ανερχόταν περίπου σε £50.000. Καθώς ο Οργανισμός καταχώρισε ποινική και πολιτική αγωγή εναντίον του υπευθύνου του γραφείου χωρίς αποτέλεσμα, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 24.1.2008, αφού λήφθηκε υπόψη ότι ήδη δαπανήθηκε από τον Οργανισμό ποσό ύψους €57.992 (£33.941) σε σχέση με το οφειλόμενο ποσό των περίπου €89.000 (£52.090) και ότι το κόστος θα αυξανόταν περαιτέρω με τη συνέχιση της δικαστικής διαδικασίας, η ποινική υπόθεση αποσύρθηκε.

Ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων. Ο Οργανισμός είχε υπογράψει στις 31.8.1988 συμβόλαιο μίσθωσης κρατικής γης, για περίοδο 33 χρόνων, για ανέγερση γραφείων. Το αρχικό μίσθωμα καθορίστηκε σε £4.500 ετησίως, το οποίο αναθεωρήθηκε στις 30.10.2002 σε £16.000 ετησίως, με ισχύ από 31.8.1998.

Παρόλο που έγιναν ενέργειες για αγορά της κρατικής γης, ο Οργανισμός, λόγω του ψηλού κόστους, αποφάσισε να την ενοικιάζει και στη συνέχεια όταν θα εξασφάλιζε τις πιστώσεις να την αγοράσει. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καθόρισε το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο σε £118.342 από τις 18.4.2008, αλλά ο Οργανισμός δεν έχει ακόμη ανταποκριθεί κατά πόσο εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για εκμίσθωση της γης. Σημειώνεται επίσης ότι ο Οργανισμός προχώρησε σε αναζήτηση άλλου κατάλληλου ακινήτου, μέσω δημοσίευσης στον τύπο, ενδιαφέρον ωστόσο υπέδειξε μόνο ένας προσφοροδότης, ο οποίος πρόσφερε το κτίριο στο οποίο στεγάζονται σήμερα τα γραφεία της Κεντρικής Υπηρεσίας, έναντι του ποσού των €13 εκ.

Ο Οργανισμός διόρισε υπηρεσιακή επιτροπή η οποία ετοίμασε προτάσεις για απόκτηση ιδιόκτητων κτιρίων που αναμένεται να προωθηθούν για περαιτέρω επεξεργασία και λήψη απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Παρατηρείται ότι, για τα έτη 1998 μέχρι 2004 ο Οργανισμός δεν κατέβαλε μέχρι την ημερομηνία ελέγχου το αναθεωρημένο ενοίκιο (£16.000) αλλά κατέβαλλε το παλαιό (£4.500), ενώ από το 2005 μέχρι σήμερα δεν καταβάλλεται κανένα ενοίκιο. Επισημαίνεται ότι, ο Οργανισμός έλαβε επιστολή με ημερομηνία 10.9.2009 από τη Νομική Υπηρεσία, για καταβολή των οφειλόμενων ενοικίων ύψους €246.892,85 πλέον τόκους, εντός ενός μηνός, διαφορετικά θα κινηθεί εναντίον του δικαστικά.

Επισημάνω ότι η καθυστέρηση στη λήψη απόφασης, αυξάνει τα έξοδα του Οργανισμού με την καταβολή διπλών ενοικίων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δαπάνη για την ενοικίαση των γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας το 2008 ανήλθε σε €325.733.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα μελετήσει το όλο θέμα.

Χρήση και εκμετάλλευση υποστατικών και νηοδόχου στη μαρίνα Λάρνακας. Ο Οργανισμός διεκδικεί από δύο αδειούχους των οποίων οι άδειες χρήσης και εκμετάλλευσης των υποστατικών και της νηοδόχου της μαρίνας έληξαν στις 31.12.1997 και στις 31.12.1999, αλλά εξακολουθούν να παραμένουν στη μαρίνα, οφειλόμενα μισθώματα και τόκους, τα οποία μέχρι 30.6.2008 ανέρχονταν σε €586.521 και €875.729 αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι, στις 14.10.2008 το Δικαστήριο απέρριψε αγωγή του Οργανισμού (αρ. 2051/2005) εναντίον του πρώτου αδειούχου, με έξοδα υπέρ του εναγόμενου, καθώς απέτυχε να αποδείξει ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό.

Σχετικά με το δεύτερο αδειούχο, προσπάθειες για εξώδικο συμβιβασμό απέτυχαν και εκκρεμούν σήμερα η αγωγή από τους αδειούχους εναντίον του ΚΟΤ αρ. 102/2003 και η αγωγή του Οργανισμού αρ. 2241/2006 εναντίον του αδειούχου, οι οποίες ορίστηκαν για ακρόαση ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας στις 23.2.2010.

Σημειώνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε Επιτροπή για τις πιο πάνω δικαστικές υποθέσεις για υποβολή εισηγήσεων προς διακανονισμό τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερομηνίας 11.9.2009, διόρισε νέα Ad Hoc Επιτροπή για χειρισμό των προβλημάτων που αφορούν στη Μαρίνα Λάρνακας.

6.13 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €6.964.829, σε σύγκριση με πλεόνασμα €732.990 (£429.000) το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €16.308.386, σε σύγκριση με €7.401.023 (£4.331.626) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €8.907.363, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας, στην οποία περιλαμβάνεται και η εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, καθώς επίσης και στην αύξηση των ασφαλιστρών.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €23.273.215, σε σύγκριση με €6.668.033 (£3.902.626) το 2007. Η αύξηση, κατά €16.605.182, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποζημιώσεων κατά €15,1 εκ., στα πλαίσια της ανομβρίας του τελευταίου χρόνου, και στην καταβολή εισφοράς στο Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ποσού ύψους €1.190.895.

(δ) **Ασφάλιστρα.** Ο Οργανισμός εισέπραξε για το 2008 ασφάλιστρα ύψους €5.321.079, σε σύγκριση με €3.265.175 (£1.911.022) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.055.904 ή ποσοστό 63% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ασφαλιστρών για σιτηρά.

(ε) **Αποζημιώσεις.** Οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν κατά το 2008 ανέρχονται σε €19.251.049, σε σύγκριση με €4.121.844 (£2.412.408) το 2007.

(στ) **Εγγυημένα δάνεια.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε στην Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα και στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέσω του Οργανισμού, ποσό €3,25 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει τις δόσεις των εγγυημένων δανείων που σύναψε ο Οργανισμός.

Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας ανήλθε κατά το 2008 σε €10,4 εκ., σε σύγκριση με €3,26 εκ. (£1,91 εκ.) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €7,15 εκ., που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της χορηγίας για ασφάλιστρα (€2.034.689), στην οικονομική βοήθεια για τις αποζημιώσεις σιτηρών (€3.500.000) και στην κάλυψη του ελλείμματος του Σχεδίου Συντάξεων (€1.190.895).

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Ο Οργανισμός στις 31.12.2008 εργοδοτούσε 39 άτομα σε μόνιμες θέσεις, δύο ωρομίσθιους και ένα άτομο πάνω σε έκτακτη βάση, ενώ επτά θέσεις ήταν κενές. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €3.555.139, σε σύγκριση με €2.109.873 (£1.234.854) το 2007, με μέσο όρο δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο €49.363 (€44.635 (£26.124) το 2007), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων και €91.157 (€54.099 (£31.663) το 2007) με την εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων.

Καθυστερημένα ασφάλιστρα. Τα καθυστερημένα ασφάλιστρα ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €3.164.597, σε σύγκριση με €878.083 (£513.919) το 2007. Οι καθυστερήσεις για το έτος 2008 ανέρχονταν σε €2.700.664 και αντιπροσώπευαν το 85,34% του ολικού ποσού των καθυστερημένων ασφαλίσεων του έτους. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνονταν €2.125.763 τα οποία απέκοψε ο ΟΑΠ από τις επιδοτήσεις και κατέβαλε στον ΟΓΑ στις αρχές του 2009.

Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του ο Οργανισμός προέβη στη σύσταση αποθεματικού, με την ονομασία «Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων» στον ισολογισμό του, το ύψος του οποίου ανερχόταν στις 31.12.2008 σε €3.979.197 (€2.529.596 (£1.480.507) το 2007). Οι συνεισφορές στο αποθεματικό για το έτος ανήλθαν σε €1.709.840 και οι πληρωμές για συντάξεις και φιλοδορήματα σε €260.239.

(β) Έλλειμμα Σχεδίου. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004 και υποβλήθηκε στις 12.9.2005, με όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63ο έτος, το Σχέδιο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού της τάξης των €14.150.637 (£8.282.000). Για κάλυψη του καθαρού ελλείμματος ύψους €9.197.402 (£5.383.000), κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών, απαιτείται ετήσιο ποσοστό εισφοράς 83,6% πάνω στις ολικές απολαβές, ή ποσοστό εισφοράς 23,4% πάνω στις ετήσιες απολαβές και την καταβολή επιπλέον ετήσιας δόσης ύψους €1.134.511 (£664.000) για 10 χρόνια. Το υπόλοιπο ποσό των €4.953.236 (£2.899.000), που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στον Οργανισμό σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στο ταμείο του Σχεδίου και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά του Οργανισμού. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.987, ημερ.7.2.2007 ενέκρινε όπως η ετήσια συνεισφορά του Οργανισμού στο Σχέδιο αυξηθεί από 20% σε 25% των συντάξιμων απολαβών των υπαλλήλων.

Εισηγήθηκα όπως, ο Οργανισμός προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για εκπόνηση νέας αναλογιστικής μελέτης, με σκοπό την επανεκτίμηση των συνταξιοδοτικών παροχών του Σχεδίου Συντάξεων, αφού ήδη έχουν παρέλθει πέραν των τεσσάρων ετών από την προηγούμενη αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004.

(γ) Δημιουργία ξεχωριστού Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την προαναφερθείσα απόφασή του αρ. 64.987, ημερ. 7.2.2007, ενέκρινε επίσης τη σταδιακή δημιουργία ξεχωριστού Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδορημάτων στον Οργανισμό, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να περιλάβει στους Προϋπολογισμούς των επόμενων ετών, τα απαιτούμενα ποσά της κρατικής χορηγίας για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος. Με την ίδια απόφαση, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να προωθήσει την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε, μετά την καταβολή της τελευταίας δόσης από το Κράτος για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος, να καταργηθεί η σχετική πρόνοια που προβλέπει για κυβερνητική εγγύηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του Οργανισμού.

Με βάση τα πιο πάνω, ο Οργανισμός εισέπραξε κατά το 2008, την πρώτη δόση της κρατικής χορηγίας ύψους €1.190.895, ενώ με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού 2/2008, ημερ. 28.5.2008, προχώρησε στο άνοιγμα ξεχωριστού τραπεζικού λογαριασμού στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα για την κατάθεση των χρηματικών αποθεμάτων του Σχεδίου Σύνταξης. Αντιλαμβάνομαι ότι η απόφαση για κατάργηση της πρόνοιας για κυβερνητική εγγύηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού, μετά την καταβολή της τελευταίας δόσης του αναλογιστικού ελλείμματος από το Κράτος, δεν έγινε αποδεκτή από τη συνδικαλιστική οργάνωση στην οποία ανήκει το προσωπικό του Οργανισμού.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 67.256, ημερ.24.6.2008 αναθεώρησε την προηγούμενη

απόφασή του, για άμεση ίδρυση Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, και αποφάσισε όπως η ίδρυση του Ταμείου μην πραγματοποιηθεί άμεσα και μην υπερβαίνει τη λήξη της δεκάχρονης μεταβατικής περιόδου. Επίσης αποφάσισε όπως οι όροι λειτουργίας του Σχεδίου Συντάξεων καθορίζονται από τους υφιστάμενους Κανονισμούς μέχρι την ίδρυση του Ταμείου, ο τραπεζικός λογαριασμός του Σχεδίου ανήκει στον Οργανισμό, όπως μην υπάρχει διαχωρισμός των περιουσιακών στοιχείων του Σχεδίου και του Οργανισμού και όπως ο Οργανισμός, για σκοπούς καταβολής συντάξεων και φιλοδωρημάτων, προχωρήσει στη σύσταση αποθεματικών στον ισολογισμό του.

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Στις 31.12.2008 τα αποθεματικά του Οργανισμού ήταν €14,4 εκ, σε σύγκριση με €21,4 εκ. (€12,5εκ.) το 2007 και €20,7εκ. (€12,1εκ.) το 2006. Τα αποθεματικά του Οργανισμού παρουσίασαν μείωση κατά το 2008 λόγω των αυξημένων αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν λόγω της ανομβρίας που έπληξε την Κύπρο τον τελευταίο χρόνο (καταβολή αποζημίωσης για σιτηρά και κτηνοτροφικά φυτά €16.157.275).

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Οργανισμός προέβη σε διερεύνηση της δυνατότητας ανασφάλισής του σε διεθνείς ανασφαλιστικούς οργανισμούς, η οποία, σύμφωνα με τον Οργανισμό, δεν είχε θετικά αποτελέσματα, τόσο λόγω των κυπριακών δεδομένων, όσο και λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζει διεθνώς ο κλάδος της γεωργικής ανασφάλισης, της ανομβρίας και της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η μη ανασφάλιση του Οργανισμού, περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα και αρκετοί κίνδυνοι να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος. Ο Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι, στο παρόν στάδιο ετοιμάζεται έκθεση η οποία, σύντομα θα υποβληθεί στο Συμβούλιο και στον Υπουργό, με γενική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, και εισηγήσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Οργανισμού.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της έκθεσης, που ετοιμάστηκε στη βάση της ανάλυσης των αποτελεσμάτων της περιόδου 1999-2008, ο Οργανισμός θα υποβάλει εισηγήσεις, που αφορούν, μεταξύ άλλων, στη διάκριση και κατηγοριοποίηση των ασφαλισμένων καλλιεργειών σε χαμηλού, μέσου και ψηλού κινδύνου με ποσοστό ασφαλιστρού κατά κατηγορία 5%, 8% και 10% αντίστοιχα.

6.14 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Ο Οργανισμός κατά το 2008 παρουσίασε πλεόνασμα ύψους €51.639, σε σύγκριση με έλλειμμα €165.023 το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Οργανισμού κατά το 2008 ανήλθαν σε €8.803.071, σε σύγκριση με €2.734.572 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €6.068.499 ή ποσοστό 221,9%, η οποία οφείλεται στην αύξηση των εσόδων από πωλήσεις χοιρινού κρέατος στα πλαίσια του Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων (€1.430.428), κρατική χορηγία (€3.932.942) και άλλα έσοδα (€705.129). Στα έσοδα του Οργανισμού για το 2008 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €6.344.909, σε σύγκριση με €2.411.967 το 2007. Όπως προκύπτει, η συνέχιση της λειτουργίας του Οργανισμού βασίζεται, στο μεγαλύτερό της βαθμό, στην κρατική χορηγία.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού κατά το 2008 ανήλθαν σε €8.751.432, σε σύγκριση με €2.899.595 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €5.851.837 ή ποσοστό 201,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους πωλήσεων χοιρινού κρέατος (€3.794.171) και στην αύξηση των εξόδων διαχείρισης (€2.142.650), που συμπεριλαμβάνει ψυκτικά, σφακτικά τέλη και τέλη διανομής χοιρινού κρέατος και άλλα σχετικά έξοδα στα πλαίσια του Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων, συνολικού ύψους €1.827.699, με ταυτόχρονη μείωση των εξόδων χρηματοδότησης (€89.138).

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Οργανισμός κατά τα έτη 2007 και 2008, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2008	2007
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι	34	35
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	5	6
Σύνολο	39	41
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	€	€
Υπαλληλικό προσωπικό	1.632.699	1.559.324
Εργατικό προσωπικό	111.857	99.996
Σύνολο	1.744.556	1.659.320
Μέσος όρος αποδοχών:		
Υπαλληλικό προσωπικό	48.021	44.552
Εργατικό προσωπικό	22.371	16.666

Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνεται η χρηματοδοτηθείσα εισφορά ύψους €222.118 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στις 31.12.2005 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων ανέρχονταν σε €1.008.075, ποσό το οποίο καταβάλλεται με 5 πρόσθετες ετήσιες εισφορές ύψους €222.118 η καθεμιά, αρχής γενομένης το 2006. Τον Οκτώβριο 2008 διεξήχθη νέα μελέτη, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο 2009.

Ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης κατά το 2008 δύο έκτακτους υπαλλήλους και μία έκτακτη ωρομίσθια εργάτρια, με σύνολο αποδοχών €36.826 και €2.590, αντίστοιχα. Στις 31.12.2008 υπήρχαν 11 κενές οργανικές θέσεις.

(β) **Κανονισμοί.** Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Σύμφωνα με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, στο οποίο υποβλήθηκε προσχέδιο των περί Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών, οι Κανονισμοί αυτοί χρήζουν περαιτέρω επεξεργασίας από μέρους του Οργανισμού, για να μπορέσουν να αποτελέσουν νομικό κείμενο, το οποίο να έχει ως βάση τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμους και Κανονισμούς αλλά και αντίστοιχους Κανονισμούς που έχουν ήδη εγκριθεί για άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Στις 21.1.2009 υποβλήθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προσχέδιο αναθεωρημένων Κανονισμών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού γνωστοποίησε τα σχόλια και παρατηρήσεις του επί των προτεινόμενων Κανονισμών, τα οποία θα λαμβάνονταν υπόψη. Όπως πληροφορήθηκα, οι Κανονισμοί στάλθηκαν στις 12.10.2009 από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνική επεξεργασία προτού προωθηθούν για έγκριση.

(γ) **Οργανόγραμμα.** Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, σε επιστολή του ημερ. 3.3.2008 προς το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, στην οποία παραθέτει τις θέσεις του σχετικά με το θέμα της αναδιοργάνωσης των υπηρεσιών του Οργανισμού, φαίνεται να διαφωνεί με τις πλείστες των εισηγήσεων του Οργανισμού, κυρίως όσες αφορούν στη δημιουργία νέων θέσεων. Στην επιστολή αυτή αναφέρεται ότι η εξέταση των υποβληθέντων αιτημάτων έγινε στη βάση ύπαρξης υπηρεσιακών αναγκών κατά τη χρονική στιγμή που αυτά υποβλήθηκαν και, ως εκ τούτου, δεν τίθετο θέμα δημιουργίας αριθμού νέων/πρόσθετων θέσεων, εφόσον η πλήρωσή τους παραπέμπετο σε μεταγενέστερο χρόνο.

Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ημερ. 30.1.2009, ο Διευθυντής ανέφερε ότι στις 22.1.2009 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ του Οργανισμού και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, κατά την οποία καμιά από τις προτάσεις του Οργανισμού δεν έγινε αποδεκτή. Στη συνεδρία αυτή αποφασίστηκε όπως καθοριστούν τα ελάχιστα αποδεκτά όρια τα οποία θα γίνουν προσπάθειες να διασφαλιστούν σε επικείμενη συνάντηση με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και όπως ετοιμαστεί σημείωμα που να καταγράφονται οι προτάσεις του Οργανισμού, οι θέσεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και η αντίστοιχη επιβάρυνση που θα επιφέρουν στον Οργανισμό. Το σημείωμα ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στο πιο πάνω Υπουργείο στις 16.2.2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι σε συνάντηση που είχαν με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και αφού υπέβαλαν τις θέσεις τους, οι οποίες σε καμιά περίπτωση θα επιβαρύνουν τον Προϋπολογισμό τους, ο τελευταίος ανέλαβε να συνεννοηθεί με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών για έγκριση των προτάσεών τους και ότι με την έγκριση των προτάσεων αυτών θα γίνουν όλες οι αναγκαίες διαδικασίες για την εφαρμογή του νέου οργανογράμματος.

(δ) Πρόωρη οικειοθελής αφυπηρέτηση δύο υπαλλήλων του Οργανισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού με τις αποφάσεις του αρ. 07/895, ημερ. 24.3.2008 και αρ. 03/911, ημερ. 30.1.2009, αποδέχθηκε τις αιτήσεις για πρόωρη οικειοθελή αφυπηρέτηση δύο υπαλλήλων του από 15.5.2008 και από 31.1.2009, αντίστοιχα, εναντίον των οποίων εκκρεμεί στο δικαστήριο ποινική δίωξη. Προτού αποφασίσει κατά πόσο θα αποδεχόταν τις αιτήσεις των πιο πάνω υπαλλήλων, το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε από το Διευθυντή του Οργανισμού όπως εξετάσει το θέμα με το νομικό σύμβουλο. Σε σχετική γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, ημερ. 18.2.2008, αναφέρεται ότι εφόσον δεν υπάρχουν Κανονισμοί του Οργανισμού που να διέπουν το θέμα αυτό, θα πρέπει να εφαρμοστεί ότι ισχύει στη Δημόσια Υπηρεσία και ότι μετά από μελέτη του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90 δεν έχει εντοπίσει οποιαδήποτε πρόνοια που να απαγορεύει την ικανοποίηση τέτοιου αιτήματος, ενόσω εκκρεμεί ποινική υπόθεση στο δικαστήριο. Με άλλη επιστολή του όμως, ημερ. 25.2.2008, ο νομικός σύμβουλος του Οργανισμού αναφέρεται στο άρθρο 53 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, σύμφωνα με το οποίο η αρμόδια Αρχή (η διεύθυνση στην περίπτωση του Οργανισμού), πριν υποβάλει την πρότασή της για πρόωρη οικειοθελή αφυπηρέτηση υπαλλήλου προς την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (το Διοικητικό Συμβούλιο στην περίπτωση του Οργανισμού), βεβαιώνεται ότι:

- Ο υπάλληλος δεν έχει οικονομικές υποχρεώσεις έναντι του κράτους (Οργανισμού) ή αν έχει θα τις ξεφλήσει.
- Δεν εκκρεμεί πειθαρχική ή ποινική υπόθεση εναντίον του.

Ο νομικός σύμβουλος αναφέρει, ωστόσο, στην εν λόγω επιστολή του, ότι το άρθρο 53 δεν αναφέρει τι θα γίνει αν η διεύθυνση εξακριβώσει ότι εκκρεμεί ποινική διαδικασία εναντίον του υπαλλήλου και ότι δεν έχει εντοπίσει απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου που να ερμηνεύει το σχετικό εδάφιο του άρθρου αυτού και καταλήγει ότι στην απουσία ερμηνείας είναι της άποψης ότι το γεγονός ότι υπάρχει ποινική διαδικασία δεν αποτελεί εμπόδιο να υποβληθεί πρόταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για πρόωρη οικειοθελή αφυπηρέτηση, πλην όμως το γεγονός της ύπαρξης ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να τεθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο για να ληφθεί υπόψη στην απόφασή του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώθηκε από το Διευθυντή του Οργανισμού για το περιεχόμενο των γνωματεύσεων του νομικού συμβούλου στη συνεδρία του ημερ. 24.3.2008.

Εξέφρασα τις επιφυλάξεις μου για την ορθότητα των αποφάσεων του Οργανισμού να αποδεχθεί το αίτημα των πιο πάνω για πρόωρη οικειοθελή αφυπηρέτηση, εκκρεμώντας της ποινικής δίωξης εναντίον τους. Συναφώς αναφέρεται ότι η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας δεν εγκρίνει πρόωρη οικειοθελή αφυπηρέτηση δημοσίων υπαλλήλων, όταν εκκρεμεί ποινική δίωξη εναντίον τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έκρινε ότι η αποχώρηση των εν λόγω υπαλλήλων ήταν προς το συμφέρον του Οργανισμού και ότι η μη άμεση καταβολή οποιωνδήποτε

ωφελημάτων από το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Οργανισμού, αφού φιλοδώρημα και σύνταξη θα πάρουν μετά από σχεδόν 10 χρόνια, σε ηλικία 55 ετών, τους δίνει το δικαίωμα μετά την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας να πάρουν τα αναγκαία από το Νόμο μέτρα, αν και εφόσον χρειαστεί.

Προϋπολογισμός – Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2008 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 26.6.2007 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.11.2007, οπότε και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 46Α του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου, ο Προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε κατατεθεί για έγκριση μέχρι τις 30.9.2007. Ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (Νόμος 62(II)/2007).

Παραχώρηση ενισχύσεων στους τομείς της χοιροτροφίας, της αιγοπροβατοτροφίας και της αγελαδοτροφίας που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων για αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού. Ο έλεγχος σε σχέση με το πιο πάνω θέμα ξεκίνησε τον Απρίλιο 2008 και σχετική αναφορά έγινε και στην προηγούμενή μου Έκθεση. Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε φέτος και τα ευρήματα εκτίθενται πιο κάτω.

Για αντιμετώπιση της κατάστασης που δημιουργήθηκε, μετά τον εντοπισμό από Κοινοτικό Εργαστήριο κρουσμάτων αφθώδους πυρετού στην Κύπρο, λήφθηκαν περιοριστικά μέτρα, τα οποία, μεταξύ άλλων, δεν επέτρεπαν την εξαγωγή χοίρων, χοιρινού κρέατος και σπέρματος και άλλων ειδών κρεάτων. Λόγω των περιοριστικών μέτρων, πλήγηκαν οι τομείς της χοιροτροφίας, της αιγοπροβατοτροφίας και της αγελαδοτροφίας. Ιδιαίτερα προβλήματα παρουσιάστηκαν στη χοιροτροφία, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του βάρους των ζώων και ιδιαίτερα την αύξηση του αριθμού των ζώων στις μονάδες και τη δημιουργία προβλημάτων σε βάρος της υγείας και της ευημερίας των ζώων.

Για βελτίωση της κατάστασης αποφασίστηκε η άμεση απομάκρυνση αριθμού υπέρβαρων ζώων και η παραχώρηση ενίσχυσης στους κτηνοτρόφους για την απώλεια εισοδημάτων που προέκυψαν. Με την απόφασή του αρ. 66.548, ημερ. 5.12.2007, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παραχώρηση διαφόρων ενισχύσεων στους τομείς που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων, τα οποία περιλάμβαναν και την παραχώρηση ποσού μέχρι περίπου €5,1 εκ. (£3 εκ.) στον Οργανισμό για εφαρμογή Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων, οι εισπράξεις του οποίου θα κατατίθενται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό. Στα πλαίσια του Σχεδίου, ο Οργανισμός θα πληρώνει τον παραγωγό αποζημίωση για την απώλεια εισοδήματος, λόγω της θανάτωσης των υπέρβαρων χοίρων, ανάλογα με το βάρος του σφάγιου και σύμφωνα με τα ζυγιστικά του σφαγείου, στην τιμή των €1,45 (£0,85)/κιλό ζεστού σφάγιου, αφαιρουμένου 2% του βάρους. Επιπρόσθετα θα καλύπτονται και δαπάνες μέχρι €47 (£27,50) ανά ζώο, που αφορούν στη μεταφορά, σφαγή, τεμαχισμό, συσκευασία, ταχεία ψύξη και ψυκτικά συντήρησης. Σύμφωνα με την Πρόταση, υπολογίστηκε ότι υπήρχαν 30.000 υπέρβαροι χοίροι με βάρος τουλάχιστον 110 κιλά ανά ζώο. Σημειώνεται ότι με την απόφασή του αρ. 67.026, ημερ. 2.4.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παραχώρηση στον Οργανισμό επιπρόσθετου ποσού ύψους €1.161.176 (£679.606) για τη λειτουργία του Σχεδίου, ανεβάζοντας έτσι το συνολικό ποσό στα €6.286.980 (£3.679.606).

Το Σχέδιο εγκρίθηκε από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων και στις 13.12.2007 ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ανέθεσε στον Οργανισμό το σκέλος του Σχεδίου που αναφέρεται στη στήριξη της χοιροτροφίας.

Για υλοποίηση του πιο πάνω Σχεδίου, ο Οργανισμός προκήρυξε τις προσφορές 12/2007 και 13/2007, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, για τη σφαγή μέχρι 30.000 χοίρων και για τον τεμαχισμό, συσκευασία, κατάψυξη, μεταφορά στους ψυκτικούς θαλάμους και συντήρηση μέχρι 30.000 χοιρινών σφάγιων, αντίστοιχα, η κατακύρωση των οποίων έγινε από την Επιτροπή Προσφορών του Οργανισμού.

Για την εξαγωγή των αποστεωμένων κρεάτων των χοίρων προκηρύχθηκαν οι προσφορές 1/2008, 2/2008, 3/2008 και 8/2008, οι οποίες κατακυρώθηκαν όλες στον ίδιο προσφοροδότη, για συνολική ποσότητα 1.649 τόνων, έναντι ποσού ύψους €1.422.047 (£832.287). Το Σχέδιο κόστισε τελικά στο Δημόσιο €4.570.794 (£2.675.167).

Από τον έλεγχο του Σχεδίου, το οποίο άρχισε να εφαρμόζεται το Δεκέμβριο 2007 και ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2008 με την εξαγωγή των αποστεωμένων κρεάτων, παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες, παραλείψεις και προβλήματα, πλείστα των οποίων αναφέρθηκαν και στην προηγούμενή μου Έκθεση.

(α) Σφαγή ζώων με σφάγιο βάρος μικρότερο των 85 κιλών για αποστέωση, κατάψυξη και συντήρηση στους ψυκτικούς θαλάμους.

- (i) Από τον έλεγχο των ζυγιστικών του σφαγείου διαπιστώθηκε ότι, κατά παράβαση των προνοιών του Σχεδίου και των όρων της προσφοράς για σφαγή χοίρων, σφάχτηκαν χοίροι με βάρος μικρότερο των 110 κιλών, που θεωρήθηκε ως το ελάχιστο βάρος υπέρβαρου χοίρου για σκοπούς αποζημίωσης των χοιροτρόφων. Σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς αρ. 12/2007, για τη σφαγή μέχρι 30.000 υπέρβαρων χοίρων, «ο Οργανισμός δεν θα δέχεται ζώα το βάρος των οποίων θα είναι κάτω από 110 κιλά ζωντανό βάρος» και «αν παραδοθούν τέτοια ζώα και σφαχτούν και κατά τη διάρκεια του ζυγίσματος το βάρος τους είναι κάτω από 85 κιλά, το σφαγείο θα πρέπει να ειδοποιεί τον Οργανισμό για την ύπαρξη τέτοιων ζώων και δεν θα παραδίδονται στα εργαστήρια κοπής των κρεάτων για τεμαχισμό αλλά ο Οργανισμός θα ειδοποιεί τον παραγωγό να παραλάβει τα σφάγια από το σφαγείο και να τα διαθέσει για λογαριασμό του».

Από το σύνολο των 25.553 χοίρων που σφάχτηκαν, κατόπιν εντολής του Οργανισμού, κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 2007-Ιουνίου 2008, 4.466 χοίροι ή ποσοστό 17,5% των σφαχθέντων χοίρων είχαν σφάγιο βάρος μικρότερο των 85 κιλών.

Τα σφάγια των 4.466 χοίρων παραδόθηκαν στα εργαστήρια κοπής κρεάτων στα οποία κατακυρώθηκε η προσφορά αρ. 13/2007, όπου έγινε ο τεμαχισμός, η συσκευασία, η ταχεία ψύξη και η φύλαξή τους για συντήρηση στους ψυκτικούς θαλάμους, με αποτέλεσμα το κράτος να επιβαρυνθεί με έξοδα που δεν καλύπτονται από το Σχέδιο, όπως:

- Καταβολή αποζημίωσης στους χοιροτρόφους για απώλεια εισοδήματος λόγω θανάτωσης των χοίρων.
- Έξοδα μεταφοράς και σφαγής.
- Έξοδα τεμαχισμού, συσκευασίας, κατάψυξης και μεταφοράς των κρεάτων σε ψυκτικούς θαλάμους.
- Κόστος μηνιαίας συντήρησης των κρεάτων στους ψυκτικούς θαλάμους.

Έχοντας υπόψη τα έξοδα αυτά, καθώς επίσης και το γεγονός ότι ο μέσος όρος βάρους των μη υπέρβαρων χοίρων, που αναφέρονται πιο πάνω, ανέρχεται γύρω στα 78 κιλά σφάγιου βάρους, τότε συμπεραίνεται ότι το συνολικό ύψος των πιο πάνω εξόδων, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, ανέρχεται περίπου σε €693.150 (£405.683), χωρίς να ληφθεί υπόψη το μηνιαίο κόστος συντήρησης των αποστεωμένων κρεάτων στους ψυκτικούς θαλάμους, το οποίο ανέρχεται περίπου στις €18.084 (£10.584).

Σχετικά με τα πιο πάνω, ζήτησα να πληροφορηθώ:

- Γιατί ο Οργανισμός παραλάμβανε σφάγια με βάρος μικρότερο των 85 κιλών, τα οποία είναι εκτός του Σχεδίου που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και τους όρους της προσφοράς.
- Κατά πόσο το σφαγείο ειδοποιούσε τον Οργανισμό για σφαγή ζώων με σφάγιο βάρους μικρότερου του ελάχιστου των 85 κιλών, όπως είχε υποχρέωση με βάση τους όρους της προσφοράς και τα μέτρα που τυχόν λήφθηκαν εναντίον του σφαγείου για τη μη τήρηση των όρων αυτών.

Τα πιο πάνω ερωτήματα τέθηκαν και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, χωρίς ωστόσο να δοθούν ικανοποιητικές απαντήσεις.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, συμπεραίνεται ότι το Δημόσιο επιβαρύνθηκε αχρείαστα με το πιο πάνω κόστος, λόγω της μη ορθής εφαρμογής από πλευράς Οργανισμού των προνοιών του Σχεδίου και των όρων της προσφοράς που ο ίδιος ο Οργανισμός έθεσε.

Πληροφοριακά αναφέρω ότι καθ' όλη τη διάρκεια του Σχεδίου, επιστροφές σφάγιων μη υπέρβαρων χοίρων έγιναν μόνο για 129 ζώα, κατά το Μάιο 2008 και αφορούσαν σε 5 παραγωγούς.

- (ii) Στην προηγούμενη Έκθεσή μου αναφέρθηκε ότι, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου το ποσοστό των μη υπέρβαρων ζώων (βάρος σφάγιου κάτω των 85 κιλών) που σφάχτηκαν για συγκεκριμένες χοιροτροφικές μονάδες, σε σχέση με το σύνολο των σφαχθέντων ζώων, ήταν πολύ ψηλό, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, χωρίς να δίνονται οποιεσδήποτε εξηγήσεις.

Αριθμός μονάδας	Ημερομηνία ζυγιστικού δελτίου	Αριθμός σφαχθέντων ζώων	Αριθμός μη υπέρβαρων ζώων	Ποσοστό μη υπέρβαρων ζώων %
CY414	28.12.2007	30	19	63
CY135	28 και 30.1.2008	100	68	68
CY504	5-30.1.2008	309	159	51

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 6.6.2008, σε σχέση με το πιο πάνω, δεν δόθηκε καμιά εξήγηση που να δικαιολογεί το ψηλό ποσοστό μη υπέρβαρων χοίρων στις χοιροτροφικές αυτές μονάδες και μάλιστα στις συγκεκριμένες μέρες σφαγής, στις οποίες λογικά θα αναμένονταν ψηλά ποσοστά υπέρβαρων χοίρων, αφού αφορούσαν στις πρώτες βδομάδες που τέθηκε σε ισχύ το Σχέδιο για άμεση απομάκρυνση των υπέρβαρων χοίρων για βελτίωση της υγείας και της ευημερίας των ζώων.

- (iii) **Χοιροτροφικές μονάδες με ψηλά ποσοστά μη υπέρβαρων χοίρων.** Από στοιχεία που συγκεντρώθηκαν ανά χοιροτροφική μονάδα, σε σχέση με τον αριθμό και το βάρος των χοίρων που σφάχτηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του Σχεδίου, διαπιστώθηκε ότι:

- 4 από τις 74 συνολικά χοιροτροφικές μονάδες είχαν ποσοστό σφαχθέντων μη υπέρβαρων χοίρων πέραν του 50%, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

Αριθμός μονάδας	Αριθμός σφαχθέντων ζώων	Αριθμός μη υπέρβαρων ζώων	Ποσοστό μη υπέρβαρων ζώων %
CY 416	343	265	77
CY 135	150	98	65
CY 123	198	110	56
CY 118	423	223	53

- 43 από τις 74 συνολικά χοιροτροφικές μονάδες είχαν ποσοστό σφαχθέντων μη υπέρβαρων χοίρων που κυμαινόταν μεταξύ 12% - 77%.
- Από το σύνολο των 25.553 χοίρων που σφάχτηκαν από τον Οργανισμό, οι 4.466 χοίροι ή ποσοστό 17,5% ήταν μη υπέρβαροι.

Εγείρεται το ερώτημα πώς δικαιολογείται η πληρωμή παραγωγών με τα πιο πάνω ποσοστά μη υπέρβαρων χοίρων, όταν σύμφωνα με την απόφαση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων η κρατική ενίσχυση συνίσταται αποκλειστικά στην αποζημίωση των παραγωγών για τις απώλειες εισοδημάτων που υπέστησαν, λόγω των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί και είχαν ως αποτέλεσμα τα ζώα να γίνουν υπέρβαρα και να μειωθεί η αξία τους. Επομένως δεν τίθετο θέμα αποζημίωσής τους για ζώα των οποίων η αξία δεν μειώθηκε λόγω υπερβολικού βάρους.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, εγείρεται και ένα άλλο ερώτημα. Ποια ζώα σφάζονταν τους τελευταίους μήνες και ιδιαίτερα το Μάιο και Ιούνιο 2008, όταν τα περιοριστικά μέτρα στη μετακίνηση των ζώων τέθηκαν το Νοέμβριο 2007 και έληξαν το Δεκέμβριο 2007, δηλαδή περίπου 6 μήνες πριν τη σφαγή τους. Αβίαστα μπορεί κάποιος να οδηγηθεί στο συμπέρασμα ότι στις 5.12.2007, όταν υποβλήθηκε η Πρόταση του

Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για παραχώρηση ενίσχυσης στους κτηνοτρόφους για την απώλεια εισοδημάτων που προέκυψαν λόγω των περιοριστικών μέτρων, δεν υπήρχαν 30.000 υπέρβαροι χοίροι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω Πρόταση και βάσει της οποίας αποφασίστηκε η άμεση απομάκρυνση των υπέρβαρων ζώων για βελτίωση της όλης κατάστασης. Επιπρόσθετα θα ήθελα να επισημάνω ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, η αρμόδια Αρχή έπρεπε να διεξάγει ενδεδειγμένους ελέγχους και να πιστοποιεί ότι πράγματι η ευημερία των ζώων είναι σε μη αποδεκτό επίπεδο και επιπλέον να διαπιστώνει ότι αυτό οφείλεται αποκλειστικά σε ζώα που έγιναν υπέρβαρα, λόγω των περιοριστικών μέτρων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, τα οποία πρέπει να οδηγηθούν στη σφαγή ή αποτέφρωση, ως μέτρο αποσυμφόρησης της κτηνοτροφικής μονάδας.

Έχοντας υπόψη ότι τα περιοριστικά μέτρα έληξαν το Δεκέμβριο 2007, τα ζώα που σφάχτηκαν το Μάιο και Ιούνιο 2008 ίσως να ήταν αγέννητα το Δεκέμβριο 2007, αφού μέσα σε 24 εβδομάδες από τη γέννησή τους οι χοίροι παίρνουν βάρος 100-110 κιλά.

(β) Σφαγή χοίρων που βρίσκονταν εντός της ζώνης επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων.

- (i) **831 ζώα.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μου Έκθεση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 5.12.2007, απαγορεύεται η εξαγωγή κρέατος που προέρχεται από χοίρους της ζώνης επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, λόγω απαγόρευσης από τη Μόνιμη Κτηνιατρική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλο ότι η πιο πάνω περιοχή είναι εκτός του Σχεδίου για εξαγωγή, που ανατέθηκε στον Οργανισμό από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, εντούτοις ο Οργανισμός προέβη στις 18.12.2007, 31.12.2007 και 7.1.2008 στη σφαγή 831 υπέρβαρων χοίρων από τη ζώνη επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, τα σφάγια των οποίων συσκευάστηκαν και φυλάχθηκαν σε ψυκτικούς θαλάμους ως ημιμόρια και έφεραν στρογγυλή σφραγίδα, με βάση τον Κανονισμό 2007/718 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που σημαίνει ότι δεν μπορούσαν να εξαχθούν.

Στην Πρόταση αναφέρεται επίσης ότι οι χοίροι της ζώνης επιτήρησης θα πρέπει να θανατωθούν και καταστραφούν και ότι η χοιροτροφική μονάδα θα αποζημιωθεί με ποσό ύψους €134,57 (£78,76) ανά ζώο, το οποίο θα καλύπτει την αξία του ζώου, έξοδα μεταφοράς και έξοδα αποτέφρωσης.

Το συνολικό κόστος της θανάτωσης και καταστροφής των ζώων, στην περίπτωση που ακολουθείτο η Πρόταση του Υπουργικού, θα ανερχόταν σε €111.828 (£65.450) (831 ζώα @ €134,57 (£78,76)). Λόγω όμως της σφαγής, συσκευασίας, κατάψυξης και φύλαξής τους σε ψυκτικούς θαλάμους, το κόστος ανήλθε στα €144.872 (£84.790) και πληρωνόταν επιπρόσθετα ποσό ύψους €10.778 (£6.308) το μήνα για τη συντήρησή τους στους ψυκτικούς θαλάμους από τον Ιανουάριο 2008.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ημερ. 21.2.2008, οι σφαγές έγιναν κατόπιν εντολής του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κάτι που αναφέρεται και σε σχετική επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ημερ. 18.12.2007, προς το Διευθυντή, με οδηγίες για άμεση έναρξη σφαγής υπέρβαρων χοίρων και από την περιοχή Αραδίππου, η οποία βρίσκεται εντός της ζώνης επιτήρησης και την ταχεία κατάψυξη, συσκευασία και αποθήκευσή τους σε χωριστούς ψυκτικούς θαλάμους, κατά προτίμηση σε ημιμόρια.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού αναφέρεται ότι η αρμόδια Αρχή αποφάσισε ότι δεν θα ήταν σωστό να προβεί σε θανάτωση ζώων, έστω και αν κόστιζε φθηνότερα, γιατί ίσως να μετέδιδε στους καταναλωτές ότι το χοιρινό κρέας, λόγω αφθώδους πυρετού, έχει πρόβλημα και ότι γι' αυτό το λόγο αποτεφρώνεται, καθώς επίσης και ότι δεν κρίθηκε σκόπιμο να καταστραφούν τα κρέατα σε μια περίοδο που η πείνα μαστίζει διάφορες περιοχές του πλανήτη. Αναφέρεται επίσης ότι αναμένονται οδηγίες από το αρμόδιο Υπουργείο για τη διάθεσή τους.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ για τους 831 χοίρους εκφράστηκε η πιο πάνω θέση, σε μια άλλη παρόμοια περίπτωση 286 χοίροι της ζώνης επιτήρησης θανατώθηκαν και αποτεφρώθηκαν στις

22, 23 και 28.12.2007, κατόπιν οδηγιών του Υπουργού, σύμφωνα με την επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 8.2.2008, προς το Υπουργείο.

Μετά από σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 18.11.2008, για το θέμα της διάθεσης των 831 χοίρων, αποφασίστηκε, μετά από καθυστέρηση 11 μηνών και πληρωμή ψυκτικών ύψους €119.452 (£69.912), όπως ο Οργανισμός προχωρήσει στην καταστροφή τους για παραγωγή βιοαερίου και έδωσε την έγκρισή του με την επιστολή ημερ. 24.11.2008, αφού, όπως αναφέρεται, δεν καρποφόρησαν οι ενέργειες του Οργανισμού για τη διάθεσή τους με άλλο τρόπο. Σημειώνεται ότι με διάφορες επιστολές του από το Φεβρουάριο 2008, ο Οργανισμός ζητούσε επανειλημμένα οδηγίες από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διάθεση των ζώων, χωρίς ωστόσο να λαμβάνει απάντηση.

Τελικά, τα ημιμόρια αποσύρθηκαν από τους ψυκτικούς θαλάμους στις 28.11.2008, 9.12.2008 και 17.12.2008 και δόθηκαν σε συγκεκριμένη εταιρεία για σταδιακή καταστροφή, η οποία ολοκληρώθηκε στις 16.1.2009, σύμφωνα με τα πιστοποιητικά καταστροφής που υπογράφηκαν από δύο υπαλλήλους του Οργανισμού και ενός κτηνιατρικού λειτουργού.

Η εντολή του τότε Υπουργού για σφαγή και φύλαξη των υπέρβαρων χοίρων από τη ζώνη επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, η οποία ήταν αντίθετη με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στοίχισε στο κράτος συνολικά €266.827 (£156.167), συμπεριλαμβανομένου του κόστους καταστροφής τους ύψους €2.503 (£1.465), δηλαδή πολύ περισσότερα απ' όσα θα στοίχιζε αν τα ζώα θανατώνονταν και αποτεφρώνονταν από την αρχή. Σημειώνεται ότι δεν φαίνεται να υπάρχει γραπτώς η εντολή του τότε Υπουργού, ούτε και δόθηκε οποιαδήποτε εξήγηση από μέρους του Υπουργείου για τους λόγους που δόθηκε τέτοια εντολή στον Οργανισμό, η οποία τελικά ήταν σε βάρος του Δημοσίου.

- (ii) **299 ζώα.** Με εντολή, ημερ. 21.12.2007, ο Οργανισμός προχώρησε επίσης σε σφαγή 299 χοίρων από τη ζώνη επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, τα σφάγια των οποίων δεν μπορούσαν να εξαχθούν, λόγω της απαγόρευσης από τη Μόνιμη Κτηνιατρική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα σφάγια αυτά παραδόθηκαν στα εργαστήρια κοπής κρεάτων, όπου και τεμαχίστηκαν, συσκευάστηκαν, καταψύχθηκαν και δόθηκαν για φύλαξη και συντήρηση στους ψυκτικούς θαλάμους, μαζί με τα υπόλοιπα αποστεωμένα κρέατα που προορίζονταν για εξαγωγή.

Στην προηγούμενή μου Έκθεση ζήτησα να πληροφορηθώ πώς ο Οργανισμός προτίθεται να χειριστεί τις ποσότητες των αποστεωμένων κρεάτων από τους 299 χοίρους (νοουμένου ότι θα εξευρεθεί τρόπος διαχωρισμού τους από τα άλλα αποστεωμένα κρέατα).

Στην απαντητική του επιστολή, ο Οργανισμός αναφέρει ότι έσφαξε τους χοίρους και τους αντάλλαξε με ίση ποσότητα κρέατος από χοίρους άλλης περιοχής και ότι οι 299 χοίροι της ζώνης επιτήρησης διατέθηκαν στη ντόπια αγορά, ενώ οι χοίροι αντικατάστασης αποστεώθηκαν, καταψύχθηκαν και τοποθετήθηκαν στους ψυκτικούς θαλάμους.

Κατά τον πρόσφατο έλεγχο ζητήθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν την ανταλλαγή, χωρίς ωστόσο να μας δοθούν. Το μόνο που μας δόθηκε ήταν μία κατάσταση που έφερε ημερομηνία 28.12.2007, η οποία, όπως μας λέχθηκε από το Διευθυντή του Οργανισμού, ετοιμάστηκε πολύ μεταγενέστερα, με υπογραφές και σφραγίδες συγκεκριμένης εταιρείας και του Οργανισμού για την παραλαβή και παράδοση των κρεάτων.

Παρατηρήθηκε ότι:

- Στην κατάσταση που μας δόθηκε δεν γίνεται αναφορά στις ημερομηνίες σφαγής και στον αριθμό των χοίρων που σφάχτηκε για αντικατάσταση αλλά μόνο στις ποσότητες κρέατος που παραλήφθηκαν κατά μονάδα.
- Δεν έγινε πληρωμή για τους χοίρους που αντικατέστησαν τους 299 χοίρους της ζώνης επιτήρησης, όπως έγινε στην περίπτωση των 1.017 χοίρων που αναφέρεται σε άλλη παράγραφο της Έκθεσής μου.

- Δεν γίνεται καμιά αναφορά στους 299 χοίρους στην επιστολή του Διευθυντή του Οργανισμού προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 7.8.2008, με την οποία έδωσε στοιχεία στο Υπουργείο για όλες τις ανταλλαγές που έγιναν, ούτε και στην επιστολή του Παγκύπριου Συνδέσμου Χοιροτρόφων προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 22.7.2008, με την οποία ζητά όπως δοθεί κρατική ενίσχυση ύψους €17,09 (£10) ανά ζώο στους χοιροτρόφους που έδωσαν ζώα προς αντικατάσταση.

Όπως συμπεραίνεται από τα πιο πάνω, δεν φαίνεται να υπάρχει οποιαδήποτε εξουσιοδότηση από το αρμόδιο Υπουργείο ή από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού για ανταλλαγή κρεάτων της ζώνης επιτήρησης με άλλα κρέατα εκτός ζώνης, αλλά ούτε υποβλήθηκαν και ικανοποιητικά στοιχεία για έλεγχο και επιβεβαίωση της ανταλλαγής.

(γ) Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του Σχεδίου. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, παρόλο που η σφαγή των χοίρων άρχισε από το Δεκέμβριο 2007, όταν απαιτήθηκε η άμεση απομάκρυνση αριθμού υπέρβαρων ζώων με στόχο τη βελτίωση της ευημερίας των ζώων, λόγω της κατάστασης που δημιουργήθηκε με την επιβολή των περιοριστικών μέτρων για αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού, εντούτοις αυτή συνεχίστηκε μέχρι τον Ιούνιο 2008.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι με την κατακύρωση στις 17.12.2007 των προσφορών για σφαγή και αποστέωση των χοίρων, ήταν προβλεπτό ότι το Σχέδιο θα ολοκληρωνόταν σε περίοδο όχι λιγότερο των 4 μηνών και τελικά ολοκληρώθηκε στους 6 μήνες. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ενώ το σφαγείο μπορούσε να σφάζει μέχρι 1.000 χοίρους ημερησίως, τα εργαστήρια κοπής μπορούσαν να αποστεώνουν μόνο 350 χοίρους και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να ζητηθούν προσφορές και από άλλα εργαστήρια κοπής κρεάτων για αύξηση του αριθμού των χοίρων που θα μπορούσαν να αποστεωθούν.

Πέραν του γεγονότος ότι η δυνατότητα των εργαστηρίων κοπής ήταν περιορισμένη, παρατηρήθηκε επίσης ότι ούτε και η περιορισμένη αυτή δυνατότητα αποστέωσης 350 χοίρων ημερησίως αξιοποιήθηκε, που ήταν μάλιστα και υποχρέωσή τους, με βάση την προσφορά αρ. 13/2007. Αυτό φαίνεται και από τον αριθμό των χοίρων που σφάχτηκαν και αποστεώθηκαν, αφού στις 68 από τις 90 μέρες που σφάχτηκαν χοίροι, ο αριθμός ήταν πολύ μικρότερος των 350.

Αναφέρω μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

<u>Ημερομηνία σφαγής</u>	<u>Αριθμός χοίρων που σφάχτηκαν</u>	<u>Ημερομηνία σφαγής</u>	<u>Αριθμός χοίρων που σφάχτηκαν</u>
20.12.2007	45	13.3.2008	229
27.12.2007	210	15.4.2008	151
10.1.2008	257	17.4.2008	163
15.1.2008	170	21.4.2008	60
14.2.2008	260	19.5.2008	81
26.2.2008	134	23.5.2008	91
4.3.2008	234	5.6.2008	93
7.3.2008	180	7.6.2008	101

Λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του Σχεδίου, το Κράτος επιβαρύνθηκε με πρόσθετες δαπάνες, αφού η αύξηση στο βάρος των ήδη υπέρβαρων ζώων συνεπάγεται μεγαλύτερες αποζημιώσεις στους παραγωγούς και αυξημένο κόστος αποστέωσης και ψυκτικών.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού αναφέρεται ότι έγινε προσπάθεια για κατακύρωση της προσφοράς σε ακόμη τρία εργαστήρια κοπής κρεάτων, τα οποία όμως αρνήθηκαν να παραλαμβάνουν ζώα από το σφαγείο που κέρδισε την προσφορά για τη σφαγή, καθώς επίσης και ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν οφείλονταν βασικά στις γιορτές των Χριστουγέννων, στην έκδοση διατάγματος από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών για αναστολή της σφαγής και στην εξάντληση του εγκριθέντος Κονδυλίου.

Επισημάνει ότι κατά την υποβολή του Σχεδίου στις 12.12.2007 στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων, για έγκριση του μέτρου της ενίσχυσης, τέθηκε ως ημερομηνία λήξης της διάρκειάς του η 29.2.2008, με την ολοκλήρωση όλων των δράσεων. Στη συνέχεια το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ως αρμόδια Αρχή, ζήτησε, μεταξύ άλλων, παράταση στην ολοκλήρωση του Σχεδίου και τελικά καθορίστηκε από τον Έφορο όπως το Σχέδιο ολοκληρωθεί μέχρι τις 30.4.2008. Η σφαγή χοίρων συνεχίστηκε τελικά μέχρι και τις 18.6.2008, χωρίς να εξασφαλιστεί έγκριση από τον Έφορο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι πράγματι τα εργαστήρια κοπής, στα οποία κατακυρώθηκαν οι σχετικές προσφορές, δεν ανταποκρίθηκαν στις δεσμεύσεις τους. Θα ήθελα, ωστόσο, να επισημάνω, ότι όχι απλώς επιδείχθηκε ανοχή έναντι των προσφοροδοτών, όσον αφορά στη μη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεών τους αλλά η όλη αντιμετώπιση συνιστούσε στην ουσία διευκόλυνσή τους.

(δ) Εντολές Οργανισμού για σφαγή χοίρων. Στη προηγούμενή μου Έκθεση αναφέρθηκε ότι από τον έλεγχο των εντολών του Διευθυντή του Οργανισμού προς το σφαγείο για παραλαβή και σφαγή συγκεκριμένου αριθμού ζώων από συγκεκριμένες μονάδες, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- Παραλήφθηκε και σφάχτηκε διαφορετικός αριθμός ζώων απ' αυτόν που αναφερόταν στην εντολή.
- Παραλήφθηκαν και σφάχτηκαν χοίροι από μονάδες που δεν συμπεριλαμβάνονταν στην εντολή.
- Δεν παραλήφθηκαν και δεν σφάχτηκαν χοίροι από μονάδες που συμπεριλαμβάνονταν στην εντολή.
- Εκδόθηκαν πολλές εντολές, χωρίς να φαίνεται σ' αυτές η ημερομηνία παραλαβής των ζώων.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι ενώ σύμφωνα με τις «Λογιστικές και άλλες διαδικασίες ελέγχου για το Σχέδιο σφαγής 30.000 χοίρων», που ετοιμάστηκαν από το Λογιστή του Οργανισμού για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου της εκτέλεσης των εντολών, σε κάθε εντολή σφαγής πρέπει να αναγράφεται ο αντίστοιχος αριθμός του Δελτίου Εισαγωγής στους ψυκτικούς θαλάμους, εντούτοις αυτό δεν φαίνεται να έγινε σε καμιά περίπτωση.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 6.6.2008, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο αριθμός των ζώων που παραλαμβάνεται προς σφαγή μπορεί να είναι διαφορετικός από τις εντολές γιατί ο αριθμός των ζώων προσδιορίζεται από τη δυνατότητα του σφαγείου και των εργαστηρίων κοπής για σφαγή και αποστέωση, αντίστοιχα, τη συγκεκριμένη μέρα και από τις περιοχές που γίνεται η μεταφορά ζώων.

Σημείωσα ότι ο Οργανισμός γνώριζε τις δυνατότητες και υποχρεώσεις του σφαγείου και των εργαστηρίων κοπής για σφαγή 1.000 χοίρων και αποστέωση 350 χοίρων, ημερησίως, με βάση τις προσφορές αρ. 12/2007 και αρ. 13/2007, αντίστοιχα, και επομένως οι εντολές θα έπρεπε να εκδίδονται και να εκτελούνται με βάση τις πιο πάνω δυνατότητες. Ο Οργανισμός γνώριζε επίσης τον αριθμό των υπέρβαρων χοίρων που οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες πιστοποιήσαν, μετά από αίτηση του πληγέντα χοιροτρόφου, για κάθε χοιροτροφική μονάδα. Επιπρόσθετα ανέφερα ότι η μεταφορά των ζώων από τις χοιροτροφικές μονάδες στο σφαγείο ήταν υποχρέωση του σφαγείου, με βάση την κατακυρωθείσα προσφορά, η οποία έπρεπε να γίνεται σύμφωνα με τις εντολές, στις οποίες καθοριζόταν η μονάδα, ο αριθμός των ζώων και η ημερομηνία μεταφοράς και η υποχρέωση του Οργανισμού ήταν να παρακολουθεί ότι όλα γίνονταν σύμφωνα με τις εντολές του.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι ενώ οι πρώτες εντολές του Οργανισμού προς το σφαγείο εκδίδονταν σε τακτά χρονικά διαστήματα, με αναφορά στην καθεμιά απ' αυτές στη χοιροτροφική μονάδα, στον αριθμό των ζώων για σφαγή και στην ημερομηνία που θα παραλαμβάνονταν τα ζώα, οι υπόλοιπες εκδίδονταν πολύ πιο αραιά και για μεγάλο αριθμό ζώων, αρκετές εκ των οποίων έφεραν την ίδια ημερομηνία, χωρίς όμως να αναφέρεται σ' αυτές η ημερομηνία για παραλαβή και σφαγή των ζώων.

Η διαφοροποίηση αυτή, η οποία έγινε στις αρχές του 2008, είχε ως αποτέλεσμα να εξουδετερωθεί η σημασία της εντολής που, όπως ορθά αρχικά είχε διαμορφωθεί, σκοπό είχε τον καθορισμό του αριθμού των υπέρβαρων ζώων που θα παραλαμβάνονταν από κάθε συγκεκριμένη χοιροτροφική μονάδα και θα σφάζονταν σε προκαθορισμένες από τον Οργανισμό ημερομηνίες (σημειώνεται ότι το κόστος του Σχεδίου επηρεάζετο αφενός από την ημερομηνία, αφού οποιαδήποτε καθυστέρηση συνεπαγόταν περαιτέρω πάχυνση των ζώων και αφετέρου από τον αριθμό των ζώων που θα σφάζονταν). Τελικά η εντολή αφέθηκε να είναι

«ανοιχτή», με όλες τις επιπτώσεις για την έγκαιρη ολοκλήρωση του Σχεδίου και του περιορισμού του κόστους. Επιπρόσθετα, εξαιτίας της διαφοροποίησης αυτής ήταν πλέον δύσκολος ο έλεγχος και η παρακολούθηση της εκτέλεσης των εντολών. Γεννάται επομένως το ερώτημα σε τι αποσκοπούσε η εν λόγω διαφοροποίηση.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι τελευταίες 6 εντολές προς το σφαγείο για τη σφαγή 3.848 συνολικά ζώων, έφεραν ημερ. 23.4.2008, ενώ η τελευταία σφαγή ζώων έγινε στις 18.6.2008.

(ε) Ζυγιστικά. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.548, ημερ. 5.12.2007, ο παραγωγός πληρώνεται για την απώλεια εισοδήματος, λόγω των περιοριστικών μέτρων, με βάση τα ζυγιστικά του σφαγείου.

Στην προηγούμενή μου Έκθεση ανέφερα ότι σε έλεγχο που έγινε στα Ζυγιστικά Δελτία που υποβλήθηκαν από το σφαγείο προς τον Οργανισμό, παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω ελλείψεις και αδυναμίες:

- Δεν έφεραν υπογραφή ούτε και τη σφραγίδα του σφαγείου.
- Τα ζυγιστικά καταγράφονταν σε καταστάσεις που δεν φαίνεται να αποτελούσαν επίσημο έντυπο του σφαγείου.
- Δεν έφεραν την υπογραφή του λειτουργού του Οργανισμού που ήταν τοποθετημένος στο εργαστήριο κοπής των κρεάτων, ο οποίος είχε την ευθύνη του ελέγχου των ποσοτήτων που παραλαμβάνονταν από το σφαγείο, ούτε και την υπογραφή λειτουργού του εργαστηρίου κοπής των κρεάτων.
- Τα ζυγιστικά, τα οποία κατά το 2008 καταχωρίζονταν με το χέρι, ήταν σε αρκετές περιπτώσεις δυσανάγνωστα και με πολλές αλλαγές.

Εγέρθηκε το ερώτημα γιατί ο Οργανισμός αποδεχόταν τέτοιες πρόχειρες καταστάσεις, δεδομένου ότι τα ζυγιστικά αποτελούσαν το βασικό αποδεικτικό στοιχείο για την πληρωμή του παραγωγού και την παραλαβή των σφάγιων στο εργαστήριο κοπής κρεάτων.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού στην Έκθεση του προηγούμενου έτους είχε αναφερθεί ότι είχαν ληφθεί διορθωτικά μέτρα και ότι είχαν δοθεί οδηγίες από τη διεύθυνση του Οργανισμού για την ορθή τήρηση των λογιστικών διαδικασιών όπως, υπογραφή και σφραγίδα από το σφαγείο, υπογραφή ότι ελέγχθηκε και παραλήφθηκε από υπάλληλο του Οργανισμού και μονογραφή όπου υπήρχαν αλλαγές.

Από τον πρόσφατο έλεγχο παρατηρήθηκε ότι όντως λήφθηκαν διορθωτικά μέτρα, ωστόσο τα πλείστα Ζυγιστικά Δελτία συνέχισαν να είναι δυσανάγνωστα και με αρκετές αλλαγές χωρίς μονογραφή.

(στ) Δελτία Εισαγωγής. Στην προηγούμενή μου Έκθεση αναφέρθηκε ότι τα Δελτία Εισαγωγής κρεάτων στους ψυκτικούς θαλάμους δεν παρείχαν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες, αφού οι στήλες «Ποσότητα/Τεμάχια», «Αριθμός Κάρτας», «Παρατηρήσεις/Εντολή», ήταν σε όλα τα δελτία κενές. Σύμφωνα επίσης με γραπτές οδηγίες του Λογιστή του Οργανισμού προς τον Αποθηκάριο, στο Δελτίο Εισαγωγής πρέπει να φαίνεται τόσο ο αριθμός, όσο και η ημερομηνία της εντολής για σφαγή και στις εντολές για σφαγή πρέπει να φαίνεται ο αριθμός του Δελτίου Εισαγωγής.

Κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2008 παρατηρήθηκε ότι η κατάσταση, όσον αφορά στα Δελτία Εισαγωγής, παρέμεινε σχεδόν η ίδια, αφού μόνο στα δελτία με αρ. 118 – 138 έγινε κάποια αναφορά και αυτή μόνο στη στήλη «Παρατηρήσεις/Εντολή».

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι πράγματι δεν συμπληρώνονταν όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες στα Δελτία Εισαγωγής κρεάτων στους ψυκτικούς θαλάμους, λόγω αμέλειας του Αποθηκάριου και παρά τις οδηγίες του Λογιστή. Εξέφρασε ωστόσο την άποψη ότι παρόλο που οι εν λόγω πληροφορίες θα καθιστούσαν τον έλεγχο ευκολότερο, εντούτοις η απουσία τους δεν αποτέλεσε αιτία για απώλεια αποθεμάτων ή αλλοίωση στοιχείων.

(ζ) Ψυκτικά. Στην προηγούμενή μου Έκθεση ανέφερα ότι ο Οργανισμός δεν χρέωσε με ψυκτικά τον προσφοροδότη που κέρδισε την προσφορά για την εξαγωγή των κατεψυγμένων αποστεωμένων κρεάτων,

λόγω καθυστέρησης στην απόσυρση των κρεάτων μέσα στο χρονοδιάγραμμα που τέθηκε, όπως διαλάμβανε και η συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ τους.

Παρά τις επιφυλάξεις του Οργανισμού, μετά από υπόδειξή μου και μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο Οργανισμός χρέωσε και εισέπραξε τελικά από τον πιο πάνω συνολικό ποσό ύψους €128.171 για ψυκτικά.

(η) Πληρωμή σε χοιροτρόφους.

- (i) Σύμφωνα με τη συγκεντρωτική κατάσταση πληρωμής των χοιροτρόφων, καθώς και άλλα πληροφοριακά στοιχεία που υποβλήθηκαν για έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι σε 74 χοιροτροφικές μονάδες καταβλήθηκε ποσό ύψους €4.044.799 για τη σφαγή 28.772 συνολικά χοίρων, στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό ύψους €37.223 για 309 χοίρους που αποτεφρώθηκαν, καθώς και ποσό ύψους €404.066 για 2.910 χοίρους που σφάχτηκαν από συγκεκριμένη εταιρεία πριν την έναρξη του Σχεδίου, όπως αναφέρεται σε επόμενη παράγραφο της Έκθεσής μου.

Όλες οι πληρωμές γίνονταν στον Παγκύπριο Σύνδεσμο Χοιροτρόφων, μετά από εξουσιοδότηση των παραγωγών προς το Διευθυντή του Οργανισμού, συνοδευόμενες από ονομαστικό κατάλογο των παραγωγών, ο οποίος επιστραφόταν στον Οργανισμό από το Σύνδεσμο με τις υπογραφές των παραγωγών μετά την πληρωμή τους.

- (ii) Παρόλο που στο Σχέδιο, όπως αυτό εγκρίθηκε από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων στις 13.12.2007, καθορίστηκε ως μέγιστη ενίσχυση ανά κάτοχο χοιροστασίου ποσό £70.000 (€119.602), το οποίο στις 13.3.2008 αυξήθηκε σε £80.000 (€136.688), εντούτοις οι πληρωμές για την ενίσχυση έγιναν ανά χοιροτροφική μονάδα (σύμφωνα με τον Κτηνιατρικό Κωδικό), χωρίς την εξασφάλιση έγκρισης από τον αρμόδιο για τις κρατικές ενισχύσεις που είναι ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων.

Πληροφοριακά αναφέρω ότι ο Οργανισμός με επιστολή του, ημερ. 8.2.2008, ζήτησε διευκρινίσεις από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κατά πόσο η μέγιστη ενίσχυση αφορά στον κάτοχο χοιροστασίου, ασχέτως αν αυτός κατέχει 2 ή και περισσότερα χοιροστάσια ή κατά πόσο αφορά στο κάθε χοιροστάσιο ξεχωριστά, χωρίς ωστόσο να απευθυνθεί στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων, όπως ενήργησε σε άλλες περιπτώσεις όπως, για παράδειγμα, για ΦΠΑ και για αγοραία αξία ζώων. Η αρχική θέση του Υπουργείου, στις 19.2.2008, ήταν ότι η μέγιστη ενίσχυση δίνεται ανά κάτοχο χοιροστασίου και όχι ανά χοιροστάσιο. Σε επιστολή του Τμήματος Γεωργίας, ημερ. 16.5.2008, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου όμως, αναφέρεται ότι «η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που μπορεί να φτάσει μέχρι £80.000 ανά κάτοχο χοιροστασίου θα πρέπει να ερμηνευθεί ως £80.000 ανά χοιροτροφική μονάδα (με ξεχωριστό Κτηνιατρικό Κωδικό)...». Η πιο πάνω επιστολή, η οποία στάλθηκε με τηλεομοιότυπο στον Οργανισμό την ίδια μέρα, έφερε χειρόγραφη σημείωση προς το Διευθυντή ότι το Υπουργείο συμφωνεί με την πιο πάνω θέση.

- (θ) **Αρχή της αναλογικότητας.** Δεν τηρήθηκε η αρχή της αναλογικότητας για τον αριθμό των χοίρων που θα παρέδινε για σφαγή κάθε χοιροτροφική μονάδα, παρόλο που αυτό αναφέρεται στα κριτήρια του Σχεδίου, όπως εγκρίθηκε από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων. Αυτό φαίνεται από τον αριθμό των χοίρων που σφάχτηκαν για τις 74 χοιροτροφικές μονάδες που συμμετείχαν στο Σχέδιο, σε σύγκριση με τον αριθμό των χοίρων που οι χοιροτρόφοι συμπεριέλαβαν στην αίτησή τους, αφού σε αρκετές περιπτώσεις σφάχτηκαν λιγότεροι ή περισσότεροι χοίροι, ενώ σε άλλες σφάχτηκαν όλοι ή σχεδόν όλοι οι χοίροι.

Συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι:

- Σε 33 χοιροτροφικές μονάδες υποβλήθηκε αίτηση για σφαγή 15.284 χοίρων και σφάχτηκαν μόνο 9.671 ή ποσοστό 63%.
- Σε 9 χοιροτροφικές μονάδες ενώ υποβλήθηκε αίτηση για σφαγή 4.873 χοίρων, τελικά σφάχτηκαν 5.427 χοίροι ή ποσοστό 111%.
- Σε 32 χοιροτροφικές μονάδες υποβλήθηκε αίτηση για σφαγή 11.385 χοίρων και σφάχτηκαν 10.455 χοίροι ή ποσοστό 92%.

Καθ' όσον αφορά στη σφαγή μικρότερου αριθμού ζώων από ότι η αίτηση, ο Πρόεδρος του Οργανισμού απάντησε ότι τούτο οφειλόταν στο γεγονός ότι, προϊόντος του χρόνου, κάποιοι παραγωγοί που υπέβαλαν αίτηση για σφαγή ζώων είχαν κατορθώσει να πουλήσουν ορισμένα ζώα, με αποτέλεσμα ο Οργανισμός να σφάζει μικρότερο αριθμό από ότι αιτήθηκαν. Εν πάση περιπτώσει, όπως ο Πρόεδρος σημείωσε, το Σχέδιο ολοκληρώθηκε και κανένας παραγωγός δεν παραπονέθηκε ότι δεν σφάχτηκαν ζώα του.

Σημειώνεται ότι η υποβολή και έγκριση αιτήσεων για συμμετοχή στο Σχέδιο διήρκεσε, λόγω δύο παρατάσεων που ζήτησε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, από το Δεκέμβριο 2007 μέχρι τις 30.4.2008.

Σφαγή 2.910 υπέρβαρων χοίρων που έγινε στο σφαγείο συγκεκριμένης εταιρείας. Στην προηγούμενη μου Έκθεση αναφέρθηκε ότι με επιστολή του ημερ. 26.3.2008, ο Διευθυντής του Οργανισμού ζήτησε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος έγκριση για συμπερίληψη στο Σχέδιο 2.910 υπέρβαρων χοίρων, καθώς και οδηγίες για τις τιμές που θα πληρώσει, η σφαγή των οποίων, σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, έγινε από συγκεκριμένη εταιρεία από τις 4.12.2007-16.12.2007, με την ευθύνη των ίδιων των χοιροτρόφων, τη σιωπηρή συγκατάθεση του Τμήματος Γεωργίας και την εποπτεία του Οργανισμού.

Σύμφωνα με την επισυνημμένη, στην πιο πάνω επιστολή, κατάσταση, από τους 2.910 χοίρους που σφάχτηκαν και αποστεώθηκαν, οι 996 χοίροι προέρχονται από μονάδες της ζώνης επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, τα σφάγια των οποίων δεν μπορούν να εξαχθούν, λόγω της απαγόρευσης της Μόνιμης Κτηνιατρικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ζήτησα όπως πληροφορηθώ:

- Κατά πόσο έχει εγκριθεί η συμπερίληψη των 2.910 χοίρων στο Σχέδιο, καθώς και τον τρόπο πληρωμής των χοιροτρόφων.
- Κατά πόσο υπάρχει τρόπος εντοπισμού των αποστεωμένων κρεάτων που προέρχονται από τους 996 χοίρους της ζώνης επιτήρησης και πώς ο Οργανισμός προτίθεται να χειριστεί τις ποσότητες αυτές.
- Τους λόγους για τους οποίους ενεπλάκη ο Οργανισμός στην εποπτεία της σφαγής και αποστέωσης των πιο πάνω ζώων, αφού ήταν εκτός του Σχεδίου που του ανατέθηκε.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ενέκρινε τη συμπερίληψη των 2.910 χοίρων στο Σχέδιο, καθώς και την πληρωμή των χοιροτρόφων και των σχετικών εξόδων για τη σφαγή, αποστέωση, κατάψυξη και συντήρησή τους. Αναφέρεται επίσης ότι δεν τίθεται θέμα εντοπισμού των κρεάτων που προέρχονται από τους 996 χοίρους της ζώνης επιτήρησης γιατί αυτά ανταλλάγηκαν με αντίστοιχες ποσότητες κρεάτων από άλλες περιοχές εκτός της ζώνης επιτήρησης. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι ο Οργανισμός ενεπλάκη στην εποπτεία της σφαγής και αποστέωσης των πιο πάνω ζώων μετά από παράκληση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Διαπιστώθηκε ότι μετά την παραλαβή των χοίρων στις 10.6.2008 καταβλήθηκε στους χοιροτρόφους ποσό ύψους €404.066. Πληρώθηκαν επίσης τα έξοδα μεταφοράς και σφαγής, καθώς και τα έξοδα τεμαχισμού, αποστέωσης, συσκευασίας, ταχείας κατάψυξης και αποθήκευσης/συντήρησης ύψους €159.416, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ, ανεβάζοντας τελικά το κόστος στο συνολικό ποσό των €563.482.

Εξέφρασα την άποψη ότι η απόφαση του Υπουργείου για τη συμπερίληψη των 2.910 χοίρων στο Σχέδιο, που συνεπάγεται κρατική ενίσχυση στους χοιροτρόφους ύψους €404.066, δεν είναι ορθή γιατί:

- Οι σφαγές έγιναν πριν την υποβολή του Σχεδίου στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων για έγκριση και επομένως πριν τεθεί σε ισχύ. Σημειώνεται ότι το μέτρο τέθηκε σε ισχύ αμέσως μετά την έγκρισή του στις 13.12.2007.
- Δεν τηρήθηκαν τα κριτήρια του Σχεδίου, με βάση τα οποία οι κτηνοτρόφοι πρέπει να υποβάλλουν αίτηση στην αρμόδια Αρχή για εξέταση μαζί με πιστοποιητικό από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, που

να πιστοποιεί ότι ο αιτητής, λόγω των συνεπειών των εμπορικών περιορισμών που επέβαλαν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, δεν τηρεί τις πρόνοιες αναφορικά με την ευημερία των ζώων.

Έξοδα από ανταλλαγή από ζώνη επιτήρησης. Στις 31.12.2008 έγινε πληρωμή από τον Οργανισμό στον Παγκύπριο Σύνδεσμο Χοιροτρόφων ποσού ύψους €19.034, για 1.114 ζώα από μονάδες εκτός ζώνης επιτήρησης @ €17,09 (£10) ανά ζώο, που αντικατέστησαν 1.017 ζώα από μονάδες της ζώνης επιτήρησης. Η πληρωμή έγινε μετά από επιστολή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 21.8.2008, στην οποία αναφέρεται ότι το θέμα της αποζημίωσης των €17,09 (£10) ανά χοίρο, για ανταλλαγή ζώων της ζώνης επιτήρησης με ζώα εκτός ζώνης, καλύπτεται από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 66.548, ημερ. 5.12.2007 και ότι μπορεί να καλυφθεί από τα ήδη εγκριθέντα Κονδύλια.

Ανέφερα ότι η ενίσχυση αυτή δεν καλύπτεται από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως αναφέρεται στην πιο πάνω επιστολή του Υπουργείου, καθώς η απόφαση αναφέρεται μόνο στην ανάθεση στον Οργανισμό του Σχεδίου εξαγωγής των κρεάτων των υπέρβαρων χοίρων, στα πλαίσια του οποίου θα πληρώνει τον παραγωγό αποζημίωση για την απώλεια εισοδήματος λόγω της θανάτωσης των υπέρβαρων χοίρων, ανάλογα με το βάρος του σφάγιου και σύμφωνα με τα ζυγιστικά του σφαγείου.

Επιπρόσθετα, εξέφρασα τη γνώμη ότι η αποζημίωση αποτελεί κρατική ενίσχυση, η οποία δεν περιλαμβάνεται στο μέτρο ενίσχυσης της αποζημίωσης των χοιροτρόφων, όπως εγκρίθηκε από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων στις 13.12.2007 και συνεπώς μόνο με την έγκριση του Εφόρου θα μπορούσε να παραχωρηθεί. Σημειώνεται ότι η αποζημίωση αναφορικά με το Σχέδιο καθορίστηκε από το πιο πάνω Υπουργείο και εγκρίθηκε από τον Έφορο, χωρίς ωστόσο να γίνεται αναφορά σε ενίσχυση €17,09 (£10) ανά ζώο στους εκτός ζώνης επιτήρησης χοιροτρόφους για ανταλλαγή ζώων.

Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) γάλακτος. Ποσόστωση σημαίνει την ποσότητα γάλακτος που δικαιούται να παραγάγει κάποιος παραγωγός, χωρίς να του επιβληθεί οποιαδήποτε Συμπληρωματική Εισφορά (Levy), δηλαδή πρόστιμο.

Την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος των ποσοστώσεων έχει ο Οργανισμός, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το άρθρο 24 του Νόμου, καθώς επίσης και με βάση τη συμφωνία αναδοχής που έχει με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων αγελαδινού γάλακτος, οι οποίες αποτελούν ένα από τα Μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που εφαρμόζεται στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται με βάση τους Κοινοτικούς Κανονισμούς 1788/2003 και 595/2004 και το εκάστοτε διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος που αφορά σε ποσοστώσεις, το οποίο εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 58B του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου.

Στόχος του Μέτρου είναι ο περιορισμός της ανεξέλεγκτης παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παραγωγή γάλακτος πέραν της ποσόστωσης επιβάλλεται Συμπληρωματική Εισφορά (Levy).

Με την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) καθορίστηκε σε 145.200 τόνους αγελαδινού γάλακτος (140.970.874 λίτρα), η οποία, για την περίοδο 1.4.2007 – 31.3.2008, με μικρή διαφοροποίηση, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, διαχωρίστηκε σε «Παραδόσεις» 142.849 τόνους (138.688.332 λίτρα) και σε «Απευθείας Πωλήσεις» 2.351 τόνους (2.282.542 λίτρα). Λόγω του ότι κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2008, η Κύπρος παρήγαγε συνολικά 146.707.010 λίτρα αγελαδινού γάλακτος (144.452.208 λίτρα «Παραδόσεις» και 2.254.802 λίτρα «Απευθείας Πωλήσεις»), σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) ύψους €1.644.258.

Πληροφορικά αναφέρω ότι τη Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) επωμίστηκαν 73 παραγωγοί με ποσόστωση για «Παραδόσεις» και 2 παραγωγοί με ποσόστωση για «Απευθείας Πωλήσεις», η οποία καταβλήθηκε στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για να την καταβάλει στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο.

Κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού προς τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, ημερ. 8.4.2008, κατά το 2008 διεξήχθησαν από την

Υπηρεσία Επιθεώρησης του Οργανισμού 100 επιτόπιοι έλεγχοι για τις κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων, σύμφωνα με τους οποίους σε 40 περιπτώσεις η καταμέτρηση των ζώων κατέδειξε μικρότερο αριθμό, σε σύγκριση με εκείνο που είχε δηλωθεί στην αίτηση των μονάδων προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Απαιτήσεις τρίτων εναντίον του Οργανισμού. Σύμφωνα με την επιστολή του νομικού συμβούλου του Οργανισμού προς την Υπηρεσία μου, ημερ. 3.3.2009, οι οικονομικές απαιτήσεις τρίτων εναντίον του Οργανισμού, οι οποίες εκκρεμούσαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ανέρχονται στις περίπου €682.600 και αφορούν στις πιο κάτω αγωγές:

- (α) **Αγωγή αρ. 5066/04.** Απαιτείται ποσό £272.750 (€466.021) για ζημιές που υπέστη συγκεκριμένη εταιρεία, λόγω της διακοπής πώλησης γάλακτος προς αυτή και η υπόθεση ήταν ορισμένη για τις 30.10.2009.
- (β) **Αγωγή αρ. 5122/07.** Απαιτείται ποσό περίπου £31.000 (€52.967) για μεταφορικά έξοδα γάλακτος και ζημιά που υπέστη συγκεκριμένος παραγωγός, λόγω άρνησης και/ή παράλειψης και/ή αμέλειας εκ μέρους του Οργανισμού να παραλάβει το γάλα του και η υπόθεση είναι ορισμένη για τις 18.11.2009.
- (γ) **Αγωγή αρ. 4103/08.** Απαιτείται ποσό €10.674 για γάλα που παραδόθηκε από συγκεκριμένο παραγωγό στον Οργανισμό από πλεονασματική παραγωγή και δεν πληρώθηκε και για πρόστιμο που πληρώθηκε από τους ενάγοντες για την ίδια παράδοση. Η υπόθεση δεν είναι ορισμένη.
- (δ) **Αγωγή αρ. 4104/08.** Απαιτείται ποσό €152.909 για γάλα που παραδόθηκε από συγκεκριμένο παραγωγό στον Οργανισμό από πλεονασματική παραγωγή και δεν πληρώθηκε και για πρόστιμο που πληρώθηκε από τους ενάγοντες για την ίδια παράδοση. Η υπόθεση δεν είναι ορισμένη.

Σημειώνεται ότι για τις αγωγές αρ. 4103/08 και 4104/08 η απαίτηση είναι και εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι αβάσιμες και ως εκ τούτου δεν έγινε καμιά πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2008.

Ενοικίαση τυροκομείου στη Λάρνακα. Ο Οργανισμός υπενοικιάζει από το 1997 σε συγκεκριμένη γαλακτοβιομηχανία το υποστατικό στο οποίο στεγάζεται το τυροκομείο της, χωρίς την έγκριση του ιδιοκτήτη. Παρόλο που ο ιδιοκτήτης του τυροκομείου ζητά επιτακτικά από το 2003 την επιστροφή του υποστατικού, εντούτοις ο Οργανισμός συνεχίζει να το υπενοικιάζει, με πιθανό τον κίνδυνο ο ιδιοκτήτης να κινηθεί νομικά εναντίον του Οργανισμού και να τον αναγκάσει να καταβάλει αποζημιώσεις, ίσως και μεγαλύτερες από τα ενοίκια που εισπράττει.

Σημειώνεται ότι στις 30.5.2007 στάλθηκε επιστολή στην εν λόγω γαλακτοβιομηχανία, μέσω του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, με την οποία τους ζητήθηκε να παραδώσουν άμεσα τις εγκαταστάσεις του τυροκομείου, χωρίς όμως να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση.

Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 30.7.2008, ο Διευθυντής του Οργανισμού ενημέρωσε το Συμβούλιο για την πρόθεση της γαλακτοβιομηχανίας να αγοράσει τον εξοπλισμό του τυροκομείου προσφέροντας €12.000, ποσό το οποίο όμως η διεύθυνση θεωρεί πολύ χαμηλό. Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως ζητηθεί η έγκριση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και του Υπουργού Οικονομικών, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 35(ε)(iii) του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Τροποποιητικού) Νόμου 14(I)/2004, για την πώληση ή διάθεση οποιασδήποτε κινητής ή ακίνητης περιουσίας του Οργανισμού χρειάζεται η έγκριση των δύο πιο πάνω Υπουργών. Με τις επιστολές τους ημερ. 24.11.2008 και 3.12.2008, ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αντίστοιχα, αναφέρουν ότι δεν φέρουν ένσταση για την πώληση του εν λόγω εξοπλισμού με προκήρυξη πλειοδοτικής προσφοράς, νοουμένου ότι θα ακολουθηθούν όλες οι νόμιμες διαδικασίες.

Όπως πληροφορήθηκα, η εν λόγω γαλακτοβιομηχανία μετακόμισε σε ιδιόκτητο τυροκομείο πρόσφατα, χωρίς ωστόσο το υποστατικό να παραδοθεί στον ιδιοκτήτη του, καθότι η γαλακτοβιομηχανία συνέχισε να κατέχει το υποστατικό μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

6.15 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Κατά το 2008 ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα, πριν από τη φορολογία, €4.702.739, σε σύγκριση με €10.942.539 κατά το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €6.239.800 ή ποσοστό 57,02%. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €3.385.972.

(β) **Καταθέσεις.** Οι καταθέσεις στον Οργανισμό στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €941,29 εκ., σε σύγκριση με €946,87 εκ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5,58 εκ. ή 0,59%.

(γ) **Δάνεια.** Τα δάνεια στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.043,90 εκ., σε σύγκριση με €969,44 εκ. το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €74,47 εκ. ή 7,68%.

Προσωπικό. Στις 31.12.2008 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 60 άτομα. Το σύνολο των δαπανών προσωπικού, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις (€805.200), ήταν €3.627.430, σε σύγκριση με €3.095.078 κατά το 2007. Ο μέσος όρος ετήσιων δαπανών προσωπικού για κάθε υπάλληλο ανέρχεται σε €60.457, σε σύγκριση με €51.584 το 2007. Ο μέσος όρος δαπανών προσωπικού, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ανέρχεται σε €47.037 (2007: €42.853).

Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερημένες δόσεις. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2008 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €25,4 εκ. ή ποσοστό 2,45% του συνολικού ποσού των δανείων.

Κατά το 2008 έχει γίνει ειδική πρόνοια για επισφαλείς απαιτήσεις ύψους €127.751, η οποία αφορά περιπτώσεις δανείων όπου το ύψος της οφειλής υπερβαίνει το μέγιστο ποσό που μπορεί να ανακτήσει ο Οργανισμός, με βάση την εξασφάλιση του δανείου.

Επίσης, σύμφωνα με σχετική οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας, έχει ανασταλεί η αναγνώριση τόκων ύψους €103.127 που αφορούν 20 δάνεια του Οργανισμού, τα οποία παρουσιάζουν σοβαρές καθυστερήσεις και θεωρούνται μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις.

Στεγαστικά δάνεια. Κατά το 2008 εγκρίθηκαν 1.025 στεγαστικά δάνεια, ύψους €101,8 εκ. (1.365 δάνεια, ύψους €126,44 εκ., το 2007).

Επίσης εγκρίθηκαν 79 δάνεια σε αιτητές ακριτικών περιοχών, 45 δάνεια σε αιτητές της περιοχής της Πράσινης Γραμμής, 163 δάνεια σε αιτητές κοινοτήτων με πληθυσμό κάτω των 200 κατοίκων, 10 σε πολύτεκνους, 6 σε χαμηλά αμειβόμενους αναπήρους και 1.421 δάνεια του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών, τα οποία παραχωρούνται κυρίως για σκοπούς σπουδών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για νεοδημιουργούμενα ζευγάρια, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Εσωτερικός έλεγχος. Ο Οργανισμός προέβη στις 4.4.2007 σε διορισμό Επιτροπής Ελέγχου που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, με βάση σχετική Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας (αναφορικά με το Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού ελέγχου των Τραπεζών), προς τις εποπτευόμενες από αυτή τράπεζες. Η Επιτροπή ενημερώνεται για τις δραστηριότητες του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού και εξετάζει και εγκρίνει το Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου της.

Πέραν των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί κατά πόσο ενδείκνυται όπως το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου ενισχυθεί κατάλληλα, δεδομένου ότι με θέματα καθαρά εσωτερικού ελέγχου ασχολείται μόνο ένα άτομο, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο Οργανισμός διαχειρίζεται δάνεια ύψους €1 δις και καταθέσεις €0,9 δις.

Όπως μου ανέφερε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου εργάζονται συνολικά τρεις υπάλληλοι, αλλά, μετά από σύσταση της Κεντρικής Τράπεζας, ο λογιστικός έλεγχος διαχωρίστηκε από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Διαχωρισμός καθηκόντων. Παρατηρήθηκε ότι ο υπεύθυνος της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, ο επικεφαλής της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης, ο υπεύθυνος για θέματα Πληροφορικής και ο υπεύθυνος του Λογιστηρίου στον Οργανισμό είναι το ίδιο άτομο. Το γεγονός αυτό δεν συνάδει με την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας (Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργανωτικής δομής, εσωτερικής διακυβέρνησης και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών), η οποία αναφέρει ότι η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων και η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης θα πρέπει να είναι διοικητικά ανεξάρτητες από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες. Ο Διαχωρισμός των καθηκόντων του προσωπικού υπαγορεύεται και από τις αρχές του εσωτερικού ελέγχου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι, με βάση σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μου, καθήκοντα Υπεύθυνου της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, έχουν ανατεθεί σε άλλο άτομο, προς συμμόρφωση με τη σχετική Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας.

6.16 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006 και 2007 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο τον Αύγουστο 2008, Οκτώβριο 2008 και Ιανουάριο 2009, αντίστοιχα, ενώ οι καταστάσεις για το 2008 δεν υποβλήθηκαν ακόμα. Τα πιο κάτω θέματα προέκυψαν από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου στις αρχές του έτους 2009 για τα έτη 2005 και 2006.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £37.349.256 και £30.066.230 το 2006 και 2005, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £27.254.145 το 2004. Αυτά περιλαμβάνουν κρατική χορηγία ύψους £20.112.005 και £16.367.143 το 2006 και 2005, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £14.838.354 το 2004. Περιλαμβάνουν επίσης δίδακτρα ύψους £7.756.808 και £6.581.000 το 2006 και 2005, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £6.271.000 το 2004.

(β) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £34.572.647 και £30.608.640 το 2006 και 2005, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £26.419.291 το 2004. Σ' αυτά περιλαμβάνονται δαπάνες για μισθούς και επιδόματα προσωπικού ύψους £19.551.520 και £17.379.135 το 2005 και 2006, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £15.431.171 το 2004.

(γ) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £2.776.609 το 2006 και έλλειμμα £542.410 το 2005, σε σύγκριση με πλεόνασμα £834.854 το 2004. Το πλεόνασμα του 2006 προέκυψε κυρίως από την αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά £3,7 εκ., των προπτυχιακών διδασκτρών κατά £1,2 εκ. και των διαφόρων εσόδων κατά £0,9 εκ.. Το έλλειμμα κατά το 2005 προέκυψε κυρίως από την αύξηση των μισθών και επιδομάτων προσωπικού κατά £1,9 εκ., των ερευνητικών δραστηριοτήτων/ προγραμμάτων κατά £0,7 εκ., της διοργάνωσης/συμμετοχής σε συνέδρια/σεμινάρια και άλλα προγράμματα κατά £0,4 εκ., της συντήρησης/λειτουργίας και επιδιορθώσεων κατά £0,3 εκ. και των εξόδων λειτουργίας γραφείου κατά £0,3 εκ.

(δ) **Κρατική χορηγία.** Το σύνολο της κρατικής χορηγίας που χορηγήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου το 2006 και 2005 ήταν £31,1 εκ. και £26,4 εκ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με £24,1 εκ. το 2004. Από το ποσό της κρατικής χορηγίας δαπανήθηκαν για αγορά πάγιου ενεργητικού £11,0 εκ. το 2006 και £10,4 εκ. το 2005 (£9,3 εκ. το 2004), ποσά που παρουσιάζονται στον Ισολογισμό ως πάγιο ενεργητικό.

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2005 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 17.11.2004. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 24.2.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 27.5.2005.

Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο 1.1.2005 μέχρι 28.2.2005 επομένως οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 27.5.2005 ήταν νομοθετικά ακάλυπτες.

Επίσης, ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2006 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 19.9.2005. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 8.2.2006 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 31.3.2006.

Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο 1.1.2006 μέχρι 28.2.2006 επομένως οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 31.3.2006 ήταν νομοθετικά ακάλυπτες.

(β) Μεταφορές ποσών.

- (i) Κατά το 2005 μεταφέρθηκαν ποσά ύψους £770.000 μεταξύ διαφόρων Άρθρων του Προϋπολογισμού από ένα Κεφάλαιο σε άλλο, χωρίς να εξασφαλιστεί η έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου όπως προνοείται στο Άρθρο 4(1) του Προϋπολογισμού. Κατ' επέκταση, δεν έχει κατατεθεί ούτε σχετική έκθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων όπως προνοείται στο Άρθρο 4(3).
- (ii) Σύμφωνα με το Άρθρο 4(1) του Προϋπολογισμού «δε δύναται να γίνονται μεταφορές σε Άρθρα των υποκατηγοριών του Κεφαλαίου 2 «Εξοδα Λειτουργίας» και «Οδοιπορικά» για κάλυψη ελλειμμάτων οποιασδήποτε άλλης των προαναφερόμενων υποκατηγοριών ή άλλων Άρθρων άλλου Κεφαλαίου.» Εντούτοις, κατά το έτος 2005, έγιναν μεταφορές ποσών ύψους £12.073 και £24.036 από το Κεφάλαιο 2 «Οδοιπορικά», Άρθρα 202 «Εξοδα Κινήσεως» και 203 «Μεταφορικά», αντίστοιχα, στο Κεφάλαιο 2 «Εξοδα Λειτουργίας», Άρθρο 213 «Φωτισμός, Θέρμανση, Καύσιμα».
- (iii) Κατά το 2006 έχουν μεταφερθεί, με έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, ποσά ύψους £1.123.000 μεταξύ διαφόρων Άρθρων του Προϋπολογισμού από ένα Κεφάλαιο σε άλλο, χωρίς ωστόσο να έχει κατατεθεί σχετική έκθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων όπως προνοείται στο Άρθρο 4(3) του Προϋπολογισμού που να δεικνύει τις περιπτώσεις και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δόθηκε η σχετική έγκριση.

Οι υπερβάσεις κατά το 2005 και 2006 τακτοποιήθηκαν με την υποβολή προτάσεων τροποποίησης των αντίστοιχων Προϋπολογισμών του Πανεπιστημίου, οι οποίες ψηφίστηκαν σε Νόμους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17.4.2008 και 2.4.2009, αντίστοιχα.

(γ) Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού παρουσιάζει τις ακόλουθες αδυναμίες:

- (i) Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού παρακολουθείται με τη χρήση του προγράμματος ηλεκτρονικών φύλλων (Excel spreadsheet), το οποίο επιτρέπει να γίνονται εκ των υστέρων διαφοροποιήσεις.
- (ii) Δεν διασφαλίζεται ότι καταχωρίζονται όλες οι δαπάνες στην πιο πάνω κατάσταση ηλεκτρονικών φύλλων, με κίνδυνο να μην παρακολουθείται ορθά η εκτέλεση του Προϋπολογισμού.
- (iii) Δεν ενημερώνεται έγκαιρα η εν λόγω κατάσταση ηλεκτρονικών φύλλων, με αποτέλεσμα να μην παρακολουθείται η εκτέλεση του Προϋπολογισμού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι το κενό που παρατηρείται θα εκλείψει όταν εγκατασταθεί κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα μέσω της αγοράς του Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης για το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί προσφορά και ότι έχουν ληφθεί μέτρα για εξάλειψη των καθυστερήσεων στην ενημέρωση της κατάστασης ηλεκτρονικών φύλλων.

(δ) Χορηγίες Υποψηφίων και Επισκεπτών Καθηγητών Σύντομης Διάρκειας. Ενώ στο επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού του 2006, Άρθρο 304 «Χορηγίες Υποψηφίων και Επισκεπτών Καθηγητών Σύντομης Διάρκειας» προβλέπεται ότι η ημερήσια αποζημίωση των Υποψηφίων και Επισκεπτών Καθηγητών Σύντομης Διάρκειας θα ανέρχεται στις £50 καθ' όλη τη διάρκεια παραμονής τους, εντούτοις, η Σύγκλητος στη συνεδρία της με αρ. 10/2006, ημερ. 3.5.2006, αποφάσισε όπως τους καταβάλλονται

ημερήσιο επίδομα £80 (€136,69), επιπλέον εβδομαδιαίο επίδομα €400 κατά τη διάρκεια της διαμονής τους στη Κύπρο, καθώς και μεταφορικά.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Μη στοιχειοθετημένες πληρωμές και λανθασμένες χρεώσεις. Εντοπίστηκαν πληρωμές οι οποίες δεν ήταν στοιχειοθετημένες ή/και κατάλληλα εξουσιοδοτημένες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ελεγχθεί η ορθότητα της πληρωμής. Επίσης παρατηρήθηκαν περιπτώσεις δαπανών οι οποίες χρεώθηκαν σε λανθασμένα κονδύλια εξόδων. Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις χρεώθηκαν δαπάνες σε λογαριασμούς εσόδων.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου έχουν ληφθεί σχετικά διορθωτικά μέτρα εκ μέρους των Οικονομικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου και εκεί όπου παρατηρούνται κενά, λαμβάνονται συμπληρωματικές ενέργειες μέσω αναθεωρήσεων των διαδικασιών.

(β) Μητρώο ενοικίων. Ενώ τηρείται μητρώο ενοικίων για όλα τα κτίρια που ενοικιάζονται από το Πανεπιστήμιο για ίδια χρήση, δεν τηρείται σχετικό μητρώο για τα κτίρια που ενοικιάζονται από το Πανεπιστήμιο για χρήση από τους φοιτητές του προγράμματος Erasmus και εισηγήθηκε τη δημιουργία και τήρηση ενός τέτοιου μητρώου για σκοπούς παρακολούθησης και των σχετικών πληρωμών.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι από 1.1.2009 τηρείται αρχείο με όλα τα ενοίκια, περιλαμβανομένων και των κτιρίων που ενοικιάζονται από το Πανεπιστήμιο για χρήση από τους φοιτητές του προγράμματος Erasmus.

(γ) Σύστημα παρακολούθησης χρεωστών και πιστωτών. Εξακολουθεί να μην τηρούνται ξεχωριστές μερίδες για όλους τους χρεώστες και πιστωτές, ώστε να υπάρχει άμεση πληροφόρηση ανά πάσα στιγμή για τα οφειλόμενα ποσά, με κίνδυνο τη μη έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων ποσών από τους χρεώστες και τη μη έγκαιρη εξόφληση των οφειλών του Πανεπιστημίου προς τους πιστωτές.

Επίσης, οι διάφορες Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου δεν ενημερώνουν πάντοτε το λογιστήριο για τις αναμενόμενες εισπράξεις, με αποτέλεσμα να μη γίνεται σχετική τιμολόγηση από το Λογιστήριο του Πανεπιστημίου, καθώς επίσης και δημιουργία σχετικού λογαριασμού για το χρεώστη, περιλαμβανομένων και περιπτώσεων που οι προσφερόμενες υπηρεσίες υπόκεινται σε επιβολή ΦΠΑ.

(δ) Έκδοση τιμολογίων από μη εξουσιοδοτημένο προσωπικό. Διαπιστώθηκε ότι διάφορα τμήματα του Πανεπιστημίου ή και οι ίδιοι οι καθηγητές εκδίδουν από τον υπολογιστή τους τιμολόγια με το λογότυπο του Πανεπιστημίου για εισπράξεις που αναμένεται να εισπράξει το Πανεπιστήμιο, αντί να ενημερώνουν το λογιστήριο που είναι και το μόνο αρμόδιο τμήμα του Πανεπιστημίου για να εκδίδει τέτοια τιμολόγια.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι έχει εκδοθεί σχετική εγκύκλιος η οποία απαγορεύει την έκδοση τιμολογίων από μη εξουσιοδοτημένα άτομα.

(ε) Εκκαθαρίσεις προπληρωμών. Μερικές προπληρωμές που αφορούσαν σε δαπάνες του έτους δεν τακτοποιήθηκαν εντός του έτους, με αποτέλεσμα τα αντίστοιχα έξοδα να μην χρεωθούν στο χρόνο κατά τον οποίο παραχωρήθηκαν οι υπηρεσίες, αλλά σε μελλοντικό έτος.

(στ) Διορθωτικές εγγραφές.

- (i)** Σε αρκετές περιπτώσεις οι διορθωτικές εγγραφές δεν έφεραν υπογραφές ως ένδειξη ότι έγινε ο σχετικός έλεγχος και η σχετική καταχώριση.
- (ii)** Στις πλείστες περιπτώσεις για τις διορθωτικές εγγραφές δεν δινόταν πλήρης περιγραφή της διόρθωσης.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι στις 29.5.2007 δόθηκαν οδηγίες προς το προσωπικό των Οικονομικών Υπηρεσιών, σχετικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται όταν γίνεται τροποποίηση σε έγγραφα οικονομικής φύσης και επιπλέον, κατά περιόδους διεξάγεται και έλεγχος.

(ζ) Μη ευανάγνωστα εντάλματα πληρωμής. Σε μερικές περιπτώσεις οι λογιστικές εγγραφές στα εντάλματα πληρωμής δεν ήταν ευανάγνωστες, λόγω πολλαπλών διορθώσεων.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες όπως, σε τέτοιες περιπτώσεις ετοιμάζονται νέα εντάλματα πληρωμής.

(η) Χρέωση δαπανών σε λογαριασμούς εσόδων. Σε κάποιες περιπτώσεις οι δαπάνες χρεώθηκαν σε Κονδύλια εσόδων, αντί εξόδων, με αποτέλεσμα τα σχετικά Κονδύλια να μην παρουσιάζουν την πραγματική δαπάνη και τα πραγματικά έσοδα του έτους.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου το θέμα θα συζητηθεί τόσο με τον Εσωτερικό Ελεγκτή του Πανεπιστημίου όσο και την Υπηρεσία μου για εξεύρεση της κατάλληλης διαδικασίας και ότι η σχετική αλλαγή θα είναι εφικτό να γίνει στο οικονομικό έτος 2010.

Θέματα προσφορών. Από τον έλεγχο προσφορών διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις που αφορούν στα πιο κάτω:

(α) Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες το Πανεπιστήμιο προέβη σε απευθείας αγορές, χωρίς να ακολουθηθούν οι διατάξεις των εκάστοτε ισχυόντων Νόμων περί της Σύναψης Συμβάσεων.

Ενδεικτική είναι η παράγραφος (ζ) πιο κάτω.

(β) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις για τις οποίες δεν βρέθηκαν αρχειοθετημένα τα πιστοποιητικά από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσία ΦΠΑ και Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων στους φακέλους των προσφορών, τα οποία απαιτούνται να υποβάλλονται σύμφωνα με τους όρους των προσφορών. Επίσης, τα έγγραφα στους φακέλους των προσφορών δεν ήταν αριθμημένα.

(γ) Σε ορισμένες περιπτώσεις οι συμφωνίες δεν είχαν χαρτοσημανθεί.

(δ) Υπήρχαν περιπτώσεις όπου οι εγγυητικές για πιστή εκτέλεση είτε έληγαν πριν την ενδεδειγμένη ημερομηνία είτε, ενώ θα έπρεπε να ανανεωθούν, δεν ανανεώθηκαν.

(ε) Η αρχειοθέτηση των εγγράφων προσφορών στους σχετικούς φακέλους χρήζει βελτίωσης.

(στ) Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην τήρηση του μητρώου π.χ. μη ενημέρωση σε περιπτώσεις επιστροφής ή ανανέωσης εγγυητικών.

(ζ) Αγορές εργαστηριακού εξοπλισμού και υλικών εργαστηρίων του Τμήματος Βιολογικών Επιστημών για το έτος 2008. Σύμφωνα με έκθεση του Εσωτερικού Ελεγκτή του Πανεπιστημίου Κύπρου, διαπιστώθηκε ότι από τις συνολικές αγορές εξοπλισμού και υλικών εργαστηρίων του Τμήματος Βιολογικών Επιστημών για το έτος 2008, συνολικού ύψους €585.689, ποσοστό 67% έγιναν με συνοπτικές διαδικασίες με απευθείας ανάθεση από περιορισμένο αριθμόν προμηθευτών, και το 33% χωρίς δημοσίευση προκήρυξης. Επιπρόσθετα, μεγάλο μέρος του εξοπλισμού που αγοράστηκε βρισκόταν σε κλειστά κιβώτια που ήταν αποθηκευμένα σε γραφειακούς χώρους με ελάχιστα μέτρα ασφάλειας και με ορατό τον κίνδυνο να κλαπούν ή να υποστούν ζημιά λόγω κακόβουλης ενέργειας.

Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου που διερεύνησε το όλο θέμα, σε συνεδρία του στις 17.2.2009, ενώ δεν διαπίστωσε πρόθεση δόλου, διαπίστωσε ότι η διαδικασία για τη διενέργεια των εν λόγω αγορών από το Τμήμα ήταν πλήρως λανθασμένη, με αποτέλεσμα το Πανεπιστήμιο να ζημιωθεί. Σημειώνεται ότι, μετέπειτα, ως αποτέλεσμα διαβουλευσεων του Πανεπιστημίου με τους τέσσερεις οικονομικούς φορείς από τους οποίους έγιναν οι αγορές, εξασφαλίστηκαν σχετικές εκπτώσεις από τους προμηθευτές συνολικού ύψους €12.000.

Επισημάνω την ανάγκη όπως ακολουθούνται πιστά οι διαδικασίες αγορών και προμηθειών σύμφωνα με τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, καθώς και όπως αυτές πραγματοποιούνται με σωστό προγραμματισμό, ανάλογα με τις ανάγκες.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε σχετικά ότι το Πανεπιστήμιο έχει προχωρήσει στην δημιουργία νέου Τομέα Διαχείρισης Συμβάσεων.

Ερευνητικά Προγράμματα. Τα έσοδα για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ανήλθαν κατά το 2005 στα £5,2 εκ. και το 2006 στα £6 εκ., σε σύγκριση με £3,8 εκ. το 2004. Οι αντίστοιχες δαπάνες ανήλθαν στα £4 εκ. το 2005 και £4,9 εκ. το 2006, σε σύγκριση με £3,3 εκ. το 2004.

Παρά τις προηγούμενες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, και τις αναφορές του Πανεπιστημίου στις σχετικές απαντητικές του επιστολές, για βελτίωση και λήψη διορθωτικών μέτρων, εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στη διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων.

Σημαντικές αδυναμίες οφείλονται στη μη θέσπιση των απαραίτητων Κανονισμών, στη μη τήρηση απαραίτητων στοιχείων και μητρώων, στη μη ορθολογιστική πληροφόρηση της Επιτροπής Έρευνας, στη διενέργεια πληρωμών χωρίς τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και εξουσιοδοτήσεις, στη μη άσκηση της κατάλληλης εποπτείας σε ότι αφορά στη διαχείρισή τους και στη μη κατάλληλη οργάνωση και δραστηριοποίηση της Υπηρεσίας Έρευνας και Διεθνών Σχέσεων (Υ.Ε.Δ.Σ.) για την παρακολούθησή τους.

(α) Κανονισμοί/Κανόνες. Οι Κανόνες που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 18.3.2000, και τροποποιήθηκαν στις 24.10.2000 και 22.1.2003, και οι οποίοι μετέπειτα μετατράπηκαν σε εγκυκλίους, παρουσιάζουν ορισμένες ελλείψεις. Έγιναν συγκεκριμένες εισηγήσεις από την Υπηρεσία μου για βελτίωσή τους, με απώτερο στόχο να διευκολύνεται η ορθολογιστική διαχείρισή τους και ειδικά η παρακολούθησή τους από την Επιτροπή Έρευνας.

(β) Βάση δεδομένων. Διαπιστώθηκε ότι η βάση δεδομένων που τηρείται στην Υ.Ε.Δ.Σ., για σκοπούς τήρησης μητρώου των ερευνητικών προγραμμάτων, εξακολουθεί να παρουσιάζει πολλές και σημαντικές ελλείψεις.

(γ) Εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα. Η Υ.Ε.Δ.Σ. δεν παρακολουθεί τα διάφορα στάδια υλοποίησης των ερευνητικών προγραμμάτων και ως εκ τούτου δεν ασκείται εποπτεία. Επιπρόσθετα, για σημαντικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων έχουν κατατεθεί στην Υ.Ε.Δ.Σ. μερικά μόνο στοιχεία από τους ερευνητές, με αποτέλεσμα οι φάκελοι της Υπηρεσίας να είναι ελλιπείς.

(δ) Συνδρομές ακαδημαϊκών. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι από το Κονδύλι «Ερευνητικές και άλλες δραστηριότητες» πληρώνονται συνδρομές ορισμένων ακαδημαϊκών σε επαγγελματικούς και άλλους συνδέσμους, χωρίς να έχει εγκριθεί τέτοια πολιτική.

(ε) Διαχειριστική χρέωση. Η διαχειριστική χρέωση γίνεται με σκοπό την κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων που βαρύνουν το Πανεπιστήμιο κατά τη διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος και σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο διατίθεται κυρίως για νέους ερευνητικούς σχεδιασμούς και για ανάπτυξη της υποδομής της έρευνας.

Διαπιστώθηκε όμως ότι η διαχειριστική χρέωση διατίθεται κυρίως για μισθούς προσωπικού που απασχολείται με σύμβαση ή μίσθωση υπηρεσιών και εκτελεί διοικητικά καθήκοντα.

Περιουσιακά στοιχεία.

(α) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Εξακολουθεί να μην τηρείται, παρά τη σημαντικότητα του κόστους των περιουσιακών στοιχείων.

Το Πανεπιστήμιο έχει προκηρύξει σχετική προσφορά για εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει και πρόνοια για τήρηση μητρώου περιουσιακών στοιχείων, η κατακύρωση της οποίας μέχρι την ημερομηνία ελέγχου εκκρεμούσε.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι, εν αναμονή της εγκατάστασης και λειτουργίας του ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης, έχουν ληφθεί σχετικές αποφάσεις από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου και έγιναν ενέργειες για (α) ανάπτυξη εξειδικευμένου λογισμικού προγράμματος από την Υπηρεσία Πληροφορικών Συστημάτων του Πανεπιστημίου, (β) καταχώριση όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που θα αγοράζονται από το Πανεπιστήμιο μετά την 1.1.2010 και (γ) ζήτηση προσφορών για εξασφάλιση υπηρεσιών για καταχώριση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων στο προσωρινό λογισμικό. Επίσης στον Προϋπολογισμό 2010 θα περιληφθεί ένα άτομο με σύμβαση για τις ανάγκες τήρησης του μητρώου περιουσιακών στοιχείων.

(β) Μηχανογραφικός εξοπλισμός. Στα περιουσιακά στοιχεία του Πανεπιστημίου περιλαμβάνεται μηχανογραφικός εξοπλισμός, με καθαρή αξία στις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2005 και στις 31.12.2006, ύψους £2,27 και £2,04 εκ., αντίστοιχα. Διαπιστώθηκε ότι το μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού συνεχίζει να τηρείται από διάφορους λειτουργούς. Είχαμε σχετικά εισηγηθεί όπως η ενημέρωση του μητρώου γίνεται από ένα άτομο της Υπηρεσίας, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για τις καταχωρίσεις όλου του εξοπλισμού που αποκτάται καθώς και για τις αλλαγές που προκύπτουν από παραιτήσεις και μεταθέσεις προσωπικού.

(γ) Εργαστηριακός εξοπλισμός ερευνητικών προγραμμάτων. Λόγω της μη ύπαρξης σχετικού μητρώου, τηρούνται καταστάσεις καταχώρισης του εργαστηριακού εξοπλισμού που αποκτήθηκε από κονδύλια των ερευνητικών προγραμμάτων σε διάφορα Τμήματα, οι οποίες όμως δεν θεωρούνται ικανοποιητικές για να χρησιμοποιηθούν σε κατοπινό στάδιο για την ετοιμασία του σχετικού μητρώου. Επίσης, ο εν λόγω εξοπλισμός δεν είναι πλήρως καταχωρισμένος στις πιο πάνω καταστάσεις, αφού σ' αυτές καταχωρίζεται μόνο ο εξοπλισμός που συντηρείται από τους τεχνικούς του Πανεπιστημίου.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι καταβάλλεται προσπάθεια για ολοκληρωμένη καταγραφή του εξοπλισμού στα οικεία Τμήματα και ότι το θέμα συνδέεται με το μητρώο περιουσιακών στοιχείων.

(δ) Βιβλία. Η καθαρή αξία των βιβλίων στις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2005 και 31.12.2006 ανέρχόταν στα £4,1 εκ. και £4,2 εκ., αντίστοιχα. Σ' αυτή περιλαμβάνονται το κόστος μίσθωσης υπηρεσιών και αμοιβής συμβασιούχων για γραφειακή και διοικητική εργασία, το οποίο, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μου, θα πρέπει να χρεώνεται σε κονδύλια δαπανών.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι θα εφαρμόσει την εισήγησή μου από το 2010.

(ε) Φυσικός έλεγχος περιουσιακών στοιχείων. Δεν διεξάγεται φυσικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων.

(στ) Μητρώο Έργων Τέχνης. Ο υπεύθυνος λειτουργός για την τήρηση του εν λόγω μητρώου που τηρείται στο Γραφείο Αποθήκης και Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Αποθήκης δεν ενημερώνεται πάντα με όλες τις αγορές ή δωρεές που γίνονται, με αποτέλεσμα πολλές από αυτές να μην καταχωρίζονται στο μητρώο. Εισηγήθηκα όπως εκδοθούν σχετικές οδηγίες.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, εκδόθηκε σχετική εγκύκλιος όσον αφορά στην αποδοχή χρηματικών και μη χρηματικών δωρεών.

Ταμείο Συντάξεων. Ο πιο πάνω λογαριασμός αντιπροσωπεύει τις εισφορές στο ταμείο χηρών και τέκνων των μόνιμων υπαλλήλων του Πανεπιστημίου Κύπρου οι οποίες αποκόπτονται με βάση το κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων. Οι εισφορές αυτές κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό, το υπόλοιπο του οποίου ανήλθε στις 31.12.2005 και 31.12.2006 σε £783.627 και σε £893.417, αντίστοιχα, μέχρι την έγκριση Κανονισμών για Ταμείο Συντάξεων των Υπαλλήλων του Πανεπιστημίου, το οποίο σύμφωνα με τον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο, Άρθρο 32(1)(ιδ), το Συμβούλιο θα πρέπει να ιδρύσει.

Σημειώνεται ότι έχει εκπονηθεί αναλογιστική μελέτη σχετικά με το σχέδιο σύνταξης και φιλοδωρημάτων των υπαλλήλων του Πανεπιστημίου η οποία και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 14.7.2008. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ζήτησε να διευκρινιστεί με ποιο τρόπο προτίθεται το Κράτος να ικανοποιήσει τις ανάγκες του Πανεπιστημίου σε συνταξιοδοτικά οφέλη. Το θέμα εκκρεμεί.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, αν και το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει καταβάλει από τη λειτουργία του παρά πολλές προσπάθειες για να εξασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση του Κράτους για ίδρυση Ταμείου Συντάξεων ή την προσχώρηση σε ταμείο που διοικείται από άλλους, οι προσπάθειες αυτές δεν έχουν ακόμη ευδοκιμήσει με αποτέλεσμα το Πανεπιστήμιο να μην έχει οποιεσδήποτε πιστώσεις διαθέσιμες για τις μελλοντικές συντάξεις του προσωπικού και κατ' επέκταση ούτε και σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις του. Με πληροφόρησε επίσης ότι η

Κυβέρνηση συνεχίζει να μη συμφωνεί με τη λειτουργία Ταμείου Συντάξεων και συνεπώς το Πανεπιστήμιο δεν μπορεί να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια.

Διογένης Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων. Το 2003, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Διογένης Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ» και καταβλήθηκε ποσό ύψους £10.000 για απόκτηση όλων των μετοχών της εταιρείας.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε επανειλημμένα όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει νομική συμβουλή κατά πόσο η ίδρυσή του καλυπτόταν από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο αρ. 144/89, Άρθρο 4(2).

Αρχικά καταβλήθηκε στην εταιρεία το ποσό των £65.000 ως δάνειο, χωρίς να έχουν συμφωνηθεί οι όροι αποπληρωμής, περιλαμβανομένων και των τόκων. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, σε συνεδρία του στις 19.9.2005, αποφάσισε την παραχώρηση επιπρόσθετου δανείου ύψους £55.000 στην εταιρεία για οικονομική ενίσχυση μέχρι να αρχίσουν να εισρέουν έσοδα από τις εκκολαπτόμενες επιχειρήσεις.

Στη συνέχεια, στη συνεδρία του Συμβουλίου, ημερ. 10.7.2007, αποφασίστηκε η παραχώρηση επιπρόσθετου δανείου ύψους £50.000 ανά έτος, για έτη 2007-2009.

Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο για το έτος που έληξε στις 31.12.2007, η εταιρεία παρουσιάζει συσσωρευμένη ζημιά ύψους £219.595.

Ακολούθως, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας για αύξηση του ονομαστικού κεφαλαίου της εταιρείας σε 364.460 μετοχές των €1,71 με κεφαλαιοποίηση (α) του υπολοίπου του δανείου προς την εταιρεία ύψους €375.892 (£220.000), (β) των άλλων παραχωρήσεων προς την εταιρεία (€85.545) και (γ) του υπολοίπου από τη μείωση του ενοικίου της εταιρείας από τη χρήση του χώρου του Πανεπιστημίου (€144.703).

Σημειώνεται ότι η μείωση του ενοικίου της εταιρείας από τη χρήση του χώρου του Πανεπιστημίου αφορά σε οφειλόμενα ενοίκια ύψους €205.032 (£120.000) για την περίοδο από το 2004 μέχρι το 2007, τα οποία μειώθηκαν κατά €144.703 (£84.691), λόγω της μη χρήσης ολόκληρου του χώρου που ενοικίαζε η εταιρεία από το Πανεπιστήμιο.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι, λήφθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Πανεπιστημίου σχετική γνωμάτευση, σύμφωνα με την οποία «εφόσον η δραστηριότητα κάποιας εταιρείας η οποία ιδρύεται από το Πανεπιστήμιο προωθεί ένα από τους σκοπούς του άρθρου 4(2)(δ) ή (ε), και εφόσον τέτοια δραστηριότητα μιας εταιρείας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως είδος ή μορφή εκμετάλλευσης της περιουσίας του Πανεπιστημίου τότε, το Πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα ίδρυσης νομικών προσώπων. Αυτό είναι θέμα πραγματικό και θέμα ερμηνείας και εφαρμογής αφ' ενός των εν λόγω διατάξεων του Περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και αφ' ετέρου των σκοπών του Ιδρυτικού Εγγράφου κάποιας εταιρείας ως επίσης και το κατά πόσο τα κέρδη της εν λόγω εταιρείας διατίθενται στην πραγματικότητα για τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, ως προσόδοι του Πανεπιστημίου». Ενόψει της μη έκφρασης σαφούς γνώμης στην πιο πάνω γνωμάτευση, τουλάχιστον όσον αφορά στην ίδρυση της συγκεκριμένης εταιρείας, η Υπηρεσία μου συνεχίζει να έχει επιφυλάξεις στο κατά πόσο η ίδρυση της εταιρείας καλύπτεται από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Νόμο αρ. 144/89, Άρθρο 4(2,) και θεωρεί ότι το θέμα δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί με γνωμάτευση.

Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.

(α) Το Πανεπιστήμιο, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, τα Ακαδημαϊκά Τμήματα και το Ακαδημαϊκό Προσωπικό παρέχουν και άλλες υπηρεσίες σε τρίτους, πέραν των αυστηρά εκπαιδευτικών υπηρεσιών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

Σχετικά με τις υπηρεσίες αυτές παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Οι Κανόνες για παροχή υπηρεσιών, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και συμμετοχή σε φορείς εκμετάλλευσης της γνώσης (Κανόνας 4.8) περιλαμβάνουν, σε ό,τι αφορά στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από το Ακαδημαϊκό Προσωπικό, αναφορές σε Κανονισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου. Επειδή διαπιστώθηκε ότι οι συγκεκριμένοι Κανονισμοί δεν εξουσιοδοτούν τη ρύθμιση με Κανόνες των εν λόγω θεμάτων, η Υπηρεσία μου επανέλαβε την άποψη όπως εξεταστεί το θέμα από το νομικό σύμβουλο του Πανεπιστημίου και ληφθούν διορθωτικά μέτρα, ώστε η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από Ακαδημαϊκό Προσωπικό να καλύπτεται νομοθετικά.
- (ii) Η κατάταξη τους προκαλεί σύγχυση, καθότι ορισμένες υπηρεσίες θεωρούνται ερευνητικά προγράμματα, ενώ άλλες ως δραστηριότητες, που χρηματοδοτούνται από δωρεές/χορηγήματα.
- (iii) Διενεργήθηκαν σχετικές πληρωμές από το Λογιστήριο, χωρίς αυτές να υποστηρίζονται από απαραίτητα στοιχεία (συμβόλαια, κατάλληλη εξουσιοδότηση πληρωμών, μηνιαία αναλυτική κατάσταση εργασιών κ.ά.).
- (iv) Δεν υπολογίζεται πάντοτε διαχειριστική χρέωση, παρόλο που χρησιμοποιούνται οι εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου.
- (v) Η ασάφεια που παρατηρείται σε μερικά συμβόλαια ως προς τα συμβαλλόμενα μέρη ή η ανυπαρξία συμβολαίων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι επιταγές για πληρωμή των προσφερόμενων υπηρεσιών εκδίδονται στο όνομα του Πανεπιστημίου, εγείρει ερωτηματικά ως προς τη νομική ευθύνη που φέρει το Πανεπιστήμιο για την προσφορά των υπηρεσιών αυτών. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως καθοριστεί η πολιτική και η διαδικασία που θα ακολουθείται σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά στην υπογραφή των συμβολαίων, στην τιμολόγηση, στις εισπράξεις και στις πληρωμές (αναγκαία στοιχειοθέτηση).
- (vi) Στους Κανονισμούς και Κανόνες δεν υπάρχει πρόνοια για έγκριση των αμοιβών που λαμβάνουν οι Ακαδημαϊκοί από παροχή συμβουλευτικών και άλλων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ο απαιτούμενος έλεγχος όσον αφορά στις εν λόγω αμοιβές, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις καθορίζονται από τους ίδιους τους Ακαδημαϊκούς.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι (i) έχει πρόσφατα εξασφαλιστεί σχετική κοινή νομική συμβουλή από τους Νομικούς Συμβούλους του Πανεπιστημίου και τον Εσωτερικό Νομικό Σύμβουλο του Πανεπιστημίου η οποία και πάλι εναποθέτει το θέμα στην κρίση των αρμοδίων αρχών του, (ii) υπάρχει σαφής πολιτική για το θέμα των αμοιβών του Ακαδημαϊκού Προσωπικού τόσο από συμβουλευτικές υπηρεσίες όσο και από Ερευνητικά Προγράμματα, (iii) δεν υπάρχουν αυστηρά κριτήρια ως προς την κατάταξη των συμβουλευτικών υπηρεσιών και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται μέχρι στιγμής από το ίδιο το Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι πολύ περιορισμένες και (iv) εκδόθηκε σχετική εγκύκλιος από τον ίδιο η οποία ενημερώνει για την πολιτική διαχειριστικής χρέωσης. Έχει αναπτυχθεί επικοινωνία με την ακαδημαϊκή κοινότητα στα πλαίσια της οποίας αναγνωρίζεται έγκαιρα το είδος της υπηρεσίας που θα παρέχει το Πανεπιστήμιο (ή οι Ακαδημαϊκοί) και παρέχεται στήριξη για ενσωμάτωση στα συμβόλαια/συμφωνίες προνοιών που διασφαλίζουν τη σωστή οικονομική διαχείριση.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι το όλο θέμα θα πρέπει να ρυθμιστεί με την έκδοση εγκυκλίων στα πλαίσια των διατάξεων του Νόμου του Πανεπιστημίου.

Έργα Πανεπιστημιούπολης.

Γενικά. Οι εργασίες ανέγερσης της πρώτης φάσης της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν στις αρχές του 1999 και προβλέπεται να συμπληρωθούν περί τα τέλη του 2010. Η τελευταία εκτίμηση της συνολικής δαπάνης ανέρχεται, με σημερινές τιμές, στο ποσό των €410 εκ. σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ), η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών και στην αύξηση του αριθμού φοιτητών και ως εκ τούτου στην αναθεώρηση των κτιριολογικών δεδομένων – αύξηση δομημένου εμβαδού πέραν του 100% -, στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων, καθώς και στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Έχουν παρατηρηθεί καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων ορισμένων έργων (Κτιριακές Εγκαταστάσεις Επιστημών και Τεχνολογίας, Φοιτητική Εστία, Κτίριο Διοίκησης, Αθλητικές Εγκαταστάσεις), οι οποίες οφείλονται κυρίως στην επιμήκυνση του χρόνου διεκπεραίωσης των μελετών μετά τη διεξαγωγή των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, στην αδυναμία των ιδιωτών μελετητών να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις τους, σε τροποποιήσεις των σχεδίων από το Πανεπιστήμιο και σε προβλήματα με τους εργολάβους.

Έργα υπό εκτέλεση.

(α) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων. Η έναρξη της κατασκευής του έργου έγινε τον Ιανουάριο 2008 με ποσό σύμβασης €18.741.000. Το έργο αναμένεται να συμπληρωθεί το Μάιο 2010. Οι κατασκευαστικές εργασίες προχωρούν με ικανοποιητικό ρυθμό. Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €20.355.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών και στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών.

(β) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης. Μετά από προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού, η σύμβαση ανατέθηκε έναντι ποσού €20.439.000. Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Αύγουστο 2006 με χρόνο συμπλήρωσης τον Αύγουστο 2009.

Ο Εργολάβος έχει υποβάλει, μέχρι τον Ιούλιο 2009, πέντε απαιτήσεις για συνολική παράταση χρόνου 246 εργάσιμων ημερών. Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών απαντώντας σε παρατηρήσεις μου σχετικά με την πρόοδο του έργου, με πληροφόρησε ότι έχει ζητηθεί από τον Εργολάβο να επισπεύσει τους ρυθμούς εργασίας του. Με βάση αναθεωρημένο πρόγραμμα που ετοιμάζεται να υποβάλει ο Εργολάβος οι εργασίες αναμένεται να συμπληρωθούν μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2009.

Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €22.200.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών και στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών λόγω τροποποιήσεων των σχεδίων.

(γ) Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιου Ιωάννου. Όπως καταγράφεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης και σε σχέση με τη δωρεά προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου από ιδιώτη, ποσού €5.125.000, αποφασίστηκε η υλοποίηση του προγράμματος για ανέγερση του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιου Ιωάννου. Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε το Δεκέμβριο 2002, σε Γάλλο Αρχιτέκτονα σύμφωνα με τους όρους της δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα θα καταβληθεί από τον ιδιώτη επιπρόσθετα του πιο πάνω ποσού δωρεάς.

Το Δεκέμβριο 2005, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε να προχωρήσει στην ανέγερση του έργου έναντι εκτιμημένης δαπάνης €29.046.000. Η δαπάνη αυτή αφορούσε μόνο στην κατασκευή του κτιρίου χωρίς τον εξοπλισμό και την επίπλωση. Τον Απρίλιο 2007, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την αύξηση του προϋπολογιζόμενου κόστους κατασκευής του έργου σε €32.215.000 λόγω πληθωρισμού και αύξησης εργατικών. Το Σεπτέμβριο 2008, ετοιμάστηκε από τους Συμβούλους Επιμετρητές νέα εκτίμηση δαπάνης για το ποσό των €38.000.000. Με την προσθήκη ποσών για αυξήσεις εργατικών και υλικών καθώς και συμπληρωματικές εργασίες για το δίκτυο υποδομής η τελική εκτίμηση κόστους κατασκευής ανέρχεται στο ποσό των €40.200.000.

Ο Αρχιτέκτονας έχει ολοκληρώσει την εκπόνηση της τελικής μελέτης καθώς και ετοιμασία των εγγράφων προσφορών και αναμένεται τώρα η έγκριση της Πολιτείας για την προκήρυξη του διαγωνισμού κατασκευής του έργου.

6.17 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2008 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου

Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα, εξαιρουμένης της κρατικής χορηγίας, ανήλθαν σε €12,4 εκ. (€6,8 εκ. το 2007) και συμπεριλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ανήλθαν σε €43,3 εκ. σε σύγκριση με €32,8 εκ. το προηγούμενο έτος. Η κρατική χορηγία για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος ανήλθε σε €30,9 εκ. ή 71% των συνολικών εσόδων, σε σύγκριση με €25,9 εκ. ή 79% για το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι η κρατική χορηγία για κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους €2.253.915 δεν έχει συμπεριληφθεί στα έσοδα, εκτός από το μέρος της που αφορά σε αποσβέσεις του έτους. Οι σημαντικότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στα έσοδα που αφορούν σε εμπορικές διαφημίσεις (€1.066.297), στα έσοδα από το διαγωνισμό τραγουδιού Junior Eurovision (€1.016.435) και στη διόρθωση ΦΠΑ προηγούμενων ετών (€3.361.340).

(β) Έξοδα. Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων και των καθαρών εξόδων χρηματοδότησης, ανήλθαν σε €39,7 εκ., σε σύγκριση με €35,1 εκ. για το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημείωσαν αύξηση €4,6 εκ ή 13%. Οι αποσβέσεις ανήλθαν σε €1.554.615 (€1.463.255 το 2007) και τα καθαρά έξοδα χρηματοδότησης ανήλθαν σε €1.427.865 (€1.654.889 για το 2007). Οι σημαντικότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στα Κονδύλια «Μισθοί και Ωφελήματα Προσωπικού» (€1.585.265) και «Έξοδα Προγραμμάτων» (€3.075.302).

(γ) Αποτελέσματα έτους. Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2008 πλεόνασμα πριν από τη φορολογία €3,6 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα €2,4 εκ. κατά το 2007.

(δ) Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα κρατική χορηγία συνολικού ύψους €33.143.450 (€26.825.043 το 2007), όση και η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος. Αντίθετα η εγκεκριμένη αρχική πρόνοια για χορηγία προς το Ίδρυμα στον Κρατικό Προϋπολογισμό (Υπουργείο Εσωτερικών) για το 2008 ήταν €28.191.924 ενώ μόλις στις 16.12.2008 με το Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό του Κράτους (Νόμος 22(ΙΙ)/2008), εγκρίθηκε επιπλέον χορηγία ύψους €4.951.526. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος, εκτός από την κρατική χορηγία των €33.143.450 (€19.398.000), στο Κονδύλι «Άλλες Δραστηριότητες» περιλαμβανόταν πρόσθετη χορηγία για τη διοργάνωση του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision ύψους €854.300 (€500.000), η οποία όμως δεν έχει παραχωρηθεί.

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των σοβαρών οικονομικών προβλημάτων του, το Ίδρυμα υπέβαλε στον Υπουργό Εσωτερικών «Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης/Κάλυψης Οικονομικών Προβλημάτων» με χρονικό ορίζοντα από το 2008 μέχρι το 2018. Το Σχέδιο προβλέπει αύξηση της χορηγίας σε ετήσια βάση για κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών (αποπληρωμή δανείων, κάλυψη ελλείμματος στο Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, καταβολή περιθωριακών ωφελημάτων, κεφαλαιουχικές δαπάνες για την εισαγωγή ψηφιακής τεχνολογίας και δαπάνες για δημιουργία Αρχείου) και αντιμετώπιση των συσσωρευμένων προβλημάτων του ΠΙΚ.

Συγκεκριμένα στο Σχέδιο προβλέπεται πρόσθετη ετήσια χορηγία για αντιμετώπιση των πιο πάνω συγκεκριμένων βασικών προβλημάτων, μέχρι και το έτος 2018 και θα καταβάλλεται μόνο εάν υπάρχει ικανοποίηση ότι το Σχέδιο υλοποιείται και τα προβλήματα αντιμετωπίζονται σταδιακά επαρκώς. Επιπρόσθετα έγινε 5ετής πρόνοια/σχεδιασμός των γενικών δαπανών και εσόδων του ΠΙΚ με το έλλειμμα να καλύπτεται υπό μορφή ετήσιας κρατικής χορηγίας. Μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να υπάρχει δέσμευση από την Κυβέρνηση για αποδοχή του «Σχεδίου».

(ε) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2008 οι Τρέχουσες Υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €15,9 εκ., σε σύγκριση με €13,1 εκ. το 2007 ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €14,2 εκ. (€9,2 εκ. το 2007), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €1,7 εκ., σε σύγκριση με €3,9 εκ. το 2007. Το σύνολο των υποχρεώσεων του Ιδρύματος υπερβαίνει το σύνολο του ενεργητικού του κατά €61,2 εκ. Το πιο πάνω έλλειμμα, που προέκυψε κυρίως από τις υποχρεώσεις του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του και από την οφειλή για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του Ιδρύματος να συνεχίσει ως

συνεχιζόμενη δραστηριότητα στηρίζεται στη συνέχιση παροχής κρατικής χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών στο Ταμείο Συντάξεων. Συναφώς αναφέρεται ότι στις 31.12.2008 η αναγνωρισμένη υποχρέωση του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων ανήλθε σε €43,9 εκ. (€42 εκ. το 2007) και η οφειλή του για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων σε €6,1 εκ. (€6,5 εκ. το 2007).

(στ) Υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων.

- (i) **Ύψος αναλογιστικού ελλείμματος.** Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε τον Απρίλιο 2009 με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2008 με βάση το ήδη εφαρμοσμένο όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει έλλειμμα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους €68.760.000 (€59.724.163 στην εκτίμηση 31.12.2007).

Με την εφαρμογή από το Ίδρυμα της πρόνοιας του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αρ.19, που προβλέπει ότι «μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που υπερβαίνουν το 10% της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων του Σχεδίου ή της δίκαιης αξίας των περιουσιακών του στοιχείων, οποιοδήποτε είναι το μεγαλύτερο, αποσβένονται στο διάστημα του αναμενόμενου μέσου όρου της υπολειπόμενης εργάσιμης ζωής των υπαλλήλων που συμμετέχουν στο Σχέδιο», το οποίο, σύμφωνα με τη μέση ηλικία τους που αναφέρεται στην αναλογιστική μελέτη (53,3), υπολογίζεται σε 9,7 χρόνια, η επιβάρυνση για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης για το 2008 ανήλθε σε €5.132.475 (€4.851.730 το 2007). Η συνολική αναγνωρισμένη οφειλή προς το Ταμείο Συντάξεων, ανέρχεται κατά τις 31.12.2008 σε €43.889.913 (€41.986.698 στις 31.12.2007), όπως παρουσιάζεται στον Ισολογισμό του Ιδρύματος.

Σημειώνεται ότι το υπόλοιπο μη αναγνωρισμένο έλλειμμα ύψους €24.870.087 (€68.760.000 – €43.889.913) παρουσιάζεται στους λογαριασμούς του Ιδρύματος υπό μορφή σημείωσης.

- (ii) **Χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος.** Σύμφωνα με τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εξαρτωμένους αυτών) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π. 205/87 όπως τροποποιήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 278/93, εάν πιστοποιηθεί έλλειμμα κατά την αναλογιστική εκτίμηση, το Ίδρυμα θα συνεισφέρει στο Ταμείο ελλειμματικές εισφορές τέτοιου ποσού, το οποίο υπολογίζεται ότι θα καλύπτει το έλλειμμα σε περίοδο που δεν ξεπερνά τα 33 χρόνια, όπως μπορεί να αποφασίσει το Ίδρυμα από την ημερομηνία της εκτίμησης.

Επίσης, στο παράρτημα της αναλογιστικής εκτίμησης με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2007, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των €59.724.163, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα ετήσιες συνεισφορές, είτε €13.197.237 για 5 χρόνια, είτε €7.437.542 για 10 χρόνια, επιπρόσθετα με τις εισφορές για την Τρέχουσα Υπηρεσία ύψους 22,2% επί των μισθών, είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 131,3% επί των ολικών μισθών κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Στον εγκριθέντα όμως Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2008, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια μόνο €1.708.601, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων, ενώ κατά το ίδιο έτος καταβλήθηκαν προς το Ταμείο Συντάξεων μόνο €3.229.260, συμπεριλαμβανομένης και της Τρέχουσας Υποχρέωσης ύψους €1.477.599.

Επίσης στην αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2008, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των €68.760.000, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα ετήσιες συνεισφορές, είτε €24.213.000 για 3 χρόνια, είτε €15.332.000 για 5 χρόνια, είτε €10.368.000 για 8 χρόνια επιπρόσθετα με τις εισφορές για την Τρέχουσα Υπηρεσία ύψους 21% επί των μισθών, είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 152,8% επί των ολικών μισθών κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Στον εγκριθέντα Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2009, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια μόνο €2.000.000 για κάλυψη προϋπηρεσίας, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων. Όπως ανέφερα και στην

Έκθεσή μου για τις οικονομικές καταστάσεις του 2007, το ύψος της πιο πάνω πρόνοιας καταδεικνύει ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η ουσιαστική χρηματοδότηση του ελλείμματος.

(ζ) Κρατικές εγγυήσεις. Στις 31.12.2008 οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €27,5 εκ.

(η) Επένδυση σε εξαρτημένη εταιρεία. Το ΡΙΚ κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου εξαρτημένης εταιρείας, η οποία συστάθηκε στην Κύπρο στις 10.12.2003 με μετοχικό κεφάλαιο £10.000 (€17.086), και η οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει τις δραστηριότητές της.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού 2008. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 31.5.2007, κατόπιν όμως οδηγιών που δόθηκαν σε συνάντηση που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 3.7.2007 το Ίδρυμα προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού. Ο τελικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.52(ΙΙ)/2007) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 31.12.2007.

(β) Υπερβάσεις. Κατά το 2008, σε διάφορα Άρθρα του Προϋπολογισμού χρεώθηκαν ποσά ύψους €4.604.627 πέρα από τις εγκριθείσες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό. Από αυτές, ποσά ύψους €2.032.898 καλύφθηκαν με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Άρθρα και ποσά ύψους €854.301 καλύφθηκαν από τις «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» (μετά από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος που δόθηκε στις 30.4.2009). Εκκρεμεί η διαδικασία υποβολής και έγκρισης Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη της υπέρβασης που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 03 «Εξοδα Προγραμμάτων» (€156.560), το οποίο δεν καλύφθηκε από τις πιο πάνω εξοικονομήσεις και μεταφορές.

Για το υπόλοιπο ποσό ύψους €1.560.868 που αφορά σε επιπλέον χρεώσεις στο Άρθρο 135 «Σχέδιο Σύνταξης – Κάλυψη Προϋπηρεσίας» του Κεφαλαίου 01 «Αποδοχές Προσωπικού» δεν κινήθηκε διαδικασία κάλυψης, διότι δεν θεωρήθηκε από το Ίδρυμα υπέρβαση, επειδή δεν αφορά σε υπέρβαση πληρωμών, αλλά σε υπέρβαση χρεώσεων, διαδικασία που ακολουθήθηκε και κατά τον έλεγχο της εκτέλεσης των Προϋπολογισμών του 2006 και 2007. Σημειώνεται ότι στην πιο πάνω θέση του Ιδρύματος λήφθηκε υπόψη και η επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς το Υπουργείο Εσωτερικών ημερ. 5.11.2004, στην οποία αναφέρεται σχετικά με παρόμοιες χρεώσεις στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα», ότι δεν έχουν γίνει υπερβάσεις, το δε θέμα της κάλυψης των ποσών για συντάξεις και άλλα ωφελήματα που προκύπτουν από τις αναλογιστικές μελέτες θα μπορούσε να μελετηθεί κατά την ετοιμασία μελλοντικών Προϋπολογισμών του ΡΙΚ.

Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μου για τους λογαριασμούς του 2006 και 2007, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι το όλο θέμα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης με το Υπουργείο Οικονομικών για να αποφασιστεί κατά πόσο χρεώσεις σε Άρθρα του Προϋπολογισμού πέραν των εγκριθεισών πιστώσεων που δεν αφορούν σε συντάξεις και άλλα ωφελήματα, και για τις οποίες δεν έγινε εκταμίευση, π.χ. οφειλές, συνιστούν ή όχι υπέρβαση και σε περίπτωση που συνιστούν υπέρβαση τον τρόπο χειρισμού τους.

(γ) Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί. Νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη υπερβάσεων του Προϋπολογισμού του 1995, ύψους £995.700 (€1.701.254), εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών παρόλο που σύμφωνα με τη Διεύθυνση του ΡΙΚ έχει ζητηθεί επανειλημμένα η προώθησή του από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Επίσης εκκρεμεί η ετοιμασία Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2006 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους £502.375 (€858.359) και της υπέρβασης που σημειώθηκε στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα» ύψους £42.495 (€72.607).

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2007 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους £1.044.620 (€1.784.839) στάλθηκε στο

Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Το Υπουργείο Εσωτερικών, αφού ζήτησε και την άποψη του Υπουργείου Οικονομικών δεν ενέκρινε το αίτημα για υποβολή Τροποποιητικού Προϋπολογισμού επειδή θεώρησε ότι δεν υπήρχε νομικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο να μπορεί να στηριχτεί.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 4(4) των περί των Προϋπολογισμών του ΠΚ Νόμων, κάθε υπέρβαση κονδυλίων κατά παράβαση της προδιαγραφόμενης στα εδάφια (1) και (2) διαδικασίας θεωρείται ως να μην έγινε νόμιμα και οι λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια από τα οποία έγινε η υπέρβαση καθίστανται προσωπικά υπεύθυνοι για κάθε υπέρβαση που διενεργήθηκε ή θα διενεργηθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι, ο Υπουργός Οικονομικών με την προς το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος εγκύκλια επιστολή του (αρ. 1330) ημερ. 22.2.2007, τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι η εκ των υστέρων κάλυψη δαπανών οι οποίες δημιουργούνται κατά παράβαση των πιο πάνω νομοθετικών προνοιών δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη και ότι η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να εφαρμόσει πιστά τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, και θα διεκδικήσει από τους Ελέγχοντες Λειτουργούς, που έχουν τον έλεγχο των αντίστοιχων Κονδυλίων (όπως αναφέρονται ρητά στον Ετήσιο Προϋπολογισμό τους) κάθε ποσό υπέρβασης που καταβάλλεται με έκδοση σχετικού Εντάλματος Πληρωμής κατά παράβαση του Νόμου. Πέραν των δύο χρόνων μετά, δεν φαίνεται να έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια είτε από πλευράς του Υπουργείου Οικονομικών, είτε από το ΠΚ για υλοποίηση της πιο πάνω θέσης.

(δ) Προϋπολογισμός 2009. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2009 ψηφίστηκε σε Νόμο στις 9.4.2009 (Ν.47(II)/2009) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 24.4.2009. Αναφέρεται ότι ο αρχικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 16.5.2008 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 22.5.2008. Μετά από οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών το Ίδρυμα προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού ο οποίος τελικά υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.3.2009.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2009, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 23.4.2009 (ημερ. δημοσίευσης του Προϋπολογισμού) διενεργήθηκαν πληρωμές για τις οποίες δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη, αλλά έγιναν μετά από έγκριση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, χωρίς οι Υπουργοί να έχουν τέτοια εξουσία είτε από το Σύνταγμα είτε από Νόμο, για διενέργεια πληρωμών που αφορούν συμβατικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος. Επισημαίνεται ότι η καθυστέρηση στην όλη διαδικασία της ετοιμασίας και έγκρισης του Προϋπολογισμού δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας στο Ίδρυμα, νομιμότητας ορισμένων δαπανών, αλλά και καθυστέρηση στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων του.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Ίδρυμα κατά την 31.12.2008 και 31.12.2007 μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2008	2007
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι υπάλληλοι	168	169
Τακτικοί συνεργάτες	180	139
	348	308
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	32	32
Έκτακτοι	2	2
	34	34
Σύνολο	382	342

	2008	2007	
	€	€	£
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:			
Μόνιμοι υπάλληλοι			
(δεν συμπεριλαμβάνεται η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων)			
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	7.449.342	6.701.512	3.922.221
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	1.072.580	990.659	579.807
Εργοδοτικές εισφορές	829.446	738.660	432.318
	9.351.368	8.430.831	4.934.346
Ωφελήματα προσωπικού	1.437.620	1.237.323	724.173
Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία	1.477.599	1.338.392	783.326
	12.266.587	11.006.546	6.441.845
Τακτικοί συνεργάτες	5.828.105	3.986.526	2.333.210
Εργατικό προσωπικό	944.645	748.133	437.863
Σύνολο	19.039.337	15.741.205	9.212.918
Μέσο κόστος εργοδότησης:			
Μόνιμοι υπάλληλοι	72.156	63.992	37.453
Τακτικοί συνεργάτες	32.378	28.681	16.786
Εργατικό προσωπικό	27.784	22.003	12.878

Σημειώνεται ότι η αύξηση του μέσου κόστους εργοδότησης των μόνιμων υπαλλήλων κατά €8.164 ή 12,8% και των τακτικών συνεργατών κατά €3.697 ή 12,9% οφείλεται κυρίως, στην πρόνοια για την αναδρομική αύξηση μισθών από 1.1.2008, στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος, στην παραχώρηση των ετήσιων προσαυξήσεων, στην αύξηση των υπερωριών, καθώς και στην αύξηση των ωφελημάτων του προσωπικού (Περιθωριακά Ωφελήματα, Εισφορά για Τρέχουσα Υπηρεσία).

Επίσης, η αύξηση του μέσου όρου αποδοχών των τακτικών συνεργατών οφείλεται και στην καταβολή αναδρομικών λόγω της ένταξης έκτακτων συνεργατών σε καθεστώς τακτικού συνεργάτη.

Η αύξηση του μέσου όρου αποδοχών του εργατικού προσωπικού οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση των αυξήσεων και των ετήσιων προσαυξήσεων.

(β) Στελέχωση του Ιδρύματος. Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2008 του Ιδρύματος ανέρχονταν σε 245, από τις οποίες 26 σημειωμένες με διπλό σταυρό (υπό κατάργηση), ενώ στις 31.12.2008 υπήρχαν 77 κενές θέσεις. Σημαντικές οργανικές θέσεις του Τμήματος Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων εξακολουθούν να παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα, όπως, αυτή του Ανώτερου Λειτουργού Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων από το 1998 καθώς και του Λειτουργού Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων από το 1988. Κενή παραμένει και η θέση Βοηθού Λειτουργού Αρχείου Ταινιών από το 2000. Εύλογα δημιουργείται το ερώτημα κατά πόσο οι θέσεις αυτές εξακολουθούν να είναι απαραίτητες αφού για τόσα χρόνια δεν έχει τροχοδρομηθεί διαδικασία πλήρωσή τους.

Επισημαίνεται ότι η κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν από τη μη πλήρωση των κενών θέσεων συνεπάγεται, εκτός από την αύξηση των υπερωριών και αύξηση των συνεργατών με κόστος ανάλογο περίπου των μόνιμων υπαλλήλων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ έχει αποφασίσει όπως προκηρυχθούν όλες οι κενές θέσεις και ήδη προχώρησε στην προκήρυξή τους.

(γ) Συλλογική Σύμβαση 2007-2009 και πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για καταβολή αναδρομικών αυξήσεων. Για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για την περίοδο 1.1.2007 μέχρι 31.12.2009, υπογράφηκε στις 19.2.2008 η συμφωνία πλαίσιο για όλους τους Οργανισμούς Δημοσίου

Δικαίου από τον Υπουργό Οικονομικών και τους Γενικούς Γραμματείς των Συντεχνιών. Όπως πληροφορήθηκα το Ίδρυμα μαζί με τις συντεχνίες δεν έχουν ακόμη καταλήξει σε συμφωνία όσον αφορά σε άλλα ωφελήματα που αφορούν ειδικά τους υπαλλήλους του ΡΙΚ.

Σημειώνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνεται πρόνοια για αναδρομικές αυξήσεις κατά 2% επί των βασικών μισθών από 1.1.2008 συνολικού ύψους €193.000. Παρατηρήθηκε ότι οι πιο πάνω αναδρομικές αυξήσεις έχουν υπολογιστεί και επί των επιδομάτων και υπερωριών, σε αντίθεση με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ.1365 ημερ.17.7.2008 η οποία για ανάλογες αυξήσεις των Δημοσίων Υπαλλήλων, προνοεί ότι η αποζημίωση για υπερωριακή εργασία καθώς και όλα τα άλλα ωφελήματα που βασίζονται στους βασικούς μισθούς, αναθεωρούνται από την ημερομηνία δημοσίευσης του σχετικού Νόμου στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας και κατά αναλογία για το ΡΙΚ, από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής συμφωνίας/σύμβασης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι η επισήμανση σχετικά με το θέμα του τρόπου υπολογισμού των αναδρομικών αυξήσεων έχει σημειωθεί και θα συζητηθεί με τις Συντεχνίες κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης.

(δ) Αφυπηρέτηση υπαλλήλων, μελών του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές). Οι Κανονισμοί του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές) και οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί προβλέπουν ότι η ηλικία αφυπηρέτησης των μόνιμων υπαλλήλων είναι η ηλικία των 60 ετών ενώ οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης), μετά από σχετική τροποποίηση, προβλέπουν σταδιακή αφυπηρέτηση μέχρι τη συμπλήρωση ηλικίας 63 ετών.

Από τα πιο πάνω συνάγεται ότι η υπηρεσία, υπαλλήλων που είναι μέλη του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές), εφόσον αποχωρήσουν μετά τη συμπλήρωση ηλικίας 60 ετών, δεν καλύπτεται από τους σχετικούς Κανονισμούς και ως εκ τούτου εισηγήθηκε όπως το Ίδρυμα προχωρήσει το γρηγορότερο στην τροποποίησή τους για σταδιακή επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης μέχρι τα 63 έτη, ώστε να συνάδουν με τους Κανονισμούς του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης).

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής έχει ήδη αποστείλει επιστολή στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων των αναγκαίων αλλαγών στους σχετικούς Κανονισμούς του ΡΙΚ.

(ε) Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας του μόνιμου προσωπικού και των εργατών του Ιδρύματος, καθώς και η αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, ανήλθε σε €1.241.980 , σε σύγκριση με €1.019.934 (£596.941) το 2007.

Στον πιο κάτω πίνακα που ετοιμάστηκε σύμφωνα με την αναλυτική κατάσταση υπερωριών και επιδόματος βάρδιας, φαίνεται κατά κατηγορία υπερωριών, η δαπάνη για τα έτη 2007 και 2008.

	2008	2007
	€	€
Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες	420.208	357.144
Επίδομα βάρδιας	341.317	318.638
	761.525	675.782
Υπερωρίες	480.455	344.152
Σύνολο	1.241.980	1.019.934

Η συνολική αύξηση ύψους €222.046 ή 21,8% αφορά κυρίως στις κανονικές υπερωρίες που οφείλονται σε γεγονότα του 2008 που δεν συνέτρεχαν κατά το 2007, όπως Προεδρικές Εκλογές, διαγωνισμός τραγουδιού της Junior Eurovision και Ολυμπιακοί Αγώνες. Επίσης σημαντικός λόγος για την πιο πάνω αύξηση είναι η υπερωριακή εργασία για αντικατάσταση υπαλλήλων που βρίσκονταν με άδεια ή άδεια ασθένειας ή για κάλυψη αναγκών κενών θέσεων. Σημειώνεται ότι οι υπερωρίες και τα επιδόματα βάρδιας αποτελούν ποσοστό 11,3% επί των συνολικών αποδοχών προσωπικού.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται κατά τμήμα ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων, στον καθένα από τους οποίους καταβλήθηκε για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας κατά το έτος 2008 ποσό πέραν των €20.000.

Τμήμα	Αριθμός υπαλλήλων με υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας πάνω από €20.000
Στήριξης Παραγωγής	11
Ειδήσεων και Επικαίρων	1
Προγραμμάτων Τηλεόρασης	3
Σύνολο υπαλλήλων	15

Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, ημερ. 4.3.2009, 94 άτομα εργάστηκαν υπερωριακά, πέραν των 43 ωρών το μήνα, σε αντίθεση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 3.8.2005, όπου δόθηκαν οδηγίες σε όλους τους Τμηματάρχες να μην καλείται υπάλληλος να εργαστεί υπερωριακά πέραν των 43 ωρών το μήνα. Σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, σε 14 περιπτώσεις η υπερωριακή εργασία 10 ατόμων υπερβαίνει τις 100 ώρες το μήνα.

Εισηγήθηκαν και πάλι όπως το Ίδρυμα, παράλληλα με τα μέτρα που ήδη λαμβάνονται για περιορισμό των υπερωριών, προχωρήσει, όπου είναι δυνατόν σε καλύτερη κατανομή της εργασίας και σχεδιασμό της ρότας, αφού λαμβάνεται πάντα υπόψη και αξιοποιείται κατάλληλα το καθεστώς βάρδιας που ισχύει στο Ίδρυμα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για μείωση της υπερωριακής εργασίας, με στόχο όπως η εργασία τους διεκπεραιώνεται σε κανονικές ώρες γραφείου.

Παρατηρήθηκε ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης δεν ελέγχονται πάντοτε με βάση τις καταγεγραμμένες από το σύστημα κάρτας ώρες άφιξης και αναχώρησης του προσωπικού.

(στ) Κατ' αποκοπή αμοιβή μόνιμων υπαλλήλων. Κατά το 2008, 10 μόνιμοι υπάλληλοι έλαβαν πρόσθετη κατ' αποκοπή αμοιβή (πέραν των ετήσιων απολαβών τους και υπερωριών σε ορισμένες περιπτώσεις) για υπηρεσίες που προσέφεραν στο Ίδρυμα εκτός των ωρών εργασίας τους τόσο στην τηλεόραση όσο και στο ραδιόφωνο. Συνολικά καταβλήθηκε για παροχή διάφορων υπηρεσιών ποσό ύψους €53.443.

Συναφώς αναφέρεται ότι στους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς αρ. 166/1966 (Κανονισμός 79), προβλέπεται υπό ποιες προϋποθέσεις υπάλληλος του Ιδρύματος μπορεί να πληρωθεί πρόσθετη αμοιβή για ραδιοφωνική εργασία μόνο, η οποία δεν αποτελεί μέρος των συνήθων καθηκόντων του εκτός των κανονικών εργάσιμων ωρών, καθώς και ο τρόπος καθορισμού του ύψους της αμοιβής. Παρατηρήθηκε ότι η πληρωμή κατ' αποκοπή αμοιβής σε υπαλλήλους του Ιδρύματος όπως εφαρμόζεται σήμερα δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες του πιο πάνω Κανονισμού.

(ζ) Απασχόληση συνεργατών.

- (i) Γενικά.** Στο αμοιβολόγιο των συνεργατών κατά την 31.12.2008, αναφέρονται 598 συνεργάτες (644 το 2007), από τους οποίους οι 180 ήταν τακτικοί συνεργάτες (139 το 2007) και οι 28 με ειδικό συμβόλαιο (75 το 2007). Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω συνολικό αριθμό των συνεργατών, περιλαμβάνονται 97 άτομα (96 το 2007), κατά το πλείστον καλλιτέχνες, ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε μόνο σε δικαιώματα για επαναλήψεις, και περίπου 118 άτομα (121 το 2007), κατά το πλείστον καλλιτέχνες και ηθοποιοί, των οποίων η αμοιβή αφορούσε σε γυρίσματα νέων σειρών για προβολή από το ΡΙΚ και σε δικαιώματα για επαναλήψεις. Περιλαμβάνονται επίσης 56 άτομα (58 το 2007) παραγωγοί, μουσικοί παραγωγοί και εκφωνητές ραδιοφώνου και 119 (155 το 2007) έκτακτοι συνεργάτες που αμείβονται κατ' αποκοπή.

Οι συνολικές δαπάνες για την αμοιβή των πιο πάνω συνεργατών, περιλαμβανομένων των εισφορών στα διάφορα ταμεία, ανήλθαν σε €8.691.752 (€8.360.197 το 2007). Η πιο πάνω δαπάνη περιλαμβάνει και ποσό

ύμους €756.373 (€1.572.151 το 2007), που αφορά στην αμοιβή των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο και ποσό €96.944 που αφορά αποκλειστικά σε δικαιώματα για επαναλήψεις.

Στους πιο κάτω πίνακες, στον μεν πρώτο φαίνεται ο αριθμός των τακτικών συνεργατών και των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που αναφέρονται στο αμοιβολόγιο κατά την 31.12. των ετών 2001-2008 και γίνεται σύγκριση με τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που απασχολούνταν κατά το τέλος κάθε έτους, ενώ στο δεύτερο πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία απολαβών οι ετήσιες ακαθάριστες απολαβές του έτους 2008, των έκτακτων συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που απασχολήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το έτος 2008.

Κατηγορία	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
προσωπικού								
Τακτικοί συνεργάτες	180	139	141	143	145	144	137	134
Έκτακτοι συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο	28	75	73	75	67	23	22	9
	208	214	214	218	212	167	159	143
Μόνιμοι υπάλληλοι	168	169	172	190	201	216	208	221
Συνολικός αριθμός	376	383	386	408	413	383	367	364
Ποσοστό συνεργατών επί μόνιμων υπαλλήλων	124%	127%	124%	115%	105%	77%	76%	65%

Ετήσιες Ακαθάριστες

Απολαβές 2008

έκτακτων Συνεργατών

με ειδικό συμβόλαιο

	€4.001-10.000	€10.001-20.000	€20.001-30.000	πέραν των €30.001
--	---------------	----------------	----------------	----------------------

Άτομα	2	8	11	9
-------	---	---	----	---

- (ii) **Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.** Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας των συνεργατών ανήλθε σε €1.028.577 το 2008 (€705.268 το 2007).

Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ώρες στα δελτία απασχόλησης συνεργατών δεν συμφωνούν με τις καταστάσεις που εκδίδονται από το σύστημα κτυπήματος κάρτας και γίνονται διορθώσεις χωρίς την ενημέρωση των δικαιούχων. Λόγω της πολυπλοκότητας στον τρόπο υπολογισμού των επιδομάτων θα πρέπει να γίνεται έλεγχος και από δεύτερο άτομο και για τυχόν αλλαγές που γίνονται στα δελτία απασχόλησης να ενημερώνεται και ο συνεργάτης. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να προσυπογράφονται από τον υπεύθυνο τμηματάρχη που ενέκρινε το αρχικό έντυπο απασχόλησης.

- (iii) **Σύμβαση εργοδότησης/βασικοί όροι απασχόλησης.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου, σε ορισμένες περιπτώσεις κατά την πρόσληψη συνεργατών δόθηκε διοριστήρια επιστολή αλλά δεν επισυνάφθηκαν οι βασικοί όροι απασχόλησης ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις δεν δόθηκε ούτε διοριστήρια επιστολή. Αναφέρεται επίσης ότι ακόμη εκκρεμεί η ετοιμασία συμβολαίου και βασικών όρων απασχόλησης μερικών παλιών συνεργατών.

Σύμφωνα με τον περί Ενημέρωσης του Εργοδοτούμενου από τον Εργοδότη για τους Όρους που διέπουν τη Σύμβαση ή τη Σχέση Εργασίας Νόμο (Ν.100(Ι)/2000), η ενημέρωση για τους όρους πρέπει να γίνεται εντός ενός μηνός το αργότερο από την έναρξη της εργασίας, ενώ για τις

σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για λιγότερο από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του, και για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για περισσότερα από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε δυο μήνες εφόσον και αφότου το ζητήσει ο εργοδοτούμενος.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ήδη πάρει απόφαση επί του θέματος σύμφωνα με την οποία όλοι οι εργοδοτούμενοι θα έχουν συγκεκριμένους όρους απασχόλησης.

- (iv) **Συμφωνία για ρύθμιση του καθεστώτος απασχόλησης 56 συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο.** Στη προσπάθεια του Ιδρύματος να μειώσει τις κατηγορίες συνεργατών που απασχολεί, υπογράφηκε στις 27.10.2007 συμφωνία μεταξύ της διεύθυνσης και των συντεχνιών των υπαλλήλων του Ιδρύματος, ενώπιον του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας, με την οποία ρυθμίστηκε το καθεστώς απασχόλησης 56 συνεργατών. Οι εν λόγω συνεργάτες απασχολούνταν ως έκτακτοι με τα ίδια καθήκοντα και αριθμό ωρών με αυτά των τακτικών συνεργατών.

Η συμφωνία προέβλεπε ένταξη των συνεργατών σε μισθολογικές κλίμακες από 1.11.2007, με αναγνώριση της υπηρεσίας τους στο Ίδρυμα για σκοπούς τοποθέτησης τους στην ανάλογη βαθμίδα, με όλα τα ωφελήματα των τακτικών συνεργατών, συμπεριλαμβανομένων ετήσιας προσαύξησης, κυβερνητικού επιδόματος βάρδιας, επιδόματος υπερωρίας και ένταξης στο Ταμείο Προνοίας μετά την πάροδο έξι μηνών αφότου γίνουν αορίστου διάρκειας. Επιπλέον συμφωνήθηκε όπως το επίδομα βάρδιας και οι υπερωρίες παραχωρηθούν αναδρομικά από 1.1.2007 και οι μισθολογικές αυξήσεις, όπου υπήρχαν, δοθούν από 1.11.2007.

- (η) **Αμοιβή και ωφελήματα εργατικού προσωπικού.** Στους εργάτες του Ιδρύματος έχουν ήδη δοθεί οι γενικές αυξήσεις και οι κλίμακες που προνοούνται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού (Εγκύκλιος Μ.Ε.Ε. αρ. 4/2008). Παρόλο όμως που, σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση στο ΠΙΚ, οι εργάτες απολαμβάνουν καλύτερων ωφελημάτων από το ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό όπως επιδόματα βάρδιας, υπερωρίες, ταμείο Ευημερίας, Περιθωριακά Ωφελήματα κ.λπ., ζητούν όπως τους παραχωρηθούν επιπρόσθετα όλα τα ωφελήματα των κυβερνητικών εργατών περιλαμβανομένου και του κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας.

Το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Υπουργείου Εργασίας ως εργατική διαφορά και όπως αναφέρεται στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος αρ. 13 ημερ. 7.8.2008, δεν κρίνεται δεοντολογικό οι εργάτες να απολαμβάνουν τα ωφελήματα κάτω από μια σύμβαση και να διεκδικούν πρόσθετα ωφελήματα που απολαμβάνει το κυβερνητικό εργατικό προσωπικό.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, έγιναν προσπάθειες για διαφοροποίηση των ωφελημάτων του εργατικού προσωπικού, έτσι που να συνάδουν με τα ωφελήματα που ισχύουν για το ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό, αλλά οι Συντεχνίες δεν συμφώνησαν. Το Διοικητικό Συμβούλιο συμφώνησε (συμφωνία ημερ. 5.3.2009 μεταξύ ΠΙΚ και Συντεχνιών) όπως υπογραφεί συλλογική σύμβαση στην οποία θα καταγραφούν όλα τα ωφελήματα που απολαμβάνει το εργατικό προσωπικό.

Λαχείο ΠΙΚ.

- (α) Δυνάμει του άρθρου 15(β)(1) του περί Λαχείων Νόμου Κεφ.74, ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 19.7.1986, παραχώρησε άδεια προς το ΠΙΚ για τη διοργάνωση λαχείου υπό όρους μεταξύ των οποίων και ο όρος αρ. 8 που προβλέπει ότι η κλήρωση πρέπει να πραγματοποιείται μια φορά τη βδομάδα στα πλαίσια τηλεοπτικής εκπομπής. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι τόσο κατά το 2008 όσο και κατά τα προηγούμενα έτη, πραγματοποιήθηκαν μόνο δυο κληρώσεις μια Πασχαλινή και μια Πρωτοχρονιάτικη κλήρωση, μετά από σχετική κατ' εξαίρεση άδεια του Υπουργού Οικονομικών.

- (β) Η οικονομική εικόνα του Λαχείου ΠΙΚ τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Έτος	Λαχεία			Δαπάνες			Χρηματικά Βραβεία		
	Αρ. εκτυπωθέντων	Αρ. πωληθέντων	%	Έσοδα (Μείον προμήθεια πρακτόρων)	Χρηματικά βραβεία	Εκτυπ. και άλλα έξοδα	Καθαρά Έσοδα	Αδιάθετα	Ανεξαργύρωτα που έληξαν
				€	€	€	€	€	€
2006	229.998	134.275	58,4	401.489	273.281	8.982	119.226	42.066	16.635
2007	224.998	164.440	73,1	408.651	111.999	5.382	291.270	13.021	145.487
2008	244.998	127.400	52,0	334.425	280.519	5.131	48.775	26.440	4.541

Τα καθαρά έσοδα του Λαχείου για το έτος 2008 ανήλθαν σε €48.775, σε σύγκριση με €291.270 το 2007, επειδή μεγάλο μέρος των ετήσιων καθαρών εσόδων για το 2007 προκύπτει από χρηματικά βραβεία ύψους €145.487 που κέρδισαν λαχεία, τα οποία δεν παρουσιάστηκαν για εξαργύρωση εντός της καθορισμένης προθεσμίας. Επίσης κατά το 2007 παρουσιάζεται αυξημένη διάθεση των λαχείων επειδή η μια εκ των δυο κληρώσεων ήταν κανονική με τζακ ποτ.

Διαφημίσεις.

(α) Έσοδα από διαφημίσεις. Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις ανήλθαν στα €5.862.580 σε σύγκριση με €4.796.283 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €1.066.297 ή 22,23%, που οφείλεται κυρίως στις διαφημίσεις της τηλεόρασης και συγκεκριμένα του πρώτου καναλιού όπως αναλυτικά περιγράφεται στην παράγραφο που ακολουθεί.

(β) Διαφημίσεις στην τηλεόραση. Οι διαφημίσεις στην τηλεόραση σε σχέση με το τηλεμερίδιο κατά τα τελευταία πέντε χρόνια παρουσιάζουν την πιο κάτω εικόνα:

Πρώτο κανάλι – ΠΙΚ 1

Έτος	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό	Τηλεμερίδιο
	€	€	%	%
2004	1.405.350	---	---	12,5
2005	1.562.340	156.990	11,2	14,3
2006	2.268.999	706.659	45,2	15,2
2007	2.729.368	460.369	20,3	13,4
2008	3.797.884	1.068.516	39,1	15,5

Δεύτερο κανάλι – ΠΙΚ 2

Έτος	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό	Τηλεμερίδιο
	€	€	%	%
2004	1.157.559	---	---	6,9
2005	405.564	(751.995)	(65,0)	6,5
2006	1.795.196	1.389.632	342,6	7,2
2007	783.021	(1.012.175)	(56,4)	5,8
2008	620.544	(162.477)	(20,8)	5,7

Το συνολικό ποσό της αύξησης που παρατηρείται στις διαφημίσεις κατά το 2008 οφείλεται στις διαφημίσεις του πρώτου καναλιού, κυρίως λόγω του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision, ως καινούργιο γεγονός στα τηλεοπτικά δρώμενα, στην πολιτική διαφήμιση λόγω προεδρικών εκλογών το Φεβρουάριο του 2008 και στην αύξηση της τηλεθέασης που σημειώθηκε κατά το υπό αναφορά έτος. Μείωση των διαφημίσεων παρατηρείται στο δεύτερο κανάλι, παρόλο που η τηλεθέαση παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα. Διαχρονικά

η διακύμανση του ύψους των διαφημίσεων εστιάζεται κυρίως στην προβολή σημαντικών αθλητικών γεγονότων όπως Πρωταθλήματα Ποδοσφαίρου, Καλαθόσφαιρας και Αντισφαίρισης.

Συναφώς αναφέρεται ότι τον Απρίλιο του 2008 σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου έγινε παρουσίαση, από το Διευθυντή της AGB, των τηλεθέσεων καθώς και των εσόδων των παγκύπριας εμβέλειας τηλεοπτικών καναλιών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο πρώτο και δεύτερο κανάλι του Ιδρύματος, όπου και παρατηρήθηκε ότι τα έσοδα από διαφημίσεις είναι πολύ χαμηλά σε σύγκριση με τη συνολική τηλεθέαση του Ιδρύματος.

Από περαιτέρω διερεύνηση του θέματος των διαφημίσεων εξασφαλίστηκαν από το Ίδρυμα διάφορα στοιχεία που αφορούν στα έτη 2008 και 2007. Τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία αφορούν τόσο το ΡΙΚ όσο και άλλους τηλεοπτικούς σταθμούς και εξάγονται από καταμετρήσεις στις οποίες προβαίνει η AGB σε σχέση με τον αριθμό των διαφημίσεων (περιλαμβανομένων χορηγιών επικοινωνίας, κοινωφελών ανακοινώσεων, trailers, ειδικών συμφωνιών διαφημίσεων, είτε αυτές είναι πληρωμένες ή δωρεάν διαφημίσεις) που προβάλλονται κατά τη διάρκεια του έτους, το συνολικό χρόνο προβολής αυτών σε δευτερόλεπτα, καθώς και τη συνολική αξία των διαφημίσεων που προβλήθηκαν, τιμολογημένες και μη, με βάση τους τιμοκαταλόγους των διάφορων τηλεοπτικών σταθμών.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία και λαμβάνοντας υπόψη ότι στη συνολική αξία των διαφημίσεων που προβλήθηκαν περιλαμβάνονται τόσο οι τιμολογημένες όσο και οι μη τιμολογημένες διαφημίσεις, παρατηρούνται υψηλές αποκλίσεις συγκρίνοντας τα αποτελέσματα του διαφημιστικού χρόνου και της συνολικής αξίας των διαφημίσεων που προβλήθηκαν από το Ίδρυμα με αυτά ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών.

Απόκλιση σημειώνεται επίσης συγκρίνοντας τιμολογημένες διαφημίσεις με αυτές που προβλήθηκαν, σύμφωνα με σχετικά στοιχεία του ΡΙΚ. Τα πιο πάνω θα πρέπει να προβληματίσουν το Ίδρυμα με σκοπό και στόχο την καλύτερη δυνατή διαχείριση και αξιοποίηση του διαφημιστικού του χρόνου, τη δραστηριοποίηση του στην αγορά και τη μεγιστοποίηση των εσόδων του, στα πλαίσια πάντοτε της σχετικής νομοθεσίας.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, είναι αναμενόμενο να υπάρχουν αποκλίσεις στη σύγκριση του διαφημιστικού χρόνου και της συνολικής αξίας των διαφημίσεων που προβλήθηκαν από το ΡΙΚ με αυτά των άλλων τηλεοπτικών σταθμών και στα ποσοστά των τιμολογημένων διαφημίσεων σε σχέση με το συνολικό διαφημιστικό χρόνο. Οι αποκλίσεις αυτές οφείλονται, μεταξύ άλλων, στην πολιτική τιμολόγησης και παραχώρησης δωρεάν διαφημιστικού χρόνου από τα κανάλια, το είδος της διαφήμισης (ως χορηγός επικοινωνίας, κοινωνική προσφορά, την προώθηση των προγραμμάτων (trailers)), τις εκπτώσεις που προσφέρονται κ.ά.

(γ) Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Το πρόγραμμα της ετήσιας κρατικής χορηγίας προς το Ίδρυμα εγκρίθηκε από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με την απόφαση του ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 2003, όπου μεταξύ άλλων, είχε αναφερθεί ότι η τιμολογιακή πολιτική του Ιδρύματος, που συνδέεται άμεσα με την νομιμότητα της κρατικής χορηγίας που αυτό λαμβάνει, ασκείται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και ως εκ τούτου ικανοποιείτο μια από τις προϋποθέσεις που θέτει η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στο ραδιοτηλεοπτικό τομέα. Σε αντίθετη δε περίπτωση, σημειώθηκε ότι τίθεται ζήτημα υπεραντιστάθμισης της δημόσιας υπηρεσίας και νόθευσης του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερομηνίας 30.10.2008 προς το Υπουργείο Εσωτερικών, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μου, βάσει των στοιχείων που δόθηκαν, τα διαφημιστικά έσοδα του Ιδρύματος υστερούν κατά πολύ αυτών των ιδιωτικών σταθμών χωρίς ωστόσο η διαφορά αυτή να εξηγείται σε συνάρτηση με τον παράγοντα τηλεθέασης από τον οποίο κυρίως αυτά εξαρτώνται. Καταλήγει ότι οι αποκλίσεις που παρατηρούνται, ενδεχομένως να οφείλονται στις διαφορές στους τιμοκαταλόγους, οι οποίοι ωστόσο από μόνοι τους δεν μπορούν να αποτελέσουν τεκμήριο ανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Τέλος στην επιστολή του ο Έφορος προτρέπει το Υπουργείο Εσωτερικών όπως προκειμένου η κρατική ενίσχυση προς το ΡΙΚ να θεωρείται συμβατή με την κοινή αγορά, λάβει τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε το Ίδρυμα να λειτουργεί στη διαφημιστική αγορά ως μια τυπική επιχείρηση

επιδιώκοντας όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κάλυψη των δαπανών της, ανεξάρτητα από το αν λαμβάνει ή όχι κρατική χορηγία.

Επειδή δεν φαίνεται να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες επί του πιο πάνω θέματος ο Έφορος επανέφερε το θέμα προς το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 12.3.2009 και στις 2.4.2009 το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε στο Ίδρυμα επιστολή, κοινοποιώντας τις δυο επιστολές του Εφόρου, ζητώντας όπως ενημερωθεί με τις τιμές χρέωσης των διαφημίσεων του ΡΙΚ σε σχέση με τις τιμές των ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, την πολιτική του ΡΙΚ όσον αφορά την τιμολόγηση των διαφημίσεων καθώς επίσης κατά πόσο γίνεται διαχωρισμός στα λογιστικά βιβλία του Ιδρύματος ανάμεσα στις δραστηριότητες που τυγχάνουν κρατικής επιχορήγησης και αυτές που εμπίπτουν στον τομέα των εμπορικών δραστηριοτήτων.

Επί του θέματος σημείωσα ότι δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι το Ίδρυμα δυνάμει του νομοθετικού του πλαισίου, καλείται να συμμορφωθεί στις υποχρεώσεις και περιορισμούς που του επιβάλλονται ως δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία από τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Δημόσιας Ραδιοτηλεοπτικής Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 2003. Ως εκ τούτου στην πραγματικότητα ενώ το Ίδρυμα καλείται να δραστηριοποιείται ως μια τυπική επιχείρηση στην ουσία δεν φαίνεται ότι μπορεί να το πράξει λόγω νομικών και πραγματικών περιορισμών.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος στην ουσία οι τιμές χρέωσης των διαφημίσεων δεν είναι χαμηλότερες σε σύγκριση με τις τιμές χρέωσης των ιδιωτικών καναλιών λαμβανομένων υπόψη όλων των παραμέτρων (πολιτική του καναλιού για την παραχώρηση διαφημιστικού χρόνου, τηλεθέαση από το κοινό στο οποίο απευθύνεται η διαφήμιση, περίοδος και πυκνότητα των διαφημίσεων, εκπτώσεις που παραχωρούνται κ.ά.).

(δ) Αγωγή αρ.1929/08. Στις 11.4.2008 καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας η αγωγή αρ. 1929/08 από ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Ιδρύματος με κλίμακα εξόδων πέραν των €2.000.000, με αξιώσεις μεταξύ άλλων όπως:

- (i)** Η κρατική ενίσχυση που παρέχεται στο Ίδρυμα από το 2004 είναι παράνομη και άκυρη διότι αυτή αντιβαίνει με τις πρόνοιες της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρα 86 και 87) και του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Νόμου που ρυθμίζουν κρατικές οικονομικές ενισχύσεις καθώς και εκείνες που ρυθμίζουν τον ανταγωνισμό, διότι ξεπερνούν δυσανάλογα τα αναγκαία έξοδα για την εκπλήρωση της αποστολής του Ιδρύματος.
- (ii)** γενικές και ειδικές αποζημιώσεις προς όφελος των εναγόντων για τις ζημιές και του διαφυγόντος εισοδήματος, υπό μορφή εμπορικών διαφημίσεων και άλλων εμπορικών δραστηριοτήτων, ως αποτέλεσμα της παράνομης πλεονεκτικής θέσης του Ιδρύματος σε βάρος των εναγόντων.
- (iii)** διάταγμα και/ή απόφαση του Δικαστηρίου που να διατάσσει το Ίδρυμα να δώσει λεπτομερή λογαριασμό της από μέρους του διάθεσης και/ή της δαπάνης της εν λόγω οικονομικής ενίσχυσης και λογαριασμό των εμπορικών του δραστηριοτήτων.
- (iv)** διάταγμα και/ή απόφαση του Δικαστηρίου για επιστροφή των σχετικών ποσών της εν λόγω παράνομης οικονομικής ενίσχυσης και τερματισμό της.

Σημειώνεται ότι στις 8.12.2008 καταχωρίστηκε υπεράσπιση εκ μέρους του Ιδρύματος από το Νομικό Σύμβουλο και στις 11.12.2008 υπεράσπιση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, όπου και στις δυο περιπτώσεις οι εναγόμενοι αρνούνται κάθε αξίωση των εναγόντων.

(ε) Συμφωνίες διαφημίσεων και ειδικές συμφωνίες “Barter”.

- (i)** Παρά το γεγονός ότι κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μου το Ίδρυμα αρχειοθετεί τις συμφωνίες διαφημίσεων που συνάπτει, εισηγήθηκα όπως τηρείται και μητρώο συμβολαίων, αφού η καταχώριση και παρακολούθηση των πιο πάνω συμφωνιών θα βοηθήσει και θα

διασφαλίζει την πιστή εφαρμογή/εκτέλεση των συμφωνιών καθώς και τη χρήση δικαιωμάτων του Ιδρύματος που προκύπτουν κυρίως από τις ειδικές συμφωνίες “Barter”.

- (ii) Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μου για το 2007, όσον αφορά στις ειδικές συμφωνίες “Barter” παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει καθορισμένο διαδικαστικό πλαίσιο σύναψης τέτοιων συμφωνιών, καθώς επίσης και καθορισμός εξουσιοδοτημένων ατόμων για τη σύναψή τους.

(στ) Η μηχανογράφηση και αυτοματοποίηση διαδικασιών από την καταχώριση μέχρι και την προβολή της διαφήμισης θα συμβάλει στην εξοικονόμηση χρόνου εργασίας, καθώς και στην ελαχιστοποίηση περιπτώσεων εμφάνισης λαθών και παραλείψεων.

Χρεώσεις. Το σύνολο των εμπορικών και άλλων χρεωστών κατά τις 31.12.2008, ανήλθε σε €5.180.647, μετά από την αφαίρεση ειδικής πρόβλεψης για επισφαλή χρέη ύψους €1.812.838, σε σύγκριση με €2.905.325 και €1.752.576 αντίστοιχα κατά τις 31.12.2007. Η αύξηση των χρεωστών εστιάζεται κυρίως στην αύξηση των χρεωστών διαφημίσεων κατά €768.580, σε απαίτηση ύψους €1.050.489 (€129.105 για το 2007) από την EBU και €175.062 από την εταιρεία Interticket για την οποία εκτενής αναφορά γίνεται στη συνέχεια.

(α) **Χρεώστες διαφημίσεων.** Οι χρεώστες διαφημίσεων αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών χρεωστών και στις 31.12.2008, πριν την πρόβλεψη για επισφαλή χρέη ύψους €647.550, ανέρχονταν στις €3.949.855 (€3.181.275 για το 2007). Ενόψει εφαρμογής του νέου μηχανογραφημένου συστήματος από 1.1.2008 δεν υπήρχε η δυνατότητα εξαγωγής κατάστασης ιστορικού των καθυστερημένων υπολοίπων των χρεωστών. Ωστόσο από δειγματοληπτικό έλεγχο διαφάνηκε ότι ποσό ύψους €461.525 περίπου ή ποσοστό 11,7% του συνόλου των χρεωστών διαφημίσεων εκκρεμούσε για περίοδο πέραν των επτά ετών.

(β) **Εισιτήρια Junior Eurovision.** Όπως πληροφορήθηκα η εταιρεία Interticket ανέλαβε τη διάθεση των εισιτηρίων του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision, τόσο των δοκιμαστικών παραστάσεων όσο και του τελικού διαγωνισμού μέσω του διαδικτύου χωρίς ωστόσο, όπως διαφάνηκε, να έχει συναφθεί οποιαδήποτε συμφωνία συνεργασίας με το Ίδρυμα. Σύμφωνα με στοιχεία που εξήχθησαν βάσει του αριθμού των εισιτηρίων που διατέθηκαν καθώς και του φόρου θεάματος που καταβλήθηκε στο Δήμο Λεμεσού, στις 31.12.2008 αναγνωρίστηκε απαίτηση ύψους €175.062 προς την πιο πάνω εταιρεία από το Λογιστήριο του Ιδρύματος. Επισημαίνεται ότι η παράλειψη σύναψης συμφωνίας με το πλαίσιο συνεργασίας των δυο μερών, θέτει το Ίδρυμα σε κίνδυνο απώλειας εσόδου αφού δεν μερίμνησε, όπως φαίνεται, να διαφυλάξει τα καλώς νοούμενα συμφέροντά του. Μέχρι και την ολοκλήρωση του ελέγχου το Μάιο του 2009 δεν είχε τακτοποιηθεί το πιο πάνω ποσό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι έχουν ήδη δοθεί οδηγίες προς το Νομικό Σύμβουλο του Ιδρύματος για τη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων.

(γ) **Εταιρεία παραγωγής τηλετόμπολας.** Η πιο πάνω εταιρεία εξακολουθεί να οφείλει στο Ίδρυμα ποσό ύψους €49.237 που αφορά στην πληρωμή καρτών της τηλετόμπολας που διατέθηκαν μέσω τηλεφώνων χωρίς να έχει γίνει οποιαδήποτε τακτοποίηση κατά τη διάρκεια του έτους.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος η εταιρεία παραγωγής δεν έχει ούτε αναμένεται να εισπράξει το συγκεκριμένο ποσό και ότι το θέμα θα τεθεί ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για διαγραφή του ποσού.

(δ) **Χρεώσεις «Barter» με ειδικές συμφωνίες.** Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο των χρεωστών με ειδικές συμφωνίες «Barter» που αφορούσαν σε μη ομοειδείς υπηρεσίες ανήλθε στις €470.577 (€497.275 για το 2007). Επισήμανα ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται περιπτώσεις όπου οι υπηρεσίες που παραχωρήθηκαν από το Ίδρυμα χρονολογούνται από το 2002, χωρίς να φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί/χρησιμοποιηθεί το αντίτιμο της ανταλλαγής. Σημειώνεται ότι η χρονική διάρκεια ορισμένων ειδικών συμφωνιών έχει ήδη λήξει.

(ε) **Χρεώσεις εισφοράς υπέρ του ΠΙΚ.** Στις 31.12.2008 το υπόλοιπο των πιο πάνω χρεωστών ανερχόταν σε €1.087.735 σε σύγκριση με €1.088.340 κατά τις 31.12.2007. Σημειώνεται ότι στους λογαριασμούς

περιλαμβάνεται ειδική πρόβλεψη για επισφαλή χρέη για το συνολικό ποσό των χρεωστών εισφορών υπέρ του ΡΙΚ.

Το Ίδρυμα πρέπει να προχωρήσει στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων για είσπραξη των οφειλών, αφού η διέλευση μακράς χρονικής περιόδου χωρίς την τακτοποίηση των πιο πάνω εκκρεμοτήτων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτηση τους.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος δεν υπάρχει ελπίδα για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού και σε συνεννόηση με τον Υπουργό Εσωτερικών θα γίνει εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο για διαγραφή του ποσού.

Πιστωτές.

(α) Δάνεια.

- (i) Το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €27.467.464 (€30.178.645 στις 31.12.2007) και αφορά σε δάνεια από εμπορικές τράπεζες.
- (ii) Κατά το 2008 καταβλήθηκαν στις εμπορικές τράπεζες τόκοι δανείων ύψους €1.513.481 (2007 €1.409.391).

(β) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Ακολουθώντας την αρχική θέση της Υπηρεσίας ΦΠΑ, το Ίδρυμα διεκδικούσε μόνο ποσοστό του φόρου εισροών, το οποίο βασιζόταν στην αναλογία των φορολογητέων εσόδων (δηλαδή των διαφημίσεων και των προσφερόμενων υπηρεσιών) έναντι του συνόλου των εσόδων, συμπεριλαμβανομένης και της Κρατικής Χορηγίας. Το ποσό που δεν μπορούσε να διεκδικηθεί διαγραφόταν στις δαπάνες του έτους.

Μετά από επιστολή που απέστειλε το ΡΙΚ στον Έφορο ΦΠΑ στις 12.4.2007, η Υπηρεσία ΦΠΑ αναθεώρησε τη θέση της αναφορικά με τον επιμερισμό του ΦΠΑ εισροών και συμφώνησε με τις θέσεις του ΡΙΚ ότι «για να καθοριστεί το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών εξετάζεται η φύση των δραστηριοτήτων του και όχι η χρηματοδότησή τους». Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, οι υπολογισμοί του καταβλητέου και επιστρεπτέου ΦΠΑ από την 1.3.2007 βασίστηκαν στο δικαίωμα έκπτωσης ολόκληρου του φόρου εισροών. Το ποσό των £83.892, το οποίο είχε αρχικά καταχωριστεί στους λογαριασμούς του 2007 ως διαγραφή ΦΠΑ που δεν μπορούσε να διεκδικηθεί, μεταφέρθηκε σε λογαριασμό χρεώστη.

Η Υπηρεσία ΦΠΑ, με επιστολή της με αρ. Φακ. 10.01.001.0020, που φαίνεται να λήφθηκε από το ΡΙΚ στις 10.10.2008, έχει εγκρίνει τη διεκδίκηση του φόρου εισροών για τις φορολογικές περιόδους από 1.2.2002 μέχρι 28.2.2007 και ενημέρωσε το ΡΙΚ ότι «θα πρέπει να προβεί σε καταχώριση, στο λογαριασμό ΦΠΑ που τηρεί, στο μερίδιο του επιτρεπόμενου φόρου για ποσό φόρου εισροών ύψους €3.504.679,31. Η διόρθωση μπορεί να γίνει στη φορολογική περίοδο 1.9.2008 μέχρι 30.11.2008». Το ΡΙΚ έχει προβεί στην περίληψη του ποσού αυτού στην εν λόγω περίοδο και την αναγνώριση του ως διάφορα έσοδα στους λογαριασμούς του.

(γ) Περιθωριακά Ωφελήματα μόνιμου προσωπικού. Η συσσωρευμένη οφειλή του ΡΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανερχόταν στις 31.12.2008 σε €6.047.541 (2007 €6.474.767). Τα πιο πάνω ποσά προκύπτουν μετά την αφαίρεση συνολικού ποσού ύψους €1.441.854, το οποίο κατατέθηκε από το ΡΙΚ σε τραπεζικούς λογαριασμούς ως ακολούθως: «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα» €1.398.480 (£200.000 το 2004, £117.026 το 2005, £7.699 το 2006 και €843.654 το 2008) και «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» €2.532 (£1.029 το 2005 και £453 το 2006), καθώς και για πληρωμή ύψους €40.842 προς το Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού. Επισημαίνεται ότι η διάθεση των πιο πάνω ποσών έγινε χωρίς να εγκριθούν και εγγραφούν τα ξεχωριστά ταμεία προς όφελος των οποίων έχουν κατατεθεί τα χρήματα. Σημειώνεται επίσης ότι η τελική κατανομή τόσο της οφειλής όσο και των ποσών που κατατέθηκαν στους τραπεζικούς λογαριασμούς δεν έχει ακόμη διευθετηθεί, αφού, όπως πληροφορήθηκα, το θέμα αποτελεί εργατική διαφορά μεταξύ του ΡΙΚ και των συντεχνιών σχετικά με την απόφαση του ΡΙΚ για διαχωρισμό μέρους των περιθωριακών ωφελημάτων για το διευθυντικό προσωπικό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι έχουν εγκριθεί και εγγραφεί στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων το Ταμείο Αλληλεγγύης Συνταξιούχων Υπαλλήλων Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και στον Έφορο Ταμείων Προνοίας το Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, ενώ για το εν ενεργεία προσωπικό δεν έχει ετοιμαστεί καταστατικό εν αναμονή λήψης απόφασης από τη δεσμευτική διαιτησία όπου έχει παραπεμφθεί το θέμα για τη διαφορά που προέκυψε για δημιουργία ξεχωριστού ταμείου για τη διευθυντική ομάδα.

Μηχανογράφηση Οικονομικών Υπηρεσιών. Από εξέταση του νέου μηχανογραφημένου προγράμματος που τέθηκε σε λειτουργία την 1.1.2008 παρατηρήθηκαν αρκετές αδυναμίες που συνοψίζονται στα ακόλουθα:

(α) **Διασυνδέσεις (interface).** Αδυναμίες στο στάδιο της ενημέρωσης του Γενικού Καθολικού με τις τελικές και εγκριμένες πληροφορίες/στοιχεία των ανεξάρτητων συστημάτων της αποθήκης, των χρεωστών διαφημίσεων και της μισθοδοσίας.

(β) **Μηχανογραφημένες επιταγές.** Οι κενές επιταγές που παραχωρούνται από τις τράπεζες με σκοπό την έκδοση μηχανογραφημένων επιταγών από το ΠΙΚ στους πιστωτές του, δεν φέρουν προτυπωμένο αριθμό. Η αρίθμηση τους γίνεται αυτόματα από το σύστημα, το οποίο ωστόσο επιτρέπει στο χρήστη να παρακάμπτει αριθμούς, να εκδώσει τον ίδιο αριθμό επιταγής, σε δύο διαφορετικούς δικαιούχους, για διαφορετικά ποσά και για διαφορετικές επεξηγήσεις πληρωμής και να εκδώσει δύο ή περισσότερες επιταγές με τον ίδιο αριθμό, στον ίδιο δικαιούχο, για το ίδιο ποσό και επεξήγηση πληρωμής.

(γ) **Είδη αποθήκης.** Η κατάσταση του ιστορικού των αγορών και εκδόσεων στο μητρώο αποθήκης δεν εμφανίζει το πραγματικό μέσο σταθμικό κόστος για τις εκδόσεις. Επίσης η κατάσταση του περιληπτικού εντάλματος έκδοσης δεν εμφανίζει το πραγματικό μέσο σταθμικό κόστος, ενώ το ολικό ποσό της έκδοσης δεν συμφωνεί με το ποσό της λογιστικής εγγραφής που διεκπεραιώνεται αυτόματα στο Γενικό Καθολικό κατά τη διασύνδεση (interface).

(δ) **Έλεγχος – Ασφάλεια συστήματος.** Δεν υπάρχει έλεγχος φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή (server), ούτε και γραπτή διαδικασία έγκρισης κωδικών πρόσβασης στο σύστημα, δεν λαμβάνονται μέτρα για τον έλεγχο θερμοκρασίας και υγρασίας στο δωμάτιο του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή, αφού το σύστημα κλιματισμού που υπάρχει δεν τίθεται σε αυτόματη και αδιάκοπη λειτουργία και δεν έχει εγκατασταθεί σύστημα συναγερμού και σύστημα ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς.

Εισηγήθηκα όπως για την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση του νέου μηχανογραφημένου συστήματος που εφαρμόστηκε στις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος, καθώς επίσης και για τη σωστή διεκπεραίωση των καθηκόντων των λειτουργών του, επιβάλλεται όπως οι λειτουργοί τυγχάνουν της απαραίτητης υποστήριξης από άτομο με εξειδικευμένες γνώσεις στη μηχανογράφηση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας όπως οι λειτουργοί τυγχάνουν υποστήριξης από άτομο με εξειδικευμένες γνώσεις στη μηχανογράφηση, είναι ήδη υπόψη της Διεύθυνσης η οποία λαμβάνει μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση. Με πληροφόρησε επίσης ότι όλες οι εισηγήσεις έχουν σημειωθεί και όσες δεν έχουν ήδη υλοποιηθεί θα καταβληθούν προσπάθειες για υλοποίηση τους το συντομότερο δυνατόν.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες σε ορισμένους τομείς. Οι ακόλουθες περιπτώσεις, αρκετές από τις οποίες είχαν επισημανθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, είναι ενδεικτικές.

(α) **Κεντρικό αρχείο αλληλογραφίας.** Η μη τήρηση κεντρικού αρχείου στο Ίδρυμα εγκυμονεί κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης, κυρίως της Διοίκησης, πράγμα που δεν συμβάλλει στην άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας.

(β) **Περιουσιακά στοιχεία.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού και δεν τηρείται ενημερωμένη κατάσταση για τον τόπο όπου βρίσκεται το κάθε στοιχείο ξεχωριστά. Δεν τηρούνται επίσης φύλλα περιουσιακών στοιχείων σε κάθε δωμάτιο.

Όπως έχω παρατηρήσει σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Ίδρυμα θα πρέπει να προβεί σε καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων και για κάθε Τμήμα/Γραφείο να ετοιμαστεί κατάσταση για τα περιουσιακά στοιχεία και να γίνεται ενημέρωση για όλες τις προσθήκες, αφαιρέσεις και μετακινήσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να γίνει συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της καταγραφής με το μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

(γ) Καταχώριση συναλλαγών στο νέο λογιστικό σύστημα. Το σύστημα δίνει μία συνεχόμενη αρίθμηση για όλες τις εγγραφές που γίνονται, είτε είναι πληρωμές, εισπράξεις, διορθωτικές εγγραφές, καταχώριση τιμολογίων αγορών και πωλήσεων ή εγγραφές μισθολογίου. Η αρίθμηση αυτή δίνεται κατά την αρχική φύλαξη της εγγραφής (πριν ακόμη οριστικοποιηθεί).

Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, εισηγήθηκα όπως εκτός από τη συνεχόμενη αρίθμηση για όλες τις εγγραφές, δίνεται και χωριστή αρίθμηση για κάθε κατηγορία εγγραφών (πληρωμές, εισπράξεις, διορθωτικές εγγραφές κ.λπ.).

Προσφορές.

(α) Εναρμόνιση με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 6.9.2007, το Ίδρυμα προέβη στην τροποποίηση των διαδικασιών προσφορών, για να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο (Νόμος αρ. 12(Ι)/2006 και Κ.Δ.Π. 492/2004), καθορίζοντας τα αρμόδια όργανα χειρισμού των προσφορών ανάλογα με το ύψος του ποσού του κάθε διαγωνισμού. Μετά από την αναμενόμενη θέσπιση νέων Κανονισμών για τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου όπως προβλέπεται στο Άρθρο 89 του νέου Νόμου, το Ίδρυμα θα πρέπει να αναθεωρήσει και εκσυγχρονίσει και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς του, έτσι που να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

(β) Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών αναφορικά με την προκήρυξη διαγωνισμών για την ανάθεση συμβάσεων παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Κοινοποίηση εγγράφων προσφορών.** Παρόλο που στους περί της Σύναψης Συμβάσεων, (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 492/2004 αρ.8(1) προνοείται ότι αντίγραφα της προκήρυξης μαζί με τα έγγραφα προσφορών, συνοδευόμενα με αντικειμενική εκτίμηση κόστους η οποία να στηρίζεται από αναλυτικά δελτία ποσοτήτων, όπου αυτά υπάρχουν, κοινοποιούνται, ταυτόχρονα με την αποστολή της προκήρυξης για δημοσίευση, στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, παρατηρήθηκε ότι τα πιο πάνω δεν υποβάλλονται σε όλες τις περιπτώσεις στην Υπηρεσία μου.
- (ii) Συνεδρίες αρμόδιων οργάνων.** Στους πιο πάνω Κανονισμούς (αρ. 4) αναφέρεται ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπός του έχει το δικαίωμα να παρακάθεται στις συνεδρίες των αρμόδιων οργάνων χειρισμού διαγωνισμών ως ανεξάρτητος παρατηρητής, να εκφράζει τις απόψεις του και να ζητά όπως αυτές καταγράφονται στα πρακτικά, είναι επομένως απαραίτητο όπως το Ίδρυμα προβαίνει σε έγκαιρη ειδοποίηση για την κάθε συνεδρία.
- (iii) Παρακολούθηση και εκτέλεση συμβάσεων.** Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όσον αφορά στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, όπως τη διαδικασία παραλαβής των υλικών/εξοπλισμών, την έκδοση πιστοποιητικών παραλαβής, τελικής αποδοχής ή απόρριψης αυτών, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του Ιδρύματος, φαίνεται ότι αυτή δεν διέπεται από θεσμοθετημένη διαδικασία ή Εσωτερικούς Κανονισμούς. Οι Κανονισμοί Αποθήκης του Ιδρύματος, οι οποίοι αναφέρονται σε περιορισμένο βαθμό στα πιο πάνω και που χρονολογούνται περίπου από το 1960, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

Επίσης παρατηρήθηκε ότι το τηρούμενο Μητρώο Προσφορών δεν ενημερώνεται σχετικά με την υλοποίηση της κάθε σύμβασης. Τόσο για σκοπούς ελέγχου όσο και για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης της κάθε σύμβασης, πρέπει, είτε να ενημερώνεται κατάλληλα το πιο πάνω

Μητρώο, είτε να τηρείται Μητρώο Συμβολαίων με το οποίο να παρακολουθείται η υλοποίηση των συμβάσεων.

- (iv) **Πρακτικά Επιτροπής Προσφορών.** Τα πρακτικά της Επιτροπής Προσφορών, πρέπει να αρχειοθετούνται σε ξεχωριστό φάκελο κατά αύξοντα αριθμό συνεδρίας και αντίγραφό τους να τοποθετείται στο σχετικό φάκελο της προσφοράς.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής όλες οι πιο πάνω παρατηρήσεις έχουν σημειωθεί και θα δοθούν οδηγίες για να εφαρμοστούν.

(γ) **Προσφορά αρ. 10/2007: Νέο κτίριο Αρχείου ΡΙΚ.** Η προκήρυξη δημοσιεύθηκε στον ημερήσιο τύπο στις 28.11.2007 και στην Επίσημη Εφημερίδα στις 30.11.2007, κατακυρώθηκε δε σε συγκεκριμένη εργοληπτική εταιρεία στις 3.4.2008 στην τιμή των €4.267.941 πλέον ΦΠΑ.

Σχετικά με την πιο πάνω προσφορά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- **Αξιολόγηση προσφορών.** Παρόλο που η αξιολόγηση προσφορών αναφέρεται στο συμφωνητικό έγγραφο που υπογράφηκε με τον αρχιτέκτονα ημερ.19.2.2004 ως υποχρέωση του αρχιτέκτονα (υποχρεώσεις, καθήκοντα και ευθύνες αρχιτέκτονα, παρ. 1.8) για την οποία στην παρ. 8.2 του συμβολαίου καθορίζεται και ποσοστό αμοιβής (0,45% μαζί με την ετοιμασία εγγράφων προσφορών), εντούτοις φαίνεται να μην έγινε αξιολόγηση από τον αρχιτέκτονα αλλά από 3 γραφεία μελετητών.
- **Δικαιώματα παραλαβής των εγγράφων προσφορών.** Στην προκήρυξη αναφερόταν ότι οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούσαν να προμηθευτούν τα έγγραφα προσφορών από τα γραφεία του αρχιτέκτονα έναντι του ποσού των £300 επιπλέον ΦΠΑ. Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 20.3.2008 αγοράστηκαν έγγραφα προσφορών από 11 εργοληπτικές εταιρείες, άρα έχει εισπραχθεί από τον επιμετρητή ποσοτήτων το ποσό των £3.300 πλέον ΦΠΑ.

Παρατηρήθηκε ότι το πιο πάνω ποσό δεν φαίνεται να κατατέθηκε στο Ίδρυμα, παρόλο που στον όρο Γ5 του υπογραφέντος Συμφωνητικού Εγγράφου ημερ.19.2.2004 αναφέρεται ρητά ότι τα δικαιώματα παραλαβής των εγγράφων προσφορών θα τα καρπούται ο Εργοδότης.

Για την πρώτη περίπτωση ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι ποσό €3.000 θα αφαιρεθεί από το αρχιτεκτονικό γραφείο, ενώ για τη δεύτερη περίπτωση ποσό ύψους £3.300 θα αφαιρεθεί από την επόμενη πληρωμή προς τους συνεργάτες/συμβούλους για το έργο.

(δ) **Προσφορά αρ. 35/2008: Ασφαλτόστρωση χώρων στάθμευσης ΡΙΚ.** Η προκήρυξη για την πιο πάνω προσφορά δημοσιεύτηκε στον ημερήσιο τύπο στις 27.6.2008 και στην Επίσημη Εφημερίδα στις 4.7.2008. Μετά από την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προσφορών και αφού ετοιμάστηκαν τα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 11.9.2008 με εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για κατακύρωση σε συγκεκριμένη εταιρεία για το ποσό των €194.995 πλέον ΦΠΑ, η διαδικασία σταμάτησε, επειδή, όπως αναφέρεται σε σημείωμα στα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών (που φέρει ημερομηνία 22.10.2008), δεν υπάρχει διαθέσιμο Κονδύλι. Σε επόμενα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 27.11.2008 γίνεται ξανά η εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για κατακύρωση στην ίδια εταιρεία και η κατακύρωση έγινε τελικά από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 16.12.2008, αφού εξασφαλίστηκε από την εταιρεία βεβαίωση ότι η προσφορά της εξακολουθεί να ισχύει, χωρίς όμως να φαίνεται ότι εξασφαλίστηκαν και οι αναγκαίες πιστώσεις.

Σχετικά με την πιο πάνω προσφορά παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθήθηκε ο Κανονισμός αρ.6 (Κ.Δ.Π. 492/2004) που προνοεί ότι η προκήρυξη διαγωνισμού που οδηγεί στην ανάθεση σύμβασης, γίνεται με την προϋπόθεση ότι υπάρχουν διαθέσιμες οι αναγκαίες πιστώσεις.

(ε) **Δημιουργία σκηνικών.**

- (i) **Διαγωνισμός τραγουδιού Junior Eurovision 2008.** Στις 5.6.2008 το ΡΙΚ αποφάσισε να αναθέσει την ετοιμασία του σκηνικού για το διαγωνισμό τραγουδιού Junior Eurovision του 2008 στην εταιρεία η οποία σχεδίασε το σκηνικό που παρουσιάστηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ραδιοφωνίας και με το οποίο ανατέθηκε στο PIK η διοργάνωση του διαγωνισμού. Παρατηρήθηκε ότι το Ίδρυμα δεν προχώρησε έγκαιρα στον προσδιορισμό των αναγκών ώστε να ετοιμαστούν οι προδιαγραφές για τη δημιουργία σκηνικού, με αποτέλεσμα, λόγω έλλειψης χρόνου, να αποφασιστεί η απευθείας ανάθεση της εργασίας στην πιο πάνω εταιρεία και να μην ακολουθηθεί η διαδικασία προκήρυξης προσφορών. Αναφέρεται ότι η εταιρεία ανέλαβε το σχεδιασμό και κατασκευή του σκηνικού, συμπεριλαμβανομένων των εργατικών για το στήσιμο του σκηνικού, για €100.000 (πλέον ΦΠΑ).

- (ii) **Διαγωνισμός τραγουδιού Eurovision 2008.** Η δημιουργία σκηνικού για την επιλογή της κυπριακής συμμετοχής για το διαγωνισμό τραγουδιού Eurovision 2008 ανατέθηκε στην εταιρεία που ανέλαβε και το διαγωνισμό τραγουδιού Junior Eurovision, για το ποσό των €17.086 (πλέον ΦΠΑ) με απευθείας ανάθεση, και χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες συνοπτικές διαδικασίες, δηλαδή να αποσταλούν τα έγγραφα του διαγωνισμού σε τέσσερεις τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, και χωρίς την κατακύρωση της προσφοράς από την Επιτροπή Προσφορών.

Παρόλο που ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος εξαιρεί συμβάσεις που αφορούν στην αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή προγραμμάτων που προορίζονται για μετάδοση από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, καθώς και συμβάσεις για το χρόνο μετάδοσης εκπομπών και οι πιο πάνω περιπτώσεις πιθανόν να εμπίπτουν στην εξαίρεση αυτή, εντούτοις με την προκήρυξη και εξασφάλιση περισσότερων προσφορών το Ίδρυμα αποκτά επιλογές τόσο οικονομικές όσο και τεχνικές.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, σε αρκετές περιπτώσεις δεν είναι εφικτό να ετοιμάζονται προδιαγραφές για ένα σκηνικό αφού είναι δημιουργική δουλειά και ο σχεδιαστής ζητά να αναλαμβάνει και την κατασκευή. Σημείωσε όμως ότι στις περιπτώσεις που αυτό είναι εφικτό θα ζητούνται προσφορές.

(στ) **Προμήθεια και εγκατάσταση προπαρασκευασμένης οικοδομής (Quotation 20/2008).** Στις 13.5.2008 ζητήθηκαν προσφορές για την προμήθεια δύο έτοιμων γραφείων για τη στέγαση βιβλιοθήκης και του ταμειευτηρίου των υπαλλήλων του PIK. Η προθεσμία για υποβολή προσφοράς έληγε στις 21.5.2008 και ο χρόνος παράδοσης και εγκατάστασης καθορίστηκε στις 23.6.2008. Οι προδιαγραφές δεν περιλάμβαναν την κατασκευή της βάσης της οικοδομής για την οποία αποφασίστηκε να ζητηθούν ξεχωριστές προσφορές. Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στη ζήτηση προσφορών για την κατασκευή βάσης με αποτέλεσμα ενώ η οικοδομή ήταν έγκαιρα έτοιμη, αυτή να παραδοθεί τελικά στις 25.7.2008.

Αναφορικά με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ενώ δόθηκε περιορισμένος χρόνος (8 ημερών) για την υποβολή προσφορών, αργότερα παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην αξιοποίηση της οικοδομής.
- (ii) Η οικοδομή η οποία στοίχισε €41.270 (συν ΦΠΑ, πλέον €6.266 για τη κατασκευή της βάσης), είχε αγοραστεί για να ικανοποιήσει επείγουσες ανάγκες στέγασης βιβλιοθήκης του PIK και το ταμειευτήριο των υπαλλήλων του, χωρίς όμως να έχει ακόμη χρησιμοποιηθεί.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με την έναρξη των εργασιών για το νέο αρχείο του PIK υπήρχε η άμεση ανάγκη για να στεγαστεί το ταμειευτήριο των υπαλλήλων του PIK και η βιβλιοθήκη. Όμως επειδή για το ταμειευτήριο υπήρχε σε εκκρεμότητα συμφωνία για συγχώνευση με άλλο συνεργατικό, δεν κρίθηκε απαραίτητο να γίνει η μετακόμιση αμέσως. Τελικά η συγχώνευση δεν έγινε και η μετακόμιση αρχίζει σύντομα.

(ζ) **Παγκόσμια διανομή του δορυφορικού προγράμματος του PIK (Cyprus Sat).** Το Διαχειριστικό Συμβούλιο που συστάθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 56.219, ημερ. 31.7.2002, για την αναβάθμιση και γεωγραφική επέκταση του δορυφορικού προγράμματος του PIK (Cyprus Sat), αποφάσισε, μετά από μελέτη των προτάσεων που υπέβαλαν 6 εταιρείες, για την παγκόσμια μετάδοση και διανομή του δορυφορικού σήματος για ένα τηλεοπτικό και τρία ραδιοφωνικά κανάλια του PIK, ότι συγκεκριμένη εταιρεία είχε υποβάλει την πιο συμφέρουσα πρόταση για τη συγκεκριμένη υπηρεσία προς τη

Δημοκρατία. Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστικού Συμβουλίου, ενέκρινε στη συνεδρία του ημερ. 25.1.2006 τη σύναψη συμφωνίας, η οποία υπογράφηκε μεταξύ ΡΙΚ και της πιο πάνω εταιρείας στις 5.5.2006.

Σημειώνεται ότι οι τιμές των υποβληθεισών προτάσεων κυμαίνονταν για τις πέντε εταιρείες από £816.521 μέχρι £1.248.486 ετησίως ενώ η πιο πάνω εταιρεία υπέβαλε πρόταση με μηδενικό κόστος.

Όπως έχει αναφερθεί και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2006 και 2007, σχετικά με την πιο πάνω συμφωνία παρουσιάστηκαν αρκετά προβλήματα, κυρίως όσον αφορά στην απρόσκοπτη μετάδοση του δορυφορικού προγράμματος του ΡΙΚ.

Σε σύσκεψη που έγινε στις 6.11.2008 υπό τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο αποφασίστηκε όπως προσεγγισθεί από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων άλλη εταιρεία για να εξεταστεί η πιθανότητα όπως εκπέμπει στις περιοχές που δεν καλύπτει η πρώτη εταιρεία.

Αναφέρθηκε δε ότι αν γίνει δεκτή από την εταιρεία αυτή η πιο πάνω πρόταση, να εξεταστεί το ενδεχόμενο καταγγελίας της συμφωνίας με την πρώτη εταιρεία.

Αγωγές εναντίον Διαφημιστικών Γραφείων για μη εξόφληση των οφειλών τους.

(α) Όπως έχει αναφερθεί και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2006 και 2007, εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος απώλειας σημαντικών ποσών που οφείλονται από ορισμένες διαφημιστικές εταιρείες, αφού, μετά την καταχώριση αγωγής εναντίον τους, η επίδοση του κλητηρίου εντάλματος δεν κατέστη δυνατή, λόγω κυρίως αλλαγής της διεύθυνσής τους. Ενδεικτικές περιπτώσεις αναφέρονται και πάλι στον πίνακα που ακολουθεί.

Αρ. Λογ.	Οφειλόμενο ποσό €	Περίοδος οφειλής	Ημερ. καταχώρησης αγωγής	Αρ. αγωγής
2110056	25.439	1.6.2001 – 1.7.2001	6.7.2004	6518/04
2110019	15.540	1.7.1999 – 1.12.2001	11.6.2004	5593/04
2110025	137.510	1.10.2000 – 1.10.2001	11.6.2004	5592/04

(β) **Αγωγή αρ. 2946/2001, για £25.241 (€43.127).** Η αγωγή εκδικάστηκε από το 2001 αλλά παραμένει μέχρι σήμερα ανεκτέλεστη, με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η είσπραξη του πιο πάνω ποσού. Με σημαντική καθυστέρηση 3 χρόνων εκδόθηκε στις 28.4.2004 ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας, το οποίο και επιστράφηκε ανεκτέλεστο.

(γ) **Αγωγή αρ. 7577/2006, για £68.678 (€117.343).** Η αγωγή εκδικάστηκε στις 29.1.2007 υπέρ του ΡΙΚ για την καταβολή του οφειλόμενου ποσού των £68.678 πλέον τόκο 8% και έξοδα αγωγής. Στις 28.12.2007 ο δικηγόρος του ΡΙΚ καταχώρισε ένταλμα κινητής περιουσίας εναντίον των εναγόμενων το οποίο επιστράφηκε ανεκτέλεστο.

(δ) **Αγωγή αρ. 1983/2006, για £3.545 (€6.057).** Η αγωγή αρ. 1983/2006 εκδικάστηκε υπέρ του Ιδρύματος αλλά δεν μπορεί να προχωρήσει κατάσχεση επειδή η εταιρεία έχει διαλυθεί.

(ε) **Αγωγή αρ. 5594/2004, για £27.298 (€46.642).** Στις 26.9.2008 το δικαστήριο επιδίκασε όπως η εναγόμενη εταιρεία πληρώσει ποσό €46.642 πλέον τόκο 9% από 31.7.2001 και έξοδα ύψους €2.932. Παρόλο που συμφωνήθηκε αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης μέχρι 31.1.2009, δεν σημειώθηκε οποιαδήποτε εξέλιξη.

Έκθεση για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά τη διάρκεια του έτους 2008.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(4) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το Νόμο αρ. 116(I)/2003, το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προμηθεύει στο Γενικό Ελεγκτή, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, τα ακόλουθα:

- Την ετήσια έκθεση που ετοιμάζει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16Α του ίδιου Νόμου, και
- αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, και, αν είναι πρακτικά εφικτό, με ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 24Β(3) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής υποβάλλει, το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου, έκθεση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε δυνάμει του πιο πάνω άρθρου, καθώς και η ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών (όπως αυτές εμφανίζονται στους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί το Ίδρυμα δυνάμει του εδαφίου (2) του πιο πάνω άρθρου) μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή τέτοιας υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 24Β(1) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής, στα πλαίσια της άσκησης του ετήσιου ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος, ελέγχει κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση, που έλαβε το Ίδρυμα, χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, δηλαδή για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16Α, και συγκεκριμένα του ορισμού του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

(γ) Αναφορικά με το έτος 2008, σημειώνεται ότι μας έχουν σταλεί από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 23.3.2009 η ετήσια έκθεση που ετοίμασε η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και η αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, χωρίς όμως ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(δ) Οι χωριστοί λογαριασμοί του έτους 2008, σχετικά με την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και τις εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 24Β(1) του πιο πάνω Νόμου και στην περίπτωση που ενδείκνυται η υποβολή τους, αυτοί έπρεπε να είχαν υποβληθεί από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου στην Υπηρεσία μας για έλεγχο το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2009. Με επιστολή του ημερ. 16.4.2009 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι δεν θα υποβάλει χωριστούς λογαριασμούς για το έτος 2008, γιατί όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στα πλαίσια της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.

(ε) **Αποτελέσματα ελέγχου.**

- (i) **Ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2008 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.** Ενόψει της μη τήρησης και υποβολής από το Ίδρυμα ξεχωριστών λογαριασμών και της διευκρίνισης του Ιδρύματος με την επιστολή του ημερ. 16.4.2009 ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα για το έτος 2008 είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική

υπηρεσία, δεν είναι εφικτή η αναφορά στην Έκθεσή μου περί της ύπαρξης τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2008 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(3) του σχετικού Νόμου, ούτε και τίθεται θέμα εξακρίβωσης κατά πόσο έχει ακολουθηθεί η τρέχουσα εμπορική πρακτική και οι γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές για την τήρησή τους, ούτε ακόμη κατά πόσο οι δαπάνες και τα έσοδα κατανεμήθηκαν ορθά με βάση τις αρχές αναλυτικής λογιστικής, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(2)(α-γ) του Νόμου.

Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2008 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είχε έσοδα από διαφημίσεις και άλλες δραστηριότητες ύψους €9,1 εκ. και λειτουργικά έξοδα €38,2 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα το 2008 ήταν μόνο €30,9 εκ., εξάγεται το συμπέρασμα ότι για κάλυψη των εξόδων του το Ίδρυμα χρησιμοποιεί έσοδά του από άλλες δραστηριότητες.

(ii) Κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2008 χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

- Με την επιστολή του Ιδρύματος ημερ. 16.4.2009, διευκρινίζεται ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για τις άλλες δραστηριότητες του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.
- Στους λογαριασμούς του Ιδρύματος υπάρχει η ένδειξη ότι, για κάλυψη των εξόδων ύψους €38,2 εκ. χρησιμοποιείται εκτός από την παραχωρηθείσα κρατική χορηγία ύψους €30,9 εκ. και μέρος των εσόδων του Ιδρύματος.
- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, στην ετήσια έκθεσή της καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με βάση τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που ορίζει η σχετική νομοθεσία, το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, τόσο σε σχέση με την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στις τηλεοπτικές μεταδόσεις, όσο και στις ραδιοφωνικές μεταδόσεις, δεν παρέχει μια ισορροπημένη δέσμη υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι με επιστολή μου ημερ. 5.5.20089 προς τον Πρόεδρο της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ζήτησα διευκρινίσεις για τα συμπεράσματα ελέγχου τους, όπως αυτά καταγράφονται στη σχετική έκθεση της Αρχής, και ειδικά κατά πόσο, ανεξάρτητα από τις επισημάνσεις που αναφέρονται, η Αρχή θεωρεί ότι το Ίδρυμα το 2008 εκπλήρωσε την αποστολή του για παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία και κατά πόσο από την έρευνα διαφάνηκε ότι μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος, κατά το επισκόπηση έτος, υπήρξαν εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες. Μέχρι σήμερα η πιο πάνω επιστολή μου δεν έτυχε απάντησης.

Επειδή στην πιο πάνω έκθεσή της η Αρχή δεν αναφέρει κατά πόσο το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου έχει εκπληρώσει την αποστολή του ως παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία, πράγμα που είχε νομική υποχρέωση να αναφέρει, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 22B, του σχετικού Νόμου, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ως αρμόδια Αρχή, ασκεί ποιοτικό έλεγχο αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία, δεν είναι δυνατόν να διατυπωθεί ασφαλής γνώμη κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το

έτος 2008, χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι το θέμα των ποσοστώσεων απασχολεί σοβαρά τη Διεύθυνση και το Συμβούλιο αφού διαπιστώθηκε πως αυτές όπως προβλέπονται στους σχετικούς Κανονισμούς χρήζουν διαφοροποίησης. Το ΡΙΚ έχει ήδη αποστείλει επιστολή με συγκεκριμένες εισηγήσεις για διαφοροποίηση των ποσοστώσεων στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών με κοινοποίηση στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και το Διευθυντή Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου.

Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Το Ίδρυμα, μέχρι και το έτος 2005, συμμετείχε ως «Συνέταiros» (Partner) σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την εμπλοκή άλλων συντονιστικών φορέων, ενώ από το έτος 2006 συμμετέχει σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα με απευθείας εμπλοκή.

Συγκεκριμένα για τα έτη 2002-2007 το Ίδρυμα έχει συμμετάσχει σε 9 Ευρωπαϊκά Προγράμματα από τα οποία 2 ολοκληρώθηκαν το 2006, 2 το 2007 και 3 το 2008 και το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε για την πιο πάνω περίοδο ανήλθε σε €557.101 από το οποίο €101.447 εισπράχθηκε το έτος 2008.

Αναφορικά με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν κατάλληλοι μηχανισμοί εντοπισμού, αξιολόγησης, έγκρισης, αξιοποίησης και υλοποίησής τους. Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι υπηρεσίες της συνεργάτιδας, που απασχολείτο για την ανεύρεση, παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, έχουν τερματιστεί από 15.1.2007 και μέχρι σήμερα δεν κατέστη δυνατή η αντικατάστασή της.

Όπως πληροφορήθηκα γίνονται σκέψεις για απασχόληση κατάλληλου συνεργάτη ή μίσθωση υπηρεσιών μέχρι να δημιουργηθεί θέση στο υπό μελέτη νέο οργανόγραμμα.

Επειδή μέσω των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων προσφέρονται δυνατότητες απορρόφησης σημαντικών κονδυλίων, εισηγήθηκα όπως το Ίδρυμα εξετάσει και υιοθετήσει κατάλληλους μηχανισμούς εντοπισμού, αξιολόγησης, έγκρισης, αξιοποίησης και υλοποίησής τους. Εισηγήθηκα επίσης τη δημιουργία σχετικών Κονδυλίων στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος, τόσο για τα έσοδα όσο και για τα έξοδα, με σχετική αναφορά στο επεξηγηματικό υπόμνημα του Προϋπολογισμού σε ποια προγράμματα αφορούν.

Επίσης, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης της υλοποίησης των πιο πάνω έργων και για την αποκόμιση καλύτερης πληροφόρησης και ελέγχό τους, εισηγήθηκα όπως για κάθε έργο τηρείται ξεχωριστός φάκελος στον οποίο να καταχωρίζεται το υπογραφέν συμβόλαιο, οι σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης, καθώς και όλη η αλληλογραφία που το αφορά.

Μέρος Β

Αναστολή - διακοπή τηλετόμπολας. Αναφορικά με το θέμα της αναστολής της τηλετόμπολας και κυρίως στην ενέργεια του Ιδρύματος να προχωρήσει στην ακύρωση της τραπεζικής εγγυητικής ύψους £300.000 (€512.580), για την οποία εκτενής αναφορά έχει γίνει σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου, δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά ή και σχόλιο στην απαντητική επιστολή του ΡΙΚ ημερομηνίας 26.6.2008.

Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι μετά την απόφαση για διακοπή της τηλετόμπολας και του προγράμματος, προς αποφυγή ζημιών, ακυρώθηκε και η τραπεζική εγγυητική.

Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτριώσεως. Παρόλο που το Ίδρυμα έχει ανταλλάξει σχετική αλληλογραφία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για τις πιο κάτω απαλλοτριώσεις, μέχρι σήμερα δεν έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη. Η όλη κατάσταση παραμένει η ίδια, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

- (i) **Απαλλοτρίωση μέρους του τεμαχίου 847 Φ/ΣΧ XXI/63V1.** Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καθόρισε στις 9.11.1998 ποσό αποζημίωσης £30.000 για την πιο πάνω

απαλλοτρίωση. Διαπιστώθηκε ότι η αποδοχή και είσπραξη της αποζημίωσης αυτής δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

- (ii) **Απαλλοτρίωση του τεμαχίου 1835.** Το Ίδρυμα δεν έχει ακόμη λάβει προσφορά για αποζημίωση λόγω του επηρεασμού της περιουσίας του, παρά το ότι συμπληρώθηκαν τα έργα και κατεδαφίστηκε οικοδομή που υφίστατο στο πιο πάνω τεμάχιο.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής δόθηκαν οδηγίες στο Τμήμα Προσωπικού και Διοίκησης να επιδιώξει συνάντηση με το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επίλυση του θέματος.

6.18 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Υποβολή οικονομικών καταστάσεων.** Το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2008. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το έτος 2008.

(β) **Αποτελέσματα έτους.** Οι πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008, παρουσίασαν έλλειμμα €3.216.762 (πριν από την κρατική χορηγία), σε σύγκριση με €2.963.675 (£1.734.562) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007.

Σημειώνεται ότι, μετά την κρατική χορηγία ύψους €1.500.000 (€3.929.783 ή £2.300.000 για το 2007), παρουσιάζεται, για το 2008, έλλειμμα ύψους €1.716.762 (πλεόνασμα €966.108 ή £565.438 για το 2007), ενώ το συσσωρευμένο πλεόνασμα, στις 31.12.2008 ανέρχεται σε €50.456 (€1.767.218 ή £1.034.307 στις 31.12.2007).

(γ) **Έσοδα.** Τα έσοδα, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας, ανήλθαν σε €1.892.313, σε σύγκριση με €4.321.087 (£2.529.020) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007. Σημειώνεται ότι στα έσοδα του έτους περιλαμβάνονται αναβαλλόμενα έσοδα ύψους €93.745 (€97.508 ή £57.069 το 2007), τα οποία αφορούν σε χορηγία από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ύψους €486.951 (£285.000), η οποία καταβλήθηκε το 2004 για τη δημιουργία και ανάπτυξη «Αμπελουργικού Μητρώου» και σε χορηγία από το Υπουργείο Οικονομικών ύψους €4.090 (£2.394), για ενίσχυση του προγράμματος «Κουμανταρία». Όπως προκύπτει, η ικανότητα του Συμβουλίου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 79% του συνόλου των εσόδων του.

(δ) **Έξοδα.** Τα έξοδα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους €1.259.209 (€1.130.262 ή £661.513 το 2007), ανήλθαν σε €3.609.075, σε σύγκριση με €3.354.976 (£1.963.582) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007.

(ε) **Κρατικές επιχορηγήσεις.** Κατά τα έτη 2008 και 2007 η Κυβέρνηση κατέβαλε σε αμπελουργούς, μέσω του Συμβουλίου, τις ακόλουθες επιχορηγήσεις:

	2008	2007	2007
	€	€	£
Αποζημίωση που καταβλήθηκε με βάση σχέδια εκρίζωσης και αναδιάρθρωσης	140.775	482.340	282.301

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω επιχορηγήσεις αφορούν σε σχέδια που εγκρίθηκαν από την Κυβέρνηση πριν την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το έτος 2008 ήταν το τελευταίο έτος καταβολής

τέτοιων επιχορηγήσεων. Ήδη, από την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1.5.2004, την καταβολή επιχορηγήσεων στους αμπελουργούς ανέλαβε ο ΚΟΑΠ, με εξέταση των αιτήσεων των αμπελουργών από το ΣΑΠ ως ανάδοχος Οργανισμός.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 6.6.2007 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.11.2007 για δαπάνες ύψους €3.542.770 (£2.073.491).

Προσωπικό. Το Συμβούλιο στις 31.12.2008 απασχολούσε 42 μόνιμους υπαλλήλους (42 στις 31.12.2007). Το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένων των συνεισφορών του Συμβουλίου στα διάφορα Ταμεία για το έτος 2008, ανήλθε στο ποσό των €1.602.278 (€1.379.106 ή £807.155 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007), χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων ύψους €1.259.209 (€1.130.262 ή £661.513 το 2007).

6.19 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €8.690.760, μετά τις δαπάνες για την ασφαλικτή επίστρωση ύψους €8.800.102 (€3.668.038 το 2007), σε σύγκριση με πλεόνασμα €1.090.273 το 2007 (μετά τη συναλλαγματική ζημιά ύψους €877.411), σημειώθηκε δηλαδή μείωση του πλεονάσματος κατά €9.781.033.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €17.948.485, σε σύγκριση με €16.133.901 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.814.584 ή ποσοστό 11,2%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχέτευσης και των τόκων εισπρακτέων.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €17.839.143 σε σύγκριση με €10.498.179 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €7.340.964 ή ποσοστό 69,9%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης και των αποσβέσεων, λόγω της λειτουργίας του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων Ανθούπολης και δύο αντλιοστασίων καθώς και της κεφαλαιοποίησης μέρους του συστήματος αποχετεύσεων της Μείζονος Λευκωσίας και στην αύξηση των τόκων πληρωτέων.

Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 35 μόνιμους υπαλλήλους, 10 έκτακτους και 27 εργάτες, σε σύγκριση με 33 μόνιμους υπαλλήλους, 12 έκτακτους και 27 εργάτες το 2007. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των €3.346.788, σε σύγκριση με €3.131.176 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €215.612 ή ποσοστό 6,88%, η οποία οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση γενικών αυξήσεων στο υπαλληλικό και εργατικό προσωπικό κατά το 2008.

Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 24.9.2007 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 8.5.2008, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία αυτή ήταν χωρίς εξουσιοδότηση. Στις 16.9.2008 ο Υπουργός Εσωτερικών ενέκρινε μέρος των θεμάτων προσωπικού, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Αναφέρεται σχετικά ότι με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί οι οποίοι δεν έχουν νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, για

απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι τη 15η Ιουνίου του προηγούμενου έτους.

Πέραν της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, που θα πρέπει να ακολουθείται, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει τα Συμβούλια Αποχετεύσεων να υποβάλλουν τους Προϋπολογισμούς τους στον Υπουργό Εσωτερικών για τελική έγκριση, ώστε αυτή να δίνεται πάντοτε πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, σε απάντηση σχετικής επιστολής της Υπηρεσίας μου ημερ. 18.12.2007, ανέφερε ότι η πιο πάνω εισήγηση αντιμετωπίζεται θετικά και θα προωθηθεί στα πλαίσια αλλαγών στο σχετικό Νόμο.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγηση της Υπηρεσίας μου ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία υποβολής των Προϋπολογισμών από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων. Παράλληλα σημείωσε ότι, αν και ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 20.10.2008, εντούτοις δεν έχει ακόμα εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών.

(β) Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Δεν φαίνεται να υπάρχει σύστημα που να διασφαλίζει ότι παρακολουθείται η εκτέλεση του Προϋπολογισμού πάνω σε συνεχή και συστηματική βάση, έτσι ώστε να εξακριβώνονται τυχόν υπερβάσεις, ενώ το μηχανογραφημένο σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των πραγματικών δαπανών που έγιναν με αυτές που προϋπολογίστηκαν.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι μέσα στα πλαίσια αντικατάστασης του μηχανογραφημένου συστήματος, θα ληφθεί πρόνοια ώστε το σύστημα να παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των πραγματικών δαπανών με τις προϋπολογιζόμενες.

Χρεώστες και άλλοι λογαριασμοί.

(α) Το σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών του Συμβουλίου στις 31.12.2008 ανήλθε σε €9.314.349, σε σύγκριση με €7.798.548 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.515.801 ή ποσοστό 19,4%. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €3.417.203 (όπως και το 2007), αποτελεί μέρος δανείου το οποίο είχε συναφθεί από το Συμβούλιο και καταβλήθηκε στο Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας κατά το 2007, για την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων στο Δήμο Λατσίων, με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 63.124, ημερ. 28.12.2005, όπως αυτή διορθώθηκε στις 12.7.2006 και το οποίο αναμένεται να εισπραχθεί από την Κυβέρνηση.

(β) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων τελών στις 31.12.2008 ήταν €3.626.042, σε σύγκριση με €3.190.053 στις 31.12.2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €435.989 ή ποσοστό 13,66%, η οποία οφείλεται κυρίως στις οφειλές της Κυβέρνησης για τα αποχετευτικά τέλη των Προσφυγικών Συνοικισμών και των Συνοικισμών Αυτοστέγασης. Ποσό €1.022.011 αφορά καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 2002-2006 εκ των οποίων 20 άτομα/εταιρείες με συνολικό ποσό €233.643, οφείλουν ποσά πέραν των €5.000. Επίσης, ποσό €453.107 οφείλεται από φορολογουμένους της παλιάς Λευκωσίας για την περίοδο 1977-2001.

(γ) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας - Τέλη χρήσης. Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των τελών χρήσης που εισπράττονται από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2008, ανέρχεται σε €1.363.638.

Εισηγήθηκα τη συνομολόγηση συμφωνίας που να διέπει τον τρόπο και χρόνο καταβολής των τελών χρήσης.

Έργα που εκτελέστηκαν και δεν τέθηκαν σε λειτουργία. Τα έργα αποχετευτικών συστημάτων υπό εκτέλεση στις 31.12.2008, ανέρχονται σε €107,9 εκ., σε σύγκριση με €97,3 εκ. το 2007. Από το ποσό αυτό, ποσό περίπου €38 εκ. (2007 - €43 εκ.), αφορά σε έργα τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, κυρίως λόγω τόσο της μη ολοκλήρωσης της κατασκευής του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Βαθιά Γωνιά, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2009 όσο και των προβλημάτων δυσοσμίας που προκαλούνται από τη λειτουργία του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων Μιας Μηλιάς.

Διαδικασία προκήρυξης προσφορών. Σύμφωνα με το άρθρο 11(α) των Εσωτερικών Κανονισμών του Συμβουλίου Προσφορών, λεπτομερείς όροι με σαφείς ορισμούς αναφορικά με κάθε προσφορά, εγκρίνονται από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων.

Όπως διαπιστώθηκε οι διαδικασίες προκήρυξης των προσφορών, η έγκριση των όρων των διαγωνισμών και οι διαδικασίες κατακύρωσης των προσφορών, διενεργούνται από Επιτροπή Προσφορών που ορίστηκε από το Συμβούλιο, η οποία υποβάλλει στο Συμβούλιο σχετική εισήγηση για κατακύρωση, χωρίς να φαίνεται ότι το Συμβούλιο είχε προηγουμένως αποφασίσει για την προκήρυξη των διαγωνισμών.

Υπέδειξα ότι η ενημέρωση του Συμβουλίου στο στάδιο κατακύρωσης των προσφορών, εμπερικλείει τον κίνδυνο, σε περίπτωση που η πλειοψηφία των μελών διαφωνεί με την εκτέλεση ενός έργου, το Συμβούλιο να μην έχει τη δυνατότητα ακύρωσης του διαγωνισμού, εφόσον ο Νόμος για τη Σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων προβλέπει πολύ συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους μπορεί να ακυρωθεί ένας διαγωνισμός.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι όλα τα έργα τύγχαναν έγκρισης από το Συμβούλιο μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού και ότι το Συμβούλιο ενημερωνόταν με εξαμηνιαίες εκθέσεις από το Διευθυντή Έργου. Περαιτέρω ανέφερε ότι η Επιτροπή Προσφορών αποτελείται από εννέα μέλη (από σύνολο δεκαεννέα μελών του Συμβουλίου) και ως εκ τούτου δεν τίθεται θέμα η πλειοψηφία των μελών να διαφωνεί με την εκτέλεση ενός έργου.

Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να ακολουθεί τις διαδικασίες που καθορίζονται στους Εσωτερικούς Κανονισμούς του Συμβουλίου Προσφορών.

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας.

(α) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από το 2004 το Συμβούλιο προβαίνει στην πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, ενώ μέχρι το 2003 κάλυπτε μόνο το κόστος για την ασφατική επανόρθωση των εκσκαφών. Η ολική ασφαλτόστρωση των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου, χωρίς τη συνεισφορά των οικείων Δήμων, δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

(β) Πέραν των πιο πάνω, κατά το 2008, το Συμβούλιο ανέθεσε με βάση την προσφορά αρ. 19/2008, για το ποσό των €768.177, την ασφαλτόστρωση δρόμων ολικής έκτασης περίπου 63.000 τ.μ., στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας, όπου το αποχετευτικό σύστημα έχει ολοκληρωθεί προ πολλών ετών και το Συμβούλιο δεν φέρει οποιαδήποτε νομική ευθύνη για τη μετέπειτα συντήρησή τους.

(γ) Σημειώνεται επίσης ότι ενώ η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για την ασφατική επίστρωση των δρόμων ήταν €5.809.245, οι δαπάνες που έγιναν ανήλθαν σε €8.800.102, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €2.990.857 ή ποσοστό 51,48% της εγκεκριμένης πρόνοιας, χωρίς να φαίνεται ότι ενημερώθηκε σχετικά το Συμβούλιο.

Η ολική δαπάνη για την πλήρη ασφαλτόστρωση δρόμων από το 2004 μέχρι το 2008, ανήλθε στα €27.805.750.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων έργων. Συνεχίστηκε και κατά το 2008 η τακτική του Συμβουλίου να προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων εκτέλεσης έργων οι οποίες δεν έχουν χαρτοσημανθεί. Συγκεκριμένα, κατά το 2008 το Συμβούλιο προέβη στην υπογραφή πέντε συμβάσεων εκτέλεσης αποχετευτικών έργων και ασφαλοστρώσεων, συνολικής αξίας €29.168.354, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, οι οποίες δεν έχουν χαρτοσημανθεί. Διαπιστώθηκε επίσης ότι την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2009, προέβη στην υπογραφή τριών νέων συμβάσεων, συνολικής αξίας €25.075.998, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, οι οποίες δεν έχουν χαρτοσημανθεί. Επίσης, εκκρεμεί η χαρτοσήμανση των επτά συμβάσεων εκτέλεσης αποχετευτικών έργων συνολικής αξίας €49.280.508, μη περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, οι οποίες υπογράφηκαν κατά το 2007, όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μου για το έτος 2007.

Η τακτική αυτή του Συμβουλίου δεν είναι σύννομη και στερεί το Δημόσιο από σημαντικά έσοδα.

Όπως υπέδειξα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με το άρθρο 29(θ) του περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 222(I)/2002, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2003, στην περίπτωση σύμβασης εκτέλεσης οικοδομικού ή τεχνικού έργου, ο εργολήπτης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Το Συμβούλιο υποχρεούται να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια μέχρι το έγγραφο αυτό να χαρτοσημανθεί.

Υπέδειξα επίσης ότι, με βάση την εγκύκλια επιστολή του Εφόρου Τελών Χαρτοσήμου, αρ. φακ. 13.36.09, ημερ. 21.7.2006, τα συμβόλαια που έχουν υπογραφεί μετά την 1.1.2003, θα πρέπει να αποσταλούν στο Γραφείο του Εφόρου για εξέταση πιθανής χαρτοσημάνσής τους, περιλαμβανομένων και αυτών που έχουν λήξει και δεν είναι πλέον σε ισχύ, θέμα το οποίο εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου εξέφρασε την άποψη ότι, με βάση το άρθρο 42Α των περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμων, το Συμβούλιο εξαιρείται από την καταβολή οποιωνδήποτε τελών χαρτοσήμων. Συμφωνώ ότι η εξαίρεση αφορά στο Συμβούλιο αλλά όχι στους εργολήπτες, οι οποίοι με βάση τον περί Χαρτοσήμων Νόμο υπέχουν υποχρέωση καταβολής τελών χαρτοσήμου.

Εγκατάσταση αγωγών αποχετευτικού συστήματος λυμάτων κατά τη χορήγηση άδειας διαίρεσης γης. Το Συμβούλιο, για να μπορεί με βάση τον περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2000, (Ν.57(I)/2000), να επιβάλλει στους ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας που αναπτύσσουν οικιστικά τα κτήματά τους την υποχρέωση να κατασκευάζουν και τα συστήματα αποχέτευσης λυμάτων, σύμφωνα με όρους που θέτει το Συμβούλιο, ετοίμασε το 2004 σχετικούς Κανονισμούς τους οποίους υπέβαλε στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το θέμα εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών και στο μεταξύ το Συμβούλιο εφαρμόζει τις πρόνοιες των προτεινόμενων Κανονισμών που ετοίμασε το ίδιο και επιβάλλει όρους, περιορισμούς ή άλλες προϋποθέσεις. Αυτό δημιουργεί προβλήματα και στις Αρμόδιες Αρχές κατά τη χορήγηση αδειών διαίρεσης γης αφού η επιβολή όρων χωρίς να έχουν εγκριθεί οι σχετικοί Κανονισμοί δεν γίνεται αποδεκτή από τους ιδιοκτήτες γης, οι οποίοι επικαλούνται ότι η επιβολή τέτοιων όρων είναι παράνομη.

Παρόλο ότι οι προτεινόμενοι Κανονισμοί εφαρμόζονται σε όλη την περιοχή που βρίσκεται μέσα στα όρια της περιοχής του Συμβουλίου, ανεξάρτητα αν έχει ήδη γίνει ή όχι το Αποχετευτικό Σύστημα στην περιοχή, το Συμβούλιο σε ορισμένες περιπτώσεις αποφασίζει κατά την εξέταση της αίτησης διαίρεσης γης του ιδιοκτήτη, την απαλλαγή του ιδιοκτήτη από οποιαδήποτε υποχρέωση εκτέλεσης οποιωνδήποτε αναγκαίων εργασιών. Αυτό αφενός δημιουργεί περιπτώσεις ετεροβαρούς μεταχείρισης και αντιδράσεις μεταξύ των ιδιοκτητών και αφετέρου ο Νόμος 57(I)/2000 δεν φαίνεται να δίνει αυτήν την ευχέρεια.

Στο μεταξύ, στα πλαίσια των προτεινόμενων Κανονισμών, το Συμβούλιο παραχωρεί στους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες για διαχωρισμό γης, τις σωλήνες και τα καλύμματα των φρεατίων το συνολικό κόστος των οποίων μέχρι τις 31.12.2008 ανήλθε στις €127.576.

Αίτηση για διαχωρισμό τεμαχίου γης σε οικόπεδα. Σε συγκεκριμένη αίτηση για διαχωρισμό γης σε οικόπεδα, ο αιτητής πληροφορήθηκε από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας - μέσω της αρμόδιας αρχής που είναι ο Δήμος Λακατάμιας, ότι ουδεμία πρόνοια για κατασκευή αποχετευτικού συστήματος από αυτόν απαιτείτο να ληφθεί στην υπό έκδοση άδεια αναφορικά με το Κεντρικό Αποχετευτικό Σύστημα και ότι η κατασκευή του εν λόγω συστήματος θα γίνει από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας σε μεταγενέστερο στάδιο.

Μετά από σχετική έρευνα, διαπίστωσα ότι λόγω απουσίας πολιτικής και κριτηρίων αναφορικά με τις περιπτώσεις διαχωρισμών γης για τις οποίες ο αιτητής θα επιβαρύνεται ή όχι με τη μελέτη και κατασκευή αποχετευτικού δικτύου, το Συμβούλιο ασκώντας τη διακριτική του ευχέρεια απάλλαξε τον αιτητή από την υποχρέωση αυτή. Ωστόσο η Υπηρεσία μου, εξετάζοντας την πρακτική του Συμβουλίου σε άλλες ανάλογες περιπτώσεις διαμόρφωσε την άποψη ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση θα έπρεπε να ζητηθεί από τους αιτητές του διαχωρισμού να εγκαταστήσουν το αποχετευτικό σύστημα το οποίο θα εξυπηρετούσε το υπό ανάπτυξη τεμάχιο.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποχετεύσεων συμφώνησε μαζί μου ότι θα έπρεπε στη συγκεκριμένη περίπτωση και με βάση ανάλογη πρακτική και τακτική σε παρόμοιες περιπτώσεις, να είχε ζητηθεί από τους αιτητές του διαχωρισμού να είχαν εγκαταστήσει το αναγκαίο αποχετευτικό δίκτυο που θα εξυπηρετούσε το υπό ανάπτυξη τεμάχιο τους.

Συμβόλαιο Συλλεκτικού Συστήματος Μείζονος Λευκωσίας, GN10, GN11, GN12, GN13, GN14 και GN15. Μετά από σχετικό έλεγχο, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην επίβλεψη των πιο πάνω συμβολαίων και σημαντικές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές που αφορούν στην ποιότητα των εκτελούμενων εργασιών εκ μέρους των Αναδόχων των έργων.

Συγκεκριμένα τα εργαστηριακά αποτελέσματα που υπέβαλλαν οι Ανάδοχοι των έργων στους Συμβούλους Μηχανικούς συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, ενώ τα αποτελέσματα ανεξάρτητων εργαστηριακών δοκιμών που εκτελούνται από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων για επαλήθευση των αποτελεσμάτων που υπέβαλλαν οι Ανάδοχοι των έργων, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, ήταν εκτός προδιαγραφών. Αυτό δημιουργεί ερωτηματικά ως προς την αξιοπιστία των εργαστηριακών ελέγχων που διεξάγονται από τους Αναδόχους των έργων. Ανησυχητικό είναι επίσης το γεγονός ότι ενώ υπάρχει μεγάλος αριθμός αποτελεσμάτων εκτός προδιαγραφών, δεν υπάρχουν στους σχετικούς φακέλους του Συμβουλίου, στοιχεία ως προς τις ενέργειες που έγιναν μετά τη γνωστοποίηση των εκτός προδιαγραφών αποτελεσμάτων.

Στο συμβόλαιο GN15 παρατηρήθηκε ότι ο Εργολάβος κατά την επανόρθωση των σχισμάτων δεν τοποθετούσε τα υλικά επιχωμάτωσης και υποθεμελίου σε στρώσεις, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει ικανοποιητική συμπίεση όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο. Επίσης τα υλικά επιχωμάτωσης, υποθεμελίου και θεμελίου που τοποθετούσε ο Εργολάβος ήταν ακατάλληλα. Συγκεκριμένα τα υλικά επιχωμάτωσης και υποθεμελίου περιείχαν μεγάλες πέτρες και ήταν ανάμικτα με προϊόντα εκσκαφής με ψηλή περιεκτικότητα σε άργιλλο. Όσον αφορά το υλικό θεμελίου το οποίο χρησιμοποιείται και σε άλλα συμβόλαια, είναι ακατάλληλο και δεν συνάδει με τις προδιαγραφές.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι κατά την επίστρωση των σχισμάτων με ασφαλικό σκυρόδεμα ο εργολάβος παρέλειπε να επανορθώνει τις ρωγματώσεις που προκαλούσε στο υφιστάμενο οδόστρωμα κατά την εκσκαφή των αυλακιών για τους αγωγούς του συλλεκτικού δικτύου.

Στο συμβόλαιο GN11 παρατηρήθηκε ότι το πάχος του ασφαλικού σκυροδέματος που τοποθετήθηκε ήταν κατά μέσο όρο 56 χιλιοστά αντί 50 που προβλεπόταν στο συμβόλαιο με αποτέλεσμα να πληρωθεί ο εργολάβος για 23.330 τόνους πρέμιξ αντί 22.222. Δεδομένης της υψηλής τιμής του ασφαλικού σκυροδέματος εξέφρασα τη γνώμη ότι σε περίπτωση που ο εργολάβος τοποθετεί περισσότερο πάχος από το προβλεπόμενο στο συμβόλαιο (περιλαμβανομένων και των αποκλίσεων), δεν πρέπει να πληρώνεται για την επιπλέον ποσότητα.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποχετεύσεων συμφώνησε με τις παρατηρήσεις μου, με ευχαρίστησε για τις εποικοδομητικές εισηγήσεις και με ενημέρωσε για τα μέτρα που λήφθηκαν για αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν.

Θέματα προσωπικού.

(α) Συλλογικές συμβάσεις προσωπικού. Οι συλλογικές συμβάσεις που διέπουν τους όρους εργασίας των υπαλλήλων του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2005 μέχρι 31.12.2009 και των εργατών του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2008 μέχρι 31.12.2009, υπογράφηκαν στις 13.11.2008 και 29.9.2008, αντίστοιχα. Υπέδειξα ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην έγκριση και υπογραφή των συλλογικών συμβάσεων δημιουργεί διάφορα προβλήματα στο χειρισμό των θεμάτων του προσωπικού γι' αυτό θα πρέπει στο μέλλον να καταβάλλονται προσπάθειες για την έγκαιρη συνομολόγησή τους.

Παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθούνται οι οδηγίες που δόθηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ.52.362, ημερ. 6.10.2000 και τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1198, ημερ. 16.11.2000, σύμφωνα με τις οποίες το Συμβούλιο δεν πρέπει να προβαίνει στη συνομολόγηση των συλλογικών συμβάσεων χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση τόσο του αρμόδιου Υπουργού (Εσωτερικών) όσο και του Υπουργού Οικονομικών.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι η συνομολόγηση των συλλογικών συμβάσεων γίνεται μετά από διαπραγματεύσεις με τις συντεχνίες και πάντοτε μέσα στα πλαίσια που θέτει το Υπουργείο Οικονομικών. Το Συμβούλιο θα μελετήσει το θέμα εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών.

(β) Μισθολογικές αναβαθμίσεις λειτουργών χωρίς έγκριση. Στις πιο κάτω περιπτώσεις, το Συμβούλιο ενέκρινε σε μέλη του προσωπικού μισθοδοτικές ρυθμίσεις, οι οποίες είχαν απορριφθεί από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, στα πλαίσια έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου.

(i) Μισθολογική αναβάθμιση του Τεχνικού Επιθεωρητή Ηλεκτρολογίας από την κλίμακα Α10+1 στην Α11+2. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2008, τη μισθολογική αναβάθμιση του Τεχνικού Επιθεωρητή Ηλεκτρολογίας, από την κλίμακα Α10+1 στην κλίμακα Α11+2, στην οποία τοποθετήθηκε από την 1.11.2008 και έκτοτε πληρώνεται με βάση τη νέα αυτή κλίμακα. Στον Προϋπολογισμό για το έτος 2008, περιλήφθηκε πρόνοια για ανέλιξη του κατόχου της θέσης στην κλίμακα Α11 (όχι Α11+2) σε προσωπική βάση, το οποίο όμως απορρίφθηκε από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών κατά την εξέταση των θεμάτων προσωπικού. Στον Προϋπολογισμό για το έτος 2009, ο οποίος μέχρι τις 11.9.2009 δεν είχε εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών, περιλήφθηκε ξανά η πρόνοια για ανέλιξη του κατόχου της θέσης στην κλίμακα Α11 (όχι Α11+2) σε προσωπική βάση.

(ii) Παραχώρηση της μισθολογικής κλίμακας Α12 στο Λειτουργό Πληροφορικής. Στα πλαίσια έγκρισης του Προϋπολογισμού για το έτος 2008, εγκρίθηκε η επί προσωπικής βάσης ανέλιξη του Λειτουργού Πληροφορικής από την κλίμακα Α11, στην κλίμακα Α11+2.

Αντ' αυτού, το Συμβούλιο αποφάσισε την παραχώρηση στο Λειτουργό Πληροφορικής της κλίμακας Α12 επί προσωπικής βάσης, στην οποία τοποθετήθηκε στην 6^η βαθμίδα της, από 1.7.2008. Ως αιτιολογία αναφέρθηκε ότι αυτό αποτελεί υλοποίηση πρόνοιας της συλλογικής σύμβασης, η οποία είχε λήξει στις 31.12.2004, σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο θα μελετούσε το ενδεχόμενο παραχώρησης στον επηρεαζόμενο υπάλληλο της προσωπικής κλίμακας Α12, όταν αυτός έφθανε στο ανώτατο σημείο της κλίμακάς του (Α11), στο οποίο έφθασε από την 1.11.2006.

(iii) Παραχώρηση δύο προσανξήσεων στην Ανώτερη Γραμματειακό Λειτουργό επί προσωπικής κλίμακας από Α11 σε Α11+2. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2008, την παραχώρηση δύο προσανξήσεων στην Ανώτερη Γραμματειακό Λειτουργό επί προσωπικής κλίμακας, από την κλίμακα Α11 στην Α11+2. Η τοποθέτησή της στην Α11+2 έγινε από 1.11.2008, χωρίς να υπάρχει ανάλογη πρόνοια στον Προϋπολογισμό για το έτος 2008 και χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών και Οικονομικών. Στον Προϋπολογισμό για το έτος 2009 περιλήφθηκε ανάλογη πρόνοια, ο οποίος ωστόσο μέχρι τις 11.9.2009 δεν είχε εγκριθεί από τον Υπουργό.

(γ) Παράταση υπηρεσιών του επί συμβάσει προσωπικού. Στις 31.12.2008, υπηρετούσαν στο Συμβούλιο ως έκτακτο προσωπικό, τέσσερεις Βοηθοί Γραμματειακοί Λειτουργοί, τέσσερεις Τεχνικοί και δύο Εκτελεστικοί Μηχανικοί, δηλαδή σύνολο δέκα άτομα. Κατά τη διάρκεια των ετών 2005 – 2008 η υπηρεσία των πέντε από αυτούς έχει μετατραπεί σε αορίστου χρόνου, μετά την πάροδο συνολικής περιόδου υπηρεσίας τριάντα μηνών, ενώ για ακόμα τέσσερεις, η υπηρεσία τους έχει μετατραπεί σε αορίστου χρόνου κατά το 2009. Παρόλο ότι κατά το 2008 το Συμβούλιο προέβη στην πλήρωση τριών κενών θέσεων Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού και τεσσάρων κενών θέσεων Τεχνικού, ο αριθμός του επί συμβάσει προσωπικού έχει μειωθεί μόνο κατά δύο άτομα, τα οποία αποχώρησαν από το Συμβούλιο.

Σημειώνεται ότι κατά την ανανέωση ορισμένων συμβάσεων υπηρεσίας κατά το 2008, είχαν εκφραστεί ανησυχίες από ορισμένα μέλη του Συμβουλίου, για το γεγονός ότι με την ανανέωση των συμβάσεων δημιουργείται καθεστώς εργοδότησης των ατόμων αυτών αορίστου διάρκειας και εξέφρασαν την άποψη ότι το Συμβούλιο θα έπρεπε να είχε πάρει διαφορετικές αποφάσεις, έτσι ώστε οι ανάγκες σε προσωπικό να καλύπτονται με μόνιμο προσωπικό, το οποίο να προσλαμβάνεται μέσω της κανονικής διαδικασίας.

Υπέδειξα ότι τα πιο πάνω θα πρέπει να προβληματίσουν το Συμβούλιο με στόχο την αποφυγή πρόσληψης προσωπικού με σύμβαση και κάλυψη των μόνιμων αναγκών του με την έγκαιρη πλήρωση των κενών θέσεων.

(δ) Πρόσληψη ενός έκτακτου Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού. Το Συμβούλιο ενέκρινε, ύστερα από εισήγηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής, την πρόσληψη ενός έκτακτου Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού, χωρίς τη διενέργεια γραπτών εξετάσεων, για υποβοήθηση του Διευθυντή Έργου. Ενόψει της απασχόλησης για εξάμηνη περίοδο και λόγω, όπως αναφέρθηκε, του επείγοντος του θέματος, η Συμβουλευτική Επιτροπή εξουσιοδότησε τριμελή Υπηρεσιακή Επιτροπή, όπως προβεί στην εξέταση των υποψηφίων και υποβάλει εισήγηση προς τη Συμβουλευτική Επιτροπή. Αντ' αυτού, η Υπηρεσιακή Επιτροπή προχώρησε στην πρόσληψη του λειτουργού από τις 3.3.2008, για περίοδο έξι μηνών, ενώ κατά τη λήξη τους, κατόπιν εισήγησης του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή, εγκρίθηκε από την Πρόεδρο του Συμβουλίου η παράταση των υπηρεσιών του για περαιτέρω περίοδο έξι μηνών. Η παράταση των υπηρεσιών του έχει λήξει στις 2.3.2009 ενώ εξακολουθεί να εργάζεται χωρίς να έχει εγκριθεί νέα παράταση.

Όπως διαπιστώθηκε, τόσο η αρχική πρόσληψη του εν λόγω λειτουργού όσο και οι παρατάσεις των υπηρεσιών του δεν έχουν εγκριθεί από την Ολομέλεια του Συμβουλίου και τη Συμβουλευτική Επιτροπή, αλλά ούτε και έχει ζητηθεί η κατά Νόμο έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι θα ληφθούν διορθωτικά μέτρα.

(ε) Υπερωρίες. Το σύνολο των υπερωριών που καταβλήθηκαν κατά το 2008 στο υπαλληλικό προσωπικό ανέρχεται σε €83.139 και στο ωρομίσθιο προσωπικό σε €34.666, δηλαδή σύνολο €117.805.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθούνται οι πρόνοιες της εγκυκλίου αρ. 1353, ημερ. 17.1.2008, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού η οποία αφορά στην Οδηγία 2003/88/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με ορισμένα στοιχεία για την Οργάνωση του Χρόνου Εργασίας, η οποία ενσωματώθηκε στη Δημοκρατία με την ψήφιση του Νόμου περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας του 2002, Ν.63(Ι)/2002. Συγκεκριμένα δεν τηρείται η πρόνοια του άρθρου 7 του Νόμου, για τη μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας, σύμφωνα με την οποία ο χρόνος εργασίας, ανά εβδομάδα, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 48 ώρες κατά μέσο όρο, συμπεριλαμβανομένων των υπερωριών, χωρίς τη γραπτή συναίνεση του εργαζομένου και ούτε τηρείται αρχείο για όλους τους εργαζομένους που εργάζονται περισσότερο από 48 την εβδομάδα, στο οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι συναινέσεις των εργαζομένων για υπέρβαση του ορίου των 48 ωρών. Επίσης, σε διάφορες περιπτώσεις, δεν τηρείται η πρόνοια των άρθρων 4 και 5 του Νόμου, για την ελάχιστη διάρκεια των ένδεκα συνεχόμενων ωρών ημερήσιας ανάπαυσης και του ελάχιστου διαλείμματος που δικαιούνται οι εργαζόμενοι όταν ο χρόνος ημερήσιας εργασίας υπερβαίνει τις έξι ώρες, αφού σε πολλές περιπτώσεις η υπερωριακή εργασία εκτελείται αμέσως μετά τη λήξη του κανονικού ωραρίου, χωρίς διάλειμμα.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι έχουν ήδη δοθεί οδηγίες για εφαρμογή των προνοιών της σχετικής εγκυκλίου.

Μέρος Β

Μηχανογράφηση. Το θέμα της διαχείρισης των μηχανογραφικών προγραμμάτων καθώς και η ετοιμασία εγχειριδίων χρήσης και διαχείρισης των διαφόρων προγραμμάτων, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Παρόλο ότι στον Προϋπολογισμό για το 2008 είχε περιληφθεί πρόνοια για αντικατάσταση του συστήματος, με άλλο σύγχρονο πληροφοριακό σύστημα, αυτό δεν έχει υλοποιηθεί. Όπως πληροφορήθηκα ανάλογη πρόνοια περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό του 2009-2010, για αντικατάσταση του συστήματος.

Ενοποίηση των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων Λευκωσίας. Μετά την παρουσίαση της τελικής μελέτης, για ενοποίηση των δύο Συμβουλίων, έχουν εντοπιστεί ορισμένα θέματα οικονομικής κυρίως φύσης, τα οποία τέθηκαν ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών, για λήψη αποφάσεων.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, τον Ιούλιο 2009, ενημέρωσε τα δύο Συμβούλια ότι το όλο θέμα θα εξεταστεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα και τις εισηγήσεις της μελέτης για την αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί γύρω στα τέλη του 2009.

Στο μεταξύ, οι Μελετητές, οι οποίοι ανέλαβαν την εκπόνηση της μελέτης, έχουν υποβάλει προσχέδιο Νομοσχεδίου και Κανονισμών. Με βάση την προκήρυξη της σύμβασης τα εμπλεκόμενα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων θα πρέπει να τοποθετηθούν εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι ήδη τα Συμβούλια Αποχετεύσεων έχουν τοποθετηθεί επί του υποβληθέντος προσχεδίου Νομοσχεδίου και Κανονισμών και το θέμα εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για τα περαιτέρω.

6.20 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €5.497.581, σε σύγκριση με πλεόνασμα €7.037.904, το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €20.064.166, σε σύγκριση με €17.929.120 το 2007. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.135.046 ή ποσοστό 11,9%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχέτευσης, στους εισπρακτέους τόκους και στην ανάκτηση εξόδων για την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων, από την Κυβέρνηση.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €14.498.748, σε σύγκριση με €10.797.170 το 2007. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €3.701.578 ή ποσοστό 34,3%, που οφείλεται κυρίως στα δικαιώματα διαχείρισης εργοστασίου και στην αύξηση των αποσβέσεων λόγω κεφαλαιοποίησης των κατασκευαστικών δαπανών για την επέκταση του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων και έργων της Β΄ Φάσης του αποχετευτικού συστήματος.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2008, 37 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 16 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 34 μόνιμους, 6 έκτακτους και 16 εργάτες το 2007. Το σύνολο των αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €2.518.643, σε σύγκριση με €2.379.771 το 2007, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €138.872 ή ποσοστό 5,83%.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για υπερωρίες ανήλθε σε €91.058, σε σύγκριση με €121.198 το 2007. Ποσό €42.289 αφορά σε υπερωρίες του μόνιμου υπαλληλικού προσωπικού και ποσό €48.769 αφορά σε υπερωρίες του εργατικού προσωπικού.

Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 12.9.2007, υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.9.2007 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό στις 18.3.2008, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς οι δαπάνες που διενεργήθηκαν από 1.1.2008 μέχρι την ημερομηνία έγκρισης του Προϋπολογισμού ήταν ουσιαστικά χωρίς εξουσιοδότηση.

Στις 30.5.2008 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος Προϋπολογισμός για το έτος 2008 τον οποίο ο Υπουργός ενέκρινε στις 19.2.2009.

Αναφέρεται σχετικά ότι με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί οι οποίοι δεν έχουν νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι τη 15η Ιουνίου του προηγούμενου έτους.

Πέραν της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, που θα πρέπει να ακολουθείται, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ούτως ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει τα Συμβούλια Αποχετεύσεων να υποβάλλουν τους Προϋπολογισμούς τους στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, ώστε να παρέχεται χρόνος να εγκρίνεται ο Προϋπολογισμός πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Όπως με πληροφόρησε το Υπουργείο Εσωτερικών, η πιο πάνω εισήγηση αντιμετωπίζεται θετικά και θα προωθηθεί στα πλαίσια αλλαγών στο σχετικό Νόμο.

Το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγηση της Υπηρεσίας μου αναφέροντας ότι είχε και το ίδιο εισηγηθεί στο παρελθόν ανάλογη τροποποίηση του Νόμου.

(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για κεφαλαιουχικές δαπάνες, όπως αυτός αναθεωρήθηκε, ήταν €37.173.615, σε σύγκριση με €19.408.858 το 2007. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €15.430.848 ή ποσοστό 41,5% του Προϋπολογισμού σε σύγκριση με €16.577.931 ή ποσοστό 85,4%, το 2007. Η απόκλιση του Προϋπολογισμού από τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν αφορά κυρίως στην πρόνοια ύψους €2.537.273, για απαλλοτρίωση γης, για σκοπούς κατασκευής της λίμνης κατακράτησης ομβρίων για τα αντιπλημμυρικά έργα της δυτικής Λεμεσού, τα οποία ανατέθηκαν στο Συμβούλιο από την Κυβέρνηση. Λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν, η απαλλοτρίωση της γης δεν προχώρησε τελικά. Επίσης για τα έργα υπό εκτέλεση, περιλήφθηκε πρόνοια στον Προϋπολογισμό ύψους €32.967.038, ενώ οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €15.246.859. Αυτό οφείλεται στην ακύρωση δανείου, το οποίο είχε εξασφαλιστεί με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, για τη χρηματοδότηση των κυβερνητικών αντιπλημμυρικών έργων της Μείζονος Λεμεσού, με αποτέλεσμα τα έργα αυτά να καθυστερούν.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι κατά κανόνα, η υλοποίηση των Προϋπολογισμών του Συμβουλίου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες, όπως για παράδειγμα οι εγκρίσεις που απαιτούνται από διάφορες υπηρεσίες και η διάθεση κονδυλίων από την Κυβέρνηση για τις περιπτώσεις έργων που συγχρηματοδοτούνται με την Κυβέρνηση. Ο βαθμός υλοποίησης των προγραμματιζόμενων Κυβερνητικών έργων βρίσκεται κάτω του 50% του Προϋπολογισμού, επηρεάζοντας δυσμενώς και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα στο βαθμό που ορισμένα έργα αλληλοεξαρτώνται.

Συνεπώς, ο ρυθμός υλοποίησης των έργων του Συμβουλίου δεν μπορεί υπό τις παρούσες συνθήκες να φθάσει το 100%, παρά τις προσπάθειες που γίνονται.

Χρεώσεις.

(α) Χρεώσεις και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2008, ανήλθε σε €10.628.495, σε σύγκριση με €8.794.044 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.834.451 ή ποσοστό 20,8%.

(β) Χρεώσεις αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €6.539.546, σε σύγκριση με €6.429.747 το 2007. Ποσό €4.205.519 αφορά καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1991 - 2007. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών για την περίοδο 1999-2008, κινήθηκαν συνολικά 3.131 αγωγές. Παρά τα νομικά μέτρα που λαμβάνονται και τις προσπάθειες που καταβάλλονται από το Συμβούλιο για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, αυτά παραμένουν σε ψηλά επίπεδα.

(γ) Χρεώσεις τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2008, ανέρχεται σε €733.640. Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των τελών χρήσης που εισπράττονται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα και το Δήμο Γερμασόγειας.

Στις σχετικές συμφωνίες με τις Υδατικές Αρχές προβλέπεται η καταβολή των τελών χρήσης στο Συμβούλιο εντός 15 ημερών από την τελευταία ημέρα κάθε μήνα και δεν προβλέπεται η καταβολή τόκου στις καθυστερημένες πληρωμές τους.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων και συμφωνιών δανείων. Το Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 1.8.2008, αποφάσισε όπως, μέχρι να ληφθεί απάντηση από τον Έφορο Τελών Χαρτοσήμων στις επιστολές του με τις οποίες ζήτησε την απαλλαγή του Συμβουλίου από την υποχρέωση για καταβολή τελών χαρτοσήμων σε συμφωνίες δανείων και σε κατασκευαστικά και άλλα συμβόλαια που υπογράφονται από το Συμβούλιο, αυτά να μη χαρτοσημαίνονται.

Ο Έφορος Τελών Χαρτοσήμων απάντησε στις επιστολές του Συμβουλίου το Μάιο του 2009, υποδεικνύοντας ότι οι συμφωνίες δανείων πρέπει να χαρτοσημαίνονται και ότι τόσο οι συμφωνίες όσο και τα κατασκευαστικά συμβόλαια θα πρέπει να του υποβάλλονται για απόφαση κατά πόσο υπόκεινται σε χαρτοσήμανση ή εξαιρούνται. Ζήτησε επίσης όπως όλες οι συμφωνίες που δεν έχουν χαρτοσημανθεί, υποβληθούν στο γραφείο του για μελέτη και απόφαση κατά πόσο υπόκεινται σε χαρτοσήμανση ή εξαιρούνται.

Προμήθεια οχημάτων με συνοπτικές διαδικασίες. Σε διάστημα 7 περίπου μηνών (Νοέμβριος 2007 - Ιούνιος 2008), το Συμβούλιο, με τρεις διαφορετικές αποφάσεις του, προέβη στην αγορά 11 οχημάτων (8 εμπορικών και 3 άλλου τύπου), συνολικής αξίας €119.558+ΦΠΑ, εφαρμόζοντας και στις τρεις περιπτώσεις τις συνοπτικές διαδικασίες (προσφορές αρ. 10/2007, 4/2008, 9/2008).

Το Συμβούλιο θα μπορούσε κατά την άποψή μου να καθορίσει έγκαιρα τις συνολικές του ανάγκες σε οχήματα, ώστε η προμήθεια τους να γίνει με ανοικτό διαγωνισμό, ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης μεγαλύτερου ανταγωνισμού και εξασφάλισης καλύτερων τιμών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι πρόθεση του Συμβουλίου δεν ήταν η κατάτμηση της προσφοράς για αποφυγή της ανοικτής διαδικασίας προκήρυξης προσφορών, αλλά η κάλυψη τρεχουσών αναγκών ενόψει της αγοράς υπηρεσιών από δύο πολιτικούς μηχανικούς για την παρακολούθηση των έργων επέκτασης της Φάσης Β2 και της αντικατάστασης παλιών οχημάτων, των οποίων το κόστος επιδιόρθωσής τους κρίθηκε ασύμφορο.

Προμήθεια νιτρικού ασβεστίου με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Το Συμβούλιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό (αρ. 10/2008) για την προμήθεια 1.500 τόνων $\pm 30\%$ νιτρικού ασβεστίου (σε στερεή μορφή) και συσκευασία σε σάκους των 1.000 κιλών, για περίοδο 24 μηνών, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 12 μήνες. Προσφορά υπέβαλε μόνο μια εταιρεία με τρεις εναλλακτικές προτάσεις/επιλογές για τη συσκευασία του προϊόντος, με διαφορετικές τιμές για κάθε επιλογή.

Οι προτάσεις/επιλογές της εταιρείας κρίθηκαν και οι τρεις ασύμφωρες, λόγω του ψηλού κόστους, και το Συμβούλιο αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και την προκήρυξη νέου (αρ. 17/2008), με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς τροποποίηση των όρων του αρχικού διαγωνισμού. Ωστόσο, σε διαπραγμάτευση κάλεσε μόνο τον προσφοροδότη που είχε υποβάλει προσφορά κατά τον ανοικτό διαγωνισμό, παρόλο ότι ενδιαφέρον είχαν επιδείξει τότε και άλλοι προσφοροδότες οι οποίοι είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του διαγωνισμού.

Η τιμή που υπέβαλε ο εν λόγω προσφοροδότης στο νέο διαγωνισμό, κρίθηκε ότι εξακολουθούσε να είναι πολύ ψηλή και το Συμβούλιο αποφάσισε να του προτείνει όπως προμηθεύσει μέρος της ζητηθείσας ποσότητας (432 τόνους), για περίοδο έξι (6) μηνών, σε συσκευασία σε σάκους των 1.200 κιλών, μέχρις ότου προκηρυχθούν ξανά προσφορές. Η εταιρεία αποδέχθηκε την πιο πάνω πρόταση και το Συμβούλιο υπέγραψε τη σχετική σύμβαση για το συνολικό ποσό των €237.600 + ΦΠΑ.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από το Συμβούλιο δεν ήταν οι ενδεδειγμένες εφόσον:

- (i) Κατά τη δημοσίευση της ακύρωσης του αρχικού διαγωνισμού στις Επίσημες Εφημερίδες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Κυβέρνησης αναφέρθηκε ότι η σύμβαση ενδεχομένως να αποτελέσει αντικείμενο επαναδημοσίευσης. Ωστόσο, το Συμβούλιο εφάρμοσε τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της προκήρυξης, με ένα προσφοροδότη.
- (ii) Η προσφορά που υπέβαλε η εταιρεία στον αρχικό διαγωνισμό με τις τρεις εναλλακτικές επιλογές/προτάσεις, θα μπορούσε να απορριφθεί εξ αρχής, εφόσον οι όροι του διαγωνισμού

προέβλεπαν ότι δεν θα γίνονταν δεκτές εναλλακτικές προσφορές για το σύνολο ή μέρος της προμήθειας.

- (iii) Κατά τη διαπραγμάτευση τροποποιήθηκαν ουσιώδεις όροι του διαγωνισμού (ποσότητα, τόπος παράδοσης, διάρκεια σύμβασης, συσκευασία υλικού και περίοδος ισχύος της τιμής), παρά τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης έγινε για να καλυφθεί μέρος των αναγκών του Συμβουλίου σε νιτρικό ασβέστιο για 6 μήνες, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών προκήρυξης νέου διαγωνισμού, η οποία έγινε τελικά το Φεβρουάριο 2009. Στα πλαίσια του νέου διαγωνισμού, προσφορά υπέβαλε τελικά μόνο ένας - ο ίδιος - προσφοροδότης.

Διαγωνισμός για την προεπιλογή εργολάβων για τα αποχετευτικά έργα του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούνας. Η Υπηρεσία μου, μετά από έλεγχο της διαδικασίας του διαγωνισμού, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προεπιλογή υποψήφιων εργοληπτών πριν την υποβολή προσφορών στους συγκεκριμένους διαγωνισμούς παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα. Συγκεκριμένα, λόγω του μεγάλου όγκου των αποχετευτικών έργων που εκτελούνται ταυτόχρονα σε όλη την Κύπρο, το αποτέλεσμα της προεπιλογής είναι να καλείται η ίδια ομάδα εργοληπτών να διαγωνίζεται για όλα τα έργα, με αποτέλεσμα να αυξάνεται το ενδεχόμενο απουσίας υγιούς ανταγωνισμού. Επιπρόσθετα, όταν η προεπιλογή των υποψηφίων γίνεται αρκετά πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, υπάρχει το ενδεχόμενο τα στοιχεία των προεπιλεγθέντων εργοληπτών να έχουν διαφοροποιηθεί ή/και να αποκλείονται προσφοροδότες που κατά το χρόνο προκήρυξης του διαγωνισμού θα μπορούσαν και αυτοί να είναι υποψήφιοι. Για αντιμετώπιση των πιο πάνω μειονεκτημάτων εισηγήθηκα όπως τα κριτήρια συμμετοχής/επιλογής των διαγωνιζομένων καθορίζονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού και υποβάλλονται από τους διαγωνιζομένους ταυτόχρονα με την οικονομική τους προσφορά με τη μέθοδο των δύο φακέλων.

Όσον αφορά στα κριτήρια συμμετοχής επιλογής των υποψήφιων εργοληπτών εισηγήθηκα όπως υιοθετηθούν αυτά που έθεσε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας τα οποία η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών, την ευρύτητα συμμετοχής και τον υγιή ανταγωνισμό.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις απόψεις που εκφράζονται στην Έκθεσή μου και ότι στόχος του Συμβουλίου ήταν πάντοτε η εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής συμμετοχής προσφοροδοτών σε κάθε διαγωνισμό, με σκοπό τον υγιή ανταγωνισμό.

Μέρος Β

Εγκατάσταση αγωγών αποχετευτικού συστήματος λυμάτων κατά τη χορήγηση άδειας διαιρέσης γης. Το Συμβούλιο εφαρμόζει τις πρόνοιες προτεινόμενων Κανονισμών που ετοίμασε το ίδιο, για να μπορεί με βάση τον περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2000, (Ν57(Ι)/2000), να επιβάλλει στους ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας που αναπτύσσουν οικιστικά τα κτήματά τους, την υποχρέωση να κατασκευάζουν και τα συστήματα αποχέτευσης λυμάτων σύμφωνα με όρους που θέτει το Συμβούλιο. Το Υπουργείο Εσωτερικών υπέδειξε ότι, πριν τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών επιβάλλεται πρώτα η τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, με σκοπό τη νομική κατοχύρωση της πιο πάνω υποχρέωσης των ιδιοκτητών ακίνητης ιδιοκτησίας. Με βάση τους προτεινόμενους Κανονισμούς, το Συμβούλιο σε διάφορες περιπτώσεις και κάτω από προϋποθέσεις, καταβάλλει σε ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας που αναπτύσσουν οικιστικά τα κτήματά τους, το ήμισυ του κόστους κατασκευής και τοποθέτησης του δημόσιου υπονόμου, το οποίο μέχρι τις 31.12.2008 ανήλθε σε €376.554 και το οποίο αναμένει ότι θα ανακτήσει μελλοντικά από τους ιδιοκτήτες των εφαπτόμενων ακινήτων.

6.21 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Λειτουργία και έλεγχος Συμβουλίου. Όλο το πάγιο ενεργητικό, αρχικού κόστους €1.504.451 (£880.516), βρίσκεται στην Αμμόχωστο από το 1974, περιοχή που είναι κάτω από τον έλεγχο των τουρκικών δυνάμεων εισβολής, και ως εκ τούτου δεν μπορώ να εκφέρω γνώμη σχετικά με την ύπαρξη ή αξία του.

Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειπεται. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2001 μέχρι 2006 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο το Μάρτιο του 2009, αλλά αυτός δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

6.22 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €4.374.581, σε σύγκριση με €2.113.755 το 2007.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €10.661.196, σε σύγκριση με €8.247.674 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.413.522 ή ποσοστό 29,26%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχέτευσης, στην αύξηση των ποσών που ανακτήθηκαν από την Κυβέρνηση για τα έξοδα ομβρίων και στην είσπραξη των απαιτήσεων του Συμβουλίου από τους Συμβούλους Μηχανικούς, για τα έργα της Α΄ Φάσης.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €6.286.615, σε σύγκριση με €5.896.833 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €389.782 ή ποσοστό 6,6%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού λόγω της παραχώρησης γενικών αυξήσεων επί των βασικών μισθών από 1.1.2007 και 1.1.2008 και στην αύξηση των δαπανών για ηλεκτρισμό και καύσιμα.

Προσωπικό. Στις 31.12.2008 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 19 μόνιμους υπαλλήλους όπως και το 2007 και 1 έκτακτο υπάλληλο. Εργοδοτούσε επίσης 18 ωρομίσθιους, σε σύγκριση με 15 ωρομίσθιους το 2007. Το σύνολο των αποδοχών, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε €1.662.609, σε σύγκριση με €1.492.472 το 2007, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €170.137 ή ποσοστό 11,4%, που οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση γενικής αύξησης μισθών στο υπαλληλικό προσωπικό από 1.1.2008, στην πληρωμή των αναδρομικών στο εργατικό προσωπικό, λόγω παραχώρησης γενικής αύξησης των ημερομισθίων από 1.1.2007 και 1.1.2008 και στην αύξηση των υπερωριών και επιδομάτων ευθύνης του προσωπικού.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 26.9.2007, και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 18.3.2008, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία αυτή ήταν χωρίς εξουσιοδότηση. Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου προωθείται και εγκρίνεται έγκαιρα στο μέλλον.

Αναφέρεται σχετικά ότι με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί, οι οποίοι δεν έχουν νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, για απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι τη 15η Ιουνίου του προηγούμενου έτους.

Πέραν της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, που θα πρέπει να ακολουθείται, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει τα Συμβούλια Αποχετεύσεων να

υποβάλλουν τους Προϋπολογισμούς τους στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, ώστε αυτή να δίνεται πάντοτε πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αφορούν.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, σε απάντηση σχετικής επιστολής της Υπηρεσίας μου ημερ. 18.12.2007, ανέφερε ότι η πιο πάνω εισήγηση αντιμετωπίζεται θετικά και θα προωθηθεί στα πλαίσια αλλαγών στο σχετικό Νόμο.

(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες ήταν €9.089.000, σε σύγκριση με €7.226.444 το 2007. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €3.642.867, δηλαδή ποσοστό 40% του Προϋπολογισμού, σε σύγκριση με €931.408 ή ποσοστό 13% το 2007. Ποσό €8.416.000, αφορά στην πρόνοια για το σύστημα αποχετεύσεων, για το οποίο πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους €3.498.367, ποσοστό 41% της πρόνοιας. Για τα υπόλοιπα πάγια στοιχεία η πρόνοια ανέρχεται σε €673.000, ενώ οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €144.500 ή ποσοστό 21%.

Υπέδειξα ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Χρεώσεις.

(α) Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών του Συμβουλίου στις 31.12.2008 ανέρχεται σε €6.952.808. Ποσό ύψους €4.238.093 αφορά οφειλές της Κυβέρνησης για το κόστος κατασκευής των έργων που χρηματοδοτούνται από την Κυβέρνηση, των εξόδων λειτουργίας και συντήρησής τους και άλλες χρεώσεις. Η Κυβέρνηση δεν αποδέχεται μέρος του πιο πάνω ποσού ύψους €1.278.535, το οποίο αφορά σε τμηματικά τέλη που χρεώθηκαν από το Συμβούλιο κατά την περίοδο 1993-1996 για την κατασκευή του εργοστασίου για την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων. Επίσης, δεν έχει συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση η αποπληρωμή ποσού ύψους €1.889.441 το οποίο παραχωρήθηκε προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) για ανακατασκευή της μιας δεξαμενής αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας και περιλαμβάνεται στο πιο πάνω ποσό των €4.238.093. Σχετική αναφορά γίνεται πιο κάτω.

(β) Χρεώσεις αποχετευτικών τελών. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων τελών στις 31.12.2008 ήταν €1.731.661, σε σύγκριση με €1.582.606 στις 31.12.2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €149.055 ή ποσοστό 9,4%.

Ποσό €721.000 αφορά καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1992-2007. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ορισμένες περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, και εκδόθηκε σχετική απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών πλέον τόκοι, δεν έχουν εισπραχθεί. Σε άλλες περιπτώσεις, εκδόθηκαν διατάγματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω έλλειψης κινητής περιουσίας, ενώ αρκετές άλλες περιπτώσεις, έχουν εξαιρεθεί από τη λήψη περαιτέρω νομικών μέτρων λόγω πτώχευσης ή θανάτου του οφειλέτη. Υπέδειξα την ανάγκη εντατικοποίησης των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών ειδικά στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταδικαστικές δικαστικές αποφάσεις.

(γ) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας. Στο σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών του Συμβουλίου στις 31.12.2008, περιλαμβάνεται ποσό ύψους €332.784, το οποίο αφορά σε τέλη χρήσης του αποχετευτικού συστήματος που εισπράττονται από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και οφείλονται στο Συμβούλιο. Από το ποσό αυτό, ποσό €128.062 αφορά σε τέλη χρήσης τα οποία παραμένουν σε εκκρεμότητα από το Μάρτιο του 2006, χωρίς το Συμβούλιο να απαιτήσει την είσπραξή του.

Αποθέματα. Τα αποθέματα του Συμβουλίου στις 31.12.2008 ανέρχονται σε €531.489, σε σύγκριση με €387.947 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €143.543 ή ποσοστό 37%. Διαπιστώθηκε ότι αποθέματα ύψους €121.518, ποσοστό 23%, βρίσκονται αχρησιμοποίητα στην αποθήκη για αρκετά χρόνια με κίνδυνο να μην χρησιμοποιηθούν ποτέ αφού είναι πλέον πεπαλαιωμένα.

Εισηγήθηκα όπως τα είδη αυτά εντοπιστούν και γίνουν προσπάθειες εκποίησής τους.

Υπέδειξα ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να διατηρεί τα αναγκαία αποθέματα ασφάλειας για τα είδη των οποίων η προμήθεια είναι χρονοβόρα, ενώ για τα υπόλοιπα είδη τα αποθέματα μπορούν να διατηρούνται σε

χαμηλότερα επίπεδα, αφενός για αποφυγή της δέσμευσης των χρηματικών διαθεσίμων του Συμβουλίου και αφετέρου για να μειώνεται ο κίνδυνος παλαιώσής τους λόγω αχρησίας.

Θέματα προσωπικού – Αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού σε Υπεύθυνο Εργοστασίου. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2008 την αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού (Κλ. Α9-11-12) σε Υπεύθυνο Εργοστασίου και Συντήρησης (Κλ. Α13), χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών και χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας της θέσης. Το αίτημα υποβάλλεται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου και απορρίπτεται. Η τοποθέτηση του Μηχανολόγου Μηχανικού στην Κλίμακα Α13 έγινε χωρίς να εφαρμοστούν οι πρόνοιες της Κ.Δ.Π. 175/95, που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο, όσον αφορά στη μισθολογική τοποθέτηση υπαλλήλου σε περίπτωση προαγωγής ή αναβάθμισης θέσης, ανάλογα.

Ανακατασκευή της μιας δεξαμενής αποθήκευσης νερού δευτεροβάθμιας επεξεργασίας. Λόγω σημαντικών βλαβών που παρουσίασαν οι δεξαμενές αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων και της επικινδυνότητας της κατάστασής τους, η κατασκευή των οποίων χρηματοδοτήθηκε από την Κυβέρνηση, το Συμβούλιο αποφάσισε, σε συνεργασία με το Τ.Α.Υ., να προχωρήσει σε πρώτο στάδιο με την επιδιόρθωση της μιας δεξαμενής και ζήτησε όπως η δαπάνη ανακατασκευής αναληφθεί από την Κυβέρνηση. Για αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων και για επίσπευση των εργασιών, το Συμβούλιο εισηγήθηκε όπως η χρηματοδότηση των εργασιών γίνει από το Συμβούλιο, από δάνειο το οποίο είχε εξασφαλίσει με Κυβερνητική εγγύηση. Η ανακατασκευή της δεξαμενής έχει ανατεθεί από το Τ.Α.Υ. με βάση τη Σύμβαση Τ.Α.Υ. 60/2008, έναντι του συνολικού ποσού των €1.889.164.

Το Τ.Α.Υ. πληροφόρησε το Συμβούλιο ότι οι απαιτήσεις του Τ.Α.Υ. για ζημιές και άλλα έξοδα που προέκυψαν λόγω των κακοτεχνιών που παρουσιάστηκαν στην κατασκευή των δεξαμενών, στρέφονται κατά του Συμβουλίου (και όχι κατά των εργολάβων) διότι το Συμβούλιο είχε την ευθύνη κατασκευής τους. Ωστόσο το Τ.Α.Υ. δεν έχει υποβάλει μέχρι τώρα οποιεσδήποτε απαιτήσεις προς το Συμβούλιο.

Για τις κακοτεχνίες που παρουσιάστηκαν στην κατασκευή των δεξαμενών, το Συμβούλιο κατέληξε τελικά κατά το 2008 σε φιλικό διακανονισμό με τους Συμβούλους Μηχανικούς για καταβολή από μέρους τους αποζημίωσης συνολικού ύψους €1.102.170, προς διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του Συμβουλίου από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Ολόκληρο το ποσό της αποζημίωσης (€1.102.170) που έλαβε το Συμβούλιο από τους Συμβούλους Μηχανικούς, παρουσιάζεται ως έσοδο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το έτος 2008, χωρίς να γίνει πρόνοια και για τις ενδεχόμενες απαιτήσεις του Τ.Α.Υ. προς το Συμβούλιο. Παράλληλα, το ποσό της προκαταβολής προς το Τ.Α.Υ. (€1.889.441) για την ανακατασκευή της δεξαμενής παρουσιάζεται στους χρεώστες, αφού το Συμβούλιο θεωρεί ότι η δαπάνη θα καλυφθεί πλήρως από την Κυβέρνηση.

Η λογιστική τακτοποίηση στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου έγινε χωρίς να συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση και κατ' επέκταση χωρίς μέχρι τώρα την ανάλογη τακτοποίηση του λογαριασμού του Συμβουλίου από την Κυβέρνηση.

Διαγωνισμός για τη προεπιλογή εργολάβων για τα αποχετευτικά έργα του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας. Η Υπηρεσία μου μετά από έλεγχο της διαδικασίας του διαγωνισμού κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προεπιλογή υποψηφίων εργοληπτών πριν την υποβολή προσφορών στους συγκεκριμένους διαγωνισμούς, παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα. Συγκεκριμένα λόγω του μεγάλου όγκου των αποχετευτικών έργων που εκτελούνται ταυτόχρονα σε όλη τη Κύπρο, το αποτέλεσμα της προεπιλογής είναι να καλείται η ίδια ομάδα εργοληπτών να διαγωνίζεται για όλα τα έργα, με αποτέλεσμα να αυξάνεται το ενδεχόμενο απουσίας υγιούς ανταγωνισμού. Επιπρόσθετα, όταν η προεπιλογή των υποψηφίων γίνεται αρκετά πριν τη προκήρυξη του διαγωνισμού υπάρχει το ενδεχόμενο τα στοιχεία των προεπιλεγέντων εργοληπτών να έχουν διαφοροποιηθεί ή/και να αποκλείονται προσφοροδότες που κατά το χρόνο προκήρυξης του διαγωνισμού θα μπορούσαν και αυτοί να είναι υποψήφιοι. Για αντιμετώπιση των πιο πάνω μειονεκτημάτων εισηγήθηκα όπως τα κριτήρια συμμετοχής/επιλογής των διαγωνιζομένων καθορίζονται με

την προκήρυξη του διαγωνισμού και υποβάλλονται από τους διαγωνιζόμενους ταυτόχρονα με την οικονομική τους προσφορά με τη μέθοδο των δύο φακέλων.

Όσον αφορά στα κριτήρια συμμετοχής επιλογής των υποψηφίων εργοληπτών εισηγήθηκα όπως υιοθετηθούν αυτά που έθεσε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων της Μείζονος Λευκωσίας τα οποία η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών, την ευρύτητα συμμετοχής και τον υγιή ανταγωνισμό.

Μέρος Β

Θέματα προσωπικού.

(α) Κανονισμοί προσωπικού. Στις 19.3.2009, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών, σχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών για τροποποίηση του Κανονισμού 35 των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας Κανονισμών του 1995, ώστε για σκοπούς καθορισμού του εκάστοτε μισθού, επιδομάτων και άλλων ωφελημάτων, το Συμβούλιο εφαρμόζει, στο μέρος που δεν συγκρούονται με άλλες σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών που ισχύουν ή με άλλες αποφάσεις του Συμβουλίου, τις πρόνοιες των εκάστοτε εν ισχύ περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμών.

Η διαδικασία για έγκριση των πιο πάνω Κανονισμών εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(β) Συλλογική Σύμβαση. Η συλλογική σύμβαση που διέπει τους όρους εργασίας, αμοιβής ή και άλλα ωφελήματα των υπαλλήλων και των εργατών του Συμβουλίου έληξε στις 31.12.2006 και μέχρι την ημερομηνία ελέγχου κατά τον Ιούνιο του 2009, δεν είχε ανανεωθεί ενώ έχουν ήδη παραχωρηθεί στο προσωπικό οι αυξήσεις μισθών και τα παρεμφερή ωφελήματα που παραχωρήθηκαν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά την τριετία αυτή. Υπέδειξα ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην έγκριση και υπογραφή της συλλογικής σύμβασης, δημιουργεί διάφορα προβλήματα στο χειρισμό των θεμάτων του προσωπικού, γι' αυτό θα πρέπει να καταβάλλονται προσπάθειες για έγκαιρη συνομιολόγηση και έγκρισή της.

(γ) Αγωγή του Μηχανικού Αποχετεύσεων εναντίον του Συμβουλίου για χρηματική αποζημίωση λόγω της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του. Μετά την ανάκληση της πειθαρχικής διαδικασίας και την άρση της διαθεσιμότητάς του, ο Μηχανικός Αποχετεύσεων κατέθεσε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου για χρηματικές αποζημιώσεις στην κλίμακα £250.000-£1.000.000 που ισχυρίζεται ότι προκλήθηκαν σ' αυτόν λόγω της πειθαρχικής δίωξης εναντίον του. Η εκδίκαση της αγωγής εκκρεμεί.

Χαρτοσήμανση συμφωνίας δανείου. Κατά το 2007, υπογράφηκε συμφωνία δανειοδότησης με τράπεζα του εσωτερικού για ποσό £5 εκ. για αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων, η οποία δεν έχει χαρτοσημανθεί από την τράπεζα. Σύμφωνα με το άρθρο 29(α) του περί Χαρτοσήμων Νόμου του 1963, στην περίπτωση δανείων ο εκδότης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Υπέδειξα ότι το Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια προτού το έγγραφο χαρτοσημανθεί κατάλληλα.

Το Συμβούλιο δεν έχει ζητήσει την χαρτοσήμανση της πιο πάνω συμφωνίας από την τράπεζα.

6.23 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 μέχρι την έναρξη ετοιμασίας της Ετήσιας Έκθεσης όπως καθορίζεται και, κατά συνέπεια, δεν διεξήχθη ο σχετικός έλεγχος.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας στους φορολογικούς καταλόγους, η οποία λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς επιβολής αποχετευτικών τελών, είναι η εκτιμημένη αξία σε τιμές 1.1.1980, με βάση τη γενική εκτίμηση ή με βάση την προσωρινή εκτίμηση που καθόρισε ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 66 και 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία

από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επανεκτίμηση όλων των ακινήτων, των οποίων οι αξίες διαφοροποιήθηκαν σημαντικά λόγω της μεγάλης οικοδομικής ανάπτυξης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και της αναθεώρησης των τοπικών σχεδίων και των σχεδίων περιοχών, παράγοντες που έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων.

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο μελετήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, την ανάγκη καταγραφής και επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα του Συμβουλίου από τα αποχετευτικά τέλη.

Πληροφορήθηκα ότι το Συμβούλιο, με σκοπό την παροχή στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας της πρωτογενούς εργασίας που χρειάζεται για επανεκτίμηση των ακινήτων, προέβη σε διαδικασία μίσθωσης υπηρεσιών για καταγραφή των ακινήτων και υποβλήθηκαν τα αναγκαία στοιχεία στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για κατάλληλη ενέργεια.

Επέκταση Σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων και συμβόλαιο C για εγκατάσταση αποχετευτικών δικτύων.

(α) Επέκταση Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων. Το συμβόλαιο αξίας €16,04 εκ. με περίοδο εκτέλεσης 2.1.2008 – 2.1.2010 παρουσιάζει καθυστέρηση 8 μηνών περίπου στην πρόοδο των εργασιών, για την οποία ο Εργολάβος διεκδικεί παράταση χρόνου 3 μηνών περίπου και αποζημιώσεις ύψους €742.121, λόγω υψομετρικών διαφορών μεταξύ των σχεδίων και των υφιστάμενων κατασκευών. Παρατήρησα ότι για την απαίτηση αυτή, που υποβλήθηκε το Δεκέμβριο του 2008, οι Σύμβουλοι Μηχανικοί δεν είχαν εκδώσει μέχρι τον Απρίλιο του 2009 απόφαση. Καθυστέρηση εκ μέρους των Συμβούλων, παρατηρείται επίσης στην έκδοση αποφάσεων σε αιτήματα του Εργολάβου για αλλαγές ή πρόσθετες εργασίες και υπέδειξα ότι, την καθυστέρηση αυτή πιθανόν να αξιοποιήσει ο Εργολάβος για υποβολή χρονικών και οικονομικών απαιτήσεων. Ανέφερα ότι για αποφυγή ανεπιθύμητων καταστάσεων, οι Σύμβουλοι πρέπει να απαντούν έγκαιρα στα θέματα που θέτει ο Εργολάβος και να μην καθυστερούν την έκδοση οδηγιών.

(β) Εγκατάσταση αποχετευτικών δικτύων για λύματα και όμβρια ύδατα – Συμβόλαιο C. Το πιο πάνω συμβόλαιο αξίας €20,3 εκ. με περίοδο εκτέλεσης 13.2.2008 – 13.8.2010 παρουσιάζει αδικαιολόγητη καθυστέρηση που υπολογίζεται γύρω στις 52 εβδομάδες. Μετά από επανειλημμένες προειδοποιήσεις του επιβλέποντα Μηχανικού, ο Εργολάβος αύξησε τα συνεργεία του αλλά δεν προβλέπεται να καλύψει όλη την καθυστέρηση που δημιουργήθηκε.

Παρατηρήθηκε ότι εκκρεμούσαν αποφάσεις για το θέμα της αντικατάστασης αγωγών ομβρίων πέραν των 6 μηνών, χωρίς να δοθεί σχετική οδηγία στον Εργολάβο, καθώς και καθυστέρηση στην ετοιμασία των σχεδίων για το αντλιοστάσιο PS C το οποίο έχει μετακινηθεί δύο φορές. Τόσο τα σχέδια όσο και η απαλλοτρίωση του χώρου για το αντλιοστάσιο, δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Υπέδειξα ότι, περαιτέρω καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων, θα δώσει στον Εργολάβο την ευκαιρία να υποβάλει απαιτήσεις και ότι με την έγκαιρη αξιολόγηση των απαιτήσεων αποφεύγεται ο κίνδυνος επικάλυψης της καθυστέρησης που οφείλεται σε υπαιτιότητα του Εργολάβου και καταβολής σε αυτόν αυξημένων αποζημιώσεων.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις εκθέσεις προόδου των Συμβούλων Μηχανικών η ποιότητα των εργασιών του Εργολάβου, σε αρκετές περιπτώσεις δεν είναι ικανοποιητική, κυρίως όσον αφορά στις επανορθώσεις σχισμάτων με ασφαλικό σκυρόδεμα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραδείγματα που αναφέρονται πιο πάνω, καθώς επίσης και τη γενική εικόνα που σχηματίστηκε κατά τον έλεγχο, ανέφερα ότι χρειάζεται στενότερη και καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχος των έργων και εξέφρασα την άποψη ότι αυτή η ανάγκη εξυπηρετείται καλύτερα με το διορισμό Διευθυντή Έργου, ο οποίος θα ασχολείται αποκλειστικά με τα συμβόλαια της Β΄ Φάσης (€77 εκ.). Το ρόλο αυτό τον έχει επωμιστεί ο Διευθυντής του Συμβουλίου, ο οποίος όμως, λόγω φόρτου εργασίας, αντιμετωπίζει δυσκολίες στην άσκηση και των δύο ρόλων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μου και ότι το Συμβούλιο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για στενότερη και καλύτερη παρακολούθηση των έργων και των υπηρεσιών των εμπειρογνομόνων ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση.

Όσον αφορά στην εισήγηση μου για διορισμό Διευθυντή Έργου, με πληροφόρησε ότι το ρόλο αυτό επί του παρόντος έχει η Εποπτική Επιτροπή στην οποία παρουσιάζονται όλα τα θέματα που χρήζουν απόφασης. Η Υπηρεσία μου δεν συμφωνεί ότι το ρόλο του Διευθυντή Έργου είναι δυνατόν να εκτελεί η Εποπτική Επιτροπή και έχει την άποψη ότι αρκετές από τις σοβαρές αδυναμίες που εντοπίζονται οφείλονται στην απουσία Διευθυντή Έργου.

Μέρος Β

Επιστροφές αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Ανώτατο Δικαστήριο κατά το 2004 ακύρωσε τις αποφάσεις του Συμβουλίου για επιβολή αποχετευτικών τελών λυμάτων και ομβρίων επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων κατά τα έτη 1999 μέχρι 2003, περίοδο κατά την οποία πιθανόν εκ παραδρομής, στα πλαίσια άλλων τροποποιήσεων, είχε διαγραφεί η σχετική διάταξη του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου που παρείχε τη δυνατότητα επιβολής αποχετευτικών τελών επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακινήτου ιδιοκτησίας. Από το 2004, το Συμβούλιο περιέλαβε στις οικονομικές του καταστάσεις πρόβλεψη ύψους €1.409.225 (£824.783), για τα επιστρεπτέα τέλη στις ξενοδοχειακές μονάδες που είχαν καταβάλει τα τέλη που αρχικά επιβλήθηκαν, χωρίς ωστόσο να τα έχει επιστρέψει. Ως αποτέλεσμα, τον Απρίλιο του 2008, εννέα ξενοδοχειακές μονάδες κατέθεσαν αγωγές εναντίον του Συμβουλίου, ζητώντας την επιστροφή των οφειλόμενων ποσών, πλέον τόκους και νομικά και άλλα έξοδα.

Το Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 18.5.2009 αποφάσισε τελικά την αναθεώρηση των αρχικά επιβληθέντων τελών επί της εκτιμημένης αξίας του 1980. Όπως πρόσφατα πληροφορήθηκα δεν έχουν ακόμα αναθεωρηθεί τα τέλη των ξενοδοχειακών μονάδων που προσέφυγαν στο δικαστήριο και εξακολουθεί να μην έχουν καταβληθεί τα επιστρεπτέα τέλη μαζί με τους ανάλογους τόκους.

Οφειλές Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, δεν έχει συμφωνηθεί ο τρόπος υπολογισμού και το ποσοστό της συνεισφοράς που το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων πρέπει να καταβάλλει στο Συμβούλιο για τη λειτουργία και συντήρηση του Βιολογικού Σταθμού για την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν διαφορές ως προς το ύψος των οφειλόμενων ποσών. Σύμφωνα με τις τελευταίες εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου, στις 31.12.2007 το Συμβούλιο παρουσίαζε ποσό οφειλόμενο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ύψους €754.462 (£441.567).

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι έχει επιτευχθεί συμφωνία εντός του 2009, η οποία εφαρμόστηκε για όλα τα έτη μέχρι το Μάρτιο του 2008 και αναμένεται νέα συμφωνία για την περίοδο από 1.4.2008.

6.24 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του 2008, μέχρι την έναρξη ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης και, κατά συνέπεια, δεν διεξήχθη ο σχετικός έλεγχος. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για τα έτη 2006 και 2007.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά τα έτη 2006 και 2007 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £728.016 και £687.395, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £636.285 για το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2006 και 2007 ανήλθαν σε £2.041.924 και £2.218.415, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £2.043.945 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £2.021 ή

ποσοστό 0,1% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και αύξηση £176.491 ή ποσοστό 8,6% το 2007, σε σύγκριση με το 2006. Η αύξηση κατά το 2007 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£154.435). Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £342.082 για το 2006 και £496.517 το 2007, σε σύγκριση με £418.508 το 2005.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2006 και 2007 ανήλθαν σε £2.769.940 και £2.905.810, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £2.680.230 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £89.710 ή ποσοστό 3,3% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και αύξηση £135.870 ή ποσοστό 4,9% το 2007, σε σύγκριση με το 2006. Η αύξηση κατά το 2007 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης έργου (£131.882).

(δ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2006 και 31.12.2007 ανέρχονταν σε £9.431.544 και £7.969.278, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £8.530.156 το 2005, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £9.858.884 και £12.060.158 (£8.166.187 το 2005). Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £1.887.218 το 2006 και £1.957.705 το 2007, σε σύγκριση με £1.854.042 το 2005.

(ε) Αποπληρωμή δανείων. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τη Διεθνή Τράπεζα, την Kommunalcredit International Bank Ltd και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανήλθε στις 31.12.2006 και 31.12.2007 σε £11.318.762 και £9.599.983, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £10.384.198 το 2005.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2008, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, η Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι 31.12.2007 είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους £9.943.906 (δόσεις δανείων μέχρι το 2005 £5.703.334 και για το 2006 και 2007 £2.110.860 και £2.129.712, αντίστοιχα), για το οποίο παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής. Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2006 και 31.12.2007, ποσό ύψους £1.309.788 και £1.445.905, αντίστοιχα, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για κατασκευή του αποχετευτικού έργου, στο κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, στο κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και στα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Επιπρόσθετα, η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε κατά τη διάρκεια του 2008 ποσό ύψους €3.790.403 (£2.218.424), έναντι των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι με τη σύναψη το 2009 νέου δανείου ύψους €50 εκ., που εγκρίθηκε από τα αρμόδια Υπουργεία κατά το 2006, το οφειλόμενο ποσό προς την Κυπριακή Δημοκρατία θα τακτοποιηθεί προσεχώς, ενώ θα βελτιωθεί ταυτόχρονα και η ρευστότητα του Συμβουλίου.

(στ) Πρόβλημα ρευστότητας. Σύμφωνα με την Κατάσταση Ταμειακής Ροής, κατά το έτος 2006 σημειώθηκε καθαρή αύξηση στα μετρητά και τις ταυτόσημες αξίες ύψους £556.471, η οποία οφείλεται στην εκταμίευση ποσού ύψους £2.641.660 από το μακροχρόνιο δάνειο ύψους \$5,5 εκ. που σύναψε το Συμβούλιο το 2006, για μερική χρηματοδότηση των έργων του, ενώ το 2007 σημειώθηκε καθαρή μείωση στα μετρητά και τις ταυτόσημες αξίες ύψους £747.584, η οποία θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν πληρώνονταν από το Συμβούλιο και οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων.

Για αντιμετώπιση των οικονομικών του προβλημάτων, το Συμβούλιο εξασφάλισε την έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, για σύναψη νέου μακροχρόνιου δανείου ύψους €25 εκ. (£14,6 εκ.).

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2007	2006	2005
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	8	8	8
Τακτικό εργατικό προσωπικό	4	5	5
Σύνολο	12	13	13
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	£	£	£
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	201.183	191.994	176.924
Τακτικό εργατικό προσωπικό	65.012	62.010	55.094
Σύνολο	266.195	254.004	232.018
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:			
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	25.148	23.999	22.116
Τακτικό εργατικό προσωπικό	16.253	12.402	11.019

Κατά τη διάρκεια των ετών 2006 και 2007 το Συμβούλιο απασχόλησε επίσης ένα έκτακτο υπάλληλο, με σύνολο αποδοχών £1.471 και £9.086, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου εκτελεί καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και ο μισθός του κατανέμεται στα δύο Συμβούλια κατ' αναλογία.

(β) Μετονομασία και αναβαθμίσεις θέσεων. Ο Υπουργός Εσωτερικών δεν ενέκρινε στους Προϋπολογισμούς των ετών 2005 μέχρι 2007 τη δημιουργία μιας νέας θέσης Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, με κλίμακα Α13+2 και μιας νέας θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού, με κλίμακα Α9-Α11-Α12, έναντι κατάργησης των θέσεων Μηχανικού Αποχετεύσεων και Τεχνικού (Πολιτικής Μηχανικής), αντίστοιχα, και ζήτησε όπως το Συμβούλιο ανακαλέσει οποιεσδήποτε σχετικές με τα πιο πάνω θέματα αποφάσεις, αφού στους Προϋπολογισμούς του Συμβουλίου για τα πιο πάνω έτη οι κάτοχοι των θέσεων αυτών παρουσιάζονταν με τις απορριφθείσες από το Υπουργείο Εσωτερικών θέσεις και κλίμακες. Ενώ το Συμβούλιο, με απόφασή του, επανέφερε τους κατόχους των δύο πιο πάνω θέσεων στην προηγούμενη θέση και κλίμακά τους από 1.8.2005, η διαφορά μισθού μεταξύ της τωρινής και της προηγούμενης θέσης συνεχίζει να τους καταβάλλεται μέχρι σήμερα ως επίδομα επιφυλακής και αυξημένης ευθύνης, χωρίς να υπάρχει ειδική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς και οι χρεώσεις γίνονται στο Κονδύλι εξόδων «Μη προβλεπόμενες δαπάνες».

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι το πιο πάνω θέμα συζητήθηκε με το Υπουργείο Εσωτερικών και ότι αναμένονται οι τελικές τους θέσεις.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Μέχρι το Δεκέμβριο 2008, το Συμβούλιο απέστειλε στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου καταλόγους με 1.138 άδειες οικοδομής, που εκδόθηκαν από 28.2.1997-1.5.2008, για επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Από την εξέταση, μέχρι το Δεκέμβριο 2008, για 236 από τις πιο πάνω περιπτώσεις προέκυψε ότι η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από €4.608.990 (£2.697.522) σε €38.831.982 (£22.727.349), με αποτέλεσμα τα ετήσια αποχετευτικά τέλη να αυξηθούν από €9.595 (£5.615) σε €158.079 (£92.520).

Λόγω του ότι εκκρεμούσε η επανεκτίμηση των υπόλοιπων 902 περιπτώσεων, που είχε ως συνέπεια τη σημαντική απώλεια εσόδων, το Συμβούλιο γνωστοποίησε το γεγονός αυτό με επιστολές του προς το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου και στον Υπουργό Εσωτερικών και ζήτησε επίσπευση της επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Χρεώστες αποχετευτικών τελών.

(α) Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2006 και 31.12.2007 ανήλθαν σε £2.118.928 και £2.196.609, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £2.379.089 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £260.161 ή ποσοστό 10,9% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και αύξηση £77.681 ή ποσοστό 3,7% το 2007, σε σύγκριση με το 2006. Στο ποσό των £2.118.928 και £2.196.609 περιλαμβάνονται και οι καθυστερήσεις της

φορολογίας του 2006 και 2007 ύψους £1.348.065 και £1.425.031, αντίστοιχα, οι οποίες επιβλήθηκαν στο τέλος του 2006 και 2007 και ήταν πληρωτέες το επόμενο έτος.

Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1993-2006, οι οποίες στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £771.578, ποσό ύψους £279.028 ή ποσοστό 36,2% οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους £55.183, το οποίο αφορά σε αποχετευτικά τέλη για ακίνητη ιδιοκτησία που μεταβιβάστηκε κατά τα έτη 1993 – 1999, χωρίς οι ιδιοκτήτες τους να καταβάλουν στο Συμβούλιο τα οφειλόμενα τέλη.

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των πιο πάνω οφειλών.

(β) Μέχρι το Φεβρουάριο 2009 δεν είχαν κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 2003-2006, ύψους £218.632, που αφορούσαν σε οφειλές κάτω των €500 (£293). Δεν έχουν επίσης κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 1993-2002, ύψους £162.381, που αφορούσαν σε οφειλές κάτω των £100.

Επισήμανα ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, θα αυξάνεται σημαντικά.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι δεν λήφθηκαν δικαστικά μέτρα για οφειλόμενα ποσά κάτω των €500 (£293), καθότι τα νομικά έξοδα θα ήταν δυσανάλογα μεγάλα. Με πληροφόρησε επίσης ότι το όλο θέμα παρακολουθείται και ότι, ενδεχομένως, να κινηθούν αγωγές και για τα ποσά αυτά στις αρχές του 2010.

(γ) Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο και αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Συγκεκριμένα, το Φεβρουάριο 2009 εκκρεμούσε η εκτέλεση 158 ενταλμάτων για συνολικό ποσό ύψους £395.304.

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο λάβει πιο δραστικά μέτρα, μη αποκλεισμένης και της έκδοσης ενταλμάτων για πώληση κινητής περιουσίας (writs) εναντίον των οφειλετών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι καταχωρίζεται εμπράγματο δικαίωμα (memo) στις περιουσίες των οφειλετών, εναντίον των οποίων εκδίδεται απόφαση. Μου ανέφερε επίσης ότι η εισήγησή μου για αίτηση έκδοσης εντάλματος πώλησης κινητής περιουσίας θα συζητηθεί από το Συμβούλιο.

6.25 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του 2008, μέχρι την έναρξη ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης και, κατά συνέπεια, δεν διεξήχθη ο σχετικός έλεγχος. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για τα έτη 2006 και 2007.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις κατά τα έτη 2006 και 2007 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £318.472 και £380.521, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £60.658 κατά το 2005.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2006 και 2007 ανήλθαν σε £1.744.065 και £1.749.559, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.659.292 κατά το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £84.773 ή ποσοστό 5,1% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και αύξηση £5.494 ή ποσοστό 0,3% το 2007, σε σύγκριση με το 2006. Η αύξηση κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£80.715). Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £386.314 το 2006 και £387.463 το 2007, σε σύγκριση με £305.599 το 2005.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2006 και 2007 ανήλθαν σε £2.062.537 και £2.130.080, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.719.950 κατά το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £342.587

ή ποσοστό 19,9% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και αύξηση £67.543 ή ποσοστό 3,3% το 2007, σε σύγκριση με το 2006. Η αύξηση κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης έργου (£233.916), ενώ ταυτόχρονα σημειώθηκε συναλλαγματική ζημιά το 2006 ύψους £70.199, σε σύγκριση με συναλλαγματικό κέρδος το 2005 ύψους £24.681.

(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2006 και 31.12.2007, ανέρχονταν σε £6.361.845 και £5.121.136, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £5.757.875 το 2005, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £4.166.521 και £5.813.622 (£3.020.737 το 2005). Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £979.670 το 2006 και £1.262.035 το 2007, σε σύγκριση με £992.824 το 2005.

(ε) Αποπληρωμή δανείων. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τη Διεθνή Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Kommunalcredit International Bank Ltd ανήλθε στις 31.12.2006 και 31.12.2007 σε £7.341.515 και £6.260.571, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £6.750.699 το 2005.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2008, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, η Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι 31.12.2007 είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους £4.328.075 (δόσεις δανείων μέχρι το 2005 £1.808.684 και για το 2006 και 2007 £1.168.783 και £1.350.608, αντίστοιχα), για το οποίο παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής. Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2006 και 31.12.2007, ποσό ύψους £729.994 και £830.376, αντίστοιχα, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για κατασκευή του αποχετευτικού έργου, στο κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, στο κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και στα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Επιπρόσθετα, η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε κατά τη διάρκεια του 2008 ποσό ύψους €2.347.905 (£1.374.168), έναντι των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι με τη σύναψη το 2009 νέου δανείου ύψους €20 εκ., που εγκρίθηκε κατά το 2006 από τα αρμόδια Υπουργεία, το οφειλόμενο ποσό προς την Κυπριακή Δημοκρατία θα τακτοποιηθεί προσεχώς, ενώ θα βελτιωθεί ταυτόχρονα και η ρευστότητα του Συμβουλίου.

(στ) Πρόβλημα ρευστότητας. Σύμφωνα με την Κατάσταση Ταμειακής Ροής, κατά το έτος 2006 σημειώθηκε καθαρή αύξηση στα μετρητά και ταυτόσημες αξίες ύψους £270.910, η οποία οφείλεται στην εκταμίευση ποσού ύψους £1.440.905 από το μακροχρόνιο δάνειο ύψους €2.514.669 που σύναψε το Συμβούλιο το 2006 από την Kommunalcredit International Bank Ltd, για αντιμετώπιση του οικονομικού του προβλήματος και για μερική χρηματοδότηση των έργων του, ενώ το 2007 σημειώθηκε καθαρή μείωση στα μετρητά και τις ταυτόσημες αξίες ύψους £470.621, η οποία θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν πληρώνονταν από το Συμβούλιο και οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων.

Στην έγκριση για σύναψη του πιο πάνω δανείου, τέθηκε όρος από το Υπουργείο Εσωτερικών όπως από το προϊόν του δανείου αποπληρωθούν οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων του Συμβουλίου που καταβλήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία, τον οποίο όμως το Συμβούλιο δεν εφάρμοσε. Για αντιμετώπιση της κατάστασης, το Συμβούλιο έλαβε επίσης δικαστικά και άλλα μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων τελών.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Συμβούλιο κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2007	2006	2005
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	6	6	6
Τακτικό εργατικό προσωπικό	4	4	4
Σύνολο	10	10	10
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	£	£	£
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	154.166	132.742	120.909
Τακτικό εργατικό προσωπικό	59.235	47.686	32.072
Σύνολο	213.401	180.428	152.981
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:			
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	25.694	22.124	20.152
Τακτικό εργατικό προσωπικό	14.809	11.922	8.018

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου εκτελεί καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και ο μισθός του κατανέμεται στα δύο Συμβούλια κατ' αναλογία.

(β) Παρόλο ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δεν ενέκρινε την επέκταση της μισθολογικής κλίμακας της θέσης του Μηχανικού Αποχετεύσεων από Α11-Α13 σε Α11-Α13+2, που συμπεριλήφθηκε στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2008, εντούτοις το Συμβούλιο αποφάσισε στις 26.6.2008 όπως ο Μηχανικός Αποχετεύσεων αμείβεται, αναδρομικά από 1.5.2007, στην κλίμακα Α13+2 και στάληκε την 1.7.2008 σχετική επιστολή στο Υπουργείο Εσωτερικών για επανεξέταση του θέματος, η οποία, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε τύχει απάντησης.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Από το 1995 μέχρι και το 2007, το Συμβούλιο έστελλε κάθε χρόνο στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου καταλόγους με τις εκδοθείσες άδειες οικοδομής, οι οποίες για την περίοδο 2.1.1992-21.12.2006 ανήλθαν συνολικά στις 796, για επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, το Επαρχιακό Κτηματολόγιο να προβεί σε επανεκτιμήσεις, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο Αποχετεύσεων να έχει σημαντική απώλεια εσόδων.

Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2006 και 31.12.2007 ανήλθαν σε £1.687.318 και σε £1.777.150, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.702.890 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £15.572 ή ποσοστό 0,9% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και αύξηση £89.832 ή ποσοστό 5,3% το 2007, σε σύγκριση με το 2006. Στο ποσό των £1.687.318 και £1.777.150 περιλαμβάνονται και οι καθυστερήσεις της φορολογίας του 2006 και 2007, ύψους £1.147.485 και £1.141.245, αντίστοιχα, οι οποίες επιβλήθηκαν στο τέλος του 2006 και 2007 και ήταν πληρωτέες το επόμενο έτος.

Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1993-2006, οι οποίες στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £569.939, ποσό ύψους £274.145 ή ποσοστό 48% οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Επισημάνει ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

6.26 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟΥ - ΝΗΣΟΥ

Εγκαθίδρυση Συμβουλίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 51.674, ημερ. 4.5.2000, και με σχετικό διάταγμα που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Κ.Δ.Π. 154/2000, ημερ. 9.6.2000), ανακάλεσε το διάταγμα με το οποίο εγκαθιδρύθηκε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαίου - Νήσου - Πέρα Χωρίου (Κ.Δ.Π. 112/94, ημερ. 6.5.1994). Ταυτόχρονα, με άλλο διάταγμα που δημοσιεύτηκε στην ίδια Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Κ.Δ.Π. 152/2000), εγκαθιδρύθηκε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πέρα Χωρίου - Νήσου, αποτελούμενο από τα εκάστοτε Μέλη του Συμπλέγματος

των Κοινοτικών Συμβουλίων Πέρα Χωρίου – Νήσου, με Πρόεδρο τον Έπαρχο Λευκωσίας, για την άσκηση των καθηκόντων και εξουσιών που προνοούνται στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο.

Οικονομικές καταστάσεις και έλεγχος.

(α) Μέχρι σήμερα δεν έχουν ετοιμαστεί και υποβληθεί για έλεγχο οι οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο 6.5.1994 μέχρι 9.6.2000, όταν λειτουργούσε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου - Νήσου - Πέρα Χωρίου, όπως προβλέπεται στα άρθρα 31(1) και (2) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου.

(β) Η υπογραφή της σχετικής συμφωνίας για τον τρόπο διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων, των χρεωστών και πιστωτών, καθώς και των δανείων του καταργηθέντος Συμβουλίου, ώστε να καταστεί δυνατό να μεταβιβαστούν στα νέα Συμβούλια Αποχετεύσεων, βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η βεβαίωση της ορθότητας των χρηματικών υπολοίπων στις 9.6.2000, ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του νέου Συμβουλίου. Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πέρα Χωρίου - Νήσου, μετά την εγκαθίδρυση των δύο νέων Συμβουλίων, λήφθηκαν αποφάσεις σχετικά με τα θέματα που προέκυψαν από την κατάργηση του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου - Νήσου - Πέρα Χωρίου από τις οποίες όμως υλοποιήθηκαν μόνο οι αποφάσεις που αφορούν στον επιμερισμό των εξόδων λειτουργίας του βιολογικού σταθμού και στην αναπροσαρμογή και διαχωρισμό των δανείων.

Χρεώστες. Στις 31.12.2007, 31.12.2006 και 31.12.2005 παρέμειναν ανείσπρακτα ποσά ύψους €52.932 (£30.980), €59.295 (£34.704) και €71.698 (£41.963), αντίστοιχα, τα οποία αντιπροσωπεύουν αποχετευτικά τέλη, τέλη κατανάλωσης από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Χωρίου-Νήσου και οφειλές του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.

Λειτουργία και συντήρηση βιολογικού σταθμού και αντλιοστασίου. Οι δαπάνες συντήρησης του βιολογικού σταθμού και του αντλιοστασίου επιμερίζονται μεταξύ των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Ιδαλίου και Πέρα Χωρίου - Νήσου, με ποσοστό 50%-50%, εκτός από τους μισθούς που επιμερίζονται με ποσοστά 70% και 30%, αντίστοιχα. Η συνεισφορά του Συμβουλίου για τη λειτουργία των πιο πάνω εγκαταστάσεων ανήλθε κατά την περίοδο 2005 - 2007 σε €245.270 (£143.550) (€51.829 (£30.334) το 2007). Πρόσθετα, το Συμβούλιο χρωστούσε στις 31.12.2007 για τον πιο πάνω σκοπό ποσό €56.720 (£33.197). Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να συνομολογηθεί συμφωνία μεταξύ των δυο Συμβουλίων Αποχετεύσεων για τον τρόπο επιμερισμού των δαπανών λειτουργίας και να ετοιμάζονται αναλυτικές καταστάσεις δαπανών, ώστε να καθίσταται δυνατή η βεβαίωση της ορθότητας των ποσών που αναλογούν στο κάθε Συμβούλιο.

6.27 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €1.072.144 και τα έξοδα σε €1.054.673, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα πριν τη φορολογία €17.471, σε σύγκριση με €235.656 το 2007.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 18 άτομα ως μόνιμο προσωπικό, με σύνολο αποδοχών €763.689, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών και ποσού €133.572 που καταβλήθηκε για κατοχύρωση του Ταμείου Προνοίας, σε σύγκριση με €580.427 κατά το 2007. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η πληρωμή στο Ταμείο Προνοίας, ανέρχεται σε €35.006 (2007 €36.277). Εργοδοτούσε επίσης ένα άτομο ως έκτακτο προσωπικό.

6.28 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Νομικό πλαίσιο.

(α) **Νομοθεσία.** Με την ψήφιση και δημοσίευση στις 18.3.2005 του περί Συμβουλίου Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμου του 2005 (Ν.26(I)/2005), το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων

μετονομάστηκε σε Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΣΕΠ) και οι περί Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμοι του 1968 μέχρι 2002 καταργήθηκαν.

(β) Αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 18 του σχετικού Νόμου, είναι, μεταξύ άλλων, η παροχή, με αμοιβή, στους παραγωγούς, υπηρεσιών συγκέντρωσης ελαιολάδου, εργαστηριακών αναλύσεων, ελέγχου της ποιότητας, η ποιοτική ταξινόμηση, αποθεματοποίηση και συντήρηση του ελαιολάδου μέχρι τη διάθεσή του, και η παροχή, με αμοιβή, στους παραγωγούς, ή και σε άλλους ενδιαφερόμενους, υπηρεσιών εμφιάλωσης και παράδοσης τελικού έτοιμου προϊόντος ελαιολάδου.

Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.110 ημερ. 28.2.2007 για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη

- (i) την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομική βιώσιμη βάση,
- (ii) τη γνωμοδότηση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι δεν είναι στο εξής δυνατή η παραχώρηση κρατικής χορηγίας για χρηματοδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων και
- (iii) την αδυναμία του Συμβουλίου να συνεχίσει, με την υπάρχουσα δομή και το υφιστάμενο προσωπικό, την επέκταση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων του κατά τρόπο ώστε να δικαιολογείται πλήρως η παρεχόμενη κρατική χορηγία, χωρίς την οποία η οικονομική του επιβίωση είναι αδύνατη,

ενέκρινε, με την πιο πάνω απόφασή του, τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ το συντομότερο δυνατόν και ευθύς μόλις είναι έτοιμα τα σχέδια διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων και πρόωρης αφυπηρέτησης του προσωπικού του. Για το σκοπό αυτό, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Οικονομικών να δώσει οδηγίες στο Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για ετοιμασία και άμεση υποβολή Σχεδίου Πρόωρης Αφυπηρέτησης του υφιστάμενου προσωπικού του Συμβουλίου και των μόνιμων εργατών του, σε συνεργασία με το ΣΕΠ και το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Παράλληλα, το ΣΕΠ εξουσιοδοτήθηκε όπως, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, υποβάλει Σχέδιο Διάθεσης των Περιουσιακών του Στοιχείων.

Για το θέμα της διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου, εξασφαλίστηκαν οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε σχέση με τη δυνατότητα του Κράτους να απευθυνθεί μόνο στις Οργανώσεις Παραγωγών, για τη διάθεσή τους, αφού πρώτα το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και η Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία καθορίσουν, είτε το αγοραίο ενοίκιο στην περίπτωση ενοικίασης, είτε την αγοραία αξία στην περίπτωση της πώλησης. Όσον αφορά στο σχέδιο πρόωρης εθελοντικής αφυπηρέτησης του προσωπικού, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 25.1.2008, πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, μετά από μελέτη του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις του προσωπικού του ΣΕΠ, κρίνει σκόπιμο όπως, για το προσωπικό που κατέχει οργανικές θέσεις στο Συμβούλιο, εξεταστεί το ενδεχόμενο απασχόλησής του σε ανάλογες θέσεις στη δημόσια υπηρεσία, δεδομένου ότι θα εξασφαλιστεί η σύμφωνη γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου. Για το σκοπό αυτό προέτρεψε το Υπουργείο όπως προωθήσει σχετική πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης. Σε σχέση με το θέμα αυτό δεν φαίνεται να έχουν γίνει μέχρι σήμερα οποιεσδήποτε ενέργειες και επειδή εξέφρασα σοβαρές επιφυλάξεις αν η λύση που προτείνεται είναι νομικά επιτρεπτή, εισηγήθηκα όπως, πριν την περαιτέρω προώθησή της, ζητηθεί η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Όσον αφορά στο ωρομίσθιο προσωπικό του Συμβουλίου, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 16.1.2009, εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο απασχόλησής του σε κενές θέσεις του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, αναφέροντας και πάλιν ότι για υλοποίηση της πιο πάνω εισήγησης θα πρέπει να υποβληθεί σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σημειώνεται ότι, κατόπι συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπου εκφράστηκε από το Συμβούλιο και τις ομάδες ελαιοπαραγωγών η επιθυμία για συνέχιση της λειτουργίας του ΣΕΠ, το Υπουργείο ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 22.4.2009, την υποβολή, από το Συμβούλιο, μελέτης βιωσιμότητας στην οποία να αναφέρονται με στοιχεία οι πηγές χρηματοδότησης για κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του ΣΕΠ χωρίς

κρατική χορηγία. Βάσει των πιο πάνω το Συμβούλιο αποφάσισε, κατά τη συνεδρία του ημερ. 30.4.2009, την προκήρυξη προσφορών για την ανάθεση, σε σύμβουλο, της ετοιμασίας μελέτης βιωσιμότητας.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσιάζουν έλλειμμα ύψους €137.526, σε σύγκριση με πλεόνασμα €61.717 το 2007.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα για το 2008 ανήλθαν σε €554.715, σε σύγκριση με €762.171 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €207.456 ή ποσοστό 27,22%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας, από €572.108 το 2007 σε €335.262 το 2008.

(γ) Έξοδα. Το κόστος πωλήσεων και τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €692.241, κυμάνθηκαν, δηλαδή στα ίδια επίπεδα με εκείνα του προηγούμενου χρόνου (€700.454).

(δ) Κρατική Χορηγία. Στα έσοδα του Συμβουλίου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €335.262, η οποία καταβλήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών του Συμβουλίου, που αφορούσαν σε μη οικονομικές δραστηριότητες. Το πιο πάνω ποσό προέκυψε από τον διαχωρισμό, από το Συμβούλιο, των Κονδυλίων του Προϋπολογισμού του 2008 σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων υπέδειξε την ανάγκη τήρησης χωριστών λογαριασμών μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων και την κατανομή των εξόδων ανάμεσά τους πάνω σε δίκαιη και ρεαλιστική βάση σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου, με επιστολή του ημερ. 5.6.2008, με πληροφόρησε ότι, κατόπιν διαβουλεύσεων του Συμβουλίου με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, διαφάνηκε ότι η τήρηση χωριστών λογαριασμών είναι αδύνατη και έτσι ο καταμερισμός των εξόδων σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες γίνεται στη βάση εκατοστιαίων αναλογιών που καθορίστηκαν από το Συμβούλιο. Σημειώνεται ότι, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 30.10.2007, επισήμανε ότι την αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα του διαχωρισμού των λογαριασμών του ΣΕΠ έχει η Αρμόδια Αρχή, δηλαδή το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και σημείωσε δύο εξόφθαλμες, κατά την άποψή του, περιπτώσεις μη ορθολογιστικής κατανομής σε σχέση με τους τόκους εισπρακτέους/πληρωτέους καθώς και με διάφορες επιμέρους λειτουργικές δαπάνες (τηλέφωνα, νομικά έξοδα, γραφική ύλη κ.λπ.) τα οποία κατά μεγάλο ποσοστό εξακολουθούν να καταλογίζονται κατά ανεξήγητο τρόπο στις μη οικονομικές δραστηριότητες.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, οι εκατοστιαίες αναλογίες βάση των οποίων γίνεται ο καταμερισμός των εξόδων σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, θα μπορούσαν να αναθεωρηθούν με την πείρα που αποκτήθηκε μετά την πάροδο τεσσάρων ετών λειτουργίας του ΣΕΠ.

(ε) Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 13.6.2007, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.11.2007, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 18.12.2007 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (Νόμος 61(Π)/2007). Ο Προϋπολογισμός προβλέπει συνολικές πιστώσεις ύψους €1.283.209 (£751.029).

(στ) Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Λόγω της διαφοροποίησης του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου με βάση τη νέα νομοθεσία, οι δραστηριότητές του έχουν περιοριστεί σημαντικά, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εσόδων του. Ως εκ τούτου, η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου έχει επιδεινωθεί και το πρόβλημα ρευστότητας γίνεται οξύτερο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει αμέσως τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.903.216. Η συνέχιση της λειτουργίας του Συμβουλίου και η εκπλήρωση της αποστολής του εξαρτάται αποκλειστικά από κρατική στήριξη περιλαμβανομένης και της αποπληρωμής του δανείου. Όπως αναφέρω και σε προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, το 2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του Συμβουλίου το συντομότερο δυνατό.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξέφρασε την άποψη ότι στο παρόν στάδιο, λόγω της ύπαρξης χρηματικών διαθεσίμων, το ΣΕΠ δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας καθ' ότι τα βραχυπρόθεσμα δάνεια αφορούν

σε δάνεια που παραχωρήθηκαν στο πρώην ΣΕΚΕΠ προενταξιακά με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και με κρατική εγγύηση.

(ζ) Δάνεια από Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Ατδ. Το Συμβούλιο σύναψε στις 21.3.2002 και 29.5.2003, με εγγύηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, δύο δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Ατδ, τα υπόλοιπα των οποίων στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €820.370 και €1.049.258, αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του 2008, δεν έγινε καμιά σημαντική πληρωμή για τα πιο πάνω δάνεια με αποτέλεσμα να χρεώνονται, εκτός από τους τόκους των δανείων, και τόκοι υπερημερίας. Το Συμβούλιο τηρούσε παράλληλα δύο λογαριασμούς επταήμερης και τριανταήμερης προειδοποίησης στην ίδια τράπεζα, με υπόλοιπα στις 31.12.2008 ύψους €110.654 και €356.601, αντίστοιχα, με επιτόκιο κατά τη διάρκεια του έτους περίπου 2,33% και 3,25%, αντίστοιχα. Παρόλο που το Υπουργείο Οικονομικών, ως εγγυητής των δανείων, με επιστολή του ημερομηνίας 17.7.2006, υπέδειξε την ανάγκη καταβολής ποσού της τάξης των £500.000 από τα χρηματικά διαθέσιμα (με βάση τα δεδομένα της 31.12.2005) έναντι των πιο πάνω δανείων, εντούτοις το Συμβούλιο μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει στην καταβολή οποιουδήποτε ποσού από τα χρηματικά διαθέσιμα (€732.680 στις 31.12.2008) για αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού των πιο πάνω δανείων. Σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, το υπόλοιπο των δανείων που θα παρέμενε σε εκκρεμότητα, θα αποπληρωνόταν από το κράτος, ως εγγυητής, μέσω των ετήσιων προϋπολογισμών του ΣΕΠ, αφού προηγουμένως είχε εξασφαλιστεί και η άποψη του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με βάση τους Κανονισμούς περί Κρατικών Ενισχύσεων.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 7.7.2006, πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, επειδή υπάρχει συμβατική υποχρέωση από την Κυβέρνηση για αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού των πιο πάνω δανείων, η οποία δημιουργήθηκε πριν την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν τίθεται οποιοδήποτε θέμα κρατικής ενίσχυσης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το ΣΕΠ σύναψε τα πιο κάτω δάνεια, για αποπληρωμή των ελαιοπαραγωγών, μετά από απόφαση της Κυβέρνησης και το τότε Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΚΕΠ χρησιμοποιούσε την κυβερνητική επιδότηση που λαμβανόταν για κάλυψη των ζημιών, που προέκυπταν από την εξαγωγή πλεονασμάτων ελαιολάδου, για την αποπληρωμή των υπό αναφορά δανείων. Λόγω της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν καταβλήθηκε από την κυβέρνηση το ποσό της επιδότησης που αφορούσε σε ζημιές που προέκυψαν από τις εξαγωγές ελαιολάδου για μέρος του 2003 και 2004, το οποίο θα ήταν αρκετό για να καλύψει τα δάνεια του ΣΕΚΕΠ. Επίσης επισήμανε ότι το Συμβούλιο έκρινε ότι μια διευθέτηση των δανείων δεν μπορούσε να γίνει μόνο με μονομερή καταβολή των αποθεματικών του Συμβουλίου γιατί τούτο θα δημιουργούσε οικονομικά προβλήματα διαχείρισης.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, με επιστολή της με ημερ. 10.2.2009, προειδοποίησε το Συμβούλιο ότι θα τερματίσει τις συμφωνίες των υπό αναφορά δανείων δυνάμει σχετικού όρου που περιλαμβάνεται σε αυτές, αν τα δάνεια δεν εξοφληθούν εντός 30 ημερών από την πιο πάνω ημερομηνία πλέον τους σχετικούς τόκους. Επισήμανε επίσης ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, η διαφορά θα παραπεμφθεί σε διαιτησία, τα έξοδα της οποίας θα βαρύνουν το Συμβούλιο και ότι από το στάδιο εκείνο ολόκληρο το υπόλοιπο των δανείων θα χρεώνεται με σταθερό επιτόκιο 9%. Μέχρι σήμερα τα πιο πάνω δεν έτυχαν εφαρμογής και ζήτησα όπως ενημέρωθω αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, για επίλυση του προβλήματος με δεδομένη τη μη συμπερίληψη, στον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του 2009, κονδυλίου για αποπληρωμή των δανείων.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2008 το Συμβούλιο εργοδοτούσε εννέα άτομα, από τα οποία τα τρία σε μόνιμες και συντάξιμες θέσεις, τα πέντε στη θέση τακτικού εργάτη και το ένα άτομο με σύμβαση για προσφορά υπηρεσιών σε γραφειακά καθήκοντα. Οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των μόνιμων υπαλλήλων για το 2008 ανήλθαν σε €181.252, με ετήσιο μέσο όρο δαπάνης για κάθε μόνιμο υπάλληλο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, €50.749 έναντι €51.590 για το 2007.

Επιπρόσθετα, οι δαπάνες για τη μίσθωση των υπηρεσιών για γραφειακά καθήκοντα, ανήλθαν σε €13.469, ενώ οι δαπάνες για εργατικά ανήλθαν σε €140.748 (€119.903 το 2007).

Κόστος παροχής υπηρεσιών προς ομάδες παραγωγών. Με βάση συμφωνίες που υπογράφηκαν στις 29.12.2006 και 21.2.2007, το Συμβούλιο παρέχει υπηρεσίες σε δύο ομάδες παραγωγών. Το συνολικό κόστος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε σχέση με οικονομικές δραστηριότητες ανήλθε, κατά το 2008, σε €279.353, ενώ το ποσό που χρεώθηκε στις εταιρείες έναντι των υπηρεσιών αυτών βάσει των τιμών που προβλέπονται στις υπό αναφορά συμφωνίες, ήταν μόνο €168.121 δηλαδή χρεώθηκε μόλις το 60,2% του συνολικού κόστους. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 18.7.2006 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, υπέδειξε ότι αν οι τιμές χρέωσης του ΣΕΠ καθορίζονται χωρίς καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τότε δίνεται με τον τρόπο αυτό έμμεσο πλεονέκτημα στους αγοραστές υπηρεσιών από το ΣΕΠ. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο οι τιμές χρέωσης, για τις υπηρεσίες που παρέχονται από το Συμβούλιο στις ομάδες παραγωγών, έχουν καθοριστεί βάσει ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων, λαμβάνοντας υπόψη τα έξοδα του Συμβουλίου που αφορούν στις οικονομικές του δραστηριότητες.

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, η τιμή χρέωσης καθορίστηκε από το Συμβούλιο ως η μέση τιμή για παραλαβή και διαχείριση 1.000 μ.τ. ελαιολάδου και λόγω της χαμηλής παραγωγής των τελευταίων ετών το ΣΕΠ υπέστη ζημία από τις προσφερόμενες υπηρεσίες στους ελαιοπαραγωγούς.

6.29 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Κατά το υπό έλεγχο έτος, τέταρτο κατά σειρά έτος σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς και ανταγωνισμού, το Συμβούλιο συνεργάστηκε και πάλι με μέρος των πατατοπαραγωγών (σε ποσοστό γύρω στο 65%) και ως εκ τούτου προγραμματίισε μειωμένη παραγωγή και είχε μειωμένες εξαγωγές σε σχέση με την παραγωγή και εξαγωγές που είχε στα χρόνια που ίσχυε το μονοπωλιακό καθεστώς. Με την ελευθεροποίηση της αγοράς από 1.5.2004, ο προγραμματισμός της παραγωγής πατατών γίνεται για το Συμβούλιο πιο δύσκολος αφού ένα ποσοστό 35%-40% των παραγωγών συνεργάζεται με ιδιώτες εμπόρους και πρακτικά είναι αδύνατον να εκτιμηθούν οι προθέσεις τους ως προς τις φυτεύσεις πατατών.

Οι πωλήσεις πατατών ανήλθαν σε €23,60 εκ., σε σύγκριση με €28,75 εκ., κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5,15 εκ. ή ποσοστό 17,9%. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, ήταν €605/τόνο, σε σύγκριση με €504/τόνο κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €101/τόνο ή ποσοστό 20%. Η μείωση των πωλήσεων και η αύξηση της κατά μέσο όρο τιμής πώλησης σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Συμβουλίου οφείλονται, μεταξύ άλλων, στη μειωμένη ποσότητα πατατών (κατά 31,7%) που διατέθηκε, αφού η ανοιξιιάτικη εσοδεία ήταν σημαντικά μειωμένη λόγω ανομβρίας και καιρικών συνθηκών καθώς επίσης στο μειωμένο ανταγωνισμό από γειτονικές χώρες (Ισραήλ και Αίγυπτο) που εξήξαν σημαντικά λιγότερες ποσότητες.

Οι τόνοι συσκευασίας και για τις δύο εσοδείες ήταν 39.521, σε σύγκριση με 57.856 το 2007. Τα άμεσα έξοδα πωλήσεων ανήλθαν σε €9,03 εκ., σε σύγκριση με €12,74 εκ. το προηγούμενο έτος (€228 κατά τόνο, σε σύγκριση με €220 κατά τόνο το προηγούμενο έτος). Αυτά αποτελούν το 38% των πωλήσεων, σε σύγκριση με 44% του προηγούμενου έτους.

Στους παραγωγούς καταβλήθηκε ποσό €14,27 εκ., με μέσο όρο €361 τον τόνο, σε σύγκριση με €15,54 εκ. (περιλαμβανομένης και της πρόσθετης πληρωμής €2/τόνο) και μέσο όρο €269 τον τόνο, που καταβλήθηκε το προηγούμενο έτος.

Το πλεόνασμα ανήλθε σε €131.128 σε σύγκριση με €248.465 το προηγούμενο έτος. Αν ληφθεί υπόψη το πλεόνασμα από τη διάθεση του εισαγόμενου και ντόπιου πατατόσπορου ύψους €147.946 (για το οποίο δεν υπάρχει σχετική απόφαση για διανομή ή άλλο τρόπο διάθεσής του) προκύπτει έλλειμμα από την εμπορία

ύψους €16.818. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση η τελική πληρωμή (δόση) που αποφασίζει το Συμβούλιο να πληρώσει προς τους παραγωγούς για κάθε εσοδεία, γίνεται στη βάση προκαταρκτικών λογαριασμών εκκαθάρισης τιμών στους οποίους λαμβάνονται υπόψη πραγματικά αλλά και κατ' εκτίμηση στοιχεία εσόδων και εξόδων που είναι διαθέσιμα τη δεδομένη στιγμή και όχι στη βάση τελικών λογαριασμών (με την ολοκλήρωση και ετοιμασία των τελικών λογαριασμών του ΣΕΚΠ). Ως εκ τούτου το καθαρό προϊόν εκκαθάρισης και οι τιμές που αποφασίζει το Συμβούλιο να πληρώσει, οι αποσβέσεις και η συναλλαγματική διαφορά προσδιορίζουν και το ποσό που πιθανόν να παραμείνει ως πλεόνασμα ή έλλειμμα στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων.

Συνοπτικά οι πωλήσεις πατατών κατά τα έτη 2008 και 2007 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2008			2007		
	Έσοδα			Έσοδα		
Εσοδεία	Τόνοι	€ εκ.	€/τόνο	Τόνοι	€ εκ.	€/τόνο
Χειμερινή	8717	5,71	655	9824	6,37	648
Ανοιξιάτικη	30302	17,89	590	47248	22,38	474
	39019	23,60	605	57072	28,75	504

(β) Ταμειακά υπόλοιπα. Τα ταμειακά υπόλοιπα στις 30.9.2008 και 30.9.2007 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2008	2007
	€	€
Υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών	434.546	561.761
Μετρητά	20.571	2.616
	455.117	564.377

(γ) Σύναψη δανείων και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις. Με την κατάργηση του άρθρου 35 του βασικού Νόμου, που αφορούσε στη δυνατότητα παροχής εγγύησης από την Κυβέρνηση για την αποπληρωμή των δανείων που συνάπτει το Συμβούλιο, για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του το Συμβούλιο εξασφαλίζει πιστωτικές διευκολύνσεις (όριο πίστωσης) από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα υπό όρους, μεταξύ των οποίων και η υποθήκευση του Συσκευαστηρίου Λάρνακας, με την έγκριση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Κατά την εμπορική περίοδο 2007/2008 εξασφάλισε αρχικό πιστωτικό όριο ύψους €3,4 εκ. για κάλυψη έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών και εξόδων εμπορίας με υποθήκη για το ίδιο ποσό το Συσκευαστήριο Λάρνακας και πρόσθετο όριο €5,1 εκ. για κάλυψη των εξόδων της εμπορίας πατατών της χειμερινής εσοδείας 2007-2008 και της εαρινής εσοδείας 2008.

Παράταση της αρμοδιότητας του ΣΕΚΠ για άσκηση των εμπορικών δραστηριοτήτων του μέχρι την 31^η Αυγούστου 2010, μελλοντικός ρόλος και μετεξέλιξή του.

(α) Παράταση της αρμοδιότητας του ΣΕΚΠ για εμπορία. Σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του άρθρου 26 (α) του Νόμου που διέπει τη λειτουργία του ΣΕΚΠ, η περίοδος κατά την οποία το Συμβούλιο έχει καθήκον και αρμοδιότητα να εξασφαλίζει προς όφελος των παραγωγών τις πιο επωφελείς και οικονομικές διευθετήσεις για την εξασφάλιση πατατόσπορου, τη διαβάθμιση, συσκευασία, φόρτωση, εμπορία και πώληση των πατατών, λήγει την 31^η Αυγούστου 2010. Συναφώς αναφέρεται ότι από το 2004 και μετά έχουν γίνει τέσσερεις συνολικά τροποποιήσεις που αφορούσαν παράταση στη λήξη της πιο πάνω αρμοδιότητας του ΣΕΚΠ.

(β) Μετεξέλιξη και μελλοντικός ρόλος του ΣΕΚΠ. Με την απόφαση του αρ. 65.553 και ημερ. 16.5.2007 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον τερματισμό των εμπορικών δραστηριοτήτων του ΣΕΚΠ, το αργότερο μέχρι τις 31 Αυγούστου 2008, ημερομηνία η οποία τροποποιήθηκε με μεταγενέστερη απόφαση του αρ. 67.269 ημερ. 28.5.2008 σύμφωνα με την οποία δόθηκε παράταση για άλλα δύο χρόνια. Επίσης ενέκρινε την από μέρους του ΣΕΚΠ ανάληψη καταλυτικού ρόλου για την ίδρυση Ενιαίου Φορέα Εμπορίας από τους ίδιους τους πατατοπαραγωγούς ή τις οργανώσεις τους που θα αναλάβει την εμπορία των πατατών μετά την εκπνοή της παράτασης, με παράλληλη λειτουργία του ΣΕΚΠ ως ημικρατικού Οργανισμού. Ο Οργανισμός αυτός θα αναλαμβάνει τη συσκευασία πατατών και θα παρέχει στον Ενιαίο Φορέα συμβουλευτικές και άλλες υπηρεσίες συναφείς με την εμπορία, σε τιμές που θα καλύπτουν το κόστος των υπηρεσιών αυτών. Παράλληλα ενέκρινε την ετοιμασία ολοκληρωμένου Σχεδίου Εθελοντικής Πρόωρης Αφυπηρέτησης για το Προσωπικό και την τροποποίηση της Νομοθεσίας του ΣΕΚΠ ώστε να παρέχεται η δυνατότητα να προσφέρει υπηρεσίες εμπορίας στον Ενιαίο Φορέα.

Όπως ανέφερα στην προηγούμενη μου Έκθεση, παρόλο που είχαν γίνει κάποιες ενέργειες για υλοποίηση της απόφασης, εντούτοις, για διάφορους λόγους δεν έγινε ικανοποιητική πρόοδος με αποτέλεσμα να ζητηθεί και να δοθεί παράταση δύο χρόνων για ολοκλήρωση των πιο πάνω ενεργειών. Συναφώς αναφέρεται ότι σε σχετική επιστολή του ημερ. 10.6.2008 ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προτείνει όπως η παράταση της υφιστάμενης δομής του ΣΕΚΠ επιτραπεί για τελευταία φορά και μόνο εφόσον δοθούν σαφείς διαβεβαιώσεις ότι η διαδικασία για την προβλεπόμενη μεταρρύθμιση του ΣΕΚΠ θα οριστικοποιηθεί χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις.

Το Συμβούλιο μέσα στα πλαίσια της πιο πάνω Απόφασης προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

- (i) Σύσταση Ενιαίου Φορέα.** Το Συμβούλιο ανέλαβε καταλυτικό ρόλο για τη σύσταση Ενιαίου Φορέα πατατοπαραγωγών αλλά μετά από αλληπάλληλες συναντήσεις με Ομάδες πατατοπαραγωγών διαφάνηκε ότι δεν υπάρχει η αναγκαία βούληση για την σύμπτυξη και συνεργασία των Ομάδων στα πλαίσια ενός Φορέα που θα αναλάβει την εμπορία. Έτσι στο Νομοσχέδιο που ετοιμάστηκε για τροποποίηση της Νομοθεσίας του ΣΕΚΠ δεν γίνεται αναφορά σε Ενιαίο Φορέα αλλά Φορέα ή Φορείς.
- (ii) Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης.** Το Σχέδιο βρίσκεται στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού όπου έχει διαβιβαστεί μέσω του οικείου Υπουργείου για απόψεις. Με την έγκριση του Σχεδίου το ΣΕΚΠ προσβλέπει στην αναδιοργάνωση του με νέα δομή, με μικρότερο αριθμό υπαλλήλων και συμβόλαια απασχόλησης ιδιωτικού δικαίου καθώς επίσης εποχιακές προσλήψεις για κάλυψη των εποχιακών αναγκών του.
- (iii) Δημιουργία σύγχρονου συσκευαστηρίου.** Για την εξεύρεση κατάλληλου χώρου για τη δημιουργία σύγχρονου συσκευαστηρίου (περιλαμβανομένων ψυκτικών θαλάμων και γραφείων), έχει επιλεγεί, μετά από σχετική διερεύνηση, συγκεκριμένος χώρος για την εξασφάλιση του οποίου γίνονται οι απαιτούμενες ενέργειες, αφού πρόκειται για δασική γη, επί του παλαιού δρόμου Ορμήδειας - Ξυλοφάγου. Όσον αφορά στη διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν φαίνεται να έγινε επίσημα ολοκληρωμένη τεchnοοικονομική μελέτη για τη βιωσιμότητα του νέου συσκευαστηρίου. Τον Οκτώβριο του 2008 είχε ετοιμαστεί και υποβληθεί πρώτο προσχέδιο μελέτης σκοπιμότητας από τεχνική επιτροπή που διόρισε το Συμβούλιο η οποία απαρτιζόταν από τον Πρόεδρο και δύο μέλη του Συμβουλίου και το Γενικό Διευθυντή ενώ πρόσφατα, στις 2.5.2009, ζητήθηκε και εξασφαλίστηκε από ιδιωτικό γραφείο Αρχιτεκτόνων και Συμβούλων Μηχανικών προκαταρκτική εκτίμηση κόστους η οποία ανέρχεται σε €2.422.400 πλέον ΦΠΑ.
- (iv) Τροποποίηση της Νομοθεσίας.** Το Συμβούλιο σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος προέβη στην ετοιμασία τροποποιητικού νομοσχεδίου ώστε το ΣΕΚΠ να μπορεί να λειτουργήσει σύμφωνα με το νέο ρόλο του. Το σχετικό νομοσχέδιο έχει τύχει νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία και αναμένεται να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

Η μετεξέλιξη του ΣΕΚΠ προσβλέπει ουσιαστικά στη προσαρμογή του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του ώστε να καταστεί αυτοχρηματοδοτούμενος Οργανισμός, χωρίς οικονομική βοήθεια. Συναφώς αναφέρεται ότι η αναφορά στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τερματισμό των εμπορικών δραστηριοτήτων του ΣΕΚΠ και ανάληψη της εμπορίας πατατών μετά την 31^η Αυγούστου 2010 από τον Ενιαίο Φορέα δημιούργησε μια σύγχυση αναφορικά με τη δυνατότητα του Συμβουλίου να ασκεί εμπορία πατατών και μετά την εν λόγω ημερομηνία. Σύμφωνα με το πιο πάνω τροποποιητικό νομοσχέδιο το Συμβούλιο δύναται, μεταξύ άλλων, να παρέχει στους φορείς των παραγωγών και υπηρεσίες που αφορούν στις εξαγωγές, στην πώληση και στην τιμολογιακή πολιτική, στην εκκαθάριση τιμών και διανομή χρημάτων στα δικαιούχα άτομα, υπό όρους και κόστος χρέωσης των υπηρεσιών που το Συμβούλιο θα αποφασίζει.

Στην απάντησή του ο Πρόεδρος του Συμβουλίου απέδωσε τις καθυστερήσεις για υλοποίηση της απόφασης στις χρονοβόρες κυβερνητικές διαδικασίες ή σε αντικειμενικές δυσκολίες.

Προσωπικό.

(α) Στις 30.9.2008, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 17 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 19 εγκεκριμένων θέσεων), με σύνολο αποδοχών €1.014.404 (€980.761 το 2007), περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία, όπως το Ταμείο Συντάξεων, Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ταμείο Υγείας και Ταμείο Ευημερίας, καθώς επίσης και της γενικής αύξησης 2% από 1.1.2008, με μέσο όρο κόστους ανά υπάλληλο €59.671 (€55.097 το 2007). Επιπρόσθετα, το Συμβούλιο απασχόλησε, έναντι της κενής θέσης Λογιστή, από 5.6.2008 ένα άτομο με συμβόλαιο ενός έτους και κατέβαλε μέχρι το Σεπτέμβριο 2008 το ποσό των €13.727 περιλαμβανομένων και των εισφορών στα διάφορα ταμεία. Κατέβαλε επίσης ποσό ύψους €26.846 (πλέον εργοδοτικές εισφορές) για υπερωρίες (€32.457 το 2007).

(β) Εργοδοτούσε επίσης δύο άτομα ως επιτόπιο προσωπικό στο Γραφείο του Λονδίνου, με σύνολο αποδοχών €75.859. Συναφώς αναφέρεται ότι με σχετική απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 3.6.2008 έγινε από 1.8.2008 αναπροσαρμογή της μισθοδοσίας των πιο πάνω. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ουσιαστικά ο καθορισμός του νέου μισθού έγινε με ενσωμάτωση σε αυτόν του ποσού του κατ' αποκοπή επιδόματος υπερωριακής απασχόλησης που παραχωρείτο. Σε προηγούμενη μου Έκθεση ανέφερα ότι το κατ' αποκοπή επίδομα για υπερωρίες που καταβάλλεται αλλά και η εν γένει λειτουργία του Γραφείου, χρήζει, κατά την άποψη μου, επανεξέτασης υπό το φως των νέων δεδομένων όπως αυτά διαμορφώθηκαν με την ελευθεροποίηση της εμπορίας πατατών, την αλλαγή στο σύστημα τιμολόγησης καθώς και τους σχεδιασμούς που γίνονται για το μελλοντικό ρόλο και λειτουργία του ΣΕΚΠ. Συναφώς αναφέρεται ότι για την πιο πάνω μισθολογική αναπροσαρμογή δεν έχει ζητηθεί και εξασφαλιστεί η έγκριση του οικείου Υπουργείου ενώ εκκρεμεί η υπογραφή συμβολαίων απασχόλησης με τους μισθοδοτικούς και άλλους όρους απασχόλησής τους.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου η ενσωμάτωση του κατ' αποκοπή υπερωριακού επιδόματος στη μισθοδοσία έγινε για να προσαρμοστεί η μισθοδοσία με αυτή σε αντίστοιχες θέσεις σε κυβερνητικές υπηρεσίες του εξωτερικού. Το συνολικό κόστος για το ΣΕΚΠ είναι περίπου το ίδιο.

(γ) Για τη συσκευασία των πατατών στο ιδιόκτητο συσκευαστήριο Λάρνακας έχει εργοδοτήσει περίπου 100 εποχιακούς εργάτες κατά διάφορα χρονικά διαστήματα με σύνολο αποδοχών €397.418, περιλαμβανομένων των υπερωριών και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία (171 εργάτες με αποδοχές €978.178 το 2007). Επιπρόσθετα, για την κάλυψη των αναγκών συσκευασίας, έγινε χρήση άλλων ιδιωτικών συσκευαστηρίων, έναντι συμφωνημένου τιμήματος (εργατικά, ενοίκιο χρήσης χώρου, και άλλα έξοδα) με συνολική δαπάνη ύψους €626.807 (€566.671 το 2007). Τη συσκευασία στα δύο από τα πιο πάνω συσκευαστήρια (Λιοπετρίου από το 2007 και Αστρομερίτη από το 2008) ανέλαβε η Παγκύπρια Ομάδα Πατατοπαραγωγών (η οποία αντιπροσωπεύει το 45%-50% περίπου της παραγωγής πατατών) με την οποία το Συμβούλιο συνεργάζεται στον ετήσιο προγραμματισμό και εμπορία των πατατών. Κατά το υπό έλεγχο έτος παρατηρήθηκε μείωση των τόνων συσκευασίας και του απασχολούμενου προσωπικού στο συσκευαστήριο Λάρνακας, η οποία οφείλεται στη μειωμένη παραγωγή πατατών, στην εξειδικευμένη συσκευασία στο χωράφι σε κιβώτια αλλά και στο ότι σημαντικό μέρος της συσκευασίας που γινόταν στο συσκευαστήριο Λάρνακας έχει μεταφερθεί στο συσκευαστήριο Λιοπετρίου. Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα

διαθέσιμα στοιχεία, το τίμημα κατά τόνο που πληρώνει το Συμβούλιο για τα εργατικά και άλλα έξοδα συσκευασίας στα ιδιωτικά συσκευαστήρια είναι αυξημένα σε σχέση με τα έξοδα συσκευασίας στο ιδιόκτητο συσκευαστήριο στη Λάρνακα.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο, αυτό οφείλεται στο ότι οι μηχανές στα ιδιωτικά συσκευαστήρια, παρά τις βελτιώσεις που έτυχαν, είναι πεπαλαιωμένες και ενώ χρειάζονται τον ίδιο αριθμό ατόμων για να λειτουργήσουν, έχουν σημαντικά χαμηλότερη απόδοση. Σημείωσε επίσης ότι τα τοπικά ιδιωτικά συσκευαστήρια εξυπηρετούν τους γεωργούς της περιοχής τους και η παράδοση των πατατών σε αυτά, αντί στη Λάρνακα, έχει πολλαπλά μεγαλύτερη οικονομική ωφέλεια για τους ιδίους.

Απασχόλησε επίσης εποχιακό έκτακτο προσωπικό για την εφαρμογή του προγράμματος Eurergap, με σύνολο αποδοχών €72.949 (€87.660 το 2007).

(δ) Άλλα θέματα προσωπικού.

- (i) Κανονισμοί που διέπουν τη διάρθρωση και τους όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων του Συμβουλίου.** Μέχρι σήμερα οι κανονισμοί που διέπουν τη διάρθρωση, τους όρους εργοδότησης, δικαιώματα και ωφελήματα, καθήκοντα και υποχρεώσεις, πειθαρχικό κώδικα κ.λπ. του μόνιμου προσωπικού του Συμβουλίου ρυθμίζονται μέσα από την εκάστοτε ισχύουσα συλλογική σύμβαση, χωρίς να έχουν προσλάβει τη μορφή νομοθετικού κειμένου (Κανονισμοί).

Σύμφωνα με το άρθρο 25(α) του Νόμου που διέπει τη λειτουργία του ΣΕΚΠ το Συμβούλιο μπορεί να διορίζει υπαλλήλους, υπό όρους υπηρεσίας που να καθορίζονται από το ίδιο με την έγκριση του Υπουργού ενώ σύμφωνα με το άρθρο 57(Α) του ιδίου Νόμου για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου το Συμβούλιο εκδίδει Κανονισμούς, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Συναφώς αναφέρεται ότι σε εκθέσεις της Επιτρόπου Διοικήσεως, σχετικά με παράπονο υπαλλήλου του Συμβουλίου εναντίον του οποίου ασκήθηκε πειθαρχική δίωξη, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι η πρόνοια της συλλογικής σύμβασης για άσκηση πειθαρχικού ελέγχου δεν θα μπορούσε να αποτελέσει νομική βάση για άσκηση διοικητικής εξουσίας, αφού οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας αν δεν λάβουν τη μορφή νομοθετικού κειμένου, δεν αποτελούν κανόνες δικαίου και δεν δημιουργούν δικαιώματα και υποχρεώσεις στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου. Σε σχετικές επίσης αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο οποίο προσέφυγε ο ίδιος υπάλληλος γίνεται επίσης αναφορά ότι οι πρόνοιες της συλλογικής σύμβασης αν δεν προσλάβουν την μορφή Κανονισμών, δεν τυγχάνουν εφαρμογής στον τομέα του δημοσίου δικαίου και συνεπώς για πειθαρχική διαδικασία εφαρμόζονται οι κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης και χρηστής διοίκησης.

- (ii) Τοποθέτηση/ανέλιξη δύο τεχνικών λειτουργών/γεωπόνων στην κλίμακα Α12+2 προσανυξήσεις πάνω σε προσωπική κλίμακα μέσω του Προϋπολογισμού του 2008.** Η μισθολογική τοποθέτηση των δύο πιο πάνω λειτουργών έγινε κατά την άποψή μου, λανθασμένα και σε αντίθεση με την πρόνοια (σχετική σημείωση) στον Προϋπολογισμό. Και τούτο διότι το Συμβούλιο, αφού εξασφάλισε και την άποψη του νομικού του Συμβούλου, ερμήνευσε την πρόνοια/σημείωση στον Προϋπολογισμό ως να ήταν προαγωγή αντί τοποθέτηση/αναβάθμιση και εφάρμοσε τις πρόνοιες του Μέρους IV της Κ.Δ.Π 175/95 (όπως έχει μέχρι σήμερα τροποποιηθεί), παραχωρώντας άμεσα μία πρόσθετη προσανυξήση αντί να αναπροσαρμόσει το μισθό τους σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 18(3) του Μέρους V της Κ.Δ.Π. 175/95. Ως εκ τούτου τοποθετήθηκαν από 1.1.2008 στο σημείο της κλίμακας Α12+2 €8.833,47 (£5.170), εκτός βαθμίδας της κλίμακας, ενώ θα έπρεπε να διατηρήσουν τη αμοιβή τους στην ανώτατη βαθμίδα της προηγούμενης κλίμακάς τους, δηλαδή €8.500,29 (£4.975) και να προχωρήσουν στην επόμενη βαθμίδα της νέας κλίμακάς τους σε 11 μήνες, δηλαδή την 1^η Δεκεμβρίου 2008, στο σημείο €8.792,46 (£5.146). Τις δύο πρόσθετες προσανυξήσεις (μία λόγω προαγωγής στη προηγούμενη κλίμακα και μία λόγω υπηρεσίας στο ανώτατο σημείο πέραν των τριών χρόνων) θα τις δικαιούνται κατά την προαγωγή τους στη θέση Τεχνικού Λειτουργού/Γεωπόνου Α'.

(iii) **Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου σε έφεση υπαλλήλου.** Υπάλληλος του Συμβουλίου είχε καταχωρίσει στις 7.11.2006 Έφεση (αρ. 149/06) μετά την απόφαση του Δικαστηρίου ημερ. 26.9.2006 να απορρίψει την προσφυγή του εναντίον της απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου όπως επιβληθεί σ' αυτόν, η ποινή της αναγκαστικής αφυπηρέτησης από 13.5.2004. Το Ανώτατο Δικαστήριο με την απόφασή του ημερομηνίας 4.12.2007 έκρινε, για τυπικούς και διαδικαστικούς λόγους, μη ενδεδειγμένη τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από το Συμβούλιο στην εξέταση της υπόθεσης και ως εκ τούτου το Συμβούλιο αποφάσισε, στη συνεδρία του ημερ. 22.4.2008, την επανάληψη της εκδίκασης της πειθαρχικής δίωξης και στις 30.6.2008 επέβαλε την ποινή της αναγκαστικής αφυπηρέτησης με ισχύ από την ίδια ημερομηνία .

Ενόψει της πιο πάνω αναθεωρητικής απόφασης η περίοδος διαθεσιμότητας του υπαλλήλου από 13.12.2002-12.5.2004, κατά την οποία καταβαλλόταν με απόφαση του Συμβουλίου το 65% των απολαβών του, ακυρώνεται και ως εκ τούτου το Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη σχετική απόφαση του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε παράπονο που υπέβαλε ο υπάλληλος καθώς επίσης και νομική συμβουλή προχώρησε στην καταβολή των εισφορών στα Ταμεία που χειρίζονται οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων που αφορούσαν το υπόλοιπο 35% των απολαβών του, ύψους €1.436 πλέον €359 πρόστιμο. Μέχρι την ημέρα του ελέγχου εκκρεμούσε η καταβολή στον υπάλληλο του ποσού για συμπλήρωση των απολαβών στο 100% καθώς και των ανάλογων εισφορών στα διάφορα άλλα ταμεία που εκτιμήθηκε από το Συμβούλιο σε €33.059 πλέον τόκοι €6.960.

Προϋπολογισμός.

(α) Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 114(I)/2006, το Συμβούλιο οφείλει να υποβάλλει μέσω του αρμόδιου Υπουργού στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για το επόμενο έτος. Η κατάρτιση του θα γίνεται με βάση λεπτομέρειες τις οποίες ορίζει ο Υπουργός.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου από το 2006 και μετά ετοιμάζεται και υποβάλλεται Προϋπολογισμός για το ΣΕΚΠ κατά ημερολογιακό έτος ενώ μέχρι τότε ο Προϋπολογισμός αφορούσε την περίοδο που έληγε στις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους (οικονομικό έτος). Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008, που αφορούσε και πάλι μόνο μισθούς και διοικητικά έξοδα, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 12.6.2007, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 13.6.2007 και στις 14.6.2007 διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις. Στη βάση των απόψεων και υποδείξεων του Υπουργείου Οικονομικών όπως καταγράφονται στις επιστολές του ημερομηνίας 16.10.2007 και 6.12.2007 το Συμβούλιο υπέβαλε αναθεωρημένο Προϋπολογισμό στο οικείο Υπουργείο στις 12.12.2007, ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.1.2008 με την απόφαση του αρ. 66.705.

(β) Όπως έχω αναφέρει και στην προηγούμενη μου Έκθεση η αλλαγή της χρονικής περιόδου που καλύπτει ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου σε ημερολογιακό έτος, αντί της χρονικής περιόδου για την οποία ετοιμάζονται οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου δημιουργεί την ανάγκη πρόσθετων υπολογισμών για τον προσδιορισμό της κρατικής χορηγίας που αφορά στην περίοδο που καλύπτουν οι οικονομικές καταστάσεις και δυσκολίες στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού. Επίσης η μη περίληψη στον ετήσιο Προϋπολογισμό των εσόδων και εξόδων της εμπορίας πατατών και πατατόσπορου ενδεχομένως να αντίκειται στις διατάξεις του Νόμου (114(I)/2006). Προκύπτει επίσης ανάγκη διευκρίνισης ή/και ρύθμισης (με οδηγίες ή διατάξεις) των υπερβάσεων στα εγκεκριμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού και καθορισμού του αρμόδιου οργάνου για την έγκρισή τους. Και τούτο διότι διαπιστώθηκε ότι το Συμβούλιο προβαίνει σε δαπάνες/πληρωμές, πέραν από τα εγκεκριμένα ποσά του Προϋπολογισμού (π.χ πληρωμή αναδρομικών λόγω αναθεώρησης του κατ'αποκοπή επιδόματος υπερωριακής απασχόλησης, πληρωμή αυξημένου ποσοστού εισφοράς στο Ταμείο Ευημερίας, μισθός Λογιστή χωρίς πρόνοια) ενώ κάποιες από τις υπερβάσεις αυτές θεωρούνται ότι έχουν σχέση με την εμπορία πατατών και χρεώνονται σε αυτή.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι είναι πρακτικά αδύνατον να γίνει προϋπολογισμός εμπορίας επειδή ο προϋπολογισμός γίνεται το Μάιο – Ιούνιο και ο προγραμματισμός παραγωγής και

εμπορίας το Σεπτέμβριο – Οκτώβριο. Οι πατάτες είναι καθαρά εποχιακό προϊόν και το Συμβούλιο δεσμεύτηκε έναντι των γεωργών να εκκαθαρίζει και να πληρώνει κατά περίοδο και ποικιλία. Επίσης η παραγωγή και εμπορία και συνεπώς οι δαπάνες και τα έσοδα από την εμπορία είναι εντελώς αδύνατον να προβλεφθούν γιατί επηρεάζονται σε υπέρτατο βαθμό από πολλούς αστάθμητους παράγοντες της αγοράς και των καιρικών συνθηκών όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και στις 24 και πλέον χώρες που γίνονται εξαγωγές.

Εν πάση περιπτώσει το Συμβούλιο αποφάσισε όπως διορίσει αρμόδιο Λειτουργό παρακολούθησης του Προϋπολογισμού. Οι υπερβάσεις στον Προϋπολογισμό θεωρήθηκαν απαραίτητες και έχουν εγκριθεί από την ολομέλεια του Συμβουλίου. Η ολομέλεια του Συμβουλίου θα έχει, σύμφωνα με τον Πρόεδρο, και στο μέλλον την αρμοδιότητα για την έγκριση τυχόν υπερβάσεων.

Κάλυψη μέρους λειτουργικών εξόδων του ΣΕΚΠ από την Κυβέρνηση/Κόστος χρέωσης παραγωγών .

(α) Για τον υπολογισμό του κατά τόνο τιμήματος, με το οποίο το Συμβούλιο χρεώνει τους συμβαλλόμενους με το ΣΕΚΠ παραγωγούς για τις παρεχόμενες σε αυτούς υπηρεσίες (μισθοί και διοικητικά έξοδα), υιοθετήθηκε η ίδια φόρμουλα όπως και τα προηγούμενα χρόνια δηλαδή η κατανομή των σχετικών εξόδων, όπως αυτά προβλέπονται στον Προϋπολογισμό του 2008, με δείκτη παραγωγής το μέσο όρο της ποσότητας παραλαβής πατατών των τελευταίων δέκα χρόνων, που υπολογίστηκε σε 82.000 τόνους (89.000 το προηγούμενο έτος).

Έχοντας υπόψη ότι το ποσό που θα προέρχεται από τις πιο πάνω χρεώσεις των παραγωγών θα χρησιμοποιείται από το Συμβούλιο για κάλυψη των δαπανών του για μισθούς και διοικητικά έξοδα και τυχόν έλλειμμα που θα παρουσιάζεται στον Προϋπολογισμό θα καλύπτεται με κρατική χορηγία, το ύψος της κρατικής χορηγίας θα αυξομειώνεται ανάλογα με το ύψος των λειτουργικών εξόδων που δεν έχουν καλυφθεί. Για το υπό έλεγχο έτος, με τον καθορισμό του πιο πάνω τιμήματος, με δείκτη παραγωγής την ποσότητα των 82.000 τόνων, που είναι μεγαλύτερη από την ποσότητα που παραλήφθηκε από το Συμβούλιο (39.521 τόνοι), το κόστος χρέωσης των συμβληθέντων με το Συμβούλιο παραγωγών δεν καλύπτει το σύνολο των λειτουργικών εξόδων που αφορούν στην εμπορία, χωρίς ωστόσο αυτό να μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς λόγω του μη διαχωρισμού και τήρησης ξεχωριστών λογαριασμών, από το Συμβούλιο, για τα λειτουργικά έξοδα που αφορούν σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες του.

(β) Κατά τη διάρκεια του υπό έλεγχο οικονομικού έτους εισπράχθηκε κρατική χορηγία ύψους €356.957. Λαμβάνοντας υπόψη την κρατική χορηγία ύψους €81.835, που μεταφέρεται από το προηγούμενο οικονομικό έτος, η κρατική χορηγία, που αφορά στο υπό έλεγχο έτος και η οποία καλύπτει το υπόλοιπο των λειτουργικών εξόδων (μισθοί και διοικητικά έξοδα) της οικονομικής περιόδου που δεν καλύφθηκε από το αντίστοιχο τίμημα και άλλα σχετικά έσοδα, υπολογίζεται σε €748.621. Το υπολειπόμενο ποσό ύψους €309.829 εμβάστηκε προς το Συμβούλιο μετά τη λήξη του οικονομικού έτους. Αναφέρεται ότι κατά τον υπολογισμό του ποσού της κρατικής χορηγίας δεν λήφθηκε υπόψη το πλεόνασμα από τη διάθεση του ντόπιου και εισαγόμενου πατατόσπορου.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου το πλεόνασμα από την εμπορία του πατατόσπορου ανήκει στους γεωργούς και το Συμβούλιο θα αποφασίσει τον τρόπο που θα διατεθεί προς όφελός τους. Οι γεωργοί έχουν χρεωθεί με το ανάλογο ποσό των διοικητικών εξόδων και ως εκ τούτου το ποσό της κρατικής χορηγίας δεν επηρεάζεται.

Πωλήσεις και απώλειες πατατών. Οι τόνοι έκδοσης πατατών της χειμερινής και της ανοιξιάτικης εσοδείας 2008 ήταν 39.521 σε σύγκριση με 57.856 το 2007. Ποσότητα 9.859 τόνων ή ποσοστό 24,9% των παραλαβών πωλήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, σε σύγκριση με ποσότητα 13.550 τόνων ή ποσοστό 23,4 % το προηγούμενο έτος και ποσότητα 29.018 τόνων ή ποσοστό 73,4% των παραλαβών πωλήθηκαν στην Ευρώπη, σε σύγκριση με 42.759 τόνους ή ποσοστό 73,9% των παραλαβών του 2007. Ποσότητα 142 τόνων ή ποσοστό 0,4% των παραλαβών πωλήθηκαν στην επιτόπια αγορά, σε σύγκριση με 763 τόνους ή ποσοστό 1,3% το 2007, ενώ ποσότητα 502 τόνων ή ποσοστό 1,3% των παραλαβών αποτελούν απώλειες εμπορίας, σε σύγκριση με 784 τόνους ή ποσοστό 1,4% το προηγούμενο έτος. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν €601/τόνο (€496/τόνο το 2007), στην Ευρώπη €607/τόνο (€511/τόνο το 2007) και στην επιτόπια αγορά €457/τόνο (€230/τόνο το 2007).

Έξοδα για αποθήκευση και μεταφορά πατατών. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση το Συμβούλιο στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του, πρέπει να μεριμνά όχι μόνο για την εξασφάλιση των ψηλότερων δυνατών τιμών πώλησης αλλά και να προβαίνει σε τέτοιες διευθετήσεις με σκοπό τον περιορισμό των εξόδων ώστε η εμπορία και η πώληση των πατατών να γίνεται με όσο πιο επωφελείς και οικονομικές διευθετήσεις για τους παραγωγούς. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Αποθήκευση πατατών στο εξωτερικό. Η δαπάνη για αποθήκευση πατατών ή/και φύλαξη σε ψυγεία στο εξωτερικό μέχρι την έκδοσή τους για πώληση ανήλθε το 2008 σε €116.321. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε εντοπίστηκαν περιπτώσεις φορτίων που στάληκαν στην Ιταλία (Ravenna), τα οποία παρέμειναν στις αποθήκες του λιμανιού για μεγάλα χρονικά διαστήματα (πέραν από την περίοδο που αυτή παρέχεται δωρεάν) μέχρι την παραλαβή τους για πώληση επιβαρύνοντας, έτσι το Συμβούλιο με το αποθηκευτικό κόστος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ποσό ύψους €17.852 αφορούσε στην αποθήκευση πατατών στην Ravenna, μέχρι την παραλαβή τους από τους ίδιους τους αντιπροσώπους του Συμβουλίου στην Γερμανία, για πώληση.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι στην Ηπειρωτική Ευρώπη το Συμβούλιο πωλεί σε τιμή παραδοτέου του προϊόντος στους πελάτες των πρώτων αγοραστών ή στις αποθήκες τους. Συνεπώς τα κόστη αποθήκευσης και μεταφοράς των πατατών στον προορισμό τους επιβαρύνουν το Συμβούλιο.

(β) Έξοδα για μεταφορά πατατών. Το συνολικό κόστος για τη μεταφορά των πατατών (εσωτερικό και εξωτερικό) ανήλθε το 2008 σε €1.530.034 σε σύγκριση με €1.917.162 το 2007 δηλαδή σημειώθηκε μείωση €387.128 ή ποσοστό 20%, ενώ η μείωση των τόνων που διατέθηκαν σε σύγκριση με το 2007 ήταν της τάξης του 32%. Κατά τον έλεγχο εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου αντιπρόσωποι του Συμβουλίου στο εξωτερικό χρησιμοποιούσαν δικούς τους μεταφορείς για τη μεταφορά των πατατών, παραδοτέων από το Συμβούλιο στους διάφορους προορισμούς, σε χρέωση του Συμβουλίου με το κόστος μεταφοράς ως ποσοστό των ακαθάριστων πωλήσεων να ξεπερνά το 19%.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου οι συμφωνίες που γίνονται είναι να παραδίνονται οι πατάτες σε χώρο που οι πελάτες επιθυμούν. Στις περιπτώσεις που οι πρώτοι αγοραστές χρησιμοποιούν δικό τους μεταφορικό μέσο για παραλαβή των πατατών από τις αποθήκες των λιμανιών Ravenna, Zeebrugge κ.λπ., το κόστος μεταφοράς είναι συνήθως πιο ψηλό και αυτό γιατί οι πρώτοι αγοραστές κάνουν διανομή του φορτίου σε διάφορους πελάτες/προορισμούς ενώ σε περιόδους μεγάλης ζήτησης οι συνεργάτες του Συμβουλίου δεν βρίσκουν μεταφορικό μέσο και ο αγοραστής αναγκάζεται να χρησιμοποιήσει δικό του μεταφορέα.

(γ) Μη υποβολή αποδεικτικών στοιχείων από συνεργάτη/αντιπρόσωπο του ΣΕΚΠ για έξοδα στα οποία προβαίνει σε χρέωση του Συμβουλίου. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση παρατηρούνται περιπτώσεις αποδοχής από το Συμβούλιο εξόδων (μεταφορικών και άλλων) που δηλώνουν ότι επιβαρύνθηκαν οι συνεργάτες/αντιπρόσωποι του, για πατάτες που αγόρασαν και ήταν παραδοτέες από το Συμβούλιο σε διάφορους προορισμούς, χωρίς να υποστηρίζονται από οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία. Κατά το υπό έλεγχο έτος παρατηρήθηκε ότι για ορισμένες περιπτώσεις που αφορούσαν αντιπρόσωπο του Συμβουλίου στη Γερμανία έγιναν δεκτά τέτοια έξοδα χωρίς να υποβληθούν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Το συνολικό ποσό των εξόδων αυτών υπολογίζεται σε €124.041 (περιλαμβανομένων και εξόδων για αχρήστευση πατατόσακκων).

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου στις περιπτώσεις που δεν προσκομίζονται αποδεικτικά στοιχεία το Συμβούλιο διαβουλεύεται με τον αγοραστή και εγκρίνει τα ποσά αφού αυτά αξιολογηθούν ως λογικά.

Εισαγωγή και διαχείριση εισαγόμενου πατατόσπορου. Όπως ανέφερα στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Συμβούλιο ανέλαβε όλες τις διαδικασίες εισαγωγής και διαχείρισης του εισαγόμενου πατατόσπορου από τη φυτευτική περίοδο 2005/2006.

Από τη διάθεση του εισαγόμενου πατατόσπορου προέκυψε πλεόνασμα ύψους €147.773, το οποίο οφείλεται κυρίως στο ότι, για τον καθορισμό της τιμής πώλησης της κάθε ποικιλίας στους παραγωγούς, λήφθηκαν υπόψη τα επί μέρους έξοδα που αφορούν στην εισαγωγή και διαχείριση του πατατοσπόρου, κατ' εκτίμηση,

ενώ αυτά που τελικά πραγματοποιήθηκαν ήταν μικρότερα από τις εκτιμήσεις. Το πιο πάνω πλεόνασμα προστέθηκε στο αποθεματικό του Συμβουλίου, αφού δεν υπάρχει ειλημμένη απόφαση του Συμβουλίου ως προς το χειρισμό του ετήσιου πλεονάσματος ή ελλείμματος που δυνατόν να προκύψει από τη διάθεση εισαγόμενου πατατόσπορου.

Παρατήρησα επίσης ότι δεν υπάρχουν γραπτές συμφωνίες μεταξύ του Συμβουλίου και των προμηθευτών του πατατοσπόρου στις οποίες να ρυθμίζονται μεταξύ άλλων και βασικά θέματα που μπορεί να προκύψουν όπως η προμήθεια προβληματικού πατατοσπόρου και η καταβολή αποζημιώσεων για τις ζημιές των παραγωγών. Για καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο εισιγήθηκα όπως επανεξεταστεί η διαδικασία της υποβολής των δηλώσεων, της διανομής και πώλησης του πατατόσπορου στους παραγωγούς, καθώς και η σύναψη γραπτών συμφωνιών με τους προμηθευτές του πατατοσπόρου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου οι προμηθευτές δεν αποδέχονται την υπογραφή συμφωνιών για κάλυψη ζημιών που πιθανόν να προκύψουν από προμήθεια προβληματικού πατατόσπορου, επικαλούμενοι τη πρακτική που ακολουθείται στην Ευρώπη και τις δυσκολίες να προσδιοριστούν και να αποδειχθούν οι λόγοι στους οποίους πιθανόν να αποδίδονται τυχόν ζημιές στην παραγωγή.

Εσωτερικός έλεγχος. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου λόγω της μείωσης του προσωπικού τα τελευταία χρόνια, ορισμένες διαδικασίες δεν ακολουθούνται και ο εσωτερικός έλεγχος σε κάποιους τομείς έχει αποδυναμωθεί. Ενόψει επίσης της επικείμενης αφυπηρέτησης τεσσάρων διευθυντικών ή ανώτερων στελεχών, ζήτησα με ξεχωριστή επιστολή μου ημερομηνίας 12.3.2009 από το Συμβούλιο να ενημερωθώ για τις ενέργειες στις οποίες σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο έχει προβεί ώστε να διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία του ΣΕΚΠ.

Παρόλο που το Συμβούλιο, έχει προβεί σε ορισμένες διορθωτικές ενέργειες και έχουν υιοθετηθεί κάποιες διαδικασίες για ενδυνάμωση του εσωτερικού ελέγχου, παρατηρούνται ακόμη ελλείψεις και αδυναμίες σε κάποιους τομείς με αποτέλεσμα να αυξάνεται η πιθανότητα διενέργειας λαθών ή/και παραλείψεων. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών εντοπίστηκαν κάποια λάθη ή παραλείψεις για τα οποία χρειάστηκε να γίνουν διορθωτικές εγγραφές.

Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες ετοιμάστηκαν το Μάρτιο του 2009. Όπως υπέδειξα, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ετοιμάζονται το ταχύτερο δυνατόν μετά τη λήξη του οικονομικού έτους, που στην περίπτωση του Συμβουλίου είναι η 30^η Σεπτεμβρίου και συνεπώς αναμένεται ότι θα ετοιμάζονται πριν από το τέλος του έτους.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

(α) Αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

- (i)** Διάφορες λογιστικές εγγραφές ετοιμάζονται και καταχωρίζονται από τα ίδια άτομα, χωρίς να γίνεται έλεγχος από δεύτερο άτομο ενώ τα επισυναπτόμενα στο ένταλμα πληρωμής έγγραφα δεν σφραγίζονται πάντοτε με την ένδειξη «πληρώθηκε». Δε φαίνεται επίσης να γίνεται οποιοσδήποτε έλεγχος στις πληρωμές που διενεργεί το Γραφείο Λονδίνου. Στα σχετικά λογιστικά έγγραφα και καταστάσεις που ετοιμάζονται, πρέπει να φαίνεται η υπογραφή του λειτουργού που ασκεί δεύτερο έλεγχο. Επίσης τα δελτία πληρωμής πρέπει να σφραγίζονται με ειδική σφραγίδα που να βεβαιώνει, προτού διενεργηθεί η πληρωμή, την ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων.
- (ii)** Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στη μορφή που τηρούνται τα στοιχεία για την ετοιμασία των καταστάσεων πληρωμής των εργατών του Συσκευαστηρίου Λάρνακας αφού οι ώρες εργασίας των εργατών, οι αποκοπές ωρών από το κανονικό ωράριο αλλά και οι ώρες για υπερωριακή εργασία σημειώνονται πολύ πρόχειρα και δυσανάγνωστα. Όπως πληροφορήθηκα, με τη λήξη του υπό έλεγχο έτους, η ευθύνη για την ετοιμασία και έλεγχο της κατάστασης υπολογισμού των ωρών πληρωμής των εργατών ανατέθηκε εξ ολοκλήρου στο Συσκευαστήριο Λάρνακας και το Λογιστήριο προβαίνει σε πληρωμή των εργατικών χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο.
- (iii)** Το Μητρώο Διπλοτύπων που τηρείται για παρακολούθηση και έλεγχο στην παραλαβή έκδοση και χρήση των διαφόρων διπλοτύπων (όπως τιμολόγια, δελτία παραλαβής, αποδείξεις εισπραξης) δεν

ενημερώνεται τα τελευταία χρόνια. Εισηγήθηκα όπως το Μητρώο ενημερωθεί με όλα τα αχρησιμοποίητα αλλά και τα εν χρήσει διπλότυπα και καθοριστεί διαδικασία έκδοσης των διπλοτύπων στα διάφορα συσκευαστήρια καθώς και επιστροφής τους στο Λογιστήριο με τη συμπλήρωση τους. Το απόθεμα των αχρησιμοποίητων διπλοτύπων πρέπει να φυλάσσεται σε ασφαλές μέρος. Επίσης θα πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο τα έντυπα που εκδίδονται μηχανογραφημένα από το Λογιστήριο (τιμολόγια και άλλα δελτία).

- (iv) Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στην έγκαιρη αποστολή, καταχώριση και αρχειοθέτηση από το Λογιστήριο των εγγράφων, καθώς και στην έκδοση και αρχειοθέτηση των τιμολογίων που εκδίδονται είτε με το χέρι ή μηχανογραφημένα.
- (v) Η παρακολούθηση και η επιβεβαίωση του υπολοίπου του Ταμείου (Λευκωσίας και Πάφου) είναι αδύνατη αφού εκδίδονται και καταχωρίζονται στα λογιστικά βιβλία τιμολόγια τοις μετρητοίς χωρίς αυτά να εισπράττονται άμεσα. Παρατηρήθηκε επίσης ότι όλα τα τιμολόγια τοις μετρητοίς που αφορούσαν στην περίοδο 1.1.2008 μέχρι 30.9.2008 καταχωρίστηκαν στο Ταμείο Πάφου στις 30.9.2008, γεγονός που υποδεικνύει ότι δεν ελέγχεται το υπόλοιπο του Ταμείου κατά τη διάρκεια του έτους. Εισηγήθηκα όπως στις περιπτώσεις που η είσπραξη δεν είναι άμεση, εκδίδεται τιμολόγιο επί πιστώσει και όπως τα τιμολόγια τοις μετρητοίς καταχωρούνται άμεσα για διευκόλυνση του ελέγχου και καλύτερη παρακολούθηση του Ταμείου.
- (vi) Εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στην ταξινόμηση και καταχώριση σε κατάλληλους φακέλους της εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας και εισηγήθηκα όπως τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα καταχωρίζονται στο σχετικό με το θέμα φάκελο, αριθμούνται και γίνεται σχετική αναφορά και σύνδεσή τους με προηγούμενη σχετική αλληλογραφία.

(β) **Λειτουργία και ασφάλεια του μηχανογραφημένου συστήματος.** Παρατήρησα ότι το Συμβούλιο δεν έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες και δεν έχει λάβει επαρκή μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία και ασφάλεια του λογισμικού καθώς και του εξοπλισμού που το υποστηρίζει. Εισηγήθηκα όπως υιοθετηθούν διαδικασίες ελέγχου πρόσβασης στο δωμάτιο του εξυπηρετητή δικτύου (server) και καθοριστούν διαδικασίες διαχείρισης των κωδικών πρόσβασης στο σύστημα (πχ έκδοση, έγκριση, αφαίρεση και παρακολούθηση των δικαιωμάτων πρόσβασης) και να δημιουργούνται αντίγραφα ασφαλείας (backups) καθημερινά τα οποία να φυλάγονται σε ασφαλές μέρος εκτός των εγκαταστάσεων του ΣΕΚΠ. Επιπρόσθετα εισηγήθηκα όπως οριστεί Υπεύθυνος Διαχειριστής του Συστήματος (System Administrator) από το μόνιμο προσωπικό και σε περίπτωση ορισμού τρίτου προσώπου, εκτός ΣΕΚΠ να υπάρχει σχετική νομική κάλυψη. Είναι αναγκαία επίσης η κατάρτιση σχεδίου αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης και η εγκατάσταση ολοκληρωμένου λογισμικού για την αντιμετώπιση ιών και ενημέρωση του κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Αναφορικά με τη λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής του Συμβουλίου, του δικτύου και του εξοπλισμού που το υποστηρίζουν όπως υποδεικνύουν οι κατασκευάστριες εταιρείες, λόγω πεπαλαιωμένης τεχνολογίας η οποία δεν υποστηρίζεται πλέον με εξαρτήματα και ανταλλακτικά, πιθανή βλάβη στον εξυπηρετητή δικτύου (server) ή στον εξοπλισμό επικοινωνιών θα οδηγήσει τα συστήματα πληροφορικής εκτός λειτουργίας χωρίς την δυνατότητα άμεσης επαναφοράς ή επιδιόρθωσης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι θα προωθηθούν οι εισηγήσεις μου.

Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων του Συμβουλίου. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κυβέρνησης προς το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, όπως αυτές προβλέπονται στους περί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 524/2004), γίνεται σχετική πρόνοια στον εκάστοτε Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ, σύμφωνα με την εκάστοτε αναλογιστική μελέτη, μέσω του οποίου εμβάζονται τα οφειλόμενα ποσά. Μέχρι την 30.9.2008 η Κυβέρνηση έχει καταβάλει συνολικό ποσό ύψους €1.062.750 για την ελλειμματική υποχρέωση προς το Ταμείο (σε σχέση με προϋπηρεσία) και συνολικό ποσό ύψους €109.861 για συμπλήρωση της ετήσιας οικονομικής δαπάνης του Σχεδίου (τρέχουσα υπηρεσία) σε ποσοστό 5,1% ή 3,75% (από το 2007).

Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2006 το αναλογιστικό έλλειμμα σε σχέση με την προϋπηρεσία ήταν της τάξης του €2.115.248 (£1.238.000) και το κανονικό ποσοστό εισφοράς 18% (πριν 21,1%) από το οποίο 3,75% (πριν 5,1%) των μισθών αποτελεί υποχρέωση της Κυβέρνησης. Η καθαρή υποχρέωση που είναι καταχωρισμένη στον Ισολογισμό την 30^η Σεπτεμβρίου 2008 ανέρχεται σε €2.195.300.

Παρατηρήθηκε ότι τα εμβάσματα της Κυβέρνησης για το έτος 2007 ήταν αυξημένα αφού αυτά εμβάστηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του Προϋπολογισμού στη βάση της προηγούμενης αναλογιστικής μελέτης χωρίς να αναθεωρηθούν από 1.1.2007, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νέας αναλογιστικής μελέτης. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι η Κυβέρνηση εμβάζει ως ετήσια συμπληρωματική εισφορά το εκάστοτε προϋπολογιζόμενο ποσό στον ετήσιο Προϋπολογισμό, ενώ η υποχρέωση της αφορά εισφορά σε ποσοστό 3,75% επί των πραγματικών μισθών του έτους. Ως εκ τούτου η διαφορά θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο επόμενο έμβασμα.

Υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό. Κατά τη διάρκεια του έτους διάφορες αποστολές του Συμβουλίου συμμετείχαν σε ετήσιες εκθέσεις και σε σεμινάρια στο εξωτερικό. Επίσης, ειδικές αποστολές είχαν μεταβεί στο εξωτερικό για διερεύνηση θεμάτων της εμπορίας πατατών.

Το Συμβούλιο, με την έγκριση του οικείου Υπουργείου, διαφοροποίησε διαχρονικά, με σχετικές αποφάσεις, την προβλεπόμενη σε εσωτερικούς Κανονισμούς του Συμβουλίου πολιτική του σύμφωνα με την οποία καταβάλλεται επίδομα συντήρησης εξωτερικού κατά την ακολουθούμενη κυβερνητική πολιτική. Σύμφωνα με αυτές ο Πρόεδρος και τα μέλη δικαιούνται να επιλέξουν, κατά τη διάρκεια των υπηρεσιακών ταξιδιών τους να προβούν σε δικές τους διευθετήσεις διαμονής και διατροφής και να τους καταβάλλεται το 100% του προβλεπόμενου επιδόματος συντήρησης για την κατηγορία που εντάσσονται χωρίς την προσκόμιση σχετικής απόδειξης.

Από τον έλεγχο έχει διαπιστωθεί ότι με βάση τις πιο πάνω ρυθμίσεις, σε αρκετές περιπτώσεις, καταβάλλεται σε λειτουργούς του Συμβουλίου που εμπίπτουν στην γενική κατηγορία των διατάξεων που διέπουν την καταβολή επιδόματος συντήρησης στο Δημόσιο, το ανώτατο επίδομα διανυκτέρευσης, ίσο με ποσοστό 60% του εκάστοτε επιδόματος συντήρησης εξωτερικού, παρά το γεγονός ότι υποβάλλουν τιμολόγιο με πραγματικά έξοδα διανυκτέρευσης χαμηλότερα του ανώτατου επιδόματος που δικαιούνται. Αρκετές επίσης περιπτώσεις που εμπίπτουν στη γενική ή άλλη κατηγορία, στις οποίες δεν προσκομίζεται καμιά απόδειξη πληρωμής για διανυκτέρευση καταβάλλεται, με βάση την πιο πάνω ρύθμιση, το 100% του επιδόματος συντήρησης που ισχύει για διαμονή, διατροφή και άλλα έξοδα. Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών απαραίτητη προϋπόθεση για καταβολή των εξόδων διανυκτέρευσης, σε οποιαδήποτε κατηγορία, είναι η προσκόμιση απόδειξης και σε περίπτωση μη προσκόμισης καταβάλλεται μόνο το 30% του ανώτατου ορίου του επιδόματος διανυκτέρευσης. Η επιλεκτική εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν στο δημόσιο τομέα, κατά την άποψή μου, δεν ενδείκνυται.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι η πιο πάνω διευθέτηση είναι προς το συμφέρον του ΣΕΚΠ αφού έτσι αποφεύγεται η επιλογή διαμονής σε ακριβά ξενοδοχεία.

Προσφορές. Το ΣΕΚΠ ακολουθεί τις δικές του διαδικασίες προσφορών στη βάση εσωτερικών Κανονισμών που έχουν εγκριθεί διαχρονικά από το Συμβούλιο με τελευταία αναθεώρησή τους το 2002, ώστε αυτοί να συνάδουν όσον το δυνατόν με τους ισχύοντες στο Δημόσιο Κανονισμούς Προσφορών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο των προσφορών, παρατηρήθηκε ότι οι διαδικασίες που ακολουθούνται δεν συνάδουν πάντοτε με τους Κανονισμούς Προσφορών του Συμβουλίου ούτε και με τις αρχές χρηστής διοίκησης και διαχείρισης των προσφορών.

(α) Αγορά υπηρεσιών για καθαριότητα των Γραφείων του Συμβουλίου στη Λευκωσία. Οι πιο πάνω υπηρεσίες ανατέθηκαν σε εταιρεία παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στη βάση συμφωνητικού εγγράφου, ημερομηνίας 14.7.2008 για περίοδο ενός χρόνου, και δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης ανά τρίμηνο με τους ίδιους όρους, έναντι συνολικού ετήσιου ποσού €8.400. Η ανάγκη προέκυψε λόγω της αφυπηρέτησης της καθαρίστριας. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες από τους Κανονισμούς διαδικασίες για την ανάθεση και συγκεκριμένα, δεν εξασφαλίστηκε γραπτή έγκριση από το

Διευθυντή ούτε και αιτιολόγηση της προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, δεν ζητήθηκαν πρόχειρες γραπτές προσφορές από περιορισμένο αριθμό προσφοροδοτών και κατάθεσή τους στο κιβώτιο προσφορών και δεν διορίστηκε Επιτροπή για την αξιολόγησή τους. Το Συμβούλιο ενέκρινε την πιο πάνω συμφωνία στις 29.7.2008, στη συνεδρία του με αρ.1832, δηλαδή σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας ισχύος της συμφωνίας.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, η ανάθεση της εργασίας έγινε όταν δημιουργήθηκε σοβαρό πρόβλημα καθαριότητας λόγω της απροειδοποίητης αποχώρησης της προσωρινής καθαρίστριας. Σε όλα όμως τα στάδια και για όλες τις ενέργειες υπήρχε η προφορική έγκριση του Διευθυντή και η τελική έγκριση του Συμβουλίου.

(β) Εκπόνηση μελέτης εκτίμησης της επικινδυνότητας και συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων στο συσκευαστήριο Λάρνακας (€5.370 πλέον ΦΠΑ). Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης ζητήθηκαν στις 9.12.2008 προσφορές από τρεις προσφοροδότες οι οποίοι επιλέγηκαν από κατάλογο που διαθέτει το Τμήμα Επιθεώρησης του Υπουργείου Εργασίας με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 31.12.2008. Από τον έλεγχο του σχετικού φακέλου παρατηρήθηκαν κενά στην όλη διαδικασία που ακολουθήθηκε αναφορικά με το τρόπο παραλαβής και φύλαξης των προσφορών μέχρι το άνοιγμα τους, την πραγματική ημερομηνία ανοίγματος τους, την αποδοχή προσφοράς που στάλθηκε με τηλεμοιότυπο καθώς και την αποδοχή ουσιαστών στοιχείων εκπρόθεσμα. Όπως διαπιστώθηκε για τη ζήτηση της προσφοράς δεν είχαν ετοιμαστεί σχετικοί όροι έστω και γενικοί ούτε φαίνεται να ζητήθηκε η κατάθεσή τους στο κιβώτιο προσφορών σε αντίθεση με τις σχετικές διατάξεις στους Κανονισμούς προσφορών. Μια από τις τρεις προσφορές (που τελικά κατακυρώθηκε) είχε υποβληθεί με τηλεμοιότυπο στις 18.12.2008 χωρίς να περιλαμβάνει οποιοδήποτε κόστος για σεμινάρια που απαιτούνταν, κόστος το οποίο οι άλλες δύο προσφορές είχαν εξαρχής περιλάβει. Το κόστος των σεμιναρίων υποβλήθηκε με μεταγενέστερο έγγραφο ημερομηνίας 8.1.2009, δηλαδή εκπρόθεσμα (αφού δεν υπάρχει οποιοδήποτε στοιχείο για το αν δόθηκε οποιαδήποτε παράταση στην υποβολή των προσφορών), και με ημερομηνία παραλαβής από το Αρχείο την 9.1.2009. Όλες οι υποβληθείσες προσφορές έχουν μονογραφηθεί με ημερομηνία 9.1.2009 ημερομηνία κατά την οποία και αξιολογήθηκαν σε αντίθεση με το πρακτικό ανοίγματος τους που φέρει ημερομηνία 8.1.2009.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου η εκπόνηση της μελέτης έπρεπε να γίνει αμέσως λόγω προσαγωγής του Συμβουλίου στο δικαστήριο εξαιτίας της παράλειψής του να έχει γραπτή εκτίμηση των σχετικών κινδύνων. Ζητήθηκαν διευκρινίσεις από τον προσφοροδότη που δεν περιέλαβε την εκπαίδευση προσωπικού στην πρότασή του. Το κόστος των σεμιναρίων υποβλήθηκε εκ των υστέρων, και όπως ανέφερε ο Πρόεδρος, ο προσφοροδότης αυτός, εξακολουθούσε να είναι σημαντικά φθηνότερος από τους άλλους προσφοροδότες.

(γ) Προσφορά για την προμήθεια 65.000 σάκων ιούτης (€14.300 πλέον ΦΠΑ). Για την προμήθεια των πιο πάνω ειδών κινήθηκε η διαδικασία διαπραγμάτευσης και ζητήθηκε η υποβολή προσφοράς από τρεις προσφοροδότες. Από έλεγχο της διαδικασίας που ακολουθήθηκε παρατηρήθηκε ότι δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες από τους Κανονισμούς Προσφορών διαδικασίες. Συγκεκριμένα δεν αιτιολογήθηκε η προσφυγή στην διαδικασία διαπραγμάτευσης και δεν φαίνεται να εξασφαλίστηκε η εκ των προτέρων γραπτή έγκριση του αρμόδιου οργάνου για την προσφυγή στη διαδικασία αυτή, δεν ζητήθηκε η κατάθεση των γραπτών προσφορών στο κιβώτιο προσφορών, έγιναν δεκτές προσφορές που στάλθηκαν με τηλεμοιότυπο και δεν διορίστηκε επιτροπή για την αξιολόγησή τους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου η ανάγκη προέκυψε ως κατεπείγουσα για την συσκευασία πιστοποιημένου πατατόσπορου για εξαγωγή και είχε εξασφαλιστεί η προβλεπόμενη από τους Κανονισμούς Προσφορών έγκριση του Προέδρου του Συμβουλίου για εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με το ισχύον στο Δημόσιο νομοθετικό πλαίσιο για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που δεν υπερβαίνει τα €8.543 (£5.000) δύναται η αναθέτουσα αρχή να ζητά την υποβολή γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο, κατά την κρίση της, αριθμό οικονομικών φορέων.

(δ) Διάφορα άλλα θέματα.

- (i) **Άνοιγμα προσφορών.** Σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς Προσφορών το άνοιγμα των προσφορών γίνεται στην παρουσία του Προέδρου ή εκπροσώπου του και του Γενικού Διευθυντή ή εκπροσώπου του καθώς επίσης του αρμοδίου για θέματα προσφορών λειτουργού. Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν περιπτώσεις ανοίγματος προσφορών, σε ημερομηνίες απουσίας του Προέδρου και σε μια περίπτωση και του Γενικού Διευθυντή, στην παρουσία άλλων εξουσιοδοτημένων ατόμων, πέρα από τους καθορισμένους εκπροσώπους του Προέδρου και Γενικού Διευθυντή.
- (ii) **Επιτροπές Αξιολόγησης.** Για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης θα πρέπει ο διορισμός των διαφόρων Επιτροπών Αξιολόγησης να γίνεται γραπτώς από το Γενικό Διευθυντή. Τα μέλη των Επιτροπών αξιολόγησης ενδείκνυται επίσης πριν την ανάληψη των καθηκόντων τους να υπογράφουν σχετική δήλωση, κατά τον τύπο που εφαρμόζεται στο Δημόσιο, για τήρηση εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Κατά τον έλεγχο επίσης διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος του συσκευαστηρίου Λάρνακας μετέχει σε Επιτροπές Αξιολόγησης προσφορών, κυρίως για προμήθεια υλικών συσκευασίας, ο οποίος όμως δε παρίσταται στην αξιολόγηση των προσφορών. Όπως μου αναφέρθηκε, χωρίς να υπάρχει ένδειξη για το γεγονός αυτό, διαβιβάζονται όλα τα σχετικά έγγραφα των προσφορών στο λειτουργό για μελέτη και έκφραση άποψης ενώ η υπογραφή του στην έκθεση αξιολόγησης εξασφαλίζεται μέσω τηλεμηνύματος.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου θα υιοθετηθούν οι εισηγήσεις μου για τις Επιτροπές Αξιολόγησης και την υπογραφή δήλωσης εχεμύθειας. Ανέφερε επίσης ότι για τον υπεύθυνο του συσκευαστηρίου Λάρνακας θα συνεχιστεί η υφιστάμενη διαδικασία καθότι δεν ενδείκνυται ο λειτουργός αυτός να αφήνει τα άλλα πολύ σοβαρά καθήκοντά του για να παρευρίσκεται τυπικά κατά την αξιολόγηση. Δεν συμφωνώ με την πιο πάνω θέση του Προέδρου του Συμβουλίου επειδή αφενός η Επιτροπή Αξιολόγησης αποτελεί συλλογικό όργανο και, όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς που διέπουν τις αντίστοιχες διαδικασίες στο δημόσιο, για την έγκυρη διεξαγωγή των συνεδριών της Επιτροπής απαιτείται η παρουσία όλων των μελών της και αφετέρου η αξιολόγηση των προσφορών δεν συνιστά λιγότερο σοβαρή εργασία από τα άλλα καθήκοντα του υπεύθυνου του συσκευαστηρίου, ούτε και η παρουσία κάποιου μέλους στην Επιτροπή μπορεί να χαρακτηρίζεται ως τυπική.

- (iii) **Χαρτοσήμανση συμβολαίων.** Τα συμβόλαια που συνάπτει το Συμβούλιο με τους Αναδόχους των συμβάσεων θα πρέπει να χαρτοσημαίνονται, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Χαρτοσήμων Νόμου.
- (iv) **Μητρώο προσφορών.** Για τη διευκόλυνση του ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης των προσφορών εισηγήθηκα την τήρηση σχετικού μητρώου. Το Λογιστήριο τηρεί σχετικά στοιχεία μόνο για τις προσφορές που αφορούν στην προμήθεια υλικών συσκευασίας.

Καταγγελίες για ενδεχόμενη παράβαση των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη μου Έκθεση, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων έκρινε ότι μέρος της ετήσιας χορηγίας του κράτους προς το ΣΕΚΠ, με τον τρόπο που αυτή γίνεται και εφαρμόζεται, επιδοτεί τις οικονομικές δραστηριότητες του ΣΕΚΠ και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση γι' αυτό και ο Έφορος εισηγήθηκε όπως, αν υπάρχει πρόθεση να χορηγηθεί εκ νέου οποιαδήποτε χορηγία, θα πρέπει το Υπουργείο να το κοινοποιήσει, εκ των προτέρων, μέσω του Γραφείου του, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε διαφορετική περίπτωση το ΣΕΚΠ, εναλλακτικά θα πρέπει να διαχωρίσει τις δραστηριότητές του σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, και να διατηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς, ώστε να αποδεικνύεται ότι αποτρέπεται η διεπιδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων από τις μη οικονομικές. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.054, ημερ. 14.2.2007, με την οποία ενέκρινε τον Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ για το 2007, εξουσιοδοτήθηκε ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων να υποβάλει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχέδιο κρατικής ενίσχυσης των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο με βάση μεταγενέστερη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 3.1.2008, κρίθηκε προς το συμφέρον της Κυπριακής Δημοκρατίας η απόσυρση της κοινοποίησης του μέτρου αφού μετά από ανεπίσημες επαφές, οι αρμόδιες

Υπηρεσίες της Ε.Ε. ενημέρωσαν άτυπα ότι η ίδια η Επιτροπή δεν θα ήγειρε οποιεσδήποτε ενστάσεις. Όπως επισημαίνει ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων σε επιστολές του ημερ. 10.6.2008 και 19.9.2008, με αφορμή τη παράταση που δόθηκε στη λειτουργία του ΣΕΚΠ με την υφιστάμενη δομή του και την έκφραση απόψεων που του ζητήθηκαν για τον Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ για το 2009, αντίστοιχα, η Επιτροπή για τη συγκεκριμένη στάση της ενδεχομένως να έλαβε υπόψη τη βασική επιχειρηματολογία στα έντυπα κοινοποίησης του μέτρου, ότι δηλαδή η χορηγία αυτή δεν συνιστά ενίσχυση, το ύψος επίσης της χορηγίας καθώς και το ότι προβλεπόταν να διαφοροποιηθεί ο ρόλος του ΣΕΚΠ μετά τον Αύγουστο του 2008. Η απόσυρση της κοινοποίησης, τονίζει, δεν πρέπει να εκληφθεί ως έγκριση για παραχώρηση ενισχύσεων στο ΣΕΚΠ στο διηνεκές. Παρόλο που αποτελεί επίσημη θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι η χορηγία στο ΣΕΚΠ δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση, η Επιτροπή δεν έχει αποφασίσει επίσημα κατά πόσο η ετήσια αυτή χορηγία περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε παράταση της υφιστάμενης δομής του ΣΕΚΠ ενέχει το κίνδυνο, σε περίπτωση καταγγελίας ανταγωνιστή του ΣΕΚΠ, η Επιτροπή να εξετάσει εκ νέου την υπόθεση χωρίς να αποκλείεται να καταλήξει στο συμπέρασμα πως οι ετήσιες χορηγίες στο ΣΕΚΠ εμπεριέχουν στοιχεία παράνομης κρατικής ενίσχυσης.

Συναφώς αναφέρθηκε ότι έχουν ήδη υποβληθεί τον Ιούνιο του 2008 και το Μάρτιο του 2009 από ιδιώτη εξαγωγέα διάφορες επιστολές προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με αφορμή την παράταση της λειτουργίας του ΣΕΚΠ με τη υφιστάμενη δομή και τις ενέργειες για δημιουργία νέου συσκευαστηρίου. Μεταξύ άλλων τίθεται και το θέμα της οικονομικής βοήθειας που λαμβάνει το ΣΕΚΠ από το Κράτος.

Ασφάλεια και υγεία εργοδοτούμενων. Το Δεκέμβριο του 2008 το Συμβούλιο έλαβε κλήση για να παρουσιαστεί στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας για κατηγορία (Ποινική Υπόθεση αρ.15093/008) που καταχωρίστηκε από το Διευθυντή Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας σχετικά με παράλειψη του ΣΕΚΠ (ως εργοδότη) να έχει στη διάθεσή του γραπτή εκτίμηση των υφιστάμενων κινδύνων, για την ασφάλεια και υγεία των εργοδοτούμενων του κατά παράβαση της σχετικής Νομοθεσίας και Κανονισμών. Το Συμβούλιο ενημέρωσε αμέσως το νομικό σύμβουλό του και παράλληλα ζήτησε προσφορές από εκτιμητές για την εκπόνηση μελέτης εκτίμησης επικινδυνότητας και συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και υγείας των εργοδοτούμενων στο συσκευαστήριο Λάρνακας.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Συμβούλιο έχει διορίσει Επιτροπή Ασφάλειας και Υγείας και Λειτουργό Ασφάλειας και Υγείας ενώ έχουν ετοιμασθεί όροι για ζήτηση προσφορών για πρόσληψη Συμβούλου για εφαρμογή των πορισμάτων της μελέτης.

Χρεώστες/Εκκρεμείς οφειλές προς το Συμβούλιο.

(α) Γενικά. Παρατηρήθηκε ότι τα εκάστοτε υπόλοιπα των χρεωστών εξωτερικού τόσο κατά τη διάρκεια του έτους όσο και με τη λήξη της εμπορίας παρουσιάζονται αυξημένα. Τούτο οφείλεται στο ότι οι χρεώστες εμβάζουν σταδιακά και με καθυστέρηση αρκετών μηνών τις οφειλές τους. Σημειώθηκε ότι τα οφειλόμενα ποσά δεν είναι εξασφαλισμένα με εγγυητικές ή άλλως πως. Επιπλέον κατά την τιμολόγηση δεν προβλέπεται οποιαδήποτε περίοδος μέσα στην οποία πρέπει το ποσό να πληρωθεί ούτε και οποιαδήποτε επιβάρυνση (τόκος) σε περίπτωση καθυστέρησης της πληρωμής. Η μη έγκαιρη καταβολή των οφειλόμενων ποσών επηρεάζει διαχρονικά την ρευστότητα του Συμβουλίου.

Αναφέρεται ότι το Συμβούλιο εξασφάλισε πιστωτικό όριο συνολικού ύψους €8,5 εκ. για κάλυψη έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών και εξόδων εμπορίας πατατών. Οι τόκοι που πληρώθηκαν για την περίοδο 1.1.2008 μέχρι 30.9.2008 ανήλθαν στα €91.650.

(β) Χρέος από ξένη εταιρεία. Κροατική εταιρεία οφείλει στο Συμβούλιο ποσό €132.330 για την αγορά πατατών τον Απρίλιο 2006. Αρχικά συμφωνήθηκε όπως η εταιρεία προπληρώνει την αξία των πατατών που θα αγόραζε και να μην υποβάλει τραπεζική εγγύηση. Και ενώ η εταιρεία πλήρωνε στην Κροατική Τράπεζα το ποσό του τιμολογίου και απέστειλε την απόδειξη με τηλεομοιότυπο στο Συμβούλιο, τις επόμενες μέρες απέσυρε τα χρήματα προβάλλοντας στην Τράπεζα διάφορα επιχειρήματα, μεταξύ των οποίων και την ύπαρξη ποιοτικών προβλημάτων. Η υπόθεση ανατέθηκε στο δικηγόρο του Συμβουλίου για λήψη νομικών μέτρων εναντίον της εταιρείας και του διευθυντή της και διεκδίκηση του οφειλόμενου ποσού

των €134.730. Μέχρι τις 30.9.2008 εισπράχθηκε ποσό €2.400. Στις 24.4.2009 το Συμβούλιο ενημερώθηκε από το δικηγόρο του ότι ο χρεώστης δεν έχει στην κατοχή του ακίνητη περιουσία και ότι το Συμβούλιο μπορεί να κινήσει διαδικασία πτώχευσης εναντίον της εταιρείας για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού.

(γ) Πτώχευση εταιρείας. Εταιρεία που ήταν ο κυριότερος αγοραστής πατατών του Συμβουλίου στην Ιρλανδία, κήρυξε πτώχευση στις 10.12.2004, ημερομηνία κατά την οποία όφειλε στο Συμβούλιο το ποσό των €152.290 (£87.933). Διορίστηκε εκκαθαριστής, και την 1.10.2007 το Συμβούλιο έλαβε επιταγή ύψους €34.843,19 έναντι της οφειλής της εταιρείας. Σημειώνεται ότι δεν έγινε πρόνοια για διαγραφή οποιουδήποτε ποσού στις οικονομικές καταστάσεις.

(δ) Επισφαλή χρέη εταιρείας. Το Συμβούλιο στις 22.1.2004 αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση του εκκαθαριστή στην υπόθεση πτώχευσης της εταιρείας, για απόσυρση της αγωγής εναντίον της και άλλων προσώπων ή εταιρειών, στους οποίους έγιναν προτιμησιακά πληρωμές λίγες μέρες προτού η μητρική εταιρεία του ομίλου κηρύξει πτώχευση, καθώς και εναντίον των διευθυντών που εξουσιοδότησαν τις πληρωμές αυτές, αφού προηγουμένως υποβληθεί από τον ίδιο σχετική έκθεση των γεγονότων. Στις 4.3.2008 ο εκκαθαριστής ενημέρωσε το Συμβούλιο ότι από την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας παρέμενε ποσό £26.253 το οποίο προοριζόταν για πληρωμή της αμοιβής του και μέρους των οφειλών στους προτιμησιακούς πιστωτές. Το Συμβούλιο δεν αναμένεται να λάβει οποιοδήποτε ποσό.

(ε) Οφειλές παραγωγών για προσωπικά δάνεια του 1992. Στις 30.9.2008, έξι πατατοπαραγωγοί χρωστούσαν στο Συμβούλιο το συνολικό ποσό των €35.103 (£20.545), το οποίο αντιπροσωπεύει προσωπικά δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο κατά το έτος 1992.

Παρόλο που είχαν ληφθεί νομικά μέτρα για την είσπραξη των δανείων και είχαν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις το 1997 και 1998, εντούτοις αυτά δεν εξοφλήθηκαν.

(στ) Χρέος από αγοραστή πατατών στην Κύπρο. Από αγοραστή πατατών στην Κύπρο οφείλεται ποσό £11.896, για αξία πατατών που προμηθεύτηκε από το Συμβούλιο το 2000. Λήφθηκαν νομικά μέτρα και έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση εναντίον του για καταβολή του ποσού των €20.326 (£11.896), με τόκο προς 8% το χρόνο, μέχρι εξοφλήσεως. Σύμφωνα με επιστολή του νομικού συμβούλου του Συμβουλίου, έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής (πτώχευσης) για τον πιο πάνω αγοραστή.

6.30 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Πρόβλημα ρευστότητας. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €16,8 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν €1,8 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €15 εκ. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2008 το οφειλόμενο ποσό στο Σχέδιο Συντάξεων των υπαλλήλων και στο Ταμείο Φιλοδορημάτων των εργατών του Συμβουλίου, όπως προέκυψε μετά από σχετικές αναλογιστικές μελέτες, ανερχόταν σε €3,3 εκ. και €1,8 εκ., αντίστοιχα. Το ποσό αυτό παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση.

Στην έκθεσή μου επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου επισύρω την προσοχή στο γεγονός ότι το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας υποδηλώνει την ύπαρξη ουσιαστικής αβεβαιότητας και αμφιβολίας ως προς την ικανότητα του Συμβουλίου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Το Συμβούλιο αποτάθηκε στα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών και ζήτησε την παρέμβαση της Κυβέρνησης, για επίλυση των οικονομικών προβλημάτων και ρύθμιση των υποχρεώσεών του. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε Διυπουργική Επιτροπή η οποία αποφάσισε τη σύσταση Τεχνικής Επιτροπής, αποτελούμενης από εκπροσώπους των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, του Γραφείου Προγραμματισμού και του Συμβουλίου, η οποία, σύμφωνα με τους όρους εντολής της, υπέβαλε σχετική έκθεση για τον τρόπο πληρωμής όλων των υποχρεώσεων του Συμβουλίου, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχουν ληφθεί οριστικές αποφάσεις για το μέλλον του Συμβουλίου.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 21.4.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, επισήμανε το γεγονός ότι κατά τα τελευταία τρία χρόνια έχει υποδείξει κατ' επανάληψη τη δυνατότητα αξιοποίησης των κανόνων για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων με σκοπό τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων οι οποίοι αποτελούν τη μόνη νόμιμη παρέμβαση από το Κράτος για αντιμετώπιση της κρίσης που αντιμετωπίζει το Σφαγείο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 5.11.2008, ενέκρινε σχετική πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών για ετοιμασία και υποβολή Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου στην αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει της οποίας το Υπουργείο Εσωτερικών ανέθεσε, στις 13.3.2009, σε εταιρεία συμβούλων, τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης. Η μελέτη ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2009 και καταλήγει σε τρεις επιλογές αναδιάρθρωσης, οι οποίες θα τεθούν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για λήψη απόφασης.

Επίσης το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 13.5.2009, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να υπογράψει, εκ μέρους της Κυβέρνησης, συμφωνία εγγύησης προς το Συμβούλιο, για σύναψη δανείου ύψους €1,6 εκ., νοουμένου ότι θα εξασφαλιστεί η απαιτούμενη έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αφού η ενέργεια αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των κρατικών ενισχύσεων για διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

(β) Αποτελέσματα έτους. Το Συμβούλιο παρουσίασε για το 2008 έλλειμμα ύψους €2.419.867, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους €2.514.475 (£1.471.657) το 2007. Στις 31.12.2008 το σύνολο των συσσωρευμένων ελλειμμάτων του Συμβουλίου ανήλθε σε €25,7 εκ., σε σύγκριση με €23,3 εκ. (£13,64 εκ.) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων κατά €2,4 εκ.

(γ) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €5,68 εκ., σε σύγκριση με €10,12 εκ. (£5,93 εκ.) το 2007, δηλαδή σημείωσαν μείωση €4,44 εκ. Η μείωση που παρατηρείται οφείλεται στο γεγονός ότι στα έσοδα για το έτος 2007 περιλήφθηκε κρατική χορηγία ύψους €3,55 εκ. (£2,08 εκ.) που αντιπροσωπεύει την αποπληρωμή, από το Υπουργείο Οικονομικών, του εγγυημένου από τη Δημοκρατία ομολογιακού δανείου, καθώς και ποσό ύψους €512.580 (£300.000), που αφορά χορηγία από την Ένωση Δήμων Κύπρου. Για το ποσό αυτό γίνεται αναφορά σε ξεχωριστή παράγραφο της παρούσας Έκθεσης.

(δ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €8,1 εκ., σε σύγκριση με €7,6 εκ. (£4,45 εκ.) κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €0,5 εκ., που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους μισθωτών υπηρεσιών από €3,9 εκ., που ήταν το 2007, σε €4,2 εκ., το 2008, καθώς και στην αύξηση των προστίμων φόρου εισοδήματος και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από €84.912 το 2007, σε €371.637 το 2008.

(ε) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €12,36 εκ. (€12,93 το 2007).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το οικονομικό έτος 2008 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σφαγείου στις 13.11.2007 και στις 20.11.2007 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, σύμφωνα με το άρθρο 14 του περί Σφαγείων Νόμου. Παρατήρησα ότι ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.2.2008, δηλαδή μετά την έναρξη του οικονομικού έτους. Όπως προκύπτει, οι δαπάνες του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1 – 19.2.2008 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, σε επτά Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου για το έτος 2008 προέκυψαν υπερβάσεις συνολικού ύψους €214.662, για τις οποίες εισηγήθηκαν όπως εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για κάλυψή τους από εξοικονομήσεις άλλων Άρθρων του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Επίσης κατά τα έτη 2007, 2006, 2005 και 2004 προέκυψαν υπερβάσεις σε 7, 15, 29 και 25 Κονδύλια του Προϋπολογισμού ύψους €29.617 (£17.334), €135.014 (£79.020), €622.688 (£364.443) και €1.033.772 (£605.040), αντίστοιχα, για τις οποίες δεν εξασφαλίστηκε ακόμη η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για κάλυψή τους.

Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους. Το 2001 παραχωρήθηκε, με κυβερνητική εγγύηση, από τους Δανειστικούς Επιτρόπους στο Συμβούλιο μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους €9,4 εκ. (£5,5 εκ.), με επιτόκιο 6%,

αποπληρωτέο από 30.11.2002 μέχρι τις 30.11.2021 με ετήσιες ισόποσες δόσεις. Λόγω οικονομικών προβλημάτων, το Συμβούλιο δεν έχει καταβάλει τις οφειλόμενες δόσεις για τα έτη 2002 - 2008 συνολικού ύψους €5.728.910 (κεφάλαιο €2.141.989, τόκοι €3.586.921). Επιπλέον το Συμβούλιο μέχρι τις 31.12.2008 επιβαρύνθηκε με τόκους υπερημερίας ύψους €1.415.299, λόγω μη καταβολής των πιο πάνω δόσεων.

Κατόπιν καταγγελίας για ενδεχόμενη παραβίαση των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων από συγκεκριμένες ενέργειες του Κράτους προς όφελος του Συμβουλίου, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ.19.1.2007, επισήμανε ότι η ανοχή που επέδειξαν οι Δανειστικοί Επίτροποι προς το Συμβούλιο όσον αφορά στη μη καταβολή καμιάς ετήσιας δόσης έναντι των δανειακών οφειλών τους για πέντε σχεδόν έτη ισοδυναμεί, κατά την άποψή του, με κρατική ενίσχυση, αφού αυτό δεν προσομοιάζει με τη συμπεριφορά ενός ιδιωτικού πιστωτικού ιδρύματος που επιδιώκει να ανακτήσει τα οφειλόμενα σε αυτό ποσά και άρα δεν ικανοποιεί την αρχή του ιδιώτη πιστωτή.

Χορηγία Ένωσης Δήμων προς το Συμβούλιο. Σε συνεδρία που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 11.12.2007 με θέμα την επίλυση των προβλημάτων του Συμβουλίου, αποφασίστηκε όπως η Κυβέρνηση χορηγήσει ποσό £300.000 προς την Ένωση Δήμων η οποία ακολούθως να το χορηγήσει στο Συμβούλιο. Το πιο πάνω ποσό εμβάστηκε από την Κυβέρνηση, υπό τη μορφή χορηγίας, στην Ένωση Δήμων στις 19.12.2007. Η Ένωση Δήμων με τη σειρά της εξέδωσε επιταγή για το ίδιο ποσό προς το Συμβούλιο ημερ. 21.12.2007.

Κατόπιν καταγγελίας από ιδιωτική εταιρεία για ενδεχόμενη παραβίαση των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων από τη συγκεκριμένη ενέργεια του Κράτους προς όφελος του Συμβουλίου, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών και προς το Γενικό Λογιστή ημερ.17.7.2008, ζήτησε τις απόψεις τους επί του θέματος εντός ενός μηνός ούτως ώστε να προχωρήσει στην έκδοση της γνωμάτευσης του.

Στη συνέχεια ο Έφορος σε επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Ένωσης Δήμων Κύπρου στις 19.11.2008, ανέφερε ότι δεν θα προχωρήσει στο παρόν στάδιο στην έκδοση εμπειριστατωμένης γνώμης, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ετοιμασία και υποβολή Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου.

Παραβίαση των όρων άδειας απόρριψης αποβλήτων. Στις 27.8.2007 παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου η άδεια απόρριψης αποβλήτων με αρ. 50/2007 σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 έως 2007. Σύμφωνα με τους όρους της πιο πάνω άδειας, το Συμβούλιο θα έπρεπε να προχωρήσει στη λήψη αριθμού μέτρων τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την υλοποίηση διορθωτικών/βελτιωτικών μέτρων στις εγκαταστάσεις του μέχρι τις 30.10.2007.

Από ελέγχους που διενεργήθηκαν από λειτουργούς της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, διαπιστώθηκε αριθμός παραβιάσεων των όρων της εν λόγω άδειας, ενώ το Μάρτιο του 2008, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, εξέδωσε Ειδοποίηση Εξώδικης Ρύθμισης Αδικήματος ύψους €300 εναντίον του Συμβουλίου για παραβίαση των πιο πάνω όρων.

Αντιλαμβάνομαι ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα από το Συμβούλιο για συμμόρφωση με τους όρους της υπό αναφορά άδειας.

Καθυστέρηση στην πληρωμή των εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων και φόρου εισοδήματος. Τα καθυστερημένα οφειλόμενα ποσά στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων που αφορούσαν οφειλές μέχρι το 2004 ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €4.205.956 και €1.900.517, αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων μέχρι 31.12.2008 ύψους €509.528 και €1.029.043, αντίστοιχα. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει καταχωρίσει ποινικές αγωγές εναντίον του Συμβουλίου για μη έγκαιρη καταβολή οφειλόμενων εισφορών, για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση εναντίον του Συμβουλίου. Οι πιο πάνω οφειλές προέκυψαν λόγω έλλειψης ρευστότητας του Συμβουλίου. Σύμφωνα με επιστολή του Συμβουλίου προς το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ημερ. 10.12.2008, οι οφειλές του Συμβουλίου, περιλαμβανομένων και των οφειλών προς το

Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, θα εξεταστούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Σφαγείου.

Τα συσσωρευμένα ποσά προστίμων που καταβλήθηκαν μέχρι 31.12.2008, σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, ανήλθαν για τις κοινωνικές ασφαλίσεις στις €158.704, ενώ για το φόρο εισοδήματος στις €459.244.

Σημειώνεται ότι οι υποχρεώσεις του Συμβουλίου για τα έτη 2004 και μετέπειτα καταβλήθηκαν στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κανονικά, ωστόσο δεν καταβλήθηκαν οποιαδήποτε ποσά για κάλυψη των παλαιών οφειλών του Συμβουλίου.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2008 21 μόνιμους υπαλλήλους σε σύγκριση με 22 το 2007. Οι αποδοχές του μόνιμου προσωπικού ανήλθαν σε €1.043.139, σε σύγκριση με €1.004.478 (£587.895) το 2007 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €38.661 ή 3,8%. Στο σύνολο των απολαβών του μόνιμου προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό €32.651 (€31.284 ή £18.310 το 2007), το οποίο καταβλήθηκε για υπερωριακή απασχόληση, καθώς και ποσό €142.090, το οποίο αφορά σε πρόνοια ύψους 23% επί των μισθών για συνταξιοδοτικά οφελήματα των υπαλλήλων, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε το 2005. Κατά το 2008 καταβλήθηκε το ποσό των €23.253 για συνταξιοδοτικά οφελήματα υπαλλήλων που αποχώρησαν, καθώς και ποσό ύψους €16.232 για συνταξιοδοτικά οφελήματα του Λογιστή, λόγω τερματισμού του συμβολαίου του.

Επίσης, το Συμβούλιο εργοδοτούσε το 2008 κατά μέσο όρο 95 μόνιμους και εποχιακούς εργάτες (100 εργάτες το 2007), με σύνολο απολαβών €3.191.279, σε σύγκριση με €2.891.460 (£1.692.296) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €299.819 ή 10,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην πρόνοια για την αναδρομική καταβολή γενικών αυξήσεων συνολικού ποσού €199.003 για τα έτη 2007 και 2008, ύψους 2,4% και 2,3%, αντίστοιχα.

Συνταξιοδοτικά οφελήματα υπαλλήλων. Δυνάμει των περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1989 (Κ.Δ.Π. 88/89), οι μόνιμοι συντάξιμοι υπάλληλοι του Σφαγείου δικαιούνται τα ίδια οφελήματα αφυπηρέτησης όπως και οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Κατά το 2005 το Συμβούλιο ανέθεσε σε αναλογιστή τη διεξαγωγή αναλογιστικής εκτίμησης τόσο του Σχεδίου Συντάξεων των υπαλλήλων του όσο και του Ταμείου Φιλοδωρημάτων των τακτικών εργατών του, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004. Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση του αναλογιστή, το έλλειμμα του Σχεδίου Συντάξεων των υπαλλήλων, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €2.926.834 (£1.713.000) και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική υπηρεσία καθορίζεται στο 23% των μισθών.

Η υποχρέωση αναγνωρίστηκε εξ ολοκλήρου στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων του Συμβουλίου για το 2004 και παρουσιάζεται στον ισολογισμό ως μακροπρόθεσμη οφειλόμενη υποχρέωση.

Στις 31.12.2008 η υποχρέωση αυτή ανερχόταν σε €3.305.660. Το Συμβούλιο του Σφαγείου, σε συνεδρία του στις 20.4.2005, αποφάσισε όπως η αποπληρωμή του ελλείμματος γίνει με την καταβολή ποσού €283.628 (£166.000) για τα επόμενα 15 χρόνια, όμως, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, το πιο πάνω ποσό για τα έτη 2005 - 2008 δεν έχει εμβαστεί στο Ταμείο.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν παρέλθει πέραν των τεσσάρων ετών από την ημερομηνία της αναλογιστικής εκτίμησης, εισηγήθηκα όπως τροχοδρομηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για διεξαγωγή νέας αναλογιστικής μελέτης.

Ταμείο Φιλοδωρημάτων Τακτικών Εργατών. Το Ταμείο ιδρύθηκε με τους περί Κεντρικού Σφαγείου (Φιλοδωρήματα Τακτικών Εργατών) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 185/95) με σκοπό τη χορηγία φιλοδωρημάτων ή άλλων ωφελημάτων αφυπηρέτησης στους τακτικούς εργάτες του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 4 των πιο πάνω Κανονισμών, το Συμβούλιο διαχειρίζεται και ασκεί έλεγχο στο Ταμείο και τηρεί ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, στον οποίο κατατίθενται, μεταξύ άλλων, οι εισφορές του Συμβουλίου, καθώς και τα μερίσματα και οι τόκοι από επενδύσεις των κεφαλαίων ή τη διαχείριση του ειδικού λογαριασμού, από τον οποίο καταβάλλονται όλα τα οφελήματα που προβλέπονται στους πιο πάνω Κανονισμούς.

Παρατήρησα ότι εκκρεμεί ακόμη η τήρηση του πιο πάνω ειδικού τραπεζικού λογαριασμού και το Συμβούλιο, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν καταβάλλει στο Ταμείο τις απαιτούμενες εισφορές. Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, διενεργήθηκε αναλογιστική μελέτη αναφορικά με το Ταμείο αυτό, σύμφωνα με την οποία το έλλειμμα του Ταμείου σε σχέση με προϋπηρεσία στις 31.12.2004 ήταν €1.587.291 (£929.000) και το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική υπηρεσία καθορίζεται στο 5,7% των μισθών. Η υποχρέωση αναγνωρίστηκε εξ ολοκλήρου στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων του Συμβουλίου για το 2004 και παρουσιάζεται στον ισολογισμό ως μακροπρόθεσμη οφειλόμενη υποχρέωση. Στις 31.12.2008 η υποχρέωση αυτή ανερχόταν σε €1.766.244. Το Συμβούλιο του Σφαγείου σε συνεδρία του στις 20.4.2005 αποφάσισε όπως η αποπληρωμή του ελλείμματος γίνει με την καταβολή του ποσού των €153.774 (£90.000) για τα επόμενα 15 χρόνια, όμως, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, το πιο πάνω ποσό για τα έτη 2005 - 2008 δεν έχει εμβαστεί στο Ταμείο.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν παρέλθει πέραν των τεσσάρων ετών από την ημερομηνία της αναλογιστικής εκτίμησης, εισηγήθηκα όπως τροχοδρομηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για διεξαγωγή νέας αναλογιστικής μελέτης.

Χρεώστες.

Συμβόλαιο αγοράς υπολειμμάτων σφαγής. Το Συμβούλιο είχε συνάψει συμφωνία με εταιρεία για την αγορά υπολειμμάτων σφαγής, το οποίο έληξε στις 16.3.2004. Ωστόσο, το Συμβούλιο συνέχιζε να παραδίνει τα υπολείμματα σφαγής στην εταιρεία αυτή μέχρι τις 14.7.2004, ημερομηνία καταστροφής του εργοστασίου επεξεργασίας αποβλήτων της πιο πάνω εταιρείας από πυρκαγιά.

Αναφορικά με το συμβόλαιο αυτό, ο αγοραστής υπολειμμάτων σφαγής, επικαλούμενος το διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Κ.Δ.Π. 28/2001) που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.1.2001, με το οποίο απαγορεύτηκε η επεξεργασία ζωικών αποβλήτων με σκοπό την παραγωγή ζωοτροφών που προορίζονται για τη διατροφή ζώων εκτροφής, ζήτησε από το Συμβούλιο να απαλλαχθεί από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σχετική σύμβαση και αρνείται να καταβάλει στο Συμβούλιο τα ποσά της χρέωσης για τα υπολείμματα σφαγής που του παραδίνονταν μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος, τα οποία μέχρι 14.7.2004 ανέρχονταν περίπου σε €438.331 (£256.544).

Με βάση στοιχεία του Συμβουλίου, το σύνολο των οφειλών του αγοραστή στις 31.12.2008 αναφορικά με το πιο πάνω συμβόλαιο ανερχόταν σε €808.576 (£473.239), το οποίο περιλαμβάνει τις αμφισβητούμενες χρεώσεις των €438.331 (£256.544), πλέον τόκους. Επίσης, η υπό αναφορά εταιρεία οφείλει στο Συμβούλιο το ποσό των €98.349 (£57.561) το οποίο αντιπροσωπεύει χρεώσεις για άδεια χρήσης γης, ενοίκιο μηχανημάτων και κατανάλωση νερού για την περίοδο 1.8.2004 - 31.10.2007, βάσει της συμφωνίας παραχώρησης άδειας χρήσεως μεταξύ της εταιρείας και του Συμβουλίου ημερ. 16.3.1989, η οποία έληξε στις 31.10.2007.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι στις 6.4.2004 καταχωρίστηκε σχετική αγωγή εναντίον της πιο πάνω εταιρείας για καταβολή του οφειλόμενου ποσού, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Σημειώνεται ότι, βάσει όρου άλλης συμφωνίας η οποία υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας και του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, σε σχέση με τη συλλογή, επεξεργασία και μεταποίηση ζωικών αποβλήτων, η Κυβέρνηση συμφώνησε να καταβάλει στην εταιρεία το ποσό που τυχόν προκύψει, μετά από δικαστική απόφαση, ως υποχρέωση της εταιρείας προς το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου δυνάμει του μεταξύ τους συμβολαίου. Λόγω της πιο πάνω πρόνοιας, η Κυβέρνηση έχει περιληφθεί ως διάδικος στη δικαστική αγωγή μεταξύ του Συμβουλίου και της εταιρείας, που αναφέρεται πιο πάνω.

Συμβόλαιο για τη μίσθωση γης. Ιδιωτική εταιρεία, με επιστολή της ημερ. 12.10.2007, ενημέρωσε το Συμβούλιο για την κατ' αρχήν σύναψη συμφωνίας με άλλη εταιρεία για εξαγορά των εργασιών του αποξηραντηρίου, το οποίο η δεύτερη λειτουργούσε βάσει σύμβασης παραχώρησης άδειας χρήσης γης σε

μέρος του τεμαχίου γης που ανήκει στο Συμβούλιο και ζήτησε την άμεση σύναψη σχετικής συμφωνίας με το Συμβούλιο για ενοικίαση και χρήση του εν λόγω τεμαχίου γης.

Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 29.2.2008 και προνοεί, μεταξύ άλλων, ότι η περίοδος ενοικίασης θα είναι 16 έτη από την υπογραφή της σύμβασης, με δικαίωμα ανανέωσης για επιπρόσθετη περίοδο 16 ετών από τη λήξη της περιόδου ενοικιάσεως.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η εταιρεία με την οποία συνήφθηκε η σύμβαση προχώρησε στην περίφραξη χώρου εμβαδού 12.000 τ.μ. παρόλο που στην υπογραφείσα σύμβαση, ο ενοικιαζόμενος χώρος ήταν εμβαδού περίπου 5.300 τ.μ. Ως εκ τούτου, στις 18.7.2008 αποστάληκε σχετική επιστολή στην εταιρεία από το νομικό συμβούλο του Συμβουλίου, με την οποία ζητήθηκε ο άμεσος τερματισμός των αυθαίρετων ενεργειών και δόθηκε προειδοποίηση για λήψη μέτρων εναντίον της. Στη συνέχεια το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 13.1.2009, αποφάσισε όπως υπογραφεί νέο συμβόλαιο με την εταιρεία, σύμφωνα με το οποίο ο χώρος ενοικίασης θα αυξανόταν από τα 5.300 τ.μ. στα 9.000 τ.μ., με ανάλογη αύξηση του σχετικού ενοικίου.

Τέλη σφαγής οφειλόμενα στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Όπως παρατήρησα, το Συμβούλιο παρακρατεί τα τέλη κτηνιατρικών ελέγχων, που εισπράττει από τους πελάτες του σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχονται από λειτουργούς των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, αντί να τα καταβάλλει στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Το σύνολο των οφειλομένων τελών στις 31.12.2008 ανέρχεται στις €355.968, ενώ η τακτική παρακράτησής τους συνεχίζεται και εντός του 2009.

Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, όπως για παράδειγμα η παράλειψη υπογραφής παραλήπτη στα τιμολόγια που αφορούν σε παραλαβή προϊόντων, η παράλειψη σφράγισης των υποστηρικτικών εγγράφων των ενταλμάτων πληρωμής με την ένδειξη ότι εξοφλήθηκαν, η διενέργεια πληρωμών χωρίς την ετοιμασία σχετικού εντάλματος πληρωμής, με μόνο το τιμολόγιο του προμηθευτή ή το σχετικό τραπεζικό δελτίο, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ένδειξη για έλεγχο και εξουσιοδότηση της πληρωμής, η μη υπογραφή/έγκριση, από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, πληρωμών πέραν των €6.834 (£4.000), σύμφωνα με σχετική απόφαση του Συμβουλίου και η μη υπογραφή για έλεγχο των χρεωστικών/πιστωτικών δελτίων. Επίσης παρατήρησα ότι ενώ από 1.1.2008 οι πληρωμές γίνονται σε ευρώ, έχουν χρησιμοποιηθεί σε αρκετές περιπτώσεις εντάλματα πληρωμών στα οποία αναγραφόταν η λέξη «λίρες» και υπήρχε το σήμα £ χωρίς να γίνει η σχετική διόρθωση.

Επιπρόσθετα, τα πιστοποιητικά ασθενείας που προσκομίζονται από τους υπαλλήλους δεν επιθεωρούνται/εγκρίνονται από Προϊστάμενο.

Αγορά χημικών για συντήρηση επεξεργασίας νερού. Παρατήρησα ότι ποσό €59.767, ή ποσοστό 74,5%, των συνολικών αγορών χημικών για τη συντήρηση επεξεργασίας νερού, καταβλήθηκε σε δύο εταιρείες χωρίς να τηρηθεί η διαδικασία προσφορών. Σημειώνεται ότι ποσό ύψους €27.336, ή ποσοστό 34% των συνολικών αγορών χημικών, αφορούσε σε ένα μόνο προϊόν συντήρησης επεξεργασίας νερού. Το Συμβούλιο προέβη στην προκήρυξη προσφοράς για τα εν λόγω χημικά το Νοέμβριο του 2008.

Μέρος Β

Επιβολή ΦΠΑ στις υπηρεσίες που προσφέρει το Συμβούλιο. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Συμβούλιο για την περίοδο 1.2.2002 – 21.4.2002 δεν έχει καταβάλει ΦΠΑ στα δικαιώματα που έχει εισπράξει από τη σφαγή και εκδορά ζώων, με αποτέλεσμα να προκύπτει οφειλή προς την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ύψους €102.253, πλέον €66.239 για επιβαρύνσεις και τόκους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο καθυστέρησε να επιβάλει ΦΠΑ στα τέλη σφαγής, επειδή του είχε κοινοποιηθεί πρόθεση της Υπηρεσίας ΦΠΑ να επιβάλει το φόρο μόνο στο Σφαγείο Κοφίνου και όχι στα Κοινοτικά Σφαγεία. Κατόπιν παραστάσεων που έγιναν, η επιβολή επεκτάθηκε και για τα άλλα σφαγεία από τις 21.4.2002, γι' αυτό και το Σφαγείο Κοφίνου άρχισε να επιβάλλει ΦΠΑ την ίδια ημερομηνία, ταυτόχρονα με τα άλλα ανταγωνιστικά σφαγεία.

Σημειώνεται ότι για τα πιο πάνω, μέχρι και το 2007 γινόταν ανάλογη πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις, ύψους €168.492 (£98.614), η οποία το 2008 διαγράφηκε λόγω παρέλευσης επταετίας, η οποία είναι η κανονική περίοδος που η Υπηρεσία ΦΠΑ ζητά να ελέγξει λογαριασμούς φορολογουμένων.

Υποθήκευση ακίνητης περιουσίας του Συμβουλίου. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, για την πληρωμή των αποζημιώσεων σε εννέα οδηγούς, οκτώ φορτωτές και δύο φύλακες, οι οποίοι κατά το 2004 κηρύχθηκαν από το Συμβούλιο ως πλεονάζοντες, στα πλαίσια της εφαρμογής της μελέτης αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου, έναντι συνολικού κόστους €729.095 (£427.080), το Συμβούλιο εξασφάλισε στις 27.7.2004 από τράπεζα δάνειο ύψους €854.301 (£500.000) και για το σκοπό αυτό υποθήκευσε ακίνητη περιουσία του. Παρατήρησα ότι, όπως αναφέρεται και σε σχετική γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Συμβουλίου, ημερ. 18.6.2004, με βάση τις διατάξεις του περί Σφαγείων Νόμου αρ. 26(I)/2003, το Συμβούλιο δεν έχει την εξουσία να υποθηκεύει την ακίνητη ιδιοκτησία του, η οποία μεταβιβάστηκε σ' αυτό από το Υπουργικό Συμβούλιο το 1995.

6.31 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός. Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά μόνο με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Κατόπιν εισήγησής μου για νομοθετική ρύθμιση του θέματος, ετοιμάστηκε από τη Νομική Υπηρεσία νομοσχέδιο, στο οποίο περιλήφθηκε σχετική διάταξη, σύμφωνα με την οποία η εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού ανατίθεται στα Συμβούλια. Το Υπουργείο Εσωτερικών, επανεξετάζοντας το κείμενο του νομοσχεδίου, έκρινε ότι η διάταξη αυτή θα έπρεπε να τροποποιηθεί έτσι ώστε οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων να εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο (μετά την έγκρισή τους από τα ίδια τα Συμβούλια), και γι' αυτό στις 9.10.2007 υπέβαλε τροποποιημένο νομοσχέδιο στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία. Το νέο νομοσχέδιο υποβλήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 6.2.2008.

Τα Συμβούλια, με επιστολή ημερ. 12.2.2008 προς το Υπουργείο Εσωτερικών, υπέβαλαν αίτημα για επαναφορά της αρχικής πρόνοιας του νομοσχεδίου ώστε οι Προϋπολογισμοί να εγκρίνονται μόνο από τα Συμβούλια.

Το νομοσχέδιο εξακολουθεί να βρίσκεται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Πρώρη αφυπηρέτηση με την παραχώρηση πρόσθετων προσανξήσεων. Σε μέλη του Ταμείου Προνοίας, τα οποία επιλέγουν να αφυπηρετήσουν πρόωρα με βάση το Σχέδιο Σύνταξης, παραχωρούνται δύο πρόσθετες προσανξήσεις, πάνω στην κλίμακα στην οποία υπηρετούν, έστω και αν αυτές υπερβαίνουν την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακάς τους. Η καταβολή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, με βάση αυξημένες απολαβές, δεν συνάδει με τη διάταξη του άρθρου 14(1) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου και του Κανονισμού 36(1) της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης 111/96 που προνοεί ότι «ο μισθός κάθε θέσης στην υπηρεσία του Συμβουλίου είναι αυτός που καθορίζεται στο εγκριμένο σχέδιο υπηρεσίας».

Για νομιμοποίηση της παραχώρησης των δύο πρόσθετων προσανξήσεων ετοιμάστηκαν σχετικοί Κανονισμοί, οι οποίοι αφού έτυχαν νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία, υποβλήθηκαν στις 14.3.2008 στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθησή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Αντιλαμβάνομαι ότι η παραχώρηση δυο πρόσθετων προσανξήσεων είχε ως στόχο να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους των Συμβουλίων να αφυπηρετήσουν στο 60ό έτος της ηλικίας τους, επιλέγοντας συμμετοχή στο Ταμείο Συντάξεων. Με την επέκταση του ορίου υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των Συμβουλίων στο 63ο έτος της ηλικίας τους, η παραχώρηση των δύο πρόσθετων προσανξήσεων δεν δικαιολογείται, κατά την άποψή μου, αφού προσφέρει το ωφέλημα στο προσωπικό που επιλέγει να μεταπηδήσει από το Ταμείο Προνοίας στο Ταμείο Συντάξεων, χωρίς τα Συμβούλια να έχουν οποιοδήποτε

όφελος. Αντιθέτως, τα Συμβούλια θα καταβάλλουν αυξημένη σύνταξη, ως τα μέλη του προσωπικού να είχαν εργαστεί μέχρι το 65ο έτος της ηλικίας τους, χωρίς να ωφεληθούν των υπηρεσιών τους.

Ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης, εισηγήθηκα όπως τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας επανεξετάσουν την πολιτική παραχώρησης των δύο επιπρόσθετων προσαυξήσεων, και σε περίπτωση που αποφασίσουν κατάργησή της, αποσύρουν τους Κανονισμούς που προωθήθηκαν για θεσμοθέτηση των δυο πρόσθετων προσαυξήσεων και βρίσκονται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Καταβολή εισφορών στο Ταμείο Σύνταξης για σκοπούς του Ταμείου Χηρών και Ορφανών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 79/96) ο κάθε εισφορέας έχει υποχρέωση να καταβάλει στο Ταμείο Χηρών και Ορφανών 400 μηνιαίες εισφορές. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τις μηνιαίες απολαβές του εισφορέα και είναι ίσες με 0,75% των ετήσιων συντάξιμων απολαβών του μέχρι το ανώτατο όριο των ασφαλιστέων αποδοχών του και 1,75% των ετήσιων απολαβών του πέραν από το ανώτατο όριο των ασφαλιστέων αποδοχών του. Όσον αφορά σε εισφορές για προηγούμενη υπηρεσία πριν τις 5.10.1980, οι εισφορές είναι ίσες με 1,75% επί των εκάστοτε συντάξιμων απολαβών του με τόκο προς 6,75% για κάθε συμπληρωμένο μήνα προηγούμενης υπηρεσίας, το οποίο εφαρμόζεται και σε περίπτωση εισφορέα που γίνεται συντάξιμος υπάλληλος στο μέλλον και επιθυμεί να καταβάλει εισφορές για προηγούμενη υπηρεσία. Παρατηρήθηκε ότι οι πιο πάνω Κανονισμοί αντικαταστάθηκαν με νέους Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 417/2008 ημερ. 21.11.2008, Κ.Δ.Π. 33/2009 ημερ. 23.1.2009, Κ.Δ.Π. 34/2009 ημερ. 23.1.2009), οι οποίοι δεν προνοούν την καταβολή τόκου στις εισφορές για προηγούμενη υπηρεσία. Οι νέοι Κανονισμοί, υιοθετούν ουσιαστικά τον περί Συντάξεων Νόμο που αφορά στα μέλη της Δημόσιας Υπηρεσίας, αλλά τα Συμβούλια παρέλειψαν να υιοθετήσουν τις πρόνοιες της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ρύθμιζε το θέμα του τόκου, καθορίζοντας ότι «οι συντάξιμες απολαβές με βάση τις οποίες θα γίνει η αποκοπή των εισφορών θα είναι εκείνες που παίρνει ο υπάλληλος κατά το χρόνο που κάνει την εκλογή για εξαγορά προηγούμενης υπηρεσίας για σκοπούς του Ταμείου Χηρών και Ορφανών». Εισηγήθηκα όπως, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας προβούν σε τροποποίηση των Κανονισμών τους ώστε να προβλέπεται η καταβολή τόκων επί των εισφορών για προηγούμενη υπηρεσία.

Παράταση υπηρεσιών προσωπικού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 13 των περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) (Συντάξεις και Φιλοδωρήματα) Κανονισμών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας, η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων των Συμβουλίων είναι το 60ό έτος της ηλικίας τους. Ο Κανονισμός 47 των πιο πάνω Κανονισμών αναφέρει επίσης ότι αν στο υφιστάμενο Κυβερνητικό Σχέδιο Συντάξεων επέλθει οποιαδήποτε αλλαγή ή βελτίωση, οι Κανονισμοί αυτοί τροποποιούνται ανάλογα.

Επίσης, η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των Συμβουλίων στο 60ό έτος της ηλικίας τους προβλέπεται και στον Κανονισμό 25 των περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών. Ο Κανονισμός 89 αναφέρει επίσης ότι για οποιαδήποτε ζητήματα δεν γίνεται ρητή πρόνοια ή αναφορά, εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, οι εκάστοτε διατάξεις που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Μετά την τροποποίηση του περί Συντάξεων Νόμου 97(Ι)/1999, σύμφωνα με την οποία το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των δημοσίων υπαλλήλων επεκτάθηκε στο 63ό έτος, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τους Υπουργούς, στην εποπτεία των οποίων υπάγονται οι Ημικρατικοί Οργανισμοί, να μεριμνήσουν για την προώθηση, μέσα από θεσμοθετημένες διαδικασίες, της ρύθμισης για επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των εν λόγω Οργανισμών.

Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας παρέτειναν, βάσει γνωμάτευσης των νομικών τους συμβούλων, τις υπηρεσίες υπαλλήλων τους οι οποίοι θα έπρεπε να είχαν αφυπηρετήσει μετά τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας τους, ενώ το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, βάσει γνωμάτευσης του δικού του νομικού συμβούλου, δεν παρέτεινε τις υπηρεσίες των υπαλλήλων του, θεωρώντας ότι προς τούτο απαιτείται προηγουμένως σχετική τροποποίηση των Κανονισμών. Στις 22.2.2006 τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας υπέβαλαν από κοινού τροποποιητικούς Κανονισμούς σε σχέση με την επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης των υπαλλήλων με αναδρομική ισχύ από την 1.7.2006, οι οποίοι υποβλήθηκαν, κατόπι νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία, στο Υπουργείο Εσωτερικών

στις 31.1.2008. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 8.4.2008, εξέφρασε την επιφύλαξή του αναφορικά με την αναδρομικότητα της ισχύος των Κανονισμών, ενόψει του προβλήματος που θα δημιουργηθεί σε σχέση με υπαλλήλους του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, οι οποίοι αφυπηρέτησαν μετά την 1.7.2006 στο 60ό έτος, και ζήτησε όπως οι υπό αναφορά Κανονισμοί τροποποιηθούν σχετικά.

Στις 21.11.2008 εγκρίθηκαν οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, οι οποίοι στη συνέχεια υιοθετήθηκαν και από τα άλλα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, στους οποίους προβλέπεται ότι η υποχρεωτική αφυπηρέτηση όλων των υπαλλήλων είναι η ηλικία των 63 ετών, χωρίς να περιλαμβάνεται πρόνοια για αναδρομική ισχύ.

Σημειώνεται ότι, οι περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) τροποποιητικοί Κανονισμοί βρίσκονται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Παραχώρηση πρόσθετων προσανξήσεων και καταβολή διδάκτρων σε υπάλληλο που αποκτά προσόντα. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 40 των περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών, σε υπάλληλο που αποκτά προσόντα κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του παραχωρείται προσανξήση εντός της μισθολογικής του κλίμακας, νοουμένου ότι τα αποκτηθέντα προσόντα συνδέονται άμεσα με την υπηρεσία του. Επίσης σύμφωνα με τον Κανονισμό 88, σε περίπτωση έλλειψης ή ασάφειας των υπό αναφορά Κανονισμών, ισχύουν οι εκάστοτε πρόνοιες των συλλογικών συμβάσεων.

Η συμπερίληψη πρόνοιας που αφορούσε στην παροχή πρόσθετων προσανξήσεων λόγω απόκτησης προσόντων, στη συλλογική σύμβαση της περιόδου 1.1.2004 – 31.12.2006, δεν έγινε αποδεκτή από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, λόγω του ότι η ρύθμιση αυτή αποκλίνει από τα εφαρμοζόμενα στη Δημόσια Υπηρεσία. Σε συνάντηση εκπροσώπων των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και εκπροσώπων των Συντεχνιών ημερ. 7.6.2006 αποφασίστηκε όπως η υπό αναφορά πρόνοια της συλλογικής σύμβασης απαλειφθεί έτσι ώστε η σύμβαση να εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά οι πρόνοιες του υπό αναφορά άρθρου ενσωματώθηκαν στα πρακτικά της πιο πάνω σύσκεψης και εφαρμόζονται ομοίομορφα από όλα τα Συμβούλια.

Κατόπιν εισήγησής μου ετοιμάστηκε προσχέδιο Κανονισμών, για τη θεσμοθέτηση των λεπτομερειών εφαρμογής του Κανονισμού 40 (Κ.Δ.Π. 111/96), το οποίο διέπει την παραχώρηση των πρόσθετων προσανξήσεων, χωρίς ωστόσο να επεκτείνεται σε θέματα αποζημιώσεων για δίδακτρα και εξέταστρα, τα οποία και θα ρυθμίζονται με εσωτερικούς κανονισμούς των Συμβουλίων.

Εξοικονόμηση νερού και εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού. Λόγω των μέτρων που λήφθηκαν από την Κυβέρνηση για αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της μειωμένης ποσότητας νερού που παραχωρήθηκε στα Συμβούλια από το Τ.Α.Υ. κατά 30%, τα Συμβούλια εφάρμοσαν πρόγραμμα περικοπών στην παροχή νερού και έλαβαν μέτρα για ενημέρωση των καταναλωτών τους καθώς και για πάταξη της παράνομης χρήσης νερού. Από την εφαρμογή των περικοπών επιτεύχθηκε εξοικονόμηση 6.271.343 κ.μ. νερού (Λευκωσία 3.155.660 ή 20,7%, Λεμεσός 2.192.833 ή 21,8%, Λάρνακα 922.850 ή 21%) σε σχέση με την κατανάλωση της προηγούμενης περιόδου (Απρίλιος – Δεκέμβριος). Η μη επίτευξη του 30% οφείλεται στην ανάγκη συνεχούς παροχής νερού σε ουσιώδεις υπηρεσίες όπως νοσοκομεία, σχολεία, βιομηχανικές περιοχές, και στρατόπεδα.

Εισηγήθηκα όπως τα Συμβούλια, σε συνεργασία με το Τ.Α.Υ., ενθαρρύνουν τη χρήση νερού, το οποίο προέρχεται από την ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού σχολείων και άλλων δημόσιων κτιρίων, για άρδευση των κήπων τους.

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για ενοποίηση των συμβουλίων ύδρευσης/ αποχέτευσης στις πόλεις της Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 62.308, ημερ. 6.7.2005, αποφάσισε να υιοθετήσει την πρωτοβουλία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων και Υδατοπρομήθειας για συνένωσή τους και τη δημιουργία, σε κάθε πόλη, ενός ενιαίου οργανισμού για τη διαχείριση των οικιακών λυμάτων, των όμβριων υδάτων και της υδατοπρομήθειας. Για το σκοπό αυτό

εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάστηκαν στα Διοικητικά Συμβούλια των εμπλεκόμενων φορέων τον Ιούλιο του 2008.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 17.7.2009, ενημέρωσε τα Συμβούλια ότι το θέμα της ενοποίησης των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας με τα Συμβούλια Αποχετεύσεων θα εξεταστεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα και τις εισηγήσεις της μελέτης για την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί γύρω στα τέλη του 2009.

Μέρος Β

Κανονισμοί Αποθήκης και Οικονομικές Οδηγίες. Δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και δημοσίευση οι Κανονισμοί Αποθήκης και οι Οικονομικές Οδηγίες που υιοθέτησαν και εφαρμόζουν τα Συμβούλια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 40(1)(η) και (2) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου, Κεφ. 350.

6.32 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν πλεόνασμα €31.601, σε σύγκριση με €986.873 (£577.591) το 2007.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €20.090.330, σε σύγκριση με €20.808.115 (£12.178.448) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €717.785, ή ποσοστό 3,45% η οποία οφείλεται κυρίως σε μείωση που σημειώθηκε στα κονδύλια «Συνεισφορές καταναλωτών» (€580.148) και «Δικαιώματα όγκου οικοδομής» (€283.216).

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €20.051.161, σε σύγκριση με €19.816.314 (£11.597.973) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €234.847 ή 1,19%.

(δ) Τρέχουσες Υποχρεώσεις. Οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Συμβουλίου ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €14,1 εκ. (€14,2 εκ. ή £8,3 εκ. το 2007), στις οποίες περιλαμβάνεται ποσό ύψους €10,6 εκ. (€10,9 εκ. ή £6,4 εκ. το 2007), που αντιπροσωπεύει οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.), για νερό που αγοράστηκε μέχρι 31.12.2008.

(ε) Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Στις οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνεται, ως σημείωση, χωρίς ωστόσο να αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, ποσό ύψους €14.716.112 που αντιπροσωπεύει την επιπρόσθετη υποχρέωση που προέκυψε λόγω της αύξησης της τιμής αγοράς νερού από το Τ.Α.Υ. από 1.1.2004, από 57 σεντ (£0,335) το κ.μ. σε 77 σεντ (£0,45) το κ.μ. πλέον ΦΠΑ. Επίσης, δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για τόκους πάνω στην πιο πάνω οφειλή, οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του Τ.Α.Υ. ανέρχονταν, στις 31.12.2008, σε €6.197.699.

Το Συμβούλιο δεν αποδέχθηκε την αύξηση αυτή, επειδή δεν εγκρίθηκαν παράλληλα οι δικές του διατιμήσεις για αύξηση των τελών πώλησης νερού στους καταναλωτές. Λόγω των επιπτώσεων στις οικονομικές καταστάσεις της μη αναγνώρισης της επιπρόσθετης υποχρέωσης που αναφέρεται πιο πάνω, η γνώμη μου επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το υπό αναφορά έτος, όπως αναφέρεται στην έκθεσή μου, είναι δυσμενής.

Στις 19.6.2007 ο Γενικός Εισαγγελέας καταχώρισε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου, αξιώνοντας την καταβολή του οφειλόμενου προς το Τ.Α.Υ. ποσού, πλέον τόκους προς 9% ετησίως μέχρι εξοφλήσεως, η οποία στη συνέχεια αποσύρθηκε άνευ βλάβης, σε αναμονή λήψης απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο για διευθέτηση των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ.

Τα τέλη πώλησης νερού στους καταναλωτές και τα δικαιώματα παροχής υπηρεσιών έχουν αυξηθεί από την 1.4.2007 κατά 10% (ΚΔΠ 142/2007) και κατά ακόμη 10% από 1.4.2008 (ΚΔΠ 123/2008). Βάσει αυτής της εξέλιξης το Συμβούλιο αύξησε ανάλογα το ποσό που καταβάλλει στο Τ.Α.Υ. για κάθε κ.μ. νερού που αγοράζει και, όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, από την 1.4.2009 καταβάλλεται στο

Τ.Α.Υ. ολόκληρη η τιμή χρέωσης των 77 σεντ/κ.μ. για το νερό που αγοράζεται.

(στ) Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσές του υποχρεώσεις, οι οποίες στις 31.12.2008, ανέρχονταν σε €14,1 εκ. (€14,2 ή £8,3 εκ. το 2007).

Για μελέτη και ρύθμιση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και του Τ.Α.Υ., συστάθηκε Υπουργική Επιτροπή η οποία αναμένεται να μελετήσει το ενδεχόμενο διαγραφής μέρους της πιο πάνω οφειλής, το οποίο προέκυψε από την αύξηση στην τιμή αγοράς του νερού από το Τ.Α.Υ. χωρίς την παράλληλη έγκριση αύξησης στην τιμή πώλησης του νερού στους καταναλωτές από το Συμβούλιο.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2008 το Συμβούλιο εργοδοτούσε συνολικά 150 άτομα και οι δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν €6.859.130, σε σύγκριση με €6.374.875 (£3.731.048) το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €33.603 (€32.279 ή £18.892 το 2007), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και €45.728 (€44.580 ή £26.091 το 2007) με εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά το 2008 δαπανήθηκε ποσό €393.494 (€408.806 ή £239.263 το 2007), το οποίο αφορά κυρίως στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου €1.883 (€2.004 ή £1.173 το 2007). Η διαχείριση του Σχεδίου ανατέθηκε κατόπιν προσφορών, σε ασφαλιστική εταιρεία, και το Συμβούλιο δεν θεωρεί ότι υπάρχει λόγος για ετοιμασία εσωτερικών Κανονισμών.

Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2008, που αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού, ανήλθε σε €202.074 (€154.888 ή £90.652 για το 2007). Το Ταμείο έχει εγγραφεί στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, με βάση τη σχετική νομοθεσία και έχει σκοπό την ευημερία των μελών και των οικογενειών τους.

Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας αποτάθηκαν για το θέμα από κοινού στους νομικούς τους συμβούλους, οι οποίοι γνωμάτευσαν ότι με την έγκριση του Καταστατικού του Ταμείου από τον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων ικανοποιούνται οι διατάξεις του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 111/96 αναφορικά με τη λειτουργία του Ταμείου βάσει εσωτερικών Κανονισμών και αποφάσισαν να μην προχωρήσουν στη θέσπιση άλλων ξεχωριστών Κανονισμών.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €14,8 εκ., σε σύγκριση με €13,5 (£7,9 εκ.) το 2007.

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63ο έτος, το Ταμείο είχε έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού της τάξης των €15.293.692, το οποίο θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά, από το Συμβούλιο ύψους 26,7% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού. Επίσης, βάσει της μελέτης, το Συμβούλιο θα εισφέρει επιπρόσθετα ποσοστό ύψους 29,1% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού για κάλυψη του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας.

Ανάληψη υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο ανέλαβε, κατά την περίοδο 2001-2007, μετά από σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, την υδροδότηση της Βιομηχανικής Περιοχής Εργατών, την υδατοπρομήθεια του Δήμου Λατσιών, του Κοινοτικού Συμβουλίου Γερίου, του Κοινοτικού Συμβουλίου Τσερίου και του Κυβερνητικού Οικισμού Ανθούπολης. Επίσης βρίσκονται σε εξέλιξη διαβουλεύσεις για την ένταξη της υδατοπρομήθειας των Κοινοτικών Συμβουλίων Εργατών, Κοκκινοτριμιθιάς, Αγίων Τριμιθιάς και Παλιομετόχου στα όρια του Συμβουλίου.

Στη συμφωνία ανάληψης της υδατοπρομήθειας Δήμου ή Κοινότητας από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, η οποία εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, διαλαμβάνεται μεταξύ άλλων και η μεταβίβαση στο Συμβούλιο όλης της κινητής και ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβανομένων όλων των υδατικών έργων και

περιουσιακών στοιχείων του Δήμου ή Κοινότητας που σχετίζονται με την προμήθεια ύδατος, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε χρηματικού ποσού. Το Συμβούλιο, μέχρι σήμερα, δεν περιλαμβάνει στις οικονομικές του καταστάσεις την αξία των πιο πάνω στοιχείων λόγω αδυναμίας επιβεβαίωσης των στοιχείων.

Το Συμβούλιο, με στόχο την επίλυση του προβλήματος της έλλειψης στοιχείων για τα δίκτυα των Δήμων ή Κοινοτήτων που περιήλθαν στην κυριότητά του, στις 23.7.2008 κατακύρωσε προσφορά για ετοιμασία μελέτης, η οποία να περιλαμβάνει λεπτομερή καταγραφή τόσο του υφιστάμενου δικτύου του, όσο και των δικτύων των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και Λάρνακας που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα. Αντιλαμβάνομαι ότι, με την αποπεράτωση της μελέτης, το Συμβούλιο, θα περιλάβει στις οικονομικές του καταστάσεις την αξία των πιο πάνω στοιχείων και θα προχωρήσει στη διευθέτηση της μεταβίβασης των στοιχείων ακίνητης περιουσίας που περιήλθαν στην κυριότητά του αλλά δεν έχουν ακόμη μεταβιβαστεί στο όνομα του Συμβουλίου.

Πώληση νερού σε περιοχές εκτός των ορίων του Συμβουλίου. Η υδροδότηση περιοχών εκτός των ορίων του Συμβουλίου τερματίστηκε από την 1.1.2007 λόγω της ένταξης των περιοχών αυτών στο κυβερνητικό σύστημα υδατοπρομήθειας. Ωστόσο, στις 31.12.2008, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €683.661 (£400.129), που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που κατανάλωσε ο Δήμος Λακατάμιας κατά τη διάρκεια προηγούμενων ετών. Ο Δήμος, μετά την είσπραξη €396.899 από το Υπουργείο Εσωτερικών ως επιχορήγηση του νερού που παραχωρήθηκε σε δύο προσφυγικούς οικισμούς που υδρεύονταν από το Δήμο κατά την περίοδο 1992-1996, προέβη στην καταβολή του αντίστοιχου ποσού προς το Συμβούλιο, έναντι της πιο πάνω οφειλής. Το υπόλοιπο ποσό ύψους €286.762 εξακολουθεί να εκκρεμεί και όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, αναμένεται, από το Δήμο Λακατάμιας, να υποδείξει τον τρόπο αποπληρωμής του.

Χρεώστες καταναλωτές. Το οφειλόμενο ποσό από τους χρεώστες καταναλωτές στις 31.12.2008 ήταν €3.322.368, σε σύγκριση με €4.410.028 (£2.581.075) το 2007. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται και ποσό €161.599, που οφείλεται από καταναλωτές των οποίων η παροχή νερού αποσυνδέθηκε (€211.562 ή £123.822 το 2007).

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο προέβη στην ενίσχυση του Τμήματος Αποκοπών με αποτέλεσμα αρκετά από τα ποσά αυτά να έχουν εισπραχθεί και ότι καταβάλλεται προσπάθεια για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται στο Νόμο/Κανονισμούς.

Μειώσεις στους λογαριασμούς καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών ή και τακτοποιήσεων/διορθώσεων λογαριασμών ήταν €209.188, σε σύγκριση με €130.344 (£76.287) το 2007. Το ποσό των τακτοποιήσεων/διορθώσεων ανέρχεται σε €62.576 (€37.371 ή £21.872 το 2007) και αποδίδεται σε προβλήματα λειτουργίας υδρομετρητών και αναθεωρήσεις τιμολογήσεων.

Εξοικονόμηση νερού και εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού. Λόγω των μέτρων που λήφθηκαν από την Κυβέρνηση για αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της μειωμένης ποσότητας νερού που του παραχωρήθηκε από το Τ.Α.Υ. κατά 30%, το Συμβούλιο εφάρμοσε πρόγραμμα περικοπών στην παροχή νερού και έλαβε μέτρα για ενημέρωση των καταναλωτών του καθώς και για πάταξη της παράνομης χρήσης νερού. Από την εφαρμογή των περικοπών επιτεύχθηκε εξοικονόμηση 3.155.660 κ.μ. νερού (περίπου 20,7%) σε σχέση με την κατανάλωση της προηγούμενης περιόδου. Η μη επίτευξη του στόχου οφείλεται, κυρίως, στην ανάγκη συνεχούς παροχής νερού σε ουσιώδεις υπηρεσίες (νοσοκομεία, βιομηχανική περιοχή). Το κόστος από την εφαρμογή των περικοπών στην κατανάλωση νερού υπολογίστηκε από το Συμβούλιο στα €548.314. Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο, σε συνεργασία με το Τ.Α.Υ., και όπου αυτό είναι εφικτό ενθαρρύνει τη χρήση νερού, το οποίο προέρχεται από την ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού σχολείων και άλλων δημόσιων κτιρίων, για άρδευση των κήπων τους.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε, ανήλθε σε 13,70% (18,60% το 2007) και αντιπροσωπεύει 2.360.161 κ.μ. νερού, αξίας €1.652.113.

Υδροδότηση Νέου ΓΣΠ. Οι δαπάνες και τα δικαιώματα για τη σύνδεση του νέου ΓΣΠ με τον αγωγό του Συμβουλίου, ύψους €99.536 (£58.256), τα οποία οφείλει στο Συμβούλιο η Κυβέρνηση από το 1999, δεν έχουν ακόμη καταβληθεί. Στις 31.12.2008, εξακολουθούσε επίσης να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €301.570 (£176.501), που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που κατανάλωσε ο ΓΣΠ για την περίοδο 1.6.1999 – 31.3.2005. Όπως διαπίστωσα, από την 1.4.2005 καταβάλλονται οι μηνιαίες χρεώσεις για κατανάλωση νερού, όμως κανένα ποσό δεν καταβάλλεται για τις καθυστερήσεις.

Στις 21.6.2007 το Συμβούλιο αποφάσισε την προσφυγή στη δικαιοσύνη για την είσπραξη του πιο πάνω ποσού και στις 16.8.2007 παρέπεμψε το θέμα στους νομικούς του συμβούλους για περαιτέρω χειρισμό. Στη συνέχεια, το Συμβούλιο, μετά από διαβουλεύσεις, παραχώρησε με απόφασή του ημερ. 14.12.2007, παράταση για αποπληρωμή της πιο πάνω οφειλής μέχρι τις 29.2.2008. Μετά την πάροδο της πιο πάνω προθεσμίας χωρίς την αποπληρωμή της οφειλής, το Συμβούλιο έδωσε εκ νέου οδηγίες στους νομικούς του συμβούλους για λήψη δικαστικών μέτρων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, δυστυχώς, οι κατ' επανάληψη εκκλήσεις του Συμβουλίου προς το Γραφείο Προγραμματισμού για επίσπευση λύσης του προβλήματος δεν έχουν καρποφορήσει.

6.33 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσίασαν έλλειμμα €4.072.932, σε σύγκριση με έλλειμμα €6.522.868 (£3.817.665) το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2008 ανήλθαν σε €8.315.558, σε σύγκριση με €8.006.390 (£4.685.932) το 2007.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα για το 2008 ανήλθαν σε €12.388.490, σε σύγκριση με €14.529.257 (£8.503.597) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €2.140.767 ή ποσοστό 14,73%.

(δ) **Ρευστότητα/βιωσιμότητα Συμβουλίου.** Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €65 εκ. (€60,7 εκ. ή £35,5 εκ. το 2007).

Όπως αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου αναμένεται να βελτιωθεί λόγω, αφενός, της ρύθμισης των οικονομικών εκκρεμοτήτων του Συμβουλίου με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) και, αφετέρου, της τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, σύμφωνα με την οποία τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας εξαιρούνται πλέον από την υποχρέωση κατάθεσης στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση των Κανονισμών που εκδίδουν και θα έχουν επομένως τη δυνατότητα να αυξήσουν, κατόπιν έγκρισης μόνο του Υπουργικού Συμβουλίου, τα τέλη τους.

Οφειλές Συμβουλίου προς Τ.Α.Υ. Οι συνολικές οφειλές του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ. στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €60,4 εκ. Ποσό ύψους €54,7 εκ. αφορά στην αξία νερού που προμηθεύτηκε το Συμβούλιο από το Τ.Α.Υ., για την περίοδο 11.4.1994 - 31.12.2008, την οποία το Συμβούλιο δεν αποδέχθηκε. Το υπόλοιπο ποσό των €5,7 εκ. αφορά σε δικαιώματα άντλησης νερού από τα υδροφόρα στρώματα της Γερμασόγειας κατά τα έτη 1987 - 2008, τα οποία το Συμβούλιο επίσης δεν αποδέχθηκε, λόγω της μη διευθέτησης του θέματος της καταβολής αποζημιώσεων προς το Συμβούλιο, αναφορικά με την απώλεια των πηγών Αλασσας, λόγω κατασκευής του φράγματος Κούρρη.

Οι πιο πάνω οφειλές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου χωρίς, ωστόσο, να γίνεται πρόνοια για τόκους επί των οφειλόμενων ποσών, οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του Τ.Α.Υ., ανέρχονταν, στις 31.12.2008, σε €21.300.079.

Οι οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου και του Τ.Α.Υ. συζητήθηκαν στα πλαίσια της Διυπουργικής Επιτροπής που συστάθηκε, βάσει απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 24.9.2003 με

σκοπό τη μελέτη και επίλυσή τους. Το Συμβούλιο και το Τ.Α.Υ. κατέληξαν τελικά σε συμφωνία η οποία, αφού εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.6.2009, υπογράφηκε στις 10.7.2009 από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη. Η συμφωνία διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Το Συμβούλιο θα συνεχίσει να παίρνει τη συμφωνηθείσα δωρεάν ποσότητα 1.000.000 κ.μ. νερού από το διωλιστήριο του Τ.Α.Υ. στην Λεμεσό και επιπλέον θα εξακολουθήσει να έχει το δικαίωμα για δωρεάν άντληση μέχρι 2.667.000 κ.μ. νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας, για τα επόμενα τρία χρόνια, μέχρι 31.12.2011.
- (ii) Το Συμβούλιο θα προχωρήσει στην καταβολή, προς το Τ.Α.Υ., του ποσού των €8,54 εκ. (£5 εκ.) έναντι των οφειλών του.
- (iii) Το υπόλοιπο των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ., μέχρι 30.6.2009, θα διαγραφεί έναντι της απώλειας του δικαιώματος της δωρεάν παραχώρησης νερού από 1.1.2012 μέχρι 2028.

Βάσει των πιο πάνω το Συμβούλιο κατέβαλε, στις 24.8.2009 στο Τ.Α.Υ., το ποσό των €8,54 εκ.

Εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση και εξοικονόμηση νερού.

(α) Λόγω των μέτρων που λήφθηκαν από την Κυβέρνηση για αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της μειωμένης ποσότητας νερού που του παραχωρήθηκε από το Τ.Α.Υ. κατά 30%, το Συμβούλιο εφάρμοσε πρόγραμμα περικοπών στην παροχή νερού, οργάνωσε εκστρατεία ενημέρωσης των καταναλωτών του για την εξοικονόμηση νερού και έλαβε μέτρα για περιορισμό της παράνομης χρήσης νερού. Από την εφαρμογή των περικοπών επιτεύχθηκε εξοικονόμηση 2.192.833 κ.μ. νερού (περίπου 22%) σε σχέση με την κατανάλωση του προηγούμενου έτους. Η μη επίτευξη του στόχου του 30% οφείλεται, κυρίως, στην ανάγκη συνεχούς παροχής νερού σε ουσιώδεις υπηρεσίες (λιμάνι, νοσοκομεία, στρατόπεδα, βιομηχανικές περιοχές). Το κόστος από την εφαρμογή των περικοπών στην κατανάλωση νερού υπολογίστηκε, προκαταρκτικά από το Συμβούλιο, στις €620.000.

(β) Παρατηρήθηκε ότι το 2008, λειτουργούσαν στα όρια υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου 57 πλυντήρια αυτοκινήτων, από τα οποία μόνο 12 είχαν σύστημα ανακύκλωσης νερού και μόνο οκτώ χρησιμοποιούσαν νερό από γεώτρηση. Τα υπόλοιπα χρησιμοποιούσαν πόσιμο νερό για πλύσιμο αυτοκινήτων και κατά το 2008 κατανάλωσαν 25.217 κ.μ. (18.669 κ.μ. για το 2007).

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο προσέλθει σε συνεννόηση με τους Δήμους και τις Κοινότητες που εκδίδουν τις σχετικές άδειες λειτουργίας των πλυντηρίων, ώστε στους όρους τους να περιλαμβάνεται όρος ο οποίος να υποχρεώνει τον αδειούχο να εγκαταστήσει σύστημα ανακύκλωσης νερού.

(γ) Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο, σε συνεργασία με το Τ.Α.Υ., ενθαρρύνουν τη χρήση νερού, το οποίο προέρχεται από την ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού σχολείων και άλλων δημόσιων κτιρίων, για άρδευση των κήπων τους καθώς και την προώθηση χρήσης ανακυκλωμένου νερού σε δημόσια αποχωρητήρια και αποχωρητήρια σχολείων/δημόσιων κτιρίων/στρατοπέδων.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με τα άλλα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, θα προχωρήσουν στην εξέταση των πιο πάνω εισηγήσεών μου.

Απαιτήσεις Συμβουλίου από το Τ.Α.Υ. Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού απαίτησε την καταβολή, από το Τ.Α.Υ., ποσού ύψους €249.157, το οποίο, σύμφωνα με υπολογισμούς του Συμβουλίου, αφορά στο κόστος υπηρεσιών και υλικών τα οποία παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο στο Τμήμα κατά την εκφόρτωση του νερού που μεταφέρθηκε από την Ελλάδα με δεξαμενόπλοια. Το Τ.Α.Υ. με την επιστολή του ημερ. 7.9.2009, υποστηρίζει ότι προτίθεται να αναλάβει μόνο τα έξοδα τα οποία σχετίζονται αποκλειστικά με τη λειτουργία του αντλιοστασίου του Συμβουλίου στη Γερμασόγεια ύψους €171.362 και όχι να καλύψει έξοδα οποιωνδήποτε άλλων αντλιοστασίων, τα οποία περιλαμβάνονται στο πιο πάνω ποσό.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 28.9.2009, αποφάσισε να αποδεχθεί την καταβολή του ποσού των €171.362, από το Τ.Α.Υ., έναντι των δαπανών για ηλεκτρική ενέργεια, λόγω της διαφοροποίησης στον τρόπο παροχής νερού και όπως διαγράψει το υπόλοιπο ποσό.

Ανάλυση υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας. Η μεταβίβαση της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο από Δήμους ή και Κοινοτικά Συμβούλια των οποίων η διαχείριση της υδατοπρομήθειας αναλήφθηκε από το ίδιο το Συμβούλιο κατά καιρούς, η οποία υπολογίστηκε από το Συμβούλιο σε €314.724 (£184.200), ακόμα εκκρεμεί.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η μεταβίβαση της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο από τους Δήμους Αγίου Αθανασίου και Κάτω Πολεμιδιών έχει ήδη προωθηθεί μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Υποστατικά του Συμβουλίου που έχουν ανεγερθεί σε γη η οποία ανήκει σε ιδιώτες.

- (i) Το Τ.Α.Υ. πρόβη, κατά το 1972, στην κατασκευή υδατοδεξαμενής σε ιδιόκτητο τεμάχιο εντός των ορίων του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης, χωρίς να προηγηθεί η απαλλοτρίωσή του.

Με την ένταξη του Κοινοτικού Συμβουλίου στα όρια υδροδότησης του Συμβουλίου, τα σχετικά με την υδατοπρομήθεια περιουσιακά στοιχεία και εγκαταστάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου, περιλαμβανομένης της υπό αναφορά υδατοδεξαμενής, περιήλθαν στην κατοχή του Συμβουλίου, χωρίς όμως να προηγηθεί εξέταση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους.

Στις 12.9.2006, η ιδιοκτήτρια του τεμαχίου στο οποίο βρίσκεται η υπό αναφορά υδατοδεξαμενή, καταχώρισε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου και του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης, με την οποία αξιώνει τον τερματισμό των επεμβάσεων στο τεμάχιο της, καθώς και την καταβολή αποζημιώσεων για παράνομη επέμβαση και απώλεια χρήσης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

Στο μεταξύ, καταβάλλονται προσπάθειες για εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης και απόκτησης του υπό αναφορά τεμαχίου από το Συμβούλιο, και ζήτησα όπως ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 6.4.2009, αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει τους νομικούς του συμβούλους για διεξαγωγή διαπραγμάτευσης για αγορά ολόκληρου του υπό αναφορά τεμαχίου στη μέγιστη τιμή των €100.000.

- (ii) Το Τ.Α.Υ. ανέγειρε δεξαμενή, μέρος της οποίας βρίσκεται σε τεμάχιο ιδιοκτησίας του Κοινοτικού Συμβουλίου Τραχωνίου, για λογαριασμό του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, χωρίς να προηγηθεί η αγορά ή απαλλοτρίωσή του. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου, με επιστολή του ημερ. 10.3.2009 προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, ζήτησε την επιστροφή του υπό αναφορά τεμαχίου, αν αυτό δεν εξυπηρετεί πλέον τις ανάγκες του Συμβουλίου, ή σε διαφορετική περίπτωση, την καταβολή του ποσού των €270.000 για απόκτηση του τεμαχίου. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 4.5.2009, πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου, ότι ενδιαφέρεται να αποκτήσει μέρος του πιο πάνω τεμαχίου, εμβαδού 1.752 τ.μ., στο οποίο βρίσκεται η υδατοδεξαμενή και το αντλιοστάσιο, στη βάση σχετικής εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, που ανέρχεται στο ποσό των €171.000.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ με την εξέλιξη της υπόθεσης, στην οποία εμπλέκονται, πέραν του Κοινοτικού Συμβουλίου Τραχωνίου, η εκκλησιαστική επιτροπή εκκλησίας Απ. Λουκά Κολοσσίου και η Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών περιουσιών, αφού μέρος της υδατοδεξαμενής βρίσκεται σε τεμάχια ιδιοκτησίας/διαχείρισής τους.

Μη αξιοποίηση γης η οποία απαλλοτριώθηκε από το Συμβούλιο. Κατόπιν έκδοσης διατάγματος απαλλοτρίωσης στις 4.7.1984, το Συμβούλιο κατέστη ο νόμιμος ιδιοκτήτης ακίνητου στον Κάψαλο για ανέγερση υδατοδεξαμενής, το οποίο έκτοτε παρέμεινε αναξιοποίητο. Οι πρώην ιδιοκτήτριες του τεμαχίου ζήτησαν την επιστροφή του, αφού σύμφωνα με το άρθρο 23(5) του Συντάγματος, εάν ο σκοπός για τον οποίο έγινε μια αναγκαστική απαλλοτρίωση δεν καταστεί εφικτός σε διάστημα τριών χρόνων, τότε η απαλλοτριούσα αρχή, υποχρεούται να προσφέρει την ιδιοκτησία με την καταβολή της τιμής κτήσεως, στο πρόσωπο από το οποίο την απαλλοτρίωσε. Στη συνέχεια, οι πρώην ιδιοκτήτριες κατέθεσαν προσφυγή εναντίον του Συμβουλίου (αρ. 1365/07) με την οποία ζητούσαν την επιστροφή του τεμαχίου, καθότι ο σκοπός για τον οποίο απαλλοτριώθηκε κατέστη ανέφικτος μέσα στα καθοριζόμενα, από το Σύνταγμα και το Νόμο, χρονικά περιθώρια. Το Ανώτατο Δικαστήριο, μετά την εξέταση της προσφυγής στις 20.5.2009,

αποφάσισε υπέρ των αιτητών εφόσον το Συμβούλιο παρέβηκε τις πρόνοιες του άρθρου 23(5) του Συντάγματος, και επισήμανε στην απόφασή του ότι εάν το Συμβούλιο επιθυμεί να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου, θα πρέπει να προβεί σε νέα απαλλοτρίωση.

Επισήμανα ότι η παράλειψη του Συμβουλίου να εκμεταλλευτεί εγκαίρως το απαλλοτριωθέν κτήμα έχει ως αποτέλεσμα την απώλειά του και σε περίπτωση που υφίσταται ακόμη η ανάγκη απόκτησής του, θα αναγκαστεί να προβεί στην καταβολή επιπρόσθετης αποζημίωσης.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου ζητήθηκε, στις 5.6.2009, από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπως προβεί στην εκτίμηση της αγοραίας αξίας του υπό αναφορά τεμαχίου, ώστε το Συμβούλιο να διαπραγματευτεί την αγορά του για σκοπούς κατασκευής υδατοδεξαμενής.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2008 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 108 πρόσωπα (101 το 2007) και οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν €6.155.027, σε σύγκριση με €5.520.684 (£3.231.113) το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €40.522 (€37.564 ή £21.985 το 2007), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και €56.991 (€54.660 ή £31.991 το 2007) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

(β) Υπερωριακή αποζημίωση. Οι δαπάνες για την υπερωριακή αποζημίωση 83 ατόμων κατά τη διάρκεια του 2008, ανήλθαν σε €551.099 σε σύγκριση με €358.463 (£209.799) για 80 άτομα το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €192.636 ή ποσοστό 53,74%.

Το μεγάλο ποσοστό αύξησης της δαπάνης για υπερωριακή αποζημίωση οφείλεται κυρίως στις περικοπές νερού που επιβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, οι οποίες δημιούργησαν την ανάγκη απασχόλησης προσωπικού εκτός των κανονικών ωρών εργασίας, για την ομαλή λειτουργία των εργασιών του Συμβουλίου και την εξυπηρέτηση του κοινού.

Μειώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών, για το 2008 ήταν €130.990, σε σύγκριση με €193.405 (£113.195) το 2007.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό του ατιμολόγητου νερού κατά το 2008 ήταν 8,25% και αντιπροσωπεύει 879.160 κ.μ. νερού αξίας €676.953. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2007 ήταν 16,67% και αντιπροσώπευε 22 εκ.κμ. νερού αξίας €1,71 εκ. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η μείωση του ατιμολόγητου νερού οφείλεται, κυρίως, στην εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην παροχή νερού, αφού το δίκτυο δεν δεχόταν ψηλές πιέσεις για πολλές ώρες, καθώς και στη λήψη μέτρων, διαχρονικά, από το Συμβούλιο για περιορισμό του.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008, ήταν €12.234.590 (€10.559.519 ή £6.180.212 το 2007). Τα έσοδα του έτους ανήλθαν σε €2.423.474 και οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα σε €748.403.

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 60ο έτος, το Ταμείο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού, της τάξης των €15.855.000. Το Συμβούλιο αποδέχθηκε να καλύψει μέσα στα επόμενα 10 χρόνια, ποσό €9.373.000, με ετήσια συνεισφορά ύψους €1.167.354, καταβλητέα στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους, από 1.1.2009. Το υπόλοιπο ποσό ύψους €6.482.000, που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στο Ταμείο και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά του Συμβουλίου.

Επίσης το Συμβούλιο, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη ημερ. 31.12.2008, θα πρέπει να καταβάλλει στο Ταμείο ποσοστό εισφοράς για κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων του, ύψους 28,8%

πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού.

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο ζητήσει από τον αναλογιστή όπως αναπροσαρμόσει τα αποτελέσματα της μελέτης με όριο αφυπηρέτησης το 63ο έτος της ηλικίας των υπαλλήλων, αφού οι νέοι Κανονισμοί του Ταμείου Συντάξεων, οι οποίοι εγκρίθηκαν στις 23.1.2009 (Κ.Δ.Π. 33/2009), προβλέπουν ότι η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των υπαλλήλων είναι η ηλικία των 63 ετών.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι ήδη έχουν σταλεί στοιχεία στους αναλογιστές για να προχωρήσουν στην ετοιμασία ενδιάμεσης αναλογιστικής μελέτης που να λαμβάνει υπόψη ως όριο αφυπηρέτησης το 63ο έτος της ηλικίας των υπαλλήλων, καθώς και οποιαδήποτε άλλα νέα σημαντικά δεδομένα έχουν προκύψει. Τα νέα αναλογιστικά δεδομένα θα περιληφθούν στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2010.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά το 2008 δαπανήθηκε ποσό €367.211, το οποίο αφορά κυρίως στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου €2.199. Η διαχείριση του Σχεδίου ανατέθηκε κατόπιν προσφορών, σε ασφαλιστική εταιρεία, και το Συμβούλιο δεν θεωρεί ότι υπάρχει λόγος για ετοιμασία εσωτερικών Κανονισμών.

Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ενημερίας για το 2008, που αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 3,99% πάνω στις απολαβές του προσωπικού, ανήλθε σε €127.872. Το Ταμείο έχει εγγραφεί ως Σωματείο στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, με βάση τη σχετική νομοθεσία και έχει ως σκοπό την ευημερία των μελών και των οικογενειών τους.

Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας αποτάθηκαν για το θέμα από κοινού στους νομικούς τους συμβούλους, οι οποίοι γνωμάτευσαν ότι με την έγκριση του Καταστατικού του Ταμείου από τον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων ικανοποιούνται οι διατάξεις του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 111/96 αναφορικά με τη λειτουργία του Ταμείου βάσει εσωτερικών Κανονισμών και αποφάσισαν να μην προχωρήσουν στη θέσπιση άλλων ξεχωριστών Κανονισμών.

6.34 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου για το 2008 ανήλθαν σε €713.532, σε σύγκριση με €735.441 (£430.435) το 2007. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €498.732, και έσοδα από απασχόληση προσωπικού του Συμβουλίου σε άλλες Υπηρεσίες, ύψους €214.751. Τα έξοδα του Συμβουλίου ήταν όσα και τα έσοδά του.

Ποσό που δεν περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν αναγνωρίζεται ποσό €7.124.216 (€6.943.732 ή £4.063.986 για το 2007), το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που αγόρασε το Συμβούλιο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων κατά την περίοδο 14.8.1974 - 31.12.2008 για τις ανάγκες των Τουρκοκύπριων κατοίκων της πόλης της Αμμοχώστου και το οποίο αναφέρεται υπό μορφή σημείωσης.

Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στον ισολογισμό στις 31.12.2008 περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα των λογαριασμών που έχουν δημιουργηθεί μετά τις 14.8.1974, επειδή τα σχετικά βιβλία και οι λογαριασμοί για την περίοδο πριν από τις 14.8.1974 είχαν εγκαταλειφθεί στην Αμμόχωστο, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής.

Προσωπικό. Το προσωπικό του Συμβουλίου αποτελείται από επτά υπαλλήλους. Εκτός από το Λογιστή του Συμβουλίου, ο οποίος αφιερώνει μέρος του χρόνου του για τις εργασίες του Συμβουλίου και τον υπόλοιπο χρόνο απασχολείται στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, οι υπόλοιποι έξι είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Οι δαπάνες για μισθούς,

εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα των πιο πάνω υπαλλήλων για το 2008 ανήλθαν στις €418.245 σε σύγκριση με €393.834 (£230.501) το 2007.

6.35 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα €1.851.618, σε σύγκριση με €2.482.876 (£1.453.162) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €631.258, ή ποσοστό 25,42%, σε σχέση με το έλλειμμα του 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €5.651.313, σε σύγκριση με €5.282.909 (£3.091.949) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €368.404, η οποία οφείλεται στην αύξηση των εισπράξεων από την πώληση νερού αφού, λόγω της αύξησης του αριθμού καταναλωτών του Συμβουλίου, η ποσότητα νερού που μετρήθηκε και τιμολογήθηκε αυξήθηκε, παρ' όλα τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €3.663.321, σε σύγκριση με €3.376.360 (£1.976.095) το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €286.961, ή ποσοστό 8,5%.

(δ) **Ρευστότητα/βιωσιμότητα του Συμβουλίου.** Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχώς επιδείνωση και το πρόβλημα ρευστότητας έγινε οξύτερο, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €17,0 εκ. (€16,0 εκ. (£9,4 εκ.) το 2007). Στην έκθεσή μου επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου επισύρω την προσοχή στο γεγονός ότι το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και οι οφειλές του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) αυξάνονται χρόνο με το χρόνο.

(ε) **Υποχρεώσεις.** Στις τρέχουσες υποχρεώσεις του Συμβουλίου περιλαμβάνεται ποσό €15,5 εκ. (€14,7 εκ. (£8,6 εκ.) το 2007), το οποίο οφείλεται στο Τ.Α.Υ. σε σχέση με την αγορά νερού. Δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια για τόκους πάνω στα οφειλόμενα ποσά προς το Τ.Α.Υ. οι οποίοι σύμφωνα, με τους υπολογισμούς του Τμήματος, ανέρχονταν, στις 31.12.2008, σε €5.961.951.

Το Τ.Α.Υ. καταχώρισε, στις 31.5.2007, αγωγή εναντίον του Συμβουλίου για είσπραξη των πιο πάνω οφειλών.

Αντιλαμβάνομαι ότι, η Υπουργική Επιτροπή που συστάθηκε για μελέτη και ρύθμιση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και του Τ.Α.Υ., θα μελετήσει τις οικονομικές διαφορές μεταξύ του Συμβουλίου και του Τ.Α.Υ., που αφορούν στη διαγραφή μέρους της πιο πάνω οφειλής που προέκυψε από την αύξηση στην τιμή αγοράς του νερού και τη μη παράλληλη έγκριση αύξησης στην τιμή πώλησης του νερού στους καταναλωτές από το Συμβούλιο.

Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2008 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 58 πρόσωπα που υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις και ένα τακτικό ωρομίσθιο βοηθό γραφείου. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €2.962.886, σε σύγκριση με €2.661.621 (£1.557.778) το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €38.022 (€34.416 (£20.143) το 2007), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και €50.218 (€46.695 ή £27.329 το 2007) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

Εξοικονόμηση νερού και εφαρμογή περιοριστικών μέτρων στην κατανάλωση νερού.

(α) Λόγω των μέτρων που λήφθηκαν από την Κυβέρνηση για αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της μειωμένης ποσότητας νερού που του παραχωρήθηκε από το Τ.Α.Υ. κατά 30%, το Συμβούλιο εφάρμοσε πρόγραμμα περικοπών στην παροχή νερού και έλαβε μέτρα για ενημέρωση των καταναλωτών του καθώς και για πάταξη της παράνομης χρήσης λαστίχου. Από την εφαρμογή των περικοπών επιτεύχθηκε εξοικονόμηση 922.850 κ.μ. νερού (περίπου 21%) σε σχέση με την κατανάλωση της προηγούμενης περιόδου (Απρίλιος – Δεκέμβριος). Η μη επίτευξη του στόχου του 30% οφείλεται στην ανάγκη συνεχούς παροχής νερού σε ουσιώδεις υπηρεσίες (αερολιμένας, νοσοκομείο, ΚΕΝ Λάρνακας, βιομηχανική περιοχή κ.λπ.)

καθώς και στην παραχώρηση νερού, με βυτιοφόρα, στα ξενοδοχεία, τις μέρες που δεν λάμβαναν νερό λόγω περικοπών. Το κόστος από την εφαρμογή των περικοπών στην κατανάλωση νερού υπολογίστηκε από το Συμβούλιο στις €83.588 και αφορούσε κόστος υπερωριακής απασχόλησης ύψους €63.990 και έξοδα για ενημέρωση των καταναλωτών ύψους €19.598.

(β) Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο, σε συνεργασία με το Τ.Α.Υ., ενθαρρύνει τη χρήση νερού, το οποίο προέρχεται από την ανακύκλωση ημιακάθαρτου νερού σχολείων και άλλων δημόσιων κτιρίων, για άρδευση των κήπων τους καθώς και την προώθηση χρήσης ανακυκλωμένου νερού σε δημόσια αποχωρητήρια και αποχωρητήρια σχολείων/δημόσιων κτιρίων/στρατοπέδων.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού που προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που τιμολογήθηκε, μειώθηκε στο 17,21% (23,18% το 2007) το οποίο αντιπροσωπεύει 876.100 κ.μ. νερού, κόστους αγοράς €674.597. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνονται και οι ποσότητες νερού οι οποίες έχουν παραχωρηθεί σε καταναλωτές χωρίς να έχει εισπραχθεί το αντίτιμο, λόγω βλάβης υδρομετρητών, ανακριβειών ή λανθασμένων ενδείξεων. Όπως με πληροφόρησε το Συμβούλιο, η μείωση του ατιμολόγητου νερού οφείλεται στις προσπάθειες που κατέβαλε για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων, για συστηματική παρακολούθηση και έγκαιρο εντοπισμό των διαρροών, και τη σταδιακή αντικατάσταση του παλαιού δικτύου και των ελαττωματικών μετρητών. Επίσης, η εφαρμογή περικοπών στην παροχή νερού συνέβαλε στην περαιτέρω μείωση του ποσοστού ατιμολόγητου νερού, καθώς το δίκτυο δεν δέχεται ψηλές πιέσεις για πολλές ώρες, αφού μέχρι να γεμίσουν τα ντεπόζιτα των καταναλωτών, η παροχή περικόπεται.

Χρεώστες πώλησης νερού. Το υπόλοιπο των χρεωστών από πώληση νερού που παρουσιάζεται στα λογιστικά βιβλία στις 31.12.2008 δεν συμφιλιώνεται με το υπόλοιπο που παρουσιάζεται στο μηχανογραφημένο σύστημα τιμολόγησης. Στις 31.12.2008, το υπόλοιπο αυτό στα λογιστικά βιβλία και στους λογαριασμούς ανερχόταν στο €1.144.907 (€252.280 (£147.653) το 2007), ενώ στο σύστημα καταναλωτών στο €1.003.791 (€455.813 (£266.775) το 2007), παρουσίαζε δηλαδή διαφορά πλέον €141.116 (μείον €203.533 (£119.122) το 2007). Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο διερευνήσει το θέμα, εντοπίσει το πρόβλημα και συμφιλιώνει το εκάστοτε υπόλοιπο των χρεωστών στα δύο συστήματα.

Μειώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε €54.618, σε σύγκριση με €58.576 (£34.283) το 2007.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €10,8 εκ. σε σύγκριση με €9,2 εκ.(£5,4 εκ.) το 2007, ενώ τα έσοδα του έτους ανήλθαν σε €826.527 και οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα, σε €237.765.

(β) Ελλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63^ο έτος, η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση του Ταμείου ανερχόταν σε €3.242.514. Η αποπληρωμή της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης θα γίνει με εισφορά 19,3% πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού, ενώ το ποσοστό εισφοράς του Συμβουλίου για κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων του υπολογίστηκε στο 25,3%.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.

(α) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στις 31.12.2008 το σχέδιο αριθμούσε 82 μέλη και οι δαπάνες για τη λειτουργία του ανήλθαν σε €187.036 (€145.300 ή £85.040 το 2007) που αναλογούν σε μέση ετήσια δαπάνη για κάθε δικαιούχο μέλος, περίπου €2.281 (€1.772 ή £1.037 το 2007). Το Συμβούλιο θεωρεί ότι το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης λειτουργεί βάσει εγκεκριμένων εσωτερικών Κανονισμών και δεδομένης της επικείμενης λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, δεν είναι αναγκαία η προώθηση της θεσμοθέτησης των Κανονισμών βάσει του άρθρου 14(3) του Νόμου (Ν.172(Ι)/88).

(β) Συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας. Το ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας, για το 2008, που αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 3,99%, πάνω στις απολαβές του προσωπικού ανήλθε σε €71.046 (€64.624 ή £37.823 για το 2007). Το Ταμείο έχει εγγραφεί ως Σωματείο στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων και έχει σκοπό την ευημερία των μελών και των οικογενειών τους.

Τα Συμβούλια, κατόπι γνωμάτευσης των νομικών συμβούλων τους, ότι με την έγκριση του καταστατικού του Ταμείου από τον Έφορο Σωματείων ικανοποιούνται οι πρόνοιες του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 111/96, αναφορικά με τη λειτουργία του Ταμείου και Ιδρυμάτων βάσει εσωτερικών Κανονισμών, αποφάσισαν να μην προχωρήσουν στη θέσπιση άλλων ξεχωριστών Κανονισμών.

Μέρος Β

Αποζημιώσεις για ζημιές που προκλήθηκαν σε υποστατικά λόγω διαρροής των κεντρικών αγωγών υδατοπρομήθειας. Το Συμβούλιο έχει καταχωρίσει αγωγή εναντίον ασφαλιστικής εταιρείας με την οποία συνάψει συμβόλαιο για κάλυψη αστικής ευθύνης, για το ποσό των €21.737, το οποίο αφορά σε απαιτήσεις του Συμβουλίου για ζημιές τις οποίες υπέστη και η ασφαλιστική εταιρεία αρνήθηκε να καλύψει το 2006.

Σε παρόμοια περίπτωση, που αφορούσε σε κάλυψη ζημιών του 2003, το Δικαστήριο αποφάσισε, στις 3.2.2009 υπέρ του Συμβουλίου και η ίδια ασφαλιστική εταιρεία κλήθηκε να καταβάλει στο Συμβούλιο ποσό ύψους €35.563 πλέον τόκους καθώς και τα έξοδα της αγωγής. Η ασφαλιστική εταιρεία καταχώρισε έφεση εναντίον της πιο πάνω απόφασης.

6.36 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, οι εισπράξεις για το έτος 2008 ανήλθαν σε €2.191.522, σε σύγκριση με €2.166.402 για το 2007. Αυτές προήλθαν κυρίως από το ΛΟΤΤΟ/ΠΡΟΤΟ/ΤΖΟΚΕΡ (€854.300), από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (€635.742) και από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (€684.639). Στις 31.12.2008 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν €34.190.285, σε σύγκριση με €32.095.032 το 2007.

6.37 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Ο λογαριασμός Εισπράξεων και Πληρωμών του Ταμείου για το 2008 παρουσιάζει πλεόνασμα €14.947.450, σε σύγκριση με €33.285.256 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €18.337.806, που προήλθε κυρίως από μείωση των εισπράξεων από αποπληρωμές δανείων (κεφαλαίου και τόκων). Τα δάνεια που εκδόθηκαν το 2008 ήταν €0,6 εκ., σε σύγκριση με €1,6 εκ. το 2007, και στις 31 Δεκεμβρίου 2008 το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού ήταν €144,6 εκ., σε σύγκριση με €139,1 εκ. το 2007.

Ταμειακό υπόλοιπο. Στις 31.12.2008 το Ταμείο Δημοσίων Δανείων παρουσίαζε ταμειακό υπόλοιπο ύψους €99.417.255, σε σύγκριση με €84.469.805 το 2007.

Επανακαθορισμός του ρόλου και των δραστηριοτήτων του Ταμείου Δημοσίων Δανείων. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, η απόκλιση από τους αρχικούς στόχους και επιδιώξεις του Ταμείου, οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων από τους οφειλότες, ο κίνδυνος μη ανάκτησης σημαντικών ποσών δημόσιων πόρων που διατέθηκαν, καθώς επίσης και η δυνατότητα δανειοδότησης ιδιωτών από τραπεζικά ιδρύματα με όρους και σχέδια παρόμοια με τα προσφερόμενα, οδήγησαν το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων στη λήψη απόφασης για αναθεώρηση του ρόλου του Ταμείου, το οποίο λειτουργεί με βάση τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμο, Κεφ. 208, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 13.8.2006 τερματίστηκε από 1.1.2007 η έγκριση νέων δανείων και οι δραστηριότητες του Ταμείου επικεντρώνονται στη διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεών του.

Κατάσταση οφειλόμενων δανείων. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2008 και στις 31 Δεκεμβρίου 2007, κατά οικονομικό τομέα, και αφορούν στο υπόλοιπο του κεφαλαίου των οφειλόμενων δανείων μη περιλαμβανομένων των οφειλόμενων τόκων και τόκων υπερημερίας:

	2008	2007
	€000	€000
Υδατική Ανάπτυξη	3.673	3.839
Ανάπτυξη Γεωργίας	10.575	12.072
Αγροτική Ανάπτυξη	15.163	17.623
Ανάπτυξη Αλιείας	568	568
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	9.796	13.677
Τουριστική Ανάπτυξη	6.432	6.922
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	23.454	24.462
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	308	308
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	20	20
Ταμείο Καλλιέργειας T/K Γης	1.622	1.622
	71.611	81.114

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Στις 31.12.2008 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €52,6 εκ., μετά την αφαίρεση πρόβλεψης €6,6 εκ. για επισφαλή χρέη και €2,3 εκ. για διαγραφή οφειλών. Η πρόβλεψη για επισφαλή χρέη περιλαμβάνει ποσό €5,9 εκ., που αντιπροσωπεύει δάνεια σε Τουρκοκύπριους (κεφάλαιο και τόκοι) και γενική πρόβλεψη €0,7 εκ. Η πρόβλεψη για διαγραφή οφειλών περιλαμβάνει ποσό ύψους €2 εκ., το οποίο έπρεπε να διαγραφεί από τις 18.11.1994, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων, ως οφειλόμενο από πρόσφυγες και πληγέντες, λόγω της τουρκικής εισβολής. Επιπρόσθετα περιλαμβάνει ποσό ύψους €0,3 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει δάνεια που πιθανόν να διαγραφούν μελλοντικά βάσει δικαστικών αποφάσεων.

Παρατηρείται ότι οι μεγαλύτερες συνολικές καθυστερήσεις αφορούν, όπως και στις 31.12.2007, Αρδευτικά Τμήματα, Περιφερειακές Εταιρείες Δημόσιων Οδικών Μεταφορών, γεωργούς για την άρδευση T/K γης, ιδιοκτήτες εστιατορίων της περιοχής Μακένζυ, ψαράδες, Σχολικές Εφορείες, ξενοδοχεία, Δήμους, αυτοεργοδοτούμενους, Συμβούλια Αποχετεύσεων και το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση και την εντατικοποίηση των προσπαθειών για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών και αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων, προωθήθηκαν από το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτροπών και εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.8.2006 μέτρα για ρύθμιση των καθυστερημένων οφειλών κάτω από συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις, πράγμα που συνετέλεσε στην αύξηση των εισπράξεων το 2007.

Από τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 φαίνεται ότι οι εισπράξεις από δάνεια, σε αντίθεση με το 2007 μειώθηκαν σημαντικά. Συγκεκριμένα ανήλθαν στα €15.767.579, σε σύγκριση με €35.116.349 το 2007. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αποπληρωμή το 2007 ποσού €22.778.145 που αφορούσε στο Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.5.2006, καθώς και στον τερματισμό από την 1.1.2007 έγκρισης νέων δανείων.

Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων. Στα πλαίσια του Σχεδίου Δανειοδότησης των Δήμων από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, παραχωρήθηκαν δάνεια, των οποίων το συνολικό υπόλοιπο στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €2.110.208, σε σύγκριση με €2.873.804 το 2007.

Το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των δανείων αυτών (€22.778.145) ξοφλήθηκαν στις 30.3.2007, μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.5.2006, για έγκριση σύναψης νέων δανείων συνολικού ύψους μέχρι €350 εκ. από τους Δήμους για αποπληρωμή αποκλειστικά των υφιστάμενων δανείων τους που φέρουν κυβερνητική εγγύηση ή οφείλονται στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Παραμένουν σε εκκρεμότητα 3 δάνεια (2 δάνεια του Δήμου Λάρνακας και 1 δάνειο του Δήμου Έγκωμης), με συνολική οφειλή στις 3.7.2009 €2.133.139, από την οποία ποσό €1.845.671 ήταν καθυστερημένο. Τα 6 προπολεμικά δάνεια του Δήμου Λευκωσίας με συνολική οφειλή €800.341, από την οποία όλο το ποσό ήταν καθυστερημένο, ξοφλήθηκαν από το Κράτος ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 27.8.2008.

Ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι τα δύο δάνεια του Δήμου Λάρνακας, αρχικού ύψους €546.752 και €264.834 (£320.000 και £155.000, αντίστοιχα), που παραμένουν σε εκκρεμότητα, είχαν παραχωρηθεί στο Δήμο με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμούς 28.136 και 29.499 και με ημερομηνίες 29.1.1987 και 14.12.1987 αντίστοιχα, για σκοπούς εκτέλεσης έργων υποδομής και μετακίνησης των κέντρων αναψυχής στην περιοχή Μακένζυ και θα αποπληρώνονταν από το Δήμο και τους ιδιοκτήτες των κέντρων αναψυχής. Ο Δήμος, αποπληρώνει κανονικά από το 1998 τις δόσεις για τα ποσά των €290.462 και €152.657 (£170.000 και £89.346 αντίστοιχα) που του αναλογούν, από την αυξημένη ετήσια κρατική χορηγία που του παραχωρείται. Για το υπόλοιπο μέρος των δανείων €256.290 και €112.177 (£150.000 και £65.654 αντίστοιχα) υπήρχε πρόθεση όπως φαίνεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ.29.499 να αποπληρώνεται από τους ιδιοκτήτες των κέντρων αφού συμφωνηθεί μαζί τους ο τρόπος κατανομής. Έκτοτε δεν υπήρξε οποιαδήποτε συμφωνία με τους ιδιοκτήτες σχετικά με τον τρόπο καταμερισμού της οφειλής, αλλά επιπρόσθετα οι συμφωνίες δανείων που υπογράφηκαν μεταξύ των Δανειστικών Επιτρόπων και του Δήμου Λάρνακας, είναι για ολόκληρα τα ποσά των δανείων και ως εκ τούτου δεν υπάρχει αλλά ούτε προκύπτει οποιαδήποτε συμβατική υποχρέωση των ιδιοκτητών των κέντρων για αποπληρωμή οποιουδήποτε μέρους των δανείων.

Όπως επίσης με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, οι Δανειστικοί Επίτροποι θα ζητήσουν εκ νέου από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως μελετήσει το θέμα ξανά σε συνεργασία με το Δήμο Λάρνακας με στόχο την οριστική διευθέτηση του.

Δάνειο Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου. Το δάνειο αυτό, το εκδοθέν κεφάλαιο του οποίου ήταν €9.387.164, παρουσίαζε στις 31.12.2008 καθυστερήσεις ύψους €7.144.208, από τις οποίες τα €2.141.989 αφορούσαν σε κεφάλαιο, τα €3.586.921 σε τόκους και τα €1.415.298 σε τόκους υπερημερίας.

Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες δεν κατέστη δυνατή η αποπληρωμή των καθυστερημένων οφειλών.

Σε συνεδρία του Συμβουλίου Δανειστικών Επιτρόπων που έγινε στις 24.1.2007, αποφασίστηκε και παραπέμφθηκε το θέμα της οφειλής του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου στον Υπουργό Οικονομικών για ενημέρωση και παραχώρηση έγκρισης προς το Συμβούλιο Δανειστικών Επιτρόπων για να προβεί στις πιο κάτω ενέργειες:

(α) Να καλέσει το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου όπως συμμορφωθεί με τη συμβατική του υποχρέωση, καταβάλλοντας έναντι του δανείου όσα έχει εισπράξει μέχρι σήμερα ως τέλη/δικαιώματα/φόρους.

(β) Στην περίπτωση που δεν καλύπτεται το οφειλόμενο ποσό, να ενεχυριάσει τα λοιπά τέλη/δικαιώματα/φόρους ούτως ώστε να καταβάλλονται αυτά στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέχρι την εξόφληση του δανείου.

(γ) Σε περίπτωση που το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου δεν ανταποκριθεί στα πιο πάνω, οι Δανειστικοί Επίτροποι να προχωρήσουν στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον του με την καταχώριση αγωγής.

Σημειώνεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών δεν έδωσε έγκριση προς το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων να προβεί στις πιο πάνω ενέργειες, ενώ ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων ανέφερε με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 19.1.2007, ότι η ανοχή στη μη καταβολή καμιάς ετήσιας δόσης, για μεγάλο χρονικό διάστημα, ισοδυναμεί με κρατική ενίσχυση και εισηγήθηκε την

ενεργοποίηση σχετικού άρθρου της συμφωνίας δανείου για ενεχυρίαση των εσόδων του Σφαγείου προς όφελος των Δανειστικών Επιτροπών.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών για την Έκθεσή μου το 2006, το Υπουργείο Οικονομικών μέσα στα πλαίσια εξέτασης του όλου θέματος, απευθύνθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ζητώντας να πληροφορηθεί κατά πόσο η Κυβέρνηση, με βάση τη σχετική συμφωνία δανειοδότησης, η οποία καλύπτεται με κυβερνητική εγγύηση, είναι υποχρεωμένη νομικά να αποπληρώσει την οφειλή του Κεντρικού Σφαγείου προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων.

Σύμφωνα με την απάντηση του Γενικού Εισαγγελέα με ημερ. 23.10.2007, η Κυβέρνηση δεν απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις της ως εγγυητής και εξέφρασε την άποψη ότι θα ήταν προς το δημόσιο συμφέρον να διερευνηθεί η δυνατότητα του όρου της συμφωνίας δανείου για ενεχυρίαση των τελών/δικαιωμάτων/φόρων του Σφαγείου.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 21.4.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρει ότι η αποπληρωμή του πιο πάνω δανείου από την Κυβέρνηση ως εγγυήτρια θα αποτελούσε κρατική ενίσχυση αφού το Κράτος δεν εξάντλησε τα μέσα που προβλέπονται στη σχετική συμφωνία του δανείου και στον περί Δημοσίων Δανείων Νόμο για διεκδίκηση των οφειλών.

Ο Υπουργός Οικονομικών μου ανέφερε ότι, προτού το Κράτος προβεί σε εφαρμογή των προνοιών της συμφωνίας για εξόφληση του δανείου που παραχωρήθηκε στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.11.2008 την ετοιμασία και υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Κεντρικού Σφαγείου. Η αίτηση για εγγραφή στο Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποβλήθηκε στις αρχές Ιουνίου 2009 και σε περίπτωση που εγκριθεί, σε διάστημα 6 μηνών πρέπει να ετοιμαστεί συγκεκριμένο λεπτομερές Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Οργανισμού, το οποίο, αφού εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δάνειο προς τις Περιφερειακές Εταιρείες Αγροτικών και Αστικών Λεωφορείων (ΠΕΑΛ). Το δάνειο αυτό, ύψους €14.102.535, παρουσίαζε στις 31.12.2008 τις πιο κάτω καθυστερήσεις:

	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
	€	€
Κεφάλαιο	2.837.829	2.327.177
Τόκοι	614.637	536.413
Τόκοι υπερημερίας	<u>622.663</u>	<u>354.178</u>
Σύνολο	<u>4.075.129</u>	<u>3.217.768</u>

Μέσα στα πλαίσια της αξιολόγησης και επανακαθορισμού των δραστηριοτήτων του Ταμείου Δημοσίων Δανείων αποφασίστηκε η μη περαιτέρω χρησιμοποίηση του Ταμείου για την έκδοση νέων δανείων, συμπεριλαμβανομένων και δανείων προς τις ΠΕΑΛ, από την 1.1.2007. Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτροπών στη συνεδρία του στις 13.5.2008 ενημερώθηκε σχετικά με το σχεδιαζόμενο τερματισμό του Σχεδίου Επιδότησης Ζημιών των ΠΕΑΛ, με βάση το οποίο, το Ταμείο Δημοσίων Δανείων λαμβάνει μέρος της επιδότησης από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, σε αντικατάσταση του οποίου θα ανατεθούν οι υπηρεσίες εκτέλεσης των δρομολογίων στους υφιστάμενους μεταφορείς, στη βάση ενός νέου Σχεδίου Αγοράς Υπηρεσιών. Το Συμβούλιο με επιστολή του ημερομηνίας 9 Ιουλίου 2008 προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ζητά όπως το νέο υπό συνομολόγηση σχέδιο ανάληψης υπηρεσιών από εταιρείες δημόσιων μεταφορών περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες για την κανονική αποπληρωμή των οφειλών των ΠΕΑΛ προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του στις 10.12.2008 αποφάσισε να εγκρίνει τη συνέχιση του Σχεδίου Επιδότησης των Ζημιών των ΠΕΑΛ, για τα έτη 2007 και 2008, καθώς και για τους πρώτους οκτώ μήνες του 2009 μέχρι δηλαδή την ημερομηνία που υπολογίζεται να παύσει να ισχύει το υφιστάμενο σχέδιο και θα προωθηθεί το νέο σχέδιο στήριξης των ΠΕΑΛ.

Ο Υπουργός Οικονομικών μου ανέφερε ότι, μετά από γραπτό αίτημα των Δανειστικών Επιτρόπων και με δεδομένη τη διακοπή των επιδοτήσεων, το όλο θέμα της αποπληρωμής των καθυστερημένων οφειλών των ΠΕΑΛ προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, θα μελετηθεί από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, μέσα στα πλαίσια της σύμβασης παραχώρησης υπηρεσίας για δημόσιες μεταφορές.

Σχολικές Εφορείες. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 57.228 ημερ. 30.1.2003, ενέκρινε διαγραφή ποσού ύψους €5.185.843, πλέον τόκους, από τα δάνεια μικρών Σχολικών Εφορειών, οι οποίες δεν διαθέτουν κληροδοτήματα και/ή ταμειακά πλεονάσματα, με ισόποση μείωση των οφειλών του Ταμείου προς την Κυβέρνηση. Για τις Σχολικές Εφορείες Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού να επανεξετάσουν το θέμα των οφειλών τους προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους και να αποφασίσουν τον τρόπο διευθέτησής τους. Στην πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο αναφερόταν ότι το θέμα μπορούσε να διευθετηθεί με την προώθηση τροποποιήσεων των όρων των κληροδοτημάτων, έτσι ώστε να καθίστατο δυνατή η αύξηση των εσόδων τους, για εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών τους προς το Δημόσιο, πράγμα που δεν έχει επιτευχθεί.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 67.689 ημερ. 24.9.2008 ενέκρινε την εφάπαξ διαγραφή των οφειλών των Σχολικών Εφορειών προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Η διαγραφή των δανείων των πιο πάνω Σχολικών Εφορειών, συνολικού ποσού €6.181.881, έγινε το Νοέμβριο του 2008.

Σχέδιο Δανειοδότησης ξενοδοχείων στα ορεινά θέρετρα. Παρόλο που το σχέδιο αυτό τερματίστηκε το 1996, στις 31.12.2008 εκκρεμούσαν 10 δάνεια από 9 οφειλέτες συνολικού ποσού €6.285.490 εκ του οποίου €5.266.111 είναι καθυστερημένο.

Όπως πληροφορήθηκα από το Γενικό Λογιστή, ένας οφειλέτης έχει ξοφλήσει πλήρως το δάνειό του, ένας δεύτερος αποπληρώνει κανονικά την οφειλή του και δεν υπάρχουν καθυστερήσεις, ενώ ένας τρίτος έχει προβεί σε σημαντική αποπληρωμή μέρους του δανείου κατά το 2008 αλλά εξακολουθεί να παρουσιάζει καθυστερήσεις, ενώ ένας άλλος προσπαθεί να βρει αγοραστές ώστε να μπορέσει να αποπληρώσει την οφειλή του. Σχετικά με ένα οφειλέτη αναμένεται η εξόφληση του δανείου αφού το ξενοδοχείο έχει πωληθεί. Μία εταιρεία βρίσκεται στο στάδιο της διάλυσης και ένα ξενοδοχείο βρίσκεται στη διαδικασία της αναγκαστικής πώλησης. Για μια εταιρεία υπάρχει σε ισχύ διάταγμα παραλαβής, ενώ σε μία άλλη περίπτωση ζητήθηκαν οι απόψεις του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων κατά πόσο τυχόν πρόταση για αποπληρωμή του διπλάσιου του κεφαλαίου, μέσα στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ.64.265 και ημερ. 31.8.2006, αποτελεί κρατική ενίσχυση προς όφελος επηρεαζόμενης εταιρείας. Τέλος όσον αφορά άλλη περίπτωση, το θέμα μελετάται για εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης η οποία να τύχει της έγκρισης του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σχέδιο δανειοδότησης Τουριστικών Κέντρων Μακένζυ. Το σχέδιο αυτό είχε ως σκοπό τη μετακίνηση και νόμιμη λειτουργία των κέντρων αναψυχής που λειτουργούσαν πρόχειρα στην περιοχή από εκτοπισθέντες. Βάσει του σχεδίου παραχωρήθηκαν 21 δάνεια συνολικού ύψους €613.747 σε 14 εκτοπισθέντες δικαιούχους.

Οι σημερινοί κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής της περιοχής «MAKENZY», οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων δεν έχουν ξοφλήσει τις υποχρεώσεις τους για διάφορους λόγους με αποτέλεσμα στις 31.12.2008 για 15 δάνεια 10 ιδιοκτητών, συνολικού ύψους €430.926, να εκκρεμεί συνολικό ποσό €1.172.328 (κεφάλαιο, τόκοι και τόκοι υπερημερίας), ενώ έχουν ξοφληθεί 6 δάνεια από 5 ιδιοκτήτες.

Ένας από τους λόγους μη είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, είναι ότι όλα τα εστιατόρια/κέντρα αναψυχής είναι κτισμένα πάνω σε βακούφικη γη, η διαχείριση της οποίας παραχωρήθηκε στο Δήμο

Λάρνακας πολύ πριν τη θέσπιση του Νόμου αρ. 139/91, με βάση τον οποίο όλες οι περιουσίες που εγκαταλείφθηκαν στις ελεύθερες περιοχές περιέρχονται στον Κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Μετά και από σύσκεψη των αρμόδιων κρατικών Υπηρεσιών/Υπουργείων, ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ο οποίος είναι ο κατά νόμο υπεύθυνος διαχειριστής της εγκαταλελειμμένης περιουσίας των Τουρκοκυπρίων στις ελεύθερες περιοχές, εξουσιοδότησε την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών να μελετήσει διάφορους τρόπους για τη νομική κατοχύρωση του δικαιώματος κατοχής και χρήσης της περιουσίας αυτής επί της οποίας κτίστηκαν τα εστιατόρια/κέντρα αναψυχής στη περιοχή «ΜΑΚΕΝΖΥ», σε συνάρτηση με την οριστική ρύθμιση των χρεών και αποπληρωμή των δανείων που παραχωρήθηκαν από τους Δανειστικούς Επιτρόπους, για την ανέγερση των εν λόγω εστιατορίων και κέντρων αναψυχής.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών προχώρησε σε 2 εισηγήσεις σε σχέση με τις εκκρεμείς οφειλές των δανείων:

(α) Διαγραφή όλων των τόκων και τόκων υπερημερίας και

(β) Εξόφληση του υπόλοιπου ποσού με δόσεις από τους κατόχους των κέντρων αναψυχής ή με δόσεις από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, η οποία, για το σκοπό αυτό και μέσα στα πλαίσια της όλης διευθέτησης, θα επιβάλει αυξημένο ενοίκιο στους κατόχους κέντρων αναψυχής.

Οι εισηγήσεις αυτές συζητήθηκαν σε συνεδρία του Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων στις 13.5.2008 και αφού το Συμβούλιο εξέφρασε τη διαφωνία του, αποφάσισε ότι οποιαδήποτε ρύθμιση των εκκρεμών οφειλών θα πρέπει να γίνει στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.265, ημερ. 31.8.2006 για εξόφληση των δανείων με καταβολή άμεσα ποσού ίσου με το διπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου και εξόφληση από την Κυβέρνηση της υπόλοιπης οφειλής.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, δόθηκαν τα απαραίτητα στοιχεία στο Γενικό Εισαγγελέα και 14 από τις 15 περιπτώσεις δανείων βρίσκονται ήδη ενώπιόν του, για λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Ανέφερε επίσης ότι το όλο θέμα (και για τους 15 οφειλέτες) θα επανεξεταστεί, σε συνεργασία με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, μέσα στα πλαίσια της προαναφερθείσας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Αμοιβή προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα. Το Ταμείο καταβάλλει στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, βάσει νέας συμφωνίας που έγινε το 2000, κατ' αποκοπή ετήσια αμοιβή ύψους €68.344 για την τήρηση, την είσπραξη τυχόν αποπληρωμών από τους οφειλέτες και την αποστολή υπενθυμητικής ετήσιας κατάστασης δανείου στον κάθε οφειλέτη για περίπου 4.000 παγοποιημένους λογαριασμούς δανείων εκτοπισθέντων γεωργοκτηνοτρόφων, που παραχωρήθηκαν κατά την περίοδο 1974 - 1984 μέσω της Τράπεζας. Επειδή το ποσό αυτό καταβάλλεται χωρίς να υπάρχουν ουσιαστικά εισπράξεις, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης του ποσού της αποζημίωσης ή της ανάληψης της διαχείρισης των εν λόγω δανείων από το Ταμείο.

Το Δεκέμβριο του 2008 η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα εξέφρασε την πρόθεση μετά από συνάντηση που προηγήθηκε με το Γενικό Λογιστήριο στις 31 Οκτωβρίου 2008, να αποδεχθεί μείωση της ετήσιας αμοιβής της στα €52.000, καταβλητέα σε τέσσερις τριμηνιαίες δόσεις.

6.38 ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €6.651, σε σύγκριση με €990 το 2007. Η Επιτροπή παραχώρησε το 2008 οικονομική βοήθεια ύψους €102.160 σε άπορα παιδιά, σε σύγκριση με €96.838 για το 2007.

6.39 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €318.820 σε σύγκριση με €519.158 το 2007.

(β) **Εισπράξεις.** Οι εισπράξεις ανήλθαν σε €5.664.611, σε σύγκριση με €5.107.414 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €557.197 ή ποσοστό 10,91%, η οποία αύξηση οφείλεται κυρίως στις εισπράξεις τελών για την έκδοση αδειών κυνηγίου και κατοχής πυροβόλων όπλων και στην εισπραξη ποσού από το Υπουργείο Εσωτερικών για την εκπλήρωση μέρους των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, που απορρέουν από την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, περί της Διατηρήσεως των Άγριων Πτηνών.

(γ) **Πληρωμές.** Οι πληρωμές ανήλθαν σε €5.345.791 σε σύγκριση με €4.588.256 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €757.535 ή ποσοστό 16,51% η οποία αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απολαβών του προσωπικού και στην αύξηση στις δαπάνες για αγορά άγριων ζώων και ζωοτροφών και τη βελτίωση βιότοπων.

Προσωπικό.

(α) Στις 31.12.2008 το Ταμείο εργοδοτούσε 82 μόνιμους υπαλλήλους, σε σύγκριση με 84 το 2007. Το σύνολο των αποδοχών και επιδομάτων, περιλαμβανομένων των ετήσιων εισφορών στα διάφορα ταμεία ανέρχεται σε €2.697.939, σε σύγκριση με €2.486.644 το 2007. Το Ταμείο εργοδοτούσε επίσης 11 ωρομίσθιους υπάλληλους, όπως και το 2007, με σύνολο αποδοχών €324.741, σε σύγκριση με €295.333 το 2007.

(β) Το σύνολο των αποδοχών για το μόνιμο και το ωρομίσθιο προσωπικό, περιλαμβανομένων των ετήσιων εισφορών στα διάφορα ταμεία, της πρόνοιας για την ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων και του ποσού που καταβλήθηκε για σκοπούς σύνταξης, ανήλθε σε €3.469.416, σε σύγκριση με €3.227.712 για το 2007. Αυτό αποτελεί το 65% (70% για το 2007) των λειτουργικών δαπανών του Ταμείου ή το 61% (63% το 2007) των εισπράξεων του Ταμείου.

Προϋπολογισμός.

Κάλυψη υπερβάσεων για το έτος 2008. Η εγκεκριμένη πρόνοια στο άρθρο 08161 (Ανέγερση Άλλων Οικοδομικών Έργων) για το έτος 2008 ύψους €639.017, προοριζόταν να καλύψει τις δαπάνες για την ανέγερση γραφείων του Ταμείου Θήρας (€341.720) και τις δαπάνες για την ανέγερση εγκαταστάσεων στο εκτροφείο Σταυροβουνίου (€297.297). Όπως διαπιστώθηκε οι δαπάνες που έγιναν από το εν λόγω άρθρο κατά το 2008 ήταν μόνο €316. Ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου, με πληροφόρησε ότι τα έργα δεν εκτελέστηκαν λόγω μη έκδοσης των σχετικών πολεοδομικών αδειών.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του Νόμου περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας για το έτος 2008, οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θεωρείται εξοικονόμηση για τους σκοπούς του άρθρου αυτού. Συνεπώς η μεγάλη διαφορά μεταξύ του προϋπολογισθέντος ποσού (€639.017) και δαπανηθέντος (€316) στο άρθρο 08161 δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί εξοικονόμηση για να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη των υπερβάσεων άλλων άρθρων.

Με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, ποσό ύψους €546.412, μεταφέρθηκε από το άρθρο 08161 σε διάφορα άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού, για κάλυψη των υπερβάσεων που παρουσιάστηκαν κατά το έτος 2008, λόγω της διενέργειας δαπανών χωρίς να εξασφαλιστούν προηγουμένως οι απαραίτητες πιστώσεις.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η αρχική πρόνοια στον Προϋπολογισμό για το έτος 2008 για την αγορά άγριων ζώων (Άρθρο 03241) ήταν €213.575. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν όμως ανήλθαν σε €583.027, σημειώθηκε δηλαδή υπέρβαση ύψους €369.452 ή ποσοστό 173% της πρόνοιας, η οποία καλύφθηκε με τη μεταφορά πιστώσεων από το άρθρο 08161, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Όπως διαπιστώθηκε, μέρος της υπέρβασης σημειώθηκε λόγω της εξόφλησης το Δεκέμβριο του 2008, των τιμολογίων για τις παραλαβές περδικιών από ιδιωτικό εκτροφείο κατά τα έτη 2004-2005, συνολικού ύψους €204.397, για τα οποία ο προμηθευτής δεν είχε υποβάλει προηγουμένως τα τιμολόγια του για πληρωμή. Τα τιμολόγια υποβλήθηκαν τελικά το 2008 και η εξόφλησή τους έγινε χωρίς να υπάρχει ανάλογη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του έτους και χωρίς να εξασφαλιστούν προηγουμένως οι απαραίτητες πιστώσεις.

Υπέδειξα ότι τα πιο πάνω θα πρέπει να προβληματίσουν τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου ώστε οι ανάγκες του Ταμείου να καθορίζονται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση και ο Προϋπολογισμός να ετοιμάζεται έτσι ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με τους περί του Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμούς του 1999, αρ. 141/99, την ευθύνη και υποχρέωση για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τα μέλη του Σχεδίου, η ίδρυση του οποίου προνοείται από τους εν λόγω Κανονισμούς, φέρει το Ταμείο Θήρας. Η καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τα μέλη του Σχεδίου, καλύπτεται από τον ετήσιο Προϋπολογισμό του Ταμείου.

Το υπόλοιπο του Αποθεματικού του Σχεδίου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2008, ανέρχεται σε €2.367.098 σε σύγκριση με €1.925.739 στις 31.12.2007. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα όπως, για διασφάλιση των μελών του Σχεδίου, τηρείται ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός στον οποίο να κατατίθενται τα αναγκαία για το σκοπό αυτό ποσά.

Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Ταμείου Θήρας προς το Σχέδιο, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν μέχρι τις 31.12.2002, σε €3.492.381. Ενόψει της παρόδου μεγάλου διαστήματος από τη διενέργεια της τελευταίας αναλογιστικής μελέτης, καθώς και των διαφοροποιήσεων που στο μεταξύ προέκυψαν με την υιοθέτηση από το Ταμείο Θήρας του δικαιώματος αφυπηρέτησης του προσωπικού στο 63ο έτος και την αναβάθμιση των μισθοδοτικών κλιμάκων του προσωπικού από το 2006, ανέφερα ότι θα πρέπει να γίνει νέα αναλογιστική μελέτη για επαναπροσδιορισμό της ελλειμματικής υποχρέωσης του Ταμείου, προς το Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Υπέδειξα επίσης ότι, σύμφωνα με τον περί Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμο του 2006 (Ν. 146(I)/2006), το Ταμείο πρέπει να υποβάλει αίτηση στην Αρμόδια Αρχή για εγγραφή του.

Έκδοση αδειών κυνηγίου. Κατά το 2008 το Ταμείο συμβλήθηκε με ιδιωτική εταιρεία για συμμετοχή στα συστήματα καρτών και οι ανανεώσεις των αδειών κυνηγίου γίνονται μέσω διαδικτύου, από όλα τα Συνεργατικά Ιδρύματα και Εμπορικές Τράπεζες. Οι Επαρχιακές Διοικήσεις εκδίδουν μόνο τις πρώτες άδειες κυνηγίου και τα Επαρχιακά Γραφεία του Ταμείου Θήρας ανανεώνουν άδειες μόνο σε περιπτώσεις που αυτό δεν μπορεί να γίνει μέσω διαδικτύου (π.χ. όταν επιβάλλονται πρόστιμα από το δικαστήριο).

Διαπιστώθηκε ότι δεν έγινε συμφιλίωση των εισπράξεων με τις άδειες κυνηγίου που εκδόθηκαν από τα Επαρχιακά Γραφεία του Ταμείου και τις Επαρχιακές Διοικήσεις.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου, επειδή η συμφιλίωση των αδειών κυνηγίου με τη χρήση ενσήμων είναι δύσκολη, ο Υπουργός Εσωτερικών, ως αρμόδια αρχή, έχει απαλλάξει τις Επαρχιακές Διοικήσεις από την έκδοση αδειών κυνηγίου από το 2009.

6.40 ΤΑΜΕΙΟ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Το Ταμείο κατά το 2008 πραγματοποίησε εισπράξεις €137.828, σε σύγκριση με €139.828 (£81.838) το 2007, οι οποίες προήλθαν από κυβερνητική χορηγία (€136.688) και από τόκους καταθέσεων (€1.140), και πληρωμές €135.712, οι οποίες καταβλήθηκαν ως βοηθήματα σε ανάπηρους (€108.022) και ως βοηθήματα σε δεινοπαθούντες (€27.690), σε σύγκριση με €163.091 (£95.453) και €66.465 (£38.900) το 2007, αντίστοιχα. Το αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €33.588, σε σύγκριση με €31.472 (£18.420) το προηγούμενο έτος.

Επανεξέταση του θεσμού της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας. Όπως και κατά τα έτη 1997-2007, έτσι και κατά το 2008 δεν εκδόθηκε το Λαχείο Πρόνοιας και τα έξοδα του Ταμείου καλύφθηκαν από κρατική χορηγία. Εισηγήθηκαν και πάλι όπως επανεξεταστεί ο θεσμός της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας, καθώς επίσης και η αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας του ιδίου του Ταμείου και ανέφερα ότι οι βοηθούμενοι από το Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας θα μπορούσαν να βοηθηθούν από τα διάφορα άλλα Σχέδια που λειτουργούν στο νεοσυσταθέν Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες και στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες βρίσκεται, μεταξύ άλλων, σε διαβούλευση με την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων για τον εκσυγχρονισμό των σχεδίων κοινωνικών παροχών, καθώς και του περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμου.

6.41 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση και αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και έξοδα του Ταμείου ανήλθαν σε €6.008.887 και €1.811.558, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €5.316.045 (£3.111.343) και €1.672.951 (£979.135) του προηγούμενου έτους, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα €4.197.329, σε σύγκριση με €3.643.094 (£2.132.208) το 2007. Τα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2008 ήταν €23.536.052, σε σύγκριση με €21.256.154 (£12.440.674) το 2007.

Αναλογιστική μελέτη του Ταμείου. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Ταμείου όπως τροποποιήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 52/2007, το Ταμείο θα πρέπει να εκτιμάται κατά διαστήματα όχι λιγότερα των τριών ετών. Η εκτίμηση θα μπορεί να επιδιώκεται και πριν την άρροδο των τριών ετών, εάν το Συμβούλιο του δικηγορικού σώματος κρίνει ότι είναι αναγκαίο υπό τις περιστάσεις. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη διενεργήθηκε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004 και το Συμβούλιο προέβη σε ενέργειες για διενέργεια νέας εκτίμησης, με ημερομηνία 31.12.2007. Η σχετική προκαταρκτική αναλογιστική μελέτη ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2009 και σύμφωνα με αυτή το Ταμείο παρουσιάζει έλλειμμα ύψους €62,4 εκ. (31.12.2004: €72,3 εκ. ή £42,3 εκ.), το οποίο, αφού ληφθούν υπόψη τα ολικά ωφελήματα των μελών για προηγούμενη και μελλοντική υπηρεσία όπως επίσης και τα μελλοντικά εισοδήματα του Ταμείου από δικηγορόσημα και εισφορές των μελών, μειώνεται στα €32,7 εκ. (31.12.2004: €52,8 εκ. ή £30,9 εκ.) Στην αναλογιστική μελέτη αναφέρεται επίσης ότι οι σημερινές εισφορές και τα εισοδήματα από τα δικηγορόσημα, όπως αυξήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 52/2007, μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες για πληρωμές ωφελημάτων του Ταμείου για τα επόμενα 50 χρόνια, δηλαδή μέχρι το 2057. Συνεπώς η βιωσιμότητα του Ταμείου παρουσίασε σημαντική βελτίωση αφού σύμφωνα με την προηγούμενη αναλογιστική μελέτη και τα δεδομένα που ίσχυαν τότε, το Ταμείο δεν θα μπορούσε να διενεργεί πληρωμές πέραν του 2022.

Καθυστερημένες εισφορές μελών. Στο τέλος του έτους οι καθυστερημένες εισφορές των μελών ανέρχονταν σε €695.651, σε σύγκριση με €433.255 (£253.573) το 2007.

Κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2009 εισπράχθηκε ποσό €646.714 έναντι των πιο πάνω καθυστερημένων εισφορών.

Μέλη και συνταξιούχοι. Τα μέλη του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν 2.234, από τα οποία μόνο 1.940 ήταν ενεργά και ασκούσαν τη δικηγορία κατά τη διάρκεια του έτους, σε σύγκριση με 2.013 και 1.826, αντίστοιχα, το 2007. Οι συνταξιούχοι, συμπεριλαμβανομένων των χηρών που λαμβάνουν σύνταξη, την 1.1.2008 ήταν 142. Κατά τη διάρκεια του 2008 δέκα μέλη συνταξιοδοτήθηκαν, μία συνταξιούχος χωρίς κληρονόμους απεβίωσε και ένας άλλος συνταξιούχος επανέκδωσε άδεια άσκησης επαγγέλματος, με αποτέλεσμα την 31.12.2008, οι συνταξιούχοι, συμπεριλαμβανομένων των χηρών που λαμβάνουν σύνταξη, να ανέλθουν στους 150. Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται και δύο συνταξιούχοι οι οποίοι απεβίωσαν, αλλά τη σύνταξή τους λαμβάνουν οι κληρονόμοι τους.

Επενδύσεις. Κατά τα έτη 2000 μέχρι 2008, συνολικό ποσό ύψους €945.418 επενδύθηκε σε μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η μέση αγοραία αξία των μετοχών, που ίσχυε στις 31.12.2008, ήταν €572.201, σε σύγκριση με €2.442.005 (£1.429.242) στις 31.12.2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση της αξίας των μετοχών κατά €1.869.804. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσό αυτό περιλαμβάνει και την αύξηση των μετοχών από τις αγορές που έγιναν κατά το 2008, συνολικού ποσού €51.970, η μη πραγματοποιηθείσα ζημιά από τις επενδύσεις ανέρχεται στο €1.921.774.

Πυρκαγιά στα γραφεία του Ταμείου. Μεταξύ 5 και 6.9.2009, μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων για το 2008, ξέσπασε πυρκαγιά στα γραφεία του Ταμείου, με αποτέλεσμα να καταστραφούν, μεταξύ άλλων, διάφορα λογιστικά έγγραφα. Η καταστροφή δεν επηρεάζει τον έλεγχο του 2008, αφού αυτός είχε ολοκληρωθεί, καταστράφηκαν όμως αρκετές πληροφορίες που αφορούν στο 2009 και εισηγήθηκαν όπως καταβληθεί προσπάθεια εξασφάλισης/ανάκτησης όσο το δυνατόν περισσότερων εγγράφων (όπως καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών, τίτλοι ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας, κ.λπ.).

Μέρος Β

Αγωγές από μέλη του Ταμείου. Εναντίον του Ταμείου εκκρεμούν τέσσερις αγωγές, οι οποίες καταχωρίστηκαν από Νομικούς Λειτουργούς, στους οποίους δεν παραχωρήθηκε σύνταξη από το Συμβούλιο του Ταμείου. Επίσης, εκκρεμεί η ανάκτηση δικηγορικών και άλλων συναφών εξόδων συνολικού ποσού €8.281 σε σχέση με τρεις άλλες αγωγές και μια έφεση, οι οποίες εκδικάστηκαν υπέρ του Ταμείου.

6.42 ΙΔΡΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2008 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €95.768, σε σύγκριση με έλλειμμα €150.546 (£88.111) το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Ιδρύματος κατά το 2008 ανήλθαν σε €2.710.325, σε σύγκριση με €2.421.480 (£1.417.229) το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €288.845 ή ποσοστό 11,9%. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους €2.403.203 (88,7% των εσόδων), σε σύγκριση με €2.172.036 (£1.271.236) (89,7% των εσόδων) το 2007.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Ιδρύματος κατά το 2008 ανήλθαν σε €2.806.093, σε σύγκριση με €2.572.026 (£1.505.340) το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €234.067 ή ποσοστό 9,1%. Στα έξοδα περιλαμβάνονται μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα προσωπικού ύψους €2.195.666, σε σύγκριση με €2.012.189 (£1.177.682) το 2007.

(δ) **Μαθητές.** Κατά τις 31.12.2008 φοιτούσαν στο Ίδρυμα 118 ημερήσιοι μαθητές, 25 οικότροφοι από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή και 7 μόνιμοι οικότροφοι. Όσον αφορά στο θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης των μαθητών, αναφέρεται ότι αποκαταστάθηκαν 53 μαθητές που εργάζονται στην ελεύθερη αγορά, οι οποίοι παρακολουθούνται πάνω σε καθημερινή βάση από εκπαιδευτές/καθοδηγητές εργασίας του Ιδρύματος και υπάρχουν και 6 μαθητές σε ομάδες δοκιμαστικής αποκατάστασης.

Προσωπικό. Κατά το 2008 το Ίδρυμα εργοδοτούσε 34 μόνιμους, 8 έκτακτους, 1 με απόσπαση και 20 ωρομίσθιους υπαλλήλους. Στις 31.12.2008 υπήρχαν 13 κενές θέσεις (του Διευθυντή, 6 Λειτουργών Οικοτροφείου, 4 Ειδικών Παιδαγωγών, ενός Λογοθεραπευτή και μιας καθαρίστριας).

Κανονισμοί. Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών, που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας του μηνιαίου προσωπικού, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Συλλογικές συμβάσεις. Οι συλλογικές συμβάσεις για το μηνιαίο και ωρομίσθιο προσωπικό έληξαν στις 31.12.2006 και δεν έχουν ανανεωθεί.

6.43 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ**Μέρος Α**

Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών ιδρύθηκε με το Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο Φορέας εξήγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου στις 10 Σεπτεμβρίου 2009 και ως εκ τούτου ο σχετικός έλεγχος δεν έχει διεξαχθεί. Σύμφωνα με τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2007, η Κυβέρνηση παρέσχε το 2007 χορηγία ύψους £1.573.687 (το 2006 £1.340.016) στο Φορέα για τα λειτουργικά του έξοδα και £2.699.240 (το 2006 £2.210.520) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2007 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν £91.131.138 και £96.641.673 αντίστοιχα (το 2006 £79.510.671 και £82.748.212 αντίστοιχα), ενώ οι εισπρακτέες καταθέσεις ήταν £5.510.535 (£3.237.541 το 2006). Σημειώνεται ότι αδαπάνητο ποσό ύψους £4.192.094 στις 31.12.2007 (£2.114.691 στις 31.12.2006) ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν, οι αιτητές όμως δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007.

Εξέταση αιτήσεων. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών διέθεσε κατά τη διάρκεια του έτους ποσό ύψους £21,0 εκ. για ικανοποίηση 1.449 αιτήσεων. Επίσης παραχωρήθηκαν δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με εγγύηση του Φορέα, ύψους £27.441.000 για ικανοποίηση 1.029 αιτήσεων. Η συνολική δαπάνη και οι συνολικές εγγυήσεις που παραχωρήθηκαν από το 1996 μέχρι το 2007, για δανειοδότηση μέσω του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπέλαστης ακίνητης ιδιοκτησίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Δάνεια με κεφάλαια του Φορέα	2007 Αριθμός εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης για το 2007	1996-2007 Αριθμός εγκρίσεων	1996-2007 Σύνολο δαπανών
		£000		£000
Σπουδαστικά	1.159	17.825	9.080	108.748
Ιατροφαρμακευτικά	96	1.181	359	3.986
Νεοδημιουργημένα ζευγάρια	193	1.847	1.177	12.096
Επαγγελματικά	-	130	480	6.897
Σωματεία-Οργανώσεις	1	-	6	529
Ολικό	1.449	20.983	11.102	132.256

Δάνεια με εγγύηση του Φορέα	2007 Αριθμός Εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης για το 2007	1996-2007 Αριθμός εγκρίσεων	1996-2007 Σύνολο δαπανών
		£000		£000
Στεγαστικά	777	17.047	3.696	115.530
Επαγγελματικά	252	10.394	1.032	34.895
Ολικό	1.029	27.441	4.728	150.425
Γενικό Σύνολο	2.478	48.424	15.830	282.681

Έγκριση και παραχώρηση δανείων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι αιτήσεις για αυτή την κατηγορία δανείων εξετάζονται συνήθως μετά την πάροδο περίπου 3 χρόνων από την υποβολή τους.

Οι κυριότεροι λόγοι της καθυστέρησης είναι τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια στον Προϋπολογισμό του Φορέα, ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999 και η μεγάλη αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται από έτος σε έτος.

Στις 19 Ιανουαρίου 2007 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Σχέδιο Παραχώρησης Στεγαστικών Δανείων με Επιδοτούμενο Επιτόκιο Χωρίς Εγγυήσεις από το Κράτος, το οποίο ετοιμάστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα και εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο. Ενώ αναμενόταν ότι με την εφαρμογή του Σχεδίου αυτού θα επιτυγχανόταν μείωση του χρόνου αναμονής της εξέτασης αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια, εντούτοις η βελτίωση που παρουσιάστηκε είναι μικρή. Συγκεκριμένα, ο χρόνος αναμονής μειώθηκε από 3½ χρόνια σε 3 χρόνια.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Φορέα, η μείωση του χρόνου αναμονής δεν ήταν η αναμενόμενη λόγω της σημαντικής αύξησης που σημειώθηκε στον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται μετά το 2005 που έγινε η μελέτη για το νέο σχέδιο και οι οποίες από 734 το 2004 έφθασαν τις 1.953 το 2008. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο, εάν δεν εφαρμοζόταν το νέο σχέδιο ο χρόνος αναμονής εξέτασης των αιτήσεων θα ήταν 4 χρόνια.

Στο τέλος του 2007 οι καθυστερημένες στεγαστικές αιτήσεις ήταν 5.326 ενώ στο τέλος του 2008 ήταν 6.042. Κατά το 2007 υποβλήθηκαν 2.124 στεγαστικές αιτήσεις ενώ το 2008 1.953 αιτήσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα το 2007 εξέτασε 935 αιτήσεις για στεγαστικό δάνειο ενώ το 2008 εξέτασε 1.240, εκ των οποίων οι 766 υπάγονταν στο Σχέδιο Παραχώρησης Στεγαστικών Δανείων με Επιδοτούμενο Επιτόκιο Χωρίς Εγγυήσεις.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν από £5.534.225 το 2006, σε £7.354.292 το 2007, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους £1.820.067 (ποσοστό 32,89%).

Λόγω των καθυστερήσεων αυτών, ενδέχεται να προκύψει υποχρέωση του Φορέα για καταβολή των καθυστερήσεων δανείων ύψους £3.552.192 προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης έχει λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον αιτητών, οι οποίοι καθυστερούν την αποπληρωμή των δανείων τους, ενώ η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα δεν φαίνεται να έχει προβεί στη λήψη δικαστικών μέτρων. Η επιδότηση από το Φορέα του επιτοκίου όλων των δανείων είτε αποπληρώνονταν κανονικά είτε παρουσίαζαν καθυστερήσεις στις αποπληρωμές τους, είχε ως αποτέλεσμα να επιβαρύνεται επιπρόσθετα ο Προϋπολογισμός του Φορέα με την επιδότηση του επιτοκίου για καθυστερήσεις και να στερείται από τη δυνατότητα εξυπηρέτησης επιπρόσθετων αιτητών.

Με νέα απόφαση του Συμβουλίου, το επιδοτούμενο επιτόκιο για το έτος 2007 υπολογίζεται με βάση το υπόλοιπο ποσό του δανείου που θα παρέμενε εάν ο δανειοδοτούμενος κατέβαλλε κανονικά τις δόσεις του.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Φορέα οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων οφείλονται κυρίως στα πολύ σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες λόγω της αύξησης του κόστους ζωής, της μη αποκατάστασης σε μεγάλο βαθμό της προπολεμικής τους φερεγγυότητας και της μη επίτευξης της ισότιμης κατανομής των βαρών που προήλθαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή. Μου ανέφερε επίσης ότι για να μειωθεί η δόση των δανείων των επηρεαζόμενων δικαιούχων και να μπορούν να την καταβάλλουν, μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και συμφωνία που έγινε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, ο χρόνος αποπληρωμής τόσο των υφιστάμενων δανείων όσο και των νέων αυξήθηκε, για μεν τα στεγαστικά δάνεια από 15 σε 20 χρόνια, για δε τα επαγγελματικά από 10 σε 15 χρόνια. Για το λόγο αυτό η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα δεν έχει προβεί μέχρι σήμερα στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον όσων καθυστερούν στην αποπληρωμή των δόσεων των δανείων τους.

Μου ανέφερε περαιτέρω ότι η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα μετά την αποστολή προειδοποιητικών επιστολών προς τους αιτητές τα δάνεια των οποίων παρουσίαζαν καθυστερήσεις, έχει αρχίσει να καλεί σε διαιτησία όσους αιτητές δεν ανταποκρίθηκαν. Αναμένεται συνάντηση με την Τράπεζα για ενημέρωση για τα αποτελέσματα των πρώτων περιπτώσεων που στάλθηκαν σε διαιτησία και των μέτρων που θα ληφθούν στη συνέχεια. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Παραγραφής Νόμου (Κεφ. 15), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα (τελευταία τροποποίηση έγινε με το Ν.16(I)/2009), δίνεται περίοδος αναστολής του χρόνου παραγραφής ορισμένων χρεών και οφειλών, μέχρι την 31.3.2010, ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου. Ενόψει των πιο πάνω, αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα αγωγές για διεκδίκηση δικαστικώς οφειλών που έχουν δημιουργηθεί πριν ή κατά την 1.6.2005, το δικαίωμα έγερσης αγωγής θα παραγραφεί και η είσπραξή τους θα επαφίεται απλώς στην καλή διάθεση των οφειλετών.

Ο Πρόεδρος του Φορέα με πληροφόρησε ότι, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μου, ο Φορέας ζήτησε από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα να δώσει οδηγίες στους Νομικούς της Συμβούλους να λάβουν αμέσως δικαστικά μέτρα για τα οφειλόμενα ποσά.

Μελέτη Πανεπιστημίου. Με σκοπό την αξιοποίηση της μελέτης που έγινε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, η οποία ολοκληρώθηκε το Μάρτιο του 2000 για λογαριασμό του Φορέα, με θέμα το κόστος από την τουρκική εισβολή και την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από αυτή, το Συμβούλιο του Φορέα αποφάσισε στη συνεδρία του ημερομηνίας 16.7.2008, τη σύσταση Επιτροπής για μελέτη του θέματος αυτού και υποβολή εισηγήσεων προς την Κυβέρνηση.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι, η Επιτροπή η οποία συστάθηκε, αποφάσισε όπως εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα, την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της μελέτης σύμφωνα με τη σχετική εντολή του Προέδρου της Δημοκρατίας, όπως αυτή πηγάζει από το προεκλογικό πρόγραμμα Διακυβέρνησής του.

6.44 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το Ίδρυμα, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2008, παρουσίασε πλεόνασμα €243.682, σε σύγκριση με έλλειμμα €746.310 το 2007.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα μετά την αφαίρεση των αναβαλλόμενων, ανήλθαν σε €9.458.660, σε σύγκριση με €8.047.489 το 2007. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €5.809.243, σε σύγκριση με €4.322.762 το 2007. Τα έσοδα από προσφορά υπηρεσιών (στα οποία περιλαμβάνονται και έσοδα από δικανικές υπηρεσίες προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ύψους €1.282.080, σε σύγκριση με €1.218.233 το 2007), καθώς και από ερευνητικά προγράμματα, ανήλθαν σε €2.949.520, σε σύγκριση με €3.095.743 το 2007.

Τα καθαρά έσοδα από το «Τέλεθον» ανήλθαν σε €321.616, σε σύγκριση με €272.134 το 2007. Μέρος αυτών, ύψους €88.161 για το 2008, σε σύγκριση με €102.121 το 2007, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €9.303.138, σε σύγκριση με €8.895.920 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €407.218 ή 4,6%. Η αύξηση προήλθε κυρίως από τους μισθούς προσωπικού, που ήταν €5.620.985, σε σύγκριση με €5.288.182 το 2007 (αύξηση €332.803 ή 6,3%).

Μνημόνιο Επιστημονικής Συνεργασίας μεταξύ Ιδρύματος και Υπουργείου Υγείας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου Υγείας, για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, υπογράφηκε στις 26.10.1999. Ενώ σ' αυτή προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής επιχορήγησης, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ωστόσο δεν καθορίζονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που θα προσφέρονται, καθώς και η έκτασή τους.

Αναφέρεται σχετικά ότι η αξία των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε ασθενείς που παραπέμπονται από τα Κρατικά Νοσοκομεία στο Ίδρυμα ανήλθε κατά το 2008, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ίδρυμα, σε €4.155.765, σε σύγκριση με €3.792.391 το 2007. Η Υπηρεσία μου, σε σχετική επιστολή της προς το Υπουργείο Υγείας, εισηγήθηκε όπως η συνεργασία μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου ρυθμιστεί με σχετική συμφωνία στα πλαίσια του Νόμου που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Έργων, Προμηθειών, και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα, χωρίς ωστόσο να υπάρξουν οποιεσδήποτε εξελίξεις.

Μετά από διαβουλεύσεις του Ιδρύματος με το Υπουργείο Υγείας, ετοιμάστηκε προσχέδιο νέας συμφωνίας, η οποία υποβλήθηκε στις 16.7.2009 στο Υπουργείο Οικονομικών για τα σχόλια και τις απόψεις του.

Προσωπικό. Το προσωπικό του Ιδρύματος, περιλαμβανομένων των μη μόνιμων υπαλλήλων και αυτών με μερική απασχόληση, ανερχόταν στις 31.12.2008 σε 132 άτομα, σε σύγκριση με 137 άτομα στις 31.12.2007, και οι δαπάνες αποδοχών ανήλθαν σε €5.620.985, σε σύγκριση με €5.288.182 το 2007. Επιπρόσθετα, δύο άτομα, με σύνολο αποδοχών €61.237 το 2008 και €56.676 το 2007, απασχολήθηκαν στο «Τέλεθον».

Συλλογική σύμβαση. Στις 12.9.2007 υπογράφηκε, μετά από διαπραγματεύσεις, συλλογική σύμβαση μεταξύ του Ιδρύματος και των Συντεχνιών που εκπροσωπούν το προσωπικό, διάρκειας 2 ετών, με ισχύ από 1.1.2006 μέχρι 31.12.2007, στην οποία περιλαμβάνεται πρόνοια για εφαρμογή νέων κλιμάκων μισθοδοσίας, βάσει μελέτης που έγινε από ιδιωτικό οίκο, ενώ η συλλογική σύμβαση για την επόμενη περίοδο δεν έχει ακόμα καταρτιστεί.

Ιδιωτική απασχόληση προσωπικού. Το θέμα της ιδιωτικής απασχόλησης του προσωπικού συνεχίζει να εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι δεν περιλήφθηκε οποιαδήποτε πρόνοια στη συλλογική σύμβαση, ενώ, σύμφωνα με τους Εσωτερικούς Κανονισμούς και τους Όρους Εργοδότησης, απαγορεύεται η ιδιωτική απασχόληση του προσωπικού, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Αρχικά (το 2003) το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να μην εγκρίνει την ιδιωτική απασχόληση του προσωπικού, στη συνέχεια όμως, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ημερ. 18.2.2004 και 7.4.2004, παγοποίησε την αρχική απόφασή του μέχρι την εφαρμογή της μελέτης για την εισαγωγή κλιμάκων μισθοδοσίας. Το Ίδρυμα προχώρησε στην εφαρμογή των νέων κλιμάκων μισθοδοσίας τον Οκτώβριο 2007.

Ανέφερα ότι η λήψη οριστικής απόφασης για το θέμα θα πρέπει να επισπευσθεί, καθότι εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα και επηρεάζει την ορθολογιστική λειτουργία του Ιδρύματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος σε συνεδρία του στις 4.3.2009, διόρισε επιτροπή για επανεξέταση του θέματος.

«Τέλεθον». Το δικαίωμα διεξαγωγής του «Τέλεθον» παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα από το Διεθνή Οργανισμό για το «Τέλεθον», AFM.

Τα συσσωρευθέντα έσοδα από το «Τέλεθον» μέχρι 31.12.2008 ανήλθαν σε €2.856.913.

6.45 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος Οικονομικών Καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008, σύμφωνα με το άρθρο 49(2) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων του 1993 έως 2007, έχουν ελεγχθεί από ανεξάρτητους ιδιώτες ελεγκτές. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €382.017 το 2008, σε σύγκριση με €6.623.285 το 2007. Η μείωση οφείλεται στη μείωση των εσόδων κατά €5.170.328 και στην αύξηση των εξόδων κατά €880.650, όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) ανήλθαν σε €6.797.236 το 2008, σε σύγκριση με €11.967.564 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5.170.328 ή ποσοστό 43,2%. Η μείωση των εσόδων οφείλεται κυρίως στη μείωση των δικαιωμάτων από το απούλοποιημένο σύστημα κατά €2.306.482

ή 50,17%, στη μείωση των εσόδων από άλλα δικαιώματα κατά €551.887 ή 86,80% και στη μείωση των εσόδων από ετήσιες συνδρομές κατά €2.437.867 ή 42,80%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα εξαιρουμένης της φορολογίας ύψους €190.289, ανήλθαν σε €6.224.930 για το 2008, σε σύγκριση με €5.344.280 το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €880.650 ή ποσοστό 16,48%. Η αύξηση των εξόδων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων διοίκησης κατά €601.000 ή 28,3% και του κόστους υπηρεσιών (μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές συνεισφορές σε διάφορα Ταμεία καθώς και εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων) κατά €352.596 ή 11,3%.

Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα. Το ΧΑΚ εργοδοτούσε στις 31.12.2008 85 υπαλλήλους (57 μόνιμους, 25 έκτακτους και 3 ωρομίσθιους), με συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές συνεισφορές στα διάφορα Ταμεία ύψους €3.433.379, σε σύγκριση με €3.077.690 το 2007. Η αύξηση δαπάνης κατά €355.689 ή ποσοστό 11,56% οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που δόθηκαν σύμφωνα με την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για τα έτη 2007-2009 και στις τιμαριθμικές αναπροσαρμογές. Η αντιμισθία των μελών του Συμβουλίου ανήλθε στις €14.796 για το 2008 (€17.889 για το 2007).

Οργανωτική δομή ΧΑΚ. Εισηγήθηκα επίσπευση της μελέτης και έγκρισης οργανογράμματος, στο οποίο να καθορίζονται σαφώς οι ευθύνες, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα κάθε συγκεκριμένης θέσης.

Κοινή Πλατφόρμα Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) και ΧΑΚ. Με σκοπό την απάμβλυνση του προβλήματος του χαμηλού όγκου συναλλαγών του ΧΑΚ, που δημιουργήθηκε το έτος 2007, από την παράλληλη εγγραφή εταιρειών, τις μεταφορές μετοχών από τα μητρώα τους στο ΧΑΚ σε αυτά του ΧΑ και την αρνητική επίδραση που κατ' επέκταση είχε στα έσοδα του ΧΑΚ, το ΧΑΚ εισηγήθηκε στο ΧΑ την αλλαγή του άρθρου 15 της σύμβασης, σχετικά με την Κοινή Πλατφόρμα αναφορικά με τα διαφυγόντα έσοδα και το σχετικό διαμερισμό τους.

Μετά από διαπραγματεύσεις, υπογράφηκε την 1.7.2009 πρόσθετη συμφωνία στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών για υποστήριξη της λειτουργίας της αγοράς ΧΑΚ μέσω της Κοινής Πλατφόρμας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009.

Τα έσοδα του ΧΑΚ που προέκυψαν από την πρόσθετη συμφωνία ανήλθαν για την περίοδο 1.4.2009 – 30.6.2009 σε €107.363, αποδεικνύοντας έτσι ότι η αρχική συμφωνία έχρηζε βελτίωσης.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ ανέφερε ότι θα καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για περαιτέρω βελτίωση της συμφωνίας προς όφελος και των δύο Χρηματιστηρίων.

Κτίριο και μεταστέγαση του ΧΑΚ.

(α) Κτίριο IMC. Ο ιδιοκτήτης του κτιρίου IMC, στο οποίο λειτουργούσε το ΧΑΚ μέχρι το Δεκέμβριο 2008, κατέθεσε αγωγή εναντίον του ΧΑΚ αναφορικά με διάφορες απαιτήσεις ύψους €1.130.148 (£661.446) για ενοίκια και επιπρόσθετο ποσό για κοινόχρηστο ηλεκτρικό ρεύμα, για τις οποίες υπήρξε διαφωνία με το ΧΑΚ. Μετά από πολλές διαβουλεύσεις και μετά από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου του, το ΧΑΚ υπολόγισε το ποσό των ενοικίων και των τόκων που υποχρεούται να καταβάλει. Ο υπολογισμός του ηλεκτρικού ρεύματος που αναλογεί στο ΧΑΚ έγινε με βάση φόρμουλα η οποία υποδείχθηκε από σύμβουλο μηχανικό. Το σύνολο των ποσών αυτών, βάσει των υπολογισμών του ΧΑΚ, ανέρχεται σε €149.443, εκ του οποίου, ποσό ύψους €73.692 είχε καταβληθεί ως προκαταβολή. Για το υπόλοιπο ποσό ύψους €75.751, που παραμένει ως υποχρέωση, έχει συμπεριληφθεί πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2008.

(β) Νέο ιδιόκτητο κτίριο. Τον Ιούλιο 2006 το ΧΑΚ υπέγραψε συμφωνία με εργοληπτική εταιρεία για αγορά κτιρίου έναντι €3.588.063 (£2.100.000), πλέον ΦΠΑ. Το κτίριο θα ανεγείρετο από την εταιρεία σε οικόπεδο η τιμή του οποίου περιλαμβάνεται στο ποσό αγοράς.

(i) Χρηματοδότηση έργου.

- Για τη χρηματοδότηση του έργου το ΧΑΚ ζήτησε προσφορές με ανοικτή διαδικασία κατά το 2006.

Μετά από επιτυχή προσφυγή ενός από τους προσφέροντες στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου, το Σεπτέμβριο 2007 επαναπροκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με εξασφάλιση δεσμευμένη κατάθεση. Επειδή δεν

υποβλήθηκε καμιά προσφορά, η Αναθέτουσα Αρχή (το ΧΑΚ) προσέφυγε στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με το άρθρο 33(α)(i) του σχετικού Νόμου 12(I)2006, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, κατά τον έλεγχο των στοιχείων που προσκομίστηκαν, δεν διαπιστώθηκε ότι τηρήθηκαν όλες οι νενομισμένες διαδικασίες που αφορούν στη διαπραγμάτευση χωρίς τη δημοσίευση προσφορών. Ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα καλούνταν να συμμετάσχουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση δεν αναφέρθηκαν στα σχετικά έγγραφα προσφορών και δεν προσκλήθηκαν όλοι οι ανεξάρτητοι παρατηρητές στις σχετικές συνεδρίες.

Σημειώθηκε ότι προσφορές υποβλήθηκαν από δύο τράπεζες και η προσφορά κατακυρώθηκε στις 10.1.2008. Το συμβόλαιο χρηματοδότησης του κτιρίου από την τράπεζα υπογράφηκε στις 7 Αυγούστου 2008, δύο χρόνια μετά την υπογραφή του συμβολαίου για την αγορά του κτιρίου.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ με πληροφόρησε ότι το ΧΑΚ κατέβαλε τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση του δανείου το συντομότερο δυνατόν.

- Κατόπιν εισήγησης του ΧΑΚ για χρηματοδότηση του νέου κτιρίου εξ ολοκλήρου ή ως επί το πλείστον από δανεισμό, το Υπουργείο Οικονομικών έδωσε την έγκρισή του με την προϋπόθεση ότι το ποσό του δανείου θα εξασφαλιζόταν από χρηματοπιστωτικό οργανισμό χωρίς κυβερνητική εγγύηση και ότι η μηνιαία δόση αποπληρωμής του δανείου δεν θα ξεπερνούσε τις €29.046 (£17.000). Ωστόσο, καταβλήθηκαν στον κυρίως εργολάβο €2.515.061 (£1.472.000) και για μεταβιβαστικά έξοδα και μελέτες €219.750 (£128.614) από τα ταμειακά διαθέσιμα του Χρηματιστηρίου. Επιπρόσθετα το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 7 Φεβρουαρίου 2008 αποφάσισε όπως το δάνειο που θα συναφθεί είναι ύψους €1.611.212 (£943.000).

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του ΧΑΚ με την πληρωμή μέρους του κτιρίου από τα ταμειακά διαθέσιμα του Οργανισμού έχει εξοικονομηθεί ένα σημαντικό ποσό που θα πληρωνόταν για τόκους αν η χρηματοδότηση πραγματοποιείτο κυρίως με δανεισμό.

- (ii) **Ολοκλήρωση εργασιών.** Οι εργασίες για την ανέγερση του κτιρίου ξεκίνησαν τον Ιούλιο 2006 και σύμφωνα με το συμβόλαιο, έπρεπε να ολοκληρωθούν εντός 16 μηνών από την ημερομηνία έναρξής τους. Αρχικά καθορίστηκε ως ημερομηνία αποπεράτωσης η 8^η Φεβρουαρίου 2008 ενώ αργότερα, με την υποβολή από τον εργολάβο νέου αναθεωρημένου προγράμματος εργασιών καθορίστηκε ο Σεπτέμβριος του 2008, ωστόσο το έργο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2008. Σύμφωνα με τον όρο 6.2 του σχετικού συμβολαίου «σε περίπτωση που η παράδοση του κτιρίου καθυστερεί εξ υπαιτιότητας του πωλητή, πέραν των 30 ημερών από την ημερομηνία παράδοσης, ο πωλητής υποχρεούται να καταβάλει ως αποζημίωση προς τον αγοραστή για κάθε ημέρα καθυστέρησης, μετά την πάροδο των 16 μηνών το ποσό των £600. Οι Σύμβουλοι/Αρχιτέκτονες του ΧΑΚ με επιστολή ημερ. 23 Ιουνίου 2009 προς το Διευθυντή του ΧΑΚ ανέφεραν ότι, παρόλο που το έργο παρουσίασε καθυστέρηση 9½ μηνών για την ολοκλήρωσή του, δικαιολογείται η καθυστέρηση, από μέρους του εργολάβου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα και τις επιπρόσθετες καθυστερήσεις που προέκυψαν εξ υπαιτιότητας του ΧΑΚ λόγω της φύσεως του έργου και της ανάγκης ειδικού συντονισμού με τον εργολάβο για να αντιμετωπιστούν, για τις οποίες υπάρχει πιθανότητα υποβολής απαίτησης από τον εργολάβο. Εισηγήθηκαν επίσης όπως μέσα στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, επιτευχθεί συμφωνία με τον εργολάβο, η οποία να προνοεί ότι δεν υπάρχουν εκατέρωθεν οποιεσδήποτε απαιτήσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερ. 25.6.2009 συμφώνησε με την εισήγηση των Συμβούλων/Αρχιτεκτόνων. Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έχει επιτευχθεί τέτοια συμφωνία με τον εργολάβο. Σε συνάντηση Λειτουργών της Υπηρεσίας μου με τον Σύμβουλο/Αρχιτέκτονα δόθηκαν περαιτέρω πληροφορίες για τη συμφωνία που έγινε, για την οποία ωστόσο η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να διατηρεί επιφυλάξεις κατά πόσο έπρεπε να μη ζητηθεί η καταβολή ρήτρας από μέρους του εργολάβου.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ, με πληροφόρησε ότι, το Συμβούλιο, αφού αξιολόγησε όλα τα δεδομένα, τις νομικές γνωματεύσεις, την εκτίμηση του ειδικού Σύμβουλου Αρχιτέκτονα όπως επίσης και τους κινδύνους και ιδιαίτερα την πιθανότητα πληρωμής αποζημιώσεων προσανατολίζεται να προχωρήσει με την υπογραφή της συμφωνίας καθότι κρίνει ότι εξυπηρετεί τα συμφέροντα του Οργανισμού.

Έλεγχος Μηχανογραφημένου Συστήματος. Το "Σύστημα Άυλων Τίτλων" (ΣΑΤ) στο Χρηματιστήριο τέθηκε σε εφαρμογή στα τέλη του 2006 με τη συνομολόγηση συμφωνίας υλοποίησης Κοινής Πλατφόρμας με το Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) και αφορά Εκκαθάριση Τίτλων, Χρηματικό Διακανονισμό και Κεντρικό Αποθετήριο/Μητρώο.

Από τον έλεγχο του μηχανογραφημένου συστήματος ΣΑΤ του ΧΑΚ, ο οποίος διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου, εντοπίστηκαν μεταξύ άλλων τα πιο κάτω σημεία:

(α) **Έλεγχος της αποτελεσματικότητας των μέτρων προστασίας/ασφαλείας.** Δεν έχει γίνει έλεγχος της αποτελεσματικότητας των μέτρων προστασίας/ασφαλείας από ειδικό σύμβουλο-εμπειρογνώμονα. Όπως έχω πληροφορηθεί ο έλεγχος αυτός (Penetration Test) αναμένεται να γίνει σύντομα.

(β) **Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Disaster Recovery Plan).** Το εν λόγω σχέδιο το οποίο είναι απαραίτητο για την επαναλειτουργία του συστήματος σε περίπτωση καταστροφής, ατυχήματος ή άλλων παρόμοιων προβλημάτων είναι στα τελικά στάδια υλοποίησής του. Η επιτυχής ολοκλήρωση και δοκιμή του είναι απαραίτητη για την ασφάλεια των κρίσιμων δεδομένων του ΧΑΚ.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι, στις 2.10.2009 διεκπεραιώθηκε η δοκιμή του σχεδίου με πλήρη επιτυχία.

(γ) **Πρόσβαση των χρηστών στο σύστημα.**

(i) **Διαδικασίες.** Δεν υπάρχουν καταγραμμένες διαδικασίες για την έκδοση, έγκριση, αφαίρεση (λόγω αλλαγής καθηκόντων, μακροπρόθεσμης απουσίας από την εργασία, απόλυσης, παραίτησης κ.λπ.) και παρακολούθηση των δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών στο σύστημα και δεν εκδίδονται από το σύστημα σε καθορισμένα διαστήματα καταστάσεις με τα δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών, οι οποίες να ελέγχονται από το διαχειριστή του συστήματος (System Administrator). Τα δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών πρέπει να είναι ανάλογα με τις ευθύνες και τα καθήκοντά τους, για περιορισμό του κινδύνου διενέργειας απάτης.

Επίσης, το έντυπο αίτησης για παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο σύστημα είναι το ίδιο έντυπο του Τμήματος Πληροφορικής που αφορά και στα υπόλοιπα θέματα Πληροφορικής, όπως π.χ. εξασφάλιση αναλωσίμων, εξασφάλιση εξοπλισμού λ.χ. εκτυπωτής κ.λπ. και δεν υπάρχει ένα ξεχωριστό μητρώο (αρχείο) στο οποίο να είναι συγκεντρωμένες οι σχετικές αιτήσεις για εύκολη αναφορά.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία για την αξιολόγηση των καθηκόντων και ευθυνών κάθε χρήστη στο σύστημα και ότι έχει δημιουργηθεί ξεχωριστό έντυπο αίτησης για δικαίωμα πρόσβασης στο σύστημα.

(ii) **Αλλαγή κωδικών πρόσβασης στο σύστημα.** Προκειμένου να παρέχεται ικανοποιητική ασφάλεια οι κωδικοί πρόσβασης των χρηστών ενδείκνυται όπως λήγουν μετά από 30 με 90 ημέρες και το σύστημα θα πρέπει να αναγκάζει τους χρήστες να αλλάζουν τον κωδικό τους. Ωστόσο, δεν γίνεται, σε τακτά χρονικά διαστήματα, αλλαγή των κωδικών πρόσβασης των λειτουργών του Τμήματος. Ονόματα χρηστών (user IDs) τα οποία δεν χρησιμοποιούνται για μια συγκεκριμένη περίοδο (π.χ. 90 μέρες) θα πρέπει να απενεργοποιούνται. Επίσης, οι κωδικοί των χρηστών θα πρέπει να απενεργοποιούνται μετά από 3 έως 5 ανεπιτυχείς προσπάθειες πρόσβασης στο σύστημα.

Ο Πρόεδρος με ενημέρωσε ότι στις 24.10.2009 τέθηκε σε εφαρμογή νέα έκδοση του συστήματος η οποία επιλύει τα πιο πάνω θέματα.

6.46 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Η Επιτροπή υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2008 στις 23.10.2009 και ο έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο του 2007.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2007 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £438.677, σε σύγκριση με έλλειμμα £54.324 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £493.001 που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων κατά £546.587, όπως φαίνεται πιο κάτω, αφαιρουμένης της αύξησης των εξόδων κατά £53.586.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Επιτροπής, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους £1.500.000 (2006 £1.150.000), ανήλθαν σε £2.003.850 σε σύγκριση με £1.457.263 κατά το 2006, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £546.587 ή 37,51%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών κατά £146.543, στην αύξηση των εσόδων από εισηγμένες εταιρείες κατά £79.085 και στην αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά £350.000.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £1.565.173, σε σύγκριση με £1.511.587 το 2006, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £53.586 ή 3,55%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού κατά £95.038 και στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας γραφείου κατά £32.848.

Προσωπικό.

(α) Παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων. Στην Έκθεσή μου για το έτος 2007, με αφορμή την παραχώρηση επιπρόσθετης προσαύξησης σε λειτουργό της Επιτροπής, ως επιβράβευση της υψηλής απόδοσης και προσφοράς του, εισηγήθηκα όπως τροποποιηθούν ανάλογα οι σχετικοί Κανονισμοί, ώστε να παρέχεται νομοθετικά μια τέτοια δυνατότητα. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει οποιαδήποτε εξέλιξη.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή δεν έχει ακόμα τροποποιήσει τους σχετικούς Κανονισμούς, όμως δεν προτίθεται να παραχωρήσει οποιεσδήποτε προσαυξήσεις προτού τροποποιηθούν οι Κανονισμοί.

(β) Τοποθέτηση σε ανώτερες βαθμίδες. Όπως έχω αναφέρει και στην Έκθεσή μου για το 2007, μέλη του προσωπικού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τοποθετήθηκαν, κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου, σε ανώτερες βαθμίδες λόγω απόκτησης προσόντων. Επειδή η τοποθέτηση σε ανώτερες βαθμίδες λόγω απόκτησης προσόντων δεν είναι θεσμοθετημένη, εισηγήθηκα όπως ετοιμαστούν Κανονισμοί, οι οποίοι, αφού εγκριθούν από τις αρμόδιες Αρχές, να εφαρμόζονται ομοιόμορφα. Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, η πρακτική τοποθέτησης μελών του προσωπικού σε ανώτερες βαθμίδες, λόγω απόκτησης προσόντων, έχει σταματήσει να εφαρμόζεται με απόφαση της Επιτροπής.

(γ) Τοποθέτηση νεοεισερχόμενων λειτουργών. Για προσλήψεις που έγιναν το 2007 στη θέση λειτουργού της Επιτροπής, το Συμβούλιο αποφάσισε αρχικά (συνεδρίες με ημερ. 3 και 4 Απριλίου 2007) όπως η τοποθέτηση των νεοεισερχόμενων λειτουργών γίνει στην αρχική κλίμακα της Α8. Στη συνέχεια, κατόπιν αιτήματος νεοπροσληφθέντα, το Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 25 Ιουνίου 2007, αποφάσισε, αφού μελέτησε το θέμα και έκρινε ότι τα προσόντα, οι εξειδικευμένες γνώσεις και η σχετική πείρα του λειτουργού μπορούν να αξιοποιηθούν από την Επιτροπή, την τοποθέτησή του στην 6^η βαθμίδα. Επίσης, κατόπιν αιτήματος άλλου λειτουργού που προσλήφθηκε τον Ιούνιο του 2007, αποφασίστηκε (συνεδρία Συμβουλίου ημερ. 10 Δεκεμβρίου 2007), αφού λήφθηκαν υπόψη τα δύο χρόνια εργασίας που είχε συμπληρώσει προηγουμένως ο λειτουργός, η παραχώρηση προς αυτόν δύο προσαυξήσεων από τον Ιανουάριο 2008.

Παρόλο που τα σχετικά σχέδια υπηρεσίας της θέσης λειτουργού, επιτρέπουν την τοποθέτηση διοριζόμενου σε οποιαδήποτε βαθμίδα της κλίμακας, με βάση τα προσόντα και την πείρα του κατά την κρίση της

Επιτροπής, εισηγήθηκα όπως για σκοπούς μεγαλύτερης διαφάνειας και ομοιόμορφης μεταχείρισης η Επιτροπή υιοθετήσει, στο βαθμό που είναι εφικτό, μετρήσιμα κριτήρια.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε σχετικά ότι η Επιτροπή μελετά τη θέσπιση όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένων κριτηρίων.

Επιβολή προστίμων. Μέσα στο 2007 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επέβαλε διοικητικά πρόστιμα, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Νόμου 64(I)/2001, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Νόμου 187(I)/2004, συνολικού ποσού £388.200 (£145.500 το 2006) και εισπράξε ποσό ύψους £363.100 (£95.000 το 2006). Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο, διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από την Επιτροπή κατά τις διατάξεις του Νόμου, λογίζεται έναντι εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου πρέπει να καταβάλλεται στη Δημοκρατία. Η Επιτροπή δεν κατέβαλε κανένα ποσό στη Δημοκρατία κατά το 2007, ενώ οι συνολικές οφειλές προς τη Δημοκρατία από πρόστιμα που επιβλήθηκαν ανέρχονταν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2007 σε £485.950 (£132.750 το 2006). Σημειώνεται επίσης ότι, κατά τη διάρκεια του έτους, ακυρώθηκαν πρόστιμα από το δικαστήριο ύψους £35.000 (£100.000 το 2006). Υπέδειξα ότι, οι εισπράξεις από πρόστιμα θα πρέπει να εμβάζονται έγκαιρα στη Δημοκρατία. Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι η Επιτροπή, ως το αρμόδιο όργανο που επιβάλλει τα πιο πάνω πρόστιμα, θα πρέπει να ενημερώνεται και να εξουσιοδοτεί αποφάσεις της Διεύθυνσης για τη διαγραφή τους, ούτως ώστε να της παρέχεται και η ευχέρεια να αποφασίζει κατά πόσο θα ασκήσει έφεση σε κάθε περίπτωση.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή εμβάζει τα ποσά των προστίμων στη Δημοκρατία όταν αυτά πληρωθούν και έχουν εκδικαστεί τυχόν αγωγές εναντίον της απόφασης επιβολής προστίμου, διότι σε κάποιες περιπτώσεις η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη, μετά από δικαστική απόφαση, να επιστρέφει ποσά προστίμων που έχουν επιβληθεί. Επίσης με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή έχει εμβάσει προς τη Δημοκρατία ποσό ύψους €326.685 το 2008, ενώ αναμένεται να εμβάσει ποσό ύψους €800.000 εντός του 2009. Μου ανέφερε επίσης ότι το Συμβούλιο της Επιτροπής ενημερώνεται για όλες τις δικαστικές αποφάσεις και, αφού λάβει υπόψη τόσο την άποψη του νομικού τμήματος της Επιτροπής αλλά και των εξωτερικών νομικών συμβούλων, αποφασίζει κατά πόσο θα προχωρήσει σε αναθεωρητική προσφυγή ή θα ακυρώσει οποιοδήποτε πρόστιμο έχει επιβληθεί.

6.47 ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Μέρος Α

Διάλυση του Ιδρύματος και ενσωμάτωση στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας (ΙΠΕΚ). Μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.143, ημερ. 4.10.2007, με την οποία εγκρίθηκαν οι οργανωτικές και διοικητικές δομές και ρυθμίσεις και μηχανισμοί για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο, το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 8.11.2007, αποφάσισε τη διάλυση του Ιδρύματος Τεχνολογίας, η οποία εκκρεμεί μέχρι τη διευθέτηση των απαιτήσεων του Ιδρύματος έναντι τρίτων. Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μου από το 2005 είχε εισηγηθεί, μεταξύ άλλων, να εξεταστεί η πιθανότητα ενοποίησης των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος Τεχνολογίας με το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας για καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, εμπειριών και προγραμμάτων.

Όλο το προσωπικό του Ιδρύματος, εκτός από το Διευθυντή και ένα λειτουργό, καθώς και όλες οι δραστηριότητές του μεταφέρθηκαν στο ΙΠΕΚ στις 15.11.2007.

Χρεώσεις. Στις 31.12.2006 οι χρεώσεις ανέρχονταν σε €280.048 (£163.905).

Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 15.1.2007, το Ίδρυμα έπρεπε να είχε προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των χρεωστών, εντούτοις πέραν από την αποστολή υπενθυμητικής επιστολής δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε άλλα μέτρα εναντίον των χρεωστών για είσπραξη των οφειλομένων.

Η Υπηρεσία μου εκφράζει την ανησυχία της για τη στασιμότητα των προσπαθειών για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, καθώς και για την καθυστέρηση στην επιστροφή κρατικής χορηγίας που οι εταιρείες

εξασφάλισαν καθ' υπέρβαση μέσα στα πλαίσια των Σχεδίων Επιδότησης Μελετών, και κρίνει απαραίτητη την άμεση λήψη σχετικών ενεργειών.

Σε ότι αφορά στην επιστροφή κρατικής χορηγίας, σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι το Ίδρυμα απέστειλε επιστολές σε όλες τις επιχειρήσεις ζητώντας επιστροφή μέρους της κρατικής χορηγίας για μελέτες που επιδοτήθηκαν από το Ίδρυμα σε περίπτωση που το κόστος το οποίο δηλώθηκε κατά την υποβολή της αίτησης ήταν μεγαλύτερο του πραγματικού. Για τις επιχειρήσεις που δεν απάντησαν, και για τις οποίες είχε επιβεβαιωθεί ότι καταβλήθηκαν ποσά καθ' υπέρβαση, παρόλο ότι όπως είχα πληροφορηθεί τα σχετικά στοιχεία διαβιβάστηκαν στο νομικό σύμβουλο, για διεκδίκηση της κρατικής χορηγίας που καταβλήθηκε με νομικά μέτρα, δεν υπήρχε ένδειξη ότι είχαν ληφθεί οποιαδήποτε νομικά μέτρα εναντίον οποιασδήποτε επιχείρησης.

Επιπρόσθετα, είχα αναφέρει ότι δεν φαίνεται να είχαν ληφθεί από το Ίδρυμα νομικά ή άλλα μέτρα για τους συμβούλους που δεν ανταποκρίθηκαν.

Όπως πληροφορήθηκα, από υπενθυμίσεις που στάληκαν από το Υπουργείο και από υποθέσεις που εκδικάστηκαν στο δικαστήριο, πριν παρατηρηθεί η πιο πάνω στασιμότητα, ανακτήθηκε ποσό χορηγίας ύψους €20.510, που εξασφαλίστηκε καθ' υπέρβαση από τέσσερις εταιρείες.

6.48 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς του Κέντρου για το 2008 προέκυψε πλεόνασμα ύψους €1.203.170 σε σύγκριση με €1.162.037 το 2007. Τα έσοδα και τα έξοδα του Κέντρου, όπως παρουσιάζονται στους λογαριασμούς, ήταν όπως πιο κάτω:

	2008	2007
	€	€
Έσοδα	26.670.934	24.172.959
Έξοδα	25.467.764	23.010.922
Πλεόνασμα	1.203.170	1.162.037

Η χορηγία από την Κυβέρνηση που περιλαμβάνεται στα έσοδα, ανήλθε σε €23.036.125 το 2008, σε σύγκριση με €20.707.246 το 2007. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία της κατανάλωσης των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, που σύμφωνα με τους λογαριασμούς ανήλθε σε €11.746.638 το 2008, σε σύγκριση με €10.592.517 το 2007.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2008 το Κέντρο εργοδοτούσε 172 άτομα (2007: 159 άτομα). Οι δαπάνες προσωπικού ανήλθαν σε €7.364.434 (αύξηση 15,5%), σε σύγκριση με €6.378.353 το 2007.

Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου. Συνιδρυτές του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου, το οποίο συστάθηκε στις 16.5.1997 ως νομικό πρόσωπο, με βάση τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο, Κεφ. 41, και άρχισε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο 1998, είναι η Κυβέρνηση και το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Στις 27.2.1992 η Δημοκρατία, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποδέχθηκε τη δωρεά του Ιατρικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου και ενέκρινε την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου. Στις 3.1.1995 υπογράφηκε δήλωση καταπιστεύματος μεταξύ των δύο μερών, με την οποία το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου ανέλαβε να διαθέσει τα κεφάλαια για την ανέγερση και τον εξοπλισμό του Κέντρου και η Δημοκρατία, πέρα από την παραχώρηση της κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου, ανέλαβε την κάλυψη των ετήσιων λειτουργικών δαπανών του Κέντρου στο διηνεκές, με τη μέθοδο της ετήσιας καθοριζόμενης χορηγίας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια για επαναδια-πραγμάτευση της συμφωνίας, τροχοδρομήθηκαν από το 2003 ενέργειες για συνομιλόγηση σύμβασης στη βάση της αγοράς υπηρεσιών και, μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναμενόταν η τροποποίηση

από τους Νομικούς Συμβούλους του Κέντρου του σχετικού καταπιστεύματος που να επιτρέπει τη διαφοροποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας, ώστε να δίνεται η ευχέρεια στο Κέντρο και στο Υπουργείο να συνάψουν συμφωνία αγοράς υπηρεσιών, καθώς και η ετοιμασία του τελικού προσχεδίου σύμβασης. Ωστόσο, το Κέντρο, κατόπι δεύτερων σκέψεων, αποφάσισε τη διατήρηση της υφιστάμενης συμφωνίας. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, το Νοέμβριο 2005, το Υπουργείο αποφάσισε όπως αξιολογήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον περαιτέρω χειρισμό του. Έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

Οφειλή από την Κυβέρνηση. Στις 31.12.2008 το ποσό που παρουσιάζεται ως οφειλόμενο από την Κυβέρνηση ανέρχεται σε €12.462.518, σε σύγκριση με €13.769.722, στις 31.12.2007. Στα πιο πάνω ποσά δεν περιλαμβάνεται η αξία των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν στο Κέντρο από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, η οποία, σύμφωνα με σχετική απόφαση, συμψηφίζεται έναντι της αντίστοιχης οφειλής (χορηγίας) της Κυβέρνησης προς το Κέντρο. Από το 2005 άρχισε η καταβολή της κρατικής χορηγίας με μηνιαίες δόσεις, ωστόσο για κάλυψη των μέχρι τότε οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο, τον Ιούνιο του 2006 το Κέντρο σύναψε δάνειο από χρηματοπιστωτικό οίκο του εξωτερικού, ύψους €14,18 εκ. (£8,3 εκ.), το οποίο καλύπτεται με κυβερνητική εγγύηση και το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο καταβάλλεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Η ανάληψη του ποσού του δανείου έγινε τον Ιανουάριο 2007, ενώ η αποπληρωμή του άρχισε το 2008.

Προμήθεια φαρμάκων. Η Κυβέρνηση προμηθεύει το Κέντρο με φάρμακα και φαρμακευτικό υλικό μέσω των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς Κανονισμούς του 2000 και 2002 (Κ.Δ.Π. 660/2002), όλοι οι καρκινοπαθείς πολίτες, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, λαμβάνουν δωρεάν τα φάρμακα που έχουν σχέση με τη θεραπεία του καρκίνου. Με βάση τα στοιχεία του Κέντρου, μέχρι τις 31.12.2008 το κόστος των φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού που του παραχωρήθηκαν ανήλθε σε €59,1 εκ..

Εξετάσεις μαγνητικών τομογραφιών. Το κόστος για την αγορά των πιο πάνω υπηρεσιών από ιδιωτικά κέντρα ανήλθε σε €204.039 το 2008 σε σύγκριση με €187.268 το 2007. Επειδή οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας επιβαρύνουν την Κυβέρνηση, εισηγήθηκα όπως το Κέντρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, μελετήσει το ενδεχόμενο παροχής των εξετάσεων αυτών από το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Οι Ιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας τοποθετήθηκαν θετικά στις 6.8.2008 σε σχετικό αίτημα του Κέντρου, ωστόσο η ανταπόκριση του Ακτινολογικού Τμήματος του Νοσοκομείου ήταν έκτοτε περιορισμένη λόγω φόρτου εργασίας. Σε νέα εξέλιξη, όπως πληροφορήθηκα, το Κέντρο αποφάσισε την αγορά δικού του μαγνητικού τομογράφου, στα πλαίσια του Γενικού Σχεδίου Ανάπτυξής του, το οποίο εγκρίθηκε και από το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του ημερ. 19.6.2007.

Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Κέντρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του ημερ. 19.6.2007, ενέκρινε την επέκταση του Κέντρου σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης, το οποίο θα υλοποιηθεί σε τέσσερεις φάσεις, επιδιώκοντας τη βελτίωση της λειτουργικότητας, τη συμπλήρωση, επέκταση και ποιοτική αναβάθμιση χώρων και υπηρεσιών, καθώς και την τεχνολογική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό. Όπως πληροφορήθηκα, μέρος των εργασιών που περιλαμβάνονται στην πρώτη φάση, η οποία υπολογίζεται να κοστίσει συνολικά €16,7 εκ. (βάσει τιμών του 2007), ολοκληρώθηκαν τον Ιούνιο 2009 με κόστος περίπου €3,4 εκ..

6.49 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Μέρος Α

Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος, τα αποτελέσματα για τα έτη 2005-2007 παρουσιάζονται ως εξής:

	2007 (μη εξελεγμένες)	2006	2005
	£	£	£
Έσοδα	654.873	620.888	557.682
Έξοδα	685.656	741.261	666.233
Έλλειμμα	(30.783)	(120.373)	(108.551)

(β) Έσοδα.

- (i) Τα έσοδα του Ιδρύματος προέρχονται κυρίως από κυβερνητική χορηγία και από παροχή υπηρεσιών επί πληρωμή. Η κυβερνητική χορηγία μέσα στο 2007 ανήλθε σε £300.000 και το 2006 και 2005 ανήλθε σε £150.000, για κάθε έτος. Η κυβερνητική χορηγία παραχωρείται για την αγορά αντιδραστηρίων, για εργαστηριακές εξετάσεις αρχείου και εξετάσεις σε Κύπριους ασθενείς με λευχαιμία, οι οποίες προσφέρονται δωρεάν. Από το 2005 το Ίδρυμα παρέχει στην Κυβέρνηση υπηρεσίες διαγνωστικών εξετάσεων για άλλες γενετικές και αιματολογικές παθήσεις. Αρχικά οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονταν δωρεάν, αλλά στις 26.2.2008 υπογράφηκε σύμβαση για περίοδο ενός έτους, η οποία ανανεώθηκε για ακόμα ένα, στα πλαίσια του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, σύμφωνα με την οποία το Υπουργείο θα αγοράζει υπηρεσίες διαγνωστικών εξετάσεων Μοριακής Αιματολογίας και Ανοσογενετικής από το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα έναντι καθορισμένων τελών.
- (ii) Το Ίδρυμα, για εξασφάλιση επιπρόσθετων οικονομικών πόρων, άρχισε από το 2001 να προσφέρει υπηρεσίες επί πληρωμή σε Κύπριους ιδιώτες ιατρούς και κλινικά εργαστήρια και σε αρχεία του εξωτερικού για μη Κύπριους ασθενείς. Τα έσοδα από τις υπηρεσίες αυτές κατά τα έτη 2007, 2006 και 2005 ανήλθαν σε £334.928, £450.625 και £384.719, αντίστοιχα.
- (iii) Μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, όλα τα έσοδα από δωρεές, εισφορές και διοργάνωση εκδηλώσεων πιστώνονται απευθείας σε αποθεματικό ταμείο ανέγερσης οικήματος. Για το σκοπό αυτό ανοίχθηκε ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός, οι καταθέσεις του οποίου μέχρι 31.12.2007 ανέρχονταν σε £397.894.
- (γ) **Χρεώστες.** Όπως διαπιστώνεται παραμένουν ανείσπρακτα σημαντικά ποσά, χωρίς να αποκλείεται ο κίνδυνος ζημιάς σε βάρος του Ιδρύματος. Τα ανείσπρακτα ποσά ανήλθαν στις 31.12.2007, 31.12.2006 και 31.12.2005 σε £206.917, £210.485 και £156.988, αντίστοιχα.

Προσωπικό. Το Ίδρυμα κατά το 2007 εργοδοτούσε 16 λειτουργούς και 15 το 2006 όπως και το 2005. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία κατά το 2007 ανήλθαν σε £214.184, το 2006 σε £197.165 και το 2005 σε £161.824.

6.50 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**Μέρος Α**

Γενικά. Το Εφοριακό Συμβούλιο συστάθηκε με βάση το άρθρο 4Α του Νόμου 80(Ι) του 1999, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 20 των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων.

Γενική κατάσταση του Συμβουλίου. Με την κένωση της θέσης του Προέδρου του Εφοριακού Συμβουλίου το Μάρτιο του 2006, προκλήθηκαν σημαντικά προβλήματα στη λειτουργία του Συμβουλίου, τόσο σε θέματα εξέτασης ιεραρχικών προσφυγών, όσο και σε θέματα διοίκησης και οργάνωσης. Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς τη γενική διεύθυνση των εργασιών του Συμβουλίου, καθώς και την εξουσία της σύστασης κλιμακίων που εξετάζουν τις προσφυγές και τη σύγκληση των συνεδριών των κλιμακίων και της ολομέλειας την έχει ο Πρόεδρος. Ενόψει του γεγονότος ότι η νομοθεσία δεν προνοούσε την προσωρινή αντικατάσταση του Προέδρου, μέχρις ότου οριστεί νέος Πρόεδρος από το Υπουργικό Συμβούλιο, παρέλυσε η πιο σημαντική εργασία του Συμβουλίου η οποία αφορά στον καθορισμό ακροάσεων και στη λήψη αποφάσεων στις ιεραρχικές προσφυγές.

Μετά την τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.190, ημερ. 31.8.2006 διόρισε ένα από τα μέλη του Συμβουλίου ως Προεδρεύον μέλος για το υπόλοιπο της θητείας του Προέδρου που παραιτήθηκε.

Στις 20.9.2006 το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε επί της προσφυγής αρ. 112/05 ότι ο διορισμός συγκεκριμένου μέλους δεν ήταν νόμιμος και επομένως ούτε και η συγκρότηση του Εφοριακού Συμβουλίου ήταν νόμιμη.

Αμέσως μετά, και συγκεκριμένα στις 28.9.2006, ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το Προεδρεύον μέλος του Συμβουλίου ότι το Συμβούλιο δεν μπορεί να συνέρχεται για να επιλαμβάνεται οποιασδήποτε υπόθεσης, αφού δεν είναι νόμιμα συγκροτημένο. Ταυτόχρονα με επιστολή του προς το Υπουργικό Συμβούλιο εξήγησε την κατάσταση όπως διαμορφώθηκε και του εισηγήθηκε όπως προβεί στη δέουσα έρευνα αναφορικά με την ιδιότητα και τα προσόντα των μελών του Συμβουλίου και αν έκρινε ότι τα κατείχαν, να επαναλάβανε τους διορισμούς τους. Επειδή η διαδικασία επαναδιορισμού καθυστερούσε, στις 27.12.2006 απέστειλα επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών ως τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό, με την εισήγηση όπως ενεργήσει για έγκαιρη και αποτελεσματική διευθέτηση του θέματος, ενόψει του γεγονότος ότι το Εφοριακό Συμβούλιο για τη λειτουργία του οποίου το δημόσιο ξοδεύει σημαντικά ποσά δεν συνερχόταν και δεν επιλαμβανόταν υποθέσεων.

Τελικά, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 65.590, ημερ. 23.5.2007 επαναδιόρισε όλα τα μέλη του Εφοριακού Συμβουλίου οπότε επανάρχισε η λειτουργία του μετά από απραξία όσον αφορά στην έκδοση αποφάσεων για διάστημα περίπου 14 μηνών.

Στις 30.7.2007, συγκεκριμένο μέλος του Συμβουλίου υπέβαλε παραίτηση. Επειδή η πλήρωση της θέσης καθυστερούσε, με νέα επιστολή μου, προς τον Υπουργό Οικονομικών εξέφρασα τις ανησυχίες μου για το ενδεχόμενο η συνεχιζόμενη για μακρύ διάστημα χηρεία της θέσης ενός μέλους και η μη πλήρωσή της να προκαλέσει νέα νομικά και άλλα προβλήματα στο Συμβούλιο και εισηγήθηκα την πλήρωση της κενωθείσας θέσης το συντομότερο δυνατόν πράγμα το οποίο μέχρι τη λήξη της θητείας του προηγούμενου Συμβουλίου δεν έγινε.

Στις 31.12.2007 έληξε η θητεία του Συμβουλίου, ωστόσο το νέο Συμβούλιο διορίστηκε μετά από ένα και πλέον χρόνο, στις 15.1.2009, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.258. Κατά την ημερομηνία διορισμού του νέου Συμβουλίου εκκρεμούσε η διαδικασία εξέτασης συνολικά 85 ιεραρχικών προσφυγών, που αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου ύψους €128,5 εκ.

Κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου. Στο Κεφάλαιο 18.01.14 του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2008, προϋπολογίστηκαν συνολικά έξοδα €510.262 που περιλαμβάνουν τα λειτουργικά έξοδα του Συμβουλίου καθώς και την αντιμισθία του Προέδρου και των μελών του. Οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €76.600 λόγω κυρίως της μη καταβολής μισθών για Πρόεδρο και μέλη του Συμβουλίου, αφού για ολόκληρο το 2008 δεν υπήρχε Συμβούλιο. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου κατά το 2008, συμπεριλαμβανομένου και ποσού ύψους €69.749, που αφορά στη μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι/ αποσπασμένοι στο Συμβούλιο, ανήλθε στις €146.349. Για τις περιόδους Μαρτίου 2006 -

Μαΐου 2007 και Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2008 όπου υπήρξε πλήρης απραξία, ο φορολογούμενος πολίτης, στην προστασία του οποίου στόχευε η δημιουργία του θεσμού, επωμίστηκε συνολικό κόστος που ανέρχεται περίπου σε €880.000. Το συνολικό κόστος του Εφοριακού Συμβουλίου από το έτος ίδρυσης του (2000) μέχρι και το Δεκέμβριο του 2008 ανήλθε περίπου στο ποσό των € 6,0 εκ.

Απασχολούμενο προσωπικό. Κατά το 2008, υπηρέτησαν κατά διαστήματα στο Εφοριακό Συμβούλιο 5 μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι (4 του Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού και 1 με απόσπαση από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων), 1 έκτακτη υπάλληλος (Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού) και 2 ωρομίσθιοι. Μόνο ένας δημόσιος υπάλληλος του Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού και οι 2 ωρομίσθιοι υπηρέτησαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2008.

Ενοικιαζόμενος χώρος γραφείων. Κατά το έτος της ίδρυσης του, το 2000, το Εφοριακό Συμβούλιο ενοίκιασε 3 ορόφους, συνολικού εμβαδού περίπου 720 τ.μ. για τη στέγαση των υπηρεσιών του. Αναφέρεται ότι τότε απασχολούσε 20 συνολικά άτομα (Πρόεδρος, 8 μέλη και 11 υπάλληλοι). Το αρχικό ενοίκιο ανερχόταν σε €43.188 (£25.236) ετησίως με πρόνοια για αύξηση κάθε 2 χρόνια, ύψους 7%. Το 2004 ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού του Συμβουλίου μειώθηκε σε 17 άτομα και το 2005 σε 15. Παρόλο που το θέμα του χώρου και του σχετικά ψηλού συνολικού κόστους, θα έπρεπε εξ αρχής να προβληματίσει το Εφοριακό Συμβούλιο, και παρά τη σταδιακή σημαντική μείωση του προσωπικού, μόλις το 2006 μείωσε τον ενοικιαζόμενο χώρο του σε 480 τ.μ. Το 2007 το απασχολούμενο προσωπικό του Συμβουλίου μειώθηκε στα 12 άτομα και από τον Ιανουάριο του 2008 όταν έληξε η θητεία του Συμβουλίου μέχρι και το Δεκέμβριο του 2008, παρέμειναν 4 μόνο άτομα, τα οποία στεγάζονται σε χώρο 480 τ.μ. Κατά το 2008 το ενοίκιο ανερχόταν σε €36.202.

Ιεραρχικές προσφυγές κατά το υπό εξέταση έτος. Κατά το 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 22 προσφυγές εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, σχετικά με ενστάσεις φορολογικών νομικών ή φυσικών προσώπων, σε σύγκριση με 48 προσφυγές που υποβλήθηκαν το 2007.

Συνολικός αρ. προσφυγών που εκδικάστηκαν. Κατά την περίοδο 2000 – 2008 κατατέθηκαν στο Συμβούλιο 310 ιεραρχικές προσφυγές, οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €190,11 εκ. (£111,27 εκ.). Το Συμβούλιο εκδίκασε και εξέδωσε απόφαση σε 126 περιπτώσεις, οι οποίες αφορούσαν σε ποσό φόρου περίπου €20,6 εκ. (£12,07 εκ.). Σημειώνεται ότι, από το ποσό των €20,6 εκ. (£12,07 εκ.), ποσό €15,6 εκ. (£9,1 εκ.) αφορούσε σε επικύρωση της απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Επισημάνεται ότι, η επί μακρόν απραξία του Εφοριακού Συμβουλίου, για τη λειτουργία του οποίου το δημόσιο δαπανά σημαντικά ποσά, όχι μόνο δεν εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον και έπληξε το θεσμό του Εφοριακού Συμβουλίου, αλλά συνιστούσε διασπάθιση δημόσιου χρήματος.

6.51 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Υποβολή οικονομικών καταστάσεων.** Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2008. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για το 2008.

(β) **Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζεται έλλειμμα ύψους €355.168, σε σύγκριση με πλεόνασμα €142.870 (£83.618) το 2007.

(γ) **Οικονομική κατάσταση Αρχής.** Λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης των λειτουργικών και άλλων εξόδων της, η Αρχή ετοίμασε και απέστειλε στις 6.3.2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών, προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου αρ. 7(Ι)/1998, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, με σκοπό την αναθεώρηση του ύψους των ετήσιων τελών άδειας που καταβάλλουν οι σταθμοί και τη συμπερίληψη τελών για υπηρεσίες που προσφέρει η Αρχή στους σταθμούς

για τις οποίες μέχρι σήμερα δεν επιβάλλεται οποιαδήποτε χρέωση, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στην αποστολή της.

(δ) Έσοδα. Τα έσοδα το 2008 ανήλθαν σε €1.145.588 σε σύγκριση με €1.213.095 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €67.507 ή 5,6%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Τέλη Εξέτασης Αίτησης» (€58.435) και «Τέλη Άδειας» (€36.959), ενώ οι σημαντικότερες μειώσεις σημειώθηκαν στα Κονδύλια «Διοικητικά Πρόστιμα» (€86.806), «Τόκοι Εισπρακτέου» (€36.357) και «Τέλη από Διαφημίσεις» (€36.687).

(ε) Έξοδα. Τα έξοδα το 2008 ανήλθαν σε €1.500.756, έναντι €1.070.225 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €430.531 ή 40,2%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Αποδοχές Προσωπικού» (€367.455), που οφείλεται κυρίως στη συμπερίληψη πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €288.813, «Ενοίκια» (€30.077) «Διάφορες Άλλες Δαπάνες» (€11.701), «Μίσθωση Υπηρεσιών Παρακολούθησης Σταθμών» (€8.051) και «Μίσθωση Υπηρεσιών Εξειδικευμένου Προσωπικού και Εμπειρογνομώνων» (€6.407). Μείωση σημειώθηκε κυρίως στο Κονδύλι «Αποζημιώσεις και Δικηγορικά Έξοδα» (€13.892).

(στ) Πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Σύμφωνα με το αναλογιστικό έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία που κατέδειξε η αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2007, στα αποθεματικά του 2007 καταχωρίστηκε πρόβλεψη για οφειλή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους £697.000 (€1.191.000), και στις οικονομικές καταστάσεις του 2008, στο κονδύλι «Αποδοχές Προσωπικού» περιλαμβάνεται πρόβλεψη για οφειλή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων για τρέχουσα υπηρεσία ύψους €288.813. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και τόκος 5,25% ως προς την υποχρέωση για συνταξιοδοτικά ωφελήματα μέχρι 31.12.2007.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 36 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμων του 1998 έως 2006, ο ετήσιος Προϋπολογισμός της Αρχής καταρτίζεται μέχρι την 1^η Οκτωβρίου κάθε χρόνου και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από την Αρχή στις 3.8.2007, υποβλήθηκε αρχικά στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 14.8.2007 και στην τελική του μορφή στις 4.10.2007 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο (55(II)/2007) ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007, για δαπάνες ύψους £1.032.083.

(β) (i) Υπερβάσεις 2008. Σε επτά κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2008 σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους €28.115. Για κάλυψη των υπερβάσεων αυτών από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, θα πρέπει να ζητηθεί η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προβλέπεται στον περί Προϋπολογισμού της Αρχής Νόμο.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής θα ζητηθεί σχετική καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών.

(ii) Υπερβάσεις 2002. Για την κάλυψη των υπερβάσεων στον Προϋπολογισμό του 2002 ύψους £4.067 η Αρχή, με επιστολή της ημερ. 18 Ιουλίου 2005, υπέβαλε στον Υπουργό Εσωτερικών νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού το οποίο εκκρεμεί. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 24.9.2009, έχει ολοκληρωθεί ο νομοτεχνικός έλεγχος του νομοσχεδίου από τη Νομική Υπηρεσία και προωθείται η ετοιμασία σχετικής πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προσωπικό.

(α) Αποδοχές προσωπικού. Στις 31.12.2008 η Αρχή εργοδοτούσε 21 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (22 στις 31.12.2007). Οι αποδοχές προσωπικού, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, αλλά μη περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για οφειλή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων ύψους €288.813, ανήλθαν σε €731.347 σε σύγκριση με €652.705 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €78.642 ή ποσοστό 12%. Αυτό οφείλεται στην καταβολή, αναδρομικά, των γενικών αυξήσεων του 2007, κατά το 2008, στις ετήσιες προσαυξήσεις και στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος. Στις αποδοχές προσωπικού δεν περιλαμβάνεται ποσό ύψους €39.385 (€33.690 το 2007) για υπηρεσίες που πρόσφεραν ένας

Σύμβουλος για θέματα Ραδιοτηλεόρασης και ένας Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός. Δεν περιλαμβάνεται επίσης ο μισθός ενός ωρομίσθιου/κλητήρα ύψους €19.714 (€18.405 για το 2007).

(β) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Η Αρχή ετοίμασε Κανονισμούς για υιοθέτηση Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων, οι οποίοι αποστάληκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε στις 5.1.2006 τους πιο πάνω Κανονισμούς στο Υπουργείο Οικονομικών για τις απόψεις του. Το Υπουργείο Οικονομικών στις 30.10.2007 ζήτησε όπως, πριν τοποθετηθεί επί του αιτήματος, γίνει αναλογιστική μελέτη για εκτίμηση του κόστους του προτεινόμενου Σχεδίου και για να διαπιστωθεί κατά πόσο η Αρχή, μακροπρόθεσμα, θα είναι σε θέση να καλύψει το εν λόγω κόστος.

Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2007 και με όριο αφυπηρέτησης το 60ο έτος, το προωθούμενο Σχέδιο Συντάξεων της Αρχής παρουσιάζει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους £697.000 (€1.191.000) ενώ το ποσοστό εισφοράς για τρέχουσα υπηρεσία υπολογίστηκε σε 40% επί των μισθών (εξαιρουμένου του 13^{ου} μισθού).

Στις 29.5.2009, σε απάντηση του προς την Αρχή, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού απέρριψε το αίτημα για ίδρυση και λειτουργία Ταμείου Συντάξεων αφού, σύμφωνα με τα πορίσματα της αναλογιστικής μελέτης και τις απόψεις της Αρμόδιας Εποπτικής Αρχής Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων, διαφαίνεται ότι τα έσοδα της Αρχής δεν μπορούν να διασφαλίσουν τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων της. Αναφέρει επίσης ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 23(3) των περί της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (Όροι Πρόσληψης Υπαλλήλων) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 35/99), «τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των υπαλλήλων της Αρχής διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τους υπαλλήλους της Δημόσιας Υπηρεσίας της Δημοκρατίας».

Με βάση τη θέση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, η χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων της Αρχής θα γίνεται μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού της, σύμφωνα με τις υπολογιζόμενες ετήσιες πληρωμές συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τους υπαλλήλους της, χωρίς την καταβολή των εισφορών σε ξεχωριστό Ταμείο Συντάξεων.

Σημειώνεται ότι για σκοπούς ετοιμασίας των οικονομικών της καταστάσεων, η Αρχή αποφάσισε να αναγνωρίσει το σύνολο του αναλογιστικού ελλείμματος σε σχέση με προϋπηρεσία στα αποθεματικά του 2007 (ύψους €1.191.000), ενώ στις οικονομικές καταστάσεις του 2008 περιέλαβε πρόβλεψη ύψους €288.813 για τρέχουσα υπηρεσία ίση με το 40% των μισθών (μη συμπεριλαμβανομένου του 13^{ου}), όπως αυτό υπολογίστηκε στην αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία 31.12.2007, πλέον τόκο 5,25%. Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2008 περιλαμβάνεται πρόνοια για δαπάνες ύψους £20.500 (€35.026) για «Ταμείο Σύνταξης - Κάλυψη Ελλείμματος» και £92.300 (€157.704) για «Ταμείο Σύνταξης – Εισφορές Χρόνου».

Παρατηρήθηκε ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η αποκοπή από τις απολαβές των υπαλλήλων των περιοδικών εισφορών τους για συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Σημειώνεται ότι οι υπάλληλοι της Αρχής θα πρέπει να καταβάλουν τις περιοδικές εισφορές τους για ωφελήματα εξαρτωμένων από την ημερομηνία κατά την οποία έγιναν συντάξιμοι, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τους υπαλλήλους της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες όπως, αφού ετοιμαστεί και υποβληθεί ενώπιον της Αρχής σχετική μελέτη, τεθεί σε εφαρμογή η μηνιαία αποκοπή από το μισθό των υπαλλήλων για οφειλές προς το Σχέδιο Σύνταξης.

Αγορά υπηρεσιών συμβούλου για θέματα ραδιοτηλεόρασης και γραφειακών υπηρεσιών. Στις 2.1.2004 υπογράφηκε συμφωνία παροχής υπηρεσιών για θέματα ραδιοτηλεόρασης με σύμβουλο, για περίοδο 6 μηνών (μέχρι 1.7.2004), έναντι συνολικής αμοιβής ύψους £4.200. Στην πιο πάνω συμφωνία δόθηκαν, με την έγκριση της Αρχής, εξαμηνιαίες παρατάσεις μέχρι και τις 30.6.2008.

Παρόλο που στους όρους της συμφωνίας αναφερόταν, μεταξύ άλλων, ότι η συμφωνία δεν δημιουργεί οποιαδήποτε υπαλληλική και/ή δημοσιοϋπαλληλική σχέση μεταξύ της Αρχής και του συμβούλου και ότι η Αρχή δεν θα καταβάλλει για οποιοδήποτε λόγο οποιοδήποτε επιπρόσθετο ποσό αμοιβής, τιμαριθμικής αύξησης, συνεισφοράς ασφαλιστρών και άλλων, εντούτοις, στις 13.12.2004, η Αρχή ενέκρινε αίτημα

υπαλλήλων που εργοδοτούνταν βάσει συμβολαίου, συμπεριλαμβανομένου και του πιο πάνω συμβούλου, όπως τους παραχωρηθεί 13^{ος} μισθός ως φιλοδώρημα. Επίσης στις 10.1.2005 και με τη λήξη της πρώτης παράτασης του συμβολαίου του πιο πάνω συμβούλου, η Αρχή αποφάσισε όπως παραχωρηθεί αύξηση 6% στην αμοιβή του, η οποία και δόθηκε από 1.1.2005. Σημειώνεται ότι, χωρίς άλλη έγκριση της Αρχής, παραχωρήθηκαν από τη Διεύθυνση στον πιο πάνω σύμβουλο, ετήσιες αυξήσεις σε ποσοστά 6% για το 2006, 7% για το 2007 και 13,9% για το 2008.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι με την έγκριση των αρχικών εξαμηνιαίων παρατάσεων, το Λογιστήριο θεώρησε ως δεδομένη/αυτονόμητη την έγκριση για παραχώρηση ετήσιων αυξήσεων. Όπως με πληροφόρησε δόθηκαν ωστόσο σαφείς οδηγίες τόσο στη Διεύθυνση, όσο και στο Λογιστήριο όπως τέτοιου είδους ενέργειες μη επαναληφθούν και όπως στο μέλλον προηγείται σαφής απόφαση της Αρχής.

Επισημαίνεται επίσης ότι στις 30.6.2008, μετά από αίτημα του συμβούλου, η Αρχή αποφάσισε την μετατροπή του συμβολαίου μίσθωσης υπηρεσιών του από 1.7.2008 σε συμβόλαιο αορίστου διάρκειας, επικαλούμενη τον περί Εργοδοτουμένων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμο (Ν. 98(Ι)/2003), και την τοποθέτησή του στην αρχική βαθμίδα της κλίμακας Α8, παρά τη γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Αρχής ότι, αφού ο σύμβουλος ήταν, σύμφωνα με το αρχικό συμβόλαιο που υπογράφηκε, αυτοτελώς εργαζόμενο άτομο και όχι εργοδοτούμενος της Αρχής, η πιο πάνω νομοθεσία δεν μπορούσε να εφαρμοστεί στην περίπτωση του.

Σε παρόμοια περίπτωση, η Αρχή στις 15.5.2006 σύναψε συμφωνία για παροχή γραφειακών υπηρεσιών για περίοδο 6 μηνών (μέχρι 14.11.2006), έναντι συνολικής αμοιβής ύψους £3.980 και αναλογία 13^{ου} μισθού. Στην πιο πάνω συμφωνία δόθηκαν, με την έγκριση της Αρχής, εξαμηνιαίες παρατάσεις μέχρι και τις 14.5.2009. Στις 29.4.2009 η Αρχή αποφάσισε όπως με τη λήξη του συμβολαίου στις 14.5.2009 η συνεργασία διαφοροποιηθεί από συνεργάτη με συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών σε συνεργάτη με σύμβαση αορίστου διάρκειας. Σύμφωνα με το νέο συμβόλαιο που δόθηκε στη συνεργάτιδα με ισχύ από 15.5.2009, η συνεργασία της με την Αρχή θα συνεχιζόταν στη βάση απασχόλησής της υπό το καθεστώς εργοδοτουμένου με εργασία αορίστου χρόνου, με όλα τα ωφελήματα τα οποία δικαιούνται οι μόνιμοι υπάλληλοι της Αρχής, εξαιρουμένης της παροχής συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι η Αρχή αντικανονικά χρησιμοποίησε τη διαδικασία της μίσθωσης υπηρεσιών για πρόσληψη, κατ' ουσίαν, υπαλλήλων αφού λόγω των καθηκόντων και της φύσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην πραγματικότητα δημιουργείτο υπαλληλική σχέση. Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008 σχετικά με το πιο πάνω θέμα (με την οποία επαναβεβαιώνεται προηγούμενη σχετική εγκύκλιος), η πρόσληψη υπαλλήλων για την παροχή υπηρεσιών, οι οποίες εκ της φύσεώς τους δημιουργούν υπαλληλική σχέση, δεν μπορεί να γίνεται με βάση το Νόμο 12(Ι)/2006.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες σε συγκεκριμένους τομείς. Οι ακόλουθες περιπτώσεις είναι ενδεικτικές.

(α) Αποζημιώσεις και δικηγορικά έξοδα. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις όπου μετά από προσφυγή ή αγωγή το δικαστήριο εξέδωσε απόφαση υπέρ της Αρχής, δεν εισπράχθηκε το ποσό που επιδικάστηκε για δικηγορικά έξοδα. Σημειώνεται ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η Αρχή καταβάλλει η ίδια τα δικηγορικά έξοδα στους δικηγόρους της.

Εισηγήθηκα όπως για διασφάλιση των εσόδων της Αρχής, εφαρμοστεί διαδικασία παρακολούθησης των υποθέσεων και των δικαστικών αποφάσεων, με τη δημιουργία κατάλληλου μηχανογραφημένου μητρώου, ώστε να εξασφαλίζεται η είσπραξη όλων των δικηγορικών εξόδων που έχουν επιδικαστεί υπέρ της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι περιπτώσεις αυτές είναι περιορισμένες και αφορούν κυρίως υποθέσεις η φύση των οποίων απαιτεί πολύωρη προετοιμασία, για τις οποίες οι επιδικάσεις των σχετικών εξόδων από το Δικαστήριο δεν καλύπτουν πλήρως τα έξοδα των δικηγόρων της Αρχής, με αποτέλεσμα αυτοί να υποβάλλουν τιμολόγια με επιπλέον χρέωση. Παρόλα αυτά, η εισήγησή μου για δημιουργία κατάλληλου μηχανογραφημένου μητρώου θα υιοθετηθεί και έχουν ήδη δοθεί οδηγίες για υλοποίησή της.

(β) Βιβλιοθήκη. Για τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της Αρχής και για εύκολο εντοπισμό τους, εισηγήθηκα όπως τηρείται μητρώο βιβλιοθήκης στο οποίο να καταγράφονται κατά την απόκτησή τους όλα τα βιβλία με όλα τα σχετικά στοιχεία, με αντίστοιχη αρίθμηση, καθώς επίσης και αναφορά του αριθμού μητρώου στα τιμολόγια αγοράς, ώστε να επιβεβαιώνεται η καταχώριση τους στο μητρώο. Σημειώνεται ότι, μετά από σχετική εισήγηση μου, από το 2009 έχει αρχίσει να εφαρμόζεται διαδικασία δανειοδότησης των βιβλίων.

Χρεώστες. Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2008 ήταν €839.629, σε σύγκριση με €1.200.222 κατά τις 31.12.2007. Μεγαλύτερο μέρος αποτελούσαν οι χρεώστες από «Διοικητικά Πρόστιμα», που ανέρχονταν σε €539.906, σε σύγκριση με €833.854 το 2007. Η μείωση που παρατηρείται οφείλεται κυρίως στην εκδίκηση και αποπληρωμή, κατά το 2008, αρκετών υποθέσεων προηγούμενων ετών με δικαστική απόφαση υπέρ της Αρχής. Η είσπραξη των διοικητικών προστίμων καθυστερεί, κυρίως λόγω των προσφυγών που γίνονται από τους σταθμούς εναντίον των αποφάσεων της Αρχής, οι οποίοι στις πλείστες περιπτώσεις δεν τα καταβάλλουν πριν από την εκδίκηση της υπόθεσης, κατά παράβαση του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 10/2000, που προνοεί ότι τα διοικητικά πρόστιμα καταβάλλονται στην Αρχή, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ένσταση ή προσφυγή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι σε καμιά περίπτωση η Αρχή ανέχεται τις πιο πάνω παραβάσεις, αλλά αντιθέτως, με την κοινοποίηση στο σταθμό της εκάστοτε καταδικαστικής απόφασης, δίνεται μια ελάχιστη περίοδος χάριτος, και εάν δεν υπάρξει ανταπόκριση, η Αρχή προχωρεί με την καταχώριση αγωγής εναντίον του σταθμού.

Μέρος Β

Έκτακτη αμυντική εισφορά. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής, αναφορικά με τυχόν υποχρέωση της Αρχής για καταβολή έκτακτης αμυντικής εισφοράς για τα έτη 2000 μέχρι 2007. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 41(γ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/1998 το εισόδημα της Αρχής απαλλάσσεται από οποιαδήποτε φορολογία με βάση την περί Φόρου Εισοδήματος νομοθεσία, η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημά της δεν υπόκειται ούτε και σε έκτακτη αμυντική εισφορά. Το 2002 η Αρχή υπέβαλε σχετικούς προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1998 και 1999 και κατέβαλε την εισφορά που προέκυψε, ύψους περίπου £11.000, με επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων της, αφού σύμφωνα με γνωμάτευση του Νομικού της Συμβούλου απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου. Για τα έτη 2000 – 2008 δεν έγινε οποιοσδήποτε προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματός της.

Σημειώνεται ότι σε επιστολή του ημερ. 16.3.2009, ο νέος Νομικός Σύμβουλος της Αρχής, επιβεβαίωσε τη γνωμάτευση του προηγούμενου Νομικού Συμβούλου, σύμφωνα με την οποία η Αρχή απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου.

6.52 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέρος Α

Ετοιμασία και υποβολή οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου για έλεγχο. Οι τελικοί λογαριασμοί του Ταμείου για το έτος 2008 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο στις 25.6.2009 και δεν ελέγχθηκαν ακόμη. Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2007 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2007, το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα το οποίο κατανεμήθηκε στους λογαριασμούς των μελών, ύψους £4.550.119, απόδοση 3,6% (2006 £7.136.328, απόδοση 5,98%).

Το Ταμείο Προνοίας προβλέπει την παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος

συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2007 το Κράτος κατέβαλε για το σκοπό αυτό ποσό ύψους £3.317.006, σε σύγκριση με £4.640.969 για το 2006. Η μείωση κατά £1.323.963 οφείλεται κυρίως στο μειωμένο αριθμό υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν σε σύγκριση με το 2006, όπου υπήρχε αυξημένος αριθμός υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν οικειοθελώς από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας. Το σύνολο των υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν το 2007 ανήλθε σε 323 (σε 247 από τους οποίους καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας), σε σύγκριση με 397 που αφυπηρέτησαν το 2006 (σε 385 από τους οποίους καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας).

Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο. Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2007 σε £17.982.387, σε σύγκριση με £15.706.927 που ήταν στις 31.12.2006.

Αποκοπή φόρου εισοδήματος. Σύμφωνα με τον περί Ταμείων Προνοίας Νόμο αρ. 44 του 1981, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, δεν επιτρέπεται αποκοπή ποσών που οφείλονται σε τρίτα πρόσωπα, περιλαμβανομένων και χρεών προς την Κυπριακή Δημοκρατία (όπως π.χ. φόρος εισοδήματος), πριν καταβληθούν τα ωφελήματα στους δικαιούχους. Στο παρελθόν είχα εισηγηθεί προώθηση τροποποίησης της νομοθεσίας κατά παρόμοιο τρόπο όπως ισχύει και στον περί Συντάξεων Νόμο, ώστε να καταστεί νομικά επιτρεπτή η αποκοπή χρέους προς το Κράτος. Ο Έφορος Ταμείων Προνοίας με επιστολή του ημερ. 22.5.2000, δεν συμφώνησε με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τούτο να επιτρέπεται. Ενόψει τούτου είχε εισηγηθεί όπως προτού γίνονται αποκοπές φόρου εισοδήματος λαμβάνεται πάντοτε γραπτή εξουσιοδότηση από το δικαιούχο. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών, τόσο του 2006, όσο και του 2007, διαπιστώθηκε ότι από το Ταμείο Προνοίας δικαιούχων αποκόπτεται φόρος προηγούμενων ετών, χωρίς να έχει τροποποιηθεί η σχετική νομοθεσία και χωρίς να υπάρχει γραπτή εξουσιοδότηση από τον εκάστοτε δικαιούχο.

Το Ταμείο Προνοίας με επιστολή του ημερ. 11.11.2008 προς το Γενικό Εισαγγελέα, ζήτησε γνωμάτευση κατά πόσο με γραπτή εξουσιοδότηση από το δικαιούχο, νομιμοποιείται οποιαδήποτε αποκοπή οφειλόμενου ποσού.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, σε γνωμάτευσή του ημερ. 9.6.2009, αναφέρει ότι η υπογραφή εξουσιοδότησης από μέλη του Ταμείου Προνοίας για αποκοπή οποιασδήποτε οφειλής προς το Κράτος συγκρούεται με τον περί Ταμείων Προνοίας Νόμο και ως εκ τούτου για να μπορέσει να νομιμοποιηθεί τέτοια αποκοπή, θα πρέπει να τροποποιηθεί η σχετική νομοθεσία κατά παρόμοιο τρόπο όπως ισχύει στον περί Συντάξεων Νόμο. Εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί η εισήγηση για τροποποίηση του Νόμου.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι αναφορικά με την εισήγησή μου για επανεξέταση της εισήγησης για τροποποίηση του περί Ταμείων Προνοίας Νόμου ώστε να είναι εφικτή η αποκοπή οποιασδήποτε οφειλής προς το Κράτος, η Εποπτική Αρχή Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων (πρώην Έφορος Ταμείων Προνοίας), του ανέφερε ότι, η εν λόγω εισήγηση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, γιατί αφενός αντιστρατεύεται τη βασική φιλοσοφία του Νόμου και αφετέρου θα δημιουργήσει άνιση μεταχείριση μεταξύ εργοδοτούμενων από την Κυβέρνηση και εργοδοτούμενων από άλλους εργοδότες. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την άποψη του Γενικού Λογιστή, από τη στιγμή που τέθηκε θέμα συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία περί Ταμείων Προνοίας, το Γενικό Λογιστήριο, είναι υποχρεωμένο να καταβάλλει αυτούσιο το συνολικό ωφέλημα που αναλογεί σε κάθε μέλος-ωρομίσθιο που αφυπηρετεί/αποχωρεί χωρίς την οποιαδήποτε αποκοπή.

Μηχανογράφηση Ταμείου Προνοίας. Το μηχανογραφημένο σύστημα του Ταμείου παρουσιάζει ορισμένες δυσλειτουργίες και ως εκ τούτου, χρησιμοποιείται μόνο για την καταχώριση νέων μελών.

6.53 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσής μου. Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2007 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του έτους 2007 παρουσίασαν πλεόνασμα £9.668.758 σε σύγκριση με £48.825 το 2006, ενώ το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2007 ανήλθε στις £9.748.669 (£79.911 το 2006). Η αύξηση του πλεονάσματος κατά £9.619.933 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κρατικών χορηγιών κατά £7.810.000 και στη μείωση των επιχορηγήσεων κατά £1.811.415.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Ιδρύματος για τα έτη 2007 και 2006 ανήλθαν σε £15.143.488 και £7.275.879 αντίστοιχα, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους £14.945.000 και £7.135.000, αντίστοιχα με σκοπό τη χρηματοδότηση υφιστάμενων και νέων ερευνητικών έργων τα οποία εκπονούνται από Κυπριακούς Οργανισμούς. Οι χορηγίες από την Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω της συμμετοχής του προσωπικού του Ιδρύματος και μελών της Κυπριακής Ερευνητικής Κοινότητας στην προώθηση των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ανήλθαν για τα ίδια έτη σε £139.451 και £138.547, αντίστοιχα. Τα σχετικά καθαρά έξοδα, από την πιο πάνω συμμετοχή, κατά τη διάρκεια του 2007 και 2006 ανήλθαν σε £112.345 και £72.021 αντίστοιχα.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £603.529, σε σύγκριση με £545.836 το 2006, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση £57.693 ή ποσοστό 10,57%, που οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που σημειώθηκαν στις αποδοχές προσωπικού.

(δ) Επιχορηγήσεις. Οι συνολικές επιχορηγήσεις για το έτος 2007 ανήλθαν σε £4.822.074 σε σύγκριση με £6.633.489 το 2006. Ποσό ύψους £1.802.855 (£3.887.493 το 2006), αφορούσε επιχορηγήσεις έργων πολυθεματικής ανάπτυξης έρευνας, ποσό ύψους £1.195.394 (£1.090.997 το 2006) αφορούσε επιχορηγήσεις έργων ανάπτυξης βιομηχανικής έρευνας και £1.823.825 (£1.654.999 το 2006) αφορούσε επιχορηγήσεις έργων ανάπτυξης υποδομής και υποστήριξης της έρευνας.

Πιο κάτω αναλύονται τα ποσά των επιχορηγήσεων κατά κατηγορία δικαιούχων.

A/A	Κατηγορία	Ποσό £	%
1	Πανεπιστήμιο Κύπρου	1.725.247	35,8
2	Ιδιωτικές εταιρείες και ιδιώτες	1.382.819	28,7
3	Ιδιωτικά Πανεπιστήμια και Κολλέγια	816.035	16,9
4	Άλλοι Οργανισμοί και Ιδρύματα	629.178	13,0
5	Υπουργεία, Κυβερνητικά Τμήματα και Οργανισμοί	268.795	5,6
	ΣΥΝΟΛΟ	4.822.074	100,0

Προσωπικό. Μετά τη μεταφορά των 10 υπαλλήλων του Ιδρύματος Τεχνολογίας στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, ο αριθμός των υπαλλήλων που εργοδοτούσε το Ίδρυμα στις 31.12.2007 ανήλθε σε 38 άτομα, σε σύγκριση με 21 το 2006 και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε £479.974 (£336.279 το 2006) περιλαμβανομένης και της εισφοράς στο Ταμείο Προνοίας Προσωπικού ύψους £16.284 (£11.691 το 2006).

Οργανωτικές, διοικητικές δομές, ρυθμίσεις και μηχανισμοί για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, έχοντας ως σκοπό την ύπαρξη ενιαίας πολιτικής στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, η οποία να συνάδει με τους στόχους που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση, τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Εθνικό Πρόγραμμα για την εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, με την απόφαση του με αριθμό 66.143 ημ. 4.10.2007 ενέκρινε, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του καταστατικού του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΠΠΕ), ούτως ώστε να συνάδει με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Όπως με ενημέρωσε ο Πρόεδρος, οι διαδικασίες τροποποίησης ολοκληρώθηκαν το Σεπτέμβριο 2009 και αναμένεται ο διορισμός από το Υπουργικό Συμβούλιο των αριστεϊνών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Με την ίδια απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο, στο πλαίσιο δημιουργίας νέας δομής των μηχανισμών Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, ενέκρινε τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας το οποίο, μεταξύ άλλων, θα έχει αρμοδιότητα τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και την

ανάθεση προγραμμάτων στο ΙΠΕ, την έγκριση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού του και την υποβολή προτάσεων σε ότι αφορά στη σύνθεση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

Επειδή το πιο πάνω Εθνικό Συμβούλιο δεν έχει δραστηριοποιηθεί και η υλοποίηση των πιο πάνω εκκρεμεί, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την επίστευση του διορισμού του νέου Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να μην τίθεται θέμα εγκυρότητας των αποφάσεων που λαμβάνονται.

Στη σχετική Πρόταση, για τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, αναφέρεται και η σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ το οποίο θα περιλαμβάνει και τον εκάστοτε Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, πράγμα για το οποίο η Υπηρεσία μου εξέφρασε τις επιφυλάξεις της επειδή αφενός δεν θα υπάρχει ο απαραίτητος διαχωρισμός αρμοδιοτήτων και αφετέρου θα δυσχεραίνεται η άσκηση της κατάλληλης εποπτείας από το Διοικητικό Συμβούλιο για την εκτέλεση των αποφάσεών του. Εισηγήθηκα όπως ο Γενικός Διευθυντής παρίσταται στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς όμως να λαμβάνει μέρος στις αποφάσεις, τακτική που ακολουθείται και σε άλλους Οργανισμούς.

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου για θέματα Ενέργειας Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων (ΕΚΕΠΥΠ).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Ιουνίου 2006 αποφάσισε τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ υπό το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚ), την ανάπτυξη του οποίου θα υποστηρίζει το Εργαστήριο Ενέργειας και Περιβάλλοντος του “Massachusetts Institute of Technology” (MIT) των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Για τη δημιουργία του Κέντρου έχουν συνομολογηθεί δύο συμφωνίες στις οποίες εμπλέκεται το ΙΠΕ.

Η πρώτη συμφωνία, καλύπτει τη χρηματοδότηση της συμμετοχής του MIT για υλοποίηση ειδικού Κυπριακού Προγράμματος Ενέργειας Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων στις εγκαταστάσεις του για ποσό ύψους US\$4,75 εκ., για πέντε έτη. Βάσει της συμφωνίας δεσμεύεται το ΙΠΕ και για την παροχή υποστήριξης με την παραχώρηση κρατικών πόρων για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εν λόγω Κέντρου στην Κύπρο. Για το σκοπό αυτό η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προέβλεπε τη διάθεση £1,5 εκ. το 2007 και την άμεση παραχώρηση των εγκαταστάσεων του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου. Το MIT έχει δεσμευτεί για την παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για τεχνικά επιστημονικά και ακαδημαϊκά θέματα. Στα πλαίσια της συμφωνίας αυτής, το ΙΠΕ κατέβαλε απευθείας προς το MIT, τα ποσά των US\$400.000 στις 28.12.2007 και από US\$495.000 στις 25.6.2008 και 21.7.2008.

Η δεύτερη συμφωνία, που είναι συμπληρωματικό έγγραφο της πρώτης, αναφέρεται στη διαδικασία καταβολής των σχετικών χορηγιών και θα προσδώσει τελική μορφή στις δεσμεύσεις που ανέλαβε ήδη το ΙΠΕ με βάση την πρώτη συμφωνία για τη δημιουργία του Κέντρου.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το προσχέδιο για τη δεύτερη συμφωνία, η οποία αφορά στη συνεργασία ΙΠΕ - Ερευνητικού και Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κύπρου (ΕΕΙΚ), για τη χρηματοδότηση του ΕΚΕΠΥΠ για τη δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων για γραφεία, εργαστήρια, αίθουσες διδασκαλίας και διαλέξεων, καθώς και την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Κέντρου για περίοδο 5 χρόνων, δεν είχε υπογραφεί, παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24 Σεπτεμβρίου 2008 με την απόφαση του με αρ. 67.733 ενέκρινε την πιο πάνω συμφωνία συνολικού ύψους €30,298 εκ.. Λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην υπογραφή της συμφωνίας, αποφασίστηκε να αλλάξει το χρονικό της πλαίσιο από 2008-2012 σε 2009-2013 και ζητήθηκε από το ΙΚ όπως υποβάλει αναθεωρημένα τρία από τα παραρτήματα της συμφωνίας, τα οποία θα αναφέρονται πλέον στην περίοδο 2008-2013 (Αναθεωρημένο Επιχειρησιακό Πλάνο, Προϋπολογισμό για το 2009 και Προϋπολογισμό 2009-2013).

Το ΙΚ υπέβαλε στο Ίδρυμα τα σχετικά παραρτήματα που ζητήθηκαν, με αυξημένο το σχετικό προϋπολογισμό για τα έτη 2009-2013 από €30,298 εκ. που προβλεπόταν στη συμφωνία στα €47,293 εκ.. Το ΙΠΕ δεν αποδέχθηκε τη σημαντική αύξηση που σημειώθηκε στον προϋπολογισμό του ΙΚ και ζήτησε όπως επανυποβληθεί με τα αρχικά ποσά για να προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για νέα έγκριση.

Όπως μου ανέφερε ο Πρόεδρος του ΙΠΕ ο Προϋπολογισμός του Κέντρου υποβλήθηκε εκ νέου στις 30 Σεπτεμβρίου 2009. Το αιτούμενο ποσό για χρηματοδότηση μέσω του ΙΠΕ ανέρχεται στα €28.993.000, ίσο με αυτό που είχε εγκριθεί στην πρώτη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 22

Ιουνίου 2006 (αρ.63.924). Ως εκ τούτου, όπως ανέφερε, η συμφωνία μεταξύ ΙΠΕ και ΕΕΙΚ/ΙΚ δεν θα επανυποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για εξασφάλιση νέας εγκρισης.

(β) Λόγω των σοβαρών οικονομικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι όπως το ΙΠΕ αναπτύξει τους αναγκαίους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου ως προς τη χρηστή διαχείριση των πόρων που θα παραχωρεί μέσα στα πλαίσια των συμφωνιών, παρακολουθεί τη σταδιακή επίτευξη των στόχων που τίθενται και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για επιβεβαίωση ότι οι πόροι που παραχωρούνται διατίθενται για το σκοπό που παραχωρούνται. Επίσης το ΙΠΕ, ως ο Οργανισμός που θα παρέχει την κύρια οικονομική υποστήριξη στο Κέντρο, μέσω του ΙΚ, είναι αναγκαίο όπως παράλληλα βεβαιώνεται ότι έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται κανονισμοί και διαδικασίες για θέματα προσφορών (π.χ. συμβάσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 20 του Νόμου Ν.12(Ι)/2006) και ότι γενικά διασφαλίζεται η χρηστή διοίκηση και διαφάνεια.

Έχοντας υπόψη ότι στα συμβόλαια/συμφωνίες που υπογράφονται από το ΙΠΕ με τους αποδέκτες επιχορηγήσεων, περιλαμβάνονται και διατάξεις τόσο για τις απαιτούμενες διαδικασίες διαχείρισης των επιχορηγήσεων που υποχρεούνται να ακολουθούν όσο και για τον τρόπο εποπτείας που θα εξασκείται από το ΙΠΕ, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως αυτά περιληφθούν στη δεύτερη συμφωνία για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ που δεν έχει ακόμη υπογραφεί.

Όπως με διαβεβαίωσε ο Πρόεδρος του ΙΠΕ, το θέμα θα τεθεί ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου. Ανέφερε ωστόσο, ότι πρόθεση του Ιδρύματος είναι όπως χρησιμοποιήσει παρόμοιους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου με αυτούς που χρησιμοποιεί στα πλαίσια των άλλων Προγραμμάτων του και γι' αυτό θα ενσωματωθεί στη συμφωνία ειδική «Εγκύκλιος Διαχείρισης» στην οποία θα καθορίζονται με σαφήνεια οι υποχρεώσεις του ΕΕΙΚ/ΙΚ και το πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου από το ΙΠΕ.

Αρμοδιότητες Προέδρου του Ιδρύματος.

(α) Η συμφωνία μεταξύ ΙΠΕ-ΕΕΙΚ/ΙΚ-MIT, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, έχει υπογραφεί από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, που είναι ωστόσο ταυτόχρονα και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚ (το οποίο βάσει των πιο πάνω θα χρηματοδοτείται από το ΙΠΕ). Η Υπηρεσία μου, έχοντας υπόψη ότι αυτό δεν συνάδει με τις Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου που αναφέρουν ότι «κάθε διοικητικό όργανο που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρέπει να παρέχει τα εχέγγυα της αμερόληπτης κρίσης» εισηγήθηκε όπως, προτού υπογραφεί και η δεύτερη συμφωνία, που αναφέρεται επίσης στην προηγούμενη παράγραφο, το θέμα επανεξεταστεί.

(β) Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 66.143, ημερ. 4.10.2007 που αφορά στη νέα δομή των μηχανισμών Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, φαίνεται ότι θα ανατεθούν στον Πρόεδρο, επιπρόσθετα των αρμοδιοτήτων του ως Προέδρου στο ΙΠΕ, διάφορες άλλες αρμοδιότητες/ρόλοι τόσο σε σχέση με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας όσο και με το Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο.

Επειδή το ΙΚ είναι χρήστης των επιχορηγήσεων που παραχωρούνται από την Κυβέρνηση για έρευνα, ενώ οι αποφάσεις των πιο πάνω οργάνων θα έχουν άμεση σχέση με την έρευνα που θα προωθείται, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως το θέμα της διατήρησης της θέσης του Προέδρου του ΙΠΕ και ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚ θα πρέπει να επανεξεταστεί.

6.54 ΤΑΜΕΙΟ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Τήρηση βιβλίων και λογαριασμών. Το Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων ιδρύθηκε και λειτούργησε το 1992. Για τα έτη 2002-2008 υποβλήθηκαν για έλεγχο καταστάσεις ταμειακής κίνησης του Ταμείου. Ωστόσο, λόγω μη τήρησης των κατάλληλων βιβλίων και λογαριασμών και επειδή το Μητρώο Κλινικών Εργαστηρίων δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί το ύψος των οφειλόμενων τελών εγγραφής και ανανέωσης.

Εφαρμογή του Νόμου. Επισημαίνεται και πάλι ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του περί Εγγραφής και Λειτουργίας Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου (Ν. 132/88) ως προς τη λειτουργία των

κλινικών εργαστηρίων, παρόλο ότι από το Μάρτιο 2009 έχουν οριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου του δύο επιθεωρητές για τη διενέργεια σχετικών επιθεωρήσεων. Επειδή η εφαρμογή του Νόμου αφορά άμεσα στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την ανησυχία της κατά πόσο τα υφιστάμενα κλινικά εργαστήρια λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και κατά πόσο λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προφύλαξης, όπως π.χ. στο θέμα της απόρριψης βιολογικών υγρών.

6.55 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΠΙΚΤΗΤΗΣ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Μέρος Α

Σκοπός του Ταμείου. Σκοπός της ίδρυσης του Ταμείου είναι η εξασφάλιση και διάθεση των αναγκαίων χρηματικών πόρων για τη διοργάνωση και χρηματοδότηση προγραμμάτων και την υλοποίηση άλλων μέτρων για τον έλεγχο και την πρόληψη του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας (AIDS) και την παροχή οικονομικής βοήθειας σε φορείς ή ασθενείς του συνδρόμου αυτού.

Εισπράξεις και πληρωμές. Οι εισπράξεις του Ταμείου, που προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ήταν €237.496 και οι πληρωμές €212.686 για το 2008, σε σύγκριση με €219.540 και €219.540 το 2007, αντίστοιχα. Οι πληρωμές του Ταμείου αφορούσαν κυρίως σε βοηθήματα προς ασθενείς και για τα έτη 2008 και 2007, ανήλθαν σε €156.033 και €136.483, αντίστοιχα.

Έγκριση και υλοποίηση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το Άρθρο 7(1) του περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) Νόμου αρ. 95 του 1992, το Ταμείο έχει δικό του Προϋπολογισμό, ο οποίος καταρτίζεται κάθε χρόνο από την Επιτροπή Διαχείρισης και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων.

6.56 ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μέρος Α

Ίδρυση Αντιναρκωτικού Συμβουλίου. Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο ιδρύθηκε βάσει του περί Προλήψεως της Χρήσης και Διάδοσης Ναρκωτικών και άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών Νόμου αρ. 128(I)/2000 και άρχισε τη λειτουργία του το Φεβρουάριο του 2001. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο 142(I)/2002, το Συμβούλιο αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και ο ετήσιος Προϋπολογισμός του εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οικονομική κατάσταση. Τα αποτελέσματα των ετών 2005-2007 παρουσιάζονται ως εξής:

	2007	2006	2005
	£	£	£
Έσοδα	616.543	401.907	377.077
Έξοδα	536.930	368.118	355.892
Πλεόνασμα/(Ελλειμμα)	79.613	33.789	21.185

Τα έσοδα προέρχονται από την κυβερνητική χορηγία ύψους £616.543 για το 2007, £401.750 για το 2006 και £377.000 για το 2005.

Προσωπικό. Κατά τα έτη 2007, 2006 και 2005 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 14, 9 και 10 άτομα, αντίστοιχα.

Αρμοδιότητες και καθήκοντα του Συμβουλίου. Κύρια αρμοδιότητα του Συμβουλίου είναι ο σχεδιασμός της εθνικής στρατηγικής ενάντια στα ναρκωτικά και άλλες εξαρτησιογόνες ουσίες και η προώθηση, παρακολούθηση και έλεγχος της εφαρμογής της.

Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά 2004-2008.

(α) Εντός του 2004, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαμορφώθηκε η πρώτη Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά, που καλύπτει την περίοδο 2004 – 2008, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά.

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά έχουν διαμορφωθεί Σχέδια Δράσης για «Μείωση της Ζήτησης», και «Σχέδια Δράσης για «Μείωση της Προσφοράς». Τα Σχέδια Δράσης καθόριζαν συγκεκριμένους στόχους προς επίτευξη και περιλάμβαναν 95 δράσεις σε 10 χώρους προτεραιότητας, για μείωση της ζήτησης, και 54 δράσεις σε 6 χώρους προτεραιότητας, για μείωση της προσφοράς των ναρκωτικών.

(β) Παρατηρήθηκαν προβλήματα και αδυναμίες στην εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής τα κυριότερα από τα οποία ήταν:

- (i) Προβλήματα στο συντονισμό των συναντήσεων των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων, είτε αυτοί είναι κυβερνητικοί είτε ιδιωτικοί.
- (ii) Οι εμπλεκόμενοι φορείς, εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις, παρέλειψαν να υποβάλουν επαρκή στοιχεία και να απαντήσουν σε σχετικά ερωτηματολόγια αναφορικά με την πρόοδο του έργου τους, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μην μπορέσει να αξιολογήσει την πρόοδο στην υλοποίηση των προγραμμάτων και το έργο που επιτελέστηκε από τον κάθε φορέα, αναφορικά με τις δράσεις που του ανατέθηκαν.
- (iii) Δεν έχει διαπιστωθεί από το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο κατά πόσο οι διάφοροι εμπλεκόμενοι φορείς, είτε αυτοί είναι κυβερνητικοί είτε ιδιωτικοί ή άλλα οργανωμένα σύνολα, είχαν εξασφαλίσει την αναγκαία υποδομή, στελέχωση και εμπειρογνωμοσύνη, καθώς και τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους, για να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που απορρέουν από τις δράσεις που τους ανατέθηκαν.
- (iv) Διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρξε συστηματική παρακολούθηση των προγραμμάτων για τα οποία οι εμπλεκόμενοι φορείς έτυχαν της επιχορήγησης, με επιτόπιες επισκέψεις, πραγματοποίηση προσωπικών συνεντεύξεων, επεξεργασία ερωτηματολογίων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις.

Το Συμβούλιο ενέκρινε και επιχορήγησε διάφορα προγράμματα για τα έτη 2007, 2006 και 2005 με ποσά ύψους £138.041, £59.770 και £54.249, αντίστοιχα.

(γ) Το Συμβούλιο προχώρησε σε σύναψη συμφωνίας με εμπειρογνώμονες, συνολικής αξίας €112.048. Οι υπηρεσίες των εμπειρογνομόνων αφορούσαν (α) στην αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης 2004 – 2008, (β) στην αξιολόγηση των προγραμμάτων των μη κυβερνητικών φορέων και του θεραπευτικού προγράμματος των φυλακών και (γ) στον καθορισμό κριτηρίων «καλής πρακτικής» που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη λειτουργία θεραπευτικών και προληπτικών προγραμμάτων.

Η έκθεση αξιολόγησης των εμπειρογνομόνων, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2008 και υποβλήθηκε στο Συμβούλιο το Νοέμβριο 2008, κατέδειξε αρκετά κενά και αδυναμίες αναφορικά με το σχεδιασμό και την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής 2004 – 2008 καθώς και την ανάγκη για βελτιωμένο και πιο αντικειμενικό προσδιορισμό των στόχων και προτεραιοτήτων.

Συγκεκριμένα κατέδειξε ότι, από τις 149 συνολικά δράσεις οι οποίες αποτελούσαν το μεγαλύτερο και πιο σημαντικό μέρος της Εθνικής Στρατηγικής, μόνο οι 39 (26%) έχουν υλοποιηθεί πλήρως, οι 76 υλοποιήθηκαν μερικώς (51%), ενώ οι 34 (23%) δεν έχουν υλοποιηθεί. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ορισμένες από τις δράσεις κρίθηκαν ανέφικτες από τους εμπειρογνώμονες ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα Σχέδια Δράσης δεν εστιάστηκαν αρκετά στις υψηλού κινδύνου ομάδες πληθυσμού.

Έγιναν σαφείς εισηγήσεις, οι σημαντικότερες των οποίων αφορούν στον καθορισμό αντικειμενικών και συγκεκριμένων στόχων οι οποίοι, μέσα από μετρήσιμες και σχεδιασμένες με σαφήνεια και ακρίβεια δράσεις, θα συμβάλουν στην ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών.

Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά 2009 – 2012. Ενόψει της προώθησης της Εθνικής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά 2009 – 2012, η οποία αποτελεί συνέχεια της Στρατηγικής 2004 – 2008 και στοχεύει στη διασφάλιση της υλοποίησης των δράσεων στους τομείς της πρόληψης, της θεραπείας, της μείωσης της βλάβης, της κοινωνικής επανένταξης και της μείωσης της προσφοράς, αναμένεται ότι τα προβλήματα και αδυναμίες που αντιμετώπισε το Συμβούλιο και δυσχέραιναν το έργο της εφαρμογής της Στρατηγικής 2004 – 2008 θα ληφθούν υπόψη και ότι θα υιοθετηθούν τέτοιες διαδικασίες ώστε να αποφευχθούν παρόμοια προβλήματα κατά την εφαρμογή της νέας Εθνικής Στρατηγικής.

Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μου, η νέα Εθνική Στρατηγική εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.3.2009.

Φορείς πρόληψης και θεραπείας. Σήμερα λειτουργούν 32 θεραπευτικά και συμβουλευτικά κέντρα (κυβερνητικά και μη) στα οποία λειτουργούν διάφορα προγράμματα πρόληψης και θεραπείας. Από τα 32 κέντρα, 9 δραστηριοποιούνται στον τομέα πρόληψης, 15 δραστηριοποιούνται στον τομέα θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης, ενώ 8 δραστηριοποιούνται και στους δύο τομείς.

Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί Κανονισμοί για την εύρυθμη λειτουργία του Συμβουλίου, όπως προνοείται στο Νόμο, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί δημοσιονομικές και λογιστικές οδηγίες.

6.57 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Γενικά. Το Ταμείο Επιδότησης ή Χρηματοδότησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ιδρύθηκε με το Νόμο 33(Ι)/2003, για σκοπούς ενθάρρυνσης της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και γενικά της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από το τέλος ύψους 0,22 € σεντ/kwh επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εισπράττεται από κάθε εξουσιοδοτημένο παροχέα ηλεκτρικής ενέργειας και εμβάζεται στο Ταμείο. Το Ταμείο διοικείται από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, η οποία καθιερύεται βάσει του άρθρου 4(Ι) του Νόμου. Της Επιτροπής προεδρεύει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ή εκπρόσωπός του και μέλη της είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ή εκπρόσωπός του, ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού ή εκπρόσωπός του, ο Διευθυντής Εμπορίου και Βιομηχανίας που είναι υπεύθυνος για θέματα ενέργειας ή εκπρόσωπός του, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπός του και εκπρόσωπος του ΕΤΕΚ.

Λογαριασμοί.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο και κατάθεση των ελεγμένων λογαριασμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του πιο πάνω Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ενώ για το υπό εξέταση έτος (2008) δεν υποβλήθηκαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τελικές οικονομικές καταστάσεις. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων για το 2008. Σημειώνεται ότι και για την προηγούμενη περίοδο (2007) οι λογαριασμοί υποβλήθηκαν επίσης καθυστερημένα στις 13.8.2008. Επίσης σύμφωνα με τα άρθρα 5(3) και 5(4) του ίδιου Νόμου η Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου αποστέλλει στον Υπουργό Οικονομικών αντίγραφο των λογαριασμών που έχουν ελεγχθεί, μαζί με τη σχετική έκθεση του Γενικού Ελεγκτή και αντίγραφο των λογαριασμών και της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή κατατίθενται από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, κάτι που δεν έγινε για τα προηγούμενα χρόνια (2003-2007) των οποίων οι λογαριασμοί έχουν ελεγχθεί. Με σχετικές επιστολές του Προέδρου της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου ημερ. 17.11.2008 και 9.9.2009 προς το Υπουργείο Οικονομικών ζητήθηκε η προώθηση της διαδικασίας για έγκριση από τη Βουλή και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Στις

11.9.2009 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι οι λογαριασμοί του Ταμείου για τα έτη 2003-2007 υποβλήθηκαν στις 2.6.2009 ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση και προώθηση στη Βουλή.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου με πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 68.947 στις 11.6.2009 είχε ήδη εγκρίνει την κατάθεση στη Βουλή των πιο πάνω λογαριασμών. Παρατηρώ ωστόσο ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η κατάθεση και δημοσίευση τους.

(β) Αποτελέσματα. Σύμφωνα με το προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, τα έσοδα του Ταμείου ανήλθαν σε €10.384.819 (€9.904.059 το 2007), ενώ οι δαπάνες σε €19.859.684 (€11.243.655 το 2007). Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2008 ανερχόταν στο ποσό των €13.388.404 (€22.863.269 το 2007).

Έγκριση/Εκτέλεση Προϋπολογισμού - Καθυστερήσεις στην προώθηση των σκοπών του Ταμείου. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή στις 13.12.2007 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (Ν. 57(ΙΙ)/2007) οπότε και τέθηκε σε ισχύ.

Ο Προϋπολογισμός προνοούσε έσοδα ύψους €11.362.200 (£6.650.000) και συνολικές δαπάνες ύψους €24.248.472 (£14.192.000) από τις οποίες ποσό €22.348.507 (£13.080.000) αφορούσε επιχορηγήσεις. Τα πραγματικά έσοδα ανήλθαν στα €10.384.819 και οι πραγματικές δαπάνες στα €19.859.684 από τις οποίες €18.607.072 αφορούσαν σε επιχορηγήσεις.

Το συνολικό εγκεκριμένο ποσό, όπως αναφέρεται στο προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων, για χορηγίες για τα έτη 2004-2008 κατά την 31.12.2008 ανερχόταν στα €50,2 εκ., ενώ το ποσό των επιχορηγήσεων που παραχωρήθηκαν ήταν €32,2 εκ. Σημαντικό μέρος της χορηγίας που δεν παραχωρήθηκε αφορά στις κατηγορίες αξιοποίηση βιομάζας και φωτοβολταϊκών συστημάτων που δεν υλοποιήθηκαν μέχρι τα τέλη του 2008.

Κατά το 2008 παραλήφθηκαν 18.221 αιτήσεις, ενώ εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν 15.291. Το συνολικό ποσό της επιχορήγησης που αντιστοιχεί στις αιτήσεις που εγκρίθηκαν ανερχόταν σε €22.178.455, ενώ το ποσό των επιχορηγήσεων που καταβλήθηκαν ανήλθε σε €18.611.220.

Επισημάνω την κατακόρυφη αύξηση στον αριθμό των αιτήσεων που παραλαμβάνονται, καθώς και το γεγονός ότι εντός του 2008 υπήρξε σημαντική αύξηση ως προς το ποσό των χορηγιών που καταβλήθηκε τόσο ως προς το αντίστοιχο ποσό του προηγούμενου έτους που ήταν €10.585.565, όσο και ως ποσοστό επί του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού που ανήλθε στο 83% (55% για το 2007).

Ανάθεση από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, της εξέτασης και αξιολόγησης των αιτήσεων για παροχή επιδοτήσεων, στο Ίδρυμα Ενέργειας. Μέσα στα πλαίσια διερεύνησης του δικαιώματος της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση στο Ίδρυμα Ενέργειας, της διεκπεραίωσης των αιτήσεων που θα λαμβάνονταν το 2007 διαπιστώθηκε ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 7 του Νόμου, ώστε να συμπεριληφθεί ρητή πρόνοια ότι η Επιτροπή δύναται να εκχωρεί τις εξουσίες της για εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με όρους που θα συμφωνούνται εκ των προτέρων. Ως εκ τούτου ετοιμάστηκε σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας Νόμων, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.5.2007 (αρ. αποφ. 65.455) και στις 20.7.2007 προωθήθηκε στη Βουλή για ψήφιση. Μέχρι σήμερα δεν έχει ψηφιστεί.

Η Επιτροπή στις 14.2.2008 αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ανάθεση της αξιολόγησης των αιτήσεων του 2008 στο Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου (IEK), τακτική που ακολουθείται από την έναρξη λειτουργίας των σχεδίων χορηγιών του Ταμείου, χωρίς να επικαλεστεί οποιονδήποτε λόγους για την απευθείας ανάθεση. Ένα μέλος της Επιτροπής εξέφρασε αρνητική άποψη για την απευθείας ανάθεση του σχεδίου στο Ίδρυμα Ενέργειας.

Πέραν του νομικού κωλύματος της ανάθεσης της εξέτασης των αιτήσεων σε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο η απόφαση της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση της εξέτασης των εν λόγω αιτήσεων στο IEK

χωρίς την προκήρυξη προσφορών δεν βρίσκεται εντός των πλαισίων της νομοθεσίας και των κανόνων χρηστής διοίκησης.

Το ποσό των κατ' αρχήν εγκριμένων αιτήσεων υπερβαίνει τα ταμειακά διαθέσιμα του Ταμείου. Το συνολικό αποδεκτό ποσό χορηγίας από το 2004 που άρχισαν τα σχέδια χορηγιών έως και το 2008 ήταν €50,2 εκ., σύμφωνα με προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων και το ποσό που πληρώθηκε ήταν €32,2 εκ. Δηλαδή δόθηκε κατ' αρχήν έγκριση για αιτήσεις χορηγιών ύψους €18 εκ. για τις οποίες εκκρεμεί η υλοποίηση και κατ' επέκταση η πληρωμή του εν λόγω ποσού, ενώ το υπόλοιπο του Ταμείου κατά την 31.12.2008 είναι μόλις €13,4 εκ. Σε περίπτωση που υλοποιηθούν όλες οι αιτήσεις για τις οποίες δόθηκε κατ' αρχήν έγκριση οι πόροι του Ταμείου δεν θα αρκούν. Κάποιες από τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν από τα πρώτα χρόνια έναρξης της λειτουργίας του Ταμείου για επενδύσεις που δεν έγιναν ακόμη, πολύ πιθανόν να μην υλοποιηθούν ή οι αιτητές να έπαυσαν να ενδιαφέρονται.

Εισηγήθηκα όπως διερευνηθούν οι αιτήσεις που λήφθηκαν από το 2004 έως το 2007 και εξακολουθούν να εκκρεμούν, ώστε η Επιτροπή να γνωρίζει τις πραγματικές ανάγκες του Ταμείου και να ετοιμάζει ανάλογα τον ετήσιο Προϋπολογισμό της, στον οποίο να αντανακλώνται ανάλογα τα μελλοντικά σχέδια χορηγιών.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι από τη μέχρι τώρα εμπειρία προκύπτει ότι αριθμός αιτήσεων για τις οποίες δίνεται κατ' αρχήν έγκριση δεν υλοποιούνται. Σημείωσε επίσης ότι στις περιπτώσεις των αιτήσεων που δεν απαιτείτο από το σχέδιο η κατ' αρχήν έγκριση της Επιτροπής, οι αιτητές ενημερώνονται με επιστολές, στις οποίες αναφέρεται ότι σε περίπτωση που δεν προσκομίσουν τα σχετικά δικαιολογητικά η αίτηση τους θα ακυρώνεται εντός προκαθορισμένων χρονικών πλαισίων.

Διπλές πληρωμές σε δικαιούχους χορηγιών. Σε έξι περιπτώσεις οι δικαιούχοι χορηγίας πληρώθηκαν δύο φορές το ίδιο ποσό για την ίδια αίτηση. Εισηγήθηκα όπως, αφού διερευνηθούν οι συγκεκριμένες περιπτώσεις, ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων. Εισηγήθηκα όπως παράλληλα με τη σφράγιση των φακέλων, τη στιγμή που καταχωρίζονται οι αιτήσεις για πληρωμή ο αρμόδιος λειτουργός να μονογράφει σε συγκεκριμένο πεδίο στο σχετικό έντυπο λογιστηρίου.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τους παραλήπτες η επιστροφή του ποσού της υπερπληρωμής. Ανέφερε επίσης ότι λήφθηκαν επιπρόσθετα μέτρα σύμφωνα με τις εισηγήσεις μας.

Μέρος Β

Επισκέψεις ελέγχου. Οι όροι των συμφωνιών παροχής χορηγίας που υπογράφονται μεταξύ των αιτητών και της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου για περιπτώσεις χορηγιών πέραν των €2.563 (£1.500), προνοούν ότι ο αιτητής πρέπει να έχει στην κατοχή του τα συστήματα για τα οποία πήρε χορηγία για τουλάχιστον 5 χρόνια. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να επιστραφεί κατ' αναλογία ποσοστό της χορηγίας για το οποίο δεν έχουν γίνει αποσβέσεις (λογιστική απόσβεση). Κατά τη διάρκεια του 2008 δεν έγιναν οποιεσδήποτε επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου και εξέφρασα την άποψη ότι για επιβεβαίωση της κατοχής των συστημάτων που επιχορηγήθηκαν πρέπει να γίνονται δειγματοληπτικές επισκέψεις ελέγχου.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες και έχουν ξεκινήσει επαναληπτικές επισκέψεις για επιβεβαίωση της κατοχής και σωστής λειτουργίας των συστημάτων που επιχορηγήθηκαν.

Επένδυση αποθεμάτων του Ταμείου. Το υπόλοιπο των αποθεμάτων του Ταμείου στις 31.12.2008 ανέρχεται στο ποσό των €13.388.404 (€22.863.269 το 2007). Το υπόλοιπο του Ταμείου κατατίθεται σε κυβερνητικό λογαριασμό καταθέσεων του Γενικού Λογιστηρίου. Επειδή πρόκειται για σημαντικό ποσό και ο εν λόγω λογαριασμός δεν είναι τοκοφόρος, εισηγήθηκα, σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όπως η Επιτροπή μελετήσει τρόπους επένδυσης των αποθεμάτων του Ταμείου, αφού λάβει σχετική έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, όπως προνοείται στο άρθρο 7(2)(δ) του Νόμου, όπως και έπραξε.

Παρόλο που όπως αναφέρατε στην απάντησή σας για την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μου για το 2007 λήφθηκε η έγκριση του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Υπουργού Οικονομικών για άνοιγμα τοκοφόρων λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, εντούτοις κατά τη διάρκεια του 2008

όλο το υπόλοιπο του Ταμείου παρέμεινε στον κυβερνητικό λογαριασμό καταθέσεων του Γενικού Λογιστηρίου.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι ύστερα από τη σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών στις 30.5.2008, και διευκρινίσεις για τη διαδικασία επιλογής καταθετικών προϊόντων που λήφθηκαν από το ίδιο Υπουργείο αρχές του 2009, το Ταμείο προχωρεί σε προκήρυξη προσφορών για επένδυση των αποθεμάτων του, σε τοκοφόρα γραμμάτια εμπορικών τραπεζών.

6.58 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μέρος Α

Διαπίστευση. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του Νόμου, ο Οργανισμός υπόκειται σε διαπίστευση από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ), η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι σε θέση ο Οργανισμός να διενεργεί πληρωμές που βαρύνουν το Ταμείο Πληρωμών.

Σύμφωνα με το άρθρο 2(I) του Κανονισμού 885/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 16.10.2006, η διαπίστευση του Οργανισμού Πληρωμών είναι διαρκής διαδικασία και η Αρμόδια Αρχή οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανά τριετία κατά πόσο ο Οργανισμός Πληρωμών εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τα κριτήρια διαπίστευσης. Σύμφωνα με το Κεφ. 6 της Κατευθυντήριας Γραμμής αρ. 2, η πρώτη ενημέρωση θα γίνει στις 15.2.2010 και θα καλύπτει την περίοδο μέχρι 15.10.2009.

Με βάση το άρθρο 17(I) του Κανονισμού 885/2006, ο Υπουργός ΓΦΠΠ, ως Αρμόδια Αρχή, ενημέρωσε, με επιστολή του ημερομηνίας 11.12.2006, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ότι η υφιστάμενη πράξη διαπίστευσης του Οργανισμού συνεχίζει να ισχύει. Στη συνέχεια ο Υπουργός ΓΦΠΠ, με νέα επιστολή του ημερ. 31.10.2007, ενημέρωσε τη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) ότι η Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης προτίθεται να αναθέσει στον ΟΑΠ την υλοποίηση των Μέτρων Leader, τα οποία περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013, αναφέροντας ότι θα προχωρήσει σε νέα διαπίστευση του ΟΑΠ, μέχρι την ολοκλήρωση της οποίας δεν θα γίνουν οποιεσδήποτε πληρωμές Μέτρων που αποτελούν καινούργιες ευθύνες του Οργανισμού.

Σε νέα επιστολή της ημερ. 7.8.2008 η ΓΔΓΑΑ, τόνισε ότι θα πρέπει να εκδοθεί νέα πράξη διαπίστευσης για τον Οργανισμό πριν τη διενέργεια πληρωμών στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 και ότι δεν θα πρέπει να γίνουν αποδεκτές ή να προωθηθούν αιτήσεις μέχρι την ολοκλήρωση του καθορισμού των διαδικασιών χειρισμού των νέων Μέτρων. Ο Οργανισμός ενημερώθηκε σχετικά με την πιο πάνω θέση της ΓΔΓΑΑ με επιστολή του Υπουργείου ΓΦΠΠ ημερ. 22.8.2008.

Στη συνέχεια, κατόπιν σχετικών διευκρινίσεων που ζητήθηκαν, η ΓΔΓΑΑ ενημέρωσε, στις 23.9.2008, τον Οργανισμό ότι θα επιθυμούσε τη συνολική διαπίστευση του Οργανισμού εκ νέου, ώστε αυτή να περιλαμβάνει τα νέα Μέτρα Leader και, όσον αφορά στα υπόλοιπα μέτρα, να παρέχεται η διαβεβαίωση ότι δεν επήλθαν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις διαδικασίες και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που τα διέπει.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι η νέα πράξη διαπίστευσης του Οργανισμού δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.8.2009. Επισημάνει ότι η πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την έγκριση των Ομάδων Τοπικής Δράσης που θα δραστηριοποιηθούν σε σχέση με τα Μέτρα Leader είχε δημοσιευτεί πριν την πιο πάνω ημερομηνία, καθώς επίσης ότι, όσον αφορά στα υπόλοιπα Μέτρα του Προγράμματος, αυτά είχαν προκηρυχθεί στην πλειοψηφία τους πριν την ολοκλήρωση της νέας πράξης διαπίστευσης του Οργανισμού και για ένα από αυτά είχαν ήδη διενεργηθεί πληρωμές.

Όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, το Μέτρο των εξισωτικών πληρωμών μειονεκτικών περιοχών, για το οποίο διενεργήθηκαν πληρωμές, είναι άμεσα συνδεδεμένο με το Σχέδιο Ενιαίας Εκταρικής Επιδότησης και δεν θα μπορούσε να μη γίνουν πληρωμές.

Ανάθεση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους. Με βάση τις δυνατότητες που του παρέχει το άρθρο 15 του Νόμου, ο Οργανισμός σύναψε συμφωνίες αναδοχής με το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Δασών, το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, το Τμήμα Τελωνείων, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι πιο πάνω ανάδοχοι διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις για τα μέτρα που τους έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλουν τους φακέλους με όλα τα σχετικά στον Οργανισμό, ο οποίος καταβάλλει τις ενισχύσεις στους δικαιούχους, τηρεί τα απαιτούμενα στοιχεία και υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1Γ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 885/2006, όπου καθορίζονται τα κριτήρια διαπίστευσης των Οργανισμών Πληρωμών, στην περίπτωση εκχώρησης αρμοδιοτήτων σε άλλους Οργανισμούς πρέπει να πληρούνται διάφοροι όροι που καθορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι «ο Οργανισμός Πληρωμών επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τις εκχωρηθείσες λειτουργίες, προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι οι εργασίες εκτελέστηκαν σε ικανοποιητικό επίπεδο και ότι υπάρχει συμμόρφωση με τους Κοινοτικούς Κανόνες».

Σύμφωνα με τον Οργανισμό, το Τμήμα Έγκρισης Πληρωμών διενεργεί συχνούς επιπρόσθετους ελέγχους σε δικαιούχους μέτρων υπό αναδοχή και βρίσκεται σε συνεχείς διαβουλεύσεις με τους ανάδοχους οργανισμούς για θέματα που προκύπτουν κατά την εφαρμογή των συμφωνιών αναδοχής. Επίσης η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού διενεργεί, δειγματοληπτικά, ελέγχους σε σχέση με τη λειτουργία των αναδόχων. Όσον αφορά στα Μέτρα 1.1 και 1.2 του ΣΑΑ 2004-2006 γίνονται τακτικοί επιτόπιοι έλεγχοι, επαναληπτικοί και μη, σε δικαιούχους πριν από την πληρωμή. Ωστόσο δεν φαίνεται να διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος ή αξιολόγηση στις γενικές διαδικασίες και τα συστήματα των αναδόχων οργανισμών, με σκοπό τη διακρίβωση της συμμόρφωσής τους με τους σχετικούς Κοινοτικούς Κανονισμούς και, ενόψει του ότι την ευθύνη τήρησης των σχετικών Κανονισμών ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει ο Οργανισμός, επανέλαβα την εισήγησή μου για διενέργεια τέτοιων ελέγχων.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, το πλεόνασμα πριν τη φορολογία για το 2008 ήταν €805.046 σε σύγκριση με €483.611 το 2007.

	2008	2007
	€'000	€'000
Εισοδήματα	172.349	161.856
Πληρωμές σε δικαιούχους	(165.878)	(154.943)
	6.471	6.913
Χρεώλυση και άλλα λειτουργικά έσοδα	707	656
Καθαρά έξοδα διαχείρισης και λειτουργίας	(9.900)	(8.504)
Καθαρά χρηματοδοτικά έσοδα	3.527	1.419
Πλεόνασμα για το έτος πριν τη φορολογία	805	484
Φορολογία	(805)	(484)
Πλεόνασμα για το έτος	0	0

Στα εισοδήματα για το έτος περιλαμβάνονται τα ποσά που έχουν διατεθεί για τη διενέργεια πληρωμών των σχετικών επιδοτήσεων, τόσο από εθνικούς πόρους όσο και από Ευρωπαϊκά Κονδύλια. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί στον Οργανισμό επιπλέον των πληρωμών που έχουν διενεργηθεί περιλαμβάνονται στους πιστωτές του ισολογισμού ως ποσά πληρωτέα για εφαρμογή νέων και υφιστάμενων μέτρων. Σημειώνεται ότι το Δεκέμβριο του 2008 εμβάστηκε στον Οργανισμό επιπλέον ποσό ύψους €62.500.000 για την καταβολή κατά χάριν ενίσχυσης για την ανομβρία, η πληρωμή της οποίας διενεργήθηκε, στο μεγαλύτερο μέρος της, εντός του 2009. Κατά συνέπεια, ποσό ύψους €60.100.097 περιλαμβάνεται επίσης στους πιστωτές του έτους

που έληξε στις 31.12.2008. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος της όλης διαδικασίας καταβολής της κατά χάριν ενίσχυσης για την ανομβρία θα εξεταστεί σε επερχόμενο έλεγχο της Υπηρεσίας μου.

Η κρατική χορηγία που καταβάλλεται για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Οργανισμού λογιστικοποιείται στα έσοδα της ίδιας περιόδου που επιβαρύνθηκε με τις δαπάνες αυτές. Σε περίπτωση που καταβάλλεται στον Οργανισμό ποσό μεγαλύτερο των συνολικών λειτουργικών δαπανών που έχουν διενεργηθεί, μετά την αφαίρεση άλλων εσόδων του Οργανισμού, η διαφορά παρουσιάζεται στον ισολογισμό στα ποσά για κάλυψη μελλοντικών εξόδων λειτουργίας. Το ποσό αυτό, στις 31.12.2008, ανερχόταν στα €1.583.355.

Οι πληρωμές σε δικαιούχους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως έξοδα κατά το έτος έγκρισής τους, και τα λειτουργικά έξοδα αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εξόδων.

(β) Χρηματικά διαθέσιμα.

(i) **Διαχείριση χρηματικών διαθεσίμων:** Λόγω της σημαντικότητας των χρηματικών διαθεσίμων εισηγήθηκα, στην Έκθεσή μου αναφορικά με τον έλεγχο του έτους 2005, όπως ο Οργανισμός προβεί στην κατάρτιση πολιτικής για την ορθολογιστική διαχείριση και μέγιστη αξιοποίησή τους με βάση τις προβλεπόμενες ανάγκες του, και όπως για αύξηση των εσόδων του μελετήσει το ενδεχόμενο επένδυσης των χρηματικών πλεονασμάτων του, τα οποία βρίσκονταν κατατεθειμένα σε λογαριασμούς άμεσης πρόσβασης με επιτόκιο το οποίο κατά το 2006, κυμάνθηκε κατά μέσο όρο γύρω στο 2,4%, σε τραπεζικούς λογαριασμούς με προειδοποίηση. Κατά το υπό επισκόπηση έτος ο Οργανισμός, υιοθετώντας την εισήγησή μου, πέτυχε να εξασφαλίσει μέσο πιστωτικό επιτόκιο ύψους περίπου 4,35%, με παράλληλο δικαίωμα άμεσης πρόσβασης σε όλα τα χρηματικά του διαθέσιμα. Το γεγονός αυτό, πέραν, φυσικά, της σημαντικής αύξησης των χρηματικών διαθεσίμων του Οργανισμού, συνέτεινε στην αύξηση των εσόδων του από τόκους, από €616.236 (£360.667) το 2006 σε €3.557.982 το 2008.

(ii) **Συνεργασία με τραπεζικά ιδρύματα:** Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Οργανισμός ανέθεσε την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών απευθείας σε τραπεζικό ίδρυμα το οποίο, όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, επιλέχθηκε αφού λήφθηκε υπόψη ότι δραστηριοποιείται στον ίδιο τομέα στην Ελλάδα και λόγω αυτού κρίθηκε ότι έχει την απαραίτητη γνώση και εμπειρία. Κατόπιν εισήγησής μου για εξέταση τρόπων εξασφάλισης καλύτερων όρων, με τη συμμετοχή και άλλων τραπεζικών ιδρυμάτων, ο Οργανισμός προέβη στην προκήρυξη διαγωνισμού με τη μέθοδο των ανοικτών προσφορών για την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών, όπως τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών και μεταφορά εμβασμάτων σε δικαιούχους. Η προσφορά κατακυρώθηκε πρόσφατα στην ίδια τράπεζα με την οποία συνεργαζόταν μέχρι σήμερα ο Οργανισμός, με καλύτερους όρους. Ο Οργανισμός εκτιμά ότι από τους νέους όρους συνεργασίας, θα προκύψει ετήσια εξοικονόμηση της τάξης των περίπου €39.000 σε ότι αφορά στις χρεώσεις για την εκτέλεση τραπεζικών εμβασμάτων.

Προϋπολογισμός Ταμείου Λειτουργίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 48(1), 48(2), 48(3) και 48(7) του Νόμου, ο ΟΑΠ καταρτίζει ετήσιο Προϋπολογισμό που αφορά στο Ταμείο Λειτουργίας, ο οποίος υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων και υποβάλλεται για το σκοπό αυτό από τον Επίτροπο στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου του προηγούμενου έτους που αφορά και κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι της 30ης Σεπτεμβρίου του έτους αυτού. Σε περίπτωση μη έγκαιρης ψήφισης του Προϋπολογισμού του, ο ΟΑΠ λειτουργεί κατ' ανάλογη εφαρμογή των περί δωδεκατημορίων διατάξεων του Συντάγματος για τον κρατικό Προϋπολογισμό, χωρίς όμως το χρονικό περιορισμό των δύο μηνών.

Αναφορικά με το Ταμείο Πληρωμών δεν απαιτείται η κατάρτιση Προϋπολογισμού.

(α) **Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο αρχικός Προϋπολογισμός του Ταμείου Λειτουργίας του Οργανισμού για το έτος 2008 στάλθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών την 2.8.2007, με προτεινόμενες δαπάνες ύψους £72 εκ.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 18.10.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι ο προτεινόμενος Προϋπολογισμός θα έπρεπε να αναθεωρηθεί, ώστε το σύνολο των δαπανών να περιοριστεί στα £6,9 εκ. Ο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 2.11.2007, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007, και αφού ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στις 31.12.2007. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που παραχωρήθηκαν ήταν €11.772.265 (£6.890.000) ενώ με την ψήφιση συμπληρωματικού Προϋπολογισμού παραχωρήθηκαν στον Οργανισμό επιπρόσθετες πιστώσεις ύψους €875.270 για κάλυψη του εταιρικού φόρου και της έκτακτης αμυντικής εισφοράς επί των εσόδων από τραπεζικούς τόκους, οι οποίοι ήταν αυξημένοι λόγω παραχώρησης πρόσθετων ποσών στον Οργανισμό από το Υπουργείο Οικονομικών για την πληρωμή των αγροτικών επιδοτήσεων.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

- (i) Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού για το έτος 2008 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε οκτώ άρθρα συνολικού ύψους €270.024, οι οποίες καλύφθηκαν, κατόπιν έγκρισης του Επιτρόπου, από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού καθώς και από τη μεταφορά πιστώσεων από το άρθρο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό», σύμφωνα με την εξουσία που παρέχεται στον Επίτροπο από το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Πληρωμών Νόμου του 2008 (Ν.68(ΙΙ)/2007). Με βάση τις πρόνοιες του εδαφίου 3 του πιο πάνω άρθρου του Νόμου, κατατέθηκε στις 26.2.2009 σχετική έκθεση για ενημέρωση της Βουλής των Αντιπροσώπων.
- (ii) Ποσοστό υλοποίησης Προϋπολογισμού.** Από το συνολικό ποσό των €12.647.534 που προϋπολογίστηκε για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του Οργανισμού, δαπανήθηκαν €10.613.114, δηλαδή προέκυψε ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού ύψους 84%.

Προσωπικό.

(α) Στελέχωση Οργανισμού. Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το 2008, οι προβλεπόμενες μόνιμες οργανικές θέσεις ήταν 120 (106 το 2007) από τις οποίες, κατά την 31.12.2008, είχαν πληρωθεί 116 (81 το 2007), ενώ τέσσερεις παρέμειναν κενές. Η μία κενή θέση αφορά στον Πρώτο Λειτουργό Αγροτικών Πληρωμών που προΐσταται του Τμήματος Έγκρισης Πληρωμών, η οποία κενώθηκε με την εκπνοή του διορισμού της συμβασιούχου που την κατείχε, το Δεκέμβριο του 2008. Λόγω της σημαντικότητας της θέσης, εισηγήθηκα, στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, όπως γίνουν έγκαιρα όλες οι απαραίτητες ενέργειες για προκήρυξη και πλήρωσή της, η οποία, ωστόσο, ακόμα εκκρεμεί.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι μετά τον επαναδιορισμό του Επιτρόπου και το διορισμό νέου Βοηθού Επιτρόπου, προγραμματίζεται η σύγκληση του νέου Συμβουλίου Προσλήψεων και Προαγωγών. Σημειώνεται ότι η ανάγκη προκήρυξης της θέσης, επισημάνθηκε από την Υπηρεσία μου από πέρυσι και αποσκοπούσε ακριβώς στην έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας ώστε να διασφαλιστεί παρουσία προϊσταμένου στο σημαντικό αυτό Τμήμα του Οργανισμού.

Στις 31.12.2008 υπηρετούσαν επίσης στον Οργανισμό 121 έκτακτοι υπάλληλοι (151 το 2007) και έξι ωρομίσθιοι (πέντε το 2007). Όπως προκύπτει, ο Οργανισμός συνεχίζει να εργοδοτεί μεγάλο αριθμό έκτακτων υπαλλήλων σε σχέση με το μόνιμο προσωπικό που απασχολεί.

(β) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των αξιωματούχων και μόνιμου, έκτακτου και ωρομίσθιου προσωπικού του Οργανισμού στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €6,5 εκ., σε σύγκριση με €5,6 εκ. (£3,3 εκ.) το 2007.

Ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο ήταν €26.557 (€23.502 το 2007). Το ποσό αυτό είναι σχετικά χαμηλό αφού πρόκειται για νεοσύστατο Οργανισμό, οι υπάλληλοι του οποίου βρίσκονται ακόμη στις πρώτες βαθμίδες της κλίμακάς τους, ενώ στα έξοδα μισθοδοσίας δεν περιλαμβάνεται ακόμα πρόνοια σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων.

(γ) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Όπως αναφέρεται και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, σύμφωνα με το άρθρο 20 (3)(β) του Νόμου, τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των μελών του προσωπικού του ΟΑΠ διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις εκάστοτε σε ισχύ διατάξεις των περί Συντάξεων Νόμων του 1997 έως 2005.

Στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος επισήμανα ότι, παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των έξι χρόνων από την ημερομηνία ίδρυσης του Οργανισμού, εξακολουθεί να μη γίνεται καμία αναγνώριση στις οικονομικές καταστάσεις του σε σχέση με τις υποχρεώσεις αναφορικά με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του προσωπικού και εισηγήθηκα όπως ο Οργανισμός προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διενέργεια αναλογιστικής μελέτης ώστε να αναγνωριστεί η σχετική αναλογιστική υποχρέωση και να καθοριστεί το ποσοστό μηνιαίας συνεισφοράς για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Με βάση την εισήγησή μου ο Οργανισμός προέβη, στις 14.4.2009, στην ανάθεση διενέργειας σχετικής μελέτης σε αναλογιστή, η οποία ολοκληρώθηκε και υποβλήθηκε στον Οργανισμό στις 2.10.2009. Σύμφωνα με τη μελέτη, το αναλογιστικό έλλειμμα σε σχέση με την προϋπηρεσία των υπαλλήλων του Οργανισμού ανέρχεται σε €4.617.000.

Προσωπικό ανάδοχων Οργανισμών. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, οι ανάδοχοι Οργανισμοί απασχολούσαν, στις 17.3.2009, συνολικά 134 άτομα για διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων που τους εκχωρήθηκαν από τον ΟΑΠ, το κόστος των οποίων καλύπτεται από το Κράτος, μέσω των Κονδυλίων του Προϋπολογισμού των αναδόχων.

Πληρωμές σε δικαιούχους. Κατά τη διάρκεια του 2008 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €165.811.892 (2007 - €160.184.930), οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν κατά €101.255.470 ή ποσοστό 61,1% από την Κυπριακή Δημοκρατία (2007 - €99.596.773 ή ποσοστό 62,2%) και κατά €64.556.422 ή ποσοστό 38,9% (2007 - €60.588.157 ή ποσοστό 37,8%) από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού, το σύνολο των πληρωμών σε δικαιούχους κατά το 2008 ανήλθε σε €165.877.587 αφού, με βάση τις λογιστικές αρχές που χρησιμοποιεί ο Οργανισμός, αυτές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος όπου εγκρίνονται οι πληρωμές, το οποίο δεν συμπίπτει πάντα με το έτος πληρωμής τους.

Λανθασμένες πληρωμές σε δικαιούχους. Κατά την υπό εξέταση περίοδο διενεργήθηκαν και πάλι λανθασμένες πληρωμές σε δικαιούχους, οι σημαντικότερες από τις οποίες αναφέρονται ενδεικτικά πιο κάτω:

(α) Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων 2008. Λόγω λάθους διενεργήθηκαν, κατά το Δεκέμβριο του 2008, υπερπληρωμές, συνολικού ύψους €1.226.596 σε 237 αιτητές εκταρικών επιδοτήσεων.

Όπως διαπιστώθηκε από σχετική διερεύνηση του θέματος από τον Οργανισμό, οι υπερπληρωμές προέκυψαν λόγω μη εντοπισμού προβλήματος στο λογισμικό σύστημα, που προκλήθηκαν ύστερα από τροποποιήσεις οι οποίες ζητήθηκαν προφορικά από το Τμήμα Έγκρισης Πληρωμών.

Παρόλο που, σε προηγούμενη Έκθεσή μου που αφορούσε στο οικονομικό έτος 2006, είχα υποδείξει την ανάγκη διενέργειας δοκιμών ελέγχου του μηχανογραφικού συστήματος ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα και να διορθώνονται τα τυχόν προβλήματα πριν την αποδοχή και εφαρμογή του συστήματος σε ζωντανό περιβάλλον και υπέδειξα την ανάγκη βελτίωσης των διαδικασιών έγκρισης αλλαγών στο σύστημα, το πιο πάνω περιστατικό καταδεικνύει ότι δεν έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα, αφού το λάθος του μηχανογραφημένου συστήματος δεν εντοπίστηκε πριν τη διενέργεια πληρωμών, λόγω μη διενέργειας εξαντλητικών δοκιμών ελέγχου.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι η μη διενέργεια εξαντλητικών δοκιμών ελέγχων επί του μηχανογραφημένου συστήματος οφείλεται σε αλλαγές στα κριτήρια των πληρωμών οι οποίες προέκυψαν μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τις οποίες ο ΟΑΠ ενημερώθηκε μερικές μόνο μέρες πριν από την έναρξη καταβολής τους.

Επισημαίνεται ότι το ποσό της υπερπληρωμής έχει ανακτηθεί σχεδόν εξ ολοκλήρου από τους δικαιούχους.

(β) Μέτρο 2.3.1 Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006 - Διατήρηση της φυσικής αξίας του γεωργικού περιβάλλοντος και του παραδοσιακού τοπίου με έμφαση στις αποστερημένες περιοχές. Στα πλαίσια των πληρωμών αιτήσεων του πιο πάνω μέτρου για το 2007, προωθήθηκαν, από λάθος, για επαναληπτική πληρωμή, 1.274 αιτήσεις για τις οποίες δεν είχαν προηγηθεί οι διοικητικοί έλεγχοι και χωρίς να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων, για τις οποίες ενδεχομένως να έχουν προκύψει υπερπληρωμές. Μέχρι σήμερα έχουν διερευνηθεί 1.032 αιτήσεις, από τις οποίες προέκυψε ότι σε 337 περιπτώσεις διενεργήθηκαν υπερπληρωμές ύψους €87.949, οι οποίες ανακτήθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου. Οι υπόλοιπες αιτήσεις βρίσκονται ακόμα υπό εξέταση.

Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων.

(α) Εκταμίευση Κοινοτικών Κονδυλίων σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων. Όπως διαπιστώθηκε, συνολικό ποσό ύψους €4,6 εκ. από τα διαθέσιμα Κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα έτη 2004 - 2008, σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων, δεν εκταμιεύθηκε.

(β) Εξαίρεση ποσών από Κοινοτική Χρηματοδότηση. Η ΓΔΓΑΑ, σε επιστολή της ημερ. 2.6.2008, αναφέρει ότι η τελική της θέση είναι ότι η εφαρμογή του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης για το έτος υποβολής αιτήσεων 2004 δεν συμβιβάζεται με τους κοινοτικούς κανόνες, λόγω της μη συμμόρφωσης του Οργανισμού με τις πρόνοιες του Κανονισμού 2419/2001 όσον αφορά στην αύξηση του επιπέδου των επιτόπιων ελέγχων του κατά το 2004. Κατά συνέπεια, πρότεινε την εξαίρεση ποσού ύψους €756.946 που ισοδυναμεί με αποκοπή ύψους 10%, από την κοινοτική χρηματοδότηση.

Παρόμοιος έλεγχος διενεργήθηκε και σε σχέση με το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης για τα έτη 2005, 2006 και 2007. Η ΓΔΓΑΑ, με επιστολή της ημερ. 20.2.2008 ενημέρωσε τις Κυπριακές Αρχές ότι κατά την άποψή της δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις των σχετικών ευρωπαϊκών Κανονισμών σε σχέση με την εφαρμογή του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης κατά τα έτη αυτά και ότι ενδέχεται να προτείνει την εξαίρεση μέρους των δαπανών που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του καθεστώτος αυτού από κοινοτική χρηματοδότηση. Σημειώνεται ότι κατά τα υπό αναφορά έτη η κοινοτική χρηματοδότηση που λήφθηκε ανήλθε γύρω στα €50 εκ., στα πλαίσια του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης, και γύρω στα €30 εκ. σε σχέση με Μέτρα του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2007 που έχουν ως βάση την έκταση.

Σύμφωνα με τα πρακτικά των διμερών διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες στις 22.1.2009 για το πιο πάνω θέμα, ο Οργανισμός ανέφερε ότι βρίσκεται στο στάδιο της επικαιροποίησης του Συστήματος Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων – Συστήματος Γεωγραφικής Πληροφόρησης (ΣΑΑ – ΣΓΠ) με νέες δορυφορικές φωτογραφίες που αγοράστηκαν το 2008 και ότι το συνολικό εγχείρημα θα ολοκληρωθεί μέχρι τον Ιούνιο του 2009.

Η ΓΔΓΑΑ συμφώνησε να καθυστερήσει τη λήψη τελικής απόφασης σχετικά με την εφαρμογή και το επίπεδο οποιασδήποτε οικονομικής διόρθωσης, λόγω των αδυναμιών που έχουν διαπιστωθεί, μέχρι την ολοκλήρωση των πιο πάνω ενεργειών και ανέφερε ότι πριν ληφθεί υπόψη ο οικονομικός αντίκτυπος, οι ενέργειες του Οργανισμού θα υποβληθούν σε διεξοδικό έλεγχο, στον οποίο εντάσσεται και η πιθανή πραγματοποίηση επιτόπιας αποστολής. Επισημαίνει επίσης ότι, όσο εκκρεμεί η διενέργεια του προαναφερόμενου λογιστικού ελέγχου, εμμένει στην άποψή της ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο ΣΑΑ – ΣΓΠ (2005-2007), ότι δεν έχουν αυξηθεί οι επιτόπιοι έλεγχοι (2005-2006), ότι συνεχίζονται οι ελλείψεις στο θέμα της ποιότητας των επιτόπιων ελέγχων (2005-2007) και ότι η μη συμμόρφωση με τις διατάξεις που προβλέπονται από τις κυρώσεις (2005-2007) αντιπροσωπεύει αδυναμία στον τρόπο λειτουργίας τόσο των βασικών, όσο και των επικουρικών ελέγχων. Όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα των πρακτικών της διμερούς συνάντησης, η κατάσταση κρίνεται ότι παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις και υπάρχουν σαφείς αποδείξεις για εκτεταμένες παρατυπίες στις πληρωμές που έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται οι στρεμματικές ενισχύσεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο του πρώτου και του δεύτερου πυλώνα (μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης), εφόσον δε ορισμένες από τις αδυναμίες εμφανίζονται κατ' επανάληψη, γεγονός που δημιουργεί κίνδυνο ο οποίος αυξάνεται με την πάροδο των ετών, επιστήθηκε η προσοχή των κυπριακών αρχών στις διατάξεις του εγγράφου AGRI/61495/2002/rev1.

Σύμφωνα με το υπό αναφορά έγγραφο, στην περίπτωση όπου επιβλήθηκε κατ' αποκοπή διόρθωση ύψους 10% σε σχέση με αδυναμίες που επισημάνθηκαν στο σύστημα ελέγχου κατά την εκκαθάριση συμμόρφωσης ενός έτους, οι οποίες συνεχίστηκαν και σε μετέπειτα περιόδους, τότε η Επιτροπή θα μπορεί να επιβάλει αύξηση στο ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης σε τουλάχιστον 15% κατά την επόμενη περίοδο. Σε περίπτωση που οι ίδιες αδυναμίες παρατηρηθούν και σε επόμενη περίοδο, το ποσοστό αυξάνεται στο 25% και αν αυτές συνεχίσουν να παρατηρούνται, τότε η αύξηση πέραν του 25% θα αποφασίζεται σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Επισημαίνεται ότι για το έτος 2004 έχει ήδη επιβληθεί η ποινή της κατ' αποκοπή διόρθωσης ύψους 10% σε σχέση με αδυναμίες του ΟΣΔΕ οι οποίες, σε μεγάλο βαθμό, παρατηρήθηκαν και κατά τα έτη 2005 – 2007.

Παρόμοιος έλεγχος διενεργείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση με την εφαρμογή του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2008 και μετά. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, διενήργησε έλεγχο του καθεστώτος ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης και του ΟΣΔΕ, τα αποτελέσματα του οποίου δεν έχουν ακόμα κοινοποιηθεί στον Οργανισμό.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1782/2003 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος οφείλει να θεσπίσει ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) το οποίο θα αποσκοπεί κυρίως στην αποτελεσματική επεξεργασία των αιτήσεων ενίσχυσης και των ελέγχων των πληρωμών. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ίδιου Κανονισμού, το ΟΣΔΕ περιλαμβάνει ηλεκτρονική βάση δεδομένων, όπου καταγράφονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι αιτήσεις ενίσχυσης, σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα εντοπισμού των εκτάσεων που δηλώθηκαν για ενίσχυση, σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης, αιτήσεις παροχής ενίσχυσης, ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου για τους διοικητικούς ελέγχους και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και σύστημα καταγραφής της ταυτότητας κάθε γεωργού που υποβάλλει αίτηση για ενίσχυση.

Σε σχέση με το πιο πάνω Σύστημα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ορθότητα ηλεκτρονικής βάσης Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων. Όπως επισημαίνεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η βάση δεδομένων του Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων του Οργανισμού, στην οποία καταγράφεται η μέγιστη επιλέξιμη έκταση του κάθε τεμαχίου, βασίστηκε αρχικά στην κτηματολογική βάση, η οποία όμως δεν είχε αναπροσαρμοστεί με την αφαίρεση μη καλλιεργήσιμων εκτάσεων από τα εν λόγω τεμάχια (π.χ. υδατοδεξαμενών, δασών, δρόμων, υποστατικών) ενώ, όπως διαπιστώθηκε από τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων, σε αρκετές περιπτώσεις η κτηματολογική βάση παρουσίαζε λάθη. Ως αποτέλεσμα, κατά τους επιτόπιους ελέγχους προηγούμενων ετών παρατηρήθηκαν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των δηλωθεισών και των επιλέξιμων εκτάσεων, ενώ οι δικαιούχοι ενδεχομένως να επιδοτήθηκαν για εκτάσεις μεγαλύτερες από τις δικαιούμενες.

Για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων, ο Οργανισμός ολοκλήρωσε, εντός του 2008, τον υπολογισμό της μέγιστης επιλέξιμης για όλα τα αιτούμενα κτηματολογικά τεμάχια στις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Ενιαίας Εκταρικής Επιδότησης του 2008. Επίσης, συνέχισε, με διάφορα μέσα (αποτελέσματα κλασσικών επιτόπιων και ποιοτικών ελέγχων και ελέγχων με τηλεπισκόπηση), τη διαδικασία επικαιροποίησης της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης των τεμαχίων και, όπως πληροφορήθηκα, ολοκλήρωσε τον Απρίλιο του 2009, την επικαιροποίηση της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης με νέες δορυφορικές εικόνες που αγοράστηκαν βάσει σύμβασης που υπογράφηκε στις 14.3.2008. Αντιλαμβάνομαι ότι τον Απρίλιο του 2009 ολοκληρώθηκε επίσης η διαδικασία επιβεβαίωσης της επιλέξιμης έκτασης όλων των αιτούμενων κτηματολογικών τεμαχίων για βοσκότοπους με τη διενέργεια επιτόπιων επισκέψεων.

Επίσης ο Οργανισμός συνεχίζει την ανταλλαγή δεδομένων με το Κτηματολόγιο με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της πιο πάνω βάσης δεδομένων.

Οι μέγιστες επιλέξιμες εκτάσεις που υπολογίζονται κοινοποιούνται με επιστολή στους δικαιούχους, στις οποίες διευκρινίζεται ότι οι αιτητές οφείλουν να μειώσουν ανάλογα την αιτούμενη προς επιδότηση έκταση σε περίπτωση που έχουν προβεί σε μείωση των χρησιμοποιούμενων γεωργικών εκτάσεων. Η πιο πάνω

διευκρίνιση αναφέρεται επίσης στο ενημερωτικό έντυπο που συνοδεύει την προεκτυπωμένη αίτηση που αποστέλλεται στους δικαιούχους.

(β) Δημιουργία λογισμικού και εξασφάλιση υλισμικού για τη λειτουργία του ΟΣΔΕ. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η εκτέλεση του πιο πάνω έργου, συνολικού κόστους €1.094.616, η οποία συγχρηματοδοτήθηκε κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν ολοκληρώθηκε, αφού μετά από έλεγχο που έγινε από τον υπεύθυνο του έργου, με σκοπό την έκδοση πιστοποιητικού τελικής παραλαβής, διαπιστώθηκε ότι μέρος του λογισμικού συστήματος παρουσίαζε σημαντικές αδυναμίες, οι οποίες το καθιστούσαν μη αποδεκτό, τις οποίες ο εργολάβος δεν μπόρεσε να επιλύσει. Το Τμήμα Γεωργίας, ως Διαχειριστική Αρχή του έργου, προχώρησε στον τερματισμό του συμβολαίου στις 4.5.2006 και στην ταυτόχρονη κατάσχεση των εγγυήσεων πιστής εκτέλεσης και προκαταβολής, συνολικού ύψους €217.509, ενώ η ζημιά που υπέστη το Δημόσιο λόγω του τερματισμού του συμβολαίου, υπολογίστηκε σε €194.555.

Βάσει των πιο πάνω, επιστράφηκε, κατόπι συμφωνίας με τη Γενική Διεύθυνση Διεύρυνσης, προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ποσό των €217.509 που προέκυψε από την κατάσχεση των εγγυήσεων του εργολάβου του έργου. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του Τμήματος Γεωργίας, ημερ. 9.6.2008, τα απαραίτητα στοιχεία θα πρέπει να συνεχίσουν να φυλάσσονται για ακόμα πέντε χρόνια για ενδεχόμενο έλεγχο από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στα πλαίσια της εκτέλεσης του πιο πάνω έργου έχει παραδοθεί στον Οργανισμό υλισμικό αξίας περίπου €592.000, η αξία του οποίου καταβλήθηκε στον εργολάβο του έργου από το Τμήμα Γεωργίας. Παρόλο που ο υπό αναφορά εξοπλισμός χρησιμοποιείται από τον Οργανισμό, δεν εμφανίζεται στα πάγια στοιχεία ενεργητικού όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές του καταστάσεις αφού δεν έχει γίνει οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ του Τμήματος Γεωργίας, το οποίο πλήρωσε τον εξοπλισμό και του Οργανισμού, που τον χρησιμοποιεί.

(γ) Επιτόπιοι έλεγχοι.

(i) Γενικά. Σύμφωνα με το άρθρο 26 (1) του Κανονισμού 796/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ο Οργανισμός υποχρεούται να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο, που να καλύπτει τουλάχιστον το 5% του συνόλου των γεωργών που υποβάλλουν ενιαία αίτηση για ενίσχυση στο πλαίσιο οποιουδήποτε από τα καθεστώτα ενίσχυσης βάσει της έκτασης, με σκοπό την εξακρίβωση της ορθότητας και της ακρίβειας των στοιχείων που υποβάλλονται από τους αιτητές, της τήρησης των όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων, καθώς και των απαιτήσεων και προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 του πιο πάνω Κανονισμού, αν οι επιτόπιοι έλεγχοι αποκαλύψουν σημαντικές παρατυπίες στο πλαίσιο συγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης ή σε μια περιφέρεια ή τμήμα της, τότε ο Οργανισμός θα πρέπει να αυξήσει καταλλήλως τον αριθμό των επιτόπιων ελέγχων κατά τη διάρκεια του έτους αυτού καθώς και το ποσοστό των γεωργών που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο το επόμενο έτος.

Λόγω του ψηλού ποσοστού των αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2007, που ανήλθε στο 32,4% ο Οργανισμός, σύμφωνα με το άρθρο 26 (3) του Κανονισμού 796/2004, διατήρησε το ποσοστό επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το 2008 στα ίδια αυξημένα επίπεδα του 2007.

(ii) Αποτελέσματα επιτόπιων ελέγχων. Με βάση στοιχεία που τηρούνται από τον Οργανισμό, κατά το 2008 διενεργήθηκαν έλεγχοι σε συνολικό αριθμό 7.513 αιτήσεων (5.657 με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και 1.856 με κλασικούς επιτόπιους ελέγχους) ή ποσοστό 19% από το σύνολο των 39.350 επιλέξιμων αιτήσεων που υποβλήθηκαν για εκταρική επιδότηση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών, σε 2.463 περιπτώσεις ή ποσοστό 32,9%, παρουσιάστηκαν αποκλίσεις μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης.

Αναλυτικότερα, με βάση τα αποτελέσματα των πιο πάνω ελέγχων, σε 582 περιπτώσεις ή ποσοστό 7,8%, η έκταση που δηλώθηκε από τους δικαιούχους υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, σε 285 περιπτώσεις ή 3,9%, η έκταση που δηλώθηκε από τους δικαιούχους υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μεταξύ του 30% και 50%, σε 1.233 περιπτώσεις ή 16,4% η

δηλωθείσα έκταση υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό που κυμάνθηκε από 3% μέχρι 30%, και σε 363 περιπτώσεις ή 4,8%, η έκταση που δηλώθηκε υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μικρότερο του 3%. Σημειώνεται ότι, με βάση τους ισχύοντες Κανονισμούς, αποκοπές έγιναν στις περιπτώσεις όπου παρατηρήθηκαν αποκλίσεις πέραν του 3%.

(iii) Μετρήσεις Κλασικών Επιτόπιων Ελέγχων. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεσή μου, σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρούνται διαφορές στις μετρήσεις εκτάσεων με τη μέθοδο του κλασικού επιτόπιου ελέγχου από χρόνο σε χρόνο οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό, οφείλονται τόσο σε τεχνικούς παράγοντες, όπως το βαθμό ακρίβειας του τεχνικού εξοπλισμού GPS, οι οποίοι αντιμετωπίζονται σε μεγάλο βαθμό με την εισαγωγή βαθμού ανοχής στο μηχανογραφικό σύστημα, όσο και σε διαφορές στην ερμηνεία, από τους ελεγκτές, σε σχέση με τη συμπερίληψη ή μη ορισμένων χαρακτηριστικών φυσικού τοπίου στην επιλέξιμη έκταση. Το θέμα μη υιοθέτησης ομοιόμορφης πολιτικής, από τους ελεγκτές του Οργανισμού, όσον αφορά στη συμπερίληψη ορισμένων χαρακτηριστικών φυσικού τοπίου στην επιλέξιμη έκταση επισημαίνεται και σε σχετική έκθεση της ΓΔΓΑΑ αναφορικά με έλεγχο που διενήργησε τον Οκτώβριο του 2007.

Βάσει των πιο πάνω ο Οργανισμός προέβη στην καταγραφή λεπτομερών οδηγιών προς τους ελεγκτές του ως προς το χειρισμό τέτοιων περιπτώσεων.

(iv) Φάκελοι επιτόπιων ελέγχων. Με εξαίρεση δύο περιπτώσεις από το δείγμα που εξετάστηκε, τα έγγραφα στους φακέλους των επιτόπιων ελέγχων δεν ήταν αριθμημένα, με κίνδυνο απώλειας εγγράφων σημαντικών για την έκβαση της αίτησης. Επίσης διαπιστώθηκε ότι στις πλείστες περιπτώσεις ο ελεγκτής υπογράφει μόνο τη χειρόγραφη έκθεση επιτόπιου ελέγχου, ενώ η εκτυπωμένη έκθεση αποτελεσμάτων, στην οποία αναγράφονται οι μετρήσεις των εκτάσεων, υπογράφεται μόνο από το άτομο που αξιολογεί τον έλεγχο και όχι από τον ίδιο τον ελεγκτή. Επιπρόσθετα, ο κατάλογος αποτελεσμάτων ελέγχου πολλαπλής συμμόρφωσης δεν έφερε, σε καμιά από τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν, υπογραφή από τον ελεγκτή. Τέλος εισηγήθηκα όπως, στις περιπτώσεις πολυσέλιδων εκτυπωμένων εκθέσεων αποτελεσμάτων, μονογράφονται από τον ελεγκτή όλες οι σελίδες της έκθεσης, έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται η ορθότητα των στοιχείων και να αποφεύγεται το ενδεχόμενο αντικατάστασης μέρους της σε μεταγενέστερο στάδιο.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι οι διαπιστώσεις μου θα ληφθούν υπόψη κατά τον έλεγχο της τήρησης των οδηγιών του υφιστάμενου εγχειριδίου επιτόπιων ελέγχων, οι οποίες δεν εφαρμόστηκαν επαρκώς από τους επιτόπιους ελεγκτές σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

(δ) Διασταυρούμενοι έλεγχοι εκτάσεων που καλλιεργούνται με αμπέλια. Από αντιπαραβολή των εκτάσεων συγκεκριμένων τεμαχίων που επιδοτούνται τόσο κάτω από το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων όσο και κάτω από διάφορα Μέτρα που χειρίζεται το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ), διαπιστώθηκαν, σε αρκετές περιπτώσεις, διαφορές στις μετρήσεις που καταγράφηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον ΟΑΠ και το ΣΑΠ κατά το ίδιο έτος στα ίδια τεμάχια. Παράλληλα παρατηρήθηκαν διαφορές στην καταγραμμένη έκταση τεμαχίων στα μητρώα του ΣΑΠ και του ΟΑΠ. Το γεγονός αυτό εγείρει αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια των μετρήσεων και των δεδομένων των μητρώων των δύο Οργανισμών και καθιστά αναγκαία τη διερεύνηση των διαφορών και εναρμόνιση των στοιχείων των δύο βάσεων δεδομένων.

Όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, στα πλαίσια του επανασχεδιασμού του ΟΣΔΕ έγινε συνάντηση λειτουργών του ΟΑΠ και του ΣΑΠ και προγραμματίζονται κοινές επισκέψεις σε τεμάχια για να προωθηθεί η συναντίληψη των δύο Οργανισμών όσον αφορά στην επιλεξιμότητα των εκτάσεων των αμπελώνων. Προγραμματίζεται ανταλλαγή δεδομένων για αλληλοενημέρωση των βάσεων δεδομένων όσον αφορά στα αμπέλια για συμβατότητα των σχετικών δεδομένων.

Επίσης, παρόλο που, σύμφωνα με τους όρους του Μέτρου ΣΑΠ 1β (αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων) η δράση της επαναφύτευσης στο ίδιο τεμάχιο θα πρέπει να ολοκληρωθεί αφού παρέλθει διάστημα υποχρεωτικής αγρανάπαυσης δύο αμπελουργικών περιόδων (1/8-31/7) μετά την εκρίζωση του αμπελώνα, διαπιστώθηκε ότι συγκεκριμένα τεμάχια τα οποία εκχερσώθηκαν κατά την περίοδο 2006-2007

επιδοτήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων του 2008, πριν δηλαδή, την πάροδο της υποχρεωτικής περιόδου αγρανάπαυσης, ως καλλιεργημένα με οινοποιήσιμα αμπέλια. Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις τεμαχίων τα οποία επιδοτήθηκαν στα πλαίσια του μέτρου ΣΑΠ 1α (Πριμοδότηση εκρίζωσης αμπελώνων) κατά την περίοδο 2004-2005, τα οποία εντούτοις επιδοτήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων 2008 ως καλλιεργημένα με επιτραπέζια και οινοποιήσιμα αμπέλια.

Θεωρώ ότι η διενέργεια διασταυρούμενων ελέγχων με τη βάση δεδομένων που τηρεί το ΣΑΠ θα βοηθούσε στον εντοπισμό και περαιτέρω διερεύνηση παρόμοιων περιπτώσεων έτσι ώστε να αποφεύγεται η καταβολή εκταρικής επιδότησης σε μη δικαιούχους.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι διενεργείται διασταυρούμενος έλεγχος των αρχείων του ΣΑΠ και του ΟΑΠ κατά την πληρωμή των αγροπεριβαλλοντικών μέτρων και ότι από το 2009 παρόμοιος έλεγχος θα γίνεται και με τη βάση δεδομένων των εκταρικών επιδοτήσεων.

Τέλος, όπως ανέφερα σε προηγούμενη Έκθεσή μου, στα πλαίσια των Μέτρων ΣΑΠ1α και 1.1.2, ο Οργανισμός επιδότησε την εκρίζωση πέραν των περίπου 19.800 και 483 δεκαρίων με αμπέλια, αντίστοιχα, ενώ παράλληλα επιδοτήθηκαν, βάσει σχετικού Σχεδίου για αναδιάρθρωση αμπελώνων, 2.019 δεκάρια. Βάσει των πιο πάνω στοιχείων θα αναμενόταν να προκύψει μείωση στις εκτάσεις με αμπέλια που τυγχάνουν επιδότησης, ενώ από την ανάλυση στοιχείων του Οργανισμού προκύπτει ότι οι εκτάσεις με αμπέλια που επιδοτούνται στα πλαίσια του Σχεδίου Εκταρικής Επιδότησης παρουσιάζουν αύξηση. Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να απασχολήσει τον Οργανισμό και να διενεργηθούν πρόσθετοι διοικητικοί ή και επιτόπιοι έλεγχοι σε τεμάχια που δηλώθηκαν ότι περιέχουν αμπέλια ώστε να διαπιστωθεί αν η πιο πάνω αύξηση δικαιολογείται ή όχι, η εισήγησή μου όμως δεν έχει εφαρμοστεί.

(στ) Επιχειρησιακό Σχέδιο Βελτίωσης του ΟΣΔΕ. Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρατηρούνται στη λειτουργία του ΟΣΔΕ, εκπονήθηκε, από ειδική ομάδα, που συστάθηκε με οδηγίες του Επιτρόπου, μελέτη με σκοπό την κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου για τη βελτίωση του Συστήματος ενώ εξασφαλίστηκε επίσης βοήθεια από Ολλανδούς εμπειρογνώμονες, στα πλαίσια του Προγράμματος Twinning Light της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη μελέτη υποβάλλονται εισηγήσεις, τόσο για βελτίωση όσο και για πλήρη συμμόρφωση του Συστήματος με την Κοινοτική Νομοθεσία, βάσει των οποίων έχει τροχοδρομηθεί ο επανασχεδιασμός του ΟΣΔΕ. Σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν το όλο έργο, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, αναμένεται να ολοκληρωθεί γύρω στον Οκτώβριο του 2010.

Οι πιο κάτω περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του Συστήματος του Οργανισμού με την Κοινοτική Νομοθεσία, οι οποίες επισημαίνονται στο επιχειρησιακό σχέδιο για βελτίωση του ΟΣΔΕ, δεν έχουν επιλυθεί ακόμα:

(i) Τεμάχια εκμετάλλευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 22(1) του Κανονισμού 1782/2003, η αίτηση που υποβάλλεται ετησίως από κάθε γεωργό περιλαμβάνει όλα τα τεμάχια της εκμετάλλευσης και όχι μόνο τα συγκεκριμένα τεμάχια για τα οποία γίνεται αίτηση ενίσχυσης. Η πρόνοια αυτή δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα από τον ΟΑΠ, καθώς η αίτηση που υποβάλλεται περιλαμβάνει μόνο τα τεμάχια τα οποία ο γεωργός επιθυμεί να δηλώσει προς επιδότηση. Η εφαρμογή της πιο πάνω πρόνοιας θα καταστεί επιτακτική εάν εφαρμοστεί και στην Κύπρο το Καθεστώς Ενιαίας Ενίσχυσης που εφαρμόζεται στα 15 παλαιότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παράλειψη αυτή επισημάνθηκε και από τη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατόπιν ελέγχου που διενεργήθηκε τον Οκτώβριο του 2007.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα έχει ληφθεί υπόψη στον επανασχεδιασμό του ΟΣΔΕ και θα εφαρμοστεί από το 2010.

(ii) Αναγκαίες πληροφορίες ενιαίας αίτησης/αγροτεμάχια αναφοράς. Η ενιαία αίτηση, όπως υποβάλλεται σήμερα, δεν περιέχει πληροφορίες που να επιτρέπουν την αναγνώριση και τον καθορισμό της θέσης των αγροτεμαχίων της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 12(1)(δ) του Κανονισμού 796/2004, αφού τα στοιχεία που δίνονται αφορούν στο κτηματολογικό τεμάχιο.

Αντιλαμβάνομαι ότι ο Οργανισμός έχει προβεί σε ενέργειες για προσδιορισμό των αγροτεμαχίων εκμετάλλευσης, διαδικασία η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2010.

(iii) Αποφυγή πολλαπλής χορήγησης ενίσχυσης για την ίδια έκταση. Σύμφωνα με το άρθρο 24(1)(α) του Κανονισμού 796/2004, στα δηλωθέντα τεμάχια θα πρέπει να διενεργούνται διασταυρούμενοι έλεγχοι, ώστε να αποφεύγεται η αδικαιολόγητη πολλαπλή χορήγηση ενίσχυσης για την ίδια έκταση. Με βάση το Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων που χρησιμοποιεί ο Οργανισμός, το οποίο βασίζεται στα κτηματολογικά τεμάχια, η εφαρμογή της πιο πάνω πρόνοιας δεν διασφαλίζεται σε όλες τις περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, σε περιπτώσεις υποβολής αίτησης από περισσότερους από ένα αιτητές, για το ίδιο τεμάχιο, καταβάλλεται συνολική ενίσχυση προς τους αιτητές σύμφωνα με τη μέγιστη επιλέξιμη έκταση που έχει καθοριστεί για ολόκληρο το τεμάχιο, χωρίς ωστόσο να απαιτείται ο προσδιορισμός, σε σκαρίφημα, της έκτασης που αιτείται ο κάθε γεωργός έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται ότι τα αιτούμενα τεμάχια δεν συμπίπτουν εν μέρει ή στην ολότητά τους.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι με τον επανασχεδιασμό του ΟΣΔΕ θα καθοριστούν τα επιμέρους αγροτεμάχια για κάθε κτηματολογικό τεμάχιο (είτε αυτά δείχνουν διαφορετικές καλλιέργειες ή διαφορετικούς καλλιεργητές) έτσι ώστε να είναι εφικτό ο κάθε γεωργός να δηλώνει τα αγροτεμάχια που καλλιεργεί ο ίδιος κατά αποκλειστικότητα. Η εφαρμογή αυτή θα τεθεί σε ισχύ το 2010.

(iv) Βοσκότοποι. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1782/2003 (άρθρο 5(2)), θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η γη που αποτελούσε μόνιμους βοσκότοπους την 1.5.2004 παραμένει ως μόνιμος βοσκότοπος. Η πρόνοια αυτή μπορεί να μην εφαρμόζεται σε «δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις», υπό τον όρο ότι λαμβάνονται μέτρα για πρόληψη τυχόν σημαντικής μείωσης της συνολικής έκτασης μόνιμων βοσκοτόπων.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό, η διατήρηση της αναλογίας της συνολικής έκτασης μόνιμων βοσκοτόπων προς το σύνολο της γεωργικής γης ελέγχεται, χωρίς ωστόσο να τηρούνται οποιαδήποτε στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη διενέργεια της επαλήθευσης της διατήρησης της πιο πάνω αναλογίας. Για σκοπούς πληρέστερου ελέγχου εισηγήθηκα, σε προηγούμενη Έκθεσή μου, όπως η διαδικασία υπολογισμού της αναλογίας της έκτασης μόνιμων βοσκοτόπων προς τη συνολική γεωργική καταγράφεται και τεκμηριώνεται κατάλληλα, και μελετηθούν τρόποι ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων των επιτόπιων ελέγχων στον υπολογισμό της.

Αντιλαμβάνομαι ότι ο Οργανισμός έχει καταρτίσει σχετικό μητρώο με την καταγραφή της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης ανά τεμάχιο μόνιμου βοσκότοπου, ωστόσο η διαδικασία υπολογισμού της αναλογίας της έκτασης μόνιμων βοσκοτόπων προς τη συνολική γεωργική έκταση εξακολουθεί να μη διενεργείται επίσημα και να τεκμηριώνεται κατάλληλα ενώ, όπως αναφέρω και πιο πάνω, ολοκληρώθηκε πρόσφατα η διαδικασία επιβεβαίωσης της επιλέξιμης έκτασης όλων των αιτούμενων κτηματολογικών τεμαχίων για βοσκοτόπους.

Όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, το θέμα έχει ληφθεί υπόψη και θα εφαρμοστεί από το 2009.

Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων.

(α) Γενικά. Το Μέτρο αφορά στην παροχή, κατά κεφαλή, κρατικών ενισχύσεων για τα αιγοπρόβατα. Οι συντελεστές επιδότησης για το 2008, οι οποίοι καθορίστηκαν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 28.5.2008, αυξάνονται ελαφρώς για μονάδες από 100 μέχρι 1.000 ζώων ενώ για μονάδες πέραν των 1.000 ζώων η επιδότηση μειώνεται σχεδόν στο 1/3 αφού, όπως αναφέρεται στη σχετική απόφαση, ένας από τους στόχους του Μέρους είναι και η προστασία του περιβάλλοντος από τα πολύ μεγάλα κοπάδια.

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέρους, η κεφαλική επιδότηση έγινε με βάση τον αριθμό των ζώων που καταγράφηκε, από τους κτηνοτρόφους, στο ερωτηματολόγιο της Ετήσιας Επισκόπησης της Αιγοπροβατοτροφίας για το 2007 που υπέβαλαν στο Τμήμα Γεωργίας, κατόπιν καταμέτρησης των ζώων που κατείχαν στην εκμετάλλευσή τους κατά την 28.1.2008. Στα κριτήρια συμμετοχής στο Μέτρο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι κατά την περίοδο διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων, από την 28.1.2008 μέχρι 1.4.2008, απαγορεύεται κάθε αγοραπωλησία ή/και μετακίνηση ζώων και επισημαίνεται ότι οι δικαιούχοι αιτητές

υποχρεούνται να καταγράφουν στα μητρώα ζωικού πληθυσμού των μονάδων τους όλες τις αλλαγές που προκύπτουν στον πληθυσμό των ζώων τους (θανάτους, γέννες, σφαγές, μετακινήσεις), να συμπληρώνουν τα σχετικά έντυπα και να ενημερώνουν τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες έγκαιρα για τις αλλαγές αυτές.

(β) Επιτόπιοι έλεγχοι. Στα πλαίσια της εφαρμογής του Μέτρου διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε δείγμα 283 αιτήσεων που αντιπροσωπεύει το 10% των αιτήσεων που υποβλήθηκαν. Ο επιτόπιος έλεγχος για 100 από αυτές τις αιτήσεις, που αφορούσαν σε εκμεταλλεύσεις των Επαρχιών Λευκωσίας και Αμμοχώστου, διενεργήθηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας και για τις υπόλοιπες 183 αιτήσεις, που αφορούσαν σε εκμεταλλεύσεις των Επαρχιών Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου, από το Τμήμα Γεωργίας.

Από τους επιτόπιους ελέγχους διαπιστώθηκαν αποκλίσεις, μεταξύ των ζώων που δηλώθηκαν και των ζώων που καταμετρήθηκαν, σε 87 περιπτώσεις. Σε 12 από αυτές, η απόκλιση που διαπιστώθηκε ήταν μεγαλύτερη του 50%, σε 7 ήταν μεταξύ 25%- 49%, σε 11 ήταν μεταξύ 10% και 25% και στις υπόλοιπες 55 περιπτώσεις ήταν μικρότερη του 10%. Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, σε περιπτώσεις αποκλίσεων μέχρι 10% το ποσό της ενίσχυσης μειώνεται κατά το ποσοστό της απόκλισης, για αποκλίσεις από 10% μέχρι 25% θα μειώνεται κατά ποσοστό διπλάσιο του ποσοστού απόκλισης και για αποκλίσεις μεγαλύτερες του 25% δεν θα χορηγείται ενίσχυση για τη συγκεκριμένη περίοδο πριμοδότησης. Σε περιπτώσεις αποκλίσεων πέραν του 50%, ο κάτοχος της εκμετάλλευσης αποκλείεται από τη λήψη ενισχύσεων μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στη διαφορά των δηλωθέντων ζώων και των προσδιορισθέντων ζώων σωρευτικά για τα επόμενα τρία ημερολογιακά έτη.

Από επισκόπηση των αποτελεσμάτων των επιτόπιων ελέγχων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ζώα με διαφορετικούς κωδικούς εκμετάλλευσης που βρίσκονται στον ίδιο χώρο.** Κατά τους επιτόπιους ελέγχους διαπιστώθηκε ότι 15 από τις αιτήσεις του δείγματος αφορούσαν σε εκμεταλλεύσεις οι οποίες βρίσκονταν στην ίδια κτηνοτροφική μονάδα με άλλες, οπότε η καταμέτρηση των ζώων ανά εκμετάλλευση δεν κατέστη δυνατή. Στις περιπτώσεις αυτές, η καταμέτρηση έγινε συνολικά για όλη τη κτηνοτροφική μονάδα και οι διαφορές που εντοπίστηκαν επιμερίστηκαν αναλογικά στις εκμεταλλεύσεις της μονάδας. Όμως, η επιδότηση υπολογίστηκε ανά εκμετάλλευση, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των ζώων που προέκυπταν μετά τον επιμερισμό των διαφορών.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω τακτικής συγκέντρωσης πέραν της μίας εκμετάλλευσης στην ίδια κτηνοτροφική μονάδα, οι παραγωγοί επωφελούνται τις κατά πολύ πιο ψηλές επιδοτήσεις για μονάδες μέχρι 1.000 ζώων, ενώ ο στόχος της κλιμακωτής επιδότησης για προστασία του περιβάλλοντος από τα πολύ μεγάλα κοπάδια δεν επιτυγχάνεται. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σε δύο περιπτώσεις όπου τρεις εκμεταλλεύσεις βρίσκονταν συγκεντρωμένες στα ίδια υποστατικά, το σύνολο των πληρωμών ανήλθε σε €36.490 (λόγω ποινής που επιβλήθηκε για αποκλίσεις που διαπιστώθηκαν) και €52.292, αντίστοιχα, ενώ αν θεωρούνταν ως μία εκμετάλλευση το σύνολο της επιδότησης θα ανερχόταν σε €32.106 (πριν την αποκοπή ποινής) και €38.456, αντίστοιχα.

Επίσης, από δειγματοληπτικό έλεγχο αιτήσεων που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου, εντοπίστηκε περίπτωση αιτητή ο οποίος διέθετε δύο κωδικούς εκμετάλλευσης, παρόλο που, όπως διαπιστώθηκε από επιτόπιο έλεγχο, τα ζώα του βρίσκονταν όλα στον ίδιο χώρο. Ο υπό αναφορά αιτητής επιδοτήθηκε ορθά στο σύνολο των ζώων του, χωρίς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι διέθετε δύο κωδικούς εκμετάλλευσης.

Εξέφρασα την άποψη ότι, εφόσον η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αναφέρει ότι η επιδότηση θα καταβάλλεται ανά μονάδα, ότι οι εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται στην ίδια κτηνοτροφική μονάδα θα πρέπει να τυγχάνουν μεταχείρισης ως μια μονάδα και η επιδότηση να επιμερίζεται αναλογικά στους παραγωγούς των διάφορων εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται στη μονάδα. Επίσης, η ύπαρξη ζώων, στον ίδιο χώρο, με διαφορετικούς κωδικούς εκμετάλλευσης εμπερικλείει κινδύνους που άπτονται υγειονομικών θεμάτων αφού, σύμφωνα με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, κάθε εκμετάλλευση είναι μια ξεχωριστή επιδημιολογική μονάδα και εισηγήθηκα όπως, όταν εντοπίζονται τέτοιες περιπτώσεις, ειδοποιούνται άμεσα οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ώστε να

αξιολογούν τα δεδομένα και εκεί που παρίσταται ανάγκη, να δίνουν ένα ενιαίο κωδικό εκμετάλλευσης για όλα τα ζώα.

- (ii) **Επιβολή ποινών βάσει των αποτελεσμάτων των επιτόπιων ελέγχων.** Όπως παρατηρήθηκε, στις επτά από τις 19 περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκαν αποκλίσεις πέραν του 25% και, βάσει του εγχειριδίου εφαρμογής, δεν θα έπρεπε να καταβληθεί καμία ενίσχυση, καταβλήθηκε ενίσχυση κατόπιν ένστασης του κτηνοτρόφου. Στις τρεις από αυτές, που περιγράφονται πιο κάτω, δεν αιτιολογείται, κατά την άποψή μου, η αποδοχή της ένστασης του κτηνοτρόφου και η καταβολή της ενίσχυσης.

(α) Αιτητής που δήλωσε 650 ζώα και του καταμετρήθηκαν, στις 20.3.2008, 413 ζώα (ποσοστό απόκλισης 36,46%), τηλεφώνησε στις 13.3.2008, μία εβδομάδα πριν τη διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου στη μονάδα του και ένα, σχεδόν, μήνα, μετά την υποβολή της αίτησής του, και ανέφερε ότι, κατόπιν καταμέτρησης των ζώων του από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, διαπιστώθηκε ότι τα ζώα του ήταν λιγότερα από αυτά που δήλωσε στα σχετικά έντυπα ο υπάλληλός του. Κατόπιν έγκρισης της προϊσταμένης του Τμήματος Εξουσιοδότησης Πληρωμών, ο αιτητής αναθεώρησε, στις 18.3.2008 τα στοιχεία που υπέβαλε (δύο μέρες πριν τον επιτόπιο έλεγχο), μειώνοντας τον αριθμό των ζώων του κατά 150 ζώα (δηλαδή μείωσε την αρχική του δήλωση κατά 23%) και έλαβε επιδότηση ύψους €7.205. Επισημαίνεται ότι ο αιτητής υπέγραψε ο ίδιος την αίτηση που υποβλήθηκε στον Οργανισμό για λήψη της επιδότησης και μονόγραψε το έντυπο της ετήσιας επισκόπησης αιγοπροβάτων και συνεπώς ο ισχυρισμός του παραγωγού ότι δηλώθηκαν περισσότερα ζώα από τον υπάλληλό του δεν ευσταθεί.

(β) Αιτητής που δήλωσε 422 ζώα και του καταμετρήθηκαν 341, ανέφερε στους ελεγκτές ότι έγινε λάθος στην αίτησή του, την οποία συμπλήρωσε άλλος. Ωστόσο, η υπογραφή του παραγωγού στην έκθεση επιτόπιου ελέγχου είναι η ίδια με εκείνη της αίτησης για ενίσχυση και του εντύπου επισκόπησης αιγοπροβάτων, γεγονός που καταδεικνύει ότι ο ισχυρισμός του παραγωγού δεν ευσταθούσε. Επίσης, το δελτίο επιτόπιου ελέγχου είναι εμφανώς αλλοιωμένο όσον αφορά στον αριθμό των ζώων που καταμετρήθηκαν, με διαφορετικό μελάνι και χωρίς οι αλλαγές να μονογράφονται. Επίσης, το ποσοστό απόκλισης που αναγράφεται δεν συνάδει με τον αλλοιωμένο συνολικό αριθμό των ζώων που καταμετρήθηκαν αλλά με τον αριθμό που προφανώς είχε αναγραφεί αρχικά. Ο αιτητής έλαβε επιδότηση ύψους €5.366.

(γ) Αιτητής που αιτήθηκε επιδότηση για 42 ζώα και του καταμετρήθηκαν 17, ανέφερε ότι από λάθος του πατέρα του δεν υποδείχθηκαν στους ελεγκτές όλα τα ζώα της εκμετάλλευσης. Ωστόσο, η έκθεση του επιτόπιου ελέγχου υπογράφηκε από τον ίδιο τον αιτητή. Ο αιτητής επιδοτήθηκε με το ποσό των €1.155.

(γ) **Υπολογισμός επιδότησης.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο στον υπολογισμό των επιδοτήσεων που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω μέτρου διαπιστώθηκε ότι, στις περιπτώσεις όπου, κατά τον έλεγχο, ο κτηνοτρόφος δήλωνε ότι, κατά την περίοδο που μεσολάβησε από 28.1.2008 μέχρι την ημερομηνία του επιτόπιου ελέγχου, είχε σφαγές επιλέξιμων ζώων, ο ισχυρισμός του γινόταν αποδεκτός και λάμβανε επιδότηση επί του συνόλου των δηλωθέντων ζώων αν οι σφαγές ήταν καταχωρισμένες στο σχετικό μητρώο του κτηνοτρόφου. Ωστόσο, αυτό είναι σε αντίθεση των όρων συμμετοχής στο Μέτρο, οι οποίοι προβλέπουν ότι κατά την περίοδο διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων, από την 28.1.2008 μέχρι 1.4.2008, απαγορεύεται κάθε αγοραπωλησία ή/και μετακίνηση ζώων.

Επίσης, από διασταύρωση των στοιχείων μίας περίπτωσης με τη βάση δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών όπου, από τα 1.300 ζώα που δήλωσε ο κτηνοτρόφος καταμετρήθηκαν 1.050 και η διαφορά δικαιολογήθηκε με 242 σφαγές και 8 θανάτους επιλέξιμων ζώων, διαπιστώθηκε ότι οι σφαγές επιλέξιμων ζώων της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης κατά την περίοδο 28.1 – 1.4.2008 ανέρχονταν σε μόνο έξι επιλέξιμα ζώα, ενώ δεν είχαν δηλωθεί καθόλου θάνατοι ζώων. Με βάση τα πιο πάνω, προκύπτει απόκλιση ύψους 23,8% από τα στοιχεία της αίτησης του κτηνοτρόφου και θα έπρεπε, βάσει των κανόνων του εγχειριδίου εφαρμογής, να του επιβληθεί ποινή στο διπλάσιο του ποσοστού απόκλισης, δηλαδή 47,6% ή €15.976. Αντί αυτού, ο κτηνοτρόφος επιδοτήθηκε στο σύνολο των ζώων που δήλωσε, δηλαδή 1.300 ζώα,

λαμβάνοντας το συνολικό ποσό των €33.550.

(δ) Διενέργεια διασταυρούμενων ελέγχων. Εισηγήθηκα όπως, για βελτίωση του συστήματος ελέγχου των επιδοτήσεων, ζητείται ετήσια η υποβολή κατάστασης από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στην οποία να φαίνεται ο αριθμός επιλέξιμων ζώων ανά εκμετάλλευση κατά την ημερομηνία που λαμβάνεται υπόψη για την επιδότηση, βάσει της ηλεκτρονικής βάσης του Σχεδίου καταγραφής και αναγνώρισης αιγοπροβάτων, η οποία να αντιπαραβάλλεται με τις δηλώσεις που υποβάλλονται από τους κτηνοτρόφους στα πλαίσια της ετήσιας επισκόπησης της αιγοπροβατοτροφίας του Τμήματος Γεωργίας. Όπου διαπιστώνονται μεγάλες διαφορές θα πρέπει να διενεργείται επιτόπιος έλεγχος ώστε να διακρίβώνεται αν οι διαφορές οφείλονται σε παράλειψη του κτηνοτρόφου να ενημερώσει τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για μεταβολές στο ζωικό πληθυσμό της μονάδας του ή σε λανθασμένη δήλωσή του.

Όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, κατά την εκτίμηση του Οργανισμού η βάση δεδομένων του Σχεδίου καταγραφής και αναγνώρισης αιγοπροβάτων που τηρούν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες δεν έχει φτάσει ακόμα σε ένα ικανοποιητικό βαθμό αξιοπιστίας για να μπορεί να χρησιμοποιείται για διασταυρούμενους ελέγχους. Παρ' όλα αυτά, με τη νέα εξαγγελία του Μέτρου, ο Οργανισμός θα επιχειρήσει να διεξάγει διασταυρωτικούς ελέγχους με την εν λόγω βάση για να διαπιστώσει το βαθμό αξιοπιστίας της.

(ε) Καταβολή επιδοτήσεων σε μη δικαιούχους. Σύμφωνα με τους όρους του Μέτρου, σε περιπτώσεις αποκλίσεων πέραν του 50%, ο κάτοχος της εκμετάλλευσης αποκλείεται από τη λήψη ενισχύσεων μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στη διαφορά των δηλωθέντων ζώων και των προσδιορισθέντων ζώων σωρευτικά για τα επόμενα τρία ημερολογιακά έτη. Παρατηρήθηκε περίπτωση αιτητή όπου, παρόλο που κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2007 σημειώθηκε απόκλιση μεγαλύτερη του 50%, καταβλήθηκε κανονικά ολόκληρη η επιδότηση που του αντιστοιχούσε βάσει της δήλωσής του για το 2008, ενώ βάσει των όρων του Μέτρου, δεν θα έπρεπε να είχε καταβληθεί σ' αυτόν κανένα ποσό ενίσχυσης. Εισηγήθηκα όπως, για αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον, εισαχθούν στο μηχανογραφημένο σύστημα τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων προηγούμενων ετών ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των προνοιών του Μέτρου πριν την καταβολή των πληρωμών.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου έχει ληφθεί υπόψη και θα εφαρμοστεί με τη νέα προκήρυξη του Μέτρου.

Καθεστώς 1.1.1 Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 - 2006: Γενικές επενδύσεις για εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

(α) Αμοιβές συμβούλων. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με τα ειδικά κριτήρια για συμμετοχή στο Καθεστώς 1.1.1 του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, η βιωσιμότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης επιβεβαιώνεται με την ανάλυση των καθαρών γεωργικών εισροών και εκροών. Στις πλείστες των περιπτώσεων, η ετοιμασία της ανάλυσης αυτής διενεργείται από συμβούλους, οι οποίοι υπογράφουν και την αίτηση συμμετοχής στο σχέδιο για λογαριασμό των πελατών τους και η αμοιβή των οποίων αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη για σκοπούς επιχορήγησης.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η ετοιμασία των πιο πάνω αναλύσεων έγινε είτε από εταιρεία μέτοχος της οποίας είναι άτομο πρώτου βαθμού συγγένειας με υπάλληλο του Οργανισμού που είχε, μέχρι το Δεκέμβριο που έληξε η σύμβασή του, την αρμοδιότητα για την έγκριση της πληρωμής, είτε από εταιρεία συμβούλων, μέτοχος της οποίας είναι άτομο πρώτου βαθμού συγγένειας με υπάλληλο του Τμήματος Γεωργίας, που έχει την αρμοδιότητα για την έγκριση των αιτήσεων.

Με βάση τις πιο πάνω επισημάνσεις μου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησας Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών ζήτησε από τον Οργανισμό να ετοιμάσει σχετικό κατάλογο με το συνολικό αριθμό των αιτήσεων στις οποίες ενήργησαν ως σύμβουλοι οι υπό αναφορά εταιρείες. Επίσης, με επιστολή ημερ. 24.2.2009, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, ζήτησε λεπτομερείς πληροφορίες για το πιο πάνω θέμα, στις οποίες περιλαμβάνονται ο αριθμός των αιτήσεων για τις οποίες ενήργησαν ως σύμβουλοι οι εταιρείες αυτές καθώς και το ύψος της αμοιβής που έλαβαν.

Σύμφωνα με στοιχεία που υποβλήθηκαν, από τον Οργανισμό, στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η μία εκ των δύο προαναφερόμενων εταιρειών ενήργησε ως σύμβουλος σε 205 και η άλλη σε 26 περιπτώσεις από τις 1.941 συνολικά αιτήσεις του Καθεστώτος που εγκρίθηκαν. Επισημαίνεται ότι, από τις αιτήσεις αυτές, 103 είχαν υποβληθεί κατευθείαν από τους αιτητές, αφού αυτό ήταν αποδεκτό κατά την πρώτη προκήρυξη του Καθεστώτος, ενώ άλλες 190 συμπληρώθηκαν από διάφορους που ασχολήθηκαν ως σύμβουλοι σε πολύ μικρό αριθμό περιπτώσεων της πρώτης προκήρυξης του Καθεστώτος. Όσον αφορά στις υπόλοιπες 1.648 αιτήσεις, αυτές συμπληρώθηκαν από 63 φορείς, με μέσο όρο, δηλαδή, 26 αιτήσεων ανά φορέα. Όπως προκύπτει, η μία εκ των δύο εταιρειών ενήργησε ως σύμβουλος σε πολύ περισσότερες περιπτώσεις από το μέσο όρο, ενώ σύμφωνα με τον κατάλογο που ετοιμάστηκε από τον ΟΑΠ, έχει υποβάλει τον μεγαλύτερο αριθμό μελετών από όλους τους συμβούλους.

Τονίζεται επίσης ότι από τις 205 συνολικά μελέτες που υποβλήθηκαν από την υπό αναφορά εταιρεία, οι 73 διενεργήθηκαν κατά την περίοδο της πρώτης προκήρυξης του Καθεστώτος, δηλαδή από 1.6.2004 μέχρι 16.8.2004 και οι υπόλοιπες 132 κατά την περίοδο της δεύτερης προκήρυξης του Καθεστώτος, δηλαδή από 15.7.2005 μέχρι 15.11.2005. Όπως προκύπτει, οι 73 μελέτες ετοιμάστηκαν σε διάστημα ενάμιση μήνα και οι 132 σε διάστημα 4 μηνών.

Κατόπι διαπίστωσής μου ότι οι αμοιβές των συμβούλων κάτω από το Καθεστώς 1.1.1 παρουσίαζαν σημαντική διακύμανση, αφού δεν καθοριζόταν ανώτατο όριο αμοιβής, όπως στην περίπτωση των αμοιβών συμβούλων που διεκδικούνταν κάτω από το Μέτρο 1.5, ο Οργανισμός υιοθέτησε την εισήγησή μου και στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 καθορίστηκαν ανώτατα όρια σε όλες τις περιπτώσεις των αμοιβών συμβούλων. Τα όρια αυτά, όπως με πληροφόρησε ο Οργανισμός, θα ισχύουν για τις νέες προκηρύξεις του Καθεστώτος και όχι για τις εκκρεμείς αιτήσεις της προηγούμενης προκήρυξης του Καθεστώτος.

(β) Εταιρείες εμπορίας γεωργικών υλικών/μηχανημάτων που ενεργούν και ως σύμβουλοι αιτητών. Εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις εταιρειών, που ασχολούνται με την εμπορία γεωργικών υλικών ή/και μηχανημάτων οι οποίες, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, ενήργησαν και ως σύμβουλοι αιτητών, η πρώτη σε 37 και η άλλη σε επτά περιπτώσεις.

Όπως διαπιστώθηκε από τη δειγματοληπτική εξέταση 11 από τις πιο πάνω περιπτώσεις, στις επτά από αυτές σημαντικό μέρος του εξοπλισμού/μηχανημάτων που περιλήφθηκε στην αίτηση για επιδότηση, αξίας περίπου 30% μέχρι 90% επί της συνολικής επιδότησης, είχε αγοραστεί, όπως προκύπτει από τα τιμολόγια που υποβλήθηκαν, από τις ίδιες επιχειρήσεις που ενήργησαν ως σύμβουλοι του αιτητή.

Σημείωσα ότι ο ένας από τους πιο πάνω συμβούλους εξακολουθεί να περιλαμβάνεται στον κατάλογο διαπιστευμένων φορέων που ετοιμάστηκε βάσει των προνοιών του Μέρους 1.4, για την ετοιμασία σχεδίων βελτίωσης, επιχειρησιακών προγραμμάτων και μελετών βιωσιμότητας στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013. Επισημάνω επίσης ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέρους 1.4, «οι υποψήφιοι φορείς δεν θα διαπιστεύονται όταν έχουν εμπορικά συμφέροντα με εταιρείες πώλησης υλικών, μηχανημάτων κ.α. που χρησιμοποιούνται στη γεωργία».

Καθεστώς 2.3.1: Διατήρηση της φυσικής αξίας του γεωργικού περιβάλλοντος και του παραδοσιακού τοπίου με έμφαση στις αποστερημένες περιοχές. Παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των διαδικασιών από την υποβολή των αιτήσεων μέχρι τη διενέργεια πληρωμής στους δικαιούχους, με μέσο όρο διάρκειας 1.011 μέρες (ελάχιστος χρόνος 896 μέρες και μέγιστος 1.308 μέρες). Σύμφωνα με τον Οργανισμό η καθυστέρηση οφείλεται στην άρση της αναδοχής του καθεστώτος από το Τμήμα Γεωργίας και την απευθείας ανάληψή του από τον ΟΑΠ από το Μάιο του 2005.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013. Μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 9.3.2007, ο Οργανισμός κατακύρωσε, στις 16.11.2007 σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013, σε κοινοπραξία εταιρειών. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 22.11.2007 για ποσό ύψους £312.810 (€534.468), περιλαμβανομένης λειτουργικής υποστήριξης και

εξαιρουμένου του κόστους συντήρησης και ΦΠΑ. Η ανάδοχη κοινοπραξία ανέλαβε να ολοκληρώσει το έργο σε 18 μήνες με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης τις 15.5.2009.

Η υλοποίηση του έργου παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, η οποία ανησύχησε τόσο τον ΟΑΠ όσο και τη Διαχειριστική Αρχή του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΔΑΣΑΑ), ιδιαίτερα ενόψει της προκήρυξης μεγάλου αριθμού Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013 και της αδράνειας, όσον αφορά στην επεξεργασία των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, λόγω έλλειψης λογισμικού.

Το θέμα συζητήθηκε επανειλημμένα σε σχετικές συσκέψεις και ετοιμάστηκε χρονοδιάγραμμα παράδοσης των επιμέρους λογισμικών για κάθε Μέτρο/Καθεστώς, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθόρισε η ΔΑΣΑΑ. Η κοινοπραξία αναθεώρησε επανειλημμένα το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου και σύμφωνα με την τελευταία αναθεώρηση, που υποβλήθηκε στον Οργανισμό στις 27.10.2009, το έργο δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2010, με καθυστέρηση, δηλαδή πέραν του ενάμισι έτους.

Παρά τη λήψη διορθωτικών ενεργειών, για υποβοήθηση της έγκαιρης υλοποίησης του έργου, εξακολουθούν να παρατηρούνται καθυστερήσεις στην παράδοση των μηχανογραφικών υποσυστημάτων. Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τους λόγους που οδήγησαν στην καθυστέρηση υλοποίησης του πιο πάνω έργου και τις περαιτέρω ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί ο Οργανισμός για διασφάλιση της έγκαιρης και ομαλής εξέτασης των αιτήσεων του Προγράμματος και των συμφερόντων του γενικότερα, μη εξαιρουμένης και της διεκδίκησης αποζημιώσεων σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις του έργου, οφείλονται κατά κύριο λόγο στη μη σωστή στελέχωση της ομάδας εκτέλεσης του έργου, από την ανάδοχη κοινοπραξία. Η πολυπλοκότητα του συγκεκριμένου έργου και ο τρόπος υλοποίησής του, απαιτήσαν τελικά περισσότερους και πιο εξειδικευμένους πόρους από εκείνους που η ανάδοχος κοινοπραξία αφιέρωσε για την εκτέλεση του έργου. Αυτό διαφάνηκε κατά τη φάση εκτέλεσης του έργου και η κοινοπραξία, έστω και αργοπορημένα, προέβη σε κάποιες διορθωτικές ενέργειες οι οποίες, παρόλο που βελτίωσαν την πρόοδο του έργου, εντούτοις δεν απέδωσαν στο βαθμό που οι πραγματικές ανάγκες του απαιτούν. Επίσης σε ένα πληροφοριακό έργο αυτού του μεγέθους και πολυπλοκότητας, όπου η εμπλοκή πολλών Υπηρεσιών/ Κυβερνητικών Τμημάτων (ΟΑΠ, Τμήμα Γεωργίας, Τμήμα Δασών) είναι απαραίτητη, είναι αναμενόμενο να προκύπτουν και κάποιες καθυστερήσεις σε θέματα συντονισμού των ενεργειών που πρέπει να γίνουν από πλευράς του αγοραστή.

Παρ' όλες τις καθυστερήσεις, λόγω της σημαντικότητας του έργου, ο Οργανισμός καταβάλλει κάθε δυνατή και λογική προσπάθεια ώστε εν τέλει να επιτευχθεί πρόοδος στο έργο και τουλάχιστον τα σημαντικότερα για τον Οργανισμό υποσυστήματα να παραδοθούν.

Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών για τον ελαιοκομικό τομέα. Ο Οργανισμός κατέβαλε το συνολικό ποσό των £74.699 για τη δημιουργία του πιο πάνω συστήματος και, παρόλο που παρήλθαν δύο χρόνια από την ολοκλήρωσή του, το πρόγραμμα αυτό δεν χρησιμοποιείται από τον Οργανισμό για τη διεξαγωγή διοικητικών ελέγχων.

Όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, μετά την πρόσφατη τροποποίηση του Κανονισμού 1782/2003, σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει πλέον η υποχρέωση να υφίσταται το Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών για τον ελαιοκομικό τομέα ως ξεχωριστό επίπεδο πληροφόρησης στο Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων (ΣΑΚΑ), η διεξαγωγή διοικητικών ελέγχων με τη χρήση του Ελαιοκομικού Μητρώου δεν αποτελεί πλέον υποχρέωση του ΟΑΠ. Παρ' όλα αυτά, τα στοιχεία του Ελαιοκομικού Μητρώου χρησιμοποιούνται στα πλαίσια του επανασχεδιασμού του ΟΣΔΕ και του ΣΑΚΑ για τον καθορισμό των αγροτεμαχίων με ελαιοκαλλιέργειες, όπως και για την επιβεβαίωση εκτάσεων και καλλιεργειών. Χρησιμοποιούνται επίσης συγκεκριμένα εργαλεία λογισμικού που αναπτύχθηκαν στα πλαίσια της συντήρησης του Ελαιοκομικού Μητρώου για την εκτέλεση και έλεγχο της καθημερινής εργασίας για επανασχεδιασμό του ΣΑΚΑ.

Στέγαση κεντρικών γραφείων Οργανισμού. Ο Επίτροπος, με επιστολή του ημερ. 4.3.2004, ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας την εξεύρεση κατάλληλης κρατικής γης για ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων του Οργανισμού και στις 3.11.2004 ο Οργανισμός υπέβαλε σχετική αίτηση για διάθεση κρατικής γης στο χωριό Γέρι.

Παράλληλα, ζητήθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων όπως προχωρήσει στον υπολογισμό των αναγκαίων εμβαδών γραφειακού χώρου και του κόστους του έργου. Σύμφωνα με τις σχετικές εκτιμήσεις, το κτίριο αναμένεται να έχει εμβαδόν 6.200 τ.μ με υπόγειο 3.100 τ.μ. και η προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους ανέγερσης και επίπλωσης ανήλθε στα €12,5 εκ. (€7,3 εκ.).

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 24.10.2007, αποφάσισε την εκμίσθωση της υπό αναφορά κρατικής γης στον Οργανισμό για περίοδο 33 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλη μια περίοδο, με καταβολή ετήσιου μισθώματος ύψους €75.777 (€44.350), το οποίο θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια και με τον όρο ότι ο Οργανισμός θα ανεγείρει, εντός τριών ετών από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης μίσθωσης, τα κεντρικά του γραφεία, αφού εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες. Η σχετική σύμβαση στάληκε στο Οργανισμό για υπογραφή στις 6.2.2009 και αφού υπογράφηκε στάληκε, στις 20.2.2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών για υπογραφή. Αντιλαμβανόμαστε ότι έκτοτε το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Στα πλαίσια της κατάρτισης του Προϋπολογισμού του 2009, ο Οργανισμός ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών την περίληψη σχετικού Κονδυλίου για την έναρξη των εργασιών ανέγερσης του κτιρίου, αίτημα το οποίο δεν κατέστη δυνατόν να ικανοποιηθεί.

Μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού. Εκκρεμεί ακόμα η εφαρμογή του μηχανογραφημένου μητρώου περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση των στοιχείων πάγιου ενεργητικού, καθώς και η υλοποίηση της εισήγησής μου για διενέργεια φυσικής καταμέτρησης των στοιχείων πάγιου ενεργητικού στο τέλος κάθε χρόνου.

6.59 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Ίδρυση. Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με βάση το Άρθρο 3 του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου αρ. 89(I) του 2001, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με την Κ.Δ.Π. 565/2002 στις 22.11.2002. Σύμφωνα με το Νόμο, ο Οργανισμός αποτελεί νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου και σκοπός του είναι η εφαρμογή Γενικού Συστήματος Υγείας.

Ορισμένα άρθρα του Νόμου δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, λόγω βασικά της μη έναρξης παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης με βάση το Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ), του οποίου η μελέτη για την εφαρμογή δεν έχει ολοκληρωθεί.

Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ΓΕΣΥ. Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ωστόσο, σύμφωνα με έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ και του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, η οποία ετοιμάστηκε από κοινού από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.2.2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ έχει μετατεθεί για το 2^ο εξάμηνο του 2011, αρχικά με την παροχή των υπηρεσιών υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς, ενώ η έναρξη της παροχής ενδονοσοκομειακής περίθαλψης προγραμματίζεται να γίνει 6-12 μήνες μετά.

Σημειώνεται επίσης ότι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση, με βάση τη μελέτη που έχει διεξαχθεί από ιδιωτικό οίκο στον οποίο ανατέθηκε από τον Οργανισμό ο υπολογισμός των Εθνικών Δαπανών Υγείας και των Δαπανών του ΓΕΣΥ, οι προβλεπόμενες δαπάνες δεν θα μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα - με βάση τις εισφορές που προνοούνται στη νομοθεσία- με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη αύξησης των εισφορών του ενεργού πληθυσμού σε 12%-13%.

Αναφέρεται σχετικά ότι, οι Εθνικές Δαπάνες Υγείας, μετά την εισαγωγή του ΓΕΣΥ σύμφωνα με την έκθεση προβλέπεται να είναι της τάξης των €1,141 δις. φτάνοντας τα €2,005 δις. σε 10 χρόνια, ενώ αυτές για το ΓΕΣΥ το οποίο αποτελεί μέρος των Εθνικών Δαπανών Υγείας ανέρχονται σε €911εκ. και €1,602 δις. αντίστοιχα.

Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων, που αν δεν επιλυθούν αποτελεσματικά, το κόστος υλοποίησης θα αυξηθεί πολύ, και έγινε εισήγηση όπως δημιουργηθεί Ομάδα Διαχείρισης του Έργου, σκοπός της οποίας θα είναι να αντιμετωπίζει έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πιθανούς κινδύνους, έτσι ώστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους στόχους και χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε σχετικά με την πιο πάνω έκθεση, σε συνεδρία του στις 26.2.2009.

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για τα έτη 2008 και 2007 προέκυψε πλεόνασμα ύψους €5.280.182 για το 2008, σε σύγκριση με €839.916 για το 2007. Τα έσοδα (μετά την αφαίρεση των αναβαλλόμενων) και τα έξοδα του Οργανισμού, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, ήταν όπως πιο κάτω:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
	€	€
Έσοδα	12.257.176	2.917.953
Έξοδα	6.976.994	2.078.037

Τα έσοδα του Οργανισμού προέρχονται εξ ολοκλήρου από κυβερνητική χορηγία, η οποία, πριν από την αφαίρεση των αναβαλλόμενων, ανήλθε σε €12.193.375 το 2008, σε σύγκριση με €2.901.774 το 2007.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2008 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 54 –άτομα (28 άτομα στις 31.12.2007). Οι σχετικές δαπάνες ανήλθαν σε €1.765.143 το 2008 σε σύγκριση με €911.273 το 2007.

Λειτουργία του Οργανισμού – Τροποποίηση Νομοθεσίας - Κανονισμοί.

(α) Με στόχο τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του ΓΕΣΥ κρίθηκε απαραίτητη η τροποποίηση του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου του 2001 (Ν. 89(Ι)/2001). Τον Απρίλιο 2007 ο Οργανισμός υπέβαλε στο Υπουργείο Υγείας τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων το Νοέμβριο του 2007, χωρίς να έχει ψηφιστεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

(β) Για την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου, ο Οργανισμός δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64, να εκδίδει Κανονισμούς που να ρυθμίζουν ειδικά θέματα, η υποβολή των οποίων, όπως πληροφορήθηκα, αναμένεται, να προωθηθεί μετά την τελική θέσπιση της νομοθεσίας περί του ΓΕΣΥ, ώστε η διαμόρφωσή τους να συνάδει με τις διατάξεις του.

Συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη στρατηγική εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ). Το Μάιο του 2006, ο Οργανισμός προχώρησε, μετά από διαγωνισμό, στη σύναψη σύμβασης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη στρατηγική εφαρμογής του ΓΕΣΥ με συμβουλευτικό οίκο για το ποσό των €500.000. Η εργασία ξεκίνησε τον ίδιο μήνα και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2006.

Ετοιμασία εγγράφων προσφοράς για αγορά Συστήματος Πληροφορικής. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, με απόφαση του στις 4.10.2006, ανέθεσε την ετοιμασία των εγγράφων προσφοράς για την αγορά Συστήματος Πληροφορικής έναντι του συνολικού ποσού των €250.000 απευθείας στον ίδιο συμβουλευτικό οίκο στον οποίο *είχε ανατεθεί αρχικά* η σύμβαση παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη στρατηγική εφαρμογής του ΓΕΣΥ καθώς και για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ, για τις οποίες γίνεται αναφορά στην επόμενη παράγραφο, με χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι η πιο πάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου λήφθηκε στη βάση πρόνοιας της σχετικής νομοθεσίας (άρθρο 33(δ) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006) που κατά την άποψή του παρέχει τη δυνατότητα επέκτασης της υφιστάμενης σύμβασης (μέχρι 50%) της αξίας της σύμβασης.

Ωστόσο η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, κανένας από τους λόγους που επιτρέπουν τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, δεν τεκμηριώνεται με βάση τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και

Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο (Ν.12(Ι)/2006) και ο Οργανισμός θα έπρεπε να προχωρήσει σε δημοσίευση προκήρυξης.

Αναφέρεται επίσης ότι για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών δεν είχε υπογραφεί οποιοδήποτε συμβόλαιο (στο οποίο να περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι όροι εντολής, τα απαιτούμενα παραδοτέα, καθώς και η αμοιβή των συμβούλων).

Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Οι Σύμβουλοι στους οποίους είχαν ανατεθεί οι συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη στρατηγική εφαρμογή του ΓΕΣΥ, συνέχισαν να παρέχουν υπηρεσίες για την προετοιμασία εφαρμογής του, χωρίς ο Οργανισμός να προβεί σε προκήρυξη διαγωνισμού. Για τις πιο πάνω υπηρεσίες που πρόσφεραν οι Σύμβουλοι κατά τους μήνες Νοέμβριο 2006 – Ιανουάριο 2007 δεν υπογράφηκε οποιαδήποτε σύμβαση (στην οποία να περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι όροι εντολής, τα απαιτούμενα παραδοτέα, καθώς και η αμοιβή τους, η οποία θα έπρεπε να καθοριζόταν ρητά), αλλά ούτε φαίνεται να είχε ανατεθεί γραπτώς στους Συμβούλους η συνέχιση της παροχής υπηρεσιών. Για την περίοδο 20 Νοεμβρίου μέχρι 22 Δεκεμβρίου 2006 καταβλήθηκαν €141.450 και για την περίοδο 8 Ιανουαρίου μέχρι 31 Ιανουαρίου 2007 €150.000.

Στη συνέχεια, ο Οργανισμός τον Ιανουάριο 2007 συμφώνησε με το συμβουλευτικό οίκο την επέκταση της παροχής των συμβουλευτικών υπηρεσιών μέχρι την κατακύρωση του διαγωνισμού για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ, επίσης χωρίς προκήρυξη προσφορών, με επιπλέον κόστος €480.000, επικαλούμενος το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου 12(Ι)/2006 που επιτρέπει τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης με ένα οικονομικό φορέα, στην περίπτωση που για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Εξέφρασα την άποψη ότι δεν τεκμηριώνονται οποιοδήποτε τεχνικοί λόγοι, ώστε να μπορεί να γίνει επίκληση του πιο πάνω άρθρου, για απευθείας ανάθεση των πιο πάνω υπηρεσιών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης μόνο με ένα οικονομικό φορέα και συγκεκριμένα στους ίδιους Συμβούλους, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, αφού οι πιο πάνω υπηρεσίες μπορούσαν να παρασχεθούν και από άλλους συμβούλους.

Αναφέρεται επίσης ότι ούτε και για τις πιο πάνω υπηρεσίες είχε υπογραφεί οποιοδήποτε συμβόλαιο.

Ο Οργανισμός υποστήριξε την απόφασή του για την ανάθεση παροχής επιπρόσθετων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ με τον ίδιο συμβουλευτικό οίκο, χωρίς προκήρυξη προσφορών, αναφέροντας ότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα υπήρχε απώλεια χρόνου στην προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ, με κίνδυνο να μην τηρηθεί ο αρχικός στόχος, που είχε τεθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, για υλοποίησή του εντός του 2008 η επίτευξη του οποίου ωστόσο ήταν, εκ των πραγμάτων, ανέφικτη. Ο Οργανισμός μού ανέφερε επίσης ότι για τις αποφάσεις του για τις επιπρόσθετες συμβουλευτικές υπηρεσίες ήταν ενήμερα τα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών.

Η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι η ανάθεση, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού δεν ήταν επιτρεπτή εφόσον οι εν λόγω υπηρεσίες θα μπορούσαν να παρασχεθούν και από άλλους συμβούλους.

Προσφορά για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας στην Κύπρο και την αναδιοργάνωση των Δημόσιων Νοσηλευτηρίων.

(α) Το Μάρτιο 2007, ο Οργανισμός προέβη σε προκήρυξη διαγωνισμού για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας στην Κύπρο και την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Η προσφορά κατακυρώθηκε από το Συμβούλιο του Οργανισμού στις 29.10.2007 στο μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη, έναντι £7.158.310 (€12.230.700) που κατανέμετο σε £3.596.801 (€6.145.500) για το έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, σε £3.140.112 (€5.365.200) για το έργο της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και £421.397 (€720.000) για υποστήριξη διάρκειας 6 μηνών, μετά την εφαρμογή και των δύο μερών του όλου έργου.

Οι συμβάσεις για τα δύο μέρη του έργου υπογράφηκαν στις 12.2.2008 με ημερ. έναρξης τη 15.1.2008. Μετά από αφαίρεση ορισμένων παραδοτέων από το μέρος που αφορά στον Οργανισμό, το συνολικό ποσό των δύο συμβολαίων ανήλθε σε €10,4εκ..

Η Υπηρεσία μου παρέθεσε τα πιο κάτω σχόλια αναφορικά με τη λογικότητα του ποσού κατακύρωσης της εν λόγω προσφοράς:

- (i) Η εκτίμηση δαπάνης για τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο διαγωνισμό, υπολογιζόταν αρχικά από τον Οργανισμό σε £5,0 εκ. (€8,54 εκ.), από τα οποία το ποσό των £3,8 εκ. (€6,5 εκ.) φορούσε στο έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ, και το ποσό των £1,2 εκ. (€2,0 εκ.) στο έργο της αναδιοργάνωσης των κρατικών νοσηλευτηρίων. Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ το αρχικό κόστος υπολογιζόταν από τον Οργανισμό στα £5 εκ. (€8,54 εκ.), μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργείου με τον Οργανισμό, συμφωνήθηκε όπως η εκτίμηση δαπάνης περιοριστεί στα £2,75 εκ. - £3,75 εκ. (€4,70 εκ. - €6,41 εκ.). Με πληροφόρησε επίσης ότι η εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών συζητήθηκε και επιβεβαιώθηκε στα πλαίσια άτυπων διαβουλεύσεων με διεθνή τραπεζικό οργανισμό.

Σε σχέση με τα πιο πάνω ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε τον Ιούλιο 2009, ότι τα στοιχεία που δόθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών από το διεθνή τραπεζικό οργανισμό ήταν προκαταρκτικά και βασίζονταν στην πληροφόρηση που πήρε από το Υπουργείο Οικονομικών και δεν εκφράζουν τις απόψεις του Οργανισμού. Σε γενικές γραμμές συμφωνεί με τις γενικές τοποθετήσεις του τραπεζικού οργανισμού, ωστόσο, κατά την άποψή του, για να μπορούσε ο εν λόγω τραπεζικός οργανισμός να δώσει πιο δεσμευτικές απόψεις, θα έπρεπε να δινόταν η ευκαιρία στον Οργανισμό να έρθει σε επαφή μαζί του, ώστε να αποδοθεί η φιλοσοφία, ο σκοπός και οι διαστάσεις του έργου.

- (ii) Η τιμή της μοναδικής έγκυρης προσφοράς ήταν €12.230.000, δηλ. περίπου 90% ψηλότερη του ανώτατου ποσού της εκτίμησης δαπάνης γεγονός που δικαιολογούσε, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μου, την ακύρωση του διαγωνισμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας για εξωπραγματική τιμή. Η διαφορά μεταξύ του ποσού της εκτίμησης και του ποσού της προσφοράς, ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, προέκυψε εξ ολοκλήρου από τη διάσταση που αφορά στις υπηρεσίες για το έργο του Υπουργείου Υγείας (δηλ. την αναδιοργάνωση των Δημόσιων Νοσηλευτηρίων) για το οποίο δεν είχε ετοιμαστεί από το Υπουργείο Υγείας λεπτομερής ανάλυση της εκτίμησης. Σημειώνεται ωστόσο ότι το Υπουργείο Υγείας, απαντώντας σε ανάλογη παρατήρηση μου, με πληροφόρησε ότι η εκτίμηση της δαπάνης για ολόκληρο το έργο, ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, που ως Αναθέτουσα Αρχή είχε και την ευθύνη ετοιμασίας της εκτίμησης δαπάνης.

(β) Όσον αφορά στο συμβόλαιο που υπογράφηκε από τον Οργανισμό και τους Συμβούλους για το μέρος που αφορά στο έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, η Υπηρεσία μου ανέφερε τα ακόλουθα:

- (i) **Διάρκεια συμβολαίου.** Η διάρκεια του συμβολαίου, καθώς και η ημερομηνία λήξης του, δεν διευκρινίζονται σαφώς στη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Οργανισμού και των Συμβούλων. Ο Οργανισμός, λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ποσό του συμβολαίου και την καθορισμένη στην προσφορά των Συμβούλων αμοιβή τους ανά ανθρωπομήνα, υπολόγισε ότι η απασχόληση τους αφορά σε 49 ανθρωπομήνες. Αναφέρθηκε σχετικά ότι, εφόσον ο αριθμός των ανθρωπομηνών είναι καθορισμένος, η διάρκεια του συμβολαίου, θα εξαρτηθεί από τον αριθμό των Συμβούλων που θα απασχολούνται κάθε μήνα, και κατ' επέκταση, από την κατανομή των ανθρωπομηνών σε κάθε μήνα, η οποία πρέπει να αφορά στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- (ii) **Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.** Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου διαπιστώθηκε ότι δεν είχε ετοιμαστεί χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του συμβολαίου.

Σημειώνεται ότι τον Απρίλιο 2009, ο Οργανισμός αποφάσισε την αναστολή της συνεργασίας με τους Συμβούλους, λόγω αφ ενός της μετάθεσης του χρόνου εφαρμογής του ΓΕΣΥ, σύμφωνα με την προαναφερόμενη έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του, και αφετέρου, των καθυστερήσεων που παρουσιάζονται σε διάφορους σημαντικούς τομείς όπως, η εκπαίδευση των ιατρών, η αναδιοργάνωση

των νοσοκομείων, η επιλογή του συστήματος πληροφορικής και οι διαπραγματεύσεις με τους εμπλεκόμενους παροχείς υγείας.

Σύμφωνα με τις πληρωμές που διενεργήθηκαν στους συμβούλους για το χρονικό διάστημα από τις 15.1.2008 ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου, μέχρι τις 15.5.2009, το ποσοστό υλοποίησης του συμβολαίου ανέρχεται σε 84,5%.

Σημειώνεται ότι, ενώ σύμφωνα με τους όρους προσφοράς, η αναδιοργάνωση των Νοσοκομείων θεωρείτο προαπαιτούμενο για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, ωστόσο, τόσο η προκήρυξη για τα δύο έργα, όσο και η υπογραφή των δύο συμβολαίων έγιναν ταυτόχρονα. Αναφέρεται επίσης ότι, κατά το στάδιο υπογραφής του συμβολαίου που αφορά στο έργο της εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ενώ υπήρχαν ενδείξεις για καθυστερήσεις από πλευράς του Υπουργείου, και ενώ η ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου θα μπορούσε να μετατοπιστεί, εντούτοις υπογράφηκε στις 12.2.2008, με ημερομηνία έναρξης τη 15.1.2008, ίδια δηλαδή με την ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου για την αναδιοργάνωση των Δημόσιων Νοσηλευτηρίων.

Ο Οργανισμός μου ανέφερε ότι η ταυτόχρονη προκήρυξη των δύο έργων και η υπογραφή των δύο συμβολαίων αποσκοπούσε στον καλύτερο προγραμματισμό και συντονισμό των εργασιών ώστε να επιτευχθεί ο κοινός στόχος της εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ότι υπάρχει πληθώρα εργασιών που έπρεπε να προωθούνται ταυτόχρονα και παράλληλα από το Υπουργείο Υγείας και τον ΟΑΥ, ότι ακόμα και αν η αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσοκομείων θεωρείτο προαπαιτούμενο (που δεν ήταν) για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, διαφέρουν οι προσεγγίσεις ως προς το βαθμό που θα έπρεπε να προωθηθεί η αναδιοργάνωση για να καθίσταται εφικτή η εφαρμογή του ΓΕΣΥ και ότι αν ανέμεναν την αναδιοργάνωση για να ξεκινήσουν το έργο τότε ο στόχος εφαρμογής του ΓΕΣΥ θα έπρεπε να μετατεθεί για πολλά χρόνια.

- (iii) **Εκθέσεις προόδου του έργου.** Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, το έργο θα έπρεπε να αξιολογείται από τα συμβαλλόμενα μέρη κάθε τρεις μήνες, κάτι που δεν γίνεται. Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με πρόνοιες του ίδιου όρου, οι Σύμβουλοι θα έπρεπε να ετοιμάζουν μηνιαίες εκθέσεις προόδου στις οποίες να αξιολογείται η πρόοδος του έργου καθώς και τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζονται. Αναφέρεται σχετικά ότι οι Σύμβουλοι σε συνεργασία με τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας ετοιμάζουν εκθέσεις προόδου του έργου οι οποίες παρουσιάζονται σε συναντήσεις αξιολόγησης του έργου κάθε τρεις εβδομάδες οι οποίες ωστόσο δεν έχουν τη μορφή γραπτού κειμένου αλλά τη μορφή παρουσιάσεων.

Για σκοπούς έγκαιρου εντοπισμού τυχόν καθυστερήσεων, ενόψει και της αδυναμίας που αναφέρεται και στην παράγραφο (iv) πιο κάτω, αναφορικά με τον τρόπο επιμέτρησης των παραδοτέων, και τη συσχέτιση τους με την αμοιβή των Συμβούλων, η Υπηρεσία μου ανέφερε ότι θα έπρεπε να ετοιμάζονται λεπτομερείς εκθέσεις προόδου του έργου.

- (iv) **Πληρωμές στους Συμβούλους.** Ο τρόπος επιμέτρησης των παραδοτέων και η συσχέτιση τους με την αμοιβή των Συμβούλων δεν καθορίζονται ρητά στο συμβόλαιο, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολο να διασφαλιστεί ότι οι πληρωμές στους Συμβούλους ανταποκρίνονται στις υπηρεσίες που έχουν παράσχει, με βάση την προσφορά τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι η φύση του έργου δεν επιτρέπει τη σύνδεση των πληρωμών των Συμβούλων με τα παραδοτέα και ότι είναι σχεδόν αδύνατο να εκτιμηθεί επακριβώς ο ρυθμός υλοποίησης του έργου ώστε να μπορούν να κατανεμηθούν επακριβώς οι ώρες των Συμβούλων και κατ' επέκταση να συνδεθούν με τις αμοιβές τους.

6.60 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 96/92/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά

ηλεκτρικής ενέργειας, ψηφίστηκε ο Νόμος 122(I)/2003, με βάση τον οποίο συστάθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ).

Στον πιο πάνω Νόμο γίνεται ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού στη Δημοκρατία και, μεταξύ άλλων, περιέχονται διατάξεις για:

- (α) Εγκαθίδρυση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου.
- (β) Δημιουργία ενός νέου καθεστώτος χορήγησης αδειών αναφορικά με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού.
- (γ) Δημιουργία του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.
- (δ) Εγκαθίδρυση του πλαισίου για τις διευθετήσεις μεταξύ του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς και του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.
- (ε) Πρόσβαση στο σύστημα μεταφοράς και στο σύστημα διανομής.
- (στ) Εισαγωγή Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας.
- (ζ) Θέματα που αφορούν στην προστασία του καταναλωτή.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2008, πριν από τη φορολογία, ήταν €825.750, σε σύγκριση με €972.156 (£568.978) το προηγούμενο έτος.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2008 ανήλθαν σε €1.880.191, σε σύγκριση με €1.797.140 (£1.051.820) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €83.051 ή 5%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν €1.054.441, σε σύγκριση με €824.984 (£482.842) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €229.457 ή 28%.

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση.** Σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου αρ. 122(I)/2003, ο Προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ και του Γραφείου της υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου και, αφού εγκριθεί, κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του υπό αναφορά έτους.

Για το έτος 2008, ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 14.6.2007. Μετά από διαβουλεύσεις με το Υπουργείο Οικονομικών υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.11.2007, το οποίο τον ενέκρινε στις 5.12.2007 και την ίδια μέρα αποστάληκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Από τη Βουλή ψηφίστηκε στις 13.12.2007 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (Νόμος 72(II)/2007).

(β) **Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού.** Σε ορισμένα άρθρα εξόδων (Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα, Αύξηση Μισθών, Ενοίκια), υπήρξε αρχικά υπέρβαση των προϋπολογισθέντων ποσών τα οποία όμως, σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου (N72(II)/2007) δύνανται, με έγκριση της Ρυθμιστικής Αρχής, να καλυφθούν από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ίδιου κεφαλαίου, ή από το άρθρο «Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό».

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής έχει ήδη δοθεί σχετική έγκριση της ΡΑΕΚ.

Μεθοδολογία και εφαρμογή της ανάκτησης του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την ΑΗΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (122(I)/2003) η ΡΑΕΚ έχει εξουσία και αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, να ρυθμίζει τις διατιμήσεις και σύμφωνα με το άρθρο 33 του ίδιου Νόμου, όταν αποφασίζει για το κατάλληλο επίπεδο των διατιμήσεων ή άλλων χρεώσεων να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, την προστασία των καταναλωτών ενάντια σε μονοπωλιακές τιμές και την ενθάρρυνση της αποδοτικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται.

Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 1.7.2008 προς τη ΠΑΕΚ ζήτησε όπως το κόστος του ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου που αφορά στην ΑΗΚ, συμπεριλαμβάνεται στο κόστος καυσίμων και η ανάκτησή του γίνεται μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της. Η ΠΑΕΚ έδωσε την καταρχήν έγκρισή της για τον πιο πάνω σκοπό, αυθημερόν.

Σύμφωνα με τα σχετικά Πρακτικά, στη συνεδρία της αρ. 267/2008, ημερ. 30.10.2008 η ΠΑΕΚ αποφάσισε όπως το κόστος του ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου της ΑΗΚ, συμπεριλαμβάνεται στο κόστος καυσίμων και η ανάκτησή του γίνεται μέσω της αυτόματης αναπροσαρμογής των τελών χρέωσης με βάση τη ρήτρα των καυσίμων. Στην ίδια απόφαση αναφέρεται ότι η ανάκτηση του κόστους ελλείμματος θα αρχίζει από 1.4.2008. Σημειώνει επίσης ότι η πλήρης ανάκτηση του κόστους ελλείμματος από τις διατιμήσεις θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αντικίνητρο για μείωση των αερίων του θερμοκηπίου, ενώ σκοπός του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων είναι η μείωσή τους. Η πιο πάνω απόφαση δεν κοινοποιήθηκε στην ΑΗΚ.

Στις 2.2.2009 η ΠΑΕΚ απηύθυνε επιστολή στον Υπουργό Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού όπου, μεταξύ άλλων, αναφέρει ότι η ανάκτηση του κόστους ελλείμματος αερίων του θερμοκηπίου ισοδυναμεί με περίπου 3% επί της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας, και επειδή, αν η ΑΗΚ δεν ανακτήσει το κόστος αυτό, η βιωσιμότητα της θα τεθεί σε κίνδυνο, προτίθεται να ικανοποιήσει το αίτημα. Επίσης, έδωσε την επιλογή στην Κυβέρνηση να υποστεί η ίδια το κόστος του ελλείμματος, προτού αποφασίσει για την επιπλέον χρέωση της τάξης του 3%. Στην ίδια επιστολή σημειώνει προς τον Υπουργό, εν είδει επιχειρήματος προς υποστήριξη της θέσης για έγκριση της ανάκτησης από την ΑΗΚ του κόστους των ρύπων, ότι η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία τον τελευταίο καιρό παρουσιάζει συνεχώς μείωση, θα συνεχίσει να είναι μειωμένη ακόμη και με την μετακύλιση στον καταναλωτή του 3%. Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο της ΠΑΕΚ, εξέφρασα την άποψη ότι οι μειώσεις στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, που οφείλονται κυρίως στις μειώσεις της τιμής του πετρελαίου, ουδόλως σχετίζονται με την έγκριση ή μη της ανάκτησης του κόστους των ρύπων και, κατά την άποψή μου, δεν μπορούσε να αποτελεί βάση για έγκριση ή μη του μέτρου της ανάκτησης του σχετικού κόστους.

Η άποψη της ΠΑΕΚ καθ' όσον αφορά στον κίνδυνο ως προς τη βιωσιμότητα της ΑΗΚ σε περίπτωση μη ανάκτησης του κόστους των επιπλέον επιβαρύνσεων επαναλαμβάνεται σε πρακτικά της ημερ. 14.5.2009.

Μετά το πέρας του ελέγχου, πληροφορήθηκα ότι η ΠΑΕΚ σε σχετική επιστολή της ημερ. 15.5.2009 πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο η ΠΑΕΚ θεωρεί ότι αποτελεί μέρος των λειτουργικών δαπανών της ΑΗΚ, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της. Αναφέρεται επίσης ότι το ποσοστό το οποίο έχει εγκριθεί ανέρχεται στο 3% επί της συνολικής τιμής ηλεκτρικής ενέργειας, με εφαρμογή από την 1.6.2009, χωρίς όμως να διασαφηνίζεται κατά πόσο η ανάκτηση που θα αρχίζει από την ημερομηνία αυτή περιλαμβάνει το κόστος του ελλείμματος δικαιωμάτων για το 2008, το οποίο σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της ΑΗΚ στις 31.12.2008, λογιστικά ανέρχεται στα €12,4 εκ.

Σημειώνεται επίσης ότι η ΠΑΕΚ, με νεότερη επιστολή της προς την ΑΗΚ, ημερ. 27.5.2009, ενέκρινε όπως ποσό ύψους περίπου €0,5 εκ., που αποτελεί προϊόν πώλησης πλεονασμάτων δικαιωμάτων της περιόδου 2005 – 2007, περιληφθεί αφαιρετικά στον ειδικό λογαριασμό στον οποίο θα περιλαμβάνονται και οποιαδήποτε ποσά ανακτώνται με την εφαρμογή της χρέωσης του 3%.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

(α) Είναι φανερό από τη σχετική αλληλογραφία και τις επαφές όλων των εμπλεκόμενων μερών ότι η απόφαση για ανάκτηση από τους καταναλωτές του ποσού που καταβάλλει η ΑΗΚ με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, έστω και ως κατ' αρχήν απόφαση, λήφθηκε από την ΠΑΕΚ ουσιαστικά από την 1.7.2008 και οι μετέπειτα συζητήσεις και σχετική αλληλογραφία αφορούσαν μάλλον τον τρόπο αιτιολόγησης της απόφασης αυτής.

(β) Καθόσον αφορά στη νομική πτυχή του θέματος, εξέφρασα την άποψη ότι λόγω της σοβαρότητας του θέματος και της επίπτωσης επί των καταναλωτών, θα έπρεπε να διερευνηθεί νομικά ενδελεχώς κατά πόσο το κόστος του ελλείμματος των δικαιωμάτων επιπίπτει στα ανακτήσιμα έξοδα, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Πέραν τούτου, σημείωσα ότι προκαλεί απορία η από μέρους της PAEK, επίκληση της βιωσιμότητας της ΑΗΚ ως λόγου για την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος των δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, αφού επί σειρά ετών και συγκεκριμένα από το 2002 μέχρι και το 2007 (ακόμα και πριν τη ψήφιση του τροποποιητικού Νόμου Ν. 116(Ι)/2006, που νομιμοποιεί τελικά, υπό προϋποθέσεις, την καταβολή προς την Κυβέρνηση «μερισμάτων» από την Αρχή), η ΑΗΚ εκταμίευσε συνολικό ποσό πέραν των €128 εκ. υπό μορφή «μερισμάτων» προς το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας (δηλαδή προς την εκάστοτε Κυβέρνηση). Σημειώνεται ότι το 2008 παραχωρήθηκε, αντί «μερίσματος», ποσό ύψους €10 εκ. σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. Η PAEK, από την πληροφόρηση που τέθηκε υπόψη μου, ουδέποτε έθεσε στο παρελθόν (από το 2004 που ιδρύθηκε) θέμα σχετικά με τη βιωσιμότητα της Αρχής, παρά το γεγονός ότι στις αρμοδιότητές της εμπίπτουν και ορισμένες, τουλάχιστον, από τις ρητές προϋποθέσεις που ο Νόμος θέτει για την εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού, ότι δηλαδή δεν πρέπει (η εκταμίευση) να επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή, και ότι θα λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση ρευστότητας και η δυνατότητα καταβολής του ποσού, η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες.

(γ) Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία, το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων (ΕΣΚΔ) σκοπό έχει τη μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους και οικονομικά αποτελεσματικό. Συμφωνώ επομένως με τη θέση της PAEK ότι η πλήρης ανάκτηση του κόστους ενδέχεται να ενεργήσει ως αντικίνητρο για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου. Σημειώνεται επίσης ότι η ΑΗΚ αναμένεται να έχει σημαντικά ελλείμματα δικαιωμάτων μέχρι το 2012, με σημαντικό συνεπαγόμενο κόστος, ενώ αναμένεται ότι το κόστος των αερίων του θερμοκηπίου για την Αρχή, από το 2013 και μετά, θα είναι ακόμη πιο ψηλό με βάση τη νέα τροποποιημένη Ευρωπαϊκή Οδηγία, 2009/29/ΕΚ.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, πως η PAEK έχει επικαλεστεί για έγκριση του 3% τη βιωσιμότητα της ΑΗΚ γιατί με τα έργα που τώρα έχει αναλάβει η ΑΗΚ (5^η & 6^η μονάδα, MEK 1 & 2, τερματικό φυσικού αερίου κ.λπ.) δεν θα μπορεί να αντεπεξέλθει οικονομικά. Στο παρελθόν η βιωσιμότητα δεν τίθετο σε άμεσο κίνδυνο. Επίσης η αξιοπιστία παροχής και η ασφάλεια εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια από την ΑΗΚ είναι, κατά την άποψη της PAEK, το πρώτιστο συμφέρον του καταναλωτή, γεγονός που συνάδει με μια αξιόπιστη και οικονομικά εύρωστη ΑΗΚ. Ο Πρόεδρος ανέφερε επίσης ότι η οικονομική κατάσταση και βιωσιμότητα της ΑΗΚ είναι ένας από τους παράγοντες που η PAEK θα λάβει υπόψη της κατά την εξέταση του αιτήματος της ΑΗΚ για αύξηση των βασικών τιμολογίων, που εκκρεμεί από καιρό.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (αρ. 122(Ι)/2003), οι θέσεις των μελών της PAEK δεν υπάγονται στη δημόσια υπηρεσία και έχουν τέτοιες απολαβές ή άλλα επιδόματα ή φιλοδομήματα, ως ήθελε καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο.

Με συναίνεση της PAEK λήφθηκε απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 14.7.2004 (αρ. απόφ. 60.581), για παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από τα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα στα άτομα για τα οποία η Αρχή έχει τέτοια υποχρέωση, έναντι καταβολής του εκάστοτε καθοριζόμενου εφάπαξ ποσού. Το Σεπτέμβριο του 2004, τα μέλη της PAEK εξασφάλισαν κάρτες νοσηλείας από τα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε ποσού. Το Μάιο του 2006, τα μέλη της PAEK με απόφασή τους (συνεδρία 85/2006), έλαβαν προσωρινά μέτρα κάλυψης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για τα μέλη του προσωπικού της PAEK με συμπερίληψη στον Προϋπολογισμό σχετικού κονδυλίου. Την πρώτη χρονιά (2006), έγιναν πληρωμές μόνο στα μέλη του προσωπικού. Το 2007 άρχισαν να γίνονται πληρωμές από το εγκεκριμένο στον Προϋπολογισμό κονδύλι και στα μέλη της PAEK (Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος και Μέλος), γεγονός που συνεχίστηκε και για το έτος 2008. Από τον Ιούνιο 2008, άρχισε να προσφέρεται ιατροφαρμακευτική κάλυψη από ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία.

Εξέφρασα την άποψη ότι το προσωπικό της PAEK, για σκοπούς ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 74 της Κ.Δ.Π. 528/04, καλύπτεται μόνο μέσω των Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων. Όσον αφορά στα μέλη της PAEK, για εξασφάλιση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, απαιτείται σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Ο Πρόεδρος της PAEK με πληροφόρησε ότι η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο προσωπικό, τα μέλη και τους εξαρτώμενους της Ρυθμιστικής Αρχής θεωρείται εγκριθείσα εφόσον το Υπουργικό Συμβούλιο

και στη συνέχεια η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκριναν τους Προϋπολογισμούς της ΠΑΕΚ του 2008 και του 2009, στους οποίους περιλαμβάνονταν σχετικές πιστώσεις για τον πιο πάνω σκοπό. Επισήμανα ωστόσο ότι με τον Προϋπολογισμό οποιουδήποτε Οργανισμού εγκρίνονται μεν ποσά για συγκεκριμένο σκοπό, αλλά η διενέργεια δαπάνης προϋποθέτει πάντα ότι γίνεται με βάση Νόμο, Κανονισμό, απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ή άλλη νόμιμη βάση.

6.61 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μου δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006 και 2007 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου καθυστερημένα στις 30.1.2009. Ο έλεγχος για τα εν λόγω έτη αναμένεται να διεξαχθεί κατά το 2009.

Το συνολικό ποσό των Προϋπολογισμών για τα έτη 2005, 2006 και 2007 ανερχόταν σε £38.176.405 (2005: £950.000, 2006: £4.218.275, 2007: £33.008.130), και για το έτος 2008 σε €44.300.000.

Ανάπτυξη κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.

(α) **Γενικά.** Μετά την ίδρυση, με έδρα τη Λεμεσό, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) το έτος 2003, άρχισε η διαδικασία για εξεύρεση και διαμόρφωση κατάλληλων χώρων για στέγαση των διαφόρων Σχολών του Πανεπιστημίου. Για το σκοπό αυτό ανατέθηκε σε Συμβούλους, μετά από διαγωνισμό, η μελέτη της ανακαίνισης/αναδιαρρύθμισης συγκεκριμένων κτιρίων στη Λεμεσό για χρήση από τις Σχολές του Πανεπιστημίου. Παράλληλα προχώρησε και η διαδικασία εκτέλεσης των έργων αυτών.

(β) **Παρακολούθηση και ετοιμασία εκθέσεων προόδου.** Εισηγήθηκα όπως η Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου ετοιμάζει και αποστέλλει στην Υπηρεσία μου τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου για τις μελέτες και έργα που προγραμματίζονται/εκτελούνται και στις οποίες να αναφέρεται η οικονομική και φυσική πρόοδος τους, καθώς και τυχόν αλλαγές και απαιτήσεις που υποβλήθηκαν/εξετάστηκαν/αποφασίστηκαν. Υπέδειξα ότι οι εκθέσεις αυτές, πέραν της ενημέρωσης, θα βοηθήσουν το Πανεπιστήμιο στον καλύτερο προγραμματισμό, οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων και των δαπανών τους καθώς στη συγκριτική εξέταση των προγραμμάτων εργασίας και των εκτιμήσεων κόστους. Το Πανεπιστήμιο αποδέχτηκε και εφάρμοσε τις εισηγήσεις μου.

(γ) **Τεχνοοικονομική μελέτη για τα προτεινόμενα ακίνητα για ανάπτυξη.** Επειδή στην περίπτωση ανάπτυξης των κτιριακών εγκαταστάσεων του ΤΕΠΑΚ, το κόστος απόκτησης της γης ή υφιστάμενων κτιρίων επηρεάζει σημαντικά την τελική δαπάνη ανάπτυξης των έργων, υπέδειξα όπως, της απόφασης για την ανάπτυξη των συγκεκριμένων κτιριακών εγκαταστάσεων σε συγκεκριμένους χώρους, προηγείται συγκριτική τεχνοοικονομική μελέτη όλων των δυνατών επιλογών, στην οποία να λαμβάνονται υπόψη τόσο το κόστος απόκτησης των ακινήτων καθώς και το κόστος μελέτης και κατασκευής.

Ο Πρόεδρος της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής με πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο θα εφαρμόσει την εισήγησή μου.

(δ) **Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση του Παλαιού Δικαστηρίου Λεμεσού σε Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη.** Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Δεκέμβριο 2007, παρατήρησα τα ακόλουθα:

Ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών ορίστηκε η 3.5.2007 και ολοκλήρωσης η 13.3.2008 έναντι ποσού συμβολαίου £808.553. Παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών η οποία δεν είχε αξιολογηθεί από τον Αρχιτέκτονα του έργου. Το Δεκέμβριο 2007, ο Εργολάβος με επιστολή του προς τον Αρχιτέκτονα υπέβαλε αίτηση για παράταση χρόνου 4 μηνών, καταγράφοντας μια σειρά από λόγους που προκάλεσαν, όπως ισχυρίστηκε, καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών.

Ως σημαντικότερη αιτία καθυστέρησης καταγραφόταν η οδηγία του Αρχιτέκτονα αρ.35, με την οποία τροποποιήθηκε η μέθοδος θεμελίωσης τοίχου στο κεντρικό τμήμα του κτιρίου με τη χρήση πασσάλων και για την οποία ο Εργολάβος διεκδικούσε παράταση χρόνου 67 ημερών.

Το Μάρτιο 2008, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών, με πληροφόρησε ότι το θέμα της καθυστέρησης εξετάστηκε από την Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Πανεπιστημίου η

οποία αποφάσισε την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 41 ημερολογιακών ημερών με οικονομικές αποζημιώσεις και για τις οποίες έχει εγκριθεί προκαταρκτικά η πληρωμή του ποσού των €26.000. Με πληροφόρηση επίσης ότι η καθυστέρηση στην αξιολόγηση του χρόνου παράτασης οφειλόταν στον ιδιώτη Αρχιτέκτονα, στον οποίο ακολούθως στάλθηκε σχετική επιστολή καθορίζοντάς του τα χρονικά περιθώρια που θα πρέπει να τηρεί για αξιολόγηση απαιτήσεων του Εργολάβου καθώς και αλλαγών στο έργο.

Το έργο ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2009, με σημαντική καθυστέρηση 10 μηνών. Ο Εργολάβος πληροφόρησε το Πανεπιστήμιο ότι προτίθεται να υποβάλει αίτηση για νέα παράταση χρόνου. Το θέμα της καθυστέρησης εξετάζεται από τον Αρχιτέκτονα και το Πανεπιστήμιο.

(ε) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση του Παλαιού Ταχυδρομείου Λεμεσού σε Κτίριο Πρυτανείας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Φεβρουάριο 2009, παρατήρησα τα ακόλουθα:

Ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών ορίστηκε η 7.1.2008 και ολοκλήρωσης η 2.11.2009 με ποσό συμβολαίου €3.738.372. Παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο του έργου η οποία δεν είχε αξιολογηθεί από τους Συμβούλους Μελετητές. Μέχρι τον Ιανουάριο 2009, δηλαδή 12 μήνες μετά την έναρξη των εργασιών (55% της χρονικής περιόδου), το ποσό της εκτελεσθείσας εργασίας ήταν μόνο €671.342, δηλαδή 21% του καθαρού ποσού του συμβολαίου. Το Νοέμβριο 2008, ο Εργολάβος με επιστολή του προς τους Συμβούλους υπέβαλε αίτηση για παράταση χρόνου 212 ημερολογιακών ημερών για διάφορα γεγονότα που προκάλεσαν, όπως ισχυρίζεται, καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών.

Το Μάρτιο 2009, με επιστολή μου προς το Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου παρατήρησα ότι είχαν γίνει τροποποιήσεις στα σχέδια του έργου που αφορούσαν κυρίως τη στατική αναβάθμιση του φέροντα οργανισμού του κτιρίου, καθώς και άλλες εργασίες, η δαπάνη των οποίων αναμένεται, σύμφωνα με το Συντονιστή του έργου, να ανέλθει περίπου στο ποσό των €450.000 - €500.000. Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών με πληροφόρησε ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις θα προωθηθούν στις αρμόδιες Επιτροπές του Πανεπιστημίου για έγκριση.

Με την πιο πάνω επιστολή μου ζήτησα από τον Διευθυντή Διοίκησης όπως με πληροφορήσει για τις ενέργειες που γίνονται από το Πανεπιστήμιο αναφορικά με την παρατηρούμενη καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών και τους λόγους που δεν προβλέφθηκαν από τους Συμβούλους οι πιο πάνω τροποποιήσεις των σχεδίων που τελικά θα επιφέρουν περαιτέρω καθυστέρηση στο έργο, καθώς και επιπλέον κόστος.

Το Μάιο 2009, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση δεν αξιολογήθηκε από τους Συμβούλους επειδή, όπως ανέφεραν, ο Εργολάβος δεν υπέβαλε τα απαιτούμενα στοιχεία για την αιτιολόγηση της παράτασης χρόνου που ζητά. Το Πανεπιστήμιο ζήτησε από τους Συμβούλους όπως επανεξετάσουν τη μέχρι σήμερα κατάσταση όσον αφορά την εξέλιξη των εργασιών και υποβάλουν την τελική θέση τους όσον αφορά την καθυστέρηση στο έργο.

Περαιτέρω με πληροφόρησε ότι, τον Απρίλιο 2009, μετά από συνάντηση του Πανεπιστημίου με τους Συμβούλους, οι Σύμβουλοι εισηγήθηκαν όπως παραχωρηθεί στον Εργολάβο παράταση χρόνου 55 εργάσιμων ημερών με νέα ημερομηνία παράδοσης του έργου τις 2.2.2010.

Όσον αφορά το θέμα της τροποποίησης των σχεδίων ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, σε κάποιο βαθμό οι αλλαγές δικαιολογούνται λόγω της ιδιαιτερότητας και φύσης του έργου αλλά μερικές από αυτές θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί στο στάδιο της μελέτης.

(στ) Προσφορά για την κατασκευή του Κέντρου Επεξεργασίας Λεδομένων του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, αρ. ΥΣΠΤ(4)/013/2008. Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι οι όροι/κριτήρια συμμετοχής ήταν περιοριστικοί, και εισηγήθηκαν τον Αύγουστο 2008 – πριν την υποβολή των προσφορών – όπως τροποποιηθούν, παραθέτοντας και την προτεινόμενη διατύπωση. Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω εισηγήσεις μου βασίζονταν σε πρόνοιες της Νομοθεσίας, οι οποίες επιτρέπουν τη συμμετοχή σε διαγωνισμό ατόμων ή/και κοινοπραξιών, των οποίων οι συνεργάτες ή/και μέλη πληρούν αθροιστικά τις απαιτήσεις/κριτήρια συμμετοχής, ώστε να αυξάνεται ο αριθμός των προσφοροδοτών που

δικαιούνται να συμμετάσχουν σε ένα διαγωνισμό. Επίσης, από τη μελέτη των εγκυκλίων που στάληκαν στους προσφοροδότες κατά την περίοδο ετοιμασίας των προσφορών, διαπιστώθηκε ότι συγκεκριμένη εγκύκλιος παραβίαζε, κατά την άποψή μου, τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών. Συγκεκριμένα, με την πιο πάνω εγκύκλιο, το ΤΕΠΑΚ ενημέρωσε τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, ότι οι προσφορές που θα υποβάλλονταν από προσφοροδότες, οι οποίοι δεν είχαν επισκεφθεί κατά την καθορισμένη ημερομηνία (που ήταν προγενέστερη της εγκυκλίου), το χώρο στον οποίο θα κατασκευαζόταν το Κέντρο, θα απορρίπτονταν. Σημειώνεται ότι κατά την προηγηθείσα ενημέρωση των προσφοροδοτών και τον καθορισμό της ημερομηνίας επίσκεψης, δεν τους είχε αναφερθεί ο πιο πάνω περιορισμός. Στη συνέχεια, διαπιστώθηκε ότι οι αποφάσεις προκήρυξης του διαγωνισμού και ανοίγματος του οικονομικού φακέλου, ενδεχομένως να είχαν ληφθεί από όργανο (Επιτροπή Προσφορών του ΤΕΠΑΚ), η σύνθεση του οποίου έπασχε, γεγονός που σε άλλες περιπτώσεις οδήγησε στην ακύρωση των διαγωνισμών. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως ζητηθεί η άποψη της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, όσον αφορά την εγκυρότητα του διαγωνισμού.

Σε σύσκεψη που έγινε στις 25.2.2009 στα γραφεία της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, οι εκπρόσωποί της ενημέρωσαν τους εκπροσώπους του ΤΕΠΑΚ, ότι συμφωνούσαν με τις παρατηρήσεις μου και εισηγήθηκαν την ακύρωση του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι έγγραφο του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί 18 οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν 3, εκ των οποίων η μία απορρίφθηκε χωρίς να αξιολογηθεί η τεχνική της πρόταση, επειδή δεν ήταν συμπληρωμένη σύμφωνα με τις απαιτήσεις των όρων του διαγωνισμού.

Όπως αργότερα πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μου, η Επιτροπή Προσφορών του ΤΕΠΑΚ, σε συνεδρία της που είχε γίνει στις 9.2.2009, είχε ήδη κατακυρώσει την προσφορά. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω συνεδρία δεν είχε προσκληθεί – όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί Προσφορών – εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου για να παραστεί και να εκφράσει απόψεις. Τελικά, η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε το Μάρτιο 2009 ότι τίθεται θέμα ανάκλησης του διαγωνισμού, αφού εκ πρώτης όψεως διαπίστωσε ότι η απόφαση προκήρυξης του διαγωνισμού είχε ληφθεί από όργανο κακώς συγκροτημένο (προηγούμενη Επιτροπή Προσφορών), λόγω συμμετοχής σε αυτό ατόμου που δεν ήταν επιτρεπτή και ακύρωσε τον Απρίλιο 2009 το διαγωνισμό.

(ζ) Προσφορά Αρ. ΥΣΠΤ(7)/016/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων τηλεδιάσκεψης. Τον Αύγουστο 2008 το ΤΕΠΑΚ, προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων τηλεδιάσκεψης, με εκτίμηση δαπάνης €400.000+ΦΠΑ. Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μου ότι – μεταξύ άλλων – δεν καθορίζονταν τα κριτήρια/τεχνικά χαρακτηριστικά, καθώς και η βαρύτητά τους για το κάθε είδος, ώστε η αξιολόγηση για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς να μπορεί να γίνει αντικειμενικά. Σημειώνεται ότι σχετική πρόνοια περιλαμβάνεται στο Νόμο που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα [Ν.12(Ι)/2006].

Ο Γραμματέας της Επιτροπής Προσφορών και Οικονομικών, με πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2009, ότι η ακριβής αναλυτική βαθμολογία της τεχνικής αξιολόγησης δίνεται στο αρμόδιο όργανο του Πανεπιστημίου, πριν γίνει η τεχνική αξιολόγηση. Συμφώνησε ωστόσο ότι για σκοπούς διαφάνειας θα έπρεπε να καθοριστούν, πριν τη λήξη υποβολής των προσφορών, τα κριτήρια και τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και η βαρύτητα τους, για να είναι δυνατή η αντικειμενική αξιολόγηση και ο προσδιορισμός της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς, τακτική η οποία ακολουθείται από το ΤΕΠΑΚ, αλλά εκ παραδρομής δεν ακολουθήθηκε για την εν λόγω προσφορά.

Το Νοέμβριο 2008 η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς, στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα, από τις δύο έγκυρες προσφορές που υποβλήθηκαν. Εναντίον της πιο πάνω απόφασης ασκήθηκε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) από αποτυχόντα προσφοροδότη. Ενώ η πιο πάνω προσφυγή εκκρεμούσε ενώπιον της ΑΑΠ, η νέα Επιτροπή Προσφορών του ΤΕΠΑΚ αποφάσισε, το Φεβρουάριο 2009, την ανάκληση της απόφασης κατακύρωσης που λήφθηκε, λόγω κακής συγκρότησης της προηγούμενης Επιτροπής Προσφορών και

Οικονομικών, που χειριζόταν μέχρι τότε το θέμα. Επίσης αποφάσισε όπως προχωρήσει σε προκήρυξη νέας προσφοράς, με το ίδιο αντικείμενο και τους ίδιους όρους, και ζήτησε από τους προσφοροδότες οι οποίοι έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, όπως υποβάλουν γραπτώς τις τυχόν απόψεις τους για την πιο πάνω απόφαση, για να συζητηθούν σε επόμενη συνεδρία της Επιτροπής.

Ο προσφοροδότης στον οποίο είχε γίνει αρχικά η κατακύρωση της προσφοράς, υπέβαλε το Φεβρουάριο 2009 γραπτώς τις απόψεις του για την πιο πάνω απόφαση προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Προσφορών, αναφέροντας ότι με αυτή τίθεται σε τρομερά μειονεκτική θέση για επαναδιεκδίκηση του νέου διαγωνισμού, εφόσον όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς γνωρίζουν την τελική του τιμή (η οποία είχε γίνει γνωστή με την αποστολή της γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων του ακυρωθέντος διαγωνισμού, σε όλους που είχαν υποβάλει προσφορά), και ο βασικός ανταγωνιστής και διεκδικητής του νέου διαγωνισμού – ο οποίος προσέφυγε στην ΑΑΠ και ενδεχομένως έχει διεξέλθει και μελετήσει σε λεπτομέρεια το φάκελο της προσφοράς, περιλαμβανομένης και της ανάλυσης των τιμών – πιθανόν να γνωρίζει τη λύση που έχει προτείνει και τη λεπτομερή ανάλυση των επιμέρους τιμών της προσφοράς του. Ενόψει των πιο πάνω, για σκοπούς δίκαιης και ισότιμης αντιμετώπισης όλων των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, εισηγήθηκε όπως επανεκτιμηθούν και αναθεωρηθούν οι όροι της νέας προσφοράς και οι τεχνικές προδιαγραφές, λαμβάνοντας υπόψη και τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας στο συγκεκριμένο τομέα.

Το Φεβρουάριο 2009 η Επιτροπή Προσφορών, έχοντας ενώπιον της την πιο πάνω επιστολή του προσφοροδότη, αποφάσισε εκ νέου την ανάκληση του διαγωνισμού, για τους ίδιους λόγους για τους οποίους είχε ληφθεί και η αρχική απόφαση. Αποφάσισε επίσης την επαναπροκήρυξη της προσφοράς, με το ίδιο αντικείμενο και τους ίδιους όρους.

Σημειώνεται ότι το Μάρτιο 2009, αποσύρθηκε η ιεραρχική προσφυγή που είχε ασκηθεί από τον αποτυχόντα προσφοροδότη, εφόσον η προσβαλλόμενη απόφαση είχε ανακληθεί.

(η) Προσφορά Αρ. ΜΜΥ(4)/028/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος Περιθλασιμετρίας Ακτίνων-X. Τον Αύγουστο 2008 το ΤΕΠΑΚ, προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος Περιθλασιμετρίας Ακτίνων-X, με το σύστημα των δύο φακέλων. Η εκτίμηση δαπάνης, η οποία στάλθηκε στην Υπηρεσία μου μαζί με τα έγγραφα του διαγωνισμού, ανερχόταν σε €45.000 + ΦΠΑ.

Παρόλο που τα έγγραφα της προσφοράς είχαν προμηθευτεί έξι εταιρείες, προσφορά υπέβαλαν το Σεπτέμβριο 2008 τρεις, εκ των οποίων οι δύο αποκλείστηκαν στο στάδιο της αξιολόγησης του τεχνικού φακέλου, με αποτέλεσμα να αποφασιστεί το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου μίας μόνο προσφοράς. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μου, ότι σε αυτή αναφερόταν ότι η εκτίμηση δαπάνης ήταν €185.000 + ΦΠΑ, χωρίς να περιλαμβάνεται το κόστος συντήρησης. Ως εκ τούτου, η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση, η οποία ανερχόταν σε €190.000 + ΦΠΑ για το σύστημα, συγκρινόμενη με τη νέα εκτίμηση δαπάνης, ήταν μόνο 2,6% ψηλότερη και έτσι, κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ως ασήμαντη. Τις πιο πάνω παρατηρήσεις μου, υπέβαλα στον Πρόεδρο της Επιτροπής Προσφορών και Οικονομικών, για να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση του θέματος από την Επιτροπή. Τελικά, η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών αποφάσισε το Δεκέμβριο 2008 την κατακύρωση της προσφοράς στο μοναδικό προσφοροδότη, ο οποίος ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του διαγωνισμού, για το ποσό των €200.000 + ΦΠΑ, περιλαμβανομένου του ποσού των €10.000 + ΦΠΑ για τη συντήρηση του συστήματος.

Τον Ιανουάριο 2009, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, με πληροφόρησε ότι, πράγματι, η αρχική εκτίμηση κόστους η οποία αναφερόταν στο σχετικό έντυπο του ΤΕΠΑΚ «πρόταση προκήρυξης προσφοράς» ήταν €45.000 + ΦΠΑ, ωστόσο τον Αύγουστο 2008, το Τμήμα Μηχανολογίας ενημέρωσε την Επιτροπή, ότι το ποσό θα ανέλθει τελικά στις €185.000+ΦΠΑ, γεγονός για το οποίο εκ παραδρομής δεν είχε ενημερωθεί έγκαιρα η Υπηρεσία μου.

(θ) Προσφορά Αρ. ΜΜΥ(3)/027/2008 για την προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού Instrumented Indentation για το εργαστήριο Μηχανικής και Αντοχής Υλικών. Τον Αύγουστο 2008 το ΤΕΠΑΚ, προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού για το εργαστήριο

Μηχανικής και Αντοχής Υλικών, με το σύστημα των δύο φακέλων, και εκτίμηση δαπάνης €125.000+ΦΠΑ. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μου, ότι η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση ήταν υπερβολικά ψηλή σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης (28% περίπου ψηλότερη) που είχε δοθεί με την προκήρυξη του διαγωνισμού, χωρίς ωστόσο να σχολιάζεται το γεγονός αυτό στην έκθεση αξιολόγησης.

Η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, στον Πρόεδρο της οποίας είχα υποβάλει τις πιο πάνω παρατηρήσεις μου, κατακύρωσε το Δεκέμβριο 2008 την προσφορά για το ποσό των €159.957+ΦΠΑ, στο οποίο περιλαμβάνετο και ποσό €30.000+ΦΠΑ για την πενταετή συντήρηση του εξοπλισμού.

Ο Γραμματέας της Επιτροπής Προσφορών και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, με πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2009 ότι στην αρχική εκτίμηση δαπάνης δεν είχε περιληφθεί το κόστος της πενταετούς συντήρησης, επειδή το κόστος συντήρησης χρεώνεται ξεχωριστά για κάθε χρόνο στο τέλος του έτους, και έτσι κρίθηκε λογικό όπως αυτό μη συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους. Επίσης, με πληροφόρησε ότι η προσφερθείσα τιμή του εξοπλισμού που συστηνόταν για κατακύρωση, αφαιρουμένου του κόστους συντήρησης, ανερχόταν σε €129.957+ΦΠΑ, το οποίο είναι 4% περίπου ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης. Όσον αφορά το κόστος της πενταετούς συντήρησης, το οποίο ανέρχεται σε €30.000+ΦΠΑ, κρίνεται λογικό αφού πιθανόν να οφείλεται σε μεταφορά τεχνογνωσίας από το εξωτερικό. Η απάντηση όμως αυτή, όσον αφορά την εκτίμηση δαπάνης, δεν βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μου, εφόσον η εκτίμηση δαπάνης – όπως προβλέπεται και στους Κανονισμούς Προσφορών – θα έπρεπε να περιλαμβάνει το κόστος όλων των αγαθών/υπηρεσιών καθώς και των δικαιωμάτων προαίρεσης, για τα οποία ζητείται η υποβολή προσφοράς.

(ι) Προσφορά Αρ. ΔΙΠ(2)/012/2008 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εξοπλισμού για τα εργαστήρια του Τμήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος. Τον Αύγουστο 2008 το ΤΕΠΑΚ, προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό με το σύστημα των δύο φακέλων, για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εξοπλισμού για τα εργαστήρια του Τμήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος, με εκτίμηση δαπάνης €260.000 + ΦΠΑ. Υποβλήθηκαν πέντε προσφορές, εκ των οποίων η μία αποκλείστηκε στο στάδιο αξιολόγησης του τεχνικού φακέλου, και ως εκ τούτου αποφασίστηκε το άνοιγμα και η αξιολόγηση των οικονομικών φακέλων των υπόλοιπων τεσσάρων προσφορών. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του οικονομικού φακέλου από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι η συνολική τιμή του διαγωνισμού που συστηνόταν για κατακύρωση, η οποία ανερχόταν σε €579.450 + ΦΠΑ, ήταν υπερβολικά ψηλή σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης, η οποία – όπως αναφέρεται πιο πάνω – ανερχόταν σε €260.000 + ΦΠΑ (123% περίπου ψηλότερη). Ενόψει των πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι θα έπρεπε να εξεταστεί κατά πόσο ο υπό αναφορά διαγωνισμός, εμπίπτει στις πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών για ακύρωσή του, λόγω υπερβολικά ψηλής τιμής. Σημειώνεται ότι η επιτροπή αξιολόγησης δεν είχε σχολιάσει στην έκθεσή της προς την Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών, τη μεγάλη διαφορά μεταξύ του ποσού της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση και της εκτίμησης δαπάνης. Πέραν των πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι η εισήγηση που περιλαμβανόταν στην έκθεση αξιολόγησης, για την εκ των υστέρων (δηλαδή στο στάδιο ανάθεσης της σύμβασης), τροποποίηση/παράταση του χρόνου παράδοσης μέρους του εξοπλισμού, δεν ήταν ορθή, αφού παραβίαζε την αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.

Τον Ιανουάριο 2009, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών, αφού έλαβε υπόψη τις υποδείξεις μου, καθώς επίσης και το μετέπειτα σχετικό αιτιολογικό σημείωμα της επιτροπής αξιολόγησης, θεώρησε ότι υπό τις περιστάσεις, και λόγω της απειρίας εκ του γεγονότος ότι για πρώτη φορά αγοράζεται στην Κύπρο τέτοιου είδους εξοπλισμός, δεν μπορούσε να γίνει σωστή εκτίμηση. Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού, και την τήρηση των όρων των εγγράφων της προσφοράς, αναφορικά με το χρόνο παράδοσης του εξοπλισμού.

(ια) Προσφορά Αρ. ΥΣΠΤ(9)/018/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση οπτικοακουστικού εξοπλισμού. Τον Αύγουστο 2008 το ΤΕΠΑΚ, προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση οπτικοακουστικού εξοπλισμού, με εκτίμηση δαπάνης €300.000+ΦΠΑ. Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μου, ότι στα εν λόγω έγγραφα δεν είχαν καθοριστεί τα επιμέρους κριτήρια/τεχνικά χαρακτηριστικά, καθώς και η βαρύτητά τους για το κάθε είδος,

ώστε η αξιολόγηση για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς να μπορεί να γίνει αντικειμενικά. Σημειώνεται ότι σχετική πρόνοια περιλαμβάνεται στο Νόμο που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα [Ν.12(Ι)/2006].

Ο Γραμματέας της Επιτροπής Προσφορών και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, με πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2009, ότι η ακριβής αναλυτική βαθμολογία της τεχνικής αξιολόγησης δίνεται στο αρμόδιο όργανο πριν γίνει η τεχνική αξιολόγηση. Συμφώνησε ωστόσο ότι για σκοπούς διαφάνειας θα έπρεπε να καθοριστούν, πριν τη λήξη υποβολής των προσφορών, τα κριτήρια και τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και η βαρύτητά τους, για να είναι δυνατή η αντικειμενική αξιολόγηση και ο προσδιορισμός της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς, τακτική η οποία ακολουθείται από το ΤΕΠΑΚ, αλλά εκ παραδρομής δεν ακολουθήθηκε για την εν λόγω προσφορά.

Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του τεχνικού φακέλου της προσφοράς, διαπιστώθηκε ότι ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί επτά προσφοροδότες, προσφορά υπέβαλαν τέσσερεις, και η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου μίας μόνον προσφοράς, αφού οι άλλες τρεις είχαν κριθεί ότι δεν πληρούσαν τις ελάχιστες απαιτήσεις του διαγωνισμού. Το Νοέμβριο 2008, κατά την εξέταση της προσφοράς από την Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών, εξέφρασα την άποψη ότι – με βάση το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης - και η προσφορά του μοναδικού προσφοροδότη, για την οποία η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου, παρουσίαζε αποκλίσεις από τους όρους του διαγωνισμού, εφόσον σ' αυτή δεν είχαν περιληφθεί όλα τα απαιτούμενα στοιχεία. Σημείωσα επίσης ότι, σύμφωνα με αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου καθώς και του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όταν οι όροι ενός διαγωνισμού οδηγούν σε ένα μόνο οικονομικό φορέα, τότε αυτό ενδεχομένως να αποτελεί και λόγο ακύρωσής του. Ο Γραμματέας της Επιτροπής Προσφορών και Οικονομικών του ΤΕΠΑΚ, με πληροφόρησε ότι ο εν λόγω προσφοροδότης είχε υποβάλει όλα τα απαραίτητα έγγραφα με την προσφορά του, ενώ όσον αφορά τα σημεία των προδιαγραφών για τα οποία δεν είχε υποβάλει στοιχεία, του αφαιρέθηκαν όλοι οι βαθμοί κατά την τεχνική αξιολόγηση. Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών, αποφάσισε όπως ανοιχτεί ο οικονομικός φάκελος του πιο πάνω προσφοροδότη, και στη συνέχεια, εάν κρίνεται συμφέρουσα η τιμή της προσφοράς του, τότε να του κατακυρωνόταν ο διαγωνισμός. Σε διαφορετική περίπτωση, ο διαγωνισμός θα ακυρωνόταν.

Τελικά, το Νοέμβριο 2008, η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στο μοναδικό προσφοροδότη, ο οποίος ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές, για το ποσό των €148.600+ΦΠΑ.

6.62 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) για το 2008 έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 17.9.2007, σύμφωνα με την οποία ο ΔΣΜ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με ανάμικτα καθήκοντα και εξουσίες δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) συστάθηκε το Σεπτέμβριο του 2004 δυνάμει του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου 122(Ι)/2003. Η συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς προέκυψε από την απόφαση της Κυβέρνησης για εναρμόνιση με την Οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με της κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Νόμου, τα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και παραχωρούνται στον ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς για κάλυψη των δαπανών του.

Οικονομική κατάσταση. Κατά το 2008 τόσο τα έσοδα, όσο και τα έξοδα του ΔΣΜ ανήλθαν σε €3.536.304, σε σύγκριση με €3.585.686 για το 2007. Σημειώνεται ότι, στο παρόν στάδιο, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του ΔΣΜ, που αφορά κυρίως στο κόστος προσωπικού και κόστος χρήσης του Κέντρου

Ελέγχου Ενέργειας, καλύπτονται από την ΑΗΚ, η οποία λογιστικά χρεώνει το ΔΣΜ. Ο ΔΣΜ παρουσιάζει αντίστοιχο ποσό ως έσοδα από την ΑΗΚ, που στο παρόν στάδιο είναι ο μόνος χρήστης του συστήματος μεταφοράς. Για τη μεταφορά προς την ΑΗΚ στοιχείων πάγιου ενεργητικού που αγοράστηκαν από το ΔΣΜ, ύψους €135.587, ο ΔΣΜ εξέδωσε σχετικά τιμολόγια τα οποία και δεν έγιναν αποδεκτά από την ΑΗΚ. Για της υπόλοιπες χρεώσεις ο ΔΣΜ προχώρησε της 19.3.2009, στην έκδοση προτιμολογίου της την ΑΗΚ συνολικού ύψους €3.466.402.

Σε απάντησή του, ο Διευθυντής του ΔΣΜ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι: «Εφόσον δεν έχουν εγκριθεί ακόμη διατιμήσεις και χρεώσεις από τη ΡΑΕΚ, η ΑΗΚ καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του ΔΣΜ, χωρίς να διενεργείται είσπραξη/πληρωμή κεφαλαίου αλλά με έμβασμα ποσών (€510.000 για το 2008)». Ο Διευθυντής ανέφερε επίσης ότι η ΑΗΚ παρέχει αποσπασμένο προσωπικό στο ΔΣΜ και διενεργεί άλλες δαπάνες μέρος των οποίων χρεώνεται στο ΔΣΜ, αλλά η ΑΗΚ δεν αποδέχεται τιμολόγια από το ΔΣΜ και ούτε εκδίδει τιμολόγια για τα δικά της έξοδα.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 60 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2008, η Αρχή Ηλεκτρισμού, μετά από διαβουλεύσεις με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και το Διευθυντή ΔΣΜ, συμφωνεί, για κάθε έτος, τον Προϋπολογισμό για το ΔΣΜ και τον υποβάλλει ως μέρος του Προϋπολογισμού της ΑΗΚ για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Για το έτος 2008 ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜ εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007. Ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 ως μέρος του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2008, Νόμου του 2007 (Ν.76(ΙΙ)/2007).

Οι δύο Προϋπολογισμοί δημοσιεύονται σε ένα Νόμο που αναφέρεται ως «ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος». Το συνολικό ποσό και των δύο Προϋπολογισμών, όπως αναφέρεται στο Νόμο, εγκρίνεται να χρησιμοποιηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου για τη χρήση του έτους που αφορά, για κάλυψη των δαπανών της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για την περίοδο αυτή. Εξέφρασα την άποψη ότι, με τον τρόπο αυτό, παρόλο που τα κεφάλαια και άρθρα που αφορούν στο ΔΣΜ παρουσιάζονται ξεχωριστά ως Προϋπολογισμός του, εντούτοις η νομική εξουσιοδότηση για χρήση των ποσών που εγκρίνονται φαίνεται να δίνεται μόνο στην Αρχή Ηλεκτρισμού.

(β) Ελέγχων λειτουργός κονδυλίων. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση, υπάρχει ασάφεια ως της το ποιος είναι ο ελέγχων λειτουργός για τα κονδύλια του Προϋπολογισμού του ΔΣΜ αφού στο τέλος του Προϋπολογισμού της ΑΗΚ ορίζονται ως ελέγχοντες λειτουργοί των κονδυλίων της, ο Γενικός Διευθυντής και ο Εκτελεστικός Διευθυντής Οικονομικών της ΑΗΚ, ενώ στο τέλος του Προϋπολογισμού του ΔΣΜ δεν γίνεται αναφορά σε οποιονδήποτε ελέγχοντα λειτουργό.

Η άποψη του Διευθυντή του ΔΣΜ είναι ότι σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 17.9.2007, ο πλέον αρμόδιος ελέγχων λειτουργός του Προϋπολογισμού είναι ο Διευθυντής του ΔΣΜ. Ανέφερε της ότι περιέλαβε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του, με κατάλογο των λειτουργών υπευθύνων για την είσπραξη εσόδων και την άσκηση ελέγχου πάνω στα κονδύλια, η οποία όμως αφαιρέθηκε από τον Προϋπολογισμό που προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

(γ) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

(i) Δαπάνες. Ο Προϋπολογισμός προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €5.187.420, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €3.536.304, μέγιστο μέρος των οποίων δαπανήθηκε από την ΑΗΚ, εκ μέρους του ΔΣΜ, (€2.921.656) ο οποίος και χρεώθηκε ανάλογα. Η ΑΗΚ, μετά την ολοκλήρωση του υπό επισκόπηση έτους, απέστειλε στο ΔΣΜ αναλυτική κατάσταση με τα έξοδά του, όπως παρουσιάζονται στο λογιστικό της σύστημα.

(ii) Υπερβάσεις. Σε ορισμένα άρθρα εξόδων υπήρξε υπέρβαση των προϋπολογισθέντων ποσών τα οποία όμως δύναται να καλυφθούν είτε από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ίδιου κεφαλαίου, είτε από το άρθρο «Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό» αλλά, σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί

Προϋπολογισμού Νόμου (Ν76(Π)/2007), προς τούτο χρειάζεται η σχετική έγκριση της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Οι υπερβάσεις παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα :

	Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Υπέρβαση
	€	€	€
Έξοδα Ταξιδίων και Παραστάσεων	73.982	80.468	6.486
Έξοδα χρηματοδότησης	0	761	761
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	0	1.957	1.957

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού της ΑΗΚ του 2008 Νόμου, οποιοδήποτε περίσσευμα που προκύπτει από οποιοδήποτε άρθρο στον Πρώτο Πίνακα, είτε από εξοικονόμηση δαπανών πάνω στο εν λόγω άρθρο, είτε γιατί το ποσό που ψηφίστηκε για το εν λόγω άρθρο υπερβαίνει το ποσό που απαιτήθηκε και δαπανήθηκε με βάση το Νόμο, δύναται, με την έγκριση της Αρχής, να διατεθεί και δαπανηθεί για την κάλυψη του ελλείμματος οποιουδήποτε ποσού που δαπανήθηκε πάνω σε οποιοδήποτε άλλο άρθρο του ιδίου Κεφαλαίου του Πρώτου Πίνακα. Επειδή υπήρξε έλλειμμα ύψους €6.486 στο άρθρο για Έξοδα Ταξιδίων και Παραστάσεων και περίσσευμα €24.767 στο άρθρο για Έξοδα Επιμόρφωσης Προσωπικού, ο Διευθυντής του ΔΣΜ ενέκρινε τη μεταφορά μέρους του περισσεύματος για κάλυψη του ελλείμματος, χωρίς όμως να ζητηθεί και εξασφαλισθεί η έγκριση της ΑΗΚ, όπως προβλέπεται στο πιο πάνω άρθρο του Νόμου. Επισημαίνεται ότι δεν έχει εξασφαλιστεί μέχρι σήμερα έγκριση ούτε για τις υπερβάσεις του 2007 συνολικού ύψους €11.554 (£6.762), ούτε και για τις υπερβάσεις του 2006 συνολικού ύψους €1.042.196 (£609.970).

Σε απάντησή του ο Διευθυντής ανέφερε ότι, σύμφωνα με τη θέση του Νομικού Συμβούλου του ΔΣΜ, δεν απαιτείται έγκριση της Αρχής Ηλεκτρισμού για κάλυψη εξόδων του ΔΣΜ από άλλο άρθρο. Σε ότι αφορά τις υπερβάσεις στα έξοδα χρηματοδότησης και έκτακτης εισφοράς για την άμυνα, όπως μου ανέφερε ο Διευθυντής, αυτές οφείλονται στο γεγονός ότι από παράλειψη δεν συμπεριλήφθηκαν στον Προϋπολογισμό. Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής για τις υπερβάσεις του 2006 και 2007 θεωρήθηκε ότι δεν απαιτείται εκ των υστέρων έγκριση, άποψη με την οποία, έχοντας υπόψη τις ρητές νομοθετικές διατάξεις, δεν συμφωνώ.

Φορολογική μεταχείριση των δραστηριοτήτων του ΔΣΜ. Το 2006, σε συνάντηση του ΔΣΜ με την Υπηρεσία ΦΠΑ, σύμφωνα με τα σχετικά πρακτικά του ΔΣΜ, μεταξύ άλλων, εντοπίστηκε το γεγονός ότι θα έπρεπε στις χρεώσεις που αποστέλλει η ΑΗΚ στο ΔΣΜ για κάλυψη των δαπανών του να επιβάλλεται ΦΠΑ και παράλληλα στα τέλη που χρεώνει ο ΔΣΜ στην ΑΗΚ (που είναι ο μόνος παραγωγός μέχρι στιγμής) επίσης να επιβάλλεται ΦΠΑ. Τα πιο πάνω επιβεβαιώθηκαν σε επιστολή της Υπηρεσίας ΦΠΑ ημερ. 16.4.2009 προς το ΔΣΜ. Κατά το υπό επισκόπηση έτος, εκδόθηκαν τιμολόγια μόνο όσον αφορά σε στοιχεία πάγιου ενεργητικού (ύψους €135.587). Για τις υπόλοιπες χρεώσεις προς ΑΗΚ ύψους €3.466.402, εκδόθηκε σχετικό προτιμολόγιο. Εισηγήθηκα όπως διευθετηθεί συνάντηση και με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ώστε να διευκρινιστεί η μεταχείριση των συναλλαγών του ΔΣΜ ως προς την υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος.

Σε απάντησή του, ο Διευθυντής του ΔΣΜ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η ΑΗΚ αγνόησε τα φορολογικά τιμολόγια του που αφορούν στην αγορά στοιχείων πάγιου ενεργητικού, και της 19.3.2009 ο ΔΣΜ προχώρησε σε έκδοση προτιμολογίου προς την ΑΗΚ για τη χρέωση της «Παραχώρησης Πόρων ΑΗΚ προς ΔΣΜ» με ΦΠΑ ύψους €519.960, ζητώντας ταυτόχρονα την καταβολή εκ μέρους της ΑΗΚ του οφειλόμενου ποσού. Ο Διευθυντής ανέφερε επίσης ότι η ΑΗΚ θεωρεί το ΔΣΜ ως «Μονάδα της ΑΗΚ» και ως εκ τούτου δεν αποδέχεται την έκδοση οποιουδήποτε τιμολογίου θεωρώντας ότι οι συναλλαγές μεταξύ ΑΗΚ και ΔΣΜ θα γίνονται με εσωτερικές συναλλαγές.

Αποστολή απαραίτητων οικονομικών πληροφοριών από ΑΗΚ προς ΔΣΜ. Σύμφωνα με το άρθρο 3(3) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων, οι λογαριασμοί των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου δέον όπως είναι έτοιμοι προς έλεγχο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του έτους που ακολουθεί το υπό εξέταση έτος. Σύμφωνα με το Διευθυντή ΔΣΜ, ένεκα καθυστέρησης στην αποστολή των σχετικών οικονομικών πληροφοριών από μέρους της ΑΗΚ, απαραίτητων για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του ΔΣΜ για το υπό εξέταση έτος (στάληκαν της 11.3.2009), δεν κατέστη δυνατή η έγκαιρη ετοιμασία τους και υποβολή για έλεγχο μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζει η νομοθεσία.

Σύνδεση σταθμού παραγωγής. Στις 15.4.2008 η ΑΗΚ ως παραγωγός υπέβαλε στο ΔΣΜ, αίτηση σύνδεσης στο δίκτυο μεταφοράς για σταθμό παραγωγής επί προσωρινής βάσης (Μηχανές Εσωτερικής Καύσης – ΜΕΚ), με μέγιστη παραγωγή 50MW. Ο ΔΣΜ αφού εξέτασε την αίτηση, με επιστολή του ημερ 6.6.2008 απέστειλε στην ΑΗΚ την προσφορά και όρους σύνδεσης στο σύστημα μεταφοράς. Για την αποδοχή της προσφοράς έπρεπε να υπογραφεί από την ΑΗΚ η δήλωση αποδοχής της και να επιστραφεί στο ΔΣΜ το αργότερο μέχρι τις 10.6.2008, προκειμένου να εκδοθεί η σύμβαση σύνδεσης για υπογραφή από τους συμβαλλόμενους. Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 19.6.2008 και αφού είχε παρέλθει η περίοδος ισχύος της προσφοράς, αποδέχτηκε τους τεχνικούς όρους της σύνδεσης, αλλά δεν συμφώνησε στο διακανονισμό της δαπάνης σύνδεσης με τιμολογήσεις, οι οποίες θα περιλάμβαναν και ΦΠΑ. Στις 23.7.2008, η ΑΗΚ με επιστολή της προς την ΡΑΕΚ, μεταξύ άλλων, αναφέρει ότι η υιοθέτηση της προτεινόμενης από το Διευθυντή του ΔΣΜ αλληλοτιμολόγησης με την ανάλογη επιβολή ΦΠΑ, ισοδυναμεί με αποδοχή από μέρους της ΑΗΚ, ύπαρξης ξεχωριστής νομικής οντότητας του ΔΣΜ. Σύμφωνα με την ίδια επιστολή, το όλο θέμα απασχόλησε σοβαρά τόσο τη διεύθυνση όσο και το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής το οποίο υιοθέτησε πλήρως τη γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της, ότι «ο ΔΣΜ δεν εμπίπτει στον όρο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου» και η Αρχή θεωρεί ότι ο ΔΣΜ δεν αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα. Ως εκ των πιο πάνω η θέση της Αρχής παραμένει ότι οι οικονομικές συναλλαγές ΑΗΚ-ΔΣΜ «τακτοποιούνται με τις ανάλογες εσωτερικές εγγραφές» και «δεν συντρέχει κανένας λόγος για διαφοροποίηση της μέχρι σήμερα πρακτικής».

Σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται για τη σύνδεση σταθμού παραγωγής, όταν η προσφορά σύνδεσης γίνει αποδεκτή, συνομολογείται σύμβαση σύνδεσης και καταβάλλονται στο ΔΣΜ οι σχετικές χρεώσεις και τραπεζικές εγγυήσεις σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, ώστε να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενες κυβερνητικές εγκρίσεις ή/και άδειες. Οι εργασίες κατασκευής του έργου ανάπτυξης και των έργων σύνδεσης αρχίζουν αμέσως μετά την εξασφάλιση των απαραίτητων αδειών και εγκρίσεων. Λόγω της διαφωνίας που προέκυψε με την ΑΗΚ, δεν τηρήθηκε η πιο πάνω διαδικασία και στις 23.6.2008 ο ΔΣΜ κατόπι γραπτής οδηγίας της ΡΑΕΚ, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 71 του Νόμου, αποφασίζει για οποιαδήποτε διαφορά αναφέρεται μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ, προέβη στις δέουσες ενέργειες για τη σύνδεση των μονάδων ΜΕΚ στο δίκτυο. Ο ΔΣΜ απέστειλε επιστολή στις 15.7.2008 με την οποία ζητά παρέμβαση της ΡΑΕΚ για επίλυση της διαφοράς του με την ΑΗΚ, επισημαίνοντας επίσης ότι το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζεται και με τη σύνδεση της Μονάδας Αρ. 4 συνδυασμένου κύκλου στο Βασιλικό.

Σχετικά με το θέμα, ο ΔΣΜ ζήτησε γνωμάτευση από το Νομικό του Σύμβουλο ο οποίος στις 25.6.2008 επισήμανε ότι: (α) η όλη κατάσταση θα παρέχει τη δυνατότητα σε οποιοδήποτε τρίτο να αμφισβητεί την ανεξαρτησία του ΔΣΜ και κατ' επέκταση τη νομιμότητα κάθε απόφασής του και θα εμπλέκει ακόμη την ΑΗΚ σε ευθύνες έναντι τρίτων για πράξεις ή παραλείψεις του ΔΣΜ για θέματα τα οποία η ίδια ουδεμία σχέση θα έχει και (β) η ένταξη της ωέας μονάδας, θα πρέπει να γίνει κατά τον ίδιο τρόπο σύνδεσης οποιασδήποτε άλλης μονάδας αφού ρητά στο άρθρο 65 του Νόμου προβλέπεται ότι ο ΔΣΜ «δεν προβαίνει σε δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος».

Μετά από σχετική αλληλογραφία μεταξύ ΔΣΜ, ΑΗΚ και ΡΑΕΚ και σε συνεδρίες τις οποίες συγκάλεσε η ΡΑΕΚ τον Αύγουστο του 2008 και Μάιο 2009, δεν σημειώθηκε οποιαδήποτε εξέλιξη ώστε να εξευρεθεί λύση στη διαφωνία που προέκυψε.

Διαφωνία με την ΑΗΚ ως προς τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ. Στις πιο πάνω παραγράφους αναδεικνύεται συνεχώς η διαφωνία μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο,

δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Όπως είχα επισημάνει και στο παρελθόν το θέμα αυτό θα μπορούσε να εκλείψει αν ο Νόμος ρητά και σαφώς καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες. Δυστυχώς, νομοσχέδιο που είχε κατατεθεί το Μάρτιο του 2007 στη Βουλή των Αντιπροσώπων με σκοπό την άρση της ασάφειας, αποσύρθηκε τελικά με προτροπή και της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής που το εξετάζε, και το θέμα/διαφορά παραμένει.

6.63 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

	2008	2007
	€	€
Έσοδα	6.126.760	4.488.478
Έξοδα	3.240.909	2.196.044
Πλεόνασμα έτους	2.885.851	2.292.434

Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2008 ήταν €9,22 εκ. Με βάση το άρθρο 45 του Νόμου 112(Ι)/2004 και το περί Διοικητικών Τελών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διάταγμα του 2004 (Κ.Δ.Π. 849/2004) τα τέλη χορήγησης αδειών καλύπτουν μόνο τις διοικητικές δαπάνες του ΓΕΡΗΕΤ και ο Επίτροπος μπορεί, κατά την κρίση του, να αποφασίζει την επιστροφή στους αδειούχους οργανισμούς, μέρους ή του συνόλου της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τελών και των δαπανών. Κατά το 2008 και 2007 δεν έγινε επιστροφή πλεονάσματος. Ο Επίτροπος προχώρησε στην έκδοση Τροποποιητικού Διατάγματος το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 7.11.2008, με στόχο την απλοποίηση και επίσπευση της επιστροφής των πλεονασμάτων που έχουν συσσωρευθεί τα τελευταία χρόνια στους αδειούχους οργανισμούς. Όπως πληροφορούμαι βρίσκεται υπό ετοιμασία αναπροσαρμογή των δεικτών για τον υπολογισμό των διοικητικών τελών, με στόχο τη μείωση των τελών και των πλεονασμάτων του Γραφείου. Επίσης η επιστροφή των συσσωρευμένων πλεονασμάτων γίνεται με την υποβολή ελλειμματικών Προϋπολογισμών.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το 2008 υποβλήθηκε έγκαιρα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 29.6.2007. Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007 και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 31.12.2007.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό του ΓΕΡΗΕΤ και οι σχετικές δαπάνες:

	2008	2007
Μόνιμο Προσωπικό	31	33
Ωρομίσθιοι	4	3
	35	36
Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές		
-Μόνιμο προσωπικό	€1.588.115	€1.505.652
-Ωρομίσθιοι	€59.965	€48.909
Μέσος όρος δαπανών		
-Μόνιμο προσωπικό	€51.230	€46.934
-Ωρομίσθιοι	€14.991	€12.509

(β) Συνταξιοδοτικά και άλλα ωφελήματα του προσωπικού. Τα ωφελήματα αφυπηρέτησης του προσωπικού διέπονται από τον περί Συντάξεων Νόμο αρ. 91(Ι)/1997, που διέπει τους δημοσίους υπαλλήλους. Για το 2008 έγινε εισφορά €401.820 για σκοπούς συντάξεων και στις 31.12.2008 το υπόλοιπο στον ειδικό λογαριασμό καταθέσεων που τηρείται για το σκοπό αυτό ήταν €1.906.886. Δεν έχει γίνει αναλογιστική μελέτη για να υπολογιστεί το ύψος των οφειλών του Γραφείου για σκοπούς συντάξεων.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι σύντομα θα προκηρυχθεί διαγωνισμός για την εξασφάλιση υπηρεσιών αναλογιστή για τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης.

Σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών Συμβούλου/Συντονιστή Διοίκησης και Προσωπικού. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών Συμβούλου/Συντονιστή Διοίκησης και Προσωπικού ανατέθηκε απευθείας χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές και υπογράφηκε το 2004 για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα δύο χρόνια, και με ετήσια αμοιβή €57.490 (£33.649), συν ΦΠΑ. Εξέφρασα την άποψη ότι παρόλο ότι ο Νόμος επιτρέπει στον Επίτροπο να εξασφαλίζει απευθείας υπηρεσίες σε θέματα σχετιζόμενα με την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών του και εκτέλεση των καθηκόντων του και να συνάπτει συμβάσεις για την παροχή υπηρεσιών, θα έπρεπε, ως δημόσιος οργανισμός και εφόσον η συγκεκριμένη σύμβαση δεν αφορά εξειδικευμένα θέματα των αρμοδιοτήτων/καθηκόντων του, να ακολουθηθούν οι βασικές τουλάχιστον αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αξιοκρατίας για την καλύτερη δυνατή επιλογή.

Στις 31.1.2008 αποφασίστηκε ανανέωση της σύμβασης για περίοδο δύο ετών, με τους ίδιους όρους, βάσει σχετικής πρόνοιας του συμβολαίου. Αναφέρεται ότι ο Επίτροπος σε σχετική επιστολή του ημερ. 26.10.2007 προς την Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων ανέφερε ότι βρίσκεται σε διαδικασία διορισμού μόνιμου λειτουργού, ο οποίος θα αναλάβει τα καθήκοντα του Συμβούλου. Εντούτοις δεν έχει προχωρήσει η διαδικασία μέχρι σήμερα.

Η παρατεταμένη απασχόληση του Συμβούλου και η φύση των υπηρεσιών που παρέχει (επαναλαμβανόμενες διοικητικές εργασίες), προσδίδουν χαρακτηριστικά υπαλληλικής σχέσης στη σύμβαση και αντίκεινται στις διατάξεις της σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών για τις Δημόσιες Συμβάσεις Υπηρεσιών η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η αγορά υπηρεσιών πρέπει να γίνεται σε ειδικές περιπτώσεις και να μην αποτελεί έμμεση απασχόληση προσωπικού και να αφορά συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι έχουν πρόσφατα μεταβιβαστεί τα καθήκοντα του Συμβούλου σε υπηρεσιακά στελέχη του Γραφείου και το υφιστάμενο συμβόλαιό του δεν θα ανανεωθεί.

6.64 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Μέρος Α

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οικοδομές, ομάδες οικοδομών και περιοχές που παρουσιάζουν ειδικό αρχιτεκτονικό, κοινωνικό, ιστορικό ή άλλο ενδιαφέρον, κηρύσσονται διατηρητέες (είτε κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων είτε με πρωτοβουλία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως), με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για την ενθάρρυνση των ιδιοκτητών να προβαίνουν στη συντήρηση και αξιοποίηση των διατηρητέων οικοδομών τους, θεσπίστηκε ο περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμος 240(Ι)/2002 με βάση το άρθρο 22 του οποίου ιδρύεται Ειδικό Ταμείο Διατήρησης με σκοπό την επιχορήγηση της δαπάνης συντήρησης διατηρητέων οικοδομών και της παροχής άλλων κινήτρων.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22(3) του προαναφερθέντος Νόμου, Διαχειριστής του Ταμείου είναι ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ο οποίος ετοιμάζει και υποβάλλει ετήσιο Προϋπολογισμό δαπανών και εσόδων του Ταμείου, μέσω του Υπουργείου Οικονομικών, για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων για

ψήφιση. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το 2008 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών, χωρίς στη συνέχεια να προωθηθεί από το Υπουργείο στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και κατάθεσή του στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, με αποτέλεσμα οι δαπάνες που διενεργήθηκαν από το Ταμείο να μην είναι εξουσιοδοτημένες.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Κατά το 2008 το Ταμείο χρηματοδοτήθηκε με επιπρόσθετο συνολικό ποσό χορηγίας ύψους €800.000, από τον Προϋπολογισμό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, το οποίο και δαπανήθηκε. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οποιεσδήποτε πρόσθετες πιστώσεις απαιτούνται, θα πρέπει να εξασφαλίζονται με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό, όπως προνοείται στο άρθρο 22(5) του προαναφερθέντος Νόμου.

Μηχανογράφηση. Η παραλαβή αιτήσεων, καταχώρισή τους σε μητρώο και γενικά όλες οι διαδικασίες που αφορούν στη διεκπεραίωση των αιτήσεων για τις διατηρητέες οικοδομές δεν είναι μηχανογραφημένες, κάτι το οποίο θα βοηθούσε σημαντικά στην παρακολούθηση και εποπτεία των εργασιών. Εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των εργασιών του Ταμείου το συντομότερο δυνατόν.

6.65 ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου 139/91, άρθρο 11, ιδρύθηκε ειδικό ταμείο με την επωνυμία «Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών». Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα, που είναι ο εκάστοτε Υπουργός Εσωτερικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τη λογιστική του διαχείριση.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2008, περιλαμβανομένης κρατικής χορηγίας ύψους €8,7 εκ. (€7,2 εκ. το 2007), ανήλθαν σε €14.783.560, σε σύγκριση με €13.083.932 το 2007 και οι δαπάνες ανήλθαν σε €14.621.868, σε σύγκριση με €13.764.072 το 2007. Το πλεόνασμα του Ταμείου για το 2008 ήταν €161.692 σε σύγκριση με έλλειμμα €680.140 το 2007. Το συσσωρευμένο αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2008 ήταν €2.265.110, σε σύγκριση με €2.103.418 το 2007.

Καθυστερημένα έσοδα. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2008 ανέρχεται σε €2.809.383, σε σύγκριση με €2.454.703 το 2007. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι συμβασιούχοι, προβάλλοντας διάφορους λόγους, ζητούν και επιτυγχάνουν μείωση του ενοικίου ή και διαγραφή καθυστερημένων ποσών, με σκοπό τη διευκόλυνσή τους στην εξόφληση των υπολοίπων, χωρίς ωστόσο, σε αρκετές περιπτώσεις, να υπάρχει στη συνέχεια ανταπόκριση από μέρους τους και χωρίς να λαμβάνονται δικαστικά μέτρα εναντίον τους, παρόλο ότι από πολλούς οφείλονται σημαντικά ποσά. Το θέμα έχει εγερθεί επανειλημμένα και, όπως αναφέρθηκε από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, η οδηγία του Κηδεμόνα για λήψη δικαστικών μέτρων δεν εφαρμόζεται έγκαιρα λόγω όγκου εργασίας, καθώς και του γεγονότος ότι αρκετές περιπτώσεις αφορούν σε μικρά υπόλοιπα που δεν αιτιολογούν τη λήψη δικαστικών μέτρων.

Παρατήρησα επίσης ότι σε πολλές περιπτώσεις λήψης δικαστικών μέτρων και έκδοσης απόφασης δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, δεν υπάρχει συμμόρφωση εκ μέρους των παρανομούντων χωρίς να λαμβάνονται περαιτέρω μέτρα εναντίον τους για τερματισμό της μίσθωσης και για παρακοή διατάγματος δικαστηρίου, με αποτέλεσμα οι καθυστερήσεις να αυξάνονται.

Στα πλαίσια των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερήσεων, υποβάλλονται στον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, σε συνεννόηση με τους Επάρχους, τετραμηνιαίες εκθέσεις/καταστάσεις είσπραξης των οφειλόμενων ενοικίων, χωρίς ωστόσο αυτό να έχει βελτιώσει την κατάσταση.

Εισηγήθηκα όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες είσπραξης ενώ η συνεχής και έγκαιρη παρακολούθηση θα βοηθήσει στη μείωση των καθυστερήσεων.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με πληροφόρησε ότι προτίθεται να αποστείλει σχετική εγκύκλιο προς τους Επάρχους ώστε να γίνεται πιο έγκαιρη και συστηματική παρακολούθηση των εισπράξεων και σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης να λαμβάνονται δικαστικά μέτρα.

Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων. Λόγω προβλημάτων που παρουσίαζε το μηχανογραφημένο σύστημα τήρησης των λογαριασμών και μητρώων του Ταμείου, ο Κηδεμόνας των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών, αποφάσισαν την αντικατάσταση του παλιού με νέο σύγχρονο μηχανογραφημένο σύστημα που να λειτουργεί πάνω σε ενιαία παγκύπρια βάση, και για το σκοπό αυτό προκηρύχθηκαν προσφορές. Έγινε σχετική κατακύρωση, τα συμβόλαια υπογράφηκαν τον Απρίλιο του 2007 και η ολοκλήρωση και εφαρμογή του συστήματος αναμενόταν να γίνει το Φεβρουάριο του 2008. Όπως πληροφορήθηκα, λόγω καθυστέρησης στην οριστικοποίηση των αναγκών των χρηστών και των εξειδικευμένων απαιτήσεων για εφαρμογή όλων των υποσυστημάτων του νέου συστήματος, δόθηκε παράταση στην ολοκλήρωση και εφαρμογή του συστήματος μέχρι τον Ιούνιο του 2008. Ωστόσο, το έργο δεν ολοκληρώθηκε και πάλι και η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε νέα παράταση μέχρι 31.8.2008, επισημαίνοντας συνάμα ότι δεν υπήρξε σωστή διαχείριση του συμβολαίου. Ο έλεγχος αποδοχής του συστήματος ολοκληρώθηκε στις 29.8.2008 και έγινε προκαταρκτικά αποδεκτό, αλλά η τελική αποδοχή του θα γίνει στο περιβάλλον εργασίας και εφόσον υλοποιηθούν και ελεγχθούν οι εκκρεμότητες που εντοπίστηκαν.

Τον Ιούνιο 2009 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Ταμείου επισήμανα ότι:

(α) Το νέο σύστημα εξακολουθεί να λειτουργεί σε πιλοτική βάση σε όλες τις Επαρχίες. Τα δεδομένα τα οποία έχουν εισαχθεί στο νέο σύστημα και χρησιμοποιούνται σε πιλοτική βάση είναι μόνο αυτά που ήταν καταχωρισμένα στο προηγούμενο σύστημα. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα δεδομένα αυτά δεν είναι αξιόπιστα αφού παρουσιάζονται αρκετά προβλήματα όπως:

- (i) Λανθασμένες καταχωρίσεις των εκτάσεων των υποδιαιρέσεων των τεμαχίων.
- (ii) Διαφορετικές κωδικοποιήσεις για αριθμό δεδομένων σε κάθε Επαρχία, γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη τη μεταφορά των δεδομένων στο νέο σύστημα.
- (iii) Ελλειπείς/λανθασμένες καταχωρίσεις για συμβόλαια, και
- (iv) διπλές ή και περισσότερες καταχωρίσεις του ίδιου συμβολαίου.

(β) Εκκρεμεί η διασύνδεση και ο συγχρονισμός του νέου συστήματος με τη βάση δεδομένων του Συστήματος Πληροφοριών Γης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, λειτουργία η οποία παρέχεται στο νέο σύστημα. Έχει παρατηρηθεί ότι δεν είχαν δοθεί οι απαιτούμενες εγκρίσεις από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για να προχωρήσει η διασύνδεση των δύο συστημάτων.

Αναμένεται ότι θα υπάρξει συντονισμός των εμπλεκόμενων τμημάτων το συντομότερο δυνατόν, ούτως ώστε να δοθούν οι απαραίτητες εγκρίσεις/λύσεις για την επιτυχή διασύνδεση των δύο συστημάτων και για να επιτευχθεί η άμεση και σωστή ενημέρωση των δεδομένων του κτηματολογικού υποσυστήματος στο νέο σύστημα.

(γ) Αναμένεται ότι δεν θα παρατηρηθεί η ίδια καθυστέρηση και αυξημένο κόστος, όπως συνέβηκε με το προηγούμενο σύστημα, μέχρι το νέο σύστημα να τεθεί, ολοκληρωμένο, σε λειτουργία σε πραγματικό περιβάλλον και να παρέχει αξιόπιστα στοιχεία και καταστάσεις για την αποτελεσματική διαχείριση των τουρκοκυπριακών (τ/κ) περιουσιών.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με πληροφόρησε ότι το νέο σύστημα μηχανογράφησης αναμένεται να λειτουργήσει κανονικά για όλες τις Επαρχίες μέχρι τέλος Νοεμβρίου 2009. Η διασύνδεση και ο συγχρονισμός του νέου συστήματος με τη βάση δεδομένων του Συστήματος Πληροφοριών Γης του

Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα, έχει δε αρχίσει η προεργασία από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Διαχείριση συμβάσεων μίσθωσης τ/κ περιουσιών.

(α) Παραχώρηση τ/κ γης σε εταιρεία. Με βάση σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε στις 29.7.2002, με ισχύ από 2.5.2002, παραχωρήθηκε για χρήση από εταιρεία, τ/κ γη, έναντι ετήσιου μισθώματος €91.941 (£53.811 - αυξανόμενο 7% ανά διετία), το οποίο καταβάλλεται στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Η εταιρεία χρησιμοποιούσε την εν λόγω τ/κ γη πριν την έναρξη ισχύος του Νόμου 139/91, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε μισθώματος. Στη σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε το 2002, περιλαμβάνεται όρος ότι τα σχετικά ενοίκια για την περίοδο από 1.7.1991 μέχρι 1.5.2002, θα καθοριστούν από το Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και θα καταβληθούν στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών από την εταιρεία. Παρόλο ότι από το 2003, ο τότε Αναπληρωτής Διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ζήτησε από το Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως καθορίσει τα πιο πάνω ενοίκια, δεν φαίνεται να έγινε καμιά ενέργεια, με αποτέλεσμα να μην έχει καθοριστεί ούτε να έχει καταβληθεί στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών το μίσθωμα για την περίοδο μέχρι 1.5.2002, το οποίο υπολογίζεται ότι θα ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Σημειώνεται ότι, πέραν της πιο πάνω παραχωρηθείσας τ/κ γης, όπως πληροφορήθηκα, η εταιρεία κατέχει και χρησιμοποιεί επιπρόσθετη τ/κ γη, έκτασης περίπου 197.884 τ.μ., χωρίς σύμβαση μίσθωσης και χωρίς να καταβάλλει στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, οποιοδήποτε μίσθωμα. Η Ειδική Επιτροπή για την παραχώρηση τ/κ υποστατικών για επαγγελματικούς σκοπούς της Επαρχίας Λάρνακας, σε συνεδρία της στις 14.12.2007, εισηγήθηκε την παραχώρηση της πιο πάνω έκτασης με αγοραίο ενοίκιο €957 (£560) το μήνα, χωρίς ωστόσο μέχρι τώρα να έχει ληφθεί η σχετική έγκριση του Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με πληροφόρησε ότι ο Έπαρχος Λάρνακας ζήτησε τον Οκτώβριο 2009, από το Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τον καθορισμό των ενοικίων για τη χρονική περίοδο από 1.7.1991 μέχρι 1.5.2002, όπως προνοείται στη Σύμβαση Μίσθωσης. Σε ότι αφορά στην επιπρόσθετη έκταση της τ/κ γης που κατέχει η εταιρεία, το όλο θέμα θα απασχολήσει περαιτέρω τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τ/Κ Περιουσιών, για υποβολή σχετικής εισήγησης στον Κηδεμόνα, για λήψη τελικής απόφασης.

(β) Πώληση τ/κ γης, στη Λάρνακα. Κατά το 2002, με βάση τα τότε δεδομένα, ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών έδωσε τη συγκατάθεσή του για το διαχωρισμό κτήματος, το οποίο ανήκε από ½ μερίδιο σε δύο Τουρκοκύπριους αδερφούς, με σκοπό να εγγραφεί σε ξεχωριστούς τίτλους ιδιοκτησίας για τον καθένα. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κηδεμόνα ο διαχωρισμός θα γινόταν κατά τρόπο ώστε το μερίδιο στο οποίο είχαν ανεγερθεί υποστατικά από τέσσερις προσφυγικές οικογένειες, μετά από άδειες που είχαν παραχωρηθεί από τον Κηδεμόνα, να εγγραφεί στο όνομα του ενός αδερφού και το άλλο, το οποίο ήταν κενό και ελεύθερο κατοχής, χωρίς την ύπαρξη οποιωνδήποτε υποστατικών, να εγγραφεί στο όνομα του δεύτερου. Η πιο πάνω διευθέτηση ζητήθηκε λόγω του ότι υπήρχαν διαπραγματεύσεις σε εξέλιξη για πώληση του μεριδίου του δεύτερου αδερφού σε άλλους ενδιαφερομένους, οι οποίοι επίσης είχαν ανεγείρει υποστατικά στο ίδιο τεμάχιο, μετά από άδειες που είχαν παραχωρηθεί από τον Κηδεμόνα.

Όπως φάνηκε εκ των υστέρων, στο όνομα του δεύτερου αδερφού, ενεγράφη τελικά το μερίδιο στο οποίο υπήρχαν τα υποστατικά που ανεγέρθηκαν από πρόσφυγες, παρά τις περί του αντιθέτου οδηγίες του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, θέμα το οποίο υπέδειξα ότι θα έπρεπε να είχε διερευνηθεί, προκειμένου να διαπιστωθεί πώς και γιατί έγινε το λάθος και αν υπήρχαν ευθύνες.

Οι πιο πάνω χειρισμοί προκάλεσαν την αντίδραση των προσφύγων των οποίων τα συμφέροντα είχαν επηρεαστεί, με αποτέλεσμα οι τρεις επηρεαζόμενοι πρόσφυγες να καταχωρίσουν αγωγή (αρ.3390/2006) εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, απαιτώντας μεταξύ άλλων και αποζημιώσεις ύψους €375.892 (£220.000) για την αξία των κατοικιών και άλλων υποστατικών που ανήγειραν στο επηρεαζόμενο κτήμα και ο τέταρτος να καταχωρίσει αγωγή (αρ.739/2007), εναντίον του Υπουργού Εσωτερικών, ως Κηδεμόνα των τ/κ περιουσιών, για την απόφασή του να αποδεχτεί τη Δήλωση Πώλησης της επίδικης τ/κ

περιουσίας που είχε ως συνέπεια την αφαίρεση μέρους της εν λόγω περιουσίας από την άδεια χρήσης που κατείχε.

Εξέφρασα την άποψη ότι λόγω των ενεργειών στον όλο χειρισμό της πιο πάνω υπόθεσης και ιδιαίτερα όσον αφορά στην εγγραφή των μεριδίων στους δύο Τουρκοκύπριους αδερφούς, το Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών αναμένεται να επιβαρυνθεί με μεγάλο οικονομικό κόστος, εφόσον η αποζημίωση της απαλλοτρίωσης που θα καταβληθεί από το Ταμείο στο ενδιαφερόμενο άτομο, τη σύζυγό του και την εταιρεία, θα πρέπει να υπολογιστεί με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των τεμαχίων που θα απαλλοτριωθούν, ενώ αν η εγγραφή των μεριδίων γινόταν σύμφωνα με τις οδηγίες του Κηδεμόνα, δεν θα υπήρχε οποιοδήποτε κόστος.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα του διαχωρισμού του εν λόγω τεμαχίου τυγχάνει ακόμη μελέτης. Στο παρόν στάδιο αναμένεται έκθεση από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, με προτεινόμενο σχέδιο διαχωρισμού και καθορισμό της αξίας της γης, με στόχο να γίνει απαλλοτρίωση από το Κράτος για τη διαφύλαξη του δικαιώματος οίκησης των εκτοπισθέντων και μετέπειτα να προωθηθεί ο διαχωρισμός του εναπομείναντος τεμαχίου.

Παράνομες επεκτάσεις/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά. Ενοικιαστές τ/κ υποστατικών προβαίνουν σε παράνομες προσθήκες/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για επίλυση του προβλήματος, παρόλο που η ανέγερση ή μετατροπή οποιουδήποτε υποστατικού αποτελεί αδίκημα.

Απαλλοτριώσεις τουρκοκυπριακών περιουσιών. Εξακολουθούν να οφείλονται σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών.

Ομοιόμορφη πολιτική καταρτισμού συμφωνιών μίσθωσης, αναθεώρησης και καθορισμού ενοικίων. Παρόλο που οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών Κανονισμοί του 1992 προβλέπουν ότι το ύψος του πληρωτέου ενοικίου για τ/κ περιουσίες θα είναι στην περίπτωση μη προσφύγων ενοικιαστών (θέσμιων ενοικιαστών) το αγοραίο ενοίκιο και στην περίπτωση προσφύγων ενοικιαστών περίπου το αγοραίο ενοίκιο (80%), εντούτοις στις πλείστες περιπτώσεις, τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια χαμηλά επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια. Μόνο στις περιπτώσεις ανάκτησης τ/κ περιουσίας και αλλαγής κατόχου γίνεται αναθεώρηση των καταβαλλόμενων ενοικίων, χωρίς και πάλι το ύψος τους να είναι στο επίπεδο των αγοραίων ενοικίων.

Επίσης στις περιπτώσεις που ενοικιαστές προτίθενται να επιφέρουν μετατροπές ή προσθήκες σε χώρους επαγγελματικής στέγης, για τις οποίες απαιτούνται άδειες από αρμόδια αρχή, γίνεται εκτίμηση του αγοραίου ενοικίου και υπογράφεται νέο συμβόλαιο, με αυξημένο ενοίκιο. Τελικά όμως οι ενοικιαστές αρνούνται να καταβάλουν τα νέα ενοίκια, προβάλλοντας εκ των υστέρων τον ισχυρισμό ότι προκύπτει θέμα άνισης μεταχείρισης μεταξύ αυτών και άλλων ενοικιαστών στην ίδια περιοχή, στους οποίους δεν έγινε αναθεώρηση του αρχικού ενοικίου, με αποτέλεσμα να επιτυγχάνουν τελικά μείωση του ενοικίου που καθορίστηκε.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένοι όροι των συμφωνιών μίσθωσης τ/κ περιουσιών δεν είναι ομοιόμορφοι, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθησή τους και η επιβολή αυξήσεων. Τούτο αφορά κυρίως τους όρους ανανέωσης των συμφωνιών και τον καθορισμό του ετήσιου μισθώματος, τη δυνατότητα αναθεώρησής του, το ποσοστό αύξησης που μπορεί να επιβληθεί και τις προϋποθέσεις για επιβολή αύξησης. Λόγω της ασάφειας που υπάρχει σε αρκετές συμφωνίες, το Ταμείο δεν είναι σε θέση να επιβάλλει αυξήσεις ή εκεί όπου επιβάλλονται, αμφισβητούνται από τους ενοικιαστές, οι οποίοι αρνούνται να καταβάλλουν οποιοδήποτε ενοίκιο μέχρι επίλυσης των διαφορών τους.

Εισηγήθηκα όπως για λογούς χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης θα πρέπει να ακολουθείται ενιαία πολιτική καθορισμού ενοικίων και να αναθεωρούνται ανάλογα τα ενοίκια όλων όσων έχουν άδειες χρήσης τ/κ περιουσιών. Αυτό θα βοηθήσει έτσι ώστε οι ενοικιαστές να ανταποκρίνονται στις συμβατικές τους

υποχρεώσεις και θα συμβάλει επίσης στην αύξηση των εσόδων του Ταμείου, στο οποίο κάθε χρόνο παραχωρείται κρατική χορηγία (2008: €8,7 εκ., 2007 €7,2 εκ.), για κάλυψη των πληρωμών του.

Κατά το 2008, δόθηκαν οδηγίες στο Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών όπως υποβάλει λεπτομερή έκθεση για το θέμα με στόχο να ακολουθηθεί σύσκεψη των εμπλεκομένων για τις απαιτούμενες αναθεωρήσεις/ αναπροσαρμογές. Υποβλήθηκαν σχετικές εκθέσεις από τους οικείους Επάρχους και ο Διευθυντής της Υπηρεσίας, με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, εισηγήθηκε τη σύγκληση ειδικής σύσκεψης για συζήτηση του όλου θέματος, χωρίς ωστόσο να έχει προχωρήσει το θέμα.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών με πληροφόρησε ότι οι εκθέσεις που υπέβαλαν οι Έπαρχοι, μέσω του Διευθυντή Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, τυγχάνουν αξιολόγησης στο επίπεδο του Υπουργείου, με στόχο να συγκληθεί σύντομα ειδική σύσκεψη για το θέμα.

Παράνομη κατοχή και χρήση τουρκοκυπριακών περιουσιών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις παράνομης κατοχής και χρήσης τ/κ περιουσιών από μη δικαιούχους, χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα. Παρόλο ότι υπάρχει πληθώρα δικαιούχων αιτητών, οι αιτήσεις των οποίων δεν ικανοποιούνται επειδή όπως αναφέρεται δεν υπάρχουν διαθέσιμες περιουσίες, η Υπηρεσία δεν φαίνεται να λαμβάνει έγκαιρα και αποτελεσματικά μέτρα για ανάκτηση των τ/κ περιουσιών από τους μη δικαιούχους, οι οποίοι λόγω της μακρόχρονης κατοχής τους, αρνούνται να τις παραδώσουν προβάλλοντας διάφορα επιχειρήματα τόσο νομικής όσο και ανθρωπιστικής υφής.

Εισηγήθηκα όπως με την εγκατάσταση του νέου ενοποιημένου μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης των τ/κ περιουσιών εντοπιστούν και καταγραφούν όλες οι περιουσίες των οποίων η κατοχή και χρήση είναι παράνομη και καταβληθούν προσπάθειες ανάκτησης των περιουσιών από τον Κηδεμόνα με τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των παρανομούντων.

Παραχώρηση τ/κ κατοικιών σε μη δικαιούχους. Με έγκριση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και του Κηδεμόνα, τ/κ κατοικίες παραχωρούνται σε μη εκτοπισθέντες, οι οποίοι δεν είναι δικαιούχοι, σύμφωνα με τον περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο και τους αντίστοιχους Κανονισμούς. Οι εγκρίσεις αυτές δίνονται κατ' εξαίρεση, λόγω των ιδιαίτερων οικονομικών και άλλων προβλημάτων που παρουσιάζει η κάθε περίπτωση, κριτήρια ωστόσο που δεν εμπίπτουν στις πρόνοιες των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο Νόμο και τους Κανονισμούς και ενώ υπάρχει πληθώρα αιτήσεων από δικαιούχους πρόσφυγες, που παραμένουν ανικανοποίητες για πολλά χρόνια λόγω, όπως αναφέρεται, έλλειψης τ/κ κατοικιών. Η εξουσία που παρέχεται από το Νόμο, στον Κηδεμόνα για κατ' εξαίρεση παραχώρηση τ/κ ακίνητης ιδιοκτησίας, αφορά εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο όπου τούτο εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και τους σκοπούς του Νόμου.

Ανέφερα ότι οι περιπτώσεις αυτές θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν μέσω άλλων κυβερνητικών στεγαστικών ή άλλων σχεδίων από τα οποία μπορούν να τύχουν βοήθειας και μη εκτοπισθέντες.

Καταγραφή τ/κ περιουσιών. Το θέμα της καταγραφής των τ/κ περιουσιών σε ενιαία παγκύπρια βάση και σύγκρισής τους τόσο με τα μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όσο και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, παραμένει σε εκκρεμότητα.

Ανέφερα ότι με τη λειτουργία του νέου μηχανογραφικού συστήματος, το οποίο θα λειτουργεί πάνω σε ενιαία παγκύπρια βάση και τη δυνατότητα που παρέχεται για διασύνδεσή του με το ηλεκτρονικό αρχείο του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, θα πρέπει αφού καταγραφούν παγκύπρια όλες οι τ/κ περιουσίες, στη συνέχεια να εντοπιστούν οι περιουσίες που παραμένουν ανεκμετάλλευτες, καθώς και όλες οι περιπτώσεις που κατέχονται παράνομα.

Όπως πληροφορήθηκα, για υλοποίηση των πιο πάνω εισηγήσεων, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, έχει ολοκληρώσει τις διαδικασίες που αφορούν στις τ/κ ιδιοκτησίες που βρίσκονται σε περιοχές εφαρμογής του Συστήματος Πληροφοριών Γης και η ετοιμασία των προγραμμάτων εξαγωγής των δεδομένων που αφορούν την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, βρίσκεται στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσης.

Μέρος Β

Διαχείριση των κέντρων αναψυχής της περιοχής "Μακένζυ" τα οποία ανεγέρθηκαν πάνω σε τ/κ γη. Ο Κηδεμόνας τ/κ περιουσιών έδωσε οδηγίες όπως οι κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής ενημερωθούν για την ανάληψη από μέρους του της διαχείρισης των πιο πάνω τ/κ περιουσιών, εντός των οποίων έχουν ανεγείρει τα υποστατικά τους και όπως τους ζητηθεί να υπογράψουν την προβλεπόμενη Σύμβαση Μίσθωσης, σύμφωνα με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2003.

Παρόλο ότι όλοι οι κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής έχουν κληθεί γραπτώς για τη σύναψη και υπογραφή των σχετικών Συμβάσεων Μίσθωσης, δεν αποδέχονται τη χρονική διάρκεια των Συμβάσεων και το ύψος του ενοικίου που πρόκειται να τους επιβληθεί και έχουν υποβάλει σχετική διαμαρτυρία μέσω δικηγόρου.

Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα χωρίς να έχουν υπογραφεί Συμβάσεις Μίσθωσης για τη χρήση των πιο πάνω περιουσιών.

6.66 ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος σύμφωνα με τον περί Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο του 2002.

6.67 ΣΧΕΔΙΟ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Συνοπτικά τα αποτελέσματα των ετών 2005-2007 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2007	2006	2005
	£	£	£
Έσοδα	3.930.092	4.038.476	3.864.915
Έξοδα	3.810.733	4.167.387	3.958.329
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα) έτους	119.359	(128.911)	(93.414)

Πληρωμές για άδειες ασθενοείας, ποσά που ανακτήθηκαν από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αριθμός μελών του Σχεδίου. Οι δαπάνες που διενεργήθηκαν για άδειες ασθενοείας, τα ποσά που

ανακτήθηκαν από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και ο αριθμός των μελών του Σχεδίου (εκτός των συνταξιούχων), κατά τα έτη 2005-2007 ήταν όπως πιο κάτω:

Έτος	Αρ. μελών	Ύψος δαπανών	Ποσά που ανακτήθηκαν
		£	£
2007	10.362	3.536.525	1.654.983
2006	9.055	3.858.448	1.910.833
2005	9.216	3.703.171	1.803.461

Η σημαντική αύξηση στον αριθμό των μελών του Σχεδίου που παρουσιάστηκε το 2007 οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην ένταξη του έκτακτου ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού στο Σχέδιο, σύμφωνα με την εγκύκλιο της Μικτής Εργατικής Επιτροπής αρ. 8/2006, ημερ. 27.11.2006.

Διάθεση πλεονασμάτων χρήσης προς τις Συντεχνίες ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ. Σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 36 του Σχεδίου, με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να διατίθεται προς τις πιο πάνω Συντεχνίες, για την ευημερία των μελών και των εξαρτωμένων τους, χρηματικό ποσό, το οποίο δεν ξεπερνά το πλεόνασμα χρήσης του προηγούμενου έτους.

Παρά το γεγονός ότι στην επιστολή του Προέδρου της Διαχειριστικής Επιτροπής προς το Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ημερ. 25.10.2004, σχετικά με το θέμα της διάθεσης πλεονασμάτων του Σχεδίου στις Συντεχνίες, ζητήθηκε όπως, πριν από την παραχώρηση οποιουδήποτε ποσού, ληφθεί σοβαρά υπόψη η οικονομική κατάσταση του Σχεδίου, και παρά τη μείωση των αποθεματικών του Σχεδίου κατά το 2005 και 2006, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι κατά το 2006 διατέθηκε προς τις Συντεχνίες μέρος του πλεονάσματος του 2004, που ανήλθε σε £44.099.

Εσωτερικός έλεγχος.

Μηχανογραφικό πρόγραμμα διαχείρισης ωφελημάτων. Εντοπίστηκαν διπλοπληρωμές σε ορισμένες περιπτώσεις αδειών ασθενοείας λόγω, όπως πληροφορούμαστε, αδυναμίας του προγράμματος να εμποδίζει την επανεγγραφή αίτησης άδειας ασθενοείας του ίδιου μέλους, με την ίδια ημερομηνία. Παρόλο ότι το θέμα ήταν γνωστό στους λειτουργούς του Σχεδίου, εντούτοις η αδυναμία αυτή του προγράμματος ακόμα δεν έχει αντιμετωπιστεί.

Η Πρόεδρος του Σχεδίου με πληροφόρησε ότι προέβη ήδη σε ενέργειες βελτίωσης του υφιστάμενου μηχανογραφικού προγράμματος.

Παράταση άδειας ασθενοείας ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού πέραν των 40 εργάσιμων ημερών.

Η παραχώρηση άδειας ασθενοείας διαλαμβάνεται στις πρόνοιες των Κανονισμών που διέπουν τη διαχείριση του «Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού».

Με βάση τους Κανονισμούς του Σχεδίου, ο ωρομίσθιος/εισφορέας μέλος του Σχεδίου λαμβάνει άδεια ασθενοείας με πλήρεις απολαβές με ανώτατο όριο 40 εργάσιμων ημερών σε κάθε ημερολογιακό έτος.

Για σκοπούς πληρωμής οποιασδήποτε παράτασης άδειας ασθενοείας πέραν των 40 εργάσιμων ημερών υποβάλλεται από τα εργοδοτικά Τμήματα προς τη Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και Πρόεδρο της Επιτροπής του Σχεδίου, σχετική επιστολή/αίτηση για σύγκληση ιατροσυμβουλίου για λήψη απόφασης/έγκρισης σχετικά με την παράταση.

Η συγκεκριμένη διαδικασία που ακολουθείται περιγράφεται πιο κάτω:

- Προσκόμιση του πιστοποιητικού ασθενοείας από τον ασθενή (τις περισσότερες φορές υποβάλλεται εκ των υστέρων ή με καθυστέρηση).

- Ετοιμασία και υποβολή επιστολής/αίτησης του εργοδοτικού Τμήματος προς την Πρόεδρο της Επιτροπής του Σχεδίου.
- Ενημέρωση/καταχώριση στοιχείων αδειών ασθενείας στην προσωπική μερίδα του εισφορέα που τηρείται στο Σχέδιο και διαβίβαση της σχετικής αίτησης στον Πρώτο Ιατρικό Λειτουργό του αρμόδιου Νοσοκομείου για σύγκληση σχετικού ιατροσυμβουλίου.
- Συνεδρίαση ιατροσυμβουλίου για λήψη απόφασης, ετοιμασία και υποβολή της σχετικής έκθεσης του ιατροσυμβουλίου στο Σχέδιο σε δύο αντίγραφα (ένα αντίγραφο παραμένει στο Σχέδιο και ένα διαβιβάζεται στο εργοδοτικό Τμήμα).

Από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Σχέδιο, διαπιστώθηκε ότι ο ασθενής δεν εξετάζεται πάντοτε από το ιατροσυμβούλιο και ότι η απόφαση για παράταση της άδειας ασθενείας λαμβάνεται από το ιατροσυμβούλιο στις πλείστες περιπτώσεις εκ των υστέρων και όταν η άδεια ασθενείας έχει ήδη εξαντληθεί και ο ασθενής επιστρέψει στην εργασία του. Επιπλέον, με βάση συγκεκριμένες περιπτώσεις που διερευνήθηκαν, διαπιστώθηκε εκ πρώτης όψεως ότι, από την υποβολή της αίτησης για έγκριση της άδειας ασθενείας πέραν των 40 ημερών μέχρι τη διεκπεραίωση της εν λόγω διαδικασίας απαιτείται χρόνος από 1 μέχρι 2 μήνες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα καθυστερήσεων στην πληρωμή των ωρομισθίων/μελών του Σχεδίου αλλά και δυσκολίες στη διεκπεραίωση των εργασιών του εργοδοτικού Τμήματος για τακτοποίηση των κονδυλίων τους.

Συμπερασματικά διαπιστώθηκε ότι ακολουθούνται χρονοβόρες διαδικασίες, οι οποίες καθορίστηκαν πριν πολλά χρόνια. Δεδομένων των πιο πάνω και ότι η παράταση αδειών ασθενείας πέραν των 40 ημερών αφορά σε σημαντικά ποσά απολαβών, η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για επανεξέταση των προνοιών των Κανονισμών και απλοποίηση των διαδικασιών, ώστε να επιτυγχάνεται η διεκπεραίωσή τους έγκαιρα και αποτελεσματικά.

Η Πρόεδρος του Σχεδίου συμφώνησε με τις πιο πάνω διαπιστώσεις μου και ανέφερε τα διορθωτικά μέτρα που έλαβε η Διαχειριστική Επιτροπή του Σχεδίου προς επίσπευση των διαδικασιών.

ΜΕΡΟΣ 7 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά. Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα για την Κύπρο, για το έτος 2008, σχετίζονται με δύο προγραμματικές περιόδους της ΕΕ, τις περιόδους 2004-2006 και 2007-2013.

Α. Προγραμματική Περίοδος 2004 – 2006. Με βάση τις πρόνοιες της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ και τους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ καθορίστηκε το ύψος των πόρων που θα διατεθούν στην Κύπρο, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, για την Προγραμματική Περίοδο 2004-2006. Επιπρόσθετα, στην Κύπρο διατέθηκαν πόροι στα πλαίσια της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης που δόθηκαν από την ΕΕ στις νέες χώρες μέλη. Η απορρόφηση των πιο πάνω πόρων από την Κύπρο εξαρτάται από την έγκαιρη υλοποίηση των προγραμμάτων/έργων που συμφωνήθηκαν και την υποβολή αιτήσεων πιστοποιημένων πληρωμών προς την ΕΕ, εντός των καθορισμένων προθεσμιών, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς. Συνοπτική εικόνα της αξιοποίησης των πόρων, για τους οποίους το Γραφείο Προγραμματισμού είναι η Διαχειριστική Αρχή, μέχρι την 31.12.2008, παρατίθεται πιο κάτω.

Πόροι από	Λήξη	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Προϋπολογισμός έργων	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφοράς
		€	€	€	
Προενταξιακή Βοήθεια	31.7.2006	19.722.710	28.148.747	14.750.012	74,79%
Μεταβατική Διευκόλυνση	15.12.2009	18.600.000	19.979.823	13.436.238	72,24%
Διαρθρωτικά Ταμεία	31.08.2009	55.195.870	126.536.489	55.845.001	101,18%
Ταμείο Συνοχής	31.12.2009	54.014.695	97.354.308	47.008.256	87,03%
Σύνολο		147.533.275	272.019.367	131.039.507	88,82%

Σημείωση: Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "INTERREG" ύψους €12,8 εκ. (κοινοτική συνεισφορά €6,4 εκ.), η οποία συντονίζεται από Διαχειριστικές Αρχές άλλων χωρών, καθώς και άλλων μικρών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Β. Προγραμματική Περίοδος 2007-2013

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 το Κράτος εκπόνησε Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης το οποίο στοχοθετεί το όραμα και τις επιδιώξεις της οικονομίας (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) και καθορίζει τα μέτρα για την προώθηση και εφαρμογή τους. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης βασίστηκε, όπως αναφέρεται σ' αυτό, σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 62.585, στις 5.9.2005. Είναι το πρώτο στρατηγικό σχέδιο που εκπονείται, μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και έχει επταετή διάρκεια, για να συνάδει με τη νέα προγραμματική περίοδο της ΕΕ. Όπως αναφέρεται στο έγγραφο αυτό, το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης περιλαμβάνει το σύνολο των μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών επιδιώξεων, με ανάλυση των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων για την υλοποίησή τους. Για την ετοιμασία του Σχεδίου λήφθηκαν υπόψη:

- (α) Οι Κυβερνητικοί στόχοι και το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η οποία αποτελεί το ευρύ πρόγραμμα οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών μεταρρυθμίσεων της ΕΕ.
- (β) Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ετοιμασία Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- (γ) Το πρόγραμμα σύγκλισης για την υιοθέτηση του ευρώ.
- (δ) Οι δεσμεύσεις της Κυβέρνησης για την ολοκλήρωση της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.
- (ε) Οι βέλτιστες πρακτικές από άλλες χώρες.
- (στ) Οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων οι οποίοι κλήθηκαν να εκφέρουν τη γνώμη τους και να προβούν σε εισηγήσεις.

Οι άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007 – 2013 είναι οι ακόλουθοι:

- (α) Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.
- (β) Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.
- (γ) Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (δ) Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος.
- (ε) Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- (στ) Προσβασιμότητα: επέκταση και βελτίωση βασικών υποδομών.
- (ζ) Συνεχής ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού.
- (η) Ορθολογική και ισόρροπη χωρική και αγροτική ανάπτυξη.

Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση μου για το 2007, η επιτυχής εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής του. Ανέφερα επίσης ότι οι εμπειρίες και διαπιστώσεις από τους ελέγχους που διεξάγει η Υπηρεσία μου στα Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία συμπίπτουν με τις απόψεις της ομάδας SIGMA όπως εκτίθενται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, σε ότι αφορά στη βασική αδυναμία της διαδικασίας προγραμματισμού, δηλαδή ότι υπάρχει κενό μεταξύ του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και του ετήσιου Προϋπολογισμού, μέσω του οποίου υλοποιούνται άμεσοι στόχοι. Για να αποφευχθεί, όπως αναφέρεται στο Σχέδιο, τα δύο έγγραφα να παραμείνουν μια δήλωση επιθυμιών, απαιτείται μια αλυσιδωτή σχέση, η οποία αναμένεται να επιτευχθεί μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επιπρόσθετα, ανέφερα ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία τέτοιου μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα, σημείωσα ότι η υλοποίηση πολλών στόχων, ανεξάρτητα σε ποιο άξονα ανάπτυξης εμπίπτουν, προϋποθέτει τη συνεργασία και το συντονισμό διαφόρων Υπουργείων/Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών και του ιδιωτικού τομέα, πράγμα που για να επιτευχθεί θεωρείται αναγκαία η ύπαρξη ενός συντονιστικού εγγράφου, μέσα από το οποίο θα παρουσιάζεται η αναμενόμενη δράση του καθενός για επίτευξη κάθε στόχου. Με το έγγραφο αυτό θα διευκολύνεται τόσο το έργο του διοικητικού μηχανισμού που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, όσο και η ετοιμασία του Προϋπολογισμού κάθε Τμήματος/Υπηρεσίας/Υπουργείου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού με πληροφόρησε ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 έχει περιληφθεί ειδικό κεφάλαιο με τίτλο «Αναπτυξιακός Προγραμματισμός και Παρακολούθηση του Σχεδίου», στο οποίο αναφέρεται ότι η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επειδή όμως, η πλήρης εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, η παρακολούθηση

της εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, όπως έχω πληροφορηθεί, συνεχίζει να γίνεται μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα.

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013 και Ευρωπαϊκοί πόροι. Στο πλαίσιο της κατανομής του Προϋπολογισμού της ΕΕ έχει δεσμευτεί για την Κύπρο, ποσό ύψους €822,6 εκ. για την πιο πάνω περίοδο, το οποίο θα διατεθεί μέσω προγραμμάτων, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης. Οι Ευρωπαϊκοί πόροι αντιπροσωπεύουν το 12% περίπου των προβλεπόμενων ετήσιων αναπτυξιακών δαπανών της Κύπρου για την περίοδο αυτή.

Η διάθεσή τους θα γίνει μέσω των ακόλουθων Προγραμματικών Εγγράφων:

(α) Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που αφορά στην Πολιτική της Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου II (άρθρα 27 – 28) του Κανονισμού 1083/2006 του Συμβουλίου της ΕΕ.

Οι πόροι της Πολιτικής της Συνοχής θα διατεθούν στα πλαίσια των ακόλουθων τριών γενικών στόχων:

- (i)** Σύγκλιση – Ο στόχος αυτός απευθύνεται στις “φτωχότερες” περιοχές, εκείνες δηλαδή που έχουν εισόδημα χαμηλότερο από το 75% του μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κατά κεφαλή ΑΕΠ) με σκοπό την πραγματική σύγκλιση τους με τις πιο πλούσιες περιοχές.
- (ii)** Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Απασχόλησης – Τα κονδύλια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για έργα που στοχεύουν στην οικονομική μεγέθυνση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση και εκσυγχρονισμό στις περιφέρειες.
- (iii)** Ευρωπαϊκή Εδαφική (Γεωγραφική) Συνεργασία – Ο στόχος αυτός είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG και αποβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ μεθοριακών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης.

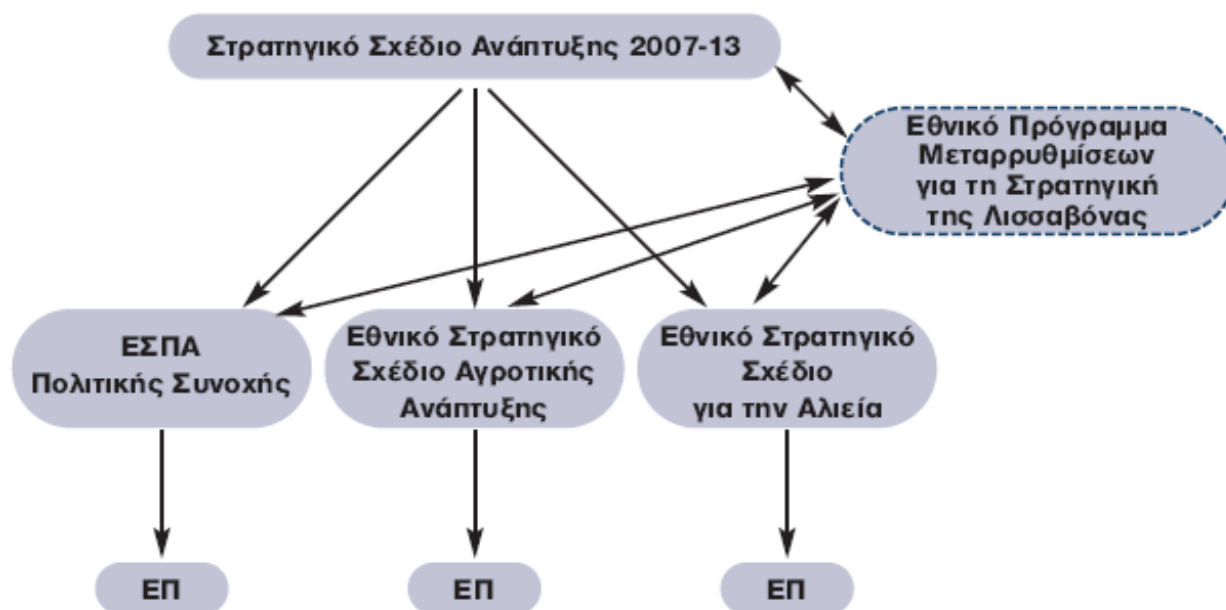
Το ΕΣΠΑ αναλύεται μέσω δύο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (α) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και (β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή. Η συγχρηματοδότηση για τα δύο αυτά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία αποτελούν πολυετή προγράμματα ανάπτυξης, γίνεται μέσω των Διαθρωπτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ και ανέρχεται σε €612,4 εκ.

Επίσης, σημειώνεται ότι μέσα στο πλαίσιο του στόχου της Πολιτικής Συνοχής «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», που είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG, έχουν κατανεμηθεί στην Κύπρο €28 εκ. από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μεθοριακών περιοχών της ΕΕ αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης. Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν, για τα οποία το Γραφείο Προγραμματισμού δεν είναι η Διαχειριστική Αρχή, είναι το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος, το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης (ENPI MED Sea Basin), το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακού Χώρου (MED) και το Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας INTERREG IVC.

(β) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ με κονδύλια ύψους €162,5 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

(γ) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία (ΕΣΣΑ) που θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Αλιείας της ΕΕ, με κονδύλια ύψους €19,7 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία.

Η συσχέτιση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) παρουσιάζεται στο πιο κάτω σχεδιάγραμμα.

Ανάλυση της χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ κατά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Στους πιο κάτω πίνακες αναλύονται οι τομείς παρέμβασης στην οικονομία, των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και της ενδεικτικής κατανομής της Κοινοτικής Συνδρομής. Συνοπτικά οι παρεμβάσεις έχουν ως ακολούθως:

	Συνεισφορά ΕΕ
	€εκ.
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα»	492,6
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή»	119,8
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	162,5
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας	19,7
Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	28,0
Σύνολο	822,6

(α) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007-2013. Ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνδρομής του Προγράμματος (μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 85%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές υποδομές στον Τομέα του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας	156.095.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές Μεταφορικές Υποδομές	51.109.484
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία	92.220.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Παραγωγικό Περιβάλλον	47.600.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Αναζωογόνηση Αστικών Περιοχών και Περιοχών της Υπαίθρου	127.141.354
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης	12.500.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ταμείου Συνοχής	6.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	492.655.838

(β) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013, Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Κατηγορίες Παρεμβάσεων (μέσος όρος ποσοστού χρηματοδότησης των προγραμμάτων αυτών από την ΕΕ 80%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και Προσαρμοστικότητα	81.443.025
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Διεύρυνση της Αγοράς Εργασίας και Κοινωνική Συνοχή	34.928.419
ΑΞΟΝΑΣ 3: Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής	3.397.710
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	119.769.154

(γ) Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013. Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού κατά Άξονα Προτεραιότητας (ποσοστό χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας	70.260.838
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου	70.571.700
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ποιότητα της ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας	14.464.857
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: LEADER	4.313.090
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	2.913.089
ΣΥΝΟΛΟ	162.523.574

(δ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007 – 2013. Δομή / Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Παρεμβάσεων, (ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Μέτρα για την προσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου	2.200.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Υδατοκαλλιέργεια, Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων, Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας	3.250.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος	12.924.418
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Βιώσιμη Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών	1.000.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Τεχνική Βοήθεια	350.000
ΣΥΝΟΛΟ	19.724.418

Γ. Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2008. Με βάση τη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, κατά το 2008 το σύνολο των χορηγιών που παραχωρήθηκαν από την ΕΕ προς την Κύπρο, μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού, ανέρχεται σε €33.676.640, ενώ το 2007 ανέρχεται σε €34.481.651 (£20.181.214).

Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς την Κύπρο για το 2008, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πληρωμές μέσω του Κράτους, αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους Οργανισμούς, ανέρχεται σε €142.566.417, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2007 ήταν €121.794.690 (£71.283.266). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ποσό €14.618.452 που αφορά σε βοήθεια προς ενίσχυση της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, καθώς και ποσό ύψους €64.556.422 που αφορά σε πληρωμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (2007: €60.588.157 ή £35.460.673).

Το 2008 η Κύπρος συνεισέφερε €181.546.640 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το ποσό αυτό αναλύεται ως ακολούθως:

Πηγή χρηματοδότησης	2008	2007
	€	€
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι	45.043.331	46.518.542
Ίδιος πόρος ΦΠΑ	39.677.102	35.485.989
Ίδιος πόρος Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος	96.826.207	85.800.651
Σύνολο	181.546.640	167.805.182

Από το 2007 και μετέπειτα η Κύπρος είναι καθαρός χρηματοδότης στον Προϋπολογισμό της ΕΕ.

Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί Κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε Κονδύλι εσόδων του Γραφείου Προγραμματισμού.

Εξέφρασα την άποψη ότι η δημιουργία Κονδυλίων εσόδων, ένα για κάθε Διαρθρωτικό Ταμείο, θα ενίσχυε τη διαδρομή ελέγχου (audit trail) και θα βελτίωνε την πληροφόρηση σε σχέση με τα έσοδα από την ΕΕ.

Πηγές πληροφόρησης. Για τη σύνταξη των παραγράφων του πιο κάτω Μέρους της Έκθεσης μου, χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες εκθέσεις/πηγές: Στοιχεία που προέκυψαν από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου, Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου, Εκθέσεις Ελέγχου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Εκθέσεις Αποτελεσματικότητας των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (Interim Evaluation Reports), Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία που ετοιμάζονται από το Γραφείο Προγραμματισμού, Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Εκθέσεις Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ετήσιες Εκθέσεις Δραστηριοτήτων των Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, αλληλογραφία μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων καθώς και πληροφόρηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αναφορικά με τα ευρήματα από ελέγχους της Υπηρεσίας μου, τα οποία αναφέρονται στο παρόν μέρος της Ετήσιας Έκθεσής μου, εκτενέστερη αναφορά γι' αυτά γίνεται στα μέρη της Έκθεσής, που αφορούν στα σχετικά με αυτά Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες.

Δ. Κύριες Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις. Από το σύνολο των ελέγχων που έχουν διεξαχθεί, σε σχέση με τα προγράμματα/έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και αναφέρονται λεπτομερέστερα πιο κάτω, οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις/εισηγήσεις είναι οι ακόλουθες:

(α) Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση.

- (i) Όσον αφορά στην Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου γύρω από τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- (ii) Τα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης αξιολογήθηκαν με βάση τα κριτήρια της σχετικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, αντίκτυπου και βιωσιμότητας, ως ικανοποιητικά ή πολύ ικανοποιητικά με πολύ λίγες εξαιρέσεις.

(β) Διαρθρωτικά Ταμεία.

- (i) Για έργα που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Εξαίρεση στα πιο πάνω αποτελούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε το 2007, όσο και κατά το συμπληρωματικό έλεγχο που διενεργήθηκε το 2008 στη Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ως Τελικού Δικαιούχου για το έργο «Ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη Μαθησιακή Διαδικασία». Στο συμπληρωματικό έλεγχο εντοπίστηκαν προβλήματα που οδήγησαν σε οικονομικές διορθώσεις συνολικού ύψους €127.187, που αφορούσαν κυρίως στη μη τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας και δημόσιων
- (ii) Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των Προγραμμάτων που εμπίπτουν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, αναφέρει ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία, μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2009 αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής.

Τελικά συμπεράσματα και εικόνα όσον αφορά στο βαθμό απορρόφησης των ευρωπαϊκών πόρων θα διαφανεί με την ετοιμασία των Τελικών Εκθέσεων Εκτέλεσης για τις σχετικά με αυτές Προγράμματα.

(iii) Άλλα σημαντικά σημεία που χρήζουν βελτίωσης, σε σχέση με τη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, είναι τα ακόλουθα:

- Η μη διενέργεια αξιολογήσεων των παρεμβάσεων κατά την περίοδο 2004-2006 ήταν εμφανής κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της και δημιούργησε επίσης δυσκολίες στον καθορισμό στόχων για νέα προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.
- Έργα τα οποία δεν ήταν καλά σχεδιασμένα, χρειάστηκε σε κάποιες περιπτώσεις να επανασχεδιαστούν με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η έναρξη υλοποίησής τους.
- Οι διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) των έργων ήταν πολύπλοκες και χρονοβόρες, ενώ σε σχέση με έργα του Στόχου 3, παρουσιάστηκαν αδυναμίες στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων.

(γ) Ταμείο Συνοχής.

- (i) Όσον αφορά στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί με τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.
- (ii) Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι λόγω της καθυστέρησης των εργασιών που αφορούν στο έργο «Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου» θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, ούτως ώστε να μην προκύψει απώλεια κοινοτικών πόρων.

Σημειώνεται ότι για τους πόρους της ΕΕ, οι οποίοι διατίθενται στην Κύπρο μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων/Τμήμα Εγγυήσεων και οι οποίοι δίδονται απευθείας στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι παρατηρήσεις μου περιλαμβάνονται στις παραγράφους που αφορούν στον Οργανισμό αυτό.

Ε. Δαπάνες και σχετικοί έλεγχοι.

(α) Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση – Δαπάνες

- (i) **Προενταξιακή Βοήθεια.** Η ΕΕ, με τον Κανονισμό του Συμβουλίου με αριθμό 555/2000 ημερομηνίας 13 Μαρτίου 2000, αποφάσισε τη συγχρηματοδότηση δραστηριοτήτων στην Κύπρο και στη Μάλτα στα πλαίσια της προενταξιακής της στρατηγικής. Το σύνολο της Προενταξιακής Βοήθειας που εγκρίθηκε για την Κύπρο στα πλαίσια του Κανονισμού 555/2000 ανέρχεται στα €42,1 εκ., από τα οποία €19,7 εκ. χρηματοδότησαν 25 έργα, την ευθύνη για την υλοποίηση των οποίων είχαν κατά κύριο λόγο Κυβερνητικά Τμήματα. Το υπόλοιπο ποσό των €22,4 εκ. αφορά σε έργα, που υλοποιήθηκαν είτε απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από τα Ηνωμένα Έθνη/ΕΕ στις περιπτώσεις δικαιοδικών έργων (το ποσό για τα δικαιοδικά έργα ανέρχεται στα €14,5 εκ.). Τα €19,7 εκ. διοχετεύτηκαν μέσω του Εθνικού Ταμείου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και έχει τη γενική ευθύνη για τη χρηματοοικονομική διαχείριση της Προενταξιακής Βοήθειας και της Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στην Κύπρο, στα πλαίσια του πιο πάνω Κανονισμού και της Συμφωνίας Προσχώρησης, αντίστοιχα.

Κατά το 2006, ολοκληρώθηκαν όλα τα έργα που είχαν συγχρηματοδοτηθεί μέσω της Προενταξιακής Βοήθειας με το συνολικό ποσό απορρόφησης των κοινοτικών πόρων να ανέρχεται στα €14.750.012, ποσοστό 75% της συνολικής βοήθειας.

Παρατίθενται πιο κάτω συνοπτικά τα αποτελέσματα της υλοποίησης της Προενταξιακής Βοήθειας, όπως αυτά παρουσιάζονται στην Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2008.

	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Κυπριακή Συνεισφορά	Σύνολο	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρό- φησης
	€	€	€	€	€	
Σύνολο	19.722.710	8.426.037	28.148.747	14.750.012	4.972.698	74,8%

Το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης των Χρηματοδοτικών Μνημονίων 2001 και 2002 αφορά κυρίως έργα, τα οποία είτε δεν υλοποιήθηκαν είτε υλοποιήθηκαν σε μικρό βαθμό, ή με χαμηλότερο προϋπολογισμό σε σχέση με το αρχικά εκτιμημένο κόστος.

Στην ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2008 σημειώνονται οι ακόλουθοι λόγοι για το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης:

- Εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από την υπογραφή συμβολαίων για ποσά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα προϋπολογιζόμενα.
- Συμβόλαια τα οποία δεν έχουν υπογραφεί ή έχουν ακυρωθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις εξ' υπαιτιότητας των αναδόχων.
- Αποτυχία του αναδόχου, στην περίπτωση ενός έργου, να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Εντοπίστηκε επίσης και μια περίπτωση ακύρωσης έργου, κατόπιν οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την οποία μέρος των δραστηριοτήτων του Σχεδίου, είχαν στο μεταξύ υλοποιηθεί από Εθνικούς πόρους.

- (ii) **Μεταβατική Διευκόλυνση.** Όσον αφορά στα έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης, έχει ολοκληρωθεί η περίοδος σύναψης συμβάσεων για τα Προγράμματα που περιλαμβάνονται στις Χρηματοδοτικές Συμφωνίες του 2004, 2005 και 2006 και έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις ύψους €7,8 εκ., €6,3 εκ και €2,9 εκ. αντίστοιχα, δηλαδή 87%, 98% και 90% της συνολικής βοήθειας.

Αναφορικά με τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2004 ύψους €9.709.496 (τα €9 εκ. από την ΕΕ), η τελευταία ημερομηνία συνομολόγησης συμβάσεων για τα έργα που καλύπτονται από αυτή, ήταν στις 15.12.2006 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών ήταν στις 15.6.2008. Μέχρι την 31.12.2008 οι πληρωμές από τους πόρους της ΕΕ ανέρχονταν σε €7.661.428. Ως κύριος λόγος για τη μη συνομολόγηση συμβάσεων για το υπόλοιπο 13% της κοινοτικής βοήθειας, αποτελούν οι εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από την υπογραφή των συμβολαίων για ποσά χαμηλότερα από ότι είχε αρχικά προϋπολογισθεί. Σημειώνεται ότι σε επιστολή που στάληκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς το Γραφείο Προγραμματισμού στις 14.7.2008, σχετικά με το Σχέδιο «Ανάπτυξη των δομών στον τομέα της μετρολογίας στην Κύπρο», αναφέρεται ότι παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την Κυπριακή Κυβέρνηση για να καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση όλου του εξοπλισμού που εξασφαλίστηκε στα πλαίσια του εν λόγω σχεδίου με χρηματοδότηση της ΕΕ, εντούτοις αυτό δεν έγινε κατορθωτό και συνεπώς οι στόχοι δεν επιτεύχθηκαν πλήρως. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να προχωρήσει στην επανάκτηση του ποσού που αντιστοιχεί στην αξία του εξοπλισμού που δεν χρησιμοποιείται, δηλαδή ποσού ύψους €60.000 περίπου.

Για τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2005 ύψους €6.705.000 (τα €6,4 από την ΕΕ), η οποία τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 2005, η τελευταία ημερομηνία για συνομολόγηση συμβάσεων για τα σχετικά με αυτή έργα ήταν στις 15.12.2007 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών στις 15.6.2009. Μέχρι την 31.12.2008 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €4.824.090, δηλαδή ποσοστό απορρόφησης 75%.

Την 1η Αυγούστου 2006 λήφθηκε η Απόφαση Χρηματοδότησης της Επιτροπής για το 2006 με την οποία παραχωρείται ποσό ύψους €3,2 εκ., για τη χρηματοδότηση τεσσάρων έργων, την υλοποίηση των οποίων αναλαμβάνουν επίσης Κυβερνητικά Τμήματα. Η Κυπριακή συνεισφορά στη Μεταβατική

Διευκόλυνση του 2006 είναι €365.327, ενώ η τελευταία ημερομηνία για τη συνομολόγηση συμβάσεων για τα σχετικά με αυτή έργα ήταν στις 15.12.2008 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών είναι στις 15.6.2010. Συνοπτική εικόνα αναφορικά με το σύνολο της Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στη Κύπρο, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα.

Μεταβατική Διευκόλυνση	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ για την οποία έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις	%	Συνεισφορά ΕΕ	
				που δαπανήθηκε μέχρι 31.12.2008	% Απορρόφησης μέχρι 31.12.2008
	€	€		€	
2004	9.000.000	7.815.014	87%	7.661.428	85%
2005	6.400.000	6.294.696	98%	4.824.090	75%
2006	3.200.000	2.872.940	90%	950.720	30%
ΣΥΝΟΛΟ	18.600.000	16.982.650	91%	13.436.238	72%

(β) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με την Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση.

(i) Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά τη διάρκεια του 2008 η ΕΕ διενήργησε τους ακόλουθους επιτόπιους ελέγχους:

- Έλεγχος κλεισίματος σε σχέση με τα έργα που έχουν συγχρηματοδοτηθεί μέσω του Χρηματοδοτικού Μνημονίου 2002 της Προενταξιακής Βοήθειας, το Μάιο του 2008. Σύμφωνα με την Έκθεση Ελεγκτών, έχουν προκύψει τρία ευρήματα συστηματικού χαρακτήρα, για τα οποία το Εθνικό Ταμείο βρίσκεται στο παρόν στάδιο σε επικοινωνία με την Επιτροπή, για επίλυση/κλείσιμο τους.
- Οικονομικός έλεγχος και έλεγχος συστημάτων σε σχέση με τα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης, το Δεκέμβριο του 2008. Σύμφωνα με την Έκθεση Ελεγκτών, δεν προέκυψαν σημαντικά ευρήματα.

(ii) Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διεξήγαγε κατά το 2008 ελέγχους σε δύο έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης με βάση τις πρόνοιες των συμφωνιών της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξέφρασε τις απόψεις της, μέσω της σχετικής έκθεσης ελέγχου. Στα συμπεράσματα της έκθεσης αναφέρεται ότι υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου αναφορικά με τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

(iii) Εκθέσεις Αξιολόγησης που αφορούν στα έργα Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004, 2005 και 2006. Η τελευταία έκθεση αξιολόγησης Ευρωπαϊκών Έργων η οποία συντάχθηκε από εξωτερικούς συμβούλους για λογαριασμό του Γραφείου Προγραμματισμού (Interim Evaluation Report 23.3.2009), αφορούσε έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2005 και 2006. Στα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής, αναφέρεται ότι με βάση τα κριτήρια της σχετικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, αντίκτυπου και βιωσιμότητας, τα έργα κρίθηκαν ως ικανοποιητικά εκτός ενός έργου της Μεταβατικής Διευκόλυνσης του 2005 το οποίο αξιολογήθηκε ως σχεδόν ικανοποιητικό.

Σε ξεχωριστή Θεματική Έκθεση (Thematic Report) εκπαιδευτικού χαρακτήρα, ημερομηνίας 14.4.2009, οι εξωτερικοί σύμβουλοι, προέβησαν σε μια ανασκόπηση των δεικτών αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται στις Ενδιάμεσες Εκθέσεις Αξιολόγησης και διαπίστωσαν ότι παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος σε σχέση με το παρελθόν, η κατάσταση δεν είναι ακόμη ικανοποιητική και η προσπάθεια ούτως ώστε, ο ορισμός και η χρησιμοποίηση των δεικτών ως εργαλείων για την παρακολούθηση της διαδικασίας και προόδου των έργων θα πρέπει να συνεχιστεί..

Το Γραφείο Προγραμματισμού στην ειδική έκθεση (Implementation Status Report, η οποία συνοψίζει διάφορες άλλες εκθέσεις και καλύπτει την περίοδο 22.3.2008-31.12.2008) αναφέρει ότι τα έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2005 έχουν ολοκληρωθεί με επιτυχία μέχρι τη 15^η Δεκεμβρίου 2008 παρόλο που για ορισμένα έργα τα χρονοδιαγράμματα ήταν πολύ πιεστικά.

Σε σχέση με τα έργα που αφορούν στη Μεταβατική Διευκόλυνση για το 2006, τα έργα προχωρούν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα με εξαίρεση **την καθυστέρηση στην υπογραφή συμβολαίων σε δυο έργα.**

(γ) Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής/Προγραμματική Περίοδος 2004 – 2006.

Δαπάνες. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2006 και 2007, πέραν της Προενταξιακής Βοήθειας και της Μεταβατικής Διευκόλυνσης, η Κύπρος με την εισδοχή της στην ΕΕ ως πλήρες μέλος, έχει πρόσβαση στα τρία από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και στο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού και Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο αντικαταστάθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) το Σεπτέμβριο του 2006. Επιπρόσθετα έχει πρόσβαση και στο Ταμείο Συνοχής, το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 τα Διαρθρωτικά Ταμεία διαφοροποιούνται σε δύο, το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Το Ταμείο Συνοχής, συγχρηματοδοτεί το πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα (με το ΕΤΠΑ).

Συναφώς αναφέρεται ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής είναι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων υλοποιείται η πολιτική συνοχής, η οποία συνιστά μια από τις θεμελιώδεις πολιτικές της ΕΕ, η οποία υιοθετήθηκε με στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ όλων των περιφερειών, με βασική φιλοσοφία τη διοχέτευση οικονομικής βοήθειας προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες και προς συγκεκριμένες κοινωνικές κατηγορίες με συγκεκριμένους στόχους, στα πλαίσια και του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών. Πέραν της βοήθειας για τους συγκεκριμένους στόχους, βοήθεια παραχωρείται προς τις χώρες κράτη μέλη της ΕΕ και για Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, οι οποίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων. Με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, η Κύπρος είναι δικαιούχος σε βοήθεια για προγράμματα που εμπίπτουν στο Στόχο 2, Στόχο 3, Αλιεία, και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG III. Ο Στόχος 2 αφορά στην οικονομική ανασυγκρότηση των περιφερειών (βιομηχανικές, αγροτικές και αστικές περιοχές) που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα. Ο Στόχος 3, αφορά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG, στις οποίες συμμετέχει η Κύπρος, στοχεύουν στην προώθηση μιας ανοικτής σε όλους αγοράς εργασίας μέσα από νέες μεθόδους και καταπολέμηση των διακρίσεων και ανισοτήτων κάθε είδους, και στην διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία, αντίστοιχα. Τέλος σημειώνεται ότι βοήθεια μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ παραχωρείται στην Κύπρο και για προγράμματα που αφορούν στην Αλιεία.

Για την απορρόφηση των πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία απαιτείται από κάθε κράτος μέλος η ετοιμασία πολυετών σχεδίων ανάπτυξης, τα οποία ονομάζονται Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού για τον κάθε στόχο. Αντίστοιχα, για το Ταμείο Συνοχής ετοιμάζεται Πλαίσιο Στρατηγικής για τους τομείς που συγχρηματοδοτούνται από αυτό. Όλα τα προγράμματα έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το σύνολο της βοήθειας που δύναται να λάβει η Κύπρος από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και από το Ταμείο Συνοχής, για την προγραμματική περίοδο 2004-2006, ανέρχεται στα €113,5 εκ. και μαζί με τη συνεισφορά της Κυβέρνησης οι δαπάνες για σχετικά έργα αναμένεται να ανέλθουν στα €200 εκ. περίπου. Τα κονδύλια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, μπορούν με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, να δαπανηθούν μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2009 ενώ, σε ότι αφορά στο Ταμείο Συνοχής, το κάθε έργο εγκρίνεται ξεχωριστά από την ΕΕ με το δικό του χρονοδιάγραμμα. Με βάση τα εγκριμένα από την ΕΕ χρονοδιαγράμματα τα έργα του Ταμείου Συνοχής ολοκληρώνονται τέλος του 2009.

Όπως με πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, για το έργο του Ταμείου Συνοχής «Νέος Χώρος Υγιονομικής Ταφής και σταθμός για τη διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας Αμμοχώστου» υποβλήθηκε αίτημα προς την ΕΕ για τροποποίηση, στην οποία περιλαμβάνεται και παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος του 2010.

Συνοπτικοί Πίνακες Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2008.

Έγγραφο Προγραμματισμού	Προϋπολογισμός Ενταγμένων Έργων	Προϋπολογισμός Συνεισφοράς ΕΕ	Βεβαιωμένες Δαπάνες στην ΕΕ (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Ποσοστό Βεβαιωμένων Δαπανών	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφοράς
	€	€	€		€	
Στόχος 2	68.945.063	28.022.807	22.486.917	76,23	28.327.142	101,09
Στόχος 3	46.160.479	21.945.197	12.493.039	56,93	22.176.023	101,05
Αλιεία	7.717.413	3.419.073	2.808.627	81,15	3.530.110	103,25
Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL	3.713.534	1.808.793	841.732	46,54	1.811.726	100,16
Σύνολο	126.536.489	55.195.870	37.506.520	67,95	55.845.001	101,18

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των έργων που αφορούν στο Ταμείο Συνοχής την 31.12.2008.

Έργο	Συνολικός Προϋπολογισμός Έργου	Προϋπολογισμός Συνεισφοράς ΕΕ	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφοράς
	€	€	€	
Αναβάθμιση των κόμβων Αγίου Αθανασίου και Γερμασόγειας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού	47.500.398	25.292.280	28.355.388	112,11%
Νέος χώρος υγειονομικής ταφής και σταθμός για τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας και Αμμοχώστου	49.853.910	28.722.415	18.652.868	64,94%
Σύνολο	97.354.308	54.014.695	47.008.256	87,03%

Αναφορικά με την Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG, για την οποία αρχικά κατανεμήθηκαν από το ΕΤΠΑ €4,2 εκ. και αργότερα €6,4 εκ., τα σχετικά με αυτήν Προγράμματα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2008. Στα πλαίσια των Προγραμμάτων υλοποιήθηκαν 86 έργα τα οποία απορρόφησαν το ποσό των €6,4 εκ. από το ΕΤΠΑ με τελική δαπάνη εγκριμένων έργων €12,8 εκ.. Συνεπώς υπήρξε απορρόφηση κοινοτικών πόρων σε ποσοστό 100%.

Διαρθρωτικά Ταμεία/Προγραμματική Περίοδος 2007-2013. Παρόλο που μέχρι την 31.12.2008 δεν υποβλήθηκαν πιστοποιημένες δαπάνες προς την ΕΕ, αφού το έτος 2008 ήταν έτος ενεργοποίησης των πιο πάνω Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, πραγματοποιήθηκαν σχετικές δαπάνες από τους δικαιούχους ύψους

€29 εκ. και €2,4 εκ. για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», αντίστοιχα. Κατά το 2008, το Γενικό Λογιστήριο έλαβε αντίστοιχες προκαταβολές για τα δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα ύψους €16.912.020 και €3.593.075.

Έλεγχοι Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το 2008, έγινε πρόνοια ποσού €6.834.406 για την έναρξη των εργασιών της πρώτης φάσης του έργου για κατασκευή δρόμου από την είσοδο του Λιμανιού μέχρι τον παλιό δρόμο Λεμεσού - Πάφου και για την ετοιμασία αναγκαίων μελετών για την κατασκευή και δεύτερης φάσης. Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης μου, το εν λόγω έργο δεν είχε ενταχθεί στους σχετικούς άξονες για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 παρόλο που έχει περιληφθεί στις προτάσεις της Κυβέρνησης μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007 – 2013. Σύμφωνα με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, η υλοποίηση του έργου, το κόστος του οποίου έχει προϋπολογισθεί στα €109,44 εκ., παρουσιάζει καθυστέρηση, η οποία οφείλεται στην αδυναμία του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούντας (ΣΑΛΑ) να εκτελέσει τα συναφή έργα που έχει αναλάβει.

(δ) Έλεγχοι και Εκθέσεις για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής της Προγραμματικής Περιόδου 2004 – 2006.

(i) Ετήσιες Σύνοψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων. Σύμφωνα με το άρθρο 274 της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι πιστώσεις που βαρύνουν τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι επαναλαμβανόμενες αναφορές στις Δηλώσεις Αξιοπιστίας του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σημαντικά επίπεδα σφάλματος και αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, προκάλεσαν την ανησυχία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την αναγνώριση της ανάγκης για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Ως αποτέλεσμα αυτής της ανάγκης, το Συμβούλιο μέσα από σχετική νομοθετική ρύθμιση τον Απρίλιο 2007, κατέστησε υποχρεωτικό όπως τα κράτη μέλη υποβάλλουν κάθε χρόνο μέχρι την 15^η Φεβρουαρίου ετήσια σύνοψη στο κατάλληλο Εθνικό Επίπεδο, όλων των διαθέσιμων λογιστικών ελέγχων και δηλώσεων, γύρω από τη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Το 2009 ήταν η δεύτερη χρονιά που εφαρμόστηκε η πιο πάνω υποχρέωση και το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε και απέστειλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ετήσια Σύνοψη για τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Πόρων που αφορούν στην Κύπρο για το 2008, προς συμμόρφωση με τον Κανονισμό.

Σ' αυτήν καταγράφονται οι πιστοποιημένες δαπάνες κατά Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού/ Προγραμματικό Έγγραφο είτε από πόρους της ΕΕ είτε του Κράτους ή του ιδιωτικού τομέα, καθώς και οι σχετικές εισπράξεις από την ΕΕ.

Πρόσθετα περιλαμβάνονται σε αυτή όλα τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν το 2008 σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα/Έργα καθώς και Δήλωση Αξιοπιστίας από τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και πιστοποιητικό της Αρχής Πιστοποίησης.

Με βάση την Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2008, η Κύπρος είναι η μόνη χώρα κράτος μέλος που ικανοποίησε όλες τις απαιτήσεις και εισηγήσεις της Επιτροπής ως προς το περιεχόμενο της Ετήσιας σύνοψης για το 2008, χωρίς την ανάγκη πρόσθετων διευκρινίσεων.

Συγκεκριμένα η Κύπρος ανταποκρίθηκε ως προς την υποβολή στοιχείων που εκπληρώνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις, ενώ ακολούθησε και το πρότυπο της Σύνοψης που εισηγείτο η Επιτροπή σε σχετικό πρόχειρο

καθοδηγητικό σημείωμα (Draft Guidance Note on the Annual Summary in relation to Structural Actions and the European Fisheries Fund).

Με βάση τη συνολική ανάλυση του Διευθυντή Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, που καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την περίοδο προγραμματισμού 2000 – 2006 έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται για το έτος 2008 με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, με επιφύλαξη για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ως Τελικού Δικαιούχου για το Στόχο 3 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Συγκεκριμένα στον έλεγχο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού εντοπίστηκαν σοβαρά προβλήματα που οδήγησαν σε οικονομικές διορθώσεις συνολικού ύψους €344.049 (£201.372) που αφορούν κυρίως στην μη τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας και δημόσιων συμβάσεων.

Το σύνολο των ποσών που ανακλήθηκαν το 2008 κατά Διαρθρωτικό Ταμείο όπως παρουσιάζεται στην Ετήσια Σύνοψη, αναλύεται πιο κάτω. Τα ποσά που ανακλήθηκαν θα μπορούν να απορροφηθούν από άλλα προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων.

	Ανακλήσεις			
	Κοινοτικές Δαπάνες	Άλλες δημόσιες δαπάνες	Δαπάνες ιδιωτικού τομέα	Συνολικές Δαπάνες
	€	€	€	€
Γενικό Σύνολο ΕΤΠΑ	257	257	-	514
Γενικό Σύνολο ΕΚΤ	172.274	172.274	-	344.548
Γενικό Σύνολο ΧΜΠΑ	4.538	7.545	18.125	30.208
Γενικό Σύνολο	177.069	180.076	18.125	375.270

(ii) **Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για το 2008.** Όπως πληροφορήθηκα από το Γραφείο Προγραμματισμού, το κανονιστικό πλαίσιο δίνει την επιλογή στα κράτη μέλη είτε να ετοιμάσουν ξεχωριστή Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το 2008 είτε να περιλάβουν τις απαραίτητες πληροφορίες σε ξεχωριστό τμήμα της Τελικής Έκθεσης Εκτέλεσης. Το Γραφείο υιοθέτησε τη δεύτερη επιλογή και για το λόγο αυτό, δεν απαιτείται η ετοιμασία ξεχωριστών Ετήσιων Εκθέσεων Εκτέλεσης για το 2008. Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των προγραμμάτων που εμπίπτουν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, ανέφερε επίσης ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία, μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2009 αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής.

(iii) **Προγραμματικά Έγγραφα περιόδου 2007 – 2013.** Οι εμπειρίες από τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την προγραμματική περίοδο 2004 - 2006, λαμβάνονται υπόψη στη νέα προγραμματική περίοδο, 2007 – 2013. Σύνοψη των σχετικών αναφορών που γίνονται σε έγγραφα που αφορούν στη νέα προγραμματική περίοδο παρατίθεται πιο κάτω:

Από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς για την Πολιτική Συνοχής (ΕΣΠΑ) 2007-2013. Το όλο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, σημειώνεται ότι έχει αρκετά δυνατά σημεία τα οποία θα πρέπει να αξιοποιηθούν και κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Αυτά είναι:

- Η ύπαρξη ενός ενιαίου συστήματος για όλα τα προγράμματα, που συμβάλλει στη δημιουργία ενός κατάλληλου διαχειριστικού και επιχειρησιακού περιβάλλοντος.

- Η διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης και δημοσιονομικής διαφάνειας όπως προκύπτει από τη μη ύπαρξη παρατυπιών.
- Η δυνατότητα ισχυρού κεντρικού συντονισμού και γρήγορης λήψης αποφάσεων μέσω της ύπαρξης μια ενιαίας Διαχειριστικής Αρχής.

Ως αδύνατα σημεία σημειώνονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) έργων.
- Χρονοβόρες διαδικασίες πρωτοβάθμιων ελέγχων.
- Μη έγκαιρη στελέχωση και οργάνωση των Τελικών Δικαιούχων και άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών λόγω θεσμικών και άλλων αδυναμιών.

Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007 – 2013. Κατά την υλοποίηση των Προγραμμάτων στην πρώτη περίοδο εφαρμογής των Διαρθρωτικών Ταμείων (2004 – 2006) στην Κύπρο, σημειώνεται ότι διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες:

- Ορισμένες αδυναμίες στα στάδια του σχεδιασμού των έργων, της διαχείρισης και της υλοποίησης, με αποτέλεσμα να υπάρξει κάποια καθυστέρηση στην προώθηση των διαδικασιών για υλοποίηση των έργων. Ως αποτέλεσμα, στα πρώτα δύο χρόνια εφαρμογής των Προγραμμάτων παρατηρήθηκε σχετικά χαμηλή απορρόφηση.
- Σημαντικό για την έγκαιρη υλοποίηση των έργων, διαφάνηκε ότι ήταν και ο εκ των προτέρων σωστός και ολοκληρωμένος σχεδιασμός τους. Έργα τα οποία δεν ήταν καλά σχεδιασμένα, χρειάστηκε σε κάποιες περιπτώσεις να επανασχεδιαστούν με αποτέλεσμα, να καθυστερήσει η έναρξη της υλοποίησής τους.
- Επίσης μια σημαντική αδυναμία που εντοπίστηκε στην εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι η έλλειψη αξιολογήσεων των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτήθηκαν στη χώρα κατά την περίοδο 2004 - 2006 από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ. Η έλλειψη αυτή είναι εμφανής κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της προηγούμενης Προγραμματικής περιόδου στους τομείς παρέμβασης του Προγράμματος, αλλά και στη συνέχεια δημιουργεί δυσκολίες στον προσδιορισμό της στοχοθεσίας του νέου Προγράμματος, αφού δεν υπάρχουν δεδομένα υλοποίησης που θα μπορούσαν να στηρίζουν καλύτερα τόσο τις ίδιες διαδικασίες του προγραμματισμού όσο και κάποιες αναγκαίες υποθέσεις της αξιολόγησης.
- Ένας γενικότερος κίνδυνος που εντοπίζεται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση του Προγράμματος, είναι η πιθανή αδυναμία των δικαιούχων να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν έγκαιρα τις αναλαμβανόμενες από αυτούς δράσεις, με δεδομένη την υλοποίηση από τους ίδιους δράσεων της προγραμματικής περιόδου 2004-2006 (μέχρι και το 2008), σε συνδυασμό με τις όποιες αδυναμίες έχουν παρουσιάσει αυτοί οι φορείς κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο οι παρεμβάσεις στον τομέα των αστικών μεταφορών, όσο και αυτές στον τομέα του περιβάλλοντος, οι οποίες βρίσκονται σε συνέπεια με τους στόχους του Προγράμματος, θα απαιτήσουν ιδιαίτερη προσοχή κατά την υλοποίησή τους, λόγω ακριβώς του υψηλού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων (ιδιαίτερα δε αυτών που αφορούν στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων).

Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007 – 2013. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2008 γίνεται συνοπτική αποτίμηση των έργων που αναφέρονται στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3, καθώς και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal, για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006 και αναφέρονται οι ακόλουθες κύριες αδυναμίες:

- Αδυναμίες στο σχεδιασμό παρεμβάσεων.
- Πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) έργων.
- Πραγματοποίηση ελέγχων σε πολλά επίπεδα και σε μεγάλο μέγεθος δείγματος (κάποιες φορές μέχρι και 100%).

- (iv) **Σχέδιο Επικοινωνίας για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».** Βάσει του Άρθρου 69 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 κάθε χώρα κράτος μέλος έχει υποχρεώσεις για δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας των Επιχειρησιακών της Προγραμμάτων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Μεταξύ άλλων, κάθε χώρα έχει υποχρέωση να εκπονήσει Σχέδιο Επικοινωνίας που να καλύπτει τους στόχους της διασφάλισης της διαφάνειας καθώς και την ανάδειξη του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κύπρος εκπόνησε ένα κοινό Σχέδιο Επικοινωνίας και για τα δυο Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), το οποίο ετοιμάστηκε από τη Διαχειριστική Αρχή και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στο Σχέδιο αυτό, γίνεται ανασκόπηση των εμπειριών καθώς και αποτίμηση της Επικοινωνιακής Στρατηγικής για τα προγράμματα της περιόδου 2004-2006. Επίσης αναφέρεται ότι κατόπιν έρευνας από εξωτερικούς συμβούλους διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στη γνώση του κοινού για την Πολιτική Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Σημειώνεται όμως ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στην περίοδο 2004 – 2006 τα προγράμματα κάλυπταν σχετικά περιορισμένες χρηματοδοτήσεις σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Γίνονται επίσης συστάσεις για τους τρόπους ενημέρωσης των πολιτών:

- εντατική προσπάθεια για ευαισθητοποίηση και αύξηση της ενημέρωσης ως προς τον ρόλο της Πολιτικής Συνοχής και των Ταμείων στο ευρύ κοινό
- μεγαλύτερη αξιοποίηση των ΜΜΕ με αποδοτικούς τρόπους
- ανάπτυξη στρατηγικής με κατάλληλα μηνύματα για εμπέδωση του αισθήματος διαφάνειας στη χρήση των κονδυλίων και του αισθήματος ότι υπάρχει δίκαιη κατανομή και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ που κατανέμονται στην Κύπρο.

(v) **Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με τα Διαρθρωτικά Ταμεία.**

Αρχή Πληρωμής. Σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 55.114 και 61.826, ημερ. 12.2.2002 και 6.4.2005, αντίστοιχα, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχει οριστεί ως η Ενιαία Αρχή Πληρωμής για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η οποία έχει την ευθύνη για την εκταμίευση των κοινοτικών πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για συγχρηματοδότηση των έργων που υλοποιούνται στα πλαίσια των Ενιαίων Εγγράφων Προγραμματισμού.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί, η Αρχή Πληρωμής έχει και την ευθύνη διενέργειας των ελέγχων της Διαχειριστικής Αρχής, των Ενδιάμεσων Φορέων και των Τελικών Δικαιούχων.

Μέσα από τους ελέγχους της κατά το 2008, η Αρχή αναφέρει ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου σε Τελικούς Δικαιούχους και Ενδιάμεσους Φορείς, όπως αυτά έχουν καθοριστεί από την Διαχειριστική Αρχή, λειτουργούν ικανοποιητικά.

Τα ευρήματα του ελέγχου δεν επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τις δαπάνες που πιστοποιήθηκαν προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενώ, οι εισηγήσεις που γίνονται, έχουν σκοπό τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και την πλήρη συμμόρφωση με τις διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου, όπως αυτές έχουν καθοριστεί.

Ορισμένα από τα ευρήματα των ελέγχων της Αρχής Πληρωμής είναι τα ακόλουθα:

- Μη λήψη των απαιτούμενων ενεργειών δημοσιότητας και πληροφόρησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών Κανονισμών.
- Μη τήρηση κατάστασης συμφιλώσης των δαπανών από το λογιστικό σύστημα και των ποσών που δηλώνονται στα Μηνιαία Δελτία Δαπανών/Μηνιαία Δελτία Παρακολούθησης Υποέργων.
- Δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία απόδοσης του ΦΠΑ που αναλογούσε σε δυο συμβάσεις για απόκτηση αγαθών από άλλο κράτος/μέλος και ούτε αυτό ανακτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
- Καθυστέρηση στην υποβολή των Μηνιαίων, Τριμηνιαίων και Εξαμηνιαίων Δελτίων

Παρακολούθησης.

- Καθυστέρηση στην έγκριση των παραστατικών (τιμολογίων, αιτήσεων, οδοιπορικών) και κατά συνέπεια καθυστέρηση στην πληρωμή των τελικών αποδεκτών.
- Καθυστέρηση στην υλοποίηση ενός υποέργου.
- Συμπερίληψη σε συμβόλαιο του Επθεωρητή Εργοταξίου καθυκόντων τα οποία δεν εκτελέστηκαν από τον ίδιο αλλά από Διοικητικό Λειτουργό της Επαρχιακής Διοίκησης.
- Μη κονοποίηση στην ΤΕΑΑ των αλλαγών που έγιναν στα συμβόλαια από τον Συντονιστή.

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ). Η ΥΕΕ με βάση τα άρθρα 10 -13 και 15 του Κανονισμού 438/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διενήργησε ελέγχους των συστημάτων καθώς και δειγματοληπτικούς ελέγχους των δαπανών για προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έκθεση της εν λόγω Υπηρεσίας, για το έτος 2008, αναφέρει ότι, κατά τη γνώμη της, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, με εξαίρεση το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ως Τελικού Δικαιούχου για το Στόχο 3 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Τα κυριότερα ευρήματα της ΥΕΕ από τους ελέγχους ήταν τα εξής:

- Στο συμπληρωματικό έλεγχο που διενεργήθηκε το 2008 στη Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ως Τελικού Δικαιούχου για το έργο «Ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη Μαθησιακή Διαδικασία», εντοπίστηκαν προβλήματα παρόμοιας φύσης με τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και κατά τον έλεγχο του συστήματος και δαπανών που διενεργήθηκε το 2007, που οδήγησαν σε οικονομικές διορθώσεις συνολικού ύψους €127.187 και αφορούσαν κυρίως στη μη τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας και δημόσιων συμβάσεων.
- Από ελέγχους στη δραστηριότητα των διαφόρων τμημάτων όσον αφορά στις συστάσεις της ΥΕΕ βάσει των ευρημάτων της σε προηγούμενα έτη, αυτές υλοποιήθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό.
- Τελικοί δικαιούχοι (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού) δεν διεξήγαγαν επιτόπιους διοικητικούς ελέγχους σε Φορείς Υλοποίησης και κατ' επέκταση δεν άσκησαν έλεγχο κατά πόσο ο Φορέας Υλοποίησης τηρεί τις υποχρεώσεις του με βάση την επιστολή χρηματοδότησης. Επίσης, ο τελικός δικαιούχος, Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως δεν ετοίμασε Πίνακα Παρακολούθησης Συμβάσεων Κατασκευαστικών Έργων όπως προνοείται στη σχετική Εγκύκλιο Αρ.11 του Γραφείου Προγραμματισμού.
- Τελικός δικαιούχος (Τμήμα Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) δεν προχώρησε στις απαιτούμενες δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας βάσει των προνοιών του Κανονισμού (ΕΚ) 1159/2000 προς τις ομάδες στόχους. Επίσης, δεν προέβηκε σε τροποποίηση της επιστολής χρηματοδότησης για έγκριση τροποποιημένου Τεχνικού Δελτίου Έργου/Υποέργου όπως προνοείται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών για την περίπτωση διαφοροποίησης του Προϋπολογισμού του Υποέργου.
- Τελικός δικαιούχος (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) δεν τήρησε τη νενομισμένη διαδικασία προκήρυξης προσφορών σε ορισμένες περιπτώσεις. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν ασάφειες στις πρόνοιες των συμφωνιών μεταξύ του τελικού δικαιούχου και του τελικού αποδέκτη (ΤΑ), μη επαρκής αιτιολόγηση στην έκθεση αξιολόγησης για τη βαθμολογία που δόθηκε για κάθε κριτήριο αξιολόγησης καθώς και ένταξη ληπτών που δεν πληρούσαν τα κριτήρια.
- Τελικός δικαιούχος (Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού) προχώρησε σε αλλαγή στους όρους ενός διαγωνισμού, χωρίς να δοθεί

παράταση στην ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκαν και καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων των συμβάσεων για ένα έργο με κίνδυνο τη μη ολοκλήρωση των εργασιών εντός της επιλέξιμης περιόδου.

- Τελικός δικαιούχος (Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος) διαπίστωσε ότι δεν τεκμηριώνονται οποιοδήποτε έλεγχοι αναφορικά με τη συμμόρφωση των ΤΑ με τις νομοθεσίες που έχει υποδείξει η Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Επίσης διαπιστώθηκε ανεπαρκής λογιστικός έλεγχος και καταβολή μη επιλέξιμων δαπανών.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Σε συνάρτηση με το συμπληρωματικό έλεγχο που διεξήγαγε η ΥΕΕ στη Μονάδα Διαχείρισης Έργων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, και της παρατήρησης ότι η Μονάδα δεν τηρεί μητρώο/ συγκεντρωτική κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων του έργου όπως προνοείται από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, η Υπηρεσία μου προέβηκε σε πρόσθετο έλεγχο. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που, όπως ανέφερε το προσωπικό της Μονάδας, άρχισε η τήρηση τέτοιου μητρώου και η ενημέρωση του γίνεται με βάση τα Δελτία Αίτησης και Έκδοσης Αγαθών (ΓΕΝ. 32Α), τα οποία αποστέλλονται στη Μονάδα από τα σχολεία τα οποία παρέλαβαν αγαθά, παρατηρήθηκε ότι δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά από τα ΓΕΝ. 32Α στο μητρώο και αντίθετα, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η διαδρομή ελέγχου.

Η Υπηρεσία μου προέβηκε επίσης σε έλεγχο αναφορικά με την αποτελεσματικότητα διαφόρων έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ για την προγραμματική περίοδο 2004 – 2006 και διαπίστωσε ότι, οι αρχικοί στόχοι των έργων που διατυπώνονταν στα Τεχνικά Δελτία τους, δεν είχαν επιτευχθεί. Αυτά αφορούσαν στα έργα «Προγράμματα κατάρτισης ατόμων με αναπηρίες», «Κίνητρα για την εργοδότηση ατόμων με αναπηρίες», «Προώθηση της κατάρτισης και της απασχολησιμότητας νέων αποφοίτων σχολών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», «Επέκταση και βελτίωση των μονάδων και υπηρεσιών εξυπηρέτησης παιδιών, ηλικιωμένων και άλλων αναπήρων» και «Επαγγελματική κατάρτιση και προώθηση ληπτών δημόσιου βοηθήματος στην απασχόληση».

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, ενημέρωσε την Κυπριακή Δημοκρατία με επιστολή της, ημερ. 10.9.2007, ότι ολοκληρώθηκε ο έλεγχος της Επιτροπής, αναφορικά με το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 2, για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006.

Στην επιστολή επισημαίνεται ότι δεν εντοπίστηκε καμιά παράτυπη δαπάνη και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται να γίνουν δημοσιονομικές διορθώσεις ως αποτέλεσμα του ελέγχου και ο έλεγχος θεωρείται ολοκληρωμένος.

Ορισμένες αδυναμίες που εντόπισε η Επιτροπή και τις οποίες η Διαχειριστική Αρχή δεσμεύθηκε να βελτιώσει με τη νέα Προγραμματική Περίοδο είναι οι ακόλουθες:

- Βελτίωση του Πληροφοριακού συστήματος για τη λειτουργία παρακολούθησης των έργων.
- Βελτίωση των δεικτών για την παρακολούθηση των έργων.
- Επίσπευση της διαδικασίας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Πρόσθετα στις 11.6.2009 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος της Επιτροπής που αφορούσε μεταξύ άλλων στον έλεγχο του προγράμματος ΕΤΠΑ (Στόχος 2). Στην εν λόγω έκθεση δεν εντοπίζονται οποιαδήποτε σημαντικά ευρήματα.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2008, αναφέρεται ότι, με βάση στοιχεία από τη Διεύθυνση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, καθώς και από άλλες πηγές, προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης λειτουργούν με επάρκεια.

Αξιολόγηση Έργων - Για τα έργα που αφορούν στα προγράμματα του Εθνικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007 – 2013, σύμφωνα με τα άρθρα 47 – 49 του Κανονισμού 1083/2006 Περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο και το

Ταμείο Συνοχής, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», μέσω των οποίων υλοποιείται το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια συστάθηκε στις 18.3.2009, Καθοδηγητική Επιτροπή για Δράσεις Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης (on-going evaluation) των πιο πάνω επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οποία θα έχει το γενικό συντονισμό της παρακολούθησης και στήριξης του έργου της αξιολόγησης. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι συμβουλευτικός και οι εισηγήσεις της θα διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην όλη διαδικασία αξιολόγησης.

Όσον αφορά στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2004 – 2006, με βάση τον Κανονισμό 1260/1999 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης άρθρο 43, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει την ευθύνη της εκ των υστέρων αξιολόγησης, σε συνεργασία με το κράτος μέλος και τη Διαχειριστική Αρχή, η οποία εκτελείται από ανεξάρτητους αξιολογητές και ολοκληρώνεται το αργότερο τρία έτη μετά τη λήξη της περιόδου προγραμματισμού και καλύπτει τις παρεμβάσεις.

Μία εκ των υστέρων σχετική αξιολόγηση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητους αξιολογητές, που ετοιμάστηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορά στην Κύπρο (Ex post Evaluation of Cohesion Policy Programmes 2000 – 2006 financed by the European Regional Development Fund in Objective 1 and 2 regions, Work package 1: Coordination, analysis and synthesis, Task 4: Development and achievements in Member States, CYPRUS) αναφέρει ότι:

Οι δράσεις που εφαρμόστηκαν σε σχέση με το Στόχο 2, δεν είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας λόγω του μικρού προϋπολογισμού αλλά και της διάρκειας του Προγράμματος. Παρόλα αυτά, η εμπειρία της διαδικασίας εφαρμογής των προγραμμάτων, επηρέασε πολύ θετικά τη διαδικασία στρατηγικού προγραμματισμού, όπως διαφάνηκε κατά την προετοιμασία των προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013.

Στο έγγραφο αναφέρονται επίσης τα ακόλουθα συμπεράσματα για τα προγράμματα του Στόχου 2.

Τα προγράμματα ήταν πολύ φιλόδοξα, εμπλέκοντας διάφορα μέτρα τα οποία θα έπρεπε να εφαρμοστούν σε μικρό χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα διάφοροι στόχοι να μην επιτευχθούν.

Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων αρχών όσον αφορά στον προγραμματισμό, διαχείριση και εφαρμογή των προγραμμάτων.

Η περαιτέρω εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων και τοπικών κοινοτήτων στην προγραμματική διαδικασία καθώς και στην φάση εφαρμογής των προγραμμάτων, θα βοηθούσε στη βελτίωση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής και θα μεγιστοποιούσε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων.

Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης της ικανότητας των δικαιούχων να αξιοποιήσουν τη χρηματοδότηση με τον όσο το δυνατό αποτελεσματικότερο τρόπο.

(vi) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με το Ταμείο Συνοχής.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι λόγω της καθυστέρησης των εργασιών που αφορούν στο έργο «Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμάτων Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου» θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, ούτως ώστε να μην προκύψει απώλεια κοινοτικών πόρων. Όπως με πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού για το πιο πάνω έργο, υποβλήθηκε αίτημα προς την ΕΕ για τροποποίηση, στην οποία περιλαμβάνεται και παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος του 2010. Επίσης η Υπηρεσία μου διενήργησε επί τόπου τεχνικούς ελέγχους στον κόμβο Αγίου Αθανασίου τον Οκτώβριο του

2006 και στον κόμβο Γερμασόγειας το Σεπτέμβριο του 2007. Από τους ελέγχους προέκυψαν παρατηρήσεις και έγιναν οι σχετικές υποδείξεις στους υπεύθυνους μηχανικούς των έργων.

Αρχή Πληρωμής. Από τον έλεγχο που διενήργησε η Αρχή στο Υπουργείο Εσωτερικών, που είναι ο Φορέας Υλοποίησης για το έργο «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμάτων Επαρχιών Λάρινακας-Αμμοχώστου», το Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2008, προκύπτει ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στο επίπεδο του Φορέα Υλοποίησης, όπως αυτό έχει καθοριστεί από τη Διαχειριστική Αρχή, λειτουργεί ικανοποιητικά. Σε έκθεσή της, η Αρχή σημειώνει ότι τα ευρήματα του ελέγχου δεν επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τις δαπάνες που πιστοποιήθηκαν προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εισηγήσεις που γίνονται σκοπό έχουν τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και την πλήρη συμμόρφωση με τις διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου όπως αυτές έχουν καθοριστεί.

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Με βάση τους ελέγχους που διεξήγαγε στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής με βάση τα άρθρα 9 – 11 του Κανονισμού 1386/2002 της Επιτροπής, η YEE συμπέρανε ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά ώστε να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και ως εκ τούτου, ως προς την νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων. Σημειώνεται ότι τα ευρήματα ελέγχου που έχουν εντοπιστεί δεν θεωρούνται συστηματικού χαρακτήρα.

Ορισμένα από τα κυριότερα ευρήματα της YEE ήταν τα ακόλουθα:

- Από ελέγχους στη δραστηριότητα των διαφόρων τμημάτων όσο αφορά στις συστάσεις της YEE βάσει των ευρημάτων της σε προηγούμενα έτη, αυτές υλοποιήθηκαν.
- Σε σχέση με το Φορέα Υλοποίησης – Τμήμα Δημοσίων Έργων, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, παρατηρήθηκε ότι δεν έχει υποβάλει τον πίνακα «Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων» όπως προνοεί η Εγκύκλιος αρ.11 του Γραφείου Προγραμματισμού για παρουσίαση των αλλαγών και απαιτήσεων της σύμβασης ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτές εμπίπτουν εντός των καθορισμένων ορίων.
- Σε σχέση με τον Ενδιάμεσο Φορέα – Μονάδα Διαχείρισης Ταμείου Συνοχής, Υπουργείο Εσωτερικών, παρατηρήθηκαν αδυναμίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης και του ελέγχου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών.

Σε σχέση με τον Φορέα Υλοποίησης – Τομέας Διαχείρισης Στερεών Απορριμάτων, Υπουργείο Εσωτερικών, παρατηρήθηκαν αδυναμίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης και του ελέγχου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών, κατασκευαστικές αλλαγές και διαφοροποιήσεις με τα αρχιτεκτονικά σχέδια οι οποίες δεν είχαν εντοπιστεί από τον Τεχνικό Σύμβουλο γεγονός που θέτει σε αμφισβήτηση την επάρκεια/ ποιότητα της εργασίας του καθώς και την τήρηση των υποχρεώσεων του βάσει της σύμβασης του. Επιπρόσθετα ο Φορέας Υλοποίησης δεν προχώρησε στις απαιτούμενες δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας αναφορικά με τα υπό εξέταση υποέργα.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά το Μάρτιο του 2008 περατώθηκε ο έλεγχος συστημάτων που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με το Ταμείο Συνοχής από τις 18 έως 22 Απριλίου 2005, και αναφέρεται σε αυτή ότι δεν προέκυψε οποιαδήποτε δημοσιονομική διόρθωση ως αποτέλεσμα του ελέγχου.

Η μόνη σύσταση που δεν θεωρείται λήξασα αφορά στις διαδικασίες αλλαγών και απαιτήσεων σε σχέση με συμβάσεις του Δημοσίου. Συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, σημειώνει ότι οι τροποποιήσεις συμβάσεων, που υλοποιούνται με τη μορφή συμπληρωματικών συμβάσεων, πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τρόπο απολύτως συμβατό με τις διατάξεις των κοινοτικών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και ιδίως αυτές οι συμπληρωματικές συμβάσεις είναι δυνατό να συνάπτονται μόνο στο πλαίσιο απρόβλεπτων περιστάσεων που διαμορφώνονται μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης. Προς το σκοπό αυτό η Διαχειριστική Αρχή (το Γραφείο Προγραμματισμού) εξέδωσε στις 24.1.2008 σχετική εγκύκλιο.

Πρόσθετα στις 11.6.2009 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος της Επιτροπής που αφορούσε μεταξύ άλλων στον έλεγχο του Ταμείου Συνοχής, που αφορούσε στην εξέταση της εργασίας του Οργανισμού Δήλωσης Κλεισίματος (Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου), σύμφωνα με το Άρθρο 15 του Κανονισμού 438/2001. Στην εν λόγω έκθεση δεν εντοπίζονται οποιαδήποτε σημαντικά ευρήματα.

Επίσης στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2008, αναφέρεται ότι το 2008 υπογράφηκε συμβόλαιο μεταξύ της Επιτροπής και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Τέτοια συμβόλαια προκύπτουν όταν μετά από ελέγχους της Επιτροπής, διαπιστώνεται το υψηλό επίπεδο ελέγχων των ελεγκτικών αρχών στα κράτη μέλη που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των σχετικών ελέγχων που διεξάγει η Επιτροπή.

Στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ταμείου Συνοχής, λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς επιφύλαξη (unqualified opinion).

(ε) Άλλα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα

(i) Έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

- **Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων.** Παρόλο που για την προγραμματική περίοδο 2007, η Υπηρεσία Ασύλου, θα μπορούσε να αξιοποιήσει πόρους από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων σε προγράμματα ύψους €1.500.569, μόνο €487.790 ή ποσοστό 33% του συνολικού προϋπολογισμού που θα μπορούσε να απορροφήσει η Κύπρος αξιοποιήθηκε.
- **Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Ισότητα των Ανδρών και Γυναικών.** Ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, ο οποίος υπάγεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και σκοπό έχει την προώθηση της ισότητας και των δικαιωμάτων της γυναίκας στην Κύπρο, σύναψε τρεις ξεχωριστές συμβάσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με τη διεκπεραίωση τριών προγραμμάτων.

Σε σχέση με το πρώτο πρόγραμμα το οποίο ολοκληρώθηκε στις 31.12.2005, μετά από έλεγχο που διενήργησαν τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 21-25 Μαΐου 2007, διαπιστώθηκαν διάφορες αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση και τεκμηρίωση αριθμού δαπανών, που λόγω της σοβαρότητας τους, έγινε εισήγηση για την ανάκτηση/επιστροφή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή του ποσού των €218.786 από το σύνολο των €291.212 που είχαν εμβαστεί στο Υπουργείο στα πλαίσια του Προγράμματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέπεμψε το θέμα στη Μονάδα Πάταξης της Απάτης και Διαφθοράς (OLAF) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για διεξαγωγή έρευνας ενώ ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, βάσει ερευνών της Κυπριακής Αστυνομίας, άσκησε ποινική δίωξη.

Λόγω των σοβαρών αδυναμιών που προέκυψαν σε σχέση με το πρώτο πρόγραμμα, η Υπηρεσία μου ύστερα από παράκληση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, εξέτασε και τα άλλα δύο προγράμματα, που αφορούσαν αντίστοιχες συμβάσεις.

Για τη σύμβαση που αφορούσε στο πρόγραμμα «Gender Equality - A Responsibility of Both Sexes», το οποίο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2006 και έτυχε επιχορήγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ύψους €205.089, η Υπηρεσία μου εντόπισε αδυναμίες στη τεκμηρίωση των πληρωμών. Τα ίδια περίπου ευρήματα εντοπίστηκαν και για το πρόγραμμα «Gender Equality – The New Dimension on Local Development», το οποίο επιχορηγήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με €187.944. Οι τελικοί λογαριασμοί του τελευταίου προγράμματος, οι οποίοι έπρεπε να υποβληθούν στην Επιτροπή μέχρι τις 31.3.2008, δεν ετοιμάστηκαν, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με επιστολή της ημερ. 11.4.2008, ενημέρωσε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι αποφασίστηκε όπως ανασταλούν όλες οι πληρωμές σε σχέση με το υπό αναφορά πρόγραμμα.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διερεύνηση των πιο πάνω περιπτώσεων, ως προς την πιθανότητα διάπραξης και ποινικών αδικημάτων.

Κατά τη συμμετοχή της Υπηρεσίας μας στο AFCOS (Anti-fraud Co-ordination Structures) Roundtable meeting που διεξήχθη στη Μάλτα στις 13 και 14 Νοεμβρίου 2008, οι αντιπρόσωποι της OLAF χρησιμοποίησαν σε παρουσιάσεις τους την πιο πάνω υπόθεση ως παράδειγμα καλής συνεργασίας μεταξύ κράτους μέλους και OLAF.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης όπως προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για να διεκδικήσει τη συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν για υλοποίηση των πιο πάνω συμβάσεων και οι οποίες θα μπορούσαν να τεκμηριωθούν.

ΜΕΡΟΣ 8 - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

8.1 ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2008.

Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2008 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 4.10.2007 και, μετά την ψήφιση του σε Νόμο, (Ν.81(ΙΙ)/2007) δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007.

Υποβολή Τελικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2008 εγκρίθηκε από το Γενικό Λογιστή στις 3.3.2009 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26.3.2009.

8.2 Πάγιο Ταμείο. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίασε το 2008 την πιο κάτω κίνηση:

	2008	2007
	€000	€000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1	7.380.569	7.631.169
Πλέον: Πληρωμές	7.375.826	6.636.895
	<u>14.756.395</u>	<u>14.268.064</u>
Μείον: Εισπράξεις	6.235.055	6.887.495
Χρεωστικό υπόλοιπο 31.12	<u>8.521.340</u>	<u>7.380.569</u>

8.3 Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2008 προέκυψε έλλειμμα ύψους €1.140,8 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα €250,6 εκ. (£146,7 εκ.) το 2007 ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2008, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε €1.152,6 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα €1.603,5 εκ. (£938,5 εκ.) το 2007. Η αντιστροφή του πλεονάσματος του 2007, σε έλλειμμα για το έτος 2008 οφείλεται στη μείωση των εισπράξεων κατά €652,4 εκ. και στην αύξηση των πληρωμών κατά €738,9 εκ. σε σύγκριση με το 2007, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

	2008			2007		
	Προϋπολογι- σθέντα	Πραγματι κά	% Από- κλιση	Προϋπολογι- σθέντα	Πραγματι- κά	% Από- κλιση
	€000	€000		€000	€000	
Εισπράξεις	7.061.717	6.235.055	(11,71)	5.664.593	6.887.495	21,59
Πληρωμές	8.214.270	7.375.826	(10,21)	7.268.150	6.636.895	(8,69)
(Έλλειμμα)						
/Πλεόνασμα	<u>(1.152.553)</u>	<u>(1.140.771)</u>	-	<u>(1.603.557)</u>	<u>250.600</u>	-

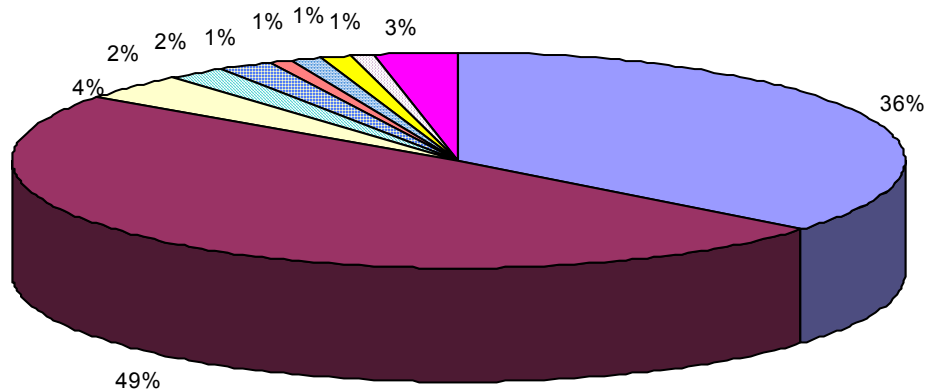
8.4 Εισπράξεις. Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν μείωση €652,4 εκ. ή 9,5%, σε σύγκριση με το 2007 κυρίως λόγω μείωσης των αναλήψεων από δάνεια εσωτερικού κατά €914,2 εκ.. Τα έσοδα από άμεσους και έμμεσους φόρους του 2008 που αποτελούν το 85,1% όλων των εσόδων παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο όπως και το 2007, παρουσιάζοντας ελάχιστη αύξηση, ύψους €128,7 εκ. ή 2,5%.

Οι εισπράξεις των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2008, ως ακολούθως:

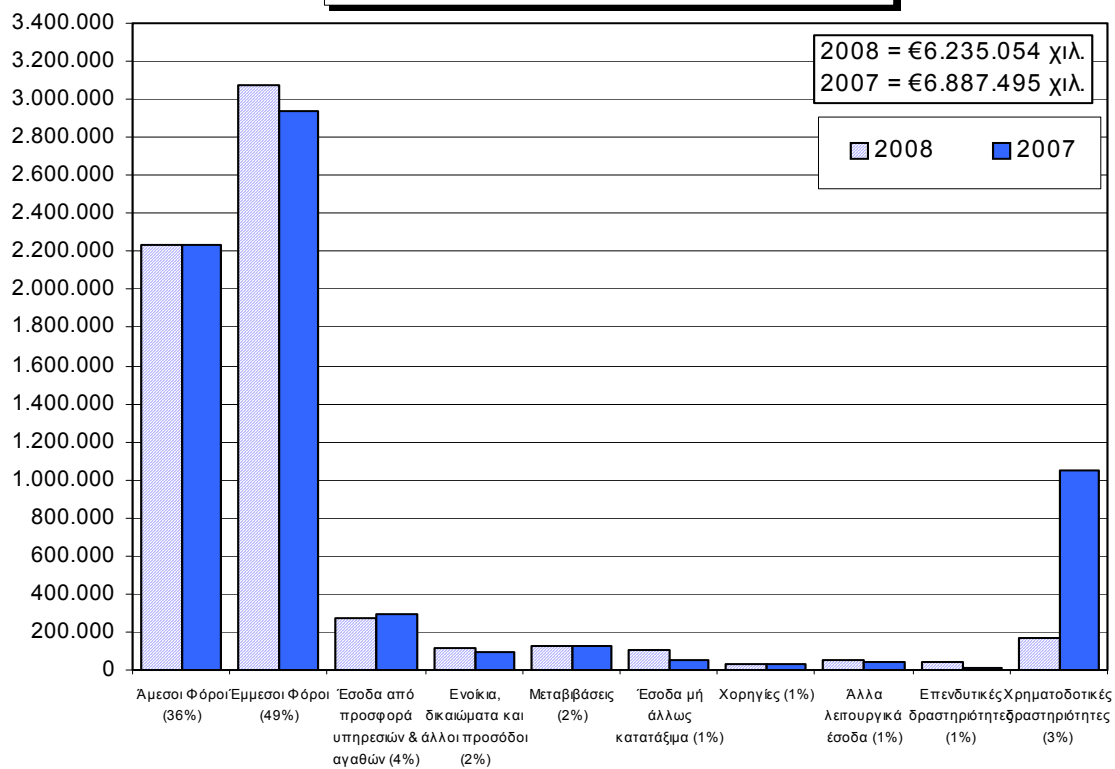
	2008			2007		
	€000	€000	%	€000	€000	%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ						
Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ		6.020.945	96,57		5.825.001	84,58
<u>Άμεσοι Φόροι</u>		2.232.395	35,81		2.239.195	32,51
Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	525.702			479.747		
Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	823.006			757.841		
Φόρος Περιουσίας	389.822			587.062		
Φόροι Μηχανοκινήτων	89.601			82.158		
Άλλοι Άμεσοι Φόροι	404.264			332.387		
<u>Έμμεσοι Φόροι</u>		3.072.093	49,27		2.936.626	42,64
Εισαγωγικοί Δασμοί	56.744			52.721		
Φόροι Κατανάλωσης	624.334			619.438		
Φ.Π.Α.	1.943.688			1.744.773		
Φόροι Μηχανοκινήτων Οχημάτων	35.841			34.191		
Άλλοι Έμμεσοι Φόροι	411.486			485.503		
Έσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών και Πώληση Αγαθών		277.776	4,45		291.073	4,23
Ενοίκια, Δικαιώματα και άλλες Πρόσοδοι		119.659	1,92		98.214	1,42
Μεταβιβάσεις		130.736	2,10		131.116	1,90
Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα		99.846	1,60		49.781	0,73
Χορηγίες		36.127	0,58		36.353	0,53
Άλλα λειτουργικά έσοδα		52.313	0,84		42.643	0,62
Β. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		42.424	0,68		8.941	0,13
Πάγια-Πωλήσεις Παγίων		8566	0,14		8.941	0,13
Επενδύσεις-Πωλήσεις Μετοχών		33.858	0,54		-	-
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		171.686	2,75		1.053.553	15,29
Άλλα έσοδα-Πρόσοδοι από τόκους		17.329	0,28		6.914	0,10
<u>Δάνεια</u>		154.357	2,47		1.046.639	15,19
Έσοδα Εκδοθέντων Δανείων	30.357			26.123		
Αναλήψεις Δανείων Εξωτερικού	124.000			106.345		
Αναλήψεις Δανείων Εσωτερικού	-	-	-	914.171		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ		6.235.055	100,00		6.887.495	100,00

Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2008

Σύνολο
€6.235.054 χιλ.

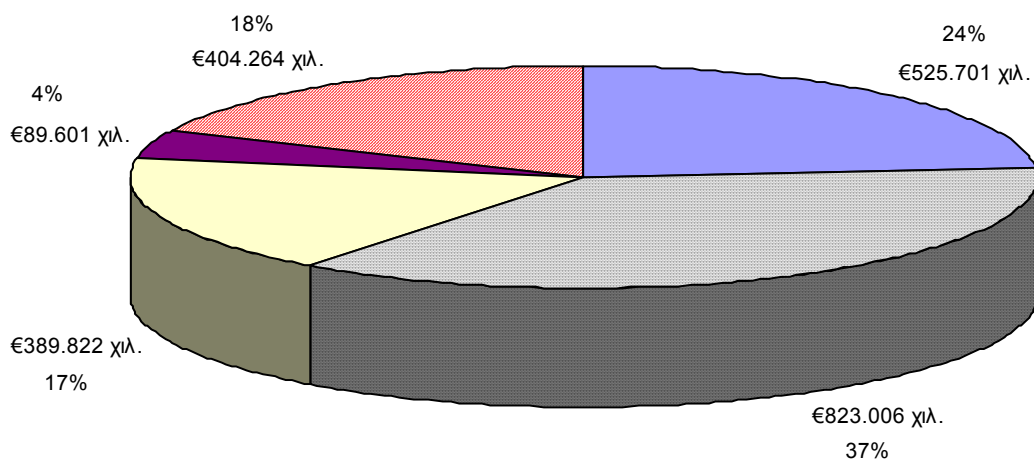

■ Άμεσοι Φόροι (36%)	■ Έμμεσοι Φόροι (49%)
■ Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών & αγαθών (4%)	■ Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι προσόδοι (2%)
■ Μεταβιβάσεις (2%)	■ Έσοδα μή άλλως κατατάξιμα (1%)
■ Χορηγίες (1%)	■ Άλλα λειτουργικά έσοδα (1%)
■ Επ'ενδυτικές δραστηριότητες (1%)	■ Χρηματοδοτικές δραστηριότητες (3%)

Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2008

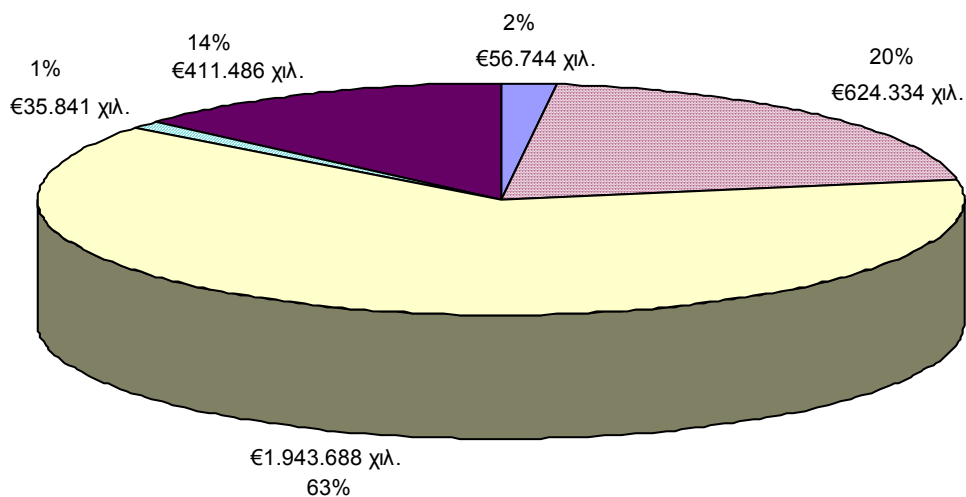
Σύνολο
€2.232.394 χιλ.

- Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (24%)
- Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων (37%)
- Φόροι Περιουσίας (17%)
- Φόροι Μηχανοκίνητων Οχημάτων (4%)
- Άλλοι άμεσοι φόροι (18%)

Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2008

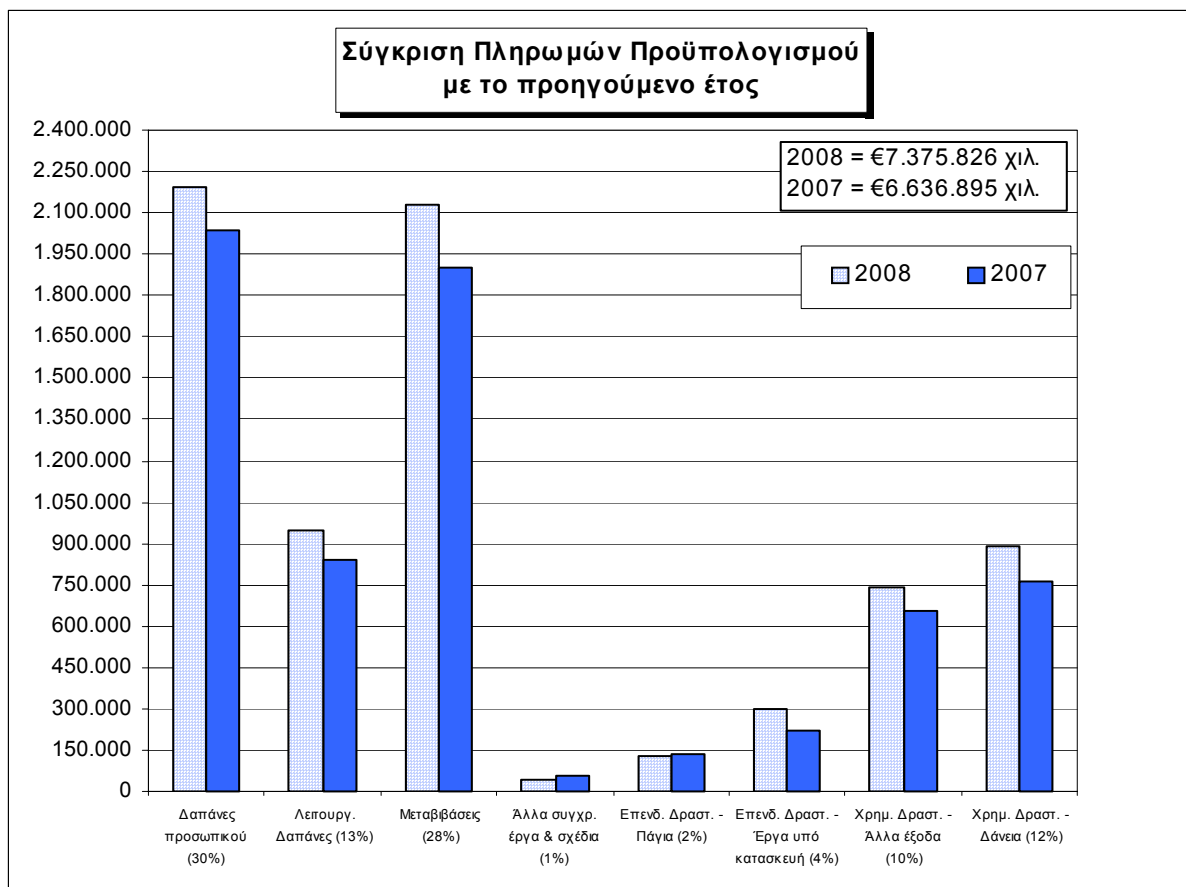
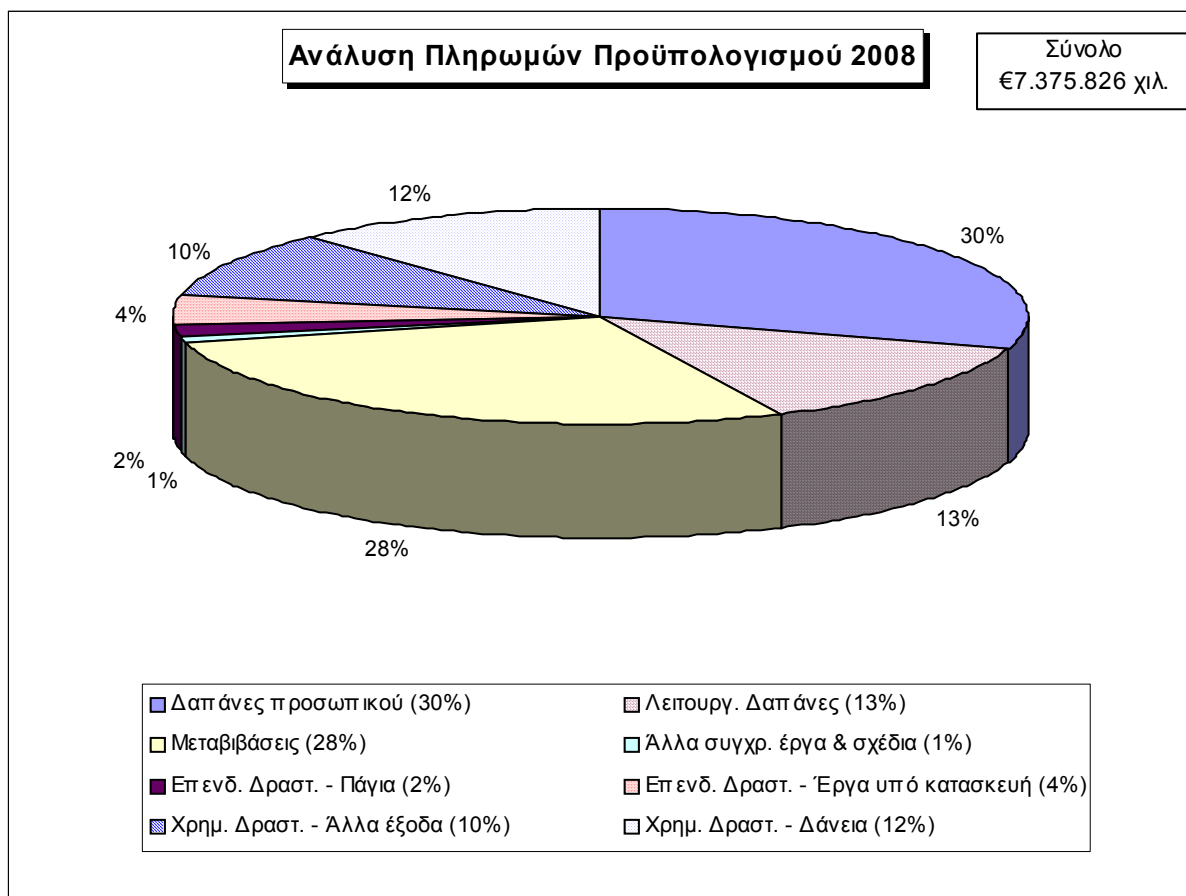
Σύνολο
€3.072.093 χιλ.

- Εισαγωγικοί Δασμοί (2%)
- Φόροι Κατανάλωσης (20%)
- ΦΠΑ (63%)
- Φόροι Μηχανοκίνητων Οχημάτων (1%)
- Άλλοι έμμεσοι φόροι (14%)

8.5 Πληρωμές. Οι πληρωμές κατά το 2008 παρουσίασαν αύξηση €738,9 εκ. ή 11,13%, σε σύγκριση με το 2007, κυρίως λόγω αύξησης στις δαπάνες προσωπικού και λειτουργικές δαπάνες κατά €260 εκ., στις μεταβιβάσεις κατά €225 εκ. και στην αποπληρωμή δανείων κατά €131,9 εκ. Οι πληρωμές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2008, ως ακολούθως:

	2008		2007	
	€000	%	€000	%
ΠΛΗΡΩΜΕΣ				
A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ	5.313.798	72,04	4.839.676	72,92
Δαπάνες προσωπικού	2.193.473	29,74	2.039.240	30,73
Λειτουργικές Δαπάνες	948.026	12,85	842.328	12,69
Μεταβιβάσεις	2.126.889	28,84	1.901.915	28,66
Άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα και σχέδια	45.409	0,61	56.193	0,84
B. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	429.953	5,83	379.068	5,71
Πάγιο ενεργητικό	125.667	1,70	132.816	2,00
Έργα υπό κατασκευή	296.201	4,02	221.554	3,34
Επενδύσεις	8.085	0,11	24.698	0,37
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.632.075	22,13	1.418.151	21,37
Άλλα έξοδα	739.033	10,02	656.972	9,90
Δάνεια	893.043	12,11	761.179	11,47
Σύνολο πληρωμών	7.375.826	100,00	6.636.895	100,00

8.6 ΓΕΝΙΚΑ

Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι έγιναν πληρωμές πέραν από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση τον περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 100 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό €1.047.659.360. Αυτά αναλύονται ως ακολούθως:

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό €
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	17	272.372.418
Με Νόμους για Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς	4	401.680.227
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	79	373.606.715
Σύνολο	100	1.047.659.360

Τα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής που εκδόθηκαν με Νόμο είναι τα ακόλουθα:

Α/Α Ε.Ε.Π.	Νόμος	Ποσό €
20	3(Π)/2008	10
32	14(Π)/2008	10
59	19(Π)/2008	50.000.000
79	20(Π)/2008	351.680.207
	22(Π)/2008	
		401.680.227

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

Περιγραφή	Ποσό €
Μεταφορά από Αποθεματικό	148.814.952
Μεταφορά από Συγκεντρωτικά Κονδύλια	34.917.853
Μεταφορά από εξοικονομήσεις σε Άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου	189.873.910
Σύνολο	373.606.715

Συνολικά, 1586 Άρθρα επηρεάστηκαν μια ή περισσότερες φορές. Μετά την 31.12.2008, εκδόθηκαν για το έτος 2008, 17 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής συνολικού ύψους €170.549.404. Το τελευταίο Ειδικό Ένταλμα Πληρωμής που εκδόθηκε έφερε ημερομηνία 19 Φεβρουαρίου 2009.

Εκκρεμείς οφειλές. Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο δημιουργούνται. Η πρόνοια αυτή δεν τηρήθηκε σε όλες τις περιπτώσεις, με αποτέλεσμα να γίνουν πληρωμές από τον Προϋπολογισμό του 2009 μέχρι 28.2.2009, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν μέσα στο 2008, για συνολικό ποσό €14,473 εκ. το οποίο παρουσιάζεται ως εκκρεμείς οφειλές στη Δημοσιονομική Έκθεση. Οι πιο πάνω οδηγίες προβλέπουν επίσης ότι οι καταστάσεις εκκρεμών οφειλών πρέπει να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή, το αργότερο μέχρι την 31 Ιανουαρίου του επόμενου χρόνου.

Καθυστερημένα έσοδα. Το ύψος των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2008 ανήλθε στα €1,022 δις σε σύγκριση με €0,987 δις το 2007. Ενόψει και της διεθνούς οικονομικής κρίσης, επιβάλλεται όπως καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες είσπραξης τους.

8.7 ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού. Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 116 του Συντάγματος. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στον εσωτερικό έλεγχο όσον αφορά στα λογιστικά συστήματα, με αποτέλεσμα να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αριθμητικά λάθη. Επιβάλλεται όμως η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων, που συμβάλλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2008 και 31 Δεκεμβρίου 2007. Η κατάσταση ετοιμάζεται με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές σε ιστορικό κόστος εκτός σε ότι αφορά στα ακόλουθα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτή.

(α) τα εξοφλητικά αποθέματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν δεδουλευμένα έσοδα από τόκους για το έτος.

(β) τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν από τη Δημοκρατία και του δανεισμού σε ξένα νομίσματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα μη πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους.

(γ) τα υπόλοιπα των εξοφλητικών αποθεμάτων, των δανείων που παραχωρήθηκαν, του δανεισμού και των επενδύσεων κεφαλαιοποιούνται κατά τη λήξη του έτους και συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση του Ενεργητικού και Παθητικού. Το καθαρό συνολικό ποσό των στοιχείων αυτών κατά τη λήξη του έτους αναγνωρίζεται στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες.

	2008 €000	2007 €000
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Τράπεζες & Μετρητά	118.605	530.201
Ειδικά Ταμεία	10	17
Προκαταβολές & Χρεωστικά Υπόλοιπα	95.362	91.264
Προκαταβολές Αποθεμάτων	6.231	8.102
Εξοφλητικά Αποθέματα	178.617	863.748
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	375.321	333.597
Επενδύσεις	117.073	123.957
	891.219	1.950.886
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Τραπεζικά Παρατραβήγματα	157.122	8.784
Ειδικά Ταμεία	227.866	299.948
Καταθέσεις & Πιστωτικά υπόλοιπα	255.986	312.951
Γραμμάτια Δημοσίου	8.128.887	7.416.783
Δανεισμός	6.487.900	7.801.240
	15.257.761	15.839.706
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ	14.366.542	13.888.820

	2008 €000	2007 €000
ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ		
Συσσωρευμένο Έλλειμμα στην αρχή του έτους	7.380.568	7.631.168
Έλλειμμα/(Πλεόνασμα) για το Έτος	1.140.771	(250.600)
	8.521.339	7.380.568
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		
	5.845.203	6.508.252
	14.366.542	13.888.820

8.8 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ. στις 31 Δεκεμβρίου 2008

€

Σύνολο σε Τράπεζες και Μετρητά	118.604.345
Μείον: Τραπεζικά Παρατραβήγματα	(157.122.112)
	(38.517.767)
Αντιπροσωπεύεται από:	
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου:	
Ταμείο Διαχείρισης Μετρητών	105.430.072
Γενικός Κυβερνητικός Λογαριασμός	(156.268.591)
	(50.838.519)
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	4.113.510
Υπόλοιπα σε Ταμεία Πάγιας Προκαταβολής	8.207.242
Ολικά	(38.517.767)

Ειδικά Ταμεία €10.000. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο του Ταμείου του Κρατικού Λαχείου.

Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα €95,4 εκ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιο κάτω προκαταβολών, συνολικού ύψους €59 εκ. τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να εξοφληθούν ή να μετατραπούν σε δάνεια το συντομότερο δυνατόν. Με την ψήφιση του περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμου του 1985 και την έκδοση των σχετικών Κανονισμών, η χρονική διάρκεια της προκαταβολής δεν δύναται να υπερβαίνει τα δύο έτη από της έκδοσης της.

(α) Προκαταβολές, Γενικό Λογιστήριο (διάφορες)

-Δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσω της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως €4,5 εκ. Η προκαταβολή αυτή εκδόθηκε κατά τα έτη 1976-1982 στην Τράπεζα για τη δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η προκαταβολή δεν φέρει τόκο. Στις 2.3.2009 ο Γενικός Λογιστής με επιστολή του ζήτησε έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για διαγραφή του ποσού αυτού.

-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Ατδ. €1,7 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε το 1983, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τη λειτουργία της. Κατόπιν αιτήσεως του Γενικού Λογιστή, εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 12.7.2007 η διαγραφή του υπόλοιπου της προκαταβολής, αφού όπως ανέφερε ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, που ακόμα συνεχίζεται, δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε άλλου ποσού.

-Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας €0,1 εκ.

-Δήμος Λευκωσίας (Λαϊκή Γειτονιά) €0,2 εκ. Στις 6.5.2009 στάληκε σχετική Πρόταση για διαγραφή του δανείου η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

-Συμβούλια Αποχετεύσεων Λάρνακας, Παραλιμνίου, Αγ. Νάπας €32,4 εκ.

(β) Διάφορες Προκαταβολές

-Δάνεια μέσω Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας €0,8 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει δάνεια που παραχωρήθηκαν από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με διάφορες συμφωνίες, για τα οποία η Κυβέρνηση ήταν εγγυήτρια.

-Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση Κύπρου και Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως €0,3 εκ. Οι προκαταβολές αυτές εκδόθηκαν πριν από το 1963 στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση και το Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως.

(γ) Πληρωμές λόγω εγγυήσεων

-Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου €2,9 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1976-1995, για να μπορέσει το Συμβούλιο να πληρώσει τις δόσεις των δανείων προς τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και τα ποσά που χρωστούσε στους εργολάβους για εργασία που εκτέλεσαν το 1974.

-Διάφορες πληρωμές €2,1 εκ. Αντιπροσωπεύει τακτοποίηση δανείων και υποχρεώσεων διαφόρων Ημικρατικών Οργανισμών και ιδιωτικών εταιρειών, τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

-Πληρωμές Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού €14 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά τα έτη 1991-1998, για αποζημιώσεις βιομηχάνων για εξαγωγές στη Λιβύη, στο Ιράκ, στο Κουβέιτ, στη Ρωσία και για ορισμένες άλλες μεμονωμένες περιπτώσεις. Εντός του 2002 εισπράχθηκε μέσω του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ποσό €0,9 εκ. έναντι των οφειλών του Ιράκ και εντός του 2007 διαγράφηκε ποσό €0,9 εκ. που κατέβαλε η Υπηρεσία Ασφάλισης Εξαγωγών στους εξαγωγείς μέλη της μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών. Επίσης το Μάιο 2008, ποσό ύψους €2.358.943 κατατέθηκε στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό έναντι οφειλόμενου ποσού από εταιρεία η οποία πωλήθηκε. Το υπόλοιπο του οφειλόμενου χρέους της συγκεκριμένης εταιρείας, ύψους €2.030.798 διαγράφηκε το 2009, βάσει απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.12.2008.

Δάνεια από λογαριασμούς του Δημοσίου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2008, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.λπ. ανέρχονταν σε €375,3 εκ. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν νέα δάνεια ύψους €75,6 εκ. Εισπράχθηκε επίσης το ποσό των €33,9 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου. Οι καθυστερήσεις ανέρχονταν σε €2,0 εκ.

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων 31ης Δεκεμβρίου 2008 και 2007.

	2008	2007
	€000	€000
Δανειστικοί Επίτροποι	22.412	22.524
Δήμοι	611	620
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	5.588	5.588
Αρχή Λιμένων Κύπρου	2.812	2.812
Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	46.201	39.908
Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	47.282	39.569
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ	36.534	36.534
Συνεργατική Οικοδομική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ	136	136
Ανώτατο Συμβούλιο Εβκάφ	24	24
Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως από Ευρώπη	40	40
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	4.376	4.376
Σχολικές Εφορείες	-	4.781
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	3.165	3.240
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων Λτδ	103	102
Εκκαθαριστής της Εταιρείας "The Cyprus Asbestos Mines Ltd"	346	346

	2008 €000	2007 €000
Λαϊκή Επενδυτική Λτδ	600	600
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ	1.388	1.388
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	1.664	1.664
Εκτοπισμένοι μικροβιοτέχνες	-	732
Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών	201.597	164.033
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού	-	4.065
Στεγαστικό Σχέδιο Εκτοπισθέντων Κρατικών Υπαλλήλων	365	438
Διάφοροι	77	77
	375.321	333.597

Μετοχές. Η Κυβέρνηση είναι κάτοχος των πιο κάτω μετοχών.

Οργανισμός	Μετοχικό Κεφάλαιο €000	Μερίδιο Κυβέρνησης		
		Ονομ. αξία €000	Τιμή Κτήσης €000	Ποσοστό %
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ	41.373	41.373	22.773	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	5.232	2.672	697	51,06
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	720	595	595	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	4.300	4,3	4,3	0,10
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	35.177	24.490	69.576	69,62
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών	3.329	488	488	14,46
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	483.726	11,5	2	0,00
Eurocypria Airlines Ltd	8,6	8,6	22.938	100,00

Στις 8.2.2008 πωλήθηκε το σύνολο των μετοχών της Κυβέρνησης στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ προς €33.858.113 (τιμή κτήσης €13.156.221 (£7.699.994))

Διαπιστώθηκε ότι δεν περιλαμβάνονται όλες οι επενδύσεις της Κυβέρνησης στην πιο πάνω κατάσταση. Θα πρέπει να εισαχθεί σύστημα παρακολούθησης επενδύσεων σε εταιρείες ώστε να βεβαιώνεται ότι η πιο πάνω κατάσταση είναι ορθή.

8.9 ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πάγιο Ταμείο. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο Πάγιο Ταμείο κατατίθεται οποιοδήποτε έσοδο και χρηματικό ποσό συλλέγεται ή εισπράττεται με οποιοδήποτε τρόπο από το Κράτος και σε αυτό χρεώνεται οποιαδήποτε δαπάνη και χρηματικό ποσό πληρώνεται από το Κράτος.

Ειδικά Ταμεία €227,9 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα €256 εκ. Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων.

Δανεισμός

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού, πέραν των Γραμματίων Δημοσίου Εσωτερικού και Εξωτερικού, στο τέλος του έτους ανερχόταν σε €6.487,9 εκ. σε σύγκριση με €7.801,2 εκ. το 2007.

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά τα έτη 2008 και 2007 ήταν €178,6 εκ. και €863,7 εκ., αντίστοιχα.

Σχετική αναφορά για τα δάνεια αυτά καθώς και όλο το Δημόσιο Χρέος γίνεται κάτω από το Υπουργείο Οικονομικών.

(β) Άλλες υποχρεώσεις. Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2008 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €134 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	125.937
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	5.327
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	676
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	80
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	2.250
	134.270

(γ) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.

	€000
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου	24.733
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο- Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών	
	37.636,7
	62.370,1
Άλλες εταιρείες:	
-Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	42.972,8
	105.342,9

Τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου περιλαμβάνουν και τους τόκους μέχρι τη λήξη τους και αναπροσαρμόστηκαν με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν στις 31.12.2008.

(δ) Πίνακας Δανείων Συγχρηματοδοτούμενων Έργων. Το υπόλοιπο των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2008 ήταν €353,9 εκ. Αυτά αφορούσαν κυρίως Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια, Συμβούλια Αποχετεύσεως, Σχολικές Εφορείες, Συμβούλια Υδατοπρομήθειας. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στο Γενικό Λογιστή, ως αποτέλεσμα της ανάληψης της παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο από 1.1.2004, στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίας του ετήσιου Προϋπολογισμού.

Από το σύνολο των €353,9 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα €350,1 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος. Η υποχρέωση της κυβέρνησης η οποία για τα πλείστα δάνεια ανέρχεται στο 100% παρουσιάζεται στις σημειώσεις του Ισολογισμού.

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31.12.2008.

	Κυβερνητική εισφορά %	€000 350.121
<u>Εγγυημένα</u>		<u>265.855</u>
<u>Δήμοι</u>		
Δήμος Λευκωσίας	100	10.578
Δήμος Αγίου Δομετίου	100	4.980
Δήμος Έγκωμης	*	2.168
Δήμος Στροβόλου	100	37.213
Δήμος Αγλαντζιάς	100	16.113
Δήμος Λακατάμιας	100	18.413
Δήμος Λατσιών	100	16.023
Δήμος Ιδαλίου	100	5.761
Δήμος Αγίας Νάπας	100	10.346
Δήμος Παραλιμνίου	100	5.145
Δήμος Δερύνειας	*	6.484
Δήμος Λάρνακας	*	51.001
Δήμος Αραδίππου	100	5.848
Δήμος Πάνω Λευκάρων	100	338
Δήμος Λεμεσού	100	15.072
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	100	6.488
Δήμος Αγίου Αθανασίου	100	11.187
Δήμος Γερμασόγειας	*	6.627
Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	100	4.690
Δήμος Πάφου	100	17.794
Δήμος Γεροσκήπου	100	8.431
Δήμος Πέγειας	100	176
Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	100	4.979
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		<u>33.887</u>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	321
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	1.075
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	100	250
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Βαρβάρας	70	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	141
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	100	525
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Επιφανείου	90	32
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	100	105
Κοινοτικό Συμβούλιο Πολιτικού	100	64
Κοινοτικό Συμβούλιο Σιας	100	202
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Δευτεράς	100	21
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Ξυλιάτου	100	579
Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη	100	68
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	70	181
Κοινοτικό Συμβούλιο Φλάσου	100	6
Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	332
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	774
Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαινιών	90	34
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	852
Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου	70	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	70	65

Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	*	105
Κοινοτικό Συμβούλιο Άχνας	*	73
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	*	4.611
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού	80	112
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιβισίλι	100	457
Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας	50	395
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	67	3
Κοινοτικό Συμβούλιο Αναφωτίας	100	121
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοφάγου	*	1.239
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	*	2.290
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	80	916
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	*	2.503
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων	100	629
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρώνι	*	421
Κοινοτικό Συμβούλιο Κοφίνου	100	952
Κοινοτικό Συμβούλιο Κόρνου	67	238
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου Σκαρίνου	100	4
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Λευκάρων	95	203
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Πολεμιδιών	100	2.262
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	100	116
Κοινοτικό Συμβούλιο Φασσούλας	100	350
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης	100	39
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	*	176
Κοινοτικό Συμβούλιο Λιμνάτη	100	43
Κοινοτικό Συμβούλιο Μονταγιάκας	95	120
Κοινοτικό Συμβούλιο Τριμίκλινης	90	85
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	*	1.577
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	*	551
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	100	153
Κοινοτικό Συμβούλιο Ασγάτας	90	37
Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κελλακίου	100	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Πραστειού Κελλακίου	*	124
Κοινοτικό Συμβούλιο Ζωοπηγής	95	75
Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου	100	73
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	90	67
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	100	727
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	100	307
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλασσας	90	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Αμβροσίου Λεμεσού	90	469
Κοινοτικό Συμβούλιο Λόφου	100	4
Κοινοτικό Συμβούλιο Βουνίου	90	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Πεδίου	*	564
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	*	420
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	*	1.595
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	*	631
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	*	659
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπαζ	*	220
Κοινοτικό Συμβούλιο Μεσόγης	100	88
Κοινοτικό Συμβούλιο Τάλας	80	120
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Βαρβάρας Πάφου	100	1
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	*	606

Κοινοτικό Συμβούλιο Σαλαμιού	100	93
Κοινοτικό Συμβούλιο Παναγιάς	100	127
Κοινοτικό Συμβούλιο Στατού-Αγ. Φωτίου	100	277
Κοινοτικό Συμβούλιο Κρήτου Τέρρα	100	66
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Αρόδων	95	95
Κοινοτικό Συμβούλιο Ίννιας	95	16
<u>Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί</u>		13.937
Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	100	13.325
Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου	100	612
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		36.442
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λευκωσίας	100	29.046
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λυθροδόντα	100	1.759
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Ιδαλίου	75	1.093
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πέρα Χωρίου Νήσου	100	209
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Πλατρών	80	299
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πελενδρίου	89	341
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	*	3.516
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Κυβίδων	75	179
<u>Μη εγγυημένα</u>		3.822
<u>Δήμοι</u>		190
Δήμος Έγκωμης	80	184
Δήμος Λακατάμιας	100	6
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		3.346
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	29
Κοινοτικό Συμβούλιο Σιας	100	21
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Χωρίου Νήσου	100	6
Κοινοτικό Συμβούλιο Λυμπιών	100	100
Κοινοτικό Συμβούλιο Ποταμιάς	100	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Καμπιού Φαρμακά	100	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Φαρμακά	*	346
Κοινοτικό Συμβούλιο Απλικίου Ορεινής	90	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Επιφανείου Ορεινής	100	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Κλήρου	100	25
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	43
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	84
Κοινοτικό Συμβούλιο Ψημολόφου	100	4
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δευτεράς	100	29
Κοινοτικό Συμβούλιο Δένειας	100	18
Κοινοτικό Συμβούλιο Μάμμαρι	100	50
Κοινοτικό Συμβούλιο Ασκά	100	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλωνα	100	27
Κοινοτικό Συμβούλιο Φτερικούδι	100	148
Κοινοτικό Συμβούλιο Σαράντι	100	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Πλατανιστάσας	*	40
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	*	374
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας	100	68
Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου	70	32

Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας	*	34
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενοίκου	100	17
Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	26
Κοινοτικό Συμβούλιο Σινά Όρος	80	2
Κοινοτικό Συμβούλιο Πεδουλά	100	51
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτουλλά	100	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Οίκου	100	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	74
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερακιών	100	26
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβόλια Λάρνακας	100	373
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Πύργου	100	20
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	60	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	*	37
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	80	1.000
Κοινοτικό Συμβούλιο Λουβαρά	100	49
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Ιωάννη Αγρού	75	18
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	80	26
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας Χρυσοχούς	80	9
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		286
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Παλαιχωρίου Ορεινής	83	107
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	75	179
Σύνολο		353.943

* Τα υπόλοιπα των δανείων αυτών προέρχονται από διάφορα δάνεια, στα οποία το ποσοστό εισφοράς της Κυβέρνησης διαφέρει.

(ε) **Πίνακας Εγγυήσεων.** Οι εγγυήσεις που δόθηκαν για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.112 εκ. όπως πιο κάτω:

	€000
<u>Δήμοι</u>	192.383
Δήμος Λευκωσίας	17.342
Δήμος Αγίου Δομετίου	1.979
Δήμος Έγκωμης	471
Δήμος Αγλαντζιάς	12.455
Δήμος Στροβόλου	5.872
Δήμος Λακατάμιας	5.652
Δήμος Λατσιών	2.661
Δήμος Ιδαλίου	762
Δήμος Αμμοχώστου	91
Δήμος Αγίας Νάπας	4.435
Δήμος Παραλιμνίου	7.307
Δήμος Δερύνειας	1.566
Δήμος Λάρνακας	31.746
Δήμος Αραδίππου	1.299
Δήμος Αθηαίνου	97
Δήμος Λεμεσού	60.338
Δήμος Πάνω Λευκάρων	601

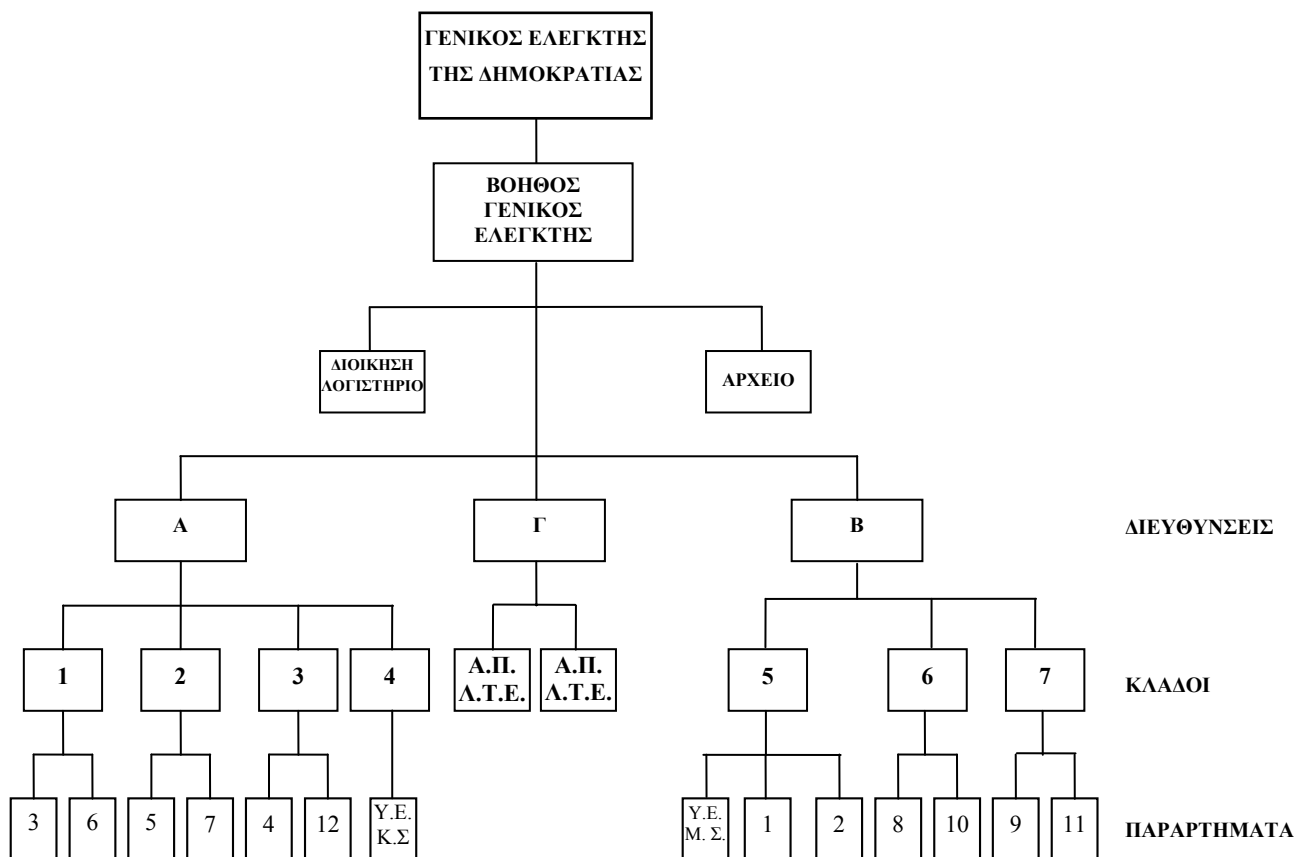
	€000
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	4.205
Δήμος Αγίου Αθανασίου	3.285
Δήμος Κ. Πολεμιδιών	877
Δήμος Γερμασόγειας	7.589
Δήμος Πάφου	12.858
Δήμος Γεροσκήπου	3.433
Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	4.905
Δήμος Πέγειας	557
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>	<u>8.645</u>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	45
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Βαρβάρας	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	417
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	110
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	78
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Ξυλιάτου	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιβισίλι	114
Κοινοτικό Συμβούλιο Δρομολαξιάς	69
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	200
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	1.890
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλίσιδων	61
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	1.420
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	425
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Άννας	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρωνίου	28
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου	333
Κοινοτικό Συμβούλιο Επισκοπής Λεμεσού	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	50
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	438
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	77
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	528
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	170
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	185
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	547
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	98
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	488
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	357

	€000
Κοινοτικό Συμβούλιο Χλώρακας	67
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Χούλου	39
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας	221
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>	140.992
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	20.503
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	245
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λυθροδόντα	444
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγ. Νάπας	8.495
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	13.482
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	19.550
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού	29.124
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Π. Κυβίδων	14
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	49.135
<u>Ημικρατικοί και άλλοι οργανισμοί</u>	674.377
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου	671.690
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	365.467
Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	514
Αρχή Λιμένων Κύπρου	38.845
Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	5.202
Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	8
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	27.833
Οργανισμός Γεωργικής Ασφαλίσεως	507
Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	26.564
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	179.935
Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	14.986
Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	6.841
Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	961
Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή	4.027
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί	2.687
Σατιρικό Θέατρο	1.230
Αγγλική Σχολή	1.457
<u>Επιχειρήσεις</u>	95.564
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχ. τους κεφαλ.	60.295
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	60.295
Εταιρείες	16.054
Ε.Τ.Κ.Ο. Λτδ	10.960
Λ.Ο.Ε.Λ. Λτδ	3.941
Βιομηχανία Κρασιών Νικολαΐδη Λτδ	18
P & S Carton Industries Ltd	211

	€000
Lapertas Fisheries Ltd	924
Συνεργατικές Εταιρείες	13.055
Σ.Ο.Δ.Α.Π. Ατδ	4.823
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Πελενδρίου – Κ. Αμιάντου	66
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στρουμπίου-Πολεμίου Ατδ	696
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγρού	818
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Χλώρακας Ατδ	945
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αργάκας Ατδ	131
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Μαρωνίου Ατδ	720
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Φαρμακά, Οδούς Ατδ	96
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς Ατδ	162
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παλαιχωρίου Ατδ	217
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων	860
Σ.Π.Ε. Λιοπετρίου	47
Σ.Π.Ε. Σωτήρας	17
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στατού-Αγ. Φώτη Ατδ	325
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Κυπερούντας, Δύμων & Χανδριών	41
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παρεκκλησιάς Ατδ	3
Σ.Π.Ε. Αυγόρου	1.201
Σ.Ε.Κ.Ε.Π.	1.870
Σ.Π.Ε. Ξυλοφάγου	17
Διάφοροι	6.160
Διάφορα άτομα	5.390
Βάσος Χαραλαμπίδης	770
ΣΥΝΟΛΟ	1.111.961

ΜΕΡΟΣ 9 - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Οργανωτική Διάρθρωση. Η οργανωτική διάρθρωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά το υπό επισκόπηση έτος ήταν η πιο κάτω:

Προσωπικό. Οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις ελεγκτικού προσωπικού της Υπηρεσίας κατά το 2008 ήταν 109. Επιπρόσθετα απασχολήθηκαν 8 λειτουργοί ελέγχου πάνω σε έκτακτη βάση, 16 άτομα ως διοικητικό/γραμματειακό προσωπικό, από τα οποία 5 απασχολήθηκαν πάνω σε έκτακτη βάση και 7 άτομα ως βοηθητικό προσωπικό, δηλαδή σύνολο 140 υπάλληλοι. Στο τέλος του έτους υπήρχαν κενές 7 θέσεις.

Διευθύνσεις. Στην Υπηρεσία λειτουργούν τρεις Διευθύνσεις, οι Α, Β και Γ. Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η καθεμιά από τις Διευθύνσεις αυτές διοικείται από ένα Διευθυντή Ελέγχου. Στη Διεύθυνση Α υπάγεται η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων και στη Διεύθυνση Β η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων.

Στη Διεύθυνση Γ, της οποίας προϊστάται ο Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου, υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων.

Κλάδοι και Παραρτήματα. Κάτω από τις Διευθύνσεις Α και Β λειτουργούν 7 Κλάδοι, στους οποίους υπάγονται 12 Παραρτήματα, η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων (Υ.Ε.Κ.Σ.) και η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (Υ.Ε.Μ.Σ.). Οι Κλάδοι των Διευθύνσεων Α και Β, η Υ.Ε.Κ.Σ. και η Υ.Ε.Μ.Σ. διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Ελεγκτή και το κάθε Παράρτημα από Ανώτερο Λειτουργό Ελέγχου. Επίσης λειτουργούν ακόμη 2 Κλάδοι που υπάγονται στη Διεύθυνση Γ, οι οποίοι διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Λειτουργό Τεχνικού Ελέγχου.

Δαπάνες και έσοδα Ελεγκτικής Υπηρεσίας

-Δαπάνες. Για το έτος 2008 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας" προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €5.896.331, οι οποίες αναθεωρήθηκαν σε €5.935.680 εξαιτίας της αύξησης του βασικού μισθού των κρατικών υπαλλήλων κατά 2% από 1.1.2008. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ήταν €5.562.656 δηλαδή ο Προϋπολογισμός εκτελέστηκε κατά 93,7%.

-Έσοδα. Προϋπολογίστηκαν για το έτος 2008 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία – Άρθρο 01323 Ελεγκτικά Δικαιώματα" έσοδα ύψους €469.865 και πραγματοποιήθηκαν έσοδα €366.541. Αναμένεται ότι κατά το 2009 θα εισπραχθεί μεγαλύτερο ποσό από το προϋπολογισθέν.

Προγράμματα εργασίας. Για κάθε ελεγκτικό έτος, που καλύπτει την περίοδο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται προγράμματα που περιλαμβάνουν τις εργασίες που θα καλύψει ο έλεγχος, καθώς επίσης και τα μεγάλα τεχνικά έργα που θα επιθεωρηθούν από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Δειγματοληπτικός έλεγχος. Με την πάροδο του χρόνου ο όγκος και το περίπλοκο των κυβερνητικών δραστηριοτήτων έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Είναι επομένως αδύνατο για το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, που προΐσταται μιας σχετικά μικρής αριθμητικά Υπηρεσίας, να διεξάγει πλήρη κανονιστικό λογιστικό έλεγχο στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Όπως σε όλες τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες διεθνώς, ο έλεγχος είναι δειγματοληπτικός και γίνεται κατά προγραμματισμένο τρόπο, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου κάθε ελεγχόμενου και στη βάση της ανάλυσης των κινδύνων.

Διαχειριστικός έλεγχος. Εκτός από τον οικονομικό και κανονιστικό έλεγχο, που αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση στο Νόμο, στον Προϋπολογισμό και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς, διεξάγεται και διαχειριστικός έλεγχος από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που καλύπτει τους τομείς της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και πράξεων των δημόσιων υπολόγων όπως είναι και ο προσανατολισμός του κρατικού ελέγχου σε όλες σχεδόν τις ανεπτυγμένες χώρες.

Έλεγχος των τεχνικών έργων. Μέσα στο 2008 συνεχίστηκε από το τεχνικό προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο έλεγχος των τεχνικών έργων, με προγραμματισμένο και συστηματικό τρόπο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού υπήρξαν και πάλι πολύ ευεργετικά προς την κατεύθυνση της ορθής οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Τα πιο σοβαρά θέματα που έχουν εγερθεί από τον έλεγχο των τεχνικών έργων αναφέρονται σε άλλα μέρη της Έκθεσης αυτής.

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται σύμφωνα με τους τεχνικούς όρους, τις προδιαγραφές και, γενικά, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων και των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας επιθεωρήσεις των έργων και έλεγχος των ενδιάμεσων πληρωμών και Τελικών Λογαριασμών.

Με τον τεχνικό έλεγχο, όπως και με τις άλλες μορφές ελέγχου, ο Γενικός Ελεγκτής δεν σκοπεί στην υποκατάσταση των ελεγχόμενων. Αυτοί παραμένουν, πάντα, πλήρως υπεύθυνοι για την εκτέλεση και επίβλεψη των τεχνικών έργων. Το έργο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίζεται στην εκτέλεση καθηκόντων ελέγχου.

Τεχνολογία της Πληροφορικής και Έλεγχος. Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (ΥΕΜΣ) της Ελεγκτικής Υπηρεσίας συμβάλλει στη διενέργεια οικονομικών και διαχειριστικών ελέγχων με τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής και την αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών και συστημάτων πληροφορικής.

Μετά την πιλοτική εφαρμογή σε 6 Παραρτήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας λογισμικού εξαγωγής και επεξεργασίας ηλεκτρονικών δεδομένων ελεγχόμενων Οργανισμών/ Υπηρεσιών/Τμημάτων, η χρήση του

επεκτάθηκε σε όλα τα Παραρτήματα της Υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, κατά το 2008 έγινε χρήση του λογισμικού αυτού σε επτά ελεγχόμενους οργανισμούς.

Επιπρόσθετα, η ΥΕΜΣ εφάρμοσε πιλοτικά ολοκληρωμένο πρόγραμμα ελέγχου μηχανογραφικών συστημάτων, βασισμένο σε σύγχρονα πρότυπα, και προγραμματίζεται η περαιτέρω εφαρμογή του.

Συνεχίζονται οι διαδικασίες για την εισαγωγή λογισμικού διαχείρισης της ελεγκτικής εργασίας το οποίο ήδη εφαρμόστηκε πιλοτικά καθώς και οι διαδικασίες για την εισαγωγή συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου. Κατά τη διάρκεια του έτους παρήχето συνεχής υποστήριξη και εμπλουτίζετο η κεντρική βάση δεδομένων, και επίσης αναβαθμιζέτο η ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας στο διαδίκτυο.

Επιμόρφωση προσωπικού. Η συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού αποτελεί ένα από τους στρατηγικούς στόχους της Υπηρεσίας για διασφάλιση της ποιότητας της ελεγκτικής εργασίας.

Στα πλαίσια των οικονομικών περιορισμών του Προϋπολογισμού, αλλά και των προτεραιοτήτων και αναγκών της Υπηρεσίας, λειτουργοί της Υπηρεσίας λαμβάνουν μέρος σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και διαλέξεις, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Κατά τη διάρκεια του 2008, 106 λειτουργοί συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή/και σεμινάρια που οργανώθηκαν στην Κύπρο. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγεται το «Πρόγραμμα Εισαγωγής Νεοεισερχομένων στη Δημόσια Υπηρεσία» στο οποίο συμμετείχαν 14 λειτουργοί και το «Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγραμμάτων & Έργων Συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση» στο οποίο συμμετείχαν 30 λειτουργοί. Επιπρόσθετα, 8 λειτουργοί συμμετείχαν σε 6 σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό.

Ανώτεροι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετείχαν σε διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια που αφορούσαν σε θέματα που άπτονται των εργασιών Κρατικών Ελεγκτικών Υπηρεσιών.

Από την Ελεγκτική Υπηρεσία διοργανώθηκαν τα ακόλουθα δύο εκπαιδευτικά προγράμματα, στα οποία συμμετείχαν σε ότι αφορά στο (i) 93 λειτουργοί της Υπηρεσίας που ασχολούνται με τον οικονομικό έλεγχο και για το (ii) 38 λειτουργοί που ανέλαβαν την εφαρμογή του εξειδικευμένου λογισμικού.

- (i) Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
- (ii) Λογισμικό διεξαγωγής ελέγχου

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεχή εκπαίδευση/επιμόρφωση του προσωπικού στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και στη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

Συμβουλευτικές υπηρεσίες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Ο Γενικός Ελεγκτής βοηθά την Εκτελεστική Εξουσία στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας, με την παροχή συμβουλών για τη διαμόρφωση νέων λογιστικών διαδικασιών και συστημάτων, καθώς και για την αναθεώρηση των Γενικών Διατάξεων, Δημοσιονομικών Οδηγιών, Κανονισμών Προσφορών και Αποθηκών και άλλων θεμάτων. Συμμετέχει επίσης σε πολλές επιτροπές ως παρατηρητής.

Συμβούλια Προσφορών. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπος του έχει το δικαίωμα να παρακάθεται ως ανεξάρτητος παρατηρητής στις συνεδρίες των Συμβουλίων Προσφορών και των Επιτροπών Αξιολόγησης, καθώς και στις συνεδρίες της Κεντρικής Επιτροπής και των Τμηματικών Επιτροπών Αλλαγών και Απαιτήσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν σύμφωνα με Κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 και των περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 και του 2004. Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, προκύπτει ότι η παρουσία του Γενικού Ελεγκτή είναι πολύ ωφέλιμη και εποικοδομητική.

Ετήσια Έκθεση. Στην Ετήσια Έκθεσή του ο Γενικός Ελεγκτής αναφέρει οτιδήποτε που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να περιέλθει σε γνώση της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η Έκθεση να ετοιμάζεται με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και επαγγελματική ευθύνη. Οι διαπιστώσεις και απόψεις του Γενικού Ελεγκτή φέρονται πρώτα σε γνώση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών και ακολούθως

ετοιμάζεται η Έκθεσή του με βάση τις αναφορές που υποβλήθηκαν. Οι παράγραφοι της Ετήσιας Έκθεσης, προτού πάρουν την τελική τους μορφή, αποστέλλονται στους Υπουργούς, στους Προϊστάμενους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, στους Προέδρους των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να εκφέρουν τις απόψεις τους.

Ετήσια Έκθεση για το 2007. Σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2007 υποβλήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 2008 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος και την κατέθεσε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με εγκύκλιο της ημερ. 16.2.2009 προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού, διαβίβασε παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της Επιτροπής στη μελέτη της Έκθεσης, ετοιμαστούν και υποβληθούν σημειώματα, στα οποία να περιλαμβάνονται οι παρατηρήσεις της Γενικού Ελεγκτή, όπως αυτές περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση, καθώς και τα σχόλια του αρμόδιου Υπουργείου/ Γραφείου σχετικά με προτάσεις και εισηγήσεις, για επίλυση των προβλημάτων που επισημαίνονται.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 68.114 ημερ. 17.2.2008, αποφάσισε όπως, το κάθε Υπουργείο υποβάλει στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση για τις ενέργειες που έγιναν σχετικά με τις παρατηρήσεις της Γενικού Ελεγκτή για το έτος 2007 σε ότι αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του. Αποφάσισε επίσης όπως οι υπό αναφορά Εκθέσεις συζητηθούν σε Ειδική Συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο εξέτασε τις πιο πάνω Εκθέσεις των Υπουργείων σε συνεδρίες του που πραγματοποιήθηκαν στις 28.4.2009, 13.5.2009 και στις 3.6.2009.

Τριμηνιαίες Εκθέσεις Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2008 συνεχίστηκε η υποβολή προς τους Υπουργούς των τριμηνιαίων εκθέσεων μου σχετικά με τα πιο σοβαρά θέματα που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαφόρων Υπηρεσιών. Αντίγραφα των εκθέσεων αυτών κοινοποιούνται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με τις εκθέσεις αυτές ενημερώνονται έγκαιρα, τόσο η Εκτελεστική Εξουσία όσο και η Βουλή των Αντιπροσώπων, πάνω στα πιο σοβαρά θέματα που εγείρονται από τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών και των λογαριασμών των Τοπικών Αρχών και Ημικρατικών Οργανισμών.

ΜΕΡΟΣ 10 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Προσμητικές Δαπάνες	Αδαπάνητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	6.012.835	6.321.839	5.286.526	1.035.313	16,38
Υπουργικό Συμβούλιο	1.488.561	1.521.591	1.456.303	65.288	4,29
Βουλή των Αντιπροσώπων	22.677.614	22.750.814	20.582.491	2.168.323	9,53
Δικαστική Υπηρεσία	25.924.554	27.554.296	24.476.570	3.077.726	11,17
Νομική Υπηρεσία	14.046.407	20.522.097	17.946.544	2.575.553	12,55
Ελεγκτική Υπηρεσία	5.896.331	5.935.697	5.562.656	373.041	6,28
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	785.332	841.729	819.346	22.383	2,66
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	667.662	695.198	649.255	45.943	6,61
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	1.556.923	1.669.885	1.586.761	83.124	4,98
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	976.721	2.268.924	1.870.700	398.224	17,55
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	302.588	319.383	263.670	55.713	17,44
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	297.628	301.018	219.666	81.352	27,03
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	1.272.786	1.309.554	1.148.400	161.154	12,31
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	535.216	541.984	473.510	68.474	12,63
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	2.778.482	2.781.990	2.585.156	196.834	7,08
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	462.767	465.214	340.045	125.169	26,91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά €	%
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	6.528.525	6.558.201	5.540.029	1.018.172	15,53
Κυπριακός Στρατός	109.908.358	111.531.817	111.531.298	519	0,00
Εθνική Φρουρά	111.059.094	112.311.696	112.311.695	0	0,00
Αμυντική Θωράκιση	128.145.108	128.145.108	71.688.572	56.456.537	44,06
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος- Διοίκηση	26.443.592	97.300.730	91.466.083	5.834.647	6,00
Τμήμα Γεωργίας	30.311.444	30.430.964	25.316.013	5.114.951	16,81
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	18.935.764	19.387.297	18.315.115	1.072.182	5,53
Τμήμα Δασών	40.415.436	41.690.710	37.119.692	4.571.018	10,96
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	117.215.100	157.870.025	141.135.225	16.734.800	10,60
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	6.563.682	6.846.224	6.129.775	716.449	10,46
Μετεωρολογική Υπηρεσία	5.523.451	5.642.324	4.189.581	1.452.743	25,75
Τμήμα Αναδασμού	8.461.493	8.461.493	7.744.576	716.917	8,47
Μεταλλεία	1.063.757	1.073.990	915.159	158.831	14,79
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	10.325.060	10.377.049	7.969.760	2.407.289	23,20
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	11.317.610	13.752.862	8.656.722	5.096.140	37,06
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως- Διοίκηση	7.994.274	8.422.786	4.907.888	3.514.898	41,73
Φυλακές	17.363.459	18.395.969	16.538.490	1.857.479	10,10
Αστυνομία	245.282.057	249.521.282	223.980.012	25.541.270	10,24
Πυροσβεστική Υπηρεσία	33.670.097	34.190.557	31.954.450	2.236.107	6,54
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού-Διοίκηση	24.759.344	24.898.188	8.283.388	16.614.800	66,73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά €	%
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	40.713.929	42.372.529	29.124.507	13.248.022	31,27
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	4.741.338	5.038.940	4.404.022	634.918	12,60
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων- Διοίκηση	4.389.790	6.313.590	3.524.129	2.789.461	44,18
Τμήμα Εργασίας	15.785.927	22.262.849	19.327.662	2.935.187	13,18
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	441.876.390	479.191.634	469.372.826	9.818.808	2,05
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	197.604.342	229.195.798	221.122.950	8.072.848	3,52
Κέντρο Παραγωγικότητας	6.212.098	7.490.530	4.859.580	2.630.950	35,12
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	2.799.232	2.799.232	1.728.276	1.070.956	38,26
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	5.791.707	5.797.707	2.968.616	2.829.091	48,80
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	1.365.465	1.365.465	1.158.445	207.020	15,16
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	6.808.524	7.393.080	6.799.572	593.508	8,03
Υπουργείο Εσωτερικών- Διοίκηση	252.218.306	268.266.781	244.935.791	23.330.990	8,70
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	43.880.576	61.142.557	50.202.387	10.940.170	17,89
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου	8.670.853	9.222.253	8.151.866	1.070.387	11,61
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	28.806.201	33.611.698	29.419.223	4.192.475	12,47
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	38.600.282	41.795.784	36.080.519	5.715.265	13,67
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	26.500.650	29.008.161	19.462.979	9.545.182	32,91
Επαρχιακή Διοίκηση Κερύνειας	47.513	73.244	67.915	5.329	7,28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά €	%
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	84.676.118	92.385.761	79.327.670	13.058.091	14,13
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	4.661.002	4.884.445	2.108.885	2.775.560	56,82
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	82.204.131	119.769.131	114.434.276	5.334.855	4,45
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	8.664.028	8.960.786	8.751.624	209.162	2,33
Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	822.320	863.018	799.274	63.744	7,39
Πολιτική Άμυνα	7.804.519	7.807.640	5.060.362	2.747.278	35,19
Υπηρεσία Ασύλου	3.512.866	3.583.821	1.597.924	1.985.897	55,41
Υπουργείο Εξωτερικών-Διοίκηση	31.075.296	31.113.642	25.874.706	5.238.936	16,84
Εξωτερικές Υπηρεσίες	50.848.714	50.898.714	40.251.659	10.647.055	20,92
Υπουργείο Οικονομικών-Διοίκηση	815.055.131	864.731.427	792.971.104	71.760.323	8,30
Τελωνεία	176.675.360	191.469.502	181.681.110	9.788.392	5,11
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	61.223.572	61.355.821	47.542.404	13.813.417	22,51
Στατιστική Υπηρεσία	12.695.046	12.886.403	12.049.367	837.036	6,50
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	6.565.861	6.836.468	6.123.658	712.810	10,43
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	118.845.608	123.700.231	119.942.366	3.757.865	3,04
Τυπογραφείο	7.753.245	7.989.745	5.757.042	2.232.703	27,94
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	32.932.572	32.941.072	26.760.748	6.180.324	18,76
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	1.496.660.112	1.709.145.826	1.526.916.239	182.229.587	10,66
Συντάξεις και Φιλοδορήματα	345.135.950	360.615.516	355.667.453	4.948.063	1,37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδασπάνητα Ποσά € %	
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	60.655.403	33.606.516	0	33.606.516	100,00
Γραφείο Προγραμματισμού	80.139.920	56.928.243	23.816.575	33.111.668	58,16
Γενικό Λογιστήριο	47.281.333	48.951.356	42.590.152	6.361.204	12,99
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	91.675.915	121.605.984	113.338.899	8.267.085	6,80
Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	140.651.134	140.667.896	132.160.412	8.507.484	6,05
Μέση Εκπαίδευση	347.822.273	360.710.124	355.603.243	5.106.881	1,42
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	38.289.131	38.778.409	32.108.952	6.669.457	17,20
Δημοτική Εκπαίδευση	302.703.101	313.269.625	302.203.638	11.065.987	3,53
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	5.722.745	5.732.449	4.678.024	1.054.425	18,39
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	1.160.006	1.160.006	705.524	454.482	39,18
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	23.709.594	23.812.584	20.220.641	3.591.943	15,08
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων-Διοίκηση	8.041.789	8.326.622	6.643.793	1.682.829	20,21
Τμήμα Δημοσίων Έργων	171.653.661	172.812.272	138.491.847	34.320.425	19,86
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	4.183.038	4.189.038	987.213	3.201.825	76,43
Τμήμα Αρχαιοτήτων	17.017.610	17.072.169	12.242.304	4.829.865	28,29
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	49.174.061	57.188.303	48.774.658	8.413.645	14,71
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	8.893.688	12.037.497	9.462.158	2.575.339	21,39
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	26.214.649	27.863.833	26.406.950	1.456.883	5,23
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	40.638.214	46.638.214	34.824.408	11.813.806	25,33
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	26.564.083	27.080.603	24.953.294	2.127.309	7,86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδασπάνητα Ποσά	
				€	%
Υπουργείο Υγείας-Διοίκηση	169.739.762	182.396.875	176.080.170	6.316.705	3,46
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	232.169.159	243.576.796	205.852.883	37.723.913	15,49
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	11.099.108	11.393.462	9.180.977	2.212.485	19,42
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	5.285.817	5.304.838	4.967.540	337.298	6,36
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	100.030.026	117.631.046	114.953.610	2.677.436	2,28
Γενικό Χημείο	8.108.589	8.644.094	7.287.817	1.356.277	15,69
ΟΛΙΚΟ	7.540.217.495	8.214.270.140	7.375.825.940	838.444.200	10,21

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Π

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008

	Προη- γούμενα έτη	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων			
		2008	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2007
	€	€	€	€	£
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	17.271.973	7.014.011	24.285.984	20.308.302	11.885.921
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ¹	--	7.423	7.423	4.656	2.725
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	3.206.223	187.580	3.393.803	1.355.382	793.270
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	51.258	75.000	126.258	51.258	30.000
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ					
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	137.968.489	22.438.007	160.406.496	142.551.021	83.431.406
Τμήμα Δασών	562.307	964.797	1.527.104	639.478	374.270
Τμήμα Γεωργίας	88.393	450.386	538.779	2.430.673	1.422.610
Υπηρεσία Μεταλλείων	105.084	--	105.084	149.914	87.741
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	185.130	518.703	703.833	979.025	572.998
Τμήμα Αναδασμού	844.991	131.107	976.098	983.179	575.429
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες					
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	19.543	--	19.543	20.852	12.204
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	--	--	--	196	115
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	1.281	2.000	3.281	1.281	750
Μετεωρολογική Υπηρεσία	793	1.571	2.364	2.944	1.723
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ	10.165	552.519	562.684	461.283	269.977
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ					
Υπουργείο	868.812	557.012	1.425.824	2.642.931	1.546.839
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	2.857	--	2.857	2.903	1.699
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ					
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	410	1.353	1.763	2.518	1.474
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	3.663.743	1.488.610	5.152.353	4.512.825	2.641.239
Κέντρο Παραγωγικότητας	12.657	23.886	36.543	39.397	23.058
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	35.647	17.565	53.212	49.081	28.726
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ					
Υπουργείο ²	1.316.250	94.988	1.411.238	2.508.933	1.468.413
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	301.132	35.430	336.562	353.380	206.824
Επαρχιακές Διοικήσεις	395.401	362.889	758.290	745.101	436.088
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ³	--	--	7.563.344	6.108.426	3.575.103
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	359.555	1.983.331	2.342.886	567.474	332.128
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	4.953	7.160	12.113	12.348	7.227

¹ Αφορά μόνο σε επιδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιους υπαλλήλους. Για τους ιδιώτες δεν έχει υποβληθεί κατάσταση.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ						
Στατιστική Υπηρεσία	--	--	--	25.448	14.894	
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	--	--	--	3.426	2.005	
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	--	25.000	25.000	--	--	
Τμήμα Τελωνείων ⁴	3.118.874	2.444.533	5.563.407	6.992.853	4.092.735	
Υπηρεσία Φ.Π.Α. ³	--	--	186.800.227	158.914.584	93.008.574	
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων						
Φόρος Κληρονομιών ³	--	--	6.066.203	4.887.448	2.860.496	
Φόρος Εισοδήματος ³	--	--	340.931.678	375.221.156	219.607.187	
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών ³	--	--	65.300.105	62.057.346	36.320.551	
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 30/77 ³	--	--	33.768	33.769	19.764	
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 24/80 ³	--	--	79.863.995	76.934.718	45.027.890	
Έκτακτη Εισφορά ³	--	--	6.742.216	6.842.552	4.004.768	
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.) ³	--	--	28.550.787	28.748.157	16.825.549	
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα ³	--	--	48.632.651	38.165.116	22.337.050	
Φόρος Υπηρεσιών ³	--	--	346.863	346.863	203.010	
Άλλοι Φόροι ^{3&5}	--	--	3.008.953	3.051.443	1.785.930	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	618.008	397.106	1.015.114	1.262.113	738.682	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ						
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	16.293.940	5.866.186	22.160.126	21.041.488	12.315.036	
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	--	908.647	908.647	1.916.661	1.121.772	
Τμήμα Δημοσίων Έργων	1.566.691	127.633	1.694.324	1.193.882	698.748	
Τμήμα Αρχαιοτήτων	2.436	4.016	6.452	4.702	2.752	
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	369.037	953.517	1.322.554	1.161.183	679.610	
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	40.753	240	40.993	64.088	37.509	
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	789	880	1.669	789	462	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ⁶	9.294.948	1.824.952	11.119.900	10.690.167	6.256.677	
	198.582.523	49.468.038	1.021.991.351	987.044.714	577.691.608	

² Ποσό ύψους €732.510 (£428.719) που περιλαμβανόταν στα αρχικά υπόλοιπα, διαγράφηκε αρχές του 2008.

³ Δεν έγινε διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2008 από εκείνα των προηγούμενων ετών.

⁴ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2007 που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση ήταν €6.992.853 (£4.092.735), ενώ το αρχικό υπόλοιπο 1.1.2008 είναι €4.368.106, υπάρχει δηλαδή διαφορά €2.624.747.

⁵ Περιλαμβάνεται ποσό £948.769 που οφείλεται από Τουρκοκυπρίους.

⁶ Το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας δεν ετοίμασε κατάσταση καθυστερημένων εσόδων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2008	Πληρωμένες θέσεις στις 31.12.2008	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	2	2	--
Υπουργικό Συμβούλιο	12	12	--
Βουλή των Αντιπροσώπων	96	76	20
Γραφείο Προγραμματισμού	70	68	2
Δικαστική Υπηρεσία	294	274	20
Νομική Υπηρεσία	126	112	14
Ελεγκτική Υπηρεσία	109	102	7
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	--
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	21	13	8
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	13	9	4
Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	1	1	--
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	55	34	21
Γενικό Λογιστήριο ¹	271	169	87
Υπουργείο Άμυνας			
Διοίκηση	107	84	23
Κυπριακός Στρατός	4.245	2.656	1.589
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση	57	30	27
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	104	67	37
Τμήμα Γεωργίας	417	355	62
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	217	159	58
Τμήμα Δασών	295	288	7
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	318	266	52
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	64	55	9
Μετεωρολογική Υπηρεσία	77	67	10
Τμήμα Αναδασμού	83	70	13
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	70	63	7
Υπηρεσία Μεταλλείων	12	11	1
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση	18	15	3
Φυλακές	329	319	10
Αστυνομία και Πυροσβεστική Υπηρεσία	5.106	5.047	59
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	206	127	79
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	73	56	17
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων			
Διοίκηση	1	--	1
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	33	29	4

¹ 15 θέσεις καταργήθηκαν.

Τμήμα Εργασίας	108	80	28
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	329	280	49
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ²	490	382	107
Κέντρο Παραγωγικότητας	45	37	8
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο ³	89	34	--
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	81	59	22
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	27	15	12
Υπουργείο Εσωτερικών			
Διοίκηση ⁴	96	80	16
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ⁵	296	229	67
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	1	--
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	848	701	147
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	104	95	9
Πολιτική Άμυνα	39	36	3
Υπουργείο Εξωτερικών			
Διοίκηση	38	21	17
Εξωτερικές Υπηρεσίες	202	150	52
Υπουργείο Οικονομικών			
Διοίκηση	66	60	6
Τμήμα Τελωνείων	445	363	82
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας ⁶	274	219	55
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ⁷	384	329	29
Στατιστική Υπηρεσία ⁸	115	90	22
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	105	83	22
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ⁹	43	36	8
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	10	6	4
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	98	83	15
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	165	130	35
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού			
Διοίκηση	489	373	116
Εκπαίδευση	10.480	10.201	279
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων			
Διοίκηση	9	7	2
Δημόσια Έργα ¹⁰	432	348	61
Τμήμα Αρχαιοτήτων	61	55	6
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	254	218	36

² 1 θέση καταργήθηκε.

³ Οι κενωθείσες θέσεις καταργήθηκαν.

⁴ 3 θέσεις καταργήθηκαν.

⁵ 24 θέσεις καταργήθηκαν.

⁶ Με την κένωση 29 θέσεων Βοηθών Λειτουργών ΦΠΑ Κλίμακα Α4-7(ΙΙ), οι θέσεις καταργούνται και με βάση το εδάφιο 40 θα δημιουργηθούν ισάριθμες θέσεις Βοηθών ΦΠΑ, Κλίμακα Α2-5-7(ΙΙ) (νέα θέση-πρώτου διορισμού). Ήδη 5 θέσεις Βοηθών Λειτουργών ΦΠΑ Κλίμακα Α4-7(ΙΙ) καταργήθηκαν.

⁷ 27 θέσεις έχουν καταργηθεί ενώ υπάρχει και μια υπεράριθμη θέση.

⁸ 1 θέση καταργήθηκε και 2 θέσεις καταργούνται με την κένωσή τους.

⁹ 1 θέση υπεράριθμη.

¹⁰ 20 θέσεις παραμένουν κενές και θα πληρωθούν με την κατάργηση ισάριθμων θέσεων Τεχνικού. Οι υπόλοιπες θέσεις καταργούνται με την κένωσή τους.

Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	76	50	26
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	405	341	64
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	104	75	29
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ¹¹	110	95	10
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	18	14	4
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	2.976	2.393	583
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1.065	776	289
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	77	57	20
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	82	73	9
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	146	5
Γενικό Χημείο	83	67	16
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	365	346	19
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2.548	2.187	361
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό ¹¹	237	201	36
ΟΛΙΚΟ	37.423	32.259	5.037

¹¹ 5 θέσεις καταργήθηκαν με την κένωσή τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/ (Ελλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσία	2007	29.882.989	27.990.785	26.516.315	26.269.769	3.366.674	1.721.016	61.591.967	44.522.764	7.459.593	13.913.030
Λεμεσού	2007	38.443.128	34.982.360	33.924.680	32.148.469	4.518.448	2.833.891	76.332.630	29.062.370	22.862.120	61.286.209
Λάρνακα	2007	18.865.602	17.566.219	17.243.726	15.843.548	1.621.876	1.722.671	92.426.272	38.228.309	3.837.492	22.300.342
Πάφου	2007	19.259.298	18.902.747	16.908.090	18.140.309	2.351.208	762.438	50.706.952	35.440.005	5.605.014	4.282.596
Λευκάρων	2007	1.163.183	1.157.599	954.942	1.078.693	208.241	78.907	989.840	-	814.910	-
Λευκάρων	2008	1.263.649	1.163.183	1.115.301	954.942	148.348	208.241	989.658	989.840	846.058	814.910
Αθηνού*	2007	2.418.479	3.694.354	2.870.093	2.313.635	(451.614)	1.380.719	-	-	-	-
Αραδίππου	2007	7.132.968	6.175.564	6.322.675	5.793.904	810.294	381.660	7.801.621	4.904.819	3.385.188	5.420.007
Παραλμνίου	2008	14.310.497	15.716.278	12.444.712	11.379.184	1.865.785	4.337.094	12.452.306	12.452.305	1.268.963	1.340.613
Μέσα Γειτονιάς	2007	3.838.242	3.359.005	3.712.125	3.428.662	126.117	(69.656)	10.843.216	5.204.532	5.238.625	6.624.986
Αγίου Αθανασίου	2007	3.783.605	3.682.030	3.688.654	4.815.798	94.950	(1.133.768)	16.657.776	11.060.072	3.533.858	5.028.888
Λακατάμιας	2007	9.606.987	8.636.471	9.008.884	7.375.163	598.103	1.261.308	28.029.876	21.591.965	1.592.013	1.918.048
Έγκωμης	2007	5.695.654	5.232.792	5.299.819	4.925.722	395.835	307.070	4.151.574	3.986.576	2.180.185	2.127.302
Αγλαντζιάς	2007	6.403.664	5.546.901	6.280.602	6.098.535	123.062	(551.634)	30.183.142	6.208.321	1.132.861	11.464.728
Αγίου Δομετίου	2007	4.405.045	4.004.839	4.213.509	3.729.249	191.536	275.591	9.562.959	3.603.129	909.006	1.375.186
Στροβόλου	2008	19.784.585	18.999.541	16.351.095	15.222.162	3.433.490	3.777.379	63.402.183	61.100.515	5.305.965	7.697.073

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/ (Έλλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Κάτω Πολεμιδίων	2008	9.382.673	8.983.855	9.167.938	9.933.967	214.735	(950.112)	12.571.174	11.219.038	11.285.711	10.073.028
Γερμασόγειας	2007	6.852.877	6.428.215	5.476.753	5.444.187	1.376.124	984.028	15.252.678	6.769.291	1.644.974	7.135.911
Δερύνειας	2007	2.579.704	2.417.587	1.607.108	1.576.251	972.595	841.336	8.066.112	953.888	125.498	557.800
Δερύνειας	2008	2.723.589	2.579.704	1.808.971	1.607.108	914.618	972.595	8.067.616	8.066.112	205.087	125.498
Αγίας Νάπας*	2007	11.282.902	14.615.889	11.702.049	14.150.563	(419.147)	465.326	-	-	-	-
Πέγειας*	2006	4.728.309	4.885.603	5.380.605	4.948.298	(652.296)	(62.695)	-	-	-	-
Πέγειας*	2007	5.034.825	4.728.309	8.727.083	5.380.605	(3.692.258)	(652.296)	-	-	-	-
Ιδαλίου	2007	4.698.128	4.806.443	3.573.284	5.473.852	1.124.844	(667.409)	6.891.593	-	368.152	-
Ιδαλίου	2008	5.035.042	4.698.128	4.322.673	3.573.284	712.369	1.124.844	6.771.203	6.891.593	372.981	368.152

* Δήμοι που ετοιμάζουν τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στο Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2004 μέχρι 2008 για έλεγχο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στο Δήμο Λατσιών, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2007 και 2008, καθώς και του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς, που καθυστέρησε να υποβάλει τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2007 και 2008, με αποτέλεσμα, μέχρι την έναρξη της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, να μην είχε διενεργηθεί ο έλεγχος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Ολικό		Οφειλή Δήμου		Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας		Καθυστερήσεις έτους	
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας
		€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2007	37.886.175	26.062.400	27.390.721	25.210.608	10.495.454	851.792	0	0
Λεμεσού	2007	74.010.514	64.388.292	58.938.467	52.758.739	15.072.048	11.629.553	6.220.890	0
Λάρνακας	2007	92.445.511	56.940.922	65.676.070	34.957.886	26.769.441	21.983.036	0	0
Πάφου	2007	44.927.518	26.486.782	37.644.685	21.502.991	7.282.833	4.983.791	0	0
Λευκάρων	2007	1.001.997	804.989	670.288	606.063	331.710	198.926	0	0
Λευκάρων	2008	1.001.753	1.001.997	670.043	670.288	331.710	331.710	0	0
Αθηνών	2007	3.006.846	3.132.754	3.006.846	3.132.754	0	0	0	0
Αραδίππου	2007	7.147.056	6.167.007	1.298.880	2.951.945	5.848.176	3.215.063	0	0
Παραλιμνίου	2008	12.452.306	12.452.306	7.054.839	7.286.563	5.397.467	5.165.743	0	0
Μέσα Γειτονιάς	2007	11.983.089	8.159.033	7.418.189	4.323.046	4.564.900	3.835.987	510.812	61.084
Αγίου Αθανασίου	2007	14.708.234	11.171.139	4.227.976	4.160.267	10.480.258	7.010.872	0	0
Λακατάμιας	2007	25.819.334	20.659.139	7.385.004	6.018.484	18.434.330	14.640.655	0	0
Έγκωμης	2007	4.125.120	4.611.114	1.950.949	2.529.999	2.174.171	2.081.115	0	0
Αγλαντζιάς	2007	29.638.697	16.322.388	13.468.509	12.512.926	16.170.188	3.809.463	0	0
Αγίου Δομετίου	2007	9.969.781	4.540.105	5.028.310	3.759.905	4.941.471	780.200	0	0
Στροβόλου	2008	63.619.746	63.049.776	32.641.582	38.024.445	30.978.165	25.025.330	0	0
Κάτω Πολεμιδιών	2008	5.642.472	5.470.606	963.277	902.179	4.679.195	4.568.427	0	0
Γερμασόγειας	2007	14.848.172	11.818.010	7.890.043	7.122.035	6.958.129	4.695.975	0	0
Δερύνειας	2007	8.079.790	1.231.847	1.582.508	270.699	6.497.282	961.148	0	0
Δερύνειας	2008	8.067.616	8.079.790	1.569.020	1.582.508	6.498.596	6.497.282	0	0
Αγίας Νάπας	2007	18.625.950	13.532.576	8.359.983	7.651.618	10.265.967	5.880.959	0	0
Πέγειας	2006	1.060.834	1.276.146	603.152	572.139	457.683	704.007	0	0
Πέγειας	2007	2.917.443	1.060.834	2.575.555	0	341.888	457.683	0	0
Ιδαλίου	2007	6.488.361	1.995.497	756.140	146.791	5.732.221	1.848.706	0	0
Ιδαλίου	2008	6.526.873	6.488.361	761.939	756.140	5.764.934	5.732.221	0	0

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στο Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2004 μέχρι 2008 για έλεγχο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στο Δήμο Λατσιών, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2007 και 2008, καθώς και του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς, που καθυστέρησε να υποβάλει τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2007 και 2008, με αποτέλεσμα, μέχρι την έναρξη της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, να μην είχε διενεργηθεί ο έλεγχος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέ- χον έτος	Προ- ηγ. έτος
						€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Λευκωσίας	2007	180	171	10	4	7.831.714	7.571.766	43.510	44.279	313	329	21	6	8.254.993	7.984.533	26.374	24.269	61	60
Λεμεσού	2007	422	425	10	10	17.558.925	17.288.664	41.609	40.679	3	4	105	88	98.391	107.177	32.797	26.794	55	57
Λάρνακας	2007	99	100	22	16	4.962.915	5.027.545	50.130	50.275	199	177	37	31	4.451.386	3.900.186	22.369	22.035	61	61
Πάφου	2007	85	85	5	6	3.427.554	3.421.024	40.324	40.247	121	126	30	0	3.170.212	3.171.182	26.200	25.168	41	37
Λευκάρων	2007	3	3	1	1	73.202	63.582	24.401	21.194	5	5	6	0	119.886	96.621	23.977	19.324	24	25
Λευκάρων	2008	3	3	2	1	82.770	73.202	27.590	24.401	6	5	3	6	145.147	119.886	24.191	23.977	23	24
Αθηνένου	2007	5	5	5	3	188.785	161.688	37.757	32.338	7	5	1	0	136.295	104.112	19.471	20.822	14	14
Αραδίππου	2007	22	22	3	4	868.771	822.220	39.490	37.374	36	31	7	10	816.187	651.522	22.672	21.017	30	29
Παραλιμνίου	2008	30	29	4	4	1.375.649	1.233.212	45.855	42.525	109	104	16	8	2.760.066	2.440.721	25.322	23.468	35	34
Μέσα Γειτονιάς	2007	33	33	2	2	1.145.766	1.079.263	34.720	32.705	31	30	9	12	832.584	818.768	26.858	27.292	55	57
Αγίου Αθανασίου	2007	32	33	2	2	1.342.197	1.291.482	41.944	39.136	27	30	7	5	582.334	604.488	21.568	20.150	53	50
Λακατάμιας	2007	33	33	3	3	1.532.902	1.462.969	46.452	44.332	43	44	33	25	972.240	956.509	22.610	21.739	32	35
Έγκωμης	2007	23	25	2	3	1.087.574	1.115.751	47.286	44.630	73	59	26	21	1.653.529	1.413.362	22.651	23.955	57	57
Αγλαντζιάς	2007	22	22	3	2	1.126.993	1.004.637	51.227	45.665	35	31	12	21	947.546	872.964	27.073	28.160	37	35
Αγίου Δομετίου	2007	18	18	5	5	827.190	764.057	45.955	42.448	46	44	5	8	1.105.479	989.046	24.032	22.478	50	50
Στροβόλου	2008	76	78	9	10	3.610.981	3.378.791	47.513	43.318	184	162	28	44	4.265.463	3.926.421	23.182	24.237	50	50
Κάτω Πολεμιδιών	2008	27	28	5	2	1.188.851	1.151.214	44.032	41.115	15	15	25	27	433.520	415.742	28.901	27.716	35	31
Γερμασόγειας	2007	29	30	0	0	1.193.191	1.122.401	41.145	37.413	33	37	35	38	926.022	1.080.576	28.061	29.205	43	43
Δερύνειας	2007	7	7	1	1	285.965	285.012	40.852	40.716	7	5	1	2	126.290	121.165	18.041	24.233	27	28

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέ- χον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέ- χον έτος	Προηγ. έτος	Τρέ- χον έτος	Προ- ηγ. έτος
Δερύνειας	2008	7	7	1	1	307.893	285.965	43.985	40.852	7	7	1	1	146.388	126.290	20.913	18.041	26	27
Αγίας Νάπας	2007	23	25	4	4	1.030.813	1.056.561	44.818	42.262	35	38	106	92	1.029.159	1.138.818	29.405	29.969	31	24
Πέγεια	2006	10	11	2	1	345.727	357.309	34.573	32.483	20	16	10	17	437.458	307.791	21.873	19.237	17	15
Πέγεια	2007	10	10	5	2	365.326	345.727	36.533	34.573	21	20	11	10	384.456	437.458	18.307	21.873	11	17
Ιδαλίου	2007	13	13	1	0	477.221	442.863	36.709	34.066	11	11	0	0	238.958	203.923	21.723	18.538	20	12
Ιδαλίου	2008	13	13	3	1	520.102	477.221	40.008	36.709	13	11	0	0	298.792	238.958	22.984	21.723	20	20

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στο Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2004 μέχρι 2008 για έλεγχο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στο Δήμο Λατσιών, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2007 και 2008, καθώς και του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς, που καθυστέρησε να υποβάλει τις οικονομικές του καταστάσεις των ετών 2007 και 2008, με αποτέλεσμα, μέχρι την έναρξη της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, να μην είχε διενεργηθεί ο έλεγχος.

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΘΗΚΑΝ ΤΟ 2008

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολο- γισμός εσόδων τρέχοντος έτους	Προϋπο- λογισμός δαπανών τρέχοντος έτους	Υπερβάσεις	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους	Υποχρεώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους	Καθυστε- ρημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους
					Τρέχοντος έτους	Προη- γούμενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προη- γούμενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προη- γούμενου έτους			
		£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£
Αλώνα	2007	91.660	45.276	1.820	91.660	51.846	45.276	38.629	46.384	13.217	145.047	37.317	2.398
Γέρι	2007	774.700	746.650	127.176	648.426	634.225	562.646	606.089	85.780	28.136	371.518	363.910	39.909
Κάμπος	2007	71.590	67.000	53.678	147.611	71.427	102.848	57.635	44.763	13.792	177.055	39.523	8.501
Άγιος Θεόδωρος	2007	48.450	46.910	17.380	35.297	74.810	35.957	57.444	(660)	17.366	55.979	29.946	380
Άγιος Τύχωνας	2007	6.782.031	6.782.031	187.811	2.920.838	2.393.686	3.244.809	2.261.549	(323.971)	132.137	57.298	2.968.141	1.014.997
Επισκοπή	2007	815.300	815.300	105.680	467.647	660.443	497.266	762.996	(29.619)	(102.553)	84.315	226.175	147.582
Κυπερούντα	2007	2.393.540	2.454.300	53.678	880.922	780.653	888.502	695.132	(7.580)	85.521	423.577	734.552	150.555
Παρεκκλησιά	2007	1.255.280	1.255.280	313.578	1.106.761	682.635	1.059.475	791.066	47.286	(108.431)	158.206	697.939	270.409
Πελένδρι	2007	851.500	848.250	1.936	386.189	659.472	540.232	685.741	(154.043)	(26.269)	60.117	457.650	*
Πεντάκωμο	2007	209.460	209.460	0	251.897	183.397	210.549	187.376	41.348	(3.979)	148.325	0	10.279
Πισσούρι	2007	625.540	625.540	271.383	738.716	644.107	702.956	594.476	35.760	49.631	320.655	197.844	121.071
Πύργος	2007	450.600	450.600	122.006	573.364	420.790	469.513	504.876	103.851	(84.086)	225.053	409.598	62.658
Υψωνας	2007	1.631.400	1.928.700	12.799	1.180.902	1.014.757	1.277.512	937.659	(96.610)	77.098	867.079	218.863	257.871
Δρομολαζιά	2007	603.600	601.300	44.563	638.389	473.931	595.092	555.841	43.297	(81.910)	30.255	276.698	39.204
Ζύγι	2007	562.800	535.450	96.813	389.108	306.328	350.326	296.011	38.782	10.317	139.726	15.324	35.787****
Κόρνος	2007	446.443	514.343	787.335	1.184.608	365.871	1.138.222	290.178	46.386	75.693	299.308	1.002.283	46.630***

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολο- γισμός εσόδων τρέχοντος έτους	Προϋπο- λογισμός δαπανών τρέχοντος έτους	Υπερβάσεις	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους	Υποχρεώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους	Καθυστε- ρημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους
					Τρέχοντος έτους	Προη- γούμενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προη- γούμενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προη- γούμενου έτους			
		£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£
Μενεού	2007	245.960	252.705	21.007	272.535	237.820	254.325	288.140	18.210	(50.320)	6.288	210.110	50.932
Ξυλοφάγου	2007	1.498.200	1.565.450	204.486	1.039.614	862.784	969.728	816.416	69.886	46.368	470.784	693.688	46.925****
Περβόλεια	2007	902.300	818.840	121.827	769.570	525.656	737.309	652.274	32.261	(126.618)	172.288	1.490.425	189.263**
Έμπα	2006	918.100	918.000	40.141	721.512	729.919	651.228	517.184	70.284	212.735	549.853	334.678	142.100
Λυσός	2006	157.300	157.300	11.659	60.062	63.788	43.682	63.394	16.380	394	98.951	36.828	2.075*****
Χλώρακα	2007	2.813.250	2.570.153	381.380	2.017.988	2.602.883	1.712.849	2.705.971	305.139	(103.088)	282.958	1.259.675	379.974
Αυγόρου	2007	974.929	1.091.950	0	726.564	804.220	734.105	816.544	(7.541)	(12.324)	338.135	434.056	74.270
Άχνα	2007	556.391	679.550	26.300	451.470	437.271	445.595	374.922	5.875	62.349	150.271	105.762	40.759
Λιοπέτρι	2007	677.000	745.900	18.591	847.128	603.988	639.079	556.339	208.049	47.649	420.974	384.634	39.567
Φρέναρος	2007	743.000	762.150	146.791	863.099	638.683	767.699	670.842	95.400	(32.159)	199.952	308.296	42.201*****

* Δεν συμπεριλαμβάνονται στους τελικούς λογαριασμούς.

** Δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα για τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας.

*** Δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα για τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας για τα έτη 1998-2003.

**** Δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα προηγούμενων ετών για φορολογίες.

***** Δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα προηγούμενων ετών για φορολογίες και τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας.

***** Αφορούν μόνο σε καθυστερήσεις φόρου κοινοτικών υπηρεσιών και φόρου καθαριότητας για το έτος.